

Bible – Starý zákon

Překlad 21. století

Genesis

NA POČÁTKU

1

Příběh nebe a země

¹Na počátku Bůh stvořil nebe a zemi. ²Země pak byla pustá a prázdná, nad propastí byla tma a nad vodami se vznášel Boží Duch.

³Bůh řekl: „Ať je světlo!“ – a bylo světlo. ⁴Bůh viděl, že světlo je dobré, a Bůh oddělil světlo od tmy. ⁵Bůh nazval světlo „den“ a tmu nazval „noc“. Byl večer a bylo ráno, den první.

⁶Bůh řekl: „Ať je uprostřed vod obloha, aby oddělovala vody od vod!“ ⁷Bůh učinil oblohu a oddělil vody pod oblohou od vod nad oblohou – a stalo se. ⁸Bůh nazval oblohu „nebe“ a byl večer a bylo ráno, den druhý.

⁹Bůh řekl: „Ať se vody pod nebem shromáždí na jedno místo a ať se ukáže souš!“ – a stalo se. ¹⁰Bůh nazval souš „země“ a shromáždění vod nazval „moře“. A Bůh viděl, že je to dobré.

¹¹Tehdy Bůh řekl: „Ať země zplodí zeleň: byliny nesoucí semeno a různé druhy plodných stromů nesoucích ovoce, v němž je jejich semeno na zemi!“ – a stalo se. ¹²Země vydala zeleň: různé druhy bylin nesoucích semeno a různé druhy stromů nesoucích ovoce, v němž je jejich semeno. A Bůh viděl, že je to dobré. ¹³Byl večer a bylo ráno, den třetí.

¹⁴Bůh řekl: „Ať jsou na nebeské obloze svítilny, aby oddělovaly den od noci; budou znameními k určování období, dnů a let; ¹⁵budou na nebeské obloze svítilnami k osvětlování země!“ – a stalo se. ¹⁶Bůh učinil dvě veliké svítilny: větší, aby vládla dni, a menší, aby vládla noci; učinil rovněž hvězdy. ¹⁷Bůh je umístil na nebeské obloze, aby osvětlovaly zemi, ¹⁸aby panovaly nade dnem a nocí a aby oddělovaly světlo od tmy. A Bůh viděl, že je to dobré. ¹⁹Byl večer a bylo ráno, den čtvrtý.

²⁰Bůh řekl: „Ať se vody zahemží množstvím živočichů a nad zemí pod nebeskou oblohou ať létají ptáci!“ ²¹Bůh tedy stvořil velké mořské obludy a všemožné druhy čilých živočichů, jimiž se zahemžily vody, i všemožné druhy okřídlených ptáků. A Bůh viděl, že je to dobré. ²²Bůh jim požehnal a řekl: „Plodte a množte se a naplňte vody v mořích; také ptáci ať se rozmnožují na zemi.“ ²³Byl večer a bylo ráno, den pátý.

²⁴Bůh řekl: „Ať země vydá různé druhy živočichů: různé druhy dobytka, drobné havěti i polní zvěře!“ – a stalo se. ²⁵Bůh učinil různé druhy polní zvěře a dobytka i všemožné druhy zemské havěti. A Bůh viděl, že je to dobré.

²⁶Tehdy Bůh řekl: „Učiňme člověka k našemu obrazu, podle

naší podoby! Ať panují nad mořskými rybami, nad nebeským ptactvem, nad dobyt看kem, nade vší zemí i nad veškerou havětí lezoucí po zemi.“

²⁷Bůh stvořil člověka ke svému obrazu,
k obrazu Božímu stvořil jej:
jako muže a ženu stvořil je.

²⁸A Bůh jim požehnal. Bůh jim řekl: „Plodte a množte se, naplňte zem, podmaňte si ji a panujte nad mořskými rybami, nad nebeským ptactvem i nad každým živočichem lezoucím po zemi.“

²⁹Bůh také řekl: „Hle, dal jsem vám všechny byliny vydávající semeno na celém povrchu země i každý strom, na němž je ovoce vydávající semeno. To vám bude za pokrm. ³⁰Také veškeré polní zvěři, všem nebeským ptákům i všemu, co leze po zemi, zkrátka všemu, co má v sobě život, jsem dal za pokrm všechny zelené byliny“ – a stalo se. ³¹Bůh viděl všechno, co učinil, a hle, bylo to velmi dobré! Byl večer a bylo ráno, den šestý.

2

¹Tak bylo dokončeno nebe a země s veškerou jejich rozmanitostí.

²Sedmého dne Bůh dokončil dílo, na němž pracoval; sedmého dne odpočinul od veškeré práce, kterou dělal. ³Bůh sedmý den požehnal a posvětil jej, neboť v něm Bůh odpočinul od všeho díla, jež vykonal, když tvořil.

⁴To je příběh nebe a země, o jejich stvoření.

V Boží zahradě

Tenkrát, když Hospodin Bůh učinil zemi a nebe, ⁵na zemi ještě nebylo žádné polní křoví a nerostly žádné polní byliny.

Hospodin Bůh na zem ještě nesílal déšť a nebyl ani člověk, který by obdělával půdu. ⁶Ze země však vystupovala pára a zavlažovala celý zemský povrch.

⁷Hospodin Bůh pak z prachu země zformoval člověka a do jeho chřípí vdechl dech života. Tak se člověk stal živou bytostí.

⁸Hospodin Bůh vysázel v Edenu na východě zahradu a do ní postavil člověka, jehož zformoval. ⁹Hospodin Bůh nechal ze země vyrůst všelijaké stromy lákové na pohled a dobré k jídlu, včetně stromu života uprostřed zahrady a stromu poznání dobra i zla.

¹⁰Z Edenu vycházela řeka, aby zavlažovala zahradu, a odtud se rozdělovala do čtyř hlavních toků. ¹¹První se jmenuje Píšon. Obtéká celou zemi Chavílu, kde je zlato, ¹²a zlato té země je výborné. Je tam i vonná pryskyřice bdellium a kámen onyx.

¹³Druhá řeka se jmenuje Gíchon; ta obtéká celou zemi Habeš.

¹⁴Třetí řeka se jmenuje Tigris a teče na východ od Asýrie. A čtvrtá řeka je Eufrat.

¹⁵Hospodin Bůh tedy vzal člověka a usadil ho do zahrady Eden, aby ji obdělával a střežil. ¹⁶Hospodin Bůh člověku přikázal: „Z každého stromu v zahradě můžeš svobodně jíst, ¹⁷kromě stromu poznání dobra i zla. Z toho nejez, neboť v den, kdy bys z něj jedl, jistě zemřeš.“

¹⁸Hospodin Bůh také řekl: „Není dobré, aby člověk byl sám; opatřím mu rovnocennou oporu.“

¹⁹(Hospodin Bůh totiž zformoval ze země všechnu polní zvěř i všechno nebeské ptactvo a přivedl je k Adamovi, aby viděl, jak

je pojmenuje. Jakkoli pak Adam nazval kterého živočicha, tak se jmenoval. ²⁰Adam tedy pojmenoval všechen dobytek, nebeské ptactvo i všechnu polní zvěř. Pro Adama se ale nenašla rovnocenná opora.)

²¹Hospodin Bůh tedy na Adama přivedl hluboký spánek. Když usnul, vzal jedno z jeho žeber a zaplnil to místo tělem. ²²Z onoho žebra, které vzal z Adama, pak Hospodin Bůh vytvořil ženu a přivedl ji k Adamovi.

²³Adam tenkrát řekl:

„To je konečně ona:
kost z mých kostí,
tělo z mého těla!
Bude se nazývat manželkou,
neboť je vzata z manžela!“

²⁴To proto muž opouští otce i matku – aby přilnul ke své manželce a stali se jedním tělem. ²⁵Oba dva, muž i jeho žena, byli nazí a nestyděli se.

3

První hřích

¹Nejchytřejší ze všech polních zvířat, která Hospodin Bůh učinil, byl had. Ten řekl ženě: „Opravdu vám Bůh zakázal jíst ze všech stromů v zahradě?“

²„Ovoce stromů v zahradě jíst smíme,“ odpověděla žena hadovi. ³„Ale o ovoci stromu uprostřed zahrady Bůh řekl: „Nejezte z něj, ani se ho nedotýkejte, jinak zemřete.““

⁴Na to had ženě řekl: „Určitě nezemřete! ⁵Bůh ale ví, že

jakmile pojíte z toho stromu, otevřou se vám oči a budete jako Bůh: budete znát dobro i zlo.“

⁶Když tedy žena viděla, že onen strom je dobrý k jídlu a lákavý na pohled, strom žádoucí k nabytí rozumu, vzala z jeho ovoce a jedla. Dala i svému muži, který byl s ní, a také on jedl.

⁷Tehdy se jim oběma otevřely oči a poznali, že jsou nazí. Svázali tedy fíkové listí a udělali si zástěrky.

⁸Vtom ale uslyšeli hlas Hospodina Boha procházejícího se zahradou za denního vánku. Tehdy se Adam a jeho žena skryli před Hospodinem Bohem uprostřed stromů zahrady.

⁹„Kde jsi?“ volal Hospodin Bůh na Adama.

¹⁰Ten odpověděl: „Slyšel jsem v zahradě tvůj hlas a dostal jsem strach, protože jsem nahý. Proto jsem se skryl.“

¹¹„Kdo ti řekl, že jsi nahý?“ tázal se Bůh. „Nejedl jsi z toho stromu, z něhož jsem ti zakázal jíst?“

¹²Adam odpověděl: „Žena, kterou jsi mi dal, aby byla se mnou, ta mi dala z toho stromu, a tak jsem jedl.“

¹³„Cos to udělala?“ řekl Hospodin Bůh ženě.

„Had mě podvedl, a tak jsem jedla,“ odpověděla.

¹⁴Hospodin Bůh tehdy řekl hadovi:

„Za to, cos udělal, budeš zlořečený
mezi vším dobyt看kem i divokými zvířaty.

Po všechny dny svého života polezeš po břiše
a žrát budeš prach.

¹⁵Rozpoutám také nepřátelství mezi tebou a ženou
i mezi tvým a jejím potomkem.

On ti rozdrtí hlavu
a ty mu rozdrtíš patu.“

¹⁶Ženě řekl:

„Rozmnožím útrapy tvého těhotenství,
své děti budeš rodit v bolestech.
Po muži budeš dychtivě toužit,
on ti však bude poroučet.“

¹⁷Adamovi řekl:

„Protožeš poslechl svou ženu
a jedl ze zakázaného stromu,
země bude kvůli tobě zlořečená!

Po všechny dny svého života
z ní budeš jíst v útrapách;

¹⁸bude ti plodit trní a bodláčí
a ty budeš jíst polní byliny.

¹⁹V potu tváře budeš jíst svůj chléb,
dokud se nevrátíš do země,
neboť z ní pocházíš:
Prach jsi a v prach se obrátíš!“

²⁰Adam pak dal své ženě jméno Eva (to jest Živa), neboť ona
byla matkou všech živých.

²¹Hospodin Bůh udělal Adamovi a jeho ženě kožený oděv a
oblékl je. ²²Hospodin Bůh si tehdy řekl: „Hle, člověk se stal
jakoby jedním z nás, neboť zná dobro i zlo. Nyní se tedy
postarám, aby nevztáhl ruku, nevzal také ze stromu života a
nežil navěky.“ ²³Proto Hospodin Bůh člověka vyhnal ze

zahrady Eden, aby obdělával zemi, z níž byl vzat. ²⁴Vyhostil člověka a na východní straně zahrady Eden umístil cheruby s míhajícími se plamennými meči, aby střežili cestu ke stromu života.

4

Kain a Abel

¹Adam se miloval se svou ženou Evou a ta počala a porodila Kaina. Tehdy řekla: „Získala jsem od Hospodina muže!“

²Porodila také Ábela, jeho bratra. Ábel se pak stal pastýřem ovcí, ale Kain obdělával půdu.

³Po nějaké době se stalo, že Kain přinesl Hospodinu oběť z plodů země, ⁴zatímco Ábel ji přinesl z prvorozených ovcí svého stáda a z jejich tuku. Hospodin našel zalíbení v Ábelovi a v jeho oběti, ⁵ale v Kainovi a jeho oběti zalíbení nenašel. Kaina to rozlítlo, až se mu zkřivila tvář.

⁶Hospodin tedy Kainovi řekl: „Proč se zlobíš? Proč máš zkřivenou tvář? ⁷Copak tě nepřijmu, když budeš jednat dobře? Když ale nebudeš jednat dobře, pak ve dveřích číhá hřích a dychtí po tobě. Ty ale máš nad ním panovat.“

⁸Kain svému bratru řekl: „Pojďme na pole!“ A když byli na poli, Kain se na svého bratra Ábela vrhl a zabil ho.

⁹„Kde je tvůj bratr Ábel?“ zeptal se Kaina Hospodin.

„Nevím,“ odpověděl. „Jsem snad strážcem svého bratra?“

¹⁰„Cos to udělal?“ řekl mu Bůh. „Slyš, krev tvého bratra ke mně volá ze země! ¹¹Ted' budeš zlořečenější než země, která otevřela ústa, aby vpila krev tvého bratra, kterou jsi prolil!

¹²Když budeš obdělávat zem, už ti nedá svoji sílu. Budeš na zemi tulákem a štvancem.“

¹³ „Můj trest je větší, než lze unést,“ odpověděl Kain Hospodinu. ¹⁴ „Pohleď, dnes mě vyháníš ze vsí úrodné země a budu se před tebou muset skrývat. Budu na zemi tulákem a štvancem a kdokoli mě najde, ten mě zabije!“

¹⁵ Hospodin mu řekl: „Kdokoli zabije Kaina, ponese sedminásobnou pomstu.“ Hospodin pak na Kaina vložil znamení, aby ho nikdo, kdo ho najde, nezabil. ¹⁶ Kain tedy odešel od Hospodinovy tváře a usadil se v zemi Nód na východ od Edenu.

¹⁷ Kain se miloval se svou ženou a ta počala a porodila Chanocha. Postavil město a pojmenoval ho po svém synovi Chanoch. ¹⁸ Chanochovi se pak narodil Irad, Irad zplodil Mechujaele, Mechujael zplodil Metušaele a Metušael zplodil Lámecha.

¹⁹ Lámech si vzal dvě ženy: jedna se jmenovala Ada, druhá Cila.

²⁰ Ada porodila Jábala, jenž se stal otcem těch, kdo žijí ve stanech a pasou stáda. ²¹ Jeho bratr jménem Jubal se stal otcem všech, kdo hrají na citery a píšťaly. ²² Cila také porodila, a to Tubal-kaina, mistra všech kovářů bronzu a železa. A Tubal-kainova sestra byla Naama.

²³ Lámech řekl svým ženám:

„Ado a Cilo, poslouvejte mě,
ženy Lámechovy, slyšte mou řeč:
Zabil jsem muže za ránu, kterou mi zasadil,
zabil jsem mladíka za zranění, jež mi způsobil.

²⁴ Bude-li Kain mstěn sedmkrát,
Lámech bude mstěn sedmasedmdesátkrát!“

²⁵Adam se znovu miloval se svou ženou a ta porodila syna a dala mu jméno Set (to jest Náhrada). Řekla si totiž: „Bůh mi dal jiného potomka náhradou za Ábela, kterého zabil Kain.“

²⁶Také Setovi se pak narodil syn a dostal jméno Enoš, Člověk. Tehdy začalo vzývání Hospodinova jména.

5

Adamovo potomstvo

¹Toto je kniha Adamova příběhu.

Tenkrát, když Bůh stvořil člověka, učinil jej podle své podoby.

²Stvořil je jako muže a ženu, požehnal jim a v den, kdy byli stvořeni, jim dal jméno Adam, Člověk.

³Když bylo Adamovi 130 let, zplodil syna podle své podoby, ke svému obrazu, a dal mu jméno Set. ⁴Po zplození Seta žil Adam ještě 800 let a plodil syny a dcery. ⁵Adam žil celkem 930 let a potom zemřel.

⁶Když bylo Setovi 105 let, zplodil Enoše. ⁷Po zplození Enoše žil Set ještě 807 let a plodil syny a dcery. ⁸Set žil celkem 912 let a potom zemřel.

⁹Když bylo Enošovi 90 let, zplodil Kénana. ¹⁰Po zplození Kénana žil Enoš ještě 815 let a plodil syny a dcery. ¹¹Enoš žil celkem 905 let a potom zemřel.

¹²Když bylo Kénanovi 70 let, zplodil Mahalalela. ¹³Po zplození Mahalalela žil Kénan ještě 840 let a plodil syny a dcery.

¹⁴Kénan žil celkem 910 let a potom zemřel.

¹⁵Když bylo Mahalalelovi 65 let, zplodil Járeda. ¹⁶Po zplození Járeda žil Mahalalel ještě 830 let a plodil syny a dcery.

¹⁷Mahalalel žil celkem 895 let a potom zemřel.

¹⁸Když bylo Járedovi 162 let, zplodil Enocha. ¹⁹Po zplození

Enocha žil Járed ještě 800 let a plodil syny a dcery. ²⁰Járed žil celkem 962 let a potom zemřel.

²¹Když bylo Enochovi 65 let, zplodil Metuzaléma. ²²Po zplození Metuzaléma žil Enoch s Bohem ještě 300 let a plodil syny a dcery. ²³Enoch žil celkem 365 let. ²⁴Enoch žil s Bohem, až jednou zmizel, neboť ho Bůh vzal.

²⁵Když bylo Metuzalémovi 187 let, zplodil Lámecha. ²⁶Po zplození Lámecha žil Metuzalém 782 let a plodil syny a dcery.

²⁷Metuzalém žil celkem 969 let a potom zemřel.

²⁸Když bylo Lámechovi 182 let, zplodil syna ²⁹a dal mu jméno Noe, Úleva, neboť řekl: „Ten nám přinese úlevu od těžké dřiny našich rukou, kterou máme se zemí, již Hospodin zlořečil.“

³⁰Po zplození Noema žil Lámech 595 let a plodil syny a dcery.

³¹Lámech žil celkem 777 let a potom zemřel.

³²A když bylo Noemovi 500 let, zplodil Sema, Chama a Jáfeta.

6

Zkažená země

¹Když se lidstvo na zemi začalo množit a rodily se jim dcery,

²Boží synové viděli, jak jsou lidské dcery krásné, a brali si za ženy všechny, jichž se jim zachtělo. ³Tehdy si Hospodin řekl: „Můj Duch nezůstane v člověku navěky – je to koneckonců smrtelník! Ať jeho život trvá jen sto dvacet let.“

⁴(V oněch dnech, a také později, se na zemi vyskytovali zrůdní obři. Boží synové totiž přicházeli k lidským dcerám a ty jim je rodily. To jsou ti dávní hrdinové, ti muži slavné pověsti.)

⁵Hospodin viděl, jak se na zemi množí lidské zlo a že všechny myšlenky, jež spřádají v srdcích, jsou den co den jen zlé.

⁶Hospodin litoval, že vůbec učinil člověka, a trápil se v srdci.

⁷Tehdy si řekl: „Člověka, jehož jsem stvořil, smetu z povrchu země a s ním i dobytek, drobnou havěť a nebeské ptactvo! Je mi líto, že jsem je učinil.“

⁸Noe však u Hospodina našel milost.

Postav si archu

⁹Toto je Noemův příběh.

Noe byl mezi svými současníky spravedlivý a poctivý člověk.

Noe žil s Bohem. ¹⁰Noe zplodil tři syny: Sema, Chama a Jáfeta.

¹¹Země však byla v Božích očích zkažená a plná násilí. ¹²Bůh pohlédl na zemi a hle, byla zkažená! Každý smrtelník na zemi žil zkaženě.

¹³Bůh Noemovi řekl: „Se všemi smrtelníky je konec. Země je plná jejich násilí, a tak je zničím i se zemí. ¹⁴Postav si archu z cypřišového dřeva. Archu propleteš rákosím a zevnitř i zevně ji vymažeš smolou. ¹⁵Uděláš ji takto: archa bude 300 loktů dlouhá, 50 loktů široká a 30 loktů vysoká. ¹⁶V arše necháš průzor a o loket výše ji zastřešíš; do boku archy také vsadíš dveře. Uděláš v ní spodní, druhé a třetí patro. ¹⁷Hle, já sám způsobím na zemi záplavu vody, jež zničí všechny živé tvory pod nebem. Vše, co je na zemi, zahyne. ¹⁸S tebou však uzavřu smlouvu, a tak vejdeš do archy – ty a s tebou tví synové, tvá žena a ženy tvých synů. ¹⁹Ze všeho živého, z veškerého tvorstva, přivedeš do archy po páru od každého druhu, aby přežili s tebou. Bude to samec a samice ²⁰z různých druhů ptáků, z různých druhů dobytka i z všemožných druhů zemské havěti. Z toho všeho k tobě přijde po páru, abys je zachoval naživu. ²¹Proto si opatři veškerou potravu, která se jí, a

připrav zásoby jídla pro sebe i pro ně.“

²²Noe tak učinil; učinil všechno přesně tak, jak mu Bůh přikázal.

7

¹Hospodin potom Noemovi řekl: „Vejdi s celou svou domácností do archy. Viděl jsem totiž, že jsi přede mnou v tomto pokolení jediný spravedlivý. ²Ze všech čistých zvířat vezmeš k sobě po sedmi párech, vždy samce a samici; ze všech nečistých zvířat však jen po páru, samce a samici. ³Také z nebeského ptactva vezmeš po sedmi párech, vždy samce a samici, pro zachování jejich semene na zemi. ⁴Už za sedm dní totiž na zem sešlu déšť, jenž potrvá čtyřicet dní a čtyřicet nocí. Vše, co jsem učinil, smetu z povrchu země.“

⁵A Noe učinil všechno tak, jak mu Hospodin přikázal.

Potopa

⁶Země byla zaplavena vodou, když bylo Noemovi šest set let.

⁷Kvůli té vodní záplavě vešel Noe do archy a s ním jeho synové, jeho žena a ženy jeho synů. ⁸Ze všech čistých i nečistých zvířat, ze všech ptáků i ze všeho, co leze po zemi, ⁹vešli k Noemovi do archy vždy dva a dva, samec a samice, jak to Noemovi přikázal Bůh.

¹⁰Po sedmi dnech pak byla země zaplavena vodou. ¹¹Stalo se to šestistého roku Noemova života, sedmnáctého dne druhého měsíce. Ten den vytryskly všechny prameny veliké propasti a nebeské průduchy se otevřely. ¹²Průtrž vod trvala na zemi čtyřicet dní a čtyřicet nocí.

¹³Noe, jeho synové Sem, Cham a Jáfet, Noemova žena a tři ženy jeho synů vešli onoho dne do archy. ¹⁴Oni i všemožné

druhy zvířet, dobytk, havěti lezoucí po zemi i ptactva, všichni ptáci a okřídlení ¹⁵přišli k Noemovi do archy. Ze všeho, v čem je duch života, přišli po jednom páru. ¹⁶Z veškerého tvorstva přišel samec a samice, jak jim Bůh přikázal. A Hospodin za ním zavřel.

¹⁷Na zemi pak během čtyřiceti dní nastala potopa. Vody přibývalo, až nadnesla archu, takže se zvedla od země. ¹⁸Voda se na zemi mohutně vzdouvala, rychle jí přibývalo a archa plula po vodní hladině. ¹⁹Voda se na zemi vzdouvala stále mohutněji, až přikryla všechny vysoké hory pode vším nebem.

²⁰A když byly hory přikryty, vzedmula se voda ještě o patnáct loktů.

²¹Veškeré tvorstvo na zemi, vše, co se hýbe, zahynulo – ptactvo i dobytek, zvíř i veškerá havěť hemžící se po zemi, i všichni lidé. ²²Vše, co mělo v chřípí dech života, vše, co žilo na souši, pomřelo. ²³Bůh smetl všechny živé tvory z povrchu země. Vše od člověka až po dobytek, drobnou havěť i nebeské ptactvo bylo smetenno ze země. Zůstal jen Noe a ti, kdo s ním byli v arše.

²⁴Voda se na zemi vzdouvala sto padesát dní.

8

Nový začátek

¹Bůh však pamatoval na Noema i na všechnu zvíř a dobytek, který s ním byl v arše. Nechal nad zemí vát vítr a voda se utišila. ²Prameny propasti i nebeské průduchy se zavřely a průtrž z nebe přestala. ³Voda začala ze země zvolna ustupovat a po sto padesáti dnech konečně opadla.

⁴Sedmnáctého dne sedmého měsíce archa spočinula na

pohoří Ararat. ⁵Voda zvolna opadala až do desátého měsíce. Prvního dne desátého měsíce se ukázaly vrcholky hor.

⁶Po čtyřiceti dnech Noe otevřel okno, jež v arše udělal, ⁷a vypustil havrana. Ten vylétal a zase se vracel, dokud voda na zemi nevyschla. ⁸Potom vypustil holubici, kterou měl s sebou, aby zjistil, zda voda ustoupila z povrchu země. ⁹Holubice však nenašla místo, kde by mohla nohama spočinout, a vrátila se k němu do archy, neboť voda ještě pokrývala celý povrch země. Noe tedy vystrčil ruku, chytil ji a vzal ji k sobě do archy.

¹⁰Počkal ještě sedm dní a znovu vypustil holubici z archy.

¹¹Večer se k němu holubice vrátila a hle, v zobáku měla čerstvý olivový lístek! Tak Noe poznal, že voda ustoupila ze země. ¹²Počkal tedy dalších sedm dní, vypustil holubici znovu a už se k němu nevrátila.

¹³Šestistého prvního roku Noemova života, prvního dne prvního měsíce, začala voda na zemi vysychat. Noe tedy odsunul příklop archy, podíval se ven a hle, zemský povrch osychal. ¹⁴Dvacátého sedmého dne druhého měsíce byla země suchá.

¹⁵Tehdy Bůh k Noemovi promluvil: ¹⁶„Vyjdi z archy – ty a s tebou tví synové, tvá žena a ženy tvých synů. ¹⁷Vyved' s sebou všechno živé, co máš u sebe – veškeré tvory z ptactva, dobytka i havěti lezoucí po zemi. Ať se hemží na zemi a ať se na zemi plodí a množí.“

¹⁸Noe tedy vyšel ven a s ním i jeho synové, jeho žena a ženy jeho synů. ¹⁹Všechna zvíř, všechna havěť, každý pták, všechno, co se hýbe po zemi, vyšlo z archy podle svých čeledí.

²⁰Noe tehdy postavil Hospodinu oltář a vzal ze všech čistých zvířat a ze všeho čistého ptactva a obětoval na oltáři zápalné

oběti. ²¹Když Hospodin ucítil příjemnou vůni, řekl si v srdci: „Už nikdy kvůli člověku neprokleji zem, i když jsou myšlenky lidského srdce už od mládí zlé. Nikdy už nepobiji vše živé, jako jsem to učinil.

²²Dokud bude trvat země,
nikdy nepřestane setba a žeh,
chlad a horko, léto, zima
ani noc a den.“

9

Boží smlouva se stvořením

¹Bůh tehdy Noemovi i jeho synům požehnal a řekl jim: „Plodte a množte se, naplňte zem. ²Ať z vás má strach a hrůzu všechna polní zvěř, všechno nebeské ptactvo, všechno, co se hýbe po zemi, i všechny mořské ryby: jsou vám vydáni do rukou. ³Všechno živé, co se hýbe, vám bude za pokrm; to všechno vám dávám tak jako dříve zelené byliny.

⁴Nesmíte však jíst maso, dokud je v něm život, totiž krev.

⁵Krev vašeho života budu rozhodně mstít. Každé zvíře i člověka za ni budu volat k odpovědnosti. Za lidský život budu volat k odpovědnosti každého jeho bratra.

⁶Kdo prolíje krev člověka,
toho krev bude člověkem prolita,
neboť k obrazu Božímu
učinil Bůh člověka.

⁷Plodte se tedy a množte se,
ať se vámi jen hemží zem,

takto se na ní rozmnožte!“

⁸Potom Bůh k Noemovi a jeho synům promluvil: ⁹„Hle, já uzavírám smlouvu s vámi, s vaším budoucím semenem ¹⁰i s každou živou bytostí, jež je s vámi – s ptactvem, dobyt看em i se vši polní zvěří – se vším živým, co vyšlo z archy. ¹¹Uzavírám s vámi tuto smlouvu: Veškeré tvorstvo už nikdy nebude vyhubeno záplavou vody. Už nikdy nenastane potopa, jež by zničila zemi.“

¹²Tedy Bůh řekl: „Toto je znamení smlouvy, kterou uzavírám s vámi i s každou živou bytostí, jež je s vámi, pro všechna příští pokolení: ¹³Na oblak pokládám duhu, aby byla znamením smlouvy mezi mnou a zemí. ¹⁴Kdykoli zahálím zemi oblakem a na oblaku se ukáže duha, ¹⁵připomenu si svou smlouvu s vámi i s každou živou bytostí, a už nikdy nepřijde záplava vody, aby vyhubila veškeré tvorstvo. ¹⁶Když bude na oblaku duha, pohlédnu na ni, abych si připomněl věčnou smlouvu mezi Bohem a každou živou bytostí na zemi.“

¹⁷Bůh Noemovi řekl: „Toto je znamení smlouvy, kterou jsem učinil s veškerým tvorstvem na zemi.“

Sem, Cham a Jáfet

¹⁸Noemovi synové, kteří vyšli z archy, byli Sem, Cham a Jáfet (onen Cham byl otcem Kanaána). ¹⁹Tito tři byli Noemovi synové; z nich se zalidnila celá země.

²⁰Zemědělec Noe byl první, kdo vysadil vinici. ²¹Napil se vína, opil se a ležel obnažen ve svém stanu. ²²Cham, otec Kanaána, spatřil nahotu svého otce a pověděl o tom oběma svým bratrům venku. ²³Sem a Jáfet tedy vzali plášť a oba si ho dali

na ramena. Pak šli pozpátku a přikryli nahotu svého otce. Byli obráceni čelem nazpátek, a tak nahotu svého otce nespátřili.

²⁴Když se Noe probral z opilosti a dozvěděl se, co mu jeho nejmladší syn provedl, ²⁵řekl:

„Zlořečený buď Kanaán;
ať je pro své bratry
otrokem všech otroků!“

²⁶Řekl také:

„Požehnán buď Hospodin, Bůh Semův,
jemuž bude Kanaán otročit!

²⁷Kéž Bůh rozšíří Jáfeta,
ať bydlí ve stanech Semových,
jemuž bude Kanaán otročit!“

²⁸Po potopě žil Noe ještě 350 let. ²⁹Noe žil celkem 950 let a potom zemřel.

10

Původ národů země

¹Toto jsou rody Noemových synů Sema, Chama a Jáfeta. Po potopě se jim narodili synové.

²Synové Jáfetovi jsou: Gomer, Magog, Madaj, Javan, Tubal, Mešek a Tiras.

³Synové Gomerovi: Aškenáz, Rifat a Togarma.

⁴Synové Javanovi: Eliša a Taršiš, Kitejšťi a Rodanšťi. ⁵Z nich se

rozdělily přímořské národy podle svých zemí, jazyků, rodů a národností.

⁶Synové Chamovi jsou: Habeš, Egypt, Put a Kanaán.

⁷Synové Habeše: Seba, Chavíla, Sabta, Raema a Sabteka.

Synové Raemovi: Šeba a Dedan.

⁸Habeš také zplodil Nimroda, jenž se stal prvním bojovníkem na zemi. ⁹Byl to před Hospodinem udatný lovec, a proto se říká: „Jako Nimrod, udatný lovec před Hospodinem.“

¹⁰Hlavními městy v jeho království byly Bábel, Uruk, Akkad a Kalne v zemi Šineár. ¹¹Z té země pak šel do Asýrie, kde vystavěl Ninive, Rechobot-ír, Kelach ¹²a Resen, jež leží mezi Ninive a Kelachem, oním velikým městem.

¹³Egypt zplodil Ludské, Anamské, Lehabské, Naftuchské,

¹⁴Patruské, Kasluchské (z nichž pocházejí Filištíni) a Kaftorské.

¹⁵Kanaán zplodil Sidona, svého prvorozeného, dále Cheta,

¹⁶Jebusejce, Emorejce, Girdašejce, ¹⁷Hivejce, Arkejce, Sinejce,

¹⁸Arvadejce, Semarejce a Chamatejce. Kanaánské rody se později rozšířily, ¹⁹takže hranice Kanaánu vedly od Sidonu směrem přes Gerar až ke Gaze a směrem přes Sodomu, Gomoru, Admu a Cebojim až k Leše.

²⁰To jsou synové Chamovi podle svých rodů, jazyků, zemí a národností.

²¹Semovi, otci všech Heberových synů, bratru staršího Jáfeta, se také rodili potomci.

²²Semovi synové jsou: Elam, Ašur, Arpakšad, Lud a Aram.

²³Synové Aramovi: Úc, Chul, Geter a Mešek.

²⁴Arpakšad zplodil Šelacha a Šelach zplodil Hebera.

²⁵Heberovi se narodili dva synové: jeden se jmenoval Peleg, Rozdělení, neboť za jeho dnů byla země rozdělena, a jeho bratr se jmenoval Joktan.

²⁶Joktan zplodil Almodada, Šelefa, Chasarmaveta, Jeracha,

²⁷Hadorama, Uzala, Diklu, ²⁸Obala, Abimaele, Šebu, ²⁹Ofira, Chavílu a Jobaba; všichni tito jsou synové Joktanovi. ³⁰Jejich bydlíště se prostíralo od Mešy směrem k hoře Sefar na východě.

³¹To jsou synové Semovi podle svých rodů, jazyků, zemí a národností.

³²To jsou rody Noemových synů podle svých pokolení a národností; z nich se po potopě rozdělily národy země.

11

Bábel

¹Celá země mluvila jednou řečí, jedněmi slovy. ²Když lidé putovali na východ, našli planinu v zemi Šineár a usadili se na ní.

³Tehdy si spolu řekli: „Pojďme, udělejme cihly a vypalme je v ohni.“ A tak měli cihly místo kamene a asphalt místo malty.

⁴Řekli si totiž: „Pojďme, postavme si město a věž, jejíž vrchol dosáhne až k nebi. Tak si uděláme jméno, abychom nebyli rozptýleni po celé zemi!“

⁵Hospodin však sestoupil, aby spatřil to město a tu věž, kterou lidští synové stavěli. ⁶Hospodin si řekl: „Hle, lid je zajedno a všichni mají jednu řeč. A toto je jen začátek jejich díla. Nic jim už nezabrání vykonat, cokoli si předsevzali. ⁷Nuže, sestoupíme a zmateme tam jejich řeč, aby jeden nerozuměl řeči

druhého.“

⁸Hospodin je odtud rozptýlil po celé zemi, a tak to město přestali stavět. ⁹Proto se to město jmenuje Bábel, Zmatek, neboť tam Hospodin zmátl řeč všech obyvatel země. Hospodin je odtud rozptýlil po celé zemi.

Semovo potomstvo

¹⁰Toto je Semův rod.

Dva roky po potopě zplodil Sem ve věku 100 let Arpakšada.

¹¹Sem žil po zplození Arpakšada ještě 500 let a plodil syny a dcery.

¹²Arpakšad ve věku 35 let zplodil Šelacha. ¹³Po zplození Šelacha žil Arpakšad ještě 403 let a plodil syny a dcery.

¹⁴Šelach ve věku 30 let zplodil Hebera. ¹⁵Po zplození Hebera žil Šelach ještě 403 let a plodil syny a dcery.

¹⁶Heber ve věku 34 let zplodil Pelega. ¹⁷Po zplození Pelega žil Heber ještě 430 let a plodil syny a dcery.

¹⁸Peleg ve věku 30 let zplodil Reúa. ¹⁹Po zplození Reúa žil Peleg ještě 209 let a plodil syny a dcery.

²⁰Reú ve věku 32 let zplodil Seruga. ²¹Po zplození Seruga žil Reú ještě 207 let a plodil syny a dcery.

²²Serug ve věku 30 let zplodil Náchora. ²³Po zplození Náchora žil Serug ještě 200 let a plodil syny a dcery.

²⁴Náchor ve věku 29 let zplodil Teracha. ²⁵Po zplození Teracha žil Náchor ještě 119 let a plodil syny a dcery.

²⁶Terach ve věku 70 let zplodil Abrama, Náchora a Hárana.

Terachovo potomstvo

²⁷Toto je Terachův rod.

Terach zplodil Abrama, Náchora a Hárana; Háran pak zplodil

Lota. ²⁸Háran však zemřel ve své vlasti, v chaldejském Uru, dříve než jeho otec Terach. ²⁹Abram a Náchor se oženili. Abramova žena se jmenovala Saraj a Náchorova žena Milka, dcera Hárana, otce Milky a Jisky. ³⁰Saraj však byla neplodná, neměla děti.

³¹Terach vzal svého syna Abrama, Háranova syna Lota a svou snachu Saraj, ženu svého syna Abrama, a vydali se spolu na cestu z chaldejského Uru do kanaánské země. Když však přišli do Cháranu, usadili se tam.

³²Terach žil 205 let a zemřel v Cháranu.

PRAOTCOVÉ

12

Odejdi ze své země

¹Hospodin Bůh řekl Abramovi: „Odejdi ze své země, ze svého příbuzenstva a ze svého otcovského domu do země, kterou ti ukážu.

²Učiním z tebe veliký národ
a požehnám ti.

Zjednám ti veliké jméno a budeš požehnaním.

³Požehnám těm, kdo ti žehnají,
a toho, kdo ti zlořečí, prokleji.

Všechny rodiny země
dojdou požehnání v tobě.“

⁴Abram tedy šel, jak mu řekl Hospodin, a šel s ním i Lot. Když odešel z Cháranu, bylo Abramovi sedmdesát pět let. ⁵Abram s

sebou vzal svou ženu Saraj, svého synovce Lota a všechny majetek, jehož nabyli, i čeled', kterou získali v Cháranu. Vydali se na cestu do kanaánské země a přišli do ní.

⁶Abram procházel tou zemí až k místu zvanému Šechem, až k dubu More. (V zemi tenkrát žili Kananejci.) ⁷Tehdy se Abramovi ukázal Hospodin a řekl: „Tuto zem dám tvému semeni.“ Abram tam proto postavil oltář Hospodinu, jenž se mu ukázal.

⁸Odtud se přesunul k horám na východ od Bet-elu. Vztyčil svůj stan mezi Bet-elem na západě a Ajem na východě, postavil tam oltář Hospodinu a vzýval Hospodinovo jméno.

⁹Potom Abram pokračoval v cestě a putoval na jih, k Negevu.

Abram v Egyptě

¹⁰V zemi pak nastal hlad, a tak se Abram vydal dolů do Egypta.

Chtěl tam nějakou dobu pobýt, neboť v zemi panoval krutý hlad. ¹¹Cestou, když se blížil k Egyptu, řekl své ženě Saraj:

„Pohleď, vím, jak překrásná jsi žena. ¹²Až tě Egyptané uvidí, řeknou: ‚To je jeho žena!‘ a zabijí mě, ale tebe nechají naživu.

¹³Říkej prosím, že jsi má sestra, aby se mi díky tobě vedlo dobře a abych díky tobě zůstal naživu.“

¹⁴Abram tedy přišel do Egypta a Egyptané viděli, jak je ta žena velmi krásná. ¹⁵A když ji uviděli faraonovi hodnostáři, vychválili ji před faraonem tak, že byla vzata do faraonova domu. ¹⁶Abramovi se díky ní vedlo velmi dobře – měl brav, skot i osly, otroky, otrokyně, oslice a velbloudy.

¹⁷Hospodin však kvůli Abramově manželce Saraj bil faraona a jeho dům velikými ranami. ¹⁸Farao si proto Abrama zavolal. „Cos mi to udělal?“ řekl mu. „Proč jsi mi zatajil, že je to tvá

manželka? ¹⁹Proč jsi říkal: „Je to má sestra“? Vždyť jsem si ji vzal za ženu! Zde máš svou manželku, vezmi si ji a jdi!“ ²⁰Farao pak o něm svým mužům přikázal, aby ho vyhostili i s manželkou a se vším, co měl.

13

Rozchod s Lotem

¹Abram tedy se svou manželkou a se vším, co měl, i s Lotem odešel z Egypta vzhůru do Negevu. ²(Abram byl velmi bohatý ve stádech, ve stříbře i ve zlatě.) ³A šel po svých starých cestách od Negevu až k Bet-elu, k místu, kde zpočátku stával jeho stan mezi Bet-elem a Ajem, ⁴k místu oltáře, který tam předtím postavil. Tam Abram vzýval Hospodinovo jméno.

⁵Také Lot, který šel s Abramem, měl brav, skot a stany. ⁶Země jim však nemohla stačit, aby bydleli spolu. Jejich jmění bylo totiž tak rozsáhlé, že nemohli bydlet pohromadě. ⁷Proto došlo mezi pastýři Abramova stáda a pastýři Lotova stáda k rozepři. (V zemi tenkrát bydleli Kananejci a Perizejci.)

⁸Abram tehdy Lotovi řekl: „Prosím, ať mezi mnou a tebou a mezi mými a tvými pastýři není rozepře – jsme přece bratři.

⁹Neleží snad před tebou celá země? Odděl se ode mě, prosím. Půjdeš-li vlevo, já půjdu vpravo; půjdeš-li vpravo, půjdu vlevo.“

¹⁰Lot pozvedl oči a viděl, že celá jordánská rovina je až k Coaru bohatě zavlažována jako Hospodinova zahrada, jako egyptská země (– bylo to předtím, než Hospodin zničil Sodomu a Gomoru). ¹¹Lot si tedy vybral celou jordánskou rovinu a vydal se na východ. Tak se jeden od druhého oddělili. ¹²Abram bydlel v kanaánské zemi, ale Lot bydlel ve městech jordánské

roviny a postavil své stany až k Sodomě. ¹³Sodomští lidé však byli zlí a velmi hřešili proti Hospodinu.

¹⁴Poté, co se od něho Lot oddělil, řekl Hospodin Abramovi: „Pozvedni oči z místa, na němž jsi, a rozhlédni se na sever, na jih, na východ i na západ. ¹⁵Všechnu zemi, kterou vidíš, dám tobě a tvému semeni až navěky. ¹⁶Způsobím, že tvého semene bude jako prachu země: bude-li možné sečíst zemský prach, půjde sečíst i tvé símě. ¹⁷Vstaň, projdi tu zemi nadél i našíř, neboť tobě ji dám.“

¹⁸Abram tedy přesunul svůj stan a usadil se u háje Mamre, který je v Hebronu, a postavil tam oltář Hospodinu.

14

Lotovo vysvobození

¹V oněch dnech šineárský král Amrafel, elasarský král Arioch, elamský král Kedor-laomer a král národů Tidal ²válčili proti Berovi, králi Sodomy, Biršovi, králi Gomory, Šineábovi, králi Admy, Šemeberovi, králi Cebojim, a proti králi Bely (to jest Coaru). ³Ti se spojili v údolí Sidim (což je teď Mrtvé moře). ⁴Dvanáct let sloužili Kedor-laomerovi, ale třináctého roku se vzbouřili.

⁵Čtrnáctého roku tedy Kedor-laomer přitáhl s králi, kteří byli s ním, a pobili Refajce v Ašterot-karnajim, Zuzejce v Hamu, Emejce na pláni Kiriatajim ⁶a Chorejce na jejich pohoří Seír až k El-paranu, který je nad pouští. ⁷Potom obchvatem přitáhli k En-mišpatu (což je Kádeš) a udeřili na celý kraj Amalekovců a také na Emorejce bydlící v Chasason-tamaru.

⁸Králové Sodomy, Gomory, Admy, Cebojim a Bely (to jest Coaru) tedy vytáhli a seřadili se v údolí Sidim k bitvě proti nim:

⁹proti elamskému králi Kedor-laomerovi, králi národů Tidalovi, šineárskému králi Amrafelovi a elasarskému králi Ariochovi – čtyři králové proti pěti.

¹⁰Údolí Sidim je ovšem plné ložisek asfaltu. Sodomský a gomorský král do nich při útěku zapadli; ostatní utekli do hor.

¹¹Vítězové pobrali všechnen majetek Sodomy a Gomory i všechny jejich potraviny a odtáhli. ¹²Vzali také Abramova synovce Lota (neboť bydlel v Sodomě) i jeho majetek a odjeli.

¹³Jeden uprchlík přišel a vyprávěl to Hebreji Abramovi. Ten se mezitím usadil u háje Emorejce Mamreho, příbuzného Eškola a Anera, což byli Abramovi spojenci. ¹⁴Když Abram uslyšel, že jeho příbuzný byl zajat, vypravil 318 vycvičených služebníků, narozených v jeho domě, a sledoval ty krále až k Danu.

¹⁵Abram a jeho služebníci se rozdělili, v noci je přepadli a pronásledovali je až k Chobě (jež leží na sever od Damašku).

¹⁶A tak dobyl zpět všechnen majetek. Přivedl i svého příbuzného Lota a jeho majetek a také ženy a lid.

Melchisedech

¹⁷Když se pak vracel od porážky Kedor-laomera a králů, kteří byli s ním, vyšel mu král Sodomy naproti do údolí Šave (což je Královské údolí).

¹⁸Melchisedech, král Sálemu, který byl knězem Nejvyššího Boha, přinesl chléb a víno ¹⁹a požehnal mu těmito slovy:

„Požehnán buď Abram od Nejvyššího Boha,
Stvořitele nebe i země!

²⁰Požehnán buď Nejvyšší Bůh,
jenž ti tvé nepřátele vydal do rukou!“

Abram mu tehdy ze všeho dal desátek.

²¹Král Sodomy mu řekl: „Dej mi lidi. Majetek si nech.“

²²Abram mu ale odpověděl: „Přísahám před Hospodinem, Nejvyšším Bohem, Stvořitelem nebe i země, ²³že ze všeho, co ti patří, si nevezmu nic – ani nitku, ani sandálový řemínek – abys neřekl: ‚Já jsem obohatil Abrama.‘ ²⁴Nechám si jen to, co snědli služebníci, a podíl mužů, kteří šli se mnou. Aner, Eškol a Mamre si vezmou svůj podíl.“

15

Boží smlouva s Abramem

¹Po nějaké době měl Abram vidění, ve kterém dostal Hospodinovo slovo: „Neboj se, Abrame, já jsem tvůj štít, tvá nesmírná odměna.“

²Abram odpověděl: „Hospodine, Pane můj, co mi chceš dát? Chodím životem bezdětný a svůj dům zanechám Eliezerovi z Damašku. ³Pohleď, nedal jsi mi potomka,“ pokračoval Abram, „a tak mým dědicem bude můj čeledín!“

⁴Vtom dostal Hospodinovo slovo: „Ten tvým dědicem nebude; tvůj dědic vyjde z tvých vlastních beder!“ ⁵Vyvedl jej ven a řekl: „Pohlédni k nebi a spočítej hvězdy, budeš-li je moci spočítat.“ Pak dodal: „Tolik bude tvého semene.“

⁶Abram tehdy uvěřil Hospodinu a ten mu to počítal za spravedlnost.

⁷Řekl mu také: „Já jsem Hospodin, jenž tě vyvedl z chaldejského Uru, abych ti dal za dědictví tuto zem.“

⁸Abram se zeptal: „Hospodine, Pane můj, podle čeho poznám, že ji zdědím?“

⁹On mu odpověděl: „Přines mi tříletou jalovici, tříletou kozu, tříletého berana, také hrdličku a holoubě.“

¹⁰Abram mu všechna ta zvířata přinesl, rozťal je napůl a položil jednu část proti druhé; ptáky však neroztínal. ¹¹K mrtvým tělům se snášeli dravci, ale Abram je odháněl. ¹²Když pak slunce začalo zapadat, přišel na Abrama hluboký spánek. Náhle jej sevřela hluboká, děsivá tma.

¹³Tehdy Hospodin Abramovi řekl: „Buď si jist, že tví potomci budou přistěhovalci v zemi, jež nebude jejich; tam budou zotročeni a utiskováni po čtyři sta let. ¹⁴Já však také budu soudit národ, jemuž budou otročit, a tak odtud potom vyjdou s velikým jméním. ¹⁵Ty sám se odebereš ke svým otcům v pokoji a budeš pohřben ve šťastném stáří. ¹⁶Sem se ale vrátí až čtvrté pokolení, neboť nepravost Emorejců ještě není dovršena.“

¹⁷Když slunce zapadlo a nastala tma, objevila se kouřící pec a mezi těmi díly zvířat prošla ohnivá pochodeň. ¹⁸V ten den Hospodin vstoupil s Abramem do smlouvy. Řekl: „Tuto zem dávám tvému semeni; od Egyptské řeky až po tu velikou řeku, řeku Eufrat: ¹⁹Kenijce, Kenizejce a Kadmonce, ²⁰Chetejce, Perizejce, Refajce, ²¹Emorejce, Kananejce, Girgašejce a Jebusejce.“

16

Izmael

¹Saraj, Abramova manželka, mu nerodila děti; měla však egyptskou otrokyni jménem Hagar. ²Proto Saraj Abramovi řekla: „Pohleď, Hospodin mi nedopřál, abych rodila. Spi tedy s mou otrokyní – snad získám syny skrze ni.“ A Abram ji

poslechl.

³Deset let poté, co se Abram usadil v kanaánské zemi, vzala Abramova manželka Saraj svou otrokyni, Egyptanku Hagar, a dala ji svému muži Abramovi za ženu. ⁴Spal tedy s Hagar a ona počala. A když uviděla, že je těhotná, začala svou paní pohrdat.

⁵Saraj pak Abramovi řekla: „Za mé příkoří můžeš ty! Sama jsem ti dala svou otrokyni do náručí, ale když uviděla, že je těhotná, začala mnou pohrdat. Ať mě s tebou rozsoudí Hospodin!“

⁶Abram Saraj odpověděl: „Pohled', je to tvá otrokyně, je ve tvé moci. Udělej s ní, co chceš.“ Saraj ji tedy pokořovala, až od ní Hagar utekla.

⁷U pramene vody v poušti, u onoho pramene při cestě do Šuru, ji našel Hospodinův anděl. ⁸Řekl: „Hagar, Sarajina otrokyně, odkud jsi přišla? Kam jdeš?“

Odpověděla: „Utíkám od své paní Saraj.“

⁹Hospodinův anděl jí řekl: „Vrať se ke své paní a pokoř se pod její ruku.“ ¹⁰Hospodinův anděl jí řekl: „Nesmírně rozmnožím tvé símě. Bude ho tolik, že nepůjde sečíst.“

¹¹Hospodinův anděl jí řekl:

„Hle, jsi těhotná a porodíš syna.
Dáš mu jméno Izmael, Bůh slyší,
neboť Hospodin slyšel tvé trápení.

¹²Bude jak divoký hřebec:
on proti všem, všichni proti němu;
v neshodě se všemi bratry bude žít.“

¹³Hospodina, jenž k ní promluvil, pak nazvala „Ty jsi Bůh, který mne vidí!“ Řekla totiž: „Právě zde jsem pohlédla k Tomu, který mne vidí.“ ¹⁴A tak ta studna dostala jméno „Beer-lachai-roi, Studnice Živého, který mne vidí.“ Jak známo, leží mezi Kádešem a Beredem.

¹⁵Hagar pak Abramovi porodila syna. Abram dal svému synovi narozenému z Hagar jméno Izmael, Bůh slyší. ¹⁶Když mu Hagar porodila Izmaele, bylo Abramovi osmdesát šest let.

17

Potvrzení smlouvy

¹Když bylo Abramovi devadesát devět let, ukázal se mu Hospodin a řekl mu: „Já jsem Všemohoucí Bůh. Chod' stále přede mnou a buď poctivý. ²Splním svou smlouvu s tebou a nesmírně tě rozmnožím.“

³Abram padl na tvář a Bůh k němu mluvil: ⁴„Hle, já sám s tebou činím smlouvu: budeš otcem mnohých národů.“

⁵Nebudeš se už jmenovat Abram, Vznešený otec, ale Abraham, Otec množství, neboť jsem tě učinil otcem mnohých národů. ⁶Způsobím, aby ses nesmírně rozplodil, a učiním z tebe národy – i králové z tebe vzejdou. ⁷Potvrzuji svou smlouvu s tebou i s tvým budoucím semenem ve všech jejich pokoleních: je to věčná smlouva, že budu tvým Bohem i Bohem tvého budoucího semene. ⁸Tobě a tvému budoucímu semeni dám zem tvého putování, celou kanaánskou zem, do věčného vlastnictví a budu jejich Bohem.“

⁹Bůh Abrahamovi řekl: „Ty budeš zachovávat mou smlouvu – ty i tvé budoucí símě ve všech jejich pokoleních. ¹⁰Toto je má smlouva s vámi a s tvým budoucím semenem, toto budete

zachovávat: každý, kdo je u vás mužského pohlaví, bude obřezán. ¹¹Obřezete předkožku svého údu a to vám bude znamením smlouvy, kterou máte se mnou. ¹²Každý, kdo je u vás mužského pohlaví, jak narozený v domě, tak koupený za peníze od kteréhokoli cizince, jenž není ze tvého semene, bude ve vašich pokoleních obřezán, když mu bude osm dní.

¹³Musí být obřezán, ať je narozen ve tvém domě nebo koupen za tvé peníze. Tak bude má smlouva na tvém těle smlouvou věčnou. ¹⁴Neobřezanec mužského pohlaví, jenž by si nenechal předkožku obřezat, bude vyobcován ze svého lidu, neboť porušil mou smlouvu.“

¹⁵Bůh Abrahamovi řekl: „Své manželce Saraj už nebudeš říkat Saraj, Bojovnice, ale bude se jmenovat Sára, Kněžna.

¹⁶Požehnám ji a dám ti z ní syna. Požehnám ji a budou z ní národy, vzejdou z ní králové národů.“

¹⁷Abraham padl na tvář, zasmál se a pomyslel si: „Copak se stoletému narodí syn? Copak Sára v devadesáti letech porodí?“ ¹⁸Odpověděl tedy Bohu: „Kéž je před tebou živ aspoň Izmael!“

¹⁹Bůh však řekl: „Nikoli! Tvá manželka Sára ti vskutku porodí syna a dáš mu jméno Izák, Smíšek. Jemu potvrdím svou smlouvu, aby byla věčnou smlouvou pro jeho budoucí símě.

²⁰Vyslyšel jsem tě i ohledně Izmaele. Hle, požehnám mu a způsobím, aby se nesmírně rozplodil a rozmnožil; zplodí dvanáctero knížat a učiním z něj veliký národ. ²¹Svou smlouvu však potvrdím Izákovi, jehož ti Sára porodí příští rok touto dobou.“ ²²A když s ním domluvil, vznesl se Bůh od Abrahama.

²³Abraham potom vzal svého syna Izmaele a všechny narozené ve svém domě i všechny koupené za peníze,

všechny, kdo byli v Abrahamově domácnosti mužského pohlaví, a ještě téhož dne jim obřezal předkožky, jak mu to řekl Bůh. ²⁴Abrahamovo neobřezané tělo bylo obřezáno, když mu bylo devadesát devět let. ²⁵Neobřezané tělo jeho syna Izmaele bylo obřezáno, když mu bylo třináct let. ²⁶Abraham a jeho syn Izmael byli obřezáni ještě téhož dne ²⁷a všichni jeho domácí, jak narození v domě, tak koupení od cizince za peníze, byli obřezáni s ním.

18

Tři hosté

¹Hospodin se pak Abrahamovi ukázal u háje Mamre, když seděl v poledním horku u vchodu do stanu. ²Abraham pozvedl oči a hle, stáli před ním tři muži. Jakmile je spatřil, vyběhl jim ze stanového vchodu naproti. Poklonil se až k zemi ³a řekl: „Pane můj, prokaž mi prosím laskavost a zastav se u svého služebníka! ⁴Když dovolíš, nechám přinést trochu vody. Umyjete si nohy a odpočinete si pod stromem. ⁵Přinesu kousek chleba a posilníte se, než půjdete dál. Přišli jste přece ke svému služebníkov.“

„Udělej, jak jsi řekl,“ odpověděli.

⁶Abraham odpěchal do stanu za Sárou a řekl: „Rychle vezmi tři míry jemné mouky, zadělej těsto a upeč chleba!“ ⁷Odběhl ke stádu, vzal pěkné útlé tele a dal je služebníkov, který je odpěchal připravit. ⁸Potom vzal máslo, mléko a dobytče, které připravil, a položil to před ně. Sám pak stál u nich pod stromem, zatímco jedli.

⁹„Kde je tvá manželka Sára?“ zeptali se ho.

„Zde ve stanu,“ odpověděl.

¹⁰Na to host řekl: „Za rok touto dobou se k tobě jistě vrátím a hle, tvá manželka Sára bude mít syna!“

Sára však poslouchala vzadu u vchodu do stanu. ¹¹(Abraham i Sára už byli velmi staří a Sára už nebyla v plodném věku.)

¹²Sára se v duchu zasmála: „Teď, když jsem sešlá stářím, mám zakusit rozkoš? Navíc, můj pán je stařec!“

¹³Hospodin se Abrahama zeptal: „Proč se Sára smála a říkala: ‚Copak ještě opravdu mohu rodit, když jsem tak stará?‘“ ¹⁴Je snad pro Hospodina něco nemožné? V daný čas, za rok touto dobou, se k tobě vrátím a Sára bude mít syna.“

¹⁵Sára to ze strachu zapírala: „Nesmála jsem se.“
On ale řekl: „Ba ne, smála ses!“

Deset spravedlivých

¹⁶Potom ti muži vstali a zamířili odtud k Sodomě. Abraham šel s nimi, aby je vyprovodil.

¹⁷Tehdy si Hospodin řekl: „Zatajím snad před Abrahamem, co se chystám udělat?“ ¹⁸Vždyť z Abrahama jistě bude věhlasný a mocný národ a v něm dojdou požehnání všechny národy země. ¹⁹Vyvolil jsem jej, aby přikázal svým synům a své budoucí rodině, ať zachovávají Hospodinovu cestu konáním spravedlnosti a práva, aby Hospodin Abrahamovi splnil, co mu zaslíbil.“

²⁰Hospodin řekl: „Křik Sodomy a Gomory je velký a jejich hřích velmi těžký. ²¹Proto sestoupím a uvidím: pokud jednali tak, jak nasvědčuje křik, jenž se mi donesl, je s nimi konec; a pokud ne, poznám to.“

²²Ti muži odtud pokračovali k Sodomě, ale Abraham ještě zůstal před Hospodinem. ²³Přistoupil blíž a řekl: „Cožpak

smeteš s ničemným také spravedlivého? ²⁴Možná, že je v tom městě padesát spravedlivých. Smeteš je také? Neušetříš to místo kvůli padesáti spravedlivým, kteří tam jsou? ²⁵Takovou věc bys nikdy neudělal – usmrtit s ničemným také spravedlivého! Tak by byl spravedlivý jako ničemný – to bys neudělal! Cožpak Soudce vši země nebude jednat podle práva?“

²⁶Na to Hospodin řekl: „Najdu-li v tom městě, v Sodomě, padesát spravedlivých, ušetřím kvůli nim celé to místo.“

²⁷Abraham odpověděl: „Pohled' prosím – odvažuji se mluvit ke svému Pánu, ačkoli jsem prach a popel – ²⁸možná, že bude do těch padesáti spravedlivých pět chybět. Zničíš kvůli těm pěti celé město?“

„Nezničím, najdu-li jich tam čtyřicet pět,“ odpověděl.

²⁹Abraham k němu promluvil znovu: „Co když se jich tam najde jen čtyřicet?“

„Neudělám to kvůli těm čtyřiceti,“ odpověděl.

³⁰„Ať se můj Pán prosím nehněvá, když promluví,“ řekl Abraham. „Co když se jich tam najde jen třicet?“

„Neudělám to, najdu-li jich tam třicet,“ odpověděl.

³¹„Pohled' prosím, dovolím si znovu promluvit ke svému Pánu,“ řekl Abraham. „Co když se jich tam najde jen dvacet?“

„Nezničím je kvůli těm dvaceti,“ odpověděl.

³²„Ať se prosím můj Pán nehněvá, když promluví ještě jednou,“ řekl Abraham. „Co když se jich tam najde jen deset?“

„Nezničím je kvůli těm deseti,“ odpověděl Hospodin.

³³Tak dokončil rozmluvu s Abrahamem a odešel. Také Abraham se vrátil domů.

Zkáza Sodomy

¹Večer dorazili ti dva andělé do Sodomy. Lot seděl v sodomské bráně, a jakmile je spatřil, vstal a šel jim naproti. Poklonil se tváří k zemi ²a řekl: „Snažně prosím, páni moji, uchylte se do domu svého služebníka! Umyjete si nohy, přenocujete, a až ráno vstanete, vydáte se znovu na cestu.“

„To ne,“ odpověděli. „Přenocujeme na tomto prostranství.“

³Když však na ně velmi naléhal, uchýlili se k němu a vešli do jeho domu. Vystrojil jim tedy hostinu a napekl nekvašené chleby a oni jedli. ⁴Ale než ulehli, obklíčili dům obyvatelé města, sodomští muži od mladíků až po starce, všechen lid ze všech stran. ⁵„Kde jsou ti muži, co k tobě přišli na noc?“ volali na Lota. „Vyveď je k nám, ať si jich užijeme!“

⁶Lot k nim tedy vyšel do vchodu, zavřel za sebou dveře ⁷a řekl: „Bratři moji, nedělejte prosím nic zlého! ⁸Hle, mám dvě dcery, které ještě nepoznaly muže; vyvedu je k vám. Udělejte s nimi, co se vám zlíbí, jen nic nedělejte těm mužům – vešli přece pod ochranu mé střechy.“

⁹Oni však zvolali: „Uhni stranou! Tenhle přistěhovalec nám tu bude dělat soudce? Naložíme s tebou hůř než s nimi!“ Tehdy se na Lota prudce vrhli a chystali se vylomit dveře.

¹⁰Ti dva však vystrčili ruce, vtáhli Lota k sobě do domu a dveře zase zavřeli. ¹¹A ty muže u vchodu do domu, od nejmenších po největší, ranili slepotou, takže marně hledali vchod.

¹²Potom ti dva Lotovi řekli: „Koho tu ještě máš – zetě, syny, dcery? Kohokoli máš ve městě, odveď je odsud, ¹³neboť toto místo zničíme. Jejich křik se před Hospodinem tak rozmohl, že

nás Hospodin poslal, abychom je zničili.“

¹⁴Lot tedy šel promluvit se svými zeti, kteří si měli brát jeho dcery: „Vstaňte a pojďte odsud pryč, neboť Hospodin toto město zničí!“ Jeho zeťové si však mysleli, že žertuje.

¹⁵Když začalo svítat, andělé na Lota naléhali: „Vstaň, vezmi svou ženu a své dvě dcery, které tu jsou, aby tě nesmetl trest tohoto města.“

¹⁶Když však otálel, vzali ho ti muži za ruku a také jeho ženu i obě dcery, neboť se nad ním Hospodin smíloval. Odvedli ho ven a teprve za městem ho propustili. ¹⁷Když ho vedli ven, jeden z nich řekl: „Utíkej o život! Neohlížej se a nikde na této rovině se nezastavuj. Uteč do hor, abys nebyl smeten.“

¹⁸Lot jim ale řekl: „Prosím ne, Pane můj! ¹⁹Jsi ke svému služebníku nesmírně laskav. Prokázal jsi mi veliké milosrdenství, když jsi mi zachránil život. Já však nebudu moci utéct do hor, a tak mne to neštěstí postihne a zemřu.

²⁰Pohled prosím, tamto město je dost blízko, abych tam utekl, a je maličké. Nech mě prosím utéct do něj – vždyť je tak malé – a zůstanu naživu.“

²¹On odvětil: „Hle, i v této věci jsem tě vyslyšel; město, o němž jsi mluvil, nevydám zkáze. ²²Pospěš si! Uteč tam, neboť nebudu moci nic udělat, dokud tam nepřijdeš.“ (A proto se to město jmenuje Coar, Maličké.)

²³Když Lot vešel do Coaru, vycházelo nad zemí slunce. ²⁴A Hospodin dštil na Sodomu a Gomoru síru a oheň; bylo to od Hospodina z nebe. ²⁵Ona města s celou okolní rovinou, se všemi obyvateli i se vším, co roste ze země, propadla zkáze.

²⁶Lotova žena se však ohlédla zpět a proměnila se v solný sloup.

²⁷Druhého dne časně zrána Abraham odešel k místu, kde předtím stál před Hospodinem. ²⁸Když se podíval k Sodomě a Gomoře a na celou tu rovinu, viděl, jak ze země stoupá kouř jako z pece.

²⁹Tenkrát, když Bůh ničil města oné roviny, pamatoval na Abrahama a propustil Lota zprostřed zkázy, jež zachvátila města, v nichž Lot bydlel.

Lotovy dcery

³⁰Lot potom z Coaru odešel a bydlel se svými dvěma dcerami v horách, neboť se bál bydlet v Coaru. Bydlel tedy se svými dvěma dcerami v jeskyni.

³¹Prvorozená jednou řekla té mladší: „Náš otec je starý a v celém kraji není nikdo, s kým bychom mohly otěhotnět běžným způsobem. ³²Pojďme, opijme svého otce vínem a spěme s ním, abychom zachovaly sítě našeho otce.“ ³³A tak té noci opily svého otce vínem. Prvorozená šla spát se svým otcem, který nic nevěděl, ani když ulehla, ani když vstala.

³⁴Druhého dne pak prvorozená řekla té mladší: „Hle, včera v noci jsem spala se svým otcem. Opijme ho vínem také dnešní noc. Potom jdi a spi s ním, abychom zachovaly sítě svého otce.“ ³⁵I té noci tedy opily svého otce vínem. Ta mladší s ním šla spát, on však nic nevěděl, ani když ulehla, ani když vstala.

³⁶Tak obě Lotovy dcery otěhotněly ze svého otce.

³⁷Prvorozená pak porodila syna a dala mu jméno Moáb, Z otce vzešlý. Ten je otcem Moábských až do dnešního dne. ³⁸I ta mladší porodila syna a dala mu jméno Ben-amí, Syn mého příbuzného. Ten je otcem Amonců až do dnešního dne.

Sára mezi Filištiny

¹Abraham se pak odtud vydal na cestu do negevského kraje, aby se usadil mezi Kádešem a Šurem. A když pobýval v Geraru, ²říkal Abraham o své manželce Sáře: „Je to má sestra.“ Gerarský král Abimelech tedy pro Sárú poslal a vzal si ji.

³V noci ale k Abimelechovi ve snu přišel Bůh a řekl mu: „Kvůli ženě, kterou sis vzal, teď zemřeš. Vždyť je vdaná za jiného muže!“

⁴Abimelech s ní ale ještě nic neměl, a tak řekl: „Pane, cožpak zabíjíš i spravedlivé lidi? ⁵Cožpak mi sám neřekl: ‚Je to má sestra‘? I ona sama přece říkala: ‚Je to můj bratr.‘ Udělal jsem to s poctivým úmyslem. Mám čisté ruce!“

⁶Bůh mu ve snu odpověděl: „Jistě, vím, že jsi to udělal s poctivým úmyslem. Proto jsem tě také zadržel, abys proti mně nezhřešil, a nedovolil jsem ti dotknout se jí. ⁷Nyní tu ženu vrať jejímu muži, neboť je to prorok. Bude se za tebe modlit a zůstaneš naživu. Jestliže ji však nevrátíš, věz, že jistě zemřeš – ty i všichni, kdo k tobě patří.“

⁸Abimelech tedy časně ráno vstal a svolal všechny své služebníky. Když jim celou věc vylíčil, dostali ti muži veliký strach. ⁹Abimelech si potom zavolal Abrahama a řekl mu: „Cos nám to udělal? Čím jsem se proti tobě provinil, že jsi na mě a na mé království přivedl tak veliký hřích? To, cos mi udělal, se nedělá!“ ¹⁰Abimelech se Abrahama zeptal: „Co tě to napadlo, udělat takovou věc?“

¹¹Abraham odpověděl: „Pomyslel jsem si: ‚Na tomto místě

určitě chybí Boží bázeň; třeba mě kvůli mé ženě zabijí!’

¹²Kromě toho, je to opravdu má sestra. Je dcerou mého otce, ale ne mé matky, a tak se stala mou ženou. ¹³A když mne Bůh poslal, abych putoval daleko od domu mého otce, řekl jsem jí: Prokaž mi tuto laskavost. Všude, kam přijdeme, o mně říkej ,To je můj bratr.“

¹⁴Abimelech tedy vzal brav, skot, otroky a otrokyně, dal je Abrahamovi a vrátil mu jeho manželku Sáru. ¹⁵Řekl: „Hle, má země je před tebou; bydli, kde se ti líbí.“

¹⁶Sáře pak řekl: „Hle, dal jsem tvému bratru tisíc šekelů stříbra; to ti bude zadostiučiněním přede všemi, kdo jsou s tebou. Tím vším budeš ospravedlněna.“

¹⁷Abraham se pak modlil k Bohu a Bůh uzdravil Abimelecha i jeho ženu a jeho děvečky, aby mohly rodit děti. ¹⁸Hospodin totiž kvůli Abrahamově manželce Sáře pevně zavřel každé lůno v Abimelechově domě.

21

Izák a Izmael

¹Hospodin navštívil Sáru, jak řekl, a Hospodin pro Sáru udělal, co slíbil. ²Sára i přes Abrahamovo stáří počala a v době, kterou mu Bůh předpověděl, porodila syna. ³Abraham dal svému synovi narozenému ze Sáry jméno Izák, Smíšek. ⁴Když bylo Izákovi osm dní, Abraham svého syna obřezal, jak mu Bůh přikázal. ⁵Když se mu narodil syn Izák, bylo Abrahamovi sto let.

⁶Sára řekla: „Bůh mi daroval smích! Všichni, kdo o tom uslyší, se budou smát se mnou.“ ⁷Řekla také: „Kdo by byl Abrahamovi řekl, že Sára bude kojit děti? Ale porodila jsem

mu syna – i přes jeho stáří!“

⁸Když dítě povyroستlo, přestalo se kojit. V den, kdy se Izák přestal kojit, vystrojil Abraham velkou hostinu. ⁹Sára pak viděla, že syn, kterého Abrahamovi porodila Egyptanka Hagar, je posměvač. ¹⁰Řekla tedy Abrahamovi: „Vyžeň tu děvečku i jejího syna. Syn té děvečky přece nebude dědit spolu s mým synem, s Izákem!“

¹¹Abrahama ta slova velmi trápila. Šlo přece o jeho syna.

¹²Bůh ale Abrahamovi řekl: „Netrap se kvůli chlapci ani kvůli své děvečce. Poslechni Sáru ve všem, co ti řekla, protože tvé símě bude povoláno v Izákovi. ¹³I ze syna děvečky však učiním národ, neboť je tvým potomkem.“

¹⁴Abraham vstal časně ráno, vzal chléb a měch s vodou, naložil to Hagar na záda a poslal ji i s dítětem pryč. Odešla tedy a bloudila Beerševskou pouští.

¹⁵Když jí voda v měchu došla, složila dítě pod jedním keřem

¹⁶a šla si sednout naproti, co by lukem dostřelil, neboť si řekla: „Nemohu se dívat, jak dítě umírá.“ Usedla naproti a dala se do pláče.

¹⁷Bůh uslyšel chlapcův hlas a Boží anděl zavolal na Hagar z nebe: „Co je ti, Hagar? Neboj se, neboť Bůh uslyšel chlapcův hlas tam, kde je. ¹⁸Vstaň, vezmi chlapce a postarej se o něj, protože z něj učiním veliký národ.“

¹⁹Tedy jí Bůh otevřel oči a uviděla pramen vody. Šla tedy, naplnila měch vodou a dala chlapci napít.

²⁰Bůh pak byl s chlapcem a ten rostl. Bydlel na poušti a stal se z něj velký lučištník. ²¹Bydlel v Paranské poušti a jeho matka mu vybrala ženu z Egypta.

Studna přísahy

²²Někdy v té době Abimelech s velitelem svého vojska Píkolem řekl Abrahamovi: „Bůh je s tebou ve všem, co děláš.

²³Proto mi teď při Bohu odpřisáhni, že neoklameš mne ani mého nástupce a potomka a že se ke mně a k zemi, v níž jsi pobýval, budeš chovat tak přátelsky, jako jsem se zachoval já k tobě.“

²⁴Abraham řekl: „To odpřisáhnu.“

²⁵Abraham si tehdy Abimelechovi stěžoval kvůli studni s vodou, kterou mu Abimelechovi služebníci násilím vzali.

²⁶Abimelech však řekl: „Nevím, kdo by udělal něco takového. Sám jsi mi to neřekl a já jsem o tom až do dneška neslyšel.“

²⁷Abraham pak vzal ovce a voly, dal je Abimelechovi a vstoupili spolu do smlouvy. ²⁸Když Abraham postavil sedm jehňat ze stáda zvlášť, ²⁹zeptal se ho Abimelech: „Co znamenají těch sedm jehňat, která jsi postavil zvlášť?“

³⁰„Těch sedm jehňat ode mě dostaneš na svědectví, že jsem tu studnu vykopal já,“ odpověděl mu Abraham.

³¹(A tak to místo dostalo jméno Beer-šeba, Studna přísahy, neboť si tam oba přísahali.)

³²Poté, co vstoupili v Beer-šebě do smlouvy, Abimelech vstal a vrátil se s velitelem svého vojska Píkolem do filistínské země.

³³Abraham zasadil v Beer-šebě tamaryšek a vzýval tam jméno Hospodina, Věčného Boha. ³⁴Abraham potom ještě dlouho bydlel ve filistínské zemi.

Nejtěžší zkouška

¹Po nějaké době se Bůh rozhodl Abrahama vyzkoušet. Zavolal:

„Abrahame!“

„Zde jsem,“ odpověděl.

²Bůh řekl: „Vezmi svého syna, svého jediného, svého milovaného Izáka, a jdi do země Moria. Tam ho obětuj jako zápalnou oběť na hoře, kterou ti určím.“

³Druhý den brzy ráno Abraham vstal, osedlal svého osla, vzal s sebou dva služebníky a svého syna Izáka. Nasekal dříví pro zápalnou oběť a vypravil se k místu, jež mu Bůh určil. ⁴Třetího dne Abraham pozvedl oči a spatřil to místo v dálce. ⁵Tedy řekl svým služebníkům: „Zůstaňte tu s oslem. Já a chlapec půjdeme až tam, pokloníme se Bohu a vrátíme se k vám.“

⁶Abraham vzal dříví pro zápalnou oběť a naložil je na svého syna Izáka. Sám nesl v ruce oheň a nůž. A tak šli oba spolu.

⁷„Otče,“ oslovil Izák svého otce Abrahama.

„Ano, můj synu?“ odpověděl mu.

„Vidím oheň a dřevo,“ řekl Izák. „Kde je ale beránek k zápalné oběti?“

⁸„Bůh si opatří beránka k zápalné oběti, můj synu,“ odpověděl Abraham. A tak šli oba spolu.

⁹Když přišli na místo, jež mu Bůh určil, Abraham tam postavil oltář a narovnal dřevo. Pak svázal svého syna Izáka a položil ho na dřevo na oltáři. ¹⁰Abraham vztáhl ruku a vzal nůž, aby svého syna podřízl.

¹¹Vtom na něj z nebe zavolal Hospodinův anděl: „Abrahame! Abrahame!“

„Zde jsem,“ odpověděl.

¹² „Nevztahuj ruku na chlapce!“ řekl on. „Nic mu nedělej! Už jsem poznal, že jsi bohabojný – vždyť jsi kvůli mně neušetřil svého syna, svého jediného.“

¹³ Abraham tedy vzhlédl a hle, uviděl za sebou berana uvízlého za rohy v křoví. Abraham tedy šel, vzal toho berana a obětoval ho jako zápalnou oběť místo svého syna. ¹⁴ To místo pak Abraham nazval „Hospodin opatří,“ takže se dodnes říká: „Na Hospodinově hoře se opatří.“

¹⁵ Hospodinův anděl pak na Abrahama zavolal z nebe podruhé:

¹⁶ „Přísahám při sobě samém, praví Hospodin, protože jsi učinil tuto věc a neušetřil jsi svého syna, svého jediného:

¹⁷ Nesmírně ti požehnám a nesmírně rozmnožím tvé símě – jako hvězdy na nebi a jako písek na břehu moře. Tvé símě ovládne brány svých nepřátel ¹⁸ a ve tvém semeni dojdou požehnání všechny národy země, protože jsi uposlechl můj hlas.“

¹⁹ Nato se Abraham vrátil ke svým služebníkům a odešli spolu do Beer-šeby. Abraham potom bydlel v Beer-šebě.

Náchorovo potomstvo

²⁰ Po nějaké době bylo Abrahamovi oznámeno: „Hle, také Milka porodila syny tvému bratru Náchorovi: ²¹ svého prvorozeného Úce, jeho bratra Búze a Kemuele (otce Aramova), ²² Keseda, Chazoa, Pildaše, Jidlafa a Betuela.“ ²³ (A Betuel zplodil Rebeku.) Těchto osm synů porodila Abrahamovu bratru Náchorovi Milka. ²⁴ Také jeho družka jménem Reuma rodila děti: Tebacha, Gachama, Tachaše a Maaku.

Pohřebiště v Hebronu

¹Sára žila 127 let; tak dlouhý byl Sářin život. ²Sára zemřela v Kiriát-arbě (což je Hebron) v kanaánské zemi a Abraham přišel, aby nad ní truchlil a oplakával ji.

³Když vstal od své mrtvé, promluvil k místním Chetejcům:

⁴„Jsem mezi vámi hostem a přistěhovalcem; dovolte mi u vás vlastnit pozemek pro hrob, abych tam pochoval svou mrtvou.“

⁵Chetejci Abrahamovi odpověděli: ⁶„Poslyš nás, pane: Jsi mezi námi Božím knížetem; pochovej svou mrtvou v nejlepším z našich hrobek. Nikdo z nás ti neodepře svou hrobku, abys mohl pochovat svou mrtvou.“

⁷Abraham tedy vstal, poklonil se lidu té země, totiž Chetejcům, ⁸a promluvil k nim takto: „Souhlasíte-li, abych tu pochoval svou mrtvou, poslyšte mne a přimluvte se za mne u Efrona, syna Cocharova, ⁹aby mi dal svou jeskyni Makpela, která je na konci jeho pole. Ať mi ji uprostřed vás poskytne za plnou cenu ve stříbře jako pohřebiště.“

¹⁰Efron Chetejský ovšem seděl mezi ostatními Chetejci. Odpověděl Abrahamovi přede všemi Chetejci vcházejícími do brány jeho města: ¹¹„Nikoli, můj pane. Poslyš mne: To pole ti dávám, dávám ti i jeskyni, která je na něm. Dávám ti je v přítomnosti synů svého lidu; pochovej svou mrtvou.“

¹²Abraham se před lidem té země poklonil a v přítomnosti lidu té země ¹³promluvil k Efronovi: „Kéž bys mne, prosím, raději vyslyšel. Dám ti za to pole peníze. Přijmi je ode mne, ať tam pochovám svou mrtvou.“

¹⁴Efron Abrahamovi odpověděl: ¹⁵„Poslyš mne, můj pane. Ta země stojí 400 šekelů stříbra. Co je to pro tebe a pro mě? Pochovej svou mrtvou!“

¹⁶Abraham Efrona vyslechl a odvážil mu množství stříbra, které zmínil před ostatními Chetejci: 400 šekelů stříbra běžných mezi obchodníky.

¹⁷Efronovo pole v Makpele naproti Mamre – pole i s jeskyní stojící na něm, i se všemi stromy rostoucími po obvodu pole – to vše tenkrát přešlo ¹⁸do Abrahamova vlastnictví před očima Chetejců, přede všemi, kdo vcházejí do brány jeho města.

¹⁹Poté Abraham pochoval svou manželku Sáru v jeskyni pole Makpela naproti Mamre (což je Hebron) v kanaánské zemi.

²⁰Tak tedy to pole i s jeskyní, která je na něm, přešlo od Chetejců do Abrahamova vlastnictví jako pohřebiště.

24

Izákovo ženění

¹Abraham byl už stařec pokročilého věku a Hospodin mu ve všem požehnal. ²Abraham tehdy řekl nejstaršímu služebníkovi ve svém domě, který spravoval všechno jeho majetek: „Vlož ruku do mého klína, ³abych tě zavázal přísahou při Hospodinu, Bohu nebe a Bohu země, že nevybereš mému synovi manželku z dcer Kananejců, mezi nimiž bydlím, ⁴ale půjdeš do mé země, k mým příbuzným, a tam vybereš manželku pro mého syna Izáka.“

⁵Služebník mu na to řekl: „Kdyby mě snad ta žena nechtěla následovat do této země, mám tvého syna odvést zpět do země, z níž jsi vyšel?“

⁶„Chraň se tam mého syna odvést!“ odpověděl mu Abraham.

⁷„Hospodin, Bůh nebes, který mě vzal z domu mého otce a z mé vlasti, který ke mně mluvil a který mi přísahal: ‚Tuto zem dám tvému semeni,‘ ten před tebou pošle svého anděla, abys odtamtud mému synovi vybral manželku. ⁸Kdyby tě ta žena nechtěla následovat, budeš této přísahy zproštěn; jen tam mého syna neodváděj zpátky.“

⁹Služebník tedy vložil ruku do klína svého pána Abrahama a odpřísáhl to. ¹⁰Potom vzal ze stáda svého pána deset velbloudů (neboť ho jeho pán na cestu vypravil všelijakými cennostmi) a vyrazil do mezopotamského Aramu k Náchorovu městu.

¹¹Před městem zastavil velbloudy u studny s vodou (bylo to navečer, v době, kdy ženy chodívají pro vodu) ¹²a řekl: „Hospodine, Bože mého pána Abrahama, prosím, dopřej mi dnes to setkání a prokaž mému pánu Abrahamovi své milosrdenství. ¹³Hle, stojím u vodního pramene a dcery zdejších měšťanů vycházejí pro vodu. ¹⁴Když jedné z těch dívek řeknu: ‚Nahni prosím svůj džbán, abych se napil,‘ a ona odpoví: ‚Jen se napij; já zatím napojím tvé velbloudy,‘ pak ať je to ta, kterou jsi určil pro svého služebníka Izáka. Takto poznám, že jsi mému pánovi prokázal milosrdenství.“

¹⁵Vtom, ještě než to dořekl, vyšla z města Rebeka se džbánem na rameni. Ta dívka se narodila Betuelovi, synu Milky a Abrahamova bratra Náchora. ¹⁶Byla to překrásná mladá dívka, která ještě nepoznala muže. Sestoupila k prameni, naplnila si džbán a vydala se zpět.

¹⁷Služebník jí přispěchal naproti a řekl: „Dej mi prosím trochu napít ze svého džbánu.“

¹⁸ „Jen se napij, pane,“ odpověděla, rychle spustila džbán na ruku a dala mu napít.

¹⁹ Potom mu řekla: „Načerpám vodu také pro tvé velbloudy, ať se pořádně napijí.“ ²⁰ Rychle vylila svůj džbán do žlabu, znovu odběhla ke studni pro vodu a čerpala pro všechny jeho velbloudy. ²¹ Ten muž ji zatím mlčky pozoroval, aby poznal, zda Hospodin dává jeho cestě zdar, nebo ne.

²² Když velbloudi dopili, vzal ten muž zlatý nosní kroužek vážící půl šekelu a dva zlaté náramky pro její ruce, každý o váze deseti šekelů, ²³ a řekl: „Pověz mi prosím, čím jsi dcera. Bylo by pro nás v domě tvého otce místo k přenocování?“

²⁴ „Jsem dcera Betuele, syna Milky a Náchora,“ odpověděla mu. ²⁵ Potom dodala: „Slámy a obroku máme dost, i místo k přenocování.“

²⁶ Tehdy padl na kolena a klaněl se Hospodinu ²⁷ se slovy: „Požehnán buď Hospodin, Bůh mého pána Abrahama, že od mého pána neodňal své milosrdenství a věrnost a že mě vedl po této cestě až k domu příbuzných mého pána!“

²⁸ Dívka pak odběhla a vyprávěla to rodině své matky.

²⁹ Rebeka měla bratra jménem Lában a ten se rozběhl ven k onomu muži u pramene. ³⁰ Uviděl totiž ten nosní kroužek i náramky na ruku své sestry Rebeky a slyšel její slova, když říkala: „Takto se mnou ten muž mluvil.“ Přišel tedy k onomu muži a hle, ten dosud stál s velbloudy poblíž pramene.

³¹ Lában mu řekl: „Pojď, Hospodinův požehnaný! Proč bys stál venku? Už jsem připravil dům i místo pro velbloudy.“

³² Ten muž tedy vešel do domu a odsedal velbloudy. Lában dal velbloudům slámu a obrok a přinesl vodu, aby si on i muži,

kterí ho doprovázeli, umyli nohy. ³³Když mu ale nabídli jídlo, řekl: „Nebudu jíst, dokud nevyprovím svou věc.“

„Mluv,“ vybídl ho Lában.

³⁴„Jsem Abrahamův služebník,“ řekl. ³⁵„Hospodin mému pánu velice požehnal, takže se rozmohl – dal mu brav a skot, stříbro a zlato, otroky a otrokyně i velbloudy a osly. ³⁶Sára, manželka mého pána, pak ve svém stáří porodila mému pánu syna, jemuž dal všechno, co má. ³⁷Můj pán mě pak zavázal přísahou: ‚Nevybereš mému synovi manželku z dcer Kananejců, v jejichž zemi bydlím, ³⁸ale půjdeš do domu mého otce, k mým příbuzným, a tam vybereš manželku pro mého syna.‘

³⁹Když jsem svému pánu řekl: ‚Co kdyby mě ta žena nechtěla následovat?‘ ⁴⁰odpověděl mi: ‚Hospodin, před jehož tváří chodím, pošle s tebou svého anděla, aby dal tvé cestě zdar, abys mému synovi vybral manželku z mého příbuzenstva, z domu mého otce. ⁴¹Budeš zproštěn mé přísahy, přijdeš-li k mým příbuzným a nedají ti ji; tehdy budeš mé přísahy zproštěn.‘

⁴²Dnes jsem tedy přišel k prameni a řekl jsem: Hospodine, Bože mého pána Abrahama, kéž bys teď dal mé cestě zdar.

⁴³Hle, stojím u vodního pramene. Když řeknu dívce, která vyjde pro vodu: ‚Dej mi prosím trochu napít ze svého džbánu,‘

⁴⁴a ona mi odpoví: ‚Jen se napij, já zatím načerpám vodu pro tvé velbloudy,‘ pak ať je to ta, kterou Hospodin určil pro syna mého pána.

⁴⁵A vtom, ještě než jsem to v duchu dořekl, vyšla z města Rebeka se džbánem na rameni, sestoupila k prameni a čerpala vodu. Když jsem jí pak řekl: ‚Dej mi prosím napít,‘ ⁴⁶spustila

rychle džbán z ramene a řekla: „Jen se napij; já zatím napojím tvé velbloudy.“ A tak jsem pil a ona napájela velbloudy.

⁴⁷Zeptal jsem se jí: „Čí jsi dcera?“ a ona řekla: „Jsem dcera Betuele, syna Milky a Náchora.“ Tehdy jsem jí navlékl na nos kroužek a na ruce náramky, ⁴⁸padl jsem na kolena a klaněl se Hospodinu. Dobrořečil jsem Hospodinu, Bohu svého pána Abrahama, který mě vedl pravou cestou, abych pro syna svého pána vybral dceru jeho příbuzného.

⁴⁹Nyní tedy, chcete-li se k mému pánu zachovat laskavě a věrně, sdělte mi to; a pokud ne, sdělte mi to také, ať se mohu rozhodnout, kam se vydat dál.“

⁵⁰Lában a Betuel mu odpověděli: „Tato věc vyšla od Hospodina; nemáme k tomu co dodat.“ ⁵¹Hle, zde máš Rebeku, vezmi si ji a jdi. Ať se stane manželkou syna tvého pána, jak řekl Hospodin.“

⁵²Když Abrahamův služebník uslyšel jejich slova, poklonil se Hospodinu až k zemi. ⁵³Potom ten služebník vytáhl stříbrné a zlaté šperky a šaty a dal je Rebece. Také jejímu bratrovi a její matce dal vzácné dary. ⁵⁴A tak jedli a pili, on i muži, kteří ho doprovázeli, a zůstali tam celou noc.

Když pak ráno vstali, řekl: „Propusťte mě k mému pánu.“

⁵⁵Její bratr a matka však odpověděli: „Ať s námi dívka zůstane ještě pár dní, třeba deset; potom může jít.“

⁵⁶On jim ale řekl: „Nezdržujte mě tu. Hospodin přece dal mé cestě zdar. Propusťte mě, ať mohu jít za svým pánem.“

⁵⁷Řekli mu tedy: „Zavoláme ji a zeptáme se, co na to ona.“

⁵⁸Zavolali tedy Rebeku. „Odejdeš s tím mužem?“ zeptali se jí. „Odejdu,“ řekla.

⁵⁹A tak svou sestru Rebeku i její chůvu propustili s

Abrahamovým služebníkem a s jeho muži ⁶⁰a takto Rebece požehnali:

„Sestro naše, staň se matkou
nesčíslných tisíců!
Také tvé símě ať vládne
branami svých nepřátel.“

⁶¹Rebeka a její děvečky pak vstaly, vsedly na velbloudy a následovaly onoho muže. Služebník vzal Rebeku a odjel.

⁶²Izák právě přicházel od Studnice Živého, který mne vidí (bydlel totiž v negevském kraji). ⁶³K večeru Izák vyšel na pole, aby přemýšlel. Pozvedl oči a hle, uviděl přicházet velbloudy.

⁶⁴Rebeka také pozvedla oči, a když uviděla Izáka, sesedla z velblouda. ⁶⁵Zeptala se totiž služebníka: „Kdo je ten muž, který nám jde po poli naproti?“

„To je můj pán,“ odpověděl jí služebník. Vzala si tedy závoj a zahalila se.

⁶⁶Služebník pak Izákovi popsal všechno, co vyřídil, ⁶⁷a Izák ji přivedl do stanu své matky Sáro. Vzal si Rebeku a ta se stala jeho ženou a on ji miloval. Tak Izák našel útěchu po smrti své matky.

25

Abraham umírá

¹Abraham si vzal ještě další ženu jménem Ketura. ²Ta mu porodila Zimrana, Jokšana, Medána, Midiána, Jišbaka a Šuacha. ³Jokšan pak zplodil Šebu a Dedana a Dedanovi synové

byli Ašurejci, Letušejci a Leumejci. ⁴Midiánovi synové pak byli Efa, Efer, Chanoch, Abida a Eldaáh. Ti všichni byli synové Ketury.

⁵Abraham však dal všechno, co měl, Izákovi. ⁶Synům svých družek dal Abraham dary a poslal je ještě za svého života na východ, pryč od svého syna Izáka, do východní země.

⁷Abraham žil 175 let. ⁸V utěšeném věku, stár a spokojen pak Abraham vydechl naposled a byl připojen ke svému lidu.

⁹Izák a Izmael, jeho synové, ho pochovali v jeskyni Makpela, která leží naproti Mamre na poli Efrona Chetejského, syna Cocharova, ¹⁰na poli, jež Abraham koupil od Chetejců. Tam je pochován Abraham i jeho žena Sára.

¹¹Po Abrahamově smrti Bůh požehnal jeho synu Izákovi a Izák bydlel u Studnice Živého, který mne vidí.

Izmaelovo potomstvo

¹²Toto je rod Abrahamova syna Izmaele, kterého Abrahamovi porodila Sárina otrokyně, Egyptanka Hagar.

¹³Toto jsou jména Izmaelových synů podle pořadí jejich narození: Izmaelův prvorozený Nebajot, potom Kedar, Adbeel, Mibsam, ¹⁴Mišma, Duma, Massa, ¹⁵Chadad, Tema, Jetur, Nafiš a Kedma. ¹⁶Toto jsou Izmaelovi synové a tato jsou jejich jména v jejich sídlištích a osadách – dvanáctero knížat jednotlivých kmenů.

¹⁷Izmael se dožil 137 let. Potom vydechl naposled a byl připojen ke svému lidu. ¹⁸Jeho synové se usadili od Chavíly až k Šuru (který leží před Egyptem směrem k Asýrii). A Izmael zemřel v neshodě se všemi příbuznými.

Jákob a Ezau

¹⁹Toto je příběh Abrahamova syna Izáka.

Abraham zplodil Izáka. ²⁰Když bylo Izákovi čtyřicet let, oženil se s Rebekou, dcerou Aramejce Betuela z Padan-aramu, sestrou Aramejce Lábana.

²¹Izák se za svou ženu modlil k Hospodinu, protože byla neplodná. Hospodin ho vyslyšel a Rebeka, jeho žena, počala.

²²Když se však děti v jejím lůně mačkaly, řekla: „Proč se mi tohle děje?“ A tak se šla ptát Hospodina ²³a Hospodin jí řekl:

„Ve tvém lůnu jsou dva národy;
dvojí lid se z tvých útrob rozdělí.
Jeden lid bude silnější než druhý
a starší mladšímu bude služebník.“

²⁴Když se naplnil čas a měla porodit, hle, v jejím lůnu byla dvojčata. ²⁵Ten, který vyšel první, byl celý zrzavý jako plášť z kožešiny, a tak mu dali jméno Ezau, Chlupáč. ²⁶Za ním pak vyšel jeho bratr a rukou držel Ezaua za patu. Dostal tedy jméno Jákob, to jest Bude v patách. Když je Rebeka porodila, bylo Izákovi šedesát let.

²⁷Chlapci vyrostli a Ezau se stal mužem znalým lovu, mužem divočiny, zatímco Jákob byl spořádaný muž a zdržoval se doma. ²⁸Izák si oblíbil Ezaua, neboť mu chutnala zvěřina, ale Rebeka si oblíbila Jákoba.

²⁹Jednou, když Jákob uvařil kaši, přišel Ezau z pole celý vyčerpaný. ³⁰Ezau tehdy Jákobovi řekl: „Dej mi přece hlt toho červeného, tady toho červeného jídla, vždyť jsem vyčerpaný!“ (A proto se mu říká Edom, Červený.)

³¹Jáko b navrhli: „Prodej mi teď hned své prvorozenství.“

³²„Vidíš, že skoro umírám!“ odpovėděl Ezau. „K čemu je mi prvorozenství?“

³³„Hned teď mi to tu odpřisáhni!“ řekl mu Jáko b. Ezau mu to odpřisáhl a prodal své prvorozenství Jáko bovi. ³⁴Jáko b pak dal Ezauovi chléb a čočkovou kaši, ten se najedl a napil a pak vstal a odešel.

Tak Ezau pohrdl prvorozenstvím.

26

Rebeka mezi Filištiny

¹V zemi pak nastal hlad (podobný hlad jako ten dřívější, který byl za dnů Abrahamových), a tak se Izák vydal do Geraru k filištiny kému králi Abimelechovi. ²Ukázal se mu totiž Hospodin a řekl: „Nesestupuj do Egypta! Usaď se v zemi, kterou ti určím. ³Pobývej v této zemi a já budu s tebou a požehnám ti, neboť tobě a tvému semeni dám všechny tyto země. Tak splním přísahu, kterou jsem složil tvému otci Abrahamovi: ⁴„Tvě símě rozmnožím jako hvězdy na nebi. Tvému semeni dám všechny tyto země a ve tvém semeni dojdou požehnání všechny národy na zemi.“ ⁵To proto, že Abraham uposlechl můj hlas a zachoval, co jsem mu svěřil – má přikázání, má ustanovení a má ponaučení.“ ⁶A tak se Izák usadil v Geraru. ⁷Když se ho tamější muži vyptávali na jeho ženu, odpovėděl: „Je to má sestra.“ Bá l se totiž říci: „Je to má žena,“ neboť si pomyslel: „Aby mě snad zdejší muži kvůli Rebece nezabili.“ Byla totiž velmi krásná.

⁸Jednou, když už tam byli dlouho, vyhlížel filištiny ký král Abimelech z okna a uviděl, jak se Izák mazlí se svou ženou

Rebekou. ⁹Abimelech si tedy Izáka zavolal a řekl: „Vida, přece je to tvá žena! Proč jsi tedy říkal: „Je to má sestra“?“ „Myslel jsem si, že bych kvůli ní mohl zemřít,“ odpověděl mu Izák.

¹⁰Abimelech zvolal: „Cos nám to udělal? Někdo z lidu mohl snadno s tvou ženou spát, a tak bys na nás uvedl vinu!“

¹¹Potom Abimelech přikázal všemu lidu: „Kdokoli se dotkne tohoto muže nebo jeho manželky, musí zemřít!“

Zápas o studny

¹²Izák pak v té zemi sel a téhož roku sklidil stonásobek, neboť mu Hospodin požehnal. ¹³A tak se ten muž vzmohl a rozmáhal se stále víc, až se stal velmi zámožným. ¹⁴Měl stáda bravu, stáda skotu a početné služebnictvo. Proto mu Filištíni začali závidět. ¹⁵Všechny studny, které služebníci jeho otce vykopali za dnů jeho otce Abrahama, Filištíni zasypali a naplnili hlínou.

¹⁶Abimelech tehdy Izákovi řekl: „Odejdi od nás! Jsi mnohem mocnější než my.“

¹⁷Izák proto odtud odešel, utábořil se v gerarském údolí a tam bydlel. ¹⁸Izák pak znovu kopal studnice vody vykopané za dnů jeho otce Abrahama, které po Abrahamově smrti Filištíni zasypali, a dal jim stejná jména, jako jim kdysi dal jeho otec.

¹⁹Izákovi služebníci v tom údolí kopali a našli studnici pramenité vody. ²⁰Gerarští pastýři se však začali s Izákovými pastýři o studnu hádat: „Ta voda je naše!“ A tak Izák tu studnu nazval Esek, Rozepře, protože se s ním přeli. ²¹Potom vykopali další studnu. I o tu se hádali, a tak ji nazval Sitna, Nepřátelství. ²²Přesunul se tedy odtud dál a vykopal další studnu. O tu se už nehádali, a tak ji nazval Rechobot,

Prostranství. Řekl totiž: „Teď nám Hospodin daroval prostor, abychom se rozplodili na zemi.“

²³Když pak odtud vystoupil do Beer-šeby, ²⁴ukázal se mu téže noci Hospodin a řekl: „Já jsem Bůh tvého otce Abrahama. Neboj se, neboť jsem s tebou. Požehnám ti a rozmnožím tvé símě kvůli Abrahamovi, svému služebníku.“

²⁵Postavil tam tedy oltář a vzýval Hospodinovo jméno. Vztýčil tam svůj stan a Izákovi služebníci tam vykopali studnu.

²⁶Tedy k němu přišel z Geraru Abimelech se svým pobočníkem Achuzatem a s velitelem svého vojska Píkolem.

²⁷Izák se jich zeptal: „Proč ke mně přicházíte? Vždyť mě nenávidíte a vyhnali jste mě od vás.“

²⁸Odpověděli: „Jasně jsme poznali, že Hospodin je s tebou, a tak jsme si řekli: Ať je teď mezi námi a tebou přísaha. Chceme s tebou vstoupit do smlouvy, ²⁹že nám neuděláš nic zlého, tak jako jsme se my nedotkli tebe a prokazovali ti pouze dobrodiní a propustili tě v pokoji. Jsi přece Hospodinův požehnaný!“

³⁰Vystrojil jim tedy hostinu a jedli a pili. ³¹Časně ráno pak vstali a vzájemně si přísahali. Potom je Izák propustil, a tak od něj odešli v pokoji.

³²A téhož dne se stalo, že přišli Izákovi služebníci a pověděli mu o studni, kterou kopali: „Našli jsme vodu!“ ³³Nazval ji tedy Šíbea, Přísaha, a proto se to město až dodnes jmenuje Beer-šeba, Studna přísahy.

Jákob uchvacuje požehnání

³⁴Když bylo Ezauovi čtyřicet let, vzal si za ženu Juditu, dceru Chetejce Beerího, a Basematu, dceru Chetejce Elona. ³⁵Ty působily Izákovi a Rebece hořké trápení.

27

¹Když potom Izák zestárl a oči mu zeslábly tak, že neviděl, zavolal si svého staršího syna Ezaua a řekl mu: „Synu můj?“ „Zde jsem,“ odpověděl Ezau.

²Tehdy mu řekl: „Pohleď, jsem starý a nevím, kdy umřu.

³Vezmi prosím své zbraně, svůj toulec a luk, vyjdi do polí a ulov mi zvěřinu. ⁴Pak mi připrav mou oblíbenou pochoutku a přines mi ji, abych pojedl a s chutí ti požehnal, než umřu.“

⁵Rebeka ale poslouchala, když Izák mluvil se svým synem Ezauem. Jakmile Ezau odešel do polí lovit zvěř, aby ji přinesl Izákovi, ⁶Rebeka řekla svému synu Jákobovi: „Pohleď, vyslechla jsem tvého otce, jak říká tvému bratru Ezauovi:

⁷„Přines mi zvěřinu a připrav mi pochoutku, abych pojedl a požehnal ti před Hospodinem, než umřu.“ ⁸Poslechni mě tedy, synu můj, a udělej, co ti řeknu: ⁹Jdi ke stádu, vyber mi z něj dvě pěkná kůzlata a já z nich pro tvého otce připravím jeho oblíbenou pochoutku. ¹⁰Tu přineseš svému otci, aby pojedl, a aby ti proto požehnal, než umře.“

¹¹Jákob ale své matce Rebece řekl: „Pohleď, můj bratr Ezau je chlupatý, kdežto já jsem holý. ¹²Co když na mě můj otec sáhne? Pak před ním budu vypadat jako podvodník a přivedu na sebe prokletí, a ne požehnání!“

¹³„Tvé prokletí беру na sebe, synu můj,“ odpověděla mu matka. „Jen mě poslechni a jdi mi přinést ta kůzlata.“

¹⁴A tak šel, vzal je a přinesl své matce, která z nich připravila otcovu oblíbenou pochoutku. ¹⁵Potom Rebeka vzala nejlepší šaty svého staršího syna Ezaua, které měla doma, oblékla je svému mladšímu synu Jákobovi ¹⁶a ovinula mu ruce i hladkou část krku kůzlečími kůžkami. ¹⁷Onu pochoutku i chléb, který připravila, pak dala do rukou svému synu Jákobovi.

¹⁸Přišel ke svému otci a řekl: „Otče!“

A ten řekl: „Ano? Který jsi, můj synu?“

¹⁹„Já jsem Ezau, tvůj prvorozený,“ odpověděl Jákob svému otci. „Udělal jsem, co jsi mi přikázal. Vstaň, prosím, posad' se a jez z mého úlovku, abys mi proto s chutí požehnal.“

²⁰Izák ale svému synovi řekl: „Jak to, že jsi tak rychle našel zvěř, můj synu?“

Odpověděl: „Protože ji ke mně přivedl Hospodin, tvůj Bůh.“

²¹Izák ale Jákobovi řekl: „Pojď blíž, ať na tebe sáhnu, můj synu, zda jsi opravdu můj syn Ezau, nebo ne.“

²²Jákob tedy přistoupil ke svému otci Izákovi. Ten na něj sáhl a řekl: „Hlas je Jákobův, ale ruce Ezauovy.“ ²³Nepoznal ho, protože měl ruce chlupaté jako jeho bratr Ezau, a tak mu požehnal. ²⁴Potom se zeptal: „Jsi opravdu můj syn Ezau?“ „Ano,“ odpověděl Jákob.

²⁵Tedy mu řekl: „Podej mi, ať se najím z úlovku svého syna, abych ti s chutí požehnal.“ A tak mu podal pokrm a on jedl; přinesl mu také víno a on pil.

²⁶Potom ho jeho otec Izák vyzval: „Pojď blíž, synu můj, a polib mě.“ ²⁷Přistoupil tedy a políbil ho.

A když Izák ucítil vůni jeho šatů, takto mu požehnal:

„Hle, vůně mého syna –

jak vůně pole,
jemuž Hospodin žehná!
²⁸ Ať Hospodin dá ti nebeskou rosu,
úrodnou zem,
obilí i víno v hojnosti.
²⁹ Ať lidé slouží ti,
ať se ti klaní národy.
Pánem svých bratří buď,
ať se ti klaní synové matky tvé.
Ať jsou zlořečeni, kdo ti zlořečí,
a požehnání, kdo ti žehnají!“

³⁰ A vtom, jakmile Izák Jákobovi požehnal, právě když Jákob vyšel od svého otce Izáka, vrátil se jeho bratr Ezau z lovu.

³¹ Také on připravil pochoutku a přinesl ji svému otci se slovy: „Vstaň, otče, a jez z úlovku svého syna, abys mi proto s chutí požehnal.“

³² Izák, jeho otec, mu však řekl: „Kdo jsi?“

„Já jsem tvůj syn,“ odpověděl. „Tvůj prvorozený, Ezau!“

³³ Izák se zhrozil a v nesmírné hrůze zvolal: „A kdo je potom ten, který ulovil zvěřinu a přinesl mi ji? Ještě než jsi přišel, jsem z toho všeho jedl. Požehnal jsem mu, a tak bude požehnán!“

³⁴ Když Ezau uslyšel slova svého otce, dal se do hrozného křiku a s nesmírnou hořkostí žádal otce: „Požehnej mně! Mně také, otče můj!“

³⁵ Ten však odpověděl: „Tvůj bratr přišel se Istí a vzal ti požehnání.“

³⁶ Tu zvolal: „Tak proto dostal jméno Jákob, Podrazák! Vždyť

mě už dvakrát podrazil: vzal mi prvorozenství a hle, teď mi vzal i požehnání!“ Potom se zeptal: „Copak ti nezbylo žádné požehnání pro mě?“

³⁷Izák Ezauovi odpověděl: „Hle, učinil jsem ho tvým pánem a všechny jeho bratry jsem mu dal za služebníky. Opatřil jsem ho obilím i vínem. Co bych mohl udělat pro tebe, můj synu?!“

³⁸Ezau svému otci řekl: „Copak máš jen jedno požehnání, otče? Požehnej mně! Mně také, otče!“ A Ezau se hlasitě rozplakal.

³⁹Jeho otec Izák mu odpověděl:

„Hle, tvůj příbytek –
daleko od úrodné země,
od nebeské rosy shůry.

⁴⁰Budeš se živit svým mečem
a svému bratru budeš sloužit.
Jen když se staneš tulákem,
tehdy se zbavíš jeho jha.“

⁴¹Kvůli tomu požehnání, jež mu jeho otec udělil, pak Ezau Jákoba začal nenávidět. Tehdy si Ezau v srdci řekl: „Blíží se dny truchlení nad mým otcem. Potom svého bratra Jákoba zabiji!“

⁴²A když byla Rebece oznámena slova jejího staršího syna Ezaua, nechala si zavolat svého mladšího syna Jákoba a řekla mu: „Pohled, tvůj bratr Ezau se těší, že tě zabije! ⁴³Nyní mě tedy, synu můj, poslechni: vstaň a uteč k mému bratru Lábanovi do Cháranu. ⁴⁴Pobuď nějakou chvíli u něj, než pomine zuřivost tvého bratra, ⁴⁵než se od tebe odvrátí jeho hněv a než zapomene, cos mu provedl. Potom pro tebe pošlu

a vyzvednu tě odtamtud. Proč bych měla v jeden den ztratit vás oba?”

Ezauovo ženění

⁴⁶Rebeka tenkrát řekla Izákovi: „Kvůli těm Chetejkám se mi zprotivil život. Vezme-li si Jákob za ženu nějakou domorodou Chetejku, jako jsou tyto, proč bych měla žít?”

28

¹Izák si tedy zavolal Jákoba, požehnal mu a přikázal mu: „Neber si manželku z kanaánských dcer. ²Vstaň a jdi do Padan-aramu, do domu Betuela, otce tvé matky, a tam si vyber manželku z dcer svého strýce Lábana. ³Kéž ti Všemohoucí Bůh požehná, kéž tě rozplodí a rozmnoží, aby ses stal otcem svazku národů. ⁴Kéž ti dá požehnání Abrahamovo, tobě a s tebou tvému semeni, abys přijal za dědictví zem svého putování, kterou Bůh daroval Abrahamovi.“ ⁵Tak Izák odeslal Jákoba pryč a ten se vydal do Padan-aramu k Lábanovi, synu Aramejce Betuela, bratru Rebeky, matky Jákoba a Ezaua.

⁶Ezau uviděl, že Izák Jákobovi požehnal, když ho posílal do Padan-aramu, aby si odtud vzal manželku, a že když mu žehnal, přikázal mu: „Neber si manželku z kanaánských dcer,“ ⁷a že Jákob poslechl svého otce a matku a odešel do Padan-aramu. ⁸Ezau také viděl, že jeho otec nelibě snáší kanaánské dcery, ⁹a tak šel k Izmaelovi a kromě žen, které už měl, si vzal za manželku Machalat, dceru Abrahamova syna Izmaele, sestru Nebajotovu.

Žebřík do nebe

¹⁰Jákob odešel z Beer-šeby a vydal se k Cháranu. ¹¹Dorazil na jedno místo a zůstal tam přes noc, neboť slunce už zapadlo. Vzal na tom místě jeden z kamenů, položil si ho pod hlavu a ulehl tam ke spánku. ¹²Ve snu pak spatřil žebřík sahající od země až k nebi a hle, vystupovali a sestupovali po něm Boží andělé.

¹³Vtom nad ním stanul Hospodin a řekl: „Já jsem Hospodin, Bůh tvého otce Abrahama a Bůh Izákův. Zemi, na níž ležíš, dám tobě a tvému semeni. ¹⁴Tvého semene bude jako prachu země a rozmůžeš se na západ i na východ, na sever i na jih. Nadto v tobě a ve tvém semeni dojdou požehnání všechny rodiny země. ¹⁵Hle, já jsem s tebou! Budu tě chránit, kamkoli půjdeš, a znovu tě přivedu do této země. Neopustím tě, dokud nevykonám, co jsem ti řekl.“

¹⁶Jákob se probudil a zvolal: „Na tomto místě je opravdu Hospodin – a já jsem to nevěděl!“ ¹⁷V posvátné hrůze pokračoval: „Jak hrozné je toto místo! Není to nic jiného než Boží dům a toto musí být nebeská brána!“

¹⁸Časně ráno pak Jákob vstal, vzal kámen, který měl pod hlavou, vztyčil jej jako památník a polil jeho vrchol olejem.

¹⁹To místo nazval Bet-el, Boží dům, ačkoli se tomu městu předtím říkalo Luz.

²⁰Jákob tehdy složil tento slib: „Bude-li Bůh se mnou, ochrání-li mne na mé cestě a dá mi chléb k jídlu a šaty k oblékání,

²¹takže se v pokoji vrátím do svého otcovského domu, bude Hospodin mým Bohem. ²²Tento kámen, který jsem vztyčil jako památník, se stane Božím domem a ze všeho, co mi dáš, ti věrně oddělím desátek.“

Jákobovo ženění

¹Jákob tedy směle vykročil na cestu a přišel do země východních národů. ²Když se rozhlédl, spatřil v poli studnu. Poblíž ležela tři stáda ovcí, neboť ta studna sloužila k napájení stád. V jejím ústí však ležel veliký kámen. ³Pastýři ten kámen z ústí studny odvalovali, teprve když se tam shromáždila všechna stáda, a tehdy napájeli dobytek. Potom kámen vraceli zpět na jeho místo v ústí studny.

⁴Jákob se jich zeptal: „Odkud jste, bratři?“

„Z Cháranu,“ odpověděli.

⁵„A znáte Lábana, syna Náchorova?“ zeptal se jich.

„Známe,“ odpověděli.

⁶Zeptal se jich: „Daří se mu dobře?“

„Ano,“ odpověděli. „Podívej, jeho dcera Ráchel právě přichází s ovce.“

⁷Na to jim řekl: „Do večera je ještě daleko; teď přece není čas shánět dobytek. Napojte ovce a jděte ještě pást.“

⁸„To nejde,“ odpověděli. „Budeme moci napojit ovce, teprve až se shromáždí všechna stáda a odvalí se kámen z ústí studny.“

⁹A zatímco s nimi mluvil, přišla Ráchel se stádem svého otce. Byla totiž pastýřka. ¹⁰Když Jákob spatřil Ráchel, dceru svého strýce Lábana, a jeho stádo, přistoupil, odvalil kámen z otvoru studny a dal stádu svého strýce Lábana napít. ¹¹Nato Ráchel políbil a hlasitě se rozplakal. ¹²A když jí řekl, že je příbuzný jejího otce, že je Rebečin syn, běžela to povědět svému otci.

¹³Jakmile Lában uslyšel zprávu o svém synovci Jákobovi,

rozběhl se mu naproti. Objal ho, políbil a přivedl ho do svého domu. Když pak Jákob Lábanovi vyprávěl o všem, co se stalo, ¹⁴Lában mu řekl: „Opravdu jsi má krev a tělo!“

Když pak u něj Jákob zůstal už celý měsíc, ¹⁵Lában mu řekl: „I když jsi můj příbuzný, nebudeš přece u mě sloužit zadarmo. Řekni mi, co chceš za odměnu.“

¹⁶(Onen Lában měl dvě dcery: starší se jmenovala Léa a mladší Ráchel. ¹⁷Léa měla měkké oči, ale Ráchel byla nápadně krásná, překrásná dívka.) ¹⁸Jákob si zamiloval Ráchel, a tak řekl: „Budu ti sloužit sedm let za tvou mladší dceru Ráchel.“

¹⁹Lában odpověděl: „Dám ti ji raději než komukoli jinému. Zůstaň u mě.“ ²⁰A tak Jákob sloužil za Ráchel sedm let a zdálo se mu to jako pouhá chvíle, protože ji miloval.

²¹Potom Jákob Lábanovi řekl: „Můj čas se naplnil. Dej mi mou ženu, chci být s ní.“

²²Lában tedy shromáždil všechny místní muže a vystrojil hostinu. ²³Večer pak vzal svou dceru Léu, přivedl ji k Jákobovi a ten s ní spal. ²⁴(A Lában tenkrát své dceři Léee daroval svou otrokyni Zilpu jako děvečku.)

²⁵Přišlo ráno a hle – byla to Léa! „Cos mi to udělal?“ ptal se Jákob Lábana. „Copak jsem ti nesloužil za Ráchel? Proč jsi mě obelstil?“

²⁶„V našem kraji není zvykem vdávat mladší dříve než prvorozenou,“ odpověděl mu Lában. ²⁷„Až s ní strávíš svatební týden, dámé ti i tu druhou – za to, že mi budeš sloužit dalších sedm let.“

²⁸Jákob tedy souhlasil. Strávil svatební týden s Leou a Lában mu pak dal za ženu svoji dceru Ráchel. ²⁹(Také jí Lában daroval

děvečku – svou otrokyni Bilhu.) ³⁰Jákob tedy spal i s Ráchel. Miloval ji ovšem více než Léu. Sloužil pak u Lámana ještě dalších sedm let.

Jákovovy děti

³¹Když Hospodin viděl, že Léa je nemilovaná, otevřel její lůno. Ráchel však byla neplodná. ³²Léa počala a porodila syna. Dala mu jméno Ruben (Hleďte, syn!), neboť řekla: „Hospodin pohlédl na mé trápení. Teď už mě můj manžel bude milovat.“

³³Potom počala znovu, a když porodila syna, řekla: „Hospodin slyšel, že jsem nemilovaná, a tak mi dal i tohoto.“ Dala mu tedy jméno Šimeon, Vyslyšení.

³⁴Potom počala znovu, a když porodila syna, řekla: „Tentokrát se ke mně můj muž připojí – vždyť jsem mu porodila tři syny!“ A proto dostal jméno Levi, Spojení.

³⁵Potom počala znovu, a když porodila syna, řekla: „Teď budu chválit Hospodina!“ Proto mu dala jméno Juda, Chvála. Tehdy přestala rodit.

30

¹Když Ráchel viděla, že Jákobovi nerodí děti, záviděla své sestře a řekla Jákobovi: „Dej mi syny, nebo umřu!“

²Jákob se však na Ráchel rozhněval: „Máš mě snad za Boha, který ti nedopřál plod života?“

³„Zde je má děvečka Bilha,“ řekla mu. „Spi s ní, ať rodí na můj klín. Tak získám syny skrze ni.“

⁴A tak mu dala svou otrokyni Bilhu za ženu. Jákob s ní spal ⁵a Bilha počala a porodila mu syna. ⁶Tehdy Ráchel řekla: „Bůh mne rozsoudil – vyslyšel můj hlas a dal mi syna!“ Proto mu dala jméno Dan, Soudce.

⁷Ráchelina otrokyně Bilha pak počala znovu a porodila Jákobovi druhého syna. ⁸Tehdy Ráchel řekla: „Vedla jsem se sestrou Boží boje a zvítězila jsem!“ A tak mu dala jméno Neftalí, Můj boj.

⁹Když Léa viděla, že přestala rodit, vzala svou otrokyni Zilpu a dala ji Jákobovi za ženu. ¹⁰Její otrokyně Zilpa potom Jákobovi porodila syna. ¹¹Léa řekla: „Přišlo mé štěstí!“ a dala mu jméno Gád, Štěstí.

¹²A když Léina otrokyně Zilpa porodila Jákobovi druhého syna,

¹³Léa řekla: „To je pro mé blaho! Ženy mi budou blahopřát!“ Dala mu tedy jméno Ašer, Blažený.

¹⁴Jednou, v době pšeničné sklizně, vyšel Ruben na pole, nalezl milostná jablíčka mandragory a přinesl je své matce Lée. Ráchel tehdy Lée řekla: „Dej mi prosím trochu těch milostných jablíček, co našel tvůj syn.“

¹⁵Ta jí však odpověděla: „Nestačí, žes mi vzala manžela? Ted' mi chceš vzít ještě milostná jablíčka, která mám od syna?“ „Tak dobře,“ odvětila Ráchel. „Nechám ho dnes v noci spát s tebou výměnou za milostná jablíčka od tvého syna.“

¹⁶Když se pak Jákob večer vracel z pole, vyšla mu Léa naproti se slovy: „Musíš spát se mnou! Dostala jsem tě odměnou za mandragoru od svého syna.“ A tak té noci spal s ní.

¹⁷A Bůh Léu vyslyšel: počala a porodila Jákobovi pátého syna.

¹⁸Tehdy řekla: „Bůh mě odměnil za to, že jsem svému muži dala svou otrokyni!“ A tak mu dala jméno Isachar, Odměna.

¹⁹Potom Léa počala znovu a porodila Jákobovi šestého syna.

²⁰Tehdy řekla: „Bůh mne obdařil vzácným darem! Konečně mě můj manžel bude mít v úctě, vždyť jsem mu porodila šest synů!“ Dala mu tedy jméno Zabulon, Úcta.

²¹Potom porodila dceru a dala jí jméno Dína, Spravedlnost.

²²Bůh však pamatoval i na Ráchel; vyslyšel ji a otevřel její lůno.

²³Počala tedy, a když porodila syna, řekla: „Bůh mě zbavil mé hanby!“ ²⁴A tak mu dala jméno Josef, Přídavek, neboť řekla: „Kéž mi Hospodin přidá dalšího syna!“

Jákovovo zbohatnutí

²⁵Když Ráchel Jákovovi porodila Josefa, řekl Jákob Lábanovi: „Propusť mě, ať se vrátím domů do své země. ²⁶Dej mi mé ženy a mé děti, za něž jsem ti sloužil, a nech mě odejít. Víš přece, jakou službu jsem ti odvedl.“

²⁷Lában mu odpověděl: „Laskavě prosím, zůstaň se mnou. Zjistil jsem, že mi Hospodin kvůli tobě požehnal.“ ²⁸A dodal: „Dám ti odměnu, o jakou si řekneš.“

²⁹Jákob mu na to odpověděl: „Sám víš, jak jsem ti sloužil a jak se tvému dobytku se mnou dařilo. ³⁰To málo, co jsi měl, než jsem přišel, se nesmírně rozrostlo, protože ti po mém příchodu Hospodin požehnal. Kdy se už budu moci starat také o svůj vlastní dům?“

³¹Lában řekl: „Co ti mám dát?“

„Nedávej mi nic,“ odpověděl Jákob. „Budu znovu pást a střežit tvá stáda, uděláš-li pro mě toto: ³²Projdu dnes všechen tvůj dobytek a vyřadím z něj každé skvrnité a strakaté mládě, každé načernalé jehně a každé strakaté a skvrnité kůzle. To bude má odměna. ³³Má poctivost se v budoucnu prokáže takto: Až přijdeš přehlédnout mou odměnu, ať se mi každé kůzle, jež nebude skvrnité nebo strakaté, a každé jehně, jež nebude načernalé, počítá za krádež.“

³⁴Lában tedy řekl: „Dobrá, ať je po tvém.“ ³⁵Ještě téhož dne však vyřadil pruhované a strakaté kozly, všechny skvrnité a strakaté kozy, všechno, co mělo bílé skvrny, i všechna načernalá jehňata, svěřil je do rukou svých synů ³⁶a vzdálil se od Jáкова na tři dny cesty daleko. A tak Jákov pásł zbytek Lábanova dobytka.

³⁷Jákov si tenkrát vzal čerstvé topolové, mandloňové a platanové pruty, oloupal z nich proužky kůry, a tak odkrył bílé jádro prutů. ³⁸Potom ty oloupané pruty kladł před dobytek do žlabů, totiž do koryt na vodu, k nimž zvířata přicházela pít a kde se pářila. ³⁹Zvířata, jež se pářila před těmi pruty pak vrhala pruhovaná, skvrnitá a strakatá mláďata. ⁴⁰Jákov ta jehňata odděloval a v Lábanově stádě obracel dobytek směrem k pruhovaným i všem načernalým kusům. Tak si Jákov pořídil svá vlastní stáda a ta nestavěl k Lábanovým zvířatům. ⁴¹A kdykoli se pářily statné kusy, Jákov jim před oči do žlabů kladł ty pruty, aby se pářily před pruty. ⁴²Když však byla zvířata neduživá, pruty nekladł. A tak byl Lábanův dobytek neduživý, ale Jákovův statný. ⁴³Takto se ten muž nesmírně rozmohl, takže měl množství stád, otrokyň, otroků, velbloudů i oslů.

31

Útěk od Lábara

¹Jednou Jákov zaslechl, jak Lábanovi synové říkají: „Jákov obral našeho otce o všechno! Všechno to bohatství si pořídil na úkor našeho otce!“ ²A když se Jákov podíval na Lábara, viděl, že už mu není nakloněn jako dříve.

³Tehdy Hospodin Jákovovi řekl: „Vrať se do země svých otců a

ke svému příbuzenstvu, a já budu s tebou.“

⁴Jákob si tedy nechal zavolat Ráchel a Léu na pole ke svému stádu ⁵a řekl jim: „Vidím na vašem otci, že už mi není nakloněn jako dříve. Bůh mého otce však je se mnou. ⁶Samy víte, že jsem vašemu otci sloužil ze všech sil, ⁷ale váš otec mě šidil. Desetkrát změnil mou odměnu, ale Bůh mu nedovolil, aby mi ublížil. ⁸Když řekl: ‚Dostaneš za odměnu, co bude skvrnité,‘ všechnen dobytek vrhal skvrnitá mláďata. Když řekl: ‚Dostaneš za odměnu, co bude pruhované,‘ vrhal všechnen dobytek pruhovaná mláďata. ⁹Tak Bůh odebral stádo vašemu otci a dal je mně.

¹⁰Jednou, v době páření dobytka, jsem ve snu pozvedl oči a uviděl berany připouštěné ke stádu. Byli pruhovaní, skvrnití a strakatí. ¹¹Tehdy mě v tom snu oslovil Boží anděl: ‚Jákobe!‘ A když jsem odpověděl: ‚Zde jsem,‘ ¹²řekl: ‚Pozvedni oči a pohled: Všichni berani připouštění ke stádu jsou pruhovaní, skvrnití a strakatí, neboť jsem viděl vše, co ti Lában dělá. ¹³Já jsem Bůh Bet-elu, kde jsi pomazal památný kámen a kde jsi mi složil slib. Nyní vstaň, odejdi z této země a vrať se do své vlasti.‘“

¹⁴Ráchel a Léa mu odpověděly: „Copak máme v domě našeho otce ještě nějaký podíl nebo dědictví? ¹⁵Copak nás nemá za cizí? Vždyť nás prodal a všechny peníze shrábl! ¹⁶Všechno bohatství, které Bůh vytrhl z rukou našeho otce, je proto naše a našich dětí! Udělej, cokoli ti Bůh řekl.“

¹⁷A tak Jákob vstal, naložil své děti a ženy na velbloudy ¹⁸a shromáždil všechna svá stáda. Se vším majetkem, jehož nabyl, s dobyt看 vlastního chovu, který získal v Padan-aramu, se vydal ke svému otci Izákovi do kanaánské země.

¹⁹(Když předtím Lábán odešel stříhat své stádo, Ráchel svému otci ukradla jeho domácí bůžky.) ²⁰Jákob opustil Aramejce Lábana pokradmu, vůbec mu neoznámil, že odchází. ²¹Utekl se vším, co měl; vstal, překročil řeku Eufrat a vydal se směrem ke gileádským horám.

Mohyla svědectví

²²Lábán se o Jákobově útěku dozvěděl až třetího dne. ²³Vzal tedy s sebou své druhy a hnál se za ním sedm dní, než ho dostihl v gileádských horách. ²⁴Té noci však Aramejce Lábana navštívil ve snu Bůh a řekl mu: „Neodvažuj se Jákobovi něco vytýkat!“

²⁵Lábán tedy Jákoba dostihl. (Jákob si v tom pohoří postavil stan a i Lábán se svými druhy se utábořili v gileádských horách.) ²⁶Lábán Jákobovi řekl: „Cos to udělal? Odkradl ses ode mě a odvedl mé dcery, jako bys je zajal mečem! ²⁷Proč jsi tajně utekl? Zmizels pokradmu a nic jsi mi neřekl! Vyprovodil bych tě s veselím a písněmi, s tamburínou a citerou.

²⁸Nenechal jsi mě ani políbit mé syny a dcery – zachoval ses jako hlupák! ²⁹Mohl jsem vám býval ublížit, ale Bůh vašeho otce ke mně minulé noci promluvil a řekl: „Neodvažuj se Jákobovi něco vytýkat!“ ³⁰Takže ty jsi musel odejít, protože ses roztoužil po otcovském domě. Proč jsi ale ukradl mé bohy?!”

³¹Jákob Lábanovi odpověděl: „Utekl jsem, protože jsem se bál; myslel jsem si, že bys mi chtěl své dcery vzít násilím. ³²Jestli ale u někoho najdeš své bohy, ať zemře! Prohledej mé věci před našimi druhy a vezmi si, co ti patří.“ (Jákob totiž nevěděl, že je Ráchel ukradla.)

³³Lábán tedy šel do Jákobova stanu, do stanu Léy i do stanů

obou děveček, ale nic nenašel. Vyšel tedy z Léina stanu a šel do stanu Ráchel. ³⁴Ráchel mezitím ty bůžky strčila pod velbloudí sedlo a posadila se na ně. Lában prohledal celý stan, ale nic nenašel.

³⁵Ráchel svému otci řekla: „Nehněvej se, můj pane, že před tebou nemohu vstát. Mám měsíčky.“ A tak hledal, ale bůžky nenašel.

³⁶Tedy se Jákob rozhněval a začal Lábanu hubovat. Řekl mu: „Čím jsem se provinil? Co jsem spáchal, že mě tak zuřivě stíháš? ³⁷Prošťáral jsi všechny mé věci, a cos našel z celého svého domu? Polož to zde před mé i své druhy, ať nás dva rozsoudí!

³⁸Byl jsem u tebe celých dvacet let. Tvé ovce ani kozy nikdy nepotratile. Berany z tvého stáda jsem nejedl. ³⁹Co roztrhaly šelmy, jsem ti nepřinášel, ale sám jsem nahrazoval škodu. Vymáhal jsi ode mne, co bylo ukradeno ve dne i co bylo ukradeno v noci. ⁴⁰Ve dne mě stravoval žár a v noci mráz, až mi i spánek zmizel z očí. ⁴¹Tak mi bylo ve tvém domě oněch dvacet let. Čtrnáct let jsem ti sloužil za tvé dvě dcery a šest let za tvůj dobytek, ale ty jsi mou odměnu desetkrát změnil.

⁴²Kdyby Bůh mého otce, Bůh Abrahamův a Strach Izákův, nebyl se mnou, určitě bys mě teď propustil s prázdnou! Bůh ale viděl mé trápení a dřinu mých rukou a minulou noc vyřkl svůj soud.“

⁴³Lában na to Jákobovi odpověděl: „Tyto dcery jsou mé dcery, tyto děti jsou mé děti a tento dobytek je můj dobytek. Všechno, co vidíš, je moje. Co bych ale dnes neudělal pro své dcery a pro děti, jež se jim narodily? ⁴⁴Proto nyní pojď, vstupme do smlouvy – já a ty – ať je to pro mne a pro tebe

svědectvím.“

⁴⁵Jákob tedy vzal kámen a vztyčil jej jako památník. ⁴⁶Potom řekl svým druhům: „Nasbírejte kamení!“ A tak nanosili kamení, vytvořili mohylu a na té mohyle pojedli. ⁴⁷Lában ji pojmenoval aramejsky Jegar-sahaduta, Mohyla svědectví, a Jákob jí dal stejné jméno hebrejsky, totiž Gal-ed.

⁴⁸Lában řekl: „Tato mohyla ať je ode dneška mým i tvým svědkem.“ A proto dostala jméno Gal-ed, Mohyla svědectví,

⁴⁹a také Micpa, Stráž, neboť řekl: „Až se rozejdeme, ať Hospodin nade mnou i tebou drží stráž. ⁵⁰Budeš-li mým dcerám ubližovat nebo vezmeš-li si kromě mých dcer další ženy – ačkoli s námi není žádný člověk, hle, Bůh je mým i tvým svědkem!“

⁵¹Lában Jákobovi ještě řekl: „Pohleď na tuto mohylu a pohleď na ten památný kámen, který jsem mezi sebou a tebou umístil. ⁵²Tato mohyla i ten památník jsou svědky, že se k tobě nepřiblížím za tuto mohylu a že ani ty se ke mně za tuto mohylu a za tento památník nepřiblížíš se zlým úmyslem.

⁵³Bůh Abrahamův a Bůh Náchorův, Bůh jejich otce nechť je naším soudcem!“

Jákob tedy přísahal při Strachu svého otce Izáka. ⁵⁴Potom na oné hoře obětoval dobytče a svolal své druhy, aby hodovali. A tak hodovali a zůstali na té hoře celou noc.

32

Dvojí tábor

¹Časně ráno Lában vstal, políbil své vnuky i dcery a požehnal jim. Potom odešel a vrátil se domů.

²Také Jákob odešel svou cestou a vtom se s ním setkali Boží

andělé. ³Jakmile je Jákob uviděl, zvolal: „To je Boží tábor!“ A tak to místo nazval Machanajim, Dvojí tábor.

⁴Jákob pak před sebou vypravil posly do země Seír, na edomskou planinu, ke svému bratru Ezauovi ⁵a přikázal jim: „Povězte mému pánu Ezauovi: ‚Toto praví tvůj služebník Jákob: Pobýval jsem u Lášana; tam jsem se až dosud zdržoval.

⁶Mám voly, osly, brav, otroky i otrokyně a vypravil jsem posly, abych se ohlásil svému pánu, doufaje ve tvou laskavost.“

⁷Poslové se pak vrátili k Jákobovi se slovy: „Šli jsme k tvému bratru Ezauovi, ale už ti jde naproti a je s ním čtyři sta mužů!“

⁸Na Jákoba padl veliký strach a úzkost. Rozděлил své lidi, brav, skot i velbloudy do dvou táborů, ⁹neboť si pomyslel: „Přijde-li Ezau k jednomu táboru a pobije ho, bude se ten druhý tábor moci zachránit.“

¹⁰Jákob zvolal: „Bože mého otce Abrahama, Bože mého otce Izáka, Hospodine, který jsi mi řekl: ‚Vrať se do své země a ke svému příbuzenstvu, a já způsobím, aby se ti vedlo dobře,‘

¹¹nejsem hoden všeho milosrdenství a věrnosti, kterou jsi svému služebníku prokázal – vždyť jsem tento Jordán překročil pouze s holí, a teď jsou ze mne dva tábory! ¹²Vytrhni mě prosím z ruky mého bratra, z ruky Ezaua, neboť se bojím, že přijde a pobije mě i matky s dětmi. ¹³Řekl jsi přece: ‚Jistě způsobím, aby se ti vedlo dobře, a učiním, že tvého semene bude jako mořského písku, nespočetného pro své množství.“

¹⁴A když na tom místě strávil noc, vybral z toho, co získal, dar pro svého bratra Ezaua: ¹⁵200 koz a 20 kozlů, 200 ovcí a 20 beranů, ¹⁶30 kočících velbloudic s mláďaty, 40 krav a 10 býků, 20 oslic a 10 oslů. ¹⁷Svěřil je svým služebníkům, každé stádo zvlášť, a řekl jim: „Jděte přede mnou a mezi jednotlivými

stády nechte odstup.“

¹⁸Tomu ve předu poručil: „Když se s tebou setká můj bratr Ezau a zeptá se tě: ‚Komu patříš a kam jdeš? A čím je to stádo před tebou?‘ ¹⁹odpovíš: ‚Tvého služebníka Jákoba. Posílá to jako dar mému pánu Ezauovi a hle, sám jde za námi.‘“

²⁰Také druhému, třetímu i všem ostatním, kteří hnali ta stáda, přikázal: „Takovým způsobem mluvte k Ezauovi, až ho najdete: ²¹‚Hle, tvůj služebník Jákob jde za námi.‘“ (Pomyslel si totiž: „Usmírím ho darem, který mě předchází. Když se s ním potom setkám, snad mě přijme.“) ²²A tak šel dar před ním a on zůstal na noc v táboře.

Tvé jméno bude Izrael

²³V noci pak vstal a vzal své dvě ženy, své dvě otrokyně a svých jedenáct synů a přebrodiv potok Jabok. ²⁴Vzal je a převedl je přes potok; převedl všechno, co měl. ²⁵Tehdy Jákob zůstal sám.

Někdo s ním ale zápasil, až dokud nezačalo svítat. ²⁶Když viděl, že ho nepřemůže, udeřil ho do kyčelního kloubu, takže se Jákobovi při tom zápasu vymkl kyčel. ²⁷Tehdy řekl: „Pusť mě, začíná svítat!“

„Nepustím tě, dokud mi nepožehnáš!“ odpověděl Jákob.

²⁸„Jak se jmenuješ?“ zeptal se ho.

„Jákob,“ odpověděl.

²⁹Na to mu řekl: „Tvé jméno už nebude znít Jákob, ale Izrael, Boží bojovník, neboť jsi zápasil s Bohem i s lidmi a zvítězil jsi!“

³⁰Jákob ho žádal: „Pověz mi prosím své jméno.“

On však odpověděl: „Proč se mě ptáš na jméno?“ A požehnal mu tam.

³¹Jákob pak to místo nazval Penuel, Boží tvář, neboť řekl:

„Viděl jsem Boha tváří v tvář a byl jsem zachráněn!“

³²A když minul Penuel, zazářilo mu slunce; a kulhal kvůli té kyčli. ³³(Proto synové Izraele až do dnešního dne nejedí sedací šlachu u kyčelního kloubu, protože Jákoba udeřil do kyčelního kloubu u sedací šlachy.)

33

Setkání s Ezauem

¹Když potom Jákob pozvedl oči, hle, spatřil přicházet Ezaua a s ním čtyři sta mužů. Rozdělil tedy děti mezi Léu, Ráchel a ty dvě otrokyně ²a postavil otrokyně s jejich dětmi dopředu, Léu s jejími dětmi za ně a Ráchel s Josefem dozadu. ³Sám pak šel před nimi a sedmkrát se poklonil až k zemi, než došel ke svému bratru.

⁴Ezau mu vyběhl naproti, objal ho, padl mu kolem krku a líbal ho. Oba plakali. ⁵Když potom pozvedl oči, spatřil ženy s dětmi a řekl: „Kdo je to s tebou?“

Jákob odpověděl: „To jsou děti, kterými Bůh obdaroval tvého služebníka.“

⁶Mezitím se přiblížily otrokyně se svými dětmi a poklonily se.

⁷Potom se přiblížila také Léa se svými dětmi a poklonily se.

Nakonec se přiblížili Josef a Ráchel a i oni se poklonili.

⁸Ezau se zeptal: „K čemu je celý ten průvod, který jsem potkal?“

On odpověděl: „Chtěl jsem si tě příznivě naklonit, můj pane.“

⁹Ezau řekl: „Mám dostatek, bratře, nech si, co ti patří.“

¹⁰Jákob však odpověděl: „Prosím, nikoli! Přijmi laskavě ode mě tento dar. Když vidím tvou tvář, je přívětivá jako tvář Boží.

¹¹Přijmi prosím z mého požehnání, co jsem ti přinesl, neboť Bůh ke mně byl milostivý a mám všeho dostatek.“ A naléhal na něj, až Ezau přijal.

¹²Ten potom řekl: „Vydejme se na cestu, půjdu s tebou.“

¹³Jákob mu však odpověděl: „Můj pán ví, že tu jsou malé děti. Navíc mám s sebou březí ovce a krávy; budou-li hnány po celý den, všechen dobytek pomře.“¹⁴Nechť prosím můj pán jde před svým služebníkem napřed. Já pak budu pokračovat zvolna, jak bude moci stačit stádo, které mám před sebou, a jak budou moci stačit děti, dokud nedojdu ke svému pánu do Seíru.“

¹⁵Ezau řekl: „Nechám tedy s tebou některé ze svých lidí.“

Jákob však odpověděl: „K čemu to, můj pane? Kéž mi jen zachováš svou přízeň.“

¹⁶A tak se Ezau téhož dne vrátil svou cestou do Seíru,

¹⁷zatímco Jákob se vydal k Sukotu. Tam si postavil dům a pro svůj dobytek zhotovil přístřešky. Proto se to místo jmenuje Sukot, Přístřešky.

Dína mezi Šechemskými

¹⁸Jákob pak na cestě z Padan-aramu pokojně dorazil do města Šechem v kanaánské zemi a utábořil se před městem.¹⁹Díl pole, na němž vztyčil svůj stan, koupil od synů Šechemova otce Chamora za sto mincí.²⁰Postavil tam oltář a nazval ho „Bůh je Bohem Izraele.“

34

¹Dína, dcera, kterou Jákobovi porodila Léa, si jednou vyšla navštívit domorodé dívky.²Když ji uviděl kníže té země, Šechem, syn Hivejce Chamora, zmocnil se jí a spal s ní –

znásilnil ji. ³Přilnul ale k Jákobově dceři Díně celou duší, zamiloval si ji a mluvil s ní laskavě. ⁴Potom Šechem přemlouval svého otce Chamora: „Vezmi mi tu dívku za ženu!“

⁵Když Jákob uslyšel, že Šechem poskrnil jeho dceru Dínu, jeho synové byli právě se stádem na poli. Až do jejich příchodu tedy mlčel.

⁶Šechemův otec Chamor se mezitím vypravil k Jákobovi, aby s ním promluvil. ⁷Vtom přišli Jákobovi synové z pole, a když to uslyšeli, zasáhlo je to tak, že se velmi rozlítili. Spáchal přece v Izraeli hanebnost, když spal s Jákobovou dcerou – to se přece nesmí!

⁸Chamor s nimi začal vyjednávat: „Můj syn Šechem prahne po vaší dceři celou duší; dejte mu ji, prosím, za ženu. ⁹Spřízněte se s námi – dávejte nám své dcery a berte si naše. ¹⁰Když budete bydlet u nás, bude celá země před vámi. Bydlete v ní, obchodujte a mějte ji za svou!“

¹¹Šechem pak jejímu otci a jejím bratrům řekl: „Moc vás prosím; dám vám, cokoli si řeknete! ¹²Uložte mi vysoké věno a mnoho darů a já dám, kolik mi řeknete, jen mi tu dívku dejte za ženu!“

¹³Jákobovi synové odpověděli Šechemovi a Chamorovi lživě, neboť poskrnil jejich sestru Dínu. ¹⁴Řekli jim: „Nic takového nemůžeme udělat. Dát svou sestru neobřezanému muži – to by pro nás byla hanba! ¹⁵Vyhovíme vám, jen když budete jako my. Ať se každý z vás, kdo je mužského pohlaví, dá obřezat.

¹⁶Pak vám budeme dávat své dcery a brát si vaše, budeme bydlet s vámi a budeme jeden lid. ¹⁷Pokud nás však neposlechnete a neobřezete se, vezmeme si svou dceru a

odejdeme.“

¹⁸Jejich slova se Chamorovi i jeho synu Šechemovi zalíbila ¹⁹a ten mládenec neváhal tu věc vykonat, neboť po Jákobově dceři velmi toužil. (Šechem byl z celé rodiny svého otce ten nejváženější.) ²⁰Chamor a jeho syn Šechem tedy přišli k bráně svého města a promluvili k tamním měšťanům: ²¹„Tito muži se k nám chovají pokojně. Ať tedy bydlí v této zemi a obchodují v ní. Hle, země je přece dost prostorná i pro ně; berme si tedy jejich dcery za ženy a své dcery dávejme jim. ²²Vyhoví nám ovšem a budou s námi bydlet jako jeden lid jen s touto podmínkou: každý z nás, kdo je mužského pohlaví, se musí dát obřezat, jako jsou obřezaní oni. ²³Nebudou snad potom jejich stáda, jejich majetek a všechna jejich zvířata naše? Vyhovme jim tedy, ať bydlí u nás!“

²⁴A tak všichni, kdo vycházeli z brány jeho města, poslechli Chamora i jeho syna Šechema a dali se obřezat: každý, kdo byl mužského pohlaví, každý, kdo vycházel z brány toho města.

²⁵Třetího dne, když měli největší bolesti, se dva Jákobovi synové, Dínini bratři Šimeon a Levi, chopili každý svého meče, v bezpečí vešli do města a pobili všechny, kdo byli mužského pohlaví. ²⁶Také Chamora a jeho syna Šechema zabili ostřím meče. Vzali Dínu z Šechemova domu a odešli. ²⁷Jákobovi synové pak přišli k pobitým a vyplenili město, kde byla poskvrněna jejich sestra. ²⁸Vzali jejich brav, skot i osly, cokoli bylo ve městě i na poli – ²⁹všechno jejich bohatství. Všechny jejich děti a ženy zajali a vše, co bylo v domech, vyplenili.

³⁰Jákob pak Šimeonovi a Levimu vyčetl: „Přivedli jste mě do neštěstí! Zošklivili jste mě obyvatelům země, Kananejcům i Perizejcům. Mám jen hrstku mužů; spojí-li se proti mně, zabijí

mě a budu vyhlazen – já i můj dům!“

³¹Oni však řekli: „To měl s naší sestrou zacházet jako s nevěstkou?“

35

Návrat domů

¹Potom Bůh Jákobovi řekl: „Vstaň a vydej se vzhůru do Bet-elu. Bydli tam a postav tam oltář Bohu, jenž se ti ukázal, když jsi utíkal před svým bratrem Ezauem.“

²Jákob tedy řekl své rodině a všem, kdo byli s ním: „Zbavte se cizích bohů, jež máte u sebe, očistěte se a převlečte si šaty!

³Potom vstaňme a pojďme vzhůru do Bet-elu. Tam postavím oltář Bohu, jenž mě vyslyšel v den mé úzkosti a byl se mnou na cestě, kterou jsem šel.“ ⁴Odevzdali tedy Jákobovi všechny cizí bohy, které měli při sobě, i náušnice, jež nosili v uších, a Jákob je zakopal pod tím dubem, který stál u Šechemu.

⁵Potom táhli dál. Boží hrůza padla na města kolem nich, a tak Jákobovi synové nebyli pronásledováni. ⁶Jákob tenkrát přišel do Luzu (to jest do Bet-elu) v kanaánské zemi – on i všichni, kdo byli s ním – ⁷a postavil tam oltář. Nazval to místo El-betel, Bůh Bet-elu, neboť tam se mu ukázal Bůh, když utíkal před svým bratrem.

⁸Tehdy zemřela Rebečina chůva Debora a byla pochována pod oním dubem u Bet-elu. Izák jej proto nazval Alon-bachut, Dub nářků.

⁹Jákobovi se na jeho cestě z Padan-aramu znovu ukázal Bůh a požehnal mu. ¹⁰Bůh mu řekl: „Jmenuješ se Jákob; tvé jméno

však už nebude znít Jákob, ale budeš se jmenovat Izrael.“ A tak se mu říká Izrael.

¹¹Bůh mu řekl: „Já jsem Všemohoucí Bůh. Plod' se a množ se, a bude z tebe národ, dokonce svazek národů; i králové vyjdou z tvých beder. ¹²Zem, kterou jsem dal Abrahamovi a Izákovi, dám tobě; i tvému budoucímu semeni dám tuto zem.“ ¹³Na místě, kde k němu mluvil, se pak od něj Bůh vznesl.

¹⁴Jákob tedy na místě, kde k němu mluvil, postavil památník, totiž kamenný sloup, vykonal na něm úlitbu a polil jej olejem.

¹⁵Jákob to místo, kde k němu Bůh mluvil, nazval Bet-el, Boží dům.

¹⁶Potom z Bet-elu táhli dál. Když už byli nedaleko Efraty, začala Ráchel rodit a měla těžký porod. ¹⁷V nejtěžší chvíli jí porodní bába řekla: „Neboj se, i tentokrát budeš mít syna!“

¹⁸A když ji opouštěl život (neboť umírala), dala dítěti jméno Ben-oní, Syn mé bolesti. Jeho otec ho však pojmenoval Benjamín, Syn pravice.

¹⁹Ráchel zemřela a byla pohřbena na cestě k Efratě (což je Betlém). ²⁰Jákob pak nad jejím hrobem postavil památný kámen (a ten sloup je na hrobě Ráchel až dodnes).

²¹Izrael táhl dál a vztyčil svůj stan za Migdal-ederem. ²²A když se Izrael zdržoval v tom kraji, stalo se, že Ruben šel a spal s Bilhou, družkou svého otce, a Izrael se o tom doslechl.

Jákob měl dvanáct synů.

²³Synové Léy:

Ruben, Jákobův prvorozený,

Šimeon, Levi, Juda, Isachar a Zabulon.

²⁴Synové Ráchel:

Josef a Benjamín.

²⁵Synové Bilhy, Rácheliny otrokyně:

Dan a Neftalí.

²⁶Synové Zilpy, Léiny otrokyně:

Gád a Ašer.

To jsou Jákobovi synové, kteří se mu narodili v Padan-aramu.

²⁷Tak přišel Jákob ke svému otci Izákovi do Mamre v Kiriatarbě (což je Hebron), kde pobýval Abraham i Izák. ²⁸Izák se dožil 180 let. ²⁹Stár a spokojen se životem pak Izák vydechl naposled a byl připojen ke svému lidu. Pochovali ho jeho synové Ezau a Jákob.

36

Ezauovo potomstvo

¹Toto je Ezauův (totiž Edomův) rod.

²Ezau si vzal manželky z kanaánských dcer: Adu, dceru Chetejce Elona, Oholíbamu, dceru Anovu, vnučku Hivejce Cibeona, ³a Izmaelovu dceru Basematu, sestru Nebajotovu.

⁴Ada Ezauovi porodila Elifaze. Basemat porodila Reuele.

⁵Oholíbama porodila Jeuše, Jalama a Koracha. Toto jsou Ezauovi synové, kteří se mu narodili v kanaánské zemi.

⁶Ezau pak vzal své ženy, své syny a dcery a všechny, kdo žili v jeho domě, svůj dobytek a všechna svá zvířata – všechnen svůj majetek, jehož nabyl v kanaánské zemi, a odešel do země Seír, daleko od svého bratra Jákoba. ⁷Jejich majetek byl totiž větší, než aby mohli bydlet spolu, a zem jejich putování jim nemohla kvůli jejich stádům stačit. ⁸Ezau se tedy usadil v

pohoří Seír (a ten Ezau je Edom).

⁹Toto je rod Ezaua, otce Edomců v pohoří Seír.

¹⁰Toto jsou jména Ezauových synů:

Elifaz, syn Ezauovy manželky Ady, a Reuel, syn Ezauovy manželky Basematy.

¹¹Synové Elifazovi:

Teman, Omar, Sefo, Gatam a Kenaz. ¹²(Ezauův syn Elifaz měl také družku Timnu, která Elifazovi porodila Amaleka.) To jsou potomci Ezauovy manželky Ady.

¹³Synové Reuelovi:

Nachat, Zerach, Šama a Miza. To jsou potomci Ezauovy manželky Basematy.

¹⁴Synové, jež Ezauovi porodila jeho manželka Oholíbama, dcera Anova, vnučka Cibeonova: Jeuš, Jalam a Korach.

¹⁵Toto jsou kmeny Ezauových synů.

Synové Elifaze, Ezauova prvorozeného:

kmen Teman, kmen Omar, kmen Sefo, kmen Kenaz, ¹⁶kmen Korach, kmen Gatam a kmen Amalek. To jsou kmeny vzešlé z Elifaze v edomské zemi. Jsou to potomci Ady.

¹⁷Synové Ezauova syna Reuele:

kmen Nachat, kmen Zerach, kmen Šama a kmen Miza. To jsou kmeny vzešlé z Reuele v edomské zemi. Jsou to potomci Ezauovy manželky Basematy.

¹⁸Synové Ezauovy manželky Oholíbamy:

kmen Jeuš, kmen Jalam a kmen Korach. To jsou kmeny vzešlé z Ezauovy manželky Oholíbamy, dcery Anovy.

¹⁹To jsou synové Ezaua (jenž je Edom) a jejich kmeny.

²⁰Toto jsou synové Chorejce Seíra, domorodců v té zemi: Lotan, Šobal, Cibeon, Ana, ²¹Dišon, Ecer a Dišan. To jsou kmeny Chorejců, Seírovi synové v edomské zemi.

²²Synové Lotanovi:

Chori a Hemam. Lotanova sestra byla Timna.

²³Synové Šobalovi:

Alvan, Manachat, Ebal, Šefo a Onam.

²⁴Synové Cibeonovi:

Aja a Ana (to je ten Ana, který našel na poušti horké prameny, když pásal osly svého otce Cibeona).

²⁵Děti Anovy:

Dišon a Oholíbama, Anova dcera.

²⁶Synové Dišonovi:

Chemdan, Ešban, Jitran a Keran.

²⁷Synové Ecerovi:

Bilhan, Zavan a Akan.

²⁸Synové Dišanovi:

Úc a Aran.

²⁹Toto jsou kmeny Chorejců:

kmen Lotan, kmen Šobal, kmen Cibeon, kmen Ana, ³⁰kmen Dišon, kmen Ecer a kmen Dišan. To je výčet chorejských kmenů v zemi Seír.

³¹Toto jsou králové, kteří vládli v edomské zemi předtím, než synům Izraele vládl král:

³²Králem Edomu byl Bela, syn Beorův, a jeho město se jmenovalo Dinhaba.

³³Když zemřel Bela, kraloval na jeho místě Jobab, syn Zerachův z Bosry.

³⁴Když zemřel Jobab, kraloval na jeho místě Chušam z temanské země.

³⁵Když zemřel Chušam, kraloval na jeho místě Hadad, syn Bedadův, který pobil Midiánce v moábském kraji. Jeho město se jmenovalo Avit.

³⁶Když zemřel Hadad, kraloval na jeho místě Samla z Masreký.

³⁷Když zemřel Samla, kraloval na jeho místě Šaul z Rechobot-naharu.

³⁸Když zemřel Šaul, kraloval na jeho místě Baal-chanan, syn Akborův.

³⁹Když zemřel Baal-chanan, syn Akborův, kraloval na jeho místě Hadad. Jeho město se jmenovalo Pau a jeho žena byla Mehetabel, dcera Matredova, vnučka Me-zahabova.

⁴⁰Toto jsou jména Ezauových kmenů podle jejich rodin a jejich míst, jmenovitě:

kmen Timna, kmen Alva, kmen Jetet, ⁴¹kmen Oholíbama, kmen Ela, kmen Pínon, ⁴²kmen Kenaz, kmen Teman, kmen Mibcar, ⁴³kmen Magdiel a kmen Iram.

To jsou edomské kmeny podle svých sídlišť v jejich vlastní zemi. Tak tomu bylo s Ezauem, otcem Edomců.

37

¹Jákob však bydlel v zemi putování svého otce, v zemi Kanaán.

²To je Jákobův příběh.

JOSEF A JEHO BRATŘI

Mistr snů

Josef byl sedmnáctiletý mladík. Pásal ovce se svými bratry, syny manželek svého otce, Bilhy a Zilpy. A Josef na ně svému otci chodil žalovat.

³Izrael miloval Josefa víc než všechny své ostatní syny, neboť ho zplodil ve svém stáří. Dokonce mu udělal zdobenou suknicí. ⁴Když ale jeho bratři zjistili, že ho jejich otec miluje víc než je, začali ho nenávidět. Nebyli s ním schopni ani klidně promluvit.

⁵Josef měl sen, ale když ho vyprávěl svým bratrům, nenáviděli ho tím více. ⁶Řekl jim: „Poslechněte si prosím můj sen: ⁷Vázali jsme na poli snopy. Můj snop náhle vstal a zůstal stát a hle, vaše snopy obklopily ten můj a klaněly se mu!“

⁸Jeho bratři mu řekli: „Tak ty bys nad námi chtěl kralovat? Ty bys nám chtěl vládnout?!“ A tak ho nenáviděli ještě víc, kvůli jeho snům a jeho slovům.

⁹Josef pak měl ještě další sen a vyprávěl ho svým bratrům: „Měl jsem další sen. Hle, klanělo se mi slunce, měsíc a jedenáct hvězd!“

¹⁰A když to vyprávěl otci a bratrům, otec ho okřikl: „Cos to měl za sen? To se ti já s tvou matkou a bratry máme klanět k zemi?“ ¹¹Bratři pak na něj žárlili, ale jeho otec o tom všem přemýšlel.

¹²Když pak jeho bratři odešli pást ovce svého otce do Šechemu, ¹³řekl Izrael Josefovi: „Nešli tvoji bratři pást do Šechemu? Pojď, pošlu tě za nimi.“

Odpověděl mu: „Jsem připraven.“

¹⁴ Izrael mu řekl: „Jdi se prosím podívat, zda jsou tví bratři i ovce v pořádku, a přijď mi to povědět.“ A tak ho vyslal z hebronského údolí.

Když dorazil k Šechemu, ¹⁵ potkal ho nějaký muž. Viděl, že bloudí krajinou, a zeptal se ho: „Co hledáš?“

¹⁶ „Hledám své bratry,“ odpověděl Josef. „Řekni mi prosím, kde pasou.“

¹⁷ Muž odpověděl: „Odešli odsud. Slyšel jsem je říkat: ‚Pojďme k Dotanu.‘“

Josef se tedy vydal za svými bratry a poblíž Dotanu je našel.

¹⁸ Spatřili ho už z dálky, a ještě než k nim dorazil, domluvili se, že ho zabijí.

¹⁹ Řekli si spolu: „Podívejme, přichází mistr snů! ²⁰ Pojďme ho zabít. Hodíme ho do nějaké jámy a řekneme: Sežrala ho divoká zvěř! Uvidíme, co pak bude z jeho snů!“

²¹ Když to však uslyšel Ruben, chtěl ho před nimi zachránit, a tak řekl: „Neberme mu život!“ ²² Ruben pokračoval: „Neprolévejme krev; hodme ho do téhle jámy zde v pustině, ale nevztahujme na něj ruku!“ (To řekl, aby ho před nimi zachránil a vrátil ho jeho otci.)

²³ A tak se stalo, že když Josef přišel ke svým bratrům, strhli mu suknicí, tu zdobenou suknicí, co nosil, ²⁴ popadli ho a hodili do jámy. A ta jáma byla prázdná, bez vody.

²⁵ Potom se posadili k jídlu. Pozvedli oči a hle, spatřili od Gileádu přicházet karavanu Izmaelitů. Jejich velbloudi nesli vonnou pryskyřici, balzám a myrhu, aby to dopravili do Egypta.

²⁶ Juda svým bratrům navrhl: „Co z toho budeme mít, když

svého bratra zabijeme? Jak utajíme jeho vraždu? ²⁷Pojďme ho prodat Izmaelitům a nevztahujme na něj ruce – vždyť je to náš bratr, naše tělo!“ A bratři ho poslechlí.

²⁸Když je ti midiánští obchodníci míjeli, vytáhli Josefa z jámy a prodali ho Izmaelitům za dvacet šekelů stříbra. Ti tedy Josefa odvedli do Egypta.

²⁹Ruben se potom vrátil k jámě a hle, Josef nikde! Roztrhl tedy v zoufalství své šaty ³⁰a vrátil se k bratrům se slovy: „Hoch je pryč! Co teď, co si počnu?“

³¹A tak vzali Josefovou suknici, zabili kozla a namočili ji do krve.

³²Potom tu zdobenou suknici poslali svému otci. Nechali mu ji donést se slovy: „Tohle jsme našli. Poznáváš v tom suknici svého syna?“

³³Poznal ji hned: „To je suknice mého syna! Sežrala ho divá zvěř! Rozsápán, Josef je rozsápán!“

³⁴Jáko b v zoufalství roztrhl svůj plášť, přepásal se pytlovinou a truchlil nad svým synem po mnoho dní. ³⁵Všichni jeho synové i dcery vstali a šli ho utěšit, ale on se nedal utěšit a říkal: „Nikoli! Půjdu za svým synem do hrobu v zármutku!“ A tak ho jeho otec oplakával.

³⁶Midiánci zatím Josefa v Egyptě prodali faraonovu dvořanu Putifarovi, veliteli stráže.

38

Juda a Tamar

¹Někdy v té době se Juda oddělil od svých bratrů a uchýlil se k adulamskému muži jménem Chíra. ²Tam Juda uviděl dceru jistého Kananejce jménem Šua; vzal si ji tedy a spal s ní. ³Ona počala, porodila syna a dala mu jméno Er. ⁴Počala znovu,

porodila syna a dala mu jméno Onan. ⁵Potom porodila ještě dalšího syna a dala mu jméno Šela. A když ho porodila, byl Juda v Kezíbu.

⁶Juda pak svému prvorozenému Erovi vybral manželku jménem Támar. ⁷Er, Judův prvorozený, však byl Hospodinu odporný a Hospodin ho nechal zemřít.

⁸Juda tedy řekl Onanovi: „Spi s manželkou svého bratra. Splň švagrovskou povinnost a vzbud' svému bratru potomka.“

⁹Onan však věděl, že by ten potomek nebyl jeho. Kdykoli proto spal s manželkou svého bratra, vypouštěl semeno na zem, aby svému bratrovi nedal potomka. ¹⁰To, co dělal, však bylo Hospodinu odporné, a tak nechal zemřít i jeho.

¹¹Tehdy Juda řekl své snaše Támar: „Zůstaň jako vdova v domě svého otce, dokud nedospěje můj syn Šela.“ (Řekl si totiž: „Aby snad nezemřel jako jeho bratři.“) Támar tedy odešla a zůstala v domě svého otce.

¹²Po dlouhé době Judova manželka, dcera Šuova, zemřela. Když se Juda po její smrti utěšil, odešel se svým adulamským přítelem Chírou na slavnost stříhání svých ovcí do Timny.

¹³Támar bylo oznámeno: „Hle, tvůj tchán jde vzhůru do Timny stříhat své ovce.“ ¹⁴Odložila tedy své vdovské šaty, vzala si závoj a zahalila se. Potom si sedla u vstupu do Enajim, což je po cestě do Timny. (Viděla totiž, že Šela je dospělý a že za něj nebyla provdána.)

¹⁵A když ji Juda uviděl, považoval ji za nevěstku, neboť měla zahalenou tvář. ¹⁶Uchýlil se tedy cestou k ní a řekl: „Chci se s tebou vyspat.“ (Nevěděl totiž, že je to jeho snacha.)

Zeptala se: „Co mi za to dáš?“

¹⁷Odpověděl: „Pošlu ti kůzle ze svého stáda.“

Ona na to: „Než je pošleš, musíš dát něco do zástavy.“

¹⁸Zeptal se: „Co ti mám dát do zástavy?“

Odpověděla: „Své pečetidlo, šňůru a hůl, co máš v ruce.“ Dal jí to, vyspal se s ní a ona otěhotněla. ¹⁹Potom vstala a odešla, odložila závoj a oblékla si své vdovské šaty.

²⁰Juda poslal to kůzle po svém adulamském příteli. Měl od té ženy vyzvednout zástavu, ale nemohl ji najít. ²¹Vyptával se místních mužů: „Kde je ta prostitutka, co seděla v Enajim u cesty?“

Řekli mu ale: „Tady žádná prostitutka nikdy nebyla.“

²²A tak se vrátil k Judovi se slovy: „Nemohl jsem ji najít. Místní muži mi navíc řekli, že tam žádná prostitutka nikdy nebyla.“

²³Juda odpověděl: „Ať si to tedy nechá, abychom neměli ostudu. To kůzle jsem jí přece poslal, ale tys ji nemohl najít.“

²⁴Asi za tři měsíce bylo Judovi oznámeno: „Tvoje snacha Támar se zachovala jako nevěstka! Dokonce už je z toho smilstva těhotná!“

Juda řekl: „Vyvedte ji ven, ať je upálena!“

²⁵Už ji vedli, když vtom poslala svému tchánovi vzkaz: „Jsem těhotná s mužem, jemuž patří tyto věci!“ Dodala: „Poznej prosím, či je toto pečetidlo, šňůra a hůl.“

²⁶Když Juda ty věci poznal, zvolal: „Ona je spravedlivější než já – vždyť jsem ji nechtěl provdat za svého syna Šelu!“ A víckrát s ní už nespál.

²⁷Když pak přišel čas jejího porodu, hle, v jejím lůnu byla dvojčata. ²⁸Během porodu jeden syn vystrčil ruku. Porodní bába ho za ni chytla a uvázala na ni červenou nit se slovy: „Tento vyšel první.“ ²⁹On ji však zase vtáhl zpět a hle, ven

vyšel jeho bratr. Řekla tedy: „Jakou trhlinou ses prodral?“ A tak dostal jméno Peres, Průlom. ³⁰Když potom vyšel jeho bratr s onou červenou nití na ruce, dostal jméno Zerach, Červánek.

39

Josef v Egyptě

¹Josefa mezitím Izmaelitě odvedli dolů do Egypta. Tam ho od nich koupil jeden Egyptán, faraonův dvořan Putifar, velitel stráže.

²Hospodin však byl s Josefem, a tak se mu všechno dařilo a zůstal v domě svého egyptského pána. ³Když jeho pán viděl, že Hospodin je s ním a že Hospodin působí, aby se vše, k čemu přiloží ruku, dařilo, ⁴oblíbil si Josefa a ten se stal jeho pomocníkem. Nakonec ho Putifar ustanovil správcem svého domu a svěřil mu do rukou všechno, co měl. ⁵Od té chvíle Hospodin domu toho Egyptána požehnal. Díky Josefovi bylo Hospodinovo požehnání na všem, co měl v domě i na poli, ⁶a tak nechal všechn svůj majetek v Josefově správě. Když měl doma jeho, nestaral se o nic než o své jídlo.

Josef byl nápadně krásný, překrásný muž. ⁷Po nějaké době mohla manželka jeho pána na Josefovi oči nechat. Nakonec řekla: „Spi se mnou!“

⁸On však odmítl. Řekl manželce svého pána: „Když mě můj pán má doma, o nic se nestará. Vše, co mu patří, mi svěřil do rukou. ⁹Nikdo nemá v domě větší pravomoc než já; neodepřel mi nic kromě tebe, poněvadž jsi jeho žena! Jak bych mohl spáchat takovou hanebnost a zhřešit proti Bohu?“ ¹⁰A i když Josefa přemlouvala den za dnem, aby si k ní lehl a pobyl s ní, neposlechl ji.

¹¹Jednoho dne, když přišel dělat svou práci v domě, nebyl nikdo ze služebnictva doma. ¹²Tehdy ho chytila za šaty a řekla: „Spi se mnou!“ On však nechal šaty v její ruce, utekl a běžel ven.

¹³Když uviděla, že jí nechal své šaty v ruce a utekl ven,

¹⁴svolala služebnictvo a řekla jim: „Podívejte se! Přivedl k nám můj muž toho Hebreje, aby si s námi zahrával?! Přišel a chtěl se se mnou vyspat, ale já jsem začala hlasitě křičet. ¹⁵Když uslyšel, jak křičím, nechal své šaty u mě, utekl a běžel ven.“

¹⁶Ty jeho šaty nechala ležet vedle sebe, dokud nepřišel domů jeho pán. ¹⁷Tehdy mu vyprávěla: „Ten hebrejský otrok, jehož jsi k nám přivedl, ke mně přišel a chtěl si se mnou zahrávat!

¹⁸Když jsem se ale dala do křiku, nechal své šaty u mě a utekl ven.“

¹⁹Josefův pán naslouchal slovům své ženy, a když řekla: „Takto se ke mně zachoval tvůj otrok,“ vzplanul hněvem. ²⁰A tak ho jeho pán vzal a vsadil do žaláře, na místo, kde bývají drženi královští vězni.

Tak se Josef ocitl v žaláři. ²¹Hospodin však byl s ním. Zahrnul jej svým milosrdenstvím a zjednal mu přízeň u vrchního žalárníka. ²²Vrchní žalárník nakonec svěřil všechny vězně v žaláři do Josefových rukou. Cokoli tam dělali, měl na starosti on. ²³Vrchní žalárník ani nemusel na nic, co mu svěřil, dohlížet. Hospodin byl totiž s ním a působil, aby se mu všechno dařilo.

Číšník a pekař

¹Po nějaké době se číšník a pekař egyptského krále prohřešili proti svému pánu, králi Egypta. ²Farao se rozhněval na oba své dvořany – na vrchního číšníka i na vrchního pekaře – ³a dal je do vězení v domě velitele stráže, na stejné místo v žaláři, kde byl vězněn Josef. ⁴Velitel stráže je svěřil do Josefovy péče.

Když už byli ve vězení dlouho, ⁵oba dva – číšník i pekař egyptského krále, kteří byli uvězněni v žaláři – měli sen. Každý měl téže noci svůj sen, každý s vlastním významem.

⁶Když k nim Josef ráno přišel, pohlédl na ně a hle, byli smutní.

⁷Zeptal se tedy faraonových dvořanů uvězněných spolu s ním v domě jeho pána: „Proč se dnes tváříte tak nešťastně?“

⁸Odpověděli mu: „Měli jsme sen a není tu, kdo by ho vyložil.“ Josef jim řekl: „Nepatří snad výklady Bohu? Prosím, vyprávějte mi je.“

⁹Vrchní číšník tedy Josefovi vyprávěl svůj sen: „Hle, ve snu jsem před sebou viděl vinný keř ¹⁰a na něm tři výhonky. Na keři vyrazily pupeny, potom květy a nakonec zralé hrozny.

¹¹Měl jsem v ruce faraonův pohár, a tak jsem ty hrozny trhal a vymačkával je do faraonova poháru. Pak jsem ten pohár podal faraonovi.“

¹²Josef mu řekl: „Toto je výklad toho snu: Ty tři výhonky jsou tři dny. ¹³Už za tři dny tě farao předvolá a vrátí ti tvůj úřad. Budeš faraonovi podávat pohár, jako jsi to dělával, když jsi býval jeho číšníkem. ¹⁴Až se ti však povede dobře, pamatuj na mě. Prokaž mi prosím laskavost, aby ses o mně zmínil

faraonovi a dostal mě odsud ven. ¹⁵Byl jsem sprostě unesen ze země Hebrejů a ani zde jsem neudělal nic, za co bych měl být vsazen do jámy!“

¹⁶Když vrchní pekař viděl, jak dobrý to byl výklad, řekl Josefovi: „I já jsem měl sen. Hle, měl jsem na hlavě tři proutěné košíky. ¹⁷V tom, který byl navrchu, bylo nejrůznější pečivo připravené pro faraona, ale ptáci mi je z košíku na hlavě klovali.“

¹⁸Josef odpověděl: „Toto je výklad toho snu: Ty tři koše jsou tři dny. ¹⁹Už za tři dny tě farao připraví o hlavu – pověsí tě na kůl a ptáci z tebe budou klovat maso!“

²⁰Třetího dne pak měl farao narozeniny a vystrojil všem svým služebníkům hostinu. Tehdy před očima svých služebníků předvolal vrchního číšníka i vrchního pekaře. ²¹Vrchnímu číšníkovi vrátil jeho úřad, takže znovu podával pohár faraonovi, ²²ale vrchního pekaře dal pověsit na kůl, jak jim to Josef vyložil.

²³Vrchní číšník ale na Josefa nepamatoval. Úplně na něj zapomněl.

41

Faraonovy sny

¹Po dvou dlouhých letech měl farao sen: Stál u Nilu ²a hle, z Nilu vystoupilo sedm nápadně krásných a tučných krav a pásly se v mokřině. ³Náhle za nimi z Nilu vystoupilo sedm jiných krav, nápadně ošklivých a hubených; postavily se k těm prvním kravám na břehu Nilu ⁴a tyto ošklivé a hubené krávy sežraly těch sedm krásných a tučných. Vtom se Farao probudil.

⁵Když znovu usnul, měl další sen: Na jednom stéble vyrostlo sedm bohatých a pěkných klasů. ⁶Náhle za nimi vyrazilo sedm klasů hubených a sežehlých východním větrem ⁷a ty hubené klasy pohltily těch sedm bohatých a pěkných. Vtom se farao probudil a hle, byl to sen.

⁸Ráno pak byl farao velmi rozrušen, a tak si dal zavolat všechny věštky a mudrce Egypta a vyprávěl jim své sny. Nikdo je však faraonovi neuměl vyložit.

⁹Tehdy k faraonovi promluvil vrchní číšník: „Musím dnes připomenout své prohršky: ¹⁰Farao se kdysi rozhněval na své služebníky a dal mě do vězení v domě velitele stráže – mě a vrchního pekaře. ¹¹Já i on jsme tam měli ve stejnou noc sen, každý jsme měli sen s vlastním významem. ¹²A byl tam s námi jeden hebrejský mladík, otrok velitele stráže. Vyprávěli jsme mu své sny a on nám je vyložil; každému dal výklad jeho snu.

¹³A jak nám vyložil, tak se stalo: mně byl vrácen můj úřad a pekař byl oběšen.“

¹⁴Farao si tedy dal Josefa zavolat. Spěšně ho vytáhli z jámy, a když se oholil a převlékl si šaty, přišel k faraonovi.

¹⁵Ten Josefovi řekl: „Měl jsem sen a nikdo ho neumí vyložit. Slyšel jsem však o tobě, že jakmile uslyšíš sen, vyložíš ho.“

¹⁶Josef faraonovi odpověděl: „Ne já, ale Bůh dá faraonovi příznivou odpověď!“

¹⁷Farao tedy Josefovi řekl: „Měl jsem sen: Stál jsem na břehu Nilu ¹⁸a hle, z Nilu vystoupilo sedm tučných a nápadně krásných krav a pásly se v mokřině. ¹⁹Náhle za nimi vystoupilo sedm jiných krav, churavých, nápadně ošklivých a tak vyhublých, že jsem takovou ošklivost v celé egyptské zemi ještě neviděl. ²⁰Ty vyhublé a ošklivé krávy pak sežraly těch

sedm prvních, tučných krav. ²¹A ačkoli je sežraly, nebylo to na nich vůbec znát, neboť byly stejně ošklivé jako předtím. A vtom jsem se probudil.

²²V dalším snu jsem viděl, jak na jednom stéble vyrostlo sedm klasů, bohatých a pěkných. ²³Náhle za nimi vyrazilo sedm klasů planých, hubených a sežehlých východním větrem ²⁴a ty hubené klasy pohltily těch sedm pěkných. Vyprávěl jsem to věštcům, ale nikdo mi to neuměl vysvětlit.“

²⁵Josef tedy faraonovi řekl: „Faraonův sen je jeden a tentýž. Bůh faraonovi oznámil, co se chystá učinit: ²⁶Sedm pěkných krav je sedm let, sedm pěkných klasů je rovněž sedm let – je to jeden a tentýž sen. ²⁷Sedm vyhublých a ošklivých krav vystupujících za nimi je sedm let, stejně jako těch sedm prázdných klasů sežehlých východním větrem. Je to sedm let hladu.

²⁸Jak jsem už řekl, Bůh faraonovi ukázal, co se chystá učinit.

²⁹Hle, na celou egyptskou zem přichází sedm let veliké hojnosti. ³⁰Po nich však nastane sedm let hladu, kdy se v egyptské zemi na všechnu tu hojnost zapomene. Hlad stráví celou zem. ³¹Tento hlad bude tak krutý, že předcházející hojnost nebude v zemi vůbec znát. ³²A že byl ten sen faraonovi dvakrát zopakován, znamená, že ta věc je u Boha jistá a Bůh ji brzy vykoná.

³³Nechť tedy farao vybere rozvážného a moudrého muže a ustanoví ho nad egyptskou zemí. ³⁴Nechť farao začne jednat. Ať ustaví nad zemí úředníky a během těch sedmi let hojnosti vybírá pětinu úrody egyptské země. ³⁵Úředníci ať během těch nadcházejících dobrých let shromažďují všechny potraviny, ať uskladní obilí pod faraonovu pravomoc, uloží potraviny do

měst a hlídají je. ³⁶Tak vznikne pro celou zem zásoba jídla na těch sedm let hladu, který v Egyptě nastane, a země se nezhroutí hladem.“

³⁷Faraonovi i všem jeho služebníkům se ten návrh líbil. ³⁸Farao to probíral se svými služebníky: „Cožpak najdeme někoho, v kom by byl Boží Duch jako v něm?“

³⁹Farao tedy oslovil Josefa: „Jelikož ti Bůh dal poznat toto vše, nikdo nebude tak rozvážný a moudrý jako ty! ⁴⁰Ty budeš správcem mého domu a všechen můj lid se podrobí tvým rozkazům. Sám tě budu převyšovat jen trůnem.“

Josef správcem Egypta

⁴¹Potom farao Josefovi řekl: „Hle, ustanovuji tě správcem nad celou egyptskou zemí!“ ⁴²Farao sňal z ruky svůj pečetní prsten a navlékl ho na ruku Josefovi; oblékl mu kmentové roucho a na krk mu pověsil zlatý řetěz. ⁴³Potom ho nechal vozit ve voze jako svého zástupce a provolávat před ním: „Na kolena!“ Tak ho ustanovil správcem nad celou egyptskou zemí.

⁴⁴Farao Josefovi řekl: „Já jsem farao, ale bez tvého svolení nikdo v celém Egyptě nepohne rukou ani nohou!“ ⁴⁵Tehdy dal farao Josefovi jméno Cafnat-paneach a oženil ho s Asenat, dcerou Putifery, kněze z Heliopole. Tak se Josef dostal do čela egyptské země.

⁴⁶Když stanul před faraonem, králem Egypta, bylo Josefovi třicet let. Josef pak vyšel od faraona a procházel celou egyptskou zem. ⁴⁷V sedmi letech hojnosti země vydávala úrodu plnými hrstmi. ⁴⁸Josef tedy po sedm let v egyptské zemi shromažďoval všechny potraviny a ukládal je ve městech. V každém městě ukládal potraviny z okolních polí. ⁴⁹Tak Josef

nashromáždil nesmírné množství obilí, jako je mořského písku. Nakonec ho přestal i počítat, neboť ho bylo bezpočtu.

⁵⁰ Ještě než přišla léta hladu, se Josefovi narodili dva synové.

Porodila mu je Asenat, dcera Putifery, kněze z Heliopole.

⁵¹ Josef dal prvorozenému jméno Manases, Zapomnění, neboť řekl: „Bůh mi dal zapomenout na všechno mé strádání, na celý můj otcovský dům.“ ⁵² Druhému pak dal jméno Efraim, Plodnost, neboť řekl: „Bůh mě v zemi mého trápení učinil plodným.“

⁵³ Když pak v Egyptě uplynulo sedm let hojnosti, ⁵⁴ přišlo na řadu sedm let hladu, jak Josef předpověděl. Ve všech zemích byl hlad, ale v celém Egyptě byl chléb. ⁵⁵ A když začala hladovět i celá egyptská zem a lid volal k faraonovi o chléb, farao řekl všem Egyptanům: „Jděte za Josefem! Udělejte, cokoli vám řekne.“

⁵⁶ Hlad zachvátil celý svět. Josef tehdy otevřel všechny obilnice a prodával Egyptanům zrní, neboť hlad se rozmáhal i v egyptské zemi. ⁵⁷ Celý svět přicházel k Josefovi do Egypta nakupovat zrní, protože se po celém světě rozmohl hlad.

42

Jste špehové!

¹ Když Jákob uviděl, že v Egyptě je zrní, řekl svým synům: „Co se na sebe jen tak díváte? ² Slyšel jsem, že v Egyptě je zrní. Jděte a nějaké tam pro nás nakupte, ať zůstaneme naživu a nezemřeme!“

³ A tak šlo deset Josefových bratrů dolů do Egypta nakoupit obilí. ⁴ Ale Benjamína, Josefova vlastního bratra, Jákob s bratry neposlal. Řekl si totiž: „Aby se mu snad nepříhodilo něco

zlého.“

⁵Izraelovi synové přišli nakoupit zrní spolu s jinými příchozími, neboť v kanaánské zemi byl hlad. ⁶Protože nejvyšším zemským správcem byl Josef a byl to on, kdo prodával zrní všemu lidu, Josefovi bratři přišli k němu a klaněli se tváří k zemi.

⁷Josef své bratry poznal na první pohled. Choval se k nim však jako cizí a mluvil s nimi tvrdě. „Odkud jste přišli?“ zeptal se jich.

„Z kanaánské země,“ odpověděli, „abychom nakoupili jídlo.“

⁸Josef své bratry poznal, ale oni ho nepoznali. ⁹Josef si pamatoval sny, které o nich měl, a tak jim řekl: „Jste špehové! Přišli jste prozkoumat slabiny země!“

¹⁰Odpověděli mu: „Nikoli, pane, tvoji služebníci přišli nakoupit jídlo! ¹¹Všichni jsme synové jednoho muže, jsme slušní lidé. Tvoji služebníci nikdy nebyli špehové!“

¹²On však řekl: „Ne! Přišli jste si prohlédnout slabiny země!“

¹³Odpověděli: „Tvoji služebníci jsou bratři. Bývalo nás dvanáct synů jednoho muže v kanaánské zemi; nejmladší je právě doma s naším otcem a jeden – ten už není.“

¹⁴Josef pokračoval: „Jak jsem řekl: Jste špehové! ¹⁵Proto si vás prověřím. Jakože je farao živ, nevyjdete odsud, dokud sem nepřijde váš nejmladší bratr! ¹⁶Pošlete jednoho z vás, aby vašeho bratra vyzvedl. Vy zatím budete uvězněni, aby se ověřila vaše slova a ukázalo se, zda jste říkali pravdu. A pokud ne, jakože je farao živ, jste špehové!“ ¹⁷A tak je nechal na tři dny zavřít do vězení.

¹⁸Třetího dne jim Josef řekl: „Jsem bohabojný člověk. Když uděláte, co říkám, budete žít. ¹⁹Když jste tak slušní, zůstane v

tomto vězení jen jeden z vás. Vy ostatní jděte a přineste svým rodinám zrní k zahnání hladu. ²⁰Přiveďte však ke mně svého nejmladšího bratra! Tak se vaše slova ověří a nezemřete.“ S tím souhlasili.

²¹Jeden druhému tehdy začali říkat: „Běda! Provinili jsme se na svém bratru! Viděli jsme ho ve smrtelné úzkosti, když nás prosil o milost, ale nechtěli jsme slyšet. To proto jsme teď v úzkých!“

²²Ruben se ozval: „Copak jsem vám neříkal: Neubližujte tomu dítěti? Jenže jste nechtěli slyšet, a tak teď pykáme za jeho krev!“ ²³Josef s nimi mluvil skrze tlumočníka, a tak nevěděli, že jim rozumí.

²⁴V tu chvíli se od nich odvrátil a rozplakal se. Potom se k nim vrátil, promluvil s nimi, vybral z nich Šimeona a před jejich očima ho spoutal.

²⁵Potom přikázal, ať jim naplní měchy obilím, každému z nich ať do pytle vrátí jeho stříbro a dají jim také jídlo na cestu. Tak se k nim zachoval.

²⁶Naložili tedy zrní na osly a odešli. ²⁷Když měli cestou nocovat, jeden z nich otevřel svůj pytel, aby dal svému oslu obrok, a vtom uviděl své stříbro: leželo navrchu v jeho vaku!

²⁸„Mé stříbro je zpátky!“ zvolal ke svým bratrům. „Je přímo v mém vaku!“

Hrůzou se v nich zastavilo srdce. Jeden druhého se rozechvěle ptali: „Co nám to Bůh dělá?“

²⁹Když pak přišli ke svému otci Jákobovi do kanaánské země, vyprávěli mu všechno, co je potkalo: ³⁰„Ten muž, pán té země, s námi mluvil tvrdě. Považoval nás za špehy, ³¹ale my jsme mu řekli: „Jsme slušní lidé, nikdy jsme nebyli špehové! ³²Bývalo

nás dvanáct bratrů, synů našeho otce. Jeden už není a nejmladší je právě s naším otcem doma v kanaánské zemi.’

³³Ten muž, pán té země, nám však řekl: ‚Uvidíme, zda jste slušní lidé! Nechte jednoho z vás u mne, vezměte svým rodinám jídlo k zahnání hladu a jděte. ³⁴Přiveďte však ke mně svého nejmladšího bratra! Tak se přesvědčím, že nejste špehové, ale slušní lidé. Tehdy vám vrátím vašeho bratra a budete sem moci chodit nakupovat.‘“

³⁵Začali vyprazdňovat své pytle a hle, každý ve svém pytli našel svůj váček s penězi! Když viděli ty váčky s penězi, dostali strach – oni i jejich otec. ³⁶Jejich otec Jákob zvolal: „Připravili jste mě o syny! Josef není, Šimeon není, a teď mi vezmete Benjamína?! To je pro mě příliš!“

³⁷Ruben svému otci odpověděl: „Jestliže ti ho nepřivedu, zabij mé dva syny! Svěř ho do mých rukou a přivedu ti ho zpět.“

³⁸On však řekl: „Můj syn s vámi nepůjde! Jeho bratr je mrtev a zůstal jen on sám. Kdyby se mu na vaší cestě přihodilo něco zlého, přivedete mé šediny zármutkem do hrobu!“

43

Budou jíst se mnou

¹V zemi panoval krutý hlad. ²Když spotřebovali zrní, které přivezli z Egypta, řekl jim jejich otec: „Jděte nám tam znovu koupit něco k jídlu.“

³Juda mu odpověděl: „Ten muž nás přísně varoval: ‚Nechodte mi na oči bez svého bratra!‘ ⁴Pošleš-li s námi našeho bratra, půjdeme ti koupit jídlo. ⁵Nepošleš-li ho, nepůjdeme. Ten muž nám přece řekl: ‚Nechodte mi na oči bez svého bratra!‘“

⁶Izrael zvolal: „Proč jste mi tolik ublížili? Proč jste tomu muži

řekli, že máte dalšího bratra?“

⁷Odpověděli: „Ten muž se podrobně vyptával na nás i na naši rodinu: ‚Žije ještě váš otec? Máte ještě dalšího bratra?‘ Podle toho jsme mu odpovídali. Jak jsme mohli vědět, že řekne: ‚Přiveďte svého bratra sem?‘“

⁸Juda tehdy svému otci Izraelovi navrhl: „Pošli toho chlapce se mnou. Nech nás vstát a jít, ať zůstaneme naživu a nezemřeme my ani ty ani naše děti! ⁹Já se za něj zaručím, ode mě ho vyžaduji! Nepřivedu-li ho k tobě a nepostavím ho před tebou, ať za to před tebou nesu věčnou vinu. ¹⁰Kdybychom neotáleli, určitě bychom se už dvakrát vrátili!“

¹¹Jejich otec Izrael jim nakonec řekl: „Ať se stane, co se musí stát. Udělejte tohle: Naberte do svých měchů nejvybranější plody země a odnešte je tomu muži jako dar: něco balzámu, něco medu, vonné pryskyřice a myrhy, také pistácie a mandle.

¹²Vezměte s sebou dvojnásob stříbra, i to vrácené navrch vašich vaků, a odnešte to s sebou zpět – snad šlo o omyl.

¹³Vezměte si i svého bratra. Vstaňte a vraťte se k tomu muži.

¹⁴Kéž vám u něj Všemohoucí Bůh dopřeje slitování, aby s vámi propustil vašeho dalšího bratra i Benjamína. A já, mám-li přijít o syny, ať o ně přijdu!“

¹⁵Vzali tedy s sebou kromě daru také dvojnásob stříbra a Benjamína. Vstali, odešli do Egypta a stanuli před Josefem.

¹⁶Když s nimi Josef uviděl Benjamína, řekl správci svého domu: „Odved' ty muže do paláce, poraz dobytče a připrav je. Ti muži dnes budou obědvat se mnou.“

¹⁷Ten učinil, jak Josef řekl, a odvedl je do Josefova paláce.

¹⁸Když ale uviděli, kam je vedou, polekali se a říkali si: „Určitě nás sem dal odvést kvůli tomu stříbru, vrácenému prve do

našich vaků. Teď se na nás vrhne, napadne nás a vezme nás do otroctví i s našimi osly!“

¹⁹Ještě na nádvoří tedy přistoupili ke správci Josefova domu a promluvili k němu: ²⁰„Odpust', pane, opravdu jsme sem prve přišli nakoupit jídlo. ²¹Když jsme cestou zpět měli nocovat, otevřeli jsme své vaky a hle, stříbro každého z nás leželo navrchu v jeho vaku – naše stříbro v plné váze! Proto jsme je teď přinesli s sebou. ²²Přinesli jsme ještě další stříbro na nákup jídla. Nevíme, kdo nám to stříbro dal do vaků!“

²³On však řekl: „Buďte klidní, nebojte se. Ten poklad vám dal do vaků váš Bůh, Bůh vašeho otce. Vaše stříbro jsem dostal v pořádku.“ Načež k nim přivedl Šimeona.

²⁴Poté je uvedl do Josefova paláce, dal jim vodu na umytí nohou a jejich oslům dal obrok. ²⁵Slyšeli, že tam mají obědvat, a tak připravili svůj dar, než Josef v poledne přijde.

²⁶A když Josef přišel domů, předložili mu ten dar, který měli s sebou, a klaněli se mu až k zemi. ²⁷Zeptal se jich, jak se jim daří, a řekl: „Jak se daří vašemu starému otci, o němž jste vyprávěli? Žije ještě?“

²⁸Odpověděli: „Našemu otci, tvému služebníku, se daří dobře, ještě žije.“ Tehdy padli na kolena a klaněli se mu.

²⁹On pozvedl oči a spatřil svého bratra Benjamína, syna své matky. Zeptal se: „Je tohle váš nejmladší bratr, o němž jste mi vyprávěli?“ Potom řekl: „Kéž je ti Bůh milostiv, synu!“ ³⁰Nato Josef odspěchal, neboť byl náklonností ke svému bratrovi pohnut až k slzám. Šel do svého pokoje a tam plakal.

³¹Pak si umyl tvář, vyšel ven a s přemáháním řekl: „Podávejte jídlo!“

³²Podávali tedy zvlášť pro něj, zvlášť pro ně a zvlášť pro

Egyptány, kteří jedli s ním. (Egyptané totiž nemohou jíst s Hebreji – je to pro ně ohavnost.)³³ Bratři před ním seděli v přesném pořadí, od prvorozeného až po nejmladšího, a s úžasem hleděli jeden na druhého.³⁴ Nechal jim podávat čestné porce ze svého stolu a Benjamínova porce byla pětkrát větší než porce všech ostatních. A tak hodovali a hojně se s ním napili.

44

Stříbrný pohár

¹Josef potom přikázal správci svého domu: „Naplň vaky těch mužů jídlem, kolik jen unesou, a vlož stříbro každého z nich navrch jejich vaků. ²A můj pohár, ten stříbrný pohár, vlož navrch vaku toho nejmladšího spolu se stříbrem zaplaceným za zrní.“ Učinil tedy, jak mu Josef řekl.

³Ráno za úsvitu byli muži i se svými osly propuštěni. ⁴Sotva vyšli kousek za město, Josef řekl správci svého domu: „Vstaň, pronásleduj ty muže, a až je dostihneš, řekni jim: ‚Proč oplácíte dobro zlem? ⁵Z toho poháru přece pije můj pán a používá ho k věštění! Co jste to provedli za špatnost?!‘“

⁶Dostihl je tedy a opakoval jim ta slova. ⁷Odpověděli: „O čem to můj pán mluví? Tvoji služebníci by takovou věc nikdy neudělali! ⁸Vždyť jsme ti z kanaánské země přišli vrátit stříbro, které jsme našli navrchu svých vaků. Proč bychom v domě tvého pána kradli stříbro nebo zlato? ⁹U koho z tvých služebníků se to najde, ať zemře a z nás ať jsou pánovi otroci!“

¹⁰On řekl: „Dobrá. Mým otrokem ale bude jen ten, u koho se to najde. Vy ostatní budete volní.“

¹¹Všichni tedy rychle složili své vaky na zem a rozvázali je.

¹²Začal je prohledávat, počínaje od nejstaršího a konče u nejmladšího. A ten pohár se našel v Benjamínově vaku! ¹³V zoufalství roztrhli své pláště, každý naložil svého osla a vrátili se do města.

¹⁴Josef byl dosud v paláci, když tam Juda se svými bratry dorazil. Padli před ním na zem ¹⁵a Josef jim řekl: „Co jste se to pokoušeli provést? Nevíte snad, že muž jako já dokáže věštit?“

¹⁶Juda řekl: „Co máme říci, pane můj? Není se jak omluvit ani ospravedlnit. Sám Bůh odhalil vinu tvých služebníků. Hle, jsme otroci svého pána – my i ten, u něhož se našel ten pohár!“

¹⁷On však řekl: „To bych nikdy nepřipustil. Mým otrokem bude muž, u kterého se našel ten pohár. Vy ostatní se v pokoji vraťte ke svému otci!“

¹⁸Nato k němu Juda přistoupil se slovy: „Odpust', pane můj, dovol prosím svému služebníku promluvit slovo k pánovým uším. Nehněvej se prosím na svého služebníka – jsi přece jako sám farao! ¹⁹Když se můj pán zeptal svých služebníků: ‚Máte otce nebo bratra?‘ ²⁰řekli jsme: ‚Pane, máme starého otce a malého bratra, dítě, jež zplodil ve svém stáří. Jeho bratr je mrtev. Zůstal z dětí své matky sám a otec ho velmi miluje.‘

²¹Tehdy jsi svým služebníkům řekl: ‚Přiveďte ho ke mně, ať ho vidím na vlastní oči.‘ ²²Odpověděli jsme: ‚Pane, ten chlapec nemůže opustit svého otce. Když ho opustí, otec zemře!‘ ²³Ty jsi však svým služebníkům řekl: ‚Nepřijde-li s vámi váš nejmladší bratr, nechodte mi už nikdy na oči!‘ ²⁴A tak jsme se vrátili ke tvému služebníku, našemu otci, a vyprávěli mu slova mého pána.

²⁵Když potom náš otec řekl: „Jděte nám znovu koupit něco k jídlu,“ ²⁶odpověděli jsme: „Nemůžeme jít! Půjdeme, jen když s námi bude náš nejmladší bratr. Když s námi náš nejmladší bratr nebude, nesmíme tomu muži na oči.“

²⁷Tvůj služebník, náš otec, nám na to řekl: „Sami víte, že mi má manželka porodila dva syny. ²⁸Jeden mi odešel. Rozsápán, ach, je rozsápán! naříkal jsem a víckrát jsem ho nespatriil.“

²⁹Vezmete-li mi také tohoto a přihodí-li se mu něco zlého, přivedete mé šediny tím neštěstím do hrobu!“

³⁰Což teď mohu přijít ke tvému služebníkovi, svému otci, bez chlapce, na němž on lpí celou duší? ³¹Až uvidí, že s námi chlapec není, zemře. Tak přivedeme šediny tvého služebníka, našeho otce, zármutkem do hrobu. ³²Pane můj, osobně jsem se za toho chlapce svému otci zaručil. Řekl jsem: „Nepřivedu-li ho k tobě, ať za to před tebou nesu věčnou vinu!“

³³Prosím, pane můj, ať tu mohu zůstat jako tvůj otrok místo toho chlapce, a chlapec ať prosím odejde se svými bratry!

³⁴Jak bych se mohl ke svému otci vrátit bez chlapce? Což bych se mohl dívat na neštěstí, jež by mého otce postihlo?!”

45

Já jsem Josef!

¹Tu se už Josef nemohl déle přemáhat. „Všichni ven!“ křikl na svůj doprovod. (A tak s Josefem nikdo nezůstal, když se dával poznat svým bratrům. ²Plakal ale tak hlasitě, že to Egypťané uslyšeli, a doneslo se to až do faraonova paláce.)

³„Já jsem Josef!“ řekl Josef svým bratrům. „Žije ještě můj otec?“ Bratři oněměli hrůzou, jak se ho lekli.

⁴„Poďte ke mně blíž,“ řekl Josef svým bratrům. A když přišli

blíž, řekl: „Já jsem Josef, váš bratr, kterého jste prodali do Egypta. ⁵Netrapte se ale a nehněvejte se na sebe, že jste mě sem prodali. Sám Bůh mě sem poslal před vámi, aby vám zachránil život. ⁶Už dva roky je přece na zemi hlad a přichází ještě pět let, kdy se nebude orat ani sklízet. ⁷Bůh mě poslal před vámi, aby zajistil vaše přežití na zemi a zachránil vám život velikým vysvobozením.

⁸Nebyli jste to tedy vy, kdo mě sem poslal, ale Bůh! To on mě učinil faraonovým otcem, pánem celého jeho domu a vládcem nad celou egyptskou zemí. ⁹Pospěšte si tedy, vraťte se k mému otci a řekněte mu: ‚Toto praví tvůj syn Josef: Bůh mě učinil pánem celého Egypta. Neotálej a přijď ke mně!

¹⁰Budeš bydlet v kraji Gošen, kde mi budeš nablízku – ty, tví synové i synové tvých synů, tvůj brav, tvůj skot a všechno, co máš. ¹¹Tam se o tebe postarám (neboť přijde ještě pět hladových let), abys netrpěl nouzí ty ani tvůj dům ani nic, co ti patří.‘

¹²Vidíte na vlastní oči – i můj bratr Benjamín to vidí – že s vámi mluvím já sám. ¹³Povězte mému otci o vší mé slávě v Egyptě a o všem, co jste viděli. Pospěšte si a přiveďte mého otce sem!“

¹⁴Tehdy padl svému bratru Benjamínovi kolem krku a plakal a Benjamín plakal v jeho objetí. ¹⁵Potom líbal všechny své bratry a plakal nad nimi. Teprve pak na něj jeho bratři byli schopni promluvit.

¹⁶Mezitím se do faraonova paláce donesla zpráva: „Přišli Josefovi bratři!“ Farao i jeho služebníci byli rádi, ¹⁷a tak farao Josefovi řekl: „Vzkaž svým bratrům: Učiňte toto – naložte svá zvířata a vydejte se na cestu. Až dorazíte do kanaánské země, ¹⁸vezměte svého otce i své rodiny a přijďte ke mně. Dám vám

to nejlepší z Egypta, abyste sáli tuk země.

¹⁹Dostal jsi příkaz, splňte jej: Vezměte si z Egypta povozy pro své děti a ženy, přijďte a přivezte i svého otce. ²⁰A neohlížejte se s lítostí za svým majetkem – vždyť vám bude patřit to nejlepší z Egypta!“

²¹A Izraelovi synové souhlasili. Josef jim podle faraonova pokynu dal povozy a jídlo na cestu. ²²Všem jim dal také sváteční pláště, ale Benjamínovi dal tři sta šekelů stříbra a pět svátečních plášťů. ²³Svému otci pak poslal tyto věci: deset oslů nesoucích nejlepší věci Egypta a deset oslic nesoucích zrní, chléb a potraviny pro jeho otce na cestu. ²⁴A když se loučil s odcházejícími bratry, řekl jim: „Cestou se nehádejte!“

²⁵A tak odešli z Egypta a přišli ke svému otci Jákobovi do Kanaánu. ²⁶Oznámili mu: „Josef žije! Dokonce se stal vládcem celého Egypta!“ Jeho srdce zůstalo zprvu netečné, neboť jim nevěřil. ²⁷Když mu ale vyřídili všechna slova, která po nich Josef vzkázal, a když spatřil povozy, které Josef poslal, aby ho přivezli, tehdy duch jejich otce Jákoba okřál ²⁸a Izrael řekl: „To stačí! Můj syn Josef žije! Půjdu, abych ho spatřil, než umřu!“

46

Neboj se jít do Egypta

¹A tak se Izrael se vším, co měl, vydal na cestu. Když přišel do Beer-šeby, přinesl oběti Bohu svého otce Izáka.

²Tu noc Bůh Izraelovi dal vidění. Zavolal: „Jákobe! Jákobe!“ „Zde jsem,“ odpověděl.

³„Já jsem Bůh, Bůh tvého otce,“ řekl on. „Neboj se odejít do Egypta, neboť tam z tebe učiním veliký národ. ⁴Já půjdu do Egypta s tebou a já tě odtud znovu přivedu; tvé oči zatlačí

svou vlastní rukou Josef.“

⁵Tehdy se Jákob odvážil opustit Beer-šebu. Izraelovi synové posadili svého otce Jákoba i své děti a ženy na povozy, které farao poslal, aby je přivezli, ⁶vzali svá stáda i svůj majetek, jehož nabyli v Kanaánu, a přišli do Egypta – Jákob a veškeré jeho potomstvo. ⁷Jeho synové i vnukové přišli s ním, také jeho dcery a vnučky. Přivedl s sebou do Egypta veškeré své potomstvo.

⁸Toto jsou jména Izraelových synů, kteří přišli do Egypta – Jákob a jeho synové:

Ruben, Jákobův prvorozený.

⁹Rubenovi synové:

Chanoch, Palu, Checron a Karmi.

¹⁰Šimeonovi synové:

Jemuel, Jamin, Ohad, Jachin, Cochar a Šaul, syn kanaánské ženy.

¹¹Synové Leviho:

Geršon, Kehat a Merari.

¹²Synové Judy:

Er, Onan, Šela, Peres a Zerach (Er a Onan však v kanaánské zemi zemřeli). Peres měl syny Checrona a Chamula.

¹³Synové Isacharovi:

Tola, Pua, Jašub a Šimron.

¹⁴Synové Zabulonovi:

Sered, Elon a Jachleel.

¹⁵To jsou potomci Léy, které Jákobovi porodila v Padan-aramu stejně jako dceru Dínu – celkem 33 synů a dcer.

¹⁶Synové Gádovi:

Cefon, Chagi, Šuni, Esbon, Eri, Arodi a Areli.

¹⁷Synové Ašerovi:

Jimna, Jišva, Jišvi, Beria. Měli také sestru Serach a Beria měl syny Chebera a Malkiela.

¹⁸To jsou potomci Zilpy, kterou Lában daroval své dceři Lée, a ty zplodila Jákobovi – celkem 16 osob.

¹⁹Synové Ráchel, Jákobovy manželky:

Josef a Benjamín. ²⁰Josefovi se v Egyptě narodili synové Manases a Efraim, které mu porodila Asenat, dcera Putifery, kněze z Heliopole.

²¹Synové Benjamínovi:

Bela, Beker, Ašbel, Gera, Naaman, Echi, Roš, Mupim, Chupim a Ard.

²²To jsou potomci, kteří se Jákobovi narodili z Ráchel – celkem 14 osob.

²³Syn Danův:

Chuším.

²⁴Synové Neftalímovi:

Jachceel, Guni, Jecer a Šilem.

²⁵To jsou potomci Bilhy, kterou Lában daroval své dceři Ráchel. Ty zplodila Jákobovi – celkem 7 osob.

²⁶Celkový počet těch, kdo vyšli z Jákobových beder a přišli s ním do Egypta (kromě manželek Jákobových synů) – 66 osob.

²⁷Dále pak synové Josefovi, kteří se mu narodili v Egyptě – 2 osoby. Celkem tedy přišlo z Jákobova domu do Egypta 70 osob.

V kraji Gošen

²⁸Juda byl vyslán napřed, aby od Josefa získal pokyny k cestě do Gošenu. A když tam dorazili, ²⁹Josef zapřáhl do svého vozu a vyrazil do Gošenu vstříc svému otci Izraelovi. Jakmile se před ním objevil, padl mu kolem krku a dlouho plakal v jeho objetí.

³⁰Izrael tehdy Josefovi řekl: „Teď mohu zemřít. Vždyť vidím tvou tvář – ty opravdu žiješ!“

³¹Josef pak řekl svým bratrům a celé rodině svého otce: „Půjdu dát faraonovi zprávu, že za mnou z Kanaánu přišli moji bratři a otec s rodinou. Řeknu mu: ³²„Ti lidé jsou pastevci. Chovají dobytek, a tak s sebou vzali svůj brav, skot a vše, co mají.“ ³³Až si vás potom farao zavolá a zeptá se, jaké máte zaměstnání, ³⁴odpovíte: „Tvoji služebníci byli odjakživa chovateli dobytka – jak my, tak naši otcové.“ To proto, aby vás nechal bydlet v kraji Gošen.“ (Egyptané totiž chovají ke všem pastevcům odpor.)

47

¹Josef tedy přišel a oznámil faraonovi: „Můj otec a bratři přišli z Ka-naánu se svým bravem, skotem a se vším, co mají. Hle, jsou v kraji Gošen.“ ²Vzal pět ze svých bratrů a představil je faraonovi.

³„Jaké máte zaměstnání?“ zeptal se jich farao.

„Tvoji služebníci jsou pastevci,“ odpověděli mu. „Jak my, tak naši otcové.“ ⁴Načež faraonovi řekli: „Přišli jsme do této země

jako přistěhovalci, neboť v Kanaánu panuje krutý hlad a pro stáda tvých služebníků tam není pastva. Prosíme, nech své služebníky bydlet v gošenském kraji.“

⁵Farao pak promluvil s Josefem: „Přišli k tobě tvůj otec a tví bratři. ⁶Nuže, egyptská země leží před tebou! Usad' svého otce a bratry na nejlepším kusu země; ať bydlí v kraji Gošen. A znáš-li mezi nimi zvlášť schopné muže, ustanov je správci mých vlastních stád.“

⁷Potom Josef přivedl svého otce Jákoba. Když ho postavil před faraona, Jákob faraonovi požehnal. ⁸Farao se ho zeptal: „Kolik je ti let?“

⁹„Mé putování trvá sto třicet let,“ odpověděl mu Jákob. „Byl to krátký a těžký život. Zdaleka se nevyrovnal putování mých otců.“ ¹⁰Nato Jákob faraonovi požehnal a odešel od něj.

¹¹Josef podle faraonova rozkazu usadil svého otce a bratry na pozemcích, které jim věnoval v nejlepší části egyptské země, v kraji Rameses. ¹²Tam Josef opatřoval svého otce i bratry chlebem; staral se o celou otcovu rodinu až po ty nejmenší.

Egyptský hlad

¹³V celé zemi panoval tak krutý hlad, že nikde nebyl chléb. Egyptská i kanaánská země byla vyčerpána hladem. ¹⁴Josef tenkrát shromáždil všechny peníze, které se jen v Egyptě a Kanaánu našly, neboť za ně kupovali zrní. Ty peníze Josef odváděl do faraonova domu. ¹⁵A když v Egyptě a Kanaánu došly peníze, přišli všichni Egypťané k Josefovi a řekli: „Dej nám chléb! To máme před tebou umírat, když došly peníze?“

¹⁶Josef odpověděl: „Dejte mi svůj dobytek, a dám vám za něj chléb, když peníze došly.“ ¹⁷Přiváděli tedy k Josefovi svůj

dobytek a Josef jim dával chléb za koně, brav, skot i za osly. Za všechnen jejich dobytek je krmil chlebem po celý rok.

¹⁸A když ten rok uplynul, přišli k němu v dalším roce a řekli: „Nebudeme před svým pánem skrývat, že peníze došly. Také stáda dobytka už patří našemu pánu. Jak pán vidí, nezbylo nám nic než naše tělo a naše půda. ¹⁹To ti máme i s naší půdou umírat před očima? Kup nás i s naší půdou za chléb, a budeme faraonovými otroky! Dej nám osivo, ať zůstaneme naživu a nezemřeme a naše půda ať nezpustne!“

²⁰Tak Josef pro faraona skoupil všechnu půdu v Egyptě. Všichni Egypťané totiž prodávali svá pole, neboť na ně doléhal hlad. Všechnu zem tedy získal pro faraona ²¹a lid od jednoho konce Egypta ke druhému podrobil nevolnictví. ²²Pouze kněžskou půdu neskoupil, neboť kněží od faraona pobírali stanovené dávky a z těch dávek od faraona žili. Proto své pozemky neprodávali.

²³Josef tenkrát lidu řekl: „K dnešnímu dni jsem vás i s vaší půdou koupil pro faraona. Zde máte osivo a osejte půdu! ²⁴Až bude úroda, odevzdáte pětinu faraonovi. Čtyři díly si necháte na osivo pro pole a na jídlo pro sebe, své rodiny a své děti.“

²⁵Tedy zvolali: „Zachránil jsi nám život, pane! Prokazuješ nám laskavost, že smíme být faraonovými otroky!“

²⁶Josef tedy vydal o egyptské půdě ustanovení platné až dodnes: pětina patří faraonovi. Pouze kněžská půda faraonovi nepřípadla.

Nepohřbívej mě v Egyptě

²⁷Tak se tedy Izrael usadil v egyptské zemi, v kraji Gošen. Nabývali tam majetku a velice se rozplodili a rozmnožili.

²⁸Jákob žil v egyptské zemi sedmnáct let a dožil se věku 147 let. ²⁹Když se přiblížil čas Izraelovy smrti, přivolal svého syna Josefa a řekl mu: „Prokaž mi prosím laskavost a vlož ruku do mého klína na znamení lásky a věrnosti. Prosím, nepohrbívej mě v Egyptě! ³⁰Až ulehnu ke svým otcům, vynes mě z Egypta a pochovej mě v jejich hrobě.“

„Udělám, co říkáš,“ odpověděl Josef.

³¹On však řekl: „Přísahej!“ A tak mu to odpřisáhl a Izrael se v hlavách svého lůžka poklonil Bohu.

48

Manases a Efraim

¹Po nějaké době Josefovi bylo řečeno: „Hle, tvůj otec je nemocný!“ Vzal tedy s sebou své dva syny, Manasese a Efraima. ²A když bylo Jákobovi řečeno: „Hle, přichází k tobě tvůj syn Josef!“ Izrael se vzchopil a posadil se na lůžku.

³Jákob pak Josefovi řekl: „Všemohoucí Bůh se mi ukázal v Luzu v kanaánské zemi, požehnal mi ⁴a řekl mi: „Hle, způsobím, aby ses rozplodil a rozmnožil. Učiním z tebe svazek národů a tuto zem dám tvému budoucímu semeni do věčného vlastnictví.“

⁵Nyní tedy přijímám za své oba tvé syny, kteří se ti zde narodili před mým příchodem do Egypta: Efraim a Manases mi budou jako Ruben a Šimeon. ⁶Potomci, které zplodíš po nich, budou tví. Pokud jde o jejich dědictví, budou uvedeni pod jménem svých bratrů. ⁷Chci to tak proto, že mi Ráchel na cestě z Padanu zemřela. Byli jsme už v kanaánské zemi, zbýval jen kousek cesty do Efraty, a tam jsem ji pohřbil, na cestě k Efratě“ (což je Betlém).

⁸Tehdy si Izrael všiml Josefových synů a zeptal se: „Kdo to je?“

⁹Josef svému otci odpověděl: „To jsou moji synové, které mi zde dal Bůh.“

Řekl tedy: „Přiveď je prosím ke mně, ať jim požehnám.“

¹⁰(Izraelovy oči už byly zesláblé stářím, takže sotva viděl.)

Josef je k němu přivedl a on je líbal a objímal.

¹¹Tehdy Izrael Josefovi řekl: „Ani jsem nedoufal, že ještě uvidím tvou tvář, a hle, Bůh dal, že vidím i tvé potomky!“

¹²Josef pak oba syny odvedl z jeho klína a poklonil se tváří k zemi. ¹³Pravou rukou postavil Efraima k Izraelově levici a levou postavil Manasese k Izraelově pravici. ¹⁴Izrael však zkřížil ruce a položil svou pravici na hlavu Efraima, který byl mladší, a svou levici na hlavu Manasese, ačkoli ten byl prvorozený.

¹⁵A takto Josefovi požehnal:

„Bůh, před jehož tváří chodili
mí otcové Abraham a Izák,
Bůh, jenž byl mým pastýřem
po celý můj život až po dnešní den,

¹⁶Anděl, jenž mě ze všeho zlého vykoupil,
nechť požehná těmto chlapcům.

Nechť mé jméno díky nim dál zní,
tak jako jméno mých otců Abrahama a Izáka,
a nechť se na zemi jak potěr rozmnoží!“

¹⁷Když ale Josef spatřil, že jeho otec položil pravici na Efraimovu hlavu, nelíbilo se mu to. Vzal tedy otcovu ruku, aby ji přenesl z Efraimovy hlavy na Manasesovu, ¹⁸a řekl svému otci: „Tak ne, otče. Tenhle je prvorozený – jemu polož na

hlavu svou pravici!“

¹⁹Jeho otec to však odmítl: „Vím, synu, vím. I z něho vzejde lid, i on se rozroste. Jeho mladší bratr se však rozroste víc než on a z jeho semene vzejde celé množství národů.“ ²⁰Toho dne jim požehnal slovy:

„Tvým jménem bude žehnat Izrael:

,,Dej Bůh, abys byl jako Efraim a Manases!““

A tak dal Izrael přednost Efraimovi před Manasesem.

²¹Potom řekl Josefovi: „Hle, já už umírám, ale Bůh bude s vámi a přivede vás zpět do země vašich otců.“ ²²Tobě pak odkazuji o jeden díl země víc než tvým bratrům – Šechem, který jsem získal z rukou Emorejců svým mečem a lukem.“

49

Jákovova závěť

¹Jákok tenkrát svolal své syny:

„Sejděte se, ať vám oznámím,
co vás potká ve dnech budoucích.

²Shromážděte se a slyšte, synové Jákovovi,
naslouchejte svému otci Izraelovi:

³Rubene, tys můj prvorozený,
mé síly a mého mužství první plod:
přední co do vznešenosti,
přední co do moci.

⁴Jak voda vzkypěl jsi –

ztratil jsi prvenství!
Do ložnice svého otce vstoupil jsi,
mé lože odvážil ses poskvrnit.

⁵Šimeon a Levi, to jsou bratři;
jejich meče jsou kruté nářadí.

⁶Do jejich rady nevstupuj, duše má,
k jejich spolku se nepřidávej, slávo má!
Vždyť pobili muže ve svém hněvu,
zmrzačili býky ve svém rozmaru.

⁷Zlořečený jejich hněv, že je tak prudký,
a jejich prchlivost, že je tak krutá!
Rozdělím je v Jákobovi,
v Izraeli je rozptýlím.

⁸Judo, tebe tví bratři budou chválit,
tvá ruka na šíji tvých nepřátel!
Synové tvého otce
ať před tebou se sklánějí.

⁹Mladý lev je Juda;
svou kořistí jsi vzrostl, synu můj!
Schoulil se, jako lev ulehl,
jako lvíce – kdo přiměje ho vstát?

¹⁰Vůdcovská hůl nevzdálí se od Judy,
žezlo v jeho klíně zůstane,
než přijde Ten, jemuž náleží
a jehož budou poslouchat národy.

¹¹K vinnému keři přiváže oslíka,
k ušlechtilé révě oslátko své.

Ve víně své roucho vypere,
v krvi hroznů svůj šat.

¹²Jeho oči se nad víno třpytí,
zuby jeho nad mléko bílé jsou.

¹³Zabulon u mořského břehu bydlí,
pro lodi bude přístavem,
až k dalekému Sidonu se přivine.

¹⁴Isachar je osel houževnatý,
mezi ohradami ležící.

¹⁵Až uvidí odpočinek, jak dobrý je,
a zemi, jak je líbezná,
hřbet sehne, aby břímě nosil,
stane se nevolníkem, otrokem!

¹⁶Dan soudit bude lid svůj
jako jeden z kmenů Izraele.

¹⁷Hadem na cestě bude Dan,
růžkatou zmijí na stezce,
jež koně uštkne do paty
a jezdec se skácí zpět.

¹⁸Ó Hospodine, čekám na tvé spasení!

¹⁹Gád – horda se na něj nahrne,
on se však v patách vrhne za ní.

²⁰Ašer bude mít tučný pokrm,
královské lahůdky obstará.

²¹Neftalí je laň vypuštěná,
jež vrhá krásné kolouchy.

²²Josef je ratolest plodná,
plodná ratolest nad pramenem,
jejíž výhonky se po zdi pnou.

²³Zraňovali ho, stříleli,
lukostřelci jej stíhali.

²⁴Pevný však zůstal jeho luk,
přijaly sílu paže rukou jeho
z rukou Mocného Jákovova.

Odtud je Pastýř, Kámen Izraelův –

²⁵od Boha tvého otce, jenž ti pomůže.

Všemohoucí kéž požehná tě
požehnáním nebes nahoře,
požehnáním propasti ležící dole,
požehnáním prsou jakož i lůna!

²⁶Požehnání tvého otce překonala
požehnání mých rodičů
až k vrcholům věčných návrší.

Na hlavu Josefovu nechť přijdou,
na temeno vyvoleného z bratří!

²⁷Benjamín jako dravý vlk
ráno úlovek bude žrát
a večer svou kořist rozdělí.“

²⁸Toto je všech dvanáct izraelských kmenů a takto k nim jejich

otec promluvil, když jim žehnal. Každému z nich udělil požehnání, jaké mu patřilo.

Pochovejte mě k mým otcům

²⁹Potom jim přikázal: „Až budu připojen ke svému lidu, pochovejte mě k mým otcům do jeskyně na poli Efrona Chetejského, ³⁰do jeskyně na poli Makpela, která leží v kanaánské zemi naproti Mamre, na poli, jež Abraham koupil od Efrona Chetejského jako své vlastní pohřebiště. ³¹Tam pochovali Abrahama i jeho ženu Sáru, tam pochovali Izáka i jeho ženu Rebeku a tam jsem pochoval Léu. ³²To pole i s jeskyní, která je na něm, je koupeno od Chetových synů!“

³³A když Jákob dokončil tyto příkazy svým synům, stáhl nohy zpět na lůžko, vydechl naposled a byl připojen ke svému lidu.

50

¹Josef se vrhl na otcovu tvář, skrápěl ji slzami a líbal ho.

²Potom Josef přikázal lékařům, kteří mu sloužili, aby jeho otce nabalzamovali. Lékaři balzamovali Izraele ³plných čtyřicet dní (tak dlouho totiž trvá balzamování) a Egypťané za něj drželi smutek po sedmdesát dní.

⁴Když uplynula doba jeho oplakávání, promluvil Josef k faraonovu dvoru: „Prokažte mi prosím laskavost a předneste faraonovým uším mou prosbu. ⁵Můj otec mě zavázal přísahou a řekl: ‚Hle, už umírám. Pochovej mě v mé hrobce, kterou jsem si vytesal v kanaánské zemi!‘ Proto mi prosím dovol odejít. Jakmile svého otce pohřbím, vrátím se zpět.“

⁶Farao odpověděl: „Jdi a pohřbi svého otce podle přísahy, jíž tě zavázal.“

⁷Josef se tedy vydal pohřbít svého otce a doprovázelo jej celé

faraonovo služebnictvo, jeho přední dvořané i všichni egyptští hodnostáři. ⁸Šla také celá Josefova rodina, jeho bratři a rodina jeho otce – jen své děti, svůj brav a skot zanechali v gošenském kraji. ⁹Jely s nimi i vozy s jezdci; byl to velkolepý průvod.

¹⁰Když pak dorazili ke Goren-atadu poblíž Jordánu, dali se do hlubokého a bolestného truchlení. Po sedm dní tam Josef pořádal smuteční slavnost za svého otce. ¹¹Když kananejští obyvatelé země viděli tu smuteční slavnost v Goren-atadu, řekli: „To mají Egyptané hluboký smutek!“ A tak to místo poblíž Jordánu dostalo jméno Abel-micrajim, Smutek Egypta.

¹²Jákovovi synové s otcem naložili, jak jim přikázal. ¹³Přinesli ho do kanaánské země a pochovali ho v jeskyni na poli Makpela naproti Mamre, na poli, jež Abraham koupil od Efrona Chetejského jako své vlastní pohřebiště. ¹⁴Po otcově pohřbu se Josef vrátil do Egypta a s ním i jeho bratři a všichni, kdo s ním šli pochovat jeho otce.

Odpusť nám

¹⁵Když si pak Josefovi bratři uvědomili, že jejich otec je mrtev, řekli si: „Co když nás Josef stále nenávidí? Určitě se nám pomstí za všechno zlé, co jsme mu provedli!“ ¹⁶Vzkázali tedy Josefovi: „Tvůj otec nám před smrtí přikázal: ¹⁷„Toto řekněte Josefovi: Prosím tě, odpusť svým bratrům jejich provinění, jejich hřích a všechno zlé, co ti provedli.“ Prosíme tě tedy, odpusť nám, služebníkům Boha tvého otce, naše provinění.“ Josef se při těch slovech rozplakal.

¹⁸Tehdy jeho bratři šli a padli před ním se slovy: „Hle, jsme tvoji služebníci!“

¹⁹Josef jim však řekl: „Nebojte se, copak mne máte za Boha?

²⁰Zamýšleli jste proti mně zlé věci; Bůh to však zamýšlel k dobrému, aby se stalo, co dnes vidíte – aby byl zachráněn život mnoha lidí. ²¹Už se tedy nebojte, postarám se o vás i o vaše děti!“ Tak je utěšoval a mluvil s nimi laskavě.

Bůh vás odsud vyvede

²²Josef tedy bydlel v Egyptě spolu s rodinou svého otce a dožil se věku 110 let. ²³Viděl Efraimovy syny až do třetího pokolení a syny Manasesova syna Machíra přijal na svůj klín.

²⁴Nakonec Josef řekl svým bratrům: „Já umírám, ale Bůh k vám obrátí zřetel a vyvede vás odsud do země, kterou s přísahou zaslíbil Abrahamovi, Izákovi a Jákobovi!“ ²⁵Tehdy Josef zavázal syny Izraele přísahou: „Až k vám Bůh obrátí zřetel, vyneste mé kosti odsud!“

²⁶Josef zemřel ve věku 110 let. Nabalzamovali ho a uložili v Egyptě do rakve.

Exodus

VYŠVOBOZENÍ

1

Soužení Izraele v Egyptě

¹Toto jsou jména Izraelitů, kteří s Jákobem přišli do Egypta, každý se svou rodinou: ²Ruben, Šimeon, Levi a Juda, ³Isachar, Zabulon a Benjamín, ⁴Dan a Neftalí, Gád a Ašer. ⁵Celkem vyšlo

z Jákobových beder sedmdesát osob. Josef už byl v Egyptě.

⁶Josef pak zemřel a také všichni jeho bratři a celé to pokolení.

⁷Synové Izraele však byli plodní a nesmírně se rozrůstali, množili a rozmáhali, takže se jimi naplnila země.

⁸Později ale v Egyptě nastoupil nový král, který nezažil Josefa.

⁹Ten řekl svému lidu: „Izraelský lid je pro nás příliš veliký a mocný! ¹⁰Pojďme si rozmyslet, co s nimi, aby se nerozmnožili ještě více! Kdyby vypukla válka, mohli by se přidat k našim nepřátelům a odejít ze země!“

¹¹Ustanovili tedy nad nimi dozorce, aby je utiskovali robotou, a izraelský lid pro faraona vystavěl zásobovací města Pitom a Rameses. ¹²Čím více jej však utiskovali, tím více rostl a tím více se rozmáhal. Egypťany jímala z Izraelitů hrůza, ¹³a tak je začali nemilosrdně zotročovat. ¹⁴Ztrpčovali jim život těžkou dřinou s hliněnými cihlami i všemožnou dřinou na poli. Do vsí té dřiny je nemilosrdně nutili.

¹⁵Egyptský král tehdy řekl hebrejským porodním bábám (z nichž jedna se jmenovala Šifra a druhá Pua): ¹⁶„Až budete Hebrejkám pomáhat při porodu, dávejte pozor, jakého jsou pohlaví: když to bude syn, zabijte ho, když to bude dcera, nechte ji žít.“ ¹⁷Ty porodní báby se ale bály Boha, a tak nejednaly, jak jim řekl egyptský král, a nechávaly chlapce naživu.

¹⁸Egyptský král si ty porodní báby dal předvolat. „Co to provádíte?“ láteřil. „Necháváte chlapce naživu!“

¹⁹Porodní báby faraonovi odpověděly: „Hebrejky nejsou jako egyptské ženy – kypí životem! Než k nim porodní bába dorazí, už mají po porodu.“

²⁰Bůh pak ty porodní báby odměnil a lid se množil a velmi se

rozmáhal. ²¹A že se ty porodní báby bály Boha, dal jim rodiny.

²²Farao nakonec přikázal všemu svému lidu: „Každého syna, který se Hebrejům narodí, hodte do Nilu; každou dceru můžete nechat žít!“

2

Mojžíšovo narození

¹Jeden muž z rodu Levi se oženil s jednou levitskou dcerou.

²Ta pak počala a porodila syna. Když viděla, jak je krásný, celé tři měsíce ho skrývala. ³A když už ho nemohla skrývat déle, pořídila pro něj třtinovou ošatku, vymazala ji dehtem a smolou a vložila dítě do ní. Ošatku pak vložila do rákosí u břehu Nilu ⁴a chlapcova sestra si stoupla opodál, aby zjistila, co se s ním bude dít.

⁵Vtom se k Nilu přišla koupat faraonova dcera; její služebné zatím kráčely podél řeky. Když mezi rákosím uviděla ošatku, poslala děvečku, ať ji vytáhne. ⁶Otevřela ji a hle, bylo tam děťátko – plačící chlapec! Pohnuta soucitem řekla: „To musí být jedno z hebrejských dětí.“

⁷Tehdy k faraonově dceři přistoupila jeho sestra s otázkou: „Mám ti z hebrejských žen přivést chůvu, aby ti to děťátko odkojila?“

⁸„Ano, přived!“ odpověděla jí faraonova dcera. Dívka tedy přivedla matku dítěte. ⁹Faraonova dcera jí řekla: „Vezmi si to děťátko, odkoj mi je, a já ti zaplatím.“ Žena tedy vzala dítě k sobě a kojila je.

¹⁰A když chlapec odrostl, odvedla ho k faraonově dceři a ta ho přijala za syna. Dala mu jméno Mojžíš, neboť řekla: „Vytáhla jsem ho z vody.“

Útěk do Midiánu

¹¹Čas plynul a Mojžíš vyrostl. Jednoho dne zašel ke svým bratrům a viděl jejich těžkou dřinu. Viděl také, jak jeden Egyptán bije jednoho Hebreje, jednoho z jeho bratrů.

¹²Rozhlédl se tedy na obě strany, a když viděl, že tam nikdo není, zabil toho Egyptana a zahrabal ho do písku.

¹³Když k nim pak přišel druhého dne, hle, dva Hebrejové se prali. Řekl tedy tomu, kdo začal: „Proč biješ svého druha?“

¹⁴Ten opáčil: „Kdo tě udělal naším vůdcem a soudcem? Chceš mě snad zabít, jako jsi zabil toho Egyptana?“ Mojžíš tedy dostal strach, neboť si pomyslel: „Určitě se o tom už ví!“

¹⁵Když se o tom doslechl farao, chtěl Mojžíše dát zabít, ale Mojžíš před ním utekl do midiánské země. Když tam dorazil, posadil se u studny. ¹⁶Midiánský kněz měl sedm dcer a ty chodívaly ke studni čerpat vodu. Když ale naplnily žlaby vodou, aby napojily stádo svého otce, ¹⁷přicházeli pastýři a odháněli je. Tentokrát se však za ně postavil Mojžíš. Pomohl jim a napojil jejich ovce.

¹⁸„Co že jste dnes přišly tak brzy?“ zeptal se dívek jejich otec Reuel, když se vrátily.

¹⁹„Jeden Egyptán nás ochránil před pastýři,“ odpověděly. „Také nám ochotně načerpal vodu a napojil ovce!“

²⁰„A kde je?“ ptal se Reuel svých dcer. „Proč jste ho tam nechaly? Pozvěte ho k jídlu!“

²¹Mojžíš svolil, že u něj zůstane. Ten muž mu pak dal svou dceru Siporu. ²²Když porodila syna, dal mu Mojžíš jméno Geršom, Přistěhovalec, neboť řekl: „Byl jsem přistěhovalcem v cizí zemi.“

²³Po mnoha letech pak egyptský král zemřel. Synové Izraele

kvůli svému zotročení sténali a úpěli a jejich křik o pomoc stoupal z jejich zotročení k Bohu. ²⁴A Bůh uslyšel jejich úpění. Bůh si připomněl svou smlouvu s Abrahamem, Izákem a Jákobem. ²⁵Bůh pohlédl na syny Izraele. Bůh rozuměl.

3

Hořící keř

¹Mojžíš zatím pásal ovce svého tchána, midiánského kněze Jetra. Jednou, když vedl stádo hluboko do pouště, přišel až k Boží hoře Oréb. ²Vtom se mu v ohnivém plameni z prostředku keře ukázal Hospodinův anděl. Mojžíš se podíval a hle, keř planul ohněm, ale nebyl stravován. ³Řekl si tedy: „Musím tam přece jít, abych viděl tu velikou podívanou – jak to, že ten keř neshoří!“

⁴Když Hospodin viděl, že se Mojžíš přichází podívat, zavolal na něj Bůh z prostředku keře: „Mojžíši! Mojžíši!“

„Zde jsem,“ odpověděl Mojžíš.

⁵Na to mu řekl: „Nepřibližuj se! Zuj si obuv z nohou, neboť místo, na němž stojíš, je svatá půda.“ ⁶Potom řekl: „Já jsem Bůh tvého otce, Bůh Abrahamův, Bůh Izákův a Bůh Jákobův.“ Mojžíš si ihned zakryl tvář, neboť se bál pohlédnout na Boha.

⁷Hospodin pokračoval: „Zřetelně jsem viděl trápení svého lidu v Egyptě, slyšel jsem i jejich naříkání na jejich biřice. Ano, znám jejich bolesti. ⁸Proto jsem sestoupil, abych je vytrhl z ruky Egyptanů a abych je z té země vyvedl do země dobré a prostranné, do země oplývající mlékem a medem – do bydliště Kananejců, Chetejců, Emorejců, Perizejců, Hivejců a Jebusejců. ⁹Hle, nárek synů Izraele dolehl ke mně; viděl jsem také útlak, jakým je Egyptané utiskují. ¹⁰Nyní tedy pojď, pošlu

tě k faraonovi a ty vyvedeš můj lid, syny Izraele, z Egypta!“

¹¹Mojžíš Bohu namítl: „Kdo jsem já, abych šel k faraonovi a vyvedl syny Izraele z Egypta?“

¹²„Já budu s tebou!“ odpověděl Bůh. „A toto ti bude znamením, že jsem tě poslal já: až vyvedeš lid z Egypta, budete sloužit Bohu na této hoře.“

¹³Mojžíš ale pokračoval: „Hle, přijdu k synům Izraele a řeknu jim: ‚Poslal mě k vám Bůh vašich otců.‘ Co jim odpovím, když se mě zeptají: ‚Jaké má jméno?‘“

¹⁴Tehdy Bůh Mojžíšovi řekl: „Jsem, který jsem.“ A dodal: „Takto promluvíš k synům Izraele: ‚Poslal mě k vám Jsem.‘“

¹⁵Bůh ještě Mojžíšovi řekl: „Takto promluvíš k synům Izraele: ‚Poslal mě k vám Hospodin, Bůh vašich otců – Bůh Abrahamův, Bůh Izákův a Bůh Jákobův.‘ To je navěky mé jméno a tak budu připomínán po všechna pokolení.

¹⁶Jdi, shromáždí izraelské stařešiny a řekni jim: ‚Ukázal se mi Hospodin, Bůh vašich otců – Bůh Abrahamův, Izákův a Jákobův – a řekl: Obrátil jsem zřetel k vám i k tomu, co se vám děje v Egyptě. ¹⁷Prohlašuji, že vás odvedu z egyptského trápení vzhůru do země Kananejců, Chetejců, Emorejců, Perizejců, Hivejců a Jebusejců – do země oplývající mlékem a medem.‘

¹⁸Uposlechnou tě a tehdy půjdeš s izraelskými stařešiny k egyptskému králi a řekneš mu: ‚Setkal se s námi Hospodin, Bůh Hebrejů. Prosím, dovol nám vydat se na třídení cestu do pouště, abychom tam obětovali Hospodinu, našemu Bohu!‘

¹⁹Já však vím, že vás egyptský král nenechá odejít jinak než donucen mocnou rukou. ²⁰Vztáhnu tedy svou ruku a udeřím na Egypt všemi divy, které uprostřed něj vykonám. Teprve pak

vás propustí.

²¹Zároveň nakloním Egyptany k tomuto lidu tak příznivě, že až půjdete, rozhodně neodejdete s prázdnou. ²²Každá žena požádá svou sousedku i její návštěvu o stříbrné a zlaté šperky a šaty, které obléknete svým synům a dcerám. Dočista Egyptany oberete!“

4

Neuvěří mi!

¹Mojžíš znovu namítl: „Pohleď, neuvěří mi a neposlechnou mě. Určitě řeknou: ‚Žádný Hospodin se ti neukázal!‘“

²Hospodin se ho zeptal: „Co to máš v ruce?“

„Hůl,“ odpověděl.

³Řekl mu: „Hod' ji na zem.“ Hodil ji tedy na zem a proměnila se v hada! Mojžíš se před ním dal na útěk, ⁴ale Hospodin ho vyzval: „Natáhni ruku a chyt' ho za ocas.“ Mojžíš tedy natáhl ruku, chytil ho a had se mu v ruce proměnil v hůl! ⁵„To aby uvěřili, že se ti ukázal Hospodin, Bůh jejich otců – Bůh Abrahamův, Bůh Izákův a Bůh Jákobův.“

⁶Poté Hospodin řekl: „Vlož si ruku do podpaždí.“ Vložil si tedy ruku do podpaždí, a když ji vytáhl, jeho ruka byla malomocná, bílá jako sníh. ⁷„Vlož si ruku znovu do podpaždí,“ řekl mu potom. Mojžíš si tedy znovu vložil ruku do podpaždí, a když ji odtud vytáhl, byla znovu zdravá jako zbytek jeho těla!

⁸„Když ti neuvěří a neposlechnou první znamení, uvěří druhému znamení. ⁹A pokud neuvěří ani těm dvěma znameními a neposlechnou tě, nabereš vodu z Nilu, vyliješ ji na suchou zem. Ta voda, kterou jsi nabral z Nilu, se pak na zemi promění v krev.“

¹⁰Mojžíš ale Hospodinu odporoval: „Promiň, Pane můj, ale nejsem výřečný člověk – ani dříve, ani teď, když jsi promluvil ke svému služebníku. Vždyť se mi plete jazyk v ústech!“

¹¹„Kdo dal člověku ústa?“ odpověděl mu Hospodin. „Kdo může někoho učinit němým nebo hluchým, vidoucím nebo slepým? Kdo jiný než já, Hospodin? ¹²Nuže, pojd'. Já sám budu při tvých ústech a budu tě učit, co máš říkat.“

¹³Mojžíš ale řekl: „Promiň, Pane můj; pošli prosím někoho jiného.“

¹⁴Tedy se na něj Hospodin rozhněval: „A co tvůj bratr, levita Áron? Mám za to, že je výřečný dost! Podívej se, už ti jde naproti. Až tě uvidí, bude mít velikou radost. ¹⁵Budeš k němu mluvit a vkládat mu slova do úst. Já pak budu při tvých i jeho ústech a naučím vás, co máte dělat. ¹⁶On bude mluvit k lidu za tebe, a tak se stane, že on ti bude za ústa a ty mu budeš za Boha. ¹⁷A tu hůl vezmi s sebou. Budeš s ní konat divy!“

Vrať se do Egypta

¹⁸Mojžíš se tedy vrátil ke svému tchánu Jetrovi a řekl mu: „Chtěl bych jít zpátky za svými bratry do Egypta podívat se, zda ještě žijí.“

„Jdi v pokoji,“ odpověděl mu Jetro.

¹⁹Hospodin totiž Mojžíšovi v Midiánu řekl: „Jdi, vrať se do Egypta, neboť všichni, kdo ti usilovali o život, zemřeli.“

²⁰Mojžíš tedy vzal manželku a syny, posadil je na osla a vydal se zpátky do Egypta. Mojžíš s sebou vzal také Boží hůl.

²¹Hospodin totiž Mojžíšovi řekl: „Až se vrátíš do Egypta, buď připraven konat před faraonem všechny divy, ke kterým jsem tě zmocnil. Já však posílím jeho hrdost, a tak nenechá lid

odejít. ²²Tehdy faraonovi řekneš: Takto praví Hospodin – Izrael je můj syn, můj prvorozený. ²³Řekl jsem ti: „Propušt' mého syna, aby mi sloužil.“ Ty jsi ho však odmítl propustit. Hle, nyní zabiji tvého syna, tvého prvorozeného!“

²⁴Na místě, kde cestou nocovali, se s ním střetl Hospodin a chystal se ho zabít. ²⁵Sipora však vzala kamenný nůž, odřízla předkožku svého syna, dotkla se s ním jeho údu a řekla: „Jsi mým pokrevním ženichem!“ ²⁶A tak ho nechal. („Pokrevním ženichem“ ho tenkrát nazvala kvůli obřízce.)

²⁷Hospodin zatím řekl Áronovi: „Jdi na poušť vstříc Mojžíšovi.“ Šel tedy, a když se s ním setkal u Boží hory, políbil ho. ²⁸Mojžíš pak Áronovi vyprávěl všechno, co mu Hospodin řekl, a jak ho poslal a jaká všechna znamení mu přikázal konat.

²⁹A tak šel Mojžíš do Egypta s Áronem. Shromáždili všechny izraelské stařešiny ³⁰a Áron jim vyprávěl všechno, co Hospodin řekl Mojžíšovi, a konal znamení před očima lidu. ³¹A lid uvěřil. Když slyšeli, že Hospodin obrátil zřetel k synům Izraele a že viděl jejich trápení, padli na kolena a klaněli se.

5

Kdo je to ten Hospodin?

¹Mojžíš s Áronem tedy šli k faraonovi a řekli mu: „Takto praví Hospodin, Bůh Izraele: Propušt' můj lid, aby mi konali slavnost na poušti!“

²Faraó odpověděl: „Kdo je to ten Hospodin, že bych ho měl poslechnout a propustit Izrael? Žádného Hospodina neznám a Izrael nepropustím!“

³Řekli tedy: „Setkal se s námi Bůh Hebrejů. Prosím, dovol nám

vydat se na třídní cestu do pouště, abychom tam obětovali Hospodinu, našemu Bohu, aby nás snad nepostihl morem nebo mečem.“

⁴Egyptský král ale vykřikl: „Mojžíši a Árone, proč odvádíte lid od práce? Zpátky k vašim robotám!“ ⁵Farao pokračoval: „Jen se podívejte, jak se ta cháska v zemi rozmnožila – a vy je chcete zdržovat od roboty?!“

⁶Ještě týž den farao přikázal biřicům a dozorcům lidu:

⁷„Nedávejte jim už k výrobě cihel slámu jako dosud. Ať si ji jdou sbírat sami! ⁸Požadujte ale od nich stejné množství cihel, jako vyráběli dosud. Nic jim neslevujte, vždyť zahálují. To proto vykřikují: ‚Pojďme obětovat našemu Bohu!‘ ⁹Zavalte ty mužské dřinou, ať mají co dělat a přestanou poslouchat báhorky!“

¹⁰Biřici a dozorcí tedy vyšli a řekli lidu: „Tak praví farao: Nebudu vám dávat slámu. ¹¹Jděte si ji sbírat, kde chcete, ale z práce, kterou musíte odvést, se nic nesleví!“ ¹²A tak se lid rozběhl po celé egyptské zemi, aby na strništích paběrkoval slámu. ¹³Biřici je poháněli: „Odved'te svou práci – stejný denní úkol, jako když byla sláma!“ ¹⁴Izraelští předáci, ustanovení faraonovými biřici, byli bití a vyslýcháni: „Proč jste včera ani dnes nevyrobili stanovené množství cihel jako dříve?!“

¹⁵Izraelští předáci tedy přišli a úpěli k faraonovi: „Proč takto nakládáš se svými služebníky? ¹⁶Tvoji služebníci nedostávají slámu, a přitom se nám říká: ‚Dělejte cihly!‘ Pohleď, tvoji služebníci jsou bití, ale na vině jsou tví lidé!“

¹⁷Farao zvolal: „Zahálíte, nemáte co dělat, a tak říkáte: ‚Pojďme obětovat Hospodinu.‘ ¹⁸Hned se vraťte k práci! Sláma se vám dávat nebude, ale odvedete stejný počet cihel!“

¹⁹Izraelští předáci viděli, že je s nimi zle. Museli totiž říkat: „Ať z vašich denních odvodů nechybí ani cihla!“ ²⁰Cestou od faraona potkali Mojžíše a Árona, kteří jim tam přišli naproti. ²¹Předáci jim řekli: „Ať na vás Hospodin pohlédne a soudí! Zošklivili jste nás faraonovi i jeho dvořanům; dali jste jim do rukou meč, kterým nás zahubí!“

Vyvedu vás z Egypta

²²Mojžíš se obrátil na Hospodina. „Pane můj,“ ptal se, „proč tento lid tak trápíš? Proč jsi mě sem vůbec poslal?“ ²³Od chvíle, kdy jsem přišel, abych tvým jménem mluvil k faraonovi, se lidu vede ještě hůř, a ty svůj lid vůbec nevysvobozuješ!“

6

¹Hospodin ale Mojžíšovi řekl: „Teprve teď uvidíš, co s faraonem provedu. Donutím ho, aby je propustil; sám je donutí, aby opustili jeho zem!“

²Bůh promluvil k Mojžíšovi: „Já jsem Hospodin. ³Ukázal jsem se Abrahamovi, Izákovi a Jákobovi jako Bůh Všemohoucí, a ačkoli jsem se jim nedal poznat svým jménem Hospodin. ⁴Sám jsem s nimi uzavřel smlouvu, že jim dám kanaánskou zemi, zemi, kterou procházeli jako poutníci. ⁵Slyšel jsem rovněž úpění synů Izraele v egyptském otroctví a připomněl jsem si svou smlouvu.

⁶Proto řekni synům Izraele: „Já jsem Hospodin. Vyvedu vás z egyptských robot, vysvobodím vás z jejich otroctví a vykoupím vás vztaženou paží a velikými soudy. ⁷Přijmu vás za svůj vlastní lid a budu vaším Bohem a poznáte, že já jsem Hospodin, váš Bůh, jenž vás vyvádí z egyptských robot.

⁸Přivedu vás do země, o níž jsem přísahal, že ji dám

Abrahamovi, Izákovi a Jákobovi, a dám vám ji za dědictví. Já jsem Hospodin.““

⁹Mojžíš to pověděl synům Izraele, ale ti ho kvůli své malomyslnosti a těžké dřině ani neslyšeli.

¹⁰Hospodin tehdy k Mojžíšovi promluvil znovu: ¹¹„Jdi, mluv k egyptskému králi faraonovi, ať propustí syny Izraele ze své země.“

¹²Mojžíš ale Hospodinu řekl: „Pohled', synové Izraele mě neposlechli – jak by mě tedy poslechl farao? Vždyť mám neobratné rty!“

Mojžíšův a Áronův rodokmen

¹³Hospodin pak mluvil k Mojžíšovi a Áronovi a dal jim příkazy ohledně synů Izraele i ohledně egyptského krále faraona. Řekl jim, ať vyvedou Izraelity z Egypta.

¹⁴A toto jsou vůdcové jejich otcovských rodů:

Synové Rubena, Izraelova prvorozeného: Chanoch, Palu, Checron a Karmi – to jsou Rubenovy rodiny.

¹⁵Synové Šimeonovi: Jemuel, Jamin, Ohad, Jachin, Cochar a Šaul, syn kanaánské ženy – to jsou Šimeonovy rodiny.

¹⁶Toto jsou jména synů Leviho podle pořadí jejich narození: Geršon, Kehat a Merari. Levi se dožil věku 137 let.

¹⁷Synové Geršonovi: Libni a Šimei se svými rodinami.

¹⁸Synové Kehatovi: Amram, Jishar, Hebron a Uziel. Kehat se dožil věku 133 let.

¹⁹Synové Merariho: Machli a Muši.

To jsou levitské rodiny podle svého pořadí.

²⁰Amram si vzal za ženu svou tetu Jochebed a ta mu porodila

Árona a Mojžíše. Amram se dožil věku 137 let.

²¹Synové Jisharovi: Korach, Nefeg a Zichri.

²²Synové Uzielovi: Mišael, Elcafan a Sitri.

²³Áron si vzal za ženu Elišebu, dceru Aminadabovu a sestru Nachšonovu, a ta mu porodila Nádaba, Abihua, Eleazara a Itamara.

²⁴Synové Korachovi: Asir, Elkána a Abiasaf – to jsou korachovské rodiny.

²⁵Áronův syn Eleazar si pak vzal za ženu jednu z Putielových dcer a ta mu porodila Pinchase.

To jsou vůdcové levitských rodů po jednotlivých rodinách.

²⁶To je ten Áron a Mojžíš, kterým Hospodin řekl: „Vyved'te syny Izraele z egyptské země houf za houfem.“ ²⁷To oni řekli egyptskému králi faraonovi, že mají vyvést Izraelity z Egypta. To je ten Mojžíš a Áron.

Farao vás neposlechne

²⁸Hospodin tenkrát v Egyptě mluvil k Mojžíšovi. Hospodin Mojžíšovi řekl: ²⁹„Já jsem Hospodin. Řekni egyptskému králi faraonovi vše, co já říkám tobě.“

³⁰Mojžíš ale Hospodinovi namítl: „Pohled', vždyť koktám! Copak mě farao bude poslouchat?“

7

¹Hospodin Mojžíšovi řekl: „Pohled', způsobil jsem, že budeš pro faraona jako Bůh a tvůj bratr Áron bude tvým prorokem.

²Budeš mluvit všechno, co ti přikážu, a tvůj bratr Áron bude mluvit k faraonovi, aby propustil syny Izraele ze své země. ³Já

však posílím faraonovu hrdost a budu v egyptské zemi množít svá znamení a divy. ⁴Farao vás neposlechne, a tak na Egypt dolehne má ruka. Své houfy, svůj lid, syny Izraele, vyvedu z egyptské země uprostřed velikých soudů. ⁵Až na Egypt dolehne má ruka a vyvedu syny Izraele z jejich středu, tehdy Egyptané poznají, že já jsem Hospodin.“

⁶Mojžíš a Áron udělali přesně to, co jim Hospodin přikázal.

⁷Když mluvili k faraonovi, bylo Mojžíšovi osmdesát let a Áronovi osmdesát tři.

⁸Hospodin Mojžíšovi a Áronovi řekl: ⁹„Když vás farao vyzve: ‚Prokažte se nějakým divem,‘ řekneš Áronovi: ‚Vezmi svou hůl, hod’ ji před faraona a promění se v hada.‘“

¹⁰A tak šel Mojžíš s Áronem k faraonovi a udělali, co jim Hospodin přikázal: Áron hodil svou hůl před faraona a jeho dvořany a proměnila se v hada. ¹¹Farao si ale zavolal mudrce a čaroděje a tito egyptští věštcí dokázali svými čáry totéž.

¹²Hodili své hole na zem a proměnily se v hady. Áronova hůl však jejich hole spolykala. ¹³Farao byl ale neoblomný. Jak Hospodin předpověděl, neposlechl je.

Krev

¹⁴Hospodin tedy Mojžíšovi řekl: „Farao je neoblomný, odmítá propustit lid. ¹⁵Ráno jdi za ním. Až půjde farao k vodě, půjdeš mu naproti a na břehu Nilu se mu postavíš do cesty. Vezmi s sebou tu hůl, která se proměnila v hada, ¹⁶a řekni mu: ‚Hospodin, Bůh Hebrejů, mě k tobě poslal se slovy: ‚Propušt’ můj lid, aby mi sloužili na poušti!‘ a hle, až dosud jsi nechtěl uposlechnout. ¹⁷Takto praví Hospodin: ‚Nyní poznáš, že já

jsem Hospodin!‘ Pohleď, holí, kterou mám v ruce, udeřím do vody Nilu a ta se obrátí v krev.¹⁸ Ryby, které jsou v Nilu, pomřou a nilská voda bude páchnout tak, že se jí Egyptané budou štítit napít.“

¹⁹Hospodin dále Mojžíšovi řekl: „Řekni Áronovi, ať vezme svou hůl a napřáhne ji k egyptským vodám – k jejich průplavům, říčním ramenům i mokřinám, ke všem jejich vodním nádržím – ať se promění v krev! Po celé egyptské zemi bude krev, dokonce i ve džberech a džbánech.“

²⁰Mojžíš s Áronem tedy učinili, jak Hospodin přikázal. Zvedl hůl, a když jí před očima faraona a jeho dvořanů udeřil na vodu v Nilu, obrátila se všechna nilská voda v krev.²¹ Ryby, které byly v Nilu, pomřely a nilská voda páchla tak, že Egyptané nebyli s to se jí napít. Po celé egyptské zemi byla krev.

²²Egyptští věštcí ale svými kouzly dokázali totéž, a tak farao zůstal neoblomný. Jak Hospodin předpověděl, neposlechl je.

²³Farao se otočil a šel domů. Vůbec si to nevzal k srdci.

²⁴Všichni Egyptané ale museli kopat kolem Nilu, aby našli pitnou vodu. Nilskou vodu totiž nebyli s to pít.

Žáby

²⁵Když uplynulo sedm dní poté, co Hospodin udeřil na Nil,

²⁶Hospodin Mojžíšovi řekl: „Jdi k faraonovi a řekni mu: ‚Takto praví Hospodin: Propuště můj lid, aby mi sloužili.‘²⁷ Pokud je však odmítáš propustit, dávej pozor: Chystám se udeřit na celý tvůj kraj žabami! ²⁸Nil bude plný žab; ty pak vylezou a vniknou do tvého domu, do tvé ložnice i do tvé postele, do domů tvých dvořanů i mezi tvůj lid, do tvých pecí a do tvých

díží. ²⁹I po tobě, po tvém lidu a po tvých dvořanech polezou žáby!“

8

¹Hospodin dále Mojžíšovi řekl: „Řekni Áronovi: „Napřáhni hůl, kterou máš v ruce, k průplavům, říčním ramenům i mokřinám a na celou egyptskou zem z nich vyved' žáby!“

²A když Áron napřáhl ruku k egyptským vodám, vylezly z nich žáby a pokryly celou egyptskou zem. ³Věštcí však dokázali svými kouzly totéž – i oni vyvedli žáby na egyptskou zem.

⁴Farao si tehdy nechal Mojžíše a Árona zavolat. „Modlete se k Hospodinu, ať mě i můj lid zbaví těch žab,“ řekl jim. „Potom lid propustím, aby obětovali Hospodinu.“

⁵Mojžíš mu odpověděl: „Sdě mi laskavě, kdy to má být. Budu se za tebe, za tvé dvořany i za tvůj lid modlit, a Hospodin ty žáby od tebe i od tvých domů odejme. Zůstanou jen v Nilu.“

⁶„Zítra,“ odpověděl farao.

Mojžíš tedy řekl: „Abys poznal, že není nikdo jako Hospodin, náš Bůh, stane se, jak říkáš! ⁷Žáby opustí tebe i tvé domy, dvořany i lid. Zůstanou jen v Nilu.“

⁸Mojžíš s Áronem odešel od faraona a volal k Hospodinu ohledně těch žab, kterými faraona postihl. ⁹Hospodin splnil Mojžíšovu prosbu a žáby v domech, dvorech i na polích pošly.

¹⁰Shrabali je na spoustu hromad a zemi naplnil hrozný puch.

¹¹Když ale farao pocítil úlevu, znovu se zatvrdil. Jak Hospodin předpověděl, neposlechl je.

Komáři

¹²Hospodin tedy Mojžíšovi řekl: „Napřáhni svou hůl a udeř do prachu, ať se po celé egyptské zemi promění v komáry!“ ¹³A

tak to učinili: Áron napřáhl hůl, udeřil s ní do prachu, a lidi i dobytek obsypali komáři. Veškerý prach v celé egyptské zemi se proměnil v komáry! ¹⁴Také věštcí se pokoušeli svými kouzly vyvést z prachu komáry, ale nemohli.

Když byli lidé i dobytek pokryti komáry, ¹⁵řekli ti věštcí faraonovi: „To musí být boží prst!“ Faraο však zůstal neoblomný. Jak Hospodin předpověděl, neposlechl je.

Mouchy

¹⁶Hospodin tedy Mojžíšovi řekl: „Časně ráno vstaň, a až faraο půjde k vodě, postav se před něj se slovy: ‚Takto praví Hospodin – Propuště můj lid, aby mi sloužili. ¹⁷Pokud však můj lid nepropuštíš, dávej pozor: Na tebe, na tvé dvořany, na tvůj lid i do tvých domů vypustím mračna much. Domy Egyptanů i zemi pod jejich nohama zaplní mouchy!

¹⁸V ten den však odliším kraj Gošen, kde bydlí můj lid – tam žádné mouchy nebudou. Abys poznal, že já Hospodin jsem přítomen v této zemi, ¹⁹učiním rozdíl mezi svým a tvým lidem. To znamení se stane zítra.“

²⁰A Hospodin tak učinil: Ve faraonově paláci, v domě jeho dvořanů a v celé egyptské zemi se objevila hustá mračna much. Celá země byla zamořena mouchami.

²¹Tehdy si faraο nechal Mojžíše a Árona zavolat. „Jděte, obětujte svému Bohu,“ řekl jim, „ale zůstaňte v této zemi!“

²²„To by nebylo vhodné,“ odpověděl Mojžíš. „Oběti Hospodinu, našemu Bohu, se Egyptanům hnuší. Copak by nás neukamenovali, kdybychom jim před očima obětovali, co mají za ohavnost? ²³Vydáme se na třídní cestu do pouště a tam budeme obětovat Hospodinu, našemu Bohu, jak nám

přikázal.“

²⁴Farao tedy řekl: „Dobrá, propustím vás, abyste obětovali Hospodinu, vašemu Bohu, na poušti. Nechodte ale příliš daleko. Modlete se za mě.“

²⁵Mojžíš odpověděl: „Budu se modlit k Hospodinu hned, jak od tebe odejdu. To mračno much opustí faraona, jeho dvořany i jeho lid už zítra. Ať se nás ale farao nepokouší znovu obelstít a nepropustit lid, aby obětoval Hospodinu.“

²⁶Nato Mojžíš odešel od faraona a modlil se k Hospodinu.

²⁷Hospodin splnil Mojžíšovu prosbu a zbavil faraona, jeho dvořany i jeho lid toho mračna much; nezůstala ani jediná. ²⁸I tentokrát se však farao zatvrdil a lid nepropustil.

9

Dobyččí mor

¹Hospodin tedy Mojžíšovi řekl: „Jdi k faraonovi a řekni mu: ‚Takto praví Hospodin, Bůh Hebrejů: Propust' můj lid, aby mi sloužili. ²Pokud je však odmítáš propustit a chceš je nadále zadržovat, ³dávej pozor: Hospodinova ruka dolehne na tvá stáda. Vše, co máš na pastvinách, koně, osly, velbloudy, skot i brav, zasáhne prudký mor! ⁴Hospodin ale odliší izraelská stáda od egyptských – synům Izraele nezajde jediný kus.‘“

⁵Hospodin určil i dobu, když řekl: „Hospodin to v zemi učiní už zítra.“ ⁶A nazítří to Hospodin učinil. Všechna egyptská stáda pošla, ale z izraelských stád nepošel jediný kus. ⁷Farao si to dal zjišťovat – a vskutku, z izraelských stád nepošel ani kus! Farao však zůstal zatvrzelý a lid nepropustil.

Vředy

⁸Hospodin tedy Mojžíšovi a Áronovi řekl: „Naberte si plné hrsti popela z pece a Mojžíš ať jej vyhodí před faraonovýmá očima k nebi. ⁹Vznikne poprašek, který pokryje celou egyptskou zem a na lidech i dobytku po celém Egyptě se promění v hnísavé vředy neštovic.“

¹⁰A tak vzali popel z pece, postavili se před faraona, a když jej Mojžíš vyhodil k nebi, vypukly na lidech i dobytku vředy hnísavých neštovic. ¹¹Věštcí se kvůli těm vředům ani nemohli před Mojžíše postavit! Měli totiž na sobě vředy tak jako všichni Egypťané. ¹²Hospodin však posílil faraonovu hrdost. Jak Hospodin Mojžíšovi předpověděl, neposlechl je.

Krupobití

¹³Tedy Hospodin Mojžíšovi řekl: „Časně ráno vstaň, postav se před faraona a řekni mu: ‚Takto praví Hospodin, Bůh Hebrejů: Propuť můj lid, aby mi sloužili. ¹⁴Tentokrát tě totiž spolu s tvými dvořany a s celým tvým lidem zasáhnu naplno, a poznáš, že na celé zemi není nikdo jako já! ¹⁵Kdybych teď býval vztáhl ruku, mohl jsem tím morem zasáhnout tebe i tvůj lid tak, že bys zmizel ze země. ¹⁶Přesto jsem tě však zachoval, a to z jediného důvodu – abych ti ukázal svou moc a aby mé jméno bylo rozhlášeno po celé zemi. ¹⁷Stále se povyšuješ nad můj lid a odmítáš je propustit? ¹⁸Dávej tedy pozor: Zítřa touto dobou způsobím hrozné krupobití, jaké v Egyptě nebylo ode dne jeho založení až doteď. ¹⁹Rychle nech odvést svá stáda a vše, co máš na poli, pod střechu. Kdokoli zůstane venku, ať člověk nebo zvíře, toho to krupobití utluče!‘“

²⁰Kdo z faraonových dvořanů tedy bral Hospodinova slova

vážně, zahnal své otroky a dobytek pod střechu. ²¹Kdo si ale Hospodinovo slovo nevzal k srdci, nechal své otroky i dobytek na poli.

²²Potom Hospodin Mojžíšovi řekl: „Napřáhni ruku k nebi, ať se na celou egyptskou zem spustí krupobití – na lidi, dobytek i na každou polní rostlinu v Egyptě.“ ²³Mojžíš napřáhl svou hůl k nebi a vtom Hospodin spustil hromy a kroupy a k zemi začaly šlehat blesky. To Hospodin chrлил na egyptskou zem kroupy.

²⁴Nastalo hrozné krupobití a uprostřed toho krupobití se klikatily blesky. Nic takového se v celém Egyptě neudálo ode dne, kdy se stal národem. ²⁵Po celé egyptské zemi potlouklo to krupobití vše, co bylo na poli – jak lidi, tak dobytek. Také všechny polní rostliny to krupobití potlouklo a polámalo všechno polní stromoví. ²⁶Jen v gošenském kraji, kde bydleli synové Izraele, žádné krupobití nebylo.

²⁷Farao si tehdy nechal zavolat Mojžíše a Árona. „Tentokrát přiznávám svou vinu!“ vykřikl. „Hospodin je v právu a já se svým lidem v nepravu!“ ²⁸Modlete se k Hospodinu. Božích hromů a krupobití už bylo dost! Propustím vás, už se tu nemusíte zdržovat.“

²⁹Mojžíš mu odpověděl: „Jakmile vyjdu z města a vzepnu ruce k Hospodinu, hromy přestanou a krupobití skončí. To abys poznal, že země je Hospodinova.“ ³⁰Vím ale, že ty ani tví dvořané dosud nemáte bázeň před Hospodinem, naším Bohem.“

³¹(Len a ječmen byl potlučen, neboť ječmen už měl klasy a len pučel. ³²Pšenice a špalda ale potlučeny nebyly, protože raší později.)

³³Mojžíš tedy odešel od faraona ven z města a vzepjal ruce k

Hospodinu. Hromy i krupobití rázem skončily a na zem se přestal valit déšť. ³⁴A když farao uviděl, že déšť, krupobití i hromy přestaly, pokračoval zarytě ve svém hřichu, stejně jako jeho dvořané. ³⁵Farao zůstal neoblomný. Jak Hospodin skrze Mojžíše předpověděl, Izraelity nepropustil.

10

Kobylky

¹Tehdy Hospodin Mojžíšovi řekl: „Jdi k faraonovi. Zatvrdil jsem ho i jeho dvořany proto, abych uprostřed nich konal tato znamení. ²Svým synům a vnukům budeš vyprávět o tom, co jsem Egypťanům provedl, a o znameních, která jsem mezi nimi činil, abyste věděli, že já jsem Hospodin.“

³A tak šel Mojžíš s Áronem k faraonovi a řekli mu: „Takto praví Hospodin, Bůh Hebrejů: „Jak dlouho se budeš odmítat přede mnou pokořit? Propuť můj lid, aby mi sloužili. ⁴Pokud však můj lid odmítáš propustit, dávej pozor: Zítra přivedu na tvůj kraj kobylky. ⁵Pokryjí každý kousek země tak, že země ani nebude vidět! Sežerou zbytek toho, co se zachránilo, vše, co vám zbylo po tom krupobití, ožerou i všechny stromy, které vám raší na poli. ⁶Naplní tvé paláce, domy všech tvých dvořanů i domy všech Egypťanů. Tví otcové ani otcové tvých otců neviděli nic takového ode dne, kdy se ocitli na zemi, až dodnes!“ Nato se Mojžíš odvrátil a odešel od faraona.

⁷Dvořané tehdy na faraona naléhali: „Jak dlouho ještě budeme v této pasti? Propuť ty lidi, ať slouží Hospodinu, svému Bohu! Ještě pořád nechápeš, že s Egyptem je konec?“

⁸A tak Mojžíše s Áronem přivedli zpět k faraonovi. Ten jim řekl: „Jděte, služte Hospodinu, svému Bohu. Kdo přesně má

jít?“

⁹Mojžíš řekl: „Půjdeme se svými mladíky i starci, půjdeme se svými syny i dcerami, se svým bravem i skotem, neboť máme Hospodinovu slavnost.“

¹⁰Farao jim odpověděl: „Hospodin by opravdu musel být s vámi, kdybych vás měl nechat odejít i s dětmi! Dejte si pozor, nebo špatně dopadnete! ¹¹To tedy ne! Když po tom tak toužíte, jděte sloužit Hospodinu, ale jen muži!“ A vyhnali je od faraona.

¹²Tedy Hospodin Mojžíšovi řekl: „Napřáhni ruku na egyptskou zem, ať na ni přijdou kobylky a sežerou všechny rostliny v zemi – vše, co zbylo po tom krupobití.“

¹³Mojžíš tedy napřáhl svou hůl na egyptskou zem a Hospodin přihnál do země východní vítr, který vál celý ten den a celou noc. Ráno ten východní vítr přinesl kobylky. ¹⁴Kobylky přeletěly nad celým Egyptem a snesly se na celý egyptský kraj. Byla jich taková spousta, že tolik kobylek ještě nikdy nebylo a také už nikdy nebude. ¹⁵Pokryly každý kousek země, až se jimi černala. Sežraly všechno, co zbylo po krupobití, byliny i ovoce na stromech. V celém Egyptě nezůstalo nic zeleného, stromy ani polní byliny.

¹⁶Farao si spěšně zavolal Mojžíše a Árona. „Provinil jsem se proti Hospodinu, vašemu Bohu, i proti vám,“ řekl. ¹⁷„Prosím, odpusť mi tentokrát můj hřích. Modlete se za mě k Hospodinu, vašemu Bohu, ať jen ode mě odvrátí tuto smrt!“

¹⁸A tak Mojžíš od faraona odešel a modlil se k Hospodinu.

¹⁹Vtom Hospodin obrátil k Egyptu velmi silný západní vítr, který ty kobylky odnesl a vmetl je do Rudého moře. V celém

egyptském kraji nezůstala ani kobyłka! ²⁰Hospodin ale posílil faraonovu hrdost, a tak syny Izraele nepropustil.

Tma

²¹Tehdy Hospodin Mojžíšovi řekl: „Napřáhni ruku k nebi, ať na celý Egypt padne tma – taková tma, že se dá nahmatat.“

²²Mojžíš tedy napřáhl ruku k nebi a na celou egyptskou zem padla děsivá tma. Po tři dny, co trvala, ²³lidé neviděli jeden druhého. Po tři dny se nikdo neodvážil pohnout z místa. Synové Izraele, ať bydleli kdekoli, však měli světlo.

²⁴Farao si tedy zavolal Mojžíše. „Jděte a služte Hospodinu!“ řekl. „Zůstane tu jen váš brav a skot. Smíte vzít s sebou i své děti.“

²⁵Mojžíš odpověděl: „To nám chceš sám poskytnout zvířata k obětem a zápalům? Musíme mít co obětovat Hospodinu, našemu Bohu! ²⁶Náš dobytek půjde s námi – nezůstane tu ani kopyto. Budeme z nich brát, co bude potřeba ke službě Hospodinu, našemu Bohu. Než tam ale dojdeme, nevíme, co bude ke službě Hospodinu potřeba.“

²⁷Hospodin ale posílil faraonovu hrdost, a tak je nebyl ochoten propustit. ²⁸Farao mu řekl: „Odejdi ode mne a chraň se mi znovu chodit na oči. V den, kdy mi přijdeš na oči, zemřeš!“

²⁹Mojžíš odpověděl: „Máš pravdu – už se neuvídíme.“

11

Poslední rána

¹Potom Hospodin Mojžíšovi řekl: „Zasadím faraonovi a Egyptu ještě jednu ránu a potom vás odsud propustí. Propustí vás

nadobro, přímo vás odsud vyžene. ²Řekni lidu, ať každý muž požádá svého souseda a každá žena svou sousedku o stříbrné a zlaté šperky.“ ³A Hospodin naklonil Egyptany přízní k jeho lidu. Samotný Mojžíš byl v egyptské zemi velmi vážený – v očích faraonových dvořanů i v očích lidu.

⁴Mojžíš pak faraonovi řekl: „Takto praví Hospodin: ‚O půlnoci projdu Egyptem. ⁵Všichni prvorození v egyptské zemi zemřou, od prvorozeného syna faraonova, jenž měl sedět na jeho trůnu, až po prvorozeného syna otrokyně, jež mele ručním mlýnkem. I všechen prvorozený dobytek zemře. ⁶Po celém Egyptě propukne hrozný nářek, nesrovnatelný s ničím, co kdy bylo nebo bude. ⁷Na žádného z Izraelitů – na člověka ani na dobytek – však ani pes nezavrčí. Tak poznáte, že Hospodin odlišuje Izrael od Egypta.‘ ⁸Tehdy přijdou všichni tví dvořané za mnou a budou se mi klanět a prosit: ‚Odejdi ty i všechen lid, který tě následuje!‘ Teprve potom odejdu.“ A tak odešel od faraona rozpálen hněvem.

⁹Hospodin Mojžíšovi řekl: „Faraó vás neposlechne. Proto mých divů v egyptské zemi ještě přibude.“ ¹⁰Mojžíš a Áron před faraonem vykonali všechny tyto divy. Hospodin ale posílil faraonovu hrdost, a tak Izraelity ze své země nepropustil.

12

Hod beránka

¹Hospodin Mojžíšovi a Áronovi v egyptské zemi řekl: ²„Tento měsíc pro vás bude počátkem měsíců, bude pro vás první mezi měsíci roku.

³Mluvte k celé izraelské obci: Desátého dne tohoto měsíce ať

každý otec vezme beránka pro svou rodinu. Každá rodina ať má beránka. ⁴Kdyby byla rodina na beránka moc malá, přibere k sobě nejbližšího souseda. Počítejte s beránkem podle počtu osob a podle toho, kolik kdo sní. ⁵Budete mít beránka bez vady, ročního samce; vezmete jej z ovcí nebo koz. ⁶Budete ho mít u sebe až do čtrnáctého dne tohoto měsíce, kdy ho za soumraku celé shromáždění izraelské obce zabije. ⁷Pak vezmou trochu krve a potrou jí obě veřeje i nadpraží domů, v nichž ho budou jíst.

⁸Tu noc budou jíst maso pečené na ohni a nekvašené chleby; budou je jíst s trpkými bylinami. ⁹Nejezte z něj nic syrového nebo vařeného ve vodě – jen pečené na ohni, s hlavou, nohama i vnitřnostmi. ¹⁰Nic z něho nenecháte do rána. Pokud z něj do rána něco zbude, spálíte to v ohni. ¹¹A takto ho budete jíst: budete mít přepásaná bedra, na nohou obuv a v ruce hůl. Jezte ho chvatně, je totiž Pesach – Minutí Hospodinovo.

¹²V tuto noc projdu egyptskou zemí a pobiji všechny prvorozené v Egyptě – jak lidi, tak dobytek. Tehdy vykonám soud nad všemi egyptskými bohy: Já jsem Hospodin. ¹³Tu krev budete mít na svých domech jako znamení. Až udeřím na egyptskou zem, spatřím tu krev a ušetřím vás. Tak se vám ta zhoubná rána vyhne.

¹⁴Tento den pro vás bude památný. Budete jej slavit jako Hospodinovu slavnost, budete jej slavit ve všech svých pokoleních – to je věčné ustanovení. ¹⁵Po sedm dní budete jíst nekvašené chleby; hned první den odstraníte ze svých domů kvas. Kdokoli by mezi prvním a sedmým dnem jedl něco

kvašeného, bude vyobcován z Izraele. ¹⁶Prvního a stejně tak sedmého dne budete mít svaté shromáždění. V těch dnech se nesmí dělat žádná práce; smíte pouze připravit, co každý potřebuje k jídlu.

¹⁷Budete zachovávat svátek nekvašených chlebů, neboť právě toho dne jsem vyvedl vaše zástupy z Egypta. Tento den budete zachovávat ve všech svých pokoleních – to je věčné ustanovení. ¹⁸Od večera čtrnáctého dne prvního měsíce až do večera jedenadvacátého dne téhož měsíce budete jíst nekvašené chleby. ¹⁹Po sedm dní se ve vašich domech nenajde kvas. Kdokoli by jedl něco kvašeného, bude vyloučen z izraelské obce, ať to bude host anebo domácí. ²⁰Nebudete jíst nic kvašeného; ve všech svých příbytcích budete jíst nekvašené chleby.“

²¹Mojžíš tedy svolal všechny stařešiny Izraele a řekl jim: „Jděte, vezměte si ze stáda kus pro své rodiny a zabijte jej pro Hod beránka. ²²Pak vezměte svazek yzopu, namočte jej do misky s krví a tou krví potřete nadpraží i obě veřeje. Nikdo z vás nesmí až do rána vyjít ze dveří svého domu, ²³neboť Hospodin půjde bít Egypt. Když spatří nade dveřmi a na obou veřejích krev, mine Hospodin ty dveře a nedovolí zhoubci vejít do vašich domů a ranit vás.

²⁴Toto slovo dodržujte, neboť je to věčné ustanovení pro tebe i pro tvé syny. ²⁵Až přijdete do země, kterou vám Hospodin dá, jak zaslíbil, zachovávejte tento obřad. ²⁶Až se vás vaši synové zeptají: „Co pro vás tento obřad znamená?“ ²⁷odpovíte: „Pesach je oběť beránka Hospodinu, který v Egyptě ušetřil domy Izraelitů. Udeřil na Egypt, ale naše rodiny zachránil.““

Tehdy lid padl na kolena a klaněl se. ²⁸Synové Izraele šli a zachovali se přesně tak, jak Hospodin přikázal Mojžíšovi.

Veliká noc

²⁹O půlnoci pak Hospodin v egyptské zemi pobil všechny prvorozené – od prvorozeného syna faraonova, jenž měl sedět na jeho trůnu, až po prvorozeného syna vězně v žaláři, dokonce i všechno prvorozené z dobytka. ³⁰Té noci byl farao vzhůru, tak jako všichni jeho dvořané a všichni Egypťané. V Egyptě propukl hrozný nářek, neboť nebylo domu, kde by nebyl mrtvý.

³¹Té noci si dal zavolat Mojžíše a Árona. „Seberte se a jděte pryč od mého lidu – vy i ti vaši Izraelité!“ řekl jim. „Jděte a služte Hospodinu, jak jste žádali! ³²Vezměte si svůj brav i skot, jak jste žádali, jen už jděte! A požehnejte i mně.“

³³Egypťané pak lid pobízeli, aby urychlili jeho odchod ze země, neboť si říkali: „Všichni pomřeme!“ ³⁴Lid tedy vzal těsto, ještě než vykynulo, díže zabalil do šatů a nesl je na ramenou.

³⁵Synové Izraele se zachovali podle Mojžíšova slova a požádali Egypťany o stříbrné a zlaté šperky i o šaty. ³⁶Hospodin naklonil Egypťany k lidu tak příznivě, že jim vyhověli. Dočista Egypt obrali!

³⁷Synové Izraele pak vytáhli z Ramesesu do Sukotu – jen pěších mužů bylo asi 600 000, kromě žen a dětí. ³⁸Vyšlo s nimi také množství přimíšeného lidu a obrovské stádo bravu i skotu. ³⁹Z těsta, které vynesli z Egypta, pak napekli nekvašené chlebové placky, protože ještě nevykynulo. Byli totiž z Egypta vyhnáni a nemohli se zdržovat, takže si ani nepřipravili jídlo na cestu.

⁴⁰Pobyt synů Izraele v Egyptě trval 430 let. ⁴¹Právě toho dne, kdy uplynulo 430 let, vyšly všechny Hospodinovy zástupy z Egypta. ⁴²To je ta noc, kdy Hospodin držel stráž, aby je vyvedl z Egypta. To je ta noc, jež patří Hospodinu, noc, kdy všichni synové Izraele ve svých pokoleních budou držet stráž.

⁴³Hospodin Mojžíšovi a Áronovi řekl: „Toto jsou ustanovení o Hodu beránka:

Nesmí ho jíst žádný cizinec. ⁴⁴Každý otrok koupený za peníze ho smí jíst, bude-li obřezán. ⁴⁵Nesmí ho jíst přistěhovalec ani nádeník.

⁴⁶Musí být sněden v jednom domě – nic z jeho masa nevynesíš z domu ven. Nezlámete v něm jedinou kost. ⁴⁷Tak to bude činit celá izraelská obec.

⁴⁸Kdyby chtěl Hospodinův Hod beránka slavit přistěhovalec žijící u tebe, ať je u něj obřezán každý mužského pohlaví. Potom může přistoupit, aby jej slavil, a bude brán jako domácí. Žádný neobřezanec ho však jíst nesmí. ⁴⁹Pro domácího i hosta žijícího u vás bude platit stejný zákon.“

⁵⁰A všichni synové Izraele se zachovali přesně tak, jak Hospodin přikázal Mojžíšovi a Áronovi. ⁵¹Právě toho dne vyvedl Hospodin syny Izraele z egyptské země houf za houfem.

13

Zasvěcení prvorozených

¹Hospodin k Mojžíšovi znovu promluvil: ²„Zasvěť mi všechny prvorozené. Všechno, co mezi Izraelci otvírá lůno, jak z lidí,

tak z dobytka, je mé.“

³Mojžíš tedy lidu řekl: „Pamatuj na tento den, v němž jsi vyšel z Egypta, z domu otroctví, neboť Hospodin vás odtud vyvedl silou své ruky. Proto ať se nejí nic kvašeného. ⁴Dnes vycházíte, v měsíci avivu. ⁵Až tě Hospodin přivede do země Kananejců, Chetejců, Emorejců, Hivejců a Jebusejců, o níž přísahal tvým otcům, že ti ji dá, do země oplývající mlékem a medem, budete v tento měsíc konat tento obřad: ⁶Po sedm dní budeš jíst nekvašené chleby a sedmého dne bude Hospodinova slavnost. ⁷Po sedm dní se budou jíst nekvašené chleby. Nevyskytne se u tebe nic kvašeného, na celém tvém území se nevyskytne kvas.

⁸V ten den řekneš svým dětem: „To kvůli tomu, co pro mě udělal Hospodin, když jsem vycházel z Egypta.“ ⁹A budeš to mít jako znamení na své ruce a jako připomínku mezi svými očima, aby Hospodinův zákon zůstal ve tvých ústech, neboť Hospodin tě vyvedl z Egypta mocnou rukou. ¹⁰Proto zachovávej toto ustanovení v patřičný čas rok co rok.

¹¹Až tě Hospodin přivede do země Kananejců, kterou s přísahou zaslíbil tobě a tvým otcům, a až ti ji dá, ¹²tehdy oddělíš vše, co otvírá lůno, pro Hospodina. Samci z každého prvního vrhu tvého dobytka patří Hospodinu. ¹³Každého osla otvírajícího lůno však vyplatíš jehnětem; kdybys ho nemohl vyplatit, zlomíš mu vaz. Rovněž každého prvorozeného ze svých synů vyplatíš.

¹⁴Až se tě v budoucnu tvůj syn zeptá: „Co to znamená?“ odpovíš mu: „Hospodin nás vyvedl z Egypta, z domu otroctví, silou své ruky. ¹⁵Když nás farao neústupně odmítal propustit, pobil Hospodin v egyptské zemi všechno prvorozené – od

prvorozeného člověka až po prvorozené dobytče. Proto obětuji Hospodinu všechny samce otvírající lůno a každého prvorozeného ze svých synů vyplácím.¹⁶ Bude to jako znamení na tvé ruce a jako pásek na tvém čele, že nás Hospodin vyvedl z Egypta silou své ruky.“

Cesta mořem

¹⁷Když farao konečně lid propustil, Bůh je nevedl cestou přes filistínskou zem, ačkoli byla kratší. Bůh si totiž řekl: „Kdyby lid viděl, že hrozí válka, mohl by litovat a vrátit se do Egypta.“

¹⁸Bůh je tedy vedl oklikou, cestou přes poušť k Rudému moři. Synové Izraele vyšli z egyptské země v bojovém šiku. ¹⁹Mojžíš vzal s sebou Josefovy kosti, neboť ten zavázal syny Izraele přísahou: „Až k vám Bůh obrátí zřetel, vyneste odsud mé kosti s sebou!“

²⁰Vytáhli tedy ze Sukotu a utábořili se v Etamu na kraji pouště.

²¹Hospodin je ve dne předcházel v oblakovém sloupu, aby je vedl na cestě, a v noci v ohnivém sloupu, aby jim svítil. Tak mohli jít ve dne i v noci. ²²Oblakový sloup ve dne ani ohnivý sloup v noci se od lidu nikdy nevzdálil.

14

¹Hospodin promluvil k Mojžíšovi: ²„Mluv k synům Izraele, ať se obrátí a utáboří před Pi-chirottem, mezi Migdolem a mořem. Utábořte se u moře naproti Baal-cefonu. ³Farao si o synech Izraele pomyslí: ‚Zabloudili v zemi, sevřela je poušť!‘

⁴Tehdy posílím faraonovo odhodlání, takže je bude pronásledovat. Tehdy se na faraonovi a celém jeho vojsku oslavím a Egypťané poznají, že já jsem Hospodin.“

A tak se stalo. ⁵Když bylo egyptskému králi oznámeno, že lid

uprchl, srdce faraona i jeho dvořanů se obrátilo proti lidu. „Co jsme to udělali? Proč jsme Izrael propustili z otroctví?“ zvolali.

⁶Farao dal zapřáhnout do svého vozu a vzal s sebou svůj lid:

⁷vzal šest set vybraných vozů a všechny ostatní vozy Egypta a na každém tři jezdce. ⁸Hospodin posílil odhodlání egyptského krále faraona, aby pronásledoval Izraelity, kteří se opovážili odejít. ⁹Egyptané je pronásledovali – všechny faraonovy vozy, jeho jezdci i celé jeho vojsko – a dostihli je, když tábořili u moře u Pi-chirotu před Baal-cefonem.

¹⁰Když se farao přiblížil, synové Izraele pozvedli oči a hle, táhli na ně Egyptané! Izraelité samým strachem úpěli k Hospodinu.

¹¹Tehdy začali Mojžíšovi vyčítat: „Nebylo snad v Egyptě dost hrobů? Proč jsi nás odtud vyvedl? Abychom zemřeli na poušti? Cos nám to udělal? Proč jsi nás vyváděl z Egypta?”

¹²Neříkali jsme ti to už v Egyptě? Říkali jsme: Nech nás být, ať otročíme Egyptu! Otročit Egyptu bylo určitě lepší než zemřít na poušti!“

¹³Mojžíš lidu odpověděl: „Nebojte se! Zůstaňte stát a dívejte se, jak vás dnes Hospodin zachrání. Jak dnes vidíte Egyptány, tak je už nikdy neuvidíte. ¹⁴Hospodin bude bojovat za vás a vy budete mlčet.“

¹⁵Hospodin tehdy Mojžíšovi řekl: „Proč ke mně úpíš? Řekni synům Izraele, ať jdou dál. ¹⁶Zvedni svou hůl, napřáhni ruku k moři a rozděl je! Synové Izraele projdou skrz moře suchou nohou. ¹⁷Já sám zatím posílím odhodlání Egyptanů, takže vejdou do moře za vámi. Tehdy se oslavím na faraonovi a celém jeho vojsku, na jeho vozech i jeho jezdcích. ¹⁸Tehdy Egyptané poznají, že já jsem Hospodin – až se oslavím na

faraonovi i na jeho vozech a jezdcích.“

¹⁹Vtom se Boží anděl, který kráčel před izraelským táborem, pohnul a šel teď za nimi. Oblakový sloup, který byl před nimi, se totiž pohnul, postavil se za ně ²⁰a vstoupil mezi egyptský a izraelský tábor. Jedněm byl oblakem a tmou, ale druhým osvěčoval noc, a tak se jedni k druhým po celou noc nepřiblížili.

²¹Mojžíš pak napřáhl ruku nad moře a Hospodin se do moře opřel silným východním větrem. Ten vanul celou noc, až se z moře stala souš. Vody se rozestoupily ²²a synové Izraele prošli skrz moře suchou nohou. Vody jim byly stěnou po pravici i levici!

²³Egyptané je pronásledovali – všichni faraonovi koně, jeho vozy i jezdci – a tak za nimi vešli doprostřed moře. ²⁴K ránu pak Hospodin shlédl z ohnivého a oblakového sloupu na tábor Egyptanů a uvrhl egyptský tábor do zmatku. ²⁵Zadrhl jejich vozům kola, aby je museli těžce táhnout. Tehdy Egyptané vykřikli: „Utečme před Izraelem! Hospodin za ně bojuje proti Egyptu!“

²⁶Hospodin Mojžíšovi řekl: „Napřáhni ruku nad moře, ať se vody vrátí zpět – na Egyptany, na jejich vozy i jejich jezdce.“

²⁷Mojžíš tedy napřáhl ruku nad moře. Když nastalo ráno, moře se vrátilo na původní místo a Egyptané utíkali proti němu. Tak Hospodin vmetl Egyptany doprostřed moře. ²⁸Jak se vody vracely, pohřbily vozy i jezdce, celé faraonovo vojsko, jež vešlo za Izraelity do moře. Nezůstal z nich ani jeden.

²⁹Synové Izraele však prošli skrz moře suchou nohou a vody jim byly stěnou po pravici i levici. ³⁰Toho dne Hospodin zachránil Izrael z ruky Egyptanů; Izrael pak viděl egyptské

mrtvé na břehu moře. ³¹Izrael viděl velikou moc, kterou Hospodin prokázal na Egypťanech, a tak se lid bál Hospodina a uvěřil Hospodinu i jeho služebníku Mojžíšovi.

15

Mojžíšova píseň

¹Tehdy zpíval Mojžíš se syny Izraele tuto píseň Hospodinu:

„Zaspívám Hospodinu,
slavně se vyvýšil:
Koně i s jezdcem
smetl do moře!

²Má síla, má píseň je Hospodin,
to on se stal mým spasením.
Toto je můj Bůh a já ho chci chválit,
Bůh mého otce, chci ho velebit.

³Hospodin je udatný bojovník,
jeho jméno zní: Hospodin.

⁴Faraonovy vozy i s jeho vojskem
do moře svrhl,
nejlepší z jeho jezdců
v Rudém moři ztonuli.

⁵Propast je pohřbila,
jako kámen klesli do hlubin.

⁶Tvá pravice, Hospodine,
je velkolepá v moci,
tvá pravice, Hospodine,

nepřítele drtí!

⁷Svou mohutnou vznešeností
své protivníky ničíš.

Když vypouštíš svůj hněv,
jak strniště je sežehne!

⁸Dechem tvého chřípí
se vody nakupily,
proudy vod stály jako hromady,
v nitru moře ztuhly propasti.

⁹Nepřítel řekl: „Stíhat je budu, doženu je,
kořist uchvátím,
svou chtivost jimi nasytím,
vytasím meč, má ruka si je podrobí!“

¹⁰Svým dechem zavál jsi,
moře je přikrylo,
jak olovo klesli do mohutných vod.

¹¹Kdo je jako ty mezi bohy, Hospodine?
Kdo je jako ty – mohutný ve svatosti,
úžasný ve chvalách, konající divy?

¹²Napřáhl pravici,
země je pohltila.

¹³Lid, jež jsi vykoupil,
však láskou provázíš,
svou silou zvolna vedeš jej
až k příbytku své svatosti.

¹⁴Národy roztřesou se, až to uslyší,

filištínský lid úzkost zachvátí.

¹⁵Tehdy se zhrozí kmeny edomské,
moábských siláků se zmocní děs,
všichni obyvatelé Kanaánu už se potácí!

¹⁶Hrůza a strach je přepadne,
pro velikost paže tvé
zmlknou jak kámen,
než přejde tvůj lid, Hospodine,
než přejde lid, jež sis vytvořil.

¹⁷Přivedeš je a zasadíš
na hoře, jež je tvým dědictvím,
na místě, jež svým sídlem,
ó Hospodine, učiníš,
ve svatyni, kterou tvé ruce,
ó Pane, upevní!

¹⁸Hospodin bude kralovat
na věky věků.“

¹⁹Když faraonovi koně i s vozy a jezdci vešli do moře,
Hospodin je zavalil spoustou vod, ale synové Izraele prošli
prostředkem moře suchou nohou. ²⁰Áronova sestra,
prorokyně Miriam, tehdy vzala do ruky tamburínu a všechny
ženy s tamburínami šly za ní a tančily. ²¹Miriam jim
předzpěvovala:

„Zpívejte Hospodinu,
slavně se vyvýšil:

Koně i s jezdcem
smetl do moře!“

Hořkost

²²Když Mojžíš odvedl Izrael od Rudého moře, vydali se k poušti Šur. Tři dny šli pouští, aniž našli vodu. ²³Když potom přišli do Mary, nemohli místní vodu pít, neboť byla hořká. (A proto se jmenuje Mara, Hořkost.) ²⁴Tehdy lid reptal proti Mojžíšovi. „Co máme pít?“ říkali.

²⁵Mojžíš tedy volal k Hospodinu a Hospodin mu ukázal kus dřeva. Když jej hodil do vody, voda zesládla.

Tam dal Hospodin lidu ustanovení a řád a tam jej vyzkoušel.

²⁶Řekl: „Budeš-li opravdu poslouchat Hospodina, svého Boha, činit, co on považuje za správné, řídit se jeho příkázáními a zachovávat všechna jeho ustanovení, pak na tebe nedopustím žádnou nemoc, kterou jsem dopustil na Egypt – neboť já jsem Hospodin, tvůj lékař.“

²⁷A tak přišli do Elimu, kde bylo dvanáct vodních pramenů a sedmdesát palem; tam se utábořili u vody.

16

Chléb z nebe

¹Potom vytáhli z Elimu. V patnáctý den druhého měsíce po jejich odchodu z Egypta přišla celá izraelská obec na poušť Sin ležící mezi Elimem a Sinajem. ²Na poušti pak celá izraelská obec reptala proti Mojžíšovi a Áronovi. ³Synové Izraele před nimi naříkali: „Proč jsme jen nezemřeli Hospodinovou rukou v Egyptě? Tam jsme sedávali nad hrnci masa a jídali chléb do sytosti! Vy jste nás ale odvedli sem na poušť, jen abyste celé

toto shromáždění umořili hladem!“

⁴Tehdy Hospodin Mojžíšovi řekl: „Hle, nechám na vás pršet chléb z nebe! Lid bude každý den vycházet a sbírat, kolik potřebují na ten den. Vyzkouším, zda budou žít podle mých pokynů, či nikoli. ⁵Až budou šestého dne připravovat, co přinesli, ukáže se, že je toho dvakrát více, než kolik nasbírají každý den.“

⁶Mojžíš a Áron tedy mluvili ke všem synům Izraele: „Večer poznáte, že vás z Egypta vyvedl Hospodin, ⁷a ráno spatříte Hospodinovu slávu, neboť slyšel vaše reptání proti Hospodinu. Vždyť kdo jsme my, že reptáte proti nám?“

⁸Mojžíš pokračoval: „Až vám Hospodin dá večer k jídlu maso a ráno chléb do sytosti, poznáte, že Hospodin slyšel vaše reptání proti němu. Kdo jsme my? Nereptáte proti nám, ale proti Hospodinu!“

⁹Potom Mojžíš řekl Áronovi: „Řekni celé izraelské obci: ‚Přistupte před Hospodina, neboť slyšel vaše reptání.‘“ ¹⁰A tak Áron mluvil k izraelské obci, a když se obrátili k poušti, hle, v oblaku se tam ukázala Hospodinova sláva.

¹¹Hospodin promluvil k Mojžíšovi: ¹²„Slyšel jsem reptání synů Izraele. Řekni jim: ‚Za soumraku budete jíst maso a ráno se nasytíte chlebem, abyste poznali, že já jsem Hospodin, váš Bůh.‘“

¹³Když nastal večer, přiletěly křepelky a zasypaly tábor. Ráno pak okolo tábora padala rosa. ¹⁴A když rosa přestala padat, hle, na poušti leželo cosi jako drobné lupínky, cosi jako drobné jíní na zemi. ¹⁵Když to synové Izraele spatřili, říkali jeden druhému: Man-hu („Co je to?“). Opravdu nevěděli, co to je.

Mojžíš jim řekl: „To je ten chléb, který vám Hospodin dal za pokrm. ¹⁶Hospodin přikázal toto: ‚Nasbírejte si, kolik kdo potřebuje k jídlu, omer na osobu. Vezměte pro každého, koho máte ve stanu.‘“

¹⁷Synové Izraele tak tedy učinili a nasbírali někdo více, někdo méně. ¹⁸Potom to měřili po omeru. Kdo nasbíral hodně, tomu nepřebylo, a kdo málo, neměl nedostatek. Každý nasbíral, kolik potřeboval k jídlu.

¹⁹Mojžíš jim řekl: „Ať si z toho nikdo nenechává na zítřek!“

²⁰ale oni Mojžíše neposlechli. Někteří si něco nechali na zítřek, a to jim zčervivělo a zasmrádlo. Mojžíš se proto na ně hněval.

²¹A tak to sbírali každé ráno, kolik kdo potřeboval k jídlu (ve slunečním záru se to totiž rozpouštělo). ²²Šestého dne se pak stalo, že toho pokrmu nasbírali dvakrát více – dva omery na osobu. Všichni vůdcové obce tedy přišli a oznámili to Mojžíšovi. ²³Ten jim řekl: „To je to, o čem Hospodin mluvil. Zítra bude den odpočinku, svatá sobota pro Hospodina. Napečte, co se má péci, a uvařte, co se má vařit. Všechno, co zbude, si nechte do zásoby na zítřek.“

²⁴A tak si to nechali na zítřek, jak Mojžíš přikázal, a nezasmrádlo to ani v tom nebyli červi. ²⁵Tehdy Mojžíš řekl: „Snězte to dnes, neboť dnes je Hospodinova sobota; dnes na poli nic nenajdete. ²⁶Šest dní budete sbírat, ale sedmého dne, v sobotu, nic nebude.“

²⁷Sedmého dne pak někteří z lidu vyšli sbírat, ale nic nenašli.

²⁸Tehdy Hospodin Mojžíšovi řekl: „Jak dlouho budete odmítat zachovávat má přikázání a mé pokyny? ²⁹Nechápete, že vám sobotu dal Hospodin? Proto vám on sám dává šestého dne chléb na dva dny. Každý zůstaňte, kde jste. V sedmý den ať

nikdo nevychází.“³⁰ A tak lid sedmého dne odpočíval.

³¹Dům Izraele pak ten pokrm nazval mana. Byl jako semeno koriandru, bílý, a chutnal jako medový koláč.

³²Mojžíš řekl: „Hospodin přikázal toto: Naber toho jeden omer, ať je to uchováno pro všechna vaše pokolení. Ať vidí pokrm, jímž jsem vás krmil na poušti, když jsem vás vyvedl z Egypta.“

³³Áronovi pak Mojžíš řekl: „Vezmi džbán, naplň jej omerem many a postav jej před Hospodina, ať je to uchováno pro všechna vaše pokolení.“³⁴ A tak jej Áron postavil před Truhlou svědectví, aby to bylo uchováno, jak Hospodin přikázal Mojžíšovi.

³⁵Synové Izraele jedli manu čtyřicet let, dokud nevešli do země, v níž měli bydlet; tu manu jedli, dokud nepřišli k hranicím kanaánské země.

³⁶(Omer je desetina efy.)

17

Voda ze skály

¹Celá izraelská obec potom podle Hospodinova rozkazu vytáhla z pouště Sin na další cestu. Když se však utábořili v Refidimu, nebyla tam voda, aby lid mohl pít. ²Začali tedy na Mojžíše dotírat: „Dejte nám vodu, ať máme co pít!“ Mojžíš jim řekl: „Proč na mě dotíráte? Proč pokoušíte Hospodina?“

³A tak tam lid žíznil po vodě a reptal proti Mojžíšovi. „Proč jsi nás vyvedl z Egypta?“ vyčítali mu. „Abys nás i s našimi syny a dobyt看kem umořil žízní?!“

⁴Mojžíš tedy volal k Hospodinu: „Co mám s tímto lidem dělat? Za chvíli mě ukamenují!“

⁵Hospodin Mojžíšovi řekl: „Vyjdi před lid a vezmi s sebou některé z izraelských stařešinů. Vezmi s sebou i svou hůl, kterou jsi udeřil do Nilu, a jdi. ⁶Pohleď, já budu stát před tebou tam na té skále, na Orébu. Udeř do skály a vyjde z ní voda, aby lid měl co pít.“ A Mojžíš to před očima izraelských stařešinů učinil.

⁷To místo pak pojmenoval Massa a Meriba, Pokušení a Svár, kvůli dotírání synů Izraele a proto, že pokoušeli Hospodina slovy: „Je mezi námi Hospodin, nebo ne?“

Boj s Amalekem

⁸Potom přitáhl Amalek a bojoval v Refidimu s Izraelem.

⁹Mojžíš tenkrát řekl Jozuovi: „Vyber si muže a vytáhni s nimi do boje proti Amalekovi. Já se zítra postavím na vrchol pahorku a budu mít v ruce Boží hůl.“

¹⁰Jozue udělal, jak mu Mojžíš řekl, a bojoval s Amalekem. Mojžíš, Áron a Hur zatím vystoupili na vrchol pahorku. ¹¹A dokud Mojžíš držel ruku zvednutou, vítězil Izrael, jakmile však ruku nechával klesnout, vítězil Amalek. ¹²Když pak už Mojžíšovi ztěžkly ruce, vzali kámen, přistrčili ho pod něj a on si na něj sedl. Áron a Hur mu pak podpírali ruce každý z jedné strany, takže jeho ruce zůstaly na místě až do západu slunce.

¹³Tak Jozue porazil Amaleka i jeho lid mečem.

¹⁴Hospodin potom Mojžíšovi řekl: „Zapiš to na památku do knihy a vštěpuj Jozuovi, že Amalekovu památku naprosto vyhladím zpod nebe.“

¹⁵Tedy Mojžíš postavil oltář a nazval jej „Hospodin je má

korouhev.“ ¹⁶Řekl totiž: „Ruka nad Hospodinovým trůnem dosvědčuje Hospodinův boj proti Amalekovi až do posledního pokolení.“

18

Jetrova rada

¹Mojžíšův tchán, midiánský kněz Jetro, se doslechl o všem, co Bůh učinil pro Mojžíše a pro svůj lid Izrael, totiž že Hospodin vyvedl Izrael z Egypta.

²Poté, co Mojžíš odeslal svou ženu Siporu, vzal ji jeho tchán Jetro k sobě ³spolu s jejími dvěma syny. První se jmenoval Geršom, Přistěhovelec, neboť Mojžíš řekl: „Byl jsem přistěhovalcem v cizí zemi.“ ⁴Druhý se jmenoval Eliezer, Boží pomoc, neboť řekl: „Bůh mého otce mi přispěl na pomoc; zachránil mě před faraonovým mečem.“

⁵Mojžíšův tchán Jetro tedy přišel s jeho syny a manželkou na poušť, kde Mojžíš tábořil u Boží hory. ⁶Vzkázal Mojžíšovi: „Já, tvůj tchán Jetro, jdu k tobě s tvou manželkou a oběma jejími syny.“

⁷Mojžíš vyšel svému tchánovi vstříc, poklonil se a políbil ho. Když se jeden druhého vyptali, jak se jim daří, vešli do stanu.

⁸Tam Mojžíš vyprávěl svému tchánovi o všem, co Hospodin kvůli Izraeli učinil faraonovi a Egyptanům, i o všech útrapách, které je potkaly na cestě, a jak je Hospodin pokaždé vysvobodil.

⁹Jetro se radoval ze všeho dobrodiní, jež Hospodin Izraeli prokázal, když je vysvobodil z ruky Egyptanů. ¹⁰Jetro tenkrát řekl: „Požehnán buď Hospodin, jenž vás vysvobodil z ruky Egyptanů, z ruky faraona! ¹¹Nyní jsem poznal, že Hospodin je

větší než všichni bohové – vždyť vysvobodil svůj lid z moci Egypťanů, kteří je pyšně ponižovali.“¹² Mojžíšův tchán Jetro pak přinesl Bohu zápalnou oběť a připravil obětní hody. Přišel také Áron a všichni izraelští stařešinové a hodovali s Mojžíšovým tchánem před Bohem.

¹³Druhého dne se Mojžíš posadil, aby soudil lid, a lid stál před ním od rána až do večera. ¹⁴Když Mojžíšův tchán viděl, co všechno Mojžíš dělá pro lid, řekl: „Co to s lidem děláš? Proč ty sám sedíš a všechen lid stojí od rána do večera před tebou?“

¹⁵Mojžíš mu odpověděl: „Lid se ke mně přichází ptát Boha.

¹⁶Když mají nějakou nesnáz, přijdou ke mně a já soudím mezi stranami a oznamuji Boží ustanovení a pokyny.“

¹⁷Mojžíšův tchán mu řekl: „To, co děláš, není dobré.“¹⁸Úplně se vyčerpáš – ty i tento lid, který je s tebou. Ten úkol je nad tvé síly, sám jej nezvládneš. ¹⁹Proto mě teď poslechni, poradím ti a Bůh bude s tebou: Ty zastupuj lid před Bohem a přinášej k němu nesnadné věci. ²⁰Vysvětluj lidu ustanovení a pokyny a oznamuj jim, kudy mají jít a co mají dělat. ²¹Vyhlédni si také ze všeho lidu schopné a bohobojné muže, věrné muže, kteří nenávidí úplatky. Ty nad nimi ustanov jako správce nad tisíci, nad sty, nad padesáti a deseti. ²²Oni ať běžně soudí lid. Každou větší věc ať přednesou tobě, ale každou menší věc ať soudí sami. Ulehči si, oni ponesou břemeno s tebou! ²³Uděláš-li to, budeš moci obstát, až ti Bůh dá další příkazy. Také všechen tento lid dojde na své místo v pokoji.“

²⁴Mojžíš tedy svého tchána poslechl a udělal všechno, co mu řekl. ²⁵Mojžíš vybral schopné muže z celého Izraele a ustanovil je za vůdce lidu, za správce nad tisíci, nad sty, nad padesáti a deseti. ²⁶Ti běžně soudili Izrael; těžší věci přednášeli

Mojžíšovi, ale každou menší věc soudili sami.

²⁷Potom Mojžíš svého tchána propustil a ten odešel do své země.

SMLOUVA NA SINAJI

19

Budete mým lidem

¹Přesně tři měsíce po vyjití z Egypta přišli synové Izraele na poušť Sinaj. ²Když totiž vytáhli z Refidimu, přišli na poušť Sinaj a tam postavili tábor. Izrael se utábořil naproti hoře.

³Mojžíš pak vystoupil k Bohu a Hospodin na něj z té hory zavolal: „Toto promluvíš k domu Jákobovu a oznámíš synům Izraele: ⁴„Sami jste viděli, co jsem učinil Egyptánům a jak jsem vás nesl na orlích křídlech, abych vás přivedl k sobě. ⁵Nyní tedy, budete-li opravdu poslouchat můj hlas a zachovávat mou smlouvu, budete mi zvláštním pokladem jako žádný jiný lid. Ano, celý svět patří mně, ⁶ale vy mi budete královstvím kněží a svatým národem.“ Toto jsou slova, která promluvíš k synům Izraele.“

⁷Mojžíš se vrátil, svolal stařešiny z lidu a předložil jim všechna tato slova, jež mu Hospodin přikázal. ⁸Všechn lid mu společně odpověděl: „Budeme dělat vše, co Hospodin řekl!“ a Mojžíš vyřídil slova lidu Hospodinovi.

⁹Hospodin Mojžíšovi řekl: „Hle, já k tobě přijdu v hustém oblaku, aby lid slyšel, jak s tebou mluvím, a aby i tobě věřil navěky.“ Mojžíš pak Hospodinu opět vyřídil slova lidu.

¹⁰Hospodin Mojžíšovi řekl: „Jdi k lidu a dnes i zítra je posvěcuj.

Ať si vyperou šaty ¹¹a připraví se na třetí den, neboť třetího dne Hospodin sestoupí před očima všeho lidu na horu Sinaj.

¹²Vyomezíš lidu hranice ze všech stran a řekneš: „Neopovažujte se vystoupit na horu nebo se jen dotknout jejího okraje.

Každý, kdo se dotkne hory, musí zemřít, ¹³ovšem bez doteku lidské ruky. Bude ukamenován nebo zastřelen šípem. Ať už to bude zvíře nebo člověk, nesmí zůstat naživu.‘ Na horu budou smět vystoupit, teprve až zazní dlouhé troubení rohu.“

¹⁴Mojžíš tedy sestoupil z hory k lidu, posvětil je a oni si vyprali šaty. ¹⁵Řekl lidu: „Připravte se na třetí den; vyvarujte se manželského styku.“

¹⁶Ráno třetího dne pak nastalo hřmění a blýskání. Nad horou se objevil těžký oblak a znělo mocné troubení rohu. Všechen lid v táboře se třásl. ¹⁷Mojžíš vyvedl lid z tábora vstříc Bohu a lid se postavil při úpatí hory. ¹⁸Hora Sinaj byla celá zahalena kouřem, neboť na ni Hospodin sestoupil v ohni. Stoupal z ní dým jako z pece a celá hora se mohutně otřásala. ¹⁹Troubení rohu sílilo stále více, Mojžíš mluvil a Bůh mu odpovídal hromovým hlasem.

²⁰Hospodin sestoupil na vrchol hory Sinaj. Hospodin zavolal Mojžíše na vrchol hory a ten tam vystoupil. ²¹Hospodin Mojžíšovi řekl: „Jdi dolů a varuj lid, ať se nepokoušejí proniknout k Hospodinu, aby ho spatřili. Mnoho by jich padlo.

²²Také kněží, kteří přistupují k Hospodinu, ať se posvětí, aby se na ně Hospodin neobořil.“

²³„Lid nemůže vystupovat na horu Sinaj,“ odpověděl Mojžíš Hospodinu. „Sám jsi nás přece varoval slovy: ‚Ohranič horu a posvěť ji.‘“

²⁴„Jdi dolů!“ opakoval Hospodin. „Potom se vrátíš nahoru

spolu s Áronem. Kněží ani lid ať se však nepokoušejí proniknout vzhůru k Hospodinu, aby se na ně neobořil.“

²⁵Mojžíš tedy sestoupil k lidu a řekl jim to.

20

Deset přikázání

¹Bůh promluvil všechna tato slova:

²„Já jsem Hospodin, tvůj Bůh, který tě vyvedl z Egypta, z domu otroctví.

³Neměj žádné bohy kromě mne.

⁴Nevytvářej si modly v podobě čehokoli nahoře na nebi, dole na zemi nebo ve vodách pod zemí. ⁵Neklaň se jim a nesluž jim, neboť já Hospodin, tvůj Bůh, jsem Bůh žárlivě milující.

Trestám nepravost otců na synech do třetího i čtvrtého pokolení těch, kdo mě nenávidí, ⁶a prokazují milosrdenství tisícům pokolení těch, kdo mě milují a zachovávají má přikázání.

⁷Neužívej jméno Hospodina, svého Boha, nadarmo, neboť toho, kdo by užil jeho jména nadarmo, Hospodin neponechá bez trestu.

⁸Pamatuj na sobotní den, aby ti byl svatý. ⁹Šest dní budeš pracovat a dělat všechnu svou práci, ¹⁰ale sedmý den je dnem odpočinku, zasvěceným Hospodinu, tvému Bohu. Nebudeš dělat žádnou práci – ty, tvůj syn ani tvá dcera, tvůj otrok ani tvá děvečka, tvé dobytče ani přistěhovalec ve tvých branách.

¹¹V šesti dnech totiž Hospodin učinil nebe i zemi, moře a všechno, co je v nich, ale sedmého dne odpočinul. Proto Hospodin požehnal sobotní den a posvětil jej.

¹²Cti svého otce i matku, ať jsi dlouho živ na zemi, kterou ti dává Hospodin, tvůj Bůh.

¹³Nezabíjej.

¹⁴Necizolož.

¹⁵Nekrad'.

¹⁶Nelži o svém bližním.

¹⁷Nezávid' svému bližnímu jeho dům. Nezávid' svému bližnímu jeho manželku, jeho otroka, jeho děvečku, jeho býka ani osla – nezávid' svému bližnímu vůbec nic.“

¹⁸Když všechen lid viděl a slyšel to hřmění a blýskání, troubení rohu a dýmající horu, třásl se strachy. Přesunuli se opodál ¹⁹a řekli Mojžíšovi: „Mluv s námi ty a budeme poslouchat, ale ať s námi nemluví Bůh, ať nezemřeme!“

²⁰Mojžíš lidu odpověděl: „Nebojte se. Bůh přišel proto, aby vás vyzkoušel a abyste ho měli v úctě, abyste nehřešili.“

²¹Lid tedy zůstal stát opodál, zatímco Mojžíš přistoupil k mračnu, v němž byl Bůh.

Nic mi nepostavíte naroveň

²²Hospodin Mojžíšovi řekl: „Takto promluvíš k synům Izraele: Sami jste viděli, že jsem s vámi mluvil z nebe. ²³Nic mi nepostavíte naroveň: neuděláte si bohy ze stříbra ani bohy ze zlata.

²⁴Uděláš mi pouze hliněný oltář a na něm budeš obětovat své zápalné a pokojné oběti, svůj brav i skot. Na každém místě, kde nechám připomínat své jméno, k tobě přijdu a požehnám ti. ²⁵Jestliže mi uděláš kamenný oltář, nestav jej z tesaných kamenů; dotkneš-li se jej dlátem, znesvětiš jej. ²⁶Také

nebudeš k mému oltáři vystupovat po stupních, aby se při tom neodkryla tvá nahota.

21

¹A toto jsou zákony, které jim předložíš:“

Otroctví a svoboda

²„Když koupíš hebrejského otroka, ať u tebe slouží šest let, ale sedmého roku ať zadarmo odejde na svobodu. ³Jestliže přijde sám, odejde sám; jestliže měl ženu, odejde s ním i jeho žena.

⁴Jestliže mu jeho pán dal ženu a ta mu porodila syny nebo dcery, zůstane žena s dětmi u svého pána a on odejde sám.

⁵Jestliže ale otrok prohlásí: „Miluji svého pána, svou ženu a své syny, nechci odejít na svobodu,“ ⁶pak ho jeho pán přivede před Boha; přivede ho ke dveřím nebo k veřeji, probodne mu ucho šídlem a on zůstane navždy jeho otrokem.

⁷Když někdo prodá svou dceru jako děvečku, ta pak neodejde na svobodu, jako odcházejí otroci. ⁸Jestliže se znelíbí svému pánu, který si ji vybral, nechá ji vykoupit. Nesmí ji však podvést tím, že by ji prodal cizincům. ⁹Jestliže ji vybral pro svého syna, bude se k ní chovat jako k dceři. ¹⁰Jestliže si vezme další ženu, nesmí tu první zkrátit na stravě, oděvu ani na manželském styku. ¹¹Jestliže jí toto trojí nesplní, bude od něj moci odejít zadarmo, bez výkupného.“

Hrdelní zločiny

¹²„Kdo udeří člověka tak, že zemře, musí zemřít. ¹³Pokud mu však neukládal o život, ale Bůh ho vydal do jeho ruky, určím ti místo, kam bude moci utéct.

¹⁴Kdo se opováží úkladně zavraždit svého bližního, takového

odtrhneš i od mého oltáře, aby zemřel.

¹⁵Kdo udeří svého otce nebo matku, musí zemřít.

¹⁶Kdo unese člověka, musí zemřít, ať už byl dotyčný prodán anebo nalezen v jeho držení.

¹⁷Kdo by zlořečil svému otci nebo matce, musí zemřít.“

Ublížení na těle

¹⁸„Když při potyčce jeden muž udeří druhého kamenem nebo pěstí a ten nezemře, ale klesne na lůžko ¹⁹a potom vstane a bude moci chodit venku o holi, bude ten, kdo ho udeřil, zproštěn trestu. Uhradí mu jen ušlý zisk a náklady na léčení.

²⁰Když někdo udeří svého otroka nebo děvečku holí tak, že mu zemře pod rukou, musí být dotyčný pomstěn. ²¹Jestliže však zůstane naživu den nebo dva, nebude pomstěn, neboť je jeho majetkem.

²²Když se budou muži prát a uhodí těhotnou ženu tak, že z ní vyjde plod, ale k dalšímu ublížení nedojde, musí pachatel zaplatit pokutu, jakou mu uloží manžel té ženy; zaplatí podle rozhodnutí soudců. ²³Jestliže však dojde k ublížení, musíš dát život za život, ²⁴oko za oko, zub za zub, ruku za ruku, nohu za nohu, ²⁵spáleninu za spáleninu, ránu za ránu, podlitinu za podlitinu.

²⁶Když někdo udeří svého otroka nebo děvečku do oka tak, že oko poškodí, propustí je za to oko na svobodu. ²⁷Jestliže vyrazí svému otroku nebo děvečce zub, propustí je na svobodu za ten zub.

²⁸Když býk potrká muže nebo ženu tak, že zemřou, musí být ten býk ukamenován a jeho maso se nebude jíst; majitel toho býka pak bude bez viny. ²⁹Jestliže ale byl ten býk trkavý už od

dřívějška a jeho majitel byl varován, ale nehlídal ho a ten býk zabije muže nebo ženu, bude býk ukamenován a zemře i jeho majitel. ³⁰Jestliže mu bude uloženo výkupné, dá výplatou za svůj život vše, co mu bude uloženo. ³¹Ať už býk potrká něčího syna nebo dceru, bude s ním naloženo podle téhož zákona. ³²Jestliže býk potrká otroka nebo děvečku, dá majitel jejich pánu ³⁰šekelů stříbra a býk bude ukamenován.“

Škody a krádeže

³³„Když někdo odkryje jámu nebo ji vykope a nepřikryje a spadne do ní býk nebo osel, ³⁴vyrovná se majitel té jámy s jeho majitelem: dá mu peníze a mrtvé zvíře si nechá.

³⁵Když něčí býk potrká sousedova býka tak, že pojde, prodají živého býka a peníze za něj si rozdělí napůl; také o mrtvé zvíře se rozdělí napůl. ³⁶Pokud se však vědělo, že býk byl trkavý již od dřívějška, ale jeho majitel ho nehlídal, musí nahradit býka za býka a toho mrtvého si nechá.

³⁷Když někdo ukradne býka nebo beránka a zabije ho nebo prodá, nahradí býka pěti dobytčaty a beránka čtyřmi ovce.

22

¹Jestliže bude zloděj přistižen při vloupání a bude udeřen tak, že zemře, nebude ten, kdo ho udeřil, vinen prolitou krví.

²Jestliže se to však stane za bílého dne, bude prolitou krví vinen.

Zloděj musí nahradit škodu. Jestliže nemá čím, bude za svou krádež prodán. ³Jestliže se u něj to, co ukradl, najde živé – ať býk, osel nebo beránek – nahradí to dvojnásobně.

⁴Když někdo spase pole nebo vinici tím, že nechá svůj dobytek, aby se pásł na cizím poli, nahradí to tím nejlepším ze

svého pole a ze své vinice.

⁵Když vypukne oheň a zachvátí křoví, takže shoří stoh nebo stojící obilí nebo celé pole, musí ten, kdo požár způsobil, nahradit škodu.

⁶Když někdo svěří svému bližnímu do úschovy peníze nebo cenné předměty a bude to z domu toho muže ukradeno, jestliže bude zloděj nalezen, nahradí to dvojnásobně. ⁷Jestliže zloděj nalezen nebude, přivedou majitele domu před Boha, aby odpřísáhl, že nevztáhl ruku na majetek svého bližního. ⁸V každé majetkové při, půjde-li o býka, osla nebo beránka, o plášť nebo o jakoukoli ztracenou věc, kterou by někdo označil za svou, ať přijde spor obou stran před Boha. Koho Bůh označí za viníka, ten dá svému bližnímu dvojnásobnou náhradu.

⁹Když někdo svěří svému bližnímu do opatrování osla, býka, beránka nebo jakékoli zvíře a ono beze svědků pojde nebo zchromne nebo bude odehnáno, ¹⁰rozsoudí je přísaha při Hospodinu, že nevztáhli ruku na majetek svého bližního. Majitel přísahu přijme a k náhradě nedojde. ¹¹Jestliže to však bylo ukradeno, majitel dostane náhradu. ¹²Jestliže bylo rozsápáno, ať přinesou důkaz; rozsápané se nahrazovat nebude.

¹³Když si někdo od svého bližního vypůjčí zvíře a ono zchromne nebo pojde, když u toho nebude jeho majitel, musí je nahradit. ¹⁴Jestliže u toho majitel bude, k náhradě nedojde. Jestliže bylo najaté, je to zahrnuto v ceně.“

Bud'te svatí

¹⁵„Když někdo svede nezasnoubenou pannu a vyspí se s ní, musí za ni zaplatit věno a vzít si ji za ženu. ¹⁶Jestliže mu ji

dívčin otec odmítne dát, musí mu svůdce odvážit stříbro ve výši panenského věna.

¹⁷Čarodějníci nenech naživu.

¹⁸Kdokoli by obcoval se zvířetem, musí zemřít.

¹⁹Kdo by obětoval jakýmkoli bohům kromě samotného Hospodina, propadne klatbě.

²⁰Přistěhovalci neubližuj ani ho neutiskuj – vždyť jste sami byli přistěhovalci v Egyptě!

²¹Nikdy neubližuj vdově ani sirotku. ²²Budeš-li jim nelítostně ubližovat, věz, že ke mně budou volat a já jejich volání jistě vyslyším. ²³Vzplanu hněvem a pobiji vás mečem, takže z vašich žen budou vdovy a z vašich dětí sirotci.

²⁴Jestliže půjčíš peníze někomu z mého lidu, chudákovi, který je s tebou, nechovej se k němu jako lichvář, neukládej mu úrok. ²⁵Jestliže vezmeš do zástavy plášť svého bližního, vrať mu ho do západu slunce. ²⁶Vždyť je to jeho jediná příkrývka, tím pláštěm přikrývá svou nahotu! V čem by spal? Až ke mně bude volat, vyslyším jej, neboť jsem milostivý.

²⁷Nerouhej se Bohu a vůdci svého lidu nespílej.

²⁸Neváhej se podělit o úrodu, o víno a olej ze svého lisu. Svého prvorozeného syna odevzdej mně. ²⁹Právě tak nalož se svým skotem a bravem: sedm dní zůstane u matky, osmého dne jej dáš mně.

³⁰Buďte pro mě svatí. Nejezte maso zvířete rozsápaného na poli. Hodte je psu.“

Spravedlnost pro všechny

¹„Neroznášej pomluvy. Nepomáhej darebákovi křivým svědectvím.

²Nepřikláněj se k většině v žádné špatnosti. Nevypovídej u soudu pod vlivem většiny. ³Nestraň ani chudákovi v jeho při.

⁴Když narazíš na býka svého nepřítele nebo na jeho osla, který zabloudil, poctivě mu jej přiveď zpátky. ⁵Když uvidíš osla někoho, kdo tě nenávidí, jak leží pod svým břemenem, neopouštěj ho! Ochotně mu jej pomoz vyprostit.

⁶Nepřekrucuj právo v ubožákově při. ⁷Nezabývej se lživým obviněním. Nedopusť smrt nevinného, poctivého člověka a neospravedlňuj darebáka.

⁸Nepřijímej úplatek, neboť úplatek zaslepuje i vidoucí a převrací i slova poctivých.

⁹Neutiskuj přistěhovalce – vy sami jste přece poznali život přistěhovalců, když jste žili v Egyptě!“

Sobota

¹⁰„Šest let osívej svou zem a shromažďuj její úrodu.

¹¹Sedmého roku ji ale nech ležet ladem, aby se najedli ubožáci z tvého lidu. Co zbude po nich, spase polní zvěř. Právě tak nalož se svou vinicí a svým olivovím.

¹²Šest dní dělej svou práci, ale sedmého dne přestaň, aby si tvůj býk i osel odpočinul a tvůj otrok i námezdník nabrali dech.

¹³Dbejte na všechno, co jsem vám řekl. Jména cizích bohů nezmiňujte; ať se ze tvých úst ani neozvou.“

Výroční slavnosti

¹⁴ „Třikrát ročně mi budeš slavit slavnost.

¹⁵ Zachovávej Slavnost nekvašených chlebů. Po sedm dní jez nekvašené chleby, jak jsem ti přikázal, v určený čas měsíce avivu, neboť v něm jsi vyšel z Egypta.

Nikdo ať se přede mnou neukáže s prázdnou.

¹⁶ Zachovávej Slavnost žní, kdy sklidiš prvotiny své práce, prvotiny toho, co jsi zasel na poli.

Zachovávej Slavnost dožínek na konci roku, když z pole sklidiš plody své práce.

¹⁷ Třikrát za rok ať se každý, kdo je u tebe mužského pohlaví, ukáže před Hospodinem, svým Pánem.

¹⁸ Neobětuj krev mé oběti s čímkoli kvašeným.

Z tuku mé slavnostní oběti ať do rána nic nezbude.

¹⁹ Nejlepší prvotiny své země přines do domu Hospodina, svého Boha.

Nevař kůzle v mléce jeho matky.“

Posílám před tebou anděla

²⁰ „Hle, posílám před tebou anděla, aby tě opatroval na cestě a přivedl tě na místo, které jsem připravil. ²¹ Měj ho ve vážnosti a poslouvej ho, nepopouzej ho. Neodpustí totiž vaše provinění – vždyť v něm přebývá mé jméno! ²² Budeš-li jej však opravdu poslouchat a činit vše, co říkám, budu nepřítelem tvých nepřátel a protivníkem tvých protivníků.

²³ Můj anděl půjde před tebou a přivede tě k Emorejčům, Chetejčům, Perizejčům, Kananejčům, Hivejčům a Jebusejčům. Až je vyhladím, ²⁴ nebudeš se klanět jejich bohům, sloužit jim ani se chovat podle jejich zvyklostí, ale naprosto je zničíš a

jejich posvátné sloupy roztříštíš na kusy. ²⁵Budete sloužit Hospodinu, svému Bohu, a on požehná tvému chlebu i tvé vodě. Z tvého středu odejmu nemoc. ²⁶Ve tvé zemi nebude ženy, která by potratila nebo byla neplodná. Obdařím tě dlouhým životem.

²⁷Pošlu před tebou svou hrůzu. Každý národ, k němuž přijdeš, rozvrátím. Všechny tvé nepřátele obrátím před tebou na útěk.

²⁸Pošlu před tebou také sršně, aby před tebou vyhnali Hivejce, Kananejce i Chetejce. ²⁹Nevyženu je před tebou v jednom roce, aby země nezpustla a nerozmnožila se proti tobě divoká zvěř. ³⁰Budu je před tebou vyhánět postupně, dokud se nerozplodíš a nebudeš moci převzít zem do dědictví.

³¹Vytyčím tvé hranice od Rudého moře až ke Středoziemnímu moři a od pouště až k řece Eufrat, neboť vydám obyvatele země do vašich rukou, takže je před sebou vyženeš.

³²Nevstupuj s nimi ani s jejich bohy do smlouvy. ³³Nebudou smět bydlet ve tvé zemi, aby tě nesvedli k hříchu proti mně. Kdybys sloužil jejich bohům, octl by ses v pasti.“

24

Uzavření smlouvy

¹Potom řekl Mojžíšovi: „Vystup k Hospodinu. Ty, Áron, Nádab, Abihu a sedmdesát izraelských stařešinů se budete zdálky klanět. ²K Hospodinu však přistoupí jen Mojžíš, oni ať se nepřibližují. Také lid ať nevystupuje spolu s ním.“

³Když pak Mojžíš přišel a přednesl lidu všechna Hospodinova slova a všechny zákony, všechen lid odpověděl jedním hlasem: „Budeme dělat vše, co Hospodin řekl!“

⁴Mojžíš pak všechna Hospodinova slova zapsal. Časně ráno

vstal a postavil pod horou oltář a dvanáct památných sloupů podle dvanácti izraelských kmenů. ⁵Izraelské mládence pak poslal, aby přinášeli zápalné oběti a obětovali Hospodinu býčky jako pokojné oběti. ⁶Mojžíš vzal polovinu krve, nalil ji do misek a tou polovinou krve pokropil oltář. ⁷Vzal také Knihu smlouvy a předčítal ji lidu. Ten řekl: „Budeme dělat vše, co Hospodin řekl. Budeme poslušní.“

⁸Mojžíš tedy vzal zbytek krve a pokropil lid se slovy: „Hle, krev smlouvy, kterou s vámi Hospodin uzavírá na základě všech těchto slov.“

⁹Mojžíš, Áron, Nádab, Abihu a sedmdesát izraelských stařešinů pak vystoupilo na horu ¹⁰a spatřili Boha Izraele. Pod jeho nohama bylo něco jako safírové dláždění, jasné jako samo nebe. ¹¹Nevztáhl však ruku na přední ze synů Izraele, ačkoli zahlédli Boha. Potom jedli a pili.

Vystup ke mně

¹²Hospodin Mojžíšovi řekl: „Vystup ke mně na horu a zůstaň tam. Dám ti kamenné desky – zákon a přikázání – které jsem napsal k jejich vyučování.“

¹³Mojžíš i jeho pomocník Jozue tedy vstali a Mojžíš vystoupil na Boží horu. ¹⁴Stařešinům řekl: „Zůstaňte tu, dokud se k vám nevrátíme. Hle, Áron a Hur budou s vámi. Kdo bude něco potřebovat, ať jde za nimi.“

¹⁵Mojžíš tedy vystoupil na horu a horu přikryl oblak.

¹⁶Hospodinova sláva přebývala na hoře Sinaj a oblak ji přikrýval šest dní. Sedmého dne pak na Mojžíše zprostřed oblaku zavolal. ¹⁷Z pohledu Izraelitů vypadala Hospodinova sláva na vrcholu hory jako stravující oheň. ¹⁸Mojžíš vešel

doprostřed oblaku a vystoupil na horu. Mojžíš byl na hoře čtyřicet dní a čtyřicet nocí.“

25

Sbírka na svatyni

¹Hospodin promluvil k Mojžíšovi: ²„Řekni synům Izraele, ať pro mne vyberou sbírku. Vyberte pro mne příspěvek od každého člověka, jehož srdce bude ochotné. ³Jako příspěvek od nich vyberte zlato, stříbro, bronz, ⁴modrou, purpurovou a šarlatovou látku, kment, kozí srst, ⁵červeně barvené beraní kůže, odolné usně, akáciové dřevo, ⁶olej na svícení, také balzámy na olej pomazání a na vonné kadidlo, ⁷onyxové kameny a kameny pro zasazení do efodu a náprsníku.

⁸Ať mi udělají svatyni, abych přebýval uprostřed nich.

⁹Příbytek a veškeré jeho vybavení uděláte přesně podle vzoru, který ti ukážu.“

Truhla

¹⁰„Ať mi vyrobí truhlu z akáciového dřeva: bude dva a půl lokte dlouhá, jeden a půl lokte široká a jeden a půl lokte vysoká. ¹¹Obložíš ji zevnitř i zvenčí čistým zlatem a po jejím obvodu uděláš zlatý věnec. ¹²Uliješ pro ni čtyři zlaté kruhy a připevníš je k jejím čtyřem nohám: dva kruhy po jednom jejím boku a dva kruhy po druhém. ¹³Z akáciového dřeva zhotovíš tyče a obložíš je zlatem; ¹⁴tyče provlékneš skrz kruhy po bocích truhly, aby se na nich truhla dala nosit. ¹⁵Tyče budou zůstávat v kruzích truhly, nebudou z nich vytahovány. ¹⁶Do té truhly pak vložíš Svědectví, které ti dám.

¹⁷Vyrobíš k ní také příkrov z čistého zlata, totiž slitovnici: bude

dva a půl lokte dlouhá a jeden a půl lokte široká. ¹⁸Vytvoříš také dva cheruby. Zhotovíš je z tepaného zlata na obou koncích slitovnice: ¹⁹jednoho cheruba na jednom konci a druhého na druhém konci. Uděláte cheruby tak, aby vystupovali ze slitovnice na obou jejích koncích. ²⁰Cherubové ať mají rozpjatá křídla, jimiž budou zastíňovat slitovnici. Ať jsou obráceni čelem k sobě a tvářemi se sklánějí nad slitovnici. ²¹Slitovnici pak položíš jako příkrov na truhlu, do níž vložíš Svědectví, které ti dám. ²²Tam se s tebou budu setkávat. Z místa mezi oběma cheruby nad slitovnicí, jež přikrývá Truhlu svědectví, s tebou budu mluvit o všem, co ti přikážu ohledně synů Izraele.“

Stůl

²³„Vyrobiš také stůl z akáciového dřeva: bude dva lokte dlouhý, jeden loket široký a jeden a půl lokte vysoký. ²⁴Obložíš jej čistým zlatem a po jeho obvodu uděláš zlatý věnec. ²⁵Uděláš po jeho obvodu také na dlaň širokou obrubu a kolem ní další zlatý věnec. ²⁶Zhotovíš k němu také čtyři zlaté kruhy, které připevníš ke čtyřem rohům u jeho čtyř nohou. ²⁷Kruhy budou upevněny těsně pod obrubou jako úchyty pro tyče, aby se stůl dal nosit. ²⁸Tyče uděláš z akáciového dřeva a obložíš je zlatem; na nich se bude stůl nosit. ²⁹Vyrobiš k němu také mísy, pohárky, konvice a číše na úlitby; uděláš je z čistého zlata. ³⁰A na ten stůl budeš přede mne stále klást chleby předložení.“

Svícen

³¹„Dále vyrobíš svícen z čistého zlata. Svícen bude mít tepanou patu i dřík a budou z něj vystupovat pohárky, pupeny

a květy. ³²Z jeho boků bude vycházet šest prutů: tři pruty z jedné strany svícnu a tři pruty z druhé. ³³Na jednom prutu budou tři mandlovité pohárky s pupenem a květem, na dalším prutu také tři a tak to bude na všech šesti prutech vycházejících ze svícnu. ³⁴Na dříku pak budou čtyři mandlovité pohárky s pupeny a květy. ³⁵Pod jedním párem prutů, jež z něj vystupují, bude jeden pupen, pod druhým párem další pupen a pod třetím další – takto u všech šesti prutů vycházejících ze svícnu. ³⁶Tyto pupeny i pruty budou vystupovat ze svícnu a všechno to bude vytepáno z jednoho kusu čistého zlata. ³⁷Zhotovíš k němu také sedm kahanů. Kahany se nasadí tak, aby vrhaly světlo dopředu. ³⁸Ke svícnu zhotovíš z čistého zlata také kleště a pánvice na oharky. ³⁹Svícen bude spolu se vším tímto náčiním vyroben z talentu čistého zlata. ⁴⁰Hleď, abys vše udělal podle vzoru, jenž ti byl ukázán na hoře.“

26

Příbytek

¹„Samotný Příbytek pak zhotovíš z deseti pruhů soukaného kmentu a z modré, purpurové a šarlatové látky; necháš na něm umným způsobem vytkat cheruby. ²Jeden pruh bude dvacet osm loket dlouhý a čtyři lokte široký. Všechny pruhy budou mít stejné rozměry. ³Pět pruhů ať je spojeno v jeden kus; rovněž tak druhých pět pruhů. ⁴Podél pruhu, jenž bude na konci spojeného kusu, udělej poutka z modré látky. Totéž udělej podél krajního pruhu ve druhém spojeném kusu. ⁵Na první koncový pruh připevni padesát poutek a stejně tak na koncový pruh druhého spojeného kusu; ta poutka ať leží

naproti sobě. ⁶Vyrob také padesát zlatých spon, kterými ty pruhy spojíš k sobě. Tak bude Příbytek tvořit jeden celek. ⁷Pro stan nad Příbytkem připravíš houně z kozí srsti; připravíš jedenáct takových houní. ⁸Jedna houně bude třicet loket dlouhá a čtyři lokte široká. Všechny jedenáct houní bude mít stejné rozměry. ⁹Spoj zvlášť pět houní a šest houní. Tu šestou houni pak v polovině přehni přes průčelí stanu. ¹⁰Podél první koncové houně připevni padesát poutek; stejně tak podél krajní houně druhého spojeného kusu. ¹¹Vyrob také padesát bronzových spon. Ty spony provlékneš poutky, a tak spojíš stan v jeden celek. ¹²Zbývající polovina houně bude splývat přes zadní stranu Příbytku. ¹³Onen loket, o který budou stanové houně z jedné i druhé strany delší, bude po obou stranách splývat přes bok Příbytku, a tak jej přikrývat. ¹⁴Navrch stanu ještě zhotovíš pokrývku z červeně barvených beraních kůží a vrchní pokrývku z odolných usní. ¹⁵Dále pro Příbytek vyrobíš svislé rámy z akáciového dřeva. ¹⁶Každý rám bude deset loktů vysoký a jeden a půl lokte široký ¹⁷a každý bude mít dva spojovací čepy. Všechny rámy Příbytku vyrobíš stejně. ¹⁸Pro pravou, jižní stranu Příbytku vyrobíš dvacet ráků. ¹⁹Pod těch dvacet ráků vyrobíš čtyřicet stříbrných patek; dvě patky pod dva čepy jednoho rámu a stejně tak pod každý další rám. ²⁰Také pro druhý bok Příbytku, pro severní stranu, vyrobíš dvacet ráků ²¹a k nim čtyřicet stříbrných patek; dvě patky pod jeden rám a stejně tak pod každý další rám. ²²Pro zadní, západní stranu Příbytku pak vyrobíš šest ráků. ²³Vyrobíš také dva zvláštní rámy pro oba rohy u zadní stěny Příbytku. ²⁴Zespodu budou k sobě přiléhat a shora budou pevně spojeny jedním prstencem. Tak to bude

s nimi oběma; budou stát v obou rozích. ²⁵Bude tam tedy osm ráků a jejich šestnáct stříbrných patek; dvě patky pod jedním rákem a stejně tak pod každým dalším rákem.

²⁶Dále zhotovíš svlaky z akáciového dřeva: pět svlaků pro ráky na jednom boku Příbytku, ²⁷pět pro ráky na druhém boku Příbytku a pět svlaků pro ráky na zadní, západní straně Příbytku. ²⁸Prostřední svlak pak bude procházet středem ráků od jednoho konce k druhému. ²⁹Ty ráky obložíš zlatem a připevníš k nim zlaté prstence jako úchyty pro svlaky. Také svlaky obložíš zlatem.

³⁰Pak vztýčíš Příbytek podle vzoru, který ti byl ukázán na hoře.

³¹Vyrobíš také oponu z modré, purpurové a šarlatové látky a ze soukaného kmentu; uděláš ji s umně vetkanými cheruby.

³²Zavěšíš ji na čtyřech sloupech z akáciového dřeva obložených zlatem. Budou mít na sobě zlaté háčky a budou stát na čtyřech stříbrných patkách.

³³Až zavěšíš oponu na spony, vneseš dovnitř za oponu Truhlu svědectví. Opona vám bude oddělovat svatyni od nejsvětější svatyně. ³⁴V nejsvětější svatyni pak na Truhlu svědectví umístíš slitovnici. ³⁵Venku před oponu postavíš stůl; naproti stolu, při jižním boku Příbytku, postavíš svícen a stůl dáš k severnímu boku.

³⁶Pro vchod do stanu zhotovíš vyšívaný závěs z modré, purpurové a šarlatové látky a ze soukaného kmentu. ³⁷K závěsu zhotovíš pět sloupů z akáciového dřeva a obložíš je zlatem. Budou na nich zlaté háčky a uliješ pro ně pět bronzových patek.“

Oltář pro zápalné oběti

¹„Vyrobiš také čtvercový oltář z akáciového dřeva. Ať má pět loket na délku, pět loket na šířku a tři lokte na výšku. ²V jeho čtyřech koutech vytvaruješ rohy, jež budou vystupovat z oltáře, a obložíš jej bronzem. ³K oltáři vyrobíš nádoby na vynášení popela, lopaty, obětní misky, vidlice a pánvice na oharky. Veškeré jeho náčiní vyrobíš z bronzu. ⁴Zhotovíš k němu také mřížový rošt z bronzu a na jeho čtyři konce připevníš čtyři bronzové kruhy. ⁵Mříž připevníš pod obrubu oltáře tak, aby byla v polovině výšky oltáře. ⁶K oltáři zhotovíš také tyče z akáciového dřeva a obložíš je bronzem. ⁷Tyče se provléknou skrz kruhy a budou po obou bocích oltáře, aby se dal nosit. ⁸Uděláš jej dutý, z desek.

Ať udělají vše podle toho, jak ti bylo ukázáno na hoře.“

Nádvoří

⁹„Pro Příbytek postavíš nádvoří. Na pravé, jižní straně bude ohraničeno zástěny ze soukaného kmentu v délce 100 loket. ¹⁰Dvacet sloupů s dvaceti patkami na této straně bude z bronzu, sloupové háčky a příčky budou stříbrné. ¹¹Totéž platí pro severní stranu: zástěny budou mít délku 100 loket, jejich dvacet sloupů s dvaceti patkami bude z bronzu, sloupové háčky a příčky budou stříbrné.

¹²Na západní straně bude nádvoří po šířce ohraničeno zástěny na 50 loket, s deseti sloupy a deseti patkami.

¹³Stejně tak přední, východní strana bude široká 50 loket.

¹⁴Bude ji tvořit 15 loket zástěn se třemi sloupy a třemi patkami z jedné strany ¹⁵a 15 loket zástěn se třemi sloupy a

třemi patkami z druhé strany.

¹⁶Bránu nádvoří pak bude tvořit vyšívaný závěs z modré, purpurové a šarlatové látky a ze soukaného kmentu, široký 20 loket, se čtyřmi sloupy a čtyřmi patkami.

¹⁷Všechny sloupy okolo nádvoří budou propojeny stříbrnými příčkami; jejich háčky budou stříbrné a jejich patky z bronzu.

¹⁸Nádvoří bude 100 loket dlouhé a po obou stranách 50 loket široké. Bude mít zástěnu ze soukaného kmentu 5 loket vysokou, s patkami z bronzu.

¹⁹Veškeré náčiní pro veškerou službu v Příbytku včetně všech jeho kolíků a všech kolíků nádvoří bude z bronzu.“

Olej

²⁰„Přikaz synům Izraele, ať k tobě nanosí čistý vytlačený olivový olej ke svícení, aby mohl stále zapalovat svícen. ²¹Ve Stanu setkávání, před oponou zastírající Svědectví, o něj bude Áron se svými syny pečovat před Hospodinem, aby hořel. To je věčné ustanovení pro všechna pokolení synů Izraele.“

28

Kněžská roucha

„Přived' k sobě svého bratra Árona a jeho syny z řad Izraelitů, aby mi konali kněžskou službu – Áron a jeho synové Nádab a Abihu, Eleazar a Itamar.

²Zhotoviš svému bratru Áronovi svatá roucha ke slávě a ozdobě. ³Promluv se všemi nadanými řemeslníky, jimž jsem dal důmyslného ducha, ať Áronovi udělají roucha, v nichž bude posvěcen, aby mi konal kněžskou službu. ⁴Toto jsou roucha, která zhotoví: náprsník, efod, plášť, tkaná suknice,

turban a šerpa. Tato svatá roucha zhotoví pro tvého bratra Árona a pro jeho syny, aby mi konali kněžskou službu. ⁵Použijí na ně zlato, modrou, purpurovou a šarlatovou látku a kment.

⁶Ať zhotoví umně tkaný efod ze zlata, z modré, purpurové a šarlatové látky a ze soukaného kmentu. ⁷Na obou okrajích ať má připojené ramenní díly, jimiž bude spojen. ⁸Stejně tak tkaný pás obepínající efod bude ze zlata, z modré, purpurové a šarlatové látky a ze soukaného kmentu.

⁹Vezmi dva onyxové kameny a vyryj na ně jména synů Izraele ¹⁰podle pořadí jejich narození: šest jmen na jeden kámen a šest zbývajících na druhý kámen. ¹¹Jako kamenorytec vyrývá pečeť, tak vyryješ na obou těch kamenech jména synů Izraele. Zasadíš je do zlatých obrouček ¹²a oba kameny připevníš k ramenním dílům efodu jako pamětné kameny synů Izraele. Tak bude Áron nosit jejich jména před Hospodinem na obou svých ramenou jako připomínku.

¹³Vyrobíš také zlaté obroučky ¹⁴a dva řetízky z čistého zlata; uděláš je točené na způsob šňůrek a ty stočené řetízky připevníš k těm obroučkám.

¹⁵Dále zhotovíš umně tkaný náprsník Božích rozhodnutí. Zhotovíš jej podobně jako efod: ze zlata, z modré, purpurové a šarlatové látky a ze soukaného kmentu. ¹⁶Bude čtvercový a dvojitý, na píd' dlouhý a na píd' široký. ¹⁷Celý jej posázíš čtyřmi řadami drahých kamenů:

v první řadě rubín, topas a smaragd,

¹⁸v druhé řadě tyrkys, safír a jaspis,

¹⁹ve třetí řadě opál, achát a ametyst,

²⁰ve čtvrté řadě chrysolit, onyx a beryl.

V tomto pořadí ať jsou zasazeny do zlatých obrouček.

²¹Kamenů bude dvanáct, tak jako jmen Izraelových synů.

Každý bude mít na sobě jako na pečeti vyryto jméno jednoho ze dvanácti izraelských kmenů.

²²K náprsníku vyrobíš točené řetízky na způsob šňůrek z čistého zlata. ²³Dále k náprsníku vyrobíš dva zlaté kroužky, které připevniš na oba jeho horní okraje. ²⁴Ty dvě zlaté šňůry pak připevniš k oběma kroužkům na okrajích náprsníku.

²⁵Druhé konce obou šňůr připevniš k oněm dvěma obroučkám připevněným zepředu k ramenním dílům efodu. ²⁶Vyrobíš také dva zlaté kroužky, které připevniš ke dvěma dolním okrajům náprsníku, k jeho vnitřní obrubě. ²⁷Dále vyrobíš dva zlaté kroužky, které připevniš zepředu k dolní části obou ramenních dílů efodu, těsně u jeho švu nad tkaným pásem efodu. ²⁸Náprsník pak bude modrou šňůrou přivázán za své kroužky ke kroužkům efodu. Tak bude spočívat na tkaném pásu efodu a nebude od něj odstávat.

²⁹Kdykoli bude Áron vstupovat do svatyně, ponese na náprsníku Božích rozhodnutí na svém srdci jména Izraelových synů jako stálou připomínku před Hospodinem. ³⁰Do náprsníku Božích rozhodnutí vložíš urim a tumim. Kdykoli bude Áron vstupovat před Hospodina, bude je mít na srdci; tak bude Áron stále nosit osud synů Izraele na svém srdci před Hospodinem.

³¹K efodu zhotovíš plášť, celý z modré látky. ³²Uprostřed něj

bude otvor pro hlavu, jenž bude mít dokola tkanou obrubu, jako má otvor pancíře; plášť se nebude trhat. ³³ Podél celého jeho spodního lemu udělej granátová jablka z modré, purpurové a šarlatové látky. Ty prostřídej zlatými zvonky: ³⁴ zlatý zvonek a granátové jablko, zlatý zvonek a granátové jablko, takto po celém spodním lemu pláště. ³⁵ To bude mít Áron při konání služby na sobě. Kdykoli bude vstupovat do svatyně před Hospodina a kdykoli bude vycházet, budou znít zvonky, a tak nezemře.

³⁶ Vyrobiš také štítek z čistého zlata a jako na pečeť na něj vyryješ: Svatý Hospodinu. ³⁷ Modrou šňůrou jej zepředu připevníš na turban. ³⁸ Áron jej bude mít na čele a bude snímat nepravosti synů Izraele při svatých obětech, které zasvěčují, při všech jejich svatých darech. Bude ho mít stále na čele, a tak dojdou zalíbení před Hospodinem.

³⁹ Utkáš rovněž kmentovou suknici, zhotovíš kmentový turban a vyšívanou šerpu. ⁴⁰ Také Áronovým synům uděláš suknice, šerpy a pokrývky hlavy; zhotovíš jim je ke slávě a ozdobě. ⁴¹ Až do nich oblékneš svého bratra Árona a jeho syny, pomažeš je, pověříš a posvětiš, aby mi konali kněžskou službu.

⁴² Uděláš jim také plátěné spodky, aby zakrývaly jejich nahotu: budou jim sahat od beder po stehna. ⁴³ Áron a jeho synové je budou nosit, kdykoli budou vcházet do Stanu setkávání nebo přistupovat k oltáři, aby konali službu ve svatyni. Tak neponesou vinu a nezemřou.

To je věčné ustanovení pro Árona a jeho potomky.“

Pověřování kněží

¹„A toto s nimi uděláš, abys je posvětil pro kněžskou službu:

Vezmi jednoho mladého býčka a dva berany bez vady, ²dále nekvašený chléb, nekvašené bochánky zadělané olejem a nekvašené placky pomazané olejem; uděláš je z jemné pšeničné mouky. ³Vložíš je do jednoho koše a v tom koši je budeš obětovat spolu s tím býčkem a oběma berany.

⁴Potom přivedeš Árona a jeho syny ke vchodu do Stanu setkávání a omyješ je vodou. ⁵Vezmeš kněžská roucha a oblékneš Áronovi suknicí, plášť patřící k efodu, efod i náprsník a opášeš ho tkaným pásem efodu. ⁶Na hlavu mu nasadíš turban a na turban připevníš korunu svatosti. ⁷Nakonec vezmeš olej pomazání, vyliješ mu jej na hlavu a pomažeš ho.

⁸Přivedeš jeho syny a oblékneš jim suknice. ⁹Přepášeš je šerpami, Árona i jeho syny, a uvážeš jim pokrývky hlavy. Kněžství jim připadne věčným ustanovením. Takto pověříš Árona a jeho syny kněžstvím:

¹⁰Přivedeš před Stan setkávání býčka a Áron a jeho synové mu vloží ruce na hlavu. ¹¹Býčka pak před Hospodinem u vchodu do Stanu setkávání zabiješ. ¹²Vezmeš trochu býčkovy krve a prstem jí potřese rohy oltáře. Všechnu zbývající krev vyliješ k patě oltáře. ¹³Vezmeš všechn tuk příkrývající vnitřnosti, jaterní lalok, obě ledviny i s tukem, který je na nich, a necháš to dýmat na oltáři. ¹⁴Maso z toho býčka, jeho kůže a výkaly však spálíš na ohni venku za táborem. Je to oběť za hřích.

¹⁵Potom vezmeš prvního berana a Áron a jeho synové mu vloží ruce na hlavu. ¹⁶Berana zabiješ, vezmeš jeho krev a

pokropíš jí oltář ze všech stran. ¹⁷Potom berana rozsekáš na díly. Vnitřnosti a nohy omyješ a přiložíš k ostatním dílům a hlavě. ¹⁸Celého berana pak necháš dýmat na oltáři. Je to zápalná oběť Hospodinu, příjemná vůně, ohnivá oběť Hospodinu.

¹⁹Potom vezmeš druhého berana a Áron a jeho synové mu vloží ruce na hlavu. ²⁰Berana zabiješ, vezmeš trochu jeho krve a potřeš jí lalůček Áronova ucha, lalůček pravého ucha jeho synů, palec jejich pravé ruky a palec jejich pravé nohy. Zbytkem krve pokropíš oltář ze všech stran. ²¹Poté vezmeš trochu krve, která bude na oltáři, a trochu oleje pomazání a postříkáš tím Árona a jeho roucha a s ním i jeho syny a jejich roucha. Tak bude posvěcen on i jeho roucha a s ním i jeho synové a jejich roucha.

²²Potom z berana vezmeš tučné části – ocas, tuk přikrývající vnitřnosti, jaterní lalok, obě ledviny i s tukem, který je na nich – a pravou kýtu, neboť je to beran pověření. ²³Z koše nekvašeného pečiva, který je před Hospodinem, vezmeš jeden pecen chleba, jeden chlebový bochánek zadělaný olejem a jednu placku. ²⁴To všechno vložíš Áronovi a jeho synům do dlaní, aby to zvedáním nabízeli Hospodinu. ²⁵Potom to přijmeš z jejich rukou a necháš to dýmat na oltáři spolu se zápalnou obětí, aby to bylo příjemnou vůní před Hospodinem. Je to ohnivá oběť Hospodinu.

²⁶Z berana Áronova pověření pak vezmeš hrudí a budeš je zvedáním nabízet Hospodinu. To bude tvůj podíl. ²⁷Hrudí pozvedání i kýtu odevzdání posvětiš. To, co se pozvedá a odevzdává z berana pověření, náleží Áronovi a jeho synům.

²⁸Áron a jeho synové to budou věčným ustanovením přijímat

od synů Izraele, neboť je to obětní příspěvek. Ten bude mezi syny Izraele vybírán z jejich pokojných obětí jako jejich příspěvek Hospodinu.

²⁹Áronova svatá roucha připadnou po něm jeho synům, aby v nich bývali pomazáni a pověřeni. ³⁰Syn, který se stane knězem po něm, je bude oblékat po sedm dní, kdy bude vcházet do Stanu setkávání, aby konal službu ve svatyni.

³¹Onoho berana pověření vezmeš a jeho maso uvaříš na svatém místě. ³²Áron a jeho synové budou u vchodu do Stanu setkávání jíst maso z toho berana s chlebem, který je v koši.

³³Budou to jíst jen ti, kdo byli těmito oběťmi očištěni, kdo byli pověřeni a posvěceni. Nepovoláný to jíst nebude, neboť je to svaté. ³⁴Jestliže z masa oběti pověření nebo z toho chleba něco zůstane až do rána, spálíš ty zbytky na ohni. Nebude se to jíst, neboť je to svaté.

³⁵Takto naložíš s Áronem a s jeho syny, přesně jak jsem ti přikázal. Budeš je pověřovat kněžstvím po sedm dní. ³⁶Každý den budeš pro smíření obětovat býčka za hřích. Vykonaš na oltáři obřad smíření, abys jej očistil od hříchu, a pomažeš jej, aby byl posvěcen. ³⁷Po sedm dní budeš očišťovat oltář, abys jej posvětil. Tak bude oltář svatosvatý. Cokoli se dotkne oltáře, bude svaté.

³⁸Toto pak budeš každodenně a stále obětovat na oltáři: dva roční beránky. ³⁹Jednoho beránka budeš obětovat ráno a druhého za soumraku. ⁴⁰S prvním beránkem obětuješ také desetinu efy jemné mouky zadělané čtvrtkou hinu vytačeného oleje a jako úlitbu čtvrtku hinu vína. ⁴¹Druhého beránka budeš obětovat za soumraku spolu s moučnou obětí

a úlitbou tak jako ráno. Bude to příjemná vůně, ohnivá oběť Hospodinu.

⁴²Toto ať je po všechna vaše pokolení stálá zápalná oběť před Hospodinem u vchodu do Stanu setkávání. Tam se s vámi budu setkávat, abych tam s tebou mluvil. ⁴³Tam se budu setkávat se syny Izraele, a tak bude to místo posvěceno mou slávou.

⁴⁴Posvěťím Stan setkávání i oltář, také Árona a jeho syny posvěťím, aby mi konali kněžskou službu. ⁴⁵Budu přebývat uprostřed synů Izraele a budu jejich Bohem. ⁴⁶A poznají, že já jsem Hospodin, jejich Bůh, který je vyvedl z Egypta, abych přebýval uprostřed nich. Já jsem Hospodin, jejich Bůh.“

30

Kadidlový oltář

¹„Z akáciového dřeva zhotovíš také oltář k pálení kadidla. ²Ať je čtvercový, loket na délku a loket na šířku; na výšku ať má dva lokte a ať z něj vystupují rohy. ³Obložíš jej čistým zlatem: jeho vršek, jeho stěny kolem dokola i jeho rohy. Po jeho obvodu uděláš zlatý věnec. ⁴Pod tím věncem k němu na obou bocích připevniš dva zlaté kruhy, a to po obou stranách. Budou to úchyty pro tyče, aby se na nich dal nosit. ⁵Tyče vyrobíš z akáciového dřeva a obložíš je zlatem.

⁶Tento oltář postavíš před oponu zastírající Truhlu svědectví, před slitovnici přikrývající Svědectví, kde se s tebou budu setkávat. ⁷Áron na něm bude pálit vonné kadidlo. Bude je pálit každé ráno, když vyčistí kahany, ⁸a bude je pálit za soumraku, když kahany zapálí. Kadidlo bude před

Hospodinem stále, po všechna vaše pokolení. ⁹Nezapálíte na něm nepatřičné kadidlo ani zápalnou ani moučnou oběť, nevylijete na něj ani úlitbu.

¹⁰Jen jednou za rok vykoná Áron na jeho rozích obřad smíření. Po všechna vaše pokolení se na něm bude krví oběti za hřích konat obřad smíření, a to jednou za rok, v Den smíření. Kadidlový oltář bude svatosvatý Hospodinu.“

Výkupné za život

¹¹Hospodin promluvil k Mojžíšovi: ¹²„Když budeš sčítáním zjišťovat počet synů Izraele, dá při tom každý z nich Hospodinu výkupné za svůj život, aby mezi ně kvůli tomu sčítání nepřišla zhoubná rána. ¹³Každý, kdo bude zahrnut do sčítání, odevzdá půl šekelu stříbra (měřeno podle šekelu svatyně, což je 20 ger). Tento půlšekel je příspěvkem Hospodinu. ¹⁴Ten věnuje Hospodinu každý, kdo bude zahrnut do sčítání, od dvacetiletých výše. ¹⁵Když budete Hospodinu odevzdávat tento příspěvek k vykoupení vašich životů, nedá bohatý více a chudý nedá méně než půl šekelu. ¹⁶Toto výkupné stříbro, které vybereš od synů Izraele, vynaložíš na službu ve Stanu setkávání. Synům Izraele to bude před Hospodinem připomínkou vykoupení vašich životů.“

Umyvadlo

¹⁷Hospodin promluvil k Mojžíšovi: ¹⁸„Zhotov bronzové umyvadlo s bronzovým podstavcem. Postav je mezi Stanem setkávání a oltářem a nalij do něj vodu. ¹⁹Tou si pak Áron a jeho synové budou omývat ruce a nohy. ²⁰Kdykoli budou vcházet do Stanu setkávání nebo přistupovat k oltáři, aby sloužili Hospodinu dýmáním ohnivé oběti, omyjí se vodou,

aby nezemřeli. ²¹Budou si omývat ruce a nohy, aby nezemřeli. To pro ně bude věčné ustanovení – pro Árona i pro jeho símě po všechna jejich pokolení.“

Olej pomazání

²²Hospodin promluvil k Mojžíšovi: ²³„Vezmi nejlepší balzámy: 500 šekelů tekuté myrhy a poloviční množství, totiž 250 šekelů, vonné skořice, dále 250 šekelů vonného puškvorce, ²⁴500 šekelů kasie (vše měřeno podle šekelu svatyně) a jeden hin olivového oleje. ²⁵Voňavkářským způsobem pak z toho připravíš olej svatého pomazání jako vonnou mast. To je olej svatého pomazání.

²⁶Pomažeš jím Stan setkávání i Truhlu svědectví, ²⁷stůl s veškerým jeho náčiním, svícen s jeho náčiním, kadidlový oltář, ²⁸oltář pro zápalné oběti s veškerým jeho náčiním a také umyvadlo s podstavcem. ²⁹Tak je posvětiš a budou svatosvaté. Cokoli se jich dotkne, bude svaté. ³⁰Pomažeš také Árona s jeho syny a posvětiš je, aby mi konali kněžskou službu.

³¹Synům Izraele řekneš: „Toto bude po všechna vaše pokolení můj olej svatého pomazání. ³²Nebude se lít na tělo kteréhokoli člověka a neuděláte žádný olej podobného složení. Je svatý a svatý pro vás zůstane. ³³Každý, kdo namíchá takovou mast nebo ji vylije na nepovolaného, bude vyobcován ze svého lidu.““

Kadidlo

³⁴Hospodin promluvil k Mojžíšovi: „Vezmi vonné látky: tekutou pryskyřici, onychu a galbanum. Tyto vonné látky a smíchej stejným dílem s čistým kadidlem ³⁵a voňavkářským způsobem z toho připrav kadidlovou směs: osolenou, čistou a

svatou. ³⁶Část z ní rozdrtíš na prášek a položíš před Svědectví ve Stanu setkávání, kde se s tebou budu setkávat.

Kadidlo pro vás bude svatosvaté. ³⁷Neuděláte si kadidlo stejného složení jako toto. Bude ti svaté; patří Hospodinu.

³⁸Každý, kdo takové udělá, aby jím voněl, bude vyobcován ze svého lidu.“

31

Povolání řemeslníků

¹Hospodin promluvil k Mojžíšovi: ²„Pohleď, povolal jsem osobně Becaleela, syna Uriho, syna Hurova z pokolení Juda.

³Naplnil jsem ho Božím Duchem – zručností, důvtipem a znalostí každého řemesla, ⁴aby vymýšlel plány a prováděl je ve zlatě, stříbře a bronzu, ⁵aby opracovával a osazoval drahokamy, opracovával dřevo a ovládal každé řemeslo. ⁶Hle, přidal jsem mu také Oholiaba, syna Achisamachova z pokolení Dan. A každého nadaného řemeslníka jsem obdařil důmyslem, aby zhotovili vše, co jsem ti přikázal:

⁷Stan setkávání,

Truhlu svědectví i slitovnici ležící na ní,

veškeré náčiní stanu,

⁸stůl a jeho náčiní,

svícen z čistého zlata a všechno jeho náčiní,

kadidlový oltář,

⁹oltář pro zápalné oběti a všechno jeho náčiní,

umyvadlo i jeho podstavec,

¹⁰svatá bohoslužebná roucha kněze Árona,

roucha jeho synů ke konání kněžské služby,

¹¹olej pomazání
a vonné kadidlo pro svatyni.

Ať vše udělají přesně tak, jak jsem ti přikázal.“

Zachovávejte sobotu

¹²Hospodin Mojžíšovi řekl: ¹³„Promluv k synům Izraele: Zachovávejte mé soboty, neboť to je znamení mezi mnou a vámi po všechna vaše pokolení, abyste věděli, že já jsem Hospodin, váš Posvětitel.

¹⁴Zachovávejte sobotu; ať je vám svatá. Kdo ji znesvěť, musí zemřít. Každý, kdo by v ten den pracoval, bude vyobcován ze svého lidu. ¹⁵Šest dní se bude pracovat, ale sedmého dne je sobota, Hospodinův svatý den odpočinku. Každý, kdo by v sobotní den dělal nějakou práci, musí zemřít.

¹⁶Ať synové Izraele zachovávají sobotu; ať sobotu dodržují jako věčnou smlouvu po všechna svá pokolení. ¹⁷Je to věčné znamení mezi mnou a syny Izraele. V šesti dnech totiž Hospodin učinil nebe i zemi, ale sedmého dne odpočinul a nabral dech.“

¹⁸Když Hospodin k Mojžíšovi na hoře Sinaj domluvil, dal mu dvě Desky svědectví – kamenné desky psané Božím prstem.

VZPOURA A POSLUŠNOST

32

Zlaté tele

¹Když lid viděl, že se Mojžíš z hory dlouho nevrací, shromáždili se kolem Árona. „Honem, udělej nám boha, který by nás vedl!“ pobízeli ho. „Kdo ví, co je s tím Mojžíšem, který nás vyvedl z Egypta.“

²Áron jim řekl: „Strhejte svým ženám, synům i dcerám zlaté náušnice a přineste je ke mně.“ ³Všechni lid si tedy strhal zlaté náušnice a přinesli je k Áronovi. ⁴Ten od nich to zlato přijal, vytvaroval formu a odlil z toho sochu telete. Tehdy zvolali: „Toto je tvůj bůh, Izraeli, ten tě vyvedl z Egypta!“

⁵Když to Áron uviděl, postavil před sochou oltář. Potom oznámil: „Zítra bude Hospodinova slavnost!“ ⁶Nazítří pak vstali časně zrána, obětovali zápalné oběti a pořádali obětní hody. Lid se posadil, aby jedl a pil, a pak vstali, aby se povyrazili.

⁷Hospodin promluvil k Mojžíšovi: „Hned sestup dolů! Tvůj lid, který jsi vyvedl z Egypta, spáchal zvrácenost. ⁸Brzy sešli z cesty, kterou jsem jim přikázal. Odlili sochu telete, klaněli se mu, obětovali mu a říkali: „Toto je tvůj bůh, Izraeli, ten tě vyvedl z Egypta!““

⁹Hospodin Mojžíšovi řekl: „Pozoruj tento lid – ó, jak je tvrdošíjný! ¹⁰Nech mě, ať je zachvátí plamen mého hněvu; vyhladím je, ale z tebe učiním veliký národ!“

¹¹Mojžíš se snažil Hospodina, svého Boha, upokojit: „Hospodine, proč hoříš hněvem proti svému lidu? Vždyť jsi jej

vyvedl z Egypta velikou silou a mocnou rukou. ¹²Proč mají Egypťané říkat: ‚Vyvedl je zlomyslně, aby je pobil na horách, aby je vyhladil z povrchu země‘? Zastav plamen svého hněvu! Upušt' od neštěstí, jež proti svému lidu zamýšlíš! ¹³Vzpomeň na Abrahama, Izáka a Izraele, své služebníky. Vzpomeň, jak jsi jim sám při sobě přísahal: ‚Rozmnožím vaše semeno jako hvězdy na nebi. Celou tuto zem dám vašemu semeni, jak jsem řekl, aby ji zdědili navěky!‘“ ¹⁴A Hospodin upustil od neštěstí, které proti svému lidu zamýšlel.

¹⁵Mojžíš se otočil a sestoupil z hory. Měl v ruce dvě Desky svědectví, desky popsané z obou stran, popsané zepředu i zezadu. ¹⁶Ty desky byly Boží dílo a to písmo bylo Boží písmo vyryté na deskách.

¹⁷Když Jozue uslyšel hluk křičícího lidu, řekl Mojžíšovi: „Z tábora zní hluk boje!“

¹⁸Ten však odpověděl:

„To není jásot vítězství,
to není poražených křik –
já slyším prospěvování!“

¹⁹Jakmile se přiblížil k táboru, spatřil to tele a tance. Mojžíš vzplanul hněvem. Desky, které měl v rukou, zahodil a roztříštil je pod onou horou. ²⁰Pak vzal to tele, které si udělali, roztavil je v ohni, rozdrtil na prach, rozptýlil na hladinu vody a dal pít synům Izraele.

²¹Pak Mojžíš řekl Áronovi: „Co ti tento lid udělal, že jsi je přivedl do takového hříchu?“

²²Áron odpověděl: „Nehněvej se, pane můj. Sám víš, jaké má

tento lid sklony ke zlému. ²³Řekli mi: „Udělej nám boha, který by nás vedl! Kdo ví, co je s tím Mojžíšem, který nás vyvedl z Egypta.“ ²⁴Odpověděl jsem jim: „Kdo má zlato, strhněte si je!“ Oni mi je dali, a když jsem to hodil do ohně, vzniklo tohle tele!“

²⁵Mojžíš viděl, jak je lid zdivočelý. (Áron je totiž k posměchu jejich protivníků nechal zdivočet.) ²⁶Postavil se tedy k bráně tábora a zvolal: „Kdo je Hospodinův, ke mně!“ Shromáždili se kolem něj všichni synové Leviho.

²⁷Mojžíš jim řekl: „Takto praví Hospodin, Bůh Izraele: Každý si připásejte k boku meč. Procházejte táborem od brány k bráně a každý pobíjejte i své bratry, přátele a příbuzné!“ ²⁸Leviho synové se zachovali podle Mojžíšova slova, a toho dne padlo z lidu na tři tisíce mužů. ²⁹Mojžíš totiž řekl: „Vstupte dnes do služby Hospodinu, i kdyby měl každý jít proti svému synu nebo bratru. Tak na sebe dnes přivedete požehnání.“

³⁰Druhého dne Mojžíš lidu řekl: „Spáchali jste veliký hřích. Nyní však vystoupím k Hospodinu – snad ho ohledně vašeho hříchu usmírím.“

³¹A tak se Mojžíš vrátil k Hospodinu. „Běda!“ zvolal. „Tento lid spáchal veliký hřích; udělali si boha ze zlata! ³²Kéž bys jim ten hřích nyní odpustil... A pokud ne, vymaž mne prosím z knihy, kterou píšeš.“

³³Hospodin Mojžíšovi odpověděl: „Ze své knihy vymažu toho, kdo proti mně zhřešil. ³⁴Nyní však jdi a ved' lid, kam jsem ti řekl. Hle, můj anděl půjde před tebou. Až však přijde den zúčtování, potrestám je za jejich hřích.“

³⁵Hospodin pak udeřil na lid za to, že si udělali to tele, to, které udělal Áron.

33

Ukaž mi svou slávu

¹Hospodin promluvil k Mojžíšovi: „Jdi, pokračuj odsud dál. Spolu s lidem, který jsi vyvedl z Egypta, jdi do země, kterou jsem zaslíbil Abrahamovi, Izákovi a Jákobovi s přísahou: ‚Dám ji tvému semeni.‘ ²Pošlu před tebou svého anděla a vyženu Kananejce, Emorejce, Chetejce, Perizejce, Hivejce i Jebusejce.

³Půjdeš do země oplývající mlékem a medem, avšak já s tebou nepůjdu, abych tě cestou nevyhladil, neboť jste tvrdošíjný lid.“

⁴A když lid uslyšel tu zlou zprávu, truchlili a nikdo na sebe nevzal žádnou ozdobu. ⁵Hospodin totiž Mojžíšovi řekl: „Vyříd' synům Izraele: Jste tvrdošíjný lid. Kdybych s vámi šel jedinou chvílí, musel bych vás vyhladit. Nyní se zbavte ozdob, potom se rozhodnu, co s vámi učiním.“ ⁶Od hory Oréb šli tedy synové Izraele bez ozdob.

⁷Mojžíš bral stan a vztyčoval si jej venku za táborem, daleko od tábora. Nazval jej Stan setkávání. Když chtěl kdokoli hledat Hospodina, musel vycházet ke Stanu setkávání, který byl venku za táborem. ⁸Když Mojžíš vycházel ke Stanu, všechen lid vstával. Zůstali stát každý u vchodu do svého stanu a dívali se za Mojžíšem, dokud nevešel do Stanu. ⁹Kdykoli Mojžíš vcházel do Stanu, sestupoval oblakový sloup a stavěl se ke vchodu do Stanu, kde Bůh mluvil s Mojžíšem. ¹⁰Všechen lid tehdy viděl oblakový sloup stojící u vchodu do Stanu a všechen lid vstával

a klaněli se, každý u vchodu do svého stanu. ¹¹Hospodin mluvil s Mojžíšem tváří v tvář, jako mluví člověk se svým přítelem. Mojžíš se potom vracel do tábora, ale jeho pomocník, mladý Jozue, Nunův syn, od Stanu neodcházel.

¹²Mojžíš Hospodinu namítl: „Pohled', říkáš mi: ‚Ved' tento lid dál,‘ ale neukázal jsi mi, koho se mnou pošleš. Řekl jsi: ‚Znám tě osobně a našel jsem v tobě zalíbení.‘ ¹³Máš-li ve mně zalíbení, dej mi prosím poznat své cesty, abych tě znal a nacházel u tebe milost. Pohled', vždyť tento národ je tvůj lid!“

¹⁴Ten odpověděl: „Má přítomnost půjde s tebou a dám ti odpočinout.“

¹⁵Mojžíš mu řekl: „Nemá-li s námi jít tvá přítomnost, nikam nás odsud nevod'! ¹⁶Jak by se jinak poznalo, že máš ve mně a v mém lidu zalíbení, než když půjdeš s námi? Právě to mě i tvůj lid odliší od každého lidu na povrchu země.“

¹⁷Hospodin Mojžíšovi odpověděl: „Splním i tuto tvou prosbu, neboť jsem v tobě našel zalíbení a znám tě osobně.“

¹⁸Mojžíš řekl: „Ukaž mi prosím svou slávu!“

¹⁹Odpověděl: „Nechám před tebou projít všechnu svou dobrotu a vyslovím před tebou jméno Hospodin. Smiluji se, nad kým se smiluji, a slituji se, nad kým se slituji.“ ²⁰Potom dodal: „Nebudeš moci spatřit mou tvář. Žádný člověk mě nemůže spatřit a zůstat naživu.“

²¹Hospodin ještě řekl: „Hle, u mne je místo, kde staneš na skále. ²²Až tudy půjde má sláva, postavím tě do skalní rozsedliny a přikryji tě svou dlaní, dokud nepřejdou. ²³Až potom dlaň odtáhnu, spatříš má záda; mou tvář však nikdo nespatří.“

Obnovení smlouvy

¹Hospodin Mojžíšovi řekl: „Vytesej si dvě kamenné desky podobné těm prvním a já na ně napíšu slova, jež byla na těch prvních deskách, které jsi roztříštil. ²Připrav se na ráno. Ráno vystoupíš na horu Sinaj a tam, na vrcholu hory, staneš u mne.

³Nikdo ať ale nevystupuje s tebou. Na celé hoře se nikdo nesmí ani ukázat. Ani brav a skot ať se před touto horou nepase.“

⁴Mojžíš tedy vytesal dvě kamenné desky podobné těm prvním. Brzy ráno pak vstal, vystoupil na horu Sinaj, jak mu Hospodin přikázal, a v ruce nesl dvě kamenné desky.

⁵Hospodin sestoupil v oblaku a postavil se k němu. Tehdy vyslovil jméno Hospodin. ⁶Hospodin prošel kolem něj a volal:

„Hospodin, Hospodin!

Bůh soucitný a milostivý,

nesmírně trpělivý,

velmi laskavý a věrný,

⁷pamatuující na milosrdenství tisícům pokolení,

odpouštějící nepravost, provinění i hřích.

Nezapomíná však trestat,

ale za nepravost otců volá k odpovědnosti

syny i vnuky do třetího i čtvrtého pokolení.“

⁸Mojžíš rychle padl k zemi a klaněl se. ⁹Potom řekl: „Pane můj, máš-li ve mně zalíbení, ať prosím jde můj Pán uprostřed nás, ačkoli je to tvrdošíjný lid. Odpusť naši nepravost i hřích a

přijmi nás jako své vlastní!“

¹⁰Hospodin odpověděl: „Hle, vstupuji do této smlouvy: Před celým tvým lidem budu konat divy, jaké se neděly v žádném národě na celé zemi. Všechnen lid, uprostřed něhož jsi, uvidí Hospodinovo dílo, neboť to, co s tebou učiním, bude ohromující. ¹¹Zachovávej, co ti dnes přikazuji. Hle, chystám se před tebou vyhnat Emorejce, Kananejce, Chetejce, Perizejce, Hivejce i Jebusejce.

¹²Měj se však na pozoru, abys nevstoupil do smlouvy s obyvateli země, do které jdeš. Jinak se ti stanou pastí přímo ve tvém středu. ¹³Proto zbořte jejich oltáře, jejich posvátné sloupy roztržte a jejich posvátné kůly skácejte.

¹⁴Nesmíte se klanět jinému bohu, protože Hospodin, jehož jméno je Žárlivý, je žárlivě milující Bůh.

¹⁵Měj se na pozoru, abys nevstoupil do smlouvy s obyvateli té země! Když půjdou smilnit za svými bohy a přinášet svým bohům oběti, pozvou tě, abys jedl z jejich obětí. ¹⁶Když pak z jejich dcer vybereš manželky svým synům, půjdou jejich dcery smilnit za svými bohy a svedou tvé syny, aby šli smilnit za jejich bohy.

¹⁷Neodlévej si sochy bohů.

¹⁸Zachovávej Slavnost nekvašených chlebů. Po sedm dní jez nekvašené chleby, jak jsem ti přikázal, v určený čas měsíce avivu, neboť v měsíci avivu jsi vyšel z Egypta.

¹⁹Vše, co otvírá lůno, je mé, včetně všech prvorozených samců ze tvého stáda, ať už to bude býk či beran. ²⁰Osla otvírajícího lůno však vyplatíš jehnětem; kdybys ho nemohl vyplatit, zlomíš mu vaz. Každého prvorozeného ze svých synů vyplatíš. Nikdo ať se přede mnou neukáže s prázdnou.

²¹Šest dní pracuj, ale sedmého dne odpočívej; odpočívej i v době orání či žně.

²²Konej Slavnost týdnů na začátku pšeničné žně a Slavnost dožínek na konci roku. ²³Třikrát za rok ať se každý, kdo je u tebe mužského pohlaví, ukáže před svým Pánem Hospodinem, Bohem Izraele. ²⁴Až před tebou vypudím národy a rozšířím tvé hranice, nikdo nezatouží po tvé zemi, když budeš přicházet, aby ses třikrát za rok ukázal před Hospodinem, svým Bohem.

²⁵Neobětuj krev mé oběti s ničím kvašeným.

Z beránka pesachové oběti ať do rána nic nezbude.

²⁶Nejlepší prvotiny své země přines do domu Hospodina, svého Boha.
Nevař kůzle v mléce jeho matky.“

²⁷Potom Hospodin Mojžíšovi řekl: „Tato slova zapiš. Podle těchto slov vstupuji do smlouvy s tebou a s Izraelem.“

²⁸Mojžíš byl s Hospodinem čtyřicet dní a čtyřicet nocí. Byl tam bez chleba a bez vody. Slova smlouvy, totiž Desatero, zapsal na desky.

Zářící tvář

²⁹Cestou z hory Sinaj nesl Mojžíš v rukou dvě Desky svědectví. Mojžíš ale nevěděl, že mu od rozhovoru s Hospodinem září tvář. ³⁰Když pak Áron a všichni Izraelité Mojžíše spatřili, hle, tvář mu zářila tak, že se k němu báli přiblížit. ³¹Mojžíš je však zavolaal, a tak se k němu Áron i všichni předáci obce vrátili a Mojžíš s nimi mluvil. ³²Potom přistoupili všichni synové Izraele a on jim vyřídil všechno, o čem s ním Hospodin mluvil na hoře

Sinaj.

³³Když k nim Mojžíš domluvil, přikryl si obličej rouškou.

³⁴Kdykoli ale vstupoval před Hospodina, aby s ním mluvil, Mojžíš tu roušku odkládal, dokud odtud nevyšel. Pak vycházel a říkal synům Izraele, co mu bylo přikázáno. ³⁵Tehdy synové Izraele vídali Mojžíšovu zářící tvář. Potom si Mojžíš znovu zakrýval tvář rouškou, dokud nešel mluvit s Hospodinem.

35

Den odpočinku

¹Když Mojžíš shromáždil celou izraelskou obec, řekl jim: „Tyto věci vám Hospodin přikázal. ²Šest dní se bude pracovat, ale sedmého dne budete mít svatou sobotu, den odpočinku pro Hospodina. Každý, kdo by v ten den dělal nějakou práci, zemře. ³V sobotní den nerozděláte oheň v žádném ze svých příbytků.“

Sbírka na svatyni

⁴Mojžíš celé izraelské obci řekl: „Hospodin přikázal toto:

⁵Vyberte mezi sebou pro Hospodina sbírku; každý, kdo má ochotné srdce, ať přinese Hospodinu příspěvek – zlato, stříbro, bronz, ⁶modrou, purpurovou a šarlatovou látku, kment, kozí srst, ⁷červeně barvené beraní kůže, odolné usně, akáciové dřevo, ⁸olej na svícení, také balzámy na olej pomazání a na vonné kadidlo, ⁹onyxové kameny a kameny pro zasazení do efodu a náprsníku.

¹⁰Přijďte, všichni nadaní řemeslníci, a vyrobte vše, co Hospodin přikázal:

¹¹Příbytek, jeho stan a pokrývku,
jeho spony, rámy, svlaky, sloupy a patky,
¹²Truhlu, její tyče a slitovnici,
zastírající oponu,
¹³stůl, jeho tyče a všechno náčiní,
chleby předložení,
¹⁴svícen, jeho náčiní a kahany,
olej ke svícení,
¹⁵kadidlový oltář a jeho tyče,
olej pomazání a vonné kadidlo,
vchodový závěs ke vchodu do Příbytku,
¹⁶oltář pro zápalné oběti,
jeho bronzový rošt, tyče a všechno jeho náčiní,
umyvadlo a jeho podstavec,
¹⁷zástěny nádvoří, jejich sloupy a patky,
závěs pro bránu nádvoří,
¹⁸kolíky Příbytku, kolíky nádvoří a jejich lana,
¹⁹bohoslužebná roucha pro službu ve svatyni,
svatá roucha kněze Árona
i roucha jeho synů ke konání kněžské služby.“

²⁰Nato se celá izraelská obec od Mojžíše rozešla. ²¹Potom přicházeli – každý, kdo cítil nutkání, každý, kdo měl ochotného ducha – a přinášeli Hospodinu příspěvek na přípravu Stanu setkávání, na veškerou službu v něm i na svatá roucha.

²²Přicházeli muži i ženy, každý s ochotným srdcem, a přinášeli spínadla, náušnice, prsteny, náramky a všelijaké zlaté předměty. Každý, kdo chtěl Hospodinu poskytnout jako dar zlato, ²³i každý, kdo u sebe měl modrou, purpurovou nebo

šarlatovou látku, kment, kozí srst, červeně barvené beraní kůže či odolné usně, přinášel je. ²⁴Každý, kdo chtěl přispět stříbrem nebo bronzem, přinášel tento příspěvek Hospodinu. Přinášel také každý, kdo měl u sebe akáciové dřevo k jakémukoli dílu služby.

²⁵Všechny ženy zručné v tkaní přinášely, co utkaly: modrou, purpurovou a šarlatovou látku a kment. ²⁶Všechny ženy, které cítily nutkání, také zručně spřádaly kozí srst. ²⁷Předáci obce přinášeli onyxové kameny a další drahokamy k posázení efodu a náprsníku, ²⁸také balzám a olej na svícení i na přípravu oleje pomazání a vonného kadidla. ²⁹A tak všichni Izraelité, muži i ženy, kteří měli ochotné srdce, přinášeli Hospodinu dobrovolné dary na veškeré dílo, které Hospodin skrze Mojžíše přikázal udělat.

Povolání řemeslníci

³⁰Mojžíš pak synům Izraele řekl: „Pohledte, Hospodin povolal osobně Becaleela, syna Uriho, syna Hurova z pokolení Juda.

³¹Naplnil ho Božím Duchem – zručností, důvtipem a znalostí každého řemesla, ³²aby vymýšlel vzory a prováděl je ve zlatě, stříbře a bronzu, ³³aby opracovával a osazoval drahokamy, opracovával dřevo a ovládal každé řemeslo. ³⁴Dal mu také schopnost vyučovat, jemu i Oholiabovi, synu Achisamachovu z pokolení Dan. ³⁵Obdařil je nadáním pro každé řemeslo, od rytectví přes vytkávání a vyšívání modrých, purpurových a šarlatových látek i kmentu až po tkaní. Ovládají každé řemeslo a umí vymýšlet plány.

36

¹Ať tedy Becaleel a Oholiab spolu s každým nadaným řemeslníkem, jehož Hospodin obdařil zručností a důvtipem k vykonání veškeré potřebné práce na svatyni, udělají vše tak, jak přikázal Hospodin.“

²A tak Mojžíš povolal Becaleela a Oholiaba spolu s každým nadaným řemeslníkem, jehož Hospodin obdařil zručností. Ti všichni cítili nutkání přistoupit k té práci a dát se do ní.

³Převzali tedy od Mojžíše vše, čím synové Izraele přispěli na práci při stavbě svatyně.

Lidé mu ale každé ráno přinášeli stále další dobrovolné dary.

⁴Všichni řemeslníci zapojení do prací na stavbě svatyně tedy jeden po druhém odcházeli od svého díla ⁵a říkali Mojžíšovi: „Lid přináší mnohem více, než je potřeba k dílu, jež nám Hospodin přikázal vykonat.“

⁶Mojžíš tedy nechal v táboře vyhlásit: „Muži, ženy, přestaňte už přispívat na stavbu svatyně!“ Tak bylo lidu zabráněno přinášet více. ⁷Materiálu na veškeré potřebné dílo již bylo dost – dokonce víc než dost!

Příbytek

⁸Nejnadanější z řemeslníků, kteří se účastnili stavby, pak pro Příbytek připravili deset pruhů ze soukaného kmentu a z modré, purpurové a šarlatové látky s umně vetkanými cheruby. ⁹Jeden pruh byl dvacet osm loket dlouhý a čtyři lokte široký. Všechny pruhy měly stejné rozměry. ¹⁰Pět pruhů spojili k sobě; rovněž tak druhých pět pruhů. ¹¹Podél pruhu, jenž byl na konci spojeného kusu, udělali poutka z modré látky. Totéž udělali podél krajního pruhu ve druhém spojeném kusu. ¹²Na

první koncový pruh připevnili padesát poutek a stejně tak na koncový pruh druhého spojeného kusu; poutka byla přesně proti sobě. ¹³Vyrobili také padesát zlatých spon, kterými ty pruhy spojili k sobě. Tak Příbytek tvořil jeden celek.

¹⁴Pro stan nad Příbytkem pak připravili houně z kozí srsti; připravili jedenáct takových houní. ¹⁵Jedna houně byla třicet loket dlouhá a čtyři lokte široká. Všechny jedenáct houní mělo stejné rozměry. ¹⁶Spojili zvlášť pět houní a šest houní. ¹⁷Potom připevnili padesát poutek podél koncové houně spojeného kusu a stejně tolik podél krajní houně druhého spojeného kusu. ¹⁸Vyrobili také padesát bronzových spon ke spojení stanu, aby tvořil jeden celek. ¹⁹Navrch stanu zhotovili pokrývku z červeně barvených beraních kůží a vrchní pokrývku z odolných usnů.

²⁰Dále pro Příbytek vyrobili svislé rámy z akáciového dřeva.

²¹Každý rám byl deset loktů vysoký a jeden a půl lokte široký

²²a každý měl dva spojovací čepy. Tak vyrobili všechny rámy Příbytku. ²³Pro pravou, jižní stranu Příbytku vyrobili dvacet

rámů. ²⁴Pod těch dvacet rámů vyrobili čtyřicet stříbrných patek; dvě patky pod dva čepy jednoho rámu a stejně tak pod

každý další rám. ²⁵Také pro druhý bok Příbytku, pro severní stranu, vyrobili dvacet rámů ²⁶a k nim čtyřicet stříbrných

patek; dvě patky pod jeden rám a stejně tak pod každý další rám. ²⁷Pro zadní, západní stranu Příbytku pak vyrobili šest

rámů. ²⁸Vyrobili také dva zvláštní rámy pro oba rohy u zadní stěny Příbytku. ²⁹Zespodu k sobě přiléhaly a shora byly pevně

spojeny jedním prstencem. Tak to udělali s oběma rámy v obou rozích. ³⁰Bylo tam tedy osm rámů a jejich šestnáct

stříbrných patek; dvě patky pod každým rámem.

³¹Dále vyrobili svlaky z akáciového dřeva: pět svlaků pro rámy na jednom boku Příbytku, ³²pět pro rámy na druhém boku Příbytku a pět svlaků pro rámy na zadní, západní straně Příbytku. ³³Vyrobili i prostřední svlak, který procházel středem ráků od jednoho konce k druhému. ³⁴Ty rámy obložili zlatem a připevnili k nim zlaté prstence jako úchyty pro svlaky. Také svlaky obložili zlatem.

³⁵Udělal také oponu z modré, purpurové a šarlatové látky a ze soukaného kmentu; udělali ji s umně vetkanými cheruby.

³⁶K ní udělali čtyři sloupy z akáciového dřeva, obložili je zlatem, udělali k nim zlaté háčky a ulili k nim čtyři stříbrné patky.

³⁷Pro vchod do stanu pak udělali vyšívaný závěs z modré, purpurové a šarlatové látky a ze soukaného kmentu ³⁸a k němu pět sloupů s háčky. Jejich hlavice a příčky obložili zlatem, jejich pět patek však bylo z bronzu.

37

Truhla

¹Potom Becaleel vyrobil truhlu z akáciového dřeva: byla dva a půl lokte dlouhá, jeden a půl lokte široká a jeden a půl lokte vysoká. ²Obložil ji zevnitř i zvenčí čistým zlatem a po jejím obvodu udělal zlatý věnec. ³Ulil pro ni čtyři zlaté kruhy a připevnil je k jejím čtyřem nohám: dva kruhy po jednom jejím boku a dva kruhy po druhém. ⁴Z akáciového dřeva zhotovil rovněž tyče a obložil je zlatem. ⁵Tyče pak provlékl skrz kruhy po bocích truhly, aby se truhla dala nosit.

⁶Vyrobil také příkrov z čistého zlata, totiž slitovnici: byla dva a půl lokte dlouhá a jeden a půl lokte široká. ⁷Vytvořil také dva

cheruby. Zhotovil je z tepaného zlata na obou koncích slitovnice: ⁸jednoho cheruba na jednom konci a druhého cheruba na druhém konci. Udělal cheruby tak, aby vystupovali ze slitovnice na obou jejích koncích. ⁹Cherubové měli rozpjatá křídla, jimiž zastíňovali slitovnici. Byli obráceni čelem k sobě a tvářemi se skláněli nad slitovnici.

Stůl

¹⁰Vyrobil také stůl z akáciového dřeva: byl dva lokte dlouhý, jeden loket široký a jeden a půl lokte vysoký. ¹¹Obložil jej čistým zlatem a po jeho obvodu udělal zlatý věnec. ¹²Udělal po jeho obvodu také na dlaň širokou obrubu a kolem ní další zlatý věnec. ¹³Ulil k němu také čtyři zlaté kruhy, které připevnil ke čtyřem rohům u jeho čtyř nohou. ¹⁴Kruhy byly upevněny těsně pod obrubou jako úchyty pro tyče, aby se stůl dal nosit. ¹⁵Tyče udělal z akáciového dřeva, aby se stůl dal nosit, a obložil je zlatem. ¹⁶Vyrobil rovněž nádoby patřící na stůl, mísy, pohárky, číše a konvice na úlitby, a to z čistého zlata.

Svícen

¹⁷Vyrobil také svícen z čistého zlata. Svícen měl tepanou patu i dřík a vystupovaly z něj pohárky, pupeny a květy. ¹⁸Z jeho boků vycházelo šest prutů: tři pruty svícnu z jedné strany svícnu a tři pruty z druhé. ¹⁹Na jednom prutu byly tři mandlovité pohárky s pupenem a květem, na dalším prutu také tři a tak to bylo na všech šesti prutech vycházejících ze svícnu. ²⁰Na dříku pak byly čtyři mandlovité pohárky s pupeny a květy. ²¹Pod jedním párem prutů, jež z něj vystupují, byl jeden pupen, pod druhým párem další pupen a pod třetím

další – takto u všech šesti prutů vycházejících ze svícnu. ²²Tyto pupeny i pruty vystupovaly ze svícnu a všechno to bylo vytepáno z jednoho kusu čistého zlata.

²³Ke svícnu zhotovil z čistého zlata také sedm kahanů, kleště a pánvice na oharky. ²⁴Svícen spolu se vším tímto náčiním vyrobil z talentu čistého zlata.

Kadidlový oltář

²⁵Zhotovil také kadidlový oltář z akáciového dřeva. Byl čtvercový, loket na délku a loket na šířku; na výšku měl dva lokte a vystupovaly z něj rohy. ²⁶Obložil jej čistým zlatem: jeho vršek, jeho stěny kolem dokola i jeho rohy. Po jeho obvodu udělal zlatý věnec. ²⁷Pod tím věncem k němu na obou bocích připevnil dva zlaté kruhy, a to po obou stranách. Sloužily jako úchyty pro tyče, aby se na nich dal nosit. ²⁸Tyče vyrobil z akáciového dřeva a obložil je zlatem.

²⁹Voňavkářským způsobem pak připravil olej svatého pomazání a čisté kadidlo z vonných látek.

38

Oltář pro zápalné oběti

¹Z akáciového dřeva zhotovil také čtvercový oltář pro zápalné oběti. Měl pět loket na délku, pět loket na šířku a tři lokte na výšku. ²V jeho čtyřech koutech vytvaroval rohy vystupující z oltáře a obložil jej bronzem. ³Vyrobil veškeré náčiní k oltáři, hrnce, lopaty, obětní misky, vidlice a pánvice na uhlí; veškeré jeho náčiní vyrobil z bronzu. ⁴K oltáři zhotovil také mřížový rošt z bronzu a připevnil jej zespodu pod obrubu oltáře, do poloviny jeho výšky. ⁵Na čtyřech koncích bronzového roštu

ulil čtyři kruhy jako úchyty pro tyče. ⁶Tyče vyrobil z akáciového dřeva a obložil je bronzem. ⁷Pak je provlékl skrz kruhy po bocích oltáře, aby se na nich dal nosit. Udělal jej dutý, z desek.

Umyvadlo

⁸Bronzové umyvadlo a jeho bronzový podstavec vyrobil ze zrcadel žen shromážděných ke konání služby u vchodu do Stanu setkávání.

Nádvoří

⁹Postavil také nádvoří. Na pravé, jižní straně nádvoří byly zástěny ze soukaného kmentu v délce 100 loket. ¹⁰Dvacet sloupů s dvaceti patkami na této straně bylo z bronzu, sloupové háčky a příčky byly stříbrné. ¹¹Rovněž na severní straně byly zástěny v délce 100 loket; jejich dvacet sloupů s dvaceti patkami bylo z bronzu, sloupové háčky a příčky byly stříbrné.

¹²Na západní straně byly zástěny v délce 50 loket, s deseti sloupy a deseti patkami, sloupové háčky a příčky byly stříbrné.

¹³Rovněž přední, východní strana měřila 50 loket. ¹⁴Tvořilo ji 15 loket zástěn se třemi sloupy a třemi patkami z jedné strany ¹⁵a 15 loket zástěn se třemi sloupy a třemi patkami z druhé strany. Uprostřed pak byla brána nádvoří. ¹⁶Všechny zástěny kolem nádvoří byly ze soukaného kmentu. ¹⁷Patky sloupů byly z bronzu, sloupové háčky a příčky byly stříbrné, obložení jejich hlavic bylo stříbrné. Všechny sloupy nádvoří byly propojeny stříbrnými příčkami.

¹⁸Vyšíváný závěs pro bránu nádvoří byl z modré, purpurové a šarlatové látky a ze soukaného kmentu. Byl dlouhý 20 loket a

v celé šířce vysoký 5 loket, tak jako zástěny nádvoří. ¹⁹K němu patřily čtyři sloupy se čtyřmi bronzovými patkami a stříbrnými háčky; obložení jejich hlavic i jejich příčky byly stříbrné.

²⁰Všechny kolíky okolo Příbytku a nádvoří byly z bronzu.

Soupis materiálu

²¹Toto je soupis Příbytku, totiž Příbytku svědectví, sečtený podle Mojžíšova rozkazu. Je to práce levitů pod vedením Itamara, syna kněze Árona. ²²Becaleel, syn Uriho, syna Hurova z pokolení Juda, udělal všechno, co Hospodin přikázal Mojžíšovi. ²³S ním byl Oholiab, syn Achisamachův z pokolení Dan, zručný v rytectví, vytkávání a vyšívání na modré, purpurové a šarlatové látce i kmentu.

²⁴Zlata použitého na veškeré dílo svatyně (šlo o zlato poskytnuté jako dar) bylo celkem 29 talentů a 730 šekelů, měřeno šekelem svatyně.

²⁵Stříbra od členů obce zahrnutých do sčítání bylo 100 talentů a 1 775 šekelů, podle šekelu svatyně. ²⁶Jeden beka z hlavy (to jest půl šekelu svatyně) – tolik bylo vybráno od každého, kdo byl zahrnut do sčítání, od dvacetiletých výše, tedy od 603 550 mužů. ²⁷Oněch 100 talentů stříbra připadlo na odlévání patek pro svatyni a pro oponu: 100 patek ze 100 talentů; talent na patku. ²⁸Zbývajících 1 775 šekelů připadlo na výrobu sloupových háčků, obložení jejich hlavic a na spojovací příčky.

²⁹Bronzu poskytnutého jako dar bylo 70 talentů a 2 400 šekelů. ³⁰Z něj byly vyrobeny patky ke vchodu do Stanu setkávání, bronzový oltář s jeho bronzovým roštem, veškeré náčiní k oltáři, ³¹patky sloupů kolem nádvoří, patky pro bránu nádvoří a všechny kolíky kolem Příbytku a kolem nádvoří.

Kněžská roucha

¹Z modré, purpurové a šarlatové látky zhotovili bohoslužebná roucha pro službu ve svatyni. Připravili také svatá roucha pro Árona, jak Hospodin přikázal Mojžíšovi.

²Efod byl zhotoven ze zlata, z modré, purpurové a šarlatové látky a ze soukaného kmentu. ³Vytepali zlaté plíšky a z nich nastříhali nitě, aby je umně vetkali do modré, purpurové a šarlatové látky a do kmentu. ⁴K oběma okrajům efodu připojili ramenní díly, aby byl spojen. ⁵Tkaný pás, který jej obepínal, byl stejně jako efod ze zlata, z modré, purpurové a šarlatové látky a ze soukaného kmentu, jak Hospodin přikázal Mojžíšovi.

⁶Do zlatých obrouček zasadili onyxové kameny, a jako kamenorytec vyrývá pečeť, tak na nich vyryli jména synů Izraele. ⁷Potom je připevnili k ramenním dílům efodu jako pamětné kameny synů Izraele, jak Hospodin přikázal Mojžíšovi.

⁸Podobným způsobem jako efod byl zhotoven umně tkaný náprsník: ze zlata, z modré, purpurové a šarlatové látky a ze soukaného kmentu. ⁹Náprsník byl čtvercový; udělali jej dvojité, po přehnutí byl na píd' dlouhý a na píd' široký.

¹⁰Posázeli jej čtyřmi řadami drahých kamenů:

v první řadě rubín, topas a smaragd,

¹¹v druhé řadě tyrkys, safír a jaspis,

¹²ve třetí řadě opál, achát a ametyst,

¹³ve čtvrté řadě chrysolit, onyx a beryl.

V tomto pořadí byly kameny zasazeny do zlatých obrouček.

¹⁴Kamenů bylo dvanáct, tak jako jmen Izraelových synů. Každý měl na sobě jako na pečeti vyryto jméno jednoho ze dvanácti izraelských kmenů.

¹⁵K náprsníku vyrobili točené řetízky na způsob šňůrek, z čistého zlata. ¹⁶Vyrobili také dvě zlaté obroučky a dva zlaté kroužky. Ty dva kroužky připevnili na oba horní okraje náprsníku. ¹⁷Ty dvě zlaté šňůry pak připevnili k oběma kroužkům na okrajích náprsníku. ¹⁸Druhé konce obou šňůr připevnili k oněm dvěma obroučkám připevněným zepředu k ramenním dílům efodu. ¹⁹Vyrobili také dva zlaté kroužky, které připevnili ke dvěma dolním okrajům náprsníku, k jeho vnitřní obrubě. ²⁰Dále vyrobili dva zlaté kroužky, které připevnili zepředu k dolní části obou ramenních dílů efodu, těsně u jeho švu nad tkaným pásem efodu. ²¹Náprsník pak modrou šňůrou přivázali za jeho kroužky ke kroužkům efodu. Takto spočíval na tkaném pásu efodu a neodstával od efodu, jak Hospodin přikázal Mojžíšovi.

²²K efodu byl zhotoven také plášť celý utkaný z modré látky.

²³Uprostřed něj byl otvor, jako bývá v pancíři, s tkanou obrubou, aby se netrhal. ²⁴Podél spodního lemu pláště udělali granátová jablka z modré, purpurové a šarlatové látky a ze soukaného kmentu. ²⁵Prostřídali je zvonky z čistého zlata, jež připevnili mezi granátová jablka po celém spodním lemu pláště: ²⁶zvonek a granátové jablko, zvonek a granátové jablko, po celém spodním lemu pláště, v němž se koná služba, jak Hospodin přikázal Mojžíšovi.

²⁷Pro Árona a jeho syny utkali kmentové suknice, ²⁸kmentový turban, ozdobné kmentové pokrývky hlavy, plátěné spodky ze

soukaného kmentu ²⁹a vyšívanou šerpu ze soukaného kmentu a z modré, purpurové a šarlatové látky, jak Hospodin přikázal Mojžíšovi.

³⁰Vyrobili také štítek z čistého zlata, totiž korunu svatosti, a jako na pečeť na něj vyryli: Svatý Hospodinu. ³¹Přiřevnili k němu modrou šňůru, aby mohl být přivázán na vrchol turbanu, jak Hospodin přikázal Mojžíšovi.

Dokončení díla

³²Tak bylo dokončeno veškeré dílo Příbytku, totiž Stanu setkávání. Synové Izraele udělali všechno přesně tak, jak Hospodin přikázal Mojžíšovi.

³³Tehdy přinesli Příbytek k Mojžíšovi:

Stan a všechno jeho náčiní,

jeho spony, rámy, svlaky, sloupy a patky,

³⁴přikrývku z červeně barvených beraních kůží,

přikrývku z odolných usní,

zastírající oponu,

³⁵Truhlu svědectví, její tyče a slitovnici,

³⁶stůl a všechno jeho náčiní,

chleby předložení,

³⁷svícen z čistého zlata,

jeho uspořádané kahany a všechno náčiní,

olej ke svícení,

³⁸zlatý oltář,

olej pomazání,

vonné kadidlo,

závěs pro vchod do Stanu,

³⁹bronzový oltář, jeho bronzový rošt, tyče a všechno náčiní, umyvadlo a jeho podstavec,

⁴⁰zástěny nádvoří, jejich sloupy a patky, závěs do brány nádvoří, jeho lana a kolíky, všechno náčiní ke službě v Příbytku, ve Stanu setkávání,

⁴¹bohoslužebná roucha pro službu ve svatyni, svatá roucha kněze Árona i roucha jeho synů ke konání kněžské služby.

⁴²Synové Izraele udělali všechnu práci přesně tak, jak Hospodin Mojžíšovi přikázal. ⁴³Mojžíš viděl všechno to dílo a hle, udělali je přesně tak, jak Hospodin přikázal. A Mojžíš jim požehnal.

40

Vztyčení Příbytku

¹Hospodin promluvil k Mojžíšovi: ²„Prvního dne prvního měsíce vztyčíš Příbytek, Stan setkávání.

³Postavíš tam Truhlu svědectví a zastřeš ji oponou. ⁴Přineseš stůl a uspořádáš vše na něm, přineseš i svícen a zapálíš jeho kahany. ⁵Před Truhlu svědectví postavíš zlatý oltář k pálení kadidla a ve vchodu do Příbytku pověsis závěs. ⁶Před vchodem do Příbytku, do Stanu setkávání, postavíš oltář pro zápalné oběti. ⁷Mezi Stanem setkávání a oltářem postavíš umyvadlo a naliješ do něj vodu. ⁸Kolem dokola vztyčíš zástěny nádvoří a v jeho bráně pověsis závěs.

⁹Potom vezmeš olej pomazání a pomažeš Příbytek i všechno, co je v něm. Tak jej i s veškerým vybavením posvětiš, a bude svatý. ¹⁰Pomažeš také oltář pro zápalné oběti a veškeré jeho

náčíní. Tak oltář posvětiš, a bude svatosvatý. ¹¹Pomažeš i umyvadlo a jeho podstavec, a tak je posvětiš.

¹²Potom přivedeš Árona a jeho syny ke vchodu do Stanu setkávání a omyješ je vodou. ¹³Oblékneš Áronovi svatá roucha a pomažeš ho. Tak jej posvětiš, aby mi konal kněžskou službu.

¹⁴Přivedeš také jeho syny, oblékneš jim suknice ¹⁵a pomažeš je, jako jsi pomazal jejich otce, aby mi konali kněžskou službu. Toto pomazání je i všechna jejich pokolení uvede do věčného kněžství.“

¹⁶A Mojžíš udělal všechno přesně tak, jak mu Hospodin přikázal.

¹⁷Prvního dne prvního měsíce druhého roku byl Příbytek vztyčen. ¹⁸Mojžíš vztyčil Příbytek: položil jeho patky, postavil jeho rámy, provlékl jeho svlaky a vztyčil jeho sloupy. ¹⁹Nad Příbytkem roztáhl stan a seshora na něj položil jeho příkrývku, jak Hospodin Mojžíšovi přikázal.

²⁰Potom vzal Svědectví a vložil je do truhly. K truhle připevnil sochory a seshora ji přikryl slitovnicí. ²¹Když vnesl truhlu do Příbytku, pověsil v něm zastírající oponu. Tak zastřel Truhlu svědectví, jak mu Hospodin přikázal.

²²Před oponou, na severní straně Příbytku, pak ve Stanu setkávání postavil stůl ²³a před Hospodinem na něm uspořádal chleby, jak mu Hospodin přikázal.

²⁴Naproti stolu, na jižní straně Příbytku, postavil do Stanu setkávání svícen ²⁵a zapálil před Hospodinem kahany, jak mu Hospodin přikázal.

²⁶Před oponu ve Stanu setkávání postavil také zlatý oltář ²⁷a zapálil na něm vonné kadidlo, jak mu Hospodin přikázal.

²⁸Ve vchodu do Příbytku pověsil závěs. ²⁹Před vchodem do Příbytku, do Stanu setkávání, postavil oltář pro zápalné oběti a obětoval na něm zápalné i moučné oběti, jak mu Hospodin přikázal.

³⁰Mezi Stanem setkávání a oltářem postavil umyvadlo a nalil do něj vodu k omývání, ³¹aby si v něm Mojžíš i Áron a jeho synové omývali ruce a nohy. ³²Kdykoli vcházeli do Stanu setkávání nebo přistupovali k oltáři, omývali se, jak mu Hospodin přikázal.

³³Okolo Příbytku a oltáře pak vztyčil zástěny nádvoří a do jeho brány pověsil závěs. Tak Mojžíš to dílo dokončil.

³⁴Tehdy Stan setkávání přikryl oblak a Příbytek naplnila Hospodinova sláva. ³⁵A Mojžíš nemohl vejít do Stanu setkávání, neboť na něm spočíval oblak a Příbytek naplňovala Hospodinova sláva.

³⁶Kdykoli se potom oblak nad Příbytkem vznesl, synové Izraele se vždy vydávali na cesty. ³⁷Pokud se však oblak nevznesl, nevycházeli až do dne, kdy se vznesl. ³⁸Ve dne byl nad Příbytkem Hospodinův oblak a v noci v něm byl oheň, před očima celého domu Izraele, na všech jejich cestách.

Leviticus

ZÁKON OBĚTI

Zápalné oběti

¹Hospodin zavolal Mojžíše a promluvil k němu ze Stanu setkávání: ²„Promluv k synům Izraele takto: Když někdo z vás bude Hospodinu přinášet obětní dar, ať je to dar z dobytka – ze skotu nebo z bravu.

³Přináší-li darem zápalnou oběť ze skotu, ať přivede samce bez vady. Přivede jej ke vchodu do Stanu setkávání, aby došel zalíbení před Hospodinem. ⁴Vloží ruku na hlavu zápalné oběti a ta bude přijata jako jeho smírčí výkupné. ⁵Potom to dobytče zabije před Hospodinem. Kněží, synové Áronovi, přinesou jeho krev jako oběť a tou krví pokropí ze všech stran oltář, který je u vchodu do Stanu setkávání. ⁶Potom ať zápalnou oběť stáhne z kůže a rozseká ji na díly. ⁷Kněží, synové Áronovi, zapálí na oltáři oheň a narovnájí na něj dříví. ⁸Na ně pak rozloží ty díly i s hlavou a tukem. ⁹Vnitřnosti a nohy se však musí omýt vodou. Kněz to vše nechá dýmat na oltáři jako zápalnou oběť, jako ohnivou oběť příjemně vonící Hospodinu.

¹⁰Přináší-li darem zápalnou oběť z bravu – z ovcí nebo koz – ať přivede samce bez vady ¹¹a zabije ho před Hospodinem u severní strany oltáře. Kněží, synové Áronovi, pak tou krví pokropí oltář ze všech stran. ¹²Potom ať rozseká oběť na díly i s hlavou a tukem. Kněz je narovná na dříví, které je na ohni na oltáři. ¹³Vnitřnosti a nohy se však musí omýt vodou. Kněz to všechno přinese jako oběť a nechá to dýmat na oltáři. To je zápalná oběť, ohnivá oběť příjemně vonící Hospodinu.

¹⁴Přináší-li Hospodinu darem zápalnou oběť z ptactva, ať přinese svůj dar z hrdlíček nebo z holoubat. ¹⁵Kněz přinese

ptáče k oltáři, nehtem mu poodštípne hlavu a nechá je dýmat na oltáři; jeho krev bude vymáčkuta na stěnu oltáře.

¹⁶Odejme mu také vole i s obsahem a odhodí je poblíž oltáře východním směrem na místo pro popel. ¹⁷Natrhne ptáka u křídel, ale neroztrhne jej. Potom jej kněz nechá dýmat na oltáři, na dříví, které je na ohni. To je zápalná oběť, ohnivá oběť příjemně vonící Hospodinu.“

2

Moučné oběti

¹„Přináší-li někdo Hospodinu moučnou oběť, ať ji daruje z jemné mouky. Tu polije olejem, položí na ni kadidlo ²a přinese ji k Áronovým synům, kněžím. Kněz pak z toho vezme hrst jemné mouky s olejem a všechno kadidlo. Tento památeční díl nechá dýmat na oltáři jako ohnivou oběť příjemně vonící Hospodinu. ³Zbytek moučné oběti připadne Áronovi a jeho synům jako svatosvatý díl z ohnivých obětí Hospodinu.

⁴Přinášíš-li darem moučnou oběť pečenou v peci, udělej z jemné mouky nekvašené bocháňky zadělané olejem nebo nekvašené placky pomazané olejem. ⁵Je-li tvým darem moučná oběť smažená na pánvi, ať je z jemné mouky zadělané olejem, nekvašená. ⁶Rozdrob ji na kousky a polij olejem; je to moučná oběť. ⁷Je-li tvým darem moučná oběť připravená v kotlíku, ať je připravena z jemné mouky s olejem. ⁸Když takto připravenou moučnou oběť přineseš Hospodinu, bude předána knězi. Ten ji donese k oltáři, ⁹odejme z ní památeční díl a nechá jej dýmat na oltáři jako ohnivou oběť příjemně vonící Hospodinu. ¹⁰Zbytek moučné oběti připadne Áronovi a jeho synům jako svatosvatý díl z ohnivých obětí

Hospodinu.

¹¹Žádná moučná oběť, kterou přinesete Hospodinu, nesmí být kvašená. Nikdy nedáte dýmat jako ohnivou oběť Hospodinu žádný kvas ani med. ¹²Můžete je Hospodinu přinášet jako dar z prvotin, ale nesmíte je obětovat na oltáři jako příjemnou vůni. ¹³Každý dar moučné oběti ochuť solí; nedopustě, aby při tvé moučné oběti chyběla sůl smlouvy tvého Boha. S každým svým darem přines sůl.

¹⁴Přinášíš-li Hospodinu darem moučnou oběť z prvotin, přines k této oběti drcené zrní z čerstvých klasů pražených na ohni.

¹⁵Přidej k ní olej a polož na ni kadidlo; je to moučná oběť.

¹⁶Kněz pak část drceného zrní a oleje a všechno kadidlo nechá dýmat jako památeční díl; je to ohnivá oběť Hospodinu.“

3

Pokojné oběti

¹„Přináší-li někdo darem pokojnou oběť ze skotu, ať přivede před Hospodina samce či samici bez vady. ²Vloží ruku na hlavu své oběti a zabije ji u vchodu do Stanu setkávání; kněží, synové Áronovi, pak pokropí oltář krví ze všech stran. ³Potom ať z této pokojné oběti přinese ohnivou oběť Hospodinu: tuk přikrývající vnitřnosti i všechn tuk kolem vnitřností, ⁴obě ledviny s tukem, který je na nich i na slabinách, a jaterní lalok, který odejme spolu s ledvinami. ⁵Áronovi synové to pak nechají dýmat na oltáři spolu se zápalnou obětí ležící na dříví, jež bude na ohni, jako ohnivou oběť příjemně vonící Hospodinu.

⁶Přináší-li Hospodinu darem pokojnou oběť z bravu, ať přivede samce nebo samici bez vady. ⁷Přináší-li darem jehně,

přivede je před Hospodina, ⁸vloží ruku na hlavu své oběti a zabije ji před Stanem setkávání; Áronovi synové pak její krví pokropí oltář ze všech stran. ⁹Potom z pokojné oběti přinese ohnivou oběť Hospodinu: její tuk, totiž celý tučný ocas, který odejme těsně u kostrče, tuk přikrývající vnitřnosti a všečen tuk kolem vnitřností, ¹⁰obě ledviny s tukem, který je na nich i na slabinách, a jaterní lalok, který odejme spolu s ledvinami. ¹¹Kněz to pak nechá dýmat na oltáři jako pokrm ohnivé oběti Hospodinu.

¹²Přináší-li darem kůzle, přivede je před Hospodina, ¹³vloží ruku na jeho hlavu a zabije je před Stanem setkávání; Áronovi synové pak jeho krví pokropí oltář ze všech stran. ¹⁴Potom z něj přinese ohnivou oběť Hospodinu: tuk přikrývající vnitřnosti a všečen tuk kolem vnitřností, ¹⁵obě ledviny s tukem, který je na nich i na slabinách, a jaterní lalok, který odejme spolu s ledvinami. ¹⁶Kněz to pak nechá dýmat na oltáři jako pokrm ohnivé oběti, jako příjemnou vůni. Všečen tuk patří Hospodinu.

¹⁷Toto je věčné ustanovení pro všechna vaše pokolení, ve všech vašich příbytcích: Nesmíte jíst žádný tuk a žádnou krev.“

4

Oběti za hřích

¹Hospodin promluvil k Mojžíšovi: ²„Mluv k synům Izraele: Když se někdo neúmyslně prohřeší proti některému z Hospodinových přikázání a dopustí se něčeho, co se nesmí, učiňte toto:

³Prohřeší-li se pomazaný kněz, poskvrní vinou všečen lid. Ať

tedy za hřích, jehož se dopustil, obětuje Hospodinu mladého býčka bez vady jako oběť za hřích. ⁴Býčka přivede před Hospodina ke vchodu do Stanu setkávání, vloží mu ruku na hlavu a zabije ho před Hospodinem. ⁵Pomazaný kněz pak vezme trochu krve z toho býčka a přinese ji do Stanu setkávání. ⁶Namočí prst v krvi a sedmkrát jí stříkne před Hospodinem, před oponou svatyně. ⁷Trochou krve potře rohy oltáře k pálení vonného kadidla, který stojí před Hospodinem ve Stanu setkávání. Všechnu zbývající krev z býčka pak vylije k patě oltáře pro zápalné oběti, který stojí u vchodu do Stanu setkávání. ⁸Potom z býčka obětovaného za hřích odejme všečen tuk: tuk příkrývající vnitřnosti i všečen tuk kolem vnitřností, ⁹obě ledviny s tukem, který je na nich i na slabinách, a jaterní lalok, který odejme spolu s ledvinami ¹⁰(tak jako se odjímá tuk z dobytčete při pokojné oběti). Kněz to pak nechá dýmat na oltáři pro zápalné oběti. ¹¹Celý zbytek býčka – jeho kůže, veškeré maso i s hlavou, nohama, vnitřnostmi a výkaly – ¹²vynese ven za tábor na čisté místo, kam se sype popel, a spálí jej na ohni z dříví. Ať je spálen na místě, kam se sype popel.

¹³Prohřeší-li se neúmyslně celá izraelská obec (neboť si to shromáždění neuvědomí) a překročí některé Hospodinovo přikázání, když se proviní něčím, co se nesmí, učíte toto:

¹⁴Jakmile si uvědomí hřích, jehož se dopustili, přivede shromáždění mladého býčka před Stan setkávání jako oběť za hřích. ¹⁵Stařešिनové obce vloží před Hospodinem ruce na jeho hlavu a býček bude zabit před Hospodinem. ¹⁶Pomazaný kněz přinese trochu jeho krve do Stanu setkávání, ¹⁷namočí prst v krvi a sedmkrát jí stříkne před Hospodinem, před oponou.

¹⁸Trochou krve také potře rohy oltáře, který stojí před Hospodinem ve Stanu setkávání. Všechnu zbývající krev vylije k patě oltáře pro zápalné oběti, který stojí u vchodu do Stanu setkávání. ¹⁹Potom z něj odejme všechn tuk a nechá jej dýmat na oltáři. ²⁰Naloží s tím býčkem přesně tak, jak se nakládá s býčkem oběti za hřích. Tak za ně kněz vykoná obřad smíření a bude jim odpuštěno. ²¹Vynese býčka ven za tábor a spálí jej, jako spálil toho prvního býčka. To je oběť za hřích shromáždění.

²²Prohřeší-li se vůdce lidu, když neúmyslně překročí některé přikázání Hospodina, svého Boha, a tak se proviní něčím, co se nesmí, učiňte toto: ²³Jakmile si uvědomí hřích, jehož se dopustil, přinese darem kozla, samce bez vady. ²⁴Vloží ruku na jeho hlavu a zabije ho před Hospodinem na místě, kde se zabíjí zápalná oběť; je to oběť za hřích. ²⁵Kněz pak prstem nabere trochu krve z oběti za hřích a potře rohy oltáře pro zápalné oběti; zbytek krve vylije k patě oltáře. ²⁶Všechn tuk nechá dýmat na oltáři tak jako tuk pokojné oběti. Tak za něj kněz kvůli jeho hříchu vykoná obřad smíření a bude mu odpuštěno.

²⁷Prohřeší-li se neúmyslně někdo z prostého lidu, když se proviní překročením jednoho z Hospodinových přikázání něčím, co se nesmí, učiňte toto: ²⁸Jakmile si uvědomí hřích, jehož se dopustil, přinese jako oběť za svůj hřích kozu, samici bez vady. ²⁹Vloží ruku na hlavu této oběti za hřích a zabije ji na místě pro zápalné oběti. ³⁰Kněz pak prstem nabere trochu krve a potře rohy oltáře pro zápalné oběti; všechnu zbývající krev pak vylije k patě oltáře. ³¹Všechn tuk odejme, jako se odnímá tuk pokojné oběti, a kněz jej nechá dýmat na oltáři

jako příjemnou vůni Hospodinu. Tak za něj kněz vykoná obřad smíření a bude mu odpuštěno.

³²Chce-li jako oběť za svůj hřích přinést jehně, ať přivede samičku bez vady. ³³Vloží ruku na hlavu této oběti za hřích a zabije ji jako oběť za hřích na místě, kde se zabíjí zápalná oběť. ³⁴Kněz pak prstem nabere trochu krve z oběti za hřích a potře rohy oltáře pro zápalné oběti; všechnu zbývající krev vylije k patě oltáře. ³⁵Všechn tuk odejme (tak jako se z jehněte odnímá tuk při pokojné oběti) a kněz jej nechá dýmat na oltáři jako ohnivou oběť Hospodinu. Tak za něj kněz vykoná obřad smíření kvůli hříchu, jehož se dopustil, a bude mu odpuštěno.

5

¹Člověk se prohřeší v těchto případech: Když něco viděl nebo se to dozvěděl, a ačkoli slyšel přísednou výzvu ke svědectví, neoznámil to. Takový ponese vinu. ²Také když se někdo dotkne něčeho nečistého, jako je zdechlina nečisté zvěře, nečistého dobytka nebo nečisté drobné havěti, neúmyslně se znečistil, a tak se provinil. ³Také když se dotkne lidské nečistoty – jakékoli nečistoty poskvrňující člověka – a teprve pak si to uvědomí, provinil se. ⁴Také když nerozvážně pronese přísahu, zlou či dobrou – ať už nerozvážně přísahal o čemkoli, aniž si toho byl vědom – a teprve pak si to uvědomí, provinil se. ⁵Když se tedy jednou z těchto věcí proviní, ať vyzná, v čem se prohřešil. ⁶Jako odškodnění za hřích, jehož se dopustil, ať Hospodinu přinese samici z bravu, ovci nebo kozu, jako oběť za hřích. Kněz pak za něj kvůli jeho hříchu vykoná obřad smíření.

⁷Nemůže-li si dovolit jehně, přinese Hospodinu jako odškodnění za svůj prohřešek dvě hrdličky nebo dvě holoubata, jedno k oběti za hřích a druhé k zápalné oběti.

⁸Přinese je ke knězi a ten bude obětovat nejprve to, které je určeno k oběti za hřích. Nehtem mu zespodu poodštípne hlavu, ale neodtrhne ji. ⁹Trochou krve oběti za hřích stříkne na stěnu oltáře a zbytek krve bude vymáčknut k patě oltáře; je to oběť za hřích. ¹⁰Z druhého pak připraví zápalnou oběť podle pravidel. Tak za něj kněz vykoná obřad smíření kvůli hříchu, jehož se dopustil, a bude mu odpuštěno.

¹¹Jsou-li však i dvě hrdličky nebo dvě holoubata nad jeho možností, přinese ten, kdo se prohřešil, jako svou oběť za hřích desetinu efy jemné mouky. Nepochybně ji olejem a nepoloží na ni kadidlo, neboť je to oběť za hřích. ¹²Přinese ji ke knězi a ten z ní vezme hrst jako památný díl a nechá ji dýmat na oltáři jako ohnivou oběť Hospodinu; to bude oběť za hřích.

¹³Tak za něj kněz vykoná obřad smíření kvůli hříchu, jehož se v kterémkoli z těchto případů dopustil, a bude mu odpuštěno. Zbytek mouky pak případně knězi tak jako při moučné oběti.“

Oběti odškodnění

¹⁴Hospodin promluvil k Mojžíšovi: ¹⁵„Zklame-li někdo a neúmyslně zanedbá, co je svaté Hospodinu, pak ať přivede Hospodinu jako oběť odškodnění berana bez vady o patřičné ceně v šekelech stříbra (měřeno podle šekelu svatyně). To je oběť odškodnění. ¹⁶To, co ze svatých věcí zanedbal, nahradí, přidá k tomu ještě pětinu ceny a dá to knězi. Kněz pak za něj obětováním berana odškodnění vykoná obřad smíření a bude mu odpuštěno.

¹⁷Prohřeší-li se někdo tím, že nevědomě překročí některé Hospodinovo přikázání a udělá něco, co se nesmí, provinil se a ponese vinu. ¹⁸Přivede tedy ke knězi berana bez vady o patřičné ceně jako oběť odškodnění. Kněz za něj vykoná obřad smíření kvůli neúmyslnému hříchu, jehož se dopustil, aniž to věděl, a bude mu odpuštěno. ¹⁹Je to oběť odškodnění, neboť se vskutku provinil proti Hospodinu.“

²⁰Hospodin promluvil k Mojžíšovi: ²¹„Člověk se prohřeší a zklame Hospodina v těchto případech: Když svého bližního podvede ohledně věci svěřené do úschovy či do zástavy nebo když bude svého bližního okrádat či vydírat ²²anebo když najde ztracenou věc a krivopřísežně ji zapře. Čehokoli takového se člověk dopustí, zhřeší. ²³Protože se tedy prohřešil a provinil, musí vše vrátit – ať už to ukradl nebo si to vynutil vydíráním nebo mu to bylo svěřeno do úschovy nebo to byla ztracená věc, kterou našel, ²⁴anebo cokoli, o čem krivě přísahal. Nahradí to v plné výši a přidá k tomu ještě pětinu ceny. V den své oběti odškodnění to odevzdá právoplatnému majiteli. ²⁵Jako odškodnění přivede Hospodinu berana bez vady o patřičné ceně; přivede jej ke knězi jako oběť odškodnění. ²⁶Kněz za něj před Hospodinem vykoná obřad smíření a bude mu odpuštěno, čehokoli se dopustil a čím se provinil.“

6

Zákon o zápalné oběti

¹Hospodin promluvil k Mojžíšovi: ²„Dej Áronovi a jeho synům následující pokyny. Toto je zákon o zápalné oběti: Zápalná

oběť ať zůstane celou noc až do rána v ohništi na oltáři, kde bude planout oheň. ³Kněz ať si oblékne plátěné roucho a pod něj plátěné spodky. Vybere popel ze zápalné oběti strávené ohněm na oltáři a vysype jej poblíž oltáře. ⁴Potom se převlékne a vynese popel na čisté místo ven za tábor. ⁵Ať na oltáři plane oheň, ať nikdy nezhasne! Na něm kněz každé ráno zapálí dříví, na něm narovná zápalnou oběť a na něm nechá dýmat tuk pokojných obětí. ⁶Ať na oltáři stále plane oheň, ať nikdy nezhasne!“

Zákon o moučné oběti

⁷„Toto je zákon o moučné oběti: Áronovi synové ji přinesou před Hospodina k přední straně oltáře. ⁸Kněz z té oběti vezme hrst jemné mouky s olejem i všechno kadidlo, které je na moučné oběti, a nechá tento památečný díl dýmat na oltáři jako příjemnou vůni Hospodinu. ⁹Áron a jeho synové budou jíst, co z ní zůstane. Budou to jíst nekvašené, a sice na svatém místě, na nádvoří Stanu setkávání. ¹⁰Nebudou to péci s kvasem, neboť jsem jim to dal jako podíl ze svých ohnivých obětí. Je to svatosvaté, tak jako oběť za hřích a oběť odškodnění. ¹¹Každý Áronův mužský potomek smí jíst z ohnivých obětí Hospodinu. To je věčné ustanovení pro všechna vaše pokolení. Cokoli se jich dotkne, bude svaté.“ ¹²Hospodin dále promluvil k Mojžíšovi: ¹³„Áron i jeho synové budou v den svého pomazání přinášet Hospodinu tento obětní dar: desetinu efy jemné mouky jako stálou moučnou oběť, polovinu ráno a polovinu večer. ¹⁴Bude se smažit na plotně. Nasáklou olejem a rozdrobenou na kousky ji pak přineseš, abys ji obětoval jako příjemnou vůni Hospodinu.

¹⁵Áronův syn, který přijme kněžské pomazání po něm, udělá totéž. Věčným ustanovením náleží Hospodinu; nechť se celá obrátí v dým. ¹⁶Každá moučná oběť přinášená knězem ať celá shoří; nebude se jíst.“

Zákon o oběti za hřích

¹⁷Hospodin promluvil k Mojžíšovi: ¹⁸„Promluv k Áronovi a jeho synům. Toto je zákon o oběti za hřích: Na místě, kde se zabíjí zápalná oběť, se bude před Hospodinem zabíjet i oběť za hřích. Bude svatosvatá. ¹⁹Kněz, který ji obětuje, ji bude jíst; ať je snědena na svatém místě, na nádvoří Stanu setkávání.

²⁰Cokoli se dotkne jejího masa, bude svaté. Kdyby trochu její krve stříklo na roucho, vyper potřísněnou látku na svatém místě. ²¹Hliněná nádoba, v níž se vařilo její maso, ať je rozbita. Pokud se vařilo v mosazné nádobě, ať je vydrhnuta a vypláchnuta vodou. ²²Každý mužského pohlaví v kněžských rodinách ji smí jíst; bude svatosvatá. ²³Nesmí se však jíst žádná oběť za hřích, jejíž krev se vnáší do Stanu setkávání k vykonání obřadu smíření ve svatyni. Ta musí být spálena.“

7

Zákon o oběti odškodnění

¹„Toto je zákon o oběti odškodnění: Bude svatosvatá. ²Oběť odškodnění bude zabita na místě, kde se zabíjí zápalná oběť. Její krví ať se pokropí oltář ze všech stran. ³Potom bude obětován všechen její tuk: tučný ocas, tuk příkrývající vnitřnosti, ⁴obě ledviny s tukem, který je na nich i na slabinách, a jaterní lalok, který bude odňat spolu s ledvinami. ⁵Kněz to pak nechá dýmat na oltáři jako ohnivou oběť

Hospodinu; je to oběť odškodnění. ⁶Každý mužského pohlaví v kněžských rodinách ji smí jíst. Bude se jíst na svatém místě a bude svatosvatá.

⁷Pro oběť za hřích a oběť odškodnění platí tentýž zákon: Připadne knězi, který s ní vykonal obřad smíření. ⁸Knězi, který přinese něčí zápalnou oběť, připadne kůže ze zápalné oběti, kterou vykonal. ⁹Rovněž každá moučná oběť upečená v peci, připravená na pánvi nebo na plotně připadne knězi, který ji vykonal. ¹⁰Každá moučná oběť zadělaná olejem nebo suchá pak připadne všem Áronovým synům rovným dílem.“

Zákon o pokojné oběti

¹¹„Toto je zákon o pokojné oběti přinášené Hospodinu:

¹²Přináší-li ji někdo z vděčnosti, ať spolu s ní přinese jako oběť díkůvzdání nekvašené bochánky zadělané olejem, nekvašené placky pomazané olejem a smažené bochánky z jemné mouky zadělané olejem. ¹³Se svou pokojnou obětí díkůvzdání ať přinese darem kromě bochánek také kvašený chléb. ¹⁴Z každého z těchto darů pak poskytne jeden kus jako obětní příspěvek pro Hospodina. Ten připadne knězi, který kropil oltář krví pokojné oběti. ¹⁵Maso pokojné oběti díkůvzdání se bude jíst v den jejího obětování; ať z něj nic nezůstane do rána.

¹⁶Přináší-li se tato oběť na základě slibu nebo jako dobrovolný dar, bude se jíst v den jejího obětování. Co z masa oběti zbude, se však smí jíst i nazítří. ¹⁷Co zbude až do třetího dne, bude spáleno. ¹⁸Kdyby se maso pokojné oběti jedlo i třetího dne, nedojde ten, kdo ji obětoval, zalíbení. Nebude mu počítána, bude ohavností a člověk, který by z ní jedl, ponese

vinu.

¹⁹Maso se rovněž nesmí jíst, dotkne-li se čehokoli nečistého; musí být spáleno. Ostatní maso smí jíst každý, kdo je čistý.

²⁰Kdyby však někdo jedl maso Hospodinovy pokojné oběti ve stavu vlastní nečistoty, bude vyobcován ze svého lidu.

²¹Rovněž kdyby se někdo dotkl čehokoli nečistého – ať už lidské nečistoty, nečistého zvířete nebo jakékoli nečisté ohavnosti – a potom jedl něco z masa Hospodinovy pokojné oběti, bude vyobcován ze svého lidu.“

Zákaz tuku a krve

²²Hospodin promluvil k Mojžíšovi: ²³„Mluv k synům Izraele: Nesmíte jíst žádný tuk – ať už z hovězího dobytka nebo z ovce či kozy. ²⁴Tuk zdechlého nebo rozsápaného zvířete se smí užívat k různým účelům, ale jíst jej rozhodně nesmíte. ²⁵Každý, kdo by jedl tuk dobytčete, z něhož přinesl ohnivou oběť Hospodinu, bude vyobcován ze svého lidu.

²⁶V žádném ze svých příbytků nesmíte jíst žádnou krev – ať už z ptactva nebo z dobytka. ²⁷Kdokoli by jedl jakoukoli krev, bude vyobcován ze svého lidu.“

Kněžský podíl

²⁸Hospodin promluvil k Mojžíšovi: ²⁹„Mluv k synům Izraele: Ten, kdo obětuje pokojnou oběť Hospodinu, ať ze své pokojné oběti přinese Hospodinu dar. ³⁰Vlastníma rukama ať přinese ohnivou oběť Hospodinu: přinese tuk s hrudím, aby je zvedáním nabídl Hospodinu. ³¹Kněz nechá tuk dýmat na oltáři, ale hrudí připadne Áronovi a jeho synům. ³²Pravou kýtu ze svých pokojných obětí odevzdáte jako obětní příspěvek knězi.

³³Podíl pravé kýty připadne tomu z Áronových synů, který

bude obětovat krev a tuk z pokojné oběti. ³⁴Hrudí pozvedání i kýtu odevzdání jsem totiž synům Izraele odebral z jejich pokojných obětí a dal jsem je knězi Áronovi a jeho synům. Ti je budou věčným ustanovením přijímat od synů Izraele.“

³⁵Toto je podíl z Hospodinových ohnivých obětí, patřící Áronovi a jeho synům ode dne, kdy budou uvedeni do kněžské služby Hospodinu. ³⁶Hospodin přikázal, aby jej dostávali od synů Izraele ode dne svého pomazání. Je to věčné ustanovení pro všechna jejich pokolení.

³⁷Toto je zákon o zápalné oběti, moučné oběti, oběti za hřích, oběti odškodnění, oběti pověření a pokojné oběti. ³⁸Hospodin jej vydal Mojžíšovi na hoře Sinaj v den, kdy přikázal synům Izraele, aby obětovali své dary Hospodinu na Sinajské poušti.

8

Obřad pověření kněží

¹Hospodin promluvil k Mojžíšovi: ²„Vezmi Árona s jeho syny a jejich roucha, olej pomazání, býčka k oběti za hřích, dva berany a koš nekvašeného pečiva ³a shromáždí celou obec ke vchodu do Stanu setkávání.“ ⁴Mojžíš tedy učinil, jak mu Hospodin přikázal.

⁵Když se obec shromáždila u vchodu do Stanu setkávání, Mojžíš jim řekl: „Toto nám přikázal vykonat Hospodin.“

⁶Tehdy Mojžíš nechal přistoupit Árona s jeho syny a omyl je vodou. ⁷Navlékl mu suknici, přepásal ho šerpou, oblékl mu plášť, na něj umístil efod, přepásal ho tkaným pásem efodu, a tak mu jej připevnil. ⁸Na něj umístil náprsník a do náprsníku vložil urim a tumim. ⁹Na hlavu mu nasadil turban a na turban

zepředu připevnil zlatý štítek, totiž korunu svatosti, jak Mojžíšovi přikázal Hospodin.

¹⁰Potom vzal Mojžíš olej pomazání a pomazal Příbytek i všechno, co bylo v něm, aby to posvětil. ¹¹Sedmkrát jím stříkl na oltář a pomazal oltář s veškerým jeho náčiním i umyvadlo s podstavcem, aby je posvětil. ¹²Část oleje pomazání také vylil na Áronovu hlavu a pomazal ho, aby ho posvětil. ¹³Potom Mojžíš nechal přistoupit Áronovy syny, oblékl jim suknice, přepásal je šerpou a uvázal jim pokrývky hlavy, jak Mojžíšovi přikázal Hospodin.

¹⁴Přivedl býčka k oběti za hřích, a když Áron se svými syny vložil ruce na hlavu býčka obětovaného za hřích, ¹⁵Mojžíš jej zabil. Pak vzal jeho krev a prstem potřel rohy oltáře ze všech stran, aby oltář očistil od hříchu. Zbytek krve vylil k patě oltáře. Tak jej posvětil ke konání obřadů smíření. ¹⁶Mojžíš vzal také všechnen tuk, který byl kolem vnitřností, jaterní lalok, obě ledviny i jejich tuk a nechal to dýmat na oltáři. ¹⁷Samotného býčka, jeho kůži, maso a výkaly pak spálil na ohni venku za táborem, jak Mojžíšovi přikázal Hospodin.

¹⁸Pak přivedl berana k zápalné oběti, a když Áron se svými syny vložili ruce na hlavu berana, ¹⁹Mojžíš jej zabil. Potom pokropil oltář ze všech stran krví. ²⁰Berana rozsekal na díly a nechal ty díly i s hlavou a tukem dýmat na oltáři. ²¹Jeho vnitřnosti a nohy Mojžíš omyl vodou a celého berana nechal dýmat na oltáři. Byla to příjemně vonící zápalná oběť, byla to ohnivá oběť Hospodinu, jak Mojžíšovi přikázal Hospodin.

²²Pak přivedl druhého berana, berana pověření, a když Áron se svými syny vložili ruce na hlavu berana, ²³zabil jej. Mojžíš pak vzal trochu jeho krve a potřel jí lalůček Áronova pravého

ucha, palec jeho pravé ruky a palec jeho pravé nohy. ²⁴Potom nechal přistoupit Áronovy syny a krví jim potřel lalůček pravého ucha, palec pravé ruky a palec pravé nohy. Zbytkem krve pak ze všech stran pokropil oltář. ²⁵Potom vzal tuk (tučný ocas a všechny tuk kolem vnitřností, jaterní lalok i obě ledviny s jejich tukem) a pravou kýtu. ²⁶Z koše nekvašeného pečiva, který je před Hospodinem, vzal jeden nekvašený bochánek, jeden chlebový bochánek zadělaný olejem a jednu placku a položil je na onen tuk a pravou kýtu. ²⁷To vše vložil do Áronových dlaní a do dlaní jeho synů, aby to zvedáním nabízeli Hospodinu. ²⁸Potom to Mojžíš vzal z jejich dlaní a nechal vše dýmat na oltáři spolu se zápalnou obětí. Byla to příjemně vonící oběť pověření, byla to ohnivá oběť Hospodinu. ²⁹Mojžíš vzal také hrudí a zvedáním je nabídl Hospodinu. To byl Mojžíšův podíl z berana pověření, jak Mojžíšovi přikázal Hospodin.

³⁰Potom vzal Mojžíš trochu oleje pomazání a trochu krve, která byla na oltáři, a postříkal tím Árona a jeho roucha a s ním i jeho syny a jejich roucha. Tak posvětil Árona i jeho roucha a s ním i jeho syny a jejich roucha.

³¹Tedy Mojžíš Áronovi a jeho synům řekl: „Uvařte maso u vchodu do Stanu setkávání a tam ho snězte s chlebem, který je v koši pověření, jak jsem přikázal: Áron a jeho synové je budou jíst.“ ³²Co z masa a chleba zbude, spálíte. ³³Po sedm dní neodejdete od vchodu do Stanu setkávání, dokud se nevyplní doba vašeho pověřování. Vaše pověřování potrvá sedm dní.

³⁴Hospodin přikázal, aby za vás byl konán obřad smíření tak, jak byl vykonán dnešního dne. ³⁵Zůstanete u vchodu do Stanu setkávání dnem i nocí po sedm dní a budete držet

Hospodinovu stráž, abyste nezemřeli, neboť tak mi to bylo přikázáno.“³⁶ Áron pak se svými syny vykonal vše, co Hospodin skrze Mojžíše přikázal.

9

Zahájení kněžské služby

¹Osmého dne pak Mojžíš zavolal Árona a jeho syny i stařešiny Izraele ²a řekl Áronovi: „Vezmi si mladé tele k oběti za hřích a berana k zápalné oběti, oba bez vady, a oběťuj je před Hospodinem. ³Synům Izraele pak řekni: Vezměte kozla k oběti za hřích, tele a beránka k zápalné oběti (oba roční, bez vady), ⁴také býka a berana k pokojné oběti, aby byli obětováni před Hospodinem spolu s moučnou obětí zadělanou olejem. Dnes se vám totiž ukáže Hospodin.“

⁵Vzali tedy to, co Mojžíš přikázal, před Stan setkávání a celá obec přistoupila a postavila se před Hospodina. ⁶Tehdy Mojžíš řekl: „Toto nám přikázal Hospodin. Když to vykonáte, ukáže se vám Hospodinova sláva.“

⁷Potom Mojžíš řekl Áronovi: „Přístup k oltáři, oběťuj svou oběť za hřích a svou zápalnou oběť, a vykonej tak za sebe i za lid obřad smíření. Oběťuj také dar lidu a vykonej za ně obřad smíření, jak přikázal Hospodin.“

⁸Áron tedy přistoupil k oltáři a zabil své tele jako oběť za hřích. ⁹Když mu pak jeho synové podali krev, namočil si v ní prst a potřel rohy oltáře. Zbytek krve vylil k patě oltáře. ¹⁰Tuk, ledviny a jaterní lalok z oběti za hřích nechal dýmat na oltáři, jak Hospodin přikázal Mojžíšovi. ¹¹Maso a kůži však spálil na ohni venku za táborem.

¹²Poté zabil zápalnou oběť. Jeho synové mu podali krev a on jí

pokropil oltář ze všech stran. ¹³Podali mu zápalnou oběť rozsekanou na díly a hlavu a on to dal dýmat na oltář. ¹⁴Když omyl vnitřnosti a nohy, dal je dýmat na oltáři spolu se zápalnou obětí.

¹⁵Potom obětoval dar lidu. Vzal kozla oběti za hřích lidu, zabil jej a obětoval jej za hřích tak jako předešlou oběť.

¹⁶Nechal přinést také zápalnou oběť a obětoval ji podle pravidel. ¹⁷Pak nechal přinést moučnou oběť, vzal z ní hrst a dal ji dýmat na oltáři vedle ranní zápalné oběti.

¹⁸Potom zabil býka a berana pokojné oběti za lid. Jeho synové mu podali krev, jíž pokropil oltář ze všech stran, ¹⁹a tučné kusy z býka i z berana – tučný ocas, tuk příkrývající vnitřnosti, ledviny a jaterní lalok. ²⁰Tyto tučné kusy položili na hrudí a on je nechal dýmat na oltáři. ²¹Hrudí a pravou kýtu pak Áron zvedáním nabídl Hospodinu, jak Mojžíš přikázal.

²²Potom Áron vztáhl ruce k lidu a žehnal jim. Tak dokončil oběť za hřích, zápalnou i pokojnou oběť a sestoupil z oltáře.

²³Mojžíš s Áronem pak vešli do Stanu setkávání, a když vyšli ven, žehnali lidu. Vtom se všemu lidu ukázala Hospodinova sláva. ²⁴Od Hospodina totiž vyšlehl oheň a pohltil zápalnou oběť i tučné kusy na oltáři. A když to všechen lid spatřil, vykřikl a padli na tvář.

10

Nepatříčný oheň

¹Áronovi synové Nádab a Abihu pak vzali každý svou kadidelnici, dali do nich oheň, položili na něj kadidlo a obětovali před Hospodinem nepatříčný oheň, jaký jim nepřikázal. ²Tedy vyšlehl od Hospodina oheň a pohltil je, a

tak zemřeli před Hospodinem. ³Mojžíš řekl Áronovi: „To měl Hospodin na mysli, když řekl:

Na těch, kdo ke mně přistupují,
projevím svou svatost;
před tváří všeho lidu
projevím svou slávu.“

A Áron mlčel.

⁴Mojžíš tedy zavolal Mišaele a Elsafana, syny Uziele, Áronova strýce, a řekl jim: „Přistupte a vynesťte své bratrance od svatyně ven za tábor!“ ⁵Přistoupili tedy a odnesli je v jejich suknicích ven za tábor, jak jim Mojžíš řekl.

⁶Mojžíš řekl Áronovi a jeho zbylým synům Eleazarovi a Itamarovi: „Nerozpouštějte si vlasy na znamení smutku a netrhejte svá roucha, abyste nezemřeli a aby se Bůh nerozhněval na celou obec! Vaši bratři, celý dům Izraele, budou oplakávat ty, jež Hospodin sežehl. ⁷Vy však neodcházejte od vchodu do Stanu setkávání, abyste nezemřeli, neboť je na vás olej Hospodinova pomazání.“ Zachovali se tedy podle Mojžíšova slova.

⁸Hospodin promluvil k Áronovi: ⁹„Když budete vcházet do Stanu setkávání, nebudeš ty ani tví synové pít víno ani jiný kvašený nápoj, abyste nezemřeli. To je věčné ustanovení pro všechna vaše pokolení: ¹⁰Rozlišujte mezi svatým a nesvatým a mezi čistým a nečistým ¹¹a učte syny Izraele všem ustanovením, která jim Hospodin vydal skrze Mojžíše.“

¹²Mojžíš pak Áronovi a jeho zbylým synům Eleazarovi a

Itamarovi řekl: „Vezměte moučnou oběť, která zbyla z Hospodinových ohnivých obětí, a jezte ji nekvašenou poblíž oltáře, neboť je svatostatá. ¹³Sníte ji na svatém místě, neboť je to stanovený příděl z Hospodinových ohnivých obětí pro tebe i pro tvé syny. Tak mi to bylo přikázáno. ¹⁴Také hruď pozvedání i kýtu odevzdání budete jíst na čistém místě – ty a s tebou tvoji synové i tvé dcery – neboť jsou tobě i tvým potomkům dány jako stanovený příděl z pokojných obětí synů Izraele. ¹⁵Kýtu odevzdání a hruď pozvedání přinesou spolu s ohnivými oběťmi tuku, aby to zvedáním nabídli Hospodinu. Věčným ustanovením to připadne tobě a tvým synům, jak Hospodin přikázal.“

¹⁶Mojžíš pak zjišťoval, co se stalo s kozlem oběti za hřích, a ukázalo se, že byl spálen. Rozhněval se tedy na Eleazara a Itamara, Áronovy zbývající syny, a řekl: ¹⁷„Proč jste oběť za hřích nesnědli na svatém místě? Vždyť je svatostatá a byla vám dána, abyste sňali vinu obce, abyste za ně před Hospodinem vykonali obřad smíření! ¹⁸Pohledte, krev oběti nebyla vnesena dovnitř svatyně. Proto jste ji měli sníst na svatém místě, jak jsem přikázal!“

¹⁹Áron však Mojžíšovi odpověděl: „Pohleď, dnes obětovali před Hospodinem svou oběť za hřích a svou zápalnou oběť, a mě postihly takové věci! Kdybych dnes jedl oběť za hřích, copak by s tím Hospodin souhlasil?“

²⁰A když to Mojžíš uslyšel, souhlasil.

ZÁKON ČISTOTY

Čisté a nečisté pokrmý

¹Hospodin promluvil k Mojžíšovi a Áronovi: ²„Mluvte k synům Izraele: Ze všech živočichů na zemi smíte jíst tyto: ³Smíte jíst každého přežvýkavého sudokopytníka.

⁴Nesmíte však jíst ty, kteří jsou jen přežvýkavci nebo jen sudokopytníci. Velbloud sice přežvykuje, ale nemá rozdělené kopyto – je tedy pro vás nečistý. ⁵Daman sice přežvykuje, ale nemá rozdělené kopyto – je tedy pro vás nečistý. ⁶Zajíc sice přežvykuje, ale nemá rozdělené kopyto – je tedy pro vás nečistý. ⁷Prase sice má rozdělené kopyto, ale nepřezvykuje – je tedy pro vás nečisté. ⁸Jejich maso nesmíte jíst, jejich zdechliny se nedotknete. Budou pro vás nečistí.

⁹Ze všech vodních živočichů smíte jíst tyto: Smíte jíst všechny sladkovodní i mořské tvory, kteří mají ploutve a šupiny.

¹⁰Všichni mořští i sladkovodní tvorové bez ploutví a šupin (ať už drobná vodní havěť nebo velcí vodní tvorové) však pro vás budou ohavností ¹¹a ohavností pro vás zůstanou. Jejich maso nesmíte jíst, jejich zdechliny se budete štítit. ¹²Cokoli ve vodách nemá ploutve a šupiny, bude pro vás ohavností.

¹³Toto jsou ptáci, jichž se budete štítit. Nesmějí se jíst, jsou ohavní: orel, orlosup, mořský orel, ¹⁴luňák, různé druhy jestřábů, ¹⁵všechny druhy havranů, ¹⁶dále pštros, sova, racek, různé druhy sokolů, ¹⁷sýček, kormorán, výr, ¹⁸ibis, pelikán, sup, ¹⁹čáp, různé druhy volavek a také dudek a netopýr.

²⁰Všechn křídlatý hmyz lezoucí po čtyřech pro vás bude ohavností. ²¹Smíte z něj ale jíst to, co má další členěné nožky ke skákání po zemi, ²²jako jsou různé druhy kobylek, sarančat,

cvrčků a koníků. ²³Všechn ostatní křídlatý čtvernohý hmyz pro vás bude ohavností.

²⁴Těmito živočichy byste se poskvřnili. Kdokoli se dotkne jejich zdechlíny, bude nečistý až do večera. ²⁵Kdokoli by nesl něco z jejich zdechlíny, vypere svůj oděv a bude nečistý až do večera.

²⁶Každý kopytník, který nemá rozdělené kopyto a který nepřezvykuje, pro vás bude nečistý. Kdokoli se ho dotkne, bude nečistý. ²⁷Každý čtyřnohý živočich, který chodí po tlapách, pro vás bude nečistý. Kdokoli se dotkne jejich zdechlíny, bude nečistý až do večera. ²⁸Kdokoli by nesl jejich zdechlinu, vypere svůj oděv a bude nečistý až do večera. Jsou pro vás nečistí.

²⁹Z drobné havěti hemžící se po zemi pro vás bude nečisté toto: lasice, krysa, různé druhy ještěřů, ³⁰gekon, varan, ještěrka, mlok a chameleon. ³¹To je pro vás ze vši havěti nečisté. Kdokoli se dotkne jejich mršiny, bude nečistý až do večera. ³²Cokoli, nač jejich mršina upadne, bude nečisté. Ať je to předmět ze dřeva nebo oděv, kůže, pytlovina či jakékoli nářadí, položí se to do vody a bude nečisté až do večera; potom to bude čisté. ³³Kdyby taková mršina spadla do nějaké hlíněné nádoby, všechno v ní bude nečisté a nádobu musíte rozbít. ³⁴Každý pokrm, který přišel do styku s vodou z té nádoby, bude nečistý. Také každý nápoj v jakékoli takové nádobě bude nečistý. ³⁵Cokoli, nač upadne taková zdechlina, bude nečisté. Pec i krb budou zbořeny – jsou nečisté a nečisté pro vás zůstanou. ³⁶Pramen nebo jímka na vodu ovšem zůstanou čisté. Cokoli se však dotkne takových zdechlin, bude nečisté. ³⁷Když taková zdechlina upadne na jakékoli osivo,

zůstane osivo čisté. ³⁸Bylo-li však předtím, než na něj taková zdechlina upadla, namočeno vodou, bude pro vás nečisté.

³⁹Když pojde nějaké zvíře, které smíte jíst, bude ten, kdo se dotkl jeho zdechlíny, nečistý až do večera. ⁴⁰Kdo by z té zdechlíny něco snědl, vypere svůj oděv a bude nečistý až do večera. Také ten, kdo by tu zdechlinu nesl, vypere svůj oděv a bude nečistý až do večera.

⁴¹Veškerá havěť hemžící se po zemi pro vás bude ohavností, nejezte ji. ⁴²Nesmíte jíst žádnou havěť hemžící se po zemi, ať už se plazí po břiše nebo leze po čtyřech či více nohách. Je to ohavnost. ⁴³Neposkrvňujte se jakoukoli hemžící se havětí. Neposkrvňujte se jimi, abyste se nestali nečistými. ⁴⁴Vždyť já jsem Hospodin, váš Bůh! Posvěťte se a buďte svatí, neboť já jsem svatý, a neposkrvňujte se žádnou havětí plazící se po zemi. ⁴⁵Vždyť já jsem Hospodin, který vás vyvedl z Egypta, abych byl vaším Bohem. Buďte svatí, neboť já jsem svatý.“

⁴⁶Toto je zákon ohledně zvěře, ptactva, všech vodních živočichů i všeho, co se hemží po zemi. ⁴⁷Podle něj se rozlišuje mezi čistým a nečistým a mezi povolenými a zakázanými pokrmy.

12

Čistota po porodu

¹Hospodin promluvil k Mojžíšovi: ²„Mluv k synům Izraele: Když žena počne a porodí chlapce, bude po sedm dní nečistá, stejně jako v době svého pravidelného krvácení. ³Osmého dne bude chlapec obřezán, ⁴ale matčino očišťování od krve potrvá ještě třicet tři dny. Dokud se nevyplní doba jejího očišťování, nedotkne se ničeho svatého a nepřijde ke svatyni. ⁵Porodí-li

dívku, bude po dva týdny nečistá jako při svém krvácení a její očišťování od krve potrvá ještě šedesát šest dní.

⁶Když uplyne doba jejího očišťování po narození syna nebo dcery, přivede knězi ke vchodu do Stanu setkávání ročního beránka k zápalné oběti a holoubě nebo hrdličku k oběti za hřích. ⁷Kněz je bude obětovat před Hospodinem a vykoná za ni obřad smíření, a tak bude očištěna od svého krvácení. Toto je zákon o ženě, která porodila chlapce nebo dívku. ⁸Nemůže-li si dovolit jehně, vezme dvě hrdličky nebo dvě holoubata, jedno k zápalné oběti a druhé k oběti za hřích. Kněz za ni vykoná obřad smíření, a tak bude očištěna.“

13

Čistota pokožky

¹Hospodin promluvil k Mojžíšovi a Áronovi: ²„Když někdo bude mít na kůži otok, vyrážku nebo světlou skvrnu jevící se jako rána malomocenství, ať je přiveden ke knězi Áronovi nebo k jednomu z jeho synů, kněží. ³Kněz pak ránu na kůži prohlédne: Pokud ochlupení na ráně zbělelo a rána je napohled hlubší než okolní kůže, je to rána malomocenství. Po prohlídce jej kněz prohlásí za nečistého. ⁴Je-li to však jen bílá skvrna, jež napohled není hlubší než okolní kůže a jejíž ochlupení nezbělelo, kněz postiženého odloučí na sedm dní. ⁵Sedmého dne jej prohlédne: Shledá-li, že se rána zastavila a nešíří se po kůži, odloučí ho na dalších sedm dní. ⁶Sedmého dne jej kněz prohlédne znovu: Je-li rána matná a nešíří se po kůži, prohlásí jej za čistého – je to jen vyrážka. Vypere svůj oděv a bude čistý. ⁷Rozšíří-li se vyrážka poté, co se ukázal knězi a byl prohlášen za čistého, musí se knězi ukázat znovu.

⁸Kněz ho prohlédne: Šíří-li se vyrážka po kůži, kněz jej prohlásí za nečistého – je to malomocenství.

⁹Když se na člověku objeví rána malomocenství, ať je přiveden ke knězi. ¹⁰Kněz ho prohlédne: Je-li na kůži bílý otok, od něhož zbělelo ochlupení, a na otoku je jizva živého masa, ¹¹je to pokročilé malomocenství kůže – kněz jej prohlásí za nečistého. Neodloučí ho, neboť je zjevně nečistý.

¹²Jestliže však malomocenství na kůži propukne tak, že pokryje celou kůži postiženého od hlavy až k patě, kamkoli padne kněžův zrak, ¹³kněz ho prohlédne: Pokrylo-li malomocenství celé jeho tělo, prohlásí postiženého za čistého – jestliže všechno zbělelo, je čistý. ¹⁴Kdykoli by se však na něm ukázalo živé maso, bude nečistý. ¹⁵Jakmile kněz spatří živé maso, prohlásí jej za nečistého. Živé maso je nečisté – je to malomocenství. ¹⁶Jakmile živé maso zmizí a místo zbělá, přijde postižený ke knězi. ¹⁷Kněz ho prohlédne: Pokud postižené místo zbělelo, prohlásí jej za čistého – je čistý.

¹⁸Když bude na kůži vřed, který se zhojil, ¹⁹a na místě toho vředu vznikne bílý otok nebo bělavě narudlá skvrna, musí být ukázán knězi. ²⁰Kněz místo prohlédne: Je-li napohled hlubší než okolní kůže a ochlupení na něm zbělelo, kněz jej prohlásí za nečistého – je to rána malomocenství, vypukla na vředu.

²¹Jestliže však kněz místo prohlédne a uvidí, že ochlupení na něm není bílé, že není hlubší než okolní kůže a je matné, odloučí ho kněz na sedm dní. ²²Pokud se po kůži rozšíří, prohlásí jej kněz za nečistého – je to rána malomocenství.

²³Pokud skvrna zůstane na místě a nerozšíří se, je to jizva po vředu – kněz jej prohlásí za čistého.

²⁴Když bude na kůži spálenina od ohně a na jizvě po ní vznikne

bělavě narudlá nebo bílá skvrna, ²⁵kněz ji prohlédne: Pokud ochlupení na skvrně zbělelo a je napohled hlubší než okolní kůže, je to malomocenství, vypuklo na spálenině. Kněz jej prohlásí za nečistého – je to rána malomocenství. ²⁶Jestliže však kněz skvrnu prohlédne a uvidí, že její ochlupení není bílé, není hlubší než okolní kůže a je matné, odloučí ho kněz na sedm dní. ²⁷Sedmého dne jej kněz prohlédne: Pokud se skvrna po kůži rozšíří, prohlásí jej kněz za nečistého – je to rána malomocenství. ²⁸Pokud ale skvrna zůstane na místě, nerozšíří se po kůži a bude matná, je to otok po spálenině – kněz jej prohlásí za čistého, neboť je to jizva po spálenině.

²⁹Když bude nějaký muž nebo žena postižen na hlavě nebo na bradě, ³⁰kněz ránu prohlédne: Bude-li napohled hlubší než okolní kůže a bude-li její ochlupení nažloutlé a tenké, prohlásí jej kněz za nečistého – je to prašivina, druh malomocenství na hlavě nebo na bradě. ³¹Když ale kněz ránu prašiviny prohlédne a ta nebude napohled hlubší než okolní kůže a nebude na ní žádné černé ochlupení, odloučí kněz postiženého prašivinou na sedm dní. ³²Sedmého dne kněz ránu prohlédne znovu: Pokud se prašivina nešíří, její ochlupení není zažloutlé a není napohled hlubší než okolní kůže, ³³pak ať se postižený oholí; ať však neholí místo zasažené prašivinou. Kněz potom člověka s prašivinou odloučí na dalších sedm dní. ³⁴Sedmého dne kněz prašivinu prohlédne znovu: Pokud se prašivina po kůži nešíří a není napohled hlubší než okolní kůže, prohlásí jej kněz za čistého. Vypere svůj oděv a bude čistý. ³⁵Rozšíří-li se prašivina poté, co byl prohlášen za čistého, ³⁶musí ho prohlédnout kněz: Šíří-li se prašivina po kůži, ať kněz již nehledá zažloutlé ochlupení – postižený je nečistý. ³⁷Shledá-li však, že se

prašivina zastavila a že na ní vyrostlo černé ochlupení, prašivina se zhojila – je čistý a kněz jej prohlásí za čistého.

³⁸Když bude mít muž nebo žena na kůži bílé skvrny, ³⁹kněz je prohlédne: Jsou-li skvrny na kůži matně bělavé, je to lišej, který vypukl na kůži – je čistý.

⁴⁰Když někomu vypadají vlasy na temeni, takže má pleš, je čistý. ⁴¹Vypadají-li mu vlasy na skráních, takže má holé čelo, je čistý. ⁴²Když ale na holém čele nebo na pleši vznikne bělavě narudlá rána, je to malomocenství bující na holém čele nebo na pleši. ⁴³Kněz ho prohlédne: Je-li na jeho holém čele nebo na pleši rána s bělavě narudlým otokem, podobná kožnímu malomocenství, ⁴⁴je ten člověk malomocný. Je nečistý – kněz jej musí prohlásit za nečistého, neboť je postižen na hlavě.

⁴⁵Člověk postižený malomocenstvím bude mít roztržený oděv, rozpuštěné vlasy a s rouškou na ústech bude volat: „Nečistý! Nečistý!“ ⁴⁶Po celou dobu svého postižení zůstane nečistý. Jako nečistý musí bydlet o samotě, ve zvláštním příbytku venku za táborem.“

Čistota oděvu

⁴⁷„Když rána malomocenství napadne vlněný nebo lněný oděv, ⁴⁸vlněnou nebo lněnou tkaninu, kůži nebo cokoliv koženého ⁴⁹a ta rána bude nazelenalá nebo narudlá, je to rána malomocenství na oděvu, na kůži, na tkanině či na koženém předmětu – musí být ukázána knězi. ⁵⁰Když kněz ránu prohlédne, nechá napadenou věc odloučit na sedm dní.

⁵¹Sedmého dne pak ránu prohlédne znovu. Jestliže se po oděvu, tkanině nebo koženém předmětu šíří, je to rána zhoubného malomocenství – je to nečisté. ⁵²Ať je tedy oděv,

vlněná či lněná tkanina i jakýkoli kožený předmět napadený tou ranou spálen, neboť jde o zhoubné malomocenství – musí to být spáleno.

⁵³ Pokud kněz ránu prohlédne a uvidí, že se po oděvu, tkanině nebo jakémkoli koženém předmětu nešíří, ⁵⁴ přikáže, aby napadenou věc vyprali, a odloučí ji na dalších sedm dní. ⁵⁵ Po vyprání kněz ránu prohlédne: Shledá-li, že rána nezměnila barvu (i když se nerozšířila), je to nečisté – spálíš to, ať už je hniloba na líci či na rubu. ⁵⁶ Pokud však kněz ránu prohlédne a uvidí, že je po vyprání matná, pak ji od oděvu, kůže či tkaniny odtrhne. ⁵⁷ Ukáže-li se rána na oděvu, tkanině či koženém předmětu znovu, je to bující malomocenství – napadenou věc spálíš. ⁵⁸ Oděv, tkanina či kožený předmět, z něhož rána po vyprání zmizí, bude vyprán znovu a bude čistý.“

⁵⁹ Toto je zákon o ráně malomocenství na vlněném či lněném oděvu, na tkanině i jakémkoli koženém předmětu. Podle něj to bude prohlášeno za čisté, nebo nečisté.

14

Očišťování malomocného

¹ Hospodin promluvil k Mojžíšovi: ² „Pro malomocného bude v čas jeho očišťování platit tento zákon: Musí být přiveden ke knězi. ³ Kněz vyjde ven za tábor a prohlédne ho: Uvidí-li, že se rána malomocenství na postiženém zhojila, ⁴ nechá pro toho, kdo chce být očištěn, přinést dva živé čisté ptáky, kus cedrového dřeva, šarlatovou látku a yzop. ⁵ Kněz nechá jednoho ptáka zabít nad hliněnou nádobou s pramenitou vodou. ⁶ Pak vezme živého ptáka, cedrové dřevo, šarlatovou látku a yzop a namočí to i s tím živým ptákem v krvi ptáka

zabitého nad pramenitou vodou. ⁷Sedmkrát tou krví stříkne na člověka očišťovaného od malomocenství a prohlásí jej za čistého. Živého ptáka pak vypustí do kraje.

⁸Ten, kdo se očišťuje, si vypere oděv, oholí si veškeré ochlupení, omyje se vodou a bude čistý. Potom vejde do tábora, ale po sedm dní ještě zůstane mimo svůj stan.

⁹Sedmého dne si znovu oholí veškeré ochlupení: vlasy, vousy, obočí i všechno ostatní ochlupení. Vypere si oděv, omyje si tělo vodou a bude čistý.

¹⁰Osmého dne pak vezme dva beránky bez vady, jednu roční ovečku bez vady, tři desetiny efy jemné mouky zadělané olejem jako moučnou oběť a jednu mírku oleje. ¹¹Očišťující kněz postaví očišťovaného člověka s tím vším před Hospodina ke vchodu do Stanu setkávání.

¹²Potom kněz vezme jednoho beránka a bude ho obětovat s mírkou oleje jako oběť odškodnění; zvedáním to nabídne Hospodinu. ¹³Beránka zabije na místě, kde se zabíjí oběť za hřích a zápalná oběť, na svatém místě. Jak oběť za hřích, tak oběť odškodnění náleží knězi – je svatosvatá. ¹⁴Kněz pak nabere trochu krve z oběti odškodnění a potře očišťovanému lalůček pravého ucha, palec pravé ruky a palec pravé nohy.

¹⁵Vezme také trochu oleje z té mírky, odlije si do levé dlaně,

¹⁶namočí si v tom oleji pravý prst a sedmkrát jím stříkne před Hospodinem. ¹⁷Ze zbytku oleje, který má v dlani, kněz potře očišťovanému lalůček pravého ucha, palec pravé ruky a palec pravé nohy na místech, kde má krev oběti odškodnění.

¹⁸Zbývajícím olejem v dlani kněz potře hlavu toho, kdo se očišťuje, a tak za něj před Hospodinem vykoná obřad smíření.

¹⁹Potom kněz vykoná oběť za hřích, a tak očistí toho, kdo chce

být očištěn, od jeho nečistoty. Nakonec kněz zabije zápalnou oběť²⁰ a obětuje ji spolu s moučnou obětí na oltáři. Tak za něj vykoná obřad smíření a bude čistý.

²¹Je-li však ten člověk chudý a je to nad jeho možnosti, poskytne pro obřad smíření jednoho beránka jako oběť odškodnění, desetinu efy jemné mouky zadělané olejem jako moučnou oběť, jednu mírku oleje²² a podle svých možností také dvě hrdličky nebo dvě holoubata: jedno k oběti za hřích a druhé k zápalné oběti.

²³Osmého dne svého očišťování je přinese knězi před Hospodina ke vchodu do Stanu setkávání. ²⁴Kněz vezme beránka oběti odškodnění a mírku oleje a zvedáním to nabídne Hospodinu. ²⁵Potom beránka zabije jako oběť odškodnění, nabere trochu jeho krve a potře očišťovanému lalůček pravého ucha, palec pravé ruky a palec pravé nohy. ²⁶Z oleje si kněz trochu odlijí do levé dlaně²⁷ a pravým prstem jím sedmkrát stříkne před Hospodinem. ²⁸Trochou oleje, který má v dlani, pak potře očišťovanému lalůček pravého ucha, palec pravé ruky a palec pravé nohy na místech, kde má krev oběti odškodnění. ²⁹Zbývajícím olejem v dlani kněz potře hlavu očišťovaného, a tak za něj před Hospodinem vykoná obřad smíření. ³⁰Potom podle svých možností připraví jednu hrdličku nebo holoubě. ³¹Podle svých možností přinese jedno jako oběť za hřích a druhé jako zápalnou oběť spolu s moučnou obětí. Takto kněz vykoná před Hospodinem obřad smíření za toho, kdo se očišťuje.“

³²Toto je zákon o člověku, který je postižen malomocenstvím a jehož očišťování je nad jeho možnosti.

Čistota staveb

³³Hospodin promluvil k Mojžíšovi a Áronovi: ³⁴„Až vejdete do kanaánské země, kterou vám dávám do vlastnictví, a já na některý dům v té zemi dopustím ránu malomocenství, ³⁵přijde majitel domu a oznámí knězi: ‚Zdá se, že můj dům je napaden ranou.‘ ³⁶Předtím, než kněz přijde ránu prohlédnout, přikáže, aby byl dům vyprázdněn, aby nic z toho domu nebylo nečisté. Teprve potom kněz přijde prohlédnout dům. ³⁷Prohlédne ránu: Je-li na stěnách domu rána, totiž nazelenalé nebo narudlé důlky napohled hlubší než okolní stěna, ³⁸vyjde kněz před vchod domu a na sedm dní dům uzavře. ³⁹Sedmého dne se kněz vrátí a ránu znovu prohlédne: Šíří-li se rána po stěnách domu, ⁴⁰přikáže, aby napadené kameny byly vyňaty a vyhozeny na nečisté místo venku za městem. ⁴¹Vnitřek domu pak nechá na všech stranách oškrábat. Hlínu, kterou seškrabali, vysypou na nečisté místo venku za městem.

⁴²Vyňaté kameny nahradí jinými; vezme se také jiná hlína a dům se znovu vymaže.

⁴³Vrátí-li se však rána a vypukne na domě i po vyjmutí kamenů, vyškrabání a novém vymazání domu, ⁴⁴přijde kněz a ránu prohlédne: Šíří-li se rána po domě, je na domě zhoubné malomocenství; je nečistý. ⁴⁵Dům se musí zbořit. Kamení, dříví i všechna hlína toho domu se odnesou na nečisté místo venku za městem.

⁴⁶Kdo by do toho domu vešel v době, kdy bude uzavřen, bude nečistý až do večera. ⁴⁷Kdo by v tom domě spal, vypere svůj oděv; také ten, kdo by v tom domě jedl, vypere svůj oděv.

⁴⁸Pokud kněz přijde, ránu prohlédne a uvidí, že se v domě po jeho vymazání nešíří, prohlásí dům za čistý. Rána se zhojila.

⁴⁹Aby dům očistil od hříchu, vezme dva ptáky, kus cedrového dřeva, šarlatovou látku a yzop. ⁵⁰Jednoho ptáka zabije nad hliněnou nádobou s pramenitou vodou. ⁵¹Pak vezme cedrové dřevo, yzop, šarlatovou látku a živého ptáka, namočí to v krvi zabitého ptáka s pramenitou vodou a sedmkrát stříkne na dům. ⁵²Poté, co krví zabitého ptáka, pramenitou vodou, živým ptákem, cedrovým dřevem, yzopem a šarlatovou látkou očistí dům od hříchu, ⁵³vypustí živého ptáka za městem do kraje. Tak za dům vykoná obřad smíření a ten bude čistý.“

⁵⁴Toto je zákon o jakékoli ráně malomocenství – ať jde o prašivinu, ⁵⁵o malomocenství na oděvu či na domě, ⁵⁶otok, vyrážku či světlou skvrnu. ⁵⁷Podle něj se určí, kdy je co nečisté a kdy čisté.

Toto je zákon o malomocenství.

15

Intimní čistota

¹Hospodin promluvil k Mojžíšovi a Áronovi: ²„Mluvte k synům Izraele: Kterýkoli muž by trpěl výtokem ze svého údu, bude pro ten výtok nečistý. ³Pro nečistotu jeho výtoku platí toto: Ať už výtok z jeho těla uniká nebo se v jeho těle zadržuje, bude pro tento výtok nečistý.

⁴Každé lůžko, na němž by ležel trpící výtokem, bude nečisté; cokoli, na čem by seděl, bude nečisté. ⁵Kdokoli se dotkne jeho lůžka, vypere si oděv, omyje se vodou a bude nečistý až do večera. ⁶Kdo by si sedl na něco, na čem seděl trpící výtokem, vypere si oděv, omyje se vodou a bude nečistý až do večera.

⁷Kdo by se dotkl člověka trpícího výtokem, vypere si oděv, omyje se vodou a bude nečistý až do večera.

⁸Kdyby trpící výtokem plivl na čistého, vypere dotyčný svůj oděv, omyje se vodou a bude nečistý až do večera.

⁹Každé sedlo, na němž by jezdil trpící výtokem, bude nečisté.

¹⁰Kdokoli by se dotkl něčeho, co měl trpící výtokem pod sebou, bude nečistý až do večera. Kdo by ty věci nesl, vypere si oděv, omyje se vodou a bude nečistý až do večera.

¹¹Každý, koho by se trpící výtokem dotkl, aniž by si umyl ruce vodou, si vypere oděv, omyje se vodou a bude nečistý až do večera.

¹²Hliněná nádoba, již by se trpící výtokem dotkl, musí být rozbita; každý dřevěný předmět musí být omyt vodou.

¹³Když bude ten muž od svého výtoku uzdraven, napočítá po svém uzdravení ještě sedm dní. Vypere si oděv, omyje si tělo pramenitou vodou a bude čistý. ¹⁴Osmého dne si vezme dvě hrdličky nebo dvě holoubata, půjde před Hospodina ke vchodu do Stanu setkávání a dá je knězi. ¹⁵Ten bude obětovat jedno jako oběť za hřích a druhé jako zápalnou oběť; tak za něj před Hospodinem vykoná obřad smíření kvůli jeho výtoku.

¹⁶Muž, který by měl výron semene, si omyje celé tělo vodou a bude nečistý až do večera. ¹⁷Každý oděv i všechno kožené, na čem se výron semene ocitne, budou vyprány vodou a budou nečisté až do večera. ¹⁸Když bude muž spát se ženou a vyjde z něj semeno, oba se omyjí vodou a budou nečistí až do večera. ¹⁹Trpí-li žena výtokem krve z těla, bude kvůli svému krvácení oddělena po sedm dní. Každý, kdo se jí dotkne, bude nečistý až do večera.

²⁰Všechno, na čem by během svého krvácení ležela, bude nečisté; rovněž všechno, na čem by seděla, bude nečisté.

²¹Kdokoli by se dotkl jejího lůžka, vypere si oděv, omyje se

vodou a bude nečistý až do večera. ²²Kdokoli by se dotkl něčeho, na čem seděla, vypere si oděv, omyje se vodou a bude nečistý až do večera. ²³Rovněž dotkne-li se něčeho, co bylo na lůžku nebo na tom, na čem seděla, bude nečistý až do večera.

²⁴Jestliže s ní ovšem někdo spal a její krvácení se ocitlo na něm, bude nečistý po sedm dní. Také každé lůžko, na němž by ležel, bude nečisté.

²⁵Trpí-li žena dlouhodobým výtokem krve mimo své pravidelné krvácení nebo když výtok trvá déle než její běžné krvácení, bude po všechny dny svého nečistého výtoku nečistá tak jako v době svého běžného krvácení. ²⁶Každé lůžko, na němž by ležela kterýkoli den svého výtoku, bude jako lůžko jejího běžného krvácení; cokoli, na čem by seděla, bude nečisté jako při jejím běžném krvácení. ²⁷Kdokoli by se toho dotkl, bude nečistý; vypere si oděv, omyje se vodou a bude nečistý až do večera.

²⁸Když bude od svého výtoku uzdravena, napočítá ještě sedm dní a potom bude čistá. ²⁹Osmého dne si vezme dvě hrdličky nebo dvě holoubata a přinese je knězi ke vchodu do Stanu setkávání. ³⁰Kněz bude obětovat jedno jako oběť za hřích a druhé jako zápalnou oběť; tak za ni před Hospodinem vykoná obřad smíření kvůli nečistotě jejího výtoku.

³¹Tak budete Izraelity oddělovat od jejich nečistot, aby kvůli svým nečistotám nezemřeli, když by poskvrnili můj Příbytek, který je uprostřed nich.“

³²Toto je zákon o tom, kdo trpí výtokem, o muži majícím výron semene, který jej znečišťuje, ³³a o ženě při jejím krvácení. Platí

pro každého, kdo trpí nějakým výtokem, ať je to muž nebo žena, a pro muže, který by spal s nečistou.

16

Den smíření

¹Hospodin k Mojžíšovi promluvil po smrti dvou Áronových synů, kteří zemřeli, když přistoupili před Hospodina.

²Hospodin Mojžíšovi řekl: „Řekni svému bratru Áronovi, ať nepřichází kdykoli do nejsvětější svatyně (totiž za oponu, před slitovnicí ležící na Truhle), aby nezemřel, neboť se budu ukazovat v oblaku nad slitovnicí.

³Takto smí Áron vcházet do svatyně: s mladým býčkem k oběti za hřích a s beranem k zápalné oběti. ⁴Oblékne si svatou plátěnou suknici a pod ni plátěné spodky, přepáže se plátěnou šerpou a hlavu si ovine plátěným turbanem. Jsou to svatá roucha; než je oblékne, omyje si tělo vodou. ⁵Od izraelské obce Áron přijme dva kozly k oběti za hřích a jednoho berana k zápalné oběti.

⁶Přivede také svého býka k oběti za hřích, aby jím vykonal obřad smíření za sebe a za svůj dům. ⁷Potom Áron vezme oba kozly a postaví je před Hospodina ke vchodu do Stanu setkávání. ⁸Na ty dva kozly vloží losy: jeden los ,pro Hospodina‘ a druhý ,pro Azazela‘. ⁹Kozla, na něhož vyšel los ,pro Hospodina‘, Áron přivede a obětuje ho jako oběť za hřích. ¹⁰Kozla, na něhož vyšel los ,pro Azazela‘, však postaví živého před Hospodina, aby jím vykonal obřad smíření a aby jej zahnal k Azazelovi na poušť.

¹¹Áron tedy přivede svého býka k oběti za hřích, aby vykonal

obřad smíření za sebe a za svůj dům, zabije ho jako oběť za hřích. ¹²Nabere plnou kadidelnici žhavého uhlí, jež bylo na oltáři před Hospodinem, do obou hrstí nabere jemně drcené kadidlo z vonných látek a vnese to dovnitř za oponu. ¹³Před Hospodinem položí kadidlo na oheň, a slitovnici ležící na Truhle svědectví zakryje oblak z kadidla, aby nezemřel.

¹⁴Vezme také trochu krve z toho býka a stříkne prstem na východní stranu slitovnice; rovněž před slitovnici sedmkrát stříkne prstem trochu krve.

¹⁵Potom zabije kozla oběti za hřích lidu a jeho krev vnese dovnitř za oponu. Naloží s jeho krví tak, jako naložil s krví býka: stříkne ji na slitovnici a před slitovnici. ¹⁶Tak očistí nejsvětější svatyni od nečistot synů Izraele, od jejich provinění a všech hříchů. Totéž učiní se Stanem setkávání, který s nimi zůstává uprostřed jejich nečistot. ¹⁷Když vejde do nejsvětější svatyně, aby ji očistil, ať není ve Stanu setkávání žádný člověk, až dokud nevyjde. Tam vykoná obřad smíření za sebe a za svůj dům i za celé izraelské shromáždění.

¹⁸Potom vyjde k oltáři, který je před Hospodinem, a očistí jej: vezme trochu krve z onoho býka a kozla, potře rohy oltáře ze všech stran ¹⁹a trochu krve na něj sedmkrát stříkne prstem. Tak jej očistí a posvětit od nečistot synů Izraele.

²⁰Když tedy dokončí očišťování nejsvětější svatyně, Stanu setkávání a oltáře, přivede toho živého kozla. ²¹Áron vloží obě ruce na hlavu živého kozla a bude nad ním vyznávat všechny viny synů Izraele, všechna jejich provinění a hříchy; tak je vloží na kozlovu hlavu. Potom ho nechá člověkem k tomu připraveným vyhnat na poušť ²²a kozel na sobě odnese

všechny jejich viny do odlehlé země. Na poušti pak kozla propustí.

²³Tedy Áron vejde do Stanu setkávání, svlékne si plátěná roucha, jež si vzal, když měl vejít do nejsvětější svatyně, a nechá je tam. ²⁴Když si na svatém místě omyje tělo vodou, oblékne si svá původní roucha a vyjde, aby vykonal svou zápalnou oběť i zápalnou oběť za lid, a tak aby vykonal obřad smíření za sebe i za lid. ²⁵Tuk oběti za hřích pak nechá dýmat na oltáři.

²⁶Ten, kdo zahnal kozla k Azazelovi, si vypere oděv a omyje si tělo vodou; teprve pak smí vejít do tábora. ²⁷Býka oběti za hřích a kozla oběti za hřích, jejichž krev byla vnesena do nejsvětější svatyně k vykonání obřadu smíření, nechá vynést ven za tábor. Jejich kůže, maso a výkaly tam budou spáleny na ohni. ²⁸Také ten, kdo je spálil, si vypere oděv a omyje si tělo vodou; teprve pak smí vejít do tábora.

²⁹Stane se vám to věčným ustanovením: Desátého dne sedmého měsíce se budete pokorně postit. Nebudete dělat žádnou práci – domácí ani přistěhovalec, který žije u vás. ³⁰V tento den za vás bude vykonáno smíření a budete očištěni; před Hospodinem budete čisti ode všech svých hříchů. ³¹Bude to pro vás sobota všech sobot, kdy se budete pokorně postit – to je věčné ustanovení. ³²Smíření vykoná kněz, který bude pomazán a pověřen ke kněžské službě místo svého otce: oblékne si svatá plátěná roucha, ³³očistí nejsvětější svatyni i Stan setkávání, očistí oltář i kněží, očistí také všechen shromážděný lid.

³⁴Toto se vám stane věčným ustanovením. Jednou za rok budou synové Izraele očišťováni ode všech svých hříchů.“ A stalo se, jak Hospodin přikázal Mojžíšovi.

ZÁKON SVATOSTI

17

Posvátnost krve

¹Hospodin promluvil k Mojžíšovi: ²„Mluv k Áronovi, k jeho synům a ke všem Izraelitům: Toto přikázal Hospodin: ³Kdokoli z domu Izraele by zabil kus hovězího dobytka, ovci nebo kozu v táboře nebo venku za táborem, ⁴aniž to zvíře přivedl před Hospodinův příbytek ke vchodu do Stanu setkávání, aby z něj Hospodinu přinesl oběť, takovému člověku se bude počítat vina za prolitou krev: Prolil krev, proto bude vyobcován ze svého lidu. ⁵To proto, aby synové Izraele přinášeli své oběti, jež dosud zabíjeli na poli, aby je nyní přinášeli Hospodinu ke vchodu do Stanu setkávání, ke knězi. Ať je obětují Hospodinu jako pokojné oběti. ⁶Kněz pokropí krví oběti Hospodinův oltář u vchodu do Stanu setkávání a tuk nechá dýmat na oltáři jako příjemnou vůni Hospodinu. ⁷Nebudou již tedy zabíjet své oběti běsům, za nimiž chodili smilnit. Toto bude věčné ustanovení pro všechna vaše pokolení.

⁸Dále jim řekneš: Kdokoli z domu Izraele nebo z přistěhovalců, kteří žijí u vás, by obětoval zápal nebo jinou oběť, ⁹aniž to zvíře přivedl ke vchodu do Stanu setkávání, aby je obětoval Hospodinu, takový člověk bude vyobcován ze svého lidu.

¹⁰Kdokoli z domu Izraele nebo z přistěhovalců, kteří žijí u vás, by jedl jakoukoli krev, proti takovému člověku se postavím. Toho, kdo jí krev, vyvrhnu z jeho lidu. ¹¹Vždyť život těla je v krvi! Proto jsem vám ji určil na oltář, k vykoupení vašich životů. Vždyť krev, ta vykupuje život! ¹²Proto jsem synům Izraele řekl: Nikdo z vás nebude jíst krev. Ani přistěhovalec, který žije u vás, nebude jíst krev.

¹³Kdokoli ze synů Izraele nebo z přistěhovalců, kteří žijí u vás, by ulovil zvíře nebo ptáka, který se smí jíst, musí vycedit jeho krev a přikrýt ji prachem. ¹⁴Vždyť životem každého tvora je krev, právě ta je jeho životem! Proto jsem synům Izraele řekl: Nesmíte jíst krev žádného tvora, neboť životem každého tvora je jeho krev. Každý, kdo by ji jedl, bude vyobcován.

¹⁵Kdokoli, ať už domácí nebo host, by jedl něco zdechlého nebo rozsápaného, vypere si oděv, omyje se vodou a bude nečistý až do večera. Teprve pak bude čistý. ¹⁶Pokud si však oděv nevypere a tělo neomyje, ponese vinu.“

18

Posvátnost intimních vztahů

¹Hospodin promluvil k Mojžíšovi: ²„Mluv k synům Izraele: Já jsem Hospodin, váš Bůh. ³Nechovejte se podle způsobů egyptské země, v níž jste bydleli, nechovejte se ani podle způsobů kanaánské země, do níž vás uvádím; nenásledujte jejich zvyklosti. ⁴Chovejte se podle mých zákonů, zachovávejte má pravidla a řiďte se jimi. Já jsem Hospodin, váš Bůh.

⁵Zachovávejte má pravidla a mé zákony. Ten, kdo je plní, díky nim bude žít. Já jsem Hospodin.

⁶Nikdo nesmí pohlavně obcovat s žádnou svou pokrevní

příbuznou. Já jsem Hospodin.

⁷Nezostuzuj svého otce tím, že bys obcoval se svou matkou. Je to tvá matka, nesmíš s ní obcovat!

⁸Neobcuj ani s jinou manželkou svého otce. Zostudil bys tím svého otce!

⁹Neobcuj se svou sestrou. Ať je to dcera tvého otce nebo tvé matky, ať je zplozená ve tvé rodině nebo mimo ni, nesmíš s ní obcovat!

¹⁰Neobcuj se svou vnučkou. Je to dcera tvého syna nebo tvé dcery, nesmíš s ní obcovat. Zostudil bys sám sebe!

¹¹Neobcuj s dcerou manželky svého otce. Je jako zplozená tvým otcem, je tvojí sestrou, nesmíš s ní obcovat!

¹²Neobcuj se sestrou svého otce. Je pokrevní příbuznou tvého otce!

¹³Neobcuj se sestrou své matky. Je přece pokrevní příbuznou tvé matky!

¹⁴Nezostuzuj bratra svého otce tím, že bys obcoval s jeho manželkou. Je to tvá teta!

¹⁵Neobcuj se svou snachou. Je to manželka tvého syna, nesmíš s ní obcovat!

¹⁶Neobcuj s manželkou svého bratra. Zostudil bys svého bratra!

¹⁷Neobcuj se ženou a její dcerou. Neber si ani její vnučku, abys s ní obcoval, ať už je to dcera jejího syna nebo její dcery. Jsou si pokrevně příbuzné, je to zvrhlost!

¹⁸Neber si ženu i s její sestrou. Trápil bys jednu, když bys za jejího života obcoval s tou druhou.

¹⁹Nesmíš pohlavně obcovat se ženou během nečistoty jejího krvácení.

²⁰Nesmíš obcovat s manželkou svého bližního, a tak se s ní poskvrňovat.

²¹Nedovol, aby někdo z tvých potomků byl obětován Molochovi – znesvětil bys tak jméno svého Boha. Já jsem Hospodin.

²²Nesmíš obcovat s mužem jako se ženou, je to ohavnost!

²³Nesmíš obcovat se žádným zvířetem, a tak se jím poskvrňovat. Ani žena se nepoddá zvířeti, aby se s ní pářilo. Je to zvrácenost!

²⁴Neposkvrňujte se žádnou z těchto věcí. Tím vším se přece poskvrňují národy, které před vámi vyháním! ²⁵Sama země se jimi poskvrnila; proto ji potrestám za její hřích a země vyvrhne své obyvatele. ²⁶Vy však zachovávejte má pravidla a zákony a nedopouštějte se žádné z těchto ohavností – domácí ani host, který žije u vás. ²⁷Všechny tyto ohavnosti páchali lidé, kteří byli v té zemi před vámi, a tak se země poskvrnila. ²⁸Pokud tu zem poskvrníte, vyvrhne i vás, tak jako vyvrhla národ, který tam byl před vámi.

²⁹Kdokoli se dopustí kterékoli z těchto ohavností, bude vyobcován ze svého lidu. ³⁰Proto zachovávejte, co jsem vám svěřil, a nechovejte se podle ohavných zvyklostí, jež se dodržovaly před vámi. Neposkvrňujte se jimi. Já jsem Hospodin, váš Bůh.“

19

Svatost v životě

¹Hospodin dále promluvil k Mojžíšovi: ²„Mluv k celé Izraelské obci: Buďte svatí, neboť já Hospodin, váš Bůh, jsem svatý!

³Každý mějte v úctě svou matku a svého otce a zachovávejte

mé soboty. Já jsem Hospodin, váš Bůh.

⁴Neobracejte se k bůžkům a neodlévejte si sochy bohů. Já jsem Hospodin, váš Bůh.

⁵Když budete obětovat pokojnou oběť Hospodinu, oběťujte ji tak, abyste došli zalíbení. ⁶Ať je snědena v den, kdy ji budete obětovat, a v den následující. Co zbude až do třetího dne, ať je spáleno. ⁷Kdyby se jedla i třetího dne, bude to ohavnost, nedojde zalíbení. ⁸Kdo by ji jedl, ponese vinu, neboť znesvětil, co je svaté Hospodinu. Takový člověk bude vyobcován ze svého lidu.

⁹Když budete sklízet obilí své země, nesklízej své pole až do kraje a nepaběrkuj, co po sklizni zůstalo. ¹⁰Ani svou vinici úplně neobírej a nepaběrkuj, co na vinici upadlo. Nech to chudákovi a přistěhovalci. Já jsem Hospodin, váš Bůh.

¹¹Nesmíte krást ani lhát ani podvádět svého bližního.

¹²Nesmíte v mém jménu křivě přísahat – tak bys znesvětil jméno svého Boha! Já jsem Hospodin.

¹³Nesmíš svého bližního utiskovat ani vykořisťovat. Mzda najatého dělníka se u tebe nesmí zdržet do rána.

¹⁴Nesmíš nadávat hluchému ani podrážet nohy slepému – boj se svého Boha! Já jsem Hospodin.

¹⁵Nesmíte nikomu křivdit u soudu. Neber ohled na chudého a nestraň bohatému; musíš svého bližního soudit po právu.

¹⁶Neobcházej svůj lid jako pomlouvač.

Neohrožuj život svého bližního. Já jsem Hospodin.

¹⁷Nenos v srdci nenávist ke svému bratru. Svého bližního otevřeně napomeň – jinak jsi jeho spoluvíníkem!

¹⁸Nemsti se ani nechovej zášť proti synům svého lidu. Miluj svého bližního jako sám sebe. Já jsem Hospodin.

¹⁹Zachovávejte má pravidla.

Nedávej spolu pářit dvojí druh dobytka.

Neosívej své pole dvojím druhem semene.

Nenos roucho z dvojího druhu tkaniny.

²⁰Kdyby někdo spal s otrokyní určenou pro jiného muže, která však dosud nebyla vyplacena ani propuštěna, bude pokutován. Nezemřou, neboť nebyla svobodná. ²¹Dotyčný přinese Hospodinu ke vchodu do Stanu setkávání svou oběť odškodnění – berana odškodnění. ²²Tím beranem pak za něj kněz vykoná před Hospodinem obřad smíření kvůli jeho hříchu, aby mu byl hřích, jehož se dopustil, odpuštěn.

²³Až přijdete do své země a zasadíte jakýkoli ovocný strom, nechte na něm jeho ovoce jako neobřízku. Po tři roky pro vás bude nepřijatelné tak jako neobřízka – nesmí se jíst.

²⁴Čtvrtého roku ať je všechno jeho ovoce posvěceno k oslavě Hospodina, ²⁵aby vám rozmnožil jeho úrodu. Teprve pátý rok jezte jeho ovoce. Já jsem Hospodin, váš Bůh.

²⁶Nejezte maso s krví.

Nezabývejte se věštěním ani jasnovidectvím.

²⁷Nezastřihujte si vlasy na skráních a nezkracuj si vousy na bradě.

²⁸Nedělejte si na těle smuteční jizvy ani žádné tetování. Já jsem Hospodin.

²⁹Nesmíš znesvětit svou dceru tím, že bys ji nechal smilnit – země by jinak propadla smilstvu a naplnila se zvrhlostí!

³⁰Zachovávejte mé soboty a mou svatyni mějte v úctě. Já jsem Hospodin.

³¹Neobracejte se k vyvolávačům duchů a věštkyním.

Nevyhledávejte je a neposkvrňujte se jimi. Já jsem Hospodin,

váš Bůh.

³²Před šedinami povstaň, starci prokaž čest a měj v úctě svého Boha. Já jsem Hospodin.

³³Až s tebou ve tvé zemi bude žít přistěhovalec, nesmíte mu ubližovat. ³⁴K přistěhovalci žijícímu mezi vámi se budete chovat jako k vlastnímu. Miluj ho jako sám sebe – vždyť jste sami byli přistěhovalci v Egyptě! Já jsem Hospodin, váš Bůh.

³⁵Nedopouštějte se křivdy při soudu ani při měření, vážení či odměřování. ³⁶Mějte poctivé váhy, poctivá závaží, poctivou efu a poctivý hin. Já jsem Hospodin, váš Bůh, který vás vyvedl z Egypta.

³⁷Zachovávejte všechna má pravidla a všechny mé zákony plňte. Já jsem Hospodin.“

20

¹Hospodin promluvil k Mojžíšovi: ²„Řekni synům Izraele: Kdokoli, ať už Izraelita nebo přistěhovalec žijící v Izraeli, by daroval své dítě Molochovi, musí zemřít. Prostý lid jej ukamenuje. ³Já sám se postavím proti takovému člověku a vyvrhnu jej z jeho lidu. Když daroval své dítě Molochovi, poskvrnil mou svatyni a znesvětil mé svaté jméno! ⁴Zavře-li prostý lid oči nad člověkem, který daroval své dítě Molochovi, a neusmrtí ho, ⁵já sám se postavím proti takovému člověku i proti jeho rodině. Jeho i všechny, kdo jej v tom smilstvu následovali a smilnili s Molochem, vyvrhnu z jejich lidu.

⁶Kdo by se obrátil k vyvolávačům duchů a věštkyním, aby je následoval v jejich smilstvu, postavím se proti němu a vyvrhnu jej z jeho lidu.

⁷Proto se posvěťte a buďte svatí – vždyť já jsem Hospodin, váš

Bůh! ⁸Zachovávejte má pravidla a plňte je. Já jsem Hospodin, váš Posvětitel.

⁹Kdokoli by zlořečil svému otci nebo matce, musí zemřít.

Zlořečil svému otci a matce – jeho krev ať padne na něj!

¹⁰Kdokoli by cizoložil s manželkou svého bližního, musí zemřít – jak cizoložník, tak cizoložnice.

¹¹Kdokoli by spal s manželkou svého otce, zostudil svého otce. Oba musejí zemřít – jejich krev ať padne na ně!

¹²Kdokoli by spal se svou snachou, oba musí zemřít. Spáchali zvrácenost – jejich krev ať padne na ně!

¹³Kdokoli by obcoval s mužem jako se ženou, oba spáchali ohavnost. Musejí zemřít – jejich krev ať padne na ně!

¹⁴Kdokoli by si vzal ženu i její matku, je to zvrhlost. Ať ho spolu s nimi upálí – zvrhlost ve svém středu netrpte!

¹⁵Kdokoli by obcoval se zvířetem, musí zemřít. Rovněž to zvíře zabijte.

¹⁶Kdyby žena přistoupila ke zvířeti, aby se s ní pářilo, pak tu ženu i zvíře zabij. Musejí zemřít – jejich krev ať padne na ně!

¹⁷Kdokoli by vzal svou sestru, ať už dceru svého otce nebo své matky, a obcoval s ní a ona s ním, je to hanebnost. Musí být zavrženi před očima synů svého lidu. Obcoval se svou sestrou – ponese za to vinu.

¹⁸Kdokoli by spal se ženou při jejím krvácení a obcoval by s ní, takový obnažil její krvácení a ona to dovolila. Oba ať jsou vyvrženi ze svého lidu.

¹⁹Neobcuj se sestrou své matky nebo otce. Takový zostudil svou pokrevní příbuznou – oba ponesou svou vinu.

²⁰Kdokoli by spal se svou tetou, zostudil svého strýce. Oba ponesou svůj hřích – zemřou bezdětní.

²¹Kdokoli by si vzal manželku svého bratra, je to nepřístojnost. Zostudil svého bratra – budou bezdětní.

²²Zachovávejte všechna má pravidla a zákony. Plňte je, aby vás nevyvrhla země, do níž vás uvádím, abyste v ní bydleli.

²³Neřídte se pravidly národa, který před vámi vyháním, neboť páchali všechny tyto věci, až se mi zhnusili. ²⁴Vám jsem však řekl: Jejich zem převezmete vy, já sám vám ji dám, abyste ji obsadili – zem oplývající mlékem a medem. Já jsem Hospodin, váš Bůh, který vás oddělil od národů.

²⁵Proto rozlišujte mezi čistými a nečistými zvířaty a mezi čistým a nečistým ptactvem. Neposkvřňujte se zvířaty, ptáky nebo jakýmkoli zemským plazem, které jsem oddělil, aby pro vás byli nečistí. ²⁶Budte mi svatí, neboť já Hospodin jsem svatý a oddělil jsem vás od národů, abyste byli moji.

²⁷Kdyby nějaký muž nebo žena byl vyvolávačem duchů nebo věštkyní, musí zemřít. Budou ukamenováni – jejich krev ať padne na ně!“

21

Svatost kněžství

¹Hospodin řekl Mojžíšovi: „Mluv ke kněžím, Áronovým synům: Nikdo z kněží se nesmí poskvřnit kvůli mrtvému ve svém lidu,

²jedině kvůli svému nejbližšímu příbuznému. Smí se poskvřnit jen kvůli matce, otci, synu, dceři a bratru, ³také kvůli své vlastní sestře, panně, která neměla muže. ⁴Nesmí se však poskvřnit kvůli příbuzným své manželky; tím by se znesvětil.

⁵Kněží si nesmí vyholovat lysinu na hlavě, nesmí si zastříhávat vousy na bradě ani si dělat jizvy na těle. ⁶Ať jsou svatí svému Bohu a nezensvěčují jméno svého Boha. Přinášejí

Hospodinovy ohnivé oběti, pokrm svého Boha; proto ať jsou svatí.

⁷Nesmí se oženit s nevěstkou ani se zneuctěnou nebo zapuzenou ženou, neboť kněz je svatý svému Bohu. ⁸Měj ho tedy za svatého, neboť přináší pokrm tvého Boha. Bude pro tebe svatý, neboť já Hospodin, váš Posvětitel, jsem svatý.

⁹Když se dcera některého kněze znesvěťi smilstvem, znesvěťi tak svého otce; ať je upálena.

¹⁰Kněz, který je mezi svými bratry nejvyšší, ten, na jehož hlavu byl vylit olej pomazání a který byl pověřen nosit svatá roucha, si na znamení smutku nesmí rozpustit vlasy ani roztrhnout své roucho. ¹¹Nepřijde k žádnému mrtvému, nesmí se poskvřnit ani kvůli otci nebo matce. ¹²Nesmí vyjít ze svatyně, a znesvětit tak svatyni svého Boha – vždyť je na něm znak zasvěcení, olej pomazání jeho Boha! Já jsem Hospodin.

¹³Ožení se jen s pannou. ¹⁴Nesmí se oženit s žádnou ovdovělou, zapuzenou či zneuctěnou ženou nebo s nevěstkou. Ožení se jen s pannou ze svého lidu, ¹⁵aby nezesvětil své símě ve svém lidu. Vždyť já jsem Hospodin, jeho Posvětitel!“

¹⁶Hospodin promluvil k Mojžíšovi: ¹⁷„Mluv k Áronovi: Žádný tvůj potomek v budoucích pokoleních, který by měl tělesnou vadu, nesmí přistoupit, aby přinesl pokrm svého Boha.

¹⁸Nepřistoupí nikdo s tělesnou vadou: nikdo slepý či chromý, zohyzděný či znetvořený, ¹⁹se zmrzačenou nohou či rukou,

²⁰hrbatý či zakrnělý, s oční vadou, se svrabem či lišejem, ani kleštěnec. ²¹Nikdo ze semene kněze Árona, kdo by měl tělesnou vadu, se nepřiblíží, aby přinesl ohnivé oběti Hospodinu. Má vadu, a tak se nepřiblíží, aby přinesl pokrm

svého Boha. ²²Smí ovšem jíst z pokrmu svého Boha, a to ze svatosvatých i svatých darů. ²³Kvůli své vadě však nesmí vcházet za oponu ani se přiblížit k oltáři – jinak by znesvětil mou svatyni. Vždyť já jsem Hospodin, jejich Posvětitel.“
²⁴Tak Mojžíš promluvil k Áronovi, k jeho synům a ke všem synům Izraele.

22

Svatost obětí

¹Hospodin promluvil k Mojžíšovi: ²„Mluv k Áronovi a jeho synům, ať zacházejí uctivě se svatými dary, jež mi synové Izraele oběťují jako svaté – jinak by znesvětili mé svaté jméno. Já jsem Hospodin.

³Řekni jim: Kdokoli z vašich potomků ve všech vašich pokoleních by přistoupil ke svatým darům (jež synové Izraele oběťují Hospodinu jako svaté) ve stavu vlastní nečistoty, takový člověk bude vyvržen z mé přítomnosti. Já jsem Hospodin.

⁴Kdokoli z Áronových potomků by byl malomocný nebo by trpěl výtokem, nesmí jíst ze svatých darů, dokud se neočistí.

Dotkne-li se něčeho poskvrněného mrtvolou nebo má výron semene ⁵nebo se dotkne nějaké havěti, jež by ho poskvrnila, anebo člověka, který by ho poskvrnil nějakou nečistotou,

⁶každý takový bude nečistý až do večera. Nebude jíst ze svatých darů, pokud si neomyje tělo vodou. ⁷Jakmile zapadne slunce, bude čistý a bude moci jíst ze svatých darů – vždyť je to jeho pokrm. ⁸Nesmí se však poskvrnit tím, že by jedl něco zdechlého nebo rozsápaného. Já jsem Hospodin.

⁹Ať zachovávají, co jsem jim svěřil, aby na sebe neuvalili hřích

a kvůli němu nezemřeli, když by to znesvětili. Já jsem Hospodin, jejich Posvětitel.

¹⁰Svaté věci nesmí jíst nikdo nepovolaný. Ani kněžův host nebo nádeník nesmí jíst nic svatého. ¹¹Když si ale kněz koupí otroka, ten z toho jíst smí; rovněž otroci narození v jeho domě smí jíst z jeho pokrmu. ¹²Pokud se kněžská dcera provdá za nekněze, nebude již moci jíst ze svatých obětních příspěvků.

¹³Pokud kněžská dcera ovdoví nebo ji její muž zapudí a vrátí se bezdětná do domu svého otce, smí jíst z pokrmu svého otce jako za svého mládí. Žádný nepovolaný to však jíst nesmí.

¹⁴Když někdo nedopatřením sní, co je svaté, musí to knězi nahradit a přidat k tomu ještě pětinu ceny. ¹⁵Svaté dary, jež synové Izraele oddělují pro Hospodina, nesmí být znesvěceny.

¹⁶Kdyby jedli svaté dary, uvalili by na sebe provinění vyžadující oběť odškodnění. Já jsem Hospodin, jejich Posvětitel.“

¹⁷Hospodin promluvil k Mojžíšovi: ¹⁸„Mluv k Áronovi, k jeho synům a ke všem Izraelitům: Kdokoli z domu Izraele nebo z přistěhovalců žijících v Izraeli přinese Hospodinu zápalnou oběť, aby splnil svůj slib, nebo jako dobrovolný dar, ¹⁹ať přivede ze skotu, z ovcí nebo koz samce bez vady, abyste došli zalíbení. ²⁰Nepřivedete nic, na čem by byla vada, neboť byste tím nedošli zalíbení. ²¹Kdo přinese Hospodinu pokojnou oběť, aby splnil svůj slib, nebo jako dobrovolný dar, ať už ze skotu nebo z bravu, musí ta oběť být bez vady, aby došla zalíbení – nesmí na ní být vada. ²²Nesmíte Hospodinu přinést nic slepého, polámaného, zmrzačeného, vředovitého, se svrabem či lišejem. Nic takového nedáte Hospodinu na oltář jako ohnivou oběť. ²³Býka nebo berana s pokroucenými nebo

zakrslými údy smíš obětovat jako dobrovolný dar, jako slib však nedojde zalíbení.²⁴ Nesmíte Hospodinu přinést zvíře s rozmáčknutými, roztlučenými, utrženými nebo uříznutými varlaty; to ve své zemi dělat nebudete.²⁵ Ani od cizince nepřivedete žádné takové jako pokrm svého Boha, neboť mají na sobě porušení, je na nich vada – nedojdete jimi zalíbení.“

²⁶Hospodin promluvil k Mojžíšovi: ²⁷„Když se narodí tele, jehně nebo kůzle, ať zůstane po sedm dní u své matky. Teprve počínaje osmým dnem dojde zalíbení jako dar ohnivě oběti Hospodinu.²⁸ Nezapíjejte krávu ani ovci v tentýž den s jejím mládětem.

²⁹Když budete Hospodinu přinášet oběť díkůvzdání, obětujte ji tak, abyste došli zalíbení.³⁰ Ať je snědena téhož dne, nenechte z ní nic do rána. Já jsem Hospodin.

³¹Zachovávejte má přikázání a plňte je. Já jsem Hospodin.

³²Neznesvěcujte mé svaté jméno; tak budu posvěcen uprostřed synů Izraele. Já jsem Hospodin, váš Posvětitel,

³³který vás vyvedl z Egypta, abych byl vaším Bohem. Já jsem Hospodin.“

23

Svaté dny

¹Hospodin promluvil k Mojžíšovi: ²„Mluv k synům Izraele: Toto jsou Hospodinovy slavnosti, jež budete vyhlašovat jako svatá shromáždění; jsou to mé slavnosti:

³Šest dní se bude pracovat, ale sedmého dne je sobota, den odpočinku, svaté shromáždění: nedělejte žádnou práci. Ve všech vašich příbytcích bude sobota náležet Hospodinu.

⁴Toto jsou Hospodinovy slavnosti, svatá shromáždění, jež budete vyhlášovat v jejich určený čas:

⁵Za soumraku čtrnáctého dne prvního měsíce bude Pesach – Hospodinův Hod beránka. ⁶Patnáctého dne téhož měsíce bude Hospodinův Svátek nekvašených chlebů. Po sedm dní budete jíst nekvašené chleby. ⁷Prvního dne budete mít svaté shromáždění; nebudete dělat žádnou běžnou práci. ⁸Po sedm dní budete Hospodinu přinášet ohnivé oběti. Sedmého dne bude další svaté shromáždění; nebudete dělat žádnou běžnou práci.“

⁹Hospodin promluvil k Mojžíšovi: ¹⁰„Mluv k synům Izraele: Až přijдете do země, kterou vám dávám, a budete sklízet její obilí, přineste první snop své sklizně ke knězi. ¹¹Kněz pak ten snop pozvedne před Hospodinem, abyste došli zalíbení; pozvedne jej v den následující po sobotě. ¹²V den pozvedání vašeho snopu připravíte Hospodinu jako zápalnou oběť ročního beránka bez vady. ¹³Jako moučnou oběť k němu přidáte dvě desetiny efy jemné mouky zadělané olejem. To je příjemně vonící ohnivá oběť Hospodinu. K tomu přidáte čtvrtku hinu vína jako úlitbu. ¹⁴Nebudete ze sklizně jíst chléb ani pražené nebo čerstvé zrní, dokud nepřinesete tento dar svému Bohu. To je věčné ustanovení pro všechna vaše pokolení, ve všech vašich příbytcích.

¹⁵Ode dne následujícího po oné sobotě, totiž ode dne, kdy jste přinesli snop pozvedání, si odpočítáte sedm plných týdnů.

¹⁶Do dne následujícího po sedmé sobotě tak napočítáte padesát dní. Tehdy přinesete Hospodinu novou moučnou

obětí. ¹⁷Ze svých příbytků přinesete jako prvotiny Hospodinu dva chleby pozvedání; budou ze dvou desetín efy jemné mouky pečené s kvasem. ¹⁸S tím chlebem přinesete sedm ročních beránků bez vady, jednoho mladého býčka a dva berany – to bude zápalná oběť Hospodinu. Spolu s moučnými oběťmi a úlitbami budou ohnivou obětí příjemně vonící Hospodinu. ¹⁹Obětujte rovněž jednoho kozla jako oběť za hřích a dva roční beránky jako pokojnou oběť. ²⁰Kněz je pak spolu s chleby prvotin a se dvěma beránky zvedáním nabídne Hospodinu. Bude to svaté Hospodinu, připadne to knězi. ²¹V ten den vyhlásíte slavnost. Budete mít svaté shromáždění; nebudete dělat žádnou běžnou práci. To je věčné ustanovení pro všechna vaše pokolení ve všech vašich příbytcích. ²²Když budete sklízet obilí své země, nesklízej své pole až do kraje a nepaběrkuj, co po sklizni zůstalo; nech to chudákovi a přistěhovalci. Já jsem Hospodin, váš Bůh.“

²³Hospodin promluvil k Mojžíšovi: ²⁴„Mluv k synům Izraele: Prvního dne sedmého měsíce budete mít den odpočinku, svaté shromáždění s památným troubením. ²⁵Nebudete dělat žádnou běžnou práci; budete přinášet ohnivé oběti Hospodinu.“

²⁶Hospodin promluvil k Mojžíšovi: ²⁷„Desátého dne téhož sedmého měsíce bude Den smíření. Budete mít svaté shromáždění: budete se pokorně postit a přinášet ohnivé oběti Hospodinu. ²⁸Toho dne nebudete dělat žádnou práci, neboť je to Den smíření, kdy budete smířeni před Hospodinem, vaším Bohem. ²⁹Kdokoli by se toho dne nepostil,

bude vyobcován ze svého lidu. ³⁰Kdokoli by toho dne dělal jakoukoli práci, toho vyhubím z jeho lidu. ³¹Nebudete dělat žádnou práci – to je věčné ustanovení pro všechna vaše pokolení, ve všech vašich příbytcích. ³²Bude to pro vás sobota všech sobot. Od večera devátého dne onoho měsíce do následujícího večera se budete postit a zachovávat sobotní odpočinek.“

³³Hospodin promluvil k Mojžíšovi: ³⁴„Mluv k synům Izraele: Od patnáctého dne téhož sedmého měsíce bude po sedm dní trvat Hospodinův Svátek stánků. ³⁵Prvního dne bude svaté shromáždění; nebudete dělat žádnou běžnou práci. ³⁶Po sedm dní budete Hospodinu přinášet ohnivé oběti. Osmého dne budete mít další svaté shromáždění; budete přinášet ohnivé oběti Hospodinu. Je to svátek; nebudete dělat žádnou běžnou práci.

³⁷Toto jsou Hospodinovy slavnosti, jež budete vyhlašovat jako svatá shromáždění. Při nich budete Hospodinu přinášet ohnivé oběti – zápalnou i moučnou oběť, oběť pokojnou i úlitbu, každou z nich v příslušný den. ³⁸To vše kromě Hospodinových sobot a kromě všech vašich darů, slibů a dobrovolných obětí, jež budete přinášet Hospodinu.

³⁹Patnáctého dne sedmého měsíce, když shromáždíte úrodu země, tedy budete po sedm dní slavit Hospodinovu slavnost. Prvního dne bude den odpočinku, rovněž osmého dne bude den odpočinku. ⁴⁰Prvního dne si vezmete ovoce citrusových stromů, palmové ratolesti, větve myrtových keřů a potočních vrb a po sedm dní se budete radovat před Hospodinem, svým

Bohem. ⁴¹Tuto Hospodinovu slavnost budete slavit sedm dní v roce – to je věčné ustanovení pro všechna vaše pokolení. Budete ji slavit v sedmém měsíci. ⁴²Po sedm dní budete bydlet ve stáncích. Všichni narození v Izraeli budou bydlet ve stáncích, ⁴³aby vaši potomci věděli, že když jsem syny Izraele vyváděl z Egypta, nechal jsem je bydlet ve stanech. Já jsem Hospodin, váš Bůh.“

⁴⁴A Mojžíš oznámil Hospodinovy slavnosti synům Izraele.

24

Olej a chléb pro svatyni

¹Hospodin promluvil k Mojžíšovi: ²„Přikaz synům Izraele, ať k tobě nanosí čistý vytlačený olivový olej ke svícení, aby se mohl stále zapalovat svícen. ³Ve Stanu setkávání, před oponou zastírající Svědectví, ať o něj Áron stále pečuje před Hospodinem, aby hořel od večera až do rána. To je věčné ustanovení pro všechna vaše pokolení. ⁴Ať před Hospodinem stále pečuje o kahany na svícnu z čistého zlata.

⁵Vezmi také jemnou mouku a upeč z ní dvanáct bochánek, každý ze dvou desetin efy. ⁶Potom je na stole z čistého zlata narovnej před Hospodinem do dvou sloupců, po šesti v každém sloupci. ⁷Na každý sloupec polož čisté kadidlo, aby bylo na chlebu jako památeční díl, jako ohnivá oběť Hospodinu. ⁸Vždy v sobotní den ať jsou narovnány před Hospodinem; věčnou smlouvou mu náleží od synů Izraele.

⁹Chléb pak připadne Áronovi a jeho synům a budou ho jíst na svatém místě. Je to jeho svatosvatý podíl mezi ohnivými oběťmi Hospodinu. Je to věčné ustanovení.“

Případ rouhání

¹⁰Syn jisté izraelské ženy a jednoho Egyptana jednou vyšel mezi syny Izraele a popral se v táboře s jedním Izraelcem.

¹¹Onen syn izraelské ženy se přitom rouhal Božímu jménu a klel, a tak ho přivedli k Mojžíši. (Jeho matka se jmenovala Šelomít, dcera Dibrího z pokolení Dan.) ¹²Nechali jej hlídat, dokud se nevyjasní, co jim Hospodin přikáže.

¹³Hospodin pak promluvil k Mojžíšovi: ¹⁴„Vyved' rouhače ven z tábora. Všichni, kdo to slyšeli, ať vloží ruce na jeho hlavu a celá obec ať ho ukamenuje. ¹⁵Potom promluv k synům Izraele: Kdokoli by zlořečil svému Bohu, ponese svůj hřích. ¹⁶Kdo by se rouhal jménu Hospodina, musí zemřít! Celá obec jej bez milosti ukamenuje. Bude-li se rouhat Božímu jménu, zemře, ať je to host anebo domácí.

¹⁷Když někdo smrtelně udeří kteréhokoli člověka, musí zemřít.

¹⁸Kdo ubije dobytče, nahradí je kus za kus. ¹⁹Když někdo zmrzačí svého bližního, udělají mu, co udělal on: ²⁰zlomeninu za zlomeninu, oko za oko, zub za zub. Jaké zmrzačení způsobil, takové mu bude způsobeno. ²¹Kdo ubije dobytče, nahradí je, ale kdo ubije člověka, zemře. ²²Pro hosta i domácího budete mít stejný zákon. Já jsem Hospodin, váš Bůh!“

²³Když Mojžíš takto promluvil k synům Izraele, vyvedli onoho rouhače ven z tábora a ukamenovali ho. Synové Izraele učinili, jak Mojžíšovi přikázal Hospodin.

25

Svaté roky

¹Hospodin promluvil k Mojžíšovi na hoře Sinaj: ²„Mluv k synům Izraele: Až přijdete do země, kterou vám dávám, bude

země zachovávat Hospodinův sobotní odpočinek. ³Šest let osívej své pole, prořezávej svou vinici a shromažďuj její úrodu. ⁴Sedmého roku však ať má země sobotu, čas odpočinku, sobotu pro Hospodina: své pole neosívej a neprořezávej svou vinici. ⁵To, co se ti samo urodilo, nežni a na své netknuté vinici nepořádej vinobraní: ať má země rok odpočinku. ⁶To, co země v odpočinku urodí, ovšem smíte jíst – jak ty, tak tvůj otrok, tvá děvečka, tvůj nádeník i tvůj host, kteří jsou s tebou. ⁷Také tvůj dobytek a zvíř ve tvé zemi budou jíst její úrodu.

⁸Odpočítáš si též sedm sobotních let, sedmkrát sedm let, takže ti doba sedmi sobotních let vyjde na čtyřicet devět let.

⁹Desátého dne sedmého měsíce pak zatrub na beraní roh. V Den smíření ať celou vaší zemi zní troubení na roh. ¹⁰Padesátý rok pak posvěťte a vyhlase v zemi svobodu všem jejím obyvatelům. To bude vaše léto milosti: vrátíte se každý ke svému vlastnictví, každý se vrátíte ke své rodině. ¹¹Tento padesátý rok pro vás bude létem milosti: nebudete sít, ani sklízet, co samo vyrostlo, a na své netknuté vinici nebudete pořádat vinobraní. ¹²Protože je to léto milosti, bude vám svaté. Budete jíst jen to, co se samo urodí na poli.

¹³V tomto létě milosti se vrátíte každý ke svému vlastnictví.

¹⁴Když budeš svému bližnímu prodávat pozemek nebo jej budeš od svého bližního kupovat, nepoškozujte jeden druhého. ¹⁵Podle počtu let od léta milosti nakoupíš od svého bližního; podle počtu let, kdy budeš sklízet úrodu, ti jej prodá.

¹⁶Čím více zbývá let, tím vyšší bude cena. Čím méně zbývá let, tím bude cena nižší – prodává ti přece počet úrod.

¹⁷Nepoškozujte svého bližního, ale každý se boj svého Boha –

vždyť já jsem Hospodin, váš Bůh!

¹⁸Plňte má pravidla a mé zákony zachovávejte a plňte; tehdy budete v té zemi bydlet v bezpečí. ¹⁹Země vám bude přinášet své plody, takže budete jíst do sytosti a budete v ní bydlet v bezpečí. ²⁰Řeknete snad: „Co budeme sedmého roku jíst, když nebudeme sít ani shromažďovat úrodu?“ ²¹Šestého roku na vás sešlu takové požehnání, že země vydá úrodu na tři roky! ²²Až budete osmého roku sít, budete ještě moci jíst starou úrodu; ještě devátého roku, než přijde nová úroda, budete moci jíst tu starou.

²³Země se nesmí prodávat natrvalo. Země totiž patří mně a vy jste u mě hosté a přistěhovalci. ²⁴U veškeré půdy, již budete vlastnit, tedy zajistíte právo zpětného vykoupení.

²⁵Zchudl-li jeden z tvých bratří tak, že musel prodat část svého vlastnictví, ať přijde jeho nejbližší příbuzný a vykoupí prodaný pozemek svého bratra. ²⁶Nemá-li někdo vykupitele, ale později se vzdá, ať získá, co je potřeba k jeho vykoupení, ²⁷ať spočítá léta od prodeje svého pozemku a zbytek nahradí tomu, komu jej prodal. Tak se vrátí ke svému vlastnictví.

²⁸Nezíská-li však, co je potřeba k jeho navrácení, zůstane prodaný pozemek v rukou kupce až do léta milosti. V létě milosti pak bude vydán, a tak se majitel vrátí ke svému vlastnictví.

²⁹Prodá-li někdo obytný dům v hrazeném městě, bude mít právo k jeho vykoupení, dokud neuplyne rok od jeho prodeje. Právo vykoupit jej bude dočasné. ³⁰Nebude-li vykoupen, než uběhne celý rok, zůstane onen dům v hrazeném městě tomu, kdo jej koupil, i jeho potomkům natrvalo. Nebude vydán ani v létě milosti. ³¹Domy v osadách, jež nejsou obehnány hradbou,

se však budou počítat za polní půdu; bude pro ně platit právo vykoupení a v létě milosti budou vydány zpět.

³²V levitských městech ovšem bude právo levitů na vykoupení jejich městských domů trvalé. ³³I kdyby prodaný dům v jejich městě nikdo z levitů nevykoupil, bude v létě milosti vydán zpět. Domy levitů v jejich městech jsou totiž jejich vlastnictvím uprostřed synů Izraele. ³⁴Polnosti přiléhající k jejich městům se nesmí prodávat vůbec, neboť je to jejich trvalé vlastnictví.

³⁵Zchudne-li poblíž tebe jeden z tvých bratří, takže nebude moci obstát, ujmi se jej jako hosta a přistěhovalce, aby mohl žít u tebe. ³⁶Neber od něj úrok ani přirážku – boj se svého Boha! – aby tvůj bratr mohl žít poblíž tebe. ³⁷Nechtěj úrok na peníze ani přirážku na jídlo, jež mu poskytněš. ³⁸Já jsem Hospodin, váš Bůh, který vás vyvedl z Egypta, abych vám dal kanaánskou zem, abych byl vaším Bohem.

³⁹Zchudne-li poblíž tebe jeden z tvých bratří, takže ti sám sebe prodá, nepodrobuj ho otrocké službě. ⁴⁰Ať je u tebe jako nádeník, jako přistěhovalec; bude u tebe sloužit až do léta milosti. ⁴¹Tehdy od tebe odejde – on a s ním i jeho děti – a vrátí se ke své rodině, vrátí se k vlastnictví svých otců. ⁴²(Jsou to přece moji služebníci, které jsem vyvedl z Egypta: nebudou na prodej jako otroci!) ⁴³Nebudeš nad ním krutě panovat – boj se svého Boha!

⁴⁴Tvůj otrok i tvá děvečka, které budeš vlastnit, budou z národů okolo vás; od těch si smíte koupit otroka i děvečku.

⁴⁵Smíte si je koupit také z potomků přistěhovalců, kteří u vás pobývají, i z jejich soukmenovců, kteří jsou u vás a kteří se narodili ve vaší zemi – ti budou vaším vlastnictvím. ⁴⁶Po sobě

je smíte odkázat svým synům jako dědičné vlastnictví. Je smíte trvale vlastnit jako otroky, ale své izraelské bratry nikoli. Nad svým bratrem nikdo nesmí krutě panovat.

⁴⁷Když se přistěhovalec žijící u tebe vzdá a tvůj bratr vedle něj zchudne, takže sám sebe prodá tomu přistěhovalci anebo jeho příbuznému, ⁴⁸bude jeho právo na vykoupení trvat i poté, co se prodal. Jeho bratr, ⁴⁹strýc či bratranec nebo jiný pokrevní příbuzný z jeho rodu ho vykoupí anebo se vzdá a vykoupí se sám. ⁵⁰Spolu s tím, kdo jej koupil, spočítá roky od svého prodeje do léta milosti. Jeho výkupní cena ať je úměrná mzdě nádeníka za daný počet let. ⁵¹Zbývá-li ještě mnoho let, zaplatí jako své výkupné odpovídající část z ceny, za niž byl koupen. ⁵²Zbývá-li do léta milosti jen málo let, spočítá cenu svého výkupného podle nich. ⁵³Bude s ním nakládáno jako s nádeníkem najímaným rok po roce. Dohlédni, aby nad ním nikdo krutě nepanoval.

⁵⁴Nebude-li však v těchto letech vykoupen, odejde v létě milosti – on a s ním i jeho děti. ⁵⁵Synové Izraele jsou přece moji služebníci, jsou to mí služebníci, které jsem vyvedl z Egypta! Já jsem Hospodin, váš Bůh.“

26

Požehnání a prokletí

¹„Nevytvářejte si žádné bůžky. Nevztýčujte si modlu ani posvátný sloup, nestavte ve své zemi ani tvarovaný kámen, abyste se mu klaněli. Vždyť já jsem Hospodin, váš Bůh!

²Zachovávejte mé soboty a mou svatyni mějte v úctě. Já jsem Hospodin.

³Jestliže budete následovat má pravidla a zachovávat má

přikázání a plnit je, ⁴dám vám vydatné deště ve správný čas, takže země vydá svou úrodu a stromy v sadu vydají své ovoce.

⁵Vaše mlácení potrvá až do vinobraní a vinobraní až do setí. Svůj chléb budete jíst do sytosti a budete ve své zemi bydlet v bezpečí.

⁶Způsobím v zemi pokoj, takže budete spát a nikdo vás nevyděsí; odstraním ze země zlou zvěř a vaši zemi neprojde meč. ⁷Poženete své nepřátele, takže před vámi padnou mečem. ⁸Pět z vás jich požene sto a sto z vás jich požene deset tisíc, takže vaši nepřátelé před vámi padnou mečem.

⁹Obrátím se k vám a způsobím, abyste se rozplodili a rozmnožili; tak potvrdím svou smlouvu s vámi. ¹⁰Budete moci jíst starou úrodu ze zásob a tu starou budete muset vyklízet kvůli nové. ¹¹Umístím svůj Příbytek mezi vás a nebudu si vás ošklivit. ¹²Budu se mezi vámi procházet, budu vaším Bohem a vy budete mým lidem. ¹³Já jsem Hospodin, váš Bůh, který vás vyvedl z Egypta, abyste už nebyli jejich otroky. Rozlámal jsem vaše jho, abyste mohli chodit vzpřímeně.

¹⁴Jestliže mne však nebudete poslouchat a nebudete plnit všechna tato přikázání, ¹⁵jestliže zavrhnete má pravidla a zošklívíte si mé zákony, takže přestanete plnit všechna má přikázání, pak porušíte mou smlouvu ¹⁶a já vám učiním toto: Uvedu na vás hrůzu, úbytě a zimnici, jež vám pokazí oči a vysají dech. Své zrní budete sít nadarmo, vaši nepřátelé je snědí. ¹⁷Obrátím svou tvář proti vám, takže padnete před svými nepřáteli a ti, kdo vás nenávidí, nad vámi budou panovat. Budete utíkat, i kdyby vás nikdo nehonil.

¹⁸Jestliže mne ani potom nebudete poslouchat, budu vás za

vaše hříchy trestat sedmkrát více: ¹⁹Zlomím vaši pyšnou zatvrzelost; způsobím, že nebe nad vámi bude jako železo a země pod vámi jako mosaz. ²⁰Svou sílu spotřebujete nadarmo; země vám nevydá svou úrodu a stromové v zemi nevydá své ovoce.

²¹Jestliže se budete nadále stavět proti mně a nebudete ochotni mě poslouchat, přidám vám kvůli vašim hříchům sedmkrát více ran: ²²Pustím na vás divokou zvěř, jež vás připraví o děti, vyhubí váš dobytek a sníží váš počet tak, že vaše cesty zpuštěnou.

²³Jestliže se ani tehdy nenecháte ode mne napravit a budete se nadále stavět proti mně, ²⁴postavím se i já proti vám. Já sám vás budu za vaše hříchy bít sedmkrát více: ²⁵Přivedu na vás meč pomsty, aby pomstil moji smlouvu. Když se nahrnete do svých měst, pošlu mezi vás mor, takže budete vydáni do rukou nepříteli. ²⁶Až vás odříznu od chleba, deset žen bude péci chléb v jedné peci a odváží vám jej na příděl. Až budete jíst, nenasytíte se.

²⁷Jestliže mě přesto všechno nebudete poslouchat a budete se nadále stavět proti mně, ²⁸postavím se i já zuřivě proti vám a budu vás trestat za vaše hříchy sedmkrát více: ²⁹Budete jíst maso vlastních synů a maso vlastních dcer! ³⁰Tehdy zruším vaše obětní výšiny, vymýtím vaše kadidlové oltáříky, položím vaše mrtvolky k mrtvolám vašich hnusných model a budu si vás ošklivit. ³¹Vaše města obrátím v sutiny, vaše svatyně zpusťším a k vašim příjemným vůním nepřivoním. ³²Já sám zpusťším zemi tak, že nad ní strnou i vaši nepřátelé, když se v ní přijdou usadit. ³³Rozptýlím vás mezi národy, s taseným mečem vás poženu! Vaše země se stane pustinou a vaše

města se obrátí v sutiny. ³⁴Po celou dobu svého zpusťování bude země konečně užívat svých sobot; vy však budete v zemi svých nepřátel. Tehdy si země odpočine a vynahradí si své soboty. ³⁵Po celou dobu svého zpusťování bude země odpočívat, protože během vašich sobot (když jste v ní ještě bydleli) neodpočívala.

³⁶Těm, kdo z vás zbudou, pak v zemích jejich nepřátel přivedu do srdcí takovou ochablost, že je zažene i šelest poletujícího listí. Dají se na útěk jako před mečem a padnou, i kdyby je nikdo nehonil. ³⁷Budou klopýtat jeden přes druhého jako před mečem, i kdyby je nikdo nehonil. Neobstojíte před svými nepřáteli, ³⁸zahynete mezi národy a země vašich nepřátel vás pohltí. ³⁹Ti, kdo z vás zbudou, pak budou skomírat v zemi svých nepřátel. Svou vlastní vinou i vinou svých otců tam budou skomírat.

⁴⁰Potom však vyznají svou vinu i vinu svých otců, že mi byli nevěrní a že se postavili proti mně, ⁴¹takže jsem se i já postavil proti nim a zavedl je do země jejich nepřátel, dokud se jejich neobřezané srdce nepokoří a dokud nepřijmou svůj trest.

⁴²Tehdy si připomenu svou smlouvu s Jákobem, svou smlouvu s Izákem i svou smlouvu s Abrahamem a připomenu si jejich zem. ⁴³Země zatím bude opuštěna, a když bez nich zpustne, bude užívat svých sobot, než si odpykají trest za to, že zavrhlí mé zákony a zošklivili si má pravidla. ⁴⁴Přes to všechno, ačkoli budou v zemi svých nepřátel, je nezavrhnou a nezošklivím si je tak, abych s nimi skoncoval a porušil svou smlouvu s nimi. Vždyť já jsem Hospodin, jejich Bůh! ⁴⁵Vzpomenu si kvůli nim na smlouvu s jejich předky, jež jsem před očima národů vyvedl z Egypta, abych byl jejich Bohem. Já jsem Hospodin.“

⁴⁶Toto jsou pravidla, zákony a pokyny, jež Hospodin skrze Mojžíše vydal na hoře Sinaj, aby byly mezi ním a syny Izraele.

27

Dary zasvěcené Hospodinu

¹Hospodin promluvil k Mojžíšovi: ²„Mluv k synům Izraele: Když někdo zasvěti život zvláštním slibem Hospodinu, smí jej za určenou cenu vyplatit. ³Cena bude určena takto: cena za muže od dvaceti do šedesáti let bude 50 šekelů stříbra (měřeno šekelem svatyně). ⁴Bude-li to žena, její cena bude 30 šekelů. ⁵Ve věku od pěti do dvaceti let bude cena za muže 20 šekelů a za ženu 10 šekelů. ⁶Ve věku od jednoho měsíce do pěti let bude cena za chlapce 5 a za dívku 3 šekely stříbra. ⁷Ve věku od šedesáti let výše bude cena za muže 15 a za ženu 10 šekelů. ⁸Bude-li však dotyčný na určenou cenu příliš chudý, postaví zaslíbeného před kněze a ten určí jeho cenu podle možností toho, kdo učinil slib.

⁹Půjde-li o dobytek, z něhož se přináší dar Hospodinu, bude vše, co bylo odevzdáno Hospodinu, svaté. ¹⁰Nelze je nahradit ani vyměnit lepší kus za horší nebo horší za lepší. Kdyby někdo přece jen vyměnil dobytče za jiné, bude svaté to původní i to, jímž je zaměnil. ¹¹Půjde-li o jakoukoli nečistou zvěř, z níž se dar Hospodinu nepřináší, postaví to zvíře před kněze. ¹²Ten určí jeho cenu, ať už bude lepší nebo horší. Jakou cenu kněz určí, taková bude. ¹³Bude-li majitel chtít zvíře vykoupit, přidá k určené ceně ještě pětinu.

¹⁴Zasvěti-li někdo svůj dům, aby byl svatý Hospodinu, kněz určí jeho cenu, ať už bude lepší nebo horší. Na kolik jej kněz ocení, při tom zůstane. ¹⁵Bude-li jej ten, kdo svůj dům zasvětil,

chtít vykoupit, přidá k určené ceně ještě pětinu peněz navíc a dům bude jeho.

¹⁶Zasvěti-li někdo Hospodinu část své dědičné polnosti, bude její cena určena podle jejího osevu: 50 šekelů stříbra za plochu osetou chomerem ječmene. ¹⁷Zasvěti-li své pole hned od léta milosti, zůstane při určené ceně. ¹⁸Zasvěti-li své pole až po létě milosti, spočítá mu kněz cenu podle let zbývajících do léta milosti, takže určenou cenu sníží. ¹⁹Bude-li je ten, kdo pole zasvětil, chtít vykoupit, přidá k určené ceně ještě pětinu peněz navíc, a zůstane mu. ²⁰Nevykoupí-li to pole, ale prodá je někomu jinému, nebude již moci být vykoupeno. ²¹Až bude to pole v létě milosti vydáno, bude svaté Hospodinu jako pole jemu propadlé; stane se majetkem kněze.

²²Zasvěti-li však Hospodinu koupené pole, které není z jeho dědičné polnosti, ²³spočítá mu kněz výši určené ceny až do léta milosti a dotýčný toho dne vyplatí určenou cenu jako svatou Hospodinu. ²⁴V létě milosti bude pole vráceno tomu, od koho bylo koupeno, jemuž náleží jako dědičný pozemek.

²⁵Všechny určené ceny budou v šekelech svatyně. Šekel je 20 ger.

²⁶Prvorozené dobytče, jež patří Hospodinu právem prvorozenství, však nikdo zasvětit nemůže. Ať je ze skotu nebo z bravu, patří již Hospodinu. ²⁷Půjde-li o nečisté zvíře, vyplatí je podle určené ceny a přidá k ní ještě pětinu navíc. Nebude-li vykoupeno, prodá se za určenou cenu.

²⁸Zasvěti-li člověk něco ze svého majetku tak, že to propadne Hospodinu – ať už člověka, zvíře nebo část dědičné polnosti – nebude to možné prodat ani vykoupit. Cokoli propadlo Hospodinu, mu svatosvatě patří.

²⁹Žádný člověk, který propadne Hospodinu, nebude moci být vyplacen; musí zemřít.

³⁰Veškeré desátky země, ať už z obilí země nebo z ovoce stromů, patří Hospodinu; jsou svaté Hospodinu. ³¹Bude-li někdo chtít své desátky vykoupit, přidá ještě pětinu navíc.

³²Každý desátek ze skotu i bravu, každý desátý kus procházející pod pastýřskou holí, je svatý Hospodinu. ³³Majitel nebude zjišťovat, zda je lepší, nebo horší; nebude jej moci vyměnit. Kdyby jej však přece vyměnil, bude svatý ten původní i ten, jímž jej zaměnil; nebude jej moci vykoupit.“

³⁴To jsou příkázání, jež Hospodin přikázal Mojžíšovi pro syny Izraele na hoře Sinaj.

Numeri

SINAJSKÝ TÁBOR

1

Sčítání Izraele

¹Na Sinajské poušti, prvního dne druhého měsíce druhého roku po jejich odchodu z Egypta, promluvil Hospodin k Mojžíšovi ve Stanu setkávání: ²„Sečtěte celou izraelskou obec podle jejich rodů a otcovských domů; pořídte jmenný seznam všech mužů. ³Ty a Áron započtete do jejich oddílů všechny bojeschopné Izraelce od dvaceti let výše. ⁴Z každého pokolení vám bude pomáhat jeden muž, který je hlavou svého

otcovského domu. ⁵Toto jsou jména mužů, kteří vám budou stát po boku:

z Rubena: Elicur, syn Šedeurův,

⁶ze Šimeona: Šelumiel, syn Curišadajův,

⁷z Judy: Nachšon, syn Aminadabův,

⁸z Isachara: Netaneel, syn Cuarův,

⁹ze Zabulona: Eliab, syn Chelonův,

¹⁰z Josefových synů:

z Efraima: Elišama, syn Amihudův,

z Manasese: Gamaliel, syn Pedacurův,

¹¹z Benjamína: Abidan, syn Gideoniho,

¹²z Dana: Achiezer, syn Amišadajův,

¹³z Ašera: Pagiell, syn Okranův,

¹⁴z Gáda: Eljasaf, syn Deuelův,

¹⁵z Neftalíma: Achira, syn Enanův.

¹⁶To jsou členové sněmu, vůdcové svých otcovských pokolení, náčelníci izraelských tisíců.“

¹⁷Mojžíš s Áronem tedy vzali jmenované muže ¹⁸a prvního dne druhého měsíce shromáždili celou obec ke sčítání podle jejich rodů a otcovských domů. Všichni od dvaceti let výše byli jeden po druhém zahrnuti do jmenného seznamu, ¹⁹jak Mojžíšovi přikázal Hospodin. Takto je na Sinajské poušti sečetl ²⁰a tolik jich bylo:

Synové Rubena, Izraelova prvorozeného, podle jejich pokolení, rodů a otcovských domů, uvedení ve jmenném seznamu všech bojeschopných mužů od dvaceti let výše:

²¹pokolení Ruben čítalo 46 500 mužů.

²²Synové Šimeona podle jejich pokolení, rodů a otcovských domů, uvedení ve jmenném seznamu všech bojeschopných mužů od dvaceti let výše: ²³pokolení Šimeon čítalo 59 300 mužů.

²⁴Synové Gáda podle jejich pokolení, rodů a otcovských domů ve jmenném seznamu, všichni bojeschopní od dvaceti let výše: ²⁵pokolení Gád čítalo 45 650 mužů.

²⁶Synové Judy podle jejich pokolení, rodů a otcovských domů ve jmenném seznamu, všichni bojeschopní od dvaceti let výše: ²⁷pokolení Juda čítalo 74 600 mužů.

²⁸Synové Isachara podle jejich pokolení, rodů a otcovských domů ve jmenném seznamu, všichni bojeschopní od dvaceti let výše: ²⁹pokolení Isachar čítalo 54 400 mužů.

³⁰Synové Zabulona podle jejich pokolení, rodů a otcovských domů ve jmenném seznamu, všichni bojeschopní od dvaceti let výše: ³¹pokolení Zabulon čítalo 57 400 mužů.

³²Synové Josefovi:

Synové Efraimovi podle jejich pokolení, rodů a otcovských domů ve jmenném seznamu, všichni bojeschopní od dvaceti let výše: ³³pokolení Efraim čítalo 40 500 mužů.

³⁴Synové Manasesovi podle jejich pokolení, rodů a otcovských domů ve jmenném seznamu, všichni bojeschopní od dvaceti

let výše: ³⁵pokolení Manases čítalo 32 200 mužů.

³⁶Synové Benjamínovi podle jejich pokolení, rodů a otcovských domů ve jmenném seznamu, všichni bojeschopní od dvaceti let výše: ³⁷pokolení Benjamín čítalo 35 400 mužů.

³⁸Synové Danovi podle jejich pokolení, rodů a otcovských domů ve jmenném seznamu, všichni bojeschopní od dvaceti let výše: ³⁹pokolení Dan čítalo 62 700 mužů.

⁴⁰Synové Ašerovi podle jejich pokolení, rodů a otcovských domů ve jmenném seznamu, všichni bojeschopní od dvaceti let výše: ⁴¹pokolení Ašer čítalo 41 500 mužů.

⁴²Synové Neftalímovi podle jejich pokolení, rodů a otcovských domů ve jmenném seznamu, všichni bojeschopní od dvaceti let výše: ⁴³pokolení Neftalí čítalo 53 400 mužů.

⁴⁴Toto jsou počty těch, které Mojžíš s Áronem a s dvanácti izraelskými vůdci sečetl, po jednom z každého otcovského domu. ⁴⁵Celkový počet všech bojeschopných Izraelitů od dvaceti let výše, započtených podle jejich otcovských domů:

⁴⁶Úhrnem bylo sečteno 603 550 mužů.

⁴⁷Mezi ně však nebyli podle svých otcovských pokolení započteni levité. ⁴⁸Hospodin promluvil k Mojžíšovi:

⁴⁹„Pokolení Levi nesčítej, nezahrnuj je do počtu synů Izraele.

⁵⁰Levitům svěříš Příbytek svědectví, veškeré jeho vybavení i vše, co k němu náleží. Oni budou Příbytek s veškerým jeho

vybavením nosit, budou při něm sloužit a kolem Příbytku budou tábořit. ⁵¹Když se bude Příbytek chystat na cestu, levité jej složí; když se bude Příbytek chystat k táboření, levité jej vztyčí. Nepovolaný, jenž by se přiblížil, však zemře. ⁵²Synové Izraele budou tábořit po svých uskupeních, každý při svém praporu, po svých oddílech. ⁵³Levité však budou tábořit kolem Příbytku svědectví, aby obec synů Izraele nestihl hrozný hněv; proto budou levité držet stráž u Příbytku svědectví.“
⁵⁴A synové Izraele udělali všechno přesně tak, jak Hospodin Mojžíšovi přikázal.

2

Uspořádání tábora

¹Hospodin promluvil k Mojžíšovi a Áronovi: ²„Ať synové Izraele táboří každý při svém praporu, pod korouhví svých otcovských domů; ať táboří vpovzdálí okolo Stanu setkávání.“

³Vepředu, na východě, táboří po svých oddílech prapor Judova uskupení: vůdce Judových synů Nachšon, syn Aminadabův, ⁴a jeho vojsko o počtu 74 600 mužů.

⁵Vedle něj táboří pokolení Isachar: vůdce Isacharových synů Netaneel, syn Cuarův, ⁶a jeho vojsko o počtu 54 400 mužů.

⁷Dále pokolení Zabulon: vůdce Zabulonových synů Eliab, syn Chelonův, ⁸a jeho vojsko o počtu 57 400 mužů.

⁹Celkem v oddílech Judova uskupení: 186 400 mužů. Ti pochodují jako první.

¹⁰Na jihu táboří po svých oddílech prapor Rubenova uskupení: vůdce Rubenových synů Elicur, syn Šedeurův, ¹¹a jeho vojsko

o počtu 46 500 mužů.

¹²Vedle něj táboří pokolení Šimeon: vůdce Šimeonových synů Šelumiel, syn Curi-šadajův, ¹³a jeho vojsko o počtu 59 300 mužů.

¹⁴Dále pokolení Gád: vůdce Gádových synů Eljasaf, syn Deuelův, ¹⁵a jeho vojsko o počtu 45 650 mužů.

¹⁶Celkem v oddílech Rubenova uskupení: 151 450 mužů. Ti pochodují druzí.

¹⁷Uprostřed všech uskupení putuje Stan setkávání s uskupením levitů. Jak táboří, tak pochodují; každý na svém místě při svém praporu.

¹⁸Na západě táboří po svých oddílech prapor Efraimova uskupení: vůdce Efraimových synů Elišama, syn Amihudův, ¹⁹a jeho vojsko o počtu 40 500 mužů.

²⁰Vedle něj pokolení Manases: vůdce Manasesových synů Gamaliel, syn Pedacurův, ²¹a jeho vojsko o počtu 32 200 mužů.

²²Dále pokolení Benjamín: vůdce Benjamínových synů Abidan, syn Gideonih, ²³a jeho vojsko o počtu 35 400 mužů.

²⁴Celkem v oddílech Efraimova uskupení: 108 100 mužů. Ti pochodují třetí.

²⁵Na severu táboří po svých oddílech prapor Danova uskupení: vůdce Danových synů Achiezer, syn Amišadajův, ²⁶a jeho vojsko o počtu 62 700 mužů.

²⁷Vedle něj táboří pokolení Ašer: vůdce Ašerových synů Pagi, syn Okranův, ²⁸a jeho vojsko o počtu 41 500 mužů.

²⁹Dále pokolení Neftalí: vůdce Neftalímových synů Achira, syn

Enanův, ³⁰a jeho vojsko o počtu 53 400 mužů.

³¹Celkem v oddílech Danova uskupení: 157 600 mužů. Ti pochodují po svých praporech jako poslední.

³²Toto je součet synů Izraele podle jejich otcovských domů. Celkem jich v oddílech všech uskupení bylo 603 550 mužů.

³³Podle Hospodinova příkazu Mojžíšovi však s ostatními Izraelity nebyli sečteni levité.

³⁴Synové Izraele udělali všechno přesně tak, jak Hospodin přikázal Mojžíšovi: tak tábořili po svých praporech a tak táhli, každý podle svých rodů při domě svých otců.

3

Levité

¹Toto je příběh Árona a Mojžíše v době, kdy Hospodin mluvil s Mojžíšem na hoře Sinaj.

²A toto jsou jména Áronových synů: prvorozený Nádab, dále Abihu, Eleazar a Itamar; ³to jsou jména Áronových synů, pomazaných kněží pověřených ke kněžské službě. ⁴Nádab a Abihu však bezdětní zemřeli před Hospodinem, když na poušti Sinaj před Hospodinem obětovali nepatřičný oheň. Proto spolu se svým otcem Áronem konali kněžskou službu Eleazar a Itamar.

⁵Hospodin promluvil k Mojžíšovi: ⁶„Přived' pokolení Levi a postav je před kněze Árona, aby mu pomáhali. ⁷Svou službou při Příbytku budou plnit jeho povinnost i povinnost celé obce vůči Stanu setkávání. ⁸Budou také pečovat o veškeré náčiní Stanu setkávání a službou při Příbytku budou plnit povinnost

synů Izraele. ⁹Odevzdej tedy levity Áronovi a jeho synům, ať mu jsou z řad Izraelitů zcela odevzdáni. ¹⁰Árona a jeho syny pověříš, aby zachovávali své kněžství. Nepovoláný, jenž by se přiblížil, však zemře.“

¹¹Hospodin promluvil k Mojžíšovi: ¹²„Hle, já jsem si namísto všech prvorozených, kteří mezi Izraelci otvírají lůno, vybral z řad synů Izraele levity. Levité jsou tedy moji, ¹³neboť všichni prvorození jsou moji. V den, kdy jsem pobil všechny prvorozené v Egyptě, jsem zasvětil všechny prvorozené v Izraeli, jak lidi, tak zvířata, sobě. Jsou moji. Já jsem Hospodin.“

¹⁴Hospodin promluvil k Mojžíšovi na poušti Sinaj: ¹⁵„Sečti Leviho syny podle jejich otcovských domů a rodů; sečti všechny muže od stáří jednoho měsíce.“ ¹⁶Mojžíš je tedy podle Hospodinova rozkazu sečetl, jak mu bylo přikázáno.

¹⁷Toto jsou Leviho synové, jmenovitě: Geršon, Kehat a Merari.

¹⁸Toto jsou jména Geršonových synů po jejich rodech: Libni a Šimei.

¹⁹Kehatovi synové po svých rodech: Amram, Jishar, Hebron a Uziel.

²⁰Synové Merariho po svých rodech: Machli a Muši.

Toto jsou levitské rody podle svých otcovských domů.

²¹Z Geršona vzešel rod libnijský a šimeiský; to jsou geršonské rody.

²²Podle seznamu čítaly 7 500 mužů starších jednoho měsíce.

²³Geršonské rody tábořily za Příbytkem, na západní straně.

²⁴Vůdcem geršonského otcovského domu byl Eljasaf, syn Laelův.

²⁵Geršonovi synové dostali ve Stanu setkávání do opatrování Příbytek, stan, jeho pokrývku, závěs ke vchodu do

Stanu setkávání, ²⁶zástěny nádvoří, závěs pro vchod do nádvoří, které je kolem Příbytku a oltáře, jeho lana, a to se vši příslušnou službou.

²⁷Z Kehata vzešel rod amramský, jisharský, hebronský a uzielský; to jsou kehatské rody. ²⁸Čítaly celkem 8 600 mužů starších jednoho měsíce. Ti měli na starost svatyni. ²⁹Rody Kehatových synů tábořily na jižní straně Příbytku. ³⁰Vůdcem otcovského domu kehatských rodů byl Elicafan, syn Uzielův. ³¹Dostali do opatrování Truhlu, stůl, svícen, oltáře, vybavení svatyně, které používali ke službě, a závěs, a to se vši příslušnou službou. ³²Vůdcem levitských vůdců byl Eleazar, syn kněze Árona; jemu byli svěřeni ti, kdo plní povinnost vůči svatyni.

³³Z Merariho vzešel rod machlijský a mušijský; to jsou merarijské rody. ³⁴Podle seznamu čítaly 6 200 mužů starších jednoho měsíce. ³⁵Vůdcem otcovského domu merarijských rodů byl Curiel, syn Abichailův. Tábořili na severní straně Příbytku. ³⁶Synům Merariho byly do opatrování svěřeny desky Příbytku, jeho svlaky, sloupy, patky a veškeré náčiní k nim, a to se vši příslušnou službou. ³⁷Dále sloupy okolo nádvoří, jejich patky a kolíky s jejich lany.

³⁸Vepředu, na východě, tábořili před Příbytkem, totiž před Stanem setkávání, Mojžíš, Áron a jeho synové. Drželi za syny Izraele stráž před svatyní. Nepovolaný, jenž by se přiblížil, však měl zemřít.

³⁹Levité, které Mojžíš s Áronem podle Hospodinova rozkazu sečetl po jejich rodech, čítali celkem 22 000 mužů starších jednoho měsíce.

⁴⁰Hospodin řekl Mojžíšovi: „Sečti mezi syny Izraele všechny prvorozené muže starší jednoho měsíce a poříd' jejich jmenný seznam. ⁴¹Namísto všech prvorozených synů Izraele pak pro mne vezmeš levity. Já jsem Hospodin. Namísto všeho prvorozeného dobytka synů Izraele vezmeš dobytek levitů.“

⁴²Mojžíš tedy podle Hospodinova příkazu sečetl všechny prvorozené syny Izraele. ⁴³Všech prvorozených starších jednoho měsíce bylo na jmenném seznamu 22 273.

⁴⁴Hospodin promluvil k Mojžíšovi: ⁴⁵„Vezmi levity namísto všech prvorozených mezi syny Izraele a dobytek levitů namísto jejich dobytka, neboť levité jsou moji. Já jsem Hospodin. ⁴⁶A jako výplatné za těch 273 prvorozených synů Izraele, kteří převyšují počet levitů, ⁴⁷vybereš po pěti šekelech za hlavu (měřeno podle šekelu svatyně; šekel je 20 ger). ⁴⁸To stříbro pak dáš Áronovi a jeho synům jako výplatné za ty, kdo převyšují jejich počet.“

⁴⁹A tak Mojžíš vybral výplatné stříbro za ty, kdo převyšovali počet mužů vykoupených levity. ⁵⁰Vybral za prvorozené syny Izraele 1 365 šekelů stříbra (měřeno podle šekelu svatyně).

⁵¹Podle Hospodinova rozkazu pak Mojžíš předal výplatné stříbro Áronovi a jeho synům, jak mu Hospodin přikázal.

Synové Kehatovi

¹Hospodin promluvil k Mojžíšovi a Áronovi: ²„Sečti Kehatovy syny z řad synů Leviho podle jejich rodů a otcovských domů.

³Započti každého ve věku od třiceti do padesáti let, kdo je schopen služby, aby pracoval na díle při Stanu setkávání.

⁴Toto bude služba Kehatových synů ve Stanu setkávání: nejsvětější věci. ⁵Než tábor potáhne dál, vstoupí Áron se svými syny dovnitř, sejmou zastírající oponu a tou přikryjí Truhlu svědectví. ⁶Na ni pak položí příkrývku z odolných usní a navrch rozprostrou přehoz, celý z modré látky, a provléknou tyče.

⁷Potom prostrou přehoz z modré látky na stole chlebů předložený a na něj rozloží mísy, pohárky, číše a konvice pro úlitby; na stole bude zůstat každodenní chléb. ⁸Na to vše pak rozprostrou přehoz z šarlatové látky, přikryjí ho pokrývkou z odolných usní a provléknou tyče.

⁹Potom vezmou přehoz z modré látky, přikryjí svícen k svícení i s jeho kahany, kleštěmi, pánvicemi na uhlí a veškerými nádobami na olej, jichž se užívá k jeho obsluze, ¹⁰zabalí jej i s jeho veškerým náčiním do pokrývky z odolných usní a položí na nosítka.

¹¹Také na zlatý oltář prostrou přehoz z modré látky, přikryjí ho pokrývkou z odolných usní a provléknou tyče.

¹²Potom vezmou veškeré služební náčiní, které se používá ke službě ve svatyni, zabalí je do přehozu z modré látky, přikryjí je pokrývkou z odolných usní a položí na nosítka.

¹³Pak vyberou z oltáře popel, prostrou na oltáři přehoz z

purpurové látky ¹⁴a na něj položí veškeré oltářní náčiní, které používají k jeho obsluze – pánvice na uhlí, vidlice, lopaty a obětní misky – všechno oltářní náčiní. Přes ně rozprostrou příkrývku z odolných usní a provléknou tyče.

¹⁵Poté, co Áron se svými syny dokončí příkrývání svatých věcí a veškerého vybavení svatyně, než tábor potáhne dál, teprve tehdy přijdou Kehatovi synové, aby to nesli. Svatých věcí se nedotknou, aby nezemřeli. Toto je břemeno Kehatových synů při Stanu setkávání.

¹⁶Eleazarovi, synu kněze Árona, pak bude svěřen olej ke svícení, kadidlo z vonných látek, každodenní moučná oběť a olej pomazání. Bude mít dozor nad celým Příbytkem a nade vším, co je v něm – nad svatými věcmi i jejich příslušenstvím.“

¹⁷Hospodin promluvil k Mojžíšovi a Áronovi: ¹⁸„Nedopustíte, aby byl kmen kehatských rodů vyhlazen z řad levitů. ¹⁹Aby zůstali naživu a nezemřeli, když přistupují k nejsvětějším věcem, naložíte s nimi takto: přijde Áron a jeho synové a každému z nich určí jeho službu a jeho břemeno. ²⁰Oni sami však nesmí vejít a zhlédnout, jak jsou baleny svaté věci, aby nezemřeli.“

Synové Geršonovi

²¹Hospodin promluvil k Mojžíšovi: ²²„Sečti také Geršonovy syny podle jejich otcovských domů a rodů. ²³Sečti ve věku od třiceti do padesáti let každého, kdo je schopen nastoupit službu, aby konal práci při Stanu setkávání.

²⁴Toto bude služba geršonských rodů, jejich úkoly a břemena:

²⁵Budou nosit plachty a houně Příbytku, Stan setkávání, jeho pokrývku i pokrývku z odolných usní, která je na ní, dále závěs

ke vchodu do Stanu setkávání, ²⁶zástěny nádvoří, závěs pro vchod do brány nádvoří, které je kolem Příbytku a oltáře, jejich lana a veškeré příslušenství k jejich službě. A budou konat službu ve všem, co jim bylo uloženo. ²⁷Veškerá služba Geršonových synů se bude dít podle rozkazů Árona a jeho synů – to platí pro všechna jejich břemena a pro všechnu jejich službu. Všechna jejich břemena svěříte do jejich opatrování. ²⁸To bude služba geršonských rodů při Stanu setkávání a jejich zodpovědnost pod vedením Itamara, syna kněze Árona.“

Synové Merariho

²⁹„Syny Merariho rovněž sečti podle jejich rodů a otcovských domů. ³⁰Sečti ve věku od třiceti do padesáti let každého, kdo je schopen nastoupit službu, aby konal práci při Stanu setkávání.

³¹Při veškeré své službě při Stanu setkávání budou zodpovědni za tato břemena: desky Příbytku, jejich svlaky, sloupy, patky,

³²dále sloupy okolo nádvoří, jejich patky a kolíky s jejich lany a veškerým jejich náčiním, a to se vší příslušnou službou.

Každému jmenovitě určíte, jaké břemeno má nosit. ³³To bude služba merarijských rodů při veškeré jejich práci při Stanu setkávání pod vedením Itamara, syna kněze Árona.“

Sčítání levitských rodů

³⁴Mojžíš s Áronem a s představenými obce sečetl Kehatovy syny podle jejich rodů a otcovských domů. ³⁵Započítal ve věku od třiceti do padesáti let každého, kdo byl schopen služby při Stanu setkávání, ³⁶a bylo jich po jejich rodech započteno 2 750. ³⁷Toto je součet kehatských rodů, součet všech sloužících

při Stanu setkávání, které Mojžíš s Áronem sečetl podle Hospodinova rozkazu vydaného Mojžíšem.

³⁸Rovněž Geršonovi synové byli sečteni podle svých rodů a otcovských domů: ³⁹Ve věku od třiceti do padesáti let byl započten každý, kdo byl schopen služby při Stanu setkávání.

⁴⁰Jejich součet po jejich rodech a otcovských domech činil 2 630. ⁴¹Toto je součet geršonských rodů, součet všech sloužících při Stanu setkávání, které Mojžíš s Áronem sečetl podle Hospodinova rozkazu.

⁴²Také merarijské rody byly sečteny podle svých rodů a otcovských domů: ⁴³Ve věku od třiceti do padesáti let byl započten každý, kdo byl schopen služby při Stanu setkávání.

⁴⁴Jejich součet po jejich rodech a otcovských domech činil 3 200. ⁴⁵Toto je součet merarijských rodů, které Mojžíš s Áronem sečetl podle Hospodinova rozkazu vydaného Mojžíšem.

⁴⁶Mojžíš s Áronem a s vůdci Izraele sečetl všechny levity podle jejich rodů a otcovských domů, ⁴⁷všech, kdo byli ve věku od třiceti do padesáti let schopni díla služby při Stanu setkávání a díla nošení břemen. ⁴⁸Jejich celkový počet byl 8 580. ⁴⁹Podle Hospodinova rozkazu vydaného Mojžíšem byla každému z nich určena jeho služba a jeho břemeno.

A tak byli sečteni, jak Hospodin Mojžíšovi přikázal.

5

Čistota tábora

¹Hospodin promluvil k Mojžíšovi: ²„Přikaz synům Izraele, ať z tábora vykážou každého malomocného, každého trpícího výtokem a každého, kdo se poskrnil při mrtvém. ³Vykažte jak

muže, tak ženu, vykažte je z tábora ven, aby neposkvrnili tábor těch, mezi nimiž přebývám já sám.“⁴ Synové Izraele tak tedy učinili a vykážali je z tábora ven přesně tak, jak Hospodin pověděl Mojžíšovi.

Náhrada škody

⁵Hospodin promluvil k Mojžíšovi: ⁶„Mluv k synům Izraele: Když se muž nebo žena dopustí kteréhokoli hříchu vůči člověku, a tak se zpronevěří Hospodinu, takový člověk se provinil. ⁷Vyzná tedy svůj hřích, jehož se dopustil, nahradí škodu v plné výši, přidá ještě pětinu navíc a odevzdá to tomu, vůči komu se provinil. ⁸Kdyby po poškozeném nezůstal příbuzný, jemuž by se nahradila škoda, bude odškodnění odevzdáno Hospodinu pro kněze, a to kromě berana, jímž se za něj vykoná obřad smíření.

⁹Ze všech svatých darů, které mu synové Izraele přinesou, připadne vždy obětní příspěvek knězi. ¹⁰Všechny svaté dary patří vždy dárci, ale co kdo dá knězi, patří knězi.“

Zákon žárlivosti

¹¹Hospodin promluvil k Mojžíšovi: ¹²„Mluv k synům Izraele: Kdyby se od někoho odklonila manželka a byla mu nevěrná, ¹³kdyby s ní spal jiný muž a kdyby s ní bez vědomí jejího manžela obcoval, takže by se v tajnosti poskvrnila beze svědků a nepřistřižena, učiníte toto: ¹⁴Zmocní-li se muže žárlivost vůči jeho manželce, ať už se skutečně poskvrnila či nikoliv, ¹⁵přivede ji ke knězi a přinese za ni jako oběť desetinu efy ječné mouky. Nepolije ji však olejem a nepoloží na ni kadidlo, neboť je to moučná oběť žárlivosti, moučná oběť připomínky, která má poukázat na vinu.

¹⁶Kněz ji pak vezme a postaví ji před Hospodina. ¹⁷Kněz nabere do hliněné nádoby svatou vodu, vezme trochu prachu z podlahy Příbytku a hodí jej do té vody. ¹⁸Když tu ženu postaví před Hospodina, rozpustí jí vlasy a do rukou jí vloží moučnou oběť připomínky, jež je moučnou obětí žárlivosti. Kněz pak bude mít v ruce hořkou vodu prokletí ¹⁹a bude ženu zapřísahat: „Jestliže s tebou žádný muž nespal a neodklonila ses od svého manžela k nečistotě, buď zproštěna účinku této hořké vody prokletí. ²⁰Jestliže ses však od svého manžela odklonila a poskvnila ses, když s tebou obcoval jiný muž než tvůj manžel“ – ²¹tehdy kněz bude tu ženu zapřísahat přísežnou kletbou a řekne jí – „pak ať tě Hospodin uprostřed tvého lidu učiní kletbou a zlořečením! Ať dopustí, aby tvůj klín zvadl a tvé lůno oteklo! ²²Ať tato hořká voda prokletí vnikne do tvých útroh, aby tvé lůno oteklo a tvůj klín zvadl!“
A žena odpoví: „Amen, ať se tak stane.“

²³Kněz pak tyto kletby napíše na pergamen a spláchne je do hořké vody. ²⁴Hořkou vodu prokletí dá té ženě vypít, aby se v ní obrátila v hořkost. ²⁵Potom kněz vezme z její ruky moučnou oběť žárlivosti, nabídne ji Hospodinu a přinese ji k oltáři.

²⁶Vezme z té moučné oběti do hrsti památeční díl a nechá jej dýmat na oltáři. Potom dá ženě vypít tu vodu. ²⁷Pokud se poskvnila a dopustila se vůči svému manželu nevěry, voda prokletí v ní zhořkne, její lůno oteče a její klín zvadne, a tak se ta žena stane ve svém lidu kletbou. ²⁸Pokud se však neposkvnila a je čistá, bude zproštěna nařčení a bude moci počít dítě.

²⁹Toto je zákon žárlivosti. Platí v případech, kdy se žena odklonila od svého manžela, a tak se poskvnila, ³⁰nebo když

se muže zmocní žárlivost vůči jeho manželce. Postaví ji před Hospodina a kněz při ní vykoná vše podle tohoto předpisu.

³¹Manžel bude prost viny, žena však svou vinu ponese.“

6

Zákon o nazírech

¹Hospodin promluvil k Mojžíšovi: ²„Mluv k synům Izraele: Když se muž nebo žena rozhodne složit zvláštní nazírský slib, aby se zasvětil Hospodinu, ³bude se zdržovat vína i piva; nenapije se vinného octu ani jiného kvašeného nápoje, nenapije se žádné šťávy z hroznů a nebude hrozny ani jíst, ať už čerstvé nebo sušené. ⁴Po celou dobu svého zasvěcení neokusí nic pocházejícího z vinné révy, od zrnka až po slupku.

⁵Po celou dobu jeho nazírského slibu se jeho hlavy nedotkne břitva. Dokud nevypřeší doba jeho oddělení pro Hospodina, bude svatý; vlasy na hlavě si nechá volně růst.

⁶Po všechny dny svého zasvěcení Hospodinu se nepřiblíží k mrtvému. ⁷Neposkrvni se ani při svém otci, matce, bratru ani sestře, kdyby zemřeli, neboť má na hlavě znak zasvěcení svému Bohu. ⁸Po všechny dny svého zasvěcení bude svatý Hospodinu.

⁹Kdyby však v jeho blízkosti někdo zemřel náhlou smrtí, a tak poskrvnil znak zasvěcení na jeho hlavě, oholí si hlavu v den svého očišťování; oholí si ji v sedmý den. ¹⁰Osmého dne pak přinese knězi ke vchodu do Stanu setkávání dvě hrdličky nebo dvě holoubata ¹¹a kněz přinese jedno jako oběť za hřích a druhé jako zápalnou oběť. Tak za něj vykoná obřad smíření, neboť se prohřešil při mrtvém. Toho dne znovu posvěť svou hlavu ¹²a všechny dny svého nazírství zasvěť Hospodinu.

Přinese ročního beránka jako oběť odškodnění a předchozí dny se zruší, neboť poskvrnil své nazírství.

¹³A toto je zákon ohledně nazíra: V den, kdy vyprší doba jeho zasvěcení, bude přiveden ke vchodu do Stanu setkávání ¹⁴a bude obětovat svůj dar Hospodinu: jednoho ročního beránka bez vady jako zápalnou oběť, jednu roční ovečku bez vady jako oběť za hřích a jednoho berana bez vady jako pokojnou oběť, ¹⁵dále koš nekvašeného pečiva z jemné mouky, bochánky zadělané olejem, nekvašené placky pomazané olejem a s nimi patřičné moučné oběti a úlitby.

¹⁶Kněz to přinese před Hospodina a vykoná nazírovu oběť za hřích a jeho zápalnou oběť. ¹⁷Berana pak připraví jako pokojnou oběť Hospodinu spolu s košem nekvašeného pečiva a vykoná jeho moučnou oběť a jeho úlitbu.

¹⁸Nazír si pak u vchodu do Stanu setkávání oholí vlasy, znamení svého nazírského zasvěcení, vezme je a vloží do ohně pod pokojnou oběť.

¹⁹Kněz vezme z onoho berana vařené plece, z koše vezme jeden nekvašený bochánek a jednu nekvašenou placku a poté, co si nazír oholí znamení svého zasvěcení, vloží to vše do jeho dlaní. ²⁰Kněz to pak zvedáním nabídne Hospodinu. Společně s hrudím pozvedání a kýtou odevzdání jsou tyto věci svatým darem pro kněze. Teprve poté smí nazír znovu pít víno.

²¹Toto je zákon o nazírovi skládajícím slib. Jeho dar Hospodinu za jeho zasvěcení bude odpovídat slibu, který učinil (kromě toho, co by chtěl přidat podle svých možností).“

Kněžské požehnání

²²Hospodin promluvil k Mojžíšovi: ²³„Mluv k Áronovi a jeho synům: Takto budete žehnat synům Izraele; budete jim říkat:

²⁴„Ať ti Hospodin žehná
a chrání tě!

²⁵Ať Hospodin nad tebou rozjasní svou tvář
a daruje ti přízeň!

²⁶Ať Hospodin k tobě obrátí svou tvář
a obdaří tě pokojem!’

²⁷Tak budou pronášet mé jméno nad syny Izraele, a já jim požehnám.“

7

Dary izraelských vůdců

¹V den, kdy Mojžíš dokončil stavbu Příbytku, pomazal a posvětil jej i veškeré jeho vybavení a rovněž tak oltář a veškeré jeho vybavení. Když to vše pomazal a posvětil, ²přistoupili vůdcové Izraele, náčelníci otcovských rodů, totiž vůdcové pokolení, pověřeni sčítáním, ³a přivedli jako svůj dar před Hospodina šest krytých vozů a dvanáct býků (vůz za každé dva vůdce a za každého jeden býk). Když je přivedli před Příbytek,

⁴Hospodin řekl Mojžíšovi: ⁵„Přijmi to od nich, ať to slouží ke službě při Stanu setkávání. Rozděl to levitům, každému v souladu s jeho službou.“

⁶Mojžíš tedy vzal vozy i býky a dal je levitům. ⁷Geršonovým synům dal vzhledem k jejich službě dva vozy a čtyři býky.

⁸Synům Merariho dal vzhledem k jejich službě pod vedením Itamara, syna kněze Árona, čtyři vozy a osm býků.

⁹Kehatovým synům ale nedal žádné, neboť jim náleží služba při svatých věcech, které se nosí na ramenou.

¹⁰V den, kdy byl oltář pomazán, přinesli vůdce své dary k jeho zasvěcení a položili je před oltář. ¹¹Hospodin Mojžíšovi řekl: „Ať přináší své dary k zasvěcení oltáře jeden vůdce po druhém, každý vůdce v jeden den.“

¹²Prvního dne přinesl svůj dar Nachšon, syn Aminadabův z pokolení Juda.

¹³Jeho darem byla jedna stříbrná mísa o váze 130 šekelů, jedna stříbrná obětní miska o 70 šekelech (měřeno šekelem svatyně), obě plné jemné mouky zadělané olejem k moučné oběti, ¹⁴jeden zlatý pohárek o 10 šekelech, plný kadidla, ¹⁵jeden mladý býček, jeden beran, jeden roční beránek k zápalné oběti, ¹⁶jeden kozel k oběti za hřích, ¹⁷dva býci, pět beranů, pět kozlů a pět ročních beránků k pokojné oběti. To byl dar Nachšona, syna Aminadabova.

¹⁸Druhého dne svůj dar přinesl Netaneel, syn Cuarův, vůdce pokolení Isachar.

¹⁹Jeho darem byla jedna stříbrná mísa o váze 130 šekelů, jedna stříbrná obětní miska o 70 šekelech (měřeno šekelem svatyně), obě plné jemné mouky zadělané olejem k moučné oběti, ²⁰jeden zlatý pohárek o 10 šekelech, plný kadidla, ²¹jeden mladý býček, jeden beran, jeden roční beránek k zápalné oběti, ²²jeden kozel k oběti za hřích, ²³dva býci, pět beranů, pět kozlů a pět ročních beránků k pokojné oběti. To

byl dar Netaneela, syna Cuarova.

²⁴Třetího dne předstoupil vůdce Zabulonových synů Eliab, syn Chelonův.

²⁵Jeho darem byla jedna stříbrná mísa o váze 130 šekelů, jedna stříbrná obětní miska o 70 šekelech (měřeno šekelem svatyně), obě plné jemné mouky zadělané olejem k moučné oběti, ²⁶jeden zlatý pohárek o 10 šekelech, plný kadidla, ²⁷jeden mladý býček, jeden beran, jeden roční beránek k zápalné oběti, ²⁸jeden kozel k oběti za hřích, ²⁹dva býci, pět beranů, pět kozlů a pět ročních beránků k pokojné oběti. To byl dar Eliaba, syna Chelonova.

³⁰Čtvrtého dne předstoupil vůdce Rubenových synů Elicur, syn Šedeurův.

³¹Jeho darem byla jedna stříbrná mísa o váze 130 šekelů, jedna stříbrná obětní miska o 70 šekelech (měřeno šekelem svatyně), obě plné jemné mouky zadělané olejem k moučné oběti, ³²jeden zlatý pohárek o 10 šekelech, plný kadidla, ³³jeden mladý býček, jeden beran, jeden roční beránek k zápalné oběti, ³⁴jeden kozel k oběti za hřích, ³⁵dva býci, pět beranů, pět kozlů a pět ročních beránků k pokojné oběti. To byl dar vůdce Rubenových synů Elicura, syna Šedeurova.

³⁶Pátého dne předstoupil vůdce Šimeonových synů Šelumiel, syn Curišadajův.

³⁷Jeho darem byla jedna stříbrná mísa o váze 130 šekelů, jedna stříbrná obětní miska o 70 šekelech (měřeno šekelem svatyně), obě plné jemné mouky zadělané olejem k moučné

oběti, ³⁸jeden zlatý pohárek o 10 šekelech, plný kadidla, ³⁹jeden mladý býček, jeden beran, jeden roční beránek k zápalné oběti, ⁴⁰jeden kozel k oběti za hřích, ⁴¹dva býci, pět beranů, pět kozlů a pět ročních beránků k pokojné oběti. To byl dar Šelumiela, syna Curišadajova.

⁴²Šestého dne předstoupil vůdce Gádových synů Eljasaf, syn Deuelův.

⁴³Jeho darem byla jedna stříbrná mísa o váze 130 šekelů, jedna stříbrná obětní miska o 70 šekelech (měřeno šekelem svatyně), obě plné jemné mouky zadělané olejem k moučné oběti, ⁴⁴jeden zlatý pohárek o 10 šekelech, plný kadidla, ⁴⁵jeden mladý býček, jeden beran, jeden roční beránek k zápalné oběti, ⁴⁶jeden kozel k oběti za hřích, ⁴⁷dva býci, pět beranů, pět kozlů a pět ročních beránků k pokojné oběti. To byl dar Eljasafa, syna Deuelova.

⁴⁸Sedmého dne předstoupil vůdce Efraimových synů Elišama, syn Amihudův.

⁴⁹Jeho darem byla jedna stříbrná mísa o váze 130 šekelů, jedna stříbrná obětní miska o 70 šekelech (měřeno šekelem svatyně), obě plné jemné mouky zadělané olejem k moučné oběti, ⁵⁰jeden zlatý pohárek o 10 šekelech, plný kadidla, ⁵¹jeden mladý býček, jeden beran, jeden roční beránek k zápalné oběti, ⁵²jeden kozel k oběti za hřích, ⁵³dva býci, pět beranů, pět kozlů a pět ročních beránků k pokojné oběti. To byl dar Elišamy, syna Amihudova.

⁵⁴Osmého dne předstoupil vůdce Manasesových synů

Gamaliel, syn Pedacurův.

⁵⁵Jeho darem byla jedna stříbrná mísa o váze 130 šekelů, jedna stříbrná obětní miska o 70 šekelech (měřeno šekelem svatyně), obě plné jemné mouky zadělané olejem k moučné oběti, ⁵⁶jeden zlatý pohárek o 10 šekelech, plný kadidla, ⁵⁷jeden mladý býček, jeden beran, jeden roční beránek k zápalné oběti, ⁵⁸jeden kozel k oběti za hřích, ⁵⁹dva býci, pět beranů, pět kozlů a pět ročních beránků k pokojné oběti. To byl dar Gamaliela, syna Pedacurova.

⁶⁰Devátého dne předstoupil vůdce Benjamínových synů Abidan, syn Gideoniho.

⁶¹Jeho darem byla jedna stříbrná mísa o váze 130 šekelů, jedna stříbrná obětní miska o 70 šekelech (měřeno šekelem svatyně), obě plné jemné mouky zadělané olejem k moučné oběti, ⁶²jeden zlatý pohárek o 10 šekelech, plný kadidla, ⁶³jeden mladý býček, jeden beran, jeden roční beránek k zápalné oběti, ⁶⁴jeden kozel k oběti za hřích, ⁶⁵dva býci, pět beranů, pět kozlů a pět ročních beránků k pokojné oběti. To byl dar Abidana, syna Gideoniho.

⁶⁶Desátého dne předstoupil vůdce Danových synů Achiezer, syn Amišadajův.

⁶⁷Jeho darem byla jedna stříbrná mísa o váze 130 šekelů, jedna stříbrná obětní miska o 70 šekelech (měřeno šekelem svatyně), obě plné jemné mouky zadělané olejem k moučné oběti, ⁶⁸jeden zlatý pohárek o 10 šekelech, plný kadidla, ⁶⁹jeden mladý býček, jeden beran, jeden roční beránek k zápalné oběti, ⁷⁰jeden kozel k oběti za hřích, ⁷¹dva býci, pět

beranů, pět kozlů a pět ročních beránků k pokojné oběti. To byl dar Achiezera, syna Amišadajova.

⁷²Jedenáctého dne předstoupil vůdce Ašerových synů Pagiel, syn Okranův.

⁷³Jeho darem byla jedna stříbrná mísa o váze 130 šekelů, jedna stříbrná obětní miska o 70 šekelech (měřeno šekelem svatyně), obě plné jemné mouky zadělané olejem k moučné oběti, ⁷⁴jeden zlatý pohárek o 10 šekelech, plný kadidla, ⁷⁵jeden mladý býček, jeden beran, jeden roční beránek k zápalné oběti, ⁷⁶jeden kozel k oběti za hřích, ⁷⁷dva býci, pět beranů, pět kozlů a pět ročních beránků k pokojné oběti. To byl dar Pagiela, syna Okranova.

⁷⁸Dvanáctého dne předstoupil vůdce Neftalímových synů Achira, syn Enanův.

⁷⁹Jeho darem byla jedna stříbrná mísa o váze 130 šekelů, jedna stříbrná obětní miska o 70 šekelech (měřeno šekelem svatyně), obě plné jemné mouky zadělané olejem k moučné oběti, ⁸⁰jeden zlatý pohárek o 10 šekelech, plný kadidla, ⁸¹jeden mladý býček, jeden beran, jeden roční beránek k zápalné oběti, ⁸²jeden kozel k oběti za hřích, ⁸³dva býci, pět beranů, pět kozlů a pět ročních beránků k pokojné oběti. To byl dar Achiry, syna Enanova.

⁸⁴Toto byl dar vůdců Izraele k zasvěcení oltáře v den, kdy byl pomazán:

12 stříbrných mís,

12 stříbrných obětních misek,

12 zlatých pohárků.

⁸⁵Každá stříbrná mísa vážila 130 šekelů a každá obětní miska 70. Stříbrné nádoby vážilo celkem 2 400 šekelů svatyně.

⁸⁶Každý z dvanácti zlatých pohárků plných kadidla vážil 10 šekelů. Zlaté pohárky vážily celkem 120 šekelů svatyně.

⁸⁷Souhrn dobytka k zápalné oběti (s jejich moučnou obětí):

12 býčků,

12 beranů,

12 ročních beránků.

K oběti za hřích:

12 kozlů.

⁸⁸Souhrn dobytka k pokojné oběti:

24 býčků,

60 beranů,

60 kozlů,

60 ročních beránků.

Toto byl dar k zasvěcení oltáře poté, co byl pomazán.

⁸⁹A když Mojžíš vcházel do Stanu setkávání, aby s ním Bůh mluvil, slyšel hlas, jenž k němu promlouval z místa mezi dvěma cheruby nad slitovnicí ležící na Truhle svědectví; tak k němu promlouval.

Rozsvěcování svícnu

¹Hospodin promluvil k Mojžíšovi: ²„Řekni Áronovi: Když budeš rozsvěcovat kahany, dbej, ať těch sedm kahanů vrhá světlo dopředu před svícen.“

³Áron to tedy učinil; rozsvítil kahany směrem dopředu před svícen, jak Hospodin přikázal Mojžíšovi. ⁴Samotný svícen byl od dřívku až po květy vytepán ze zlata. Mojžíš zhotovil svícen přesně podle vzoru, který mu Hospodin ukázal na hoře.

Očištění levitů

⁵Hospodin promluvil k Mojžíšovi: ⁶„Vezmi z řad synů Izraele levity a očisti je. ⁷Očistiš je tímto způsobem: pokropíš je vodou rozhřešení a oni si oholí celé tělo břitvou a vyperou si oděv. Tak budou očištěni. ⁸Ať vezmou mladého býčka spolu s moučnou obětí z jemné mouky zadělané olejem; ty pak vezmi druhého mladého býčka k oběti za hřích. ⁹Přiveď levity před Stan setkávání a shromáždí tam celou izraelskou obec. ¹⁰Když levity přivedeš před Hospodina, synové Izraele na ně vloží ruce ¹¹a Áron levity nabídne Hospodinu jako obětní dar synů Izraele, aby konali službu Hospodinu.

¹²Levitě ať pak vloží ruce na hlavy těch býků. Jednoho obětuj jako oběť za hřích a druhého jako zápalnou oběť Hospodinu k vykoupení levitů. ¹³Potom levity postav před Árona a před jeho syny a nabídni je jako obětní dar Hospodinu. ¹⁴Tak oddělíš levity z řad synů Izraele a levité budou moji.

¹⁵Poté, co je očistiš a nabídneš jako obětní dar, vstoupí levité do služby při Stanu setkávání, ¹⁶neboť jsou mi z řad synů Izraele zcela odevzdáni. Vzal jsem si je namísto všech, kteří

otvírají lůno, namísto všech prvorozených synů Izraele,
¹⁷ neboť všechno prvorozené mezi syny Izraele, jak z lidí, tak ze zvířat, je mé. V den, kdy jsem pobil všechny prvorozené v Egyptě, jsem je zasvětil sobě, ¹⁸ avšak namísto všech prvorozených mezi syny Izraele jsem si vzal levity. ¹⁹ Tyto levity odevzdané z řad synů Izraele jsem pak dal Áronovi a jeho synům, aby za syny Izraele konali službu při Stanu setkávání a byli za ně výkupným, aby na syny Izraele nepřišla zhoubná rána, když by přistupovali ke svatým věcem.“

²⁰ Mojžíš, Áron a celá obec synů Izraele tedy naložili s levity přesně tak, jak Hospodin Mojžíšovi ohledně levitů přikázal; právě tak s nimi synové Izraele naložili. ²¹ Levité se očistili od hříchu a vyprali si oděv. Áron je nabídl jako obětní dar Hospodinu a vykonal za ně obřad smíření, aby byli očištěni.

²² Poté tedy levité vstoupili do své služby při Stanu setkávání před tváří Árona a jeho synů. Jak Hospodin přikázal Mojžíšovi ohledně levitů, tak s nimi naložili.

²³ Hospodin promluvil k Mojžíšovi: ²⁴ „Toto platí pro levity: Od pětadvaceti let každý z nich nastoupí službu, aby konal práci při Stanu setkávání. ²⁵ Od padesáti let se pak z pracovní služby vrátí a nebude už sloužit. ²⁶ Bude moci pomáhat svým bratrům plnit povinnosti při Stanu setkávání, ale službu konat nebude. Takto naložíš s levity, pokud jde o jejich povinnosti.“

9

Slavení Hodu beránka

¹ V prvním měsíci druhého roku po vyjití z Egypta promluvil Hospodin k Mojžíšovi na poušti Sinaj: ² „Ať synové Izraele v určený čas slaví Hod beránka. ³ Slavte jej v určený čas,

čtrnáctého dne tohoto měsíce za soumraku. Budete jej slavit podle všech jeho ustanovení a podle všech jeho pravidel.“

⁴Mojžíš řekl synům Izraele, ať slaví Hod beránka, ⁵a tak za soumraku čtrnáctého dne prvního měsíce slavili Hod beránka na poušti Sinaj. Synové Izraele udělali všechno přesně tak, jak Hospodin přikázal Mojžíšovi.

⁶Vyskytli se však muži, kteří nemohli v onen den slavit Hod beránka, neboť se poskvřnili při mrtvému člověku. Proto přišli toho dne před Mojžíše a Árona. ⁷Řekli: „Poskvřnili jsme se při mrtvému člověku. Proč bychom ale nemohli v určený čas přinést dar Hospodinu spolu se syny Izraele?“

⁸Mojžíš jim odpověděl: „Počkejte, než vyslechnu, co o vás přikáže Hospodin.“

⁹Hospodin promluvil k Mojžíšovi: ¹⁰„Mluv k synům Izraele: Kdokoli z vás nebo z vašich potomků by se poskvřnil při mrtvém nebo byl na daleké cestě, ať přesto Hospodinu slaví Hod beránka. ¹¹Ať jej slaví za soumraku čtrnáctého dne druhého měsíce. Ať jí beránka s nekvašenými chleby a s trpkými bylinami. ¹²Ať z něj nenechají nic do rána a nezlámou v něm jedinou kost. Ať slaví Hod beránka podle všech jeho ustanovení. ¹³Kdokoli je ovšem čistý a není na cestách, avšak zanedbá slavení Hodu beránka, ať je vyobcován ze svého lidu, neboť v určený čas nepřinesl dar Hospodinu. Takový člověk ponese hřích.

¹⁴Kdyby chtěl Hospodinův Hod beránka slavit přistěhovalec žijící u vás, ať jej slaví podle ustanovení a pravidel pro Hod beránka. Pro domácího i hosta žijícího u vás budou platit stejná pravidla.“

CESTA POUŠTÍ

Pod Božím vedením

¹⁵V den, kdy byl Příbytek postaven, přikryl Příbytek při Stanu svědectví oblak. Od večera do rána pak spočíval nad Příbytkem v podobě ohně. ¹⁶Tak tomu bylo stále: Příbytek přikrýval oblak a v noci měl podobu ohně. ¹⁷Kdykoli se oblak od Stanu vznesl, synové Izraele hned vyráželi na cestu. Kdekoli oblak spočinul, tam synové Izraele tábořili. ¹⁸Podle Hospodinova rozkazu vyráželi synové Izraele na cestu a podle Hospodinova rozkazu tábořili. Tábořili tak dlouho, dokud oblak spočíval nad Příbytkem. ¹⁹Někdy oblak prodléval nad Příbytkem mnoho dní; tehdy synové Izraele drželi Hospodinovu stráž a netáhli dál. ²⁰Jindy se oblak nad Příbytkem zdržel jen několik dní; tehdy tábořili podle Hospodinova rozkazu a podle Hospodinova rozkazu pak táhli dál. ²¹Když oblak zůstal jen od večera do rána a ráno se opět vznesl, hned táhli dál. Ať se oblak vznesl ve dne nebo v noci, hned táhli dál. ²²Ať už oblak prodléval nad Příbytkem dva dny, měsíc nebo rok, dokud nad ním přebýval, synové Izraele tábořili a nevydávali se na cestu. Jakmile se však vznesl, táhli dál. ²³Podle Hospodinova rozkazu tábořili a podle Hospodinova rozkazu táhli dál. Podle Hospodinova rozkazu skrze Mojžíše drželi Hospodinovu stráž.

10

Stříbrné trubky

¹Hospodin promluvil k Mojžíšovi: ²„Vytvoř dvě stříbrné trubky. Nech je vytepat, aby ti sloužily ke svolávání obce a když se

budou oddíly dávat na pochod. ³Když se na ně dlouze zatroubí, sejde se k tobě před vchod do Stanu setkávání celá obec. ⁴Zatroubí-li se jen na jednu, sejdou se k tobě jen vůdcové, náčelníci izraelských tisíců. ⁵Když zatroubíte s přefukováním, dají se na pochod oddíly tábořící na východě. ⁶Když zatroubíte s přefukováním podruhé, dají se na pochod oddíly tábořící na jihu. K odchodu se tedy bude troubit s přefukováním, ⁷zatímco ke svolání shromáždění budete troubit dlouze, bez přefukování. ⁸Na trubky budou troubit kněží, Áronovi synové; to pro vás bude věčné ustanovení pro všechna vaše pokolení. ⁹Půjdete-li ve své zemi do války proti útočníku, který by vás napadl, budete na trubky troubit s přefukováním, abyste se připomenuli Hospodinu, svému Bohu, a byli zachráněni od svých nepřátel. ¹⁰Na trubky budete troubit také ve dnech svých oslav, při slavnostech, při začátcích měsíců, při zápalných obětech a při pokojných obětech. Tak se budete připomínat svému Bohu. Já jsem Hospodin, váš Bůh.“

Odchod ze Sinaje

¹¹Dvacátého dne druhého měsíce druhého roku se oblak vznesl od Příbytku svědectví. ¹²Synové Izraele se tedy vydali z pouště Sinaj na svá putování, než oblak spočinul v poušti Paran. ¹³Tak táhli poprvé podle Hospodinova rozkazu vydaného Mojžíšem: ¹⁴Nejprve táhl po svých oddílech prapor Judova uskupení; v jejich čele šel Nachšon, syn Aminadabův. ¹⁵V čele pokolení Isachar šel Netaneel, syn Cuarův, ¹⁶a v čele pokolení Zabulon šel Eliab, syn Chelonův. ¹⁷Po složení Příbytku se s nimi vydali

na cestu i synové Geršona a Merariho, kteří Příbytek nosili.

¹⁸Potom táhl po svých oddílech prapor Rubenova uskupení; v jejich čele šel Elicur, syn Šedeurův. ¹⁹V čele pokolení Šimeonových synů šel Šelumiel, syn Curi-šadajův, ²⁰a v čele pokolení Gád Eljasaf, syn Reuelův. ²¹Za nimi táhli Kehatovci, kteří nosili svaté předměty. Než došli na místo, Příbytek býval postaven.

²²Potom táhl po svých oddílech prapor Efraimova uskupení; v jejich čele šel Elišama, syn Amihudův. ²³V čele pokolení Manases šel Gamaliel, syn Pedacurův, ²⁴a v čele pokolení Benjamín Abidan, syn Gideoniho.

²⁵Jako zadní voj všech uskupení táhl po svých oddílech prapor Danova uskupení; v jejich čele šel Achiezer, syn Ami-šadajův.

²⁶V čele pokolení Ašer šel Pagiél, syn Okranův, ²⁷a v čele Neftalíмова pokolení Achira, syn Enanův. ²⁸Takto táhli synové Izraele po svých oddílech, když se vydávali na cestu.

²⁹Mojžíš řekl Chobabovi, synu Midiánce Reuela, svého tchána: „Vydáváme se k místu, o němž nám Hospodin řekl: ‚Dám je vám.‘ Pojď s námi a dobře se o tebe postaráme, neboť Hospodin zaslíbil Izraeli dobré věci.“

³⁰On mu však odpověděl: „Nepůjdu. Chci se vrátit do své země a ke svým příbuzným.“

³¹Mojžíš mu řekl: „Neopouštěj nás prosím. Vyznáš se přece na poušti a víš, kde bychom mohli tábořit. Staň se naším průvodcem. ³²Půjdeš-li s námi, podělíme se s tebou o dobrodiní, které nám Hospodin prokáže.“

³³A tak se vydali na cestu. Po tři dny putovali od hory Hospodinovy. Ty tři dny putovala Truhla Hospodinovy smlouvy před nimi, aby jim hledala místo k odpočinku.

³⁴Během dne, když byli na cestě z tábora, býval nad nimi Hospodinův oblak.

³⁵Kdykoli se Truhla vydávala na cestu, Mojžíš říkával:

„Povstaň, Hospodine,
ať se tví nepřátelé rozprchnou,
a ti, kdo tě nenávidí,
ať utečou před tebou!“

³⁶Kdykoli pak měla spočinout, říkával:

„Navrať se, Hospodine,
k nesčíslným tisícům Izraele.“

11

Těžkosti

¹Lid si pak před Hospodinem začal stěžovat na těžkosti. Když to Hospodin uslyšel, vzplanul hněvem. Hospodinův oheň vyšlehl proti nim a pohltil okraj tábora. ²Lid tedy volal k Mojžíšovi, a když se Mojžíš modlil k Hospodinu, oheň uhasl.

³To místo nazvali Tabera, Spáleniště, neboť tam proti nim vyšlehl Hospodinův oheň.

Vzpoura kvůli masu

⁴Chátrý přimíšené k nim se pak zmocnila lačnost. Synové Izraele se k nim připojili a dali se znovu do pláče: „Kdo nás nakrmí masem? ⁵Vzpomínáme na ryby, které jsme v Egyptě jedli zadarmo, na okurky a melouny, na pórek, cibuli a česnek.

⁶Ted' máme jen vyprahlé krky a v dohledu nic než ta mana!“

⁷Mana byla jako semeno koriandru a barvou připomínala vonnou pryskyřici. ⁸Lid ji vycházel sbírat, potom ji mleli ručním mlýnkem nebo drtili v moždíři, vařili v hrnci nebo z ní pekli chlebové placky. Chuť měla šťavnatou jako čerstvý olej. ⁹Když na tábor v noci padala rosa, mana padala s ní.

¹⁰Mojžíš tedy slyšel, jak lid pláče, každý u vchodu do svého stanu, jeden rod za druhým. Hospodin vzplanul velikým hněvem. Mojžíš byl z toho nešťastný ¹¹a řekl Hospodinu: „Proč jsi na svého služebníka tak zlý? Čím jsem se ti znelíbil, žeš mne obtěžkal celým tímto lidem? ¹²Byl jsem to já, kdo je všechny počal? Byl jsem to já, kdo ten lid zplodil, že mi říkáš: ‚Nes jej v náručí, jako nosí chůva nemluvně?‘ Jak je mám vést do země, kterou jsi s přísahou slíbil jejich otcům? ¹³Kde mám vzít maso pro všechny tento lid? Vždyť na mě s pláčem naléhají: ‚Dej nám maso, chceme jíst!‘ ¹⁴Sám je všechny neunesu, je to nad mé síly! ¹⁵Chceš-li se mnou jednat takto, prokaž mi prosím laskavost a raději mě zabij. Už se nemohu dívat na své neštěstí!“

¹⁶Hospodin Mojžíšovi řekl: „Shromáždí mi z izraelských stařešinů sedmdesát mužů, které znáš jako stařešiny a správce lidu. Vezmi je ke Stanu setkávání, ať se tam postaví s tebou. ¹⁷Já sestoupím a budu tam s tebou mluvit. Tehdy vezmu z Ducha, který je na tobě, a vložím jej na ně, aby nesli břímě lidu s tebou a nemusel jsi je nést sám.

¹⁸Lidu řekni: Posvěťte se pro zítřek. Budete jíst maso, neboť jste před Hospodinem naříkali: ‚Kdo nám dá najíst masa? To jsme se měli lépe v Egyptě!‘ Hospodin vás tedy nakrmí masem. ¹⁹Nebudete ho jíst jeden nebo dva dny, pět, deset nebo dvacet dní, ²⁰ale celý měsíc. Poleze vám z chřípí a zhnusí

se vám, protože jste zavrhli Hospodina, který je uprostřed vás, a naříkali jste před ním: „Proč jsme jen odešli z Egypta?““

²¹Mojžíš ale namítl: „Lid kolem mě čítá šest set tisíc pěších, a ty říkáš: ‚Dám jim masa, že budou jíst celý měsíc!‘“ ²²Má se snad pro ně pobít všechen brav a skot, aby měli dost? Mají se pro ně vylovit všechny ryby z moře, aby měli dost?“

²³„Je na to snad Hospodinova ruka krátká?“ odpověděl Hospodin Mojžíšovi. „Teď uvidíš, zda se mé slovo při tobě naplní, nebo ne.“

²⁴Mojžíš tedy vyšel ven a vyřídil Hospodinova slova lidu. Shromáždil sedmdesát stařešinů z lidu a postavil je okolo Stanu. ²⁵Tehdy Hospodin sestoupil v oblaku a mluvil s ním. Vzal z Ducha, který byl na Mojžíšovi, a udělil jej těm sedmdesáti stařešinům. Jakmile na nich Duch spočinul, prorokovali, ale pak už nikdy.

²⁶Dva muži ovšem zůstali v táboře; jeden se jmenoval Eldad a druhý Medad. Protože byli na seznamu, spočinul Duch i na nich (ačkoli nevyšli ke Stanu), a tak prorokovali v táboře.

²⁷Jeden mládenec přiběhl a oznámil Mojžíšovi: „Eldad a Medad prorokují v táboře.“

²⁸Jozue, Nunův syn, který byl od mládí Mojžíšovým pomocníkem, na to řekl: „Mojžíši, pane můj, zabraň jim v tom!“

²⁹Mojžíš mu odpověděl: „Ty kvůli mně žárlíš? Kéž by všechen Hospodinův lid byli proroci! Kéž by jim Hospodin udělil svého Ducha!“ ³⁰A tak se Mojžíš se stařešiny Izraele vrátil do tábora.

³¹Vtom se zvedl vítr od Hospodina, přivál od moře křepelky a zasypal jimi tábor ze všech stran, na jeden den cesty široko daleko, do výše kolem dvou loktů od země. ³²Lid pak byl celý

den a celou noc a celý následující den na nohou a sbíral křepelky. Kdo nasbíral nejméně, měl jich deset chomerů, takže si je rozprostřeli po celém táboře. ³³ Ještě měli maso v zubech, ještě ho ani nerozžvýkali, když Hospodin vzplanul proti lidu hněvem a udeřil na lid přetěžkou ranou. ³⁴ To místo pak dostalo jméno Kibrot-hataava, Hroby lačnosti, neboť tam pohřbili lidi propadlé lačnosti.

³⁵ Z Kibrot-hataavy pak lid vytáhl do Chacerotu a v Chacerotu zůstali.

12

Vzpoura Mojžíšových sourozenců

¹ Miriam pak s Áronem pomlouvala Mojžíše kvůli kúšské ženě, kterou si vzal: „Vzal si za ženu Kúšanku!“ ² Říkali také: „Mluví snad Hospodin jen skrze Mojžíše? Nemluví také skrze nás?“ A Hospodin to slyšel.

³ (Mojžíš byl velmi pokorný člověk, nejpokornější ze všech lidí na zemi.)

⁴ Hospodin ihned Mojžíšovi, Áronovi a Miriam řekl: „Všichni tři jděte ke Stanu setkávání!“ Všichni tři tedy šli. ⁵ Hospodin sestoupil v oblakovém sloupu, postavil se u vchodu do Stanu a zvolal: „Árone a Miriam!“ A když ti dva přišli, ⁶ řekl:

„Slyšte má slova:

Je-li mezi vámi Hospodinův prorok,
dám se mu poznat skrze vidění,
promluví k němu skrze sen.

⁷ S mým služebníkem Mojžíšem je to však jiné,
jemu byl svěřen můj celý dům!

⁸S ním rozmlouvám tváří v tvář,
zřetelně, a ne v hádankách,
spatřuje Hospodina tak, jak je!
Jak to, že jste se nezalekli
pomluvit mého služebníka Mojžíše?“

⁹Hospodin proti nim vzplanul hněvem a odešel.

¹⁰Oblak se vzdálil od Stanu a hle, Miriam byla malomocná, bílá jako sníh! Když se Áron otočil k Miriam a spatřil, že je malomocná, ¹¹řekl Mojžíšovi: „Odpusť, můj pane! Netrestej nás prosím za hřích, který jsme tak pošetile spáchali. ¹²Prosím, ať má sestra není jako mrtvý plod, co vyšel z lůna matky s tělem napůl zetlelým!“

¹³Mojžíš tedy volal k Hospodinu: „Snažně prosím, Bože, uzdrav ji!“

¹⁴Hospodin Mojžíšovi odpověděl: „Kdyby jí otec plivl do tváře, nenesla by tu hanbu sedm dní? Ať je tedy na sedm dní vykázána z tábora; teprve pak bude přijata zpět.“ ¹⁵Miriam tedy byla na sedm dní vykázána z tábora. Lid se nehnul dál, dokud Miriam nebyla přijata zpět.

¹⁶Potom lid vytáhl z Chacerotu a utábořil se v poušti Paran.

13

Vzpoura deseti zvědů

¹Hospodin promluvil k Mojžíšovi: ²„Vyšli muži, aby prozkoumali kanaánskou zem, kterou dám synům Izraele. Z každého otcovského pokolení vyšlete po jednom muži. Ať to jsou sami vůdcové.“

³A tak je Mojžíš vyslal z pouště Paran podle Hospodinova

rozkazu. Všichni to byli přední mužové mezi syny Izraele. ⁴A toto jsou jejich jména:

Šamua, syn Zakurův, z pokolení Ruben,

⁵Šafat, syn Choriův, z pokolení Šimeon,

⁶Káleb, syn Jefunův, z pokolení Juda,

⁷Jigal, syn Josefův, z pokolení Isachar,

⁸Hošea, syn Nunův, z pokolení Efraim,

⁹Palti, syn Rafuův, z pokolení Benjamín,

¹⁰Gadiel, syn Sodiův, z pokolení Zabulon,

¹¹Gadi, syn Susiův, z pokolení Josefova syna Manasese,

¹²Amiel, syn Gemaliův, z pokolení Dan,

¹³Setur, syn Mikaelův, z pokolení Ašer,

¹⁴Nachbi, syn Vofsiův, z pokolení Neftalí,

¹⁵Geuel, syn Makiův, z pokolení Gád.

¹⁶To jsou jména mužů, které Mojžíš vyslal prozkoumat zem.

Nunova syna jménem Hošea, Spása, Mojžíš přejmenoval na Jozue, Hospodin je spása.

¹⁷Když je Mojžíš vysílal prozkoumat kanaánskou zem, řekl jim:

„Jděte vzhůru do Negevu, potom vystupte do hor ¹⁸a podívejte se, jaká je ta země a jaký lid v ní bydlí. Je silný, nebo slabý? Je jich málo, nebo hodně? ¹⁹Jaká je země, v níž bydlí? Dobrá, nebo špatná? Jaká jsou města, v nichž sídlí? Otevřená, nebo opevněná? ²⁰Jaká je to země? Úrodná, nebo chudá? Jsou v ní stromy, nebo ne? Osmělte se a přineste z té země něco ovoce!“ (Byl totiž právě čas prvních hroznů.)

²¹A tak vyrazili prozkoumat tu zem od pouště Cin až po

Rechob u Lebo-chamátu. ²²Když vystoupili do Negevu, vydali

se k Hebronu, kde žili Achiman, Šešaj a Talmaj, potomci Anakovi. (Hebron byl postaven o sedm let dříve než egyptský Soan.)²³ Když došli k údolí Eškol, uřízli tam ratolest s takovým vinným hrozdem, že ji museli nést na sochoru dva muži. Vzalí také granátová jablka a fíky.²⁴ Podle hroznu, který tam synové Izraele uřízli, se tomu místu říká Nachal Eškol, Údolí hroznu.²⁵ Po čtyřiceti dnech se pak z průzkumu země vrátili.

²⁶Vydali se rovnou k Mojžíši a Áronovi a k celé izraelské obci do Kádeše v Paranské poušti. Podali jim všem zprávu a ukázali jim ovoce té země.²⁷ Vyprávěli: „Přišli jsme do země, do níž jsi nás poslal. Skutečně oplývá mlékem a medem a toto je její ovoce.²⁸ Jenže lid, který v té zemi bydlí, je silný, města jsou opevněná a velmi veliká, a navíc jsme tam viděli syny Anakovy.²⁹ V negevském kraji žije Amalek; v horách bydlí Chetejci, Jebusejci a Emorejci; při moři a podél Jordánu pak bydlí Kananejci!“

³⁰Káleb však lid stojící před Mojžíšem uklidňoval: „Pojďme přece vzhůru a obsaďme tu zem. Dokážeme ji ovládnout!“

³¹Muži, kteří šli s ním, ale řekli: „Nemůžeme jít proti tomu lidu. Je silnější než my!“³² Zemi, kterou prozkoumali, pak začali synům Izraele pomlouvat: „Země, kterou jsme prošli a prozkoumali, požívá své obyvatele. Všichni lidé, které jsme tam viděli, jsou muži ohromné postavy!³³ Viděli jsme tam i zrůdné obry, mezi něž patří synové Anakovi. Připadali jsme si proti nim jako kobylinky a stejně tak jsme připadali i my jim!“

Vzpoura proti Hospodinu

¹V celé obci tehdy nastalo pozdvižení. Lid se dal do křiku a nařikal celou noc. ²Všichni synové Izraele reptali proti Mojžíšovi a Áronovi. Celá obec jim vyčítala: „Ach, proč jsme nezemřeli v Egyptě! Ach, proč jsme nezemřeli na této poušti! ³Proč nás Hospodin vede do té země? Abychom padli mečem? Aby se naše ženy a děti staly kořistí? Není pro nás lepší vrátit se do Egypta?“ ⁴Mezi sebou pak začali říkat: „Určeme si vůdce a vraťme se do Egypta!“

⁵Mojžíš a Áron tehdy před celou shromážděnou izraelskou obcí padli na tvář.

⁶Dva z těch, kdo šli prozkoumat zem – Jozue, syn Nunův, a Káleb, syn Jefunův – roztrhli svá roucha ⁷a promluvili k celé izraelské obci: „Země, kterou jsme prošli a prozkoumali, je velmi, velmi dobrá zem! ⁸Budeme-li se Hospodinu líbit, uvede nás do té země a dá nám tu zem oplývající mlékem a medem.

⁹Jenom se nebuřme proti Hospodinu! Lidu té země se nebojte, zhltneme je jako sousto chleba! Jejich záštita je opustila, ale s námi je Hospodin; nebojte se jich!“

¹⁰Celá obec se už chystala ukamenovat je, když vtom se všem synům Izraele ukázala ve Stanu setkávání Hospodinova sláva.

¹¹Hospodin řekl Mojžíšovi: „Jak dlouho mnou bude tento lid pohrdat? Jak dlouho mi bude odmítat věřit i přes všechna znamení, která jsem uprostřed nich vykonal?“ ¹²Udeřím na ně morem, zřeknu se jich a z tebe udělám větší a mocnější národ, než jsou oni!“

¹³Mojžíš ale Hospodinu odpověděl: „Egyptané, z jejichž středu

jsi vyvedl tento lid svou silou, se to doslechnou ¹⁴a povědí to obyvatelům této země. Ti už slyšeli, že ty, Hospodine, jsi uprostřed tohoto lidu; že ty, Hospodine, jsi spatřován tváří v tvář, že tvůj oblak stojí nad nimi, že ty sám je předcházíš v oblakovém sloupu ve dne a v ohnivém sloupu v noci. ¹⁵Když tento lid do posledního vybiješ, národy, které o tobě slyšely, řeknou: ¹⁶„Hospodin pobil ten lid na poušti, protože je nedokázal uvést do země, kterou jim s přísahou zaslíbil.“ ¹⁷Kéž se teď prosím rozmůže tvá síla, Pane můj. Vždyť jsi sám řekl:

¹⁸„Hospodin je nesmírně trpělivý
a velmi laskavý,
odpouštějící nepravost i provinění.
Nezapomíná však trestat;
za nepravost otců volá k odpovědnosti
jejich syny do třetího i čtvrtého pokolení.“

¹⁹Prosím, pro své veliké milosrdenství odpusť tomuto lidu jeho nepravost, tak jak jsi jim odpouštěl od Egypta až doposud!“

²⁰Hospodin odpověděl: „Odpouštím, jak jsi řekl. ²¹Avšak, jakože jsem živ a Hospodinova sláva naplňuje celou zem:

²²Nikdo z těch, kdo spatřili mou slávu a má znamení, která jsem konal v Egyptě a na poušti, nikdo z těch, kdo mne už desetkrát pokoušeli a neposlouchali, ²³nespatří zem, kterou jsem s přísahou zaslíbil jejich otcům. Nikdo z těch, kdo mnou pohrdli, ji nespatří! ²⁴Můj služebník Káleb má ale jiného ducha – vydal se mi cele. Jej uvedu do země, do níž vstoupil, a jeho

símě ji získá za dědictví. ²⁵Jelikož prý, v nížině bydlí Amalekovci a Kananejci, zítřka se obraťte a táhněte poušti zpět k Rudému moři!“

²⁶Hospodin promluvil k Mojžíšovi a Áronovi: ²⁷„Jak dlouho bude proti mně toto zlé srocení reptat? Slyšel jsem reptání synů Izraele, slyšel jsem, jak proti mně reptají! ²⁸Řekni jim: Jakože jsem živ, praví Hospodin, že s vámi naložím tak, jak jste přede mnou sami řekli: ²⁹Vaše mrtvoly padnou na této poušti. Nikdo z vás všech, kdo byli sečteni, nikdo od dvaceti let výše, nikdo z vás, kdo jste proti mně reptali, ³⁰nevejde do země, o níž jsem přísahal, že vás v ní usadím – jedině Káleb, syn Jefunův, a Jozue, syn Nunův. ³¹Vaše děti, o nichž jste říkali, že se stanou kořistí, ty do ní uvedu a poznají tu zem, kterou jste zavrhlí. ³²Vaše mrtvoly však padnou na této poušti. ³³Vaši synové budou čtyřicet let tuláky v poušti a ponesou následky vašeho smilstva, dokud vaše mrtvoly až do poslední nepadnou na poušti. ³⁴Po čtyřicet let ponesete svůj trest, podle počtu dní, v nichž jste prozkoumávali zem. Z každého z těch čtyřiceti dní se stane rok, abyste poznali mou nelibost. ³⁵To říkám já, Hospodin. Takto naložím s celým tímto zlým srocením, které se proti mně srotilo: zde na této poušti do posledního pomřou!“

³⁶Muži, které Mojžíš vyslal prozkoumat zem a kteří o ní po svém návratu roznášeli pomluvy (čímž podnítily celou obec k reptání proti Mojžíšovi), ³⁷mezitím zemřeli. Všechny, kdo o té zemi roznesli hanebnou pomluvu, zasáhla před Hospodinem náhlá rána. ³⁸Z těch, kdo šli prozkoumat zem, zůstal naživu jen Káleb, syn Jefunův, a Jozue, syn Nunův.

Marný pokus dobýt Kanaán

³⁹Jakmile Mojžíš všechna ta slova vyřídil synům Izraele, lid se dal do velikého nářku. ⁴⁰Časně ráno pak vstali a vydali se vzhůru k horskému hřebenu se slovy: „Ano, zhřešili jsme, ale teď jsme připraveni! Vyrážíme k místu, které nám Hospodin slíbil.“

⁴¹Mojžíš ale řekl: „Proč znovu přestupujete Hospodinův rozkaz? Nemůžete uspět! ⁴²Nevyrážejte, vždyť mezi vámi není Hospodin a vaši nepřátelé vás porazí! ⁴³Amalekovci a Kananejci se postaví proti vám a padnete mečem, protože jste se odvrátili od Hospodina a přestali jej následovat. Hospodin s vámi nebude.“

⁴⁴Přesto se opovážili vyrazit k horskému hřebenu, ačkoli Truhla Hospodinovy smlouvy ani Mojžíš neopustili tábor.

⁴⁵Amalekovci a Kananejci, kteří v těch horách bydleli, tedy sestoupili, udeřili na ně a bili je až k Chormě.

15

Přídavky k obětem

¹Hospodin promluvil k Mojžíšovi: ²„Mluv k synům Izraele a řekni jim: Až přijdete do země, kterou vám dávám, abyste ji osídlili, ³a budete chtít Hospodinu přinést ohnivou oběť, abyste Hospodinu připravili příjemnou vůni – ať už zápalnou nebo pokojnou oběť, ať už jako splnění slibu nebo jako dobrovolný dar nebo při vašich slavnostech, ať už ze skotu nebo z bravu, ⁴pak ať ten, kdo přináší Hospodinu takovýto dar, přinese rovněž moučnou oběť: desetinu efy jemné mouky zadělané čtvrtkou hinu oleje. ⁵Při zápalné či pokojné oběti s každým beránkem obětuj čtvrtku hinu vína jako úlitbu.

⁶S beranem pak obětuj dvě desetiny efy jemné mouky zadělané třetinou hinu oleje jako moučnou oběť ⁷a třetinu hinu vína jako úlitbu – to vše přineseš Hospodinu jako příjemnou vůni.

⁸Připravíš-li jako zápalnou či pokojnou oběť dobytče, ať už jako splnění slibu nebo jako pokojnou oběť Hospodinu,

⁹přines s tím dobytčetem jako moučnou oběť tři desetiny efy jemné mouky zadělané půlkou hinu oleje ¹⁰a jako úlitbu půl hinu vína – to je ohnivá oběť příjemně vonící Hospodinu. ¹¹Tak bude naloženo s každým býkem, s každým beranem, beránkem či kůzlem. ¹²Ať jich připravíte jakékoli množství, takto naložíte s každým z nich.

¹³Takto s nimi naloží každý narozený v Izraeli, když bude přinášet ohnivou oběť příjemně vonící Hospodinu. ¹⁴Kdyby v budoucích pokoleních některý přistěhovalec nebo kdokoli u vás bude žít chtěl přinést ohnivou oběť příjemně vonící Hospodinu, musí se při tom zachovat stejně jako vy. ¹⁵Pro shromáždění i pro přistěhovalce žijícího u vás budou platit stejná pravidla. Toto je věčné ustanovení pro všechna vaše pokolení: před Hospodinem si budete vy i přistěhovalec rovni.

¹⁶Pro vás i pro přistěhovalce žijícího u vás bude platit stejný zákon a stejný řád.“

Prvotiny z těsta

¹⁷Hospodin promluvil k Mojžíšovi: ¹⁸„Řekni synům Izraele: Až vejdete do země, do níž vás uvádím, ¹⁹a budete jíst její chléb, odevzdávejte z něj obětní příspěvek Hospodinu. ²⁰Jako obětní příspěvek z humna odevzdávejte bochánek ze svého prvního

těsta. ²¹Po všechna vaše pokolení odevzdávejte Hospodinu obětní příspěvek ze svého prvního těsta.

Oběť za neúmyslný hřích

²²Jestliže se neúmyslně prohřešíte tím, že nesplníte některé z těchto přikázání, která Hospodin oznámil Mojžíšovi ²³(cokoli vám Hospodin skrze Mojžíše přikázal, ode dne, kdy to Hospodin přikázal, dále, po všechna vaše pokolení), učiníte toto:

²⁴Pokud se to stane neúmyslně nedopatřením celé obce, obětuje obec jednoho mladého býčka jako zápalnou oběť příjemně vonící Hospodinu spolu s patřičnou moučnou obětí a úlitbou podle pravidel a rovněž jednoho kozla k oběti za hřích.

²⁵Kněz pak za celou izraelskou obec vykoná obřad smíření, a bude jim odpuštěno. Bylo to nedopatření a oni za své nedopatření přinesli darem ohnivou oběť Hospodinu a rovněž oběť za hřích před Hospodinem. ²⁶Celé izraelské obci bude odpuštěno, stejně jako přistěhovalci žijícímu u vás, neboť se to celé obci přihodilo neúmyslně.

²⁷Pokud neúmyslně zhřeší jednotlivec, přinese jako oběť za hřích roční kůzle. ²⁸Kněz pak vykoná obřad smíření za toho, kdo nedopatřením neúmyslně zhřešil před Hospodinem. Vykoná za něj obřad smíření, a bude mu odpuštěno. ²⁹Pro rodilého Izraelitu i pro přistěhovalce žijícího u vás budete mít stejný zákon o neúmyslném hříchu.

³⁰Pokud však někdo hřeší opovážlivě, ať je to rodilý Izraelita nebo přistěhovalec, rouhá se Hospodinu; takový bude vyobcován ze svého lidu. ³¹Protože pohrdl Hospodinovým

slovem a porušil jeho přikázání, musí být vyobcován; Ipí na něm vina.“

Porušení soboty

³²Jednou, když byli synové Izraele na poušti, přistihli muže, jak v sobotní den sbírá dříví. ³³Ti, kdo ho přistihli sbírat dříví, jej přivedli k Mojžíšovi, Áronovi a celé obci ³⁴a nechali jej ve vězení, neboť nebylo jasné, co se s ním má stát.

³⁵Hospodin pak řekl Mojžíšovi: „Ten muž musí zemřít. Ať jej celá obec za táborem ukamenuje.“ ³⁶Celá obec ho tedy vyvedla za tábor a kamenovali jej, až zemřel, jak Hospodin Mojžíšovi přikázal.

Třásně

³⁷Hospodin řekl Mojžíšovi: ³⁸„Řekni synům Izraele, ať si po všechna pokolení dělají na cípech svých oděvů třásně. Nad tyto třásně v cípech ať si připevní modrou šňůrku. ³⁹Toto budou vaše třásně. Když na ně pohlédnete, připomenete si všechna Hospodinova přikázání, abyste je plnili. Kdybyste se totiž řídili jen svým srdcem a svýma očima, dovedly by vás ke smilstvu. ⁴⁰Takto si budete připomínat všechna moje přikázání a plnit je. Budete svatí svému Bohu. ⁴¹Já jsem Hospodin, váš Bůh, který vás vyvedl z Egypta, abych byl vaším Bohem. Já jsem Hospodin, váš Bůh.“

16

Vzpoura levity Koracha

¹Levita Korach, syn Jishara, syna Kehatova, přibral Rubenovce Dátana a Abirama, syny Eliabovy, a Óna, syna Peletova, ²a

spolu s dalšími dvěma sty padesáti izraelskými muži povstali proti Mojžíšovi. Byli to představení obce, členové sněmu, samí věhlasní muži. ³Srotili se proti Mojžíšovi a Áronovi a řekli jim: „Osobujete si příliš! Celá tato obec, ti všichni jsou svatí a Hospodin je uprostřed nich. Proč se tedy pozdvihujete nad Hospodinovo shromáždění?“

⁴Když to Mojžíš uslyšel, padl na tvář. ⁵Potom promluvil ke Korachovi a celé jeho tlupě: „Ráno Hospodin ukáže, kdo mu patří, kdo je svatý a koho k sobě nechá přistoupit. Přistoupí k němu ten, koho vyvolil. ⁶Udělejte toto: Vezměte si kadidelnice, Korach a celá jeho tlupa. ⁷Zítřka do nich dejte žhavé uhlí a na ně před Hospodinem položte kadidlo. Hospodin potom rozhodne, kdo je svatý. Osobujete si příliš, Leviho synové!“

⁸Mojžíš tehdy Korachovi řekl: „Dobře poslouchejte, Leviho synové: ⁹Je vám to málo, že vás Bůh Izraele oddělil od izraelské obce a dovolil vám přistupovat k němu, sloužit u Hospodinova Příbytku, stát před obcí a sloužit jí? ¹⁰Dovolil ti spolu s tvými bratry levity přistupovat k němu, a vy si žádáte ještě kněžství?! ¹¹Ty a celá tvoje tlupa jste se tedy srotili proti Hospodinu – vždyť kdo je Áron, že reptáte proti němu?“

¹²Mojžíš pak nechal zavolat Dátana a Abirama, syny Eliabovy, ale oni řekli: „Nepůjdeme! ¹³Je ti to málo, že jsi nás odvedl ze země oplývající mlékem a medem, abys nás nechal pomřít na poušti? To se ještě musíš dělat naším vůdcem?! ¹⁴Do žádné ‚země oplývající mlékem a medem‘ jsi nás nedovedl, žádné ‚pole a vinici‘ jsi nám za dědictví nedal. Chceš snad těm mužům vyloupnout oči? Nepůjdeme!“

¹⁵Mojžíš se tedy velmi rozlítil a řekl Hospodinu: „Nevšímej si

jejich obětí! Ani jediného osla jsem si od nich nevzal, ani jedinému z nich jsem neublížil!“

¹⁶Potom Mojžíš řekl Korachovi: „Ty a celá tvoje tlupa buďte zítra před Hospodinem – ty s nimi a také Áron. ¹⁷Každý vezměte svou kadidelnici, dejte do ní kadidlo a každý přineste svou kadidelnici před Hospodina – dvě stě padesát kadidelnic. Také ty a Áron přineste svou kadidelnici.“

¹⁸Každý tedy vzal svou kadidelnici, dali do nich řeřavé uhlí, na ně položili kadidlo a postavili se ke vchodu do Stanu setkávání k Mojžíšovi a Áronovi. ¹⁹Korach proti nim shromáždil ke vchodu do Stanu setkávání celou obec.

Vtom se celé obci ukázala Hospodinova sláva a ²⁰Hospodin promluvil k Mojžíšovi a Áronovi: ²¹„Oddělte se od této obce, neboť je v okamžiku zahubím!“

²²Padli tedy na tvář. „Ó Bože, Bože duchů veškerého tvorstva!“ zvolali. „Jeden muž zhřeší a ty se hněváš na celou obec?“

²³Hospodin promluvil k Mojžíšovi: ²⁴„Řekni obci: Odstupte ze všech stran od Korachova, Dátanova a Abiramova příbytku!“

²⁵Mojžíš vstal a šel k Dátanovi a Abiramovi; izraelští stařešinové šli za ním. ²⁶„Odvraťte se od stanů těch ničemů,“ řekl obci. „Nedotýkejte se ničeho, co jim patří, abyste nebyli smetení se všemi jejich hříchy.“ ²⁷Vyklidili tedy prostor kolem dokola Korachova, Dátanova a Abiramova příbytku. Dátan a Abiram vyšli a stáli u vchodu do svých stanů se svými ženami, syny i malými dětmi.

²⁸Mojžíš řekl: „Takto poznáte, že mě Hospodin poslal činit všechny tyto skutky a že to nedělám o své vůli: ²⁹Zemřou-li

tito muži přirozenou smrtí, přihodí-li se jim, co se lidem běžně stává, pak mě neposlal Hospodin. ³⁰Způsobí-li však Hospodin něco úplně nového a země otevře ústa, aby je pohltila se vším, co mají, takže se zaživa propadnou do podsvětí, pak poznáte, že tito muži pohrdli Hospodinem!“

³¹Sotva Mojžíš dořekl ta slova, země se pod nimi rozestoupila.

³²Země otevřela ústa a pohltila je, jejich rodiny i všechny ty, kdo byli s Korachem, i veškerý jejich majetek. ³³Zaživa se propadli do podsvětí i se vším, co měli. Země se nad nimi zavřela a zmizeli zprostřed shromáždění. ³⁴Celý kolemstojící Izrael se dal před jejich křikem na útěk a volali: „Ať země nepohltí i nás!“

³⁵Od Hospodina pak vyšlehl oheň a těch 250 mužů, kteří přinesli kadidlo, pohltil.

17

¹Hospodin promluvil k Mojžíšovi: ²„Řekni Eleazarovi, synu kněze Árona, ať ze spáleniště posbírá ony kadidelnice, neboť jsou svaté. Uhlí z nich rozmetej do daleka. ³Z kadidelnic těch, kdo pro svůj hřích přišli o život, se udělají tepané pláty k obložení oltáře, neboť je přinesli před Hospodina, a tak jsou posvěceny. Zůstanou pak synům Izraele jako znamení.“

⁴Kněz Eleazar tedy vzal mosazné kadidelnice, které přinesli ti, kdo byli spáleni, a nechal z nich vytepat obložení oltáře. ⁵To se stalo pro syny Izraele připomínkou, aby žádný nepovolaný, který by nebyl z Áronova semene, nepřistupoval a nepálil před Hospodinem kadidlo, aby nedopadl jako Korach a jeho tlupa. Stalo by se mu to, o čem Hospodin mluvil skrze Mojžíše.

⁶Nazítří se celá izraelská obec dala do reptání proti Mojžíšovi a

Áronovi: „To vy jste způsobili smrt v Hospodinově lidu!“

⁷Když se však obec srotila proti Mojžíšovi a Áronovi, obrátili se ke Stanu setkávání a hle – překryl jej oblak a ukázala se tam Hospodinova sláva! ⁸Mojžíš a Áron pak přišli před Stan setkávání ⁹a Hospodin tam k Mojžíšovi promluvil: ¹⁰„Oddělte se od této obce, neboť je v okamžiku zahubím!“ Padli tedy na tvář.

¹¹Mojžíš pak řekl Áronovi: „Vezmi kadidelnici, dej do ní žhavé uhlí z oltáře a na něj kadidlo. Pospěš si k obci a vykonej za ně obřad smíření. Od Hospodina vzešel hrozný hněv a vypukla zhoubná rána!“

¹²Áron tedy vzal kadidelnici, jak mu Mojžíš řekl, a běžel doprostřed shromáždění (a hle, v lidu už vypukla rána). Zapálil kadidlo a vykonal za lid obřad smíření. ¹³Postavil se mezi mrtvé a živé, a rána se zastavila. ¹⁴Těch, kteří tou ranou zemřeli, bylo 14 700 (kromě těch, kdo zemřeli kvůli Korachovi). ¹⁵A když se rána zastavila, Áron se vrátil k Mojžíšovi ke vchodu do Stanu setkávání.

Áronova hůl

¹⁶Hospodin promluvil k Mojžíšovi: ¹⁷„Mluv k synům Izraele a vyber od vůdců jejich otcovských rodů dvanáct holí – po jedné holi na každý rod. Každému vyryješ na hůl jeho jméno ¹⁸a na hůl Leviho vyryješ Áronovo jméno; tak připadne na každého rodového vůdce jedna hůl. ¹⁹Necháš je ve Stanu setkávání před Truhlou svědectví, kde se s vámi setkávám, ²⁰a stane se, že hůl toho, jehož jsem vyvolil, vypučí. Tak se zbavím reptání synů Izraele, kteří proti vám stále reptají.“

²¹Mojžíš tedy promluvil k synům Izraele a jejich vůdcové mu

dali dvanáct holí – po jedné holi na každý rod. Mezi holemi byla i hůl Áronova. ²²Mojžíš pak ty hole nechal před Hospodinem ve Stanu svědectví.

²³Nazítří Mojžíš vešel do Stanu svědectví a hle, hůl Árona z rodu Leviho vypučela: vyrašila v pupeny, nasadila květy a vydala zralé mandle! ²⁴Mojžíš pak všechny hole vynesl od Hospodina před syny Izraele. Ti je prohlédli a každý si vzal svou hůl.

²⁵Hospodin řekl Mojžíšovi: „Vrať Áronovu hůl před Truhlu svědectví, ať je opatrována jako znamení pro vzbouřence. Tak ukončíš jejich reptání proti mně a nezemrou.“ ²⁶A Mojžíš učinil přesně tak, jak mu Hospodin přikázal.

²⁷Synové Izraele tehdy Mojžíšovi řekli: „Pohleď, umíráme! Hyneme, všichni hyneme! ²⁸Kdokoli se jen přiblíží k Hospodinovu Příbytku, umírá! To snad vymřeme do posledního?“

18

Zodpovědnost kněží a levitů

¹Hospodin řekl Áronovi: „Ty a tvoji synové spolu s celým tvým otcovským domem poneseš zodpovědnost za přestupky vůči svatyni. Za přestupky vůči vašemu kněžství poneseš zodpovědnost jen ty a tvoji synové. ²Když budeš se svými syny sloužit před Stanem svědectví, ber s sebou rovněž své bratry z pokolení Levi, z tvého otcovského kmene, ať se připojí k tobě a slouží ti. ³Budou držet stráž a starat se o tebe i o celý Stan. Nesmí se však přiblížit k vybavení svatyně ani k oltáři – jinak by zemřeli jak oni, tak vy. ⁴Připojí se k tobě, aby se starali o

Stan setkávání a o veškerou službu Příbytku. Nikdo nepovolaný se k vám ale nepřiblíží.

⁵Budete držet stráž při svatyni a při oltáři, aby na syny Izraele už nedolehl hrozný hněv. ⁶Hle, já sám jsem z řad synů Izraele vybral vaše bratry levity. Byli odevzdáni Hospodinu a darováni vám, aby sloužili při Stanu setkávání. ⁷Jen ty a tvoji synové však smíte sloužit jako kněží ve všem, co souvisí s oltářem a se službou uvnitř za oponou. Kněžskou službu vám dávám jako dar. Nepovolaný, jenž by se přiblížil, zemře.“

Kněžské a levitské podíly

⁸Hospodin promluvil k Áronovi: „Hle, já sám jsem ti svěřil do péče své obětní příspěvky se všemi svatými dary od synů Izraele. Věčným ustanovením jsem je dal jako kněžský podíl tobě a tvým synům. ⁹Ze svatosvatých darů, z ohnivých obětí, ti připadne toto: Každý jejich dar, který mi přinášíš jako svatosvatý – každá jejich moučná oběť, oběť za hřích i oběť odškodnění – to připadne tobě a tvým synům. ¹⁰Budeš to jíst jako svatosvaté, smí to jíst každý, kdo je u tebe mužského pohlaví. Co je svaté, připadne tobě.

¹¹Také toto ti připadne: Obětní příspěvek, který synové Izraele darují při všech obětech, které mi nabízejí zvedáním. To jsem dal věčným ustanovením tobě a tvým synům a dcerám. Smí to jíst každý, kdo je ve tvém domě čistý.

¹²Všechn nejlepší olej a všechno nejlepší víno i obilí, jejich prvotiny, které odevzdávají Hospodinu, jsem dal tobě.

¹³Prvotiny všeho, co ve své zemi vypěstují a co přinesou Hospodinu, připadnou tobě. Smí to jíst každý, kdo je ve tvém domě čistý.

¹⁴Cokoli by v Izraeli propadlo Hospodinu, připadne tobě.

¹⁵Vše, co otvírá kterékoli lůno, jak z lidí, tak ze zvířat, se přináší Hospodinu a připadne tobě. Prvorozené z lidí však musíš nechat vyplatit; rovněž tak prvorozené z nečistých zvířat. ¹⁶Od stáří jednoho měsíce se budou moci vyplatit. Necháš je vyplatit za určenou cenu 5 šekelů stříbra (měřeno podle šekelu svatyně, což je 20 ger).

¹⁷Prvorozené ze skotu ani bravu ale vyplatit nenecháš, je to svaté. Jejich krví pokropíš oltář a jejich tuk necháš dýmat jako ohnivou obětí, jako příjemnou vůni Hospodinu. ¹⁸Jejich maso připadne tobě, tak jako ti připadne hrudí pozvedání a pravá kýta. ¹⁹Všechny svaté obětní příspěvky, které synové Izraele odevzdávají Hospodinu, jsem dal věčným ustanovením tobě a tvým synům a dcerám. Je to smlouva soli, věčně platná před Hospodinem, pro tebe i pro tvé potomstvo.“

²⁰Hospodin řekl Áronovi: „Nezískáš v jejich zemi žádné dědictví; nepřipadne ti mezi nimi podíl. Já jsem tvůj podíl a tvé dědictví uprostřed synů Izraele.

²¹Hle, synům Leviho jsem za jejich službu při Stanu setkávání dal jako dědictví všechny desátky v Izraeli. ²²Ať se synové Izraele už nepřibližují ke Stanu setkávání, aby na sebe nevalili hřích a nezemřeli. ²³Službu při Stanu setkávání ať konají jen levité, svá provinění ať nesou oni sami. Toto je věčné ustanovení pro všechna vaše pokolení: nebudou mít dědictví mezi syny Izraele. ²⁴Levitům jsem totiž dal za dědictví desátky, které synové Izraele odevzdávají jako příspěvek Hospodinu. To proto jsem o nich řekl: Nebudou mít dědictví mezi syny Izraele.“

²⁵Hospodin promluvil k Mojžíšovi: ²⁶„Řekni levitům: Když od synů Izraele přijmete jejich desátky, které jsem vám dal za dědictví, odevzdáte z nich Hospodinu jako příspěvek desátky z desátků. ²⁷To se vám bude počítat jako obětní příspěvek. Jako se to děje s obilím z humna a s vínem z lisu, ²⁸tak i vy odevzdáte Hospodinu příspěvek ze všech desátků, které přijmete od synů Izraele. Příspěvek Hospodinu z nich dáte knězi Áronovi. ²⁹Ze všeho, co vám bude darováno, vždy odevzdáte příspěvek Hospodinu. Ať je ze všeho posvěcen vždy ten nejlepší díl.

³⁰Řekni jim rovněž: Poté, co z desátků odevzdáte nejlepší díl, budou se vám levitům počítat jako úroda z humna a jako víno z lisu. ³¹Budete to moci jíst kdekoli – vy i vaše rodiny – neboť je to vaše mzda za vaši službu při Stanu setkávání. ³²Když z toho odevzdáte nejlepší díl, neuvalíte na sebe hřích; nezensvětíte svaté dary synů Izraele a nezemřete.“

19

Očistná voda

¹Hospodin promluvil k Mojžíšovi a Áronovi: ²„Toto je ustanovení zákona, jež přikázal Hospodin: Řekni synům Izraele, ať k tobě přivedou červenou jalovici bez vady, na níž není poskvrný a na níž dosud nebylo vloženo jho. ³Dáte ji knězi Eleazarovi; ten ji odvede ven za tábor, kde bude v jeho přítomnosti zabita. ⁴Kněz Eleazar pak prstem nabere trochu krve a tou krví sedmkrát stříkne směrem ke Stanu setkávání. ⁵Jalovice pak bude před jeho očima spálena; spálí se její kůže, maso, krev i výkaly. ⁶Potom kněz vezme cedrové dřevo, yzop a

šarlatovou látku a hodí to do ohně, v němž se pálí ta jalovice.

⁷Kněz si pak vypere oděv, omyje si tělo vodou a teprve potom vejde do tábora. Až do večera však bude nečistý. ⁸Rovněž ten, kdo jalovici spálil, si vypere oděv ve vodě a omyje si tělo vodou. Až do večera však bude nečistý.

⁹Někdo čistý zatím nabere popel té jalovice a uloží jej na čisté místo za táborem; tam bude pro izraelskou obec uchován k přípravě očistné vody. Je to oběť za hřích. ¹⁰Rovněž ten, kdo sbíral popel té jalovice, si vypere oděv. Až do večera však bude nečistý.

Toto bude věčné ustanovení pro syny Izraele i pro přistěhovalce, který žije u nich: ¹¹Kdo by se dotkl mrtvolý kteréhokoli člověka, bude nečistý po sedm dní. ¹²Třetího a sedmého dne se tou vodou bude očišťovat, a bude čistý. Nebude-li se však třetího a sedmého dne očišťovat, pak čistý nebude. ¹³Kdokoli se dotkne těla mrtvého člověka a neočistí se, poskvrnil Hospodinův příbytek. Takový člověk bude vyobcován z Izraele, neboť nebyl pokropen očistnou vodou. Bude nečistý, jeho nečistota zůstane na něm.

¹⁴Toto je zákon o člověku, který by zemřel ve stanu: Kdokoli do toho stanu vejde a kdokoli v něm je, bude nečistý po sedm dní. ¹⁵Rovněž každá otevřená nádoba v tom stanu, která není uzavřena poklicí, bude nečistá.

¹⁶Kdokoli se na poli dotkne člověka zabitého mečem nebo zemřelého nebo jeho kostí nebo hrobu, bude nečistý po sedm dní.

¹⁷Tedy vezmou trochu popela jalovice spálené jako oběť za hřích a nalijí na něj do nádoby pramenitou vodu. ¹⁸Někdo čistý pak vezme yzop, namočí jej ve vodě a postříká onen

stan, všechno nádobí i všechny lidi, kteří tam byli. Stejně tak postříká toho, kdo se dotkl kostí nebo zabitého nebo zemřelého nebo hrobu. ¹⁹Třetího a sedmého dne postříká čistý nečistého, a tak jej sedmého dne očistí. Dotyčný pak vypere svůj oděv, omyje se vodou, a večer bude čistý. ²⁰Kdo by však byl nečistý a neočistil se, takový bude vyobcován ze shromáždění, neboť poskvrnil Hospodinovu svatyni. Nebyl pokropen očistnou vodou; bude nečistý. ²¹Toto pro ně bude věčné ustanovení.

Kdo bude postříkán očistnou vodou, vypere si oděv. Kdokoli se pak dotkne té očistné vody, bude nečistý až do večera.

²²Čehokoli se nečistý dotkne, bude nečisté, a kdokoli se toho dotkne, bude nečistý až do večera.“

20

Selhání Mojžíše a Árona

¹Celá izraelská obec dorazila v prvním měsíci na poušť Cin. Lid pobýval v Kádeši. Tam zemřela Miriam a tam byla pochována.

²Obci tam ale chyběla voda, a tak se srotili proti Mojžíšovi a Áronovi ³a lid se pustil s Mojžíšem do sváru. „Ó, proč jsme nezemřeli, když naši bratři umírali před Hospodinem!“ ⁴volali. „Proč jste zavedli Hospodinovo shromáždění sem do pouště? Abychom tu my i náš dobytek zemřeli? ⁵Proč jste nás odvedli z Egypta? Abyste nás přivedli na toto bídné místo? Tohle není místo pro obilí, fíky, víno ani granátová jablka! Není tu ani voda k pití!“

⁶Mojžíš tedy s Áronem odešel od shromáždění ke vchodu do Stanu setkávání. Padli na tvář a vtom se jim ukázala Hospodinova sláva. ⁷Hospodin promluvil k Mojžíšovi: ⁸„Vezmi

hůl a spolu se svým bratrem Áronem shromáždí obec. Před jejich očima řeknete skále, ať vydá vodu. Vyvedeš jim vodu ze skály, aby obec i dobytek měli co pít.“

⁹Mojžíš tedy podle jeho rozkazu vzal hůl, která byla před Hospodinem. ¹⁰Spolu s Áronem pak svolal shromáždění před skálu. Řekl jim: „Nuže, slyšte, vy buřiči – máme vám z této skály vyvést vodu?“ ¹¹Nato se Mojžíš rozpřáhl a dvakrát udeřil holí do skály. Vytrysklo z ní tolik vody, že se napila obec i jejich dobytek.

¹²Hospodin ale Mojžíšovi a Áronovi řekl: „Protože jste mi nevěřili a neprokázali před syny Izraele mou svatost, nedovedete toto shromáždění do země, kterou jim dávám!“

¹³To je ta Mej-meriba, Voda sváru, kde se synové Izraele svářili s Hospodinem a Hospodin jim prokázal svou svatost.

Edomský odpor

¹⁴Mojžíš z Kádeše vyslal posly k edomskému králi se slovy:

„Toto praví tvůj bratr Izrael: Jistě víš o všech útrapách, které nás potkaly. ¹⁵Naši otcové sestoupili do Egypta a v té zemi jsme dlouho bydleli. Egypťané ale s námi a s našimi otci začali nakládat zle. ¹⁶Volali jsme tedy k Hospodinu a vyslyšel nás, poslal svého anděla a vyvedl nás z Egypta.

Hle, nyní jsme ve městě Kádeš u hranic tvého území. ¹⁷Nech nás prosím projít tvou zemí. Nepůjdeme přes pole ani vinice, nebudeme pít vodu ze studní. Půjdeme Královskou cestou a neodbočíme napravo ani nalevo, dokud nepřejdeme tvé území.“

¹⁸Edom však řekl: „Neprojdeš mou zem. Jinak proti tobě vytáhnu s mečem!“

¹⁹Synové Izraele mu odpověděli: „Půjdeme po silnici. Kdybychom se my nebo náš dobytek napili tvé vody, zaplatíme ji. Nejde o nic víc, chceme jen pěšky projít.“

²⁰Edom však řekl: „Neprojdeš!“ a vytáhl proti nim s velikým a mocným vojskem. ²¹Edom odepřel Izraeli průchod svým územím, a tak jej Izrael musel obejít.

Áronova smrt

²²Celá izraelská obec vytáhla z Kádeše a dorazila k hoře Hór.

²³Na hoře Hór u hranic edomské země řekl Hospodin Mojžíšovi a Áronovi: ²⁴„Áron bude připojen ke svému lidu. Nevejde do země, kterou dávám synům Izraele, protože jste se u Mej-meriby vzepřeli mému příkazu. ²⁵Vezmi Árona i jeho syna Eleazara a vyved' je na horu Hór. ²⁶Svlékní Áronovi roucho a obleč je jeho synu Eleazarovi. Áron pak bude připojen ke svému lidu – zemře tam.“

²⁷Mojžíš tedy učinil, jak mu Hospodin přikázal; před očima celé obce vystoupili na horu Hór. ²⁸Mojžíš svlékl Áronovi jeho roucho a oblékl je jeho synu Eleazarovi. Tam, na vrcholu hory, pak Áron zemřel a Mojžíš sestoupil z hory s Eleazarem. ²⁹Když celá obec viděla, že Áron zemřel, celý dům Izraele ho oplakával po třicet dní.

21

První vítězství

¹Když aradský král, Kananejce sídlící v Negevu, uslyšel, že Izrael přichází atarimskou cestou, napadl Izrael a některé z

nich zajal. ²Izrael tehdy složil slib Hospodinu: „Vydáš-li tento lid do našich rukou, zničíme jejich města jako prokletá.“

³Hospodin Izrael vyslyšel, vydal mu Kananejce a Izrael je i s jejich městy vyhladil jako prokleté. To místo pak nazvali Chorma, Klatba.

Bronzový had

⁴Aby se vyhnuli edomské zemi, táhli od hory Hór směrem k Rudému moři. Lid ale na cestě ztratil trpělivost ⁵a začal Bohu a Mojžíšovi vyčítat: „Proč jste nás odvedli z Egypta? Abychom zemřeli na poušti? Není tu chléb, není tu voda a ten mizerný pokrm se nám už hnusí!“

⁶Hospodin tedy na lid poslal jedovaté hady. Na jejich uštknutí mnoho lidí v Izraeli zemřelo. ⁷Lid pak přišel k Mojžíši se slovy: „Zhřešili jsme, když jsme mluvili proti Hospodinu a proti tobě. Modli se k Hospodinu, ať nás zbaví těch hadů!“ A tak se Mojžíš za lid modlil.

⁸Hospodin řekl Mojžíšovi: „Udělej si jedovatého hada a připevni ho na kůl. Každý, kdo se na něj podívá, bude žít.“

⁹Mojžíš tedy udělal bronzového hada a připevnil ho na kůl. Když někoho uštkl had a on se podíval na toho bronzového hada, zůstal naživu.

Cesta Zajordáním

¹⁰Synové Izraele pak táhli dál a utábořili se v Obotu. ¹¹Z Obotu táhli dál a utábořili se v Ije-abarimu na poušti, která na východě sousedí s Moábem. ¹²Odtud táhli dál a utábořili se v údolí Zered. ¹³Odtud táhli dál a utábořili se na druhé straně řeky Arnon, na poušti, která vybíhá z emorejského území. (Arnon totiž tvoří hranici mezi Moábem a Emorejci.)

¹⁴Kniha Hospodinových bojů se o něm zmiňuje:

„Vaheb v Sufě a údolí Arnonu,

¹⁵svahy údolí, jež se táhne ke vsi Ar
a k moábské hranici se přimyká.“

¹⁶Odtud pak táhli do Beéru; to je ta studna, kde Hospodin řekl
Mojžíšovi: „Shromáždí lid a dám jim vodu.“

¹⁷Tehdy Izrael zpíval tuto píseň:

„Tryskej, studnice!

Prozpěvujte o ní:

¹⁸Vůdcové kopali studnici,
přední z lidu ji hloubili
žezlem a svými holemi.“

Z pouště pak táhli do Matany, ¹⁹z Matany do Nachalielu, z
Nachalielu do Bamotu ²⁰a z Bamotu ke strži v moábském kraji
při vrcholu Pisgy tyčící se nad pustinou.

Porážka Sichona a Oga

²¹Izrael vyslal posly k emorejskému králi Sichonovi se slovy:

²²„Chtěl bych projít tvou zemí. Neodbočíme do polí ani do
vinic, nebudeme pít vodu ze studní. Půjdeme Královskou
cestou, dokud nepřejdeme tvé území.“

²³Sichon ale Izraeli nedovolil projít svým územím. Shromáždil
všechn svůj lid a vytáhl proti Izraeli na poušť. Když dorazil do

Jahcy, napadl Izrael. ²⁴Ten jej však porazil ostřím meče a obsadil jeho zem od Arnonu po Jabok, až k území Amonců (hranice Amonců byla totiž opevněná). ²⁵Tak Izrael zabral všechna emorejská města a usadil se v nich, včetně Chešbonu a všech jeho vesnic. ²⁶Chešbon byl městem emorejského krále Sichona, který bojoval s dřívějším králem Moábu a vzal mu všechnu jeho zem až po Arnon.

²⁷Proto vypravěči říkají:

„Jen jděte do Chešbonu, zkuste ho vystavět,
zkuste opevnit město Sichonovo!

²⁸Z Chešbonu totiž vyšlehl oheň,
z města Sichonova plamen,
jenž pohltil Ar Moábský,
obyvatele arnonských návrší.

²⁹Běda tobě, Moábe!
Kemošův lide, zahyneš!
Ze svých synů učinil běžence,
ze svých dcer zajatkyně
Sichona, krále Emorejců.

³⁰Svrhli jsme je, zničeno vše
od Chešbonu až k Dibonu;
plenili jsme jej až k Nofachu,
oheň plál až k Medebě.“

³¹Tak se Izrael usadil v zemi Emorejců.

³²Mojžíš poslal vyzvědače do Jaezeru. Dobyli jeho vesnice a vyhnali Emorejce, kteří tam bydleli. ³³Potom se obrátili a vydali se vzhůru směrem k Bášanu. Bášanský král Og však

proti nim s celým svým lidem vytáhl a utkal se s nimi u Edrei.

³⁴Hospodin Mojžíšovi řekl: „Neboj se ho! Vydal jsem ho do tvých rukou s celým jeho lidem i s jeho zemí. Naložíš s ním, jako jsi naložil s emorejským králem Sichonem, který bydlel v Chešbonu.“

³⁵A tak jej pobili i s jeho syny a s celým jeho lidem, až z nich nikdo nezůstal naživu, a obsadili jeho zem.

22

¹Synové Izraele pak táhli dál a utábořili se na moábských pláních za Jordánem naproti Jerichu.

Balák si zve Balaáma

²Balák, syn Ciporův, se dozvěděl o všem, co Izrael provedl Emorejům. ³Když Moáb viděl, kolik je Izraelitů, děsil se; z toho lidu ho jímala hrůza.

⁴Proto řekl midiánským stařešinům: „Ten dav teď spase všechno kolem, jako vůl spásá trávu!“

Balák, syn Ciporův, byl toho času moábským králem. ⁵Vyslal posly k Balaámovi, synu Beorovu, do Petoru ležícího na řece Eufrat v jeho rodné zemi. Měli ho pozvat těmito slovy:

„Hle, nějaký lid vyšel z Egypta a už pokryl celou zem. Usazuje se přímo přede mnou! ⁶Prosím pojď, proklej mi ten lid – je na mě moc silný. Snad jej pak zvládnou porazit a vyhnat ze země. Vím, že komu požehnáš, je požehnaný, a koho prokleješ, je prokletý.“

⁷Moábští i midiánští stařešinové tedy odešli s věšteckou odměnou v rukách, a když přišli k Balaámovi, vyřídili mu

Balákova slova.

⁸On jim řekl: „Zůstaňte tu na noc. Ráno vám sdělím, jakou odpověď mi Hospodin dal.“ A tak moábští hodnostáři zůstali u Balaáma.

⁹Bůh přišel k Balaámovi a řekl: „Kdo jsou ti muži u tebe?“

¹⁰Balaám Bohu odpověděl: „Moábský král Balák, syn Ciporův, pro mě poslal se slovy: ¹¹„Hle, nějaký lid vyšel z Egypta a pokryl celou zem. Pojď a zatrať mi jej – snad s ním pak budu moci bojovat a vyhnat jej.““

¹²Bůh Balaámovi řekl: „Nechod s nimi. Neproklínej ten lid, neboť je požehnaný!“

¹³Balaám tedy ráno vstal a řekl Balákovým hodnostářům: „Vraťte se do své země. Hospodin mi nedovolil jít s vámi.“

¹⁴Moábští hodnostáři tedy vstali a vrátili se k Balákovi se slovy: „Balaám s námi odmítl jít.“

¹⁵Balák potom vyslal další hodnostáře – bylo jich ještě více a ještě váženějších. ¹⁶Když přišli k Balaámovi, řekli mu:

„Tak praví Balák, syn Ciporův: „Prosím, nezdráhej se ke mně přijít. ¹⁷Chci tě zahrnout velikými poctami a udělám, cokoli mi řekneš. Pojď, zatrať mi ten lid.““

¹⁸Balaám však Balákovým služebníkům odpověděl: „I kdyby mi Balák dával svůj dům plný stříbra a zlata, nemohl bych přestoupit rozkaz Hospodina, svého Boha, a udělat cokoli, ať malého či velkého. ¹⁹Zůstaňte tu ale na noc. Já zatím zjistím, co dalšího mi řekne Hospodin.“

²⁰V noci pak Hospodin přišel k Balaámovi a řekl mu: „Když tě ti

muži přišli pozvat, vstaň a jdi s nimi. Dělej však jen to, co ti řeknu.“

Balaámova oslice

²¹Balaám tedy ráno vstal, osedlal svou oslici a odjel s moábskými hodnostáři. ²²Bůh ale kvůli jeho odjezdu vzplanul hněvem a Hospodinův anděl vyšel proti němu, aby mu zahradil cestu. Balaám zatím jel na své oslici spolu se dvěma svými služebníky. ²³Když oslice spatřila Hospodinova anděla stojícího v cestě s taseným mečem v ruce, uhnula z cesty a šla polem. Balaám tedy oslici bil, aby ji zavedl zpět na cestu.

²⁴Hospodinův anděl se pak postavil na pěšinu mezi vinicemi, z obou stran lemovanou zídkami. ²⁵Když oslice spatřila Hospodinova anděla, otřela se o zed', takže otřela o zed' také Balaámovu nohu. Bil ji tedy znovu.

²⁶Hospodinův anděl pak popošel a postavil se do soutěsky, kde nebyla možnost uhnout vpravo ani vlevo. ²⁷Když oslice spatřila Hospodinova anděla, lehla si pod Balaámem. Tehdy Balaám vybuchl hněvem a bil oslici holí. ²⁸Vtom Hospodin rozvázal oslici jazyk. Řekla Balaámovi: „Co jsem ti udělala, že mě už poţřetí biješ?“

²⁹Balaám oslici odpověděl: „Děláš si ze mě blázny! Mít po ruce meč, už bych tě zabil!“

³⁰Oslice mu řekla: „Nejsem snad tvá oslice? Jezdil jsi na mně odjakživa až dodnes. Mám snad ve zvyku chovat se k tobě takhle?“

Odpověděl: „Ne.“

³¹Vtom Hospodin Balaámovi odkryl oči. Když spatřil Hospodinova anděla stojícího v cestě s taseným mečem v

ruce, poklonil se a padl na tvář.

³²Hospodinův anděl mu řekl: „Proč jsi už třikrát zbil svou oslici? Hle, to já jsem ti zahradiť cestu, neboť se mi vůbec nelíbí. ³³Oslice mě spatřila a už třikrát přede mnou uhnula. Kdyby mi neuhnula, už bych tě zabil, ale ji bych nechal žít!“

³⁴Balaám Hospodinovu andělu odpověděl: „Zhřešil jsem! Nevěděl jsem, že ses mi postavil do cesty. Pokud se ti ta věc nelíbí, vrátím se domů.“

³⁵Hospodinův anděl Balaámovi řekl: „Jdi s těmi muži; mluv ale jen to, co ti řeknu.“ Balaám tedy jel s Balákovými hodnostáři dál.

³⁶Když Balák uslyšel, že Balaám přichází, vyšel mu vstříc k Ír Moábskému na samém kraji arnonské hranice. ³⁷Balák uvítal Balaáma slovy: „Cožpak jsem ti neposílal pozvání? Proč jsi ke mně nešel? Že bych tě neuměl náležitě poctit?“

³⁸Balaám Balákovi odpověděl: „Hle, přišel jsem k tobě. Nicméně, nebudu moci říkat jen tak něco. Řeknu jen to, co mi do úst vloží Bůh.“

³⁹A tak šel Balaám s Balákem do Kiriath-chucotu. ⁴⁰Tam Balák obětoval skot a brav a pozval k hostině Balaáma i hodnostáře, kteří ho přivedli. ⁴¹Ráno pak Balák vzal Balaáma a vyvedl ho na Baalovo návrší, odkud byl vidět zadní voj lidu.

23

Balaámova první průpověď

¹Balaám tehdy Balákovi řekl: „Postav mi tu sedm oltářů a přiveď mi sem sedm býků a sedm beranů.“ ²Balák učinil, jak Balaám řekl, a obětoval s Balaámem na každém oltáři býka a berana.

³Balaám Balákovi řekl: „Postůj u své zápalné oběti, já zatím půjdu opodál. Snad se Hospodin se mnou setká; co mi ukáže, to ti oznámím.“ A tak odešel sám.

⁴Bůh se s ním setkal a Balaám mu řekl: „Připravil jsem sedm oltářů a na každém jsem obětoval býka a berana.“

⁵Hospodin vložil Balaámovi do úst slovo. Potom řekl: „Vrať se k Balákovi a mluv takto.“

⁶Vrátil se tedy k němu; stál dosud obklopen všemi moábskými hodnostáři u své zápalné oběti. ⁷Tehdy Balaám pronesl svou průpověď:

„Z Aramu přivedl mě Balák,
z východních hor král moábský.
Řekl: ‚Pojď a proklej mi Jákoba,
pojd‘ a spílej Izraeli!‘

⁸Jak mám zatratit, koho nezatratil Bůh?
Jak spílat, komu Hospodin nespílá?

⁹Z vrcholeků skal jej vidím
a z pahorků jej spatřuji:
Hle, lid, jenž o samotě bydlí,
jenž se nepočítá mezi národy.

¹⁰Kdo sečte prach Jákobův,
kdo oblak Izraele vyčíslí?
Kéž i já zemřu smrtí spravedlivých,
kéž jednou skončím jako oni!“

¹¹„Co mi to děláš?“ řekl Balák Balaámovi. „Přivedl jsem tě, abys mé nepřátele zatratil, a hle, ty jen žehnáš a žehnáš!“

¹²On však odpověděl: „Cožpak nemusím dbát o to, abych říkal, co mi do úst vloží Hospodin?“

Balaámova druhá průpověď

¹³Balák ho vyzval: „Pojď se na ně se mnou podívat odjinud.

Uvidíš jen konec jejich zadního voje, neuvidíš je všechny.

Zatrat' mi je odtamtud!“ ¹⁴A tak ho vzal na pláň Cofim na vrcholu Pisgy, postavil sedm oltářů a na každém obětoval býka a berana.

¹⁵Balaám pak Balákovi řekl: „Postůj zde u své zápalné oběti. Já zatím půjdu tam, vstříc Hospodinu.“

¹⁶Hospodin se s Balámem setkal a vložil mu do úst slovo.

Potom řekl: „Vrať se k Balákovi a mluv takto.“

¹⁷Vrátil se tedy k němu; stál dosud u své zápalné oběti, obklopen moábskými hodnostáři. Balák se ho zeptal: „Co pravil Hospodin?“ ¹⁸Tehdy Balaám pronesl svou průpověď:

„Vstaň, Baláku, a slyš,
naslouchej mi, synu Ciporův!

¹⁹Bůh není člověk, aby lhal,
není lidský syn, aby litoval.

Promluví snad, a nedodrží to,
řekne snad něco, a nesplní?

²⁰Hle, dostal jsem za úkol žehnat;
když on žehná, já to nezvrátím.

²¹Nevidí se trápení v Jákobovi,
nejsou na dohled těžkosti v Izraeli.
Hospodin, jeho Bůh, je s ním,
jsou u něj slyšet královské fanfáry!

²²Bůh, jenž z Egypta vyvedl je,
je pro ně silou rohů buvolích.

²³Není žádné věštby proti Jákobovi,
není zaklínání proti Izraeli.

Vše se včas oznámí Jákobovi,
Izrael se dozví, co chystá Bůh.

²⁴Hle, ten lid vstává jako lvice,
zvedá se jako lev!
Neulehne, než kořist zhltně,
krev skolených než vypije!“

²⁵Balák na to Balaámovi řekl: „Když už ho neztracuješ, aspoň
mu nežehnej!“

²⁶Balaám však Balákovi odpověděl: „Copak jsem ti neříkal, že
udělám, cokoli řekne Hospodin?“

Balaámova třetí průpověď

²⁷Balák pak Balaáma vyzval: „Pojď prosím, vezmu tě na jiné
místo; snad se Bohu zalíbí, abys mi je zatratil odtamtud.“ ²⁸A
tak vzal Balaáma a vyvedl ho na vrchol Peoru, čnicího nad
pustinou.

²⁹Tehdy Balaám Balákovi řekl: „Postav mi tu sedm oltářů a
přiveď mi sem sedm býků a sedm beranů.“ ³⁰Balák udělal, co
mu Balaám řekl, a obětoval na každém oltáři býka a berana.

24

¹Balaám viděl, že se Hospodinu líbí, aby Izraeli žehnal, a tak
nešel vyhledávat věštby jako předešle, ale vydal se k poušti.

²Když pak Balaám pozvedl oči a spatřil Izrael tábořící podle
kmenů, přišel na něj Boží Duch. ³Tehdy Balaám pronesl svou

průpověď:

„Toto praví Balaám, syn Beorův,
toto praví jasnozřivý muž.

⁴Toto praví ten, jenž slyší Boží řeč,
jenž vidění Všemohoucího spatřuje,
jenž padá na tvář
a jeho oči jsou odkryty:

⁵Jak krásné jsou tvé stany, Jákobe,
tvé příbytky, ó Izraeli!

⁶Jak palmové háje se prostírají,
jako nad řekou zahrady,
jako aloe, jež sázel Hospodin,
jak cedry u vody.

⁷Z jeho věder voda poteče,
jeho símě bude mít vody bohatě.

Jeho král bude nad Agaga vyvýšen,
jeho království se pozvedne.

⁸Bůh, jenž vyvedl je z Egypta,
je pro ně silou rohů buvolích.
Národy nepřátel svých spolyká,
jejich kosti ohryže,
jejich šípy rozláme.

⁹Schoulil se, ulehl jako lev,
jako lvice – kdo vstát ho přiměje?

Ať jsou požehnáni, kdo ti žehnají,
a zlořečení, kdo ti zlořečí!“

¹⁰Balák na to proti Balaámovi vybuchl hněvem. Spráskl ruce a řekl mu: „Pozval jsem tě, abys mé nepřátele zatratil, a hle, ty jim už potřetí jen žehnáš a žehnáš! ¹¹Hned zmiz, vrať se domů! Říkal jsem: ‚Zahrnu tě poctami,‘ ale Hospodin tě o tu poctu připravil.“

¹²Balaám Balákovi odpověděl: „Copak jsem neříkal už tvým poslům, které jsi za mnou poslal: ¹³„I kdyby mi Balák dával svůj dům plný stříbra a zlata, nemohl bych přestoupit Hospodinův rozkaz a udělat o své vůli cokoli dobrého nebo zlého – řeknu jen to, co řekne Hospodin.“ ¹⁴Hned odejdu domů ke svým, ale ještě ti povím, jak ten lid v budoucnu naloží s tvým lidem.“

Balaámova čtvrtá průpověď

¹⁵Tehdy Balaám pronesl svou průpověď:

„Toto praví Balaám, syn Beorův,
toto praví jasnozřivý muž.

¹⁶Toto praví ten, jenž slyší Boží řeč,
jenž má poznání od Nejvyššího,
jenž vidění Všemohoucího spatřuje,
jenž padá na tvář a jeho oči jsou odkryty:

¹⁷Vidím jej, i když to není teď,
hledím na něj, i když ne zblízka:
Vyjde hvězda z Jákoba,
povstane žezlo z Izraele;

rozdrtí spánky Moábovy
a temeno všech synů Setových.

¹⁸Také Edom bude poražen,
poražen bude Seír od svých nepřátel,
Izrael bude slavně vítězit.

¹⁹Panovat bude, kdo z Jákoba vzejde,
vyhubí ty, kdo v Íru přežijí.“

Balaámovy závěrečné průpovědi

²⁰Když pak Balaám spatřil Amaleka, pronesl tuto průpověď:

„První mezi národy je Amalek,
jeho koncem je však věčná záhuba.“

²¹Když spatřil Kenijce, pronesl tuto průpověď: v
„Tvůj příbytek je pevný,
na skále leží hnízdo tvé.

²²Přesto však přijde vniveč, Kaine,
jen co tě Ašur vezme do zajetí.“

²³Potom pronesl další průpověď:

„Běda! Kdo přežije, až to Bůh udělá?

²⁴Lodstvo od kyperských břehů
porobí Ašura, porobí Hebera,
i je však čeká věčná záhuba!“

²⁵Nato Balaám vstal a odešel zpátky domů. Rovněž Balák
odešel svou cestou.

Izrael se klaní Baalovi

¹Když Izrael pobýval v Šitimu, začal lid smilnit s místními Moábkami. ²Ty je pozvaly k obětním hodům svého božstva a lid jedl a klaněl se jejich božstvu. ³Tak se Izrael spřáhl s božstvem Baal-peor. Hospodin vzplanul proti Izraeli hněvem.

⁴Hospodin řekl Mojžíšovi: „Vezmi všechny náčelníky lidu a veřejně je kvůli Hospodinu pověš na kůl, aby se Hospodinův planoucí hněv odvrátil od Izraele.“

⁵Mojžíš pak řekl izraelským soudcům: „Každý pobijte ze svých mužů ty, kdo se spřáhli s Baal-peorem!“

⁶Zatímco ostatní plakali u vchodu do Stanu setkávání, jeden ze synů Izraele přišel a před očima Mojžíše i celé izraelské obce si přivedl domů Midiánku. ⁷Když to spatřil Pinchas, syn Eleazara, syna kněze Árona, vzdálil se od ostatních a vzal do ruky kopí. ⁸Vešel za tím Izraelcem až do vnitřní části stanu a oba je probodl – onoho Izraelce i tu ženu až k jejímu podbřišku. Tehdy se rána mezi syny Izraele zastavila. ⁹Těch, kdo tou ranou zemřeli, bylo 24 000.

¹⁰Hospodin promluvil k Mojžíšovi: ¹¹„Pinchas, syn Eleazara, syna kněze Árona, odvrátil mou zuřivost od synů Izraele. Rozhorlil se totiž uprostřed nich mou horlivostí, a tak jsem ve svém rozhorlení syny Izraele nezahubil. ¹²Proto mu řekni, že já sám mu daruji svou smlouvu pokoje. ¹³Ta bude pro něj i pro jeho potomstvo smlouvou věčného kněžství, neboť horlil pro svého Boha, a tak pro syny Izraele dosáhl smíření.“

¹⁴Onen izraelský muž, který byl zabit spolu s Midiánkou, se jmenoval Zimri, syn Salův. Byl to vůdce svého otcovského

rodu z pokolení Šimeonova. ¹⁵Ona midiánská žena se jmenovala Kozbi, dcera Curova. Ten byl hlavou svého otcovského kmene v Midiánu.

¹⁶Hospodin promluvil k Mojžíšovi: ¹⁷„Napadněte Midiánce a bijte je, ¹⁸neboť oni lstivě napadli vás. Chtěli vás přelstít pomocí Peora a pomocí své sestry Kozbi, dcery midiánského vůdce, zabitě v den té zhoubné rány kvůli Peorovi.“

NOVÁ GENERACE

26

Nové sčítání

¹Po této ráně Hospodin řekl Mojžíšovi a Eleazarovi, synu kněze Árona: ²„Sečtěte celou izraelskou obec. Od dvaceti let výše započtete podle jejich otcovských domů každého, kdo je v Izraeli schopen vycházet do boje.“

³Mojžíš s knězem Eleazarem k nim tedy na moábských pláních při Jordánu naproti Jerichu promluvili takto: ⁴„Sečtěte lid od dvacetiletých výše, jak Hospodin přikázal Mojžíšovi.“

Toto jsou synové Izraele, kteří vyšli z Egypta:

⁵Synové Rubena, Izraelova prvorozeného:

Chanoch a z něj rod chanošský,

Palu a z něj rod paluský,

⁶Checron a z něj rod checronský,

Karmi a z něj rod karmijský.

⁷To jsou rubenské rody. Čítaly 43 730 mužů.

⁸Palu měl syna Eliaba ⁹a Eliab měl syny Nemuela, Dátana a

Abirama. To byl ten Dátan a Abiram, zástupci obce, kteří s Korachovou tlupou bojovali proti Mojžíšovi a Áronovi při svém odboji proti Hospodinu. ¹⁰Tehdy země otevřela ústa a pohltila je i Koracha. Celá ta tlupa pomřela a oněch 250 mužů pohltil oheň, takže se stali výstražným znamením. ¹¹Korachovi synové ale nevymřeli.

¹²Synové Šimeonovi po svých rodech:

Nemuel a z něj rod nemuelský,

Jamin a z něj rod jaminský,

Jachin a z něj rod jachinský,

¹³Cochar a z něj rod cocharský,

Šaul a z něj rod šaulský.

¹⁴To jsou šimeonské rody. Čítaly 22 200 mužů.

¹⁵Synové Gádovi po svých rodech:

Cefon a z něj rod cefonský,

Chagi a z něj rod chagijský,

Šuni a z něj rod šunijský,

¹⁶Ozni a z něj kmen oznijský,

Eri a z něj kmen erijský,

¹⁷Arodi a z něj kmen arodijský,

Areli a z něj kmen arelijský.

¹⁸To jsou rody Gádových synů. Čítaly 40 500 mužů.

¹⁹(Er a Onan, Judovi synové, zemřeli v kanaánské zemi.)

²⁰Synové Judovi po svých rodech:

Šela a z něj rod šelský,

Peres a z něj rod pereský,

Zerach a z něj rod zerašský.

²¹Synové Peresovi:

z Checrona rod checronský,

z Chamula rod chamulský.

²²To jsou rody Judovy. Čítaly 76 500 mužů.

²³Synové Isacharovi po svých rodech:

Tola a z něj rod tolský,

Pua a z něj rod pujský,

²⁴Jašub a z něj rod jašubský,

Šimron a z něj rod šimronský.

²⁵To jsou rody Isacharovy. Čítaly 64 300 mužů.

²⁶Synové Zabulonovi po svých rodech:

Sered a z něj rod seredský,

Elon a z něj rod elonský,

Jachleel a z něj rod jachleelský.

²⁷To jsou zabulonské rody. Čítaly 60 500 mužů.

²⁸Synové Josefovi po svých rodech: Manases a Efraim.

²⁹Synové Manasesovi:

Machir a z něj rod machirský

(a Machir zplodil Gileáda),

Gileád a z něj rod gileádský.

³⁰Synové Gileádovi:

Iezer a z něj rod iezerský,

Chelek a z něj rod chelecký,

³¹Asriel a z něj rod asrielský,

Šechem a z něj rod šechemský,

³²Šemid a z něj rod šemidský,

Chefer a z něj rod cheferský.

³³Celofchad, syn Cheferův, neměl syny, jen samé dcery.

Ty se jmenovaly: Machla, Noa, Chogla, Milka a Tirsá.

³⁴To jsou rody Manasesovy. Čítaly 52 700 mužů.

³⁵Synové Efraimovi po svých rodech:

Šutelach a z něj rod šutelašský,

Beker a z něj rod bekerský,

Tachan a z něj rod tachanský.

³⁶Synové Šutelachovi:

Eran a z něj rod eranský.

³⁷To jsou rody synů Efraimových. Čítaly 32 500 mužů.

To jsou synové Josefovi po svých rodech.

³⁸Synové Benjamínovi po svých rodech:

Bela a z něj rod belský,

Ašbel a z něj rod ašbelský,

Achiram a z něj rod achiramský,

³⁹Šufam a z něj rod šufamský,

Chufam a z něj rod chufamský.

⁴⁰Synové Belovi: Ard a Naáman:

z Arda rod ardský,

z Naámana rod naámanský.

⁴¹To jsou synové Benjamínovi po svých rodech. Čítaly 45 600 mužů.

⁴²Toto jsou synové Danovi po svých rodech:

Šucham a z něj rod šuchamský.

To jsou čeledi Danovy po svých rodech. ⁴³Všechny šuchamské rody čítaly 64 400 mužů.

⁴⁴Synové Ašerovi po svých rodech:

Jimna a z něj rod jimenský,

Jišvi a z něj rod jišvijský,

Berija a z něj rod berijský.

⁴⁵Synové Beriovi:

Cheber a z něj rod cheberský,

Malkiel a z něj kmen malkielský.

⁴⁶Ašerova dcera se jmenovala Serach.

⁴⁷To jsou rody synů Ašerových. Čítaly 53 400 mužů.

⁴⁸Synové Neftalímovi po svých rodech:

Jachceel a z něj rod jachceelský,

Guni a z něj rod gunijský,

⁴⁹Jecer a z něj rod jecerský,

Šilem a z něj rod šilemský.

⁵⁰To jsou čeledi Neftalímovy po svých rodech. Čítaly 45 400 mužů.

⁵¹Toto je celkový součet synů Izraele: 601 730 mužů.

⁵²Hospodin promluvil k Mojžíšovi: ⁵³At je těmto rodům přiděleno dědičné území podle počtu zapsaných osob.

⁵⁴Většímu rodu přiděl větší dědictví, menšímu menší – každému podle jeho velikosti. ⁵⁵Země bude ovšem rozdělena losem; budou přijímat dědictví podle počtu osob ve svém otcovském pokolení. ⁵⁶Dědictví jim bude rozděleno losem, ať

už malému či velkému.

⁵⁷Toto je výčet levitů po jejich rodech:

Geršon a z něj rod geršonský,

Kehat a z něj rod kehatský,

Merari a z něj rod merarijský.

⁵⁸Patří do nich tyto levitské rody:

rod libnijský,

rod hebronský,

rod machlijský,

rod mušijský,

rod korachovský.

Kehat zplodil Amrama. ⁵⁹Amramova žena jménem Jochebed byla levitská dcera narozená Levimu v Egyptě. Ta Amramovi porodila Árona, Mojžíše a jejich sestru Miriam. ⁶⁰Áronovi se narodil Nádab, Abihu, Eleazar a Itamar. ⁶¹Nádab a Abihu však zemřeli, když před Hospodinem obětovali nepatřičný oheň.

⁶²Z levitů bylo započteno celkem 23 000 mužů starších jednoho měsíce. Nebyli započteni mezi syny Izraele, neboť jim mezi nimi nepřipadlo žádné dědictví.

⁶³Toto jsou synové Izraele, které sečetl Mojžíš s knězem Eleazarem na moábských pláních při Jordánu naproti Jerichu.

⁶⁴Nebyl mezi nimi nikdo ze synů Izraele, které sečetl Mojžíš s knězem Áronem na poušti Sinaj. ⁶⁵O těch totiž Hospodin řekl: „Musejí zemřít na poušti,“ a nezůstal z nich nikdo než Káleb, syn Jefunův, a Jozue, syn Nunův.

Dědictví pro dcery

¹Tehdy přistoupily dcery Celofchada, syna Cheferova, syna Gileádova, syna Machirova, syna Manasesova z rodu Josefova syna Manasese. Jeho dcery se jmenovaly Machla, Noa, Chogla, Milka a Tirsa. ²Postavily se před Mojžíše, před kněze Eleazara, před vůdce a před celou obec ke vchodu do Stanu setkávání a řekly: ³„Náš otec zemřel na poušti, ale nepatřil k té tlupě, která se srotila proti Hospodinu, k tlupě Korachově. Zemřel pro svůj vlastní hřích, aniž měl syny. ⁴Má jméno našeho otce vymizet z jeho rodu jen proto, že neměl syna? Přiděl nám dědičné vlastnictví mezi bratry našeho otce.“

⁵Mojžíš tedy jejich případ přednesl Hospodinu. ⁶Hospodin Mojžíšovi řekl: ⁷„Celofchadovy dcery mluví správně. Bezodkladně jim přiděl dědičné vlastnictví mezi bratry jejich otce; dědictví jejich otce převed' na ně.

⁸K synům Izraele pak promluv takto: Když někdo zemře, aniž měl syna, převedete jeho dědictví na jeho dceru. ⁹Kdyby neměl ani dceru, přidělíte jeho dědictví jeho bratrům. ¹⁰Kdyby neměl ani bratry, přidělíte jeho dědictví bratrům jeho otce.

¹¹Kdyby ani jeho otec neměl bratry, přidělíte jeho dědictví nejbližšímu příbuznému z jeho rodu a ten je obdrží.“ A to se pro syny Izraele stalo právním ustanovením, jak Hospodin přikázal Mojžíšovi.

Nový vůdce

¹²Hospodin Mojžíšovi řekl: „Vystup na toto pohoří Abarim a pohled' na zem, kterou dávám synům Izraele. ¹³Až ji spatříš, budeš i ty připojen ke svému lidu, jako byl k němu připojen

tvůj bratr Áron. ¹⁴To proto, že jste se vzepřeli mému příkazu na poušti Cin, kde se obec se mnou pustila do sváru, místo abyste před nimi prokázali mou svatost.“ To je ta Mej-meriba, Voda sváru, v Kádeši na poušti Cin.

¹⁵Mojžíš Hospodinu odpověděl: ¹⁶„Ó Hospodine, Bože duchů veškerého tvorstva! Opatři této obci někoho, ¹⁷kdo by před nimi vycházel i vcházel, kdo by je vyváděl i uváděl, aby Hospodinova obec nebyla jako ovce bez pastýře.“

¹⁸Hospodin Mojžíšovi řekl: „Jozue, syn Nunův, je muž, ve kterém přebývá Duch. Vezmi jej k sobě a vlož na něj ruku.

¹⁹Postav jej před kněze Eleazara a před očima celé obce mu dej pověření. ²⁰Předej mu svou důstojnost, aby jej celá izraelská obec poslouchala. ²¹Ať se postaví před kněze Eleazara. Ten se za něj bude dotazovat na Hospodinova rozhodnutí pomocí urim. Na jeho rozkaz budou vycházet a na jeho rozkaz budou vcházet – on a s ním všichni synové Izraele, totiž celá obec.“

²²Mojžíš tedy učinil, jak mu Hospodin přikázal. Vzal Jozuu, postavil ho před kněze Eleazara a před celou obec, ²³vložil na něj ruce a dal mu pověření, jak o tom Hospodin promluvil skrze Mojžíše.

28

Každodenní oběti

¹Hospodin promluvil k Mojžíšovi: ²„Přikaz synům Izraele: Dbejte na to, ať mi v určený čas přinášíte mé oběti, můj pokrm, mou ohnivou oběť, mou příjemnou vůni. ³Řekni jim: Toto je ohnivá oběť, kterou budete přinášet Hospodinu každý den: dva roční beránci bez vady ke stálé zápalné oběti.

⁴Jednoho beránka obětuj ráno a druhého za soumraku. ⁵Jako moučnou oběť k němu přidej desetinu efy jemné mouky zadělané čtvrtkou hinu vytlačeného oleje. ⁶To je stálá zápalná oběť, ustanovená na hoře Sinaj jako příjemná vůně, ohnivá oběť Hospodinu. ⁷K beránku patří úlitba čtvrtky hinu kvašeného nápoje, kterou pro Hospodina vyliješ ve svatyni. ⁸Druhého beránka obětuj za soumraku. Připrav stejnou moučnou oběť i úlitbu jako ráno. Bude to příjemná vůně, ohnivá oběť Hospodinu.“

Sobotní oběti

⁹„V sobotní den obětuj dva roční beránky bez vady. Jako moučnou oběť k nim přidej dvě desetiny efy jemné mouky zadělané olejem s příslušnou úlitbou. ¹⁰To je sobotní zápalná oběť – tu přinášíte kromě stálé zápalné oběti a úlitby každou sobotu.“

Oběti při novoluní

¹¹„Při začátkách vašich měsíců přineste jako zápalnou oběť Hospodinu dva mladé býčky, jednoho berana a sedm ročních beránků bez vady. ¹²Jako moučnou oběť pak přidejte tři desetiny efy jemné mouky zadělané olejem ke každému býčku, dvě desetiny k jednomu beranu ¹³a po desetině ke každému beránku. To je zápalná oběť, připravená jako příjemná vůně, ohnivá oběť Hospodinu. ¹⁴K nim náleží tyto úlitby: půl hinu vína na býčka, třetina hinu na berana a čtvrtina hinu na beránka. To je zápalná oběť při novoluní každého měsíce v roce. ¹⁵Kromě stálé zápalné oběti a příslušné úlitby ať je obětován také jeden kozel jako oběť za hřích.“

Oběti při Hodu beránka

¹⁶„Čtrnáctého dne prvního měsíce bude Pesach – Hospodinův Hod beránka. ¹⁷Patnáctého dne toho měsíce pak bude slavnost. Po sedm dní jezte nekvašené chleby. ¹⁸Prvního dne mějte svaté shromáždění; nedělejte žádnou běžnou práci. ¹⁹Jako ohnivou oběť přineste Hospodinu k zápalné oběti dva mladé býčky, jednoho berana a sedm ročních beránků; hledte, ať jsou bez vady. ²⁰Jako moučnou oběť k nim přidejte jemnou mouku zadělanou olejem: tři desetiny efy na býčka, dvě desetiny na berana ²¹a na každého z těch sedmi beránků po desetině. ²²Dále přines jednoho kozla jako oběť za hřích, aby za vás byl vykonán obřad smíření. ²³Toto vše budete obětovat kromě ranní zápalné oběti, která patří ke stálé zápalné oběti. ²⁴Stejně tak budete po sedm dní každý den obětovat pokrm ohnivé oběti příjemně vonící Hospodinu; ať je obětován kromě stálé zápalné oběti a její úlitby. ²⁵Sedmého dne pak mějte svaté shromáždění; nedělejte žádnou běžnou práci.“

Oběti při Slavnosti týdnů

²⁶„V Den prvotin, až budete o vaší Slavnosti týdnů přinášet Hospodinu novou moučnou oběť, mějte svaté shromáždění; nedělejte žádnou běžnou práci. ²⁷Jako příjemně vonící zápalnou oběť přineste Hospodinu dva mladé býčky, jednoho berana a sedm ročních beránků. ²⁸Jako moučnou oběť k nim přidejte jemnou mouku zadělanou olejem: tři desetiny efy na jednoho býčka, dvě desetiny na jednoho berana ²⁹a na každého z těch sedmi beránků po desetině. ³⁰Přines také jednoho kozla, aby za vás byl vykonán obřad smíření. ³¹To vše

připravíte kromě stálé zápalné oběti a moučné oběti, která k ní náleží; hleďte, ať jsou bez vady. Rovněž tak úlitby, které k nim náleží.“

29

Oběti při Slavnosti troubení

„Prvního dne sedmého měsíce mějte svaté shromáždění; nedělejte žádnou běžnou práci – je to Den troubení. ²Jako příjemně vonící zápalnou oběť přineste Hospodinu jednoho ročního býčka, jednoho berana a sedm ročních beránků bez vady. ³Jako moučnou oběť k nim přidejte jemnou mouku zadělanou olejem: tři desetiny efy na býčka, dvě desetiny na berana ⁴a jednu desetinu na každého z těch sedmi beránků. ⁵Dále jednoho kozla jako oběť za hřích, aby za vás byl vykonán obřad smíření. ⁶To vše (kromě novolunní zápalné oběti s její moučnou obětí, kromě stálé zápalné oběti s její moučnou obětí a kromě patřičných úliteb) připravíte podle příslušných pravidel jako příjemnou vůni, jako ohnivou oběť Hospodinu.“

Oběti v Den smíření

⁷„Desátého dne téhož sedmého měsíce mějte svaté shromáždění, kdy se budete pokorně postit; nedělejte žádnou práci. ⁸Jako příjemně vonící zápalnou oběť přineste Hospodinu jednoho ročního býčka, jednoho berana a sedm ročních beránků; hleďte, ať jsou bez vady. ⁹Jako moučnou oběť k nim přidejte jemnou mouku zadělanou olejem: tři desetiny efy na býčka, dvě desetiny na jednoho berana ¹⁰a na každého z těch sedmi beránků po desetině. ¹¹Dále přineste jednoho kozla jako oběť za hřích (kromě oběti za hřích při

obřadu smíření, kromě stálé zápalné oběti s její moučnou obětí a kromě jejich úliteb).“

Oběti při Slavnosti stánků

¹²„Patnáctého dne sedmého měsíce mějte svaté shromáždění; nedělejte žádnou běžnou práci. Po sedm dní budete slavit Hospodinovu slavnost: ¹³Jako příjemnou vůni, jako ohnivou oběť přineste Hospodinu k zápalné oběti 13 mladých býčků, 2 berany a 14 ročních beránků; ať jsou bez vady. ¹⁴Jako moučnou oběť k nim přidejte jemnou mouku zadělanou olejem: tři desetiny efy na každého z těch třinácti býčků, dvě desetiny na každého z těch dvou beranů ¹⁵a na každého z těch čtrnácti beránků po desetině. ¹⁶Dále jednoho kozla jako oběť za hřích (kromě stálé zápalné oběti, její moučné oběti a její úlitby).

¹⁷Druhý den slavnosti: 12 býčků, 2 berany a 14 ročních beránků bez vady. ¹⁸K těm býčkům, beranům a beránkům přidejte patřičnou moučnou oběť a úlitby podle pravidel, úměrně jejich počtu. ¹⁹Dále jednoho kozla jako oběť za hřích (kromě stálé zápalné oběti, její moučné oběti a jejich úliteb).

²⁰Třetí den: 11 býčků, 2 berany a 14 ročních beránků bez vady.

²¹K těm býčkům, beranům a beránkům přidejte patřičnou moučnou oběť a úlitby podle pravidel, úměrně jejich počtu.

²²Dále jednoho kozla jako oběť za hřích (kromě stálé zápalné oběti, její moučné oběti a její úlitby).

²³Čtvrtý den: 10 býčků, 2 berany a 14 ročních beránků bez vady. ²⁴K těm býčkům, beranům a beránkům přidejte patřičnou moučnou oběť a úlitby podle pravidel, úměrně jejich počtu.

²⁵Dále jednoho kozla jako oběť za hřích (kromě

stálé zápalné oběti, její moučné oběti a její úlitby).

²⁶Pátý den: 9 býčků, 2 berany a 14 ročních beránků bez vady.

²⁷K těm býčkům, beranům a beránkům přidejte patřičnou moučnou oběť a úlitby podle pravidel, úměrně jejich počtu.

²⁸Dále jednoho kozla jako oběť za hřích (kromě stálé zápalné oběti, její moučné oběti a její úlitby).

²⁹Šestý den: 8 býčků, 2 berany a 14 ročních beránků bez vady.

³⁰K těm býčkům, beranům a beránkům přidejte patřičnou moučnou oběť a úlitby podle pravidel, úměrně jejich počtu.

³¹Dále jednoho kozla jako oběť za hřích (kromě stálé zápalné oběti, její moučné oběti a její úlitby).

³²Sedmý den: 7 býčků, 2 berany a 14 ročních beránků bez vady. ³³K těm býčkům, beranům a beránkům přidejte patřičnou moučnou oběť a úlitby podle příslušných pravidel, úměrně jejich počtu. ³⁴Dále jednoho kozla jako oběť za hřích (kromě stálé zápalné oběti, její moučné oběti a její úlitby).

³⁵Osmého dne mějte svátek; nedělejte žádnou běžnou práci.

³⁶Jako příjemnou vůni, ohnivou oběť přineste Hospodinu k zápalné oběti jednoho býčka, jednoho berana a sedm ročních beránků bez vady. ³⁷K tomu býčku, beranu a beránkům přidejte patřičnou moučnou oběť a úlitby podle pravidel, úměrně jejich počtu. ³⁸Dále jednoho kozla jako oběť za hřích (kromě stálé zápalné oběti, její moučné oběti a její úlitby).

³⁹Tyto zápalné oběti, moučné oběti, úlitby a pokojné oběti budete přinášet Hospodinu při vašich slavnostech, a to kromě svých slibů a dobrovolných darů.“

30

¹Mojžíš řekl synům Izraele všechno tak, jak mu Hospodin přikázal.

Sliby manželek a dcer

²Mojžíš promluvil k náčelníkům izraelských pokolení:

„Hospodin přikázal toto: ³Když se muž zaváže Hospodinu slibem nebo přísahou, nebude moci své slovo zrušit; učiní přesně to, co slíbil.

⁴Když se mladá žena, dosud žijící v domě svého otce, zaváže Hospodinu nějakým slibem nebo závazkem ⁵a její otec o tom uslyší a nic nenamítne, pak budou všechny sliby a závazky, které na sebe vzala, platit. ⁶Pokud jí to však otec v den, kdy o tom uslyší, zakáže, pak žádný slib ani závazek, který na sebe vzala, neplatí. Hospodin jí slib odpustí, neboť jí zabránil její otec.

⁷Vdá-li se poté, co na sebe vzala slib nebo nějaký nerozvázný závazek, ⁸a její muž proti tomu v den, kdy o tom uslyší, nic nenamítne, pak budou její sliby i závazky platit. ⁹Pokud jí to však manžel v den, kdy o tom uslyší, zakáže, pak tím zrušil jakýkoli její slib i nerozvázný závazek. Hospodin jí slib odpustí.

¹⁰(Každý slib, jímž se zavázala vdova či zapuzená žena ovšem platí.)

¹¹Složí-li žena slib nebo se zaváže přísahou v domě svého muže, ¹²pak, pokud její muž nic nenamítne, až o tom uslyší, a nebude jí bránit, budou všechny její sliby i závazky platit.

¹³Pokud by je však manžel v den, kdy o tom uslyší, zrušil, pak nic ze slibů a závazků, které vyšly z jejích rtů, neplatí. Její muž je zrušil, Hospodin jí je odpustí. ¹⁴Jakýkoli slib nebo přisežný

závazek, jímž by se omezovala, potvrdí, anebo zruší její muž.

¹⁵Pokud by však k tomu až do příštího dne nic nenamítal, pak tím potvrdil všechny její sliby i závazky, jimiž je vázána.

Potvrdil je, neboť v den, kdy o nich uslyšel, mlčel. ¹⁶Pokud by je zrušil později, ponese vinu.“

¹⁷Toto jsou pravidla, která Hospodin přikázal Mojžíšovi ohledně muže a jeho ženy a ohledně otce a jeho mladé dcery, která ještě žije v jeho domě.

31

Pomsta nad Midiánci

¹Hospodin promluvil k Mojžíšovi: ²„Než budeš připojen ke svému lidu, vykonej pomstu synů Izraele nad Midiánci.“

³Mojžíš proto řekl lidu: „Vyzbrojte mezi sebou muže způsobilé k boji. Ať vytáhnou proti Midiánu a vykonají nad ním

Hospodinovu pomstu. ⁴Z každého izraelského pokolení vyšlete k boji po tisíci mužů.“ ⁵A tak bylo z izraelských tisíců povoláno

po tisíci z každého pokolení, 12 000 mužů vyzbrojených k boji.

⁶Mojžíš je vyslal do boje po tisíci z každého pokolení a s nimi Pinchase, syna kněze Eleazara, se svatým náčiním a s trubkami k trubení v ruce.

⁷Vytáhli tedy do boje proti Midiánu, jak Hospodin přikázal

Mojžíšovi, a pobili je do posledního muže. ⁸Zabili také midiánské krále: Eviho, Rekema, Cura, Chura a Rebu – pět

midiánských králů. Také Balaáma, syna Beorova, zabili mečem. ⁹Midiánské ženy i jejich děti ale Izraelci zajali.

Ukořistili také všechnen jejich dobytek, stáda a veškeré

bohatství. ¹⁰Všechna jejich města, v nichž sídlili, i všechny

jejich osady vypálili. ¹¹Zmocnili se veškeré kořisti včetně lidí a

dobytku. ¹²Všechnu kořist, jíž se zmocnili, i všechny zajatce pak přivedli k Mojžíšovi, ke knězi Eleazarovi a k izraelské obci do tábora na moábských pláních při Jordánu naproti Jerichu.

¹³Mojžíš, kněz Eleazar a všichni vůdcové obce jim vyšli z tábora naproti. ¹⁴Mojžíš se však na velitele vojska, na vůdce tisíců a stovek, kteří se vraceli z válečného tažení, rozhněval:

¹⁵„Vy jste nechali všechny ty ženy naživu? ¹⁶Vždyť právě ony na Balaámovu radu svedly syny Izraele od Hospodina k Peorovi. Kvůli tomu přišla na Hospodinovu obec ta rána!

¹⁷Pobijte tedy všechny chlapce. Pobijte i každou ženu, která už spala s mužem. ¹⁸Všechny dívky, které ještě nepoznaly muže, si nechte živé.

¹⁹Vy sami pak zůstaňte po sedm dní venku za táborem. Všichni, kdo jste někoho zabili, a všichni, kdo jste se dotkli něčeho zabitého, se budete třetího a sedmého dne očišťovat – jak vy, tak vaši zajatci. ²⁰Očistěte také všechny oděvy, všechny kožené předměty, vše vyrobené z kozí srsti i každý předmět ze dřeva.“

²¹Kněz Eleazar pak řekl bojovníkům, kteří byli v té bitvě: „Toto je ustanovení Zákona, jež Hospodin přikázal Mojžíšovi:

²²Zlato, stříbro, bronz, železo, cín a olovo, ²³vše, co snese oheň, přepálíte ohněm, a bude to čisté. Musí se to ale ještě očistit očišťovací vodou. Vše, co oheň nesnese, propláchněte vodou. ²⁴Sedmého dne si vyperte roucha, a budete čistí. Teprve potom se vrátíte do tábora.“

Dělení kořisti

²⁵Hospodin Mojžíšovi řekl: ²⁶„Spolu s knězem Eleazarem a s rodovými náčelníky obce poříd' soupis zajaté kořisti, jak z lidí,

tak z dobytka. ²⁷Rozděl kořist rovným dílem mezi bojovníky, kteří šli do bitvy, a mezi zbytek obce. ²⁸Od bojovníků, kteří šli do bitvy, vyber příspěvek pro Hospodina. Bude to jeden život z každých pěti set, a to jak z lidí, tak ze skotu, oslů i bravu. ²⁹Tento podíl z jejich poloviny odevzdej knězi Eleazarovi jako příspěvek Hospodinu. ³⁰Z poloviny patřící ostatním synům Izraele vyber po jednom ukořistěném z padesáti, a to jak z lidí, tak ze všeho dobytka (ze skotu, oslů i bravu). Ty odevzdej levitům pečujícím o Hospodinův Příbytek.“ ³¹Mojžíš a kněz Eleazar tedy učinili, jak Hospodin Mojžíšovi přikázal.

³²Zbytek kořisti uchvácené vojskem činil:

675 000 kusů bravu,

³³72 000 kusů skotu,

³⁴61 000 oslů,

³⁵32 000 žen, které ještě nepoznaly muže.

³⁶Polovina podílu těch, kteří vyšli do boje, činila:

337 500 kusů bravu; ³⁷z nich bylo Hospodinu odvedeno 675.

³⁸36 000 kusů skotu; z nich bylo Hospodinu odvedeno 72.

³⁹30 500 oslů; z nich bylo Hospodinu odvedeno 61.

⁴⁰16 000 osob; z nich bylo Hospodinu odvedeno 32.

⁴¹Tento příspěvek Hospodinu předal Mojžíš knězi Eleazarovi, jak mu Hospodin přikázal.

⁴²Druhá polovina, patřící zbytku izraelské obce (polovina, kterou Mojžíš oddělil od té patřící bojovníkům), ⁴³činila:
337 500 kusů bravu,

⁴⁴36 000 kusů skotu,

⁴⁵30 500 oslů,

⁴⁶16 000 osob.

⁴⁷Z této poloviny patřící synům Izraele vybral Mojžíš po jednom z každých padesáti ukořistěných, a to jak z lidí, tak z dobytka. Ty odevzdal levitům pečujícím o Hospodinův Příbytek, jak mu Hospodin přikázal.

⁴⁸Poté k Mojžíšovi přistoupili velitelé vojenských oddílů, vůdcové tisíců a stovek, ⁴⁹a řekli Mojžíšovi: „Tvoji služebníci sečetli bojovníky, jimž jsme veleli, a ani jeden nám nechybí.

⁵⁰Proto každý z nás přinášíme Hospodinu dar ze získaných zlatých šperků – spony, náramky, prsteny, náušnice a přívěsky – k vykoupení našich životů před Hospodinem.“

⁵¹Mojžíš a kněz Eleazar tedy od nich přijali všechny ty mistrovské zlaté šperky. ⁵²Všechno zlato odevzdané Hospodinu vážilo 16 750 šekelů. ⁵³(Bojovníci ovšem kořistili každý pro sebe.) ⁵⁴Mojžíš a kněz Eleazar od vůdců tisíců a stovek to zlato přijali a odnesli je do Stanu setkávání jako připomínku synů Izraele před Hospodinem.

32

Obsazení Zajordání

¹Synové Rubenovi a synové Gádovi měli obrovské množství dobytka. Uviděli jaezerskou a gileádskou zem a hle, bylo to místo vhodné pro dobytek. ²Rubenovi a Gádovi synové tedy přišli a řekli Mojžíšovi, knězi Eleazarovi a vůdcům obce:

³„Atarot, Dibon, Jaezer, Nimra, Češbon, Eleale, Sebam, Nebó a Beon, ⁴země, kterou Hospodin dobyl pro izraelskou obec, je

země vhodná pro dobytek – a tvoji služebníci mají spoustu dobytka.“⁵ Dále řekli: „Prokaž nám prosím laskavost, ať tato země připadne do vlastnictví nám, tvým služebníkům. Nevod' nás přes Jordán.“

⁶Mojžíš Rubenovým a Gádovým synům odpověděl: „Mají snad vaši bratři jít do boje, zatímco vy zůstanete zde? ⁷Proč chcete syny Izraele odradit od vstupu do země, kterou jim Hospodin dal? ⁸Totéž udělali vaši otcové, když jsem je vyslal z Kádešbarné, aby prohlédli zem. ⁹Došli až k údolí Eškol, prohlédli zem, ale pak syny Izraele odradili od vstupu do země, kterou jim Hospodin dal. ¹⁰Hospodin toho dne vzplanul hněvem a odpřisáhl: ¹¹,Nikdo z těch, kdo vyšli z Egypta, nikdo starší dvaceti let nespátí zem, kterou jsem s přísahou zaslíbil Abrahamovi, Izákovi a Jákobovi, neboť se mi nevydali cele.

¹²Jen Káleb, syn Jefunův, a Jozue, syn Nunův, se cele vydali Hospodinu.‘ ¹³Hospodin tehdy vzplanul proti Izraeli hněvem a nechal je čtyřicet let bloudit po poušti, dokud to pokolení, které se znelíbilo Hospodinu, do posledního nevymřelo.

¹⁴Hle, nyní jste nastoupili na místo svých otců, vy plemeno hříšníků, abyste ještě více roznítili Hospodinův planoucí hněv proti Izraeli! ¹⁵Jestliže se od něj odvrátíte, nechá tento lid na poušti ještě déle, a tak je všechny přivedete do záhuby!“

¹⁶Přistoupili tedy k Mojžíšovi blíž a řekli: „Chceme tu postavit ohrady pro svůj dobytek a města pro své děti. ¹⁷Sami pak půjdeme v plné zbroji v čele synů Izraele, dokud je nepřivedeme na jejich místo. Naše děti zatím zůstanou v opevněných městech, chráněny před obyvateli země. ¹⁸My se ale domů nevrátíme, dokud se každý syn Izraele neujme svého dědictví. ¹⁹Nebudeme s nimi zabírat zem za Jordánem

ani nikde dále, neboť nám připadlo dědictví na východ od Jordánu.“

²⁰Mojžíš jim odpověděl: „Chcete-li to slovo splnit, připravte se před Hospodinem k boji. ²¹Každý z vašich ozbrojenců půjde před Hospodinem za Jordán, dokud on před vámi nevyžene své nepřátele. ²²Až bude země před Hospodinem podmaněna, budete se moci vrátit a budete zproštěni tohoto závazku k Hospodinu a k Izraeli. Tehdy se před Hospodinem tato země stane vaším vlastnictvím.

²³Pokud se tak nezachováte, hle, zhřešíte proti Hospodinu, a vězte, že váš trest si vás najde. ²⁴Postavte si města pro děti a ohrady pro ovce a kozy; splňte však, co jste slíbili.“

²⁵Rubenovi a Gádovi synové Mojžíšovi odpověděli: „Tvoji služebníci učiní, jak jim náš pán přikazuje. ²⁶Naše děti, naše ženy, náš dobytek a všechna naše zvířata zůstanou v gileádských městech, ²⁷zatímco tvoji služebníci, každý v plné zbroji, přejdou Jordán, aby bojovali před Hospodinem, jak praví náš pán.“

²⁸Mojžíš tedy o nich vydal příkaz knězi Eleazarovi, Jozuovi, synu Nunovu, a náčelníkům izraelských pokolení. ²⁹Mojžíš jim řekl: „Pokud s vámi Gádovi a Rubenovi synové přejdou Jordán, každý vyzbrojen k boji před Hospodinem, pak jim po dobytí země dáte do vlastnictví gileádskou zem. ³⁰Pokud však s vámi nepůjdou jako ozbrojenci, připadne jim vlastnictví mezi vámi v kanaánské zemi.“

³¹Gádovi a Rubenovi synové na to řekli: „Uděláme, co Hospodin tvým služebníkům řekl: ³²Přejdeme vyzbrojeni před Hospodinem do země Kanaán a získáme dědičné vlastnictví v Zajordání.“

³³Mojžíš tedy Gádovým a Rubenovým synům a polovině pokolení Manasesova, syna Josefova, přidělil království emorejského krále Sichona a bášanského krále Oga – zemi i s jejími městy včetně území pohraničních měst.

³⁴Synové Gádovi pak vystavěli Dibon, Atarot, Aroer, ³⁵Atarot-šofan, Jaezer, Jogbehu, ³⁶opevňená města Bet-nimra a Bet-haran a ohrady pro ovce a kozy.

³⁷Synové Rubenovi vystavěli Češbon, Eleale, Kiriatajim,

³⁸Nebó, Baal-meon (jejichž jména byla změněna) a také Sibmu. Města, která vystavěli, přejmenovali.

³⁹Synové Machira, syna Manasesova, šli do Gileádu, dobyli jej a vyhnali Emorejce, kteří tam bydleli. ⁴⁰Mojžíš tedy Gileád přidělil Machirovi, synu Manasesovu, a ten se v ní usadil.

⁴¹Manasesův syn Jair pak vytáhl, dobyl jejich vesnice a nazval je Chavot-jair, Jairovy vesnice. ⁴²Také Noba vytáhl, dobyl Kenat i jeho vesnice a nazval je svým jménem: Noba.

33

Trasa exodu

¹Toto jsou zastávky na cestě synů Izraele, když pod Mojžíšovým a Áronovým vedením táhli po svých oddílech z Egypta. ²Mojžíš během jejich tažení zapisoval, odkud podle Hospodinova rozkazu vycházeli. Toto jsou zastávky na jejich tažení:

³Patnáctého dne prvního měsíce, ráno po Hodu beránka, vytáhli synové Izraele z Ramesesu. Před očima celého Egypta směle vyrazili na cestu. ⁴Egyptané zatím pohřbívali všechny své prvorozené, které mezi nimi Hospodin pobil, když vykonal

soud nad jejich bohy.

⁵Synové Izraele vyšli z Ramesesu a utábořili se v Sukotu.

⁶Vyšli ze Sukotu a utábořili se v Etamu na kraji pouště.

⁷Vyšli z Etamu, obrátili se zpět k Pi-chirotu naproti Baal-cefonu a utábořili se před Migdolem.

⁸Vyšli z Pi-chirotu, prošli prostředkem moře na poušť, ušli tři dny cesty etamskou pouští a utábořili se v Maře.

⁹Vyšli z Mary a přišli do Elimu. V Elimu bylo dvanáct vodních pramenů a sedmdesát palem; tam se utábořili u vody.

¹⁰Vyšli z Elimu a utábořili se u Rudého moře.

¹¹Vyšli od Rudého moře a utábořili se v poušti Sin.

¹²Vyšli z pouště Sin a utábořili se v Dofce.

¹³Vyšli z Dofky a utábořili se v Aluši.

¹⁴Vyšli z Aluše a utábořili se v Refidimu, kde lid neměl vodu k pití.

¹⁵Vyšli z Refidimu a utábořili se na poušti Sinaj.

¹⁶Vyšli z pouště Sinaj a utábořili se v Kibrot-hataavě.

¹⁷Vyšli z Kibrot-hataavy a utábořili se v Chacerotu.

¹⁸Vyšli z Chacerotu a utábořili se v Ritmě.

¹⁹Vyšli z Ritmy a utábořili se v Rimon-perecu.

²⁰Vyšli z Rimon-perecu a utábořili se v Libně.

²¹Vyšli z Libny a utábořili se v Rise.

²²Vyšli z Risy a utábořili se v Kehelatě.

²³Vyšli z Kehelaty a utábořili se na hoře Šefer.

²⁴Vyšli od hory Šefer a utábořili se v Charadě.

²⁵Vyšli z Charady a utábořili se v Makhelotu.

²⁶Vyšli z Makhelotu a utábořili se v Tachatu.

²⁷Vyšli z Tachatu a utábořili se v Terachu.

²⁸Vyšli z Terachu a utábořili se v Mitce.

²⁹Vyšli z Mitky a utábořili se v Chašmoně.

³⁰Vyšli z Chašmony a utábořili se v Moserotu.

³¹Vyšli z Moserotu a utábořili se v Bne-jaakanu.

³²Vyšli z Bne-jaakanu a utábořili se v Chor-gidgadu.

³³Vyšli z Chor-gidgadu a utábořili se v Jotbatě.

³⁴Vyšli z Jotbaty a utábořili se v Abroně.

³⁵Vyšli z Abrony a utábořili se v Ecjon-geberu.

³⁶Vyšli z Ecjon-geberu a utábořili se v Kádeši na poušti Cin.

³⁷Vyšli z Kádeše a utábořili se u hory Hór na kraji edomské země.

³⁸Prvního dne pátého měsíce čtyřicátého roku po vyjití synů Izraele z Egypta vystoupil kněz Áron podle Hospodinova rozkazu na horu Hór a tam zemřel. ³⁹Když Áron zemřel na hoře Hór, bylo mu 123 let.

⁴⁰Tenkrát se aradský král, Kanaánec sídlící v Negevu v kanaánské zemi, dozvěděl o příchodu synů Izraele.

⁴¹Vyšli od hory Hór a utábořili se v Calmoně.

⁴²Vyšli z Calmony a utábořili se v Punonu.

⁴³Vyšli z Punonu a utábořili se v Obotu.

⁴⁴Vyšli z Obotu a utábořili se v Ije-abarimu na moábské hranici.

⁴⁵Vyšli z Ijimu a utábořili se v Dibon-gadu.

⁴⁶Vyšli z Dibon-gadu a utábořili se v Almon-diblataimu.

⁴⁷Vyšli z Almon-diblatajmu a utábořili se v pohoří Abarim proti Nebó.

⁴⁸Vyšli z pohoří Abarim a utábořili se na moábských pláních při

Jordánu naproti Jerichu. ⁴⁹ Jejich tábor na moábských pláních u Jordánu sahal od Bet-ješimotu až po Abel-šitim.

Příkaz k dobytí Kanaánu

⁵⁰ Na moábských pláních, při Jordánu naproti Jerichu, promluvil Hospodin k Mojžíšovi: ⁵¹ „Řekni synům Izraele: Až přejdete Jordán a vstoupíte do kanaánské země, ⁵² vyžeňte všechny obyvatele země. Zničte všechny jejich tvarované kameny, zničte všechny jejich lité sochy a zrušte jejich obětní výšiny. ⁵³ Podrobte si tu zem a osídlete ji, neboť jsem vám ji dal – obsadte ji! ⁵⁴ Rozdělte si tu zemi losem na dědičné podíly podle svých rodů. Většímu rodu přidejte větší dědictví a menšímu menší. Kamkoli padne cíl, to bude jeho. Rozdělte si zem podle otcovských pokolení.

⁵⁵ Pokud obyvatele té země nevyženete, pak se vám ti, které tam ponecháte, stanou trním v očích a ostny v bocích. Budou vás trýznit v zemi, v níž budete bydlet. ⁵⁶ To, co jsem zamýšlel učinit jim, pak nakonec učiním vám.“

34

Hranice zaslíbené země

¹ Hospodin promluvil k Mojžíšovi: ² „Přikaz synům Izraele: Až vejдете do Kanaánu, toto budou hranice země, která vám připadne za dědictví:

³ Vaše jižní hranice povede od pouště Cin podél Edomu. Začne od konce Mrtvého moře na východě, ⁴ stočí se jižně od srázu Akrabim, bude pokračovat k Cinu, až dosáhne na jih od Kádeš-barné. Odtud povede k Chacar-adaru a bude pokračovat k Acmonu, ⁵ kde se stočí, a podél Egyptského potoka dosáhne k

moři.

⁶Vaši západní hranici bude tvořit Středozemní moře. Jeho pobřeží bude vaše západní hranice.

⁷Vaše severní hranice povede takto: od Středozemního moře ji vytyčíte k hoře Hór ⁸a odtud dál k Lebo-chamátu, až dosáhne Cedadu. ⁹Odtud povede k Zifronu, až dosáhne k Chacar-enanu. To bude vaše severní hranice.

¹⁰Svou východní hranici vytyčíte od Chacar-enanu k Šefamu.

¹¹Odtud sestoupí k Rible východně od Ajinu; odtud bude sestupovat dál podél svahů východně od Galilejského jezera.

¹²Odtud hranice sestoupí k Jordánu a dosáhne až k Mrtvému moři.

To budou hranice vaší země ze všech stran.“

¹³Mojžíš synům Izraele přikázal: „To je ta země – rozdělte si ji losem! Hospodin přikázal, aby byla přidělena devíti a půl pokolením. ¹⁴Rubenovu a Gádovu pokolení s jejich rodinami se totiž už dostalo dědictví, stejně jako polovině pokolení Manasesova. ¹⁵Tato dvě a půl pokolení už získala dědictví na východní straně Jordánu naproti Jerichu.“

¹⁶Hospodin promluvil k Mojžíšovi: ¹⁷„Toto jsou jména mužů, kteří vám rozdělí zemi do dědictví: kněz Eleazar a Jozue, syn Nunův. ¹⁸Z každého pokolení určete jednoho vůdce, aby jim pomáhali rozdělovat zem. ¹⁹A toto jsou jména těch mužů:

Káleb, syn Jefunův, z pokolení Juda,

²⁰Šemuel, syn Amihudův, z pokolení Šimeon,

²¹Elidad, syn Kislonův, z pokolení Benjamín,

²²Buki, syn Jogliův, vůdce pokolení Dan,

²³Chaniel, syn Efodův, vůdce pokolení Josefova syna

Manasese,

²⁴Kemuel, syn Šiftanův, vůdce pokolení Josefova syna Efraima,

²⁵Elicafan, syn Parnachův, vůdce pokolení Zabulon,

²⁶Paltiel, syn Azanův, vůdce pokolení Isachar,

²⁷Achihud, syn Šelomiův, vůdce pokolení Ašer,

²⁸Pedahel, syn Amihudův, vůdce pokolení Neftalí.“

²⁹To jsou ti, kterým Hospodin přikázal, aby synům Izraele přidělili dědictví v zemi Kanaán.

35

Levitská města

¹Na moábských pláních, při Jordánu naproti Jerichu, promluvil Hospodin k Mojžíšovi: ²„Přikaz synům Izraele, ať ze svého dědičného území dají levitům města k bydlení; také pastviny okolo těch měst dejte levitům. ³Ta města jim budou sloužit k bydlení a přilehlé pastviny budou pro jejich dobytek a pro všechna jejich zvířata.

⁴Předměstské pastviny, které dáte levitům, ať obklopují městskou zeď ze všech stran do vzdálenosti tisíce loktů.

⁵Proto vyměřte dva tisíce loktů na východní straně města a stejně tolik na jižní, západní a severní straně města, tak aby město bylo uprostřed. Toto budou jejich předměstské pastviny.“

Útočištná města

⁶„Z měst, která dáte levitům, bude šest měst útočištných. Tam se bude moci uchýlit ten, kdo někoho zabil. K nim přidáte levitům další čtyřicet dvě města – ⁷celkem čtyřicet osm měst s přilehlými pastvinami. ⁸Ta města jim z vlastnictví synů Izraele přidělíte takto: od většího pokolení více, od menšího méně. Každé pokolení dá levitům část měst, odpovídající jeho dědičnému území.“

⁹Hospodin promluvil k Mojžíšovi: ¹⁰„Řekni synům Izraele: Až přejdete Jordán a vstoupíte do kanaánské země, ¹¹vyberte si města, která vám budou sloužit jako útočiště. Bude se do nich moci uchýlit ten, kdo někoho neúmyslně zabil. ¹²Ta města vám budou sloužit jako útočiště před mstitelem, aby ten, kdo někoho zabil, nezemřel dříve, než se dostaví k soudu před obcí.

¹³Určete si šest měst, která vám budou sloužit jako útočiště: ¹⁴tři města v Zajordání a tři města v zemi Kanaán. Ta ať slouží jako útočištná města. ¹⁵Těchto šest měst ať synům Izraele, hostům i přistěhovalcům slouží za útočiště, aby se tam uchýlil každý, kdo někoho neúmyslně zabil.

¹⁶Udeří-li někdo někoho železným předmětem tak, že dotyčný zemře, je to vrah a jako vrah musí zemřít. ¹⁷Vezme-li do ruky kámen, kterým lze zabít, a udeří někoho tak, že dotyčný zemře, je to vrah a jako vrah musí zemřít. ¹⁸Vezme-li do ruky dřevěný předmět, kterým lze zabít, a udeří někoho tak, že dotyčný zemře, je to vrah a jako vrah musí zemřít. ¹⁹Vraha zabije krevní mstitel; jakmile ho dopadne, zabije ho. ²⁰Strčí-li někdo do někoho z nenávisti nebo po něm něco úmyslně hodí

tak, že dotyčný zemře, ²¹anebo někoho z nepřátelství udeří pěstí tak, že dotyčný zemře, pak musí ten, kdo ho udeřil, zemřít – je to vrah. Vraha zabije krevní mstitel; jakmile ho dopadne, zabije ho.

²²Strčí-li však někdo do někoho náhodou, a ne z nepřátelství, anebo po něm hodí nějaký předmět, ale neúmyslně, ²³anebo na něj z nepozornosti shodí jakýkoli kámen, který může zabít, a dotyčný zemře, ačkoli viník nebyl jeho nepřítelem a nezamýšlel mu nic zlého, ²⁴pak mezi tím, kdo udeřil, a krevním mstitelem rozhodne obec podle těchto soudních pravidel.

²⁵Obec ochrání toho, kdo zabil, před krevním mstitelem a umožní mu návrat do útočištného města, kam se uchýlil. Tam bude bydlet až do smrti nejvyššího kněze pomazaného svatým olejem.

²⁶Pokud se ale ten, kdo někoho zabil, odváží vyjít za hranice svého útočištného města ²⁷a krevní mstitel ho najde mimo jeho hranice a zabije ho, nebude mstitel vinen prolitou krví.

²⁸Ten, kdo někoho zabil, má totiž pobývat ve svém útočištném městě až do smrti nejvyššího kněze. Teprve po jeho smrti se smí vrátit na svůj vlastní pozemek.

²⁹Toto se vám stane právním ustanovením pro všechna budoucí pokolení, kdekoli se usadíte.

³⁰Každý vrah, který někoho zabil, bude popraven, ovšem pouze na základě výpovědi svědků. Jediné svědectví k popravě člověka nestačí.

³¹Vrah zaslouží smrt. Za jeho život nepřijímejte výkupné; musí zemřít.

³²Ani za toho, kdo se uchýlil do útočištného města, nepřijímejte výkupné, chtěl-li by se vrátit domů dříve, než

zemře nejvyšší kněz.

³³Neposkrvňujte zemi, v níž jste; právě krev totiž zemi poskrvňuje. Země nemůže být očištěna od krve, která na ní byla prolita, jinak než krví toho, kdo ji prolil. ³⁴Nesmíš poskrvnit zemi, v níž bydlíte. Vždyť uprostřed ní přebývám já sám – já Hospodin bydlím uprostřed synů Izraele!“

36

Dědičky v Izraeli

¹Tehdy přistoupili rodoví náčelníci z rodu Gileáda, syna Machirova, syna Manasesova z rodů Josefových synů, aby promluvili před Mojžíšem a před izraelskými rodovými náčelníky. ²Řekli: „Hospodin našemu pánu přikázal, aby synům Izraele rozdělil zemi losem na dědičné podíly. Našemu pánu bylo rovněž od Hospodina přikázáno, aby dědictví našeho bratra Celofchada přidělil jeho dcerám. ³Vdají-li se však za někoho z jiných izraelských kmenů, pak jejich dědictví ubude z dědictví našich otců a bude přidáno k dědictví kmene, do něhož se vdají. Tak by z našeho dědičného losu ubylo. ⁴Dokonce i když synům Izraele nastane milostivé léto, dědictví těchto dcer setrvá v kmeni, do něhož se vdají. Tak by jejich dědictví ubylo z dědictví našeho otcovského kmene.“

⁵Mojžíš pak na Hospodinův rozkaz synům Izraele oznámil: „Kmen Josefových synů mluví správně. ⁶Hospodin ohledně Celofchadových dcer přikazuje toto: Mohou se vdávat, za koho chtějí, ale jen uvnitř svého otcovského rodu a kmene.

⁷Tak nebude izraelské dědictví přecházet z kmene na kmen. Synové Izraele budou spjati každý s dědictvím svého otcovského kmene. ⁸Každá dcera, která má mezi izraelskými

kmeny dostat dědictví, ať se vdá za někoho ve svém otcovském rodu a kmeni, aby si všichni synové Izraele udrželi dědictví svých otců. ⁹Tak nebude dědictví přecházet z kmene na kmen. Každý z izraelských kmenů bude spjat se svým dědictvím.“

¹⁰Celofchadovy dcery pak učinily přesně tak, jak Hospodin přikázal Mojžíšovi. ¹¹Celofchadovy dcery Machla, Tirsa, Chogla, Milka a Noa se vdaly za syny svých strýců. ¹²Vdaly se do rodin synů Manasese, syna Josefova, a jejich dědictví zůstalo v jejich otcovském kmeni a rodu.

¹³To jsou přikázání a zákony, které Hospodin skrze Mojžíše vydal synům Izraele na moábských pláních, při Jordánu naproti Jerichu.

Deuteronomium

POHLED ZPĚT

1

Odchod ze Sinaje

¹Toto jsou slova, která Mojžíš promluvil k celému Izraeli na poušti v Zajordání, totiž na pláni Arava naproti Sufu mezi Paranem, Tofelem, Labanem, Chacerotem a Di-zahabem.

²Přes pohoří Seír trvá cesta od hory Oréb do Kádeš-barné jedenáct dní.

³Prvního dne jedenáctého měsíce čtyřicátého roku oznámil

Mojžíš synům Izraele všechno, co mu Hospodin pro ně přikázal. ⁴Poté, co porazil emorejského krále Sichona sídlícího v Češbonu a bášanského krále Oga sídlícího v Aštarotu a v Edrei, ⁵začal Mojžíš v moábské zemi v Zajordání vysvětlovat tento Zákon. Řekl:

⁶Hospodin, náš Bůh, k nám promluvil na Orébu takto: „Už jste na této hoře byli dost dlouho. ⁷Obraťte se a jděte dál. Vejděte do pohoří Emorejců a ke všem jejich sousedům v Aravě, na horách, v podhůří, v Negevu i na mořském pobřeží. Vejděte do celé kanaánské země i do Libanonu až po tu velkou řeku, řeku Eufrat. ⁸Pohled, tu zemi jsem vám dal. Jděte a obsadte zem, o níž Hospodin přísahal vašim otcům Abrahamovi, Izákovi a Jákobovi, že ji dá jim a po nich jejich semeni.“

Ustanovení vůdců

⁹Tenkrát jsem vám řekl: „Nemohu vás dále nést sám.

¹⁰Hospodin, váš Bůh, vás rozmnožil. Pohledte, dnes je vás jako hvězd na nebi! ¹¹Kéž vás Hospodin, Bůh vašich otců, rozhojní ještě tisíckrát více a kéž vám žehná, jak vám pověděl! ¹²Jak bych však mohl sám nést vaše nesnáze, vaše břemena a rozepře? ¹³Vyberte ve svých kmenech moudré, rozvážné a zkušené muže, abych je učinil vašimi vůdci.“

¹⁴Odpověděli jste mi: „Co navrhuješ, je dobré.“

¹⁵Vzal jsem tedy představitele vašich kmenů, moudré a zkušené muže, a ustanovil jsem je za vaše vůdce, za správce nad tisíci, nad sty, nad padesáti a deseti a za představené vašich kmenů. ¹⁶Vášim soudcům jsem tenkrát přikázal: „Vyslechnete své bratry a budete soudit spravedlivě, ať půjde o při mezi člověkem a jeho druhem nebo mezi ním a

přistěhovalcem. ¹⁷Při soudu buďte nestranní. Vyslechněte malého stejně jako velkého; nikoho se nelekejte, neboť soud náleží Bohu. Záležitost, která by pro vás byla příliš nesnadná, vznesete na mě a já ji vyslechnu.“ ¹⁸Tenkrát jsem vám přikázal všechno, co máte dělat.

Vyslání zvědů

¹⁹Potom jsme vytáhli od Orébu a podle příkazu Hospodina, našeho Boha, jsme šli celou touto velikou, hroznou pouští, kterou jste viděli, směrem k emorejskému pohoří, až jsme dorazili do Kádeš-barné. ²⁰Tehdy jsem vám řekl: „Přišli jste až k pohoří Emorejců – Hospodin, náš Bůh, nám je dává.

²¹Pohleď, Hospodin, tvůj Bůh, ti dal celou tu zem; vytáhni a obsaď ji, jak ti Hospodin, Bůh tvých otců, řekl. Neboj se a nestrachuj.“

²²Vy všichni jste však ke mně přišli se slovy: „Pošleme napřed muže, kteří nám tu zem prohlédnou a podají nám zprávu o cestě, kterou se máme vydat, i o městech, do nichž máme vejít.“

²³Ten návrh se mi líbil, a tak jsem z vás vybral dvanáct mužů, po jednom z každého kmene. ²⁴Vypravili se vzhůru do hor a přišli až do údolí Eškol. Když prozkoumali zem, ²⁵vzali s sebou něco z jejího ovoce a přinesli je nám. Poté nám podali zprávu: „Země, kterou nám Hospodin, náš Bůh, dává, je dobrá.“

Vzpoura v Kádeši

²⁶Vy jste však nebyli ochotni vydat se vzhůru a vzepřeli jste se příkazu Hospodina, svého Boha. ²⁷Začali jste ve svých stanech reptat: „Hospodin nás vyvedl z Egypta, protože nás nenáviděl! Vydal nás do rukou Emorejců, aby nás vyhladil!“ ²⁸Kam to

jdeme? Naši bratři nás připravili o odvahu, když řekli: „Ten lid je silnější a vyšší než my, města jsou veliká a opevněná až k nebi, a navíc jsme tam viděli Anakovce!““

²⁹ Odpověděl jsem vám: „Nebojte se, nemějte strach!

³⁰ Hospodin, váš Bůh, který jde před vámi, bude před vašimi očima bojovat za vás. Učiní totéž, co s vámi učinil v Egyptě ³¹a na poušti. Tehdy jsi viděl, jak tě Hospodin, tvůj Bůh, nesl, jako nosí člověk svého syna, a to celou cestu, kterou jste šli, než jste dorazili sem.“

³² Ani tenkrát jste však nevěřili Hospodinu, svému Bohu,

³³ ačkoli vás předcházel na cestě, hledal vám místo k odpočinku a ukazoval vám cestu, kterou máte jít – za noci ohněm a za dne oblakem.

³⁴ Když Hospodin uslyšel vaše slova, rozhněval se a přísahal:

³⁵ „Žádný z těchto lidí – nikdo z tohoto zlého pokolení – nespátí tu krásnou zem, o níž jsem přísahal, že ji dám vašim otcům. ³⁶ Jedině Káleb, syn Jefunův, ten ji spatří; jemu a jeho synům dám zem, kterou prochodil, neboť se cele vydal Hospodinu.“

³⁷ Kvůli vám se Hospodin rozzlobil i na mne. Řekl: „Ani ty tam nevejdeš! ³⁸ Jozue, syn Nunův, který ti pomáhá, ten tam vejde. Povzbud' ho, neboť on tu zemi dá za dědictví Izraeli. ³⁹ A vaše děti, o nichž jste říkali, že se stanou kořistí – vaši synové, kteří dnes ještě nerozeznají dobré a zlé – ti do ní vejdou. Jim ji dám a oni ji obsadí. ⁴⁰ Vy se však obraťte a táhněte pouští zpět k Rudému moři.“

Marný pokus dobýt zem

⁴¹Tehdy jste mi odpověděli: „Zhřešili jsme proti Hospodinu! Chceme vytáhnout a bojovat, přesně jak nám přikázal Hospodin, náš Bůh.“ Všichni jste si oblékli válečnou zbroj a lehkomyšlně jste se chystali vystoupit do hor.

⁴²Hospodin ale ke mně promluvil: „Řekni jim – Nevydávejte se vzhůru a nepouštějte se do boje, neboť nejsem ve vašem středu. Jinak vás vaši nepřátelé porazí.“

⁴³Řekl jsem vám to, ale neposlechli jste. Vzepřeli jste se Hospodinovu příkazu a opovážlivě jste se vydali do hor.

⁴⁴Emorejci, kteří v těch horách bydleli, vytáhli proti vám, hnali se za vámi jako vosy a rozprášili vás po Seíru až k Chormě.

⁴⁵Když jste se pak vrátili, naříkali jste před Hospodinem, ale Hospodin vás nevyslyšel, nepopřál vám sluchu. ⁴⁶Proto jste museli tak dlouho zůstat v Kádeši.

2

Čtyřicet let na poušti

¹Potom jsme se obrátili a táhli jsme na poušť směrem k Rudému moři, jak mi Hospodin řekl, a dlouhou dobu jsme obcházeli pohoří Seír.

²Hospodin mi řekl: ³„Už jste to pohoří obcházeli dost dlouho; obraťte se na sever. ⁴Lidu pak přikaž: Procházíte územím svých bratrů, synů Ezauových, bydlících na Seíru. Budou se vás bát, ale vy si dávejte dobrý pozor. ⁵Nebojujte s nimi, neboť vám z jejich země nedám ani šlépěj. Pohoří Seír jsem totiž dal do vlastnictví Ezauovi. ⁶Za jídlo, které sníte, i za vodu, kterou vypijete, jim proto zaplatíte stříbrem.“

⁷Hospodin, tvůj Bůh, ti přece žehnal při veškerém tvém

počinání. Zná tvé putování touto velikou pouští. Už čtyřicet let je Hospodin, tvůj Bůh, s tebou a nic ti nescházelo.“

⁸A tak jsme obešli své bratry, syny Ezauovy, bydlící na Seíru.

Vyhnuili jsme se cestě přes pláň Arava, jež vede od Eilatu a Ecjon-geberu, a vydali se cestou přes moábskou poušť.

⁹Hospodin mi řekl: „Neútoč na Moábské a nebojuj s nimi. V jejich zemi ti nedám žádné vlastnictví, neboť Ar jsem určil do vlastnictví synům Lotovým.“

¹⁰(Původně tam bydleli Emejci, silný a početný lid, vysoký jako Anakovci. ¹¹Stejně jako Anakovci se i oni počítali za Refajce, ale Moábští je nazývali Emejci. ¹²Na Seíru zase původně bydleli Chorejci, ale synové Ezauovi je vyhnali, vyhladili je a usadili se na jejich místě, jako to učinil Izrael se svou vlastní zemí, kterou jim dal Hospodin.)

¹³Přikázal: „Vzhůru, překročte potok Zered!“ a tak jsme překročili potok Zered.

¹⁴Naše putování od Kádeš-barné po překročení potoku Zered trvalo třicet osm let. Celé to pokolení bojovníků mezitím v táboře až do posledního vymřelo, jak jim Hospodin přísahal.

¹⁵Ruka Hospodinova byla vskutku proti nim a až do posledního je vymýtila z tábora.

¹⁶Všichni bojovníci z lidu až do posledního vymřeli. ¹⁷Hospodin mi řekl: ¹⁸„Dnes procházíš moábským územím u města Ar ¹⁹a blížíš se k Amoncům. Neútoč na ně a nebojuj s nimi. V zemi Amonců ti nedám žádné vlastnictví, neboť jsem ji určil do vlastnictví synům Lotovým.“

²⁰(I toto území bývá počítáno k zemi Refajců. Původně tam bydleli Refajci – Amonci je ovšem nazývali Zamzumci –

²¹mohutný a početný lid, vysoký jako Anakovci. Hospodin je

však před nimi vyhladil, takže je vyhnali a usadili se na jejich místě. ²²Totéž učinil pro syny Ezauovy bydlící na Seíru, když před nimi vyhladil Chorejce, takže je vyhnali a usadili se na jejich místě, kde jsou až dodnes. ²³Avijce, bydlící v osadách v okolí Gazy, zase vyhladili Kaftorští. Ti přišli z Kréty a usadili se na jejich místě.)

Porážka krále Sichona

²⁴„Vzhůru! Jděte dál a překročte potok Arnon! Pohled', dal jsem do tvé ruky chešbonského krále, Emorejce Sichona, i jeho zem. Začni ji obsazovat, dej se s ním do boje! ²⁵Dnes začínám na národy pode vším nebem pouštět strach a hrůzu z tebe. Až o tobě uslyší, budou se před tebou třást a chvět se úzkostí.“

²⁶Tedy jsem z pouště Kedemot vyslal k Sichonovi, králi Chešbonu, posly s nabídkou míru: ²⁷„Chtěl bych projít tvou zemí. Půjdu jen a jen po cestě, neuchýlím se od ní napravo ani nalevo. ²⁸Potravu k jídlu i vodu k pití od tebe koupím za peníze. Chtěl bych jen pěšky projít tak, ²⁹jak mi to dovolili synové Ezauovi bydlící na Seíru i Moábští v Aru. Potom přeжду Jordán do země, kterou nám dává Hospodin, náš Bůh.“

³⁰Chešbonský král Sichon nás však nenechal projít svým územím. Hospodin, tvůj Bůh, totiž posílil jeho hrdost a odhodlání, aby jej pak vydal do tvé ruky, jak je tomu dodnes.

³¹Hospodin mi řekl: „Pohled', už to začíná! Vydávám ti Sichona i jeho zem. Začni si ji podmaňovat a obsaď ji.“

³²Sichon se vším svým lidem proti nám vytáhl do boje v Jahce.

³³Hospodin, náš Bůh, nám ho však vydal, takže jsme ho porazili i s jeho syny a se vším jeho lidem. ³⁴Tenkrát jsme

dobyli všechna jeho města. Každé z nich jsme vyhladili jako proklaté včetně mužů, žen i dětí. Nikoho jsme nenechali naživu. ³⁵Z dobytých měst jsme si rozebrali dobytek a kořist. ³⁶Od Aroeru na břehu potoka Arnon a od města v údolí až po Gileád nebylo tvrze, která by před námi obstála. Hospodin, náš Bůh, nám je všechny dal. ³⁷Nepřiblížil ses ale k zemi Amonců, k okolí potoka Jabok, k městům v horách a vůbec k ničemu, co Hospodin, náš Bůh, zakázal.

3

Porážka krále Oga

¹Potom jsme se obrátili a vydali se vzhůru cestou k Bášanu. Bášanský král Og proti nám s celým svým lidem vytáhl do boje u Edrei. ²Hospodin mi řekl: „Neboj se ho! Vydal jsem ho s celým jeho lidem i s jeho zemí do tvých rukou. Naložíš s ním, jako jsi naložil s emorejským králem Sichonem, sídlícím v Chešbonu.“

³Hospodin, náš Bůh, tehdy vydal do našich rukou i bášanského krále Oga se vším jeho lidem. Bili jsme je, až z nich nezůstal jediný živý. ⁴V všechna jeho města jsme tenkrát dobyli. Nebylo tvrze, kterou bychom jim nevzali – šedesát měst, celý kraj Argob, Ogovo království v Bášanu. ⁵V všechna ta města byla opevněná vysokými hradbami, branami a závorami. Navíc jsme dobyli veliké množství venkovských osad. ⁶Vyhladili jsme je jako proklaté, jako jsme to učinili chešbonskému králi Sichonovi, vyhladili jsme každé město – muže, ženy i děti. ⁷Všechn dobytek a kořist z těch měst jsme si pak rozebrali. ⁸Tenkrát jsme oběma emorejským králům v Zajordání odebrali zem od potoka Arnon až k hoře Hermon. ⁹(Sidonci

říkají Hermonu Sirion, kdežto Emorejci mu říkají Senír.)

¹⁰Zmocnili jsme se všech měst náhorní roviny, celého Gileádu a celého Bášanu až po Salchu a Edrei, hlavní města Ogova bášanského království. ¹¹(Bášanský král Og byl jediný, kdo zbyl z přežívajících Refajců. Ano, jeho lože je to železné lože, které je k vidění v Rabě Amonců – devět loket nadél a čtyři lokty našír, měreno běžným loktem!)

Dělení zajordánského území

¹²Zemi, kterou jsme tenkrát obsadili, jsem dal synům Rubenovým a Gádovým – území od Aroeru na potoce Arnon a polovinu pohoří Gileád s jeho městy. ¹³Zbytek Gileádu s celým Bášanem, totiž Ogovo království, jsem dal polovině kmene Manasesova. (Celému kraji Argob s celým Bášanem se říkávalo Země Refajců. ¹⁴Celého tohoto kraje až po gešurské a maachatské pomezí se zmocnil Manasesův syn Jair. Ten pojmenoval Bášan podle sebe Chavot-jair, Jairovy vesnice, a tak se jmenuje až dodnes.) ¹⁵Gileád jsem dal Machirovi.

¹⁶Synům Rubenovým a Gádovým jsem dal území od Gileádu k potoku Arnon (jehož středem vede hranice) a až k potoku Jabok, který tvoří hranici Amonců. ¹⁷Jejich západní hranici tvoří jordánské údolí Arava, a to od Galilejského jezera až po Mrtvé moře v Aravě pod úbočím Pisgy na východě.

¹⁸Tenkrát jsem vám přikázal: „Hospodin, váš Bůh, vám dal tuto zem za dědictví. Všichni vaši bojovníci však přejdou Jordán v plné zbroji jako předvoj svých bratrů, synů Izraele.

¹⁹Pouze vaše ženy, vaše děti a váš dobytek (vím, že máte množství dobytka) zůstanou ve městech, která jsem vám přidělil. ²⁰Hospodin, váš Bůh, pak dá vašim bratrům

odpočinutí stejně jako vám. Až obsadí zem, kterou jim Hospodin, váš Bůh, dává za Jordánem, tehdy se vrátíte každý k vlastnictví, které jsem vám přidělil.“

Mojžíš nepřejde Jordán

²¹Jozuovi jsem tenkrát přikázal: „Na vlastní oči jsi viděl všechno, co Hospodin, váš Bůh, učinil těm dvěma králům.

Totéž Hospodin učiní všem královstvím, do nichž se chystáš vejít. ²²Nebojte se jich. Hospodin, váš Bůh, bojuje za vás!“

²³Tenkrát jsem Hospodina úpěnlivě prosil: ²⁴„Hospodine, Pane můj, začal jsi svému služebníkovi ukazovat svou velikost a svou moc. Který bůh na nebi či na zemi by dokázal činy podobné tvým? ²⁵Nech mne prosím přejít Jordán, ať spatřím tu krásnou zem, která je za ním, ty krásné hory a Libanon!“

²⁶Hospodin se ale na mě kvůli vám hněval, a tak mě nevyslyšel. „To stačí!“ řekl mi. „Už o tom se mnou nemluv.

²⁷Vystup na vrchol Pisgy a pozvedni oči na západ, na sever, na jih a na východ. Podívej se dobře, neboť tento Jordán nepřejdeš. ²⁸Pověř však Jozuu, posilni a povzbud' ho, neboť on tam v čele tohoto lidu přejde. On jim dá za dědictví zem, kterou spatříš.“ ²⁹A tak jsme zůstali v roklině naproti Bet-peoru.

4

Připomenutí smlouvy

¹Nyní tedy, Izraeli, slyš pravidla a zákony, které vás učím dodržovat, abyste byli živi a vešli do země, kterou vám dává Hospodin, Bůh vašich otců, a obsadili ji. ²Ke slovům, která vám udílím, nic nepřidávejte a nic z nich neubírejte, ale

zachovávejte příkázání Hospodina, svého Boha, která vám udílím.

³Na vlastní oči jste viděli, co Hospodin učinil v Baal-peoru. Hospodin, tvůj Bůh, vyhladil z tvého středu každého, kdo následoval peorského Baala. ⁴Vy, kdo jste se přimkli k Hospodinu, jste však až dodnes všichni naživu.

⁵Pohleď, učím vás pravidla a zákony, které mi Hospodin, můj Bůh, svěřil, abyste je dodržovali v zemi, kterou přicházíte obsadit. ⁶Řiďte se jimi, dodržujte je a ostatní národy uvidí vaši moudrost a rozumnost. Až uslyší o všech těchto pravidlech, řeknou: „Jak moudrý a rozumný lid! Jak znamenitý národ!“ ⁷A vskutku – který mocný národ má bohy tak blízké, jako je Hospodin, náš Bůh, kdykoli k němu voláme? ⁸A který mocný národ má pravidla a zákony tak spravedlivé, jako je celý tento Zákon, který vám dnes předkládám?

⁹Střez se však a dávej dobrý pozor, abys nezapomněl, co jsi na vlastní oči spatřil. Po všechny dny svého života to nenech vymizet ze svého srdce, ale seznamuj s tím své syny a vnuky.

¹⁰Toho dne, kdy jste stáli před Hospodinem, svým Bohem, na Orébu, mi Hospodin řekl: „Shromáždí mi lid. Chci, ať slyší má slova a učí se mne ctít po všechny dny svého života na zemi. Témuž ať učí i své děti.“ ¹¹A tak jste se přiblížili a stanuli pod horou. Hora plála ohněm až k samému nebi; kolem tma, oblak a mračno. ¹²Tedy k vám Hospodin promluvil z prostředku ohně. Slyšeli jste slova, ale nerozeznávali žádnou podobu, pouze hlas. ¹³Vyhlásil vám svou smlouvu, kterou vám přikázal plnit, totiž Desatero, jež napsal na dvě kamenné desky.

¹⁴Tenkrát mi Hospodin přikázal, abych vás učil těmito

pravidlům a zákonům, abyste je dodržovali v zemi, kterou jdete obsadit.

Zákaz modlářství

¹⁵Toho dne, kdy k vám Hospodin promluvil na Orébu z prostředku ohně, jste přece neviděli žádnou podobu. Mějte se tedy velmi na pozoru, ¹⁶abyste se nezvrhli a nevytvořili si modlu v jakékoli podobě, ať by to byla socha ve tvaru muže či ženy, ¹⁷jakéhokoli zvířete na zemi, jakéhokoli ptáka létajícího po nebi, ¹⁸čehokoli, co leze po zemi, nebo jakékoli ryby ve vodě pod zemí. ¹⁹Když pozvedneš oči k nebi a pohlédneš na slunce, měsíc a hvězdy, na celý nebeský zástup, nenech se strhnout, aby ses jim klaněl a sloužil jim. Hospodin, tvůj Bůh, je věnoval všem národům pod nebem, ²⁰ale vás Hospodin vzal a vyvedl z tavicí pece, z Egypta. Tak jste se jako lid stali jeho dědictvím a tak je tomu dodnes.

²¹Na mě se ale Hospodin kvůli vašim slovům rozhněval. Přísahal, že nepřekročím Jordán a nevejdu do té krásné země, kterou ti Hospodin, tvůj Bůh, dává za dědictví. ²²Ano, zemřu v této zemi. Nepřejdu Jordán, ale vy ho přejdete a obsadíte tu krásnou zem. ²³Mějte se tedy na pozoru, abyste nezapomněli na smlouvu Hospodina, svého Boha, kterou s vámi uzavřel, a nevytvořili si modlu v jakékoli podobě, což ti Hospodin, tvůj Bůh, zakázal. ²⁴Hospodin, tvůj Bůh, je stravující oheň, žárlivě milující Bůh!

²⁵V té zemi budeš plodit syny a vnuky a zestárneš. Jestliže se pak zvrhnete a vytvoříte si modlu v jakékoli podobě, spácháte v očích Hospodina, svého Boha, zlou věc a popudíte ho.

²⁶Dosvědčuji vám dnes před nebem a zemí, že pak v zemi,

kterou se za Jordánem chystáte obsadit, rychle a naprosto vyhynete. Nezůstanete v ní dlouho; budete naprosto vyhlazeni.²⁷ Hospodin vás rozptýlí mezi národy, takže vás uprostřed pohanů, kam vás Hospodin zažene, zůstane jen hrstka.²⁸ Tam budete sloužit bohům vytvořeným lidskýma rukama, bohům ze dřeva a kamene, kteří nevidí ani neslyší, nejedí ani necítí.²⁹ Tam pak začnete hledat Hospodina, svého Boha. Budeš-li jej hledat celým svým srdcem a celou svou duší, najdeš ho.

³⁰Toto vše tě ve tvém trápení postihne, avšak nakonec se vrátíš k Hospodinu, svému Bohu, a budeš jej poslouchat.

³¹Hospodin, tvůj Bůh, je soucitný Bůh – nenechá tě a nedopustí tvou záhubu; nezapomene na smlouvu s tvými otci, kterou jim potvrdil přísahou.

Hospodin je Bůh

³²Vyptávej se na staré časy. Ptej se, co bylo před tebou ode dne, kdy Bůh na zemi stvořil člověka. Ptej se od jednoho konce nebe po druhý, zda se kdy stalo něco tak velikého anebo bylo o něčem takovém slycháno.³³ Slyšel kdy nějaký lid hlas Boha mluvícího z prostředku ohně, jak jsi jej slyšel ty, a zůstal živ? ³⁴Zkusil kdy nějaký bůh přijít a za velikých zkoušek, znamení a divů si vzít národ zprostřed jiného národa, a to bojem, mocnou rukou, vztaženou paží a velikými a hroznými činy, jak to vše před vašima očima v Egyptě udělal Hospodin, váš Bůh, pro vás?

³⁵Tobě to však bylo ukázáno, abys poznal, že Hospodin je Bůh; kromě něj není žádný jiný.³⁶ Z nebe ti dal slyšet svůj hlas, aby tě vyučil, a na zemi ti ukázal svůj veliký oheň, abys slyšel jeho

slova z prostředku ohně. ³⁷To proto, že miloval tvé otce, vyvolil jejich budoucí símě. Tebe pak osobně vyvedl svou velikou mocí z Egypta, ³⁸aby před tebou vyhnal národy větší a mocnější, než jsi ty, aby tě uvedl do jejich země a dal ti ji za dědictví, jak se to právě dnes děje.

³⁹Dnešního dne tedy věz a vezmi si k srdci, že Hospodin je Bůh; kromě něj žádný není. ⁴⁰Zachovávej tedy jeho pravidla a přikázání, která ti dnes udílím. Pak se tobě i tvým dětem povede šťastně a budeš mít dlouhý život v zemi, kterou ti navždy dává Hospodin, tvůj Bůh.

Útočištná města v Zajordání

⁴¹Mojžíš pak určil tři města na východní straně Jordánu, ⁴²aby se tam směl uchýlit každý, kdo někoho neúmyslně zabil, aniž ho kdy předtím měl v nenávisti. Uchýlí se do jednoho z těch měst a zůstane naživu: ⁴³Becer na pusté náhorní rovině pro pokolení Ruben, Rámot v Gileádu pro pokolení Gád a Golan v Bášanu pro pokolení Manases.

HOSPODINOVA SMLOUVA

⁴⁴Toto je Zákon, který Mojžíš předložil synům Izraele. ⁴⁵Toto jsou svědectví, pravidla a zákony, které Mojžíš přednesl synům Izraele po jejich odchodu z Egypta. ⁴⁶Stalo se to v Zajordání, v roklině naproti Bet-peoru, v zemi emorejského krále Sichona, sídlícího v Chešbonu. Toho Mojžíš se syny Izraele po odchodu z Egypta porazil. ⁴⁷Obsadili jeho zem i zem bášanského krále Oga, tedy zem obou emorejských králů na východním břehu Jordánu: ⁴⁸od Aroeru na břehu potoka Arnon až k hoře Sirion (což je Hermon) ⁴⁹a celou východní

stranu jordánského údolí Arava až k Mrtvému moři pod úbočím Pisgy.

5

Deset přikázání

¹Mojžíš svolal celý Izrael a řekl jim: Slyš, Izraeli, pravidla a zákony, které vám dnes předkládám k slyšení. Učte se jim a pečlivě je dodržujte. ²Hospodin, náš Bůh, s námi na Orébu uzavřel smlouvu. ³Tuto smlouvu Hospodin neuzavřel s našimi otci, ale s námi, kteří tu dnes jsme, s námi všemi, kteří žijeme. ⁴Hospodin s vámi na oné hoře mluvil z prostředku ohně tváří v tvář. ⁵(Já jsem tenkrát stál mezi Hospodinem a vámi, abych vám oznámil Hospodinovo slovo, protože jste se báli toho ohně a nechtěli jste vystoupit na horu.) Řekl:

⁶„Já jsem Hospodin, tvůj Bůh, který tě vyvedl z Egypta, z domu otroctví.

⁷Neměj žádné bohy kromě mne.

⁸Nevytvářej si modly v podobě čehokoli nahoře na nebi, dole na zemi nebo ve vodách pod zemí. ⁹Neklaň se jim a nesluž jim, neboť já Hospodin, tvůj Bůh, jsem Bůh žárlivě milující. Trestám nepravost otců na synech do třetího i čtvrtého pokolení těch, kdo mě nenávidí, ¹⁰a prokazují milosrdenství tisícům pokolení těch, kdo mě milují a zachovávají má přikázání.

¹¹Neužívej jméno Hospodina, svého Boha, nadarmo, neboť toho, kdo by užil jeho jména nadarmo, Hospodin neponechá bez trestu.

¹²Zachovávej sobotní den, aby ti byl svatý, jak ti přikázal

Hospodin, tvůj Bůh. ¹³Šest dní budeš pracovat a dělat všechnu svoji práci, ¹⁴ale sedmý den je dnem odpočinku, zasvěceným Hospodinu, tvému Bohu. Nebudeš dělat žádnou práci – ty, tvůj syn ani tvá dcera, tvůj otrok ani tvá děvečka, tvůj býk ani tvůj osel, žádné z tvých dobytčat. Také přistěhovalec ve tvých branách ať si odpočine spolu s tebou, tvým otrokem a tvou děvečkou. ¹⁵Pamatuj, že jsi byl v egyptské zemi otrokem a Hospodin, tvůj Bůh, tě odtud vyvedl mocnou rukou a vztaženou paží. To proto ti Hospodin, tvůj Bůh, přikázal, abys dodržoval sobotní den.

¹⁶Cti svého otce i matku, jak ti přikázal Hospodin, tvůj Bůh, ať jsi dlouho živ a vede se ti dobře na zemi, kterou ti dává Hospodin, tvůj Bůh.

¹⁷Nezabíjej.

¹⁸Necizolož.

¹⁹Nekrad'.

²⁰Nelži o svém bližním.

²¹Neprahní po manželce svého bližního. Nezávid' svému bližnímu jeho dům, jeho pole, otroka, děvečku, býka ani osla – nezávid' svému bližnímu vůbec nic.“

Mojžíš prostředníkem

²²Tato slova promluvil Hospodin k celému vašemu shromáždění na oné hoře. Řekl je mocným hlasem z prostředku ohně, oblaku a mračna a nic k nim nedodal. Napsal je na dvě kamenné desky a dal je mně.

²³Když jste uslyšeli ten hlas z prostředku tmy, zatímco hora plála ohněm, přistoupili jste ke mně – všichni představitelé vašich kmenů a vaši stařešinové – ²⁴a řekli jste: „Hle,

Hospodin, náš Bůh, nám ukázal svou slávu a svou velikost; slyšeli jsme jeho hlas z prostředku ohně! Dnešního dne jsme viděli, že Bůh může mluvit s člověkem a ten může zůstat naživu.²⁵ Proč ale máme riskovat smrt? Vždyť nás ten ohromný oheň může pohltnout! Budeme-li nadále muset poslouchat hlas Hospodina, našeho Boha, zemřeme.²⁶ Kdy který smrtelník slyšel hlas živého Boha mluvícího z prostředku ohně a zůstal naživu?²⁷ Přístup k němu sám a vyslechni vše, co Hospodin, náš Bůh, řekne. Potom nám povíš všechno, co Hospodin, náš Bůh, poví tobě a my to poslechneme a vykonáme.“

²⁸Když jste se mnou takto mluvili, Hospodin uslyšel vaše slova a řekl mi: „Slyšel jsem slova, která ti tento lid řekl. Dobře to všechno pověděli.“²⁹ Kéž by jen měli takové srdce, aby mne po všechny dny ctili a zachovávali všechna má přikázání, aby se jim i jejich dětem navěky vedlo dobře!

³⁰Jdi a řekni jim, ať se vrátí ke svým stanům.³¹ Ty však zůstaň zde u mne. Sdělím ti všechna přikázání, pravidla a zákony, jimž je budeš učit, aby je dodržovali v zemi, kterou jim dávám za dědictví.“

³²Proto pečlivě dodržujte, co vám Hospodin, váš Bůh, přikázal. Neuchylujte se napravo ani nalevo.³³ Vždy jděte po cestě, kterou vám určil Hospodin, váš Bůh. Pak budete mít dlouhý a šťastný život v zemi, kterou se chystáte obsadit.

6

Slyš, Izraeli

¹A toto jsou ta přikázání, pravidla a zákony. Hospodin, váš Bůh, mi přikázal, ať vás jim učím, abyste je dodržovali v zemi,

kterou jdete obsadit. ²Chce, abys ty i tvůj syn a vnuk po všechny dny svého života ctili Hospodina, svého Boha, a zachovávali všechna jeho pravidla a přikázání, která ti udílím, abys byl dlouho živ. ³Slyš je, Izraeli, a pečlivě je dodržuj. Pak se ti povede dobře a v zemi oplývající mlékem a medem se mocně rozmnožíte, jak ti to řekl Hospodin, Bůh tvých otců. ⁴Slyš, Izraeli: Hospodin je náš Bůh, Hospodin je jediný! ⁵Proto miluj Hospodina, svého Boha, celým svým srdcem, celou svou duší a celou svou silou. ⁶Ať tato slova, která ti dnes svěřuji, zůstanou ve tvém srdci. ⁷Vštěpuj je svým synům a mluv o nich, ať sedíš doma nebo jdeš po cestě, ať uléháš anebo vstáváš. ⁸Přivaž si je jako znamení na ruku a jako pásek na čelo. ⁹Napiš je na veřeje svého domu a na své brány. ¹⁰Hospodin, tvůj Bůh, tě přivede do země, kterou s přísahou zaslíbil tvým otcům Abrahamovi, Izákovi a Jákobovi. Dá ti v ní veliká a krásná města, která jsi nestavěl, ¹¹domy plné všeho dobrého, které jsi neplnil, vykopané studny, které jsi nekopal, vinice a olivovníky, které jsi nesázal. Až pak budeš jíst a nasytíš se, ¹²měj se na pozoru, abys nezapomněl na Hospodina, který tě vyvedl z Egypta, z domu otroctví. ¹³Hospodina, svého Boha, budeš ctít, jemu budeš sloužit a při jeho jménu budeš přísahat. ¹⁴Nesmíš následovat cizí bohy, žádné z bohů okolních národů. ¹⁵Vždyť Hospodin, tvůj Bůh, jenž uprostřed tebe přebývá, je žárlivě milující Bůh! Jinak proti tobě vzplane hněv Hospodina, tvého Boha, a vyhladí tě z povrchu země. ¹⁶Nepokoušejte Hospodina, svého Boha, jako jste jej pokoušeli v Masse. ¹⁷Pečlivě zachovávejte přikázání Hospodina, svého Boha, i jeho svědectví a pravidla, která ti vydal. ¹⁸Čiň, co je v Hospodinových očích správné a dobré. Pak

se ti povede dobře a vejdeš do té krásné země, kterou Hospodin s přísahou zaslíbil tvým otcům, obsadíš ji ¹⁹a zaženeš všechny své nepřátele, jak ti to řekl Hospodin. ²⁰Až se tě v budoucnu tvůj syn zeptá: „Co znamenají ta svědectví, pravidla a zákony, jež vám přikázal Hospodin, váš Bůh?“ ²¹odpovíš mu: „V Egyptě jsme byli faraonovými otroky, ale Hospodin nás mocnou rukou z Egypta vyvedl. ²²Před našima očima přivedl Hospodin na Egypt, na faraona i na celý jeho dvůr veliká a hrozná znamení a divy. ²³Nás však odtud vyvedl, aby nás přivedl sem a dal nám zemi, kterou s přísahou zaslíbil našim otcům. ²⁴Tedy nám Hospodin přikázal, abychom se řídili všemi těmito pravidly a ctili Hospodina, svého Boha. Pak se nám po všechny dny našeho života povede dobře a tak je tomu dnes. ²⁵Naše spravedlnost je v tom, abychom před Hospodinem pečlivě dodržovali všechna tato přikázání, jak nám uložil.“

7

Vyvolený lid

¹Až tě Hospodin, tvůj Bůh, uvede do země, kterou přicházíš obsadit, vytlačí před tebou početné národy: Chetejce, Gargašejece, Emorejce, Kananejce, Perizejce, Hivejce a Jebusejce – sedm národů větších a mocnějších, než jsi ty. ²Hospodin, tvůj Bůh, ti je vydá, abys je pobil, a tak je vyhladíš jako proklaté. Neuzavřeš s nimi smlouvu a nesmiluješ se nad nimi. ³Nespřízníš se s nimi – nedáš svou dceru jejich synovi ani nevezmeš jejich dceru pro svého syna. ⁴To by pak tvé potomky odvrátilo ke službě cizím bohům. Hospodin by proti vám vzplanul hněvem a rychle by tě vyhladil. ⁵Proto s nimi

naložte takto: jejich oltáře zbořte, jejich posvátné sloupy roztríte, jejich posvátné kůly zporázejte a jejich tesané sochy spalte. ⁶Jsi přece svatý lid Hospodina, svého Boha! Tebe Hospodin, tvůj Bůh, vyvolil, abys byl jeho lidem, jeho zvláštním pokladem jako žádný jiný lid na zemi.

⁷Ne proto, že by vás bylo více než jiných národů, k vám Hospodin přilnul a vyvolil si vás – vždyť jste nejnepatrnější z národů! ⁸Avšak proto, že si vás Hospodin zamiloval, a proto, že chtěl splnit přísahu, kterou dal tvým otcům, vyvedl vás Hospodin mocnou rukou a vykoupil tě z domu otroctví, z ruky egyptského krále faraona.

⁹Věz tedy, že Hospodin, tvůj Bůh, je Bůh. Je to věrný Bůh, zachovávající smlouvu a milosrdenství do tisícího pokolení těch, kdo jej milují a dodržují jeho přikázání.

¹⁰Těm, kdo jej nenávidí, však odplácí osobně, aby je vyhubil.

Nebude váhat – tomu, kdo jej nenávidí, odplatí osobně.

¹¹Zachovávej tedy přikázání, pravidla a zákony, jež ti dnes udílím, a dodržuj je.

Hospodin tě bude milovat

¹²Budeš-li tato pravidla poslouchat, zachovávat a dodržovat, pak Hospodin, tvůj Bůh, vůči tobě dodrží svou smlouvu oddané lásky, jak přísahal tvým otcům. ¹³Bude tě milovat, bude ti žehnat a rozmnoží tě. Požehná plodu tvého lůna i plodům tvé půdy – tvému obilí, vínu i oleji, vrhu tvého skotu i

mláďatům tvého bravu v zemi, o níž přísahal tvým otcům, že ti ji dá. ¹⁴Budeš požehnaný nade všechny národy. Nevyskytne se u tebe neplodný ani neplodná, ani mezi tvým dobyt看kem.

¹⁵Hospodin od tebe odejme každou nemoc. Nevloží na tebe žádnou ze zlých chorob, které jsi poznal v Egyptě, ale postihne jimi všechny, kdo tě nenávidí. ¹⁶Pohltníš všechny národy, které ti Hospodin, tvůj Bůh, dává. Nebudeš na ně hledět s účastí – tak by ses octl v pasti a nakonec sloužil jejich bohům.

¹⁷Možná si v srdci řekneš: „Tyto národy jsou početnější než já – jak je budu moci vyhnat?“ ¹⁸Neboj se jich! Jen si vzpomeň, jak Hospodin, tvůj Bůh, naložil s faraonem a s celým Egyptem!

¹⁹Vzpomeň si na veliké zkoušky, které jsi viděl na vlastní oči, na znamení a divy, na mocnou ruku a vztaženou paži, jíž tě Hospodin, tvůj Bůh, vyvedl. Takto Hospodin, tvůj Bůh, naloží se všemi národy, jichž se obáváš. ²⁰Hospodin, tvůj Bůh, na ně pošle i sršně, dokud nezahyne i poslední z těch, kdo se před tebou skryli. ²¹Neměj z nich strach, vždyť uprostřed tebe je Hospodin, tvůj Bůh, veliký a hrozný Bůh! ²²Hospodin, tvůj Bůh, před tebou ty národy vytlačí postupně; nebudeš je moci zdolat rychle, aby se proti tobě nerozmnožila divoká zvěř.

²³Hospodin, tvůj Bůh, ti je vydá, a budou žít v naprosté hrůze, dokud nebudou vyhlazeni. ²⁴Vydá do tvých rukou i jejich krále, takže vymažeš jejich jméno pod nebem. Žádný před tebou neobstojí, všechny je vyhladíš.

²⁵Sochy jejich bohů spal. Nesmíš zatoužit po stříbru ani zlatu, které je na nich. Neber si je, abys neupadl do léčky. Pro Hospodina, tvého Boha, je to ohavnost! ²⁶Nesmíš si tu ohavnost přinést domů, jinak propadneš klatbě jako ona.

Budeš se jí štítit a pokládat ji za hnusnou ohavnost, neboť propadla klatbě.

8

Nezapomeň na Hospodina

¹Pečlivě dodržujte všechna přikázání, která ti dnes udílím, abyste byli živi, rozmnožili se a mohli vejít a obsadit zem, kterou Hospodin s přísahou zaslíbil tvým otcům. ²Pamatuj na celou tu cestu, kterou tě Hospodin, tvůj Bůh, vedl těchto čtyřicet let po poušti, aby tě pokořil a vyzkoušel a aby poznal, co je v tvém srdci – zda budeš zachovávat jeho přikázání, nebo ne. ³Pokořoval tě a dopouštěl na tebe hlad; krmil tě manou, kterou jsi neznal ty ani tví otcové, aby ti dal poznat, že nejen chlebem bude člověk živ, ale vším, co vychází z Hospodinových úst. ⁴Tvůj oděv za těch čtyřicet let nezcátral a tvé nohy neotekly. ⁵Věz tedy ve svém srdci, že jako člověk vychovává svého syna, tak Hospodin, tvůj Bůh, vychovává tebe.

⁶Zachovávej přikázání Hospodina, svého Boha, chod' po jeho cestách a cti jej. ⁷Hospodin, tvůj Bůh, tě totiž uvádí do krásné země, do země s potoky a vodními prameny, jež vyvěrají z hlubin v údolích i na horách; ⁸do země pšenice a ječmene, vinné révy, fíků a granátových jablek, do země olivového oleje a medu, ⁹do země, v níž nebudeš jíst chléb poskrovnu a v ničem nebudeš mít nedostatek, do země, jejíž kamení je železo a z jejíž hor budeš těžit měď.

¹⁰Tam budeš jíst do sytosti a budeš dobrořečit Hospodinu, svému Bohu, za tu krásnou zem, kterou ti dal. ¹¹Měj se však na pozoru, abys nezapomněl na Hospodina a nepřestal

zachovávat jeho přikázání, pravidla a ustanovení, která ti dnes udílím. ¹²Až se najíš do sytosti, až postavíš krásné domy a zabydlíš se v nich, ¹³až se tvůj skot a brav rozmnoží, až budeš mít hojnost stříbra a zlata, až se všechen tvůj majetek bude rozrůstat, ¹⁴pak ať se tvé srdce nepozdvihne, takže bys zapomněl na Hospodina, svého Boha.

To on tě vyvedl z Egypta, z domu otroctví! ¹⁵To on tě provedl velikou a hroznou pouští plnou jedovatých hadů a štírů, tím suchopárem bez vody. To on ti vyvedl vodu z nejtvrďší skály.

¹⁶To on tě na poušti krmil manou, kterou tví otcové neznali, aby tě pokořil a vyzkoušel, aby se ti v budoucnu vedlo šťastně.

¹⁷Neříkej si proto v srdci: „Díky svým schopnostem a své vlastní síle jsem se takto rozmohl,“ ¹⁸ale pamatuj na Hospodina, svého Boha. Je to přece on, kdo ti dává sílu, aby ses vznášel, aby tak potvrdil svou smlouvu, kterou odpřisáhl tvým otcům a která platí dodnes.

¹⁹Pokud bys však skutečně zapomněl na Hospodina, svého Boha, a následoval cizí bohy, sloužil jim a klaněl se jim, pak vás dnes varuji, že zcela vyhynete. ²⁰Jako národy, které před vámi Hospodin vyhubil, tak vyhynete, protože jste neposlouchali Hospodina, svého Boha.

9

Tvrdošíjný lid

¹Slyš, Izraeli, dnes se chystáš přejít Jordán, abys ovládl národy větší a mocnější, než jsi ty: veliká města opevněná až k nebi, ²mohutný a početný lid, Anakovce, o kterých víš a o nichž jsi slyšel: „Kdo obstojí proti synům Anakovým?“ ³Dnešního dne tedy věz, že Hospodin, tvůj Bůh, on sám jde před tebou jako

stravující oheň. On sám je vyhladí, on je před tebou pokoří, takže je vyženeš a rychle je vyhubíš, jak ti Hospodin řekl. ⁴Až je však Hospodin, tvůj Bůh, před tebou zažene, neříkej si v srdci: „To pro mou spravedlnost mě Hospodin dovedl až sem, abych tu zemi obsadil.“ Hospodin ty národy před tebou vyhání pro jejich zkaženost! ⁵Ne pro svou spravedlnost a ne pro ryzost svého srdce vstupuješ do jejich země, abys ji obsadil. Hospodin, tvůj Bůh, ty národy před tebou vyhání pro jejich zkaženost a proto, aby splnil slovo, které odpřisáhl tvým otcům, Abrahamovi, Izákovi a Jákobovi. ⁶Věz tedy, že Hospodin, tvůj Bůh, ti tu krásnou zem nedává za dědictví pro tvou spravedlnost – jste přece tvrdošíjný lid!

⁷Vzpomeň si a nezapomínej, jak jsi popouzel Hospodina, svého Boha, na poušti. Ode dne, kdy jsi vyšel z Egypta, až do svého příchodu sem jste se bouřili proti Hospodinu. ⁸Popouzeli jste Hospodina i na Orébu, až se na vás rozhněval tak, že vás chtěl vyhladit. ⁹Když jsem na tu horu vystoupil, abych přijal kamenné desky – desky smlouvy, kterou s vámi Hospodin uzavřel – zůstal jsem na hoře čtyřicet dní a čtyřicet nocí bez chleba a bez vody. ¹⁰Tehdy mi Hospodin dal dvě kamenné desky popsané Božím prstem. Na nich byla všechna slova, která k vám Hospodin promluvil z prostředku ohně na oné hoře v den shromáždění.

¹¹Když uplynulo těch čtyřicet dní a čtyřicet nocí, Hospodin mi dal dvě kamenné desky – desky smlouvy. ¹²Potom mi Hospodin řekl: „Hned sestup dolů! Tvůj lid, který jsi vyvedl z Egypta, spáchal zvrácenost. Brzy sešli z cesty, kterou jsem jim přikázal: odlili si modlu!“

¹³Hospodin mi tehdy řekl: „Pozoruji tento lid – ó, jak je tvrdošijný! ¹⁴Nech mě, ať je vyhladím a vymažu jejich jméno pod nebem, ale z tebe učiním národ mocnější a početnější, než jsou oni.“

¹⁵Otočil jsem se tedy a se dvěma deskami smlouvy v obou rukou jsem sestoupil z hory. A hora plála ohněm. ¹⁶Tenkrát jsem uviděl, jak jste zhřešili proti Hospodinu, svému Bohu: odlili jste si sochu telete! Brzy jste sešli z cesty, kterou vám přikázal Hospodin, váš Bůh! ¹⁷Vzal jsem ty dvě desky, oběma rukama je zahodil a před vašima očima je roztříštil.

¹⁸Vrhl jsem se na zem a ležel před Hospodinem tak jako předtím – čtyřicet dní a čtyřicet nocí bez chleba a bez vody. To pro všechen váš hřích, jenž jste spáchali, když jste v Hospodinových očích provedli tuto hanebnost a popudili jej.

¹⁹Děsil jsem se toho zuřivého hněvu! Hospodin se proti vám rozlítil tak, že by vás vyhladil. Ale i tenkrát mě Hospodin vyslyšel. ²⁰Hospodin se hněval na Árona tak, že jej chtěl zahubit, a proto jsem se tenkrát modlil i za Árona. ²¹To vaše hříšné dílo, to tele, jsem pak vzal, roztavil v ohni, roztloukl a rozdrtil až na jemný prášek, který jsem vysypal do potoka stékajícího z té hory.

²²Také v Tabeře, Masse a Kibrot-hataavě jste popouzeli Hospodina.

²³Když vás pak Hospodin vysílal z Kádeš-barné se slovy: „Vzhůru, obsadte zemi, kterou jsem vám dal,“ vzepřeli jste se příkazu Hospodina, svého Boha. Nevěřili jste mu a neposlechli ho. ²⁴Bouřili jste se proti Hospodinu ode dne, kdy jsem vás poznal!

²⁵Vrhal jsem se před Hospodina, ležel jsem před ním čtyřicet dní a čtyřicet nocí, když řekl, že vás vyhladí. ²⁶A takto jsem se modlil k Hospodinu: „Hospodine, Pane můj, nedopouštěj záhubu na svůj lid, na své dědictví, které jsi ve své velikosti vykoupil a mocnou rukou vyvedl z Egypta. ²⁷Vzpomeň si na své služebníky, na Abrahama, Izáka a Jákoba! Nehleď na zatvrzelost tohoto lidu, na jejich zkaženost a hřích. ²⁸Jinak v zemi, odkud jsi nás vyvedl, řeknou: ‚Hospodin je vyvedl, aby je pozabíjel na poušti, protože je nedokázal uvést do země, kterou jim slíbil, a protože je nenáviděl!‘ ²⁹Oni jsou přece tvůj lid a tvé dědictví. Vyvedl jsi je svou velikou mocí a vztaženou paží!“

10

Desky podobné těm prvním

¹Tenkrát mi Hospodin řekl: „Vytesej si dvě kamenné desky, jako byly ty první, a vystup ke mně na horu. Zhotov také dřevěnou truhlu. ²Já na ty desky napíšu slova, která byla na oněch prvních deskách, jež jsi roztříštil, a ty je uložíš do truhly.“

³Vyrobil jsem tedy truhlu z akáciového dřeva, vytesal dvě kamenné desky podobné těm prvním a s oběma deskami v rukou jsem vystoupil na horu. ⁴On pak na ty desky napsal tentýž nápis jako předtím, totiž Desatero, které vám Hospodin vyhlásil z prostředku ohně na oné hoře v den shromáždění. A když mi je Hospodin dal, ⁵otočil jsem se a sestoupil z hory. Desky jsem pak uložil do truhly, kterou jsem vyrobil, a jsou v ní, jak mi Hospodin přikázal.

⁶Synové Izraele táhli od studní Bne-jaakan do Mosery. Tam

zemřel Áron a tam byl pochován. Na jeho místě pak konal kněžskou službu jeho syn Eleazar. ⁷Odtud táhli do Gudgodu a z Gudgodu do Jotbaty, krajiny potoků plných vody. ⁸Tenkrát Hospodin oddělil kmen Levi, aby nosili Truhlu Hospodinovy smlouvy, aby stáli před Hospodinem, sloužili mu a v jeho jménu aby žehnali, jak to činí až dodnes. ⁹Proto nemá Levi žádný podíl ani dědictví mezi svými bratry – sám Hospodin je jeho dědictvím, jak mu to Hospodin, tvůj Bůh pověděl. ¹⁰Já jsem tedy na oné hoře zůstal, tak jako poprvé, čtyřicet dní a čtyřicet nocí. I tenkrát mě Hospodin vyslyšel a svolil, že tě nezhubí. ¹¹Hospodin mi řekl: „Vstaň, vydej se na cestu v čele lidu. Ať vejdou a obsadí tu zem, o níž jsem přísahal jejich otcům, že jim ji dám!“

Co od tebe Bůh žádá

¹²Nyní tedy, Izraeli – co od tebe Hospodin, tvůj Bůh, žádá? Jen to, abys ctil Hospodina, svého Boha, kráčel po všech jeho cestách a miloval jej. Chce, abys sloužil Hospodinu, svému Bohu, celým svým srdcem a celou svou duší ¹³a abys zachovával Hospodinova přikázání a ustanovení, která ti dnes udílím pro tvé dobro.

¹⁴Hle, Hospodinu, tvému Bohu, patří nebe i nebesa nebes, země i vše, co je na ní. ¹⁵Pouze ke tvým otcům však Hospodin přilnul svou láskou. Ze všech národů vyvolil jejich potomstvo, totiž vás, a tak je tomu dodnes. ¹⁶Obřežte tedy svá neobřezaná srdce a nebudte už tvrdší. ¹⁷Hospodin, váš Bůh, je Bůh bohů a Pán pánů, veliký, mocný a hrozný Bůh, nestranný a neúplatný. ¹⁸Zjednává právo sirotku a vdově, miluje přistěhovalce, a tak jej krmí a šatí. ¹⁹Proto milujte

přistěhovalce – vždyť jste sami byli přistěhovalci v Egyptě!

²⁰Hospodina, svého Boha, cti a jemu služ, k němu se přimkni a v jeho jménu přísahej. ²¹To on je tvou chloubou, to on je tvůj Bůh! Na vlastní oči jsi viděl, jak veliké a hrozné věci pro tebe vykonal. ²²Tvoji otcové sestoupili do Egypta v počtu sedmdesáti osob, ale Hospodin, tvůj Bůh, tě tak rozmnožil, že je vás teď jako hvězd na nebi.

11

Láska a poslušnost

¹Proto miluj Hospodina, svého Boha, a po všechny dny zachovávej, co ti uložil – jeho pravidla, přikázání a zákony.

²Dnešního dne tedy vězte, že to nebyli vaši synové, kdo poznal a zažil ponaučení od Hospodina, vašeho Boha. To vy znáte jeho velikost, jeho mocnou ruku a vztaženou paži, ³jeho znamení a skutky, které uprostřed Egypta vykonal na faraonovi a celé jeho zemi. ⁴Vy víte, co Hospodin udělal s egyptským vojskem, s jeho koni i vozy – jak ty pronásledovatele zaplavil vodami Rudého moře, a tak je vyhubil. Až dodnes si pamatujete, ⁵co s vámi činil na poušti, než jste dorazili sem, ⁶i to, co učinil Dátanovi a Abiramovi, synům Eliaba, syna Rubenova – země otevřela ústa a pohltila je, jejich rodiny, jejich stany i všechno živé, co šlo za nimi! ⁷Vy sami jste na vlastní oči viděli celé to veliké Hospodinovo dílo, které vykonal.

⁸Proto dodržujte všechna přikázání, která vám dnes udílím. Pak budete mít sílu vejít a obsadit zem, kterou přicházíte obsadit, ⁹a budete užívat dlouhého života v zemi, o níž Hospodin přísahal vašim otcům, že ji dá jim a jejich semení –

zem oplývající mlékem a medem. ¹⁰Země, kterou přicházíš obsadit, totiž není jako egyptská zem, z níž jste vyšli, kterou jsi osíval semenem a zavlažoval ji prací svých nohou jako zelinářskou zahradu. ¹¹Země, kterou jdete obsadit, je země hor a údolí, zavlažovaná nebeským deštěm. ¹²Je to země, o níž pečuje Hospodin, tvůj Bůh. Oči Hospodina, tvého Boha, jsou stále obráceny k ní, od počátku roku do jeho konce.

¹³Budete-li opravdu poslouchat přikázání, která vám dnes udílím, totiž abyste milovali Hospodina, svého Boha, a sloužili mu celým srdcem a celou duší, ¹⁴dám vaší zemi déšť v patřičný čas – déšť na podzim i na jaře, abys mohl sklízet své obilí, víno i olej. ¹⁵Na tvých pastvinách dám vyrůst travě pro tvůj dobytek. Budeš moci jíst do sytosti.

¹⁶Mějte se však na pozoru, abyste se v srdcích nedali svést a neodvrátili se k cizím bohům. Kdybyste jim sloužili a klaněli se jim, ¹⁷Hospodin by proti vám vzplanul hněvem, zavřel by nebe, aby nevydalo déšť, a země by nevydala svou úrodu. Tak byste v té krásné zemi, kterou vám Hospodin dává, rychle vymřeli. ¹⁸Uložte si tato má slova v srdci a v duši, přivažte si je jako znamení na ruku a jako pásek na čelo. ¹⁹Vyučujte jim své syny. Mluv o nich, ať sedíš doma nebo jdeš po cestě, ať uléháš anebo vstáváš. ²⁰Napiš je na veřejích svého domu i na svých branách. ²¹Pak budete vy i vaši synové žít dlouho v zemi, o níž Hospodin přísahal vašim otcům, že jim ji dá – tak dlouho, dokud bude nebe nad zemí.

²²Budete-li pečlivě dodržovat všechna tato přikázání, která vám udílím, budete-li milovat Hospodina, svého Boha, kráčet po všech jeho cestách a přimknete se k němu, ²³Hospodin před vámi vyžene všechny tyto národy. Budete moci vyhnat

národy větší a mocnější, než jste sami. ²⁴Každé místo, na něž stoupne vaše noha, bude vaše. Vaše území bude sahat od pouště až k Libanonu a od té veliké řeky, řeky Euprat, až ke Středozemnímu moři. ²⁵Nikdo před vámi neobstojí; Hospodin, váš Bůh, uvede strach a hrůzu z vás na celou zem, kamkoli šlápnete, jak vám pověděl.

²⁶Pohled', dnes vám předkládám požehnání i prokletí.

²⁷Požehnání – budete-li poslouchat přikázání Hospodina, svého Boha, která vám dnes udílím. ²⁸Prokletí – nebudete-li poslouchat přikázání Hospodina, svého Boha, ale sejdete z cesty, kterou vám dnes přikazuji, a vydáte se za cizími bohy, které jste nepoznali. ²⁹Až tě Hospodin, tvůj Bůh, přivede do země, kterou přicházíš obsadit, budeš pronášet požehnání na hoře Gerizim a prokletí na hoře Ebal. ³⁰(Obě jsou za Jordánem, kus cesty směrem na západ, v zemi Kananejců bydlících na pláni proti Gilgalu poblíž háje More.) ³¹Chystáte se překročit Jordán a obsadit zem, kterou vám dává Hospodin, váš Bůh. Až ji obsadíte a usadíte se v ní, ³²pečlivě dodržujte všechna ustanovení a pravidla, která vám dnes předkládám.

12

Místo, které si Bůh vyvolí

¹Toto jsou pravidla a zákony, jež budete po všechny dny svého života pečlivě dodržovat v zemi, kterou ti Hospodin, Bůh tvých otců, dal za dědictví. ²Naprosto zničte všechna místa, kde národy, které vyháníte, sloužily svým bohům – ať už na vysokých horách a návrších nebo pod kdejakým košatým stromem. ³Jeich oltáře zbořte, jeich posvátné sloupy

roztříštěte, jejich posvátné kůly spalte, sochy jejich bohů zporážete a jejich jméno odtamtud vyhladíte.

⁴Hospodinu, svému Bohu, nic takového nedělejte.

⁵Vyhledávejte místo, které si Hospodin, váš Bůh, uprostřed vašich kmenů vyvolí za příbytek a kde umístí své jméno. Tam chodte ⁶a tam přinášejte své zápalné a pokojné oběti, své desátky, obětní příspěvky z práce svých rukou, své slíbené i dobrovolné oběti a prvorozené ze svého skotu i bravu. ⁷Tam se svými rodinami jezte před Hospodinem, svým Bohem, a radujte se z veškerého díla svých rukou, v němž ti Hospodin, tvůj Bůh, požehnal.

⁸Nebudete jednat, jak tu jednáme dnes – každý tak, jak sám pokládá za správné. ⁹Až dosud jste přece nevstoupili do odpočinutí, do dědictví, které ti dává Hospodin, tvůj Bůh.

¹⁰Chystáte se však přejít Jordán a usadit se v zemi, kterou vám Hospodin, váš Bůh, dává za dědictví, kde vám dá odpočinout ode všech okolních nepřátel a kde budete přebývat v bezpečí.

¹¹Na místo, které si Hospodin, váš Bůh, vyvolí za příbytek pro své jméno, tehdy přinášejte vše, co jsem vám přikázal – své zápalné a pokojné oběti, své desátky, obětní příspěvky z práce svých rukou a všechny své nejlepší věci, které jste přislíbili Hospodinu. ¹²Tam se před Hospodinem, svým Bohem, radujte se svými syny a dcerami, se svými otroky a děvečkami a také s levitou, který je ve tvém městě, neboť mezi vámi nemá žádný podíl ani dědictví. ¹³Měj se na pozoru, abys neobětoval své zápalné oběti na kterémkoli místě, které by sis sám vyhlédl.

¹⁴Pouze na místě, které si Hospodin vyvolí v jednom z vašich kmenů, tam smíš obětovat své zápalné oběti a budeš dělat vše, co jsem ti přikázal.

¹⁵ Porážet dobytek a jíst maso můžeš s požehnáním Hospodina, svého Boha, v kterémkoli svém městě, kdykoli se ti zachce. Smí je jíst čistý i nečistý, tak jako gazelu či jelena.

¹⁶ Nesmíte však jíst krev – nech ji vytéci na zem jako vodu.

¹⁷ Nesmíš však ve svém městě jíst desátky ze svého obilí, vína a oleje ani prvorozené ze svého skotu a bravu, žádnou ze svých slíbených či dobrovolných obětí ani obětní příspěvky z práce svých rukou. ¹⁸ Smíš je jíst pouze před Hospodinem, svým Bohem, na místě, které si Hospodin, tvůj Bůh, vyvolí, a to se svým synem a dcerou, se svým otrokem a děvečkou i s levitou, který je ve tvém městě. Před Hospodinem, svým Bohem, se budeš radovat z veškerého díla svých rukou. ¹⁹ Měj se na pozoru, abys po všechny dny, kdy budeš žít ve své zemi, nezanedbával levity.

²⁰ Až Hospodin, tvůj Bůh, rozšíří tvé hranice, jak ti pověděl, a ty si řekneš: „Pojedl bych maso“, protože právě dostaneš chuť na maso, smíš je jíst podle své chuti. ²¹ I když budeš daleko od místa, které si Hospodin, tvůj Bůh, vyvolí, aby tam umístil své jméno, smíš porážet svůj skot i brav, jež ti Hospodin dal, tak, jak jsem ti přikázal. Smíš je jíst ve svém městě podle své chuti.

²² Smíš je jíst stejně, jako se jí gazela či jelen; smí je jíst nečistý stejně jako čistý. ²³ Jen se utvrď v tom, abys nejedl krev – vždyť krev, to je život! Nesmíš tedy s masem jíst jeho život. ²⁴ Nejez krev, nech ji vytéci na zem jako vodu. ²⁵ Nejez ji. Tobě i tvým dětem se povede šťastně, když budeš činit, co je v Hospodinových očích správné.

²⁶ Své svaté oběti i slíbené dary však odnášej na místo, které si vyvolí Hospodin, váš Bůh. ²⁷ Tam budeš obětovat své zápalné

oběti – maso i krev – na oltář Hospodina, svého Boha. U tvých ostatních obětí bude krev vylita na oltář Hospodina, tvého Boha, a maso sníš. ²⁸Dbej, abys poslouchal všechna tato slova, která ti udílím. Tobě i tvým dětem se povede šťastně až navěky, když budeš v očích Hospodina, svého Boha, dělat, co je dobré a správné.

²⁹Hospodin, tvůj Bůh, před tebou vykoření národy, které jdeš vyhnat. Až je vyženeš a usadíš se v jejich zemi, ³⁰měj se na pozoru i poté, co budou vyhlazeni. Nesmíš je následovat do pasti – nevyhledávej jejich bohy. Neříkej: „Jak asi ty národy sloužily svým bohům? Chtěl bych to zkusit i já.“ ³¹Nic takového Hospodinu, svému Bohu, nedělej! Vždyť pro své bohy dělají vše, co Hospodin, tvůj Bůh, považuje za ohavnost a co nenávidí. Dokonce pro své bohy pálí své syny a dcery v ohni!

13

Výstraha před svůdci

¹Pečlivě dodržujte vše, co vám přikazují – nic k tomu nepřidávejte ani z toho neubírejte.

²Ve tvém středu by se mohl objevit prorok nebo vykladač snů a nabízet ti nějaké znamení či div ³se slovy: „Pojďme následovat cizí bohy“ (které jsi nepoznal) „a sloužit jim!“

Tedy, i kdyby se stalo to znamení či div, o kterém ti říkal,

⁴neposlouchej jeho řeči. To vás Hospodin, váš Bůh, zkouší, aby se poznalo, zda milujete Hospodina, svého Boha, celým srdcem a celou duší. ⁵Hospodina, svého Boha, následujte, jeho ctěte, jeho přikázání zachovávejte, jeho poslouvejte,

jemu služte a k němu se přimkněte. ⁶Takový prorok nebo vykladač snů ať je popraven, neboť nabádal k odpadnutí od Hospodina, vašeho Boha, který vás vyvedl z Egypta a vykoupil vás z domu otroctví. Odstraň ze svého středu zlo – vždyť tě ten bludař chtěl strhnout z cesty, po níž ti přikázal jít Hospodin, tvůj Bůh!

⁷Mohl by tě tajně ponoukat tvůj vlastní bratr nebo syn, dcera, manželka ve tvém náručí nebo přítel, jehož miluješ jako sebe sama. Mohl by říkat: „Pojďme sloužit cizím bohům“ (které jsi nepoznal ty ani tví otcové, ⁸totiž některému z bohů okolních národů, blízkých či vzdálených, z jednoho konce světa či z druhého). ⁹Nesvoluj a neposlouchej ho! Nesmíš se nad ním slitovat a ušetřit jej. Nesmíš ho krýt, ¹⁰musíš ho popravit. Sám na něj vztáhneš ruku jako první, aby zemřel, a pak se připojí všechen lid. ¹¹Ukamenuj ho k smrti – vždyť tě chtěl odtrhnout od Hospodina, tvého Boha, který tě vyvedl z Egypta, z domu otroctví! ¹²Až o tom uslyší všechen Izrael, přijde na ně bázeň a už nikdy ve tvém středu podobné zlo nespáchají.

¹³Mohl by ses doslechnout o jednom ze svých měst, která ti Hospodin, tvůj Bůh, dá k bydlení, ¹⁴že z vašeho středu vyšli ničemové, aby svedli obyvatele svého města slovy: „Pojďme sloužit cizím bohům“ (které jsi nepoznal). ¹⁵Tehdy to prozkoumej a vyšetři; důkladně se na to vyptej. Pokud se najisto potvrdí, že ve tvém středu byla spáchána taková ohavnost, ¹⁶musíš obyvatele toho města pobít mečem. To město se vším, co je v něm, musíš vyhladit jako prokleté. I jeho dobytek musíš pobít mečem. ¹⁷Veškerou kořist z něj shromáždí doprostřed jeho náměstí a spal to město i s jeho kořistí jako zápalnou oběť Hospodinu, svému Bohu. Ať je z něj

navěky hromada sutin, ať už nikdy není vystavěno. ¹⁸Nic z toho, co propadlo klatbě, ti nesmí zůstat v rukou. Pak se Hospodin odvrátí od svého planoucího hněvu, prokáže ti milosrdenství a ve svém smilování tě rozmnoží, jak s přísahou zaslíbil tvým otcům. ¹⁹Proto poslouvej Hospodina, svého Boha, zachovávej všechna jeho přikázání, která ti dnes udílím, a čiň, co je v očích Hospodina, tvého Boha, správné.

14

Čisté a nečisté pokrmý

¹Jste děti Hospodina, svého Boha. Nedělejte si kvůli mrtvému jizvy ani si neholte hlavu. ²Jsi přece svatý lid Hospodina, svého Boha! Tebe Hospodin vyvolil, abys byl jeho lidem, jeho zvláštním pokladem jako žádný jiný lid na zemi.

³Nejez žádnou ohavnost. ⁴Toto jsou zvířata, která smíte jíst: hovězí dobytek, ovce, koza, ⁵jelen, gazela, daněk, kozorožec, kamzík, antilopa a muflon. ⁶Ze zvířat smíte jíst každého přežvýkavého sudokopytníka. ⁷Nesmíte však jíst ty, kteří jsou jen přežvýkavci nebo jen sudokopytníci. Velbloud, zajíc a daman sice přežvykují, ale nemají rozdělené kopyto – budou tedy pro vás nečistí. ⁸Vepř sice má rozdělené kopyto, ale nepřežvykuje – bude tedy pro vás nečistý. Jejich maso nesmíte jíst, jejich zdechliny se nedotknete.

⁹Ze všech vodních živočichů smíte jíst tyto: Smíte jíst všechno, co má ploutve a šupiny. ¹⁰Cokoli nemá ploutve a šupiny, to jíst nesmíte – bude to pro vás nečisté.

¹¹Smíte jíst všechny čisté ptáky. ¹²Tyto však jíst nesmíte: orla, orlosupa, mořského orla, ¹³luňáka, sokola, různé druhy supů, ¹⁴všechny druhy havranů, ¹⁵dále pštrosa, sovu, racka, různé

druhy jestřábů, ¹⁶sýčka, výra, ibise, ¹⁷pelikána, mrchožrouta, kormorána, ¹⁸čápa, různé druhy volavek ani dudka a netopýra.

¹⁹Také všechna okřídlená havěť pro vás bude nečistá – nesmí se jíst. ²⁰Všechno čisté ptactvo však jíst smíte.

²¹Nesmíte jíst žádnou zdechlinu. Dej ji přistěhovalci, který žije ve tvých branách, ať ji sní, nebo ji prodej cizinci. Jsi přece svatý lid Hospodina, svého Boha!
Nevař kůzle v mléce jeho matky.

Odděluj desátek

²²Věrně odděluj desátek z veškeré úrody své setby, která každoročně vyrostе na poli. ²³Desátky ze svého obilí, vína a oleje, stejně jako prvorozené ze svého skotu a bravu, budeš jíst před Hospodinem, svým Bohem, na místě, které si vyvolí za příbytek pro své jméno. Tak se budeš po všechny dny učit ctít Hospodina, svého Boha. ²⁴Bude-li však místo, které si Hospodin, tvůj Bůh, vyvolí, aby tam umístil své jméno, od tebe příliš daleko, takže tam nebudeš moci donést desátky z toho, čím ti Hospodin, tvůj Bůh, požehnal, ²⁵můžeš je zpeněžit. Peníze zavaž, vezmi s sebou a vydej se k místu, které si Hospodin, tvůj Bůh, vyvolil. ²⁶Za ty peníze tam poříd' vše, nač budeš mít chuť – hovězí, skopové, víno, pivo nebo cokoli budeš chtít. Jez to tam před Hospodinem, svým Bohem, a raduj se s celou svou rodinou. ²⁷Nezanedbávej ovšem levitu, který je ve tvém městě, neboť u tebe nemá žádný podíl ani dědictví.

²⁸Každý třetí rok vezmi všechny desátky z úrody toho roku a slož je ve svém městě. ²⁹Přijde levita (jenž u tebe nemá podíl

ani dědictví) a také přistěhovalec, sirotek a vdova, kteří jsou ve tvém městě, a budou jíst do sytosti. Hospodin, tvůj Bůh, pak požehná každou práci, k níž přiložíš ruku.

15

Rok promíjení dluhů

¹Každý sedmý rok budeš promíjet dluhy. ²Promíjení dluhů se bude dít takto: Každý věřitel promine svému bližnímu, co mu osobně půjčil. Nebude to od svého bližního, totiž od svého bratra, vymáhat, neboť je vyhlášeno Hospodinovo promíjení dluhů. ³Od cizince dluh vymáhat smíš, ale co máš u svého bratra, to mu osobně promineš. ⁴Jen ať u tebe nikdo není chudý! Hospodin, tvůj Bůh, ti bohatě požehná v zemi, kterou ti dává za dědictví, abys ji obsadil. ⁵Musíš jen bedlivě poslouchat Hospodina, svého Boha, a pečlivě dodržovat všechna tato přikázání, která ti dnes udílím. ⁶Hospodin, tvůj Bůh, ti pak požehná, jak ti slíbil: budeš moci půjčovat mnohým národům, ale sám si nevypůjčíš a budeš ovládat mnohé národy, ale tebe neovládnou.

⁷Bude-li u tebe někdo chudý (kterýkoli tvůj bratr v kterémkoli městě v zemi, již ti dává Hospodin, tvůj Bůh), pak před svým chudým bratrem nezatvrzuj srdce a neodpírej mu pomoc.

⁸Naopak, ochotně mu nabídni pomoc a půjč mu, co ve své nouzi potřebuje. ⁹Měj se na pozoru, abys v srdci nechoval ničemnou myšlenku: „Blíží se sedmý rok, rok promíjení dluhů...“ Hleděl-li bys na svého bratra lakotně a nic mu nedal, volal by kvůli tobě k Hospodinu a ty bys měl hřích. ¹⁰Dávej ochotně, nepouštěj si do srdce lakotu! Hospodin, tvůj Bůh, pak požehná veškerou tvou práci a vše, k čemu přiložíš ruku.

¹¹A protože v zemi nikdy nepřestanou být chudí, prikazuji ti: „Ochotně nabízej pomoc svému bratru – tomu, kdo je ve tvé zemi chudý a potřebný.“

¹²Když se ti tvůj bratr, ať Hebrej či Hebrejka, prodá do otroctví, odslouží u tebe šest let, ale sedmého roku jej propustíš na svobodu. ¹³Až ho budeš propouštět na svobodu, nenech jej odejít s prázdnou. ¹⁴Štědře ho obdaruj ze svého stáda, humna i lisu. Podělíš se s ním o vše, čím ti Hospodin, tvůj Bůh, požehnal. ¹⁵Pamatuj, že jsi v egyptské zemi sám byl otrokem, ale Hospodin, tvůj Bůh, tě vykoupil. Proto ti to dnes prikazuji.

¹⁶Řekne-li ti však: „Neodejdu od tebe“, protože miluje tebe i tvou rodinu a je mu u tebe dobře, ¹⁷pak vezmeš šídlo, na dveřích mu jím probodneš ucho a zůstane ve službě navždy. Totéž uděláš, půjde-li o tvou děvečku.

¹⁸Ať ti není zatěžko propustit jej na svobodu – vždyť se ti za těch šest let vyplatil dvakrát více nežli nádeník! Hospodin, tvůj Bůh, ti pak požehná ve všem, co děláš.

Zasvěcení prvorozených

¹⁹Každého prvorozeného samce ze svého skotu a bravu zasvěť Hospodinu, svému Bohu. Prvorozeného býčka nepoužívej k práci a prvorozeného beránka nestříhej. ²⁰Každý rok je se svou rodinou sněž před Hospodinem, svým Bohem, na místě, které si Hospodin vyvolí. ²¹Bude-li však na něm nějaká vada – bude-li kulhavý, slepý nebo s jinou vážnou vadou – nesmíš ho obětovat Hospodinu, svému Bohu. ²²Můžeš jej sníst ve svém

městě, tak jako gazelu či jelena, ať jsi čistý nebo nečistý. ²³Jen nejez jeho krev – nech ji vytéci na zem jako vodu.

16

Tři výroční slavnosti

¹Zachovávej měsíc aviv, kdy budeš Hospodinu, svému Bohu, slavit Pesach, Hod beránka. Oné noci v měsíci avivu vás přece Hospodin, váš Bůh, vyvedl z Egypta. ²Na místě, které Hospodin vyvolí za příbytek pro své jméno, přines pro tento hod Hospodinu, svému Bohu, oběť z bravu či skotu. ³Nesmíš k němu jíst nic kvašeného. Po sedm dní jez nekvašený chléb, chléb tísně (neboť jsi z Egypta vyšel ve chvatu). Takto si po celý život připomínej den svého odchodu z Egypta. ⁴Po sedm dní ať se u tebe nevyskytne nic kvašeného. Z masa, které jsi obětoval večer prvního dne, ať nezůstane nic až do rána.

⁵Nesmíš pořádat Hod beránka v kterémkoli z měst, která ti Hospodin, tvůj Bůh, dává. ⁶Hod beránka pořádej pouze na místě, které Hospodin, tvůj Bůh, vyvolí za příbytek pro své jméno, a to večer při západu slunce, v dobu, kdy jsi odcházel z Egypta. ⁷Připrav a sněz jej na místě, které si Hospodin, tvůj Bůh, vyvolí, a ráno se vydej zpátky domů. ⁸Po šest dní budeš jíst nekvašené chleby. Sedmého dne pak bude svátek Hospodina, tvého Boha: nebudeš dělat žádnou práci.

⁹Odpočítej si sedm týdnů. Až napočítáš sedm týdnů od začátku obilné žně, ¹⁰uspořádej Hospodinu, svému Bohu, Slavnost týdnů. Přines dobrovolnou oběť podle své možnosti, podle toho, jak ti Hospodin, tvůj Bůh, požehnal. ¹¹Na místě, které Hospodin, tvůj Bůh, vyvolí za příbytek pro své jméno, se

pak před Hospodinem, svým Bohem, raduj se svým synem a dcerou, se svým otrokem a děvečkou, s levitou, který je ve tvém městě, a s přistěhovalcem, sirotkem a vdovou ve tvém středu. ¹²Pamatuj, že jsi sám byl v Egyptě otrokem. Proto pečlivě dodržuj tato ustanovení.

¹³Až shromáždíš úrodu ze svého humna i lisu, uspořádej sedmidenní Slavnost stánků. ¹⁴Při této slavnosti se raduj se svým synem a dcerou, se svým otrokem a děvečkou, s levitou i s přistěhovalcem, sirotkem a vdovou, kteří jsou ve tvém městě. ¹⁵Po sedm dní pořádej pro Hospodina, svého Boha, slavnost na místě, které si Hospodin vyvolí. Hospodin, tvůj Bůh, ti přece požehnal ve vsí tvé úrodě a ve vsí tvé práci, a tak to náležitě oslav!

¹⁶Třikrát za rok ať se každý, kdo je u tebe mužského pohlaví, ukáže před Hospodinem, tvým Bohem, na místě, které si on vyvolil: při Slavnosti nekvašených chlebů, při Slavnosti týdnů a při Slavnosti stánků. Nikdo ať se před Hospodinem neukáže s prázdnou. ¹⁷Každý ať přinese, co si může dovolit, podle toho, jak mu požehnal Hospodin, tvůj Bůh.

Zákon o soudcích

¹⁸Ve městech, která ti Hospodin, tvůj Bůh, dá, si pro každý svůj kmen ustanovte soudce a správce. Ti ať soudí lid spravedlivým soudem. ¹⁹Nepřekrucuj právo. Buď nestranný a neúplatný, neboť úplatek zaslepuje i oči moudrých a podvrací i rozhodnutí spravedlivých. ²⁰Usiluj o spravedlnost, o skutečnou spravedlnost! Pak teprve budeš žít a ovládneš zem,

kterou ti Hospodin, tvůj Bůh, dává.

²¹U oltáře, který postavíš Hospodinu, svému Bohu, si nezasadíš žádný strom ani posvátný kůl. ²²Také si nevztýčíš posvátný sloup – to Hospodin, tvůj Bůh, nenávidí!

17

¹Neobětuj Hospodinu, svému Bohu, býka ani berana, na němž by byla vada nebo cokoli špatného – pro Hospodina, tvého Boha, je to ohavnost!

²Ve tvém středu, v kterémkoli městě, které ti Hospodin, tvůj Bůh, dá, by se mohl objevit muž nebo žena, kteří by v očích Hospodina, tvého Boha, spáchali tu špatnost, že by přestoupili jeho smlouvu ³a odešli sloužit a klanět se cizím bohům – slunci, měsíci či celému nebeskému zástupu (což jsem nikdy nepřikázal). ⁴Bude-li ti to oznámeno nebo se o tom doslechneš, důkladně to prošetři. Pokud se najisto potvrdí, že v Izraeli byla spáchána taková ohavnost, ⁵vyvedeš muže nebo ženu, kteří tu špatnost spáchali, ke svým branám a ukamenuješ je k smrti. ⁶Ten, kdo má zemřít, ať je popraven na základě výpovědi dvou nebo tří svědků. Nesmí být popraven na základě jediného svědectví. ⁷Svědkové ať na něj vztáhnou ruku jako první, aby zemřel, a potom se přidá všechen lid. Odstraň ze svého středu zlo!

⁸Ve tvém městě by se mohlo stát něco mimořádného, co bys nedovedl rozsoudit. Ať už půjde o vraždu, spor či napadení, v těchto sporných případech vstaň a vydej se na místo, které si

Hospodin, tvůj Bůh, vyvolí. ⁹Přijď se dotázat levitských kněží nebo soudce, který tam v oněch dnech bude, a oni ti oznámí soudní výrok. ¹⁰Zachovej se pak podle výroku, který ti oznámí z místa, které si Hospodin vyvolil. Pečlivě dodrž všechny jejich pokyny. ¹¹Zachovej se podle pravidla, o němž tě poučí, a podle rozsudku, který ti řeknou. Od výroku, který ti oznámí, se neuchyluj napravo ani nalevo. ¹²Kdyby se někdo odvážil neuposlechnout kněze, stojícího tam ve službě Hospodinu, tvému Bohu, anebo soudce, pak ať ten člověk zemře. Odstraň z Izraele zlo! ¹³Až o tom všechen lid uslyší, přijde na ně bázeň a nebudou už jednat opovážlivě.

Zákon o králi

¹⁴Až přijdeš do země, kterou ti Hospodin, tvůj Bůh, dává, ovládneš ji a usadíš se v ní. Řekneš-li si: „Ustanovím nad sebou krále, tak jako všechny národy kolem mne“, ¹⁵pak nad sebou ustanov jen takového krále, jehož si vyvolí Hospodin, tvůj Bůh. Ustanovíš nad sebou krále ze svých bratrů; cizince, jenž by nebyl tvým bratrem, si dosadit nesmíš. ¹⁶Ať ale nemá mnoho koní, aby neposílal lid zpátky do Egypta pro další koně. Hospodin vám přece řekl: „Touto cestou se už nikdy nevrátíte.“ ¹⁷Ať nemá mnoho žen, aby snad jeho srdce nezabloudilo. Také ať nemá příliš mnoho zlata a stříbra. ¹⁸Až dosedne na svůj královský trůn, ať si nechá od levitských kněží pořídit opis tohoto Zákona. ¹⁹Tu knihu ať má stále u sebe a čte ji po všechny dny svého života. Tak se bude učit ctít Hospodina, svého Boha, a pečlivě dodržovat všechna slova tohoto Zákona a tato pravidla, ²⁰aby se jeho srdce nepozdvihlo nad jeho bratry a aby se neuchýlil od tohoto

přikázání napravo ani nalevo. Pak bude moci dlouho kralovat on i jeho synové uprostřed Izraele.

18

Zákon o kněžích

¹Levitští kněží, totiž celý kmen Levi, nebudou mít podíl ani dědictví v Izraeli. Budou žít z ohnivých obětí Hospodinu, z jeho dědictví. ²Nebudou mít dědictví mezi svými bratry – sám Hospodin je jejich dědictvím, jak jim pověděl.

³Toto budou kněží právoplatně dostávat od lidu: Ti, kdo budou přinášet oběť – ať už ze skotu nebo z bravu – dají knězi plece, obě čelisti a žaludek. ⁴Budeš mu také dávat prvotiny ze svého obilí, vína a oleje a prvotiny z vlny svých ovcí. ⁵Jeho si totiž Hospodin, tvůj Bůh, vyvolil ze všech tvých kmenů, aby po všechny dny stál se svými syny ve službě v Hospodinově jménu.

⁶Kterýkoli levita smí odejít z tvého města (ať už bydlel v Izraeli kdekoli) na místo, které vyvolil Hospodin. Smí odejít, kdykoli se mu zachce. ⁷Bude sloužit ve jménu Hospodina, svého Boha, tak jako jeho ostatní bratři levité, kteří tam stojí před Hospodinem. ⁸Budou jíst stejný podíl bez ohledu na to, co kdo prodal po otcích.

Zákon o prorocích

⁹Až vejdeš do země, kterou ti Hospodin, tvůj Bůh, dává, neuč se jednat podle ohavných způsobů oněch národů. ¹⁰Ať se u tebe nenajde, kdo by svého syna či dceru provedl ohněm! Stejně tak žádný věstec, jasnovidce, hadač, čaroděj,

¹¹zaříkávač, vyvolávač duchů, věštyně ani ten, kdo se radí s

mrtvými. ¹²Každý, kdo páchá něco takového, je pro Hospodina ohavný! Právě kvůli takovému ohavnostem je Hospodin, tvůj Bůh, před tebou vyhání. ¹³Buď cele oddán Hospodinu, svému Bohu.

¹⁴Národy, které ovládneš, totiž poslouchají jasnovidce a věštce, ale tobě to Hospodin, tvůj Bůh, nedopouští.

¹⁵Hospodin, tvůj Bůh, ti zprostřed tvých bratrů vzbudí proroka, jako jsem já – toho poslouvejte. ¹⁶Přesně to jsi žádal od Hospodina, svého Boha, na Orébu v den shromáždění, když jsi říkal: „Ať už neslyším hlas Hospodina, svého Boha, a nevidím ten veliký oheň – jinak zemřu!“

¹⁷Tehdy mi Hospodin řekl: „Dobře to pověděli. ¹⁸Zprostřed jejich bratrů jim vzbudím proroka, jako jsi ty. Vložím svá slova do jeho úst a on jim poví vše, co mu přikáže. ¹⁹Kdokoli neposlechne má slova, která promluví mým jménem, s takovým zúčtuji já sám. ²⁰Kdyby se však nějaký prorok opovážil promluvit mým jménem slovo, které jsem mu nesvěřil, takový prorok ať zemře stejně, jako kdyby mluvil jménem cizích bohů.“

²¹Můžeš si říci: „Jak poznáme, že to slovo nemluví Hospodin?“

²²Nuže, jestliže prorok řekne Hospodinovým jménem něco, co se nestane, pak to slovo nemluvil Hospodin. Onen prorok mluvil opovážlivě. Neboj se ho.

19

Zákon o útočištných městech

¹Hospodin, tvůj Bůh, před tebou vykoření národy; Hospodin, tvůj Bůh, ti dá jejich zem. Až je vyženeš a usadíš se v jejich městech a v jejich domech, ²odděl si uprostřed země, kterou

ti Hospodin, tvůj Bůh, dá za dědictví, tři města. ³V zemi, kterou ti Hospodin, tvůj Bůh, dá za dědictví, rozměř vzdálenosti a rozděl její území na tři díly, aby se každý, kdo někoho zabil, měl kam uchýlit.

⁴Když někdo někoho zabije a uteče, aby si zachránil život (v případě, že svého bližního zabil neúmyslně, aniž ho kdy předtím měl v nenávisti), se to bude mít takto: ⁵Když například někdo půjde se svým druhem do lesa na dříví, při kácení stromu se rozmáchne sekerou, železo sklouzne z topůrka a smrtelně zraní jeho druha, bude se dotýčný moci uchýlit do jednoho z těchto měst a zachránit si život. ⁶Kdyby to bylo příliš daleko, mohl by vraha dostihnout krevní mstitel, jenž by jej pronásledoval, a ve své zuřivosti by jej mohl zabít. On však nebyl hoden smrti, neboť zabitého nikdy předtím neměl v nenávisti. ⁷A proto ti přikazuji: Odděl si tři města.

⁸Až Hospodin, tvůj Bůh, podle přísahy dané tvým otcům rozšíří tvé území a dá ti celou zem, kterou zaslíbil tvým otcům

⁹(budeš-li ovšem pečlivě dodržovat všechna přikázání, která vám dnes udílím, totiž abys miloval Hospodina, svého Boha, a kráčel po jeho cestách po všechny dny), potom k těmto třem městům přidáš ještě další tři. ¹⁰To proto, aby se v zemi, kterou ti Hospodin, tvůj Bůh, dává za dědictví, neprolévala nevinná krev. Ta krev by padla na tebe!

¹¹Pokud by však někdo úkladně napadl svého bližního z nenávisti a poté, co jej smrtelně zranil, by utekl do jednoho z těchto měst, ¹²v takovém případě pro něj stařešinové jeho města pošlou, vezmou ho odtud a vydají jej do rukou krevního mstitele, aby zemřel. ¹³Neslituješ se nad ním. Odstraň z Izraele nevinně prolitou krev, a povede se ti dobře.

¹⁴Neposunuj mezník svého bližního, kterým tví předkové vymezili tvé dědictví v zemi, kterou ti Hospodin, tvůj Bůh, dává do vlastnictví.

Zákon o svědcích

¹⁵Proti nikomu nepostačí jediný svědek, ať už se dotýčný jakkoli provinil či spáchal jakýkoli hřích, jenž se dá spáchat. Výrok musí být potvrzen výpovědí dvou nebo tří svědků.

¹⁶Povstane-li proti někomu zlomyslný svědek, aby jej nařkl z odpadlictví, ¹⁷obě strany sporu se musí postavit před Hospodina – před kněze a soudce, kteří tam v těch dnech budou. ¹⁸Soudci ať věc důkladně prošetří. Ukáže-li se, že to byl křivý svědek, křivě svědčící proti svému bratru, ¹⁹uděláte mu totéž, co chtěl, aby se stalo jeho bratru. Odstraň ze svého středu zlo! ²⁰Až o tom uslyší ostatní, přijde na ně bázeň a tato špatnost se ve tvém středu už nikdy nestane. ²¹Neslituješ se nad ním – život za život, oko za oko, zub za zub, ruka za ruku, noha za nohu.

20

Zákon o válce

¹Když vytáhneš do boje proti svým nepřátelům a uvidíš koně, vozy a více lidu, než máš sám, neboj se jich, neboť s tebou je Hospodin, tvůj Bůh, který tě vyvedl z Egypta. ²Než půjdete do bitvy, přistoupí kněz a promluví k lidu: ³„Slyš, Izraeli! Dnes jdete do boje proti svým nepřátelům. Nebudte malomyslní, nebojte se ani neděste – nemějte z nich strach. ⁴Hospodin, váš Bůh, který vás předchází, bude proti vašim nepřátelům

bojovat za vás a dá vám vítězství.“

⁵Potom k lidu promluví správcové: „Kdo postavil nový dům a ještě se tam nenastěhoval? Ať se vrátí domů, aby snad nepadl v boji a nenastěhoval se tam někdo jiný. ⁶Kdo vysázal vinici a ještě neokusil její ovoce? Ať se vrátí domů, aby snad nepadl v boji a její ovoce neokusil někdo jiný. ⁷Kdo se zasnoubil se ženou, ale ještě si ji nevzal? Ať se vrátí domů, aby snad nepadl v boji a nevzal si ji někdo jiný.“ ⁸Správcové pak k lidu promluví ještě takto: „Kdo se bojí? Kdo je malomyslný? Ať se vrátí domů, aby jeho bratři neztratili odvahu jako on.“ ⁹Teprve když správcové dokončí svou řeč k lidu, postaví do jeho čela velitele oddílů.

¹⁰Když přitáhneš k městu, abys je dobýval, nejprve mu nabídni mír. ¹¹Pokud nabídnutý mír přijmou a otevrou ti, pak všecken lid, který tam bude, podrob nuceným pracím a budou ti sloužit. ¹²Pokud však tvou nabídku nepřijmou a začnou s tebou bojovat, oblehni je, ¹³a až je Hospodin, tvůj Bůh, vydá do tvých rukou, pobij ostrým mečem všechny, kdo tam budou mužského pohlaví. ¹⁴Avšak ženy, děti, dobytek a všechnu kořist z toho města si rozeber a užívej kořist svých nepřátel, které ti Hospodin, tvůj Bůh, vydal. ¹⁵Takto nalož se všemi městy, která jsou od tebe velmi vzdálená – s těmi, která nepatří k městům zdejších národů.

¹⁶Z měst patřících národům, které ti Hospodin, tvůj Bůh, dává za dědictví, však nenech nikoho naživu. ¹⁷Chetejce, Emorejce, Kananejce, Perizejce, Hivejce a Jebusejce totiž musíš vyhladit jako proklaté, jak ti přikázal Hospodin, tvůj Bůh. ¹⁸Jinak by vás učili jednat podle svých ohavných způsobů, jimž se oddávají kvůli svým bohům, a vy byste hřešili proti Hospodinu, svému

Bohu.

¹⁹Budeš-li ve válce některé město dlouho obléhat, aby ses jej zmocnil, nenič jeho stromy; nedotkni se jich sekerou. Jistě, můžeš z nich jíst, ale nesmíš je vykácet. Copak je ten polní strom člověk, aby před tebou utekl za hradbu? ²⁰Smíš zničit jen ty stromy, o kterých víš, že nenesou ovoce. Takové smíš kácet a stavět z nich obléhací zařízení, dokud město, které s tebou bojuje, nepadne.

21

Zákon o neobjasněné vraždě

¹Když se v zemi, kterou ti Hospodin, tvůj Bůh, dává za dědictví, najde někde venku ležet zabitý člověk a nezjistí se, kdo ho zabil, ²vyjdou tvoji stařešinové a soudci, aby změřili vzdálenost od toho zabitého k okolním městům ³a zjistili, které město je k mrtvému nejbližší. Stařešinové toho města ať vezmou jalovici, která ještě nebyla použita k práci a ještě netahala jho. ⁴Tu jalovici ať stařešinové města odvedou do říčního údolí, na místo, kde se neoralo ani neselo, a tam jí zlomí vaz. ⁵Potom ať přistoupí kněží, Leviho synové (neboť je Hospodin, tvůj Bůh, vyvolil, aby mu sloužili a aby v Hospodinově jménu žehnali. Podle nich se rozhodne každá pře a každé napadení.)

⁶Všichni stařešinové města, které bude k zabitému nejbližší, si pak umyjí ruce nad jalovicí, jíž byl v údolí zlomen vaz, ⁷a prohlásí: „Naše ruce tu krev neprolily, naše oči nic neviděly.

⁸Hospodine, zprošť viny svůj lid Izrael, který jsi vykoupil! Nenech nevinně prolitou krev uprostřed svého lidu Izraele!“ Tehdy budou zproštěni viny za tu krev. ⁹Takto odstraníš

nevinně prolitou krev ze svého středu, neboť uděláš, co je v Hospodinových očích správné.

Zákony o rodinném životě

¹⁰Když vytáhneš do boje proti svým nepřátelům a Hospodin ti je vydá do rukou, budeš je moci brát do zajetí. ¹¹Spatříš-li mezi zajatými krásnou ženu a zatoužíš po ní, smíš si ji vzít za ženu. ¹²Až si ji odvedeš domů, oholí si hlavu, ostříhá nehty ¹³a svlékne šaty, v nichž byla zajata. Zůstane ve tvém domě celý měsíc a bude oplakávat svého otce a matku. Teprve poté se s ní spojíš a staneš se jejím mužem a ona tvou ženou. ¹⁴Pokud se ti však znelíbí, propustíš ji na svobodu. Nesmíš ji prodat za peníze ani s ní zacházet jako s otrokyní, neboť jsi ji zneuctil.

¹⁵Když někdo bude mít dvě ženy, z nichž jednu bude milovat a druhou ne, a obě mu porodí syny, přičemž prvorozený bude synem té nemilované, ¹⁶otec pak nesmí ve své závěti majetkově upřednostnit syna milované namísto syna nemilované. ¹⁷Ať přízná prvorozenství synu té nemilované a dá mu dvojnásobný díl z celého dědictví. Protože je prvotinou jeho mužství, náleží právo prvorozenství jemu.

¹⁸Když někdo bude mít svéhlavého a vzpurného syna, který neposlouchá otce ani matku a neposlechne je, ani když ho trestají, ¹⁹pak ho otec s matkou vezmou a odvedou k bráně jeho města za městskými stařešiny. ²⁰Těm řeknou: „Tento náš syn je svéhlavý a vzpurný. Neposlouchá nás, jen hoduje a pije.“ ²¹Všichni muži toho města ať jej ukamenují k smrti. Odstraň ze svého středu zlo! Uslyší o tom všechen Izrael a přijde na něj bázeň.

Další zákony

²²Když někdo spáchá smrtelný zločin a bude popraven pověšením na kůl, ²³ať jeho tělo nezůstane na kůlu. Musíš je pochovat ještě téhož dne, neboť ten pověšený je před Bohem prokletý. Neposkvřňuj zemi, kterou ti Hospodin, tvůj Bůh, dává za dědictví!

22

¹Když uvidíš bloudícího býka či ovci svého bratra, nebuď lhostejný, ale poctivě je přiveď svému bratru zpět. ²Pokud tvůj bratr nebydlí poblíž anebo ho neznáš, přiveď to zvíře k sobě domů, ať u tebe zůstane, dokud se po něm tvůj bratr nebude ptát. Tehdy mu je vrátíš. ³Totéž uděláš s jeho oslem, s jeho pláštěm a s čímkoli, co se tvému bratru ztratilo. Když to najdeš, nesmíš být lhostejný.

⁴Když uvidíš osla nebo býka svého bratra, jak leží na cestě, nebuď lhostejný. Ochotně mu jej pomoz zvednout.

⁵Žena se nesmí oblékat jako muž ani muž jako žena. Kdokoli to dělá, je Hospodinu, tvému Bohu, ohavný!

⁶Když cestou narazíš na ptačí hnízdo (ať už na stromě nebo na zemi) s matkou sedící na ptáčatech či vejcích, neber matku i s mladými. ⁷Mladé si smíš vzít, ale matku musíš pustit, aby se ti vedlo šťastně a byl jsi dlouho živ.

⁸Když budeš stavět nový dům, udělej na střeše zábradlí. Kdyby z ní totiž někdo spadl, uvedl bys na svůj dům krev.

⁹Neosívej svou vinici dalším druhem semene. Jinak to vše propadne svatyni – jak úroda toho semene, tak plody vinice.

¹⁰Neorej volem a oslem zapřaženými spolu.

¹¹Neoblékej si látku z dvojího vlákna, ze směsi vlny a lnu.

¹²Na čtyřech cípech pláště, který nosíš, si udělej trásně.

Ochrana panenství

¹³Když si někdo vezme manželku, ale poté, co s ní bude spát, se mu znelíbí, ¹⁴a tak ji začne očerňovat a pomlouvat: „Vzal jsem si tuto ženu, ale když jsem se s ní spojil, zjistil jsem, že není panna“, ¹⁵pak ať otec s matkou té dívky přinesou důkaz jejího panenství ke stařešinům do městské brány.

¹⁶Otec dívky ať stařešinům řekne: „Dal jsem svou dceru za ženu tomuto muži. On si ji ale zprotivil ¹⁷a teď ji očerňuje. Prý: ‚Zjistil jsem, že tvá dcera není panna.‘ Zde je ale důkaz panenství mé dcery!“ A rozestřou její roucho před stařešiny města. ¹⁸Stařešinové města pak onoho muže vezmou a potrestají ho. ¹⁹Za to, že pomlouval izraelskou pannu, mu uloží pokutu sto šekelů stříbra a dají je otci té dívky. Ta zůstane jeho manželkou a on ji po celý svůj život nesmí propustit.

²⁰Kdyby však to obvinění bylo pravdivé, kdyby se u té dívky nenašel důkaz panenství, ²¹ať ji vyvedou ke vchodu do domu jejího otce a muži toho města ať ji ukamenují k smrti za to, že spáchala v Izraeli hanebnost, když smilnila v domě svého otce. Odstraň ze svého středu zlo!

²²Když někdo bude přistižen, jak spí s vdanou ženou, ať oba zemřou – muž, který s tou ženou spal, i ta žena. Odstraň z Izraele zlo!

²³Když někdo ve městě potká dívku, pannu zasnoubenou jinému muži, a vyspí se s ní, ²⁴vyvedte oba k městské bráně a

ukamenujte je k smrti – dívku proto, že ve městě nekřičela, a muže proto, že zneuctil snoubenku svého bližního. Odstraň ze svého středu zlo!

²⁵Když někdo potká zasnoubenou dívku venku na poli, znásilní ji a vyspí se s ní, pak ať zemře jen ten muž. ²⁶Dívku netrestej, nezaslouží si smrt. Je to, jako když někdo napadne a zavraždí svého bližního. ²⁷Byla přece na poli – zasnoubená dívka křičela, ale nebyl tam nikdo, kdo by ji zachránil.

²⁸Když někdo potká dívku, pannu, která není zasnoubená, znásilní ji a vyspí se s ní, pak, budou-li přistiženi, ²⁹dá ten muž jejímu otci padesát šekelů stříbra a ta dívka se stane jeho manželkou. Zneuctil ji, a tak ji po celý svůj život nesmí propustit.

23

¹Nikdo si nesmí vzít manželku svého otce – tím by zneuctil svého otce.

Ochrana čistoty shromáždění

²Do Hospodinova shromáždění nesmí vejít muž s rozdrčeným nebo uříznutým přirozením.

³Do Hospodinova shromáždění nesmí vejít bastard. Ani jeho desáté pokolení nevejde do Hospodinova shromáždění.

⁴Do Hospodinova shromáždění nesmí vejít nikdo z Amonců ani z Moábců. Ani jejich desáté pokolení nikdy nevejde do Hospodinova shromáždění, ⁵protože vám nevyšli naproti s chlebem a vodou, když jste táhli z Egypta. Namísto toho si na tebe najali Beorova syna Balaáma z Petoru v mezopotamském Aramu, aby tě proklel. ⁶(Hospodin, tvůj Bůh, ovšem odmítl Balaáma vyslyšet. Z lásky k tobě obrátil Hospodin, tvůj Bůh,

kletbu v požehnání.) ⁷Po všechny své dny nikdy nebudeš usilovat o mír s nimi ani o jejich prospěch.

⁸Edomských se však nestraň – vždyť jsou to tvoji příbuzní. Nestraň se ani Egyptanů – vždyť jsi v jejich zemi žil jako přistěhovalec. ⁹Potomci, kteří se jim narodí ve třetím pokolení, smí vejít do Hospodinova shromáždění.

¹⁰Když vojensky vytáhneš proti svým nepřítelům, vyvaruj se každé nepřístojnosti. ¹¹Jestliže se mezi vámi někdo znečistí noční příhodou, ať vyjde ven za tábor. Nesmí vkročit do tábora. ¹²Kvečeru se pak omyje vodou a po západu slunce se vrátí do tábora.

¹³Venku za táborem měj vyhrazené místo, kam budeš chodit na stranu. ¹⁴Ve své výstroji budeš mít kolík. Když si půjdeš ven ulevit, vyhrabeš jím důlek a potom své výkaly přikryješ.

¹⁵Hospodin, tvůj Bůh, totiž kráčí uprostřed tvého tábora, aby tě vysvobodil a vydal ti tvé nepřátele. Ať je tedy tvůj tábor svatý! Ať u tebe nevidí žádnou nepatřičnost!

Další zákony

¹⁶Otroka, jenž k tobě utekl, nevydávej jeho pánu. ¹⁷Ať bydlí u tebe, kdekoli se mu zalíbí, v kterémkoli městě, které si u vás vybere. Nesmíš jej utiskovat.

¹⁸Mezi dcerami Izraele ať není žádná prostitutka a mezi syny Izraele žádný prostitut. ¹⁹Odměnu té coury ani mzdu toho psa nesmíš přinést do domu Hospodina, svého Boha, k naplnění jakéhokoli slibu. Oba dva jsou před Hospodinem, tvým Bohem, ohavní!

²⁰Svému bratru nepůjčuj na úrok, ať půjde o peníze, potraviny

nebo o cokoli, nač se dává úrok. ²¹Cizinci smíš půjčit na úrok, ale svému bratru půjč bez úroku. Hospodin, tvůj Bůh, ti pak požehná ve všem, k čemu přiložíš ruku v zemi, kterou jdeš obsadit.

²²Pokud Hospodinu, svému Bohu, něco slíbíš, neotálej to splnit. Hospodin, tvůj Bůh, to od tebe rozhodně očekává, a tak bys měl hřích. ²³Zdržet se slibu však není žádný hřích. ²⁴Co vyšlo z tvých úst, to splň. Co jsi vlastními ústy dobrovolně slíbil Hospodinu, svému Bohu, to vykonej.

²⁵Půjdeš-li vinicí svého bližního, můžeš jíst hrozny podle chuti až do sytosti, ale nesmíš je sbírat do nádoby. ²⁶Půjdeš-li obilím svého bližního, můžeš trhat klasy, ale nesmíš na obilí svého bližního vztáhnout srp.

24

Zákon o rozluce

¹Může se stát, že se někdo ožení s manželkou, ale ta se mu znelíbí, neboť na ní najde nějakou nepatřičnost. Napíše jí tedy rozlukový list, dá jí ho do ruky a pošle ji pryč z domu. ²Ona se po odchodu z jeho domu vdá za jiného muže, ³ale ten si ji také zprotiví, napíše jí rozlukový list, dá jí ho do ruky a pošle ji z domu. Anebo tento její druhý manžel zemře.

⁴Její původní manžel, který ji poslal pryč, si ji pak už nebude moci vzít zpět za manželku, neboť už byla poskvrněna. Nesváděj k hříchu lid země, kterou ti Hospodin, tvůj Bůh, dává za dědictví!

Další zákony

⁵Kdo se nedávno oženil, ať nechodí do boje a není povolován k žádné službě. Na jeden rok ať je uvolněn domů pro potěšení ženy, kterou si vzal.

⁶Nikdo nesmí vzít do zástavy domácí mlýnek, ba ani jeho horní kámen – vždyť by vzal do zástavy sám život!

⁷Bude-li někdo přistižen, že unesl jednoho ze svých bratrů, synů Izraele, aby jej zotročil či prodal, pak ať ten únosce zemře. Odstraň ze svého středu zlo!

⁸Pozor! Při ráně malomocenství pečlivě dodržuj všechny pokyny levitských kněží. Pečlivě dodržujte, co jsem jim přikázal. ⁹Pamatuj, co Hospodin, tvůj Bůh, udělal Miriam na vaší cestě z Egypta.

¹⁰Když budeš svému bližnímu poskytovat půjčku, nevstupuj do jeho domu, aby sis vybral zástavu. ¹¹Zůstaň venku, než ti věřitel přinese zástavu ven. ¹²Bude-li chudý, nechod' spát s pláštěm, který ti dal do zástavy. ¹³Při západu slunce mu zástavu vrať. Když půjde spát ve svém plášti, bude ti žehnat. V tom bude spočívat tvá spravedlnost před Hospodinem, tvým Bohem.

¹⁴Nevykořisťuj nádeníka, chudého a potřebného, ať už je to tvůj bratr anebo se do některého města ve tvé zemi přistěhoval. ¹⁵Každý den ještě před západem slunce mu vyplat' mzdu. Vždyť je chudý, závisí na tom jeho život! Inak bude kvůli tobě volat k Hospodinu, a budeš mít hřích.

¹⁶Rodiče nemohou platit životem za své děti ani děti za své rodiče. Každý zaplatí životem za svůj vlastní hřích.

¹⁷Nepřekrucuj právo přistěhovalce ani sirotka a nezapavuj roucho vdově. ¹⁸Pamatuj, že jsi byl v Egyptě otrokem a že tě

odtud Hospodin, tvůj Bůh, vykoupil. To proto ti přikazuji, abys činil tyto věci.

¹⁹Když budeš na svém poli sklízet obilí a zapomeneš na poli snop, nevracej se pro něj. Případně přistěhovalci, sirotku a vdově, aby ti Hospodin, tvůj Bůh, požehnal ve všem, k čemu přiložíš ruku. ²⁰Když budeš střísat své olivy, znovu je po sobě nečeš. Případnou přistěhovalci, sirotku a vdově. ²¹Když budeš sbírat hrozny na své vinici, znovu je po sobě nečeš. Případnou přistěhovalci, sirotku a vdově. ²²Pamatuj, že jsi byl v Egyptě otrokem. To proto ti přikazuji, abys činil tyto věci.

25

¹Když mezi lidmi vznikne spor, ať se jdou nechat rozsoudit k soudu. Soudci ať zjednájí právo tomu, kdo je v právu, a viníka ať odsoudí. ²Zaslouží-li si viník bičování, soudce jej dá položit a zbičovat pod svým dohledem tolika ranami, kolik si zaslouží.

³Nechá mu dát čtyřicet ran, ne víc. Kdyby totiž tvůj bratr dostal při bičování více ran, byl by před tebou znevážen.

⁴Mlátícímu dobytčeti nedáš náhubek.

Ochrana vdovy

⁵Když budou bratři bydlet pospolu a jeden z nich zemře, aniž by měl syna, neprovdá se žena zesnulého ven z rodiny, za cizího muže. Ať se s ní spojí její švagr; ten ať si ji vezme za ženu, aby splnil švagrovskou povinnost. ⁶Prvorozený, jehož mu porodí, pak ponese jméno onoho zesnulého bratra, aby jeho jméno nevymizelo z Izraele.

⁷Když si ten muž nebude chtít svou švagrovou vzít, půjde švagrová ke stařešinům do městské brány a řekne: „Můj švagr odmítá svému bratru vzbudit potomstvo v Izraeli. Nechce vůči

mně splnit svou švagrovskou povinnost!“⁸ Stařešinové města jej tedy předvolají a promluví s ním. Bude-li stát na svém a řekne: „Nechci si ji vzít“, ⁹ přistoupí k němu jeho švagrová a před zraky stařešinů mu zuje z nohy sandál, plivne mu do tváře a prohlásí: „To si zaslouží muž, který nechce zbudovat rodinu svého bratra!“¹⁰ Jeho rodina pak bude v Izraeli známá pod jménem „Rodina vyzutého“.

Další zákony

¹¹Když se budou muži prát, může se stát, že manželka jednoho přistoupí, aby svého muže uchránila před tím, který ho bije. Pokud vztáhne ruku a chytí jej za přirození, ¹²pak jí bez milosti usekni dlaň.

¹³Neměj ve váčku dvojí závaží, jedno těžší a jedno lehčí.

¹⁴Neměj doma dvojí míru, jednu větší a jednu menší. ¹⁵Měj naprosto poctivé závaží a naprosto poctivou míru. Pak budeš dlouho živ na zemi, kterou ti dává Hospodin, tvůj Bůh.

¹⁶Kdokoli totiž činí tyto věci, kdokoli se dopouští křivdy, je před Hospodinem, tvým Bohem, ohavný!

¹⁷Pamatuj, co ti provedl Amalek na vaší cestě z Egypta: ¹⁸Aniž se bál Boha, přepadl tě na cestě, když jsi byl námahou vyčerpán, a pobil tvůj zadní voj, všechny, kdo pro slabost zůstávali pozadu. ¹⁹Až ti Hospodin, tvůj Bůh, dá odpočinout ode všech okolních nepřátel, až obsadí zemi, kterou ti dává za dědictví, tehdy musíš vyhladit Amalekovu památku pod nebem. Nezapomeň!

Vyznání Izraele

¹Až přijdeš do země, kterou ti Hospodin, tvůj Bůh, dává za dědictví, ovládneš ji a usadíš se v ní, ²odděl prvotiny všech plodů, jež sklidiš v zemi, kterou ti dává Hospodin, tvůj Bůh. Vlož je do nůše a jdi na místo, které si Hospodin, tvůj Bůh, vyvolí za příbytek pro své jméno. ³Až přijdeš ke knězi, který tam v oněch dnech bude, řekneš mu: „Vyznávám dnes Hospodinu, tvému Bohu, že jsem vstoupil do země, o níž přísahal našim otcům, že nám ji dá.“ ⁴Kněz od tebe nůši přijme a postaví ji před oltář Hospodina, tvého Boha.

⁵Tehdy před Hospodinem, svým Bohem, prohlásíš: „Můj otec, kočovný Aramejec, sestoupil do Egypta v nepatrném počtu. Tam pobýval a tam se stal národem – velikým, mocným a početným. ⁶Egyptané nás ale trápili, utiskovali a drtili těžkou robotou. ⁷Volali jsme tedy k Hospodinu, Bohu našich otců, a Hospodin nás vyslyšel. Viděl naše utrpení, dřinu a porobu ⁸a vyvedl nás z Egypta mocnou rukou a vztaženou paží, ve veliké hrůze, uprostřed znamení a zázraků. ⁹Přivedl nás až sem a dal nám tuto zemi, zemi oplývající mlékem a medem. ¹⁰Proto teď přináším prvotiny, první ovoce země, kterou jsi mi, Hospodine, dal.“ Když to položíš před Hospodina, svého Boha, pokloníš se před ním. ¹¹Spolu s levitou a přistěhovalcem se pak budeš radovat ze všeho dobrého, co ti Hospodin, tvůj Bůh, dal.

¹²Když budeš třetího roku, v roce desátků, dokončovat odvod všech desátků ze své úrody, poskytněš je levitovi,

přistěhovalci, sirotku a vdově, aby ve tvém městě jedli do sytosti.

¹³Tedy před Hospodinem, svým Bohem, prohlásíš: „Vynesl jsem z domu, co bylo svaté, a dal jsem to levitovi, přistěhovalci, sirotku a vdově, přesně jak jsi mi přikázal. Nepřestoupil jsem tvé přikázání, nezapomněl jsem ani na jedno. ¹⁴Nic z toho jsem nejedl ve svém truchlení, nic z toho jsem neubral ve své nečistotě, nic z toho jsem nevěnoval mrtvému. Poslechl jsem Hospodina, svého Boha; zachoval jsem se přesně, jak jsi mi přikázal. ¹⁵Shlédni tedy ze svého svatého příbytku, z nebe, a požehnej svému lidu Izraeli i zemi, kterou jsi nám dal, jak jsi s přísahou slíbil našim otcům – tu zemi oplývající mlékem a medem!“

¹⁶Dnešního dne ti Hospodin, tvůj Bůh, prikazuje, abys dodržoval tato ustanovení a pravidla. Proto je pečlivě dodržuj celým srdcem a celou duší. ¹⁷Dnes prohlašuješ, že Hospodin bude tvým Bohem, že budeš kráčet po jeho cestách, že budeš zachovávat jeho pravidla, přikázání a zákony a že mu budeš poslušný. ¹⁸Hospodin pak prohlašuje, že budeš jeho lidem, jeho zvláštním pokladem, jak ti zaslíbil. Budeš-li zachovávat všechna jeho přikázání, ¹⁹pak tě vyvýší, abys měl chválu, věhlas a slávu nade všechny národy, které učinil, a tak budeš svatým lidem Hospodina, svého Boha, jak ti zaslíbil.

27

Vyhlášení smlouvy

¹Mojžíš tedy se stařešiny Izraele přikázal lidu: Zachovávejte všechna přikázání, která vám dnes udílím.

²V den, kdy přejdeš Jordán do země, kterou ti dává Hospodin, tvůj Bůh, vztyč veliké kameny, které nabíliš vápnem. ³Jakmile překročíš Jordán, napiš na ně všechna slova tohoto Zákona. Pak budeš moci vejít do země, kterou ti dává Hospodin, tvůj Bůh – do země oplývající mlékem a medem, kterou ti zaslíbil Hospodin, Bůh tvých otců. ⁴Dnes vám přikazuji: Až přejdete Jordán, vztyčte tyto kameny na hoře Ebal a nabělte je vápnem. ⁵Postav tam oltář Hospodinu, svému Bohu, oltář z kamenů neopracovaných železem. ⁶Až Hospodinu, svému Bohu, postavíš oltář z netknutých kamenů, přineseš na něm Hospodinu, svému Bohu, zápalné oběti. ⁷Přineseš také pokojné oběti, budeš je tam jíst a radovat se před Hospodinem, svým Bohem. ⁸Na ty kameny pak napíšeš všechna slova tohoto Zákona, a to důkladně a zřetelně.

⁹Mojžíš s levitskými kněžími pak promluvil k celému Izraeli: Zmlkni a slyš, Izraeli! Dnešního dne se stáváš lidem Hospodina, svého Boha. ¹⁰Proto poslouvej Hospodina, svého Boha, a dodržuj jeho přikázání a pravidla, která ti dnes udílím. ¹¹Toho dne Mojžíš lidu přikázal: ¹²Až přejdete Jordán, ať se Šimeon, Levi, Juda, Isachar, Josef a Benjamín postaví na hoře Gerizim, aby žehnali lidu. ¹³Ruben, Gád, Ašer, Zabulon, Dan a Neftalí se pak postaví na hoře Ebal, aby zlořečili. ¹⁴Levitě tehdy začnou na všechny Izraelity hlasitě volat:

¹⁵„Zlořečený, kdo vytesá či odlije modlu, ohavnost před Hospodinem, výtvar šikovných rukou, i kdyby ji schoval do skrýše!“
A všechen lid odpoví: „Amen!“

¹⁶ „Zlořečený, kdo zneváží svého otce či matku!“

A všechen lid odpoví: „Amen!“

¹⁷ „Zlořečený, kdo posune mezník svého bližního!“

A všechen lid odpoví: „Amen!“

¹⁸ „Zlořečený, kdo svede slepého z cesty!“

A všechen lid odpoví: „Amen!“

¹⁹ „Zlořečený, kdo překroutí právo přistěhovalce, sirotka či vdovy!“

A všechen lid odpoví: „Amen!“

²⁰ „Zlořečený, kdo obcuje s manželkou svého otce – takový zneuctil svého otce!“

A všechen lid odpoví: „Amen!“

²¹ „Zlořečený, kdo obcuje s jakýmkoli zvířetem!“

A všechen lid odpoví: „Amen!“

²² „Zlořečený, kdo obcuje se svojí sestrou – dcerou svého otce nebo své matky!“

A všechen lid odpoví: „Amen!“

²³ „Zlořečený, kdo obcuje se svou tchyní!“

A všechen lid odpoví: „Amen!“

²⁴ „Zlořečený, kdo tajně zabije svého bližního!“

A všechen lid odpoví: „Amen!“

²⁵ „Zlořečený, kdo se dá uplatit, aby prolil nevinnou krev!“

A všechen lid odpoví: „Amen!“

²⁶ „Zlořečený, kdo by neplnil a nedodržoval slova tohoto Zákona!“

A všechen lid odpoví: „Amen!“

28

Požehnání poslušnosti

¹Budeš-li opravdově poslouchat Hospodina, svého Boha, a pečlivě dodržovat všechna jeho přikázání, která ti dnes udílím, Hospodin, tvůj Bůh, tě vyvýší nade všechny národy země.

²Budeš-li poslouchat Hospodina, svého Boha, přijdou na tebe a dostihnou tě všechna tato požehnání:

³Požehnaný budeš ve městě,
požehnaný budeš i na poli!

⁴Požehnaný plod tvého lůna,
plody tvé půdy,
plod tvého dobytka,
vrh tvého skotu
i mláďata tvého bravu.

⁵Požehnaná tvá nůše i tvá díže!

⁶Požehnaný budeš při vcházení,
požehnaný budeš i při vycházení.

⁷Hospodin před tebou porazí nepřátele, kteří tě napadnou.

Jednou cestou proti tobě vytáhnou, sedmi cestami před tebou utečou.

⁸Hospodin ti sešle požehnání pro tvé sýpky i pro vše, k čemu přiložíš ruku; Hospodin, tvůj Bůh, ti požehná v zemi, kterou ti dává.

⁹Hospodin si tě zbuduje ve svatý lid, jak ti přísahal, budeš-li zachovávat přikázání Hospodina, svého Boha, a kráčet po jeho cestách. ¹⁰Všechny národy země spatří, že neseš Hospodinovo jméno, a budou se tě bát. ¹¹Hospodin ti dá nadbytek všeho dobrého: plodu tvého lůna, plodu tvého dobytka i plodů tvé země, o níž Hospodin přísahal tvým otcům, že ti ji dá.

¹²Hospodin ti otevře svůj nádherný poklad – nebesa – aby dal tvé zemi déšť v pravý čas a požehnal všechno tvé počínání, takže budeš půjčovat mnohým národům, ale sám si nevypůjčíš. ¹³Hospodin tě učiní hlavou, nikoli chvostem a budeš vždycky nahoře a nikdy dole, budeš-li poslouchat a pečlivě dodržovat přikázání Hospodina, svého Boha, která ti dnes udílím. ¹⁴Od těchto slov, která vám dnes vydávám, se neuchyluj napravo ani nalevo – nechoď za cizími bohy a nesluž jim!

Prokletí neposlušnosti

¹⁵Nebudeš-li však poslouchat Hospodina, svého Boha, nebudeš-li pečlivě dodržovat všechna jeho přikázání a pravidla, která ti dnes udílím, přijdou na tebe a dostihnou tě všechna tato prokletí:

¹⁶Prokletý budeš ve městě,
prokletý budeš i na poli.

¹⁷Prokletá tvá nůše i tvá díže.

¹⁸Prokletý plod tvého lůna,
plody tvé půdy,
vrh tvého skotu
i mláďata tvého bravu.

¹⁹Prokletý budeš při vcházení,
prokletý budeš i při vycházení.

²⁰Hospodin na tebe pošle prokletí, děs a zmar při veškerém tvém počínání, dokud nebudeš vyhlazen. Kvůli svému zlému jednání rychle zahyneš, protože jsi ho opustil. ²¹Hospodin tě postihne morem, dokud s tebou neskončuje v zemi, kterou jdeš obsadit. ²²Hospodin tě raní úbytěmi, zimnicí a zánětem, palčivým horkem a vyprahlostí, plísni a snětí; to vše tě bude pronásledovat, dokud nezahyneš. ²³Nebe se ti nad hlavou promění v bronz a země pod tebou v železo. ²⁴Hospodin ti pro tvou zem dá místo deště prach; z nebe tě bude zasypávat písek, dokud nebudeš vyhlazen.

²⁵Hospodin nechá tvé nepřátele, ať tě porazí. Jednou cestou vytáhneš proti nim, sedmi cestami utečeš před nimi. Staneš se odstrašujícím příkladem pro všechna království země. ²⁶Na vašich mrtvolách se bude pást veškeré ptactvo i divá zvěř a nebude, kdo by je odháněl. ²⁷Hospodin tě raní egyptskými vředy, nádory, svrabem a prašivinou, z nichž se nikdy nevyhlídí. ²⁸Hospodin tě raní šílenstvím, slepotou a pomatením mysli. ²⁹I v poledne budeš tápat jako slepec v temnotách. Tvé snažení nebude mít úspěch, po všechny dny budeš jen utiskován a vykořisťován a nebude, kdo by tě zachránil.

³⁰Zasnoubíš se s ženou a jiný muž ji zneuctí; postavíš si dům, a nebudeš v něm bydlet; vysázíš vinici, a neokusíš její ovoce.

³¹Tvého býka ti porazí před očima, a nebudeš z něj jíst; tvého osla ti vezmou před nosem a nikdy se ti nevrátí; tvé ovce dají tvým nepřátelům a nebude, kdo by tě zachránil. ³²Tvé syny a dcery dají cizím lidem; vlastníma očima tomu budeš přihlížet. Celý den pro ně budeš prolévat slzy, ale budeš bezmocný.

³³Plody tvé země a všechno tvé úsilí zhltně národ, který jsi neznal, a po všechny dny budeš jen utiskován a utlačován.

³⁴Zešílíš z podívané, kterou uvidíš. ³⁵Hospodin tě na kolenou i stehnech raní nejhoršími vředy, z nichž se nikdy nevyléčíš, od hlavy až k patě.

³⁶Hospodin tě odvede i s králem, jehož si ustanovíš, k národu, který jsi neznal ty ani tví otcové. Tam budete sloužit cizím bohům ze dřeva a kamene. ³⁷Všem národům, mezi něž tě Hospodin rozptýlí, budeš za strašáka, pořekadlo a posměšek.

³⁸I když na poli zaseješ spoustu zrní, sklidiš málo; sežerou je kobyly. ³⁹I když vysázíš vinice a budeš je obdělávat, nebudeš mít víno k pití ani skladování; sežerou to červi. ⁴⁰I když budeš mít olivy po celém kraji, nepomažeš se olejem; tvá oliva opadá. ⁴¹I když zplodíš syny a dcery, nezůstanou ti; odejdou do zajetí. ⁴²Všechny tvé stromy a plody tvé země si vezme hmyz.

⁴³Přistěhovalec ve tvém středu tě bude přerůstat výš a výš a ty budeš klesat níž a níž. ⁴⁴On bude půjčovat tobě, a ne ty jemu; on bude hlavou a ty ocasem.

⁴⁵Všechna tato prokletí na tebe přijdou, protože jsi neposlouchal Hospodina, svého Boha, a nedodržoval jeho

přikázání a pravidla, která jsem ti udělil. Budou tě pronásledovat a stíhat, dokud nebudeš vyhlazen. ⁴⁶Budou na tobě i na tvém semeni znamením a divem až navěky. ⁴⁷Když jsi měl naprostou hojnost, nesloužil jsi s radostným a vděčným srdcem Hospodinu, svému Bohu. ⁴⁸Proto budeš sloužit svým nepřátelům, které na tebe Hospodin pošle, a to v hladu a žízni, v nahotě a naprostém nedostatku. Vloží na tvou šíji železné jho, dokud tě nevyhladí.

⁴⁹Z daleka, až od konce světa, na tebe Hospodin přivede národ, jenž přiletí jako orel, národ, jehož jazyku nerozumíš, ⁵⁰surový národ, jenž nebere ohled na starce a neslituje se nad dítětem. ⁵¹Bude požírat plod tvého dobytka i plody tvé půdy, dokud nebudeš vyhlazen. Nenechá ti obilí, víno ani olej, vrh tvého skotu ani mláďata tvého bravu, dokud tě nevyhubí. ⁵²Sevře tě ve tvých všech městech po celé zemi, dokud se nezhroutí tvé vysoké hradby a opevnění, na něž jsi spoléhal. Sevře tě ve všech tvých městech po celé zemi, kterou ti dal Hospodin, tvůj Bůh!

⁵³V tom zoufalém sevření, až tě sevrou tví nepřátelé, budeš pojídat svůj vlastní plod – maso vlastních synů a vlastních dcer, které ti dal Hospodin, tvůj Bůh. ⁵⁴Nejcitlivější a nejchoulostivější z vás se bude lakomě ohlížet po svém bratru, po manželce ve svém náručí i po dětech, které mu ještě zbyly. ⁵⁵V tom zoufalém sevření, až tě tví nepřátelé sevrou ve všech tvých městech, nedá nikomu ani kousek masa svých dětí. Bude je pojídat, protože mu nic jiného nezbylo. ⁵⁶Nejcitlivější a nejchoulostivější z vás, která se dříve pro samý útlocit a choulostivost sotva dotkla země špičkou nohy, se bude lakomě ohlížet po manželovi ve svém náručí, po svém synu i

své dceři, ⁵⁷po plodovém lůžku, které jí vyjde mezi nohama, i po děťátkách, která porodí. V tom naprostém nedostatku a v zoufalém sevření, až tě tví nepřátelé sevrou ve tvých městech, je tajně sní!

⁵⁸Nebudeš-li pečlivě dodržovat všechna slova tohoto Zákona, zapsaná v této knize, nebudeš-li mít úctu k tomu slavnému a hroznému Jménu, k Hospodinu, svému Bohu, ⁵⁹pak Hospodin podivuhodně rozmnoží tvé rány i rány tvého semene – mohutné a vytrvalé rány, hrozná a vytrvalá nemoci! ⁶⁰Obrátí na tebe všechny egyptské choroby, jichž ses děsil, a tak tě postihnou. ⁶¹Hospodin na tebe přivede i všechny nemoci a všechny rány, které nejsou zapsány v knize tohoto Zákona, dokud nebudeš vyhlazen. ⁶²Protože jsi neposlušal Hospodina, svého Boha, zůstane vás jen nepatrný počet, ačkoli vás bylo jako hvězd na nebi! ⁶³Stane se, že tak jako vám Hospodin rád prokazoval dobrodiní a dával vám vzrůst, stejně tak rád vás Hospodin zničí a vyhladí, takže budete vyrváni ze země, kterou přicházíš obsadit.

⁶⁴Hospodin vás rozptýlí mezi všechny národy, od jednoho konce světa po druhý. Tam budete sloužit cizím bohům, které jsi nepoznal ty ani tví otcové, bohům ze dřeva a z kamene.

⁶⁵Mezi těmi národy si však neoddychneš; nenajdeš tam odpočinek ani pro své chodidlo. Hospodin ti tam dá bázlivé srdce, vyhaslé oči a sklíčenou duši. ⁶⁶Tvůj život bude stále viset na vlásku, v noci i ve dne se budeš strachovat, nikdy si nebudeš jistý životem! ⁶⁷Kvůli obavám, kterých se bojíš, a kvůli podívané, kterou uvidíš, budeš ráno vzdychat: „Kéž by byl večer!“ a večer zas: „Kéž by bylo ráno!“ ⁶⁸Hospodin tě vrátí do Egypta! S naříkáním půjdeš cestou, o níž jsem ti řekl, že už

ji nikdy nespátříš. Tam se budete prodávat svým nepřátelům za otroky a otrokyně, ale nikdo vás ani nebude chtít koupit.

⁶⁹Toto jsou slova smlouvy, o níž Hospodin Mojžíšovi přikázal, aby ji uzavřel se syny Izraele v moábské zemi, kromě smlouvy, kterou s nimi uzavřel na Orébu.

29

Závěrečná výzva

¹Mojžíš svolal celý Izrael a řekl jim: Sami jste v egyptské zemi viděli vše, co Hospodin před vašimi očima udělal s faraonem, se všemi jeho služebníky a s celou jeho zemí. ²Na vlastní oči jsi viděl veliké zkoušky, znamení a ty veliké divy. ³Až do dnešního dne vám však Hospodin nedal srdce k porozumění, oči k vidění ani uši k slyšení. ⁴Čtyřicet let jsem vás vodil po poušti. Vaše oděvy na vás nezchátraly, obuv na vašich nohou nezpuchřela, ⁵chléb jste nejedli a víno ani pivo nepili. To vše proto, abyste poznali, že já jsem Hospodin, váš Bůh.

⁶Když jste došli až sem, vytáhl proti vám do boje chešbonský král Sichon a bášanský král Og, ale porazili jsme je. ⁷Jejich zem jsme zabrali a dali ji za dědictví synům Rubenovým, Gádovým a polovině kmene Manasesova.

⁸Zachovávejte slova této smlouvy. Plňte je, a bude se dařit veškeré vaše počínání. ⁹Vy všichni dnes stojíte před Hospodinem, svým Bohem – vaši kmenoví náčelníci, vaši stařešinové a správcové, všichni izraelští muži, ¹⁰vaše děti a ženy i cizinci žijící ve vašem táboře, od dřevařů po nosiče vody – ¹¹abyste vstoupili do přísežné smlouvy Hospodina, svého Boha. Tu s tebou Hospodin, tvůj Bůh, dnes uzavírá, ¹²aby si tě

ustavil za lid a stal se tvým Bohem, jak ti slíbil a jak to přísahal tvým otcům Abrahamovi, Izákovi a Jákobovi. ¹³Tuto přísežnou smlouvu uzavírám nejen s vámi, ¹⁴kdo tu dnes společně stojíte před Hospodinem, naším Bohem, ale i s těmi, kdo tu dnes s námi nejsou.

¹⁵Sami víte, jak jsme žili v Egyptě a jak jsme cestou sem prošli územím různých národů. ¹⁶Viděli jste jejich nechutnosti, jejich hnusné modly – dřevo a kamení, stříbro a zlato, jichž se drží.

¹⁷Ať se mezi vámi nevyskytne muž ani žena, rodina ani kmen, jenž by se dnes v srdci odvrátil od Hospodina, našeho Boha, a šel by sloužit bohům oněch národů. Ať se mezi vámi nevyskytne kořen plodící takový hořký jed!

¹⁸Kdyby takový člověk uslyšel tato přísežná slova, možná by si představoval požehnání a říkal by si: „I když se řídím jen svým zatvrzelým srdcem, budu se mít dobře!“ (Jako by počítal zpitého mezi žiznivě.) ¹⁹Hospodin nikomu takovému nikdy neodpustí – naopak, vzplane proti němu Hospodinův vášnivý hněv! Hospodin jej zahrne každou kletbou zapsanou v této knize Zákona a jeho jméno pod nebem vymaže. ²⁰Hospodin jej k jeho zkáze oddělí ode všech kmenů Izraele a naloží s ním podle všech kleteb smlouvy zapsané v této knize Zákona.

²¹Budoucí pokolení, vaši synové, kteří vás nahradí, i cizinec, který přijde z daleké země, pak spatří pohromy, které postihnou tuto zem, a neduhy, jimiž ji Hospodin vyčerpá, a řeknou: ²²„Všechna zem spálená sírou a solí, nic se neseje, nic neraší, ani stéblo trávy na ní neroste – tak přece byla rozvrácena Sodoma a Gomora, Adma a Cebojim, které Hospodin rozvrátil v zuřivém hněvu!“ ²³Všechny národy se budou ptát: „Proč to Hospodin té zemi provedl? Proč takový

výbuch hněvu?“

²⁴A dostanou odpověď: „Protože opustili smlouvu Hospodina, Boha svých otců, kterou s nimi uzavřel, když je vyvedl z Egypta. ²⁵Odešli sloužit cizím bohům a klaněli se jim – bohům, které nepoznali a které jim neurčil. ²⁶Proto Hospodin vzplanul vůči této zemi hněvem a přivedl na ni každé prokletí zapsané v této knize. ²⁷Hospodin je v zuřivém hněvu a hrozném rozlícení vyrval z jejich země a vyhnal je do jiné země, kde jsou až dodnes.“

²⁸Skryté věci náležejí Hospodinu, našemu Bohu. Zjevné věci však navěky náležejí nám a našim synům – totiž abychom plnili všechna slova tohoto Zákona.

30

Vyber si život

¹Všechny tyto věci, požehnání i prokletí, jež ti předkládám, na tebe přijdou. Kdekoli budeš mezi všemi národy, do nichž tě Hospodin, tvůj Bůh, zažene, můžeš si je vzít k srdci ²a obrátit se zpět k Hospodinu, svému Bohu. Až ho budeš spolu se svými syny poslouchat celým srdcem a celou duší, jak ti to dnes přikazuji, ³potom Hospodin, tvůj Bůh, obrátí tvůj úděl. Slituje se nad tebou, vrátí tě zpět a shromáždí tě ze všech národů, mezi něž tě Hospodin, tvůj Bůh, rozptýlil. ⁴I kdybys byl zahánán na sám konec světa, i odtamtud tě Hospodin, tvůj Bůh, shromáždí, i odtamtud tě posbírání! ⁵Hospodin, tvůj Bůh, tě přivede do země, kterou získali tví otcové, a znovu ji získáš. Způsobí, aby se ti vedlo šťastně, a rozmnoží tě více než tvé otce. ⁶Hospodin obřeže tvé srdce a srdce tvého semene, a budeš milovat Hospodina, svého Boha, celým srdcem a celou

duší, a nalezněš život. ⁷Hospodin, tvůj Bůh, pak všechny tyto kletby uvede na tvé nepřátele, kteří tě nenáviděli a kteří tě pronásledovali. ⁸Ty pak budeš znovu poslouchat Hospodina a dodržovat všechna jeho přikázání, která ti dnes udílím.

⁹Hospodin, tvůj Bůh, ti proto vrchovatě požehná ve všem tvém počínání, v plodu tvého lůna, v plodu tvého dobytka i v plodech tvé půdy. Hospodin se bude znovu těšit z tvého blahobytu, jako se těšil z blahobytu tvých otců, ¹⁰když budeš poslouchat Hospodina, svého Boha, a dodržovat jeho přikázání a pravidla zapsaná v této knize Zákona a když se obrátíš k Hospodinu, svému Bohu, celým srdcem a celou duší.

¹¹Přikázání, které ti dnes vydávám, není nad tvé síly, není ti nijak vzdálené! ¹²Není na nebi, abys říkal: „Kdo z nás vystoupí na nebe, aby nám je odtud přinesl a oznámil nám je, abychom je mohli plnit?“ ¹³Není za mořem, abys říkal: „Kdo z nás se vydá za moře, aby nám je odtud přinesl a oznámil nám je, abychom je mohli plnit?“ ¹⁴Naopak, to slovo je ti velmi blízké – je ve tvých ústech a ve tvém srdci. Jen je plň!

¹⁵Pohled', co ti dnes předkládám: Život a blahobyt, nebo smrt a neštěstí.

¹⁶Proto ti dnes přikazuji: Miluj Hospodina, svého Boha, kráčeji po jeho cestách a zachovávej jeho přikázání, pravidla a zákony. Pak budeš žít a růst a Hospodin, tvůj Bůh, ti bude žehnat v zemi, kterou přicházíš obsadit.

¹⁷Pokud se však v srdci odvrátíš a nebudeš poslušný, ale necháš se strhnout, aby ses klaněl cizím bohům a sloužil jim,

¹⁸pak vám dnes oznamuji, že zcela vyhynete; v zemi za Jordánem, kterou jdete obsadit, dlouho nezůstanete.

¹⁹Volám si dnes proti vám za svědky nebe a zemi: Dnes jsem vám předložil život a smrt, požehnání a prokletí. Vyber si život, a budeš živ ty i tvé símě. ²⁰Miluj Hospodina, svého Boha, poslouvej ho a přimkni k němu. Vždyť na tom záleží tvůj život a délka tvých dnů! Pak budeš moci žít v zemi, o níž Hospodin přísahal tvým otcům, Abrahamovi, Izákovi a Jákobovi, že jim ji dá.

POSLEDNÍ SLOVA

31

Pověření Jozuy

¹Když Mojžíš domluvil tato slova všemu Izraeli, ²řekl jim: „Je mi už sto dvacet let; nemohu dále vycházet a vcházet před vámi. Navíc mi Hospodin řekl: ‚Tento Jordán nepřejdeš.‘ ³Sám Hospodin, váš Bůh, půjde před vámi. On sám před vámi vyhladí ony národy, abyste obsadili jejich zem. Jak Hospodin řekl, půjde před vámi Jozue. ⁴Hospodin s nimi naloží, jako naložil s emorejskými králi Sichonem a Ogem, které vyhladil, i s jejich zemí. ⁵Až ti je Hospodin, tvůj Bůh, vydá, naložte s nimi přesně podle příkazu, který jsem vám dal. ⁶Bud'te silní a stateční, nebojte se jich ani nelekejte. Sám Hospodin, váš Bůh, jde přece s vámi; on vás neopustí ani nenechá!“

⁷Nato Mojžíš zavolal Jozuu a před očima celého Izraele mu řekl: „Bud' silný a statečný, neboť ty vejdeš s tímto lidem do země, o níž Hospodin přísahal našim otcům, že jim ji dá. Právě ty jim ji předáš do dědictví. ⁸Sám Hospodin jde před tebou, on sám bude s tebou. On tě neopustí ani nenechá, neboj se a nestrachuj.“

Pravidelné čtení Zákona

⁹Když Mojžíš sepsal tento Zákon, předal jej levitským kněžím, kteří nosili Truhlu Hospodinovy smlouvy, i všem izraelským stařešinům. ¹⁰Mojžíš jim přikázal: „Každého sedmého roku, v roce určeném k promíjení dluhů, během Slavnosti stánků ¹¹se sejde všechen Izrael, aby se ukázal před Hospodinem, tvým Bohem, na místě, které si on vyvolí. Tehdy budeš celému Izraeli předčítat tento Zákon, tak aby jej slyšeli.

¹²Shromážděte lid – muže, ženy, děti i přistěhovalce žijící ve vašich branách – aby jej slyšeli a učili se ctít Hospodina, vašeho Boha, a pečlivě dodržovali všechna slova tohoto Zákona. ¹³Tak to uslyší i jejich synové, kteří toto vše nezažili, a budou se učit ctít Hospodina, vašeho Boha, po všechny dny vašeho života v zemi za Jordánem, kterou jdete obsadit.“

Budoucí neposlušnost Izraele

¹⁴Hospodin Mojžíšovi řekl: „Hle, přiblížil se den tvé smrti. Zavolej Jozua a postavte se do Stanu setkávání, kde mu dám pověření.“ Mojžíš a Jozue tedy šli a postavili se do Stanu setkávání.

¹⁵Hospodin se ve Stanu ukázal v oblakovém sloupu. Oblakový sloup se postavil nad vchodem do Stanu. ¹⁶Hospodin Mojžíšovi řekl: „Hle, brzy ulehneš ke svým otcům. Tento lid pak vstane a půjde smilnit s cizími bohy, mezi nimiž se ocitne v zemi, do níž přichází. Opustí mne a zruší smlouvu, kterou jsem s nimi uzavřel. ¹⁷V ten den proti nim vzplane můj hněv; opustím je a skryji před nimi svou tvář. Tehdy je potkají veliké pohromy a soužení, takže se stanou snadnou kořistí. V ten den si řeknou: ‚Nepotkala nás ta hrozná neštěstí proto, že

uprostřed nás není náš Bůh?’¹⁸ Kvůli všemu zlu, které napáchali, však v ten den zcela skryji svou tvář – vždyť se obrátili k cizím bohům!

¹⁹Proto teď napište tuto píseň. Nauč ji syny Izraele a vlož jim ji do úst, aby mi ta píseň byla svědkem proti synům Izraele.²⁰ Až je přivedu do země oplývající mlékem a medem, kterou jsem s přísahou zaslíbil jejich otcům, budou jíst do sytosti, až k otylosti. Tehdy se obrátí k cizím bohům a budou jim sloužit; mnou pak pohrdnou a mou smlouvu zruší.²¹ Až je pak potkají hrozné pohromy a soužení, bude tato píseň vypovídat jako svědek proti nim (nebude totiž zapomenuta, ani jejich potomkům nesejde ze rtů). Již dnes přece znám jejich představy i skutky, ještě než je uvedu do země, kterou jsem jim s přísahou zaslíbil.“²² Mojžíš tu píseň napsal ještě téhož dne a syny Izraele ji naučil.

²³Nato Hospodin přikázal Jozuovi, synu Nunovu: „Buď silný a statečný! Ty přivedeš syny Izraele do země, kterou jsem jim s přísahou zaslíbil, a já budu s tebou.“

²⁴Když Mojžíš sepsal slova tohoto Zákona od začátku až do konce,²⁵ přikázal levitům nosícím Truhlu Hospodinovy smlouvy: ²⁶„Vezměte tuto knihu Zákona a uložte ji vedle Truhly smlouvy Hospodina, našeho Boha, ať je tam svědkem proti vám.“²⁷ Znáš přece vaši vzpurnost a tvrdošijnost! Hle, bouříte se proti Hospodinu už dnes, když jsem mezi vámi. Čím spíš poté, co umřu?²⁸ Shromážděte ke mně všechny stařešiny svých kmenů a své správce, abych jim přednesl tato slova a dosvědčil je před nebem a zemí.²⁹ Vím, že po mé smrti se zvrhnete a sejdete z cesty, kterou jsem vám přikázal. Budete-li

v očích Hospodina, svého Boha, páchat špatnost a popouzet ho svými výtvory, potká vás nakonec neštěstí.“

Mojžíšova píseň

³⁰Mojžíš pak celému izraelskému shromáždění přednesl slova této písně od začátku až do konce:

32

¹Naslouchejte, nebesa, neboť promluvím,
poslechni, země, výroky úst mých.

²Kéž se mé naučení lije jako déšť,
kéž se jak rosa snáší moje řeč,
kéž je jak sprška pro zeleň
a jako liják bylině.

³Jméno Hospodinovo totiž provolám –
chvalte velebnost našeho Boha!

⁴On je Skála! Jeho dílo je dokonalé,
všechny jeho cesty pravé jsou.
Věrný je Bůh, každé křivdy vzdálen,
on je spravedlivý a upřímný!

⁵Jeho nesynové se ale zvrhli,
zkažení jsou, zvrácený a zpustlý rod.

⁶Takhle se Hospodinu odplácíte,
lide nerozumný a nemoudrý?
Copak on není tvůj Otec a Stvořitel,
který tě učinil a upevnil?

⁷Na dávné dny si teď vzpomeň,
na léta všech pokolení myslíte.

Svého otce ptej se, poučí tě,
svých stařešinů a poví ti:
⁸Když Nejvyšší usazoval národy,
lidské syny když rozmístil na zemi,
dle počtu synů Izraele
hranice ostatním lidem vymezil.
⁹Hospodinův lid je jeho dědictví,
Jákoab je jeho vlastní pozemek.

¹⁰V pouštní krajině ho našel,
v pustině divé, kvílící.
Obklopil jej a pečoval o něj,
jak oko v hlavě chránil jej.
¹¹Jako když orlice bdí nad hnízdem
a vznáší se nad svými mladými,
křídly rozpjatými v pádu chytí je
a dál je nese na svých perutích.
¹²Hospodin sám je takto provázel,
žádný cizí bůh nebyl s ním!

¹³Dovedl svůj lid na výšiny země,
úrodou pole aby sytil se.
Medem ze skály je napájel,
olejem ze skály přetvrdé,
¹⁴smetanou od krav i mlékem koz.
Těmi nejlepšími jehňaty je sytil,
berany i kozly z Bášanu,
pšeničnou moukou nejvybranější;
i víno rudých hroznů směl jsi pít!

¹⁵ Ješurun ale ztučněl, zbujněl.

Ztučněl jsi, ztloustl, spravil ses!

Opustil Boha, jenž učinil jej,

Skálu své spásy potupil.

¹⁶ Cizími bohy popouzeli Boha,

ohavnostmi jej dráždili.

¹⁷ Obětovali ďáblům, a ne Bohu,

těm novým bohům, jež nikdy neznali,

těm, co až nedávno se objevili –

vaši otcové je neměli!

¹⁸ Zbavil ses Skály, která zplodila tě,

na Boha, svého rodiče, jsi zapomněl.

¹⁹ Hospodin to viděl! Odmítl je,

na své syny a dcery dostal zlost.

²⁰ Řekl: „Svou tvář před nimi ukryji

a uvidím, jak dopadnou!

Zvrácené pokolení – to jsou oni,

synové, kteří věrnost neznají.

²¹ Nebohem svým vzbudili mé žárlení,

popudili mě svými marnostmi.

Nelidem proto vzbudím jejich žárlení,

nerozumným národem je popudím.

²² Už vzplanul oheň mého hněvu,

už šlehá do hlubin podsvětí.

Pohltní zemi i její úrodu,

zapálí i horské základy!

²³Zavalím je samým neštěstím,
své šípy na ně vystřílím.

²⁴Hladem až budou vysílení, horečkou stráveni
i morem urputným,
pak na ně pošlu zuby šelem,
v prachu je potká hadí jed!

²⁵V ulicích bude řídit meč,
v domech zavládne hrůza
nad mládencem i děvčetem,
nad děťátkem i mužem v šedinách!

²⁶Zamýšlel jsem, že je rozdrtím,
jejich památku že mezi lidmi vyhladím.

²⁷Děsím se ale zpupnosti nepřítele,
jak si to jejich protivníci vyloží.
Že řeknou: „To naše ruka přemohla je,
to vůbec neudělal Hospodin!“

²⁸Ten národ úplně ztratil soudnost,
docela cizí je mu rozumnost.

²⁹S trochou moudrosti by pochopili,
porozuměli by, jak dopadnou.

³⁰Jak to, že jeden jich honí tisíce
a dva jich obrátí deset tisíc na útěk?
To museli být svou Skálou prodáni,
musel je vydat Hospodin!

³¹Jejich skála přece není jak Skála naše,
to mohou naši nepřátelé dosvědčit!

³²Jejich réva je z révy sodomské,

původem z vinic Gomory.
Jejich hrozny jsou jedovaté,
jejich plody plné hořkosti.
³³ Jejich víno je dračí utrejch,
jed zmijí, ten nejprudší.

³⁴ „Což není u mne dobře uloženo,
zapečetěno v mých sklepech vybraných?
³⁵ Má je pomsta, já zjednám odplatu!
Noha jim uklouzne v čas náležitý,
den jejich pohromy blíží se,
jejich úděl už je pro ně připraven!“

³⁶ Ano, Hospodin bude svůj lid hájit
a nad svými služebníky se slituje,
až uvidí, že už je opustily síly,
s pánem i kmánem že konec je.
³⁷ Zeptá se: „Kde jsou ti jejich bohové,
ta skála, v níž útočiště hledali?
³⁸ Kde jsou ti, kdo jedli tuk jejich obětí,
kdo pili víno jejich úliteb?
Jen ať vstanou, aby vám pomohli,
ať se vám stanou úkrytem!

³⁹ Prohlédněte – já, jen já jsem jediný
a není Boha kromě mne.
Já dávám smrt a život daruji,
já mohu zranit i uzdravit –
z mé ruky vás nikdo nevyrve!

⁴⁰Svou ruku pozvedám k nebi
a přísahám: Jakože žiji navěky,
⁴¹jakmile čepel svého meče zostřím,
má ruka právo uchopí!
Vykonám pomstu nad svými nepřáteli,
těm, kdo mě nenávidí, odplatím.

⁴²Své šípy opiji jejich krví,
můj meč se jejich masem nasytí,
krví padlých i zajatých,
hlavami nepřátel a jejich vůdci.“

⁴³Jásejte, národy, tak jako jeho lid!
On jistě pomstí krev služebníků svých,
vykoná pomstu nad svými protivníky,
od krve očistí svou zem i lid.

⁴⁴Mojžíš šel a přednesl všechna slova této písně lidu. Byl s ním také Hošea, syn Nunův. ⁴⁵A když Mojžíš domluvil všechna tato slova celému Izraeli, ⁴⁶řekl jim: „V všechna tato slova, jimiž jsem vás dnes varoval, si vezměte k srdci. Předávejte je svým synům, aby pečlivě dodržovali všechna slova tohoto Zákona.

⁴⁷To slovo pro vás vůbec není plané – vždyť je to váš život! Díky němu budete dlouho živi v zemi, kterou jdete za Jordán obsadit.“

⁴⁸Téhož dne Hospodin promluvil k Mojžíšovi: ⁴⁹„Vystup na toto pohoří Abarim, na horu Nebó v moábské zemi naproti Jerichu, a pohleď na kanaánskou zem, kterou dám do vlastnictví synům Izraele. ⁵⁰Na hoře, na niž vystoupíš, pak zemřeš a budeš připojen ke svému lidu stejně, jako zemřel

tvůj bratr Áron na hoře Hór a byl připojen ke svému lidu. ⁵¹To proto, že jste mě zradili uprostřed synů Izraele při vodách Meriby v Kádeši na poušti Cin, místo abyste uprostřed synů Izraele prokázali mou svatost. ⁵²Ano, spatříš tu zemi před sebou, ale nevejdeš tam. Do země, kterou dávám synům Izraele, nevstročíš.“

33

Mojžíšova závěť

¹Toto je požehnání, které Boží muž Mojžíš před svou smrtí udělil synům Izraele. ²Řekl:

„Hospodin přišel ze Sinaje,
ze Seíru, jako když slunce vychází,
tak jim z pohoří Paran zazářil.
S nesčíslnými tisíci kráčel od Kádeše,
oheň Zákona vzešel z jeho pravice.

³Ó, jak miluješ lidi!

Všechny své svaté v ruce máš.

Oni se k tvým nohám přivinuli,
aby přijímali slova tvá –

⁴Zákon, jenž Mojžíš vydal nám,
dědictví shromáždění Jákobova.

⁵Ješurunovi stal se králem,
vůdcové lidu když sešli se
společně s kmeny Izraele.

⁶Ruben ať žije, ať nikdy nevymře,
ač jeho mužů jen hrstka je!“

⁷O Judovi řekl:

„Vyslychej, Hospodine, hlas Judův,
k jeho lidu jej zpět přiváděj.
Když bojuje svou vlastní rukou,
proti nepřátelům mu pomáhej.“

⁸O Levim řekl:

„Kéž tvé urim a tumim, Hospodine,
připadne muži tobě věrnému!
Zkusils jej onou zkouškou v Masse,
přel ses s ním u vod sváru v Meribě.
⁹O otci i matce řekl: ‚Nehledím na ně!‘
Na vlastní bratry nebral zřetel
a ke svým dětem neznal se.

Ano, tvé slovo zachovali,
tvou smlouvu budou střežit levité.

¹⁰Jákoba budou tvým pravidlům učit
a Zákonu tvému Izrael.

Kadidlo před tebe budou klást,
zápaly přinášet ti na oltář.

¹¹Požehnej, Hospodine, jeho síle,
v díle jeho rukou zalíbení měj.
Jeho protivníky udeř do slabin,
aby jeho nepřátelé už nikdy nevstali!“

¹²O Benjamínovi řekl:

„Hospodinův miláček to je –
kéž zůstává u něj v bezpečí!
On jej ochraňuje každý den,
vždyť odpočívá v jeho náruči.“

¹³ O Josefovi řekl:

„Jeho zemi ať žehná Hospodin
nejlepší rosou z nebe nahoře,
prameny sahajícími dolů do hloubky,
¹⁴ nejlepšími dary slunce,
nejlepší úrodou všech měsíců,
¹⁵ největší chloubou hor odvěkých,
nejlepšími dary věčných pahorků,
¹⁶ nejlepším ze země a její plnosti!
Přízeň Toho, jenž přebývá v keři,
na hlavě Josefově nechť spočine,
na temeni vyvoleného z bratří!
¹⁷ Jak prvorozenému býku čest mu náleží,
jeho rohy jsou rohy buvolí;
národy ze všech zemských končin
on těmi rohy porazí.
Takové ať jsou desetitisíce Efraimovy,
takové tisíce Manasesovy!“

¹⁸ O Zabulonovi řekl:

„Raduj se, Zabulone, kdykoli vycházíš,

a ty, Isachare, v stanech svých!

¹⁹Na horu svolají různé národy,
tam budou přinášet pravé oběti.
Budou sytit z mořského bohatství,
z pokladů v písku ukrytých.“

²⁰O Gádovi řekl:

„Požehnán buď Ten, jenž Gáda rozšiřuje!
Gád se uložil jako lvice,
s ramenem i hlavu utrhne!

²¹To nejlepší si nechal pro sebe,
díl, jenž je velitelům vyhrazen.
V čele lidu totiž směle šel
a Hospodinovu spravedlnost prováděl,
jeho rozhodnutí pro celý Izrael.“

²²O Danovi řekl:

„Dan je mladý lev,
z Bášanu vyskakuje!“

²³O Neftalímovi řekl:

„Přízní jsi nasycen, Neftalíme,
požehnání Hospodinova jsi pln,
jezero i s jižní stranou opanuj!“

²⁴O Ašerovi řekl:

„Nad jiné syny požehnán je Ašer,
mezi bratry ať je oblíben,
své nohy ať smáčí olejem!
²⁵Z železa a bronzu ať jsou tvé závory,
po všechny své dny žij v bezpečí.

²⁶Nikdo není jako Bůh, Ješurune!
Na pomoc tobě spěchá nebem,
brázdí oblaka ve slávě své!

²⁷Odvěký Bůh je tvým útočištěm,
věčné náručí tě podepře.
Tvé nepřátele před tebou žene
a říká: ‚Vyhlad’ je!‘

²⁸Izrael proto bydlí v bezpečí,
Jákovův příbytek nikdo neruší
v zemi obilí a vína,
kde z nebe padá rosa.

²⁹Jak jsi, Izraeli, blažený!
Kdo je ti podobný,
lide, ježž Hospodin zachránil!
On je štítem tvé ochrany
a mečem tvého vítězství.
Ať se tví nepřátelé před tebou krčí
a ty ať jim šlapeš po šíji!“

Mojžíšova smrt

¹Mojžíš pak vystoupil z moábských plání na horu Nebó, na vrchol Pisgy naproti Jerichu, a Hospodin mu ukázal celou tu zem: Gileád a dále, až po Dan, ²celý Neftalímův kraj, zemi Efraima a Manasese, celé území Judy až ke Středozemnímu moři, ³Negev i údolní rovinu Palmového města Jericha až po Coar. ⁴Hospodin mu řekl: „Toto je zem, kterou jsem s přísahou zaslíbil Abrahamovi, Izákovi a Jákobovi se slovy: ‚Dám ji tvému semeni.‘ Dovolil jsem ti ji spatřit na vlastní oči, ale vejít do ní nesmíš.“

⁵Tam, v moábské zemi, pak Hospodinův služebník Mojžíš zemřel, jak Hospodin řekl. ⁶Pochoval jej v moábské zemi, v roklině naproti Bet-peoru, ale jeho hrob až dodnes nikdo nezná. ⁷Když Mojžíš zemřel, bylo mu sto dvacet let. Jeho oči nezesláblly a jeho svěžest nevyrchala. ⁸Synové Izraele oplakávali Mojžíše na moábských pláních třicet dní, než uplynula doba pláče a truchlení.

⁹Jozue, syn Nunův, byl naplněn duchem moudrosti, neboť na něj Mojžíš vložil ruce. Synové Izraele ho poslouchali a jednali, jak Hospodin přikázal Mojžíšovi.

¹⁰V Izraeli už ale nepovstal prorok, jako byl Mojžíš, se kterým se Hospodin znal tváří v tvář. ¹¹Kolik jen znamení a divů jej Hospodin poslal vykonat v Egyptě proti faraonovi, všem jeho služebníkům a celé jeho zemi! ¹²Jak mocnou sílu a jak hrozné činy předvedl Mojžíš před očima celého Izraele!

Jozue

OBSAZENÍ ZEMĚ

1

Bud' silný a statečný

¹Po smrti Hospodinova služebníka Mojžíše promluvil

Hospodin k Mojžíšovu pomocníku Jozuovi, synu Nunovu:

²„Mojžíš, můj služebník, zemřel. Ty ale teď vstaň a spolu se vším tímto lidem zde přejdi Jordán do země, kterou dávám synům Izraele. ³Každé místo, na něž stoupne vaše noha, jsem vám dal, jak jsem slíbil Mojžíšovi. ⁴Vaše území bude sahat od pouště až k Libanonu a od té veliké řeky, řeky Eufrat, podél celé země Chetitů až ke Středozemnímu moři, kde zapadá slunce. ⁵Po všechny dny tvého života před tebou nikdo neobstojí; jako jsem býval s Mojžíšem, budu i s tebou. Nenechám tě samotného a neopustím tě. ⁶Bud' silný a statečný, neboť ty dáš tomuto lidu za dědictví zem, o níž jsem přísahal jejich otcům, že jim ji dám.

⁷Jen bud' silný a velmi statečný, abys pečlivě dodržoval celý Zákon, který ti přikázal můj služebník Mojžíš. Neuchyluj se od něj napravo ani nalevo, a bude se ti dařit, kamkoli půjdeš.

⁸Kniha tohoto Zákona ať se nevzdálí od tvých úst, ale přemítej o něm dnem i nocí, abys pečlivě dodržoval vše, co je v něm psáno. Tehdy budeš mít na svých cestách úspěch a tehdy se ti bude dařit. ⁹Přikazuji ti: Bud' silný a statečný, neboj se a nestrachuj, neboť Hospodin, tvůj Bůh, je s tebou, kamkoli půjdeš.“

¹⁰Jozue tedy přikázal správcům lidu: ¹¹„Projděte tábořem a přikažte lidu: Připravte si jídlo na cestu, neboť po třech dnech zde překročíte Jordán, abyste obsadili zem, kterou vám Hospodin, váš Bůh, dává za dědictví.“

¹²Pokolení Rubenovu, Gádovu a polovině Manasesova kmene Jozue řekl: ¹³„Pamatujte na to, co vám přikázal Hospodinův služebník Mojžíš – Hospodin, váš Bůh, vám dává odpočinek již zde a věnuje vám tuto zem. ¹⁴Vaše ženy, vaše děti i vaše stáda zůstanou v zemi, kterou vám Mojžíš dal v Zajordání. Vy muži ale musíte jít v bojovém šiku jako udatní hrdinové před svými bratry a pomáhat jim, ¹⁵dokud Hospodin nedá vašim bratrům odpočinek tak jako vám a dokud i oni neobdrží zem, kterou jim dává Hospodin, váš Bůh. Potom se vrátíte na východní břeh Jordánu a ujmete se své země, kterou vám dal Hospodinův služebník Mojžíš.“

¹⁶Na to Jozuovi odpověděli: „Vše, co nám přikázal, vykonáme, a kamkoli nás pošleš, půjdeme. ¹⁷Jako jsme poslouchali Mojžíše, budeme poslouchat i tebe. Jen ať je Hospodin, tvůj Bůh, s tebou, jako býval s Mojžíšem! ¹⁸Kdokoli se vzbouří proti tvým rozkazům a neposlechne tvá slova, ať mu přikážeš cokoli, zemře. Jen buď silný a statečný!“

2

Zvědové a nevěstka

¹Jozue, syn Nunův, pak ze Šitimu tajně vyslal dva muže na výzvědy se slovy: „Jděte prohlédnout tu zem, a zvláště Jericho.“ Šli tedy a vstoupili do domu jedné nevěstky jménem Rachab, kde přespalí.

²Králi Jericha se doneslo: „Dnes večer sem přišli nějací Izraelci,

aby proslídili zem.“³ Jerišský král proto vzkázal Rachab: „Vydej ty muže, co k tobě přišli, ty, co vstoupili k tobě do domu! Přišli proslídit celou zem!“

⁴Ta žena ale oba muže odvedla a ukryla. Proto odpověděla: „Ano, ti muži ke mně přišli, ale nevím odkud.“⁵Odešli, když se za soumraku měla zavírat brána. Kam se vydali, nevím. Běžte rychle za nimi, ať je doženete!“⁶(Rachab ale špehy odvedla na střechu a schovala je pod snopky lnu, které tam měla rozložené.)⁷Pronásledovatelé tedy vyrazili za nimi směrem k Jordánu, kde jsou brody. Jakmile opustili město, brána se ihned zavřela.

⁸Zvědové ještě ani neulehli, když k nim na střechu vystoupila Rachab.⁹ „Vím, že Hospodin vám dal tuto zem,“ řekla jim. „Vždyť jsme kvůli vám strachy bez sebe! Všichni obyvatelé země se před vámi třesou!“¹⁰Slyšeli jsme, jak Hospodin před vámi vysušil vody Rudého moře, když jste vycházeli z Egypta, i co jste provedli oběma emorejským králům v Zajordání, Sichonovi a Ogovi, které jste vyhladili jako proklaté.¹¹Jak jsme to uslyšeli, vyrazilo nám to dech a všichni jsme před vámi ztratili odvahu. Hospodin, váš Bůh, je přece Bohem nahoře na nebi i dole na zemi!¹²Proto mi, prosím vás, přísahajte při Hospodinu, že za milosrdenství, které jsem vám prokázala, i vy prokážete milosrdenství rodině mého otce. Dejte mi prosím záruku,¹³že necháte naživu mého otce a matku, mé bratry a sestry i všechny, kdo k nim patří. Zachraňte nás před smrtí!“

¹⁴„Položíme za vás život!“ odpověděli jí ti muži. „Nesmíte ale naši úmluvu vyradit. Až nám Hospodin dá tuto zem, zachováme se k tobě milosrdně a věrně.“

¹⁵Spustila je tedy oknem po provaze; její dům byl totiž v hradební zdi, takže bydlela na hradbách. ¹⁶„Běžte do hor,“ řekla jim, „ať vás pronásledovatelé nenajdou. Skrývejte se tam tři dny, dokud se nevrátí, a pak se vraťte svou cestou.“ ¹⁷Muži jí řekli: „Budeme zproštěni přísahy, kterou jsi nás zavázala, ¹⁸jestliže po našem vstupu do země neuvážeš tuto šňůru z karmínových provázků do okna, kterým jsi nás spustila, a neshromáždíš k sobě domů svého otce, matku, sourozence a celou rodinu svého otce. ¹⁹Kdyby někdo vyšel ze dveří tvého domu, jeho krev padne na jeho hlavu, a my budeme bez viny. Kdyby se ale někdo dotkl kohokoli u tebe doma, jeho krev padne na naši hlavu. ²⁰Kdybys ale naši úmluvu vyradila, budeme tvé přísahy zproštěni.“ ²¹„Ať se stane, jak jste řekli,“ odpověděla jim. Potom se s nimi rozloučila a když odešli, uvázala do okna karmínovou šňůru. ²²Zvědové vyrazili, a když přišli do hor, zůstali tam tři dny, dokud se jejich pronásledovatelé nevrátili. Hledali je totiž po všech cestách, ale nenašli. ²³Oba muži se pak vydali zpět. Sestoupili z hor, přebrodili se, a když přišli k Jozuovi, synu Nunovu, vyprávěli mu všechno, co se jim přihodilo. ²⁴„Opravdu! Hospodin dal celou tu zem do našich rukou,“ řekli Jozuovi. „Všichni její obyvatelé se už před námi třesou!“

3

Přes Jordán

¹Jozue časně ráno se všemi syny Izraele vytáhl ze Šitimu. Došli až k Jordánu, a než jej překročili, přenocovali tam. ²Ke konci těch tří dnů prošli táborem správcové ³a přikázali lidu: „Jakmile uvidíte Truhlu smlouvy Hospodina, vašeho Boha, a

levitské kněze, jak ji nesou, opustíte svá místa a půjdete za ní.

⁴Mezi vámi a ní ale zůstane odstup asi dvou tisíc loket – nesmíte se k ní přiblížit! Půjdete za ní, abyste poznali cestu, kterou máte jít, neboť tou cestou jste nikdy předtím nešli.“

⁵Jozue lidu řekl: „Posvěťte se, neboť zítra mezi vámi Hospodin učiní podivuhodné věci.“

⁶Potom řekl kněžím: „Vezměte Truhlu smlouvy a jděte před lidem.“ Vzali tedy Truhlu smlouvy a šli před lidem.

⁷Hospodin tehdy řekl Jozuovi: „Dnešního dne ti začnu v očích celého Izraele dodávat na vážnosti, aby věděli, že jako jsem býval s Mojžíšem, budu i s tebou. ⁸A ty přikážeš kněžím nesoucím Truhlu smlouvy: „Až dojdete ke kraji jordánských vod, zastavte se v Jordánu.““

⁹Jozue tedy řekl synům Izraele: „Pojďte sem a slyšte slova Hospodina, vašeho Boha.“ ¹⁰Pak pokračoval: „Podle toho poznáte, že je mezi vámi živý Bůh: dozajista před vámi vyžene Kananejce, Chetejce, Hivejce, Perizejce, Girašejce, Emorejce a Jebusejce. ¹¹Hle, Truhla smlouvy Pána vší země přechází Jordán před vámi. ¹²Proto si z izraelských kmenů vyberte dvanáct mužů, z každého kmene po jednom. ¹³Jakmile kněží nesoucí Truhlu Hospodina, Pána vší země, stanou nohama ve vodách Jordánu, tehdy se jordánské vody rozdělí, takže se voda přitékající shora nahromadí na jednom místě.“

¹⁴Když pak lid vytáhl ze svých stanů, aby přešel Jordán, kněží nesli před lidem Truhlu smlouvy. ¹⁵Jakmile nosiči Truhly došli k Jordánu a kněží nesoucí Truhlu se nohama dotkli okraje vody (Jordán se pokaždé během sklizně všude vylévá z břehů),

¹⁶vtom se vody přitékající shora zastavily. Nahromadily se velmi daleko odtud, u města Adam ležícího u Caretánu,

zatímco vody odtékající směrem k Aravskému (neboli Mrtvému) moři se dočista vytratily. Tak přešel lid přímo proti Jerichu.¹⁷ Kněží nesoucí Truhlu Hospodinovy smlouvy stáli nepohnutě na suché zemi uprostřed Jordánu, zatímco celý Izrael přecházel po suchu, dokud celý národ nepřešel Jordánem.

4

Dvanáct kamenů

¹Když pak celý národ překročil Jordán, Hospodin promluvil k Jozuovi: ²„Vyberte si z lidu dvanáct mužů, po jednom z každého kmene, ³a přikažte jim: ‚Odtud, zprostřed Jordánu, kde stály nepohnutě nohy kněží, vynesete dvanáct kamenů, vezměte je s sebou a složte je v táboře, kde se dnes v noci uložíte.‘“

⁴Jozue tedy povolal dvanáct mužů, které ustanovil ze synů Izraele, po jednom z každého kmene, ⁵a řekl jim: „Jděte doprostřed Jordánu před Truhlu Hospodina, vašeho Boha. Každý si zvedne na rameno jeden kámen, podle počtu izraelských kmenů, ⁶aby se pro vás staly znamením. Až se vás v budoucnu děti zeptají: ‚Proč tu máte ty kameny?‘ ⁷povíte jim: ‚Protože se vody Jordánu rozdělily před Truhlou Hospodinovy smlouvy. Když přecházela Jordán, vody se rozdělily.‘ Proto budou tyto kameny synům Izraele připomínkou až na věky.“

⁸Synové Izraele tedy udělali, co jim Jozue přikázal. Vynesli zprostřed Jordánu dvanáct kamenů podle počtu izraelských kmenů, jak Jozuovi uložil Hospodin, a přenesli je s sebou do tábora, kde je složili. ⁹Dalších dvanáct kamenů postavil Jozue

uprostřed Jordánu tam, kde stály nohy kněží nesoucích Truhlu smlouvy. Jsou tam až dodnes.

¹⁰Kněží nesoucí Truhlu tehdy stáli uprostřed Jordánu, než byly splněny všechny příkazy, které Hospodin udělal pro lid Jozuovi, přesně jak to Jozuovi přikázal Mojžíš. Lid spěšně přešel řeku,

¹¹a poté, co přešel všechen lid, přešla před jejich zraky také Hospodinova truhla s kněžími. ¹²V čele synů Izraele přešli v bojovém šiku synové Rubenovi, synové Gádovi a polovina kmene Manasesova, jak jim přikázal Mojžíš. ¹³Na čtyřicet tisíc vyzbrojených bojovníků přešlo před Hospodinem na jerišské pláň, aby svedli boj.

¹⁴Toho dne Hospodin v očích celého Izraele dodal Jozuovi na vážnosti, takže ho měli v úctě, jako měli v úctě Mojžíše po celý jeho život.

¹⁵Hospodin řekl Jozuovi: ¹⁶„Přikaz kněžím nesoucím Truhlu svědectví, ať vystoupí z Jordánu.“

¹⁷Jozue tedy kněžím přikázal: „Vystupte z Jordánu.“ ¹⁸A jakmile kněží nesoucí Truhlu smlouvy Hospodinovy vystoupili zprostřed Jordánu a stanuli nohama na souši, vrátily se vody Jordánu na místo a vylévaly se z břehů jako předtím.

¹⁹Lid vystoupil z Jordánu desátého dne prvního měsíce a utábořil se v Gilgalu u východního okraje Jericha. ²⁰Oněch dvanáct kamenů, které vzali z Jordánu, vztyčil Jozue v Gilgalu

²¹a řekl synům Izraele: „Až se vaše děti v budoucnu zeptají svých otců: ‚Proč jsou tu ty kameny?‘ ²²poučíte je: ‚Izrael tu přešel Jordán po suchu.‘ ²³Hospodin, váš Bůh, před vámi vysušil tyto jordánské vody, dokud jste nepřešli, tak jako to Hospodin, váš Bůh, provedl s Rudým mořem, které před námi vysušil, dokud jsme nepřešli. ²⁴To aby všechny národy země

poznaly, že ruka Hospodinova je mocná; to abyste ctili Hospodina, vašeho Boha, po všechny dny.“

5

¹Když potom všichni emorejští králové na západním břehu Jordánu a všichni kananejští králové u Středozemního moře uslyšeli, že Hospodin před syny Izraele vysušil vody Jordánu, dokud nepřešli, vyrazilo jim to dech a úplně před syny Izraele ztratili odvahu.

Hospodinovo vojsko

²V té době řekl Hospodin Jozuovi: „Vytvoř si kamenné nože a znovu obřež syny Izraele.“ ³Jozue si tedy vyrobil kamenné nože a obřezal syny Izraele u Gibeat-aralot, totiž Pahorku předkožek.

⁴Důvod, proč je Jozue obřezal, je tento: Všechn lid mužského pohlaví, který vyšel z Egypta, všichni ti bojovníci, po vyjití z Egypta pomřeli cestou na poušti. ⁵Všechn lid, který vycházel, byl sice obřezán, ale z lidu narozeného po vyjití z Egypta cestou na poušti neobřezali nikoho. ⁶Synové Izraele chodili po poušti čtyřicet let, dokud celý ten národ bojovníků vyšlých z Egypta do posledního nevymřel, protože neposlouchali Hospodina. Hospodin jim odpřisáhl, že jim nedá spatřit tu zem, o níž Hospodin přísahal jejich otcům, že nám ji dá, totiž zem oplývající mlékem a medem. ⁷Místo nich postavil jejich syny. Ty Jozue obřezal, poněvadž byli neobřezaní – cestou je totiž nikdo neobřezával. ⁸Když pak byli všichni v celém národě obřezáni, zůstali na místě v táboře, dokud se nezotavili. ⁹Hospodin tehdy Jozuovi řekl: „Dnešního dne jsem z vás odvalil egyptskou pohanu.“ A tak se to místo až dodnes

jmenuje Gilgal, Odvalení.

¹⁰Synové Izraele tedy tábořili v Gilgalu a navečer čtrnáctého dne onoho měsíce slavili na jerišských pláních Hod beránka.

¹¹Druhého dne jedli nekvašené chleby a téhož dne i pražené zrní z úrody té země. ¹²Toho dne, kdy jedli z úrody země, také ustala mana. Synové Izraele již pak žádnou manu neměli, ale toho roku začali jíst ze sklizně kanaánské země.

¹³Jednou, když byl Jozue poblíž Jericha, pozvedl oči a hle – kdosi před ním stojí s vytaseným mečem v ruce! Jozue šel k němu a oslovil ho: „Patříš k nám, nebo k našim nepřátelům?“

¹⁴„Nikoli,“ odpověděl on. „Já jsem vůdce Hospodinova vojska. Teď jsem tu.“

Jozue padl tváří k zemi a poklonil se. „Jaké příkazy má můj pán pro svého služebníka?“ zeptal se.

¹⁵Vůdce Hospodinova vojska na to Jozuovi řekl: „Zuj si obuv z nohou, neboť místo, na němž stojíš, je svaté.“ A Jozue to udělal.

6

Jericho

¹Jericho bylo kvůli synům Izraele úplně uzavřeno. Nikdo nevycházel ani nevcházel.

²Hospodin ale Jozuovi řekl: „Pohleď, dal jsem ti do rukou Jericho, jeho krále i udatné hrdiny. ³Vy bojovníci to město všichni obklíčíte a jednou denně město obejdete dokola. To budeš dělat po šest dní. ⁴Sedm kněží ať před Truhlou nese sedm trub z beraních rohů. Sedmého dne obejdete město sedmkrát a kněží ať troubí na trouby. ⁵Jakmile dlouze zatroubí na beraní roh, jakmile uslyšíte troubení, pak ať všechen lid

vyrazí mohutný pokřik. Městská hradba se zhroutí a lid vnikne do města, každý tam, kde bude.“

⁶Jozue, syn Nunův, tedy zavolal kněze a řekl jim: „Vezměte Truhlu smlouvy a sedm kněží ať před Hospodinovou truhlou nosí sedm trub z beraních rohů.“ ⁷Lidu pak řekl: „Jděte a obcházejte město. Ozbrojenci ať jdou před Hospodinovou truhlou.“

⁸Když to Jozue řekl lidu, sedm kněží nesoucích před Hospodinem sedm trub z beraních rohů vykročilo, začalo troubit na trouby a Truhla Hospodinovy smlouvy se vydala za nimi. ⁹Před kněžími troubícími na trouby kráčeli ozbrojenci, zatímco zadní voj kráčel za Truhlou za zvuku trub. ¹⁰Jozue lidu přikázal: „Nebudete křičet, nevydáte ani hlásku, nevypustíte z úst ani slovo až do dne, kdy vám řeknu: ‚Křičte!‘ Tehdy budete křičet.“ ¹¹Nato nechal Hospodinovu truhlu obejít město jednou kolem dokola. Pak odešli do tábora a tam přenocovali. ¹²Jozue pak vstal časně ráno a kněží vynesli Hospodinovu truhlu. ¹³Sedm kněží neslo před Hospodinovou truhlou sedm trub z beraních rohů a za pochodu troubilo na trouby. Před nimi kráčeli ozbrojenci, kdežto zadní voj kráčel za Hospodinovou truhlou za zvuku trub. ¹⁴I druhého dne obešli město jednou kolem dokola, načež se vrátili do tábora. Tak to dělali šest dní.

¹⁵Sedmého dne ráno vstali už za svítání a stejným způsobem obešli město, ale sedmkrát. Pouze onoho dne obcházeli město sedmkrát. ¹⁶Když obcházeli posedmé a kněží zatroubili na trouby, Jozue řekl lidu: „Křičte! Hospodin vám dal to město! ¹⁷Ať to město propadne Hospodinu i se vším, co je v něm! Pouze nevěstka Rachab zůstane naživu a s ní i všichni v

jejím domě, protože ukryla posly, které jsme vyslali. ¹⁸Jenom se vyvarujte toho, co propadlo klatbě, abyste jí nepropadli i vy. Kdybyste si vzali něco z toho, co propadlo klatbě, přivolali byste na izraelský tábor stejnou klatbu a přivedli jej do neštěstí. ¹⁹Všechno stříbro, zlato i bronzové a železné předměty budou zasvěceny Hospodinu. Přejdou do Hospodinova pokladu.“

²⁰Zazněly trouby a lid začal křičet. Jakmile lid uslyšel troubení a vyrazili mohutný pokřik, hradby se zhroutily a lid vnikl do města, každý tam, kde byl. Tak město dobyli. ²¹Vše, co bylo ve městě, pak vyhladili jako prokleté: muže i ženy, mladé i staré, skot, ovce i osly.

²²Těm dvěma mužům, kteří byli v zemi na výzvědách, ale Jozue řekl: „Jděte do domu té nevěstky a vyvedte ji odtud i se všemi, kdo k ní patří, jak jste jí odpřísáhli.“ ²³A tak ti mladí výzvědači šli a vyvedli Rachab, jejího otce i matku, její sourozence i všechny, kdo k ní patřili; vyvedli celé její příbuzenstvo a poskytli jim útočiště za izraelským táborem.

²⁴To město pak vypálili i se vším, co bylo v něm. Pouze stříbro, zlato a bronzové i železné předměty dali do pokladu Hospodinova domu. ²⁵Nevěstku Rachab s rodinou jejího otce a se všemi, kdo k ní patřili, ale Jozue nechal naživu. Zůstala uprostřed Izraele dodnes, neboť ukryla posly, které Jozue vyslal na výzvědy do Jericha.

²⁶Tehdy Jozue přísahal:

„Zlořečený buď před Hospodinem,
kdo povstane, aby stavěl toto město Jericho!
Za cenu svého prvorozeného je založí,

za svého nejmladšího tam bránu osadí.“

²⁷Hospodin pak byl s Jozuem a pověst o něm se šířila po celé zemi.

7

Achanův hřích

¹Synové Izraele se ale provinili porušením klatby. Achan, syn Karmiho, syna Zimriho, syna Zerachova z pokolení Juda, vzal něco z věcí propadlých klatbě, a Hospodin vzplanul proti synům Izraele hněvem.

²Jozue totiž z Jericha vyslal muže do místa zvaného Aj (jež leží u Bet-avenu východně od Bet-elu) a řekl jim, ať jdou prozkoumat tu zem. Muži tedy šli a prozkoumali Aj. ³Když se vrátili k Jozuovi, řekli mu: „Není potřeba, aby se tam vypravoval všechen lid. Stačí, když vytáhnou dva nebo tři tisíce mužů a obyvatele Aj pobijí. Nezatěžuj všechen lid, vždyť je jich tam málo.“

⁴A tak z lidu vytáhlo asi tři tisíce mužů, ale museli se před ajskými dát na útěk. ⁵Ajští muži z nich pobili asi třicet šest; pronásledovali je od brány až k lomům a na stráni je pobíjeli. Lid tehdy ztratil odvahu, rozplynula se jako voda.

⁶Jozue roztrhl svůj plášť, padl před Hospodinovou truhlou tváří na zem, zůstal tak až do večera spolu se stařešiny Izraele a sypali si na hlavu prach. ⁷„Ach, Pane můj, Hospodine!“ řekl Jozue, „Proč jsi vůbec převáděl tento lid přes Jordán? Abys nás vydal do rukou Emorejců? Abys nás zahubil? Mohlo nám přece stačit, abychom se usadili za Jordánem!“ ⁸Odpust', Pane můj, ale co mám říci, když se Izrael před svými nepřáteli dal

na útěk! ⁹Až to uslyší Kananejci a všichni obyvatelé této země, obklíčí nás a vyhladí naše jméno ze země! Co pro své veliké jméno uděláš pak?“

¹⁰„Vstaň!“ odpověděl Hospodin Jozuovi. „Proč tu ležíš na tváři? ¹¹Izrael zhřešil. Porušili mou smlouvu, kterou jsem jim vydal. Vzali něco z věcí, které propadly klatbě – ukradli to, zatajili a uložili mezi své věci! ¹²Proto synové Izraele nemohou obstát před svými nepřáteli a obrací se před nimi na útěk, protože té klatbě propadli sami. Nebudu už s vámi, pokud to prokleté neodstraníte ze svého středu!

¹³Vstaň, posvěť lid a řekni jim: „Posvěťte se pro zítřek. Neboť toto praví Hospodin, Bůh Izraele: Prokleté je ve tvém středu, Izraeli! Nebudeš moci obstát před svými nepřáteli, dokud to prokleté neodstraníte ze svého středu. ¹⁴Proto budete ráno přistupovat po kmenech. Ten kmen, který Hospodin zadrží, bude přistupovat po rodech. Rod, který Hospodin zadrží, bude přistupovat po jednotlivých rodinách. Rodina, kterou Hospodin zadrží, bude přistupovat po mužích. ¹⁵Kdo bude zadržen s věcmi propadlými klatbě, bude upálen se vším, co k němu patří, neboť porušil Hospodinovu smlouvu a spáchal v Izraeli hanebnost.““

¹⁶Časně ráno pak Jozue nechal Izrael předstupovat po kmenech. Los označil kmen Juda. ¹⁷Nechal tedy předstupovat judské rody a označen byl rod Zerachův. Když nechal předstupovat Zerachův rod po rodinách, byl označen Zimri.

¹⁸Nechal tedy přistupovat jeho rodinu po mužích a označen byl Achan, syn Karmiho, syna Zimriho, syna Zerachova z pokolení Juda.

¹⁹„Synu můj,“ řekl Jozue Achanovi, „vzdej slávu Hospodinu,

Bohu Izraele, a vyznej před ním pravdu. Pověz mi, co jsi provedl; netaj to přede mnou.“

²⁰ „Je to pravda. Zhřešil jsem proti Hospodinu, Bohu Izraele,“ odpověděl mu Achan. „Provedl jsem toto: ²¹Mezi kořistí jsem uviděl jeden krásný babylonský plášť, dvě stě šekelů stříbra a jednu zlatou cihlu o váze padesát šekelů. Zatoužil jsem po tom a vzal jsem si to. Tamhle to je, schované v zemi uvnitř mého stanu; stříbro je pod tím.“

²² Jozue vyslal posly, ti se rozeběhli ke stanu a hle – bylo to ukryto u něj ve stanu a stříbro pod tím. ²³ Vzali to tedy ze stanu, přinesli k Jozuovi a všem synům Izraele a vysypali vše před Hospodinem.

²⁴ Jozue s celým Izraelem pak vzal Achana, syna Zerachova, i to stříbro, plášť a zlatou cihlu a také jeho syny a dcery i jeho skot, osly, ovce a kozy i jeho stan a všechno, co k němu patřilo, a odnesli to všechno do rokle Achor. ²⁵ Tam Jozue zvolal: „Proč jsi nás přivedl do neštěstí? Hospodin dnes přivede do neštěstí tebe!“

A celý Izrael ho tam ukamenoval. Spálili je a zaházeli kamením. ²⁶ Navršili nad ním velikou hromadu kamení, která je tam až dodnes. Tehdy se Hospodin odvrátil od svého planoucího hněvu, a to místo se proto až dodnes jmenuje Emek-achor, Rokle neštěstí.

8

Dobytí Aje

¹ Poté Hospodin řekl Jozuovi: „Neboj se a nestrachuj. Vezmi s sebou všechen bojeschopný lid a vytáhni proti Aji. Pohleď, dal jsem ti do rukou ajského krále a jeho lid i s jejich městem a

územím. ²S Ajem i s jeho králem naložíš stejně, jako jsi naložil s Jerichem a s jeho králem. Ukořistěné zboží a dobytek si ale můžete nechat pro sebe. Vzadu za městem si proti němu nachystej zálohu.“

³Jozue se tedy se vším bojeschopným lidem přichystal vytáhnout proti Aji. Vybral třicet tisíc udatných bojovníků a vypravil je v noci ⁴s rozkazem: „Dávejte pozor! Budete vzadu za městem číhat v záloze. Nebudte od města moc daleko. Všichni buďte připraveni. ⁵Já a všechen lid, který bude se mnou, se zatím přiblížíme k městu. Vytáhnou proti nám jako prve a my se dáme na útěk. ⁶Vydají se za námi, a tak je odlákáme od města. Řeknou si totiž: ‚Utíkají před námi jako prve.‘ Budeme tedy před nimi utíkat ⁷a vy zatím vyrazíte ze zálohy, obsadíte město a Hospodin, váš Bůh, vám je vydá do rukou. ⁸Až se města zmocníte, zapálíte ho; zachováte se podle Hospodinova slova. Držte se mých příkazů.“

⁹Vyslání Jozuem se tedy šli ukrýt do zálohy a zaujali místo mezi Bet-elem a Ajem, na západ od Aje. Té noci Jozue zůstal uprostřed lidu.

¹⁰Brzy ráno Jozue sebral lid a spolu se stařešiny Izraele se vydal v jeho čele proti Aji. ¹¹Všechen bojeschopný lid táhl s ním. Když tam dorazili, zamířili přímo před město a utábořili se na sever od Aje. Mezi nimi a Ajem byla rokle. ¹²Jozue vzal asi pět tisíc mužů a umístil je jako zálohu mezi Bet-elem a Ajem, na západ od města. ¹³Hlavní voj lidu tedy stál severně od města, zadní voj pak západně od města. Té noci Jozue sestoupil do údolí.

¹⁴Jakmile to spatřil ajský král, on i všechen lid, obyvatelé toho města, vyrazili brzy ráno na stanoviště před plání Arava, k

bitvě proti Izraeli. Král ovšem nevěděl, že na něj za městem číhá záloha. ¹⁵Jozue s celým Izraelem předstírali porážku a utíkali směrem k poušti. ¹⁶Všechn lid ve městě byl zburcován, aby je pronásledovali. Hnali se za Jozuem, a tak se nechali odlákat od města. ¹⁷V Aji a Bet-elu nezůstal nikdo, kdo by nevyrazil za Izraelem. Nechali město otevřené a pronásledovali Izrael.

¹⁸Tehdy Hospodin řekl Jozuovi: „Napřáhni šavli, kterou máš v ruce, proti Aji, neboť je dám do tvých rukou.“ Jozue tedy napřáhl šavli ve své ruce proti Aji. ¹⁹Jakmile ji napřáhl, ti, kdo číhali v záloze, rychle vstali a vyrazili ze svého místa. Vnikli do města, dobyli je a rychle je zapálili.

²⁰Ajští muži se ohlédlí a hle – z města stoupal k nebi dým! Nemohli ovšem utéci ani tam, ani tam, protože lid prchající k poušti se obrátil proti pronásledovatelům. ²¹Když totiž Jozue i všechny lid viděli, že záloha dobyla město a že z města stoupá dým, otočili se nazpět a udeřili na ajské muže. ²²(Ti se totiž z města vydali za nimi, takže je Izrael měl uprostřed.) Pobíjeli je z jedné i druhé strany, až nezůstal, kdo by přežil ani kdo by unikl. ²³Jen ajského krále zajali živého a přivlekli ho k Jozuovi.

²⁴Když byl Izrael hotov s pobíjením všech obyvatel Aje venku na poušti, kam je pronásledovali, dokud všichni do posledního nepadli ostřím meče, vrátil se celý Izrael do Aje a také tam je pobili ostřím meče. ²⁵Všech padlých toho dne bylo dvanáct tisíc mužů i žen – všichni obyvatelé Aje. ²⁶Jozue totiž nespustil ruku s napřaženou šavlí, dokud nebyli všichni obyvatelé Aje vyhlazeni jako prokletí. ²⁷Izrael si pro sebe nechal jen ukořistěný dobytek a zboží z onoho města, jak Hospodin určil Jozuovi.

²⁸Tak Jozue vypálil Aj a natrvalo jej obrátil v pustou hromadu sutin až dodnes. ²⁹Ajského krále pak nechal až do večera viset na kůlu. Když slunce zapadalo, Jozue dal jeho tělo sejmut z kůlu a pohodili je u vchodu do městské brány. Navršili nad ním velikou hromadu kamení, která je tam až dodnes.

Ebal a Gerizim

³⁰Jozue pak vystavěl Hospodinu, Bohu Izraele, oltář na hoře Ebal, ³¹jak synům Izraele přikázal Hospodinův služebník Mojžíš. Jak je psáno v knize Mojžíšova zákona: „Oltář z netknutých kamenů, neopracovaných železem.“ Na něm pak přinesli zápalné oběti Hospodinu a obětovali pokojné oběti.

³²Jozue tam napsal na kameny opis Mojžíšova zákona; zapsal jej v přítomnosti synů Izraele.

³³Celý Izrael se svými stařešiny, správci a soudci stál po obou stranách Truhly před levitskými kněžími, kteří nosí Truhlu Hospodinovy smlouvy. Stáli tam spolu cizinci i domácí, polovina proti hoře Gerizim a polovina proti hoře Ebal, jak kdysi přikázal Hospodinův služebník Mojžíš, že se má žehnat lidu Izraele.

³⁴Jozue pak předčítal všechna slova Zákona, požehnání i zlořečení, přesně jak je to psáno v knize Zákona. ³⁵Ze všeho, co Mojžíš přikázal, Jozue nevynechal ani slovo. Předčítal je celému shromáždění Izraele včetně žen a dětí i včetně cizinců pobývajících mezi nimi.

Gibeonský podvod

¹Když se to doslechli všichni králové na západním břehu Jordánu, na horách, v podhůří a po celém pobřeží Středozemního moře před Libanonem – král chetejský, emorejský, kananejský, perizejský, hivejský a jebusejský –
²sešli se, aby společně bojovali proti Jozuovi a Izraeli.

³Také obyvatelé Gibeonu se doslechli, jak Jozue naložil s Jerichem a s Ajem. ⁴Vymysleli proto lest: Vypravili se na cestu jako poselstvo; na osly si naložili staré pytle a opotřebované, potrháné, záplatované měchy na víno, ⁵na nohy si vzali ošlapanou, pospravovanou obuv a na sebe chatrné šaty. Všechn chléb, který měli s sebou, byl vyschlý, až se drolil.

⁶Když přišli k Jozuovi do gilgalského tábora, řekli jemu a izraelským mužům: „Přicházíme z daleké země; uzavřete s námi smlouvu.“

⁷Izraelští muži ale těm Hivejcům odpověděli: „A co když bydlíte mezi námi? Jak bychom s vámi mohli uzavřít smlouvu?“

⁸„Jsme tvoji služebníci,“ řekli na to Jozuovi.

Ten se jich ale ptal: „Co jste zač? Odkud jste přišli?“

⁹„Tvoji služebníci přišli z daleké, předaleké země díky pověsti Hospodina, tvého Boha,“ tvrdili mu. „Slyšeli jsme zprávu o něm i o všem, co udělal v Egyptě, ¹⁰a také o všem, co udělal dvěma emorejským králům v Zajordání – chešbonskému králi Sichonovi a bášanskému králi Ogovi v Aštarotu. ¹¹Proto nám naši stařešinové i všichni obyvatelé naší země řekli: Vezměte s sebou jídlo na cestu, jděte jim naproti a řekněte jim: „Jsme

vaši služebníci; uzavřete s námi smlouvu.¹² Tohle je náš chléb. Když jsme se za vámi chystali, balili jsme ho doma ještě teplý – a podívejte se: je vyschlý, až se drolí.¹³ Tyto měchy na víno byly nové, když jsme je plnili – a podívejte se: už popraskaly. Toto jsou naše šaty a obuv: tou předlouhou cestou úplně zchátraly.“

¹⁴ Izraelští muži dali na jejich zásoby a neptali se na Hospodinův výrok. ¹⁵ Jozue jim zaručil pokoj a uzavřel s nimi smlouvu, že je nechá naživu. Také vůdcové obce jim to odpřisáhli.

¹⁶ Tři dny poté, co s nimi uzavřeli smlouvu, se ale dozvěděli, že ti lidé jsou z jejich sousedství – že vlastně bydlí uprostřed nich! ¹⁷ Synové Izraele totiž postupovali dál a třetího dne došli k jejich městům. Byla to města Gibeon, Kefira, Beerot a Kiriath-jearim. ¹⁸ Synové Izraele je ovšem nepobili, poněvadž jim vůdcové obce přísahali při Hospodinu, Bohu Izraele. Celá obec ale proti vůdcům reptala. ¹⁹ Všichni vůdcové jim proto vysvětlovali: „My jsme jim přísahali při Hospodinu, Bohu Izraele! Teď na ně přece nesmíme sáhnout.“ ²⁰ Uděláme s nimi toto: Necháme je naživu, aby na nás nedopadl Boží hněv, kdybychom porušili přísahu, kterou jsme jim dali.“ ²¹ Vůdcové tehdy prohlásili: „Ať zůstanou naživu,“ a tak se z nich podle rozhodnutí vůdců stali dřevaři a nosiči vody pro celou obec. ²² Jozue si je potom zavolal a řekl jim: „Jak to, že jste nás podvedli?! Tvrdili jste: ‚Žijeme od vás velmi daleko.‘ A přitom bydlíte uprostřed nás!“ ²³ Proklatci! Od teď už nikdy nepřestanete otročit: Budou z vás dřevaři a nosiči vody pro dům mého Boha.“

²⁴ Na to Jozuovi odpověděli: „Tvým služebníkům bylo

spolehlivě oznámeno, co Hospodin, tvůj Bůh, přikázal svému služebníkovi Mojžíšovi. Prý vám dá celou tuto zem a všechny obyvatele této země před vámi vyhubí. Hrozně jsme se před vámi báli o život, proto jsme to udělali. ²⁵Ted' jsme ve tvých rukou. Udělej s námi, co považuješ za dobré a správné.“

²⁶Jozue s nimi tedy naložil takto: Vysvobodil je z rukou synů Izraele, aby je nepobili, ²⁷a téhož dne z nich udělal dřevaře a nosiče vody pro obec a pro Hospodinův oltář na místě, které vyvolí. A tak je tomu až dodnes.

10

Slunce, zastav se!

¹Potom se doslechl jeruzalémský král Adoni-cedek, že Jozue dobyl Aj a vyhladil je jako proklaté a že stejně, jak naložil s Jerichem a jeho králem, naložil i s Ajem a jeho králem a že obyvatelé Gibeonu s Izraelem uzavřeli mír a zůstávají mezi nimi. ²Tehdy dostali hrozný strach, protože Gibeon bylo veliké město, jako bývají královská sídla, a protože bylo větší než Aj a všichni jeho obyvatelé byli udatní. ³Jeruzalémský král Adoni-cedek proto poslal vzkaz hebronskému králi Hohamovi, k jarmutskému králi Pireamovi, k lachišskému králi Jafiovi a k eglonskému králi Debirovi: ⁴„Pojďte mi na pomoc a udeřte na Gibeon, protože uzavřel mír s Jozuem a se syny Izraele!“

⁵A tak se spojilo pět emorejských králů: král Jeruzaléma, král Hebronu, král Jarmutu, král Lachiše a král Eglonu. Ti vytáhli se všemi svými vojsky, oblehli Gibeon a zaútočili na něj.

⁶Obyvatelé Gibeonu proto poslali vzkaz Jozuovi do gilgalského tábora: „Neodpírej ochranu svým služebníkům. Rychle k nám pospěš a zachraň nás! Pomoz nám! Všichni emorejští králové

z hor se spojili proti nám!“

⁷Nato Jozue vytáhl z Gilgalu a s ním všechen bojeschopný lid i všichni udatní hrdinové. ⁸Hospodin Jozuovi řekl: „Neboj se jich, neboť jsem ti je vydal do rukou. Nikdo z nich před tebou neobstojí.“

⁹Jozue táhl z Gilgalu celou noc a pak je náhle přepadl.

¹⁰Hospodin je před Izraelem rozprášil a způsobil jim u Gibeonu hroznou porážku. Izrael je pronásledoval směrem k bet-choronskému svahu a pobíjel je až k Azece a Makedě. ¹¹Když pak před Izraelem prchali po bet-choronské stráni, Hospodin je až do Azeky zasypával z nebe kroupami velkými jako kameny. Tak jich pomřelo více od toho krupobití, než kolik jich synové Izraele pobili mečem.

¹²Tenkrát mluvil Jozue s Hospodinem. Toho dne, kdy Hospodin synům Izraele vydal Emorejce, Jozue před zraky Izraele řekl:

„Slunce, zastav se v Gibeonu!

Ty, měsíci, v údolí Ajalonu!“

¹³Stanulo slunce, měsíc stál, než národ nepřátele potrestal.

Právě tak se to píše v Knize Upřímného. Slunce se zastavilo uprostřed nebe a nespěchalo k západu skoro celý den.

¹⁴Takový den nenastal nikdy předtím ani potom, aby Hospodin poslechl něčí hlas. To proto, že Hospodin bojoval za Izrael.

¹⁵Jozue se pak s celým Izraelem vrátil do gilgalského tábora.

Pět králů

¹⁶Oněch pět králů ale uteklo a ukrylo se v jeskyni u Makedy.

¹⁷Když Jozue dostal zprávu, že těch pět králů našli ukryté v jeskyni u Makedy, ¹⁸nařídil: „Přivalte k ústí jeskyně velké balvany a postavte tam stráž. ¹⁹Vy ostatní ale nepřestávejte pronásledovat nepřátele. Vpadněte jim do zad a nedovolte jim vrátit se do jejich měst. Hospodin, váš Bůh, vám je vydal do rukou!“

²⁰Jozue a synové Izraele pak tu velikou, drtivou porážku dovršili a skoncovali s nimi. Ti, kdo z nich přece přežili, utekli do opevněných měst. ²¹Všechny lid se pak v pořádku vrátil k Jozuovi do tábora v Makedě. Nikdo se proti synům Izraele neodvážil ani ozvat.

²²Potom Jozue řekl: „Odkryjte ústí jeskyně a přiveďte z ní těch pět králů ke mně!“ ²³A tak k němu z jeskyně přivedli těch pět králů: krále Jeruzaléma, krále Hebronu, krále Jarmutu, krále Lachiše a krále Eglonu.

²⁴Když ty krále přiváděli, Jozue svolal všechny izraelské muže. Velitele bojovníků, kteří šli s ním, tehdy vyzval: „Pojďte sem, položte si nohu na šíji těch králů!“ Přicházeli tedy a stoupali jim na šíje.

²⁵Jozue jim řekl: „Nebojte se a nestrachujte, buďte silní a stateční. Takto Hospodin naloží se všemi nepřáteli, proti nimž budete bojovat.“ ²⁶Potom je Jozue dal pobít a pověsit na pěti kůlech. Na těch kůlech pak viseli až do večera.

²⁷Když slunce zapadalo, Jozue přikázal, ať je sejmou z kůlů a hodí je do jeskyně, kde se předtím skrývali. K ústí jeskyně pak navršili velké balvany, které tam jsou až dodnes.

Tažení na jih

²⁸Makedu Jozue dobyl ještě téhož dne. Vyhubil ji ostrým meče i s jejím králem; všechno živé v ní vyhladil jako proklaté. Nikoho nenechal naživu; s králem Makedy naložil stejně, jako naložil s králem Jericha.

²⁹Potom Jozue s celým Izraelem táhl od Makedy k Libně a zaútočil na ni. ³⁰I Libnu a jejího krále vydal Hospodin Izraeli do rukou. Ten ji vyhubil ostrým meče se vším živým, co bylo ve městě. Nikoho tam nenechal naživu; s jejím králem naložil stejně, jako naložil s králem Jericha.

³¹Potom Jozue s celým Izraelem táhl od Libny k Lachiši. Oblehl jej, zaútočil na něj ³²a Hospodin vydal Izraeli do rukou i Lachiš. Dobył jej druhého dne a ostrým meče v něm vyhubil všechno živé stejně, jako to provedl v Libně. ³³Na pomoc Lachiši tehdy přitáhl Horam, král Gezeru. Jozue ho ale i s jeho lidem porazil; nikoho nenechal naživu.

³⁴Potom Jozue s celým Izraelem táhl od Lachiše k Eglonu. Oblehli jej a zaútočili na něj. ³⁵Téhož dne jej dobyli a vyhubili ostrým meče; všechno živé v něm toho dne vyhladil jako proklaté, stejně jako to provedl s Lachišem.

³⁶Potom Jozue s celým Izraelem táhl od Eglonu k Hebronu a zaútočili na něj. ³⁷Dobyli ho a ostrým meče vyhubili i s jeho králem, se všemi vesnicemi i se vším živým, co bylo ve městě. Nikoho nenechal naživu, stejně jako to provedl v Eglonu. Město i všechno živé v něm vyhladil jako proklaté.

³⁸Potom se Jozue s celým Izraelem obrátil k Debiru a zaútočili na něj. ³⁹Dobyli ho i s jeho vesnicemi a jeho krále zajali. Město vyhubili ostrým meče a všechno živé v něm vyhladili jako proklaté. Nikoho nenechal naživu. Jak naložil s Hebronem, tak

naložil s Debirem a jeho králem, stejně jako provedl s Libnou a jejím králem.

⁴⁰Tak Jozue dobyl celou tu zem se všemi jejími králi: hory i Negev, podhůří i východní srázy. Nikoho nenechal naživu; vše, co dýchalo, vyhladil jako proklaté, jak přikázal Hospodin, Bůh Izraele. ⁴¹Jozue dobyl vše od Kádeš-barné až po Gazu a od celého kraje Gošen až po Gibeon. ⁴²Všech těchto králů i jejich území se Jozue zmocnil jedním rázem, protože Hospodin, Bůh Izraele, bojoval za Izrael.

⁴³Potom se Jozue s celým Izraelem vrátil do gilgalského tábora.

11

Tažení na sever

¹Když se to doslechl chacorský král Jabín, obeslal madonského krále Jobaba a krále šimronského, krále akšafského ²a další krále na severu v horách, v Aravě jižně od Galilejského jezera, v podhůří a v Náfot-doru na západě. ³Na východě i na západě byli Kananejci, v pohořích Emorejci, Chetejci, Perizejci a Jebusejci a pod Hermonem v kraji Micpa byli Hivejci.

⁴Ti vytáhli se všemi svými vojsky – lidí jako písku na mořském břehu a nesmírné množství koní a vozů. ⁵Všichni ti králové se smluvili, přitáhli a utábořili se společně u meromských vod, aby vedli válku proti Izraeli.

⁶Hospodin ale řekl Jozuovi: „Neboj se jich. Způsobím, že zítra touto dobou budou všichni ležet před Izraelem mrtví. Jejich koně ochromíš a jejich vozy spálíš.“

⁷Jozue a všechen bojeschopný lid tedy proti nim ihned vytáhli k meromským vodám, kde na ně zaútočili. ⁸Hospodin je vydal

Izraeli do rukou, takže je pobíjeli a pronásledovali až k Velkému Sidonu, k Misrefot-majim a směrem na východ až k údolí Micpe. Pobíjeli je, až nikdo nepřežil. ⁹Jozue s nimi naložil, jak mu řekl Hospodin: ochromil jim koně a jejich vozy spálil.

¹⁰V tu dobu se Jozue vrátil, dobyl Chacor a jeho krále zabil mečem. (Chacor byl předtím hlavou všech těch království.)

¹¹Všechno živé v něm pobili ostřím meče; vyhladili je jako proklaté, takže nezůstala ani živá duše. Chacor potom vypálil.

¹²Jozue se zmocnil všech těchto královských měst i jejich králů a pobil je ostřím meče. Vyhladil je jako proklaté, jak přikázal Hospodinův služebník Mojžíš. ¹³Z měst postavených na dřívějších sutinách ale Izrael nevypálil žádné kromě Chacoru – to město Jozue vypálil. ¹⁴Synové Izraele si mezi sebou rozdělili všechnu kořist i dobytek z těch měst. Všechny lidi ale pobili ostřím meče, úplně je vyhubili. Neušetřili ani živou duši. ¹⁵Jak přikázal Hospodin svému služebníkovi Mojžíšovi, tak přikázal Mojžíš Jozuovi a Jozue tak učinil. Neopomněl jediné slovo ze všeho, co Hospodin přikázal Mojžíšovi.

¹⁶Tak Jozue zabral celou tu zem – hory, celý Negev, celý kraj Gošen, podhůří i pláň Arava – izraelské hory i jejich podhůří,

¹⁷vše od hory Chalak, jež se zvedá k Seíru, až po Baal-gád v Libanonském údolí pod horou Hermon. Zajal všechny jejich krále a nechal je pobít. ¹⁸Se všemi těmito králi vedl Jozue dlouhý boj. ¹⁹Kromě Hivejců bydlících v Gibeonu nebylo města, které by se syny Izraele uzavřelo mír. Vše získali bojem. ²⁰Sám Hospodin totiž zatvrdil jejich srdce, aby válčili proti Izraeli, aby je vyhladil jako proklaté a bez milosti je vyhubil, jak Hospodin přikázal Mojžíšovi.

²¹V té době Jozue na svém tažení vyhladil Anakovce z hor: z Hebronu, Debiru, Anabu i ze všech judských a izraelských hor. Jozue je vyhladil jako proklaté i s jejich městy. ²²V zemi synů Izraele nikdo z Anakovců nezůstal; přežili jen v Gaze, v Gatu a v Ašdodu.

²³Tak Jozue zabral celou zem, přesně jak Hospodin řekl Mojžíšovi. Jozue ji potom dal Izraeli za dědictví podle jejich kmenových podílů. Země tehdy odpočinula od válek.

12

Poražení králové

¹Toto jsou králové té země, které synové Izraele pobili a jejichž zem na východní straně Jordánu obsadili od potoka Arnon až k hoře Hermon i s celou východní částí pláň Arava: ²Emorejský král Sichon se sídlem v Chešbonu. Ten ovládal území od Aroeru na břehu potoka Arnon, totiž od středu toho potoka přes polovinu Gileádu až k potoku Jabok, tvořícímu hranici Amonců; ³dále pláň Arava až k východnímu okraji Galilejského jezera a také až k východnímu okraji Aravského (neboli Mrtvého) moře směrem k Bet-ješimotu a na jih až pod úbočí Pisgy.

⁴Dále bášanský král Og z přežívajících Refajců. Ten sídlil v Aštarotu a v Edrei ⁵a ovládal horu Hermon, Salchu i celý Bášan až po gešurské a maachatské pomezí a také polovinu Gileádu hraničícího se Sichonem, králem Chešbonu.

⁶Mojžíš, Hospodinův služebník, je pobil se syny Izraele a Hospodinův služebník Mojžíš dal jejich zem do vlastnictví synům Rubenovým a Gádovým a polovině kmene Manasesova.

⁷A toto jsou králové té země, které pobil Jozue se syny Izraele na západním břehu Jordánu od Baal-gádu v Libanonském údolí až k hoře Chalak, jež se zvedá k Seíru. Tuto zem dal Jozue izraelským kmenům do vlastnictví podle jejich podílů ⁸v podhůří, na pláni Arava i na východních srážech, v poušti i v Negevu – v zemi Chetejců, Emorejců, Kananejců, Perizejců, Hivejců a Jebusejců:

⁹Král Jericha jeden,
král Aje u Bet-elu jeden,
¹⁰král Jeruzaléma jeden,
král Hebronu jeden,
¹¹král Jarmutu jeden,
král Lachiše jeden,
¹²král Eglonu jeden,
král Gezeru jeden,
¹³král Debiru jeden,
král Gederu jeden,
¹⁴král Chormy jeden,
král Aradu jeden,
¹⁵král Libny jeden,
král Adulamu jeden,
¹⁶král Makedy jeden,
král Bet-elu jeden,
¹⁷král Tapuachu jeden,
král Cheferu jeden,
¹⁸král Afeku jeden,
král Šáronu jeden,

¹⁹král Madonu jeden,
král Chacoru jeden,
²⁰král Šimron-meronu jeden,
král Achšafu jeden,
²¹král Taanachu jeden,
král Megida jeden,
²²král Kedeše jeden,
král Jokneamu u Karmelu jeden,
²³král Doru (z Náfot-doru) jeden,
král Gojim v Galileji jeden,
²⁴král Tirsy jeden,
celkem jedenatřicet králů.

DĚLENÍ ZEMĚ

13

Ještě zbývá mnoho země

¹Jozue byl už stařec pokročilého věku. Hospodin mu řekl: „Jsi starý a sešlý věkem, ale ještě je velmi mnoho země, kterou zbývá obsadit.

²Toto je zbývajcí zem:

Celé území Filištínů a Gešurců ³od řeky Šichor před Egyptem až k severní hranici u Ekronu (který se přičítá Kananejcům) – pětice filištínských států: Gaza, Ašdod, Aškelon, Gat a Ekron. Dále území Avijců ⁴na jihu.

Dále celé území Kananejců od sidonské Ary až po Afek u emorejské hranice.

⁵Dále území Gebalských a celý Libanon na východ od Baal-gádu pod horou Hermon až k Lebo-chamátu.

⁶Všechny obyvatele hor, od Libanonu až k Misrefot-majim, všechny Sidonce já sám před syny Izraele vyženu. Zbývá jen rozdělit tu zem Izraeli losem na dědičné podíly, jak jsem ti přikázal. ⁷Proto teď rozděl tuto zemi jako dědictví devíti kmenům a polovině kmene Manasesova.“

Území na východě

⁸Druhá polovina Manasese a synové Rubenovi a Gádovi už své dědictví dostali, neboť jim je dal Mojžíš na východní straně Jordánu. Hospodinův služebník Mojžíš jim přidělil toto území:

⁹Od Aroeru na břehu potoka Arnon, včetně města uprostřed onoho údolí, celou medebskou náhorní rovinu až k Dibonu.

¹⁰Dále všechna města emorejského krále Sichona, který vládl v Chešbonu, až k hranicím Amonců. ¹¹Dále Gileád, gešurské i maachatské pomezí, celou horu Hermon a celý Bášan až po Salchu, ¹²totiž celé bášanské království Oga, který patřil k přeživším Refajcům a vládl v Aštarotu a v Edrei. Ty všechny Mojžíš porazil a vyhnal. ¹³Gešurské a Maachatské ale synové Izraele nevyhnali, a tak Gešur a Maachat žijí uprostřed Izraele až dodnes.

¹⁴Kmenu Levi však Mojžíš jako jedinému žádné dědictví nepřidělil. Jejich dědictvím jsou ohnivé oběti Hospodinu, Bohu Izraele, jak jim pověděl.

Ruben

¹⁵Toto dal Mojžíš pokolení Ruben pro jejich rody:

¹⁶Území od Aroeru na břehu potoka Arnon, včetně města uprostřed onoho údolí; dále celá náhorní rovina u Medeby,

¹⁷Chešbon i všechna města na náhorní rovině: Dibon, Bamot-baal, Bet-baalmeon, ¹⁸Jahca, Kedemot, Mefaat, ¹⁹Kiriatajim, Sibma, Ceret-šachar na kopci v údolí, ²⁰Bet-peor, úbočí Pisgy a Bet-ješimot ²¹– všechna města té náhorní roviny a celé království emorejského krále Sichona, který vládl v Chešbonu. Mojžíš ho porazil stejně jako midiánské prince, Sichonovy vazaly Eviho, Rekema, Cura, Chura a Revu, kteří v té zemi bydlili. ²²Kromě těch, které pobili v boji, synové Izraele zabili mečem také věštce Balaáma, syna Beorova. ²³Hranici synů Rubenových tvořil břeh Jordánu. To je dědictví Rubenových synů pro jejich rody – tato města a přilehlé osady.

Gád

²⁴Toto dal Mojžíš pokolení Gád, synům Gádovým pro jejich rody:

²⁵Území Jaezeru a všechna gileádská města, polovina země Amonců až k Aroeru naproti Rabě, ²⁶dále od Chešbonu až k Ramat-micpe a Betonim a od Machanajim až k pomezí Debiru; ²⁷v údolí pak Bet-ram, Bet-nimra, Sukot a Cafon se zbytkem království chešbonského krále Sichona (východní břeh Jordánu až k okraji Galilejského jezera). ²⁸To je dědictví Gádových synů pro jejich rody – tato města a přilehlé osady.

Východní Manases

²⁹Toto dal Mojžíš polovině Manasesova kmene, totiž polovině Manasesova pokolení pro jejich rody:

³⁰Území od Machanajim přes celý Bášan, přes celé království bášanského krále Oga: všech šedesát městeček, jež patří k Chavot-jair v Bášanu; ³¹dále polovina Gileádu a také Aštarot a Edrei, Ogova královská města v Bášanu. To dostali synové Machira, syna Manasesova, pro polovinu Machirových synů podle jejich rodů.

³²Toto jsou dědictví, která Mojžíš udělil na moábských pláních na východní straně Jordánu naproti Jerichu. ³³Kmenu Levi však Mojžíš dědictví nedal. Jejich dědictvím je Hospodin, Bůh Izraele, jak jim pověděl.

14

Území na západě

¹A toto jsou dědictví, která synové Izraele získali v kanaánské zemi, jak jim je přidělil kněz Eleazar a Jozue, syn Nunův, s náčelníky otcovských pokolení Izraele. ²Devět a půl pokolení získalo své dědictví losem, jak to Hospodin přikázal skrze Mojžíše, ³kdežto dvě a půl pokolení už dostala svá dědictví od Mojžíše v Zajordání. Levitům však mezi nimi žádné dědictví nepřipadlo. ⁴Ze synů Josefových vznikla dvě pokolení, Manases a Efraim. Levitům ovšem žádný podíl v zemi nepřipadl, pouze města k bydlení a přilehlé pastviny pro jejich dobytek a stáda. ⁵Synové Izraele udělali, co Hospodin přikázal Mojžíšovi, a rozdělili si zem.

Kálebův podíl

⁶Synové Judovi přišli v Gilgalu za Jozuem a Káleb, syn Kenizejce Jefuna, k němu promluvil: „Ty víš, co Hospodin v Kádeš-barné pověděl Božímu muži Mojžíšovi o mně a o tobě.

⁷Bylo mi čtyřicet let, když mě Hospodinův služebník Mojžíš vyslal z Kádeš-barné, abych prozkoumal tuto zem. Přinesl jsem mu zprávu podle svého nejlepšího svědomí. ⁸Mí bratři, kteří šli se mnou, připravili všechen lid o odvahu, ale já jsem se cele vydal Hospodinu, svému Bohu. ⁹Onoho dne Mojžíš přísahal: „Země, kterou prošly tvé nohy, jistě připadne navěky za dědictví tobě a tvým synům, neboť ses cele vydal Hospodinu, mému Bohu.“

¹⁰A hle, Hospodin mě uchoval naživu, jak slíbil. Je tomu čtyřicet pět let od chvíle, kdy to Hospodin řekl Mojžíšovi, když Izrael putoval pouští. A hle, dnes tu jsem a je mi osmdesát pět let. ¹¹Dodnes jsem ale silný jako tehdy, když mě vyslal Mojžíš. Jakou sílu jsem měl tenkrát, takovou mám i teď, k boji i k životu. ¹²Dej mi ty hory, o nichž onoho dne mluvil Hospodin. Sám jsi tenkrát slyšel, že tam jsou Anakovci a veliká opevněná města. Bude-li Hospodin se mnou, vyženu je, jak Hospodin řekl.“

¹³Jozue tedy Kálebovi, synu Jefunovu, požehnal a dal mu do dědictví Hebron. ¹⁴Proto Hebron až dodnes dědičně patří Kálebovi, synu Kenizejce Jefuna, neboť se cele vydal Hospodinu, Bohu Izraele. ¹⁵(Hebron se dříve jmenoval Kiriatarba, tedy Město Arbovo, podle největšího z Anakovců.) Země tehdy odpočinula od válek.

Juda

¹Díl, který losem připadl Judovu pokolení pro jejich rody, dosahoval na jihu až k edomské hranici, až k poušti Cin úplně na jihu:

²Jejich jižní hranice vede od zálivu na jižním konci Mrtvého moře, ³vybíhá na jih k průsmyku Akrabim, pokračuje k Cinu, stoupá jižně od Kádeš-barné, prochází Checronem, vystupuje k Adaru, stáčí se ke Karce ⁴a pokračuje k Acmoně. Dál pak hranice vede Egyptským potokem, až dosáhne ke Středozemnímu moři. To je jejich jižní hranice.

⁵Východní hranici tvoří Mrtvé moře až po ústí Jordánu. Severní hranice začíná od zálivu, kde se Jordán vlévá do Mrtvého moře, ⁶odkud pak stoupá k Bet-chogle, prochází severně od Bet-aravy a vystupuje ke kameni Rubenova syna Bohana. ⁷Hranice pak stoupá z údolí Achor k Debiru a dále na sever, kde se stáčí ke Gelilotu naproti průsmyku Adumim na jižní straně údolí; dále hranice pokračuje podél vod En-šemeše, až dosáhne k En-rogelu. ⁸Potom se zvedá údolím Ben-hinom jižně od skalního hřebene Jebusejců (což je Jeruzalém) a míří k vrcholu hory, jež se tyčí ze západu nad údolím Hinom na severním konci údolí Refaim. ⁹Od vrcholu té hory vede hranice k vodnímu prameni Neftoach, míří k městům pohoří Efron a dále k Baale (což je Kiriat-jearim). ¹⁰Hranice se pak stáčí okolo Baaly na západ k hoře Seír, pokračuje podél severního svahu hory Jearim (což je Kesalon), dále klesá k Bet-šemeši a prochází Timnou. ¹¹Potom hranice

míří k severnímu svahu Ekronu, vede k Šikeronu, přechází horu Baala a pokračuje na Jabneel, než dosáhne k moři.

¹²Západní hranici tvoří Středozemní moře a jeho pobřeží.

To jsou hranice okolo synů Judových podle jejich rodů.

¹³Kálebovi, synu Jefunovu, dal Jozue podle Hospodinova příkazu podíl uprostřed synů Judových – Kiriát-arbu, což je Hebron. (Ten Arba byl otcem Anaka.) ¹⁴Káleb odsud vyhnal trojici Anakových synů: Šešaje, Achimana a Talmaje, potomky Anakovy, ¹⁵a táhl odtud dál proti obyvatelům Debiru (dříve nazývanému Kiriát-sefer).

¹⁶Káleb tehdy řekl: „Kdo udeří na Kiriát-sefer a dobude ho, tomu dám za ženu svou dceru Aksu.“ ¹⁷Dobyl ho Otniel, syn Kálebova bratra Kenaze, a tak mu Káleb dal svou dceru Aksu za ženu.

¹⁸Jednou za ním přišla a nabádala ho, ať jejího otce žádá o pole. Když sesedla z osla, Káleb se jí zeptal: „Co bys ráda?“

¹⁹„Dej mi, prosím, dárek,“ odpověděla. „Vždyť jsi mi dal zem v negevské poušti. Kéž bys mi dal studánky s vodou.“ A tak jí dal studánky – Horní i Dolní Gulot.

²⁰Toto je dědictví pokolení Juda pro jejich rody:

²¹V Negevu úplně na jihu dostalo pokolení Juda následující města u edomské hranice: Kabceel, Eder, Jagur, ²²Kina, Dimona, Adada, ²³Kedeš, Chacor, Jitnan, ²⁴Zif, Telem, Bealot, ²⁵Chacor-chadata, Keriot-chechron (což je Chacor), ²⁶Amam, Šema, Molada, ²⁷Chacar-gada, Češmon, Bet-pelet, ²⁸Chacar-

šual, Beer-šeba, Biziotia, ²⁹Baala, Ijim, Ecem, ³⁰Eltolad, Kesil, Chorma, ³¹Ciklag, Madmana, Sansana, ³²Levaot, Šilchim, Ajin a Rimon – celkem dvacet devět měst s jejich osadami.

³³V podhůří: Eštaol, Corea, Ašna, ³⁴Zanoach, En-ganim, Tapuach, Enam, ³⁵Jarmut, Adulam, Socho, Azeka, ³⁶Šaaraim, Aditaim, Gedera a Gederotaim – celkem čtrnáct měst s osadami. ³⁷Dále: Cenan, Chadaša, Migdal-gád, ³⁸Dilhan, Micpe, Jokteel, ³⁹Lachiš, Bockat, Eglon, ⁴⁰Kabon, Lachmas, Kitliš, ⁴¹Gederot, Bet-dagon, Naama a Makeda – celkem šestnáct měst s osadami. ⁴²Dále: Libna, Eter, Ašan, ⁴³Jiftach, Ašna, Neciv, ⁴⁴Keila, Achzíb a Mareša – celkem devět měst s osadami. ⁴⁵Dále Ekron, jeho vesnice a osady, ⁴⁶na západ od Ekronu celé okolí Ašdodu i s osadami, ⁴⁷také Ašdod s jeho vesnicemi a osadami a Gaza s jejími vesnicemi a osadami až k Egyptskému potoku a k pobřeží Středozemního moře.

⁴⁸Na horách: Šamir, Jatir, Socho, ⁴⁹Dana, Kiriati-sana (což je Debir), ⁵⁰Anav, Eštemo, Anim, ⁵¹Gošen, Cholon a Gilo – celkem jedenáct měst s osadami. ⁵²Dále: Arab, Duma, Ešean, ⁵³Janim, Bet-tapuach, Afeka, ⁵⁴Chumta, Kiriati-arba (což je Hebron) a Cior – celkem devět měst s osadami. ⁵⁵Dále: Maon, Karmel, Zif, Juta, ⁵⁶Jizreel, Jokdeam, Zanoach, ⁵⁷Kajin, Gibeá a Timna – celkem deset měst s osadami. ⁵⁸Dále: Chalchul, Bet-cur, Gedor, ⁵⁹Maarat, Bet-anot a Eltekon – celkem šest měst s osadami. ⁶⁰Dále: Kiriati-baal (což je Kiriati-jearim) a Raba – dvě města s osadami.

⁶¹Na poušti: Bet-arava, Midin, Sekaka, ⁶²Nibšan, Ir-melach a

En-gedi – celkem šest měst s osadami.

⁶³Synové Judovi ale nedokázali vyhnat Jebusejce bydlící v Jeruzalémě. Proto Jebusejci zůstali v Jeruzalémě s Judovými syny až dodnes.

16

Efraim

¹Díl, který losem připadl synům Josefovým, se táhne od Jordánu naproti Jerichu východně od jerišských vod, stoupá pouští od Jericha vzhůru do hor k Bet-elu ²a od Bet-elu (což je Luz) pokračuje k území Arkijců do Atarotu. ³Pak sestupuje na západ k území Jafletejců až po oblast Dolního Bet-choronu a dále ke Gezeru, až dosáhne ke Středozemnímu moři.

⁴Toto dědictví získali Josefovi synové Manases a Efraim.

⁵A toto je území, které pro své rody získali synové Efraimovi:

Hranice jejich dědictví vede na východě od Atarot-adaru až k Hornímu Bet-choronu. ⁶Potom hranice vede k moři. Od Michmetatu na severu se hranice stáčí na východ u Taanatšila a míjí ho východně od Janoachu. ⁷Za Janoachem klesá k Atarotu a Naaratu, dotýká se Jericha a vybíhá k Jordánu. ⁸Západně od Tapuachu vede hranice potokem Kána, než dosáhne k moři. To je dědictví Efraimova pokolení pro jejich rody.

⁹Navíc byla pro Efraimovy syny vyčleněna města uprostřed dědictví synů Manasesových; všechna ta města byla i s

osadami.

¹⁰Nevyhnali ale Kananejce bydlící v Gezeru. Proto Kananejci zůstali uprostřed Efraima až dodnes a vykonávají nucené práce.

17

Západní Manases

¹Toto je díl, který losem připadl pokolení Josefova prvorozeného, Manasese. (Gileád a Bášan už připadly Machirovi, Manasesovu prvorozenému a otci Gileáda, protože to byl takový bojovník.) ²Dostalo se i na zbývající Manasesovy syny pro jejich rody, totiž pro syny Abiezerovy, Chelekovy, Asrielovy, Šechemovy, Cheferovy a Šemidovy. To jsou ostatní mužští potomci Manasese, syna Josefova, podle svých rodů.

³Celofchad, syn Chefera, syna Gileádova, syna Machirova, syna Manasesova, ale neměl syny, jen samé dcery. Jmenovaly se: Machla, Noa, Chogla, Milka a Tirsá. ⁴Ty předstoupily před kněze Eleazara, před Jozuu, syna Nunova, a před izraelské vůdce se slovy: „Hospodin přikázal Mojžíšovi, že máme dostat dědictví mezi našimi bratry.“ A tak jim Jozue dal dědictví mezi bratry jejich otce, jak přikázal Hospodin. ⁵Manasesovi tedy připadlo deset přídělů (mimo gileádské a bášanské země v Zajordání), ⁶neboť Manasesovy dcery obdržely dědictví mezi jeho syny. Země Gileád připadla zbývajícím Manasesovým synům.

⁷Manasesova hranice vede od Ašeru k Michmetatu, který leží východně od Šechemu, a pokračuje na jih k obyvatelům En-

tapuachu. ⁸Země kolem Tapuachu patří Manasesovi, zatímco samotný Tapuach na Manasesově hranici patří synům Efraimovým. ⁹Hranice potom sestupuje potokem Kána. Zde, mezi Manasesovými městy jižně od potoka, jsou města patřící Efraimovi. Manasesova hranice vede po severní straně potoka, až dosáhne ke Středozemnímu moři. ¹⁰Jižní strana patří Efraimovi a severní strana Manasesovi, jehož hranicí je moře. Na severu hranice dosahuje až k Ašerovi a na východě k Isacharovi.

¹¹Na Isacharově a Ašerově území připadlo Manasesovi toto: Bet-še'an a Jibleam s jejich vesnicemi, obyvatelé Doru, Endoru a Taanachu s jejich vesnicemi a obyvatelé Megida s jeho vesnicemi. (Třetí ve výčtu je Náfot.)

¹²Synové Manasesovi se ale těchto měst nedokázali zmocnit; Kananejci totiž byli rozhodnuti v té zemi zůstat. ¹³Když synové Izraele později zesílili, podrobili Kananejce nuceným pracím, ale úplně se jich nezbavili.

Početný lid

¹⁴Synové Josefovi řekli Jozuovi: „Proč jsi nám dal za dědictví jen jeden los a jediný příděl? Jsme početný lid, neboť nám Hospodin až doposud žehnal.“

¹⁵„Když jste tak početný lid,“ řekl jim na to Jozue, „jděte do lesů. Vykácejte si místo tam, v zemi Perizejců a Refajců, když je vám tak těsno v Efraimských horách.“

¹⁶„Hory nám nestačí,“ odpověděli Josefovi synové. „A navíc, všichni Kananejci z nížiny, jak z Bet-še'anu a okolí, tak z údolí Jizreel, mají železné vozy!“

¹⁷Jozue na to Efraimovi a Manasesovi z Josefova domu řekl: „Jste početný lid a máte velkou sílu. Nezůstane vám jeden los.“
¹⁸Hory jsou vaše. Že je tam les? Vykácíte ho, a kam až sahá, to bude vaše. Ty Kananejce přece vyženete. Co na tom, že mají železné vozy a že jsou silní?“

18

Jak dlouho budete otálet

¹Celá izraelská obec se shromáždila v Šílu, kde postavili Stan setkávání. Země už byla podmaněna, ²ale zbývalo ještě sedm izraelských kmenů, které se neujaly svého dědictví.

³Jozue proto synům Izraele řekl: „Jak dlouho ještě budete otálet, než obsadíte zem, kterou vám dal Hospodin, Bůh vašich otců? ⁴Z každého kmene si určete tři muže. Ty vyšlu, aby prošli tu zem a popsali ji podle svých dědictví. Až se potom ke mně vrátí, ⁵rozdělí si ji na sedm podílů. Juda zůstane ve svých hranicích na jihu a dům Josefův zůstane ve svých hranicích na severu. ⁶Až těch sedm podílů země popíšete, přinesete popis sem ke mně a já tu budu za vás losovat před Hospodinem, naším Bohem. ⁷Levitě totiž mezi vámi nemají podíl, neboť jejich dědictvím je Hospodinovo kněžství. A Gád, Ruben a polovina kmene Manasesova už přijali dědictví na východě v Zajordání, kde jim je přidělil Hospodinův služebník Mojžíš.“

⁸Muži se tedy vypravili na cestu, aby popsali tu zem. Jozue těm, kdo měli jít, přikázal: „Vzhůru, projděte zem, popište ji a vraťte se ke mně. Zde v Šílu pak budu za vás losovat před Hospodinem.“ ⁹Muži tedy vyrazili, prošli tu zem a zapsali na svitek, jaká města připadají na sedm podílů. Potom se vrátili k

Jozuovi do tábora v Šílu. ¹⁰Jozue pak za ně v Šílu před Hospodinem losoval a přidělil synům Izraele území podle jejich podílů.

Benjamín

¹¹První los vyšel na pokolení Benjamín pro jejich rody. Území, které jim losem připadlo, leží mezi syny Judovými a syny Josefovými.

¹²Na severní straně začíná jejich hranice u Jordánu, odkud pokračuje přes severní svah Jericha, směřuje na západ do hor a sahá až k bet-avenské poušti. ¹³Odtud hranice postupuje k jižnímu svahu Luzu (což je Bet-el) a pokračuje dolů k Atarot-adaru přes vrchovinu jižně od Dolního Bet-choronu.

¹⁴Zde na západní straně mění hranice směr, stáčí se na jih od hory ležící jižně od Bet-choronu a sahá až ke Kiriat-baalu (což je Kiriat-jearim, město synů Judových). To je západní strana.

¹⁵Jižní strana začíná na západě okrajem Kiriat-jearimu, odkud hranice postupuje k vodnímu prameni Neftoach. ¹⁶Hranice potom klesá k úpatí hory stojící před údolím Ben-hinom, na severní straně údolí Refaim. Potom sestupuje údolím Hinom ke skalnímu hřebeni Jebusejců na jihu a dolů k En-rogelu.

¹⁷Stáčí se na sever a míří k En-šemeši a dále ke Gelilotu naproti průsmyku Adumim. Sestupuje ke kameni Rubenova syna Bohana, ¹⁸vede ke srázu severně od Bet-aravy, kde klesá do Aravy. ¹⁹Dále pokračuje přes severní svah Bet-chogly, než dosáhne k severnímu zálivu Mrtvého moře u jižního konce Jordánu. To je jižní hranice.

²⁰Na východní straně tvoří hranici Jordán.

Toto je dědictví synů Benjamínových, jak je pro jejich rody vymezeno hranicemi kolem dokola.

²¹Pokolení Benjamín připadla pro jejich rody tato města:

Jericho, Bet-chogla, Emek-kecic, ²²Bet-arava, Cemaraim, Bet-el, ²³Avim, Para, Ofra, ²⁴Kfar-amona, Ofni a Geba – celkem dvanáct měst s osadami.

²⁵Dále Gibeon, Ráma, Beerot, ²⁶Micpe, Kefira, Moca, ²⁷Rekem, Jir-peel, Tarala, ²⁸Cela, Elef, Jebus (což je Jeruzalém), Gibeat a Kiriath – celkem čtrnáct měst s osadami.

To je dědictví Benjamínových synů pro jejich rody.

19

Šimeon

¹Druhý los připadl na Šimeona. Dědictví pokolení Šimeon pro jejich rody leží na území Judy. ²Za dědictví jim připadla:

Beer-šeba (neboli Šeba), Molada, ³Chacar-šual, Bála, Ecem, ⁴Eltolad, Betul, Chorma, ⁵Ciklag, Bet-markabot, Chacar-susa, ⁶Bet-lebaot a Šaruchen – třináct měst i s osadami.

⁷Dále Ajin, Rimon, Eter a Ašan – čtyři města s osadami, ⁸a také všechny osady okolo těchto měst až po Baalat-beer a Ramat-negev.

To je dědictví pokolení Šimeon pro jejich rody. ⁹Synové Šimeonovi dostali dědictví z Judova podílu, protože území

Judových synů pro ně bylo příliš velké. Synové Šimeonovi proto obdrželi dědictví uvnitř jejich území.

Zabulon

¹⁰Třetí los vyšel na syny Zabulonovy pro jejich rody.

Hranice jejich dědictví sahá k Saridu. ¹¹Směrem na západ postupuje k Marale, dotýká se Dabešetu a dosahuje k potoku naproti Jokneamu. ¹²Směrem na východ vede od Saridu zpět k pomezí Kislot-tabor, dále pak k Daberatu a vzhůru k Jafiji.

¹³Odtud pokračuje východně od Gat-cheferu a Et-kacinu, směřuje k Rimonu a stáčí se k Neji. ¹⁴Kolem ní se hranice otáčí a probíhá severně od Chanatonu, až dosáhne údolí Jiftach-el.

¹⁵Patří sem také Katat, Nahalal, Šimron, Jidala a Bet-lechem – celkem dvanáct měst s osadami.

¹⁶To je dědictví Zabulonových synů pro jejich rody – tato města i jejich osady.

Isachar

¹⁷Čtvrtý los připadl na syny Isacharovy pro jejich rody. ¹⁸Jejich hranice zahrnuje:

Jizreel, Kesulot, Šunem, ¹⁹Chafaraim, Šion, Anacharat, ²⁰Rabit, Kišjon, Ebec, ²¹Remet, En-ganim, En-chadu a Bet-pavec.

²²Hranice se dotýká Tábora a vede podél Šachecimy a Bet-šemeše, než dosáhne Jordánu. Je to celkem šestnáct měst s osadami.

²³To je dědictví pokolení Isachar pro jejich rody – tato města a jejich osady.

Ašer

²⁴Pátý los připadl na pokolení Ašer pro jejich rody. ²⁵Jejich hranice zahrnuje:

Chelkat, Cheli, Beten, Achšaf, ²⁶Alamelech, Amead a Mišal. Na západě sahá ke Karmelu a říčce Livnat, ²⁷potom se obrací na východ k Bet-dagonu, dotýká se území Zabulonova a údolí Jiftach-el severně od Bet-emeku a Nei-elu, odkud míří na sever ke Kabulu, ²⁸Abdonu, Rechobu, Chamonu, Káně a až k Velkému Sidonu. ²⁹Pak se hranice vrací k Rámě a k opevněnému městu Týr. Dále se vrací k Chose, až dosáhne ke Středozemnímu moři v oblasti Achzíbu. ³⁰Patří sem také Uma, Afek a Rechob – celkem dvacet dva měst s osadami.

³¹To je dědictví pokolení Ašerových synů pro jejich rody – tato města a jejich osady.

Neftalí

³²Šestý los připadl na syny Neftalímovy pro jejich rody:

³³Jejich hranice vede od Chelefu, od dubu v Caananimu přes Adami-nekeb a Jabneel a dále k Lakumu, než dosáhne Jordánu. ³⁴Na západě se hranice obrací k Aznot-taboru a pokračuje odtud na Chukok; na jihu se dotýká Zabulon, na západě Ašera, na východě pak Jordánu. ³⁵Patří sem také opevněná města: Cidim, Cer, Chamát, Rakat, Kineret, ³⁶Adama, Ráma, Chacor, ³⁷Kedeš, Edrei, En-chacor, ³⁸Jiron,

Migdal-el, Choreem, Bet-anat a Bet-šemeš – celkem devatenáct měst s osadami.

³⁹To je dědictví pokolení Neftalímových synů pro jejich rody – tato města a jejich osady.

Dan

⁴⁰Sedmý los připadl na pokolení Dan pro jejich rody. ⁴¹Do hranic jejich dědictví patří:

Corea, Eštaol, Ir-šemeš, ⁴²Šaalabin, Ajalon, Jitla, ⁴³Elon, Timna, Ekron, ⁴⁴Elteke, Gibeton, Baalat, ⁴⁵Jehud, Bene-berak, Gat-rimon, ⁴⁶Me-jarkon a Rakon s územím naproti Jafě.

⁴⁷Synové Danovi ale o své území přišli. Proto vytáhli a zaútočili na Lešem. Když se města zmocnili, vybili je ostrým mečem, obsadili je a usadili se v něm. Na počest svého praotce Dana pak Lešem přejmenovali na Dan. ⁴⁸To je dědictví pokolení Dan pro jejich rody – tato města a jejich osady.

Jozuův podíl

⁴⁹Když synové Izraele skončili s rozdělováním země podle jednotlivých území, dali mezi sebou dědictví také Jozuovi, synu Nunovu. ⁵⁰Podle Hospodinova příkazu mu dali město, které si přál – Timnat-serach v Efraimských horách. To město vystavěl a usadil se v něm.

⁵¹Toto jsou dědictví, která kněz Eleazar a Jozue, syn Nunův, s náčelníky otcovských pokolení přidělovali losem synům Izraele v Šílu před Hospodinem u vchodu do Stanu setkávání. Tím skončilo rozdělování země.

SPOČINUTÍ V ZEMI

20

Útočištná města

¹Hospodin tehdy promluvil k Jozuovi: ²„Řekni synům Izraele: Určete si útočištná města, jak jsem vám pověděl skrze Mojžíše, ³aby se tam uchýlil ten, kdo někoho nedopatřením nechtěně zabil. Budou vám sloužit za útočiště před krevní mstou. ⁴Když se provinilý uteče do jednoho z těchto měst, postaví se ke vchodu do městské brány a přednese svou věc stařešinům města. Ti ho pak přijmou k sobě do města a poskytnou mu místo, aby bydlel u nich. ⁵Když ho bude pronásledovat krevní mstitel, nevydají mu ho, poněvadž svého bližního zabil nechtěně, aniž ho kdy předtím měl v nenávisti. ⁶Bude v tomto městě bydlet, dokud se nepostaví před obec k soudu, a poté až do smrti toho, kdo bude v té době nejvyšším knězem. Teprve tehdy se ten, kdo zabil, bude moci vrátit zpět domů do města, odkud uprchl.“

⁷Vyčlenili tedy Kedeš v Galileji v pohoří Neftalí, dále Šechem v pohoří Efraim a Kiriath-arba (což je Hebron) v Judském pohoří.

⁸Na východní straně Jordánu naproti Jerichu vybrali z Rubenova pokolení město Becer na pusté náhorní rovině, z pokolení Gád vybrali Rámot v Gileádu a z Manasesova pokolení Golan v Bášanu. ⁹To jsou města určená všem synům Izraele i cizincům pobývajícím mezi nimi; kdokoli někoho nechtěně zabil, uchýlí se tam, aby nezemřel rukou krevního mstitele, dokud se nepostaví před obec.

Levitská města

¹Vůdcové levitských rodů přišli ke knězi Eleazarovi, k Jozuovi, synu Nunovu, a k rodovým vůdcům izraelských pokolení ²v Šílu v kanaánské zemi a řekli jim: „Hospodin skrze Mojžíše přikázal, abychom dostali města k bydlení a pastviny pro náš dobytek.“ ³Synové Izraele tedy podle Hospodinova příkazu dali levitům ze svého dědictví tato města a jejich pastviny:

⁴První los připadl na rody Kehatovy. Ti levité, kteří byli potomky kněze Árona, získali losem třináct měst od pokolení Juda, Šimeon a Benjamín. ⁵Ostatní Kehatovi synové získali losem deset měst od pokolení Efraim a Dan a od poloviny pokolení Manases.

⁶Synové Geršonovi získali losem třináct měst od pokolení Isachar, Ašer a Neftalí a od poloviny pokolení Manases v Bášanu.

⁷Synové Merariho obdrželi pro své rody dvanáct měst od pokolení Ruben, Gád a Zabulon.

⁸Tato města i s jejich pastvinami přidělili synové Izraele levitům losem, jak přikázal Hospodin skrze Mojžíše.

⁹Z pokolení Juda a Šimeon byla odevzdána tato jmenovitě uvedená města ¹⁰(připadla Áronovým potomkům, Leviho synům z rodů Kehatových, neboť na ně padl první los):

¹¹V Judském pohoří dostali Kiriath-arba (to jest Hebron) s okolními pastvinami (Arba byl otcem Anaka). ¹²Pole a osady patřící k tomu městu ale dostal do vlastnictví Káleb, syn Jefunův.

¹³Synové kněze Árona tedy dostali jako útočištné město pro ty, kdo někoho zabili, Hebron a tato města s jejich pastvinami: Libna, ¹⁴Jatir, Eštemóa, ¹⁵Cholon, Debir, ¹⁶Ajin, Juta a Bet-šemeš – celkem devět měst od těchto dvou kmenů.

¹⁷Od pokolení Benjamín dostali tato města s jejich pastvinami: Gibeon, Geba, ¹⁸Anatot a Almon – celkem čtyři města.

¹⁹Áronovým synům, kněžím, tedy připadlo celkem třináct měst s pastvinami.

²⁰Ostatním levitským rodům ze synů Kehatových los určil tato města:

Od pokolení Efraim ²¹dostali jako útočištné město pro ty, kdo někoho zabili, Šechem v pohoří Efraim a tato města s jejich pastvinami: Gezer, ²²Kibcaim a Bet-choron – celkem čtyři města.

²³Od pokolení Dan dostali tato města s pastvinami: Elteke, Gibeton, ²⁴Ajalon a Gat-rimon – celkem čtyři města.

²⁵Od poloviny pokolení Manases dostali tato města s pastvinami: Taanach a Gat-rimon – celkem dvě města.

²⁶Ostatním Kehatovým rodům tedy připadlo celkem deset měst s pastvinami.

²⁷Synové Geršonovi, další z levitských rodů, dostali od poloviny pokolení Manases jako útočištné město pro ty, kdo někoho zabili, Golan v Bášanu i s jeho pastvinami. Dále to byla Beeštera s pastvinami – celkem dvě města.

²⁸Od pokolení Isachar dostali tato města s pastvinami: Kišjon, Daberat, ²⁹Jarmut a En-ganim – celkem čtyři města.

³⁰Od pokolení Ašer dostali tato města s pastvinami: Mišal,

Abdon, ³¹Chelkat a Rechob – celkem čtyři města.

³²Od pokolení Neftalí dostali jako útočištné město pro ty, kdo někoho zabili, Kedeš v Galileji a tato města s jejich pastvinami: Chamot-dor a Kartan – celkem tři města.

³³Geršonským rodům tedy připadlo celkem třináct měst s pastvinami.

³⁴Synové Merariho, tedy zbývající levitské rody, dostali toto: Od pokolení Zabulon tato města s pastvinami: Jokneam, Karta, ³⁵Dimna a Nahalal – celkem čtyři města.

³⁶Od pokolení Ruben dostali tato města s pastvinami: Becer, Jahca, ³⁷Kedemot a Mefaat – celkem čtyři města.

³⁸Od pokolení Gád dostali jako útočištné město pro ty, kdo někoho zabili, Rámot v Gileádu a tato města s jejich pastvinami: Machanajim, ³⁹Chešbon a Jaezer – celkem čtyři města.

⁴⁰Merariho synům, totiž zbytku levitských rodů, tedy losem připadlo celkem dvanáct měst.

⁴¹Tak bylo na izraelském území celkem čtyřicet osm levitských měst s pastvinami. ⁴²Ke každému z těch měst patřily přilehlé pastviny. Tak tomu bylo se všemi těmi městy.

Vše se splnilo

⁴³Hospodin dal Izraeli celou tu zem, o níž přísahal jejich otcům, že jim ji dá. Zmocnili se jí a usadili se v ní. ⁴⁴Hospodin jim dal odpočinout ze všech stran, přesně tak, jak odpřísáhl jejich otcům. Ze všech jejich nepřátel před nimi žádný neobstál, všechny nepřátele jim Hospodin vydal do rukou.

⁴⁵Ze všech těch dobrých slov, která Hospodin řekl domu Izraele, ani jediné neselhalo; vše se splnilo.

22

Domů za Jordán

¹Tehdy Jozue svolal pokolení Ruben, Gád a polovinu pokolení Manases ²a řekl jim: „Dodrželi jste vše, co vám přikázal Hospodinův služebník Mojžíš. I mě jste poslechli ve všem, co jsem vám přikázal. ³Po celý ten dlouhý čas jste až dodnes neopustili své bratry, ale dbali jste na svou povinnost, kterou vám svěřil Hospodin, váš Bůh. ⁴Ted, když Hospodin, váš Bůh, dal vašim bratrům odpočinutí, jak jim slíbil, vraťte se i vy domů do své vlastní země, kterou vám v Zajordání dal Hospodinův služebník Mojžíš. ⁵Jen velmi pečlivě dodržujte přikázání a Zákon, jak vám přikázal Hospodinův služebník Mojžíš: Milujte Hospodina, svého Boha, chodte po všech jeho cestách a dodržujte jeho přikázání. Přimkněte se k němu a služte mu celým svým srdcem a celou svou duší.“

⁶Nato jim Jozue požehnal, propustil je a oni se vydali domů.

⁷Polovině kmene Manases dal Mojžíš dědictví v Bášanu, druhé polovině pak dal Jozue dědictví s jejich bratry na západním břehu Jordánu. Když je Jozue posílal domů, požehnal jim ⁸a řekl: „Vraťte se domů s velikým bohatstvím, s velkým množstvím dobytka, se stříbrem a zlatem, s bronzem a železem a se spoustou vzácných oděvů. Rozdělte se o kořist svých nepřátel se svými příbuznými.“

⁹Synové Rubenovi, Gádovi a polovina kmene Manasesova se tedy vydali zpět. Odešli od synů Izraele ze Šíla v kanaánské

zemi a zamířili do kraje Gileád, do své vlastní země, kterou získali podle Hospodinova rozkazu skrze Mojžíše.

Svědék na hranicích

¹⁰Ještě v kanaánské zemi, než překročili Jordán, postavili synové Rubenovi, Gádovi a polovina kmene Manasesova u jordánského Gelilotu oltář; byl tak veliký, že ho bylo vidět zdaleka.

¹¹K Izraelcům se donesla zpráva: „Hle, synové Rubenovi, Gádovi a polovina kmene Manasesova postavili oltář u jordánského Gelilotu na izraelské straně kanaánské hranice!“

¹²Jakmile to Izraelci uslyšeli, celá izraelská obec se shromáždila v Šílu, aby proti nim vytáhli do boje.

¹³Izraelci vyslali k synům Rubenovým a Gádovým a k polovině kmene Manasesova do gileádské země Pinchase, syna kněze Eleazara, ¹⁴a s ním deset vůdců, po jednom z každého otcovského domu ze všech izraelských pokolení. Každý byl mezi izraelskými tisíci náčelníkem svého otcovského rodu.

¹⁵Když přišli do gileádské země k synům Rubenovým a Gádovým a k polovině kmene Manasesova, řekli jim: ¹⁶„Tak praví celá obec Hospodinova: Jak jste mohli takhle zradit Boha Izraele? Odvrátili jste se od Hospodina – postavili jste si oltář, abyste se dnes vzbouřili proti Hospodinu! ¹⁷To nám nestačil ten hřích u Peoru? Dodnes jsme se od něj neočistili! Jaká rána tehdy dolehla na Hospodinovu obec! ¹⁸A vy se dnes odvracíte od Hospodina. K čemu to povede? Vy se dnes bouříte proti Hospodinu, a on se zítra rozhněvá na celou izraelskou obec!

¹⁹Jestli je vaše země nečistá, pojdte do Hospodinovy země, kde stojí Hospodinův příbytek, a přijměte dědictví mezi námi.

Jen se nebuřte proti Hospodinu ani proti nám stavbou jiného oltáře, než je oltář Hospodina, našeho Boha. ²⁰Když se Achan, syn Zerachův, provinil porušením klatby, Boží hněv dopadl na celou izraelskou obec – i když byl jen jeden, nezahynul kvůli svému hříchu sám!“

²¹Synové Rubenovi a Gádovi s polovinou kmene Manasesova na to odpověděli náčelníkům izraelských tisíců těmito slovy:

²²„Bůh bohů Hospodin! Bůh bohů Hospodin! On to ví a ať to ví i Izrael: Pokud šlo o vzpouru, pokud šlo o zradu na Hospodinu – pak už nám, Bože, nepomáhej! ²³Pokud jsme si postavili oltář, abychom se odvrátili od Hospodina nebo abychom na něm přinášeli zápalné, moučné nebo pokojné oběti, pak ať nás potrestá sám Hospodin!

²⁴Udělalí jsme to jen z obavy, aby vaši synové v budoucnu neřekli našim synům: ‚Co vám je do Hospodina, Boha Izraele,

²⁵synové Rubenovi a Gádovi? Hospodin mezi nás a vás položil hranici: tento Jordán. Vy nemáte s Hospodinem co do činění!‘ A tak by vaši synové mohli naše syny odvrátit od úcty k Hospodinu.

²⁶Řekli jsme si tedy: Přičiňme se a postavme si oltář. Ne pro zápaly a oběti, ²⁷ale aby byl svědkem mezi námi a vámi i mezi našimi budoucími pokoleními, že sloužíme Hospodinu svými zápaly i pokojnými oběťmi před jeho tváří. Vaši synové tak v budoucnu nebudou moci říkat našim synům: ‚Vy nemáte s Hospodinem co do činění.‘

²⁸Řekli jsme si: Kdyby nám nebo našim potomkům něco takového v budoucnu řekli, odpovíme: ‚Pohledte na to zpodobení Hospodinova oltáře, jež vytvořili naši otcové – ne pro zápaly a oběti, ale aby byl svědkem mezi námi a vámi.‘

²⁹Ale bouřit se proti Hospodinu? To nikdy! Neodvrátili jsme se dnes od Hospodina stavbou oltáře pro zápalné, moučné nebo pokojné oběti. Jediný takový oltář stojí před příbytkem Hospodina, našeho Boha!“

³⁰Když kněz Pinchas, vůdcové obce a s nimi náčelníci izraelských tisíců uslyšeli, co říkali synové Rubenovi, Gádovi a Manasesovi, líbilo se jim to. ³¹Kněz Pinchas, syn Eleazarův, pak Rubenovým, Gádovým a Manasesovým synům odpověděl: „Dnes jsme poznali, že Hospodin je mezi námi. Žádnou zradu proti Hospodinu jste nespáchali. Uchovali jste syny Izraele před Hospodinovým trestem.“

³²Kněz Pinchas, syn Eleazarův, a vůdcové obce se pak vrátili z gileádského kraje od Rubenových a Gádových synů do kanaánské země k synům Izraele a podali jim zprávu. ³³Synům Izraele se to líbilo. Dobrořečili Bohu a přestali říkat, že proti synům Rubenovým a Gádovým vytáhnou do boje a zpusťší zem, ve které bydlí.

³⁴Rubenovi a Gádovi synové pak ten oltář pojmenovali Ed, Svědek, neboť řekli: „Je svědkem mezi námi, že Hospodin je Bůh.“

23

Bud'te velmi silní

¹Hospodin už dlouho dopřával Izraeli odpočinek ode všech okolních nepřátel. Jozue, stařec pokročilého věku, ²svolal celý Izrael s jeho stařešiny, náčelníky, soudci i správci a řekl jim: „Jsem už stařec pokročilého věku. ³Sami jste viděli, co všechno Hospodin, váš Bůh, provedl se všemi těmi národy před vámi. Sám Hospodin, váš Bůh, bojoval za vás. ⁴Hle,

rozdělil jsem vašim kmenům do dědictví území zbývajících národů i všechna území národů, které jsem vyhladil – od Jordánu až ke Středozemnímu moři, kde zapadá slunce. ⁵Sám Hospodin, váš Bůh, je před vámi zažene a vypudí a vy obsadíte jejich zem, jak vám to řekl Hospodin, váš Bůh.

⁶Budte velmi silní, abyste pečlivě dodržovali vše, co je psáno v knize Mojžíšova zákona. Neuchylujte se od něj napravo ani nalevo. ⁷Rozhodně se nesměšujte s národy, které tu s vámi ještě zůstávají. Jména jejich bohů nepřipomínejte ani při nich nepřísahejte, neslužte jim ani se jim neklanějte. ⁸Přimkněte se k Hospodinu, svému Bohu, jak jste to dělali až dodnes.

⁹Hospodin před vámi vyhnal veliké a mocné národy; až dodnes před vámi nikdo neobstál. ¹⁰Jediný z vás jich zažene tisíc – vždyť za vás bojuje Hospodin, jak vám zaslíbil! ¹¹Pečlivě dbejte, abyste milovali Hospodina, vašeho Boha.

¹²Pokud se ale odvrátíte a spojíte se ze zbytkem národů, které zůstávají mezi vámi, a budete se s nimi přiznít, mísit se s nimi a oni s vámi, ¹³potom vězte, že Hospodin, váš Bůh, tehdy před vámi přestane ony národy vyhánět. Stanou se vám léčkou a pastí, bičem na vašich bocích a trním v očích, dokud nevymřete z této krásné země, kterou vám Hospodin, váš Bůh, dal.

¹⁴Hle, já dnes odcházím, tak jako všichni lidé. Vězte tedy celým srdcem i duší, že ze všech těch dobrých slov, která vám řekl Hospodin, váš Bůh, ani jediné neselhalo. Všechna se vám splnila – neselhalo ani jediné z těch slov. ¹⁵Ale tak jako se vám splnilo každé dobré slovo, které vám řekl Hospodin, váš Bůh, právě tak na vás Hospodin přivede každé zlé slovo, dokud vás nevyhubí z této krásné země, kterou vám Hospodin, váš Bůh,

dal. ¹⁶Jestliže budete porušovat smlouvu, kterou vám vydal Hospodin, váš Bůh, a půjdete sloužit cizím bohům a klanět se jim, vzplane proti vám Hospodinův hněv, takže z této krásné země, kterou vám dal, rychle vymřete.“

24

Budeme sloužit Hospodinu

Tehdy Jozue shromáždil všechny izraelské kmeny do Šechemu. Svolal izraelské stařešiny, náčelníky, soudce i správce, a tak se postavili před Bohem.

²Jozue promluvil ke všemu lidu: „Tak praví Hospodin, Bůh Izraele: „Vaši předkové, jako Terach, otec Abrahamův a Náchorův, bydleli od pradávna za řekou Eufrat, kde sloužili cizím bohům. ³Vašeho otce Abrahama jsem ale vzal zpoza té řeky a provedl jsem ho celou kanaánskou zemí. Dal jsem mu mnoho potomků – dal jsem mu Izáka ⁴a Izákovi jsem dal Jákoba a Ezaua. Ezaua jsem nechal usadit se v pohoří Seír, ale Jákob a jeho synové odešli do Egypta.

⁵Tam jsem poslal Mojžíše a Árona a bil jsem Egypt znameními, která jsem mezi nimi konal. Potom jsem vás vyvedl. ⁶Když jsem vaše otce vyvedl z Egypta, přišli jste k Rudému moři, kde vaše otce dostihli Egypťané s vozy a jezdci. ⁷Tehdy jste volali k Hospodinu a on mezi vás a Egypťany položil temnotu, přihnal na ně moře a zatopil je. Na vlastní oči jste viděli, co jsem vykonal v Egyptě.

Po dlouhé době, kterou jste strávili na poušti, ⁸jsem vás přivedl do země Emorejců, bydlících v Zajordání. Bojovali s vámi, ale vydal jsem je do vašich rukou; obsadili jste jejich zem a já jsem je před vámi vyhladil. ⁹Potom povstal moábský

král Balák, syn Ciporův, a bojoval s Izraelem: Poslal pozvání Balaámovi, synu Beorovu, aby vás proklínal. ¹⁰Nehodlal jsem ale Balaáma vyslyšet, a tak vám žehnal a žehnal. Tak jsem vás vysvobodil z jeho ruky.

¹¹Potom jste překročili Jordán a přišli k Jerichu. Obyvatelé Jericha, Emorejci, Perizejci, Kananejci, Chetejci, Girgašejci, Hivejci i Jebusejci proti vám bojovali, ale vydal jsem je do vašich rukou. ¹²Poslal jsem před vámi sršně, kteří před vámi vyhnali ty dva emorejské krále. Nebylo to vaším mečem ani lukem. ¹³Dal jsem vám zem, kterou jste neobdělávali, bydlíte ve městech, která jste nestavěli, a jíte z vinic a olivoví, které jste nesázeli.’

¹⁴Proto tedy ctěte Hospodina a služte mu oddaně a věrně. Odvrhněte bohy, kterým sloužili vaši otcové za řekou Eufrat a v Egyptě, a služte Hospodinu. ¹⁵Pokud se vám ale nelíbí sloužit Hospodinu, vyberte si dnes, komu budete sloužit – ať už bohům, kterým sloužili vaši otcové za řekou, anebo bohům Emorejců, v jejichž zemi bydlíte. Já a můj dům však budeme sloužit Hospodinu.“

¹⁶Lid mu odpověděl: „Opustit Hospodina a sloužit cizím bohům? Nikdy! ¹⁷Hospodin je náš Bůh! To on nás a naše otce vyvedl z Egypta, z domu otroctví. On před našima očima konal ta veliká znamení a zachovával nás po celou cestu, kterou jsme šli, a mezi všemi národy, mezi nimiž jsme procházeli.

¹⁸Hospodin před námi vyhnal Emorejce a všechny ty národy, které bydlely v zemi. I my tedy budeme sloužit Hospodinu – vždyť on je náš Bůh!“

¹⁹Ale Jozue lidu řekl: „Nebudete moci sloužit Hospodinu; vždyť je to svatý Bůh. Je to žárlivý Bůh; nesnese vaše provinění a

hříchů. ²⁰Jestliže Hospodina opustíte a budete sloužit cizím bohům, obrátí se a naloží s vámi zle. Skoncuje s vámi tak, jako vám předtím prokazoval dobro.“

²¹„Nikoli. Budeme sloužit Hospodinu!“ odpověděl lid Jozuovi.

²²„Sami před sebou jste svědkové,“ řekl na to Jozue lidu, „že jste si zvolili Hospodina, abyste sloužili jemu.“

„Ano, jsme svědkové,“ odpověděli.

²³„Tak tedy odvrhněte cizí bohy, které máte mezi sebou,“ pokračoval Jozue, „a nakloňte svá srdce k Hospodinu, Bohu Izraele!“

²⁴„Budeme sloužit Hospodinu, našemu Bohu, a budeme ho poslouchat,“ odpověděl na to lid Jozuovi.

²⁵Jozue toho dne v Šechemu uzavřel s lidem smlouvu a vydal jim ustanovení a řády. ²⁶Tato slova Jozue zapsal do knihy Božího Zákona. Vzal také veliký kámen a vztyčil ho tam pod dubem při Hospodinově svatyni.

²⁷„Hle, tento kámen nám bude svědkem,“ řekl Jozue všemu lidu, „neboť slyšel všechna slova, která nám řekl Hospodin. Bude vám svědkem, abyste neklamali svého Boha.“

²⁸Poté Jozue lid propustil, každého do jeho dědictví.

Jozuova smrt

²⁹Po těchto událostech Jozue, syn Nunův, služebník Hospodinův, zemřel. Bylo mu sto deset let. ³⁰Pohřbili ho na jeho dědičném území v Timnat-serachu v Efraimských horách severně od hory Gaaš.

³¹Izrael sloužil Hospodinu po všechny dny Jozuovy i po všechny dny stařešinů, kteří Jozua přežili a zakusili to všechno, co Hospodin pro Izrael vykonal.

³²Josefovy kosti, jež synové Izraele přinesli z Egypta, pohřbili v Šechemu na tom dílu pole, který Jákob koupil za sto mincí od synů Šechemova otce Chamora. Spočinuly tedy v dědictví Josefových synů.

³³Také Eleazar, syn Áronův, zemřel. Pohřbili ho ve městě Gibeat, které připadlo jeho synu Pinchasovi v Efraimských horách.

Soudců

ÚPADEK

1

Dobývání zbytku země

¹Po Jozuově smrti se synové Izraele ptali Hospodina: „Kdo z nás má vytáhnout do boje proti Kananejcům jako první?“

²Hospodin odpověděl: „Ať vytáhne Juda. Hle, dal jsem mu tu zem do rukou.“

³Kmen Juda pak řekl svým bratrům ze Šimeona: „Pojďte s námi do našeho podílu bojovat proti Kananejcům. My pak zase půjdeme s vámi do vašeho podílu.“ Kmen Šimeon s ním tedy šel.

⁴Juda vytáhl a Hospodin vydal Kananejce i Perizejce do jejich rukou. Pobili jich v Bezeku 10 000. ⁵Tam také narazili na Adoni-bezeka a bojovali s ním. Kananejce i Perizejce pobili,

⁶ale Adoni-bezek uprchl. Pronásledovali ho, a když ho dopadli, usekali mu palce na rukou i na nohou. ⁷Adoni-bezek tehdy

řekl: „Sedmdesát králů s usekanými palci na rukou i na nohou sbíralo drobtý pod mým stolem. Jak jsem jednal, tak mi Bůh odplatil.“ Odvedli ho do Jeruzaléma a tam zemřel.

⁸Synové Judy zaútočili také na Jeruzalém a dobyli ho. Vybili město ostrším mečem a vypálili. ⁹Potom sestoupili, aby bojovali proti Kananejcům bydlícím v horách, v Negevu a v podhůří.

¹⁰Vytáhli také proti Kananejcům obývajícím Hebron (dříve nazývaný Kiriath-arba), kde porazili Šešaje, Achimana a Talmaje. ¹¹Odtamtud kmen Juda vytáhl proti obyvatelům Debiru (dříve nazývanému Kiriath-sefer).

¹²Káleb tehdy řekl: „Kdo udeří na Kiriath-sefer a dobude ho, tomu dám za ženu svou dceru Aksu.“ ¹³Dobyl ho Otniel, syn Kálebova mladšího bratra Kenaze, a tak mu dal svou dceru Aksu za ženu.

¹⁴Jednou za ním přišla a nabádala ho, ať jejího otce žádá o pole. Když sesedla z osla, Káleb se jí zeptal: „Co bys ráda?“

¹⁵„Dej mi, prosím, dárek,“ odpověděla. „Vždyť jsi mi dal zem v negevské poušti. Kéž bys mi dal studánky s vodou.“ A tak jí dal studánky – Horní i Dolní Gulot.

¹⁶S Judovými syny vytáhli z Palmového města do judské pouště na jih od Aradu také potomci Mojžíšova tchána, Kenijce. Když tam dorazili, usídlili se mezi místními.

¹⁷Juda ale táhl se svým bratrem Šimeonem dál, vybili Kananejce bydlící v Cefatu a vyhubili je jako prokleté. To město proto dostalo jméno Chorma, Klatba.

¹⁸Juda dobýval také Gazu, Aškelon, Ekron a jejich okolí, ¹⁹ale nedokázal obyvatele nížiny vyhnat, protože měli železné vozy. Hospodin však byl s Judou, a tak se mu podařilo zabrat pohoří.

²⁰Hebron dali podle Mojžíšova slova Kálebovi a ten odsud vyhnal trojici Anakových synů. ²¹Synové Benjamínovi ale nevyhnali Jebusejce bydlící v Jeruzalémě, a tak Jebusejci žijí v Jeruzalémě spolu s Benjamínci až dodnes.

²²Také Josefovi potomci vytáhli, a to na Bet-el, a Hospodin byl s nimi. ²³Když vyslali muže, aby prozkoumali Bet-el (dříve nazývaný Luz), ²⁴uviděli zvědové z města vycházet nějakého muže. „Ukaž nám, prosím, kudy do města,“ řekli mu, „a zachováme se k tobě milosrdně.“ ²⁵Ukázal jim tedy, kudy do města, a oni to město vybili ostrým meče. Toho muže ale i s celou rodinou propustili. ²⁶Odešel pak do země Chetitů, vystavěl město, nazval je Luz a tak se jmenuje až dodnes.

²⁷Kmen Manases ale nebyl s to dobýt Bet-šeana ani Taanach s jejich vesnicemi. Nevyhnali ani obyvatelé Doru, Jibleamu a Megida s jejich vesnicemi. Kananejci totiž byli rozhodnuti v té zemi zůstat. ²⁸Když Izrael později zesílil, podrobil Kananejce nuceným pracím, ale úplně se jich nezbavil.

²⁹Efraim nebyl s to vyhnat Kananejce bydlící v Gezeru, a tak zůstali Kananejci bydlet mezi nimi.

³⁰Zabulon nebyl s to vyhnat obyvatelé Kitronu ani Nahalolu, a tak zůstali Kananejci bydlet mezi nimi; byli však podrobeni nuceným pracím.

³¹Ašer nebyl s to vyhnat obyvatelé Akka, Sidonu, Achlabu, Achzibu, Chelby, Afeku ani Rechobu. ³²Ašerovci se tedy usídlili uprostřed kananejských obyvatel země, protože je nedokázali vyhnat.

³³Neftalí nevyhnal obyvatelé Bet-šemeše ani Bet-anatu, a tak se usídlil uprostřed kananejských obyvatel země. Později však podrobili obyvatelé Bet-šemeše a Bet-anatu nuceným pracím.

³⁴Syny Danovy zatlačili Emorejci do hor; vůbec je nenechali sestoupit do nížiny. ³⁵Emorejci byli rozhodnuti zůstat v Har-cheresu, v Ajalonu i v Šaalbimu. Teprve když vzrostla moc domu Josefova, byli podrobeni nuceným pracím. ³⁶Emorejská hranice vedla od průsmyku Akrabim, od Sely výše.

2

Neposlušnost Izraele

¹Z Gilgalu do Bokimu šel Hospodinův anděl a volal: „Vyvedl jsem vás z Egypta a přivedl vás do země, kterou jsem s přísahou zaslíbil vašim otcům. Řekl jsem: ‚Svou smlouvu s vámi nikdy nezruším. ²Nesmíte ale uzavřít smlouvu s obyvateli této země – jejich oltáře zbořte!‘ Vy jste mě ale neposlechli! Co jste to provedli? ³Proto jsem také řekl: ‚Nevyženu je před vámi, ale budou vám trnít v bocích a jejich bohové se vám stanou pastí.‘“

⁴Když Hospodinův anděl promluvil tato slova ke všem synům Izraele, dal se lid do hlasitého pláče. ⁵To místo tedy nazvali Bokim (to jest Plačící) a obětovali tam Hospodinu.

⁶Poté, co Jozue propustil lid, rozešli se synové Izraele každý do svého dědictví obsadit svou zem. ⁷Lid sloužil Hospodinu po všechny dny Jozuovy i po všechny dny stařešinů, kteří Jozua přežili a viděli všechny ty veliké věci, které Hospodin pro Izrael vykonal.

⁸Jozue, syn Nunův, služebník Hospodinův, zemřel ve věku sto deseti let. ⁹Pohřbili ho na jeho dědičném území v Timnateresu v Efraimských horách severně od hory Gaaš.

¹⁰Když celé to pokolení zemřelo a připojilo se ke svým otcům, nastoupilo po nich další pokolení, které neznalo Hospodina

ani to, co pro Izrael vykonal. ¹¹Synové Izraele pak jednali v Hospodinových očích zle a sloužili baalům. ¹²Opustili Hospodina, Boha svých otců, který je vyvedl z Egypta, a následovali cizí bohy okolních národů. Klaněli se jim, a popouzeli tak Hospodina. ¹³Opustili Hospodina, aby sloužili Baalovi a Aštartě. ¹⁴Hospodin proto vzplanul proti Izraeli hněvem a vydal je napospas nájezdníkům, kteří je plenili. Vydal je napospas nepřátelům ze všech stran, takže už proti nim nemohli obstát. ¹⁵Kamkoli se vypravili, Hospodinova ruka byla proti nim a byli poraženi, přesně jak to Hospodin řekl a jak jim odpřisáhl. Přišlo na ně veliké soužení.

¹⁶Hospodin jim ale vzbuzoval soudce a ti je zachraňovali z ruky nájezdníků. ¹⁷Neposlouchali však ani své soudce. Odcházel smilnit za cizími bohy a klaněli se jim. Brzy sešli z cesty svých otců, kteří poslouchali Hospodinova přikázání. Oni však nechtěli. ¹⁸Když jim Hospodin vzbuzoval soudce, býval Hospodin s ním a po všechny soudcovy dny je zachraňoval z rukou jejich nepřátel. Byl totiž pohnut lítostí, když úpěli pod svými utlačovateli a trýzniteli. ¹⁹Po smrti soudce se ale znovu zkazili, ještě hůře než jejich otcové, a odcházeli za cizími bohy, aby jim sloužili a klaněli se jim. Svého tvrdošíjného jednání a způsobů se odmítali vzdát.

²⁰Hospodin proto vzplanul proti Izrael hněvem a řekl: „Tento národ porušil mou smlouvu, kterou jsem vydal jejich otcům. Neposlouchali mě, ²¹a proto už před nimi nevyženu žádný národ, který zůstal po Jozuově smrti. ²²Skrze ně budu Izrael zkoušet, zda usiluje chodit po Hospodinově cestě, jako usilovali jejich otcové, anebo ne.“ ²³Hospodin tam tedy ony

národy nechal: nespěchal s jejich vyhnáním, když je nedal do rukou Jozuovi.

3

¹Toto jsou národy, které Hospodin ponechal, aby jimi zkoušel Izraelce, kteří nezažili žádný z bojů o Kanaán. ²(Udělal to proto, aby izraelská pokolení, která neměla zkušenost s bojem, naučil bojovat.) ³Ponechal tedy pětici filistínských států a všechny Kananejce, Sidonce a Hivejce bydlící v libanonském pohoří od hory Baal-hermon až k Lebo-chamátu. ⁴Ti zůstali, aby skrze ně byl Izrael zkoušen, aby se ukázalo, zda budou poslouchat Hospodinova přikázání, která skrze Mojžíše vydal jejich otcům.

⁵Synové Izraele bydleli uprostřed Kananejců, Chetejců, Emorejců, Perizejců, Hivejců a Jebusejců. ⁶Brali si jejich dcery za manželky, své dcery dávali jejich synům a sloužili jejich bohům.

ZACHRÁNCI

Otniel

⁷Synové Izraele jednali v Hospodinových očích zle. Zapomínali na Hospodina, svého Boha, a sloužili baalům a ašerám.

⁸Hospodin proto vzplanul proti Izraeli hněvem a vydal je napospas králi jménem Kušan Rišatajim z mezopotamského Aramu. Izraelci pak sloužili Kušanovi Rišatajimovi osm let.

⁹Když potom synové Izraele volali k Hospodinu, vzbudil jim zachránce, aby je vysvobodil. Byl to Otniel, syn Kenaze, mladšího bratra Kálebova. ¹⁰Spočinul na něm Duch

Hospodinův, a tak se stal v Izraeli soudcem. Vytáhl do boje a Hospodin mu vydal aramejského krále Kušana Rišatajima do rukou, takže ho přemohl. ¹¹Země pak měla mír čtyřicet let, než Otniel, syn Kenazův, zemřel.

Ehud

¹²Potom však synové Izraele znovu jednali v Hospodinových očích zle. A protože v jeho očích páchali zlo, nechal Hospodin moábského krále Eglona, aby přemohl Izrael. ¹³Spojil se s Amonci i Amalekovci, vytáhl a udeřil na Izrael a zabral Palmové město. ¹⁴Izraelci pak sloužili moábskému králi Eglonovi osmnáct let.

¹⁵Když potom synové Izraele volali k Hospodinu, vzbudil jim zachránce. Byl to levák Ehud, syn Benjamínce Gery. Po něm Izraelci poslali svůj povinný dar moábskému králi Eglonovi.

¹⁶Ehud si vyrobil krátký dvojsečný meč, připásal si jej pod oděv k pravému stehnu ¹⁷a přinesl ten dar moábskému králi Eglonovi (který byl veliký tlustoch). ¹⁸Po odevzdání povinného daru Ehud propustil ty, kdo dar přinesli, ¹⁹ale sám se od gilgalského Pesilim vrátil zpět. „Mám pro tebe, králi, něco tajného,“ řekl.

„Tiše!“ zavelel král, načež se všichni kolem stojící vzdálili.

²⁰Eglon seděl o samotě v chládku svého střešního pokoje. Ehud k němu přistoupil a řekl: „Mám pro tebe Boží slovo!“ Král se zvedl z křesla ²¹a vtom Ehud levicí tasil od pravého stehna meč a vrazil mu ho do břicha. ²²Za čepelí vnikla dovnitř i rukojeť a tuk se nad ní zavřel, protože mu ten meč z břicha nevytáhl. Ven vyšel zadem. ²³Ehud vyšel ven záchodem a dveře střešního pokoje za sebou zavřel na zástrčku.

²⁴Po jeho odchodu přišli služebníci, a když viděli, že dveře střešního pokoje jsou zavřené na zástrčku, řekli si: Nejspíš koná v chladné komůrce potřebu. ²⁵Přešlapovali tam, až z toho byli nesví, ale dveře střešního pokoje pořád nikdo neotvíral. Vzali tedy klíč, otevřeli – a hle, jejich pán leží na zemi mrtev!

²⁶Zatímco čekali, Ehud už minul Pesilim a prchal směrem k Seiře. ²⁷Když dorazil, zatroubil v Efraimských horách na beraní roh. Synové Izraele sestoupili z hor s Ehudem v čele.

²⁸„Rychle za mnou!“ zvolal. „Hospodin vydal vašeho nepřítele Moába do vašich rukou.“ Sestoupili za ním, obsadili Moábcům jordánské brody a nedovolili nikomu přecházet. ²⁹Pobili tenkrát asi 10 000 Moábců, samé silné a udatné bojovníky. Nikdo neunikl. ³⁰Moáb se toho dne musel před Izraelem pokorit. Země pak měla mír osmdesát let.

Šamgar

³¹Po něm přišel Šamgar, syn Anatův. Ten pobil šest set Filištinů volským bodcem. Také on zachránil Izrael.

4

Debora

¹Po Ehudově smrti však synové Izraele znovu jednali v Hospodinových očích zle. ²Hospodin je proto vydal napospas kanaánskému králi Jabínovi, který vládl v Chacoru. Vůdcem jeho vojska byl Sisera, který sídlil v Charošet-hagojimu.

³Synové Izraele volali k Hospodinu, protože Sisera měl devět set železných vozů a po dvacet let syny Izraele krutě utiskoval.

⁴V té době soudila Izrael prorokyně Debora, manželka

Lapidotova. ⁵Sedávala pod Debořinou palmou mezi Rámou a Bet-elem v Efraimských horách a Izraelci si k ní přicházeli pro rozhodnutí. ⁶Ta poslala pro Baráka, syna Abinoamova z neftalímského Kedeše, a vyzvala ho: „Hospodin, Bůh Izraele, ti přikazuje: Jdi, vezmi s sebou deset tisíc mužů z Neftalíma a Zabulona a vytáhni s nimi na horu Tábor. ⁷Já pak přivedu vůdce Jabínova vojska Siseru i s jeho jízdou a s jeho zástupy k potoku Kíšon a vydám ti ho do rukou.“

⁸Barák jí odpověděl: „Půjdeš-li se mnou, půjdu. Nepůjdeš-li se mnou, nepůjdu!“

⁹„Dobrá, půjdu s tebou,“ řekla mu na to, „ale ty se svou cestou neproslovíš. Hospodin totiž vydá Siseru do rukou ženy.“ Potom Debora vstala a odešla s Barákem do Kedeše, ¹⁰kam Barák svolal Zabulona i Neftalíma. Následovalo ho 10 000 mužů a šla s ním i Debora.

¹¹Cheber Kenijský se oddělil od ostatních Kenijců, potomků Mojžíšova švagra Chobaba, a utábořil se u dubu v Caananimu, což je u Kedeše.

¹²Když se Sisera dozvěděl, že Barák, syn Abinoamův, vytáhl na horu Tábor, ¹³povolal z Charošet-hagojimu celou svou jízdu devíti set železných vozů a celé své vojsko k potoku Kíšon.

¹⁴Debora tehdy řekla Barákovi: „Vzhůru! Toto je den, kdy ti Hospodin vydal Siseru do rukou. Vždyť před tebou jde sám Hospodin!“ A tak Barák vyrazil z hory Tábor a za ním 10 000 mužů. ¹⁵Hospodin tehdy před Barákem rozprášil celou Sisеровu jízdu a celé jeho vojsko ostřím meče. Sisera seskočil z vozu a prchal pěšky, ¹⁶zatímco Barák pronásledoval ty vozy a vojsko až k Charošet-hagojimu. Celé Siserovo vojsko padlo ostřím meče; nezůstal ani jediný.

¹⁷Sisera zatím pěšky prchal ke stanu Jael, ženy Kenijce Chebera. Mezi chacorským králem Jabínem a domem Kenijce Chebera totiž vládl mír. ¹⁸Jael vyšla Siserovi naproti a řekla mu: „Pojď dál, můj pane! Pojď ke mně dál a neboj se.“ Vešel tedy do jejího stanu a ona ho přikryla houní.

¹⁹„Dej mi prosím trochu vody,“ požádal ji. „Mám žízeň.“

Otevřela tedy měch s mlékem, dala mu napít a přikryla ho.

²⁰„Postav se ke vchodu do stanu,“ řekl jí ještě, „a kdyby někdo přišel a vyptával se tě: ‚Není tu někdo?‘ odpověz mu: ‚Není.‘“

²¹Když pak vyčerpáním tvrdě usnul, Cheberova žena Jael vzala stanový kolík, sáhla pro kladivo, přikradla se k němu a vrazila mu ten kolík do spánku, až se zabodl do země. Tak zemřel.

²²Vtom dorazil Barák pronásledující Siseru. Jael mu vyšla naproti se slovy: „Pojď, ukážu ti muže, kterého hledáš.“ Šel s ní tedy dovnitř – a hle, Sisera leží mrtev se stanovým kolíkem ve spánku!

²³Toho dne Hospodin pokořil kanaánského krále Jabína před syny Izraele. ²⁴Izraelci se proti kanaánskému králi Jabínovi rozmáhali víc a víc, až ho nakonec úplně zničili.

5

Debořina píseň

¹Onoho dne zpívala Debora a Barák, syn Abinoamův, tuto píseň:

²Vůdcové když vedou v Izraeli,
když jeho lid je ochotný –
veleben budiž Hospodin!

³Slyšte to, králové, vladaři, naslouchejte,

já Hospodinu zazpívám,
Hospodinu, Bohu Izraele, chci zpívat žalm!

⁴Když vytáhlš, Hospodine, ze Seíru,
z edomské pláňe když kráčel jsi,
země se třásla, nebesa dštila,
z mraků voda padala.

⁵Před Hospodinem se třásly hory,
před Hospodinem ze Sinaje,
před Bohem Izraele.

⁶Za dnů Šamgara, syna Anatova,
za dnů Jaeliných zpustly silnice
a ten, kdo na cesty vydával se,
stezkami klikatými šel.

⁷Opuštěni byli sedláci v Izraeli,
opuštěni, než jsi, Deboro, povstala,
než matka v Izraeli povstala.

⁸Bůh určil vůdce nové,
když v branách byly boje.
Najde se ale štít nebo kopí
mezi čtyřiceti tisíci v Izraeli?

⁹Srdcem jsem s těmi, kdo velí Izraeli,
s těmi z lidu, kdo jsou ochotní –
veleben budiž Hospodin!

¹⁰Vy jezdci na plavých oslicích,
kteří sedíte v sedlech zdobených,
vy, kdo se ubíráte cestami –

rozvažujte.

¹¹Slyšte hlas pěvců,
co mezi napajedly vyprávějí
o Hospodinových vítězstvích,
o vítězstvích izraelských sedláků.

Tehdy opět lid Hospodinův
k branám sestoupil.

¹²Vzhůru, vzhůru, Deboro,
vzhůru, vzhůru, píseň přej!
Povstaň, Baráku,
synu Abinoamův, chop se zajatců!

¹³Zbytek vznešených tehdy sestoupil,
Hospodinův lid ke mně sestoupil
proti udatným.

¹⁴Z Efraima ti, kdo Amaleka vykořenili,
tvému lidu byl v patách Benjamín,
z Machira sestoupili ti, kdo velí,
ze Zabulona, kdo nosí velitelskou hůl.

¹⁵Vůdcové z Isachara při Deboře byli,
Isachar držel s Barákem,
když poslán byl tehdy do údolí,
hned za ním šel.

V Rubenových rodech byly velké domluvy.

¹⁶Pročpak jsi zůstal mezi ohradami?
Abys poslouchal dobytka bučení?

V Rubenových rodech byly velké omluvy.

¹⁷Gileád vězel v Zajordání

a Dan – proč stěhoval se k lodím?
Ašer si zůstal na pobřeží,
u svých přístavů hoví si.
¹⁸ Zabulon je lid, jenž pohrdá smrtí,
Neftalí na bojiště vyrazil!

¹⁹ Přišli králové, bojovali,
bojovali tehdy králové kanaánští
v Taanachu u megidské vody,
stříbro za kořist však neměli.
²⁰ Z nebe se do boje daly hvězdy,
proti Siserovi válčily ze svých drah.

²¹ Kíšonský potok ty krále smetl –
valící se proud potoka Kíšonu.
Šíje silných pošlapej!

²² Jaký dusot kopyt koní,
prudký, prudký hřebců trysk!

²³ „Proklejte Meroz,“ praví anděl Hospodinův,
„jeho obyvatele vydejte prokletí,
za to, že nepřišli na pomoc Hospodinu,
na pomoc Hospodinu proti udatným!“

²⁴ Požehnaná mezi ženami buď Jael,
manželka Kenijce Chebera,
požehnaná buď mezi ženami ve stanech!

²⁵ Požádal o vodu, dala mu mléko,
ve vzácné číši přinesla smetanu.

²⁶ Levou rukou sáhla po kolíku,
pravicí po těžkém kladivu.

Dala Siserovi ránu, rozbila hlavu,
spánky skrz naskrz probila.

²⁷K nohám jí klesl, svalil se a ležel,
k nohám jí klesl, svalil se,
tam, kde klesl, svalil se zavražděn.

²⁸Za oknem vyhlíží matka Siserova,
za okenní mříží naříká:
Proč už tak dlouho jeho vůz nejede?
Proč se zvuk jeho vozů tak dlouho zdržuje?

²⁹Odpovídají její nejmoudřejší kněžny
to, co si sama opakuje dokola:

³⁰Jistě jdou po kořisti, jistě se dělí,
jedna dvě ženské pro každého hrdinu!
Barevné látky – kořist pro Siseru,
kořist barevných látek, samá výšivka,
jedna dvě vyšívané látky
co kořist na má ramena.

³¹Takto ať, Hospodine, zhyne
každý, kdo je tvůj nepřítel!
Ti, kdo tě milují, ať jsou však jako slunce,
když vychází v síle své!

Země pak měla mír čtyřicet let.

Gedeon

¹Synové Izraele však jednali v Hospodinových očích zle, a tak je Hospodin vydal do rukou Midiánu na sedm let. ²Midiánci utlačovali Izrael tak krutě, že si Izraelci před nimi dělali úkryty v horách a jeskyních a opevňovali se na nepřístupných vrcholcích. ³Kdykoli Izrael zasel, přitáhli Midiánci a Amalekovci s východními národy a přepadli jej. ⁴Tábořili v zemi a pustošili úrodu až ke Gaze; nenechali Izraeli žádné živobytí – jedinou ovci, dobytče ani osla. ⁵Přitáhli vždy se svými stády a stany, přicházelo jich jako kobylek, jich a jejich velbloudů bylo bezpočtu. Přicházeli, aby pustošili zem. ⁶Midián Izraelce úplně zbědoval, a tak začali volat k Hospodinu.

⁷Když tehdy synové Izraele kvůli Midiánu volali k Hospodinu, ⁸poslal k nim Hospodin jednoho proroka. Ten jim řekl: „Toto praví Hospodin, Bůh Izraele: Já jsem vás vyvedl z Egypta, vytáhl jsem vás z domu otroctví. ⁹Vytrhl jsem vás z ruky Egyptanů i z rukou všech, kdo vás trápili. Vyhnal jsem je před vámi a jejich zemi jsem dal vám. ¹⁰Tehdy jsem vám řekl: „Já jsem Hospodin, váš Bůh. Nesmíte ctít bohy Emorejců, v jejichž zemi bydlíte.“ Ale neposlechli jste mě.“

¹¹Hospodinův anděl přišel a posadil se pod dubem v Ofře, patřící Joašovi Abiezerskému. Jeho syn Gedeon právě mlátil pšenici – ve vinném lisu, aby si toho Midiánci nevšimli.

¹²Hospodinův anděl se mu ukázal a řekl mu: „Hospodin s tebou, udatný hrdino!“

¹³Gedeon mu odpověděl: „Promiň, pane, ale jestli je Hospodin

s námi, proč nás tohle všechno potkalo? Kde jsou všechny ty jeho divy, o kterých nám vyprávěli naši otcové? Prý: „Hospodin nás přece vyvedl z Egypta“ – jenže teď nás Hospodin opustil a nechal nás v hrsti Midiánců!“

¹⁴Tu se k němu Hospodin obrátil a pravil: „Jdi v této své síle a zachrániš Izrael z hrsti Midiánců. Já sám tě přece posílám!“

¹⁵On však namítl: „Promiň, Pane, ale jak mám zachránit Izrael? Můj rod je v Manasesovi nejubožejší a já sám jsem v rodném domě poslední.“

¹⁶„Ano, ale já budu s tebou, takže pobiješ Midiánce až do posledního,“ řekl mu na to Hospodin.

¹⁷„V tom případě mi prokaž laskavost,“ odpověděl Gedeon. „Dej mi prosím znamení, že se mnou mluvíš ty.“ ¹⁸Neodcházej prosím odsud, dokud se k tobě nevrátím s darem, který ti přinesu.“

On odpověděl: „Počkám, dokud se nevrátíš.“

¹⁹Gedeon šel domů a připravil kůzle a nekvašené chleby z jedné efy mouky. Maso vložil do koše, vývar nalil do hrnce, odnesl to pod ten dub a položil to před něj.

²⁰Hospodinův anděl mu řekl: „Vezmi maso a chleby a polož je zde na skálu. Vývar vylij.“ A když to Gedeon udělal,

²¹Hospodinův anděl zvedl hůl, kterou měl v ruce, a dotkl se jejím koncem masa a chlebů. Ze skály vyšlehl oheň a maso i chleby pohltil. Mezitím se mu Hospodinův anděl ztratil z očí.

²²Když si Gedeon uvědomil, že to byl Hospodinův anděl, vykřikl: „Ach, Pane můj, Hospodine! Vždyť já jsem tváří v tvář uviděl Hospodinova anděla!“

²³„Buď klidný,“ řekl mu Hospodin. „Neboj se, nezemřeš.“

²⁴Gedeon tam proto postavil Hospodinu oltář a nazval jej

„Hospodin je pokoj“. Ten oltář je v abiezerské Ofře až dodnes.

²⁵Té noci mu Hospodin řekl: „Vezmi býka ze stáda svého otce, toho druhého býka, sedm let starého. Zboř Baalův oltář, jenž patří tvému otci, a ten Ašeřin kůl vedle něj pokácej. ²⁶Na vrchu toho kopce pak postav řádný oltář Hospodinu, svému Bohu. Vezmi toho druhého býka a obětuj ho jako zápalnou oběť na dřevě z Ašeřina kůlu, který pokácíš.“

²⁷Gedeon tedy vzal deset mužů ze svých služebníků a udělal, jak mu Hospodin řekl. Kvůli strachu z rodiny i kvůli lidem z města to ovšem neudělal ve dne, ale v noci.

²⁸Ráno lidé ve městě vstali – a hle, Baalův oltář je stržen, Ašeřin kůl u něj pokácen a ten druhý býk spálen na postaveném oltáři!

²⁹„Kdo to udělal?“ ptali se jeden druhého. Pátrali a zjišťovali, až na to přišli: „Udělal to Gedeon, syn Joašův.“

³⁰Lidé z města tedy řekli Joašovi: „Vyved' svého syna ven, ať zemře – za to, že strhl Baalův oltář a skácel Ašeřin kůl vedle něj!“

³¹Joaš ale odpověděl zástupu kolem něj: „Co že vy chcete hájit Baala? Že byste ho vy mohli zachránit? Kdokoli ho bude hájit, do rána zemře! Je-li to bůh, ať se hájí sám, když mu někdo zboří oltář.“ ³²Toho dne tedy Gedeon dostal jméno Jerub-baal, Ať se Baal hájí. Říkali totiž: „Ať se Baal proti němu hájí, když mu zboří oltář!“

³³Všichni Midiánci a Amalekovci se spojili s východními národy, překročili Jordán a utábořili se v údolí Jizreel. ³⁴Na Gedeona tehdy sestoupil Duch Hospodinův. Zatroubil na

beraní roh a svolal Abiezerské k sobě. ³⁵Rozeslal posly po celém Manasesovi, aby se k němu přidali. Vyslal také posly k Ašerovi, Zabulonovi a Neftalímovi, aby jim i oni vytáhli vstříc.

³⁶Gedeon pak Boha požádal: „Chceš opravdu skrze mě zachránit Izrael, jak jsi řekl?“ ³⁷Hle, pokládám zde na mlatu ovčí rouno. Bude-li rosa jen na rounu, a na zemi všude kolem sucho, poznám, že skrze mě zachrániš Izrael, jak jsi řekl.“ ³⁸A tak se stalo. Druhého dne, hned jak ráno vstal, stiskl rouno a vyždímal z něj rosu – plnou číši vody.

³⁹Gedeon pak Bohu řekl: „Nehněvej se na mě, když ještě jednou promluví. Prosím, ať mohu to rouno zkusit ještě jednou. Ať je, prosím, sucho jenom na rounu, a na zemi všude kolem rosa.“ ⁴⁰A Bůh to té noci udělal. Jedině na rounu bylo sucho, ale na zemi všude kolem rosa.

7

Za Hospodina a Gedeona

¹Ráno se pak Jerub-baal (totiž Gedeon) s celým svým vojskem utábořil u pramene Charod. Tábor Midiánců ležel severně od nich, v údolí pod vrchem More.

²Hospodin řekl Gedeonovi: „Máš příliš velké vojsko. Nemohu jim vydat Midiánce do rukou, aby se Izrael nechlubil na můj účet a neříkal: ‚Zvítězili jsme díky své síle.‘“ ³Proto teď k vojsku provolej: ‚Kdo má obavy nebo strach, ať se vrátí domů a odejde z pohoří Gilboa!‘“ 22 000 mužů se tehdy vrátilo a 10 000 zůstalo.

⁴Hospodin řekl Gedeonovi: „Vojsko je stále příliš velké. Zaved' je dolů k vodě a tam ti je protříbím. O kom řeknu: ‚Půjde s tebou,‘ ten s tebou půjde. O kom řeknu: ‚Nepůjde s tebou,‘

ten nepůjde.“

⁵Odvedl tedy vojsko dolů k vodě. Tam Hospodin Gedeonovi řekl: „Všechny, kdo chlemtají vodu jako pes, odděl od těch, kdo si k pití kleknou.“ ⁶Tři sta mužů chlemtalo vodu z ruky a všichni ostatní si k pití klekli.

⁷Hospodin řekl Gedeonovi: „S těmi třemi sty muži, kteří chlemtali, vás zachráním a vydám ti Midiánce do rukou. Zbytek vojska může jít domů.“ ⁸Gedeon tedy poslal zbytek Izraelců domů a ponechal si jen těch tři sta mužů. Ti převzali od zbytku vojska jejich zásoby a beraní rohy. Midiánský tábor ležel dole v údolí.

⁹Té noci Hospodin řekl Gedeonovi: „Vstaň a sejdi do tábora, neboť jsem ti ho vydal do rukou.“ ¹⁰Bojíš-li se tam jít sám, vezmi si s sebou zbrojnoše Puru. ¹¹Až uslyšíš, co si v táboře říkají, osmělíš se k útoku.“ Sešel tedy se svým zbrojnošem Purou až k ozbrojeným hlídkám na kraji tábora. ¹²Midiánců, Amalekovců a všech východních národů leželo v údolí jako kobylek! I jejich velbloudů bylo bezpočtu, jako je písku na břehu moře.

¹³Jakmile Gedeon přišel, zaslechl, jak jeden voják vypráví druhému svůj sen: „Víš, zdál se mi takový sen: Viděl jsem, jak se na midiánský tábor valil pecen ječného chleba. Dostal se až ke stanu a vrazil do něj tak, že ho převrátil vzhůru nohama a zbořil.“

¹⁴Na to mu ten druhý odpověděl: „To může být jen meč Izraelce Gedeona, syna Joašova. Bůh mu dal do rukou Midiánce a celý tábor!“

¹⁵Když Gedeon uslyšel ten sen i jeho výklad, poklonil se Bohu. Vrátil se do izraelského tábora a zvolal: „Vzhůru! Hospodin

vydal midiánský tábor do vašich rukou!“¹⁶Těch tři sta mužů rozdělil do tří oddílů, každému dal do rukou beraní roh a prázdný džbán a do toho džbánu pochodeň.

¹⁷Pak jim nařídil: „Sledujte mě a dělejte, co já. Až dojdou k okraji tábora, udělejte přesně to, co já.“¹⁸Jakmile se svými muži zatroubím na roh, i vy kolem celého tábora začněte troubit na rohy a křičet: Za Hospodina a Gedeona!“

¹⁹Na začátku půlnoční hlídky, právě když se rozestavěly stráže, došel Gedeon se stovkou mužů k okraji tábora. Vtom zatroubili na rohy a rozbili džbány, které si nesli.²⁰Všechny tři oddíly zatroubily na rohy a rozbily džbány. V levé ruce drželi pochodně, v pravé beraní rohy a křičeli: „Mečem za Hospodina a Gedeona!“

²¹A jak tam stáli seřazení okolo tábora, celý tábor začal zděšeně pobíhat a s křikem prchat.²²Jakmile zatroubilo těch tři sta beraních rohů, Hospodin po celém táboře obrátil meč jednoho muže proti druhému. Celé to vojsko se dalo na útěk směrem k Bet-šitě, směrem na Cereru, až ke břehu u Abel-mecholy naproti Tabatu.

²³Izraelští muži z Neftalíma, Ašera a z celého Manasese byli povoláni, aby Midiánce pronásledovali.²⁴Gedeon také zaslal posly po celém pohoří Efraim s rozkazem: „Sestupte z hor odříznout Midiánce! Obsadte jim jordánské brody až k Bet-baře.“ Všichni Efraimští muži se tedy shromáždili a zabrali jordánské brody až k Bet-baře.²⁵Pronásledovali Midiánce a zajali dva jejich velitele, Oreba (totiž Havrana) a Zeeba (totiž Vlka). Oreba popravili u Havraní skály a Zeeba u Vlčího lisu. Orebovu a Zeebovu hlavu pak přinesli Gedeonovi na druhou stranu Jordánu.

Smrt midiánských králů

¹Efraimští muži potom Gedeonovi řekli: „Cos nám to udělal? Proč jsi nás nezavolał, když jsi šel bojovat s Midiánci?“ A dali se s ním do ostré hádky.

²On jim však odpověděl: „Co jsem vlastně dokázal ve srovnání s vámi? Není snad efraimské paběrkování lepší než abiezerské vinobraní? ³Bůh vydal midiánské velitele Oreba a Zeeba do vašich rukou. Co jsem já zmohl ve srovnání s vámi?“ A po těch slovech se na něj přestali hněvat.

⁴Gedeon pak zamířil k Jordánu a se svými třemi sty muži jej překročil. Protože byli vyčerpáni pronásledováním, ⁵řekl obyvatelům Sukotu: „Prosím, dejte mým mužům nějaké pecny chleba. Pronásleduji midiánské krále Zebacha a Calmunu a mí muži jsou už vyčerpaní.“

⁶Sukotští vůdcové mu ale odpověděli „To už máš Zebacha a Calmunu v hrsti, že máme tvému vojsku dávat chleba?“

⁷„Až mi Hospodin vydá Zebacha a Calmunu do rukou,“ prohlásil Gedeon, „za tohle vás nechám zmrskat pouštním trnín a bodláčím!“

⁸Vydal se odtud vzhůru do Penuelu a požádal tam o totéž. Penuelští mu ale odpověděli stejně jako předtím Sukotští.

⁹Gedeon proto Penuelským řekl: „Až se vrátím jako vítěz, zbořím tuhle věž!“

¹⁰Zebach a Calmuna byli se svými vojsky v Karkoru. Z tábora východních národů zbylo jen asi 15 000 mužů; 120 000 bojovníků padlo. ¹¹Gedeon táhl cestou kočovníků na východ od Nobachu a Jogbehy a překvapil jejich tábor nečekaným

útokem. ¹²Oba midiánští králové Zebach a Calmuna se dali na útek, ale on se pustil za nimi, zabil je a celé jejich vojsko rozprášíl.

¹³Gedeon, syn Joašův, se vracel z boje přes průsmyk Cheres.

¹⁴Chytil tam jednoho mládence ze Sukotu a ten mu při výslechu vyjmenoval 77 sukotských vůdců a stařešinů. ¹⁵Když potom Gedeon přišel k sukotským mužům, řekl: „Tady je Zebach a Calmuna, kvůli kterým jste se mi vysmívali: ‚To už máš Zebacha a Calmunu v hrsti, že máme tvým vyčerpaným mužům dávat chleba?‘“ ¹⁶Pak ty stařešiny města vzal a dal Sukotským za vyučenou pouštním trnům a bodlácím. ¹⁷V Penuelu pak zbořil věž a pobil měšťany.

¹⁸Potom se obrátil k Zebachovi a Calmunovi: „Co to bylo za muže, které jste pobili na hoře Tábor?“

„Byli ti podobní,“ odpověděli. „Každý z nich vypadal jako královský syn.“

¹⁹„To byli mí bratři, synové mé matky!“ zvolal Gedeon.

„Jakože je živ Hospodin – kdybyste je nechali naživu, nezabil bych vás!“ ²⁰Načež řekl Jeterovi, svému prvorozenému: „Pojď, zabij je!“ On ale nebyl s to vytasit meč, protože se bál; byl to ještě chlapec.

²¹Zebach a Calmuna řekli Gedeonovi: „Pojď, udělej to sám. Muž se pozná podle síly!“ Přistoupil tedy a oba je zabil. Vzal si také ozdobné půlměsíce z krků jejich velbloudů.

Gedeonův efod

²²Izraelci potom Gedeona vybízeli: „Vládni nám – ty, tvůj syn i syn tvého syna. Vždyť jsi nás zachránil z rukou Midiánců!“

²³Gedeon jim odpověděl: „Nebudu vám vládnout já ani můj

syn. Bude vám vládnout Hospodin.“²⁴ Potom dodal: „Mám na vás jen tuto prosbu: Každý mi ze své kořisti dejte jednu náušnici.“ (Našli u nich totiž zlaté náušnice, neboť to byli Izmaelitě.)

²⁵ „Rádi dáme!“ odpověděli mu. Rozprostřeli plášť a každý tam hodil náušnici ze své kořisti. ²⁶ Nakonec ty zlaté náušnice, které si vyžádal, vážily 1 700 šekelů, nepočítaje ony půlměsíce a přívěsky a purpurová roucha midiánských králů ani náhrdelníky z krků jejich velbloudů. ²⁷ Gedeon z toho pak udělal efod a vystavil ho ve svém městě, v Ofře. Celý Izrael tam za ním chodil modlářsky smilnit, takže se Gedeonovi i jeho domu stal pastí.

²⁸ Midián se ale před syny Izraele musel pokořit a hlavu už nezvedl. Za Gedeonových dnů měla země mír po čtyřicet let.

²⁹ Jerub-baal, syn Joašův, se pak vrátil domů a bydlel tam.

³⁰ Gedeon měl sedmdesát synů, kteří vzešli z jeho beder – měl totiž mnoho žen. ³¹ Jedna jeho družka mu v Šechemu porodila syna, kterému dal jméno Abimelech. ³² Gedeon, syn Joašův, zemřel v utěšeném stáří a byl pohřben v hrobě svého otce Joaše v abiezerské Ofře.

³³ Po Gedeonově smrti Izraelci znovu odešli smilnit za baaly a přijali Baal-berita za svého boha. ³⁴ Synové Izraele nepamatovali na Hospodina, svého Boha, který je vysvobodil z rukou všech jejich okolních nepřátel.

³⁵ Neprojeвили ani oddanost domu Jerub-baala Gedeona, přes všechno dobrodiní, které Izraeli prokázal.

Abimelech

¹Jerub-baalův syn Abimelech přišel bydlet k bratrům své matky v Šechemu a řekl jim i celému příbuzenstvu své matky:

²„Zeptejte se šechemských měšťanů: ‚Co je pro vás lepší – aby vám vládlo všech sedmdesát Jerub-baalových synů, nebo aby vám vládl jeden muž?‘ Pamatujte, že jsem vaše krev a tělo.“

³Bratři jeho matky to všechno o něm pověděli šechemským měšťanům a ti se přiklonili k Abimelechovi. „Je to přece náš příbuzný,“ říkali si. ⁴Dali mu 70 šekelů stříbra z Baal-beritova chrámu a Abimelech si za ně najal ničemy a dobrodruhy, kteří mu dělali doprovod. ⁵Pak odešel do domu svého otce v Ofře a na jednom kameni tam povraždil svých sedmdesát nevlastních bratrů, synů Jerub-baalových. Nejmladší syn Jerub-baalův Jotam ale přežil, protože se schoval. ⁶Všichni měšťané Šechemu i všichni z Bet-mila se potom shromáždili a šli k dubu u šechemského sloupu, kde Abimelecha prohlásili za krále.

⁷Když se to dozvěděl Jotam, vystoupil na vrchol hory Gerizim a odtud na ně hlasitě volal: „Slyšte mě, šechemští měšťané! A vás ať slyší Bůh!

⁸Jednou se stromy rozhodly krále nad sebou si stanovit.
Řekly olivě: Kraluj nám!

⁹Oliva řekla: To snad mám svůj olej přestat vydávat,
kterým se Bůh i lidé ctí,

a jít kymáčet se nad stromy?

¹⁰Řekly tedy stromy fíku:

Pojď ty, kraluj nám!

¹¹Fíkovník řekl: To snad mám

své plody přestat vydávat,

jež vynikají v sladkosti,

a jít kymáčet se nad stromy?

¹²Řekly tedy stromy révě:

Pojď ty, kraluj nám!

¹³Réva řekla: To snad mám

své víno přestat vydávat,

kterým se Bůh i lidé veselí,

a jít kymáčet se nad stromy?

¹⁴Řekly tedy všechny stromy trní:

Pojď ty, kraluj nám!

¹⁵Trní tenkrát řeklo stromům:

Pokud mě v skutku oddaně

určíte sobě za krále,

pak se do mého stínu uchylte.

Ale pokud ne, z trní oheň vyšlehne,

libanonské cedry sežehne!

¹⁶Nuže, zachovali jste se oddaně a čestně, když jste

Abimelecha udělali králem? Zachovali jste se dobře k Jerub-

baalovi a jeho domu? Zachovali jste se k němu, jak si

zasloužil? ¹⁷Můj otec za vás bojoval, nasadil vlastní život, aby

vás vysvobodil z rukou Midiánců. ¹⁸Vy jste ale dnes povstali proti jeho domu, povraždili jste sedmdesát jeho synů na jednom kameni a králem nad Šechemskými jste udělali Abimelecha, syna jeho děvečky – je to přece váš příbuzný! ¹⁹Pokud jste se dnes zachovali k Jerub-baalovi a jeho domu oddaně a čestně, radujte se z Abimelecha a on ať se raduje z vás! ²⁰Ale pokud ne, pak ať z Abimelecha vyšlehne oheň a sežehne šechemské měšťany i Bet-milo! Ať vyšlehne oheň z Šechemských i z Bet-mila a sežehne Abimelecha!“ ²¹Pak se dal Jotam na útěk. Uprchl před svým bratrem Abimelechem do Beeru a tam zůstal.

²²Abimelech panoval nad Izraelem tři roky. ²³Bůh ale mezi Abimelecha a šechemské měšťany poslal ducha sváru, a Šechemští Abimelecha zradili. ²⁴To aby krutost spáchaná na sedmdesáti Jerub-baalových synech byla pomstěna a jejich krev dopadla na jejich nevlastního bratra Abimelecha, který je povraždil, i na šechemské měšťany, kteří ho podpořili, aby zabil své bratry. ²⁵Šechemští mu na vrcholcích hor nastražili zálohy a ty přepadaly každého, kdo kolem nich procházel. Abimelech se to však dozvěděl.

²⁶Tenkrát se do Šechemu přistěhoval jistý Gaal, syn Ebedův, se svými bratry a šechemští měšťané mu dali důvěru. ²⁷Vyšli na vinice, sklízeli hrozny, šlapali je v lisu a slavili vinobraní. Přišli do chrámu svého boha, jedli, pili a nadávali na Abimelecha.

²⁸Gaal, syn Ebedův, vykřikoval: „Kdo je Abimelech oproti Šechemu? Proč bychom mu sloužili? Copak to není Jerub-baalův syn? A Zebula tu má jako zástupce! Služte mužům Šechemova otce Chamora. Proč bychom sloužili

Abimelechovi? ²⁹Kdybych tak já velel tomuto lidu, hned bych se Abimelecha zbavil! Řekl bych mu: „Abimelechu, sbírej si armádu! Pojď se bít!“

³⁰Když se o těchto řečech Gaala, syna Ebedova, dozvěděl správce města Zebul, vzplanul hněvem. ³¹Tajně poslal k Abimelechovi posly se vzkazem: „Pozor, do Šechemu přišel Gaal, syn Ebedův, se svými bratry. Pozor na ně, podněcují město proti tobě! ³²Proto se v noci se svým vojskem vyprav a ukryj se v polích do zálohy. ³³Brzy ráno za svítání zaútočíš na město. Až Gaal se svými muži vyrazí proti tobě, naložíš s ním, jak budeš moci.“

³⁴Abimelech se tedy v noci se svým vojskem vypravil a ukryli se do zálohy proti Šechemu ve čtyřech oddílech. ³⁵Jakmile Gaal, syn Ebedův, vyšel a zastavil se ve vchodu do městské brány, zvedl se Abimelech se svými muži ze zálohy.

³⁶Když je Gaal uviděl, řekl Zebulovi: „Podívej, z hřebenů hor sestupuje vojsko!“

Zebul mu ale odpověděl: „To ti jen horské stíny připadají jako postavy.“

³⁷Gaal však pokračoval: „Podívej, z Tabur-erecu sestupuje vojsko a další houf se blíží od Věšteckého dubu!“

³⁸Nato mu Zebul řekl: „Kdepak jsou ty tvé řeči? Říkal jsi: ‚Kdo je Abimelech, abychom mu sloužili?‘ Není to snad to vojsko, kterému ses vysmíval? No tak, vzhůru, bojuj s ním!“

³⁹Gaal tedy vytáhl v čele Šechemských, aby bojoval s Abimelechem. ⁴⁰Abimelech ho ale hnal až k městské bráně, a jak utíkali, padlo mnoho mrtvých. ⁴¹Abimelech se pak vrátil do Arumy a Zebul vyhnal Gaala a jeho bratry ze Šechemu.

⁴²Druhého dne Šechemští vyšli do polí. Když se to dozvěděl

Abimelech, ⁴³vzal své vojsko, rozdělil je na tři oddíly a ukryl do zálohy v polích. Když viděl, že lidé opravdu vycházejí z města, vyrazil proti nim a pobil je. ⁴⁴Zatímco Abimelech se svým oddílem vyrazil a obsadil vchod do městské brány, zbývající dva oddíly přepadly všechny, kdo byli v polích, a pobily je.

⁴⁵Abimelech útočil na město celý den, až je dobyl. Lidi ve městě pozabíjel, město pobořil a posypal solí.

⁴⁶Jakmile o tom uslyšeli měšťané v Šechemské věži, uchýlili se všichni do pevnosti El-beritova chrámu. ⁴⁷Když se Abimelech dozvěděl, že jsou tam všichni pohromadě, ⁴⁸vystoupil s celým svým vojskem na horu Calmon. Vzal sekeru, usekl ze stromu větev, naložil si ji na rameno a řekl svým mužům: „Viděli jste, co dělám? Rychle to udělejte po mně!“ ⁴⁹Každý ve vojsku tedy usekl větev a šli za Abimelechem. Obložili jimi pevnost a zapálili jim ji nad hlavou, takže všichni lidé v Šechemské věži zahynuli – na tisíc mužů a žen.

⁵⁰Potom Abimelech táhl k Tebecu, oblehl jej a dobyl.

⁵¹Uprostřed města byla pevná věž, kam utekli všichni muži a ženy, všichni obyvatelé města. Zavřeli za sebou a vystoupili na střechu věže. ⁵²Abimelech šel až k věži a vzal ji útokem. Když se ale přiblížil ke vchodu do věže, aby ji zapálil, ⁵³nějaká žena mu shodila mlýnský kámen na hlavu a rozbila mu lebku.

⁵⁴Abimelech k sobě rychle zavolal mládence, který mu nosil zbroj: „Vytas meč a zabij mě! Ať se o mně neříká: Žena ho zabila!“ Zbrojnoš ho tedy probodl a on zemřel. ⁵⁵Když Izraelci uviděli, že Abimelech je mrtev, vrátili se každý domů.

⁵⁶Tak Bůh Abimelechovi odplatil zločin, který spáchal na svém otci, když povraždil svých sedmdesát bratrů. ⁵⁷Také všechny

zločiny Šechemských obrátil Bůh na jejich hlavy. Přišlo na ně zlořečení Jotama, syna Jerub-baalova.

10

Tola

¹Po Abimelechovi povstal k záchraně Izraele Tola, syn Puy, syna Dodova, muž z pokolení Isachar. Bydlel v Šamiru v Efraimských horách ²a soudil Izrael třiaadvacet let. Pak zemřel a byl pohřben v Šamiru.

Jair

³Po něm povstal Jair Gileádský. Ten soudil Izrael dvaadvacet let. ⁴Měl třicet synů, kteří jezdili na třiceti oslech a patřilo jim třicet měst v Gileádu. Až dodnes se jim říká Chavot-jair, Jairovy vesnice. ⁵Jair pak zemřel a byl pohřben v Kamonu.

⁶Synové Izraele znovu jednali v Hospodinových očích zle. Sloužili baalům a aštartám, bohům aramejským a sidonským, bohům moábským, amonským i bohům filistínským. Hospodina opustili a nesloužili mu. ⁷Proto Hospodin vzplanul proti Izraeli hněvem a vydal je napospas Filištínům a Amoncům, ⁸kterí je toho roku porobili. Osmnáct let pak sužovali všechny Izraelce na emorejském území za Jordánem v Gileádu. ⁹Amonci dokonce překročili Jordán, aby napadli také Judu, Benjamína a dům Efraimův. Na Izrael přišlo veliké soužení.

¹⁰Synové Izraele tehdy volali k Hospodinu: „Zhřešili jsme proti tobě. Ano, opustili jsme svého Boha a sloužili baalům!“

¹¹Hospodin synům Izraele odpověděl: „Když vás sužovali

Egyptané, Emorejci, Amonci, Filištíni, ¹²Sidonci, Amalekovci a Maonci, volali jste ke mně, a cožpak jsem vás z jejich ruky nevysvobodil? ¹³Vy jste mě ale opustili a sloužili jste cizím bohům! Proto vás už vysvobozovat nebudu. ¹⁴Jděte si volat k bohům, které jste si zvolili; jen ať vás zachrání v dobách soužení.“

¹⁵Synové Izraele na to Hospodinu řekli: „Zhřešili jsme. Udělej s námi, cokoli uznáš za dobré, ale vysvobod' nás, prosím, ještě tentokrát!“ ¹⁶Pak ze svého středu odstranili cizí bohy a sloužili Hospodinu. A ten už nemohl strádání Izraele dále snášet.

¹⁷Amonci se tehdy sešikovali a utábořili se v Gileádu. Také Izraelci se shromáždili a utábořili se v Micpě. ¹⁸Velitelé gileádského vojska se spolu domluvili: „Kdo půjde jako první do boje s Amonci, ten bude vůdcem všech obyvatel Gileádu.“

11

Jiftach

¹Byl jeden udatný hrdina, Jiftach Gileádský. Byl to syn jedné nevěstky a jeho otcem byl Gileád. ²Ten měl ovšem syny také se svou manželkou. Když její synové vyrostli, Jiftacha vyhnali: „V domě našeho otce nemáš co dědit!“ řekli mu. „Jsi přece syn cizí ženy!“ ³Jiftach tedy od svých bratrů utekl a bydlel v kraji Tov. Tam se k němu přidali různí ničemové a podnikali s ním výpady.

⁴Po nějaké době, když se Amonci dali do války s Izraelem,

⁵vypravili se gileádští stařešinové pro Jiftacha do kraje Tov.

⁶„Pojď,“ řekli mu, „staň se naším vůdcem v boji proti Amoncům.“

⁷Jiftach ale gileádským stařešinům odpověděl: „Copak jste mě

z nenávisti nevyhnali z domu mého otce? Proč teď jdete za mnou?! Protože jste v úzkých?”

⁸Gileádští stařešinové mu na to řekli: „Ano, ale teď jsme se pro tebe vrátili. Pojď s námi bojovat proti Amoncům. Staň se vůdcem nás všech, kdo bydlíme v Gileádu.“

⁹Jiftach jim odpověděl: „Když se s vámi vrátím, abych bojoval s Amonci, a Hospodin mi je vydá, budu pak opravdu vaším vůdcem?”

¹⁰„Hospodin je náš svědek!“ řekli mu gileádští stařešinové, „Uděláme přesně, co říkáš.“ ¹¹Jiftach tedy šel s nimi a lid si ho ustanovil za vůdce a velitele. Všechny své podmínky pak zopakoval před Hospodinem v Micpě.

¹²Potom Jiftach vyslal k amonskému králi posly se zprávou: „Co proti mně máš, že jsi přitáhl napadnout mou zem?”

¹³Amonsý král jim odpověděl: „To, že Izrael na cestě z Egypta zabral mou zem od Arnonu k Jaboku až po Jordán. Teď ji vrať po dobrém!”

¹⁴Jiftach tedy k amonskému králi znovu vyslal posly ¹⁵se zprávou:

„Toto praví Jiftach: Izrael nezabral zem Moábců ani zem Amonců. ¹⁶Na cestě z Egypta Izrael procházel pouští až k Rudému moři. Když přišli do Kádeše, ¹⁷vyslali posly k edomskému králi se slovy: ‚Nech nás prosím projít tvou zemí.‘ Edomský král o tom ale nechtěl ani slyšet. Poslali proto k moábskému králi, ale i on je odmítl. Izrael tedy zůstal v Kádeši.

¹⁸Potom se vydali na cestu pouští. Vyhnuli se edomské i moábské zemi, obešli moábskou zem z východu a utábořili se

na druhé straně potoka Arnon, aby nevstoupili na moábské území – Arnon totiž tvořil moábskou hranici.

¹⁹Tehdy Izrael vyslal posly k emorejskému králi Sichonovi sídlícímu v Chešbonu. Izrael mu řekl: „Nech nás prosím projít tvou zemí až k nám domů.“ ²⁰Sichon ale Izraeli nevěřil, že jeho územím jen projde, a tak shromáždil celé své vojsko, utábořil se v Jahce a napadl Izrael. ²¹Hospodin, Bůh Izraele, však vydal Sichona i celé jeho vojsko do rukou Izraeli, takže je porazili. Tak Izrael obsadil celou zem Emorejců, kteří tehdy v té zemi bydleli. ²²Obsadil celé emorejské území od Arnonu k Jaboku a od pouště až po Jordán.

²³Hospodin, Bůh Izraele, vyhnal Emorejce před svým lidem Izraelem, a ty chceš vyhnat nás? ²⁴Nedržíš se snad toho, co ti dal tvůj bůh Kemoš? Stejně tak my se držíme toho, co nám dal Hospodin, náš Bůh. ²⁵To jsi o tolik lepší než moábský král Balák, syn Ciporův? Copak se odvážil vzdorovat Izraeli? Copak s ním bojoval? ²⁶Už tři sta let bydlí Izrael v Chešbonu a jeho vesnicích, v Aroeru a jeho vesnicích i ve všech městech podél Arnonu. Proč jste je za tu dobu nedobyli zpět? ²⁷Já jsem ti tedy nijak neublížil, ale ty mi křivdíš, když proti mně válčíš. Soudce Hospodin ať dnes rozsoudí mezi syny Izraele a syny Amonovými!“

²⁸Amonský král ale na tato Jiftachova slova vůbec nedbal.

²⁹Na Jiftachovi tehdy spočinul Duch Hospodinův. Táhl Gileádem a Manasesem, prošel gileádskou Micpou a odtud vytáhl proti Amoncům. ³⁰Jiftach dal Hospodinu slib: „Jestli mi vydáš Amonce do rukou ³¹a vrátím se domů jako vítěz, první,

co mi vyjde ze vrat naproti, případne Hospodinu jako má zápalná oběť.“

³²Jiftach vytáhl do boje proti Amoncům a Hospodin mu je vydal do rukou. ³³Zpustošil dvacet měst od Aroeru směrem k Minitu až po Abel-keramim. Kvůli té hrozně porážce se tenkrát Amonci museli před syny Izraele pokorit.

³⁴Jiftach se vracel domů do Micpy a hle, kdo mu vychází naproti – jeho dcera tančící za zvuku tamburín! Byla to jeho jediná. Neměl syna ani dceru kromě ní. ³⁵Jakmile ji spatřil, roztrhl svá roucha: „Ach, má dcero!“ vykřikl. „Taková pohroma! Přivedla jsi mě do neštěstí! Já jsem dal slovo Hospodinu a nemohu je vzít zpět!“

³⁶„Otče můj,“ řekla mu ona, „ty jsi dal slovo Hospodinu? Udělej se mnou, co jsi slíbil – Hospodin ti přece dopřál pomstu nad tvými nepřáteli Amonci.“ ³⁷Potom svého otce požádala: „Prosím jen o jedno: Pusť mě na dva měsíce, ať smím chodit po horách a se svými družkami plakat nad mým panenstvím.“

³⁸„Jdi,“ řekl jí a propustil ji na dva měsíce. Šla tedy se svými družkami do hor a oplakávala své panenství. ³⁹Po dvou měsících se vrátila ke svému otci a ten s ní udělal, co slíbil. Nikdy nepoznala muže.

Tak vznikl v Izraeli ten zvyk, ⁴⁰že izraelské dívky chodí rok co rok na čtyři dny oplakávat dceru Jiftacha Gileádského.

12

¹Efraimští muži se zatím sešikovali a překročili Jordán směrem k Cafonu. „Proč jsi nás nepozval, abychom šli s tebou, když jsi táhl do boje proti Amoncům?“ vyčítali Jiftachovi. „Zapálíme ti dům nad hlavou!“

²Jiftach jim odpověděl: „Já a můj lid jsme měli s Amonci těžkou při. Volal jsem vás, ale nepřišli jste mi proti nim na pomoc. ³Když jsem viděl, že mi nepomůžete, nasadil jsem vlastní život, vytáhl jsem proti Amoncům a Hospodin mi je vydal do rukou. Proč jste dnes za mnou přišli? Bojovat se mnou?“

⁴Jiftach tedy shromáždil všechny gileádské muže a pustil se do boje proti Efraimovi. Gileádští muži na ně udeřili, protože Efraimci říkali: „Vy Gileáďané jste jen uprchlíci z Efraima – uprostřed Efraima a Manasese!“

⁵Gileáďané tehdy Efraimcům obsadili jordánské brody, a kdykoli někdo z efraimských uprchlíků žádal: „Nechte mě přejít,“ Gileáďané se ho ptali: „Nejsi Efraimec?“ Když odpověděl: „Nejsem,“ ⁶vyzvali ho: „Tak řekni: Šibolet.“ Když ale řekl: Šibolet (protože to neuměl vyslovit správně), popadli ho a zamordovali. Tenkrát u těch jordánských brodů padlo 42 000 Efraimců.

⁷Jiftach soudil Izrael šest let. Když Jiftach Gileádský zemřel, byl pohřben ve svém městě v Gileádu.

Ibcan

⁸Po něm byl v Izraeli soudcem Ibcan z Betléma. ⁹Měl třicet synů a třicet dcer. Ty provdal jinam a svým synům přivedl třicet dívek odjinud. Soudil Izrael sedm let. ¹⁰Když Ibcan zemřel, byl pohřben v Betlémě.

Elon

¹¹Po něm byl v Izraeli soudcem Elon Zabulonský. Ten soudil Izrael deset let. ¹²Když Elon Zabulonský zemřel, byl pohřben v Ajalonu v zabulonském kraji.

Abdon

¹³Po něm byl v Izraeli soudcem Abdon, syn Hilela Piratonského. ¹⁴Ten měl čtyřicet synů a třicet vnuků, kteří jezdili na sedmdesáti oslech. Soudil Izrael osm let. ¹⁵Když Abdon, syn Hilela Piratonského, zemřel, byl pohřben v Piratonu v efraimském kraji na Amalekově pohoří.

13

Narození Samsona

¹Synové Izraele pak znovu jednali v Hospodinových očích zle, a tak je Hospodin vydal na čtyřicet let do rukou Filištinů.

²Byl jeden muž z Coreje, z Danova rodu, a jmenoval se Manoach. Jeho žena byla neplodná a neměla děti. ³Té ženě se ukázal Hospodinův anděl a řekl jí: „Hle, byla jsi neplodná a bezdětná, ale počneš a porodíš syna. ⁴Proto teď dávej pozor, abys nepila víno ani pivo a nejedla nic nečistého. ⁵Hle, počneš a porodíš syna. Jeho hlavy se nesmí dotknout břitva, protože bude už od matčina lůna zasvěcen Bohu jako nazír. On začne zachraňovat Izrael z rukou Filištinů.“

⁶Žena šla a vyprávěla svému muži: „Přišel za mnou Boží muž, vypadal jako Boží anděl! Samou hrůzou jsem se nezeptala, odkud je. Neřekl mi ani své jméno, ⁷ale oznámil mi: „Hle, počneš a porodíš syna. Proto teď nepij víno ani pivo a nejez nic nečistého, protože ten chlapec bude od matčina lůna až do své smrti zasvěcen Bohu jako nazír.““

⁸Manoach se tedy modlil k Hospodinu: „Odpust', Pane můj. Ať nás prosím ten Boží muž, kterého jsi poslal, navštíví znovu a poučí nás, co máme dělat s tím chlapcem, který se má narodit.“

⁹Bůh Manoacha vyslyšel a Boží anděl jeho ženu znovu navštívil, když byla na poli. Její muž Manoach s ní právě nebyl,

¹⁰a tak se dala rychle do běhu, aby mu to oznámila. „Honem,“ řekla mu, „ukázal se mi ten muž, který mě předtím navštívil!“

¹¹Manoach vstal a šel za svou ženou. Když došel k onomu muži, zeptal se ho: „Ty jsi ten muž, který mluvil s mou ženou?“

„Ano,“ odpověděl.

¹²Manoach mu řekl: „Až dojde na tvá slova, jak se máme ohledně toho chlapce zařídit? Jak s ním máme nakládat?“

¹³Hospodinův anděl Manoachovi odpověděl: „Ať se tvá žena zdržuje všeho, o čem jsem jí řekl: ¹⁴Ať neokusí nic pocházejícího z vinné révy, ať nepije víno ani pivo a ať nejí nic nečistého. Ať dodržuje všechno, co jsem jí přikázal.“

¹⁵Manoach na to Hospodinovu andělu řekl: „Prosím, rádi bychom tě tu zdrželi a připravili kůzle.“

¹⁶Hospodinův anděl Manoachovi odpověděl: „I kdybys mě tu zdržel, nejedl bych tvé jídlo. Chceš-li ale připravit zápalnou oběť, obětuj ji Hospodinu.“ (Manoach totiž stále nevěděl, že je to Hospodinův anděl.)

¹⁷Tedy se Manoach Hospodinova anděla zeptal: „Jaké máš jméno? Rádi bychom tě poctili, až dojde na tvá slova.“

¹⁸Hospodinův anděl však opáčil: „Proč se mě ptáš na jméno? Je podivuhodné!“

¹⁹Manoach tedy vzal kůzle a moučnou oběť a obětoval to na skále Hospodinu. Tu se před zraky Manoacha a jeho ženy stala podivuhodná věc: ²⁰Když se z oltáře vznesl k nebi plamen, vznesl se v tom plameni i Hospodinův anděl, přímo před zraky Manoacha a jeho ženy. Ti ihned padli tváří k zemi. ²¹Manoach

ani jeho žena pak už Hospodinova anděla neviděli. Tehdy si Manoach uvědomil, že to byl Hospodinův anděl.

²² „Určitě zemřeme!“ řekl své ženě. „Vždyť jsme viděli Boha!“

²³ „Kdyby nás Hospodin chtěl zabít,“ odpověděla mu jeho žena, „nepřijal by od nás zápalnou a moučnou oběť. Neukázal by nám to všechno a neoznámil nám to, co teď.“

²⁴ Ta žena potom porodila syna a dala mu jméno Samson. Chlapec rostl a Hospodin mu žehnal. ²⁵ V Machane-dan mezi Coreou a Eštaolem ho pak začal podněcovat Duch Hospodinův.

14

Samsonova svatba

¹ Samson sestoupil do Timny a mezi filistínskými dívkami si tam vyhlédl ženu. ² Když se vrátil, oznámil svému otci a matce: „Vyhlédl jsem si v Timně jednu filistínskou dívku. Teď mě s ní ožeňte.“

³ Otec a matka mu ale řekli: „Copak se nenajde žena ve tvém příbuzenstvu ani v celém našem lidu? Proč by ses chodil ženit k těm neobřezaným Filištínům?“

„Tuhle chci,“ odpověděl Samson otci, „tahle se mi líbí!“ ⁴ (Jeho otec a matka ovšem nevěděli, že to bylo od Hospodina – že hledá proti Filištínům záminku. Filištíni totiž v té době ovládali Izrael.)

⁵ Samson tedy šel se svým otcem a matkou dolů do Timny. Když přišli k městským vinicím, náhle na něj s řevem vyskočil mladý lev. ⁶ Samsona se ale zmocnil Duch Hospodinův, takže lva roztrhl holýma rukama, jako by trhal kůzle. Svému otci ani matce ale neřekl, co udělal.

⁷Samson šel dál až do Timny, promluvil s tou ženou a líbila se mu. ⁸Po nějaké době tam šel znovu, aby si ji vzal. Odbočil, aby se podíval na mrtvého lva a hle, ve lví zdechlině byl včelí roj a med. ⁹Nabral si ho do hrsti a šel a jedl. Když se vrátil k otci a matce, dal jim ho jíst také. Neřekl jim ale, že ten med nabral ze lví zdechliny.

¹⁰Jeho otec pak zašel za tou ženou, zatímco Samson chystal hostinu, jak se na ženicha sluší. ¹¹Když místní viděli, že je sám, vybrali třicet družbů, aby mu dělali společnost.

¹²„Chci vám dát hádanku,“ řekl jim Samson. „Když mi ji za sedm dní téhle hostiny zodpovíte a uhodnete, dám vám třicet košil a třicately sváteční šaty. ¹³Když mi ale nedokážete odpovědět, dáte vy mně třicet košil a třicately sváteční šaty.“ „Dej nám tu svou hádanku,“ řekli mu na to. „Chceme ji slyšet.“

¹⁴Pověděl jim:

„Kdo se krmí, vydal krmi,
ze siláka sladkost láká.“

Tři dny nedokázali na tu hádanku odpovědět. ¹⁵Čtvrtého dne požádali Samsonovu ženu: „Vytáhni ze svého muže řešení té hádanky. Jinak tě i s domem tvého otce upálíme. To jste nás sem pozvali, abyste nás obrali?“

¹⁶Samsonova žena tedy na něj s pláčem dotírala: „Ty mě vůbec nemáš rád! Ty mě nemiluješ. Dal jsi mým lidem hádanku, a mně jsi ji neprozradil.“

„Neprozradil jsem ji ani svému otci a matce,“ řekl jí na to, „a tobě ji mám prozradit?“ ¹⁷Ona však na něj celých sedm dní

hostiny s pláčem naléhala. Trápila ho tak, že jí tu hádanku sedmého dne prozradil, a ona ji pak prozradila svým lidem.

¹⁸Sedmého dne před západem slunce mu tedy muži toho města řekli:

„Co sladšího než med,
kdo silnější než lev?“

Na to jim odpověděl:

„Mou jalovičkou kdybyste neorali,
hádanku mou byste neuhodli!“

¹⁹Tehdy se ho zmocnil Duch Hospodinův. Sešel do Aškelonu, pobil tam třicet mužů, svlékl je a jejich šaty dal těm, kdo zodpověděli hádanku. Rozpálen hněvem se pak vrátil do domu svého otce. ²⁰Samsonovu ženu pak dostal jeden z jeho družbů, který se s ním přátelil.

15

Samsonova pomsta

¹Za nějaký čas, v době pšeničné sklizně, šel Samson navštívit svou ženu a nesl jí kůzle. „Jdu za svou ženou do ložnice,“ řekl. Její otec ho tam ale nepustil: ²„Myslel jsem, že se ti znelíbila, tak jsem ji dal tvému družbovi.“ Potom mu navrhl: „A co její mladší sestra, ta je přece hezčí. Vezmi si ji místo ní!“

³Na to Samson odpověděl: „Tentokrát to nebude má vina, když Filištínům ublížím!“ ⁴Potom šel a pochytal tři sta lišek. Svázal je po dvou ocasy k sobě a mezi ocasy jim vždy připevnil

pochodeň. ⁵Pochodně pak zapálil a vypustil ty lišky Filištínům do obilí. Tak spálil sklizené i nesklizené obilí, ba i vinice a olivy.

⁶„Kdo to udělal?“ ptali se Filištíni.

„Samson, zeť toho z Timny,“ doslechli se. „Prý za to, že mu vzal ženu a dal ji jeho družbovi.“ A tak Filištíni šli a tu ženu i s jejím otcem upálili.

⁷„Tak vy takhle?“ řekl na to Samson. „Teď tedy nepřestanu, dokud se vám nepomstím!“ ⁸A bil je hlava nehlava; byla to hrozná řež. Potom odešel a usadil se v Etamské jeskyni.

⁹Filištíni pak vytáhli do boje. Utábořili se v Judsku a chystali se zaútočit na Lechi (to jest Čelist). ¹⁰„Proč jste na nás vytáhli?“ ptali se judští muži.

„Přišli jsme spoutat Samsona,“ odpověděli. „Uděláme mu totéž, co udělal nám!“

¹¹Tři tisíce judských mužů se tedy vypravilo dolů k Etamské jeskyni. „Copak nevíš, že nás Filištíni mají v moci? Cos nám to udělal?“ vyčítali Samsonovi.

„Udělal jsem jim totéž, co oni mně,“ odpověděl jim.

¹²„Přišli jsme tě spoutat,“ řekli mu. „Vydáme tě Filištínům.“

„Přísahajte, že mi sami neublížíte,“ odpověděl Samson.

¹³„Neublížíme,“ řekli mu. „Chceme tě jen spoutat a vydat jim. Zabít tě nechceme.“ A tak ho spoutali dvěma novými provazy a odvedli ho ze skal.

¹⁴Když se Samson blížil k Lechi, Filištíni mu s křikem vyrazili naproti. Vtom se ho zmocnil Duch Hospodinův. Provazy na jeho pažích najednou byly jako hořící koudel a pouta mu spadla z rukou. ¹⁵Našel čerstvou oslí čelist, popadl ji a pobil s ní tisíc mužů.

¹⁶Samson tehdy řekl:

„Čelistí osla oslům jsem čelil,
čelistí osla tisíc jich skolil!“

¹⁷Když domluvil, čelist odhodil a nazval to místo Ramat-lechi, Čelistní vrch.

¹⁸Samson měl velikou žízeň, a tak volal k Hospodinu: „Po tom skvělém vítězství, které jsi dal svému služebníku, teď musím umřít žízní? To mám padnout do rukou těch neobřezanců?“

¹⁹Bůh tenkrát v Lechi prorazil prohlubeň, ze které vytryskla voda. Samson se napil, pookřál a ožil. Tu studánku proto nazval En-hakore, Pramen volajícího, a ten je v Lechi až dodnes.

²⁰Samson soudil Izrael ve filištínských dobách po dvacet let.

16

Samson a Dalila

¹Samson se jednou vydal do Gazy. Uviděl tam jednu nevěstku a šel k ní. ²Mezi obyvateli Gazy se rozneslo: „Samson je tu!“ Obcházeli tedy kolem a celý den na něj číhali v městské bráně. Celou noc ale byli v klidu, protože si říkali: „Zabijeme ho, až se rozední.“

³Samson ale zůstal ležet jen do půlnoci. O půlnoci vstal, popadl vrata městské brány a vytrhl je i s oběma veřejemi a závorou. Naložil si je na záda a vynesl je až na vrchol té hory před Hebronem.

⁴Jednou se pak zamiloval do jedné ženy v údolí Sorek.

Jmenovala se Dalila. ⁵Přišli za ní filišťínští vládci a žádali ji: „Sveď ho a zjisti, v čem je ta jeho veliká síla a jak bychom ho mohli přemoci, spoutat a zkrotit. Každý z nás ti dá jedenáct set šekelů stříbra.“

⁶Dalila se tedy Samsona vyptávala: „Prozrad' mi, prosím, v čem je ta tvoje veliká síla? Čím bys mohl být spoután a zkrocen?“

⁷Samson jí řekl: „Kdyby mě spoutali sedmi novými tětivami, které ještě nevyschly, byl bych slabý jako každý jiný.“

⁸Filišťínští vládci za ní tedy přišli se sedmi novými tětivami, které ještě nevyschly, a ona ho jimi spoutala. ⁹(V pokoji přitom měla ukryté muže.) Vtom na něj zavolala: „Samsone, Filišťíni jdou na tebe!“ On ale ty tětivy roztrhal, jako se trhá koudel, když se jí dotkne plamen. Tajemství jeho síly tedy nebylo odhaleno.

¹⁰Dalila pak Samsonovi vyčítala: „Ach, tys mě oklamal, říkal jsi mi lži! Ted' už mi ale pověz, čím bys mohl být spoután.“

¹¹Řekl jí tedy: „Kdyby mě pevně spoutali novými provazy, které se ještě na nic nepoužily, byl bych slabý jako každý jiný.“

¹²Dalila pak vzala nové provazy a spoutala ho jimi. Vtom na něj zavolala: „Samsone, Filišťíni jdou na tebe!“ (V pokoji přitom měla ukryté muže.) On si ale ty provazy strhal z paží jako nitě.

¹³Dalila pak Samsonovi vyčítala: „Až doted' jsi mě klamal, říkal jsi mi lži! Pověz mi, čím bys mohl být spoután?“

Řekl jí tedy: „Kdybys těch sedm copů, co mám na hlavě, vpletla do osnovy a utáhla kolíkem, byl bych slabý jako každý jiný.“

¹⁴Když pak usnul, Dalila vzala sedm copů na jeho hlavě, vpletla je do osnovy a utáhla kolíkem. Vtom na něj zavolala:

„Samsone, Filištíni jdou na tebe!“ Probudil se ze spánku a vytrhl kolík i se stavem a osnovou.

¹⁵A tak mu vyčítala: „Jak můžeš říkat, že mě miluješ, když u mě nemáš srdce? Už třikrát jsi mě oklamal! Copak mi nepovíš, v čem je ta tvoje veliká síla?“ ¹⁶Těmi řečmi ho mučila den co den, až jednou měl toho dotírání k smrti dost.

¹⁷Tehdy jí všechno prozradil: „Mé hlavy se nedotkla břitva, protože jsem už od matčina lůna zasvěcen Bohu jako nazír. Kdyby mě oholili, má síla by mě opustila a byl bych slabý jako každý jiný.“

¹⁸Dalila poznala, že jí všechno prozradil, a tak poslala pro filišťinské vládce: „Přijďte ještě jednou – všechno mi prozradil!“ Filišťínští vládci k ní tedy přišli a přinesli s sebou peníze. ¹⁹Potom uspala Samsona na klíně a zavolala někoho, ať mu z hlavy oholí těch sedm copů. Tak ho ovládla a podmanila; jeho síla ho opustila.

²⁰Vtom zavolala: „Samsone, Filištíni jdou na tebe!“

Probudil se ze spánku a řekl si: „Z toho se dostanu jako už tolikrát; setřesu to ze sebe.“ Nevěděl, že od něj Hospodin odstoupil.

²¹Filištíni ho popadli a vyloupili mu oči. Potom ho odvedli dolů do Gazy, kde ho spoutali bronzovými řetězy a ve vězení musel otáčet mlýnským kamenem. ²²Vlasy mu ale na oholené hlavě začaly znovu růst.

Samsonova smrt

²³Filišťínští vládci se sešli, aby přinesli velikou oběť svému bohu Dágonovi a aby oslavovali. Prohlašovali totiž:

„Do rukou nám bůh náš dal
našeho nepřítele Samsona!“

²⁴Lid při pohledu na něj chválil svého boha:

„Do rukou nám bůh náš dal
našeho nepřítele,
naší země ničitele –
tolik našich zmordoval!“

²⁵A když byli v nejlepším, řekli: „Zavolejte Samsona, ať je zábava!“ Zavolali tedy Samsona z vězení, aby je bavil. Když ho postavili mezi sloupy, ²⁶Samson požádal chlapce, který ho vedl za ruku: „Nech mě sáhnout na sloupy, které drží tenhle chrám. Chci se o ně opřít.“ ²⁷Chrám byl plný mužů i žen. Byli tam i všichni filištínští vládci. I na střeše bylo kolem tří tisíc mužů a žen, kteří chtěli vidět tu zábavu se Samsonem.

²⁸Tehdy Samson volal k Hospodinu: „Hospodine, Pane můj, rozpomeň se na mě! Ještě jednou mi prosím dej sílu, Bože! Ať se Filištínům najednou pomstím za obě své oči!“ ²⁹Pak nahmatal oba prostřední sloupy, které držely chrám, a opřel se o ně, pravicí o jeden a levicí o druhý. ³⁰„Ať zemřu i s těmi Filištíny“ zvolal Samson a zatlačil vší silou, takže se chrám zřítíl na vládce i na všechny lid uvnitř. Tak jich zabil při své smrti více než za svého života.

³¹Potom tam přišli jeho bratři a celá jeho rodina, aby si ho vzali. Odnegli ho a pohřbili mezi Coreou a Eštaolem v hrobě jeho otce Manoacha. Soudil Izrael dvacet let.

BEZ KRÁLE

17

Míkova svatyně

¹V Efraimských horách byl jeden muž jménem Míkajáš. ²Ten řekl své matce: „Víš, jak ti někdo vzal těch jedenáct set šekelů stříbra? Slyšel jsem, jak jsi kvůli nim vyslovila kletbu. Nuže, to stříbro mám já. To já je vzal, teď ti je ale vrátím.“

„Hospodin ti žehnej, můj synu!“ zvolala jeho matka.

³Jakmile jí těch jedenáct set stříbrných vrátil, prohlásila: „To stříbro slavnostně zasvěcuji Hospodinu za svého syna a nechám z něj odlít modlu.“

⁴Poté, co jí to stříbro vrátil, vzala jeho matka 200 šekelů stříbra a dala je kovotepci, který z něj odlil modlu. Tu pak měl Míkajáš v domě.

⁵Tento muž, Míka, měl doma svatyni. Vyrobil také efod a bůžky a pověřil jednoho ze svých synů, aby mu dělal kněze.

⁶Izrael byl tenkrát bez krále. Každý si dělal, co chtěl.

⁷V judském Betlémě byl jeden mladý levita, který bydlel v Judově rodu. ⁸Ten muž ale z judského Betléma odešel hledat si jiné místo k bydlení. Přišel do Efraimských hor a doputoval až k Míkovu domu.

⁹„Odkud jdeš?“ zeptal se ho Míka.

„Jsem levita z judského Betléma. Hledám si místo k bydlení,“ on na to.

¹⁰„Zůstaň u mě,“ řekl mu Míka. „Dělej mi otce a kněze za deset šekelů stříbra ročně a k tomu ošacení a stravu.“ ¹¹A levita u něj ochotně zůstal; ten mladík pak byl pro Míku jako

jeden z jeho synů. ¹²Míka ho pověřil, aby mu dělal kněze, a ten levitský mladík bydlel v jeho domě.

¹³Míka si říkal: „Teď ke mně Hospodin určitě bude dobrotivý – vždyť mám za kněze levitu!“

18

Danova svatyně

¹Izrael byl tenkrát bez krále. Danův kmen si hledal území, na němž by se usídlil, protože mu do té doby mezi izraelskými kmeny nepřípadl žádný dědičný podíl. ²Synové Danovi proto ze svého rodu vyslali pět udatných mužů z Coreje a Eštaolu, aby prozkoumali a obhlédli zem. Řekli jim: „Jděte obhlédnout zem.“

Dorazili až do Efraimských hor, k Míkovu domu, a tak tam přenocovali. ³Když k tomu domu přišli blíž, poznali po hlase toho levitského mladíka. Zašli tedy dovnitř a ptali se ho: „Jak ses sem dostal? Co tu děláš? Proč tu jsi?“

⁴Vyprávěl jim tedy, jak se s ním Míka dohodl: „Najal mě, a tak mu dělám kněze.“

⁵Požádali ho tedy: „Chtěli bychom něco vědět. Zeptej se, prosím, Boha, zda bude naše cesta úspěšná.“

⁶„Jděte v pokoji,“ řekl jim ten kněz. „Nad vaší cestou bdí Hospodin.“

⁷A tak těch pět mužů šlo dál, až přišli do Laiše. Viděli, že tamní lid žije v bezpečí jako Sidonci, v klidu a bezstarostně, a že je nikdo v celém okolí nenapadá a neutiskuje. Od Sidonu byli daleko a s nikým neměli dohodu.

⁸Potom se ti muži vrátili do Coreje a Eštaolu. „Tak co?“ ptali se jich bratři.

⁹„Zvedejte se, pojďme na ně!“ odpověděli. „Viděli jsme tu zem – je výborná! To tu chcete jen tak sedět? Nezdržujte se a pojďte, půjdeme tu zem obsadit!“¹⁰Bůh vám ji dává do rukou! Až tam přijdete, najdete bezstarostný lid a doširoka otevřenou zem. Tomu místu neschází vůbec nic, co má země mít.“

¹¹A tak z Coreje a Eštaolu vyrazilo šest set mužů z Danova rodu v plné zbroji. ¹²Táhli vzhůru a utábořili se v Kiriat-jearimu v Judsku. (Proto se tomu místu západně od Kiriat-jearimu dodnes říká Machane-dan, Danův tábor.)¹³Odtamtud pak šli do Efraimských hor a dorazili až k Míkovu domu.

¹⁴Vtom se ozvalo těch pět mužů, kteří propátrali kraj Laiš.

„Víte, co je tamhle v těch domech?“ řekli svým bratrům.

„Efod, bůžkové a odlitá modla! Víte, co teď máte dělat.“

¹⁵Odbočili tam a vešli do domu toho levitského mladíka (totiž do Míkova domu). Poptali se ho, jak se daří. ¹⁶Šest set ozbrojenců z Danova kmene zůstalo stát u brány ¹⁷a těch pět, kteří propátrali zem, vešlo dovnitř. Vzal tu modlu, efod i bůžky. Kněz zatím stál u brány s šesti sty muži v plné zbroji.

¹⁸Těch pět vešlo do Míkova domu a vzali modlu, efod, bůžky i ten odlitek. „Co to děláte?“ ptal se jich kněz.

¹⁹„Mlč!“ řekli mu. „Zavři pusu a pojď s námi. Budeš dělat otce a kněze nám. Je lepší dělat domácího kněze pro jednoho muže, nebo kmenového kněze pro izraelský rod?“²⁰Kněze to upřímně potěšilo. Vzal efod, bůžky i tu modlu a připojil se k nim.

²¹Vydali se tedy na další pochod. Děti a dobytek s majetkem nechali jít v čele. ²²Když už byli od Míkova domu dost daleko, seběhli se Míkovi sousedé a Danovce dostihli. ²³Volali za nimi,

až se k nim Danovi synové otočili a řekli Míkovi: „Co ti je? Proč jste se tak sběhli?“

²⁴Ten odpověděl: „Vzali jste mi kněze i bohy, které jsem si udělal, a šli jste pryč. Co mi zbude? Jak se mě můžete ptát: Co ti je?“

²⁵Danovci mu ale řekli: „Radši už na nás nekřič. Prudší povahy by se na vás mohly vrhnout, a přijdeš o život i se svou rodinou!“ ²⁶Danovi synové pak pokračovali svou cestou. Míka viděl, že jsou silnější než on, a tak se otočil a vrátil se domů.

²⁷Tak vzali ten Míkův výtvar i jeho kněze a přitáhli na Laiš, na ten klidný a bezstarostný lid. Pobili je ostrým meče a město vypálili. ²⁸Nikdo je nezachránil; město bylo od Sidonu daleko a s nikým neměli dohodu. Leželo v údolí u Bet-rechobu.

Danovi synové pak to město znovu vystavěli a usídlili se v něm. ²⁹Pojmenovali to město Dan po svém praotci Danovi, který byl Izraelův syn. Předtím se ale to město jmenovalo Laiš.

³⁰Danovci tam vztyčili tu modlu a Jonatan, syn Geršoma, syna Mojžíšova, jim se svými syny dělal kmenové kněží až do dne, kdy byli ze země vyhnáni. ³¹Tu modlu, kterou si Míka nechal udělat, tam udržovali celou dobu, kdy stál Boží dům v Šílu.

19

Gibejská hanebnost

¹Izrael byl tenkrát bez krále. Hluboko v Efraimských horách bydlel jeden levita. Našel si družku z judského Betléma, ²ale ta se s ním pohádala a odešla od něj do domu svého otce v judském Betlémě. Když už tam byla nějaké čtyři měsíce, ³její muž se rozhodl, že půjde za ní, vlídně s ní promluví a přivede ji zpět. Měl s sebou svého mládence a pár oslů. Ta dívka ho

pozvala dál, a když ho její otec uviděl, radostně ho uvítal.

⁴Jeho tchán, dívčin otec, ho zdržoval, takže u něj zůstal tři dny. Jedli tam, pili a nocovali.

⁵Čtvrtého dne ráno si přivstali a zeť se zvedal, že už půjde. Dívčin otec mu ale řekl: „Posilni se trochou jídla, než půjdete.“

⁶A tak se posadili a oba spolu jedli a pili. Potom mu dívčin otec řekl: „Prosím, laskavě tu ještě přespi a pohov si.“ ⁷On už se zvedal, že půjde, ale tchán na něj naléhal, takže tam znovu zůstal na noc.

⁸Ráno pátého dne si přivstal, že půjde. Dívčin otec mu ale řekl: „Prosím, pořádně se posilni.“ A než oba pojedli, zdrželi se až do odpoledne. ⁹Tehdy muž vstal, že se svou družkou a mládencem půjdou. Dívčin otec, jeho tchán, mu ale řekl: „Podívej se, den už se chýlí k večeru. Zůstaňte prosím na noc. Vždyť už se smráká. Přespi tu a pohov si. Zítra si přivstanete, vydáte se na cestu a dorazíte domů.“ ¹⁰On už tam ale nehodlal strávit další noc, a tak se zvedl a se svým párem oslů v postrojích a se svou družkou vyrazil k Jebusu (což je Jeruzalém).

¹¹Když míjeli Jebus, bylo už dost pozdě. Mládenec proto svému pánu řekl: „Pojď, prosím, odbočme do toho jebusejského města a přenocujme tam.“

¹²Jeho pán mu odpověděl: „Nepůjdeme do cizího města, které nepatří Izraelcům. Budeme pokračovat do Gibeje. ¹³Pojď,“ pobídl mládence, „dojdeme do Gibeje nebo až do Rámy. V jednom z těch měst přespíme.“ ¹⁴A tak šli dál. Když přicházeli k benjamínské Gibeji, slunce už zapadalo, ¹⁵a tak odbočili, aby tam přenocovali. Když levita vešel do Gibeje, posadil se na městském prostranství, ale nikdo je na noc nepozval k sobě

domů.

¹⁶A hle, jeden stařík se večer vracel z práce na poli. Pocházel z Efraimských hor a v Gibeji bydlel jako přistěhovalec (místní totiž byli Benjamínci). ¹⁷Když se rozhlédl, uviděl na městském prostranství pocestného. „Kam jdeš a odkud přicházíš?“ zeptal se stařík.

¹⁸„Jsme na cestě z judského Betléma hluboko do Efraimských hor, odkud pocházím,“ odpověděl mu. „Šel jsem do judského Betléma a teď se vracím domů. Nikdo mě ale k sobě nepozval.

¹⁹Máme slámu i obrok pro své osly, mám i chléb a víno pro sebe, zde pro tvou služebnici i pro mládence, který tvého služebníka provází. Nic víc nepotřebujeme.“

²⁰„Buď vítán,“ řekl mu stařík. „Postarám se o všechno, co potřebuješ. Jen prosím nenocuj tady venku.“ ²¹Vzal je k sobě domů, nasypal oslům, umyli si nohy a pak jedli a pili.

²²A jak si tak hověli, náhle dům obstoupili místní ničemové. Začali tlouct do dveří a křičet na starého hospodáře: „Vyved' toho mužského, co přišel k tobě domů, ať si ho užijeme!“

²³Hospodář k nim vyšel ven se slovy: „To ne, bratři! Nedělejte prosím nic zlého! Ten muž je přece mým hostem!

Neprovádějte takovou hanebnost. ²⁴Je tu má dcera, ještě panna, a také jeho družka. Hned je vyvedu! Zneuctěte je, udělejte s nimi, co se vám zlíbí. Jen ale neprovádějte žádnou hanebnost tomu muži!“

²⁵Nemínili ho však poslouchat. Levita nakonec vzal svou družku a vystrčil ji k nim ven. Znásilňovali ji a týrali celou noc až do rána. Pustili ji, až když začalo svítat.

²⁶Nad ránem se žena vrátila. Až do rozednění zůstala ležet u dveří domu, kde byl její pán. ²⁷Její pán ráno vstal, otevřel

dveře domu, aby vyrazil na cestu, a hle – jeho družka leží u dveří domu s rukama na prahu. ²⁸„Vstávej,“ řekl jí, „jdeme.“ Žádná odpověď. Naložil ji tedy na osla, sebral se a šel domů. ²⁹Když dorazil domů, vzal nůž a rozřezal svou družku i s kostmi na dvanáct kusů. Ty pak rozeslal po všech končinách Izraele. ³⁰Kdokoli to spatřil, říkal: „Něco tak neslýchaného se nestalo ode dne, kdy Izraelci vyšli z Egypta. Přemýšlejte! Poradte se! Udělejte něco!“

20

Benjamínská válka

¹Nato všichni Izraelci od Danu až po Beer-šebu i ti z gileádského kraje vyrazili jako jeden muž před Hospodina do Micpy, kde se shromáždila celá obec. ²Do shromáždění Božího lidu se dostavili vůdcové všeho lidu ze všech izraelských kmenů – 400 000 pěších bojovníků. ³(To, že se Izraelci sešli v Micpě, se ovšem doslechli také Benjamínci.) Synové Izraele se ptali: „Řekněte, jak se ta hrozná věc stala.“

⁴Onen levita, manžel té zavražděné ženy, odpověděl: „Přišel jsem se svou družkou přenocovat do benjamínské Gibeje.

⁵Gibejští měšťané mě ale tu noc napadli. Obklíčili mě v domě a chtěli mě zavraždit. Mou družku znásilnili tak, že zemřela.

⁶Vzal jsem ji, rozřezal a rozeslal do všech krajů izraelského dědictví, protože spáchali v Izraeli zvrhlost a hanebnost! ⁷Hle, vy všichni jste synové Izraele. Poradte se a na místě rozhodněte.“

⁸Nato všechen lid povstal jako jeden muž se slovy: „Nikdo z nás nepůjde domů, nikdo se nevrátí do svého příbytku. ⁹S Gibejí naložíme takto: Budeme losovat ¹⁰a ve všech

izraelských kmenech vybereme deset mužů ze sta, sto z tisíce a tisíc z desetitisíce, aby zásobovali vojsko. To se vypraví na benjamínskou Gibeu, aby pomstilo tu nevýslovnou hanebnost, kterou spáchali v Izraeli.“¹¹Všichni Izraelci se tedy svorně jako jeden muž shromáždili proti tomu městu.

¹²Izraelské kmeny pak do celého kmene Benjamín vyslaly muže se slovy: „Co se to u vás stalo za hroznou věc?“¹³Hned nám ty gibejské ničemy vydejte, ať je zabijeme a vymýtíme zlo z Izraele.“

Benjamínci ale své izraelské bratry nemínili poslechnout.

¹⁴Stáhli se ze svých měst ke Gibeji, aby proti Izraelcům vytáhli do boje.¹⁵Toho dne se z měst nahlásilo 26 000 benjamínských bojovníků kromě sedmi set znamenitých mužů, kteří se nahlásili z Gibeje.¹⁶V celém tom vojsku bylo sedm set znamenitých mužů, leváků, z nichž každý střílel z praku navlas přesně a neminul.

¹⁷Z Izraelců (bez Benjamína) se nahlásilo 400 000 bojovníků, samých udatných mužů.¹⁸Zvedli se a táhli do Bet-elu, aby se dotazovali Boha: „Kdo z nás má vytáhnout do boje proti Benjamíncům jako první?“

Hospodin jim řekl: „První bude Juda.“

¹⁹Izraelci tedy ráno vstali a položili se proti Gibeji.²⁰Zatímco se ale před Gibeou šikovali k bitvě proti Benjamínovi,

²¹Benjamínci vyrazili z Gibeje a pobili toho dne 22 000 Izraelců.

²²Když se pak izraelské vojsko vzchopilo, sešikovali se znovu k bitvě na stejném místě jako prvního dne.²³(Izraelci totiž předtím šli a plakali před Hospodinem až do večera. Ptali se Hospodina: „Máme jít znovu do boje proti našim bratrům

Benjamíncům?“ a Hospodin odpověděl: „Jděte proti nim.“)

²⁴A tak druhého dne Izraelci zaútočili na Benjamínce. ²⁵Ti jim ale i druhého dne vyrazili z Gibeje naproti a pobili dalších 18 000 Izraelců ozbrojených mečem.

²⁶Všichni Izraelci pak s celým vojskem táhli do Bet-elu. Když tam přišli, seděli toho dne s pláčem před Hospodinem, postili se až do večera a přinášeli Hospodinu zápalné a pokojné oběti. ²⁷Izraelci se tehdy dotazovali Hospodina, neboť tam v té době byla Truhla Boží smlouvy. ²⁸Pinchas, syn Eleazara, syna Áronova, stál před ní a ptal se: „Máme jít znovu do boje proti našim bratrům Benjamíncům, anebo máme přestat?“ „Jděte,“ odpověděl Hospodin. „Zítra je vydám do vašich rukou.“

²⁹Izrael tehdy rozestavil kolem Gibeje zálohy. ³⁰Třetího dne Izraelci vytáhli proti Benjamíncům a sešikovali se před Gibejí jako už dvakrát předtím. ³¹Benjamínci vyrazili proti nim. Vzdálili se od města a jako už dvakrát předtím začali pobíjet vojáky. Na bitevním poli a na silnicích do Bet-elu a do Gibeje padlo z Izraele asi třicet mužů.

³²„Porážíme je jako předtím!“ říkali si tehdy Benjamínci. Izraelci si ale řekli: „Utíkejme, ať je odlákáme od města až k silnicím.“

³³Hlavní voj Izraelců tedy ustoupil a znovu se sešikoval v Baal-tamaru. Izraelská záloha zatím vyrazila ze svého stanoviště západně od Gibeje. ³⁴Deset tisíc znamenitých mužů z celého Izraele podniklo přímý útok na Gibeu. Strhl se prudký boj. Benjamínci vůbec nevěděli, jaká pohroma se blíží. ³⁵Hospodin tehdy Benjamína před Izraelem porazil. Onoho dne synové Izraele pobili 25 100 benjamínských mužů, samých bojovníků.

³⁶Benjamínovi synové viděli, že jsou poraženi.

Izraelci ustoupili před Benjamínem jen proto, že počítali se zálohou, kterou u Gibeje nastražili. ³⁷Muži ze zálohy rychle vpadli do Gibeje, rozvinuli se a pobili celé město ostrým meče.

³⁸Izraelci měli se zálohou domluveno: „Až začne z města stoupat oblak dýmu, ³⁹Izraelci se v bitvě otočí.“

Benjamínci právě začali Izraelce pobíjet (padlo už asi třicet mužů), a tak si řekli: „Jistě, porážíme je jako v předchozí bitvě!“ ⁴⁰Z města ale začal stoupat oblak dýmu. Benjamínci se otočili a hle – z města stoupá k nebi dým jako ze zápalné oběti! ⁴¹Vtom se hlavní voj Izraelců obrátil. Když Benjamínci viděli, jaká pohroma se blíží, zhrozili se. ⁴²Dali se před Izraelci na útěk směrem k poušti, ale bojovníci z města je dostihli, a tak je pobíjeli z obou stran. ⁴³Obklíčili Benjamínce a neúnavně je pronásledovali až na východ od Gibeje, kde je rozdrtili.

⁴⁴Osmnáct tisíc Benjamínců, samých udatných mužů, tam padlo. ⁴⁵Ostatní se dali na útěk do pouště k Rimonské skále, ale Izraelci jich na silnicích dostihli ještě pět tisíc. Hnali je až ke Gidomu, kde z nich dva tisíce pobili.

⁴⁶A tak toho dne nakonec padlo 25 000 benjamínských bojovníků, samých udatných mužů. ⁴⁷Šesti stům mužů se ale podařilo utéct do pouště k Rimonské skále, kde zůstali čtyři měsíce. ⁴⁸Izraelci se pak vrátili a vybíjeli všechna benjamínská města ostrým meče, včetně dobytka a všeho, nač narazili. Všechna města, na něž narazili, vypálili.

Co si počneme?

¹Izraelci v Micpě přísahali: „Nikdo z nás nedá svou dceru za ženu Benjamínci!“

²Potom se odebrali do Bet-elu a seděli tam před Bohem až do večera. S velikým pláčem hlasitě naříkali: ³„Hospodine, Bože izraelský, co se to v Izraeli stalo? Proč dnes má být z Izraele odečten celý kmen?“

⁴Druhého dne časně zrána tam lid postavil oltář a přinášel zápalné a pokojné oběti. ⁵Izraelci se ptali: „Kdo ze všech izraelských kmenů nepřišel do shromáždění k Hospodinu?“ Zavázali se totiž přísahou, že každý, kdo nepřijde k Hospodinu do Micpy, musí zemřít.)

⁶Izraelcům tehdy přišlo jejich bratra Benjamína líto. Říkali: „Dnes byl z Izraele vyhlazen celý kmen! ⁷Co si počneme s těmi, kdo zbyli? Jak jim opatříme ženy? Vždyť jsme přísahali při Hospodinu, že jim nikdo nedáme svou dceru za ženu.“

⁸Potom se ptali: „Kdo z izraelských kmenů nepřišel k Hospodinu do Micpy?“ Ukázalo se, že do tábora na shromáždění nepřišel nikdo z Jábeš-gileádu. ⁹Spočítali totiž lid a hle – z obyvatel Jábeš-gileádu tam nebyl nikdo.

¹⁰Obec tam proto vyslala 12 000 udatných mužů s příkazem: „Jděte a pobijte obyvatele Jábeš-gileádu ostřím meče, včetně žen a dětí. ¹¹Toto je úkol, který splníte: Každého muže i každou ženu, která poznala muže, pobijte.“ ¹²Mezi obyvateli Jábeš-gileádu se našlo 400 dívek, netknutých panen, které ještě nepoznaly muže. Ty přivedli do tábora v Šílu v kanaánské zemi.

¹³Obec pak poslala k oněm Benjamíncům na Rimonské skále vzkaz s vyhlášením míru. ¹⁴Benjamín se tenkrát vrátil a Izraelci jim dali ženy, které nechali z Jábeš-gileádu naživu. Nebylo jich ale dost.

¹⁵Lidu bylo Benjamína líto, protože Hospodin dopustil v izraelských kmenech trhlínu. ¹⁶Stařešinové obce říkali: „Co si počneme s těmi, kdo zbyli? Jak jim opatříme ženy? Benjamínské ženy byly přece vyhlazeny.“ ¹⁷Říkali také: „Ti, kdo se z Benjamína zachránili, potřebují dědice, aby z Izraele nevymizel celý kmen.“ ¹⁸Naše dcery jim ale za ženy dát nemůžeme, protože Izraelci přísahali: Zlořečený, kdo by dal ženu Benjamínovi!“

¹⁹Pak si ale řekli: „V Šílu je přece Hospodinova výroční slavnost!“ (Je to severně od Bet-elu, východně od silnice vedoucí z Bet-elu do Šechemu a jižně od Lebony.) ²⁰A tak Benjamíncům poradili: „Jděte se schovat do vinic.“ ²¹Jakmile uvidíte, že dívky ze Šíla jdou tančit na veselici, vyskočte z vinic, každý si z nich polapte manželku a vraťte se do benjamínského kraje. ²²Kdyby si k nám jejich otcové nebo bratři přišli stěžovat, řekneme jim: Mějte s nimi slitování, vždyť jsme v boji neukořistili dost žen pro všechny! Vy sami jste jim dcery nedali, takže jste nevinní.“

²³A tak to Benjamínci udělali. Každý si z té veselice odvedl manželku, kterou si chytil. Pak šli a vrátili se do svého dědictví. Znovu vystavěli svá města a bydleli v nich.

²⁴Synové Izraele se tenkrát odtamtud rozešli každý ke svému kmeni a ke svému rodu, každý do svého dědictví. ²⁵Izrael byl tenkrát bez krále. Každý si dělal, co chtěl.

Rút

1

Kam půjdeš, půjdu

¹Za dnů, kdy rozhodovali soudcové, nastal v zemi hlad. Jeden muž z judského Betléma proto odešel, aby se svou manželkou a dvěma syny nějaký čas bydlel v moábském kraji. ²Ten muž se jmenoval Elimelech, jeho žena Noemi a jeho dva synové Machlon a Kiljon; byli to Efraimci z judského Betléma. Přišli do moábského kraje a bydleli tam.

³Elimelech, Noemin muž, pak zemřel a ona zůstala sama se dvěma syny. ⁴Ti si vzali moábské ženy; jedna se jmenovala Orpa a druhá Rút. Když tam bydleli asi deset let, ⁵zemřeli také Machlon a Kiljon. A tak ta žena zůstala sama, bez svých dvou synů a bez muže.

⁶Když se pak v moábském kraji dozvěděla, že Hospodin navštívil svůj lid a dal mu chléb, připravila se s oběma svými snachami k návratu. ⁷Noemi se svými snachami odešla z místa, kde žila, aby se vydala na cestu zpět do judské země.

⁸„Jděte,“ řekla tehdy oběma svým snachám, „vraťte se domů ke svým matkám. Kéž je k vám Hospodin laskav, jako jste vy byly laskavé k našim mrtvým i ke mně. ⁹Kéž vám oběma Hospodin dá nový domov a manžela.“

Políbila je na rozloučenou, ale ony se hlasitě rozplakaly.

¹⁰„Raději půjdeme s tebou k tvému lidu,“ říkaly.

¹¹„Vraťte se, mé dcery,“ opakovala Noemi. „Proč byste chodily se mnou? Copak ještě mohu porodit syny, aby se stali vašimi

manžely? ¹²Vraťte se, mé dcery, odejděte. Jsem už stará na vdávání. I kdybych si řekla, že mám ještě naději, i kdybych se ještě tuto noc vdala a porodila syny, ¹³copak byste čekaly, až vyrostou? Copak byste se kvůli tomu zdráhaly vdát? Ne, mé dcery, můj úděl je pro vás příliš trpký. Hospodinova ruka se obrátila proti mně!“

¹⁴Tehdy se rozplakaly ještě více. Orpa nakonec svou tchyni políbila a odešla, ale Rút se jí stále držela.

¹⁵„Pohleď, řekla jí Noemi, „tvá švagrová se vrací ke svému lidu a ke svým bohům. Vrať se s ní.“

¹⁶Rút jí ale odpověděla: „Nenuť mě, abych tě opustila a odvrátila se od tebe.

Kam půjdeš, půjdu,
kde zůstaneš, tam budu.
Tvůj lid bude mým lidem
a tvůj Bůh mým Bohem.

¹⁷Kde zemřeš, tam zemřu
a klesnu do hrobu.

Toto ať mi učiní a přidá Hospodin:
jen smrt mě s tebou rozdělí!“

¹⁸Když Noemi viděla, že se Rút pevně rozhodla jít s ní, přestala ji přemlouvat. ¹⁹A tak šly obě spolu, až došly k Betlému. Když dorazily do Betléma, nastal kvůli nim po celém městě rozruch. „To je přece Noemi!“ říkaly ženy.

²⁰Ona však odpověděla:

„Neříkejte mi Noemi, Rozkoš má,

ale spíš Mara, Zatrpklá –
tak trpký úděl mi Všemohoucí dal!

²¹S plnou náručí jsem odcházela,
Hospodin s prázdnou vrátil mě.
Proč říkáte mi Noemi?
Hospodin stojí proti mně,
Všemohoucí mě sužuje!“

²²Tak se tedy Noemi vrátila a s ní z moábského kraje přišla
Moábka Rút, její snacha. Když dorazily do Betléma, začínala
právě sklizeň ječmene.

2

Nečekaná laskavost

¹Noemi měla příbuzného z manželovy strany, znamenitého
muže z Elimelechova rodu; jmenoval se Boáz.

²Moábka Rút se jednou Noemi zeptala: „Mohla bych jít na
pole sbírat klasy za někým, kdo mi to dovolí?“
„Jdi, má dcero,“ odpověděla Noemi. ³Šla tedy, a když přišla na
pole, paběrkovala za ženci. (A ten díl pole náhodou patřil
tomu Boázovi z Elimelechova rodu.)

⁴Vtom z Betléma přišel Boáz. „Hospodin s vámi!“ pozdravil
žence.

„Hospodin ti žehnej!“ odpověděli mu.

⁵„Čí je ta dívka?“ zeptal se Boáz svého služebníka, který měl
na starosti žence.

⁶Služebník mu řekl: „To je ta mladá Moábka, která přišla s
Noemi z moábského kraje. ⁷Ptala se: ‚Mohla bych jít za ženci a
paběrkovat mezi snopy?‘ Co přišla, je na nohou, od rána až

doted', jen na chvilku si odpočala.“

⁸Boáz tedy Rúť oslovil: „Poslyš, dcero, nechod' paběrkovat na jiné pole. Neodcházej odsud, ale drž se u mých děveček.

⁹Sleduj, kde budou na poli sklízet, a chod' za nimi.

Služebníkům přikážu, ať se tě ani nedotknou. Když budeš mít žízeň, jdi k nádobám a napij se vody, kterou služebníci načerpali.“

¹⁰Rúť padla na tvář a poklonila se až k zemi se slovy: „Čemu vděčím za tu laskavost, že se ke mně znáš? Vždyť jsem cizinka.“

¹¹Boáz jí odpověděl: „Slyšel jsem, co všechno jsi po smrti svého muže udělala pro svou tchyni a že jsi opustila svého otce, matku i rodnou zem a odešla k lidu, který jsi předtím neznala. ¹²Kéž ti Hospodin za tvůj skutek odplatí! Kéž tě hojně odmění Hospodin, Bůh Izraele, pod jehož křídla ses přišla skrýt.“

¹³„Jsi ke mně tak laskavý, pane,“ odvětila. „Potěšil jsi mě a mluvil jsi ke své služebnici přívětivě, přestože ani nepatřím k tvým služebným.“

¹⁴Když pak přišel čas k jídlu, řekl jí Boáz: „Pojď sem, vezmi si chleba a namáčeji si sousta ve víně.“

Přisedla si tedy k žencům, a když jí podal pražené zrní, jedla do sytosti a ještě jí zbylo. ¹⁵Potom šla znovu paběrkovat a Boáz svým služebníkům přikázal: „Nechte ji sbírat mezi snopy, nebraňte jí. ¹⁶Naopak, vytahujte klasy ze snopů a nechávejte je pro ni. Jen ať sbírá, neokřikujte ji!“

¹⁷A tak na tom poli paběrkovala až do večera. Co nasbírala, potom vymlátila a byla toho celá efa ječmene. ¹⁸Rúť si jej odnesla do města a ukázala své tchyni, kolik toho nasbírala.

Vzala také, co jí zbylo po jídle, a nabídla jí.

¹⁹ „Kde jsi dnes sbírala?“ zeptala se jí tchyně, „kde jsi to pracovala? Ať je požehnán, kdo se tě ujal!“

„Pracovala jsem dnes u muže jménem Boáz.“ odpověděla Rút své tchyni.

²⁰ Na to Noemi řekla: „Hospodin mu žehnej! Neodmítl prokázat laskavost živým ani mrtvým!“ A dodala: „Ten muž je jeden z našich blízkých příbuzných.“

²¹ Moábka Rút vyprávěla dál: „Řekl mi dokonce: ‚Drž se mých služebníků, dokud nesklidí celou moji úrodu.‘“

²² Noemi své snaše Rút odpověděla: „Dobře, že budeš chodit s jeho děvečkami, dcero. Na jiném poli by ti někdo mohl ublížit.“

²³ Rút se tedy držela Boázových děveček a paběrkovala, dokud neskončila sklizeň ječmene a pšenice. A zůstávala dál se svou tchyní.

3

Pod křídlem pláště

¹ Její tchyně Noemi jí pak řekla: „Musím ti najít domov, má dcero, abys byla šťastná. ² Víš, že Boáz, s jehož děvečkami jsi pracovala, je náš příbuzný. Dnes večer bude na mlatě převívat ječmen. ³ Vykoupej se, navoň se, vezmi si nejlepší šaty a jdi za ním na mlat. Nedávej mu ale o sobě vědět, dokud se nenají a nenapije. ⁴ Až si půjde lehnout, všimni si, kde leží. Potom jdi, odkryj plášť po jeho boku a ulehni. On ti pak poví, co máš dělat.“

⁵ „Udělám všechno, co mi říkáš,“ odpověděla Rút. ⁶ Odešla na mlat a udělala všechno, co jí tchyně poradila.

⁷Boáz pojedl, napil se a v dobré náladě si šel lehnout na kraj stohu. Tehdy se přikradla, odkryla plášť po jeho boku a ulehla.

⁸Uprostřed noci pak sebou ten muž trhl, převalil se – a hle, po boku mu leží žena!

⁹„Kdo jsi?“ zeptal se.

„Tvá služebnice Rút,“ odpověděla. „Přikryj svou služebnici křídlem svého pláště, vždyť jsi náš příbuzný.“

¹⁰„Hospodin ti žehnej, dcero,“ řekl jí na to. „Teď jsi projevila ještě větší oddanost než předtím, neboť jsi nešla za mládenci – za chudými ani bohatými.“ ¹¹Proto se neboj, dcero. Udělám pro tebe vše, co žádáš. Každý v mém městě přece ví, že jsi znamenitá žena. ¹²Ano, je pravda, že jsem příbuzný; je tu ale ještě bližší příbuzný než já. ¹³Zůstaň tu přes noc. Splní-li ti zítra příbuzenskou povinnost, budiž, ať tě vykoupí. Pokud ji ale nesplní, pak, jakože je živ Hospodin, vykoupím tě já. Spi až do rána.“

¹⁴Spala tedy po jeho boku až do rána. Dříve než by kdo mohl rozeznat druhého, ale vstala, protože Boáz řekl: „Ať se nikdo nedozví, že na mlat přišla žena.“ ¹⁵Řekl jí také: „Nastav pláštěnku a podrž ji.“ A když ji nastavila, odměřil jí šest měr ječmene. Když jí je naložil, odešel do města.

¹⁶Když se Rút vrátila ke své tchyni, ta se zeptala: „Jak jsi pořídila, dcero?“

A tak jí vyprávěla všechno, co pro ni ten muž udělal.

¹⁷Nakonec řekla: „Dal mi těchto šest měr ječmene se slovy: „Ať se ke své tchyni nevrátíš s prázdnou.““

¹⁸„Počkej, dcero, uvidíš, jak to dopadne,“ řekla jí na to Noemi. „Ten muž nepoleví, dokud tu věc ještě dnes nedovede do konce!“

Vykupitel

¹Boáz mezitím šel k městské bráně. Posadil se tam a hle – právě tudy šel onen příbuzný, o kterém předtím mluvil. Boáz mu řekl: „Pojď sem, příteli, posad' se.“ A tak přišel a posadil se.

²Potom Boáz pozval deset z městských stařešinů a řekl: „Posad'te se tu.“ A když se posadili, ³pověděl tomu příbuznému: „Noemi, která se vrátila z moábského kraje, chce postoupit nárok na díl pole, který patřil našemu bratru Elimelechovi. ⁴Řekl jsem si, že ti to dám vědět a navrhnu ti: Pořid' si ho před těmito přísedícími, před stařešiny mého lidu. Chceš-li to pole vykoupit, vykup je. Pokud je nevykoupíš, vyjádři se, ať to vím. Jsi totiž nejbližší příbuzný a já jsem hned po tobě.“

A on řekl: „Vykoupím je.“

⁵Tehdy Boáz dodal: „V den, kdy od Noemi získáš nárok na to pole, získáš i Moábku Rút, vdovu po mrtvém, abys tomu mrtvému vzbudil dědice, který ponese jeho jméno.“

⁶Načež ten příbuzný řekl: „Tak to ho vykoupit nemohu – vždyť bych ohrozil vlastní dědictví! Vykup to pole místo mě; já nemohu.“

⁷(Za starodávna byl v Izraeli při výkupu a směně tento obyčej: Ke stvrzení každého jednání si člověk zul sandál a podal ho druhému. Tak se v Izraeli dávalo svědectví.) ⁸Ten příbuzný tedy Boázovi řekl: „Pořid' si ho sám,“ a zul si sandál.

⁹Boáz tehdy před stařešiny a vším lidem prohlásil: „Dnes jste svědkové, že jsem od Noemi získal všechno, co patřilo

Elimelechovi, i všechno, co patřilo Kiljonovi a Machlonovi.

¹⁰Ano, i Moábku Rút, ženu po Machlonovi, jsem získal za manželku, abych mrtvému vzbudil dědice, aby jméno mrtvého nezmizelo z kruhu jeho bratrů a z brány jeho města. Dnes jste toho svědkové.“

¹¹Všechn lid, který byl v bráně, i stařešinové odpověděli: „Jsme svědkové. Kéž Hospodin dá, aby žena přicházející do tvého domu byla jako Ráchel a Léa, které společně zbudovaly dům Izraele! Buď úspěšný v Efratě, získej si jméno v Betlémě!

¹²Kéž ti Hospodin skrze tuto dívku dopřeje potomstvo, aby tvůj dům byl jako dům Perese, jehož porodila Támar Judovi!“

¹³Boáz si tedy Rút vzal a stala se jeho ženou. Miloval se s ní a Hospodin dal, že počala a porodila syna. ¹⁴Ženy tehdy řekly Noemi: „Požehnán buď Hospodin, který tě ode dneška nenechá bez příbuzného. Ať má v Izraeli jméno! ¹⁵On tě vrátí do života a ve stáří se o tebe postará. Porodila ho přece tvá milující snacha – a ta je ti vzácnější než sedm synů!“

¹⁶Noemi pak vzala dítě, položila si je na klín a byla mu chůvou.

¹⁷Sousedky říkaly: „Noemi se narodil syn!“ a daly mu jméno – pojmenovaly ho Obéd, Služebník. Ten se stal otcem Davidova otce Jišaje.

¹⁸A toto jsou Peresova pokolení:

Peres zplodil Checrona,

¹⁹Checron zplodil Rama,

Ram zplodil Aminadaba,

²⁰Aminadab zplodil Nachšona,

Nachšon zplodil Salmona,

²¹Salmon zplodil Boáze,

Boáz zplodil Obéda,

²²Obéd zplodil Jišaje,

Jišaj zplodil Davida.

1. Samuel

OD SAMUELA K SAULOVÍ

1

Vyprošené dítě

¹V Ramatajim byl jeden muž z Cufova rodu z Efraimských hor.

Jmenoval se Elkána, syn Jerochama, syna Elihuova, syna Tochuova, syna Efraimce Cufa. ²Měl dvě ženy; jedna se jmenovala Hana a druhá Penina. Penina měla děti, ale Hana byla bezdětná.

³Tento muž chodil každoročně ze svého města do Šíla, aby se tam klaněl a obětoval Hospodinu zástupů. Hospodinovými kněžími tam byli dva synové Elího, Chofni a Pinchas. ⁴Vždy, když přišel čas oběti, Elkána dal své ženě Penině i všem jejím synům a dcerám porce masa, ⁵ale Haně dával dvojnásobnou porci. Miloval totiž Hanu, ačkoli jí Hospodin nedopřál plodnost. ⁶Její protivnice ji ale nesnesitelně ponižovala a trápila kvůli tomu, že jí Hospodin nedopřál plodnost. ⁷A tak to bývalo rok co rok, kdykoli šla do Hospodinovy svatyně. Jednou ji ponižovala tak, že se rozplakala a nemohla ani jíst. ⁸Její muž Elkána jí řekl: „Proč pláčeš, Hano? Proč nejíš? Proč si to tak

bereš k srdci? Nejsem snad pro tebe lepší než deset synů?“

⁹Když potom v Šílu pojedli a popili, Hana vstala. U veřejí Hospodinova svatostánku právě seděl na stolci kněz Elí.

¹⁰Hana se tehdy v hluboké úzkosti modlila k Hospodinu a s velikým pláčem ¹¹složila tento slib: „Hospodine zástupů, kéž bys laskavě shlédl na trápení své služebnice a pomyslel na mě! Nezapomeneš-li na svou služebnici, ale dáš jí syna, pak ho na celý život odevzdám Hospodinu a jeho hlavy se nikdy nedotkne břitva.“

¹²Když se tak před Hospodinem modlila, Elí si všiml jejích úst.

¹³Hana totiž promlouvala srdcem, rty se jí chvěly, ale protože její hlas nebylo slyšet, Elí si myslel, že je opilá. ¹⁴Proto jí Elí řekl: „Jak dlouho tu budeš opilá? Prober se!“

¹⁵Hana mu ale odpověděla: „Tak to není, můj pane. Jsem jen zdrcená. Nepila jsem víno ani pivo; jen jsem si vylévala duši před Hospodinem. ¹⁶Nepokládej svou služebnici za ničemnou ženu. Modlila jsem se tu z velikého zármutku a rozrušení.“

¹⁷„Jdi v pokoji,“ řekl jí na to Elí, „a kéž ti Bůh Izraele dá, o co jsi ho úpěnlivě prosila.“

¹⁸„Jsi ke své služebnici tak laskav!“ řekla Hana, a když odešla, pojedla a smutek z její tváře zmizel.

¹⁹Časně ráno vstali, a když se poklonili Hospodinu, vydali se zpátky domů do Rámy. Elkána se pak se svou ženou Hanou miloval a Hospodin na ni nezapomněl. ²⁰Než se rok s rokem sešel, Hana počala a porodila syna. Dala mu jméno Samuel, Vyslyšel Bůh, neboť řekla: „Vyprosila jsem ho od Hospodina.“

²¹Když se pak Elkána znovu vydal s celou svou rodinou předložit Hospodinu výroční oběť a splnit svůj slib, ²²Hana nešla. „Až chlapce odkojím,“ řekla svému muži, „přivedu ho

před Hospodina a zůstane tam navždy.“

²³„Dělej, jak myslíš,“ řekl jí na to Elkána. „Zůstaň tu, než ho odkojíš, a kéž Hospodin přivede tvůj slib k naplnění.“ A tak ta žena zůstala se svým synkem a pečovala o něj, dokud ho neodkojila.

²⁴A když ho odkojila, vzala tříletého býčka, efu mouky a džbán vína a odvedla chlapce do Hospodinovy svatyně v Šílu. Bylo to ještě malé dítě. ²⁵Býčka porazili a chlapce přivedli k Elímu.

²⁶„Můj pane,“ řekla Hana, „poslyš prosím. Jakože jsi, můj pane, živ, já jsem ta žena, která tu poblíž tebe stála a modlila se k Hospodinu. ²⁷Za toto dítě jsem se tehdy modlila a Hospodin mi dal, o co jsem ho úpěnlivě prosila. ²⁸Ted' ho tedy odevzdávám Hospodinu, aby mu patřil po celý svůj život.“ A poklonili se tam Hospodinu.

2

V Hospodinu se raduji

¹Hana se tenkrát modlila těmito slovy:

„V Hospodinu se raduji srdcem svým,
v Hospodinu svůj roh pozvedám.
Svým protivníkům se teď zasměji,
mou radostí je spása tvá.

²Není svatého kromě Hospodina,
ne, není nikdo jako ty,
není skály, jako je náš Bůh!

³Přestaňte s těmi pyšnými řečmi,

povýšenost vám proudí z úst,
Hospodin však je Bůh vševědoucí –
on lidské skutky posoudí.

⁴Luky siláků rozlámaly se,
ti, kdo klopýtali, síly nabyli.

⁵Kdo byli sytí, teď pro chléb nádeničí,
kdo byli hladoví, lačně přestali.
Neplodné sedm narodí se,
matka mnohých však uvadne.

⁶Hospodin dává smrt i život,
do hrobu i z hrobu uvádí.

⁷Sesílá bídu, dává hojnost,
poníží a rovněž povýší.

⁸Chudáka umí z prachu pozvednout,
ubožáka bere ze smetiště,
mezi knížaty jim dává usednout,
dává jim místo na čestných sedadlech.

Hospodinu patří sloupy země,
založil na nich celý svět.

⁹Kroky svých věrných opatruje,
darebáci však hynou v tmě.

Svou vlastní silou se nikdo neprosadí,
¹⁰Hospodinovi protivníci budou zničeni.
Nejvyšší z nebe zaburácí,
končiny světa bude soudit Hospodin.

Hospodin silou obdaří svého krále,
roh svého pomazaného pozvedne!“

¹¹Elkána se pak vrátil domů do Rámy, ale chlapec zůstal u kněze Elího, aby sloužil Hospodinu.

Elího synové

¹²Elího synové byli ničemové. Nedbali na Hospodina ¹³ani na pravidla ohledně kněží a lidu. Kdykoli někdo přinesl zápalnou oběť, přišel kněžský mládenec, a jak se vařilo maso, vzal trojzubou vidlici ¹⁴a vrazil ji do mísy nebo do hrnce, do pánve nebo do kotle. Co vidlice vytáhla, to si kněz nechal. Takto se chovali ke všem Izraelcům, kteří přicházeli do Šíla. ¹⁵Kněžský mládenec navíc přicházel, ještě než se zapálil tuk, a říkal tomu, kdo obětoval: „Odevzdej knězi maso na pečení. Vařené maso od tebe nevezme, jenom syrové.“

¹⁶Když ten člověk namítal: „Nejdříve se přece má zapálit tuk; potom si vezmi, co chceš,“ kněz odpovídal: „Ne. Dej mi to hned. Když nedáš, zabavím to násilím!“

¹⁷Tak se ti mladíci dopouštěli před Hospodinem hrozného hříchu, protože znevažovali Hospodinovy oběti.

¹⁸Tehdy před Hospodinem sloužil Samuel, hošík oblečený plátěným efodem. ¹⁹Matka mu dělávala i kabátek a každoročně mu ho přinášela, když přicházela se svým mužem přinést výroční oběť. ²⁰Elí žehnal Elkánovi i jeho ženě slovy: „Kéž Hospodin dá, abys měl s touto ženou potomky místo toho vyžádaného dítěte, které odevzdala Hospodinu.“ A tak se vraceli domů. ²¹Hospodin pak Hanu navštívil svou milostí,

takže počala a porodila tři syny a dvě dcery. Mládenec Samuel ale vyrůstal u Hospodina.

²²Elí byl už velmi starý. Slýchával o všem, co prováděli jeho synové celému Izraeli, i o tom, jak spali se ženami sloužícími u vchodu do Stanu setkávání. ²³„Co to provádíte?“ říkal jim. „Ode všech lidí se o vás doslýchám hrozné věci. ²⁴To ne, synové moji! Slyším nedobré zprávy – vždyť svádíte Hospodinův lid! ²⁵Hřeší-li člověk proti člověku, Bůh může zasáhnout. Hřeší-li ale člověk proti Hospodinu, kdo se ho zastane?“ Oni ale na otcova slova vůbec nedali, neboť Hospodinova vůle byla, aby zemřeli.

²⁶Chlapec Samuel však prospíval, rostl a byl milý jak Hospodinu, tak i lidem.

Prorocství proti Elího domu

²⁷Za Elím přišel Boží muž a řekl mu: „Tak praví Hospodin: Cožpak jsem se neukázal rodu tvého praotce, když ještě byli otroci faraonova domu v Egyptě? ²⁸Právě jeho jsem si ze všech izraelských kmenů vyvolil za kněze, aby vystupoval k mému oltáři, aby páčil kadidlo a nosil přede mnou efod. Rodu tvého praotce jsem svěřil všechny ohnivé oběti synů Izraele.

²⁹Proč tedy pošlapáváte mé oběti a dary, které jsem určil Příbytku? Svých synů si vážíš více nežli mě. Vykrmili jste se tím nejlepším z obětních darů mého lidu Izraele!

³⁰Nuže, tak praví Hospodin, Bůh Izraele: Ano, řekl jsem, že tvůj dům a tvůj otcovský rod zůstanou v mé službě navěky. Ted' ale Hospodin praví: V žádném případě! Ty, kdo mě ctí, totiž poctím; ty, kdo mě znevažují, však zostudím. ³¹Hle, přicházejí dny, kdy zlomím tvou moc a moc tvého otcovského rodu!

Nikdo v tvém domě se nedočká stáří. ³²Uvidíš soužení, jež dolehne na můj Příbytek. Ačkoli se Izraeli přihodí mnoho dobrého, ve tvém rodu se nikdo nedočká stáří. ³³I pokud někoho z vás neodetnu od svého oltáře, oči mu vyhasnou a jeho duše se usouží. Celé to množství tvých potomků zemře předčasně.

³⁴To, co se stane tvým dvěma synům Chofnimu a Pinchasovi, ti bude znamením: oba zemřou v jediný den. ³⁵Já si pak vzbudím věrného kněze, který bude jednat podle mého srdce a podle mé duše. Jemu zbuduji trvalý dům a zůstane ve službě před mým pomazaným navždycky. ³⁶Každý, kdo bude zanechán z tvého domu, se mu půjde poklonit za kousek stříbra, za bochník chleba a řekne: „Zařaď mě, prosím, někam mezi kněží, ať mám alespoň co jíst!“

3

Tady jsem!

¹Chlapec Samuel sloužil pod Elího dohledem Hospodinu. V oněch dnech bývalo Hospodinovo slovo vzácné. Ani vidění nebylo časté.

²Elí měl v té době už tak slabý zrak, že neviděl. Jednou v noci spal na svém obvyklém místě. ³Boží lampa ještě nezhaslá. Samuel spal v Hospodinově svatostánku, kde byla Boží truhla.

⁴Vtom na Samuele zavolal Hospodin.

„Tady jsem,“ odpověděl Samuel ⁵a rozběhl se za Elím. „Tady jsem,“ řekl mu. „Volal jsi mě.“

Elí však odvětil: „Nevolal jsem tě. Jdi zase spát.“ A tak si šel lehnout.

⁶Vtom na něj Hospodin znovu zavolal: „Samueli!“ Vstal tedy a

šel za Elím. „Tady jsem, volal jsi mě,“ řekl mu.

„Nevolal jsem tě, synu,“ odpověděl Elí. „Jdi zase spát.“

⁷Samuel totiž ještě Hospodina neznal a Hospodinovo slovo mu ještě nebylo zjeveno.

⁸Hospodin ale Samuele zavolal znovu, potřetí. Vstal tedy a šel za Elím. „Tady jsem, volal jsi mě,“ řekl mu.

Tehdy Elí pochopil, že chlapce volá Hospodin. ⁹Proto Samuelovi řekl: „Jdi spát, a když tě zavolá, řekni: „Mluv, Hospodine; tvůj služebník poslouchá.““ Samuel si tedy šel lehnout na své místo.

¹⁰Vtom přišel Hospodin, stanul tam a zavolal tak jako předtím: „Samueli! Samueli!“

„Mluv,“ odpověděl Samuel, „tvůj služebník poslouchá.“

¹¹Tehdy Hospodin Samuelovi řekl: „Hle, chystám se v Izraeli udělat věc, která nikomu, kdo o ní uslyší, nepřestane znít v uších. ¹²Toho dne uvedu na Elího všechno, co jsem vyslovil proti jeho domu, od začátku až do konce. ¹³Oznámil jsem mu, že jeho dům navěky odsoudím kvůli provinění, o kterém věděl: Jeho synové se rouhali a on jim v tom nezabránil.

¹⁴Proto o Elího domě přísahám: Vina Elího domu nebude nikdy přikryta žádnou obětí ani darem!“

¹⁵Samuel zůstal ležet až do rána, kdy měl jít otevřít dveře Hospodinovy svatyně. Báł se totiž vyprávět to vidění Elímu.

¹⁶Ten si však Samuele zavolal: „Samueli, synu můj!“

„Tady jsem,“ odpověděl Samuel.

¹⁷„Co ti řekl?“ ptal se ho Elí. „Prosím, nic přede mnou netaj. Ať tě Bůh potrestá a ještě ti přidá, jestliže mi zatajíš jediné slovo z toho, co ti řekl!“

¹⁸A tak mu to Samuel všechno pověděl a nezatajil mu vůbec

nic. Elí na to řekl: „On je Hospodin; ať učiní, co se mu zlíbí.“

¹⁹Samuel pak rostl a Hospodin byl s ním a nedopustil, aby jediné z jeho slov selhalo. ²⁰Celý Izrael od Danu až po Beeršebu tak poznal, že Samuel je skutečně Hospodinův prorok.

²¹Hospodin se pak i nadále ukazoval v Šílu, kde se zjevil Samuelovi svým slovem.

4

¹Samuel měl slovo pro celý Izrael.

Ichabod

Tehdy Izrael vytáhl do boje proti Filištinům. Izraelci se utábořili poblíž Eben-ezeru a Filištíni v Afeku. ²Když se Filištíni proti Izraeli sešikovali, rozpoutal se boj a Filištíni je porazili; pobili v poli asi 4 000 mužů z izraelských řad. ³Když se lid vrátil do tábora, izraelští stařešinové se ptali: „Proč nás dnes Hospodin před Filištíny porazil? Pojďme si ze Šíla přinést Truhlu Hospodinovy smlouvy! Ať přijde mezi nás a vysvobodí nás z ruky našich nepřátel.“

⁴A tak lid poslal do Šíla, aby odtamtud přinesli Truhlu smlouvy Hospodina zástupů trůnícího na cherubech. S Truhlou Boží smlouvy šli oba Elího synové, Chofni a Pinchas. ⁵Když přinášeli Truhlu Hospodinovy smlouvy do tábora, všechen Izrael spustil mohutný pokřik, až duněla země.

⁶Jakmile ten pokřik zaslechli Filištíni, ptali se: „Co je to v hebrejském táboře za pokřik?“ Když se dozvěděli, že do tábora přišla Truhla Hospodinova, ⁷dostali Filištíni strach. Řekli si totiž: „To bůh přišel do jejich tábora! Běda nám!“ Říkali: „Nic takového tu ještě nebylo! ⁸Běda nám! Kdo nás vysvobodí z ruky těchto mocných bohů? To jsou ti bohové,

kteří bili Egypt všemožnými ranami na poušti! ⁹Jen odvahy! Vzmoužte se, Filištiní, ať nemusíme sloužit Hebrejům, jako oni sloužili vám. Vzmoužte se a bojujte!“

¹⁰A Filištiní bojovali. Izrael byl poražen a rozutekli se každý domů. Byla to hrozná porážka; z Izraele padlo 30 000 pěších

¹¹a Boží truhla padla do zajetí. Oba Elího synové, Chofni a Pinchas, zemřeli.

¹²Nějaký Benjamíнец toho dne zběhl z bitvy a dorazil do Šíla. Roucho měl roztržené a na hlavě hlínu. ¹³Když dorazil, Elí právě seděl na stolci u cesty a vyhlížel, plný obav o Boží truhlu. Jakmile ten muž dorazil se zprávou do města, celé město propuklo v nářek.

¹⁴„Co je to za rozruch?“ ptal se Elí, když zaslechl ten hlasitý křik.

Onen muž přispěchal, aby mu to oznámil. ¹⁵(Elímu bylo devadesát osm let a oči už mu nesloužily, takže neviděl.)

¹⁶„Právě jdu z bitvy, vlastně jsem z dnešní bitvy utekl,“ řekl ten muž Elímu.

„Co se stalo, synu?“ ptal se Elí.

¹⁷„Izrael se dal před Filištiny na útěk,“ odpověděl posel. „Lid utrpěl hroznou porážku. Oba tví synové, Chofni a Pinchas, padli. A Boží truhla padla do zajetí.“

¹⁸Jakmile zmínil Boží truhlu, spadl Elí pozpátku ze svého křesla vedle brány, zlomil si vaz a zemřel. Byl totiž starý a těžký. Tento muž soudil Izrael čtyřicet let.

¹⁹Jeho snacha, Pinchasova manželka, byla těhotná a měla rodit. Když uslyšela zprávu, že Boží truhla je v zajetí a že její tchán i manžel jsou mrtví, zhroutila se a porodila, neboť ji

přemohly bolesti. ²⁰Ženy, které jí pomáhaly, jí ve chvíli, kdy umírala, řekly: „Neboj se, máš syna!“ Ona však neodpovídala, jako by nevnímala. ²¹Chlapce pojmenovala Ichabod, Nesláva, neboť řekla: „Sláva opustila Izrael.“

To kvůli zajetí Boží truhly a kvůli svému tchánu a manželovi ²²řekla: „Sláva opustila Izrael, Boží truhla je pryč!“

5

Truhla mezi Filištíny

¹Boží truhly se zmocnili Filištíni a dopravili ji z Eben-ezeru do Ašdodu. ²Pak ji vzali, vnesli ji do Dágonova chrámu a postavili ji vedle Dágonu. ³Druhý den Ašdoďané vstali a hle – Dágon leží tváří k zemi před Truhlou Hospodinovou! A tak Dágonu zvedli a vrátili na místo. ⁴Druhý den ráno vstali a hle – Dágon leží tváří k zemi před Truhlou Hospodinovou a Dágonova hlava i obě ruce leží ulomeny na prahu. Zůstal z něj jenom trup.

⁵(Proto Dágonovi kněží a vůbec všichni, kdo vstupují do Dágonova chrámu v Ašdodu, až dodnes nestoupají na Dágonův práh.)

⁶Na Ašdoďany pak těžce dolehla ruka Hospodinova – přinesla pohromu a Ašdod i s okolím ranila nádory. ⁷Když obyvatelé Ašdodu viděli, co se děje, říkali: „Truhla izraelského boha u nás nemůže zůstat. Jeho ruka drtí nás i našeho boha Dágonu!“

⁸Obeslali proto všechny filištínské vládce, shromáždili je k sobě a pravili: „Co máme dělat s truhlou izraelského boha?“ Usnesli se potom, že ji převezme město Gat, a tak tam Truhlu Boha Izraele přestěhovali. ⁹Jakmile ji tam ale přestěhovali, ruka Hospodinova způsobila ve městě nesmírnou hrůzu a ranila tamní obyvatele od nejmenších po největší tak, že se

jim vyrazily nádory.

¹⁰A tak Boží truhlu odeslali do Ekronu. Když ale Boží truhla přicházela do Ekronu, dali se Ekroňané do křiku: „Stěhují sem truhlu izraelského boha! To nás chtějí s celým naším lidem zahubit?“ ¹¹Obeslali proto a shromáždili všechny filistínské vládce. „Pošlete truhlu izraelského boha pryč,“ žádali. „Ať se vrátí, kam patří, jenom ať nehubí nás a náš lid!“ Po celém městě se totiž rozšířila smrtelná hrůza. Boží ruka na ně dolehla velmi těžce. ¹²Ti, kdo nezemřeli, byli raněni nádory a křik toho města stoupal až k nebi.

6

Truhla se vrací

¹Hospodinova truhla zůstala ve filistínském kraji sedm měsíců.

²Filistíni svolali své kněze a věštce: „Co máme dělat s Hospodinovou truhlou?“ ptali se. „Oznamte nám, jak ji máme poslat, kam patří.“

³Ti odpověděli: „Až budete odesílat truhlu izraelského boha, neodesílejte ji s prázdnou. Rozhodně ji musíte poslat zpátky s odškodněním. Tak se uzdravíte a poznáte, proč se jeho ruka od vás neodvracela.“

⁴„A jaké odškodnění s ní máme poslat zpět?“ otázali se. „Pět zlatých nádorů a pět zlatých krys podle počtu filistínských vládců,“ zněla odpověď, „neboť tatáž pohroma postihla všechny včetně vašich vládců.“ ⁵Zhotovte podobizny svých nádorů a podobizny krys, které ničí vaši zem, a vzdejte čest bohu Izraele. Snad nadlehčí svou ruku nad vámi, vašimi bohy i vaší zemí. ⁶Proč byste měli zatvrzovat své srdce, jako to udělali Egypťané a farao? Když se s nimi tento bůh vypořádal,

nakonec je stejně propustili a oni šli.

⁷Proto teď připravte jeden nový vůz a dvě otelené krávy, na něž nebylo nikdy vloženo jho. Obě krávy zapřáhněte do vozu a jejich telata od nich odved'te domů. ⁸Vezměte Hospodinovu truhlu, naložte ji na vůz, ty zlaté předměty, které s ní vrátíte jako odškodnění, přidejte do mošny po straně a pošlete ji pryč. ⁹Pak uvidíte: Zamíří-li do svého kraje směrem k Bet-šemeši, pak nám toto hrozné neštěstí způsobil on. Pokud ne, budete vědět, že nás nezasáhla jeho ruka, ale stalo se nám to náhodou.“

¹⁰A tak to udělali. Vzali dvě otelené krávy, zapřáhli je do vozu a jejich telata zavřeli doma. ¹¹Hospodinovu truhlu naložili na vůz spolu s mošnou, v níž byly ty zlaté krysy a podobizny nádorů. ¹²Krávy zamířily rovnou k Bet-šemeši. Šly stále stejným směrem po téže silnici. Bučely, ale neuhnuly napravo ani nalevo. Filištíňští vládci kráčeli za nimi až k hranici u Bet-šemeše.

¹³Obyvatelé Bet-šemeše právě v údolí sklízeli pšenici. Když pozvedli zrak a spatřili Truhlu, ten pohled je rozradostnil.

¹⁴Vůz dojel až k poli Jošuy Betšemešského a zastavil tam u velikého kamene. Místní pak ten vůz rozstípali na dříví a krávy přinesli jako zápalnou oběť Hospodinu. ¹⁵Levitě hned složili Truhlu Hospodinovu a s ní i mošnu, ve které byly ony zlaté předměty, a položili je u toho velikého kamene. Obyvatelé Bet-šemeše toho dne přinášeli zápalné oběti a připravili obětní hody Hospodinu. ¹⁶Když to pětice filišťánských vládců viděla, vrátili se toho dne zpátky do Ekronu.

¹⁷Toto jsou zlaté nádory, které Filišťáni vrátili jako odškodné Hospodinu: jeden za Ašdod, jeden za Gazu, jeden za Aškelon,

jeden za Gat a jeden za Ekron. ¹⁸I zlatých krych bylo do počtu podle všech filištínských měst náležejících oněm pěti vladařům od opevněného města až po venkovskou obec. Onen veliký kámen, na který složili Hospodinovu truhlu, je toho svědkem až dodnes na poli Jošuy Betšemešského.

¹⁹Hospodin ale srazil ty obyvatele Bet-šemeše, kteří nahlíželi do Truhly Hospodinovy. Ranil sedmdesát mužů (vždy pět mužů z tisíce). Lid pak držel smutek, protože Hospodin ranil lid tou hroznou ranou. ²⁰Proto si obyvatelé Bet-šemeše říkali: „Kdo může obstát před Hospodinem, tak svatým Bohem? A ke komu má zamířit od nás?“

²¹Vyslali tedy posly k obyvatelům Kiriath-jearimu: „Filištíni vrátili Truhlu Hospodinovu! Pojďte si ji odnést k sobě.“

7

¹Kiriath-jearimští přišli a Hospodinovu truhlu si odnesli. Vešli s ní do Abinadabova domu na kopci a posvětili jeho syna Eleazara, aby ji střežil.

Soudce Samuel

²Od chvíle, kdy Truhla spočinula v Kiriath-jearimu, uběhlo mnoho let. Po dvaceti letech, když se celý dům Izraele roztoužil po Hospodinu, ³promluvil Samuel k celému domu Izraele: „Obracejte-li se k Hospodinu celým srdcem, odstraňte ze svého středu cizí bohy i obrazy Aštarot. Přimkněte se srdcem k Hospodinu a služte jen jemu! Pak vás zachrání z ruky Filištinů.“ ⁴Nato synové Izraele odstranili baaly i ašarty a začali sloužit jen Hospodinu.

⁵Samuel dále pravil: „Shromážděte celý Izrael do Micpy, abych se za vás modlil k Hospodinu.“ ⁶Shromáždili se tedy do Micpy.

Čerpali vodu, vylévali ji před Hospodinem, postili se toho dne a prohlašovali tam: „Zhřešili jsme proti Hospodinu.“ Tak se Samuel v Micpě stal izraelským soudcem.

⁷Když se Filištíni doslechli, že se Izraelci shromáždili do Micpy, vytáhli filištínští vládci proti Izraeli. Jakmile to Izraelci uslyšeli, dostali z Filištínů strach ⁸a říkali Samuelovi: „Teď nesmíš mlčet! Nepřestávej za nás volat k Hospodinu, našemu Bohu, ať nás vysvobodí z ruky Filištínů!“ ⁹Samuel tedy vzal jedno ještě neodstavené jehně a přinesl je celé jako zápalnou oběť Hospodinu. Pak volal k Hospodinu za Izrael a Hospodin mu odpověděl.

¹⁰Zatímco Samuel přinášel zápalnou oběť, Filištíni se už chystali k útoku na Izrael. Hospodin ale toho dne nad Filištíny zaburácel mohutným hromem, takže propadli zmatku a byli před Izraelem poraženi. ¹¹Izraelští muži vyrazili z Micpy, pustili se za Filištíny a pobíjeli je až pod Bet-kar. ¹²Tehdy vzal Samuel jeden kámen, umístil ho mezi Micpu a Šen a nazval ho Eben-ezer, Kámen pomoci. Řekl totiž: „Až sem nám pomohl Hospodin.“

¹³Filištíni tedy byli poraženi a přestali útočit na území Izraele. Po všechny Samuelovy dny byla ruka Hospodinova proti Filištínům. ¹⁴Města od Ekronu až po Gat, která Filištíni předtím Izraeli vzali, byla znovu dobytá a Izrael osvobodil z jejich rukou i území v jejich okolí. Také mezi Izraelem a Emorejci vládl mír.

¹⁵Samuel soudil Izrael po všechny dny svého života. ¹⁶Rok co rok se vydával na cestu a obcházel Bet-el, Gilgal i Micpu a na všech těchto místech soudil Izrael. ¹⁷Potom se vracel do Rámy, kde bydlel, a soudil Izrael i tam. Tam také postavil oltář Hospodinu.

Chceme krále!

¹Když potom Samuel zestárl, ustanovil za soudce v Izraeli své syny. ²Jeho prvorozený syn se jmenoval Joel, druhý Abiáš a byli soudci v Beer-šebě. ³Nechodili však po cestách svého otce. Šlo jim o zisk, brali úplatky a překrucovali právo.

⁴Všichni stařešinové Izraele se tehdy sešli a vydali se za Samuelem do Rámy. ⁵„Pohled“, řekli mu, „ty už jsi starý a tví synové nechodí po tvých cestách. Raději nám tedy ustanov krále, ať nás vede – tak je to přece u všech národů.“

⁶Když ale řekli: „Dej nám krále, ať nás vede,“ Samuelovi se to nelíbilo. Modlil se proto k Hospodinu ⁷a Hospodin Samuelovi řekl: „Poslechni hlas lidu ve všem, co ti říkají. Nepohrdli přece tebou, ale mnou, abych nebyl jejich králem.“ ⁸Přesně jako se chovali ode dne, kdy jsem je vyvedl z Egypta, až dodnes – když mě opouštěli a sloužili cizím bohům – tak se zachovali i k tobě. ⁹Proto je teď poslechni. Důrazně je ale varuj a vylož jim, jakým způsobem nad nimi bude král vládnout.“

¹⁰Samuel tedy pověděl všechna Hospodinova slova lidu, který se na něm dožadoval krále. ¹¹„Toto je způsob, jakým nad vámi bude král vládnout,“ řekl. „Vezme vám syny, aby mu dělali vozataje a jezdce a aby běhali před jeho vozem.“ ¹²Některé ustanoví za velitele nad tisíci nebo nad padesáti, jiné nechá orat jeho pole a sklízet jeho sklizeň a další pro něj budou vyrábět válečnou výzbroj a vozovou výstroj. ¹³Vezme vám dcery, aby mu vařily, pekly a připravovaly voňavky. ¹⁴Vezme vám nejlepší pole, vinice i olivy a rozdá je svým dvořanům. ¹⁵Vaši setbu i vaše vinice zdaní desátkem a ten rozdá svým

komorníkům a dvořanům. ¹⁶Vezme si vaše služebníky i vaše děvečky, váš nejlepší dobytek i vaše osly, aby pracovali pro něj. ¹⁷Vaše ovce a kozy zdaní desátkem. I vy sami nakonec budete jeho otroky. ¹⁸Přijde den, kdy budete naříkat, že jste se rozhodli pro krále, ale Hospodin tehdy vaše volání nevyslyší.“

¹⁹Lid ale odmítl Samuele poslechnout. „Ne, ne!“ prohlásili. „Chceme mít nad sebou krále. ²⁰Ať jsme jako všechny národy; ať nám vládne vlastní král, ať nás vede, ať za nás bojuje!“

²¹Samuel tedy vyslechl všechna slova lidu a oznámil je Hospodinu. ²²„Poslechni je,“ odpověděl mu Hospodin; „ustanov jim krále.“

Samuel pak Izraelcům řekl: „Vraťte se všichni domů.“

9

To je ten muž

¹Byl jeden muž z Benjamína, jmenoval se Kíš, syn Abiele, syna Cerorova, syna Bechoratova, syna Afiachova. Byl to mezi Benjamínci vynikající muž. ²Ten měl syna jménem Saul, mládence tak pěkného, že mezi syny Izraele nebylo pěknějšího. O hlavu převyšoval všechny ostatní.

³Saulovu otci Kíšovi se jednou zatoulaly oslice. Kíš proto řekl svému synu Saulovi: „Vezmi s sebou jednoho mládence a vyprav se ty oslice hledat.“ ⁴Prošel tedy Efraimské hory, prošel kraj Šališa, ale nenašli nic. Prošli kraj Šaalim a zase nic. Prošel kraj Jemini, a pořád nic nenašli.

⁵Když dorazili až do kraje Cuf, řekl Saul mládenci, kterého měl s sebou: „Pojďme se vrátit, ať se můj otec místo o oslice nezačne bát o nás.“

⁶ „Víš co?“ odpověděl mu mládenec. „V tomhle městě bývá Boží muž. Je to vážený člověk; všechno, co řekne, se opravdu stane. Co se tam teď vydat? Třeba nám ukáže cestu, kterou máme jít.“

⁷ Saul mu na to řekl: „Co ale tomu muži přineseme, když za ním půjdeme? Jídlo nám už v mošnách došlo. Nemáme pro Božího muže žádnou odměnu. Co u sebe máme?“

⁸ „Podívej,“ odpověděl mládenec Saulovi, „mám u sebe čtvrt šekelu stříbra. Dám je Božímu muži, aby nám ukázal cestu.“

⁹ (Když se v dávných dobách v Izraeli někdo šel dotázat Boha, říkal: Pojdme, půjdeme za vidoucím. Dnešní prorok byl tehdy nazýván vidoucí.)

¹⁰ „Dobrá,“ řekl Saul svému mládenci, „pojdme tedy.“ A tak šli do města, kde byl Boží muž.

¹¹ Když pak stoupali nahoru k městu, potkali se s děvečkami, které vyšly pro vodu. „Je tu vidoucí?“ zeptali se jich.

¹² „Ano,“ odpověděly jim, „kousek před tebou. Pospěš si!

Přišel dnes do města, protože lidé pořádají na návrší obětní hostinu. ¹³ Vyhledejte ho, hned jak přijdete do města, než se vydá k hostině na návrší. Lidé nezačnou jíst, dokud nepřijde, protože on má obětní hod požehnat. Teprve pak se pozvaní dají do jídla. Když vyrazíte hned, zastihnete ho právě včas.“

¹⁴ Šli tedy do města. Jakmile vešli do města, hle – proti nim jde Samuel a míří vzhůru na návrší.

¹⁵ Den před Saulovým příchodem Hospodin Samuelovi prozradil: ¹⁶ „Zítřa touto dobou k tobě pošlu muže z kraje Benjamín a ty ho pomažeš za vůdce nad mým lidem Izraelem. On vysvobodí můj lid z ruky Filištinů. Shlédl jsem totiž na svůj lid, neboť ke mně dolehl jejich nářek.“

¹⁷ Jakmile Samuel spatřil Saula, Hospodin promluvil: „Hle, to je ten muž, o němž jsem ti řekl, že bude spravovat můj lid.“

¹⁸ Saul uprostřed brány přistoupil k Samuelovi a požádal ho:

„Ukaž mi, prosím, kde tu bydlí vidoucí.“

¹⁹ „Já jsem vidoucí,“ odpověděl mu Samuel. „Pojď přede mnou na návrší; dnes budete jíst se mnou. Než se s tebou ráno rozloučím, povím ti všechno, co máš na srdci.“ ²⁰ A o ty oslice, které se ti před třemi dny ztratily, si nedělej starosti. Už se našly. Vždyť ke komu se upíná touha celého Izraele? Přece k tobě a tvému otcovskému rodu!“

²¹ „Cože?“ opáčil Saul. „Já jsem přece Benjamínek, z nejmenšího kmene v Izraeli! A můj rod je navíc ze všech benjamínských rodů ten poslední. Co mi to tu říkáš?“

²² Samuel ale Saula i s jeho mládcem vzal, přivedl je do síně a dal jim čelní místo mezi pozvanými, kterých bylo asi třicet.

²³ Samuel řekl kuchaři: „Přines tu porci, kterou jsem ti dal; tu, o níž jsem ti řekl, ať ji dáš stranou.“

²⁴ Kuchař tedy vytáhl kýtu i s tím, co bylo na ní, a položil ji před Saula. „To bylo připraveno pro tebe,“ řekl Samuel. „Přijmi to a jez. Pro tuto chvíli, právě pro tebe to bylo určeno, ještě než jsem pozval ostatní.“ A tak Saul toho dne pojedl se Samuelem.

²⁵ Když potom sestoupili z návrší do města, Samuel ještě se Saulem pohovořil na střešní terase. ²⁶ Brzy ráno, ještě za rozbřesku, pak Samuel na Saula na střeše zavolal: „Vstávej, ať se s tebou rozloučím.“ Saul tedy vstal a společně se Samuelem vyšli ven. ²⁷ Když se blížili k okraji města, Samuel Saulovi řekl: „Pošli toho mládence napřed.“ Když odešel, řekl mu: „Zastav se na chvíli. Uslyšíš ode mě Boží slovo.“

Proměněné srdce

¹Tehdy vzal Samuel nádobku s olejem, vylil mu ji na hlavu a políbil ho. Pak řekl: „Hospodin tě právě pomazal za vůdce nad jeho dědictvím. ²Až dnes půjdeš ode mě, u hrobu Ráchel na benjamínském území v Celcachu potkáš dva muže. Řeknou ti: „Ty oslice, které jsi šel hledat, se našly. Tvůj otec už nemá starost o oslice, ale bojí se o vás. Říká si: Co můj syn? Co si počnu?“

³Potom odtud půjdeš dál, až přijdeš k táborskému dubu, kde tě potkají tři muži putující za Bohem do Bet-elu. Jeden ponese tři kůzlata, druhý tři pecny chleba a třetí džbán vína. ⁴Pozdraví tě, dají ti dva chleby a ty je od nich přijmeš.

⁵Přijdeš na Gibeat-elohim, Boží vrch, kde je filistínská posádka. Jakmile vejdeš do města, potkáš průvod proroků. S citerou, tamburínou, píšťalou a lyrou v čele budou v prorockém vytržení sestupovat z návrší. ⁶Tehdy tě uchvátí Duch Hospodinův, začneš prorokovat s nimi a proměníš se v jiného člověka. ⁷Až se ti vyplní tato znamení, dělej, co se ti naskytne, neboť Bůh je s tebou.

⁸Potom jdi přede mnou napřed do Gilgalu. Věď, že jdu za tebou, abych tam obětoval zápalné a pokojné oběti. Budeš ale muset čekat sedm dní, než za tebou přijdu a oznámím ti, co máš dělat.“

⁹Když se pak Saul otočil, aby od Samuele odešel, Bůh proměnil jeho srdce v jiné. Toho dne se také vyplnila všechna ta znamení. ¹⁰Když přišli ke Gibeji, hle – přímo proti nim jde průvod proroků. Vtom se ho zmocnil Duch Hospodinův a on s

nimi upadl do prorockého vytržení. ¹¹Když všichni, kdo ho znali z dřívějšíka, viděli, jak prorokuje s proroky, říkali jeden druhému: „Co se to Kíšovu synovi stalo? To už i Saul patří k prorokům?“

¹²Jeden místní k tomu řekl: „A koho mají za otce?“ Tak vzniklo přísloví: To už i Saul patří k prorokům? ¹³Když ho prorocké vytržení opustilo, odešel domů.

¹⁴„Kde jste chodili?“ ptal se Saulův strýc Saula a jeho mládence.

„Hledali jsme oslice. Když jsme viděli, že nejsou k nalezení, šli jsme za Samuelem,“ odpověděl Saul.

¹⁵„Tak mi pověz, co vám Samuel řekl,“ ptal se dál Saulův strýc.

¹⁶„Ujistil nás, že se oslice našly,“ odvětil Saul. To, co Samuel řekl ohledně králování, mu ale neprozradil.

Saul králem

¹⁷Samuel potom svolal lid k Hospodinu do Micpy, ¹⁸kde Izraelcům řekl: „Tak praví Hospodin, Bůh Izraele: Já jsem přivedl Izrael z Egypta a vysvobodil vás z ruky Egyptanů i z ruky všech království, která vás utlačovala. ¹⁹Vy jste ale dnes zavrhlí svého Boha, který vás vysvobozuje ze všech vašich neštěstí a úzkostí. Řekli jste: ‚Ustanov nad námi krále.‘ Ted’ se tedy podle svých kmenů a rodů postavte před Hospodinem.“

²⁰Samuel pak nechal předstupovat všechny izraelské kmeny. Los označil kmen Benjamín. ²¹Nechal tedy po jednotlivých rodech přistupovat kmen Benjamín a označen byl rod Matri. Nakonec byl označen Saul, syn Kíšův. Hledali ho, ale nenašli.

²²Ptali se proto Hospodina dále: „Přišel už ten muž sem?“ Hospodin odpověděl: „Schovává se tamhle mezi výstrojí.“

²³Rozběhli se tam pro něj. Když se pak postavil doprostřed lidu, o hlavu převyšoval všechny ostatní.

²⁴„Vidíte, koho vám Hospodin vybral?“ řekl jim Samuel. „V celém lidu mu není rovného.“

Nato všechen lid zvolal: „Ať žije král!“

²⁵Samuel tehdy lidu vysvětlil pravidla kralování, zapsal je do knihy a uložil před Hospodinem. Potom Samuel propustil všechen lid domů.

²⁶Také Saul odešel domů do Gibeje, doprovázen oddílem bojovníků, jejichž srdcí se dotkl Bůh. ²⁷Nějací ničemové ale říkali: „Tenhle že nás zachrání?“ Pohrdli jím a nevzdali mu hold. On ale jako by to neslyšel.

11

Záchrana Jábeše

¹Potom přitáhl Nachaš Amonský a utábořil se proti Jábešgileádu. Všichni obyvatelé Jábeše Nachašovi vzkázali: „Uzavři s námi smlouvu a budeme ti sloužit.“

²Nachaš Amonský jim ale odpověděl: „Uzavřu ji s vámi tak, že každému z vás vyloupnu pravé oko, abych potupil celý Izrael.“

³Stařešinové z Jábeše ho požádali: „Dej nám sedm dní, ať rozešleme posly do celého Izraele. Pokud nás nikdo nepřijde zachránit, vzdáme se ti.“

⁴Když pak ti poslové přišli do Gibeje Saulovy a vyprávěli to všechno lidu, dali se všichni do hlasitého pláče. ⁵Saul se právě vracel se svým dobyt看em z pole. „Co je lidem, že pláčou?“ ptal se. A tak mu vyprávěli, co říkali obyvatelé Jábeše.

⁶Jakmile Saul ta slova uslyšel, zmocnil se ho Duch Hospodinův a vzplanul nesmírným hněvem. ⁷Vzal jeden pár volů, rozsekal

je na kusy a rozeslal po těch poslech do celého Izraele se slovy: „Takhle dopadne dobytek toho, kdo nejde se Saulem a Samuelem!“ Na lid padla hrůza z Hospodina a vytáhli jako jeden muž. ⁸Nechal je nastoupit v Bezeku: Izraelců bylo 300 000 a judských mužů 30 000.

⁹Poslům, kteří za nimi přišli, pak řekli: „Toto vzkáže obyvatelům Jábeš-gileádu: Zítra okolo poledne k vám přijde záchrana.“ Poslové se tedy vrátili a oznámili to obyvatelům Jábeše. Ti se zaradovali ¹⁰a vzkázali Amoncům: „Zítra se vám vzdáme a vy s námi naložíte, jak uznáte za vhodné.“

¹¹Druhého dne Saul rozdělil své muže do tří oddílů. Během poslední hlídky nad ránem vpadli do tábora a pobíjeli Amonce až do poledne. Nějací zbyli, ale ti se rozutekli, takže z nich nezůstali ani dva pospolu.

¹²Lid tehdy řekl Samuelovi: „Kdo že se ptal: ‚To nám bude kralovat Saul?‘ Dej nám ty muže, ať je zabijeme!“

¹³Saul ale prohlásil: „V tento den nebude nikdo zabit; Hospodin dnes přece Izraeli daroval vítězství.“

¹⁴Samuel nato řekl lidu: „Pojďme teď do Gilgalu a potvrdíme tam království.“ ¹⁵A tak se všechen lid vydal do Gilgalu, kde Saula před Hospodinem prohlásili za krále. Obětovali před Hospodinem pokojné oběti a Saul tam se všemi Izraelci pořádal velikou oslavu.

12

Samuelova korunovační řeč

¹Samuel tehdy promluvil ke všemu Izraeli: „Hleďte, poslechl jsem vás ve všem, co jste mi říkali, a ustanovil jsem nad vámi krále. ²Teď vás tedy povede král. Já už jsem starý a šedivý a

moji synové jsou mezi vámi. Vedl jsem vás od svého mládí až dodnes. ³Tady jsem. Odpovězte mi před Hospodinem a před jeho pomazaným: Vzal jsem někomu býka? Vzal jsem někomu osla? Ukřivdil jsem někomu? Ublížil jsem někomu? Vzal jsem od někoho úplatek, abych nad něčím přimhouřil oko? Pokud ano, nahradím vám to.“

⁴„Nekřivdil jsi nám,“ odpověděli. „Nijak jsi nám neublížil ani jsi od nikoho nic nevzal.“

⁵Na to jim Samuel řekl: „Hospodin je před vámi svědkem a také jeho pomazaný je dnes svědkem, že jste na mně nic nenalezli.“

„Ano, je svědkem,“ odpověděli.

⁶„Ano, Hospodin, který ustanovil Mojžíše a Árona a který vyvedl vaše otce z Egypta,“ řekl na to Samuel lidu. ⁷„Teď předstupte, abych se s vámi před Hospodinem soudil kvůli všem Hospodinovým spravedlivým skutkům, které pro vás a vaše otce vykonal:

⁸Poté, co Jákob odešel do Egypta, vaši otcové volali k Hospodinu a on jim poslal Mojžíše a Árona. Ti vaše otce vyvedli z Egypta a usadili je na tomto místě.

⁹Oni však na Hospodina, svého Boha, zapomněli. Vydal je tedy do rukou Sisery, velitele chacorského vojska, a také do rukou Filištinů a do rukou moábského krále. Ti všichni proti nim bojovali. ¹⁰Tehdy volali k Hospodinu: „Zhřešili jsme! Opustili jsme Hospodina a sloužili jsme baalům i aštartám. Teď nás ale zachraň z rukou našich nepřátel a budeme sloužit tobě!“

¹¹Hospodin tedy posílal Jerub-baala, Baráka, Jiftacha a Samuele, aby vás zachránil z rukou vašich okolních nepřátel, takže jste bydlili v bezpečí.

¹²Potom jste uviděli, jak proti vám táhne amonský král Nachaš, a řekli jste mi: ‚To ne. Ať nad námi vládne král.‘ Vaším králem je ale Hospodin, váš Bůh!

¹³Nuže, zde je král, kterého jste si vybrali a vyžádali. Pohledte: Hospodin ho nad vámi ustanovil za krále. ¹⁴Budete ctít Hospodina, sloužit mu a poslouchat ho? Nebudete se vzpírat Hospodinovým příkazům a půjdete za Hospodinem, svým Bohem – vy i král, který nad vámi vládne? ¹⁵Jestliže totiž nebudete poslouchat Hospodina a budete se vzpírat jeho příkazům, bude Hospodinova ruka proti vám, tak jako byla proti vašim otcům.

¹⁶Předstupte znovu a pohledte, jak velikou věc Hospodin způsobí před vašima očima. ¹⁷Není snad právě sklizeň pšenice? Budu volat k Hospodinu, aby seslal hromobití a déšť. Tehdy jasně pochopíte, jak veliké zlo jste v Hospodinových očích spáchali, když jste si vyžádali krále.“

¹⁸Samuel tedy volal k Hospodinu a Hospodin toho dne seslal hromobití a déšť. Všechnen lid pak měl před Hospodinem i před Samuelem velikou bázeň. ¹⁹„Modli se za své služebníky k Hospodinu, svému Bohu, abychom nezemřeli,“ řekl pak všechnen lid Samuelovi. „Ke všem svým hříchům jsme přidali ještě tu zlou věc, že jsme si vyžádali krále!“

²⁰„Nebojte se,“ odpověděl jim Samuel. „Provedli jste sice všechno to zlo, jen se ale neodvracejte od Hospodina, ale služte mu celým srdcem. ²¹Neodvracejte se k marnostem, které nemohou nijak prospět ani zachránit – vždyť jsou to marnosti! ²²Hospodin pro své veliké jméno svůj lid neopustí, protože se rozhodl učinit vás svým lidem. ²³Také mne ať ani nenapadne hřešit proti Hospodinu a přestat se za vás modlit.

Budu vám ukazovat cestu dobrou a přímou.²⁴ Jen ctěte Hospodina a služte mu věrně celým srdcem. Považte, jak veliké věci pro vás vykonal.²⁵ Budete-li však přesto jednat zle, budete i se svým králem zničeni.“

13

Saulovo selhání

¹Saul se stal králem ve třiceti letech. Když kraloval nad Izraelem druhým rokem, ²vybral si z Izraele tři tisíce mužů. Dva tisíce jich bylo se Saulem v Michmasu a v betelských horách a tisíc s Jonatanem v benjamínské Gibeji. Zbytek lidu poslal zpátky domů.

³Jonatan pobil filištínskou posádku v Gebě. Filištiní se to dozvěděli, a tak Saul nechal po celé zemi zatroubit na beraní roh se slovy: „Ať to Hebrejové slyší!“ ⁴Když se celý Izrael doslechl, že Saul pobil filištínskou posádku, a poštvál tak Filištiny na Izrael, lid se shromáždil k Saulovi do Gilgalu.

⁵Také Filištiní se shromáždili, aby bojovali s Izraelem – 3 000 vozů, 6 000 jezdců a lidu jako písku na mořském břehu.

Vytáhli a utábořili se v Michmasu na východ od Bet-avenu.

⁶Když Izraelci viděli, že jsou v úzkých a že vojsko je v tísní, poschovávali se v jeskyních, v houštinách, v rozsedlinách, vyhloubeninách a jamách. ⁷Někteří Hebrejové se brodili i přes Jordán do kraje Gád a Gileád.

Saul se stále držel v Gilgalu a všichni jeho muži se třásli strachy. ⁸Čekal sedm dní, než se dostaví Samuel, jenže ten do Gilgalu stále nepřicházel a Saulovo vojsko se začínalo rozprchávat. ⁹Proto řekl: „Přineste ke mně oběť zápalnou i pokojnou.“ A obětoval zápalnou oběť.

¹⁰Jakmile byl s obětí hotov, hle – přichází Samuel! Saul mu vykročil naproti, aby ho přivítal. ¹¹Samuel mu ale řekl: „Cos to udělal?“

Saul odpověděl: „Když jsem viděl, že se lid rozbíhá a ty v dohodnutý čas nejdeš a že se Filištíni shromažďují v Michmasu, ¹²řekl jsem si: Filištíni mě teď v Gilgalu přepadnou, a já jsem si ještě nenaklonil Hospodina. Proto jsem se odhodlal přinést tu oběť sám.“

¹³„Zachoval ses jako hlupák!“ zvolal Samuel. „Nesplnil jsi rozkaz, který ti dal Hospodin, tvůj Bůh. Vždyť Hospodin by tvé kralování nad Izraelem utvrdil na věky! ¹⁴Teď ale tvé kralování neobstojí. Hospodin si už našel muže podle svého srdce. Jeho určil za vůdce svého lidu, protože ty jsi nesplnil, co ti Hospodin přikázal.“ ¹⁵Potom Samuel vstal a odešel z Gilgalu do Gibeje Benjamínovy.

Saul spočetl vojsko, které zůstalo při něm – asi 600 mužů.

¹⁶Saul se svým synem Jonatanem a s muži, kteří s ním ještě zůstali, se tedy drželi v Gibeji Benjamínově, zatímco Filištíni tábořili v Michmasu. ¹⁷Z filištínského tábora vyrazily tři oddíly nájezdníků. Jeden oddíl se vydal směrem k Ofře v šualském kraji. ¹⁸Druhý oddíl se vydal směrem k Bet-choronu a třetí směrem k poušti, ke srázu nad údolím Ceboim.

¹⁹V celé izraelské zemi nebyl jediný kovář. Filištíni si totiž řekli: „Aby si ti Hebrejové nemohli dělat meče nebo kopí.“ ²⁰Celý Izrael si tedy chodil k Filištinům nechat brousit radlice, motyky, sekery i srpy. ²¹Broušení radlice nebo motyky stálo dvě třetiny šekelu, broušení vidlí, seker nebo ostření bodce pak třetinu šekelu. ²²Ve válce tedy všem Saulovým a

Jonatanovým mužům scházely meče i kopí. Jen Saul a jeho syn Jonatan je měli.

²³Filištínská hlídka se zatím přesunula k průsmyku Michmas.

14

Statečný Jonatan

¹Jednoho dne řekl Saulův syn Jonatan svému zbrojnošovi: „Pojď, pronikneme k té filišťínské hlídce tamhle naproti.“ Svému otci to ale neřekl. ²(Saul se zatím zdržoval na okraji Gibeje pod granátovníkem u Migronu. Jeho vojsko čítalo asi 600 mužů ³včetně Achiáše, který nosil efod. Byl to syn Ichabodova bratra Achituba, syna Pinchase, syna Eliho, Hospodinova kněze v Šílu.) O Jonatanově odchodu nikdo nevěděl.

⁴Na obou stranách průsmyku, kterým chtěl Jonatan proniknout k filišťínské hlídce, byly skalní útesy. Jeden se jmenoval Bocec a druhý Sene; ⁵jeden se tyčil na severu proti Michmasu, druhý proti Gebě.

⁶„Pojď,“ řekl Jonatan svému zbrojnoši, „pronikneme ke hlídce těch neobřezanců. Snad bude Hospodin při nás. Vždyť Hospodinu není zatěžko zvítězit, ať už jich je mnoho nebo málo.“

⁷„Udělej, cokoli máš na srdci,“ odpověděl mu zbrojnoš. „Obrát se, kam chceš – jsem přece s tebou jedno srdce.“

⁸Jonatan mu na to řekl: „Podívej se, pronikneme k těm mužům a ukážeme se jim. ⁹Jestli nám řeknou: ‚Zastavte se, dokud k vám nedorazíme!‘ zůstaneme na místě a nebudeme k nim šplhat. ¹⁰Jestliže řeknou: ‚Vylezte k nám!‘ polezeme, protože to pro nás bude znamením, že nám je Hospodin vydal

do rukou.“

¹¹Oba se tedy ukázali filištínské hlídce a Filištíni si řekli:

„Podívejme, Hebrejové lezou z děr, do kterých se schovali.“

¹²Muži z té hlídky pak na Jonatana a jeho zbrojnoše zavolali:

„Vylezte k nám a něco vám ukážeme.“

Tehdy Jonatan řekl svému zbrojnoši: „Stoupej za mnou.

Hospodin je vydal Izraeli do rukou!“ ¹³Jonatan šplhal po

čtyřech a zbrojnoš za ním. Filištíni před Jonatanem padali a jeho zbrojnoš je dobíjel.

¹⁴V této první bitvě pobil Jonatan se svým zbrojnošem asi dvacet mužů na půlakrovém políčku. ¹⁵Nepřátelské vojsko zachvátila hrůza. Jak v táboře, tak na poli, jak mezi hlídkami, tak v oddílech nájezdníků se všichni třáslí strachy. I sama země se chvěla hrůzou z Boha.

¹⁶Saulovi strážní v Gibeji Benjamínově viděli, jak se to vojsko rozbíhá do všech stran. ¹⁷Saul řekl svým mužům: „Nastupte a zjistěte, kdo z našich odešel.“ Počítali a hle – chyběl Jonatan a jeho zbrojnoš.

¹⁸Saul tehdy řekl Achiášovi: „Přines Boží truhlu.“ (Boží truhla totiž tehdy byla mezi Izraelci.) ¹⁹Zatímco ale Saul hovořil s knězem, hluk ve filištínském táboře rostl stále víc. Saul proto řekl knězi: „Nech to být.“

²⁰Saul a jeho muži se shromáždili, vyrazili do bitvy a hle – oni se tam v hrozném zmatku navzájem pobíjeli meči! ²¹Ti Hebrejové, kteří předtím byli s Filištiny a přešli do jejich tábora, se teď přidali k Izraelcům, kteří byli se Saulem a s Jonatanem. ²²Když se všichni Izraelci ukrytí v Efraimských horách doslechli, že Filištíni utíkají, připojili se i oni k

pronásledování a bitvě. ²³Tak Hospodin toho dne vysvobodil Izrael.

Můj otec škodí zemi

Boj se pak přesunul do Bet-avenu. ²⁴Izraelští muži byli toho dne už vysílení, ale Saul zavázal vojsko touto přísahou: „Zlořečený ten, kdo by okusil pokrm před večerem, dokud se nepomstím svým nepřátelům.“ Nikdo z vojska proto nic nejedl.

²⁵Celé vojsko vstoupilo do lesa, kde na zemi ležel med. ²⁶Když muži přišli do lesa, uviděli med kanoucíz z pláství, ale nikdo z vojska se ho ani nedotkl, aby ho ochutnal, protože se báli té přísahy.

²⁷Jonatan ale svého otce neslyšel, když zavázal lid tou přísahou, a tak vztáhl hůl, kterou měl v ruce, a ponořil její konec do plástve medu. Nabral ho, ochutnal a oči se mu rozjasnily. ²⁸Jeden z mužů mu tehdy řekl: „Tvůj otec zavázal vojsko přísahou: ‚Zlořečený ten, kdo by dnes okusil pokrm.‘ Proto jsou muži tak vyčerpaní.“

²⁹„Můj otec tím škodí zemi,“ řekl na to Jonatan. „Jen se podívejte, jak se mi rozjasnily oči, sotva jsem ochutnal trochu medu. ³⁰Co teprve, kdyby se dnes vojsko pořádně najedlo z nepřátelské kořisti? Nebyla by pak porážka Filištinů ještě větší?“

³¹Toho dne pobíjeli Filištiny od Michmasu až po Ajalon a muži byli velmi vyčerpaní. ³²Proto se vrhli na kořist a brali ovce, dobytek i telata, na místě je poráželi a jedli i s krví. ³³Saulovi bylo oznámeno: „Hle, vojsko hřeší proti Hospodinu. Jí maso s krví.“

„To je zrada!“ prohlásil Saul. „Hned ke mně přivalte veliký kámen.“³⁴ Potom rozkázal: „Rozejděte se do vojska a řekněte jim: Přiveďte každý svého býka nebo ovci ke mně a tady je porázejte a jezte. Nehřešte proti Hospodinu pojídáním masa s krví!“

Každý z vojska tedy té noci přivedl svého býka a porazil ho tam.³⁵ Saul tenkrát postavil oltář Hospodinu; bylo to poprvé, co Hospodinu postavil oltář.

³⁶ Potom Saul prohlásil: „Pojďme! V noci vyrazíme za Filištíny a budeme je plenit až do svítání. Ani jednoho z nich nenecháme!“

„Udělej, jak myslíš,“ odpověděli mu.

Kněz ale řekl: „Přistupme sem k Bohu.“

³⁷ Saul se tedy ptal Boha: „Mám vyrazit za Filištíny? Vydáš je Izraeli do rukou?“ On mu ale toho dne neodpověděl.

³⁸ Saul proto řekl: „Pojďte sem, všichni vůdcové vojska! Zkoumejte a zjistěte, jaký hřích byl dnes spáchán.“³⁹ Jakože je živ Hospodin, zachránce Izraele, i kdyby šlo o mého syna Jonatana, musí zemřít!“ Nikdo z mužů mu neodpovídal.

⁴⁰ Řekl tedy celému Izraeli: „Vy budete na jedné straně a já se svým synem Jonatanem na druhé.“

„Udělej, jak myslíš,“ odpověděl Saulovi lid.

⁴¹ Saul se pak modlil: „Hospodine, Bože Izraele, proč jsi dnes svému služebníku neodpověděl? Je-li vina na mě nebo na mém synu Jonatanovi, ať padne urim; je-li však vina na tvém lidu Izraeli, pak ať padne tumim.“ Los pak označil Jonatana a Saula, kdežto lid vyvázl.⁴² „Losujte mezi mnou a Jonatanem,“ řekl Saul. A los označil Jonatana.

⁴³ „Pověz mi, cos provedl,“ řekl Saul Jonatanovi.

„Ochutnal jsem trochu medu na konci hole, kterou jsem měl v ruce,“ odpověděl Jonatan. „A za to teď mám zemřít.“

⁴⁴Saul prohlásil: „Jestli ne, ať mě Bůh potrestá a ještě mi přidá! Musíš zemřít, Jonatane.“

⁴⁵Lid se ale proti Saulovi ozval: „Jonatan že má zemřít? Ten, který Izraeli získal to veliké vítězství? To tedy ne! Jakože je živ Hospodin, ani vlas mu z hlavy nespadne. Vždyť mu dnes pomáhal Hospodin!“ A tak lid zachránil Jonatana před smrtí.

⁴⁶Saul pak ukončil pronásledování Filištinů a ti se vrátili, odkud přišli.

⁴⁷Když se Saul ujal kralování nad Izraelem, bojoval se všemi okolními nepřáteli: s Moábci, Amonci, Edomci, s králi Coby i s Filištinými. Kamkoli se obrátil, vítězil. ⁴⁸Odvážně napadl Amalekovce a zachránil Izrael z rukou nájezdníků.

⁴⁹Saulovi synové byli Jonatan, Jišvi a Malki-šua. Měl také dvě dcery: prvorozenou jménem Merab a mladší Míkal. ⁵⁰Saulova manželka se jmenovala Achinoam, dcera Achimaacova. Velitel jeho vojska se jmenoval Abner; byl to syn Saulova strýce Nera.

⁵¹Saulův otec Kíš a Abnerův otec Ner totiž byli synové Abiele.

⁵²Po celý Saulův život probíhala urputná válka proti Filištinům. Kdykoli Saul viděl někoho schopného a udatného, povolal ho do své služby.

15

Poslušnost je lepší než oběti

¹Samuel promluvil k Saulovi: „Hospodin mě kdysi poslal, abych tě pomazal za krále nad jeho lidem, Izraelem; proto teď slyš Hospodinova slova. ²Tak praví Hospodin zástupů: Chci

potrestat Amaleka za to, co provedl Izraeli – že se proti němu postavil na jejich cestě z Egypta. ³Tedy jdi a napadni Amalekovce. Všechny, kdo k nim patří, vyhladte jako prokleté. Nešetři je; pobij muže i ženy, děti i nemluvňata, skot i brav, velbloudy i osly!“

⁴Saul tedy svolal vojsko a nechal je nastoupit v Telaimu: 200 000 pěších a k tomu 10 000 mužů z Judska. ⁵Potom Saul přitáhl až k Amalekovu městu a v údolí ukryl zálahu.

⁶Kenijcům zatím vzkázal: „Odejděte, odstěhujte se, opusťte Amalekovce, abych vás nesmetl s nimi. Vy jste se přece ke všem Izraelcům zachovali laskavě, když vycházeli z Egypta.“ A tak se Kenijci od Amalekovců odstěhovali.

⁷Saul potom Amalekovce pobíjel celou cestu od Chavíly až k Šuru před egyptskou hranicí. ⁸Agaga, krále Amalekovců, dopadli živého, ale všechen lid vyhubili mečem jako prokletý.

⁹Saul se svým vojskem však ušetřil Agaga i nejlepší brav a skot. Chovné ani mladé kusy a vůbec všechno, co bylo dobré, nechtěli vyhladit, ale všechno podřadné a slabé vyhladili jako prokleté.

¹⁰Tedy Samuel dostal slovo Hospodinovo: ¹¹„Je mi líto, že jsem Saula ustanovil za krále, protože se ode mě odvrátil a nevyplnil mé slovo.“ Samuel vzplanul hněvem a celou noc volal k Hospodinu.

¹²Brzy ráno se vydal za Saulem. Řekli mu ale: „Saul odešel na Karmel. Víš, že si tam staví pomník? Odtud se vydal dolů do Gilgalu.“

¹³Když pak Samuel dorazil za Saulem, ten ho pozdravil: „Hospodin ti žehnej! Vyplnil jsem Hospodinovo slovo.“

¹⁴„A co to bečení ovcí, které ke mně doléhá?“ řekl mu na to

Samuel. „Co to bučení dobytka, které slyším?“

¹⁵ „Ty přivedli od Amalekovců,“ odpověděl Saul. „Lid ušetřil nejlepší brav a skot, aby je obětovali Hospodinu, tvému Bohu. Všechno ostatní jsme ale vyhladili jako proklaté.“

¹⁶ „Přestaň,“ zarazil Samuel Saula. „Povím ti, co mi dnes v noci řekl Hospodin.“

„Pověz,“ řekl Saul.

¹⁷ Samuel tedy promluvil: „Nepřipadal sis kdysi nepatrný? Přesto ses právě ty stal vůdcem izraelských kmenů. Sám Hospodin tě pomazal za krále nad Izraelem.“¹⁸ A Hospodin tě vyslal na cestu s úkolem: „Jdi a vyhledej ty hříšné Amalekovce jako proklaté. Bojuj s nimi, dokud s nimi neskončuješ!“¹⁹ Proč jsi tedy Hospodina neposlechl? Proč ses vrhl na kořist a zachoval se v Hospodinových očích zle?“

²⁰ „Vždyť jsem Hospodina poslechl!“ odpověděl Saul. „Vydal jsem se na cestu, na kterou mě Hospodin poslal. Přivedl jsem amaleckého krále Agaga a Amalekovce jsem vyhladil jako proklaté.“²¹ Lid pak vzal z kořisti nejlepší brav a skot propadlý klatbě, aby je v Gilgalu obětovali Hospodinu, tvému Bohu.“

²² Samuel tehdy prohlásil:

„Těší snad Hospodina zápaly a oběti,
jako když ho někdo poslušností ctí?
Poslouchat je lepší nežli obětovat,
věnovat mu pozornost je nad tuk beraní.“

²³ Hříchem jak věštění je totiž vzpoura,
zlá jak modlářství je svévole.
Protožes odmítl slovo Hospodina,
on tě odmítl za krále!“

²⁴ „Zhřešil jsem!“ řekl mu na to Saul. „Porušil jsem Hospodinův rozkaz i tvé pokyny. Báł jsem se totiž lidu, proto jsem je poslechl. ²⁵ Teď mi už ale prosím odpusť můj hřích. Vrať se se mnou, abych se poklonil Hospodinu.“

²⁶ „Nevrátím se s tebou,“ odpověděl mu Samuel. „Protože jsi odmítl Hospodinovo slovo, i Hospodin odmítl tebe. Nebudeš králem Izraele.“

²⁷ Samuel se tehdy obrátil k odchodu, ale Saul ho chytil za cíp pláště a ten se odtrhl. ²⁸ Samuel mu na to řekl: „Hospodin dnes od tebe odtrhl izraelské království a dal je tvému bližnímu, lepšímu, než jsi ty. ²⁹ Věčný izraelský to rozhodně neodvolá a nebude toho litovat. Není to přece člověk, aby litoval.“

³⁰ „Zhřešil jsem,“ opakoval Saul. „Teď mi ale prosím prokaž poctu před stařešiny mého lidu a před Izraelem a vrať se se mnou, abych se poklonil Hospodinu, tvému Bohu.“ ³¹ Samuel se tedy vrátil za Saulem a Saul se poklonil Hospodinu.

³² Potom Samuel přikázal: „Přiveďte ke mně Agaga, krále Amalekovců.“ Agag k němu zvolna vykročil. „Snad už to smrtelné utrpení končí,“ říkal si.

Samuel tehdy prohlásil:

³³ „Za to, že tvůj meč bral ženám děti,
bude tvá matka bezdětná nad jiné ženy!“

A Samuel tam v Gilgalu před Hospodinem rozsekal Agaga na kusy. ³⁴ Potom Samuel odešel do Rámy a Saul se vrátil domů do Gibeje Saulovy.

³⁵Samuel pak už Saula do smrti nespáčil, ale truchlil nad ním. A Hospodin litoval, že Saula učinil králem Izraele.

OD SAULA K DAVIDOVI

16

Bůh se dívá na srdce

¹Hospodin řekl Samuelovi: „Jak dlouho budeš truchlit nad Saulem? Já jsem ho přece jako krále nad Izraelem odmítl. Naplň si roh olejem a jdi. Posílám tě k Jišajovi Betlémskému, neboť jsem si jednoho z jeho synů vybral za krále.“

²„Jak bych mohl jít?“ namítl Samuel. „Až se to dozví Saul, zabije mě.“

Hospodin mu odpověděl: „Vezmeš s sebou jalovici a řekneš: ‚Přišel jsem obětovat Hospodinu.‘“ ³Jišaje pozveš k oběti a já ti ukážu, co máš dělat. Pomažeš mi toho, o kterém ti řeknu.“

⁴Samuel tedy udělal, jak mu Hospodin řekl. Když přišel do Betléma, stařešinové města se vylekali a vyšli mu naproti s otázkou: „Přinášíš pokoj?“

⁵„Ano, pokoj,“ odpověděl. „Přišel jsem obětovat Hospodinu. Posvěťte se a přijďte za mnou k oběti.“ Také Jišaje a jeho syny posvětil a pozval je k oběti.

⁶Když přišli, uviděl Eliaba a řekl si: „To jistě bude Hospodinův pomazaný.“

⁷Hospodin ale Samuelovi řekl: „Nevšímej si jeho zevnějšku ani jeho výšky, protože jsem ho odmítl. Hospodinův pohled je jiný než lidský. Člověk se dívá na zevnějšek, Hospodin se dívá na srdce.“

⁸Jišaj pak zavolal Abinadaba a přivedl ho před Samuele. On ale řekl: „Ani jeho si Hospodin nevybral.“ ⁹Potom Jišaj přivedl Šamu. On ale řekl: „Ani jeho si Hospodin nevybral.“ ¹⁰Tak přivedl Jišaj před Samuele sedm svých synů, ale Samuel řekl Jišajovi: „Hospodin si nikoho z nich nevybral.“

¹¹Samuel se pak Jišaje zeptal: „To už jsou všichni tvoji chlapi?“

„Ještě zbývá nejmladší,“ odpověděl Jišaj. „Pase někde ovce.“ „Pošli pro něj a přiveď ho!“ řekl mu Samuel. „Nebudeme pokračovat, dokud sem nepřijde.“

¹²A tak pro něj poslal a přivedl ho. Byl to zrzek s krásnýma očima a pěkně urostlý. „To je on,“ řekl Hospodin. „Vstaň a pomaz ho.“

¹³Samuel tedy vzal roh s olejem a uprostřed jeho bratrů ho pomazal. Od toho dne se Davida zmocnil Duch Hospodinův. Samuel pak vstal a odešel do Rámy.

¹⁴Duch Hospodinův tehdy opustil Saula a začal ho děsit zlý duch od Hospodina. ¹⁵Saulovi služebníci mu řekli: „To tě děsí zlý duch od Boha.“ ¹⁶Ať náš pán rozkáže zde svým služebníkům, aby vyhledali někoho, kdo umí hrát na citeru. Zahraje na ni, kdykoli na tebe přijde zlý duch od Boha, a uleví se ti.“

¹⁷Saul tedy svým služebníkům poručil: „Podívejte se mi po někom, kdo umí dobře hrát, a přiveďte mi ho.“

¹⁸„Já jsem viděl jednoho ze synů Jišaje Betlémského, ten umí hrát,“ promluvil jeden ze sluhů. „Je to schopný a statečný muž, dobře mluví, krásně vypadá a Hospodin je s ním.“

¹⁹Saul tedy vyslal k Jišajovi posly se vzkazem: „Pošli ke mně svého syna Davida, který pase ovce.“ ²⁰Jišaj vzal osla, chléb,

měch vína a jedno kůzle a po svém synu Davidovi to poslal Saulovi. ²¹Tak přišel David k Saulovi a vstoupil k němu do služby. Saul si ho velmi oblíbil a David se stal jeho zbrojnošem. ²²Saul potom vzkázal Jišajovi: „Ať u mě David zůstane ve službě, neboť získal mou přízeň.“ ²³Kdykoli potom na Saula přišel ten duch od Boha, David bral citeru a hrál. Saulovi se pak ulevilo a cítil se lépe, neboť ho ten zlý duch opouštěl.

17

David a Goliáš

¹Filištíni tehdy spojili svá vojska a vytáhli do boje. Shromáždili se u judského Socha a utábořili se v Efes-danimu mezi Sochem a Azekou. ²Také Saul a izraelští muži se shromáždili. Utábořili se v údolí Ela a sešikovali se k bitvě proti Filištínům. ³Filištíni stáli na jednom kopci, Izraelci na protějším a mezi nimi bylo údolí.

⁴Z filištínského tábora vystoupil jejich zápasník jménem Goliáš z Gatu. Byl vysoký šest loktů a píd'. ⁵Na hlavě měl bronzovou přilbu. Oblečen byl do bronzového šupinatého pancíře o váze 5 000 šekelů. ⁶Na nohou měl bronzové chrániče a na zádech bronzovou šavli. ⁷Jeho kopí mělo násadu jako tkalcovské vratidlo a železný hrot o váze 600 šekelů. Před ním šel štítonoš.

⁸Goliáš se stavěl před izraelské šiky a volal na ně: „Proč jste sem přišli? Šikujete se do boje? Já jsem přece Filištín a vy jste Saulovi sluhové. Vyberte si někoho, ať přijde sem ke mně.

⁹Jestli mě v boji přemůže a zabije, budeme vám sloužit. A jestli já přemůžu a zabiju jeho, budete jako naši otroci sloužit vy nám.“ ¹⁰Potom ten Filištín dodal: „Vyzývám dnes izraelské

šiky: Dejte mi někoho, kdo se mnou půjde na souboj!“ ¹¹Když Saul s celým Izraelem slyšeli slova onoho Filištína, byli zděšeni a hrozně se báli.

¹²David byl synem onoho Efratejce z judského Betléma jménem Jišaj, který měl osm synů. Ten byl v Saulově době už příliš starý, ¹³ale jeho tři nejstarší synové táhli se Saulem do války. Prvorozený se jmenoval Eliab, druhý Abinadab a třetí Šama – tito tři odešli do války. ¹⁴David byl ale nejmladší. Tři nejstarší odešli se Saulem, ¹⁵kdežto David se musel od Saula vrátit do Betléma pást ovce svého otce.

¹⁶Filištín zatím po čtyřicet dnů každé ráno i večer přicházel a předváděl se.

¹⁷Jednou řekl Jišaj svému synu Davidovi: „Vezmi svým bratřím tady efu praženého zrní a těchto deset chlebů a běž to odnést do tábora svým bratrům. ¹⁸Tady těch deset kusů sýra vezmi pro velitele jejich oddílu. Navštiv své bratry, vyříd' jim pozdrav a přines od nich zprávy. ¹⁹Jsou se Saulem a se všemi izraelskými muži v údolí Ela a bojují s Filištiny.“

²⁰David tedy ráno vstal, svěřil ovce hlídači, všechno to vzal a šel, jak mu Jišaj přikázal. Dorazil k okraji tábora, právě když vojsko v šiku vyrazelo s válečným pokřikem. ²¹Izraelci i Filištiny se seřadili, jeden šik proti druhému. ²²David nechal své věci u hlídače zásob a běžel k šiku. Když tam dorazil, ptal se bratrů, jak se mají. ²³Ještě s nimi mluvil, když vtom z filištínských řad vystoupil jejich zápasník jménem Goliáš z Gatu. Vykrikoval tak jako předtím a David to slyšel. ²⁴Jakmile Izraelci toho muže spatřili, všichni se před ním v hrozném strachu dali na útěk.

²⁵„Vidíte toho muže, co vystoupil?“ říkali Izraelci. „Jde urážet Izrael. Kdyby ho někdo zabil, král by ho zahrnul spoustou

bohatství, dal by mu svou dceru a jeho otcovský rod by v Izraeli osvobodil od daní.“

²⁶David se mužů kolem sebe zeptal: „Cože dostane ten, kdo toho Filištína zabije a zbaví Izrael té ostudy? Kdo je tenhle filištínský neobřezanec, že uráží šiky živého Boha?“ ²⁷Muži mu tedy pověděli stejně jako předtím, co čeká toho, kdo by ho zabil.

²⁸Jeho nejstarší bratr Eliab ale zaslechl, jak s nimi mluví, a hrozně se na Davida rozhněval: „Proč jsi sem vlastně přišel? A komu jsi svěřil těch pár ovcí na poušti? Znáš tu tvou drzost a zlomyslnost! Přišel ses podívat na bitvu, co?“

²⁹„Co jsem zase provedl? To se nemůžu zeptat?“ bránil se David. ³⁰Potom se obrátil na dalšího se stejnou otázkou a muži mu odpovídali právě tak jako předtím.

³¹To, co David říkal, se rozneslo. Ohlásili to i Saulovi a ten si ho dal zavolat. ³²„Ať se toho Filištína nikdo neleká!“ řekl David Saulovi. „Tvůj služebník půjde a bude se s ním bít.“

³³„Nemůžeš se s tím Filištínem bít,“ namítl mu Saul. „Jsi ještě chlapec a on je bojovník už odmalička.“

³⁴David mu odpověděl: „Tvůj služebník byl pastýřem ovcí svého otce. Když přišel lev nebo medvěd a vzal ze stáda ovci, ³⁵pustil jsem se za ním, srazil jsem ho a vyrval mu ji z tlamy. A když se vrhl na mě, chytil jsem ho za hřív a tloukl ho, dokud jsem ho nezabil. ³⁶Tvůj služebník už zabil lva i medvěda. A tenhle filištínský neobřezanec dopadne stejně, protože urážel šiky živého Boha,“ ³⁷pokračoval David. „Hospodin, který mě vysvobodil ze spárů lva i medvěda, mě vysvobodí i ze spárů toho Filištína.“

„Tak tedy jdi,“ řekl na to Saul Davidovi. „Kéž je Hospodin s

tebou!“

³⁸Saul pak Davida nechal obléci do svých šatů, na hlavu mu nasadil bronzovou přilbu a oblékl mu pancíř. ³⁹David si na ty jeho šaty připásal také jeho meč a chtěl jít, jenže na to nebyl zvyklý, a tak Saulovi řekl: „V tom jít nemůžu. Nejsem na to zvyklý,“ a svlékl to ze sebe. ⁴⁰Pak si vzal svou hůl, vybral si pět oblázků z potoka, vložil je do kapsy ve své pastýřské mošně, do ruky vzal prak a vyrazil na Filištína.

⁴¹Filištín, vpředu se svým štítonošem, vyrazil proti Davidovi.

⁴²Jakmile si ho všiml, pohrdavě si ho prohlédl. Byl to přece ještě chlapec, takový pohledný zrzek. ⁴³„Copak jsem pes, že na mě jdeš s holí?“ křikl Filištín na Davida a začal ho proklínat při svých bozích. ⁴⁴„Pojď ke mně,“ hulákal na Davida, „a nechám tvé tělo ptákům a divoké zvěři!“

⁴⁵David mu ale odpověděl: „Ty proti mně jdeš s mečem, kopím a šavlí, ale já jdu proti tobě ve jménu Hospodina zástupců, Boha izraelských šiků, které jsi urážel. ⁴⁶Dnes tě Hospodin sevře do mé ruky, zabiju tě a useknu ti hlavu. Mrtvoly filištínského vojska dnes nechám ptákům a divoké zvěři, takže celá zem pozná, že Bůh je s Izraelem. ⁴⁷Všichni, kdo se tu shromáždili, poznají, že ne mečem ani kopím vysvobozuje Hospodin. Toto je Hospodinův boj a on vás vydá do našich rukou!“

⁴⁸Jakmile Filištín vykročil a zamířil k Davidovi, aby ho napadl, David rychle vyběhl z řady proti němu. ⁴⁹Sáhl rukou do mošny, vzal odtud kámen, vystřelil z praku a zasáhl Filištína do čela. Kámen se mu zaryl do čela a on se skácel tváří k zemi.

⁵⁰Tak David přemohl onoho Filištína prakem a kamenem. Zasáhl Filištína a zabil ho, i když neměl žádný meč. ⁵¹Potom

David přiběhl a stanul nad Filištínem, chytil jeho meč, vytáhl ho z pochvy a dorazil ho; usekl mu hlavu.

Když Filištíni viděli, že jejich hrdina padl, dali se na útěk.

⁵²Izraelští a judští muži vyrazili za nimi a s pokřikem hnali Filištíny až ke vchodu do Gatu a k samým branám Ekronu. Filištíni padlí leželi podél cesty k Šaarimu a také až ke Gatu a Ekronu. ⁵³Když se synové Izraele vrátili z honby za Filištíny, vyplenili jejich tábořiště. ⁵⁴David potom vzal hlavu toho Filištína, přenesl ji do Jeruzaléma a jeho zbroj uložil ve svém stanu.

⁵⁵Když Saul viděl Davida, jak jde na Filištína, zeptal se svého vojevůdce Abnera: „Čí syn je ten chlapec, Abnere?“

„Jakože jsi živ, králi, nevím,“ odpověděl Abner.

⁵⁶„Vyptej se na toho mladíka, čí je syn,“ poručil král.

⁵⁷Jakmile se David po zabití toho Filištína vrátil, Abner ho vzal a přivedl před Saula. Hlavu Filištína ještě držel v ruce.

⁵⁸„Čípak jsi syn, chlapče?“ zeptal se ho Saul.

„Syn tvého služebníka Jišaje Betlémského,“ odpověděl David.

18

Saulova žárlivost

¹Tak skončil Davidův rozhovor se Saulem. Jonatan tehdy celou duší přilnul k duši Davidově a zamiloval si ho jako sebe sama.

²Toho dne Saul přijal Davida k sobě do služby a už ho nepouštěl domů k otci. ³Jonatan s Davidem uzavřel smlouvu, neboť ho miloval jako sebe sama. ⁴Svlékl si plášť, který nosil, a dal ho Davidovi; rovněž tak svou výstroj, svůj meč, luk i opasek.

⁵David se vydával, kamkoli ho Saul posílal, a na všech taženích

si vedl úspěšně. Saul ho proto jmenoval velitelem bojovníků. V celém vojsku i mezi Saulovými dvořany se těšil oblibě. ⁶Když se poté, co David zabil Filištína, vojáci vraceli z boje, ženy ze všech izraelských měst vyšly králi Saulovi naproti se zpěvem a tancem. Vesele hrály na tamburíny a drnkačky ⁷a při tanci prozpěvovaly:

„Saul pobil své tisíce,
David desetkrát více!“

⁸Saula to velmi rozzlobilo, ten popěvek se mu vůbec nelíbil. Říkal si: „Davidovi přiznali desetkrát více, a mně jen tisíce. Aby mu tak ještě dali království!“ ⁹Od toho dne Saul hleděl na Davida už vždycky podezíravě.

¹⁰Druhý den se Saula zmocnil zlý duch od Boha, takže doma blouznil v prorockém vytržení. David hrál tak jako vždycky, ale Saul vzal kopí ¹¹a mrštil ho po něm. Napadlo ho totiž :

„Přibodnu Davida ke zdi!“ David mu ale dvakrát uhnul.

¹²Saul se Davida začal bát, protože s ním byl Hospodin, kdežto od Saula se odvrátil. ¹³Aby se ho zbavil, jmenoval ho velitelem nad tisíci, takže táhl v čele vojska do boje i zpět. ¹⁴David si ale na všech taženích vedl úspěšně a Hospodin byl s ním. ¹⁵Když Saul viděl, jak úspěšně si vede, měl z něj hrůzu. ¹⁶Všichni v Izraeli i v Judovi ale Davida milovali, protože v jejich čele táhl do boje i zpět.

¹⁷Saul jednou Davidovi řekl: „Tady je má starší dcera Merab, dám ti ji za ženu. Jen buď mým vojevůdcem a veď Hospodinovy boje.“ (Saul si totiž říkal: Ať nepadne mou rukou, ale rukou Filištinů.)

¹⁸David na to Saulovi odpověděl: „Kdo jsem já a jaký mám původ – co je můj otcovský rod v Izraeli, abych se měl stát královým zetěm?“ ¹⁹Když pak přišel čas její svatby s Davidem, provdal Saul svou dceru Merab za Adriela Mecholatského.

²⁰Saulova dcera Míkal se ale do Davida zamilovala. Když to sdělili Saulovi, líbilo se mu to. ²¹Pomyslel si totiž: „Dám mu ji. Díky ní se chytí do pasti a padne rukou Filištínů. A tak Saul Davidovi řekl: „Teď máš druhou možnost stát se mým zetěm.“

²²Svým dvořanům přikázal: „Říkejte potají Davidovi: Jen se podívej, král tě má rád a všichni jeho dvořané tě milují. Teď se můžeš stát královým zetěm.“ ²³A tak o tom Saulovi dvořané Davida přesvědčovali.

David jim ale odpověděl: „Myslíte, že je to maličkost, stát se královým zetěm? Vždyť jsem jen bezvýznamný chudák.“

²⁴Když dvořané Saulovi sdělili, co David řekl, ²⁵Saul jim odpověděl: „Povězte Davidovi toto: Král nechce žádné věno, jen stovku filišťánských předkožek jako pomstu nad královskými nepřáteli.“ (Saul totiž chtěl, aby David padl rukou Filištínů.)

²⁶Dvořané to sdělili Davidovi a jemu se líbilo, že by se mohl stát královým zetěm. Ještě než lhůta uplynula, ²⁷David vyrazil se svými muži, pobil dvě stě Filištínů, přinesl jejich předkožky a odpočítal je před králem, aby se stal jeho zetěm. Saul mu tedy dal svou dceru Míkal za ženu.

²⁸Když si Saul uvědomil, že Hospodin je s Davidem a že ho jeho dcera Míkal miluje, ²⁹bál se Davida ještě více a stal se navždy Davidovým nepřítelem.

³⁰Filišťánští vládci stále vyraželi do boje. A kdykoli vyrazili,

David byl pokaždé úspěšnější než všichni Saulovi hodnostáři.
Tak si David získal slavnou pověst.

19

At' zemře!

¹Saul řekl Jonatanovi a všem svým hodnostářům, že chce, aby David zemřel. Saulův syn Jonatan měl ale Davida velmi rád, ²a tak Davida varoval: „Můj otec Saul tě chce zabít. Zítra ráno si prosím dávej pozor. Schovej se a zůstaň v úkrytu. ³Já půjdu se svým otcem na pole, kde budeš, a promluví s ním o tobě. Potom ti povím, co jsem zjistil.“

⁴Jonatan pak před Saulem Davida chválil. „Ať král neublíží svému služebníku Davidovi,“ řekl mu. „Vždyť ti nijak neublížil. Naopak, velmi ti svou službou prospěl. ⁵Nasadil vlastní život, aby zabil toho Filištína, a tak Hospodin daroval celému Izraeli veliké vítězství. Když jsi to viděl, radoval ses. Proč bys ubližoval nevinnému člověku? Proč bys Davida pro nic za nic zabíjel?“

⁶Saul tedy Jonatana poslechl a přísahal: „Jakože je živ Hospodin, nebude zabit!“

⁷Jonatan pak Davida zavolal a všechno mu to vyprávěl. Potom Davida přivedl k Saulovi, aby byl s ním tak jako předtím.

⁸Opět došlo k válce. David vytáhl, bojoval s Filištiny a udeřil na ně tak prudce, že se před ním dali na útěk.

⁹Jednou, když Saul seděl ve svém domě s kopím v ruce, přišel na něj zlý duch od Hospodina. Zatímco mu David hrál, ¹⁰Saul po něm mrštil kopí, aby Davida připíchl ke zdi. Ten ale Saulovi uhnul a kopí se zabodlo do zdi. David se dal na útěk a ještě té noci uprchl.

¹¹Saul poslal k Davidovu domu své muže, aby ho hlídali. Ráno ho chtěl nechat zabít. Davidova žena Míkal ho ale varovala: „Zachraň si život a ještě dnes v noci uteč; jinak budeš zítra mrtev.“ ¹²Míkal pak spustila Davida oknem; ten se dal na útěk a uprchl.

¹³Míkal vzala sochu bůžka, položila ji na lůžko, na místo hlavy dala polštář z kozí srsti a přikryla lůžko pláštěm. ¹⁴Když přišli Saulovi poslové, aby Davida zadrželi, řekla jim: „Je nemocný.“

¹⁵Saul je pak vyslal za Davidem znovu, aby se sami přesvědčili. Řekl jim: „Přineste ho ke mně třeba na lůžku, ať ho zabiju!“

¹⁶Poslové tedy přišli a hle – na lůžku byla soška a na místě hlavy polštář z kozí srsti!

¹⁷Saul se na Míkal obořil: „Proč jsi mě takhle podvedla? Nechalas uniknout mého nepřítele!“

Míkal mu odpověděla: „On mi vyhrožoval: Nech mě jít, nebo tě zabiju!“

¹⁸David mezitím utíkal pryč, až dorazil k Samuelovi do Rámy. Když mu pověděl o všem, co mu Saul udělal, odešli se Samuelem pryč a bydleli v chýších. ¹⁹Saulovi bylo oznámeno: „David je v chýších v Rámě.“ ²⁰Vyslal tedy posly, aby Davida zajali. Jakmile však uviděli houf proroků v čele se Samuelem, jak ve vytržení prorokují, sestoupil i na Saulovy posly Boží Duch a také oni začali prorokovat. ²¹Když se to Saul dozvěděl, vyslal jiné posly, ale i ti začali prorokovat. A tak vyslal další posly, ale ti také začali prorokovat. ²²Nakonec se tedy do Rámy vypravil sám. Došel až k té veliké studni v Sechu. „Kde je Samuel a David?“ ptal se.

„Tamhle v chýších v Rámě,“ řekli mu.

²³Zamířil tedy k chýším v Rámě, ale i na něj sestoupil Boží

Duch, a tak celou cestu prorokoval. Když dorazil k chýším v Rámě, ²⁴hned ze sebe shodil šaty a také on upadl před Samuelem do prorockého vytržení. Ležel tam nahý celý den a celou noc. A proto se říká: To už i Saul patří k prorokům?

20

Smlouva s Jonatanem

¹David ale z chýší v Rámě uprchl. Přišel k Jonatanovi a ptal se: „Co jsem provedl? Čím jsem se provinil? Jak jsem tvému otci ublížil, že mi chce vzít život?“

²„Nic takového!“ odpověděl Jonatan. „Nemáš zemřít. Můj otec přece nedělá nic velkého ani malého, aniž by se mi svěřil. Proč by právě tohle přede mnou skrýval? Tak to není.“

³David mu to ale odpřisáhl. Řekl mu: „Tvůj otec určitě ví, že sis mě oblíbil. Proto si říká: ‚Raději ať o tom Jonatan neví, aby se netrápil.‘ Ale jakože je živ Hospodin a živ jsi ty, od smrti mě dělí už jen krok!“

⁴Jonatan odpověděl: „Udělám pro tebe, cokoli budeš chtít.“

⁵David tedy Jonatanovi řekl: „Jak víš, zítra je slavnost novoluní a já bych měl sedět s králem u jídla. Nech mě ale odejít a skrýt se venku na poli až do pozítří večer. ⁶Pokud si tvůj otec všimne mé nepřítomnosti, řekneš: ‚David mě prosil o svolení, aby mohl rychle domů do Betléma, protože tam jejich rod koná výroční oběť.‘ ⁷Pokud na to řekne: ‚Dobrá,‘ pak jsem v bezpečí. Pokud se ale rozzuří, pak věz, že se mě rozhodl zabít.

⁸Tehdy mě, svému služebníku, prokaž laskavost – vždyť jsi se mnou před Hospodinem vstoupil do smlouvy. Jsem-li vinen, zabij mě sám. Proč bys mě vodil ke svému otci?“

⁹„To nikdy!“ zvolal Jonatan. „Pokud zjistím, že se tě můj otec

rozhodl zabít, určitě ti to dám vědět!“

¹⁰ „A kdo mi poví, jestli ti tvůj otec odpověděl hrubě?“ zeptal se David Jonatana.

¹¹ „Pojď,“ vyzval Jonatan Davida, „půjdeme ven.“

Když pak spolu vyšli ven, ¹²Jonatan Davidovi řekl: „Při Hospodinu, Bohu Izraele, zjistím, co můj otec zamýšlí! Pozítří v určenou dobu ti vzkážu, zda je to s Davidem dobré, nebo ne. Přece bych ti to nezatajil. ¹³Pokud ti ale můj otec bude chtít ublížit, pak ať mě Hospodin potrestá a ještě mi přidá, kdybych ti to zatajil a nepropustil tě v pokoji. Ať je Hospodin s tebou, jako býval s mým otcem. ¹⁴Pokud budu živ, i ty mi prokazuj Hospodinovu laskavost. A pokud zemřu, ¹⁵neodvracej nikdy svou laskavost od mého domu. Hospodin ať vyhledá všechny Davidovy nepřátele ze země!“

¹⁶Tak Jonatan uzavřel smlouvu s domem Davidovým:

„Hospodin ať zúčtuje s Davidovými nepřáteli!“ ¹⁷Jonatan z lásky k Davidovi zopakoval svou přísahu, neboť ho miloval jako sám sebe.

¹⁸Pak mu Jonatan pověděl: „Zítra je novoluní. Všimnou si tvé nepřítomnosti, protože vědí, kde sedáváš. ¹⁹Pozítří rychle přijď k tomu místu, kde ses ukryl prve, a zůstaň tam u kamene Ezel. ²⁰Já poblíž vystřelím tři šípy, jako bych střílel na terč.

²¹Hned nato pošlu mládence: ‚Běž najít ty šípy.‘ Jestliže tomu chlapci řeknu: ‚Podívej se, šípy jsou za tebou, přines je‘ – pak můžeš přijít, neboť jsi v bezpečí a nic ti nehrozí, jakože je živ Hospodin. ²²Pokud ale tomu chlapci řeknu: ‚Podívej se, šípy jsou daleko před tebou‘ – pak musíš odejít, neboť tě Hospodin posílá pryč. ²³Hospodin ať je svědkem naší úmluvy až navěky.“

²⁴David se tedy ukryl venku. Bylo novoluní a král zasedl k

hostině. ²⁵Král zaujal své obvyklé místo u zdi naproti Jonatanovi a po Saulově boku zasedl Abner. Davidovo místo zůstalo prázdné. ²⁶Toho dne Saul neříkal nic, myslel si: Něco se mu asi přihodilo, že se poskrnul, a tak je nečistý. ²⁷Nazítří, druhého dne po novoluní, bylo Davidovo místo stále prázdné. Saul se tedy zeptal svého syna Jonatana: „Proč Jišajův syn včera ani dnes nepřišel k jídlu?“

²⁸„David mě prosil o svolení, aby směl do Betléma,“ odpověděl mu Jonatan. ²⁹„Říkal: ‚Propust’ mě prosím. Naše rodina koná ve městě oběť a můj bratr mi přikázal, ať přijdu. Buď tedy prosím tak laskav a uvolni mě, ať smím navštívit své bratry.‘ To proto nepřišel ke královskému stolu.“

³⁰„Ty mizerný parchante!“ rozlítil se Saul na Jonatana. „Copak nevím, že ses s tím Jišajovým synem spřáhnul?! Že ti není hanba! Jsi hanba a ostuda své matky! ³¹Dokud bude Jišajův syn na světě, nebudeš si jist sebou ani svým královstvím! Hned ho nech zajmout, protože musí zemřít!“

³²„A proč má zemřít?“ zeptal se Jonatan svého otce Saula. „Co provedl?“ ³³Vtom po něm Saul mrštil kopím, aby ho probodl. Tak Jonatan poznal, že jeho otec je odhodlán Davida zabít.

³⁴Jonatan vstal od stolu, rozpálen hněvem, a toho druhého dne novoluní už nejedl. Trápil se totiž kvůli Davidovi i kvůli tomu, že ho otec tak zostudil.

³⁵Když přišlo ráno, Jonatan vyšel ven, jak se dohodli s Davidem. Měl s sebou malého chlapce ³⁶a tomu řekl: „Běž a hledej šípy, které budu střílet.“ Chlapec se rozběhl a on vystřelil šíp přes něj. ³⁷Když chlapec dorazil blízko Jonatanova šípu, Jonatan na chlapce zavola: „Ten šíp je přece ještě dál!“

³⁸Potom na chlapce volal: „Rychle, pospěš si, nestůj!“

Jonatanův chlapec pak ten šíp našel a vrátil se ke svému pánovi. ³⁹Ten chlapec nic netušil. Jen Jonatan a David věděli, o co jde. ⁴⁰Jonatan pak dal chlapci, který ho provázal, svou zbraň a řekl mu: „Jdi, odnes to do města.“

⁴¹Jakmile chlapec odešel, od jihu se vynořil David. Padl tváří k zemi a třikrát se poklonil. Políbili se navzájem a společně plakali, hlavně David. ⁴²„Jdi v pokoji,“ řekl mu Jonatan. „Co jsme si v Hospodinově jménu přísahali, toho ať je Hospodin svědkem mezi námi dvěma i mezi naším potomstvem až navěky.“

21

David prchá k Filištinům

¹David pak vyrazil na cestu, zatímco Jonatan se vrátil do města. ²Přišel do Nobu ke knězi Achimelechovi, ale toho setkání s Davidem vylekalo. „Jak to, že jsi sám?“ ptal se ho. „Proč s tebou nikdo není?“

³David knězi Achimelechovi odpověděl: „Král mi dal jistý úkol a řekl mi: ‚Ať se nikdo nedozví, proč tě posílám a čím jsem tě pověřil.‘ S mládenci jsem se domluvil, kde se sejdem. ⁴Takže, co máš po ruce? Dej mi pět chlebů anebo co se najde.“

⁵„Obvyčejný chléb nemám,“ odpověděl kněz Davidovi. „Je tu jen svatý chléb – pokud ale mládenci neměli nic se ženami.“

⁶David mu odpověděl: „Žen jsme se opravdu ani nedotkli – jako obvykle, když jsem na válečné výpravě. Těla mláďenců jsou svatá i při běžné výpravě, tím spíše tedy dnes.“ ⁷A tak mu kněz dal svatý chléb, protože tam jiný nebyl, pouze chleby předložené odebrané z Hospodinovy přítomnosti, aby byly téhož dne nahrazeny chlebem teplým.

⁸(Byl tam ale i jeden ze Saulových služebníků, který toho dne zůstával před Hospodinem. Jmenoval se Doeg Edomský a byl to Saulův zmocněnec nad jeho pastýři.)

⁹„A nemáš tu po ruce nějaké kopí nebo meč?“ zeptal se ještě David Achimelecha. „Nevzal jsem si totiž s sebou meč ani jinou zbraň, protože králův rozkaz spěchal.“

¹⁰Kněz odpověděl: „Je tu meč Filištína Goliáše, kterého jsi zabil v údolí Ela. Je zabalen v plášti za efodem. Jestli chceš, vezmi si ho. Žádný jiný tu nemám.“

Na to David řekl: „Ten je nejlepší, dej mi ho.“

¹¹Potom David vyrazil a prchal toho dne před Saulem, až dorazil k Achišovi, králi Gatu. ¹²„To je přece David, král země,“ řekli Achišovi jeho dvořané. „To o něm se přece při tancích zpívalo:

„Saul pobil své tisíce,
David desetkrát více!“

¹³David si jejich slova vzal k srdci a velmi se gatského krále Achiše bál. ¹⁴Protože byl v jejich moci, začal před nimi předstírat šílenství. Vyrýval značky na vrata brány a pouštěl sliny po bradě.

¹⁵„Copak nevidíte, že je to blázen?“ řekl Achiš svým dvořanům. „Proč mi ho sem vodíte? ¹⁶Mám tu snad málo bláznů, že jste ho sem přivedli, aby mi tu bláznil? Tenhle mi má vejít do domu?“

Všichni jste se spikli!

¹Tak odtamtud David unikl a ukryl se v jeskyni Adulam. Když se to doslechli jeho bratři, vydali se s celým otcovským rodem za ním. ²Shromáždili se k němu také všichni, kdo byli v nesnázích a kdo byli zadlužení a zatrpklí. Bylo s ním na čtyři sta mužů a on se stal jejich velitelem.

³Odtamtud David odešel do moábské Micpy a požádal moábského krále: „Mohli by můj otec s mou matkou přijít k vám, dokud nepoznám, jak se mnou Bůh naloží?“ ⁴Odvedl je tedy k moábskému králi a zůstali u něj celou dobu, kdy se David zdržoval ve skalní pevnosti.

⁵Prorok Gád pak ale Davidovi řekl: „Nezůstávej v pevnosti, odejdi do judského kraje.“ David proto odešel a dorazil do cheretského lesa.

⁶Saul se doslechl, že se David se svými muži znovu objevil. Seděl právě pod tamaryškem na výšině v Gibeji, v ruce třímal kopí a všichni jeho služebníci stáli před ním. ⁷„Poslouchejte, Benjamínci!“ řekl Saul služebníkům, kteří stáli před ním. „Copak vám Jišajův syn všem rozdává pole a vinice? Copak z vás všech udělá velitele tisíců a stovek?“ ⁸Vždyť jste se proti mně všichni spikli! Nikdo mi neřekne, když se můj vlastní syn spřáhne s Jišajovým synem. Nikdo mě nelituje. Nikdo mi neřekne, když na mě vlastní syn poštvé mého služebníka, aby na mě číhal, tak jako dnes!“

⁹Nato se ozval Doeg Edomský, představený Saulových služebníků: „Viděl jsem Jišajova syna, jak přišel do Nobu k Achimelechovi, synu Achitubovu.“ ¹⁰Ten se o něm radil s

Hospodinem a dal mu jídlo na cestu, dokonce mu dal meč Filištína Goliáše.“

¹¹Král si hned nechal zavolat kněze Achimelecha, syna Achitubova, i celý jeho otcovský rod nobských kněží. Když se všichni dostavili ke králi, ¹²Saul promluvil: „Poslouchej, synu Achitubův.“

„Ano, můj pane?“ odpověděl kněz.

¹³Saul se rozkřičel: „Proč jste se proti mně spikli – ty a Jišajův syn? Jak to, že jsi mu poskytl chléb a meč? Radil ses o něm s Bohem, aby proti mně povstal a číhal na mě, jak se dnes ukazuje!“

¹⁴Achimelech na to králi odpověděl: „Který ze všech tvých služebníků je věrný jako David? Vždyť je to králův zeť, velitel tvé tělesné stráže a požívá úcty tvého domu. ¹⁵Copak jsem se o něm dnes radil s Bohem poprvé? Jistěže ne. Ať král svého služebníka ani mé příbuzné neobviňuje, neboť tvůj služebník o celé věci neví vůbec nic.“

¹⁶Král ale prohlásil: „Teď zemřeš, Achimelechu – ty i všichni tví příbuzní!“

¹⁷A hned rozkázal strážím, které stály u něj: „Na ně! Pobijte Hospodinovy kněze, protože i oni drží s Davidem! Věděli, že je na útěku, ale neohlásili mi to.“ Královi služebníci se ale neodvažovali vztáhnout ruku a dotknout se Hospodinových kněží.

¹⁸Král se proto obrátil k Doegovi: „Na ně! Pobij ty kněze!“ A Doeg Edomský se na ně vrhl a pobil je. Toho dne zabil osmdesát pět mužů, kteří nosili plátěný efod. ¹⁹Také kněžské město Nob pobil ostřím meče – muže i ženy, děti i nemluvňata, dobytek, osly i ovce, vše pobil mečem.

²⁰Jeden ze synů Achimelecha, syna Achitubova, jménem Abiatar ale unikl. Uprchl k Davidovi ²¹a oznámil mu, že Saul povraždil Hospodinovy kněze. ²²David na to Abiatarovi řekl: „Už toho dne, kdy tam byl Doeg Edomský, jsem věděl, že to Saulovi určitě řekne. To kvůli mně zemřeli všichni tví příbuzní. ²³Zůstaň se mnou, neboj se. Ten, kdo usiluje o můj život, usiluje i o tvůj, u mě jsi ale v bezpečí.“

23

V pouštních úkrytech

¹Tehdy bylo Davidovi oznámeno: „Filištíni oblehli Keilu. Už plení obilí na humnech.“ ²David se tedy ptal Hospodina:

„Mám jít? Porazím Filištíny?“

„Jdi,“ odpověděl mu Hospodin. „Filištíny porazíš a Keilu osvobodíš.“

³Davidovi muži ale namítali: „Vždyť se bojíme už tady v Judsku. To máme ještě ke všemu jít do Keily proti filištínským šikům?“

⁴David se tedy ptal Hospodina znovu a Hospodin mu odpověděl: „Vstaň a táhni na Keilu. Filištíny ti vydám do rukou.“ ⁵A tak David se svými muži přišel do Keily, pustil se s Filištíny do boje a na hlavu je porazil. Odehnal jejich stáda a osvobodil obyvatele Keily. ⁶Abiatar, syn Achimelechův, utekl za Davidem do Keily a vzal s sebou efod.

⁷Když bylo Saulovi oznámeno, že David vstoupil do Keily, řekl si: „Teď mi ho Bůh vydal do rukou! Sám se uvěznil, když vešel do města s vraty a závory.“ ⁸A tak Saul nechal všechny lid svolat k válečnému tažení do Keily, aby oblehl Davida i jeho muže.

⁹David se ale dozvěděl, jakou pohromu na něj Saul chystá, a řekl knězi Abiatarovi: „Přines efod.“ ¹⁰Potom se David ptal: „Hospodine, Bože Izraele, tvůj služebník se dozvěděl, že se Saul chystá dorazit do Keily, aby kvůli mně to město zničil.

¹¹Přitáhne Saul, jak tvůj služebník slyšel? Hospodine, Bože Izraele, oznam to prosím svému služebníkovi.“

„Ano, přitáhne,“ odpověděl Hospodin.

¹²David se tedy zeptal: „A vydali by Keilští mě a mé muže Saulovi do rukou?“

„Ano, vydali,“ odpověděl Hospodin.

¹³A tak David se svými asi šesti sty muži opustil Keilu a přesunovali se z místa na místo. Když Saulovi bylo oznámeno, že David unikl z Keily, ukončil tažení. ¹⁴David pak pobýval v pouštních úkrytech na horách pouště Zif. Saul ho sice pořád hledal, ale Bůh mu ho nevydal do rukou.

¹⁵Když byl David v Choreši na poušti Zif, zjistil, že Saul vytáhl a usiluje mu o život. ¹⁶Saulův syn Jonatan se tehdy vydal za Davidem do Choreše a pomohl mu najít sílu v Bohu. ¹⁷„Neboj se,“ řekl mu, „ruka mého otce Saula tě nenajde. Ty budeš kralovat Izraeli a ve mně budeš mít pobočníka. Však i můj otec Saul to dobře ví.“ ¹⁸Ti dva tehdy spolu před Hospodinem uzavřeli smlouvu. David pak zůstal v Choreši a Jonatan se vrátil domů.

¹⁹K Saulovi do Gibeje se ale vypravili Zifejci a řekli: „David se přece ukrývá u nás! Opevnil se v Choreši na kopci Chakila jižně od Ješimonu. ²⁰Nechť tedy král vytáhne, kdykoli se mu zlíbí, a my se postaráme, aby padl králi do rukou.“

²¹Saul na to řekl: „Hospodin vám žehnej, že jste se mnou cítili.

²²Ještě si to ale jděte přesně ověřit a obhlédněte místo, kde se

zdržuje. Kdo ho tam viděl? Bylo mi řečeno, že se chová velmi vychytrale. ²³A tak si obhlédněte a proveďte všechny úkryty, kde by se mohl skrývat. Až si budete jistí, vraťte se ke mně a vypravím se s vámi. Jestliže je v kraji, já ho mezi všemi judskými rody vypátrám!”

²⁴Vydali se tedy před Saulem zpátky do Zifu. David byl se svými muži na poušti Maon v údolí Arava jižně od Ješimonu.

²⁵Saul a jeho muži se pustili do hledání, ale Davidovi to bylo oznámeno, a tak se přesunul do skal na poušti Maon, kde zůstal. Když se to Saul dozvěděl, začal Davida v maonské poušti pronásledovat.

²⁶Saul postupoval po jednom úbočí hory a David se svými muži po druhém. David se snažil před Saulem rychle uniknout, neboť Saul se svými muži už Davida a jeho muže obkličovali, aby je zajali. ²⁷Vtom k Saulovi dorazil posel: „Rychle přijď. Do země vtrhli Filištíni.“ ²⁸Saul tedy přestal pronásledovat Davida a vytáhl proti Filištinům. Proto se tomu místu říká Sela-machlekoť, Skála rozdělení.

24

Já na tebe nesáhnů

¹Odtud pak odešel a usadil se v pevnosti En-gedi. ²Když se Saul vrátil z tažení proti Filištinům, bylo mu oznámeno: „David je právě v poušti En-gedi.“ ³Saul tedy vzal tři tisíce mužů vybraných z celého Izraele a šel Davida s jeho muži hledat v Kamzičích skalách.

⁴Cestou přišel k ovčím ohradám; byla tam jeskyně a Saul zašel dovnitř, aby si ulevil. V zadních koutech jeskyně ale seděl David se svými muži. ⁵Ti mu zašeptali: „Vidíš – to je ten den, o

kterém ti říkal Hospodin: „Hle, vydám ti tvého nepřítele do rukou, abys s ním udělal, co budeš chtít.““ David tedy vstal a nepozorovaně Saulovi uřízl cíp pláště.

⁶Potom ho ale trápilo svědomí, že Saulovi uřízl ten cíp pláště,

⁷a tak svým mužům řekl: „Chraň mě Hospodin, abych svému pánu, Hospodinovu pomazanému, provedl něco takového. Nevztáhnu na něj ruku – vždyť je to Hospodinův pomazaný!“

⁸Těmi slovy David své muže zarazil a nedovolil jim Saula napadnout. Saul pak vyšel z jeskyně a pokračoval po cestě.

⁹Hned potom vyšel z jeskyně i David a zavolal za Saulem: „Můj pane! Králi!“ Saul se ohlédl. David padl tváří k zemi a poklonil se.

¹⁰Potom Saulovi řekl: „Proč posloucháš lidské řeči, že se ti David snaží ublížit?“ ¹¹Pohleď, dnes vidíš na vlastní oči, že mi tě v té jeskyni Hospodin vydal do rukou. Říkali mi, ať tě zabiju, ale mně tě bylo líto. Řekl jsem si, že na svého pána nevztáhnu ruku – vždyť je to Hospodinův pomazaný. ¹²Podívej se, otče, jen se podívej: Mám v ruce cíp tvého pláště. Odřízl jsem ti cíp pláště, ale nezabil jsem tě. Pohleď a uznej, že jsem nespáchal žádný zločin ani zradu. Nijak jsem ti neublížil, ale ty na mě číháš, abys mě připravil o život! ¹³Ať mě s tebou rozsoudí Hospodin. Hospodin ať pomstí křivdu, kterou jsi mi způsobil, ale já na tebe nesáhnu. ¹⁴Staré přísloví říká: „Zlo páchají zločinci.“ Já na tebe nesáhnu.

¹⁵Na koho to vytáhl král Izraele? Koho to pronásleduješ? Mrtvého psa, pouhou blechu! ¹⁶Ať je tedy Hospodin naším soudcem a rozsoudí mě s tebou. Ať pohlédne a ujme se mé pře a obhájí mě před tebou!“

¹⁷Když David domluvil tuto řeč k Saulovi, Saul zvolal: „Je to tvůj hlas, Davide, synu můj?“ a hlasitě se rozplakal. ¹⁸„Jsi

spravedlivější než já," řekl Davidovi. „Vždyť jsi mi odplácel dobrem, ale já jsem ti odplácel zlem. ¹⁹Dnes jsi prokázal, že se mnou jednáš dobře. Hospodin mě vydal do tvých rukou, ale ty jsi mě nezabil. ²⁰Když někdo najde svého nepřítele, copak ho nechá odejít po dobrém? Kéž ti Hospodin odplatí dobrem za to, jak ses ke mně dnes zachoval. ²¹Ted' už vím, že se jistě staneš králem a izraelské království bude v tvých rukou vzkvétat. ²²Proto mi teď přisahej při Hospodinu, že nevyhladíš mé potomstvo, až tu nebudu, a nevymažeš mé jméno z mého otcovského rodu.“

²³David to Saulovi odpřisáhl. Saul pak odešel domů a David se svými muži vystoupil do skalní pevnosti.

25

Abigail

¹Samuel pak zemřel. Všichni Izraelci se sešli, aby ho oplakávali a pohřbili ho v Rámě, kde bydlel. David se pak rozhodl odejít na poušť Paran.

²V Maonu žil jeden člověk a ten měl hospodářství v Karmelu. Byl to zámožný člověk a patřilo mu 3 000 ovcí a 1 000 koz. Právě v Karmelu stříhal své ovce. ³Tento muž se jmenoval Nábál a jeho žena se jmenovala Abigail. Byla to velmi chytrá a neobyčejně krásná žena, ale její muž byl hrubý a choval se zle. Byl to potomek Kálebův.

⁴Když se David na poušti doslechl, že Nábál stříhá své ovce, ⁵poslal deset mládenců a řekl jim: „Jděte do Karmelu, navštivte Nábala a pozdravte ho mým jménem: ⁶Buď zdrav. Pokoj tobě, pokoj tvé rodině, pokoj všemu, co máš. ⁷Jak slyším, stříháš právě ovce. Víš, že tví pastýři byli s námi.

Chovali jsme se k nim slušně a za celou dobu, co byli v Karmelu, se vůbec nic neztratilo. ⁸Zeptej se svých mládenců a potvrdí ti to. Prokaž tedy mým chlapcům laskavost, přicházíme přece ve šťastnou chvíli. Dej tedy prosím svým služebníkům i svému synu Davidovi, co máš po ruce.“

⁹Davidovi mládenci tedy šli za Nábalem a promluvili Davidovým jménem přesně, jak jim řekl.

Když se odmlčeli, ¹⁰Nábal se na ně rozkřikl: „Jaký David? Jaký syn Jišajův? Všude je teď plno sluhů, kteří utíkají od svých pánů. ¹¹To mám vzít svůj chleba, svou vodu a maso, které jsem připravil pro své stříhače, a dát to lidem, o kterých ani nevím, odkud jsou?“

¹²Davidovi mládenci se tedy otočili a vydali se zpátky. Jakmile dorazili k Davidovi, vyřídili mu všechna Nábalova slova.

¹³David svým mužům řekl: „Každý si připásejte meč.“ Všichni včetně Davida si tedy připásali meč a asi čtyři sta mužů vyrazilo za Davidem. Dvě stě jich zůstalo u zásob.

¹⁴Jeden z Nábalových mládenců mezitím řekl Nábalově ženě Abigail: „Víš, že David poslal z pouště k našemu pánovi posly s pozdravem, ale on jim vynadal? ¹⁵Ti muži na nás byli velmi hodní, chovali se k nám slušně a po celou dobu, kdy jsme s nimi byli na pastvinách, se nám vůbec nic neztratilo. ¹⁶Ve dne i v noci nás chránili jako hradba, celou tu dobu, kterou jsme s nimi strávili, když jsme pásli stáda. ¹⁷Rozmysli si teď dobře, co bys měla udělat, protože náš pán i celý jeho dům se řítí do neštěstí. Jenže je to takový ničema, že s ním není řeč.“

¹⁸Abigail rychle vzala dvě stě chlebů, dva měchy vína, pět připravených ovcí, pět měr praženého zrní, sto sušených hroznů a dvě stě hrud fíků a naložila to na osly. ¹⁹Potom řekla

svým mládencům: „Jděte napřed, já jdu za vámi.“ Svému muži Nábalovi ale nic neřekla.

²⁰Vsedla na osla a sjížděla do horské rokle, když tu proti ní přichází David se svými muži. (Než je potkala, ²¹David si právě říkal: „To jsem tedy na poušti hlídal všechn jeho majetek zbytečně – vůbec nic se mu neztratilo, a teď mi za mou dobrotu oplácí zlem. ²²Bůh ať Davida potrestá a ještě mu přidá, jestli ze všech, kdo k Nábalovi patří, nechám do rána jediného pacholka!“)

²³Jakmile Abigail uviděla Davida, rychle sesedla z osla, padla před Davidem na tvář a poklonila se až k zemi. ²⁴Padla mu k nohám a zvolala: „Je to jen má vina, pane můj! Ale dovol, prosím, své služebnici promluvit; vyslechni laskavě má slova.

²⁵Kéž si můj pán vůbec nevšímá toho ničemy Nábala. Jak se jmenuje, takový i je – jmenuje se Nábal, Hlupák, a hlouposti má dost. Já, tvá služebnice, jsem neviděla ty mládence, které jsi, můj pane, poslal. ²⁶Ted' ale, pane můj, jakože je živ Hospodin a živ jsi ty – protože ti Hospodin zabránil prolít krev a vzít pomstu do vlastních rukou, ať tvoji nepřátelé a všichni, kdo mému pánu chtějí ublížit, dopadnou jako Nábal! ²⁷A tento dárek, který tvá služebnice přinesla svému pánu, ať se rozdá mládencům, kteří jdou ve šlépějích mého pána.

²⁸Odpusť prosím provinění své služebnice. Hospodin mému pánu jistě zbuduje trvalý dům, neboť můj pán vede Hospodinovy boje a za celou tu dobu se na tobě nenašlo nic zlého. ²⁹Kdyby se někdo rozhodl tě pronásledovat a usilovat ti o život, tvůj život, můj pane, zůstane pevně ve svazku živých, při Hospodinu, tvém Bohu. Život tvých nepřátel však Bůh jako z praku odmrští. ³⁰A potom, až Hospodin prokáže mému pánu

všechno to dobrodiní, které ti zaslíbil, a přikáže ti být vůdcem Izraele, ³¹tehdy, můj pane, nebudeš mít v srdci výčitky, že jsi daremně prolil krev, aby ses pomstil. Až Hospodin prokáže mému pánu dobrodiní, vzpomeň si na svou služebnici.“

³²David řekl Abigail: „Požehnán buď Hospodin, Bůh Izraele, že mi tě dnes poslal vstříc. ³³A požehnána tvá moudrost, ty sama buď požehnána, žeš mě dnes zadržela, abych neprolil krev a nevzal pomstu do svých rukou. ³⁴Jakože je živ Hospodin, Bůh Izraele, který mi zabránil ublížit ti, věz, že kdybys mi nepřišla tak rychle vstříc, do rozednění by Nabalovi nezůstal jediný pacholek!“ ³⁵Potom od ní David přijal, co mu přinesla, a řekl jí: „Vrať se v pokoji domů. Uvidíš, že jsem tě poslechl a vyhověl jsem ti.“

³⁶Abigail se tedy vrátila k Nabalovi. Ten právě doma pořádal hody. Hodoval jako král, cítil se skvěle a byl úplně opilý. Proto mu až do rozednění neřekla vůbec nic. ³⁷Teprve ráno, když Nabal vystřízlivěl, mu to všechno vyprávěla. V tu chvíli ho ranila mrtvice a on ztuhl jako kámen. ³⁸Asi po deseti dnech Hospodin Nábala zasáhl tak, že zemřel.

³⁹Když se David doslechl o Nabalově smrti, řekl: „Požehnán buď Hospodin, že se mě zastal proti Nabalovým urážkám! Hospodin svému služebníku zabránil spáchat zlo, ale Nabalovo zlo obrátil zpátky na jeho hlavu.“ Potom David poslal pro Abigail a nabídl jí, že si ji vezme za ženu.

⁴⁰Davidovi služebníci přišli za Abigail do Karmelu a řekli jí: „David nás za tebou posílá, že si tě chce vzít za ženu.“

⁴¹Hned se poklonila tváří k zemi se slovy: „Hle, tvá služebnice bude služkou, jež umývá nohy služebníků svého pána.“ ⁴²Poté Abigail rychle nasedla na osla a provázena svými pěti

děvečkami odešla s Davidovými posly a stala se jeho ženou.

⁴³David si vzal také Achinoam z Jizreelu a obě byly jeho manželkami. ⁴⁴Saul ale svou dceru, Davidovu manželku Míkal, provdal za Paltihu, syna Laiše z Galimu.

26

Nedotknu se pomazaného

¹Za Saulem do Gibeje znovu přišli Zifejci: „David se přece ukrývá na kopci Chakila před Ješimonem.“ ²Saul se tedy se třemi tisíci mužů vybraných z Izraele vypravil na poušť Zif, aby tam Davida hledali. ³Saul se utábořil u cesty na kopci Chakila před Ješimonem.

David se zatím zdržoval v poušti. Když viděl, že za ním Saul přišel na poušť, ⁴vyslal zvědy, aby se o Saulově příchodu dověděl přesně. ⁵Potom se David vypravil k Saulovu tábořišti. Viděl místo, kde se uložil Saul a jeho vojevůdce Abner, syn Nerův. Saul ležel uprostřed tábora obklopen vojskem ze všech stran.

⁶David se pak zeptal Chetejce Achimelecha a Cerujina syna Abišaje, bratra Joábova: „Kdo se mnou půjde k Saulovi do tábora?“

„Já s tebou půjdu,“ odpověděl Abišaj. ⁷David s Abišajem tedy vešli v noci do vojska a hle – Saul spal uprostřed ležení a kopí měl zaražené do země hned u hlavy. Abner a ostatní spali okolo.

⁸„Dnes ti Bůh vydal tvého nepřítele do rukou,“ řekl Abišaj Davidovi. „Dovol, ať ho teď tím kopím probodnu až do země. Stačí jedna rána, druhá nebude potřeba.“

⁹David mu ale odpověděl: „Neubližuj mu. Kdo může

beztrestně vztáhnout ruku na Hospodinova pomazaného?

¹⁰Jakože je živ Hospodin,“ pokračoval David, „sám Hospodin ho raní. Buď přijde jeho den a zemře, anebo vytáhne do války a zahyne. ¹¹Mě ale Hospodin chraň, abych vztáhl ruku na Hospodinova pomazaného! Vezmi raději to kopí i džbán na vodu, co má u hlavy, a pojďme pryč.“

¹²A tak David vzal Saulovi od hlavy kopí a džbán vody a šli pryč. Nikdo si jich nevšiml, nikdo nic nevěděl, nikdo se neprobudil. Všichni spali, protože na ně padl tvrdý spánek od Hospodina. ¹³David přešel na druhou stranu a postavil se opodál na vrchol kopce, aby byl od něj dost daleko.

¹⁴„Co je s tebou, Abnere?“ zavolal odtud na vojsko a na Abnera, syna Nerova.

„Kdo mě to volá?“ odpověděl Abner.

¹⁵„Nejsi snad muž, kterému není v Izraeli rovno?“ volal David na Abnera. „Proč tedy nehlídáš svého krále a pána? Někdo tvému králi a pánu přišel ublížit! ¹⁶Moc ses nevyznamenal. Jakože je živ Hospodin, zasloužíte si zemřít, protože jste neochránili svého pána, Hospodinova pomazaného. Jen se podívej, kde je královo kopí a ten džbán vody, co měl u hlavy!“

¹⁷Vtom Saul poznal Davida po hlase. „Je to tvůj hlas, Davide, synu můj?“ zavolal na něj.

„Ano, můj králi a pane,“ odpověděl David. ¹⁸A pokračoval: „Proč můj pán pronásleduje svého služebníka? Co jsem provedl? Jaký zločin jsem spáchal? ¹⁹Vyslechni teď prosím, můj králi a pane, slova svého služebníka. Pokud tě proti mně podnikl Hospodin, ať tedy přijme předloženou oběť. Pokud to ale byli lidé, pak ať jsou před Hospodinem prokletí, protože

mě teď vyhánějí z domova v Hospodinově dědictví. Jako by řekli: „Běž sloužit cizím bohům!“²⁰ Kéž má krev neskropí zem daleko od Hospodinovy tváře. Vždyť izraelský král vytáhl hledat pouhou blechu. Jako kdyby po horách pronásledoval koroptev.“

²¹„Zhřešil jsem,“ řekl Saul. „Vrať se, můj synu Davide! Už ti neublížím, neboť sis dnes tolik cenil mého života! Ano, jednal jsem jako hlupák – hrozně jsem se zmýlil!“

²²David na to řekl: „Zde je královo kopí. Ať sem pro něj někdo z mládenců přijde.“²³Hospodin odplatí každému za jeho spravedlnost a věrnost. Hospodin mi tě dnes vydal do rukou, ale já jsem nechtěl vztáhnout ruku na Hospodinova pomazaného.²⁴Jako jsem si dnes cenil tvého života, kéž je i můj život právě tak cenný v Hospodinových očích a kéž mě vysvobodí z každého soužení.“

²⁵Saul Davidovi odpověděl: „Požehnaný jsi, můj synu Davide. Dokážeš veliké věci a jistě uspěješ.“ David šel potom dál svou cestou a Saul se vrátil domů.

27

Znovu mezi Filištíny

¹David si ale pomyslel: „Teď mohu kdykoli Saulovou rukou zahynout. Nezbývá mi nic lepšího než utéct do filišťánské země. Pak mě Saul nechá a přestane mě hledat po celém Izraeli. Takhle mu uniknu z rukou.“

²Proto David vyrazil na cestu a se šesti sty svými muži přešel ke gatskému králi Achišovi, synu Maochovu.³David i jeho muži se tedy usadili u Achiše v Gatu. Každý měl s sebou svoji rodinu, David pak obě své ženy, Achinoam Jizreelskou a

Abigail, vdovu po Nabalovi Karmelském. ⁴Když bylo Saulovi oznámeno, že David utekl do Gatu, přestal ho hledat.

⁵David řekl Achišovi: „Mohl bys mi prokázat laskavost? Prosím, ať mi poskytnou místo v některém venkovském městečku, abych se tam usadil. Proč by měl tvůj služebník bydlet s tebou v královském městě?“

⁶Toho dne mu tedy Achiš dal Ciklag. Proto Ciklag patří až dodnes judským králům. ⁷David strávil ve filištínském kraji celkem rok a čtyři měsíce.

⁸David se svými muži podnikal nájezdy na Gešurejce, Girzejce i Amalekovce. (Ti totiž odpradávná bydleli v tom kraji, který se táhne až k Šuru směrem k egyptské zemi.) ⁹David útočil na celý ten kraj a nenechával naživu muže ani ženy, zabíral bravískot, osly, velbloudy i oděvy. Potom se vracel k Achišovi.

¹⁰Když se Achiš ptal: „Na koho jste dnes podnikli nájezd?“ David odpovídal: „Do judského Negevu,“ nebo „do Negevu Jerachmeelců,“ nebo „do kenijského Negevu.“

¹¹David nenechával naživu muže ani ženy, aby je nemusel vodit do Gatu. Říkal si: „Aby na nás nevyzradili, co vlastně David dělá.“ Tak si David počíнал celou dobu, kdy bydlel ve filištínském kraji. ¹²Achiš ale Davidovi věřil; myslel si: „Ten se svému lidu Izraeli nadobro zprotivil. Zůstane mým služebníkem už napořád.“

28

¹V té době Filištíni shromáždili svá vojska do války proti Izraeli. Achiš oznámil Davidovi: „Musíš počítat s tím, že se mnou do války potáhneš i ty se svými muži.“

²Ten mu odpověděl: „Pak tedy poznáš, co tvůj služebník

dovede.“

Achiš na to Davidovi řekl: „Tak to tě jmenuji natrvalo svým osobním strážcem.“

Zítřka budeš se mnou

³Samuel byl mrtev. Všichni Izraelci ho oplakávali a pohřbili ho v Rámě, ve městě, kde bydlel. Saul ze země odstranil všechny věštky a duchaře.

⁴Filištíni se shromáždili, přitáhli a utábořili se v Šunemu. Saul tedy shromáždil celý Izrael a utábořili se v pohoří Gilboa.

⁵Když Saul viděl filistínský tábor, byl naplněn hrůzou, uvnitř se celý chvěl strachy. ⁶Saul se tenkrát ptal Hospodina, ale ten mu neodpovídal ani skrze sny, ani skrze urim, ani skrze proroky.

⁷Nakonec tedy řekl svým služebníkům: „Najděte mi nějakou věstkyni. Půjdu za ní a poradím se s ní.“

„Jedna věstkyně je tamhle v En-doru,“ odpověděli mu jeho služebníci.

⁸Saul se pak v noci, přestrojen do jiných šatů, vydal se dvěma muži za onou ženou. „Věsti mi prosím skrze duchy,“ požádal ji, „a vyvolej mi, koho ti řeknu.“

⁹„Copak nevíš, co udělal Saul?“ řekla mu na to ta žena.

„Vymýtil věštky a duchaře ze země! To mě chceš nachytat a připravit o život?“

¹⁰Saul jí ale přísahal při Hospodinu: „Jakože je živ Hospodin, žádný trest tě za to nečeká.“

¹¹Nakonec se ho tedy zeptala: „Koho ti mám vyvolat?“

„Vyvolej mi Samuela,“ odpověděl.

¹²Když ta žena spatřila Samuela, najednou hlasitě vykřikla:

„Proč jsi mě podvedl? Vždyť ty jsi Saul!“

¹³ „Neboj se,“ řekl jí král. „Co vidíš?“

„Vidím ze země vystupovat jakési božstvo,“ řekla žena.

¹⁴ „Jak vypadá?“ ptal se.

„Zvedá se nějaký stařec zahalený pláštěm,“ odpověděla.

Tehdy Saul poznal, že je to Samuel, padl tváří k zemi a poklonil se.

¹⁵ Samuel k Saulovi promluvil: „Proč mě rušíš? Proč jsi mě nechal vyvolat?“

„Je mi tak úzko!“ odpověděl Saul. „Filištíni proti mně bojují a Bůh se ode mě odvrátil! Vůbec mi neodpověděl – ani skrze proroky, ani skrze sny. Proto jsem tě zavola, abys mi poradil, co mám dělat.“

¹⁶ Samuel mu na to řekl: „Proč se ptáš mě, když se od tebe Hospodin odvrátil a stal se tvým nepřítelem? ¹⁷Hospodin udělal, co skrze mě předpověděl: Hospodin od tebe odtrhl království a dal je tvému bližnímu, Davidovi! ¹⁸Protože jsi neposlechl Hospodina a nevykonal jeho planoucí hněv proti Amalekovi, proto s tebou dnes Hospodin naloží takto:

¹⁹Hospodin tě i s Izraelem vydá do rukou Filištinů! Zítra budeš ty i tví synové se mnou, neboť Hospodin vydá izraelské vojsko do rukou Filištinů.“

²⁰Vtom se Saul, jak byl dlouhý, skácel k zemi. Samuelova slova ho tak vyděsila, že ho opustil zbytek sil. Celý den a noc totiž nic nejedl.

²¹Když ta žena přistoupila k Saulovi a viděla, jak je vyděšený, řekla mu: „Pohleď, tvá služebnice tě poslechla. Nasadila jsem vlastní život, když jsem udělala, o cos mě žádal. ²²Ted' tedy prosím vyslechni ty svou služebnici. Nabídnu ti něco k jídlu a ty se najíš, abys měl sílu. Musíš pokračovat v cestě.“

²³On ale odmítal: „Nebudu jíst!“

Jeho služebníci i ta žena ale naléhali, až je nakonec poslechl, vstal ze země a posadil se na lůžko. ²⁴Žena rychle porazila vykrmené tele, které měla doma, vzala mouku, zadělala a napekla z ní nekvašené chleby. ²⁵Potom to nabídla Saulovi a jeho služebníkům. Pojedli, vstali a ještě té noci odešli.

29

Nesmí s námi do boje!

¹Filištíni shromáždili všechna svá vojska do Afeku, zatímco Izrael tábořil u pramene v Jizreelu. ²Když filištínští vládci pochodovali se svými stovkami a tisíci, David a jeho muži pochodovali vzadu s Achišem. ³Filištínští velitelé se ptali: „Co to tam je za Hebreje?“

„To je přece David, sluha izraelského krále Saula,“ řekl jim Achiš. „Je se mnou už nejmíň rok. Ode dne, kdy od něj odpadl, až dodnes mu nemám co vytknout.“

⁴Filištínští velitelé se ale na něj rozzlobili. „Pošli ho pryč,“ řekli mu, „ať se vrátí, kam mu řekneš. Přece s námi nepůjde do boje! Vždyť by se v bitvě postavil proti nám! Čím by se mohl svému pánu zalíbit více než hlavami těchto mužů? ⁵Vždyť je to přece ten David, o kterém se při tancích zpívalo:

„Saul pobil své tisíce,
David desetkrát více!“

⁶Achiš si tedy Davida zavolal a řekl mu: „Jakože je živ Hospodin, jsi spolehlivý a líbí se mi, jak si v mém vojsku vedeš. Ode dne, kdy jsi ke mně přišel, až dodnes ti opravdu nemám

co vytknout. Vládcům se ale nelíbí. ⁷Vrať se tedy v pokoji, abys filištínské vládce nedráždil.“

⁸„Co jsem provedl?“ odpověděl mu na to David. „Co můžeš svému služebníku vytknout ode dne, kdy jsem k tobě přišel, až dodnes? Proč nemohu jít bojovat proti nepřátelům svého krále a pána?“

⁹„Vím, jak jsi dobrý,“ řekl mu Achiš. „Pro mě jsi jako Boží anděl, ale filištínští velitelé řekli: ‚Nesmí s námi do boje!‘

¹⁰Proto zítra brzy vstaň – ty i sluhové tvého pána, kteří přišli s tebou – a hned za rozbřesku odejděte.“ ¹¹A tak se David i se svými muži hned ráno vypravil na cestu do filištínské země, zatímco Filištíni táhli na Jizreel.

30

Davidova kořist

¹Třetího dne pak David se svými muži dorazil do Ciklagu. Amalekovci mezitím podnikli nájezd do Negevu a Ciklagu, který dobyli a vypálili. ²Všechny, kdo tam zůstali, ženy, děti i starce, zajali. Nikoho nezabili, ale odvedli je s sebou pryč.

³Když David se svými muži dorazil do města, hle – bylo vypálené a jejich ženy, synové i dcery odvečeni do zajetí!

⁴David i jeho muži se dali do hlasitého pláče, až už neměli sílu plakat dál. ⁵Byly zajaty i obě Davidovy ženy, Achinoam Jizreelská a Abigail, vdova po Nábalovi Karmelském. ⁶David byl tehdy v úzkých, protože muži začali mluvit o tom, že ho ukamenují. Všichni byli rozhořčení, každý kvůli svým synům a dcerám. David ale našel sílu v Hospodinu, svém Bohu.

⁷Potom David požádal kněze Abiatar, syna Achimelechova: „Přines mi sem efod.“ A když k němu Abiatar přinesl efod,

⁸David se ptal Hospodina: „Mám tu hordu pronásledovat? Dostihnu je?“

„Pronásleduj,“ zněla odpověď. „Jistě je dostihneš a zajatce vysvobodíš.“

⁹David tedy vyrazil se šesti sty muži. Když přišel k potoku Besor, část jich tam zůstala. ¹⁰David pak pokračoval v pronásledování se čtyřmi sty muži; dvě stě jich zůstalo u potoka Besor, protože byli příliš vyčerpaní, než aby šli dál.

¹¹Našli venku jakéhosi Egyptana a vzali ho k Davidovi. Dali mu něco k jídlu, vodu k pití, ¹²hroudu fíků a dva trsy rozinek. Když se najedl, pookřál, protože už tři dny a tři noci nic nejedl a nepil.

¹³„Ke komu patříš?“ ptal se ho David. „Odkud jsi?“

„Jsem Egyptan, otrok jednoho Amalekovce,“ odpověděl mladík. „Můj pán mě tu před třemi dny nechal, protože jsem byl nemocný. ¹⁴Podnikli jsme nájezd do Negevu Krétanů a také do Negevu Kálebova na judském území. Ciklag jsme vypálili.“

¹⁵„Můžeš mě k té hordě dovést?“ zeptal se ho David.

Odpověděl: „Přísahej mi při Bohu, že mě nezabiješ a nevydáš mě do rukou mého pána, a já tě k nim dovedu.“

¹⁶Dovedl ho tedy k nim a hle – roztáhli se všude po zemi, jedli, pili a slavili, že ve filistínské a judské zemi pobrali takovou spoustu kořisti. ¹⁷David je pobíjel od ranního šera až do večera druhého dne a nikdo z nich neunikl kromě čtyř set mladíků, kteří nasedli na velbloudy a uprchli. ¹⁸Tak David dobyl zpět všechno, co Amalekovci pobrali, a osvobodil i obě své ženy. ¹⁹Neztratili nikoho, mladé ani staré, syny ani dcery, nic z kořisti a ze všeho, co jim vzali. David to všechno získal

zpět. ²⁰Pobral také všecken brav a skot. Hnali to stádo před sebou se slovy: „To je Davidova kořist.“

²¹Tak David dorazil k těm dvěma stům mužů, kteří zůstali u potoka Besor, protože byli příliš vyčerpáni, než aby šli dál s Davidem. Vyšli Davidovi a jeho mužům naproti, David k nim přistoupil a pozdravil je. ²²Mezi muži, kteří šli s Davidem, se ale ozvali všichni zlí a ničemní: „Tihle s námi přece nešli! Nedáme jim nic z kořisti, kterou jsme získali. Ať si každý vezme svou ženu a děti a jdou!“

²³David ale prohlásil: „Bratři, takhle nejednejte s tím, co nám dal Hospodin. On sám nás ochránil a tu hordu, co nás napadla, nám vydal do rukou. ²⁴Kdo by s tou vaší řečí souhlasil? Podíl toho, kdo zůstal u zásob, bude stejný jako podíl toho, kdo šel do bitvy. Všichni se rozdělíme.“ ²⁵A tak to od toho dne až dodnes v Izraeli platí jako závazné ustanovení. ²⁶Když se David vrátil do Ciklagu, poslal něco z té kořisti judským stařešinům, svým přátelům. Vzkázal jim: „Zde je dar pro vás z kořisti od Hospodinových nepřátel.“ ²⁷A rozeslal to stařešinům do Bet-elu, Rámot-negevu, Jatiru, ²⁸Aroeru, Sifmotu, Eštemoy, ²⁹Rachalu, do jerachmeelských a kenijských měst, ³⁰do Chormy, Bor-ašanu, Atachu, ³¹Hebronu – do všech míst, kam David se svými muži chodíval.

31

Saulova smrt

¹Na Izrael zaútočili Filištiní. Izraelští muži se před nimi dali na útěk a padali mrtví na svazích Gilboa. ²Když se Filištinům podařilo zabít Saulovy syny Jonatana, Abinadaba a Malki-šuu, ³rozhořel se prudký boj proti Saulovi. Našli ho lukostřelci a

těžce ho zranili svými střelami.

⁴Saul proto řekl svému zbrojnošovi: „Vytáhni svůj meč a probodni mě. Jinak přijdou ti neobřezanci a vrhnou se na mě!“ Zbrojnoš se ale zdráhal, protože měl veliký strach. Saul tedy vzal meč a nalehl na něj. ⁵Když zbrojnoš viděl, že Saul je mrtev, nalehl i on na svůj meč a zemřel s ním. ⁶Tak zahynul Saul, jeho tři synové i jeho zbrojnoš; společně s ním toho dne padli i všichni jeho muži.

⁷Jakmile Izraelci v tom údolí a za Jordánem spatřili, že izraelské vojsko uteklo a že Saul se svými syny zahynul, opustili svá města a uprchli. Pak přišli Filištiní a obsadili je.

⁸Druhého dne, když Filištiní přišli do pohoří Gilboa obírat pobité, našli tam ležet Saula a jeho syny. ⁹Usekli mu hlavu, svlékli mu zbroj a poslali to po celé filišťánské zemi, aby tu zprávu ohlásili v chrámu jejich model i mezi lidem. ¹⁰Jeho výzbroj uložili v chrámu Aštarot a tělo přibili na hradbu Betšanu.

¹¹Když se obyvatelé Jábeš-gileádu doslechli, co Filištiní provedli se Saulem, ¹²všichni jejich bojovníci vyrazili a šli celou noc. Sňali Saulovo tělo i těla jeho synů z betšanské hradby, vrátili se do Jábeše a tam je spálili. ¹³Potom vzali jejich ostatky a pohřbili je pod jábešským tamaryškem. Sedm dní se pak postili.

2. Samuel

DAVIDŮV VZESTUP

Zpráva o Saulově smrti

¹Saul byl už mrtev , když se David po porážce Amalekitů vrátil do Ciklagu, kde strávil dva dny. ²Třetího dne dorazil nějaký muž ze Saulova tábora. Měl roztržený oděv a na hlavě hlínu. Přišel k Davidovi, padl na zem a poklonil se.

³„Odkud jdeš?“ zeptal se David.

„Unikl jsem z izraelského tábora,“ zněla odpověď.

⁴„Pověz mi, co se stalo?“ ptal se David.

„Muži utekli z boje. Mnoho jich padlo a zemřelo. Také Saul a jeho syn Jonatan zemřeli,“ odpověděl muž.

⁵„Jak víš, že zemřel Saul a jeho syn Jonatan?“ zeptal se David mladíka, který mu to oznamoval.

⁶Mladík odpověděl: „Náhodou jsem byl v pohoří Gilboa, když vtom jsem uviděl Saula, jak se opírá o kopí. Vozy a jezdci už ho doháněli, ⁷a tak se rozhlédl, a když mě uviděl, zavolal na mě.

„Ano, pane?“ odpověděl jsem ⁸a on se mě zeptal: ‚Kdo jsi?‘

Odpověděl jsem: ‚Amalekovec‘ ⁹a on mi řekl: ‚Pojď sem a dobij mě. Smrt mě má ve spárech, ale život mě ještě

neopouští.‘ ¹⁰A tak jsem šel k němu a zabil ho. Bylo mi jasné, že své zranění nepřezijí. Vzal jsem mu z hlavy korunu a z paže náramek a přinesl jsem ti to sem, můj pane.“

¹¹David vzal své roucho a roztrhl je, stejně jako všichni, kdo byli s ním. ¹²Truchlili, naříkali a postili se až do večera kvůli Saulovi a jeho synu Jonatanovi, kvůli Hospodinovu vojsku a kvůli domu Izraele, že padli mečem.

¹³Potom se David mladíka, který mu přinesl tu zprávu, zeptal: „Odkud že jsi?“

„Jsem syn jednoho amalekovského přistěhovalce,“
odpověděl.

¹⁴ „A to ses nebál vztáhnout ruku a zabít Hospodinova pomazaného?!“ řekl mu na to David. ¹⁵ Tehdy zavolal na jednoho z mládenců: „Pojď sem, zabij ho!“ A tak ho udeřil, až zemřel. ¹⁶ Ještě předtím mu David řekl: „Tvá krev na tvou hlavu! Vlastními ústy jsi na sebe řekl: To já jsem zabil Hospodinova pomazaného.“

Jak padli hrdinové!

¹⁷ David pak nad Saulem a jeho synem Jonatanem zpíval tento žalozpěv ¹⁸ a přikázal, aby se synové Judy učili tuto Píseň luku. Takto je zapsána v Knize Upřímného:

¹⁹ Ach, Izraeli, tvá ozdoba
zabita leží na tvých výšinách!
Jak padli hrdinové!

²⁰ Ať se to v Gatu nikdo nedozví,
ať to neohlašují v aškelonských ulicích,
ať se neradují filištínské dcery,
ať nejásají dcery neobřezaných!

²¹ Svahy Gilboa, ano, vy –
deště a rosy buďte zbaveny!
Ať už se nenajde pole úrodné
tam, kde štít hrdinů byl pohaněn,
štít Saulův, již nepomazán olejem!

²² Bez krve raněných,
bez tuku udatných

luk Jonatanův se nevracel,
ani meč Saulův, než býval nasycen.

²³ Saule a Jonatane,
v životě druhové milí,
ve smrti nejste rozloučení,
rychlejší než orli, silnější než lvi!

²⁴ Dcery izraelské,
opлакávejte Saula –
šatil vás vzácným šarlatem
a krášlil šperky ze zlata.

²⁵ Jak padli hrdinové vprostřed boje!
Na tvých výšinách proboden Jonatan!

²⁶ Teskním po tobě, Jonatane, bratře –
jak jsem tě miloval!
Tvá láska ke mně byla úžasná,
vzácnější nežli láska žen.

²⁷ Jak padli hrdinové,
jak zmařena zbroj válečná!

2

David králem Judy

¹ Později se David ptal Hospodina: „Mám jít do některého
judského města?“

„Jdi,“ odpověděl Hospodin.

„A kam mám jít?“ zeptal se David.

„Do Hebronu,“ odpověděl mu.

²A tak tam David odešel s oběma svými manželkami, Achinoam Jizreelskou a Abigail, vdovou po Nabalovi Karmelském. ³David vzal s sebou také své muže, každého s jeho rodinou, a usadili se v Hebronu a okolních městech. ⁴Tam za ním potom přišli judští muži, aby Davida pomazali za krále nad domem judským.

Když pak bylo Davidovi oznámeno: „Obyvatelé Jábeš-gileádu pohřbili Saula,“ ⁵poslal k nim posly se slovy: „Kéž vám Hospodin požehná za to, že jste svému pánu Saulovi prokázali tuto laskavost a pohřbili ho. ⁶Kéž i vám teď Hospodin prokáže laskavost a věrnost. Také já vám prokáži dobrodiní za to, co jste vykonali. ⁷Budte tedy stateční a silní. Váš pán Saul je mrtev, ale judský dům si za svého krále pomazal mě.“

Iš-bošet králem Izraele

⁸Saulův vojevůdce Abner, syn Nerův, tehdy vzal Saulova syna Iš-bošeta, odvedl ho do Machanajim ⁹a prohlásil ho králem Gileádu, Ašerovců, Jizreele, Efraima, Benjamína a celého Izraele.

¹⁰Iš-bošet, syn Saulův, začal kralovat ve věku čtyřiceti let a kraloval dva roky. Dům Judy ale následoval Davida. ¹¹David kraloval nad domem Judy v Hebronu sedm let a šest měsíců.

¹²Abner, syn Nerův, vytáhl s vojáky Saulova syna Iš-bošeta z Machanajim do Gibeonu. ¹³S Davidovými vojáky pak vytáhl Joáb, syn Ceruji, a setkali se s nimi u Gibeonského rybníka. Jedni zůstali na jedné straně rybníka a druzí na druhé.

¹⁴Abner tehdy promluvil k Joábovi: „Ať raději předstoupí mládenci a ukáží před námi, co dovedou.“

„Budiž, ať předstoupí,“ odpověděl Joáb. ¹⁵Nastoupili tedy, z

každé strany ve stejném počtu: dvanáct Benjamínců za Saulova syna Iš-bošeta proti dvanácti Davidovým vojákům.

¹⁶Každý popadl svého protivníka za hlavu a vrazil mu do boku meč, takže padli všichni společně. Proto se tomu místu u Gibeonu říká Chelkat-curim, Pole břitů. ¹⁷V urputné bitvě, která se toho dne strhla, pak Davidovi vojáci Abnera a zbytek Izraelců porazili.

¹⁸Byli tam také tři synové Ceruji: Joáb, Abišaj a Asael. Tento Asael uměl běhat jako divoká gazela. ¹⁹Pustil se za Abnerem, neuhnul napravo ani nalevo, jen za ním. ²⁰Abner se obrátil: „To jsi ty, Asaeli?“ zavolal.

„To jsem,“ odpověděl Asael.

²¹„Uхни napravo nebo nalevo,“ přemlouval ho Abner, „chop se jednoho z mých mládenců a vezmi si jeho výstroj!“ Asael ho ale nechtěl nechat být.

²²Abner tedy na Asaela zavolal ještě jednou: „Nech mě být, jinak tě srazím k zemi! Jak se pak podívám tvému bratru Joábovi do očí?“ ²³Když ho ale stále nechtěl nechat být, Abner ho udeřil zadním koncem svého kopí do břicha. Kopí jím projelo naskrz, takže tam padl a na místě zemřel. Každý, kdo přišel na místo, kde Asael padl a zemřel, se tam zastavil.

²⁴Potom se za Abnerem pustili Joáb s Abišajem. Když už slunce zapadalo, dorazili k pahorku Ama naproti Giachu cestou ke gibeonské poušti. ²⁵Benjamínovci se v jednom šiku shromáždili k Abnerovi na vrchol pahorku. ²⁶Abner pak zavolal na Joába: „To musí meč stále hubit? Copak nevíš, že nakonec zbude jen hořkost? Kdy už konečně řekneš svým mužům, ať přestanou honit své bratry?“

²⁷Joáb mu odpověděl: „Jako že je živ Hospodin, kdybys

nepromluvil, mí muži by nepřestali stíhat své bratry až do rána!“ ²⁸Poté Joáb zatroubil na roh a všichni jeho muži přestali Izraelce pronásledovat. Boj skončil.

²⁹Abner pak se svými muži šel celou noc přes pláň Arava, přebrodili Jordán, šli celé dopoledne, až přišli do Machanajim.

³⁰Joáb přestal pronásledovat Abnera a shromáždil své vojsko; kromě Asaela scházelo z Davidových vojáků 19 mužů.

³¹(Davidovi vojáci ale pobili 360 Benjamínců, kteří byli s Abnerem.) ³²Potom vzali Asaela a pohřbili ho v hrobě jeho otce v Betlémě. Joáb pak se svými muži šel celou noc, až za svítání dorazili do Hebronu.

3

¹Boj mezi domem Saulovým a Davidovým byl dlouhý. David byl stále silnější a dům Saulův stále slabší.

²Davidovi se v Hebronu narodili synové:
prvorozený byl Amnon z Achinoam Jizreelské;

³druhý Kileab z Abigail, vdovy po Nábalu Karmelském;
třetí Abšalom, syn Maaky, dcery gešurského krále Talmaje;

⁴čtvrtý Adoniáš, syn Chagity;

pátý Šefatiáš, syn Abitaly;

⁵šestý Jitream, syn Davidovy ženy Egly.

Tito synové se Davidovi narodili v Hebronu.

Abnerův konec

⁶Během boje mezi domem Saulovým a Davidovým získával Abner v Saulově domě stále silnější postavení. ⁷Saul míval konkubínu jménem Ricpa, dcera Ajova. Saulův syn Iš-bošet řekl Abnerovi: „Jak to, že jsi spal s konkubínou mého otce?“

⁸Ta slova Abnera rozzuřila. „Copak jsem nějaká judská psí

hlava?“ odpověděl. „Doted' jsem domu tvého otce Saula, jeho bratrům i přátelům prokazoval oddanost a nevydal jsem tě do Davidových rukou. A ty mě dnes budeš obviňovat kvůli téhle ženě? ⁹ Ať mě Bůh potrestá a ještě mi přidá, jestli se k Davidovi nezachovám podle toho, co mu přísahal Hospodin – ¹⁰ že království bude odňato domu Saulovu a Davidův trůn bude nastolen nad Izraelem i Judou od Danu až po Beeršebu!“ ¹¹ Potom už se Iš-bošet neodvážil říct Abnerovi ani slovo – tak se ho bál.

¹² Abner pak vyslal k Davidovi posly se slovy: „Čí je to země? Uzavři se mnou smlouvu, a já ti pomohu obrátit na tvou stranu celý Izrael!“

¹³ „Dobře,“ odpověděl David. „Uzavřu s tebou smlouvu. Mám ale jednu podmínku: Neukážeš se přede mnou, dokud sem nepřivedeš Saulovu dceru Míkal. Teprve poté se budeš moci se mnou setkat.“ ¹⁴ David pak vyslal posly k Saulovu synu Iš-bošetovi: „Vrať mi mou ženu Míkal, kterou jsem si zasnoubil za stovku filištínských předkožek.“

¹⁵ Iš-bošet ji tedy nechal přivést od jejího manžela Paltiele, syna Lajišova. ¹⁶ Její muž ale šel za ní a plakal celou cestu až do Bachurim. Tam mu Abner řekl: „Vrať se zpátky,“ a tak se vrátil.

¹⁷ Mezitím Abner oslovil izraelské stařešiny: „Už dávno jste toužili, aby vaším králem byl David. ¹⁸ Ted' tedy jednejte, neboť Hospodin o Davidovi řekl: „Skrze Davida vysvobodím svůj lid Izrael z rukou Filištinů i všech ostatních nepřátel.““ ¹⁹ Abner si také promluvil s Benjamínci. Potom šel do Hebronu, aby s Davidem probral vše, co Izrael a celý dům Benjamínův považoval za správné.

²⁰Když Abner přišel s dvaceti muži za Davidem do Hebronu, David jemu i jeho mužům připravil hostinu. ²¹Abner pak Davidovi řekl: „Dovol mi teď jít a shromáždit pro svého krále a pána celý Izrael, aby s tebou uzavřeli smlouvu. Pak budeš kralovat, kdekoli si budeš přát.“ S tím David Abnera propustil a ten odešel v pokoji.

²²Právě tehdy se Davidovi vojáci s Joábem vrátili z nájezdu se spoustou kořisti. Abner už tehdy nebyl u Davida v Hebronu, protože ho David propustil, a tak odešel v pokoji. ²³Jakmile Joáb se vším svým vojskem dorazil, bylo mu oznámeno: „Za králem přišel Abner, syn Nerův, ale on ho propustil, takže odešel v pokoji.“

²⁴Joáb šel za králem. „Co jsi to provedl?“ řekl mu. „Vždyť za tebou přišel Abner! Jak to, žes ho propustil a on si jen tak odešel? ²⁵Znáš přece Abnera, syna Nerova! Přišel tě oklamat – chtěl vyzvědět, jak si vedeš; chtěl vyzvědět všechno, co děláš!“

²⁶Jakmile Joáb od Davida odešel, vyslal posly za Abnerem. Ti ho přivedli zpět od studny Sira. David o tom ale nevěděl.

²⁷Když byl Abner zpátky v Hebronu, Joáb si ho vzal stranou dovnitř městské brány, aby si s ním promluvil o samotě. Tam ho ale ranou do břicha zabil, aby pomstil krev svého bratra Asaela.

²⁸Když se o tom doslechl David, prohlásil: „Já i mé království jsme před Hospodinem navěky nevinní, pokud jde o krev Abnera, syna Nerova. ²⁹Ať padne na hlavu Joába a na celý jeho otcovský rod! Ať v Joábově domě nikdy nechybí muž trpící výtokem, malomocný, kulhající o holi, padlý mečem nebo nemající na chleba!“

³⁰Tak tedy Joáb a jeho bratr Abišaj zavraždili Abnera za to, že zabil jejich bratra Asaela v bitvě u Gibeonu.

³¹David pak řekl Joábovi a všemu lidu, který byl s ním:
„Roztrhněte svá roucha, přepásejte se pytlovinou a naříkejte nad Abnerem.“ Také král David kráčel za márami, ³²a když Abnera v Hebronu pochovávali, král nad Abnerovým hrobem hlasitě plakal. Také všechen lid plakal.

³³Král tehdy nad Abnerem zpíval tento žalozpěv:

„Měl Abner zemřít jako ničema?

³⁴Tvé ruce nebyly spoutány,
na nohou neměls okovy –
ranou zlosynů jsi padl!“

A lidé ho oplakávali o to víc. ³⁵Potom všichni chodili za Davidem, aby se ještě za světla najedl, ale David přísahal: „Ať mě Bůh potrestá a ještě mi přidá, okusím-li chleba nebo cokoli jiného před západem slunce!“ ³⁶Všechen lid si toho všiml a líbilo se jim to, tak jako se jim líbilo všechno, co král dělal.

³⁷Onoho dne celé vojsko a celý Izrael poznali, že zabití Abnera, syna Nerova, nevzešlo od krále.

³⁸Král tehdy řekl svým mužům: „Nerozumíte, že dnes v Izraeli padl vojevůdce a velikán? ³⁹Ale já, pomazaný král, jsem dnes tak bezmocný! Tito muži, synové Ceruji, jsou nad mé síly. Zločinci za jeho zločin odplatí Hospodin!“

Iš-bošetův konec

I¹ Když se Saulův syn Iš-bošet doslechl, že Abner v Hebronu zemřel, ztratil odvahu a také celý Izrael se zhrozil. ²Saulův syn měl tenkrát dva velitele úderných oddílů. Jeden se jmenoval Baana a druhý Rechab; byli to synové Rimona Beerotského ze synů Benjamínových. Také Beerot se totiž počítá k Benjamínovi; ³Beerotští uprchli do Gitajim a od té doby tam pobývají až dodnes.

⁴(Saulův syn Jonatan měl syna chromého na nohy. Tenkrát, když z Jizreelu dorazila zpráva o Saulovi a Jonatanovi, mu bylo pět let. Jeho chůva ho vzala do náruče a dala se na útěk. Jak ale pospíchala, upustila ho a on zchroml. Jmenoval se Mefibošet.)

⁵Synové Rimona Beerotského, Rechab a Baana, se vypravili do Iš-bošetova domu. Dorazili tam kolem poledne, v době, kdy kvůli horku odpočíval. ⁶Rechab a jeho bratr Baana vstoupili do domu, jako by si šli pro pšenici, bodli ho do břicha a utekli.

⁷Když totiž vnikli do domu, spal na lůžku ve své ložnici.

Ubodali ho k smrti, uřízli mu hlavu a šli s ní celou noc přes pláň Arava, ⁸až ji přinesli k Davidovi do Hebronu. „Zde je hlava Iš-bošeta, syna Saulova, tvého nepřítele, který ti usiloval o život,“ oznámili králi. „Hospodin dnes našemu pánu a králi dopřál pomstu nad Saulem a jeho potomstvem.“

⁹David na to Rechabovi a jeho bratru Baanovi, synům Rimona Beerotského, řekl: „Jakože je živ Hospodin, který mě vykoupil z každého soužení: ¹⁰Muž, který mi v Ciklagu ohlásil, že Saul je mrtev, si myslel, že nese dobré zprávy. Já jsem ho ale za tu

zprávu odměnil tak, že jsem ho dal zabít. ¹¹Čím spíše když nějací zlosynové zavraždí nevinného člověka v jeho vlastním domě na jeho vlastním lůžku? Nemám snad teď jeho krev žádat po vás a sprovodit vás ze světa?!” ¹²Nato David rozkázal svým mládencům, aby je zabili. Usekali jim ruce i nohy a pověsili je u rybníka v Hebronu. Iš-bošetovu hlavu pak vzali a pohřbili ji v Hebronu do Abnerova hrobu.

5

David králem celého Izraele

¹Všechny izraelské kmeny přišly za Davidem do Hebronu se slovy: „Hle, jsme tvá krev a tělo! ²Už za časů našeho krále Saula jsi vodíval Izrael do boje a znovu jej přiváděl. Tobě Hospodin řekl: „Ty budeš pastýřem mého lidu Izraele, ty budeš Izraeli vůdcem.““

³Když tehdy za králem do Hebronu přišli všichni stařešinové Izraele, král David s nimi v Hebronu uzavřel smlouvu před Hospodinem a oni Davida pomazali za krále nad Izraelem.

⁴Davidovi bylo třicet let, když se stal králem, a kraloval čtyřicet let. ⁵Sedm let a šest měsíců kraloval v Hebronu nad Judou a dalších třiatřicet let kraloval v Jeruzalémě nad celým Izraelem i Judou.

⁶Král pak se svými muži vytáhl na Jeruzalém, totiž na Jebusejce, kteří v tom kraji bydleli. Ti Davidovi řekli: „Sem se nedostaneš – i slepci a mrzáci tě odrazí!“ Prohlašovali, že se tam David nedostane. ⁷David ale pevnost Sion dobyl. Teď je to Město Davidovo.

⁸David toho dne prohlásil: „Kdo chce zaútočit na Jebusejce,

ten ať na ty mrzáky a slepce udeří vodním tunelem!“ Velice totiž Davida popudili. Proto se začalo říkat: „Slepec ani mrzák nesmí do paláce.“⁹ David se pak v té pevnosti usadil, a tak dostala jméno Město Davidovo. Vystavěl město okolo ní od terasy Milo až k paláci.¹⁰ Tak se David stále více vzdímal a Hospodin, Bůh zástupů, byl s ním.

¹¹ Chíram, král Týru, pak vyslal k Davidovi posly s cedrovým dřevem a také tesaře a kameníky, aby Davidovi postavili palác.¹² Tehdy David poznal, že jej Hospodin potvrdil za krále nad Izraelem a že vyzdvihl jeho království ve prospěch jeho lidu, Izraele.

¹³ Když David přišel z Hebronu, vzal si v Jeruzalémě další konkubíny a manželky, a tak se Davidovi narodili další synové a dcery.¹⁴ Toto jsou jména těch, kteří se mu narodili v Jeruzalémě: Šamua, Šobab, Nátan, Šalomoun,¹⁵ Jibchar, Elišua, Nefeg, Jafia,¹⁶ Elišama, Eliada a Elifelet.

¹⁷ Jakmile Filištíni uslyšeli, že David byl pomazán za krále nad Izraelem, všichni se ho vypravili hledat. David se o tom doslechl a uchýlil se do pevnosti.¹⁸ Když Filištíni přitáhli a rozložili se v údolí Refaim,¹⁹ David se ptal Hospodina: „Mám na Filištíny zaútočit? Vydáš mi je do rukou?“ „Zaútoč!“ odpověděl mu Hospodin. „Filištíny ti jistě vydám do rukou.“

²⁰ David tedy přitáhl do Baal-peracimu a porazil je tam. Tehdy řekl: „Jako proráží vodní proud, tak přede mnou Hospodin prolomil řady mých nepřátel.“ To místo pak nazval Baal-peracim, Pán průlomů.²¹ Filištíni tam nechali své modly a David je se svými muži odnesl.

²²Filištíni později znovu vytáhli a rozložili se v údolí Refaim.

²³David se ptal Hospodina, a ten mu řekl: „Neútoč. Obejdi je zezadu a napadni je od moruší.“ ²⁴Až v korunách moruší uslyšíš šelest šlépějí, vyrazíš, neboť tehdy před tebou vytáhł Hospodin, aby porazil vojsko Filištínů.“ ²⁵David udělal, co mu Hospodin přikázal, a porážel Filištíny od Gibeonu až po Gezer.

6

Přenesení Truhly do Jeruzaléma

¹David pak opět shromáždil všechny vybrané muže z Izraele – celkem třicet tisíc – ²a s celým tím zástupem se vypravil do Baaly v Judsku, aby odtamtud přivezli Boží truhlu nesoucí jméno Hospodina zástupů trůnícího nad cheruby. ³Naložili Boží truhlu na nový vůz a vyzvedli ji z Abinadabova domu na kopci. Ten nový vůz řídili Abinadabovi synové Uza a Achio, ⁴a když ji odváželi z domu Abinadabova na kopci, Achio kráčel před Truhlou. ⁵David a celý dům Izraele křepčili před Hospodinem ze všech sil a zpívali a hráli na lry a citery, na tamburíny, chřestítka a činely.

⁶Když pak přišli k Náchonovu mlatu, Uza vztáhl ruku k Boží truhle a přidržel ji, protože ji volské spřežení naklonilo. ⁷Vtom Hospodin vzplanul proti Uzovi hněvem. Pro tu opovážlivost ho Bůh na místě zasáhl tak, že tam u Boží truhly zemřel. ⁸David hněvalo, že se Hospodin na Uzu tak prudce utrl. Proto se to místo dodnes jmenuje Perek-uza, Uzova trhlina.

⁹Toho dne dostal David z Hospodina strach. „Jak by mohla Truhla Hospodinova vejít ke mně!“ řekl si. ¹⁰Proto už nechtěl Hospodinovu truhlu vzít k sobě do Města Davidova, ale odložil ji do domu Obed-edoma Gatského. ¹¹Hospodinova truhla

zůstala v domě Obed-edoma Gatského tři měsíce a Hospodin požehnal Obed-edoma i celý jeho dům.

¹²Králi Davidovi pak bylo oznámeno: „Hospodin kvůli Boží truhle požehnal dům Obed-edoma i všechno, co má.“ David tedy radostně vykročil, aby nechal Boží truhlu přenést z Obed-edomova domu do Města Davidova. ¹³Jakmile ti, kdo nesli Truhlu Hospodinovu, ušli šest kroků, obětoval býka a vykrmené dobytče. ¹⁴David přitom křepčil ze všech sil před Hospodinem, oblečen plátěným efodem. ¹⁵Takto David a celý dům Izraele přinášeli Hospodinovu truhlu, s pokřikem a s troubením na roh.

¹⁶Když Hospodinova truhla vcházela do Města Davidova, Saulova dcera Míkal se dívala z okna. Viděla, jak král David poskakuje a křepčí před Hospodinem, a ve svém srdci jím pohrdla.

¹⁷Když Hospodinovu truhlu přinesli, umístili ji doprostřed stanu, který pro ni David postavil. David pak přinesl před Hospodinem zápalné i pokojné oběti. ¹⁸Poté, co David dokončil obětování zápalných a pokojných obětí, požehnal lidu ve jménu Hospodina zástupů. ¹⁹Podělil také všechen lid, všechno množství Izraele, muže i ženy, každého jedním pecnem chleba, jedním datlovým a jedním rozinkovým koláčem. Všechnen lid se pak rozešel, každý k sobě domů.

²⁰Také David se vrátil, aby požehnal svůj dům. Saulova dcera Míkal ale Davida uvítala slovy: „To se dnes izraelský král vyznamenal! Předváděl se dnes před děvečkami svých poddaných, jako se předvádí nějaký ubožák!“

²¹„Bylo to před Hospodinem!“ odpověděl jí David. „Před Hospodinem, který mě vyvolil místo tvého otce a celé tvé

rodiny, aby mě postavil za vůdce Hospodinova lidu, Izraele – před ním jsem se radoval! ²²A klidně se znevážím ještě víc, až si budu i sám připadat jako nic, ale u těch – jak říkáš – děveček, u těch budu v úctě!“

²³Saulova dcera Míkal pak celý život až do smrti zůstala bez dětí.

7

Boží smlouva s Davidem

¹Jednou, když už se král zabydlel ve svém domě a Hospodin mu dal odpočinout ode všech okolních nepřátel, ²řekl král proroku Nátanovi: „Podívej se, já bydlím v cedrovém paláci, a Boží truhla zůstává mezi plachtami.“

³„Jdi a udělej vše, co máš na srdci,“ odpověděl Nátan králi. „Hospodin je s tebou.“

⁴Té noci ale Nátan dostal Boží slovo:

⁵„Jdi a řekni mému služebníku Davidovi: Tak praví Hospodin – Ty mi chceš postavit dům, kde bych bydlel? ⁶Ode dne, kdy jsem vyvedl syny Izraele z Egypta, až dodnes jsem přece nebydlel v domě, ale stěhoval jsem se ve stanu, v Příbytku.

⁷Po celou tu dobu jsem se stěhoval, kamkoli šli všichni synové Izraele. Řekl jsem snad někdy některému vůdci izraelských kmenů, jemuž jsem přikázal pást můj lid Izrael: ‚Proč jste mi nepostavili dům z cedrů?‘

⁸Řekni mému služebníku Davidovi: Tak praví Hospodin zástupů – Já jsem tě vzal z pastvin, od ovcí, abys byl vůdcem mého lidu Izraele. ⁹Byl jsem s tebou všude, kam ses vydal, a všechny tvé nepřátele jsem před tebou vyhladil. Proslavím tvé

jméno jako jméno jednoho z největších mužů na zemi. ¹⁰I svému lidu Izraeli zajistím místo a zasadím jej tak, aby bydlel doma a nikdo ho nerušil. Už jej nebudou utiskovat zlosynové jako dříve, ¹¹za dnů, kdy jsem nad svým izraelským lidem ustanovil soudce. Dopřeji ti odpočinout ode všech tvých nepřátel.

Hospodin ti oznamuje, že on zbuduje dům tobě. ¹²Až se naplní tvé dny a ulehneš ke svým předkům, pozdvihnu tvého potomka, jenž vzejde z tvých beder, a jeho království upevním. ¹³To on postaví dům mému jménu a já navěky upevním trůn jeho království. ¹⁴Já mu budu otcem a on mi bude synem. Když pochybí, potrestám jej holí smrtelníků, lidskými ranami. ¹⁵Svou laskavost ale od něj neodvrátím, jako jsem ji odvrátil od tvého předchůdce. ¹⁶Tvůj dům a tvé království zůstanou přede mnou navěky, tvůj trůn se navěky nepohne.“

¹⁷Přesně těmito slovy, přesně podle tohoto vidění promluvil Nátan k Davidovi.

¹⁸Král David pak přišel, posadil se před Hospodinem a řekl:

„Kdo jsem já, Hospodine, Pane můj, a co je můj dům, žes mě dovedl až sem? ¹⁹A i to se ti ještě zdálo málo, Hospodine, Pane můj, takže jsi domu svého služebníka dokonce přislíbil budoucnost. Bývá snad takový úděl člověka, Hospodine, Pane můj? ²⁰Co k tomu David ještě může říci? Ty přece znáš svého služebníka, Hospodine, Pane můj! ²¹Pro své slovo a podle svého srdce jsi svému služebníku zjevil všechny tyto velkolepé věci.

²²Jak jsi veliký, Hospodine, Pane můj! Nikdo není jako ty a není Boha kromě tebe, jak jsme vždy na vlastní uši slyšeli. ²³A kdo je jako tvůj lid Izrael, jediný národ na zemi, který si Bůh přišel vykoupit jako svůj lid, a získal si tak jméno? Vykonal jsi pro ně veliké věci, ohromné věci pro svou zem před tváří svého lidu, který sis vykoupil z Egypta, z jeho národů i jeho bohů! ²⁴Svůj lid Izrael jsi navěky ustanovil svým lidem a ty, Hospodine, jsi jejich Bůh.

²⁵Nuže, Hospodine Bože, potvrď navěky slovo, které jsi dal svému služebníkovi a jeho domu. Učiň, jak jsi řekl. ²⁶Kéž se tvé jméno navěky proslaví! Kéž se říká: ‚Hospodin zástupů je Bohem nad Izraelem!‘ Kéž je dům tvého služebníka Davida před tebou upevněn!

²⁷Hospodine zástupů, Bože Izraele, ty jsi svému služebníku prozradil: ‚Zbuduji ti dům.‘ Proto tvůj služebník nalezl odvahu modlit se k tobě tuto modlitbu. ²⁸Ano, Hospodine, Pane můj, ty sám jsi Bůh! Ty jsi svému služebníku zaslíbil toto dobrodiní a tvá slova jsou pravda. ²⁹Kéž se ti zalíbí požehnat domu svého služebníka, aby před tebou trval navěky, jak jsi, Hospodine, Pane můj, sám řekl. Kéž je díky tvému požehnání dům tvého služebníka navěky požehnan!“

8

Davidova vítězství

Po nějaké době David udeřil na Filištiny, porazil je a dobyl Meteg-ama z rukou Filištinů.

²Porazil také Moábce. Nechal je lehnout na zem a odměřoval je šňůrou. Odměřil vždy dvě šňůry k zabítí a jednu celou šňůru k ponechání naživu. Moábci se stali Davidovými poddanými a

odváděli povinné dávky.

³David také porazil Hadad-ezera, syna Rechobova, krále Coby, když vytáhl, aby obnovil svou moc u řeky Eufrat. ⁴David vzal do zajetí 1 000 jeho vozů, 7 000 jezdců a 20 000 pěšáků.

Všechna jeho spřežení ochromil, jen sto si ponechal.

⁵Aramejci z Damašku přitáhli Hadad-ezerovi, králi Coby, na pomoc, ale David z nich pobil 22 000 mužů. ⁶Potom umístil do aramejského Damašku svoji posádku. Aramejci se stali Davidovými poddanými a odváděli povinné dávky. Hospodin dával Davidovi vítězství, kamkoli se obrátil. ⁷David také vzal zlaté štíty, které nosila Hadad-ezerova stráž, a dopravil je do Jeruzaléma. ⁸Z Hadad-ezerových měst Tebach a Berotaj pobral král David veliké množství bronzu.

⁹Když se Tou, král Chamátu, doslechl, že David porazil celé Hadad-ezerovo vojsko, ¹⁰vyslal ke králi Davidovi svého syna Jorama s pozdravem a blahopřáním k jeho vítězství nad Hadad-ezerem. Předtím totiž Hadad-ezer a Tou spolu válčili. Joram s sebou přinesl stříbrné, zlaté a bronzové předměty ¹¹a král David je zasvětil Hospodinu stejně jako stříbro a zlato ze všech ostatních národů, které si podmanil: ¹²Edomců, Moábců, Amonců, Filištinů a Amalekovců. Rovněž tak zasvětil i kořist od Hadad-ezera, syna Rechobova, krále Coby.

¹³David si získal proslulost, když se vrátil ze Solného údolí, kde porazil 18 000 Edomců. ¹⁴Umístil mezi Edomci posádky a rozmístil je po celém Edomu. Všichni Edomci se stali Davidovými poddanými. Hospodin dával Davidovi vítězství, kamkoli se obrátil.

¹⁵David kraloval nad celým Izraelem a zjednával právo a spravedlnost všemu svému lidu. ¹⁶Joáb, syn Ceruji, byl

vrchním velitelem, Jošafat, syn Achiludův, byl kancléřem, ¹⁷Sádok, syn Achitubův, a Achimelech, syn Abiatarův, byli kněžími, Serajáš byl písařem ¹⁸a Benajáš, syn Jojadův, velel gardě Krétanů a Plétanů. Davidovi synové byli knížata.

9

David a Mefibošet

¹Jednou se David zeptal: „Zůstal ještě někdo ze Saulova domu naživu? Kvůli Jonatanovi bych mu chtěl projevit přízeň.“ ²V Saulově domě sloužil otrok jménem Cíba, a tak ho zavolali k Davidovi.

„Ty jsi Cíba?“ zeptal se král.

„Tvůj služebník!“ odpověděl.

³„Nezbyl ze Saulova domu ještě někdo?“ zeptal se ho král.

„Chtěl bych mu projevit Boží přízeň.“

„Zůstal ještě jeden Jonatanův syn, chromý na nohy,“ odpověděl králi Cíba.

⁴„A kde je?“ ptal se král.

„V domě Machira, syna Amielova, v Lo-debaru,“ odpověděl Cíba.

⁵Král David ho tedy z Lo-debaru, z domu Machira, syna Amielova, nechal přivést. ⁶Když Mefibošet, syn Jonatana, syna Saulova, přišel k Davidovi, padl na tvář a poklonil se.

„Mefibošete,“ oslovil ho David.

„Jsem tvůj služebník!“ odpověděl.

⁷„Neboj se,“ řekl mu David. „Kvůli tvému otci Jonatanovi ti chci projevit přízeň. Vráťím ti všechny pozemky tvého děda Saula a budeš vždy jíst u mého stolu.“

⁸Mefibošet se mu začal klanět. „Co je tvůj služebník?“ říkal.

„Proč se obracíš k mrtvému psu, jako jsem já?“

⁹Král pak zavolal Cíbu, někdejšího Saulova sluhu, a řekl mu: „Všechno, co patřilo Saulovi a celému jeho domu, jsem dal vnukovi tvého pána. ¹⁰Ty budeš se svými syny a služebníky obdělávat jeho půdu a sklízet úrodu, aby vnuk tvého pána měl dost potravy. A Mefibošet, vnuk tvého pána, bude vždy jíst u mého stolu.“ (A Cíba měl patnáct synů a dvacet služebníků.) ¹¹„Tvůj služebník udělá, cokoli můj pán a král přikáže,“ odpověděl Cíba králi.

Mefibošet pak jídal u Davidova stolu jako jeden z královských synů. ¹²Měl také malého syna jménem Míka. Všichni, kdo patřili k Cíbovu domu, se stali Mefibošetovými služebníky. ¹³Mefibošet ovšem zůstal v Jeruzalémě, neboť vždy jídal u královského stolu. Byl chromý na obě nohy.

10

Porážka Amonců a Aramejců

¹Po nějaké době zemřel amonský král a na jeho místo nastoupil jeho syn Chanun. ²David si řekl: „Projevím přízeň Nachašovu synu Chanunovi, jako jeho otec projevoval přízeň mně.“ Poslal proto své služebníky, aby mu vyřídili soustrast nad úmrtím jeho otce.

Když Davidovi služebníci přišli do země Amonců, ³amonští vojevůdci řekli svému pánu Chanunovi: „Myslíš, že David měl tvého otce v takové úctě, že ti poslal těšitele? Neposlal za tebou své služebníky spíše proto, aby prohledali a proslídili město, aby je mohli podvrátit?“ ⁴Chanun tedy Davidovy služebníky zajal, oholil jim polovinu brady, roucha jim uřezal v půli až u zadnic a tak je poslal zpátky.

⁵Jakmile se to doneslo Davidovi, poslal jim naproti posly. Protože ti muži byli velmi zostuzeni, král jim vzkázal: „Zůstaňte v Jerichu, dokud vám nenaroste vous. Pak se můžete vrátit.“

⁶Amonci si uvědomili, jak moc Davida popudili, a tak si najali 20 000 aramejských pěšáků z Bet-rechobu a z Coby, 1 000 mužů od maackého krále a 12 000 mužů od Iš-toba. ⁷David se to ale dozvěděl a vyslal tam Joába se všemi nejlepšími bojovníky. ⁸Amonci vyrazili a sešikovali se k boji u brány, zatímco Aramejci z Coby, Rechobu, Iš-tobu a Maaky zaujali postavení v poli.

⁹Když Joáb viděl, že musí čelit boji zepředu i zezadu, vybral ty nejlepší z izraelských bojovníků a seřadil je proti Aramejcům.

¹⁰Zbytek vojska svěřil pod velení svého bratra Abišaje, aby je seřadil proti Amoncům. ¹¹Joáb mu řekl: „Budou-li Aramejci nad mé síly, přijdeš mi na pomoc. Budou-li Amonci nad tvé síly, přijdu na pomoc já tobě. ¹²Buď silný! Odvahu! Za náš lid a za města našeho Boha! Ať Hospodin učiní, co se mu zalíbí.“

¹³Nato se Joáb se svým vojskem pustil do boje proti Aramejcům a ti se před nimi dali na útěk. ¹⁴Jakmile Amonci uviděli, že Aramejci utekli, dali se i oni na útěk před Abišajem a stáhli se do města. Joáb tehdy ukončil boj proti Amoncům a vrátil se do Jeruzaléma.

¹⁵Aramejci viděli, že je Izrael porazil, a tak se přeskupili.

¹⁶Hadad-ezer poslal také pro Aramejce z druhého břehu Eufratu, a když je přivedl, přitáhli do Chelamu v čele s Hadad-ezerovým vojevůdcem Šobachem.

¹⁷Když se to David dozvěděl, shromáždil celý Izrael, překročil Jordán a přitáhl k Chelamu. Aramejci se sešikovali proti

Davidovi a pustili se s ním do boje. ¹⁸Museli se ale před Izraelem dát na útek. David mezi Aramejci pobil 700 vozatajů a 40 000 pěšáků. Jejich vojevůdce Šobacha zranil tak, že na místě zemřel.

¹⁹Všichni králové, kteří byli Hadad-ezerovými vazaly, viděli, že ho Izrael porazil. Uzavřeli tedy s Izraelci mír a stali se jejich vazaly. Aramejci se pak báli přijít ještě někdy Amoncům na pomoc.

DAVIDŮV PÁD

11

David a Batšeba

¹Na jaře, když králové vyrážejí do boje, poslal David Joába, aby se svými vojáky a s celým Izraelem rozdrtil Amonce. Oblehli tedy Rabu, ale David zůstal v Jeruzalémě.

²Jednou pozdě odpoledne, když David vstal z lože a procházel se po střešní terase královského paláce, zahlédl ze střechy nějakou ženu, jak se koupe. Ta žena byla překrásná. ³David někoho poslal, ať zjistí, kdo to je. Dozvěděl se: „Je to Batšeba, dcera Eliamova, manželka Uriáše Chetejského.“ ⁴David si pro ni nechal poslat, a když k němu přišla, vyspal se s ní (právě se totiž očistila od svého krvácení). Potom se vrátila domů. ⁵Když ta žena zjistila, že otěhotněla, poslala Davidovi vzkaz: „Jsem těhotná.“

⁶David vzkázal Joábovi: „Pošli mi Uriáše Chetejského.“ Joáb tedy poslal Uriáše za Davidem. ⁷Když k němu Uriáš přišel, David se vyptával, jak se daří Joábovi, jak se daří lidu a jak se

daří v boji. ⁸Potom Uriášovi řekl: „Zajdi domů a dej si koupel.“ Jakmile Uriáš opustil palác, král za ním poslal svůj dar. ⁹Uriáš ale nešel domů. Ulehl mezi služebníky svého pána u vchodu do královského paláce.

¹⁰Davidovi bylo oznámeno, že Uriáš nešel domů. Proto s Uriášem znovu promluvil: „Vrátil ses přece z výpravy. Proč nejdeš domů?“

¹¹Uriáš mu odpověděl: „Boží truhla a Izrael s Judou zůstávají pod stany; také můj pán Joáb táboří v poli s tvými služebníky, pane – a já bych měl jít domů jíst a pít a spát se svou manželkou? Na tvůj život a na tvou duši, něco takového bych neudělal!“

¹²David tedy Uriášovi řekl: „Zůstaň tu ještě jeden den. Odešlu tě až zítra.“ Toho dne tedy Uriáš ještě zůstal v Jeruzalémě. Nazítří ¹³si ho David zavolal a jedl s ním a pil, dokud ho neopil. On ale večer přesto nešel domů. Odešel spát na své lehátko mezi služebníky svého pána.

¹⁴David tedy ráno napsal dopis Joábovi a poslal mu ho po Uriášovi. ¹⁵V dopise psal: „Postavte Uriáše do nejprudšího boje. Pak od něj odstupte, ať je zasažen a zemře.“ ¹⁶Joáb tedy při obléhání města postavil Uriáše na místo, o kterém věděl, že tam jsou zvláště udatní bojovníci. ¹⁷Když pak muži toho města vyrazili do boje proti Joábovi, někteří z Davidových vojáků padli. Jedním z mrtvých byl také Uriáš Chetejský.

¹⁸Joáb pak Davidovi poslal zprávu o celém průběhu bitvy.

¹⁹Poslovi dal tyto pokyny: „Až králi vypovíš celý průběh bitvy,

²⁰možná to krále popudí k hněvu a řekne ti: „Proč jste v boji zašli tak blízko k městu – to nevíte, že se z hradeb střelí?“ ²¹Kdo zabil Abimelecha, syna Jerub-baalova? Copak nezemřel, když

na něj ta žena v Tebecu shodila z hradeb mlýnský kámen?
Proč jste šli tak blízko ke hradbám?!‘ A tehdy mu řekneš:
„Také tvůj služebník Uriáš je mrtev.““

²²Posel tedy vyrazil, a když přišel k Davidovi, vylíčil mu vše, s čím ho Joáb poslal: ²³„Nepřátelé podnikli protiútok, vyrazili za námi do pole, ale my jsme je zatlačili zpět až k bráně. ²⁴Vtom začali z hradeb střílet lučištníci a několik královských služebníků zabili. Také tvůj služebník Uriáš je mrtev.“

²⁵David na to poslu odpověděl: „Vyříd’ Joábovi: ‚Už se tím netrap. Meč si jednou vybere toho a jindy onoho. Zaútoč na město ještě silněji a zboř je.‘ Tak ho povzbud.“

²⁶Když se Uriášova manželka dozvěděla, že její muž Uriáš je mrtev, oplakávala ho. ²⁷Jakmile jí doba truchlení skončila, David pro ni poslal a nechal si ji přivést domů. Stala se jeho ženou a porodila mu syna. To, co David provedl, ale bylo v Hospodinových očích zlé.

12

Ten muž jsi ty!

¹Hospodin za Davidem poslal Nátana. Ten k němu přišel a řekl mu: „V jednom městě žili dva muži, jeden bohatý a jeden chudý. ²Bohatý měl velikou spoustu ovcí a dobytka. ³Chudý neměl nic než jednu malou ovečku, kterou koupil a choval. Vyrůstala u něj s jeho dětmi, z jeho skrovného pokrmu jedla, z jeho poháru pila, v jeho klíně spala, jako by byla jeho dcerou. ⁴Jednou k onomu boháči přišel pocestný. Jemu ale bylo líto vzít a připravit pro hosta jednu ze svých ovcí nebo dobytka, a tak vzal ovečku onoho chudáka a tu tomu přichozímu připravil.“

⁵David se na toho muže hrozně rozhněval. „Jakože je živ Hospodin,“ řekl Nátanovi, „muž, který to spáchal, musí zemřít!“ ⁶A tu ovečku zaplatí čtyřnásobně – za to, že provedl takovou věc a neměl slitování.“

⁷„Ten muž jsi ty!“ řekl Nátan Davidovi. „Tak praví Hospodin, Bůh Izraele: Já jsem tě pomazal za krále nad Izraelem a já jsem tě vysvobodil ze Saulových rukou. ⁸Dal jsem ti dům tvého pána. I ženy svého pána jsi dostal do klína. Dal jsem ti dům Izraele a Judy. A kdyby ti to bylo málo, přidal bych ti ještě mnohem víc! ⁹Proč jsi pohrdl Hospodinovým slovem? Provedl jsi, co je v jeho očích zlé. Uriáše Chetejského jsi zabil mečem a jeho ženu sis vzal za manželku. Zavraždil jsi ho mečem Amonců! ¹⁰Proto, že jsi mnou pohrdl a vzal sis za ženu manželku Uriáše Chetejského, se od tvého domu od nynížka nikdy neodvrátí meč.

¹¹Tak praví Hospodin: Hle, vzbudím proti tobě zlo z tvého vlastního domu. Před tvýma očima vezmu tvé ženy a dám je tvému bližnímu, aby s nimi spal všem na očích. ¹²Ty jsi to udělal tajně, ale já to udělám veřejně, před celým Izraelem!“

¹³„Zhřešil jsem proti Hospodinu!“ řekl mu na to David. „Ano,“ odpověděl mu Nátan, „ale Hospodin z tebe tvůj hřích sňal. Nezemřeš. ¹⁴Protože jsi ale tímto činem znevážil Hospodina, musí zemřít tvůj novorozený syn.“ ¹⁵A po těch slovech se Nátan vrátil domů.

Hospodin pak postihl dítě, které Davidovi porodila Uriášova manželka, a to onemocnělo. ¹⁶David kvůli tomu chlapci hledal Boha. Držel půst a v noci ležel na holé zemi. ¹⁷Stařešinové jeho domu se postavili okolo, aby ho přiměli vstát ze země, ale on nechtěl. Ani pokrm od nich nepřijal.

¹⁸Po sedmi dnech pak dítě zemřelo. Davidovi služebníci se mu chlapcovu smrt báli oznámit. „Když ještě chlapec žil,“ říkali si, „domlouvali jsme mu, ale nechtěl nás poslechnout. Co až mu řekneme: ‚Dítě umřelo?‘ Mohl by provést něco hrozného!“

¹⁹David si ale všiml, že si jeho služebníci šeptají, a pochopil, že chlapec zemřel. „Dítě umřelo?“ zeptal se svých služebníků.

„Ano, umřelo,“ odpověděli.

²⁰Nato David vstal ze země, a když se umyl, pomazal mastí a převlékl, šel se poklonit do Hospodinovy svatyně. Pak se vrátil domů, požádal o pokrm a pojedl.

²¹„Co to děláš?“ řekli mu jeho služebníci. „Dokud chlapec žil, postil ses a plakal, ale jakmile zemřel, vstal jsi a dal ses do jídla!“

²²„Dokud chlapec žil,“ odpověděl jim, „postil jsem se a plakal, protože jsem si říkal: ‚Kdo ví? Třeba se nade mnou Hospodin slituje a nechá ho naživu.‘“ ²³Ted' je mrtvý. Proč bych se měl postit? Copak ho mohu přivést zpět? Já půjdu za ním, ale on se ke mně nevrátí.“

²⁴Potom David utěšoval svou manželku Batšebu; přišel k ní a miloval se s ní. Když pak porodila syna, dala mu jméno Šalomoun, Pokojný. Hospodin si ho zamiloval ²⁵a skrze proroka Nátana sdělil, že pro Hospodina se bude jmenovat Jedidiáš, Miláček Hospodinův.

²⁶Joáb mezitím bojoval proti Rabě Amonců. Když to královské město téměř dobyl, ²⁷vyslal k Davidovi posly se vzkazem: „Zaútočil jsem na Rabu a dobyl jsem městský zdroj vody.

²⁸Vezmi tedy zbytek vojska, oblehni město a dobuď je, abych je nedobyl já a vítězství nebylo připisováno mně.“

²⁹David tedy vzal všechno zbývající vojsko a vytáhl proti Rabě. Zaútočil na ni a dobyl ji. ³⁰Potom sňal z Molochovy hlavy korunu vážící talent zlata. Měla na sobě drahokam, který pak David nosíval na hlavě. Vyvezl z města také veliké množství kořisti. ³¹Jeho obyvatele odvedl a dal k pile, k železným dlátům a sekyrám; některé poslal do cihelny. Tak naložil se všemi městy Amonců. Potom se David se vším vojskem vrátil do Jeruzaléma.

13

Amnon a Támar

¹Uplynul nějaký čas. Davidův syn Abšalom měl krásnou sestru jménem Támar a jiný Davidův syn, Amnon, se do ní zamiloval.

²Amnon se pro svou sestru Támar tak soužil, až z toho onemocněl. Byla to panna a jemu se zdálo nemožné něčeho u ní dosáhnout.

³Amnon měl jednoho přítele jménem Jonadab. Tento Jonadab, syn Davidova bratra Šimey, byl velmi chytrý člověk.

⁴„Co že tak den za dnem chřadneš, královský synu? Nesvěříš se mi?“ vyptával se ho.

„Miluji Támar, sestru mého bratra Abšaloma,“ prozradil mu Amnon.

⁵„Ulehní na lůžko a dělej, že jsi nemocný,“ poradil mu Jonadab. „Až se na tebe přijde podívat otec, řekneš mu: Kdyby tak mohla přijít má sestra Támar a nakrmila mě. Připravila by jídlo tady u mě, abych se díval, a pak by mě krmila.“

⁶Amnon si tedy lehl a dělal, že je nemocný. Když se na něj přišel podívat král, Amnon mu řekl: „Kdyby tak mohla přijít

má sestra Támar, připravit mi tu pár srdíček a nakrmit mě.“

⁷David poslal k Támar domů vzkaz: „Zajdi prosím do domu svého bratra Amnona a připrav mu jídlo.“ ⁸Támar tedy šla do domu svého bratra Amnona. Zatímco ležel a díval se, vzala těsto, uhnětla z něj srdíčka a upekla je. ⁹Potom mu je z pánve nabídla, ale Amnon odmítl jíst.

„Ať jdou všichni pryč!“ zvolal. Když všichni odešli, ¹⁰požádal Támar: „Přines mi jídlo do ložnice a nakrm mě.“ Támar tedy vzala srdíčka, která připravila, a donesla je Amnonovi do ložnice. ¹¹Když mu je podávala, aby se najedl, zmocnil se jí a začal ji přemlouvat: „Pojď, lehni si se mnou, sestřičko.“

¹²„Bratře, to ne!“ vykřikla. „Nesmíš mě zneuctít! To se přece v Izraeli nedělá! Neprováděj takovou hanebnost! ¹³Co pak bude se mnou? Kam se poděju se svou hanbou? A co ty? Byl bys v Izraeli jako nějaký hanebník. Prosím, promluv raději s králem – tobě mě jistě neodepře!“ ¹⁴On však nedbal, neslyšel.

Přemohl ji a znásilnil.

Jakmile se s ní ale vyspal, ¹⁵začal ji nenávidět. Nenávist, kterou k ní cítil, byla ještě větší než láska, kterou ji předtím miloval.

„Vstaň! Jdi pryč!“ přikázal jí.

¹⁶„To ne,“ prosila ho. „Vyhnat mě by byla ještě větší špatnost, než co jsi mi už udělal!“ On však nedbal, neslyšel.

¹⁷Zavolal svého sluhu a přikázal: „Tuhle ať odsud vyvedou. A zamkni za ní!“ ¹⁸Sluha ji tedy vyvedl ven a zamkl za ní dveře. Měla na sobě zdobenou suknici; takové šaty totiž nosily královny panenské dcery. ¹⁹Támar si posypala hlavu popelem a tu zdobenou suknici na sobě roztrhla. Zakryla si tvář rukama a plakala, kudy chodila.

²⁰„Že s tebou byl ten tvůj bratr Amnon?“ řekl jí Abšalom, její

bratr. „Zatím o tom ale musíš mlčet, má sestro – vždyť je to tvůj bratr. Neber si to tak.“ Támar pak zůstala opuštěná v domě svého bratra Abšaloma.

²¹Když se o tom všem dozvěděl král David, velice se rozhněval.

²²Abšalom pak s Amnonem vůbec nemluvil – ani po dobrém, ani po zlém. Nenáviděl totiž Amnona za to, že zneuctil jeho sestru Támar.

Abšalomova pomsta

²³Dva roky nato pořádal Abšalom v Baal-chacoru poblíž efraimské hranice slavnost stříhání ovcí, na kterou sezval všechny královské syny. ²⁴Předtím přišel za králem se slovy:

„Mám prosbu. Tvůj služebník slaví stříhání ovcí. Chtěl by se král se svou družinou připojit ke svému služebníkovi?“

²⁵„Raději ne, můj synu,“ odpověděl král Abšalomovi, „nemůžeme jít všichni. Byli bychom ti na obtíž.“ A ačkoli na něj naléhal, nechtěl jít, ale požehnal mu.

²⁶„A nemohl by s námi jít alespoň můj bratr Amnon?“ zeptal se Abšalom.

„Proč by s tebou chodil?“ řekl král. ²⁷Když ale na něj Abšalom naléhal, poslal s ním Amnona i všechny královské syny.

²⁸Abšalom přikázal svým mládencům: „Dávejte pozor. Až se Amnon po víně rozveselí, zavelím: ‚Na Amnona!‘ a vy ho zabijete. Nebojte se. Je to přece na můj rozkaz. Buďte silní a stateční!“ ²⁹Abšalomovi mládenci pak s Amnonem naložili, jak jim Abšalom přikázal. Všichni královi synové se hned zvedli, každý nasedl na svého mezka a dali se na útěk.

³⁰Ještě byli na cestě, když se Davidovi doneslo, že prý Abšalom povraždil všechny královské syny a že z nich nezůstal ani

jeden. ³¹Tehdy král vstal, roztrhl svá roucha a vrhl se na zem. Všichni jeho služebníci stáli kolem, roucha roztržená. ³²Pak promluvil Jonadab, syn Davidova bratra Šimey: „Ať se můj pán a král nedomnívá, že byli zabiti všichni mladí královští synové. Zemřel jen Amnon! Abšalom byl k tomu odhodlán už ode dne, kdy byla zneuctěna jeho sestra Támar. ³³Ať se můj pán a král vůbec neobává, že by snad zemřeli všichni královští synové. Vždyť zemřel jen Amnon!“

³⁴Abšalom mezitím uprchl.

Když se mladík na stráži rozhlédl do dálky, spatřil, jak od západu z horského úbočí přichází množství lidí.

³⁵„Vidíš,“ řekl Jonadab králi, „to jdou královští synové! Stalo se, jak říkal tvůj služebník.“ ³⁶Sotva to dořekl, opravdu dorazili královští synové s hlasitým pláčem. Tehdy se i král a všichni jeho služebníci dali do velmi hlasitého pláče.

³⁷Abšalom zatím prchal. Zamířil ke gešurskému králi Talmajovi, synu Amihudovu. David pak svého syna dlouho oplakával. ³⁸Abšalom našel útočiště v Gešuru, kde zůstal tři roky.

³⁹Když král David konečně Amnonovu smrt oželel, začalo se mu po Abšalomovi stýskat.

14

Příběh tekojské vdovy

¹Joáb, syn Ceruji, poznal, že král myslí na Abšaloma. ²Poslal proto do Tekoje a přivedl odtud jednu moudrou ženu, které řekl: „Budeš dělat, že máš smutek. Oblékni si smuteční šaty, nemaž se mastí a chovej se jako žena, která už dlouho truchlí nad mrtvým. ³Půjdeš ke králi a tohle mu povíš.“ A Joáb ji

naučil, co má říkat.

⁴A tak ta tekojská žena šla za králem. Padla tváří k zemi, poklonila se a zvolala: „Králi, pomoz!“

⁵„Co je ti?“ zeptal se král.

„Jsem vdova,“ odpověděla, „muž mi zemřel. ⁶Tvá služebnice měla dva syny. Ti se ale na poli pohádali; nebyl tam nikdo, kdo by je od sebe odtrhl, a tak jeden druhého udeřil a zabil. ⁷Ted' se ale všichni příbuzní obrátili proti tvé služebnici. Říkají: ‚Vydej toho bratrovraha! Zabijeme ho za to, že zavraždil svého bratra.‘ Tak chtějí zahubit i dědice. Uhasí i tu jiskřičku, co mi zbývá! Po manželovi mi tu na zemi nezůstane ani jméno, ani potomstvo...”

⁸„Vrať se domů, já o tvé věci rozhodnu,“ přerušil ji král.

⁹Tekojská žena ale králi řekla: „Všechna vina, pane králi, ať padne na mě a na můj dům. Král a jeho trůn ať jsou bez viny.“

¹⁰Na to jí král odpověděl: „Kdyby někdo tobě nebo tvému domu vyhrožoval, přiveď ho ke mně. Pak už si na tebe nikdy nedovolí!“

¹¹Tehdy řekla: „Kéž prosím král prohlásí při Hospodinu, svém Bohu, že zabrání krevnímu mstiteli rozmnožit neštěstí zabitím mého syna.“

Na to prohlásil: „Jakože je živ Hospodin, tvému synovi nespadne z hlavy ani vlas!“

¹²„Smí tvá služebnice povědět panu králi ještě něco?“ zeptala se žena.

„Mluv,“ přivolil.

¹³Tehdy mu řekla: „Proč ty sám smýšlíš podobně proti Božímu lidu? Když král takto mluví, jako by obvinil sám sebe – vždyť sám nedovolil svému vyhnanci vrátit se domů. ¹⁴Všichni jsme

přece smrtelní. Jsme jako voda na zem rozlitá, která se nedá posbírat. Bůh ale nechce brát život. Připravuje způsoby, aby od něj vyhnanec nezůstal zahánán nadobro.

¹⁵Proto jsem přišla; chtěla jsem to panu králi vypovědět, protože mi ti lidé nahnali strach. Tvá služebnice si řekla: Povím to králi. Co když král prosbě své služby vyhoví? ¹⁶Možná král svou služku vyslyší a zachrání ji ze spárů toho, kdo mě chce i s mým synem vyhladit z Božího dědictví. ¹⁷Tvá služebnice si řekla: Kéž slovo pana krále přinese klid. Vždyť pan král rozlišuje dobro a zlo jako Boží anděl. Kéž je Hospodin, tvůj Bůh, s tebou!“

¹⁸„Na něco se tě zeptám, přerušil ji král. „Nic přede mnou netaj.“

„Mluv prosím, pane králi,“ odpověděla.

¹⁹„Nemá v tom všem prsty Joáb?“ zeptal se jí.

„Jakože jsi živ, pane králi!“ zvolala. „Před slovy pana krále člověk neunikne napravo ani nalevo. Ano, tvůj služebník Joáb mi to přikázal; to on tvou služebnici naučil všechna tato slova.

²⁰Tvůj služebník Joáb to udělal, aby změnil stav té věci. Můj pán je ale moudrý jako Boží anděl; ví o všem, co se děje na zemi.“

²¹Král pak promluvil s Joábem: „Tak dobře, udělám to. Jdi a přiveď mého chlapce Abšaloma zpátky.“

²²Joáb padl tváří k zemi, klaněl se a děkoval králi: „Dnes tvůj služebník poznal, že jsem u tebe došel přízně, můj pane a králi, neboť král vyhověl prosbě svého služebníka.“ ²³Potom Joáb vstal, odešel do Gešuru a přivedl Abšaloma do Jeruzaléma.

²⁴Král však prohlásil: „Smí jít k sobě domů, ale ať mi nechodí na oči.“ Abšalom se tedy vrátil domů, ale králi na oči nesměl.

Abšalomův převrat

²⁵V celém Izraeli nebyl tak vyhlášený krasavec jako Abšalom.

Od hlavy až k patě neměl jedinou vadu. ²⁶Když si stříhal vlasy (nechával si je stříhat vždy jednou za rok, protože ho už tížily), potom je zvážil a bylo to 200 šekelů podle královské váhy!

²⁷Abšalomovi se narodili tři synové a jedna dcera jménem Támar; vyrostla z ní překrásná žena.

²⁸Abšalom už byl v Jeruzalémě dva roky, ale stále ještě nesměl králi na oči. ²⁹Chtěl proto ke králi vyslat Joába, ale když si pro něj poslal, Joáb nechtěl přijít. Poslal pro něj tedy znovu, ale on nechtěl přijít ani podruhé. ³⁰Tehdy Abšalom řekl svým služebníkům: „Víte, že Joábovo pole sousedí s mým. Má na něm ječmen; jděte a zapalte mu ho.“ A tak Abšalomovi služebníci to pole vypálili.

³¹Joáb pak hned přišel za Abšalomem domů. „Jak to, že mi tví služebníci vypálili pole?“ ptal se ho.

³²„Víš, že jsem ti vzkazoval, že máš za mnou přijít,“ odpověděl mu Abšalom. „Chci tě poslat za králem, aby ses ho zeptal, proč jsem se vlastně měl vrátit z Gešuru. Bylo by mi lépe, kdybych tam zůstal! Chci už krále vidět! Jestli na mně zůstává vina, ať mě dá raději zabít.“

³³Joáb tedy šel za králem a vyřídil mu to. Král potom Abšaloma k sobě pozval, a ten k němu přišel a poklonil se před ním až k zemi. Král pak Abšaloma políbil.

15

¹Abšalom si později opatřil vůz, koně a padesát mužů, kteří před ním běhali. ²Od časného rána stával u cesty vedle brány. Zavolal si každého, kdo chtěl přednést králi nějakou věc k rozsouzení. „Z kteréhopak jsi města?“ ptal se. Odpovídali mu: „Tvůj služebník je z toho a toho izraelského kmene.“ ³Abšalom pak říkal: „Víš, tvá žádost je správná a oprávněná, ale u krále se žádného vyslyšení nedočkáš. ⁴Kdybych tak byl soudcem v této zemi já!“ dodával. „Pak by každý mohl přijít se svým sporem nebo žalobou za mnou a já bych mu zjednal právo.“ ⁵A když k němu někdo přistoupil, aby se mu poklonil, Abšalom k němu vztáhl ruku, objal ho a políbil. ⁶Takovým způsobem se choval ke všem Izraelcům, kteří chodili hledat zastání u krále. Tak si získal srdce Izraelců.

⁷Po čtyřech letech pak Abšalom řekl králi: „Dovol mi prosím jít do Hebronu splnit slib, který jsem dal Hospodinu. ⁸Když jsem totiž bydlel v aramejském Gešuru, složil jsem tento slib: „Jestli mě Hospodin přivede zpět do Jeruzaléma, budu sloužit Hospodinu.““

⁹Král mu odpověděl: „Jdi v pokoji,“ a tak se Abšalom vypravil do Heb-ronu.

¹⁰Po všech izraelských kmenech ale rozeslal tajné posly se vzkazem: „Jakmile uslyšíte troubení rohu, zvolte: „Abšalom se v Hebronu stal králem!““ ¹¹S Abšalomem odešlo z Jeruzaléma dvě stě mužů (byli ovšem pozváni, a tak šli bezelstně s ním, protože nic netušili). ¹²Když se Abšalom chystal přinášet oběti, poslal také pro Davidova rádce Achitofela Gilonského, aby přišel ze svého města Gilo. Spiknutí narůstalo a s Abšalomem bylo stále více lidu.

David na útěku

¹³K Davidovi pak dorazil posel se zprávou: „Srdce Izraelců je s Abšalomem.“

¹⁴David řekl všem svým služebníkům, kteří s ním byli v Jeruzalémě: „Musíme ihned utéct! Abšalom by nás už vyváznout nenechal. Pojďme rychle, jinak nás brzy přepadne, udělá nám to nejhorší a město vybijе mečem.“

¹⁵„Jsme ti k službám,“ odpověděli královi služebníci, „uděláme, cokoli náš pán a král rozhodne.“ ¹⁶A tak král odešel, následován celým svým dvorem. Zanechal tam jen deset konkubín, aby se staraly o dům.

¹⁷Když král s celým tím zástupem odcházел, zastavili se u posledního domu. ¹⁸Všichni jeho služebníci procházeli kolem něj – všichni Kréťané a Pléťané i všech šest set mužů, kteří ho následovali z Gatu – ti všichni procházeli před králem. ¹⁹Tedy král řekl Itajovi Gatskému: „Proč bys odcházел s námi? Vrať se a zůstaň u nového krále. Jsi přece cizinec, který už opustil svou vlast. ²⁰Jako bys přišel teprve včera, a dnes bych tě měl zase vláčet s námi někam dál? Já půjdu, kam jen to půjde. Ty se ale i se svými bratry vrať. Kéž ti Hospodin projeví milosrdenství a věrnost.“

²¹Itaj ale králi namítl: „Jakože je živ Hospodin a živ je můj pán a král – kdekoli bude můj královský pán, ať mrtev nebo živ, tam bude i tvůj služebník.“

²²David na to Itajovi řekl: „Pojď, pokračuj tedy s námi.“ A tak Itaj Gatský se všemi svými muži i se všemi dětmi, které měli s sebou, pokračovali dál.

²³Celá země hlasitě plakala, když celý ten zástup procházел kolem. Král překročil potok Kidron a se všemi svými lidmi

zamířil do pouště.

²⁴Vtom se objevil i Sádok a s ním všichni levité nesoucí Truhlu Boží smlouvy. Postavili Boží truhlu a nechali ji stát, dokud celý zástup neopustil město. Přišel tam i Abiatar. ²⁵Král ale Sádokovi řekl: „Vrať se s Boží truhlou do města. Najdu-li u Hospodina milost, přivede mě zpět a dovolí mi znovu spatřit Truhlu i jeho Příbytek. ²⁶Řekne-li však: „Nemám v tobě zalíbení“ – zde jsem; ať se mnou naloží, jak bude chtít.“

²⁷Král ještě knězi Sádokovi řekl: „Dávej pozor. Vrať se s Abiatarem pokojně do města. Ať jsou s vámi také oba vaši synové – tvůj syn Achimaac a jeho syn Jonatan. ²⁸Počkám totiž v poušti naproti brodu, než od vás dostanu další zprávu.“ ²⁹A tak Sádok s Abiatarem vrátili Boží truhlu do Jeruzaléma a zůstali tam.

³⁰David pak stoupal na Olivetskou horu a celou cestu plakal, hlavu zahalenou a bos. Také všichni, kdo byli s ním, si zahalili hlavu a celou cestu vzhůru plakali. ³¹David se tehdy dozvěděl, že mezi Abšalomovými spiklenci je také Achitofel, a tak se modlil: „Hospodine, obrať prosím Achitofelovu radu vniveč!“

³²Když David dorazil na vrchol hory, kde bylo zvykem klanět se Bohu, hle – naproti mu jde Chušaj Arkijský, roucho roztržené a na hlavě hlínu. ³³David mu řekl: „Když půjdeš se mnou, budeš mi břemenem. ³⁴Když se ale vrátíš do města a řekneš Abšalomovi: „Jsem ti k službám, králi; dříve jsem sloužil tvému otci, teď ale budu sloužit tobě,“ pak pro mě budeš moci mařit Achitofelovy rady. ³⁵Budou tam s tebou také kněží Sádok a Abiatar. Cokoli tedy na královském dvoře uslyšíš, to oznámíš kněžím Sádokovi a Abiatarovi. ³⁶Jsou tam s nimi i jejich dva synové, Achimaac Sádokův a Jonatan Abiatarův. Po nich mi

vzkážete, cokoli se dozvíte.“

³⁷Davidův důvěrník Chušaj tedy odešel do města, právě když do Jeruzaléma vstupoval Abšalom.

16

¹Sotva David minul vrchol hory, hle – naproti mu jde Cíba, Mefibošetův sluha, se dvěma osedlanými osly a na nich dvě stě chlebů, sto sušených hroznů, sto kusů letního ovoce a měch vína. ²„Na co to máš?“ zeptal se ho král. „Osli jsou k jízdě pro královský dům,“ odpověděl Cíba, „chleba s ovocem je k jídlu pro mládence a víno je k pití, až budete na poušti unavení.“

³„A kde je vnuk tvého pána?“ zeptal se král. „Ten čeká v Jeruzalémě,“ odpověděl Cíba. „Myslí si: ‚Izraelský lid mi dnes navrátí království mého děda.‘“

⁴„Ať tedy všechn Mefibošetův majetek připadne tobě,“ řekl mu na to král.

„Klaním se, můj pane a králi,“ odpověděl Cíba. „Jsi ke mně tak laskav!“

⁵Když se potom král David blížil k Bachurim, hle – vyšel odtud nějaký muž rodem ze Saulova domu. Jmenoval se Šimei, syn Gerův, a jak šel, zlořečil ⁶a házel po Davidovi i všech jeho služebnících kamení, ačkoli byl král David zprava i zleva obklopen svými lidmi i všemi bojovníky. ⁷Šimei chrлил nadávky: „Táhni, ty vrah! Táhni, ty bídáku! ⁸Hospodin ti oplatil za všechnu krev Saulova domu. Stal ses králem místo něj, ale Hospodin dal království do rukou tvého syna Abšaloma. To máš za svou špatnost, protože jsi vrah!“

⁹Abišaj, syn Ceruji, tehdy řekl králi: „Proč má tenhle chciplý

pes zlořečit mému pánu a králi? Půjdu mu srazit hlavu, ano?“

¹⁰Král však odpověděl: „Co je vám do toho, synové Ceruji, že mi zlořečí? Jestli mu Hospodin přikázal: ‚Zlořeč Davidovi,‘ kdo pak smí říci: ‚Co to děláš?‘“

¹¹David tehdy Abišajovi a všem svým služebníkům řekl: „Vždyť i můj vlastní syn mi usiluje o život, natožpak tento Benjamínek. Nechte ho, ať zlořečí, jestli mu to Hospodin přikázal. ¹²Snad Hospodin pohlédne na mé trápení a odplatí mi za ty dnešní nadávky dobrodiním.“

¹³David tedy se svými muži pokračoval v cestě. Šimei ale šel podél nich po protějším svahu, a jak šel, zlořečil, házel po něm kameny a vířil prach. ¹⁴Utrmácený král i všichni, kdo byli s ním, nakonec dorazili na místo, kde si odpočinuli.

Abšalomovi rádci

¹⁵Abšalom zatím s celým izraelským vojskem vstoupil do Jeruzaléma. Také Achitofel byl s ním. ¹⁶Tehdy k Abšalomovi přišel i Davidův důvěrník Chušaj Arkijský a zvolal: „Ať žije král! Ať žije král!“

¹⁷„Takhle se odvděčuješ svému příteli?“ řekl mu Abšalom. „Proč jsi nešel s ním?“

¹⁸„To ne,“ odpověděl mu Chušaj. „Koho vyvolil Hospodin a celý tento izraelský lid, s tím jsem a s tím zůstanu. ¹⁹A komu jinému bych měl sloužit než jeho synu? Jako jsem sloužil tvému otci, tak budu sloužit tobě.“

²⁰Abšalom se obrátil na Achitofela: „Poradte, co máme dělat.“

²¹Achitofel mu odpověděl: „Spi s konkubínami svého otce, které tu nechal, aby se staraly o dům. Když celý Izrael uslyší, jak ses svému otci zprotivil, posílí to odhodlání všech, kdo jsou

s tebou.“²²A tak pro Abšaloma roztáhli na střeše baldachýn a Abšalom před zraky všeho Izraele spal s konkubínami svého otce.

²³Radit se s Achitofelem, který byl tenkrát rádcem, bylo jako doptávat se na Boží slovo. Takto bral všechny jeho rady jak David, tak Abšalom.

17

¹Achitofel také Abšalomovi řekl: „Dovol prosím, ať vyberu dvanáct tisíc mužů a ještě dnes v noci se vypravím pronásledovat Davida. ²Překvapím ho útokem, dokud je znavený a skleslý. Všichni jeho muži se rozutečou, takže zabiji samotného krále. ³Tak přivedu všechny lid k tobě, jako se přivádí nevěsta k ženichovi. Jde ti přece o život jediného muže – všechny lid může zůstat v pokoji.“⁴Abšalomovi i všem izraelským stařešinům se ten návrh líbil.

⁵Abšalom ale přikázal: „Raději ještě zavolej Chušaje Arkijského, ať si vy-slechneme také jeho názor.“⁶Chušaj tedy přišel k Abšalomovi a ten mu řekl: „Toto navrhuje Achitofel. Máme se řídit jeho výrokem? Pokud ne, promluv ty.“

⁷Chušaj Abšalomovi odpověděl: „Achitofelova rada tentokrát není dobrá. ⁸Znáš přece svého otce i jeho muže, jak jsou udatní,“ pokračoval Chušaj. „Jsou rozzuření jako medvědice, která v divočině přišla o mladé. A tvůj otec je zkušený válečník; ten nebude nocovat s vojskem. ⁹Určitě se už schoval v nějaké jeskyni nebo někde jinde. Kdyby hned napoprve někteří z našich padli, kdekdo se to doslechne a řekne: „Abšalomovo vojsko je poraženo!“¹⁰Každý bojovník, i kdyby měl srdce jako lev, pak ztratí odvahu. Celý Izrael přece ví, jaký

je tvůj otec hrdina a jak jsou jeho muži udatní.

¹¹Proto radím, ať se k tobě shromáždí celý Izrael od Danu až po Beer-šebú; je jich jako písku v moři a ty osobně je povedeš do boje. ¹²Přitáhneme na něj, ať se schovává kdekoli.

Sneseme se na něj jako rosa na zem, a nepřežije on ani žádný z jeho mužů. ¹³Jestli se stáhne někam do města, celý Izrael k tomu městu nanosí provazy a strhneme je do údolí, takže z něj nezůstane ani kamínek!“

¹⁴Nato Abšalom se všemi izraelskými muži prohlásil: „Rada Chušaje Arkijského je lepší než rada Achitofelova.“ (Hospodin se totiž rozhodl zmařit Achitofelovu dobrou radu, aby na Abšaloma přivedl neštěstí.)

¹⁵Chušaj pak oznámil kněžím Sádokovi a Abiatarovi: „Achitofel radil Abšalomovi a izraelským stařešinům tak a tak, kdežto já jsem radil tak a tak. ¹⁶Ted' rychle pošlete Davidovi zprávu: „Nenocuj v poušti před brodem. Ihned překroč Jordán – jinak je s králem i všemi jeho muži konec!““

¹⁷Jonatan a Achimaac zůstávali u pramene En-rogel. Chodívala tam služebná a říkala jim, co mají oznámit králi Davidovi. Nesměli se totiž prozradit chozením do města. ¹⁸Nějaký mládenec je zahlédl a ohlásil to Abšalomovi. Ti dva ale zatím utekli. Dorazili do domu jednoho muže v Bachurim, který měl na dvoře studnu, a spustili se do ní. ¹⁹Jeho žena zakryla otvor studny plachtou a navrch nasypala zrní, takže nebylo nic poznat.

²⁰Abšalomovi služebníci přišli za ženou do domu a ptali se:

„Kde je Achimaac a Jonatan?“

„Už za potokem,“ odpověděla jim. Hledali je tedy, ale nenašli, a tak se vrátili do Jeruzaléma.

²¹Když byli pryč, vylezli ti dva ze studny a šli uvědomit krále Davida: „Rychle, musíš se přebrodit. Achitofel proti vám radil tak a tak.“ ²²David se tedy zvedl a se všemi svými lidmi překročil Jordán. Než se rozednilo, nezůstal jediný, kdo by Jordán nepřekročil.

²³Achitofel viděl, že se nestalo podle jeho rady, a tak osedlal osla a vydal se domů do svého města. Pořídil závěť o svém domě a oběsil se. Zemřel a byl pochován v hrobě svého otce.

Abšalomův konec

²⁴David už vstupoval do Machanajim, když Abšalom se všemi izraelskými muži překročil Jordán. ²⁵Abšalom jmenoval namísto Joába vrchním velitelem Amasu. (To byl syn muže jménem Jeter Izmaelský, který si vzal Abigail, dceru Nachašovu, sestru Joábovy matky Ceruji.) ²⁶Izrael s Abšalomem v čele se tedy utábořil v gileádsském kraji.

²⁷Když David dorazil do Machanajim, Šobi, syn Nachaše z Raby Amonců, spolu s Machirem, synem Amiela z Lo-debaru, a s Barzilajem Gileádským z Rogelim ²⁸mu tam přinesli lůžka a příkrývky, misky a džbány s pšenicí, ječmenem a moukou, s praženým zrním, fazolemi a čočkou, ²⁹s medem, ovčím tvarohem a kravským sýrem. To vše přinesli pro Davida a jeho muže k jídlu. Řekli si totiž: Jistě jsou na poušti hladoví, unavení a žízniví.

18

¹David pak sečetl své vojsko a ustanovil velitele tisíců a velitele stovek. ²Třetinu lidu svěřil Joábovi, třetinu jeho bratru Abišajovi, synu Ceruji, a třetinu Itajovi Gatskému. „Také já s vámi půjdu do boje,“ řekl král vojsku.

³Namítli ale: „Nemůžeš jít s námi! Kdybychom museli utíkat, nebude jim záležet na nás; nebude je zajímat, ani kdyby nás polovina padla. Ty jsi přece cennější než deset tisíc z nás. Teď nám lépe pomůžeš, když zůstaneš ve městě.“

⁴„Udělám, co chcete,“ svolil tedy král.

Postavil se k bráně a všechny lid pochodoval ven po stovkách a tisících. ⁵Král tehdy přikázal Joábovi, Abišajovi a Itajovi: „Zacházejte mi s Abšalomem šetrně – vždyť je to můj chlapec!“ Celé vojsko slyšelo, jaké příkazy dal král všem velitelům ohledně Abšaloma.

⁶A tak vytáhli do pole proti Izraeli. K bitvě došlo v Efraimském lese ⁷a Davidovi muži tam izraelské vojsko porazili. V té hrozně řeži onoho dne padlo na 20 000 vojáků. ⁸Boj se rozšířil po celém kraji a les toho dne pohltil více mužů, než kolik jich padlo mečem.

⁹Abšalom znenadání narazil na Davidovy muže, a tak na svém mezku ujížděl pryč. Když ale mezek probíhal pod hustými větvemi velikého dubu, Abšalom v nich uvízl za vlasy. Mezek pod ním běžel dál, ale on zůstal viset mezi nebem a zemí.

¹⁰Jeden z mužů to viděl a oznámil Joábovi: „Právě jsem viděl Abšaloma, jak visí na dubu!“

¹¹„Tak tys ho viděl?“ opáčil Joáb. „A proč jsi ho na místě nesrazil k zemi? Dlužil bych ti pak deset šekelů stříbra a jeden pás!“

¹²Ten muž ale Joábovi odpověděl: „Ani kdybych dostal na ruku tisíc šekelů stříbra, na králova syna bych ruku nevztáhl! Slyšeli jsme přece na vlastní uši, jaké rozkazy dal král tobě, Abišajovi a Itajovi: ‚Dávejte pozor na mého chlapce Abšaloma.‘ ¹³Vždyť bych tím ohrozil vlastní život! Před králem se nic neutají. I ty

sám by ses postavil proti mně.“

¹⁴ „Nebudu se tu s tebou zdržovat,“ řekl Joáb. Vzal tři šípy a vrazil je Abšalomovi do srdce. Protože byl v koruně dubu stále naživu, ¹⁵ obstoupilo ho deset Joábových zbrojnošů a ubili Abšaloma k smrti.

¹⁶ Joáb potom zatroubil na roh a zastavil vojsko v dalším pronásledování Izraele. ¹⁷ Abšaloma vzali, hodili ho v lese do velké jámy a navršili nad ním velkou hromadu kamení. Celý Izrael se tehdy rozutekl, každý tam, odkud přišel.

¹⁸ Abšalom si ještě za svého života nechal v Královském údolí postavit památný sloup. Říkal totiž: „Nemám syna, aby připomínal mé jméno.“ Proto ten sloup nazval po sobě. Až dodnes se mu říká Jad-abšalom, Abšalomův pomník.

Synáčku můj!

¹⁹ Sádokův syn Achimaac tehdy požádal Joába: „Dovol mi běžet a ohlásit králi, že jej Hospodin obhájil před jeho nepřáteli.“

²⁰ Ten mu ale namítl: „Dnes bys nebyl vítaným poslem. Můžeš zvěstovat jindy, ale dnes ne – vždyť zemřel královský syn.“

²¹ Joáb tedy poručil jednomu Habešanovi: „Běž oznámit králi, co jsi viděl.“ Habešan se Joábovi poklonil a rozběhl se.

²² Sádokův syn Achimaac ale Joába žádal znovu: „Přesto mi dovol běžet za tím Habešanem.“

„Proč bys běžel právě ty, synu? Vždyť nemáš dobré zprávy,“ odpověděl Joáb.

²³ „Přesto chci běžet,“ opakoval.

„Tak tedy běž,“ odpověděl Joáb. Achimaac běžel přes jordánskou rovinu a Habešana předběhl.

²⁴David právě seděl mezi vnitřní a vnější branou. Na střechu hradební brány vystoupila hlídka, rozhlédla se a spatřila osamělého běžce. ²⁵Když to hlídka ohlásila králi, řekl na to:

„Když běží sám, nese dobré zprávy.“

Ale zatímco se stále blížil, ²⁶hlídka uviděla dalšího běžce.

„Další osamělý běžec!“ zavolala na strážného.

„I ten má dobrou zprávu,“ odpověděl král.

²⁷„Vidím, jak běží ten první,“ ohlásila hlídka, „takhle běhá Achimaac, syn Sádokův.“

„To je dobrý muž,“ řekl na to král. „Přichází s dobrou zprávou.“

²⁸„Pokoj!“ pozdravil Achimaac krále a poklonil se mu až k zemi. Potom řekl: „Požehnán buď Hospodin, tvůj Bůh, jenž porazil muže, kteří pozvedli ruce proti mému pánu a králi!“

²⁹„Je v pořádku můj chlapec Abšalom?“ zeptal se král.

Achimaac odpověděl: „Když mě, králi, tvůj služebník Joáb posílal, viděl jsem velký rozruch, ale nevím, co to bylo.“

³⁰„Postav se tamhle na stranu,“ řekl mu král. Poodešel tedy a postavil se stranou.

³¹Vtom dorazil Habešan: „Dobrá zpráva pro mého pána a krále! Hospodin tě dnes obhájl přede všemi, kdo proti tobě povstali.“

³²„Je v pořádku můj chlapec Abšalom?“ zeptal se ho král.

Habešan odpověděl: „Ať nepřátelé mého pána a krále i všichni, kdo ti chtějí škodit, dopadnou jako ten mladík!“

19

¹Král byl otřesen. S pláčem stoupal do horní místnosti brány a cestou nařikal: „Synáčku Abšalome, synáčku můj! Synáčku

Abšalome! Proč jsem jen místo tebe neumřel já, Abšalome?
Synáčku můj, synáčku můj!“

²Joábovi bylo oznámeno, jak král pláče a nařiká pro Abšaloma.

³Když vojsko uslyšelo, jak král truchlí nad svým synem, vítězství toho dne se všem obrátilo v nárek. ⁴Vojáci se toho dne kradli do města, jako se krade vojsko, které s hanbou prchlo z boje. ⁵Král si zakryl tvář a hlasitě bědoval: „Synáčku Abšalome! Abšalome, synáčku můj! Synáčku můj!“

⁶Joáb tehdy šel za králem domů a řekl: „Dnes jsi urazil všechny své muže, kteří dnes tobě, tvým synům a dcerám, tvým manželkám i konkubínám zachránili život. ⁷Miluješ ty, kdo tě nenávidí, a nenávidíš ty, kdo tě milují! Dnes jsi ukázal, že tví velitelé ani vojáci pro tebe nic neznamenaají. Dnes je mi jasné, že kdyby Abšalom žil a my všichni dnes byli mrtví, byl bys spokojen. ⁸Tak se vzchop a jdi povzbudit své muže! Přisahám při Hospodinu, že jinak s tebou do večera nezůstane jediný z nich. To pro tebe bude horší neštěstí než všechno, co tě potkalo od mládí!“

⁹Král tedy vstal a posadil se do brány. Když se všichni vojáci dozvěděli, že král sedí v bráně, celé vojsko před králem vykonalo přehlídku.

Král se vrací

Ostatní z Izraele se rozutekli, každý odkud přišel. ¹⁰V celém lidu, ve všech izraelských kmenech se dohadovali: „Král nás zachránil z rukou našich nepřátel; vysvobodil nás ze spárů Filištinů. Pak ale uprchl ze země před Abšalodem ¹¹a Abšalom, kterého jsme si pomazali za krále, padl v boji. Na co tedy čekáte? Proč nepřivedeme krále zpět?“

¹²Když se do králova domu doneslo, o čem mluvil celý Izrael, vzkázal král David kněžím Sádokovi a Abiatarovi: „Vyřídte judským stařešinům: Proč máte být poslední při králově návratu domů? ¹³Jste mí bratři, má krev a tělo – proč máte být při návratu krále poslední? ¹⁴A pokud jde o Amasu, tomu vyřídte: Nejsi snad má krev a tělo? Ať mě Bůh potrestá a ještě mi přidá, jestli se nestaneš natrvalo mým vojevůdcem namísto Joába.“ ¹⁵Tím si naklonil srdce všech obyvatel Judska. Jednomyslně králi vzkázali: „Pojď se vrátit i se všemi svými muži.“

¹⁶Král se tedy vypravil zpět. Když dorazil k Jordánu, judští muži vyšli králi naproti do Gilgalu, aby ho převedli přes Jordán.

¹⁷Také Šimei, syn Gerův, Benjamínek z Bachurim, si pospíšil a vydal se s judskými muži přivítat krále Davida. ¹⁸Byla s ním i tisícovka mužů z Benjamína a také Cíba, sluha ze Saulova domu, a jeho patnáct synů a dvacet služebníků. Ti před králem vběhli do Jordánu, ¹⁹že se budou brodit tam a zpět, aby přepravili královský dvůr a splnili každé královo přání. Když už měl král překročit Jordán, Gerův syn Šimei padl před králem k zemi ²⁰se slovy: „Kéž mi to můj pán nepočítá za vinu a kéž zapomene, čím se tvůj služebník provinil onoho dne, kdy můj pán a král opouštěl Jeruzalém; kéž to král nechová v srdci. ²¹Zhřešil jsem – to tvůj služebník ví. Pohleď ale, přišel jsem dnes svému pánu a králi naproti jako první z celého domu Josefova.“

²²Abišaj, syn Ceruji, ho přerušil: „Nemá snad Šimei zemřít? Vždyť zlořečil pomazanému Hospodinovu!“

²³„Co je vám do toho, synové Ceruji?“ odpověděl mu David. „To mi dnes musíte dělat žalobce? To by dnes měl v Izraeli

někdo zemřít? Copak nevím, že jsem dnes opět králem Izraele?“²⁴ Poté se král obrátil k Šimeimu: „Nezemřeš,“ řekl a potvrdil to královskou přísahou.

²⁵Také Mefibošet, vnuk Saulův, šel přivítat krále. Nedbal o své nohy ani o své vousy a oděv si nepral ode dne králova odchodu až do dne jeho vítězného návratu. ²⁶Když přišel do Jeruzaléma přivítat krále, král se ho zeptal: „Proč jsi nešel se mnou, Mefibošete?“

²⁷Ten odpověděl: „Pane můj, králi, můj sluha mě oklamal! Řekl jsem mu: ‚Osedlej mi osla, nasednu na něj a pojedu s králem!‘ Víš přece, že tvůj služebník je chromý. ²⁸Jenže on mě, tvého služebníka, u tebe pomluvil. Můj pán a král je ale jako Boží anděl. Udělej tedy, co pokládáš za dobré. ²⁹Celý můj otcovský dům si přece od tebe zasloužil smrt. Ty jsi ale svému služebníku dovolil jít u tvého stolu. Jaké další právo bych ještě měl chtít? Čeho bych se ještě u krále dovolával?“

³⁰„Nech už těch řečí,“ přerušil ho král. „Říkám: To pole si s Cíbou rozdělíte.“

³¹„Ať si klidně vezme všechno,“ řekl na to Mefibošet, „hlavně že se pan král v pořádku vrátil domů!“

³²Také Barzilaj Gileádský se vypravil z Rogelim a provázal krále až k Jordánu, aby se tam s ním rozloučil. ³³Barzilaj byl už velmi starý, bylo mu osmdesát let. To on se o krále staral během jeho pobytu v Machanajim, neboť to byl zámožný člověk.

³⁴Proto král Barzilajovi nabídl: „Pojď se mnou. V Jeruzalémě se postarám já o tebe.“

³⁵Barzilaj ale namítl: „Kolik let života mi ještě zbývá, abych šel s králem vzhůru do Jeruzaléma?“ ³⁶Je mi už osmdesát let. Copak ještě rozeznám dobré od špatného? Copak by tvůj

služebník vůbec věděl, co jí a pije? Slyšel bych ještě hlas zpěváků a zpěvaček? Proč by tvůj služebník ještě měl být mému pánu a králi břemenem? ³⁷Tvůj služebník vyprovodí krále jen kousek cesty, k Jordánu. Proč by se mi král tak štědře odplácel? ³⁸Dovol prosím svému služebníku, aby se vrátil. Ať zemřu ve svém městě, kde je hrob mého otce a matky. Mého pána a krále ale může doprovodit zde tvůj služebník Kimham. K němu se zachovej, jak uznáš za dobré.“

³⁹Na to král řekl: „Ať tedy se mnou jde Kimham, a já pro něj udělám, co uznáš za dobré. Splním ti, cokoli si budeš přát.“

⁴⁰A tak král se všemi svými lidmi překročil Jordán. Políbil Barzilaje, požehnal mu a on se vrátil domů. ⁴¹Král pak pokračoval do Gilgalu doprovázen Kimhamem. S králem šlo celé judské vojsko a polovina izraelského vojska.

⁴²Vtom ke králi dorazili také ostatní Izraelci. „Jak to, že si tě ukradli naši judští bratři?“ ptali se. „Jak to, že sami přepravili krále i jeho dvůr a všechny Davidovy muže přes Jordán?“

⁴³„Král je přece náš příbuzný,“ řekli jim na to Judští. „Proč se kvůli tomu zlobíte? Copak jsme krále vyjídali? Nebo nás zahrnul nějakými dary?“

⁴⁴Izraelci jim ale odpověděli: „Máme na krále desetkrát větší nárok – David nám patří víc než vám! Jak jste námi mohli takhle pohrdnout? My jsme přece byli první, kdo začal mluvit o králově návratu!“

A Judští muži pak Izraelcům odpovídali ještě ostřeji.

Šebovo povstání

¹Tehdy se objevil jakýsi ničema jménem Šeba, syn Benjamínce Bichriho. Ten zatroubil na roh a prohlásil:

„Co máme společného s Davidem?
S Jišajovým synem mít podíl nebudem!
Jen ať se vrátí domů všechen Izrael!“

²Všichni Izraelci tehdy od Davida odstoupili k Šebovi, synu Bichriho. Judští muži od Jordánu až po Jeruzalém ale stáli při svém králi.

³Když král v Jeruzalémě přišel do svého paláce, vzal těch deset konkubín, které tam předtím nechal, aby se staraly o dům, a dal je hlídat v ústraní. Postaral se o ně, ale sám s nimi nic neměl. Až do smrti zůstaly v ústraní a žily jako vdovy.

⁴Potom král přikázal Amasovi: „Svolej mi judské muže a do tří dnů se ke mně vrať.“ ⁵Amasa tedy odešel svolávat Judu, ale v určené lhůtě to nestihl.

⁶David proto řekl Abišajovi: „Ten Šeba, syn Bichriho, nám teď může uškodit více než Abšalom. Vezmi služebníky svého pána a pronásleduj ho, než si najde nějaká opevněná města a zmizí nám z očí.“ ⁷A tak za ním vytáhli Joábovi muži, Krétané a Plétané i všichni válečníci. Vytáhli z Jeruzaléma a pronásledovali Šebu, syna Bichriho.

⁸Právě byli u toho velikého kamene v Gibeonu, když za nimi přišel Amasa. Joáb byl ve vojenské zbroji; přes šaty byl opásán mečem v pochvě. Když vykročil, meč se vysunul.

⁹ „Jak se daří, bratře?“ oslovil Joáb Amasu a pravou rukou ho uchopil za vousy, aby ho políbil. ¹⁰ Amasa přitom už nesledoval meč v Joábově druhé ruce. Joáb ho jím bodl do břicha, až mu vyhrězly vnitřnosti na zem. Nebylo třeba další rány, aby zemřel.

Joáb se potom se svým bratrem Abišajem pustil za Šebou, synem Bichriho. ¹¹ Jeden z Joábových mužů stál nad tím mrtvým tělem a volal: „Kdo má rád Joába a kdo je pro Davida – za Joábem!“ ¹² Amasa zatím ležel v krvi uprostřed cesty. Když ten muž viděl, že se všichni ve vojsku zastavují, odvrátil Amasu z cesty do pole a hodil přes něj plášť. Viděl totiž, že se každý, kdo šel okolo, zastavil. ¹³ Jakmile ho odklidil z cesty, pokračovali všichni za Joábem a pronásledovali Šebu, syna Bichriho.

¹⁴ Ten prošel všemi izraelskými kmeny až po Abel-bet-maaku. Všichni Bichrijci se tam shromáždili a přidali se k němu.

¹⁵ Joábovi muži přitáhli a oblehli ho v Abel-bet-maace. Navršili k městu násep, který dosahoval až na ochranný val. Když celé Joábovo vojsko začalo bořit hradbu, ¹⁶ jakási moudrá žena z toho města náhle zavolala: „Slyšte! Slyšte! Řekněte Joábovi: Přijď sem, ať s tebou promluví.“

¹⁷ „Ty jsi Joáb?“ zeptala se ta žena, když k ní přišel blíž.

„Ano,“ odpověděl.

„Vyslechni, co ti poví tvá služebnice,“ požádala ho.

„Poslouchám,“ odvětil.

¹⁸ Pokračovala tedy: „Odpradávná se říká: ‚V Abelu se zeptejte, pak teprve jedněte.‘“ ¹⁹ My jsme pokojní, věrní Izraelci. Ty ale chceš zahubit jedno z hlavních měst v Izraeli. Proč ničíš Hospodinovo dědictví?“

²⁰ „To ne, to ne!“ zvolal Joáb. „Nechci ničít ani hubit.“ ²¹ Jde o něco jiného: Jeden muž z Efraimských hor jménem Šeba, syn Bichriho, pozvedl ruku proti králi Davidovi. Vydejte mi ho, a já od města odejdu.“

„Dobrá,“ odpověděla žena Joábovi, „hodíme ti jeho hlavu přes hradbu.“ ²² Ta žena se ve své moudrosti obrátila na svůj lid. Ti Šebovi, synu Bichriho, usekli hlavu a hodili ji Joábovi. On pak zatroubil na roh a všichni se od města rozešli, odkud přišli. Také Joáb se vrátil do Jeruzaléma ke králi.

²³ A tak byl Joáb znovu vrchním velitelem izraelského vojska.

Benajáš, syn Jojadův, velel gardě Krétanů a Plétanů,

²⁴ Adoniram velel nuceným pracím, Jošafat, syn Achiludův, byl kancléřem, ²⁵ Šeja písařem a Sádok a Abiatar kněžími. ²⁶ Ira Jairský pak byl Davidovým knížetem.

EPILOG

21

Hlad a válka v zemi

¹ Za Davidových dnů byl po tři roky za sebou hlad, a tak David hledal Hospodinovu tvář. Hospodin řekl: „Na Saulovi a jeho rodině lpí krev, protože dal zabít Gibeonce.“

² Král si je tedy zavolal a promluvil s nimi. (Gibeonci nepocházejí ze synů Izraele, ale ze zbytku Emorejců. Synové Izraele se jim zavázali přísahou, ale Saul se je ve své horlivosti pro Izrael a Judu snažil vybit.) ³ David se tedy Gibeonců ptal: „Co pro vás mohu udělat? Čím vás usmírím, abyste dobrořečili Hospodinovu dědictví?“

⁴Gibeonci mu odpověděli: „Nemáme právo žádat od Saula a jeho domu stříbro nebo zlato ani nemáme právo někoho v Izraeli zabít.“

„Splním vám, o co si řeknete,“ prohlásil král.

⁵Odpověděli mu: „Za toho muže, který nás chtěl zničit a vyhubit z celého izraelského území, ⁶chceme sedm jeho potomků. Pověsíme je před Hospodinem v Gibeji Saulově, na Hospodinově vrchu.“

„Máte je mít,“ řekl jim na to.

⁷Král ovšem ušetřil Mefibošeta, syna Jonatana, syna Saulova, a to kvůli přísaze, kterou spolu kdysi David a Saulův syn Jonatan uzavřeli v Hospodinově jménu. ⁸Král vzal dva syny, které Saulovi porodila Ricpa, dcera Ajova, totiž Armoniho a Mefibošeta, a pět synů, které Merab, dcera Saulova, porodila Adrielovi, synu Barzilaje Mecholatského. ⁹Vydal je Gibeoncům a ti je na tom vrchu pověsili před Hospodinem. Tak jich zahynulo sedm naráz. Zemřeli v prvních dnech žní, když se začíná sklízet ječmen.

¹⁰Ricpa, dcera Ajova, vzala pytlovinu a prostřela si ji na té skále. Od počátku sklizně, až dokud se na ně z nebe nespustil déšť, k nim nepouštěla nebeské ptactvo ve dne ani divokou zvěř v noci. ¹¹Když bylo Davidovi oznámeno, jak se Saulova družka Ricpa, dcera Ajova, zachovala, ¹²šel a vzal si od měšťanů Jábeš-gileádu ostatky Saula a jeho syna Jonatana. (Ti je totiž kdysi ukradli z prostranství v Bet-šanu, kde je Filištiní pověsili onoho dne, kdy Saula porazili v pohoří Gilboa.)

¹³David odtud nechal vyzvednout ostatky Saula i jeho syna Jonatana a dal také posbírat ostatky oněch popravených.

¹⁴Ostatky Saula a jeho syna Jonatana pak pochovali do hrobu

jeho otce Kíše v Céle v benjamínském kraji. Vykonalí všechno, co král přikázal. Teprve potom Bůh vyslyšel modlitby za zemi.

¹⁵Mezi Filištíny a Izraelem znovu vypukla válka. David šel se svými muži, ale v boji proti Filištinům se unavil. ¹⁶Išbi-benob, potomek Refajců (který měl bronzové kopí o váze 300 šekelů a také novou výzbroj), tehdy prohlásil, že Davida zabije.

¹⁷Abišaj, syn Ceruji, ale Davidovi přispěchal na pomoc; zasáhl toho Filištína a zabil ho. Davidovi muži tehdy Davida zapřísahali: „Už s námi do boje nechod', ať neuhasíš svíce Izraele!“

¹⁸Později vypukla v Gobu další válka s Filištiný. Tehdy Sibečaj Chušatský zabil Safa, dalšího potomka Refajců. ¹⁹Když pak v Gobu začala další válka s Filištiný, tehdy Elchanan, syn Jaíra Betlémského, zabil bratra Goliáše Gatského, jehož kopí mělo násadu jako tkalcovské vratidlo. ²⁰Také v Gatu proběhla válka s Filištiný. Byl tam jeden obr, který měl na ruku i na nohou po šesti prstech, celkem dvacet čtyři. Také on byl potomek Refajců. ²¹Urážel Izrael, ale Jonatan, syn Davidova bratra Šimey, ho zabil.

²²Tak tito čtyři potomci gatských Refajců padli rukou Davida a jeho služebníků.

22

Davidův žalm

¹V den, kdy Hospodin Davida vysvobodil ze spárů všech jeho nepřátel i z ruky Saulovy, zpíval David Hospodinu tuto píseň:

²Hospodin je má skála,

má tvrz a záchrana!

³Můj Bůh je má skála, v něm úkryt nalézám,
můj štít, roh vítězství, můj hrad,
má skrýš, mé vítězství –
před násilím mě ochráníš!

⁴Vzýval jsem Hospodina – je hoden chvály –
od mých nepřátel mě zachránil!

⁵Smrtelné vlny mě obklopily,
svým proudem mě strhla záhuba,
⁶provazy hrobu mě ovinuly,
osidla smrti mě dostihla.

⁷Vzýval jsem Hospodina ve své úzkosti,
ke svému Bohu křičel jsem –
on ve svém chrámu slyšel mé volání,
až k jeho uším dolehl můj křik.

⁸Zem se třásla, zem se chvěla,
základy nebe se pohnuly,
před jeho hněvem se roztřáslý.

⁹Dým se valil z jeho chřípí,
stravující oheň z jeho úst,
plamenné blesky z něj vyšlehly.

¹⁰Nebe rozťal, sestupuje,
pod nohama černý mrak!

¹¹Cheruba zapřáhl, rozletěl se,
vznesl se na křídlech větrných.

¹²Závojem tmy obklopil se,
mrak plný deště byl jeho stan.

¹³Od žaru jeho obličeje
roznítily se blesky plamenné,

¹⁴Hospodin v nebi zaburácel,
hlas Nejvyššího zněl!

¹⁵Deštěm šípů rozehnal je,
bleskem svým je rozdrtil!

¹⁶Koryta moří byla obnažena,
základy světa odkryty
před řevem Hospodina,
před jeho dechem zuřivým!

¹⁷Sehnul se z výšin, uchopil mě,
z mohutných vod mě vyprostil,

¹⁸vyrval mě mocnému nepříteli,
odpůrcům silnějším, než jsem byl.

¹⁹Přepadli mě v den mé bídy,
Hospodin mě však podpíral,

²⁰vyvedl mě na svobodu,
uhájil mě, vždyť má mě rád!

²¹Hospodin odplatil mi za moji spravedlnost,
za čistotu mých rukou mě odměnil.

²²Hospodinových cest jsem se pevně držel,
svého Boha jsem nezahladil!

²³Před sebou mám všechny jeho soudy,
od jeho nařízení jsem se nevzdálil,

²⁴zůstal jsem před ním bez úhony,
varoval jsem se hříchů svých.

²⁵Hospodin odměnil mě za moji spravedlnost,
za moji čistotu před jeho očima.

²⁶Ty, Pane, s věrným nakládáš věrně,
k oddanému se chováš oddaně,

²⁷s čistým člověkem čistě naložíš,
od zvráceného se však odvracíš.

²⁸Ty sám zachraňuješ ubožáky,
povýšené však hledíš ponížít.

²⁹Ty, Hospodine, jsi přece mou svící,
sám Hospodin mi září v tmách.

³⁰S tebou vyrazím proti vojsku,
ve svém Bohu hradby překonám!

³¹Jak dokonalá je cesta Boží,
jak ryzí je, co praví Hospodin –
on je štít všech, kdo v něho doufají!

³²Kdo by byl Bohem kromě Hospodina?
Kdo by byl skalou, ne-li náš Bůh?

³³Tento Bůh mě vyzbrojuje silou,
otvírá dokonale cestu mou,

³⁴Mým nohám udílí hbitost laní,
staví mě na mé výšiny.

³⁵Mé paže učí, jak obstát v boji,
mé ruce napínají i luk bronzový.

³⁶Podal jsi mi štít své spásy,
sklonil ses, abys mě povýšil!

³⁷Daroval jsi mým krokům volnost,

mé nohy nesklouznou.

³⁸Stíhal jsem nepřátele, dostihl je,
nepřestal jsem, než jsem je porazil.

³⁹Udeřil jsem je, nevstanou znovu,
skáceli se mi pod nohy!

⁴⁰Ty jsi mě vyzbrojil silou k boji,
na kolena srážíš mé soky přede mnou.

⁴¹Šíji mých nepřátel nastavil jsi mi,
se svými protivníky jsem skoncoval.

⁴²Volali o pomoc, nikdo je nezachránil,
volali k Hospodinu – žádná odpověď.

⁴³Jako prach na zemi rozdrtil jsem je,
jak bláto na ulici jsem je rozdupal!

⁴⁴Z různic v lidu zachránils mě,
jako vůdce národů jsi mě ochránil,
lid, jež jsem ani neznal, slouží mi!

⁴⁵Cizáci přede mnou už se krčí,
jen co mě uslyší, musí poslechnout.

⁴⁶Cizáci přede mnou už se hroutí,
vrávorají ven ze svých nor!

⁴⁷Živ buď Hospodin, má skála buď požehnána,
Bůh buď vyvýšen, má záchrana!

⁴⁸Bůh mi dopřává zadostiučinění,
podmaňuje mi národy.

⁴⁹Zprostřed nepřátel mě vyvádíš,
pozvedáš mě nad soky,

před násilníkem zachráníš.

⁵⁰Proto tě budu chválit mezi národy,
tvé jméno, Hospodine, písní oslavím!

⁵¹Svému králi dává mocná vítězství,
svému pomazanému je milostiv –
Davidovi a jeho semeni až navěky!

23

Poslední slova

¹Toto jsou Davidova poslední slova:

Tak praví David, syn Jišajův,
tak praví povýšený Nejvyšším,
jehož pomazal Bůh Jákobův,
líbezný pěvec izraelský.

²Promlouvá ze mě Hospodinův Duch,
jeho slovo ve svých ústech mám.

³Toto mi řekl izraelský Bůh,
On, skála Izraele, praví sám:

Kdo lidem spravedlivě vládne,
kdo v Boží bázni panuje,
⁴je jako úsvit za východu slunce,
jak jasné jitro bezmračné;
je jako po dešti vyjasnění,
když tráva raší ze země.

⁵Kdyby můj dům před Bohem tak nestál,
což by mi věčnou smlouvu dal,
cele platnou a stvrzenou?
Všechnu tu spásu, všechno to blaho
by rozkvést nenechal!

⁶Darebák jak trní vyvržen bude,
rukou se takového nikdo nedotkne,
⁷železo a tyč se na něj bere,
oheň ho spálí tam, kde je!

Davidovi hrdinové

⁸Zde jsou jména Davidových hrdinů:
Jošeb-bašebet Tachkemonský, velitel Trojice. Uměl to s kopím
tak, že jich jednou pobil na osm set.

⁹Další z té trojice hrdinů byl Eleazar, syn Doda, syna
Achochiova. Ten byl s Davidem, když se odvážili na Filištíny. Ti
se shromáždili k boji, a tak vytáhli také Izraelci; ¹⁰tehdy vstal a
pobíjel Filištíny, až mu ruka ztuhla, že nemohl pustit meč. Lid
jen postupoval za ním a obíral pobité. Hospodin toho dne
způsobil veliké vítězství.

¹¹Po něm byl Šama, syn Agea Hararského. Filištínci se jednou
shromáždili u dílu pole osetého čočkou a lid se před nimi dal
na útěk. ¹²Šama se ale postavil doprostřed toho pole, uhájil je
a Filištíny odrazil. Hospodin tehdy způsobil veliké vítězství.

¹³Tito tři z třicátky velitelů sestoupili o žních k Davidovi do
jeskyně Adulam, když v údolí Refaim tábořil oddíl Filištínců.

¹⁴David byl tehdy ve skalní pevnosti. Betlém byl obsazen
Filištíny. ¹⁵David tenkrát zatoužil: „Kéž bych se mohl napít

vody z té betlémské studny u brány.“ ¹⁶A tak se ta trojice hrdinů probila do filistínského tábora a navážila vodu z betlémské studny u brány. Vzali ji a donesli Davidovi. Ten se jí ale odmítl napít, ale vylil ji jako oběť Hospodinu. ¹⁷„Hospodin chraň,“ zvolal, „vždyť je to krev těch mužů! Šli tam s nasazením života!“ A nechtěl se napít.

Takové činy konala tato trojice hrdinů.

¹⁸Velitelem Třicítky byl Joábův bratr Abišaj, syn Ceruji. Oháněl se kopím tak, že jich pobil na tři sta, a tak se stal stejně známým jako ona Trojice. ¹⁹Vskutku, mezi Třicítkou byl slavný a byl jejich velitelem, ale Trojici se nevyrovnal.

²⁰Také Benajáš, syn Jojadův z Kabceelu, byl udatný bojovník mocných činů. To on zabil ty dva Moábce, kteří se bili jako lvi. A jednou slezl do jámy a zabil v ní lva, tenkrát, když napadl sních. ²¹Jindy šel a zabil Egyptana jen s holí v ruce. Egyptan vypadal hrozivě, byl ozbrojen kopím. On mu je ale vytrhl z ruky a zabil ho jím. ²²Takové činy konal Benajáš, syn Jojadův, a tak se stal stejně známým jako Trojice. ²³Mezi Třicítkou byl slavný, ale Trojici se nevyrovnal. David mu svěřil svou tělesnou stráž.

²⁴Ke Třicítce patřili:

Asael, bratr Joábův,
Elchanan, syn Doda Betlémského;

²⁵Šama Charodský;

Elika Charodský;

²⁶Chelec Paltiský;

Ira, syn Ikeše Tekojského;

²⁷Abiezer Anatotský;

Sibechaj Chušatský;

²⁸Calmon Achochijský;

Mahraj Netofský;

²⁹Cheled, syn Baany Netofského;

Itaj, syn Ribaje z benjamínské Gibeje;

³⁰Benajáš Piratonský;

Hidaj od potoka Gaaš;

³¹Abi-albon Arbatský;

Azmavet Bachurimský;

³²Eliachba Šaalbonský;

Jašenovi synové

Jonatan, ³³syn Šamy Hararského,

Achiam, syn Šarara Hararského;

³⁴Elifelet, syn Achasbaje z Maaky;

Eliam, syn Achitofela Gilonského;

³⁵Checro Karmelský;

Paaraj Arbejský;

³⁶Jigal, syn Nátanův z Coby;

syn Hagriho;

³⁷Selek Amonský;

Nachraj Beerotský, zbrojnoš Joába, syna Ceruji;

³⁸Ira Jitrejský;

Gareb Jitrejský;

³⁹a Uriáš Chetejský.

Všech celkem bylo třicet sedm.

Sčítání lidu a Boží trest

¹Hospodin znovu vzplanul hněvem proti Izraeli. „Jdi, sečti Izraele a Judu,“ podnítil proti nim Davida.

²Král tedy řekl veliteli svého vojska Joábovi: „Obejdi všechny izraelské kmeny od Danu až po Beer-šebu. Sečtete lid – chci znát jeho počet.“

³Joáb ale králi namítl: „Hospodin, tvůj Bůh, kéž rozmnoží lid před zraky mého pána a krále nastokrát! Proč bys ale dělal něco takového?“

⁴Proti královskému slovu ale Joáb ani velitelé vojska nic nezmohli, a tak se od krále vydali sčítat lid Izraele. ⁵Překročili Jordán a utábořili se poblíž Aroeru, v údolí jižně od města. Prošli Gád a pokračovali k Jaezeru. ⁶Přišli do Gileádu, do kraje Tachtim-chodši a dále do Dan-jaanu. Obešli Sidon ⁷a pokračovali k týrské pevnosti a ke všem hivejským a kanaánským městům, odkud se vydali na jih k judskému Negevu do Beer-šeby.

⁸Po devíti měsících a dvaceti dnech obešli celou zem a vrátili se do Jeruzaléma. ⁹Joáb předal králi seznam sečteného lidu: Izrael čítal 800 000 udatných mužů schopných boje. Judských mužů bylo 500 000.

¹⁰Po tom sčítání lidu ale Davida začalo trápit svědomí. „Spáchal jsem veliký hřích!“ volal David k Hospodinu. „Prosím tě, Hospodine, odpusť vinu svého služebníka! Zachoval jsem se jako hrozný hlupák.“

¹¹Ráno, když David vstal, dostal Davidův vidoucí, prorok Gád, slovo Hospodinovo: ¹²„Jdi a promluv k Davidovi: Tak praví

Hospodin – Nabízím ti trojí trest. Vyber si jeden a ten ti dám.“

¹³ Gád tedy přišel k Davidovi a řekl mu: „Mají na tvou zem přijít tři roky hladu? Nebo chceš být tři měsíce pronásledován a prchat před nepřáteli? Anebo má být ve tvé zemi tři dny mor? Teď se rozmysli a uvaž, jak mám odpovědět Tomu, který mě posílá.“

¹⁴ „Je mi tak úzko!“ odpověděl David Gádovi. „Raději ať padneme do rukou Hospodinových, neboť jeho slitování je nesmírné. Jen ať nepadnu do rukou lidem.“

¹⁵ Hospodin tedy na Izrael dopustil mor od toho rána až do určeného času. Od Danu po Beer-šebu zemřelo z lidu 70 000 mužů.

¹⁶ Když pak anděl vztáhl ruku, aby hubil Jeruzalém, Hospodina nad tím neštěstím pojala lítost a řekl andělovi hubícímu lid: „Dost už, zadrž!“ Hospodinův anděl byl právě u mlatu Aravny Jebusejského.

David staví oltář

¹⁷ Když David viděl, jak anděl pobíjí lid, řekl Hospodinu: „To přece já jsem zhřešil, to já jsem se provinil! Co ale provedly tyto ovečky? Ať tvá ruka dolehne na mě a na mou rodinu!“

¹⁸ Ještě téhož dne k Davidovi přišel Gád se slovy: „Jdi a postav Hospodinu oltář na mlatu Aravny Jebusejského.“ ¹⁹ David tedy poslechl Gádovo slovo a šel, jak Hospodin přikázal.

²⁰ Aravna vyhlédl ven, a když uviděl, že k němu míří král se svou družinou, vyšel z domu a poklonil se králi až k zemi.

²¹ „Proč můj pán a král přichází za svým služebníkem?“ zeptal se Aravna.

„Chci od tebe koupit ten mlat,“ odpověděl David. „Postavím

na něm oltář Hospodinu, aby se ta rána mezi lidem zastavila.“

²²Aravna mu řekl: „Jen ať si můj královský pán vezme a obětuje, co se mu zlíbí. Zde je skot k oběti a zde smyky a jha na dříví. ²³To vše dává Aravna králi.“ A dodal: „Kéž Hospodin, tvůj Bůh, ráčí přijmout tvoji oběť.“

²⁴„To ne,“ odpověděl král Aravnovi. „Koupím to od tebe za plnou cenu. Přece Hospodinu, svému Bohu, nepřinesu oběť, která je zadarmo.“

A tak David koupil ten mlat i ten skot za 50 šekelů stříbra.

²⁵Potom tam postavil oltář Hospodinu a přinesl zápalné i pokojné oběti. Hospodin vyslyšel modlitby za zemi, a tak se ta rána od Izraele odvrátila.

1. Královská

ŠALOMOUN

1

Boj o trůn

¹Král David byl už stařec v pokročilém věku. Nemohl se zahřát, ani když ho přikrývali pláští. ²Jeho dvořané mu navrhli: „Když dovolíš, necháme pro pana krále vyhledat nějakou mladou pannu, aby byla králi k službám a pečovala o něj. Bude léhat ve tvé náruči, aby se pan král zahřál.“ ³A tak po všech izraelských končinách hledali nejkrásnější dívku, až našli Šunemitku Abišag, a přivedli ji ke králi. ⁴Byla to překrásná dívka. Obsluhovala krále, pečovala o něj, ale král s ní nic

neměl.

⁵Tehdy se začal pozvedat Chagitin syn Adoniáš. „Kralovat budu já,“ prohlašoval. Opatřil si vozy a jízdu a běhalo před ním padesát mužů. ⁶Jeho otec ho ale nikdy nepokáral, neptal se: „Co to provádíš?“ Adoniáš se narodil hned po Abšalomovi a byl velmi krásný, podobně jako on. ⁷Domlouval se s Joábem, synem Ceruji, a s knězem Abiatarem. Ti Adoniáše podporovali. ⁸Kněz Sádok, Jojadův syn Benajáš, prorok Nátan a Šimei, Rei ani Davidovi přední bojovníci ale za Adoniášem nestáli.

⁹Adoniáš odešel obětovat ovce, býky a vykrmená telata ke kameni Zochelet nedaleko pramene En-rogel a sezval tam všechny své bratry, královské syny, i všechny královské dvořany z kmene Juda. ¹⁰Proroka Nátana, Benajáše, přední bojovníky, ba ani svého bratra Šalomouna ale nepozval.

¹¹Nátan tehdy promluvil s Šalomounovou matkou Batšebou: „Už jsi to slyšela? Chagitin syn Adoniáš kraluje, a náš pán David o tom ani neví! ¹²Pojď tedy, poradím ti, jak zachráníš život sobě i svému synu Šalomounovi. ¹³Jdi hned ke králi Davidovi a řekni: ‚Můj pane a králi, nepřísahal jsi své služebnici: »Po mně bude kralovat tvůj syn Šalomoun; na můj trůn usedne on«? Jak to, že tedy kraluje Adoniáš?‘ ¹⁴Zatímco budeš mluvit s králem, přijdu tam za tebou a tvá slova potvrdím.“

¹⁵Batšeba tedy vešla ke králi do ložnice. Král už byl velmi starý a pečovala o něj Šunemitka Abišag. ¹⁶Batšeba padla na kolena a poklonila se králi.

„Co si přeješ?“ zeptal se.

¹⁷„Pane můj,“ odpověděla mu, „ty jsi své služebnici přísahal

při Hospodinu, svém Bohu: „Po mně bude králem tvůj syn Šalomoun. Na můj trůn usedne on.“¹⁸ A hle, teď kraluje Adoniáš, a ty, můj královský pane, o tom ani nevíš.¹⁹ Obětoval ovce, vykrmená telata a množství skotu a sezval tam všechny královské syny i kněze Abiataru a velitele vojska Joába, ale tvého služebníka Šalomouna nepozval.²⁰ Oči celého Izraele teď vzhlíží k tobě, můj pane a králi, abys jim oznámil, kdo usedne na královský trůn po mém pánovi.²¹ Jinak, až můj královský pán ulehne ke svým otcům, já i můj syn Šalomoun dopadneme jako zločinci.“

²² Ještě hovořila s králem, když vtom přišel prorok Nátan.²³ „Je zde prorok Nátan,“ ohlásili králi.

Když Nátan předstoupil před krále, poklonil se mu tváří k zemi

²⁴ a řekl: „Můj pane a králi, prohlásil jsi snad: „Po mně bude kralovat Adoniáš; na můj trůn usedne on?“²⁵ Dnes totiž odešel obětovat skot, vykrmená telata a množství ovcí a sezval všechny královské syny i vojenské velitele a také kněze Abiataru. Ti s ním hodují, pijí a volají: „Ať žije král Adoniáš!“

²⁶ Mě, tvého služebníka, ani kněze Sádoka, ani Benajáše, syna Jojadova, ba ani tvého služebníka Šalomouna ale nepozval.

²⁷ Je to snad nařízení od mého královského pána? Můj pán a král nesdělil svému služebníkově, kdo usedne na trůn po něm.“

Šalomoun králem

²⁸ „Zavolejte mi Batšebu,“ odpověděl král David. Když přišla ke králi a postavila se před ním,²⁹ král jí přísahal: „Jakože je živ Hospodin, který vykoupil můj život z každého soužení, ³⁰ dnes ti splním, co jsem přísahal při Hospodinu, Bohu Izraele: Po

mně bude králem tvůj syn Šalomoun; po mně na můj trůn usedne on.“

³¹Batšeba padla na kolena a poklonila se králi tváří k zemi se slovy: „David, můj pán a král, ať žije navěky!“

³²Král David potom řekl: „Zavolejte mi kněze Sádoka, proroka Nátana a Benajáše, syna Jojadova.“ Když přišli ke králi, ³³řekl jim: „Vezměte s sebou služebníky svého pána, posadte mého syna Šalomouna na moji mulu a dovezte ho k prameni Gíchon. ³⁴Tam ať ho kněz Sádok a prorok Nátan prohlásí za krále nad Izraelem. Potom trubte na beraní roh a volejte: ‚Ať žije král Šalomoun!‘ ³⁵Pak ho doprovodíte zpět. Až přijde, usedne na můj trůn a bude kralovat místo mě. Jeho určí za vůdce nad Izraelem i Judou.“

³⁶„Amen,“ odpověděl králi Benajáš, syn Jojadův. „Tak promluvil Hospodin, Bůh mého pána a krále. ³⁷Jako býval Hospodin s mým královským pánem, tak ať je i s Šalomounem. Ať jeho trůn zvelebí ještě více než trůn mého pána, krále Davida!“

³⁸Kněz Sádok, prorok Nátan a Benajáš, syn Jojadův, se tedy vydali s gardou Kréťanů a Plétanů na cestu. Šalomouna posadili na mulu krále Davida a odvedli ho ke Gíchon. ³⁹Kněz Sádok vzal z Hospodinova stánku roh s olejem a pomazal Šalomouna. Pak zatroubili na beraní roh a všichni přítomní zvolali: „Ať žije král Šalomoun!“ ⁴⁰Celý ten zástup ho pak doprovázel zpět, pískali na píšťaly a radovali se tak nadšeně, až se tím hlukem otřásala zem.

⁴¹Zaslechl to Adoniáš i všichni jeho hosté. Právě když končili hostinu, Joáb uslyšel zvuk beraního rohu. „Co je to ve městě za hluk?“ ptal se.

⁴²Ještě to ani nedořekl, když vtom přišel Jonatan, syn kněze Abiatara. Adoniáš ho vyzval: „Pojď blíž. Jsi ctihodný muž, jistě neseš dobré zprávy.“

⁴³„Nenesu,“ odpověděl mu Jonatan. „Náš pán, král David, ustanovil za krále Šalomouna. ⁴⁴Poslal s ním kněze Sádoka, proroka Nátana a Benajáše, syna Jojadova, s gardou Kréťanů a Pléťanů. Posadili ho na královu mulu ⁴⁵a kněz Sádok s prorokem Nátanem ho u Gíchonu pomazali za krále. Vraceli se odtamtud s veselím a celé město teď oslavuje. To byl ten hluk, který jste slyšeli. ⁴⁶Šalomoun usedl na královský trůn.

⁴⁷Královi dvořané přišli našemu pánu a králi Davidovi blahopřát. Říkali: ‚Kéž tvůj Bůh zvelebí Šalomounovo jméno ještě více než tvé a kéž jeho trůn pozvedne ještě více než tvůj.‘ Nato se král na loži poklonil ⁴⁸a řekl: ‚Požehnán buď Hospodin, Bůh Izraele, který dnes před mýma očima dosadil následníka na můj trůn.‘“

⁴⁹Mezi Adoniášovými hosty zavládlo zděšení. Všichni přítomní se zvedli a rozprchli se každý svou cestou. ⁵⁰Adoniáš vstal a ze strachu před Šalomounem se běžel chytit rohů oltáře.

⁵¹Šalomounovi bylo oznámeno: „Hle, Adoniáš má z krále Šalomouna strach. Drží se rohů oltáře a říká: ‚Ať mi dnes král Šalomoun odpřisáhne, že svého služebníka nenechá popravit!‘“

⁵²„Ukáže-li se jako čestný muž,“ prohlásil Šalomoun, „nespadne mu z hlavy ani vlasek. Zjistí-li se však na něm něco zlého, zemře.“ ⁵³S tím ho Šalomoun nechal odvést od oltáře. Adoniáš pak přišel a poklonil se Šalomounovi jakožto králi. „Jdi domů,“ řekl mu na to Šalomoun.

Davidova smrt

¹Když se přiblížil čas Davidovy smrti, dal svému synu

Šalomounovi tyto pokyny:

²„Já odcházím jako všechno pozemské, ty ale jednej statečně a mužně ³a zachovávej, co ti svěřil Hospodin, tvůj Bůh. Chod' po jeho cestách, dodržuj jeho ustanovení, příkázání, pravidla i svědectví zapsaná v Mojžíšově zákoně, aby se ti dařilo vše, co podnikneš, všude, kam se obrátíš. ⁴Potom Hospodin splní slovo, které mi dal: ‚Budou-li tví synové dbát na svou cestu a budou-li věrně, z celého srdce a ze vší duše žít přede mnou, pak na izraelském trůnu nikdy nebude chybět tvůj potomek.‘

⁵Víš také, co mi provedl Joáb, syn Ceruji – co provedl dvěma izraelským vojevůdcům – Abnerovi, synu Nerovu, a Amasovi, synu Jeterovu. Zavraždil je, prolil jejich krev jako ve válečné řeži, ačkoli byl mír. Prolitou krví potřásl pás na svých bedrech i obuv na svých nohou. ⁶Zachovej se tedy podle své moudrosti, ale nenech ho v šedinách pokojně ulehnout do hrobu.

⁷Synům Barzilaje Gileádského ale prokaž přízeň – přijmi je mezi své spolustolovníky, neboť se ke mně zachovali jako přátelé, když jsem prchal před tvým bratrem Abšalomem.

⁸Hle, máš u sebe také Šimeiho, syna Gerova, Benjamínce z Bachurim. Tenkrát, když jsem šel do Machanajim, zlořečil mi hroznými kletbami. Potom mi vyšel vstříc k Jordánu a já jsem mu přísahal při Hospodinu, že ho nezabiji. ⁹Ty ho ale nenech bez trestu. Však jsi moudrý a budeš vědět, jak s ním máš naložit, abys jeho šediny poslal do hrobu v krvi.“

¹⁰Poté David ulehl ke svým předkům a byl pohřben ve Městě Davidově. ¹¹David kraloval nad Izraelem celkem čtyřicet let. Sedm let kraloval v Hebronu a třiatřicet let kraloval v Jeruzalémě. ¹²Na trůn svého otce Davida usedl Šalomoun a vzal královskou vládu pevně do rukou.

Vláda pevné ruky

¹³Za Šalomounovou matkou Batšebou přišel Adoniáš, syn Chagity. „Přicházíš v pokoji?“ otázala se ho.

„Ano,“ odpověděl. ¹⁴„Rád bych s tebou promluvil.“

„Mluv,“ vybídla ho.

¹⁵„Ty víš, že následnictví bylo na mně a celý Izrael očekával, že budu kralovat. To se ale změnilo a království z Hospodinovy vůle připadlo mému bratrovi. ¹⁶Tedy teď mám k tobě jedinou prosbu, neodmítni mě.“

„Mluv,“ odpověděla.

¹⁷„Požádej prosím krále Šalomouna – tebe přece neodmítne – ať mi dá za ženu Šunemitku Abišag.“

¹⁸„Dobrá,“ odpověděla Batšeba, „promluvíme o tobě s králem.“

¹⁹Potom šla za králem Šalomounem, aby mu řekla o Adoniášovi. Král vstal a vykročil jí vstříc, poklonil se jí a posadil se na trůn. Také své matce dal král přistavit trůn a ona zasedla po jeho pravici.

²⁰„Chci tě požádat o jednu maličkost,“ řekla. „snad mě neodmítneš.“

„Žádej, matko, tebe neodmítnu,“ odpověděl král.

²¹Tedy řekla: „Mohl by tvůj bratr Adoniáš dostat za ženu Šunemitku Abišag?“

²²„Proč žádáš pro Adoniáše Šunemitku Abišag?“ odpověděl jí

král Šalomoun. „To už pro něj rovnou žádej království! Vždyť je to můj starší bratr a navíc má na své straně kněze Abiataru i Joába, syna Ceruji.“²³ A král Šalomoun tehdy přísahal při Hospodinu: „Ať mě Bůh potrestá a ještě mi přidá, jestli Adoniáš za ta slova nezaplatí životem!“²⁴ Jakože je živ Hospodin, který mě pevně usadil na trůnu mého otce Davida a který mi podle svého slova vybudoval dům – Adoniáš zemře ještě dnes!“²⁵ Král Šalomoun pak poslal Benajáše, syna Jojadova, a ten ho popravil.

²⁶Kněze Abiataru král vykázal do Anatotu. „Odejdi ke svým polím. Zasloužíš si smrt, ale dnes tě nenechám zemřít, protože jsi před mým otcem Davidem nosil Truhlu Panovníka Hospodina a snášel jsi všechna strádání mého otce.“²⁷ Tak Šalomoun Abiatarovi odebral Hospodinovo kněžství, aby se naplnilo slovo, které Hospodin v Šílu promluvil o domu Elího.

²⁸Zpráva o tom se donesla i k Joábovi, který se také přiklonil k Adoniášovi (ačkoli k Abšalomovi se předtím nepřidal). Joáb proto utekl k Hospodinovu stánku a chytil se rohů oltáře.

²⁹Králi Šalomounovi bylo oznámeno, že Joáb utekl k Hospodinovu stánku a že je u oltáře. Šalomoun poslal Benajáše, syna Jojadova, se slovy: „Jdi ho zabít.“

³⁰Benajáš přišel k Hospodinovu stánku a řekl Joábovi: „Král nařizuje: Vyjdi ven!“

On ale odpověděl: „Ne. Raději umřu tady.“

Benajáš tedy vyřídil králi: „Joáb mi odpověděl tak a tak.“

³¹Král na to prohlásil: „Udělej, jak řekl – zabij ho. Pak ho pohřbíš a sejmeš tak ze mě i z domu mého otce krev, kterou Joáb bezdůvodně prolil.“³² Hospodin obrátí jeho krev na jeho hlavu, protože napadl dva muže spravedlivější a lepší, než je

sám, a zavraždil je mečem. Můj otec David přece o vraždě izraelského vojevůdce Abnera, syna Nerova, ani o vraždě judského vojevůdce Amasy, syna Jeterova, nevěděl. ³³To krveprolití provždy padne na hlavu Joába a jeho potomků. Na Davida a jeho símě, na jeho dům i jeho trůn ať ale přijde Hospodinův pokoj až navěky.“

³⁴Benajáš, syn Jojadův, tedy šel a popravil ho. Potom ho pohřbili u něj doma na venkově. ³⁵Král místo něj ustanovil vrchním velitelem Benajáše, syna Jojadova, a knězem namísto Abiataru ustanovil Sádoka.

³⁶Potom král poslal pro Šimeiho a řekl mu: „Postav si dům v Jeruzalémě a bydlí v něm. Nebudeš ale odtud nikam odcházet. ³⁷Buď si jist, že v den, kdy bys přece jen odešel a překročil potok Kidron, jistě zemřeš. Tvá krev pak padne na tvou hlavu.“

³⁸Šimei králi odpověděl: „Můj pán a král rozhodl dobře. Tvůj služebník udělá, jak jsi řekl.“ Šimei pak dlouho bydlel v Jeruzalémě.

³⁹Po třech letech utekli dva Šimeiho otroci ke gatskému králi Achišovi, synu Maaky. Šimei dostal zprávu: „Víš, že tví otroci jsou v Gatu?“ ⁴⁰A tak vstal, osedlal osla a vydal se do Gatu k Achišovi hledat své otroky. Když odcházel z Gatu, vedl si otroky s sebou.

⁴¹Když se Šalomoun dozvěděl, že Šimei odešel z Jeruzaléma do Gatu a zase se vrátil, ⁴²dal si ho zavolat a řekl mu: „Nezapřísahal jsem tě při Hospodinu? Nevaroval jsem tě: ‚Buď si jist, že v den, kdy odejdeš a někam se vydáš, jistě zemřeš?‘ Ještě jsi mi na to řekl: ‚Rozhodl jsi dobře. Poslechnu.‘“ ⁴³Proč jsi tedy nedodržel Hospodinovu přísahu ani můj příkaz?“ ⁴⁴Král

tehdy Šimeimu řekl: „Sám v srdci dobře víš, jak zle jsi mému otci Davidovi ublížil. Hospodin tvé zlo obrátil na tvou hlavu!

⁴⁵Král Šalomoun ale bude požehnaný a trůn Davidův bude před Hospodinem pevný navěky.“ ⁴⁶Potom král přikázal Benajášovi, synu Jojadovu, a ten šel a popravil ho. A tak vzal Šalomoun královskou vládu pevně do rukou.

3

Dej mi moudrost!

¹Šalomoun se spřiznil s faraonem, vládcem Egypta. Vzal si totiž faraonovu dceru a přivedl si ji do Města Davidova. Tam bydlela, než dostavěl svůj palác, Hospodinův chrám a hradby okolo Jeruzaléma. ²Lid ovšem v té době obětoval na různých výšinách, neboť ještě nebyl postaven chrám jménu Hospodinovu.

³Šalomoun miloval Hospodina a řídil se vším, co mu přikázal jeho otec David, až na to, že obětoval a páčil kadidlo na výšinách. ⁴Král chodil obětovat na výšinu v Gibeonu, která z nich byla nejvýznamnější. Na tamním oltáři Šalomoun obětoval na tisíc zápalných obětí.

⁵Jednou v noci se Šalomounovi v Gibeonu zjevil Hospodin. „Žádej mě o cokoli a dám ti to,“ řekl mu Bůh ve snu.

⁶Šalomoun odpověděl: „Prokázal jsi mému otci Davidovi velikou přízeň, neboť žil před tebou věrně a spravedlivě a s upřímným srdcem stál při tobě. Tuto velikou přízeň jsi mu zachoval, když jsi dal, aby jeho syn seděl na jeho trůnu, jak tomu dnes je. ⁷Hospodine, Bože můj, ty jsi učinil svého služebníka králem po mém otci Davidovi. Já jsem ale velmi mladý a nezkušený ve vedení. ⁸Tvůj služebník je přitom

obklopen tvým vyvoleným lidem, lidem tak velikým, že ho nelze sepsat ani spočítat. ⁹Dej tedy svému služebníku chápavé srdce, aby dokázal soudit tvůj lid a rozlišovat dobro od zla.

Kdo by jinak mohl soudit tento tvůj nesmírný lid?“

¹⁰Hospodinu se líbilo, že Šalomoun žádal právě o to. ¹¹Bůh mu řekl: „Protože jsi žádal právě o to – nežádal jsi dlouhý život, nežádal jsi bohatství, nežádal jsi ani smrt svých nepřátel, ale žádal jsi rozum schopný soudu – ¹²proto udělám, co jsi řekl. Dám ti moudré a rozumné srdce, takže ti nebude rovného v minulosti ani v budoucnu. ¹³K tomu ti přidám i to, oč jsi nežádal: bohatství a slávu, takže ti po všechny tvé dny nebude mezi králi rovného. ¹⁴A budeš-li chodit po mých cestách a dbát na mé zákony a nařízení, jako to dělal tvůj otec David, dám ti dlouhý život.“

¹⁵Šalomoun se pak probudil a hle – byl to sen. Přišel tedy do Jeruzaléma a postavil se před Truhlu Panovníkovy smlouvy. Obětoval zápalné a pokojné oběti a všem svým dvořanům vystrojil hostinu.

Šalomounův soud

¹⁶Jednou přišly ke králi dvě nevěstky a postavily se před ním.

¹⁷„Prosím, pane můj!“ promluvila jedna z nich. „Já a tahle žena bydlíme v jednom domě. A když jsme byly spolu doma, porodila jsem. ¹⁸Tři dny po mně pak porodila i ona. Byly jsme doma jen my dvě, kromě nás tam nebyl nikdo cizí. ¹⁹V noci ale syn téhle ženy umřel, protože ho zalehla. ²⁰A tak ještě tu noc vstala a vzala mi mého syna, když tvá služebnice spala. Vzala si ho do náručí a toho svého mrtvého syna dala do náručí mně. ²¹Nad ránem vstanu, že svého syna nakojím – a on je

mrtvý! Pak jsem se ale na něj podívala v ranním světle a vidím – to není můj syn; tohohle jsem neporodila!“

²²Ta druhá žena ale tvrdila: „Ne, ne! Ten živý syn je můj a ten mrtvý tvůj!“

„Ne, ne,“ bránila se ta první. „Ten mrtvý je tvůj a ten živý můj!“ Tak se před králem hádaly.

²³Král je přerušil: „Takže jedna tvrdí: ‚Ten živý syn je můj a ten mrtvý tvůj,‘ a druhá tvrdí: ‚Ne, ne, ten mrtvý je tvůj a ten živý můj.‘“ ²⁴Tehdy král rozkázal: „Přineste mi meč.“ Přinesli mu tedy meč. ²⁵„Rozsekněte to živé dítě vedví,“ řekl král.

„Polovinu dejte jedné a polovinu druhé.“

²⁶Vtom ale žena, které patřil ten živý syn, zvolala ke králi:

„Prosím, pane můj! Dejte jí to živé dítě! Jen ho nezabíjejte!“

Srdce se jí totiž sevřelo soucitem nad jejím synem.

Ta druhá ale řekla: „Nebude moje ani tvoje. Sekejte!“

²⁷Král tehdy rozhodl: „Nezabíjejte ho! Dejte to živé dítě té první ženě – to je jeho matka.“

²⁸Když se v celém Izraeli doslechli o rozsudku, který král vynesl, pojala je před králem bázeň. Viděli totiž, že má v sobě Boží moudrost, aby vynášel soud.

4

Správa království

¹Tak tedy král Šalomoun kraloval nad celým Izraelem.

²Toto jsou jeho hodnostáři:

Azariáš, syn Sádokův, byl knězem;

³Elichoref a Achiáš, synové Šišovi, byli písaři;

Jošafat, syn Achiludův, byl kancléřem;

- ⁴Benajáš, syn Jojadův, byl velitelem vojska;
Sádok a Abiatar byli kněžími;
- ⁵Azariáš, syn Nátanův, byl vrchním správcem;
kněz Zábud, syn Nátanův, byl královým důvěrníkem;
- ⁶Achišar byl správcem paláce;
Adoniram, syn Abdův, velel nuceným pracím.
- ⁷Šalomoun měl nad celým Izraelem dvanáct správců, kteří
zásobovali krále a jeho palác. Každý měsíc v roce se o
zásobování staral jeden z nich. ⁸Toto jsou jejich jména:
Ben-hur spravoval pohoří Efraim;
- ⁹Ben-deker spravoval Makac, Šaalbim, Bet-šemeš, Elon a Bet-
cha-nan;
- ¹⁰Ben-chesed spravoval Arubot, což zahrnovalo Socho a kraj
Chefer;
- ¹¹Ben-abinadab (který měl za ženu Šalomounovu dceru Táfat)
spravoval celý Náfot-dor;
- ¹²Baana, syn Achiludův, spravoval Taanach, Megido a celý Bet-
šeán u Caretánu pod Jizreelem a od Bet-šeánu po Abel-
mecholu a až za Jokmeam;
- ¹³Ben-geber spravoval Rámot-gileád, což zahrnovalo vesnice
Manasesova syna Jaira v Gileádu a argobský kraj v Bášanu –
šedesát velkých hrazených měst s bronzovými závorami;
- ¹⁴Achinadab, syn Idův, spravoval Machanajim;
- ¹⁵Achimaac (který měl za ženu Šalomounovu dceru Basemat)
spravoval kraj Neftalí;
- ¹⁶Baana, syn Chušaje, spravoval kraj Ašer a Alot;
- ¹⁷Jošafat, syn Paruachův, spravoval kraj Isachar;
- ¹⁸Šimej, syn Elův, spravoval kraj Benjamín;
- ¹⁹Geber, syn Uriho, spravoval zemi Gileád, zemi emorejského

krále Sichona a bášanského krále Oga;
celou zemi pak spravoval jeden místodržící.

²⁰Judy a Izraele bylo takové množství, jako je písku v moři, a tak jedli, pili a veselili se.

5

Šalomounovo bohatství a moudrost

¹Šalomoun vládl nade všemi královstvími od řeky Eufrat po filistínskou zem až k hranici s Egyptem. Ti všichni Šalomounovi přinášeli dary a sloužili mu po celý jeho život.

²Denní dávka potravin pro Šalomounův dvůr představovala:

30 korů jemné mouky,

60 korů hrubé mouky,

³10 kusů krmného dobytka,

20 kusů dobytka z pastvin,

100 kusů bravu

a mimo to jelení, gazelí a srnčí maso a tu nejlepší drůbež.

⁴Panoval totiž nad celým územím a nad všemi králi na západ od Eufratu od Tifsachu po Gazu a se všemi okolními zeměmi žil v míru. ⁵Po celý Šalomounův život žil Juda a Izrael od Danu až po Beer-šebu v bezpečí, každý ve stínu své révy a svého fíkoví.

⁶Šalomoun měl také 4 000 stájí pro koně ke svým vozům a 12 000 jezdců.

⁷Správcové se střídali po měsíci v zásobování krále Šalomouna i všech, kdo byli pozváni k jeho stolu, a starali se o to, aby nic nechybělo. ⁸Každý ve svém pořadí také dodávali ječmen a slámu pro tažné a jezdecké koně, kdekoli byli rozmístěni.

⁹Bůh obdařil Šalomouna nesmírnou moudrostí a důvtipem a dal mu tolik rozumu, jako je písku na břehu moře.

¹⁰Šalomounova moudrost převyšovala moudrost všech východních národů i veškerou moudrost Egypta. ¹¹Moudrostí předčil všechny lidi, dokonce i Etana Ezrachejského a Macholovy syny Hemana, Kalkola a Dardu. Jeho jméno proslulo po všech okolních národech. ¹²Složil tři tisíce přísloví a jeho písní bylo tisíc a pět.

¹³Hovořil o rostlinách
od cedru v libanonském pohoří
po yzop u zdi nádvoří.
Hovořil o zvěři a ptácích,
o rybách a také o broucích.

¹⁴Králové všech zemí slyšeli o jeho moudrosti, a tak přicházeli vyslanci ze všech národů, aby si poslechli Šalomounovu moudrost.

Přípravy na stavbu chrámu

¹⁵Také týrský král Chíram poslal své služebníky k Šalomounovi, jakmile uslyšel, že byl pomazán za krále po svém otci. Chíram byl totiž vždy Davidovým přítelem. ¹⁶Šalomoun pak Chíramovi poslal zprávu:

¹⁷„Jak sám víš, můj otec David nemohl postavit chrám jménu Hospodina, svého Boha. Musel bojovat s nepřáteli na všech stranách, dokud mu je Hospodin nepoložil pod nohy. ¹⁸Mně ale Hospodin, můj Bůh, dal odpočinutí ze všech stran. Nezbyl

žádný protivník, žádná hrozba. ¹⁹Proto mám teď v úmyslu postavit chrám jménu Hospodina, svého Boha, jak to Hospodin pověděl mému otci Davidovi: „Tvůj syn, jehož dosadím na tvůj trůn po tobě, ten postaví chrám mému jménu.“ ²⁰Prosím, nech tedy pro mě v Libanonu kácet cedry. Moji služebníci budou pomáhat tvým a mzdu tvých služebníků ti uhradím, jak si řekneš. Jak sám víš, nikdo u nás neumí kácet stromy tak jako Sidonci.“

²¹Když Chíram uslyšel Šalomounova slova, byl velmi potěšen a prohlásil: „Ať je dnes požehnán Hospodin, který dal Davidovi moudrého syna, aby vládl tomuto velikému lidu.“ ²²Potom poslal Šalomounovi tuto odpověď:

„Tvou zprávu jsem dostal. Postarám se o všechno cedrové i cypřišové dříví podle tvého přání. ²³Mí služebníci je z Libanonu svezou ke Středomoří, kde z něj nadělám vory a přepravím je, kam mi určíš. Tam je dám rozebrat a ty si je vyzvedneš. Jistě také vyhovíš mému přání a postaráš se o stravu pro můj dvůr.“

²⁴Tak tedy Chíram dodal Šalomounovi veškeré cedrové a cypřišové dřevo podle jeho přání. ²⁵Šalomoun dal Chíramovi na oplátku 20 000 korů pšenice jako stravu pro jeho dvůr a 20 000 batů panenského oleje. To pak Šalomoun dával Chíramovi rok co rok. ²⁶Hospodin dal Šalomounovi moudrost, jak mu slíbil. Mezi Chíramem a Šalomounem vládl mír a stali se spojenci.

²⁷Kráľ Šalomoun zavedl v celém Izraeli nucené práce.

Nasazených bylo celkem 30 000 ²⁸a do Libanonu jich posílal 10 000 v měsíčních směnách; měsíc bývali v Libanonu, dva měsíce doma. Nuceným pracím velel Adoniram. ²⁹Šalomoun měl v horách 70 000 nosičů a 80 000 lamačů kamene. ³⁰Kromě toho Šalomoun ustanovil 3 300 dozorců, kteří veleli pracím a dohlíželi na dělníky. ³¹Král nechal navézt veliké ušlechtilé kameny, neboť chtěl, aby chrám měl základy z otesaných kvádrů. ³²Šalomounovi kameníci je otesávali spolu s kameníky od Chírama a z Gebalu. Tak tedy bylo připraveno dřevo i kameny ke stavbě chrámu.

6

Hospodinův chrám

¹Čtyřstého osmdesátého roku po vyjití synů Izraele z Egypta, v měsíci ziv (což je druhý měsíc), totiž čtvrtého roku své vlády nad Izraelem, Šalomoun zahájil stavbu Hospodinova chrámu.

²Chrámu, který král Šalomoun postavil Hospodinu, byl 60 loktů dlouhý, 20 loktů široký a 30 loktů vysoký. ³Před chrámovou lodí stála přes celou šířku chrámu předsíň. Byla 20 loktů široká a vystupovala před chrám na 10 loktů. ⁴Šalomoun nechal v chrámu udělat také zužující se okénka s mřížovím.

⁵Po celém obvodu vnější chrámové stěny, která obepínala chrámovou loď a vnitřní svatyni, vybudoval přístavbu, která měla po celé délce postranní komory. ⁶Její spodní patro bylo široké 5 loktů, prostřední 6 loktů a horní 7 loktů. Podél obvodu vnější chrámové stěny totiž udělal stupňovité římsy, aby nosníky ochozů nezasahovaly do samotných stěn chrámu. ⁷(Chrámu se stavěl z kamenů již opracovaných v lomu, takže se v chrámu během stavby neozývalo kladivo, dláto ani jiné

železné nářadí.) ⁸Vstup do spodního patra byl z jižní strany chrámu; po točitých schodech se stoupalo do prostředního para a z něj pak do horního. ⁹Když Šalomoun dokončil stavbu chrámu, zastřešil ho kazetovým stropem připevněným na cedrových trámech. ¹⁰Přístavbu vybudoval okolo celého chrámu; každé její patro bylo 5 loktů vysoké a k chrámu byla připojena cedrovými trámy.

¹¹Tehdy Šalomoun dostal slovo Hospodinovo: ¹²„Pokud jde o chrám, který staviš: Budeš-li dodržovat mé zákony, vykonávat mé úsudky a věrně plnit mé příkazy, potvrdím ti slovo, které jsem dal tvému otci Davidovi. ¹³Budu přebývat uprostřed synů Izraele a svůj lid Izrael nikdy neopustím.“

¹⁴Když Šalomoun dokončil stavbu chrámu, ¹⁵obložil zdi chrámu zevnitř cedrovými deskami – od podlahy až ke stropu obložil vnitřek chrámu dřevem. Podlahu chrámu pak vyložil cypřišovými deskami. ¹⁶Ve vzdálenosti 20 loktů od zadní strany chrámu postavil od podlahy ke stěnám přepážku z cedrových desek a postavil uvnitř chrámu svatostánek pro nejsvětější svatyni. ¹⁷Přední část chrámu, totiž chrámová loď, tedy měřila 40 loktů. ¹⁸Na vnitřním cedrovém obložení chrámu byla vyřezávaná poupata a rozvité květy – vše bylo z cedru; kámen nebylo vidět.

¹⁹V nejvnitřnější části chrámu Šalomoun zřídil svatostánek pro umístění Truhly Hospodinovy smlouvy. ²⁰Tento 20 loktů dlouhý, 20 loktů široký a 20 loktů vysoký svatostánek pokryl ryzím zlatem, kterým pokryl také cedrový oltář před ním.

²¹Šalomoun pokryl celý vnitřek chrámu ryzím zlatem. Také svatostánek pokryl zlatem a natáhl před ním zlaté řetězy.

²²Celý chrám byl tedy úplně pokryt zlatem a stejně tak byl

zlatem pokryt i celý oltář před svatostánkem.

²³Pro svatostánek zhotovil dva cheruby z olivového dřeva.

Každý byl 10 loktů vysoký. ²⁴Jedno i druhé cherubovo křídlo měřilo 5 loktů, a tak bylo rozpětí jeho křídel celkem 10 loktů.

²⁵Také druhý cherub měl rozpětí křídel 10 loktů. Oba cherubové měli stejný rozměr a stejný tvar. ²⁶Jeden i druhý cherub byl 10 loktů vysoký. ²⁷Tyto cheruby umístil do nejvnitřnější části chrámu. Měli rozprostřená křídla, a tak se křídlo jednoho dotýkalo jedné stěny a křídlo druhého se dotýkalo druhé stěny, zatímco uprostřed chrámu se jejich křídla dotýkala navzájem. ²⁸I tyto cheruby pokryl zlatem.

²⁹Ve vnitřní i vnější části chrámu nechal na všech stěnách kolem dokola vyřezat rytiny cherubů, palm a rozvitých květů.

³⁰Podlahu obou částí chrámu pokryl zlatem.

³¹Do vchodu svatostánku zavěsil dveře z olivového dřeva na pětihranných zárubních. ³²Na tyto dvojité dveře z olivového dřeva vyřezal rytiny cherubů, palm a rozvitých květů a pokryl je zlatem. Zlato nanesl i na cheruby a palmy. ³³Podobně zhotovil čtverhranné zárubně z olivového dřeva pro vchod do chrámové lodi ³⁴a k nim dvojité dveře z cypřišového dřeva. Každé dveře měly dvě křídla, která se otáčela v závěsech.

³⁵Vyřezal na nich cheruby, palmy a rozvité květy a řezbu pokryl po celé ploše zlatem.

³⁶Kolem vnitřního nádvoří pak postavil zeď – po třech vrstvách tesaných kvádrů následovala vrstva cedrových trámů.

³⁷Základy Hospodinova chrámu byly položeny čtvrtého roku v měsíci ziv. ³⁸Jedenáctého roku v měsíci bul (což je osmý

měsíc) byl chrám dokončen se všemi podrobnostmi a podle všech plánů. Šalomoun ho stavěl sedm let.

7

¹Svůj vlastní palác ovšem stavěl třináct let – tak dlouho mu trvalo dokončit celý palác.

Šalomounův palác

²Vystavěl si palác zvaný Libanonský les. Ten byl 100 loktů dlouhý, 50 loktů široký a 30 loktů vysoký, s cedrovými trámy na čtyřech řadách cedrových sloupů. ³Zastřešen byl cedrovým kazetovým stropem připevněným na trámech spočívajících na sloupech – pětáctýřicet trámů, patnáct v každé řadě. ⁴Palác měl tři řady okenic, takže leželo okno proti oknu, třikrát nad sebou. ⁵Všechny vchody i zárubně byly tvořeny čtverhrannými rámy; i zepředu bylo okno proti oknu, třikrát nad sebou.

⁶Postavil také Sloupovou síň, 50 loktů dlouhou a 30 loktů širokou. Před ní byla předsíň a před ní sloupy s římsou.

⁷Dále postavil Trůnní sál, neboli Soudní síň, kde soudil; ta byla od podlahy ke stropu obložená cedrovým dřevem. ⁸Podobně byl postaven i palác, v němž bydlel; ten stál na zvláštním nádvoří za Síní. Podobně jako Síň postavil Šalomoun také palác pro faraonovu dceru, kterou si vzal za ženu.

⁹To vše bylo ze samých ušlechtilých kamenů, na míru otesaných, pilami přřezaných zepředu i zezadu, od základů po střechu, zvenku až po Velké nádvoří. ¹⁰Základy byly z velikých kvádrů ušlechtilého kamene měřících 8 i 10 loktů.

¹¹Nad nimi byly na míru přřezané kusy ušlechtilého kamene a cedrové dřevo. ¹²Velké nádvoří bylo kolem dokola obklopeno zdí ze třech řad tesaných kvádrů a jedné vrstvy cedrových

trámů tak jako vnitřní nádvoří Hospodinova chrámu s jeho předsíní.

Vybavení chrámu

¹³Král Šalomoun poslal pro Churama z Týru. ¹⁴Byl to syn jedné vdovy z pokolení Neftalí a jeho otec byl týrský měditepec. Byl nadán moudrostí, znalostí i dovedností k veškeré práci s mědí. Ten tedy přišel ke králi Šalomounovi a dal se do všeho svěřeného díla.

¹⁵Vytvořil dvojici bronzových sloupů. Jeden sloup měřil 18 loktů na výšku a 12 loktů po obvodu; stejně tak i ten druhý.

¹⁶Na vrch těch sloupů odlil z bronzu dvě hlavice; každá z nich byla vysoká 5 loktů. ¹⁷Hlavice na vrchu sloupů byly ozdobeny proplétaným mřížováním a věnci z řetězů. Na jedné i druhé hlavici jich bylo po sedmi. ¹⁸Udělal sloupy tak, že okolo mřížování pokrývacího hlavici na vrchu sloupu byly dvě řady granátových jablek. Totéž udělal i s druhou hlavicí. ¹⁹Hlavice na vrcholu sloupů stojících v předsíni měly tvar lilí o rozměru čtyř loktů. ²⁰Na hlavicích obou sloupů byly nahoře pod vydutím k mřížování připevněny řady granátových jablek. Těch bylo kolem obou hlavic dohromady dvě stě. ²¹Sloupy postavil v chrámové předsíni. Jeden sloup vztyčil vpravo a druhý vlevo a pojmenoval je Jachin, Opора, a Boáz, Posila. ²²Vrchol sloupů měl tvar lilie. Tak byla dokončena práce na sloupech.

²³Poté odlil kulatou nádrž zvanou Moře. Napříč od okraje k okraji měřila 10 loktů, na výšku 5 loktů a po obvodu 30 loktů.

²⁴Pod okrajem lemovaly nádrž po celém obvodu dvě řady ozdobných poupat odlitých zároveň s ní. ²⁵Moře spočívalo na

dvanácti býcích: tři byli obráceni k severu, tři k západu, tři k jihu a tři k východu. Leželo na nich tak, že je všechny zezadu přikrývalo.²⁶ Bylo na dlaň silné a jeho okraje byly vytvarovány do liliového květu jako okraj poháru. Mohlo pojmut 2 000 batů.

²⁷Dále vyrobil deset bronzových stojanů na umyvadla. Každý stojan byl 4 lokte dlouhý, 4 lokte široký a 3 lokte vysoký.²⁸ Byl proveden takto: Sestával z postranic, které spojovaly rámy.

²⁹Na postranicích mezi rámy byly rytiny lvů, býků a cherubů a na rámech nad lvy a býky i pod nimi byly zavěšeny věnce.

³⁰Každý stojan měl čtyři bronzová kola na bronzových nápravách. Z jeho čtyř rohových sloupků vybíhala ramena pod umyvadlo. Každé odlité rameno mělo po stranách věnce.³¹ Ze stojanu vyčnívalo na loket vysoké prstencové ústí. Toto ústí bylo kruhové, o průměru jeden a půl lokte. Podobně jako na stojanu, i na ústí byly rytiny. Postranice ovšem nebyly do kruhu, ale do čtverce.³² Pod postranicemi byla čtyři kola s ojnicemi zapuštěnými do stojanu. Každé kolo bylo jeden a půl lokte vysoké.³³ Kola byla provedením stejná jako kola od vozu: jejich osy, loukotě, paprsky i náboje, vše bylo odlité.³⁴ Ke čtyřem rohům každého stojanu vedla čtyři ramena jednolitá se stojanem.³⁵ Na vrcholu měl stojan kolem dokola půl lokte hlubokou obrubu. K vrcholu stojanu byla připevněna držadla a postranice.³⁶ Plochy držadel i postranic pokryl na každém volném místě rytinami cherubů, lvů a palem a kolem dokola je vroubily věnce.³⁷ Takto vyrobil deset stojanů. Všechny byly stejně odlité, stejných rozměrů a stejného tvaru.

³⁸Vyrobil také deset bronzových umyvadel, každé o objemu 40 batů. Každé umyvadlo měřilo 4 lokte a spočívalo na

jednom z deseti stojanů. ³⁹Pět stojanů postavil po pravé straně chrámu a pět po levé. Moře postavil po pravé straně v jihovýchodním rohu.

⁴⁰Dále Churam vyrobil kotlíky, lopatky a mísy.

Tak Churam završil veškeré dílo, které pro krále Šalomouna konal na Hospodinově chrámu:

⁴¹dva sloupy,

dvě kulovité hlavice na vrcholech sloupů,

dvoje mřížování pokrývající obě kulovité hlavice na vrcholech sloupů,

⁴²čtyři sta granátových jablek ke dvěma mřížováním (dvě řady granátových jablek ke každému mřížování pokrývajícimu obě kulovité hlavice sloupů),

⁴³deset podstavců,

deset umyvadel na podstavce,

⁴⁴jedno Moře,

dvanáct býků nesoucích Moře,

⁴⁵kotlíky, lopatky a mísy.

Všechny předměty, které Churam zhotovil králi Šalomounovi pro Hospodinův chrám, byly z leštěného bronzu. ⁴⁶Král je nechal odlévat na jordánské rovině v jílovité půdě mezi Sukotem a Caretánem. ⁴⁷Bylo jich dohromady tolik, že je Šalomoun kvůli tomu množství ani nevážil. Váha bronzu nebyla nikdy zjištěna.

⁴⁸Šalomoun také nechal zhotovit veškeré vybavení pro Hospodinův chrám:

zlatý oltář,
zlatý stůl pro chleby předložení,
⁴⁹pět svícnu z ryzího zlata napravo a pět nalevo před
svatostánek,
k nim květy, kahany a kleště ze zlata,
⁵⁰misky, kratiknoty, nádobky, pohárky a pánvice z ryzího zlata
a zlaté panty ke dveřím do nejsvětější svatyně v nejvnitřnější
části chrámu i ke dveřím do chrámové lodi.

⁵¹Tak bylo završeno veškeré dílo, které král Šalomoun konal
na Hospodinově chrámu. Šalomoun pak přinesl zasvěcenou
kořist svého otce Davida, totiž stříbro, zlato a další předměty,
a uložil je do pokladnice Hospodinova chrámu.

8

Vnesení Truhly

Tehdy Šalomoun shromáždil k sobě do Jeruzaléma všechny
stařešiny Izraele, kmenové náčelníky a vůdce izraelských rodů,
aby přenesli Truhlu Hospodinovy smlouvy ze Sionu, z Města
Davidova. ²Všichni izraelští muži se tedy shromáždili ke králi
Šalomounovi o svátcích v měsíci etanim, což je sedmý měsíc.
³Když přišli všichni izraelští stařešinové, kněží zvedli Truhlu
Hospodinovu ⁴a vynesli ji i Stan setkávání se vším jeho
posvátným vybavením. Zatímco to kněží a levité vynášeli, ⁵král
Šalomoun s celým shromážděním Izraele, jež se k němu
dostavilo před Truhlu, obětoval tolik bravu i skotu, že nešlo
spočítat ani sledovat, kolik ho bylo.

⁶Kněží pak vnesli Truhlu Hospodinovy smlouvy na její místo do

chrámového svatostánku, do nejsvětější svatyně pod křídla cherubů. ⁷Cherubové totiž rozprostírali svá křídla nad Truhlou, takže svrchu přikrývali Truhlu i její tyče. ⁸Ty byly tak dlouhé, že jejich konce bylo vidět ze svatyně před svatostánkem. Zvenku je ovšem vidět nebylo. Jsou tam až dodnes. ⁹V Truhle nebylo nic než dvě kamenné desky, které tam uložil Mojžíš na Orébu, když Hospodin se syny Izraele uzavřel smlouvu po jejich odchodu z Egypta.

¹⁰Když potom kněží vycházeli ze svatyně, naplnil Hospodinův chrám oblak. ¹¹Kněží se kvůli tomu oblaku nemohli postavit ke službě, protože Hospodinův chrám naplnila Hospodinova sláva.

¹²Tedy Šalomoun prohlásil:

„Zůstávám v mračnu,“ pravil Hospodin.

¹³Já jsem ti ale postavil chrám vznešený, místo, kde bys bydlel už navěky!“

¹⁴Potom se král otočil a požehnal celému stojícímu shromáždění Izraele:

¹⁵„Požehnán buď Hospodin, Bůh Izraele, který vlastními ústy mluvil k mému otci Davidovi a vlastní rukou naplnil, co řekl:

¹⁶„Ode dne, kdy jsem svůj lid Izrael vyvedl z Egypta, jsem ze žádného izraelského kmene nevyvolil město k postavení chrámu, v němž by zůstávalo mé jméno. Vyvolil jsem však Davida, aby vedl Izrael.“

¹⁷Můj otec David toužil postavit chrám jménu Hospodina, Boha Izraele. ¹⁸Hospodin mu ale řekl: „Je dobře, že chceš

mému jménu postavit chrám. ¹⁹Nepostavíš ho však ty, ale tvůj syn, který vzejde ze tvých beder. Ten vystaví chrám mému jménu.’

²⁰A Hospodin dodržel slovo, které dal. Nastoupil jsem po svém otci Davidovi, usedl jsem na izraelský trůn, jak řekl Hospodin, a postavil jsem chrám jménu Hospodina, Boha Izraele. ²¹V něm jsem připravil místo pro Truhlu, v níž je Hospodinova smlouva, kterou uzavřel s našimi otci, když je vyvedl z Egypta.“

Vyslychej na nebi!

²²Poté se Šalomoun postavil před Hospodinův oltář. Před očima celého izraelského shromáždění vztáhl ruce k nebi ²³a řekl:

„Hospodine, Bože Izraele! Nahoře na nebi ani dole na zemi není bůh podobný tobě, jenž by zachovával smlouvu a milosrdenství svým služebníkům, kteří před tebou žijí s oddaným srdcem. ²⁴Svému služebníku Davidovi, mému otci, jsi dodržel svůj slib. Vlastními ústy jsi promluvil a vlastní rukou jsi to, jak vidíme, splnil.

²⁵Nuže, Hospodine, Bože Izraele, dodrž, co jsi slíbil, když jsi svému služebníku Davidovi, mému otci, řekl: ‚Postarám se, aby na izraelském trůnu nikdy nechyběl tvůj potomek, budou-li jen tví synové dbát na svou cestu a žít přede mnou, jako jsi přede mnou žil ty.‘ ²⁶Nyní tedy, Bože Izraele, kéž se prosím potvrdí slovo, které jsi dal svému služebníku Davidovi, mému otci.

²⁷Bude snad Bůh opravdu přebývat na zemi? Nebesa, ba ani

nebesa nebes tě nemohou obsáhnout – čím méně tento chrám, který jsem postavil! ²⁸Shlédni však na modlitbu svého služebníka a na jeho prosby, Hospodine, Bože můj; vyslyš toto volání a modlitbu, kterou ti tvůj služebník dnes předkládá.

²⁹Kéž jsou tvé oči dnem i nocí upřeny k tomuto chrámu, k místu, o němž jsi řekl: ‚Tam bude mé jméno.‘ Kéž nasloucháš modlitbě, již se tvůj služebník bude modlit směrem k tomuto místu. ³⁰Kéž vyslyšíš prosbu svého služebníka i svého lidu Izraele, kdykoli se budou modlit směrem k tomuto místu.

Vyslychej na nebesích, kde přebýváš, vyslychej a odpouštěj.

³¹Kdyby se někdo provinil proti svému bližnímu a měl by se zapřísáhnout slibem, kdyby pak přišel a složil přísahu před tvým oltářem v tomto chrámu, ³²vyslychej na nebesích.

Zasáhni a rozsud' své služebníky tak, abys viníka označil za vinného a odplatil mu jeho skutky, a spravedlivého abys ospravedlnil a odplatil mu jeho spravedlnost.

³³Kdyby tvůj lid Izrael hřešil proti tobě, a utrpěl by proto porážku od svých nepřátel, kdyby se pak ale vrátili k tobě, chválili tvé jméno, modlili se a prosili tě v tomto chrámu,

³⁴vyslychej na nebesích. Odpusť hřích svého lidu Izraele a přiveď je zpátky do země, kterou jsi dal jejich otcům.

³⁵Kdyby hřešili proti tobě, a zavřela by se proto nebesa a nebyl déšť, kdyby se pak ale modlili směrem k tomuto místu, chválili tvé jméno a po svém potrestání by se odvrátili od svých hříchů, ³⁶vyslychej na nebesích. Odpusť svým služebníkům, svému lidu Izraeli, jejich hřích. Vyuč je správné cestě, kterou mají jít, a sešli déšť na svou zem, kterou jsi dal svému lidu za dědictví.

³⁷Kdyby v zemi nastal hlad nebo mor, plíseň nebo sněh,

kobylky nebo housenky nebo kdyby tvůj lid v zemi až u samých bran utlačoval nepřítel nebo jakákoli rána či nemoc –³⁸ kdyby si pak ale kdokoli ze všeho tvého lidu Izraele připustil, že jde o ránu, a vzepjal by ruce k tomuto chrámu, pak každou modlitbu, každou prosbu, kterou by přednesl,³⁹ vyslyšej na nebesích, kde přebýváš. Odpust', zasáhni a odplat' každému jeho skutky, neboť znáš jeho srdce – jen ty sám přece znáš srdce všech lidí –⁴⁰ aby tě měli v úctě po všechny dny svého života v zemi, kterou jsi dal našim otcům.

⁴¹Rovněž kdyby cizinec, ačkoli nepatří k tvému lidu Izraeli, přišel z daleké země kvůli tvému jménu⁴² (neboť uslyšel o tvém velikém jménu, o tvé mocné ruce a vztažené paži), kdyby přišel a modlil se směrem k tomuto chrámu,⁴³ vyslyšej na nebesích, kde přebýváš. Učiň vše, oč by tě ten cizinec prosil, aby všechny národy země poznaly tvé jméno a měly tě v úctě tak jako tvůj lid Izrael a aby věděly, že tvé jméno je vzýváno nad tímto chrámem, který jsem postavil.

⁴⁴Kdyby tvůj lid vytáhl do války proti nepříteli, kamkoli bys je poslal, a modlili by se k Hospodinu směrem k městu, jež jsi vyvolil, a k chrámu, který jsem postavil tvému jménu,

⁴⁵vyslyšej na nebesích jejich modlitbu a prosbu a zjednej jim právo.

⁴⁶Kdyby zhřešili proti tobě – vždyť není člověka, který by nehřešil – a ty by ses na ně rozhněval a vydal je nepříteli a jejich uchvatitelé by je odvedli jako zajatce do nepřátelské země, daleké či blízké,⁴⁷ kdyby si to však potom v zemi svého zajetí vzali k srdci, obrátili by se a prosili tě o milost v zemi svých věznitelů se slovy: ‚Zhřešili jsme, zkazili se, jednali jsme zle!‘⁴⁸ a kdyby se v zemi svých nepřátelských věznitelů celým

srdcem a celou duší vrátili k tobě a modlili by se k tobě směrem ke své zemi, kterou jsi dal jejich otcům, k městu, které jsi vyvolil, a k chrámu, který jsem postavil tvému jménu, ⁴⁹vyslychej na nebesích, kde přebýváš, jejich modlitbu a prosbu a zjednej jim právo. ⁵⁰Odpusť svému lidu jejich hřích i všechny jejich vzpoury proti tobě a daruj jim milost u jejich věznitelů, aby se nad nimi slitovali. ⁵¹Vždyť jsou tvůj lid, tvé vlastní dědictví! Vyvedl jsi je z Egypta, zprostřed té tavicí pece!

⁵²Kéž tedy jsou tvé oči upřeny k modlitbě tvého služebníka i k modlitbě tvého lidu Izraele, a kdykoli k tobě budou volat, vyslychej. ⁵³Vždyť ty jsi je, Hospodine, Pane můj, oddělil ze všech národů země jako své vlastní dědictví, jak jsi to řekl skrze svého služebníka Mojžíše, když jsi naše otce vyvedl z Egypta.“

⁵⁴Jakmile Šalomoun dokončil tuto modlitbu a prosbu k Hospodinu, vstal od Hospodinova oltáře, kde klečel na kolenou s rukama vztaženýma k nebi, ⁵⁵postavil se a mocným hlasem požehnal celému shromáždění Izraele:

⁵⁶„Požehnán buď Hospodin, který svému lidu Izraeli dopřál odpočinutí, jak zaslíbil. Ani jediné ze všech těch dobrých slov, která promluvil skrze svého služebníka Mojžíše, neselhalo.

⁵⁷Kéž je Hospodin, náš Bůh, s námi, jako byl s našimi otci. Kéž nás neopustí, kéž nás nezanechá, ⁵⁸kéž naklání naše srdce k sobě, abychom chodili po všech jeho cestách a dodržovali jeho přikázání, ustanovení i pravidla, která dal našim otcům.

⁵⁹A tato má slova, jimiž jsem Hospodina prosil o milost, kéž

jsou Hospodinu, našemu Bohu, blízka dnem i nocí, aby zjednával právo svému služebníku i svému lidu Izraeli den co den, ⁶⁰aby všechny národy země poznaly, že Hospodin je Bůh a není žádného kromě něj. ⁶¹Kéž vaše srdce cele patří Hospodinu, našemu Bohu, abyste žili podle jeho ustanovení a dodržovali jeho přikázání tak jako dnes.“

Zasvěcení chrámu

⁶²Král a s ním celý Izrael pak před Hospodinem slavili obětní hody. ⁶³Šalomoun obětoval jako pokojnou oběť 22 000 býků a 120 000 ovcí. Takto král a všichni synové Izraele zasvětili Hospodinův chrám.

⁶⁴Toho dne král posvětil střed nádvoří před Hospodinovým chrámem. Tam totiž obětoval zápalnou a moučnou oběť i tuk pokojných obětí, neboť bronzový oltář před Hospodinem byl příliš malý, než aby mohl pojmout onu zápalnou a moučnou oběť i tuk oněch pokojných obětí.

⁶⁵Šalomoun tehdy slavil slavnost a s ním všechen Izrael od Lebo-chamátu po Egyptský potok, jedno veliké shromáždění před Hospodinem, naším Bohem, po sedm dní a dalších sedm dní, celkem čtrnáct dní. ⁶⁶Následujícího dne pak lid propustil. Dobrořečili králi a vraceli se domů s veselím a radostí ze všeho dobrodiní, které Hospodin prokázal svému služebníku Davidovi a svému lidu Izraeli.

9

¹Tak Šalomoun dokončil stavbu Hospodinova chrámu i královského paláce a uskutečnil všechno, co si přál.

²Šalomounovi se tehdy znovu ukázal Hospodin, tak jako se mu předtím ukázal v Gibeonu. ³Hospodin mu řekl:

„Vyslyšel jsem tvou modlitbu a tvou prosbu, kterou jsi mi předložil. Posvětil jsem tento chrám, který jsi vystavěl, aby tam navěky zůstávalo mé jméno. Mé oči i mé srdce tam zůstanou navždy.

⁴Budeš-li žít přede mnou s ryzím srdcem a poctivě tak jako tvůj otec David a budeš-li konat vše, co jsem ti přikázal, a dodržovat má ustanovení i má pravidla, ⁵potvrdím trůn tvého království nad Izraelem navěky, jak jsem slíbil tvému otci Davidovi: „Na izraelském trůnu nikdy nebude chybět tvůj potomek.“

⁶Pokud se však ode mě ty a tvoji synové odvrátíte a nebudete dodržovat má přikázání a ustanovení, jež jsem vám svěřil, ale půjdete sloužit cizím bohům a budete se jim klanět, ⁷pak vyhladím Izrael ze země, kterou jsem jim dal, a z chrámu, který jsem posvětil pro své jméno. Vyženu Izrael ze své přítomnosti, takže bude mezi národy za pořekadlo a posměšek. ⁸A tento chrám, kdysi tak vznešený? Každý, kdo půjde kolem, strne a zašeptá: „Proč to Hospodin této zemi a tomuto chrámu provedl?“ ⁹A dostanou odpověď: „Protože opustili Hospodina, svého Boha, který vyvedl jejich otce z Egypta, a chytili se cizích bohů, jimž se klaněli a jimž sloužili – to proto na ně Hospodin uvedl všechno to zlo!“

Šalomounovy úspěchy

¹⁰Šalomoun vystavěl oba domy, Hospodinův chrám i královský palác, během dvaceti let. Po jejich uplynutí ¹¹dal král Šalomoun týrskému králi Chíramovi dvacet měst v galilejském kraji za to, že mu Chíram dodával cedrové i cypřišové dřevo a

zlata, kolik si jen přál. ¹²Chíram se tedy vypravil z Týru, aby si ta města, která mu dal Šalomoun, prohlédl. Ale nelíbila se mu.

¹³Řekl: „Cos mi to, bratře, dal za města?“ A tak se ten kraj až dodnes jmenuje Kabul (to jest: Nanic). ¹⁴Chíram totiž králi poslal 120 talentů zlata.

¹⁵Důvodem, proč král Šalomoun zavedl nucené práce, bylo, aby vystavěl:

Hospodinův chrám,

svůj palác,

terasu Milo,

jeruzalémské hradby,

města Chacor, Megido a Gezer ¹⁶(egyptský vládce farao totiž

vytáhl, dobyl Gezer a vypálil ho, pobil jeho kanaánské obyvatele a město dal věnem své dceři, Šalomounově

manželce; ¹⁷proto Šalomoun stavěl Gezer),

dále Dolní Bet-choron,

¹⁸Baalat a Tadmor v judské zemi,

¹⁹všechna Šalomounova zásobovací města,

města pro vozy,

města pro jízdu,

a cokoli se Šalomounovi líbilo stavět v Jeruzalémě, v

Libanonu nebo kdekoli po celé zemi pod jeho vládou.

²⁰Všechno obyvatelstvo pozůstalé z Emorejců, Chetejců,

Perizejců, Hivejců a Jebusejců, kteří nepatřili k synům Izraele,

²¹totiž jejich potomky, kteří po nich zůstali v zemi a které

synové Izraele nedokázali vyhladit, Šalomoun podrobil

nuceným pracím, a tak otročí dodnes. ²²Syny Izraele ovšem

Šalomoun nebral do otroctví, ale jako vojáky, úředníky, velitele, pobočníky, vozataje a jezdce.²³ Dozorců, kteří veleli Šalomounovým pracím, bylo 550. Ti měli na starosti veškerou pracovní sílu.

²⁴Jakmile se faraonova dcera přestěhovala z Města Davidova do paláce, který pro ni vystavěl, začal budovat terasu Milo.

²⁵Třikrát ročně přinášel Šalomoun zápalné i pokojné oběti na oltáři, který postavil Hospodinu, a nechal z něj stoupat dým před Hospodinem. Tak završil budování chrámu.

²⁶Král Šalomoun v Ecjon-geberu u Eilatu na pobřeží Rudého moře v edomské zemi vybudoval loďstvo.²⁷ Chíram pak se Šalomounovými služebníky vyslal na lodích také své služebníky, zkušené námořníky.²⁸ Vypravili se do Ofiru, naložili tam 420 talentů zlata a přivezli je králi Šalomounovi.

10

Královna ze Sáby

¹Také královna ze Sáby se doslechla o Šalomounově proslulosti (kterou měl díky jménu Hospodinovu), a tak přijela, aby ho vyzkoušela v hádankách.² Když dorazila do Jeruzaléma s početnou družinou a s velbloudy nesoucími vonné balzámy, velké množství zlata i drahokamů, přišla k Šalomounovi a hovořila s ním o všem, co měla na srdci.

³Šalomoun všechny její otázky zodpověděl; žádná z nich nebyla pro krále tak těžká, aby na ni neodpověděl.

⁴Když královna ze Sáby viděla všechnu Šalomounovu moudrost i palác, který vystavěl,⁵ pokrmy na jeho stole, zasedání jeho dvořanů, práci jeho služebníků a jejich roucha, jeho číšníky i to, jaké oběti král přináší v Hospodinově

chrámu, byla naprosto ohromena ⁶a řekla mu: „To, co jsem u nás slyšela o tvých slovech a o tvé moudrosti, je pravda.

⁷Dokud jsem nepřijela a neuviděla to na vlastní oči, nevěřila jsem tomu. Teď ale vidím, že mi neřekli ani polovinu!

Moudrostí a dobrotou jsi překonal pověst, kterou jsem slyšela. ⁸Blaze tvým mužům, blaze těmto tvým služebníkům, kteří stále stojí před tebou a naslouchají tvé moudrosti.

⁹Požehnán buď Hospodin, tvůj Bůh, který si tě oblíbil a dosadil tě na izraelský trůn! Hospodin miluje Izrael navěky, a tak tě učinil králem, abys zjednával právo a spravedlnost.“

¹⁰Poté darovala králi 120 talentů zlata a veliké množství balzámů a drahokamů. Už nikdy se pak nedovezlo tolik vonných balzámů, jako dala králi Šalomounovi královna ze Sáby. ¹¹(K tomu ještě Chíramovo loďstvo, které jelo do Ofiru pro zlato, dovezlo odtud veliké množství santálového dřeva a drahokamů. ¹²Král z toho santálového dřeva vyrobil schody pro Hospodinův chrám i pro královský palác a také lry a citery pro zpěváky. Dodnes se nedovezlo, ba ani nevidělo, tolik santálového dřeva.)

¹³Král Šalomoun pak královně ze Sáby splnil každé přání, které vyslovila, a dal jí mnohem více darů, než králi Šalomounovi přinesla ona. Královna se pak se svým služebnictvem vydala zpět na cestu do vlasti.

Sláva a bohatství

¹⁴Král Šalomoun ročně získával 666 talentů zlata, ¹⁵nepočítaje příjmy od pocestných, z obchodování kupců i ode všech arabských králů a krajských hejtmánů.

¹⁶Král Šalomoun nechal zhotovit 200 pavéz z tepaného zlata

(na jednu pavézu vynaložil 600 šekelů zlata)¹⁷ a 300 štítů z tepaného zlata (na jeden štít vynaložil 3 hřivny zlata). Král je umístil v Paláci libanonského lesa.

¹⁸Král také pořídil veliký trůn ze slonoviny a pokryl ho čistým zlatem. ¹⁹K trůnu vedlo šest stupňů. Opěradlo měl okrouhlé, po obou stranách sedadla područky a vedle područek stáli lvi.

²⁰Na šesti stupních po obou stranách stálo dvanáct dalších lvů. Nic takového nebylo vyrobeno v žádném království.

²¹Také všechny nádoby na pití měl král Šalomoun zlaté a stejně tak všechno vybavení Paláce libanonského lesa bylo z ryzího zlata. Nic nebylo ze stříbra – to nebylo v Šalomounových dobách vůbec považováno za cenné. ²²Král totiž měl na moři vedle Chíramova loďstva také zámořské lodě, které připlouvaly jednou za tři roky a přivážely zlato a stříbro, slonovinu, opice a pávy.

²³Král Šalomoun co do bohatství i co do moudrosti předčil všechny krále světa. ²⁴Ti všichni se ucházeli o přijetí u Šalomouna, aby slyšeli jeho moudrost, kterou mu do srdce vložil Bůh. ²⁵Všichni mu přinášeli dary, stříbrné a zlaté předměty, oděvy, zbraně, balzámy, koně i mezky – a tak tomu bylo rok co rok.

²⁶Šalomoun nashromáždil vozy i koně, takže měl 1 400 vozů a 12 000 koní, které umístil do vozových měst i k sobě do Jeruzaléma. ²⁷Za jeho vlády bylo v Jeruzalémě stříbra jako kamení a cedrů jako planých fíků v podhůří. ²⁸Koně si král nechával dovážet z Egypta a Kilikie. Královští obchodníci je v Kilikii nakupovali za dohodnuté ceny. ²⁹Vozy dováželi z Egypta za 600 šekelů stříbra a koně za 150. Také je vyváželi dál pro všechny chetitské a aramejské krále.

Šalomounovo odvrácení

¹Král Šalomoun ale kromě faraonovy dcery miloval mnoho dalších cizích žen – Moábky, Amonky, Edomky, Sidoňanky, Chetejky – ²z národů, o nichž Hospodin synům Izraele řekl: „Nespojujte se s nimi a oni ať se nespojují s vámi, aby se vaše srdce neobrátilo k jejich bohům.“ Šalomoun k nim ale přilnul a velmi je miloval. ³Měl sedm set urozených manželek a tři sta konkubín. A jeho ženy mu odvrátily srdce. ⁴Když zestárl, odvrátily mu srdce k cizím bohům. Jeho srdce totiž nepatřilo tak cele Hospodinu, jeho Bohu, jako srdce jeho otce Davida. ⁵Šalomoun chodil za sidonskou bohyní Aštartou a za amonskou ohavností Molochem. ⁶Šalomoun dělal, co bylo v Hospodinových očích zlé, a neoddal se cele Hospodinu jako jeho otec David. ⁷Na hoře východně od Jeruzaléma Šalomoun dokonce postavil obětní výšinu moábské ohavnosti Kemošovi a amonské ohavnosti Molochovi. ⁸Totéž udělal pro všechny své cizí ženy, které uctívaly své bohy kadidlem a oběťmi. ⁹Hospodin se na Šalomouna rozhněval, protože se jeho srdce odvrátilo od Hospodina, Boha Izraele, který se mu dvakrát ukázal. ¹⁰Ačkoli mu výslovně zakázal následovat cizí bohy, Šalomoun Hospodinův zákaz nedodržel. ¹¹Proto Hospodin Šalomounovi řekl: „Protože je to s tebou takové, že jsi nedodržel mou smlouvu ani ustanovení, která jsem ti přikázal, odtrhnu od tebe království a dám ho tvému služebníkovi! ¹²Kvůli tvému otci Davidovi to ale neudělám za tvého života. Odtrhnu království z ruky tvého syna. ¹³Navíc je neodtrhnu

celé. Kvůli svému služebníkovi Davidovi a kvůli Jeruzalému, který jsem vyvolil, ponechám tvému synovi jeden kmen.“

Královi protivníci

¹⁴Hospodin tehdy Šalomounovi vzbudil protivníka v Hadadovi z edomského královského rodu. ¹⁵Když totiž David kdysi pustošil Edom a jeho vojevůdce Joáb vyrazil pohřbít padlé, nechal v Edomu pobít všechny muže. ¹⁶Joáb tam s celým izraelským vojskem zůstal šest měsíců, dokud všechny Edomce nevyhladil. ¹⁷Hadad, tehdy ještě chlapec, tenkrát s několika edomskými služebníky svého otce uprchl do Egypta.

¹⁸Přes Midián pokračovali do Paranu, kde přibrali další muže, a dorazili do Egypta k egyptskému vládci faraonovi. Ten mu zajistil dům a stravu a dal mu i pozemky.

¹⁹Farao si Hadada oblíbil natolik, že mu dal za manželku sestru své ženy, sestru Jejího Veličenstva Tachpenes. ²⁰Tachpenesina sestra mu porodila syna Genubata a Tachpenes ho odchovala ve faraonově paláci. Genubat tedy žil ve faraonově paláci mezi faraonovými syny.

²¹Pak ale Hadad v Egyptě uslyšel, že David ulehл ke svým otcům a že zemřel i jeho vojevůdce Joáb. „Propust' mě zpět do mé vlasti,“ požádal tehdy faraona.

²²„Co ti u mě schází, že chceš odejít do své země?“ řekl mu farao.

„Nic mi neschází,“ odpověděl, „ale přesto mě propust'.“

²³Dalšího protivníka Bůh Šalomounovi vzbudil v Rezonovi, synu Eliadovu, který uprchl od svého pána Hadad-ezera, krále Cóby. ²⁴Když David pobil jejich vojsko, Rezon kolem sebe shromáždil nájezdníky a stal se jejich velitelem. Odešli do

Damašku, usídlili se v něm a založili tam Damašské království.

²⁵Vedle zla, které představoval Hadad, byl i on protivníkem Izraele po celý Šalomounův život. Kraloval nad Aramem a nenáviděl Izrael.

Jeroboáмова vzpoura

²⁶Také Jeroboám, syn Nebatův, se vzbouřil proti králi. Byl to jeden z Šalomounových dvořanů, Efraimec z Ceredy, jehož matka byla vdova jménem Cerua. ²⁷Důvod, proč se vzbouřil proti králi, byl tento: Šalomoun stavěl terasu Milo a uzavřel mezeru v hradbách města svého otce Davida. ²⁸Jeroboám byl schopný mladík, a když si Šalomoun všiml, jak se má k dílu, svěřil mu všechnu pracovní sílu z domu Josefova.

²⁹Jednou, když byl Jeroboám na cestě z Jeruzaléma, potkal ho prorok Achiáš Šíloský, oblečený do nového pláště. Oba tam venku byli sami. ³⁰Achiáš vzal svůj nový plášť, roztrhal ho na dvanáct kusů ³¹a řekl Jeroboámovi: „Vezmi si deset kusů, neboť tak praví Hospodin, Bůh Izraele: ‚Hle, odtrhnu království z ruky Šalomounovy a tobě dám deset kmenů.

³²Jemu zůstane jeden kmen kvůli mému služebníku Davidovi a kvůli Jeruzalému, městu, které jsem vyvolil ze všech kmenů Izraele. ³³To proto, že mě opustil a klaněl se sidonské bohyni Aštartě, moábskému bohu Kemošovi a amonskému bohu Molochovi. Nedržel se mých cest a nedělal, co je v mých očích správné; nedbal na má ustanovení a pravidla, jako to dělal jeho otec David.

³⁴Celé království mu ale z ruky nevezmu. Nechám ho vládnout po celý jeho život kvůli svému služebníku Davidovi, kterého jsem vyvolil a který dodržoval má přikázání a ustanovení.

³⁵Království pak vezmu z ruky jeho syna. Deset kmenů dám tobě ³⁶a jeden kmen nechám jeho synovi. Postarám se, aby mému služebníku Davidovi po všechny dny zářila svíce v Jeruzalémě, městě, které jsem si vyvolil, aby tam zůstávalo mé jméno.

³⁷Tebe ale vezmu a budeš kralovat, kdekoli si budeš přát, neboť se staneš králem Izraele. ³⁸Budeš-li poslouchat vše, co ti přikážu, chodit po mých cestách, dělat, co je v mých očích správné, a dodržovat má ustanovení a přikázání, jako to dělal můj služebník David, pak budu s tebou a zbuduji ti trvalý dům, jako jsem ho zbudoval Davidovi, a Izrael dám tobě. ³⁹Tak pokořím Davidovo símě, ale ne natrvalo.“

⁴⁰Šalomoun se pak snažil Jeroboáma zabít. Ten ale uprchl do Egypta k egyptskému vládci Šišakovi a zůstal v Egyptě, dokud Šalomoun nezemřel.

⁴¹Ostatní Šalomounovy skutky – co všechno vykonal a jakou měl moudrost – o tom se, jak známo, píše v Knize skutků Šalomounových. ⁴²Šalomoun kraloval v Jeruzalémě nad celým Izraelem čtyřicet let. ⁴³Potom ulehl ke svým otcům a byl pochován ve městě svého otce Davida. Na jeho místě pak začal kralovat jeho syn Rechoboám.

ROZDĚLENÍ

Odtržení severního království

¹Rechoboám se odebral do Šechemu, neboť se tam sešel celý Izrael, aby ho prohlásili králem. ²Jeroboám, syn Nebatův, se o tom dozvěděl ještě v Egyptě, kam uprchl před králem Šalomounem. Vrátil se tedy z Egypta, ³protože pro něj poslali a zvali ho zpět. Jeroboám přišel s celým shromážděním Izraele za Rechoboámem a společně mu řekli: ⁴„Tvůj otec na nás vložil těžké jho. Ulev nám teď od tvrdé služby a od těžkého jha, které nám tvůj otec naložil, a budeme ti sloužit.“

⁵„Jděte a vraťte se ke mně za tři dny,“ odpověděl jim Rechoboám. Lid se tedy rozešel.

⁶Král Rechoboám se pak radil se starci, kteří bývali ve službách jeho otce Šalomouna, dokud ještě žil: „Co mi radíte? Jak mám odpovědět lidu?“

⁷„Pokud se dnes zachováš jako služebník lidu,“ řekli mu, „pokud jim vyhovíš a dáš jim laskavou odpověď, budou ti sloužit navždycky.“

⁸On ale odmítl radu, kterou mu dávali starci, a poradil se s mladíky, kteří s ním vyrůstali a teď se ocitli v jeho službách.

⁹„Co radíte vy?“ zeptal se jich. „Jak mám odpovědět těmto lidem, kteří po mně žádají: ‚Ulev nám od jha, které nám naložil tvůj otec?‘“

¹⁰Mladíci, kteří s ním vyrůstali, mu odpověděli: „Lidem, kteří ti říkají: ‚Tvůj otec nám naložil těžké jho, ulev nám od něj,‘ odpověz takhle:

„Já mám silnější malík,

než měl můj otec pupík!

¹¹Můj otec vám naložil těžké jho?

Já vám ho ještě ztížím!

Můj otec na vás brával bič,

já na vás vezmu karabáč!“

¹²Třetího dne přišel Jeroboám a všechen lid za Rechoboámem.

(Řekl jim totiž: „Vraťte se ke mně za tři dny.“) ¹³Král jim odpověděl tvrdě, nedbaje na radu, kterou mu dali starci.

¹⁴Odpověděl jim podle rady mladíků:

„Můj otec vám naložil těžké jho?

Já vám ho ještě ztížím!

Můj otec na vás brával bič,

já na vás vezmu karabáč!“

¹⁵Král tedy nevyslyšel lid, neboť to tak zařídil Hospodin, aby se naplnilo jeho slovo, které promluvil k Jeroboámovi, synu Nebatovu, skrze Achiáše Šíloského.

¹⁶Když celý Izrael viděl, že je král nevyslyšel, odpověděli králi těmito slovy:

„Co máme společného s Davidem?

S Jišajovým synem mít podíl nebudem!

Jen ať se vrátí domů Izrael,

ty si hled' svého domu, Davide!“

A tak se Izrael rozešel do svých domů. ¹⁷Rechoboám pak kraloval jen nad těmi syny Izraele, kteří bydleli ve městech

Judových.

¹⁸Král Rechoboám sice vyslal Adonirama, který velel nuceným pracím, ale Izraelci ho společně ukamenovali k smrti. Král Rechoboám sotva stačil naskočit do vozu a ujet do Jeruzaléma. ¹⁹Tak zůstává Izrael ve vzpouře proti domu Davidovu až dodnes.

Jeroboám, král izraelský

²⁰Jakmile všechen Izrael uslyšel, že se vrátil Jeroboám, poslali pro něj a pozvali ho do shromáždění, kde ho prohlásili králem nad celým Izraelem. S domem Davidovým nezůstal nikdo než samotný kmen Juda.

²¹Když Rechoboám dorazil do Jeruzaléma, shromáždil celý dům Judův i kmen Benjamín, 180 000 vybraných bojovníků, aby bojovali s domem Izraele a navrátili království Rechoboámovi, synu Šalomounovu.

²²Šemajáš, Boží muž, tehdy dostal Boží slovo: ²³„Řekni Rechoboámovi, synu Šalomounovu, králi judskému, i celému domu Judovu a Benjamínovu i ostatnímu lidu: ²⁴Tak praví Hospodin – Nebojujte proti svým bratrům, synům Izraele. Vraťte se každý domů, neboť ta věc vzešla ode mě.“
Uposlechli tedy Hospodinovo slovo a zrušili tažení, jak jim řekl Hospodin.

²⁵Jeroboám vystavěl město Šechem v Efraimských horách, kde se usídlil. Odtud se vypravil dál a vystavěl Penuel. ²⁶Potom si pomyslel: „Co kdyby se království navrátilo k domu Davidovu?

²⁷Když bude lid chodit obětovat do Hospodinova chrámu v Jeruzalémě, obrátí se srdce lidu k jejich pánu, judskému králi

Rechoboámovi, vrátí se k němu a mě zabijí!“

²⁸Král se tedy poradil a pak nechal zhotovit dvě zlatá telata. „Dost jste se nachodili do Jeruzaléma,“ prohlásil. „Toto je tvůj bůh, Izraeli, ten tě vyvedl z Egypta!“ ²⁹Jedno tele postavil v Bet-elu a druhé v Danu. ³⁰Způsobil tak veliký hřích. Lidé totiž chodili obětovat jednomu z nich do Bét-elu a druhému až do Danu.

³¹Jeroboám vystavěl na výšinách svatostánky a nadělal kněží z kdekoho v lidu, i když to nebyli synové Leviho. ³²V patnáctý den osmého měsíce také zavedl svátek podobný svátku judskému a obětoval na oltáři. Tak to provedl i v Bet-elu: obětoval telatům, která zhotovil, a ustanovil kněžstvo pro posvátné výšiny, které vystavěl. ³³V patnáctý den osmého měsíce, onoho měsíce, v němž si usmyslel zavést pro Izraelce svátek, vystoupil k oltáři, který postavil v Bet-elu, aby na něm obětoval.

13

Prorocství proti bételskému oltáři

¹Právě když Jeroboám stál u oltáře a chystal se na něm obětovat, vtom na Hospodinův rozkaz přišel do Bet-elu Boží muž z Judska. ²„Oltáři, oltáři,“ zvolal k oltáři na Hospodinův rozkaz, „tak praví Hospodin: Hle, domu Davidovu se narodí syn jménem Jošiáš. Ten na tobě bude obětovat kněze posvátných výšin, kteří na tobě přinášejí oběti. I lidské kosti na tobě budou páleny!“ ³Tehdy také určil znamení: „Toto bude znamení, že promluvil Hospodin. Hle, tento oltář se roztrhne a popel na něm se rozsype!“

⁴Jakmile král Jeroboám uslyšel, co Boží muž zvolal k

betelskému oltáři, namířil na něj od oltáře rukou a poručil: „Chopte se ho!“ Ruka, kterou na něj ukázal, mu ale odumřela, a už ji nemohl přitáhnout zpět k sobě. ⁵Vtom se oltář roztrhl a popel z něj se rozsypal – přesně podle znamení, které Boží muž na Hospodinův rozkaz určil.

⁶Tehdy se král obrátil na Božího muže: „Přimluv se prosím u Hospodina, svého Boha, a modli se za mě, abych mohl ruku zase přitáhnout k sobě.“ Boží muž se přimluvil u Hospodina, král přitáhl ruku k sobě a byla zase jako dřív.

⁷Poté král Božího muže vyzval: „Pojď ke mně domů, posilni se a já tě obdaruji.“

⁸Boží muž ale králi odpověděl: „I kdybys mi dal polovinu svého domu, nešel bych s tebou. Nic na tomto místě nesním, ani vody se nenapiju. ⁹Hospodin mi dal jasný rozkaz: ‚Nic nejez ani nepij a nevracej se cestou, kterou jsi přišel.‘“ ¹⁰Odešel tedy jinou cestou, aby se vrátil jinudy, než kudy do Bet-elu přišel.

¹¹V Bet-elu ale bydlel jeden starý prorok. Jeho synové přišli a pověděli mu o všem, co toho dne v Bet-elu udělal ten Boží muž a co řekl králi. Když to svému otci vylíčili, ¹²zeptal se jich: „Kterou cestou šel?“ Synové mu ukázali cestu, kterou ten Boží muž, příchozí z Judska, odešel. ¹³„Osedlejte mi osla,“ řekl nato svým synům. Když mu ho osedlali, nasedl na něj ¹⁴a vypravil se za Božím mužem. Zastihl ho, jak sedí pod dubem. „Ty jsi ten Boží muž, který přišel z Judska?“ zeptal se ho.

„Ano,“ odpověděl.

¹⁵„Pojď ke mně domů a najez se,“ řekl mu.

¹⁶Boží muž ale odpověděl: „Nemohu se s tebou vrátit, nemohu s tebou jít. Nebudu tu s tebou ani nic jíst, ani vody se

nenapiju, ¹⁷protože jsem od Hospodina dostal jasný rozkaz: „Nic tam nejez ani nepij a nevracej se cestou, kterou jsi přišel.“

¹⁸„I já jsem prorok jako ty,“ řekl mu na to. „Na Hospodinův rozkaz ke mně promluvil anděl: ‚Přiveď ho zpátky k sobě domů, ať něco sní a napije se vody.‘“ (To mu ale lhal.) ¹⁹Boží muž se tedy vrátil s ním, pojedl u něj doma a napil se vody.

²⁰Ještě seděli za stolem, když vtom prorok, který ho přivedl, dostal slovo Hospodinovo ²¹a zvolal na Božího muže, který přišel z Judska: „Tak praví Hospodin: ‚Vzepřel ses Hospodinovu rozkazu! Nedodržel jsi příkaz, který ti dal Hospodin, tvůj Bůh, ²²ale vrátil ses a jedl jsi pokrm a pil jsi vodu na místě, o kterém jsem ti řekl: ‚Nic tam nejez ani nepij.‘ Proto tvé tělo nebude pochováno v hrobě tvých otců!“

²³Když Boží muž dojedl a dopil, osedlal mu ten prorok, který ho přivedl, svého osla ²⁴a on odjel. Na cestě ho ale potkal lev a zabil ho. Jeho tělo pak leželo přes cestu a osel stál u něj. Také lev stál u té mrtvolky.

²⁵Vtom šli okolo nějací muži a viděli, jak přes cestu leží mrtvola a u ní stojí lev. Přišli do města, kde bydlel ten starý prorok, a vyprávěli to. ²⁶Když je ten prorok, který ho odvrátil z cesty, uslyšel, prohlásil: „To byl Boží muž. Protože se vzepřel Hospodinovu rozkazu, Hospodin ho vydal lvu. Ten ho roztrhal a zabil, jak ho Hospodin svým slovem varoval.“

²⁷Potom ten starý prorok řekl svým synům: „Osedlejte mi osla.“ Jakmile ho osedlali, ²⁸vyrazil na cestu, kde našel mrtvolu a osla se lvem, jak stojí u ní. Lev ji nesežral ani neroztrhal osla.

²⁹Prorok zvedl tělo Božího muže, naložil ho na osla a vezl zpět. Dovezl ho do svého města, aby ho oplakal a pohřbil. ³⁰Jeho

tělo pochoval do svého hrobu. „Ach, bratře můj!“ naříkali nad ním.

³¹Když ho pohřbil, řekl svým synům: „Až umřu, pochovejte mě do hrobu, kde je pochován Boží muž. Uložte mé kosti k jeho kostem.“ ³²To slovo, které na Hospodinův rozkaz provolal proti oltáři v Bet-elu i proti všem svatostánkům na výšinách samařských měst, se totiž jistě naplní.“

³³Ani po tom všem se Jeroboám neodvrátil od své zlé cesty. Naopak, z kdekoho nadělal kněze posvátných výšin. Kdokoli chtěl, toho pověřil, aby se na těch výšinách stal knězem.

³⁴Toto byl hřích Jeroboáмова domu, který vedl k jeho pádu a k jeho vyhlazení ze země.

14

Prorocství proti Jeroboámovi

¹V té době onemocněl Jeroboámov syn Abiáš. ²Jeroboám řekl své ženě: „Jdi, převlékni se, aby nepoznali, že jsi moje žena, a vydej se do Šíla. Tam je totiž prorok Achiáš, který mi předpověděl, že budu králem tohoto lidu.“ ³Vezmi s sebou deset chlebů, koláče a džbán medu a jdi za ním. On ti oznámí, co bude s chlapcem.“ ⁴Jeroboáмова žena udělala, jak řekl.

Vypravila se do Šíla a přišla k Achiášovu domu.

Achiáš už neviděl, oči mu pro stáří nesloužily. ⁵Hospodin mu ale řekl: „Hle, přichází Jeroboáмова žena, aby se u tebe vyptala na svého syna. Je nemocný. Řekneš jí to a to. Až přijde, bude se vydávat za někoho jiného.“

⁶Jakmile pak Achiáš zaslechl zvuk jejích kroků u dveří, řekl: „Pojď dál, ženo Jeroboáмова. Proč se vydáváš za někoho jiného? Mám pro tebe špatnou zprávu.“ ⁷Jdi a řekni

Jeroboámovi: Tak praví Hospodin, Bůh Izraele: ‚Pozvedl jsem tě z lidu a učinil tě vůdcem svému lidu Izraele.⁸ Odtrhl jsem království od domu Davidova a dal je tobě, ale tys nebyl jako můj služebník David. On dodržoval má přikázání, následoval mě celým srdcem a konal jen to, co je v mých očích správné.⁹ Tys ale jednal hůře než všichni před tebou! Zašels tak daleko, že sis vyrobil cizí bohy, odlitky, jimiž jsi mě popouzel. Protožes mě zahodil za hlavu,¹⁰ hle, já uvedu na dům Jeroboámův zlé věci:

Vyhladím Jeroboámovi v Izraeli pána i kmána
až do posledního pacholka.

Jako se od hnoje zametá brána,
vymetu jeho dům dočista.

¹¹Kdo Jeroboámovi zemře ve městě,
toho psi sežerou;
kdo mu zemře venku na cestě,
toho ptáci rozklovou!
Tak promluvil Hospodin.‘

¹²Ted' vstaň a jdi domů. Jakmile vkročíš do města, dítě zemře.

¹³Celý Izrael ho bude oplakávat, až ho budou pohřbívat. On bude z Jeroboáмова domu jediný, kdo bude pochován v hrobě, neboť je jediný, na kom Hospodin, Bůh Izraele, našel něco dobrého.

¹⁴Hospodin nad Izraelem pozvedne krále, který vyhladí dům Jeroboámův, a to ještě dnes. Co dnes, právě teď! ¹⁵Hospodin udeří na Izrael, až se rozkývá jako rákosí ve vodě, vyrve Izrael z této krásné země, kterou dal jejich otcům, a rozptýlí je až za

Eufrat, protože si nadělali posvátné kůly, a tak popudili Hospodina. ¹⁶Proto se Hospodin Izraele vzdá – kvůli hříchům, které spáchal Jeroboám a ke kterým svedl Izrael.“

¹⁷Jeroboámova žena tedy vstala a vrátila se do Tirsy. Jakmile vkročila na práh domu, chlapec zemřel. ¹⁸Pohřbili ho a celý Izrael ho oplakával, jak řekl Hospodin skrze svého služebníka, proroka Achiáše.

¹⁹Ostatní Jeroboámovy skutky – jak válčil a kraloval – o tom se píše v Kronice izraelských králů. ²⁰Jeroboám kraloval dvacet dva let. Potom ulehl ke svým otcům a místo něj začal kralovat jeho syn Nádab.

Rechoboám, král judský

²¹V Judsku kraloval Rechoboám, syn Šalomounův. Stal se králem v jedenačtyřiceti letech a sedmnáct let kraloval v Jeruzalémě, ve městě, které Hospodin vyvolil ze všech izraelských kmenů, aby tam zůstávalo jeho jméno. Jeho matka, Amonka, se jmenovala Naama.

²²Juda páchal, co je v Hospodinových očích zlé. Svými hříchy a vším, co páchali, ho popouzeli k žárlivosti víc než jejich otcové. ²³Na kdejakém vyšším návrší a pod kdejakým košatým stromem si nastavěli obětní výšiny, sloupy a posvátné kůly.

²⁴V zemi se dokonce objevila i modlářská prostituce.

Dopouštěli se všech ohavností těch národů, které Hospodin před Izraelem vyhnal.

²⁵Pátého roku Rechoboámova králování přitáhl k Jeruzalému egyptský vládce Šiřak ²⁶a pobral poklady Hospodinova chrámu i poklady královského paláce. Vzal všechno; vzal i všechny zlaté štíty, které zhotovil Šalomoun. ²⁷Místo nich potom král

Rechoboám zhotovil bronzové štíty a svěřil je velitelům stráže, která hlídala vchod do královského paláce.²⁸ Kdykoli král chodíval do Hospodinova chrámu, stráže je vynášely a pak opět vracely do strážní komory.

²⁹Ostatní Rechoboámovy skutky – co všechno vykonal – o tom se, jak známo, píše v Kronice judských králů.³⁰ Mezi Rechoboámem a Jeroboámem po celou tu dobu trvala válka.

³¹Rechoboám pak ulehl ke svým otcům a byl pohřben mezi svými předky ve Městě Davidově. Jeho amonská matka se jmenovala Naama. Na jeho místě začal kralovat jeho syn Abiáš.

15

Abiáš, král judský

¹Osmnáctého roku vlády Jeroboáma, syna Nebatova, začal nad Judou kralovat Abiáš. ²Kraloval v Jeruzalémě tři roky. Jeho matka se jmenovala Maaka, dcera Abšalomova.

³Pokračoval ve všech hříších, které před ním páchal jeho otec. Jeho srdce nepatřilo tak cele Hospodinu, jeho Bohu, jako srdce jeho otce Davida. ⁴Kvůli Davidovi však Hospodin, jeho Bůh, nechal v Jeruzalémě zářit jeho svíci; vzbudil po něm jeho syna a upevnil Jeruzalém. ⁵David totiž dělal, co je v Hospodinových očích správné, a po celý svůj život se neodchýlil od žádného přikázání – kromě onoho případu s Uriášem Chetejským.

⁶Mezi Abiášem a Jeroboámem po celou tu dobu trvala válka.

⁷Ostatní Abiášovy skutky – co všechno vykonal – o tom se, jak známo, píše v Kronice judských králů. Mezi Abiášem a Jeroboámem trvala válka. ⁸Abiáš ulehl ke svým otcům a

pohřbili ho ve Městě Davidově. Místo něj začal kralovat jeho syn Asa.

Asa, král judský

⁹Dvacátého roku izraelského krále Jeroboáma začal nad Judou kralovat Asa. ¹⁰Kraloval v Jeruzalémě čtyřicet jedna let. Jeho babička se jmenovala Maaka, dcera Abšalomova.

¹¹Asa dělal, co bylo v Hospodinových očích správné, tak jako jeho otec David. ¹²Vymýtil ze země modlářskou prostituci a odstranil všechny hnusné modly, které si vyrobili jeho otcové.

¹³Dokonce svou babičku Maaku zbavil postavení královniny matky kvůli té zrůdnosti, kterou nechala vyrobit pro Ašeru. Asa tu zrůdnou modlu rozsekal a spálil u potoka Kidron.

¹⁴Obětní výšiny sice nebyly odstraněny, ale Asovo srdce bylo po celý jeho život oddáno Hospodinu. ¹⁵Vnesl do Hospodinova chrámu svaté dary svého otce i vlastní svaté dary, stříbro, zlato a různé předměty.

¹⁶Mezi Asou a izraelským králem Baašou trvala neustálá válka.

¹⁷Izraelský král Baaša vytáhl proti Judsku. Vystavěl Rámu, takže od krále Asy nemohl nikdo odejít ani tam přijít. ¹⁸Asa proto vzal všechno stříbro i zlato, které zbylo v pokladnicích Hospodinova chrámu a v pokladnicích královského paláce, svěřil je svým služebníkům a poslal je k aramejskému králi Ben-hadadovi, synu Tabrimonovu, synu Chezionovu, sídlícímu v Damašku. Vzkázal mu:

¹⁹„Pojďme spolu uzavřít smlouvu tak jako naši otcové. Hle, posílám ti darem stříbro a zlato. Zruš svou smlouvu s izraelským králem Baašou, ať ode mě odtáhne.“

²⁰Ben-hadad králi Asovi vyhověl a vyslal do izraelských měst své vojevůdce. Dobyl Ijon, Dan, Abel-bet-maaku, celý Kineret a celý kraj Neftalí. ²¹Jakmile se to Baaša doslechl, přestal stavět Rámu a stáhl se do Tirsy. ²²Potom král Asa dal provolat po celém Judsku, aby všichni bez výjimky odnášeli kamení a dřevo z Rámy, kterou chtěl Baaša vystavět. Král Asa z toho vystavěl Gebu Benjamínovu a Micpu.

²³Všechny ostatní Asovy skutky – jak byl udatný, co všechno vykonal a jaká města vystavěl – o tom se, jak známo, píše v Kronice judských králů. K stáru byl ale nemocný na nohy.

²⁴Potom Asa ulehl ke svým otcům a byl pohřben mezi svými předky ve městě svého otce Davida. Místo něj začal kralovat jeho syn Jošafat.

Nádab, král izraelský

²⁵Druhého roku judského krále Asy začal kralovat nad Izraelem Nádab, syn Jeroboámův. Kraloval Izraeli dva roky ²⁶a páchal, co je v Hospodinových očích zlé. Držel se cesty svého otce a jeho hříchu, kterým svedl celý Izrael.

²⁷Baaša, syn Achiášův, z domu Isacharova proti němu zosnoval spiknutí a porazil ho u filištínského Gibetonu. Když Nádab s celým izraelským vojskem obléhal Gibeton, ²⁸Baaša ho zabil a začal ve třetím roce judského krále Asy kralovat místo něj.

²⁹Jakmile se stal králem, vyhubil celý dům Jeroboámův. Neponechal z Jeroboáma živou duši, vyhladil je úplně všechny, jak to Hospodin řekl skrze svého služebníka Achiáše Šíloského. ³⁰To vše kvůli hříchům, které Jeroboám spáchal a

ke kterým svedl celý Izrael, čímž popudil Hospodina, Boha Izraele.

³¹Ostatní Nádabovy skutky – co všechno vykonal – o tom se, jak známo, píše v Kronice izraelských králů. ³²Mezi Asou a izraelským králem Baašou trvala neustálá válka.

Baaša, král izraelský

³³Třetího roku judského krále Asy začal v Tirse kralovat nad Izraelem Baaša, syn Achiášův. Kraloval dvacet čtyři let ³⁴a páchal, co je v Hospodinových očích zlé. Držel se cesty Jeroboámovy a jeho hříchu, kterým svedl celý Izrael.

16

¹Jehu, syn Chananiho, tehdy pro Baašu dostal slovo Hospodinovo: ²„Pozvedl jsem tě z prachu a učinil vůdcem mého lidu, Izraele. Ty ses ale držel cesty Jeroboámovy a svedl jsi můj lid Izrael, aby mě popouzeli svými hříchy. ³Proto smetu Baašu i jeho dům, takže dopadne jako dům Jeroboáma, syna Nebatova:

⁴Kdo Baašovi zemře ve městě,
toho psi sežerou,
kdo mu zemře venku na cestě,
toho ptáci rozklovou!“

⁵Ostatní Baašovy skutky – co všechno vykonal a jak byl udatný – o tom se, jak známo, píše v Kronice izraelských králů. ⁶Když Baaša ulehl ke svým otcům, pohřbili ho v Tirse a místo něj začal kralovat jeho syn Ela.

⁷Prorok Jehu, syn Chananiho, dostal slovo Hospodinovo proti

Baašovi i proti jeho domu, že dopadne jako dům Jeroboámův, který sám vybil, a to kvůli všemu tomu zlu, které v Hospodinových očích napáchal, když ho popouzel výtvary svých rukou.

Ela, král izraelský

⁸Šestadvacátého roku judského krále Asy začal v Tirse kralovat nad Izraelem Ela, syn Baašův, a kraloval dva roky.

⁹Jeho dvořan Zimri, velitel poloviny vozů, proti němu zosnoval spiknutí. Ela se právě opíjel v Tirse, v domě Arcy, správce tirskeho paláce. ¹⁰Vtom přišel Zimri, udeřil ho a zabil a začal v sedmadvacátém roce judského krále Asy kralovat místo něj.

¹¹Jakmile dosedl na královský trůn, vyhubil celý Baašův dům. Neponechal mu jediného pacholka, žádného příbuzného ani přítele. ¹²Tak Zimri vyhladil celý Baašův dům, jak to Hospodin Baašovi uložil skrze proroka Jehua, ¹³a to kvůli všem hříchům, které páchal Baaša i jeho syn Ela a ke kterým svedli celý Izrael, když svými marnostmi popouzeli Hospodina, Boha Izraele.

¹⁴Ostatní Elovy skutky – co všechno vykonal – o tom se, jak známo, píše v Kronice izraelských králů.

Zimri, král izraelský

¹⁵Sedmadvacátého roku judského krále Asy začal v Tirse kralovat Zimri a kraloval sedm dní. Vojsko tehdy obléhalo filistiňský Gibeton. ¹⁶Jakmile se v táboře doslechli: „Zimri zosnoval spiknutí a zabil krále,“ ještě téhož dne na místě prohlásili izraelským králem svého vojevůdce Omriho. ¹⁷Omri pak s celým izraelským vojskem vytáhl od Gibetonu a oblehl Tirsu. ¹⁸Když Zimri viděl, že město je dobyto, vešel do opevnění královského paláce a zapálil ho nad sebou. Tak

zemřel ¹⁹za svůj hřích, že se držel cesty Jeroboámovy a dělal, co je v Hospodinových očích zlé, a za svůj další hřích, že svedl celý Izrael.

²⁰Ostatní Zimriho skutky – včetně spiknutí, které zosnoval – o tom se, jak známo, píše v Kronice izraelských králů.

Omri, král izraelský

²¹Izraelský lid se tenkrát rozdělil na dva tábory. Polovina lidu stála za Tibnim, synem Ginatovým, a chtěli ho prohlásit za krále, zatímco druhá polovina stála za Omrim. ²²Omriho stoupenci ale přemohli stoupence Tibniho, syna Ginatova, a tak Tibni zemřel a Omri se stal králem.

²³Omri začal nad Izraelem kralovat v jedenatřicátém roce judského krále Asy a kraloval dvanáct let. Prvních šest let kraloval v Tirse, ²⁴pak ale koupil od Šemera za dva talenty stříbra kopec Šomron. Na tom kopci postavil město a nazval je Šomron (čili Samaří) podle pána té hory Šemera.

²⁵Omri dělal, co je v Hospodinových očích zlé, a to ještě horší věci než všichni před ním. ²⁶Ve všem se držel cesty Jeroboáma, syna Nebatova, a jeho hříchů, kterými svedl celý Izrael, aby svými marnostmi popouzeili Hospodina, Boha Izraele.

²⁷Ostatní skutky Omriho – co všechno vykonal a jak byl udatný – o tom všem se, jak známo, píše v Kronice izraelských králů.

²⁸Omri pak ulehl ke svým otcům a byl pohřben v Samaří. Místo něj kraloval jeho syn Achab.

Achab, král izraelský

²⁹Osmatřicátého roku judského krále Asy začal kralovat Achab, syn Omriho. Kraloval v Samaří nad Izraelem dvacet dva

let ³⁰a páchal v Hospodinových očích horší zlo než všichni před ním. ³¹Jako by mu nestačilo držet se hříchů Jeroboáma, syna Nebatova, vzal si za ženu Jezábel, dceru sidonského krále Et-baala. Odešel sloužit Baalovi a klanět se mu. ³²V Samaří postavil Baalův chrám a v něm Baalův oltář. ³³Kromě toho také vztyčil Ašeřin posvátný kůl. Takto Achab svými skutky popouzel Hospodina, Boha Izraele, více než všichni izraelští králové před ním.

³⁴Chiel Betelský v jeho době vystavěl Jericho. Založil ho za cenu svého prvorozeného Abirama a za cenu svého nejmladšího Seguba tam osadil bránu – přesně jak řekl Hospodin skrze Jozua, syna Nunova.

ELIÁŠ

17

Boží muž

¹Eliáš Tišbejský, přistěhovalec z Gileádu, řekl Achabovi:

„Jakože je živ Hospodin, Bůh Izraele, před jehož tváří stojím, v těchto letech nebude rosa ani déšť – jediné na mé slovo.“

²Potom dostal slovo Hospodinovo: ³„Odejdi odsud, obrať se na východ a skryj se u potoka Kerít na protější straně Jordánu.

⁴Z toho potoka budeš pít a havranům jsem přikázal, aby tě tam živil.“ ⁵Odešel tedy a zachoval se podle Hospodinova slova: šel a usadil se u potoka Kerít na protější straně Jordánu.

⁶Havrani mu ráno i večer nosili chléb a maso a z potoka pil.

⁷Po nějaké době ale potok vyschl, protože v zemi nepršelo.

⁸Tehdy dostal slovo Hospodinovo: ⁹„Vstaň, jdi do Sarepty

Sidonské a zůstaň tam. Hle, přikázal jsem jedné tamější vdově, aby tě živila.“¹⁰ Vstal tedy a vydal se do Sarepty. Přišel k městské bráně a hle, jakási vdova tam právě sbírala dříví. „Přinesla bys mi trochu vody ve džbánu?“ zavolal na ni. „Chtěl bych se napít.“¹¹ A když otočila, že pro ni půjde, zavolal za ní: „Přines mi prosím také kousek chleba.“

¹² Na to mu odpověděla: „Jakože je živ Hospodin, tvůj Bůh, nemám ani kousek. Mouky je ve džbánu jen tak na dlaň a v láhvi jen troška oleje. Nasbírám teď trochu dříví a půjdu to připravit sobě a synovi. Sníme to a umřeme.“

¹³ „Neboj se,“ řekl jí Eliáš. „Jdi, udělej, cos řekla, ale nejdřív mi z toho připrav chlebovou placku a dones mi ji. Potom připravíš jídlo sobě a synovi.“¹⁴ Neboť toto praví Hospodin, Bůh Izraele: „Mouka z toho džbánu nedojde a oleje z láhve neubude až do dne, kdy Hospodin sešle na zem déšť.““

¹⁵ Šla tedy a udělala, jak Eliáš řekl. Ona i její dům pak měli dlouho co jíst.¹⁶ Mouka ve džbánu nedocházela a olej v láhvi neubýval, přesně jak řekl Hospodin skrze proroka Eliáše.

¹⁷ Po nějaké době syn té ženy, paní domu, onemocněl. Byl tak těžce nemocný, že nakonec přestal dýchat.¹⁸ „Co proti mně máš, Boží muži?“ vyčetla Eliášovi. „To jsi mi přišel připomenout můj hřích a zabít mi syna?“

¹⁹ „Podej mi svého syna,“ řekl jí. Vzal jí ho z náruče, vynesl ho do horní místnosti, kde bydlel, a položil ho na své lůžko.²⁰ Pak volal k Hospodinu: „Hospodine, Bože můj, to budeš i s tou vdovou, u které bydlím, nakládat tak zle? To jí chceš zabít syna?“²¹ Potom se třikrát za sebou položil na chlapce a volal k Hospodinu: „Prosím, Hospodine, Bože můj, ať se do toho dítěte vrátí duše!“

²²A Hospodin Eliáše vyslyšel. Do chlapce se vrátila duše, a on ožil. ²³Eliáš ho vzal, snesl ho z horní místnosti dolů do domu a předal ho matce. „Podívej se, tvůj syn žije,“ řekl jí. ²⁴„Teď vím, že jsi Boží muž,“ odpověděla žena Eliášovi. „Opravdu máš v ústech slovo Hospodinovo!“

18

Baal, nebo Hospodin?

¹Po dlouhé době, ve třetím roce sucha, dostal Eliáš slovo Hospodinovo: „Jdi, ukaž se Achabovi. Hodlám na zemi seslat déšť.“ ²Eliáš se tedy šel ukázat Achabovi.

V Samaří panoval velký hlad. ³Achab si tehdy zavola Obadiáše, správce paláce. (Obadiáš hluboce ctil Hospodina.

⁴Když Jezábel vraždila Hospodinovy proroky, Obadiáš jich sto vzal, ukryl je po padesáti ve dvou jeskyních a obstarával jim jídlo a vodu.) ⁵Achab Obadiášovi řekl: „Pojďme ke všem

vodním pramenům a ke všem potokům v zemi – snad se někde ještě najde čerstvá tráva, abychom zachovali naživu koně i mezky a nepřišli o dobytek.“ ⁶Rozdělili si tedy zem, že ji projdou. Achab vyrazil jedním směrem a Obadiáš druhým.

⁷Obadiáš šel svou cestou a hle – naproti mu jde Eliáš! Jakmile ho Obadiáš poznal, padl před ním na tvář: „Jsi to ty, můj pane, Eliáši?“ zvolal.

⁸„Ano,“ odpověděl mu. „Jdi oznámit svému pánovi: ‚Eliáš je tu.‘“

⁹„Co jsem komu udělal?“ zvolal Obadiáš. „Proč vydáváš svého služebníka do rukou Achabovi? Vždyť mě zabije! ¹⁰Jakože je živ Hospodin, tvůj Bůh, není národ ani království, kde tě můj pán nedal hledat. A když řekli: ‚Není tu,‘ muselo se v tom

království nebo národě přísahat, že tě nenašli. ¹¹A ty teď říkáš: „Jdi oznámit svému pánovi – Eliáš je tu!“ ¹²Jakmile od tebe odejdu, Hospodinův Duch tě odnese k doví kam. Já s tou zprávou přijdu k Achabovi, a když tě nenajde, zabije mě. Přitom tvůj služebník od mládí hluboce ctí Hospodina. ¹³Neví snad můj pán, co jsem udělal, když Jezábel vraždila Hospodinovy proroky? Ukryl jsem sto Hospodinových proroků po padesáti ve dvou jeskyních a obstarával jim chléb a vodu. ¹⁴A ty teď říkáš: „Jdi oznámit svému pánovi – Eliáš je tu.“ Vždyť mě zabije!“ ¹⁵Eliáš mu odpověděl: „Jakože je živ Hospodin zástupů, před jehož tváří stojím, dnes se mu ukážu.“ ¹⁶Obadiáš se tedy vydal za Achabem, aby mu to oznámil.

Achab ihned vyrazil Eliášovi naproti. ¹⁷„To jsi ty, ten škůdce Izraele?!“ zavolal na něj, jakmile ho uviděl.

¹⁸„Já Izraeli neškodím,“ odpověděl mu Eliáš. „To děláš ty a dům tvého otce, protože opouštíte Hospodinovy příkazy a ty následuješ baaly. ¹⁹Svolej ke mně na horu Karmel všechen izraelský lid a také těch čtyři sta padesát Baalových proroků a čtyři sta proroků Ašery, kteří jedí z Jezábelina stolu.“

²⁰Achab obeslal všechny Izraelce a shromáždil je na horu Karmel. ²¹Eliáš předstoupil před lid. „Jak dlouho se budete kývat na obě strany?“ řekl jim. „Je-li Hospodin Bohem, následujte ho! Je-li jím Baal, následujte jeho!“

Lid mu na to neodpověděl ani slovo.

²²„Já sám jsem zbyl jako jediný prorok Hospodinův,“ řekl Eliáš lidu, „ale Baalových proroků je čtyři sta padesát. ²³Dejte nám dva býky. Ať si z nich jednoho vyberou, rozporcují ho a položí

na dříví, ale ať je nezapalují. Já připravím toho druhého býka a také ho položím na dříví a nezapálím.²⁴ Budete vzývat jméno svých bohů a já budu vzývat jméno Hospodinovo. Bůh, který odpoví ohněm, ten je Bůh.“

Na to všechen lid odpověděl: „Ano, správně!“

²⁵ „Vyberte si jednoho býka,“ řekl pak Eliáš Baalovým prorokům, „a připravte ho jako první, protože vás je víc. Vzývejte jméno svých bohů, ale oheň nezapalujte.“

²⁶ Vzali tedy býka, jak jim navrhl, připravili ho a vzývali jméno Baalovo od rána až do poledne: „Baali, vyslyš nás!“ Neozval se ani hlásek, žádná odpověď. Jen poskakovali kolem oltáře, který udělali.

²⁷ Kolem poledne se jim Eliáš začal posmívat: „Křičte hlasitěji, vždyť je to bůh! Třeba se zapovídal nebo si šel ulevit. Možná není doma anebo spí – tak ať se probudí!“²⁸ Křičeli, co mohli, a podle svého zvyku se bodali noži a oštěpy, až z nich crčela krev.²⁹ Minulo poledne a oni stále pokračovali ve svém křepčení až do doby večerní moučné oběti. Neozval se ani hlásek, žádná odpověď, žádná odezva.

³⁰ Tehdy Eliáš vyzval lid: „Pojďte ke mně.“ Když k němu všichni přistoupili, Eliáš opravil zbořený Hospodinův oltář.³¹ Vzal dvanáct kamenů podle počtu kmenů, jež vzešly z Jákoba, který dostal slovo Hospodinovo: „Budeš se jmenovat Izrael.“

³² Eliáš z těch kamenů postavil v Hospodinově jménu oltář a kolem něj udělal strouhu, do níž by se vešly dvě míry zrní.

³³ Narovnal dřevo, rozporcoval býka, položil na dřevo³⁴ a řekl: „Naplňte čtyři džbery vodou a polijte oběť i dřevo.“ Pak řekl: „Znovu.“ Když to udělali znovu, řekl: „Ještě potřetí.“ Když to udělali potřetí,³⁵ voda se roztékala kolem oltáře a zaplnila i

strouhu.

³⁶Potom, v čas večerní oběti, přistoupil prorok Eliáš a pravil: „Hospodine, Bože Abrahamův, Izákův a Izraelův, dnes se pozná, že ty jsi Bůh Izraele a já jsem tvůj služebník a že jsem toto vše udělal na tvůj příkaz. ³⁷Odpověz mi, Hospodine, odpověz mi. Ať tento lid pozná, že ty, Hospodine, jsi Bůh, a že jejich srdce obrátíš zpět.“

³⁸Vtom spadl Hospodinův oheň a pohltil oběť i dřevo, ba i ty kameny a hlínu, dokonce i vodu ve strouze vypil.

³⁹Jakmile to lid spatřil, všichni padli na tvář a volali: „Hospodin je Bůh! Hospodin je Bůh!“

⁴⁰Eliáš jim přikázal: „Zajměte Baalovy proroky! Žádný ať neunikne.“ A když je zajali, Eliáš je odvedl k potoku Kíson a tam je pobil.

⁴¹Potom řekl Achabovi: „Vzhůru, jez a pij! Už je slyšet hukot deště.“ ⁴²Achab se tedy odešel najíst a napít.

Eliáš vystoupil na vrchol Karmelu a schoulil se na zemi, hlavu mezi koleny. ⁴³Pak řekl svému mládenci: „Vzhůru, jdi se podívat na moře.“

Vyšel se tedy rozhlédnout. „Nic tam není,“ řekl.

„Udělej to sedmkrát,“ odpověděl Eliáš.

⁴⁴Teprve posedmé mládenec zvolal: „Vidím, jak od moře stoupá obláček, ne větší než dlaň.“

Tehdy mu Eliáš řekl: „Jdi vyřídit Achabovi: Zapřáhni a jeď, než tě zastaví liják!“

⁴⁵Mezitím nebe pozvolna zčernalo mračny, zvedl se vítr a spustil se liják. Achab zapřáhl a vyrazil do Jizreelu. ⁴⁶S Eliášem

ale byla ruka Hospodinova, takže si podkasal oděv a doběhl do Jizreelu dříve než on.

19

Tichý, jemný hlas

¹Achab pověděl Jezábel o všem, co Eliáš udělal, a jak pobil všechny proroky mečem. ²Jezábel pak za Eliášem poslala vzkaz: „Ať mě bohové potrestají a ještě mi přidají, jestli s tebou zítra touto dobou neskončuji tak jako ty s nimi!“

³Eliáš dostal strach a utíkal o život. Dorazil do Beer-šeby v Judsku, kde nechal svého mládence, ⁴a sám pokračoval celý den cesty do pouště. Když už nemohl dál, sedl si pod jeden jalovec a přál si umřít: „Už dost, Hospodine! Vezmi si můj život. Nejsem o nic lepší než moji otcové.“ ⁵Pak si pod tím jalovcem lehl a usnul.

Vtom se ho dotkl anděl a řekl mu: „Vstaň a jez!“ ⁶Rozhlédl se tedy a hle – u hlavy má chlebové placky a džbán vody. Najedl se, napil a znovu ulehl.

⁷Hospodinův anděl se ale vrátil a dotkl se ho podruhé. „Vstaň a jez!“ řekl mu. „Máš před sebou dlouhou cestu.“ ⁸Vstal tedy, najedl se a napil a v síle toho pokrmu pak šel čtyřicet dní a čtyřicet nocí až k Boží hoře Oréb. ⁹Tam vešel do jeskyně a přenocoval.

Vtom dostal slovo Hospodinovo: „Co tu chceš, Eliáši?“

¹⁰Odpověděl: „Velmi jsem horlil pro Hospodina, Boha zástupů, ale synové Izraele opustili tvou smlouvu, zbořili tvé oltáře a tvé proroky popravili. Zůstal jsem jen já, ale i mě teď chtějí připravit o život.“

¹¹On mu řekl: „Vystup na horu a postav se před Hospodina,

neboť tudy projde Hospodin.“

Vtom se strhl mohutný a prudký víchř, který řval hory a třířtil skály řřed Hospodinem. V tom víchřu ale nebyl Hospodin. Po víchřu řřiřlo zemětřesení, ale ani v něm nebyl Hospodin.¹² Po zemětřesení řřiřel oheň, ale ani v něm nebyl Hospodin. A po ohni – tichý, jemný hlas.¹³ Jakmile ho Eliáš uslyšel, zahalil si tvář plášťem, vyšel a postavil se u vchodu do jeskyně.

Vtom k němu ten hlas promluřil: „Co tu chceř, Eliáš?“

¹⁴Odpověděł: „Velmi jsem horlil pro Hospodina, Boha zástupů, ale synové Izraele opustili tvou smlouřu, zbořili tvé oltáře a tvé proroky popřavili. Zůstal jsem jen já, ale i mě teď chtějí řpřipřavit o řivot.“

¹⁵„Vrať se, odkud jsi řřiřel,“ řekl mu Hospodin, „a pokračuj dál k Damařské pouřti. Až tam dojdeř, pomažeř Chazaela za krále nad Aramem.¹⁶ Pak pomažeř Jehua, syna Nimřiho, za krále nad Izraelem a Eliřu, syna řřafatova z Abel-mecholy, pomažeř za proroka místo sebe.¹⁷ Kdo unikne řřed mečem Chazaela, toho zabije Jehu, a kdo unikne řřed mečem Jehua, toho zabije Eliřa.¹⁸ Ponechám si ale v Izraeli sedm tisíc mužů – všechny, kdo neklekali řřed Baalem a nelířali ho.“

¹⁹Eliáš tedy odeřel a našel Eliřu, syna řřafatova, jak oře s dvanácti pář dořytka. Jedenáct pářů bylo řřed ním a on byl u dvanáctého. Když ho Eliáš mίjel, řprehodil řřes něj svůj plášť.

²⁰Eliřa tam nechal dořytěk a běžel za Eliášem. „Jenom políbím otce a matku,“ volal za ním, „a hned půřdu za tebou!“

Eliáš mu řekl: „Vrať se a považ, co jsem ti udělal.“

²¹Eliřa se obrátil, vzal volské spřežení, porazil je, uvařil jejich

maso na dříví z pluhu a dal je jíst svým lidem. Potom vstal a následoval Eliáše jako jeho služebník.

20

Válka s Aramejci

¹Aramejský král Ben-hadad shromáždil celé své vojsko a vytáhl společně s dvaatřiceti králi s koni a vozy, oblehl Samaří a dobýval je. ²Vyslal do města k izraelskému králi Achabovi posly ³se vzkazem: „Takto praví Ben-hadad: Tvé stříbro i zlato patří mně. Také tvé ženy a nejlepší děti patří mně.“

⁴Izraelský král mu odpověděl: „Jak pravíš, můj pane a králi. Patřím ti já i vše, co mám.“

⁵Potom přišli poslové znovu se slovy: „Takto praví Ben-hadad: Vzkázal jsem ti: ‚Dáš mi své stříbro a zlato i své ženy a děti.‘

⁶Zítřka touto dobou k tobě navíc pošlu své služebníky, aby prohledali tvůj dům i domy tvých služebníků a zabavili a odnesli, cokoli se jim zalíbí.“

⁷Izraelský král svolal všechny stařešiny země a řekl jim: „Sami vidíte, že ten člověk chce jen škodit. Když si ke mně poslal pro mé ženy a děti i pro mé stříbro a zlato, neodmítl jsem mu to.“

⁸„Neposlechni ho!“ radili mu stařešinové i všichni ostatní. „Nepodvoluj se!“

⁹A tak Ben-hadadovým poslům odpověděl: „Vyřídte mému pánu a králi: Splním všechno, co jsi svému služebníku vzkázal prve. Toto ale splnit nemohu.“ S touto odpovědí pak poslové odešli.

¹⁰Ben-hadad mu na to vzkázal: „Ať mě bohové potrestají a ještě mi přidají, jestli v Samaří bude dost prachu, aby každý z mých mužů nabral aspoň trochu!“

¹¹Izraelský král mu nechal vyřídít: „Ať se ten, kdo zbroj obléká, nechlubí jako ten, kdo už ji svléká!“

¹²Ben-hadad právě ve stanech popíjel se svými králi. Jakmile uslyšel ten vzkaz, rozkázal svým mužům: „Nástup!“ a tak nastoupili proti městu.

¹³Mezitím přišel k izraelskému králi Achabovi jeden prorok se slovy: „Tak praví Hospodin: Vidíš to ohromné množství vojska? Hle, dnes ti je vydám do rukou, abys poznal, že já jsem Hospodin.“

¹⁴„Jak se to stane?“ zeptal se Achab.

„Tak praví Hospodin: Skrze mladíky sloužící u krajských hejtmanů,“ odpověděl prorok.

„Kdo zahájí útok?“ zeptal se ještě.

„Ty,“ odpověděl prorok.

¹⁵Nechal tedy nastoupit mladíky od krajských hejtmanů a bylo jich 232. Po nich nechal nastoupit celé izraelské vojsko a bylo jich 7 000. ¹⁶Vytáhli v poledne. (Ben-hadad se právě opíjel ve stanech se svými dvaatřiceti královskými spojenci.) ¹⁷Nejprve vyrazili mladíci od krajských hejtmanů.

Ben-hadad vyslal průzkumníky, protože dostal hlášení, že ze Samaří vyrazili nějakí muži. ¹⁸„Zajměte je živé,“ rozkázal, „ať už jdou vyjednávat nebo bojovat!“

¹⁹Za mladíky od krajských hejtmanů ale z města vytáhlo celé izraelské vojsko. ²⁰Každý z nich zabil jednoho muže, a tak se Aramejci obrátili na útěk a Izrael za nimi. Aramejský král Ben-hadad uprchl na koni spolu s jízdou. ²¹Izraelský král vyrazil vpřed, zaútočil na koně i vozy a způsobil Aramejcům hroznou porážku.

²²K izraelskému králi tehdy přistoupil ten prorok a řekl mu: „Jdi, opatři si posily a dobře rozvaž, co máš dělat. Aramejský král totiž proti tobě za rok na jaře vytáhne znovu.“

²³Aramejští hodnostáři mezitím řekli svému králi: „Jejich bůh je bohem hor, proto nás přemohli. Kdybychom se s nimi utkali na rovině, porazíme je!“ ²⁴Proved' to takhle: Králů se zbav a místo nich jmenuj hejtmany. ²⁵Postav si vojsko jako to, které jsi ztratil, s takovou jízdou a vozy, a utkejme se s nimi na rovině. Uvidíš, že je porazíme.“ Ben-hadad je poslechl a zařídil se tak.

²⁶Po roce pak nechal nastoupit Aramejce a vytáhl k Afeku, aby bojoval proti Izraeli. ²⁷Také synové Izraele nastoupili, nabrali si zásoby a vyrazili jim vstříc. Izraelci proti nim tábořili jako dva houfy kozíček; Aramejci zaplavili celý kraj.

²⁸Vtom k izraelskému králi přišel Boží muž a řekl: „Tak praví Hospodin: Protože Aramejci tvrdili, že Hospodin je bohem hor, a nikoli bohem nížin, vydám ti celé to ohromné vojsko do rukou, abyste poznali, že já jsem Hospodin.“

²⁹Celý týden tábořili proti sobě a sedmého dne se strhla bitva. Izraelci za jediný den pobili na 100 000 aramejských pěšáků.

³⁰Ti, kdo zbyli, utekli do města Afek, ale tam se na těch zbývajících 27 000 mužů zřítily hradby.

Ben-hadad ale uprchl a schoval se v nejzazším pokojíku.

³¹Jeho služebníci mu řekli: „Slyšeli jsme, že králové domu Izraele bývají milosrdní. Nuže, opášíme se pytlovinou, hlavy si ovážeme provazem a vzdáme se izraelskému králi. Snad tě ponechá naživu.“

³²A tak opásání pytlovinou a s hlavami ovázanými provazem přišli k izraelskému králi a řekli mu: „Tvůj služebník Ben-hadad

prosí: Daruj mi život!“

„On ještě žije?“ podivil se Achab. „Vždyť je to můj spojenec!“

³³Ti muži to pochopili jako dobré znamení a rychle ho vzali za slovo: „Ano, Ben-hadad je tvůj spojenec!“

„Jděte pro něj,“ řekl na to král. Ben-hadad k němu tedy vyšel a on ho pozval k sobě do vozu.

³⁴Ben-hadad mu tehdy nabídl: „Vrátím ti města, která můj otec vzal tvému otci. A v Damašku si můžeš zřídit trhy, jako si je zřídil můj otec v Samaří.“

„Za těchto podmínek tě propustím,“ odpověděl Achab. A tak s ním uzavřel smlouvu a propustil ho.

Proroctví proti Achabovi

³⁵Jeden z prorockých učedníků na Hospodinův rozkaz řekl svému příteli: „Zbij mě!“ On ale odmítl, ³⁶a tak mu řekl:

„Protože jsi neposlechl Hospodina, až půjdeš ode mě, zabije tě lev.“ A když pak šel od něj, potkal ho lev a zabil ho.

³⁷Vyhledal tedy jiného muže a řekl mu: „Zbij mě!“ A on ho zbil a poranil.

³⁸Prorok si pak zakryl oči páskou, aby ho nepoznali, a odešel k cestě čekat na krále. ³⁹Když ho král míjel, zavolal na něj: „Tvůj služebník šel do bitvy. Někdo tam ke mně přivedl zajatce a řekl mi: ‚Hlídej ho. Jestli se ztratí, zaplatíš za něj svým životem anebo dáš talent stříbra.‘“ ⁴⁰Tvůj služebník se pak zabýval tím a oním, a ten muž se ztratil.“

Izraelský král mu odpověděl: „Nuže, sám jsi nad sebou vyřkl rozsudek!“

⁴¹Vtom si ten muž strhl pásku z očí a izraelský král poznal, že patří k prorokům. ⁴²Poté mu řekl: „Tak praví Hospodin:

Protože jsi nechal odejít mého odsouzence, zaplatíš za něj svým životem a svůj lid dáš za jeho.“

⁴³Izraelský král pak jel domů a dorazil do Samaří mrzutý a nevrlý.

21

Nábotova vinice

¹Později došlo k následující události: Palác samařského krále Achaba v Jizreelu sousedil s vinicí jistého Nábotu Jizreelského.

²Achab Nábotu přemlouval: „Dej mi tu svou vinici. Udělám si z ní zelinářskou zahradu – vždyť sousedí s mým palácem! Dám ti místo ní jinou vinici, lepší, anebo jestli chceš, zaplatím ti její cenu ve stříbře.“

³Nábot ale Achabovi odpověděl: „Hospodin mě chraň! Nemůžu ti dát své otcovské dědictví.“

⁴Achab se vrátil domů mrzutý a nevrlý, protože mu Nábot Jizreelský řekl: „Své otcovské dědictví ti nedám!“ Lehl si do postele, otočil se ke zdi a nechtěl ani jíst. ⁵Když za ním přišla jeho žena Jezábel, ptala se ho: „Co že jsi tak mrzutý? Ani jsi nic nesnědl.“

⁶Vyprávěl jí tedy: „Ale, mluvil jsem s Nábotem Jizreelským. Říkám mu: ‚Prodej mi svou vinici za stříbro, anebo jestli chceš, dám ti za ni jinou.‘ Jenže on na to: ‚Tu vinici ti nedám!‘“

⁷Jeho žena Jezábel mu řekla: „No tak, jsi přece král Izraele. Vstaň, něco sněz a rozvesel se. Já ti tu vinici Nábotu Jizreelského obstarám.“

⁸Potom napsala dopisy Achabovým jménem, zapečetila jeho pečeti a rozeslala je stařešinům a urozeným mužům ve městě, kde Nábot bydlel. ⁹V těch dopisech psala:

„Vyhlaste půst a posadte Nábota do čela lidu. ¹⁰Naproti němu posadte nějaké dva ničemy, ať dosvědčí, že zlořečil Bohu i králi. Pak ho vyvedte a ukamenujte k smrti.“

¹¹Stařešinové a urození muži z města, kde Nábota bydlel, tedy udělali, co jim Jezábel nařídila v dopisech, které jim poslala.

¹²Vyhlásili půst a posadili Nábota do čela lidu. ¹³Pak přišli dva ničemové, posadili se naproti němu a veřejně Nábota obvinili: „Nábota zlořečil Bohu i králi!“ Vyvedli ho tedy za město a ukamenovali k smrti. ¹⁴Potom poslali Jezábel zprávu: „Nábota byl ukamenován a je mrtev.“

¹⁵Jakmile Jezábel slyšela, že Nábota byl ukamenován a je mrtev, řekla Achabovi: „Vstávej. Tu vinici Nábota Jizreelského, kterou ti odmítal prodat, už můžeš zabrat. Nábota není naživu, zemřel.“ ¹⁶Když Achab uslyšel, že Nábota zemřel, vstal a šel tu vinici Nábota Jizreelského zabrat.

¹⁷Eliáš Tišbejský tehdy dostal slovo Hospodinovo: ¹⁸„Vstaň, jdi do Samaří vstříc izraelskému králi Achabovi. Hle, je na vinici, kterou přišel zabrat. ¹⁹Řekni mu: ‚Toto praví Hospodin: Vraždil jsi a teď ještě zabíráš?‘ A dodej: ‚Toto praví Hospodin: Tam, kde psi chlemtali krev Nábotovu, budou chlemtat i tvou.“

²⁰„Tak jsi mě našel, můj nepříteli?“ oslovil Achab Eliáše.

„Ano,“ odpověděl, „protože ses zaprodal, abys páchal, co je v Hospodinových očích zlé. ²¹Vzkazuje ti: ‚Hle, uvedu na tebe zlé věci. Vymetu za tebou tak, že Achabovy potomky dočista vyhladím z Izraele – pána i kmána až do posledního pacholka!

²²Naložím s tvým domem jako s domem Jeroboáma, syna

Nebatova, a jako s domem Baašy, syna Achiášova, protože jsi mě popouzel a svedl jsi Izrael k hříchu.’

²³A ohledně Jezábel Hospodin praví: ‚Jezábel budou žrát psi z celého jizreelského okolí.’

²⁴Kdo Achabovi zemře ve městě,
toho psi sežerou,
kdo mu zemře venku na cestě,
toho ptáci rozklovou!“

²⁵(Vskutku nebyl nikdo jako Achab, kdo by se tak zaprodal, aby páchal, co je v Hospodinových očích zlé, jak ho k tomu ponoukala jeho žena Jezábel. ²⁶Páchal hrozné ohavnosti. Následoval hnusné modly přesně tak, jako to dělali Emorejci, které Hospodin vyhnal před syny Izraele.)

²⁷Jakmile Achab uslyšel ta slova, roztrhl své roucho, vzal na sebe pytlovinu, postil se, spával v pytlovině a choval se pokorně.

²⁸Eliáš Tišbejský tehdy dostal slovo Hospodinovo: ²⁹„Vidíš, jak se přede mnou Achab pokořil? Protože se přede mnou tak pokořil, nepřivedu to neštěstí na jeho dům už za jeho dnů, ale až za dnů jeho syna.“

22

Lživý duch

¹Po tři roky se mezi Aramem a Izraelem neválčilo. ²Třetího roku přijel izraelského krále navštívit judský král Jošafat.

³Izraelský král řekl svým dvořanům: „Víte přece, že Rámot-gileád patří nám. Proč nic neděláme, abychom ho dobyli z

rukou aramejského krále?“

⁴Potom se zeptal Jošafata: „Půjdeš se mnou do války o Rámot-gileád?“

„Udělám to, co ty,“ odpověděl mu Jošafat. „Můj lid je jako tvůj, mí koně jako tví!“ ⁵Jošafat ale izraelského krále ještě požádal: „Nejdříve se vyptej na slovo Hospodinovo.“

⁶Izraelský král tedy shromáždil na čtyři sta proroků a ptal se jich: „Mám jít do války o Rámot-gileád, nebo ne?“

„Jdi,“ odpovídali, „a Pán je vydá králi do rukou!“

⁷Jošafat ale naléhal: „To už tu není žádný Hospodinův prorok, abychom se zeptali jeho?“

⁸„Vlastně tu jeden takový je,“ řekl izraelský král. „Skrze něj se lze ptát Hospodina, ale já ho nesnáším, protože mi neprorokuje nic dobrého, jen samé neštěstí. Je to Michajáš, syn Jimlův.“

„Tak by král neměl mluvit,“ odpověděl Jošafat.

⁹Izraelský král tedy zavolal jednoho komorníka a rozkázal:

„Rychle, Michajáše, syna Jimlova!“

¹⁰Král Izraele a Jošafat, král Judy, seděli ve slavnostním rouchu na svých trůnech na prostranství u vchodu do samařské brány a všichni ti proroci prorokovali před nimi. ¹¹Cidkiáš, syn Kenaanův, si zhotovil železné rohy a prohlásil: „Toto praví Hospodin: Takhle utrkáš Aramejce k smrti!“

¹²A všichni ti proroci prorokovali podobně: „Jdi na Rámot-gileád! Čeká tě úspěch! Hospodin ho králi vydá do rukou!“

¹³Posel, který šel pro Michajáše, mu tedy radil: „Podívej se, všichni proroci jako jeden muž předpovídají králi dobré věci. Raději mluv jako oni. Řekni mu něco dobrého.“

¹⁴„Jakože je živ Hospodin,“ odpověděl Michajáš, „budu mluvit

jen to, co mi řekne Hospodin.“ ¹⁵A tak přišel ke králi.

Ten se ho zeptal: „Michajáš, máme jít do války o Rámot-gileád, nebo ne?“

„Jdi,“ odpověděl. „Čeká tě úspěch. Hospodin je králi vydá do rukou.“

¹⁶Král ho však přerušil: „Kolikrát tě mám zapřísahat, abys mi v Hospodinově jménu neříkal nic než pravdu!“

¹⁷Michajáš mu tedy řekl:

„Viděl jsem všechen Izrael
jak ovce po horách rozptýlen,
jak ovce bez svého pastýře.
Hospodin řekl mi: Pány nemají,
ať vrátí se domů každý v pokoji!“

¹⁸„Vždyť jsem ti to říkal,“ obrátil se izraelský král k Jošafatovi.
„Neprorokuje mi nic dobrého, jen samé neštěstí.“

¹⁹Michajáš ale pokračoval: „Nuže, slyš slovo Hospodinovo.
Viděl jsem Hospodina sedícího na trůnu a všechen nebeský
zástup po jeho pravici a levici. ²⁰Hospodin se ptal: ‚Kdo svede
Achaba, aby vytáhl a padl u Rámot-gileádu?‘ Ten říkal to a ten
zas ono. ²¹Vtom vyšel duch, stanul před Hospodinem a řekl:
‚Já ho svedu.‘ Hospodin se zeptal: ‚Jak?‘ ²²a on odpověděl:
‚Vyjdu a budu lživým duchem v ústech všech jeho proroků.‘
Na to Hospodin řekl: ‚Ano, podaří se ti to; svedeš ho. Jdi a
proved’ to.‘

²³Nuže, pohled’ – do úst všech těchto tvých proroků vložil
Hospodin lživého ducha. Hospodin ti ale předpovídá neštěstí.“

²⁴Vtom vykročil Cidkiáš, syn Kenaanův, a udeřil Michajáše do

tváře se slovy: „Kudy asi přešel Hospodinův Duch ode mě, aby mluvil k tobě?“

²⁵ „To uvidíš v den, kdy se ukryješ v nejzazším pokojíku!“
odpověděl mu Michajáš.

²⁶ Nato izraelský král rozkázal: „Seberte Michajáše a odved'te ho k veliteli města Amonovi a princovi Joašovi. ²⁷ Řeknete: ‚Tak praví král: Tohoto muže vsad'te do vězení a odměřujte mu chleba a vodu, dokud se v pořádku nevrátím.‘“

²⁸ Michajáš ale řekl: „Jestli se vrátíš v pořádku, nemluvil skrze mě Hospodin.“ A dodal: „Slyšte to, všichni lidé!“

²⁹ Izraelský král pak s judským králem Jošafatem táhli na Rámot-gileád. ³⁰ Izraelský král Jošafatovi řekl: „Já půjdu do bitvy v přestrojení, ty ale zůstaň v královském rouchu.“ A tak se král Izraele před bitvou přestrojil.

³¹ Aramejský král rozkázal svým dvaatřiceti vozatajům:
„Nebojujte s malým ani velkým, jedině s králem Izraele!“

³² Když potom vozatajové uviděli Jošafata, řekli si: „To je určitě izraelský král.“ Obrátili se tedy, aby ho napadli. Když ale Jošafat vykřikl, ³³ vozatajové poznali, že to není izraelský král, a nechali ho být.

³⁴ Někdo tehdy náhodně vystřelil z luku a zasáhl izraelského krále mezi pláty a pancíř. „Zpátky!“ rozkázal král svému vozatajovi. „Odvez mě z boje! Jsem raněn!“ ³⁵ Bitva ale zuřila celý den, a tak král musel zůstat před Aramejci podepřen na svém voze. Krev crčící z jeho rány plnila vůz, dokud večer nezemřel. ³⁶ Při západu slunce se nad bojištěm neslo volání:
„Všichni domů, každý do své vlasti!“

³⁷ Král byl mrtev. Přivezli ho do Samaří, kde ho pohřbili. ³⁸ Když

myli jeho vůz v samařském rybníku, kde se koupou nevěstky, jeho krev chlemtali psi, přesně tak, jak řekl Hospodin.

³⁹Ostatní Achabovy skutky – co všechno vykonal, jaký postavil palác vykládaný slonovinou a jaká všechna města vystavěl – o tom se, jak známo, píše v Kronice izraelských králů. ⁴⁰Tak Achab ulehl ke svým otcům a místo něj začal kralovat Achaziáš.

Jošafat, král judský

⁴¹Jošafat, syn Asův, začal kralovat nad Judou ve čtvrtém roce izraelského krále Achaba. ⁴²Jošafat se ujal království v pětatřiceti letech a kraloval v Jeruzalémě dvacet pět let. Jeho matka se jmenovala Azuba, dcera Šilchiho. ⁴³Plně se držel cesty svého otce Asy a nepřestával dělat, co je v Hospodinových očích správné. ⁴⁴Pouze obětní výšiny nebyly odstraněny, a tak lid nadále obětoval a páčil kadidlo na výšinách.

⁴⁵Jošafat uzavřel mír s izraelským králem. ⁴⁶Ostatní Jošafatovy skutky – jak byl udatný a jak bojoval – o tom se, jak známo, píše v Kronice judských králů. ⁴⁷Vymýtil ze země zbytky modlářské prostituce, které přetrvaly vládu jeho otce Asy.

⁴⁸V Edomu tehdy neměli krále, vládl tam místodržitel.

⁴⁹Jošafat vybudoval zámořské loďstvo, aby se vydalo do Ofiru pro zlato. Z cesty ale sešlo, protože lodě ztroskotaly v Ecjongeberu.

⁵⁰Achaziáš, syn Achabův, nabídl Jošafatovi: „Ať spolu s tvými služebníky jedou na lodích i mí služebníci.“ Jošafat ale nechtěl.

⁵¹Potom Jošafat ulehl ke svým otcům a byl pochován ke svým

předkům ve městě svého otce Davida. Místo něj pak začal kralovat jeho syn Jehoram.

Achaziáš, král izraelský

⁵²V sedmnáctém roce judského krále Jošafata začal nad Izraelem kralovat Achaziáš, syn Achabův. Kraloval nad Izraelem v Samaří dva roky. ⁵³Páchal, co je v Hospodinových očích zlé, a držel se cesty svého otce a své matky i cesty Jeroboáma, syna Nebatova, který svedl Izrael k hříchu.

⁵⁴Sloužil Baalovi, klaněl se mu a popouzel Hospodina, Boha Izraele, přesně jako jeho otec.

2. Královská

ELÍŠA

1

Baal-zebub

¹Po Achabově smrti se Moáb vzbouřil proti Izraeli.

²Achaziáš v Samaří propadl mříží své střešní terasy a zranil se. Vyslal posly a řekl jim: „Jděte se vyptat Baal-zebuba, božstva Ekronu, jestli se z toho uzdravím.“

³Hospodinův anděl ale promluvil k Eliášovi Tišbejskému: „Vstaň, vyjdi poslům samařského krále naproti a řekni jim: „Copak už není Bůh v Izraeli, že se jdete vyptávat Baal-zebuba, božstva Ekronu? ⁴Nuže, toto praví Hospodin: Nejenže nevstaneš z lože, na něž jsi ulehl, ale zemřeš!“ Pak Eliáš

odešel.

⁵Když se poslové vrátili zpět, král se jich ptal: „Proč jste se vrátili?“

⁶„Vyšel nám naproti jeden muž,“ odpověděli, „a řekl nám: ‚Vraťte se ke králi, který vás poslal, a vyřídte mu: Tak praví Hospodin: Copak už není Bůh v Izraeli, že se necháváš ptát Baal-zebuba, božstva Ekronu? Proto nejenže nevstaneš z lože, na něj jsi ulehl, ale zemřeš!‘“

⁷„Jak vypadal ten muž, který vám s těmi slovy vyšel naproti?“ ptal se král.

⁸„Měl plášť z kožešiny,“ odpověděli, „a kolem boků kožený pás.“

„To je Eliáš Tišbejský!“ řekl král.

⁹Poslal tedy na něj velitele s padesáti vojáky. Eliáš seděl na vrcholu hory, a tak velitel hned vylezl za ním a přikázal mu: „Boží muži, král praví: Sestup dolů!“

¹⁰„Jestli jsem Boží muž,“ odpověděl Eliáš veliteli, „tak ať z nebe sestoupí oheň a pohltí tě i těch tvých padesát.“ Vtom z nebe sestoupil oheň a pohltil velitele i s jeho padesáti.

¹¹Král tedy na něj poslal dalšího velitele s padesáti vojáky. Ten za ním vylezl a přikázal mu: „Boží muži, tak praví král: Ihned sestup!“

¹²„Jestli jsem Boží muž,“ odpověděl Eliáš, „tak ať z nebe sestoupí oheň a pohltí tě i těch tvých padesát.“ Vtom z nebe sestoupil Boží oheň a pohltil velitele i s jeho padesáti.

¹³Král tedy poslal ještě třetího velitele s padesáti muži. Když ale ten třetí velitel padesáti mužů vystoupal k Eliášovi, padl před ním na kolena a prosil ho: „Boží muži, prosím ušetři život můj i těchto tvých padesáti služebníků.“¹⁴Hle, z nebe sestoupil

oheň a pohltil oba první velitele i s jejich padesáti muži, můj život ale prosím ušetři!“

¹⁵Hospodinův anděl tehdy promluvil k Eliášovi: „Sestup s ním, neboj se ho.“

A tak vstal a šel s ním ke králi. ¹⁶Řekl mu: „Tak praví Hospodin: Copak už není Bůh v Izraeli, aby ses tázal na jeho slova? Ty jsi ale vyslal posly, aby se vyptávali Baal-zebuba, božstva Ekronu. Proto nejenže nevstaneš z lože, na něž jsi ulehl, ale zemřeš!“

¹⁷Achaziáš pak zemřel, jak Hospodin řekl skrze Eliáše. Neměl syna, a tak na jeho místě začal druhého roku judského krále Jehorama, syna Jošafatova, kralovat Joram. ¹⁸O ostatních Achaziášových skutcích, které vykonal, se, jak známo, píše v Kronice izraelských králů.

2

Kde je Bůh Eliášův?

¹Hospodin se pak chystal vzít Eliáše ve vichru do nebe. Ten byl právě s Elišou na cestě z Gilgalu. ²„Zůstaň tu,“ řekl Eliáš Elišovi. „Hospodin mě posílá do Bet-elu.“

Eliša ale odpověděl: „Jakože je živ Hospodin a živ jsi ty, neopustím tě!“ A tak šli do Bet-elu.

³Z Bet-elu přišli za Elišou proroctví učedníci. „Víš, že Hospodin ti dnes vezme tvého pána?“ řekli mu.

„Já vím, mlčte,“ odpověděl.

⁴Potom mu Eliáš řekl: „Zůstaň tu. Hospodin mě posílá do Jericha.“

On ale odpověděl: „Jakože je živ Hospodin a živ jsi ty, neopustím tě!“ A tak šli do Jericha.

⁵Proroctí učedníci z Jericha přišli za Elíšou a řekli mu: „Víš, že Hospodin ti dnes vezme tvého pána?“

„Já vím, mlčte,“ odpověděl.

⁶Potom mu Eliáš řekl: „Zůstaň tu. Hospodin mě posílá k Jordánu.“

On ale odpověděl: „Jakože je živ Hospodin a živ jsi ty, neopustím tě!“ A tak šli dál spolu.

⁷Padesát prorockých učedníků šlo za nimi. Zastavili se opodál, na dohled od místa, kde se u Jordánu zastavili ti dva. ⁸Eliáš vzal svůj plášť, svinul ho a udeřil jím do vody. Ta se rozestoupila a oba přešli po suchu na druhou stranu.

⁹Když přešli, Eliáš Elíšu vyzval: „Řekni, co pro tebe mám udělat, než budu od tebe vzat.“

„Prosím, ať mi připadnou dva díly tvého ducha!“ odpověděl Elíša.

¹⁰„Žádáš o nelehkou věc,“ řekl mu Eliáš. „Pokud ale uvidíš, jak jsem od tebe vzat, tvá žádost se splní. Pokud ne, nesplní se.“

¹¹Šli tedy spolu dál a rozmlouvali, když vtom je náhle rozdělil ohnivý vůz s ohnivými koni – Eliáš ve vichru vystoupil do nebe! ¹²Když to Elíša uviděl, vykřikl: „Otče můj, otče můj! Jízdo izraelská!“ A víckrát už ho neviděl.

Elíša vzal své roucho a roztrhl je na dva kusy. ¹³Pak zvedl plášť, který spadl z Eliáše, a šel zpátky. Když stanul na břehu Jordánu, ¹⁴vzal Eliášův plášť a udeřil jím do vody. „Kde je Hospodin, Bůh Eliášův?“ zvolal. „Kde je on sám?!“ A jakmile jím udeřil do vody, rozestoupila se a Elíša přešel na druhou stranu.

¹⁵„Duch Eliášův spočinul na Elíšovi!“ řekli proroctí učedníci z

Jericha, kteří stáli opodál. Vyrázili mu naproti a klaněli se mu až k zemi ¹⁶se slovy: „Jsme tví služebníci!“ Potom řekli:

„Pohleď, máme tu padesát schopných mužů. Když dovolíš, pošleme je hledat tvého pána. Třeba ho Duch Hospodinův vzal a upustil na některou horu nebo do některého údolí.“

„Nikam je neposílejte!“ řekl jim Elíša.

¹⁷Když ale na něj naléhali, až z toho byl nespokojen, svolil: „Dobrá, pošlete je.“ Poslali tedy těch padesát mužů a ti ho hledali tři dny, ale nenašli. ¹⁸Když se pak vrátili do Jericha za Elíšou, řekl jim: „Copak jsem vám neříkal: Nechodte?“

Elíšovy první zázraky

¹⁹Tamější muži Elíšovi řekli: „Pohleď, prosím, pane. V tomto městě se dobře bydlí, jak sám vidíš, ale voda je špatná a zem neúrodná.“

²⁰Odpověděl jim: „Přineste mi novou mísu a dejte do ní sůl.“ Když mu to přinesli, ²¹šel k vodnímu prameni a vhodil do něj sůl se slovy: „Tak praví Hospodin: Uzdravuji tyto vody. Už odsud nevzejde smrt ani neplodnost!“ ²²A ty vody jsou zdravé až dodnes, přesně jak Elíša řekl.

²³Potom se odtud vydal vzhůru do Bet-elu. Když stoupal po cestě, vyšli z města nějací výrostci, posmívali se mu a pokřikovali na něj: „Táhni, plešoune! Táhni, plešoune!“ ²⁴On se otočil, podíval se na ně a zlořečil jim v Hospodinově jménu. Vtom z lesa vyběhly dvě medvědice a dvaadvacet z těch výrostků rozsápaly. ²⁵Elíša se pak odebral na horu Karmel a odtud se vrátil do Samaří.

Joram, král izraelský

¹Osmnáctého roku judského krále Jošafata se izraelským králem stal Joram, syn Achabův, a kraloval v Samaří dvanáct let. ²Páchal, co je v Hospodinových očích zlé, ačkoli ne tolik jako jeho otec a jeho matka – odstranil alespoň Baalův sloup, který nechal vztyčit jeho otec. ³Zůstával ale v hříších Jeroboáma, syna Nebatova, který svedl Izrael k hříchu, a neodvrátil se od nich.

⁴Moábský král Méša choval ovce. Odváděl izraelskému králi sto tisíc jehňat a sto tisíc beranů na vlnu. ⁵Po Achabově smrti se ale moábský král proti izraelskému králi vzbouřil. ⁶Král Joram proto ihned vytáhl ze Samaří a svolal do boje celý Izrael. ⁷Tehdy vzkázal také judskému králi Jošafatovi: „Moábský král se proti mně vzbouřil. Potáhneš se mnou do války s Moábem?“

„Udělám to, co ty,“ odpověděl Jošafat. „Můj lid je jako tvůj, mí koně jako tví! ⁸Kudy potáhneme?“ zeptal se pak ještě.

„Pouštní cestou přes Edom,“ odpověděl Joram.

⁹Král Izraele tedy vytáhl spolu s králem Judy a s králem Edomu. Po sedmidenní cestě oklikou už ale vojsko nemělo vodu pro sebe ani pro svá zvířata.

¹⁰Izraelský král si povzdechl: „Ach, copak nás tři krále Hospodin svolal proto, aby nás vydal do rukou Moábcům?“

¹¹Jošafat ale řekl: „To už tu není žádný Hospodinův prorok, abychom se skrze něj zeptali Hospodina?“

Jeden ze služebníků izraelského krále se ozval: „Je tu Eliša, syn Šafatův, který líval vodu na ruce Eliášovy.“

¹² „Ten má slovo Hospodinovo,“ odpověděl Jošafat. Vydali se tedy spolu s izraelským a edomským králem za ním.

¹³ Elíša ale izraelskému králi řekl: „Co je mi do tebe? Jdi si za proroky svého otce nebo své matky!“

„To ne,“ odpověděl mu izraelský král. „Byl to Hospodin, kdo nás tři krále svolal, aby nás vydal do rukou Moábcům.“

¹⁴ Elíša mu na to řekl: „Jakože je živ Hospodin zástupů, před jehož tváří stojím – kdybych si nevážil judského krále Jošafata, nevěnoval bych ti jediný pohled! ¹⁵ Nuže, přiveďte mi tedy hudebníka.“

Když pak hudebník začal hrát, nad Elíšou byla ruka Hospodinova. ¹⁶ „Tak praví Hospodin,“ řekl. „Prohlubně v tomto vyschlém říčním korytu budou plné vody! ¹⁷ Ano, tak praví Hospodin: Nespátříte vítr ani déšť, ale koryto se naplní vodou, tak že se napijete vy, váš dobytek i všechna vaše zvířata. ¹⁸ To by ale v Hospodinových očích bylo málo. Proto vám také vydá do rukou Moábcé. ¹⁹ Všechna hrazená města, všechna větší města dobudete, všechny ovocné stromy pokácíte, všechny vodní prameny zasypete a všechny dobré pozemky zaházíte kamením!“

²⁰ Druhý den ráno, v době, kdy se přináší moučná oběť, se náhle od Edomu přivalila spousta vody, která zaplavila celé okolí.

²¹ Všichni Moábcí slyšeli, že proti nim vytáhli do boje tito králové, a tak povolali všechny, kdo unesli zbroj, staré i mladé. Pak se rozestavěli na hranici. ²² Když ráno vstali, vycházející slunce ozářilo vodu. Moábcům ta voda z druhého břehu připadala rudá jako krev. ²³ „To je krev!“ zvolali. „Ti králové se na sebe museli vrhnout a navzájem se povraždit. Nuže,

Moábe, vzhůru za kořistí!“

²⁴Když ale došli k izraelskému táboru, Izraelci vyrazili a bili je, až se Moábcí před nimi dali na útěk. Oni je ale dostihli a pobili je. ²⁵Jejich města rozbořili, všechny dobré pozemky úplně zaházeli kamením, všechny vodní prameny zasypali, všechny ovocné stromy pokáceli. Jedině kamenné hradby v Kircharešetu zůstaly stát, a tak to město obklíčili prakovníci a dobývali je.

²⁶Moábský král viděl, že boj je nad jeho síly, a tak si vzal 700 mužů ozbrojených mečem, aby se probil k edomskému králi, ale nedokázal to. ²⁷Tehdy vzal svého prvorozeného syna, který měl kralovat po něm, a obětoval ho jako zápalnou oběť na hradbách. Izraelci byli tak zděšeni, že od nich odtáhli a vrátili se do vlasti.

4

Olej ve džbánech

¹Jedna z manželek prorockých učedníků před Elíšou úpěnlivě naříkala: „Tvůj služebník, můj muž, umřel. Sám víš, jak tvůj služebník ctil Hospodina. Teď ale přišel věřitel a chce si oba mé chlapce odvést jako otroky!“

²„Co pro tebe mohu udělat?“ ptal se jí Elíša. „Pověz mi, co máš doma?“

„Tvá služebnice nemá doma nic než lahvičku oleje,“ odpověděla.

³„Jdi ven,“ řekl, „a vypůjči si od všech sousedů prázdné džbány. Ať jich není málo! ⁴Pak se vrať, zavři za sebou i za svými syny dveře a lij do všech těch džbánů olej. Plné dávej stranou.“

⁵A tak šla ven. Potom za sebou a za svými syny zavřela dveře, oni jí podávali džbány a ona nalévala.

⁶Když byly džbány plné, řekla synovi: „Podej mi další.“

„Další nemáme,“ řekl a vtom olej došel.

⁷Šla to povědět Božímu muži a ten jí řekl: „Jdi ten olej prodat a vyrovnej svůj dluh. Z toho, co zbude, pak budeš se svými syny žít.“

Šunemitka a její syn

⁸Když jednou Elíša procházel Šunemem, jedna místní zámožná žena ho pozvala k jídlu. Od té doby se pokaždé, když tudy procházel, zastavil u ní na jídlo. ⁹Ta žena řekla svému manželovi: „Podívej se, ten muž, co tudy často chodí, je určitě Boží světec.“ ¹⁰Pojďme mu na střeše postavit pokojík. Dáme mu tam postel, stůl, židli a svícen, ať má kde odpočívat, když k nám přijde.“

¹¹Jednoho dne si tam tedy Elíša přišel odpočinout. Lehl si ve svém pokojíku ¹²a svému mládenci Gehazimu řekl: „Zavolej tu Šunemitku.“ Ten ji zavolal, a když stanula před ním, ¹³Elíša mládenci řekl: „Pověz jí: Zahrnulas nás všemožnou péčí. Co pro tebe mohu udělat? Mám se o tobě zmínit u krále nebo u velitele vojska?“

Ona mu však odpověděla: „Žiju si spokojeně mezi svými.“

¹⁴„Co bych jen pro ni mohl udělat?“ ptal se potom Elíša.

„Vlastně nemá syna a její muž je starý,“ odpověděl Gehazi.

¹⁵„Zavolej ji,“ řekl mu. A tak ji zavolal, a když stanula ve dveřích, ¹⁶Elíša jí řekl: „Za rok touto dobou budeš chovat syna.“

„To ne, můj pane,“ zvolala. „Jsi Boží muž, nepodváděj svou

služebnici!“

¹⁷Ta žena pak ale opravdu počala a za rok tou dobou porodila syna, přesně jak jí Eliša řekl.

¹⁸Když chlapec povyrostl, jednoho dne o žních šel za otcem na pole. ¹⁹Tam ale začal naříkat: „Moje hlava! Moje hlava!“ „Odneseš ho k matce,“ řekl otec mládenci, ²⁰a tak ho vzal a přinesl matce. Okolo poledne jí umřel v náručí. ²¹Vynesla ho nahoru a položila na lůžko Božího muže, zavřela za sebou a odešla.

²²Potom zavolala manžela: „Pošli mi jednoho z mláďenců a oslci. Musím rychle za Božím mužem. Hned se vrátím.“

²³„Proč bys za ním dnes chodila?“ namítl jí. „Není přece novoluní ani sobota.“

„Buď klidný,“ řekla mu. ²⁴Osedlala oslci a svému mládenci řekla: „Jen ji žeň! Kvůli mně nezpomaluj, dokud ti neřeknu.“

²⁵A tak jela, až dorazila k Božímu muži na horu Karmel.

Když Boží muž uviděl, jak k němu míří, řekl svému mládenci Gehazimu: „Podívej, to je ta Šunemitka. ²⁶Utíkej jí naproti a zeptej se: Jak se ti daří? Jak se daří manželovi? Jak se daří dítěti?“

„Dobře,“ odpověděla.

²⁷Když ale došla až nahoru k Božímu muži, vrhla se k zemi a objala mu nohy. Gehazi hned přistoupil, aby ji odstrčil, ale Boží muž mu řekl: „Nech ji, má v duši hořkost. Hospodin mi to ale zatajil a nic mi o tom neřekl.“

²⁸„Pane,“ řekla pak ta žena, „chtěla jsem snad od tebe syna? Neříkala jsem ti, ať mě nepodvádíš?!“

²⁹Na to Eliša řekl Gehazimu: „Přepásej se, vezmi si tuto hůl a

běž! Cestou nikoho nezdrav a ani na pozdrav neodpovídej.
Mou hůl pak polož chlapci na tvář.“

³⁰Chlapcova matka ale prohlásila: „Jakože je živ Hospodin a živ jsi ty, nepustím se tě!“ A tak vstal a šel s ní.

³¹Gehazi vyrazil napřed. Položil chlapci hůl na tvář, ale ten ani nehlesl, ani se nepohnul. Vrátil se tedy Elíšovi naproti a řekl mu: „Chlapec se nevzbudil.“

³²Když Elíša vešel do domu, chlapec ležel mrtvý na lůžku.

³³Elíša šel dovnitř, zavřel se s ním o samotě a začal se modlit k Hospodinu. ³⁴Potom vstal a šel k chlapci. Položil se na něj, ústa na ústa, oči na oči, dlaně na dlaně. Jak na něm ležel, chlapcovo tělo se zahřálo. ³⁵Potom se zvedl a přecházel po domě sem a tam. Opět k němu přistoupil a položil se na něj. Tu chlapec kýchl, pak znovu, celkem sedmkrát a nakonec otevřel oči. ³⁶Elíša přivolal Gehaziho: „Zavolej Šunemitku!“ Zavolal ji tedy, a když přišla, Elíša jí řekl: „Tady máš svého syna.“ ³⁷Vešla dovnitř, padla mu k nohám a klaněla se mu až k zemi. Pak vzala syna a odešla.

At' se najedí

³⁸Elíša se vrátil do Gilgalu. V zemi byl hlad. Jednou, když před ním seděli proročtí učedníci, řekl svému mládenci: „Přistav ten velký hrnec a uvař jim polévku.“

³⁹Jeden z nich šel ven pro nějakou zeleninu. Našel ale divoké tykve a nasbíral si jich plnou zástěru. Vrátil se, a aniž si toho kdo všiml, nakrájel je do hrnce s tou polévkou. ⁴⁰Tu pak všem rozlévali k jídlu. Jakmile ji ale okusili, začali křičet: „Boží muži! V hrnci je smrt!“ Nedalo se to jíst.

⁴¹„Přineste mouku,“ řekl Elíša. Nasypal ji do hrnce a řekl:

„Rozlévejte všem, ať se najedí.“ A v hrnci už nic špatného nebylo.

⁴²Jeden muž přišel z Baal-šališy a přinesl Božímu muži prvotiny své úrody – dvacet ječných chlebů a snopek obilí. Elíša řekl: „Dej to lidem, ať se najedí.“

⁴³„Cože?“ namítl jeho pomocník. „Tohle mám nabídnout stovce mužů?“

On ale opakoval: „Dej to lidem, ať se najedí. Neboť tak praví Hospodin: Najedí se a ještě zbude.“ ⁴⁴A opravdu – když jim to nabídl, najedli se a ještě zbylo, přesně jak řekl Hospodin.

5

Malomocný Náman

¹Náman byl vojevůdce aramejského krále. Byl to muž důležitý a velmi vážený v očích svého pána, neboť skrze něj Hospodin Aramejcům daroval vítězství. Tento udatný válečník ale onemocněl malomocenstvím.

²Při jednom ze svých nájezdů na izraelské území si odtud Aramejci přivedli mladou dívku, která pak sloužila u Námanovy manželky. ³Jednou řekla své paní: „Kdyby se tak můj pán dostal k prorokovi, který žije v Samaří. Ten by ho jistě malomocenství zbavil.“

⁴Náman pak šel za svým pánem a vyprávěl mu, co ta dívka z izraelské země říkala. ⁵„Vydej se na cestu!“ odpověděl aramejský král. „Já zatím pošlu list izraelskému králi.“ Náman se tedy vypravil na cestu. Vzal s sebou deset talentů stříbra, šest tisíc šekelů zlata a desatero slavnostních šatů.

⁶Izraelskému králi doručil list tohoto znění: „Posílám ti tento

list po svém služebníkovi Námanovi. Zbav ho malomocenství.“

⁷Jakmile si izraelský král ten list přečetl, roztrhl své roucho a zvolal: „Copak jsem Bůh, který bere nebo dává život? Tak on mi vzkazuje, ať někoho zbavím malomocenství! Posudte sami – zjevně si proti mně hledá záminku!“

⁸Když Boží muž Elíša uslyšel, že izraelský král roztrhl své roucho, vzkázal mu: „Proč jsi roztrhl své roucho? Pošli ho za mnou, ať pozná, že v Izraeli je prorok.“

⁹Když pak Náman dorazil se svým vozem a spřežením a zastavil se u vchodu do Elíšova domu, ¹⁰Elíša mu po svém poslu vzkázal: „Jdi a sedmkrát se omyj v Jordánu. Tak se tvé tělo uzdraví a budeš čistý.“

¹¹Námana to tak popudilo, že šel pryč. „Myslel jsem, že ke mně aspoň vyjde ven!“ rozčiloval se. „Myslel jsem, že bude vzývat jméno svého Boha Hospodina a mávat rukou nad nemocným místem, aby malomocenství odehnal. ¹²Copak nejsou damašské řeky Amana a Parpar lepší než všechna voda v Izraeli? Copak jsem se nemohl umýt v nich, abych byl očištěn?“ S tím se otočil a rozčilen odjel.

¹³Jeho služebníci ale přistoupili a řekli mu: „Otče, kdyby ti prorok uložil něco těžkého, neudělal bys to? Čím spíše tedy, když ti řekl: Omyj se, a budeš čistý.“ ¹⁴A tak sestoupil a sedmkrát se ponořil v Jordánu, jak mu Boží muž řekl, a jeho tělo se uzdravilo – bylo čisté jako tělo malého chlapce!

¹⁵Hned se tedy s celým svým doprovodem vydal zpátky k Božímu muži. Předstoupil před něj a řekl: „Hle, teď jsem poznal, že na celém světě není Bůh jako v Izraeli. Zde, prosím, přijmi od svého služebníka tyto dary.“

¹⁶Elíša ale odpověděl: „Jakože je živ Hospodin, před jehož tváří

stojím, nic si nevezmu!“ A i když ho Náman přemlouval, ať si něco vezme, odmítl.

¹⁷ „Když jinak nedáš, pane,“ řekl potom Náman, „dovol prosím, ať si tvůj služebník alespoň naloží dva mezky zdejší půdou. Tvůj služebník už totiž nechce přinášet zápaly ani oběti žádným bohům kromě Hospodina.“¹⁸ Jednu věc ale kéž Hospodin tvému služebníku odpustí: Když můj pán vchází do Rimonova chrámu, aby se tam klaněl, opírá se o mé rámě, takže i já se musím v Rimonově chrámu poklonit. Když se tedy budu klanět v Rimonově chrámu, kéž to Hospodin tvému služebníku odpustí.“

¹⁹ „Jdi v pokoji,“ odpověděl mu Elíša.

Ještě ani nebyl daleko,²⁰ když si Gehazi, mládenec Božího muže Elíшы, řekl: „Tak vida, můj pán si odmítl vzít, co ten Aramejec Náman přinesl. Jakože je živ Hospodin, poběžím za ním a něco si od něj vezmu!“²¹ A tak se Gehazi rozeběhl za Námanem.

Jakmile si Náman všiml, že za ním běží, vystoupil z vozu a šel mu vstříc. „Je všechno v pořádku?“ ptal se.

²² „Ano, v pořádku,“ odpověděl Gehazi. „Můj pán mě jen posílá se vzkazem: Teď právě ke mně přišli dva mládenci od prorockých učedníků z Efraimských hor. Dej jim, prosím, talent stříbra a dvoje slavnostní šaty.“

²³ „Ale jistě!“ odpověděl Náman a přemlouval ho: „Vezmi si prosím dva talenty.“ Zavázal tedy dva talenty stříbra do dvou pytlů, přidal k tomu dvoje slavnostní šaty a všechno to svěřil dvěma svým mláďencům, aby to nesli před Gehazim.²⁴ Když ale došli k návrší, Gehazi to od nich převzal a schoval to tam v

jednom domě. S muži se rozloučil a oni odešli.

²⁵ „Také on odešel a vrátil se ke svému pánu. „Kde jsi byl, Gehazi?“ zeptal se Elíša.

„Tvůj služebník nešel celkem nikam.“

²⁶ „Copak jsem tam v duchu nebyl, když ten muž vystoupil z vozu a šel ti vstříc?“ řekl mu na to Elíša. „Copak je teď vhodná chvíle brát stříbro a šaty, háje a vinice, brav a skot, sluhy a služky?“ ²⁷ Námanovo malomocenství proto navěky ulpí na tobě a na tvých potomcích!“

A Gehazi od něj odešel malomocný – bílý jako sníh!

6

Ztracená sekera

¹ Proroctví učedníci řekli Elíšovi: „Podívej se, místo, kde s tebou bydlíme, je nám příliš těsné. ² Pojdme k Jordánu; každý odtamtud vezmeme jeden trám a postavíme si tam místo k bydlení.“

Odpověděl jim: „Můžete jít.“

³ „A nechtěl bys jít se svými služebníky?“ řekl jeden z nich.

„Dobrá, půjdu,“ odpověděl Elíša ⁴ a šel s nimi.

Přišli k Jordánu a začali kácet stromy. ⁵ Jednomu z nich při tom náhle sklouzla sekera z topůrka a spadla do vody. „Ach, pane!“ vykřikl, „byla vypůjčená!“

⁶ „Kam spadla?“ zeptal se Boží muž. Když mu to místo ukázal, Elíša usekl kus dřeva, hodil ho tam a sekera vyplavala.

⁷ „Vytáhni si ji,“ řekl a on natáhl ruku a vzal si ji.

S námi jich je víc

⁸Když aramejský král válčil s Izraelem, poradil se se svými služebníky a řekl: „Položím svůj tábor tam a tam.“

⁹Boží muž ale vzkázal izraelskému králi: „Dej pozor, ať neprocházíš tímto místem; skrývají se tam Aramejci.“

¹⁰Izraelský král pak na to místo, o kterém mu Boží muž řekl, poslal varování, ať si tam dávají pozor. Tak se to dělo znovu a znovu.

¹¹Aramejského krále to přivádělo k nepřítelství. „Tak řeknete mi už,“ křičel na své služebníky, „kdo z nás tady donáší izraelskému králi?“

¹²Jeden z jeho služebníků se ozval: „Nikdo, pane můj, králi. To Elíša, ten prorok v Izraeli, prozradí izraelskému králi i to, co říkáš v ložnici.“

¹³Král tedy rozkázal: „Jděte zjistit, kde je! Nechám ho tam zajmout.“ Když pak přišla zpráva: „Je právě v Dotanu,“ ¹⁴hned tam poslal koně, vozy a množství vojáků. Dorazili tam v noci a město obklíčili.

¹⁵Ráno sluha Božího muže vstal, vyšel ven a hle – kolem celého města vojsko, koně a vozy!

„Ach, můj pane,“ řekl mládenec Elíšovi, „co si počneme?“

¹⁶„Neboj se,“ odpověděl mu. „S námi jich je víc než s nimi.“

¹⁷Pak se Elíša modlil: „Hospodine, otevři mu oči, ať vidí.“

Hospodin mládenci otevřel oči a hle – uviděl kolem Elíši horu ohnivých koní a vozů!

¹⁸Když se k němu Aramejci začali stahovat, Elíša se modlil k Hospodinu: „Prosím, oslep ten zástup!“ A on je naráz oslepil, jak Elíša řekl. ¹⁹Elíša pak na ně zavola: „To není ta cesta! To není to město! Pojdte za mnou a dovedu vás k muži, kterého

hledáte.“ A dovedl je do Samaří. ²⁰Jakmile vešli do Samaří, Elíša řekl: „Hospodine, otevři jim oči, ať vidí.“ Hospodin jim otevřel oči a hle – uviděli, že jsou uprostřed Samaří!

²¹Vtom je spatřil izraelský král. „Mám je pobít, otče? Mám je pobít?“ ptal se Elíši.

²²„Ne!“ odpověděl. „Nezajal jsi je vlastním mečem a lukem, a teď bys je chtěl pobíjet? Dej jim jídlo a vodu, ať se najedí a napijí a pak ať se vrátí ke svému pánu.“ ²³Král jim tedy vystrojil velikou hostinu, a když se najedli a napili, propustil je. Vrátili se ke svému pánu a od té doby aramejské nájezdy na izraelské území přestaly.

Hlad v Samaří

²⁴Později ale aramejský král Ben-hadad znovu shromáždil celé své vojsko, vytáhl proti Samaří a oblehl je. ²⁵V Samaří nastal veliký hlad. Obléhání pokračovalo, až byla oslí hlava za osmdesát šekelů stříbra a čtvrt dížky „holubího trusu“ za pět šekelů stříbra.

²⁶Jednou, když izraelský král obcházel hradby, nějaká žena na něj vykřikla: „Pomoz, pane můj, králi!“

²⁷„Když ti nepomáhá Hospodin, jak ti mám pomoci já? Je libo obilí z mlatu nebo víno z lisu?!“ odpověděl jí král. ²⁸Potom se zeptal: „Tak co chceš?“

Začala mu vyprávět: „Tahle žena mi řekla: ‚Dej sem svého syna. Dnes ho sníme a zítra sníme zase mého.‘“ ²⁹A tak jsme mého syna uvařily a snědly. Druhý den jí povídám: ‚Dej sem svého syna, ať ho sníme.‘ Jenže ona svého syna schovala!“

³⁰Když král uslyšel slova té ženy, roztrhl své roucho. Jak obcházel hradby, lidé si všimli, že má na holém těle pytlou.

³¹ „Ať mě Bůh potrestá a ještě mi přidá,“ zvolal král, „jestli ten Elíša, syn Šafatův, ještě dnes nepřijde o hlavu!“ ³² Pak poslal pro Elíšu.

Ten zatím seděl doma se stařešiny Izraele. Ještě než k němu královský posel dorazil, řekl jim: „Vidíte, ten vrahoun už někoho poslal, aby mě připravil o hlavu. Dávejte pozor; až ten posel přijde, zavřete za ním dveře a pevně je držte. Slyším, jak mu jde v patách jeho pán.“

³³ Sotva to dořekl, přišel posel se vzkazem: „Za to neštěstí může Hospodin! Proč bych v něj ještě doufal?“

7

¹ „Slyšte slovo Hospodinovo,“ řekl na to Elíša. „Tak praví Hospodin: Zítra touto dobou se v samařské bráně bude prodávat míra jemné mouky za šekel a stejně tak dvě míry ječmene!“

² Králův pobočník, jeho pravá ruka, Božímu muži namítl: „Hospodin sice otevírá nebeské průduchy, ale copak se může stát něco takového?“

„Uvidíš to na vlastní oči, ale neokusíš to!“ odpověděl Elíša.

Hluk velikého vojska

³ U vrat brány seděli čtyři malomocní. Řekli si: „Co tu tak sedíme a čekáme na smrt? ⁴ Máme snad jít do města, když je ve městě hlad? Tam bychom zemřeli. Když tu zůstaneme sedět, zemřeme zrovna tak. Přeběhněme raději do aramejského tábora. Když nás nechají naživu, přežijeme. Když nás zabijí, beztak zemřeme.“

⁵ Ještě za šera se tedy zvedli, že půjdou do tábora Aramejců. Došli až k jeho okraji a hle – nikde nikdo! ⁶ Hospodin způsobil,

že Aramejci v táboře slyšeli hluk vozů, hluk koní, hluk velikého vojska a řekli si: „Podívejte! Izraelský král si proti nám najal chetitské a egyptské krále! Už táhnou na nás!“⁷ A tak se zvedli a ještě za tmy se dali na úprk. Nechali tam své stany, koně, osly i tábor tak, jak byl, a utíkali o život.

⁸Potom dorazili k táboru ti malomocní. Vešli do jednoho stanu a dali se do jídla a pití. Nabrali si odtud stříbro, zlato a oděvy a odběhli si to schovat. Pak se vrátili, šli do jiného stanu, nabrali si i odtud a znovu si to odběhli schovat. ⁹Potom si ale řekli: „Neděláme dobře. Dnes je den dobrých zpráv, a my mlčíme! Bylo by trestuhodné čekat až do rána. Pojdme to raději hned oznámit v královském paláci.“

¹⁰Když dorazili k městské bráně, zavolali stráž a řekli: „Přišli jsme k aramejskému táboru a hle – nikde nikdo! Po nikom ani vidu ani slechu. Na místě zůstali kromě stanů jen uvázaní koně a osli.“ ¹¹Strážní tu zprávu předali dál, až se dostala do královského paláce.

¹²Král ještě v noci vstal a řekl svým služebníkům: „Já vám povím, co na nás Aramejci uchystali. Vědí, že hladovíme, a tak opustili tábor a skryli se v poli. Říkají si: ‚Až vyjdou z města, zajmeme je živé a vpadneme dovnitř!‘“

¹³Na to mu jeden z jeho dvořanů odpověděl: „Co kdybychom vyslali několik mužů na průzkum; ať si vezmou těch pět koní, co ve městě zbývají. Budou na tom stejně jako všichni Izraelci, co tu ještě zbyli. Všechny Izraelce přece stejně čeká smrt.“

¹⁴A tak vzali dvě koňská spřežení a král je vyslal za aramejským vojskem: „Jedte na průzkum!“ ¹⁵Vyrazili tedy po jejich stopě až k Jordánu a hle – po celé cestě viděli plno výstroje a výzbroje, kterou Aramejci na úprku odhazovali! A tak se

poslové vrátili a podali zprávu králi.

¹⁶Lid tehdy vyrazil a vyplenil aramejský tábor. Míra jemné mouky náhle stála pouhý šekel a stejně tak dvě míry ječmene, přesně jak řekl Hospodin.

¹⁷Král tehdy odvelel svého pobočníka, svou pravou ruku, k bráně. Dav ho tam ale ušlapal k smrti, přesně jak Boží muž řekl, když za ním onen posel přišel.

¹⁸Tak se stalo, co Boží muž předpověděl: „Zítřa touto dobou se v samařské bráně budou prodávat dvě míry ječmene za šekel a stejně tak míra jemné mouky.“ ¹⁹Králův pobočník mu tehdy namítl: „Hospodin otevírá nebeské průduchy, ale copak se může stát něco takového?“ a Boží muž mu odpověděl: „Uvidíš to na vlastní oči, ale neokusíš to.“ ²⁰A tak se stalo: dav ho v bráně ušlapal k smrti.

8

To je ta žena!

¹Elíša řekl té ženě, jejíhož syna vzkřísil: „Ihned se s celou rodinou odstěhuj a nějaký čas zůstaň, kde to půjde. Hospodin do této země přivolal hlad a ten potrvá sedm let.“ ²Žena se zařídila, jak Boží muž řekl. Odstěhovala se s celou rodinou pryč a strávila sedm let ve filistínské zemi.

³Když těch sedm let uplynulo, vrátila se odtud a přišla ke králi, aby se domohla svého domu a pozemků. ⁴Král právě říkal sluhovi Božího muže, Gehazimu: „Vyprávěj mi prosím o všech těch velikých věcech, které Elíša vykonal!“ ⁵Gehazi právě líčil králi, jak Elíša vzkřísil mrtvého, když vtom vešla ta žena, jejíhož syna vzkřísil, a domáhala se u krále svého domu a pozemků.

„Pane můj, králi!“ zvolal Gehazi. „To je ta žena a to je ten syn, kterého Elíša vzkřísil!“⁶ Král se jí hned začal vyptávat a ona mu vše vyprávěla.

Potom jí přidělil jednoho ze svých dvořanů a přikázal: „Zaříd', ať dostane zpátky všechen majetek včetně všech polních výnosů ode dne, kdy odešla ze země, až dodnes!“

Nový král v Damašku

⁷Elíša se vypravil do Damašku. Aramejský král Ben-hadad byl totiž nemocen. Když mu oznámili, že přichází Boží muž,

⁸poručil král Chazaelovi: „Vezmi s sebou dary a jdi Božímu muži naproti. Vyptej se u něj Hospodina, jestli se uzdravím.“

⁹Chazael se mu tedy vydal naproti a vzal s sebou dary – čtyřicet velbloudů naložil tím nejlepším, co v Damašku bylo.

Když přišel, zastavil se před ním a řekl: „Posílá mě za tebou tvůj syn, aramejský král Ben-hadad, a ptá se: Uzdravím se?“

¹⁰„Ano, jdi mu říct, že se uzdraví,“ odpověděl Elíša. „Hospodin mi ale ukázal, že přesto zemře.“¹¹ Potom se na něj upřeně zadíval; jeho tvář se ani nepohnula, až z toho byl Chazael nesvůj. Tehdy se Boží muž rozplakal.

¹²„Proč pláčeš, pane můj?“ ptal se ho Chazael.

„Protože vím,“ odpověděl, „jakého zla se dopustíš na synech Izraele. Jejich opevněná města vypálíš, chlapce pobiješ, nemluvnata utlučeš a těhotné rozpářeš.“

¹³„Co je tvůj služebník?“ řekl na to Chazael. „Pouhý pes! Jak by mohl dokázat něco takového?“

„Hospodin mi tě ukázal jako krále nad Aramem,“ odpověděl mu Elíša.

¹⁴Chazael se pak od něj vrátil za svým pánem.

Ten se ho zeptal: „Co ti říkal Elíša?“

„Říkal mi, že se určitě uzdravíš,“ odpověděl Chazael.

¹⁵Druhého dne pak vzal pokrývku, namočil ji do vody a držel mu ji na tváři, dokud nezemřel. Tak se Chazael stal králem místo něj.

PÁD IZRAELE

Jehoram, král judský

¹⁶Pátého roku vlády izraelského krále Jorama, syna Achabova, ještě za vlády judského krále Jošafata, začal nad Judou kralovat Jehoram, syn Jošafatův. ¹⁷Stal se králem ve dvaatřiceti letech a kraloval v Jeruzalémě osm let. ¹⁸Řídil se ale způsoby izraelských králů, tak jako to dělali v domě Achabově, neboť se oženil s Achabovou dcerou. Páchal, co je v Hospodinových očích zlé. ¹⁹Kvůli svému služebníku Davidovi ale Hospodin nechtěl Judu zničit, neboť mu slíbil, že jeho synům po všechny dny nechá zářit svíci.

²⁰V jeho dobách se Edom vzbouřil proti judské nadvládě a ustanovil si krále. ²¹Jehoram proto vytáhl se všemi svými vozy do Caíru. Edomci ho i s jeho veliteli vozů obklopili ze všech stran, ale on v noci vstal a obklíčení prolomil. Vojsko se mu pak rozuteklo domů. ²²Edom tedy zůstává ve vzpouře proti Judovi až dodnes. V téže době se vzbouřila i Libna.

²³Ostatní Jehoramovy skutky – co všechno vykonal – o tom se, jak známo, píše v Kronice judských králů. ²⁴Jehoram pak ulehl ke svým otcům a byl pochován mezi svými předky ve Městě Davidově. Na jeho místě pak kraloval jeho syn Achaziáš.

Achaziáš, král judský

²⁵Dvanáctého roku izraelského krále Jorama, syna Achabova, začal nad Judou kralovat Achaziáš, syn Jehoramův. ²⁶Stal se králem ve dvaadvaceti letech a kraloval v Jeruzalémě jeden rok. Jeho matka se jmenovala Atalia, vnučka izraelského krále Omriho. ²⁷Také on se řídil způsoby domu Achabova a páchal, co je v Hospodinových očích zlé, tak jako dům Achabův. Vždyť se do Achabova domu přičlenil!

²⁸Spolu s Achabovým synem Joramem vytáhl proti aramejskému králi Chazaelovi do války o Rámot-gileád. Aramejci ale Jorama porazili. ²⁹Král Joram se vrátil do Jizreelu, aby se léčil z ran, které utržil, když v Rámotu bojoval s aramejským králem Chazaelem. Judský král Achaziáš, syn Jehoramův, pak přijel do Jizreelu, aby zraněného Jorama, syna Achabova, navštívil.

9

Jehu, král izraelský

¹Prorok Elíša zavolal jednoho z prorockých učedníků a řekl mu: „Přepásej se, vezmi s sebou tuhle nádobku s olejem a jdi do Rámot-gileádu. ²Až tam přijdeš, vyhledej Jehua, syna Jošafatova, syna Nimšiho. Jdi za ním, odveď ho od jeho druhů a vezmi ho do nejzazšího pokojíku. ³Tam vezmi nádobku s olejem, vylij mu ji na hlavu a řekni: ‚Tak praví Hospodin: Pomazal jsem tě za krále nad Izraelem.‘ Pak otevři dveře a uteč. Na nic nečekej!“

⁴A tak ten mládenec, ten mladý prorok, odešel do Rámot-gileádu. ⁵Když tam dorazil, probíhala právě porada vojevůdců. „Mám pro tebe slovo, veliteli,“ řekl mládenec.

„Pro kterého z nás?“ zeptal se Jehu.

„Pro tebe, veliteli!“ řekl mu.

⁶A tak vstal a šel s ním dovnitř. On mu tam polil hlavu olejem a řekl mu: „Tak praví Hospodin, Bůh Izraele: Pomazal jsem tě za krále nad Hospodinovým lidem Izraelem. ⁷Vyhladíš dům svého pána Achaba, a tak pomstím krev svých služebníků proroků i krev všech Hospodinových služebníků, prolitou rukama Jezábel. ⁸Celý dům Achabův zahyne. Achabovy potomky dočista vyhladím z Izraele – pána i kmána až do posledního pacholka! ⁹Naložím s domem Achabovým jako s domem Jeroboáma, syna Nebatova, a jako s domem Baašy, syna Achiášova. ¹⁰A Jezábel budou žrát psi z celého jizreelského okolí a nikdo ji nepohřbí!“ Pak otevřel dveře a utekl.

¹¹Jehu se vrátil mezi vojevůdce svého pána. „Všechno v pořádku? Co ti ten blázen chtěl?“ vyzvídál jeden z nich. „Sami víte, jak takoví lidé blábolí,“ odpověděl jim.

¹²„Nelži,“ oni na to. „Pěkně nám to řekni!“

A tak jim vyprávěl: „Mluvil se mnou tak a tak. Že prý: ‚Tak praví Hospodin: Pomazal jsem tě za krále nad Izraelem.‘“

¹³A oni hned vzali každý svůj plášť, prostřeli ho pod ním na schody, troubili na beraní roh a volali: „Jehu je král!“

Smrt Jorama a Achaziáše

¹⁴Tak Jehu, syn Jošafata, syna Nimšiho, zahájil spiknutí proti Joramovi. (Joram zatím v čele izraelského vojska hájil Rámot-gileád před aramejským králem Chazaelem. ¹⁵Pak se ale král Joram vrátil do Jizreelu, aby se léčil z ran, které v boji s aramejským králem Chazaelem utřžil.) Jehu prohlásil: „Jestli

mě opravdu chcete za krále, nedovolte nikomu uniknout z města a prozradit to v Jizreelu.“ ¹⁶ Jehu pak nasedl do vozu a jel do Jizreelu, kam Jorama k jeho lůžku přijel navštívit judský král Achaziáš.

¹⁷ Když strážný na jizreelské věži uviděl, jak se blíží Jehuův houf, zvolal: „Vidím nějaký houf!“

Joram na to řekl: „Vyber jezdce a pošli jim ho vstříc, ať se zeptá, zda přináší pokoj.“

¹⁸ Jezdec jim tedy vyrazil naproti: „Král se ptá – přinášíš pokoj?“

„Co se staráš o pokoj?“ opáčil Jehu. „Zařad se za mě!“

Strážný tedy ohlásil: „Posel dojel až k nim, ale nevrací se.“

¹⁹ Král jim tedy vyslal naproti dalšího jezdce: „Král se ptá – přinášíš pokoj?“

„Co se staráš o pokoj?“ opáčil Jehu. „Zařad se za mě!“

²⁰ Strážný pak ohlásil: „Dojel až k nim, ale nevrací se. Podle jízdy je to Jehu, syn Nimšiho; jede jako šílený.“

²¹ „Zapřahej!“ rozkázal na to Joram. Zapřáhl mu tedy vůz a izraelský král Joram vyrazil. Také judský král Achaziáš vyjel; každý se vydal ve svém voze naproti Jehuovi. Setkali se na pozemku Nábota Jizreelského. ²² Když Joram uviděl Jehua, zeptal se: „Jehu, je pokoj?“

„Jak může být pokoj,“ zvolal Jehu, „dokud je tu všude kolem smilstvo a čarodějnictví tvé matky Jezábel!“

²³ Nato Joram prudce obrátil vůz a ujížděl pryč. Ještě stačil křiknout na Achaziáše: „Achaziáši, zrada!“

²⁴ Vtom ale Jehu napjal luk a zasáhl Jorama mezi lopatky, takže mu šíp pronikl srdcem a on se zhroutil na podlahu svého vozu.

²⁵ „Vezmi ho a pohod na poli Nábota Jizreelského,“ řekl pak

Jehu svému pobočníku Bidkarovi. „Jen si vzpomeň, jak jsme spolu jeli na vozech za jeho otcem Achabem, když nad ním Hospodin vynesl ortel: ²⁶„Za krev Nábota a jeho synů, kterou jsem tu včera viděl prolévat, mi zaplatíš zde na tomto poli, praví Hospodin.“ Takže ho vezmi a pohod' na tom poli, jak řekl Hospodin.“

²⁷Jakmile judský král Achaziáš viděl, co se děje, ujížděl pryč k Bet-haganu. Jehu se ale pustil za ním a křičel: „Toho taky!“ Zasáhli ho ve voze na svahu Gur poblíž Jibleamu. Dojel ale až do Megida, kde zemřel. ²⁸Jeho služebníci ho převezli do Jeruzaléma a pochovali ho k jeho otcům do jeho hrobu ve Městě Davidově.

²⁹Achaziáš kraloval nad Judou od jedenáctého roku Achabova syna Jorama.

Smrt Jezábel

³⁰Jehu pak dorazil do Jizreelu. Když to Jezábel uslyšela, nalíčila si oči, upravila si účes a vyhlédla z okna. ³¹Jehu právě vjížděl do brány. „Přinášíš pokoj, ty Zimri, vrahu svého pána?“ zavolala.

³²On se podíval směrem k oknu a vykřikl: „Kdo je se mnou? Kdo?“ Vyhlédli dva nebo tři komorníci. ³³„Shod'te ji dolů,“ zavolal, a tak ji shodili. Krev vystříkla na zeď i na koně, kteří ji udupali.

³⁴Jehu vešel dovnitř, pojedl, popil a potom řekl: „Postarejte se o tu prokletou a pohřb'te ji. Přece jen to byla královská dcera.“ ³⁵Šli ji tedy pohřb't, ale našli z ní už jen lebku, nohy a ruce. ³⁶Když se vrátili a oznámili mu to, odpověděl: „Tak znělo slovo Hospodinovo skrze jeho služebníka Eliáše Tišbejského:

,Tělo Jezábel budou žrát psi z celého jizreelského okolí.

³⁷Mrtvola Jezábel zůstane jako hnůj na jizreelském poli, aby nikdo nemohl říci: To byla Jezábel.“

10

Vyhlazení Achabova domu

¹Achab měl v Samaří sedmdesát synů. Jehu proto do Samaří poslal listy jizreelským velmožům, stařešinům města a vychovatelům Achabových synů. Napsal jim: ²„Máte syny svého pána, máte vozy a koně, opevněné město a zbraně. Nuže, jakmile dostanete tento list, ³vyberte ze synů svého pána toho nejlepššího a nejschopnějšího, dosadte ho na trůn jeho otce a bojujte za dům svého pána!“

⁴Oni ale dostali hrozný strach. Řekli si: „Když před ním neobstáli dva králové, jak obstojíme my?“ ⁵Správce paláce i správce města se stařešiny a vychovateli proto Jehuovi vzkázali: „Jsme tvoji služebníci! Uděláme, cokoli nám řekneš. Nikoho za krále nedosadíme. Uděláme, co budeš chtít.“

⁶Napsal jim tedy druhý list: „Jestli jste se mnou a chcete mě poslouchat, vezměte hlavy všech synů svého pána a přijďte zítra touto dobou za mnou do Jizreelu.“

Oněch sedmdesát královských synů vyrůstalo u předních mužů města, kteří se o ně starali. ⁷Jakmile ten list dostali, vzali královské syny a všech sedmdesát jich povraždili. Jejich hlavy naskládali do košů, které pak odeslali do Jizreelu.

⁸K Jehuovi přišel posel a oznamoval: „Přinesli hlavy královských synů.“

„Složte je u brány na dvě hromady a nechte je tam do rána!“ odpověděl.

⁹Ráno pak vyšel ven, postavil se před lid a promluvil k nim:
„Tak vy jste spravedliví. Ano, já jsem zosnoval spiknutí proti
svému pánu a zabil jsem ho. Kdo ale povraždil všechny tyhle?!
¹⁰Proto vězte, že ani jediné slovo, které Hospodin vyřkl proti
domu Achabovu, neselže. Hospodin vykonal, co řekl skrze
svého služebníka Eliáše!“ ¹¹Pak Jehu v Jizreelu pobil všechny
pozůstalé z Achabova domu a také všechny jeho přední muže,
přátele i kněze. Nikoho nenechal naživu.

¹²Poté se Jehu vypravil do Samaří. Když projížděl Bet-ekedem
pastýřů, ¹³narazil tam na příbuzné judského krále Achaziáše.
„Kdo jste?“ zeptal se.
„Jsme Achaziášovi příbuzní. Jdeme pozdravit syny krále a syny
královny matky.“

¹⁴„Zajměte je živé!“ rozkázal Jehu. Zajali je tedy živé a všech
dvaačtyřicet jich pak pobili u bet-ekedské nádrže. Nikoho
neušetřil.

¹⁵Cestou odtud narazil na Jonadaba, syna Rechabova, který ho
přicházel pozdravit. „Jsi mi oddaný tak jako já tobě?“ zeptal se
ho.

„Ano, jistěže ano,“ odpověděl Jonadab.

„Tak mi podej ruku,“ vyzval ho. Když mu Jonadab podal ruku,
vytáhl ho k sobě na vůz ¹⁶a řekl: „Pojeď se mnou a sleduj mou
horlivost pro Hospodina!“ A tak jeli spolu v jeho voze.

¹⁷Jakmile přijel do Samaří, pobil tam všechny Achabovy
příbuzné, kteří ještě zbyli. Úplně je vyhladil, přesně jak
Hospodin řekl skrze Eliáše.

Vyhlazení ctitelů Baala

¹⁸Pak Jehu shromáždil všechen lid a promluvil k nim: „Ahab sloužil Baalovi málo. Jehu mu bude sloužit víc. ¹⁹Proto teď ke mně svolajte všechny Baalovy proroky, všechny jeho ctitele a všechny jeho kněze. Nikdo ať nechybí, protože chci uspořádat velkou oběť Baalovi. Kdokoli bude chybět, nezůstane naživu!“ (Byla to ovšem Jehuova lest, aby mohl vyhubit Baalovy ctitele.)

²⁰„Zasvěťte slavnost Baalovi,“ přikázal Jehu, a tak to rozhlásili.

²¹Jehu nechal obeslat celý Izrael, a tak přišli všichni Baalovi ctitelé. Nebyl jediný, který by nepřišel. Vešli do Baalova chrámu a naplnili ho od jednoho konce k druhému. ²²„Vydávej roucha všem Baalovým ctitelům!“ přikázal Jehu správci rouch a ten jim rozdal roucha.

²³Nakonec do Baalova chrámu přišel Jehu s Jonadabem, synem Rechabovým, a řekl Baalovým ctitelům: „Přesvědčte se, jestli mezi vámi nejsou nějací ctitelé Hospodina. Dohlédněte, aby tu byli jen ctitelé Baalovi.“ ²⁴Poté přistoupili k obětním hodům a zápalným obětem. Jehu zatím venku rozestavěl osmdesát mužů a varoval je: „Za ty lidi mi ručíte. Kdo nechá jediného z nich uniknout, zaplatí za něj životem!“

²⁵Když byli hotovi s přípravou zápalné oběti, Jehu přikázal svým strážcům a pobočníkům: „Jděte a bijte je. Nikdo ať neunikne!“ Pobili je tedy ostřím meče a nechali je tam ležet. Strážci a pobočníci pronikli až do vnitřní svatyně Baalova chrámu. ²⁶Pak z Baalova chrámu vynesli posvátný sloup a spálili ho. ²⁷Strhli Baalův sloup, strhli Baalův chrám a zřídili tam veřejné záchody, které tam jsou dodnes.

²⁸Tak Jehu vymýtil Baala z Izraele. ²⁹Jehu se ale neodvrátil od hříchů Jeroboáma, syna Nebatova, který svedl celý Izrael, totiž od těch zlatých telat v Bet-elu a Danu.

³⁰Hospodin Jehuovi řekl: „Dobře jsi vykonal, co je v mých očích správné. Udělal jsi s Achabovým domem všechno, co jsem chtěl, a proto budou na izraelském trůnu sedět čtyři tví potomci.“

³¹Jehu se ale nesnažil dodržovat Zákon Hospodina, Boha Izraele, celým svým srdcem a neodvrátil se od hříchů Jeroboáma, který svedl celý Izrael.

³²Hospodin v té době začal Izrael ořezávat. Chazael na ně zaútočil po celé hranici ³³východně od Jordánu. Zabral celou zemi Gileád, totiž území Gáda, Rubena a Manasese od Aroeru na potoce Arnon přes Gileád až k Bášanu.

³⁴Ostatní Jehuovy skutky – co všechno vykonal, a jak byl udatný – o tom všem se, jak známo, píše v Kronice izraelských králů. ³⁵Jehu pak ulehl ke svým otcům a byl pochován v Samaří. Na jeho místě se stal králem jeho syn Joachaz. ³⁶Jehu kraloval v Samaří nad Izraelem celkem dvacet osm let.

11

Atalia, královna judská

¹Když Achaziášova matka Atalia viděla, že její syn je mrtev, rychle vyhladila všechny, kdo měli královský původ.

²Achaziášově sestře Jošebě, dceři krále Jehorama, se ale podařilo unést Achaziášova syna Joaše zprostřed královských synů, kteří měli zemřít, a spolu s jeho kojnou ho před Ataliou ukryla v ložnici. Díky tomu nebyl zabit. ³Ukrýval se s ní v Hospodinově chrámu šest let, dokud v zemi vládla Atalia.

⁴Sedmého roku kněz Jojada obeslal setníky, palácovou gardu i stráže a pozval je k sobě do Hospodinova chrámu. Tam s nimi pod přísahou uzavřel smlouvu a ukázal jim královského syna.

⁵Potom jim nařídil: „Provedete to takhle: Třetina z vás, kteří máte v sobotu nastoupit službu, bude hlídat u královského paláce, ⁶další třetina u brány Sur a další u brány za strážnicí. Tak budete držet stráž kolem chrámu ze všech stran. ⁷Vy ze dvou zbývajících oddílů, kteří máte v sobotu odejít, zůstanete na stráži Hospodinova chrámu při králi. ⁸Obklopíte krále, každý se zbraní v ruce. Kdokoli se přiblíží k vašim řadám, zemře. Musíte zůstat při králi, kamkoli se pohne.“

⁹Setníci to provedli přesně, jak jim kněz Jojada nařídil. Každý vzal své muže, jak ty, kteří v sobotu nastupovali, tak ty, kteří právě odcházeli, a přišli ke knězi Jojadovi. ¹⁰Ten rozdál setníkům kopí a Davidovy štíty uložené v Hospodinově chrámu. ¹¹Strážní se rozestavěli, aby všichni se zbraní v ruce obklopili krále od pravé strany chrámu až k jeho levé straně, u oltáře před chrámem.

¹²Potom k nim Jojada přivedl králova syna, vložil mu na hlavu korunu, dali mu opis smlouvy a prohlásili ho za krále. Když ho pomazali, začali tleskat a volat: „Ať žije král!“

¹³Jak se všichni sbíhali, Atalia zaslechla hluk. Vešla za nimi do Hospodinova chrámu, ¹⁴a hle – u sloupu stojí právoplatný král s veliteli a trubači po boku! Všechn lid země se radoval a troubil na trubky. Atalia roztrhla své roucho a vykřikla: „Spiknutí! Spiknutí!“

¹⁵Kněz Jojada za ní poslal setníky velící vojsku. Prikázal jim: „Odved'te ji mezi oddíly. Kdo bude s ní, toho popravte.“ (Kněz totiž nechtěl, aby byla zabita u Hospodinova chrámu.)

¹⁶Chopili se jí, a když vešla Koňskou bránou do královského paláce, zabili ji.

¹⁷Jojada zavázal krále i lid Hospodinovou smlouvou, že budou Hospodinův lid. Uzavřel také smlouvu mezi králem a lidem.

¹⁸Všechn lid země pak vyrazil k Baalovu chrámu a zbořili ho. Jeho oltáře a sochy rozbili napadrtí a Baalova kněze Matana zabili před těmi oltáři.

Kněz Jojada pak ustanovil dohled nad Hospodinovým chrámem. ¹⁹Vzal setníky, palácovou gardu i stráže a spolu se vším lidem země vedli krále z Hospodinova chrámu Bránou strážců do královského paláce. Tam dosedl na královský trůn.

²⁰Všechn lid země se radoval a ve městě zavládl klid, protože Atalia byla u královského paláce popravena.

12

Joaš, král judský

¹Joaš se stal králem v sedmi letech. ²Začal kralovat sedmého roku Jehuova a kraloval v Jeruzalémě čtyřicet let. Jeho matka se jmenovala Cibia z Beer-šeby. ³Po celou dobu, kdy Joaše učil kněz Jojada, dělal, co je v Hospodinových očích správné.

⁴Obětní výšiny ale nebyly odstraněny, a tak lid nadále obětoval a pátil kadidlo na výšinách.

⁵Joaš řekl kněžím: „Shromážděte všechno zasvěcené stříbro, které se přináší do Hospodinova chrámu – stříbro vybírané při sčítání, stříbro věnované při osobních slibech a všechno stříbro, které se přináší do Hospodinova chrámu jako dobrovolný dar. ⁶Každý kněz ať vezme stříbro od jednoho z pokladníků a opraví za něj jakoukoli škodu, která se na chrámu najde.“

⁷Kněží ale ještě ani třiadvacátého roku krále Joaše škody na chrámu neopravili. ⁸Král Joáš si proto zavolał kněze Jojadu i ostatní kněze a otázal se: „Proč neopravujete škody na chrámu? Neberte od pokladníků už žádné další stříbro, ale věnujte ho na opravy chrámu.“ ⁹Kněží tedy souhlasili, že už od lidí nebudou vybírat stříbro a že nebudou opravovat chrám sami.

¹⁰Kněz Jojada pak vzal jednu truhlici, udělal v jejím víku otvor a postavil ji vedle oltáře vpravo od brány k Hospodinovu chrámu. Kněží, strážci prahu, pak do ní dávali všechno stříbro, které se přinášelo do Hospodinova chrámu. ¹¹Když viděli, že je v truhlici už hodně stříbra, přišel královský písař s nejvyšším knězem a stříbro přinesené do Hospodinova chrámu spočítali a zabalili. ¹²Odměřené stříbro pak předávali mistrům zodpovědným za práci na Hospodinově chrámu. Ti na obnovu Hospodinova chrámu najímali tesaře a stavitele, ¹³zedníky a kameníky. Platili také za dřevo a tesaný kámen na opravu Hospodinova chrámu a za všechny ostatní výdaje při opravě chrámu.

¹⁴Stříbro přinesené do Hospodinova chrámu se nepoužívalo k výrobě stříbrných kalichů, kratiknotů, misek, trub ani žádného jiného vybavení Hospodinova chrámu, ať zlatého či stříbrného. ¹⁵Používalo se totiž na platy dělníků, kteří za ně opravovali Hospodinův chrám. ¹⁶Mistři, kterým se vydávalo stříbro na výplaty dělníků, jednali tak svědomitě, že se od nich ani nežádalo vyúčtování. ¹⁷Stříbro z obětí odškodnění a z obětí za hřích se ovšem na Hospodinův chrám neodevzdávalo; to patřilo kněžím.

¹⁸Tehdy vytáhl aramejský král Chazael, zaútočil na Gat a dobyl

ho. Potom se Chazael rozhodl, že potáhne na Jeruzalém.

¹⁹Judský král Joaš proto vzal všechny zasvěcené dary svých předků, judských králů Jošafata, Jehorama a Achaziáše, i vlastní zasvěcené dary a všechno zlato, které se našlo v pokladnicích Hospodinova chrámu i královského paláce, a poslal to aramejskému králi Chazaelovi. Ten pak od Jeruzaléma odtáhl.

²⁰Ostatní Joašovy skutky – o všem, co vykonal – se, jak známo, píše v Kronice judských králů. ²¹Proti Joašovi se spikli jeho vlastní dvořané a zabili ho poblíž Bet-mila na cestě do Sily.

²²Dvořané, kteří ho zavraždili, byli Jozabad, syn Šimeatův, a Jehozabad, syn Šomerův. Joaš byl pochován ke svým otcům ve Městě Davidově. Na jeho místě pak kraloval jeho syn Amaciáš.

13

Joachaz, král izraelský

¹Třiadvacátého roku judského krále Joaše, syna Achaziášova, se izraelským králem stal Joachaz, syn Jehuův. Kraloval v Samaří sedmnáct let ²a páchal, co je v Hospodinových očích zlé. Následoval hříchy Jeroboáma, syna Nebatova, který svedl celý Izrael, a neodvrátil se od nich. ³Hospodin proto vzplanul proti Izraeli hněvem a nadlouho je vydal do rukou aramejského krále Chazaela i jeho syna Ben-hadada.

⁴Joachaz ale prosil Hospodina o milost a Hospodin ho vyslyšel. Viděl totiž trápení, kterým aramejský král Izrael sužoval.

⁵Hospodin tehdy Izraeli dal záchránce, takže se synové Izraele z moci Aramu vymanili a mohli žít ve svém vlastním tak jako kdysi. ⁶Neodvrátili se ale od hříchů domu Jeroboáмова, který

svedl celý Izrael, a pokračovali v nich. V Samaří dokonce stál Ašeřin posvátný kůl. ⁷Proto z Joachazova vojska nezbylo více než 50 jezdců, 10 vozů a 10 000 pěšáků. Tak je aramejský král zničil. Rozdrtil je na prach.

⁸Ostatní Joachazovy skutky – co všechno vykonal a jak byl udatný – o tom se, jak známo, píše v Kronice izraelských králů.

⁹Potom Joachaz uleh ke svým otcům a byl pochován v Samaří. Na jeho místě pak kraloval jeho syn Jehoáš.

Jehoáš, král izraelský

¹⁰Sedmatřicátého roku judského krále Joaše se izraelským králem stal Jehoáš, syn Joachazův. Kraloval šestnáct let ¹¹a páchal, co je v Hospodinových očích zlé. Neodvrátil se od žádných hříchů Jeroboáma, syna Nebatova, který svedl celý Izrael, ale pokračoval v nich.

¹²Ostatní Jehoášovy skutky – co všechno vykonal a jak udatně bojoval s judským králem Amaciášem – o tom se, jak známo, píše v Kronice izraelských králů. ¹³Potom Jehoáš uleh ke svým otcům a na jeho trůn dosedl Jeroboám. Jehoáš byl pochován v Samaří mezi izraelskými králi.

Elíšova smrt

¹⁴Když Elíša na smrt onemocněl, izraelský král Jehoáš ho navštívil, plakal nad ním a volal: „Otče můj, otče můj! Jízdo izraelská!“

¹⁵Elíša mu řekl: „Přines luk a šípy.“ Když je přinesl, ¹⁶Elíša mu řekl: „Polož ruku na luk.“ A když to udělal, Elíša položil své ruce na ruce královy. ¹⁷„Otevři okno na východ,“ řekl mu Elíša, a když je otevřel, řekl mu: „Střel!“ Jakmile vystřelil, Elíša zvolal: „Šíp Hospodinova vítězství! Šíp vítězství nad Aramem!“

Udeříš na Arama v Afeku a úplně ho rozdrtíš.“

¹⁸Potom řekl: „Vezmi šípy.“ Když je vzal, Elíša mu řekl: „Udeř jimi o zem! Izraelský král udeřil třikrát a přestal.“ ¹⁹Tehdy se na něj Boží muž rozhněval: „Měl jsi udeřit pětkrát nebo šestkrát – pak bys Arama úplně rozdrtil! Teď ho ale porazíš jen třikrát.“

²⁰Elíša pak zemřel a byl pochován.

Příští jaro do země vtrhli moábští nájezdníci. ²¹Izraelci právě kohosi pohřbívali, když vtom uviděli nájezdníky. Hodili ho tedy do Elíšova hrobu a utekli. Jakmile ten muž dopadl na Elíšovy kosti, ožil a postavil se na nohy.

²²Aramejský král Chazael trápil Izrael po celou dobu Joachazovy vlády. ²³Hospodin se ale nad nimi smiloval. Slitoval se a shlédl na ně kvůli své smlouvě s Abrahamem, Izákem a Jákobem. Nechtěl dopustit jejich zkázu a dosud je nevyhnal ze své blízkosti.

²⁴Aramejský král Chazael pak zemřel a na jeho místě začal kralovat jeho syn Ben-hadad. ²⁵Jehoaš, syn Joachazův, tehdy na Ben-hadadovi, synu Chazelovu, znovu dobyl města, která Chazael ve válce vzal jeho otci Joachazovi. Jehoaš ho třikrát porazil a dobyl ta izraelská města zpět.

14

Amaciáš, král judský

¹Druhého roku izraelského krále Jehoaše, syna Joachazova, začal kralovat Amaciáš, syn Joaše, krále judského. ²Stal se králem v pětadvaceti letech a kraloval v Jeruzalémě dvacet devět let. Jeho matka se jmenovala Joadan a byla z Jeruzaléma. ³Dělal, co je v Hospodinových očích správné, ale

ne tak jako jeho otec David. Ve všem se řídil příkladem svého otce Joaše. ⁴Obětní výšiny ale nebyly odstraněny, a tak lid nadále obětoval a páčil kadidlo na výšinách.

⁵Jakmile měl Amaciáš království pevně v rukou, nechal pobít ty své dvořany, kteří zabili jeho královského otce. ⁶Syny těch vrahů ale nepopravil, neboť v knize Mojžíšova zákona je psáno, že Hospodin přikázal: „Rodiče nemohou platit životem za své děti ani děti za své rodiče. Každý zaplatí životem za svůj vlastní hřích.“

⁷To on porazil 10 000 Edomců v Solném údolí. V oné bitvě dobyl Selu, přejmenoval ji na Jokteel a tak se jmenuje dodnes.

⁸Amaciáš tenkrát vzkázal izraelskému králi Jehošovi, synu Joachaze, syna Jehuova: „Pojďme se utkat!“

⁹Izraelský král Jehoš ale judskému králi Amaciášovi vzkázal:

„Jeden bodlák v Libanonu vzkázal cedru v Libanonu:

Dej svou dceru mému synu za ženu!

Jedno zvíře v Libanonu šlo okolo

a ten bodlák pošlapalo.

¹⁰Porazil jsi Edoma, srdce se ti dme. Jen se chlub, ale raději zůstaň doma. Proč si říkáš o neštěstí? Chceš padnout a strhnout s sebou i Judu?“

¹¹Amaciáš ale neposlechl. Izraelský král Jehoš tedy vytáhl a utkal se s judským králem Amaciášem u judského Bet-šemeše.

¹²Juda byl Izraelem poražen a celé jeho vojsko se rozuteklo domů. ¹³Izraelský král Jehoš zajal judského krále Amaciáše, syna Joašova, syna Achaziášova, u Bet-šemeše, odkud se

vypravil na Jeruzalém. Od Efraimské brány až k Nárožní bráně proboural v jeruzalémských hradbách trhlínu na 400 loktů širokou. ¹⁴Pobral všechno zlato a stříbro i všechny nádoby, které se našly v Hospodinově chrámu i v pokladnicích královského paláce. Potom se s rukojmími vrátil do Samaří.

¹⁵Ostatní Jehoašovy skutky – co všechno vykonal a jak udatně bojoval s judským králem Amaciášem – o tom se, jak známo, píše v Kronice izraelských králů. ¹⁶Potom Jehoaš ulehl ke svým otcům a byl pochován v Samaří mezi izraelskými králi. Na jeho místě pak začal kralovat jeho syn Jeroboám.

¹⁷Judský král Amaciáš, syn Joašův, žil po smrti izraelského krále Jehoaše, syna Joachazova, ještě patnáct let. ¹⁸Ostatní Amaciášovy skutky jsou, jak známo, sepsány v Kronice judských králů. ¹⁹V Jeruzalémě proti němu zosnovali spiknutí. Utekl sice do Lachiše, ale i tam za ním poslali vrahy, kteří ho zabili. ²⁰Převezli ho na koni a pochovali ho v Jeruzalémě, ve Městě Davidově, k jeho předkům.

²¹Všechnen judský lid pak vzal Azariáše, kterému bylo šestnáct let, a prohlásili ho za krále na místě jeho otce Amaciáše. ²²To on vybudoval Eilat a vrátil ho Judovi poté, co král Amaciáš ulehl ke svým otcům.

Jeroboám II., král izraelský

²³Patnáctého roku judského krále Amaciáše, syna Joašova, se stal izraelským králem Jeroboám, syn Jehoašův. Kraloval v Samaří čtyřicet jedna let ²⁴a páchal, co je v Hospodinových očích zlé. Neodvrátil se od žádných hříchů Jeroboáma, syna Nebatova, který svedl celý Izrael. ²⁵To on obnovil hranice Izraele od Lebo-chamátu až k Mrtvému moři v Aravě, jak to

Hospodin, Bůh Izraele, řekl ústy svého služebníka Jonáše, syna Amitajova, proroka z Gat-cheferu.

²⁶Hospodin viděl trpké trápení Izraele, že je konec s pánem i kmánem a že Izrael nemá, kdo by mu pomohl. ²⁷A protože se Hospodin rozhodl, že nevyhladí jméno Izraele pod nebem, zachránil je skrze Jeroboáma, syna Jehoášova.

²⁸Ostatní Jeroboámovy skutky – co všechno vykonal a jak udatně bojoval, když Izraeli navrátil Damašek i judský Chamát – o tom se, jak známo, píše v Kronice izraelských králů.

²⁹Potom Jeroboám ulehl ke svým otcům a byl pochován mezi izraelskými králi. Na jeho místě pak začal kralovat jeho syn Zachariáš.

15

Azariáš, král judský

¹Sedmadvacátého roku izraelského krále Jeroboáma začal nad Judou kralovat Azariáš, syn Amaciáše. ²Stal se králem v šestnácti letech a kraloval v Jeruzalémě padesát dva let. Jeho matka se jmenovala Jecholia a byla z Jeruzaléma. ³Dělal, co je správné v Hospodinových očích, přesně jako jeho otec Amaciáš. ⁴Obětní výšiny ale nebyly odstraněny, a tak lid nadále obětoval a pátil kadidlo na výšinách. ⁵Hospodin tohoto krále ranil malomocenstvím, takže až do dne své smrti bydlel v odděleném domě. Královský palác tehdy spravoval jeho syn Jotam, který také vládl lidu.

⁶Ostatní Azariášovy skutky – co všechno vykonal – o tom se, jak známo, píše v Kronice judských králů. ⁷Když Azariáš ulehl ke svým otcům, pochovali ho mezi jeho předky ve Městě Davidově. Na jeho místě pak začal kralovat jeho syn Jotam.

Zachariáš, král izraelský

⁸Osmatřicátého roku judského krále Azariáše se izraelským králem stal Zachariáš, syn Jeroboámův. Kraloval v Samaří šest měsíců ⁹a páchal, co je v Hospodinových očích zlé, tak jako jeho otcové. Neodvrátil se od hříchů Jeroboáma, syna Nebatova, který svedl celý Izrael.

¹⁰Šalum, syn Jábešův, proti němu zosnoval spiknutí a před lidmi ho napadl. Poté, co ho zavraždil, se stal králem místo něj.

¹¹Ostatní Zachariášovy skutky jsou, jak známo, sepsány v Kronice izraelských králů. ¹²Hospodin kdysi dal Jehuovi slovo: „Na izraelském trůnu budou sedět čtyři tví potomci.“ A tak se také stalo.

Šalum, král izraelský

¹³Devětatřicátého roku judského krále Uziáše se v Samaří stal králem Šalum, syn Jábešův. Kraloval jeden měsíc. ¹⁴Z Tirsy totiž vytáhl Menachem, syn Gadiho, dorazil k Samaří a tam Šaluma, syna Jábešova, napadl. Poté, co ho zavraždil, se stal králem místo něj.

¹⁵Ostatní Šalumovy skutky – včetně spiknutí, které zosnoval – jsou sepsány v Kronice izraelských králů.

¹⁶Menachem tenkrát vytáhl z Tirsy, přepadl Tipsach, a když mu odmítli otevřít, vybil celé to město i okolí a všechny těhotné tam rozpáral.

Menachem, král izraelský

¹⁷Devětatřicátého roku judského krále Uziáše se izraelským králem stal Menachem, syn Gadiho. Kraloval v Samaří deset let ¹⁸a páchal, co je v Hospodinových očích zlé. Za celou tu

dobu se neodvrátil od žádného z hříchů Jeroboáma, syna Nebatova, který svedl celý Izrael.

¹⁹Do země pak přitáhl asyrský král Pul a Menachem mu odevzdal 1 000 talentů stříbra, aby získal jeho podporu a udržel si královskou moc. ²⁰Menachem to stříbro vymohl od Izraelců. Každý zámožný člověk musel králi odevzdat 50 šekelů stříbra, aby měl Menachem co dát asyrskému králi. Ten se pak ale obrátil zpět a v zemi se nezdržel.

²¹Ostatní Menachemovy skutky – co všechno vykonal – o tom se, jak známo, píše v Kronice izraelských králů. ²²Když Menachem uleh k svým otcům, na jeho místě začal kralovat jeho syn Pekachíáš.

Pekachíáš, král izraelský

²³Padesátého roku judského krále Azariáše se izraelským králem stal Pekachíáš, syn Menachemův. Kraloval v Samaří dva roky ²⁴a páchal, co je v Hospodinových očích zlé. Neodvrátil se od hříchů Jeroboáma, syna Nebatova, který svedl celý Izrael. ²⁵Pekach, syn Remaliášův, jeho pobočník, proti němu zosnoval spiknutí. Vzal s sebou padesát mužů z Gileádu a zavraždil ho v královském paláci v Samaří a s ním i Argoba a Aria. Poté, co ho zavraždil, se stal králem místo něj.

²⁶Ostatní Pekachíášovy skutky – co všechno vykonal – o tom se píše v Kronice izraelských králů.

Pekach, král izraelský

²⁷Dvaapadesátého roku judského krále Azariáše se izraelským králem stal Pekach, syn Remaliášův. Kraloval v Samaří dvacet let ²⁸a páchal, co je v Hospodinových očích zlé. Neodvrátil se od hříchů Jeroboáma, syna Nebatova, který svedl celý Izrael.

²⁹Za vlády izraelského krále Pekacha přitáhl asyrský král Tiglat-pilešar a dobyl Ijon, Abel-bet-maaku, Janoach, Kedeš a Chacor. Zbral Gileád, Galileu i celý kraj Neftalí a lid odvedl do Asýrie. ³⁰Hošea, syn Ely, pak proti Pekachovi, synu Remaliášovu, zosnoval spiknutí. Napadl ho a zavraždil, a tak se dvacátého roku Jotama, syna Uziášova, stal králem místo něj.

³¹Ostatní Pekachovy skutky – co všechno vykonal – o tom se píše v Kronice izraelských králů.

Jotam, král judský

³²Druhého roku izraelského krále Pekacha, syna Remaliášova, začal nad Judou kralovat Jotam, syn Uziášův. ³³Stal se králem v pětadvaceti letech a kraloval v Jeruzalémě šestnáct let. Jeho matka se jmenovala Jeruša, dcera Sádokova. ³⁴Dělal, co je správné v Hospodinových očích, přesně jako jeho otec Uziáš.

³⁵Obětní výšiny ale nebyly odstraněny, a tak lid nadále obětoval a pátil kadidlo na výšinách. To on vystavěl Horní bránu Hospodinova chrámu.

³⁶Ostatní Jotamovy skutky – co všechno vykonal – o tom se, jak známo, píše v Kronice judských králů. ³⁷(V té době začal Hospodin proti Judovi podněcovat aramejského krále Recina a Pekacha, syna Remaliášova.) ³⁸Jotam pak ulehl ke svým otcům a byl pochován mezi svými předky ve městě svého otce Davida. Na jeho místě pak kraloval jeho syn Achaz.

Achaz, král judský

¹Sedmnáctého roku Pekacha, syna Remaliášova, začal nad Judou kralovat Achaz, syn Jotamův. ²Stal se králem ve dvaceti letech a kraloval v Jeruzalémě šestnáct let. Nedělal však, co je v Hospodinových očích správné, jako kdysi jeho otec David, ³ale řídil se způsoby izraelských králů. Vlastního syna dokonce nechal provést ohněm podle ohavných zvyklostí národů, které Hospodin vyhnal před syny Izraele. ⁴Obětoval a páčil kadidlo na posvátných výšinách, návrších a pod kdejakým košatým stromem.

⁵Aramejský král Recin tehdy s izraelským králem Pekachem, synem Remaliášovým, vytáhl do boje proti Jeruzalému. Oblehli Achaze, ale nedokázali ho porazit. ⁶V té době aramejský král Recin vyhnal Judejce z Eilatu a dobyl ho pro Aramejce. Potom se do Eilatu nastěhovali Edomci a bydlí tam až dodnes.

⁷Achaz proto vyslal k asyrskému králi Tiglat-pilešarovi posly s prosbou: „Jsem tvůj služebník, tvůj syn! Přijď mě prosím vysvobodit z rukou aramejského a izraelského krále, kteří mě napadli.“ ⁸Achaz tehdy pobral stříbro a zlato, které se našlo v Hospodinově chrámu i v pokladnicích královského paláce, a poslal to asyrskému králi jako úplatu. ⁹Asyrský král ho vyslyšel. Přitáhl k Damašku, dobyl ho, obyvatele odvedl do Kíru a Recina popravil.

¹⁰Král Achaz se pak vypravil vstříc asyrskému králi Tiglat-pilešarovi do Damašku. Když spatřil damašský oltář, poslal knězi Uriášovi jeho nákres a podrobný popis jeho provedení.

¹¹Kněz Uriáš pak postavil oltář přesně podle údajů, které poslal král Achaz z Damašku. Stihl to ještě předtím, než se král Achaz odtamtud vrátil. ¹²Když král dorazil z Damašku, prohlédl si oltář, přistoupil k němu a obětoval na něm. ¹³Zažehl svou zápalnou i moučnou oběť, přinesl úlitbu a skropil oltář krví své pokojné oběti. ¹⁴Bronzový oltář, který stával před Hospodinem, ale nechal odnést z průčelí chrámu, z místa mezi novým oltářem a Hospodinovým chrámem, a postavil ho stranou onoho oltáře směrem na sever.

¹⁵Potom král Achaz přikázal knězi Uriášovi: „Na tomto velkém novém oltáři obětuj ranní zápaly, večerní moučné oběti – zápalnou a moučnou oběť za krále i zápalnou a moučnou oběť s úlitbou za všechen lid země. Skrápěj ho krví zápalů a obětí. Co dělat s tím bronzovým oltářem, si ještě rozmyslím.“ ¹⁶A kněz Uriáš udělal všechno přesně tak, jak mu Achaz přikázal.

¹⁷Král Achaz pak oseká postranice z bronzových stolanů a sejmul z nich umyvadla. Moře sňal z bronzových býků, na nichž spočívalo, a položil je na kamenné dláždění. ¹⁸Aby se zalíbil asyrskému králi, nechal z chrámu odstranit podstavec trůnu, který tam předtím postavili, a zrušil vnější královský vchod do Hospodinova chrámu.

¹⁹Ostatní Achazovy skutky – co všechno vykonal – o tom se, jak známo, píše v Kronice judských králů. ²⁰Achaz ulehl ke svým otcům a byl pochován mezi svými předky ve Městě Davidově. Na jeho místě pak začal kralovat jeho syn Ezechiáš.

Hošea, poslední král izraelský

¹Dvanáctého roku judského krále Achaze se izraelským králem stal Hošea, syn Ely. Kraloval v Samaří devět let ²a páchal, co je v Hospodinových očích zlé, i když ne tak jako izraelští králové před ním.

³Napadl ho asyrský král Šalman-assar. Hošea byl totiž jeho vazalem a odváděl mu dávky, ⁴ale asyrský král odhalil jeho zradu: Hošea poslal vyslance k egyptskému vládci do Soa a přestal asyrskému králi odvádět každoroční daň. Proto ho asyrský král zajal a v poutech vsadil do vězení. ⁵Asyrský král vtrhl do celé země, přitáhl až k Samaří a tři roky město obléhal. ⁶Devátého roku Hošeovy vlády konečně Samaří dobyl a Izraelce odvedl do Asýrie. Usídlil je v Chalachu a Chaboru na řece Gozan a v médských městech.

⁷Stalo se to proto, že synové Izraele hřešili proti Hospodinu, svému Bohu, který je vyvedl z Egypta, z moci egyptského vládce faraona. Uctívali cizí bohy ⁸a řídili se zvyklostmi národů, které před nimi Hospodin vyhnal, a zvyklostmi izraelských králů. ⁹Synové Izraele prováděli špatnosti proti Hospodinu, svému Bohu. Ve všech svých městech – od hlídkových věží až po pevnosti – si nastavěli obětní výšiny.

¹⁰Na kdejakém vyšším návrší a pod kdejakým košatým stromem si nadělali posvátné sloupy a Ašeřiny kůly. ¹¹Na všech těch výšinách pálili kadidlo, jako to dělali pohané, které před nimi Hospodin vyhnal. Prováděli zlé věci a popouzeli Hospodina. ¹²Sloužili hnusným modlám, ačkoli jim Hospodin

řekl: „To nesmíte!“

¹³Hospodin varoval Izrael i Judu skrze všechny své proroky a vidoucí: „Odvratte se od svých zlých cest a dodržujte má přikázání a ustanovení! Tak to stojí v celém Zákoně, který jsem svěřil vašim otcům a který jsem vám předal skrze své služebníky proroky.“ ¹⁴Oni však neposlechli a zatvrdili se. Byli tvrdošíjnější stejně jako jejich otcové, kteří nevěřili v Hospodina, svého Boha. ¹⁵Zavrhli jeho pravidla, jeho smlouvu, kterou uzavřel s jejich otci, i jeho výstrahy, jimiž je varoval. Marnost následovali a marností se stali. Následovali národy ve svém okolí, ačkoli jim Hospodin řekl: „To nesmíte!“ ¹⁶Opustili všechna přikázání Hospodina, svého Boha, a odlili si dvě telata. Vyrobili si také posvátné kůly, klaněli se všem nebeským zástupům a sloužili Baalovi. ¹⁷Své syny a dcery prováděli ohněm a zabývali se čarováním a věštěním. Zaprodali se, páchali, co je v Hospodinových očích zlé, a popouzeli ho.

¹⁸Hospodin se na Izrael nesmírně rozhněval a vyhnal je ze své blízkosti. Ponechal tam jen samotný kmen Juda. ¹⁹Ani Juda však nedodržoval přikázání Hospodina, svého Boha. Řídili se zvyklostmi Izraele, jednali jako oni. ²⁰Hospodin pak celé pokolení Izraele zavrhl. Ponižil je, vydával je do rukou nájezdníků, až je nakonec zapudil ze své blízkosti. ²¹Když odtrhl Izrael od domu Davidova, udělali si králem Jeroboáma, syna Nebatova. Jeroboám ale Izrael odvrátil od Hospodina a svedl je k velikému hříchu. ²²Synové Izraele pak pokračovali ve všech hříších, které páchal Jeroboám, a neodvrátili se od nich. ²³Nakonec tedy Hospodin vyhnal Izrael ze své blízkosti, jak je

varoval skrze všechny své služebníky proroky. Izrael je proto až dodnes vystěhován ze své země do Asýrie.

Pohané v Samaří

²⁴Asyrský král pak přivedl pohany z Babylonu, Kúty, Avy, Chamátu a Sefarvaimu a usídlil je v samařských městech namísto synů Izraele. Tak ovládli Samaří a zabydleli se v izraelských městech. ²⁵Když tam začali žít, nesloužili Hospodinu, a tak na ně poslal Ivy, kteří je zabíjeli. ²⁶Asyrský král tehdy dostal zprávu: „Národy, které jsi vystěhoval a přesídlil do samařských měst, neznají způsoby Boha té země, a tak na ně poslal Ivy, kteří je zabíjejí. Je to proto, že neznají způsoby Boha té země.“

²⁷Asyrský král proto vydal rozkaz: „Dovedte tam jednoho z kněží, které jste odtud vyhnali. Smí se tam vrátit a žít tam, aby je vyučoval způsobům Boha té země.“ ²⁸Jeden z kněží odvečených ze Samaří tedy přišel, usadil se v Bet-elu a učil je, jak uctívat Hospodina.

²⁹Každý z těch národů si ale ve městě, kam přišel bydlet, nadělal vlastní bohy a vystavili si je ve svatyních, které Samaritáni postavili na svých obětních výšinách. ³⁰Babylóňané si udělali Sukot-benot, obyvatelé Kútu si udělali Nergala, Chamáťané si udělali Ašima, ³¹Avijci si udělali Nibchaza a Tartaka. Obyvatelé Sefarvaimu spalovali své děti v ohni sefarvaimským božstvům Adramelechovi a Anamelechovi. ³²K tomu pak ještě uctívali Hospodina; zřídili si ale své vlastní kněze posvátných výšin, kteří za ně obětovali ve svatyních na výšinách. ³³Uctívali sice Hospodina, ale sloužili také svým vlastním bohům podle zvyklostí těch národů, z nichž byli

vystěhování.

³⁴Až dodnes se řídí podle svých starých zvyků. Nebojí se Hospodina a neřídí se podle jeho ustanovení a práv ani podle Zákona a přikázání, která Hospodin svěřil synům Jákoba, jemuž dal jméno Izrael. ³⁵S těmi Hospodin kdysi uzavřel smlouvu a přikázal jim: „Neuctívejte cizí bohy, neklaňte se jim, neslužte jim ani jim neobětujte! ³⁶Pouze Hospodina, který vás vyvedl z Egypta velikou silou a vztaženou paží, jeho jediného ctěte, jemu se klanějte a jemu obětujte. ³⁷Po všechny dny pečlivě dodržujte ustanovení, práva, Zákon a přikázání, která vám napsal. Neuctívejte cizí bohy. ³⁸Nezapomínejte na smlouvu, kterou jsem s vámi uzavřel, a neuctívejte cizí bohy. ³⁹Ctěte jen Hospodina, svého Boha. On vás zachrání z rukou všech vašich nepřátel!“ ⁴⁰Oni však neposlechli a řídili se podle svých starých zvyků.

⁴¹Tyto národy sice začaly uctívat Hospodina, ale nadále sloužily svým modlám. Také jejich synové a synové jejich synů až dodnes jednají tak jako předtím jejich otcové.

PÁD JUDY

18

Ezechiáš, král judský

¹Třetího roku izraelského krále Hošey, syna Elova, začal nad Judou kralovat Ezechiáš, syn Achazův. ²Stal se králem v pětadvaceti letech a kraloval v Jeruzalémě dvacet devět let. Jeho matka se jmenovala Abija, dcera Zachariášova. ³Dělal, co je v Hospodinových očích správné, přesně jako kdysi jeho otec

David. ⁴To on odstranil obětní výšiny, rozbil posvátné sloupky a rozřezal Ašeřiny kůly. Roztloukl i bronzového hada, kterého kdysi zhotovil Mojžíš; až do té doby mu totiž synové Izraele pálili kadidlo. Říkalo se mu Nechuštan, Bronzovec.

⁵Ezechiáš spoléhal na Hospodina, Boha Izraele. Mezi všemi judskými králi před ním ani po něm nebyl nikdo jako on. ⁶Lnul k Hospodinu a neuchyloval se od něj. Dodržoval přikázání, která Hospodin vydal Mojžíšovi, ⁷a Hospodin byl s ním. Ve všem, co podnikl, se mu dařilo. Vzbouřil se proti asyrskému králi a přestal mu sloužit. ⁸Také porazil Filištiny až po Gazu a okolí, od hlídkových věží až po pevnosti.

⁹Čtvrtého roku Ezechiášovy vlády (což byl sedmý rok izraelského krále Hošey, syna Elova,) vytáhl asyrský král Šalman-assar proti Samaří a oblehl je. ¹⁰Teprve po třech letech je dobyl. Samaří padlo v šestém roce Ezechiášovy vlády, což byl devátý rok izraelského krále Hošey. ¹¹Asyrský král odvedl Izrael do Asýrie a usadil je v Chalachu a Chaboru na řece Gozan a v médských městech. ¹²Stalo se to proto, že neposlouchali Hospodina, svého Boha, ale porušovali jeho smlouvu. Neposlouchali a neřídili se ničím z toho, co přikázal Hospodinův služebník Mojžíš.

Asyrská hrozba

¹³Čtrnáctého roku krále Ezechiáše vytáhl asyrský král Senacherib proti všem judským opevněným městům a dobyl je. ¹⁴Judský král Ezechiáš vzkázal asyrskému králi do Lachiše: „Pochybil jsem. Jakékoli břímě mi uložíš, to ponesu, jen ode mě prosím odtáhni.“ Asyrský král tedy judskému králi Ezechiášovi uložil zaplatit 300 talentů stříbra a 30 talentů

zlata. ¹⁵Ezechiáš mu odevzdal všechno stříbro, které se našlo v Hospodinově chrámu a v pokladnicích královského paláce.

¹⁶Judský král Ezechiáš tenkrát oloupal dveře i sloupy Hospodinova chrámu, které předtím sám nechal pokrýt zlatem, a odevzdal to asyrskému králi.

¹⁷Asyrský král vyslal z Lachiše do Jeruzaléma ke králi Ezechiášovi svého vrchního velitele, nejvyššího správce a nejvyššího komořího s mocným vojskem. Vytáhli a zamířili k Jeruzalému, vystoupali vzhůru, a když dorazili, postavili se u strouhy Horního rybníka, u silnice k Valchářovu poli. ¹⁸Volali krále, ale vyšel k nim správce paláce Eliakim, syn Chilkiášův, písař Šebna a kancléř Joach, syn Asafův.

¹⁹Nejvyšší komoří k nim promluvil:

„Vyřídíte Ezechiášovi: Tak praví velkokrál, král Asýrie: V co to doufáš? ²⁰To si myslíš, že pouhá slova nahradí válečné umění a sílu? Na koho to spoléháš, že se mi protiviš? ²¹Spolehl ses na Egypt, na ten nalomený rákos? Kdo se o něj opře, tomu probodne dlaň! Takový je egyptský vládce farao ke všem, kdo na něj spolehnou. ²²Možná mi řeknete: ‚Spoléháme na Hospodina, svého Boha.‘ Není to snad ten, jehož obětní výšiny a oltáře Ezechiáš sám odstranil? Judovi a Jeruzalému pak nařídil: ‚Před tímto oltářem v Jeruzalémě se budete klanět!‘ ²³Pojď se teď vsadit s mým pánem, asyrským králem: Dám ti dva tisíce koní, jestli si na ně najdeš jezdce! ²⁴Jak se chceš postavit hejtmanu poslední provincie mého pána, když se spoléháš na vozy a jezdce z Egypta? ²⁵A navíc, cožpak jsem vytáhl toto místo zničit bez Hospodina? To Hospodin mi řekl: ‚Vytáhni proti té zemi a znič ji!‘“

²⁶Eliakim, syn Chilkiášův, Šebna a Joach nejvyššího komořího požádali: „Mluv prosím ke svým služebníkům aramejsky, vždyť rozumíme. Nemluv s námi hebrejsky. Lid na hradbách to slyší.“

²⁷Nejvyšší komoří jim odpověděl: „Copak mě můj pán s těmito slovy poslal za tvým pánem a za tebou? Poslal mě právě za těmi muži na hradbách! Budou žrát svoje lejna a pít svou moč tak jako vy!“

²⁸Pak se nejvyšší komoří postavil a začal hlasitě volat v hebrejštině:

„Slyšte slovo velkokrále, krále Asýrie! ²⁹Tak praví král: Nenechte se od Ezechiáše klamat. Z mé ruky vás vysvobodit nemůže! ³⁰Nenechte se od Ezechiáše navádět k důvěře v Hospodina, když vám tvrdí: ‚Hospodin nás vysvobodí; toto město nepadne asyrskému králi do rukou.‘

³¹Neposlouchejte Ezechiáše! Takto praví král Asýrie: Uzavřete se mnou mír, vyjděte ke mně. Každý pak budete sklízet svou vinici a své fíky, každý budete pít ze své studny, ³²než přijdu a vezmu vás do země podobné té vaší, do země obilí a moštu, země chleba a vinic, země oliv a medu. Žijte, neumírejte! Neposlouchejte Ezechiáše! Jenom vás podvádí, když tvrdí: ‚Hospodin nás vysvobodí.‘ ³³Vysvobodili snad bohové všech národů své země z rukou asyrského krále? ³⁴Kde jsou bohové Chamátu a Arpádu? Kde jsou bohové Sefarvaimu, Heny a Ivy? Vysvobodili snad z mé ruky Samaří? ³⁵Kdo z bohů všech těch zemí vysvobodil svou zemi z mých rukou? Jak by tedy Hospodin z mé ruky vysvobodil Jeruzalém?“

³⁶Lid mlčel. Neodpověděli mu ani slovo. Královský rozkaz totiž zněl: „Neodpovídejte mu!“ ³⁷Správce paláce Eliakim, syn Chilkiášův, písař Šebna a kancléř Joach, syn Asafův, pak přišli k Ezechiášovi, roucha roztržená, a ohlásili mu, co říkal nejvyšší komoří.

19

Dnes je den soužení

¹Když to král Ezechiáš uslyšel, roztrhl své roucho a zahalen pytlou vešel do Hospodinova chrámu. ²Správce paláce Eliakima, písaře Šebnu a starší kněze, zahalené pytlou, poslal k proroku Izaiášovi, synu Amosovu, ³aby mu řekli: „Tak praví Ezechiáš: Dnes je den soužení, trestání a ponížení. Porod už začal, ale není dost sil. ⁴Kéž by Hospodin, tvůj Bůh, slyšel, co všechno řekl nejvyšší komoří vyslaný svým pánem, asyrským králem, aby urážel živého Boha. Kéž by je ztrestal za ta slova, která Hospodin, tvůj Bůh, slyšel. Modli se proto za tu hrstku, která tu z nás ještě zůstala.“

⁵Služebníci krále Ezechiáše tedy přišli k Izaiášovi. ⁶Izaiáš jim odpověděl: „Vyřídte svému pánu: Tak praví Hospodin – Neboj se slov, která jsi slyšel, když se proti mně rouhali sluhové asyrského krále. ⁷Hle, zavanu na něj duchem, zaslechne zvěst, vrátí se do své země a v jeho zemi ho nechám padnout mečem.“

⁸Mezitím se nejvyšší komoří doslechl, že asyrský král opustil Lachiš. Stáhl se tedy za ním a zastihl ho při obléhání Libny.

⁹Vtom se král dozvěděl o Tirhakovi: „Habešský král vytáhl proti tobě do boje.“ Obratem proto vyslal posly k Ezechiášovi

se slovy: ¹⁰„Vyřídte judskému králi Ezechiášovi:

Nedej se klamat svým Bohem, na něhož spoléháš. Říkáš si, že Jeruzalém nepadne do rukou asyrského krále. ¹¹Slyšel jsi ale, jak asyrští králové naložili se všemi zeměmi – vyhubili je! A ty bys měl uniknout? ¹²Copak jiní bohové vysvobodili své národy? Mí předkové je vyhladili! Jak dopadl Gozan, Charan, Recef a lid Edenu v Tel-asaru? ¹³Kde je král Chamátu, král Arpádu, král města Sefarvaim, Heny a Ivy?“

¹⁴Král Ezechiáš převzal list od poslů a přečetl ho. Potom šel do Hospodinova chrámu a rozložil ho před Hospodinem.

¹⁵Ezechiáš se tehdy k Hospodinu modlil: „Hospodine, Bože Izraele, jenž trůníš na cherubech, ty jsi jediný Bůh všech království země! To ty jsi učinil nebesa i zem! ¹⁶Nakloň, Hospodine, své ucho a slyš, otevři své oči a viz. Slyšel jsi, co vzkázal Senacherib, jak urážel živého Boha?

¹⁷Je to tak, Hospodine, asyrští králové ty národy i jejich země zpustošili ¹⁸a jejich bohy naházeli do ohně. Nejsou to přece žádní bohové, ale jen dílo lidských rukou, dřevo a kámen – to proto je zničili. ¹⁹Ted' ale prosím, Hospodine, Bože náš, vysvobod' nás z jeho rukou, ať všechna království země poznají, že ty, Hospodine, jsi jediný Bůh!“

Kohos to urážel?

²⁰Izaiáš, syn Amosův, tehdy Ezechiášovi vzkázal: „Tak praví Hospodin, Bůh Izraele: Tvou modlitbu ohledně asyrského krále Senacheriba jsem vyslyšel. ²¹Toto je slovo, které o něm vyřkl Hospodin:

Posmívá se ti, pohrdá tebou
panna, Dcera sionská;
pošklebuje se nad tebou
Dcera jeruzalémská!

²²Kohos to urážel, komu ses rouhal,
proti komu jsi zvedl hlas?
Koho sis pyšně měřil očima?
Svatého Izraelova!

²³Urážels Pána ústy svých poslů,
prý: „Já mám přece tolik vozů!
Všemi svahy Libanonu
vystoupal jsem k hřebenům,
vykácel tam cedry, bory,
dosáh jsem až na vrcholy,
do lesů a do hvozdů.

²⁴Kopal jsem a vypil vodu cizincům,
nohama jsem rozdupal
všechny řeky Egypta!’

²⁵Neslyšel jsi ve svých dálkách?
To já jsem to ustanovil,
rozhodl jsem odedávna!
Nyní jsem to tedy splnil:
města dobře opevněná
proměníš v hromady suti!

²⁶Kdo v nich bydlí, vysílení,
vyděšení, zahanbení,

jak bylina polní byli,
jako tráva zelená,
jako plevel na střechách –
uschne dřív, než uzrává!

²⁷ Ať sedíš, chodíš sem a tam,
ať na mě běsníš, já tě znám.

²⁸ Tvé běsnění a tvá pýcha
ke mně dolehla.

Udidlo dám na tvá ústa,
do nosu zabodnu ti hák,
odvedu tě, kudys přišel,
stejnou cestou půjdeš zpět!

²⁹ A toto budeš mít jako znamení, Ezechiáši: Letos budete jíst,
co samo vyroste. I napřesrok jen to, co se samo urodí. Třetího
roku ale sejte a sklízujte, sázejte vinice a jezte z úrody.

³⁰ Pozůstatek z domu Judy hluboce zakoření, vypučí vzhůru a
přinese ovoce. ³¹ Z Jeruzaléma vzejde pozůstatek a z hory Sion
ti, kdo se zachrání. Horlivost Hospodina zástupů to učiní!

³² Nuže, toto praví Hospodin o asyrském králi:

Nevstoupí do tohoto města,
nevystřelí sem ani šíp,
násep proti němu nenavrší
a nikdo nenastaví štít.

³³ Odejde, kudy přivedla ho cesta,
do tohoto města nevstoupí, praví Hospodin.

³⁴ To město budu hájit,

já sám je zachráním,
pro sebe učiním to
a pro Davida, jenž byl můj služebník!“

³⁵Téže noci pak vyšel Hospodinův anděl a pobil v asyrském táboře 185 000 mužů. Ráno vstali a hle – všude samé mrtvoly!

³⁶Asyrský král Senacherib se sebral, odtáhl pryč a zůstal v Ninive. ³⁷Jednou, když se klaněl v chrámu svého boha Nisrocha, ho jeho synové Adramelech a Sarecer probodli mečem. Uprchli pak do země Ararat a na jeho místě kraloval jeho syn Esar-chadon.

20

Ezechiášova nemoc

¹V té době Ezechiáš na smrt onemocněl. Prorok Izaiáš, syn Amosův, ho navštívil a řekl mu: „Toto praví Hospodin: Dej své věci do pořádku, protože umřeš; neuzdravíš se.“

²Ezechiáš se obrátil tváří ke zdi a modlil se k Hospodinu: ³„Ach Hospodine, pamatuj prosím, že jsem před tebou žil oddaně a s upřímným srdcem a že jsem dělal, co je v tvých očích správné.“ A Ezechiáš plakal a plakal.

⁴Izaiáš ještě ani nevyšel z prostředního nádvoří, když dostal slovo Hospodinovo: ⁵„Vrať se a řekni Ezechiášovi, vůdci mého lidu: Toto praví Hospodin, Bůh tvého otce Davida: Slyšel jsem tvou modlitbu a viděl jsem tvé slzy. Hle, uzdravuji tě! Třetího dne vejdeš do Hospodinova chrámu. ⁶Přidám ti patnáct let života. Kromě toho vysvobodím tebe i toto město z rukou asyrského krále a budu to město bránit. Udělám to pro sebe a pro svého služebníka Davida.“

⁷Izaiáš tenkrát řekl: „Přineste hroudu fíků.“ Přinesli je, přiložili na vřed a Ezechiáš byl uzdraven.

⁸Ezechiáš se Izaiáše ptal: „Jaké dostanu znamení, že mě Hospodin uzdraví a že třetího dne vejdu do Hospodinova chrámu?“

⁹Izaiáš odpověděl: „Toto je znamení od Hospodina, že vykoná, co ti slíbil: Má stín postoupit o deset stupňů, nebo se má o deset stupňů vrátit?“

¹⁰Ezechiáš řekl: „Je snadnější, aby stín o deset stupňů postoupil. Ať se tedy raději o deset stupňů vrátí.“

¹¹Prorok Izaiáš pak volal k Hospodinu a ten vrátil stín sestupující po Achazově schodišti o deset stupňů zpět.

Poslové z Babylonu

¹²V té době babylonský král Marduk-bal-adan, syn Bal-adanův, poslal Ezechiášovi list a dar, neboť slyšel, že Ezechiáš je nemocný. ¹³Ezechiáš posly přijal a ukázal jim celou svou klenotnici, stříbro, zlato, balzámy a výborný olej. Ukázal jim i zbrojnici a všechno, co se jen našlo v jeho pokladnicích. V celém jeho paláci a v celém jeho panství nebylo nic, co by jim Ezechiáš neukázal.

¹⁴Pak za králem Ezechiášem přišel prorok Izaiáš a ptal se: „Co říkali ti muži? Odkud přišli?“

„Přišli z veliké dálky, až z Babylonu,“ odpověděl Ezechiáš.

¹⁵„Co ve tvém paláci viděli?“ ptal se dál.

„Viděli všechno, co v paláci mám,“ odvětil Ezechiáš. „Není nic, co bych jim ze svých pokladů neukázal.“

¹⁶Izaiáš na to Ezechiášovi řekl: „Slyš slovo Hospodinovo: ¹⁷Hle, přicházejí dny, kdy všechno, co máš v paláci, všechno, co až

dodnes nashromáždili tví předkové, bude odneseno do Babylonu. Nezůstane nic, praví Hospodin. ¹⁸I tvoji synové, tví vlastní potomci, budou zajati a stanou se eunuchy v paláci babylonského krále.“

¹⁹„Slovo Hospodinovo, které jsi řekl, je dobré,“ odpověděl Ezechiáš. Pomyslel si totiž: „Za mých dnů přece bude pokoj a bezpečí.“

²⁰Ostatní Ezechiášovy skutky – všechny jeho udatné činy i to, jak udělal rybník a vodovod, kterým do města přivedl vodu – o tom se, jak známo, píše v Kronice judských králů. ²¹Ezechiáš pak ulehl ke svým otcům a na jeho místě začal kralovat jeho syn Menaše.

21

Menaše, král judský

¹Menaše se stal králem ve dvanácti letech a kraloval v Jeruzalémě padesát pět let. Jeho matka se jmenovala Chefciba. ²Páchal, co je v Hospodinových očích zlé, podle ohavných způsobů těch národů, které Hospodin vyhnal před syny Izraele.

³Znovu vystavěl obětní výšiny, které jeho otec Ezechiáš zničil. Postavil také oltáře Baalovi a vztyčil Ašeřin kůl, jako to dělal izraelský král Achab. Klaněl se všem nebeským zástupům a sloužil jim. ⁴Nastavěl oltáře v Hospodinově chrámu, o kterém Hospodin prohlásil: „Svému jménu dám spočinout v Jeruzalémě.“ ⁵Na obou nádvořích Hospodinova chrámu nastavěl oltáře všem nebeským zástupům.

⁶Dokonce provedl vlastního syna ohněm. Věštil, čaroval, zabýval se jasnovidectvím a vyvolával mrtvé. Napáchal v

Hospodinových očích spoustu zla a popouzel ho k hněvu.

⁷Nechal vyrobiť modlu Ašery a vztyčil ji v chrámu, o kterém Hospodin Davidovi a jeho synu Šalomounovi řekl: „V tomto domě, v Jeruzalémě, který jsem vyvolil ze všech kmenů Izraele, dám navždy spočinout svému jménu.“ ⁸Bude-li se Izrael pečlivě řídit vším, co jsem jim přikázal, a plnit celý Zákon, který jim svěřil můj služebník Mojžíš, nikdy nedopustím, aby museli prchat ze země, kterou jsem dal jejich předkům.“ ⁹Oni však neposlechli. Menaše je svedl, aby prováděli ještě horší věci než národy, které Hospodin před syny Izraele vyhubil.

¹⁰Hospodin proto mluvil skrze své služebníky proroky:

¹¹„Judský král Menaše napáchal ještě horší ohavnosti, než jaké před ním páchali Emorejci, a svými hnusnými modlami svedl Judu k hříchu.“ ¹²Nuže, tak praví Hospodin, Bůh Izraele: Hle, dopustím na Jeruzalém a Judu takové neštěstí, že to nikomu, kdo o tom uslyší, nepřestane znít v obou uších.

¹³Přeměřím Jeruzalém touž mírou jako Samaří a touž olovnicí jako dům Achabův. Vydrhnu Jeruzalém, jako se drhne mísa a po vytření se překlopí. ¹⁴Co zbylo z mého dědictví, to opustím a vydám je do rukou jejich nepřátel. Stanou se lupem a kořistí všech svých nepřátel, ¹⁵protože páchali, co je v mých očích zlé, a uráželi mě ode dne, kdy jejich otcové vyšli z Egypta, až dodnes.“

¹⁶Menaše prolil tolik nevinné krve, že jí naplnil Jeruzalém od okraje po okraj – jako by nebylo dost na tom, že svedl Judu k hříchu, aby páchali, co je v Hospodinových očích zlé.

¹⁷Ostatní Menašemy skutky – co všechno vykonal a jaký hřích spáchal – o tom se, jak známo, píše v Kronice judských králů. ¹⁸Pak Menaše ulehl ke svým otcům a byl pochován v

Uzově zahradě svého paláce. Na jeho místě pak začal kralovat jeho syn Amon.

Amon, král judský

¹⁹Amon se stal králem v dvaadvaceti letech a kraloval v Jeruzalémě dva roky. Jeho matka se jmenovala Mešulemet, dcera Charuce z Jotby. ²⁰I on páchal, co je v Hospodinových očích zlé, tak jako jeho otec Menaše. ²¹Ve všem se držel cest svého otce: sloužil hnusným modlám, kterým sloužil jeho otec, a klaněl se jim. ²²Opustil Hospodina, Boha svých otců, a nedržel se Hospodinových cest. ²³Amonovi dvořané se proti němu spikli a zabili krále v jeho vlastním domě. ²⁴Lid země ale všechny spiklence proti králi Amonovi pobil a na jeho místě prohlásili za krále jeho syna Jošiáš.

²⁵Ostatní Amonovy skutky – co všechno vykonal – o tom se, jak známo, píše v Kronice judských králů. ²⁶Pochovali ho do jeho hrobu v Uzově zahradě a na jeho místě začal kralovat jeho syn Jošiáš.

22

Jošiáš, král judský

¹Jošiáš se stal králem v osmi letech a kraloval v Jeruzalémě třicet jedna let. Jeho matka se jmenovala Jedida, dcera Adajáše z Boskatu. ²Dělal, co je v Hospodinových očích správné. Ve všem se držel cest svého otce Davida a neuchýlil se napravo ani nalevo.

³V osmnáctém roce své vlády poslal Jošiáš písaře Šafana, syna Acaliášova, syna Mešulamova, do Hospodinova chrámu s pokynem: ⁴„Jdi k nejvyššímu knězi, ať spočítá stříbro

přinesené do Hospodinova chrámu, které od lidu vybrali strážci prahu. ⁵Svěří je mistrům odpovědným za práci na Hospodinově chrámu, aby je vypláceli dělníkům pracujícím na opravě škod v Hospodinově chrámu. ⁶Ať je dávají tesařům, stavitelům i zedníkům a nakupují za ně dřevo a tesaný kámen na opravu chrámu. ⁷Za vyplacené stříbro od nich není třeba žádat vyúčtování, protože jednají svědomitě.“

⁸Velekněz Chilkiáš tehdy ohlásil písaři Šafanovi: „Našel jsem v Hospodinově chrámu Knihu Zákona.“ Předal knihu Šafanovi a ten si v ní četl.

⁹Písař Šafan pak šel ke králi a podal mu zprávu: „Tví služebníci vysypali stříbro uložené v chrámu a svěřili je mistrům odpovědným za práci na Hospodinově chrámu.“ ¹⁰Dále písař Šafan králi ohlásil: „Velekněz Chilkiáš mi dal jistou knihu,“ a začal z ní králi číst.

¹¹Jakmile král uslyšel slova Knihy Zákona, roztrhl své roucho

¹²a přikázal knězi Chilkiášovi, Achikamovi, synu Šafanovu, Achborovi, synu Michajášovu, písaři Šafanovi a královskému služebníku Asajášovi: ¹³„Jděte se za mě, za lid a za celé Judsko dotazovat Hospodina ohledně slov této nalezené knihy. Hospodin proti nám plane velikým hněvem, neboť naši otcové neposlouchali slova této knihy a neřídili se vším, co je v ní o nás psáno.“

¹⁴Kněz Chilkiáš, Achikam, Achbor, Šafan i Asajáš tedy šli za prorokyní Chuldou, ženou Šaluma, syna Tikvy, syna Charchasova, strážce rouch. Bydlela v jeruzalémském Novém městě. Když s ní o tom promluvili, ¹⁵odpověděla: „Tak praví Hospodin, Bůh Izraele: ‚Povězte muži, který vás ke mně poslal:

¹⁶Tak praví Hospodin – Hle, na toto místo i na jeho obyvatele

dopustím všechna neštěstí, všechna slova té knihy, kterou judský král četl. ¹⁷Protože mě opustili, pálili kadidlo cizím bohům a popouzeli mě veškerým dílem svých rukou, vzplanul proti tomuto místu můj neutuchající hněv!’

¹⁸Odpovězte judskému králi, který vás poslal dotazovat se Hospodina: ‚Tak praví Hospodin, Bůh Izraele ohledně slov, která jsi slyšel: ¹⁹Když jsi uslyšel, jak jsem o tomto místu a jeho obyvatelích prohlásil, že na ně přijde zkáza a prokletí, nezatvrdil jsi své srdce, ale ponížil ses před Hospodinem; roztrhl jsi své roucho a plakals přede mnou. Proto jsem tě také vyslyšel, praví Hospodin. ²⁰Hle, připojím tě k tvým předkům a budeš uložen do hrobu v pokoji. Tvé oči nespatří nic z toho neštěstí, které na toto místo dopustím.‘“
S touto zprávou se tedy vrátili ke králi.

23

Jošiášovy reformy

¹Nato král nechal svolat všechny stařešiny Judy a Jeruzaléma.

²Král vešel do Hospodinova chrámu a s ním všechen judský lid, obyvatelé Jeruzaléma, kněží i proroci – všechen lid od nejmenších po největší. Král jim předčítal všechna slova Knihy smlouvy, nalezené v Hospodinově chrámu. ³Pak se postavil ke sloupu a zavázal se před Hospodinem smlouvou, že bude celým srdcem i duší následovat Hospodina a poslouchat jeho příkazy, svědectví a ustanovení a plnit tak slova této smlouvy, zapsaná v této knize. Také všechen lid se k té smlouvě připojil.

⁴Král přikázal nejvyššímu knězi Chilkiášovi a dalším kněžím i strážcům prahu, aby z Hospodinovy svatyně vynesli všechny věci vyrobené pro Baala, pro Ašeru a pro všechny nebeské

zástupy. Spálil je venku za Jeruzalémem u potoka Kidron a jejich popel odnesl do Bet-elu. ⁵Skoncoval také s modlářským kněžstvem, které si ustanovili judští králové, aby po judských městech i v okolí Jeruzaléma pálili kadidlo na výšinách (pálili totiž kadidlo Baalovi, slunci, měsíci, souhvězdím a všem nebeským zástupům). ⁶Také sochu Ašery vynesl z Hospodinova chrámu ven za Jeruzalém k potoku Kidron, kde ji spálil. Rozemlel ji na prach a ten pak vysypal na veřejném hřbitově. ⁷Dále zbořil stánky modlářské prostituce v Hospodinově chrámu, kde ženy tkaly roucha pro Ašeru. ⁸Dal také přivést všechny kněze z judských měst a od Geby až po Beer-šebu znesvětil obětní výšiny, na nichž kněží pálili kadidlo. Zničil také Výšinu bran, umístěnou u vchodu do brány městského správce Jošuy (když se šlo bránou do města, stála vlevo). ⁹Kněží oněch výšin nesloužili u Hospodinova oltáře v Jeruzalémě, přesto však směli jíst nekvašený chléb se svými kněžskými bratry. ¹⁰Jošiáš znesvětil i Tofet v údolí Ben-hinom, aby tam už nikdo neprovedl svého syna nebo dceru ohněm jako oběť Molochovi. ¹¹Od vchodu do Hospodinova chrámu odstranil koně, které judští králové zasvětili slunci (byli poblíž místnosti komořího Netan-melecha ve sloupořadí), a spálil sluneční vozy. ¹²Rozbořil oltáře, které si judští králové zřídili na střešní terase poblíž Achazovy komnaty, stejně jako oltáře, které postavil Menaše na obou nádvořích Hospodinova chrámu. Jejich prach odtud urychleně vyhodil do potoka Kidron. ¹³Král také znesvětil obětní výšiny před Jeruzalémem jižně pod Horou zkázy, které vystavěl izraelský král Šalomoun pro sidonskou

ohavnost Ašartu, pro moábskou ohavnost Kemoše a pro amonskou odpornost Molocha. ¹⁴Jošiáš roztříštil posvátné sloupy, zporázel Ašeřiny kůly a místa po nich naplnil lidskými kostmi.

¹⁵Dokonce i ten oltář v Bet-elu – tu obětní výšinu, kterou vystavěl Jeroboám, syn Nebatův, když svedl Izrael k hříchu – i tento oltář Jošiáš rozbořil, tu výšinu spálil a rozdrtil na prach. Spálil také Ašeřin kůl. ¹⁶Když se Jošiáš rozhlédl, všiml si na tom svahu nějakých hrobů. Poslal z nich tedy vyzvednout kosti a ty na tom oltáři spálil, aby ho znesvětil. Tak došlo na Hospodinova slova, jak je vykřikl Boží muž, který to všechno předpověděl.

¹⁷Král se zeptal: „Čí je ten náhrobek, který tu vidím?“ Místní mu odpověděli: „To je hrob Božího muže, který přišel z Judska a vykřikl proti betelskému oltáři všechno to, co jsi s ním právě udělal.“

¹⁸„Nechte ho odpočívát,“ řekl na to král. „Jeho kostmi ať nikdo nehýbá.“ Ušetřili tedy jeho kosti i kosti proroka, který přišel ze Samaří.

¹⁹A právě tak, jako to udělal v Bet-elu, stejně odstranil i všechny svatyně na výšinách, které si izraelští králové postavili v samařských městech a popouzeli jimi Hospodina. ²⁰Všechny kněze těch výšin pobil na jejich oltářích a pálil na nich lidské kosti. Teprve pak se vrátil do Jeruzaléma.

²¹Král tenkrát přikázal všemu lidu: „Slavte Hod beránka Hospodinu, svému Bohu, jak je psáno v této Knize smlouvy.“

²²Takový Hod beránka se nekonal už od dob soudců, kteří kdysi vedli Izrael, ani za celou dobu izraelských a judských králů. ²³Osmnáctého roku krále Jošiáše se ale v Jeruzalémě

slavil tento Hospodinův Hod beránka.

²⁴Jošiáš vymýtil věštce a duchaře stejně jako bůžky, hnusné modly a všechny ty ohavnosti, které bývaly vidět v judské zemi i v Jeruzalémě. Tak naplnil slova Zákona, zapsaná v knize, kterou kněz Chilkiáš našel v Hospodinově chrámu. ²⁵Nikdy předtím ani potom nebyl žádný král jako Jošiáš, který by se obrátil k Hospodinu celým svým srdcem, celou svou duší i celou svou silou a řídil by se celým Zákonem Mojžíšovým.

²⁶Hospodin se ale přesto neodvrátil od rozhorlení svého velikého hněvu, kterým vzplál proti Judovi kvůli všem těm urážkám, jimiž ho popouzel Menaše. ²⁷Hospodin prohlásil: „Jako jsem ze své blízkosti vyhnal Izrael, tak vyženu i Judu. Zavrhnou Jeruzalém, toto město, které jsem si vyvolil, i chrám, o němž jsem řekl, že tam bude zůstat mé jméno.“

²⁸Ostatní Jošiášovy skutky – co všechno vykonal – o tom se, jak známo, píše v Kronice judských králů. ²⁹Za jeho dnů vytáhl egyptský vládce, farao Nekó, proti asyrskému králi k řece Eufrat. Král Jošiáš vytáhl proti němu, ale on ho zabil v Megidu, jakmile se tam objevil. ³⁰Jeho služebníci převezli jeho tělo na voze z Megida do Jeruzaléma, kde ho pochovali. Lid země pak vzal Jošiášova syna Joachaze, pomazali ho a prohlásili ho za krále namísto jeho otce.

Joachaz, král judský

³¹Joachaz se stal králem ve třidvaceti letech a kraloval v Jeruzalémě tři měsíce. Jeho matka se jmenovala Chamutal, dcera Jeremiáše z Libny. ³²Páchal, co je v Hospodinových očích zlé, přesně jako to dělali jeho otcové. ³³Farao Nekó ho uvěznil

v Riblé v chamátské zemi, aby nemohl kralovat v Jeruzalémě, a uložil zemi povinný odvod sto talentů stříbra a talent zlata.

Joakim, král judský

³⁴Namísto jeho otce Jošiáše pak faraó Nekó jmenoval králem Jošiášova syna Eliakima, kterého přejmenoval na Joakima. Joachaze nechal odvléci do Egypta, kde zemřel. ³⁵Protože Joakim odváděl faraonovi stříbro a zlato, musel zemi zdanit. Kvůli faraonovu příkazu tedy každý platil stříbro, jak mu bylo vyměřeno. Joakim to stříbro a zlato vymáhal od lidu země, aby ho mohl odevzdat faraonu Nekóovi.

³⁶Joakim se stal králem v pětadvaceti letech a kraloval v Jeruzalémě jedenáct let. Jeho matka se jmenovala Zebuda, dcera Pedaje z Rummy. ³⁷Páchal, co bylo v očích Hospodina, jeho Boha, zlé, přesně jako to dělali jeho otcové.

24

¹Za jeho dnů přitáhl babylonský král Nabukadnezar a Joakim se stal jeho vazalem. Po třech letech se ale proti němu vzbouřil. ²Hospodin však na něj posílal chaldejské, aramejské, moábské a amonské nájezdníky. Ty posílal na Judu, aby ho hubili, jak Hospodin Judu varoval skrze své služebníky proroky. ³Tyto věci se pak Judovi opravdu staly, jak Hospodin předpověděl. Vyhnal je ze své blízkosti kvůli všem hříchům, které Menaše napáchal, ⁴a kvůli krvi nevinných, kterou proléval, až byl Jeruzalém té krve plný. Hospodin už to nehodlal promíjet.

⁵Ostatní Joakimovy skutky – co všechno vykonal – o tom se, jak známo, píše v Kronice judských králů. ⁶Joakim pak ulehl ke svým otcům a místo něj se stal králem jeho syn Joakin.

⁷Egyptský vládce pak už nikdy nevytáhl ze své země. Babylonský král totiž zabral všechno, co předtím patřilo vládci Egypta, od Egyptského potoka až po řeku Eufrat.

Joakin, král judský

⁸Joakin se stal králem v osmnácti letech a kraloval v Jeruzalémě tři měsíce. Jeho matka se jmenovala Nechušta, dcera Elnátana z Jeruzaléma. ⁹Páchal, co je v Hospodinových očích zlé, přesně jako jeho otec.

¹⁰V té době vytáhli na Jeruzalém služebníci babylonského krále Nabukadnezara a začali město obléhat. ¹¹Během obléhání dorazil k městu i samotný babylonský král. ¹²Judský král Joakin se pak se svou matkou, svými služebníky, svými veliteli a svými komorníky babylonskému králi vzdal. Babylonský král ho tedy v osmém roce své vlády zajal.

¹³Přesně jak řekl Hospodin, odnesl si všechny poklady Hospodinova chrámu i královského paláce. Všechny zlaté předměty, které dal zhotovit izraelský král Šalomoun v Hospodinově chrámu, Nabukadnezar oseká. ¹⁴Z celého Jeruzaléma odvedl 10 000 vyhnanců – všechny hodnostáře, všechny bojovníky a také všechny řemeslníky a kováře, takže nezůstal nikdo než ti nejchudší z lidu.

¹⁵Odvedl Joakina do Babylonu spolu s královnou matkou, s jeho ženami, komorníky a s mocnými země. Ty všechny odvedl z Jeruzaléma do vyhnanství v Babylonu. ¹⁶Babylonský král odvedl do zajetí v Babylonu celkem 7 000 udatných bojovníků a k tomu 1 000 řemeslníků a kovářů, samé bojeschopné muže. ¹⁷Namísto Joakina jmenoval králem jeho strýce Mataniáše, kterého přejmenoval na Cidkiáše.

Cidkiáš, poslední král judský

¹⁸Cidkiáš se stal králem v jednadvaceti letech a kraloval v Jeruzalémě jedenáct let. Jeho matka se jmenovala Chamutal, dcera Jeremiáše z Libny. ¹⁹Páchal, co je v Hospodinových očích zlé, přesně jako to dělal Joakim. ²⁰Hospodin se proto na Jeruzalém a na Judu tak rozhněval, že je nakonec vyhnal ze své blízkosti.

Cidkiáš se vzbouřil proti babylonskému králi.

25

Zkáza Jeruzaléma

¹Desátého dne desátého měsíce v devátém roce Cidkiášovy vlády proto k Jeruzalému přitáhl babylonský král Nabukadnezar s celým svým vojskem. Utábořili se před městem a začali kolem něj stavět obléhací val. ²Město zůstalo obleženo až do jedenáctého roku krále Cidkiáše.

³Devátého dne čtvrtého měsíce ve městě vládl takový hlad, že lidé neměli co jíst. ⁴Tehdy byla městská hradba prolomena a všichni vojáci v noci utekli brankou mezi zdmi u královské zahrady, ačkoli Babyloňané drželi město v obležení. Král prchal k pláni Arava, ⁵ale babylonské vojsko se pustilo za ním. Když ho pak na jerišské pláni dostihli, všichni jeho vojáci se mu rozutekli. ⁶Král byl zajat a odveden k babylonskému králi do Ribly. Tam byl nad ním vynesena rozsudek: ⁷Cidkiášovi před očima popravili jeho syny, pak mu vyloupili oči, spoutali ho bronzovými řetězy a odvěkli do Babylonu.

⁸Sedmého dne pátého měsíce v devatenáctém roce vlády babylonského krále Nabukadnezara přitáhl do Jeruzaléma zmocněnec babylonského krále, velitel gardistů Nebuzaradan.

⁹Vypálil Hospodinův chrám i královský palác; vypálil v Jeruzalémě všechny paláce i všechny velké domy. ¹⁰Všichni babylonští vojáci, kteří přišli s velitelem gardistů, pak rozbořili hradby okolo Jeruzaléma. ¹¹Zbytek lidí, kteří zůstali ve městě, odvěkl velitel gardistů Nebuzaradan stejně jako ty, kteří přeběhli k babylonskému králi, a jako ostatní obyvatelstvo.

¹²Jen ty nejchudší z lidu tam velitel gardistů nechal, aby se někdo staral o vinice a ořad pole.

¹³Bronzové sloupy Hospodinova chrámu, stojany i bronzové Moře, které bylo v Hospodinově chrámu, rozbili Babyloňané na kusy a bronz z nich odvezli do Babylonu. ¹⁴Vzali s sebou i hrnce, lopaty, kratiknoty, pohárky a všechno bronzové bohoslužebné náčiní. ¹⁵Velitel gardistů pobral pánvice, mísy a vše, co bylo z ryzího zlata a stříbra.

¹⁶Dva sloupy, jedno Moře, stojany, které pro Hospodinův chrám zhotovil Šalomoun – bronz ze všech těch věcí se ani nedal zvážet. ¹⁷Jeden sloup byl vysoký 18 loktů, na něm byla bronzová hlavice vysoká 3 lokty s mřížováním a granátovými jablky kolem dokola, to vše z bronzu. Právě takový byl i druhý sloup, včetně mřížování.

¹⁸Velitel gardistů zajal nejvyššího kněze Serajáše, zástupce nejvyššího kněze Cefaniáše a tři strážce prahu. ¹⁹Ve městě zajal komořího, který velel vojákům, a pět členů královské rady. Dále ve městě našli písaře, který velel při odvozech mužstva a šedesát prostých lidí, kteří se nacházeli ve městě.

²⁰Velitel gardistů Nebuzaradan je zajal a odvedl do Ribly k babylonskému králi. ²¹Ten je tam v Rible v chamátské zemi nechal popraviti.

Takto byl Juda vyhnán ze své vlasti.

²²Babylonský král Nabukadnezar pak jmenoval Gedaliáše, syna Achikama, syna Šafanova, správcem lidu, který směl zůstat v Judsku. ²³Když všichni velitelé se svými muži uslyšeli, že babylonský král jmenoval Gedaliáše správcem, přišli za ním do Micpy – Išmael, syn Netaniášův, Jochanan, syn Kareachův, Serajáš, syn Tanchumeta Netofského, a Jaazaniáš, syn Maachatského – ti všichni i se svými muži. ²⁴Gedaliáš je tehdy i s jejich muži zapřísahal: „Nebojte se sloužit Babyloňanům. Zůstaňte v zemi, služte babylonskému králi a povede se vám dobře.“

²⁵V sedmém měsíci ale přišel Išmael, syn Netaniáše, syna Elišamova, z královského rodu a s deseti dalšími muži Gedaliáše zavraždil. Kromě něj zabili i všechny Židy a Babyloňany, kteří s ním byli v Micpě. ²⁶Všichni od nejmenšího po největšího, včetně velitelů vojsk, se pak sebrali a odešli do Egypta, protože se báli Babyloňanů.

²⁷V sedmatřicátém roce vyhnanství judského krále Joakina nastoupil na babylonský trůn král Evil-merodach. Ten ještě téhož roku, sedmadvacátého dne dvanáctého měsíce, omilostnil judského krále Joakina a propustil ho z vězení.

²⁸Jednal s ním laskavě a udělil mu čestné křeslo, vyšší než měli ostatní králové, kteří byli u něj v Babylonu. ²⁹Směl odložit vězeňský oděv a po všechny dny svého života směl vždy jíst u králova stolu. ³⁰Vše, co potřeboval, dostával od krále pravidelně den co den po všechny dny svého života.

1. Letopisů

LETOPIS IZRAELE

1

Rod Adamův

¹Adam,

Set,

Enoš,

²Kénan,

Mahalalel,

Járed

³Enoch,

Metuzalém,

Lámech,

⁴Noe,

Sem, Cham a Jáfet.

⁵Synové Jáfetovi: Gomer, Magog, Madaj, Javan, Tubal, Mešek a Tiras.

⁶Synové Gomerovi: Aškenáz, Rifat a Togarma.

⁷Synové Javanovi: Eliša a Taršiš, Kitejšťí a Rodanšťí.

⁸Synové Chamovi: Habeš, Egypt, Put a Kanaán.

⁹Synové Habešovi: Seba, Chavíla, Sabta, Raema a Sabteka.

Synové Raemovi: Šeba a Dedan.

¹⁰Habeš zplodil Nimroda, který se stal prvním hrdinou země.

¹¹Egypt zplodil Ludské, Anamské, Lehabské, Naftuchské,

¹²Patrusské, Kasluchské (z nichž pocházejí Filištíni spolu s Kaftorskými).

¹³Kanaán zplodil svého prvorozeného Sidona, potom Cheta,

¹⁴Jebusejce, Emorejce, Girgašejce, ¹⁵Hivejce, Arkejce, Sinejce,

¹⁶Arvadejce, Semarejce a Chamatejce.

¹⁷Synové Semovi: Elam, Ašur, Arpakšad, Lud a Aram.

Synové Aramovi: Úc, Chul, Geter a Mešek.

¹⁸Arpakšad zplodil Šelacha a Šelach zplodil Hebera.

¹⁹Heberovi se narodili dva synové; jeden se jmenoval Peleg, Rozdělení, neboť za jeho dnů byla země rozdělena, a jeho bratr se jmenoval Joktan.

²⁰Joktan zplodil Almodada, Šelefa, Chasarmaveta, Jeracha,

²¹Hadorama, Uzala, Diklu, ²²Obala, Abimaela, Šebu, ²³Ofira, Chavílu a Jobaba. Ti všichni jsou synové Joktanovi.

Rod Semův

²⁴Sem, Arpakšad,

Šelach,

²⁵Heber,

Peleg,

Reu,

²⁶Serug,

Náchor,

Terach,

²⁷Abram, totiž Abraham.

²⁸Synové Abrahamovi: Izák a Izmael. ²⁹Zde jsou jejich rodopisy:

Izmaelův prvorozený Nebajot, potom Kedar, Adbeel, Mibsam,

³⁰Mišma, Duma, Massa, Chadad, Tema, ³¹Jetur, Nafiš a

Kedma. To jsou Izmaelovi synové.

³²Synové Ketury, družky Abrahamovy: Porodila Zimrana,

Jokšana, Medána, Midiána, Jišbaka a Šuacha. Synové

Jokšanovi byli Šeba a Dedan. ³³Synové Midiánovi byli Efa, Efer,

Chanoch, Abida a Eldáa. Ti všichni byli synové Ketury.

³⁴Abraham zplodil Izáka. Synové Izákovi byli Ezau a Izrael.

³⁵Synové Ezauovi: Elifaz, Reuel, Jeuš, Jalam a Korach.

³⁶Synové Elifazovi: Teman, Omar, Sefo, Gatam, Kenaz, Timna a Amalek.

³⁷Synové Reuelovi: Nachat, Zerach, Šama a Miza.

³⁸Synové Seírovi: Lotan, Šobal, Cibeon, Ana, Dišon, Ecer a Dišan.

³⁹Synové Lotanovi: Chori a Homam. Lotanova sestra byla Timna.

⁴⁰Synové Šobalovi: Alvan, Manachat, Ebal, Šefi a Onam.

Synové Cibeonovi: Aja a Ana.

⁴¹Syn Anův: Dišon.

Synové Dišonovi: Chamran, Ešban, Jitran a Keran.

⁴²Synové Ecerovi: Bilhan, Zavan, Jakan.

Synové Dišanovi: Úc a Aran.

⁴³Toto jsou králové, kteří vládli v edomské zemi předtím, než synům Izraele vládl král:

Bela, syn Beorův, a jeho město se jmenovalo Dinhaba.

⁴⁴Když zemřel Bela, kraloval na jeho místě Jobab, syn Zerachův z Bosry.

⁴⁵Když zemřel Jobab, kraloval na jeho místě Chušam z temanské země.

⁴⁶Když zemřel Chušam, kraloval na jeho místě Hadad, syn Bedadův, který pobil Midiánce v moábském kraji. Jeho město se jmenovalo Avit.

⁴⁷Když zemřel Hadad, kraloval na jeho místě Samla z Masreky.

⁴⁸Když zemřel Samla, kraloval na jeho místě Šaul z Rechobot-naharu.

⁴⁹Když zemřel Šaul, kraloval na jeho místě Baal-chanan, syn Akborův.

⁵⁰Když zemřel Baal-chanan, syn Akborův, kraloval na jeho místě Hadad. Jeho město se jmenovalo Pau a jeho žena byla Mehetabel, dcera Matredova, vnučka Me-zahabova. ⁵¹Také Hadad zemřel.

Edomské kmeny byly tyto: kmen Timna, kmen Alva, kmen Jetet, ⁵²kmen Oholíbama, kmen Ela, kmen Pínon, ⁵³kmen Kenaz, kmen Teman, kmen Mibcar, ⁵⁴kmen Magdiel, kmen Iram. To byly edomské kmeny.

2

Rod Izraelův

¹Toto jsou synové Izraele:

Ruben,

Šimeon,

Levi,

Juda,

Isachar,

Zabulon,

²Dan,
Josef,
Benjamín,
Neftalí,
Gád,
Ašer.

Rod Judův

³Synové Judovi: Er, Onan a Šela – tito tři se mu narodili z dcery Šuy Kanaánského. Er, Judův prvorozený, byl ale Hospodinu odporný, a tak ho nechal zemřít. ⁴Jeho snacha Támar mu pak porodila Perese a Zeracha. Judových synů tedy bylo celkem pět.

⁵Synové Peresovi: Checron a Chamul.

⁶Synové Zerachovi: Zimri, Etan, Heman, Kalkol a Darda, celkem pět.

⁷Syn Karmiho: Achar, který přivedl Izrael do neštěstí, když zpronevěřil, co propadlo klatbě.

⁸Syn Etanův: Azariáš.

⁹Synové, kteří se narodili Checronovi: Jerachmeel, Ram a Káleb.

¹⁰Ram zplodil Aminadaba, Aminadab zplodil judského vůdce Nachšona. ¹¹Nachšon zplodil Salmona a Salmon zplodil Boáze.

¹²Boáz zplodil Obéda a Obéd zplodil Jišaje.

¹³Jišaj pak zplodil svého prvorozeného Eliaba, druhého Abinadaba, třetího Šimeu, ¹⁴čtvrtého Natanaela, pátého Radaje, ¹⁵šestého Ocema a sedmého Davida. ¹⁶Ti měli sestry Ceruju a Abigail. Ceruja měla tři syny: Abišaje, Joába a Asaele.

¹⁷Abigail porodila Amasu. Amasův otec byl Jeter Izmaelský.

¹⁸Káleb, syn Checronův, se svou ženou Azubou zplodil Jeriot. Toto jsou její synové: Jeter, Šobab a Ardon. ¹⁹Když Azuba zemřela, Káleb si vzal Efratu a ta mu porodila Chura. ²⁰Chur zplodil Uriho a Uri zplodil Becaleela.

²¹Checron si potom ve svých šedesáti letech vzal dceru Machira, otce Gileádova. Miloval se s ní a ona mu porodila Seguba. ²²Segub zplodil Jaíra, toho, který měl v gileádské zemi tříadvacet měst. ²³(Chavot-jair a Kenat s jeho vesnicemi jim ale vzali Gešurejci a Aramejci, celkem šedesát městeček.) To vše byli synové Machira, otce Gileádova.

²⁴Po Checronově smrti se Káleb spojil se ženou svého otce Efratou, a ta mu porodila Aščura, otce Tekoy.

²⁵Synové Checronova prvorozeného Jerachmeela byli: prvorozený Ram, dále Buna, Oren, Ocem, Achiáš ²⁶a Onam, kterého měl Jerachmeel se svojí druhou manželkou jménem Atara.

²⁷Synové Jerachmeelova prvorozeného Rama byli: Mahac, Jamin a Eker.

²⁸Synové Onamovi byli: Šamaj a Jada. Šamajovi synové: Nádab a Abi-šur.

²⁹Abišurova manželka se jmenovala Abihajil a porodila mu Achbana a Molida.

³⁰Synové Nádabovi byli: Seled a Apajim. Seled však zemřel bezdětný.

³¹Syn Apajimův: Jiši. Syn Jišihů: Šešan. Syn Šešanův: Achlaj.

³²Synové Šamajova bratra Jady: Jeter a Jonatan. Jeter zemřel bezdětný.

³³Synové Jonatanovi: Pelet a Zaza. To byli potomci Jerachmeelovi.

³⁴Šešan neměl syny, ale dcery. Měl však egyptského otroka jménem Jarcha ³⁵a tomu dal Šešan svou dceru za ženu. Ta mu pak porodila Ataje.

³⁶Ataj zplodil Nátana a Nátan zplodil Zabada. ³⁷Zabad zplodil Eflala a Eflal zplodil Obéda. ³⁸Obéd zplodil Jehua a Jehu zplodil Azariáš. ³⁹Azariáš zplodil Chelece a Chelec zplodil Elasu.

⁴⁰Elasa zplodil Sismaje a Sismaj zplodil Šaluma. ⁴¹Šalum zplodil Jekamiáš a Jekamiáš zplodil Elišamu.

⁴²Synové Jerachmeelova bratra Káleba: prvorozený Meša, otec Zifův, a druhorozený Mareša, otec Hebronu.

⁴³Synové Hebronovi: Korach, Tapuach, Rekem a Šema. ⁴⁴Šema zplodil Rachama, otce Jorkoamova, a Rekem zplodil Šamaje.

⁴⁵Šamajovým synem byl Maon, otec Bet-curu.

⁴⁶Kálebova družka Efa porodila Chárana, Mocu a Gazeza.

Cháran zplodil Gazeza.

⁴⁷Synové Jahdajovi: Regem, Jotam, Gešan, Pelet, Efa a Šaaf.

⁴⁸Kálebova družka Maaka porodila Šebera a Tirchanu. ⁴⁹Dále porodila Šaafa, otce Madmany, a Ševu, otce Makbeny a Gibeje, a také Kálebovu dceru Aksu. ⁵⁰To byli synové Kálebovi.

Synové Efratina prvorozeného Chura: Šobal, otec Kiriati-jearimu, ⁵¹Salma, otec Betléma, a Charef, otec Bet-gaderu.

⁵²K synům Šobala, otce Kiriati-jearimu, patří Roe, tedy polovina Manachatských, ⁵³a kiriati-jearimské rody Jitrejců, Putejců, Šumatejců a Mišraejců, z nichž pocházejí Corejští a Eštaolští.

⁵⁴Synové Salmovi jsou: Betlémští, Netofští, Atrot-bet-joábští, druhá polovina Manachatských, dále Corští ⁵⁵a písařské rody

bydlící v Jábecu: Tirhatští, Šimhatští a Sukatští. Jsou to Kenijci pocházející z Bet-rechabova otce Chamáta.

3

Rod Davidův

¹Toto jsou synové Davidovi, kteří se mu narodili v Hebronu: prvorozený Amnon z Achinoam Jizreelské;

druhý Daniel z Abigail Karmelské;

²třetí Abšalom, syn Maaky, dcery gešurského krále Talmaje;

čtvrtý Adoniáš, syn Chagity;

³pátý Šefatiáš, syn Abitaly;

šestý Jitream, syn jeho ženy Egly.

⁴Těchto šest se mu narodilo v Hebronu, kde kraloval sedm let a šest měsíců.

Dalších třiatřicet let kraloval v Jeruzalémě. ⁵Tam se mu narodili:

Šamua, Šobab, Nátan a Šalomoun. Matkou těchto čtyř byla Bat-šeba, dcera Amielova.

⁶Narodilo se mu tam ještě dalších devět: Jibchar, Elišua, Elpelet, ⁷Nogah, Nefeg, Jafia, ⁸Elišama, Eliada a Elifelet.

⁹To všechno byli Davidovi synové. Kromě nich měl David ještě jejich sestru Támar a další syny od svých konkubín.

¹⁰Šalomoun měl syna Rechoboáma, ten měl syna Abiáše, ten měl syna Asu, ten měl syna Jošafata, ¹¹ten měl syna Jehorama, ten měl syna Achaziáše, ten měl syna Joaše, ¹²ten měl syna Amaciáše, ten měl syna Azariáše, ten měl syna Jotama, ¹³ten měl syna Achaze, ten měl syna Ezechiáše, ten

měl syna Menašema, ¹⁴ten měl syna Amona a ten měl syna Jošiáše. ¹⁵Jošiáš měl tyto syny: prvorozeného Jochanana, druhého Joakima, třetího Cidkiáše a čtvrtého Šaluma.

¹⁶Joakim měl syny Jekoniáše a Cidkiáše.

¹⁷Toto jsou synové Jekoniáše, který byl odveden do zajetí: Šealtiel, ¹⁸Malkiram, Pedajáš, Šenacar, Jekamiáš, Hošam a Nedabiáš.

¹⁹Synové Pedajášovi:

Zerubábel a Šimei.

Synové Zerubábelovi:

Mešulam, Chananiáš a jejich sestra Šelomít

²⁰a dalších pět:

Čašuba, Ohel, Berechiáš, Časadiáš a Jušab-chesed.

²¹Synové Chananiášovi:

Pelatiáš a Ješajáš, jeho syn Refajáš, jeho syn Arnan, jeho syn Obadiáš a jeho syn Šekaniáš.

²²Synové Šekaniášovi:

Šemajáš a jeho synové: Chatuš, Jigeal, Bariach, Neariáš a Šafat, celkem šest.

²³Synové Neariášovi:

Eljoenaj, Ezechiáš a Azrikam, celkem tři.

²⁴Synové Eljoenajovi:

Hodaviáš, Eliašib, Pelajáš, Akub, Jochanan, Delajáš a Anani, celkem sedm.

Rod Judův – pokračování

¹Synové Judovi:

Peres, Checron, Karmi, Chur a Šobal. ²Šobalův syn Reajáš zplodil Jachata. Jachat zplodil Achumaje a Lahada. To jsou corejské rody.

³Toto jsou synové otce Etama: Jizreel, Jišma a Jidbaš (jejich sestře se říkalo Haclelponi), ⁴dále Penuel, otec Gedorův, a Ezer, otec Chušův. To jsou synové Efratina prvorozeného Chura, otce Betléma.

⁵Ašchur, otec Tekoje, měl dvě manželky: Chelu a Naaru.

⁶Naara mu porodila Achuzama, Chefera, Temniho a Achaštariho – ti všichni jsou synové Naary. ⁷Chela mu porodila Cereta, Jicchara a Etnana. ⁸Koc zplodil Anuba, Cobebu a rody Acharchela, syna Harumova.

⁹Jábec byl slavnější než jeho bratři. Jeho matka ho pojmenovala Jábec, Trápení, neboť řekla: „Porodila jsem ho s trápením.“ ¹⁰Jábec volal k Bohu Izraele: „Kéž bys mi požehnal a rozšířil mé území! Kéž by tvá ruka byla se mnou a chránila mě od zlého, abych neměl trápení!“ A Bůh mu dal, oč žádal.

¹¹Kelub, bratr Šuchův, zplodil Mechira, který je otcem Eštona.

¹²Ešton zplodil Bet-rafu, Paseacha a Techinu, otce Ir-nachaše. To jsou muži Rechabovi.

¹³Synové Kenazovi: Otniel a Serajáš.

Synové Otnielovi: Chatat ¹⁴a Meonotaj, otec Ofry.

Serajáš zplodil Joába, otce řemeslníků žijících v Ge-charašim.

¹⁵Synové Káleba, syna Jefunova: Iru, Ela a Naam.

Syn Elův: Kenaz.

¹⁶Synové Jehalelelovi: Zif, Zifa, Tirja a Asarel.

¹⁷Synové Ezry: Jeter, Mered, Efer a Jalon. Meredova žena Bitja mu porodila Mirjama, Šamaje a Jišbacha, otce Eštemoy.

¹⁸(Jeho judská žena porodila Jereda, otce Gedoru, Hebera, otce Socha, a Je-kutiela, otce Zanoachu.) To jsou synové faraonovy dcery Bitji, kterou si Mered vzal.

¹⁹Synové Hodiášovy ženy, sestry Nachama, byli otcové garmijské Keily a maachatské Eštemoy.

²⁰Synové Šimonovi: Amnon, Rina, Ben-chanan a Tilon.

Synové Jišiho: Zochet a Ben-zochet.

²¹Synové Šely, syna Judova: Er, otec Lechy; Laada, otec Mareši a rodu tkalců kmentu v Bet-ašbeji, ²²dále Jokim, obyvatelé Kozeby, dále Joaš a Saraf, kteří ovládali Moáb, a Jašubi-lechem. (Jsou to pradávne záznamy.) ²³Byli to hrnčíři žijící v Netaimu a Gedeře, kde pracovali pro krále.

Rod Šimeonův

²⁴Synové Šimeonovi: Nemuel, Jamin, Jarib, Zerach a Šaul.

²⁵Jeho syn byl Šalum, jeho syn Mibšam a jeho syn Mišma.

²⁶Mišmovi synové: jeho syn Chamuel, jeho syn Zakur a jeho syn Šimei.

²⁷Šimei měl šestnáct synů a šest dcer, ale jeho bratři neměli tolik synů, takže se jejich rody nerozmnožily tolik jako synové Judovi. ²⁸Bydleli v Beer-šebě, Moladě, Chacar-šualu, ²⁹v Bilze, Ecemu, Toladu, ³⁰Betuelu, Chormě, Ciklagu, ³¹v Bet-markabotu, Chacar-susimu, Bet-bireji a Šaarajimu. To byla

jejich města až do kralování Davidova. ³²Jejich vesnice byly: Etam, Ajin Rimon, Tochen, Ašan, to bylo pět městeček ³³a v okolí těchto městeček byly všechny jejich vesnice až do Baalaty. To jsou jejich usedlosti a tak je měli zaznamenány.

³⁴Dále Mešobab, Jamlech, Joša, syn Amaciášův, ³⁵Joel, Jehu, syn Jošibiáše, syna Serajášova, syna Asielova; ³⁶také Eljoenaj, Jahkoba, Ješochajáš, Asajáš, Adiel, Jesimiel a Benajáš; ³⁷i Ziza, syn Šifhiův, syna Alonova, syna Jedajášova, syna Šimrího, syna Šemajášova.

³⁸Výše jmenovaní byli vůdcové svých rodů a jejich otcovské domy se hojně rozrostly. ³⁹Proto se vydali hledat pastvu pro své ovce a kozy až ke Gedorskému průsmyku na východní straně údolí. ⁴⁰Nalezli vydatné a dobré pastviny a prostranný, tichý a klidný kraj. Jeho předchozí obyvatelé byli potomci Chamovi.

⁴¹Tito jmenovitě zapsaní muži za dnů judského krále Ezechiáše přišli a zaútočili na jejich příbytky i na Meunity, kteří tam žili. Vyhledali je jako prokleté (jak je tomu dodnes) a usadili se tam místo nich, neboť tam byla pastva pro jejich ovce a kozy.

⁴²Někteří ze synů Šimeonových došli až k hoře Seír. Bylo to pět set mužů v čele s Jišiho syny Pelatiášem, Neariášem, Refajášem a Uzielem. ⁴³Pobili poslední pozůstatky Amalekovců a sídlí tam až dodnes.

Rod Rubenův

¹Synové Izraelova prvorozeného, Rubena. (Ten byl sice prvorozený, ale protože poskvřnil lože svého otce, prvorozenství bylo dáno synům Izraelova syna Josefa; proto není v rodopisu zaznamenán jako prvorozený. ²Nejmocnější mezi svými bratry byl Juda – a také z něj vzešel vládce – ale prvorozenství patří Josefovi). ³Nuže, synové Izraelova prvorozeného, Rubena:

Chanoch, Palu, Checron a Karmi.

⁴Synové Joelovi: jeho syn Šemajáš, jeho syn Gog, jeho syn Šimej, ⁵jeho syn Míka, jeho syn Reajáš, jeho syn Baal ⁶a jeho syn Beera, kterého asyrský král Tiglat-pilešar odvedl do vyhnanství. Beera byl v Rubenově rodu vůdcem.

⁷Jeho bratři podle svých rodin, jak jsou uvedeni ve svých rodopisech: Jehiel (jejich vůdce), Zachariáš, ⁸Bela, syn Azaze, syna Šemy, syna Joelova. Bydleli od Aroeru až k Nebó a Baal-meonu. ⁹A protože se jejich stáda v gileádské zemi velmi rozmnožila, rozšířili se na východ až k okraji pouště sahající k řece Eufrat.

¹⁰Za Saulových dnů vedli válku s Hagrity, přemohli je a obýdli všechny jejich obce na východ od Gileádu.

Rod Gádův

¹¹Synové Gádovi bydleli naproti nim v bášanském kraji až po Salchu:

¹²Jejich vůdce Joel, druhý po něm Šafam a potom Janaj, soudce v Bášanu.

¹³Jejich bratři podle svých otcovských rodů: Michael,

Mešulam, Šeba, Joraj, Jakan, Zia a Eber, celkem sedm. ¹⁴Byli to synové Abichaila, syna Churiho, syna Jaroachova, syna Gileádova, syna Michaelova, syna Ješišaje, syna Jachdoova, syna Búzova. ¹⁵Vůdcem jejich otcovského rodu byl Achi, syn Abdiela, syna Guniho.

¹⁶Bydleli v Gileádu, v Bášanu a tamních vesnicích i na všech šáronských pastvinách, kam až sahají. ¹⁷Ti všichni byli zapsáni do rodových seznamů za dnů judského krále Jotama a za dnů izraelského krále Jeroboáma.

Rody usazené za Jordánem

¹⁸Synové Rubenovi, Gádovi a polovina kmene Manasesova měli 44 760 bojeschopných mužů vyzbrojených štítem a mečem, vládnoucích lukem a vycvičených k boji. ¹⁹Ti vedli válku s Hagrity, s Jeturem, Nafišem a Nodabem. ²⁰Během té války volali k Bohu a on vyslyšel jejich prosby, neboť v něj doufali. Dostalo se jim pomoci, a tak jim Hagrité i se všemi svými spojenci padli do rukou. ²¹Zajali jejich stáda: 50 000 velbloudů, 250 000 koz a ovcí, 2 000 oslů a 100 000 zajatců.

²²Mnoho dalších padlo zabitých, neboť Bůh bojoval za ně. Bydleli tam pak místo nich až do svého vystěhování.

²³Synové poloviny kmene Manasesova bydleli na území od Bášanu až po Baal-hermon čili Senír (což je hora Hermon). Bylo jich totiž mnoho. ²⁴Toto jsou vůdcové jejich otcovských rodů: Efer, Jiši, Eliel, Azriel, Jirmeáš, Hodaviáš a Jachdiel, udatní bojovníci, proslulí muži, vůdcové otcovských rodů.

²⁵Zradili však Boha svých otců a odešli smilnit za bohy národů té země, které před nimi Bůh vyhubil. ²⁶Proto Bůh Izraele podnítil ducha asyrského krále Pula (totiž Tiglat-pilesara, krále

Asýrie), aby vystěhoval pokolení Ruben, Gád a polovinu kmene Manasesova do vyhnanství. Odvlekl je do Chalachu, Chaboru, Hary a k řece Gozanu, kde zůstávají až dodnes.

Rod Leviho

²⁷Synové Leviho:

Geršon, Kehat a Merari.

²⁸Synové Kehatovi:

Amram, Jishar, Hebron a Uziel.

²⁹Děti Amramovy:

Áron, Mojžíš a Miriam.

Synové Áronovi:

Nádab, Abihu, Eleazar a Itamar.

³⁰Eleazar zplodil Pinchase,

Pinchas zplodil Abišuu,

³¹Abišua zplodil Bukiho,

Buki zplodil Uziho,

³²Uzi zplodil Zerachiáše,

Zerachiáš zplodil Merajota,

³³Merajot zplodil Amariáše,

Amariáš zplodil Achituba,

³⁴Achitub zplodil Sádoka,

Sádok zplodil Achimaace,

³⁵Achimaac zplodil Azariáše,

Azariáš zplodil Jochanana,

³⁶Jochanan zplodil Azariáše (který byl knězem, když Šalomoun postavil v Jeruzalémě chrám),

³⁷Azariáš zplodil Amariáše,

Amariáš zplodil Achituba,
³⁸Achitub zplodil Sádoka,
Sádok zplodil Šaluma,
³⁹Šalum zplodil Chilkiáše,
Chilkiáš zplodil Azariáše,
⁴⁰Azariáš zplodil Serajáše,
Serajáš zplodil Jocadaka ⁴¹(a ten odešel do zajetí, když
Hospodin nechal Nabukadnezara vystěhovat Judu a
Jeruzalém).

6

¹Synové Leviho:

Geršom, Kehat a Merari.

²Synové Geršomovi se jmenovali:

Libni a Šimei.

³Synové Kehatovi:

Amram, Jishar, Hebron a Uziel.

⁴Synové Merariho:

Machli a Muši.

To jsou levitské rody podle jejich otců.

⁵Geršomovi patří jeho syn Libni, jeho syn Jachat, jeho syn
Zima, ⁶jeho syn Joach, jeho syn Ido, jeho syn Zerach a jeho syn
Jeotraj.

⁷Synové Kehatovi: jeho syn Aminadab, jeho syn Korach, jeho
syn Asir, ⁸jeho syn Elkána, jeho syn Ebiasaf, jeho syn Asir,
⁹jeho syn Tachat, jeho syn Uriel, jeho syn Uziáš a jeho syn
Šaul. ¹⁰Synové Elkánovi: Amasaj, Achimot, ¹¹jeho syn Elkána,
jeho syn Cofaj, jeho syn Nachat, ¹²jeho syn Eliab, jeho syn
Jerocham, jeho syn Elkána a jeho syn Samuel. ¹³Synové

Samuelovi: prvorozený Joel a druhý Abiáš.

¹⁴Synové Merariho: Machli, jeho syn Libni, jeho syn Šimei, jeho syn Uza, ¹⁵jeho syn Šimea, jeho syn Chagiáš a jeho syn Asajáš.

¹⁶Toto jsou muži, které David pověřil zpěvem v domě Hospodinově, když tam spočinula Truhla. ¹⁷Předtím než Šalomoun v Jeruzalémě postavil Hospodinův chrám, sloužili zpěvem před Příbytkem, před Stanem setkávání. Ke službě nastupovali podle svého pořádku. ¹⁸Nastupovali společně se svými syny:

Ze synů Kehatových:

zpěvák Heman,

syn Joele, syna Samuelova,

¹⁹syna Elkánova, syna Jerochamova,

syna Elielova, syna Toachova,

²⁰syna Cufova, syna Elkánova,

syna Machatova, syna Amasajova,

²¹syna Elkánova, syna Joelova,

syna Azariášova, syna Cefaniášova,

²²syna Tachatova, syna Asirova,

syna Ebiasafova, syna Korachova,

²³syna Jisharova, syna Kehatova,

syna Leviho, syna Izraelova.

²⁴Po pravici mu stál jeho bratr Asaf,

syn Berechiáše, syna Šimeova,

²⁵syna Michaelova, syna Baaseášova,

syna Malkiášova, ²⁶syna Etniho,

syna Zerachova, syna Adajášova,

²⁷syna Etanova, syna Zimova,
syna Šimeiho, ²⁸syna Jachatova,
syna Geršomova, syna Leviho.
²⁹Nalevo stál z jejich bratrů, synů Merariho:
Etan, syn Kišiho,
syna Abdiho, syna Maluchova,
³⁰syna Chašabiášova, syna Amaciášova,
syna Chilkiášova, ³¹syna Amciho,
syna Baniho, syna Šemerova,
³²syna Machliho, syna Mušiho,
syna Merariho, syna Leviho.

³³Jejich bratrům levitům byla svěřena veškerá služba Příbytku, totiž Hospodinova domu. ³⁴Áron a jeho bratři se však věnovali obětem na zápalném a kadidlovém oltáři, veškeré službě nejsvětější svatyně a očišťování Izraele podle všech příkazů Božího služebníka Mojžíše.

³⁵Toto jsou synové Áronovi:
jeho syn Eleazar, jeho syn Pinchas,
jeho syn Abišua, ³⁶jeho syn Buki,
jeho syn Uzi, jeho syn Zerachiáš,
³⁷jeho syn Merajot, jeho syn Amariáš,
jeho syn Achitub, ³⁸jeho syn Sádok
a jeho syn Achimaac.

³⁹Toto jsou sídliště a osady na jejich územích:
Synům Áronovým z rodu Kehatovců připadl tento los: ⁴⁰V
judské zemi dostali Hebron a přilehlé pastviny v okolí. ⁴¹Pole u
města s přilehlými osadami dostal Káleb, syn Jefunův.

⁴²Synové Áronovi dostali útočištné město Hebron a dále Libnu, Jatir, Eštemou, ⁴³Chilen, Debir, ⁴⁴Ašan, Jutu a Betšemeš s jejich pastvinami. ⁴⁵Z území kmene Benjamín dostali Gibeon, Gebu, Alemet a Anatot s jejich pastvinami. Celkem tedy jejich rodům připadlo třináct měst. ⁴⁶Ostatním synům Kehatovým připadlo losem deset měst z poloviny kmene Manases.

⁴⁷Synům Geršomovým připadlo pro jejich rody třináct měst z kmene Isachar, z kmene Ašer, z kmene Neftalí a z kmene Manases v Bášanu.

⁴⁸Synům Merariho bylo pro jejich rody vylosováno dvanáct měst z kmene Ruben, z kmene Gád a z kmene Zabulon.

⁴⁹Synové Izraele dali tato města i s jejich pastvinami levitům.

⁵⁰Losem jim přidělili tato vyjmenovaná města z kmene Juda, Šimeon a Benjamín.

⁵¹Části rodu Kehatovců připadla města na území kmene Efraim. ⁵²V Efraimských horách dostali útočištné město Šechem a dále Gezer, ⁵³Jokmeam, Bet-choron, ⁵⁴Ajalon a Gatrímon s jejich pastvinami. ⁵⁵Ostatním rodům ze synů Kehatových přidělili na území poloviny kmene Manasesova Aner a Bileám s jejich pastvinami.

⁵⁶Rody synů Geršomových dostaly z území poloviny kmene Manasesova Golan v Bášanu a Aštarot s jejich pastvinami. ⁵⁷Z kmene Isachar dostaly Kedeš, Dobrat, ⁵⁸Rámot a Anem s jejich pastvinami. ⁵⁹Z kmene Ašer dostaly Mašal, Abdon, ⁶⁰Chukok a Rechob s jejich pastvinami. ⁶¹Z kmene Neftalí dostaly galilejský Kedeš, Chamon a Kiriatajim s jejich pastvinami.

⁶²Zbývajícím synům Merariho přidělili z kmene Zabulon Jokneam, Kartu, Rímon a Tábor s jejich pastvinami. ⁶³Na

východním břehu Jordánu naproti Jerichu dostali z kmene Ruben pouštní Becer, Jahcu, ⁶⁴Kedemot a Mefaat s jejich pastvinami. ⁶⁵Z kmene Gádova dostali Rámot v Gileádu, Machanajim, ⁶⁶Chešbon a Jaezer s jejich pastvinami.

7

Rod Isacharův

¹Synové Isacharovi:

Tola, Pua, Jašub a Šimron – celkem čtyři.

²Synové Tolovi:

Uzi, Refajáš, Jeriel, Jachmaj, Jibsam a Samuel, vůdcové svých otcovských rodů. Za dnů Davidových byli Tolovi potomci zapsáni v rodopisech v počtu 22 600 udatných bojovníků.

³Syn Uziho:

Jizrachiáš.

Synové Jizrachiáše:

Michael, Obadiáš, Joel, Jišíáš. Všech pět byli vůdcové. ⁴Podle jejich rodopisů měl jejich otcovský rod 36 000 vojáků ve zbrani, neboť měli mnoho žen a synů.

⁵Také jejich bratři z ostatních Isacharových rodů byli udatní bojovníci. Celkem jich bylo v rodových seznamech zaznamenáno 87 000.

Rod Benjamínův

⁶Synové Benjamínovi:

Bela, Becher a Jediael, celkem tři.

⁷Synové Belovi:

Echbon, Uzi, Uziel, Jerimot a Iri, pět vůdců otcovského rodu. V rodovém seznamu jich je zaznamenáno 22 034 bojovníků.

⁸Synové Becherovi:

Zemira, Joaš, Eliezer, Eljoenaj, Omri, Jeremot, Abiáš, Anatot a Alemet. Ti všichni byli synové Becherovi. ⁹V jejich rodovém seznamu je kromě vůdců jejich otcovských rodů zaznamenáno 22 200 bojovníků.

¹⁰Syn Jediaelův:

Bilhan.

Synové Bilhanovi:

Jeuš, Benjamín, Ehud, Kenaana, Zetan, Taršiš a Achišachar.

¹¹Tito všichni synové Jediaela byli udatní muži, vůdcové svých otcovských rodů, které čítaly 17 200 bojovníků připravených k bitvě.

¹²Synové Irovi:

Šupim a Chupim.

Rod Danův a Neftalímův

Syn Danův:

Chuším.

¹³Synové Neftalímovi:

Jachaciel, Guni, Jecer a Šilem.

To jsou potomci Bilhy.

Rod Manasesův

¹⁴Synové Manasesovi:

Asriel, jehož mu porodila jeho aramejská družka. Porodila také Machira, otce Gileádova. ¹⁵Machir si vzal ženu jménem Maaka, sestru Šupima a Chupima.

Manasesův druhorozený se jmenoval Celofchad a ten měl samé dcery.

¹⁶Machirova žena Maaka porodila syna, jehož pojmenovala

Pereš. Jeho bratr se jmenoval Šereš a jeho synové byli Ulam a Rekem.

¹⁷Syn Ulamův:

Bedan.

To jsou synové Gileáda, syna Machirova, syna Manasesova.

¹⁸Jeho sestra Molechet porodila Išhoda, Abiezera a Machlu.

¹⁹Synové Šemidovi:

Achian, Šechem, Likchi a Aniam.

Rod Efraimův

²⁰Synové Efraimovi:

Šutelach, jeho syn Bered,

jeho syn Tachat, jeho syn Eleada,

jeho syn Tachat, ²¹jeho syn Zabad

a jeho syn Šutelach.

Ezera a Eleada zabili domorodci z Gatu, když jim přišli pobrat

dobytek. ²²Jejich otec Efraim je dlouho oplakával a jejich

sourozenci ho přišli utěšovat. ²³Potom se miloval se svou

ženou, ta počala, porodila syna a on mu dal jméno Beria,

Neštěstí, protože do jeho domu přišlo neštěstí.

²⁴Jeho dcera Šeera vystavěla Dolní i Horní Bet-choron a Uzen-šeeru.

²⁵Jeho synové byli Refach a Rešef;

jeho syn byl Telach, jeho syn Tachan,

²⁶jeho syn Ladan, jeho syn Amihud,

jeho syn Elišama, ²⁷jeho syn Nun

a jeho syn Jozue.

²⁸Jejich vlastnictvím a bydlištěm byl Bet-el s okolními

vesnicemi, od Naaranu na východě po Gezer a jeho vesnice na

západě, dále Šechem a jeho vesnice až k Aji a jeho vesnicím.

²⁹Podél hranic se syny Manasesovými pak Bet-šeán, Taanach, Megido a Dor s jejich vesnicemi. Tam všude bydleli synové Josefa, syna Izraelova.

Rod Ašerův

³⁰Synové Ašerovi:

Jimna, Jišva, Jišvi, Beria a jejich sestra Serach.

³¹Synové Beriovi:

Cheber a Malkiel, což je otec Birzaitův.

³²Cheber zplodil Jafleta, Šomera, Chotama a jejich sestru Šúu.

³³Synové Jafletovi:

Pasach, Bimhal a Ašvat – to jsou Jafletovi synové.

³⁴Synové Šemerovi:

Achi, Rohga, Jechuba a Aram.

³⁵Synové jeho bratra Chelema:

Cofach, Jimna, Šeleš a Amal.

³⁶Synové Cofachovi:

Suach, Charnefer, Šual, Beri, Jimra, ³⁷Becer, Hod, Šama, Šilša, Jitran a Beera.

³⁸Synové Jeterovi:

Jefune, Pispa a Ara.

³⁹Synové Ulovi:

Arach, Chaniel a Ricja.

⁴⁰Ti všichni jsou synové Ašerovi, náčelníci svých otcovských rodů, vybraní udatní bojovníci, přední vůdcové. V jejich rodovém seznamu je zapsáno 26 000 bojeschopných mužů.

Rod Benjamínův – pokračování

¹Benjamín zplodil prvorozeného Belu, druhého Ašbela, třetího Achirama, ²čtvrtého Nocha, pátého Rafu. ³Bela měl syny Adara, Geru, otce Ehudova, ⁴Abišuu, Naamana, Achoacha, ⁵Geru, Šefufana a Churama.

⁶Toto jsou synové Ehudovi, rodoví vůdcové obyvatel Geby, kteří byli vystěhováni do Manachatu: ⁷Naaman, Achiáš a Gera, který je přestěhoval a který zplodil Uzu a Achichuda.

⁸Poté, co Šachrajim zapudil své ženy Chušimu a Baaru, narodili se mu v moábském kraji synové. ⁹Se svou ženou Chodeší zplodil Jobaba, Cibju, Mešu, Malkama, ¹⁰Jeuca, Sakiáša a Mirmu. To byli jeho synové, vůdcové rodů. ¹¹S Chušimou zplodil Abituba a Elpaala. ¹²Synové Elpaalovi: Eber, Mišeam a Šemed (který vystavěl Ono a Lod s okolními vesnicemi).

¹³Beria a Šema byli vůdcové otcovských rodů obývajících Ajalon (ti zahnali obyvatele Gatu). ¹⁴Jejich bratři byli Šašak a Jeremot. ¹⁵Zebadiáš, Arad, Eder, ¹⁶Michael, Jišpa a Jocha byli synové Beriovi. ¹⁷Zebadiáš, Mešulam, Chizki, Cheber, ¹⁸Jišmeraj, Jizlia a Jobab byli synové Elpaalovi. ¹⁹Jakim, Zichri, Zabdi, ²⁰Elienaj, Ciletaj, Eliel, ²¹Adajáš, Berajáš a Šimrat byli synové Šimeiho. ²²Jišpan, Eber, Eliel, ²³Abdon, Zichri, Chanan, ²⁴Chananiáš, Elam, Antotiáš, ²⁵Jifdeáš a Penuel byli synové Šašakovi. ²⁶Šamšeraj, Šechariáš, Ataliáš, ²⁷Jaarešiáš, Eliáš a Zichri byli synové Jerochamovi. ²⁸To byli vůdcové otcovských rodů, vůdcové zaznamenání v rodopisech. Ti všichni bydleli v Jeruzalémě.

²⁹ V Gibeonu bydlel otec Gibeonu Jehiel se svojí ženou jménem Maaka. ³⁰ Jejich prvorozený byl Abdon, dále Cur, Kíš, Baal, Ner, Nádab, ³¹ Gedor, Achio, Zecher a Miklot. ³² Miklot zplodil Šimeu. Ti ovšem narozdíl od svých bratrů bydleli se svými příbuznými v Jeruzalémě.

³³ Ner zplodil Kíše. Kíš zplodil Saula. Saul zplodil Jonatana, Malki-šuu, Abinadaba a Eš-baala. ³⁴ Jonatan měl syna Merib-baala. Merib-baal zplodil Míku. ³⁵ Synové Míkovi: Piton, Melech, Tarea a Achaz. ³⁶ Achaz zplodil Jehoada. Jehoada zplodil Alemeta, Azmaveta a Zimriho. Zimri zplodil Mocu.

³⁷ Moca zplodil Bineu. Jeho syn byl Rafa, jeho syn Elasa a jeho syn Acel. ³⁸ Acel měl šest synů. Jmenovali se: Azrikam, Bochrú, Jišmael, Šeariáš, Obadiáš a Chanan – ti všichni byli synové Acelovi. ³⁹ Synové jeho bratra Ešeka: prvorozený Ulam, druhý Jeuš a třetí Elifelet. ⁴⁰ Ulamovi synové byli udatní bojovníci; vládli lukem a měli mnoho dětí a vnuků – na sto padesát. To všechno byli Benjamínci.

9

¹ Tak byli všichni Izraelci zahrnuti do rodových seznamů, které jsou zapsány v Knize izraelských a judských králů. Za svoji nevěrnost pak byli vystěhováni do Babylonu.

Navrátilci do Jeruzaléma

² Nejprve se Izraelci, kněží, levité a chrámoví sluhové vrátili bydlet do svých původních měst. ³ Někteří ze synů Judových, Benjamínových, Efraimových a Manasesových ale přišli bydlet do Jeruzaléma:

⁴ Ze synů Judova syna Perese to byl Utaj, syn Amihuda, syna Omriho, syna Imriho, syna Baniho. ⁵ Z rodu Šelova: prvorozený

Asajáš a jeho synové. ⁶Z rodu Zerachova: Jehuel. Jejich příbuzných bylo celkem 690.

⁷Ze synů Benjamínových to byl Salu, syn Mešulama, syna Hodaviáše, syna Hasenuova; ⁸Jibneáš, syn Jerochamův; Ela, syn Uziho, syna Michriho; Mešulam, syn Šefatiáše, syna Reuela, syna Jibniášova. ⁹Jejich bratři podle záznamů v jejich rodopisech čítali 956 mužů – samí vůdcové otcovských rodů.

¹⁰Z kněží to byl Jedajáš, Jojarib, Jachin, ¹¹dále Azariáš, syn Chilkiáše, syna Mešulama, syna Sádoka, syna Merajota, syna Achitubova, zodpovědného za Boží dům; ¹²Adajáš, syn Jerochama, syna Pašchura, syna Malkiášova; Maesaj, syn Adielův, syna Jachzerova, syna Mešulamova, syna Mešilemitova, syna Imerova. ¹³Jejich bratři, vůdcové svých otcovských rodů, čítali 1 760 udatných mužů zodpovědných za službu v Božím domě.

¹⁴Z levitů Šemajáš, syn Chašuba, syna Azrikama, syna Chašabiášova ze synů Merariho; ¹⁵Bakbakar, Chereš, Galal, Mataniáš, syn Míky, syna Zikriho, syna Asafova; ¹⁶Obadiáš, syn Šemajáše, syna Galalova, syna Jedutunova, a Berechiáš, syn Asy, syna Elkanova, který bydlel v netofských osadách.

¹⁷Strážci bran byli: Šalum, Akub, Talmon, Achiman a jejich bratři; jejich vůdcem byl Šalum. ¹⁸Ti až dosud stráží Královskou bránu na východní straně. Byli to strážníci z tábora synů Leviho.

¹⁹Šalum, syn Koreho, syna Ebiasafa, syna Korachova, a jeho bratři Korachovci z jeho otcovského rodu zodpovídali za stráž prahů Stánku, tak jako jejich otcové bývali strážci vchodu do tábora Hospodinova. ²⁰Jejich vůdcem kdysi býval Pinchas, syn Eleazarův – Hospodin s ním! ²¹Zachariáš, syn Mešelemiášův, byl strážcem u vstupu do Stanu setkávání.

²²Všech, kdo byli vybráni za strážce prahů, bylo 212. Takto byli zapsáni podle svých rodokmenů ve svých osadách. David a vidoucí Samuel je kdysi pověřil touto zodpovědnou službou, ²³aby spolu se svými syny drželi stráž u bran Hospodinova domu, u svatostánku. ²⁴Tam stáli na stráži ze čtyř stran: na východě, na západě, na severu i na jihu. ²⁵Jejich bratři přicházeli ze svých osad a v pravidelných týdenních směnách se k nim připojovali. ²⁶Čtyřem levitským velitelům stráží byly pro jejich věrnost svěřeny komory a pokladnice Božího domu. ²⁷V noci zůstávali okolo Božího domu; měli za úkol ho hlídat a ráno co ráno otevírat. ²⁸Někteří z nich měli na starosti služebné náčiní, a tak je přepočítané vnášeli a přepočítané vynášeli. ²⁹Někteří byli přiděleni k nádobám a veškerému posvátnému náčiní a také k jemné mouce, vínu, oleji, kadidlu a balzámu. ³⁰Někteří z kněžských synů připravovali masti z vonných látek. ³¹Jednomu z levitů, Matitiášovi, prvorozenému Korachovce Šaluma, byla svěřena příprava obětních placek. ³²Někteří jejich bratři ze synů Legatových dbali o chleby předložení, připravované na každou sobotu. ³³Další byli zpěváci, vůdcové levitských otcovských rodů. Bydleli v chrámových komůrkách osvobození od jiných povinností, neboť byli ve službě dnem i nocí. ³⁴To jsou vůdcové levitských otcovských domů, vůdcové svých rodů, kteří bydleli v Jeruzalémě.

Rod Saulův

³⁵V Gibeonu bydlel otec Gibeonu Jehiel, jeho žena jménem Maaka, ³⁶jeho prvorozený Abdon a dále Cur, Kíš, Baal, Ner,

Nádab, ³⁷Gedor, Achio, Zachariáš a Miklot. ³⁸Miklot zplodil Šimeama. Ti ovšem narozdíl od svých bratrů bydleli se svými příbuznými v Jeruzalémě.

³⁹Ner zplodil Kíše. Kíš zplodil Saula. Saul zplodil Jonatana, Malki-šuu, Abinadaba a Eš-baala.

⁴⁰Jonatan měl syna Merib-baala. Merib-baal zplodil Míku.

⁴¹Synové Míkovi: Piton, Melech, Tachrea a Achaz.

⁴²Achaz zplodil Jadu. Jada zplodil Alemeta, Azmaveta a Zimriho. Zimri zplodil Mocu. ⁴³Moca zplodil Bineu. Jeho syn byl Refaja, jeho syn Elasa a jeho syn Acel.

⁴⁴Acel měl šest synů. Jmenovali se: Azrikam, Bochrú, Jišmael, Šeariáš, Obadiáš a Chanan. To jsou synové Acelovi.

LETOPIS DAVIDŮV

10

Saulova smrt

¹Na Izrael zaútočili Filištíni. Izraelští muži se před nimi dali na útěk a padali pobiti na svazích Gilboa. ²Filištíni pronásledovali Saula a jeho syny. Když se jim podařilo zabít Saulovy syny Jonatana, Abinadaba a Malki-šuu, ³rozhořel se prudký boj proti Saulovi. Našli ho lukostřelci a těžce ho zranili svými střelami.

⁴Saul proto řekl svému zbrojnošovi: „Vytáhni svůj meč a probodni mě. Jinak přijdou ti neobřezanci a vrhnou se na mě!“ Zbrojnoš se ale zdráhal, protože měl veliký strach. Saul tedy vzal meč a nalehl na něj. ⁵Když zbrojnoš viděl, že Saul je mrtev, nalehl i on na meč a zemřel. ⁶Tak zahynul Saul, jeho tři

synové i celý jeho dům; zemřeli společně.

⁷Jakmile všichni Izraelci v údolí spatřili, že izraelské vojsko uteklo a že Saul se svými syny zahynul, opustili svá města a uprchli. Pak přišli Filištiní a obsadili je.

⁸Druhého dne, když Filištiní přišli do pohoří Gilboa obírat pobité, našli tam ležet Saula a jeho tři syny. ⁹Obrali ho, odnesli jeho hlavu i zbroj a poslali to po celé filišťínské zemi, aby tu zprávu ohlásili svým modlám i lidu. ¹⁰Jeho výzbroj uložili v chrámu svých bohů a jeho lebku přibili v chrámu Dágona.

¹¹Když se obyvatelé Jábeš-gileádu doslechli, co všechno Filištiní provedli se Saulem, ¹²všichni jejich bojovníci vyrazili na cestu. Sňali Saulovo tělo i těla jeho synů, přinesli je zpět do Jábeše a pohřbili jejich ostatky pod jábešským dubem. Sedm dní se pak postili.

¹³Tak zemřel Saul, protože zradil Hospodina. Nedbal totiž na jeho slovo a zašel dokonce tak daleko, že se radil s věšteckým duchem, ¹⁴místo aby se radil s Hospodinem. Ten ho proto zahubil a království předal Davidovi, synu Jišajovu.

11

David králem Izraele

Celý Izrael se shromáždil k Davidovi do Hebronu. „Hle, jsme tvá krev a tělo!“ prohlásili. ²„Už za časů krále Saula jsi vodíval Izrael do boje a znovu jej přiváděl. Tobě Hospodin, tvůj Bůh, řekl: „Ty budeš pastýřem mého lidu Izraele, ty budeš mému lidu Izraeli vůdcem.““

³Když tehdy za králem do Hebronu přišli všichni stařešinové Izraele, David s nimi v Hebronu uzavřel smlouvu před Hospodinem a oni Davida pomazali za krále nad Izraelem

podle Hospodinova slova skrze Samuele.

⁴David pak s celým Izraelem vytáhl na Jeruzalém, což býval Jebus, protože tam v tom kraji bydleli Jebusejci. ⁵„Sem se nedostaneš!“ řekli obyvatelé Jebusu Davidovi. David ale pevnost Sion dobyl. Teď je to Město Davidovo.

⁶David tehdy prohlásil: „Kdo zaútočí na Jebusejce jako první, stane se vrchním velitelem.“ Jako první vyrazil Joáb, syn Ceruji, a tak se ujal velení. ⁷David se pak v té pevnosti usadil, a tak dostala jméno Město Davidovo. ⁸Vybudoval to město okolo ní od terasy Milo až k obvodové zdi a zbytek města obnovil Joáb. ⁹Tak se David stále více vzdíral a Hospodin zástupů byl s ním.

Davidovi hrdinové

¹⁰Toto jsou vůdcové Davidových hrdinů, kteří mu s celým Izraelem pomohli stát se králem podle Hospodinova slova o Izraeli a byli mu v jeho kralování pevnou oporou. ¹¹Toto je výčet Davidových hrdinů:

Jašobeám Chakemonský, velitel Trojice. Oháněl se kopím tak, že jich jednou pobil na tři sta.

¹²Další z té trojice hrdinů byl Eleazar, syn Doda Achochijského.

¹³Ten byl s Davidem v Pas-damimu, kde se Filištíni shromáždili k boji. Na tom dílu pole, který byl osetý ječmenem, se vojsko před Filištíny dalo na útěk. ¹⁴Oni se ale postavili doprostřed pole, uhájili ho a Filištíny pobili. Tak jim Hospodin daroval veliké vítězství.

¹⁵Tři ze třicátky velitelů sestoupili k Davidovi na útes do jeskyně Adulam, když v údolí Refaim tábořil oddíl Filištinů.

¹⁶David byl tehdy ve skalní pevnosti. Betlém byl obsazen

Filištíny. ¹⁷David tenkrát zatoužil: „Kéž bych se mohl napít vody z té betlémské studny u brány.“ ¹⁸A tak se ta Trojice probila do filištínského tábora a navázila vodu z betlémské studny u brány. Vzali ji a donesli Davidovi. Ten se jí však odmítl napít, ale vylil ji jako oběť Hospodinu. ¹⁹„Chraň Bůh,“ zvolal. „To mám pít krev těchto mužů, kteří nasadili život? Vždyť tu vodu přinesli s nasazením života!“ A nechtěl se napít. Takové činy konala tato trojice hrdinů.

²⁰Velitelem Třicítky byl Joábův bratr Abišaj. Oháněl se kopím tak, že jich pobil na tři sta, a tak se stal stejně známým jako Trojice. ²¹Mezi Třicítkou byl dvojnásob slavný a byl jejich velitelem, ale Trojici se nevyrovnal.

²²Také Benajáš, syn Jojadův z Kabceelu, byl udatný bojovník mocných činů. To on zabil ty dva Moábce, kteří se bili jako lvi. A jednou slezl do jámy a zabil v ní lva, tenkrát, když napadl sních. ²³Srazil také toho egyptského obra pět loktů vysokého. Egyptán měl v ruce kopí jako tkalcovské vratidlo, ale on k němu přišel s holí, vytrhl mu to kopí z ruky a zabil ho jím.

²⁴Takové činy konal Benajáš, syn Jojadův, a tak se stal stejně známým jako Trojice. ²⁵Mezi Třicítkou byl slavný, ale Trojici se nevyrovnal. Jemu David svěřil svou tělesnou stráž.

²⁶Další udatní hrdinové byli:

Asael, bratr Joábův;

Elchanan, syn Doda Betlémského;

²⁷Šamot Charodský;

Chelec Pelonský;

²⁸Ira, syn Ikeše Tekojského;

Abiezer Anatotský;
²⁹Sibechaj Chušatský;
Ilaj Achochijský;
³⁰Mahraj Netofský;
Cheled, syn Baany Netofského;
³¹Itaj, syn Ribaje z benjamínské Gibeje;
Benajáš Piratonský;
³²Churaj od potoka Gaaš;
Abiel Arbatský;
³³Azmavet Bachurimský;
Eliachba Šaalbonský;
³⁴synové Hašema Gizonského
Jonatan, syn Šage Hararského,
³⁵Achiam, syn Šachara Hararského;
Elifal, syn Urův;
³⁶Chefer Mekeratský;
Achiáš Pelonský;
³⁷Checro Karmelský;
Naaraj, syn Ezbajův;
³⁸Joel, bratr Nátanův;
Mibchar, syn Hagriho;
³⁹Selek Amonský;
Nachraj Beerotský, zbrojnoš Joába, syna Ceruji;
⁴⁰Ira Jitrejský;
Gareb Jitrejský;
⁴¹Uriáš Chetejský;
Zabad, syn Achlajův;
⁴²Adina, syn Rubenovce Šizy, rubenský velitel Třícítky;
⁴³Chanan, syn Maakův;

Jošafat Mitnejský;
⁴⁴Uziáš Ašteratský;
Šama a Jehiel, synové Chotama Aroerského;
⁴⁵Jediael, syn Šimriho,
jeho bratr Jocha Ticejský;
⁴⁶Eliel Machvimský;
Jeribaj a Jošaviáš, synové Elnaamovi;
Jitma Moábský;
⁴⁷Eliel, Obéd a Jaasiel Mecobajští.

12

Davidovo vojsko

¹Toto jsou ti, kdo přišli za Davidem do Ciklagu, když se ještě skrýval před Saulem, synem Kíšovým. Tito muži patří k hrdinům, kteří mu pomáhali v boji. ²Byli vyzbrojeni luky a uměli střílet šípy nebo metat kamení pravicí i levicí. Pocházeli z pokolení Benjamín tak jako jejich bratr Saul:
³V čele byl Achiezer a Joáš, synové Šemaje Gibeatského, Jeziel a Pelet, synové Azmavetovi, Beracha, Jehu Anetotský,
⁴Jišmajáš Gibeonský, hrdina z oné Třicítky a její velitel,
⁵Jirmeáš, Jachaziel, Jochanan, Jozabad Gederský, ⁶Eluzaj, Jerimot, Bealiáš, Šemariáš, Šefatiáš Charufský, ⁷Elkána, Jišiáš, Azarel, Joezer, Jašobeám, Korachovci, ⁸Joela a Zebadiáš, synové Jerochama z Gedoru.
⁹Z pokolení Gád přešli k Davidovi do pevnosti v poušti tito udatní hrdi-nové; byli to zkušení bojovníci vládoucí pavézou a kopím, s tváří lvů a hbitostí horských gazel:
¹⁰V čele byl Ezer, druhý Obadiáš, třetí Eliab, ¹¹čtvrtý Mišmana, pátý Jirmeáš, ¹²šestý Ataj, sedmý Eliel, ¹³osmý Jochanan,

devátý Elzabad, ¹⁴desátý Jirmejáh a jedenáctý Machbanaj.

¹⁵Tito Gádovi synové veleli vojsku; menší z nich stovce a větší tisícovce. ¹⁶To oni překročili Jordán v prvním měsíci, kdy se řeka všude vylévá z břehů, a zahnali všechny obyvatele údolí k východu i k západu.

¹⁷Také někteří z Benjamína a Judy přišli za Davidem k jeho pevnosti. ¹⁸David jim vyšel vstříc se slovy: „Pokud ke mně přicházíte v pokoji, abyste mi pomáhali, spojím se s vámi celým srdcem. Pokud mě ale chcete vyzradit mým nepřátelům, ačkoli jsem nevinný, ať to Bůh našich otců vidí a soudí!“

¹⁹Tenkrát sestoupil Duch na velitele Třícítky, Amasaje:

„Patříme tobě, Davide,
jsme na tvé straně, synu Jišaje!
Pokoj, pokoj buď tobě
i tvým pomocníkům pokoj buď –
vždyť ti pomáhá sám tvůj Bůh!“
A tak je David přijal a jmenoval je veliteli nájezdníků.

²⁰Další z pokolení Manases se přidali k Davidovi, když táhl s Filištiny do boje proti Saulovi. (Nakonec ale Filištinům nepomohli. Jejich vládci se ho totiž po poradě rozhodli propustit. Řekli si: „Pokud přeběhne ke svému pánu Saulovi, bude nás to stát hlavy.“) ²¹Když potom táhl do Ciklagu, přidali se k němu tito muži z pokolení Manases: Adnach, Jozabad, Jediael, Michael, Jozabad, Elihu, Ciletaj, velitelé Manasesových houfů. ²²Pomáhali pak Davidovi proti nájezdníkům, protože to byli samí udatní hrdinové, a tak se ve

vojsku stali veliteli. ²³Den co den tehdy přicházeli k Davidovi další pomocníci, až z nich bylo veliké vojsko jako vojsko Boží.

²⁴Toto je výčet ozbrojených bojovníků, kteří přišli k Davidovi do Hebronu, aby podle Hospodinova slova přenesli Saulovo království na Davida:

²⁵Z Judy 6 800 bojeschopných mužů vyzbrojených pavézou a kopím.

²⁶Ze Simeona 7 100 udatných hrdinů připravených k boji.

²⁷Z Leviho 4 600 mužů ²⁸včetně vůdce Áronova rodu Jojady s 3 700 muži ²⁹a mladého válečníka Sádoka s 22 veliteli z jeho otcovského rodu.

³⁰Z Benjamína 3 000 Saulových bratrů, z nichž mnozí byli do té doby ve službách Saulova domu.

³¹Z Efraima 20 800 udatných hrdinů, proslulých ve svém otcovském rodu.

³²Z poloviny kmene Manases 18 000 mužů, kteří byli jmenovitě určeni, aby šli učinit Davida králem.

³³Z Isachara 200 vůdců a všichni bratři pod jejich velením – muži, kteří pochopili dobu a věděli, jak se má Izrael zachovat.

³⁴Ze Zabulona vytáhlo 50 000 zkušených bojovníků v plné zbroji, odhodlaných bez váhání pomoci.

³⁵Z Neftalíma 1 000 velitelů a za nimi 37 000 mužů s pavézami a kopími.

³⁶Z Dana 28 600 připravených k boji.

³⁷Z Ašera 40 000 zkušených bojovníků připravených k boji.

³⁸Z Rubena, Gáda a poloviny kmene Manases v Zajordání 120 000 mužů v plné zbroji.

³⁹Všichni tito bojovníci připravení nastoupit to bitvy přišli s odhodlaným srdcem do Hebronu, aby Davida učinili králem celého Izraele. Také všichni ostatní Izraelci byli v srdci zajedno, že Davida učiní králem. ⁴⁰Zůstali u Davida a tři dny tam jedli a pili, protože jim jejich bratři dali zásoby. ⁴¹Jejich příbuzní dokonce až z Isachara, Zabulona a Neftalíma přiváželi jídlo na oslech, velbloudech, mezcích a volech: zásoby mouky, hroudy fíků, trsy rozinek, víno, olej i hojnost bravu a skotu. Izrael se tehdy radoval.

13

Stěhování Hospodinovy truhly

¹David se poradil se všemi vůdci, s veliteli tisíců i stovek, ²a před celým izraelským shromážděním pak prohlásil: „Jestliže to schvalujete a chce-li to Hospodin, náš Bůh, vzkažme našim ostatním bratrům po celé izraelské zemi včetně kněží a levitů v jejich městech a předměstích, ať se k nám přidají, ³a přeneseme k nám Truhlu našeho Boha – vždyť jsme ji za Saulových dnů nevyhledávali.“ ⁴Celé shromáždění s tím souhlasilo, všechen lid to schvaloval.

⁵David tedy shromáždil celý Izrael od egyptské řeky Šichor až k Lebo-chamátu, aby přinesli Boží truhlu z Kiriat-jearimu.

⁶Potom David s celým Izraelem táhl do Baaly (což je Kiriat-jearim) v Judsku, aby odtamtud vyzvedli Truhlu nesoucí jméno Hospodina, Boha trůnícího nad cheruby. ⁷Boží truhlu pak odváželi z Abinadabova domu na novém vozu, který řídili Uza s Achiem. ⁸David a celý Izrael křepčili před Bohem ze všech sil a zpívali a hráli na lry a citery, na tamburíny, činely a trubky. ⁹Když pak přišli ke Kidonovu mlatu, Uza vztáhl ruku, aby

Truhlu přidržel, protože ji volské spřežení naklonilo. ¹⁰Vtom Hospodin vzplanul proti Uzovi hněvem, protože vztáhl ruku na Truhlu, a zasáhl ho tak, že na místě zemřel před Bohem.

¹¹David byl nešťastný, že se Hospodin na Uzu tak prudce utrl. Proto se to místo dodnes jmenuje Perec-uza, Uzova trhlina.

¹²Toho dne dostal David z Boha strach. „Jak bych mohl Boží truhlu přestěhovat k sobě!“ řekl si. ¹³Proto nevzal Truhlu k sobě do Města Davidova, ale odložil ji do domu Obed-edoma Gatského. ¹⁴Boží truhla zůstala v domě Obed-edoma u jeho rodiny tři měsíce a Hospodin požehnal dům Obed-edomův i všechno, co měl.

14

Království upevněno

¹Chíram, král Týru, pak vyslal k Davidovi posly s cedrovým dřevem a také zedníky a tesaře, aby mu postavili palác.

²Tehdy David poznal, že ho Hospodin potvrdil za krále nad Izraelem a že jeho království bylo pozvednuto ve prospěch jeho lidu, Izraele.

³V Jeruzalémě si vzal další ženy a zplodil další syny a dcery.

⁴Toto jsou jména těch, kteří se mu narodili v Jeruzalémě:

Šamua, Šobab, Nátan, Šalomoun, ⁵Jibchar, Elišua, Elpelet,

⁶Nogah, Nefeg, Jafia, ⁷Elišama, Baaljada a Elifelet.

⁸Jakmile Filištíni uslyšeli, že David byl pomazán za krále nad celým Izraelem, všichni se ho vypravili hledat. David se o tom doslechl a vytáhl jim naproti. ⁹Když Filištíni přitáhli a vpadli do údolí Refaim, ¹⁰David se ptal Boha: „Mám na Filištíny zaútočit? Vydáš mi je do rukou?“

„Zaútoč!“ odpověděl mu Hospodin. „Vydám ti je do rukou.“

¹¹Vytáhli tedy do Baal-peracimu, kde je David porazil. Potom David řekl: „Jako proráží vodní proud, tak Bůh mou rukou prolomil řady mých nepřátel.“ Proto nazvali to místo Baal-peracim, Pán průlomů. ¹²Filištíni tam zanechali své bůžky a David je přikázal naházet do ohně.

¹³Filištíni později znovu vytáhli a vpadli do toho údolí. ¹⁴David se znovu ptal Boha a Bůh mu řekl: „Neútoč. Obejdi je ze zadu a vytáhni proti nim od moruší. ¹⁵Až uslyšíš v korunách moruší šelest kroků, vytáhneš do boje, neboť před tebou vytáhl Bůh, aby porazil vojsko Filištínů.“ ¹⁶David učinil, jak mu Bůh přikázal, a tak poráželi filistínské vojsko od Gibeonu až po Gezer.

¹⁷Davidova pověst se šířila po všech zemích a Hospodin způsobil, že se ho bály všechny národy.

15

Přenesení Truhly do Jeruzaléma

¹Když si vystavěl paláce ve Městě Davidově, připravil místo i pro Boží truhlu a vztyčil pro ni stan. ²Tentokrát David přikázal: „Boží truhlu nesmí nést nikdo kromě levitů, neboť je Hospodin vyvolil, aby nosili Truhlu Hospodinovu a sloužili mu navěky.“

³Potom David shromáždil celý Izrael do Jeruzaléma, aby Hospodinovu truhlu přenesli na místo, které pro ni připravil.

⁴Shromáždil syny Áronovy a levity:

⁵Ze synů Kehatových vůdce Uriel a 120 jeho bratrů.

⁶Ze synů Merariho vůdce Asajáš a 220 jeho bratrů.

⁷Ze synů Geršomových vůdce Joel a 130 jeho bratrů.

⁸Ze synů Elicafanových vůdce Šemajáš a 200 jeho bratrů.

⁹Ze synů Hebronových vůdce Eliel a 80 jeho bratrů.

¹⁰Ze synů Uzielových vůdce Aminadab a 112 jeho bratrů.

¹¹David povolal kněží Sádoka a Abiataru a také levity Uriela, Asajáše, Joela, Šemajáše, Eliela i Aminadaba. ¹²„Vy jste vůdcové levitských otcovských rodů,“ řekl jim. „Posvěťte sebe i své bratry a přenesete Truhlu Hospodina, Boha Izraele, na místo, které jsem pro ni připravil. ¹³Hospodin, náš Bůh, se na nás prve obořil, protože jste ji nenesli vy. Nehledali jsme totiž jeho vůli, jak náleží.“ ¹⁴Kněží a levité se tedy posvětili, aby přenesli Truhlu Hospodina, Boha Izraele. ¹⁵Synové Leviho pak nesli Boží truhlu tak, jak přikázal Mojžíš slovem Hospodinovým: pomocí tyčí na vlastních ramenou.

¹⁶David také řekl levitským vůdcům, ať ustanoví své bratry zpěváky, kteří by hlasitě a radostně zpívali za doprovodu hudebních nástrojů, citer, lyr a činelů. ¹⁷Levité tedy ustanovili Hemana, syna Joelova, a z jeho bratrů Asafa, syna Berechiášova, a z jejich bratrů, synů Merariho, Etana, syna Kušajášova, ¹⁸a spolu s nimi jejich bratry, aby stáli za nimi: Zachariáš, Jaaziela, Šemiramota, Jechiela, Uniho, Eliaba, Benajáše, Maasejáše, Matitiáš, Elifleáš, Miknejáš, Obed-edoma a Jehiela, strážné.

¹⁹Zpěváci Heman, Asaf a Etan měli hrát na bronzové činely,

²⁰Zachariáš, Jaaziel, Šemiramot, Jechiel, Uni, Eliab, Maasejáš a Benajáš vysokým hlasem na citery, ²¹zatímco Matitiáš, Elifleáš, Mikneáš, Obed-edom, Jehiel i Azaziáš měli udávat rytmus hlubokým hlasem na lry. ²²Levitský vedoucí Kenaniáš byl pro své znalosti vybrán jako sbormistr.

²³Berechiáš a Elkána byli strážé u Truhly. ²⁴Kněží Šebaniáš, Jošafat, Natanael, Amasaj, Zachariáš, Benajáš a Eliezer troubili před Boží truhlou na trubky. Také Obed-edom a Jechiáš byli strážé u Truhly.

²⁵Potom David, izraelští stařešinové a velitelé tisíců radostně vykročili, aby nechali přenést Truhlu Hospodinovy smlouvy z Obed-edomova domu. ²⁶Levitům nesoucím Truhlu Hospodinovy smlouvy tehdy pomáhal Bůh; proto obětovali sedm býčků a sedm beranů. ²⁷David byl oblečen kmentovým pláštěm stejně jako všichni levité nesoucí Truhlu, zpěváci a sbormistr Kenaniáš. David měl na sobě také plátěný efod.

²⁸Celý Izrael doprovázel Truhlu Hospodinovy smlouvy s jásotem, za zvuku beraního rohu a trubek, za zvuku činelů, lyr a citer.

²⁹Když Truhla Hospodinovy smlouvy vcházela do Města Davidova, Saulova dcera Míkal se dívala z okna. Viděla, jak král David poskakuje a křepčí, a ve svém srdci jím pohrdla.

16

¹Když Boží truhlu přinesli, postavili ji na její místo uprostřed stanu, který pro ni David postavil. Pak před Bohem přinášeli zápalné i pokojné oběti. ²Poté, co David dokončil obětování zápalných a pokojných obětí, požehnal lidu v Hospodinově jménu. ³Podělil také všechny Izraelce, muže i ženy, každého bochníkem chleba, datlovým a rozinkovým koláčem.

⁴Uřčil také levity, kteří měli sloužit před Hospodinovou truhlou uctíváním, díkůvzdáním a chvalozpěvy Hospodinu, Bohu Izraele. ⁵Vedl je Asaf a za ním byl Zachariáš, Jaaziel, Šemiramot, Jechiel, Matitiáš, Eliab, Benajáš, Obed-edom a

Jehiel, kteří hráli na liry a citery, a Asaf na činely, ⁶zatímco kněží Benajáš a Jachaziel před Truhlou Boží smlouvy pravidelně trúbili na trubky.

Davidův chvalo zpěv

⁷Toho dne David poprvé pověřil Asafa a jeho bratry, aby takto chválili Hospodina:

⁸Oslavujte Hospodina, jeho jméno vzývejte,
jeho činy rozhlašujte mezi národy!

⁹Zpívejte mu, hrajte mu,
rozvažujte o všech jeho zázracích!

¹⁰Jeho svatým jménem chlubte se,
ze srdce ať se radují, kdo Hospodina hledají!

¹¹Po Hospodinu se ptejte, po jeho síle,
jeho tvář vždycky hledejte.

¹²Pamatujte, jaké divy provedl,
jaké zázraky, a co rozhodl.

¹³Vy, símě Izraele, jeho služebníka,

jste jeho vyvolení, děti Jákoba.

¹⁴On je Hospodin, Bůh náš,
celá zem jeho soudu podléhá!

¹⁵Na jeho smlouvu pamatujte věčně,
na slovo tisíci pokolení svěřené,

¹⁶na smlouvu, již uzavřel s Abrahamem,
na přísahu, již složil před Izákem.

¹⁷Jákovovi ten výrok potvrdil
za věčnou smlouvu pro Izrael:

¹⁸„Tobě dám kanaánskou zem,
bude tvým dědičným údělem!“

¹⁹Přitom vás tehdy bylo jen trochu,
byli jste tam jen hrstkou cizinců.

²⁰Z národu do národu když bloudili,
od jednoho k jinému království,

²¹nikoho nenechal jim ublížit.

I krále kvůli nim varoval:

²²„Mé pomazané nechte být!
Mým prorokům nepůsobte žal!“

²³Zpívej Hospodinu, celá zem,
zvěstujte jeho spásu každý den!

²⁴O jeho slávě národům vyprávějte,
o jeho divech řekněte lidem všem!

²⁵Veliký je Hospodin, vší chvály hodný,
nad všechny bohy ohromný!

²⁶Bohové národů jsou samé modly,
Hospodin ale stvořil nebesa.

²⁷Sláva a nádhera je v jeho přítomnosti,
síla a radost je tam, kde přebývá.

²⁸Vzdejte Hospodinu, lidské plémě,
vzdejte Hospodinu slávu i moc.

²⁹Vzdejte Hospodinu slávu, jež náleží mu,

přineste dary, před něj přistupte,
Klaňte se Hospodinu v jeho svaté kráse,
³⁰před ním se rozechvěj, celá zem!

Pevně je postaven svět, nic jím neotřese,
³¹jásejte, nebesa, země ať raduje se,
národům řekněte: „Hospodin kraluje!“
³²Moře ať burácí se vším, co je v něm,
celý světa kraj ať se raduje.
³³Před Hospodinem ať zvučí stromy v lese:
„Přichází, aby soudil zem!“

³⁴Oslavujte Hospodina – je tak dobrý!
Jeho láska trvá navěky!
³⁵Řekněte: „Zachraň nás, Bože naší spásy!
Vysvobod' nás a z národů posbírej!
Tvé svaté jméno ať oslavíme,
tvou chválou ať se chlubíme!“

³⁶Ať je požehnán Hospodin, Bůh izraelský,
od věků až na věky!

A všechen lid odpověděl: „Amen. Chvála Hospodinu!“

³⁷David pak nechal Asafa a jeho bratry před Truhlou
Hospodinovy smlouvy, aby před ní pravidelně každý den
sloužili podle denního rozvrhu ³⁸spolu s Obed-edomem a jeho
osmašedesáti bratry. (Obed-edom, syn Jedutunův, a Chosa
veleli strážím.)

³⁹Kněze Sádoka i jeho kněžské bratry ponechal před Hospodinovým příbytkem na výšině v Gibeonu, ⁴⁰aby na zápalném oltáři pravidelně přinášeli Hospodinu zápalné oběti ráno i večer přesně tak, jak je psáno v Zákoně, který Hospodin svěřil Izraeli. ⁴¹S nimi ponechal Hemana, Jedutuna a ostatní jmenovitě vybrané, aby chválili Hospodina písní: „Jeho láska trvá navěky.“ ⁴²Heman a Jedutun měli na starosti trubky, činely a další nástroje Boží hudby. Jedutunovi synové stáli u brány.

⁴³Všechn lid se pak rozešel, každý k sobě domů. Také David se vrátil, aby požehnal svůj dům.

17

Boží smlouva s Davidem

¹Jednou, když už se zabydlel ve svém domě, řekl David proroku Nátanovi: „Podívej se, já bydlím v cedrovém paláci, a Truhla Hospodinovy smlouvy zůstává pod plachtami.“

²„Udělej vše, co máš na srdci,“ odpověděl mu Nátan. „Bůh je s tebou.“

³Té noci ale Nátan dostal Boží slovo:

⁴„Jdi a řekni mému služebníku Davidovi: ‚Tak praví Hospodin – Ty mi nepostavíš dům, kde bych bydlel. ⁵Ode dne, kdy jsem vyvedl Izrael, až dodnes jsem přece nebydlel v domě, ale putoval jsem s Příbytkem z jednoho stanoviště na druhé. ⁶Po celou tu dobu jsem se stěhoval, kamkoli šli všichni synové Izraele. Řekl jsem snad někdy některému izraelskému soudci, jemuž jsem přikázal pást můj lid: Proč jste mi nepostavili cedrový dům?‘

⁷Řekni mému služebníku Davidovi: „Tak praví Hospodin zástupů – Já jsem tě vzal z pastvin, od ovcí, abys vedl můj lid Izrael.“⁸Byl jsem s tebou všude, kam ses vydal, a všechny tvé nepřátele jsem před tebou vyhladil. Proslavím tvé jméno jako jméno jednoho z největších mužů na zemi.⁹I svému lidu Izraeli zajistím místo a zasadím jej tak, aby bydlel doma a nikdo ho nerušil. Už ho nebudou utlačovat zlosynové jako dříve,¹⁰za dnů, kdy jsem nad svým izraelským lidem ustanovil soudce. Všechny tvé nepřátele pokořím.

Oznamuji ti, že Hospodin postaví dům tobě.¹¹Až se naplní tvé dny a odejdeš ke svým předkům, pozdvihnu tvého potomka, jednoho z tvých synů, a jeho království upevním.¹²To on mi postaví dům a já navěky upevním jeho trůn.¹³Já mu budu otcem a on mi bude synem. Svou laskavost od něj neodvrátím, jako jsem ji odvrátil od tvého předchůdce.

¹⁴Ustanovím ho ve svém domě a ve svém království navěky, jeho trůn se navěky nepohne.“

¹⁵Přesně těmito slovy, přesně podle tohoto vidění promluvil Nátan k Davidovi.

¹⁶Král David pak přišel, posadil se před Hospodinem a řekl:

„Kdo jsem já, Hospodine Bože, a co je můj dům, žes mě dovedl až sem?“¹⁷A i to se ti zdálo málo, Bože, takže jsi domu svého služebníka přislíbil budoucnost! Pohlédl jsi na mě, Hospodine Bože, jako kdybych byl někdo vznešený.¹⁸Co k tomu David ještě může dodat, když jsi svého služebníka zahrnul takovou ctí? Ty přece znáš svého služebníka,

¹⁹Hospodine! Pro dobro svého služebníka a podle svého srdce

jsi projevili svou velkorysost, když jsi zjevil všechny tyto velkolepé věci.

²⁰Hospodine, nikdo není jako ty a není Boha kromě tebe, jak jsme vždy na vlastní uši slyšeli. ²¹A kdo je jako tvůj lid Izrael, jediný národ na zemi, který si Bůh přišel vykoupit jako svůj lid! Získal sis jméno velikými a ohromnými divy, když jsi vypudil národy před svým lidem, který sis vykoupil z Egypta! ²²Svůj lid Izrael jsi navěky učinil svým lidem a ty, Hospodine, jsi jejich Bůh.

²³Nuže, Hospodine, kéž se navěky potvrdí slovo, které jsi dal svému služebníkově a jeho domu. Učiň, jak jsi řekl; ²⁴kéž se to potvrdí a tvé jméno se navěky proslaví! Kéž se říká: „Hospodin zástupů, Bůh Izraele, je Izraeli Bohem.“ Kéž je dům Davida, tvého služebníka, před tebou upevněn!

²⁵Bože můj, ty jsi svému služebníku prozradil, že mu zbuduješ dům. To proto tvůj služebník našel odvahu modlit se před tebou. ²⁶Ano, Hospodine, ty sám jsi Bůh a ty jsi svému služebníku zaslíbil toto dobrodiní. ²⁷Zalíbilo se ti požehnat domu svého služebníka, aby před tebou trval navěky. Díky tvému požehnání, Hospodine, bude navěky požehnán!“

18

Davidova vítězství

¹Po nějaké době David udeřil na Filištiny a porazil je, a tak dobyl Gat s jeho vesnicemi z rukou Filištinů.

²Porazil také Moábce a ti se stali Davidovými poddanými a odváděli povinné dávky.

³David také u Chamátu porazil Hadad-ezera, krále Coby, když vytáhl, aby upevnil svou moc u řeky Eufrat. ⁴David vzal do

zajetí 1 000 jeho vozů, 7 000 jezdců a 20 000 pěšáků. Všechna jeho spřežení ochromil, jen sto si ponechal.

⁵Aramejci z Damašku přitáhli Hadad-ezerovi, králi Coby, na pomoc, ale David z nich pobil dvaadvacet tisíc mužů. ⁶Potom umístil do aramejského Damašku svoji posádku. Aramejci se stali Davidovými poddanými a odváděli povinné dávky. Hospodin dával Davidovi vítězství, kamkoli se obrátil. ⁷David vzal také zlaté štíty, které nosila Hadad-ezerova stráž, a dopravil je do Jeruzaléma. ⁸Z Hadad-ezerových měst Tebach a Kun pobral David veliké množství bronzu. Z toho pak Šalomoun vyrobil bronzové moře, sloupy a bronzové nádoby.

⁹Když se Tou, král Chamátu, dozvěděl, že David porazil celé vojsko Hadad-ezera, krále Coby, ¹⁰vyslal ke králi Davidovi svého syna Hadorama s pozdravem a blahopřáním k jeho vítězství nad Hadad-ezerem. Předtím totiž Hadad-ezer a Tou spolu válčili. Hadoram s sebou přinesl zlaté, stříbrné a bronzové předměty ¹¹a král David je zasvětil Hospodinu stejně jako stříbro a zlato, které ukořistil všem ostatním národům: Edomcům, Moábcům, Amoncům, Filištínům a Amalekovcům.

¹²Abišaj, syn Ceruji, porazil osmnáct tisíc Edomců v Solném údolí. ¹³Umístil v Edomu posádky a všichni Edomci se stali Davidovými poddanými. Hospodin dával Davidovi vítězství, kamkoli se obrátil.

¹⁴David kraloval nad celým Izraelem a zjednával právo a spravedlnost všemu svému lidu. ¹⁵Joáb, syn Ceruji, byl velitelem vojska, Jošafat, syn Achiludův, byl kancléřem, ¹⁶Sádok, syn Achitubův, a Achimelech, syn Abiatarův, byli kněžími, Šavša byl písařem ¹⁷a Benajáš, syn Jojadův, velel

gardě Krétanů a Plétanů. Davidovi synové byli královými nejbližšími pobočníky.

19

Porážka Amonců a Aramejců

¹Po nějaké době zemřel amonský král Nachaš a na jeho místo nastoupil jeho syn. ²David si řekl: „Projevím přízeň Nachašovu synu Chanunovi, jako jeho otec projevoval přízeň mně.“ Poslal proto své vyslance, aby mu vyřídili soustrast nad úmrtím jeho otce.

Když Davidovi služebníci přišli do země Amonců, aby Chanunovi vyjádřili soustrast, ³amonští vojevůdci řekli Chanunovi: „Myslíš, že David měl tvého otce v takové úctě, že ti poslal těšitele? Neposlal za tebou své služebníky spíše proto, aby prohledali, podvrátili a proslídili zem?“ ⁴Chanun tedy Davidovy služebníky zajal, oholil je, roucha jim uřezal v půli až u zadnic a tak je poslal zpátky.

⁵Jakmile se Davidovi donesla zpráva o těch mužích, poslal jim naproti posly. Protože ti muži byli velmi zostuzeni, král jim vzkázal: „Zůstaňte v Jerichu, dokud vám nenaroste vous. Pak se můžete vrátit.“

⁶Amonci si uvědomili, jak moc Davida popudili, a tak společně s Chanunem poslali tisíc talentů stříbra a najali si vozy a jezdce z mezopotamského Aramu, z Maaky a z Cóby. ⁷Najali si dvaatřicet tisíc vozů a k tomu i maackého krále, který se svým vojskem přitáhl a utábořil se před Medebou. Také Amonci se shromáždili ze svých měst a vytáhli do boje.

⁸Když se to David dozvěděl, vyslal tam Joába se všemi nejlepšími bojovníky. ⁹Amonci vyrazili a sešikovali se k boji u

městské brány, zatímco králové, kteří přišli s nimi, zaujali postavení v poli.

¹⁰Joáb viděl, že musí čelit boji zepředu i zezadu, a tak vybral ty nejlepší z izraelských bojovníků, aby nastoupili proti Aramejcům. ¹¹Zbytek vojska svěřil pod velení svého bratra Abišaje, aby nastoupili proti Amoncům. ¹²Joáb mu řekl: „Budou-li Aramejci nad mé síly, přijdeš mi na pomoc. Budou-li Amonci nad tvé síly, pomohu já tobě. ¹³Bud' silný! Odvahu! Za náš lid a za města našeho Boha! Ať Hospodin učiní, co se mu zlíbí.“

¹⁴Nato se Joáb se svým vojskem pustil do boje s Aramejci a ti se před nimi dali na útěk. ¹⁵Jakmile Amonci uviděli, že Aramejci utekli, dali se i oni na útěk před Joábovým bratrem Abišajem a stáhli se do města. Joáb se pak vrátil do Jeruzaléma.

¹⁶Aramejci viděli, že je Izrael porazil, a tak vyslali posly a přivedli si také Aramejce z druhého břehu Eufratu. V jejich čele stál Hadad-ezerův vojevůdce Šofach.

¹⁷Když se to David dozvěděl, shromáždil celý Izrael, překročil Jordán, přitáhl k nim a sešikoval vojsko proti nim. Jakmile David sešikoval vojsko, pustili se s ním Aramejci do boje.

¹⁸Museli se ale před Izraelem dát na útěk. David mezi Aramejci pobil 7 000 jezdců a 40 000 pěšáků. Zabil i jejich vojevůdce Šofacha.

¹⁹Když Hadad-ezerovi vazalové viděli, že je Izrael porazil, uzavřeli s Davidem mír a poddali se mu. Aramejci pak už nikdy nechtěli přijít Amoncům na pomoc.

Další porážky Amonců a Filištinů

¹Na jaře, když králové vyrážejí do boje, vedl Joáb válečnou výpravu. Vyplenil zemi Amonců, přitáhl k Rabě a oblehl ji. David zatím zůstal v Jeruzalémě. Joáb Rabu dobyl a zbořil ji.

²David pak sňal korunu z Molochovy hlavy a ukázalo se, že vážila talent zlata. Měla na sobě drahokam, který pak David nosíval na hlavě. Vyvezl z města také veliké množství kořisti.

³Jeho obyvatele odvedl a dal k pile, k železným dlátům a sekyrám. Tak David naložil se všemi městy Amonců. Potom se David se vším vojskem vrátil do Jeruzaléma.

⁴Později vypukla v Gezeru válka s Filištiny. Tehdy Sibečaj Chušatský zabil Sipaje, potomka Refajců, a tak se podrobili.

⁵Elchanan, syn Jaířův, v jiné bitvě s Filištiny zabil Lachmiho, bratra Goliáše Gatského. Jeho kopí mělo násadu jako tkalcovské vratidlo. ⁶K další bitvě došlo v Gatu, kde byl jeden obr, který měl po šesti prstech, celkem dvacet čtyři. I on byl potomek Refajců. ⁷Urážel Izrael, ale Jonatan, syn Davidova bratra Šimey, ho zabil. ⁸Tak tito potomci gatských Refajců padli rukou Davida a jeho služebníků.

Sčítání lidu a Boží trest

¹Proti Izraeli pak povstal satan a podnítil Davida, aby sečetl Izrael. ²David tehdy řekl Joábovi a velitelům vojska: „Jděte, sečtěte Izrael od Beer-šeby až po Dan. Potom se vraťte a sdělte mi jejich počet.“

³Joáb ale namítl: „Hospodin kéž rozmnoží svůj lid nastokrát!

Můj pane a králi, nejsou to snad všechno tvoji poddaní? Proč to chce můj pán udělat? Proč má být na Izrael uvalena vina?“

⁴Proti královskému slovu ale Joáb ani velitelé vojska nic nezmohli, a tak se vydali projít celý Izrael.

Když se vrátil do Jeruzaléma, ⁵předal Davidovi seznam lidu: Celý Izrael čítal 1 100 000 bojeschopných mužů; Juda čítal 470 000 bojeschopných mužů. ⁶Joáb ale mezi ně nezapočítal Leviho a Benjamína, protože se mu králův rozkaz přičil. ⁷Ani Bohu se ten rozkaz nelíbil, a tak udeřil na Izrael.

⁸„Spáchal jsem veliký hřích!“ volal pak David k Bohu. „Prosím tě ale, odpusť vinu svého služebníka! Zachoval jsem se jako hrozný hlupák.“

⁹Hospodin tehdy promluvil k Davidovu vidoucímu Gádovi:

¹⁰„Jdi a promluv k Davidovi: ‚Tak praví Hospodin – Nabízím ti trojí trest. Vyber si jeden a ten ti dám.‘“

¹¹Gád tedy přišel k Davidovi a řekl mu: „Tak praví Hospodin – ‚Vyber si: ¹²tři roky hladu, tři měsíce drancování, kdy tě bude stíhat meč tvých nepřátel, anebo tři dny meče Hospodinova, kdy bude v zemi řádit mor a Hospodinův anděl bude rozsévat zhoubu po celé izraelské zemi.‘ Ted’ uvaž, jak mám odpovědět Tomu, který mě posílá.“

¹³„Je mi tak úzko!“ odpověděl David Gádovi. „Ať raději padneme do rukou Hospodinu – je přece velmi milosrdný. Jen ať nepadnu do rukou lidem.“

¹⁴Hospodin tedy na Izrael dopustil mor. V Izraeli padlo 70 000 mužů ¹⁵a Bůh poslal anděla, aby hubil Jeruzalém.

Když pak Hospodin viděl tu zhoubu, pojala ho nad tím neštěstím lítost a řekl andělovi hubícímu lid: „Dost už, zadrž!“ Hospodinův anděl právě stál u mlatu Aravny Jebusejského.

David staví oltář

¹⁶David vzhlédl a spatřil Hospodinova anděla, jak stojí mezi nebem a zemí s taseným mečem namířeným proti Jeruzalému. David i stařešinové, oblečení pytlouinou, tehdy padli na tvář ¹⁷a David řekl Bohu: „To přece já jsem nechal sečíst lid. Já jsem ten, kdo zhřešil, já jsem spáchal zlo! Co ale provedly tyto ovečky? Hospodine, Bože můj, ať tvá ruka dolehne na mě a na mou rodinu! Jen ať ta rána nepadá na tvůj lid!“

¹⁸Hospodinův anděl promluvil ke Gádovi: „Řekni Davidovi, ať jde a postaví Hospodinu oltář na mlatu Aravny Jebusejského.“

¹⁹David poslechl, co mu Gád v Hospodinově jménu vyřídil, a šel.

²⁰Aravna, který zatím mlátil pšenici, se ohlédl a spatřil anděla. Jeho čtyři synové, kteří tam byli s ním, se schovali. ²¹Právě tehdy k Aravnovi přicházel David. Když Aravna vzhlédl a uviděl ho, vyšel z mlatu a poklonil se Davidovi až k zemi.

²²„Přenech mi ten mlat,“ řekl David Aravnovi. „Postavím na něm oltář Hospodinu, aby se ta rána mezi lidem zastavila. Prodej mi ho za plnou cenu.“

²³„Vezmi si ho,“ odpověděl mu Aravna. „Jen ať můj královský pán udělá, co se mu zlíbí. Pohled, přidám býčky k zápalným obětem, smyky jako dříví a pšenici pro moučnou oběť – to vše daruji.“

²⁴„To ne,“ řekl na to král Aravnovi. „Koupím ho za plnou cenu. Nevezmu pro Hospodina nic tvého. Přece mu nepřinesu oběť, která je zadarmo.“

²⁵A tak David Aravnovi za ten pozemek odvážil 600 šekelů zlata. ²⁶Potom tam postavil oltář Hospodinu a přinesl zápalné i

pokojné oběti. Vzályval Hospodina a on mu odpověděl – na zápalný oltář padl oheň z nebe. ²⁷Hospodin pak řekl andělu, ať vrátí svůj meč do pochvy.

²⁸Když David tenkrát viděl, že ho Hospodin na mlatu Aravny Jebusejského vyslyšel, začal tam obětovat. ²⁹(Hospodinův příbytek, který zhotovil Mojžíš na poušti, stával v té době i se zápalným oltářem na výšině v Gibeonu. ³⁰David tam ale nebyl s to chodit hledat Boha, protože ho děsil meč Hospodinova anděla.)

22

¹David tehdy řekl: „Zde bude stát dům Hospodina Boha. Zde bude oltář pro izraelské oběti.“

Přípravy pro stavbu chrámu

²Potom David nechal shromáždit cizince žijící v izraelské zemi a vybral z nich lamače a kameníky pro přípravu kamenů ke stavbě Božího chrámu. ³Opatřil také spoustu železa na hřeby a vzpěry do křídel jeho brány. Opatřil tolik bronzu, že ani nešel zvážit; ⁴cedrového dřeva nepočítaně (Sidonští a Týršťi totiž Davidovi přiváželi spoustu cedrového dřeva). ⁵David si řekl: „Můj syn Šalomoun je mladý a nezkušený, a ten dům, který se má vystavět Hospodinu, má být veliký, vysoký, nádherný a proslulý po všech zemích. Musím mu připravit, co bude třeba.“ Proto David ještě před smrtí vykonal mnoho příprav.

⁶Potom si svého syna Šalomouna zavolal a přikázal mu, aby vystavěl dům Hospodinu, Bohu Izraele. ⁷David Šalomounovi řekl: „Můj synu, měl jsem na srdci postavit dům jménu Hospodina, svého Boha. ⁸Dostal jsem ale slovo Hospodinovo:

,Prolil jsi mnoho krve a svedl mnoho bitev. Protože jsi přede mnou na zemi prolil tolik krve, nemůžeš stavět dům mému jménu. ⁹Narodí se ti ale syn a ten bude mužem pokoje, neboť mu dám zakusit pokoj ode všech nepřátel kolem dokola. Bude se jmenovat Šalomoun, Pokojný, neboť za jeho dnů dám Izraeli pokoj a mír. ¹⁰To on postaví dům mému jménu. Bude mi synem a já mu budu otcem. Trůn jeho království nad Izraelem upevním navěky.'

¹¹Nuže, synu můj, Hospodin buď s tebou. Kéž se ti daří a kéž vystavíš dům Hospodinu, svému Bohu, jak to o tobě řekl.

¹²Hlavně ať tě Hospodin, až ti dá velet Izraeli, obdaří rozumností a prozíravostí, abys dodržoval Zákon Hospodina, svého Boha. ¹³Tehdy se ti bude dařit, když budeš pečlivě dodržovat ustanovení a řády, které Hospodin Mojžíšovi světil pro Izrael. Buď silný a statečný. Neboj se a nestrachuj.

¹⁴Hle, připravil jsem pro Hospodinův dům, co jsem mohl: sto tisíc talentů zlata a milion talentů stříbra, bronzu a železa tolik, že ani nejde zvážít, a také dřevo a kamení. Ty to ještě rozmnožíš. ¹⁵Máš k ruce dělníky, lamače, kameníky, tesaře a všechny zkušené řemeslníky. ¹⁶Zlata, stříbra, bronzu i železa je bezpočet. Dej se tedy do práce. Hospodin buď s tebou."

¹⁷David také přikázal všem izraelským vůdcům, aby jeho synu Šalomounovi byli ku pomoci: ¹⁸„Není snad Hospodin, váš Bůh, s vámi? Dal vám odpočinutí ze všech stran. Vydal mi do rukou obyvatele této země, a tak je země podmaněna Hospodinu a jeho lidu. ¹⁹Ted' tedy srdcem i duší oddaně hledejte Hospodina, svého Boha, a dejte se do stavby svatyně Hospodina, svého Boha! Truhlu Hospodinovy smlouvy i Boží

svaté náčiní pak vnesete do chrámu, který postavíte jménu Hospodinovu.“

23

Uspořádání levitské služby

¹Když David zestárl a naplnil svůj čas, ustanovil za krále nad Izraelem svého syna Šalomouna.

²Shromáždil všechny vůdce Izraele spolu s kněžími a levity.

³Nechal spočítat levity od třicetiletých výše a jejich počet činil 38 000 mužů. ⁴Z nich 24 000 mělo na starosti dílo

Hospodinova domu, 6 000 dělalo úředníky a soudce, ⁵4 000

bylo strážných a 4 000 oslavovali Hospodina na nástrojích,

které k tomu nechal zhotovit. ⁶David levity rozdělil na oddíly

podle příslušnosti k Leviho synům Geršonovi, Kehatovi a Merarimu.

⁷Ke Geršonovcům patřili Ladan a Šimei.

⁸Synové Ladanovi: vůdce Jechiel, Zetam a Joel, celkem tři.

⁹Synové Šimeiho: Šelomit, Chaziel a Haran, tři vůdcové otcovských rodů Ladanových.

¹⁰Synové Šimeiho: Jachat, Ziza, Jeuš a Beria, čtyři synové

Šimeiho. ¹¹Jachat byl vůdce, Ziza byl druhý, ale Jeuš ani Beria neměli mnoho synů, a proto se počítali za jediný otcovský rod.

¹²Synové Kehatovi: Amram, Jishar, Hebron a Uziel, celkem čtyři.

¹³Synové Amramovi: Áron a Mojžíš.

Áron a jeho synové byli odděleni, aby navěky posvěcovali nejsvětější věci, aby dýmali před Hospodinem, sloužili mu a žehnali v jeho jménu navěky.

¹⁴Synové Božího muže Mojžíše se počítali za součást levitského kmene. ¹⁵Synové Mojžíšovi byli Geršom a Eliezer.

¹⁶Synové Geršomovi: vůdce Šebuel.

¹⁷Synové Eliezerovi: vůdce Rechabiáš. Eliezer neměl další syny, ale Rechabiášovi synové se velmi rozmnožili.

¹⁸Synové Jisharovi: vůdce Šelomit.

¹⁹Synové Hebronovi: vůdce Jeriáš, druhý Amariáš, třetí Jachaziel, čtvrtý Jekameam.

²⁰Synové Uzielovi: vůdce Míka a druhý Jišiáš.

²¹Synové Merariho: Machli a Muši.

Synové Machliho: Eleazar a Kíš. ²²Eleazar zemřel, aniž zanechal syny. Měl jen dcery, které si vzali jejich příbuzní, synové Kíšovi.

²³Synové Mušiho: Machli, Eder a Jeremot, celkem tři.

²⁴Toto jsou synové Leviho podle svých otcovských rodů, rodová vůdcové, jednotlivě zaznamenaní ve výčtu jmen, konající dílo služby Hospodinova domu od dvacetiletých výše.

²⁵David totiž řekl: „Hospodin, Bůh Izraele, dal svému lidu odpočínutí a bude navěky přebývat v Jeruzalémě, ²⁶a tak už levité nebudou nosit příbytek ani veškeré jeho služebné náčiní.“ ²⁷Podle těchto Davidových posledních slov byli Leviho synové sečtení od dvacetiletých výše.

²⁸Jejich úkolem bylo pomáhat synům Áronovým při službě u Hospodinova domu na nádvořích, v síních, při očišťování všech svatých věcí a při plnění povinností u Božího domu.

²⁹Měli se starat o chleby předložení, o jemnou mouku pro moučné oběti, o nekvašené placky, smažené bochánky a o

veškeré vážení a odměřování. ³⁰Každé ráno a večer měli stát před Hospodinem a vzdávat mu díky a chválu ³¹stejně jako při všech zápalných obětech Hospodinu o sobotách, novoluních a slavnostech. Takto měli v patřičném počtu a předepsaným způsobem pravidelně sloužit před Hospodinem.

³²Takto levité plnili své povinnosti vůči Stanu setkávání, vůči svatyni, vůči svým bratrům, synům Áronovým; takto sloužili při Božím domě.

24

Uspořádání kněžské služby

¹Áronovi synové byli uspořádáni do oddílů. Synové Áronovi: Nádab, Abihu, Eleazar a Itamar. ²Nádab a Abihu ale zemřeli bezdětní dříve než jejich otec; kněžství proto vykonávali Eleazar a Itamar.

³Spolu se Sádokem ze synů Eleazarových a Achimelechem ze synů Itamarových je David rozdělil do oddílů, aby konali službu podle určeného pořadí. ⁴Ukázalo se, že synové Eleazarovi mají více předních mužů než synové Itamarovi, a tak podle počtu jejich otcovských rodů rozdělili syny Eleazarovy do šestnácti oddílů a syny Itamarovy do osmi.

⁵Rozdělili je losem, jednoho jako druhého, protože synové Eleazarovi i synové Itamarovi byli hodnostáři svatyně, hodnostáři Boží. ⁶Levitský písař Šemajáš, syn Natanaelův, pořídil jejich seznam v přítomnosti krále, hodnostářů, kněží Sádoka i Achimelecha, syna Abiatarova, a vůdců kněžských i levitských otcovských rodů. Jednou vždy vyšla řada na Eleazarův otcovský rod a potom na Itamarův.

⁷Výsledky losování:

první: Jojarib,

druhý: Jedajáš,

⁸třetí: Charim,

čtvrtý: Seorim,

⁹pátý: Malkiáš,

šestý: Mijamin,

¹⁰sedmý: Hakoc,

osmý: Abiáš,

¹¹devátý: Ješua,

desátý: Šechaniáš,

¹²jedenáctý: Eliašib,

dvanáctý: Jakim,

¹³třináctý: Chupa,

čtrnáctý: Ješebeab,

¹⁴patnáctý: Bilga,

šestnáctý: Imer,

¹⁵sedmnáctý: Chezir,

osmnáctý: Hapicec,

¹⁶devatenáctý: Petachiáš,

dvacátý: Jechezkel,

¹⁷jednadvacátý: Jachin,

dvaadvacátý: Gamul,

¹⁸třiadvacátý: Delajáš,

čtyřiadvacátý: Maaziáš.

¹⁹To je pořadí, v němž měli vstupovat do Hospodinova domu, aby v něm konali službu podle nařízení svého otce Árona, jak mu je vydal Hospodin, Bůh Izraele.

Ostatní levité

²⁰K ostatním Leviho synům patřili:

Ze synů Amramových: Šubael.

Ze synů Šubaelových: Jechdeáš.

²¹Ze synů Rechabiášových: vůdce Jišíáš.

²²Ze synů Jisharových: Šelomot.

Ze synů Šelomotových: Jachat.

²³Ze synů Hebronových: Jeriáš, druhý Amariáš, třetí Jachaziel, čtvrtý Jekameam.

²⁴Ze synů Uziele: Míka.

Ze synů Míky: Šamir ²⁵a Míkův bratr Jišíáš.

Ze synů Jišíášových: Zachariáš.

²⁶Ze synů Merariho: Machli a Muši.

Ze synů Jaaziášových: Beno.

²⁷Ze synů Merariho skrze Jaaziáše: Beno, Šoham, Zakur a Ibri.

²⁸Ze synů Machliho: Eleazar, který neměl syny.

²⁹Ze synů Kíše: Jerachmeel, syn Kíšův.

³⁰Ze synů Mušiho: Machli, Eder, Jerimot.

To jsou levitští synové podle svých otcovských rodů. ³¹Také oni losovali, stejně jako jejich příbuzní, synové Áronovi, v přítomnosti krále Davida jakož i Sádoka a Achimelecha a vůdců kněžských i levitských otcovských rodů. S rody starších bratrů bylo nakládáno stejně jako s rody mladších.

25

Chrámoví hudebníci

¹David a hlavní hodnostáři vyčlenili některé z Asafových, Hemanových a Jedutunových synů ke službě prorokování za

zvuku citer, lyr a činelů. Zde je výčet mužů, kteří konali tuto službu:

²Z Asafových synů:

Zakur, Josef, Netaniáš a Asarela, synové Asafovi pod vedením Asafa, který prorokoval na králův pokyn.

³Z Jedutunových synů:

Gedaliáš, Ceri, Ješajáš, Šimei, Chašabiáš a Matitiáš – těchto šest pod vedením svého otce Jedutuna, který za zvuku citery prorokoval ke chvále a oslavě Hospodina.

⁴Z Hemanových synů:

Bukiáš, Mataniáš, Uziel, Šubael, Jerimot, Chananiáš, Chanani, Eliata, Gidalti, Romamti-ezer, Jošbekaša, Maloti, Hotir a Machaziot. ⁵Ti všichni byli synové králova vidoucího Hemana. Bůh mu zaslíbil, že pozdvihne jeho roh, a tak mu dal čtrnáct synů a tři dcery.

⁶Ti všichni se v Hospodinově domě pod vedením svého otce věnovali hudbě na činely, liry a citery; to byla jejich služba při Božím domě. (Asaf, Jedutun a Heman zodpovídali přímo králi.)

⁷Spolu s jejich příbuznými, vyškolenými v Hospodinově hudbě, jich bylo 288, sami mistři. ⁸Služby si rozvrhli losem, mladí stejně jako staří, mistři spolu s žáky.

⁹Výsledky losování:

první: Josef z Asafova rodu a jeho bratři a synové 12

druhý: Gedaliáš a jeho bratři a synové 12

¹⁰třetí: Zakur a jeho bratři a synové 12

¹¹čtvrtý: Jicri a jeho bratři a synové 12

- ¹²pátý: Netaniáš a jeho bratři a synové 12
¹³šestý: Bukiáš a jeho bratři a synové 12
¹⁴sedmý: Jesarela a jeho bratři a synové 12
¹⁵osmý: Ješajáš a jeho bratři a synové 12
¹⁶devátý: Mataniáš a jeho bratři a synové 12
¹⁷desátý: Šimei a jeho bratři a synové 12
¹⁸jedenáctý: Azarel a jeho bratři a synové 12
¹⁹dvanáctý: Chašabiáš a jeho bratři a synové 12
²⁰třináctý: Šubael a jeho bratři a synové 12
²¹čtrnáctý: Matitiáš a jeho bratři a synové 12
²²patnáctý: Jeremot a jeho bratři a synové 12
²³šestnáctý: Chananiáš a jeho bratři a synové 12
²⁴sedmnáctý: Jošbekaša a jeho bratři a synové 12
²⁵osmnáctý: Chanani a jeho bratři a synové 12
²⁶devatenáctý: Maloti a jeho bratři a synové 12
²⁷dvacátý: Eliata a jeho bratři a synové 12
²⁸jednadvacátý: Hotir a jeho bratři a synové 12
²⁹dvaadvacátý: Gidalti a jeho bratři a synové 12
³⁰třiadvacátý: Machaziot a jeho bratři a synové 12
³¹čtyřicetý: Romamti-ezer a jeho bratři a synové 12.

26

Chrámová stráž

¹Toto jsou oddíly strážných:

Synové Korachovi: Mešelemiáš, syn Koreho ze synů Asafových; ²Synové Mešelemiášovi: prvorozený Zachariáš, druhý Jediael, třetí Zebadiáš, čtvrtý Jatniel, ³pátý Elam, šestý Jochanan a sedmý Eljoenaj.

⁴Synové Obed-edomovi: Prvorozený Šemajáš, druhý Jozabad,

třetí Joach, čtvrtý Sachar, pátý Natanael, ⁵šestý Amiel, sedmý Isachar, osmý Peuletaj. (Bůh mu totiž požehnal.)

⁶Jeho synu Šemajášovi se narodili synové, kteří vládli otcovskému rodu, neboť to byli udatní bojovníci. ⁷Synové Šemajášovi: Otni, Refael, Obed, Elzabad a jeho udatní bratři Elihu a Semachiáš. ⁸Ti všichni jsou potomky Obed-edoma; oni, jejich synové i jejich bratři. Obed-edom měl šedesát dva bojovníků schopných služby.

⁹Mešelemiášových udatných synů a bratrů bylo osmnáct.

¹⁰Chosa ze synů Merariho měl tyto syny: vůdce Šimriho (který nebyl prvorozený, ale jeho otec ho učinil vůdcem), ¹¹druhého Chilkiáše, třetího Tebaliáše a čtvrtého Zachariáše. Chosových synů a bratrů bylo celkem třináct.

¹²Tyto oddíly strážných pod vedením svých vůdců plnily své povinnosti vůči Hospodinovu domu stejně jako jejich bratři.

¹³Jak mladí, tak staří losovali podle otcovských rodů o každou jednotlivou bránu:

¹⁴Východní bránu si vylosoval Šelemiáš.

Jeho syn, moudrý rádce Zachariáš, si vylosoval Severní bránu.

¹⁵Obed-edom si vylosoval Jižní bránu a jeho synům připadly sklady.

¹⁶Šupim a Chosa si vylosovali Západní bránu, k níž vede vyvýšená silnice.

Hlídka stála vedle hlídky: ¹⁷na východě jich bylo denně šest, na severu denně čtyři, na jihu denně čtyři, při skladech dvě a dvě,

¹⁸ve dvoře na západě čtyři pro silnici a dva pro dvůr. ¹⁹Toto jsou oddíly strážných ze synů Korachových a synů Merariho.

Pokladníci a úředníci

²⁰Ostatním levitům, jejich bratrům, připadla starost o pokladnice Božího domu a pokladnice svatých věcí. ²¹Vůdcové geršonských otcovských rodů byli synové Geršonovce Ladana, totiž Jechielovci. ²²Jechielovi synové Zetam a jeho bratr Joel zodpovídali za pokladnice domu Hospodinova.

²³Z Amramovců, Jisharovců, Hebronovců a Ozielovců to byli:

²⁴Šebuel, syn Geršoma, syna Mojžíšova, byl hlavním pokladníkem. ²⁵Jeho bratr Eliezer měl syny Rechabiáše, Ješajáše, Jorama, Zichriho a Šelomita. ²⁶Tento Šelomit se svými bratry zodpovídal za všechny pokladnice svatých věcí, které zasvětil král David a vůdcové otcovských rodů, velitelé tisíců a stovek i ostatní velitelé vojska. ²⁷Šlo o dary z bojové kořisti, které zasvětili na opravu Hospodinova domu, ²⁸a vše, co zasvětil vidoucí Samuel a také Saul, syn Kíšův, Abner, syn Nerův, a Joáb, syn Ceruji. Vše, co se zasvěcovalo, měl na starosti Šelomit a jeho bratři.

²⁹Kenaniáš a jeho synové z rodu Jisharovců působili mimo chrám jako úředníci a soudci nad Izraelem.

³⁰Chášabiáš a jeho bratři z rodu Hebronovců – 1 700 znamenitých mužů – řídili izraelskou správu na západním břehu Jordánu ve všem, co se týkalo služby Hospodinu a prací pro krále. ³¹Podle Hebronských otcovských rodopisů byl jejich vůdcem Jeriáš. Ve čtyřicátém roce Davidova králování se v nich hledalo a byli nalezeni vynikající muži v gileádkém

Jaezeru. ³²Jeho bratry – 2 700 znamenitých mužů, vůdců otcovských rodů – potom král David ustanovil nad Rubenovým a Gádovým kmenem a nad polovinou kmene Manasesova ve všech záležitostech Božích i královských.

27

Vojenská a civilní správa

¹Toto je výčet synů Izraele, náčelníků otcovských rodů, vůdců nad tisíci a stovkami i správců, kteří sloužili králi ve všech záležitostech vojenských oddílů. Oddíly se střídaly měsíc co měsíc po celý rok. Každý oddíl čítal 24 000 mužů.

²První měsíc sloužil první oddíl. Jeho velitelem byl Jašobeam, syn Zabdielův, a jeho oddíl čítal 24 000 mužů. ³Pocházel ze synů Peresových a v prvním měsíci byl vrchním velitelem celého vojska.

⁴Druhý měsíc byl velitelem oddílu Dodaj Achochijský (jeho oddílu potom velel Milot). Jeho oddíl čítal 24 000 mužů.

⁵Třetí měsíc byl velitelem třetího vojska Benajáš, syn velekněze Jojady. Jeho oddíl čítal 24 000 mužů. ⁶Benajáš patřil ke třicítce hrdinů a byl její velitel. (Jeho oddílu potom velel jeho syn Amizabad.)

⁷Čtvrtý měsíc byl jako čtvrtý Asael, bratr Joábův (a po něm jeho syn Zebadiáš). Jeho oddíl čítal 24 000 mužů.

⁸Pátý měsíc byl pátým velitelem Šamhut Izrašský. Jeho oddíl čítal 24 000 mužů.

⁹Šestý měsíc byl jako šestý Ira, syn Ikeše Tekojského. Jeho oddíl čítal 24 000 mužů.

¹⁰Sedmý měsíc byl jako sedmý Chelec Pelonský ze synů

Efraimových. Jeho oddíl čítal 24 000 mužů.

¹¹Osmý měsíc byl jako osmý Sibečaj Chušatský ze zerašských.

Jeho oddíl čítal 24 000 mužů.

¹²Devátý měsíc byl jako devátý Abiezer Anatotský z benjamínských. Jeho oddíl čítal 24 000 mužů.

¹³Desátý měsíc byl jako desátý Mahraj Netofský ze zerašských. Jeho oddíl čítal 24 000 mužů.

¹⁴Jedenáctý měsíc byl jako jedenáctý Benajáš Piratonský z synů Efraimových. Jeho oddíl čítal 24 000 mužů.

¹⁵Dvanáctý měsíc byl jako dvanáctý Cheldaj Netofský z Otniela. Jeho oddíl čítal 24 000 mužů.

¹⁶Tito muži odpovídali za izraelské kmeny:

za Rubena Eliezer, syn Zichriho,

za Šimeona Šefatiáš, syn Maaky,

¹⁷za Leviho Chašabiáš, syn Kemuelův,

za Árona Sádok,

¹⁸za Judu Elihu z Davidových bratrů,

za Isachara Amri, syn Michaelův,

¹⁹za Zabulona Jišmajáš, syn Obadiášův,

za Neftalího Jerimot, syn Azrielův,

²⁰za syny Efraimovy Hošea, syn Azaziášův,

za polovinu kmene Manasesova Joel, syn Pedajášův,

²¹za gileádskou polovinu Manasesovu Jido, syn Zachariášův,

za Benjamína Jaasiel, syn Abnerův,

²²za Dana Azarel, syn Jerochamův.

To byli vůdcové izraelských kmenů.

²³Dvacetileté a mladší David do sčítání ani nezahrnul, neboť

Hospodin řekl, že rozmnoží Izrael jako hvězdy na nebi. ²⁴Joáb, syn Ceruji, se sčítáním začal, ale nedokončil je, protože kvůli tomu postihl Izrael Boží hněv. Proto také onen počet není uveden v Kronice krále Davida.

²⁵Za královské příjmy odpovídal Azmavet, syn Adielův;
za příjmy z polí, měst, vesnic a tvrzí odpovídal Jonatan, syn Uziášův;

²⁶za zemědělské práce na polích Ezri, syn Kelubův;

²⁷za vinice Šimei Rámatský;

za výnosy vinic a vinné sklepy Zabdi Šifmiský;

²⁸za olivy a plané fíky v podhůří Baal-chanan Gederský;

za příjmy z oleje Joaš;

²⁹za skot pasoucí se v Šáronu Šitraj Šáronský;

za skot v údolích Šafat, syn Adlajův;

³⁰za velbloudy Obil Izmaelský;

za oslice Jechdeáš Meronotský;

³¹za brav Jaziz Hagrejský.

To všechno byli vedoucí majetkové správy krále Davida.

³²Davidův strýc Jonatan jakožto znalý člověk a písař byl rádcem. Spolu s Jechielem, synem Chakmoniho, měl na starosti královské syny. ³³Dalším královým rádcem byl Achitofel. Královým důvěrníkem byl Chušaj Arkijský. ³⁴Po Achitofelovi nastoupil Jojada, syn Benajášův, a Abiatar. Velitelem královského vojska byl Joáb.

Dej se do díla!

¹David shromáždil všechny vůdce Izraele, vůdce kmenů, vůdce oddílů sloužících králi, vůdce tisíců i stovek, správce všeho majetku a stád krále i jeho synů spolu s komořími, s hrdiny a se všemi bojovníky do Jeruzaléma.

²Potom král David vstal a promluvil: „Slyšte mě, bratři, lide můj! Měl jsem na srdci vybudovat chrám, kde by spočinula Truhla Hospodinovy smlouvy – chrám, který by byl podnoží nohám našeho Boha. Připravil jsem stavbu, ³ale Bůh mi řekl: ‚Nepostavíš dům mému jménu, neboť jsi vedl války a proléval jsi krev.‘

⁴Hospodin, Bůh Izraele, vyvolil z celého mého otcovského rodu mě, abych byl králem Izraele navěky. Judu vybral jako vůdce, v judském rodu pak můj otcovský dům a ze synů mého otce ráčil vybrat za krále nad celým Izraelem právě mě. ⁵Ze všech mých synů – a Hospodin mi jich dal mnoho – pak vyvolil mého syna Šalomouna, aby usedl na trůn Hospodinova království nad Izraelem. ⁶Řekl mi: ‚Tvůj syn Šalomoun, ten mi vybuduje chrám i nádvoří. Jeho jsem si vyvolil za syna a já mu budu otcem. ⁷Jeho království upevním až navěky, bude-li spolehlivě plnit má přikázání a zákony, jak se to děje dnes.‘

⁸Před zraky celého Izraele, před shromážděním Hospodinovým, vás teď proto vyzývám a náš Bůh to slyší: Dodržujte a vyhledávejte všechna přikázání Hospodina, vašeho Boha, abyste mohli užívat tuto krásnou zem a zanechali ji svým synům jako věčné dědictví.

⁹A ty, Šalomoune, synu můj, poznávej Boha svého otce a služ

mu celým srdcem a z duše rád. Neboť Hospodin zkoumá všechna srdce a všechna hnutí mysli rozpozná. Budeš-li ho hledat, dá se ti nalézt. Opustíš-li ho, navždy tě odvrhne.

¹⁰Pohled – Hospodin tě vyvolil, abys postavil chrám pro jeho svatyni. Buď silný a jednej!“

¹¹Potom David předal svému synu Šalomounovi předlohu předsíně, jednotlivých budov, pokladnic, střešních komor a vnitřních místností i prostoru pro slitovnici ¹²jakož i předlohy pro všechno ostatní, co měl na mysli:

pro nádvoří Hospodinova domu i všechny okolní síně,
pro pokladnice Božího domu i pokladnice svatých věcí,

¹³pro kněžské a levitské oddíly,

pro konání veškeré služby Hospodinova domu,

pro všechno náčiní služby Hospodinova domu,

¹⁴pro zlato určil váhy zlatého náčiní pro každou jednotlivou službu,

pro veškeré stříbrné náčiní určil váhu všeho potřebného k různé službě,

¹⁵pro zlaté svícny a jejich zlaté lampy určil váhu každého svícnu a jeho lamp,

pro stříbrné svícny určil váhy svícnu a jejich lamp, kolik bylo na který svícen potřeba,

¹⁶pro každý jednotlivý stůl předložený určil váhu zlata,

pro stříbrné stoly stříbro,

¹⁷pro vidlice, misky a konvice ryzí zlato,

pro zlaté mísy určil váhu každé jednotlivé mísy,

pro stříbrné mísy určil váhu každé jednotlivé mísy,

¹⁸pro kadidlový oltář určil váhu přetaveného zlata.

Předal mu také předlohu Trůnu, totiž zlatých cherubů s rozpjatými křídly zastíňujícími Truhlu Hospodinovy smlouvy.

¹⁹ „Celý tento soupis mám od Hospodina, který mi objasnil každou část oné předlohy,“ ²⁰ řekl David svému synu Šalomounovi.

„Buď silný a statečný; dej se do díla! Neboj se a nestrachuj, neboť Hospodin Bůh, můj Bůh, bude s tebou. Neopustí tě a nenechá, dokud se nedokončí veškerá práce na Hospodinově chrámu. ²¹ Pohled, oddíly kněží a levitů jsou připraveny k veškeré službě při Božím domě. Také všichni, kdo jsou zruční v jakémkoli řemesle, ti budou ochotně pomáhat s veškerou prací. Hodnostáři i všechen lid čekají na tvé rozkazy.“

29

Dary na chrám

¹ Král David pak řekl celému shromáždění: „Můj syn Šalomoun, jehož jediného Bůh vyvolil, je mladý a nezkušený, a toto je veliké dílo. Nejde o palác pro lidi, ale pro Hospodina Boha.

² Připravil jsem pro chrám svého Boha, co jsem mohl: zlato pro věci zlaté, stříbro pro stříbrné, bronz pro bronzové, železo pro železné a dřevo pro dřevěné, onyx a jiné ozdobné a pestré kameny k obkládání, nejrůznější drahokamy i množství alabastru. ³ A protože chrám mého Boha je mým potěšením, přidávám také svůj osobní zlatý a stříbrný poklad. Dávám jej na chrám svého Boha kromě všeho toho, co jsem pro ten svatý chrám už připravil: ⁴ 3 000 talentů ofirského zlata, 7 000 talentů přetaveného stříbra na pokrytí stěn příbytků, ⁵ zlato pro věci zlaté, stříbro pro stříbrné a pro vše, co mají vyrobit

kovotepci. Nuže, co kdo dnes nabídne k zasvěcení Hospodinu?“

⁶Nato se nabídli vůdcové otcovských rodů, vůdcové izraelských kmenů i vůdcové tisíců a stovek jakož i vůdcové královského díla ⁷a věnovali na službu Božího domu 5 000 talentů zlata, 10 000 dareiků, 10 000 talentů stříbra, 18 000 talentů bronzu a 100 000 talentů železa. ⁸Kdokoli měl drahokamy, věnoval je do pokladnice Hospodinova domu pod správu Jechiela Geršonského. ⁹Lid se z jejich ochoty radoval, neboť to věnovali Hospodinu celým srdcem. Také král David se nesmírně radoval.

Davidova modlitba

¹⁰David tehdy před zraky celého shromáždění dobrořečil Hospodinu:

„Hospodine, Bože našeho otce Izraele,
požehnaný jsi od věků až na věky!

¹¹Tvá je, Hospodine, velikost a síla,
nádherná, velebnost a majestát!

Vše na nebi i na zemi je, Hospodine, tvé panství
a ty jsi hlava, jež převyšuje vše!

¹²Od tebe pochází bohatství a sláva,
jenom ty sám vládneš nade vším.

Ve tvé ruce je síla i moc,
svou rukou posiluješ a dáváš velikost.

¹³Tobě, Bože náš, vzdáváme díky,
tvé slavné jméno chválíme!

¹⁴Kdo jsem ale já a co je můj lid, abychom mohli přinést tak štědrý dar? To od tebe pochází všechno – to, co jsme dali, bylo z tvé ruky! ¹⁵Před tebou jsme jen poutníci a hosté tak jako všichni naši otcové; naše dny na zemi jsou prchavý stín. ¹⁶Hospodine, Bože náš, zde je všechna ta hojnost. Připravili jsme ji ke stavbě domu pro tvé svaté jméno – vše je to ale z tvé ruky a tobě to náleží! ¹⁷Vím, Bože můj, že zkoumáš srdce a miluješ upřímnost. Z upřímného srdce jsem daroval toto vše a teď vidím, jak tvůj lid, zde přítomný, přináší své dary s radostí. ¹⁸Hospodine, Bože našich otců Abrahama, Izáka a Izraele, zachovej navěky tu touhu v srdci svého lidu! Ať jsou jejich srdce vždy pevně u tebe! ¹⁹Mému synu Šalomounovi pak dej oddané srdce, aby dbal na tvá přikázání, svědectví a pokyny, aby vše vykonal a postavil ten palác, pro který jsem vykonal tyto přípravy.“

Předání trůnu

²⁰Potom David vyzval celé shromáždění: „Dobrořečte Hospodinu, svému Bohu!“ a všechno shromáždění dobrořečilo Hospodinu, Bohu jejich otců, padli na kolena a klaněli se před Hospodinem a před králem. ²¹Druhého dne přinášeli Hospodinu oběti a zápaly – 1 000 býčků, 1 000 beranů a 1 000 jehňat s příslušnými úlitbami a s hojnými oběťmi za celý Izrael. ²²Jedli a pili před Hospodinem s velikou radostí, neboť onoho dne znovu prohlásili Davidova syna Šalomouna králem. Pomazali ho před Hospodinem za vůdce a Sádoka za kněze. ²³Tak Šalomoun dosedl na Hospodinův královský trůn namísto svého otce Davida. Vše se mu dařilo a celý Izrael ho

poslouchal. ²⁴Také všichni hodnostáři a hrdinové jakož i všichni synové krále Davida se poddali králi Šalomounovi.

²⁵Hospodin dal Šalomounovi v očích celého Izraele nebývalou vážnost. Obdařil ho takovou královskou vznešeností, jakou před ním neměl žádný izraelský král.

²⁶David, syn Jišajův, kraloval celému Izraeli a ²⁷jeho vláda nad Izraelem trvala čtyřicet let. Sedm let kraloval v Hebronu a třiatřicet let v Jeruzalémě. ²⁸Zemřel v utěšeném věku, nasycen životem, bohatstvím i slávou a na jeho místě začal kralovat jeho syn Šalomoun.

²⁹Skutky krále Davida jsou od počátku až do konce popsány ve Slovech vidoucího Samuele, ve Slovech proroka Nátana a ve Slovech vidoucího Gáda, ³⁰stejně jako celá jeho vláda, jeho hrdinství i vše, co se přihodilo jemu, Izraeli a všem královstvím země.

2. Letopisů

LETOPIS ŠALOMOUNŮV

1

Nový král

¹Davidův syn Šalomoun se pevně chopil královské vlády.

Hospodin, jeho Bůh, byl s ním a obdařil ho velkolepou mocí.

²Šalomoun sezval celý Izrael, velitele tisíců a stovek, soudce i všechny vznešené vůdce izraelských otcovských rodů. ³Celé to

shromáždění se s Šalomounem ubíralo na výšinu do Gibeonu, neboť tam stál Boží Stan setkávání, který Hospodinův služebník Mojžíš zhotovil na poušti. ⁴(David sice nechal Boží truhlu přenést z Kiriat-jearimu do Jeruzaléma, kde pro ni připravil stan, ⁵ale bronzový oltář, který zhotovil Becaleel, syn Uriho, syna Hurova, dosud stál před Příbytkem). Šalomoun tam s celým shromážděním hledal Hospodina ⁶a na tom bronzovém oltáři u Stanu setkávání obětoval před Hospodinem na tisíc zápalných obětí.

⁷Té noci se Šalomounovi zjevil Bůh a řekl mu: „Žádej mě o cokoli a dám ti to.“

⁸Šalomoun Bohu odpověděl: „Prokázal jsi mému otci Davidovi velkou přízeň a mě jsi učinil králem po něm. ⁹Nuže, Hospodine Bože, kéž se potvrdí slovo, které jsi dal mému otci Davidovi. Vždyť jsi mě učinil králem lidu početného jako zemský prach. ¹⁰Dej mi tedy moudrost a poznání, abych dovedl vycházet i přicházet v čele tohoto lidu. Vždyť kdo by dokázal spravovat tento tvůj nesmírný lid?“

¹¹Bůh Šalomounovi řekl: „Protože jsi chtěl právě toto – nežádal jsi poklady, slávu ani smrt svých nepřátel, ba ani dlouhý život sis nežádal, ale chtěl jsi moudrost a poznání, abys dokázal spravovat můj lid, nad nímž jsem tě učinil králem –

¹²proto tu moudrost i poznání dostaneš. K tomu ti přidám bohatství, poklady a slávu, takže ti nebude rovného mezi králi v minulosti ani v budoucnu.“

¹³Šalomoun se pak od Stanu setkávání na gibeonské výšině odebral do Jeruzaléma a kraloval nad Izraelem.

¹⁴Šalomoun nashromáždil vozy i koně, takže měl 1 400 vozů a 12 000 koní, které umístil do vozových měst i k sobě do

Jeruzaléma. ¹⁵Za jeho vlády bylo v Jeruzalémě stříbra i zlata jako kamení a cedrů jako planých fíků v podhůří. ¹⁶Koně si král nechával dovážet z Egypta a Kilikie. Královští obchodníci je v Kilikii nakupovali za dohodnuté ceny. ¹⁷Vozy dováželi z Egypta za 600 šekelů stříbra a koně za 150 šekelů. Také je vyváželi dál pro všechny chetitské a aramejské krále.

Přípravy na stavbu chrámu

¹⁸Šalomoun se rozhodl postavit chrám Hospodinovu jménu a sobě královský palác.

2

¹Povolal 70 000 mužů do hor jako nosiče a 80 000 mužů jako lamače kamene. Dozíralo na ně 3 600 předáků. ²Šalomoun pak poslal zprávu týrskému králi Chíramovi:

„Kdysi jsi posílal mému otci Davidovi cedrové dřevo na stavbu jeho paláce, když si stavěl svůj palác. ³Nuže, já stavím chrám jménu Hospodina, svého Boha. Chci ho zasvětit k pálení vonného kadidla před jeho tváří, k ustavičnému předkládání chlebů a k zápalným obětem ráno i večer, o sobotách a novoluních a při slavnostech Hospodina, našeho Boha, jak bylo Izraeli navěky uloženo. ⁴Chrámu, který chci postavit, má být veliký, neboť náš Bůh je veliký nade všechny bohy.

⁵Kdo by však dokázal postavit dům Tomu, jehož nemohou obsáhnout nebesa, ba ani nebesa nebes? A kdo jsem já, abych mu směl stavět dům, byť jen pro pálení kadidla před jeho tváří? ⁶Proto mi prosím pošli dovedného muže, který by uměl pracovat se zlatem, stříbrem, bronzem a železem, se šarlatem, karmínem a modří a také dobře znal řezbářské

umění. Připojí se k mým umělcům v Judsku a v Jeruzalémě, které shromáždil už můj otec David.

⁷Pošli prosím také cedrové, cypřišové a santálové dřevo z Libanonu. Vždyť vím, jak tvoji služebníci v Libanonu dovedou kácet dřevo. Tvým služebníků budou zajisté pomáhat mí služebníci, ⁸aby mi připravili dostatek dřeva, neboť chrám, který chci stavět, má být veliký a podivuhodný. ⁹Tvým dřevorubcům dodám 20 000 korů drcené pšenice, 20 000 korů ječmene, 20 000 batů vína a 20 000 batů oleje.“

¹⁰Týrský král Chíram odpověděl dopisem, ve kterém Šalomounovi vzkázal:

„Hospodin jistě miluje svůj lid, když jim dal krále, jako jsi ty.“

¹¹Dopis dále pokračoval:

„Požehnán buď Hospodin, Bůh Izraele, který učinil nebesa i zem a který dal králi Davidovi syna tak moudrého, znalého, rozumného a rozvážného, který jistě vybuduje Hospodinův chrám i královský palác.

¹²Posílám ti nesmírně zručného a zkušeného člověka, Churamabiho, ¹³syna jedné ženy z pokolení Dan. Jeho otec byl z Týru. Umí pracovat se zlatem, stříbrem, bronzem i železem, s kamením i dřevem, se šarlatem, modří, kmentem i karmínem. Dokonale zná řezbářské umění a dovede uskutečnit jakýkoli návrh. Ten se připojí ke tvým umělcům a k umělcům mého pána, tvého otce Davida.

¹⁴Nuže, nechť můj pán pošle svým služebníků pšenici a

ječmen, olej a víno, jak řekl. ¹⁵My pokácíme v Libanonu tolik stromů, kolik jen budeš potřebovat. Uděláme z nich vory a pošleme ti je po moři do Jafy, odkud je budeš moci dopravit do Jeruzaléma.“

¹⁶Šalomoun také nechal v izraelské zemi sečíst všechny cizince mužského pohlaví, tak jako předtím jeho otec David. Bylo jich napočítáno 153 600. ¹⁷Z nich určil 70 000 za nosiče, 80 000 za lamače kamene v horách a 3 600 za předáky, aby dohlíželi nad dělníky.

3

Hospodinův chrám

¹Šalomoun pak v Jeruzalémě začal stavět Hospodinův chrám na hoře Moria, kde se Hospodin ukázal jeho otci Davidovi – na místě, které David připravil, na mlatu Aravny Jebusejského.

²Stavbu zahájil druhého dne druhého měsíce čtvrtého roku své vlády.

³Základy, které Šalomoun položil pro Hospodinův chrám, měřily 60 loktů na délku a 20 loktů na šířku (měřeno podle staré míry). ⁴Před chrámovou lodí bylo přes celou šířku 20 loktů kryté sloupoví, 20 loktů vysoké. Vnitřek pokryl čistým zlatem. ⁵Chrámovou loď obložil cypřišovým dřevem, pokryl ryzím zlatem a povrch ozdobil palmami a řetízky. ⁶Chrám ozdobil drahokamy a ke zlacení použil parvaimské zlato.

⁷Zlatem potáhl trámy, prahy, stěny i dveře chrámu a na stěnách vyřezal cheruby.

⁸Přes celou šířku chrámu postavil místnost pro nejsvětější svatyni, 20 loktů na délku a 20 loktů na šířku. Potáhl ji šesti sty talenty ryzího zlata; ⁹jen zlato na hřebech vážilo padesát

šekelů. Zlatem potáhl i stropy.

¹⁰Do místnosti nejsvětější svatyně zhotovil dva odlévané cheruby a i je pokryl zlatem. ¹¹Křídla cherubů měřila na délku celkem 20 loktů. První cherub se jedním pětiloktovým křídlem dotýkal jedné stěny místnosti; druhým pětiloktovým křídlem se dotýkal křídla druhého cheruba. ¹²Také druhý cherub se jedním pětiloktovým křídlem dotýkal stěny chrámu; druhým pětiloktovým křídlem se dotýkal křídla protějšího cheruba.

¹³Takto měli cherubové křídla roztažená přes celých 20 loktů, zatímco stáli na nohou, tvářemi do síně. ¹⁴Zhotovil také kmentovou modro-purpurovo-karmínovou oponu a i na ni dal vyšíť cheruby.

¹⁵Před chrám postavil dvojici sloupů. Byly od sebe 35 loktů daleko a navrchu měly hlavice 5 loktů vysoké. ¹⁶Zhotovil také řetězy podobné těm ve svatostánku a umístil je na hlavice sloupů. Na řetězy připevnil po stovce granátových jablek.

¹⁷Potom sloupy vztyčil před chrámem, jeden napravo, druhý nalevo. Ten pravý nazval Jachin, Opора, a levý Boáz, Posila.

4

Vybavení chrámu

¹Vyrobil také bronzový oltář 20 loktů dlouhý, 20 loktů široký a 10 loktů vysoký.

²Poté odlil kulatou nádrž zvanou Moře. Napříč od okraje po okraj měřila 10 loktů, na výšku 5 loktů a po obvodu 30 loktů.

³Pod okrajem ji po celém obvodu lemovaly dvě řady ozdob ve tvaru býků (vždy deset na loket), jednolitých s nádrží. ⁴Moře spočívalo na dvanácti býcích: tři byli obráceni k severu, tři k západu, tři k jihu a tři k východu. Leželo na nich tak, že je

všechny zezadu přikrývalo. ⁵Bylo na dlaň silné a jeho okraje byly vytvarovány do liliového květu jako okraj poháru. Zcela naplněné mohlo pojmut až 3 000 batů.

⁶Dále vyrobil deset umyvadel; pět umístil napravo, pět nalevo. V nich omývali, co se připravovalo k zápalné oběti, zatímco v Moři se omývali kněží. ⁷Podle příslušného popisu vyrobil také deset zlatých svícňů a umístil je do chrámu, pět napravo a pět nalevo. ⁸Vyrobil rovněž deset stolů a postavil je do chrámu, pět napravo a pět nalevo. Zlatých mis vyrobil sto.

⁹Potom vybudoval Kněžské nádvoří a Velké nádvoří, před nádvořím postavil vrata a ta okoval bronzem. ¹⁰Moře postavil napravo v jihovýchodním rohu. ¹¹Nakonec Churam vyrobil kotlíky, lopatky a mísy.

Tak završil dílo, které pro krále Šalomouna konal na Božím chrámu:

¹²dva sloupy,
dvě kulovité hlavice na vrcholech sloupů,
dvoje mřížování pokrývající obě kulovité hlavice na vrcholech sloupů,

¹³čtyři sta granátových jablek ke dvěma mřížováním (dvě řady granátových jablek ke každému mřížování přikrývajícimu obě kulovité hlavice sloupů),

¹⁴vyrobil podstavce,
vyrobil umyvadla na podstavce,

¹⁵jedno Moře,
dvanáct býků nesoucích Moře,

¹⁶kotlíky, lopatky a vidlice.

Všechny předměty, které Churam-abi zhotovil králi Šalomounovi pro Hospodinův chrám, byly z leštěného bronzu.

¹⁷Král je nechal odlévat na jordánské rovině v jílovité půdě mezi Sukotem a Caretánem. ¹⁸Všeho vybavení, které Šalomoun nechal zhotovit, bylo tolik, že váha bronzu ani nebyla nikdy zjištěna.

¹⁹Šalomoun nechal zhotovit veškeré vybavení pro Boží chrám:

zlatý oltář,

stoly pro chleby předložení,

²⁰svícny s kahánky z ryzího zlata ke svícení před svatostánkem, jak náleží,

²¹k nim květy, kahany a kleště ze zlata (bylo to nejčistší zlato),

²²dále kratiknoty, nádobky, pohárky a pánvice z ryzího zlata a vchod do chrámu – vnitřní dveře nejsvětější svatyně i dveře chrámové lodi – to vše bylo ze zlata.

5

¹Tak bylo završeno veškeré dílo, které král Šalomoun konal na Hospodinově chrámu. Šalomoun pak přinesl zasvěcenou kořist svého otce Davida, totiž stříbro, zlato a další předměty, a uložil je do pokladnice Božího chrámu.

Vnesení Truhly

²Tehdy Šalomoun shromáždil do Jeruzaléma všechny stařešiny Izraele a kmenové náčelníky a vůdce izraelských rodů, aby přenesli Truhlu Hospodinovy smlouvy ze Sionu, z Města Davidova. ³Všichni izraelští muži se tedy shromáždili ke králi o svátcích, jež připadají na sedmý měsíc.

⁴Když přišli všichni izraelští stařešinové, levité zvedli Truhlu ⁵a vynesli ji i Stan setkávání se vším jeho posvátným vybavením. Zatímco to kněží a levité vynášeli, ⁶král Šalomoun s celým shromážděním Izraele, jež se k němu dostavilo před Truhlu, obětoval tolik ovcí, koz a býčků, že nešlo počítat ani sledovat, kolik toho bylo.

⁷Kněží pak vnesli Truhlu Hospodinovy smlouvy na její místo do chrámového svatostánku, do nejsvětější svatyně pod křídla cherubů. ⁸Cherubové totiž rozprostírali svá křídla nad Truhlou, takže svrchu přikrývali Truhlu i její tyče. ⁹Ty byly tak dlouhé, že jejich konce čnící od Truhly bylo vidět před svatostánkem. Zvenku je ovšem vidět nebylo. Jsou tam až dodnes. ¹⁰V Truhle nebylo nic než dvě desky, které tam uložil Mojžíš na Orébu, když Hospodin se syny Izraele uzavřel smlouvu po jejich odchodu z Egypta.

¹¹Když potom kněží vycházeli ze svatyně (všichni přítomní kněží bez ohledu na příslušnost k oddílům se totiž posvětili),

¹²levitští zpěváci – synové Asafovi, Hemanovi i Jedutunovi se svými syny a bratry stáli oblečení kmentem východně od oltáře s činely, lyrami a citerami. Sto dvacet kněží k tomu troubilo na trubky. ¹³Troubili a zpívali tenkrát jedním hlasem. Jedním hlasem chválili a oslavovali Hospodina. Jakmile zazněly trubky, činely a další nástroje, zpěváci začali hlasitě chválit Hospodina písní:

„Je tak dobrý!

Jeho láska trvá navěky!“

V tu chvíli ten dům, totiž Hospodinův chrám, naplnil oblak.

¹⁴Kněží se kvůli tomu oblaku nemohli postavit ke službě, protože Hospodinův chrám naplnila Boží sláva.

6

¹Tehdy Šalomoun prohlásil:

„Zůstávám v mračnu,“ pravil Hospodin.

²Já jsem ti ale postavil chrám vznešený, místo, kde bys bydlel už navěky!“

³Potom se král otočil a požehnal celému stojícímu shromáždění Izraele: ⁴„Požehnán buď Hospodin, Bůh Izraele, jenž vlastními ústy mluvil k mému otci Davidovi a vlastní rukou naplnil, co řekl: ⁵Ode dne, kdy jsem svůj lid vyvedl z Egypta, jsem ze žádného izraelského kmene nevyvolil město k postavení domu, v němž by zůstávalo mé jméno, ani jsem nevyvolil nikoho, aby se stal vůdcem mého lidu Izraele.

⁶Vyvolil jsem však Jeruzalém, aby v něm zůstávalo mé jméno, a vyvolil jsem Davida, aby vedl můj lid Izrael.‘

⁷Můj otec David toužil postavit chrám jménu Hospodina, Boha Izraele. ⁸Hospodin mu ale řekl: ‚Je dobře, že chceš mému jménu postavit chrám. ⁹Nepostavíš ho však ty, ale tvůj syn, který vzejde ze tvých beder. Ten vystaví chrám mému jménu.‘

¹⁰A Hospodin dodržel slovo, které dal. Nastoupil jsem po svém otci Davidovi, usedl jsem na izraelský trůn, jak řekl Hospodin, a postavil jsem chrám jménu Hospodina, Boha Izraele. ¹¹V něm jsem postavil Truhlu, v níž je Hospodinova smlouva, kterou uzavřel se syny Izraele.“

Vyslychej z nebe

¹²Poté se postavil před Hospodinův oltář a před očima celého izraelského shromáždění vzepjal ruce. ¹³Šalomoun si totiž nechal vyrobit 5 loktů dlouhé, 5 loktů široké a 3 lokty vysoké bronzové podium, které dal umístit doprostřed prostranství. Postavil se na ně, před celým izraelským shromážděním poklekl na kolena, vztáhl ruce k nebi a řekl:

¹⁴„Hospodine, Bože Izraele! Nahoře na nebi ani dole na zemi není Boha podobného tobě, jenž by zachovával smlouvu a milosrdenství svým služebníkům, kteří před tebou žijí s oddaným srdcem. ¹⁵Svému služebníku Davidovi, mému otci, jsi dodržel svůj slib. Vlastními ústy jsi promluvil a vlastní rukou jsi to, jak vidíme, splnil.

¹⁶Nuže, Hospodine, Bože Izraele, dodrž, co jsi slíbil, když jsi svému služebníku Davidovi, mému otci, řekl: ‚Postarám se, aby na izraelském trůnu nikdy nechyběl tvůj potomek, budou-li jen tví synové dbát na svou cestu a žít podle tvého Zákona, jako jsi přede mnou žil ty.‘ ¹⁷Nyní tedy, Hospodine, Bože Izraele, kéž se prosím potvrdí slovo, které jsi dal svému služebníku Davidovi.

¹⁸Bude snad Bůh opravdu přebývat s člověkem na zemi? Nebesa, ba ani nebesa nebes tě nemohou obsáhnout – čím méně tento chrám, který jsem postavil! ¹⁹Shlédni však na modlitbu svého služebníka a na jeho prosby, Hospodine, Bože můj; vyslyš toto volání a modlitbu, kterou ti tvůj služebník předkládá. ²⁰Kéž jsou tvé oči dnem i nocí upřeny k tomuto chrámu, k místu, o němž jsi řekl, že tam spočine tvé jméno. Kéž nasloucháš modlitbě, již se tvůj služebník bude modlit

směrem k tomuto místu. ²¹Kéž vyslyšíš prosby svého služebníka i svého lidu Izraele, kdykoli se budou modlit směrem k tomuto místu. Vyslychej z nebe, kde přebýváš, vyslychej a odpouštěj.

²²Kdyby se někdo provinil proti svému bližnímu a měl by se zapřísáhnout slibem, kdyby pak přišel a složil přísahu před tvým oltářem v tomto chrámu, ²³vyslychej z nebe. Zasáhni a rozsud' své služebníky tak, abys odplatil viníkovi, co zaslouží za své skutky, a spravedlivého abys ospravedlnil a odplatil mu za jeho spravedlnost.

²⁴Kdyby tvůj lid Izrael hřešil proti tobě, a utrpěl by proto porážku od svých nepřátel, kdyby se pak ale vrátili k tobě, chválili tvé jméno, modlili se a prosili tě v tomto chrámu, ²⁵vyslychej z nebe. Odpusť hřích svého lidu Izraele a přiveď je zpět do země, kterou jsi dal jim a jejich otcům.

²⁶Kdyby hřešili proti tobě, a zavřela by se proto nebesa a nebyl déšť, kdyby se pak ale modlili směrem k tomuto místu, chválili tvé jméno a po svém potrestání se odvrátili od svých hříchů, ²⁷vyslychej na nebesích. Odpusť svým služebníkům, svému lidu Izraeli, jejich hřích. Vyuč je správné cestě, kterou mají jít, a sešli déšť na svou zem, kterou jsi dal svému lidu za dědictví.

²⁸Kdyby v zemi nastal hlad nebo mor, plíseň nebo sněť, kobylky nebo housenky nebo kdyby tvůj lid v zemi až u samých bran utlačoval nepřítel nebo jakákoli rána či nemoc –

²⁹kdyby si pak ale kdokoli ze všeho tvého lidu Izraele připustil, že jde o bolestnou ránu, a vzepjal by ruce k tomuto chrámu,

³⁰vyslychej z nebe, kde přebýváš. Odpusť a odplat' každému jeho skutky, neboť znáš jeho srdce – jen ty sám přece znáš

srdce lidí – ³¹aby tě měli v úctě a chodili po tvých cestách po všechny dny svého života v zemi, kterou jsi dal našim otcům.

³²Rovněž kdyby cizinec, ačkoli nepatří k tvému lidu Izraeli, přišel z daleké země kvůli tvému velikému jménu, tvé mocné ruce a vztažené paži – kdyby přišli a modlili se směrem k tomuto chrámu, ³³i tehdy vyslychej z nebe, kde přebýváš. Učiň vše, oč by tě ten cizinec prosil, aby všechny národy země poznaly tvé jméno a měly tě v úctě tak jako tvůj lid Izrael a aby věděly, že tvé jméno je vzýváno nad tímto chrámem, který jsem postavil.

³⁴Kdyby tvůj lid vytáhl do války, kamkoli bys je poslal, a modlili by se k tobě směrem k tomuto městu, jež jsi vyvolil, a ke chrámu, který jsem postavil tvému jménu, ³⁵vyslychej z nebe jejich modlitbu a prosbu a zjednej jim právo.

³⁶Kdyby zhřešili proti tobě – vždyť není člověka, který by nehřešil – a ty by ses na ně rozhněval a vydal je nepříteli a jejich uchvatitelé by je odvedli jako zajatce do země daleké či blízké, ³⁷kdyby si to však potom v zemi svého zajetí vzali k srdci, obrátili by se a prosili tě o milost v zemi svých věznitelů se slovy: „Zhřešili jsme, zkazili se, jednali jsme zle!“ ³⁸a kdyby se ve vyhnanství v zemi svých věznitelů celým srdcem a celou duší obrátili a modlili by se směrem ke své zemi, kterou jsi dal jejich otcům, k městu, které jsi vyvolil, a ke chrámu, který jsem postavil tvému jménu, ³⁹vyslychej z nebe, kde přebýváš, jejich modlitbu a jejich prosby. Zjednej jim právo a odpusť svému lidu to, čím proti tobě zhřešili.

⁴⁰Nyní tedy, Bože můj, kéž jsou tvé oči upřeny a tvé uši nakloněny k modlitbě na tomto místě.

⁴¹Již povstaň, Hospodine Bože, ke svému spočinutí
společně s Truhlou síly své!

Tví kněží, Hospodine Bože, ať jsou spásou oblečení,
tví věrní ať se radují z tvé dobroty.

⁴²Neodvracej, Hospodine Bože, svoji tvář
od toho, kohos pomazal –
pamatuj na oddanost svého služebníka Davida!“

7

Zasvěcení chrámu

¹Jakmile Šalomoun dokončil tuto modlitbu, z nebe sestoupil
oheň a pohltil zápalnou oběť i ostatní oběti. Chrám naplnila
sláva Hospodinova, ²takže kněží nemohli vstoupit do
Hospodinova chrámu, protože Hospodinův chrám naplnila
Hospodinova sláva. ³Všichni synové Izraele viděli, jak
sestupuje oheň. Když spatřili Hospodinovu slávu nad
chrámem, poklekli na dlažbu tváří k zemi, klaněli se a
dobrořečili Hospodinu:

„Je tak dobrý!

Jeho láska trvá navěky!“

⁴Král i všechen lid pak před Hospodinem slavili obětní hody.

⁵Král Šalomoun obětoval 22 000 býků a 120 000 ovcí. Takto
král a všechen lid zasvětili Boží chrám. ⁶Kněží stáli na svých
místech, naproti nim levité s hudebními nástroji, které k
oslavě Hospodina zhotovil král David, a oslavovali Hospodina
Davidovou písní: „Jeho láska trvá na věky!“ Kněží troubili
naproti levitům před celým nastoupeným Izraelem.

⁷Šalomoun tehdy posvětil střed nádvoří před Hospodinovým chrámem. Tam totiž obětoval zápalnou oběť i tuk pokojných obětí, protože bronzový oltář, který Šalomoun zhotovil, nemohl pojmout všechny ty zápalné a moučné oběti a obětní tuk.

⁸Tak Šalomoun slavil sedmidenní slavnost a s ním všechen Izrael od Lebo-chamátu po Egyptský potok. Bylo to jedno veliké shromáždění. ⁹Slavnost zahájili osmého dne; sedm dní totiž zasvěcovali oltář a dalších sedm dní slavili.

¹⁰Třináctého dne sedmého měsíce pak Šalomoun lid propustil. Vraceli se domů s veselím a radostí ze všeho dobrodiní, které Hospodin prokázal Davidovi, Šalomounovi a svému lidu Izraeli.

¹¹Tak Šalomoun dokončil Hospodinův chrám i královský palác. Vše, co chtěl uskutečnit, ať už šlo o Hospodinův chrám nebo o jeho palác, se zdařilo. ¹²Tehdy se Šalomounovi v noci ukázal Hospodin a řekl mu:

„Vyslyšel jsem tvou modlitbu. Vyvolil jsem si toto místo za dům oběti. ¹³Může se stát, že zavřu nebe, aby nepršelo; že přikážu kobyilkám, aby sežraly zemi; že sešlu na svůj lid mor.

¹⁴Jestliže se pak můj lid, který se nazývá mým jménem, pokoří a bude se modlit, bude hledat mou tvář a odvrátí se od svých zlých cest, potom je vyslyším z nebe, odpustím jejich hříchy a uzdravím jejich zem. ¹⁵Ano, mé oči budou otevřené a mé uši nakloněné k modlitbě z tohoto místa. ¹⁶Nyní jsem tento dům vyvolil a posvětil, aby v něm mé jméno zůstalo navěky. Mé oči i mé srdce tam zůstanou navždy.

¹⁷Budeš-li žít přede mnou jako tvůj otec David a konat vše, co jsem ti přikázal, a dodržovat má ustanovení i má pravidla,

¹⁸potvrdím trůn tvého království, jak jsem slíbil tvému otci Davidovi: ‚Izrael nikdy nebude bez vlády tvého potomka.‘

¹⁹Pokud se však odvrátíte a opustíte ustanovení a přikázání, jež jsem vám svěřil, a půjdete sloužit cizím bohům a budete se jim klanět, ²⁰potom vás vyrvu ze své země, kterou jsem vám dal, a z tohoto chrámu, který jsem posvětil pro své jméno. Vyženu Izrael ze své přítomnosti, takže bude mezi národy za pořekadlo a posměšek. ²¹A tento chrám, kdysi tak vznešený? Každý, kdo půjde kolem, strne a řekne: ‚Proč tak Hospodin naložil s tou zemí a s tím chrámem?‘ ²²A dostanou odpověď: ‚To proto, že opustili Hospodina, Boha svých předků, který je vyvedl z Egypta, a přijali cizí bohy, jimž se klaněli a jimž sloužili – to proto na ně uvedl všechno to zlo!‘“

8

Šalomounovy úspěchy

¹Šalomoun vystavěl Hospodinův chrám i královský palác během dvaceti let. Po jejich uplynutí ²stavěl města, která Šalomounovi dal Chíram, a osídlil je Izraelci. ³Šalomoun táhl na Chamát-cobu a dobyl ji. ⁴Na poušti vystavěl také Tadmor a v Chamátu vybudoval všechna města skladů. ⁵Postavil také Horní a Dolní Bet-choron, města opevněná hradbami, branami a závorami; ⁶dále Baalat a všechna Šalomounova zásobovací města, města pro vozy a města pro jízdu; zkrátka cokoli se Šalomounovi zachtělo, co se mu zlíbilo postavit, ať v Jeruzalémě, v Libanonu anebo kdekoli v celé své říši.

⁷Všechno obyvatelstvo pozůstalé z Chetejců, Emorejců,

Perizejců, Hivejců a Jebusejců, kteří nepatřili k Izraeli, ⁸totiž jejich potomky, kteří po nich zůstali v zemi a které synové Izraele nedokázali vyhladit, Šalomoun podrobil nuceným pracím, a tak otročí dodnes. ⁹Synové Izraele ovšem nebral do otroctví, ale jako vojáky, pobočníky, vozataje a jezdce. ¹⁰Král Šalomoun měl 250 správců, kteří dohlíželi na lid.

¹¹Přestěhoval také faraonovu dceru z Města Davidova do paláce, který pro ni postavil. Prohlásil totiž: „Má žena nemůže bydlet v domě izraelského krále Davida, neboť místa, kam vešla Truhla Hospodinova, jsou svatá.“

¹²Na Hospodinově oltáři, který postavil před chrámovou předsíní, přinášel Šalomoun Hospodinu zápalné oběti, ¹³jak to Mojžíš určil pro každý den, pro soboty, novoluní a pro tři výroční slavnosti – Svátek nekvašených chlebů, Svátek týdnů a Svátek stánků.

¹⁴Podle pořádku svého otce Davida ustanovil oddíly kněží, aby sloužili, a levitů, aby střežili, chválili a přisluhovali kněžím, jak bylo určeno pro každý den, a také oddíly stráží pro každou bránu, jak to přikázal David, muž Boží. ¹⁵Neuchýlili se od králova příkazu pro kněží a levity v ničem, ani ve správě pokladnic.

¹⁶Všechno Šalomounovo dílo bylo provedeno, ode dne položení základů Hospodinova chrámu až do jeho dokončení. Tak se završila stavba Hospodinova chrámu.

¹⁷Tenkrát se Šalomoun vypravil do Ecjon-geberu a Eilatu na mořském pobřeží v edomské zemi. ¹⁸Chíram mu po svých zkušených námořnících poslal lodě a jeho služebníci se pak spolu s Šalomounovými služebníky vydali do Ofiru. Přivezli odtud 450 talentů zlata, které dopravili králi Šalomounovi.

Královna ze Sáby

¹Také královna ze Sáby se doslechla o Šalomounově proslulosti, a tak přijela do Jeruzaléma, aby Šalomouna vyzkoušela v hádankách. Když dorazila do Jeruzaléma s početnou družinou a s velbloudy nesoucími vonné balzámy, velké množství zlata i drahokamů, přišla k Šalomounovi a hovořila s ním o všem, co měla na srdci. ²Šalomoun všechny její otázky zodpověděl; žádná z nich nebyla pro krále tak těžká, aby na ni neodpověděl.

³Když královna ze Sáby viděla Šalomounovu moudrost i palác, který vystavěl, ⁴pokrmu na jeho stole, zasedání jeho dvořanů, práci jeho služebníků a jejich roucha, jeho číšníky a jejich roucha i to, jaké oběti král přináší v Hospodinově chrámu, byla naprosto ohromena ⁵a řekla mu: „To, co jsem u nás slyšela o tvých slovech a o tvé moudrosti, je pravda. ⁶Dokud jsem nepřijela a neuviděla to na vlastní oči, nevěřila jsem tomu. Ted' ale vidím, že mi o tvé veliké moudrosti neřekli ani polovinu! Překonal jsi pověst, kterou jsem slyšela. ⁷Blaze tvým mužům, blaze těmto tvým služebníkům, kteří stále stojí před tebou a naslouchají tvé moudrosti. ⁸Požehnán buď Hospodin, tvůj Bůh, jenž si tě oblíbil a dosadil tě na svůj trůn, abys byl králem pro Hospodina, svého Boha! Tvůj Bůh miluje Izrael a navěky ho upevňuje, a tak tě učinil jejich králem, abys zjednával právo a spravedlnost.“

⁹Poté darovala králi 120 talentů zlata a veliké množství balzámů a drahokamů. Takové vonné balzámy, jako dala králi Šalomounovi královna ze Sáby, se ještě nikdy neobjevily. ¹⁰(K

tomu také Chíramovi a Šalomounovi služebníci, kteří jeli do Ofiru pro zlato, dovezli santálové dřevo a drahokamy. ¹¹Král z toho santálového dřeva vyrobil schody pro Hospodinův chrám i pro královský palác a také lry a citery pro zpěváky. Nic takového se předtím v Judsku neobjevilo.)

¹²Král Šalomoun pak královně ze Sáby splnil každé přání, které vyslovila, a dal jí mnohem více darů, než králi přinesla ona. Královna se pak se svým služebnictvem vydala zpět na cestu do vlasti.

Sláva a bohatství

¹³Král Šalomoun ročně získával 666 talentů zlata, ¹⁴nepočítaje příjmy od pocestných, kupců a obchodníků i ode všech arabských králů a krajských hejtmanů, kteří Šalomounovi odváděli zlato a stříbro.

¹⁵Král Šalomoun nechal zhotovit 200 pavéz z tepaného zlata (na jednu pavézu vynaložil 600 šekelů tepaného zlata) ¹⁶a 300 štítů z tepaného zlata (na jeden štít vynaložil 300 šekelů zlata). Král je umístil v Paláci Libanonského lesa.

¹⁷Král také pořídil veliký trůn ze slonoviny a pokryl ho ryzím zlatem. ¹⁸K trůnu vedlo šest stupňů, které byly spolu se zlatou podnoží připojeny k trůnu. Sedadlo mělo po obou stranách područky a vedle područek stáli lvi. ¹⁹Na šesti stupních po obou stranách stálo dvanáct dalších lvů. Nic takového nebylo vyrobeno v žádném království.

²⁰Také všechny nádoby na pití měl král Šalomoun zlaté a stejně tak všechno vybavení Paláce libanonského lesa bylo z ryzího zlata. Nic nebylo ze stříbra – to nebylo v Šalomounových dobách vůbec považováno za cenné. ²¹Král

totiž měl na moři také lodě se služebníky Chíramovými, plující do zámoří. Byly to nákladní lodě, které připlouvaly jednou za tři roky a přivážely zlato a stříbro, slonovinu, opice a pávy.

²²Král Šalomoun co do bohatství i co do moudrosti předčil všechny krále světa. ²³Ti všichni se ucházeli o přijetí u Šalomouna, aby slyšeli jeho moudrost, kterou mu do srdce vložil Bůh. ²⁴Všichni mu přinášeli dary, stříbrné a zlaté předměty, oděvy, zbraně, balzámy, koně i mezky – a tak tomu bylo rok co rok.

²⁵Šalomoun měl 4 000 stájí pro koně a vozy a 12 000 koní, které umístil do vozových měst i k sobě do Jeruzaléma. ²⁶Vládl všem králům od řeky Eufrat po filištínskou zem až k hranici s Egyptem. ²⁷Za jeho vlády bylo v Jeruzalémě stříbra jako kamení a cedrů jako planých fíků v podhůří. ²⁸Koně si Šalomoun nechal dovážet z Egypta i ze všech ostatních zemí.

²⁹Ostatní Šalomounovy skutky jsou, jak známo, od počátku až do konce sepsány ve Slovech proroka Nátana, v Proroctví Achíaše Šíloského a ve Vidění vidoucího Ida o Jeroboámovi, synu Nebatovu. ³⁰Šalomoun kraloval v Jeruzalémě nad celým Izraelem čtyřicet let. ³¹Potom ulehl ke svým otcům a byl pochován ve městě svého otce Davida. Na jeho místě pak začal kralovat jeho syn Rechoboám.

LETOPIS JUDSKÝCH KRÁLŮ

Odtržení severního království

¹Rechoboám se odebral do Šechemu, neboť se tam sešel celý Izrael, aby ho prohlásili králem. ²Jeroboám, syn Nebatův, se o tom dověděl v Egyptě, kam uprchl před králem Šalomounem. Vrátil se tedy z Egypta, ³protože pro něj poslali a zvali ho zpět. Jeroboám přišel s celým Izraelem za Rechoboámem a společně mu řekli: ⁴„Tvůj otec na nás vložil těžké jho. Ulev nám teď od tvrdé služby a od těžkého jha, které nám tvůj otec naložil, a budeme ti sloužit.“

⁵„Vraťte se ke mně za tři dny,“ odpověděl jim Rechoboám. Lid se tedy rozešel.

⁶Král Rechoboám se radil se starci, kteří bývali ve službách jeho otce Šalomouna, dokud ještě žil. „Co mi radíte? Jak mám odpovědět lidu?“

⁷„Pokud se k lidu zachováš dobrotivě,“ řekli mu, „pokud k nim budeš přívětivý a dáš jim laskavou odpověď, budou ti sloužit navždycky.“

⁸On ale odmítl radu, kterou mu dávali starci, a poradil se s mladíky, kteří s ním vyrůstali a teď se ocitli v jeho službách.

⁹„Co radíte vy?“ zeptal se jich. „Jak mám odpovědět těmto lidem, kteří po mně žádají: ‚Ulev nám od jha, které nám naložil tvůj otec?‘“

¹⁰Mladíci, kteří s ním vyrůstali, mu odpověděli: „Lidem, kteří ti říkají: ‚Tvůj otec nám naložil těžké jho, ty nám od něj ulev,‘ odpověz takhle:

Já mám silnější malík,

než měl můj otec pupík!

¹¹Můj otec vám naložil těžké jho?

Já vám ho ještě ztížím!

Můj otec na vás brával bič,

já na vás vezmu karabáč!“

¹²Třetího dne přišel Jeroboám a všechen lid za Rechoboámem.

(Řekl jim totiž: „Vraťte se ke mně za tři dny.“) ¹³Král jim odpověděl tvrdě. Rechoboám totiž nedbal na radu starců,

¹⁴ale odpověděl jim podle rady mladíků:

„Můj otec vám naložil těžké jho?

Já vám ho ještě ztížím!

Můj otec na vás brával bič,

já na vás vezmu karabáč!“

¹⁵Král tedy nevyslyšel lid, neboť to tak Bůh zařídil, aby se naplnilo Hospodinovo slovo, které promluvil k Jeroboámovi, synu Nebatovu, skrze Achíaše Šíloského.

¹⁶Když celý Izrael viděl, že je král nevyslyšel, odpověděli králi takto:

„Co máme společného s Davidem?

S Jišajovým synem mít podíl nebudem!

Jen ať se vrátí domů Izrael,

ty si hled' svého domu, Davide!“

A tak se celý Izrael rozešel do svých domů.

¹⁷Rechoboám pak kraloval jen nad těmi syny Izraele, kteří

bydleli ve městech Judových. ¹⁸Král Rechoboám sice vyslal Adonirama, který velel nuceným pracím, ale Izraelci ho společně ukamenovali k smrti. Král Rechoboám sotva stačil naskočit do vozu a ujet do Jeruzaléma. ¹⁹Tak zůstává Izrael ve vzpouře proti domu Davidovu až dodnes.

11

Rechoboám, král judský

¹Když Rechoboám dorazil do Jeruzaléma, shromáždil dům Judův a Benjamínův, 180 000 vybraných bojovníků, aby bojovali s Izraelem a navrátili království Rechoboámovi.

²Šemajáš, Boží muž, tehdy dostal slovo Hospodinovo: ³„Řekni Rechoboámovi, synu Šalomounovu, králi judskému, i všem Izraelcům z Judy a Benjamína: ⁴Tak praví Hospodin – Nebojujte proti svým bratrům. Vraťte se každý domů, neboť ta věc vzešla ode mě.“ Uposlechli tedy Hospodinova slova a zrušili tažení proti Jeroboámovi.

⁵Rechoboám sídlil v Jeruzalémě a po celém Judsku budoval opevněná města. ⁶Vystavěl Betlém, Etam, Tekou, ⁷Bet-cur, Socho, Adulam, ⁸Gat, Marešu, Zif, ⁹Adorajim, Lachiš, Azeku, ¹⁰Coreu, Ajalon a Hebron – všechna tato opevněná města v Judovi a Benjamínovi. ¹¹Zesílil jejich opevnění a dodal jim velitele, zásoby potravin, oleje a vína ¹²a také štíty a kopí. Všechna ta města tím nesmírně posílil, a zajistil si tak Judu i Benjamína.

¹³Také kněží a levité ze všech krajů se přidali k němu. ¹⁴Levité opustili své pastviny a majetky a vydali se do Judska a do Jeruzaléma. Jeroboám totiž jim i jejich synům upřel

Hospodinovo kněžství¹⁵ a ustanovil si vlastní kněžstvo pro obětní výšiny, pro ty běsy a telata, jež vyrobil.¹⁶ Ze všech izraelských kmenů se k nim připojili ti, kdo toužili hledat Hospodina, Boha Izraele. Přicházeli do Jeruzaléma a obětovali Hospodinu, Bohu svých otců.¹⁷ Tím upevňovali judské království a po tři roky posilovali Rechoboáma, syna Šalomounova. Po ty tři roky totiž chodil cestou Davidovou a Šalomounovou.

¹⁸Rechoboám se oženil s Machalatou, dcerou Jerimota, syna Davidova, a Abihaily, dcery Eliaba, syna Jišajova.¹⁹ Ta mu porodila Jeuše, Šemariáše a Zahama.

²⁰Po ní si vzal Maaku, dceru Abšalomovu. Ta mu porodila Abiáše, Ataje, Zizu a Šelomita.²¹ Rechoboám miloval Maaku více než všechny ostatní manželky a konkubíny (manželek měl osmnáct, konkubín šedesát a zplodil osmadvacet synů a šedesát dcer).²² Proto upřednostnil Abiáše, syna Maaky, aby byl mezi svými bratry přední, a tak ho mohl prohlásit králem.

²³Ostatní své syny chytře rozmístil po všech judských a benjamínských krajích do opevněných měst, kde jim poskytl štědrou podporu a obstaral pro ně mnoho žen.

12

Egyptský vpád

¹Když ale Rechoboám pevně uchopil královskou moc a stal se silným, opustil Hospodinův zákon a celý Izrael ho následoval.

²Protože zradili Hospodina, v pátém roce Rechoboáмова kralování vytáhl proti Jeruzalému egyptský vládce Šišak.³ Měl 1 200 vozů, 60 000 jezdců a nesčíslné vojsko, které s ním táhlo z Egypta: Libyjci, Sukité a Habešané.⁴ Dobył opevněná města v

Judsku a pronikl až k Jeruzalému.

⁵Rechoboáma i judské velitele, kteří se před Šišakem stáhli do Jeruzaléma, navštívil prorok Šemajáš a oznámil jim: „Tak praví Hospodin: Vy jste zanechali mě, i já tedy zanechávám vás v ruce Šišakových.“

⁶Izraelští vůdcové i král se tehdy pokořili a řekli: „Hospodin je spravedlivý!“

⁷Hospodin viděl, že se pokořili. Šemajáš proto dostal slovo Hospodinovo: „Pokořili se, a tak je nezničím. Nevylíži skrze Šišaka svůj hněv na Jeruzalém, nechám je o vlasek uniknout.“

⁸Stanou se ale jeho služebníky, aby poznali, jaké je to sloužit mně a jaké sloužit královstvím světa.“

⁹Egyptský vládce Šišak potom přitáhl k Jeruzalému a pobral poklady Hospodinova chrámu i poklady královského paláce. Vzal všechno; vzal i všechny zlaté štíty, které zhotovil Šalomoun. ¹⁰Místo nich potom král Rechoboám zhotovil bronzové štíty a svěřil je velitelům stráže, která hlídala vchod do královského paláce. ¹¹Kdykoli král chodíval do Hospodinova chrámu, šly s ním stráže, vynášely ty štíty a pak je opět vracely do strážní komory.

¹²Protože se však pokořil, Hospodinův hněv se od něj odvrátil a nezničil je úplně. V Judsku se totiž našlo i leccos dobrého.

¹³Král Rechoboám vládl v Jeruzalémě pevnou rukou. Stal se králem v jedenačtyřiceti letech a sedmnáct let kraloval v Jeruzalémě, ve městě, které Hospodin vyvolil ze všech izraelských kmenů, aby tam zůstávalo jeho jméno.

Rechoboáмова matka, Amonka, se jmenovala Naama.

¹⁴Jednal zle a nijak netoužil hledat Hospodina.

¹⁵Rechoboámovy skutky jsou, jak známo, od počátku až do konce sepsány spolu s rodokmeny ve Slovech proroka Šemajáše a vidoucího Ida. Mezi Rechoboámem a Jeroboámem trvala neustálá válka. ¹⁶Rechoboám pak ulehl ke svým otcům a byl pochován ve Městě Davidově. Na jeho místě začal kralovat jeho syn Abiáš.

13

Abiáš, král judský

¹Osmnáctého roku Jeroboámovy vlády se stal judským králem Abiáš. ²Kraloval v Jeruzalémě tři roky. Jeho matka se jmenovala Maaka, dcera Uriela z Gibeje.

Mezi Abiášem a Jeroboámem trvala válka. ³Abiáš se vypravil do boje s vojskem čítajícím 400 000 vybraných bojovníků. Jeroboám se vypravil s vojskem čítajícím 800 000 vybraných bojovníků.

⁴Abiáš se postavil na horu Cemaraim v Efraimském pohoří a prohlásil: „Jeroboáme a všechen Izraeli, poslouchajte! ⁵Copak nevíte, že Hospodin, Bůh Izraele, uzavřel s Davidem a jeho syny trvalou smlouvu, že budou vládnout Izraeli navěky? ⁶Pak ale povstal Jeroboám, syn Nebatův, služebník Davidova syna Šalomouna, a vzbouřil se proti svému pánovi. ⁷K němu se shromáždila ničemná a zlotřilá cháska a vzepřela se Šalomounovu synu Rechoboámovi, protože Rechoboám byl ještě mladý a nezkušený a nedokázal se jim postavit.

⁸Copak si myslíte, že teď můžete obstát proti Hospodinovu království, které je v rukou Davidových synů? Snad proto, že je vás tolik? Nebo proto, že s sebou máte jako bohy zlatá telata, která vám Jeroboám vyrobil? ⁹Copak jste nevyhnali

Hospodinovy kněze, syny Áronovy, i levity? Copak jste si sami nepořídili kněze, jako to dělají pohané v cizích zemích? Kdokoli si s mladým býčkem a sedmi berany přijde pro vysvěcení, už je z něj kněz těch vašich nebohů. ¹⁰Naším Bohem je ale Hospodin! My jsme ho neopustili! Kněží, kteří u nás slouží Hospodinu, jsou synové Áronovi, kterým pomáhají levité. ¹¹Ráno co ráno a večer co večer přinášejí Hospodinu dým zápalných obětí a vonného kadidla. Předkládají mu chleby na neposkvrněném stole a večer co večer zažehují zlatý svícen se svítilnami. My zachováváme Hospodinovu službu, ale vy jste ho opustili. ¹²Bůh je s námi! Stojí nám v čele! Jeho kněží zatroubí proti vám, synové Izraele! Nebojujte s Hospodinem, Bohem našich otců! Neuspějete!“

¹³Jeroboám ale mezitím vyslal obchvatem zálohu, aby je napadla zezadu, takže je Judští měli zepředu i zezadu.

¹⁴Jakmile zjistili, že se bojuje vepředu i vzadu, začali volat k Hospodinu. Kněží troubili na trubky ¹⁵a všichni judští muži vyrazili pokřik. Jakmile zazněl jejich pokřik, Bůh před Abiášem a Judskými porazil Jeroboáma a celý Izrael. ¹⁶Synové Izraele se dali před Judou na útěk, ale Bůh jim je vydal do rukou, ¹⁷takže je Abiáš se svým vojskem úplně rozdrtil. Na izraelské straně padlo 500 000 vybraných bojovníků. ¹⁸Synové Izraele byli tenkrát pokořeni, kdežto synové Judy zvítězili, protože se spolehli na Hospodina, Boha svých otců.

¹⁹Abiáš pronásledoval Jeroboáma a dobyl města Bet-el, Ješanu a Efron i s jejich vesnicemi. ²⁰Jeroboám se za celou dobu Abiášovy vlády už nevzpamatoval. Bůh ho ranil tak, že zemřel. ²¹Abiáš ale sílil. Vzal si čtrnáct manželek a zplodil dvaadvacet synů a šestnáct dcer.

²²Ostatní Abiášovy skutky – jeho slova i činy – jsou sepsány ve Výkladu proroka Ida. ²³Abiáš pak ulehl ke svým otcům a byl pochován ve Městě Davidově. Na jeho místě začal kralovat jeho syn Asa. V jeho době země zažívala deset let míru.

14

Asa, král judský

¹Asa dělal, co je správné a dobré v očích Hospodina, jeho Boha. ²Odstranil cizí oltáře a obětní výšiny, zničil posvátné sloupy a pokácel Ašeřiny kůly. ³Přikázal Judovi, aby hledal Hospodina, Boha svých otců, a dodržoval jeho Zákon i přikázání. ⁴Ze všech judských měst odstranil obětní výšiny a kadidlové oltáříky. Království v jeho době zažívalo mír. ⁵Země žila v míru, a tak mohl Asa v Judsku budovat opevněná města. Nikdo proti němu v těch letech neválčil, neboť mu Hospodin dopřál odpočinutí. ⁶„Vybudujme ta města!“ vybídl Asa Judu. „Opevněme je hradbami s věžemi, branami a závory. Země zůstala nám, protože jsme hledali Hospodina, svého Boha. Hledali jsme ho a on nám dopřál odpočinutí ze všech stran!“ Stavěli tedy a dařilo se jim. ⁷Asovo vojsko čítalo 300 000 judských mužů s pavézami a oštěpy a 280 000 Benjamínců vládoucích štítem a lukem, samé statečné bojovníky. ⁸Tehdy proti němu vytáhl Habešan Zerach s milionovou armádou a třemi sty vozy a pronikl až k Mareše. ⁹Asa mu vytáhl naproti. Když se sšíkovali k bitvě v údolí Cefata u Marešy, ¹⁰Asa volal k Hospodinu, svému Bohu: „Hospodine, nikdo jiný nemůže pomoci slabému proti takové přesile. Pomož nám, Hospodine, Bože náš! Na tebe spoléháme a ve

tvém jménu čelíme této přesile. Hospodine, ty jsi náš Bůh; přece proti tobě neobstojí smrtelník!“

¹¹Hospodin tenkrát ty Habešany před Asou a judskými muži porazil, takže se dali na útěk. ¹²Asa je se svým vojskem pronásledoval až ke Geraru. Habešanů padlo tolik, že se už nevzchopili, protože je stihla drtivá porážka před Hospodinem a jeho táborem. Judští si pak odnesli velikou spoustu kořisti. ¹³Na všechna města v okolí Geraru padla hrůza z Hospodina. Zaútočili na ně a všechna ta města vyplenili; bylo v nich opravdu nesmírné množství kořisti. ¹⁴Napadli tábory pastevců a pobrali spoustu ovcí, koz a velbloudů. Potom se vrátili do Jeruzaléma.

15

Smlouva s Hospodinem

¹Boží Duch spočinul na Azariášovi, synu Odedovu. ²Vyšel Asovi vstříc se slovy: „Slyš mě, Aso i všechen Judo a Benjamíne! Hospodin bude s vámi, když budete s ním. Když ho budete hledat, dá se vám najít. Když ho opustíte, opustí vás. ³Izrael byl už dlouho bez pravého Boha, bez kněze, který by je učil, a bez Zákona. ⁴Když se ale ve svém soužení navrátí k Hospodinu, Bohu Izraele, on se jim dá najít. ⁵V těchto dnech není bezpečné cestovat tam ani zpět. Mezi obyvateli všech zemí vládne nepokoj. ⁶Národy i města se drtí navzájem, neboť je Bůh stíhá všemožným soužením. ⁷Vy se však vzchopte a nepolevujte, vždyť vaše námaha má odplatu.“

⁸Když Asa uslyšel tato slova, proroctví z úst Azariáše, syna Odedova, vzchopil se a odstranil ohavnosti z celé judské a benjamínské země i z měst, která zabral v Efraimských

horách. Obnovil také Hospodinův oltář stojící naproti předsíni Hospodinova chrámu.

⁹Poté shromáždil celého Judu a Benjamína i všechny přistěhovalce z Efraima, Manasese a Šimeona. Mnozí z Izraele se totiž přidali k Judovi, když viděli, že Hospodin, jeho Bůh, je s ním.

¹⁰Třetího měsíce patnáctého roku Asova kralování se shromáždili v Jeruzalémě ¹¹a toho dne obětovali Hospodinu dary z kořisti. Přihnali 700 kusů dobytka a 7 000 ovcí a koz.

¹²Zavázali se smlouvou, že budou hledat Hospodina, Boha svých otců, celým srdcem a celou duší. ¹³Kdokoli by nehledal Hospodina, Boha Izraele, měl zemřít, ať byl malý nebo velký, ať to byl muž nebo žena. ¹⁴S hlasitým voláním to přísahali Hospodinu za zvuku trubek a beraních rohů. ¹⁵Všechnen judský lid se z té přísahy radoval, protože přísahali celým srdcem. Hledali ho s veškerou horlivostí, a Hospodin se jim dal najít a dopřál jim odpočinutí ze všech stran.

¹⁶Král Asa zbavil svou babičku Maaku postavení královny matky kvůli té zrůdnosti, kterou nechala vyrobit pro Ašeru. Asa tu zrůdnou modlu rozbil na kusy a spálil u potoka Kidron.

¹⁷Asa sice z Izraele neodstranil obětní výšiny, ale po celý svůj život měl srdce oddané Hospodinu. ¹⁸Vnesl do Božího chrámu zasvěcenou kořist svého otce i svou vlastní, stříbro a zlato a další předměty.

¹⁹Až do pětatřicátého roku Asovy vlády nebyla žádná další válka.

Smlouva s Aramejci

¹V šestatřicátém roce Asova kralování ale proti Judsku vytáhl izraelský král Baaša. Vystavěl Rámu, takže od krále Asy nemohl nikdo odejít ani tam přijít.

²Asa proto vynesl stříbro a zlato z pokladnic Hospodinova chrámu i královského paláce a poslal je k aramejskému králi Ben-hadadovi, sídlícímu v Damašku. Vzkázal mu: ³„Pojďme spolu uzavřít smlouvu tak jako naši otcové. Hle, posílám ti stříbro a zlato. Zruš svou smlouvu s izraelským králem Baašou, ať ode mě odtáhne.“

⁴Ben-hadad králi Asovi vyhověl a vyslal do izraelských měst své vojevůdce. Dobyli Ijon, Dan, Abel-majim a všechny zásobovací sklady měst v kraji Neftalí. ⁵Jakmile se to Baaša doslechl, přestal stavět Rámu a práce tam ukončil. ⁶Král Asa pak svolal celého Judu, aby odnášeli kamení a dřevo z Rámy, kterou chtěl Baaša vystavět. Král Asa z toho vystavěl Gebu a Micpu.

⁷V té době k judskému králi Asovi přišel vidoucí Chanani a řekl mu: „Protože ses spolehl na aramejského krále, a ne na Hospodina, svého Boha, vojsko aramejského krále ti uniklo z rukou. ⁸Neměli snad Habešané a Libyjci ohromné vojsko s obrovským množstvím vozů a jezdců? Tenkrát ses ale spolehl na Hospodina, a tak ti je vydal do rukou. ⁹Hospodinovy oči procházejí celou zemi, aby posiloval ty, kdo jsou mu oddáni celým srdcem. Ty ses teď ale zachoval jako hlupák, a tak budeš od nynějška čelit válkám.“

¹⁰Asa se na vidoucího rozhněval. Rozzuřil se tak, že ho dal ve

vězení vsadit do klády. Tehdy se také k některým z lidu dopustil velikých krutostí.

¹¹Asovy skutky jsou od počátku až do konce zapsány v Knize judských a izraelských králů. ¹²V devětatřicátém roce své vlády Asa onemocněl na nohy. Byl vážně nemocný, ve své nemoci však nehledal Hospodina, ale lékaře. ¹³V jednačtyřicátém roce svého kralování pak Asa zemřel a ulehl ke svým otcům. ¹⁴Pochovali ho v jeho hrobce, kterou si nechal vytesat ve Městě Davidově. Uložili ho na márách pokrytých vonnými balzámy a směsí rozmanitých mastí a k jeho počtě zažehli nesmírně veliký pohřební oheň.

17

Jošafat, král judský

¹Na Asově místě začal kralovat jeho syn Jošafat, který posílil Judu proti Izraeli. ²Do všech opevněných judských měst umístil vojsko a po celé judské zemi i v efraimských městech, která zabral jeho otec Asa, rozmístil posádky.

³Hospodin byl s Jošafatem, neboť chodil po starých cestách svého otce Davida a nevyhledával baaly. ⁴Namísto toho hledal Boha svého otce a narozdíl od Izraele se řídil jeho příkazy.

⁵Hospodin mu dal království pevně do rukou a celé Judsko přinášelo Jošafatovi dary, takže měl nesmírné bohatství a slávu. ⁶Srdcem se natolik upnul k Hospodinovým cestám, že z Judska odstranil obětní výšiny i posvátné kůly.

⁷Ve třetím roce své vlády vyslal své hodnostáře Ben-chaila, Obadiáše, Zachariáše, Natanaela a Michajáše, aby učili v judských městech. ⁸Poslal s nimi také levity Šemajáše,

Netaniáše, Zebadiáše, Asaela, Šemiramota, Jonatana, Adoniáše, Tobiáše a Tob-adoniáše a s nimi také kněze Elišamu a Jorama. ⁹Ti vyučovali v Judsku. Měli s sebou knihu Zákona Hospodinova, obcházeli všechna judská města a vyučovali lid. ¹⁰Všechna království okolo Judska tehdy měla hrůzu z Hospodina, takže s Jošafatem nikdo nebojoval. ¹¹Dokonce i Filištíni přinášeli Jošafatovi předepsanou daň ve stříbře. Arabové mu přiváděli stáda: 7 700 beranů a 7 700 kozlů. ¹²Jošafatova moc neustále rostla. V Judsku vystavěl pevnosti a zásobovací města ¹³a v judských městech hromadil veliké zásoby. V Jeruzalémě pak měl vojsko udatných bojovníků. ¹⁴Toto je jejich výčet podle otcovských domů:

Velitelé tisíců z Judy:

velitel Adna a jeho 300 000 udatných bojovníků,

¹⁵po něm velitel Jochanan a jeho 280 000 mužů,

¹⁶po něm Amasiáš, syn Zichriho, dobrovolník Hospodinův, a jeho 200 000 bojovníků.

¹⁷Z Benjamína:

bojovník Eliada a jeho 200 000 mužů vyzbrojených luky a štíty,

¹⁸po něm Jozabad a jeho 180 000 ozbrojenců.

¹⁹Ti sloužili králi a další král rozmístil v opevněných městech po celém Judsku.

18

Spojenectví s Achabem

¹Když Jošafat dosáhl velikého bohatství a slávy, uzavřel sňatkem svého syna spojenectví s Achabem. ²Po několika

letech Achaba navštívil v Samaří a ten pro něj a pro jeho doprovod porazil spoustu ovcí, koz a telat. Potom ho začal podněcovat k tažení proti Rámot-gileádu. ³ „Po-táhneš se mnou na Rámot-gileád?“ ptal se izraelský král Achab judského krále Jošafata.

„Udělám to, co ty,“ odpověděl mu Jošafat. „Můj lid je jako tvůj, mí koně jako tví! Půjdu do boje s tebou.“ ⁴ Jošafat ale izraelského krále požádal: „Vyptej se dnes prosím na slovo Hospodinovo.“

⁵ Izraelský král tedy shromáždil na čtyři sta proroků a ptal se jich: „Máme jít do války o Rámot-gileád, nebo ne?“

„Jdi,“ odpovídali, „a Bůh je vydá králi do rukou!“

⁶ Jošafat ale naléhal: „To už tu není žádný Hospodinův prorok, abychom se zeptali jeho?“

⁷ „Vlastně tu jeden takový je,“ řekl izraelský král. „Skrze něj se lze ptát Hospodina, ale já ho nesnáším, protože mi neprorokuje nic dobrého, jen samé neštěstí. Je to Michajáš, syn Jimlův.“

„Tak by král neměl mluvit,“ odpověděl Jošafat.

⁸ Izraelský král tedy zavolał jednoho komorníka a rozkázal:

„Rychle, Michajáše, syna Jimlova!“

⁹ Král Izraele a Jošafat, král Judy, seděli ve slavnostním rouchu na svých trůnech na prostranství u vchodu do samařské brány a všichni ti proroci prorokovali před nimi. ¹⁰ Cidkiáš, syn Kenaanův, si zhotovil železné rohy a prohlásil: „Toto praví Hospodin: Takhle utrkáš Aramejce k smrti!“

¹¹ A všichni ti proroci prorokovali podobně: „Jdi na Rámot-gileád! Čeká tě úspěch! Hospodin ho králi vydá do rukou!“

¹² Posel, který šel pro Michajáše, mu říkal: „Podívej se, všichni

proroci jako jeden muž předpovídají králi dobré věci. Raději mluv jako oni. Řekni mu něco dobrého.“

¹³ „Jakože je živ Hospodin,“ odpověděl Michajáš, „budu mluvit jen to, co řekne můj Bůh.“ ¹⁴ A tak přišel ke králi.

Ten se ho zeptal: „Michajáši, máme jít do války o Rámot-gileád, nebo ne?“

„Jděte,“ odpověděl. „Čeká vás úspěch. Padnou vám do rukou.“

¹⁵ Král ho však přerušil: „Kolikrát tě mám zapřísahat, abys mi ve jménu Hospodinově neříkal nic než pravdu!“

¹⁶ Michajáš mu tedy řekl:

„Viděl jsem všechen Izrael
jak ovce po horách rozptýlen,
jak ovce bez svého pastýře.
Hospodin řekl mi: Pány nemají,
ať vrátí se domů každý v pokoji!“

¹⁷ „Vždyť jsem ti to říkal,“ obrátil se izraelský král k Jošafatovi. „Neprorokuje mi nic dobrého, jen samé neštěstí.“

¹⁸ Michajáš ale pokračoval: „Nuže, slyšte slovo Hospodinovo. Viděl jsem Hospodina sedícího na trůnu a všechen nebeský zástup po jeho pravici a levici. ¹⁹ Hospodin se ptal: ‚Kdo svede izraelského krále Achaba, aby vytáhl a padl u Rámot-gileádu?‘ Ten říkal to a ten zas ono. ²⁰ Vtom vyšel duch, stanul před Hospodinem a řekl: ‚Já ho svedu.‘ Hospodin se zeptal: ‚Jak?‘

²¹ a on odpověděl: ‚Vyjdu a budu lživým duchem v ústech všech jeho proroků.‘ Nato Hospodin řekl: ‚Ano, podaří se ti to; svedeš ho. Jdi a proved' to.‘

²²Nuže, pohled' – do úst všech těchto tvých proroků vložil Hospodin Iživého ducha. Hospodin ti ale předpovídá neštěstí.“

²³Vtom vykročil Cidkiáš, syn Kenaanův, a udeřil Michajáše do tváře slovy: „Kudy asi přešel Hospodinův Duch ode mě, aby mluvil k tobě?“

²⁴„To uvidíš v den, kdy se ukryješ v nejzazším pokojíku!“ odpověděl mu Michajáš.“

²⁵Nato izraelský král rozkázal: „Seberte Michajáše a odvedte ho k veliteli města Amonovi a královskému synu Joášovi.

²⁶Řeknete: ‚Takto praví král: Tohoto muže vsaďte do vězení a odměřujte mu chleba a vodu, dokud se v pořádku nenavrátím.‘“

²⁷Michajáš ale řekl: „Jestli se vrátíš v pořádku, nemluvil skrze mě Hospodin.“ A dodal: „Slyšte to, všichni lidé!“

²⁸Izraelský král pak s judským králem Jošafatem táhli na Rámot-gileád. ²⁹Izraelský král Jošafatovi řekl: „Já půjdu do bitvy v přestrojení, ty ale zůstaň ve svém rouchu.“ A tak se král Izraele před bitvou přestrojil.

³⁰Aramejský král rozkázal svým vozatajům: „Nebojujte s malým ani s velkým, jediné s králem izraelským!“ ³¹Když potom vozatajové uviděli Jošafata, řekli si: „To je izraelský král.“ Obklíčili ho tedy, aby ho napadli. Když ale Jošafat vykřikl, Hospodin mu pomohl. Bůh je od něj odlákal.

³²Vozatajové poznali, že to není izraelský král, a nechali ho být.

³³Někdo tehdy náhodně vystřelil z luku a zasáhl izraelského krále mezi pláty a pancíř. „Zpátky!“ rozkázal král svému vozatajovi. „Odvez mě z boje! Jsem raněn!“ ³⁴Bitva ale zuřila

celý den, a tak izraelský král musel zůstat před Aramejci podepřen na svém voze až do večera. Zemřel při západu slunce.

19

¹Judský král Jošafat se vracel domů do Jeruzaléma v pokoji.

²Vyšel mu ale vstříc vidoucí Jehu, syn Chananiho, a oslovil ho: „Měl jsi pomáhat ničemovi? Měl ses přátelit s Hospodinovým nepřáteli? Kvůli tomu na tebe přijde Hospodinův hněv. ³Našlo se ale na tobě i leccos dobrého, neboť jsi v celé zemi spálil posvátné kůly a v srdci jsi odhodlán hledat Boha.“

Soudní reforma

⁴Jošafat bydlel v Jeruzalémě, ale opakovaně se vydával mezi lid od Beer-šeby po Efraimské hory a navracel je k Hospodinu, Bohu jejich otců. ⁵Po celé zemi ustanovil v každém opevněném městě soudce. ⁶Těmto soudcům nařídil: „Dávejte pozor, jak jednáte. Nesoudíte přece jen pro člověka, ale pro Hospodina. Když vynášíte soud, on je s vámi. ⁷Ať vás tedy provází hrůza z Hospodina. Jednejte svědomitě, neboť Hospodin, náš Bůh, nestrpí nespravedlnost, podjatost ani úplatky!“

⁸V Jeruzalémě pak Jošafat ustanovil některé levity, kněze a vůdce izraelských kmenů, aby uplatňovali Hospodinův soud, a tak bylo možno odvolávat se do Jeruzaléma. ⁹Přikázal jim: „Tak jednejte – s úctou k Hospodinu, věrně a s upřímným srdcem. ¹⁰U každého sporu, který k vám přijde od vašich bratrů z jiných měst, ať už se bude týkat prolití krve nebo otázek Zákona, přikázání, ustanovení a pravidel, je musíte poučit, ať nehřeší proti Hospodinu. Jinak by Boží hněv padl

nejen na vaše bratry, ale i na vás. Tak jednejte a buďte bezúhonní.

¹¹Nejvyšší kněz Amariáš vám bude nadřízen ve všech záležitostech Hospodinových a Zebadiáš, syn Izmaelův, představený domu Judova, ve všech záležitostech královských. Levité vám budou sloužit jako úředníci. Buďte stateční a pusťte se do práce. Hospodin bude na straně dobrých!“

20

Ten boj není váš

¹Po nějaké době přitáhli Moábci spolu s Amonci a některými Meunity, aby proti Jošafatovi vedli válku. ²Jošafatovi bylo oznámeno: „Přitáhla proti tobě ohromná spousta z protějšího břehu Mrtvého moře, z Edomu, a už jsou v Chasason-tamaru!“ (To je En-gedi.) ³Jošafat se bál a rozhodl se hledat Hospodina. V celém Judsku proto vyhlásil půst ⁴a judský lid se shromáždil, aby hledali pomoc od Hospodina. Přišli hledat Hospodina opravdu ze všech judských měst.

⁵Jošafat se spolu se shromážděným Judou a Jeruzalémem postavil před novým nádvořím v Hospodinově chrámu ⁶a promluvil:

„Hospodine, Bože našich otců, ty jsi přece Bůh na nebesích! To ty vládneš královstvím všech národů a ve tvé ruce je síla i moc. Nikdo nemůže obstát před tebou! ⁷Byl jsi to přece ty, Bože náš, kdo před svým lidem Izraelem vyhnal obyvatele této země a dal ji potomkům svého přítele Abrahama na věky. ⁸Poté, co ji osídlili, postavili v ní svatyni pro tvé jméno a řekli:

⁹Přijde-li na nás neštěstí, ať už meč, soud, mor či hlad, postavíme se před tento chrám a před tebe samého – vždyť v tomto domě přebývá tvé jméno – a budeme z našich úzkostí volat k tobě a ty nás uslyšíš a vysvobodíš.’

¹⁰Nuže, pohled’ – jsou tu Amonci, Moábci a obyvatelé pohoří Seír! Když naši otcové vycházeli z Egypta, nenechal jsi tudy Izrael ani projít, takže se jim vyhnuli a nevyhladili je. ¹¹A podívej se, jak nám odplácejí! Přicházejí nás vyhnat z tvého dědictví, které jsi nám odkázal. ¹²Copak je nebudeš soudit, Bože náš? Nemáme sílu na tu ohromnou přesilu, která táhne proti nám. Nevíme, co máme dělat, ale naše oči hledí k tobě!“

¹³Celý Juda stál i s nemluvňaty, ženami a dětmi před Hospodinem.

¹⁴Vtom uprostřed shromáždění sestoupil Duch Hospodinův na Jachziela, syna Zachariášova, syna Benajášova, syna Jehielova, syna Mataniášova, levitu ze synů Asafových. ¹⁵Řekl: „Všechen Judo a obyvatelé Jeruzaléma i ty, králi Jošafate, poslouchajte. Toto vám praví Hospodin: Nebojte se ani se nelekejte té ohromné přesily. Ten boj není váš, ale Boží.

¹⁶Zítra vytáhněte proti nim. Uvidíte, jak stoupají do svahu Cic, a střetnete se s nimi na konci strže před pouští Jeruel. ¹⁷Boj ale nebude na vás. Stůjte na svých místech a uvidíte, jakou záchranu vám Hospodin přichystal. Nebojte se ani se nelekejte, Judo a Jeruzaléme! Zítra vytáhněte proti nim a Hospodin bude s vámi!“

¹⁸Nato se Jošafat sklonil tváří k zemi a celý Juda i obyvatelé Jeruzaléma padli před Hospodinem a klaněli se mu. ¹⁹Levitě ze synů Kehatových a Korachových pak vstali, aby oslavovali

Hospodina, Boha Izraele, hlasitým zpěvem.

²⁰Brzy ráno vytáhli na Tekojskou poušť. Když vycházeli, Jošafat se před ně postavil a prohlásil: „Slyšte mě, Judo a všichni Jeruzalémští! Věřte Hospodinu, svému Bohu, a obstojíte. Věřte jeho prorokům, a uspějete!“ ²¹Poté, co se poradil s lidem, postavil do čela vojska Hospodinovy zpěváky, aby při pochodu oslavovali nádheru jeho svatosti:

„Chvála Hospodinu!
Jeho láska trvá na věky!“

²²Ve chvíli, kdy začali zpívat a oslavovat, Hospodin proti Amoncům, Moábcům a obyvatelům hory Seír, kteří útočili na Judu, obrátil jejich zálohy, takže se pustili jedni do druhých.

²³Amonci a Moábcí napadli obyvatele pohoří Seír a pobili je do posledního muže. Poté, co skoncovali s obyvateli Seíru, pomohli k záhubě jeden druhému. ²⁴Když Judští dorazili k místu, odkud je vidět daleko do pouště, rozhlíželi se po tom ohromném vojsku a hle – země byla poseta mrtvými! Nikdo nevyvázl.

²⁵Jošafat pak se svým vojskem začal sbírat kořist. Našli u nich takové množství výbroje, šatů a dalších cenností, že to ani nemohli pobrat. Kořisti nakonec bylo tolik, že jim trvalo tři dny, než ji posbírali. ²⁶Čtvrtého dne se shromáždili do údolí Beracha (to je: Dobrořečení), aby tam dobrořečili Hospodinu. Proto se to místo dodnes nazývá Emek-beracha, totiž Údolí dobrořečení.

²⁷Všichni judští a jeruzalémští muži se pak v čele s Jošafatem

radostně vrátili do Jeruzaléma, protože jim Hospodin dal radost z porážky jejich nepřátel. ²⁸Přišli do Jeruzaléma a s lyrami, citerami a trubkami zamířili do Hospodinova chrámu. ²⁹Když se všechna okolní království doslechla, jak Hospodin bojoval proti nepřátelům Izraele, padla na ně hrůza z Boha. ³⁰Jošafatovo království pak žilo v míru, protože jeho Bůh mu dopřál odpočinití ze všech stran.

Závěr Jošafatovy vlády

³¹Jošafat se stal judským králem v pětatřiceti letech a kraloval v Jeruzalémě dvacet pět let. Jeho matka se jmenovala Azuba, dcera Šilchiho. ³²Držel se cesty svého otce Asy a nepřestával dělat, co je v Hospodinových očích správné. ³³Pouze obětní výšiny nebyly odstraněny, a tak se lid stále neodhodlal odevzdat své srdce Bohu svých otců.

³⁴Ostatní Jošafatovy skutky jsou od počátku až do konce zapsány ve Slovech Jehua, syna Chananiho, která jsou součástí Knihy izraelských králů.

³⁵Judský král Jošafat se v pozdějších letech spolčil s izraelským králem Achaziášem, což byl velmi špatný čin. ³⁶Spolčil se s ním, aby si pořídil zámořské loďstvo. Když ty lodě v Ejjongeberu postavili, ³⁷Eliezer, syn Dodavahův z Marešy, pak Jošafatovi prorokoval: „Protože ses spolčil s Achaziášem, Hospodin tvé dílo zničí!“ Lodě ztroskotaly, a tak z plavby do zámoří sešlo.

21

¹Potom Jošafat ulehl ke svým otcům, a když byl pochován ke svým předkům ve Městě Davidově, na jeho místě začal kralovat jeho syn Jehoram. ²Jeho bratři, synové Jošafatovi,

byli: Azariáš, Jechiel, Zachariáš, Azarjáh, Michael a Šefatiáš. Ti všichni byli synové izraelského krále Jošafata. ³Jejich otec je bohatě obdaroval stříbrem, zlatem a cennostmi. Svěřil jim judská opevněná města, ale království svěřil Jehoramovi, svému prvorozenému.

Jehoram, král judský

⁴Jehoram se tedy ujal království svého otce. Jakmile upevnil svou moc, povraždil mečem všechny své bratry i některé z izraelských vůdců. ⁵Jehoram se stal králem ve dvaatřiceti letech a kraloval v Jeruzalémě osm let.

⁶Řídil se ale způsoby izraelských králů, jako to dělali v domě Achabově, neboť se oženil s Achabovou dcerou. Páchal, co je v Hospodinových očích zlé. ⁷Kvůli smlouvě, kterou s Davidem uzavřel, ale Hospodin nechtěl zničit dům Davidův, neboť slíbil, že Davidovi i jeho synům po všechny dny nechá zářit svíce.

⁸V jeho dobách se Edom vzbouřil proti judské nadvládě a ustanovil si krále. ⁹Jehoram proto vytáhl se svými veliteli a se všemi svými vozy do boje. Edomci ho i s jeho veliteli vozů obklopili ze všech stran, ale on v noci vstal a obklíčení prolomil. ¹⁰Edom tedy zůstává ve vzpouře proti Judovi až dodnes.

V téže době se vzbouřila i Libna. Jehoram totiž opustil Hospodina, Boha svých otců, ¹¹a nadělal na judských horách obětní výšiny. Tak svedl ke smilstvu obyvatele Jeruzaléma a spolu s nimi strhl i Judu.

¹²Od proroka Eliáše mu proto přišel dopis:

„Tak praví Hospodin, Bůh tvého otce Davida: Nekráčel jsi

cestami svého otce Jošafata ani cestami judského krále Asy,
¹³ale vydal ses cestou králů izraelských. Judu i obyvatele
Jeruzaléma jsi svedl ke smilstvu, tak jako to dělal dům
Achabův. Dokonce jsi povraždil vlastní rodinu – své bratry,
kteří byli lepší než ty. ¹⁴Nuže, pohled: Hospodin zasáhne tvůj
lid, tvé syny, ženy i všechno tvé jmění velikou ranou. ¹⁵Ty sám
těžce onemocníš střevní chorobou – bude se zhoršovat den
ode dne, až ti nakonec střeva vyhřejnou!“

¹⁶Hospodin proti Jehoramovi podnítil Filištíny i Araby
sousedící s Habešany. ¹⁷Vytáhli proti Judsku, pronikli obranou
a pobrali všechno jmění, které našli v králově paláci, stejně
jako jeho syny a ženy. Jediný, kdo mu zůstal, byl nejmladší syn
Achaziáš.

¹⁸Po tom všem ho ještě Hospodin ranil nevyléčitelnou střevní
chorobou. ¹⁹Po dlouhé době, téměř po dvou letech, mu kvůli
té nemoci vyhřezla střeva, takže zemřel v hrozných bolestech.
Jeho lid k jeho poctě ani nezažehl pohřební oheň, jako to
udělal jeho otcí. ²⁰Stal se králem ve dvaatřiceti letech a
kraloval v Jeruzalémě osm let. Když odešel, nikdo ho nelitoval.
Pochovali ho ve Městě Davidově, ale ne na královském
pohřebišti.

22

Achaziáš, král judský

¹Na jeho místě si obyvatelé Jeruzaléma určili za krále jeho
nejmladšího syna Achaziáše. Všechny starší syny totiž v táboře
povraždila horda arabských nájezdníků. Tak se Achaziáš, syn
Jehoramův, stal judským králem. ²Stal se králem ve

dvaadvaceti letech a kraloval v Jeruzalémě jeden rok. Jeho matka se jmenovala Atalia, vnučka Omriho.

³Také on se řídil způsobu domu Achabova, neboť ho matka naváděla k hanebnostem. ⁴Páchal, co je v Hospodinových očích zlé, tak jako dům Achabův. Po smrti svého otce si totiž k vlastní záhubě pozval rádce z Achabova domu.

⁵Na jejich radu se rozhodl vytáhnout spolu s izraelským králem, Achabovým synem Joramem, do války o Rámot-gileád. Aramejci ale Jorama se svým králem Chazaelem porazili. ⁶Ten se pak vrátil do Jizreelu, aby se léčil z ran, které utřil, když v Rámotu bojoval s aramejským králem Chazaelem. Judský král Achaziáš, syn Jehoramův, pak přijel do Jizreelu, aby zraněného Jorama, syna Achabova, navštívil.

⁷Při té návštěvě Bůh přivodil jeho pád. Když Achaziáš dorazil k Joramovi, šel s ním za Jehuem, synem Nimšiho, jehož Hospodin pomazal, aby vyhladil dům Achabův. ⁸Když Jehu konal Boží soud nad domem Achabovým, narazil i na judské hodnostáře, totiž Achaziášovy příbuzné, kteří byli v jeho službách, a pobil i je. ⁹Poté nechal hledat Achaziáše. Skrýval se v Samaří, ale tam ho zajali, přivedli ho k Jehuovi a zabili. Potom ho pohřbili, neboť si řekli: „Byl to syn Jošafatův a ten hledal Hospodina celým srdcem.“

V Achaziášově domě tak nezůstal nikdo, kdo by mohl vládnout.

Atalia, královna judská

¹⁰Když Achaziášova matka Atalia viděla, že její syn je mrtev, rychle vyhladila z Judova domu všechny, kdo měli královský původ. ¹¹Královské dceři Jošebě se ale podařilo unést

Achaziášova syna Joaše zprostřed královských synů, kteří měli zemřít, a spolu s jeho kojnou ho ukryla v ložnici. Tak tedy Achaziášova sestra Jošeba, manželka kněze Jojady a dcera krále Jehorama, schovala Joaše před Atalií, aby ho nezabila.¹²Ukrýval se u nich v Hospodinově chrámu šest let, dokud v zemi vládla Atalia.

23

¹Sedmého roku Jojada sebral odvahu a uzavřel smlouvu se setníky Azariášem, synem Joramovým, Izmaelem, synem Jochananovým, Azariášem, synem Obedovým, Maasejášem, synem Adajášovým, a Elišafatem, synem Zichriho. ²Ti obešli Judsko, ze všech judských měst shromáždili levity a vůdce izraelských otcovských rodů a vrátili se do Jeruzaléma. ³Celé to shromáždění pak v Božím chrámu uzavřelo smlouvu s králem. Jojada jim řekl: „Hle, podle Hospodinova slova o synech Davidových bude kralovat králův syn. ⁴Provedete to takhle: Třetina z vás kněží a levitů, kteří v sobotu nastoupíte službu, bude hlídat u dveří, ⁵další třetina u královského paláce a další u Brány základů. Všichni ostatní zatím budou na nádvořích Hospodinova chrámu. ⁶Ať do Hospodinova chrámu nevchází nikdo kromě kněží a sloužících levitů, kteří smí vstoupit, protože jsou svatí. Ať všechen lid dodržuje Hospodinův řád. ⁷Levitě obklopí krále, každý se zbraní v ruce. Kdokoli se přiblíží k chrámu, zemře. Musíte zůstat při králi, kamkoli se pohne.“ ⁸Levitě i všichni Judští to provedli přesně, jak jim kněz Jojada určil. Každý vzal své muže, jak ty, kteří v sobotu nastupovali, tak ty, kteří právě odcházeli. Kněz Jojada totiž nechtěl o žádný

z jejich oddílů přijít. ⁹Rozdal setníkům kopí, pavézy a štíty krále Davida, uložené v Hospodinově chrámu. ¹⁰Potom všechny muže rozestavěl, aby všichni se zbraní v ruce obklopili krále od pravé strany chrámu až k jeho levé straně, u oltáře před chrámem.

¹¹Jojada a jeho synové pak přivedli králova syna, vložili mu na hlavu korunu, dali mu opis smlouvy a prohlásili ho za krále. Když ho pomazali, začali volat: „Ať žije král!“

¹²Jak se všichni sbíhali a oslavovali krále, Atalia zaslechla hluk. Přišla za nimi do Hospodinova chrámu, ¹³a hle – u svého sloupu vedle vchodu stojí král s veliteli a trubači po boku! Všechn lid země se radoval, trubil na trubky a zpěváci a hudebníci vedli chvály. Atalia roztrhla své roucho a vykřikla: „Spiknutí! Spiknutí!“

¹⁴Kněz Jojada za ní poslal setníky velící vojsku. Přikázal jim: „Odvedte ji mezi oddíly. Kdo bude s ní, toho popravte.“ (Kněz totiž nechtěl, aby byla zabita u Hospodinova chrámu.)

¹⁵Chopili se jí, a když prošla Koňskou bránou do královského paláce, zabili ji.

¹⁶Jojada uzavřel se vším lidem a s králem smlouvu, že budou Hospodinův lid. ¹⁷Všichni pak vyrazili k Baalovu chrámu a zbořili ho. Rozbili jeho oltáře i sochy a Baalova kněze Matana zabili před těmi oltáři.

¹⁸Jojada pak svěřil dohled nad Hospodinovým chrámem kněžím a levitům, aby se podle Davidových pokynů s veselím a zpěvem starali o Hospodinův dům a přinášeli Hospodinu zápalné oběti, jak je psáno v Zákoně Mojžíšově. ¹⁹K branám Hospodinova chrámu postavil stráž, aby nemohl vstoupit nikdo jakkoli nečistý.

²⁰Vzal setníky, hodnostáře i vůdce lidu a spolu se vším lidem země vedli krále z Hospodinova chrámu Horní bránou do královského paláce. Tam krále usadili na královský trůn.

²¹Všechn lid země se radoval a ve městě zavládl klid, protože Atalia byla popravena.

24

Joaš, král judský

¹Joaš se stal králem v sedmi letech a kraloval v Jeruzalémě čtyřicet let. Jeho matka se jmenovala Cibia a byla z Beer-šeby.

²Po celý život kněze Jojady dělal Joaš, co je v Hospodinových očích správné. ³Jojada mu našel dvě manželky a on s nimi měl syny a dcery.

⁴Po nějaké době se Joaš rozhodl obnovit Hospodinův chrám.

⁵Shromáždil tedy kněze a levity a řekl jim: „Rozejděte se do judských měst a vybírejte od celého Izraele každoroční obnos stříbra na opravu chrámu našeho Boha. Pospěšte si s tím.“ Levité ale nespěchali.

⁶Král si tedy zavolal představeného Jojadu a otázal se: „Proč ses nepostaral, aby levité přinesli z Judska a z Jeruzaléma daň předepsanou Hospodinovým služebníkem Mojžíšem, totiž daň izraelského shromáždění pro Stan svědectví?“ ⁷(Stoupenci té hanebné Atalie totiž pronikli do Božího chrámu a ze všech posvátných předmětů Hospodinova chrámu nadělali baaly.)

⁸Na králův rozkaz pak vyrobili truhlici, kterou postavili před bránu do Hospodinova chrámu. ⁹V Judsku i v Jeruzalémě dali svolat, ať všichni přinesou daň, kterou Boží služebník Mojžíš předepsal Izraeli na poušti. ¹⁰Všichni vůdcové i všechny lid ji pak s radostí přinášeli a házeli do truhly, až ji naplnili. ¹¹Levité

truhlici pravidelně odnášeli do královského úřadu, kde královský písař se zástupcem nejvyššího kněze zjistili množství stříbra. Když truhlici vyprázdnili, znovu ji odnesli a postavili na místo. Tak to dělali den co den a vybrali veliké množství stříbra. ¹²Král s Jojadou je předávali mistrům zodpovědným za práci na Hospodinově chrámu. Ti na obnovu Hospodinova chrámu najímali kameníky, tesaře spolu s kováři železa i bronzu, aby opravovali Hospodinův chrám. ¹³Mistři byli pilní, takže jim dílo rostlo pod rukama. Obnovili Boží chrám do původního stavu a ještě ho zpevnili.

¹⁴Když byli hotovi, přinesli zbylé stříbro před krále a před Jojadu. Ten z něj nechal zhotovit vybavení Hospodinova chrámu: náčiní pro službu i pro oběti, nádobí a další předměty ze zlata a stříbra. Po celý Jojadův život se v Hospodinově chrámu konaly pravidelné oběti.

¹⁵Když Jojada zestárl a naplnil svůj čas, ve věku sto třiceti let zemřel. ¹⁶Pochovali ho ve Městě Davidově mezi králi, protože v Izraeli vykonal tolik dobrého pro Hospodina a jeho dům.

¹⁷Po Jojadově smrti přišli někdejší judští hodnostáři a klaněli se králi. A král jim začal naslouchat. ¹⁸Tehdy opustili dům Hospodina, Boha svých otců, a začali sloužit Ašeřiným kůlům a modlám. Tímto proviněním si Juda i Jeruzalém zasloužil Boží hněv. ¹⁹Hospodin k nim posílal proroky, aby je navrátili k němu. Varovali je, ale oni neposlouchali.

²⁰Tenkrát sestoupil Boží Duch na Zachariáše, syna kněze Jojady. Postavil se před lid a prohlásil: „Tak praví Bůh: Proč přestupujete Hospodinova přikázání? Neuspějete. Opustili jste Hospodina, a on opustí vás!“

²¹Oni se ale proti němu spikli a na králův rozkaz ho na nádvoří Hospodinova chrámu ukamenovali. ²²Král Joaš nepamatoval na oddanost, kterou mu prokazoval Zachariášův otec Jojada, a zavraždil jeho syna. Ten, když umíral, řekl: „Hospodin to vidí a zúčtuje.“

²³Než se rok s rokem sešel, vytáhlo proti Joašovi aramejské vojsko. Vtrhli do Judska i do Jeruzaléma a pobili všechny jejich velitele. Veškerou kořist odeslali damašskému králi.

²⁴Aramejské vojsko sice přitáhlo v malém počtu, ale Hospodin jim vydal do rukou vojsko mnohem větší, protože Juda opustil Hospodina, Boha svých otců. Když Joaše jaksepatří potrestali,

²⁵odtáhli pryč a zanechali ho těžce zraněného.

Tehdy se jeho dvořané proti němu spikli, protože prolil krev syna kněze Jojady, a zabili ho na lůžku. Když zemřel, pochovali ho ve Městě Davidově, ale ne na královském pohřebišti.

²⁶Spiklenci proti němu byli Zabab, syn Amonky Šimeat, a Jehozabab, syn Moábky Šimrít.

²⁷O jeho synech, o mnoha proroctvích vznesených proti němu i o přestavbě Božího chrámu se píše ve Výkladu ke Knize králů. Na jeho místě pak začal kralovat jeho syn Amaciáš.

25

Amaciáš, král judský

¹Amaciáš se stal králem v pětadvaceti letech a kraloval v Jeruzalémě dvacet devět let. Jeho matka se jmenovala Joadan a byla z Jeruzaléma. ²Dělal, co je v Hospodinových očích správné, ale ne z celého srdce.

³Jakmile měl království pevně v moci, nechal popravit ty své dvořany, kteří zabili jeho královského otce. ⁴Jejich syny ale

nepopravil, neboť v Knize Mojžíšově, totiž v Zákoně, je psáno, že Hospodin přikázal: „Rodiče nemohou platit životem za své děti ani děti za své rodiče. Každý zaplatí životem za svůj vlastní hřích.“

⁵Amaciáš shromáždil Judu, seřadil je podle otcovských rodů a celého Judu i Benjamína přidělil velitelům tisíců a setnin. Sečetl všechny od dvaceti let výše a zjistil, že má 300 000 bojeschopných mužů, vládnoucích kopím a štítem. ⁶Za sto talentů stříbra pak najal ještě 100 000 bojovníků z Izraele.

⁷Přišel však za ním Boží muž a řekl: „Králi, neber s sebou izraelské vojsko. Bůh není s Izraelem, není s nikým z Efraima.

⁸Pokud vytáhneš, můžeš si v boji vést jakkoli statečně, Bůh tě ale před nepřítelem srazí. Bůh přece dokáže pomoci, ale i srazit!“

⁹„A co těch sto talentů, které jsem zaplatil za izraelské oddíly?“ namítl Amaciáš Božímu muži.

„Hospodin ti může dát mnohem víc,“ odpověděl mu.

¹⁰Amaciáš tedy žoldnéře z Efraima oddělil a poslal je domů. Ti se tehdy na Judské velmi rozhněvali a vraceli se domů plní vzteku.

¹¹Amaciáš sebral odvahu a odvedl vlastní vojsko do Solného údolí, kde pobil 10 000 obyvatel Seíru. ¹²Dalších 10 000 zajali judští vojáci živých a odvedli je na vrchol skály, odkud je svrhli dolů a všechny roztržili.

¹³Žoldnéři, které Amaciáš nepustil se svým vojskem do války, mezitím napadali judská města od Samaří až po Bet-choron. Pobili v nich na 3 000 obyvatel a pobrali spoustu kořisti.

¹⁴Když se Amaciáš vrátil z vítězství nad Edomci, přinesl si s sebou seírské bůžky. Přijal je za své bohy, klaněl se jim a páčil

jim kadidlo. ¹⁵Hospodin tehdy proti Amaciášovi vzplanul hněvem. Poslal k němu proroka, který mu řekl: „Proč uctíváš bohy, kteří nedokázali svůj národ vysvobodit z tvých rukou?“ ¹⁶Král mu na to odpověděl: „Že bychom tě jmenovali královským rádcem? Jestli je ti život milý, přestaň!“ Prorok tedy přestal mluvit, jen ještě dodal: „Vím, že Bůh už si s tebou poradil a zahladí tě, protože si vedeš svou a na moji radu nedbáš.“

¹⁷Judský král Amaciáš se pak poradil a vzkázal izraelskému králi Jehoášovi, synu Joachaze, syna Jehuova: „Pojďme se utkat!“

¹⁸Izraelský král Jehoáš mu ale vzkázal:

„Jeden bodlák v Libanonu vzkázal cedru v Libanonu:
Dej svou dceru mému synu za ženu!
Jedno zvíře v Libanonu šlo okolo
a ten bodlák pošlapalo.

¹⁹Říkáš si: Vida, porazil jsem Edoma! Srdce se ti dme chloubou. Raději ale zůstaň doma! Proč si říkáš o neštěstí? Chceš padnout a strhnout s sebou i Judu?“

²⁰Amaciáš ale neposlechl, neboť Bůh se rozhodl, že Judu vydá do jejich rukou, protože uctívali edomské bohy. ²¹Izraelský král Jehoáš tedy vytáhl a utkal se s judským králem Amaciášem u judského Bet-šemeše. ²²Juda byl Izraelem poražen a celé jeho vojsko se rozuteklo domů. ²³Izraelský král Jehoáš zabil judského krále Amaciáše, syna Joášova, syna Achaziášova, u Bet-šemeše, odkud ho přivedl do Jeruzaléma.

Od Efraimské brány až k Nárožní bráně proboural v jeruzalémských hradbách trhlinu na 400 loktů širokou.

²⁴Pobral všechno zlato a stříbro i všechny nádoby, které se našly v Hospodinově chrámu u Obed-edoma i v pokladnicích královského paláce. Potom se s rukojmími vrátil do Samaří.

²⁵Judský král Amaciáš, syn Joašův, přežil izraelského krále Jehoše, syna Joachazova, o patnáct let. ²⁶Ostatní Amaciášovy skutky jsou od počátku až do konce sepsány v Knize judských a izraelských králů. ²⁷Od dob, kdy Amaciáš přestal následovat Hospodina, se proti němu v Jeruzalémě chystalo spiknutí. Utekl sice do Lachiše, ale i tam za ním poslali vrah, kteří ho zabili. ²⁸Převezli ho na koni a pochovali ho ve Městě Davidově k jeho předkům.

26

Uziáš, král judský

¹Všechn judský lid pak vzal Uziáše, kterému bylo šestnáct let, a prohlásili ho za krále na místě jeho otce Amaciáše. ²To on vybudoval Eilat a vrátil ho Judovi poté, co Amaciáš spočinul u svých předků.

³Uziáš se stal králem v šestnácti letech a kraloval v Jeruzalémě padesát dva let. Jeho matka se jmenovala Jecholia a byla z Jeruzaléma. ⁴Dělal, co je správné v Hospodinových očích, přesně jako jeho otec Amaciáš. ⁵Hledal Boha za dnů Zachariáše, který ho učil Boží bázni, a dokud ho hledal, Bůh mu dopřával úspěch.

⁶Vytáhl do boje proti Filištinům, zbořil hradby Gatu, Jabny i Ašdodu a vystavěl v okolí Ašdodu i jinde na filištinském území města. ⁷Bůh mu pomáhal proti Filištinům i proti Arabům

žijícím v Gur-baalu a proti Meunitům. ⁸Také Amonci odevzdávali Uziášovi daň a jeho jméno se rozneslo až k samému Egyptu, neboť velice rozšířil svůj vliv.

⁹V Jeruzalémě Uziáš postavil a opevnil věže nad Nárožní a Údolní branou a také v rohu hradeb. ¹⁰Rovněž na poušti postavil věže a vykopal mnoho nádrží, neboť měl množství stád v podhůří i v nížině a oráče i vinaře na horách, a kdekoli se dalo něco pěstovat. Miloval totiž půdu.

¹¹Uziáš měl vycvičené vojsko, připravené k boji po jednotlivých oddílech, sečtených kancléřem Jehielem a správcem Maasejášem pod velením Chananiáše, jednoho z královských vojevůdců. ¹²Vůdců otcovských rodů bylo celkem 2 600 – sami hrdinové. ¹³Pod jejich velením bylo vojsko čítající 307 500 mužů připravených vyjít králi na pomoc do boje proti nepříteli. ¹⁴Uziáš celé vojsko vyzbrojil štíty, kopími, přilbami, pancíři, luky a praky na vrhání kamenů. ¹⁵V Jeruzalémě vyrobil důmyslná zařízení k metání střel a balvanů z věží a bašt. Jeho pověst se rozšířila do daleka, neboť zakoušel neobyčejnou pomoc, až získal značný vliv.

¹⁶Když ale takto zesílil, k vlastní záhubě zpychl. Zradil Hospodina, svého Boha, a vstoupil dovnitř Hospodinova chrámu, aby na kadidlovém oltáři pálił kadidlo. ¹⁷Kněz Azariáš a osmdesát statečných Hospodinových kněží tam šli za ním.

¹⁸Postavili se proti králi Uziášovi a řekli mu: „Uziáši, nenáleží ti páliť kadidlo Hospodinu. Pouze kněží, synové Áronovi, jsou posvěceni k jeho pálení. Opust' svatyni, neboť ses dopustil přestoupení. Takto slávu od Hospodina Boha nezískáš.“

¹⁹Uziáš zuřil, kadidelnici připravenou k pálení kadidla stále v ruce. Zatímco spílal kněží, na čele se mu před jejich zraky v

Hospodinově chrámu u kadidlového oltáře vyrazilo malomocenství. ²⁰Nejvyšší kněz Azariáš s ostatními kněžími se na něj podíval a hle – na čele měl malomocenství! Spěšně ho odtud vyvedli, ba on sám spěchal ven kvůli tomu, jak ho Hospodin ranil.

²¹Král Uziáš pak byl až do dne své smrti malomocný a jako takový bydlel v odděleném domě, protože byl vyloučen z domu Hospodinova. Královský palác tehdy spravoval jeho syn Jotam, který také vládl lidu.

²²Ostatní Uziášovy skutky od počátku až do konce sepsal prorok Izaiáš, syn Amosův. ²³Když Uziáš spočinul u svých předků, pochovali ho poblíž jeho otců na poli u královské hrobky. Řekli si totiž: „Byl přece malomocný!“ Na jeho místě pak kraloval jeho syn Jotam.

27

Jotam, král judský

¹Jotam se stal králem v pětadvaceti letech a kraloval v Jeruzalémě šestnáct let. Jeho matka se jmenovala Jeruša, dcera Sádokova. ²Dělal, co je správné v Hospodinových očích, přesně jako jeho otec Uziáš (na rozdíl od něj ale nevstoupil dovnitř Hospodinova chrámu). Lid ale i nadále jednal zvráceně.

³To on postavil Horní bránu Hospodinova chrámu a odvedl hodně práce na hradbě Ofelu. ⁴Vybudoval také města v Judském pohoří a v lesích vystavěl pevnosti a věže.

⁵Bojoval s amonským králem a zvítězil. Amonci mu toho roku museli odvést 100 talentů stříbra, 10 000 korů pšenice a 10 000 korů ječmene. Totéž mu odváděli i druhý a třetí rok. ⁶Tak

Jotam upevnil svou moc, neboť žil důsledně před Hospodinem, svým Bohem.

⁷Ostatní Jotamovy skutky i všechny jeho války a cesty jsou sepsány v Knize izraelských a judských králů. ⁸Stal se králem v pětadvaceti letech a kraloval v Jeruzalémě šestnáct let. ⁹Když pak Jotam spočinul u svých předků, pochovali ho ve Městě Davidově. Na jeho místě pak kraloval jeho syn Achaz.

28

Achaz, král judský

¹Achaz se stal králem ve dvaceti letech a kraloval v Jeruzalémě šestnáct let. Nedělal však, co je v Hospodinových očích správné, jako kdysi jeho otec David, ²ale řídil se způsoby izraelských králů. Nechal dokonce odlít sochy baalů, ³sám páčil kadidlo v údolí Ben-hinom a vlastní syny prováděl ohněm podle ohavných zvyklostí národů, které Hospodin vyhnal před syny Izraele. ⁴Obětoval a páčil kadidlo na posvátných výšinách, návrších a pod kdejakým košatým stromem.

⁵Proto ho Hospodin, jeho Bůh, vydal do rukou aramejského krále. Aramejci ho porazili, zajali mnoho zajatců a odvedli je do Damašku.

Právě tak padl do rukou izraelskému králi, a ten mu způsobil hroznou porážku. ⁶Pekach, syn Remaliášův, pobil za jediný den 120 000 judských mužů, samých udatných bojovníků, protože opustili Hospodina, Boha svých otců. ⁷Efraimský bojovník Zichri zabil králova syna Maasejáša, správce paláce Azrikama i králova pobočníka Elkánu. ⁸Synové Izraele zajali svým bratrům 200 000 žen a dětí a pobrali jim spoustu kořisti, kterou si odnesli do Samaří.

⁹Tam ale byl jeden Hospodinův prorok jménem Oded. Když se vojsko vracelo do Samaří, vyšel jim naproti. „Hledťe,“ řekl jim. „Hospodin, Bůh vašich otců, se hněval na Judu, a tak vám je vydal do rukou. Zuřivost, s jakou jste je povraždili, ale volá do nebe! ¹⁰A k tomu si ještě chcete zotročit judské a jeruzalémské děti jako své sluhy a služby? Copak sami nemáte před Hospodinem, svým Bohem, žádný hřích? ¹¹Proto mě teď poslechněte a vraťte ty zajatce zpátky svým bratrům. Jinak proti vám vzplane Hospodinův hněv!“

¹²Tedy povstali někteří efraimští vůdcové – Azariáš, syn Jochananův, Berechiáš, syn Mešilemotův, Jezechiáš, syn Šalumův, a Amasa, syn Chadlajův – a vystoupili proti těm, kdo se vraceli z boje. ¹³„Nevodťe sem ty zajatce!“ řekli jim. „Chcete snad, abychom se provinili proti Hospodinu, tak aby se naše hříchy a viny ještě rozmnožily? Už jsme se přece provinili dost na to, aby na Izraeli spočíval Boží hněv!“

¹⁴Vojáci se tedy před veliteli a celým shromážděním vzdali zajatců i kořisti. ¹⁵Jmenovitě ustanovení muži se pak zajatců ujali a z kořisti oblékli všechny nahé. Oblékli je a obuli, dali jim najíst a napít, ošetřili je, všechny vyčerpané naložili na osly a přivedli je k jejich bratrům do Palmového města Jericha. Potom se vrátili do Samaří.

¹⁶V té době poslal král Achaz k asyrskému králi žádost o pomoc. ¹⁷Edomci totiž znovu přitáhli, zaútočili na Judu a odváděli zajatce. ¹⁸Do měst v podhůří a do judského Negevu navíc vpadli Filištiní a dobyli Bet-šemeš, Ajalon, Gederot a také Socho, Timnu a Gimzo s jejich vesnicemi a usadili se tam.

¹⁹Tak Hospodin pokořil Judu kvůli izraelskému králi Achazovi, protože sváděl Judu na scestí a zcela zradil Hospodina.

²⁰Asyrský král Tiglat-pilešar sice k němu přitáhl, ale spíše ho sužoval, než aby ho posílil. ²¹Achaz vyplenil Hospodinův chrám, královský palác i domy urozených, aby mohl obdarovat asyrského krále, ale nebylo mu to k ničemu. ²²I během svého soužení zrazoval Hospodina čím dál víc. Takový byl král Achaz. ²³Obětoval damašským bohům, kteří ho porazili, protože si myslel: „Aramejským králům pomáhají jejich bohové. Když jim budu obětovat, pomohou i mně.“ Jenomže oni ho jen sráželi, tak jako celý Izrael. ²⁴Achaz také vzal náčiní Božího chrámu a okleštil jeho zařízení. Potom zamkl dveře Hospodinova chrámu a na kdejakém jeruzalémském nároží si zřídil oltáře. ²⁵V každém z judských měst nadělal obětní výšiny k pálení kadidla cizím bohům. Tak popouzel Hospodina, Boha svých otců. ²⁶Ostatní jeho skutky i všechny jeho způsoby jsou od počátku až do konce sepsány v Knize judských a izraelských králů. ²⁷Když Achaz spočinul u svých předků, pochovali ho ve městě Jeruzalémě, ale na pohřebišťe králů Izraele ho nevnесли. ²⁸Na jeho místě pak kraloval jeho syn Ezechiáš.

29

Ezechiáš, král judský

¹Ezechiáš se stal králem v pětadvaceti letech a kraloval v Jeruzalémě dvacet devět let. Jeho matka se jmenovala Abija, dcera Zachariášova. ²Dělal, co je v Hospodinových očích správné, přesně jako kdysi jeho otec David.

³Už v prvním měsíci prvního roku své vlády otevřel dveře Hospodinova chrámu a opravil je. ⁴Přivedl kněze a levity, shromáždil je na východním prostranství ⁵a řekl jim: „Slyšte

mě, levité! Posvěťte se a posvěťte chrám Hospodina, Boha svých otců. Vyneste ze svatyně všechno nečisté! ⁶Naši otcové zradili Hospodina, našeho Boha, a páchali, co je v jeho očích zlé. Opustili ho, odvrátili svou tvář od Hospodinova příbytku a obrátili se k němu zády. ⁷Potom zavřeli dveře předsíně, pozhášeli lampy a už nezažehli kadidlo a nepřinesli zápalnou oběť ve svatyni Boha Izraele. ⁸Proto na Judu a Jeruzalém dolehl Hospodinův hněv a učinil je odstrašujícím příkladem pro výstrahu a výsměch, jak to sami na vlastní oči vidíte. ⁹Hle, proto naši otcové padli mečem a naši synové, dcery a ženy jsou v zajetí. ¹⁰Ted' jsem ale rozhodnut uzavřít s Hospodinem, Bohem Izraele, smlouvu, aby od nás odvrátil svůj planoucí hněv. ¹¹Synové moji, neberte to ted' na lehkou váhu. Hospodin vás přece vyvolil, abyste stáli před ním a sloužili mu, abyste mu jakožto jeho služebníci pálili kadidlo.“

¹²Levitě tedy začali:

ze synů Kehatových Machat, syn Amasajův, a Joel, syn Azariášův;

ze synů Merariho Kiš, syn Abdiho, a Azariáš, syn Jehalelela;

ze synů Geršonových Joach, syn Zimův, a Eden, syn Joachův;

¹³ze synů Elicafanových Šimri a Jehiel;

ze synů Asafových Zachariáš a Mataniáš;

¹⁴ze synů Hemanových Jechiel a Šimei;

ze synů Jedutunových Šemajáš a Uziel.

Očista chrámu

¹⁵Ti shromáždili své bratry a posvětili se. Potom šli podle králova příkazu očistit Hospodinův chrám, jak řekl Hospodin.

¹⁶Kněží vešli dovnitř Hospodinova chrámu, aby ho vyčistili. Veškerou nečistotu, kterou v Hospodinově chrámu našli, vynášeli na chrámové nádvoří, kde se toho chopili další levité a odnášeli to za město k potoku Kidron. ¹⁷S posvěcováním začali hned prvního dne prvního měsíce. Osmého dne téhož měsíce postoupili do předsíně Hospodinova chrámu. Dalších osm dní posvěcovali Hospodinův chrám a šestnáctého dne prvního měsíce byli hotovi.

¹⁸Šli tedy za králem Ezechiášem a oznámili mu: „Vyčistili jsme celý Hospodinův chrám, zápalný oltář s veškerým náčiním i stůl předložený s veškerým náčiním. ¹⁹Všechny nádoby, kterých se král Achaz během své vlády zrádně zbavil, jsme zhotovili a posvětili. Už jsou před Hospodinovým oltářem.“

²⁰Ezechiáš hned ráno shromáždil městské hodnostáře a vydal se do Hospodinova chrámu. ²¹Za království, za svatyni a za Judu přivedli k oběti za hřích sedm býčků, sedm beranů, sedm jehňat a sedm kozlů. Kněžím z Áronových synů přikázal, ať je obětují na Hospodinově oltáři. ²²Poráželi tedy býčky a kněží chytali jejich krev a kropili s ní oltář. Když poráželi berany, kropili oltář jejich krví, a když poráželi jehňata, kropili oltář jejich krví. ²³Pak přivedli kozly k oběti za hřích před krále a před celé shromáždění, aby na ně vložili ruce. ²⁴Kněží je potom porazili a jejich krví očistili oltář od hříchu. Tak vykonali smířcí obřady za Izrael; král totiž za celý Izrael nařídil obětovat zápaly i oběti za hřích.

²⁵Král postavil v Hospodinově chrámu levity s činely, lyrami a citerami podle pokynů Davida, králova vidoucího Gáda a proroka Nátana (toto přikázání totiž přišlo od Hospodina skrze jeho proroky). ²⁶Když se levité postavili na svá místa s

Davidovými nástroji a kněží s trubkami, ²⁷Ezechiáš nechal přinést na oltáři zápalnou oběť. Ve chvíli, kdy začala oběť, začalo se zpívat a troubit Hospodinu za doprovodu hudebních nástrojů izraelského krále Davida. ²⁸Celé shromáždění se klanělo, zpěváci zpívali, trubači troubili a to vše trvalo, dokud zápalná oběť neskončila. ²⁹Jakmile byla zápalná oběť dokonána, Ezechiáš i všichni přítomní poklekli a klaněli se.

³⁰Ezechiáš a jeho hodnostáři uložili levitům, ať oslavují Hospodina písněmi Davida a vidoucího Asafa. Oslavovali ho s velikou radostí, padali na kolena a klaněli se mu.

³¹Potom Ezechiáš promluvil: „Teď jste zasvěceni kněžské službě Hospodinu. Přistupujte do Hospodinova chrámu s pokojnými a děkovnými oběťmi.“

Shromáždění tedy přineslo dary k obětním hodům a děkovné oběti. Každý, kdo měl ochotné srdce, přinesl také zápalné oběti, ³²jejichž počet činil 70 býčků, 100 beranů a 200 jehňat – to vše jako zápalná oběť Hospodinu. ³³Jako oběť také zasvětili 600 býčků a 3 000 ovcí. ³⁴Kněží ale bylo málo, takže to množství zvířat k zápalné oběti nestačili stahovat. Museli jim proto pomáhat jejich bratři levité, dokud to dílo nebylo hotové a dokud se nezasvětili další kněží (levité se totiž posvěcovali svědomitěji než kněží). ³⁵Obětovalo se veliké množství zápalů a také tuku z pokojných obětí a úliteb doprovázejících zápalné oběti.

Tak byla v Hospodinově chrámu obnovena bohoslužba.

³⁶Ezechiáš i všechen lid se radovali z toho, co pro ně Bůh přichystal. Všechno se totiž seběhlo velmi nenadále.

Hod beránka

¹Potom Ezechiáš nechal rozhlásit po celém Izraeli a Judsku (napsal totiž dopisy také do Efraima i Manasese), ať přijdou do Hospodinova chrámu v Jeruzalémě slavit Hospodinu, Bohu Izraele, Hod beránka. ²Král se totiž s hodnostáři a s celou jeruzalémskou obcí dohodl, že oslaví Hod beránka v druhém měsíci, ³protože ho nemohli uspořádat v patřičný čas, neboť ještě nebylo posvěceno dost kněží a lid se ještě neshromáždil do Jeruzaléma. ⁴Takové řešení se líbilo králi i celé obci. ⁵Proto rozhodli, že dají provolat po celém Izraeli od Beer-šeby až po Dan, ať přijdou do Jeruzaléma slavit Hospodinu, Bohu Izraele, Hod beránka. Dlouho jej totiž neslavili, jak je předsáno. ⁶Na králův rozkaz tedy do celého Izraele a Judska vyrazili poslové s tímto dopisem od krále a jeho hodnostářů:

„Synové Izraele, vraťte se k Hospodinu, Bohu Abrahama, Izáka a Izraele! On se pak vrátí k vám, pozůstatkům uniklým z moci asyrských králů. ⁷Nebudte jako vaši otcové a bratři, kteří zradili Hospodina, Boha vašich otců, a ze kterých udělal odstrašující příklad, jak sami vidíte. ⁸Nebudte už tvrdošíjní jako vaši otcové. Poddejte se Hospodinu a pojdte do jeho svatyně, kterou posvětil navěky! Služte Hospodinu, svému Bohu, a on od vás odvrátí svůj planoucí hněv. ⁹Pokud se vrátíte k Hospodinu, vaši bratři a synové dojdou u svých věznitelů slitování a vrátí se do této země. Hospodin, váš Bůh, je přece milostivý a soucitný. Pokud se k němu vrátíte, neodmítne vás!“

¹⁰Poslové tedy procházeli celý kraj Efraim a Manases od města k městu až k Zabulon, ale byli jen k posměchu a pohrdání.

¹¹Někteří z Ašera, Manasese a Zabulona se ale pokořili a přišli do Jeruzaléma. ¹²Na Judovi ovšem spočinula Boží ruka, aby jednomyslně splnili, co jim král a hodnostáři podle Hospodinova slova přikázali.

¹³Do Jeruzaléma se shromáždilo množství lidu, aby se ve druhém měsíci zúčastnili Slavnosti nekvašených chlebů. Celé to veliké množství ¹⁴nejdříve zbořilo jeruzalémské oltáře, odstranili také všechny kadidlové oltáříky a naházeli je do potoka Kidron.

¹⁵Čtrnáctý den druhého měsíce porazili velikonočního beránka. Kněží a levité se zastyděli, posvětili se a přinesli do Hospodinova chrámu zápalné oběti. ¹⁶Zaujali svá místa, jak jim to určoval Zákon Božího muže Mojžíše. Kněží kropili oltář krví, kterou jim levité podávali. ¹⁷Mnozí ve shromáždění ale nebyli posvěceni. Za všechny nečisté proto zabíjeli jejich velikonoční beránky levité, aby je posvětili Hospodinu.

¹⁸Mnozí z Efraima, Manasese, Isachara i Zabulona se neočistili, ale přesto jedli velikonočního beránka, ačkoli to nebylo podle předpisů. Ezechiáš se totiž za ně modlil: „Kéž dobrotivý Hospodin očistí ¹⁹každého, kdo se v srdci rozhodl hledat Boha – Hospodina, Boha svých otců – ačkoli nejsou čistí podle předpisů svatyně.“ ²⁰Hospodin pak Ezechiáše vyslyšel a lid uzdravil.

²¹Synové Izraele shromáždění v Jeruzalémě pak s velikou radostí slavili sedmidenní Slavnost nekvašených chlebů. Kněží a levité každý den chválili Hospodina zvučnými nástroji

zasvěcenými Hospodinu. ²²Ezechiáš také vyjádřil uznání všem levitům za velikou svědomitost, s jakou sloužili Hospodinu. Po sedm dní jedli své určené podíly, přinášeli pokojné oběti a děkovali Hospodinu, Bohu svých otců.

²³Celé shromáždění se pak shodlo, že budou pokračovat ještě dalších sedm dní, a tak radostně slavili ještě sedm dní.

²⁴Judský král Ezechiáš totiž shromáždění věnoval 1 000 býčků a 7 000 ovcí a koz. Hodnostáři pak věnovali 1 000 býčků a 10 000 ovcí a koz. Posvětilo se veliké množství kněží ²⁵a celé judské shromáždění se radovalo spolu s kněžími a levity, se všemi příchozími z Izraele i se všemi cizinci, ať už dorazili z izraelské země anebo bydleli v Judsku. ²⁶V Jeruzalémě zavládla nesmírná radost, neboť od dob izraelského krále Šalomouna, syna Davidova, město nic podobného nezažilo. ²⁷Kněží a levité nakonec vstali, aby lidu požehnali. Bůh je vyslyšel a jejich modlitba dosáhla nebe, jeho svatého příbytku.

31

¹Když to celé skončilo, všichni příchozí z Izraele se rozešli. Cestou v judských městech rozbíjeli posvátné sloupy, káceli Ašeřiny kůly a bourali obětní výšiny a oltáře všude v Judovi a Benjamínovi, ale i v Efraimovi a Manasesovi, dokud je nevymýtili. Teprve pak se všichni Izraelci vrátili do svých měst, každý do svého kraje.

Příděly kněžím a levitům

²Ezechiáš rozdělil kněží a levity do oddílů, podle kterých pak všichni plnili své kněžské či levitské úkoly, ať už šlo o zápalné a pokojné oběti, o pomocné práce nebo o děkování a chvály v

branách Hospodinova tábora. ³Král oddělil část svého majetku jako příspěvek na zápalné oběti jak ranní, tak večerní a také o sobotách, novoluních a slavnostech, jak jsou předepsány v Zákoně Hospodinově. ⁴Obyvatelům Jeruzaléma přikázal odevzdávat podíl kněžím a levitům, aby se mohli plně věnovat Hospodinovu zákonu.

⁵Jakmile se ta zpráva rozšířila, synové Izraele začali přinášet množství prvotin z obilí, vína, oleje, medu a z veškeré úrody. Přinesli také štědrý desátek ze všech věcí; ⁶synové Izraele i Judy, kteří bydleli v judských městech, totiž přinesli desátek z ovcí, koz a býčků. Přinášeli také desátky ze své úrody, které zasvětili Hospodinu, svému Bohu, a vršili je na hromady. ⁷Tyto hromady začali vršit ve třetím měsíci a skončili až v sedmém měsíci. ⁸Když přišel Ezechiáš se svými hodnostáři a viděli ty hromady, dobrořečili Hospodinu i jeho lidu Izraeli.

⁹Ezechiáš se na ty hromady vyptával kněží a levitů. ¹⁰Nejvyšší kněz Azariáš z domu Sádokova mu odpověděl: „Od chvíle, kdy lidé začali do Hospodinova chrámu přinášet příspěvky, máme jídla do sytosti a ještě hodně zbývá. Hospodin požehnal svému lidu tak, že ještě tolik přebývá.“

¹¹Ezechiáš proto nechal v Hospodinově chrámu zřídit komory. Když je připravili, ¹²svědomitě do nich snesli příspěvky, desátky a zasvěcené dary. Dohledem nad nimi byl pověřen levita Konaniáš a jeho zástupcem byl jeho bratr Šimei. ¹³Podle rozhodnutí krále Ezechiáše a správce Božího chrámu Azariáše pak Konaniáš a jeho bratr Šimei k sobě přibrali úředníky Jechiela, Azaziáše, Nachata, Asaela, Jerimota, Jozabada, Eliela, Jismachiáše, Machata a Benajáše.

¹⁴Dobrovolné dary Bohu byly svěřeny Koremu, synu Jimnovu,

strážnému Východní brány. Ten měl vydávat Hospodinovy příděly a svatosvaté věci.¹⁵ V kněžských městech měl pomocníky Edena, Minjamina, Ješuu, Šemajáše, Amariáše a Šechaniáše, kteří svědomitě rozdělovali příděly bratřím v jednotlivých kněžských směnách, mladým stejně jako starým.¹⁶ Rozdělovali je všem mužům od tří let výše, kteří byli uvedeni ve jmenných seznamech – všem, kteří přicházeli do Hospodinova chrámu za každodenními povinnostmi podle druhu práce, služebního zařazení a směny.¹⁷ Rozdělovali příděly kněžím, kteří byli uvedeni v seznamech podle svých otcovských rodů, a také levitům od dvaceti let výše podle jejich služebního zařazení a směny.¹⁸ Rodové seznamy zahrnovaly celé rodiny – manželky, nemluvňata, syny i dcery, celé to množství. Ti všichni se museli svědomitě posvěcovat, aby byli svatí.¹⁹ Výše uvedení muži v každém městě rozdělovali příděly kněžím ze synů Áronových, žijícím na obecní půdě na předměstích. Přidělovali je každému knězi mužského pohlaví a každému levitovi, uvedenému na jejich rodovém seznamu.²⁰ Tak to Ezechiáš zařídil po celém Judsku. Jednal dobře, správně a věrně před Hospodinem, svým Bohem.²¹ Ve všem, co si předsevzal, ať už šlo o Boží chrám nebo o Zákon a přikázání, hledal svého Boha a věnoval se tomu celým srdcem. Proto se mu dařilo.

32

Asyrská hrozba

¹Po všem, co Ezechiáš tak věrně vykonal, přitáhl do Judska asyrský král Senacherib a oblehl opevněná města, která chtěl

dobýt. ²Když Ezechiáš viděl, že se blíží Senacherib a že je rozhodnut napadnout Jeruzalém, ³svolal poradu svých hodnostářů a velitelů. Navrhl, ať se zasypou vodní prameny mimo město, a oni ho podpořili. ⁴Sešla se spousta lidí, takže zasypali všechny prameny i potok protékající krajem. Říkali si: „Proč by měl asyrský král, až přijde, najít tolik vody?“

⁵Ezechiáš pak se vši rozhodností opravil všechna pobořená místa v městské hradbě, postavil na ní věže a přidal ještě vnější hradbu. Opravil také terasu Milo ve Městě Davidově a vyrobil množství zbraní a štítů. ⁶Lid svěřil pod správu vojenských velitelů. Shromáždil je k sobě na prostranství u městské brány a povzbuzoval je: ⁷„Buďte silní a stateční! Nebojte se ani se nelekejte asyrského krále ani té spousty, která táhne s ním. S námi je někdo větší nežli s ním! ⁸S ním je jenom lidská síla, ale s námi je Hospodin, náš Bůh, připravený nám pomáhat a vést náš boj.“ A lid se na ta slova judského krále Ezechiáše spolehl.

⁹Když potom asyrský král Senacherib s celou svou armádou dobýval Lachiš, vyslal do Jeruzaléma své služebníky se zprávou pro judského krále Ezechiáše a pro všechny judský lid v Jeruzalémě:

¹⁰„Tak praví Senacherib, král Asýrie: V co to doufáte, že zůstáváte obležení v Jeruzalémě? ¹¹Když Ezechiáš tvrdí: ‚Hospodin, náš Bůh, nás vysvobodí z rukou asyrského krále,‘ myslíte, že vás nepodvádí? Vede vás na smrt hladem a žízní! ¹²Mluví snad Ezechiáš o tom bohu, jehož obětní výšiny a oltáře sám odstranil? Judovi a Jeruzalému pak nařídil: ‚Před jediným oltářem se budete klanět a na něm pálit oběti!‘

¹³To nevíte, co jsem provedl já i moji otcové všem okolním národům? Dokázali snad jejich bohové vysvobodit své země z mých rukou? ¹⁴Kdo z bohů těch národů, které moji otcové vyhladili, dokázal vysvobodit svůj lid z mých rukou? Jak by tedy váš bůh mohl z mých rukou vysvobodit vás? ¹⁵Nenechte se od Ezechiáše klamat a podvádět! Nevěřte mu! Žádný bůh žádného národa ani království nedokázal vysvobodit svůj lid z mé ruky ani z rukou mých otců. Ani váš bůh nemůže z mé ruky vysvobodit vás!“

¹⁶Jeho služebníci vedli proti Hospodinu Bohu a proti jeho služebníku Ezechiášovi ještě další řeči. ¹⁷Senacherib psal dopisy, jimiž haněl Hospodina, Boha Izraele. Říkal o něm: „Jako bohové okolních národů nevysvobodili svůj lid z mé ruky, tak svůj lid z mé ruky nevysvobodí ani Bůh Ezechiášův!“

¹⁸Hlasitě křičeli v hebrejštině na jeruzalémský lid na hradbách, aby je zastrašili a vyděsili, aby pak mohli dobýt město.

¹⁹Mluvili o jeruzalémském Bohu jako o božích okolních národů, vyrobených lidskýma rukama.

²⁰Král Ezechiáš a prorok Izaiáš, syn Amosův, se za to modlili a volali k nebi. ²¹Hospodin tehdy poslal svého anděla a ten pobil všechny bojovníky, velitele i vojevůdce v táboře asyrského krále. Ten pak odtáhl do své země s ostudou. Když vešel do chrámu svého boha, jeho vlastní synové ho tam srazili mečem.

²²Tak Hospodin Ezechiáše i obyvatele Jeruzaléma zachránil z rukou asyrského krále Senacheriba i z rukou všech ostatních a dopřál jim odpočinutí ze všech stran. ²³Mnozí přinášeli do Jeruzaléma dary Hospodinu a vzácné počty judskému králi

Ezechiášovi, protože po tom všem stoupl v očích všech národů.

Ezechiášova nemoc

²⁴V té době Ezechiáš na smrt onemocněl. Modlil se ale k Hospodinu a ten k němu promluvil a udělal pro něj zázrak.

²⁵Ezechiáš ale za prokázané dobrodiní nebyl vděčný a zpychl. Tak vzbudil proti sobě i proti Judovi a Jeruzalému Boží hněv.

²⁶Potom se však z té pýchy kál, stejně jako obyvatelé Jeruzaléma, a tak je za Ezechiášových dnů Boží hněv nestihl.

²⁷Ezechiáš měl ohromné bohatství a slávu. Nashromáždil poklady stříbra, zlata, drahokamů, balzámů, štitů a všemožných klenotů. ²⁸Měl sklady obilí, vína i oleje, chlévy pro všemožný dobytek a ohrady pro stáda. ²⁹Vystavěl si města a získal veliká stáda bravu i skotu, protože ho Bůh obdařil nesmírným bohatstvím. ³⁰Právě Ezechiáš dal zasypat horní ústí pramene Gíchon a svedl ho dolů k západní straně Města Davidova. Ezechiášovi se dařilo všechno, co dělal.

³¹Když pak ale za ním babylonští vládcové vypravili posly, aby se vyptali na ten zázrak, který se v zemi odehrál, Bůh ho v té zkoušce nechal, aby se poznalo, co všechno má v srdci.

³²Ostatní Ezechiášovy skutky i jeho oddanost jsou popsány ve Vidění proroka Izaiáše, syna Amosova, které je součástí Knihy judských a izraelských králů. ³³Když Ezechiáš spočinul u svých předků, pochovali ho v horní části pohřebiště synů Davidových. Celý Juda a všichni obyvatelé Jeruzaléma mu při jeho úmrtí vzdali čest. Na jeho místě pak kraloval jeho syn Menaše.

Menaše, král judský

¹Menaše se stal králem ve dvanácti letech a kraloval v Jeruzalémě padesát pět let. ²Páchal, co je v Hospodinových očích zlé, a řídil se ohavnými zvyklostmi národů, které Hospodin vyhnal před syny Izraele.

³Znovu vystavěl obětní výšiny, které zbořil jeho otec Ezechiáš. Postavil také oltáře baalům a vztyčil Ašeřiny kůly. Klaněl se všem nebeským zástupům a sloužil jim. ⁴Nastavěl oltáře v Hospodinově chrámu, o kterém Hospodin prohlásil: „Mé jméno bude v Jeruzalémě navěky.“ ⁵Na obou nádvořích Hospodinova chrámu nastavěl oltáře všem nebeským zástupům.

⁶Dokonce prováděl vlastní syny ohněm v údolí Ben-hinom. Věštil, čaroval, kouzlil, zabýval se jasnoviectvím a vyvolával mrtvé. Napáchal v Hospodinových očích spoustu zla a popouzel ho k hněvu. ⁷Nechal vyrobit modlářskou sochu a vztyčil ji v Božím chrámu, o kterém Hospodin Davidovi a jeho synu Šalomounovi řekl: „V tomto domě, v Jeruzalémě, dám navždy spočinout svému jménu. ⁸Bude-li Izrael pečlivě dodržovat všechna přikázání, Zákon, ustanovení a předpisy, jež jsem jim vydal skrze Mojžíše, nikdy nedopustím, aby museli prchat ze země, kterou jsem dal jejich otcům.“

⁹Menaše ale Judu a obyvatele Jeruzaléma svedl, aby prováděli ještě horší věci než národy, které Hospodin před syny Izraele vyhubil.

¹⁰Hospodin k Menašemu a jeho lidu mluvil, ale oni si ho nevšíмали. ¹¹Proto na ně Hospodin přivedl armádu asyrského

krále, jejíž velitelé Menašeho zajali. Vrazili mu do nosu hák, spoutali ho bronzovými řetězy a odvedli do Babylonu. ¹²Tam pak ve své úzkosti prosil Hospodina, svého Boha, o milost. Velice se pokořil před Bohem svých otců ¹³a modlil se k němu, takže se Hospodin nechal pohnout a vyslyšel jeho prosbu. Přivedl ho zpátky do Jeruzaléma a nechal ho znovu kralovat. Tak Menaše poznal, že jen Hospodin je Bůh.

¹⁴Poté obnovil vnější hradbu Města Davidova západně od pramene Gíchon podél potoka až ke vchodu do Rybné brány a kolem Ofelu. Také ji o hodně zvýšil. Po všech opevněných městech v Judsku rozmístil vojenské velitele. ¹⁵Z Hospodinova chrámu odstranil cizí bohy a sochy. Všechny oltáře, které předtím nastavěl na Chrámové hoře v Jeruzalémě, vyházel na skládku za městem. ¹⁶Opravit Hospodinův oltář a obětoval na něm pokojné a děkovné oběti a vyzval Judu, ať slouží Hospodinu, Bohu Izraele. ¹⁷Lid ovšem nadále obětoval na výšinách, i když pouze Hospodinu, svému Bohu.

¹⁸Ostatní Menašeho skutky, jeho modlitba k Bohu i slova vidoucích, kteří k němu mluvili ve jménu Hospodina, Boha Izraele, to vše je uvedeno ve Skutcích izraelských králů. ¹⁹Jeho modlitba, která pohnula Hospodina, a také všechny jeho hříchy a zrady, stejně jako místa, kde předtím, než se ponížil, vystavěl obětní výšiny a vztyčil Ašeřiny kůly a sochy – to vše je zapsáno ve Slovech vidoucích. ²⁰Když Menaše spočinul u svých předků, pochovali ho u něj doma. Na jeho místě pak začal kralovat jeho syn Amon.

Amon, král judský

²¹Amon se stal králem ve dvaadvaceti letech a kraloval v Jeruzalémě dva roky. ²²I on páchal, co je v Hospodinových očích zlé, tak jako jeho otec Menaše. Amon obětoval všem sochám, které vyrobil jeho otec Menaše, a sloužil jim.

²³Neponížil se však před Hospodinem jako kdysi jeho otec, ale hřešil ještě mnohem víc. ²⁴Jeho dvořané se proti němu spikli a zabili ho v jeho vlastním domě. ²⁵Lid země ale všechny spiklence proti králi Amonovi pobil a na jeho místě prohlásili za krále jeho syna Jošiáše.

34

Jošiáš, král judský

¹Jošiáš se stal králem v osmi letech a kraloval v Jeruzalémě třicet jedna let. ²Dělal, co je v Hospodinových očích správné. Chodil po cestách svého otce Davida a neuchýlil se napravo ani nalevo.

³V osmém roce své vlády, ještě jako mladík, začal hledat Boha svého otce Davida.

Ve dvanáctém roce začal očišťovat Judsko a Jeruzalém od obětních výšin, Ašeřiných kůlů, soch a odlitků. ⁴Pod jeho dohledem se bořily oltáře baalů a kadidlové oltáříky nad nimi rozsekal na třísky. Ašeřiny kůly, sochy a odlitky rozdrtil a rozházel po hrobech jejich uctívačů ⁵a kosti kněží spálil na jejich oltářích. Tak očistil Judsko i Jeruzalém. ⁶Dokonce i ve městech na území Manasese, Efraima i Šimeona až po Neftalího bořil jejich chrámy, ⁷porážel oltáře, rozdrtil Ašeřiny kůly a sochy a rozsekal kadidlové oltáříky po celé izraelské zemi. Potom se vrátil do Jeruzaléma.

⁸V osmnáctém roce své vlády, poté co očistil zemi i Boží chrám, pověřil Šafana, syna Acaliášova, se správcem města Maasejášem a kancléřem Joachem, synem Joachazovým, aby opravili Hospodinův chrám. ⁹Ti přišli za veleknězem Chilkiášem a předali mu stříbro, které levitští strážci prahu vybrali od Manasese, Efraima a od ostatních Izraelců, kteří je přinášeli do Božího chrámu spolu s Judou, Benjámínem a obyvateli Jeruzaléma. ¹⁰Stříbro bylo svěřeno mistrům odpovědným za práci na Hospodinově chrámu, aby je vypláceli dělníkům pracujícím na opravě a obnově Hospodinova chrámu. ¹¹Dávali je tesařům a stavitelům na nákup opracovaného kamene, trámů a stavebního dřeva na budovy, které judští králové nechali zpustnout. ¹²Dělníci pracovali svědomitě. Dozor nad nimi konali Jachat a Abdiáš, levité ze synů Merariho, a Zachariáš a Mešulam ze synů Kehatových. Tito levité, sami znamenití hudebníci, ¹³měli na starosti nosiče a dozírali na veškeré dělníky všech řemesel (další levité byli písaři, další úředníci a další tvořili chrámovou stráž).

Kniha Zákona

¹⁴Když vynášeli stříbro věnované na Hospodinův chrám, kněz Chilkiáš našel knihu Hospodinova zákona vydaného skrze Mojžíše. ¹⁵Chilkiáš tedy ohlásil písaři Šafanovi: „Našel jsem v Hospodinově chrámu knihu Zákona.“ A předal knihu Šafanovi. ¹⁶Ten ji přinesl ke králi a podal mu zprávu: „Tví služebníci plní vše, co jim bylo uloženo. ¹⁷Stříbro uložené v Hospodinově chrámu bylo vyplaceno mistrům i dělníkům na stavbě.“ ¹⁸Dále písař Šafan králi ohlásil: „Kněz Chilkiáš mi dal jistou knihu,“ a

začal z ní králi číst.

¹⁹Jakmile král uslyšel slova Zákona, roztrhl své roucho ²⁰a přikázal Chilkiášovi, Achikamovi, synu Šafanovu, Achborovi, synu Michajášovu, písaři Šafanovi a královskému služebníku Asajášovi: ²¹„Jděte se za mě a za zbytek Izraele a Judy dotazovat Hospodina ohledně slov té nalezené knihy. Vždyť je na nás vylit nesmírný Hospodinův hněv! Ten vzplál proti nám, protože naši otcové neposlouchali Hospodinovo slovo a neřídili se vším, co je psáno v této knize.“

²²Chilkiáš pak s královými muži šel do jeruzalémského Nového města, kde bydlela prorokyně Chulda, žena Šaluma, syna Tokhatova, syna Chasry, strážce rouch. Když s ní o tom promluvili, ²³odpověděla: „Tak praví Hospodin, Bůh Izraele: ‚Povězte muži, který vás ke mně poslal: ²⁴Tak praví Hospodin – Hle, na toto místo i na jeho obyvatele dopustím neštěstí a všechna zlořečení zapsaná v knize, kterou judský král slyšel číst. ²⁵Protože mě opustili, pálili kadidlo cizím bohům a popouzelili mě veškerým dílem svých rukou, bude na toto místo vylit můj neutuchající hněv!‘

²⁶Odpovězte judskému králi, který vás poslal dotazovat se Hospodina: ‚Tak praví Hospodin, Bůh Izraele, ohledně slov, která jsi slyšel: ²⁷Když jsi uslyšel ta slova proti tomuto místu a jeho obyvatelům, nezatvrdil jsi své srdce, ale ponížil ses před Bohem; ponížil ses přede mnou, roztrhl jsi své roucho a plakals přede mnou. Proto jsem tě také vyslyšel, praví Hospodin. ²⁸Hle, připojím tě k tvým předkům a budeš uložen do hrobu v pokoji. Tvé oči nespátrají nic z toho neštěstí, které na toto místo i jeho obyvatele dopustím.‘“
S touto zprávou se tedy vrátili ke králi.

²⁹Nato král nechal svolat všechny stařešiny Judy a Jeruzaléma.

³⁰Král vešel do Hospodinova chrámu a s ním všechen judský lid, obyvatelé Jeruzaléma, kněží i levité – všechen lid od největších po nejmenší. Král jim předčítal všechna slova Knihy smlouvy, jež byla nalezena v Hospodinově chrámu. ³¹Potom se postavil ke sloupu a zavázal se před Hospodinem smlouvou, že bude celým srdcem i duší následovat Hospodina a poslouchat jeho příkazy, svědectví a ustanovení, a plnit tak slova smlouvy, zapsaná v této knize. ³²Všechny, kdo byli v Jeruzalémě a v Benjamínovi, zavázal toutéž smlouvou, aby se obyvatelé Jeruzaléma řídili podle Boží smlouvy, kterou jim vydal Bůh jejich otců.

³³Jošiáš vymýtil všechny ohavnosti ze všech izraelských území. Každého, kdo žil v Izraeli, zavázal ke službě Hospodinu, jejich Bohu. Po celou dobu jeho vlády pak nepřestávali následovat Hospodina, Boha svých otců.

35

Hod beránka

¹Jošiáš pak v Jeruzalémě slavil Hod beránka Hospodinu. Velikonočního beránka zabíjeli čtrnáctého dne prvního měsíce. ²Kněžím svěřil jejich úkoly a povzbudil je ke službě v Hospodinově chrámu. ³Levitům zasvěceným Hospodinu, aby učili celý Izrael, řekl: „Složte Truhlu svatosti v chrámě, který vystavěl izraelský král Šalomoun, syn Davidův. Teď už ji nenosite na svých ramenou, a tak se věnujte službě Hospodinu, svému Bohu, a jeho lidu Izraeli. ⁴Rozdělte se do oddílů po otcovských rodech, jak to předepsal izraelský král David a jeho syn Šalomoun. ⁵Postavte se ve svatyni tak, aby

každému otcovskému rodu vašich bratří z lidu odpovídal rodový oddíl levitů. ⁶Posvěťte se, porázejte velikonoční beránky a připravujte je pro své bratry podle slova, jež Hospodin promluvil skrze Mojžíše.“

⁷Král Jošiáš přítomným z lidu věnoval 30 000 beránků a kůzlat pro velikonoční hod a také 3 000 býčků – to vše z vlastního majetku. ⁸Také jeho hodnostáři štědře obdarovali lid, kněží i levity: Chilkiáš, Zachariáš a Jechiel, správcové Božího chrámu, věnovali kněžím 2 600 velikonočních beránků a 300 býčků.

⁹Levitští předáci – Konaniáš se svými bratry Šemajášem a Natanaelem a také Chašabiáš, Jehiel a Jozabad – věnovali levitům 5 000 velikonočních beránků a 500 býčků.

¹⁰Když bylo vše připraveno k bohoslužbě, kněží podle králova rozkazu zaujali svá místa, stejně jako levité po svých oddílech.

¹¹Levité pak zabíjeli beránky a podávali krev kněžím, kteří s ní kropili oltář, zatímco levité stahovali zvířata. ¹²Oddělovali, co bylo určeno k zápalné oběti, a rozdávali to lidu rozdělenému podle otcovských rodů, aby obětovali Hospodinu, jak je předepsáno v Knize Mojžíšově. Takto naložili i s býčky.

¹³Beránky pekli na ohni, jak je předepsáno, ale zasvěcené části vařili v hrncích, kotlích a pánvích a ihned roznášeli mezi všechen lid. ¹⁴Teprve potom připravili hod i sobě a kněžím. Kněží, synové Áronovi, totiž obětovali zápaly a tuk až do noci. Proto levité připravovali beránka nejen pro sebe, ale i pro kněží ze synů Áronových. ¹⁵Zpěváci, synové Asafovi, stáli na svých místech podle příkazu Davida, Asafa, Hemana a králova vidoucího Jedutuna. Také strážní u každé jednotlivé brány nesměli opouštět službu, a tak jejich bratři levité připravovali beránka i pro ně.

¹⁶Tak byla onoho dne na příkaz krále Jošiáše vykonána veškerá služba Hospodinu, a to slavením Hodu beránka a obětováním zápalů na Hospodinově oltáři. ¹⁷Přítomní synové Izraele tenkrát slavili Hod beránka i sedmidenní Slavnost nekvašených chlebů. ¹⁸Takovýto Hod beránka se nekonal od dob proroka Samuela. Žádný z izraelských králů neslavil takový Hod beránka, jako slavil Jošiáš s kněžími, levity, obyvateli Jeruzaléma a se všemi přítomnými z Judy i z Izraele. ¹⁹Tento Hod beránka se slavil v osmnáctém roce Jošiášova králování.

Jošiášova smrt

²⁰Po tom, když Jošiáš dokončil obnovu chrámu, vytáhl egyptský vládce Nekó do bitvy u Karkemiše na Eufratu. Jošiáš vytáhl proti němu, ²¹ale on za ním vyslal posly se vzkazem:

„Já s tebou nic nemám, judský králi. Netáhnou dnes proti tobě, ale proti národu, se kterým válčím. A Bůh mi řekl, ať si pospíším. Bůh je se mnou, proto se mu nestav do cesty, aby tě nezničil!“

²²Jošiáš mu ale neustoupil. Převlékl se a šel s ním bojovat. Neposlechl Boží slovo v Nekóových ústech a vyrazil do bitvy na pláň Megido. ²³Tam krále Jošiáše zasáhli lučištníci. „Odvezte mě!“ řekl Jošiáš svým mužům. „Jsem těžce raněn!“ ²⁴Jeho muži ho tedy odnesli z vozu, naložili ho na jiný vůz a odvezli do Jeruzaléma. Jošiáš pak zemřel a byl pochován na pohřebišti svých otců a všichni v Judsku a v Jeruzalémě ho oplakávali.

²⁵Jeremiáš o něm složil žalozpěvy, jimiž až dodnes všichni zpěváci a pěvkyně truchlí nad Jošiášem, jak se v Izraeli stalo zvykem. Jsou zahrnuty v Knize žalozpěvů.

²⁶Ostatní Jošiášovy skutky, jeho oddanost tomu, co je psáno v Hospodinově Zákoně, ²⁷a veškeré jeho počínání je od počátku až do konce popsáno v Knize izraelských a judských králů.

36

Joachaz, král judský

¹Lid země pak vzal Jošiášova syna Joachaze a prohlásili ho v Jeruzalémě za krále namísto jeho otce.

²Joachaz se stal králem ve třidvaceti letech a kraloval v Jeruzalémě tři měsíce. ³Pak ho egyptský vládce v Jeruzalémě sesadil a uložil zemi povinný odvod sto talentů stříbra a talent zlata. ⁴Vládce Egypta ustanovil za krále nad Judou a Jeruzalémem jeho bratra Eliakima, kterého přejmenoval na Joakima. Jeho bratra Joachaze dal Nekó odvléci do Egypta.

Joakim, král judský

⁵Joakim se stal králem v pětadvaceti letech a kraloval v Jeruzalémě jedenáct let. Páchal, co je v očích Hospodina, jeho Boha, zlé. ⁶Přitáhl proti němu babylonský král Nabukadnezar a spoutal ho bronzovými řetězy, aby ho odvedl do Babylonu.

⁷Nabukadnezar odvezl do Babylonu část vybavení Hospodinova chrámu a uložil je ve svém babylonském chrámu.

⁸Ostatní Joakimovy skutky i to, jaké ohavnosti páchal a čím se provinil, to vše je sepsáno v Knize izraelských a judských králů. Na jeho místě pak kraloval jeho syn Joakin.

Joakin, král judský

⁹Joakin se stal králem v osmnácti letech a kraloval v Jeruzalémě tři měsíce a deset dní. Páchal, co je v Hospodinových očích zlé. ¹⁰Na jaře ho pak dal král Nabukadnezar odvést do Babylonu spolu s klenoty Hospodinova chrámu. Králem nad Judou a Jeruzalémem ustanovil Joakimova strýce Cidkiáše.

Cidkiáš, poslední král judský

¹¹Cidkiáš se stal králem v jednadvaceti letech a kraloval v Jeruzalémě jedenáct let. ¹²Páchal, co je v očích Hospodina, jeho Boha, zlé a nepokořil se před Hospodinovým slovem v ústech proroka Jeremiáše. ¹³Nakonec se vzbouřil i proti králi Nabukadnezarovi, který ho před Bohem zavázal slibem věrnosti. Byl tvrdošíjný a zatvrzele se odmítal vrátit k Hospodinu, Bohu Izraele. ¹⁴Také všichni hodnostáři, kněží i lid vršili jednu zradu za druhou. Řídili se všemožnými pohanskými ohavnostmi, a poskvrnili tak Hospodinův chrám v Jeruzalémě, který on posvětil.

¹⁵Hospodin, Bůh jejich otců, k nim stále posílal své posly. Posílal je zas a znovu, ze soucitu ke svému lidu a ke svému příbytku. ¹⁶Oni se ale Božím poslům vysmívali a jejich slovy pohrdali. Z jeho proroků si tropili žerty, až Hospodin vzplál hněvem proti svému lidu tak, že už nebylo pomoci. ¹⁷Přivedl na ně babylonského krále, který pobil jejich mladíky mečem přímo ve svatyni. Neušetřil mládence ani panny, starce ani kmety; všichni mu padli do rukou. ¹⁸Všechno vybavení Božího chrámu, velké i malé předměty, poklady Hospodinova chrámu

stejně jako poklady krále a jeho velmožů, to vše bylo odvezeno do Babylonu. ¹⁹Boží chrám vypálili, jeruzalémské hradby rozbořili, všechny paláce zapálili a všechny cennosti v nich zničili. ²⁰Zbytek těch, kdo unikli meči, král odvedl do Babylonu, kde pak jemu a jeho synům otročili až do nástupu Perské říše.

²¹Tak se naplnilo Hospodinovo slovo řečené ústy Jeremiáše. Země po celou dobu svého zpusťování konečně užívala svých sobot; odpočívala plných sedmdesát let.

Kýrův edikt

²²Prvního roku perského krále Kýra se Hospodinovo slovo řečené ústy Jeremiáše splnilo. Hospodin podnítl perského krále Kýra, aby po celé své říši dal rozhlásit slovem i písmem: ²³„Tak praví Kýros, král perský: Hospodin, Bůh nebes, jenž mi dal všechna království země, mi uložil, abych mu vystavěl chrám v judském Jeruzalémě. Kdokoli mezi vámi patří k jeho lidu, Hospodin, jeho Bůh, buď s ním. Smíte odejít.“

Ezdráš

NOVÝ ZAČÁTEK

1

Kýrův edikt

¹Prvního roku perského krále Kýra se naplnilo Hospodinovo slovo řečené ústy Jeremiáše. Hospodin podnítl ducha

perského krále Kýra, aby po celé své říši dal rozhlásit slovem i písmem:

²Tak praví Kýros, král perský: Hospodin, Bůh nebes, jenž mi dal všechna království země, mi uložil, abych mu vystavěl dům v judském Jeruzalémě. ³Kdokoli mezi vámi patří k jeho lidu, Bůh buď s ním. Smíte odejít do Jeruzaléma v Judsku a stavět tam dům Hospodinu, Bohu Izraele, Bohu, který je v Jeruzalémě. ⁴Kdokoli z jeho vyhnanců bude potřebovat pomoc k návratu, nechť jej obyvatelé v místě jeho bydliště podpoří stříbrem i zlatem, zbožím a dobytkem spolu s dobrovolnou obětí pro dům Boha, který je v Jeruzalémě.

⁵Představitelé otcovských rodů Judy a Benjamína, stejně jako kněží a levité i všichni, jejichž ducha Hospodin probudil, se tedy vydali stavět Hospodinův chrám v Jeruzalémě. ⁶Všichni z jejich okolí je vybavili stříbrnými a zlatými předměty, zbožím a dobytkem i drahocennostmi a k tomu přidali své dobrovolné oběti.

⁷Sám král Kýros vydal předměty z Hospodinova domu, které Nabukadnezar přinesl z Jeruzaléma a které uložil v chrámu svého boha. ⁸Perský král Kýros je svěřil pokladníku Mitredatovi, který je podle seznamu předal judskému knížeti Šešbacarovi.

⁹Zde je jejich výčet:

nádoby zlaté 30

nádoby stříbrné 1 000

síta 29

¹⁰mísy zlaté 30

mísy stříbrné dvojité 410
nádoby ostatní 1 000.

¹¹ Celkem to bylo 5 400 zlatých a stříbrných předmětů. To vše přinesl Šešbacar s sebou, když se vyhnanci vraceli z Babylonu do Jeruzaléma.

2

První navrátilci

¹ Toto jsou krajané, kteří se vrátili ze zajetí v Babylonu, kam byli jako vyhnanci zavléčeni babylonským králem Nabukadnezarem. Vrátili se domů do Jeruzaléma a do ostatních měst v Judsku ² pod vedením Zerubábel, Jošuy, Nehemiáše, Serajáše, Reelajáše, Mordechaje, Bilšana, Mispara, Bigvaje, Rechuma a Baany.

Toto je soupis izraelského lidu:

³ synové Parošovi 2 172

⁴ synové Šefatiášovi 372

⁵ synové Arachovi 775

⁶ synové Pachat-moábovi, totiž Ješuovi a Joábovi, 2 812

⁷ synové Elamovi 1 254

⁸ synové Zatuovi 945

⁹ synové Zakajovi 760

¹⁰ synové Baniho 642

¹¹ synové Beabajovi 623

¹² synové Azgadovi 1 222

¹³ synové Adonikamovi 666

¹⁴ synové Bigvajovi 2 056

- ¹⁵synové Adinovi 454
¹⁶synové Aterovi, totiž Chizkiášovi, 98
¹⁷synové Becajovi 323
¹⁸synové Jorovi 112
¹⁹synové Chašumovi 223
²⁰synové Gibarovi 95
²¹obyvatelé Betléma 123
²²muži z Netofu 56
²³muži z Anatotu 128
²⁴obyvatelé Azmavetu 42
²⁵obyvatelé Kiriat-jearimu, Kefiry a Beerotu 743
²⁶obyvatelé Rámy a Geby 621
²⁷muži z Michmasu 122
²⁸muži z Bet-elu a Aje 223
²⁹obyvatelé Nebó 52
³⁰obyvatelé Magbiše 156
³¹obyvatelé jiného Elamu 1 254
³²obyvatelé Charimu 320
³³obyvatelé Lodu, Chadidu a Onu 725
³⁴obyvatelé Jericha 345
³⁵obyvatelé Senay 3 630.

³⁶Kněží:

synové Jedajášovi z domu Ješuova 973

³⁷synové Imerovi 1 052

³⁸synové Paščurovi 1 247

³⁹synové Charimovi 1 017.

⁴⁰Levité:

synové Ješuovi, totiž Kadmielovi, ze synů Hodaviášových 74

⁴¹zpěváci, synové Asafovi 128

⁴²strážní, synové Šalumovi, Aterovi, Talmonovi, Akubovi, Chatitovi a Šobajovi, celkem 139.

⁴³Chrámoví sluhové:

synové Cichovi, synové Chasufovi, synové Tabaotovi,

⁴⁴synové Kerosovi, synové Siahovi, synové Padonovi,

⁴⁵synové Lebanovi, synové Chagabovi, synové Akubovi,

⁴⁶synové Chagabovi, synové Šalmajovi, synové Chananovi,

⁴⁷synové Gidelovi, synové Gacharovi, synové Reajášovi,

⁴⁸synové Recinovi, synové Nekodovi, synové Gazamovi,

⁴⁹synové Uzovi, synové Paseachovi, synové Besajovi,

⁵⁰synové Asnovi, synové Meunitů, synové Nefusitů,

⁵¹synové Bakkukovi, synové Chakufovi, synové Charchurovi,

⁵²synové Baclutovi, synové Mechidovi, synové Charšovi,

⁵³synové Barkosovi, synové Siserovi, synové Tamachovi,

⁵⁴synové Neciachovi, synové Chatifovi.

⁵⁵Synové Šalomounových služebníků:

synové Sotajovi, synové Soferetovi, synové Perudovi,

⁵⁶synové Jaelovi, synové Darkonovi, synové Gidelovi,

⁵⁷synové Šefatiášovi, synové Chatilovi, synové Pochereta Cebajimského, synové Amiho.

⁵⁸Chrámových sluhů a synů Šalomounových služebníků celkem 392.

⁵⁹Další přišli z Tel-melachu, z Tel-charši, z Kerubu, Adanu a Imeru, ale nemohli prokázat, že jsou rodem a původem z

Izraele:

⁶⁰Synové Delajášovi, Tobíášovi a Nekodovi: 652.

⁶¹Z kněží to byli:

synové Chobajáše, Koce a Barzilaje (který se oženil s jednou z dcer Barzilaje Gileádského a přijal jeho jméno).

⁶²Snažili se najít svůj rodokmen, ale marně, a tak byli z kněžství odsvěceni. ⁶³Guvernér jim proto zakázal jíst ze svatých věcí, dokud se kněz nepostaví k urim a tumim.

⁶⁴Celé shromáždění dohromady čítalo 42 360 osob. ⁶⁵Bylo s nimi také 7 337 otroků a otrokyň a 200 zpěváků a zpěvaček.

⁶⁶Měli 736 koní, 245 mezků, ⁶⁷435 velbloudů a 6 720 oslů.

⁶⁸Když dorazili k Hospodinovu domu v Jeruzalémě, někteří představitelé otcovských rodů věnovali dobrovolné dary pro obnovu Božího chrámu na jeho původním místě. ⁶⁹Do sbírky na toto dílo dali podle svých možností 61 000 drachem zlata, 5 000 hřiven stříbra a 100 kněžských suknic.

⁷⁰Kněží, levité, někteří z lidu, zpěváci, strážníci a chrámoví sluhové se usadili ve svých městech a ostatní z Izraele zase ve svých městech.

3

Obnovení oltáře

¹S příchodem sedmého měsíce už byli synové Izraele usazeni ve městech. Jako jeden muž se ale shromáždili k Jeruzalému,

²neboť Jošua, syn Joadakův, se svými bratry kněžími a Zerubábel, syn Šealtielův, se svými bratry začali stavět oltář Bohu Izraele, aby na něm mohli přinášet zápalné oběti, jak je psáno v Zákoně Božího služebníka Mojžíše. ³Obnovili oltář na

původních základech. Přestože měli obavy z okolních národů, přinesli na něm zápalné oběti Hospodinu, a sice ranní i večerní zápalné oběti.

⁴Slavili také Svátek stánků, jak je psáno. Den co den přinášeli předepsané zápalné oběti ⁵a také stálou zápalnou oběť při novoluních a při všech Hospodinových slavnostech, za každého, kdo dobrovolně přinášel oběť Hospodinu. ⁶Zápalné oběti Hospodinu začali přinášet od prvního dne sedmého měsíce, ačkoli Hospodinův chrám ještě neměl ani základy.

Základy chrámu

⁷Podle povolení od krále Kýra pak dali peníze kameníkům a tesařům a za jídlo, pití a olej najali Sidonské a Týrské, aby po moři přivezli cedrové dřevo z Libanonu do Jafy.

⁸Druhého měsíce druhého roku po svém příchodu k Božímu domu do Jeruzaléma zahájili Zerubábel, syn Šealtielův, a Jošua, syn Jocadakův, stavbu. Zbytek lidu (kněží, levité i všichni, kdo se vrátili ze zajetí do Jeruzaléma), se k nim připojil a dohledem nad stavbou Hospodinova chrámu pověřili levity starší dvaceti let. ⁹Řízení prací na Božím domě se ujal Jošua se svými syny a bratry, Kadmiel se svými syny (potomky Hodaviášovými) a potomci Chenadadovi se svými syny a bratry – samí levité.

¹⁰Když stavitelé pokládali základy Hospodinova chrámu, kněží oblečení do slavnostních rouch stáli na svých místech s trubkami stejně jako levité, synové Asafovi, s činely, aby chválili Hospodina podle pokynů izraelského krále Davida.

¹¹Opěvovali Hospodina a vzdávali mu chválu a díky:

„Je tak dobrý!

Jeho láska k Izraeli trvá navěky!“

Když byl položen základ Hospodinova chrámu, všechen lid hlasitě provolával chválu Hospodinu. ¹²Mnozí ze starších kněží, levitů a rodových vůdců, kteří ještě pamatovali původní chrám, hlasitě plakali, když na vlastní oči viděli položení základů tohoto chrámu. Mnozí jiní ale křičeli radostí, ¹³takže zvuk pláče zanikal v radostném křiku. Lid volal hlasitě, až se to rozléhalo široko daleko.

4

Protivenství

¹Když nepřátelé Judy a Benjamína uslyšeli, že navrátilci staví chrám Hospodinu, Bohu Izraele, ²přišli za Zerubábelem a za představiteli otcovských rodů s návrhem: „Budeme stavět s vámi! Ctíme vašeho Boha stejně jako vy; obětuje mu od té doby, co nás sem přesídlil asyrský král Esar-chadon.“

³Zerubábel, Jošua a ostatní představitelé izraelských otcovských rodů jim ale odpověděli: „Nemůžete s námi stavět chrám našemu Bohu. Budeme stavět Hospodinu, Bohu Izraele, sami, jak nám přikázal perský král Kýros.“

⁴Místní se pak snažili Židy od stavby zastrašit a odradit. ⁵Po celou dobu vlády perského krále Kýra až do vlády perského krále Dareia podpláceli rádce, aby zmařili jejich úmysl.

⁶Když se pak vlády ujal Xerxes, hned v jeho nástupním roce bylo na obyvatele Judy a Jeruzaléma podáno udání. ⁷Také za vlády Artaxerxe napsal Bišlam s Mitredatem, Tabelem a ostatními svými společníky dopis perskému králi Artaxerxovi.

Byl napsán aramejským písmem a je uveden aramejsky.

⁸Kancléř Rechum a písař Šimšaj pak ohledně Jeruzaléma napsali králi Artaxerxovi následující dopis:

⁹Kancléř Rechum, písař Šimšaj a jejich druhové soudci, zmocněnci a další představitelé perských, uruckých, babylonských, súských (to jest elamských) ¹⁰i všech ostatních národů, které veliký a vznešený Ašurbanipal přistěhoval a usadil ve městě Samaří i jinde za Eufratem.

¹¹(Toto je znění dopisu, který mu poslali:)

Králi Artaxerxovi od tvých služebníků za Eufratem.

¹²Oznamujeme králi, že Židé, kteří od tebe dorazili k nám, se usadili v Jeruzalémě a chtějí to zlé a odbojné město znovu vystavět. Začali budovat hradby a už opravili základy.

¹³Oznamujeme králi, že pokud to město bude vystavěno a jeho hradby dokončeny, přestanou odvádět dávky, daně i poplatky, čímž způsobí škodu královské pokladně. ¹⁴Poněvadž jsme však trvale oddáni paláci, nemohli jsme se déle dívat na toto znevažování krále a posíláme králi toto oznámení.

¹⁵Nechť se hledá v archivech tvých otců. Mezi záznamy nalezeš a zvíš, že to město se bouřilo a škodilo všem králům a říším a že v něm od starodávna vznikají povstání a vzpoury. Právě proto bylo to město zbořeno. ¹⁶Oznamujeme králi, že pokud to město bude vystavěno a jeho hradby dokončeny, ztratíš celé své území za Eufratem.

¹⁷Král pak kancléři Rechumovi, písaři Šimšajovi a jejich

společníkům v Samaří i jinde za Eufratem poslal tuto odpověď:

Pokoj

¹⁸Dopisu, který jste mi poslali, byla věnována pozornost a byl mi doslovně přečten. ¹⁹Na můj příkaz bylo zkoumáno a zjištěno, že dotyčné město je od starodávna proti králům odbojné a že v něm vznikají povstání a vzpoury. ²⁰V

Jeruzalémě rovněž sídlili mocní králové, kteří panovali po celém kraji za Eufratem a vybírali dávky, daně i poplatky.

²¹Proto vydejte pokyn k zastavení výstavby města, dokud nerozhodnu jinak. ²²Vyvarujte se při tom každé nedbalosti, aby snad králi nevznikla další škoda.

²³Jakmile byl dopis krále Artaxerxe přečten Rechumovi, písaři Šimšajovi a jejich druhům, vyrazili rychle do Jeruzaléma za Židy a násilím je donutili přestat. ²⁴Práce na Božím chrámu v Jeruzalémě se tehdy zastavila až do druhého roku vlády perského krále Dareia.

5

Stavba chrámu

¹Ageus prorok a Zachariáš, syn Idův, tehdy prorokovali Židům v Judsku a v Jeruzalémě ve jménu svrchovaného Boha Izraele.

²Zerubábel, syn Šealtielův, a Jošua, syn Joadakův, pak opět začali stavět Boží chrám v Jeruzalémě a Boží proroci byli s nimi a povzbuzovali je.

³Hned nato za nimi přišel Tatenaj, hejtman zaeufratského kraje, a Štar-boznaj se svými společníky a ptali se jich: „Na čí

pokyn stavíte ten dům a shromažďujete ten materiál?“ ⁴Ptali se jich také na jména stavitelů chrámu. ⁵Boží oko však bdělo nad židovskými stařešiny, a tak je nechali, dokud o tom nebude zpraven Dareios a dokud od něj nepřijde odpověď. ⁶Toto je znění dopisu, který poslal Tatenaj, hejtman zaeufratského kraje, a Štar-boznaj s dalšími úředníky zaeufratského kraje králi Dareiovi. ⁷Poslali mu následující hlášení:

Králi Dareiovi hojný pokoj.

⁸Oznamujeme králi, že jsme přišli do judské provincie k domu velikého Boha. Staví se z tesaných kvádrů a do zdí se vkládají trámy. Pracují pilně a dílo jim roste pod rukama. ⁹Ptali jsme se jejich stařešinů: „Na čí pokyn stavíte ten dům a shromažďujete ten materiál?“ ¹⁰Ptali jsme se jich také na jména, abychom ti je oznámili a mohli připsat jména mužů, kteří jim stojí v čele.

¹¹Odpověděli nám těmito slovy: „Jsme služebníci Boha nebe i země a stavíme chrám, který tu stával už kdysi před lety a který stavěl a dokončil veliký izraelský král. ¹²Když ale potom naši otcové rozhněvali Boha nebes, vydal je do rukou babylonského krále, Chaldejce Nabukadnezara, který ten chrám zbořil a lid vystěhoval do Babylonu. ¹³Babylonský král Kýros pak v prvním roce své vlády nařídil, aby tento Boží dům byl znovu postaven. ¹⁴Zlaté a stříbrné náčiní Božího domu, které kdysi Nabukadnezar odnesl z jeruzalémského chrámu a zanesl do svého chrámu v Babylonu, král Kýros vynesl z babylonského chrámu a dal je muži jménem Šešbacar, kterého jmenoval správcem. ¹⁵Přikázal mu: „Vezmi toto náčiní,

jdí a slož je v jeruzalémském chrámu. Nechť je Boží dům vystavěn na svém původním místě!’¹⁶Šešbazar tedy přišel a položil základy Božího domu v Jeruzalémě. Od té doby se až dodnes staví a ještě není dokončen.“

¹⁷Nuže, bude-li král ráčit, ať dá vyhledat v babylonském královském archivu, zda král Kýros skutečně nařídil stavbu Božího domu v Jeruzalémě. Nechť nám král potom laskavě sdělí svou vůli v té věci.

6

Dareiův edikt

¹Král Dareios tedy nařídil, ať jsou prohledány záznamy uložené v babylonské archivní knihovně. ²Až v Ekbataně, hlavním městě médské provincie, se našel svitek obsahující tento záznam:

³Král Kýros v prvním roce své vlády vydal nařízení o Božím domě v Jeruzalémě: Nechť je ten dům vystavěn na místě, kam se přinášely oběti, a to na původních základech. Nechť je 30 loktů vysoký, 60 loktů dlouhý a 20 loktů široký. ⁴Po třech vrstvách tesaných kvádrů nechť následuje vrstva dřeva. Náklady budou hrazeny z královské pokladny. ⁵Zlaté a stříbrné náčiní Božího domu, které Nabukadnezar odnesl z jeruzalémského chrámu a zanesl do Babylonu, bude vráceno. Nechť je odneseno na své místo do chrámu v Jeruzalémě, kde je složité v Božím domě.

⁶Odpověď zněla:

Tatenajovi, hejtmanu zaeufratského kraje, Štar-boznajovi a ostatním úředníkům za Eufratem: Nevměšujte se! ⁷Nerušte práci na Božím domě. Židovský správce a židovští stařešinové nechť budují Boží dům na původním místě.

⁸Tímto nařizuji, abyste židovským stařešinům byli při stavbě Božího domu nápomocni: Náklady nechť jsou jim bezodkladně propláceny z královského majetku, totiž z daní zaeufratského kraje, aby se práce nezdržovala. ⁹Cokoli dalšího bude potřeba – ať býčci, berani či jehňata k zápalným obětem Bohu nebes, pšenice, sůl, víno či olej – cokoli si budou jeruzalémští kněží přát, nechť jim je denně bez prodlení dodáváno, ¹⁰aby přinášeli Bohu nebes příjemné oběti a modlili se za život krále a jeho synů.

¹¹Dále nařizuji, aby každému, kdo tento výnos poruší, byl z domu vytržen trám, na němž bude vyzdvížen a zbičován; jeho dům ať se pak stane hnojištěm. ¹²Bůh, jehož jméno přebývá v Jeruzalémě, nechť poníží každého krále i lid, který by vztáhl ruku, aby porušil či poškodil tamější dům Boží.

Já, Dareios, vydávám toto nařízení. Budiž provedeno bezodkladně.

Chrám dokončen

¹³Hejtman zaeufratského kraje Tatenaj, Štar-boznaj i ostatní úředníci se tedy bezodkladně zařídili podle dopisu krále Dareia. ¹⁴Židovští stařešinové stavěli a dílo rostlo, jak prorokoval prorok Ageus a Zachariáš, syn Idův. Na pokyn Boha Izraele a na pokyn perských králů Kýra, Dareia a Artaxerxe nakonec stavbu dokončili. ¹⁵Chrám byl dokončen třetího dne měsíce adaru v šestém roce vlády krále Dareia.

¹⁶Synové Izraele, kněží, levité i ostatní navrátilci pak Boží chrám šťastně zasvětili. ¹⁷K zasvěcení Božího domu bylo obětováno 100 býků, 200 beranů a 400 jehňat. Jako oběť za hřích celého Izraele bylo obětováno 12 kozlů podle počtu izraelských kmenů. ¹⁸K Boží službě v Jeruzalémě postavili kněze podle jejich tříd a levity podle jejich oddílů, jak je psáno v Knize Mojžíšově.

¹⁹Čtrnáctého dne prvního měsíce slavili navrátilci Hod beránka. ²⁰Kněží se proto očišťovali a stejně tak levité. Když byli všichni do jednoho čistí, porazili beránka všem navrátilcům, svým bratřím kněžím i sobě. ²¹Beránka jedli synové Izraele navrácení ze zajetí a s nimi každý, kdo se oddělil od nečistoty okolních národů, aby hledal Hospodina, Boha Izraele. ²²Po sedm dní šťastně slavili Svátek nekvašených chlebů, neboť je Hospodin obšťastnil, když jim naklonil srdce asyrského krále, aby je podpořil v práci na Božím chrámu, na domě Boha Izraele.

EZDRÁŠOVA KRONIKA

7

Učenec znalý Zákona

¹Později, za vlády perského krále Artaxerxe, přišel Ezdráš, syn Serajáše, syna Azariášova, syna Chilkiášova, ²syna Šalumova, syna Sádokova, syna Achitubova, ³syna Amariášova, syna Azariášova, syna Merajotova, ⁴syna Zachariášova, syna Uziho, syna Bukiho, ⁵syna Abišuova, syna Pinchasova, syna

Eleazarova, syna prvního velekněze Árona. ⁶Tento Ezdráš přišel z Babylonu. Byl to učenec znalý Zákona Mojžíšova, vydaného od Hospodina, Boha Izraele. Král mu dal, o cokoli požádal, neboť Hospodin, jeho Bůh, nad ním držel svou ruku. ⁷Sedmého roku krále Artaxerxe s ním do Jeruzaléma odešli také další synové Izraele, kněží, levité, zpěváci, strážní a chrámoví sluhové.

⁸Do Jeruzaléma dorazil v pátém měsíci králova sedmého roku.

⁹Z Babylonu vyšel prvního dne prvního měsíce a do Jeruzaléma dorazil prvního dne pátého měsíce, neboť jeho Bůh nad ním držel svou laskavou ruku. ¹⁰Ezdráš zasvětil svůj život tomu, aby zkoumal a plnil Hospodinův Zákon a aby učil jeho ustanovení a řády v Izraeli.

Artaxerxův edikt

¹¹Toto je znění dopisu, jímž král Artaxerxes vybavil učeného kněze Ezdráše, znalce Hospodinových přikázání a jeho ustanovení pro Izrael:

¹²Artaxerxes, král králů, knězi Ezdrášovi, znalci zákona Boha nebes, dokonaly pokoj.

¹³Tímto nařizuji, že každý, kdo v mé říši patří k izraelskému lidu – včetně kněží a levitů – a touží odejít do Jeruzaléma, smí odejít s tebou. ¹⁴Jsi pověřen králem a jeho sedmi rádci, abys dohlédl na Judsko a Jeruzalém podle zákona svého Boha, jenž ti byl svěřen.

¹⁵Stříbro a zlato, které král a jeho rádcové věnovali Bohu Izraele přebývajícímu v Jeruzalémě, doneseš na místo ¹⁶spolu se stříbrem a zlatem, jež získáš kdekoli v babylonské provincii,

stejně jako dary, jež na dům svého Boha v Jeruzalémě věnoval jeho lid a kněží. ¹⁷Za tyto prostředky bezodkladně nakoupíš býčky, berany a jehňata jakož i příslušné dary a úlitby a obětuješ je na oltáři vašeho Boha v Jeruzalémě. ¹⁸Se zbytkem stříbra a zlata naložte, jakkoli se svými bratry uznáte za vhodné podle vůle vašeho Boha. ¹⁹Chrámové bohoslužebné náčiní, jež ti bylo svěřeno, však do posledního vrať jeruzalémskému Bohu. ²⁰Cokoli dalšího budeš potřebovat pro dům svého Boha, uhrad' to z královské pokladny.

²¹Já, král Artaxerxes, nařizuji všem pokladníkům za Eufratem: Cokoli od vás vyžádá kněz Ezdráš, znalec zákona Boha nebes, nechť je bezodkladně vykonáno, ²²a to až do 100 talentů stříbra, 100 korů pšenice, 100 batů vína, 100 batů oleje a soli bez omezení. ²³Každé nařízení Boha nebes ohledně jeho domu nechť je vyplněno přesně, aby královu říši ani jeho syny nestihl jeho hněv. ²⁴Dále se vám oznamuje, že od kněží, levitů, zpěváků, strážných, chrámových sluhů a všech ostatních služebníků Božího domu nejste oprávněni vybírat dávky, daně ani poplatky.

²⁵Ty, Ezdráši, podle moudrosti, kterou ti svěřil tvůj Bůh, ustanov správce a soudce, kteří budou soudit všechen lid za Eufratem. Ti všichni ať znají zákony tvého Boha. Kdo je nezná, toho poučte. ²⁶Kdokoli by zákon tvého Boha a zákon krále neplnil, bude bezodkladně potrestán smrtí nebo vyhnanstvím, propadnutím majetku nebo žalářem.

²⁷Požehnán buď Hospodin, Bůh našich otců, že položil králi na srdce, aby zvelebil Hospodinův chrám v Jeruzalémě! ²⁸Svou milostí mi získal přízeň krále, jeho rádců i všech královských

velmožů. Protože nade mnou Hospodin, můj Bůh, držel svou ruku, osmělil jsem se shromáždit vůdce Izraele, aby šli se mnou.

8

Další navrátilci

¹Toto je seznam rodových vůdců a jejich příbuzných, kteří se mnou za vlády krále Artaxerxe odešli z Babylonu:

²Ze synů Pinchasových: Geršom;

ze synů Itamarových: Daniel;

ze synů Davidových: Chatuš, ³syn Šekaniášův;

ze synů Parošových: Zachariáš a s ním 150 zapsaných mužů;

⁴ze synů Pachat-moábových: Eljoenaj, syn Zerachášův, a s ním 200 mužů;

⁵ze synů Zatuových: Šekaniáš, syn Jachazielův, a s ním 300 mužů;

⁶ze synů Adinových: Ebed, syn Jonatanův, a s ním 50 mužů;

⁷ze synů Elamových: Ješajáš, syn Ataliášův, a s ním 70 mužů;

⁸ze synů Šefatiášových: Zebadiáš, syn Michaelův, a s ním 80 mužů;

⁹ze synů Joábových: Obadiáš, syn Jechielův, a s ním 218 mužů;

¹⁰ze synů Baniho: Šelomit, syn Josifiášův, a s ním 160 mužů;

¹¹ze synů Bebajových: Zachariáš, syn Bebajův, a s ním 28 mužů;

¹²ze synů Azgadových: Jochanan, syn Hakatanův, a s ním 110 mužů;

¹³ze synů Adonikamových jmenovitě: Elifelet, Jehiel, Šemajáš a s nimi dalších 60 mužů;

¹⁴ze synů Bigvajových: Utaj a Zabud a s ním 70 mužů.

¹⁵Shromáždil jsem je u ahavského průplavu, kde jsme po tři dny tábořili. Pátral jsem mezi lidem i mezi kněžími po levitech, ale žádné jsem nenašel. ¹⁶Svolal jsem tedy vůdce Eliezera, Ariela, Šemajáše, Elnatana, Jariba, Elnatana, Nátana, Zachariáše a Mešulama spolu s učeným Jojaribem a Elnátanem ¹⁷a poslal jsem je za Idem, představeným levitů v Kasifii. Poučil jsem je, co řící Idovi a jeho bratrům, chrámovým sluhům v Kasifii: Ať nám pošlou služebníky pro dům našeho Boha. ¹⁸Náš Bůh nad námi držel svou dobrotivou ruku. Ze synů Machliho, syna Leviho, syna Izraelova, nám poslali Šerebiáše, velmi schopného muže; s jeho syny a bratry jich bylo osmnáct. ¹⁹Ze synů Merariho poslali Chašabiáše a Ješajáše; s jejich bratry a syny jich bylo 20. ²⁰Poslali také některé chrámové sluhy, které David s knížaty ustanovil, aby pomáhali levitům. Chrámových sluhů bylo 220; všichni jsou na jmenném seznamu.

²¹Tehdy jsem tam u průplavu Ahava vyhlásil půst. Pokořovali jsme se před naším Bohem a žádali ho, aby na cestě chránil nás, naše děti i všechnen náš majetek. ²²Stydl jsem se totiž prosit krále o vojsko a jízdu, aby nás na cestě chránili před nepřáteli. Řekli jsme králi: „Náš Bůh dobrotivě drží svou ruku nade všemi, kdo ho hledají, ale jeho síla a hněv je proti všem, kdo ho opouštějí.“ ²³Postili jsme se tedy a prosili za to svého Boha, a vyslyšel nás.

²⁴Potom jsem vybral dvanáct předních kněží: Šerebiáše, Chašabiáše a dalších deset jejich bratrů. ²⁵Navázil jsem jim stříbro, zlato i náčiní, které jako příspěvek na dům našeho

Boha věnoval král, jeho rádci a hodnostáři jakož i všechen přítomný Izrael. ²⁶Navázil jsem tedy a svěřil jim do péče:

650 talentů stříbra,

100 talentů stříbrného náčiní,

100 talentů zlata,

²⁷20 zlatých mis za 1 000 dareiků,

2 nádoby z jakostní leštěné mosazi vzácné jako zlato.

²⁸Řekl jsem jim: „Jste svatí Hospodinu a rovněž toto náčiní je svaté. Toto zlato a stříbro je dobrovolný dar Hospodinu, Bohu vašich otců. ²⁹Pečlivě je střežte, dokud je v Jeruzalémě neodvážíte předním kněžím, levitům a představitelům izraelských otcovských rodů do komor Hospodinova chrámu.“

³⁰Tito kněží a levité tedy přijali zodpovědnost za stříbro, zlato i náčiní, jež měli donést do Jeruzaléma, do domu našeho Boha.

³¹Dvanáctého dne prvního měsíce jsme se od průplavu Ahava vydali na cestu do Jeruzaléma. Bůh nad námi držel svou ruku a chránil nás na cestě před nepřáteli a lupiči. ³²Po příchodu do Jeruzaléma jsme tři dny odpočívali.

³³Čtvrtého dne bylo zlato, stříbro i náčiní pro dům našeho Boha odváženo a předáno knězi Meremotovi, synu Uriášovu, a Eleazarovi, synu Pinchasovu, za přítomnosti levitů Jozabada, syna Ješuova, a Noadiáše, syna Binuiho. ³⁴Vše bylo spočítáno, zváženo a všechny váhy byly ihned zapsány.

³⁵Když se vyhnanci vrátili ze zajetí, přinesli Bohu Izraele zápalné oběti:

12 býčků za celý Izrael,

96 beranů,
77 jehňat,
12 kozlů jako oběť za hřích.

To vše přinesli jako zápalnou oběť Hospodinu. ³⁶Královským satrapům a zaeufratským hejtmanům předali královské rozkazy, a ti pak lidu i Božímu domu pomáhali.

9

Smíšená manželství

¹Po tom všem za mnou přišli někteří z představených se slovy: „Izraelský lid, kněží ani levité se neoddělují od okolních národů – Kananejců, Chetejců, Perizejců, Jebusejců, Amonců, Moábců, Egyptanů a Emorejců. Přejímají jejich ohavnosti a ²žení sebe i své syny s jejich dcerami. Svaté símě se mísí s okolními národy a vedoucí hodnostáři jdou v té nevěrnosti příkladem!“

³Jak jsem to uslyšel, roztrhl jsem své roucho i plášť a rval si vlasy i vousy. V naprostém zděšení jsem usedl ⁴a zůstal zděšen sedět až do večerní oběti. Všichni, kdo se třesou před slovy Boha Izraele, se kvůli nevěrnosti těch navrátilců shromáždili kolem mě.

⁵Teprve v čas večerní oběti jsem se ze své trýzně vzpamatoval. Stále ještě v roztrženém rouchu a plášti jsem padl na kolena a vzepjal ruce k Hospodinu, svému Bohu, ⁶se slovy:

„Je mi hanba, Bože můj! Stydím se k tobě zvednout tvář, Bože můj! Naše hříchy nám přerostly přes hlavu, naše vina dosáhla k nebi. ⁷Ode dnů našich praotců až dodnes hromádíme svou

vinu, a tak jsme pro své hříchy i se svými králi a kněžími byli vydáváni do rukou okolních králů. Až dodnes jsme zakoušeli meč, zajetí, plenění i zjevné zostuzení.

⁸Ted' nám ale Hospodin, náš Bůh, na okamžik daroval milost, takže hrstka z nás vyvázla a směli jsme zakotvit na jeho svatém místě; náš Bůh nám rozjasnil oči a dal nám v našem zotročení maličko pookrát. ⁹I když jsme byli otroci, náš Bůh nás v otroctví neopustil. Milostivě nám naklonil krále Persie a dal nám pookrát, abychom vystavěli dům našeho Boha, obnovili jeho trosky a našli útočiště v Judsku a v Jeruzalémě.

¹⁰Ted' ale, Bože náš, co máme říci po tom všem? Opustili jsme tvá přikázání, ¹¹jež jsi nám vydal skrze své služebníky proroky, kteří říkali: „Země, kterou jdete obsadit, je poskvrněná nečistotou okolních národů, kteří tu zemi naplnili svými špinavými ohavnostmi od jednoho konce až po druhý.

¹²Nevdávejte proto své dcery za jejich syny a své syny nežeňte s jejich dcerami. Nikdy neusilujte o mír s nimi ani o jejich prospěch. Jedině tak budete moci užívat darů této země a zanecháte ji svým synům jako věčné dědictví.’

¹³Po tom všem, co nás potkalo za naše veliké zločiny a provinění, víme, Bože náš, že jsi nás netrestal, jak bychom za své hříchy zasloužili, ale nechal jsi nás vyvážnout. ¹⁴Jak bychom mohli znovu porušovat tvá přikázání a přiznat se s těmito národy páchajícími ohavnost? Což by ses na nás nerozhněval a nevyhladil nás do posledního, takže by nikdo nevyvázl a nepřežil?! ¹⁵Hospodine, Bože Izraele, ty jsi spravedlivý. Je nás tu dnes jen hrstka těch, kdo vyvázli. Stojíme před tebou ve svých vinách, s vědomím, že nic takového před tebou neobstojí.“

Náprava

¹Když Ezdráš ležel před Božím chrámem, modlil se a s pláčem vyznával hříchy, sešlo se k němu veliké množství Izraelců, mužů, žen i dětí a všichni usedavě plakali. ²Tu k Ezdrášovi promluvil Šechaniáš, syn Jechielův ze synů Elamových: „Zradili jsme svého Boha, když jsme se ženili s cizinkami z okolních národů. Přesto však má Izrael ještě naději. ³Zavážeme se teď před naším Bohem, že všechny ty ženy i s jejich dětmi propustíme. Zachováme se, jak nám radíš, pane, ty i ti, kdo se třesou před příkázáním našeho Boha. Ať se stane podle Zákona. ⁴Vstaň a splň svůj úkol, jsme s tebou. Buď silný a jednej!“

⁵Ezdráš tedy vstal a přísahou zavázal přední kněze, levity i všechen Izrael, že se tak zachovají. Teprve když to odpřisáhlí,

⁶Ezdráš odešel od Božího chrámu do komory Jochanana, syna Eliašibova. Jak tam odešel, nic nejedl ani nepil, neboť truchlil nad nevěrností navrátilců. ⁷Mezitím rozhlásili po Judsku a v Jeruzalémě, ať se všichni navrátilci shromáždí v Jeruzalémě.

⁸Kdo nepřijde do tří dnů, tomu podle rozhodnutí představených a stařešinů propadne všechen majetek a bude vyloučen se shromáždění navrátilců.

⁹Během tří dnů se všichni muži z Judy a Benjamína sešli do Jeruzaléma. Dvacátého dne devátého měsíce všichni seděli na prostranství před Božím chrámem a chvěli se – kvůli té věci i kvůli dešti. ¹⁰Tu povstal kněz Ezdráš a promluvil k nim: „Sňatkem s cizinkami jste se zpronevěřili a rozmnožili jste vinu Izraele. ¹¹Proto teď Hospodinu, Bohu svých otců, přiznejte

pravdu. Splňte jeho vůli a oddělte se od okolních národů i od těch cizinek.“

¹²Celé shromáždění odpovědělo hlasitým voláním: „Ano! Musíme udělat, co říkáš. ¹³Je nás tu ale mnoho a je období dešťů. Nemůžeme stát venku. Nedá se to zvládnout za den nebo dva. Té věci se dopustilo příliš mnoho z nás. ¹⁴Ať tedy celé shromáždění zastoupí naši vůdcové. Kdokoli se v našich městech oženil s cizinkami, ať se sem v určený čas dostaví se stařešiny a správci příslušného města, aby se od nás odvrátil hněv našeho Boha, který kvůli této věci vzplál.“

¹⁵Proti byl pouze Jonatan, syn Asaelův, a Jachziáš, syn Tikvy, za podpory levitů Mešulama a Šabataje. ¹⁶Ostatní navrátilci však byli pro. Kněz Ezdráš vybral za každý rod představitele otcovských domů, každého jmenovitě, a prvního dne desátého měsíce zasedli, aby tu věc vyšetřili. ¹⁷Sňatky všech mužů s cizinkami řešili až do prvního dne prvního měsíce.

¹⁸Bylo zjištěno, že s cizinkami se oženili tito muži:

Kněží:

Ze synů Jošuy, syna Jocadakova, a jeho bratrů:

Maasejáš, Eliezer, Jarib, Gedaliáš. ¹⁹(Ti všichni slíbili, že své ženy propustí a na odškodnění své viny obětují berana.)

²⁰Ze synů Imerových: Chanani, Zebadiáš.

²¹Ze synů Charimových: Maasejáš, Eliáš, Šemajáš, Jechiel, Uziáš.

²²Ze synů Pašchurových: Eljoenaj, Maasejáš, Izmael, Netanel, Jozabad, Elasa.

²³Levité:

Jozabad, Šimej, Kelajáš (čili Kelíta), Petachíáš, Juda, Eliezer.

²⁴Zpěváci: Eliašib.

Chrátmová stráž: Šalum, Telem, Uri.

²⁵Ostatní Izrael:

Ze synů Parošových: Ramiáš, Jiziáš, Malkiáš, Mijamin, Eleazar, Malkiáš, Benajáš.

²⁶Ze synů Elamových: Mataniáš, Zachariáš, Jechiel, Abdi, Jeremot, Eliáš.

²⁷Ze synů Zatuových: Eljoenaj, Eliašib, Mataniáš, Jeremot, Zabad, Aziza.

²⁸Ze synů Beabajových: Jochanan, Chananiáš, Zabaj, Atlaj.

²⁹Ze synů Baniho: Mešulam, Maluch, Adajáš, Jašub, Šeal, Jeramot.

³⁰Ze synů Pachat-moábových: Adna, Kelal, Benajáš, Maasejáš, Mataniáš, Becaleel, Binui, Menaše.

³¹Ze synů Charimových: Eliezer, Jišíáš, Malkiáš, Šemajáš, Šimeon, ³²Benjamín, Maluch, Šemariáš.

³³Ze synů Chašumových: Matenaj, Matata, Zabad, Elifelet, Jeremaj, Menaše, Šimej.

³⁴Ze synů Baniho: Maadaj, Abram, Uel, ³⁵Benajáš, Bediáš, Keluhu, ³⁶Vaniáš, Meremot, Eliašib, ³⁷Mataniáš, Matenaj, Jaasaj.

³⁸Ze synů Binuiho: Šimej, ³⁹Šelemiáš, Nátan, Adajáš,

⁴⁰Machnadbaj, Šašaj, Šaraj, ⁴¹Azarel, Šelemiáš, Šemariáš,

⁴²Šalum, Amariáš, Josef.

⁴³Ze synů Nebových: Jehiel, Matitiáš, Zabad, Zebina, Jadaj, Joel, Benajáš.

⁴⁴Ti všichni se oženili s cizinkami a někteří s nimi měli i děti.

Nehemiáš

OBNOVA JERUZALÉMA

1

Modlitba královského číšníka

¹Slova Nehemiáše, syna Chakaliášova. V měsíci kislev dvacátého roku jsem byl v královském paláci v Súsách. ²Tehdy přišel Chanani, jeden z mých bratří, s dalšími muži z Judska, a tak jsem se zeptal na pozůstatek Židů, kteří unikli vystěhování, a na Jeruzalém. ³Odpověděli mi: „Pozůstalí, kteří unikli vystěhování, jsou v tom kraji ve veliké bídě a potupě. Hradby Jeruzaléma jsou pobořeny a brány spáleny.“

⁴Jakmile jsem ta slova uslyšel, usedl jsem a celé dny plakal a naříkal. Postil jsem se a modlil se k Bohu nebes ⁵těmito slovy:

„Ach, Bože nebes, Bože veliký a hrozný, jenž zachováváš smlouvu a milosrdenství těm, kdo tě milují a dodržují tvá přikázání, ⁶nakloň mi prosím své ucho! Upři své oči k modlitbě svého služebníka, kterou se před tebou modlím dnem i nocí za tvé služebníky, syny Izraele! Vyznávám hříchy synů Izraele, jimiž jsme proti tobě zhřešili; i já a můj otcovský dům jsme zhřešili! ⁷Zachovali jsme se k tobě hrozně – nedodrželi jsme přikázání, pravidla a zákony, jež jsi vydal svému služebníku

Mojžíšovi.

⁸Vzpomeň si prosím na slovo, jež jsi dal svému služebníku Mojžíšovi: „Budete-li mi nevěrní, rozptýlím vás mezi národy.

⁹Pokud se ale ke mně navrátíte a budete zachovávat a plnit má přikázání, pak i kdybyste byli zahnáni na sám konec světa, i odtamtud vás shromáždím a přivedu na místo, jež jsem si vyvolil za příbytek pro své jméno.“¹⁰Vždyť to jsou tví služebníci, tvůj lid, který jsi vykoupil svou velikou mocí a silnou paží!

¹¹Ach, Pane, nakloň prosím své ucho k modlitbě svého služebníka i k modlitbě svých služebníků, kteří s potěšením ctí tvé jméno. Dej, ať tvůj služebník dnes uspěje a dojde slitování u toho člověka.“

Byl jsem totiž královským číšníkem.

2

Vyslán do Jeruzaléma

¹V měsíci nísanu dvacátého roku Artaxerxova jsem obsluhoval krále. Když jsem králi nosil víno, nikdy jsem před ním nebýval zasmušilý. ²Proto se mě král zeptal: „Proč se tváříš ztrápeně? Nejsi přece nemocný. Asi tě něco tíží.“

Ve velikém úleku ³jsem králi odpověděl: „Král nechť žije navěky! Jak nemám mít ztrápenou tvář, když město, v němž jsou hroby mých předků, je rozbořeno a jeho brány zničil oheň.“

⁴„Co tedy žádáš?“ zeptal se král.

Modlil jsem se tedy k Bohu nebes ⁵a odpověděl jsem králi takto: „Kdyby král ráčil a prokázal svému služebníku laskavost,

pošli mě do Judska, do města, v němž jsou hroby mých předků, abych ho znovu vystavěl.“

⁶Král, po boku s chotí, se mě zeptal: „Jak dlouho tvá cesta potrvá? Kdy se vrátíš?“ Když jsem mu udal dobu, král se rozhodl, že mě vyšle.

⁷„Kdyby král ráčil,“ řekl jsem ještě králi, „mohl bych dostat doporučující listy pro místodržící za Eufratem, aby mi zajistili bezpečný průchod do Judska? ⁸Mohl bych dostat také dopis pro Asafa, královského lesmistra, aby mi poskytl trámové dříví na brány chrámové pevnosti, na městské hradby a na dům, kde bych bydlel?“ A král svolil, neboť můj Bůh nade mnou držel svou laskavou ruku.

⁹Když jsem přišel k zaeufratským místodržícím, předal jsem jim královské listy. Král se mnou poslal vojenské velitele a jízdu. ¹⁰Jakmile se to doslechl Sanbalat Choronský a úředník Tobiáš Amonský, popadla je strašná zlost, že přišli lidé, kteří se snaží o dobro synů Izraele.

Pojďme stavět

¹¹Tak jsem dorazil do Jeruzaléma. Když jsem tam pobyl tři dny,

¹²vstal jsem v noci a vzal s sebou jen několik mužů. Nikomu jsem neřekl, co mi můj Bůh položil na srdce, abych vykonal pro Jeruzalém. Ani zvířata jsem nevzal kromě toho, na němž jsem jel sám. ¹³Tu noc jsem se vydal Údolní branou kolem Dračího pramene a k Hnojné bráně. Přitom jsem prohlížel pobožené jeruzalémské hradby a brány poničené ohněm.

¹⁴Došel jsem ke Studniční bráně a až ke Královskému rybníku, tam už ale zvíře pode mnou nemělo kudy projít. ¹⁵Pokračoval jsem tedy vzhůru do noci podél potoka a prohlížel hradby. Pak

jsem se obrátil zpět, prošel Údolní bránou a vrátil se.

¹⁶Hodnostáři netušili, kde jsem byl a co jsem dělal, neboť jsem do té doby Židům nic neprozradil, a to ani kněžím, knížatům, hodnostářům ani jiným úředníkům. ¹⁷Ted' jsem jim ale řekl: „Sami vidíte, jak bídne na tom jsme. Jeruzalém je zpusťšený a jeho brány spálené. Pojdme znovu vystavět jeruzalémské hradby, ať skončí naše potupa!“ ¹⁸Potom jsem jim vyprávěl, jak nade mnou můj Bůh držel svou laskavou ruku a jaká slova ke mně pronesl král.

„Pojdme stavět!“ řekli na to a sebrali odvahu k tomu dobrému dílu.

¹⁹Když se to doslechli Sanbalat Choronský, úředník Tobiáš Amonsý a Gešem Arabský, začali se nám posmívat. Uráželi nás: „Co to tam provádíte za věci? Chcete se protivit králi?“

²⁰„Bůh nebes nám pomůž,“ odpověděl jsem jim na to. „My jsme jeho služebníci a začali jsme stavět. Vy ale v Jeruzalémě nemáte žádný podíl, právo ani nárok!“

3

Obnova hradeb

¹Velekněz Eliašib se svými bratry kněžími se dal do práce a postavili Ovčí bránu. Upevnili trámy a osadili vrata. Pokračovali dál k věži Mea, a když ji zasvětili, postupovali až k věži Chananel. ²Vedle nich stavěli muži z Jericha a vedle nich Zakur, syn Imriho.

³Rybnou bránu stavěli synové Senaovi. Upevnili trámy a osadili vrata, zámky a závory. ⁴Vedle nich opravoval Meremot, syn Uriáše, syna Kocova. Vedle nich opravoval Mešulam, syn Berechiáše, syna Mešezabelova. Vedle nich opravoval Sádok,

syn Baanův. ⁵Vedle nich opravovali muži z Tekoje, urození mezi nimi ale nesklonili šíji k práci pro svého Pána.

⁶Ješanskou bránu opravovali Jojada, syn Paseachův, a Mešulam, syn Besodiášův. Upevnili trámy a osadili vrata, zámky a závory. ⁷Vedle nich opravoval Melatiáš Gibeonský a Jadon Meronotský, muži z Gibeonu a z Micpy, kde bylo sídlo zaeufratského místodržitele. ⁸Vedle něj opravoval zlatník Uziel, syn Charhajášův, a vedle něj mastičkář Chananiáš. Opevňovali Jeruzalém až k široké hradbě. ⁹Vedle nich opravoval Refajáš, syn Churův, správce poloviny jeruzalémského okresu. ¹⁰Vedle nich opravoval Jedajáš, syn Charumafův, naproti svému domu. Vedle něj opravoval Chatuš, syn Chašabnejášův. ¹¹Další část včetně Pecné věže opravoval Malkiáš, syn Charimův, a Chašub, syn Pachatmoábův. ¹²Vedle nich opravoval se svými dcerami Šalum, syn Lochešův, správce poloviny jeruzalémského okresu.

¹³Údolní bránu opravoval Chanun a obyvatelé Zanoachu. Když ji vystavěli, osadili vrata, zámky a závory; opravili také na tisíc loktů hradby až k Hnojné bráně.

¹⁴Hnojnou bránu opravil Malkiáš, syn Rechabův, správce okresu Bet-kerem. Když ji vystavěl, osadil vrata, zámky a závory.

¹⁵Studniční bránu opravoval Šalun, syn Kol-chozeho, správce okresu Micpa. Když ji postavil a zastřešil, osadil vrata, zámky a závory. Opravil také hradbu u rybníka Šelach poblíž Královské

zahrady až ke schodům dolů z Města Davidova. ¹⁶Za ním opravoval Nehemiáš, syn Azbukův, správce poloviny okresu Bet-cur; skončil naproti Davidovu hřbitovu až u vodní nádrže a Domu hrdinů.

¹⁷Za ním opravovali levité: Rechum, syn Baniho; vedle něj opravoval za svůj okres Chašabiáš, správce poloviny okresu Keíla; ¹⁸za nimi opravovali jejich bratři vedení Binuim, synem Chenadadovým, správcem poloviny okresu Keíla. ¹⁹Vedle něj Ezer, syn Ješuův, správce Micpy, opravoval další část od stupňů ke zbrojnici až do rohu hradby. ²⁰Za ním Baruch, syn Zabajův, horlivě opravoval další část od rohu hradby ke vchodu do domu nejvyššího kněze Eliašiba. ²¹Za ním Meremot, syn Uriáše, syna Kocova, opravoval další část od vchodu do Eliašibova domu až po místo, kde dům končil.

²²Za ním opravovali kněží z blízkého okolí. ²³Za nimi opravovali naproti svým domům Benjamín a Chašub. Za nimi opravoval u svého domu Azariáš, syn Maasejáše, syna Ananiášova. ²⁴Za ním opravoval další část Binui, syn Chenadadův, od Azariášova domu až k baště v rohu hradby. ²⁵Palal, syn Uzajův, opravoval naproti rohové baště a horní věži vysunuté před královským palácem u strážního nádvoří. Za ním opravoval Pedajáš, syn Parošův. ²⁶Chrámoví sluhové bydlící na Ofelu opravovali na východě naproti Vodní bráně a předsunuté věži. ²⁷Další část za ním opravovali Tekojští naproti velké předsunuté věži až ke zdi Ofelu.

²⁸Od Koňské brány vzhůru opravovali zeď kněží, každý naproti

svému domu. ²⁹Za nimi opravoval naproti svému domu Sádok, syn Imerův. Za ním opravoval Šemajáš, syn Šekaniášův, strážce východní brány. ³⁰Další část za ním opravoval Chananiáš, syn Šelemiášův, a Chanun, šestý syn Calafův. Za ním opravoval Mešulam, syn Berechiášův. ³¹Za ním opravoval naproti své komoře zlatník Malkiáš až k budově chrámových sluhů a kupců naproti Strážné bráně a až k rohové terase. ³²Od rohové terasy k Ovčí bráně opravovali zlatníci a kupci.

Nepřátelské úklady

³³Jakmile se Sanbalat doslechl, že stavíme hradby, rozhněval se, přímo zuřil, a začal Židy urážet. ³⁴„Co to ti bídí Židé provádějí?“ vykřikoval před svými soukmenovci a před samařským vojskem. „Chtějí opevňovat?! Chtějí obětovat? Chtějí to dnes dodělat? Chtějí křísit z prachu ty ohořelé sutiny?“

³⁵Tobiáš Amonský, který mu stál po boku, řekl: „Jen ať klidně stavějí. Ta jejich kamenná zeď spadne, jen co po ní liška přeběhne!“

³⁶Slyš, Bože náš, jak námi pohrdají, a obrať tu pohanu na jejich hlavu! Ať se sami stanou kořistí v zemi vyhnanství.

³⁷Nepřikrývej jejich hanebnosti, jejich hříchy ať nejsou před tebou smazány, neboť brojili proti stavitelům.

³⁸A tak jsme stavěli hradby. Už byly z poloviny zaceleny a lid pracoval celým srdcem.

4

¹Když se Sanbalat a Tobiáš spolu s Araby, Amonci a Ašdodany doslechli, že obnovené hradby Jeruzaléma rostou do výšky a

že to, co bylo pobořeno, se začíná zacelovat, nesmírně je to rozhněvalo. ²Ti všichni se společně spikli, že vytáhnou do boje proti Jeruzalému a vyvolají nepokoj. ³Modlili jsme se tedy ke svému Bohu a na obranu proti nim jsme ve dne i v noci stavěli stráž.

⁴Tehdy se v Judsku začalo říkat: „Ubývá síla nosit, sutin je příliš; ty hradby nezvládneme postavit.“ ⁵Naši nepřátelé si říkali: „Než si něčeho všimnou, než se rozhlédnou, vpadneme mezi ně. Pobijeme je a dílo se zastaví.“ ⁶Kdykoli přicházeli Židé bydlící v jejich sousedství, desetkrát nám vykládali: „Kam se obrátíte, odevšad jdou na vás.“

⁷Proto jsem dole za hradbami a na otevřená místa rozestavil lid podle jejich rodů s meči, kopími a luky. ⁸Po obhlídce jsem knížatům, hodnostářům a ostatním z lidu řekl: „Nebojte se jich! Pamatujte na Pána velikého a hrozného. Bojujte za své bratry, syny a dcery, za své ženy a své domy!“

⁹Když se naši nepřátelé dozvěděli, že o jejich plánech víme a že je Bůh zmařil, mohli jsme se všichni vrátit ke hradbám, každý ke svému dílu. ¹⁰Od toho dne polovina mých mužů pracovala na díle a druhá polovina byla ve zbroji. Velitelé s kopími, štíty, luky a pancíři střežili celý rod Judův, ¹¹který stavěl hradby. Nosiči jednou rukou přenášeli stavební náklad a druhou svírali zbraň. ¹²Všichni, kdo pracovali na stavbě, byli po boku opásáni mečem a vedle mě stál trubač na beraní roh.

¹³Řekl jsem totiž knížatům, hodnostářům a ostatním z lidu:

„Dílo je veliké a rozsáhlé a my jsme na hradbách od sebe daleko. ¹⁴Kdekoli uslyšíte troubení rohu, tam se seběhněte. Bůh bude bojovat za nás!“

¹⁵Pracovali jsme tedy na díle a polovina třímala kopí od

svítání, až dokud nevyšly hvězdy. ¹⁶Tehdy jsem řekl lidu: „Všichni ať přespávají se svými mládenci v Jeruzalémě, aby mohli v noci hlídat a ve dne pracovat.“ ¹⁷Já ani mí bratři a mládenci a strážní, kteří mě provázeli, jsme se nesvlékali a neodkládali zbraň ani u vody.

5

Odíráte své bratry!

¹Prostí lidé a zvláště ženy tehdy velmi naříkali na své židovské bratry. ²Jedni říkali: „Máme tolik synů a dcer, že za ně pořizujeme obilí, abychom měli co jíst a přežili.“ ³Jiní říkali: „Musíme svá pole, vinice i domy dávat do zástavy, abychom v tom hladu pořídili obilí.“ ⁴Další říkali: „Musíme si půjčovat peníze na královskou daň z našich polí a vinic. ⁵Nejsme snad stejní jako naši bratři? Nejsou naše děti jako jejich děti?! Vždyť budeme muset prodat své syny a dcery do otroctví! Některé z našich dcer už jsou v porobě a my jsme bezmocní; vždyť naše pole a vinice už nám nepatří.“

⁶Když jsem uslyšel jejich křik a jejich slova, velmi mě to rozhněvalo. ⁷Rozhodl jsem se, že to knížatům a hodnostářům vytknu. „Vy všichni odíráte své bratry!“ řekl jsem jim a svolal kvůli nim veřejné shromáždění. ⁸Tam jsem jim řekl: „Kdykoli jsme mohli, vykoupili jsme své židovské bratry, kteří se museli prodat pohanům. A vy jim teď své bratry prodáváte, aby je zase prodali nám?!“ Nato zmlkli a neměli co říci.

⁹„Co děláte, není správné,“ pokračoval jsem. „Nemáte raději žít v bázni před naším Bohem, aby nás nepřátelské národy neměly proč hanět? ¹⁰I já se svými bratry a mládenci jsem jim půjčil peníze a obilí. Nechme už toho odírání! ¹¹Vraťte jim

ještě dnes jejich pole, vinice, olivy a domy a také úrok z peněz, z obilí, vína i oleje, za který jim půjčujete!“

¹²„Všechno vrátíme,“ odpověděli na to. „Už od nich nebudeme nic požadovat. Uděláme, jak říkáš.“

Svolal jsem tedy kněze a zavázal knížata i hodnostáře přísahou, že se tak zachovají. ¹³Pak jsem vytřásl kapsu svého pláště a prohlásil: „Každého, kdo nedodrží své slovo, ať Bůh takto vytřeše z jeho domu i z jeho vlastnictví. Takto ať zůstane vytřesen a prázdný.“

Celé shromáždění na to odpovědělo: „Amen,“ a chválili Hospodina. Lid se pak zachoval podle tohoto slova.

¹⁴Celých těch dvanáct let ode dne, kdy jsem byl jmenován místodržícím v Judsku, od dvacátého do dvaatřicátého roku krále Artaxerxe, jsem se svými bratry nepobíral místodržitelské dávky. ¹⁵Všichni místodržící přede mnou přitom od lidu vymáhali denní dávku 40 šekelů stříbra na jídlo a víno. Také jejich mládenci lid utiskovali. Já jsem ale z úcty k Bohu nic takového nedělal. ¹⁶Osobně jsem pomáhal s opravou hradeb. Neskupovali jsme pozemky, naopak, všichni mí muži se zapojili do díla. ¹⁷U mého stolu sedávalo 150 židovských hodnostářů a k tomu všichni návštěvníci z okolních národů.

¹⁸Každý den se na můj účet podával jeden býk, šest vybraných ovcí a množství drůbeže. Každých deset dní se podávala hojnost veškerého vína. Přesto jsem ale nepožadoval místodržitelské dávky, protože lid tížily jiné povinnosti.

¹⁹Pamatuj na mě, Bože můj, v dobrém. Pamatuj na vše, co jsem pro tento lid vykonal.

Další úklady

¹Když se Sanbalat, Tobiáš, Arab Gešem a ostatní naši nepřátelé dozvěděli, že jsme dostavěli hradby a že v nich nezůstala jediná trhlina (ačkoli tou dobou jsem ještě brány neosadil vraty), ²tehdy mi Sanbalat s Gešemem poslali vzkaz: „Pojď, setkáme se v některé vesnici na pláni Ono.“ Zamýšleli mi totiž provést něco zlého.

³Vyslal jsem k nim posly s odpovědí: „Pracuji na velikém díle. Nemohu se uvolnit. Proč bych měl to dílo zpozdit, když bych ho opustil a sešel k vám?“

⁴Podobné vzkazy mi posílali čtyřikrát a já jsem jim podobně odpovídal. ⁵Když mi Sanbalat posílal takový vzkaz popáté, jeho služebník měl s sebou otevřený dopis. ⁶V něm stálo:

„Mezi národy se proslýchá a Gešem to potvrzuje, že s Židy plánuješ vzpouru. Proto stavíš ty hradby. Podle těch zpráv prý chceš být jejich králem. ⁷Dokonce jsi ustanovil proroky, aby o tobě v Jeruzalémě hlásali: ‚Judsko má krále!‘ Král se o tom všem určitě dozví, proto přijď a poradíme se spolu.“

⁸Vzkázal jsem mu toto: „Nic z toho, o čem mluvíš, se neděje. Jen sis to vymyslel.“ ⁹Ti všichni se nás snažili zastrašit. Mysleli si, že ochabneme a necháme dílo nedokončené, ale já jsem se modlil: „Dej mi sílu!“

¹⁰Když jsem vešel do domu Šemajáše, syna Delajáše, syna Mehetabelova, byl zaražený a řekl mi: „Pojďme se sejít v

Božím domě, uvnitř v chrámě. Chrátové dveře musíme zavřít. Čtělí tě totiž zavraždit. V noci tě přijdou zavraždit!“

¹¹ „Člověk jako já by měl utíkat?“ řekl jsem na to. „A copak někdo jako já může jít do svatyně a přežít? Nepůjdu tam.“

¹² Poznal jsem totiž, že ho neposlal Bůh. Takhle mi prorokoval, protože mu zaplatil Tobiáš a Sanbalat. ¹³ Zaplatili mu, abych se polekal, poslechl ho a zhřešil. Tak bych jim dal příležitost k pomlouvám, aby očernili mé jméno.

¹⁴ Pamatuj, Bože můj, na Tobiáše a Sanbalata i na jejich činy. Pamatuj také na prorokyni Noadiu a na další proroky, kteří mě chtěli zavraždit.

Hradby dokončeny

¹⁵ Hradby byly dokončeny během dvaapadesáti dnů, pětadvacátého dne měsíce elul. ¹⁶ Když se to doslechli všichni naši nepřátelé ve všech okolních národech, byli zděšeni a zrceni. Poznali, že to dílo pochází od našeho Boha.

¹⁷ Mezi judskou šlechtou a Tobiášem celou tu dobu odcházelo a přicházelo množství dopisů. ¹⁸ Mnozí v Judsku s ním byli spojeni přísahou, protože byl zetěm Šekaniáše, syna Arachova, a jeho syn Jochanan si vzal dceru Mešulama, syna Berechiášova. ¹⁹ Vychvalovali ho přede mnou a donášeli mu na mě. Tobiáš pak psal dopisy, aby mě zavražtil.

7

¹ Když byly hradby dostavěny a osadil jsem vrata, byli ustanoveni strážníci, zpěváci a levité. ² Velení nad Jeruzalémem jsem svěřil svému bratru Chananimu a veliteli pevnosti Chananiášovi, což byl důvěryhodný muž, jenž měl více Boží

bázně než kdo jiný. ³Řekl jsem jim: „Ať jeruzalémské brány nezůstávají během poledního odpočinku otevřené. Ti, kdo konají službu, ať vrata zavřou a zajistí. Obyvatelé Jeruzaléma pak ať drží hlídky; každý ať hlídá naproti svému domu.“

Osídlení Jeruzaléma

⁴Město bylo prostorné a veliké, ale obyvatel v něm bylo málo a chyběly obnovené domy. ⁵Můj Bůh mi proto položil na srdce, abych shromáždil urozené, hodnostáře i prostý lid k rodovému soupisu. Nalezl jsem rodopis prvních navrátilců a v něm bylo zapsáno následující:

⁶Toto jsou krajané, kteří se vrátili ze zajetí, kam byli jako vyhnanci zavlčeni babylonským králem Nabukadnezarem. Vrátili se domů do Jeruzaléma a do ostatních měst v Judsku

⁷pod vedením Zerubábel, Jošuy, Nehemiáše, Azariáše, Raamiáše, Nachmaniho, Mordechaje, Bilšana, Mispereta, Bigvaje, Nechuma a Baany.

Toto je soupis izraelského lidu:

⁸synové Parošovi 2 172

⁹synové Šefatiášovi 372

¹⁰synové Arachovi 652

¹¹synové Pachat-moábovi, totiž Ješuovi a Joábovi, 2 818

¹²synové Elamovi 1 254

¹³synové Zatuovi 845

¹⁴synové Zakajovi 760

¹⁵synové Binuiho 648

¹⁶synové Bebajovi 628

- ¹⁷synové Azgadovi 2 322
¹⁸synové Adonikamovi 667
¹⁹synové Bigvajovi 2 067
²⁰synové Adinovi 655
²¹synové Aterovi, totiž Chizkiášovi, 98
²²synové Chašumovi 328
²³synové Becajovi 324
²⁴synové Charifovi 112
²⁵obyvatelé Gibeonu 95
²⁶muži z Betléma a Netofu 188
²⁷muži z Anatotu 128
²⁸muži z Bet-azmavetu 42
²⁹muži z Kiriat-jearimu, Kefiry a Beerotu 743
³⁰muži z Rámy a Geby 621
³¹muži z Michmasu 122
³²muži z Bet-elu a Aje 123
³³muži z Nebó 52
³⁴obyvatelé jiného Elamu 1 254
³⁵obyvatelé Charimu 320
³⁶obyvatelé Jericha 345
³⁷obyvatelé Lodu, Chadidu a Onu 721
³⁸obyvatelé Senay 3 930.

³⁹Kněží:
synové Jedajášovi z domu Ješuova 973
⁴⁰synové Imerovi 1 052
⁴¹synové Paščurovi 1 247
⁴²synové Charimovi 1 017.

⁴³Levité:

synové Ješuovi, totiž Kadmielovi, ze synů Hodevjášových 74

⁴⁴zpěváci, synové Asafovi 148

⁴⁵strážní, synové Šalumovi, Aterovi, Talmonovi, Akubovi,
Chatitovi a Šobajovi 138.

⁴⁶Chrámoví sluhové:

synové Cichovi, synové Chasufovi, synové Tabaotovi,

⁴⁷synové Kerosovi, synové Siaovi, synové Fadonovi,

⁴⁸synové Lebanovi, synové Chagabovi, synové Šalmajovi,

⁴⁹synové Chananovi, synové Gidelovi, synové Gacharovi,

⁵⁰synové Reajovi, synové Recinovi, synové Nekodovi,

⁵¹synové Gazamovi, synové Uzovi, synové Paseachovi,

⁵²synové Besajovi, synové Meunitů, synové Nefuššitů,

⁵³synové Bakkukovi, synové Chakufovi, synové Charchurovi,

⁵⁴synové Baclitovi, synové Mechidovi, synové Charšovi,

⁵⁵synové Barkosovi, synové Siserovi, synové Tamachovi,

⁵⁶synové Neciachovi, synové Chatifovi.

⁵⁷Synové Šalomounových služebníků:

synové Sotajovi, synové Soferetovi, synové Peridovi,

⁵⁸synové Jaelovi, synové Darkonovi, synové Gidelovi,

⁵⁹synové Šefatiášovi, synové Chatilovi,

synové Pochereta Cebajimského, synové Amona;

⁶⁰Chrámových sluhů a potomků Šalomounových služebníků
bylo celkem 392.

⁶¹Další přišli z Tel-melachu, z Tel-charši, z Kerubu, Adonu a
Imeru, ale nemohli prokázat, že jsou rodem a původem z

Izraele:

⁶²Synové Delajášovi, Tobiášovi a Nekodovi: 642.

⁶³Z kněží pak:

synové Chobajáše, Koce a Barzilaje (který se oženil s jednou z dcer Barzilaje Gileádského a přijal jejich jméno).

⁶⁴Snažili se najít svůj rodokmen, ale marně, a tak byli z kněžství odsvěceni. ⁶⁵Guvernér jim proto zakázal jíst ze svatých věcí, dokud se kněz nepostaví k urim a tumim.

⁶⁶Celé shromáždění dohromady čítalo 42 360 osob. ⁶⁷Bylo s nimi také 7 337 otroků a otrokyň a 245 zpěváků a zpěvaček.

⁶⁸Měli 736 koní, 245 mezků, ⁶⁹435 velbloudů a 6 720 oslů.

⁷⁰Někteří vůdcové otcovských rodů přispěli na dílo. Guvernér daroval do pokladnice 1 000 drachem zlata, 50 mis a 530 kněžských sukní. ⁷¹Ostatní vůdcové otcovských rodů darovali do pokladnice díla 20 000 drachem zlata a 2 200 hřiven stříbra. ⁷²Zbytek lidu daroval 20 000 drachem zlata, 2 000 hřiven stříbra a 67 kněžských sukní.

⁷³Kněží, levité, strážníci, zpěváci, někteří z lidu, chrámoví sluhové a všichni Izrael se usadili ve svých městech.

OBNOVA BOHOSLUŽBY

Čtení Zákona

S příchodem sedmého měsíce už synové Izraele bydleli ve svých městech.

8

¹Tehdy se všechen lid jako jeden muž shromáždil na prostranství před Vodní bránou a žádali učeného Ezdráše, aby přinesl knihu Mojžíšova zákona, který Hospodin přikázal Izraeli.

²Tohoto prvního dne sedmého měsíce tedy kněz Ezdráš přinesl Zákon před shromážděné muže, ženy a vůbec každého, kdo mohl slyšenému rozumět. ³Četl z něj na prostranství u Vodní brány od svítání až do poledne všem mužům i ženám, každému, kdo mohl rozumět. Všechnen lid pozorně naslouchal Knize Zákona.

⁴Učenec Ezdráš stál na dřevěném podiu zvlášť k tomu zhotoveném. Vpravo od něj stál Matitiáš, Šema, Anajáš, Uriáš, Chilkiáš, Maasejáš, vlevo Pedajáš, Mišael, Malkiáš, Chašum, Chašbadana, Zachariáš a Mešulam. ⁵Ezdráš otevřel knihu před očima všech (stál totiž výše než všechen lid), a jakmile ji otevřel, všechen lid povstal. ⁶Ezdráš pak dobrořečil Hospodinu, velikému Bohu, a všechen lid zvedal ruce a odpovídal: „Amen, amen!“ Padli před Hospodinem na kolena a klaněli se mu tváří k zemi.

⁷Když se lid znovu postavil, levité Ješua, Bani, Šerebiáš, Jamin, Akub, Šabetaj, Hodiáš, Maasejáš, Kelita, Azariáš, Jozabad, Chanan a Pelajáš vysvětlovali lidu Zákon. ⁸Četli v Knize Božího zákona, vykládali a objasňovali smysl, aby tomu, co se čte, bylo rozumět.

⁹Když lid uslyšel slova Zákona, všichni plakali. Guvernér Nehemiáš jim proto s učeným knězem Ezdrášem a s levity, kteří vyučovali lid, říkal: „Netruchlete a neplačte, vždyť dnes je svátek Hospodina, vašeho Boha! ¹⁰Jděte,“ řekl jim, „jezte a

pijte lahodné věci a dělte se s těmi, kdo nemají nic připraveno. Dnes je svátek našeho Pána. Netrapte se, vždyť Hospodinova radost je vaše síla!“

¹¹Podobně lid těšili také levité: „Přestaňte. Dnes je svátek, netrapte se.“ ¹²A tak šli všichni jíst a pít a dělit se s ostatními. Nesmírně se radovali, protože porozuměli slovům, která slyšeli číst.

¹³Druhého dne se všichni rodoví vůdcové lidu s kněžími a levity shromáždili k učenému Ezdrášovi, aby lépe porozuměli slovům Zákona. ¹⁴V Zákoně, který Hospodin přikázal skrze Mojžíše, našli zapsáno, že synové Izraele mají sedmého měsíce slavit Svátek stánků a bydlet v přístřešcích. ¹⁵Proto po všech svých městech i v Jeruzalémě rozhlásili tuto zprávu: „Vyjděte do hor a přineste ratolesti z ušlechtilých i planých oliv, z myrt, palem a listnatých stromů a postavte si přístřešky, jak je předepsáno.“

¹⁶Lidé tedy šli, přinesli větve a všichni postavili přístřešky – na střechách, na dvorcích, na nádvořích Božího chrámu i na prostranstvích u Vodné a Efraimské brány. ¹⁷Celé shromáždění navrátilců ze zajetí si postavilo stánky a bydlelo v nich. Do toho dne synové Izraele nic takového nedělali už od dob Jozuy, syna Nunova. Byla to obrovská radost. ¹⁸Každý den od začátku slavnosti až do konce se četlo z Knihy Božího zákona. Sedm dní slavili svátek a osmý den měli sváteční shromáždění, jak je předepsáno.

Kající modlitba

¹Čtyřicátého dne téhož měsíce se synové Izraele shromáždili k postu, zahalení pytlovinou a posypání hlínou.

²Ti, kdo byli izraelského původu, se tehdy oddělili ode všech cizozemců. Stáli a vyznávali své hříchy i nepravosti svých předků. ³Čtvrt dne četli vestoje z Knihy zákona Hospodina, svého Boha, a dalšího čtvrt dne vyznávali a klaněli se Hospodinu, svému Bohu. ⁴Na levitských stupních stál Ješua, Binui, Kadmiel, Šebaniáš, Buni, Šerebiáš, Bani a Kenani a hlasitě volali k Hospodinu, svému Bohu.

⁵Levitě Ješua, Kadmiel, Bani, Chašabnejáš, Šerebiáš, Hodiáš, Šebaniáš a Petachiáš pak zvolali: „Vstaňte a dobrořečte Hospodinu, svému Bohu:

Požehnaný jsi, Hospodine, Bože náš, od věků až na věky! Tvé slavné jméno ať je požehnané, nad všechno požehnání i chválu vyvýšené. ⁶Ty sám jsi Hospodin, ty jsi nebe učinil, nebesa nebes i všechny jejich zástupy, zemi i se vším, co je na ní, všechna moře i se vším, co je v nich. Ty sám všemu dáváš život, tobě se klaní zástup nebeský!

⁷Ty jsi Hospodin, Bůh, který vybral Abrama, z chaldejského Uru jej vyvedl a dal mu jméno Abraham. ⁸Když jsi poznal, že je ti v srdci věrný, uzavřel jsi s ním smlouvu o zemi Kananejců, Chetejců, Emorejců, Perizejců, Jebusejců a Girdašejců a sice, že tu zemi dáš jeho semeni. A své slovo jsi splnil, neboť jsi spravedlivý.

⁹Viděl jsi trápení našich otců v Egyptě, u Rudého moře jsi slyšel jejich křik. ¹⁰Seslal jsi divy a zázraky na faraona, na jeho dvořany i na všechny jeho lid, neboť jsi věděl, jak je krutě trápili. Získal sis jméno, jaké dodnes máš. ¹¹Moře jsi před nimi rozdělil, prostředkem moře prošli po souši. Jejich pronásledovatele jsi však smetl do hlubin; jako kámen v těch mocných vodách zmizeli! ¹²Ve dne jsi je vodil sloupem oblakovým, v noci pak sloupem ohnivým svítils jim na cestu, po které měli jít.

¹³Na horu Sinaj jsi sestoupil, z nebe jsi s nimi promlouval. Dal jsi jim poctivá pravidla a spravedlivé zákony, dobrá nařízení a příkazy. ¹⁴Dal jsi jim poznat svou svatou sobotu, skrze svého služebníka Mojžíše jsi jim vydal příkazy, nařízení a zákony. ¹⁵Chléb z nebe jsi jim dal, když hladověli, a když žíznil, vyvedl jsi vodu ze skály. Řekl jsi jim, ať jdou obsadit zemi, o níž jsi přísahal, že jim ji dáš.

¹⁶Oni však se svými otci pyšně zatvrdili šíji a odmítli poslouchat tvé příkazy. ¹⁷Odmítli poslouchat, nepomysleli na divy, které jsi pro ně vykonal. Zatvrdili šíji, zvolili si vůdce, aby se ve vzpouře vrátili do poroby! Ty jsi ale Bůh odpuštěný, milostivý a soucitný, nesmírně trpělivý a velmi laskavý. Neopustil jsi je, ¹⁸když si odlili tele a řekli: ‚To je tvůj Bůh, který tě vyvedl z Egypta.‘ Jak velice se rouhali!

¹⁹Ty jsi je ale ve svém nesmírném slitování nenechal samotné tehdy na poušti. Oblakový sloup je nikdy neopouštěl, ve dne

je vodil po cestě; ohnivý sloup byl s nimi v noci, svítil jim na cestu, po které měli jít. ²⁰Svého laskavého Ducha jsi jim udělil, aby je učil. Jejich ústům jsi neodepřel svou manu, dal jsi jim vodu, když žíznil. ²¹Čtyřicet let ses o ně na poušti staral; nic jim nechybělo, oděv nechátral, nohy neotekly.

²²Vydal jsi jim království a národy, každý kout jsi jim přidělil. Získali zemi Sichona, krále Češbonu, i zemi Oga, krále Bášanu. ²³Rozmnožil jsi jejich syny jako hvězdy na nebi a uvedl jsi je do země, o níž jsi řekl jejich otcům, ať ji obsadí. ²⁴Synové pak do té země vešli a obsadili ji; Kananejce, kteří tam bydleli, jsi před nimi porazil. Do rukou jsi jim vydal krále i národy země, takže s nimi naložili podle libosti. ²⁵Dobyli hrazená města i úrodnou zemi, obsadili domy plné cenností, už vykopané studny, vinice, olivy i ovocné sady. Jedli až do sytosti, tukem se obalili, s rozkoší užívali tvé velké dobroty.

²⁶Tehdy se vzbouřili, tobě se postavili, tvůj Zákon zahodili za hlavu! Tvé proroky vraždili, když je vyzývali, aby se k tobě vrátili. Jak velice se rouhali! ²⁷Vydával jsi je proto krutým nepřátelům, a tehdy k tobě volali v dobách soužení. Tys je pak vyslyšel z nebe v nesmírném slitování, dával jsi jim záchránce z rukou nepřátel. ²⁸Když si však vydechli, znovu tě popouzeli, a proto jsi je nechával v područí nepřátel. Když potom k tobě volali znovu, tys je vyslyšel z nebe v nesmírném slitování a vždy znovu jsi je zachránil.

²⁹Varoval jsi je, ať se vrátí k tvému Zákonu, oni však zpychli a nechtěli poslouchat tvé příkazy. Provinili se proti tvým řádům,

z nichž ten, kdo je plný, bude žít. Zády se obraceli, zatvrzovali šíji, slyšet nechtěli.³⁰ Tolik let ses s nimi trpělivě vláčel! Svým Duchem jsi je varoval skrze proroky, když ale přesto odmítali slyšet, vydal jsi je národům světa do rukou.³¹ V nesmírném slitování jsi ale s nimi neskoncoval, neopustil jsi je, neboť jsi Bůh milostivý a soucitný.

³²A tak, Bože náš, Bože veliký, mocný a hrozný, zachovávající smlouvu a milosrdenství, nepovažuj za nicotné všechny ty útrapy, které nás potkaly – naše krále i hodnostáře, naše kněze i proroky, naše otce i všechen lid. Od doby asyrských králů až dodnes³³ jsi byl spravedlivý ve všem, co nás postihlo. Ty jednáš věrně, to my jsme se provinili³⁴ i naši králové, hodnostáři, kněží a otcové. Tvůj Zákon neplnili, nedbali na tvé příkazy ani na výstrahy, jimiž jsi je varoval.³⁵ Když ještě měli své království a hojnost tvé dobroty, kterou jsi jim prokazoval, když ještě měli tu širou, úrodnou zemi, kterou jsi jim dal, nesloužili ti a od svých zlých skutků se nechtěli odvrátit.

³⁶A hle, dnes jsme otroci v zemi, kterou jsi daroval našim otcům, aby jedli její plody a užívali její dobroty – v té zemi jsme dnes otroci!³⁷ Její hojná úroda připadá králům, jimž jsi nás pro naše hříchy podmanil. S námi i s naším dobyt看 dělají, co se jim líbí – ocitli jsme se ve velkém soužení!“

10

Smlouva poslušnosti

¹„Kvůli tomu všemu teď sepisujeme závaznou smlouvu stvrzenou pečeti našich hodnostářů, levitů a kněží.“

²Svou pečeť připojili:

Guvernér Nehemiáš, syn Chakaliášův.

Cidkiáš, ³Serajáš, Azariáš, Jeremiáš,

⁴Pašchur, Amariáš, Malkiáš,

⁵Chatuš, Šebaniáš, Maluk,

⁶Charim, Meremot, Obadiáš,

⁷Daniel, Gineton, Baruch,

⁸Mešulam, Abiáš, Mijamin,

⁹Maaziáš, Bilgaj a Šemajáš.

To byli kněží.

¹⁰Levité:

Ješua, syn Azaniášův, Binui ze synů Chenadadových, Kadmiel

¹¹a jejich bratři:

Šebaniáš, Hodiáš, Kelíta, Pelajáš, Chanan,

¹²Míka, Rechob, Chašabiáš,

¹³Zakur, Šerebiáš, Šebaniáš,

¹⁴Hodiáš, Bani a Beninu.

¹⁵Vůdcové lidu:

Paroš, Pachat-moáb, Elam, Zatu, Bani,

¹⁶Buni, Azgad, Bebaj,

¹⁷Adoniáš, Bigvaj, Adin,

¹⁸Ater, Chizkiáš, Azur,

¹⁹Hodiáš, Chašum, Becaj,

²⁰Charif, Anatot, Nebaj,

²¹Magpiaš, Mešulam, Chezir,
²²Mešezabel, Sádok, Jadua,
²³Pelatiáš, Chanan, Anajáš,
²⁴Hošea, Chananiáš, Chašub,
²⁵Halocheš, Pilcha, Šobek,
²⁶Rechum, Chašabna, Maasejáš,
²⁷Achiáš, Chanan, Anan,
²⁸Maluk, Charim a Baana.

²⁹Také ostatní z lidu, kněží, levité, strážní, zpěváci, chrámoví sluhové a každý, kdo se oddělil od okolních národů pro Boží zákon, jejich ženy, synové a dcery, každý, kdo byl schopen rozumět, ³⁰ti všichni se připojovali ke svým urozeným bratřím a skládali přísězný slib, že budou žít podle Božího zákona, vydaného skrze Božího služebníka Mojžíše. Slibovali, že budou dodržovat a plnit všechna přikázání Hospodina, našeho Pána, i jeho zákony a pravidla:

³¹„Nebudeme vdávat své dcery do cizích národů a s jejich dcerami nebudeme ženit své syny.

³²Když k nám z okolních národů přivezou zboží nebo obilí, aby je prodávali v den odpočinku, nebudeme je kupovat v sobotu ani ve svátek. Sedmého roku ustaneme a zrušíme každý dluh.

³³Zavazujeme se odevzdávat třetinu šekelu ročně na dílo Božího domu: ³⁴na chleby předložení, na pravidelné oběti moučné i zápalné o sobotách, novoluních a slavnostech, na svaté dary, na smírčí oběti za hřích Izraele a na veškeré dílo při domě našeho Boha.

³⁵Dávky dřeva pro chrám našeho Boha si rozdělujeme losem.

Kněží, levité i lid je budou přinášet každoročně podle svých otcovských rodů v určený čas, aby na oltáři Hospodina, našeho Boha, plál oheň, jak je psáno v Zákoně.

³⁶Zavazujeme se každoročně přinášet do Hospodinova domu své prvotiny z půdy a z veškerého ovoce všech stromů. ³⁷Jak je psáno v Zákoně, budeme přinášet prvorozené ze svých synů i ze svého dobytka, ze svého skotu i bravu do domu našeho Boha ke kněžím sloužícím v jeho domě. ³⁸Prvotiny ze svého těsta a ze svých obětních příspěvků, z ovoce všech stromů, z vína i oleje budeme přinášet kněžím do komor v domě našeho Boha.

Levitům budeme přinášet desátek ze svých pozemků a oni budou vybírat desátky ve všech městech, kde pracujeme. ³⁹Při vybírání desátků s nimi bude kněz, syn Áronův, a levité pak přinesou desátek z desátků do domu našeho Boha, do komor ve skladu.

⁴⁰Synové Izraele včetně synů Leviho budou přinášet tyto obětní příspěvky z obilí, vína a oleje do komor, kde je uloženo náčiní svatyně a kde jsou i sloužící kněží, strážní a zpěváci. Dům svého Boha nebudeme zanedbávat.“

11

Osidlování Jeruzaléma

¹Vůdcové lidu se usadili v Jeruzalémě. Ostatní lid losoval: každého desátého vybrali, aby bydlel ve svatém městě Jeruzalémě, a zbylých devět zůstalo v ostatních městech. ²Lidé žehnali všem, kdo se sami nabídli, že budou bydlet v Jeruzalémě.

³Toto jsou přední obyvatelé provincie, kteří se usadili v

Jeruzalémě. V judských městech přebýval každý na svém majetku, ve vlastních městečkách, Izrael, kněží, levité, chrámoví sluhové i synové služebníků Šalomounových.

⁴Někteří ze synů Judy a Benjamína se ale usadili v Jeruzalémě.

Ze synů Judy:

Atajáš, syn Uziáše, syna Zachariáše, syna Amariáše, syna Šefatiáše, syna Mahlalelova ze synů Perecových, ⁵a Maasejáš, syn Baruka, syna Kol-chozeho, syna Chazajáše, syna Adajáše, syna Jojariba, syna Zachariáše, syna Šílonského. ⁶Ze synů Perecových bydlelo v Jeruzalémě celkem 468 udatných mužů.

⁷Ze synů Benjamínových:

Salu, syn Mešulama, syna Joedova, syna Pedajášova, syna Kolajášova, syna Maasejášova, syna Itielova, syna Ješajášova.

⁸Po něm Gabaj a Salaj, tedy 928 mužů. ⁹Jejich velitelem byl Joel, syn Zikriho. Druhým velitelem města byl Juda, syn Senuy.

¹⁰Z kněží:

Jedajáš, syn Jojaribův, Jakin, ¹¹Sarajáš, syn Chilkiáše, syna Mešulamova, syna Sádokova, syna Merajotova, syna Achitubova, správce Božího chrámu. ¹²Dále 822 jejich bratří, konajících službu v chrámu. Dále Adajáš, syn Jerochamův, syna Pelaliášova, syna Amciho, syna Zachariášova, syna Pašchurova, syna Malkiášova, ¹³a 242 jeho bratří, vůdců otcovských rodů. Dále Amašsaj, syn Azarela, syna Achzajova, syna Mešilemotova, syna Imerova. ¹⁴S ním bylo 128 jeho bratrů, udatných hrdinů. Jejich velitelem byl Zabdiel, syn Gedolimův.

¹⁵Z levitů:

Šemajáš, syn Chašuba, syna Azrikamova, syna Chašabiášova, syna Buniho. ¹⁶Dva z předních levitů Šabetaj a Jozabad, zodpovědní za vnější záležitosti Božího chrámu. ¹⁷Vedoucí levita Mataniáš, syn Míky, syna Zabdiho, syna Asafova, který zahajoval chvály modlitbou. Dále Bakbukiáš, druhý po něm, a Abda, syn Šamuy, syna Galalova, syna Jedutunova. ¹⁸Celkem bylo ve svatém městě 284 levitů.

¹⁹Strážní:

Akub, Talmon a 172 jejich bratrů, strážců bran.

²⁰Ostatní Izraelci, kněží a levité bydleli každý na svém vlastnictví ve všech judských městech.

²¹Chrámoví sluhové pod vedením Cichy a Gišpy bydleli na Ofelu.

²²Levité v Jeruzalémě byli pod vedením Uziho, syna Baniho, syna Chašabiášova, syna Mataniášova, syna Míkova ze synů Asafových, což byli zpěváci zodpovědní za službu Božího chrámu. ²³Platil pro ně královský výnos určující den po dni, co mají zpěváci dělat.

²⁴Petachiáš, syn Mešezabelův ze synů Zeracha, syna Judova, byl k ruce králi ve všech záležitostech lidu.

²⁵Pokud jde o venkovské usedlosti, synové Judovi bydleli v Kirjat-arbě a jejích vesnicích, v Dibonu a jeho vesnicích, v Jekabceelu a jeho usedlostech, ²⁶v Ješuovi, Moladě, Bet-peletu, ²⁷Chacar-šualu, v Beer-šebě a jejích vesnicích, ²⁸v Ciklagu, v Mekoně a jejích vesnicích, ²⁹v En-rimonu, Coreji,

Jarmutu, ³⁰Zanoachu, v Adulamu a jeho usedlostech, v Lachiši a jeho polnostech, v Azece a jejích vesnicích. Sídlili od Beeršeby až k údolí Hinom.

³¹Synové Benjamínovi byli v Gebě, Michmasu, Aji, v Bet-elu a jeho vesnicích, ³²v Anatotu, Nobu, Ananji, ³³v Chacoru, Rámě, Gitajimu, ³⁴v Chadidu, Ceboimu, Nebalatu, ³⁵v Lodu, Onu a v údolí řemeslníků. ³⁶K Benjamínovi byly přičleněny také některé levitské oddíly z Judy.

12

Kněží a levité

¹Toto jsou kněží a levité, kteří se navrátili se Zerubábelem, synem Šealtielovým a s Jošuu:

Serajáš, Jeremiáš, Ezdráš, ²Amariáš, Maluk, Chatuš, ³Šekaniáš, Rechum, Meremot, ⁴Ido, Gineton, Abiáš, ⁵Mijamin, Mahadiáš, Bilga, ⁶Šemajáš a Jojarib, Jedajáš, ⁷Salu, Amok, Chilkiáš, Jedajáš – to jsou přední kněží a jejich bratři za dnů Jošuvých.

⁸Dále levité: Ješua, Binui, Kadmiel, Šerebiáš, Juda, Mataniáš. Ten se svými bratry odpovídal za písňě díkuvzdání. ⁹Jejich bratři Bakbukiáš a Uni během služeb stáli naproti nim.

¹⁰Jošua zplodil Joakima,
Joakim zplodil Eliašiba,
Eliašib zplodil Jojadu,

¹¹Jojada zplodil Jonatana,
Jonatan zplodil Jaduu.

¹²Toto byli vůdcové kněžských otcovských rodů za dnů Joakimových:

v Serajášově rodu Merajáš,

v Jeremiášově rodu Chananiáš,

¹³v Ezdrášově rodu Mešulam,

v Amariášově rodu Jochanan,

¹⁴v Melukiho rodu Jonatan,

v Šekaniášově rodu Josef,

¹⁵v Charimově rodu Adna,

v Meremotově rodu Chelkaj,

¹⁶v Idově rodu Zachariáš,

v Ginetonově rodu Mešulam,

¹⁷v Abiášově rodu Zikri,

v Minjaminově rodu,

v Moadiášově rodu Piltaj,

¹⁸v Bilgově rodu Šamua,

v Šemajášově rodu Jonatan,

¹⁹v Jojaribově rodu Matenaj,

v Jedahiášově rodu Uzi,

²⁰v Salajově rodu Kalaj,

v Amokově rodu Eber,

²¹v Chilkiášově rodu Chašabiáš,

v Jedahiášově rodu Netanel.

²²Levitě za dnů Eliašiba, Jojady, Jochanana a Jaduy v čele otcovských rodů jakož i kněží byli zapsáni během králování Dareia Perského. ²³Vůdcové levitských otcovských rodů jsou zapsáni v Knize letopisů až do doby Jochanana, syna Eliašibova.

²⁴Přední levité: Čašabiáš, Šerebiáš, Ješua, syn Kadmielův, a jejich bratři, kteří podle příkazu Davida, muže Božího, měli chválit a vzdávat díky naproti nim střídavě sbor po sboru.

²⁵Mataniáš i Bakkukiáš, Obadiáš, Mešulam, Talmon i Akub drželi stráž při branách a hlídky při skladech v branách. ²⁶Ti působili za dnů Joakima, syna Jošua, syna Joadakova, a za dnů místodržitele Nehemiáše a učeného kněze Ezdráše.

Zasvěcení hradeb

²⁷Když se posvěcovaly hradby Jeruzaléma, byli vyhledáni levité ze všech míst, kde bydleli, a byli přivedeni do Jeruzaléma, aby radostně oslavovali zasvěcení hradeb zpěvy díky a hraním na činely, liry a citery. ²⁸Zpěváci byli shromážděni ze širokého okolí Jeruzaléma – z netofských usedlostí, ²⁹z Bet-gilgalu a z okolí Geby a Azmavetu. Zpěváci si totiž vystavěli usedlosti v okolí Jeruzaléma. ³⁰Kněží a levité se očistili a očistili také lid, brány a hradby.

³¹Judské hodnostáře jsem vyvedl na hradby a postavil dva veliké děkovné průvody. Průvod na jih mířil po hradbách ke Hnojné bráně. ³²Šel s nimi Hošajáš a polovina judských hodnostářů, ³³Azariáš, Ezdráš a Mešulam, ³⁴Juda, Benjamín, Šemajáš a Jeremiáš. ³⁵Z kněžských synů s trubkami tu byl Zachariáš, syn Jonatana, syna Šemajášova, syna Mataniášova, syna Mikajášova, syna Zakurova, syna Asafova; ³⁶a rovněž jeho bratři Šemajáš, Azarel, Milalaj, Gilalaj, Mahaj, Netanel, Juda a Chanani s hudebními nástroji Davida, muže Božího. V čele průvodu šel učenec Ezdráš. ³⁷Prošli Studniční bránou naproti nim, stoupali po schodech Města Davidova vzhůru ke hradbám, podél Davidova paláce a na východ k Vodní bráně.

³⁸Druhý děkovný průvod šel opačným směrem. Šel jsem s ním i já s polovinou lidu: po hradbě směrem k Pecné věži a až k Široké hradbě, ³⁹podél Efraimovy brány přes Ješanskou bránu, přes Rybnou bránu, věž Chananel, věž Mea až k Ovčí bráně. Zastavili jsme u Strážní brány.

⁴⁰Oba děkovné průvody stanuly na nádvoří Božího chrámu, také já a se mnou polovina hodnostářů ⁴¹a rovněž kněží: Eliakim, Maasejáš, Minjamin, Míka, Eljoenaj, Zachariáš a Chananiáš s trubkami, ⁴²dále Maasejáš, Šemajáš, Eleazar, Uzi, Jochanan, Malkiáš, Elam a Ezer. Zpěváci pozvedli hlas, vedeni Jizrachiášem. ⁴³Toho dne se obětovaly veliké oběti a všichni se radovali, neboť je Bůh rozveselil velikou radostí. Radovaly se i ženy a děti a jeruzalémské veselí se rozléhalo široko daleko.

Chrámové odvody

⁴⁴Toho dne byli ustanoveni muži zodpovědní za komory, pokladnice, obětiny, prvotiny a desátky, aby shromažďovali zákonné přídělky obecních polností pro kněze a levity. Všechn Juda se radoval z toho, že kněží a levité byli postaveni do služby. ⁴⁵Ti konali službu svému Bohu a dbali na očišťování podle příkazů Davida a jeho syna Šalomouna stejně jako zpěváci a strážní. ⁴⁶(Již dávno, za dnů Davidových a Asafových, totiž byli ustanoveni vedoucí zpěváků, chval a díkůvzdání Bohu.) ⁴⁷Všechn Izrael tedy za dnů Zerubábel a Nehemiáše odevzdával příspěvky na zpěváky a strážné, jak bylo stanoveno den po dni. Také levitům zasvěcovali odvody a levité zasvěcovali odvody synům Áronovým.

13

¹Onoho dne se veřejně předčítalo z Knihy Mojžíšovy. Našlo se tam zapsáno: „Do Božího shromáždění nesmí vejít nikdo z Amonců ani z Moábců, ²protože synům Izraele nevyšli naproti s chlebem a vodou. Namísto toho si najali Balaáma, aby je proklel. Náš Bůh ale obrátil kletbu v požehnání.“ ³Jakmile ten zákon uslyšeli, vyloučili z Izraele všechny, kdo se mezi ně přimísili.

⁴Ještě předtím se ale kněz Eliašib, přidělený ke komorám chrámu našeho Boha, spřiznil s Tobíášem ⁵a poskytl mu velikou komoru, kde předtím ukládali obětiny, kadidlo, nádoby a desátky z obilí, vína i oleje, předepsaného pro levity, zpěváky a strážné, jakož i obětiny pro kněze.

⁶V té době jsem nebyl v Jeruzalémě, protože jsem ve dvaatřicátém roce babylonského krále Artaxerxe musel odcestovat ke králi. Potom jsem krále znovu požádal o svolení ⁷a vrátil se do Jeruzaléma. Tehdy jsem se dozvěděl, jakou špatnost Eliašib provedl, když Tobíášovi poskytl komoru na nádvoří Božího chrámu. ⁸Nesmírně rozhněván jsem všechny Tobíášovy rodinné věci vyházel ven z komory. ⁹Pak jsem nařídil komory očistit a nechal tam nanosit věci Božího domu, obětiny a kadidlo.

¹⁰Také jsem zjistil, že se neodváděly příděly pro levity, takže se všichni levité i zpěváci konající bohoslužbu uchýlili ke svým polím. ¹¹Vytkl jsem to hodnostářům. „Jak to že je zanedbáván Boží dům?!“ ptal jsem se. Povolal jsem je tedy zpět a poslal je na jejich místa. ¹²Všechnen judský lid pak přinášel do pokladnic desátky z obilí, vína i oleje.

¹³Pokladnice jsem svěřil knězi Šelemiášovi, písaři Sádokovi a

levitovi Pedajášovi a k ruce jsem jim dal Chanana, syna Zakurova, syna Mataniášova. Byli spolehliví lidé, a tak dostali za úkol rozdělovat přídělý svým bratřím.

¹⁴Pamatuj za to na mě, Bože můj, a nevymaž mou oddanost, kterou jsem prokazoval domu svého Boha a jeho službám!

Další reformy

¹⁵V těch dnech jsem v Judsku viděl, jak v sobotu šlapou vinný lis, jak snášejí obilí na hromady, nakládají na osly a převázejí do Jeruzaléma víno, hrozny, fíky a všemožné náklady. Ještě téhož sobotního dne, kdy ty potraviny prodávali, jsem je varoval. ¹⁶Zdržovali se tam také Tyrané a přiváželi ryby a všemožné zboží, které v sobotu prodávali Židům přímo v Jeruzalémě.

¹⁷Vytykal jsem to judské šlechtě. „Co to děláte za špatnost?!“ ptal jsem se jich. „Vždyť znesvěcujete sobotu! ¹⁸Právě tohle dělali vaši otcové, a náš Bůh pak na nás a na toto město dopustil všechno to zlo! Když poskvřňujete sobotu, znovu rozněcujete jeho hněv proti Izraeli!“ ¹⁹Když se tedy v jeruzalémských branách začínalo šerit před sobotou, přikázal jsem, ať zavřou vrata. Zakázal jsem je otevírat, dokud neskončí sobota. Do bran jsem postavil některé ze svých mužů, aby se v sobotu nemohl přivážet náklad. ²⁰Jednou nebo dvakrát museli obchodníci a prodavači veškerého zboží přenocovat venku před Jeruzalémem. ²¹Já jsem je ale varoval. „Co tady nocujete před hradbami?“ říkal jsem jim. „Ještě jednou, a vtáhnu na vás ruku!“ Od té doby už v sobotu nechodili. ²²Levitům jsem nařídil, aby se očistili a přišli hlídat

brány, aby sobotní den zůstal svatý.

I za to na mě pamatuj, Bože můj, a ve své veliké lásce se slituj nade mnou.

²³V té době jsem také viděl, jak si Židé berou ženy z Ašdodu a také Amonky a Moábky. ²⁴Jejich děti místo židovsky mluvily napůl ašdodsky anebo jazyky ostatních národů.

²⁵Vytýkal jsem jim to, zlořečil jim, některé muže jsem i bil a rval jim vlasy. Zapřísahal jsem je při Bohu: „Nedávejte své dcery jejich synům a neženěte své syny ani sebe s jejich dcerami! ²⁶Copak právě kvůli nim nezhřešil izraelský král Šalomoun?! Mezi tolika národy nebylo krále jako on – Boží miláček, jehož Bůh učinil králem celého Izraele. I jeho zavedly cizí ženy do hříchu. ²⁷Co teprve vás? Je neslýchané, abyste prováděli takovou hanebnost, zrazovali našeho Boha a ženili se s cizinkami!“

²⁸Jeden ze synů Jojady, syna velekněze Eliašiba, byl zetěm Sanbalata Choronského. Proto jsem ho vykázal ze své blízkosti.

²⁹Pamatuj na ně, Bože můj, že poskvrnili kněžství a smlouvu kněžskou i levitskou.

³⁰Tak jsem je očistil ode všeho cizího. Stanovil jsem kněžské i levitské služby, každému jeho úkol. ³¹Určil jsem také pravidelné dávky dřeva a prvotin. Pamatuj na mě, Bože můj, v dobrém.

Ester

1

Králova slavnost

Stalo se to za dnů krále Xerxe, toho Xerxe, jenž kraloval nad sto sedmadvaceti provinciemi od Indie až po Habeš. ²Xerxes toho času trůnil v královském sídelním paláci v Súsách.

³Tehdy, třetího roku své vlády, uspořádal slavnost pro všechny své velmože a dvořany, mocné Peršany a Médy jakož i přítomné hodnostáře a představitele provincií. ⁴Po dlouhých sto osmdesát dnů vystavoval na odiv bohatství a slávu své říše, přepych a nádheru svého majestátu.

⁵Na závěr král vystrojil sedmidenní hostinu na nádvoří královské zámecké zahrady a pozval všechny vznešené i prosté, co jich jen bylo v královském sídle v Súsách. ⁶Toho plátna bílého a modrého, na stříbrných tyčích šňůrami z kmentu a purpuru vázaného, těch sloupů z bělostného mramoru, těch lůžek zlatých i stříbrných na dláždění z porfyru, bělostného mramoru i perleti a drahých kamenů! ⁷Královské víno teklo královsky štědře do zlatých číší, jedna číše za druhou a každá jiná. ⁸Dle nařízení se pilo bez omezení; král nařídil všem dvorním služebníkům, ať každého obsluhují, co hrdlo ráčí.

⁹Královna Vašti zatím v Xerxově královském paláci uspořádala hostinu pro ženy.

¹⁰Sedmého dne si král Xerxes, rozjařen vínem, zavola

Mehumana, Bizta, Charbona, Bigta, Abagta, Zetara a Karkasa. Těmto sedmi eunuchům, kteří ho obsluhovali, ¹¹nařídil, ať před něj přivedou královnu Vašti v královské koruně, aby lidu i velmožům předvedl její krásu. A že to byla krasavice! ¹²Když jí ale eunuchové vyřídili královský rozkaz, královna Vašti přijít odmítla.

Král se rozlítil, že hněvem jen hořel. ¹³Poradil se však s mudrci znalými postupů (královské záležitosti se totiž řešily se všemi znalci práv a řádů; ¹⁴nejblíže mu byli Karšena, Šetar, Admata, Taršiš, Meres, Marsena a Memuchan – sedm perských a médských velmožů, kteří měli přístup k samotnému králi a zaujímali přední místa v říši): ¹⁵„Jak se má podle práva naložit s královnou Vašti za to, že neuposlechla Xerxův královský rozkaz, když za ní poslal eunuchy?“

¹⁶Slova se před králem a velmoži ujal Memuchan: „Královna Vašti se neprovinila jen proti králi, ale i proti všem velmožům a všem národům ve všech provinciích krále Xerxe. ¹⁷Když se ta zpráva o královně donese všem ženám, přestanou si vážit svých manželů! Budou říkat: ‚Král Xerxes poslal pro královnu Vašti, a nepřišla!‘ ¹⁸Ještě dnes se manželky perských a médských velmožů doslechnou zprávu o královně a začnou všem královským velmožům odmlouvat! Jako by nebylo dost nevážnosti a hádek! ¹⁹Nechť král ráčí vydat královské slovo, jež bude zapsáno mezi práva perská a médská jako nepomíjivé, a sice že Vašti už nesmí přijít před krále Xerxe. Král si pak bude moci vybrat za královnu jinou, lepší. ²⁰A nechť král vydá výnos, který bude rozhlášen po celé jeho veliké říši: Všechny manželky ať ctí své manžely, vznešené i prosté!“

²¹Ta rada se králi i velmožům líbila. Král se zařídil podle

Memuchanovy rady ²²a rozeslal listy do všech říšských provincií. Do každé jedné provincie vzkázal jejich vlastním písmem, každému národu jejich jazykem: „Každý muž ať je doma pánem a ať se mluví jeho jazykem!“

2

Ester a Mordechaj

¹Když bylo po všem a hněv krále Xerxe opadl, vzpomněl si na Vašti, na to, co provedla a jak se proti ní zakročilo. ²Právě ho obsluhovali královští panoši a ti mu poradili: „Nechť se pro krále dají vyhledat krásné mladé panny. ³Král nechť ve všech provinciích své říše ustanoví úředníky, kteří shromáždí všechny krásné mladé panny do harému paláce v Súsách, kde o ně bude pečovat královský eunuch Hegaj, strážce žen, a nechá je krášlit. ⁴Dívka, která se králi zalíbí, nechť se pak stane královnou namísto Vašti.“ To se králi zalíbilo a učinil tak.

⁵V paláci v Súsách byl jeden Žid. Jmenoval se Mordechaj, syn Jaira, syna Šimeiho, syna Kišova z pokolení Benjamínova. ⁶Ten byl spolu s dalšími vyhnanci vystěhován z Jeruzaléma s judským králem Jekoniášem, kterého odvedl do zajetí babylonský král Nabukadnezar. ⁷Mordechaj se staral o dceru svého strýce Hadasu zvanou Ester, protože neměla otce ani matku. Byla to velmi krásná, překrásná dívka. Po smrti jejího otce i matky ji Mordechaj přijal za vlastní.

⁸Když bylo vyhlášeno královské nařízení, začalo se do paláce v Súsách do Hegajovy péče shromažďovat množství dívek. Také Ester tehdy vzali do královských komnat pod dohled strážce žen Hegaje. ⁹Ta dívka se mu líbila a získala si jeho přízeň. Hned ji dal krášlit, obstaral jí přednostní příděly a zařídil, aby se jí

věnovalo sedm děvčat z králova domu. Navíc ji i s děvčaty přemístil do lepší části harému. ¹⁰Ester neprozradila nic o své národnosti a původu, protože jí Mordechaj přikázal, aby o tom mlčela. ¹¹Mordechaj se denně procházel před nádvořím harému, aby zjistil, jak se Ester daří a co se s ní děje.

¹²Dívky přicházely před krále Xerxe ve svém pořadí po uplynutí dvanácti měsíců, předepsaných ženám. Po šest měsíců byly denně ošetřovány myrhovým olejem a dalších šest měsíců balzámy a ženskou kosmetikou. ¹³Když měla jít dívka ke králi, mohla si z harému vzít s sebou do králových komnat, cokoli chtěla, a bylo jí vyhověno. ¹⁴Večer odcházela a ráno se vracela zpět do harému pod dohled královského eunucha Šaašgaze, strážce konkubín. Ke králi už nevcházela, ledaže by si ji král oblíbil a byla zavolána jménem.

¹⁵Jednoho dne přišla na řadu Ester, dcera Abichaila, strýce Mordechajova, jenž ji přijal za vlastní. Když měla vstoupit ke králi, nežádala nic než to, co řekl králův eunuch Hegaj, strážce žen. Každý, kdo Ester viděl, si ji oblíbil. ¹⁶Sedmého roku vlády krále Xerxe, desátého měsíce zvaného tebet, byla Ester uvedena do královských komnat. ¹⁷Král si Ester zamiloval nade všechny ženy; ze všech panen získala jeho přízeň a lásku právě ona. Nasadil jí královskou korunu a učinil ji královnou namísto Vašti. ¹⁸Král pak na počest Ester uspořádal velkou slavnost pro všechny své velmože a dvořany. V provinciích vyhlásil svátek a rozdával královské dary.

¹⁹Při dalším výběru panen zaujímal Mordechaj místo v královském kancléřství. ²⁰Ester stále ještě neprozradila svůj původ a národnost, jak jí Mordechaj přikázal. Poslouchala ho na slovo, tak jako kdysi, dokud byl jejím pěstounem.

²¹V době, kdy Mordechaj zastával svůj úřad v kancléřství, chystali se dva nespokojenci vztáhnout ruku na krále Xerxe. Byli to Bigtan a Tereš, královští eunuchové ze strážců prahu. ²²Když se o tom doslechl Mordechaj, pověděl to královně Ester, která to Mordechajovým jménem oznámila králi. ²³Věc se vyšetřila a potvrdila. Oba pachatele pověsili na kůl a na králův pokyn to bylo zapsáno do říšské kroniky.

3

Hamanův edikt

¹Po nějaké době král Xerxes poctil Hamana, syna Hamedaty Agagovce. Povýšil jej a jeho křeslo vyzvedl nade všechny ostatní velmože. ²Všichni dvořané v královském paláci před Hamanem klekali a klaněli se, neboť tak znělo královské nařízení. Jen Mordechaj neklekal a neklaněl se.

³Dvořané z královského paláce Mordechajovi říkali: „Proč porušuješ královské nařízení?“ ⁴Říkali mu to den co den, ale když neposlouchal, pověděli to Hamanovi. Chtěli vidět, zda to Mordechajovi projde; řekl jim totiž, že je Žid.

⁵Samotný Haman si pak všiml, že Mordechaj před ním nekleká ani se neklaní. Hamana to tak rozlítlo, ⁶že mu připadalo málo vztáhnout ruku jen na Mordechaje. Když se dozvěděl Mordechajovu národnost, usmyslel si, že vyhladí všechny Židy v celé Xerxově říši, všecken ten mordechajský národ.

⁷Prvního měsíce zvaného nisan, dvanáctého roku krále Xerxe, nechal Haman házet pur (totiž los), aby vybral vhodný den a měsíc. Los připadl na dvanáctý měsíc zvaný adar.

⁸Haman potom řekl králi Xerxovi: „Je tu jeden národ mezi národy všech provincií tvé říše, roztroušený, ale oddělený.

Jejich zákony jsou od všech národů odlišné a královské zákony nedodržují. Není v králově zájmu nadále je trpět. ⁹Kdyby král ráčil, může se napsat, ať jsou vyhlazeni. Osobně vyplatím správcům deset tisíc talentů stříbra, aby je uložili do králových pokladnic.“

¹⁰Nato si král sňal z ruky pečetní prsten a dal jej tomu židobijci Hamanovi, synu Hamedaty Agagovce. ¹¹„Stříbro je tvé,“ řekl král Hamanovi, „a stejně tak ten lid. Udělej s ním, co chceš.“

¹²Třináctého dne prvního měsíce byli svoláni královští písaři. Přesně podle Hamanových pokynů se napsalo královým satrapům, místodržícím každé jednotlivé provincie a představitelům jednoho každého národa. Do každé provincie se psalo jejich písmem, jednomu každému národu jejich jazykem. Psalo se jménem krále Xerxe a pečetilo se královým prstenem. ¹³Do všech provincií říše byli vysláni poslové s listy:

Všechny Židy, mladé i staré, ženy i nemluvňata, je třeba zničit, pobít a vyhladit, a to v jediný den: třináctého dne dvanáctého měsíce zvaného adar. Co kdo po nich ukořistí, ať si nechá.

¹⁴Tento edikt budiž zařazen mezi zákony v každé jednotlivé provincii a vyhlášen ve všech národech, aby se mohli na ten den připravit.

¹⁵Poslové na králův rozkaz neprodleně vyrazili a zákon byl vyhlášen i v súském paláci. Král s Hamanem pak zasedli a popíjeli, ale ve městě Súsách zavládl rozruch.

Zahynu-li, zahynu

¹Když se Mordechaj dozvěděl o všem, co se stalo, roztrhl svůj oděv, oblékl se pytlovinou, posypal se popelem a s hlasitým a hořkým nářkem vyšel do města. ²Dostal se ale jen ke královské bráně; do paláce totiž nikdo oblečený v pytlovině nesměl. ³(V každé jednotlivé provincii, kamkoli dorazilo královské nařízení, nastal u Židů veliký smutek a půst, pláč a nářek. Mnozí si stlali v popelu a pytlovině.)

⁴Za Ester přišla její děvčata a eunuchové, aby jí to oznámili. Královna se zděsila. Poslala Mordechajovi šaty, aby se oblékl a odložil pytlovinu, ale on odmítl. ⁵Ester si tedy zavolala královského eunucha Hatacha, který jí byl osobně přidělen. Přikázala mu, ať od Mordechaje zjistí, co se děje a proč se tak chová.

⁶Hatach tedy vyšel za Mordechajem na náměstí před královský palác. ⁷Mordechaj mu pověděl o všem, co ho potkalo, i kolik přesně stříbra slíbil Haman vyplatit do králových pokladnic za vyhlazení Židů. ⁸Dal mu i opis zákonného ediktu vydaného v Súsách ohledně jejich vyhubení. Ať ho ukáže Ester a všechno jí poví. Ať jí vzkáže, že má jít za králem orodovat u něj za svůj národ a vyprosit jeho milost.

⁹Hatach se vrátil a pověděl Ester, co říkal Mordechaj. ¹⁰Ester pak poslala Hatacha zpět za Mordechajem s odpovědí:

¹¹„Kdokoli, ať muž či žena, se bez pozvání přiblíží ke králi do vnitřní dvorany, zemře! Ten zákon znají všichni královi dvořané i lid v říšských provinciích. Jen ten, na koho by král

ukázal zlatým žezlem, smí žít. A já jsem ke králi nebyla pozvána už třicet dní!“

¹²Když byl Mordechajovi doručen vzkaz od Ester, ¹³poslal jí tuto odpověď: „Nemysli si, že v královském domě jako jediná ze všech Židů vyvázneš. ¹⁴Budeš-li v tuto chvíli mlčet, Židům přijde spásná pomoc odjinud, ale ty i s rodinou svého otce zahyneš. Kdo ví? Snad jsi dosáhla království právě pro chvíli, jako je tato.“

¹⁵Ester na to Mordechajovi odpověděla: ¹⁶„Jdi a shromáždi všechny Židy v Súsách. Ať se za mne postí tři dny – ať nejedí ani nepijí ve dne ani v noci. I já a mé dívky se takto budeme postit. Potom půjdu ke králi, ačkoli je to proti zákonu. A zahynu-li, zahynu.“

¹⁷Mordehaj tedy šel a udělal přesně, co mu Ester vzkázala.

5

Esterina slavnost

¹Třetího dne si Ester oblékla královské roucho a vstoupila do vnitřní dvorany královského paláce přímo před komnatu krále. V královské síni naproti vchodu seděl na svém trůnu král. ²Když spatřil královnu Ester, jak stojí v dvoraně, získala si jeho srdce. Ukázal na ni svým zlatým žezlem, Ester přistoupila a dotkla se jeho konce.

³„Copak chceš, královno Ester? Žádej půl říše a bude ti vyhověno,“ řekl jí král.

⁴„Kdyby král ráčil, mohl by prosím král dnes přijít s Hamanem na hostinu, kterou jsem pro něj připravila?“ odpověděla Ester.

⁵„Hned jděte pro Hamana,“ král na to, „ať se Ester splní, co žádá!“

Král i Haman pak přišli na hostinu, kterou Ester připravila.

⁶Nad pohárem vína se král Ester otázel: „Tak jaké máš přání? Bude ti splněno. Žádej půl říše a stane se.“

⁷„Mé přání?“ odpověděla Ester. „Co žádám?“ ⁸Ráčí-li král laskavě vyhovět mému přání a splnit mou žádost, nechť král přijde s Hamanem na hostinu, kterou jim zítra vystrojím. Tehdy králi odpovím na jeho otázku.“

⁹Toho dne Haman odcházel veselý a v dobrém rozmaru. V paláci ale potkal Mordechaje a ten před ním nevstal, ani se nepohnul. Haman se na Mordechaje rozlítil, ¹⁰ale ovládl se a šel domů.

Sezval své přátele, také svou ženu Zereš, ¹¹a vykládal jim, jaký je proslulý boháč a kolik má synů a čím vším ho král poctil a vůbec jak ho král povýšil nad velmože i královské dvořany.

¹²„Dokonce,“ povídá Haman, „královna Ester vystrojila hostinu, na kterou nepozvala kromě krále už nikoho, jenom mě! Dokonce jsem k ní spolu s králem pozván i na zítra!

¹³Jenže to všechno je mi na nic, když se musím dívat, jak si ten Žid Mordechaj sedí na královském dvoře!“

¹⁴Jeho žena i všichni přátelé mu tedy poradili: „Nech postavit kůl na padesát loktů vysoký a hned ráno řekni králi, ať na něj Mordechaje pověsí. Pak můžeš jít s králem vesele na hostinu.“ Ta rada se Hamanovi zalíbila, a tak dal postavit ten kůl.

6

Královské vyznamenání

¹Té noci král nemohl spát. Rozkázal tedy, ať mu přinesou kroniku říšských záznamů. Když z ní králi předčítali, ²narazili

na zápis o tom, jak jistý Mordechaj odhalil Bigtana a Tereše, dva královské eunuchy ze strážců prahu, kteří se chystali vztáhnout ruku na krále Xerxe. ³Král se otázal: „Jak za to byl Mordechaj vyznamenán a povýšen?“

„Vůbec nijak,“ odpověděli panoši obsluhující krále.

⁴„Je někdo v předsálí?“ zeptal se král. (Do vnějšího předsálí královských komnat právě přišel Haman, aby promluvil s králem, že je záhodno Mordechaje pověsit na kůl, který pro něj připravil.)

⁵„Ano, v předsálí čeká Haman,“ odpověděli panošové králi.

„Ať vejde,“ řekl král.

⁶Když Haman vešel, král se ho zeptal: „Co se má udělat, když král chce někoho vyznamenat?“

Haman si pomyslel: „Koho jiného by král mohl chtít vyznamenat než mě?“ ⁷a tak tedy králi odpověděl: „Chce-li král někoho vyznamenat, ⁸ať přinesou královské roucho, které nosívá král, a přivedou koně, na kterém jezdí král, s královskou korunou na hlavě. ⁹To roucho i koně ať svěří některému z králových nejvznešenějších velmožů. Ať je to roucho oblečeno tomu, koho král chce vyznamenat; ať je na tom koni proveden po náměstí a ať se před ním volá: ‚Takto se děje tomu, koho chce král vyznamenat!‘“

¹⁰„Rychle vezmi to roucho i koně!“ odpověděl král Hamanovi. „To, co jsi řekl, uděláš pro Žida Mordechaje z královského kancléřství. Dej pozor, ať nic z toho, co jsi řekl, nevynecháš.“

¹¹A tak Haman vzal to roucho a koně, oblékl Mordechaje, provedl ho po náměstí a volal před ním: „Takto se děje tomu, koho chce král vyznamenat.“ ¹²Mordechaj se pak vrátil do královského paláce, ale Haman spěchal domů sklíčený a s

hlavou zahalenou.

¹³Když Haman vypravoval své ženě Zereš a všem přátelům, co všechno ho postihlo, odvětili mu ti mudrcové i jeho žena Zereš: „Jestli je ten Mordechaj opravdu Žid, pak tvůj pád teprve začal! Nikdy ho nepřemůžeš; padneš před ním úplně.“

¹⁴Ještě to ani nedořekli, když vtom dorazili královi eunuchové a spěšně Hamana odvedli na hostinu, kterou vystrojila Ester.

7

Daruj mi život!

¹Král i Haman přišli na hostinu ke královně Ester. ²Král se nad pohárem vína stejně jako včera Ester otázel: „Tak jaké máš přání, královno Ester? Bude ti splněno. Žádej půl říše a stane se.“

³„Ráčíš-li mi, králi, prokázat laskavost,“ odpověděla královna Ester, „daruj mi prosím život – to je mé přání! Ušetři i můj lid – to je má žádost. ⁴Já i můj lid jsme vydáni zkáze, k pobití a vyhlazení! Kdybychom byli jen prodáni do otroctví, mlčela bych, neboť ten padouch nestojí za to, aby byl král obtěžován.“

⁵„Kdo to je?“ přerušil ji král Xerxes. „Kde je ten, kdo by se odvážil provést něco takového?“ ptal se královny Ester.

⁶„Ten zavilý padouch,“ řekla Ester, „je tenhle zlosyn Haman!“ Haman zůstal před králem a královnou jako omráčený. ⁷Král v návalu hněvu vstal od vína a vyšel ven do zámecké zahrady. Haman zůstal, aby královnu Ester prosil o život. Bylo mu jasné, že u krále už nemá naději.

⁸Vtom se král vrací ze zámecké zahrady do vinného pavilonku a vidí Hamana zhrouceného na Esterině lehátku. „Tak on se

ještě u mě doma bude vrhat na královnu?!“ zvolal král.

Jakmile to král vyřkl, eunuchové zakryli Hamanovi tvář.

⁹Charbona, jeden z nich, před králem poznamenal: „A co s tím kůlem, který Haman postavil pro toho Mordechaje, jehož slovo zachránilo krále? Stojí u Hamanova domu, vysoký na padesát loktů.“

„Pověste ho na něj!“ rozkázal král. ¹⁰A tak Hamana pověsili na kůl, který postavil pro Mordechaje. Teprve tehdy králův hněv opadl.

8

Mordechajův edikt

¹Téhož dne král Xerxes daroval majetek židobijce Hamana královně Ester a Mordechaj získal přístup k samému králi. Ester totiž prozradila, kým pro ni je. ²Nato si král sňal z ruky pečetní prsten (který odebral Hamanovi) a dal ho Mordechajovi. Ester pak Mordechaje učinila správcem Hamanova majetku.

³Ester pak znovu promluvila před králem. Padla mu k nohám a s pláčem ho prosila, aby odvrátil tu pohromu, kterou Haman Agagovec zosnoval proti Židům. ⁴Král na ni ukázal zlatým žezlem, ať vstane. Ester se postavila před králem ⁵a řekla: „Ráčí-li mi král prokázat laskavost a uzná-li to král za vhodné, jestliže mu na mně záleží, ať nechá napsat, že se odvolávají ty listy, které vymyslel a sepsal Haman, syn Hamedaty Agagovce, aby vyhladil Židy ve všech provinciích říše. ⁶Jak bych se mohla dívat na pohromu, která má potkat můj lid? Jak bych se mohla dívat na záhubu svých blízkých?“

⁷Král Xerxes královně Ester a Židu Mordechajovi odpověděl:

„Hamana jsem nechal pověsit na kůl a jeho majetek jsem dal Ester, protože vztáhl ruku na Židy. ⁸Edikt psaný královým jménem a zapečetěný královým prstenem ovšem odvolat nelze. Smíte však Židům napsat, co uznáte za vhodné; pište královým jménem a zapečetěte to královým prstenem.“

⁹Hned tehdy, třiadvacátého dne třetího měsíce zvaného sivan, byli svoláni královští písaři. Přesně podle Mordechajových pokynů se napsalo jak Židům, tak satrapům, místodržícím a představitelům sto sedmadvaceti provincií od Indie až po Habeš. Do každé provincie se psalo jejich písmem, jednomu každému národu jejich jazykem a Židům také jejich písmem a jejich jazykem. ¹⁰Po jízdách poslech na rychlých koních z říšského hřebčince rozeslal Mordechaj listy napsané jménem krále Xerxe a zapečetěné královským prstenem:

¹¹Židům v každém jednotlivém městě král povoluje shromáždit se a bránit své životy. Smějí zničit, pobít a vyhladit jakékoli ozbrojence z kteréhokoli národa či provincie, kteří by napadli je nebo jejich ženy a děti. Co kdo po nich ukořistí, ať si ponechá. ¹²Tak se staň ve všech provinciích krále Xerxe, a to v jediný den: třináctého dne dvanáctého měsíce zvaného adar. ¹³Tento edikt budiž zařazen mezi zákony v každé jednotlivé provincii a vyhlášen ve všech národech, aby Židé mohli být v ten den připraveni k odplatě proti svým nepřátelům.

¹⁴Jízdní poslové na koních z říšského hřebčince na králův příkaz neprodleně vyrazili a zákon byl vyhlášen i v súském paláci.

¹⁵Mordechaj vyšel od krále oděn královsky v modré a bílé, s velkou zlatou členkou a v hávu z kmentu a purpuru. Ve městě Súsách zavládlo bujaré veselí. ¹⁶Židům vzešlo světlo a radost, jásot a sláva. ¹⁷V každé jedné provincii, v každickém městě, kam dorazilo královské nařízení, nastalo u Židů veselí a jásot, hody a svátky. Mnozí z ostatních národů se tehdy požídvštili, protože na ně padl strach z Židů.

9

Vše se obrátilo

¹Třináctého dne dvanáctého měsíce zvaného adar se mělo naplnit královské nařízení. Nepřátelé čekali, že toho dne Židy přemohou, ale vše se obrátilo: Židé přemohli své protivníky.

²Ve všech provinciích krále Xerxe se Židé ve svých městech shromáždili, aby bránili své životy proti těm, kdo jim chystali pohromu. Nikdo před nimi neobstál; strach z nich padl na všechny národy. ³Také všichni představitelé provincií, satrapové, místodržící a královští správci podporovali Židy, neboť na ně padl strach z Mordechaje. ⁴Mordechaj měl totiž v královském paláci významné postavení. Jeho pověst se šířila po všech provinciích a Mordechajův vliv rostl stále víc.

⁵Židé udeřili na všechny své nepřátele mečem. Při té řeži a zhoubě naložili se svými protivníky, jak se jim zachtělo. ⁶V samotném sídelním městě Súsách Židé pobili a zahubili pět set mužů. ⁷Mezi nimi byli:

Paršandata, Dalfon,
Aspata, ⁸Porata,
Adalia, Aridata,

⁹Parmašta, Arisaj,
Aridaj, Vajzata,

¹⁰deset synů židobijce Hamana, syna Hamedatova. Pobili je, kořisti se však ani nedotkli.

¹¹Téhož dne se počet zabitých v sídelním městě Súsách donesl až ke králi. ¹²„V samotných Súsách,“ řekl král královně Ester, „Židé pobili a zahubili pět set mužů a deset Hamanových synů. Co asi udělali v ostatních provinciích říše? Tak jaké máš přání? Bude ti splněno. Žádej cokoli dalšího a stane se.“

¹³„Kdyby král ráčil,“ odpověděla Ester, „nechtě je Židům dovoleno, aby v Súsách mohli podle zákona pro dnešek jednat ještě zítra. A těch deset Hamanových synů nechtě pověsí na kůly.“

¹⁴Král přikázal, ať se tak stane. V Súsách byl vydán příslušný zákon a deset Hamanových synů bylo pověšeno. ¹⁵Židé v Súsách se shromáždili ještě čtrnáctého dne měsíce adaru. Pobili v Súsách tři sta mužů, kořisti se však ani nedotkli.

¹⁶Také ostatní Židé v říšských provinciích se shromáždili, aby bránili své životy a zjednali si klid od nepřátel. Pobili pětasedmdesát tisíc protivníků, kořisti se však ani nedotkli.

¹⁷To se stalo třináctého dne měsíce adaru. Následujícího čtrnáctého dne už měli klid, a tak toho dne pořádali hody a veselice. ¹⁸Židé v Súsách se ale shromáždili třináctého a ještě čtrnáctého dne téhož měsíce. Klid měli až patnáctého, a tak pořádali hody a veselice teprve toho dne.

¹⁹A proto venkovští Židé, kteří nebydlí v hrazených městech, pořádají veselice, hody a oslavy čtrnáctého dne měsíce adaru a navzájem si posílají výslužku.

Purim

²⁰Mordechaj všechny tyto věci sepsal a všem Židům ve všech provinciích krále Xerxe, blízkým i vzdáleným, rozeslal listy, ²¹aby jim uložil každoročně zachovávat čtrnáctý a patnáctý den měsíce adaru. ²²V tyto dny si Židé zjednali klid od svých nepřátel; v tomto měsíci se jejich žal proměnil v radost a smutek ve svátek. Proto mají v tyto dny pořádat hody a veselice, navzájem si posílat výslužku a dávat dárky chudým. ²³Tak Židé přijali svátek, který tehdy začali slavit a o kterém jim napsal Mordechaj:

²⁴Onen arcižidobijce Haman, syn Hamedaty Agagovce, si usmyslel vyhladit Židy. Hodil si pur (neboli los), kdy je má zničit a vyhladit. ²⁵Ester ale šla před krále, a ten vydal písemné nařízení, aby se ten zlovolný plán, který Haman zosnoval proti Židům, obrátil zpět na jeho hlavu: on sám i jeho synové skončili na kůlech. ²⁶Proto se těm dnům říká purim, od toho slova pur.

Kvůli všemu, co je zapsáno v této listině, co sami zažili a co se jim vyprávělo, ²⁷Židé ustanovili tento nepomíjivý svátek pro sebe, pro své potomky a pro všechny, kdo se k nim připojí. Přijali, že budou každoročně zachovávat oba ty dny předepsaným způsobem a ve stanovený čas. ²⁸Tyto dny se budou připomínat a slavit v každém následujícím pokolení, v každé rodině, každé provincii a každém městě. Tyto dny purim v Židovstvu nepominou a jejich památka mezi jejich potomky nevymizí.

²⁹Tuto druhou listinu psala spolu s Židem Mordechajem také

královna Ester, dcera Abichailova, aby purim potvrdila s veškerou vážností. ³⁰On pak ty listy rozeslal Židům do sta sedmadvaceti provincií Xerxovy říše. Přál jim pokoj a bezpečí, ³¹a ať se dny těchto svátků purim dodržují ve stanovený čas. Tak jim to uložil Žid Mordechaj s královnou Ester a tak to přijali pro sebe i pro své potomstvo na paměť svého pústu a naříkání. ³²Slova ohledně purim stvrdil i rozkaz královny Ester, a tak to bylo zaneseno do knihy.

10

Závěr

¹Král Xerxes podrobil povinným odvodům celé vnitrozemí i mořské ostrovy. ²Veškeré úspěchy jeho vládnutí i jeho moc jakož i podrobnosti o Mordechajově významu a jak ho král vyznamenal, to vše je sepsáno v Kronice králů médských a perských.

³Žid Mordechaj byl druhý hned po králi Xerxovi a mezi Židy nejváženější. Celé to množství jeho bratří ho mělo v oblibě. Pečoval totiž o dobro svého lidu a zasazoval se o rozkvět všeho jejich potomstva.

Job

PROLOG

1

¹V zemi Úc žil muž jménem Job. Ten muž byl bezúhonný a poctivý, bohabojný a prostý všeho zla. ²Měl sedm synů a tři dcery, ³jeho stáda čítala 7 000 ovcí, 3 000 velbloudů, 500 párů dobytka a 500 oslic a také služebnictva měl velmi mnoho. Mezi všemi východními národy mu nebylo rovného.

⁴Jeho synové, každý ve svůj den, pořádali ve svých domech hostiny a zvali také své tři sestry, ať přijdou jíst a pít s nimi.

⁵Jakmile dny těch hodů skončily, Job pro ně posílal, aby je posvětil. Od časného rána obětoval za každého z nich zápalné oběti, neboť si říkal: „Co když mé děti zhřešily a v duchu zlořečily Bohu.“ Tak to Job činíval pokaždé.

Všiml sis mého služebníka?

⁶Jednoho dne, když synové Boží přišli, aby předstoupili před Hospodina, přišel s nimi i satan. ⁷„Odkud jdeš?“ zeptal se Hospodin satana.

„Toulal jsem se po zemi sem a tam,“ odpověděl mu satan.

⁸„A všiml sis mého služebníka Joba?“ řekl mu na to Hospodin. „Na zemi mu není rovného – ten muž je bezúhonný a poctivý, bohabojný a prostý všeho zla.“

⁹„Copak Job ctí Boha zadarmo?“ namítl satan Hospodinu.

¹⁰„Copak jsi kolem něj, kolem jeho domu a kolem všeho, co má, nepostavil hradbu ze všech stran? Všemu, co dělá, žehnáš a jeho stáda se množí po kraji. ¹¹Zkus ale vztáhnout ruku a sáhnout mu na všechno, co má – uvidíš, že ti pak bude do očí zlořečit!“

¹²„Tak dobrá,“ řekl Hospodin satanovi. „Všechno, co má, ať je ve tvé moci. Jeho samotného se ale nedotkneš!“

A s tím satan od Hospodina odešel.

¹³Jednoho dne, když Jobovi synové a dcery jedli a popíjeli víno v domě svého prvorozeného bratra, ¹⁴dorazil k Jobovi posel: „Orali jsme s dobyt看kem a vedle se pásly oslice,“ řekl, ¹⁵„když vtom nás přepadli Sabejci, zvířata ukradli a mládence pobili mečem. Unikl jsem jenom já, abych ti to pověděl!“

¹⁶Ještě to ani nedořekl, když dorazil další: „Boží blesk udeřil z nebe, zasáhl ovce i mládence a všichni shořeli. Unikl jsem jenom já, abych ti to pověděl!“

¹⁷Ještě to ani nedořekl, když dorazil další: „Chaldejci se ve třech tlupách vrhli na velbloudy, ukradli je a mládence pobili mečem. Unikl jsem jenom já, abych ti to pověděl!“

¹⁸Ještě to ani nedořekl, když dorazil další: „Tví synové a dcery právě jedli a popíjeli víno v domě svého prvorozeného bratra,

¹⁹když vtom se od pouště přihn timerá vichr a udeřil na ten dům ze všech stran, takže se na ně zřítil. Tvé děti jsou mrtvé. Unikl jsem jenom já, abych ti to pověděl!“

²⁰Nato Job vstal, roztrhl svůj plášť a oholil si hlavu. Potom padl na zem a klaněl se:

²¹„Nahý jsem vyšel z lůna své matky,
nahý se k ní zas navrátím.

Hospodin dal, Hospodin vzal.

Ať je požehnáno jméno Hospodin!“

²²V tom ve všem Job nezhřešil a neobvinil Boha z ničeho špatného.

Zlořeč Bohu a zemři!

¹Jednoho dne, když synové Boží přišli, aby předstoupili před Hospodina, přišel s nimi i satan, aby předstoupil před Hospodina. ²„Odkud jdeš?“ zeptal se Hospodin satana.

„Toulal jsem se po zemi sem a tam,“ odpověděl mu satan.

³„A všiml sis mého služebníka Joba?“ řekl mu na to Hospodin.

„Na zemi mu není rovného – ten muž je bezúhonný a poctivý, bohabojný a prostý všeho zla. Až dosud vytrval ve své bezúhonnosti, ačkoli jsi mě podnítil, abych ho bezdůvodně trápil.“

⁴„Kůži za kůži! Za svůj život člověk dá vše, co má,“ namítl satan Hospodinu. ⁵„Zkus ale vztáhnout ruku a sáhnout mu na tělo a kosti – uvidíš, že ti pak bude do očí zlořečit!“

⁶„Tak dobrá,“ řekl Hospodin satanovi. „Ať je ve tvé moci. Musíš ho ale nechat naživu.“

⁷S tím satan od Hospodina odešel a ranil Joba od hlavy až k patě hroznými vředy.

⁸Job seděl v popelu a škrábal se střepem. ⁹„Ještě se držíš té své bezúhonnosti?“ řekla mu manželka. „Zlořeč Bohu a zemři!“

¹⁰„Mluvíš jako nějaká hloupá ženská,“ odpověděl jí. „Budeme snad od Boha přijímat jen dobré, a zlé ne?“

V tom ve všem Job ani jediným slovem nezhřešil.

¹¹Když o všem tom zlém, co Joba potkalo, uslyšeli jeho tři přátelé, vypravili se každý ze svého kraje: Elifaz z Teman,

Bildad ze Šuchu a Sofar z Naámy. Shodli se, že ho společně půjdou navštívit, aby ho politovali a potěšili. ¹²Uviděli ho už zdálky a byl k nepoznání. Dali se do hlasitého pláče, roztrhli své pláště a sypali si na hlavu prach, až létal k obloze. ¹³Sedm dní a sedm nocí s ním proseděli na zemi, a když viděli tu nesmírnou bolest, nikdo mu neřekl ani jediné slovo.

UKRUTNÍ TĚŠITELÉ

3

Proč jsem nezemřel

¹Nakonec Job otevřel ústa a proklínal den, kdy se narodil. ²Job tehdy řekl:

³„Zhynout měl den, kdy jsem se narodil,
i noc, kdy řekli: Chlapce jsme počali!

⁴Kéž by se zatměl onen den,
Bůh na nebi kéž by se po něm nesháněl,
kéž vůbec nezačal s úsvitem!

⁵Kéž by ho pohltila černá tma,
mračno kéž by ho bylo přikrylo,
zatmění kéž by ho přemohlo!

⁶I tu noc měla zachvátit temnota,
aby se do roku nemohla počítat,
do počtu měsíců aby nevešla!

⁷Ach ta noc – kéž byla neplodná,
radostný výkřik poznat neměla!

⁸Zaklínači dnů ji měli proklínat,

ti, kdo jsou připraveni dráždit leviatana.

⁹Kéž tehdy zhasla její Jitřenka,
nadarmo kéž by na světlo čekala,
paprsky úsvitu vidět neměla!

¹⁰Své lůno přede mnou měla uzavřít,
mé oči ušetřit všeho trápení.

¹¹Proč jsem už v lůnu nezhyňul?
Proč jsem nezemřel při porodu?

¹²Proč tu byl klín, jenž mě přitulil?
Proč prsy, z nichž jsem pil?

¹³Byl bych teď ležel a mlčel bych,
odpočíval bych v pokoji

¹⁴společně s králi a velmoži,

jejichž stavby jsou už troskami,

¹⁵anebo s velmoži, kteří oplývali zlatem,
kteří si příbytky naplnili stříbrem!

¹⁶Proč jsem jak potrat nebyl zahrabán,
jako nemluvně, jež světlo nevidá?

¹⁷Tam už ničemové nikoho netrápí,
tam si odpočinou všichni zdeptaní.

¹⁸Také i vězni tam najdou úlevu,
neuslyší tam už pokřik biřiců.

¹⁹Malí i velcí jsou tam vedle sebe,
otrok je bez pána, na svobodě.

²⁰K čemu je dáno světlo ubohým
a život zatrpklým;

²¹těm, kteří na smrt marně čekají,

ač ji hledají víc než poklady;
²²těm, kteří jásají radostí,
jakmile hrobu dosáhli?
²³K čemu je to člověku, jenž cestu nevidí
a jehož Bůh ze všech stran obklíčí?
²⁴Mým denním chlebem je teď jen sténání,
můj nářek proudí jako potoky.
²⁵Stalo se mi to, čeho jsem se bál,
potkalo mě to, z čeho jsem měl strach!
²⁶Nemám pokoj, nemám klid,
nemám odpočínutí. Přišlo trápení.“

4

Teď došlo na tebe

¹Elifaz Temanský mu na to řekl:

²„Sneseš, když na tebe někdo promluví?

Je těžké neříci vůbec nic.

³Sám přece dovedls mnohé poučit,
pokleslým rukám jsi uměl dodat sil.

⁴Tvá slova klopýtajícího zvedala,
posiloval jsi podlomená kolena.

⁵Teď došlo na tebe – a neseš to těžce;
tebe to zasáhlo, a děsíš se.

⁶Už není ti oporou zbožnost tvá?
Tvá bezúhonnost už ti naději nedává?

⁷Zhynul snad někdy nevinný? Vzpomeň si!
Kde byli vyhlazeni poctiví?

⁸Ti, kdo ořou zlo, pokud vím,
ti, kdo rozsévají trápení, je sklízejí.

⁹Dechem Božím zahynou,
závanem jeho hněvu se rozplynou.

¹⁰Lev umí řvát a šelma zavrčí,
i lví tesáky se ale vylomí.

¹¹Bez kořisti pojde i silný lev,
smečka lvícat se rozprchne.

¹²Dostalo se mi tajné sdělení,
ušima jsem jen šepot pochytil.

¹³Nočními vidinami byl jsem rozrušen,
když lidi zmáhá těžký sen.

¹⁴Strach mě přepadl, začal jsem se třást,
do morku kostí děs mnou pronikal.

¹⁵Duch se mi tehdy mihnul před tváří,
chlupy na těle se mi zježily.

¹⁶Zastavil se, podobu ale nešlo rozeznat,
jen zjev jakýsi před mýma očima,
pak šepot, když zaslechl jsem hlas:

¹⁷,Copak je smrtelník v právu před Bohem?
Je člověk čistý před svým Stvořitelem?

¹⁸Ani na své služebníky se Bůh nespolehá,
dokonce i na andělích najde kaz.

¹⁹Co potom s těmi, kdo žijí v domech hliněných,
jež mají v prachu základy?

Rozmáčkнуть je lze snáze než mola,

²⁰drceni bývají od rána do večera.

Bez povšimnutí navždy zahynou,
²¹lano jejich stanu bude strženo,
zemřou a moudří nebudou!'

5

¹Jen křič – kdo ti však odpoví?
Ke komu z andělů se chceš obrátit?
²Hlupáka zahubí rozhořčení,
omezenec umře závistí.
³Viděl jsem hlupáka zapustit kořeny,
jeho dům ale náhle stihlo prokletí:
⁴Jeho děti nepoznají žádné bezpečí,
bez obhájce budou na soudu zdeptáni.
⁵Jeho sklizeň mu spolkně hladový,
i zprostřed trní ji uchvátí,
jeho bohatství zhltnou žízniví.
⁶Zlo totiž jen tak z prachu nevzchází,
trápení ze země samo nepučí –
⁷to přece člověk plodí trápení,
tak jako jiskry vzhůru létají.

⁸Já bych se raději k Bohu obrátil,
jemu bych předložil svou při.
⁹On koná věci veliké a tajemné,
jeho zázraky jsou nesčetné.
¹⁰Sesílá deště na zemi,
potoky pouští po kraji.
¹¹Ponížené staví na místech vysokých,
truchlícím dává bezpečí.

¹²Hatí úmysly prohnaných,
aby neuspěli se svou chytrostí.
¹³On chytá chytráky v jejich vychytralosti,
záměry zvrácených on podvrací.
¹⁴Uprostřed dne tma je zachvátí,
v poledne budou tápat jako za noci.
¹⁵Před mečem jejich úst chudé zachrání,
zachrání je z jejich mocného sevření.
¹⁶Chudák má věru naději,
že bude umlčeno násilí.

¹⁷,Jak blaze je člověku, jehož kárá Bůh!
Trestu Všemohoucího se nezpěčuj!'
¹⁸,On udeří, však také ošetří,
zraní, svou rukou však uzdraví.'
¹⁹Vysvobodí tě ze šesti soužení,
ani posedmé nestihne tě neštěstí.
²⁰V hladomoru zachrání tě před smrtí
a z moci meče za války.
²¹Před bičem jazyka budeš skryt,
nebudeš se bát, když zhouba přichází.
²²Zhoubě i hladu se budeš smát,
ani z divé zvěře nebudeš mít strach.
²³Budeš mít smlouvu i s kamením na poli,
i divá zvěř se s tebou bude přátelit.
²⁴Ve svém příbytku poznáš, co je klid,
přehlédneš své statky – nebude chybět nic.
²⁵Poznáš, co je to mít mnohé potomky:
Tvých ratolestí bude jak trávy na zemi.

²⁶Ke hrobu dojdeš plný sil
jako při sklizni snop obilí.

²⁷Na to jsme přišli a tak to je.
Vyslechni to a pouč se!“

6

Kéž by mě Bůh zahubil

¹Job na to řekl:

²„Kéž by se má muka dala zvážit,
na váhy kéž by se vešla bída má!

³Byla by těžší, než je písek v moři –
to proto slovy se téměř zalykám.

⁴Šípy Všemohoucího se do mě zabodly,
jejich jed se mi vpíjí do ducha,
Boží hrůzy mě obkličují ze všech stran.

⁵Hýká snad osel, když má dost trávy?
Bučí snad vůl, když má krmení?

⁶Copak se jí mdlé jídlo bez soli?
Copak má nějakou chuť sliz?

⁷Tyto věci se mi z duše protiví,
z takového jídla je mi k zvracení!

⁸Kéž by se mé přání konečně splnilo,
kéž by Bůh naplnil mou naději –

⁹že by mě Bůh ráčil rozmáčknot,
mávnutím ruky mě zahubit.

¹⁰Pak by mi mohlo sloužit k útěše,

i když se svíjím v krutých bolestech,
že slovům Svatého jsem se nevzepřel.

¹¹Copak mám sílu, abych to vydržel?

Copak mě ještě něco čeká v životě?

¹²Copak je má síla z kamene?

Copak je mé tělo bronzové?

¹³Copak si mohu nějak pomoci?

Teď, když mě úspěch opustil?

¹⁴Kdo není oddaný svému příteli,
úctu k Všemohoucímu opouští.

¹⁵Mí bratři jsou však zrádní jako bystřiny,
jak řečiště, jež brzy vymizí.

¹⁶Když taje led a sních,
kalným proudem se rozvodní,

¹⁷v době sucha se však vytratí,
v horku se vypaří a jsou pryč.

¹⁸Jejich cesty se klikatí,
míří do pustin, kde zmírají.

¹⁹Karavany z Temy je hledají,
výpravy ze Sáby v ně doufají,

²⁰jejich důvěra je ale zamrzí –
když k nim dorazí, čeká je zklamání.

²¹Právě tak k ničemu jste teď vy:

Vidíte hrůzu a jste zděšení.

²²Řekl jsem snad: ‚Dejte mi něco,‘

nebo: ‚Vyplatte mě ze svého?‘

²³‚Vysvobodte mě od nepřítele,‘

nebo: „Od tyranů mě zachraňte“?

²⁴ Poučte mě, a zmlknu hned,
v čem jsem pochybil, mi ukažte.

²⁵ Jak mohou zraňovat slova upřímná!
Co vaše důkazy mohou dokázat?

²⁶ To, co jsem řekl, mi chcete vytýkat?
Copak jen do větru mluví ubožák?

²⁷ Vy byste ale i o sirotka losovali,
vlastního přítele byste prodali!

²⁸ Pohled'te na mě, prosím vás –
copak bych vám do očí lhal?

²⁹ Přestaňte! Nepáchejte křivdu!
Přestaňte! Jsem přece v právu!

³⁰ Copak jsem řekl něco špatného?
Copak nepoznám, co by mě zničilo?

7

¹ Nemá člověk na zemi jen samou robotu?
Den za dnem jak nádeník žije tu.

² Jak otrok touží po stínu,
jak nádeník čeká odměnu.

³ I mně byly dány měsíce prázdnoty,
přiděleny mi byly noci trápení.

⁴ Když uléhám, říkám si: „Kdy budu moci vstát?“
A noc se táhne a já se převaluji sem a tam až do rána.

⁵ Tělo mám červy a strupy pokryté,
rány na kůži mám zhnisané.

⁶ Jak tkalcovský člunek utekly mé dny

a bez naděje skončily.

⁷Pamatuj, Bože, můj život je pouhý vzdech,
mé oči už nikdy štěstí nespatří.

⁸Nezhlédne mě oko, které mě vidí teď,
rozhlédneš se po mně, a nebudu tu víc.

⁹Jako míjejí mraky a ztrácí se,
kdo klesne do hrobu, ten více nevyjde.

¹⁰Domů se už nikdy nevrátí,
nikdy se neukáže ve svém obydlí.

¹¹Proto už déle nemohu mlčet,
v soužení ducha musím promluvit,
své hořké duši musím ulevit.

¹²Jsem snad moře, jsem snad drak,
abys nade mnou stavěl stráž?

¹³Myslím si: ‚Na lůžku se mi uleví,
spánek ulehčí mému trápení.‘

¹⁴Tehdy mě ale strašíš sny,
tehdy mě děsíš skrze vidění,

¹⁵že bych se raději oběsil –
radši bych zemřel, než takhle živořil!

¹⁶Mám toho dost. Nebudu přece žít navěky!
Nech mě být. Jen pouhá pára jsou mé dny!

¹⁷Co je člověk, že se ti zdá tak významný
a že ti tolik leží na srdci?

¹⁸Od samého rána se o něj zajímáš,
každíčkou chvíli ho chceš sledovat.

¹⁹Kdy už ode mě odvrátíš svůj zrak?

Ani slinu mě polknout nenecháš?

²⁰Když zhřeším, co ti to udělá,

ty Strážce člověka?!

Proč sis mě vybral za svůj terč?

Jsem ti snad břemenem?

²¹Proč neodpustíš můj hřích,

proč mě mé viny nezbavíš?

Brzy už ulehnu do prachu;

budeš mě hledat, a už tu nebudu!“

8

Hledej Boha

¹Bildad Šuchský mu na to řekl:

²„Jak dlouho budeš takhle mluvit?

Tvé řeči jsou podobné vichřici!

³Copak Bůh spravedlnost poruší?

Copak Všemohoucí právo převrací?

⁴Pokud tvé děti proti němu zhřešily,
vydal je moci jejich vin.

⁵Budeš-li ale pilně hledat Boha
a Všemohoucího prosit o milost,

⁶budeš-li čistý a poctivý,
hned zase začne nad tebou bdít,
rozkvět tvých statků znovu obnoví.

⁷Tvé počátky budou nicotné
oproti hojnosti, jež čeká tě.

⁸Předchozích pokolení zeptej se,
na jejich otce dej.

⁹My jsme jen včerejší, nevíme nic,
naše dny na zemi jsou pouhý stín.

¹⁰Oni však poučí tě, oni ti povědí,
z hloubi svého srdce ti toto vyjeví:

¹¹Roste papyrus, kde nejsou bažiny?
Daří se rákosí bez vody?

¹²Ještě se zelená, není posekán,
rychleji než tráva však náhle usychá.

¹³Tak se povede těm, kdo na Boha nemyslí,
takto se vytratí doufání bezbožných.

¹⁴Chatrnou mají naději,
na pavučinu se spolehli.

¹⁵Opřít se o ni znamená pád,
kdo se jí drží, ten nezůstane stát.

¹⁶Jiný však bují na slunci,
po celé zahradě rozpíná výhonky,

¹⁷kořeny vlétá mezi kameny,
drží se skalnatého podloží.

¹⁸Když je pak ze svého místa vytržen
a to místo řekne: „Neznám tě,“

¹⁹vida ho – jemu se šťastně povede,
vždyť jinde z prachu vykvete.

²⁰Bůh se bezúhonných nezříká,
nepodpoří však ruku bídáka.

²¹Tvá ústa smíchem nakonec naplní,

písničku vloží na tvé rty.

²²„Tví nepřátelé však budou mít plášť z ostudy,
ze stanu ničemů nezbude vůbec nic.“

9

Jak bych se obhájil?

¹Job na to řekl:

²„Vím, je to tak, jistě máš pravdu.

Může snad člověk být před Bohem v právu?

³Kdyby s ním někdo snad chtěl jít k soudu,
z tisíce otázek by nezodpověděl jednu.

⁴Má hlubokou moudrost a nesmírnou sílu –
uspěl snad někdy, kdo stanul proti němu?

⁵On hory přenáší, než se kdo naděje,
poráží je, když hněvá se.

⁶I zemí z místa pohnout dokáže,
tak že se třesou její pilíře.

⁷Řekne slunci, a nevyjde,
svou pečetí hvězdy zakryje.

⁸On sám roztahuje nebesa,
přes moře kráčí po vlnách.

⁹Učinil Oriona i Velký vůz,
Plejády i souhvězdí na jihu.

¹⁰On koná věci veliké a tajemné,
jeho zázraky jsou nesčetné.

¹¹Když projde kolem, já ho nespatřím,
půjde dál, i když to netuším.

¹²Když něco vezme, kdo mu zabrání?

Kdopak mu řekne: ‚Co to provádíš?‘

¹³Svůj hněv Bůh omezovat nijak nehodlá –
před ním se musí sklonit i pomocníci netvora!

¹⁴Jak bych se tedy já před ním obhájl?

Jak najdu slova, abych ho obvinil?

¹⁵Neobhájím se, i když jsem nevinný,
u svého Soudce bych musel o milost žádonit.

¹⁶I kdyby se dostavil, když ho předvolám,
nevěřím, že by mi vůbec naslouchal.

¹⁷Rozdrtil by mě vichřicí,
pro nic za nic by mé rány rozmnožil.

¹⁸Nenechal by mě ani nadechnout,
nasytil by mě samou útrapou.

¹⁹Přemoci ho? Hle – je nejsilnější!

Jít s ním na soud? Kdo ho předvolá?

²⁰I kdybych byl nevinný, má ústa mě odsoudí;
i kdybych byl bezúhonný, řekne, že jsem zvrácený.

²¹Jsem bezúhonný, co ale na tom záleží –
už se mi nechce žít!

²²Všechno je jedno, proto řekl jsem:
On hubí bezúhonného spolu s bídákem!

²³Když zhoubná rána náhle dopadne,
zoufalství nevinných on se zasměje.

²⁴Když země padne do rukou bídáka,
zrak jejích soudců on sám zakrývá –
a když ne on, kdo pak?

²⁵ Rychleji než běžec utekly mé dny,
šťastné nebyly, teď jsou pryč.

²⁶ Jak rákosové čluny kolem propluly,
jak orel řítící se za svou kořistí.

²⁷ Mohl bych říci: ‚Přestanu s nářkem,
zarmoucenou tvář nahradím úsměvem!‘

²⁸ Jenže se děsím všech svých trápení –
neosvobodíš mě, to dobře vím.

²⁹ Jsem předem odsouzen –
proč bych se snažil zbytečně?

³⁰ I kdybych se ve sněhu vykoupal,
i kdybych si dlaně louhoval,

³¹ stejně mne shodíš do žumpy,
že i svému plášti budu odporný.

³² On není člověk jako já, abych se mu postavil,
abychom společně k soudu šli.

³³ Kéž by mezi nás vstoupil prostředník,
který by na nás oba ruku položil!

³⁴ Ten by snad jeho hůl ode mě odvrátil,
abych nebyl zastrašen jeho hrůzami.

³⁵ To bych pak promluvil a neměl bych z něj strach,
se mnou to ale není tak!

10

¹ Už se mi hnusí žít,
proto teď svému nářku povolím,
z hořkosti duše promluví.

²Neodsuzuj mě předem – tak Boha oslovím –
z čeho mě obviňuješ, prozrad' mi.

³Dělá ti dobře, že mě sužuješ?
Proč pohrdáš vlastnoručním výtvořem
a záměry ničemu vítáš s úsměvem?

⁴Copak máš oči tělesné?
Pohledem smrtelníka díváš se?

⁵Copak jsou tvé dny lidským podobné,
připomínají tvé roky lidský věk,

⁶že na mně hledáš nějaký přestupek
a po mém hříchu pídíš se?

⁷Víš přece, že jsem nevinen
a že mě z tvé ruky nikdo nevyrvé!

⁸Tvé ruce mne hnětly a tvořily –
teď ses obrátil a chceš mě zahubit?

⁹Vzpomeň si, že jsi mne z hlíny vytvořil –
to mě chceš znovu na prach obrátit?

¹⁰Což jsi mě kdysi jak mléko nenalil,
nenechal jsi mě zhoustnout jako sýr?

¹¹Kůží a masem jsi mě přioděl,
kostmi a šlachami spojils mě.

¹²Z lásky jsi mě obdaroval životem,
tvá péče střežila můj každý dech.

¹³Toto však v srdci skrýval jsi,
teď už jsem poznal tvé úmysly:

¹⁴Abys mě hlídal, zda nezhřeším,
abys mi neodpustil žádné přestupky.

¹⁵ Pokud jsem vinen, běda mi,
nezvednu ale hlavu, i když jsem nevinný;
přesycen jsem hanbou, zpitý trápením.
¹⁶ Kdybych se narovnal, budeš mě honit jako lev,
svou úžasnou sílu na mně znovu prokážeš.
¹⁷ Postavíš další svědky proti mně,
tvůj hněv proti mně se ještě rozmůže,
tvá vojska mě zas a znovu vezmou útokem.

¹⁸ Proč jsi mě vůbec z lůna vyváděl?
Kéž bych byl zhynul, než mě kdo uviděl!
¹⁹ Jako bych nikdy nebyl, tak bych na tom byl,
z klína do hrobu by mě přenesli.
²⁰ Copak mi nezbývá už jen pár dnů?
Nech mě být, ať pookřeji aspoň na chvilku,
²¹ dříve než bez návratu odejdu
do země příšeří a stínu,
²² do země černé jako tma,
kde vládne stín a není řád,
kde i sám rozbřesk je temnota.“

11

Naprav své srdce

¹ Sofar Naámský mu na to řekl:

² „Má ta spousta slov zůstat bez odpovědi?
Má se dát za pravdu mluvkoví?
³ Myslíš, že svým tlacháním všechny umlčíš?
Že nikdo neztrestá tvé rouhání?

⁴Říkal jsi Bohu: ‚Mé přesvědčení je ryzí,
jsem před tebou zcela bez vady.‘

⁵Ach, kéž by tak Bůh promluvil,
kéž by se s tebou dal do rozpravy!

⁶Kéž by ti prozradil taje moudrosti,
potřebuješ totiž dvojnásob chápání:
Věz, že Bůh tě trestá míň, než bys zasloužil!

⁷Můžeš postihnout Boží hlubiny?
Meze Všemohoucího pochopit?

⁸Vyšší jsou nad nebe – jak si poradíš?
Hlubší než podsvětí – co ty o tom víš?

⁹Delší než země,
širší než moře!

¹⁰Když on zasáhne, když uvězní,
když svolá soud, kdo mu zabrání?

¹¹Podvodníky zná a vidí zlo,
jak by mu mohlo uniknout?

¹²‚Rozum dostane hlava dubová,
až divoká oslice zplodí člověka!‘

¹³Když ale napraviš své srdce
a k Bohu vzepneš dlaně,

¹⁴zlo ze svých rukou když daleko odhodíš
a nestrpíš ve svém stanu bezpráví,

¹⁵tehdy tvář pozvedneš bez vady,
budeš stát neochvějně, bez vší obavy.

¹⁶Tehdy zapomeneš na své trápení,
jak voda odplyne z tvé paměti.

¹⁷Tvůj život jak poledne se rozzáří,
i tma se promění v svítání.
¹⁸Buď klidný, vždyť je tu naděje –
rozhlédneš se kolem a v klidu ulehneš.
¹⁹Budeš spát a nikdo nevyruší tě,
o tvou přízeň se budou mnozí ucházet.
²⁰Oči ničemů se ale vysílí,
jejich útočiště se vytratí;
zbude jim naděje, že duši vypustí.“

12

Chci mluvit se Všemohoucím

¹Job na to řekl:
²„Opravdu, vy jste ti praví
a moudrost vymře s vámi!
³I já však mám rozum tak jako vy
a nejsem v ničem za vámi,
to přece každý ví.
⁴Jsem ale k smíchu i svému příteli:
,On volá k Bohu, ať mu prý odpoví!‘
Jsem k smíchu: ,Hle, spravedlivý a poctivý!‘
⁵Spokojený člověk pohrdá neštěstím:
,Kopanec tomu, kdo se potácí!‘
⁶Stany nájezdníků naplňuje klid,
ti, kdo popouzejí Boha, jsou v bezpečí,
jako by Boha v ruce drželi.

⁷Jen se ptej dobytka, ať tě poučí,
ptáci na nebi ti to povědí;

⁸anebo promluv se zemí, ať tě poučí,
ryby v moři ti to prozradí:

⁹Neví snad jeden každý z nich,
že je svou rukou učinil Hospodin?

¹⁰V jeho ruce je život každého tvora,
je v ní dech každého lidského těla.

¹¹Což neumí ucho rozlišovat slova,
jako umí jazyk pokrm ochutnat?

¹²Náleží moudrost jenom kmetům,
patří rozumnost k dlouhému věku?

¹³Bůh – ten má moudrost a také moc,
patří mu prozřetelnost a rozumnost.

¹⁴Co zboží, se nedá postavit,
koho uvězní, nelze propustit.

¹⁵Když zadržuje vody, sucho přichází,
a když je vypustí, zemi pustoší.

¹⁶Jemu patří síla i schopnosti,
jeho je podvedený i podvodník.

¹⁷Velmože svléká donaha,
ze soudců umí blázny udělat.

¹⁸Králům rozpíná opasky,
bedra jim obtáčí provazy.

¹⁹I kněží svléká donaha,
dávne opory strhává.

²⁰Odebírá slovo zkušeným,
starce zbavuje soudnosti.

²¹I přední muže vystavuje hanbě,
odzbrojuje i statečné.

²²Odkrývá hlubiny temnoty,
na světlo vyvádí, co bylo v příšeří.
²³Rozmnožuje národy a pak je ničí,
dává jim rozmach a pak je rozhání.
²⁴Vůdce lidu on o rozum připravuje,
nechá je bloudit v pustotě bez cíle.
²⁵Bez světla tápají v temnotě,
nechá vrávorat je jako opilce.

13

¹To vše už jsem viděl očima,
slyšel ušima a rozpoznal.
²Co víte vy, to také vím
a nejsem v ničem za vámi.
³Ted' chci se Všemohoucím promluvit,
s Bohem chci projednat svou při.
⁴Vy mě jen špiníte samou lží,
všichni jste šarlatáni, a ne lékaři.
⁵Kdybyste aspoň konečně umlkli,
vzbudili byste dojem moudrosti!

⁶Moji námitku ted' tedy poslyšte,
věnujte pozornost mým stížnostem.
⁷To kvůli Bohu mluvíte tak podle?
To kvůli němu řečníte falešně?
⁸Chcete snad nadržovat jemu?
Chcete snad dělat obhájce Bohu?
⁹Dopadnete dobře, až vás prozkoumá?
Oklamete ho, jako klamete člověka?

¹⁰Budete-li někomu tajně nadržovat,
copak vás tvrdě neztrestá?

¹¹Jeho vznešenosti nebojíte se,
nepadá na vás jeho děs?

¹²Ta vaše moudra jsou slepená z popela,
vaše odpovědi jsou hlína splácaná!

¹³MLčte, teď promluvit chci já,
pak ať se stane, co má se stát.

¹⁴Proč kůži na trh nosit chci
a vlastní život nasadit?

¹⁵I kdyby mě zabil, i kdybych neměl naději,
své cesty chci před ním obhájit.

¹⁶Jedině tak bych se mohl zachránit –
vždyť před něj nepřijde žádný bezbožník!

¹⁷Dobře poslouchajte, co tu vypovím,
můj výklad ať vám v uších zní.

¹⁸Teď jsem připraven vést svou při
vědom si toho, že jsem nevinný.

¹⁹Kdo se to bude se mnou přít?
Chci zemřít, když mě umlčí!

²⁰Žádám tě, Bože, jenom o dvojí,
ať se před tebou skrývat nemusím:

²¹Svou ruku ode mě odtáhni,
ať nejsem zastrašen tvými hrůzami.

²²Potom mě vyzvi, ať se obhájím,
anebo začnu mluvit a ty mi odpovíš.

²³Kolik mám hříchů, kolik vin?

Ukaž mi můj zločin a můj hřích!

²⁴ Proč skrýváš svoji tvář?

Proč mě za protivníka pokládáš?

²⁵ List větrem zmítaný chceš vyděsit,

za suchou plevou chceš se hnát,

²⁶ že na mě sepisuješ hořké žaloby

a hřichy mládí že mi přičítáš?

²⁷ Nohy mi svíráš do klády,

na každém kroku na mě dohlížíš,

značíš si moje šlápoty!

²⁸ Člověk se rozpadá jak něco shnilého,

jako když roucho žere mol.

14

¹ Smrtelník z ženy zrozený
má jen pár dnů – a plných trápení.

² Jako květ vzejde a uvadne,
jako stín prchne, nezastaví se.

³ Přesto však z něho oči nespouštíš
a k soudu s tebou ho poháníš.

⁴ Kdo umí nečisté v čisté obrátit?

Ani jediný!

⁵ Ty jsi mu spočítal jeho dny,
počet měsíců jsi mu odměřil,
dal jsi mu meze, jež nesmí překročit.

⁶ Odvrát svůj pohled, nech ho být,
ať si užije život jako nádeník!

⁷Strom, ten má aspoň naději:

Když bude poražen, znovu vyraší,
nic nezastaví jeho výhonky.

⁸I kdyby jeho kořeny v zemi zpuchřely,
i kdyby jeho kmen v prachu tlel,

⁹jen ucítí vodu, vypučí zase,
jak mladý stromek větve vyžene.

¹⁰Člověk však zemře a klesne bezvládně,
naposled vydechne – a kam se poděje?

¹¹Jako se vypařuje voda z jezer,
jako potok vyschne a vyprahne,

¹²právě tak člověk lehne a nevstane;
dokud trvá nebe, neprobudí se,
nic nepřeruší jeho sen.

¹³Kéž bys mě jen schoval v hrobě,
kéž bys mě ukryl, než pomine tvůj hněv,
a určil chvíli, kdy na mě vzpomeneš!

¹⁴Když člověk zemře, copak ožije?
Po všechny dny své těžké roboty
čekal bych na chvíli té úlevy!

¹⁵Zavolal bys a já se ti ohlásil,
po díle svých rukou by ses roztoužil.

¹⁶Ačkoli teď mé kroky počítáš,
pak už bys na můj hřích nečíhal.

¹⁷Do měchu zapečetil bys mé přestupky
a moje viny přikryl bys.

¹⁸Jako se však hora na prach rozdrolí,

jako se balvan z místa odvalí,
¹⁹jako voda omílá kamení,
jako příval půdu odploví –
takto ty bereš člověku naději!
²⁰Když ho napadneš, navždy odchází,
strnou mu rysy a ty ho propouštíš.
²¹O slávě svých dětí pak neví nic,
nedozví se ani, zda budou nicotní.
²²Jediné, co cítí, je bolest v těle,
v duši oplakává jenom sám sebe.“

15

Ohrožuješ zbožnost!

¹Elifaz Temanský mu na to řekl:

²„Má mudrc hlásat jalové názory,
v nitru se nadouvat větrem východním?

³Má se hádat slovy bez smyslu
a řečmi bez užitku?

⁴Ty ale ohrožuješ zbožnost
a bráníš rozjímání před Bohem!

⁵Tvá ústa totiž vede špatnost
a rozhodl ses mluvit prohnanež.

⁶Tvá ústa – ne já – tě odsoudí,
usvědčují tě vlastní rty!

⁷Copak ses narodil jako první člověk?
Přišel jsi na svět před horami?

⁸To jsi naslouchal Boží tajné radě?

Veškerá moudrost patří ti?

⁹Copak víš něco, co my nevíme?

Čemu rozumíš, a my ne?

¹⁰Na naší straně jsou kmeti šediví,
i tvého otce předčí věkem svým.

¹¹To ti nestačí ta Boží útěcha,
nelíbí se ti slova laskavá?

¹²Čím ses tak nechal unést v srdci,
co ti tak zatemnilo oči,

¹³že proti Bohu obracíš svůj hněv
a z úst vypouštíš takovouto řeč?

¹⁴Co je člověk? Může snad být čistý?
Může být v právu, kdo je z ženy zrozený?

¹⁵Ani na své anděly se Bůh nespolehá,
ani nebe není ryzí před jeho očima.

¹⁶Co potom člověk zlý a zkažený,
jenž hřeší, jako by vodu pil!

¹⁷Něco ti povím, poslouchej,
to, co jsem viděl, ti budu vyprávět,

¹⁸to, co hlásají mudrci,
když netají, co od svých předků přijali

¹⁹(země byla dána jenom jim,
nikdo cizí k nim tenkrát nepatřil):

²⁰Darebák trpí bolestí po všechny své dny,
roky tyrana jsou spočteny.

²¹Děsí se toho, co mu v uších zní,
když má klid, napadá ho útočník.

²²Nevěří, že by unikl temnotě,
neustále nad ním visí meč.

²³Bloudí tu jako potrava pro supy,
ví, že ho očekává den temnoty.

²⁴Úzkost ho svírá, tíseň děsí ho,
je jako král, jenž čeká na útok.

²⁵To proto, že proti Bohu vztáhl ruku,
proti Všemohoucímu se postavil,

²⁶tvrdšíjně se vrhl proti němu
obrněn svým štítem mohutným.

²⁷Svou tvář sice nechal zarůst tukem,
sádlem si pokryl slabiny,

²⁸bude však bydlet ve zbořených městech,
v domech, v kterých se nebydlí,
které se rozpadají v sutiny.

²⁹Bohatý nezůstane, jeho moc neobstojí,
jeho vliv nebude se šířit po zemi.

³⁰Takový neunikne temnotě,
jeho výhonek plamen sežehne,
dech Božích úst ho odvane.

³¹Ať nikdo marně nespolehá na marnost –
prázdnota bude jeho odplatou!

³²Uschne, než přijde jeho čas,
jeho větve se nebudou zelenat.

³³Bude jak réva, jež ztrácí hrozny nezralé,
jako oliva, jež setřásá svůj květ.

³⁴Spolek bezbožných je neplodný,

stany úplatkářů pohltí plameny.

³⁵Počnou trápení a zlo porodí,
v jejich nitru se líhnou lsti!“

16

Udělal si ze mě terč

¹Job na to řekl:

²„Už jsem těch věcí slyšel přespříliš –
jako těšitelé jste ukrutní!

³Prý: ‚Kdy už skončí to mluvení do větru?‘

Nebo: ‚Co tě dráždí ke tvým výlevům?‘

⁴I já bych uměl mluvit jako vy,
kdybyste na mém místě usedli.
Svémi řečmi bych vás uměl zahrnout,
potřásat nad vámi hlavou svou.

⁵Svémi ústy bych vás ale povzbudil,
slova mých rtů by byla útěchou.

⁶Mluvím-li, má bolest se nemírní,
mlčím-li, v čem se mi uleví?

⁷Teď jsi mě, Bože, opravdu vysílil.
Zničilš mě i mé nejbližší!

⁸Vrásky na mém těle svědčí proti mně,
má vyhublost vstává a obviňuje mě.

⁹Zuřivě drásá mě Bůh, nenávidí mě,
můj sok proti mně zuby skřípe,
probodává mě pohledem.

¹⁰Kdekdo si na mě ústa otevře,
s posměchem bijí mě do tváře,

všichni se srotili proti mně.

¹¹Bůh mě dal napospas ničemům,
předhodil mě zlosynům.

¹²Žil jsem v poklidu – vtom na mě udeřil,
chytil mě za krk a bil a bil!

Udělal si ze mě terč,

¹³zasypává mě deštěm střel.

Bez milosti mě seká do slabin,
mou žluč nechá stříkat po zemi.

¹⁴Dává mi jeden úder za druhým,
vrhá se na mě jako válečník.

¹⁵Zjizvenou kůži pytlem zakryl jsem,
svým čelem ryji zem.

¹⁶Tvář mi od pláče opuchla,
stín smrti mi leží na víčkách.

¹⁷Já přece nemám na rukou násilí,
má modlitba je bez poskvrny!

¹⁸Země, nepřikrývej moji krev,
můj křik ať odpočinku nedorazí!

¹⁹Mám svědka v nebi právě teď,
tam nahoře mám svého přímluvce.

²⁰Když se mi vysmívají přátelé,
k Bohu přes slzy dívám se.

²¹Kéž by se člověk mohl s Bohem přít,
jako se lidé přou s přáteli!

²²Roky mně odměřené se chýlí ke konci,
odcházím na cestu, z níž se nevrátím.

17

¹Dech mě opouští,
mé dny skončily,
jen hřbitov zbývá mi.

²Jsou se mnou ale ještě ti posměvači –
kvůli jejich zlobě nezamhouřím oči!

³Slož za mne záruku, kterou určil jsi –
kdo jiný by se za mě zaručil?

⁴Jejich srdce jsi zbavil soudnosti,
takovým přece nedáš zvítězit!

⁵Říká se: ‚Kdo zjištně zrazuje přátele,
zbavuje vlastní děti vyhlídek.‘

⁶Bůh ze mě pro všechny udělal přísloví,
kdekdo mi plivne do očí.

⁷Oči se mi kalí hořkostí,
z mých údů zbývá pouhý stín.

⁸Při pohledu na mě se děsí poctiví,
nevinní jsou pobouřeni: ‚Vida, bezbožník!‘

⁹Spravedlivý ale jde svou cestou dál,
kdo má čisté ruce, se zviklat nenechá.

¹⁰Nuže, vy všichni, zkuste to znovu –
moudrého mezi vámi ale nenajdu!

¹¹Mé dny uplynuly i s mými úmysly,

touhy mého srdce se zhatily.

¹²Obrátit usilují noc na den,
v temnotě říkají: „Světlo blíží se!“

¹³Je-li mou nadějí domov ve hrobě,
mám-li si ustlat lože v temnotě,

¹⁴mám-li nazývat jámu otcem svým
a červy svou matkou a sestrami –

¹⁵kde potom bude ta má naděje?
Ta má naděje – kdo ji zahlédne?

¹⁶Sestoupí se mnou do hrobu?
Lehneme si spolu do prachu?“

18

Světlo darebáka uhasne

¹Bildad Šuchský mu na to řekl:

²„Jak dlouho povedeš takovéhle řeči?
Promluvíme si, až se zamyslíš.

³Jak to, že jsme tu za dobytek?
To nás považuješ za tupce?

⁴Tvá vlastní zuřivost drásá tě!
Copak se kvůli tobě zboří svět?
Zhroutí se skály na místě?

⁵Světlo darebáka uhasne,
plamen ohně mu zářit nebude.

⁶Světlo v jeho stanu ve tmě změní se
a jeho svíce uhasne.

⁷Jeho rázný krok znejistí,

jeho vlastní záměry ho porazí.

⁸Nohama zaplete se do sítě,
do oka v chůzi chytí se.

⁹Za patu bude lapen do tenat,
zaklapne se nad ním jeho past.

¹⁰Při zemi na něj číhá smyčka,
na stezce na něj čeká léčka.

¹¹Odevšad ho děsí hrůzy,
lepí se mu na paty.

¹²Hladoví po něm pohroma,
neštěstí čeká na jeho pád.

¹³Jeho kůži šíří choroba,
jeho údy hltá rána smrtelná.

¹⁴Vyrván bude z bezpečí svého stanu,
odveden bude ke králi hrůz.

¹⁵Plameny zaplaví jeho stan,
jeho příbytek bude sírou zasypan.

¹⁶Jeho kořeny uschnou zespoda,
nahore uvadne jeho koruna.

¹⁷Na zemi po něm nezbude památky,
jeho jméno nezazní nikde po kraji.

¹⁸Ze světla vyženou ho do temna,
zapuzen bude ze světa.

¹⁹Nebude mít v lidu nástupce ani potomka,
ve svém domě nezanechá ani živáčka.

²⁰Na západě se zhrozí nad jeho osudem
i všechny na východě pojme děs:

²¹„Ach, takový je tedy příbytek zlosyna,
domov neznaboha takhle dopadá!“

Můj Vykupitel žije

¹Job na to řekl:

²„Jak dlouho budete mou duši trápit
a svými řečmi mě ubíjet?

³Hanobíte mě už aspoň po desáté –
nestydíte se mě urážet?

⁴Pokud jsem opravdu v něčem pochybil,
do mé chyby vám není nic.

⁵Pokud se chcete povyšovat nade mne
a moji potupu proti mně obracet,

⁶pak vězte, že Bůh mi ublížil –
to on na mě hodil svoji síť!

⁷Hle, volám: ‚Násilí!‘ a nikdo se neozve;
křičím o pomoc, a právo nikde.

⁸Cestu mi zazdil – neprojdou,
na mé stezky vrhl temnotu.

⁹Mou čest ze mne strhl jako plášť
a korunu mi z hlavy sňal.

¹⁰Boří mě ze všech stran, dokud nezajdu,
mou naději vyvrací jako strom z kořenů.

¹¹Svým hněvem srší proti mně
v domnění, že jsem jeho nepřítel.

¹²V jednom šiku útočí jeho armáda,
proti mně vrší dobývací val,
můj stan obléhají kolem dokola.

¹³ Mým vlastním bratrům mě odcizil,
moji známí se ke mně neznají.

¹⁴ Příbuzní i přátelé mě nechali,
zapomněli na mě ¹⁵ i hosté mí.
I mé služebnice mě mají za cizince,
dívají se na mě jako na vetřelce.

¹⁶ Když zavolám sluhu, vůbec se neozve,
jakkoli úpěnlivě prosím jej.

¹⁷ Můj dech je odporný i mé manželce,
hnusím se své vlastní rodině.

¹⁸ Pohrdají mnou i mládenci –
jen co se objevím, nadávají mi.

¹⁹ Spřízněným duším jsem odporný,
moji milovaní mě zavrhli.

²⁰ Nejsem nic než kost a kůže,
zbyly mi jen holé dásně.

²¹ Smilujte, smilujte se, vy mí přátelé,
vždyť Boží ruka bije mě!

²² Musíte s Bohem na mě pořádat ten hon,
nemáte ještě mého masa dost?

²³ Kéž by má slova byla sepsána,
kéž by jak nápis byla vyryta

²⁴ olovem a rydlem železným,
kéž by je navždy vytesali do skály!

²⁵ Můj Vykupitel žije, to jedno vím,
a že nakonec se nad prachem postaví.

²⁶I kdyby ze mě kůži sedřeli,
já ve svém těle Boha uvidím.

²⁷Já ho uvidím vlastníma očima,
ne někdo cizí, ale já –
srdce mi touhou umírá!

²⁸Jenže vy říkáte: ‚Jak ho přistihnem?
Příčina věci je přece v něm.‘

²⁹Vy sami ale meče bojte se,
vždyť mečem trestá hněv,
a tak soud sami poznáte.“

20

Hrozný osud ničemů

¹Sofar Naámský mu na to řekl:

²„Na tohle musím odpovědět,
to přece nejde vydržet!

³Když slyším tolik důtek a urážek,
můj moudrý duch mi vnuká odpověď:

⁴Víš přece sám, že odjakživa,
už co byl člověk na zem postaven,

⁵radost ničemů je velmi krátká,
štěstí bezbožných je chvilkové.

⁶I kdyby jeho hrdost k nebi dosáhla
a hlavou oblaků se dotýkal,

⁷jak vlastní lejno zmizí napořád –
‚Kam se poděl?‘ se jeho známí budou ptát.

⁸Jako sen odletí a bude ten tam,
bude zapuzen jak noční vidina.

⁹Oko, jež vídalo ho, už ho nespátří,
nebude k nalezení ve svém obydlí.

¹⁰Jeho děti budou muset odškodnit chudáky,
vlastníma rukama majetek navrátit.

¹¹Mladická síla, již měl plné kosti,
do prachu ulehne spolu s ním.

¹²I když mu zlo chutná v ústech sladce,
i když je chová pod jazykem,

¹³i když je vychutnává, nemá naspěch,
i když je převaluje na patře,

¹⁴v útrokách mu ale ten pokrm zhořkne,
promění se mu v hadí jed.

¹⁵Vše, co spolykal, musí vyzvracet,
Bůh mu to bohatství z břicha vyžene.

¹⁶Bude nasávat hadí jed,
jazyk zmijí ho zabije.

¹⁷Nikdy nezažije proudy oleje,
nebude se koupat v medu a smetaně.

¹⁸To, co ukořistil, vrátí netknuté,
neužije to, co získal obchodem.

¹⁹To proto, že chudákům bořil chýše
a zabíral domy, které nestavěl.

²⁰Svoji hladovost neuměl utišit,
a proto neunikne vlastní chtivosti.

²¹Nezbude nic, co by pohltit,

už nepotrvá jeho blahobyť.

²²Uprostřed nadbytku přijde do úzkých,
bída se na něj vrhne ze všech sil.

²³Zatímco on si břicho cpe,
Bůh na něj sešle vroucí hněv –
zaplaví ho svým deštěm střel!

²⁴Na útěku před železnou zbraní
zasažen bude lukem bronzovým.

²⁵Ze zad mu náhle trčí šíp
a jeho špice se žlučí skví.

Kdejaká hrůza ho dostihla,

²⁶na jeho poklady čeká černá tma.

Pohlí ho oheň, jenž nebyl rozdmýchán,
cokoli zůstalo u něj doma, spolyká.

²⁷Nebesa odhalí jeho vinu,
země se postaví proti němu.

²⁸Jeho dům odnese povodeň,
proud ho zachvátí v soudný den.

²⁹Takový osud dává Bůh ničemům,
takové dědictví jim určil Bůh!“

21

Ničemové užívají života

¹Job na to řekl:

²„Dobře poslouvejte, co tu vypovím –
můžete mě utěšit právě tím.

³Vydržte, když teď budu mluvit já,
potom se zase smíte posmívat.

⁴Copak si stěžuji na člověka?

Ztrácím trpělivost jenom tak?

⁵Pohledte na mě a zděste se,
ruku na ústa si položte!

⁶Vždyť i já, když na to pomyslím,
celý se třesu zděšením.

⁷Jak to, že ničemové užívají života?

Zatímco stárnou, jejich moc narůstá.

⁸Jejich potomkům se daří kolem nich,
své ratolesti mají na očích.

⁹V jejich domech je pokoj bez obav,
Boží hůl na ně nijak nepadá.

¹⁰Jejich býk je plodný, nikdy neselže,
jejich kráva rodí, o tele nepřijde.

¹¹Jejich mladí mají volnost jako beránci,
jejich maličcí kolem skotačí.

¹²Zpívají při hře tamburíny a citery,
za zvuku píšťaly se veselí.

¹³Ve štěstí tráví svoje dny,
do hrobu odcházejí v pokoji.

¹⁴Bohu však říkají: „Nech nás být!
O tvých cestách nechceme vědět nic!

¹⁵Kdo je to ten Všemohoucí? Proč bychom mu sloužili?
K čemu by nám asi byly nějaké modlitby?‘

¹⁶(Oni však to své štěstí v moci nemají.
Myšlenky ničemů mě míjejí!)

¹⁷Jak často ale ‚svíce darebáků zhasíná‘?

Přichází na ně pohroma?

Naděluje jim bolesti rozhněvaný Bůh?

¹⁸Bývají jako sláma ve větru,

jako plevy, jež víchř odnesl?

¹⁹Řeknete: „Bůh jeho trest odkládá pro děti.“

– Ať raději odplatí jemu, aby se poučil!

²⁰Ať vidí svou zkázu vlastníma očima,
hněvání Všemohoucího ať vypije si sám!

²¹Bude mu snad potom záležet na rodině,
až jeho měsíce dojdou do konce?

²²Chce tu snad někdo Boha poučit?

On přece soudí všechno na nebi!

²³Jeden umírá v plné síle,

v klidu a zcela spokojen,

²⁴stehna obalená tukem

a kosti morkem nasáklé.

²⁵Jiný zas umírá plný hořkosti,
aniž kdy okusil, co je blahobyť.

²⁶Do prachu však ulehnu jeden jak druhý,
oba dva stejně přikryjí červi.

²⁷Víte, já znám ty vaše myšlenky –

hledáte způsoby, jak mi ublížit.

²⁸Říkáte: „Kam se poděly ty jejich paláce?

Stanům darebáků kde konec je?“

²⁹– To jste se nikdy neptali pocestných?

Nepřijímáte jejich svědectví?

³⁰Vždyť v čase neštěstí je zlosyn ušetřen,

v den rozhněvání vyvázne.

³¹Kdo mu jeho způsoby vytkne do očí?

Za to, co prováděl, kdo mu odplatí?

³²Ještě mu pohřeb vystrojí,
nad jeho hrobem budou bdít.

³³Lehká mu bude země pohřební,
vždyť za ním kráčí celé procesí
a předcházejí ho nesčetní.

³⁴Jak mě chcete těšit těmi nesmysly?

Vaše odpovědi jsou samé lži!“

22

Tvá vina je bezmezná!

¹Elifaz Temanský mu na to řekl:

²„Má snad Bůh nějaký prospěch z člověka?

Že by mu chytrák nějak prospíval?

³Copak tvá spravedlnost Všemohoucího zajímá?

Žiješ-li bezúhonně, co z toho má?

⁴Že by se o tvou zbožnost s tebou pohádal?

Proč by měl s tebou k soudu utíkat?

⁵Tvá špatnost musí být veliká,
tvá vina je bezmezná!

⁶Od bratří jsi bezdůvodně zástavu vybíral
a nahý s svlékals jejich plášť,

⁷žízlivému jsi vodu nedával
a hladovému chleba odpíral.

⁸,Mocnému přece patří svět,
uznávání se v něm umějí zabydlet.’

⁹Vdovy jsi ale s prázdnou pryč posílal
a sirotkům jsi drtil ramena.

¹⁰To proto tě nyní obkličují osidla
a náhle tě děsí pohroma,

¹¹proto je kolem tebe neprůhledná tma
a přikrývá tě záplava.

¹²Copak Bůh není tam v nebi nahoře?
Jak vysoko jsou hvězdy – jen se podívej!

¹³Ty ale říkáš: ‚Co Bůh ví?

To může soudit přes mraky?

¹⁴Oblaka cloní jej, takže nevidí,
když po nebeské klenbě obchází.’

¹⁵– To se chceš držet té staré stezky,
kterou kráčeli lidé zlí?

¹⁶Ti byli vyrváni, než přišel jejich čas,
jejich základy řeka odnesla.

¹⁷Bohu říkali: ‚Nech nás být!

Co by nám Všemohoucí mohl učinit?’

¹⁸(Přitom jejich domy blahobytem naplnil.

Myšlenky ničemů mě míjejí!)

¹⁹Spravedliví jejich pád vidí s radostí,
nevinní se smějí nad nimi:

²⁰,Hleďme, jejich jmění je to tam,
jejich bohatství oheň spolykal!’

²¹Poddej se Bohu a najdeš klid,

takto ti vzejde blahobyť.

²² Z jeho úst přijmi učení,
vezmi si k srdci jeho výroky.

²³ K Všemohoucímu když se navrátíš,
on tě obnoví!

Ze svého stanu vyžeň bezpráví,
²⁴ své zlato musíš do prachu zahodit,
ofirské zlato mezi říční balvany.

²⁵ Pak bude Všemohoucí zlatem tvým,
hromadou stříbra bude ti.

²⁶ Všemohoucí pak bude tvou rozkoší,
až k Bohu tvář svou obrátíš.

²⁷ Budeš se k němu modlit a on tě vyslyší,
své sliby tehdy vyplníš.

²⁸ Cokoli rozhodneš, obstojí,
tvé cesty budou světlem zality.

²⁹ „Hlavu vzhůru!“ řekneš zkroušeným,
a kdo klopí oči, toho Bůh zachrání.

³⁰ Vysvobodí i toho, kdo není bez viny,
vysvobozen bude pro čistotu rukou tvých.“

23

Má žaloba je plná trpkosti

¹ Job na to řekl:

² „I dnes je má žaloba plná trpkosti,
jeho ruka mě drtí i přes mé sténání.

³ Kdybych jen věděl, kde se nachází,
k jeho sídlu bych se vypravil.

⁴Před jeho tváří bych vyložil svou při,
vznesl bych před ním svoje stížnosti.
⁵Dozvěděl bych se, co mi odpoví,
co mi chce říci, bych pochopil.
⁶Bude se ve své veliké moci se mnou přít?
Nikoli! On mě jistě vyslyší!
⁷Kdyby se s ním poctivý mohl přít,
vyhrál bych svůj soud navždycky.

⁸Jdu-li však na východ, není tam,
ani na západě ho nevnímám.
⁹Působí-li na severu, tam ho nevidím,
míří-li k jihu, já ho nespatřím.
¹⁰Zato on zná mé cesty i mé zastávky;
ukážu se jako zlato, až mě vyzkouší.
¹¹Má noha se přidržela jeho šlépějí,
sledoval jsem jeho cestu, nesešel jsem z ní.
¹²Nevzdálil jsem se příkazům jeho rtů,
v nitru jsem uchovával výroky jeho úst.

¹³On je však Jediný – kdo ho zadrží?
Co se mu zachce, to učiní.
¹⁴Co o mně rozhodne, to jistě vykoná,
jak to prokázal už tolikrát.
¹⁵Proto jsem před ním vyděšen,
když na něj myslím, hrozím se!
¹⁶Bůh už mé srdce ochromil,
Všemohoucí mě vyděsil.

¹⁷Ještě jsem ale nezmkl v temnotách,
i když mi obličej přikryl mrak.

24

¹Když ,Všemohoucí neodkládá časy odplaty,‘
proč ty dny jeho věrní nikdy nevidí?

²Jsou takoví, kteří posouvají mezníky
a pasou stáda, která ukradli.

³Sirotkům odvádějí osla pryč
a vdově berou býka do zástavy.

⁴Ubožáky z cesty srážejí,
až se chudí skrývají všude po kraji.

⁵Jiní jsou jak divocí osli na poušti,
vycházejí za prací, jako by kořist hledali;
potravu pro děti shánějí na pláních.

⁶Sklízejí na poli, které jim nepatří,
paběrkují na vinicích lidí zlých.

⁷Nocují nazí, oděv nemají,
v chladu jim chybí přikrývky.

⁸Horské lijáky je smáčejí,
choulí se ke skále, nemají přístřeší.

⁹Jiní zas sirotka od prsu uloupí,
vezmou ho chudákům do zástavy.

¹⁰Ti chodí nazí, oděv nemají,
o hladu cizí snopy snášejí.

¹¹Vytlačují olej mezi kameny,
o žízni šlapou vinný lis.

¹²Sténání umírajících z města zní,
raněné duše o pomoc volají –
copak to Bohu nevadí?!

¹³Jsou také takoví, kteří se světlu vzpírají,
k jeho cestám se neznají
a jeho stezek se nedrží.

¹⁴Vrah vstává, když se zešeří,
aby zabíjel ubohé chudáky;
jako zloděj se nocí odplíží.

¹⁵Cizoložné oko soumrak vyhlíží,
,Nikdo mě neuvidí,‘ říká si
a tvář si rouškou zahalí.

¹⁶Za tmy se do domů vlamují,
ve dne jsou doma zavření;
ke světlu se neznají.

¹⁷Těm všem je temno svítáním,
přátelí se totiž s hrůzou tmy.

¹⁸Ať voda takové rychle odplaví,
ať jsou prokleté jejich pozemky,
ať nikdo nezamíří k jejich vinicím!

¹⁹Jako sucho a horko pohltí rozpuštěný sníh,
tak ať hrob pohltí ty, kdo hřešili.

²⁰Ať na ně zapomene matčin klín,
ať jsou pochoutkou pro červy.
Ať nikdo nevzpomene na ty zlosyny,
ať jsou jak stromy větrem zlomeni.

²¹Ať obcují s neplodnou, která nerodí,

vдовu ať opustí bez jmění!

²²Bůh svojí mocí i silné zachvátí;
i při svém postavení si nejsou jistí životy.

²³Dává jim pocit bezpečné opory,
jeho oči však jejich cestu sledují.

²⁴Načas se vyvýší, a hned jsou pryč,
snížení budou a jako všichni sklizeni,
jako klasy budou skoseni.

²⁵Což to tak není? Kdo mě ze lži usvědčí?
Kdo moji výpověď může vyvrátit?“

25

Kdo může být čistý?

¹Bildad Šuchský mu na to řekl:

²„Bohu náleží vláda i úcta,
on působí pokoj na svých výšinách.

³Dá se snad jeho vojsko spočítat?
Je někdo, nad kým jeho světlo nevstává?

⁴Může snad člověk být v právu před Bohem?
Může být čistý, kdo z ženy zrodil se?

⁵Vždyť ani měsíc dost světla nedává,
ani hvězdy nejsou ryzí před jeho očima.

⁶Co potom pouhý lidský červ,
smrtelník, jenž je larvě podoben?“

Jen šepot o něm slyšíme

¹Job na to řekl:

²„Jak pěkně umíš slabému pomoci!
Jak jsi bezmocného přímo zachránil!

³Jakou radu jsi bláhovému udělil!
Jak hluboké pochopení jsi tu projevil!

⁴Komu chceš tyhle řeči vykládat?
Jaký duch to z tebe promlouvá?

⁵Mrtví se před Bohem chvějí v hlubinách,
pod vodou s těmi, kdo prodlévají tam.

⁶Před ním je nahé samo záhrobí,
neskryje se před ním říše záhuby.

⁷On prostírá sever nad prázdnem,
zavěšuje zemi na ničem.

⁸On váže vody do oblak,
mračno pod nimi se však netrhá.

⁹On zahaluje úplněk,
mrakem ho přikrývá jako závojem.

¹⁰Vykroužil obzor nad vodní hladinou,
tam, kde je hranice světla s temnotou.

¹¹Nebeské pilíře třesou se,
děsí se při jeho pohrůžce.

¹²On svojí mocí moře utišil,
netvora rozdrtil svou moudrostí.

¹³Nebe svým dechem rozjasnil,

slizkého hada svou rukou poranil.

¹⁴ A to jsou z jeho cest pouhé okraje,
jen slabý šepot o něm slyšíme –
burácení jeho moci kdo by rozuměl?“

27

Trvám na své nevině

¹ A Job pokračoval ve své promluvě:

² „Při Bohu živém, který mi upřel právo,
při Všemohoucím, jenž naplnil mě trpkostí,

³ přísahám, že dokud je ve mně život,
dokud mám v chřípí Boží dýchání,

⁴ nevypustím ze rtů žádnou podlost,
nebudu mluvit jazykem falešným.

⁵ V žádném případě vám nedám za pravdu,
své bezúhonnosti se jakživ nezřeknu.

⁶ Trvám na své nevině – té se nepustím,
po celý život mám čisté svědomí!

⁷ Kéž by mí protivníci byli odhaleni jako zlosyni
a ti, kdo mě napadají, jako zločinci!

⁸ Copak má bezbožný nějakou naději,
když ho Bůh zabíjí, obírá o duši?

⁹ Copak Bůh vyslyší jeho volání,
když na něj přijde soužení?

¹⁰ Copak je Všemohoucí jeho rozkoší?
Volá snad k Bohu bez ustání?

¹¹Poučil jsem vás o Božím jednání,
o Všemohoucím jsem nic netajil.

¹²Vždyť jste to všichni sami viděli –
proč tedy mluvíte takové nesmysly:

¹³Takový osud dává Bůh ničemům,
dědictví, jež Všemohoucí svěřuje tyranům.

¹⁴I kdyby měl spoustu dětí, všechny čeká meč,
chlebem jeho ratolesti nenasytí se.

¹⁵Pozůstalé po něm pohřbí mor,
nebudou oplakávání od svých vdov.

¹⁶I kdyby stříbra jak prachu nakupil,
i kdyby šatů jak bláta navršil,

¹⁷spravedlivý oblékne si, co on hromadil,
jeho stříbro po něm zdědí nevinný.

¹⁸Jak pavouk buduje si svůj dům,
je ale chatrný jak chýše hlídačů.

¹⁹Ulehne jako boháč, a je to naposled;
když oči otevře, nic mu nezbude.

²⁰Hrůzy ho postihnou jako povodeň,
uprostřed noci ho víchr odnese.

²¹Východní vítr ho odnese kdovíkam,
odvane ho daleko z jeho domova.

²²Vrhne se na něj beze vší lítosti,
právě když bude chtít před ním utéci.

²³Posměšně zatleská mu svými rukama,
s pískotem vyžene ho z jeho domova.““

Píseň o skryté moudrosti

¹Stříbro má své naleziště,
zlato má místo, kde čistí se.

²Železo lidé těží ze země
a kámen taví v měď.

³Vytlačují tmu za nové hranice,
pronikají každou krajní mez,
po rudě pátrají v černé tmě.

⁴Šachty razí, kam poutník nezavítá,
kam ani nezabloudí noha člověka,
spouští se na laně, kde není živáčka.

⁵Země na povrchu skýtá chleba,
v jejích hlubinách však sálá žár.

⁶Safír se ukrývá v jejích skalách,
blyští se tam zlatý prach.

⁷Stežku tam nezná dravý pták,
nespatřilo ji oko jestřába.

⁸Nekráčí po ní pyšná šelma,
lev nikdy nezavítá tam.

⁹Lidé však na křemen vztahují ruku,
hory vyvracejí z kořenů.

¹⁰Ve skále dokáží razit štolu,
očima pátrají po každém klenotu.

¹¹Zahradit umějí prosakující vodu,
skryté poklady vynášejí ke světlu.

¹²Kde se však moudrost nalézá?

A rozumnost kde přebývá?

¹³Člověk netuší, kudy k ní;
nenajde ji na zemi mezi živými.

¹⁴Propast praví: „Ve mně není.“

Moře říká: „Nemám ji.“

¹⁵Nedá se pořídít za zlato nejčistší,
její cenu nelze stříbrem vyvážit.

¹⁶Nedá se zaplatit zlatem ofirským,
vzácným onyxem ani safíry.

¹⁷Zlato ani křišťál s ní nelze porovnat,
nedá se koupit za šperky ze zlata.

¹⁸Korál či alabastr za zmínku nestojí,
cena moudrosti je nad perly.

¹⁹Nevyrovnají se jí ani africké topasy,
nejryzejším zlatem se nedá zaplatit.

²⁰Odkud tedy moudrost vyvěrá?

A rozumnost kde přebývá?

²¹Skrytá je očím všech živých na zemi
i ptákům na nebi je tajemstvím.

²²Záhuba i Smrt praví:
„Samy jsme o ní jen slyšely.“

²³Jen Bůh rozumí cestě k ní,
to on ví, kde se nachází.

²⁴On vidí všechny zemské končiny,
všechno pod nebem si prohlíží.

²⁵Když vítr silou obdařil

a vodu mírou odměřil,
²⁶když dešti určil cíl
a dráhu mrakům bouřkovým,
²⁷tehdy ji spatřil a ocenil,
prozkoumal ji a potvrdil.

²⁸A řekl člověku:
„Moudrost je v tom, ctít Hospodina,
rozum je v tom, varovat se zla.“

29

Jobova závěrečná řeč

¹A Job pokračoval ve své promluvě:

²„Kéž by mi bylo jako za dávných časů,
za dnů, kdy Bůh bděl nade mnou,
³kdy jeho lampa svítila nad mou hlavou
a v jeho světle jsem chodil tmou!
⁴Jako tenkrát v mém nejlepším věku,
kdy Bůh byl mému stanu přítelem,
⁵kdy ještě Všemohoucí býval se mnou
a mé děti všude kolem mě.
⁶Tenkrát se mé kroky koupaly ve smetaně,
ze skály prýštily mi proudy oleje.

⁷Když jsem chodíval k městské bráně,
abych své místo na prostranství zaujal,
⁸mládenci ustupovali, jakmile zahlédli mě,
kmeti vstávali mi na pozdrav,

⁹přední mužové své řeči přerušili,
ruku si kladli na ústa,
¹⁰hlasy hodnostářů umlkaly,
jazyk jim přilnul na patra.

¹¹Kdo mě uslyšel, ten mi blahořečil,
kdo jen mě zahlédl, chválil mě,
¹²chudáka v jeho křiku že vysvobozuji
a také sirotka, jenž nemá zastánce.
¹³Snášela se na mě žehnání umírajících,
vdově jsem vrátil radost do srdce.
¹⁴Jak šatem jsem se halil spravedlností,
právo mi bylo pláštěm i turbanem.
¹⁵Byl jsem očima pro slepé
a nohama pro chromé,
¹⁶otcem jsem býval pro chudé,
zasazoval se o právo cizince.
¹⁷Zlosynům jsem uměl zuby zvyrážet
z čelistí jsem jim vyrval úlovek.

¹⁸Říkal jsem si: ‚Umřu v rodinném hnízdě,
až mých dnů bude jak písku u moře.
¹⁹Mé kořeny budou sahat až k vodě,
rosa bude nocovat v mé koruně.
²⁰Má sláva stále čerstvá zůstane,
můj luk stále pevný v ruce mé.‘

²¹Naslouchali mi napjatě,
tiše očekávali rady mé.

²²Neměli co dodat po mém slově,
má řeč je svlažovala jako krůpěje.

²³Čekávali na mě jak na déšť,
na jarní vláhu čekali dychtivě.

²⁴Když jsem se usmál na ně, nemohli uvěřit,
světlo mé tváře nechtěli zaplašit.

²⁵Sedal jsem v jejich čele a udával jim směr,
žil jsem jako král ve své družině,
jako ten, kdo těší truchlivé.

30

¹Ted' se mi ale vysmívají
ti, kdo jsou mladší nežli já –
ti, jejichž otcům bych býval nesvěřil
ani ovčáckého psa!

²Síla jejich rukou k čemu mi může být?
Jejich zmužilost je dávno pryč.

³Nouzí a hladem vyzábílí
vyprahlou zemí se toulají,
nocí zkázy a pustoty.

⁴Mezi křovím sbírají listy lebedy,
kořínky jalovce se chtějí nasytit.

⁵Lidé je ze svého středu vyhnali,
křičí za nimi jak za zloději.

⁶Ve strmých roklich bydlet musejí,
v děrách do země a v jeskyních.

⁷Hýkají jako osli ve křoví,
spolu se choulí pod kopřivy –

⁸hlupáci, kteří ani jméno nemají,

kterí jsou ze země bičem vyhnáni!

⁹Ted' ale o mně skládají písničky,
stal jsem se pro ně příslovím.

¹⁰Už zdálky jsem jim odporný,
plivat do tváře se mi nestydí.

¹¹Když Bůh můj provaz potupně povolil,
i oni odhodili všechny zábrany.

¹²Lůza povstává po mé pravici,
nohy mi chtějí podrazit,
připravují cesty, aby mě zničili.

¹³Mou stezku rozkopali,
na mojí zkáze pracují
a nikdo jim v tom nebrání.

¹⁴Širokou průrvou pronikají,
jak záplava se valí troskami.

¹⁵Všechny ty hrůzy se na mě vrhly,
mou důstojnost jako by vichr uchvátil,
jak oblak rozplynulo se mé bezpečí.

¹⁶Ted' už mě ale duše opouští,
zmocňují se mě dny soužení.

¹⁷Bůh ve mně v noci drtí kosti,
bolest mě šírá, nedá se utiřit.

¹⁸Ohromnou silou mě drží za šaty,
v límci košile chce mě uškrtit.

¹⁹Do bláta mě odmrštil,
prachu a popelu jsem podobný.

²⁰Křičím k tobě, a ty neodpovídáš;
stojím tu, a ty jen přihlížíš.

²¹Proměnil ses mi v ukrutníka,
veškerou silou na mě útočíš.

²²Vysoko ve větru mě unášíš,
smýkáš mnou v hrozně vichřici.

²³Vedeš mě na smrt, to jistě vím –
do domu určeného všem živým.

²⁴Na zhrouceného přece nikdo ruku nevztáhne,
když volá o pomoc ve své pohromě.

²⁵Copak jsem nad ubožákem neplakal?
Neměl jsem soucit pro chudáka?

²⁶Když jsem však čekal dobro, přišlo zlo,
namísto světla mě temno přepadlo.

²⁷Mé nitro bouří, nedá se utiřit,
dostihly mě dny soužení.

²⁸Nevidím slunce, chodím ve chmurách,
přede všemi vstávám a naříkám.

²⁹Mé vytí připomíná šakaly,
vydávám skřeky se pštrosy.

³⁰Kůže na těle mi zčernala,
v kostech mi plane horečka.

³¹Truchlivě zvučí moje citera,
z mé píšťaly se line pláč.

31

¹Vstoupil jsem do smlouvy se svými očima,
že se nebudu dívat po dívkách.

²Vždyť jaký úděl Bůh z nebe udílí,
jaké dává Všemohoucí shůry dědictví,

³ne-li neštěstí pro zlosyna,
ne-li pohromu pachatelům zla?

⁴Copak Bůh nehledí na mé cesty,
copak nepočítá všechny mé kroky?

⁵Jestli jsem v životě jednal falešně,
jestli jsem kdy pospíchal konat lest –

⁶pak ať mě Bůh zváží na váze poctivé,
ať se ubezpečí o mé nevině!

⁷Jestli má noha z cesty zabloudila,
jestli mé srdce odešlo za očima,
jestli mi na rukou špína ulpěla –

⁸pak ať co zasejí, sní někdo jiný,
ať jsou mé ratolesti vykořeněny!

⁹Jestli jsem se v srdci dal něčí ženou svést,
jestli jsem číhal u dveří přítele –

¹⁰pak ať má žena pro jiného mele,
ať s ní jdou jiní do postele!

¹¹Byl by to přece zvrhlý zločin,
byl by to trestuhodný hřích,

¹²byl by to oheň k záhubě spalující,
vykořenil by vše, co pěstují!

¹³Copak jsem svému služebníkovi odepřel právo
nebo své služebnici, když měli se mnou spor?

¹⁴Co bych si pak počal Bohu tváří v tvář?

Co bych mu odpověděl, až se mě bude ptát?

¹⁵ Nestvořil je v břiše Ten, který stvořil mě?

Nezformoval nás jeden a týž v lůně matčině?

¹⁶ Copak jsem nevnímal potřeby chudých,
nechal jsem pohasínat oči vdovy?

¹⁷ Copak jsem jedl svůj chléb sám
a sirotkům z něj nedával?

¹⁸ Od mého mládí u mě jak u otce vyrůstal,
od svého dětství jsem vdovám pomáhal.

¹⁹ Copak jsem přihlížel, jak někdo zmírá bez šatů,
jak ubožák nemá ani přikrývku?

²⁰ Copak mi takový ze srdce nežehnal,
když se vlnou mých ovcí zahříval?

²¹ Jestli má ruka někdy napadla sirotka,
protože jsem viděl, že soud na mě dá –

²² pak ať mi vyrvou paži z ramena,
ať je má ruka v lokti zlomena!

²³ Božího trestu jsem se přece bál,
před jeho vznešeností bych neobstál!

²⁴ Copak jsem snad kdy doufal ve zlato,
nazýval jsem drahý kov svou jistotou?

²⁵ Copak mě těšilo, jak velké jmění mám
a kolik toho svou rukou vydělám?

²⁶ Copak jsem obdivoval zářící slunce
a měsíc putující ve své nádheře,

²⁷ takže bych se v srdci dal tajně svést
a rukou jim od úst poslal polibek?

²⁸I to by byl přece trestuhodný hřích,
zrazoval bych tím Boha na nebi!

²⁹Copak mě těšilo neštěstí nepřítele,
copak jsem jásal, když se mu vedlo zle?

³⁰Svá ústa jsem nikdy nenechal hřešit
tím, že bych na něj svolával kletby.

³¹Copak si mí domácí museli stěžovat:
,Kéž by nám dal trochu masa; máme hlad‘?

³²Vždyť ani cizinec nemusel venku nocovat,
své dveře jsem pocestnému otvíral dokořán.

³³Copak jsem jako Adam skrýval své přestupky?
Chtěl jsem svou vinu v srdci utajit?

³⁴Měl jsem snad strach před hlučícím davem,
bál jsem se posměchu svého kmene,
takže jsem mlčel a ani nevycházel ven?

³⁵Kéž by mi někdo poskytl slyšení!
Zde je můj podpis. Ať mi Všemohoucí odpoví!
Ať můj žalobce předloží svůj spis!

³⁶Rád ho budu nosit na vlastních ramenou,
ozdobím se jím jako korunou!

³⁷Všechny své kroky před ním rád vypovím,
předstoupím před něj jako princ!

³⁸Jestli má půda křičí proti mně
a její brázdy pláčí společně,

³⁹jestli jsem její plody jedl bezplatně

a mořil její nájemce –

⁴⁰pak ať mi vzejde bodláčí místo pšenice

a plevel místo ječmene!“

⁴¹Zde Jobova řeč končí.

ELIHU

32

Ted' promluví já!

¹Ti tři muži už přestali Jobovi odpovídat, protože se stále považoval za spravedlivého. ²Avšak Elihu, syn Barachela Buzského z rodu Ramova, vzplanul proti Jobovi hněvem. Hrozně se rozhněval, že se Job považuje za spravedlivějšího než Bůh. ³Rozhněval se i na jeho tři přátele, že mu neuměli odpovědět tak, aby Joba usvědčili. ⁴Dokud mluvili s Jobem, Elihu čekal, protože byli starší než on. ⁵Když ale viděl, že ti tři muži už nemají co odpovědět, vzplanul hněvem.

⁶Elihu, syn Barachela Buzského tehdy řekl:

„Já jsem jen mladík

a vy jste kmeti,

proto jsem byl dosud nesmělý,

bál jsem se říci vám své mínění.

⁷Říkal jsem si: „Ať mluví starší,
dříve narození ať učí moudrosti.“

⁸Vše ale na duchu v člověku záleží,
dech Všemohoucího dává chápání.

⁹Dříve narození nejsou vždy moudřejší,

starší nemusejí mít nejlepší úsudky.

¹⁰ A proto říkám: Naslouchejte mi,
teď zas já vyslovím své mínění.

¹¹ Dokud jste mluvili, já jsem čekal,
pečlivě jsem naslouchal vašim úvahám.

Dokud jste hledali správná slova,

¹² pozorně jsem vás sledoval.

Joba však nikdo z vás usvědčit neuměl,
nikdo jste pro něj nenašli odpověď.

¹³ Jen neříkejte: ‚Našli jsme moudré řešení,
Bůh, a ne člověk ať ho usvědčí!‘

¹⁴ Jobovy řeči mi nebyly určeny,
já bych však neodpovídal jako vy.

¹⁵ Zaražení jsou, bez odpovědi,
nemají, co by k tomu dodali!

¹⁶ To mám čekat dál, když už nic neříkají,
když stojí na místě, odpověď nemají?

¹⁷ Je tedy řada na mně, já teď promluví,
teď zas já vyslovím své mínění.

¹⁸ Jsem totiž přímo přeplněný slovy,
duch mi roztahuje všechny vnitřnosti.

¹⁹ Jak víno bez průduchu jsou mé útroby,
jak nové měchy plné k prasknutí.

²⁰ Musím promluvit, abych si ulevil,
otevřu ústa a odpovím!

²¹ Nikomu jistě nebudu stranit,

nikomu nechci lichotit.

²²Lichotit totiž ani neumím –
to by mě můj Stvořitel rychle odstranil!

33

Bůh převyšuje člověka

¹Tak tedy, Jobe, slyš mou řeč,
všemu, co říkám, dobře naslouchej.

²Pozor, už ústa otvírám,
slova mi začínají proudit z jazyka.

³Z upřímného srdce má řeč pramení,
mé rty vyjevují čisté poznání.

⁴Duch Boží mě přece učinil,
dech Všemohoucího mě oživil.

⁵Odpověz mi, pokud to dokážeš,
předlož mi svou při, postav se!

⁶Hle, jsem ti rovný před Bohem,
i já jsem přece z hlíny uhněten.

⁷Nelekej se mě tedy a neměj strach,
nebudu na tebe silně naléhat.

⁸Na vlastní uši jsem tě slyšel říct,
co jsi v mé přítomnosti prohlásil:

⁹Jsem zcela ryzí, nijak jsem nechýbil,
jsem nevinný a nemám hřích.

¹⁰Bůh však proti mně hledá záminky –
myslí si, že jsem jeho protivník.

¹¹Nohy mi svírá do klády,
na každém kroku na mě dohlíží!

¹²V tom se však mýlíš, to ti povídám,
Bůh přece převyšuje člověka!

¹³Proč si tedy na něj stěžuješ,
že nedává na vše odpověď?

¹⁴Bůh totiž mluví jednou i podruhé,
člověk to ale sotva postřehne.

¹⁵Ve spánku, v noční vidině,
když lidi zmáhá těžký sen,
když na lůžku leží v dřímotě,

¹⁶tehdy Bůh lidem otevírá uši
a svými hrozbami je děsí.

¹⁷To aby člověka od skutku odvrátil,
aby mu v jeho pýše zabránil,

¹⁸aby jeho duši uchránil od jámy,
aby jeho život nepronikl šíp.

¹⁹Anebo ho na lůžku trestá bolestí,
takže má v kostech stálé hlodání,

²⁰až se mu pokrm k smrti protiví
a ztratí pomyšlení i na pochoutky.

²¹Hubne tak, že z očí ztrácí se,
dříve skryté kosti vystupují ven.

²²Jeho duše naklání se do jámy,
vykročil poslům smrti vstříc.

²³Bude-li však anděl při tom člověku,
prostředník, jeden z tisíců,

který prohlásí jeho nevinu,

²⁴smiluje se nad ním a řekne:

,Vysvobod' jej, Bože, ať do jámy neklesne,
nalezl jsem za něj výkupné!'

²⁵Jeho tělo se pak jako dítě uzdraví,
do dnů svého mládí se náhle navrátí.

²⁶Bude se modlit k Bohu a on si ho oblíbí,
znovu spatří jeho tvář s jásáním
a Bůh mu navrátí jeho blahobyť.

²⁷A tehdy vyjde k lidem se slovy:

,Hřešil jsem a právo převrátil,
nedostal jsem však, co jsem zasloužil.

²⁸Bůh mě vykoupil, abych nešel do jámy,
uvidím světlo a budu žít!'

²⁹Toto vše tedy dělá Bůh

dvakrát i třikrát při člověku,

³⁰aby jeho duši odvrátil od jámy,
ve světle živých aby mohl žít.

³¹Dej pozor, Jobe, naslouchej mi,
mlč a já promluvím.

³²Máš-li co říci, odpověz mi,
mluv – chtěl bych tě obhájit!

³³Pokud ne, potom naslouchej mi,
mlč a já tě moudře poučím.“

Bůh nedělá nic zlého

¹A Elihu mluvil dál:

²„Slyšte má slova, mudrci,
vy znalci, naslouchejte mi.

³Vždyť ucho umí rozlišovat slova,
jako umí jazyk pokrm ochutnat.

⁴Rozhodněme sami, co je správné,
co je dobré, tu spolu posuďme.

⁵Job prohlašuje: „Jsem nevinný,
a Bůh mi právo odepřel.

⁶I když jsem poctivý, jsem brán za lháře,
mé rány se nehojí, ač jsem nic neprovedl!“

⁷Je snad Jobovi někdo podobný?
Rouhá se, jako by vodu pil!

⁸Dává se do spolku se zločinci,
řadí se mezi ničemy!

⁹Vždyť říká: „Člověku není k ničemu
usilovat o Boží oblibu!“

¹⁰Ať mě slyší každý, kdo rozum má:
Bůh přece nic zlého nedělá,
Všemohoucímu je křivda vzdálená.

¹¹Každému ovšem jeho skutky odplácí,
chová se k lidem, jak si kdo zaslouží.

¹²Bůh v žádném případě nebude jednat zle,

Všemohoucí nemůže právo převracet.

¹³ Kdo mu asi svěřil zem?

Kdo mu předal celý svět?

¹⁴ Kdyby ho jen tak napadlo

svůj dech, svého ducha odejmout,

¹⁵ všechno živé by rázem pomřelo,

lidstvo by se bylo do prachu vrátilo!

¹⁶ Máš-li tedy rozum, poslouchej,

na moje slova pozor dej:

¹⁷ Jak by mohl vládnout ten, kdo právo nesnáší?

Chceš snad Mocného a Spravedlivého odsoudit?

¹⁸ Vždyť on i králi řekne: „Jsi ničemník!“

a šlechticům: „Vy zločinci!“

¹⁹ On ani knížatům nestraní,

nestaví velmože před nuzáky –

dílo jeho rukou jsou jeden jak druhý!

²⁰ Uprostřed noci náhle umírají,

i mocní se zachvějí a musí pryč,

odstranění jsou bez lidské pomoci.

²¹ Očima sleduje cesty všech lidí,

každý jejich krok on dobře vidí.

²² Není temnoty a není příšeří,

kde by se zločinci před ním schovali.

²³ Bůh nemusí shromažďovat další důkazy,

aby se k němu člověk na soud dostavil.

²⁴ Mocné rozdrtí bez ptaní,

jiné pak dosadí místo nich.

²⁵O jejich skutcích dobře ví,
v noci je svrhne, a jsou zničeni.

²⁶Ztrestá je za jejich zločiny
veřejně a všem na očích.

²⁷To proto, že od něj odešli
a na jeho cesty vůbec nedbali.

²⁸Křik chudých kvůli nim k Bohu vystoupil
a on vyslýchá křik ubohých.

²⁹Když ale mlčí, kdo ho odsoudí?
Když skryje svou tvář, kdo ho uvidí?

On přitom bdí nad lidmi i národy,

³⁰tak aby bezbožní vládnout nemohli
a nesváděli lidi do pasti.

³¹Co kdybys tedy Bohu pověděl:

„Zhřešil jsem, už se to nestane;

³²pokud co nevidím, prosím pouč mne,
a pokud jsem křivdil, bylo to naposled.“

³³Má snad Bůh odplácet podle tebe,
když se ti to nelíbí podle něj?

Ty sám si vyber, ne já za tebe,
pověz nám, co ses dozvěděl!

³⁴Všichni rozumní mi to potvrdí

i moudří mě slyší a souhlasí:

³⁵Job vůbec neví, o čem hovoří,
v jeho slovech není špetka soudnosti!

³⁶Jen ať je Job zkoušen ještě víc,
vždyť tu odpovídá jako hanebník!

³⁷Vždyť jenom vrší jeden hřích na druhý,
šíří mezi námi pochyby
a mluví proti Bohu víc a víc!“

35

Bůh tě neslyší

¹A Elihu mluvil dál:

²„Myslíš si, že máš právo říkat:
,Jsem spravedlivější než Bůh‘?

³Říkáš totiž, co prý tím získáš:
,Co z toho mám, být bez hříchu?‘

⁴Na tyhle řeči ti tedy odpovídám
a s tebou i tvým přátelům:

⁵Podívej se k nebi, jen pohlédni,
pozoruj mraky – jsou vyšší, než jsi ty.

⁶Když budeš hřešit, co mu způsobíš?
Když rozmnožíš své viny, jak mu ublížíš?

⁷Když budeš spravedlivý, jak ho tím obdaříš?
Co by si od tebe mohl vzít?

⁸Tvá ničemnost škodí člověku jako ty,
tvou spravedlnost pocítí jen smrtelník!

⁹Lidé úpějí pod hrozným útlakem,
pod vládou mocných křičí o pomoc.

¹⁰Nikdo však neptá se: ,Co Bůh, můj Stvořitel,
který písňemi rozeznívá noc,

¹¹který nás vyučuje i skrze dobytek

a který nám na ptácích ukazuje moudrost?’

¹²Když tedy volají a on se nehlásí,
je to pro zpupnost těch lidí zlých.

¹³Je to marné, Bůh je neslyší,
Všemohoucí je pomíjí!

¹⁴Co teprve, říkáš-li, že ho nikde nevnímáš,
že tvá pře leží u něj a ty na něj čekáš,

¹⁵že prý ve svém hněvu nikdy netrestá
a že se o ničemnost vůbec nestará!

¹⁶Job si tu však otevírá ústa naprázdno –
mluví dál a dál, a přitom neví co!“

36

Bůh je mocný

¹A Elihu pokračoval dál:

²„Měj se mnou trochu strpení a povím ti,
co lze v Boží prospěch ještě říct.

³Z veliké dálky přináším poznání,
svého Stvořitele tu obhájím.

⁴Má slova opravdu nejsou žádné lži,
máš tu člověka skvělých znalostí.

⁵Hle, Bůh je mocný a není váhavý,
je mocný a v srdci rozhodný.

⁶Ničemy jistě nenechává žít,

k právu pomáhá ubohým.

⁷Neodvrací zrak od poctivých,
na trůn je s králi posadí,
aby je povýšil až navěky.

⁸Jsou-li však spoutáni řetězy,
v provazech bídy jsou-li chyceni,

⁹tehdy jim ukazuje, co provedli,
čím se provinili a jak zpyšněli.

¹⁰Otevírá jim uši, aby je poučil,
říká jim, že se mají od zla odvrátit.

¹¹Pokud poslechnou a budou mu sloužit,
dožijí své dny ve štěstí,
svá léta v samé radosti.

¹²Pokud však neposlechnou, zahubí je šíp,
zahynou vlastní nevědomostí.

¹³Bezbožní ve svém srdci hněv si střádají,
o pomoc nevolají ani spoutáni řetězy.

¹⁴Uprostřed mládí proto zmírají,
končí svůj život mezi smilníky.

¹⁵Bůh zachraňuje ubohé jejich bídami,
otevírá jim uši soužením.

¹⁶Ano, i tebe zve zprostřed úzkosti
do nekonečné svobody,
ke stolu obtíženému jídlom nejlepším.

¹⁷Ty jsi však obtížen soudem ničemných,
soud a spravedlnost se tě zmocňují!

¹⁸Pozor, ať se nedáš zlákat hojností,
ať tě nesvádějí veliké úplatky.

¹⁹Myslíš, že ti bohatství pomůže z úzkosti,
ať už se snažíš sebevíc?

²⁰Nedychti po noci,
kdy lidé mizí ze svých míst.

²¹Neopovažuj se ke zlu obrátit,
i když se ti líbí víc než strádání!

²²Hle, Bůh je ve své moci vznešený.
Který učitel je mu podobný?

²³Kdo mu může vytknout jeho způsoby?
Kdo mu smí říci: „Pácháš bezpráví“?

²⁴Pamatuj, že jeho dílo musíš velebit;
lidé je oslavují svými písněmi.

²⁵Všichni smrtelníci to dílo spatřují,
člověk je vidí aspoň zpovzdálí.

²⁶Hle, Bůh je veliký nad naše chápání,
jeho léta nelze ani vypočíst!

²⁷On z moře vynáší kapky do výšky,
aby se v jeho mlze na déšť srážely,

²⁸aby se pak z mraků proudem valily
a skrápěly lidstvo v hojnosti.

²⁹Což někdo rozumí, jak se mračna stahují
a jak z jeho stanu hřmí?

³⁰Hle, jak kolem sebe šíří blesky,
jak jimi pokrývá mořské hlubiny!

³¹Takovým způsobem spravuje národy,
takto jim opatřuje pokrm v hojnosti.

³²Ve svých dlaních svírá blesky,
velí jim zasáhnout jejich cíl.

³³Vypovídá o něm jeho burácení –
on bouří hněvem proti bezpráví!

37

Bůh je nedosažitelný

¹Při tom pomyšlení se mé srdce děsí,
jako by mi chtělo z hrudi vyskočit.

²Jen si poslechněte jeho hlas hromový,
dunění, jež z úst mu vychází!

³Pod celým nebem je nechá znít,
i kraje světa svým bleskem ozáří.

⁴Vzápětí burácení zní,
hřímá svým hlasem vznešeným;
když zazní jeho hlas, nic ho nezdrží.

⁵Podivuhodně Bůh svým hlasem hřmí,
působí divy nad naše chápání.

⁶Sněhu poroučí: ‚Padej k zemi,‘
lijáku velí: ‚Bud’ průtrží!‘

⁷Všem lidem tehdy ruku zadrží,
aby každý smrtelník znal jeho jednání.

⁸I zvěř tehdy zalézá do skrýší
a zůstává ležet v peleších.

⁹Jen vichřice vychází ze své komnaty
a severák s sebou zimu přináší.

¹⁰Bůh tvoří led svým dechnutím,
na širých vodách mrznou hladiny.

¹¹Oblaka vláhou obtíží,
mračna rozhání bleskem svým.

¹²Ta krouží sem a tam pod jeho vedením,
aby plnila jeho příkazy kdekoli na zemi.

¹³Ať už jeho zemi nesou trest či slitování,
on dá, aby našla svůj cíl.

¹⁴Naslouchej tomu, Jobe, zastav se,
o Božích divech přemýšlej.

¹⁵Rozumíš, jak Bůh oblaka vede,
jak na nich rozsvěcuje blesk?

¹⁶Rozumíš rovnováze mračen,
všem divům Toho, jenž zná vše?

¹⁷Ty, který ve svých šatech pečeš se,
když pod jižním vánkem ztichne zem,

¹⁸můžeš s ním roztáhnout mraky po obloze
pevné jak zrcadlo z bronzu ulité?

¹⁹Pouč nás tedy, co mu máme říct –
pro tmu si neumíme ani řeč připravit!

²⁰Má se mu oznámit, že chci promluvit?
Chce si někdo říkat o vlastní zničení?

²¹Do slunce přece také nikdo nehledí,
když jasně září na nebi,
poté co vítr mraky roztýlil.

²²Od severu vychází zlatý třpyt,
ohromnou slávou Bůh se obklopil!

²³Všemohoucí je nám nedosažitelný;
v moci a soudu je veliký,
bohatý ve spravedlnosti, nečiní příkoří.
²⁴Toto je důvod, proč jej lidé ctí,
i když ho ani mudrcové nevidí.“

BOHU TVÁŘÍ V TVÁŘ

38

Kdo to zatemňuje mé záměry?

¹Vtom Hospodin promluvil k Jobovi z vichru:

²„Kdo to zatemňuje mé záměry
řečmi, v nichž není poznání?

³Jako muž si teď vyhrň rukávy,
budu se tě ptát a ty mě poučíš:

⁴Kde jsi byl, když jsem zemi založil?
Jen pověz, když tomu rozumíš.

⁵Kdo určil její rozměry? To jistě víš!
Kdopak ji mírou přeměřil?

⁶Do čeho jsou zapuštěny její základy?
Kdo položil její kámen úhelný,

⁷když jitřní hvězdy sborem zpívaly
a všichni Boží synové jásali radostí?

⁸Kdo že to dveřmi moře uzavřel,

když se tehdy z lůna vyvalilo ven,
⁹když jsem je přioblékl oblakem,
zahalil mračnem jako do plenek,
¹⁰když jsem mu vytyčil meze své,
závory osadil na dveře
¹¹a řekl: „Smíš až sem, a dál už ne,
tvé vzduté vlny se zlomí zde“?

¹²Poručil jsi jitru někdy v životě,
ukázals někdy místo Jitřence,
¹³aby uchopila zem za okraje
a ničemy z ní hnala ven?
¹⁴Tehdy se země tvaruje jak jíl pod pečeti,
jak roucho začíná hýřit barvami.
¹⁵Ničemové tehdy své světlo ztrácejí,
jejich napřažená paže se přerazí.

¹⁶Pronikls tam, kde moře pramení,
prošel ses po dně propasti?
¹⁷Odhalily se ti brány smrti?
Spatřil jsi brány temnoty?
¹⁸Pochopils zemské rozměry?
Jen pověz, když všemu rozumíš!

¹⁹Kudy vede cesta k příbytku světla?
A kde přebývá temnota?
²⁰Umíš je dovést na jejich místa?
Znáš stezku do jejich domova?
²¹Dávno ses narodil, jistě to znáš,

délka tvého života je nesmírná!

²²Dostal ses do sněžných skladišť,

viděl jsi, kde se kroupy skladují,

²³které uchovávám pro čas soužení,

pro dny bojů a válčení?

²⁴Kudy vede cesta, kterou se štěpí blesky?

Odkud se východní vítr žene na zemi?

²⁵Kdo vyryl koryto vodní průtrži

a dráhu pro mrak bouřkový,

²⁶aby zaléval liduprázdnou zemi

i poušť, kde nikdo nebydlí,

²⁷aby zavlážil opuštěné trosky

a novou travu nechal vyrašit?

²⁸Má snad déšť otce?

Kdo počal rosné krůpěje?

²⁹Z kterého lůna vyšel led?

Kdo rodí jíní nebeské,

³⁰když voda ztvdne na kámen,

povrch propasti když zamrzne?

³¹Umíš Plejády pouty připoutat

anebo povolit Orionův pás?

³²Dáváš v jejich čas vyjít planetám,

vedeš Medvědici a její mláďata?

³³Ovládáš nebeská pravidla?

Zařídíš, aby se jimi země řídila?

³⁴Dokážeš na mrak zavolat,
aby tě vodní průtrž zalila?
³⁵Umíš na cestu blesky vysílat?
Ohlásí se ti: „Zde nás máš“?
³⁶Kdo moudrost ibisovi dal,
kdo vložil rozum do kohouta?
³⁷Kdo má tu moudrost, aby mraky spočítal,
kdo nebeské džbány může vylévat,
³⁸když se prach speče jako slitina,
když hlína pevně drží ve hroudách?

³⁹Umíš ulovit kořist pro lvici,
můžeš hlad lvíčat nasytit,
⁴⁰když se krčí ve svých peleších,
když v úkrytu v houští číhají?
⁴¹Kdo připravuje pokrm krkavci,
když jeho mláďata k Bohu volají,
když bloudí kolem a nemají co jíst?

39

¹Víš snad, kdy rodí kamzíci?
Bdíš nad laněmi, když sléhají?
²Počítáš měsíce jejich březosti?
Znáš čas, kdy mají porodit?
³Tehdy se skloní a mladé vrhají,
přichází konec jejich bolestí.
⁴Jejich mladí pak venku nabírají sil,
až jednou odběhnou a už se nevrátí.

⁵Kdo divokého osla pustil na svobodu?

Kdo jen to zvíře zbavil postrojů?

⁶Dal jsem mu za domov pustou planinu,
jeho příbytkem je solná poušť.

⁷Může se posmívat hlučícímu městu,
nemusí poslouchat pokřik biřiců.

⁸Co najde v kopcích, to má za pastvu,
hledá si kdejakou zelenou bylinu.

⁹Bude ti buvol ochoten sloužit?

Bude nocovat ve tvé stáji?

¹⁰Můžeš ho provazy udržet u brázdy?

Bude za tebou orat v údolích?

¹¹Spolehneš na něj, když má tolik síly?

Svěříš mu snad své úkoly?

¹²Můžeš mu věřit, že ti sveze zrní,
že shromáždí, cos vymlátil?

¹³Pštrosice křídly radostně mává,
jako by měla perutě s peřím čápa.

¹⁴Jenže svá vejce na zemi zanechává,
aby se v písku zahřála.

¹⁵Nedbá, že je rozšlápne něčí noha,
že je divá zvěř může rozdupat.

¹⁶Krutá je k mláďatům, jako by její nebyla;
že zmaří své úsilí, o to se nestará.

¹⁷Bůh ji totiž moudrostí neobdaroval,
ani trochu rozumu jí zdědit nenechal.

¹⁸Když ale vyskočí a do běhu se dá,
koni i s jezdcem se může smát!

¹⁹Jsi to ty, kdo dává sílu koni?

Umíš mu hřívou šíji ozdobit?

²⁰Necháš ho skákat jako luční kobylky?

Jeho hrdé ržání bázeň nahání!

²¹Rozjařen silou divoce hrabe kopyty,
už už vyrazit zbraním naproti.

²²Směje se strachu, vůbec se nebojí,
před mečem nechce o krok ustoupit.

²³Po boku mu chřestí toulec se šípy,
kopí a šavle se blýskají.

²⁴Chvěje se vzrušením, hltá dálky,
když zazní polnice, nic ho nezdrží.

²⁵Při každém zatroubení řehtá: „Ihíí!“
pach bitvy zdálky ucítí,
hřímání velitelů a všecken křik.

²⁶Řídí se sokol tvým rozumem,
když k letu na jih křídla rozestře?

²⁷Vznese se orel na tvůj povel,
aby si stavěl hnízdo ve výšce?

²⁸Na skále bydlí, na ní nocuje,
skalní útes mu hradem je.

²⁹Odtud se rozhlíží za pokrmem,
očima hledí do dálek.

³⁰Jeho mláďata chtějí hltat krev;
kde jsou mrtvoly, tam je hned!“

40

¹Tehdy Hospodin promluvil k Jobovi:

²„Napraví Všemohoucího, kdo se s ním chce přít?
Kdo obviňuje Boha, ať na to odpoví!“

Nemám co dodat

³Job na to Hospodinu řekl:

⁴„Jsem příliš nicotný – co ti mám říkat?
Kladu si ruku na ústa.

⁵Mluvil jsem jednou nebo i dvakrát.
Nemám co odpovědět ani dodávat.“

Máš sílu jako Bůh?

⁶Tehdy Hospodin promluvil k Jobovi z vichru:

⁷„Jako muž si teď vyhrň rukávy,
budu se tě ptát a ty mě poučíš:

⁸Chceš snad mou spravedlnost zpochybnit?
Chceš mě odsoudit, abys byl bez viny?

⁹Máš sílu jako Bůh ve svém rameni?
Zahřímáš hlasem jemu podobným?

¹⁰Zkus se ozdobit velebnou vznešeností,
obleč se do slavné nádhery!

¹¹Svému hroznému hněvu průchod dej,
pohled' na všechny pyšné a poniž je.

¹²Pohled' na všechny pyšné a pokoř je,
rozdrt' ty darebáky na místě.

¹³ Naráz je pohřbi do země,
ať mají tváře v hrobě zastřené!
¹⁴ Já sám pak budu chválit tě –
vždyť tě zachraňuje vlastní pravice!

¹⁵ Jen se na behemota podívej,
stejně jako tebe jsem stvořil jej;
živí se trávou jako dobytče.

¹⁶ Jen se podívej, jakou má sílu v bedrech,
jak mocné svaly na břicho!

¹⁷ Ocasem houpe jako cedrem,
šlachy na stehnech pevně spletené.

¹⁸ Kosti má jako bronzové válce,
končetiny jako tyče železné.

¹⁹ On stojí v čele Božích děl,
meč na něj vztáhne jen jeho Stvořitel!

²⁰ Hory mu odvádějí povinný poplatek,
poblíž dovádí všechna polní zvěř.

²¹ Do stínu trnovníků ulehne,
v rákosí bažin skrývá se.

²² Trnovníky ho přikrývají stínem,
říčními vrbami je obklopen.

²³ Když řeka vzedme se, on se nelekne,
má klid, i když mu Jordán k tlamě dosáhne.

²⁴ Kdopak ho může chytit do sítě?
Vrazí mu někdo kroužek do nozder?

²⁵ Vytáhneš leviatana udicí,
stáhneš mu jazyk provazy?

²⁶Provečeš mu smyčku nozdrami,
probodneš mu hákem čelisti?

²⁷Bude tě zkoušet uprosit,
bude se ti snažit vlichotit?

²⁸Bude chtít s tebou smlouvu uzavřít,
aby ti sloužil navždycky?

²⁹Nebo se s ním jak s ptáčkem pomazlíš?
Dáš ho na vodítko dcerkám na hraní?

³⁰Že by ho obchodníci dobře prodali?
Mohli by ho kupci porcovat na kusy?

³¹Pokryješ jeho kůži oštěpy?

Trefíš ho harpunami do hlavy?

³²Opovaž se na něj ruku položit!
Pomysli na ten boj a už to nezkusíš!

41

¹Nikdo proti němu nemá žádnou naději,
pouhý pohled na něj člověka porazí.

²Nikdo se neosmělí, aby ho vydráždil –
kdo by se tedy proti mně postavil?

³Kdo mě chce vyzvat, ať mu zaplatím?
Všechno pod nebem je mým vlastnictvím!

⁴Nechci pomlčet o jeho údech,
o jeho síle a skvělé postavě:

⁵Kdo ho z jeho pláště vysvlékne?
Kdo pronikne jeho dvojité pancíře?

⁶Vrata jeho tlamy kdopak rozevře?
Jeho zuby všude kolem šíří děs!

⁷Řady šupin si nese na hřbetě,
jako pečeti jsou pevně spojené.
⁸Jedna přiléhá ke druhé,
ani vzduch mezi nimi neprojde.
⁹Jsou k sobě navzájem těsně semknuté,
drží pohromadě, nic nerozdělí je.
¹⁰Když si odfrkne, jako když třeskne blesk,
úsvit se rozzáří pod jeho pohledem.
¹¹Z jeho tlamy září pochodeň,
roj jisker létá kolem něj.
¹²Dým se mu valí od nozder,
jako když rákos hoří pod kotlem.
¹³Svým dechem rozžhaví uhlí řeřavé,
jeho tlama šlehá plamenem!
¹⁴Síly je plná jeho šíje
a předchází ho děs.
¹⁵Svaly mu pevně drží na těle,
tvrdé jak slitina – nezachvějí se.
¹⁶Srdce má tvrdé na kámen,
jak spodní žernov tvrdé je.
¹⁷Když se zvedne, bojí se i bohové,
když sebou trhne, jsou strachy bez sebe.
¹⁸Zasáhnout ho mečem je zcela zbytečné,
stejně tak kopím, šípem či oštěpem.
¹⁹Železo je pro něj slámě podobné,
bronz považuje za dřevo trouchnivé.
²⁰Šípy ho nezaženou na útěk,
kamenů z praku si všímá jako plev.
²¹Za stébla slámy považuje kyje,

mávání šavlí směje se.

²²Ostré střepy mu rostou na břiše,
stopu nechává jak brány blátem vláčené.

²³Hlubina kvůli němu jako v kotli vře,
moře pění jak voňavkářův kelímek.

²⁴Ve vodě za ním brázda třpytí se,
jako by šediny narostly hlubině.

²⁵Nikdo na zemi mu není podoben –
je stvořen zcela bez bázně.

²⁶Na všechno povýšené svrchu dívá se,
všem pyšným šelmám kraluje!“

42

Dosud jsem o tobě jen slýchal

¹Job na to Hospodinu řekl:

²„Uznávám, že jsi všemocný
a že nic nepřekazí tvé úmysly.

³Ptal ses: ‚Kdo to zastírá mé záměry,
a přitom nemá poznání?‘

Ano, mluvil jsem, o čem jsem neměl ponětí,
o tajemstvích, jež jsou nad mé chápání.

⁴Řekl jsi: ‚Poslouchej a já promluvím,
budu se tě ptát a ty mě poučíš.‘

⁵Dosud jsem o tobě jen slýchal pověsti,
teď tě však na vlastní oči spatřuji.

⁶Proto se pokořuji –
v prachu a popelu činím pokání!“

EPILOG

⁷Když Hospodin domluvil tato slova k Jobovi, promluvil k Elifazovi Temanskému: „Hořím hněvem proti tobě a tvým dvěma přátelům, protože jste o mně nemluvili pravdivě jako můj služebník Job.“ ⁸Proto si teď vezměte sedm býků a sedm beranů a jděte za mým služebníkem Jobem. Obětujte za sebe zápalnou oběť a můj služebník Job ať se za vás modlí. Jen proto, že dám na něj, vás hanebně nepotrestám. Nemluvili jste totiž o mně pravdivě jako můj služebník Job.“ ⁹Elifaz Temanský, Bildad Šuchský a Sofar Naámský tedy šli a udělali, co jim Hospodin řekl. A Hospodin Joba vyslyšel.

¹⁰Když se Job modlil za své přátele, Hospodin mu navrátil vše, co ztratil, a dal Jobovi dvakrát více, než co měl dřív. ¹¹Všichni jeho bratři a sestry i všichni jeho dřívější známí přišli za ním a hodovali s ním v jeho domě. Litovali ho a těšili kvůli všem těm neštěstím, která na něj Hospodin uvedl. Každý z nich mu dal stříbrnou minci a jednu zlatou náušnici.

¹²Hospodin tedy Jobovi nakonec požehnal více než na počátku. Měl totiž 14 000 ovcí, 6 000 velbloudů, 1 000 párů dobytka a 1 000 oslic. ¹³Měl také sedm synů a tři dcery.

¹⁴Jedné dal jméno Jemima, druhé Kesia a třetí Keren-hapuch.

¹⁵V celé zemi nebyly tak krásné ženy jako dcery Jobovy. A otec jim dal dědictví mezi jejich bratry.

¹⁶Potom Job žil ještě sto čtyřicet let a viděl své děti a děti svých dětí až do čtvrtého pokolení. ¹⁷Nakonec Job zemřel stár a nasycen životem.

Žalmy

PRVNÍ KNIHA

1

¹Blaze člověku,
který nechodí, jak radí ničemní,
na cestě hříšných nestojí,
ve spolku posměvačů nesedí.
²Zákon Hospodinův je jeho radostí –
o tomto Zákoně dnem i nocí přemýšlí.

³Bude jako strom
na břehu řeky vsazený,
který své ovoce ve svůj čas přináší,
kterému nikdy neuvadne listí –
cokoli činí, se podaří!

⁴Jinak se ale povede ničemným:
budou jak pleva, již vítr unáší.

⁵Ničemní na soudu neobstojí,
stejně tak hříšní uprostřed poctivých.

⁶Cestu poctivých dobře zná Hospodin,
cesta ničemných se vniveč obrátí.

2

¹Proč vzbouřily se národy
a lidé vymýšlejí marnosti?

²Králové světa povstali,
vládcové strojí spiknutí
proti Hospodinu a jeho Pomazanému:
³„Pojďme rozlámat jejich okovy,
shodíme ze sebe jejich provazy!“

⁴Směje se Ten, jenž trůní v nebesích,
vysmívá se jim Hospodin.

⁵Jednou k nim ale v hněvu promluví,
ve svém rozlícení je vyděsí:

⁶„Já sám jsem ustanovil svého krále
na Sionu – své svaté hoře!“

⁷Povím, co prohlásil Hospodin.

Řekl mi: „Jsi můj syn,
já jsem ode dneška Otcem tvým!

⁸Požádej mě a já učiním
národy země tvým dědictvím,
nejzazší končiny tvým vlastnictvím.

⁹Železnou holí je rozdrtíš,
roztříštíš je jak hliněné nádoby.“

¹⁰Proto, králové, buďte rozumní,
soudcové země, nechte se poučit.

¹¹Služte Hospodinu s posvátnou bázní
a veselte se s třesením.

¹²Líbejte „syna“! Kdyby se rozlítíl,
na cestě byste zhynuli –
jeho hněv může vzplanout ve chvíli!

Blaze všem, kdo v něho doufají.

3

¹Žalm Davidův, když utíkal před svým synem Abšalomem.

²Kolik jen, Hospodine, je mých nepřátel,
kolik jich povstává proti mně!

³Kolik jich říká o mém životě:
„Od Boha žádnou pomoc nečekej!“ séla

⁴Ty však, Hospodine, jsi okolo mě štít,
ty, Slávo má, mou hlavu povznášíš.

⁵K Hospodinu jsem volal ze všech sil,
ze své svaté hory pak ke mně promluvil. séla

⁶Uléhám ke spánku, vstanu zas –
Hospodin sám mě podpírá!

⁷Z tisícíhlavých šiků nemám strach,
i když mě svírají ze všech stran.

⁸Povstaň, Hospodine!
Zachraň mě, Bože můj!
Rozbij čelisti všech mých nepřátel,
zvyrážej zuby ničemů!

⁹Hospodinovo je vítězství,
na tvém lidu tvé požehnání. séla

4

¹Pro předního zpěváka, na strunné nástroje. Žalm Davidův.

²Odpověz na mé volání,
Bože, má spravedlnosti!
Uprostřed úzkosti ulev mi,
smiluj se nade mnou, slyš mé modlitby!

³Jak dlouho, lidé,
budete mou slávou pohrdat,
marnost milovat a lží se zabývat? séla

⁴Vězte, že Hospodin svého věrného vyvolil,
Hospodin vyslyší moje volání!

⁵Ve svém rozčilení nehřešte,
na lůžku přemítejte a zmlkňte. séla

⁶Spravedlivé oběti přineste,
s důvěrou v Hospodinu spočíňte.

⁷Mnozí říkají: „Kdo nám dá štěstí okusit?
Svou tvář nad námi, Hospodine, rozjasni!“

⁸Mé srdce plníš větší radostí,
než když sklízají zrní a víno v hojnosti.

⁹Pokojně uléhám, pokojně spím –
ty sám, Hospodine, mě chráníš v bezpečí.

5

¹Pro předního zpěváka, na flétny. Žalm Davidův.

²Vyslyš má slova, Hospodine,

všimni si mého úpění!

³Vnímej mé volání, můj Králi a Bože –
k tobě se modlím!

⁴Ráno, Hospodine, kéž můj hlas uslyšíš,
ráno ti s nadějí své prosby předložím.

⁵Ty přece, Bože, nemáš rád podlost,
nikdo zlý u tebe nesmí být.

⁶Před tvýma očima neobstojí zpupní,
v nenávisti máš všechny zlosyny.

⁷Vniveč obracíš všechny lháře –
vrahy a podvodníky si Hospodin oškliví!

⁸Já ale díky tvé veliké lásce
do tvého domu vejít smím,
abych se klaněl v posvátné úctě
před tebou ve tvém svatém chrámě.

⁹Kvůli mým nepřátelům, Hospodine,
ve své spravedlnosti mě ved',
svou cestu přede mnou prosím urovnej!

¹⁰Vždyť v jejich ústech není upřímnosti,
jejich nitro je plné záhuby,
zející hrob je hrdlo jejich,
nástroje klamu jejich jazyky.

¹¹Odsud' je, Bože,
na svoje plány ať doplatí!
Zavrhni je, že mají tolik vin –
vždyť proti tobě povstali!

¹²Doufající v tebe však budou šťastní,
ti všichni budou jásat navěky.
Ty, kdo milují tvé jméno, prosím přikryj,
ať se před tebou mohou veselit!
¹³Ty přece, Hospodine, žehnáš spravedlivému,
svou přízní jej obklopuješ jako pancířem.

6

¹Pro předního zpěváka, na strunné nástroje. Hlubokým hlasem. Žalm Davidův.

²Nekárej mě, Hospodine, v hněvu svém,
ve svém rozlícení mě netrestej!
³Smiluj se, Hospodine – jsem vysílen,
uzdrav mě, Hospodine – v kostech mám děs!
⁴Do hloubi duše jsem vyděšen –
Hospodine, jak dlouho ještě?!

⁵Obrať se, Hospodine, život mi zachovej,
pro svoji lásku zachraň mě!
⁶V hrobě už na tebe nikdo nevzpomene –
mezi mrtvými kdo by slavil tě?

⁷Svým nářkem vyčerpán
na lůžku noci provzlykám,
slzami polštář zalévám!
⁸Zrak mi vyhasl zármutkem,
zeslábl vinou všech mých nepřátel.

⁹Odstupte ode mě, všichni zločinci,
hlas mého pláče slyšel Hospodin!

¹⁰Hospodin vyslyšel moje žádosti,
Hospodin přijímá mé modlitby!

¹¹Jen ať se stydí a ať se děsí,
všichni mí odpůrci ať ustoupí,
ať jsou zahanbeni ve chvíli!

7

¹Píseň nářků, kterou David zpíval Hospodinu kvůli slovům
Kúše z pokolení Benjamín.

²Hospodine, Bože můj, na tebe spoléhám,
zachraň mě, všech pronásledovatelů zbav!

³Jinak mě jako lev rozervou na kusy,
rozsápají mě, nebude mi pomoci!

⁴Hospodine, Bože můj, jestliže jsem se provinil,
jestli mi na rukách lpí bezpráví,

⁵jestli jsem příteli oplatil něčím zlým
(i svého nepřítele jsem však ušetřil!),

⁶pak ať mě honí a chytí protivník,
ať pošlape můj život na zemi,
mou čest ať v prachu vyválí! séla

⁷Povstaň, Hospodine, v hněvu svém,
postav se zuřivosti mých nepřátel,
probud' se, Bože, nastol pořádek!

⁸Shromáždění národů ať tě obklopí,
znovu usedni na trůn nad nimi –
⁹Hospodin bude soudit národy!

Obhaj mě, Hospodine, vždyť jsem nevinný,
jsem bez úhony, můj Nejvyšší!

¹⁰Ukonči podlost ničemných,
spravedlivého však posilni,
spravedlivý Bože,
ty zkoumáš srdce i svědomí!

¹¹Nejvyšší Bůh je můj štít –
on je zachráncem upřímných!

¹²Bůh je spravedlivý soudce,
Bůh plane hněvem každý den.

¹³Pokud se člověk neobráť,
meč svůj naostří,
napne svůj luk a zamíří,

¹⁴smrtelné zbraně na něj připraví,
ohnivé šípy zhotoví.

¹⁵Na toho, jenž plodí proradnost,
jenž těhotný trápením zrodí lež!

¹⁶Ten jámu kopal, až ji vyhloubil,
spadl do pasti, kterou nastražil.

¹⁷Jeho proradnost se k němu navrátí,
na hlavu padne mu jeho násilí!

¹⁸Hospodina budu za jeho spravedlnost chválit,
Hospodinovu jménu zahraji – on je Nejvyšší!

8

¹Pro předního zpěváka, na gitejský nástroj. Žalm Davidův.

²Hospodine, Pane náš,
všude na zemi slavné jméno máš!

Svou slávou jsi pokryl nebesa,
³chválou z úst kojenců a nemluvňat
jsi proti nepřítelům sílu dokázal,
mstivého protivníka abys překonal!

⁴Když vidím tvá nebesa, dílo prstů tvých,
měsíc a hvězdy, kteréš tam umístil –
⁵co je člověk, ptám se, že na něj pamatuješ,
co je lidský tvor, že o něj pečuješ?

⁶O málo nižším než Boha jsi jej stvořil,
slávou a ctí jsi korunoval jej,
⁷nad dílem svých rukou jsi mu vládu svěřil,
k jeho nohám jsi složil vše.

⁸Ovce a kozy, všechny dobytek
i všechnu polní zvěř,
⁹ptáky na obloze i mořské ryby,
vše, co putuje napříč oceány.

¹⁰Hospodine, Pane náš,
všude na zemi slavné jméno máš!

9

¹Pro předního zpěváka, na nápěv písně „Zemřel syn“. Žalm
Davidův.

²Chválím tě, Hospodine, celým srdcem svým,
vypravovat chci o všech tvých zázracích!

³Z tebe se raduji, pro tebe jáším,
tvému jménu, Nejvyšší, chci zazpívat!

⁴Moji nepřátelé ustoupí a padnou,
před tvou tvář zahynou,

⁵neboť ses ujal mého soudu a mých práv,
jako spravedlivý soudce na trůn usedáš!

⁶Obořil ses na pohany, ničemy zničil jsi,
jejich jméno smazals navždy, navěky!

⁷Konec nepřátel – trvalé trosky!
Zbořils jim města – není památky!

⁸Hospodin bude vládnout navěky,
aby nastolil právo, svůj trůn ustavil.

⁹Sám bude spravedlivě soudit svět,
národy bude spravovat poctivě.

¹⁰Hospodin je útočištěm utlačených,
útočištěm je v dobách soužení.

¹¹ Ať v tebe doufají, kdo tvé jméno znají,
neopustíš, Hospodine, ty, kdo tě hledají!

¹² Zpívejte Hospodinu, jenž trůní na Sionu,
o jeho skutcích povězte národům:

¹³ Mstítel prolité krve na ně myslí,
nářek ztrápených mu není lhostejný!

¹⁴ Smiluj se, Hospodine, hled' na mé trápení,
z ruky protivníků, z bran smrti mě vytrhni,
¹⁵ abych pak zvěstoval všechny tvé chvály,
v branách Dcery sionské abych tvou spásu oslavil!

¹⁶ Do jámy, kterou vykopali, pohané padli,
v síti, již nastražili, nohama uvízli.
¹⁷ Hospodin zjevil se! Zjednal právo!
Darebáka vlastní dílo do pasti uvrhlo! higajon séla

¹⁸ Ničemové musí odejít do podsvětí,
všichni ti pohané, jimž je Bůh lhostejný!
¹⁹ Ubožák ale nebude zapomenut navždy,
naděje ponížených nezhyne navěky!

²⁰ Povstaň, Hospodine, proti lidské zvůli,
před tvým soudem ať stanou národy!
²¹ Vyděs je, Hospodine, ať jsou zastrašeni,
ať poznají pohané, že jsou smrtelní! séla

10

¹Proč jsi, Hospodine, tak vzdálený?

Proč se ukrýváš v dobách soužení?

²Ničemové ve své pýše honí chudáky,
vymýšlejí úklady, aby je lapili!

³Svým vlastním chtíčem se ničemové chlubí,
chamtivce chválí, Hospodina snižují,

⁴ve svojí pýše ho vůbec nehledají,
Bůh nemá místo v jejich myšlení.

⁵Na svých cestách mají stále jen úspěch,
tvé zákony jsou jim vzdáleny,
ze všech protivníků mají jen posměch,

⁶v srdci si myslí: „Nic mě neohrozí,
nikdy mě nepotká žádné neštěstí!“

⁷Ústa jim plní kletby, lsti a výhrůžky,
na jazyku mají zlo a trápení,

⁸za humny číhají ve skrýších,
aby nevinné zákeřně vraždili.

Bezbranné lidi očima sledují,

⁹jako lvi v houští v záloze číhají,
číhají na chudáky, aby je lapili,
už mají chudáka, chytli ho do pasti!

¹⁰K zemi se hrouť chudák zdrcený,
pod jejich mocí klesá bezbranný,

¹¹v srdci si myslí: „Bůh už zapomenul,
skrývá svou tvář, nikdy nic nevidí.“

¹²Povstaň, Hospodine, pozvedni ruku!
Na utlačené se, Bože, rozpomeň!

¹³Proč se má ničema rouhat Bohu,
v srdci si myslet, že na to nepřijdeš?

¹⁴Ty to však vidíš! Ty vnímáš trápení i žal,
svou vlastní rukou abys potrestal!
Na tebe samého bezbranný spoléhá,
ty jsi pomocníkem sirotka!

¹⁵Zpřerážej paže zlého darebáka,
jeho zkaženost odhal, aby neobstál!

¹⁶Hospodin kraluje na věčné časy,
pohané z jeho země vymizí!

¹⁷Hospodin vyslyší tužby ponížených –
povzbudíš jejich srdce, ucho k nim nakloníš,

¹⁸zjednáš soud sirotkům i všem utlačeným,
pozemský člověk aby je neděsil!

11

¹Pro předního zpěváka. Žalm Davidův.

Hospodin je můj úkryt – proč mi říkáte:
„Do hor svých, ptáčku, měl bys uletět!“

²Pohleď, jak ničemové napínají luk,

na tětívu kladou šípy své,
z přítmí střílejí na upřímné!
³Když samy základy bortí se,
tehdy spravedlivý nic nezmůže!

⁴Hospodin je v chrámu své svatosti,
Hospodin trůní v nebesích!
Očima prohlíží celý svět,
lidské syny zkoumá pohledem!
⁵Spravedlivé i ničemy zkoumá Hospodin,
z duše nenávidí milovníky násilí!
⁶Řeřavé uhlí a síru sešle na ničemy,
z kalicha žhavého vichru budou pít!

⁷Hospodin je spravedlivý, spravedlnost miluje,
upřímní spatří jeho obličej!

12

¹Pro předního zpěváka, hlubokým hlasem. Žalm Davidův.

²Pomoz, Hospodine! Věrných ubývá,
všichni čestní lidé mizí ze světa!
³Každý jen druhému pořád lže,
úlisné rty mají, srdce falešné!

⁴Ať už Hospodin konečně vymýtí
všechny lstivé rty a pyšné jazyky!
⁵Prý: „V našem jazyku je naše síla,
máme své rty – kdo je náš pán?!“

⁶Pro útlak chudáků, pro nářek ubožáků
již povstanu, praví Hospodin,
na pomoc přijdu tomu, kdo je posmíván!

⁷Výroky Hospodinovy jsou výroky čisté,
v hliněné peci stříbro tavené, sedmkrát třibené.

⁸Ty sám, Hospodine, jsi naše stráž,
před tímto pokolením nás navždy chraň!

⁹Ničemy se to hemží ze všech stran,
nezřízenost se mezi lidmi rozmáhá!

13

¹Pro předního zpěváka. Žalm Davidův.

²Jak dlouho ještě, Hospodine?

Zapomeneš na mě navěky?

Jak dlouho ještě budeš ukrývat
přede mnou svoji tvář?

³Jak dlouho mám nosit úzkosti v duši,
den co den cítit v srdci zármutek?

Jak dlouho ještě můj protivník
bude nade mnou vítězit?

⁴Pohleď, odpověz mi, Hospodine, Bože můj!

Rozjasni mé oči, ať jako mrtvý neusnu!

⁵Ať můj sok neřekne: „Už jsem ho porazil!“

Mí nepřátelé ať neslaví mé selhání.

⁶Na tvoji lásku spoléhám,
nad tvou spásou mé srdce zajásá,
Hospodinu svou píseň zaspívám:
Jak dobrotivě se ke mně zachoval!

14

¹Pro předního zpěváka. Žalm Davidův.

Blázen myslí, že Bůh není!
Zkažení jsou, ohavnost páchají,
není, kdo dobro konal by!

²Hospodin z nebe hledí na lidi:
Nechce někdo porozumět, Bůh nikomu nechybí?
³Všichni zabloudili z cesty, úplně se zkazili,
není, kdo by konal dobro, není ani jediný!

⁴Copak nic nevědí všichni ti zločinci?
Jako by jedli chléb, můj lid hltají –
proč by k Hospodinu volali?!

⁵Jednou je ale přepadne zděšení –
Bůh je s pokolením poctivých!
⁶Vy pohrdáte úmysly ubohých?
Jejich útočištěm je Hospodin!

⁷Kéž Izraeli vzejde ze Sionu spása,
kéž Hospodin svůj lid obnoví!

Jákob pak bude radostně jásat,
Izrael se bude veselit!

15

¹Žalm Davidův.

Kdo, Hospodine, ve tvém stanu bude?
Kdo bydlet smí na tvé svaté hoře?

²Kdo žije bezúhonně a jedná spravedlivě,
kdo mluví pravdu ze srdce,

³kdo jazykem svým nepomlouvá,
neškodí bližnímu a neostouzí druhá,

⁴kdo pohrdá těmi, kdo zaslouží zavržení,
ctitelů Hospodina však váží si,

kdo nemění to, co odpřisáhl,

i kdyby na to doplatil,

⁵kdo nepůjčuje na úroky
a proti nevinnému se nedá podplatit.

Kdo takto jedná, nikdy nezakolísá.

16

¹Zlatý zpěv Davidův.

Bože, ochraňuj mě, na tebe spoléhám.

²Hospodinu říkám: Jsi můj Pán,
jediné dobro, které mám!

³Říkám o zbožných lidech na zemi:

Jsou tak vznešení, mám je nejradši!

⁴Kdo ale za cizími bohy spěchají,
ti jen rozmnožují svá trápení!
Nezúčastním se jejich krvavé úlitby,
nevstoupí jejich jméno na mé rty!

⁵Můj úděl, můj kalich je Hospodin –
ty přece můj osud z ruky nepustíš!

⁶Vyměřeny jsou mi blažené krajiny,
dostalo se mi skvělé dědictví!

⁷Hospodina, svého Rádce, velebím,
i v noci mě učí mé svědomí.

⁸Hospodina vidím před sebou napořád,
je po mé pravici, nezakolísám.

⁹Mé srdce je šťastné, můj jazyk zpívá,
také mé tělo v bezpečí odpočívá.

¹⁰Nenecháš v hrobě duši mou,
nevydáš jámě svého věrného!

¹¹Stezku života jsi mi ukázal,
ve tvé přítomnosti je plnost radosti,
nekonečné blaho je po tvé pravici!

17

¹Modlitba Davidova.

Slyš, Hospodine, mou spravedlivou při,
mému volání popřej sluch,

vyslechni moji modlitbu –
vychází ze rtů bezelstných.

²Od tebe samého ať vyjde můj soud,
tvé oči na právo ať dohlédnou!

³Zkoumals mé srdce, v noci s' mě prověřil,
tříbil mě a nenalezl nic.

Myšlením ani ústy jsem nehřešil,

⁴tak jak to lidé běžně dělají.

Pro slovo, jež vyšlo ze tvých rtů,
varoval jsem se cest zločinců.

⁵Mé kroky se držely tvých šlápějí,
mé nohy neklesly.

⁶K tobě volám, Bože, ty mi odpovíš,
své ucho nakloň mi, má slova slyš!

⁷Svou lásku, Zachránce, prokaž svou pravici
těm, kdo před útočníky k tobě prchají!

⁸Jak zřítelnici oka mě opatruj,
ve stínu tvých křídel kéž úkryt naleznu

⁹před ničemy, kteří mě chtějí napadnout,
před smrtelnými nepřáteli všude okolo!

¹⁰Svým vlastním tukem zarostli,
svými ústy zpupně mluvili.

¹¹Vystopovali mě, už mě obkličují,
očima pátrají, jak by mě srazili.

¹²Jsou jako lev, jenž po kořisti lační,

jak dravý lev, jenž číhá ve skrýši.

¹³Povstaň, Hospodine! Postav se mu tváří!
Sraz ho na kolena – mečem svým
zachraň mi život před ničem!

¹⁴Před lidmi, Hospodine, svou rukou ochraň mě,
před lidmi, jejichž odplatou je život na světě.
Ať se jim naplní břicha tím, cos jim nashromáždil,
ať jejich děti mají víc, než sní,
na jejich maličké ať zbude v hojnosti!

¹⁵Já se však po právu budu kochat tvou tváří,
nasyčen budu tvou podobou, až se probudím.

18

¹Pro předního zpěváka. Žalm Hospodinova služebníka Davida, který tuto píseň zpíval Hospodinu v den, kdy jej Hospodin vysvobodil ze spárů všech jeho nepřátel i z ruky Saulovy.

I.

²Miluji tě, Hospodine, sílo má!

³Hospodin je má skála, tvrz, má záchrana!
Můj Bůh je má skála, v něm úkryt nalézám,
můj štít, roh vítězství, můj hrad.

⁴Vzýval jsem Hospodina – je hoden chvály –
od mých nepřátel mě zachránil!

⁵Provazy smrti mě obklopily,

svým proudem mě strhla záhuba,
⁶provazy hrobu mě ovinuly,
osidla smrti mě dostihla.
⁷Vzýval jsem Hospodina ve své úzkosti,
ke svému Bohu křičel jsem –
on ve svém chrámu slyšel mé volání,
až k jeho uším dolehl můj křik.

⁸Zem se třásla, zem se chvěla,
základy hor se pohnuly,
před jeho hněvem se roztřáslly.
⁹Dým se valil z jeho chřípí,
stravující oheň z jeho úst,
plamenné blesky z něj vyšlehly.
¹⁰Nebe rozťal, sestupuje,
pod nohama černý mrak!
¹¹Cheruba zapřáhl, rozletěl se,
vznesl se na křídlech větrných.
¹²Závojem tmy jak skrýší obklopil se,
mrak temný deštěm byl jeho stan.

¹³Před jeho žářem se rozstoupila mračna,
krupobití a blesky plamenné,
¹⁴Hospodin v nebi zaburácel,
hlas Nejvyššího zněl:
krupobití a blesky plamenné!
¹⁵Deštěm šípů rozehnal je,
množstvím blesků rozdrtil!
¹⁶Koryta řek byla obnažena,

základy světa odkryty
před řevem tvým, Hospodine,
před tvým dechem zuřivým!

¹⁷Sehnul se z výšin, uchopil mě,
z mohutných vod mě vyprostil,
¹⁸vyrval mě mocnému nepříteli,
odpůrcům silnějším, než jsem byl.
¹⁹Přepadli mě v den mé bídy,
Hospodin mě však podpíral,
²⁰vyvedl mě na svobodu,
uhájil mě, vždyť má mě rád!

II.

²¹Hospodin odplatil mi za moji spravedlnost,
za čistotu mých rukou mě odměnil.
²²Hospodinových cest jsem se pevně držel,
svého Boha jsem nezahladil!
²³Před sebou mám všechny jeho soudy,
od jeho nařízení jsem se nevzdálil,
²⁴zůstal jsem před ním bez úhony,
varoval jsem se hříchů svých.
²⁵Hospodin odměnil mě za moji spravedlnost,
za čistotu mých rukou před jeho očima.

²⁶Ty, Pane, s věrným nakládáš věrně,
k oddanému se chováš oddaně,
²⁷s čistým člověkem čistě naložíš,

od zvráceného se však odvracíš.

²⁸Ty sám zachraňuješ ubožáky,
pohledy povýšených ale ponížíš.

²⁹Ty, Hospodine, rozsvěčíš mou svíci,
můj Bůh mi září v tmách.

³⁰S tebou vyrazím proti vojsku,
ve svém Bohu hradby překonám!

³¹Jak dokonalá je cesta Boží,
jak ryzí je, co praví Hospodin –
on je štít všech, kdo v něho doufají!

III.

³²Kdo by byl Bohem kromě Hospodina?
Kdo by byl skalou, ne-li náš Bůh?

³³Tento Bůh mě vyzbrojuje silou,
on činí dokonalou cestu mou.

³⁴Mým nohám udílí hbitost laní,
staví mě na mé výšiny.

³⁵Mé paže učí, jak obstát v boji,
mé ruce napínají i luk bronzový.

³⁶Podal jsi mi štít své spásy,
podepřel jsi mě svou pravicí,
sklonil ses, abys mě povýšil!

³⁷Daroval jsi mým krokům volnost,
mé nohy nesklouznou.

³⁸Stíhal jsem nepřátele, dostihl je,
nepřestal jsem, než jsem je porazil.

³⁹Udeřil jsem je, nevstanou znovu,
skáceli se mi pod nohy!

⁴⁰Ty jsi mě vyzbrojil silou k boji,
na kolena srážíš mé soky přede mnou.

⁴¹Šíji mých nepřátel nastavil jsi mi,
se svými protivníky jsem skoncoval.

⁴²Volali o pomoc, nikdo je nezachránil,
volali k Hospodinu – žádná odpověď.

⁴³Jako prach ve větru rozdrtil jsem je,
jak bláto na ulici jsem je rozdupal!

⁴⁴Z různic v lidu zachránils mě,
za vůdce národů jsi mě postavil,
lid, jež jsem ani neznal, slouží mi!

⁴⁵Jen co mě uslyší, ihned poslouchají,
cizáci krčí se přede mnou.

⁴⁶Cizáci přede mnou už se hroutí,
vrávorají ven ze svých nor!

IV.

⁴⁷Živ buď Hospodin, má skála buď požehnána,
Bůh buď vyvýšen, má záchrana!

⁴⁸Bůh dopřává zadostiučinění,
podmaňuje mi národy,

⁴⁹zprostřed nepřátel mě vyvádí.

Pozvedáš mě nad mé soky,
před násilníkem zachráníš.

⁵⁰Proto tě budu chválit mezi národy,
tvé jméno, Hospodine, písní oslavím!

⁵¹Svému králi dává mocná vítězství,
svému pomazanému je milostiv –
Davidovi a jeho semeni až navěky!

19

¹Pro předního zpěváka. Žalm Davidův.

²Nebesa vyprávějí o Boží slávě,
o díle jeho rukou mluví obloha.

³Jeden den druhému slovo uděluje,
jedna noc druhé zjevuje poznání.

⁴Není slov a není řeči,
kde by jejich hlas zůstal neslyšen;

⁵jejich zvuk ozývá se celou zemí,
do krajů světa doléhá jejich zvěst.

Bůh stan postavil slunci v nebesích

⁶a ono jak ženich vychází z komnaty,
jak hrdina dychtící na cestu vyrazit.

⁷Vychází na jednom konci nebe,
k druhému konci míří obloukem,
před jeho žářem se nikdo neskryje.

⁸Hospodinův Zákon je dokonalý,
život do duše navrácí.

Hospodinova svědectví jsou věrná,

i prosté činí moudrými.

⁹Hospodinova pravidla jsou poctivá,
srdce naplňují radostí.

Hospodinovo přikázání je ryzí,
oči člověku rozzáří.

¹⁰Úcta k Hospodinu je čistá,
obstojí navěky.

Hospodinova nařízení jsou pravá,
plná spravedlnosti,

¹¹nad zlato vzácnější,
nad zlato nejčistší,
nad med nejsladší,
nad med z pláství kanoucí.

¹²Poučením jsou pro tvého služebníka,
v jejich dodržování je hojná odplata.

¹³Kdo ale rozpozná vlastní poblouzení?
Od skrytých hříchů mě očisti!

¹⁴Zbav svého služebníka i těch úmyslných,
nikdy ať nade mnou nepanují!
Pak budu bezúhonný a nevinný,
své veliké viny zbavený.

¹⁵Slova v mých ústech, v mém srdci myšlení
kéž se ti, Hospodine, zalíbí –
skálo má, můj Vykupiteli!

20

¹Pro předního zpěváka. Žalm Davidův.

²Kéž tě Hospodin vyslyší v den soužení,
jméno Boha Jákovova kéž tě ochrání!

³Kéž ti sešle pomoc ze své svatyně,
ze Sionu kéž tě podepře!

⁴Kéž si vzpomene na všechny tvé oběti,
tvé zápaly kéž v popel obrátí! sěla

⁵Kéž ti dá, po čem tvé srdce touží,
všechny tvé úmysly kéž naplní!

⁶Kéž z tvého vítězství se můžem radovat,
ve jménu našeho Boha prapory nechat vlát!
Kéž ti Hospodin splní všechna tvá přání!

⁷Teď vím, že Hospodin svého pomazaného zachrání,
ze své svatyně v nebi jej vyslyší,
svou mocnou pravicí dá mu vítězství!

⁸Jedni ve vozy, jiní zas v koně doufají,
nám je nadějí náš Bůh – má jméno Hospodin!

⁹Oni klesají a hroutí se,
my však stojíme pevně a nehnutě.

¹⁰Hospodine, dej králi vítězství,
kdykoli voláme, nás slyš!

21

¹Pro předního zpěváka. Žalm Davidův.

²Ve tvé síle, Hospodine, raduje se král –
jak jen se veselí díky tvému spasení!

³Touhu jeho srdce jsi mu daroval,
prosbu jeho rtů neodmítl jsi! séla

⁴S hojným požehnáním vstříc mu jdeš,
korunou z ryzího zlata korunuješ jej.

⁵Dal jsi mu život, o nějž tě prosil,
na věčné časy prodloužil jeho dny!

⁶Veliká je jeho sláva díky tvému spasení,
věhlas a nádheru ty mu udílíš.

⁷Stále a stále mu dáváš požehnání,
ve své přítomnosti ho těšíš radostí.

⁸Na Hospodina jistě spoléhá se král –
díky lásce Nejvyššího nezakolísá!

⁹Na tvé nepřátele tvá ruka dosáhne,
všechny tvé protivníky najde tvá pravice!

¹⁰Až přijdeš, spálíš je v rozpálené peci –
ve svém hněvu je zničí Hospodin,
jeho oheň je pohltí!

¹¹Jejich plemeno ty ze země shladíš,
jejich potomstvo z lidí vymizí!

¹²Ano, chystali na tebe špatnost,

úklady vymýšleli, ale nic nezmohou!

¹³ Ano, ty je obrátíš nazpět,
až na ně namíříš svou tětivou.

¹⁴ Povstaň, Hospodine, ve své moci,
zpívat a hrát chcem o tvém hrdinství!

22

¹ Pro předního zpěváka, na nápěv písně „Jitřní laň“. Žalm
Davidův.

I.

² Bože můj, Bože můj, proč jsi mě opustil?
Proč jsi tak daleko od mé záchrany,
daleko od slov mého sténání?

³ Celé dny volám, Bože můj, ty se však nehlásíš,
ani za nocí nemohu najít klid.

⁴ Ty sám jsi svatý,
trůníš uprostřed izraelských chval.

⁵ Naši otcové v tebe doufali,
doufali a tys je vysvobožoval.

⁶ K tobě volali a bývali zachráněni,
doufali v tebe a nebyli zklamáni.

⁷ Já však jsem červ, ani ne člověk,
ostuda lidstva, hanba národa.

⁸ Každý se posmívá při pohledu na mě,
pošklebuje se, hlavou potřásá:

⁹„Spolehl na Hospodina, tak ať mu pomůže,
jen ať ho zachrání, když ho má tak rád!“

¹⁰To ty jsi mě vyvedl z lůna mé matky,
u jejích prsů dals mi bezpečí.

¹¹Na tebe odkázán jsem od svého narození,
od matčina lůna můj Bůh jsi ty!

¹²Nevzdaluj se mi – úzkost se blíží,
chybí mi pomocník!

¹³Mohutní býci mě obkličují,
obstupují mě tuři bášanští.

¹⁴Své tlamy na mě otvírají
jak draví řvoucí lvi!

¹⁵Jak voda se roztékám,
všechny kosti mám vymknuté.
Mé srdce se vosku podobá,
rozpustilo se v nitru mém.

¹⁶Patro mám suché jako střep,
jazyk mi přilnul k čelistem,
do prachu smrti srazil mě!

¹⁷Smečka psů se na mě sbíhá,
obstupují mě zlosyni.

Ruce i nohy mi probodli,

¹⁸všechny mé kosti se dají spočítat!

Dívají se na mě, zírají,

¹⁹o moje šaty dělí se,

o moje roucho losují.

²⁰Ty však, Hospodine, nevzdaluj se mi,
ty, sílo má, mi pospěš na pomoc!

²¹Vysvobod' od meče duši mou,
z moci psů tu mou jedinou!

²²Zachraň mě prosím před tlamou lva,
vyslyš mě před rohy buvola!

II.

²³Svým bratrům budu zvěstovat tvé jméno,
uprostřed shromáždění tě budu velebit:

²⁴Ctitelé Hospodina, chvalte jej,
všechno símě Jákobovo, slavte jej,
všechno símě Izraele, ctěte jej!

²⁵Jistěže nepohrdá trápením ubožáka,
s odporem neskrývá před ním tvář –
když k němu volá, on vyslýchá!

²⁶Ve velikém shromáždění se tebou pochlubím,
své sliby splním před jeho ctiteli.

²⁷Jíst budou ponížení a budou nasyceni,
chválit Hospodina budou, kdo jej hledají:
Ať vaše srdce žije navěky!

²⁸Všechny zemské končiny se rozpomenou
a k Hospodinu se navrátí;
před tvou tváří se klanět budou

všechny rodiny a národy.

²⁹Vždyť Hospodinovo je království,
on vládne nad národy!

³⁰Všichni bohatí světa se před ním skloní,
všichni do prachu klesající pokleknou –
ti, kdo se při životě udržet nemohou!

³¹Jejich potomci mu budou sloužit,
o Pánu budou vyprávět navěky.

³²Přijdou a jeho spravedlnost rozhlašovat budou
lidu, jenž se teprv narodí, poví, co učinil!

23

¹Žalm Davidův.

Hospodin je můj pastýř,
nic mi neschází.

²Na zelených loukách mi dává spočinout,
ke klidným vodám mě přivádí,

³mou duši obnovuje,
po stezkách spravedlnosti vodí mě
pro jméno své.

⁴I kdybych měl jít údolím stínu smrti,
ničeho zlého se nebojím,
neboť ty se mnou jsi:
tvůj prut a tvá hůl mě konejší.

⁵Před zraky protivníků

stůl mi prostíráš,
hlavu mi olejem potíráš,
můj kalich přetéká.

⁶Dobro a láska mě budou provázet
po všechny dny mého života,
zůstat budu v domě Hospodinově
po dlouhý, věčný čas.

24

¹Žalm Davidův.

Hospodinova je země se vším, co je na ní,
celý svět i s jeho obyvateli –
²vždyť ji sám založil nad oceány,
nad vodními proudy ji ustavil!

³Kdo vystoupí na horu Hospodinovu,
kdo stane na místě jeho svatosti?

⁴Ten, kdo má nevinné ruce a čisté srdce,
kdo se neoddává marnostem
a nepřisáhá falešně.

⁵Takový přijme Hospodinovo požehnání
a spravedlnost od Boha, své spásy.

⁶Takoví jsou ti, kdo se na něj ptají,
kdo hledají tvou tvář, Bože Jákobův. séla

⁷Pozvedněte, brány, svá průčelí,
již vzhůru, vrata odvěká,
ať vejde slavný Král!

⁸Kdo je ten slavný Král?
Hospodin, udatný a silný,
Hospodin, udatný bojovník!

⁹Pozvedněte, brány, svá průčelí,
již vzhůru, vrata odvěká,
ať vejde slavný Král!

¹⁰Kdo je ten slavný Král?
Hospodin zástupů,
on je ten slavný Král! séla

25

¹Žalm Davidův.

K tobě, Hospodine, svou duši pozvedám,

²v tebe, Bože můj, skládám naději.

Dej, ať se zahanbení nedočkám,
ať nade mnou nejásají moji soupeři!

³Žádný, kdo v tebe doufá, se hanby nedočká,
zahanbení však budou zrádci nicotní!

⁴Ukaž mi, Hospodine, cesty své,
svým stezkám nauč mě.

⁵Ved' mě a uč mě pravdě své,
vždyť ty jsi Bůh, můj Zachránce,
na tebe spoléhám každý den!

⁶Pamatuj, Hospodine, na soucit svůj
a na svou lásku, která je od věků.
⁷Nepřipomínej hříchy mých mladých dnů,
ve své lásce však na mě pamatuj,
Hospodine, pro svoji dobrotu!

⁸Dobrý a přímý je Hospodin,
hříšníkům cestu zjevuje.
⁹Ke spravedlnosti vede ponížené,
ponížené učí cestě své.
¹⁰Hospodinovy stezky jsou vždy laskavé a věrné
těm, kdo plní jeho smlouvu a jeho zákony.
¹¹Pro jméno své, Hospodine,
mou hroznou vinu odpusť mi!

¹²Kterýkoli člověk Hospodina ctí,
tomu ukáže cestu, již má si vyvolit.
¹³Takový prožije svůj život šťastně,
jeho potomstvo zdědí zem.
¹⁴Hospodin důvěřuje těm, kdo jej ctí,
jeho smlouva jim dává poznání.
¹⁵K Hospodinu stále mé oči hledí,
on moje nohy z pasti vyprostí!

¹⁶Smiluj se, prosím, na mě pohlédni,
vždyť jsem tak sám, tak ztrápený!
¹⁷Zbav mě soužení, jež v srdci nosím si,
vysvobod' mě z mých úzkostí!

¹⁸Hleď na mou bídu, na mé trápení,
všechny mé hříchy odpusť mi.

¹⁹Pohleď, jak mnoho je mých nepřátel,
jak prudkou nenávistí nenávidí mě!

²⁰Opatruj mou duši, zachraň mě,
k tobě se utíkám, kéž nejsem zahanben!

²¹Poctivost a přímost kéž střeží mě,
vždyť ty, Hospodine, jsi má naděje!

²²Bože, vykup Izrael ze všech jeho soužení!

26

¹Žalm Davidův.

Suď mě, Hospodine, vždyť žiji poctivě,
v Hospodina doufám, nedám se odradit.

²Zkoumej mě, Hospodine, zkoušej mě,
prověř mé srdce i mé svědomí!

³Tvou lásku stále před sebou vidím,
tvá věrnost mě všude provází.

⁴Nesedám mezi podvodníky
a nestýkám se s pokrytci,

⁵spolek bídáků chovám v nenávisti,
mezi darebáky nesesedím.

⁶Ruce si umývám v nevinnosti,
ke tvému oltáři, Hospodine, přicházím,

⁷abych ti hlasitě vzdával díky,
abych vyprávěl o všech tvých zázracích.

⁸Miluji, Hospodine, dům, kde přebýváš,
místo, kde zůstává sláva tvá!

⁹Mezi hříšníky mou duši nezahrň,
s vrahy můj život nespojuj!

¹⁰Ruce mají plné zvrhlosti,
v pravici mají samé úplatky!

¹¹Já ale chci žít poctivě,
smiluj se nade mnou, vykup mě!

¹²Nohama stojím na rovné zemi,
ve velikém shromáždění Hospodina velebím.

27

¹Žalm Davidův.

Hospodin je mé světlo a má spása,
koho bych se měl bát?
Hospodin je síla mého života,
z koho bych měl mít strach?

²Když na mě útokem táhnou bídáci,
aby mé tělo zhlтали,
moji nepřátelé a mí protivníci
sami vrávorají a padají.

³I když se proti mně vojsko utáboří,
mé srdce se toho neleká;

i kdyby proti mně vypukla válka,
i tehdy se budu spoléhat.

⁴Žádal jsem Hospodina o jediné,
po tom jsem toužit nikdy nepřestal:
Abych směl zůstávat v jeho domě
po všechny dny svého života,
abych se kochal v Hospodinově kráse
a v jeho chrámě jej hledal.

⁵Neboť mě skryje ve svém příbytku,
když nastane zlý den,
schová mě ve skrýši svého stanu
a na skálu mě vyzdvihne.

⁶Tehdy má hlava bude vyvýšena
nad mé nepřátele ze všech stran;
v jeho stanu budu s jásotem obětovat,
Hospodinu budu zpívat a hrát!

⁷Slyš mě, Hospodine, hlasitě volám,
smiluj se nade mnou, vyslyš mě.

⁸O tobě přemítá mé srdce,
že říkáš: „Hledejte mou tvář!“
Tvou tvář tedy hledám, Hospodine,

⁹neskrývej přede mnou svou tvář!
Svého služebníka v hněvu neodmítej,
býval jsi přece mou pomocí!
Nenechávej mě a neopouštěj,
Bože mé záchrany!

¹⁰Můj otec i matka mě sice opustili,
Hospodin mě ale k sobě přivine.

¹¹Ukaž mi, Hospodine, cestu svou,
kvůli mým nepřátelům ved' mě
stezkou srovnanou!

¹²Nevydej mě prosím zvůli mých nepřátel –
povstali proti mně lživí svědkové
a krutě obviňují mě!

¹³Kéž mohu věřit, že na zemi mezi živými
uvidím, jak dobrý je Hospodin!

¹⁴Spoléhej na Hospodina,
buď statečný a on tě posilní.
Spoléhej na Hospodina!

28

¹Žalm Davidův.

K tobě, Hospodine, volám,
skálo má, přeruš své mlčení!
Jestliže neodpovíš mi,
podobný budu mrtvolám!

²Vyslyš mé prosby, když k tobě volám,
když ruce zvedám k tvé nejsvětější svatyni!

³Nezahrnuj mě mezi darebáky
a mezi pachatele zla,
mezi ty, kdo s bližními mluví o pokoji,

v srdcích však mají zášť.

⁴Dej jim odplatu za jejich skutky,
za podlost jejich počínů,
odměň je za dílo jejich rukou,
dej jim zaslouženou odplatu!

⁵Protože nedbají na Hospodinovy činy –
na to, co vykonal svými rukama –
proto je rozboří a nikdy více
nebude je už budovat.

⁶Požehnán buď Hospodin,
že vyslyšel mé prosby!

⁷Hospodin je má síla a můj štít,
na něj se v srdci spoléhám.
Pomoc jsem dostal, mé srdce jásá,
svou písní chci mu děkovat!

⁸Svému lidu je Hospodin silou,
svému pomazanému je jistou záchranou.

⁹Zachraň, Hospodine, svůj lid,
požehnej svému dědictví,
buď jejich pastýř a nes je navěky!

29

¹Žalm Davidův.

Vzdejte Hospodinu, synové Boží,
vzdejte Hospodinu slávu a moc.

²Vzdejte Hospodinu slávu, jež mu náleží,

klaňte se Hospodinu v kráse svatosti!

³Hlas Hospodinův se nese nad vodami,
Bůh slávy sám hromem burácí –
Hospodin nad vodními spoustami!

⁴Hlas Hospodinův přichází v moci,
hlas Hospodinův je nádherný!

⁵Hlas Hospodinův láme cedry,
libanonské cedry Hospodin poráží.

⁶Jako telátko nechá skákat Libanon,
Sirion skáče jak mládě buvolí!

⁷Hlas Hospodinův srší ohněm,

⁸hlas Hospodinův pouští otřásá –
kádešskou pouští třese Hospodin!

⁹Hlas Hospodinův vyvrací duby a obnažuje lesy,
v jeho chrámě všichni „Sláva!“ volají.

¹⁰Hospodin trůnil nad potopou,
Hospodin bude jako král trůnit navěky.

¹¹Hospodin dává svému lidu sílu,
Hospodin svému lidu žehná pokojem.

30

¹Žalm Davidův. Píseň k posvěcení chrámu.

²Vyvyšovat tě budu, Hospodine, tys mě pozdvihl,
nenechal jsi mé nepřátele jásat nade mnou!

³Hospodine, Bože můj,
k tobě jsem volal a tys mě uzdravil.

⁴Hospodine, duši mou jsi z hrobu vyvedl,
oživil jsi mě, abych do jámy nepadl!

⁵Zpívejte Hospodinu, jeho věrní,
chvalte památku jeho svatosti!

⁶Jeho hněv trvá jen pouhou chvílí,
jeho přízeň však celý život provází.
Večerní pláč zůstává přes noc,
ráno jej ale střídá jásání!

⁷Když se mi dařilo, říkával jsem si:
„Mně se nikdy nic nestane!“

⁸Ve své přízni, Hospodine,
jsi mě jak horu pevně postavil,
když jsi pak ale svou tvář skryl,
byl jsem vyděšen!

⁹K tobě, Hospodine, volám,
tebe, Pane můj, prosím o milost.

¹⁰Čemu prospěje prolítí mé krve?
K čemu to bude, když padnu do jámy?
Bude snad prach tebe oslavovat?
Bude snad vyprávět o tvé věrnosti?

¹¹Slyš, Hospodine, smiluj se nade mnou,
prosím, Hospodine, buď můj pomocník!

¹²Ty jsi obrátil můj nářek v tanec,

svlékl mi pytlovinu, oděls mě radostí!

¹³Proto ti ze srdce zpívám bez ustání,
Hospodine, Bože můj, chválím tě navěky!

31

¹Pro předního zpěváka. Žalm Davidův.

I.

²Spoléhám na tebe, Hospodine,
kéž nejsem nikdy zahanben,
pro svoji spravedlnost zachraň mě!

³Nakloň mi prosím ucho své,
pospěš mi na pomoc,
buď mojí skálou mohutnou,
opevněnou tvrzí, mou záchranou!

⁴Jsi přece má skála a má tvrz,
pro své jméno mě veď a provázej.

⁵Vyved' mě z pasti, kterou mi nastražili,
vždyť jsi mou posilou!

⁶Do tvých rukou svěřuji svého ducha,
Hospodine, věrný Bože, vykup mě!

⁷Nesnesu ctitele marných nicotností,
mou nadějí je Hospodin.

⁸Jásat a radovat se budu z tvé lásky,
že jsi pohlédl na mé trápení,
že poznal mou duši uprostřed úzkosti.

⁹Nevydáš mě napospas mému nepříteli,
svobodu daruješ nohám mým!

II.

¹⁰Smiluj se, Hospodine, je mi tak úzko,
zármutkem oči hasnou mi,
rovněž má duše, mé útroby!

¹¹Můj život stravuje trápení,
má léta samé sténání,
má síla slábne strádáním,
mé údy ochably.

¹²Všem svým protivníkům jsem pro zábavu,
pro své sousedy jsem pohromou,
i svým přátelům jsem za příšeru,
ti, kdo mě potkají, prchají přede mnou!

¹³Padl jsem v zapomnění tak jako mrtvý,
rozbitému hrnci se podobám.

¹⁴Od tolika lidí slyším pomluvy –
hrůza ze všech stran!
Už se proti mně spolu domlouvají,
chtějí mě zbavit života!

¹⁵Já ale, Hospodine, doufám v tebe,
o tobě říkám: „Můj Bůh jsi ty!“

¹⁶Můj osud v ruce máš, vysvobď mě
z ruky nepřátel, kteří mě stíhají!

¹⁷Rozjasni svou tvář nad svým služebníkem,

pro svoji lásku zachraň mě!

¹⁸ Ať nejsem zahanben, Hospodine,
když k tobě zní mé volání!
Ať jsou však zahanbeni oni darebáci,
do hrobu ať klesnou v mlčení!

¹⁹ Ať už oněmí ty lživé rty –
o nevinném mluví tak tvrdě,
pyšně a potupně!

III.

²⁰ Jak veliká je tvá dobrota,
kterou jsi zachoval těm, kdo tě ctí!
Dokázals ji těm, kdo v tebe doufají,
všem lidem na odiv!

²¹ Skrýváš je v úkrytu svojí tváře
před lidskou hrubostí,
chováš je v bezpečí svého stanu
před hádavými jazyky.

²² Požehnán buď Hospodin –
svou úžasnou lásku ke mně projevil,
když jsem byl ve městě obklíčen.

²³ Tehdy jsem řekl ve svém rozrušení:
„Od očí tvých jsem zavržen!“
Ty jsi však vyslyšel moje prosby,
když k tobě volal jsem.

²⁴ Milujte Hospodina všichni jeho zbožní,

Hospodin své věrné ochrání!
Bohatě ale odplatí
těm, kdo se pyšně chovají.
²⁵Buďte silní a v srdci stateční,
všichni, jichž nadějí je Hospodin!

32

¹Poučný žalm Davidův.

Blaze tomu, komu jsou odpuštěny viny
a jehož hříchy jsou přikryty.
²Blaze člověku, jemuž Hospodin
nepočítá provinění
a jehož duch je beze lsti!

³Dokud jsem mlčel, mé kosti chřadly,
když celé dny jsem naříkal.

⁴Tvá ruka tížila mě ve dne v noci,
z mé mízy stal se letní suchopár. séla

⁵Svůj hřích jsem však potom doznal tobě,
své provinění jsem odhalil.
Řekl jsem: „Vyznám Hospodinu své zločiny!“
a tys mi odpustil mou vinu a hřích. séla

⁶Ať k tobě modlí se každý věrný,
dokud je čas tě naleznout;
potom k nim nedosáhnou ani
přívally mocných vod.

⁷Ty jsi má skrýše, před úzkostí mě chráníš,
vítězným jásotem mě obklopíš! sěla

⁸Teď tě poučím, ukážu ti cestu, po níž jít;
radu ti poskytnu, zrak k tobě obrátím:

⁹„Nebudte nerozumní jako kůň a mezek,
co musí být zkroceni uzdou a ohlávkou,
než tě poslechnou.“

¹⁰Mnoha bolestmi trpí ničemní,
doufajícího v Hospodina však láska obklopí.

¹¹Radujte se v Hospodinu, jásejte, spravedliví,
vesele prozpěvujte, všichni upřímní!

33

¹Veselte se, spravedliví, v Hospodinu,
upřímným sluší chvalozpěv!

²Oslavujte Hospodina na citeru,
na desetistrunné loutně mu zahrajte.

³Zapívejte mu novou píseň,
hrajte krásně a hlasitě!

⁴Hospodinovo slovo je přímé,
veškeré jeho dílo trvalé.

⁵Spravedlnost a právo miluje,
Hospodinovy lásky je plná zem!

⁶Hospodinovým slovem vznikla nebesa,
celý jejich zástup dechem jeho úst.

⁷Mořské vody shrnul na hromady,

hlubiny uložil do svých pokladnic.

⁸Měj v úctě Hospodina, celá zem,
všichni obyvatelé světa, ctěte jej!

⁹On promluvil – a stalo se,
všechno povstalo jeho příkazem.

¹⁰Záměry národů Hospodin kazí,
lidské úmysly vniveč obrací.

¹¹Hospodinův záměr však obstojí navždy,
úmysly jeho srdce od věků navěky!

¹²Blaze národu, jehož Bůh je Hospodin,
lidu, jenž vyvolil za své dědictví!

¹³Hospodin z nebe dívá se,
na všechny lidské syny pohlíží,

¹⁴z místa, kde trůní, zkoumá pohledem
všechny, kdo bydlí na zemi.

¹⁵Ten, který stvořil každé srdce,
rozumí všemu, co dělají.

¹⁶Krále nezachrání veliké vojsko,
hrdinu nevyprostí velká udatnost.

¹⁷Kůň zklame, když půjde o záchranu,
i když má sílu, nedá vyváznout.

¹⁸Hospodinův zrak patří těm, kdo ho ctí,
on hledí na ty, kdo v jeho lásku doufají,

¹⁹aby je vysvobodil od smrti,
aby je živil v dobách hladových.

²⁰Naše duše po Hospodinu touží –
on je naše pomoc a náš štít!

²¹On je radostí našeho srdce,
v jeho svaté jméno doufáme.

²²Kéž je s námi tvá láska, Hospodine,
jako je v tobě naše naděje!

34

¹Žalm Davidův, když před Abimelechem předstíral šílenství, a
když jím byl vyhnán, odešel.

²Velebit budu Hospodina v každém čase,
jeho chválu budu mít na rtech navěky!

³Hospodinem pochlubím se z celé své duše,
ať to slyší ponížení a ať se radují!

⁴Se mnou Hospodina oslavujte,
jeho jméno spolu vyvyšme!

⁵Hledal jsem Hospodina a odpověděl mi,
ze všech mých obav mě vytáhl.

⁶Ti, kdo jej vyhlížíjí, budou jen zářit,
nebudou v hanbě skrývat tvář!

⁷Když chudák volal, Hospodin slyšel,
ze všech úzkostí jej zachránil!

⁸Hospodinův anděl svůj tábor klade
kolem jeho ctitelů, aby je uhájil.

⁹Okuste a vizte, jak dobrý je Hospodin,
blaze člověku, jenž doufá v něj!

¹⁰ Ctěte Hospodina, jeho svatí,
vždyť jeho ctitelům nic neschází.

¹¹ I draví lvi někdy strádají a hladovějí,
hledajícím Hospodina však žádné dobro nechybí.

¹² Pojdte, synové, poslouchejte mě,
úctě k Hospodinu vás vyučím:

¹³ Chce někdo prožít šťastný život,
chce někdo okusit dobré dny?

¹⁴ Pak tedy chraň svůj jazyk před zlem,
ve tvých rtech ať není žádná lest.

¹⁵ Odmítej zlo a konej dobro,
usiluj o pokoj a nechej se jím vést.

¹⁶ Hospodinovy oči hledí ke spravedlivým,
své uši naklání k jejich volání.

¹⁷ Zločincům se však Hospodin staví tváří,
aby jejich památku ze země vymýtil.

¹⁸ Volání spravedlivých Hospodin slyší,
vysvobodí je ze všech úzkostí!

¹⁹ Hospodin je blízko ztrápeným srdcím,
sklíčené v duchu zachrání!

²⁰ Mnohá trápení zažívá spravedlivý,
Hospodin jej ale ze všech vyprostí.

²¹ On střeží všechny jeho kosti,
jediná z nich se nezlomí!

²² Ničema zahyne kvůli své zlosti,
nepřátelé spravedlivého budou ztrestáni.

²³Hospodin vykoupí svoje služebníky,
nebudou odsouzeni, kdo v něho doufají.

35

¹Žalm Davidův.

Sud', Hospodine, ty, kdo mě soudí;
bojuj proti těm, kdo se mnou bojují.

²Vezmi svou pavézu a svůj štít,
na pomoc povstaň mi!

³Vytáhni oštěp a kopí proti těm,
kdo táhnou proti mně.

Řekni mi: „Já jsem tvůj zachránce!“

⁴Ať jsou zahanbeni, ať se stydí
ti, kdo mě chtějí o život připravit!
Ať jsou zpět zahnáni, ať se hanbí
ti, kdo vymýšlejí, jak mi uškodit!

⁵Ať jsou jak větrem hnané plevy,
Hospodinův anděl ať je dohoní!

⁶Jejich cesta ať je temná a kluzká,
Hospodinův anděl ať stíhá je.

⁷Bez důvodu na mě svoji síť nastražili,
bez důvodu pro mě jámu kopali.

⁸Neštěstí ať na ně přijde znenadání,
síť, kterou políčili, ať je uloví,
jen ať se zřítí do svého neštěstí!

⁹Má duše však bude v Hospodinu jásat,
radovat se bude z jeho záchrany.

¹⁰Všechny mé kosti tehdy řeknou:
„Kdo se ti, Hospodine, vyrovná?“
Zachraňuješ chudáka z moci silnějšího,
chudého ubožáka před tím, kdo ho vydírá!

¹¹Zákeřní svědkové povstávají,
nevím o ničem, z čeho viní mě.

¹²Za dobrotu mi zlobou odplácejí,
jsem opuštěný jako sirotek!

¹³Já přece, když oni churavěli,
pytlovinou jsem se odíval,
vlastní duši jsem postem trápil –
modlitba se mi však vrací do klína!

¹⁴Chodil jsem ve smutku
jak nad přítelem či bratrem;
jako bych oplakával matku
obtěžen zármutkem.

¹⁵Když jsem však upadl, radostně se sběhli,
seběhli se na mě, aby mě napadli.
Ti, jež jsem ani neznal,
rvali mě na kusy, přestat nechtěli.

¹⁶Hroznými nadávkami se mi vysmívali,
samou zlostí na mě zuby skřípěli!

¹⁷Jak dlouho, Pane, se na to budeš dívat?
Ochraň mou duši před jejich ranami,

můj holý život před těmi lvy!

¹⁸Ve velikém shromáždění tě pak budu chválit,
před početným lidem tě oslavím.

¹⁹Ať nade mnou nejásají mí zrádní protivníci,
ti, kdo mě bez důvodu mají v nenávisti,
ať oči nemhouří!

²⁰Nechtějí totiž mluvit o pokoji,
proti mírumilovným vymýšlejí lsti.

²¹Ústa si na mě otvírají,
volají: „Hohó! Co jsme to viděli!“

²²Vidíš to, Hospodine? Nezůstaň mlčet,
nevzdaluj se mi, Pane můj!

²³Probud' se, Bože můj, k mojí obhajobě,
povstaň, Pane můj, na soudu!

²⁴Ve své spravedlnosti právo mi zjednej,
Hospodine, Bože můj,
ať nejásají nade mnou!

²⁵Ať si nemyslí: „Hohó! To jsme chtěli!“
Ať neříkají: „Už jsme ho dostali!“

²⁶Ať jsou zahanbeni a stydí se všichni,
kdo se radují z mého neštěstí!
Studem a hanbou ať jsou oblečeni
ti, kdo se proti mně zvedají!

²⁷Ti, kdo mi ale spravedlnost přejí,
ať propěvují zvesela,

ať navždy říkají: „Veliký je Hospodin,
jenž svému služebníku pokoj dopřává!“
²⁸Můj jazyk ať mluví o tvé spravedlnosti,
ať zpívá tvé chvály po všechny dny!

36

¹Pro předního zpěváka. Výrok Hospodinova služebníka Davida.

²Zvrácenost sídlí v srdci ničemy,
na bázeň před Bohem vůbec nehledí!
³Dle svého mínění si může lichotit,
svou vinu nevnímá, nemá k ní nenávist.
⁴Jeho ústa mluví lživě a ničemně,
konání dobra přestal rozumět.
⁵I na svém lůžku podlost vymýšlí,
na cestě nekalosti stojí, zla se neštítí.

⁶Tvá láska, Hospodine, dosahuje k nebi,
tvá věrnost sahá k oblakům.
⁷Tvá spravedlnost je jak mohutné hory,
tvé zákony jsou hloubka nesmírná –
lidem i zvěři, Hospodine, pomáháš!

⁸Tvá láska, Bože, je nad cenné poklady,
do stínu tvých křídel se lidé uchýlí!
⁹Hojností tvého domu bývají nasyceni,
z rajských potoků je napájíš.
¹⁰Pramen života je přece u tebe

a ve tvém světle světlo vidíme.

¹¹Svou lásku rozestři na ty, kdo tě znají,
svou spravedlnost na v srdci upřímné.

¹²Ať už nešlape po mně noha pyšných,
ruka darebáků ať nepronásleduje mě!

¹³Tam, kde zlosynové padnou,
ležet zůstanou, už nevstanou!

37

¹Žalm Davidův.

Nezlob se kvůli zlosynům,
nezávid' těm, kdo křivdu působí –
²vždyť jako tráva uschnou znenadání,
jak jarní zeleň uvadnou!

³Spolehej na Hospodina, konej dobro,
obývej zemi a žij v bezpečí.

⁴V Hospodinu měj svoji rozkoš –
on touhy tvého srdce naplní!

⁵Hospodinu svěř svoji cestu,
doufej v něj a on to učiní:

⁶vyvede tvou spravedlnost na denní světlo,
tvou nevinu na slunce polední.

⁷Zůstávej v klidu před Hospodinem,
trpělivě na něj vyčkávej.

Nezlob se, když někdo slaví úspěch,
když někdo provádí, co si umane.

⁸Vyhni se hněvu, zanech zášti,
nezlob se, vždyť to jen uškodí.

⁹Bídáci přece budou vymýceni,
doufající v Hospodina však zemi obdrží.

¹⁰Za malou chvíli ničema zmizí,
ohlédneš se po něm, a už tu nebude.

¹¹Pokorní ale obdrží zemi,
rozkoš naleznou v hojnosti pokoje.

¹²Ničema proti poctivému kuje pikle,
zuby na něj skřípe zuřivě,

¹³Hospodin se mu ale směje –
vidí, že přichází jeho den!

¹⁴S taseným mečem, s napjatým lukem
ničemové napadají chudáky ubohé,
aby pobili ty, kdo žijí poctivě.

¹⁵Ten jejich meč je však bodne do srdce,
ten jejich luk se rozláme!

¹⁶Lepší je málo, co má spravedlivý,
nežli bohatství spousty ničemů.

¹⁷Paže ničemů budou zpřelámány,
spravedlivým je ale Hospodin podporou.

¹⁸Hospodin zná dny bezúhonných,
jejich dědictví obstojí navěky.

¹⁹V zlých dobách nebudou zahanbeni,
v hladových dnech se nasytí.

²⁰Ničemové však budou zahubeni,
Hospodinovi nepřátelé vymizí,
jako když trávu z pastviny
pohlcuje dým.

²¹Ničema dluží a nechce platit,
spravedlivý však má soucit a rozdává.

²²Požehnaní od Boha obdrží zemi,
vyhnání však budou ti, jež proklíná.

²³Kroky člověka Hospodin potvrzuje,
když jeho cestu schvaluje.

²⁴I kdyby zakolísal, přece neupadne,
Hospodin za ruku drží jej.

²⁵Býval jsem mlád a už jsem starý,
nikdy jsem ale nezažil,
že by byl opuštěn spravedlivý
a jeho potomci že by žebraeli.

²⁶Stále má soucit a půjčuje druhým,
požehnáním jsou i jeho potomci.

²⁷Odmítej zlo a konej dobro,
pak budeš bydlet v zemi navždycky.

²⁸Hospodin totiž miluje právo,
nikdy se nezřekne věrných svých;
navěky budou zachováni,
potomci ničemů však vymizí.

²⁹Spravedliví ale obdrží zemi
a budou v ní bydlet navždycky.

³⁰Ústa spravedlivého moudře mluví,
jazykem pronáší spravedlivý soud,

³¹Zákon svého Boha si nosí v srdci,
jeho kroky se nezvrtnou.

³²Ničema na spravedlivého číhá,
hledá způsob, jak ho zahubit,

³³Hospodin ho však nenechá v jeho rukách,
nedá ho odsoudit v jeho při!

³⁴Spoléhej na Hospodina
a drž se jeho cesty.

On tě povýší, abys obdržel zemi,
ničemy ale vymýtí, uvidíš!

³⁵Viděl jsem ničemu hrozná síly,
jak rozložitý cedr se rozprostřel.

³⁶Pominul ale – hle, už není,
když jsem ho hledal, nic jsem nenašel!

³⁷Pohled' na poctivé, všímej si upřímných –
budoucnost patří pokojným.

³⁸Všichni vzpurní však budou vyhlazeni,
ničemové nemají žádné vyhlídky!

³⁹Od Hospodina je záchrana spravedlivých,
on je jim silou v čase soužení.

⁴⁰Hospodin je jim pomocí a vysvobozením,
zachrání je před ničemy,
vysvobodí je, vždyť v něho doufají!

38

¹Památeční žalm Davidův.

²Netrestej mě, Hospodine, ve své prchlivosti,
ve svém rozzuření mě nekárej!

³Vždyť už jsem probodán tvými šípy,
tvá ruka drtí mě!

⁴Tvůj hněv na mně nenechal zdravé místo,
můj hřích připravil mé kosti o pokoj.

⁵Má provinění mi nad hlavu rostou,
těžší, než unesu, je jejich břemeno!

⁶Mé vlastní bláznovství mi rány zasadilo,
rány, jež páchnou a mokvají.

⁷Shrbený jsem, plížím se tak nízko,
celý den v zármutku se potácím.

⁸Mé slabiny jsou v jednom ohni,
jediné zdravé místo mi v těle nezbylo.

⁹Bezmocný jsem a tolik zdrcen,

úzkostí sténám, křičím ze srdce!

¹⁰Ty, Pane, víš o každé mé touze,
můj nářek před tebou není utajen.

¹¹Srdce mi buší, síla se ztrácí
i moje oči už světlo opouští.

¹²Přátelé a drazí se mých ran štítí,
moji příbuzní se drží vpovzdálí.

¹³Ti, jimž jde o můj život, mi kladou léčky,
ti, kdo mi chtějí ublížit, mluví o zkáze,
své lsti vymýšlejí každý den.

¹⁴Já ale jak hluchý neslyším,
jak němý nechci ústa otevřít.

¹⁵Jsem jako člověk, který neslyší,
z jehož úst nezazní žádné odmluvy.

¹⁶V tebe, Hospodine, skládám naději –
Pane Bože můj, ty jistě odpovíš!

¹⁷Ať nade mnou nejásají, říkám si,
jen ať se nepyšní nad mým selháním!

¹⁸Vždyť už jsem přece na pokraji pádu
a stále trpím bolestí,

¹⁹vyznávám svoje provinění,
trápím se pro svůj hřích!

²⁰Mých bezdůvodných soků je stále více,
množí se počet mých zrádných nepřátel.

²¹Zlobou mi odplácejí za mé dobrodiní,
obviňují mě, když dobra držím se!

²²Neopouštěj mě, Hospodine,
nevzdaluj se mi, Bože můj!

²³Pospěš mi na pomoc,
Pane – má záchrano!

39

¹Pro předního zpěváka Jedutuna. Žalm Davidův.

²Řekl jsem: „Dám si pozor na své cesty,
svým jazykem abych nehřešil,
na uzdě svoje ústa podržím,
dokud je se mnou ničemník.“

³Jako němý jsem zůstal tiše,
nadobro jsem se odmlčel,
svou bolest však jen jítřil jsem.

⁴Srdce mě pálilo v útrobách,
oheň mi hořel v myšlenkách,
takže můj jazyk začal promlouvat:

⁵Můj konec, Hospodine, ukaž mi,
kolik dnů jsi mi odměřil,
ať poznám, jak pomíjím!

⁶Ach, jen hrstku dnů dals mi,
můj věk je u tebe jako nic,
člověk je pouhá pára, ať stojí jakkoli! séla

⁷Jak pouhý stín člověk životem kráčí,
marně se trápí, marně hromadí,

nevěda ani, kdo to podědí!

⁸Na co bych ještě, Pane můj, spoléhal?

Všechna má naděje v tobě spočívá!

⁹Vyprosti mě ze všech mých provinění,
ať se mi prosím blázni nesmějí!

¹⁰Zůstanu tiše, neotevřu ústa,
protože tys to způsobil!

¹¹Odvrať ode mě svoji metlu,
pod ranami tvé ruky umírám!

¹²Když trestáš člověka za jeho vinu,
jako mol ničíš vše, co měl rád –
člověk je pouhá marnost, přesně tak! séla

¹³Vyslyš mou modlitbu, Hospodine,
když křičím o pomoc, naslouchej.
Nad mými slzami nezůstaň mlčet,
poutník a host jsem přece u tebe
tak jako všichni moji otcové!

¹⁴Odvrať svůj pohled, ať se zotavím,
dříve než odejdu a nebudu tu víc!

40

¹Pro předního zpěváka. Žalm Davidův.

I.

²Na Hospodina jsem čekal toužebně
a on se naklonil a uslyšel můj křik.

³Z vlhké jámy vytáhl mě,
z kalné bažiny,
mé nohy postavil na pevné skále,
mé kroky upevnil.

⁴Do úst mi vložil novou píseň,
chvalozpěv Bohu našemu;
mnozí to spatří a budou ho mít v úctě,
na Hospodina se spolehnou.

⁵Blaze člověku,
který v Hospodina skládá naději,
který se neobrací k pyšným
ani k těm, kdo se řídí lží.

⁶Kolik jen, Hospodine Bože můj,
kolik jen činíš zázraků!
V úmyslech, které o nás máš,
se tobě nikdo nerovná!
Chtěl bych je vypovědět, o nich promluvit,
je jich však víc, než dá se vypočíst!

⁷Oběti a dary sis neoblíbil,
ale uši jsi mi otevřel:
Nechtěl jsi oběti za hřích ani zápaly!

⁸Tehdy jsem řekl: „Hle, přicházím,
jako je o mně v Knize napsáno.

⁹Mou radostí je konat vůli tvou,
tvůj Zákon, Bože můj, v nitru nosím si.“

¹⁰Ve velikém shromáždění
jsem spravedlnost zvěstoval,
své rty jsem nezdržoval,
to víš, Hospodine, sám.

¹¹Tvoji spravedlnost v srdci neskryl jsem,
o tvé věrnosti jsem mluvil a o spáse,
před velikým shromážděním
jsem tvou lásku a věrnost netajil.

II.

¹²Své slitování, Hospodine,
mi prosím neodpírej;
kéž láska a pravda tvá
vždycky nade mnou drží stráž!

¹³Obklopily mě pohromy,
jež nelze vypočíst.
Moje viny mě dostihly,
že přes ně nevidím –
je jich víc, než mám vlasů na hlavě,
všechnu odvahu ztratil jsem!

¹⁴Kéž mě, Hospodine, ráčíš vysvobodit;
na pomoc, Hospodine, pospěš mi!

¹⁵Ať jsou zahanbeni, ať se stydí všichni,
kdo mě o život chtějí připravit!

Ať jsou zpět zahnáni, ať se hanbí,
kdo se kochají mým neštěstím!

¹⁶ Ať jsou zděšeni svou vlastní hanebností
ti, kdo nade mnou „Hohó!“ volají.

¹⁷ Ať se však radují a veselí se v tobě
všichni ti, kdo tě hledají.
Ať navždy říkají: „Veliký je Hospodin!“
ti, kdo milují tvé spasení.

¹⁸ Já sám jsem nuzný a ubohý –
kéž bys na mě, můj Pane, pomyslel!
Má pomoc, má záchrana jsi přece ty,
Bože můj, prosím nemeškej!

41

¹ Pro předního zpěváka. Žalm Davidův.

² Blaze tomu, kdo myslí na ubohé,
ve zlý den mu Hospodin pomůže!

³ Hospodin ho uchrání, naživu udrží jej,
šťastným na zemi ho učiní,
nevydá ho zvůli nepřátel.

⁴ Hospodin jej posílí na lůžku nemocných –
z jeho nemoci jej zcela uzdravíš!

⁵ Řekl jsem: „Hospodine, smiluj se nade mnou,
zhřešil jsem proti tobě, uzdrav duši mou!“

⁶ Mí nepřátelé o mně mluví ve zlosti:

„Umře už brzo? Už jeho jméno vymizí?“

⁷Kdykoli mě navštíví, mluví lži,
podlost si v srdci hromadí, jdou ven a klevetí.

⁸Všichni mí nepřátelé si o mně šeptají,
přičítají mi pouze neštěstí:

⁹„Zachvátila ho hrozná věc,
ze svého lůžka nevstane!“

¹⁰Dokonce i můj přítel, jemuž jsem důvěřoval,
ten, který se mnou jídal chléb,
pozvedl patu proti mně.

¹¹Ty se však, Hospodine, smiluj nade mnou,
dej, abych vstal a dal jim odplatu!

¹²Takto poznávám, že máš mě rád,
když můj protivník nade mnou nejásá.

¹³Ty mě podpíráš, neboť jsem nevinný,
do své přítomnosti mě staviš navěky.

¹⁴Ať je požehnán Hospodin, Bůh izraelský,
od věků až navěky!
Amen! Amen!

DRUHÁ KNIHA

42

¹Pro předního zpěváka. Poučný žalm synů Korachových.

²Jako laň prahne po proudící vodě,

má duše prahne, Bože, po tobě!

³Po Bohu, po živém Bohu, žízní duše má:

Kdy už půjdu a spatřím Boží tvář?

⁴Ve dne i v noci jsou mi slzy pokrmem,
když mi říkají: „Tvůj Bůh? Kde je?!“

⁵Duše mě opouští,

když na to vzpomínám,

jak jsem se zástupy chodíval,

do Božího domu se s nimi ubíral

se zvucným jásosem a písní chval,

když o svátku se zástup radoval.

⁶Proč jsi sklíčená, duše má,

proč jsi ve mně tak ztrápená?

Spolehni na Boha – ještě mu budu děkovat,

on je můj Bůh, má záchrana!

⁷Duše má je ve mně sklíčená,

proto na tebe vzpomínám

v kraji Jordánu a Hermonu,

na vršku Micaru.

⁸Hlubina se ozývá hlubině

ve hluku tvých peřejí,

všechny tvé vlny a tvé příboje

se valí přese mě.

⁹Ve dne kéž Hospodin svou lásku ukáže,

v noci kéž jeho píseň se mnou zůstane –

tak zní má modlitba k Bohu mého života!

¹⁰Zeptám se Boha, skály své:

Proč jen jsi na mě zapomněl?

Proč kvůli nepřátelským útokům
mám chodit ve smutku?

¹¹V kostech mě drtí výsměch nepřátel,
když mi říkají: „Tvůj Bůh? Kde je?!“

¹²Proč jsi sklíčená, duše má,

proč jsi ve mně tak ztrápená?

Spolehni na Boha – ještě mu budu děkovat;
on je můj Bůh, má záchrana!

43

¹Zjednej mi právo, Bože,

buď mým obhájcem před bezbožným národem,
zachraň mě před lstivým a podlým člověkem!

²Jsi přece Bůh mé posily –

Proč jsi mě zapudil?

Proč kvůli nepřátelským útokům
mám stále chodit ve smutku?

³Sešli své světlo a věrnost svou –

ty mě povedou,

budou mě provázet k hoře tvé svatosti,
kde bydlíš ty.

⁴Tehdy přistoupím k Božímu oltáři,

k Bohu, svému štěstí a radosti,
chválit tě budu na citeře,

Bože, můj Bože!

⁵Proč jsi sklíčená, duše má,
proč jsi ve mně tak ztrápená?
Spolehni na Boha – ještě mu budu děkovat;
on je můj Bůh, má záchrana!

44

¹Pro předního zpěváka. Poučný žalm synů Korachových.

²Na vlastní uši jsme, Bože, slyšeli,
co nám vyprávěli naši otcové –
o tom, cos konal v jejich dnech,
v těch starodávných dnech.

³Svou vlastní rukou jsi
vyhnal pohany, a je jsi usadil;
rozdrtils národy, a je jsi rozplodil.

⁴Svým vlastním mečem tu zemi neovládli,
ve vlastní paži neměli vítězství;
tvá pravice to byla, paže tvá,
tvář tvá jim zářila – měls je rád!

⁵Jenom ty, Bože, jsi můj Král,
ty nech vítězit Jákoba!

⁶S tebou jsme nepřátele drtili,
tvým jménem po útočnicích šlapali.

⁷Ve vlastní luk jsem nevěřil,
nebyl to můj meč, kdo dal mi vítězství!

⁸Tys nám dal nad nepřátele vítězit,

naše protivníky jsi vždy zahanbil.

⁹Chlubili jsme se Bohem každý den,
stále jsme slavili jméno tvé! séla

¹⁰Ted' jsi nás ale zahnal a zahanbil,
nevytáhl jsi s vojsky našimi.

¹¹Zahnals nás na útěk před našimi nepřáteli,
naši protivníci nás obrali!

¹²Jak ovce na jatka jsi nás nechal jít,
rozehnal jsi nás mezi pohany.

¹³Za pakatel jsi svůj lid prodal,
o jejich cenu jsi nesmlouval!

¹⁴U našich sousedů vydals nás potupě,
všem okolo jsme k smíchu a zábavě.

¹⁵Udělal jsi z nás pořekadlo mezi národy,
aby nad námi lidé třásli hlavami.

¹⁶Denně je přede mnou moje ostuda,
moji tvář hanba pokrývá,

¹⁷když slyším urážky a nadávky,
když se mi nepřátelé mstí!

¹⁸Když se nám to všechno dělo,
nezapomněli jsme na tebe,
nezradili jsme smlouvu tvou.

¹⁹Naše srdce se jinam neodvrátilo,
z tvé stezky nesešel náš krok.

²⁰Ty jsi nás ale drtil v kraji šakalů,
halil jsi nás šerou temnotou!

²¹Jak bychom na jméno svého Boha zapomněli,
jak bychom k cizímu bohu ruce zvedali?

²²Cožpak by na to znalec tajemství srdce,
cožpak by na to Bůh nepřišel?

²³Pro tebe jsme zabíjeni v kteroukoli chvíli,
mají nás za ovce k zabití!

²⁴Probud' se, Pane, proč ještě spíš?
Procitni, nezaháněj nás navěky!

²⁵Proč ukrýváš svoji tvář,
nedbáš na naši bídu, na útlak náš?

²⁶Do prachu naše duše klesají,
naše těla leží na zemi.

²⁷Povstaň a pomoz nám –
ať nás vykoupí láska tvá!

45

¹Pro předního zpěváka, na nápěv „Lilie“. Poučný žalm synů
Korachových. Píseň o lásce.

²Půvabná píseň mi ze srdce plyne,
králi předkládám verše své
jazykem hbitým jak pero písaře:

³Ze všech lidí jsi nejkrásnější,
milostí kanou tvoje rty –
sám Bůh ti žehná navěky!

⁴Připevni, hrdino, k boku meč,

ukáž se v lesku a slávě své,
⁵v té slávě vítězně vyjed' do boje
za pravdy a pokory spravedlivou věc –
tvá pravice zmůže věci úžasné!
⁶Tvé šípy, králi, ostré jsou,
národy skolí před tebou,
srdce tvých soků zasáhnou!

⁷Tvůj trůn, Bože, trvá na věčné věky,
žezlo spravedlnosti je žezlo vlády tvé.
⁸Miluješ spravedlnost a zlo nenávidíš;
to proto tě Bůh, tvůj Bůh, pomazal
olejem radosti nad společníky tvé!
⁹Myrhou, aloí a kasií voní roucha tvá,
z paláců slonoviny se těšíš harfami.
¹⁰Dcery králů jsou mezi tvými skvosty,
po pravici ti stojí manželka
ofirským zlatem oděná.

¹¹Poslyš, dcero, hled' a poslouchej:
Na svůj lid i na dům otce zapomeň,
¹²vždyť po tvé kráse touží král –
před ním se skloň, on je tvůj pán.
¹³I město Týr ti přinese dary,
velmoži národů se před tebou pokoří!

¹⁴Královská dcera ve vší slávě čeká v pokoji,
svůj šat má zlatem protkaný.
¹⁵V barevném rouchu ji vedou ke králi,

za ní jdou panny, družičky – k tobě přichází!

¹⁶Radostný jásot je provází,

do králova paláce vstupují.

¹⁷Místo svých otců budeš mít děti;

učiniš je knížaty po celé zemi!

¹⁸Tvé jméno chci připomínat po všechna pokolení,

ať tě na věky věků chválí národy!

46

¹Pro předního zpěváka, vysokým hlasem. Píseň synů Korachových.

²Bůh je naše útočiště i síla,

pomoc v úzkostech stále přítomná.

³Proto se nebudeme bát,

i kdyby se země propadla

a hory hroutily se do moře,

⁴i kdyby řvaly jeho bouřlivé vlny

a hory se bořily pod jeho nápirem! séla

⁵Je řeka, jejíž proud blaží město Boží,

kde svatý příbytek má Nejvyšší.

⁶Bůh je v tom městě, nic jím neotřese,

Bůh je ochrání už v ranním svítání!

⁷Národy bouří se? Hroutí se říše?

Na jeho povel se země rozplyne!

⁸S námi je Hospodin zástupů,

naším útočištěm je Bůh Jákobův! séla

⁹Pojďte se podívat, co Hospodin umí,
jak hrozné divy činí na zemi!

¹⁰Ve všech koncích světa boje zastavuje,
láme luky, seká kopí, vozy pálí plamenem.

¹¹Přestaňte! Vězte, že já jsem Bůh,
svrchovaný jsem mezi národy,
svrchovaný jsem na zemi!

¹²S námi je Hospodin zástupů,
naším útočištěm je Bůh Jákobův! séla

47

¹Pro předního zpěváka. Žalm synů Korachových.

²Tleskejte Bohu, všechny národy,
vyšlete k němu pokřik radosti!

³Nejvyšší, hrozivý je Hospodin,
veliký Král je všude na zemi.

⁴On nám podmaňuje národy,
pod naše nohy položil pohany.

⁵Naše dědictví nám přidělil –
chloubu Jákoba, jehož si oblíbil. séla

⁶Vznáší se Bůh uprostřed jásání,
Hospodin, když troubí se na roh beraní.

⁷Zpívejte Bohu, zpívejte,
zpívejte našemu Králi, zpívejte!

⁸Králem je Bůh všude na zemi,
proto zpívejte žalm poučný:

⁹Kraluje Bůh nad všemi národy,
Bůh sedí na trůnu své svatosti.

¹⁰Vůdcové národů se scházejí
k Bohu Abrahama – jsou jeho lid!
Štítý země přec Bohu náleží –
jak vysoko se vyvýšil!

48

¹Zpívaný žalm synů Korachových.

²Veliký je Hospodin, vší chvály hodný,
ve městě našeho Boha,
na hoře své svatosti.

³Vrcholem krásy, potěchou vší země
je hora Sion, město mocného Krále,
na svazích severních.

⁴Bůh sám je v jeho palácích,
ukázal, že je jim pevností!

⁵Králové totiž, když se spolčili,
společně k městu přitáhli.

⁶Když na ně pohlédli, zůstali ohromeni,
vydělili se, náhle utekli.

⁷Zděšením byli tenkrát přemoženi,
jako rodička se chvěli bolestí

⁸tak jako lodě na širém moři

zmítané větrem východním.

⁹O čem jsme slýchali, to jsme uviděli
ve městě Hospodina zástupů,
ve městě našeho Boha –
kéž je Bůh upevní až navěky! séla

¹⁰Rozjímáme, Bože, o tvé lásce
uprostřed tvojí svatyně.

¹¹Jako tvé jméno, Bože, tak i tvá chvála
do všech končin země dosahá.

Pravice tvá je plná spravedlnosti –

¹²hora Sion ať se veselí!

Jen ať jásají judské dcery
nad soudy Božími!

¹³Prochodte Sion, kolem jej obejděte,

jeho věže zkuste spočítat,

¹⁴jeho hradby ze srdce obdivujte,

na jeho paláce upřete zrak.

Abyste o tom vyprávět mohli

pokolení, jež přijde za vámi:

¹⁵Tento Bůh je náš Bůh na věky věků,

on bude naším vůdcem, dokud jsme naživu!

49

¹Pro předního zpěváka. Žalm synů Korachových.

²Všechny národy, naslouchejte,

obyvatelé světa, poslyšte,
³obyčejní lidé tak jako důležití,
ať už jste chudí nebo bohatí.
⁴Z mých úst teď moudrá slova zazní,
rozumně mé srdce přemýšlí,
⁵své ucho nakláním k moudré písni,
za zvuků citery tajemství odhalím:

⁶Proč bych se bát měl ve zlých časech,
když jsem obklopen záští nepřátel?
⁷Oni se spoléhají na vlastní jmění,
chlubí se velikostí svého bohatství.
⁸Jeden druhého však vykoupit nedokáže,
nevnutí za něj Bohu úplatek.
⁹Výkupné za život je příliš drahé,
nikdo z nich toto nikdy nesvede!

¹⁰Nikdo nebude naživu věčně,
hrobová jáma nikoho nemine.
¹¹Jak vidno, i moudrý člověk zemře,
stejně tak hyne tupec a hrubián,
každý své jmění cizím zanechá!
¹²Jejich hroby jim budou věčnými domy,
na věky věků jim budou obydlím,
třebaže dříve vlastnili pozemky.
¹³Při vší své nádheře tu lidé nezůstanou,
tak jako zvířata musí zahynout!

¹⁴Takto dopadnou, kdo jsou si sebou jistí,

i ti, kdo obdivují jejich výroky. séla

¹⁵Do hrobu zahnání budou jak ovce,
smrt bude nakonec jejich pastýřem!
Ráno pak poctiví pošlapají je,
když jejich tělo bude v hrobě hnít
daleko od jejich slavných obydlí.

¹⁶Můj život ale Bůh z hrobu vykoupí,
on mě vytrhne z jeho sevření! séla

¹⁷Proto se nestrachuj, když někdo bohatne
ani když jeho dům slavně vzmáhá se.

¹⁸Až zemře, nic s sebou nepobere,
jeho nádhera s ním dolů nepůjde.

¹⁹Za svého života sám sobě dobrořečil:
„Musí se uznat, že máš blahobyť!“

²⁰Musí však odejít za svými předky,
světlo už nikdy nespátří.

²¹Při vší své nádheře když lidé neprohlédnou,
tak jako zvířata musí zahynout.

50

¹Žalm Asafův.

Hospodin, Bůh bohů, promlouvá,
celou zem svolává
od slunce východu až tam, kde zapadá.

²Ze Sionu v plné kráse
sám Bůh skvěje se.

³Přichází náš Bůh, nebude mlčet;

před ním jde oheň, všechno stravuje,
kolem něj prudká vichřice!

⁴Svolává shůry nebesa i zem,
jeho lid aby stanul před soudem:

⁵„Shromážděte mi moje ctitele,
ty, kteří skrze oběť jsou se mnou ve smlouvě!“

⁶Jeho spravedlnost nebesa zvěstují,
vždyť Bůh je soudce – on jediný! séla

⁷„Slyš, lide můj, a promluvíím,
slyš, Izraeli, já tě usvědčím:

Já, Bůh, jsem přece Bohem tvým!

⁸Kvůli tvým obětem tě neviním,
tvé zápaly mi nikdy nechybí.

⁹Nechci však býka z chlévů tvých,
nechci kozlíky z tvé ohrady!

¹⁰Všechna zvěř v lese přece patří mi,
také dobytek na horách nesčetných.

¹¹Znám všechny ptáky v nebesích,
divoké šelmy jsou mým vlastnictvím.

¹²Nepožádám tě, i kdybych hladověl –
mně patří svět i všechno v něm!

¹³Cožpak se živím masem hovězím,
cožpak ho krví kozlů zapíjím?

¹⁴Přinášej Bohu oběť vděčnosti,
své sliby plň před Nejvyšším.

¹⁵Volej mě v den svého soužení,
vysvobodím tě a ty mě oslavíš!“

¹⁶Darebáka však Bůh takto osloví:

„K čemu odříkáváš moje zákony,
mou smlouvu do úst proč bereš si?

¹⁷Vždyť přece nechceš dát se poučit,
má slova za hlavu jsi zahodil.

¹⁸Vidíš-li zloděje, přátelíš se s ním,
s cizoložníky ses ztotožnil!

¹⁹Svá ústa poskytuješ slovům zlým,
tvůj jazyk spřádá úskoky.

²⁰Sedíš si a bratra hanobíš,
syna své matky ostouzíš.

²¹Kdybych dál mlčel nad tím, co provádíš,
pomyslel by sis, že jsem ti podobný.
Proto tě nyní obviním,
před tvýma očima tě napravím!

²²Kdo Boha pomíjíte, toto pochopte:
Když já vás napadnu, kdo vám pomůže?

²³Kdo přináší oběť vděčnosti, ten mě ctí;
kdo svoje cesty napraví,
tomu ukážu Boží spasení!“

51

¹Pro předního zpěváka. Žalm Davidův. ²Poté, co za ním přišel
prorok Nátan kvůli jeho poměru s Batšebou.

³Smiluj se nade mnou, Bože, ze své lásky,
v hojném svém soucitu odstraň mé poklesky.

⁴Důkladně omyj mě od mého provinění,
od mého hříchu mě očisti!

⁵Uznávám všechny své zločiny,
svůj hřích mám stále na mysli.

⁶Proti tobě, tobě samému, jsem zhřešil,
před tvýma očima jsem se zla dopustil!
Ve svých výrocích jsi proto spravedlivý,
oprávněn jsi mě odsoudit!

⁷Vždyť nesu vinu už od narození,
hříšný jsem od svého početí.

⁸Ty však jsi od počátku toužil po věrnosti,
už v lůně matky učils mě moudrosti.

⁹Yzopem očisti mě a budu zas čistý,
omyj mě a budu bělejší než sníh!

¹⁰Dej mi zas uslyšet radost a veselí,
mé údy zlámal jsi – kéž znovu tancuji!

¹¹Od mého hříchu kéž svou tvář odvrátíš,
všechny mé viny kéž odstraníš!

¹²Stvoř ve mně, Bože, srdce ryzí,
v mém nitru obnov ducha stálosti.

¹³Nevyháněj mě ze své přítomnosti,
svého svatého Ducha neber mi!

¹⁴Navrať mi radost ze své spásy,
ušlechtilým duchem mě posilni.

¹⁵Tvým cestám pak budu provinilce učit,
aby se hříšníci k tobě vraceli.

¹⁶Smrtelné viny zbav mě, Bože, Bože mé spásy,
ať můj jazyk zpívá o tvé spravedlnosti!

¹⁷Pane můj, otevři mé rty,
ať má ústa zvěstují tvé chvály!

¹⁸V oběti neměl bys zalíbení, kdybych ti ji dal,
moje zápaly bys nepřijal.

¹⁹Kajícný duch je Bohu nad oběti –
nepohrdneš, Bože, srdcem kajícím a sklíčeným.

²⁰Ve své dobrotě smiluj se nad Sionem,
zdi Jeruzaléma znovu vystavěj!

²¹Tehdy si zalíbíš oběti spravedlnosti –
zápalné oběti bez vady,
tehdy se znovu budou obětovat býci
na tvém oltáři.

52

¹Pro předního zpěváka. Poučný žalm Davidův. ²Poté, co Doeg Edomský přišel za Saulem a oznámil mu: „David vešel do Achimelechova domu.“

³Chlubíš se, hrdino, vlastním zlem?
Boží láska je tu každý den!

⁴Záhubu chystáš svým jazykem,
tou ostrou břitvou pácháš lest.
⁵Zlé víc než dobré miluješ,
raději než pravdu mluvíš lež. séla
⁶Ve zhoubných řečech si libuješ,
které vypouštíš zrádným jazykem!

⁷Bůh tě však navždy porazí,
chytne tě, z domova uchvátí,
ze země živých tě vyhladí! séla
⁸Spřavedliví užasnou, až to uvidí,
nakonec se ti zasmějí:
⁹„Pohledte na toho hrdinu,
jenž neměl v Bohu záštitu.
Spoléhal na množství svého majetku,
posílit chtěl se skrze záhubu!“

¹⁰Já ale budu jako oliva –
v Božím domě budu rozkvétat.
Na Boží lásku totiž spoléhám
stále, napořád.

¹¹Chválit tě budu, Pane, navěky
za to, cos učinil.
V tvém jménu složím naději,
neboť je vzácné před tvými věrnými!

53

¹Pro předního zpěváka, k tanci. Poučný žalm Davidův.

²Blázen myslí, že Bůh není!
Zkažení jsou, ohavné křivdy páchají,
není, kdo dobro konal by!

³Bůh z nebe hledí na lidi:
Nechce někdo porozumět, Bůh nikomu nechybí?
⁴Všichni zabloudili z cesty, dočista se zkazili,
není, kdo by konal dobro, není ani jediný!

⁵Copak nic nevědí tito zločinci?
Jako by jedli chléb, můj lid hltají –
pročpak by k Bohu volali?!

⁶Jednou je ale přepadne zděšení,
ačkoli předtím strach neznali.
Kosti těch, kdo napadli tě, Bůh sám rozptýlí
a ty je zahanbíš,
vždyť Bůh je zatratil!

⁷Kéž Izraeli vzejde ze Sionu spása,
kéž Bůh konečně svůj lid obnoví!
Jáko b pak bude radostně jásat,
Izrael se bude veselit!

54

¹Pro předního zpěváka, na strunné nástroje. Poučný žalm Davidův. ²Poté, co přišli Zifejci a řekli Saulovi: „David se ukrývá u nás!“

³Bože, zachraň mě pro jméno své,
v moci své buď mi obhájcem!

⁴Bože, slyš moji modlitbu,
mým slovům popřej sluch.

⁵Cizáci povstali proti mně,
násilníci pasou po mém životě –
ti, kdo nestavějí Boha před sebe. séla

⁶Pohledte, můj pomocník je Bůh,
můj Pán mě drží naživu!

⁷Mým nepřítelům, Pane, odplat' zlo,
už s nimi skoncuji pro věrnost svou!

⁸Potom ti budu obětovat ochotně,
tvé jméno, Hospodine, slavit, že dobré je!

⁹On mě vysvobodí z každého soužení,
svým nepřítelům směle pohlédnu do očí!

55

¹Pro předního zpěváka, na strunné nástroje. Poučný žalm
Davidův.

²Naslouchej, Bože, mé modlitbě,
před mojí prosbou se neskrývej,

³popřej mi sluchu a odpověz!

Zmítám se v nářku a sténání,

⁴před křikem nepřítele,

před hrozbou ničemy.

Svojí hanebností mě chtějí zavalit,

chovají ke mně krutou nenávist!

⁵Srdce se ve mně chvěje bolestí,
obavy ze smrti mě oblehly.

⁶Hrůza a děs mě svírají
a přemožen jsem úzkostí.

⁷Přál bych si mít křídla holubí –
odlétl bych a našel klid!

⁸Uchýlil bych se někam do dáli,
v pustině bych se usadil. séla

⁹Pospíšil bych si do bezpečí
před touto smrští a vichřicí.

¹⁰Pohlť je, Pane, jazyk jim spleť,
ve městě vládne krutost a rozbroje!

¹¹Ve dne i v noci krouží po jeho zdech,
špatnost a trápení bydlí v něm.

¹²Střed města patří záhubě,
ulice neopouští křivda a lest!

¹³Kdyby protivník mě urážel,
to bych snes,
kdyby mě napadl nepřítel,
skryl bych se.

¹⁴Ale ty – člověk blízký mně,
můj přítel a můj spřízněnec!

¹⁵Radili jsme se spolu důvěrně,
do Božího domu chodili v zástupech!

¹⁶Kéž by je smrt náhle přepadla,
aby se zaživa zřítili do pekla –
domy i srdce mají plné zla!

¹⁷Já ale k Bohu zavolám,
Hospodin bude má záchrana.

¹⁸Večer i ráno, také v poledne
úpím a sténám – vyslyš mě!

¹⁹Bůh mě vykoupí z tohoto boje,
pokoj mé duši dopřeje,
i když jich tolik je proti mně!

²⁰Bůh mě vyslyší a pokoří je,
ten, který od věků kraluje! séla
Bůh, jenž se nikdy nemění,
pokoří ty, kdo se ho nebojí!

²¹Na svoje druhy můj přítel zaútočil,
svoji úmluvu porušil.

²²V ústech měl slova nad máslo lahodnější,
v srdci však válku nosil si.
Jak jemný olej hladily jeho řeči,
vskutku však byly dýkami!

²³Své břímě uval na Hospodina,
on se o tebe postará;
on přece nikdy nenechá
pochtivé padnout do bláta.

²⁴Zákeřné vrahy však ty, Bože, sraziš
do jámy nejhlubší.

Půlky života se takoví nedočkají –
já ale v tebe skládám naději!

56

¹Pro předního zpěváka, na nápěv „Tiché holubice v dálavách“.
Zlatý zpěv Davidův, když ho Filištíni zajali v Gatu.

²Smiluj se, Bože, lidé mě deptají,
bojovníci na mě každý den útočí.

³Každý den deptají mě moji protivníci,
tak mnozí proti mně pyšně bojují.

⁴Kdykoli bojím se,
v tobě mám naději!

⁵V Bohu, jehož slovo chválím,
v Bohu mám naději.
Proto se nebojím,
co by mi udělal smrtelník!

⁶Každý den má slova překrucují,
přemýšlejí stále, jak mi uškodit.

⁷Číhají tajně, sledují mé kroky,
po mém životě už se sápadí.

⁸Copak uniknou se svou hanebností?
Svým hněvem, Bože, smet' ty pohany!

⁹Ty vedeš v patrnosti každý můj útěk,
mé slzy schovej do své lahvice –
ty sám víš nejlépe, kolik jich je!

¹⁰Nazpátek stáhnou se moji nepřátelé,
když k tobě zavolám – v ten den.
Vím totiž jedno: Bůh se mnou je!

¹¹V Bohu, jehož slovo chválím,
v Hospodinu, jehož slovo chválím,

¹²v Bohu mám naději.

Proto se nebojím,
co by mi člověk učinil!

¹³Tobě jsem, Bože, složil sliby,
tobě přinesu vděčné oběti.

¹⁴Vždyť jsi mě zachránil od smrti,
mé nohy od zvrtnutí,
abych směl před Bohem stále chodit
ve světle, mezi živými!

57

¹Pro předního zpěváka, na nápěv písně „Nevyhlazuj!“ Zlatý
zpěv Davidův, když utekl před Saulem do jeskyně.

²Smiluj se nade mnou, Bože, smiluj se,
vždyť jsi mým úkrytem!
Do stínu tvých křídel schovám se,
než zkáza pomine.

³K Bohu, k Nejvyššímu zní mé volání,
on se mnou dokoná své záměry!

⁴Z nebe pošle, aby mě zachránil,

mé pronásledovatele zastaví, sála
svou lásku a věrnost Bůh pošle mi!

⁵Jsem nucen bydlet mezi lvy,
mezi lidožravými šelmami.
Jejich zuby jsou šípy, oštěpy,
ostrými meči jsou jejich jazyky.

⁶Zvedni se, Bože, nad nebe,
svou slávou přikryj celou zem!

⁷Nástrahu mým krokům připravili,
mou duši sklíčili.
Jámu přede mnou vykopali,
sami však do ní upadli. sála

⁸Mé srdce je, Bože, připraveno,
připraveno je zpívat a hrát.

⁹Probud' se konečně, moje slávo,
probud' se, loutno a citero,
ať vzbudím ranní zář!

¹⁰Chválit tě, Pane, chci mezi lidmi,
chci ti hrát žalmy uprostřed národů:

¹¹Tvá láska sahá k samému nebi,
tvá věrnost vzhůru k oblakům.

¹²Zvedni se, Bože, nad nebe,
svou slávou přikryj celou zem!

58

¹Pro předního zpěváka, na nápěv písně „Nevyhlazuj!“ Zlatý zpěv Davidův.

²Opravdu, mocní, právem rozhodujete,
soudíte lidi podle rovnosti?

³Vždyť máte hanebností plné srdce,
po celé zemi šíříte násilí!

⁴Už odmalička se bídáci odcizili,
od narození bloudí, kdo mluví lež.

⁵Jako zlí hadi jsou jedu plní,
jak hluchá zmije mají uši zacpané,

⁶slova zaklínačů aby neslyšeli,
hlas kouzelníků aby k nim nedoleh.

⁷V ústech jim, Hospodine, rozbij zuby,
tesáky těch lvů, Bože, vylámej!

⁸Ať se rozplynou, ať zmizí jako vody,
šípky, jež vystřelili, ať ztratí se!

⁹Ať jsou jak slimák, co ve slizu se plazí,
jak potracený plod, jenž slunce neviděl!

¹⁰Než z jejich trní vzroste husté křoví,
zaživa je smete prudká vichřice.

¹¹Poctivý pak se šťastně dočká pomsty,
v krvi bídáka si nohy umyje.

¹²A lidé řeknou: „Tak tedy poctiví dojdou odměny,
tak tedy Bůh vskutku soudí zem!“

59

¹Pro předního zpěváka, na nápěv písně „Nevyhlažuj!“ Zlatý zpěv Davidův, když Saul nechal hlídat jeho dům, aby ho mohl zabít.

²Zbav mě mých nepřátel, Bože můj,
před útočníky mě ochraňuj.

³Zbav mě těch zlosynů,
zachraň mě od těch vrahounů!

⁴Pohled', Hospodine – v záloze na mě číhají,
všichni ti siláci se na mě sbírají,
i když jsem bezúhonný, nevinný!

⁵Pro nic za nic se sbíhají, na mě se chystají,
povstaň mi na pomoc, jen pohlédni!

⁶Hospodine Bože zástupů, Bože Izraele, procitni,
potrestej všechny ty pohany,
neměj slitování s podlými zločinci! séla

⁷Večer se vracejí, štěkají jako psi,
po celém městě běhají.

⁸Pohled', co ústy prskají!
Svémi rty bodají jako dýkami –
myslí si: „Kdo to uslyší?“

⁹Tobě jsou, Hospodine, jen pro smích,
všem těm pohanům se vysmíváš.

¹⁰Ty jsi má síla, tebe vyhlížím,
ty, Bože, jsi můj pevný hrad!

¹¹Bůh ve své lásce jde mi naproti,
z nepřátel činí mi pastvu pro oči.

¹²Ještě je nepobíjej, můj lid by zapomněl,
mocně však jimi otřes a poniž je,
Pane můj, vždyť jsi náš štít!

¹³Za hříchy jejich úst, za slova jejich rtů
jejich vlastní pýcha kéž by je lapila!
Za všechny jejich kletby, za všechny lži

¹⁴vyhlad' je ve svém hněvu, vyhlad' dočista!
Jen ať se dozví zemské končiny,
že Bůh je vládcem Jákoba! sěla

¹⁵Večer se vracejí, štěkají jako psi,
po celém městě běhají.

¹⁶Sem a tam toulají se, potravu hledají,
o hladu musejí se ke spánku uložit.

¹⁷Já ale budu o tvé síle zpívat,
tvou lásku chci opěvovat od rána.
Vždyť ty ses stal mou pevností,
mým útočištěm v den soužení.

¹⁸Ty jsi má síla, tobě zazpívám,
ty, Bože, jsi můj pevný hrad,
Bože, láska má!

60

¹Pro předního zpěváka, na nápěv „Lilie svědectví“. Zlatý žalm Davidův, pro poučení. ²Když bojoval proti Aramejcům z Mezopotámie a z Coby a Joáb se vrátil do Solného údolí, kde

porazil dvanáct tisíc Edomců.

³Zavrhl jsi nás v návalu prchlivosti,
teď ale, Bože, vrať se k nám.

⁴Zemí jsi třásl, na kusy tříštil,
její pukliny uzdrav, už se rozpadá!

⁵Vlastní lid nechal jsi okusit hrůzy,
vínem závratí jsi nás napájel.

⁶Svým ctitelům teď ale korouhev dal jsi,
aby ji rozvinuli v pravdě tvé. séla

⁷Aby tví milovaní byli zachráněni,
pomoz svou pravicí, vyslyš mě!

⁸Bůh promluvil ve své svatosti:

„Vítězně Šechem rozdělím,
údolí Sukot si rozměřím.

⁹Můj je Gileád, můj je Manases,
Efraim je má helma, Juda žezlo mé,

¹⁰Moáb za umyvadlo slouží mi,
na Edom sandál odhodím,
nad Filištíny vítězně zakřičím!“

¹¹Kdo mě doprovodí do hrazeného města?
Kdo mě do Edomu povede?

¹²Kdo jiný než ty, Bože, jenž zavrhlš nás,
ty, který s našimi šiky netáhneš?

¹³Pomoz nám prosím proti nepříteli,
záchrana v člověku je přece nicotná.

¹⁴S Bohem však jistě udatně zvítězíme –
ty, kdo nás nenávidí, rozdupá!

61

¹Pro předního zpěváka, na strunný nástroj. Žalm Davidův.

²Moje volání slyš, Bože,
mojí modlitbě naslouchej!

³Od konce světa volám tě,
srdce mám sevřené:

Ke skále, která mě převyšuje,
prosím doved' mě!

⁴Býval jsi přece mým útočištěm,
baštou před tváří nepřátel.

⁵V tvém stanu chtěl bych bydlet stále,
ve skrytu tvých křídel schovat se! sála

⁶Mé sliby, Bože, jistě slyšel jsi,
ctitelům tvého jména dal jsi dědictví.

⁷Ke dnům krále přidej další dny,
jeho léta ať věky trvají!

⁸Před Boží tváří ať trůní navždycky,
dej, ať ho provází láska s věrností!

⁹Tvému jménu chci zpívat navěky,
své sliby plnit po všechny dny.

62

¹Pro předního zpěváka Jedutuna. Žalm Davidův.

²Jen v Bohu má duše odpočívá,
od něj přichází má záchrana.

³Jen on je má skála, moje spása,
nepadnu nikdy, on je můj pevný hrad!

⁴Jak dlouho budete v útoku pokračovat?
To chcete všichni srazit člověka,
který je sám jak zídka nahnutá,
jak plot, který se rozpadá?

⁵Jen na to myslí, jak by ho strhli,
jak by ho zbavili jeho cti.
Lež mají rádi, ústy dobrořečí,
v srdci však srší kletbami! séla

⁶Jen v Bohu, duše má, odpočívej,
od něj přichází moje naděje.

⁷Jen on je má skála, moje spása,
nepadnu, on je můj pevný hrad!

⁸V Bohu je má spása, moje sláva;
má pevná skála, v Bohu je skryše má.

⁹V každý čas na něj, lidé, spoléhejte,
před Bohem, naši skryší, své srdce vylijte! séla

¹⁰Jen pouhé nic jsou přece smrtelníci,

lidští tvorové jsou jako přeludy:
Budou-li spolu na váhu položení,
lehčí se ukážou než pouhé nic!

¹¹Nespoléhejte na bezpráví,
nedoufejte marně v krádeže,
a kdyby vzrůstalo vaše jmění,
v srdci mu místo nedejte!

¹²Jednou Bůh mluvil, dvakrát jsem to slyšel,
že Bohu síla náleží.

¹³Tobě náleží také láska, Pane,
ty přece každému jeho skutky odplatíš!

63

¹Žalm Davidův, když byl v Judské poušti.

²Ty jsi můj Bůh, tebe hledám, Bože,
má duše žízní po tobě!
Po tobě dychtí tělo mé
jak suchá země prahnoucí po vodě.

³Kéž bych tě ve svatyni znovu uviděl,
tvou sílu a tvou slávu kéž bych zakoušel!

⁴Lepší než život je láska tvá,
mé rty tě proto budou opěvat.

⁵Budu tě chválit po dobu života
a ve tvém jménu ruce pozvedat.

⁶Mou duši nasytí lahodná hostina,

hlasitou písni tě slaví ústa má!

⁷Když ležím na lůžku, na tebe pamatuji,
při nočním bdění o tobě přemýšlím.

⁸Vždycky jsi byl mou pomocí –
zpívám ve stínu křídel tvých!

⁹K tobě jsem přilnul celou svou duší,
ty mě podpíráš svou pravicí.

¹⁰Ti, kdo však usilují o zkázu mé duše,
sami se propadnou hluboko do země.

¹¹Každý z nich zahyne ostřím meče,
pokrmem šakalů stanou se!

¹²Král se však v Bohu zaraduje,
zajásá každý, kdo přísahá skrze něj,
ústa lhářů až zavrou se!

64

¹Pro předního zpěváka. Žalm Davidův.

²Slyš, Bože, hlas mého naříkání,
před hrozbou nepřátel mě ochraňuj.

³Před úklady zlých mě prosím ukryj,
před vzpourou tlupy zločinců!

⁴Jazyky si jak meče naostřili,
jak šípy míří slovy krutými.

⁵Nevinného chtějí trefit ze zálohy,
bez obav na něj náhle vystřelí!

⁶Ve svých zlých plánech se utvrzují,
jednají o tom, jak pasti nastražit.
„Kdo by to viděl?“ říkají si,
⁷„Kdo by vypátral naše zločiny?“

Vypátrá je Ten, jenž do nitra hledí,
jenž pátrá v hlubinách srdce člověka!
⁸Bůh po nich tehdy svým šípem strelí,
upadnou náhle, plní ran!

⁹Jazyky svými sami se srazí,
každý, kdo spatří je, se otřese.
¹⁰Bázeň pak zachvátí všechny lidi,
o Božích skutcích budou vyprávět,
nad jeho dílem přemýšlet!

¹¹Spravedlivý se bude v Hospodinu těšit,
že svěřil se jeho ochraně.
Jásat pak budou spolu všichni,
kdo mají srdce upřímné!

65

¹Žalm pro předního zpěváka. Píseň Davidova.

²Na Sionu ti, Bože, náležejí chvály,
sliby ti dané budou splněny!
³K tobě přichází každý smrtelník,
neboť vyslýcháš naše modlitby.

⁴Když nás přemáhají naše hříchy,
od našich vin nás očistiš!

⁵Blaze vyvoleným, které zveš,
aby stanuli na tvých nádvořích!
Dobrotou tvého domu se sytíme
ve chrámu tvé svatosti.

⁶Svémi divy nám právo zjednáváš,
Bože našeho spasení.
Jsi přece nadějí všech končin světa
i moří dalekých!

⁷Ty, jenž svou silou hory utvrzuješ,
ty, jenž jsi mocí oděný,
⁸ty, jenž dokážeš zkrotit řev moře,
jekot jeho vln, bouřící národy,
⁹svými zázraky ohromuješ celý svět,
od východu k západu jásot působíš!

¹⁰Navštěvuješ zemi a napájíš ji,
zahrnuješ ji bohatstvím.
Boží potok je plný vody,
opatřuješ lidem obilí.
Ty přece zemi zúrodňuješ,

¹¹zaléváš brázdy, hroudy rozdrťíš,
hojnými lijáky ji obměkčuješ
a žehnáš tomu, co roste z ní.

¹²Korunuješ rok svou dobrotou,

tvé stopy kanou hojností.

¹³Zelené louky jsou, kde byla poušť,
pahorky se halí radostí.

¹⁴Pastviny se stády pokrývají,
údolí se oblékají obilím.

Už křičí radostí!

Ano, už zpívají!

66

¹Zpívaný žalm pro předního zpěváka.

I.

Ať volá radostně k Bohu celý svět,

²o jeho slavném jménu zpívejte,
jeho chválu slavně hlásejte!

³Řekněte Bohu: Jak ohromné jsou skutky tvé!

Tváří v tvář tvé mohutné síle
tvoji nepřátelé krčí se.

⁴Celý svět se ti bude klanět,
zpívat ti bude,
zpívat o jménu tvém! sěla

⁵Pojďte, na Boží skutky hleďte,
jak ohromný je v tom,
jak k lidem chová se!

⁶V pevninu kdysi obrátil moře
a pěšky přešli přes řeku –
pojdte, radujme se v něm!

⁷Navěky vládne ve své síle,

jeho oči bdí nad národy –
neprosadí se vzbouřenci! séla

⁸Našemu Bohu, národy, dobrořečte,
hlas jeho chvály nechte znít.

⁹Vždyť naši duši zachoval při životě,
našim nohám nedal klopýtnout!

¹⁰Ano, prověřil jsi nás, Bože,
tříbil jsi nás jak stříbro nejčistší.

¹¹Zavedl jsi nás do lovcovy sítě,
na naše bedra jsi vložil trápení.

¹²Člověku nastavil jsi naše hlavy,
ohněm i vodou prošli jsme,
než jsi nás vyvedl ke svobodě.

II.

¹³Do tvého domu vejdu s oběťmi zápalnými,
sliby, jež dal jsem, splním ti,

¹⁴sliby, jež pronesl jsem svými rty,
sliby mých úst uprostřed soužení.

¹⁵Zápaly přinesu ti ze zvířat vykrmených,
berany pro tebe v dým proměním,
býky i kozly ti jako oběť připravím! séla

¹⁶Pojďte a slyšte, ctitelé Boží,
budu vám vyprávět, co pro mě udělal.

¹⁷Volal jsem k němu z plna hrdla

a chválil ho svým jazykem.

¹⁸Hanebnost kdybych si v srdci choval,
můj Pán by mě jistě neslyšel.

¹⁹Bůh mě však vyslyšel
a popřál sluch mé modlitbě!

²⁰Bůh ať je požehnán –
mou prosbu neodmítl,
svou lásku mi neodňal!

67

¹Zpívány žalmy pro předního zpěváka. Na strunné nástroje.

²Smiluj se nad námi, Bože, požehnej nám,
rozjasni nad námi svoji tvář! séla

³Ať je tvá cesta na zemi známa,
mezi všemi lidmi spása tvá!

⁴Ať tě národy, Bože, slaví,
ať tě oslavují všechny národy!

⁵Ať všechny národy zpívají štěstím,
že soudíš lidi poctivě,
národy světa že spravuješ! séla

⁶Ať tě národy, Bože, slaví,
ať tě oslavují všechny národy!

⁷Úrodu svou kéž nám země dává –
Bůh, náš Bůh, kéž nám požehná!

⁸Bůh kéž nám požehná,
kéž ho ctí každý světa kraj!

68

¹Pro předního zpěváka. Zpívaný žalm Davidův.

²Povstane Bůh, jeho nepřátelé prchnou,
ti, kdo jej nenávidí, před ním utečou!

³Jak oblak dýmu, tak je rozeženeš –
jako vosk taje před ohněm,
ničemové zhynou před Bohem!

⁴Jásat před Bohem však budou poctiví,
oslavovat budou a tančit radostí!

⁵Zpívejte Bohu, jeho jménu hrajte,
Jezdci na oblacích cestu připravte –
Hospodin je jeho jméno, před ním jásejte!

⁶Ochránce vdov, otec siroteků
je Bůh ve svém svatém příbytku.

⁷Osamělým dává Bůh rodinu,
vězně vyvádí na svobodu,
vzpurní však obývají pustinu.

⁸Když vytáhlš, Bože, před svým lidem,
pustinou když ses ubíral, séla

⁹zem se třásla, nebesa dštíla
tam na Sinaji, před Bohem,

ano, před Bohem, Bohem Izraele!

¹⁰Vydatným deštěm, Bože, skrápěl jsi,

osvěžoval jsi své zemdlené dědictví.

¹¹V něm domov našly tvé zástupy,
svou hojností jsi, Bože, chudé podělil!

¹²Když Pán vyslovil svůj rozkaz,
veliký průvod žen to zvěstoval:

¹³„Králové s vojsky prchají, prchají,
hospodyně si kořist rozdělí!“

¹⁴I když vás k zemi skláněla břemena,
křídla mé holubice jsou stříbrem pokrytá,
vaše perutě jsou ze zlata!

¹⁵Všemohoucí tenkrát krále rozehnal,
jako by temná hora Calmon sněhem zbělala!

¹⁶Ó hory veliké, hory bášanské,
hory skalnaté, hory bášanské!

¹⁷Proč závistivě hledíte, hory skalnaté,
na horu, již Bůh zvolil za svůj příbytek?
Hospodin na ní věčně zůstane!

¹⁸Božích vozů jsou myriády,
jsou jich tisíce a tisíce –
Pán ze Sinaje vchází do své svatyně!

¹⁹Vystoupils do výšin, zajal jsi zajatce,
vzal sis lidi jako dar,
dokonce i ty, kteří se bouří,
že by měl Hospodin Bůh u nás přebývat!

²⁰Požehnán buď Pán,

jenž každý den nás nese,
požehnán buď Bůh, náš Spasitel! séla
²¹Vždyť tento Bůh je Bohem naší spásy,
Panovník Hospodin vyvádí ze smrti!

²²Svým sokům Bůh ale rozdrtí lebku,
serve kštici těch, kdo žijí ve hříchu!
²³Pán praví: „Tvé soky přivedu zpátky z Bášanu,
i z mořské hlubiny přivedu je nazpátek,
²⁴aby sis omyl nohy v krvi nepřátel,
tví psi aby ji chlemtali jazykem!“

²⁵Spatřili tvůj slavný průvod, Bože,
průvod mého Boha a Krále do svatyně.
²⁶Vpředu šli zpěváci, vzadu hudebníci,
mezi nimi panny v rytmu tamburín.
²⁷Velebte Boha ve svých shromážděních,
velebte Hospodina, Izraelovi potomci!
²⁸Maličký Benjamín v čele si vykračuje,
vůdcové Judy pak se svým zástupem,
vůdcové kmene Zabulon a Neftalí!

²⁹Projev svou sílu, Bože, mezi námi,
prokaž svou moc, Bože, tak jako dřív,
³⁰ze svého chrámu nad Jeruzalémem –
ať ti tam králové dary snášejí!
³¹Odezeň šelmu, jež v rákosí se skrývá,
to stádo buvolů, býčí národy.
Rozdupej dychtící po kusu stříbra,

rozežeň národy chtivé po boji!

³²Vznešení vyslanci ať přijdou z Egypta,
Habeš ať přispěchá Bohu se vzdát!

³³Zpívejte Bohu, království země,
našemu Pánu žalmy zpívejte, sěla

³⁴onomu Jezdci na dávných nebesích –
slyšte, už burácí hlasem mohutným!

³⁵Uznejte, že Bohu patří moc,
nad Izraelem je jeho velebnost,
jeho moc sahá do oblak!

³⁶Bože, jak hrozný jsi ve své svatyni!
Bůh Izraele mocí a silou svůj lid obdaří.
Bůh ať je požehnán!

69

¹Pro předního zpěváka, na nápěv „Lilie“. Žalm Davidův.

I.

²Bože, pomoz mi,
voda až po krk sahá mi!

³Hluboko klesám do bahna beze dna,
kolem mě vodní hlubina –
ta záplava mě přemáhá!

⁴Křikem jsem vyčerpán,
hrdlo mě pálí, vysychá,
vyhlížím Boha, ztrácím zrak!

⁵Těch, kdo mě bez důvodu nenávidí,
je více, než mám vlasů na hlavě!
Spousta je těch, kteří mě chtějí zničit,
obviňují mě falešně –
to, co jsem neukradl, musím navracet!

⁶Ty, Bože, znáš moje bláznovství,
mé viny před tebou se nikam neskryjí.
⁷Ať se kvůli mně, Hospodine, stydět nemusí
ti, kteří v tebe, Pane zástupů, doufají.
Ať kvůli mně nejsou zahanbeni
ti, kteří tě, Bože Izraele, hledají!

⁸Kvůli tobě přece snáším ponížení,
to kvůli tobě mi hanba halí tvář.
⁹Pro vlastní bratry jsem jako cizí,
pro děti své matky jsem cizincem.
¹⁰Horlivost tvého domu mě totiž stravuje,
padají na mě urážky tobě určené!

¹¹V slzách když jsem se trápil postem,
měli pro mě jen posměšky.
¹²Místo šatů když oblékal jsem pytel,
skládali o mně říkanky.
¹³Pomlouvali mě, kdo sedají v bráně,
opilci si o mně zpívali!

II.

¹⁴Já se však budu modlit k tobě,
vždyť je, Hospodine, čas tvé milosti.
Vyslyš mě, Bože, ve své veliké lásce,
zachraň mě ve své věrnosti!

¹⁵Z bahna mě vytáhni, nenech mě utonout,
před těmi, kdo mě nenávidí, dej mi uniknout
jako před vodní hlubinou!

¹⁶Ať mě nepřemůže vodní záplava,
ať mě nepohltní její hlubina,
kdyby se nade mnou propast zavřela!

¹⁷Vyslyš mě, Hospodine, pro dobrotu své lásky,
v hojném svém soucitu na mě pohlédni.

¹⁸Před svým služebníkem svou tvář neskrývej,
je mi tak úzko – pospěš, vyslyš mě!

¹⁹Přibliž se ke mně, vyprosti mě,
vykup mě z moci nepřátel!

²⁰Ty přece víš o mém ponížení,
o všech těch urážkách a posměšcích –
všechny mé nepřátele máš přece na očích!

²¹Srdce mám hanbou zdrcené, je mi zle,
toužil jsem po soucitu, zbytečně,
hledal jsem utěšitele, ale nenašel.

²²K jídlu mi dali okusit žluče,
ocet mi dali pít, když žíznil jsem!

²³ Jejich stůl ať se jim stane léčkou,
jejich pastí a odplatou.

²⁴ Ať se jim v očích zatmí, tak aby neviděli,
jejich bedra seхни navždycky!

²⁵ Vylij na ně své rozhněvání,
plamen tvé prchlivosti ať je zachvátí.

²⁶ Jejich příbytek ať zůstane pustý,
v jejich stanech ať nikdo nebydlí!

²⁷ Koho jsi sám ztrestal, toho pronásleduj,
baví se o bolesti tebou zraněných.

²⁸ Jejich viny jim proto všechny sečti,
do tvé spravedlnosti ať nevstoupí.

²⁹ Z knihy života ať jsou vymazáni,
mezi spravedlivé ať nejsou počteni!

III.

³⁰ Já sám jsem ubohý, trpím bolestí,
tvá spása však, Bože, dá mi bezpečí!

³¹ Boží jméno pak písní oslavím,
vyvyšovat je budu s vděčností.

³² Ta oběť Hospodina potěší víc než býk,
více než dobytek s rohy a kopyty!

³³ Ponížení se rozveselí, až to uvidí –
vám, kdo hledáte Boha, ať srdce ožijí!

³⁴ Vždyť přece Hospodin slyší ubožáky,
nepohrdá svým lidem v zajetí.

³⁵ Nebesa i země ať jej oslavují,
též moře i všechna havěť v nich!
³⁶ Bůh totiž Sionu daruje spásu
a města Judy znovu vystaví,
tak aby bydleli ve svém dědictví.
³⁷ Potomci jeho služebníků tu zemi obdrží
a zůstanou v ní, kdo jeho jméno milují!

70

¹ Pro předního zpěváka. Památečný žalm Davidův.

² Kéž bys mě, Bože, vysvobodil,
pospěš mi, Hospodine, na pomoc!
³ Ať jsou zahanbeni, ať se stydí
ti, kdo mi usilují o život!
Ať jsou zpět zahnáni, ať se hanbí,
ti, kdo se kochají mým neštěstím!

⁴ Ať jsou zahnáni svou vlastní hanebností
ti, kteří „Hohó!“ volají.
⁵ Ať se však radují a veselí se v tobě
všichni ti, kdo tě hledají.
Ať navždy říkají: „Bůh je veliký!“
ti, kdo milují tvé spasení.

⁶ Já sám jsem nuzný a ubohý,
ke mně, můj Bože, pospíchej!

Má pomoc, má záchrana jsi ty,
Hospodine, prosím nemeškej!

71

¹Spoléhám na tebe, Hospodine,
kéž nejsem nikdy zahanben!

²Pro svou spravedlnost mě vysvobod', zachovej,
nakloň mi ucho své, zachraň mě!

³Mou skálou buď, kde měl bych obydli,
kam přijít bych mohl kdykoli.
Rozhodls přece, že budu v bezpečí –
ty sám jsi mou skálou a pevností!

⁴Vysvobod' mě, Bože můj, z ruky ničemy,
ze spárů násilníka, jenž páchá bezpráví!

⁵Vždyť ty, Hospodine, jsi mou nadějí,
na tebe, Pane můj, spoléhám od mládí!

⁶Od svého narození se o tebe opírám,
ty jsi mě vyvedl z lůna matčina –
navždycky patří ti chvála má!

⁷Mnozí mě mají za varovné znamení,
ty jsi však moje pevná skrýš.

⁸Kéž se má ústa tvou chválou naplní,
abych tě mohl celý den velebit!

⁹Nezavrhuj mě, když věkem sešlý jsem,
když síly pozbývám, neopouštěj mě!

¹⁰Vždyť moji nepřátelé mluví proti mně,

ti, kdo mě špehují, spolu radí se.

¹¹Říkají: „Bůh ho opustil!

Hoňte a chyťte ho –

kdo by ho zachránil?!“

¹²Bože, nevzdaluj se mi,

Bože můj, na pomoc pospěš mi!

¹³Ať jsou zahanbeni, ať už zmizí

ti, kdo proti mně chrlí žaloby!

Hanbou a potupou ať jsou přikryti

ti, kdo usilují o mé neštěstí!

¹⁴Já zatím budu doufat bez ustání,

chválit tě budu víc a víc.

¹⁵Vyprávět budu o tvé spravedlnosti,

celý den mluvit o tvém spasení –

ač nevím ani, jak je vypočíst!

¹⁶Přistoupím s chválou Hospodinova hrdinství,

tvou spravedlnost, Pane, připomínat chci!

¹⁷Učils mě, Bože, od mládí,

až dosud vyprávím o tvých zázracích.

¹⁸Neopouštěj mě, Bože, když stárnu a šedivím,

tomuto pokolení než tvou sílu vyjevím,

o tvé moci než zpravím všechny potomky!

¹⁹Tvá spravedlnost, Bože, sahá do výšin,

ohromné věci provádíš –

kdo je ti, Bože, podobný?

²⁰Dal jsi mi okusit hrozná úzkost,
k životu mě ale znovu navrátíš,
zpět mě vytáhneš z nejhlubších propastí!

²¹Mou vážnost znovu posílíš,
vrátíš se, abys mě utěšil.

²²Já tě pak, Bože můj, při lyře oslavím,
zazpívám o tvé věrnosti,
na citeře ti žalmy zahraji,
Svatý izraelský!

²³Radostně ti budou zpívat mé rty
i moje duše, kterou jsi vykoupil.

²⁴Můj jazyk stále bude tvou spravedlnost velebit –
že byli zahanbeni, že se styděli
ti, kdo usilovali o mé neštěstí!

72

¹Pro Šalomouna.

Obdař, Bože, krále svým soudem,
svou spravedlnost dej synu královu!

²Ať soudí tvůj lid spravedlivě,
všechny tvé chudé po právu.

³Ať hory přinesou lidu blahobyť,
pahorky ať spravedlnost skýtají.

⁴Ať chudé v tvém lidu král obhájí,
děti ubožáka ať ochrání
a jejich utlačovatele rozdrť!

⁵ Ať žije dál po všechna pokolení,
dokud slunce a měsíc trvají.

⁶ Ať je jak déšť, co na louku se snáší,
a jako liják, jenž zemi napájí.

⁷ Ať v jeho dnech vzkvétá spravedlivý
a rozhojní se blahobyť,
až dokud měsíc nezmizí.

⁸ Ať panuje od moře až k moři,
od řeky Eufrat po světa kraj.

⁹ Ať se mu klaní obyvatelé pouští,
jeho nepřátelé ať lížou prach!

¹⁰ Ať mu králové z ostrovů i moří složí pocty,
králové Sáby i Šeby ať mu dary přinesou.

¹¹ Ať se mu všichni králové klaní,
všechny národy ať slouží mu!

¹² Chudáka v jeho křiku jistě vysvobodí
a také ubožáka, jenž nemá pomoci.

¹³ S nebohým chudákem bude mít soucit,
život chudákům zachrání.

¹⁴ Vysvobodí je od křivdy a vydírání,
jejich krev totiž drazé cení si!

¹⁵ Ať žije král,
zlato ze Sáby ať mu dávají!
Ať se za něho stále modlí,
celý den ať mu žehnají!

¹⁶ Ať hojnost obilí je vždy v zemi,

dokonce na horských vrcholcích!
Ať jeho klasy jak Libanon se vlní,
jeho města ať kvetou jak tráva na poli!
¹⁷ Ať jeho jméno trvá navěky,
dlouho jak slunce ať jeho věhlas vydrží!
Ať jsou v něm požehnány všechny národy,
za blaženého ať jej prohlásí!

¹⁸ Ať je požehnán Hospodin Bůh, Bůh izraelský,
ten, který jediný divy působí!
¹⁹ Jeho slavné jméno ať je požehnané navěky,
jeho slávy ať je plná celá zem!

Amen! Amen!

²⁰ Zde končí modlitby Davida, syna Jišajova.

TŘETÍ KNIHA

73

¹Žalm Asafův.

Ano, Bůh je dobrý k Izraeli,
k těm, kdo čisté srdce chovají!

² Mé nohy ale skoro uklouzly,
mé kroky málem zbloudily.

³ Začal jsem totiž závidět pyšným
vida blahobyť ničemných:

- ⁴Žádnou bolestí se netrápí,
tělo mají vypasené, bez vady.
- ⁵Lidské strádání sami neznají,
běžnými bídami nejsou stíženi.
- ⁶Pýchu jak náhrdelník stavějí na odiv,
jak šatem se halí vlastní krutostí.
- ⁷Oči se jim zalévají tučností,
mají víc, než si lze představit.
- ⁸Smějí se, když mluví o neštěstí,
ve své povýšenosti hrozí násilím.
- ⁹Svémi ústy po nebi lapají,
jazykem smýkají po zemi.
- ¹⁰Jeho lid se proto hrne za nimi,
řeči o hojnosti lačně hltají,
- ¹¹když jim říkají: „Copak Bůh něco ví?
Má snad Nejvyšší o něčem ponětí?“
- ¹²Nuže, takto se mají ničemní –
ve stálém pohodlí kupí bohatství!
- ¹³Já ale chovám své srdce v čistotě;
ruce si myji v nevinnosti – zbytečně!
- ¹⁴Stíhán jsem ranami celý den,
ráno mě čeká další trest.
- ¹⁵Kdybych však mluvil tímto způsobem,
k tvým dětem bych se choval nevěrně!
- ¹⁶Chtěl jsem to tedy pochopit rozumem,
poznal jsem ale, jak je to nesnadné.
- ¹⁷Až když jsem vešel do Boží svatyně,
jejich osudu jsem začal rozumět:

¹⁸Na kluzké cesty jsi je postavil,
vydals je napospas hrozně záhubě!
¹⁹V jediném okamžiku budou zahubeni,
hrůzy dočista zničí je!
²⁰Jako sen po probuzení, Pane,
zaženeš jejich přelud, až procitneš!

²¹Když moje srdce hořkost naplnila,
v útrokách když mě bolest bodala,
²²nechápvavý jsem byl, nic jsem neznal,
jak tupé zvíře jsem ti musel připadat!
²³Vždycky jsem ale s tebou byl,
vždyť jsi mě držel za mou pravici.
²⁴Ty mě povedeš svými záměry
a nakonec mě přijmeš do slávy.
²⁵Koho jiného měl bych na nebi?
S tebou netoužím po ničem na zemi!
²⁶I když mé tělo i srdce strádají,
Bůh je má síla, můj podíl navěky!

²⁷Hle, jistě zahynou ti, kdo tě opouštějí,
skoncuješ se všemi, kdo jsou ti nevěrní.
²⁸Mně je však nejlépe v Boží blízkosti;
v Hospodinu, svém Pánu, mám svou skrýš –
o všech tvých skutcích proto vyprávím!

¹Poučný žalm Asafův.

Proč jsi na nás, Bože, tolik zanevřel?

Budeš se na své ovce hněvat bez konce?

²Vzpomeň si na svůj lid, jenž kdysi získal jsi,
na kmen, jenž vykoupils jako své dědictví,
na horu Sion, kde bydlel jsi!

³Zaved' své kroky k troskám bez konce –
všechno ve svatyni zničil nepřítel!

⁴Ve tvém stánku zněl nepřátelský řev,
na znamení tam nechali své korouhve.

⁵Jako dřevorubci se chovali,
sekerami kolem sebe jak v lese máchali.

⁶V jediné chvíli všechny rytiny
rozbili sekerami a krumpáči.

⁷Do základů vypálili tvoji svatyni,
příbytek tvého jména zprnili.

⁸V srdci si řekli: „Zničme je úplně!“
Všechny Boží stánky vypálili ze země.

⁹Znamení nevidáme, proroky nemáme,
nikdo z nás neví, jak dlouho to zůstane.

¹⁰Jak dlouho se, Bože, smí rouhat protivník?
Bude se tvému jménu vysmívat navěky?

¹¹Proč svoji ruku ještě zdržuješ?
Copak svou pravici z klína nezvedneš?

¹²Ty přece, Bože, jsi dávno mým králem,
ty jsi původcem spásy na zemi!

¹³Ty jsi svou silou rozdělil moře,
vodním obludám jsi hlavy roztříštil.

¹⁴Ty jsi rozdrtil hlavy leviatana,
nakrmil jsi jím smečku na poušti.

¹⁵Ty jsi dal průchod pramenným vodám,
mohutné řeky ty jsi vysušil.

¹⁶Tobě patří den – i noc je tvá,
měsíc i slunce ty jsi umístil.

¹⁷Ty jsi vymezil všechny zemské hranice,
léto i zimu sám jsi vytvořil.

¹⁸Vzpomeň si, Hospodine, na rouhání nepřátel,
na to, jak národ bláznů tvé jméno urážel!

¹⁹Nedávej šelmám duši své hrdličky,
nikdy nezapomeň na život chudých svých!

²⁰Na svoji smlouvu se ohlédni,
země je plná tmy,
stala se doupětem násilí!

²¹Ať už utlačení nejsou zahanbeni,
ať chválí tvé jméno nuzní a ubozí!

²²Povstaň už, Bože, a veď svou při,
vzpomeň, jak se ti blázni denně rouhají!

²³Nezapomínej na řev svých nepřátel,
křik tvých protivníků stále vzmáhá se!

75

¹Pro předního zpěváka, na nápěv písně „Nevyhlazuj!“ Zpívaný žalm Asafův.

²Oslavujeme tě, Bože, oslavujeme –
tvé divy ukazují, jak blízké je jméno tvé!

³Ty pravíš: „V čas, který určím sám,
svůj spravedlivý soud vykonám.

⁴Země a všichni na ní až se budou třást,
já sám jejím sloupům pevnost dám! séla

⁵Nadutce varuji: S pýchou přestaňte!
Ničemům říkám: Nepozvedejte rohy své!

⁶Nepozvedejte své rohy do výše
a tvrdošíjně nemluvte!“

⁷Z východu, západu ani od pouště
povýšení nikdy nepřijde.

⁸Jedině Bůh přece soudcem je –
jednoho povyšuje, druhého snižuje.

⁹Hospodin drží kalich v ruce své,
kořeněné víno je v něm zpěněné!
Všem ničemům země z něho nalije,
vypijí ho až do dna, k sedlině!

¹⁰Já se však budu navěky radovat,
Bohu Jákobovu budu zpívat žalm:

¹¹„Všem ničemům rohy usekám,
spravedlivý ať své rohy pozvedá!“

76

¹Pro předního zpěváka, na strunné nástroje. Zpívaný žalm Asafův.

²V Judsku se Bůh stal známým,
v Izraeli své jméno oslavil.

³Sálem si za příbytek zvolil,
na Sionu má své obydlí.

⁴Právě tam zlámal ohnivé šípy,
válečné zbraně, meč i štít. séla

⁵Jak oslnivý jsi,
jak vznešený na horách odvěkých!

⁶Obrání o kořist jsou i nejudatnější,
usnuli spánkem posledním.

Bezmocní byli všichni bojovníci,
rukama pohnout nemohli.

⁷Bože Jákobův, když tys jim pohrozil,
jezdec i s koněm do mrákot upadli!

⁸Jak hrozný jsi – ano ty –
před tvou tváří kdo obstojí,
když hněvem zahoříš?

⁹Když z nebe vyhlašuješ svoje rozsudky,
země vždy strachem oněmí.

¹⁰Když Bůh povstane, aby soudil,
všechny ponížené v zemi zachrání! séla

¹¹Slavit tě musí i lidský hněv

a zbytkem hněvu se opášeš.

¹²Hospodinu, svému Bohu, sliby skládejte a plňte,
vy všichni v okolí, dary Hroznému přineste!

¹³On přece vladařům bere dech,
králové světa před ním děsí se!

77

¹Pro předního zpěváka Jedutuna. Žalm Asafův.

²Hlas můj k Bohu zněl, když volal jsem,
hlas můj k Bohu zněl, aby mě vyslyšel.

³Pána jsem hledal v den svého soužení,
bez přestání jsem ruce vzpínal po nocích,
má duše se nenechala utěšit.

⁴Na Boha vzpomínám, trápím se,
při mém přemítání ztrácím dech! sěla

⁵Oči zamhouřit nedals mi,
rozrušen jsem, nemohu promluvit.

⁶Připomínám si dávné dny,
časy, jež dávno minuly.

⁷Na své písně vzpomínám po nocích,
v srdci přemítám a v duchu zpytuji:

⁸Copak už nadobro zavrhl Hospodin?
Nebude přívětivý nikdy víc?

⁹Skončila jeho láska navždycky?
Selhalo zaslíbení navěky?

¹⁰Copak Bůh zapomněl být laskavý?

Hněvá se tak, že soucit potlačil? séla

¹¹To je můj konec, říkám si,
kdyby své pravici dal klesnout Nejvyšší!

¹²Budu však vzpomínat, co Hospodin učinil –
ano, připomenu tvé dávné zázraky!

¹³O všem, co vykonals, přemýšlím,
přemítám o tom, cos učinil.

¹⁴Tvá cesta, Bože, je cestou svatosti,
kdo z bohů je veliký jako ty?

¹⁵Ty jsi ten Bůh, jenž koná zázraky,
svou sílu zjevil jsi mezi národy!

¹⁶Svou paží vykoupil jsi svůj lid –
Jákovovy a Josefovy potomky. séla

¹⁷Vody tě, Bože, viděly,
vody tě viděly a hned se zachvěly,
otřáslas se i mořské hlubiny!

¹⁸Vody se proudem z mraků valily,
nebesa zněla hřímáním,
tvé střely všemi směry letěly!

¹⁹Tvým hromobitím zněla vichřice,
blesky ozářily celý svět,
země se třásla, chvěla se!

²⁰Tvá cesta, Bože, vedla přes moře,
tvá stezka přes vody mohutné.
I když tvé šlépěje nešlo rozeznat,

²¹vedl jsi lid svůj, ovce své,
rukou Mojžíše a Árona.

78

¹Poučný žalm Asafův.

I.

Naslouchej, lide můj, mému učení,
slov, která mluvím, všímej si.

²V podobenstvích k tobě promluvím,
abych ti odhalil dávná tajemství.

³Slyšeli jsme a sami víme,
co nám vyprávěli naši otcové.

⁴Jejich dětem to nezatajíme,
dalšímu pokolení budem vyprávět
o chvále Hospodinově, o jeho síle,
o zázracích, jež učinil.

⁵Svědectví stvrdil Jákobovi,
Izraeli svěřil učení,
o kterém přikázal otcům našim,
aby je předávali synům svým,
⁶aby je poznalo budoucí pokolení,
i děti, jež se teprv narodí,
aby zas učily svoje potomky:

⁷Ať v Bohu skládají svoji naději,
ať nezapomínají, co učinil,

a dodržují jeho příkazy!

⁸At' nejsou jako jejich otcové,
pokolení vzpurné a svéhlavé,
pokolení se srdcem nestálým
a s duchem Bohu nevěrným!

II.

⁹Synové Efraimovi, zdatní lukostřelci,
v den bitvy se dali na útěk.

¹⁰Nedodrželi smlouvu Boží,
odmítli se řídit jeho Zákonem.

¹¹Zapomněli na jeho mocné činy,
na zázraky, jež jim projevil.

¹²Před jejich otci konal zázraky,
v Egyptě, na poli soanském.

¹³Rozděлил moře, převedl je,
vody postavil jako hromady.

¹⁴Oblakem svým je vodil ve dne,
ohnivým světlem za nocí.

¹⁵Rozlomil skály v poušti,
jak z hlubin bezedných dal jim pít.

¹⁶Ze skály nechal potoky proudit,
jež v řeky rozvodnil.

¹⁷Oni však proti němu stále hřešili,
na poušti Nejvyššího dráždili!

III.

¹⁸Pokoušeli Boha v srdcích svých,
podle své chuti pokrm žádali.

¹⁹Mluvili proti Bohu se slovy:
„Copak Bůh prostře stůl na poušti?

²⁰Udeřil sice do skály,
mohutným potokem vody tryskaly –
chleba nám ale dát jistě neumí,
může snad svému lidu maso opatřit?“

²¹Hospodin slyšel to a hněval se,
proti Jákobovi vzplanul plamenem,
vykypěl hněvem na Izrael.

²²Ačkoli Bohu nevěřili
a nedoufali v jeho spasení,

²³přesto dal příkaz oblakům shůry,
otevřel nebeské průduchy.

²⁴Skrápěl je manou, aby jedli,
dal jim nebeské obilí!

²⁵Lidé okusili andělský chleba,
poslal jim jídla dosyta!

²⁶Východní vítr na nebi vát nechal,
vítr od jihu svou mocí hnal.

²⁷Masem jak prachem zasypal je,
množstvím ptáků, jako je písku u moře.

²⁸Doprostřed tábora je nechal padat,
na jejich stany kolem dokola.

²⁹Jedli a hojně se nasytili,
dal jim to, po čem bažili.
³⁰Ještě svou lačnost ani neukojili,
ještě měli jídlo v ústech svých,
³¹když Boží hněv vzkypěl proti nim!
Pobil mezi nimi ty nejvypasenější,
výkvět Izraele porazil!

IV.

³²Oni však hřešili stůj co stůj
a nevěřili jeho zázrakům.
³³Proto své dny skončili v marnosti,
když jejich léta zkrátil hrůzami.
³⁴Když je však hubil, pilně ho hledali,
vraceli se a Boha sháněli.

³⁵Na Boha vzpomněli si, že býval jejich skála,
jejich vykupitel že byl Bůh Nejvyšší.
³⁶Pochlebování pak měli plná ústa
a na jazyku lži.
³⁷Upřímní k němu nebyli v srdci,
jeho smlouvě byli nevěrní.

³⁸On však byl soucitný – nezahladil je
a jejich viny stále odpouštěl.
Svůj hněv často odvracel od nich,
všechnu svou zuřivost nechtěl probouzet.

³⁹Pamatoval na to, že jsou smrtelní,
vánek, jenž odvané a už se nevrátí.

V.

⁴⁰Kolikrát jen ho v poušti dráždili,
jakou ho v pustině trápili bolestí!

⁴¹Znovu a znovu Boha pokoušeli,
Svatého izraelského rmoutili!

⁴²Na jeho sílu nepamatovali,
na den, kdy je vykoupil ze soužení.

⁴³Na den, kdy Egyptu dal svá znamení,
na soanském poli když zázraky působil.

⁴⁴Jejich řeky tehdy ve krev obrátil,
ze svých potoků se napít nemohli!

⁴⁵Mračno much poslal, aby je žraly,
a také žáby, aby je hubily.

⁴⁶Jejich úrodu housenkám vydal,
plod jejich práce kobyolkám.

⁴⁷Kroupami jejich révu pobil,
jejich fíkovníky zničil mráz.

⁴⁸Na jejich stáda dopustil krupobití,
na jejich dobytek palčivý žár.

⁴⁹Planoucí hněv svůj poslal na ně,
prchlivost, zlobu a soužení,
anděly zkázy na ně dopustil!

⁵⁰Otevřel průchod pro svůj hněv,
před samou smrtí je nešetřil,
morové ráně je všechny vystavil.

⁵¹V Egyptě pobil všechno prvorozené,
ten výkvět mládí ve stanech Chamových.

⁵²Svůj lid pak vyvedl tak jako ovce,
jako stádo je v poušti provázel.

⁵³Vodil je bezpečně, takže se neděsili,
nad jejich nepřáteli se vody zavřely.

⁵⁴Takto je dovedl až ke své svaté zemi,
k hoře, již dobyl svojí pravicí.

⁵⁵Pohany vyhnal před jejich tváří,
losem jim rozdělil jejich dědictví,
izraelské kmeny doma usídlil.

VI.

⁵⁶Oni však Boha dráždili a pokoušeli,
na svědectví Nejvyššího nedbali.

⁵⁷Zrádně se odvrátili jako otcové jejich,
tak jako křivý luk minuli cíl.

⁵⁸Popouzeli ho svými výšinami,
rozzuřili ho svými modlami!

⁵⁹Bůh to vše slyšel a ve svém hněvu
Izrael tehdy zcela zavrhl.

⁶⁰Tehdy opustil svůj příbytek v Šílu,
stan, v němž mezi lidmi přebýval.

⁶¹Do zajetí dal padnout svoji sílu,
svou slávu nechal v rukou nepřátel.

⁶²Svůj lid tehdy vydal napospas meči,
na své dědictví se rozhořčil.

⁶³Jejich mladíky pohltil oheň,
jejich pannám nezazněly písně svatební.

⁶⁴Jejich kněží tehdy padali mečem,
jejich vdovy plakat nemohly.

⁶⁵Tehdy Pán procitl tak jako ze snu,
jako bojovník, jenž byl vínem rozjařen.

⁶⁶Tehdy své nepřátele zasáhl vzadu,
vydal je věčné pohaně!

VII.

⁶⁷Zavrhl sice Josefův stan,
Efraimův kmen si nevybral,

⁶⁸Judův kmen ale vyvolil –
horu Sion, kterou si oblíbil.

⁶⁹Svatyni jako nebesa si tam postavil
a jako země, již upevnil navěky.

⁷⁰Vyvolil svého služebníka Davida,
vzal ho od ovcí v ohradách.

⁷¹Povolal ho od ovcí s jehňaty,
aby pásł Jákoba, jeho lid,
totiž Izrael, jeho dědictví.

⁷²On je pak pásal se srdcem oddaným,
vodil je dovedností rukou svých.

79

¹Žalm Asafův.

Pohané vtrhli, Bože, do tvého dědictví,
poskvrnili chrám tvé svatosti,
Jeruzalém obrátili v sutiny!

²Mrtvoly tvých služebníků nechali ptákům,
těla tvých věrných dali šelmám žrát.

³Jejich krev po Jeruzalémě lili jak vodu,
nebylo nikoho, kdo by je pochoval.

⁴Potupě vydání jsme u svých sousedů,
pro smích a zábavu jsme všem dokola!

⁵Jak dlouho ještě, Hospodine?
Budeš navěky rozzloben?
Bude tvé horlení hořet plamenem?

⁶Vylij svůj hněv raději na pohany,
kteří tě uznat nechtějí,
vylij ho na ta království,
jež jméno tvé nevývají –

⁷za to, že Jákoba zhlтали,
že zpustošili jeho obydlí!

⁸Nevzpomínej na naše staré viny,

pospěš k nám se svým soucitem –
ach, jak hluboko klesli jsme!
⁹Pomoz nám, Bože naší spásy
pro slavné jméno své,
vysvobod' nás a odpusť naše hříchy
pro jméno své!

¹⁰Proč mají říkat pohané:
„Jejich Bůh? Kde je?“
Ukaž pohanům před našima očima,
že krev tvých služebníků bude pomstěna!
¹¹Nárek zajatých kéž k tobě dospěje –
odsouzené k smrti svou mocnou paží zachovej!
¹²Našim sousedům sedmkrát naplň klín
urážkami, jimiž ti, Pane, spílali!

¹³My pak, tvůj lid, ovce, jež paseš,
navždy tě oslavovat budeme.
Na věky věků, stále dál
tvé chvály chceme zvěstovat!

80

¹Pro předního zpěváka, na nápěv „Lilie svědectví“. Žalm
Asafův.

²Pastýři Izraele, naslouchej,
jenž vodiš Josefa jako ovce své,
jenž trůníš na cherubech, zaskvěj se!

³Před Efraimem, Benjamínem a Manasesem

probud' svoji moc,
přispěj nám na pomoc!

⁴Bože, navrať nás,
rozjasni nad námi svoji tvář,
bud' naše záchrana!

⁵Hospodine, Bože zástupů, jak dlouho budeš
modlitby svého lidu s hněvem odmítat?

⁶Nakrmil jsi je chlebem pláče,
kalich slz plný jsi jim vypít dal.

⁷U našich sousedů vydals nás potupě,
každý náš nepřítel se nám vysmívá.

⁸Bože zástupů, navrať nás,
rozjasni nad námi svoji tvář,
bud' naše záchrana!

⁹Z Egypta přenesl jsi vinné révy,
vyhnal jsi pohany, abys je zasadil.

¹⁰Místo jsi pro tu révu připravil,
zarostla celou zem, vpustila kořeny.

¹¹Vysoké hory přikryl její stín,
ratolestmi zakryla cedry nejvyšší.

¹²Až k moři vyslala svoje výhonky,
její větévky až k Eufratu dosáhly.

¹³Proč jen jsi rozbořil zídku té vinice,
aby z ní každý kolemjdoucí trhat směl?

¹⁴Lesní kanci ji rozryli,

polní zvířata ji spásají!

¹⁵Bože zástupů, navrať se,
pohlédni z nebe, jen se podívej –
o tuto révu se postarej!

¹⁶Réva, již sázela tvá pravice,
ratolest, kterou sis pěstoval,

¹⁷posekána, spálena ohněm je,
od tvého hněvu umírá.

¹⁸Kéž je tvá ruka nad mužem tvé pravice,
nad lidským synem, jehož sis vychoval!

¹⁹Neopustíme tě už nikdy více;
oživ nás, ať můžeme tvé jméno uctívat!

²⁰Hospodine Bože zástupů, navrať nás,
rozjasni nad námi svoji tvář,
buď naše záchrana!

81

¹Pro předního zpěváka, na gitejský nástroj. Žalm Asafův.

²Zpívejte Bohu, naší síle,
k Bohu Jákovu radostně volejte!

³Ať zazní hudba, zvučí tamburína,
líbezná loutna i citera!

⁴Zatrubte na roh při novoluní,
při úplňku, v den naší slavnosti!

⁵Tak zní ustanovení dané Izraeli,
tak to rozhodl Bůh Jákobův.

⁶Na svědectví to uložil Josefovi,
když vystoupil proti Egyptu.

Slyším hlas mně dosud neznámý:

⁷„Já jsem tvá záda zbavil břemene
a tvé ruce košů zednických.

⁸Volal jsi v soužení a zachránil jsem tě,
vyslyšel jsem tě z mraků hromových,
vyzkoušel jsem tě při vodách Meriby. séla

⁹Slyš, lide můj, zapřísahám tě,
kéž bys mě, Izraeli, poslouchal!

¹⁰Nesmíš mít žádného jiného boha,
cizímu bohu se neklaněj.

¹¹Já jsem Hospodin, tvůj Bůh,
který tě vyvedl ze země egyptské –
naplním tvá ústa, jen co je otevřeš!

¹²Můj lid mě ale neposlouchal,
Izrael se mi nepoddal.

¹³Vydal jsem je tedy jejich zarputilosti,
aby se řídili tím, co si vymyslí.

¹⁴Kéž by mě můj lid raději poslouchal,
kéž by byl Izrael mé cesty sledoval!

¹⁵Rychle bych býval jejich soupeře srazil,

na jejich nepřátele bych ruku obrátil.

¹⁶Odpůrci Hospodina by se museli krčit,
jejich osud by se navěky zpečetil.

¹⁷Svůj lid bych krmil tou nejlepší z pšeníc,
medem ze skály bych tě nasytil!“

82

¹Žalm Asafův.

Ve shromáždění mocných stanul Bůh,
uprostřed „bohů“ soud vynesl:

²„Jak dlouho budete soudit převráceně,
jak dlouho budete na straně ničemů? sěla

³Chudých a sirotků se zastávejte,
nuzným a ubohým právo zjednejte!

⁴Chudého ubožáka vysvobozujte,
dejte mu uniknout z ruky ničemů!

⁵Oni však nechápou, vůbec nerozumí,
v temnotách stále tápají,
bortí se všechny zemské základy!

⁶Ano, řekl jsem: Vy jste bohové,
všichni jste Nejvyššího synové.

⁷Jakožto lidé ale zemřete,
tak jako každý vůdce padnete!“

⁸Povstaň už, Bože, abys soudil zemi –
vždyť tobě patří všechny národy!

83

¹Zpívaný žalm Asafův.

²Bože, nezůstávej tiše,
přeruš své mlčení, Bože,
ze svého klidu probud' se!

³Pohled', jak se tví nepřátelé bouří,
ti, kdo tě nenávidí, hlavy zvedají.

⁴Proti tvému lidu spřádají tajné plány,
radí se proti tvým nejdražším:

⁵Pojďte, říkají, ten národ vyhladíme,
aby se zapomnělo na jméno Izrael!

⁶Jednomyslně se spolu uradili,
do smlouvy proti tobě vstoupili:

⁷tábor Edomců spolu s Izmaelity,
Hagrité spolu s Moábci,

⁸Gebal i Amon spolu s Amalekovci,
Filištíni spolu s Týrskými,

⁹dokonce Asyřané spolčili se s nimi –
stali se posilou pro syny Lotovy! sěla

¹⁰Proved' jim to, co provedls Midiánu,
Siserovi a Jabínovi u potoka Kíšonu.

¹¹Rozprášení byli tenkrát u En-doru,
na zemi leželi jako hnůj!

¹²Jejich velmoži ať jsou jak Oreb a Zeeb,
všechna jejich knížata jak Zebach a Calmuna,
¹³kterí si mysleli: „Budeme pány
nad Božími příbytky!“

¹⁴Bože můj, dej, ať jsou jako chmýří,
ať jsou jak stéblo větrem zmítané.

¹⁵Jako když oheň vypaluje lesy,
jako když plamen hory sežehne,

¹⁶takto je stíhej svojí bouří,
ať je vyděsí tvá vichřice!

¹⁷Jejich tvář naplň zahanbením,
tvé jméno, Hospodine, aby hledali.

¹⁸Na věčné časy ať se stydí a děsí,
samou hanbou ať zmírají.

¹⁹Tak aby poznali, že ty jediný,
který máš jméno Hospodin,
jsi nade vší zemí Nejvyšší!

84

¹Pro předního zpěváka, na gitejský nástroj. Žalm synů
Korachových.

²Hospodine zástupů,
jak překrásně je ve tvém příbytku!

³Má duše dychtí, toužebně vyhlíží
k Hospodinovým nádvořím.
Mé srdce i tělo volají

živému Bohu vstříc!

⁴Vždyť i ten vrabec domov má,
hnízdo si našla vlaštovka,
aby vyvedla svá mláďata –
u tvých oltářů, Hospodine zástupů,
Králi můj a Bože můj!

⁵Blaze těm, kdo ve tvém domě dlí,
oslavovat tě budou navěky! sěla
⁶Blaze tomu, kdo v tobě sílu nachází –
v srdci je připraven na cestu vyrazit!

⁷Vyprahlým údolím když poutníci krácejí,
proměňují je v studnici
a první déšť je požehnáním zahalí.
⁸Od síly k síle putují –
před Bohem na Sionu se všichni ukáží!

⁹Hospodine, Bože zástupů, slyš mou modlitbu,
popřej mi sluchu, Bože Jákobův! sěla
¹⁰Štíte náš, Bože, pohlédni,
svého pomazaného zahrň milostí!

¹¹Jeden den ve tvých nádvořích
je lepší než jinde na tisíc!
V domě svého Boha chci postávat u prahu,
než abych bydlel v příbytcích ničemů.
¹²Vždyť Hospodin Bůh je slunce i štít!

Milost i slávu dává Hospodin,
neupře žádné dobro upřímným.

¹³Hospodine zástupů, blaze člověku,
jenž v tobě skládá důvěru!

85

¹Pro předního zpěváka. Žalm synů Korachových.

²Své zemi jsi, Hospodine, přízeň projevil,
Jákoba přivedl jsi zpátky z vyhnanství.

³Svůj vlastní lid jsi zbavil vin,
odpusť jsi mu všechny hříchy. séla

⁴Všechen svůj hněv jsi potlačil,
uhasil jsi plamen svého zuření.

⁵Bože naší spásy, vrať se k nám,
přestaň nevrážet proti nám!

⁶To budeš navěky rozhněván?
Rozlícen zůstaneš napořád?

⁷Nechceš nám znovu život darovat,
aby se tvůj lid z tebe radoval?

⁸Projev nám, Hospodine, lásku svou,
obdaruj nás svou záchranou!

⁹Poslechnu, co říká Bůh, Hospodin
(on slibuje pokoj svému lidu, věrným svým):
„Jen ať se nevracejí k svému bláznovství!“

¹⁰Jeho spása je blízko těm, kdo jej ctí,
v naší zemi se sláva zabydlí!

¹¹Láska a pravda se spolu setkají,
spravedlnost a pokoj se políbí.

¹²Pravda ze země vyraší,
spravedlnost k nám z nebe zamíří!

¹³Hospodin sám nás štěstím obdaří
a naše země hojně urodí.

¹⁴Spravedlnost před ním poběží,
připraví cestu jeho šlépějím!

86

¹Modlitba Davidova.

Slyš mě, Hospodine, a odpověz,
vždyť jsem tak nuzný a ubohý!

²Naživu mě prosím zachovej,
vždyť jsem ti oddaný!

Svému služebníkovi spásu dej –
Bože můj, jsi mou nadějí!

³Smiluj se nade mnou, Hospodine,
vždyť k tobě volám celý den!

⁴Svého služebníka naplň radostí,
vždyť k tobě, Pane, svou duši povznáším.

⁵Ty přece, Pane, jsi dobrý a soucitný,
velice miluješ ty, kdo tě vzývají!

⁶Moji modlitbu, Hospodine, slyš,
mých proseb všímej si.

⁷Vzývám tě v den svého soužení,
neboť mi odpovíš.

⁸Žádný bůh není, Pane, jako ty,
tvým skutkům není podobných!

⁹Všechny národy, kteréš učinil,
přijdou se tobě poklonit,
tvé jméno, Pane, oslaví!

¹⁰Vždyť ty jsi veliký, činíš zázraky,
jediný Bůh jsi ty!

¹¹Svou cestu, Hospodine, ukaž mi,
abych se držel tvé věrnosti.
Mé srdce ať se soustředí,
abych tvé jméno ctil!

¹²Chválím tě, Pane Bože, celým srdcem svým,
tvé jméno chci slavit navěky!

¹³Vždyť ty mě miluješ láskou největší,
zachránil jsi mě z hloubky záhrobí!

¹⁴Nadutci povstali, Bože, proti mně,
tlupa násilníků pase po mém životě –
ti, kdo tě nestavějí před sebe!

¹⁵Ty ale, Pane, jsi Bůh milostivý a soucitný,
nesmírně trpělivý, velmi věrný a laskavý.

¹⁶Pohlédni na mě, smiluj se prosím,
svého služebníka posilni,
synu své služebnice daruj spasení!

¹⁷Dej mi znamení své dobroty,
aby se moji nepřátelé stydět museli,
až uvidí, že jsi byl mou pomocí
a že ty, Hospodine, jsi mě potěšil!

87

¹Zpívaný žalm synů Korachových.

Na svatých horách založil Hospodin

²brány sionské, které miluje
nad všechny Jákobovy příbytky.

³Jak slavné věci o tobě říkají,
město Boží! séla

⁴„Egypt a Babylon budu uvádět
jako ty, kdo mě poznali;
právě tak Filištíny, Týrské i Habešské –
každý z nich se tu narodil!“

⁵O Sionu se pak prohlásí:
„Ten i ten se v něm narodil.
Kéž jej posílí sám Nejvyšší!“

⁶Hospodin zapíše, až sečte národy:
„I tenhle se tu narodil.“ séla

⁷ Ať proto zpěváci při tanci zpívají:
„Všechno mé z tebe pramení!“

88

¹ Zpívány žalm synů Korachových. Pro předního zpěváka, k tanci. Poučná píseň Hemana Ezrachejského.

² Hospodine, Bože mé spásy,
ve dne i v noci před tebou běduji.

³ Kéž moje modlitba dospěje k tvé tváři,
nakloň své ucho k mému úpění!

⁴ Duši mám plnou trápení,
můj život se k hrobu nachýlil.

⁵ Už patřím k těm, kdo do jámy klesají,
jsem jako bojovník síly zbavený!

⁶ Zanechali mě mezi mrtvými,
jsem jako mrtvoly v hrobě ležící,
na něž si nevzpomeneš nikdy víc –
od tvojí ruky jsou vzdálení!

⁷ Shodils mě do jámy nejhlubší,
do nejtemnější propasti.

⁸ Dolehlo na mě tvé zuření,
svými vlnami jsi mě porazil! séla

⁹ Přátele ode mě zahnal jsi,
způsobil, že si mě oškliví.

Nemohu uniknout ze svého sevření,

¹⁰ oči mi hasnou trápením!

Volám tě, Hospodine, každý den,

k tobě vztahuji ruce své.

¹¹ Budeš snad konat divy pro mrtvé?

Zvednou se stíny ke tvé oslavě? sěla

¹² Bude se o tvé lásce mluvit ve hrobě

a o tvé věrnosti v záhubě?

¹³ Copak se ukáže tvůj zázrak v temnotě

a tvá spravedlnost v zemi bez vzpomínek?

¹⁴ Já však, Hospodine, k tobě hlas pozvedám,

naproti jde ti má ranní modlitba.

¹⁵ Proč jen mě, Hospodine, odmítáš,

proč skrýváš přede mnou svoji tvář?

¹⁶ Ztrápený jsem, umírám od mládí;

snáším tvé hrůzy, jsem bezradný.

¹⁷ Tvůj prudký hněv se přese mě valí,

zdrčen jsem tvými hrůzami!

¹⁸ Pořád mě obkličují jako voda,

zaplavují mě ze všech stran.

¹⁹ Přátele i známé jsi ode mě zahnal,

mým společníkem je temnota!

89

¹Poučný žalm Etana Ezrachejského.

I.

²Hospodine, o tvé lásce chci zpívat napořád,
navěky chci svými ústy tvou věrnost zvěstovat!

³Tvrdím, že tvá láska má věčné základy,
nebesa jsou potvrzením tvé věrnosti!

⁴Ty přece řekl jsi:

„Se svým vyvoleným vstupuji do smlouvy,
svému služebníku Davidovi slibuji:

⁵Tvé potomstvo ustanovím navěky,
po všechna pokolení tvůj trůn upevním.“ séla

II.

⁶Nebesa, Hospodine, slaví tvé zázraky,
shromáždění svatých tvou věrnost velebí.

⁷Rovná se Hospodinu někdo v oblacích?

Kdo z Božích synů je jako Hospodin?

⁸Velikou bázeň Bůh v radě svatých vzbuzuje,
je mnohem hroznější než všichni kolem něj.

⁹Hospodine Bože zástupů, kdo je jako ty –
mocný Hospodin?

Za všech okolností věrný jsi!

¹⁰Ty sám jsi vládcem nad mořem bouřícím,
vzednutí jeho vln dovedeš ukrotit.

¹¹Ty jsi netvora jak mrtvolu rozdrtil,
svou mocnou paží jsi soky rozptýlil.

¹²Nebe i země tobě náleží,
svět se vším, co je v něm, ty jsi založil.

¹³Sever i jih – stvořil jsi obojí,
Tábor i Hermon v tvém jménu jásají.

¹⁴Mocná je paže tvá, silná ruka tvá,
pravice tvá se pozvedá.

¹⁵Právo a spravedlnost jsou tvého trůnu opora,
lásky a věrnosti předchází tvoji tvář!

¹⁶Blaze národu, jenž umí Hospodina velebit;
ve světle tvé tváře takoví smějí žít.

¹⁷Ve tvém jménu radují se celé dny,
tvá spravedlnost jim dává vítězství.

¹⁸Sláva jejich síly jsi přece ty sám,
díky tvé milosti se náš roh pozvedá.

¹⁹Hospodinu patří naše pavéza,
Svatému izraelskému náš král!

III.

²⁰Ve vidění jsi kdysi promluvil,
tehdy jsi řekl věrným svým:
„Hrdinovi jsem pomoc udělil,
vybraného z lidu jsem vyvýšil.

²¹Našel jsem svého služebníka Davida,
svým svatým olejem jsem ho pomazal.

²²Má ruka jej bude podpírat,

má paže mu bude síly dodávat.

²³ Nebude jej moci vydírat nepřítel,
nebude přemožen žádným zlosynem.

²⁴ Jeho protivníky před ním rozdrtím,
ty, kdo jej nenávidí, porazím.

²⁵ Má věrnost a láska bude s ním,
jeho roh se v mém jménu vyvýší.

²⁶ Jeho ruku vložím na moře,
na řekách spočine jeho pravice.

²⁷ Ty jsi můj Otec – tak mě osloví –
, ty jsi můj Bůh, skála mé záchrany!‘

²⁸ A tak jej prvorozeným učiním,
nejvyšším bude z králů na zemi.

²⁹ Svou lásku k němu zachovám navěky,
má smlouva s ním se nikdy nezmění.

³⁰ Jeho potomstvo ustavím navždycky,
dokud potrvá nebe, jeho trůn obstojí.

³¹ Jeho synové když však můj Zákon opustí
a nebudou se řídit mými pravidly,

³² má ustanovení jestliže poruší
a nedodrží mé příkazy –

³³ holí potrestám jejich poklesky
a jejich provinění ranami.

³⁴ Svou lásku však od něj neodvrátím,
svou vlastní věrnost nezradím,

³⁵ svou smlouvu nikdy neporuším,
co vyšlo z mých úst, to nezměním!

³⁶Jednou jsem ve své svatosti přísahal –
copak bych zklamal Davida?
³⁷Jeho potomstvo navěky potrvá,
jeho trůn přede mnou bude jak slunce stát,
³⁸bude jak měsíc upevněn navěky –
ten věrný svědek v oblacích!“ séla

IV.

³⁹Ted' jsi jej ale zavrhl, zapudil,
na svého pomazaného ses rozzuřil.
⁴⁰Smlouvu se svým služebníkem zrušil jsi,
jeho korunu jsi na zem zahodil.
⁴¹Všechny jeho hradby jsi prolomil,
jeho opevnění jsi rozbořil.
⁴²Všichni kolemjdoucí jej drancují,
svým sousedům je vydán k tupení!

⁴³Zvedl jsi pravici jeho nepřátel,
rozveselil jsi všechny jeho soupeře.
⁴⁴Ostří jeho meče jsi otupil,
nechtěls ho v boji podepřít.
⁴⁵Jeho nádheře jsi konec učinil,
jeho trůn jsi k zemi povalil.
⁴⁶Dny jeho mládí jsi ukrátil,
zahalil jsi ho pláštěm ostudy! séla

⁴⁷Jak dlouho se, Hospodine, budeš ukrývat? Napořád?

Musí tvá zuřivost jak oheň plát?

⁴⁸Jak krátký je můj život – vzpomeň si!

K jaké marnosti lidstvo stvořil jsi?

⁴⁹Kdo může žít, smrt nikdy nespátřit?

Kdo zachrání svůj život z moci podsvětí? séla

⁵⁰Kam se tvá první láska, Pane, poděla?

Na svoji věrnost jsi Davidovi přísahal!

⁵¹Pamatuj, Pane, jak je tvůj služebník pohrdán!

Urážky všech těch národů mi padly do klína!

⁵²Jak jen se, Hospodine, tví nepřátelé rouhali!

Tvému pomazanému se rouhali a jeho šlápějším!

⁵³Hospodin ať je požehnán navěky!

Amen! Amen!

ČTVRTÁ KNIHA

90

¹Modlitba Božího muže Mojžíše.

Po všechny věky jsi, Pane, byl
vždy naším domovem.

²Dřív než se hory zrodily,
dřív než jsi zplodil zem a svět,
od věků navěky Bůh jsi ty!

³Obracíš člověka zpátky v prach,

pravíš: „Vraťte se, smrtelníci, zpět!“

⁴Před tebou přece tisíc let
uplyne jako včerejšek,
jak noční hodina!

⁵Spláchněš je – jsou pouhý sen,
tráva, jež zítra pomine:
⁶ráno roste a rozkvétá,
večer skosena usychá!

⁷Pro tvé rozlícení hyneme,
tvé zuřivosti se děsíme.
⁸Naše viny totiž kladeš před sebe,
naše tajnosti na světlo tváře své.
⁹Naše dny míjejí v hněvu tvém,
svá léta končíme s povzdechem.

¹⁰Celý náš život trvá sedmdesát let
anebo osmdesát, jsme-li při síle.
Většina z nich jsou dřina a potíže,
náhle je konec – a pryč letíme!

¹¹Sílu tvého hněvu kdo ale zná,
před tvou zuřivostí kdo bázeň má?

¹²Nauč nás počítat naše dny,
abychom v srdci zmoudřeli!

¹³Navrať se, Hospodine – jak dlouho ještě?
Nad svými služebníky smiluj se!

¹⁴Hned za svítání svou láskou nasyť nás,
štěstím ať zpíváme do konce života!

¹⁵Naše radost ať trvá jak dřívější soužení,
jako ta léta, kdy jsme žili v neštěstí.

¹⁶Tvým služebníkům ať je zjevné dílo tvé,
jejich děti ať se kochají v tvé nádheře!

¹⁷Vlídnost našeho Pána Boha ať s námi zůstává,
dílo našich rukou ať mezi námi rozkvétá,
dílo našich rukou ať rozkvétá!

91

¹Ve skryší Nejvyššího kdo přebývá,
ve stínu Všemohoucího bude spočívát.

²Hospodinu řeknu: „Jsi mé útočiště, můj hrad,
můj Bůh, na něhož spoléhám!“

³Jistě tě vysvobodí z lovcovy pasti,
z morové rány nejprudší.

⁴Přikryje tě svými perutěmi,
pod jeho křídly najdeš bezpečí,
štít jeho věrnosti tě obklopí!

⁵Nezalekneš se noční hrůzy
ani střel, jež ve dne létají,

⁶morové nákazy, jež tmou se plíží,
ani zhoubné rány v čase poledním.

⁷Po tvém boku jich padne tisíc
a deset tisíců po tvé pravici,
tebe to ale nechá být.

⁸Pouze to spatříš na vlastní oči,
uvidíš odplatu ničemných!

⁹Když Hospodinu řekneš: „Jsi mé útočiště,“
Nejvyššího když zvolíš za svůj příbytek,

¹⁰žádné neštěstí se ti nepřihodí,
rána se vyhne tvému obydlí.

¹¹Vždyť kvůli tobě pověřil anděly,
na všech tvých cestách aby tě chránili,

¹²na rukou aby tě nosili,
nohu o kámen aby sis nezranil.

¹³Přes lvici i zmiji půjdeš dál,
lva i baziliška pošlapáš!

¹⁴„Přilnul ke mně, a tak ho zachráním,
poznal mé jméno a já ho vyvýším.

¹⁵Bude mě volat a já mu odpovím,
v dobách soužení budu s ním,
vysvobodím jej a oslavím.

¹⁶Dlouhým životem ho nasytím –
ukážu mu své spasení!“

92

¹Zpívaný žalm pro sobotní den.

²Krásné je Hospodina velebit,
tvé jméno opěvovat, Nejvyšší!

³Vyprávět o tvé lásce za svítání,
o tvé věrnosti zpívat za nocí

⁴při loutně s deseti strunami,
za doprovodu citory.

⁵Svémi skutky jsi mě, Pane, obšťastnil,
proto chci zpívat o díle rukou tvých.

⁶Jak veliké jsou, Hospodine, skutky tvé,
jak jsou tvé záměry velmi hluboké!

⁷Tupý člověk o tom neví nic,
omezenec vůbec netuší,

⁸že jako tráva rostou ničemní
a všichni zločinci že vzkvétají,
aby vyhlazeni byli navždycky.

⁹Ty však, Hospodine, jsi vyvýšen navěky!

¹⁰Jistěže, Hospodine, nepřátelé tví,
jistěže nepřátelé tví budou zničení:
rozprášení budou všichni zločinci!

¹¹Můj roh však pozvedneš jako roh buvolí,
čerstvým olejem mě pokropíš.

¹²Uvidím pád těch, kdo mě špehují,
o zkáze bídáků, kteří mě napadají, uslyším!

¹³Spravedlivý ale jak palma pokvete,
jak cedr v Libanonu poroste.

¹⁴V Hospodinově domě kdo jsou vsazeni,
v nádvořích našeho Boha vzkvétají.

¹⁵Ovoce ponesou ještě ve stáří,
čerství zůstanou a plní sil.

¹⁶Zvěstovat budou Hospodinovu poctivost –
on je má Skála, je každé křivdy prost!

93

¹Hospodin kraluje, oblék se v majestát,
oblék se Hospodin, silou se přepásal!

Pevně je postaven svět, aby se neotřásl,
²tvůj trůn byl založen dříve než čas –
od věčnosti jsi ty sám!

³Zvedají řeky, Hospodine,

zvedají řeky svůj hlas,
zvedají řeky vlnobití svá!

⁴Nad hřmění proudů mohutných,
nad moře mocné bouření
mnohem mocnější je Hospodin!

⁵Zcela spolehlivá jsou tvá svědectví,
tvému domu svatost náleží,
Hospodine, navždycky!

94

¹Bože pomsty, Hospodine,
Bože pomsty, zaskvěj se.

²Soudce vší země, povstaň již,
dej pyšným, co si zaslouží!

³Jak dlouho, Hospodine, ničemní,
jak dlouho ničemní budou vítězit?

⁴Chrlí jen pýchu, kdykoli promluví,
všichni ti zločinci se honosí.

⁵Tvůj lid, Hospodine, deptají,
utlačují tvé dědictví.

⁶Mordují vdovy a příchozí,
vraždí sirotky!

⁷Říkají: „Hospodin to přece nevidí,
Bůh Jákobův se to nedozví!“

⁸Pochopte to, vy tupci největší,
kdy rozum dostanete, hlupáci?

⁹Ten, který stvořil ucho – copak neslyší?
Ten, který zformoval oko – copak nevidí?

¹⁰Ten, který trestá národy – copak nesoudí?
Učiteli lidstva snad chybí vědění?

¹¹Hospodin zná lidské úmysly –
neznamenají vůbec nic!

¹²Blaze člověku, jehož, Hospodine, káráš,
člověku, jehož učíš ze svého Zákona.

¹³Dáváš mu odpočinout od zlých dnů,
než bude vykopána jáma ničemům.

¹⁴Hospodin přece nenechá svůj lid,
nikdy neopustí své dědictví!

¹⁵Ke spravedlivým se právo navrátí,
všichni poctiví dojdou odplaty.

¹⁶Kdo se mě zastane proti bídákům?

Kdo se mnou postaví se proti zlosynům?

¹⁷Kdyby mi býval nepomohl Hospodin,
zakrátko bydlel bych v říši mlčení!

¹⁸Už jsem si řekl: „Má noha poklesá,“
tvá láska, Hospodine, mě ale držela!

¹⁹Když nitro měl jsem plné úzkostí,
tvé utěšení mi bylo rozkoší!

²⁰Spojí se s tebou vládci zločinní?

Ti, kteří proti právu plodí trápení?

²¹Takoví spravedlivého berou útokem,
na smrt odsuzují nevinné!

²²Hospodin je však mou pevností,
můj Bůh je skalou, v níž se ukryji.

²³On jejich zvrácenost na ně obrátí,
jejich vlastní špatností je vyhladí,
Hospodin, náš Bůh, je vyhladí!

95

¹Pojďte, zpívejme Hospodinu s radostí,
jásejme Skále naší záchrany!

²Do jeho přítomnosti vstupme s vděčností,
hlasitými žalmy ho pojďme oslavit!

³Veliký Bůh je Hospodin přece,
veliký Král nad všemi bohy.

⁴V jeho rukou jsou základy země,
jemu náleží horské vrcholy.

⁵Patří mu moře, vždyť učinil je,

i souš jeho ruce stvořily!

⁶Pojďte a klaňme se, před ním padněme,
Hospodin je náš Tvůrce, před ním klekněme!

⁷On je náš Bůh, my lid, jež on pase,
ovce, o které on sám pečuje.

Dnes, když ho uslyšíte mluvit,
⁸nebudte zatvrzelí jako při vzpouře,
jako v den pokušení tehdy na poušti,
⁹když mě pokoušeli vaši otcové.

Zkusili mě a viděli, co umím,
¹⁰to pokolení jsem si hnusil po čtyřicet let,
až jsem si řekl: „Ten lid má pobloudilé srdce,
mé cesty vůbec neznají!“
¹¹Rozhněván jsem tenkrát odpřisáhl:
„Do mého odpočinku nikdy nevкроčí!“

96

¹Zpívejte Hospodinu novou píseň,
zpívej Hospodinu, celá zem!
²Zpívejte Hospodinu, jeho jméno chvalte,
jeho spásu zvěstujte den co den.
³O jeho slávě národům vyprávějte,
o jeho divech řekněte lidem všem!

⁴Veliký je Hospodin, vší chvály hodný,
nad všechny bohy ohromný.

⁵Bohové národů jsou samé modly,
Hospodin ale stvořil nebesa.

⁶Sláva a nádhera je v jeho přítomnosti,
v jeho svatyni je síla a nádhera.

⁷Vzdejte Hospodinu, lidské plémě,
vzdejte Hospodinu slávu a moc!

⁸Vzdejte Hospodinu slávu, jež náleží mu,
do jeho nádvoří s dary předstupte.

⁹Klaňte se Hospodinu v jeho svaté kráse,
před ním se rozechvěj, celá zem!

¹⁰Národům řekněte: „Hospodin kraluje!“
Pevně je postaven svět, nic jím neotřese;
on bude soudit lidi poctivě!

¹¹Jásejte, nebesa, země ať raduje se,
moře ať burácí se vším, co je v něm!

¹²Celý světa kraj ať se veselí,
ať zvučí všechno lesní stromoví

¹³před Hospodinem, který přichází:
„Přichází, aby soudil zem!
On bude spravedlivě soudit svět,
národy bude soudit v pravdě své!“

97

¹Hospodin kraluje, raduj se, země,
množství ostrovů ať zajásá!

²Hustý mrak jej obklopuje,

právo a spravedlnost jeho trůn podpírá.

³Předchází jej prudký plamen,
spaluje protivníky kolem dokola!

⁴Světu svítí jeho blesky,
zem to vidí, chvěje se!

⁵Hory jak vosk před Hospodinem tají,
před Pánem země veškeré.

⁶Nebesa vyprávějí o jeho spravedlnosti,
na jeho slávu hledí všechny národy.

⁷Hanba všem, kdo uctívají bůžky,
těm, kdo se chlubí svými modlami –
všichni bohové se před ním sklánějí!

⁸Sion se veselí, když to slyší,
judské osady se radují,
Hospodine, díky soudům tvým!

⁹Vždyť ty, Hospodine, jsi nad vší zemí Nejvyšší,
nad všemi bohy jsi velmi vznešený!

¹⁰Milovníci Hospodina, mějte zlo v nenávisti,
život svých věrných on přece ochrání,
vysvobodí je z ruky ničemných!

¹¹Poctivým lidem světlo vychází,
radost je dána upřímným.

¹²Radujte se v Hospodinu, kdo jste poctiví,
oslavujte památku jeho svatosti!

Zpívejte Hospodinu novou píseň,
vždyť přece činí zázraky!
Svojí pravicí, paží své svatosti
vydobył sobě vítězství.

²Hospodin předvedl svoje spasení,
svou spravedlnost zjevil před všemi národy.

³Na svoji lásku se rozpomněl,
na svou věrnost k domu Izraele,
aby všechny končiny světa viděly
spásu, již náš Bůh připravil!

⁴Jásej Hospodinu, celá zem,
dejte se do zpěvu, žalmy zahrajte!

⁵Zahrajte Hospodinu na citeře,
při citeře mu žalmy zpívejte.

⁶Na trubky a rohy zatrubte,
před králem Hospodinem jásejte!

⁷Moře ať burácí se vším, co je v něm,
stejně tak všichni, kdo žijí na světě!

⁸Řeky, tleskejte radostí,
hory ať k tomu zpívají

⁹před Hospodinem,
jenž přichází soudit zem.

On bude spravedlivě soudit svět,
národy bude soudit poctivě!

99

¹Hospodin kraluje – národy, chvějte se!

Trůní nad cherubíny – země ať třese se!

²Veliký je na Sionu Hospodin,

vyvýšený nad všemi národy.

³Tvé jméno veliké a hrozné ať velebí:

„On je svatý!“

⁴Král ve své síle právo miluje,

vždyť ty jsi rovnost stanovil,

právo a spravedlnost v Jákobovi konáš ty.

⁵Vyvyšujte Hospodina, Boha našeho,

klaňte se u jeho podnoží:

„On je svatý!“

⁶Mojžíš a Áron jsou mezi jeho kněžími,

Samuel mezi těmi, kdo jeho jméno vzývají;

k Hospodinu volali a on jim odvětil.

⁷Z oblakového sloupu mluvil k nim;

dbali na svědectví a zákony, které jim uložil.

⁸Hospodine, Bože náš, tys jim odpovídal,

byl jsi jim Bohem, který odpouští,

i když jsi trestal jejich zločiny.

⁹Vyvyšujte Hospodina, Boha našeho,

klaňte se na hoře jeho svatosti:

„Jistě je svatý náš Bůh, Hospodin!“

100

¹Děkovný žalm.

Jásej Hospodinu, celá zem,
²služte Hospodinu vesele,
přistupte před něj se zpěvem!

³Hospodin je Bůh, to vězte,
on je náš Tvůrce, jemu patříme;
jsme jeho lid – ovce na jeho pastvině!

⁴Do jeho bran vejděte s děkováním,
do jeho nádvoří s chválami;
dobrořečte jeho jménu s vděčností!

⁵Hospodin je přece tolik dobrý,
jeho láska trvá navěky,
jeho věrnost po všechna pokolení!

101

¹Žalm Davidův.

O lásce a právu zazpívám,
tobě, Hospodine, chci zpívat žalm.

²Poctivou cestu pečlivě sleduji –
kdy už mě navštívíš?

Ve vlastním domě chci žít tak,
jak srdci velí poctivost.

³Nikdy nepřijde před můj zrak
žádná hanebnost!

Skutky odpadlíků jsou mi odporné,
nemám s nimi nic společné.

⁴Zvrácené srdce ať je mi vzdálené,
nechci se vyznat v ničem zlém!

⁵Kdo svého bližního tajně pomlouvá,
toho umlčím.
Povýšené oči a srdce nadutá
nikdy nestrpím!

⁶Věrné si v celé zemi vyhlížím,
takoví u mne budou žít.
Poctivou cestou kdo umí jít,
takový bude můj služebník.

⁷V mém domě však bydlet nebude
nikdo, kdo páchá lest.
Nikdo, kdo mluví lži,
mi nesmí na oči!

⁸Každého rána umlčím
všechny ničemy na zemi.
Z Hospodinova města vymýtím
všechny zlosyny!

¹Modlitba ubožáka, když v zoufalství vylévá před Hospodinem své úzkosti.

I.

²Naslouchej, Hospodine, mé modlitbě,
můj křik o pomoc kéž k tobě pronikne!

³Svou tvář přede mnou neskrývej
v den, kdy jsem ohrožen!
Nakloň mi ucho své,
v den, kdy volám tě, pospěš, vyslyš mě!

⁴Moje dny v dýmu ztrácí se,
mé kosti planou jako pec.

⁵Mé zbité srdce jak tráva uvadlo,
ani si nevzpomenu na jídlo!

⁶Od námahy svého kvílení
jsem na kost vyhublý!

⁷Pelikánu v poušti se podobám,
jsem jako sýček v pustinách.

⁸Nemohu spát a jsem sám
jak vrabec na střechách.

⁹Posměchu nepřátel jsem denně vydáván,
za blázna mají mě, jsem pro ně nadávka!

¹⁰Vždyť jako chleba popel polykám,
do svého nápoje slzy přidávám!

¹¹To všechno pro tvůj hněv, pro tvé horlení –
pozdvihl jsi mě, abys mě odmrští!

¹²Mých dnů jak stínu ubývá,
jako ta tráva uvadám.

II.

¹³Ty však, Hospodine, navěky zůstáváš,
po všechna pokolení trvá tvá památka.

¹⁴Vstaneš, aby ses nad Sionem smiloval,
vždyť už je čas mu přízeň prokázat,
už přišel správný čas!

¹⁵Vždyť tvoji služebníci milují jeho kamení,
nad jeho prachem jsou hnuti lítostí!

¹⁶Hospodinovo jméno národy ctít budou
a všichni králové světa slávu tvou,

¹⁷až Hospodin znovu Sion zbuduje,
až se ukáže ve slávě.

¹⁸Tehdy se obrátí k modlitbě trpícího,
tehdy nepohrdne jejich modlitbou!

¹⁹Ať je to zapsáno pro příští pokolení,
ať slaví Hospodina ti, kteří budou stvořeni,

²⁰že shlédl dolů ze svých svatých výšin,
Hospodin z nebe že pohleděl na zemi,

²¹aby vyslyšel nárek uvězněných,
odsouzené k smrti aby propustil!

²²Hospodinovo jméno bude na Sionu znít,
Jeruzalém jeho chvála naplní,
²³národy a království až se shromáždí,
aby Hospodinu sloužili!

III.

²⁴Uprostřed cesty mi síly podlomil,
můj život náhle ukrátil.
²⁵Řekl jsem: Bože můj, neber mě zprostřed života –
po všechna pokolení trvají léta tvá!

²⁶Za pradávna jsi zemi založil,
dílem tvých rukou jsou nebesa.
²⁷Ona pomínou, ty budeš vždy,
všechna se jako šaty obnosí.
Odložíš je jak starý plášť
a budou pryč.

²⁸Ty však jsi tentýž –
tvá léta neskončí.
²⁹Děti tvých služebníků budou žít dál,
jejich símě před tebou bude rozkvétat!

103

¹Žalm Davidův.

Dobrořeč, duše má, Hospodinu
a celé nitro mé jeho svatému jménu!
²Dobrořeč, duše má, Hospodinu

a nikdy nezapomeň na jeho odměnu!

³On ti všechny tvé viny odpouští,
on tě uzdravuje ze všech nemocí.

⁴On tě vykupuje od smrti v propasti,
on tě korunuje láskou a něžností.

⁵On štědře naplňuje tvé žádosti,
mládí ti obnovuje jako orlovi!

⁶Hospodin spravedlnost zjednává,
všem utlačeným k právu pomáhá.

⁷Své cesty Mojžíšovi poznat dal,
synům Izraele své skutky ukázal.

⁸Hospodin je milostivý a soucitný,
nesmírně trpělivý a velmi laskavý.

⁹Nevznáší stále výčitky,
nechová zlobu navěky.

¹⁰Nenakládá s námi, jak zaslouží náš hřích,
neodplácí nám podle našich vin.

¹¹Jako je vysoko nebe nad zemí,
tak velkou lásku má k těm, kdo ho ctí.

¹²Jako je od západu východ vzdálený,
tak vzdálil od nás naše přestupky.

¹³Jako je otec k dětem laskavý,
tak je laskavý Hospodin k těm, kdo ho ctí!

¹⁴On přece ví, z čeho jsme složeni,

to, že jsme prach, si nosí v paměti.

¹⁵Vždyť jako tráva trvá smrtelník,
jak polní kvítí kvete si.

¹⁶Poryvem větru ale mizí pryč,
nezbude památky, kde dříve byl.

¹⁷Hospodinova láska trvá odevždy,
navždy zůstane s jeho ctiteli.
Jeho spravedlnost bude i s vnoučaty

¹⁸těch, kdo jeho smlouvu dodrží,
kdo pamatují plnit jeho příkazy.

¹⁹Hospodin ustavil svůj trůn na nebi,
svou královskou mocí vládne nade vším!

²⁰Dobrořečte Hospodinu, jeho andělé,
vy mocní hrdinové, kteří jeho slovo konáte,
vy, kteří jeho slovo plníte poslušně!

²¹Dobrořečte Hospodinu, všechny jeho zástupy,
vy, jeho služebníci, kteří jste mu po vůli!

²²Dobrořečte Hospodinu, všechna jeho stvoření,
všude tam, kam sahá jeho vládnutí!

Dobrořeč duše má Hospodinu!

104

¹Dobrořeč duše má Hospodinu!

I.

Jak jsi veliký, Hospodine, Bože můj –

oděn jsi slávou a nádherou!

²Světlem jsi jak pláštěm zahalen,
nebe jsi jako plachtu rozestřel!

³Svoje paláce jsi nad vodou postavil,
jak vozy užíváš husté oblaky,
vznášíš se na křídlech větrných.

⁴Vichry činíš svými posly,
tvými služebníky jsou plameny!

⁵Zemi jsi založil na jejích sloupech,
navěky jí neotřese vůbec nic.

⁶Jak pláštěm přikryl jsi ji oceánem,
vody stály i nad horami.

⁷Před tvou hrozbou pak rozutekly se,
před tvým burácením prchaly.

⁸Sahaly k horám, stekly však do údolí,
na místo tebou určené.

⁹Hranice dals jim, aby je nepřekročily,
aby už nikdy nepřikryly zem!

¹⁰Ty pouštíš potoky do údolí,
aby proudily mezi horami,

¹¹všechnu polní zvěř aby napájely,
divocí osli aby u nich žízeň zahnali,

¹²na jejich březích aby hnízdili ptáci,
jejich zpěv aby zněl mezi větvemi.

¹³Ze svých paláců hory napájíš,
země se sytí ovocem skutků tvých!

¹⁴Trávě pro dobytek dáváš růst
a také rostlinám k lidskému užitku,
aby jim ze země pokrm vyrostl:

¹⁵Víno, jež smrtelníka v srdci oblaží,
olej, po němž se obličej rozzáří,
a chléb, který člověku dodá sil.

¹⁶Hospodin sytí i své stromoví –
libanonské cedry, které sám vysadil.

¹⁷Vrabci si na nich hnízda postaví,
čáp si nachází domov na jedli.

¹⁸Vysoké hory patří kamzíkům,
skály jsou útočištěm králíků.

¹⁹Stvořil jsi měsíc, aby časy určoval,
i samo slunce ví, kdy má zapadat.

²⁰Přivádíš tmu a noc se rozhostí,
spoustou zvěře se lesy zahemží.

²¹Po své kořisti řvou tehdy lvi,
aby tak Boha o pokrm žádali.

²²S východem slunce se vrací zpět,
aby ulehli ve svých doupatech.

²³Za svým úkolem tehdy člověk vyráží,
pracuje na něm, než se zešeří.

II.

²⁴Kolik je, Hospodine, skutků tvých!
Všechno jsi moudře učinil –

země je plná tvých stvoření!

²⁵Hle, je tu moře širé a veliké,
havěť bezpočtu se hemží v něm –
maličcí i velcí tvorové!

²⁶Plují v něm lodě a také leviatan,
jehož jsi stvořil, aby si tam hrál!

²⁷Ti všichni k tobě vzhlížejí,
abys je krmil v čase potřeby.

²⁸Dáváš jim a oni sbírají,
když otevřeš ruku, sytí se hojností.

²⁹Děsí se ale, když svou tvář ukrýváš,
hynou, když dech jim odjímáš –
navracejí se znovu v prach.

³⁰Svého Ducha když pošleš, bývají stvoření,
abys tvář země znovu obnovil!

³¹Hospodinova sláva ať trvá věčně,
ze svého díla ať se Hospodin raduje!

³²Pod jeho pohledem země třese se,
hory dýmají pod jeho dotykem!

³³Zpívat budu Hospodinu celý život svůj,
žalmy zpívat svému Bohu, dokud jsem tu!

³⁴Kéž se mu líbí moje myšlenky –
Hospodin je přece mojí radostí!

³⁵Kéž by už hříšníci ze světa zmizeli,
kéž by tu darebáci více nebyli!

Dobrořeč, duše má, Hospodinu!
Haleluja!

I.

105

¹Oslavujte Hospodina, jeho jméno vzývejte,
jeho činy rozhlašujte mezi národy!

²Zpívejte mu, hrajte mu,
rozvažujte o všech jeho zázracích!

³Jeho svatým jménem chlubte se,
ze srdce ať se radují, kdo Hospodina hledají!

⁴Po Hospodinu se ptejte, po jeho síle,
jeho tvář vždycky hledejte.

⁵Pamatujte, jaké divy provedl,
jaké zázraky a co rozhodl.

⁶Vy, símě Abrahama, jeho služebníka,
jste jeho vyvolení, děti Jákoba.

⁷On je Hospodin, Bůh náš,
celá zem jeho soudu podléhá!

⁸Na svoji smlouvu pamatuje věčně,
na slovo tisíci pokolení svěčené,

⁹na smlouvu, již uzavřel s Abrahamem,
na přísahu, již složil před Izákem.

¹⁰Jákovovi ten výrok potvrdil
za věčnou smlouvu pro Izrael:

¹¹ „Tobě dám kanaánskou zem,
bude tvým dědičným údělem!“

¹² Přitom jich tenkrát bylo jen trochu,
byli jenom hrstkou cizinců.

¹³ Z národu do národu když bloudili,
od jednoho k jinému království,

¹⁴ nikoho nenechal, aby jim ublížil.

I krále kvůli nim varoval:

¹⁵ „Mé pomazané nechte být!

Mým prorokům nepůsobte žal!“

II.

¹⁶ Když potom přivolal na zem hlad
a odřízl je od chleba,

¹⁷ poslal před nimi jistého Josefa,
jehož prodali jako otroka.

¹⁸ Nohy měl sevřené v okovech,
hrdlo uvězněné v železech.

¹⁹ Když se pak splnila jeho předpověď,
když jej protříbila Hospodinova řeč,

²⁰ král ho pak nechal propustit z okovů,
vládce národů dal mu svobodu.

²¹ Správcem svého paláce jej učinil –
vládl nade vším jeho bohatstvím!

²² Jeho dvořanům poroučel podle libosti,
jeho poradce vedl k moudrosti.

²³Do Egypta tenkrát přišel Izrael,
Jáko b byl hostem v zemi Chamově.
²⁴Svůj lid tam Hospodin velmi rozplodil,
bylo jich víc, než jejich protivníci unesli!
²⁵Nechal je nenávidět jeho lid,
na jeho služebníky aby vymýšleli lsti.

III.

²⁶Poslal k nim svého služebníka Mojžíše
se svým vyvoleným, Áronem.
²⁷Ti jim předváděli jeho znamení,
v Chamově zemi konali zázraky!

²⁸Poslal tmú a přišlo zatmění,
jeho příkazům se totiž vzepřeli.
²⁹Jejich vody ve krev obrátil,
zahubil všechny ryby v nich.
³⁰Jejich země se hemžila žabami –
byly i v královských ložnicích!

³¹Na jeho rozkaz mouchy přilétly,
po celé říši byli komáři.
³²Místo deště je zasypal kroupami,
nad jejich zemí se blesky míhaly.
³³Potloukl jejich révu i jejich fíkoví,
po celé jejich říši stromy roztříštil!

³⁴Na jeho rozkaz přilétly kobyly,
nemožné bylo spočítat housenky!

³⁵Sežraly jim v zemi všechny rostliny,
pohltily vše, co půda urodí.

³⁶Všechno prvorozené pak v té zemi bil,
všechn výkvět mládí jim zahubil.

³⁷Svůj lid pak vyvedl se stříbrem a zlatem,
v žádném z jeho kmenů nikdo neumdlel!

³⁸Z jejich odchodu měli radost v Egyptě,
strach z Izraele totiž svíral je!

IV.

³⁹Rozestřel oblak, aby jim dal stín,
noc jim svým ohněm prozářil.

⁴⁰Na jejich žádost dal jim křepelky,
sytil je svým chlebem nebeským.

⁴¹Otevřel skálu, vody vytryskly,
proudem se valily po poušti!

⁴²Pamatoval na to, co svatě zaslíbil
svému služebníkovi Abrahamovi.

⁴³Svůj lid tehdy vyvedl s veselím,
svoje vyvolené s jásáním!

⁴⁴Potom jim daroval země pohanů,
dědičně získali úsilí národů,

⁴⁵aby se řídili jeho pravidly

a dodržovali jeho zákony.

Haleluja!

I.

106

¹Haleluja!

Oslavujte Hospodina – je tak dobrý!

Jeho láska trvá navěky!

²Kdo jen vylíčí Hospodinovo hrdinství,

kdo jeho chválu plně vypoví?

³Blaze těm, kteří se drží práva,

kdo žije spravedlivě v každý čas!

⁴Pamatuj na mě, Hospodine,

až svému lidu přízeň prokážeš,

se svojí spásou navštiv mě!

⁵Šťěstí tvých vyvolených dej mi zakusit,

s tvým národem ať se mohu veselit

a chlubit se spolu s těmi, kdo ti náležejí!

II.

⁶Zhřešili jsme jako už naši otcové,

zkazili jsme se a jednali jsme zle.

⁷Naši otcové v Egyptě

nepochopili divy tvé!

Na velikost tvé lásky nepamatovali,
u Rudého moře Nejvyššího dráždili.

⁸Zachránil je však pro své jméno,
aby ukázal své hrdinství.

⁹Rudému moři pohrozil, a vyschlo,
provedl je hlubinami jako po poušti!

¹⁰Zachránil je před jejich soky,
vykoupil je ze spárů nepřátel.

¹¹Voda se zavřela nad jejich trýzniteli,
ani jediný z nich neutek.

¹²Tehdy věřili jeho zaslíbením,
tehdy ho chválili se zpěvem.

¹³Rychle však zapomněli na jeho činy,
nechtěli čekat, jak se rozhodne.

¹⁴Propadli lačnosti v oné poušti,
Boha pokoušeli v pustině.

¹⁵Poskytl jim tedy, oč tolik stáli,
dopustil však na ně úbytě.

¹⁶Potom zas v táboře žárlili na Mojžíše
a na Hospodinova svatého, Árona.

¹⁷Země se otevřela, Dátana pohltila,
Abiramovu hordu pohřbila.

¹⁸Oheň vyšlehl proti té tlupě,
spálil ty darebáky plamenem!

III.

¹⁹Na Orébu si potom tele udělali
a tomu odlitku se klaněli.

²⁰Slávu svého Boha tenkrát vyměnili
za sochu býka, co trávu jí!

²¹Zapomněli na Boha, svého spasitele,
jenž konal veliké věci v Egyptě:

²²zázraky činil v zemi Chamově,
u Rudého moře věci předivné.

²³Byl by je vyhladil, jak rozhodl se,
nebýt jeho vyvoleného Mojžíše.
Ten se v té roztržce postavil před něj,
a tak odvrátil jeho zhoubný hněv.

²⁴Potom však pohrdli krásnou zemí,
jeho zaslíbení věřit nechtěli.

²⁵Ve svých stanech se dali do reptání,
poslouchat Hospodina odmítli.

²⁶Pozvedl tedy ruku k přísaze,
že je nechá padnout na poušti,
²⁷že jejich símě rozežene po národech,
po cizích zemích že je rozpráší.

²⁸Potom se s modlou Baal-peor spřáhli,
jedli oběti patřící mršinám.

²⁹Boha tak popudili svými činy,
že mezi nimi propukla pohroma.

³⁰Vtom povstal Pinchas, aby zjednal právo,
a Hospodin tu ránu zastavil.

³¹Početl mu to za spravedlnost
po všechna pokolení, navěky.

³²Při vodách Meriby ho znovu popudili,
až také Mojžíš kvůli nim pochybil.

³³V duchu ho tehdy tolik rozhořčili,
že se unáhlil svými rty.

IV.

³⁴Potom nevyhladili národy,
o kterých jim to Hospodin poručil.

³⁵Promísili se s pohany,
naučili se jejich způsoby!

³⁶Začali uctívat jejich modly,
do jejich pastí se zapletli.

³⁷I svoje syny jim obětovali,
své dcery ďáblům dávali!

³⁸Nevinnou krev tehdy prolévali,
krev synů svých a svých dcer.
Modlám v Kanaánu je obětovali –
tou krví byla poskvrněna zem!

³⁹Svémi skutky takto pošpinili se,
a svými činy smilnili.

⁴⁰Hospodin vzplanul proti svému lidu hněvem,
své dědictví si zošklivil!

⁴¹Napospas pohanům proto zanechal je,
aby jejich sokové vládli nad nimi.

⁴²Utiskovali je jejich nepřátelé,
sražení byli do jejich područí.

⁴³Znovu a znovu zachraňoval je,
oni ho ale vědomě dráždili –
ve své špatnosti klesali stále níž!

⁴⁴On ale viděl jejich tíseň,
kdykoli slyšel jejich křik.

⁴⁵Pamatoval na smlouvu svou s nimi,
ve své velké lásce byl pohnut lítostí.

⁴⁶Proto k nim nakonec probudil soucit
všech, kdo je drželi v zajetí.

V.

⁴⁷Zachraň nás, Hospodine, náš Bože,
a z národů nás posbírej!
Tvé svaté jméno ať oslavíme,
tvou chválou ať se chlubíme!

⁴⁸ Ať je požehnán Hospodin, Bůh izraelský,
od věků až navěky!
Ať všechen lid odpoví: Amen!

Haleluja!

PÁTÁ KNIHA

I.

107

¹ Oslavujte Hospodina – je tak dobrý!
Jeho láska trvá navěky!

² Hospodinovi vykoupení ať o tom vyprávějí,
že je z nepřátelské moci vykoupil,
³ že je shromáždil z cizích zemí,
z východu i ze západu, ze severu i zámoří!

⁴ Bloudili pouští po cestách opuštěných,
nemohli najít město k bydlení.
⁵ Hladoví byli a trpěli žízní,
až umdlévali slabostí.

⁶ Volali k Hospodinu tehdy v té tísní,
a on je vysvobodil z jejich úzkostí.
⁷ Vedl je po cestě nejpřímější,
aby dosáhli města k bydlení.

⁸Sláva Hospodinu za jeho lásku,
za divy, které dělá pro lidi!
⁹On přece uspokojí duši lačnou,
bohatě nasytí toho, kdo hladoví!

II.

¹⁰Žili v temnotě, ve stínu smrti,
ve svém neštěstí sevřeni železy,
¹¹neboť se vzpírali výrokům Božím,
záměry Nejvyššího pohrdli.
¹²Proto jim zkrušil srdce útrapami,
klesali a nebylo pomoci.

¹³Volali k Hospodinu tehdy v té tísní,
a on je zachránil z jejich úzkostí.
¹⁴Ze tmy je vyvedl, ze stínu smrti,
roztrhal jejich řetězy.

¹⁵Sláva Hospodinu za jeho lásku,
za divy, které dělá pro lidi!
¹⁶On přece rozbíjí brány z bronzu,
láme železné závory!

III.

¹⁷Blázni se vydali cestou zvrácenosti
a za své viny trpěli.
¹⁸Veškerý pokrm si ošklivili,

až k branám smrti dospěli.

¹⁹Volali k Hospodinu tehdy v té tísní,
a on je zachránil z jejich úzkostí.

²⁰Poslal své slovo a byli uzdraveni,
zachránil je od záhuby.

²¹Sláva Hospodinu za jeho lásku,
za divy, které dělá pro lidi!

²²Jako oběť ať mu přinášejí chválu,
o tom, co učinil, ať zpívají!

IV.

²³Ti, kdo se vydali na moře v lodích,
na mocné vody za svým řemeslem,

²⁴takoví viděli skutky Hospodinovy,
jeho zázraky na hlubině.

²⁵Na jeho slovo se strhla bouře,
vítr vysoko vlny pozvedal.

²⁶Stoupali k nebi, padali do hloubek,
hrůzou se rozplynula jejich odvaha.

²⁷Jak vratký opilec potáceli se,
veškerá zkušenost byla ta tam.

²⁸Volali k Hospodinu tehdy v té tísní,
a on je vyvedl z jejich úzkostí.

²⁹Proměnil onu bouři v šepot,

mořské vlny se zklidnily.

³⁰Radovali se, když nastalo ticho,
dovedl je k přístavu, po němž toužili.

³¹Sláva Hospodinu za jeho lásku,
za divy, které dělá pro lidi!

³²Ať je vyvyšován ve shromáždění lidu,
v radě starců ať jej oslaví!

V.

³³Mohutné řeky obrací v pouště,
vodní prameny v suchopár,

³⁴úrodnou zemi v solné pláň
pro špatnost těch, kdo žili tam.

³⁵Pouště zas obrací na jezera,
vyprahlou zemi ve vodní prameny.

³⁶Usazuje tam ty, kteří hladověli,
aby založili město k bydlení.

³⁷Oseli pole, vinice vysadili,
které pak vydaly hojný užitek.

³⁸Žehnal jim tak, že se velmi rozmnožili,
před úbytkem chránil jejich dobytek.

³⁹Ubývalo jich, když byli poníženi
ukrutnou bídou a trápením.

⁴⁰I přední muže vystavil hanbě,

nechal je bloudit v pustotě bez cíle.

⁴¹Z trápení ale vyzvedl ubožáky,
jejich rodinu jak ovce rozmnožil.

⁴²Poctiví radují se, když to vidí,
ústa musejí zavřít všichni zlosyni!

⁴³Kdo je moudrý, ať se tohoto drží,
o Hospodinově lásce ať přemýšlí!

108

¹Zpívaný žalm Davidův.

²Mé srdce je, Bože, připraveno,
celou duší chci zpívat a hrát.

³Probud' se konečně, loutno a citero,
ať vzbudím ranní zář!

⁴Chválit tě, Hospodine, chci mezi lidmi,
chci ti hrát žalmy uprostřed národů:

⁵Tvá láska sahá výše než k nebi,
tvá věrnost vzhůru k oblakům.

⁶Zvedni se, Bože, nad nebe,
svou slávou přikryj celou zem!

⁷Ať jsou zachráněni ti, jež miluješ,
pomoz svou pravicí, vyslyš mě!

⁸Bůh promluvil ve své svatosti:

„Vítězně Šechem rozdělím,
údolí Sukot si rozměřím.

⁹Můj je Gileád, můj je Manases,
Efraim je má helma, Juda žezlo mé,

¹⁰Moáb za umyvadlo slouží mi,
na Edom sandál odhodím,
nad Filištíny vítězně zakřičím!“

¹¹Kdo mě doprovodí do hrazeného města?
Kdo mě do Edomu povede?

¹²Kdo jiný než ty, Bože, jenž zavrhlš nás,
ty, Bože, jenž s našimi šiky netáhneš?

¹³Pomoz nám prosím proti nepříteli,
záchrana od člověka je přece nicotná.

¹⁴S Bohem však jistě udatně zvítězíme –
on naše nepřátele rozdupá!

109

¹Pro předního zpěváka. Žalm Davidův.

I.

Bože, má chloubu, přeruš své mlčení!

²Ústa si na mě otvírají zrádci zlí,
pomlouvají mě lživými jazyky!

³Nenávistnými slovy mě zasypali,
bezdůvodně proti mně bojují.

⁴Za moje přátelství mě obviňují,
zatímco přináším své modlitby.

⁵Zlobou mi za dobrotu odplácejí
a nenávisť za mé přátelství.

II.

⁶Ustanov nad ním zlého soudce,
po pravici ať mu stojí žalobce!

⁷Až bude souzen, ať je za zločince,
i jeho modlitba ať hříchem je!

⁸Ať jeho život trvá jen krátce,
jeho pověření ať jiný převezme!

⁹Ať jeho děti zůstanou sirotky,
jeho žena ať ovdoví!

¹⁰Ať jeho synové po žebrotě chodí,
vyhnáni ze svých rozvalin!

¹¹Ať lichvář zabaví vše, co mu patří,
jeho jmění ať si vezmou cizinci!

¹²Ať nemá nikoho, kdo by ho měl rád,
ať není, kdo by jeho sirotky litoval!

¹³Ať jeho potomci jsou zcela vymýceni,
jejich jméno ať v příštím pokolení vymizí!

¹⁴Ať na vinu jeho předků Hospodin pamatuje,
hřích jeho matky ať není zahlazen!

¹⁵Ať je má Hospodin před sebou vždycky,
ať jejich památku ze země vyhladí!

¹⁶Proto, že na laskavost ani nepomyslel,
nuzného ubožáka štal jako zvěř,
mordoval toho, kdo bolest v srdci měl!

¹⁷Miloval prokletí, tak ať ho raní,
nestál o požehnání, tak ať ho opustí!

¹⁸Jak oděv oblékal si proklínání,
jak voda se mu vsáklo do těla,
vniklo mu do kostí jako mast.

¹⁹Ať ho to prokletí zahalí jako plášť,
ať ho vždy obepíná jako pás!

III.

²⁰Takto ať Hospodin ztrestá mé žalobce,
ty, kteří o mně mluví tolik zle.

²¹Hospodine, Pane, ty ale
zastaň se mě pro jméno své!
Jsi tak dobrý ve své lásce –
zachraň mě!

²²Nuzný ubožák, to jsem já,
srdce mě bolí v útrobách.

²³Jako stín navečer ztrácím se,
jako kobylka jsem větrem unášen.

²⁴Od postu se mi chvějí kolena,
mé tělo hubne a sesychá.

²⁵Lidem jsem už jenom pro posměch,
hlavami potřásají, když vidí mě.

²⁶Pomoz mi, Hospodine, můj Bože,
ve svojí lásce zachraň mě!

²⁷Takto ať poznají, že je to ruka tvá
a že ty, Hospodine, jsi to vykonal.

²⁸Žehnej mi, zatímco oni zlořečí,
ať se zastydí ti, kdo mě napadli,
ať se zaraduje tvůj služebník!
²⁹Ať se mí žalobci oblečou do hanby,
ať jsou zahaleni pláštěm ostudy!

³⁰Hospodina svými ústy velmi velebím,
oslavuji jej mezi zástupy.

³¹Po pravici ubožáka se totiž postavil,
aby ho před jeho soudci zachránil!

110

¹Žalm Davidův.

Hospodin řekl mému Pánu:
„Sed' po mé pravici,
než ti tvé nepřátele
k nohám položím.“

²Mocné žezlo tvé
Hospodin ze Sionu napřáhne:
„Vládni uprostřed svých nepřátel!“

³Tvůj lid se dobrovolně nabídne,
až se tvá síla ukáže
ve svaté nádheře.
Jak rosa z lůna svítání
sejdou se k tobě tvoji mladíci.

⁴Hospodin přísahal

a nebude litovat:

„Jsi knězem navěky
podle řádu Melchisedechova.“

⁵Pán bude po tvé pravici;
až přijde jeho hněv,
králové budou sraženi!

⁶Až bude soudit národy,
všude nakupí mrtvoly –
srazí i hlavy velmocí!

⁷Z potoka se cestou napije,
a proto hlavu pozvedne.

111

¹Haleluja!

Hospodina celým srdcem chválit chci
ve shromáždění i v radě poctivých.

²Jak veliké jsou skutky Hospodinovy –
všichni, kdo je milují, o nich přemýšlí.

³Jeho dílo je slavné a nádherné,
jeho spravedlnost navždy zůstane!

⁴Vykonal památné zázraky,
milostivý a soucitný je Hospodin!

⁵Potravu dává těm, kdo jej ctí,
svou smlouvu si připomíná navěky!

⁶Svému lidu své mocné skutky ukázal –

pohanská území jim daroval.

⁷Věrnost a právo koná svýma rukama,
spolehlivá jsou všechna jeho pravidla!

⁸Na věčné věky jsou ustanovena,
věrně a upřímně aby byla plněna.

⁹Vykoupení seslal na svůj lid,
svou smlouvu jim svěřil navěky.
Jeho jméno je svaté a hrůzu nahání,
¹⁰úcta k Hospodinu je klíčem k moudrosti!
Všichni, kdo to plní, jsou velmi rozumní –
jeho chvála navždy obstojí!

112

¹Haleluja!

Blaze člověku, který Hospodina ctí
a jeho přikázání si velmi oblíbil!
²Hrdinové země budou jeho potomci,
požehnáno bude pokolení poctivých.
³V jeho domě je vzácné bohatství,
jeho spravedlnost navždy obstojí.

⁴Vychází ve tmách světlo poctivým,
spravedlivý je, milostivý a soucitný!
⁵Dobře je člověku, jenž soucitně půjčuje,
své záležitosti spravedlivě spravuje.

⁶Takový nebude nikdy otřesen,

spravedlivý navždy v paměti zůstane.

⁷Ze zlých zpráv nemá strach,
srdce má pevné, na Hospodina spoléhá.

⁸Srdce má statečné, nemá strach,
nakonec uvidí svých protivníků pád.

⁹Rozděluje štědře, chudým rozdává,
jeho spravedlnost navždy zůstává,
jeho roh se slavně pozvedá.

¹⁰Při pohledu na to zuří ničema,
zuby skřípe a celý vrávorá –
tužba ničemů bude zmařena!

113

¹Haleluja!

Chvalte, služebníci Hospodinovi,
chvalte jméno Hospodin!

²Ať je velebeno jméno Hospodin
jak nyní, tak i navěky!

³Od východu slunce až tam, kde zachází,
buď sláva jménu Hospodin!

⁴Hospodin je vznešený nad všemi národy,
jeho sláva klene se nad nebesy.

⁵Kdo je jako náš Bůh, Hospodin,
jenž trůní ve výši,

⁶jenž sklání se a na vše pohlíží,
na vše na nebi i na zemi?

⁷Chudáka umí z prachu pozvednout,
ubožáka bere ze smetiště,
⁸mezi knížaty jim dává usednout,
mezi knížaty v lidu svém.
⁹Neploďnou obdařuje rodinou,
matka se z dětí raduje!

Haleluja!

114

¹Když Izrael vycházel z Egypta,
dům Jákobův z lidu cizího jazyka,
²tehdy se Juda stal Boží svatyní,
Izrael stal se jeho královstvím.

³Moře to vidělo, dalo se na útěk,
Jordán obrátil se nazpátek!

⁴Hory skákaly jako beránci,
jako jehňata dováděly pahorky!

⁵Pročpak ses, moře, dalo na útěk?
Proč ses, Jordáne, obrátil nazpátek?

⁶Proč jste, vy hory, skákaly jak beránci,
proč jste jak jehňata dováděly, pahorky?

⁷Třes se, země, před tváří Pána,
před tváří Boha Jákobova!

⁸On obrací skálu v jezero,
nejtvrďší skálu v pramen vod!

115

¹Ne nám, ne nám, Hospodine,
ale svému jménu slávu dej
ve své věrnosti a v lásce své!

²Proč mají říkat pohané:
„Jejich Bůh? Kde je?“

³Náš Bůh je přece na nebi,
cokoli chce, to učiní!

⁴Stříbro a zlato jsou jejich modly,
výtvory rukou člověčích.

⁵Ústa mají, a nemluví,
oči mají, a nevidí.

⁶Uši mají, a neslyší,
nos mají, a necítí.

⁷Ruce mají, a nehmatají,
nohy mají, a nechodí,
ani nehlesnou hrdlem svým!

⁸Ať jsou jim podobní ti, kdo je dělají,
i všichni, kdo v ně doufají!

⁹Izraeli, na Hospodina spolehni –
pomocník a štít je takových!

¹⁰Dome Áronův, na Hospodina spolehni –
pomocník a štít je takových!

¹¹Každý, kdo Hospodina ctí, na Hospodina spolehni –

pomocník a štít je takových!

¹²Vzpomene si na nás Hospodin

a požehnání udělí:

Požehná domu Izraelovu,

požehná domu Áronovu,

¹³požehná těm, kdo Hospodina ctí,
jak malým, tak i velikým!

¹⁴Ať vás Hospodin rozmnoží,

jak vás, tak vaše potomky!

¹⁵Od Hospodina buďte požehnání –
nebe i zemi on sám učinil!

¹⁶Hospodinu patří nejvyšší nebesa,
zemi však lidem daroval!

¹⁷Mrtví už Hospodina nechválí,

žádní, kdo sestoupili do říše mlčení.

¹⁸My ale Hospodina budem velebit
jak nyní, tak i navěky!

Haleluja!

116

¹Miluji Hospodina, protože vyslýchá
můj hlas v mých modlitbách.

²Své ucho ke mně naklání,
ať k němu volám kdykoli.

³Provazy smrti mě obklopily,
hrůzy hrobu mě přepadly,
úzkost a trápení mě přemohly!
⁴Tehdy jsem vzýval jméno Hospodin:
„Hospodine, prosím, život zachraň mi!“

⁵Milostivý je Hospodin a spravedlivý,
ano, náš Bůh je soucitný.
⁶Hospodin chrání prostáčky –
byl jsem zoufalý a on mě zachránil!

⁷Znovu odpočívej, duše má,
Hospodin ti dobrodiní prokázal!

⁸Ty jsi mě zachránil od smrti,
mé oči od slz, nohy od zvrtnutí.
⁹Před Hospodinem stále chodit smím
na zemi mezi živými!

¹⁰Uvěřil jsem, a tak jsem mluvil,
i když mě svíral hrozný žal.

¹¹Tehdy jsem řekl ve svém rozrušení:
„Každý člověk je lhář!“

¹²Jak se Hospodinu odvděčím
za všechno dobrodiní, jež mi učinil?

¹³Pozvednu kalich spasení,
uctívat budu jméno Hospodin!

¹⁴Své sliby Hospodinu vyplním,
spatří to všechen jeho lid.

¹⁵Drahá je v očích Hospodinových
smrt jeho oddaných!

¹⁶Hospodine, že jsem tvůj služebník,
ano, tvůj služebník, tvé služebnice syn,
ty jsi mi pouta uvolnil!

¹⁷Tobě přinesu oběť vděčnosti,
uctívat budu jméno Hospodin!

¹⁸Své sliby Hospodinu vyplním,
spatří to všechen jeho lid

¹⁹v Hospodinově domě, na jeho dvoře,
uprostřed tebe, Jeruzaléme!

Haleluja!

117

¹Chvalte Hospodina, všechny národy,
pojdte ho všichni lidé velebit!

²Jeho láska k nám je tak veliká,
Hospodinova věrnost věky přetrvá!

Haleluja!

118

¹Oslavujte Hospodina – je tak dobrý!
Jeho láska trvá navěky!

²Izraeli, jen řekni teď:

„Jeho láska trvá navěky!“

³Dome Áronův, řekni teď:

„Jeho láska trvá navěky!“

⁴Ctitelé Hospodina, řekněte:

„Jeho láska trvá navěky!“

⁵Ve svém sevření jsem Hospodina volal,
Hospodin vyslyšel a svobodu mi dal.

⁶Hospodin je se mnou, nebudu se bát,
co by mi mohl člověk udělat!

⁷Hospodin je se mnou, je můj pomocník,
pád těch, kdo mě nenávidí, uvidím!

⁸Lepší je doufat v Hospodina,
než spoléhat na člověka.

⁹Lepší je doufat v Hospodina,
než spoléhat se na mocné.

¹⁰Všichni pohané mě obklíčili –
v Hospodinově jménu jsem je porazil.

¹¹Znovu a znovu mě obklíčili –
v Hospodinově jménu jsem je porazil.

¹²Jak vosy se na mě sesypali,
jak oheň z trní ale uhasli –
v Hospodinově jménu jsem je porazil!

¹³Doráželi na mě, abych pad,
Hospodin je však pomoc má.

¹⁴ Má síla, má píseň je Hospodin,
to on se stal mým spasením!

¹⁵ Ze stanů spravedlivých zní píseň vítězná:
„Hospodinova pravice mocně zasáhla,

¹⁶ Hospodinova pravice je vztyčená,
Hospodinova pravice mocně zasáhla!“

¹⁷ Neumřu, ale budu žít,
vyprávět budu, co Hospodin učinil!

¹⁸ Hospodin mě přísně potrestal,
smrti mě ale nevydal!

¹⁹ Otevřete mi brány spravedlnosti,
ať jimi projdu vzdát Hospodinu dík!

²⁰ Toto je brána Hospodinova,
tudy spravedliví projít smí.

²¹ Ty jsi mě vyslyšel, tobě děkuji,
vždyť tys mě zachránil!

²² Kámen staviteli zavržený
stal se kamenem úhelným.

²³ Sám Hospodin to učinil
a v našich očích je to div.

²⁴ Co se dnes stalo, učinil Hospodin,
pojdme se z toho radovat a veselit!

²⁵ Prosím, Hospodine, zachraň nás,
prosím, Hospodine, dej nám zdar!

²⁶Požehnaný, jenž přichází v Hospodinově jménu!

Žehnáme vám z Hospodinova domu!

²⁷Hospodin je Bůh, on je nám světlem!

Seřadte průvod s ratolestmi v ruce,
vzhůru se vydejte k rohům oltáře!

²⁸Ty jsi můj Bůh, tobě vzdám díky,
tebe, můj Bože, budu velebit!

²⁹Oslavujte Hospodina – je tak dobrý!
Jeho láska trvá navěky!

Alef

119

¹Blaze těm, kdo žijí bezúhonně,
těm, kdo se řídí Hospodinovým zákonem!

²Blaze těm, kdo jeho svědectví se drží,
těm, kdo jej celým srdcem hledají,

³těm, kdo se bezpráví nedopouštějí,
neboť po jeho cestách krácejí!

⁴Ty jsi vydal svá pravidla,
aby se svědomitě plnila.

⁵Kéž jsou mé cesty zpevněny,
abych dodržoval tvé zákony!

⁶Budu-li dbát všech jeho příkazů,
zahanben nikdy nebudu.

⁷Chválit tě budu se srdcem upřímným,
tvým spravedlivým soudům když se naučím.

⁸Tvé zákony chci dodržet –
jen prosím neopouštěj mě!

Bet

⁹Jak mladík svou stezku udrží v čistotě?

Tak, že tvým slovem řídí se!

¹⁰Celým svým srdcem hledám tě,
od tvých příkazů zbloudit nenech mě!

¹¹V srdci si ukládám tvé výroky,
abych proti tobě nehřešil.

¹²Požehnaný jsi, Hospodine,
svým zákonům prosím nauč mě!

¹³Stále opakuji svými rty
vše, co jsi nařídil.

¹⁴Raduji se z cesty tvých svědectví
jako z největšího bohatství.

¹⁵O tvých pravidlech přemítám,
abych na tvoje stezky dbal.

¹⁶Tvé zákony jsou mi rozkoší –
tvé slovo neztrácím z paměti!

Gimel

¹⁷Dopřej svému služebníku, abych žil,
tvé slovo abych naplnil!

¹⁸Mé oči otevři, abych uviděl
úžasné věci ve tvém Zákoně.

¹⁹Na zemi jsem jen cizincem,
své příkazy mi neskrývej!

²⁰Mou duši stále stravuje
touha po tvých pokynech.

²¹Okřikuješ pyšné – jsou proklatí,
od tvých příkázání zbloudili!

²²Zbav mě zahanbení a potupy,
vždyť držím se tvých svědectví!

²³Vládcové zasedají a pomlouvají mě,
tvůj služebník zatím přemýšlí o tvých zákonech.

²⁴Tvá svědectví jsou mi rozkoší –
jsou to mí rádci nejbližší!

Dalet

²⁵Má duše v prachu krčí se,
svým slovem prosím obživ mě!

²⁶Vylíčil jsem ti cesty své a tys mě vyslyšel;
o svých zákonech pouč mě.

²⁷Dej mi rozumět cestě svých pravidel,
o tvých zázracích abych přemýšlel.

²⁸Má duše smutkem hroutí se,
svým slovem prosím zvedni mě!

²⁹Cestu proradnosti odvrát ode mne
a obdař mě svým Zákonem.

³⁰Zvolil jsem si cestu věrnosti,
tvé pokyny mám stále na mysli.

³¹Tvých svědectví, Hospodine, držím se,
nedej, abych byl zahanben!

³²Poběžím cestou tvých příkazů –
do srdce dals mi svobodu!

He

³³Ukaž mi, Hospodine, cestu svých zákonů,
abych je střežil jako svou odplatu.

³⁴Dej mi rozum, abych tvůj Zákon dodržel,
ať jsem mu celým srdcem poslušen.

³⁵Ved' mě po stezce přikázání svých,
tu jsem si přece oblíbil.

³⁶Nakloň mé srdce ke svým svědectvím
namísto lakomství.

³⁷Odvrať mé oči, ať nehledí k marnostem,
na své cestě prosím obživ mě!

³⁸Svému služebníku potvrď sliby své,
tak, aby lidé ctili tě.

³⁹Zbav mě potupy, z níž mám strach –
jak dobrá jsou nařízení tvá!

⁴⁰Jak toužím po tvých pravidlech –
svou spravedlností obživ mě!

Vav

⁴¹Kéž na mě, Hospodine, tvá láska sestoupí
a tvoje spása, jak jsi zaslíbil!

⁴²Ať mám co odpovědět těm, kdo mě urážejí,
vždyť ve tvém slově skládám naději.

⁴³Nikdy mi neber z úst slova věrnosti,
spoléhám přece na tvé pokyny.

⁴⁴Tvůj Zákon stále plnit chci,
navždy a navěky!

⁴⁵Svobodně budu žít stále dál,
neboť jsem vyhledal tvá pravidla.

⁴⁶Hovořit budu o tvých svědectvích,
nebudu zahanben ani před králi.

⁴⁷Tvá přikázání jsou mi rozkoší –

vždyť je miluji!

⁴⁸K milovaným tvým příkazům ruce vztahuji,
zatímco přemýšlím nad tvými zákony.

Zajin

⁴⁹Na slovo svému služebníku vzpomeň si,
vždyť jsi mi daroval naději.

⁵⁰To je mi útěchou v mém trápení,
že mě oživuješ svými výroky.

⁵¹Pyšní mě zasypali svými posměšky,
od tvého Zákona se však nevzdálím.

⁵²V paměti chovám tvé věčné pokyny,
těmi se, Hospodine, vždycky utěším.

⁵³Zuřivost mě jímá nad ničemy,
kteří tvůj Zákon odmítli.

⁵⁴Tvé zákony jsou mými písněmi,
kdekoli putuji.

⁵⁵Na tvé jméno vzpomínám po nocích,
tvůj Zákon, Hospodine, toužím naplnit.

⁵⁶Tento úkol mi náleží –
abych se řídil tvými pravidly!

Chet

⁵⁷Ty, Hospodine, jsi mým údělem,
tvé slovo plnit slíbil jsem.

⁵⁸O milost prosím tě celým srdcem svým,
smiluj se nade mnou, jak jsi zaslíbil!

⁵⁹Když jsem přemýšlel nad svými cestami,
kroky jsem obrátil ke tvým svědectvím.

⁶⁰Pospíchám, abych se nezpозdil

dodržet chci tvé příkazy.

⁶¹I když jsem obklopen léčkami ničemů,
nezapomínám na Zákon tvůj.

⁶²O půlnoci vstávám a chválím tě
za spravedlivé soudy tvé.

⁶³Všem, kdo tě ctí, jsem přítelem,
těm, kdo se drží tvých pravidel.

⁶⁴Tvé lásky, Hospodine, je plná zem –
pouč mě prosím o svých zákonech!

Tet

⁶⁵Svému služebníku jsi dobro prokázal,
dle slova, jež jsi, Hospodine, dal.

⁶⁶Uč mě rozumu a dej mi poznání,
vždyť věřím přikázáním tvým!

⁶⁷Než jsem byl pokořen, bloudil jsem,
tvých výroků teď ale držím se.

⁶⁸Dobrý jsi a dobro působíš,
nauč mě prosím své zákony.

⁶⁹I když mě pyšní špiní svojí lží,
celým srdcem se řídím tvými pravidly.

⁷⁰Srdce jim otupěla, jsou samý tuk,
mou rozkoší je ale Zákon tvůj.

⁷¹Prospělo mi to, že jsem byl pokořen –
poučil jsem se o tvých zákonech.

⁷²Zákon tvých úst je pro mě vzácnější
než tisíce zlatých a stříbrných!

Jod

⁷³Tvé ruce mě učinily a uhnětly,
dej mi rozum, ať pochopím tvé příkazy.
⁷⁴Tví ctitelé ze zaradují, až mě uvidí,
tvé slovo je mou nadějí.
⁷⁵Tvé soudy jsou spravedlivé, to, Hospodine, vím,
ve své věrnosti jsi mě pokořil.
⁷⁶Kéž mě tvá láska prosím potěší,
jak jsi to svému služebníku zaslíbil.
⁷⁷Kéž mě tvůj soucit navštíví, abych žil,
tvůj Zákon je mi přece rozkoší!
⁷⁸Kéž jsou zahanbeni pyšní, že zrádně křivdí mi,
zatímco přemýšlím nad tvými příkazy.
⁷⁹Kéž se tví ctitelé ke mně navrátí,
aby poznali tvá svědectví.
⁸⁰Kéž je mé srdce tvým zákonům oddané –
tehdy nebudu nikdy zahanben!

Kaf

⁸¹Umírám touhou po tvém spasení,
tvé slovo je mou nadějí.
⁸²Oči mi slábnou, tvé sliby vyhlížím,
ptám se: „Kdy už mě potěšíš?“
⁸³I když jsem jako měch dýmem svařštělý,
nezapomínám na tvé zákony.
⁸⁴Jak dlouho bude žít tvůj služebník?
Kdy už mé pronásledovatele odsoudíš?
⁸⁵Pyšní mi jámy kopají,
ti na tvůj Zákon vůbec nehledí.

⁸⁶Věrné jsou všechny tvé příkazy;
zrádci mě pronásledují, pomoz mi!
⁸⁷Skoro mě vyhladili ze země,
nepustil jsem se však tvých pravidel.
⁸⁸Ve své lásce prosím obživ mě –
svědectví tvých úst chci dodržet!

Lamed

⁸⁹Tvé slovo, Hospodine, navěky
ukotveno je v nebesích.
⁹⁰Po všechna pokolení trvá věrnost tvá,
zemi jsi založil, a tak zůstává.
⁹¹Vše je tu dodnes, jak jsi nařídil,
vždyť všechny věci slouží ti.
⁹²Kdyby tvůj Zákon nebyl mou rozkoší,
dávno bych zahynul ve svém trápení.
⁹³Tvá pravidla nikdy neztratím z paměti,
vždyť právě jimi jsi mě obživil!
⁹⁴Patřím jen tobě, buď spása má,
vždyť vyhledávám tvá pravidla.
⁹⁵Ničemové na mě číhají, aby mě zabili,
zatímco přemýšlím o tvých svědectvích.
⁹⁶Vidím, že vše dokonalé má své hranice –
ve tvém přikázání je však svoboda bez konce!

Mem

⁹⁷Jak velmi tvůj Zákon miluji –
celý den o něm přemýšlím!
⁹⁸Tvé přikázání stále se mnou je,
moudřejším nad mé nepřátele činí mě.

⁹⁹Nad všechny své učitele jsem nabyl moudrosti,
protože přemýšlím o tvých svědectvích.

¹⁰⁰Rozumnější jsem dokonce nad starce,
neboť se držím tvých pravidel.

¹⁰¹Od každé zlé cesty své kroky zdržuji,
abych se řídil slovem tvým.

¹⁰²Od tvých pokynů neodvracím se,
vždyť ty sám jsi můj učitel.

¹⁰³Jak sladce mi chutnají tvé výroky –
sladší než med jsou ústům můj!

¹⁰⁴Z tvých pravidel jsem se rozumu naučil,
a proto nenávidím každou cestu lži.

Nun

¹⁰⁵Svíce mým krokům je slovo tvé,
svítí mi na cestě.

¹⁰⁶Co jsem odpřisáhl, to také splním,
tvé spravedlivé soudy dodržím.

¹⁰⁷Přespříliš jsem byl pokořen,
svým slovem, Hospodine, obživ mě!

¹⁰⁸Přijmi, Hospodine, vděčné oběti mých rtů
a vyuč mě svým pokynům.

¹⁰⁹I když můj život stále visí na vlásku,
nezapomínám na Zákon tvůj.

¹¹⁰I když mi ničemové nastražili past,
neopustil jsem tvá pravidla.

¹¹¹Tvá svědectví jsou mi věčným dědictvím,
naplňují přece mé srdce radostí.

¹¹²Rozhodl jsem se plnit tvé zákony –
v tom je odplata navěky!

Samek

¹¹³Nesnáším ty, kdo jsou vrtkaví,
tvůj Zákon ale miluji.

¹¹⁴Ty jsi má skryše a můj štít,
tvé slovo je mou nadějí.

¹¹⁵Odstupte ode mě, bídáci,
příkazy svého Boha plnit chci!

¹¹⁶Podpírej mě, jak jsi zaslíbil, abych žil,
nedej, abych byl zklamán ve své naději!

¹¹⁷Podpoř mě, abych byl zachráněn,
k tvým zákonům abych stále hledět směl.

¹¹⁸Odmítáš všechny, kdo opouštějí tvé zákony,
vždyť jejich bludy jsou pouhé lži!

¹¹⁹Jak smetí zavrhuješ všechny ničemy na zemi,
a proto miluji tvá svědectví.

¹²⁰Tělo se mi chvěje hrůzou před tebou –
v úžasu hledím na tvůj soud!

Ajin

¹²¹Právem a spravedlností řídím se,
nevydej mě těm, kdo vydírají mě!

¹²²Zaruč se ve prospěch svého služebníka,
ať už mě pyšní přestanou vydírat.

¹²³Oči mi slábnou, tvou spásu vyhlížím
a tvou spravedlnost, kterou jsi zaslíbil.

¹²⁴Se svým služebníkem nalož laskavě,
pouč mě prosím o svých zákonech!

¹²⁵Dej mi rozum, vždyť jsem tvůj služebník,
abych rozuměl tvým svědectvím.

¹²⁶Čas jednat, Hospodine, už je tu –
lidé porušují Zákon tvůj!

¹²⁷Protože miluji tvé příkazy,
jsou mi nad zlato, i to nejčistší.

¹²⁸Všech tvých pravidel cením si,
a proto nenávidím každou cestu lži!

Pe

¹²⁹Tvá svědectví jsou úžasná,
to proto je chci zachovat!

¹³⁰Tvé slovo s sebou světlo přináší,
prostým dodává moudrosti.

¹³¹S ústy otevřenými vzdychám dychtivě,
protože toužím po tvých příkazech!

¹³²Pohlédni na mě, prosím smiluj se
dle práva těch, kdo milují jméno tvé.

¹³³Upevni mé kroky ve svých výrocích,
ať mě neovládne žádný hřích!

¹³⁴Vysvobod' mě z lidského bezpráví,
abych se řídil tvými pravidly.

¹³⁵Rozjasni svou tvář nad služebníkem svým,
nauč mě prosím svoje zákony.

¹³⁶Z očí mi slzy proudí potokem –
lidé se neřídí tvým Zákonem!

Cade

¹³⁷Spravedlivý jsi, Hospodine,
a soudy tvé jsou poctivé.

¹³⁸Svědectví, která jsi svěřil nám,
spravedlivá jsou a zcela pravdivá.

¹³⁹Až se zalýkám samým horlením,
že moji protivníci na tvé slovo nedbají.

¹⁴⁰Tvé výroky jsou zcela ryzí,
já, tvůj služebník, je miluji!

¹⁴¹I když jsem nepatrný, i když jsem pohrdán,
nezapomínám na tvá pravidla.

¹⁴²Tvá spravedlnost navždy obstojí,
tvůj Zákon je zcela pravdivý.

¹⁴³Doléhá na mě úzkost a trápení,
tvá přikázání však jsou mi rozkoší.

¹⁴⁴Navěky spravedlivá jsou tvá svědectví –
dej mi porozumění, abych žil!

Kof

¹⁴⁵Celým srdcem volám, Hospodine, slyš:

Chci zachovávat tvé zákony!

¹⁴⁶Volám k tobě, prosím zachraň mě,
abych tvá svědectví mohl dodržet!

¹⁴⁷Před svítáním vstávám s voláním,
na tvé slovo čekám s nadějí.

¹⁴⁸Oka nezamhouřím, celé noci bdím,
abych přemýšlel o tvých výrocích.

¹⁴⁹Prosím vyslyš mě v lásce své,
dle svého práva, Hospodine, obživ mě!

¹⁵⁰Blíží se ti, kdo běží za zvrhlostí,
od tvého Zákona se ale vzdalují.

¹⁵¹Ty, Hospodine, blízký jsi;

spolehlivé jsou všechny tvé příkazy.

¹⁵²Odedávna vím o tvých svědectvích,
že jsi je potvrdil navěky.

Reš

¹⁵³Hleď na mé trápení a dej mi záchranu,
nezapomínám přece na Zákon tvůj.

¹⁵⁴Veď moji při a buď mi Zastáncem;
jak jsi zaslíbil, prosím obživ mě!

¹⁵⁵Ničemové jsou daleko od spásy,
neboť se neptají na tvé zákony.

¹⁵⁶Veliké je, Hospodine, slitování tvé,
dle svého práva prosím obživ mě!

¹⁵⁷Mnozí mě pronásledují a sužují,
nevzdálím se však od tvých svědectví.

¹⁵⁸Pohled na zrádce hnusím si,
neboť nedbají na tvé výroky.

¹⁵⁹Jak miluji tvá pravidla, Hospodine, hled',
ve své lásce prosím obživ mě!

¹⁶⁰Úhrnem tvého slova pravda je,
navěky spravedlivé jsou všechny soudy tvé.

Šin

¹⁶¹I když mě bezdůvodně honí vládcové,
před tvým slovem v srdci chvěji se.

¹⁶²Ze tvých výroků mám tolik radosti,
jako bych našel poklad nejdražší.

¹⁶³Lež se mi hnusí, nenávidím ji,
tvůj Zákon ale miluji!

¹⁶⁴Sedmkrát za den chválím tě

za spravedlivé soudy tvé.

¹⁶⁵Kdo milují tvůj Zákon, mají hojný mír,
žádné překážky je nesrazí!

¹⁶⁶Čekám, Hospodine, na tvé spasení
a plním tvé příkazy.

¹⁶⁷V duši opatruji tvá svědectví –
jak velice je miluji!

¹⁶⁸Tvých pravidel a svědectví držím se,
ty přece vidíš všechny cesty mé.

Tav

¹⁶⁹Kéž se mé volání k tobě, Hospodine, přiblíží,
dle svého slova rozum daruj mi!

¹⁷⁰Kéž má modlitba k tobě dorazí,
vysvobod' mě, jak jsi zaslíbil!

¹⁷¹Kéž chvála přetéká z mých rtů –
vždyť ty mě učíš svým zákonům.

¹⁷²Kéž jazyk můj zpívá o tvých výročí,
neboť jsou spravedlivé všechny tvé příkazy.

¹⁷³Kéž mi pomáhá ruka tvá,
vždyť jsem si zvolil tvá pravidla.

¹⁷⁴Toužím, Hospodine, po tvém spasení,
tvůj Zákon je mi rozkoší!

¹⁷⁵Kéž mohu žít, abych tě oslavil,
kéž jsou mi pomocí tvé pokyny.

¹⁷⁶Jak ovce ztracená jsem zabloudil,
hledej mě – jsem tvůj služebník,
nezapomínám na tvé příkazy!

120

¹Poutní píseň.

K Hospodinu ve svém soužení
volám a on mi odpoví.

²Mou duši, Hospodine, zachraňuj
od lživých rtů a lstivých jazyků!

³Jak budeš potrestán a co čeká tě,
ty, který mluvíš lstivým jazykem?

⁴Šípy bojovníka přeostré,
řeřavé uhlí z jalovce!

⁵Běda mi, že pobývám v Mešeku,
že bydlím v stanech Kedarců!

⁶Má duše se už dlouho zdržuje
mezi nepřáteli pokoje.

⁷Já sám jsem pro pokoj,
když ale promluvím, chtějí boj!

121

¹Poutní píseň.

K horám své oči obracím –
odkud se dočkám pomoci?

²Má pomoc od Hospodina přichází,
jenž nebe i zemi učinil!

³On nedá klopýtnout noze tvé,

tvůj ochránce jistě nedříme.

⁴Jistěže nedříme ani nespí ten,
který ochraňuje Izrael!

⁵Hospodin je tvůj ochránce,
Hospodin po tvé pravici dá ti stín.

⁶Neublíží ti slunce během dne,
ani měsíc za nocí.

⁷Hospodin tě ochrání před vším zlým,
tvou duši ochrání.

⁸Hospodin ochrání tvé vycházení i vcházení
jak nyní, tak i navěky!

122

¹Davidova poutní píseň.

Raduji se, když slýchávám:
„Pojďme do domu Hospodinova!“

²Naše nohy se brzy postaví,
Jeruzaléme, v branách tvých!

³Jeruzalém je město výstavné,
v jediný celek semknuté.

⁴Do něho stoupají rodiny,
rodiny Hospodinovy,
aby oslavily jméno Hospodin,
jak je v Izraeli svědectvím.

⁵Zde přece zasedá soudní dvůr,
zde zasedá dům Davidův!

⁶Za pokoj Jeruzaléma se modlete:
„Ti, kdo tě milují, ať žijí pokojně!
⁷Pokoj ať vládne ve tvých zdech,
v tvých palácích ať je bezpečně!“

⁸Pro svoje bratry a své přátele
za tvůj pokoj chci modlit se.
⁹Pro dům Hospodina, našeho Boha,
chci o tvé dobro usilovat!

123

¹Poutní píseň.

K tobě své oči obracím,
k tobě, jenž trůníš v nebesích!
²Jako služebníci k svým pánům vzhlížejí,
jako služebnice vzhlíží ke své paní,
tak my k Hospodinu, našemu Bohu, vzhlížíme:
Kéž už se nad námi smiluje!
³Smiluj se nad námi, Hospodine, smiluj se,
už jsme přesyceni posměchem!
⁴Už jsme přesyceni nadmíru
urážkami těch, kdo žijí v poklidu,
a posměchem těch nadutců!

124

¹Davidova poutní píseň.

Kdyby s námi nebyl Hospodin –
jen řekni, Izraeli:

²Kdyby s námi nebyl Hospodin
tenkrát, když nás lidé napadli,

³tehdy by nás byli zaživa spolykali
ve svém zuřivém běsnění.

⁴Tehdy by nás byly vody odplavily,
naše životy proud by pohltil.

⁵Tehdy by nás byly pohltily vody
v onom vzedmutí.

⁶Požehnán buď Hospodin, že nás nevydal
jejich tesákům napospas!

⁷Jak ptáče unikli jsme z pasti ptáčníka,
my jsme unikli, léčka selhala!

⁸Naše pomoc je ve jménu Hospodin –
nebe i zemi on sám učinil!

125

¹Poutní píseň.

Ti, kdo v Hospodina doufají,
hoře Sionu jsou podobní,
která nezakolísá, stojí navěky!

²Kolem Jeruzaléma jsou hory,

kolem svého lidu je Hospodin
jak nyní, tak i navěky!

³Jistěže nezůstane žezlo zlých
nad spravedlivých dědictvím,
aby spravedliví ruce nevztáhli
k páchání špatnosti.

⁴K dobrým se, Hospodine, dobře zachovej,
k těm, kteří mají srdce upřímné.

⁵Ty, kdo se obracejí k cestám klikatým,
takové Hospodin zapudí se zločinci!

Pokoj Izraeli!

126

¹Poutní píseň.

Když Hospodin navracel sionské zajatce,
zdálo se nám to jako sen.

²Naše ústa tehdy plnil smích,
naše jazyky jásaly.

Tehdy se říkalo mezi národy:
„Veliké věci jim učinil Hospodin!“

³Veliké věci nám učinil Hospodin,
naplnilo nás veselí.

⁴Navrať nás, Hospodine, z našeho zajetí,
jako když na poušti vytrysknou potoky!

⁵Ti, kteří rozsévají se slzami,
sklidí úrodu s jásáním.

⁶Ten, který s pláčem vychází,
aby drahocenné sítě rozhodil,
ten se s jásotem jednou navrátí,
aby své snopy shromáždil.

127

¹Šalomounova poutní píseň.

Nestaví-li dům Hospodin,
marně se namáhají, kdo jej stavějí.
Nechrání-li město Hospodin,
marně bdí jeho ochránci.

²Marné je, abyste časně vstávali
a zůstávali vzhůru do noci.
Proč byste jedli chléb bolesti?
Bůh svoje milé spánkem obdařil!

³Děti jsou dědictvím od Hospodina,
plod lůna je přece odměna.

⁴Tak jako šípy, jež hrdina třímá,
jsou děti zplozené zamlada.

⁵Blaze člověku, jenž jich má plný toulec –
takový nebude zahanben,
až bude s protivníky jednat před soudem!

128

¹Poutní píseň.

Blaze každému, kdo Hospodina ctí,
tomu, kdo kráčí jeho cestami!

²Prací svých rukou se jistě uživíš,
blažený budeš a úspěšný.

³Tvá manželka jak réva plodící
v srdci tvého domu,
tvé děti jak olivové proutky
kolem tvého stolu!

⁴Hle – takové požehnání bude mít
muž, který Hospodina ctí!

⁵Kéž ti ze Sionu žehná Hospodin,
zdar Jeruzaléma kéž uvidíš
po všechny dny, kdy budeš žít.

⁶Kéž uvidíš i děti dětí svých!

Pokoj Izraeli!

129

¹Poutní píseň.

Tolik mě týrali už od dětství –
jen řekni, Izraeli:

²Tolik mě týrali už od dětství,
nikdy mě ale nezmohli!

³Přes moje záda oráči orali
dlouhými brázdami.

⁴Spravedlivý je však Hospodin –
přesekal provazy lidí zlých!

⁵ Ať musí s hanbou táhnout pryč
všichni, kdo k Sionu mají nenávist!
⁶ Ať jsou jak tráva na střechách,
co dřív, než vzroste, usychá!
⁷ Ženci se jí ani nedotknou,
vazači snopů ji do náruče nevezmou.
⁸ Ať je nepozdraví, kdo tudy jde:
„Hospodin vám své požehnání dej!
V Hospodinově jménu vám žehnáme!“

130

¹ Poutní píseň.

Z hlubin, Hospodine, volám tě,
² Pane můj, prosím vyslyš mě,
k mým prosbám nakloň uši své!

³ Budeš-li, Pane, připomínat viny,
kdo, Hospodine, obstojí?
⁴ Ty jsi však plný odpuštění,
aby tě lidé v úctě chovali!

⁵ Spoléhám na Hospodina,
spoléhám celou duší,
v jeho slově skládám naději.
⁶ Má duše Pána vyhlíží
více než strážní svítání,
než strážní svítání!

⁷V Hospodina, Izraeli, skládej naději,
vždyť plný lásky je Hospodin,
plný ochoty tě vykoupit.
⁸On sám Izraele vykoupí
ze všech jeho vin!

131

¹Davidova poutní píseň.

Nemám, Hospodine, srdce naduté,
povýšeným zrakem nerozhlížím se.
Do ničeho přehnaného se nepouštím,
do ničeho, co je nad mé možnosti.

²Což nejsem spokojený a poklidný,
jako když matka své dítě nakojí?
Právě nakojenému se podobá
ve mně duše má.

³V Hospodina, Izraeli, skládej naději
jak nyní, tak i navěky!

132

¹Poutní píseň.

Pamatuj, Hospodine, na Davida
i na všechno, co podstoupil –
²na to, co Hospodinu přísahal,
když Mocnému Jákobovu složil slib:

³ „Jistěže nevejdu do svého domu,
na svoje lůžko nelehnu,
⁴svým očím nedovolím usnout,
svým víčkům nedám poklesnout,
⁵dokud nenajdu domov Hospodinu,
příbytek Jákovovu Mocnému.“

⁶O jeho Truhle jsme v Efratě slyšeli,
nalezli jsme ji v kraji Jearim.
⁷K jeho příbytku pojďme již,
klaňme se u jeho podnoží!

⁸ „Povstaň, Hospodine, ke svému spočinutí,
společně s Truhlou síly tvé!
⁹Tví kněží ať jsou spravedlností oblečeni,
tvoji věrní ať jásají!
¹⁰Pro Davida, služebníka svého,
neodmítej svého pomazaného!“

¹¹Hospodin Davidovi věrně přísahal,
co nechce nikdy odvolat:
„Jeden z tvých vlastních potomků
dosedne po tobě na tvůj trůn.
¹²Když tvoji synové mou smlouvu zachovají
a má svědectví, jimž je vyučím,
i jejich synové na věky věků
dosednou na tvůj trůn.“

¹³Hospodin si přece Sion zvolil,

oblíbil si jej za svůj příbytek:

¹⁴ „Zde je mé spočinutí na věčné věky,
zde budu přebývat, jak toužil jsem!

¹⁵ Štědře požehnám jeho zásoby,
jeho chudé chlebem nasytím,

¹⁶ jeho kněží obléknu spasením,
jeho věrní budou jásat radostí!

¹⁷ Zde nechám vyrůst roh Davidův,
o svíci svého pomazaného se postarám.

¹⁸ Jeho nepřátele obléknu v hanbu,
na jeho hlavě však zazáří koruna.“

133

¹Davidova poutní píseň.

Jak je to vzácné a jak příjemné,
když bratři žijí spolu v jednotě!

² Jak vzácný olej na hlavě,
stékající po bradě –
po bradě Áronově tekoucí,
po jeho rouchu až po cíp.

³ Jak rosa z hory Hermonu
sestupující na hory Sionu.
Tam přece Hospodin požehnání udílí –
život až navěky!

134

¹ Poutní píseň.

Pojďte Hospodina velebit,

každý, kdo je Hospodinův služebník –
vy, kteří stojíte za nocí
v domě, kde bydlí Hospodin!
²Zvedejte ruce ve svatyni,
pojdte Hospodina velebit!

³Kéž ti ze Sionu žehná Hospodin,
jenž nebe i zemi učinil!

135

¹Haleluja!

Chvalte jméno Hospodin,
chvalte, Hospodinovi sloužící,
²vy, kdo stojíte v domě Hospodinově,
v domě našeho Boha, v jeho nádvořích!

³Chvalte Hospodina – jak dobrý je Hospodin!
Jeho jméno opěvujte – jak je nádherné!
⁴Hospodin přece Jákoba vyvolil,
Izrael je jeho zvláštním pokladem!

⁵Hospodin je veliký – to vím jistě,
nad všechny bohy je náš Panovník.
⁶Hospodin činí, cokoli se mu zachce,
jak v nebi, tak i na zemi,
v mořích i v každé hlubině!

⁷On nechá od obzoru stoupat mraky,

k lijáku připojuje blesky,
vypouští vítr ze svých pokladnic.

⁸On pobil v Egyptě prvorozené,
od lidí až po dobytek.

⁹Divy a zázraky seslal, Egypte, proti tobě,
na tebe, faraone, na všechny služebníky tvé!

¹⁰On porazil četné národy
a mocné krále zbil –

¹¹emorejského krále Sichona
i Oga, krále Bášanu,
a všechny krále v Kanaánu.

¹²Jejich zemi pak dal za dědictví,
dědictví pro Izrael, svůj lid!

¹³Tvé jméno, Hospodine, trvá navěky,
tvá památka, Hospodine, po všechna pokolení.

¹⁴Ano, Hospodin obhájí svůj lid,
se svými služebníky bude lítost mít!

¹⁵Stříbro a zlato jsou pohanské modly,
výtvary rukou člověčích.

¹⁶Ústa mají, a nemluví,
oči mají, a nevidí.

¹⁷Uši mají, a neslyší,
v ústech nemají ani vzdech!

¹⁸Ať jsou jim podobní ti, kdo je dělají,
i všichni, kdo v ně doufají!

¹⁹Rodino Izraelova, velebte Hospodina!

Rodino Áronova, velebte Hospodina!

²⁰Rodino Leviho, velebte Hospodina!

Kdo ctíte Hospodina, velebte Hospodina!

²¹Ze Sionu ať je Hospodin veleben –

Jeruzalém je jeho domovem!

Haleluja!

136

¹Haleluja!

Oslavujte Hospodina, je tak dobrý

– jeho láska trvá navěky!

²Oslavujte Boha bohů

– jeho láska trvá navěky!

³Oslavujte Pána pánů

– jeho láska trvá navěky!

⁴On jediný veliké divy působí

– jeho láska trvá navěky!

⁵On ve své moudrosti nebe učinil

– jeho láska trvá navěky!

⁶On na vodách zemi rozložil

– jeho láska trvá navěky!

⁷On veliká světla učinil,

– jeho láska trvá navěky!

⁸Učinil slunce, aby vládlo dni

– jeho láska trvá navěky!

⁹Měsíc a hvězdy, aby vládly nad nocí
– jeho láska trvá navěky!

¹⁰On pobil prvorozené v Egyptě
– jeho láska trvá navěky!

¹¹Vyvedl z jejich středu Izrael
– jeho láska trvá navěky!

¹²V mocné ruce a paži vztažené
– jeho láska trvá navěky!

¹³On Rudé moře vedví rozdělil
– jeho láska trvá navěky!

¹⁴A jeho středem provedl Izrael
– jeho láska trvá navěky!

¹⁵Faraona s vojskem smetl do moře
– jeho láska trvá navěky!

¹⁶On vedl svůj lid po poušti
– jeho láska trvá navěky!

¹⁷On porazil krále veliké
– jeho láska trvá navěky!

¹⁸A pobil krále věhlasné
– jeho láska trvá navěky!

¹⁹Emorejského krále Sichona
– jeho láska trvá navěky!

²⁰I Oga, krále Bášanu
– jeho láska trvá navěky!

²¹A jejich zemi dal za dědictví
– jeho láska trvá navěky!

²²Dědictví Izraeli, svému sluhovi

– jeho láska trvá navěky!

²³On na nás pamatoval v naší porobě

– jeho láska trvá navěky!

²⁴Vytrhl nás z ruky našich nepřátel

– jeho láska trvá navěky!

²⁵On veškeré tvorstvo sytí pokrmem

– jeho láska trvá navěky!

²⁶Oslavujte Boha nebe

– jeho láska trvá navěky!

137

¹Mezi babylonskými řekami,
tam jsme sedávali a plakali,
když jsme vzpomínali na Sion.

²V té zemi jsme odložili citery
a zavěsili je na vrby.

³Naši věznitelé nás tam žádali,
abychom jim prý zpívali;
naši tyrani od nás chtěli veselí:

„Co kdybyste nám zpívali
některou z písní sionských?!“

⁴Jak bychom ale byli zpívali
Hospodinovu píseň mezi cizinci?

⁵Pokud zapomenu, Jeruzaléme, na tebe,
pak ať mi uschne pravice!

⁶Ať mi i k patru jazyk přiroste,

pokud přestanu myslet na tebe,
pokud mi Jeruzalém nebude nade vše,
nade všechny mé rozkoše!

⁷Hospodine, jen se rozpomeň
na Edomce v Jeruzalémě v onen den,
kdy vykřikovali: „Rozbořte, rozbořte,
zničte to město v základech!“

⁸Ó dcero Babylonská,
budeš zničena!
Blaze tomu, kdo ti odplatí
za všechna naše příkoří!
⁹Blaze tomu, kdo tvé děti uchopí
a o skálu je rozrazí!

138

¹Žalm Davidův.

Z celého srdce chválím tě,
žalmy ti zpívám před mocnými.
²Před tvým svatým chrámem klaním se
a tvému jménu děkuji,
že miluješ a že věrný jsi,
žes i svou pověst převýšil
tím, co jsi zaslíbil.
³Vyslyšel jsi mě, když k tobě volal jsem –
dodals mi odvahy!

⁴Atť tě, Hospodine, všichni králové slaví,
až uslyší, co jsi zaslíbil.

⁵Atť opěvují cesty Hospodinovy:
„Hospodinova sláva je největší!“

⁶Ač je Hospodin tolik vyvýšený,
ponížených přece všímá si
a zdálky ví o nadutcích.

⁷I když procházím soužením,
život mi daruješ;
napřáhneš ruku k mým sokům zuřivým,
tvou pravicí budu zachráněn.

⁸Hospodin dokoná se mnou své záměry;
tvá láska, Hospodine, trvá navěky –
neopouštěj prosím dílo rukou svých!

139

¹Pro předního zpěváka. Žalm Davidův.

Ty mě, Hospodine, zkoumáš,
ty mě znáš.

²Ty víš, jak sedám a jak vstávám zas,
už zdálky rozumíš mým myšlenkám!

³Sleduješ, jak chodím i jak uléhám,
všemi mými cestami se zabýváš.

⁴Ještě než mi přijde slovo na jazyk,
ty už to, Hospodine, všechno víš!

⁵Zezadu i zpředu jsi mě obklopil,
svou dlaň jsi na mě položil.

⁶Takové poznání je nad mé chápání –
je příliš hluboké, na to nestačím!

⁷Kam bych unikl před Duchem tvým?
Před tvou tváří kam bych se skryl?

⁸Kdybych do nebe vystoupil, tam jsi ty,
kdybych si ustlal v podsvětí – i tam jsi!

⁹Kdybych si oblékl křídla jitřenky,
kdybych se usadil za mořem dalekým,

¹⁰i tam by mě vedla ruka tvá,
tvá pravice by mě držela!

¹¹Kdybych si řekl – Snad pohltní mě tma,
až světlo kolem mě noc vystřídá –

¹²tobě nebude temná ani tma,
noc jako den ti září dá,
tma bude pro tebe světlu podobná!

¹³Mé nitro zformovals ty sám,
v lůně mé matky jsi mě tkal.

¹⁴Chválím tě za tvá díla ohromná,
za to, jak podivuhodně jsem udělán
a že mou duši tak dobře znáš!

¹⁵Jediná z mých kostí ti nebyla ukryta,
když jsem byl vskrytu formován,
když jsem byl hněten v zemských hlubinách!

¹⁶Můj zárodek tvé oči viděly,
všechno jsi zapsal do knihy –
dny, jež mi byly určeny,
než začal první z nich.

¹⁷Jak jsou mi drahé, Bože, tvé myšlenky,
je jich tak mnoho, že nejdou vypočíst!

¹⁸Kdybych je počítal, než písku je jich víc;
budu zas s tebou, až se probudím!

¹⁹Kéž bys už, Bože, zabil ty ničemy –
„Odstupte ode mě, vy vrahouni!“ –

²⁰Když mluví o tobě, je to rouhání,
tvé jméno zneužívají nepřátelé tví!

²¹Nemám snad, Hospodine, k tvým sokům nenávist?
Nehnusím si ty, kdo na tebe útočí?

²²Naprostou nenávistí nenávidím je,
mými nepřáteli stali se!

²³Zkoumej mě, Bože, a poznej srdce mé,
poznej mé myšlenky, jen mě vyzkoušej!

²⁴Zjisti, zda držím se cesty škodlivé,
a cestou věčnosti mě ved'

140

¹Pro předního zpěváka. Žalm Davidův.

²Zachraň mě, Hospodine, od lidí zlých,
braň mě před těmi, kdo páchají násilí!

³Před těmi, kdo v srdci vymýšlejí zlo,
těmi, kdo každý den rozněcují boj.

⁴Jako had bodají svými jazyky,
zmijí jed skrývají pod svými rty! séla

⁵Chraň mě, Hospodine, od rukou ničemy,
braň mě před těmi, kdo páchají násilí,
před těmi, kdo chtějí mi nohy podrazit!

⁶Nadutci na mě nastražili léčku,
upletli na mě síť z provazů,
u cesty položili mnohou nástrahu. séla

⁷Říkám Hospodinu: Můj Bůh jsi ty.
Vyslyš, Hospodine, moje modlitby!

⁸Hospodine, Pane, má mocná záchrano,
hlavu mi kryješ, když přijde boj.

⁹Neplň, Hospodine, tužby ničemů,
jejich zlé plány ať nedojdou úspěchu! séla

¹⁰Ti, kdo mě obkličují, hlavy zvedají –
zrádností vlastních rtů ať jsou smeteni!

¹¹Ať na ně prší uhlí řeřavé,
ať padnou do jámy, z níž nikdo nevstane!

¹²Ať pomlouvači ztratí svůj domov na zemi,
násilníky ať dožene a srazí neštěstí!

¹³Vím to, že Hospodin hájí chudáky
a že prosadí právo ubohých.

¹⁴Jistěže spravedliví tvé jméno oslaví,
před tvou tváří budou žít poctiví!

141

¹Žalm Davidův.

Volám tě, Hospodine, ke mně pospíchej,
vyslyš můj hlas, když volám tě!
²Kéž je má modlitba před tebou kadidlem,
večerní obětí kéž jsou mé ruce zvednuté!

³K mým ústům, Hospodine, postav stráž,
bránu mých rtů prosím chraň.

⁴Nenech mé srdce ke zlu zamířit,
ať se neúčastním skutků ničemných
s lidmi, kteří jsou zločinci –
ať ani neokusím jejich lahůdky!

⁵Ať mě spravedlivý třeba i bije,
jen ať jsem napomínán přítelem,
ať mi však hlavu nemažou ničemové –
proti jejich zločinům stále modlím se!

⁶Až jejich vůdcové budou svrženi ze skály,
jak dobře mluvil jsem, všichni poznají.

⁷Jako když oráč rozčísne brázdu v zemi,
poletí jejich kosti do chřtánu podsvětí!

⁸Já k tobě, Hospodine, Pane, upírám oči,
na tebe spoléhám, nenech mě zahynout!

⁹Chraň mě před pastí, kterou mi nastražili,
před léčkami těch zločinců!

¹⁰Ničemové ať padnou do svých vlastních sítí –
já zatím uniknu!

142

¹Poučný žalm Davidův. Jeho modlitba, když byl v jeskyni.

²K Hospodinu volám s úpěním,
k Hospodinu volám, žadoním!

³Vylévám před ním svoje starosti,
své trápení mu svěřuji.

⁴Na duchu klesám slabostí,
ty ale o mé stezce víš!

Na cestě, kterou se ubírám,
na mě nastražili past.

⁵Pohleď k mé pravici, všimni si:
nezná se ke mně ani jediný!
Kdybych chtěl utéci, nemám kam,
nikdo se o mě nestará!

⁶K tobě zní moje volání:

Ty, Hospodine, jsi má skrýš,
můj úděl na zemi mezi živými!

⁷Vyslechni prosím moje volání –
jsem už úplně zoufalý!

Zachraň mě před těmi, kdo mě stíhají,
jsou příliš silní – na ně nestačím!

⁸Vyved' mou duši z vězení,
abych tvé jméno mohl oslavit!
Tehdy mě spravedliví obklopí,
až mi své dobrodiní projevíš.

143

¹Žalm Davidův.

Slyš, Hospodine, moji modlitbu,
mé prosbě prosím popřej sluch.

Odpověz mi ve své věrnosti,
ve své spravedlnosti!

²Jsem tvůj služebník, nevod' mě na soud –
nikdo z živých není v právu před tebou!

³Pronásleduje mě nepřítel,
zašlapat chce mě do země!
Nutí mě bydlet v temnotě
tak jako dávno zemřelé.

⁴Na duchu klesám slabostí,
srdce mám plné zděšení.

⁵Vzpomínám na dny, které minuly,
rozjímám o všem, co jsi učinil,
o díle tvých rukou přemýšlím.

⁶Své ruce k tobě vztahuji,
žízním po tobě jak země bez vody! séla

⁷Pospěš, Hospodine, vyslyš mě
dříve, než ztratím dech!
Neskrývej přede mnou svoji tvář,
ať se nepodobám mrtvolám.

⁸Kéž ráno uslyším o lásce tvé –

jsi má jediná naděje!
Ukaž mi cestu, po níž bych šel –
tobě svou duši svěřil jsem.

⁹Zbav mě, Hospodine, mých nepřátel,
v tobě hledám svou ochranu.

¹⁰Plnit tvou vůli prosím nauč mě –
vždyť jsi můj Bůh!
Tvůj laskavý Duch ať vede mě
po zemi srovnané.

¹¹Obživ mě, Hospodine, pro jméno své,
ve své spravedlnosti z trápení vyved' mě.

¹²Kvůli své lásce kéž mé soky umlčíš,
všechny mé protivníky prosím znič –
vždyť jsem tvůj služebník!

144

¹Žalm Davidův.

Požehnan bud' Hospodin, skála má!
On učí mé ruce bojovat,
mé prsty chystá na zápas.

²On je má láska, můj pevný hrad,
mé útočiště, má záchrana.
On je můj štít, na něj spoléhám,
i národy mi poddává.

³Co je, Hospodine, člověk, že o něm víš,
co je lidský tvor, že o něm přemýšlíš?

⁴Člověk je páře podobný,
jeho dny míjejí jako stín.

⁵Sestup, Hospodine, své nebe rozetni,
dotkni se hor, ať dýmají!

⁶Zasáhni bleskem, nepřátele rozptyl,
vyšli své šípy, abys je rozdrtil!

⁷Vztáhni svou ruku z výšiny,
z mohutných vod mě vyprosti,
z ruky cizáků mě vytrhni!

⁸Ti mají ústa plná lži,
křivě přísahají svou pravicí!

⁹Novou píseň ti pak, Bože, zazpívám,
na desetistrunné loutně zahraju ti žalm.

¹⁰Ty umíš vítězství králům darovat,
vyprostíš svého služebníka Davida!

Od krutého meče ¹¹mě vyprosti,
z ruky cizáků mě vytrhni!
Ti mají ústa plná lži,
křivě přísahají svou pravicí!

¹²Naši synové ať jsou ve svém mládí
jak sazenice zdárně rostoucí;
naše dcery ať jsou jako sloupy

stavbu paláce zdobící.

¹³Naše spižírny ať plné jsou,
ať oplývají veškerou potravou;
naše ovce ať rodí tisíce mladých,
desítky tisíc na naše pastviny.

¹⁴Náš dobytek ať je obtěžkaný,
ať nejsou vpády ani vyhnanství,
ať není nářek v našich ulicích.

¹⁵Blaze lidu, jenž toto zakouší,
blaze lidu, jehož Bůh je Hospodin!

145

¹Chvalozpěv Davidův.

Bože, můj Králi, tebe velebím,
tvé jméno chválím navždy, navěky.

²Každý den tebe chválit chci,
tvé jméno slavím navždy, navěky.

³Veliký je Hospodin, vši chvály hodný,
jeho velikost nelze nikdy pochopit!

⁴Ať všechna pokolení tvé skutky opěvují,
tvé mocné činy ať zvěstují.

⁵Ať mluví o tvé kráse, slávě a velebnosti,
zatímco přemýšlím o tvých zázracích.

⁶Ať hovoří o tvé ohromující moci,

zatímco o tvé velikosti vyprávím.

⁷Ať hlásají památku tvé hojné dobroty,
o tvé spravedlnosti ať zpívají:

⁸„Hospodin je milostivý a soucitný,
nesmírně trpělivý a velmi laskavý!

⁹Ke všem je dobrotivý Hospodin,
on cítí s každým ze svých stvoření!“

¹⁰Ať tě, Hospodine, všechna stvoření slaví,
ať ti dobrořečí věrní tví.

¹¹O slávě tvého království ať vyprávějí,
o tvých mocných činech ať hovoří.

¹²Všichni lidé ať se o jeho moci dozví,
o slávě a kráse jeho království.

¹³Tvé království vládne nad všemi věky,
tvé panování nad všemi pokoleními!

Hospodin je věrný ve všem, co zaslíbil,
ve všem, co působí, je laskavý.

¹⁴Hospodin podpírá všechny, kdo klesají,
pozvedá všechny, kdo jsou sklíčení.

¹⁵Oči všech k tobě vzhlížejí,
abys je krmil v čase potřeby.

¹⁶Otevíráš ruku, abys nasytil
touhy všech žijících.

¹⁷Hospodin je spravedlivý ve všech cestách svých,
ve všem, co působí, je laskavý.

¹⁸Hospodin je blízký všem, kdo ho vzývají,
všem, kdo ho vzývají v opravdovosti.

¹⁹Naplňuje touhy těch, kdo ho ctí,
slyší jejich křik a jde je zachránit.

²⁰Hospodin chrání všechny, kdo ho milují,
všechny ničemy ale zahubí.

²¹Hospodinova chvála ať z úst mi zní,
jeho svaté jméno ať chválí každý smrtelník
navždy, navěky!

146

¹Haleluja!

Chval Hospodina, duše má!

²Chválit budu Hospodina celý život svůj,
žalmy zpívat svému Bohu, dokud jsem tu!

³Nespoléhejte na mocné –
smrtelník nikoho spasit nemůže.

⁴Až ztratí dech, vrátí se do země,
jeho úmysly se rozplynou v ten den.

⁵Blaze tomu, komu Bůh Jákobův pomáhá,
tomu, kdo na Hospodina, svého Boha, spoléhá!

⁶On přece nebe i zemi učinil
a také moře i všechno v nich.

Navěky věrný zůstává,

⁷utlačovaným právo zjednává,

dává chléb těm, kdo mají hlad.

Hospodin vězně propouští,

⁸Hospodin slepým oči otvírá,

Hospodin zvedá sklíčené,

Hospodin miluje poctivé,

⁹Hospodin chrání příchozí,

podporuje vdovy a sirotky,

cestu ničemných ale podvrací.

¹⁰Hospodin bude kralovat navěky,

tvůj Bůh, Sione, po všechna pokolení!

Haleluja!

147

¹Haleluja!

I.

Jak dobré je zpívat našemu Bohu žalm,
jak je to rozkošné – chvála je líbezná!

²Hospodin Jeruzalém buduje,
shromažďuje rozehnaný Izrael.

³Uzdravuje v srdci ztrápené
a ovazuje jejich zranění.

⁴On sám určuje počet hvězd
a jménem volá každou z nich.

⁵Náš Pán je veliký a nesmírně mocný,
jeho moudrost nelze vypočít!

⁶Hospodin podporuje ponížené,
ničemy ale k zemi shazuje.

⁷Zpívejte Hospodinu s vděčností,
našemu Bohu hrajte na citery!

⁸On halí nebe do oblak
a zemi deštěm zalévá,
aby tráva rostla na horách.

⁹On dává zvířatům dostatek potravy,
i mladým krkavcům, když k němu volají.

¹⁰On neobdivuje sílu koní,
ve svalech siláků nemá zalíbení.

¹¹Hospodinu se líbí ti, kdo jej ctí,
ti, kdo v jeho lásku doufají!

II.

¹²Oslavuj Hospodina, Jeruzaléme,
chval svého Boha, Sione!

¹³On zpevňuje závory tvých bran,
žehná tvým dětem ve tvých zdech.

¹⁴Působí pokoj ve tvých končinách,
z nejlepší pšenice sytí tě.

¹⁵Když na zem svůj rozkaz posílá,

jeho slovo rychle šíří se.

¹⁶ Sníh jako vlnu prostírá,
jíním sype jako popelem.

¹⁷ Své kroupy jak drobký rozhazuje,
kdo obstojí, když přijde jeho mráz?

¹⁸ Když pošle své slovo, všechno taje,
potoky tečou, když větrem zafouká.

¹⁹ Zjevil své slovo Jákobovi,
své zákony a práva Izraeli dal.

²⁰ Žádnému národu to neučinil,
a proto nepoznali jeho pravidla.

Haleluja!

148

¹ Haleluja!

Chvalte Hospodina, všichni na nebi,
chvalte ho z výšin svých!

² Chvalte ho, všichni jeho andělé,
chvalte ho, všechny jeho zástupy!

³ Chvalte ho, slunce i měsíce,
chvalte ho, všechny hvězdy zářící!

⁴ Chvalte ho, nebesa nejvyšší,
chvalte ho, vody v oblacích!

⁵ Ať všichni chválí jméno Hospodin,

jehož příkazem byli stvořeni!

⁶Na věčné věky je všechny umístil,
jeho ustanovení se nezmění!

⁷Chvalte Hospodina, všichni na zemi,
vodní obludy a všechny hlubiny,

⁸blesky a kroupy, mlha i sníh,

prudký víchř, plnící jeho rozkazy,

⁹rovněž tak hory a všechny pahorky,
ovocné stromy a všechno cedroví,

¹⁰divoká zvíř i všechen dobytek,
drobná zvíř i ptáci na křídlech,

¹¹králové světa a všechny národy,
všichni vůdcové a vládci na zemi,

¹²mladíci spolu s dívkami
a staří s mladými!

¹³Ať všichni chválí jméno Hospodin,
jen jeho jméno je přece nejvyšší,
jeho sláva je nad nebem i nad zemí!

¹⁴Roh svého lidu on sám vyvýšil
k věhlasu všech svých oddaných,
synů Izraele, jeho nejbližších!

Haleluja!

149

¹Haleluja!

Zpívejte Hospodinu novou píseň,
shromáždění věrných ať chválí jej!

²Raduj se, Izraeli, ze svého Tvůrce,
synové Sionu, nad svým Králem jásejte!

³Jeho jméno chvalte tančením,
hrajte mu na tamburíny a citery!

⁴Hospodin chová svůj lid v oblibě,
spásou korunuje ubohé!

⁵Ať věrní v této slávě jásají,
ať si prozpěvují ve svých ložnicích.

⁶Z plna hrdla ať Boha vyvýší,
dvojsečný meč ať v rukách třímají,

⁷aby konali pomstu nad pohany,
aby trestali mezi národy,

⁸jejich krále aby svázali řetězy,
jejich velmože aby sevřeli železy,

⁹zapsaný rozsudek aby nad nimi vykonali –
to je ctí všech jeho oddaných!

Haleluja!

150

¹Haleluja!

Chvalte Boha v jeho svatyni,
chvalte ho na obloze za jeho moc!

²Chvalte ho za jeho hrdinství,
chvalte ho za jeho velikou vznešenost!

³Chvalte ho troubením na rohy,
chvalte ho na loutny a citery!

⁴Chvalte ho tamburínami a tančením,
chvalte ho na struny a píšťaly!

⁵Chvalte ho činely hlasitými,
chvalte ho činely zvučnými!

⁶Všechno, co dýchá, ať chválí Hospodina!

Haleluja!

Přísloví

CHVÁLA MOUDROSTI

1

Klíč k poznání

¹Přísloví Šalomouna, syna Davidova,
krále nad Izraelem,

²k nabytí moudrosti a k poučení,
jak rozumět hlubokým výrokům,

³jak si osvojit, co učí rozum,
spravedlnost, právo a poctivost,

⁴jak předat prostoduchým chytrost,
mládeži prozíravost a vědění.

⁵Moudrý ať poslouchá a rozmnoží svou znalost,
rozumný ať dá si poradit,

⁶Jak porozumět úslovím a jinotajům,
rčením mudrců a jejich hádankám.

⁷Klíčem k poznání je úcta k Hospodinu;
moudrostí a poučením jen hlupák pohrdá.

Nenech se zlákat

⁸Poslouchej, synu můj, otcovo poučení,
od matčiných pokynů se nevzdaluj.

⁹Půvabným věncem na tvé hlavě budou,
náhrdelníkem budou na hrdle tvém.

¹⁰Nenech se zlákat, synu,
když hříšníci tě mámí:

¹¹„Pojď s námi, budem ze zálohy vraždit,
někoho nevinného jen tak přepadnem,

¹²jako hrob zaživa je spolknem,
vcelku, jako když padnou do jámy.

¹³Všemožné cennosti si snadno pořídíme,
domy si naplníme kořistí.

¹⁴Na naši kartu vsaď svůj osud,
společný měsíc budem všichni mít!“

¹⁵Na cestu s nimi nepouštěj se, synu,
nevydávej se v jejich šlépějích –

¹⁶jejich nohy běží k neštěstí,
k prolití krve spěchají!

¹⁷Líčit síť před očima ptáků
je jistě zcela zbytečné.

¹⁸Tihle však na sebe smrtelnou léčku stroj,
na vlastní duši číhají.

¹⁹Tak skončí každý, kdo hledá mrzký zisk –
o vlastní duši ho to připraví.

Moudrost na ulicích volá

²⁰Moudrost venku na ulicích volá,
na náměstích svůj hlas pozvedá,

²¹na rušných nárožích hlasitě vykřikuje,
v průchodu městské brány proslov má:

²²„Kdy omezenců láska k malosti už skončí,
kdy drzounů záliba v drzosti,
kdy tupců nenávisť ke všemu vědění?

²³Obraťte se, když vás napomínám,
hle, svého ducha na vás vylít chci,
právě vám chci svá slova oznámit!

²⁴Dosud jsem volala, však nechtěli jste slyšet,
ruku jsem nabízela, nikdo však nevnímal,

²⁵všechny mé rady zavrhli jste,
mými domluvami se nikdo neřídil.

²⁶Vašemu neštěstí já nyní zasměji se
i hrůze, jež vás přepadne. Bavit se budu,

²⁷až jako bouře zachvátí vás hrůza,
až jako vichr udeří vaše neštěstí,
až soužením a tísní budete sevření.

²⁸Až mě pak volat budou, neozvu se,
budou mě shánět, avšak nenajdou.

²⁹Protože nenáviděli poznání,
úctu k Hospodinu si zvolit nechtěli,

³⁰mými radami se nikdy neřídili,
mojí domluvou vždy jen pohrdli,

³¹proto ať snědí, co si navažili,
vlastními plány ať se nasytí!

³²Omezenci zajdou na vlastní umíněnost,
spokojenost tupců je jejich záhuba.

³³Kdo mě však poslouchá, ten pohodlně žije
v bezpečí před hrozbou všeho zla.“

2

Přijmi má slova

¹Přijmi prosím má slova, synu,
moje příkazy jak poklad opatruj,

²své ucho k moudrosti nakloň,
srdce otevři pro rozumnost!

³Ano, po rozumnosti volej,
přivolej k sobě rozvahu.

⁴Když ji jak stříbro vyhledávat budeš,
pátat po ní jak po pokladech,

⁵úctě k Hospodinu tehdy porozumíš,
k poznání Boha dospěješ.

⁶Jen Hospodin přece dává moudrost,
poznání a rozumnost pramení z jeho úst.

⁷Zdravý úsudek on pro upřímné chová,

štítem je pro ty, kdo žijí poctivě.

⁸Drží stráž nad stezkami práva,
ochraňuje cestu spravedlivých svých.

⁹Spravedlnosti a právu tenkrát porozumíš,
i poctivosti – všem stezkám ke štěstí.

¹⁰Moudrost když do srdce ti vejde,
vědění když tvou duši potěší,

¹¹prozíravost tě bude chránit,
rozumnost nad tebou bude bdít.

Moudrost tě ochrání

¹²Před špatnou cestou tě moudrost ochrání,
před každým, kdo mluví zvráceně,

¹³před těmi, kdo se přímým stezkám vyhnou,
kdo kráčí po cestách temnoty.

¹⁴Před těmi, kdo s radostí zla se dopouštějí,
kdo si v krutých zvrátenostech libují,

¹⁵jejichž stezky jsou různě pokroucené
a jejichž kroky z cesty scházejí.

¹⁶Před cizí ženou moudrost zachrání tě,
před vábívy slovy svůdkyně,

¹⁷jež druha svého mládí opustila,
na smlouvu se svým Bohem nedbajíc.

¹⁸Její dům se chýlí k jisté smrti,
její krok míří do podsvětí.

¹⁹Kdo vejde k ní, už nevyjde více,
na stezky života se nikdy nevrátí.

²⁰Kéž by ses vydal cestou ušlechtilých,
na stezkách spravedlivých kéž bys vytrval!

²¹Poctiví přece budou obývat zemi
a bezúhonní v ní zůstanou.

²²Ničemové však budou ze země vymýceni,
proradní z ní budou vyrváni!

3

Důvěřuj Hospodinu

¹Nezapomeň, co jsem tě učil, synu,
v srdci opatruj, co jsem ti přikázal;

²dlouhé dny, léta života ti to přidá,
zajistí ti to klid a mír.

³Láska a věrnost ať tě neopouští,
připoutej si je k hrdlu, vyryj do srdce!

⁴Přízně a uznání tehdy dojdeš
před zrakem lidí i před Bohem.

⁵Celým svým srdcem důvěřuj Hospodinu,
nespoléhej se na vlastní rozumnost.

⁶Na každém kroku snaž se jej poznávat,
on sám tvé stezky urovná.

⁷Sám sebe neměj za moudrého,
cti Hospodina a vyvaruj se zla!

⁸To přinese tvému tělu zdraví,
celé tvé nitro to občerství.

⁹Uctívej Hospodina vším, co ti patří,
tím nejlepším ze vší své úrody.

¹⁰Tvé stodoly pak budou plné zrní,
tvé sudy budou vínem přetékat.

Moudrost nad zlato

¹¹Hospodinovo poučení, synu, neodmítej,
když tě napravuje, nezoufej;

¹²Hospodin kárá, koho miluje,
jak otec syna, jehož má v oblibě.

¹³Blaze člověku, jenž našel moudrost,
blaze člověku, jenž získal rozvahu!

¹⁴Přináší lepší zisk než stříbro,
její výnosy jsou nad zlato.

¹⁵Její cena je nad perly vyšší,
nic, v čem si libuješ, se jí nerovná.

¹⁶Dlouhověkost ve své pravici třímá,
bohatství a slávu drží v levici.

¹⁷Její cesty jsou plné potěšení,
její kroky vždy vedou k pokoji.

¹⁸Stromem života je těm, kdo se jí drží,
blaze je těm, kteří ji uchopí!

¹⁹Moudrostí založil Hospodin zemi,
prozřetelností nebe upevnil.

²⁰Jeho věděním tryskají z hlubin proudy,
oblaka rosu skýtají.

²¹Soudnost a prozíravost ať nesejdou ti z očí,
jak vzácný poklad je, synu, opatruj.

²²To ony darují tvé duši život,
právě ony tvé hrdlo okrášlí.

²³Bezpečně pak půjdeš svojí cestou,
tvé nohy nebudou klopýtat.

²⁴Až půjdeš spát, nic nebude tě strašit,
až usneš, tvůj sen bude příjemný.

²⁵Nebudeš se bát náhlého děsu
ani zkázy, jež čeká ničemy.

²⁶Hospodin bude stát po tvém boku,
on sám tvé nohy před pastí ochrání!

Neodpírej dobrodiní

²⁷Neodpírej dobrodiní těm, kdo je potřebují,
když je v tvé moci něco učinit.

²⁸Neříkej bližnímu: „Přijď jindy,“
když právě teď mu můžeš pomoci.

²⁹Nechystej proti bližnímu nic zlého,
když k tobě chová důvěru.

³⁰Nežaluj nikoho pro nic za nic,
když ti neprovedl žádné zlo.

³¹Nezáviď člověku, jenž páchá násilí,
nesdílej žádnou z jeho cest.

³²Hospodinu se hnusí každý zvrhlík,
s upřímnými však sdílí svá tajemství.

³³Hospodinovo prokletí stíhá dům darebáka,
obydlí spravedlivých ale požehná.

³⁴Pro posměvače má Hospodin posměch,
pokorným ale přízeň věnuje.

³⁵Moudrým připadne za dědictví sláva,
tupce však čeká potupa.

4

Otcovské poučení

¹Slyšte, synové, otcovské poučení,
dávejte pozor a rozum získáte.

²Skvělé poznání vám totiž nabízím;
neopouštějte mé učení.

³Sám jsem byl synem u svého otce,
maličkým jedináčkem u matky své.

⁴Když učíval mne otec, říkal:

„Moje slova si vezmi k srdci,
dbej na mé příkazy a budeš žít.

⁵Získej moudrost, rozumnost získej,
má slova nezapomeň, nezkomol.

⁶Neopouštěj moudrost – bude tě chránit,
miluj ji – bude o tebe pečovat.

⁷Moudrost především! Získávej moudrost,
za všechno své jmění získej rozumnost.

⁸Važ si jí a ona vyvýší tě,
poctí tě, když ji k sobě přivineš.

⁹Svým půvabem ověncí tvoji hlavu,
korunuje tě krásou svou!“

¹⁰Slyš, synu můj, mé výroky přijmi,

léta života se ti prodlouží.

¹¹Cestě moudrosti chci tě učit,
po přímých stezkách tě chci vést.

¹²Půjdeš-li, tvůj krok nic nezastaví,
jestliže poběžíš, nic tě nesrazí.

¹³Poučení se chop a nepovoluj,
opatruj je, vždyť je tvým životem!

¹⁴Stežku darebáků se neodvažuj zkoušet,
cestou zlosynů nikdy nekrácej.

¹⁵Varuj se jí a nechod' po ní,
odvrať se od ní a jdi pryč!

¹⁶Neusnou, dokud někomu neublíží,
nemohou spát, než někoho podrazí.

¹⁷Takoví se chlebem darebáctví živí,
opájejí se vínem násilí!

¹⁸Stežka spravedlivých jak paprsek světla
víc a víc září, až se rozední.

¹⁹Cesta darebáků však tone ve tmách,
o co klopýtnou, nikdy netuší.

Chraň své srdce

²⁰Na má slova dej pozor, synu,
k mým výrokům své ucho nakláněj,

²¹nikdy z nich nespouštěj své oči,
hluboko v srdci si je uchovej.

²²Životem jsou těm, kdo je nacházejí,
celému jejich tělu zdraví dávají:

²³Především dobře chraň své srdce –
právě z něj všechen život vychází.

²⁴Zbav se vší převrácené řeči,
ústa, jež mluví zle, zapuď od sebe.

²⁵Tvé oči ať vždycky hledí přímě,
svým pohledem miř rovnou před sebe.

²⁶Zvaž, kudy povedou tvé kroky,
všechny tvé cesty pak budou bezpečné.

²⁷Neuchyluj se vpravo ani vlevo,
své kroky vzdal od všeho zla!

5

Rty svůdkyně

¹Mé moudrosti dopřej pozornost, synu,
nakloň své ucho k mým úsudkům;
²tak, abys prozíravost opatroval,
tvé rty aby byly strážci vědění:

³Rty svůdkyně sice oplývají medem,
její ústa jsou jemná nad olej,

⁴pak ale zhořkne jako pelyněk,
jak dvojsečný meč se zabodne.

⁵Její nohy míří k hlubinám smrti,
její kroky vedou do pekel.

⁶O stezku života se nijak nezajímá,
vrtkavým krokem jde, aniž tuší kam.

⁷Proto mne poslyšte, synové moji,
neuhýbejte od mých výroků!

⁸Daleko od ní ať vede tvá cesta,
k jejímu vchodu chraň se přiblížit!
⁹Svou důstojnost jinak necháš druhým,
svá léta ukrutníku odevzdáš.
¹⁰Z tvého úsilí budou žít jiní,
tvá dřina skončí v domě cizího.
¹¹Nakonec bolestí řvát budeš,
tvůj život, tvé tělo až bude zmařeno:
¹²„Proč jen jsem nenáviděl poučení,
proč domlouváním pohrdlo srdce mé!
¹³Proč jsem neposlouchal svoje učitele,
proč jsem vychovatelům sluchu nedopřál!
¹⁴Jak rychle jsem se octl v nejhorší bídě
na očích všem, uprostřed obce své!“

Pij vodu z vlastní studny

¹⁵Pij vodu z vlastní nádrže,
vodu prýšticí ze tvé studnice.
¹⁶Mají tvé prameny téci na ulice?
Mají se náměstím řinout řeky tvé?
¹⁷Tobě ať patří, jen tobě jedinému,
nikomu cizímu je neponech.

¹⁸Požehnané ať je tvé zřídlo,
v manželce svého mládí potěšení měj!
¹⁹Ta milostná laň, ta přelíbezná srna!
Jejími řadry se stále opájej,
v jejím milování se věčně utápěj!
²⁰Proč by ses, synu, utápěl v cizí ženě,

proč bys měl spočívat v náručí svůdkyně?

²¹Hospodin vidí všechny lidské cesty,
každý jejich krok pozorně sleduje.

²²Darebáka lapí jeho nepravosti,
v provazech vlastního hříchu uvázne.

²³Nedal se poučit, a tak zemře,
v množství své bláhovosti ztratí se!

6

Vyvázni jako pták

¹Synu, pokud za někoho ručíš,
cizímu člověku jsi svou ruku dal,

²vlastními slovy jsi nyní svázán,
lapeš jsi tím, co jsi prohlásil!

³Nyní se musíš vyprostit, můj synu
– ten někdo tě totiž v hrsti má –
jdi za ním, poniž se a dotírej!

⁴Nedopřej svým očím žádný spánek,
tvá víčka ať ani neokusí sen.

⁵Unikni mu jako srnec lovcí,
vyvázni jako ptáče ze sítě!

Jdi za mravencem

⁶Jdi za mravencem, pecivále,
pozoruj ho a zmoudříš hned!

⁷Žádného vůdce mravenec nemá,
dozorce ani vládce jemu netřeba;

⁸v létě si ale potraviny chystá,

o žních zásoby pilně ukládá.

⁹Jak dlouho, lenochu, budeš polehávat,
kdy už se konečně ze snu probudíš?

¹⁰Chvilku si pospíš, chvilku zdřímneš,
na chvilku složíš ruce a spočineš?

¹¹Vtom jako tulák bída navštíví tě,
jako loupežník tě nouze přepadne!

Ryzí ohavnost

¹²Ničemný člověk, hanebník
jinak než křivě nemluví.

¹³Očima pomrkává, mele nohama,
prsty ukazuje sem a tam.

¹⁴Ve falešném srdci zlé věci chystá,
neustále sváry rozsévá.

¹⁵Proto, až neštěstí jej náhle potká,
v mžiku jej rozdrtí, nebude pomoci.

¹⁶Těchto šest věcí Hospodin nenávidí
a sedmou má za ryzí ohavnost:

¹⁷povýšené oči,
prolhaný jazyk,
ruce mordující nevinné,

¹⁸srdce, jež chystá hanebné plány,
nohy pospíchající páchat zlo,

¹⁹křivopřísežníka, který klam šíří,
a rozsévače svárů mezi bratřími.

Přikázání je svíce

²⁰Opatruj, synu, otcova přikázání,
od matčiných pokynů se nevzdaluj.

²¹Navěky připoutej si je k srdci,
okolo hrdla si je přivěšuj.

²²Kamkoli půjdeš, moudrost tě doprovodí,
kdykoli ulehneš, bude nad tebou bdít,
jakmile procitneš, s tebou promluví.

²³Přikázání je svíce a učení světlo,
poučné domluvy jsou cesta k životu.

²⁴Před špatnou ženou tě budou chránit,
před lichotným jazykem svědkyně.

²⁵Neprahni v srdci po její kráse,
jejími řasami se nenech polapit.

²⁶Za nevěstku se platí i bočníkem chleba,
cizoložnice však vzácnou duši uloví!

Oheň v klíně

²⁷Může muž ukrýt oheň v klíně,
aniž by propálil si šat?

²⁸Může snad chodit po žhavém uhlí,
aniž si spálí chodidla?

²⁹Stejně tak ten, kdo s ženou bližního spí –
kdo se jí dotkne, trestu neujde!

³⁰Zloděj nebývá haněn, když krade,
aby nasytil svůj neodbytný hlad.

³¹Sedmkrát více vrátí, pokud je chycen,

všechno své jmění musí odevzdat.

³²Jenom šílenec ale cizoloží,

kdo činí to, je sebevrah!

³³Bití a ostuda na něj čeká,

pohanu svou už nikdy nesmaže.

³⁴Žárlivost rozzuří manžela té ženy,

nelítostný bude v den pomsty své;

³⁵nevezme ohled na žádné odškodnění,
sebevětší úplatek jím nepohne!

7

Jako vůl na porážku

¹Dbej na mé výroky, můj synu,
příkazy mé jak poklad opatruj.

²Dbej na mé příkazy a najdeš život,
učení mé jak oko v hlavě chraň.

³Připoutej si je k prstům,
vyryj do srdce.

⁴Moudrosti řekni: „Bud' mi sestrou!“
rozumnost nazvi svou příbuznou.

⁵Bude tě chránit před cizí ženou,
před svůdnicí a její řečí vábivou.

⁶Jednou jsem z okna svého domu
skrze mřížoví ven vyhlížel.

⁷Mezi prostáčky, mládeží nezkušenou,
spatřil jsem mladíka, co zřejmě zešlel.

⁸Když prošel ulicí kolem jejího rohu,
k jejímu domu náhle vykročil.

⁹Bylo to večer, po setmění,
když přišla noc a padla tma.

¹⁰Vtom náhle žena v ústřety mu míří
v nevěstčím hávu, v srdci protřelost.

¹¹Jak jen je bujná a jak rozpustilá,
její nohy doma stání nemají.

¹²Hned je na ulici, hned zas na náměstí,
za každým rohem číhá na oběť.

¹³Už se ho zmocnila a už ho líbá,
bez uzardění už mu povídá:

¹⁴„Pořádám hostinu z čerstvého masa,
dnes jsem obětovala, co jsem slíbila.

¹⁵To proto jsem ti naproti vyšla,
sháněla jsem tě, a už tě mám.

¹⁶Pokrývkami jsem lože obložila,
pestrými přehozy z vláken egyptských.

¹⁷Svoji ložnici jsem myrhou provoněla,
aloe je tam, skořice nechybí.

¹⁸Pojď, opijeme se milováním,
do rána kochejme se laskáním!

¹⁹Mužský dnes totiž není doma,
na cestu odjel někam daleko;

²⁰měšec s penězi odvezl s sebou,
do konce měsíce se nevrátí!“

²¹Proudem těch slov jej nakonec svedla,
úlisnými rty jej zlákala.

²²Jako vůl na porážku šel hned za ní,

jak jelen, když se vrhá do pasti,
²³ než padne skolen střelou do slabin.
Jak ptáče do osidla vletěl,
netušil, že mu jde o život!

²⁴ Proto, synové, poslyšte mne,
dávejte pozor na mé výroky.
²⁵ Na její cesty ať nevкроčí tvé srdce;
po jejích stezkách se nikdy netoulej.
²⁶ Tak mnozí podlehlí jejím ranám,
všech jejích obětí je bezpočet!
²⁷ Cesta do pekel vede jejím domem,
do síní smrti se prudce svažuje!

8

Na vás, ó lidé, volám

¹ Což moudrost nevolá,
nezvedá rozumnost svůj hlas?
² Na vrcholech kopců, u cesty,
u křižovatek postává.
³ Přímo před branami, u vstupu do města,
v průchodu stojí a křičí tam:

⁴ „Na vás, ó lidé, volám,
svůj hlas ke všemu lidstvu obracím.
⁵ Pochopte, prošťáčci, prozíravost,
dospějte, tupci, k rozumu!
⁶ Slyšte, řeknu vám něco zásadního,
co vyjde z mých rtů, slova ryzí jsou.

⁷Má ústa mluví pouze pravdu,
mým rtům se darebáctví oškliví.

⁸Všechny mé výroky jsou spravedlivé,
křivého, zvráceného v nich není nic.

⁹Chápavému jsou všechny zřejmé,
jasné jsou těm, kdo došli poznání.

¹⁰Mé poučení berte raději než stříbro,
mého vědění si važte nad zlato.

¹¹Daleko nad perly je moudrost nádherná,
nic žádoucího se jí vůbec nerovná!

¹²Já, Moudrost, spolu s rozvážností bydlím,
s prozíravostí já se dobře znám.

¹³Úcta k Hospodinu je nenávist ke zlu.
Pýchu a povýšenost, zlé způsoby
a pokrytecká ústa nesnáším.

¹⁴U mne je rozvaha a jistý úspěch,
já jsem rozumnost a sílu mám!

¹⁵S mojí pomocí vládnou vladaři
a panovníci právo určují.

¹⁶S mojí pomocí vedou vůdci,
velmoži a všichni, kdo rozhodují na zemi.

¹⁷Já miluji ty, kdo milují mne,
ti, kdo mě hledají, mě jistě naleznou.

¹⁸Bohatství a sláva se nachází u mě,
trvalé jmění a pravý blahobyť.

¹⁹Mé plody jsou nad zlato nejryzejší,
výnosy mé nad stříbro nejčistší.

²⁰ Stezkou spravedlnosti kráčím,
pěšinami práva se ubírám,
²¹ abych své milovnický obdařila jměním,
jejich pokladnice abych plnila!

²² Na počátku své cesty mne Hospodin zplodil,
před všemi svými činy, před časem.

²³ Od věků jsem byla ustavena,
od počátku, dříve než začal svět.

²⁴ Než vznikly propasti, zrodila jsem se,
než vodou naplněny byly prameny.

²⁵ Předtím než byly hory zapuštěny,
dříve než pahorky jsem se zrodila,

²⁶ ještě než učinil zemi a vše kolem,
dříve než světa první prach.

²⁷ Byla jsem při tom, když nebesa chystal,
když nad propastí obzor vyměřil,

²⁸ oblaka když ve výšinách věšel,
propastné prameny když vytryskly.

²⁹ Byla jsem tam, když oceán spoutal,
na jeho rozkaz vody poslechly!

Základy země když vyměřoval,

³⁰ po jeho boku věrně stála jsem.

Zůstávám jeho rozkoší den za dnem,
svým hrám se před ním stále oddávám.

³¹ Na jeho zemi, na světě si hraji,
lidští synové jsou mou rozkoší!

³²Proto, synové, poslyšte mne:

Blaze těm, kdo drží se mých cest!

³³Slyšte poučení a naberte moudrost,
nebudte ke mně lhostejní.

³⁴Blaze tomu, kdo naslouchá mi,
tomu, kdo v mých branách denně bdí,
tomu, kdo čeká u mých veřejí!

³⁵Kdo mě nalezl, nalezl život,
Hospodinovou přízní se nechal zahrnout.

³⁶Kdo však mě mívá, škodí své vlastní duši,
kdo mě nenávidí, je smrti milencem.“

9

Hostina moudrosti a tuposti

¹Moudrost si vystavěla dům,
sedm tesaných sloupů vztyčila.

²Dobytče porazila, víno nalila,
už také prostřela svůj stůl.

³Děvečky vyslala
a volá na městských výšinách:

⁴„Kdo je zmatený, ať přijde ke mně!“

Ty, kterým chybí rozum, vyzývá:

⁵„Pojďte a jezte na mých hodech,
popijte víno, jež jsem nalila.

⁶Opusťte hloupost a konečně žijte,
cestou rozumnosti se vydejte!“

⁷Kdo poučuje drzouna, říká si o urážku,
kdo kárá darebáka, přijde k úrazu.

⁸Nekárej drzouna – jen by tě nenáviděl;
pokárej moudrého – bude tě milovat.

⁹Poděl se s moudrým a ještě zmoudří,
pouč spravedlivého a bude znalejší.

¹⁰Klíčem k moudrosti je úcta k Hospodinu,
v poznání Svatého je rozumnost.

¹¹Takto se tvé dny rozmnoží,
léta života ti přibudou.

¹²Jsi-li moudrý, moudrost vyplatí se ti,
jsi-li drzoun, sám na to doplatíš.

¹³Paní Tupost dělá veliký povyk,
je hloupost sama, neví vůbec nic.

¹⁴U dveří svého domu vysedává,
na křesle na městských výšinách.

¹⁵Pokřikuje na ty, kdo po cestě jdou,
kdo po svých stezkách přímě krácejí:

¹⁶„Kdo je zmatený, ať přijde ke mně!“
Všechny nerozumné vyzývá:

¹⁷„Kradená voda je tak sladká,
zakázaný pokrm tolik příjemný!“

¹⁸Netuší hňup, že podsvětí jej čeká:
v pekelné jámě jsou ti, jež pozvala!

Šalomounova přísloví

¹Zde jsou přísloví Šalomounova:

Moudrý syn dělá otci radost,
tupec přivádí matku k zoufalství.

²Nekalé poklady člověku neprospějí,
poctivost zachraňuje před smrtí.

³Hospodin nenechá poctivého lačnět,
rozmary darebáků ale zavrhne.

⁴Líné dlaně přivedou na mizinu,
pilné ruce přinášejí bohatství.

⁵Kdo v létě sklízí, je syn zdárný,
kdo prospí žně, je syn k ostudě.

⁶Na poctivého se snáší požehnání,
v ústech darebáků se skrývá násilí.

⁷Na poctivého se vzpomíná s požehnáním,
jméno darebáků ale zavržení.

⁸Moudré srdce přijímá příkázání,
žvanivý hlupák špatně dopadne.

⁹Kdo žije poctivě, v bezpečí žít bude,
kdo pokrývil svou cestu, bude odhalen.

¹⁰Kdo mhouří oko, způsobí potíže,
kdo otevřeně kárá, pokoj přinese.

¹¹Pramenem života jsou ústa spravedlivých,
v ústech darebáků se skrývá násilí.

¹²Nenávist vyvolává neshody,
lásky všechny viny zahálí.

¹³Ve rtech rozvážného nalezněš moudrost,
na záda nerozumného patří hůl.

¹⁴Moudří své vědění dobře střeží,
ústa hlupáka přitahují záhubu.

¹⁵Majetek bohatého je jeho pevnou tvrzí,
nouze chudých je jejich záhubou.

¹⁶Výdělek poctivého prospívá životu,
darebákův zisk vede ke hříchu.

¹⁷Kdo se drží poučení, míří k životu,
zabloudí ale, kdo nedbá na domluvu.

¹⁸Kdo skrývá nenávist, je lhář,
kdo šíří pomluvy, je hňup.

¹⁹Záplava slov se bez hříchu neobejde,
rozumný drží svůj jazyk na uzdě.

²⁰Jazyk spravedlivého je ryzí stříbro,
srdce ničemů za nic nestojí.

²¹Rty spravedlivého nasytí mnohé,
hňupové zemřou na vlastní ztřeštěnost.

²²Hospodinovo požehnání obohacuje
bez veškerého trápení.

²³Tupec má potěšení ve zvrhlosti,
rozumný zase v moudrosti.

²⁴Obavy darebáků se uskuteční,
touhy spravedlivých se naplní.

²⁵Když přejde vichr, je s darebákem konec,
spravedliví však mají věčné základy.

²⁶Jak ocet v zubech, jako oči plné kouře,
takový je lajdák pro nadřízené své.

²⁷Úcta k Hospodinu prodlužuje život,
roky darebáků však budou zkráceny.

²⁸Doufání spravedlivých končí radostí,

naděje darebáků se vniveč obrátí.

²⁹Hospodinova cesta je oporou poctivého,
pro bídáky je ale záhubou.

³⁰Spravedlivý nebude navěky sražen,
ničemové však na zemi věčně nebudou.

³¹Ústa spravedlivého plodí moudrost,
proradný jazyk bude vyříznut.

³²Rty spravedlivého znají, co se sluší,
ústa darebáků však jen zvrácenost.

11

¹Falešné váhy se Hospodinu hnusí,
poctivé závaží jej potěší.

²Pýchu následuje ostuda,
moudrost je tam, kde pokora.

³Poctivé vodí jejich upřímnost,
proradné zničí jejich falešnost.

⁴V soudný den majetek nijak neprospěje,
poctivost ale zachraňuje před smrtí.

⁵Spravedlnost srovná cestu nevinnému,
vlastní ničemnost srazí ničemu.

⁶Spravedlnost zachrání poctivé,
vlastní lačnost lapí proradné.

⁷Když zemře ničema, hynou naděje v něj složené,
spoléhání na jeho sílu se rozplyne.

⁸Spravedlivý bude z trápení vysvobozen,
na jeho místě se octne darebák.

⁹Ústa bezbožných ubližují bližním,
spravedlivé zachrání jejich vědění.

¹⁰Když se spravedlivým daří, ve městě je radost,
když hynou darebáci, koná se oslava.

¹¹Požehnáním poctivých se pozvedá město,
ústy darebáků bývá boženo.

¹²Kdo nemá rozum, bližním opovrhuje,
rozumný člověk raději pomlčí.

¹³Mluvka roznáší tajemství, kudy chodí,
zodpovědný člověk je umí zachovat.

¹⁴Kde schází jasný směr, lid upadá,
ve množství rádců je však záchrana.

¹⁵Se zlou se potáže, kdo za cizího ručí,

slibům se vyhýbat je vždycky jistější.

¹⁶Půvabná žena dosáhne pocty,
hrubiáni dosáhnou bohatství.

¹⁷Laskavý člověk odmění i sám sebe,
surovec ani sám sebe nešetří.

¹⁸Pro klamný výdělek darebák dře se,
kdo seje spravedlnost, má mzdu trvalou.

¹⁹Spravedlnost jistě k životu vede,
honba za špatností ale ke smrti.

²⁰Zvrhlé povahy se Hospodinu hnusí,
kdo žijí bezúhonně, ti jej potěší.

²¹Zlý zcela jistě neunikne trestu,
símě spravedlivých však vyvážne.

²²Zlatá ozdoba na sviňském rypáku
je krásná žena bez špetky rozumu.

²³Touhy spravedlivých vedou jen k dobru,
z nadějí darebáků zbude vztek.

²⁴Někdo rozdává – a ještě bohatne,
jiný škudlí až běda – k vlastní chudobě!

²⁵Štědrý člověk bude jen vzkvétat,
kdo jiné svlažuje, sám bude zavlažen.

²⁶Kdo zadržuje obilí, toho lid zatracuje,
požehnání se snáší na toho, kdo je prodává.

²⁷Kdo hledá dobro, nalezne přízeň,
kdo čeká neštěstí, také dočká se.

²⁸Kdo doufá v bohatství, takový padne,
spravedliví ale jak poupě pokvetou.

²⁹Kdo boří vlastní domov, ten zdědí vítr,
hlupák bude sloužit moudrému.

³⁰Z ovoce spravedlivého je strom života,
a kdo je moudrý, ten duše získává.

³¹Dojdou-li spravedliví na zemi odplaty,
čím spíše ničemové a hříšníci!

12

¹Milovník poznání miluje poučení,
jen tupý mezek si nedá domluvit.

²Dobrotivého zahrne Hospodin přízní,
Istivého člověka však odsoudí.

³Darebáctví nikomu jistotu neposkytne,

kořen spravedlivých však nikdo nevyrvé.

⁴Znameníť žena je korunou svého muže,
hanebná je ale jako kostižer.

⁵Úmysly poctivých jsou spravedlivé,
rady darebáků však zákeřné.

⁶Slova darebáků jsou smrtelná léčka,
poctivé vysvobodí jejich řeč.

⁷Když darebáci padnou, je s nimi konec,
dům spravedlivých ale ob stojí.

⁸Čím je kdo rozumnější, tím více bývá ceněn,
muž křivé povahy však bude pohrnut.

⁹Lépe být přehlížen, ale mít služebníka,
než tvářit se důležitě a nemít na chleba.

¹⁰Spravedlivý cítí i s dobytčetem,
srdce darebáků je ale bezcitné.

¹¹Kdo obdělává pole, nasytí se chlebem,
kdo ztratil rozum, honí vidiny.

¹²Darebák závidí kořist zlosynovi,
kořeny spravedlivých však plody přináší.

¹³Hříšné rty jsou zlosynovi pastí,
spravedlivý však ujde trápení.

¹⁴Ovoce svých úst každý hojně sklídí,
vlastní skutek se k člověku navrátí.

¹⁵Hlupák je přesvědčen, že jde správně,
kdo je však moudrý, dá si poradit.

¹⁶Hlupákův hněv se projeví ihned,
rozvážný člověk snese urážky.

¹⁷Pravdomluvný člověk svědčí o pravdě,
křivopřísežník podvádí.

¹⁸Unáhlené řeči bodají jako meče,
jazyk moudrých je ale jako lék.

¹⁹Pravdomluvné rty obstojí navždy,
prolhaný jazyk jen krátký okamžik.

²⁰Zlomyslní mají v srdci jen faleš,
mírumilovní žijí v radosti.

²¹Spravedlivým nic neublíží,
darebáky stíhá samé neštěstí.

²²Prolhané rty se Hospodinu hnusí,
kdo žijí v pravdě, ti jej potěší.

²³ Rozvážný člověk umí své vědění tajit,
hňup ale z plna hrdla křičí nesmysly.

²⁴ Pracovitým rukám bude svěřena vláda,
zahálčivost však vede k porobě.

²⁵ Starosti člověka tíží v srdci,
laskavé slovo ale radost navrátí.

²⁶ Spravedlivý najde i pro bližního cestu,
cesta darebáků ale končí blouděním.

²⁷ Lench si žádný úlovek neupeče,
píle je pro člověka cenný majetek.

²⁸ Život je na stezce spravedlnosti,
vyšlapaná cesta vede ke smrti.

13

¹ Moudrý syn přijímá otcovo poučení,
drzoun však neslyší ani na hrozby.

² Ovocem svých úst se každý hojně nají
a duši proradných nasytí násilí.

³ Kdo hlídá svoje ústa, svou duši opatruje,
na povídavé rty přijde záhuba.

⁴Dychtí, ale nic nemá duše pecivála,
pracovitý člověk však jenom pokvete.

⁵Spravedlivý nesnese prolhané řeči,
darebák nestydatě šíří puch.

⁶Spravedlnost chrání poctivého,
hříšníka ničí ničemnost.

⁷Někdo nemá nic, a chová se bohatě,
jiný má spoustu peněz, a dělá chudáse.

⁸Boháč za sebe může dát výkupné,
chudák výhrůžky sotva zaslechne.

⁹Světlo spravedlivých svítí vesele,
svíce darebáků uhasne.

¹⁰Pýcha vede jen ke sporům,
moudří však dají na radu.

¹¹Rychle nabyté jmění se rychle rozuteče,
kdo shromažďuje po hrstkách, zbohatne.

¹²Dlouhé čekání unavuje srdce,
naplněná touha je stromem života.

¹³Kdo pohrdá Slovem, sám sobě škodí,
kdo přikázání ctí, bude odměněn.

¹⁴ Rady moudrého jsou pramen života,
z osidel smrti pomohou uniknout.

¹⁵ Zdravý rozum si získá přízeň,
cesta proradných vede k záhubě.

¹⁶ Rozvážně chová se každý, kdo má rozum,
hňup ale roztrušuje samé nesmysly.

¹⁷ Ničemný vyslanec upadne do neštěstí,
spolehlivý posel je jako lék.

¹⁸ Bída a hanba tomu, kdo odmítá poučení,
kdo však na domluvy dá, bude vážený.

¹⁹ Splněná touha je v duši sladká;
tupcům je odporné varovat se zla.

²⁰ Kdo chodí s moudrými, bude moudrý,
kdo kamarádí s tupci, ztroskotá.

²¹ Hříšníky stíhá neštěstí,
spravedlivým je štěstí odměnou.

²² Dobrý člověk zanechá dědictví vnukům,
hříšníkovo jmění čeká na poctivé.

²³ Políčko chudých může vydat hojnost potravy,

bezpráví je ale může o všechno připravit.

²⁴Kdo šetří metlu, nenávidí své dítě,
zavčas je trestá, kdo je miluje.

²⁵Spravedlivý se nají do sytosti,
břicho ničemů zůstane o hladu.

14

¹Moudrá žena buduje svůj domov,
hloupá jej boří svýma rukama.

²Hospodina ctí, kdo žije v poctivosti,
kdo jedná křivě, ten jím pohrdá.

³Hlupákovi pýcha z pusy vyrazí,
moudré ochrání jejich rty.

⁴Bez dobytka je prázdná ve žlabu,
silný býk zajistí hojnou úrodu.

⁵Čestný svědek nepromluví lživě,
křivopřísežník ale šíří klam.

⁶Drzoun se po moudrosti nadarmo pídí,
rozumnému je poznání snadno přístupné.

⁷Tupci se raději obloukem vyhni,
z jeho rtů se přece nic nedozvíš.

⁸Moudrost rozvážného je vědět kudy kam,
tupost hlupáků je pěstovat sebeklam.

⁹Hlupáci mají legraci z provinění,
pocitiví ale hledají smíření.

¹⁰Jen srdce člověka zná vlastní hořkost,
podobně jeho radost druhý necítí.

¹¹Dům darebáků je určen ke zboření,
stan pocitivých ale k rozkvětu.

¹²Cesta se člověku může zdát správná,
nakonec však bývá cestou ke smrti.

¹³Někdy i při smíchu bolí srdce;
když skončí radost, smutek zůstane.

¹⁴Zvrácený dojde odplaty za své skutky
a dobrý člověk za ty své.

¹⁵Prostáček důvěřuje kdečemu,
rozvážný člověk své kroky zvažuje.

¹⁶Moudrý je opatrný a varuje se zla,
tupec jde bezstarostně dál.

¹⁷Unáhlený člověk dělá hlouposti,

Istivý člověk bývá v nenávisti.

¹⁸Omezenci jsou obdařeni tupostí,
korunou rozvážných je vědění.

¹⁹Zlí lidé se pokloní dobrým,
darebáci u bran spravedlivého.

²⁰Chudšas je na obtíž i svému příteli,
boháče ale všichni milují.

²¹Kdo pohrdá svým bližním, hřeší,
blaze tomu, kdo chudým pomáhá.

²²Jistěže bloudí ten, kdo je zlomyslný;
láska a věrnost patří dobrosrdečným.

²³Tvrdá práce vždy vede k zisku,
řečnění však jenom k chudobě.

²⁴Korunou moudrých je jejich bohatství,
tupost hlupáků zůstane tupostí.

²⁵Pravdomluvný svědek může zachránit život,
podvodník ale šíří lež.

²⁶V úctě k Hospodinu je jistota pevná,
jeho děti v něm najdou bezpečí.

²⁷Pramen života je úcta k Hospodinu,
z osidel smrti pomáhá uniknout.

²⁸Mohutné vojsko je ozdobou krále,
úbytek lidu je vládci záhubou.

²⁹Trpělivý člověk oplývá rozumností,
ten, kdo je ukvapený, dělá hlouposti.

³⁰Krotké srdce dodává tělu na životě,
závist je ale jako kostižer.

³¹Kdo utiskuje chudáka, uráží jeho Tvůrce;
ctí jej však ten, kdo nuzným pomáhá.

³²Darebáka jednou srazí jeho vlastní zlo,
jistotou spravedlivého je jeho poctivost.

³³V srdci rozumného spočívá moudrost;
co skrývá nitro tupců, též vyjde najevo.

³⁴Spravedlnost povznáší národ,
hřích je národům k ostudě.

³⁵Rozumného služebníka zahrne král přízní,
prchlivostí však toho, jenž dělá ostudu.

15

¹Vlídna odpověď odvrací zlobu,
příkrá řeč ale budí hněv.

²Jazyk moudrých zpřijemňuje poznání,
tupci z úst chrlí samé nesmysly.

³Hospodinovy oči vidí všude,
vše zlé i dobré pozorně sledují.

⁴Krotký jazyk je stromem života,
je-li však pokřivený, ducha podlomí.

⁵Hlupák pohrdá poučením otce,
chytrý je ten, kdo dá na domluvy.

⁶Dům spravedlivého je velkou pokladnicí,
zisky darebáka nesou jen trápení.

⁷Rty moudrých vědění rozsévají,
srdce tupců však nikoli.

⁸Oběť darebáků se Hospodinu hnusí,
zálibení má v modlitbě poctivých.

⁹Cesta darebáka se Hospodinu hnusí,
stoupence spravedlnosti miluje.

¹⁰Tvrdý trest tomu, kdo opouští stezku;

kdo nesnese domluvy, ten umírá.

¹¹Hospodin vidí do hrobu i říše záhuby –
do srdce člověka tím spíš!

¹²Drzoun nemiluje toho, kdo jej kárá,
a proto za moudrými nechodí.

¹³Radostné srdce dodává tváři krásu,
ztrápené srdce ducha ubíjí.

¹⁴Srdce rozumného touží po vědění,
ústa tupců se krmí tupostí.

¹⁵Každý den chudáka bývá těžký,
dobrotivé srdce však stále hoduje.

¹⁶Lepší je málo s úctou k Hospodinu
než velké poklady s neklidem.

¹⁷Lepší je talíř zeleniny s láskou
než vykrmený býk a s ním nenávist.

¹⁸Vznětlivý člověk vzbuzuje sváry,
trpělivý dovede spory uklidnit.

¹⁹Cesta lenocha trnům zarůstá,
stezka poctivých je ale dlážděná.

²⁰Moudrý syn dělá otci radost,
tupec i vlastní matkou pohrdá.

²¹Nerozumného těší každá hloupost,
rozvážný člověk drží přímý směr.

²²Bez porady se plány hrouť,
při množství rádců se však naplní.

²³Výstižná odpověď udělá člověku radost;
jak dobré je slovo v pravý čas!

²⁴Rozumné vede vzhůru cesta života,
aby unikli peklu v hlubinách.

²⁵Hospodin strhne dům pyšných,
mezníky vdovy ale upevní.

²⁶Zlé úmysly se Hospodinu hnusí,
za čistá považuje slova laskavá.

²⁷Kdo se chce obohatit, ten vlastní domov boří,
kdo nenávidí úplatky, ten bude žít.

²⁸Srdce spravedlivého promýšlí odpovědi,
ústa darebáků chrlí hanebnost.

²⁹Darebákům je Hospodin velmi vzdálen,
modlitbu spravedlivých ale vyslyší.

³⁰Zářivý pohled rozveselí srdce,
dobrá novina až do morku osvěží.

³¹Kdo zdravým domlouvám otvírá uši,
ten bude bydlet mezi moudrými.

³²Kdo odmítá poučení, pohrdá vlastní duší,
kdo na domluvy dá, ten rozum nabere.

³³Školou moudrosti je úcta k Hospodinu;
slávu předchází pokora.

16

¹Člověk si může lámat hlavu,
vhodnou odpověď však dává Hospodin.

²Člověk má všechny své cesty za čisté,
jeho pohnutky však zkoumá Hospodin.

³Hospodinu svěř všechny své činy,
tvoje úmysly se potom naplní.

⁴Hospodin učinil vše pro svůj záměr,
také i darebáka pro zlý den.

⁵Hospodinu je každý nadutec ohavností,
trestu neujde, buď si jist.

⁶Láskou a věností se usmíruje vina,
úctou k Hospodinu se vyhneš zlu.

⁷Když se Hospodinu něčí cesty líbí,
i jeho nepřátele s ním nakonec udobří.

⁸Lepší je málo se spravedlností
než ohromné zisky s bezprávím.

⁹Člověk přemítá v srdci o své cestě,
jeho kroky však řídí Hospodin.

¹⁰Prorocký výrok patří na rty krále,
při soudu nesmí jeho ústa pochybit.

¹¹Hospodin má poctivé míry i váhy,
všechna závaží ve váčku pečlivě odměřil.

¹²Páchat zlo je pro krále ohavností –
vždyť je to spravedlnost, co drží trůn!

¹³Spravedlivé rty se králům líbí,
milují ty, kdo mluví upřímně.

¹⁴Králova zloba je posel smrti,
moudrý člověk ji ale utiší.

¹⁵Úsměv na tváři krále znamená život,
jeho přízeň – dešťový oblak na jaře!

¹⁶ Získat moudrost je nad ryzí zlato,
nad stříbro nejčistší je získat rozumnost.

¹⁷ Cesta upřímných vede pryč od zla;
kdo hlídá svou cestu, svou duši uchrání.

¹⁸ Pýcha předchází pád
a namyšlenost zkázu.

¹⁹ Lepší je sdílet porobu s pokornými
nežli se s pyšnými dělit o kořist.

²⁰ Kdo hloubá ve Slově, nachází štěstí,
kdo doufá v Hospodina, je blažený!

²¹ Kdo má moudré srdce, je znám svou rozumností,
výřečné rty přesvědčivosti dodají.

²² Pramen života má ten, kdo má rozum,
vlastní hloupost je trestem hlupáků.

²³ Srdce moudrého dohlíží na jeho ústa,
jeho rtům dodá přesvědčivosti.

²⁴ Laskavá slova jsou jako plástev medu,
jak balzám na duši, celému tělu lék.

²⁵ Cesta se člověku může zdát správná,

nakonec však bývá cestou ke smrti.

²⁶Člověk nádeničí, protože musí,
jeho vlastní hlad ho pohání.

²⁷Ve špíně se hrabe ničema,
na jeho rtech jako by oheň plál.

²⁸Zvrácený člověk rozsívá sváry,
pomlouvač rozeštvé i dobré přátele.

²⁹Násilníci i svoje druhy klamou,
aby je zlákali na cestu nedobrou.

³⁰Kdo mhouří oči, vymýšlí zvrácenosti,
kdo svírá rty, osnuje špinavost.

³¹Korunou krásy jsou šediny –
kdo žijí spravedlivě, ti ji obdrží.

³²Je lepší být trpělivý než velký silák,
je lepší se ovládat než města dobývat.

³³Člověk si může házet losem do klína,
všechno rozhodování je však od Hospodina.

17

¹Lepší je suchý kus chleba v klidu
než dům plný masa a sváru.

²Chytrý sluha bude pánem nezdárného syna,
s jeho bratry se o dědictví podělí.

³Na stříbro je tyglík a na zlato pec,
lidské srdce však zkoumá Hospodin.

⁴Zlý člověk dá na ničemné řeči,
lhář poslouchá zlé jazyky.

⁵Kdo zesměšňuje chudáka, uráží jeho Tvůrce;
škodolibý člověk trestu neujde.

⁶Korunou starců jsou jejich vnuci,
ozdobou synů otcové.

⁷Hlupáku nesluší vznešená slova,
tím méně urozeným lživá řeč.

⁸Úplatek působí jako zaříkadlo:
úplatkáři se daří, kam se obrátí.

⁹Kdo stojí o lásku, přikrývá všechny viny,
ten, kdo je připomíná, rozeštvé přátele.

¹⁰Na rozumného více zapůsobí výtky,
než kdyby tupci stokrát nařezal.

¹¹Na nic než na vzpouru zlosyn nemyslí,

bude však navštíven poslem ukrutným.

¹²Raději narazit na zuřivou medvědici
nežli na hlupáka s jeho tupostí.

¹³Kdo odplacuje zlem za dobro,
jeho dům už nikdy neopustí zlo.

¹⁴Začátek hádky je protržení hráze –
raději přestaň, než spor propukne!

¹⁵Omlouvat ničemu i odsoudit poctivého –
obojí se Hospodinu hnusí nastejno.

¹⁶K čemu jsou peníze v rukou tupce?
Když nemá rozum, moudrost nekoupí!

¹⁷Přítel miluje za všech okolností,
bratr se rodí pro chvíle trápení.

¹⁸Přišel o rozum, kdo rukou upíše se,
kdo za bližního složí záruku.

¹⁹Kdo se rád hádá, ten rád hřeší,
kdo si otvírá ústa, říká si o potíži.

²⁰Kdo má falešné srdce, nenajde štěstí,
kdo má křivý jazyk, špatně dopadne.

²¹Kdo zplodil tupce, má důvod k žalu,
hlupákův otec radost nepozná.

²²Radostné srdce – nejlepší lék,
ztrápený duch je kostižer.

²³Darebák přijímá tajné dary,
aby cesty práva podvrátil.

²⁴Rozumný má moudrost přímo před sebou,
oči hlupáka ji v celém světě nenajdou.

²⁵K mrzutosti je otci tupý syn,
svou matku naplňuje hořkostí.

²⁶Pokutovat nevinného jistě není dobré,
natož bít urozené, když jednají poctivě.

²⁷Kdo získal poznání, ten šetří slova,
rozumný člověk se umí ovládat.

²⁸I hlupák, mlčí-li, za moudrého je brán,
rozumně vypadají ústa zavřená.

18

¹Samotáři jde jen o vlastní choutky,
každou rozumnou radou pohrdne.

²Tupec nijak nestojí o rozumnost –

chce jen vyklopit, co má na srdci.

³Kam přijde darebák, přijde i pohrdání,
za ním pak hanba a potupa.

⁴Hluboká voda jsou slova úst některých,
zurčící potok, pramen moudrosti.

⁵Stranit darebákovi jistě není dobré,
natožpak nevinného o právo připravit.

⁶Tupcova ústa spěchají k hádkám,
jeho rty po výprasku volají.

⁷Tupci jsou jeho ústa záhubou,
rty jsou mu pastí smrtelnou.

⁸Pomluvy se tváří jako pamlsky,
hluboko do nitra ale padají.

⁹Kdo při své práci lenoší,
od kazisvěta se příliš neliší.

¹⁰Hospodinovo jméno je pevnou věží;
spravedlivý se uchýlí do jeho bezpečí.

¹¹Majetek bohatého je jeho pevnou tvrzí,
nepřekonatelnou zdí je v jeho představách.

¹²Pýcha předchází pád,
slávu předchází pokora.

¹³Kdo odpovídá dřív, než vyslechne,
hloupost projevuje k vlastní ostudě.

¹⁴Lidský duch dovede unést nemoc,
ztrápený duch se však nedá vydržet.

¹⁵Rozumné srdce nabývá poznání,
moudré uši prahnou po vědění.

¹⁶Dar otvírá člověku dveře,
i před velikány jej přivede.

¹⁷První, kdo líčí spor, se zdá být v právu,
příchod druhého jej ale prověří.

¹⁸Los dokáže ukončit sváry,
i mocné dovede rozsoudit.

¹⁹Ukřivděný bratr se uzavře jak město,
rozepře působí jako hradní závory.

²⁰Ovocem svých úst si každý naplní břicho,
úrodou vlastních rtů se každý nasytí.

²¹Jazyk má moc nad smrtí i životem,
kdo rád mluví, jedí jeho ovoce.

²²Kdo našel manželku, ten našel štěstí,
Hospodin jej svou přízní obdařil.

²³Chudák poníženě prosí,
boháč odpovídá hrubostí.

²⁴Jsou tací přátelé, co jsou jen ke škodě;
bližší než bratr je ale ten, který miluje.

19

¹Lepší chudý poctivec
než prolhaný pitomec.

²Nadšení bez poznání nestačí,
zbrklý se dopouští mnoha chyb.

³Člověk padá pro vlastní hloupost,
v srdci má ale na Hospodina zlost.

⁴Boháč má přátel habaděj,
chud'as je opuštěn bez přátel.

⁵Křivopřísežník trestu neujde,
neunikne, kdo šíří lež.

⁶Štědrého člověka si mnozí předcházejí,
s tím, kdo rozdává, se každý přátelí.

⁷Chud'ase nesnáší ani jeho bratři –
tím spíše se mu vyhnu přátelé!
Snaží se najít slova, ale zbytečně.

⁸Kdo se má rád, snaží se získat rozum,
kdo rozvahy se drží, štěstí dosáhne.

⁹Křivopřísežník neujde trestu,
kdo šíří klam, ten zahyne.

¹⁰Tupci nesluší žádný přepych,
tím méně otroku vlada nad pány.

¹¹Prozíravost brání člověku se hněvat,
promíjet vinu je jeho ozdoba.

¹²Králova zlost – to je lví řev,
jeho přízeň – rosa na trávě.

¹³Tupý syn je neštěstím svého otce,
hašteřivá žena pak crčení bez konce!

¹⁴Dům a majetek bývá po rodičích,
rozumnou ženu však dává Hospodin.

¹⁵Lenost ukolébá člověka k spánku;
kdo je váhavý, zůstane o hladu.

¹⁶Kdo dbá na přikázání, dbá na vlastní duši;

komu je lhostejné, jak žije, zahyne.

¹⁷Kdo pomáhá chudým, půjčuje Hospodinu;
on sám mu jeho dobrodiní odplatí.

¹⁸Napravuj syna, dokud máš naději,
jeho smrt nechtěj dopustit.

¹⁹Vztekloun zasluhuje potrestání;
ušetříš-li ho, zkazíš ho ještě víc.

²⁰Poslechni radu, přijmi poučení,
abys byl příště moudřejší.

²¹Člověk má v srdci mnohé plány,
stane se ale, co chce Hospodin.

²²Po člověku se žádá, aby byl laskavý;
lépe je být chudák nežli podvodník.

²³Úcta k Hospodinu přináší život;
v sytosti a klidu pak člověk může spát.

²⁴Lenoch k talíři natáhne ruku,
k ústům ji už ale nezvedne.

²⁵Nabij drzounovi, a prostáček zmoudří,
pokárej rozumného, a dojde poznání.

²⁶Napadá otce, vyhání matku
syn hanebný a nestoudný.

²⁷Přestaň, synu, naslouchat poučení,
a zabloudíš od slov poznání.

²⁸Ničemný svědek se vysmívá právu,
ústa darebáků hltají hanebnost.

²⁹Na drzouny čekají soudy,
na hřbety tupců rány.

20

¹Víno je drzoun a pivo křikloun;
kdo za ním vrávorá, nezmoudří.

²Jako když lev řve, král hrůzu nahání;
svůj život ohrožuje, kdo jej popudí.

³Upustit od sporu je člověku ke cti,
rozčilovat se umí každý hňup.

⁴Na podzim lenoch orat nechce,
o žnících bude žebrať zbytečně.

⁵Rada v srdci člověka je voda hluboká,
kdo je rozumný, ji umí načerpat.

⁶Svou vlastní oddaností se kdekdo holedbá,

věrného muže však aby pohledal.

⁷Spravedlivý je, kdo žije v poctivosti;
šťastní budou jeho potomci!

⁸Král sedí na trůnu, aby soudil,
všechno zlo svým zrakem rozhání.

⁹Kdo může říci: Mám čisté srdce,
od hříchu jsem se oprostil?

¹⁰Dvojitý metr a dvojitý závaží –
Hospodinu se hnusí obojí.

¹¹I na dětech se podle chování pozná,
jak čistá a upřímná je jejich povaha.

¹²Slyšící ucho, vidoucí oko –
obojí učinil Hospodin.

¹³Nemiluj spánek, ať nezchudneš;
otevři oči, ať se nasytíš.

¹⁴„Špatné, moc špatné,“ říká, kdo kupuje,
a jen co popojde, už si pochvaluje.

¹⁵Někdo má zlato a perel hromady,
nejdražším klenotem jsou moudré rty.

¹⁶Vezmi plášť tomu, kdo ručí za cizího,
když ručí za cizinku, vezmi si zástavu.

¹⁷Ten, komu pokrm ze lži lahodí,
skončí s ústy plnými kamení.

¹⁸Podpoř své úmysly dobrou radou,
nech se poučit, než začneš boj.

¹⁹Mluvka roznáší tajemství, kudy chodí;
s tluchubou neměj co do činění.

²⁰Kdo zlořečí otci nebo matce,
toho svíce zhasne v temnotě.

²¹Rychlé zbohatnutí na začátku,
žádné požehnání na konci.

²²Nikdy neříkej: „Tu křivdu pomstím,“
čekej na Hospodina – ten ti pomůže.

²³Dvojí závaží se Hospodinu hnusí;
falešné váhy se mu nelíbí.

²⁴Hospodin řídí lidské kroky;
který člověk své cestě rozumí?

²⁵Je v pasti, kdo něco chvatně prohlásil za svaté
a teprve potom přemýšlel.

²⁶Moudrý král se vypořádá s darebáky:
nechá je drtit pod koly.

²⁷Hospodinovou svící je duch člověka –
vše, co je skryté, prozkoumá.

²⁸Láska a věrnost ať opatrují krále,
jeho trůn ať podpírá laskavost.

²⁹Chloubou mládenců je jejich síla,
ozdobou starců šediny.

³⁰Modřiny a boule vydrhnou špatnost,
rány zasáhnou hluboko do nitra.

21

¹Královo srdce je v Hospodinově ruce –
jak vodní strouhu je směřuje, kam chce.

²Člověk má všechny své cesty za správné,
srdce však zpytuje Hospodin.

³Když se děje spravedlnost a právo,
Hospodin to má raději než oběti.

⁴Povýšené oči, naduté srdce,
úsilí ničemů – to vše je hřích.

⁵Plány pracovitých vedou k zisku,
zbrkllost přináší jenom chudobu.

⁶Poklady získané lživými řečmi
jsou pomíjivá marnost, smrtelná past.

⁷Darebáci budou smeteni vlastní krutostí;
konat spravedlnost totiž odmítli.

⁸Cesta podvodníka je klikatá,
povaha čistých je upřímná.

⁹Lepší je stěhovat se do kouta na střechu
než s hašteřivou ženou sdílet dům.

¹⁰Darebák tíhne ke zlu celou svou duší,
nebude laskavý ani k příteli.

¹¹Když trestají drzouna, prostáček zmoudří,
když vzdělávají moudrého, dojde poznání.

¹²Spravedlivý se učí na domě darebáka:
darebáci jsou sráženi pro svou zkaženost.

¹³Kdo dělá, že neslyší volání ubožáka,
nebude vyslyšen, až bude volat sám.

¹⁴Tajný dárek dokáže utišit hněv,
postranní úplatek i velkou zuřivost.

¹⁵Poctivému je radostí prosazení práva,
pro bídáky je to však záhuba.

¹⁶Z cesty rozumu kdo ztratil se,
ve shromáždění mrtvých spočine.

¹⁷Milovník radovánek je vlastně chudák;
milovník přepychu a vína nebude bohatý.

¹⁸Darebák bude výkupným za spravedlivého,
na místě poctivých se ocitne podvodník.

¹⁹Lepší je bydlet někde v pustině
než s hašteřivou ženou hádat se.

²⁰Moudrý má doma olej a vzácné poklady,
tupec však všechno rozhází.

²¹Komu jde o spravedlnost a soucit,
nalezne život, spravedlnost a slávu.

²²Do města siláků vnikl moudrý
a zbořil pevnost, na niž se spolehli!

²³Ten, kdo si hlídá ústa a jazyk,
chrání svou duši před trápením.

²⁴Nadutý domýšlivec se drzoun jmenuje,

jeho zpupnost nezná žádnou mez.

²⁵Lenocha umoří jeho vlastní touhy,
jeho rukám práce nevoní.

²⁶Celý den jenom toužebně touží,
spravedlivý však rozdává a neskrblí.

²⁷Sama ohavnost je oběť ničemů,
zvlášť když se obětuje ze zlých úmyslů!

²⁸Falešný svědek bídne zhyne;
poslední slovo má, kdo umí naslouchat.

²⁹Darebák jde a na nic nedbá,
poctivý však svou cestu zvažuje.

³⁰Žádná moudrost, žádná šikovnost,
žádná rada na Hospodina nestačí.

³¹Kůň bývá chystán pro den boje,
Hospodinovo je však vítězství.

22

¹Jméno je cennější než spousta peněz,
nad stříbro a zlato je být oblíben.

²Boháč a chudák mají společné jedno:
Stvořitelem obou je Hospodin.

³Rozvážný vidí hrozbu a vyhne se jí,
prostáčci však jdou dál, až na to doplatí.

⁴Výsledkem pokory a úcty k Hospodinu
je bohatství, sláva a život.

⁵Trnitá a zrádná je cesta zvráceného,
komu je život drahý, drží se daleko.

⁶Zasvěcuj dítě do jeho cesty –
nesejde z ní, ani když zestárne.

⁷Boháč panuje nad chudáky,
dlužník je věřitelovým otrokem.

⁸Kdo seje bezpráví, sklídí neštěstí;
jeho hrůzovláda pomine.

⁹Požeháný je ten, kdo je štědrý;
i o chleba se dělí s chudákem.

¹⁰Vyžeň drzouna a zmizí rozepře –
konec hádek i urážek!

¹¹Kdo z čistého srdce miluje,
kdo má ušlechtilost na svých rtech,
bude mít krále za přítele.

¹²Hospodin střeží vědění,

úmysly podvodníků ale překazí.

¹³ „Venku je lev!“ říká lenoch.
„Na ulici přijdu o život!“

¹⁴ Ústa svůdkyně jsou bezedná jáma,
kdo hněvá Hospodina, do ní se propadne.

¹⁵ Nerozumnost vězí v srdci dítěte,
trestající metla ji však vyžene.

¹⁶ Kdo drtí chudé, aby se obohatil,
a dává bohatým, skončí v chudobě.

SLOVA MUDRCŮ

¹⁷ Nakloň své ucho a slova mudrců slyš,
své srdce věnuj mému vědění.

¹⁸ Příhodné bude, když zachováš je v nitru,
budou-li pohotově vždy na tvých rtech.

¹⁹ Dnes právě tebe mám v úmyslu učít,
abys na Hospodina pevně spoléhal.

²⁰ Třicatero rad jsem pro tebe sepsal –
je v nich poučení a vědění,

²¹ abys poznal výroky spolehlivé pravdy
a předával ji těm, kdo na ni čekají:

²² Neodírej chudáka – je přece chudák;
u soudu neutlačuj ubohé.

²³ Sám Hospodin se jejich pře ujme

a vydře duši těm, kdo vydírají je!

²⁴Neměj za přítele vznětlivého muže,
se vzteklým člověkem se nespolečuj,

²⁵jinak se přiučíš jeho zvykům,
do pastí uvrhneš duši svou.

²⁶Nepatři k těm, kdo se upisují,
nezaručuj se za půjčky.

²⁷Proč bys měl přijít i o vlastní lůžko,
až nebudeš mít čím zaplatit?

²⁸Neposunuj dávné mezníky,
které tví otcové vztyčili.

²⁹Hleď – kdo je mistrem svého díla,
v královských službách octne se;
nepatrným lidem sloužit nebude.

23

¹Když s mocným člověkem k jídlu sedáš si,
dobře si uvědom, co se ti nabízí.

²Neukrotíš-li svoji chuť,
sám si do krku vrazíš nůž.

³Po jeho lahůdkách nedychti –
ten pokrm je totiž ošidný!

⁴Nenič se honbou za bohatstvím,
měj rozum a rychle přestaň s tím.

⁵Jen je zahlédneš, bohatství už tu není,
roztáhne křídla jako orel, k nebi uletí!

⁶Raději nejez pokrm lakomce,
po jeho lahůdkách nedychti.

⁷V duchu jen počítá – je už takový,
když říká, „Jez a pij,“ není upřímný.

⁸Sousta, jež snědl jsi, vyzvracíš,
tvoje lichotky budou zmařeny!

⁹Cokoli říkat tupci je zbytečné,
moudrostí tvých slov jen pohrdne.

¹⁰Neposunuj dávné mezníky,
od pole siroteků dej ruce pryč!

¹¹Jejich Zastánce je totiž mocný –
sám proti tobě povede jejich při.

¹²Ved' svoji mysl ke vzdělání,
své uši k řečem poučným.

¹³Své dítě učit kázni neváhej,
dáš-li mu metlou, neumře!

¹⁴Když mu sám metlou nabiješ,
jeho duši z pekla vytrhneš.

¹⁵Bude-li, synu, tvé srdce moudré,
mé srdce zajásá, to mi věř.

¹⁶Celé mé nitro se zaraduje,

budou-li tvé rty mluvit poctivě.

¹⁷Závist k hříšníkům v srdci nechovej,
v úctě k Hospodinu žij každý den.

¹⁸Budoucnost totiž patří tobě –
tvá naděje tě nezklame!

¹⁹Poslouchej, synu, a buď moudrý,
na cestu zaveď srdce své:

²⁰Nepatři k těm, kdo se opíjejí vínem,
k hltounům masa neřaď se.

²¹Pijáka i žrouta přece čeká bída,
ospalost člověka do hadrů obléká!

²²Poslouchej otce, který tě zplodil,
nepohrdej svou matkou, až zestárne.

²³Pravdu získej, za nic ji neprodávej,
rovněž tak moudrost, kázeň, rozumnost.

²⁴Otec spravedlivého je naplněn štěstím,
rodič moudrého má důvod k radosti.

²⁵Tvůj otec i matka ať tedy mají radost,
tvoji rodičku ať štěstí naplní!

²⁶Věnuj mi, synu můj, své srdce,
nеспouštěj oči z cesty mé:

²⁷Nevěstka je jak bezedná jáma,
těsnou studnou se stane svůdkyně.

²⁸Jak lupič ve skrytu na kořist číhá,
řady nevěrníků spěchá rozmnožit!

²⁹ Čí to „au“ a čí to „oj“?

Čí ten křik a čí ten boj?

Čí boulí bezpočet?

Čí oči zarudlé?

³⁰ Těch, kdo u vína vysedávají,

těch, kdo vyhledávají nápoje!

³¹ Do vína nezahleď se –

jak rudé je, jak v poháru jen jiskří,

jak hladce klouže do hrdla!

³² Nakonec ale jako zmije uštkne,

dokáže otrávit jako had.

³³ Tvé oči uvidí prapodivně,

tvé srdce bude mluvit spleteně.

³⁴ Bude ti, jako bys usnul na moři,

jako bys ulehl stožáru na špici.

³⁵ Prý: Dostal jsem ránu? Nebolí!

Že zbili mě? Už nevím kdy!

Až se proberu, dám si víc!

24

¹ K zlým lidem nechovej žádnou závist,
po jejich společnosti nedychti.

² V srdcích přemýšlejí o násilí,
svými rty mluví, aby trápili.

³ Moudrost dovede postavit dům,
šikovnost jej umí upevnit.

⁴ Poznání pak jeho pokoje plní

majetkem vzácným a překrásným.

⁵Moudrý zmůže víc než velký silák,
ten, kdo má znalosti, sílu přemáhá.

⁶Svůj boj vyhraješ dík dobrým radám,
ve množství rádců je záchrana.

⁷Hlupák na moudrost nedosáhne,
ve shromáždění obce musí pomlčet.

⁸Kdo stále vymýšlí, jak by škodil,
toho pojmenují Úskočný.

⁹Výmysly hlupáků jsou vlastně hřích,
drzoun je každému odporný.

¹⁰Pokud se budeš v těžký den hroutit,
tvá síla za moc nestojí.

¹¹Zachraňuj ty, kdo jsou vlečeni k smrti,
ujmi se těch, jež vedou k popravě!

¹²Copak chceš říci: „My jsme to nevěděli“?
Tomu, jenž zkoumá srdce, vše jasné je!
Strážce tvé duše o všem ví,
každému jeho skutky odplatí!

¹³Jez med, můj synu, vždyť je tak dobrý,
plástek je sladká na patře.

¹⁴Právě tak zachutná tvé duši moudrost –
najdeš-li ji, budoucnost patří tobě,

tvá naděje tě nezklame!

¹⁵Nečíhej, ničemo, u bytu spravedlivého,
neodvažuj se škodit jeho příbytku!

¹⁶Spravedlivý vstane, i kdyby sedmkrát padl,
jediné sklouznutí ale zničí ničemu.

¹⁷Neraduj se, když tvůj nepřítel padne,
nejásej v srdci nad jeho klesnutím.

¹⁸Hospodinu by se nelíbil ten pohled,
mohl by od něj odvrátit svůj hněv.

¹⁹Kvůli zlosynům se nemusíš zlobit,
darebákům nemáš co závidět.

²⁰Budoucnost nečeká lidi zlé,
svíce darebáků uhasne!

²¹Cti Hospodina, synu, a také krále,
nezačínej si s buřiči.

²²Vždyť jejich zkáza přijde nenadále;
jak budou oba trestat, kdo to ví?

DALŠÍ SLOVA MUDRCŮ

²³Zde jsou další slova mudrců:

Stranit někomu u soudu
není vůbec dobré.

²⁴Kdo omilostní darebáka,

bude proklínán lidmi,
takovému budou spílat národy.

²⁵Žalobci však bývají oblíbeni,
takoví se jen chvály dočkají.

²⁶Upřímná odpověď –
na rty polibek.

²⁷Zvládni svou práci venku,
o své pozemky se postarej,
potom si můžeš stavět dům.

²⁸Nesvědč proti bližnímu pro nic za nic;
chceš snad oklamávat svými rty?

²⁹Neříkej: „Zachovám se k němu jak on ke mně,
každému jeho skutky oplatím!“

³⁰Jednou jsem šel kolem lenochova pole,
kolem vinice někoho, kdo přišel o rozum –

³¹všechno bylo zarostlé trnům,
všechno pokrývaly kopřivy,
kamenná zídka celá zbořená!

³²To, co jsem viděl, jsem si vzal k srdci,
z onoho pohledu jsem se poučil:

³³Chvilku si pospíš, chvilku zdřímneš,
na chvilku složíš ruce a poležíš;

³⁴najednou tě jak tulák navštíví nouze,
bída tě přepadne jako loupežník!

DALŠÍ ŠALOMOUNOVA PŘÍSLOVÍ

25

¹Zde jsou další Šalomounova přísloví,
shromážděná na dvoře judského krále Ezechiáše:

²Slávou Boží je věc tajit,
slávou králů je věc prozkoumat.

³Jak výšku nebe a hlubiny země,
tak srdce králů nelze vystihnout.

⁴Když se od stříbra odloučí struska,
zlatníkovi se ukáže ryzí kov.

⁵Když od krále odloučí darebáka,
spravedlností se zpevní jeho trůn.

⁶Před králem se nedělej důležitým,
mezi významné lidi nestav se.

⁷Je lepší být vyzván: „Pojď výše,“
než být před urozenými ponížen.

I když něco spatříš na vlastní oči,
⁸nepouštěj se pro to rychle do sporu.
Co by sis mohl nakonec počít,
kdyby tě tvůj bližní k hanbě přivedl?

⁹Spor se svým bližním když vyřizuješ,
neodhaluj cizí tajemství.

¹⁰Ten, kdo to uslyší, potom potupí tě,
tvá špatná pověst tě už nepustí!

¹¹Zlatá jablka na stříbrných mísách
jsou slova řečená v pravý čas.

¹²Zlatá náušnice, klenot z ryzího kovu
je moudrá výtka pro vnímavý sluch.

¹³Chladivým sněhem uprostřed léta
je věrný posel těm, kdo jej vyslali;
duši svých pánů jistě občerství!

¹⁴Oblaka, vítr – a žádný déšť!
Chvástavé sliby – samé chyby!

¹⁵Trpělivostí si i vůdce nakloníš;
jemný jazyk i kosti rozdrtí.

¹⁶Najdeš-li med, jez ho s mírou;
jinak se přesytíš a zvrátíš jej.

¹⁷Navštěvuj svého přítele jen vzácně,
jinak se přesytí a znenávidí tě.

¹⁸Kdo proti bližnímu křivě svědčí,
je jako kyj, jak meč, jak ostrý šíp.

¹⁹Jak vyražený zub, jak vykloubená noha
je důvěra ve zrádce v těžký den.

²⁰Obírat o šaty v chladný den,
nalévat ocet do rány –
totéž je truchlivému zpívat písničky.

²¹Hladoví-li tvůj nepřítel, dej mu jíst,
a pokud žízní, dej mu pít.

²²Na hlavu shrneš mu tím žhavé uhlí,
sám Hospodin ti odplatí.

²³Severní vítr s sebou nese liják,
tajné řeči pak zlobné pohledy.

²⁴Lepší je stěhovat se do kouta na střechu
než s hašteřivou ženou sdílet dům.

²⁵Chladivá voda pro hrdlo vyprahlé
je dobrá novina ze země daleké.

²⁶Zakalený je pramen, studna zkažená,
když spravedlivý před ničemou kolísá.

²⁷Jíst mnoho medu nemusí být dobré,
usilovat o slávu může být neslavné.

²⁸Bezbranné město, zborcená hradba
je ten, kdo sám sebe nezvládá.

26

¹Jako sníh létu, jako sklizni déšť,
asi tak sluší tupci čest.

²Vrabec přeletí, vlaštovka se mihne,
bezdůvodná kletba k cíli nedorazí.

³Na koně je bič, na osla uzda,
na hřbety tupců ale hůl.

⁴Neodpovídej tupci na jeho tupost,
aby ses mu sám nezačal podobat.

⁵Odpověz tupci na jeho tupost,
aby si přestal moudrý připadat.

⁶Uřezává si nohy, pije utrejch,
kdo se zprávou tupce posílá.

⁷Chabé jak zmrzačené nohy
je přísloví v ústech tupcových.

⁸Jako do praku nabíjet kámen
je tupci prokazovat čest.

⁹Jako trn v ruce opilce
je přísloví v ústech pitomce.

¹⁰Jako lučištník, jenž střílí naslepo,

je ten, kdo najímá tupce jdoucího okolo.

¹¹Jako se pes vrací k vlastním zvratkům,
tak tupec opakuje vlastní pitomost.

¹²Viděl jsi člověka, co si moudrý připadá?
Více se dá čekat od hlupáka!

¹³Lenoch říká: „Šelma je na cestě!
Po ulicích běhá lev!“

¹⁴Dveře se otáčejí v pantech,
lenoch v peřině.

¹⁵Lenoch k talíři ruku natáhne,
zvednout ji k ústům už ale nezvládne.
¹⁶Lenoch sám sobě připadá moudrý
nad sedm rádců zkušených.

¹⁷Tahá za uši rozběhnutého psa,
kdo plete se do sporu, jenž se ho netýká.

¹⁸Jako šílenec, jenž rozsévá smrt
zápalnými šípy, které vypouští,
¹⁹takový je, kdo svému bližnímu lže
a potom říká: „Vždyť to byl žert!“

²⁰Chybí-li dřevo, hasne žár;
chybí-li pomlouvač, tichne svár.

²¹Uhlí je pro výheň, dřevo pro oheň,
svárlivý člověk pro vzplanutí rozepře.

²²Pomluvy se pamlsky být zdají,
hluboko do nitra ale padají.

²³Stříbrná glazura na střepu hliněném
jsou vřelé rty na srdci zlém.

²⁴Ten, kdo nenávidí, se v řeči přetvařuje,
hluboko v nitru ale chová lest.

²⁵Jeho příjemným řečem vůbec nevěř –
v srdci má sedmerou ohavnost!

²⁶I když se nenávist za přetvářku skrývá,
přece pak veřejně bývá odhalena.

²⁷Kdo jámu kopá, sám do ní padá;
kdo valí balvan, toho zavalí.

²⁸Prolhaný jazyk svou oběť nenávidí,
úlisná ústa zkázu chystají.

27

¹Nechlub se tím, co bude zítra –
netušíš ani, co bude dnes!

²Ať tě chválí druzí, a ne tvá vlastní ústa,

ať jsou to cizí, a ne tvé vlastní rty.

³Kámen tlačí a písek tíží,
vydržet s tupcem je těžší než obojí.

⁴Zloba je krutá a hněv prudký,
kdo však obstojí před závistí?

⁵Lepší otevřené pokárání
nežli tajené milování.

⁶Bezpečnější jsou rány od přítele
než hojné polibky od soka.

⁷Sytý i pláství medu pohrdá,
hladovému se každá hořkost sladká zdá.

⁸Jako pták vyplašený ze svého hnízda
je člověk prchající z domova.

⁹Olej a kadidlo oblažují srdce,
přítel je vítanější než vlastní úsudek.

¹⁰Svého ani otcova přítele neopouštěj.
Do domu svého bratra nechod' v nesnázích –
lepší je blízký soused než bratr vzdálený!

¹¹Potěš mé srdce, synu, a buď moudrý,
ať mám co odpovědět na cizí urážky.

¹²Rozvážný vidí hrozbu a vyhne se jí,
prostáčci však jdou dál, až na to doplatí.

¹³Vezmi plášť tomu, kdo ručí za cizího,
když ručí za cizinku, vezmi si zástavu.

¹⁴Kdo svému příteli halasně žehná už brzy od rána,
za kletbu se mu to počítá.

¹⁵Věčnému crčení v období dešťů
se hašteřivá žena podobá.

¹⁶Kdo ji chce zkrotit, chce zkrotit vítr,
do pravé ruky chce olej pochytat.

¹⁷Železo se brousí železem,
tak přítel brousí svého přítele.

¹⁸Kdo pěstuje fíkovník, bude jíst fíky,
kdo pečuje o pána, vyslouží si díky.

¹⁹Hladina zrcadlí lidskou tvář,
člověk zrcadlí srdce člověka.

²⁰Hrob a záhuba se nikdy nenasytí,
právě tak nenasytné jsou lidské oči.

²¹Na stříbro je tyglík, na zlato pec,
podle své pověsti člověk pozná se.

²²I kdybys hňupa v hmoždíři
napadrt' rozdrtil palicí,
nezbavil bys ho hlouposti!

²³Své ovce znej na první pohled,
své srdce věnuj svému stádu.

²⁴Bohatství přece netrvá věčně,
netrvá ani koruna králů.

²⁵Tráva však vyroste na posekané louce,
seno se znovu sveze z hor.

²⁶Beránci kdykoli oděv ti poskytnou,
za kozlíky si koupíš pozemek.

²⁷Kozího mléka bude dostatek,
pokrm pro tebe i pro tvou rodinu,
dostatek živobytí i pro tvou čeládku!

28

¹Darebáci prchají, i když je nikdo nehoní,
spravedliví jsou smělí jako lvi.

²Když je v zemi bezpráví, mnozí v ní panují;
vládce znalý a rozumný se dlouho udrží.

³Když nuzný člověk utiskuje chudáky,
je jako průtrž, co zničí obilí!

⁴Ti, kdo opouštějí Zákon, velebí darebáka,
kdo Zákon dodržují, se staví proti nim.

⁵Spravedlnost je nad chápání zlých lidí,
hledači Hospodina ji plně pochopí.

⁶Lepší poctivý chudák
nežli zkažený boháč.

⁷Rozumný syn pečlivě plní Zákon,
přítel hodovníků je otci k ostudě.

⁸Kdo bohatne lichvou a ceny nadsazuje,
hromadí pro toho, kdo myslí na chudé.

⁹Když někdo odvrací ucho, aby neslyšel Zákon,
i jeho modlitba bude ohavná!

¹⁰Do vlastní jámy padne svůdce poctivých,
na bezúhonné čeká skvělé dědictví.

¹¹Boháč sám sobě připadá moudrý,
rozumný chudák ho však odhalí.

¹²Když jásají spravedliví, je to veliká sláva,
když mají darebáci navrch, každý se schovává.

¹³Kdo příkrývá své viny, úspěchu nedosáhne,
kdo vyznává a opouští je, dojde milosti.

¹⁴Blaze tomu, kdo je vždy opatrný,

kdo zatvrzuje srdce, špatně dopadne.

¹⁵Jako lev řvoucí, jak medvěd zuřivý
je ničemný panovník nad lidem ubohým.

¹⁶Vůdce, jenž nemyslí, tím více utlačuje;
ten, komu nejde o zisk, tu dlouho zůstane.

¹⁷Člověk obtížený vraždou se řítí do jámy,
od takového ruce pryč!

¹⁸Kdo žije poctivě, ten zachován bude,
kdo jde křivolakou cestou, náhle upadne.

¹⁹Kdo obdělává pole, nasytí se chlebem,
bídy se nasytí, kdo honí vidiny.

²⁰Věrného člověka požehnání zahrne,
kdo spěchá zbohatnout, trestu neujde.

²¹Stranit někomu jistě dobré není;
i pro kus chleba se mnohý proviní.

²²Lakomec štve se za majetkem,
neví, že skončí v chudobě.

²³Kdo kárá, nakonec dojde ocenění
spíše než jazyk, který jen lichotí.

²⁴Odírat rodiče prý žádný hřích není –
to může říkat jen vrahův společník!

²⁵Chamtivý člověk podněcuje sváry,
kdo doufá v Hospodina, bude úspěšný.

²⁶Na vlastní rozum spoléhá jen tupec,
kdo ale žije moudře, bude zachráněn.

²⁷Kdo dává chudému, nebude trpět nouzi,
kdo zakrývá si oči, potká ho prokletí.

²⁸Když mají darebáci navrch, každý se ukrývá,
když na ně přijde záhuba, spravedlivých přibývá.

29

¹Z často káraného se stane zatvrzelý,
když náhle zhroutí se, nebude pomoci.

²Z rozmachu spravedlivých lid se raduje,
když vládnou darebáci, národ běduje.

³Kdo miluje moudrost, působí otcí radost,
přítel nevěstek však mrhá majetek.

⁴Spravedlností král posiluje zemi,
kdo ale zvyšuje daně, ten ji pustoší.

⁵Kdo svému bližnímu lichotí,

prostírá před jeho nohy síť.

⁶Zlý člověk vězí v pasti hříchu,
spravedlivý je plný radostného smíchu.

⁷Spravedlivý má zájem o právo ubohých,
darebák o tom nechce vědět nic.

⁸Drzouni dovedou vzbouřit město,
mudrci dovedou odvrátit hněv.

⁹S hlupákem když se moudrý dohaduje,
pohrůžky, posměch, nic nikam nevede!

¹⁰Krvelační poctivce nenávidí,
upřímnému se sárou po krku.

¹¹Tupec dá průchod všem svým citům,
moudrý se ale drží zpět.

¹²Panovník, jenž dá na lživé řeči,
bude mít za služebníky samé ničemy.

¹³Chudák a vyděrač mají jedno společné:
oběma dal Hospodin vidět světlo dne.

¹⁴Soudí-li král i chudé poctivě,
jeho trůn bude navěky upevněn.

¹⁵Moudrosti dodává metla a domluva,
rozpustilé dítě je pro matku ostuda.

¹⁶Když přibývá darebáků, hříchu přibývá,
spravedliví však spatří jejich pád.

¹⁷Vychovávej syna, a dá ti odpočinutí,
potěšením tvou duši nasytí.

¹⁸Kde chybí zjevení, lid ztrácí zábrany,
kdo ale plní Zákon, ten je blažený.

¹⁹Netrestej otroka pouhými slovy;
rozumí sice, ale neodpoví!

²⁰Viděl jsi člověka, co v řeči pospíchá?
Více se dá čekat od hlupáka!

²¹Když někdo otroka odmalička hýčká,
bude mít z něho nevděčníka.

²²Hněvivý člověk vzbuzuje rŕznice,
kdo je vznětlivý, hřeší velice.

²³Vlastní povýšenost člověka poníží,
kdo je poníženého ducha, dojde uznání.

²⁴Zlodějův společník sám sobě škodí,
když ani pod přísahou nic nepoví.

²⁵Strach z lidí člověka nakonec ochromí,
kdo doufá v Hospodina, však žije v bezpečí.

²⁶Kdekdo si touží mocné naklonit,
soudcem všech lidí je však Hospodin.

²⁷Spravedlivým se hnusí, kdo křivdy páchají,
darebákům se hnusí poctiví.

SLOVA AGUROVA

30

¹Slova Agura, syna Jákeho z Massy.
Výrok onoho muže k Itielovi,
k Itielovi a Uchalovi:

²Nesporně jsem ten nejtupější z lidí
a běžná rozumnost mi zcela uniká.

³Moudrosti jsem se nenaučil,
poznání Svatého jsem nedosáhl.

⁴Kdo vystoupil do nebe, aby se vrátil?
Kdo pobral vítr do dlaní?
Kdo shrnul moře do pláště?
Kdo založil všechny zemské končiny?
Víš, jak se jmenuje? A jak jeho syn?

⁵Veškerá Boží řeč je ryzí,

on je štít těch, kdo v něho doufají.

⁶K jeho slovům nic nepřidávej,
jinak tě pokárá a ze lži usvědčí.

⁷Jen o dvě věci jsem tě žádal,
neodpírej mi je, dokud nezemřu:

⁸Klam a lživá slova ode mne vzdal,
nedávej mi bohatství ani chudobu.

Syť mě pokrmem tak, jak potřebuji,

⁹abych tě přesycen nezahladil
a nikdy neřekl: „Kdo je Hospodin?“

Těž abych nekradl, jsa v nouzi,
a Boží jméno netupil.

¹⁰Neosočuj otroka před jeho pánem,
aby ti nezlořečil a abys nepykal!

¹¹Je pokolení, jež zlořečí otci
a svojí matce nežehná.

¹²Je pokolení, jež se sobě zdá čisté,
od svojí špíny však není omyté.

¹³Je pokolení – ó jak povýšeně hledí,
jak vysoko zvedá svoje obočí!

¹⁴Je pokolení s meči místo zubů
a s dýkami namísto řezáků,
aby spolýkali ubožáky země
a všechny chudáky na světě.

¹⁵Pijavice má dvě dcery:

Dej, Dej!

Tři věci se nikdy nenasytí,
čtyři nikdy neříkají Dost:

¹⁶hrob,
neplodné lůno,
nezavlažená země
a nezkrotitelný oheň.

¹⁷Tomu, kdo vysmívá se otci
a poslušností k matce pohrdá,
havrani od potoka vyklovou oči,
spolykají mu je orlí mláďata.

¹⁸Tři věci ve mně budí úžas,
čtyři jsou nad mé chápání:

¹⁹cesta orla nebem,
cesta hada skálou,
cesta lodi mořem
a cesta muže s pannou.

²⁰Taková je cesta cizoložné ženy –
pojí, otře si ústa a řekne:
„Neprovedla jsem nic špatného.“

²¹Před třemi věcmi se chvěje země
a čtyři nedokáže snést:

²²když služebník začne kralovat,
když se hlupák může jídlem cpát,

²³ když se nepříjemná žena vdá
a když služka svou paní vystřídá.

²⁴ Tito čtyři jsou na zemi nepatrní,
nad mudrce jsou ale moudřejší:

²⁵ mravenci, národ nepřítel silný,
v létě si ale chystají zásoby;

²⁶ králíci, národ nepřítel mocný,
ve skále si však staví obydlí;

²⁷ kobylinky sice krále nemají,
všechny však v jednom šiku vyráží;

²⁸ pavouka sice chytíš do ruky,
bydlí však v královských palácích.

²⁹ Tito tři mají vznešenou chůzi
a čtyři kráčí nádherně:

³⁰ lev, nejjudatnější zvíře, jež nikoho se neleká,

³¹ osedlaný kůň,

kozel

a nepřemožitelný král.

³² Pokud ses bláhově chvástal,
pokud sis vymýšlel – ruku na ústa!

³³ Pod tlakem vzniká z mléka máslo,
pod tlakem vytéká z nosu krev,
pod tlakem hněvu vzniká svár.

SLOVA LEMUELOVA

31

¹Slova Lemuele, krále z Massy,
výroky, jimž ho matka učila:

²Co říci, synu můj? Co, synu mého lůna?
Co říci, synu zaslíbený?

³Nemarni s ženami svoji sílu,
nepokaz cestu, jež králům náleží.

⁴Nenáleží, ó Lemueli, králům,
nenáleží králům víno pít,
vladařům pivo nesluší.

⁵Kdyby pil, mohl by zapomenout na povinnosti,
mohl by překroutit právo všech soužených.

⁶Umírajícím dejte pít pivo
a víno těm, kdo hořkost zakouší.

⁷Když se napijí, na bídu zapomenou,
přestanou myslet na své trápení.

⁸Otevři ústa za ty, jimž hlas chybí,
a za práva všech bezmocných.

⁹Otevři ústa, sud' spravedlivě,
zastaň se chudých a ubohých!

CHVÁLA ZNAMENITÉ ŽENY

¹⁰Znameníť žena – ta je k pohledání,
mnohem vzácnější je nad perly!

¹¹Manžel jí důvěřuje ze srdce,
žádný užitek tu chybět nebude.

¹²Je na něj hodná, a ne zlá
po všechny dny svého života.

¹³Vlnu a len si sama nakoupí,
pracovat rukama je pro ni radostí.

¹⁴Kupecké lodi se podobá:
přináší pokrmy zdaleka.

¹⁵Ráno vstává, než se rozední,
celé své rodině jídlo připraví,
také svým služebným rozdělí úkoly.

¹⁶Posoudí pozemek a sama jej pořídí,
z vlastního výdělků sází vinici.

¹⁷Odhodlaně se pouští do díla,
sílu svých paží umí dokázat.

¹⁸Užitek vlastní píle zakouší,
její svíce září dlouho do noci.

¹⁹Přeslici bere do rukou,
prsty přidržuje vřetenem.

²⁰Štědře otvírá svou dlaň ubohým,
pomocnou ruku chudým nabízí.

²¹Nemá strach o rodinu, ani když padá sníh,
celá její domácnost má po dvou oblecích.

²²Kmentové přikrývky sama ušije
a obléká se šarlatem.

²³Její manžel je v branách uznáván,
kde s představenými země zasedá.

²⁴Prodává košile, které ušila,
zdobené pásy kupcům dodává.

²⁵Síla a krása jsou jejím oděvem,
s úsměvem vyhlíží další den.

²⁶Její ústa mluví s moudrostí,
její jazyk učí vlídnosti.

²⁷Na chod svého domu dohlíží,
nesytí se chlebem zahálky.

²⁸Její synové jí vstojí dobrořečí,
její manžel ji takto velebí:

²⁹„Je mnoho znamenitých žen,
ty ale všechny převyšuješ je!“

³⁰Klamný je půvab a krása pomíjí;
žena, jež Hospodina ctí, si chválu zaslouží.

³¹Dejte jí odměnu za její úsilí,
její činy ať ji v branách velebí!

Kazatel

1

¹Slova Kazatele, syna Davidova, krále v Jeruzalémě.

Všechno je marnost

²Marnost nad marnost! řekl Kazatel. Marnost nad marnost, všechno je marnost! ³K čemu je člověku všechno to pachtění, kterým se pachtí pod sluncem?

⁴Jedno pokolení odchází a jiné přichází,
země však nehnutě trvá navěky.

⁵Slunce vychází a znovu zapadá,
aby chvátało tam, odkud vyjít má.

⁶Severní vítr se mění v jižní,
sem a tam točí se, tam a sem,
kolem dokola stále vrací se.

⁷Veškeré řeky míří do moře,
moře se ale nepřepĺňuje.

Tam, odkud pramení, se řeky vrací,
aby pak odtamtud znovu plynuly.

⁸Jak jen jsou úmorné všechny ty věci,
člověk to ani nemůže vyslovit!

Oko se pohledem nikdy nenasytí,
ucho se nenaplní slyšením!

⁹Co bylo dříve, to zase bude,
to, co se dělo, se bude dít.

Není nic nového pod sluncem.

¹⁰Copak je něco, o čem se dá říci:
Pojď se podívat na něco nového?

Vždyť to tu bylo už celé věky,
bylo to na světě dávno před námi!

¹¹Není památky po našich předcích,

tak jako nebude po našich potomcích:
Ani památky nezbude po nich
mezi těmi, kdo je nahradí.

Bídný úkol

¹²Já Kazatel jsem byl izraelským králem v Jeruzalémě.

¹³Rozhodl jsem se vynaložit svou moudrost, abych vyzkoumal a vyzkoušel vše, co se děje pod nebem – takový bídný úkol totiž dal Bůh lidem, aby se jím zabývali. ¹⁴Viděl jsem vše, co se děje pod sluncem, a hle, všechno je marnost a honba za větrem.

¹⁵Co je křivé, se narovnat nedá,
co chybí, se nedá nahradit.

¹⁶Pomyslel jsem si: Hle, nabyl jsem moudrosti a převýšil všechny, kdo vládli Jeruzalému přede mnou. Protože jsem pojal tolik moudrosti a vědění, ¹⁷rozhodl jsem se okusit moudrost, okusit také hloupost a ztřeštěnost. Poznal jsem ale, že je to honba za větrem.

¹⁸Čím více moudrosti, tím více mrzutosti;
kdo množí vědění, množí žal.

2

Nic jsem si neodepřel

¹Pomyslel jsem si: Vzhůru, měl bych vyzkoušet radovánky! Užij si přece blahobyť! A hle – i to je marnost. ²O smíchu jsem řekl: Pomatenost! O radovánkách: K čemu to? ³Rozhodl jsem

se holdovat vínu a osvojit si ztřeštěnost, nadále se však v srdci řídit moudrostí, abych zjistil, v čem spočívá lidské štěstí v těch pár dnech života pod nebem.

⁴Proto jsem podnikal nemálo věcí:

Vystavěl jsem si paláce,

vysázal jsem si vinice.

⁵Zakládal jsem parky a zahrady,
plnil je stromy s rozličným ovocem.

⁶Zbudoval jsem si vodní nádrže,
zavlažoval z nich háje se stromky.

⁷Pořídil jsem si otrokyně a otroky,
měl jsem dostatek domácí čeledi.

Vlastnil jsem stáda dobytka i ovčí,
měl jsem jich víc než v Jeruzalémě kdo dřív.

⁸Shromáždil jsem stříbra i zlata hromady,
poklady králů, poklady mnoha krajin.

Opatřil jsem si zpěváky a také zpěvačky,
lidských rozkoší jsem užil s množstvím konkubín.

⁹Stal jsem se slovutným a předčil jsem všechny, kdo byli v Jeruzalémě přede mnou; má moudrost mi stále byla po boku.

¹⁰Nač padlo mé oko, nic jsem si neodepřel, žádné radosti jsem se nevyhnul. Všechno to pachtění mi přinášelo radost –
jedinou odměnu za všechno pachtění.

Omrzel mě život

¹¹Pak jsem se ohlédl na všechno své počínání, na všechno pachtění, jímž jsem se zabýval: Hle, vše je marnost a honba za

větrem! Není nic smysluplného pod sluncem!

¹²Zaměřil jsem se na to, abych posoudil moudrost a také hloupost a třeštění. (Co asi zmůže králův následník? Ne více než jeho předchůdci!) ¹³Viděl jsem, že moudrost je lepší než hloupost, tak jako je světlo lepší než temnota.

¹⁴„Moudrý má oči otevřené,
hlupák však bloudí v tmách.“

Nyní ale sám poznávám, že stejný osud čeká oba dva! ¹⁵Čekali mě i hlupáka týž osud, říkám si, nač je mi vůbec tolik moudrosti? A tak jsem usoudil, že i to je marnost.

¹⁶Po moudrém ani hloupém památka nepotrvá věčně. Vše minulé se v budoucnu zapomene – jak moudrého, tak hlupáka čeká smrt. ¹⁷Proto mě omrzela tento život; nelíbí se mi vůbec nic pod sluncem. Všechno je marnost a honba za větrem!

¹⁸Omrzelo mě všechno to pachtění, kterým se pachtím pod sluncem a které po mně zdědí můj následník. ¹⁹Kdo ví, zda bude moudrý, anebo bláhový? Tak či tak získá vše, pro co jsem se lopotně pachtil a nač jsem vynaložil svou moudrost pod sluncem. I to je marnost.

²⁰Došel jsem k zoufalství nad vším tím pachtěním, jímž jsem se pachtil pod sluncem! ²¹Někdo se pachtí moudře a zručně, svůj úspěch však odkáže tomu, kdo se s tím nepachtil. I to je marnost a hrozná věc.

²²K čemu je člověku všechno to pachtění, všechno to usilování, kterým se pachtí pod sluncem? ²³Po všechny dny zakouší muka, trápí se při všem, čím se zabývá, takže ani v noci nemá klid. I to je marnost.

²⁴Je snad pro člověka něco lepšího než jíst a pít a při svém pachtění se potěšit? Vidím však, že i to pochází z ruky Boží.

²⁵Vždyť kdo by bez něj mohl jíst a všeho užívat? ²⁶Svého oblíbence Bůh obdaří moudrostí, umem a radostí; hříšníku ale svěří úkol hromadit a kupit, co potom musí zanechat Božímu oblíbenci. I to je marnost a honba za větrem.

3

Vše má svůj čas

¹Vše má svou chvíli, každá věc pod nebem má svůj čas:

²Je čas rodit se a čas umírat,

čas sázet a čas sadbu vytrhat,

³čas zabíjet a čas uzdravovat,

čas bořit a čas budovat,

⁴čas plakat a čas se smát,

čas rmoutit se a čas tancovat,

⁵čas házet kamení a čas kamení sbírat,

čas objímat a čas objímání zanechat,

⁶čas hledat a čas pozbývat,

čas chovat a čas odmítat,

⁷čas trhat a čas sešívat,

čas mlčet a čas povídat,

⁸čas milovat a čas nenávidět,

čas boje a čas pokoje.

⁹Co tedy má ten, kdo se snaží, ze všeho svého pachtění?

¹⁰Vypozoroval jsem úkol, který dal Bůh lidem, aby se jím zabývali. ¹¹On sám vše dělá včas a krásně a lidem vložil

věčnost do srdce, člověk však nevystihne Boží dílo od počátku až do konce.

¹²Usoudil jsem, že člověk nemá jiné štěstí než radovat se a užívat života. ¹³Může-li kdokoli jíst a pít a uprostřed svého pachtění se potěšit, je to Boží dar!

¹⁴Vím, že vše, co Bůh dělá, trvá navěky; nic k tomu nelze přidat ani z toho nic odejmout. A proč to Bůh dělá? Aby před ním měli bázeň.

¹⁵Co je, už bylo.

Co bude, už je.

Co minulo, Bůh vyhledá.

Z prachu do prachu

¹⁶A ještě něco jsem viděl pod sluncem: Namísto práva zlo, namísto spravedlnosti zlo. ¹⁷Pomyslel jsem si: Spravedlivého i zlého Bůh přivede na soud; tam přijde čas na každý skutek i úmysl.

¹⁸Pomyslel jsem si: Tímto způsobem Bůh lidi zkouší, aby se ukázalo, že jsou zvěř. ¹⁹Lidi i zvířata čeká stejný osud – jeden umírá tak jako druhý, všichni dýchají stejný vzduch. Člověk zvířata ničím nepřevyšuje, všechno je marnost! ²⁰Všichni směřují k témuž místu – všichni jsou z prachu, všichni se do prachu zase vracejí. ²¹Kdo ví, že lidský duch míří vzhůru, zatímco duch zvířat mizí pod zemí?

²²Vidím tedy, že člověk nemá jiné štěstí než radovat se z díla, které je jeho údělem. Vždyť kdo mu dá nahlédnout, co chystá budoucnost?

Závidím mrtvým

¹Když jsem se rozhlédl, znovu jsem viděl jen samé bezpráví pod sluncem: Slzy utiskovaných – útěcha nikde. Moc v rukou utiskovatelů – útěcha nikde! ²Proto závidím dávno mrtvým spíše než těm, kdo jsou dosud naživu. ³Nejšťastnější je ale ten, kdo ještě nebyl a neviděl zlo, které se děje pod sluncem! ⁴Shledal jsem také, že všechno pachtění a snaha o úspěch pramení z lidské závisti vůči bližnímu. I to je marnost a honba za větrem!

⁵Hlupák do klína složí ruce
a potom sžírá se.

⁶Lepší špetka klidu
než náruč námahy
a honba za větrem!

Dvěma je lépe

⁷Když jsem se rozhlédl, viděl jsem další marnost pod sluncem: ⁸Někdo je sám a nikoho nemá, je bez dětí a bez příbuzných. Jeho pachtění ale nemá konce, není spokojen se svým bohatstvím. „Pro koho se to vlastně pachtím, proč si odpírám všechno pohodlí?“ I to je marnost a bídné úsilí.

⁹Lépe je dvěma nežli samotnému;
jejich námaha má štědrou odměnu:

¹⁰Padne-li jeden z nich, druhý ho zvedne,
padne-li osamělý, běda, kdo zvedne jej?!

¹¹Dva lidé spolu spící lépe zahřejí se,
jak ale zahřeje se ten, kdo spí sám?

¹²Je-li napaden jeden, dva spolu odolají;
trojitý provázek se těžko přetrhne!

¹³Lepší je chudý a moudrý mladík než starý a pošetilý král,
který si ani nenechá poradit. ¹⁴Bývalý vězeň se může stát
králem, rozený král zase chudákem. ¹⁵Viděl jsem, že všichni,
kdo žili pod sluncem, drželi s oním mladíkem, který nastoupil
po králi. ¹⁶Stanul v čele nespočetných zástupů, těm, kdo přišli
potom, se ale nelíbil. Ano, i to je marnost a honba za větrem.

Nespěchej mluvit

¹⁷Dej pozor na své kroky, když jdeš do Božího domu. Přicházej
raději naslouchat než přinášet oběť hlupáků – ti ani nevědí,
jak špatně jednají!

5

¹Nespěchej mluvit, neukvapuj se, než něco řekneš před
Bohem. Bůh je v nebi a ty na zemi, proto si ušetři spoustu
slov.

²Z množství práce jsou těžké sny,
množstvím slov mluví hlupáci.

³Když Bohu něco slíbíš, neotálej to splnit; hlupáky totiž nemá
v oblibě. Cokoli slíbíš, splň! ⁴Bylo by lepší nic neslibovat, než
když jsi slíbil a nesplnil. ⁵Nedovol svým ústům, aby tě přivedla
k hříchu, neříkej Božímu poslu, žeš to tak nemyslel. Proč máš
svou řečí hněvat Boha, takže by zničil vše, cos dokázal?

⁶Množství snů je pouhá marnost,
stejně tak spousta slov –
proto se Boha boj!

Peněz se nenasytíš

⁷Když někde uvidíš, jak je utiskován chudý a jak je lidem
odpíráno právo a spravedlnost, nebuď tou věcí nijak
překvapen. Vysoce postaveného totiž chrání vyšší a ještě vyšší
jsou nad nimi. ⁸Úrodu země si dělí všichni, na poli přece
vydělá i král.

⁹Kdo miluje peníze, peněz se nenasytí;
kdo miluje hojnost, nemá nikdy dost.
I to je marnost.

¹⁰Větší majetek živí víc lidí,
co z něj tedy má jeho majitel?
Je to jen pastva pro oči.

¹¹Kdo pracoval, ten sladce spí,
ať jedl málo nebo moc;
boháč však nespí pro sytost.

Jak přišel, tak odchází

¹²Je hrozná bolest, kterou jsem viděl pod sluncem: Bohatství,
které majitel kupí ke svému vlastnímu neštěstí. ¹³Nešťastným
obratem může to bohatství ztratit; když zplodí syna,
nezanechá mu vůbec nic. ¹⁴Z lůna své matky vyšel nahý a
stejně, jak přišel, zase odchází – vůbec nic si s sebou

neodnese přes všechno svoje pachtění. ¹⁵To je právě ta hrozná bolest: Stejně, jak člověk přišel, tak zase musí odejít. Co z toho bude mít, že se pachtil za větrem? ¹⁶Všechny své dny strávil ve tmě – v tolika trápeních, v bolesti, ve zlobě! ¹⁷A tak jsem viděl, v čem spočívá štěstí: Je správné jíst a pít a užít potěšení při všem tom lopotném pachtění v těch pár dnech života pod sluncem, které člověku Bůh dal – vždyť to je jeho údělem. ¹⁸Komu Bůh dopřál bohatství a jmění a dovolil mu jich užívat, ať přijme svůj úděl a raduje se uprostřed svého pachtění – vždyť je to Boží dar! ¹⁹Komu Bůh dává do srdce radost, ten sotva pomyslí na krátkost života.

6

Duše zůstává hladová

¹Je hrozná věc, kterou jsem viděl pod sluncem a která těžce doléhá na lidi: ²Bůh někomu dopřeje bohatství, jmění i slávu, takže mu v životě nechybí nic, nač si vzpomene. Bůh mu však nedovolí těch věcí užít – nechá je užívat někomu cizímu. Jak je to marné a bolestné!

³Kdyby měl člověk třeba sto dětí
a dožil se velké spousty let,
kdyby však v životě nezakusil štěstí
a nakonec neměl ani hrob,
pak říkám, že i potracené dítě
je šťastnější než on!

⁴Přišlo nazmar a ve tmě zmizí,
jeho jméno zůstane skryto v tmách,
⁵nevidí slunce a o ničem neví,

narozdíl od něj má ale klid.

⁶Kdyby ten člověk žil dvakrát tisíc let,
kdyby však štěstí nezažil –
což všichni tamtéž nemíří?

⁷Veškeré pachtění má nasytit lidská ústa, duše však přesto
zůstává hladová. ⁸Jakou má výhodu moudrý před hlupákem?
K čemu je chudákovi, že ví, jak se chovat před lidmi? ⁹Lepší je,
co je vidět očima, než to, za čím duše utíká. I to je však
marnost a honba za větrem.

¹⁰Vše, co se děje, už bylo pojmenováno, dávno je známo, jak
na tom člověk je – s tím, kdo je silnější, nemůže soupeřit.

¹¹Čím více slov, tím větší marnost! Co z toho všeho člověk má?

¹²Kdo ví, v čem spočívá lidské štěstí v těch pár dnech marného
života, který pomine jako stín? Kdo člověku poví, co se bude
dít pod sluncem, až on tu nebude?

7

Ve stínu moudrosti

¹Lepší je dobré jméno než nejlepší olej,
den smrti je lepší než den zrození.

²Lepší je vejít do domu smutku
nežli do domu veselí.
Každého člověka čeká konec –
kdo je naživu, ať na to pomyslí!

³Lepší je zármutek nežli smích,
smutná tvář srdce zvelebí.

⁴Srdce moudrých je v domě truchlení,
srdce hlupáků v domě zábavy.

⁵Lepší je vyslechnout výtky mudrců
nežli poslouchat písničky hlupáků.

⁶Jako když pod hrncem zapraští roští,
tak rychle vyhoří hlupákův smích.
I to je marnost!

⁷Nátlak i z moudrého udělá blázna,
úplatek kazí srdce člověka.

⁸Lepší je, když něco končí, než když to začíná;
lepší je trpělivý než ten, kdo se nadýmá.

⁹Nebud' snadno popudlivý k hněvu,
mrzutost odpočívá v klíně hlupáků.

¹⁰Neříkej: Kde jsou ty staré dobré časy?
Takové otázky není moudré klást.

¹¹Moudrost je dobrá jako zděděné jmění,
prospěšná je těm, kdo vidí světlo dne.

¹²Být zaštitěn moudrostí
je jako být zaštitěn penězi,
poznání moudrosti však má výhodu:

ty, kdo ji mají, drží naživu.

¹³Pohled' na Boží dílo – kdo může narovnat, co on pokřivil? ¹⁴V dobrý den užívej štěstí a ve zlý den si uvědom, že Bůh jej učinil tak jako ten druhý, aby si člověk nikdy nebyl jist, co skrývá budoucnost.

Viděl jsem všechno

¹⁵Za dnů své marnosti jsem viděl všechno: Spravedlivý umírá i se svou spravedlností, zlý žije dlouho i se svou špatností.

¹⁶Nebývej příliš spravedlivý ani přehnaně moudrý. Proč se máš trápit? ¹⁷Nebud' však ani příliš zlý a také nebud' bláhový. Proč máš předčasně umřít? ¹⁸Toho je dobré se držet a tamtoho se nepouštět; kdo je bohabojný, dodrží obojí.

¹⁹Moudrost je moudrému větší silou než deset vládců ve městě.

²⁰Na zemi není jediný spravedlivý, který by konal dobro a nehřešil.

²¹Nestarej se o všechno, co se kde říká, abys neslyšel kletby svého otroka.

²²Ve vlastním srdci přece dobře víš, že i tys druhé často proklínal.

²³V tom všem jsem se snažil najít moudrost. Říkal jsem si, že zmoudřím, moudrost mi ale zůstala vzdálená. ²⁴Vzdálená je, ať už je jakákoli! Kdo jen ji nalezne hluboko v hlubinách?

²⁵Všechno jsem v mysli probral, abych poznal a prozkoumal moudrost a dopátral se smyslu, abych pochopil i zlou tupost a hloupou bezhlavost. ²⁶Tehdy jsem našel něco trpčího než smrt – svůdnou ženu, jejíž srdce je past a jejíž paže jsou pouta. Boží oblíbenec unikne před ní, hříšníka ale polapí.

²⁷Pohled', k čemu jsem došel, praví Kazatel: Jedno jsem porovnával s druhým, abych našel smysl, ²⁸po němž má duše tolik toužila, ale nenašel jsem jej. Mezi tisícem jsem našel jediného muže, ženu jsem ale mezi tolika nenašel. ²⁹Pohled', došel jsem pouze k jedinému: Bůh stvořil člověka správně, oni však následovali spoustu výmyslů.

8

Nikdo neovládne vítr

¹Kdo se může poměřovat s moudrým,
kdo umí vyložit každou věc?
Moudrost člověku rozjasňuje tvář,
i jeho tvrdé rysy obměkčí.

²Já ale říkám: Královské rozkazy dodržuj s ohledem na Boží přísahu. ³Neopouštěj ho ukvapeně, nepřipojuj se ke vzpouře – vždyť může učinit, co si zamane! ⁴Za královským slovem je jeho moc. Kdo se ho zeptá: Co to provádíš?

⁵Kdo plní přikázání, neokusí nic zlého,
moudrý ví v srdci kdy, jak a co.

⁶Vše má svůj správný čas, jistě. Člověk má ale tu velikou potíž,
⁷že nikdy neví, co se bude dít. Kdo jen mu prozradí, co chystá

budoucnost?

⁸Nikdo neovládne vítr, aby jej lapil,
dnem svojí smrti nikdo nevládne.
Nikdo nemá úniku z té bitvy,
zlosyn se nezachrání ani zločinem.

Nikdo nemůže pochopit

⁹To všechno jsem viděl, když jsem uvažoval o všem, co se
odehrává pod sluncem v čase, kdy člověk panuje nad
člověkem k jeho záhubě. ¹⁰Viděl jsem, jak se strojí pohřby
zlosynům, kteří opustili svatyni; na ty, kdo konali dobro, si ale
ve městě nikdo nevzpomněl. I to je marnost!

¹¹Zlé činy nejsou trestány rychle, proto má lidské srdce chuť
páchat zlo. ¹²Hříšník páchá zlo třeba nastokrát, žije však stále
dál a dál. Ano, vím:

Dobře se povede bohobojným,
neboť žijí v bázni před Bohem.

¹³Zlosynu se však dobře nepovede,
nedlouhý život mu prchne jako stín,
neboť se Boha nebojí.

¹⁴Na zemi se však děje ta marnost, že spravedlivým se vede,
jako by páchali zločiny, zatímco zlosynům se vede, jako by
jednali spravedlivě. Říkám: I to je marnost. ¹⁵Proto, ať žijí
radovánky! Vždyť člověk nemá pod sluncem jiné štěstí než jíst
a pít a přitom se radovat. Jen to mu totiž zbývá při jeho
pachtění v těch pár dnech života, které mu pod sluncem Bůh

dal.

¹⁶Rozhodl jsem se poznat moudrost a ve dne v noci nezamhouřit oka, dokud neprohlédnu dění na zemi. ¹⁷Tehdy jsem viděl: Vše je Boží dílo! Člověk nepochopí, co se děje pod sluncem. Jakkoli se za tím pochopením pachtí, nikdy je ale nemůže postihnout. I kdyby mudrc tvrdil, že to ví, ani on to nemůže nikdy pochopit.

9

Žij, dokud můžeš

¹Když jsem o tom všem v srdci uvažoval, dospěl jsem k tomuto: Spravedlivé a moudré i s jejich skutky má ve svých rukou Bůh. Ať je to láska anebo zášť, lidé neví o ničem, co leží před nimi. ²Každý pokaždé dopadá stejně: Spravedlivé i zlosyny čeká týž osud – dobré i zlé, čisté i nečisté, ty, kteří obětují, i ty, kdo nikoli. Dobrý je na tom tak jako hříšník; kdo skládá přísahu i ten, kdo se jí bojí.

³To je to nejhorší na všem, co se děje pod sluncem – že všechny čeká týž osud. Lidské srdce je navíc plné zloby a hloupost je provází celým životem. Když potom musejí zemřít,

⁴bude snad někdo ušetřen? Všichni živí však mají naději, vždyť: „Živý pes je na tom lépe než mrtvý lev.“ ⁵Živí totiž vědí, že musejí zemřít, mrtví však nevědí vůbec nic. Žádné odplaty se už nedočkají, i pouhá vzpomínka na ně zanikla. ⁶Jak jejich láska, tak jejich zášť, všechna jejich vášeň je dávno pryč. Nikdy už nebudou mít podíl na ničem, co se odehrává pod sluncem.

⁷Vzhůru! Jez radostně svůj chléb
a zvesela pij víno své,

vždyť Bůh si tvé skutky dávno oblíbil!

⁸Ať jsou tvé šaty vždycky bílé,
olej na tvé hlavě ať nikdy nechybí.

⁹Užívej život se svou milovanou ženou
po všechny marné dny svého života,
jenž ti byl darován pod sluncem.

Všechny své marné dny si užij –
vždyť to je tvou odměnou, dokud žiješ,
ve všem tom pachtění,
kterým se pachtíš pod sluncem.

¹⁰Čehokoli se chopí tvá ruka,
tomu se věnuj ze všech sil –
vždyť míříš do hrobu, kde není co dělat,
kde chybí smysl, moudrost i vědění!

¹¹Když jsem se rozhlédl pod sluncem, viděl jsem, že běh
nezáleží na rychlých a boj na statečných, ba ani živobyť na
moudrých, bohatství na šikovných a přízeň na zkušených – o
všem rozhoduje chvíle a náhoda. ¹²Člověk nezná svůj čas,
podoben rybám, které vyloví krutá síť, anebo ptákům, kteří se
chyťí do pastí. Právě tak bývají lapeni lidé, když na ně
znenadání přichází chvíle neštěstí.

Moudrost je lepší než síla

¹³Viděl jsem pod sluncem také tento příklad moudrosti a
připadá mi významný: ¹⁴Bylo jedno malé město a v něm
hrstka lidí. Přitáhl na ně mocný král, a když je oblehl, navršil

kolem něj mohutný val. ¹⁵V tom městě byl jeden chudý mudrc a ten je svou moudrostí zachránil. Potom si ale na toho chudáka už nikdo nevzpomněl. ¹⁶Souhlasím, že „Moudrost je lepší než síla“. Moudrost chudáka však bývá v opovržení a jeho slova nikdo neslyší.

¹⁷Lepší je slyšet klidná slova moudrých než povyk vládce hlupáků.

¹⁸Moudrost je lepší než válečné zbraně – jediný hříšník však zničí mnoho dobrého.

10

¹Vonná mast zasmrádne mrtvými mouchami, trocha nerozumu přebije spoustu moudrosti.

²Moudrý má srdce na pravém místě, hlupák ale na nepravém.

³Hlupáka na cestě poznáš po bezhlavosti; všem dává najevo svoje hlupáctví.

⁴Před hněvem vladaře se z místa nehýbej, vždyť krotkost napraví i chyby veliké.

Hloupost na nejvyšších místech

⁵Je hrozná věc, kterou jsem viděl pod sluncem, a sice omyl, jehož se dopouštějí vládci: ⁶Hloupým se nabízejí nejvyšší místa, ušlechtilí však vězí kdesi hluboko. ⁷Viděl jsem otroky sedět na koních a velmože jít pěšky jako otroky.

⁸Kdo jámu kopá, ten do ní padá,
kdo boří zeď, toho uštkne had.
⁹Kdo láme kamení, ten se jím zraní,
kdo štípá dříví, ten si tím ublíží.
¹⁰Když nikdo nenabrousí otupené ostří,
je třeba přidat více sil,
moudrost však zmůže mnohem víc.

¹¹Uštkne-li had, než ho kdo uřkne,
slova zaříkávače už nic nezmohou.
¹²Moudrý svou řečí získá přízeň,
tupce však zahubí jeho vlastní rty.
¹³Hloupost je úvodem k jeho řeči,
po ní následují hrozný nesmysly;
¹⁴blázen povídá dál a dál.

Člověk netuší, co se bude dít –
kdo jen mu prozradí, co bude dál?
¹⁵Pachtění hlupáků unavuje,
vždyť ani netrefí do města!

Nezlořeč králi

¹⁶Běda ti, země, když je tvým králem dítě
a tvoji velmoži zrána hodují!
¹⁷Blaze ti, země, když je tvým králem šlechtic
a tvoji velmoži v pravý čas hodují –
pro posílnění, ne pro opití!

¹⁸Pro zahálku se bortí krovy,
pro líné ruce teče do domu.

¹⁹Pro potěšení se pořádají hody,
radost ze života víno přináší –
vše ale záleží na penězích.

²⁰Nezlořeč králi, byť jenom v mysli,
boháči nezlořeč ani v ložnici;
nebeské ptactvo to všechno rozhlašuje,
každé tvé slovo roznese na křídlech.

11

Neskládej ruce

¹Posílej svůj chléb po vodě –
po čase znovu najdeš jej.

²Rozděl vše na sedm nebo i osm dílů,
vždyť nevíš, co zlého může potkat zem.

³Když se oblaka naplní vodou,
průtrž se na zemi vylije.
Když spadne strom, zůstane ležet,
ať padl k jihu nebo na sever.

⁴Kdo čeká vítr, nikdy nezaseje,
kdo hledí na mraky, nikdy nesklidí.

⁵Tak jako nerozumíš cestě větru
anebo zárodku v lůnu těhotné,
stejně tak nerozumíš dílu Boha,

jenž působí to vše.

⁶Rozsívej zrna svoje zrno
ani zvečera své ruce neskládej –
vždyť nevíš, zda se zdaří to, či ono,
či zda je stejně dobré obojí.

Raduj se z mládí

⁷Jak sladké je světlo; vidět slunce je tak příjemné! ⁸Jakkoli
dlouho člověk žije, ze všech těch let ať se raduje – ať ale
přitom pamatuje, kolik jej čeká dnů v temnotě. Vše, co přijde,
je zmar.

⁹Raduj se, mladíku, ze svého mládí;
ze srdce vesel se, dokud jsi mlád.
Jdi, kam tě vede tvé vlastní srdce,
za tím, co vidíš svýma očima.
Buď si však vědom, že s tímto vším
před Božím soudem budeš stát.

¹⁰Zármutek si k srdci nepřipouštěj
a všechny potíže drž si od těla –
vždyť dětství a mládí je marnost prchavá!

12

Než slunce zhasne

¹Pamatuj na svého Stvořitele,
dokud jsi ještě mlád,
dříve než přijdou zlé dny a roky,

o kterých řekneš: Nemám je rád!

²Dřív než ti slunce zhasne
tak jako světlo měsíce a hvězd
a než se obloha znovu
temnými mraky zatáhne.

³Strážcové domu se tehdy rozechvějí,
udatní mužové se příkrčí,
prořídnou řady těch, jež v mlýnku mlely,
ty, jež vyhlížely z oken, se do tmy ponoří.

⁴Tehdy se zavrou dveře do ulice
a mlýnek zvolna umlkne,
budeš se probouzet šveholením ptáků,
všechny písňě však budou zastřené.

⁵Tehdy se člověk začne bát výšek
a každá cesta hrozbu znamená,
mandloň rozkveté bílým květem,
příliš těžká je i kobyłka
a všechna chuť se ztratila.
Člověk odchází do věčného domu,
ulicí krouží truchlící.

⁶Pamatuj na svého Stvořitele,
dřív než se přetrhne stříbrná šňůra
a zlatá mísa než se rozbije,
dřív než se roztříští džbán nad pramenem
a kolo u studny se rozláme,

⁷než se prach vrátí do země, kde býval,
a duch se vrátí k Bohu, jenž ho daroval.

⁸Marnost nad marnost, řekl Kazatel, všechno je marnost.

Epilog

⁹Nejenže byl Kazatel moudrý – svému vědění také učil prostý lid. Vy-slechl, zkoumal a také upravil mnohá přísloví. ¹⁰Kazatel hledal výstižná slova a sepsal poctivé a pravé výroky.

¹¹Slova mudrců jsou jako bodce,
sbírky výroků jsou hřeby zatlučené –
všechny pocházejí od téhož Pastýře.

¹²Cokoli je navíc, toho se varuj, synu. Píše se tolik knih, že to nebere konce, a přílišné bádání člověka unaví. ¹³Zde je souhrn všeho, co jsi slyšel: Měj bázeň před Bohem a plň jeho přikázání – vždyť to je pro člověka vším. ¹⁴Bůh bude soudit vše, co se děje, i to skryté, ať už to bylo dobré anebo zlé.

Izaiáš

POZŮSTATEK SE NAVRÁTÍ

1

¹Vidění o Judovi a Jeruzalémě, které viděl Izaiáš, syn Amosův, za vlády judských králů Uziáše, Jotama, Achaze a Ezechiáše.

Jako Sodoma a Gomora

²Slyšte, nebesa, země, vyslechni,

co praví Hospodin:

Syny jsem hýčkal, vychoval,

oni mě ale zradili.

³I býk zná svého hospodáře,

osel zná jesle, kde ho krmí pán –

Izrael ale nechce znát,

můj lid si nevšímá!

⁴Ach, národe hříšníků,

lide obtížený vinami,

plemeno zločinců,

synové zkažení –

Hospodina opustili,

Svatého izraelského zavrhli,

odvrátili se jako cizí!

⁵Proč máte být biti ještě víc?

Proč se musíte stále protivit?

Hlava je celá pokrytá ranami

a srdce puká bolestí.

⁶Od chodidel až k temeni

nezůstal kousek netknutý:

jen samé rány, modřiny

a jizvy samý hnis –

nejsou ošetřeny ani obvázány,

olejem nejsou léčeny!

⁷Vaše země leží v sutinách,
vaše města jsou spálena.
Půdu vám cizáci plení před očima –
je z ní pustina, cizáky zcela zničená.

⁸Opuštěna zůstala Dcera sionská
jako chýše vprostřed vinice,
jako budka v poli okurek,
jak město, jež se obléhá.

⁹Kdyby z nás Hospodin zástupů
nenechal aspoň hrstku naživu,
už bychom byli jako Sodoma,
dopadli bychom jako Gomora!

K čemu jsou mi vaše oběti?

¹⁰Slyšte slovo Hospodina,
vládcové Sodomy,
vyslechni učení našeho Boha,
lide Gomory:

¹¹K čemu jsou mi všechny ty vaše oběti?
praví Hospodin.

Mám už dost beraních zápalů
i sádla tučných dobytčat.
Krev býků, kozlů a beránků
mi není příjemná.

¹²Že se mi vůbec chodíte ukazovat!
Kdo si myslíte, že o to stojí,
abyste šlapali po mých nádvořích?

¹³Přestaňte přinášet marné oběti!

Kouř kadidla je mi odporný.

Všechna ta novoluní, soboty, slavnosti –

ta vaše zlá shromáždění nesnáším!

¹⁴Ta vaše novoluní, ty vaše svátky –

jak se mi z duše protiví!

Jsou mi břemenem,

nemohu už je vydržet.

¹⁵Proto když ke mně vzpínáte ruce,

zakrývám si oči před vámi;

když své modlitby hromadíte,

neslyším.

Ruce máte celé od krve –

¹⁶umyjte se a očistěte!

Odklidte mi už z očí

zlo, jež jste páchali.

Přestaňte jednat zle –

¹⁷jednat dobře se naučte!

Prosazujte spravedlnost,

podpořte utlačovaného,

zjednejte sirotkovi právo

a zastaňte se vdov!

¹⁸Potom to můžeme spolu probrat,

praví Hospodin:

Jsou-li vaše hříchy rudé jak šarlat,

zbělají jako sníh.

Jsou-li jak purpurová látka,

budou jak vlna beránčí.

¹⁹Jste-li ochotní a poslušní,
budete požívat darů země.
²⁰Jste-li však vzpurní a odbojní,
budete požíráni mečem.
Tak promluvila ústa Hospodinova.

Nevěrné město

²¹Ach, jak se kdysi věrné město
stalo nevěstkou!
Kdysi je naplňovalo právo
a spravedlnost žila v něm –
ted' však jen vrahové.

²²Tvé stříbro se proměnilo v strusku,
tvé víno se vodou zředilo.

²³Tví vládcové jsou samozvanci
a společníci zlodějů;
všichni si úplatky oblíbili,
záleží jim jen na zisku.
Sirotkům nezjednávají právo,
nemají zájem se zastat vdov.

²⁴Nuže, toto praví Panovník,
Hospodin zástupů, Mocný izraelský:
Ach, jak si ulevím od svých nepřátel,
svým protivníkům pomstím se!

²⁵Obrátím proti tobě ruku,
dočista vytavím tvoji strusku,
odstraním z tebe všechnu nečistotu!

²⁶Vrátím ti soudce tak jako kdysi,
budeš mít rádce jako dřív.
A potom budeš znovu nazýváno:
Město spravedlnosti, Věrné město.

²⁷Sion tehdy bude vykoupen právem
a jeho kající spravedlností.

²⁸Zkáza však přijde na vzpurné a hříšné,
zahyne každý, kdo Hospodina opouští.

²⁹Hanba vám bude za posvátné háje,
které se vám tak líbily;
za ty zahrady se budete stydět,
že jste se pro ně rozhodli.

³⁰Budete jako dub, jemuž opadává listí,
a jako zahrada bez vody.

³¹Ze siláka se stane koudel
a jiskrou bude jeho čin;
obojí to pak spolu vzplane –
nikdo to nebude moci uhasit!

2

Na horu Hospodinovu

¹Toto viděl Izaiáš, syn Amosův, o Judovi a Jeruzalémě:

²V posledních dnech se přihodí,
že hora Hospodinova domu bude čnít
nad horské vrcholy,
vysoko nad všechny výšiny.

Pohrnou se k ní všechny národy,
³zástupy lidí půjdou se slovy:
„Pojďme, vystupme na horu Hospodinovu,
k Bohu Jákobovu – do jeho domu!
Bude nás vyučovat cestám svým
a my budeme chodit jeho stezkami.“

Ze Sionu bude znít Hospodinovo učení,
z Jeruzaléma se jeho slovo rozšíří.
⁴On bude soudit mezi národy,
zástupy lidí napraví.
Tehdy ze svých mečů ukují pluhy
a ze svých kopí srpy.
Národ proti národu nepozvedne meč,
už nikdy se nebudou chystat do boje.

⁵Dome Jákobův, pojďme,
choďme v Hospodinově světle!

Lidská pýcha bude sražena

⁶Ty jsi však opustil svůj lid,
dům Jákobův,
neboť je plný kouzel z Východu
a filistínského věštění –
tleskají výplodům cizinců!
⁷Jejich země je plná stříbra, zlata
a nepřeberných pokladů.
Jejich země je plná koní
a vozů bezpočtu.

⁸ Jejich země je plná model;
vlastnímu dílu se klanějí,
tomu, co sami vyrobí.

⁹ Člověk je sražen,
kdekdo se ponižuje –
nepozvedej je!

¹⁰ Schovej se do skal, člověče,
zahrab se do země
v hrůze před Hospodinem,
před jeho slavným majestátem!

¹¹ Ponižen bude hrdý pohled člověka,
lidská pýcha bude sražena;
jen Hospodin bude vyvýšen
v ten den.

¹² Hospodin zástupů totiž chystá den
pro všechny pyšné nadutce,
pro všechny, kdo se povyšují
a budou poniženi –

¹³ pro všechny ztepilé libanonské cedry,
pro všechny statné bášanské duby,

¹⁴ pro všechny strmé hory,
pro všechny vznešené výšiny,

¹⁵ pro všechny hrdé bašty,
pro všechny pevné hradby,

¹⁶ pro všechny mořské lodi,
pro všechny skvělé koráby.

¹⁷ Ponižena bude hrdost člověka,

lidská pýcha bude sražena;
v ten den bude vyvýšen jen Hospodin
¹⁸a modly zcela vymizí.

¹⁹Lidé se schovají do skalních jeskyní,
do děr pod zemí
v hrůze před Hospodinem,
před jeho slavným majestátem,
až povstane, aby zděsil zem.

²⁰V ten den člověk zahodí
mezi netopýry a potkany
své stříbrné modly, své zlaté modly,
které si vyrobil ke klanění.

²¹Tehdy se schová do skalních slují,
do horských rozsedlin
v hrůze před Hospodinem,
před jeho slavným majestátem,
až povstane, aby zděsil zem.

²²Přestaňte tedy obdivovat člověka –
vždyť sotva svůj dech popadá!
Za co by asi mohl stát?

3

Tví vůdci jsou svůdci

¹Nuže, pohled'te – Panovník,
Hospodin zástupů,
z Jeruzaléma a Judy odstraní

zdroj i zásobu:
všechny zásoby potravy
i všechny zásoby vody,
²hrdinu i bojovníka,
soudce i proroka,
věštce i starce,
³velitele i váženého muže,
rádce i mudrce,
věštce i zaříkávače.

⁴Jako vůdce jim nechám chlapce,
bude jim vládnout krutá sběř.
⁵Lidé budou vyhrožovat jeden druhému,
bližní bude ubližovat svému bližnímu,
mladí se vrhnou na staré
a nicotní na ctihodné.

⁶Člověk tehdy popadne svého bratra,
někoho z vlastní rodiny:
„Buď naším vůdcem, máš přece plášť,
udělej něco s těmi troskami.“

⁷On ale v ten den bude přísahat:
„Já přece nemám žádný lék!
Nemám doma chleba ani plášť,
nedělejte mě vůdcem nad lidem!“

⁸Jeruzalém se hroutí,
Juda se kácí!
Postavili se Hospodinu slovy i skutky,

jeho slávě vzepřeli se do očí.

⁹Výraz jejich tváře svědčí proti nim –
svůj hřích jak Sodoma stavějí na odiv.

Běda jim!

Přivedli na sebe neštěstí.

¹⁰Řekněte spravedlivému: Bude dobře!

Ovoce svých skutků užije.

¹¹Běda však ničemovi: Bude zle!

Odplatu za své dílo dostane.

¹²Ach, můj lid! Odírají ho děti

a ženy nad ním panují.

Ach, můj lide! Tví vůdci jsou svůdci,
zastřeli cestu, po níž měl jsi jít!

¹³Hospodin povstal, aby vedl při,
stojí, aby soudil zástupy.

¹⁴Hospodin vznáší žalobu
proti stařešinům svého lidu a jeho velmožům:

To vy jste vyplenili moji vinici,
doma si hromadíte kořist ubohých!

¹⁵Jak to, že utlačujete můj lid,
jak to, že šlapete chudým po tváři?
Tak praví Hospodin, Pán zástupů.

Sionské dcery

¹⁶Hospodin praví:

Sionské dcery jsou namyšlené,

procházejí se s bradou nahoře
a se svůdnýma očima
drobně cupitají sem a tam,
řetízky cinkají jim na nohách.
¹⁷Sionské dcery proto Pán raní
prašivinou na temeni –
Hospodin jejich spánky obnaží!

¹⁸V ten den Pán ty cetky odstraní: řetízky na kotnících,
čelenky, náhrdelníky, ¹⁹přívěsky, náramky, roušky, ²⁰turbany,
stužky, šerpy, voňavky, talismany, ²¹prsteny, nosní kroužky,
²²róby, převlečníky, pláštěnky, taštičky, ²³kraječky, košilky,
šátky i přehozy.

²⁴Místo balzámu bude hniloba
a místo pásu provaz,
místo účesu bude lysina,
místo roucha pytel
a místo ozdob – cejch!

²⁵Tví muži, Sione, padnou mečem,
tví hrdinové ve válce.

²⁶Tvé brány budou truchlit a kvílet,
na zemi jako vdova schoulíš se.

4

¹Jednoho muže se v ten den
chopí sedm žen:
„Budeme jíst svůj vlastní chléb

a oblékat se vlastním oděvem,
jen ať se jmenujeme po tobě –
pomoz nám ujít potupě!“

Hospodinův výhonek

²V ten den bude Hospodinův výhonek nádherný a slavný a plod země bude chloubou a ozdobou pro ty z Izraele, kteří vyvážnou. ³Kdo zůstane na Sionu, kdo bude ponechán v Jeruzalémě, bude tehdy nazýván svatým, totiž každý, kdo je zapsán k životu v Jeruzalémě. ⁴Pán tehdy duchem soudu a duchem ohně smyje špínu sionských dcer a umyje Jeruzalém od krve. ⁵Nad celou horou Sion a nad všemi, kdo se tam shromáždí, pak Hospodin stvoří baldachýn – všechnu tu slávu bude ve dne příkrývat oblak dýmu a v noci záře planoucího ohně. ⁶Poskytne přístřeší a stín před denním horkem a útočiště a úkryt před bouří a deštěm.

5

Píseň o vinici

¹Svému milému zpívat chci
milostnou píseň o jeho vinici:

Můj milý míval vinici
na úrodném úbočí.

²Okopal ji a zbavil kamení,
ušlechtilou révu na ní vysadil.
Věž postavil uprostřed ní,
vykopal v ní i vinný lis.
Očekával, že hrozny urodí,

její plody ale zplaněly.

³Nyní, občané Jeruzaléma a lide judský,
rozsudte mezi mnou a mojí vinicí.

⁴Co víc se dalo udělat pro moji vinici,
než co jsem pro ni učinil?
Když jsem očekával, že hrozny urodí,
proč její plody zplaněly?

⁵Nyní vám tedy oznámím,
co udělám se svou vinicí:
Odstráním její plot a bude vypleněna,
zbořím její zeď a bude zdupána.

⁶Nechám ji, aby ladem ležela,
neprořezaná, neokopaná,
trnám a bodláčím celá zarostlá.
Navíc i mrakům poručím,
ať na ni neprší.

⁷Vinice Hospodina zástupů je dům izraelský,
jeho milovaná réva je judský lid.
Očekával právo, a hle – bezpráví,
spravedlnost, a hle – úpění!

Šestkrát běda

⁸Běda vám, kdo skupujete dům za domem
a spojujete pole s polem,
takže už nezbývá místo pro jiné –
copak jste jediní obyvatelé země?!

⁹Hospodin zástupů přede mnou prohlásil:

Jistěže mnohé domy zchátrají,
honosné vily se vylidní.

¹⁰Deset akrů vinice vydá jen jeden džbán,
deset měr osiva jen jednu míru zrna.

¹¹Běda těm, kdo ráno vstávají
a hned se ženou za pitím,
kdo vysedávají dlouho do noci,
než se vínem rozvášní!

¹²Citery, loutny, tamburíny, píšťaly,
víno na jejich hodech nechybí.
Hospodinovy skutky je ale nezajímají,
dílo jeho rukou vůbec nevidí.

¹³A proto můj lid půjde do zajetí,
neboť mu chybí poznání;
jeho urození budou umírat hlady,
obyčejní budou žízní vyprahlí!

¹⁴Záhrobí už proto rozvirá svůj chřtán,
jeho bezedná tlama zeje dokořán;
výkvět i spodina spadne tam,
celý ten rozjařený bujný dav!

¹⁵Člověk bude sražen a každý ponížen,
pohledy pyšných skloní se.

¹⁶Hospodin zástupů se ale soudem vyvýší,
svatý Bůh se ukáže svatým ve spravedlnosti.

¹⁷Ovce se budou pást jako na vlastních loukách,
v troskách boháčů se budou pást kůzlata.

¹⁸Běda těm, kdo táhnou vinu za provazy lži,
kdo jak vůz na laně vlečou hřích!

¹⁹Těm, kdo říkají: „Jen ať si pospíší,
ať Bůh neotálí s dílem svým,
abychom si je prohlédli!
Jen ať už přijde s tím,
ať Svatý izraelský svůj záměr naplní,
abychom ho poznali!“

²⁰Běda těm, kdo říkají zlu dobro
a dobru zlo,
kdo vydávají tmu za světlo
a světlo nazývají tmou,
kdo vydávají hořkost za sladkost
a sladkost za hořkost!

²¹Běda těm, kdo se považují za moudré,
kdo si připadají rozumně!

²²Běda hrdinům v pití vína,
zdatným v nalévání nápojů,
²³kteří za úplatek ospravedlní darebáka
a spravedlivým právo odeprou!

Přispěchá národ zdaleka

²⁴Proto jako oheň polyká strniště
a seno mizí v plamenech,
právě tak ztrouchniví jejich kořeny
a jejich květy vítr rozpráší.

Zákon Hospodina zástupů totiž zavrhli,
slovy Svatého izraelského pohrdli!

²⁵Hospodin proto vzplál hněvem na svůj lid,
napřáhl proti němu ruku a udeřil,
takže se hory zatřásly –
v ulicích jako smetí leží mrtvoly!
Tím vším ale jeho hněv stále nekončí,
jeho ruka se ještě chystá udeřit.

²⁶Pozvedá korouhev pro národ zdaleka,
od konce světa ho hvízdnutím přivolá,
a hle – hned rychle přispěchá!

²⁷Nikdo z nich se neunaví, neklesne,
nikdo si nezdřímne ani neusne,
neuvolní se jim opasek na bedrech,
nepřetrhne se jim na obuvi řemínek.

²⁸Jejich šípy jsou ostré
a všechny luky napjaté;
kopyta jejich koní jako křemen
a jejich kola jako vichřice.

²⁹Budou řvát jako lev,
jako lvíčata spustí řev;
zavrčí a chytí úlovek,
odvlečou ho pryč a nikdo jim ho nevyrvé.

³⁰V ten den budou vrčet nad svou kořistí,
jako když moře burácí.

Kdo tehdy pohlédne na zemi,
uvidí samou tmou a trápení –
světlo se skryje za mraky!

6

Svatý, svatý, svatý

¹V roce, kdy zemřel král Uziáš, jsem spatřil Pána sedícího na vznešeném a vyvýšeném trůnu a lem jeho roucha naplňoval chrám. ²Nad ním se vznášeli serafové, každý se šesti křídly: dvěma si zakrývali tvář, dvěma si zakrývali nohy a dvěma létali. ³Jeden ke druhému přitom volali:

„Svatý, svatý, svatý je Hospodin zástupů,
jeho sláva naplňuje všechnu zemi!“

⁴Hlasem toho volání se chvěly čepy veřejí a chrám se naplnil dýmem.

⁵Tehdy jsem zvolal: „Běda mi – teď zahynu! Jsem člověk s nečistými rty, žiji uprostřed lidu s nečistými rty, a přitom jsem na vlastní oči spatřil Krále, Hospodina zástupů!“

⁶Vtom ke mně přiletěl jeden ze serafů, v ruce žhavý uhlík vzatý kleštěmi z oltáře. ⁷Dotkl se mých úst a řekl: „Hle, tento uhlík se dotkl tvých rtů; tvá vina byla odstraněna a tvůj hřích očištěn.“

⁸Potom jsem uslyšel Pánův hlas: „Koho pošlu? Kdo nám půjde?“

„Zde jsem, pošli mě!“ odpověděl jsem.

⁹Tehdy řekl: „Jdi a vyříd' tomuto lidu:

„Slyšte a poslouchajte, ale nerozumějte,
hled'te a dívejte se, ale nevězte!“

¹⁰„Zatvrd' srdce tohoto lidu,
zacpi jim uši a zavři oči,
aby očima neuviděli, ušima neuslyšeli,
srdcem nepochopili a neobrátili se,
aby nebyli uzdraveni.“

¹¹Zeptal jsem se: „Na jak dlouho, Pane?“ a on odpověděl:

„Dokud se města nestanou troskami,
v nichž se nebydlí,
dokud nebudou domy bez lidí
a země obrácená v sutiny.

¹²Dokud Hospodin nevyžene lidi pryč,
takže tu zemi všichni opustí.

¹³Kdyby v ní zůstala i jen desetina,
musí být znovu vypleněna.
Ale jako dub, jako mocný strom
zanechá pahýl, když je poražen,
tak je svaté símě oním pahýlem.“

7

Sám Pán vám dá znamení

¹Za vlády judského krále Achaze, syna Jotamova, syna Uziášova, vytáhl aramejský král Recin s izraelským králem Pekachem, synem Remaliášovým, do boje proti Jeruzalému, ale nedokázal jej dobýt. ²Když bylo domu Davidovu oznámeno: „Aram se spolčil s Efraimem,“ královo srdce i

srdce jeho lidu se rozechvělo, jako se chvějí stromy ve větru.

³Hospodin tehdy řekl Izaiášovi: „Vezmi svého syna Šear-jašuba a vyjdi s ním Achazovi naproti. Potkáš ho u konce strouhy Horního rybníka, u silnice k Valchářovu poli, ⁴a řekneš mu: Zůstaň klidný, neboj se! Nenech se děsit těmi dvěma doutnajícími oharky – zuřivým hněvem Aramejce Recina a syna Remaliášova. ⁵Ano, Aram s Efraimem, totiž Remaliášovým synem, chystal tvou zkázu a říká: ⁶Pojďme napadnout Judsko! Porazíme ho, rozdělíme si ho a králem tam uděláme syna Tabealova.‘ ⁷Panovník Hospodin však praví:

To se nestane,

tak to nebude!

⁸Hlavou Aramu je Damašek

a hlavou Damašku Recin.

Za pětadesát let bude Efraim rozdrčen,

takže už nebude národem.

⁹Hlavou Efraima je Samaří

a hlavou Samaří Remaliášův syn.

Jestliže neuvěříte,

jistěže neobstojíte!“

¹⁰Hospodin pak Achazovi ještě řekl: ¹¹„Požádej Hospodina, svého Boha, o znamení, ať už dole v hlubinách nebo v nebeských výšinách.“ ¹²„Nepožádám,“ odpověděl však Achaz. „Nebudu pokoušet Hospodina.“

¹³„Slyš, dome Davidův!“ řekl na to prorok. „To vám nestačí unavovat lidi, že unavujete i mého Boha? ¹⁴Sám Pán vám proto dá znamení: Hle, panna počne a porodí syna a dá mu

jméno Immanuel, Bůh je s námi. ¹⁵Než se naučí odmítat zlo a volit dobro, bude jíst smetanu a med. ¹⁶Než se to dítě naučí odmítat zlo a volit dobro, bude země, jejíchž dvou králů se děsíš, zpustošena. ¹⁷Na tebe, na tvůj lid a na tvůj otcovský dům pak Hospodin přivede časy, jaké nebyly ode dne, kdy se Efraim odtrhl od Judy – přivede na tebe krále Asýrie!“

Asyrská břitva

¹⁸V ten den Hospodin hvízdne na mouchy v končinách egyptského Nilu a na včely v asyrské krajině. ¹⁹Ti všichni přitáhnou a snesou se na strmé rokli i na skalní průrvy, na všechny houštiny i mokřiny.

²⁰V ten den Pán vezme břitvu najatou za Eufratem, totiž asyrského krále, a oholí vám hlavu i chlupy na nohách, ba i bradu vám ostříhá.

²¹V ten den člověku zůstane jen kravka a pár ovcí, ²²nadojí mu však tolik mléka, že bude jíst smetanu. Ano, každý, kdo bude ponechán v zemi, bude jíst med a smetanu.

²³V ten den každá vinice s tisícem keřů za tisíc stříbrných zaroste trním a bodláčím. ²⁴Člověk se tam odváží jen s lukem a šípy, neboť celá zem zaroste trním a bodláčím. ²⁵Na žádnou ze strání kdysi obdělávaných motykou se už nevydáš ze strachu z trní a bodláčí. Budou z nich dobytčí pastviny, budou zdupány ovce.

8

Bůh je s námi

¹Hospodin mi řekl: „Vezmi si velikou tabuli a napiš na ni běžným písmem: Maher-šalal Chaš-baz (to je: Rychlá kořist,

chvatný lup).“ ²Přizval jsem si k tomu spolehlivé svědky: kněze Uriáše a Zachariáše, syna Jeberechiášova.

³Když jsem se pak doma miloval s prorokyní, počala a porodila syna. Hospodin mi řekl: „Dej mu jméno Maher-šalal Chaš-baz.

⁴Než se to dítě naučí říkat: „Tati, mami,“ bude bohatství Damašku i kořist Samaří odvečena k asyrskému králi.“

⁵Hospodin mi pak ještě řekl: ⁶„Protože ten lid zavrhl poklidně tekoucí vody Siloe a raduje se z Recina a syna Remaliášova,

⁷hle, Pán na ně proto přivede prudké a mohutné vody Eufratu, totiž asyrského krále se vši jeho slávou. Všude vystoupí ze svého koryta, všude se vylije z břehů. ⁸I Judu zaplaví, rozlije se a rozvodní, takže dosáhne až po bradu. Roztáhne křídla a naplní tvou zemi od obzoru k obzoru.“

Bůh je s námi – Immanuel!

⁹Spolčete se, národy, a děste se,
všechny daleké země, poslyšte:

Ozbrojte se a děste se,
ozbrojte se a děste se!

¹⁰Zosnujte plán a zhroutí se,
proneste řeč a nenaplní se;
vždyť Bůh je s námi – Immanuel!

Kámen úrazu

¹¹Toto mi řekl Hospodin, když mě pevně uchopil svou rukou a varoval mě, abych se nevydával cestou tohoto lidu:

¹²„Neříkejte zrada všemu, co tento lid nazývá zradou. Čeho se oni bojí, toho se nebojte a nelekejte se. ¹³Jen Hospodin zástupů ať je vám svatý – před ním mějte bázeň, jen z něho

mějte strach. ¹⁴On se vám stane svatyní, oběma domům Izraele však bude kamenem úrazu a skálou pádu; obyvatelům Jeruzaléma bude pastí a osidlem. ¹⁵Mnozí se o něj zarazí, padnou a zraní se, chytí se do pastí, v níž uvíznou.“

¹⁶Uzavři svědectví, zapečeť Zákon mezi mými učedníky.

¹⁷Budu očekávat na Hospodina, jenž skryl svou tvář před domem Jákobovým; budu na něj čekat s nadějí. ¹⁸Hle – já a děti, které mi dal Hospodin, jsme v Izraeli jako divy a znamení od Hospodina zástupů, který přebývá na hoře Sion.

¹⁹Jistě vám řeknou: „Ptejte se věštců a duchařů, kteří šeptají a šveholí.“ To se lid nemá ptát svého Boha? To se má ptát mrtvých na živé? ²⁰K Zákonu a svědectví! Pokud však nechtějí, pak ať si říkají slova, v nichž není žádné světlo. ²¹Lid potom bude bloudit zemi zbědovaný a hladový. Zoufalý hladem pohlédne vzhůru a bude zlořečit svému králi i svému Bohu.

²²Pohlédne na zemi a hle – soužení a tma, děsivé černo a bezvýchodná temnota!

Světlo v temnotách

²³Soužená země však nezůstane v tmách. Tak jako dříve ponížil zemi Zabulon a zemi Neftalí, tak nakonec oslaví při cestě k moři, za Jordánem, Galileu pohanů:

9

¹Lid, který chodil v temnotách,
veliké světlo uvidí,
těm, kdo žili v zemi stínu smrti,
světlo zazáří.

²Rozmnožil jsi tento národ,
jeho radost jsi rozhojnil,
a tak se radují před tebou,
jako se radují při sklizni,
jako se veselí vojáci,
když se dělí o kořist.

³Rozlámeš jho, jež ho tížilo,
prut šlehající jeho rameno
i hůl jeho utiskovatele
jako při midiánské porážce.

⁴Veškerá obuv válečná
i roucha krví zbrocená
budou určena k spálení,
budou pohlcena plameny.

⁵Vždyť se nám narodilo dítě,
byl nám dán syn;
na jeho ramenou spočine vláda
a bude nazýván:
Podivuhodný rádce, Mocný Bůh,
Otec věčnosti, Kníže pokoje.

⁶Jeho vláda stále poroste
a jeho pokoj bude bez konce.
Na Davidově trůnu usedne,
aby vládl jeho království,
aby je ustanovil a upevnil
právem a spravedlností

od toho dne až navěky.
Horlivost Hospodina zástupů
to způsobí!

Jeho hněv ještě nekončí

⁷Pán poslal slovo proti Jákobovi
a dopadlo na Izrael.

⁸Dozví se o tom všechen lid,
Efraim i ti, kdo bydlí v Samaří,
ti, kteří ve své nadutosti
se zpupným srdcem říkají:

⁹„Cihly byly zbořeny,
my však budeme stavět z kamení!
Plané fíkovníky byly skáceny,
my je však vyměníme za cedry!“

¹⁰Hospodin proti nim vzbudil Recinovy protivníky,
jejich nepřátele poštal proti nim.

¹¹Zepředu Aramejci, zezadu Filištíni
plnými ústy Izrael hltali.

Tím vším ale jeho hněv stále nekončí,
jeho ruka se ještě chystá udeřit!

¹²Lid se však nevrátil k tomu, kdo jej ranil,
Hospodina zástupů hledat nechtěli.

¹³Proto Hospodin Izraeli odťal hlavu i ocas,
palmový kmen i rákos v jednom dni.

¹⁴(Tou hlavou je stařec a hodnostář,
ocas je prorok, jenž učí lži.)

¹⁵ Neboť vůdci tohoto lidu jsou svůdci,
a kdo šli za nimi, se dali oklamat.

¹⁶ Proto Pán neušetří jejich mladíky,
neslituje se nad jejich sirotky a vdovami,
neboť jsou všichni bezbožní a zlí
a všechna ústa mluví nesmysly.

Tím vším ale jeho hněv stále nekončí,
jeho ruka se ještě chystá udeřit!

¹⁷ Zlo totiž vzplálo plameny,
polyká trní i bodláčí,
zapaluje i lesní houštiny,
až se sloupy dýmu zvedají.

¹⁸ Hněvem Hospodina zástupů proto zčerná zem
a tento lid bude plameny pohlcen.

Nikdo nemá slitování ani nad bratry,

¹⁹ každý hltá maso vlastních příbuzných.

Krájel napravo, zůstal hladový,
hltať nalevo, a chce víc.

²⁰ Manases Efraima, Efraim Manasese,
na Judu se pak vrhli společně.

Tím vším ale jeho hněv stále nekončí,
jeho ruka se ještě chystá udeřit!

10

¹ Běda těm, kdo uzákoňují zlé zákony,
těm, kdo sepisují kruté předpisy,

²aby ovlivnili soudy s chudáky,
ubohým v mém lidu aby právo upřeli,
aby se vdovy staly jejich kořistí,
aby okrádali sirotky!

³Co si počnete v den odplaty,
až zdálky přizene se neštěstí?
Koho poběžíte o pomoc poprosit?
Kde zanecháte své bohatství?

⁴Nezbude vám než se krčit s vězni,
než padnout mezi mrtvými.

Tím vším ale jeho hněv stále nekončí,
jeho ruka se ještě chystá udeřit!

Běda Asýrii

⁵Běda Asýrii, metle mého hněvu –
hůl v jejich ruce je má prchlivost!

⁶Vypravil jsem je proti bezbožnému národu,
poslal jsem je na lid, jenž ve mně budí zlost,
aby se vrhli na kořist, aby shrábli lup,
aby je pošlapali jak bahno v ulicích.

⁷Asyrský král však takto nepřemýšlí,
jiné záměry nosí na srdci –
myslí jen na to, jak by hubil,
jak by vymýtil mnohé národy.

⁸Říká totiž:

„Nejsou mí velitelé samí králové?

⁹Nedopadlo Kalno jako Karkemiš?

Nedopadl Chamát jako Arpád?

Nedopadlo Samaří jako Damašek?

¹⁰Má ruka uchvátila modlářská království,
jež měla lepší sochy než Jeruzalém a Samaří.

¹¹Co jsem provedl se Samařím a jeho modlami,
to provedu s Jeruzalémem a jeho sochami!“

¹²Proto, až Pán dokončí vše, co chtěl vykonat proti hoře Sion a Jeruzalému, potrestá asyrského krále za jeho zpupnou pýchu a za to, jak s nadutě povýšeným pohledem ¹³říká:

„Svou vlastní silou jsem to způsobil
a svou moudrostí – vždyť jsem zkušený!
Hranice národů jsem odstranil,
vyplenil jsem jejich poklady,
zporážel jsem jejich trůny jako býk.

¹⁴Bohatství národů má ruka pobrala,
jako se hnízdo vybírá;
jako se sbírají opuštěná vajíčka,
tak jsem já celou zemi vysbíral
a nikdo ani křídlem nezamával,
neotevřel zobák, aby zapípal.“

¹⁵Honosí se sekera nad toho, kdo s ní seká?
Povyšuje se pila nad svého drvoštěpa?
Jako by metla mávala tím, kdo ji zvedá,
a hůl se chlubila, že není dřevěná!

¹⁶A proto Panovník, Hospodin zástupů,
sešle na jejich vypasence úbytě
a pod jejich chloubou zapálí
plamen nejprudší.

¹⁷Světlo Izraele se stane ohněm,
jejich Svatý bude plamenem;
v jediném dni ten oheň pohltí
jejich trní i bodláčí.

¹⁸Jejich krásné lesy i zahrady
až ke kořenům vypálí,
jako když choré sklátí choroba.

¹⁹Z lesů jim zůstane tak málo stromů,
že by je i dítě mohlo spočítat.

Pozůstatek se navrátí

²⁰V ten den už pozůstatek Izraele a ti, kdo se zachrání z domu
Jákobova, nebudou spoléhat na toho, kdo je bije, ale budou
opravdově spoléhat na Hospodina, Svatého izraelského.

²¹Pozůstatek se navrátí, pozůstatek Jákoba se navrátí k
Mocnému Bohu. ²²I kdyby tvého lidu, Izraeli, bylo jako písku v
moři, jen pozůstatek se navrátí. Záhuba už je rozhodnuta,
spravedlnost přijde jako záplava. ²³Pán, Hospodin zástupů, se
rozhodl přivést na celou zemi záhubu.

²⁴Nuže, toto praví Pán, Hospodin zástupů: „Můj lide, jenž
bydlíš na Sionu, neboj se Asyřanů, kteří tě bijí metlou a zvedají
na tebe hůl tak jako kdysi Egyptští. ²⁵Má prchlivost totiž velmi
brzy skončí a můj hněv se obrátí k jejich záhubě.“ ²⁶Hospodin
zástupů po nich šlehe bičem, jako když porazil Midiánce u
Havraní skály; zvedne hůl nad moře tak jako kdysi v Egyptě.

²⁷V ten den jejich břemeno spadne z tvého ramene a jejich jho ze tvé šíje – jho se po oleji sesmekne.

²⁸Přitáhli do Ajatu,
prošli Migronem,
v Michmasu zřídili si skladiště.

²⁹Prošli průsmykem:
„Přenocujeme v Gebě!“
Ráma se vyděsila,
Gibea Saulova se dala na útěk.

³⁰Galimská dcero, hlasitě naříkej!
Laišo, poslouchej!
Anatote, přidej se!

³¹Madmena se rozutekla,
obyvatelé Gebimu skryli se.

³²V Nobu se zastaví ještě dnes,
proti hoře Dcery sionské zvednou pěst,
pohrozí jeruzalémské výšině.

³³Avšak hle, Panovník, Hospodin zástupů,
strašlivou silou ty větve oklestí.
Pokácí ty statné velikány,
sražení budou i nejvyšší.

³⁴Sekerou vymýtí ty lesní houštiny,
libanonský les padne před Vznešeným!

Jišajův výhonek

¹Z Jišajova pařezu vyrazí proutek,
výhonek z jeho kořenů přinese ovoce.

²Duch Hospodinův na něm spočine –
Duch moudrosti a chápání,
Duch rozhodnutí a odvahy,
Duch poznání a úcty k Hospodinu;
³úctou k Hospodinu bude prostoupen.

Nebude soudit podle zdání svých očí,
nebude se řídit tím, co uslyší.

⁴Spravedlivý soud přinese chudým,
poniženým v zemi právo zajistí.
Holí svých úst bude tlouci zemi,
dechem svých rtů zničí ničemý.
⁵Na bedrech přepáše se spravedlností,
věrnost ponese jako pás na bocích.

⁶Vlk bude bydlet s beránkem,
leopard ulehne vedle kůzlete;
tele se bude pást spolu s lvíčetem
a malé dítě je povede.

⁷Kráva a medvědice budou na pastvě,
jejich mláďata si lehnou společně
a lev bude žrát slámu jako dobytče.

⁸Nemluvně si bude hrát nad dírou zmije,
batole sáhne do hadího doupěte.

⁹Už žádná zloba, už žádná záhuba
nikde na celé mé svaté hoře –
země bude plná poznání Hospodina,
tak jako vody naplňují moře!

Pán shromáždí Izrael

¹⁰V ten den bude kořen Jišajův vztyčen jako korouhev pro
lidské zástupy a budou ho vyhledávat národy, neboť jeho
odpočinutí bude slavné.

¹¹V ten den Pán podruhé vztáhne ruku, aby vykoupil
pozůstatek svého lidu z Asýrie, z Dolního i Horního Egypta, z
Habeše, Elamu, Babylonie, Chamátu i z mořských ostrovů.

¹²Před národy zvedne korouhev,
shromáždí rozehnaný Izrael;
rozptýleného Judu posbírá
ze čtyř světových stran.

¹³Efraimova závist vymizí,
Judova nevraživost bude skončena.
Efraim už nebude závidět Judovi,
Juda přestane Efraima napadat.

¹⁴Vrhnou se na západ, na filistínské svahy,
národy na východě spolu vyplení.
Vztáhnou své ruce na Edom a Moáb,
i Amonci je budou poslouchat.

¹⁵Hospodin vysuší záliv Egyptského moře,
na Eufrat máchne rukou své vichřice

a rozdělí jej na sedm ramen,
aby se dal přejít v sandálech.

¹⁶Tak vznikne cesta pro jeho pozůstatek,
pro lid, jenž bude v Asýrii zanechán,
tak jako kdysi vznikla pro Izrael
toho dne, kdy vyšel z Egypta.

12

Jásej a zpívej, Sione!

¹V ten den řekneš:

„Chválím tě, Hospodine –
byls na mě rozzloben,
odvrátil jsi však svůj hněv
a potěšil jsi mě.

²Hle, Bůh mě zachránil –
doufám a už se nebojím.
Má síla a píseň je jen Hospodin,
to on se stal mým spasením!“

³Budete nabírat vodu s radostí
z pramenů spasení.

⁴V ten den řeknete:

„Oslavujte Hospodina, jeho jméno vzývejte,
jeho činy rozhlašujte mezi národy,
jeho jméno prohlašujte jako nejvyšší!

⁵Zpívejte Hospodinu, zachoval se vznešeně –
ať se to dozví celý svět!

⁶Jásej a zpívej, sionský lide –
veliký je Svatý izraelský uprostřed tebe!“

13

Ortel nad Babylonem

¹Ortel nad Babylonem, jak jej viděl Izaiáš, syn Amosův:

²Zvedněte korouhev na holém návrší,
hlasitě na ně křikněte,
rukou jim pokyňte,
ať vtrhnou do bran vznešených.

³Svým posvěceným dal jsem příkazy,
povolal jsem své hrdiny,
své rozjařené vítěze,
aby vykonali můj hněv.

⁴Slyš ten hřmot na horách –
jako když táhne armáda!
Slyš lomoz království a shromážděné národy –
Hospodin zástupů chystá vojsko do války!

⁵Táhnou ze země daleké,
od konce světa za obzorem –
Hospodin s nástroji svého hněvu,
aby zničili celou zem!

⁶Kvílejte, neboť je blízko Hospodinův den,

zhouba od Všemohoucího blíží se!

⁷A proto všechny ruce ochabnou,
všechna srdce se strachy rozplynou.

⁸Budou zděšení, sevření úzkostí,
bolestí se budou svíjet jako rodičky.
Jeden nad druhým bude ohromen,
tváře jim vzplanou plamenem.

⁹Hle, Hospodinův den neúprosně přichází
s hněvem horlivým a planoucím,
aby zemi zcela zpustošil
a vyhladil z ní hříšníky.

¹⁰Nebeské hvězdy a souhvězdí
se nebudou moci rozsvítit;
slunce se zatmí už od svítání
a měsíc nevydá svůj svit.

¹¹Potrestám svět za jeho zločiny,
všechny ničemy za jejich hřích.
S pýchou nadutců tehdy skoncuji,
pokořím zpupnost ukrutných.

¹²Způsobím, že člověk bude nad zlato vzácnější,
nad ofirské zlato bude smrtelník.

¹³To proto, že otřesu nebem
a země se pohne v základech
horlením Hospodina zástupů
v den, kdy vzplane jeho hněv.

¹⁴Jako vyplašená gazela,

jako stádo, jež nikdo nesvolá,
každý se vrátí za svým lidem,
každý uteče do své země.

¹⁵ Každý nalezený bude proboden,
každý dopadený padne pod mečem.

¹⁶ Jejich nemluvňata budou utlučena
před jejich očima,
jejich domy vyloupeny,
jejich ženy znásilněny.

¹⁷ Hle, já proti nim poštvu Médy,
kteří si stříbra neváží
a o zlato zájem nemají.

¹⁸ Svými luky rozstřílejí mladíky,
nebudou mít soucit ani s kojenci,
neslitují se nad dětmi.

¹⁹ Babylon, to věhlasné království,
ta chlouba a sláva Chaldejských,
dopadne jako Bohem rozvrácená města –
jako Sodoma a Gomora!

²⁰ Nebude se v něm už nikdy žít,
žádné pokolení jej neobydlí;
neutáboří se tam beduín,
nezastaví se tam pastýři.

²¹ Budou tam uléhat pouštní příšery,
domy se zaplní sovami,
zabydlí se v nich pštrosi,
roztančí se tam běsi.

²²Ve věžích budou výt hyeny,
v honosných palácích šakali.
Dny Babylonu jsou sečteny,
jeho čas přichází!

14

Jaký konec potkal tyrana!

¹Hospodin se totiž slituje nad Jákobem, znovu vyvolí Izrael a dá jim spočinout v jejich vlastní zemi. Přidají se k nim i cizinci a připojí se k domu Jákobovu. ²Národy se jich ujmou a přivedou je zpět domů a dům Izraele si je v Hospodinově zemi podrobí jako otrokyně a otroky; vezmou do zajetí ty, kdo je zajali, a budou vládnout nad svými tyrany.

³V den, kdy ti Hospodin dá odpočinout od tvé bolesti, od tvého trápení a těžké poroby, ve které jsi musel otročit, ⁴si zazpíváš tento posměšek o babylonském králi:

Jaký konec potkal tyrana!

Jeho hrůzovláda skončila!

⁵Hospodin rozlámal hůl ničemů,
žezlo vladařů,

⁶jež zuřivě bilo národy
neustálými ranami,
jež vztekle vládlo nad lidmi
nelítostným soužením!

⁷Země užívá klid a mír,
veselý jásot všude zní.

⁸Cypřiše se z tebe radují

i libanonské cedry zpívají:
„Co jsi padl, nepovstal
žádný, kdo by do nás ťal!“

⁹V pekle kvůli tobě zavládlo vzrušení,
aby tě přivítalo, jakmile dorazíš.
Už kvůli tobě své mrtvé burcuje,
všechny někdejší zemské vladaře;
už nutí vstát z jejich trnů
všechny krále národů.

¹⁰Ti všichni hlasem jediným
tě takto osloví:

„Tak už i ty jsi pozbyl sil –
jsi na tom stejně jako my!

¹¹Tvá pýcha klesla do pekla
jako tvá pěkná muzika;
tvou postelí je hniloba
a červi jsou tvá přikrývka!“

¹²Jak jen jsi to spadl z nebe,
ty Zářný, synu Jitřenky!
Poražen jsi byl až na zem –
ty, jenž jsi srážel národy!

¹³Říkával sis přece v srdci:
„Vyšplhám se až k nebi,
nad Boží hvězdy svůj trůn vyvýším,
na Hoře setkávání se usadím,
na svazích severních;

¹⁴vyšplhám se až do oblačných výšin,

budu se rovnat s Nejvyšším.“

¹⁵Teď však až do pekla svržen jsi,
do jámy nejhlubší!

¹⁶Ti, kdo tě uvidí, neuvěří svým očím,
budou tě zkoumat pohledy:

„To je ten muž, který děsil zemi,
ten, který třásl říšemi?

¹⁷Ten, kdo pustošil celý svět,
kdo jeho města podvracel
a vězně domů nepouštěl?“

¹⁸Králové národů slavně pohřbeni,
každý ve své hrobce leží si.

¹⁹Ty jsi však bez hrobu jen tak pohozen
jako zavržená ratolest,
tak jako roucho zabitých,
mečem zohavených,
jako pošlapaná zdechlina
mezi kamení v jámě hozená.

²⁰Nebudeš mít pohřeb jako ostatní,
neboť jsi svou zemi pustošil
a vraždil jsi svůj vlastní lid.

Ať navěky není památky
po tom zlém plemeni!

²¹Připravte jatka pro jeho syny,
ať jsou poraženi za otcovské viny,
ať už nevstanou, aby ovládali zemi,

ať už po světě svá města nešíří!

²²Povstanu totiž proti nim, praví Hospodin zástupů. Vymýtím jméno Babylonu i jeho pozůstatek, jeho potomka i nástupce, praví Hospodin. ²³Obrátím jej v hnízdiště sýčků a v bahnitou mokřinu; metlou zkázy jej vymetu! praví Hospodin zástupů.

Ortel nad Asýrií

²⁴Hospodin zástupů přísahá:

Co jsem zamýšlel, se stane,
co jsem rozhodl, to bude:

²⁵Ve své zemi rozdrtím Asyřana,
na svých horách ho rozdupám.
Můj lid bude zbaven jeho jha,
jeho břemeno spadne z jejich ramena!

²⁶Toto je rozhodnutí o celé zemi,
ruka vztažená na všechny národy.

²⁷Hospodin zástupů rozhodl –
kdo mu zabrání?
Jeho ruka je vztažená –
kdo ji odvrátí?

Ortel nad Filištiny

²⁸V roce, kdy zemřel král Achaz, zazněl tento ortel:

²⁹Neradujte se, vy všichni Filištiní,
že je zlomena hůl toho, kdo vás bil.
Z hadího plemene vzejde bazilišek,

jeho plodem bude jedovatý had.

³⁰Nejchudší z chudých pastvu naleznou,
ubozí konečně v bezpečí spočinou,
tvůj kořen ale hladem umořím
a tvé pozůstatky pobiji.

³¹Kvílej, bráno, město, křič!
Všichni Filištíni ať se třesou strachy!
Od severu se valí vojsko jako dým,
nikdo nezaostává za jeho řadami.

³²Co odpovědět poslům pohanů?
To, že Hospodin Sion založil –
tam jeho ubohý lid najde záštitu.

15

Ortel nad Moábem

¹Ortel nad Moábem:

V jediné noci vypleněn,
Ar Moábský je zahuben!

V jediné noci vypleněn,
Kir Moábský je zahuben!

²Dibonští do svého chrámu stoupají,
jdou plakat na své výšiny.
Nad osudem Nebó a Medeby
Moábci kvílí.

Všechny hlavy oholeny,
všechny brady ostříhány,

³v pytlovině chodí v ulicích

a na střechách i náměstích
jen samé kvílení;
slzy se valí po tvářích.
⁴Chešbon a Eleale bědují,
jejich nářek zní až do Jahcy.
Moábští bojovníci křičí na poplach,
jejich duše je zděšená.

⁵Mé srdce nad Moábem běduje!
K Coaru proudí jeho uprchlíci,
až k Eglat-šelišiji.
Luchitským svahem
s pláčem stoupají,
cestou k Choronaim
nad zkázou bědují.

⁶Z nimrimských vod zbyla pustina,
tráva je spálená,
bylina uvadla,
zeleň zmizela.

⁷A proto vše, co mohli zachránit,
odnesli s sebou přes potok Arabim.

⁸Moábskou zemí obchází jejich křik,
až do Eglaim zní jejich kvílení,
až do Beer-elim zní jejich kvílení!

⁹Vody Dimonu jsou naplněny krví,
já však Dimonu přidám ještě víc –
pošlu lva na ty, kdo z Moábu prchli,
i na ty, kdo v zemi zůstali.

16

¹Pošlete beránky vládci země
ze Sely u pouště
na horu Dcery sionské.

²Moábské dcery jsou při arnonských brodech
jak vyplašené ptáče z hnízda vyhnané.

³„Poradte se a rozhodněte –
zastiň nás jako noc v pravé poledne!
Ukryj běžence,
nezrazuj vyhnance!

⁴Moábští běženci ať pobudou u tebe,
dej jim útočiště před zhoubcem!
Násilí totiž pomine, zhouba přestane
a utlačovatel zmizí ze země.

⁵Tvůj trůn tehdy bude upevněn láskou
a v Davidově stanu na něm usedne
soudce, jenž bude věrně hledat právo
a spravedlnosti včas dosáhne.“

⁶Slyšeli jsme o Moábově pýše,
o jeho pýše nezměrné,
o jeho pýše, zpupnosti a zlobě –
jeho chlubení je však falešné!

⁷Proto ať Moáb kvílí nad Moábem,
ať všichni kvílejí;
nad rozinkami z Kir-charešet
bědujte – ach, tak zdceni!

⁸V Chešbonu totiž pole zvadla
tak jako v Sibmě vinná réva.
Vládci národů zdupali její ratolesti,
které až k Jaezeru sahaly,
které se dříve vinuly až k poušti
a jejíž výhonky se množily,
až moře objaly.

⁹A proto oplakávám révu Sibmy,
tak jako pláče celý Jaezer;
svými slzami tě smáčím,
Eleale a Chešbone,
vždyť nad tvou sklizní i vinobraním
tvůj výskot umlkne!

¹⁰Zmizelo veselí a jásot v zahradách,
na vinicích přestal zpěv a zábava.
Víno v lisu už nikdo nešlapá
a všechen výskot je ten tam.

¹¹Mé srdce jako loutna nad Moábem lká,
mé nitro pro Kir-cheres naříká.

¹²Až se Moáb ukáže na své výšině,
namáhat se bude zbytečně;
půjde se modlit do své svatyně,
ale nic nezmůže.

¹³To je slovo, které Hospodin o Moábu vyřkl už dříve. ¹⁴Nyní
však Hospodin praví toto: „Za tři roky, jako by ty roky počítal
nádeník, bude sláva Moábu potupena a celý ten ohromný dav
se zmenší na nepatrný a ubohý pozůstatek.“

Ortel nad Damaškem

¹Ortel nad Damaškem:

Hle, Damašek přestane být městem,
bude z něj pouhá hromada trosek!

²Jeho města budou navěky opuštěna,
stanou se útočištěm pro stáda
a nebude, kdo by je odehnal.

³Efraim přijde o svoji pevnost,
Damašek přestane být královstvím
a pozůstatek Aramu
dopadne jako sláva Izraelců –
tak praví Hospodin zástupů.

⁴V ten den Jákobova sláva uvadne
a jeho vypasené tělo vyhubne.

⁵Bude to, jako když se o žni sklízí obilí,
když se shromažďují klasy v náručí;
bude to, jako když se sbírají klasy
v údolí Refaim.

⁶Zbudou z něj pouhé paběrky,
jako když se češou olivy:
dvě tři olivky na vrchu koruny,
čtyři pět se jich urodí na větvích –
tak praví Hospodin, Bůh Izraelský.

⁷V ten den člověk vzhlédne ke svému Tvůrci, k Svatému

izraelskému pohled obrátí. ⁸Nebude už vzhlížet k oltářům, k vlastnoručnímu dílu, přestane obdivovat posvátné kůly a kadidlové oltáříky, jež si sám vyrobil.

⁹V ten den budou jejich mocná města opuštěna, jako když Hivejci a Emorejci utekli před syny Izraele – všude samá pustina.

¹⁰Zapomněla jsi na Boha své spásy,
na skálu své síly nemyslíš.

Proto, ač sázíš vzácné rostliny
a pěstuješ si révu z ciziny,

¹¹i kdyby ti vypučely ještě v den sadby,
ještě to ráno kdyby ti rozkvetly,
sklizeň ti ale najednou zmizí
v den choroby a hrozná bolesti.

¹²Běda bouřícím davům lidí
jako když bouří moře při bouři!

Běda národům burácejícím
jako burácejí vody v peřejích!

¹³Ač burácejí národy
jako burácením vod mohutných,
až on je okřikne, uprchnou do dále
jako plevy hnané větrem po kopcích,
jako chmýří ve vichřici.

¹⁴S večerem přicházejí náhlé hrůzy,
než se však rozední, už jsou pryč.

Takový je úděl těch, kdo nás plení,
takový osud těch, kdo nás drancují.

Ortel nad Habeší

¹Běda zemi, v níž bzučí hmyz,
zemi při řekách habešských,
²která posílá posly po řece,
po vodě v rákosových člunech!

Vzhůru, vy rychlí poslové,
k urostlému národu lesklé pleti,
k lidu široko daleko budícímu děs,
k panovačnému národu podivné řeči,
do země protkané řekami.

³Všichni, kdo žijete na světě,
vy, kteří obýváte zem,
vizte na horách zdviženou korouhev,
slyšte, jak troubí polnice!

⁴Toto mi řekl Hospodin:
Ze svého místa se budu dívat bez hnutí
jak žhavé horko v záři sluneční,
jak mlžný opar v horku žní.

⁵Ještě před sklizní, než vyraší pupeny,
než na místě květů hrozny uzrají,
ořeže ratolesti vinařskými noži,
odstraní vinoucí se výhonky.

⁶Všechno to zůstane dravým ptákům z hor
a divokým zvířatům;

dravé ptactvo tam bude přes léto
a všechna divoká zvíř přes zimu.

⁷V onen čas urostlý národ lesklé pleti, lid široko daleko budící
děs, panovačný národ podivné řeči ze země protkané řekami
přinese Hospodinu zástupů dary na horu Sion, na místo, kde
přebývá jméno Hospodina zástupů.

19

Ortel nad Egyptem

¹Ortel nad Egyptem:

Hle – Hospodin žene se na rychlém oblaku,
blíží se k Egyptu!
Egyptské modly před ním třesou se,
srdce Egypta se strachy rozplyne.

²Popudím Egypt proti Egyptu,
aby bojoval bratr proti bratru
a přítel proti příteli,
město proti městu
a království proti království.

³Duch Egypta se zcela vytratí,
na čem se uradí, to překazím.
Budou se radit s modlami a nebožtíky,
s věštcí a duchaři,

⁴Já ale Egypt vydám nelítostnému vládci,
krutý král bude vládnout nad nimi,
praví Panovník, Hospodin zástupů.

⁵Voda se vypaří, než dorazí k moři,
řeka se ztratí a vysuší.

⁶Z vodních kanálů budou zahnívající stoky,
egyptské řeky se ztenčí a vytratí.

Zvadne všechna třtina i rákosí,
⁷zeleň podél Nilu i při ústí,
uschne vše zaseté v nilském okolí,
bude to odváto a nezůstane nic.

⁸Bědovat budou nilští rybáři,
spláčou ti, kdo loví na udici
i kdo ponořují sítě do vody,
protože přijdou o práci.

⁹Česači lnu budou zoufalí
a tkalci zblednou zděšením.

¹⁰Výrobci látek budou ztrápení
a všichni nádeníci žalem zmoženi.

¹¹Soanští velmoži jsou pouzí pomatenci,
faraonovi mudrci mu radí nesmysly.

Jak můžete říkat faraonovi:

„Jsem pokračovatel moudrých,
jsem dávných králů učedník?“

¹²Kam se teď poděli ti tvoji mudrci?

Jen ať ti prozradí, jestli to vědí,
co Hospodin zástupů rozhodl o Egyptu!

¹³Soanští velmoži přišli o rozum,
pomatení jsou velmoži Memfisu;
vůdci Egypta svedli svůj vlastní lid.

¹⁴Hospodin jim nalil ducha závratí,
aby Egypt ve všech jeho skutcích sváděli,
aby se potácel jak opilec ve zvracích.

¹⁵Egypt se na nic nezmůže
ani hlavou ani ocasem,
palmovým kmenem ani rákosem!

¹⁶V ten den budou Egyptané slabí jako ženy – budou se třást strachy před zdviženou rukou Hospodina zástupů, až ji pozvedne proti nim. ¹⁷Judská zem bude v Egyptanech budit hrůzu. Při každé zmínce o ní se budou děsit kvůli rozhodnutí, jež o nich Hospodin zástupů učinil.

¹⁸V ten den bude v Egyptě pět měst mluvit řečí Kanaánu a přísahat při Hospodinu zástupů a jedno z nich se bude nazývat Sluneční město.

¹⁹V ten den bude uprostřed Egypta Hospodinův oltář a u hranic té země bude Hospodinův sloup. ²⁰Ten bude v Egyptě znamením a svědectvím o Hospodinu zástupů. A až budou kvůli svým utiskovatelům volat k Hospodinu, pošle jim zachránce a obhájce, aby je vysvobodil. ²¹Hospodin se dá poznat Egyptu a Egyptané v ten den Hospodina poznají. Budou ho uctívat dary a oběťmi, budou Hospodinu skládat sliby a ty dodrží. ²²Hospodin udeří na Egypt – udeří, ale uzdraví. Až se obrátí k Hospodinu, on je vyslyší a uzdraví.

²³V ten den se otevře cesta z Egypta do Asýrie. Asyřané budou chodit do Egypta a Egyptané do Asýrie; Egyptané s Asyřany budou uctívat Boha společně.

²⁴V ten den bude Izrael s Egyptem a Asýrií tvořit trojici a bude

požehnáním uprostřed světa, ²⁵jemuž Hospodin zástupů požehná: „Požehnán buď Egypt, můj lid, Asýrie, dílo rukou mých, a Izrael, mé dědictví!“

20

Chod' nahý a bosý

¹V roce, kdy asyrský král Sargon vyslal do Ašdodu svého vrchního velitele a ten jej napadl a dobyl, ²v onen čas Hospodin promluvil skrze Izaiáše, syna Amosova. Řekl mu: „Jdi a svleč si pytlou z beder a zuj si obuv z nohou.“ Učinil to tedy a chodil nahý a bosý.

³Potom Hospodin řekl: „Jako můj služebník Izaiáš chodil tři roky nahý a bosý, aby byl divem a znamením proti Egyptu a Habeši, ⁴právě tak požene asyrský král egyptské zajatce a habešské vyhnance, mladíky i starce – nahé a bosé, s holými zadky, k zostuzení Egypta. ⁵Ti, kdo spoléhali na Habeš a chlubili se Egyptem, pak budou zděšení a zoufalí. ⁶V ten den řeknou obyvatelé tohoto pobřeží: ‚Pohleďte, jak dopadli ti, na něž jsme spoléhali a k nimž jsme se obraceli o pomoc, aby nás osvobodili od asyrského krále! Jak potom unikneme my?‘“

21

Ortel nad Babylonem

¹Ortel nad Pustinou u moře:

Jako se na jihu prohání vichřice,
útočník přijde z pouště, ze země strašlivé.

²Bylo mi zjeveno kruté vidění:
Zrádce zrazuje, zhoubce hubí.
Přitáhni, Elame; Méde, oblehni!
Všemu úpění konec učiním.

³Proto se mi břicho svírá úzkostí,
jako by mě zachvátily porodní bolesti.
Skličuje mě to, co slyším,
to, co vidím, mě děsí!

⁴Srdce se mi chvěje v hrudi,
celý se třesu strachy.
Vytoužený noční klid
proměnil se mi v zděšení!

⁵Plné stoly.
Prostřené ubrusy.
Jídlo. Pití.
– Vstávejte, velitelé!
Chystejte štíty do války!

⁶Toto mi řekl Pán:
„Jdi hlídku postavit,
ať ohlásí, co uvidí!

⁷Spatří-li jezdce,
jak po dvou blíží se,
jezdce na oslech,
jezdce na velbloudech –
ať je sleduje pozorně,
velmi pozorně!“

⁸A strážný zvolal:

„Na stráži, pane, stojím den co den,
každíčkou noc jsem na hlídce.

⁹Hle, vidím jezdce přijíždět,
dvojice mužů blíží se!“

Pak přišel se zprávou:

„Padl, padl Babylon!
Všechny sochy jeho bohů
leží roztříštěné v prachu!“

¹⁰Můj lide drcený jako zrno na mlatu,
ohlásil jsem vám, co jsem uslyšel
od Hospodina zástupů,
od Boha Izraele.

Ortel nad Edomem

¹¹Ortel nad Dumou:

Ze Seíru slyším volání:

„Strážný, jak dlouho bude noc?
Strážný, jak dlouho bude noc?“

¹²A strážný odpoví:

„Přichází ráno, ale také noc.
Chcete-li se ptát, ptejte se,
vraťte se a přijďte sem!“

Ortel nad Arábií

¹³Ortel nad Arábií:

Vy karavany dedanské,
jež nocujete v arabské pustině,

¹⁴žíznivým vodu přineste!

Vy, kteří žijete v Temě,
vítejte uprchlíky chlebem!

¹⁵Prchají přece před mečem,
před taseným mečem,
před napjatým lukem,
před ukrutným bojem!

¹⁶Toto mi řekl Pán: „Po roce, jako by ten rok počítal nádeník,
všechna sláva Kedaru zanikne ¹⁷a z celého množství hrdinných
kedarských lučištníků zbude jen nepatrný pozůstatek.“ Tak
promluvil Hospodin, Bůh Izraele.

22

Ortel nad Jeruzalémem

¹Ortel nad Údolím vidění:

Co je ti,
že jsi celé vystoupilo na střechy,

²město plné křiku a bouření,
město hýření?

Tví mrtví nebyli mečem zabiti,
v boji nepadli.

³Všichni tví vůdci se rozprchli,
bez výstřelu z luku byli zajati.
Všichni tví utečenci byli spoutáni,
jakkoli daleko utekli.

⁴A proto říkám: „Nechte mě,
abych se hořce vyplakal.
Utěšit se mě nesnažte –
můj lid stihla záhuba!“

⁵Pán, Hospodin zástupů,
způsobil v Údolí vidění
den hrůzy, porážky a zmatení,
den boření hradeb a křiku mezi horami.

⁶Elam svůj toulec uchopil,
muži na vozech a na koních,
i Kír ukázal svůj štít!

⁷Vozy zaplavily tvá krásná údolí,
brány obklopili jezdci na koních –

⁸Juda byl zbaven ochrany!

V ten den ses ohlížel po zbraních Lesního paláce. ⁹Prohlédli
jste mnohé trhliny ve Městě Davidově a shromáždili jste vodu
v Dolním rybníce. ¹⁰Sečetli jste jeruzalémské domy a některé
jste zbořili, abyste zpevnili hradby, ¹¹a mezi obě hradby jste
napustili vodu ze Starého rybníka.

Neohlíželi jste se však po Tvůrci města; nevšíмали jste si Toho,
kdo je odedávna budoval!

¹²Pán, Hospodin zástupů,
vás volal toho dne:
„Plačte a truchlete,
oholte hlavy, pytle se oblečte!“

¹³A hle – radost a veselí,

porážení dobytka, zabíjení ovcí,
masné hody, vinné pitky:
„Jezme a pijme,
vždyť zítra zemřeme!“

¹⁴Hospodin zástupů mi řekl do uší: „Ten hřích vám nebude
odpuštěn až do smrti.“ Tak praví Pán, Hospodin zástupů.

Ortel nad Šebnou a Eliakimem

¹⁵Toto praví Pán, Hospodin zástupů:

Jdi říci tomu slouhovi,
správci paláce Šebnovi:

¹⁶Co tu pohledáváš?
Co myslíš, že tu znamenáš,
že sis tu dokonce i hrobku vytesal?
Vytesal sis hrobku pěkně ve výšce,
místo odpočinku sis vykutil ve skále.

¹⁷Jen se, ty hrdino, podívej,
jak tě Hospodin pevně popadne,
jak prudce s tebou zatřese!

¹⁸Zavine tě do klubíčka jako míč,
zakutálí tě do širé krajiny.
Tam umřeš i s chloubou svých vozů –
domu svého pána jsi dělal ostudu!

¹⁹Z tvého postavení tě vyženu,
budeš zbaven svého úřadu!

²⁰V ten den povolám svého služebníka Eliakima, syna

Chilkiášova, ²¹obléknu mu tvé roucho a opášu ho tvou šerpou. Do jeho rukou předám tvou pravomoc a stane se otcem obyvatel Jeruzaléma a domu Judova. ²²Na jeho rámě vložím klíč domu Davidova; když otevře, nikdo nezavře, a když zavře, nikdo neotevře. ²³Zapustím ho jako hřeb v pevné zdi a stane se trůnem chlouby svého otcovského domu. ²⁴Na něm bude viset všechna váha jeho otcovského domu, jeho ratolestí a výhonků – všemožné drobné nádobí od pohárků až po džbány.

²⁵V ten den, praví Hospodin zástupů, onen hřeb zapuštěný v pevné zdi povolí, vyломí se a spadne a náklad na něm visící se roztříští. Tak promluvil Hospodin.

23

Ortel nad Fénicií

¹Ortel nad Týrem:

Zámořské lodi, kvílejte –
váš domov zničen je!
Cestou ze země kyperské
poznali, jak to je.

²Zmlkněte, obyvatelé pobřeží,
vy, kupci sidonští,
kteří jste z námořnictví zbohatli!
³Přes velké vody jste vozili zrna Šíchoru,
z úrody Nilu jsi, Týre, tyl,
byl jsi tržištěm národů.

⁴Zastyd' se, Sidone, mořská pevnosti,
neboť moře promluví:

„Nerodím, nemám bolesti,
nevychovávám dívky ani mladíky.“

⁵Jakmile se o tom dozvědí v Egyptě,
zachvácení budou bolestí nad Týrem.

⁶Uprchněte někam za moře,
obyvatelé pobřeží, kvílejte!

⁷Tohle že je to vaše město hýření,
jež má tak dávné dějiny,
jež jeho nohy zavedly
osídlit dálné krajiny?

⁸Kdo takto rozhodl o Týru,
jenž uděloval vládcům korunu,
jehož obchodníci byli velmoži
a kupci slavní všude na zemi?

⁹Hospodin zástupů to rozhodl,
aby potupil všechnu pyšnou nádheru
a aby ponížil všechny slavné na zemi.

¹⁰Obdělávej svou zem jako Nil, mořská flotila –
vždyť už tu ani molo nezbylo!

¹¹Hospodin vztáhl ruku na moře,
aby otřásl královstvími;
přikázal ohledně Fénicie,
aby byly zničeny její pevnosti.

¹²Řekl: „Nebudeš se už radovat,

zprzněná panno, Dcero sidonská!“

Vzhůru! Na Kypr vydej se!

Ani tam ale pokoj nenajdeš.

¹³Jen se podívej na zemi Chaldejských,
na lid, jenž byl a není víc.

Asyřané ji zanechali pouštní havěti,
obléhačí věže vztyčili proti ní,
její paláce zbořili,
zbyly hromady rozvalin.

¹⁴Zámořské lodi, kvílejte –
vaše útočiště je zničené!

¹⁵V ten den se na Týr zapomene na sedmdesát let, na dobu
jednoho královského života. Po sedmdesáti letech to s Týrem
bude jako v té písničce o nevěstce:

¹⁶Vezmi si loutnu, město obcházej,
zapomenutá nevěstko!
Hraj líbezně, zpívej, zpívej,
ať si na tebe vzpomenou!

¹⁷Po sedmdesáti letech Hospodin znovu navštíví Týr. Ten se
však vrátí ke svému řemeslu a bude smilnit se všemi
královstvími světa na celém zemském povrchu. ¹⁸Výdělek a
zisk Týru však bude zasvěcen Hospodinu. Jeho zisk nebude
hromaděn ani ukládán, ale připadne těm, kdo žijí před

Hospodinovou tváří, aby mohli jíst do sytosti a nosit krásné šaty.

24

Zhouba země

¹Hle, Hospodin vyplení zemi,
zcela ji zpustoší;
zohaví její vzezření,
její obyvatele rozptýlí.

²Stejně dopadne kněz i kmán,
otrok i jeho pán,
děvečka i její paní,
ti, kdo kupují i kdo prodávají,
věřitelé i dlužníci,
lichváři i jejich oběti.

³Zem bude úplně vypleněna,
o všechno bude oloupena –
takové slovo vyšlo od Hospodina!

⁴Zem chřadne, uvadá,
celý svět vadne vyčerpán,
vyčerpán je i výkvět národa.

⁵Země je poskrvněna svými obyvateli;
neboť překročili zákony,
na ustanovení nedbali
a věčnou smlouvu zrušili.

⁶To proto zemi hltá prokletí
a její obyvatelé pykají;
obyvatelé země mizejí,

zbývají už jen nemnozí.

⁷Nové víno vyschlo, réva uvadá,
namísto radovánek každý nařiká.

⁸Umlklo veselé chřestění tamburín,
ztichlo hlučení hýřících,
umlkly radostné zvuky citery.

⁹Už nepijí víno s písňemi,
pijákům zhořkl nápoj opojný.

¹⁰Rozbořeno je město marnosti;
vchody všech domů zataraseny.

¹¹Že není víno, zní nářek v ulicích,
nastal soumrak všeho veselí,
radost odešla do vyhnanství.

¹²Z města zůstaly pusté trosky,
brána roztržštěna na kusy.

¹³Toto se stane na zemi
mezi národy –
jako když se češou olivy,
jako když po vinobraní zbudou paběrky.

Hospodin se oslaví

¹⁴Hlasitě potom vykřiknou radostí,
západ zajásá, až Hospodin se oslaví.

¹⁵Proto i na východě chvalte Hospodina,
jméno Hospodina, Boha Izraelova,
ať zní na mořských pobřežích.

¹⁶Slyšíme chvalozpěv z nejzazších krajů:

„Sláva Spravedlivému!“

Já ale říkám:

„Zle je mi, zle je mi!

Běda mi – zrádci zradili,
zrádci zrádně zradili!“

¹⁷Strach a prach a past
na tebe, kdo zemi obýváš!

¹⁸Kdo uteče, až zazní strašný hlas,
upadne do propasti v prach;
kdo z propasti se vyškrábá,
nad tím se sklapne past.

Nebeské průduchy se otevřou,
zemské základy se otřesou:

¹⁹Země se láme, láme se,
země se hrouť, hrouť se,
země se třese, třese se!

²⁰Země se motá, motá se jako opilec,
chvěje se jako chýše pod vichrem.
Její provinění na ni těžce dopadne,
zhrouť se a už nevstane.

²¹V ten den Hospodin potrestá mocnosti nahoře na nebi i
krále dole na zemi. ²²Budou nahnáni jako vězni do jámy,
budou zavřeni v žaláři; po dlouhé době pak budou souzeni.

²³Měsíc zůstane užaslý i samo slunce se zastydí, až se
Hospodin zástupů na hoře Sion v Jeruzalémě ujme království a
zjeví svou slávu před svými stařešiny.

Hostina národů

¹Hospodine, můj Bůh jsi ty,
tebe vyvyšuji, tvé jméno velebím,
neboť jsi věrně a jistě učinil
divy, které jsi zdávna připravil.

²Ty jsi obrátil město v sutiny,
z pevnosti zbyly hromady rozvalin,
baštu cizáků jsi z města odstranil –
nebude vystavěna znovu navěky!

³Proto ať ti vzdá čest mocný lid,
město krutých pohanů ať tě ctí,

⁴neboť ses pro slabé stal pevností,
pevností ubohých v jejich úzkosti,
jejich útočištěm před bouří
a zastíněním před výhní.

Soptění ukrutných
je jako bouře proti zdi

⁵a jako výheň na poušti.

Povýk cizáků jsi však přerušil,
jako když oblak výheň zastíní –
umlkla píseň ukrutných!

⁶Hospodin zástupů na této hoře vystrojí
bohaté hody pro všechny národy,
hody se zralým vínem a masem šťavnatým,
s vínem vyzrálým a vybraným.

⁷Na této hoře odstraní

závoj všechny lidi halící,
roušku kryjící všechny národy –
⁸samu smrt navždy odstraní!
Panovník Hospodin setře všem slzy z tváří,
na vší zemi zbaví svůj lid potupy.
Tak promluvil Hospodin.

⁹V ten den pak řekneš:

„Hle, toto je náš Bůh,
v něj jsme doufali a on nás zachránil.
Toto je Hospodin, v něj jsme doufali;
jásejme a radujme se z jeho záchrany!“
¹⁰Hospodinova ruka na této hoře spočine,
Moáb však bude dupán v zemi své,
jako bývá zadupána sláma do hnoje.
¹¹Moáb v tom hnoji ruce rozpřáhne,
jako se rozpřahuje plavec ve vodě;
jeho pýcha ale klesne každým pohybem.
¹²On strhne tvé vysoké nedobytné zdi,
zboří a srazí je do prachu na zemi!

26

Pevné město

¹V ten den se v judské zemi bude zpívat tato píseň:

Máme pevné město –
on sám je jeho spásou,
jeho valem a hradbou.

²Otevřete brány,

ať vejde spravedlivý lid,

který se drží věrnosti.

³Člověka s pevným postojem

chráníš dokonalým pokojem,

vždyť spoléhá se na tebe.

⁴Doufejte v Hospodina vždycky, navěky –

Skalou věků je jen Hospodin!

⁵On strhává dolů obyvatele výšin

a nedobytné město boří;

boří je až k zemi,

až do prachu je sráží.

⁶Bude zašlapáno pod nohy,

pod nohy ztrápených,

kroky ubohých.

Tví mrtví ožijí

⁷Cesta spravedlivého je poctivá,

stezku spravedlivého vyrovnáš.

⁸Na cestě tvých soudů, Hospodine,

v tebe doufáme;

po tvém jménu, po tvé připomínce

v duši toužíme.

⁹Má duše v noci touží po tobě,

můj duch tě hledá s úsvitem.

Když se tvé soudy dějí na zemi,

obytelé světa se učí spravedlnosti.

¹⁰Když se však prokazuje vlídnost lumpovi,

spravedlnosti se neučí;

v zemi práva pak páchá bezpráví,
nevidí, jak vznešený je Hospodin.

¹¹Svou rukou, Hospodine, hrozíš jim,
oni to ale nevidí.

Ať vidí, jak horlíš pro svůj lid! Ať se zastydí!
Ať všechny tvé nepřátele oheň pohltí!

¹²Nám však, Hospodine, pokoj působíš;
za vše, co jsme udělali, jsi nám odplatil.

¹³Hospodine, Bože náš,
jiní krom tebe vládli nám,
my však jen na tebe chceme spoléhat,
jen tvoje jméno uctívat.

¹⁴Už jsou však mrtví, neožijí,
nevstanou jejich mrtvoly –
vždyť jsi je ztrestal, vyhladil,
nenechal jsi po nich ani památky.

¹⁵Rozmnožil jsi národ, Hospodine,
rozmnožil jsi národ, oslavil ses,
rozšířil jsi všechny naše hranice!

¹⁶Hospodine, hledali tě ve svém soužení,
když jsi je napomínal, šeptali modlitby.

¹⁷Jako těhotná, když má porodit,
trpí a sténá bolestí,
tak jsme na tom před tebou byli my,
tak jsme, Hospodine, trpěli.

¹⁸Byli jsme těhotní, měli jsme bolesti,

jen pouhý vítr jsme ale rodili:
spásu jsme na zemi nezpůsobili,
obyvatelé světa nepadli.

¹⁹Tví mrtví ale ožijí, vstanou mé mrtvoly.
Probud'te se, prozpěvujte, v prachu pohřbení!
Tvá rosa je jako rosa svítání,
zemi mrtvých s ní zavlažíš!

²⁰Vejdi, můj lide, do svých pokojů,
zavři za sebou dveře.
Schovej se na malou chvíličku,
než přejde jeho hněv.

²¹Hle – Hospodin opouští svůj příbytek,
aby ztrestal viny obyvatel země.
Země odkryje na ní prolitou krev,
přestane přikrývat své zabitě.

27

¹V ten den ztrestá Hospodin
mečem hrozným, mocným a mohutným
slizkého hada, Leviatana,
svinutého hada, Leviatana.
Zabije toho mořského netvora!

Nová píseň o vinici

²V ten den zpívejte o vinici
výtečné víno plodící:

³Já sám Hospodin střežím ji,

v každé chvíli ji svlažuji.
Ve dne i v noci střežím ji,
aby jí nikdo neškodil.

⁴Už se nezlobím.

Objeví-li se trní a bodláčí,
vstoupím s ním do války
a úplně je vypálím.

⁵Ať už se chopí mé ochrany
a ať se se mnou usmíří;
ať už se se mnou usmíří!

⁶Přicházejí dny,
kdy Jákob vpustí kořeny;
Izrael vypučí a rozkveté,
naplní svět svým ovocem.

Ztracení se navrátí

⁷Bil snad Bůh Izrael
tak jako ty, kdo bili jej?
Copak ho zabíjel,
jako jsou zabiti jeho vrahové?

⁸Zahnal jsi je do vyhnanství,
vedl jsi s nimi svoji při.
Prudkým vichrem jsi je odvál pryč,
jako když od východu vítr udeří.

⁹Tak tedy budou očištěny Jákobovy viny
a odstranění jeho hříchu přinese ovoce:
všechny kamenné oltáře budou roztlučeny,

jako se na prach drtí vápenec,
nezůstanou stát ani posvátné kůly
ani kadidlové oltáře.

¹⁰Opevněné město zůstalo opuštěné,
jak pustá poušť jsou prázdné příbytky.
Popásá se, polehává tu jen dobytek,
dohola okusuje jeho větvičky.

¹¹Až jeho větve uschnou a upadnou,
ženy je přijdou sbírat na oheň.
A že ten lid nemá špetku rozumu,
jeho Tvůrce se nad ním neslituje,
nesmiluje se nad ním jeho Stvořitel.

¹²V ten den bude Hospodin mlátit obilí od řeky Eufrat až k
Egyptskému potoku a vy, synové Izraele, budete sesbírání po
jednom.

¹³V ten den se zatroubí na mocný roh a vrátí se ztracení z
Asýrie i ti, kdo byli rozptýleni v Egyptě, a budou se klanět
Hospodinu na svaté hoře v Jeruzalémě.

28

Zmámení vůdci

¹Běda koruně chlouby efraimských opilců,
květu, který zvadne i přes svou nádheru,
městu ležícímu nad úrodným údolím,
chloubě těch, kteří jsou vínem zmoženi!

²Hle – Pánův silák udatný

jako krupobití a vítr ničivý,
jak vodní průtrž a mocné záplavy
svou pěstí to město k zemi porazí!
³Koruna chlouby efraimských opilců
bude zašlapána pod nohy.
⁴Květ, který zvadne i přes svou nádheru,
město ležící nad úrodným údolím
dopadne jako první fíky před sklizní –
jakmile je kdo uvidí,
zhltně je, jak mu přijdou do ruky!

⁵V ten den bude Hospodin zástupů
ozdobnou korunou a krásnou čelenkou
pro ty, kdo z jeho lidu zůstanou.
⁶Duchem práva bude pro soudce
a u brány silou pro obránce.

⁷Tihle jsou ale vínem zmámení,
potácejí se pivem opilí:
kněz i prorok jsou pivem zmámení,
vínem zmatení,
potácejí se pivem opilí,
blouzní, když mají vidění,
když mají soudit, blábolí.
⁸Zvratky pokrývají všechny stoly,
lejn leží všude hromady!

⁹„Koho se to tu snaží poučit?
Komu chce vykládat své poselství?

Sotva odkojeným mrňousům,
právě odstaveným od prsů?

¹⁰Prý: To a to a tak a tak,
tam a sem a sem a tam –
bla bla bla!“

¹¹Nuže, koktavou řečí a cizím jazykem
bude Bůh mluvit s tímto národem.

¹²Kdysi jim řekl: „Toto je odpočinek,
nechte odpočinout znavené,
toto je chvíle pro oddech!“

Oni to ale slyšet nechtěli,

¹³a tak jim Hospodinovo slovo bude znít:
„To a to a tak a tak,
tam a sem a sem a tam –
bla bla bla!“

Jen ať si jdou – nazpátek upadnou,
zraní se, chytí se do pasti, v níž uvíznou.

Úhelný kámen

¹⁴Proto slyšte Hospodinovo slovo, vy drzouni,
vy, kdo ovládáte jeruzalémský lid!

¹⁵Říkáte: „Uzavřeli jsme smlouvu se smrtí,
dohodu máme s podsvětím.
Zhoubná záplava když se přilije,
nám se nic nestane –
naším útočištěm je přece lež,
ukryli jsme se ve zradě.“

¹⁶Nuže, toto praví Panovník Hospodin:

Hle, pokládám na Sionu kámen prubířský,
kámen ušlechtilý, úhelný,
základ nepohnutelný;
kdokoli se na něj spolehne,
neukvapí se.

¹⁷Jako měřítko ustanovím právo,
za olovnici vezmu spravedlnost;
kroupy pak smetou úkryt vašich lží,
vaši skrýš voda zatopí.

¹⁸Zrušena bude vaše smlouva se smrtí,
padne ta vaše dohoda s podsvětím.
Až se přižene zhoubná záplava,
budete jako hlína zdupaná.

¹⁹Kdykoli se přižene, znovu vás zasáhne –
ráno za ránem, v noc i den!

Hrůza dočista ochromí
ty, kdo pochopí toto poselství.

²⁰Postel bude krátká, nepůjde se narovnat,
přikrývka bude úzká, nepůjde se zachumlat.

²¹Hospodin povstane jako na hoře Peracim,
rozhorlí se jako tehdy v gibeonském údolí,
aby vykonal své dílo – své neobyčejné dílo,
aby vyplnil svůj úkol – svůj neobvyklý úkol.

²²A proto přestaňte se svou drzostí,
ať vaše okovy neztěžknou ještě víc.

Pán, Hospodin zástupů, mi totiž oznámil,
že rozhodl o záhubě všude na zemi.

Mláčení netrvá navěky

²³Nastavte uši, slyšte můj hlas;

pozorně slyšte, co říkám vám!

²⁴Copak oráč pořád oře, aniž by kdy sel?

Copak stále ryje brázdy a vláčí pole své?

²⁵Copak jakmile urovná ornici,

nezasívá kopr, nerozhazuje kmín?

Copak do těch brázd neseje pšenici,

ječmen do řádků a špaldu na kraji?

²⁶Tak mu to přece Bůh ukázal,

takový řád mu poznat dal.

²⁷Kopr se okovaným cepem nemlátí,

kmín se nemusí drtit pod koly –

kopr se může vytřást holí,

i pouhý prut stačí na kmín.

²⁸Obilné zrno je třeba vymlátit,

mláčení ale netrvá navěky;

vozovým kolem se přes ně přejíždí,

koně je ale nedrtí.

²⁹Od Hospodina zástupů to všechno pochází –

jak podivuhodné jsou jeho záměry,

jak velkolepý je v moudrosti!

Obklíčený Sion

¹Běda Arieli, Arieli –

městu, v němž se David usídlil!

Pokračujte si rok za rokem,

věnujte se svým slavnostem.

²Až ale v obklíčení sevřu Ariel,

nastane žal a zármutek

a Ariel mi bude oltářním ohništěm.

³Svým táborem tě obklíčím,

oblehnu tě věžemi,

náspy proti tobě navrším.

⁴Tehdy budeš mluvit vleže na zemi,

z prachu bude znít tvé mumlání;

tvůj hlas bude podobný duchu z podzemí,

z prachu bude znít tvé sípění.

⁵Jak prášek ale odletí horda těch cizáků,

z hordy těch tyranů budou plevy ve větru.

Stane se to náhle, v okamžiku

⁶od Hospodina zástupů.

On je navštíví hromem a zemětřesením,

mohutným burácením, bouří a vichřicí,

plamenem ohně, který vše pohlítí.

⁷Horda všech národů, jež proti Arieli bojují –

ti, kdo proti němu vyšli do války,

všichni, kdo oblehli jeho pevnosti,

dopadnou jako sen, jak noční vidění.

⁸Jako když lačný sní o tom, jak jí,
ale probudí se hladový
a jako když žíznivý sní o pití,
ale probudí se vyčerpán s hrdlem vyprahlým –
právě tak dopade horda všech národů,
jež bojují proti hoře Sionu.

Srdcem jsou vzdálení

⁹Trňte a ustrňte!

Děláte slepé, slepí zůstaňte!
Opilí jste, i když ne po víně,
potácíte se jako po pивě.

¹⁰Hospodin na vás vylil ducha mrákoty,
zavřel vám oči – vaše proroky,
zakryl vám hlavy – vaše vidoucí.

¹¹Toto celé vidění pro vás bude jako slova zapečetěné knihy.
Když ji dáte někomu, kdo umí číst, se slovy: „Prosím čti,“
odpoví: „Nemohu, je zapečetěná.“ ¹²A když ji dáte někomu,
kdo číst neumí, se slovy: „Prosím čti,“ odpoví: „Neumím číst.“

¹³Proto Pán praví:

Tento lid se ke mně přibližuje ústy
a ctí mne svými rty,
srdcem jsou mi však vzdálení.
Když mě uctívají, není to nic víc
než naučené lidské příkazy.

¹⁴Proto tento lid znovu udivím,
vykonám s nimi divy divoucí;
moudrost jejich moudrých vymizí
a vytratí se rozum rozumných.

Hrnčíř a jíl

¹⁵Běda těm, kdo své úmysly
před Hospodinem v hloubce skrývají,
kteří své dílo ve tmě konají
a myslí si: „Kdo nás uvidí? Kdo o nás ví?“
¹⁶Takové nesmysly!
Má se snad hrnčíř pokládat za jíl?
Říká snad dílo o tvůrci: „On mě netvořil“?
Říká snad hrnec o hrnčíři: „On nic neumí“?

¹⁷Už brzy, za velmi krátký čas
se z Libanonu stane sad
a sad se bude za les počítat.

¹⁸V ten den hluší slova knihy uslyší,
oči slepých prohlédnou z černé tmy.

¹⁹Ponížení se v Hospodinu znovu zaradují,
ve Svatém izraelském budou jásat ubozí.

²⁰Pomine totiž tyran, drzoun už nebude,
každý, kdo si ve zlu libuje, bude odstraněn –

²¹ti, kteří pouhým slovem obviňují člověka,
ti, kteří na obhájce chystají v bráně past,
ti, kdo lží zbavují nevinné jejich práv.

²²A proto Hospodin, jenž vykoupil Abrahama, říká o domu

Jákovu:

Jákov už nebude dále zahanben,
blednout strachy už více nebude.

²³Až ve svém středu uvidí
své děti, dílo rukou mých,
tehdy mé jméno posvěť,
Svatému Jákovu svatost přisoudí;
před Bohem Izraele budou bázeň mít.

²⁴Rozum dostanou duchem bloudící
a ti, kdo reptali, se dají poučit.

30

Vzurný lid

¹Běda vzurným dětem!
praví Hospodin.
Spřádají plány, jež nejsou ze mne,
vstupují do smlouvy ne s mým Duchem,
a tak jen vrší hřích na hřích.

²Dolů do Egypta se vydali,
aniž se ptali na mé výroky.
V síle faraona hledají bezpečí,
do stínu Egypta se chtějí uchýlit.

³Faraonovou silou však budete zklamáni,
egyptský stín vás přivede do hanby!

⁴Vaši velmoži sice byli v Soanu,
vaši poslové šli do Chanesu,

⁵tím lidem ale budou všichni zklamáni,

neboť jim nebude moci pomoci;
nepřinese vám prospěch ani výhodu,
ale jen hanbu a pohanu.

⁶Ortel o zvířatech v Negevu:

Zemí nebezpečí a soužení,
kde jsou lvice a řvoucí lvi,
zmije a jedovatí hadi,
na hřbetech oslů vezou bohatství,
na hrbech velbloudů nesou poklady
lidu, který jim nemůže nijak pomoci,
⁷Egyptu, který nezmůže vůbec nic,
a proto ten národ nazývám
„Nehybná obluda“.

⁸Nyní jdi, vyryj to pro ně do tabulky,
zaznamenej to do knihy,
ať je to pro budoucí dny
věčným svědectvím:

⁹Toto je vzpurný lid, synové prolhaní,
synové, kteří neslyší Hospodinovo učení.

¹⁰Říkají vidoucím: „Nemějte vidění!“
a prorokům: „Neprorokujte nám pravdu.
Říkejte nám jen lichotky
a prorokujte lži!

¹¹Sejděte z cesty, odbočte ze stezky,
s tím Svatým izraelským nás nechte být!“

¹²Nuže, toto praví Svatý izraelský:

Protože jste toto slovo zavrhli
a věřili raději násilí a lsti,
na které jste se spolehli,

¹³proto vám bude tento hřích
jako trhlina zející ve vysoké zdi,
která se náhle zřítí v okamžik.

¹⁴Jak hliněný džbán rozbita bude na kusy,
bez milosti se roztříští,
takže se nenajde mezi úlomky
ani střep na žhavé uhlíky
nebo k nabrání vody ze studny.

¹⁵Toto praví Panovník Hospodin, Svatý izraelský:

V obrácení a spočinutí je vaše bezpečí,
v klidu a spolehnutí vaše vítězství;
vy jste však nechtěli.

¹⁶Řekli jste: „Nikoli, utečeme na koních!“

Nuže, budete muset utíkat.

„Uhánět budem na rychlých vranících!“

Nuže, budou vás rychle pronásledovat.

¹⁷Tisíc vás uteče, když vás jeden okřikne,
když zakřičí pět, všichni prchnete,
až nakonec zůstanete sami
jak vlajkový stožár na vrcholu hory,
jako korouhev na kopci.

To je ta cesta

¹⁸Hospodin čeká, aby se nad vámi smiloval,
povstane, aby se nad vámi slitoval.
Hospodin je přece Bohem práva –
blaze každému, kdo na něj očekává!

¹⁹Sionský lide, jenž bydlíš v Jeruzalémě, více už plakat nebudeš. Jakmile zazní tvé volání, zahrne tě svou milostí. Jakmile uslyšíš, hned ti odpoví. ²⁰I když vám Pán dává chléb soužení a vodu poroby, tvůj Učitel však nezůstane skryt – svého Učitele na vlastní oči uvidíš! ²¹Vydáte-li se doprava nebo doleva, vlastníma ušima za sebou uslyšíš: „To je ta cesta, jděte po ní.“ ²²Tehdy své postříbřené sochy i pozlacené modly zavrhnete jako nečisté. Zahodíš je jako krví nasáklé hadry a řekneš: „Pryč s tím!“

²³On také sešle déšť tvému semeni, které rozsíváš na zemi, a pokrm, který země urodí, bude vydatný a bohatý. Tvůj dobytek se bude v ten den pást na širých pastvinách. ²⁴Býci i osli, kteří obdělávají zemi, se budou krmit pící šťavnatou, čechranou vidlemi a lopatou. ²⁵Z každé mohutné hory a vysokého návrší potečou potoky vody v onen den veliké porážky, kdy padnou pevnosti. ²⁶Světlo měsíce bude jako světlo sluneční a světlo slunce bude sedmkrát jasnější – jako světlo sedmi dní – v onen den, kdy Hospodin ováže zranění svého lidu a uzdraví rány, jež jim zasadil.

Hůl na Asýrii

²⁷Hle, Hospodinovo jméno zdálky přichází,
jeho hněv plane, zvedá se hustý dým.

Jeho rty jsou plné zuření,
jeho jazyk jak oheň sžíravý,
²⁸jeho dech jako řeka v povodni,
která až k bradě vystoupí –
přichází přesít národy sítem marnosti,
sevrít jim čelisti uzdou bloudění.

²⁹Tehdy vám bude do zpěvu, jako když se v noci zasvěcují
slavnosti; v srdci budete veselí, jako když průvod s píšťalami
stoupá na Hospodinovu horu, ke Skále Izraele. ³⁰Hospodin
bude burácet svým majestátním hlasem a ukáže, jak jeho
paže doléhá s hrozným hněvem, s plameny sžírajícího ohně, s
průtrží, lijákem a kroupami.

³¹Hospodin svým hlasem vyděsí Asýrii, svou holí ji bude bít.

³²Ke každému úderu metly, který jí Hospodin zasadí, budou
hrát tamburíny a citery – pouhým máchnutím ruky je v bitvě
porazí. ³³Už dávno je připraveno tofetské ohniště, dost
hluboké a široké i pro krále! Hranice narovnána, ohně i dříví
dostatek. Jako proud síry zapálí ji Hospodinův dech!

31

Egypt'ané jsou jen lidé

¹Běda těm, kdo hledají pomoc v Egyptě,
spoléhají se na koně,
doufají ve vozy, že jich tolik je,
a jezdců že je bezpočet,
k Svatému izraelskému ale nehledí,
Hospodina hledat nechtějí.

²I on je však moudrý! Způsobí neštěstí,

svá slova nezmění:

Povstane proti domu bídáků,
proti pomocníkům zločinců.

³Egyptané jsou jen lidé, a ne Bůh,
jejich koně pouhé tělo, a ne duch.
Jakmile Hospodin rukou pohrozí,
zhrouť se pomocník,
padne i ten, jemuž měl pomoci –
všichni společně budou zničeni!

⁴Toto mi řekl Hospodin:

Jako lev vrčící,
jako král zvířat nad svou kořistí –
i když se na něj sběhnou pastýři,
jejich křiku se neděsí
a jejich hluk ho neplaší –
právě tak sestoupí Hospodin zástupů,
aby bojoval o horu Sion a její návrší.

⁵Jako se ptáci vznášejí nad hnízdem,
tak Hospodin zástupů zaštití Jeruzalém;
zaštití jej a vysvobodí,
ušetří jej a zachrání.

⁶Synové Izraele, vraťte se k Tomu, od něhož jste tak hrozně
odpadli! ⁷V ten den každý zavrhněte své stříbrné i zlaté
modly, které jste si vlastnoručně vyrobili – vždyť je to hřích!

⁸Asýrie padne, ale ne mečem člověka,
jiný než lidský meč je spolyká.
Před oním mečem budou utíkat
a jejich mladíky čeká robota.
⁹Jejich pevnost se hrůzou rozpustí,
jejich velitelé se zděsí před mou korouhví,
praví Hospodin, který má na Sionu oheň
a v Jeruzalémě pec.

32

Spravedlivý král

¹Hle – přichází spravedlivý král,
jehož knížata budou poctivá!
²Každý z nich bude jak skryše před větrem
a úkryt před deštěm,
jako potoky vody v pustině
a stín mocné skály v zemi vyprahlé.

³Oči vidoucích už nebudou zavřené,
uši slyšících budou pozorné.

⁴Srdce ustrašených nabude poznání,
jazyk koktavých plynne a jasně promluví.

⁵Hlupák už nebude nazýván šlechetným
a padouchovi přestanou říkat ctihodný.

⁶Hlupák přece říká nesmysly,
zlé věci v srdci vymýšlí –
jak by se dopustil nějaké podlosti,
jak by o Hospodinu scestně promluvil,

jak by hladové o pokrm připravil,
jak by odepřel nápoj žíznivým.
⁷Padouch používá podle podvodu,
zamýšlí samé zvrhlosti –
jak by lživou řečí zničil chudáky,
když se dovolávají práva ubozí.
⁸Šlechtný má však ušlechtilé úmysly
a v ušlechtilosti ob stojí.

Duch shůry

⁹Ženy bezstarostné,
vstaňte a slyšte mě!
Vy dcery, jež si v klidu žijete,
mé řeči ucho nakloňte!
¹⁰Do roka a do dne trást se budete,
vy, jež si v klidu žijete.
Vinobraní totiž přestane
a sklizeň nepřijde.
¹¹Vy bezstarostné, třeste se,
vy sebejisté, chvějte se!
Vysvlečte se a obnažte,
pytlem zahalte se na bedrech!

¹²Tlučte se v prsa nad výtečnými poli,
nad úrodnými vinicemi,
¹³nad zemí mého lidu truchlete –
zaroste trnům a bodlákem!
Plačte nad všemi domy veselí,
nad tímto městem hýření!

¹⁴Palác zůstane opuštěn,
hluk města utichne,
z pevnosti a věže bude pustina,
potěšení oslů, pastvina dobytka.

¹⁵Až se však na nás vylije shůry Duch,
tehdy se z pouště stane sad
a sad se bude za les počítat.

¹⁶Na poušti pak bude právo přebývat
a domovem spravedlnosti bude sad.

¹⁷Ovocem spravedlnosti bude mír,
dílem spravedlnosti bude klid
a bezpečí až navěky.

¹⁸V pokojných příbytcích bude můj lid žít,
v domovech plných bezpečí,
v odpočinku bez starostí.

¹⁹I kdyby byl les pobit kroupami
a město srovnáno bylo se zemí,

²⁰blaze vám,
kdo sejete při každém potoku,
kdo býka i osla vypouští na pastvu!

33

Ted' povstanu

¹Běda tobě, zhoubce,
který jsi nebyl huben!
Běda tobě, zrádce,
který jsi nebyl zrazen!

Až dokonáš zhoubu, budeš zahuben,
až dovršíš zradu, budeš vyzrazen.

²Smiluj se nad námi, Hospodine –
v tebe doufáme!

Buď nám každé ráno posilou
a v čase soužení záchranou.

³Před tvým mocným hlasem národy utečou,
jakmile povstaneš, pohané se rozprchnou.

⁴Jejich kořist zmizí, jako by ji spolkl housenky,
lidé se na ni vyrojí jako kobylinky.

⁵Hospodin je vznešený – bydlí v nebesích,
právem a spravedlností Sion naplní.

⁶Bude ti jistotou po všechny tvé dny,
pokladem spásy, moudrosti a vědění –
úcta k Hospodinu je jeho bohatstvím!

⁷Hle – Arielci kvílí v ulicích,
hořce pláčou, kdo jednali o mír.

⁸Cesty jsou opuštěné, zmizeli poutníci,
smlouva porušena, svědci v opovržení,
člověka si nikdo neváží.

⁹Zem chřadne, uvadá,
Libanon v hanbě usychá;
z Šáronu zbyla pustá pláň,
Bášan i Karmel opadal.

¹⁰Ted' povstanu, praví Hospodin,

teď se pozvednu a vyvýším!

¹¹Těhotní senem, slámu rodíte;

ohněm vás pohltní vlastní hněv.

¹²Národy budou spáleny na prášek,

vykácené trní oheň sežehne.

¹³Slyšte, dalecí, co jsem vykonal,

poznejte, blízcí, jakou sílu mám!

¹⁴Hříšníci na Sionu děsí se,

zděšení jímá bezbožné:

„Kdo z nás obstojí před šířajícím ohněm?

Kdo z nás obstojí před věčným plamenem?“

¹⁵Ten, kdo žije poctivě

a mluví upřímně,

kdo zavrhuje zisk z vydírání

a uhýbá před úplatky,

kdo nechce poslouchat vražedné plány

a odmítá přihlížet neštěstí.

¹⁶Takový bude žít na výšinách

a skálopevný bude jeho hrad,

takový bude mít chleba dostatek

a voda mu nikdy chybět nebude.

Pohled' na Sion

¹⁷Krále v jeho kráse na vlastní oči uvidíš,

spatříš tu zemi, jež prostírá se do dáli.

¹⁸Pak budeš přemítat nad přežitými hrůzami:

„Kde je sepisovatel, kde výběřčí daní,

kde ten, kdo sepišoval poklady?“

¹⁹Nikdy už neuvidíš ten drzý lid,
lid podivné řeči, jaká se neslyší,
koktavý jazyk, jež nelze pochopit.

²⁰Pohled' na Sion,
to město našich slavností!
Tvé oči Jeruzalém uvidí,
to klidné obydlí,
stan, jenž se nezboří.
Nikdy už se nevytrhnou jeho kolíky,
z jeho provazů nepovolí ani jediný.

²¹Tam pro nás Hospodin bude Vznešený,
budou tam široké řeky a potoky,
nepřistane tam ale loď s veslaři,
nepoplují tam mocné koráby.

²²Hospodin je přece náš soudce,
Hospodin je náš zákonodárce,
Hospodin je náš král a spasitel!

²³Ochable visí tvoje lanoví,
stožár se viklá, plachty svěšeny;
jednou si ale rozdělíš spoustu kořisti –
i chromí se toho lupu zúčastní!

²⁴Nikdo tam žijící neřekne: „Jsem nemocný.“
Lid, který tam bydlí, bude zbaven vin.

Meč nad Edomem

¹Přistupte, národy, ať to slyšíte,
pozorně to, lidé, sledujte!

Ať poslouchá země i všechno v ní,
svět i vše, co na něm vyraší:

²Hospodin se hněvá na všechny národy,
zlobí se na všechny jejich zástupy;
jako proklaté je vyhladí,
vydá je krveprolití.

³Jejich zabití budou pohozeni,
zapáchat budou jejich mrtvoly,
hory se jejich krví rozmočí.

⁴Nebeský zástup se celý rozplyne,
nebe se jako svitek zavine,
všechn jeho zástup popadá,
jako když listí révy opadá
jako z fíkovníku padavka.

⁵Můj meč na nebi je zbrocený,
na Edom náhle udeří –
na lid, který jsem odsoudil
k naprostému zničení.

⁶Hospodinův meč se koupe v krvi,
od tuku celý lepkavý,
od krve kozlí a jehněčí,
od tuku ledvin beraních.

Hospodin chystá v Bosře obětní hody,
v Edomu hrozné krveprolití.

⁷Padnou s nimi i buvoli,
býčci spolu se statnými tury.
Jejich zem celá nasákne krví,
jejich prach bude tukem lepkavý.

⁸Ano, Hospodin chystá den pomsty,
léto zúčtování ve sporu o Sion!

⁹Edomské potoky se v dehet obrátí
a tamní půda v síru;
celou tu zemi zachvátí plameny
hořícího dehtu!

¹⁰Ve dne ani v noci Edom neuhasne,
jeho dým bude stoupat navždycky;
na věky věků z něj zbudou trosky,
nikdo už tudy nikdy neprojde.

¹¹Tu zemi obsadí pelikán a výr,
sýček a krkavec se v ní uhnízdí;
přeměřena bude šňůrou pustoty
a olovnicí prázdnoty.

¹²Edomští urození už nebudou mít nic,
co by šlo nazvat královstvím;
všichni jejich velmoži vymizí.

¹³Jejich paláce zarostou hlozím,
jejich pevnosti trním a bodláčím;
obráť se v doupě šakalí

a v útočiště pro pštrosy.

¹⁴Setkají se tam příšery a hyeny,
jeden na druhého běsi zavřeští;
noční stvůra se tam usadí
a najde odpočínutí.

¹⁵Uhnízdí se tam sova, aby vejce nakladla,
vysedí je a ve svém stínu odchová;
také supi se tam shromáždí,
družka k druhovi.

¹⁶Hledejte v knize Hospodinově a čtěte!

Ani jediný z nich nechybí,
žádný z nich není bez družky.
Jeho ústa dala příkazy
a jeho Duch je shromáždí.

¹⁷On sám jim losem určí podíly,
svou rukou jim tu zemi rozměří,
aby ji navždy ovládli,
aby v ní žili navěky.

35

Píseň vykoupených

¹Ať se raduje poušť a suchopár,
s jásotem ať kvete pustina!
Jak z růže květ ²ať rozkveté,
ať rozezní se jásotem!
Bude jí dána sláva libanonská,

nádhera karmelská a šáronská –
ukáže se jim sláva Hospodinova,
našeho Boha nádhera!

³Dodejte síly ochabujícím rukám,
zpevněte podlomená kolena.
⁴Řekněte těm, kdo mají srdce bázlivé:
„Nebojte se, vzchopte se!
Hle – váš Bůh s pomstou přichází,
se svou odplatou vás jde zachránit!“

⁵Oči slepých tehdy prohlédnou,
uši hluchých se otevřou,
⁶chromý tehdy vyskočí jak laň,
jazyk němého se rozjásá.

Na poušti vytrysknou vodní prameny,
pustinou budou proudit potoky,
⁷kde byl žhavý písek, bude jezero
a suchopár se stane studánkou.
Doupata, kde odpočívali šakali,
zarostou trávou, třtinou, rákosím.

⁸Povede tudy také stezka,
která se Svatou cestou bude nazývat.
Nepůjde po ní nečistý,
bude určena jen pro poutníky –
ani hloupí na té cestě nezboudí.
⁹Neobjeví se tam žádný lev,

nepůjde tudy divá zvěř,
nic takového se tam nenajde.

Půjdou po ní ti, kdo budou vykoupeni;

¹⁰Hospodinovi zachránění se navrátí

a na Sion přijdou s jásáním,

s věčnou radostí na tvářích.

Tehdy je přemůže radost a veselí;

zármutek a úpění je opustí.

36

Asyrská hrozba

¹Čtrnáctého roku krále Ezechiáše vytáhl asyrský král Senacherib proti všem judským opevněným městům a dobyl

je. ²Asyrský král vyslal z Lachiše do Jeruzaléma ke králi

Ezechiášovi svého nejvyššího komořího s mocným vojskem.

Když se postavil u strouhy Horního rybníka, u silnice k

Valchářovu poli, ³vyšel k němu správce paláce Eliakim, syn

Chilkiášův, písař Šebna a kancléř Joach, syn Asafův. ⁴Nejvyšší

komoří k nim promluvil:

„Vyřidíte Ezechiášovi: Tak praví velkokrál, král Asýrie: V co to doufáš? ⁵To si myslíš, že pouhá slova nahradí válečné umění a sílu? Na koho to spoléháš, že se mi protivíš? ⁶Spolehl ses na

Egypt, na ten nalomený rákos? Kdo se o něj opře, tomu

probodne dlaň! Takový je egyptský vládce farao ke všem, kdo na něj spolehnou. ⁷Možná mi řeknete: ‚Spoléháme na

Hospodina, svého Boha.‘ Není to snad ten, jehož obětní výšiny a oltáře Ezechiáš sám odstranil? Judovi a Jeruzalému pak

nařídil: „Před tímto oltářem se budete klanět!“

⁸Pojď se teď vsadit s mým pánem, asyrským králem: Dám ti dva tisíce koní, jestli si na ně najdeš jezdce! ⁹Jak se chceš postavit hejtmanu poslední provincie mého pána, když se spoléháš na vozy a jezdce z Egypta? ¹⁰A navíc, cožpak jsem vytáhl tuto zemi zničit bez Hospodina? To Hospodin mi řekl: „Vytáhni proti té zemi a znič ji!“

¹¹Eliakim, Šebna a Joach nejvyššího komořího požádali: „Mluv prosím ke svým služebníkům aramejsky, vždyť rozumíme. Nemluv s námi hebrejsky. Lid na hradbách to slyší.“

¹²Nejvyšší komoří jim odpověděl: „Copak mě můj pán s těmito slovy poslal za tvým pánem a za tebou? Poslal mě právě za těmi muži na hradbách! Budou žrát svoje lejna a pít svou moč tak jako vy!“

¹³Pak se nejvyšší komoří postavil a začal hlasitě křičet v hebrejštině:

„Slyšte slova velkokrále, krále Asýrie! ¹⁴Tak praví král:

Nenechte se od Ezechiáše klamat. Nemůže vás vysvobodit!

¹⁵Nenechte se od Ezechiáše navádět k důvěře v Hospodina, když vám tvrdí: „Hospodin nás vysvobodí; toto město nepadne asyrskému králi do rukou.“

¹⁶Neposlouchejte Ezechiáše! Toto praví král Asýrie: Uzavřete se mnou mír, vyjděte ke mně. Každý pak budete sklízet svou vinici a své fíky, každý budete pít ze své studny, ¹⁷než přijdu a vezmu vás do země podobné té vaší, do země obilí a moštu, země chleba a vinic.

¹⁸Nenechte se od Ezechiáše podvádět, když tvrdí: „Hospodin

nás vysvobodí. ' Vysvobodili snad bohové všech národů své země z rukou asyrského krále? ¹⁹Kde jsou bohové Chamátu a Arpádu? Kde jsou bohové Sefarvaimu? Vysvobodili snad z mé ruky Samaří? ²⁰Kdo z bohů všech těch zemí vysvobodil svou zemi z mých rukou? Jak by tedy Hospodin z mé ruky vysvobodil Jeruzalém?“

²¹Oni však mlčeli. Neodpověděli mu ani slovo. Královský rozkaz totiž zněl: „Neodpovídejte mu!“ ²²Správce paláce Eliakim, syn Chilkiášův, písař Šebna a kancléř Joach, syn Asafův, pak přišli k Ezechiášovi, roucha roztržená, a ohlásili mu, co říkal nejvyšší komoří.

37

Dnes je den soužení

¹Když to král Ezechiáš uslyšel, roztrhl své roucho a zahalen pytlovinou vešel do Hospodinova domu. ²Správce paláce Eliakima, písaře Šebnu a starší kněze, zahalené pytlovinou, poslal k proroku Izaiášovi, synu Amosovu, ³aby mu řekli: „Tak praví Ezechiáš: Dnes je den soužení, trestání a ponížení. Porod už začal, ale není dost sil. ⁴Kéž by Hospodin, tvůj Bůh, slyšel, co řekl nejvyšší komoří vyslaný svým pánem, asyrským králem, aby urážel živého Boha. Kéž by je ztrestal za ta slova, která Hospodin, tvůj Bůh, slyšel. Modli se proto za tu hrstku, která tu z nás ještě zůstala.“

⁵Služebníci krále Ezechiáše tedy přišli k Izaiášovi. ⁶Izaiáš jim odpověděl: „Vyřid'te svému pánu: Tak praví Hospodin – Neboj se slov, která jsi slyšel, když se proti mně rouhali sluhové asyrského krále. ⁷Hle, zavanu na něj duchem, zaslechne zvěst,

vrátí se do své země a v jeho zemi ho nechám padnout mečem.“

⁸Mezitím se nejvyšší komoří doslechl, že asyrský král opustil Lachiš. Stáhl se tedy za ním a zastihl ho při obléhání Libny.

⁹Vtom se král dozvěděl o Tirhakovi: „Habešský král vytáhl proti tobě do boje.“ Jakmile to uslyšel, vyslal posly k Ezechiášovi se slovy: ¹⁰„Vyřídte judskému králi Ezechiášovi:

Nedej se klamat svým Bohem, na něhož spoléháš. Říkáš si, že Jeruzalém nepadne do rukou asyrského krále. ¹¹Slyšel jsi ale, jak asyrští králové naložili se všemi zeměmi – vyhubili je! A ty bys měl uniknout? ¹²Copak jiní bohové vysvobodili své národy? Mí předkové je vyhladili! Jak dopadl Gozan, Charan, Recef a lid Edenu v Tel-asaru? ¹³Kde je král Chamátu, král Arpádu, král města Sefarvaim, Heny a Ivy?“

¹⁴Král Ezechiáš převzal list od poslů a přečetl ho. Potom šel do Hospodinova domu a rozložil ho před Hospodinem. ¹⁵Ezechiáš se tehdy k Hospodinu modlil: ¹⁶„Hospodine zástupů, Bože Izraele, jenž trůníš na cherubech, ty jsi jediný Bůh všech království země! To ty jsi učinil nebesa i zem! ¹⁷Nakloň, Hospodine, své ucho a slyš, otevři své oči a viz. Slyšel jsi, co vzkázal Senacherib, jak urážel živého Boha?

¹⁸Je to tak, Hospodine, asyrští králové ty národy i jejich země zpustošili ¹⁹a jejich bohy naházeli do ohně. Nejsou to přece žádní bohové, ale jen dílo lidských rukou, dřevo a kámen – to proto je zničili. ²⁰Ted' však prosím, Hospodine, Bože náš, vysvobod' nás z jeho rukou, ať všechna království země poznají, že ty, Hospodine, jsi jediný!“

Kohos to urážel?

²¹Izaiáš, syn Amosův, tehdy Ezechiášovi vzkázal: „Tak praví Hospodin, Bůh Izraele, ke kterému ses modlil ohledně asyrského krále Senacheriba. ²²Toto je slovo, které o něm vyřkl Hospodin:

Posmívá se ti, pohrdá tebou
panna, Dcera sionská;
pošklebuje se nad tebou
Dcera jeruzalémská!

²³Kohos to urážel, komu ses rouhal,
proti komu jsi zvedl hlas?
Koho sis pyšně měřil očima?
Svatého Izraelova!

²⁴Urážels Pána ústy svých sluhů,
prý: „Já mám přece tolik vozů!
Všemi svahy Libanonu
vystoupal jsem k hřebenům,
vykácel tam cedry, bory,
dosáh jsem až na vrcholy,
do lesů a do hvozdů.

²⁵Vykopal jsem, vypil vodu,
nohama jsem rozdupal
všechny řeky Egypta!’

²⁶Neslyšel jsi ve svých dálkách?
To já jsem to ustanovil,
rozhodl jsem odedávna!

Nyní jsem to tedy splnil:
města dobře opevněná
proměníš v hromady suti!
²⁷Kdo v nich bydlí, vysílení,
vyděšeni, zahanbeni,
jak bylina polní byli,
jako tráva zelená,
jako plevel na střechách –
uschne dřív, než uzrává!

²⁸Ať sedíš, chodíš sem a tam,
ať na mě běsníš, já tě znám.

²⁹Tvé běsnění a tvá pýcha
ke mně dolehla.
Udidlo dám na tvá ústa,
do nosu zabodnu ti hák,
odvedu tě, kudys přišel,
stejnou cestou půjdeš zpět!

³⁰A toto budeš mít jako znamení, Ezechiáši: Letos budete jíst,
co samo vyrostе. I napřesrok jen to, co se samo urodí. Třetího
roku však sejte a sklízеjte, sázejte vinice a jezte z úrody.

³¹Pozůstatek z domu Judy hluboce zakoření, vypučí vzhůru a
přinese ovoce. ³²Z Jeruzaléma vzejde pozůstatek a z hory Sion
ti, kdo se zachrání. Horlivost Hospodina zástupů to učiní!

³³Nuže, toto praví Hospodin o asyrském králi:

Nevstoupí do tohoto města,
nevystřelí sem ani šíp,

násep proti němu nenavrší

a nikdo nenastaví štít.

³⁴Odejde, kudy přivedla ho cesta,
do tohoto města nevstoupí, praví Hospodin.

³⁵To město budu hájit,
já sám je zachráním,
pro sebe učiním to
a pro Davida, jenž byl můj služebník!“

³⁶Tehdy vyšel Hospodinův anděl a pobil v asyrském táboře
185 000 mužů. Ráno vstali, a hle – všude samé mrtvoly!

³⁷Asyrský král Senacherib se sebral, odtáhl pryč a zůstal v
Ninive. ³⁸Jednou, když se klaněl v domě svého boha Nisrocha,
ho jeho synové Adramelech a Sarecer probodli mečem.
Uprchli pak do země Ararat a na jeho místě kraloval jeho syn
Esar-chadon.

38

Ezechiášova nemoc

¹V té době Ezechiáš na smrt onemocněl. Prorok Izaiáš, syn
Amosův, jej navštívil a řekl mu: „Toto praví Hospodin: Dej své
věci do pořádku, protože umřeš; neuzdravíš se.“

²Ezechiáš se obrátil tváří ke zdi a modlil se k Hospodinu: ³„Ach
Hospodine, pamatuj prosím, že jsem před tebou žil oddaně a
s upřímným srdcem a že jsem dělal, co je v tvých očích
správné.“ A Ezechiáš plakal a plakal.

⁴Tehdy Izaiáš dostal slovo Hospodinovo: ⁵„Jdi a řekni
Ezechiášovi: Toto praví Hospodin, Bůh tvého otce Davida:
Slyšel jsem tvou modlitbu a viděl jsem tvé slzy. Hle, přidám ti

patnáct let života. ⁶Kromě toho vysvobodím tebe i toto město z rukou asyrského krále a budu to město bránit.

⁷Toto je znamení od Hospodina, že vykoná, co ti slíbil: ⁸Hle, vrátím stín sestupující po Achazově schodišti o deset stupňů zpět.“ A slunce se na schodišti vrátilo o deset stupňů, po kterých předtím sestoupilo dolů.

⁹Toto napsal judský král Ezechiáš poté, co se uzdravil ze své nemoci:

¹⁰Říkal jsem si:

Uprostřed života musím odejít,
svá léta strávím v branách podsvětí!

¹¹Říkal jsem si:

Hospodina už nespatriím
na zemi mezi živými;
neuvidím se s žádným člověkem,
s nikým, kdo žije na světě.

¹²Už je strženo mé obydlí,
jako stan kočovníků stěhuje se pryč;
jako tkadlec jsem svůj život zavinul,
když odstříhlš mě od stavu –
než uplyne den s večerem,
se mnou skončuješ!

¹³Do rána jsem křičel v bolestech,
drtils mi kosti jako lev –
než uplyne den s večerem,
se mnou skončuješ!

¹⁴Kvílím jako drozd anebo rořejs,
naříkám jako holubice,
oči mi slábnou, jak vzhůru vyhlížím,
stůj při mně, Pane, jsem sevřen úzkostí!

¹⁵Co ale mohu říct?
Co o mně řekl, učiní.
Svá léta projdu krokem pomalým
a s duší plnou hořkosti.

¹⁶Člověk však přesto, Pane, může žít,
pořád mi zůstal život a dýchání –
ty jsi mě uzdravil a oživil!

¹⁷Hle, ta má hořkost nejprudší
se proměnila ve zdraví!
Vytrhl jsi mě z jámy nicoty,
všechny mé hříchy zahodil jsi pryč.

¹⁸Není to hrob, kdo tě velebí,
ani smrt tě chválit neumí;
ti, kteří padli do jámy,
nevzhlížejí k tvé věrnosti.

¹⁹Živý, jen živý tě může velebit
tak jako já v dnešním dni;
otec své děti poučí
o tvé věrnosti.

²⁰Hospodin je připraven k mé záchraně –
zpívejme a hrajme na strunné nástroje
po všechny dny, kdy žijeme,

v Domě Hospodinově!

²¹(Izaiáš tenkrát řekl: „Přineste hroudu fíků, přiložte ji na vřed, a bude uzdraven.“ ²²Ezechiáš se ptal: „Jaké dostanu znamení, že znovu vejdu do Hospodinova domu?“)

39

Poslové z Babylonu

¹V té době babylonský král Marduk-bal-adan, syn Bal-adanův, poslal Ezechiášovi list a dar, neboť slyšel o jeho nemoci a uzdravení. ²Ezechiáš posly radostně přijal a ukázal jim celou svou klenotnici, stříbro, zlato, balzámy a výborný olej. Ukázal jim i celou zbrojnici a všechno, co se jen našlo v jeho pokladnicích. V celém jeho paláci a v celém jeho panství nebylo nic, co by jim Ezechiáš neukázal.

³Pak za králem Ezechiášem přišel prorok Izaiáš a ptal se: „Co říkali ti muži? Odkud přišli?“

„Přišli z veliké dálky, až z Babylonu,“ odpověděl Ezechiáš.

⁴„Co ve tvém paláci viděli?“ ptal se dál.

„Viděli všechno, co v paláci mám,“ odvětil Ezechiáš. „Není nic, co bych jim ze svých pokladů neukázal.“

⁵Izaiáš na to Ezechiášovi řekl: „Slyš slovo Hospodina zástupů:

⁶Hle, přicházejí dny, kdy vše, co máš v paláci, všechno, co až dodnes nashromáždili tví předkové, bude odneseno do Babylonu. Nezůstane nic, praví Hospodin. ⁷I tvoji synové, tví vlastní potomci, budou zajati a stanou se eunuchy v paláci babylonského krále!“

⁸„Slovo Hospodinovo, které jsi řekl, je dobré,“ odpověděl

Ezechiáš. Pomyslel si totiž: „Za mých dnů bude pokoj a bezpečí.“

HLE, MŮJ SLUŽEBNÍK

40

Hlas volajícího

¹Potěšujte, potěšujte lid můj,
praví váš Bůh.

²Mluvte láskyplně k Jeruzalému
a ohlašujte mu,
že už skončila jeho poroba,
že jeho vina je splacena,
že ho svou rukou ztrestal Hospodin
dvojnásob za všechny jeho hřích.

³Hlas volajícího:

„Připravte na poušti cestu Hospodinovu,
vyrovnejte v pustině stezku Bohu našemu!

⁴Každé údolí ať je vyvýšeno,
každá hora a výšina ať poklesnou;
co je hrbolaté, ať je vyrovnáno,
pahorkatina ať je planinou.

⁵Neboť se zjeví sláva Hospodinova
a všichni lidé naráz uvidí,
že ústa Hospodinova mluvila.“

⁶Hlas říká: „Volej!“

A já se ptám: „Co volat mám?“

Každý člověk je jako tráva,
všechno jeho půvab jako polní květ.

⁷Usychá tráva, kvítí uvadá,
jak na něj zavane Hospodinův dech.
Lidé jsou zajisté ta tráva.

⁸Usychá tráva, kvítí uvadá,
slovo našeho Boha však věky přetrvá.

⁹Na vysokou horu vystup si,
kdo neseš dobré zprávy Sionu;
hlasitě volej ze všech sil,
kdo neseš dobré zprávy Jeruzalému!
Hlasitě volej, nic se nestrachuj,
řekni judským městům: „Hle, váš Bůh!“

¹⁰Hle, Panovník Hospodin v moci přichází
a jeho paže bude vládnout s ním.
Hle, jeho odplata jde s ním,
jeho odměna ho předchází.

¹¹Jako pastýř bude své stádo pást,
shromáždí do náručí beránky,
bude je nosit na rukách,
zvolna povede březí ovečky.

Ke komu ho chcete přirovnat?

¹²Kdo shrnul vody do hrsti
a nebe prsty rozměřil?

Kdo prach země vsypal do mírky,
kdo vložil hory na váhy
a zvažil je i s pahorky?

¹³Kdo Hospodinova Ducha usměrnil
a stal se mu rádcem, aby ho poučil?

¹⁴S kým se radil, aby mu něco vysvětlil,
aby ho stezce práva naučil,
aby mu předal vědění
a seznámil ho s cestou moudrosti?

¹⁵Hle, národy jsou jako kapka do vědra,
neváží víc než smítko na vahách,
on zvedá ostrovy jako prach.

¹⁶Libanon by nevystačil ani na podpal,
k oběti by nestačila jeho zvířena.

¹⁷Všechny národy jsou před ním jako nic,
jsou pro něj nicota a ještě méně!

¹⁸Ke komu chcete Boha přirovnat?
Čemu se podle vás podobá?

¹⁹Odlité modle řemeslníka,
pozlacené od zlatníka,
s řetízky tepanými ze stříbra?

²⁰Anebo obětnímu daru chudáka,
jenž trvanlivé dřevo vybírá
a hledá zručného řemeslníka,
ať postaví modlu, co se nehýbá?

²¹Copak to nevíte?

Copak neslyšíte?

Copak se vám to od počátku neoznamuje?

Copak od založení země nerozumíte?

²²On se nad obzorem na trůn usadil,
obyvatelé země jsou pro něj kobylinky.

On prostírá nebe jako baldachýn,
roztahuje je jako stan k bydlení.

²³On panovníky vniveč obrací,
soudcové země jsou pro něj nicotní.

²⁴Sotva jsou zasazeni, sotva zaseti,
sotva zapustí v zemi kořeny,
jak na ně zavane, uschnou hned,
jak plevy odnáší je vichřice.

²⁵Ke komu mě tedy chcete přirovnat?

Svatý říká: Kdo se mi vyrovná?

²⁶Zvedněte oči a pohled'te:

Kdo stvořil toto vše?

Kdo koná přehlídku hvězdných zástupů,

kdo je volá jménem, všechny do počtu?

Má nesmírnou sílu, jeho moc je úžasná –
nikdy mu nechybí ani jediná!

²⁷Proč tedy říkáš, Jákože,

proč si, Izraeli, stěžuješ:

„Má cesta je Hospodinu ukrytá,

můj Bůh si nevšímá mých práv“?

²⁸Copak to nevíš?

Copak neslyšíš?

Hospodin, Bůh věčnosti,
jenž stvořil zemské končiny,
není unaven ani vyčerpán –
jeho moudrost je nezměrná!

²⁹On dává sílu znaveným
a vysílené umí posílit.

³⁰Mladí jsou unavení, zesláblí,
mládenci klopýtají a padají,

³¹kdo ale v Hospodina doufají,
ti nabývají nových sil:
Vznášejí se jako na orlích perutích,
běží a nejsou vyčerpáni,
kráčí a nejsou znaveni.

41

Neboj se

¹Zmlkňte přede mnou, ostrovy!
Ať národy zkusí nabrat síl!
Jen ať se přiblíží a promluví –
pojdme společně k soudu přistoupit.

²Kdo na východě vzbudil vítěze
a povolal ho ke službě?
Kdo podmanil mu národy
a dal mu vládnout nad králi?
V prach je svým mečem obrací,

svým lukem je jak stébla rozhání.

³Žene je, sám ale kráčí v bezpečí
stezkou, na kterou dříve nev kročil.

⁴Kdo to způsobil a učinil?
Kdo od počátku volá lidská pokolení?
Já Hospodin, ten první,
já budu tentýž i na konci!

⁵Ostrovy to vidí a bojí se,
končiny země třesou se.

Shromáždili se společně,

⁶podporují se navzájem,
jeden druhému říká: „Seber se!“

⁷Řemeslník zlatníkovi dodává odvahy,
kovotepec říká kováři:

„Je to dobře spojené!“

a zpevní modlu hřeby, ať se nepohne.

⁸Ty však, Izraeli, jsi můj služebník,
tebe, Jákobe, jsem si vyvolil –
jsi símě Abrahama, mého přítele!

⁹Od končin země jsem tě vychvátil,
povolal jsem tě z krajů nejzazších
se slovy: „Jsi můj služebník,
neodmítl jsem tě, ale vyvolil.“

¹⁰Neboj se – já jsem s tebou,
nestrachuj se – já jsem tvůj Bůh.
Posilním tě a podpořím,

podepřu tě svou spravedlivou pravicí.

¹¹Hle, jak ostudně budou zahanbeni
všichni, kdo proti tobě zuřili!
Budou jako nic a zahynou
ti, kteří s tebou vedli boj.

¹²I kdybys je hledal, nenajdeš
ty, kdo útočili na tebe.
Budou jako nic a ještě míň
ti, kteří s tebou válčili.

¹³Neboť já Hospodin jsem tvůj Bůh,
který tě bere za ruku
a říká: „Neměj strach,
já sám ti pomáhám!“

¹⁴Neboj se, červíčku Jákobův,
hrstko Izraelova!
Já sám ti pomáhám, praví Hospodin,
Svatý izraelský, jenž tě vykoupil.

¹⁵Hle, učiním tě cepem k mlácení,
novým a s hroty ostrými.
Pomlátíš hory, všechny rozdrtíš,
s pahorky naložíš jako s plevami.

¹⁶Rozptýlíš je a vítr je uchvátí,
rozmetáni budou vichřicí.
Ty se však budeš v Hospodinu radovat,
Svatý izraelský bude chloubou tvá.

¹⁷Chudí a ubozí marně vodu hledají

s jazykem žízní vyprahlým.
Já Hospodin je vyslyším,
já, Bůh Izraele, je neopustím!
¹⁸Vyvedu řeky na holých návrších,
v údolích nechám tryskat prameny.
Proměním pouště v jezera,
z vyprahlé země bude voda vyvěrat.
¹⁹V poušti vysázím cedry a akáty,
myrty a také olivy.
Pustinu osadím cypřiši
a jilmy spolu s jedlemi,
²⁰ať to všichni vidí a poznají,
ať to uváží a pochopí,
že to svou rukou učinil Hospodin,
Svatý izraelský že to vytvořil.

Modly nejsou nic

²¹Předneste svou při, praví Hospodin.
Král Jákobův říká: Předložte důkazy!
²²Pojďte nám, vy modly, oznámit,
co všechno se má přihodit.
Povězte nám aspoň věci minulé,
ať si je k srdci vezmeme
a poznáme, jak to dopadne.
Nebo nám řekněte, co stane se,
²³o budoucnosti nám povězte,
ať poznáme, že jste bohové!
Udělejte něco, ať je to dobré nebo zlé,
ať užasneme nad tím pohledem.

²⁴Jenže vy nejste vůbec nic
a vaše skutky jsou ještě míň –
kdo si vás volí, je odporný!

²⁵Ten, jehož vzbudím, od severu blíží se,
ten, který na východě vzývá jméno mé.
Po vládcích dupe jako po blátě,
jako když hrnčír hlínu rozšlape.

²⁶Kdo to říkal od počátku, abychom to věděli,
kdo odedávna, abychom řekli: „On se nemýlíl“?
Nikdo nic neoznámil, nikdo nic nezjevil,
od vás neslyšel nikdo nic!

²⁷Já první říkám Sionu: „Hle, už tu jsou!“
Jeruzalému dám posla se zprávou radostnou.

²⁸Dívám se a není ani jediný,
žádný z těch bohů neumí poradit;
kdybych se zeptal, kdo mi odpoví?

²⁹Hle, jak jsou všichni pouhé nic
a jejich skutky jsou ještě míň –
vzduch a nicota jsou jejich odlitky!

42

Hospodinův služebník

¹Hle, můj služebník, jehož podpořím,
můj vyvolený, jehož jsem si oblíbil!
Na něj svého Ducha položím,
aby šel národům právo vyhlásit.

²Nebude křičet, nebude se přit,

jeho hlas nebude slyšet v ulicích.

³Nalomenou třtinu nezlomí,
doutnající knot nezhasí,
ale opravdové právo vyhlásí.

⁴Nevzdá se a nepoleví,
dokud nenastolí právo na zemi –
ostrovy spolehnou na jeho učení!

⁵Tak praví Bůh – Hospodin,
jenž stvořil nebe, které rozložil,
jenž překlenuje zemi i co raší z ní,
jenž lidem na ní dává dýchání
a ducha po ní chodícím:

⁶Já Hospodin povolal jsem tě k vítězství
a za ruku tě pevně uchopil;
já tě ochráním.

Svému lidu dám tě do smlouvy,
světlem národů tě učiním,

⁷abys slepé oči otevřel,
abys vyvedl vězně z žaláře
a z vězení ty, kdo sedí v temnotě.

⁸Já jsem Hospodin – tak se jmenuji,
o svoji slávu se s jiným nedělím,
svou chválu nesdílím se sochami!

⁹Hle, minulé věci nastaly
a teď vám povím o nových.
Ještě dříve než vyraší,
vám je ohlásím.

Nová píseň

¹⁰Zpívejte Hospodinu novou píseň,
po celém světě chvalte jej –
námořníci, moře i všechno v něm,
ostrovy i jejich obyvatelé!

¹¹Ať poušť i její města zvolají
i s osadami Kedarských,
obyvatelé Sely ať jásají,
z vrcholků hor ať křičí radostí!

¹²Hospodinu ať vzdají čest,
ať ho chválí na ostrovech.

¹³Hospodin vyrazí jako bojovník,
jako hrdina se rozhorlí,
válečný pokřik mocně zakřičí,
na své nepřátele se oboří:

¹⁴Už příliš dlouho mlčel jsem,
zůstával tiše, držel se.
Teď ale vykřiknu jako při porodu,
sténat budu a lapat po dechu!

¹⁵Zpustoším hory i pahorky,
sežehnu na nich všechny rostliny,
proměním řeky v ostrovy
a jezera vysuším.

¹⁶Slepé povedu cestou, kterou neznali,
provedu je stezkami, o nichž netuší.
Proměním před nimi tmu ve světlo

a hrbolatá místa budou rovinou.

Učiním pro ně toto vše

a neopustím je.

¹⁷Ale ti, kdo spoléhali na modly,
ti, kdo svými bohy nazývali odlitky,
takoví budou s hanbou zahnáni.

Hluchý a slepý lid

¹⁸Hluší, poslouchejte,
slepí, prohlédněte, ať vidíte!

¹⁹Kdo je tak slepý jako můj služebník,
hluchý jako posel, jehož jsem pověřil?
Kdo je slepý jako ten, jehož jsem vykoupil –
slepý jako Hospodinův služebník?

²⁰Tolik jsi viděl, ale nedbal jsi,
uši máš otevřené, ale neslyšíš!

²¹Hospodin toužil ve své spravedlnosti
svůj Zákon slavně zvelebit.

²²Toto je ale oloupený, ožebračený lid,
všichni jsou v děrách spoutaní,
všichni uvěznění v žalářích.
Stali se kořistí a nebylo zachránce,
uloupeni byli a nikdo neřekl: „Vrať je zpět!“

²³Kdyby tak někdo z vás naslouchal!
Kdyby tak od nynějška pozor dal!

²⁴Kdo to Jákoba vydal v plen?
Kdo lupičům nechal Izrael?

Kdo jiný než Hospodin,
proti němuž jsme hřešili?

Po jeho cestách chodit nechtěli,
neposlouchali jeho učení,
²⁵a tak na ně vylil svůj hrozný hněv –
válečné vřavě vydal je.
Obklopily je plameny, ale nerozuměli;
hořeli, ale k srdci si to nevzali.

43

Já jsem s tebou

¹Ted' ale toto praví Hospodin,
ten, kdo tě stvořil, Jákobe,
ten, kdo tě, Izraeli, zformoval:

Neboj se, já jsem tě vykoupil
a povolal tě jménem tvým –
patříš mi!

²Půjdeš-li přes vody, já budu s tebou,
půjdeš-li přes řeky, nestrhne tě proud.
Půjdeš-li ohněm, neshoříš,
plamen tě nespálí.

³Já Hospodin jsem přece tvůj Bůh,
já, Svatý izraelský, jsem tvůj spasitel.
Egypt jsem dal za tebe jako zálohu,
Habeší a Sábou vyplatil jsem tě.

⁴Jsi pro mne tolik drahocenný,

jsi mi tak vzácný, tak tě miluji,
že za tebe vyměním všechny lidi,
za tvůj život dám celé národy.

⁵Neboj se, já jsem s tebou.
Od východu přivedu tvé potomky,
od západu tě shromáždím.

⁶Severu řeknu: „Propust' je!“
a jihu: „Nedrž je!“
Přived' mé syny zdaleka,
mé dcery ze světových stran –
⁷všechny, kdo nesou jméno mé,
ty, jež jsem stvořil k slávě své,
ty, jež jsem udělal a zformoval.

⁸Vyved' ten slepý lid, který však má oči,
všechny ty hluché, kteří mají uši.

⁹Všichni lidé ať se shromáždí,
ať se společně sejdou národy.
Kdo z nich nám tohle oznámil,
kdo minulé věci ohlásil?
Ať přivedou své svědky, ať se obhájí,
ať jim dá za pravdu, kdo to uslyší.

¹⁰Vy jste mí svědkové, praví Hospodin,
a můj služebník, jehož jsem vyvolil,
abyste poznali a uvěřili mi
a porozuměli, že já jsem.
Žádný bůh nebyl přede mnou utvořen

a ani po mně nebude.

¹¹Já, já sám jsem Hospodin

a není spasitele kromě mne.

¹²Já jsem oznámil, já zachránil a ohlásil,
když jste žádné cizí bohy neměli.

Vy jste mí svědkové, praví Hospodin,
že já jsem Bůh.

¹³Dříve než byl den, já jsem.

Z mé ruky nikdo nevyrvé.

Když konám, kdo to vrátí zpět?

Činím novou věc

¹⁴Toto praví Hospodin,

váš vykupitel, Svatý izraelský:

Kvůli vám pošlu na Babylon kohosi

a srazím všechny závory –

z jásotu Chaldejců bude úpění!

¹⁵Já jsem Hospodin, váš Svatý,

Stvořitel Izraele, váš Král.

¹⁶Toto praví Hospodin,

který razí cestu na moři

a stezku mohutnými vodami,

¹⁷který přivádí vozy s koni

a vojsko i posily

nechává padnout, aby nevstali,

jako knot lampy aby uhasli:

¹⁸Nevzpomínejte na věci minulé,

o starých neuvažujte!

¹⁹Hle, já činím novou věc,
a klíčí právě teď – vy to nevíte?
Ano, způsobím cestu na poušti
a na pustinách potoky.

²⁰Divoká zvěř mě bude ctít,
pštrosi i šakali,
že jsem způsobil vody na poušti
a na pustinách potoky,
abych napojil svůj vyvolený lid,
²¹lid, který jsem si vytvořil,
aby mou chválu hlásali.

²²Ty jsi mě ale nevzýval, Jákobe,
byl jsem ti, Izraeli, na obtíž!

²³Nepřivedls mi beránky k oběti zápalné,
obětními hody jsi mě neutil.
K žádným darům jsem tě nenutil,
neobtěžoval jsem tě kadidly.

²⁴Nekoupil jsi mi vonné koření,
tukem svých obětí jsi mě nesvlažil.
Zatos mě svými hříchy unavil,
obtížil jsi mě svými vinami!

²⁵Já, já sám kvůli sobě smažu tvé přestupky
a nevzpomenu na tvůj hřích.

²⁶Osvěž mi paměť, ať se spolu soudíme,
pověz, čím bys mohl být ospravedlněn.

²⁷Už tvůj prapředek se prohřešil,

tvoji mluvčí mě zradili.

²⁸Proto jsem potupil hodnostáře svatyně,
vydal jsem Jákoba klatbě
a Izraele potupě.

44

Vylíji vody na žíznivé

¹Ted' ale slyš, Jákobe, můj služebníku,
slyš, Izraeli, vyvolený můj!

²Toto praví Hospodin, který tě učinil,
který tě v lůnu utvořil
a který tě podpoří:

Neboj se, můj služebníku Jákobe,
můj vyvolený Ješurune!

³Já vylíji vody na žíznivé
a potoky na vyschlou zem.
Vylíji svého Ducha na tvé símě,
své požehnání na tvé potomky,
⁴takže porostou jako tráva na louce
a jako vrby u řeky.

⁵Jeden řekne: „Patřím Hospodinu“
a druhý Jákobovo jméno ponese,
další si na ruku napíše „Hospodinův“
a přijme jméno Izrael.

Kdo je jako já?

⁶Toto praví Hospodin,
král a vykupitel Izraele, Hospodin zástupů:

Já jsem první a já jsem poslední,
kromě mě není žádný Bůh.

⁷Kdo je jako já? Ať to ohlásí!
Ať mi to oznámí a vyloží!
Odedávna, kdy jsem ustavil svůj lid,
kdo jim oznamuje věci příští a budoucí?
⁸Neděste se, nezoufejte –
vždyť jsem vám to předem jasně pověděl.
Vy jste mí svědkové!
Je snad nějaký Bůh kromě mě?
Ne, jiná Skála není,
já o žádné nevím!

⁹Výrobci model jsou zcela nicotní,
to, co obdivují, jim nemůže pomoci.
Sami sobě stojí za svědky, přitom nic nevidí
a nic nevědí, aby se aspoň styděli!

¹⁰Kdo vyrábí boha a modlu odlévá,
vůbec nic nezíská.

¹¹Ostuda čeká všechny jeho stoupence –
vždyť i umělec je jen člověkem!
Jen ať se všichni shromáždí, jen ať předstoupí,
aby se děsit a stydět museli!

¹²Kovář si bere nářadí
a pracuje s ním ve výhni;
tvaruje modlu kladivy,
dře se s ní ze všech sil.

Přitom hladoví až k umdlení
ani se nenapije, až se vysílí.

¹³Řezbář tu modlu měří šňůrou
a zakresluje křídou,
opracovává ji dláty,
rýsuje kružítky.

Zhotoví z toho lidský tvar,
skvělou podobiznu člověka,
aby v domě seděla.

¹⁴Předtím však musel cedry pokácet,
vybrat si duby nebo cypřiše;
nechal je sílit mezi stromy v lese,
zasadil sosnu a rostla s deštěm.

¹⁵To dřevo je pro člověka palivem –
kus z něho vezme a hřeje se,
kusem zatopí a chleba upeče,
z kusu pak dělá boha, jemuž klaní se,
zhotoví si modlu, před níž poklekne.

¹⁶Půlku dřeva spálí na ohni,
na němž si maso k jídlu připraví,
peče si pečení a tou se nasytí.
Když se ohřeje, říká: „Výborně!
Je mi teplo, dívám se na oheň.“

¹⁷Ze zbytku dřeva si pak boha udělá,
modlu, před níž se klaní a pokleká,
a říká jí svou modlitbu:
„Zachraň mě! Vždyť jsi můj bůh!“

¹⁸Vůbec nechápou! Vůbec nevědí!

Oči mají zaslepené, takže nevidí,
ničemu nerozumí v srdcích svých.

¹⁹Nikdo se nezastaví, nepřemýšlí,
nemá rozum, nepomyslí si:

„Půlku jsem spálil na ohni,
upekl jsem si chleba na uhlí,
pekl jsem maso a nasytil se jím.

To mám teď ze zbytku dělat ohavnost,
před tímhle špalkem mám teď pokleknout?“

²⁰Takový člověk se krmí popelem,
oklamané srdce svádí jej.

Nezachrání se, neřekne:

„Nedržím v pravici prázdnou lež?“

²¹Pamatuj na to, Jákobe,
pamatuj, Izraeli, že jsi můj služebník.

Já jsem tě vytvořil, jsi můj služebník,
nezapomenu, Izraeli, na tebe.

²²Jak oblak zaženu viny tvé,
tvé hříchy jak mlhu rozptýlím.

Navrať se ke mně zpět –
vždyť jsem tě vykoupil.

²³Jásejte, nebesa, Hospodin to učinil;
radostně křičte, zemské hlubiny!

Ať hory zvučně zpívají
i lesy a všechny stromy v nich,
neboť Hospodin Jákoba vykoupil
a v Izraeli se oslaví!

Jeruzalém bude obydlen

²⁴Toto praví Hospodin, který tě vykoupil,
který tě v lůnu zformoval:

Já jsem Hospodin,
který vše působí,
který sám roztahuje nebesa,
který překlenuje zemi zcela sám,
²⁵který maří lživá znamení
a věštce v blázny obrací,
který mudrce vrhá v zmatek
a jejich vědění obrací vniveč,
²⁶který potvrdí, co říká jeho služebník,
a předpověď svých poslů naplní.

Já říkám Jeruzalému: „Budeš obydlen!“
a judským městům: „Vystavěna budete!“
a pozvednu je z trosek.
²⁷Já říkám hlubině: „Vyschni,
neboť vysuším tvé proudy.“
²⁸Já říkám Kýrovi: „Můj pastýř,“
neboť mou vůli zcela naplní.
Řekne Jeruzalému: „Buď vystavěn!“
a chrámu: „Buď znovu založen!“

45

Hospodinův pomazaný

¹Toto praví Hospodin svému pomazanému,
Kýrovi, jehož jsem vzal za pravici,

abych mu podmaňoval národy
a krále před ním odzbrojil,
abych mu otevíral brány
a dveře nezůstaly zavřeny:

²Já před tebou půjdu
a srovnám nerovnosti,
rozbiji brány z bronzu,
roztříštím železné závory.

³Vydám ti tajné poklady
a skrytá bohatství,
abys poznal, že já jsem Hospodin,
Bůh izraelský,
který tě volá jménem tvým.

⁴Kvůli svému služebníkovi Jákobovi,
kvůli svému vyvolenému Izraeli
jsem tě zavolał jménem tvým –
i když mě neznáš, udělil jsem ti tituly.

⁵Já jsem Hospodin a žádný jiný není,
kromě mě není žádný Bůh.

I když mě neznáš, já tě vyzbrojím,

⁶aby od východu k západu všichni poznali,
že kromě mě není ani jediný;

já jsem Hospodin a žádný jiný není!

⁷Já formuji světlo a tvořím tmu,
působím pokoj a tvořím pohromu.

Já Hospodin to všechno působím.

⁸Nebesa, sešlete shůry rosu,
ať spravedlnost prší z oblaků!
Otevři se, země, ať spása vyraší,
spravedlnost ať vzklíčí spolu s ní!
Já Hospodin jsem to vytvořil.

⁹Běda tomu, kdo se hádá se svým Tvůrcem,
ač je střep z hlíny, pouhý střep!
Říká snad hlína hrnčíři: „Co to vyvádíš?“
Říká tvé dílo: „On je bezruký?“
¹⁰Běda tomu, kdo říká otci: „Cos to zplodil?“
A ženě: „Na cos měla bolesti?“

¹¹Toto praví Hospodin,
Izraelův Svatý, který jej utvořil:
Na budoucnost se mě chcete vyptávat?
O mých dětech, o díle rukou mých
chcete mi dávat rozkazy?

¹²Já jsem ten, kdo zemi udělal
a stvořil na ní člověka.
Já jsem ten, kdo svýma rukama roztáhl nebesa
a celý jejich zástup ovládám.

¹³Já ve své spravedlnosti vzbudím Kýra
a všechny jeho cesty vyrovnam.
On moje město znovu zbuduje
a propustí mé vyhnance
bez placení a bez darů,
praví Hospodin zástupů.

Jediný spasitel

¹⁴Toto praví Hospodin:

Egyptské bohatství, habešské zboží
i s urostlými Sabejci
přijdou k tobě a budou tví.
Za tebou půjdou se svými řetězy,
tobě se pokloní a pokorně vyznají:
„Bůh je jen u tebe
a není boha kromě něj!

¹⁵Vskutku, ty jsi Bůh, který skrývá se,
Bůh Izraele, Spasitel!“

¹⁶Výrobci model odejdou s ostudou,
všichni společně, s hanbou a potupou.

¹⁷Izraele však Hospodin zachrání
věčným spasením.
Nebudete zahanbeni ani potupeni
už nikdy, navěky!

¹⁸Nuže, toto praví stvořitel nebe, Hospodin,
ten Bůh, který zformoval zemi,
který ji učinil a upevnil,
který ji nestvořil, aby prázdná zůstala,
ale k bydlení ji zformoval:

Já jsem Hospodin
a žádný jiný není.

¹⁹Nemluvil jsem přece skrytě,
v nějakém temném koutě země;

neřekl jsem Jákobovým potomkům:
„Hleďte mě v prázdnotě!“
Já jsem Hospodin, já mluvím pravdu
a říkám, co je poctivé.

²⁰Shromážděte se a přijďte,
uprchlíci z národů, spolu přistupte!
Nechápou ti, kdo dřevěné modly nosí,
že se modlí k bohu, který nespasí.

²¹Jen promluvte, předložte důkazy,
můžete se spolu poradit!
Kdo to odedávna předpovídal,
kdo to už kdysi zvěstoval?
Kdo jiný než já, Hospodin?
Kromě mě jiný Bůh není,
spravedlivý Bůh a spasitel –
není tu žádný kromě mne!

²²Obraťte se ke mně, ať jste spaseny,
všechny zemské končiny –
vždyť já jsem Bůh a žádný jiný není.

²³Při sobě samém přísahám,
ústý pronáším slova pravdivá,
jež nelze odvolat:

Přede mnou každý padne na kolena
a každý jazyk bude při mně přísahat.

²⁴„Jen v Hospodinu,“ budou o mně říkat,
„je spravedlnost a síla!“
Všichni, kdo proti němu zuřili,

přijdou k němu a budou zahanbeni,
²⁵ale všichni Izraelovi potomci
dojdou v Hospodinu slávy a vítězství.

46

Modly se hroutí

¹Padl Běl, Nabú se hroutí,
zvířata vezou jejich sochy pryč;
břemeny, jež jste si nosili,
jsou obtížena k padnutí.

²Hroutí se, spolu padají,
nemohou to břímě zachránit,
musejí odejít do zajetí.

³Slyšte mě, dome Jákobův,
všichni, kdo pozůstali domu Izraelovu,
vy, které hýčkám od lůna matky,
vy, které od narození nosím v náručí:

⁴Až do stáří, až do šedin
já sám, to já vás podpořím;
já jsem vás učinil a já vás nosím,
já vás podpořím a zachráním.

⁵Ke komu mě tedy chcete přirovnat?
Kdo je podle vás jako já?
S kým mě to chcete srovnávat?
Což se mi někdo podobá?

⁶Lidé sypou zlato z měšce
a váží stříbro na váze –

najímají zlatníka, aby jim z toho boha udělal,
aby ho mohli v kleče uctívat.

⁷Nosí ho na ramenou, tahají se s ním,
on potom stojí, kde ho postaví,
na svém místě stojí bez hnutí.
Když k němu volají, neodpoví jim,
nezachrání je z jejich soužení.

⁸Vzpomeňte si na to a vzmužte se,
vy zrádci, zamyslete se!

⁹Vzpomeňte na věci dávno minulé,
vždyť já jsem Bůh a žádný jiný není,
jsem Bůh a není žádný kromě mne.

¹⁰Já od počátku oznamuji konec
a odedávna, co teprv nastane.
Říkám: „Má vůle stane se,
udělám vše, co se mi chce.“

¹¹Já zavolám od východu dravce,
muže své vůle ze země daleké.
Co jsem řekl, to učiním,
své rozhodnutí naplním.

¹²Slyšte mě, vy v srdci zatvrzelí,
od spravedlnosti tak vzdálení:

¹³Svou spravedlnost jsem přiblížil,
není vzdálená,
neopozdí se spása má.
Já obdařím Sion spásou
a Izrael svou krásou.

Pád Babylonu

¹Klesni a sed' v prachu,
panno, Dcero babylonská!
Sed' na zemi, a ne na trůnu,
Dcero chaldejská!
Nikdy víc už tě nenazvou
něžnou a hýčkanou.

²Chop se mlýnku a mouku mel,
odlož své závoje.
Vyhrň si sukni, obnaž nohy,
broď se řekami!

³Ať se ukáže tvá nahota,
tvá hanba ať je odkryta!
Pustím se do pomsty
a nikoho neušetřím.

⁴Náš vykupitel je Svatý Izraelův,
má jméno Hospodin zástupů.

⁵Odejdi a sed' mlčky v tmách,
Dcero chaldejská!
Nikdy víc už tě nenazvou
nad královstvími královnou.

⁶Rozhněval jsem se na svůj lid
a potupil své dědictví;
vydal jsem ti je napospas,
tys ale nad nimi lítost neměla,

svým jhem jsi i starce krutě tížila.

⁷Říkalas: „Jsem věčná královna,“

a nic sis k srdci nebrala,

na konec jsi nepomýšlela.

⁸Ted' tedy slyš, ty milovnice rozkoší,

která si sedíš v bezpečí a v srdci myslíš si:

„Já – a kdo je víc?

Nebudu vdovou, nepřijdu o děti!“

⁹Přijde to ale na tebe obojí

v jediné chvíli, v jednom dni:

staneš se vdovou a přijdeš o děti.

Všechno to na tebe přijde v plnosti,

spoustě tvých kouzel navzdory,

navzdory moci čarů tvých.

¹⁰Ve své zlobě ses cítila bezpečná,

říkala sis „Nikdo mě nevidí.“

Svou moudrostí a věděním jsi byla svedena,

takže sis v srdci myslela:

„Já – a kdo je víc?“

¹¹Proto na tebe přijde pohroma,

kterou nebudeš umět zažehnat.

Dopadne na tebe neštěstí,

které nebudeš moci odvrátit.

Náhle na tebe přijde záhuba –

ani se nenadáš!

¹²Jen se ted' postav se svými čáry,

s tím množstvím kouzel svých,
jimiž ses zabývala od mládí.
Třeba ti nějak prospějí,
třeba někoho vystrašíš!
¹³Vyčerpána jsi všemi těmi radami!

Jen ať se teď tví astrologové postaví,
hvězdoppravci se svou předpovědí na měsíc,
ať tě zachrání z toho, co na tebe přichází.
¹⁴Hle – jsou pouhá sláma, oheň spálí je,
ani sebe nezachrání z moci plamene!
K zahřátí tu nezůstane ani uhlí řeřavé,
žádný oheň, u něhož by se dalo posedět.
¹⁵Takto ti prospějí ti tvoji kupčící,
s nimiž ses zabývala od mládí.
Každý se potácí svými cestami,
nezachrání tě nikdo z nich!

48

Zatvrzelý lid

¹Slyšte to, dome Jákobův,
vy, kdo se nazýváte jménem Izrael,
vy, kdo jste vzešli z Judova semene,
vy, kdo přísaháte Hospodinovým jménem,
vy, kdo Boha Izraele vzýváte,
ale ne v pravdě a ne poctivě,
²vy, kdo se na svaté město odvoláváte,
vy, kdo se opíráte o Boha Izraele,
jehož jméno je Hospodin zástupů:

³Předem jsem oznamoval věci minulé,
vlastními ústy ohlásil jsem je,
náhle jsem jednal a staly se.

⁴Že jsi zatvrzelý, věděl jsem,
svaly tvé šíje že jsou železné
a že máš čelo bronzové.

⁵Proto jsem ti ty věci oznámil předem,
předtím než přišly, ohlásil jsem je,
abys neřekl: „Stalo se to dík mé modle,
má socha to zařídila, můj odlitek!“

⁶Slyšel jsi o tom, teď pohleď na to vše –
kdy už to uznáte?

Teď ti však ohlašuji nové věci,
věci tajné, o nichž jsi nevěděl.

⁷Teď byly stvořeny, a ne dřív,
dodneška jsi o nich neslyšel,
abys neřekl: „O tom já přece vím!“

⁸Neslyšel jsi o tom, nic jsi nevěděl,
tvé ucho bylo tehdy zavřené.
Věděl jsem totiž, že jsi zrádce,
že jsi od narození vzbouřenec.

⁹Kvůli svému jménu svůj hněv zdržuji,
kvůli své chvále se k tobě krotím,
abych tě nezničil.

¹⁰Hle – přetavil jsem tě, ač nejsi stříbrný,
vyvolil jsem tě v peci soužení.

¹¹Kvůli sobě, sobě samému to činím –
proč bych se měl nechat hanobit?
O svoji slávu se s jiným nedělím!

Vyjděte z Babylonu

¹²Slyš mě, Jákobe,
ty, Izraeli, můj povoláný:
Já jsem – já jsem ten první
a jsem i poslední.

¹³Má vlastní ruka zemi založila,
moje pravice nebe roztáhla;
kdykoli je zavolám,
v pozoru naráz musí stát.

¹⁴Všichni se shromážděte a poslyšte:
Kterýpak z bohů tohle předpověděl?
Ten, jehož Hospodin miluje,
vykoná jeho vůli s Babylonem,
jeho ruka padne na Chaldejce.

¹⁵Já, já sám jsem promluvil,
ano, já jsem ho povolal;
přivedu ho sem
a jeho cesta bude úspěšná.

¹⁶Přistupte ke mně a tohle poslyšte:
Od počátku jsem nikdy nemluvil skrytě
a ve chvíli, kdy se to děje,
já tam jsem.
Teď mě posílá Panovník Hospodin

spolu s Duchem svým.

¹⁷Toto praví Hospodin,
Svatý izraelský, jenž tě vykoupil:
Já jsem Hospodin, tvůj Bůh,
který tě učí úspěchu
a vede tě po cestě,
po níž bys jít měl.

¹⁸Kdybys tak poslouchal mé příkazy,
tvůj pokoj by proudil jako potoky,
jak mořské vlny by byl tvůj blahobyt.

¹⁹Jako písku by bylo tvého semene
a tvých potomků jako zrněk v něm;
jejich jméno by nikdy nevymizelo,
nebylo by vymýceno přede mnou.

²⁰Vyjděte z Babylonu,
unikněte Chaldejčům!
Zvěstujte zvučným jásosem,
všude to rozhlase,
vyřidte ve všech zemských končinách:
„Hospodin vykoupil svého služebníka Jákoba!“

²¹Nežíznil, když je vedl pouštěmi,
vyvedl pro ně vodu ze skály;
rozetnul skálu
a vody vytryskly.

²²Hospodin praví: Není pokoje pro ničemy!

Světlo národů

¹Poslouchejte mě, ostrovy,
daleké národy, slyšte mě:
Hospodin mě povolal už od narození,
pojmenoval mě už v lůně matčině.

²Jak ostrý meč má ústa učinil,
v stínu své ruky ukryl mě;
učinil ze mě vybroušený šíp
a schoval si mě do toulce.

³Řekl mi: „Jsi můj služebník,
Izraeli, v tobě se oslavím.“

⁴Odpověděl jsem: „Nadarmo jsem se dřel,
vyčerpал jsem se marně a zbytečně.“
Mé právo je však u Hospodina,
u mého Boha je má odměna.

⁵Ted' ale praví Hospodin –
ten, který mě v lůně zformoval,
abych byl jeho služebník
a přivedl k němu nazpět Jákoba,
aby se Izrael k němu shromáždil
(takto jsem poctěn před Hospodinovýmá očima,
neboť můj Bůh je síla má) –

⁶nuže, on praví:

Málo na tom, abys jako můj služebník

obnovil Jákobovy kmeny
a přivedl nazpět ty,
kdo z Izraele přežili.
Světlem národů proto činím tě,
aby má spása obsáhla celý svět.

⁷Toto praví Hospodin,
vykupitel Izraele, jeho Svatý,
tomu, jímž lidé pohrdají a národy si ho oškliví,
služebníku vládnoucích:
Králové povstanou, až tě uvidí,
a velmoži se pokloní
kvůli Hospodinu, který je věrný,
Svatému izraelskému, jenž tě vyvolil.

⁸Toto praví Hospodin:

V čas milosti tě vyslyším,
pomohu ti v den spasení.
Já tě ochráním
a dám tě lidu do smlouvy,
tak abys zemi obnovil
a rozdělil zpustlá dědictví,
⁹abys řekl vězňům: „Vyjděte!“
a těm, kdo jsou ve tmě: „Ukažte se!“

Podél cest se budou moci občerstvit,
naleznou pastvu na všech pustých návrších;
¹⁰nebudou hladovět ani žízeň mít,

žár ani slunce neublíží jim,
neboť je povede Ten, jenž je soucitný,
a doprovodí je mezi vodní studánky.

¹¹Všechny své hory v cestu obrátím
a mé stezky budou zpevněny.

¹²Hle – už přicházejí z dálky,
od severu jedni, od západu další
a jiní z asuánské krajiny.

¹³Jásejte, nebesa, země, raduj se,
vy hory, zvučně zpívejte!
Hospodin totiž svůj lid potěšil,
projevil soucit ke svým ubohým!

Nezapomenu na tebe

¹⁴Sion však říká: „Hospodin mě opustil,
zapomněl na mě Panovník.“

¹⁵Zapomene snad žena na své nemluvně?
Nemá snad soucit s vlastním dítětem?
I kdyby však ony zapomněly přece,
já nikdy nezapomenu na tebe!

¹⁶Hle, vyryl jsem si tě do dlaní,
tvé zdi mám stále na očích.

¹⁷Tvoji stavitelé už k tobě spěchají,
ti, kdo tě bořili a ničili, jsou pryč.

¹⁸Pozvedni oči, jen se rozhlédni –
ti všichni se shromáždili, aby k tobě šli.
Jakože jsem živ, praví Hospodin,

všechny si je připneš jako ozdoby,
jako nevěsta se jimi okrášlíš.

¹⁹ Ano, tvé trosky a tvé sutiny
a rozvaliny tvé krajiny
budou teď přeplněny obyvateli
a daleko budou ti, kdo tě hubili.

²⁰ Ještě ti řeknou – sama to uslyšíš –
synové ve tvé bezdětnosti zplození:
„Je mi tu těsno, uхни mi,
ať se tu zabydlím.“

²¹ Tehdy si v srdci pomyslíš:
„Kdo mi je porodil?
Byla jsem přece bezdětná a neplodná,
odstrčená a vyhnaná –
kdo všechny tyhle vychoval?
Byla jsem opuštěná v samotě –
kde všichni tihle vzali se?“

²² Toto praví Panovník Hospodin:

Hle, vztáhnu svou ruku k pohanům,
zvednu korouhev na znamení národům!
V náručí tvé syny přinesou,
tvé dcery ponesou na ramenou;

²³ králové budou tvými pěstouny
a jejich kněžny tvými chůvami.
Tváří k zemi se budou klanět před tebou,
lízati ti budou prach na nohou

a tehdy poznáš, že já jsem Hospodin
a že se nezklamou, kdo ve mě doufají.

²⁴„Lze válečníka obrát o kořist?
Lze tyrana o vězně připravit?“

²⁵Nuže, toto praví Hospodin:

Ano, válečníci budou o vězně obráni,
tyrani budou zbaveni kořisti!

Já sám se postavím tvému odpůrci,
já sám tvé děti zachráním!

²⁶Ty, kdo tě utiskovali,
jejich vlastním masem nakrmím,
svou vlastní krví se jako vínem opijí.

A tehdy všichni lidé poznají,
že já Hospodin jsem tvůj spasitel,
Bůh Jákobův, tvůj vykupitel.

50

¹Toto praví Hospodin:

Kde je rozlukový list vaší matky,
se kterým jsem ji odehnal?
Komu jsem se tak zadlužil,
že bych mu vás musel odprodat?
To svými hříchy jste byli zaprodáni,
vaše matka zahnána je vašimi vinami!

²Proč když přicházím, nikdo tu není?
Proč nikdo neodpovídá na mé volání?
Což je má ruka krátká k vykoupení?
Nemám k vysvobození dost sil?
Hle, vysušuji moře pouhým napomenutím
a řeky v poušti obracím;
ryby v nich páchnou, když není dost vody
a žízní lekají.
³Nebesa oblékám do temnoty,
zahaluji je pláštěm pytlovým.

Kdo mě odsoudí?

⁴Panovník Hospodin mi dal jazyk učených,
abych uměl znaveného slovem posílit.
Ráno za ránem mě probouzí,
probouzí mé uši, abych slyšel jako učedník.
⁵Panovník Hospodin mi uši otevřel
a já se nevzpouzel,
neodvracel jsem se zpět.
⁶Nastavil jsem svá záda bijícím
a líce rvoucím za vousy;
tvář jsem si nechránil
před nadávkami a plivanci.

⁷Panovník Hospodin pomáhá mi,
a proto nedojdu potupy;
tvář jako z křemene proto nastavuji,
nebudu zahanben, to vím.

⁸Blízko je Ten, který mě hájí.

Kdo mě chce obvinít?
Pojďme se vedle sebe postavit!
Kdo chce proti mně vznášet žaloby?
Ať ke mně přistoupí!
⁹Hle, Panovník Hospodin pomáhá mi.
Kdo mě odsoudí?
Hle, všichni se obnosí jako šaty,
od molů budou sežráni!

¹⁰Kdo mezi vámi ctí Hospodina
a jeho služebníka poslouchá?
Kdo chodí v tmách
bez paprsku světla,
ten ať v Hospodinově jménu doufá,
na svého Boha ať spoléhá.
¹¹Ale vy všichni, kdo rozděláváte oheň
a pořizujete si pochodně,
chodte si ve světle vlastního ohně,
s loučemi, které zapálili jste.
Z mé ruky se vám toho dostane,
že ulehnete v bolestech!

51

Hospodin potěší Sion

¹Poslouvejte mě, kdo jdete za spravedlností,
vy, kdo Hospodina hledáte:
Pohledte na skálu, z níž jste vytesáni,
na hlubokou jámu, z níž vykopáni jste.
²Pohledte na svého otce Abrahama

a na Sáru, jež vás rodila:
Když jsem ho povolal, byl jen jediný,
požehnal jsem ho však a rozmnožil.

³Ano, Hospodin potěší Sion,
potěší všechny jeho sutiny;
jeho poušť učiní Edenu podobnou,
v zahradu Hospodinovu ji obrátí.
Znovu tam bude radost a veselí,
zpěv a díkůvzdání tam bude znít.

⁴Dobře mě, můj lide, poslouchej,
nastav mi uši, můj národe!
Učení totiž vzejde ode mě,
mé právo lidem zasvitne.

⁵Má spravedlnost blízí se,
má spása už je na cestě,
má paže národům právo přinese.
Ostrovy na mě čekají,
mou paži vyhlíží s nadějí.

⁶Jen pozvedněte oči k nebi,
podívejte se dolů k zemi:
Nebe se rozplyne jako dým,
země se jako šaty obnosí,
její obyvatelé pomřou jako komáři.
Má spása ale trvá navěky
a má spravedlnost nikdy neskončí.

⁷Poslouchejte mě, znalci spravedlnosti,
lide, který má v srdci mé učení:
Vůbec se nebojte lidského pohrdání,
z jejich urážek nemějte obavy.
⁸Vždyť je moli sežerou tak jako šaty,
jako vlna budou červy sežráni.
Má spravedlnost ale trvá navěky,
pro všechny časy je mé spasení.

Já jsem váš Utěšitel

⁹Probud' se, probud', paže Hospodinova,
obleč se silou svou!
Probud' se jako za dávných dnů,
za časů, jež byly od věků!
Nebyls to ty, kdo rozdrtil netvora,
kdo tehdy toho draka udolal?
¹⁰Nebyls to ty, kdo moře vysušil,
ty ohromné vodní propasti,
a udělal cestu skrz mořské hlubiny,
aby je vykoupení mohli překročit?

¹¹Hospodinovi zachránění se navrátí
a na Sion přijdou s jásáním,
s věčnou radostí na tvářích.
Tehdy je přemůže radost a veselí;
zármutek a úpění je opustí.

¹²Já jsem váš Utěšitel, já sám.
Co jsi zač, že se bojíš smrtelníka,

člověka, jenž se trávě podobá?

¹³Zapomínáš na Hospodina, svého Tvůrce,
na Toho, jenž nebe rozestřel
a položil základy země.

Denně žiješ v stálé hrůze
před hněvem utiskovatele,
který se chystá k záhubě.

Ale hněv utiskovatele – kde je?

¹⁴Zajatec bude brzy propuštěn;
v té jámě totiž neumře,
chléb mu už scházet nebude.

¹⁵Já jsem Hospodin, tvůj Bůh,
jenž vzdouvá moře, až jeho vlny řvou –
mám jméno Hospodin zástupů.

¹⁶Svá slova vložil jsem do tvých úst,
ve stínu své ruky jsem tě skryl –
já, jenž jsem nebe zasadil
a základy země položil,
říkám Sionu: „Jsi můj lid.“

Kalich hněvu

¹⁷Probud' se, probud' se,
vstávej, Jeruzaléme,
který jsi z ruky Hospodinovy
kalich jeho hněvu pil,
který jsi až do dna vyprázdnil
pohár závratí!

¹⁸(Sionskou dceru žádný nedoprovodil
ze všech synů, které zplodila;
za ruku ji nevzal ani jediný
ze všech synů, které hýčkala.)

¹⁹Dvojí neštěstí přišlo na tebe –
a kdo tě lituje?
Zkáza a zhouba, hlad a meč –
kdopak těší tě?

²⁰Tvoji synové leží v mrákotách
na každém rohu jak antilopa lapená,
pod tíhou hněvu Hospodinova,
pod hrozbami tvého Boha.

²¹Proto teď slyš, ty ztrápená,
ty opilá, ne však od vína:

²²Toto praví tvůj Pán a Bůh,
obhájce svého lidu, Hospodin:
Hle, беру ti z ruky
pohár závratí!

Z toho poháru, z kalicha mého hněvu
nebudeš pít už nikdy víc.

²³Dám jej však do ruky tvých trapičů,
kteří ti říkali:

„Sehni se, ať přejdeme!“
a tys jim nastavovala hřbet jako zem,
jako ulici pro chodce.

Pryč, pryč odtud!

¹Probud' se, probud', Sione,
svou silou obleč se!
Obleč se rouchem krásy své,
svaté město Jeruzaléme,
neboť už do tebe nikdy nevstoupí
neobřezaný a nečistý.

²Otřes se z prachu, Jeruzaléme,
zvedni se, na trůn posad' se!
Strhni okovy ze svého hrdla,
zajatá Dcero sionská!

³Toto praví Hospodin: Zadarma jste se prodali, bez peněz
budete vykoupeni. ⁴Toto praví Panovník Hospodin: Můj lid
kdysi odešel bydlet do Egypta a nakonec ho utiskovala Asýrie.

⁵Co tedy mám teď udělat? praví Hospodin. Zadarma byl
odveden můj lid a ti, kdo mu vládnou, se mu smějí, praví
Hospodin; mé jméno je stále uráženo, celé dny. ⁶Nuže, můj lid
pozná jméno mé! V ten den pozná, že já jsem ten, který
prohlašuje: „Hle, jsem zde.“

⁷Jak krásné jsou na horách
nohy posla dobrých zpráv,
toho, kdo pokoj zvěstuje,
kdo nese dobrou zvěst,
toho, kdo spásu ohlašuje,
kdo říká Sionu: „Tvůj Bůh kraluje!“

⁸Slyš! Tví strážní volají,
společně křičí radostí,
protože vidí na vlastní oči,
jak se k Sionu vrací Hospodin.

⁹Dejte se spolu do zpěvu radosti,
jeruzalémské sutiny,
vždyť Hospodin potěšil svůj lid –
on Jeruzalém vykoupil!

¹⁰Hospodin svou svatou paži obnažil
všem národům přímo na očích,
aby všechny zemské končiny viděly
spásu, již náš Bůh připravil.

¹¹Pryč, pryč, vyjděte odtud,
nesahejte po ničem nečistém!
Vyjděte zprostřed Babylonu;
kdo nosíte Hospodinovo nádobí, očistěte se!

¹²Nebudete ale odcházet s chvatem,
nebudete se dávat na útěk,
protože Hospodin před vámi půjde
a Bůh Izraele vaše řady uzavře.

Naše utrpení vzal na sebe

¹³Hle, můj služebník uspěje;
povstane, zvedne se, vyvýšen bude velice!

¹⁴Jako se nad ním mnozí zděsili,
(že nelidsky byl napohled zohaven –
už ani člověku nebyl podoben),

¹⁵ tak mnohé národy zase ohromí:
I králové kvůli němu oněmí,
až spatří nevýslovné,
až neslýchané pochopí.

53

¹ Kdo uvěřil naší zprávě?
Komu se zjevila Hospodinova paže?
² Vyrostl před ním jako proutek,
jako kořínek ze země vyprahlé.
Nebyl nápadný ani honosný,
abychom na něj hleděli,
nebylo na něm vidět nic,
proč bychom po něm toužili.
³ Opovržený a opuštěný lidmi,
muž utrpení a znalý bolestí,
jako ten, před kterým tvář si zakrývají,
opovržený –
proč bychom si ho všímali?

⁴ Bolesti, jež nesl, však byly naše,
naše utrpení vzal na sebe!
My jsme se ale domnívali,
že je od Boha trestán, bit a pokořen.
⁵ On však byl proboden naším proviněním,
našimi vinami trýzněn byl;
pro naše blaho snášel potrestání –
byli jsme uzdraveni jeho ranami!
⁶ My všichni jsme jako ovce zabloudili,

každý se na svou cestu obrátil,
Hospodin ale uvalil na něj
provinění nás všech.

⁷Byl zmučen, a přestože trpěl,
ústa neotevřel.

Na smrt byl veden jako beránek,
jak ovce před stříhači oněměl,
ústa neotevřel.

⁸Vzali jej, aby byl zadržen a souzen;
kdo z jeho současníků na to pomyslel?
Byl totiž vyťat ze země živých,
proviněním mého lidu raněn byl.

⁹Ač měl být pohřben se zločinci,
octl se v hrobě s boháčem;
nikdy se totiž nedopustil křivdy
a v ústech neměl žádnou lest.

¹⁰Hospodinovou vůlí však bylo trýznit jej,
ranit jej trápením:
Za vinu když sám sebe obětuje,
uvidí potomstvo, bude dlouho živ
a Hospodinova vůle skrze něj
se zdárně naplní.

¹¹Po svém utrpení však světlo uvidí
a bude nasycen.
Můj spravedlivý služebník mnohé ospravedlní;
jejich viny vezme na sebe.

¹²A proto mu dávám podíl s mnohými,
aby se s nesčíslnými dělil o kořist,
protože sám sebe vydal smrti
a počítal se mezi viníky.
On to byl, kdo nesl hřích mnohých
a za viníky se postavil.

54

Jásej, neplodná

¹Jásej, neplodná,
která jsi nikdy děti neměla!
Zpívej a křič samou radostí,
která jsi nikdy nerodila!
Opuštěná totiž bude mít děti –
víc dětí nežli provdaná,
praví Hospodin.

²Pro svůj stan udělej víc místa,
plachty svých příbytků směle rozestři;
roztáhni také svoje lana
a zatluč kolíky.

³Rozmůžeš se totiž doprava i doleva,
národům budou vládnout tvoji potomci
a zpustlá města obsadí.

⁴Neboj se, nebudeš zahanbena,
nestyď se, nedojdeš potupy.
Zapomeneš na hanbu svého mládí,
na potupu svého vdovství nevzpomeneš víc.

⁵Tvým manželem je přece tvůj Tvůrce,
Hospodin zástupů – to jméno má;
Svatý izraelský je ti vykupitelem,
Bohem vší země se nazývá.

⁶Hospodin tě totiž zpátky zavolá
jako opuštěnou, ztrápenou manželku,
ženu, jež byla v mládí provdána
a potom zavržena, říká tvůj Bůh.

⁷Opustil jsem tě na kratičkou chvíli,
v nesmírném slitování tě však přivinu.

⁸Když mě na chvíli zloba přemohla,
skryl jsem před tebou svoji tvář,
ve věčné lásce se však nad tebou slituji,
říká tvůj vykupitel, Hospodin.

⁹Je to pro mě stejné jako za Noemových dnů,
kdy jsem přísahal,
že už na zem neuvedu Noemovu potopu.
Právě tak nyní přísahám,
že už se na tebe nerozhněvám,
že už tě nebudu přísně hubovat.

¹⁰I kdyby hory někam odešly,
i kdyby se chvěly pahorky,
má láska od tebe nikdy neodejde,
smlouva mého pokoje se nezachvěje,
praví Hospodin, jenž s tebou soucítí.

¹¹Ach ty ztrápená, vichrem zmítaná,

útěchy zbavená,
hle, já tě vybuduji tyrkysovými kameny,
za základ položím ti safíry.

¹²Z rubínů vytvořím tvé cimbuří,
tvé brány budou třpytné granáty
a tvé hradby samé vzácné kameny.

¹³Všechny tvé děti budou Hospodinovi učedníci,
budou zakoušet pokoj a blahobyt.

¹⁴Založena budeš na spravedlnosti:
Zbavena násilí bez obav budeš žít,
nepřiblíží se k tobě žádné neštěstí.

¹⁵Kdyby tě snad přesto někdo napadal,
nebudu s ním já;
kdokoli by tě chtěl napadnout,
padne před tebou.

¹⁶Hle, to já jsem stvořil kováře,
jenž dmýchá uhlí ve výhni
a vyrábí zbraně k jejich účelu;
tentýž já jsem stvořil také zhoubce,
aby působil záhubu.

¹⁷Žádná zbraň chystaná na tebe se nezdaří
a každý jazyk, jenž tě obviňuje, usvědčíš.
Toto je dědictví služebníků Hospodinových
a vítězství, jež jim zajistím, praví Hospodin.

Pojďte ke mně

¹Ach, všichni žízniví, pojdte k vodě,

i vy, kdo nemáte žádné peníze!

Pojďte, kupujte a jezte,

pojdte, kupujte bez peněz

víno a mléko bezplatně!

²Proč utrácíte peníze nikoli za chléb

a svůj výdělek za to, co nenasycuje?

Poslechněte raději mě a jezte, co je dobré,

potěšte svou duši lahodným pokrmem.

³Nakloňte ucho a pojdte ke mně,

poslouchejte a živi budete.

Věčnou smlouvu chci s vámi uzavřít,

potvrdit lásku, již jsem Davidovi zaslíbil.

⁴Hle, učinil jsem ho svědkem pro lidi,

aby vedl a učil zástupy.

⁵Hle, zavoláš národy, které neznal jsi,

a národy, jež tě neznaly, k tobě poběží

kvůli Hospodinu, tvému Bohu,

kvůli Svatému izraelskému, jenž tě oslaví.

⁶Hledejte Hospodina, dokud je k nalezení,

volejte k němu, dokud blízko je.

⁷Ničema ať svou cestu opustí

a hříšný člověk své smýšlení.

Ať se vrátí k Hospodinu – slituje se nad ním;

k našemu Bohu, který štědře odpouští.

⁸Mé smýšlení není vaším smýšlením
a vaše cesty nejsou mými cestami,
praví Hospodin.

⁹Jako je vysoko nebe nad zemí,
tak jsou mé cesty nad vašimi cestami,
tak je mé smýšlení nad vaším smýšlením.

¹⁰Jako z nebe padá déšť a sníh
a znovu se tam nevrací,
ale zavlažuje zemi

a zúrodňuje ji k plození,
aby dávala zrno rozséváči
a chléb tomu, kdo jí –

¹¹takové je i mé slovo,
jež z mých úst vychází:
nenavráť se ke mně s prázdnou,
ale vykoná, co chci;
úspěšně naplní své poslání.

¹²Ano, vyjdete s radostí,
doprovázeni v pokoji.
Hory a pahorky vám budou zpívat vstříc,
tleskat vám budou všechny stromy na polích.

¹³Místo křoví pak vyrostе cypřiš
a myrta místo kopřivy.
Hospodin si tím jméno způsobí –
věčné znamení, které nezmizí.

NOVÝ JERUZALÉM

56

Dům pro všechny národy

¹Toto praví Hospodin:

Dodržujte právo,
jednejte spravedlivě –
vždyť má spása už je blízko,
má spravedlnost zjeví se!

²Blaze člověku, který tak jedná,
lidskému synu, který na to dbá:
Zachovává sobotu, aby ji neznescověoval,
zdržuje svou ruku od všeho zla.

³Ať tedy neříká žádný cizinec,
který se připojil k Hospodinu:
„Hospodin mě zcela jistě
vyloučí ze svého lidu.“
Ať také neříká žádný kleštěnec:
„Jsem podobný suchému stromu.“

⁴Neboť toto praví Hospodin:
Kleštěncům, kteří zachovávají mé soboty,
kteří se pro mou vůli rozhodli
a drží se mé smlouvy,
⁵dám ve svém domě a mezi svými zdmi
pomník a jméno nad syny i dcery.

Věčné jméno jim udělím,
jméno, jež nikdy nezmizí.

⁶Cizince, kteří se k Hospodinu připojí,
aby mu sloužili,
aby Hospodinovo jméno milovali
a byli mu služebníky,
všechny, kdo chrání sobotu před znesvěcením
a drží se mé smlouvy –
⁷ty všechny přivedu na horu své svatosti
a oblažím je ve svém domě modlitby.
Jejich zápaly a jejich oběti
dojdou zalíbení na mém oltáři
a můj dům bude nazýván domem modlitby
pro všechny národy.

⁸Tak praví Panovník Hospodin,
který shromažďuje rozehnaný Izrael:
Shromáždím k němu ještě další,
k těm, kdo už byli shromážděni.

Nenažraní psi

⁹Všechna polní i lesní zvířata,
pojdte žrát!

¹⁰Strážní Izraele jsou samí slepci,
nevědí vůbec nic;
všichni jsou němí jako psi,
co ani štěkat neumí;

polehávají se svými sny,
svůj spánek milují.
¹¹Jsou to tak nenažraní psi,
že se neumějí nikdy nasytit.
A to jsou pastýři!
Nemají porozumění,
každý se na svou cestu obrátil,
všichni se zajímají jen o svůj zisk.

¹²„Pojďte,“ vykřikují, „víno chci!
Pivem se pojdme zpít!
Zítřek bude právě takový,
jen toho bude ještě víc!“

57

¹Spravedliví umírají
a nikomu to nevadí;
zbožní lidé navždy odcházejí
a nikdo na to nemyslí,
že spravedliví odcházejí
před neštěstím.

²Odcházejí v pokoji,
odpočívají na loži,
kdo přímou cestou kráčeli.

Plémě nevěstky

³Teď ale přistupte, vy synové čarodějky,
vy plémě nevěrníka a nevěstky!

⁴Komu se to posmíváte?
Komu se pošklebujete,

na koho jazyk vyplazujete?

Copak nejste děti vzbouřené,

nejste plémě lži?

⁵Vášnivě smilníte v posvátných hájích

a pod kdejakým stromem košatým;

zabíjíte své děti v roklích

pod skalními útesy!

⁶Mezi balvany v roklích najdeš svůj úděl,

právě ony budou tvým osudem.

Vždyť právě jim vyléváš úlitby,

jim přinášíš své moučné oběti.

Copak mě tyto věci obměkčí?

⁷Na vysoké a strmé hoře sis lože ustlala,

na ni jsi stoupala, abys tam obětovala.

⁸Za svými dveřmi, za svými veřejemi

postavila sis památník.

Daleko ode mě ses vysvlékla,

vystoupilas na lože a doširoka odkryla;

smlouvou ses s nimi spojila,

jejich lože milovala, na úd zírala!

⁹S olejem jsi za Molochem chodila,

byla jsi samá vonná mast;

do dálek jsi své posly vyslala,

sestoupila jsi až do pekla.

¹⁰Tou spoustou cest ses unavila,

neřekneš ale: „Marná námaha!“

V tom svém údu jsi život našla,
a tak jsi nepolevila.

¹¹ Koho ses tolik děsila a bála,
že jsi zradila?
Na mě sis ani nevzpomněla,
vůbec jsi na mě nedbala!
To proto, že jsem tak dlouho mlčel,
přestala jsi mě mít v úctě?

¹² Já sám odhalím spravedlnost tvou
i tvé skutky – a k ničemu ti nebudou.
¹³ Až budeš volat o pomoc,
nech se zachránit tou svou sebrankou!
Všechny ty modly přece vítr odnese,
odvane je už pouhý dech.
Kdo se však ke mně uchýlí,
dostane zemi za dědictví
a obdrží horu mé svatosti.

Pokoj vzdáleným i blízkým

¹⁴ On říká:

Budujte, budujte, cestu připravte,
překážky z cesty mému lidu odkliděte!

¹⁵ Toto praví ten Vznešený a Vyvýšený,
jenž žije ve věčnosti a má jméno Svatý:
Žiji vysoko a ve svatosti,

ale i s tím, kdo je sklíčený a pokorný,
abych oživil ducha pokorných,
abych oživil srdce sklíčených.

¹⁶Nebudu stále vznášet výčitky,
nebudu se hněvat navěky –
vždyť by se přede mnou každý duch zhroutil,
každá duše, již jsem učinil!

¹⁷Rozlítil jsem se nad hříchem jejich lakoty,
bil jsem je ve svém hněvu skryt,
oni však stále po svém odcházeli pryč.

¹⁸Viděl jsem jejich cesty – přesto je uzdravím,
znovu je povedu a útěchu jim navrátím,

¹⁹ovoce chvály stvořím pro jejich rty.
Pokoj! Pokoj vzdáleným i blízkým,
praví Hospodin. Já je uzdravím.

²⁰Ničemové však budou jak moře bouřící,
jež nemůže se utišit
a jehož vlny kalným bahnem zmítají.

²¹Můj Bůh praví: Není pokoje pro ničemy!

58

Půst, který se líbí mně

¹Křič z plna hrdla, ze všech sil,
pozvedni hlas jako polnici.
Ohlas mému lidu jeho provinění,
domu Jákovovu jeho hřích.

²Den co den mě prý hledají,
mé cesty by rádi poznali!
Jako národ, jenž se spravedlivě chová
a neopouští zákony svého Boha,
tak mě žádají o spravedlivé soudy,
rádi by byli v Boží blízkosti!

³Říkají: „Proč se postíme,
když se na to nedíváš?
Pokořujeme se hladem,
a ty si toho nevšímáš?“

Jen se podívejte –
v postní den si děláte, co chcete,
všechny své dělníky ale honíte.
⁴Vaše půsty působí jen sváry a rozbroje,
vaše krutá pěst dopadá na druhé.
Nemůžete se postit tak jako dnes,
abyste byli vyslyšeni v nebi nahoře!
⁵To že je půst, který se líbí mně?
Den, kdy má člověk hladovět?
Kdy má jak rákos hlavu naklánět
a stlát si pytle a popelem?
Jak můžeš tohle nazývat postem,
dnem, který má Hospodin v oblibě?

⁶Není snad toto půst, který se líbí mě –
uvolnit ty, kdo jsou v krutých okovech,
rozvázat ty, kdo vězí v provazech,

propustit utlačované jako svobodné,
takže každé jho zlomíte?

⁷Nemáš se raději s hladovým o chléb podělit,
ubohým bezdomovcům svůj dům otevřít?
Když vidíš nahého, nemáš jej přiodít,
přestat být netečný k vlastním příbuzným?

⁸Tehdy jak svítání tvé světlo vytryskne
a tvé zdraví rychle rozkveté;
tvá spravedlnost tě bude předcházet
a Hospodinova sláva tvé řady uzavře.

⁹Tehdy zavoláš a Hospodin vyslyší tě;
o pomoc vykřikneš a řekne: Jsem zde!

Když ze svého středu útlak odvrhneš,
ukazování prstem a řeči zlé,

¹⁰hladovému když se štědře nabídneš
a nasytíš duše ztrápené,
tehdy tvé světlo vzejde v temnotě
a tvá noc bude jako poledne.

¹¹Tehdy tě Hospodin stále povede,
nasytí tvou duši i v zemi vyprahlé
a tvým kostem dodá na síle.
Budeš se podobat zavlažené zahradě,
budeš jako pramen, jehož voda nevyschne.

¹²Kdo vzejdou z tebe, zbudují dávné sutiny;
základy minulých pokolení znovu vystavíš.
Budou tě nazývat stavitelem zboření

a obnovitelem cest, aby se dalo žít.

¹³Když se tvá noha vyhne sobotě,
aby sis v můj svatý den nedělal, co chceš,
když budeš sobotu nazývat svým blahem,
Hospodinovým svatým a slavným dnem,
a budeš ji slavit tak, že upustíš od svých cest,
aby sis nedělal, co chceš,
a s řečmi přestaneš,

¹⁴tehdy v Hospodinu rozkoš nalezneš
a já tě dovedu na výšiny země,
abys užíval dědictví svého otce Jákoba.
Tak promluvila ústa Hospodinova.

59

Vaše viny jsou překážka

¹Hle – ruka Hospodinova není krátká,
aby zachraňovat nemohla,
jeho ucho není zalehlé,
aby neslyšel!

²Vaše viny jsou však překážka
mezi vámi a vaším Bohem,
vaše hříchy vám skryly jeho tvář,
aby neslyšel.

³Vždyť máte dlaně potřísněné krví
a prsty plné vin;
vaše rty mluví samé lži,
váš jazyk mumlá podlosti.

⁴Nikdo nevolá po spravedlnosti,
nezastává se věrnosti.

Doufají v nicotu, mluví lži,
počnou trápení a rodí neštěstí.

⁵Hadí vejce vyseděli,
pavoučí sítě osnují.

Kdo jejich vejce pozře, zemře;
rozmáčkne-li je, zmije vyleze!

⁶Jejich pavučiny se na šat nehodí,
neobléknou se tím, co zhotoví.

Jejich činy jsou zločiny,
na jejich dlaních lpí násilí.

⁷Jejich nohy běží k neštěstí,
spěchají prolévat krev nevinných.

Jejich myšlenky jsou jen zlomyslnosti,
zkáza a zhouba jsou jejich průvodci.

⁸Cestu pokoje vůbec neznají,
v jejich stopách je jen bezpráví.

Své stezky pokroutili natolik,
že tudy kráčející pokoj neznají.

Uznáváme své zločiny

⁹Proto je od nás právo daleko,
proto k nám nedosahuje spravedlnost!

Čekáme na světlo, a hle – tma;
na úsvit, ale kráčíme v temnotách.

¹⁰Jak slepí se plížíme podél zdi,
šmátráme jako bez očí.

O poledni klopýtáme jako v půlnoci,
mezi siláky jsme jako umrlci.

¹¹Všichni mručíme jako medvědi,
tklivě naříkáme jako holubi.
Čekáme na právo, ale žádné není,
na spásu, ale ta je pryč.

¹²Mnoho je před tebou našich vin,
svědčí proti nám náš vlastní hřích;
zůstávají nám naše provinění,
uznáváme své zločiny:

¹³Vzpouru a zradu proti Hospodinu,
odvrácení se od Boha,
řeči o násilí a o útlaku,
mumlání lží, jež naše srdce zplodila.

¹⁴Právo je zpátky zahnáno,
spravedlnost zůstala kdesi daleko;
pravda ulicemi klopýtá,
poctivost nesmí do města.

¹⁵Pravda se vytratila
a ten, kdo se straní zla,
je vydáván napospas.

Zastánce a Vykupitel

Hospodin vidí a nelíbí se mu to,
že právo zmizelo.

¹⁶Když viděl, že tu není žádný zastánce,
že tu není ani jeden, zhrozil se.

Svou vlastní paží proto spásu způsobil,
vlastní spravedlností se posílil.

¹⁷Jako pancířem se oblékl spravedlností,
na hlavu vzal si přilbu spasení.
Jako šaty vzal si roucho pomsty,
pláštěm horlivosti se zahalil.

¹⁸Jak si zasluhují, tak jim odplatí,
hněv má pro protivníky, odplatu pro soky;
i ostrovům odplatí, jak si zaslouží.

¹⁹Na západě budou Hospodinovo jméno ctít
a jeho slávu tam, kde slunce vychází,
neboť se jako prudká řeka přivalí,
hnaná kupředu dechem Hospodinovým.

²⁰K Sionu přijde Ten, jenž je vykoupí –
k těm, kdo v Jákobovi opouštějí hříchy,
praví Hospodin.

²¹A toto bude má smlouva s nimi, praví Hospodin: Můj Duch,
který je na tobě, a má slova, jež jsem vložil do tvých úst, se
nevzdálí od tvých úst ani od úst tvých potomků ani od úst
potomků tvých potomků, praví Hospodin, od nynějška až
navěky.

60

Město Hospodinovo

¹Vstávej, zaskvěj se, tvé světlo už je tu,
Hospodinova sláva vzešla nad tebou!

²Hle, tma přikryje zemi
a soumrak národy,
nad tebou ale vzejde Hospodin,
jeho sláva nad tebou se objeví.
³Ke tvému světlu půjdou národy
a králové k jasů tvého svítání.

⁴Jen zvedni oči, kolem se rozhlédni –
ti všichni se k tobě shromáždí;
tvoji synové přijdou z krajů dalekých,
tvé dcery budou přineseny v náručí.

⁵Až to uvidíš, celý se rozzáříš,
samým úžasem se ti srdce rozbuší:
obráti se k tobě mořské poklady,
bohatství národů k tobě zamíří.

⁶Stáda velbloudů tě zaplaví,
dromedáři z Midiánu a z Efy,
přijdou i všichni ze Sábý
se zlatem a vonným kořením,
aby Hospodinovy chvály hlásali.

⁷Všechny ovce z Kedaru se k tobě shromáždí,
poslouží ti i nabajotští berani;
budou přijati za oběť na mém oltáři,
a tak dům své slávy oslavím.

⁸Kdo se to slétají jako oblaky,
jako holubi k svému hnízdišti?

⁹Na mě zajisté čekají ostrovy

a mořské lodi jsou mezi prvními,
aby tvé syny z dálky přivezly
a jejich stříbro i zlato s nimi,
kvůli jménu Hospodina, tvého Boha,
Svatého Izraelova, jenž tě oslaví.

¹⁰Cizinci zbudují tvoje zdi
a jejich králové ti poslouží.
Ano, ve svém hněvu jsem tě bil,
ve své přízni se ale nad tebou slituji.

¹¹Tvé brány zůstanou stále otevřeny,
nebudou zavírány ve dne ani v noci,
aby k tobě přišlo bohatství národů
i jejich králové ve vítězném průvodu.

¹²Národ a království, jež ti neslouží, zahynou;
takové národy v troskách zaniknou.

¹³Sláva Libanonu k tobě zamíří,
cypřiše a jilmy spolu s jedlemi,
aby ozdobily moji svatyni,
podnož svých nohou abych oslavil.

¹⁴Poníženě k tobě přistoupí
synové těch, kdo tě trápili;
všichni, kdo tebou pohrdli,
se u tvých nohou pokloní
a budou tě nazývat: Město Hospodinovo,
Sion Svatého izraelského.

¹⁵Místo abys byla opuštěná a neoblíbená,

takže skrze tebe nikdo nechodil,
způsobím, abys věčnou chloubou byla,
všem pokolením budeš radostí.

¹⁶ Mléko národů budeš pít,
sát budeš z prsů královských
a poznáš, že já Hospodin jsem tvůj spasitel,
Bůh Jákobův, tvůj vykupitel.

¹⁷ Místo bronzu přinesu ti zlato
a místo železa stříbro;
místo dřeva přinesu ti bronz
a místo kamení železo.

Tvým správcem tehdy učiním pokoj,
tvým vládcem bude spravedlnost.

¹⁸ Ve tvé zemi už nebude slyšet o násilí,
o zkáze a zhoubě na tvém území.
Své hradby tehdy nazveš Spása
a svoje brány Chvála.

¹⁹ Slunce už ti nebude světlem ve dne,
nebude ti svítit ani záře měsíce –
Hospodin bude tvým věčným světlem,
tvůj Bůh ti bude ke slávě!

²⁰ Tvé slunce už nikdy nezapadne,
neubude už z tvého měsíce –
Hospodin bude tvým věčným světlem,
dny tvého truchlení skončí se.

²¹ V tvém lidu budou všichni spravedliví
a obdrží zemi navěky.

Oni jsou výhonek, jenž jsem zasadil,
dílo mých rukou, v němž se oslavím.

²²Z toho nejmenšího bude kmen,
nepatrný bude mocným národem.
Já jsem Hospodin;
v pravý čas to rychle učiním.

61

Léto milosti

¹Duch Panovníka Hospodina na mně spočívá,
abych nesl dobré zprávy ubohým.
Poslal mě ovázat srdce ztrápených,
vyhlásit svobodu zajatým
a propuštění spoutaným,
²vyhlásit Hospodinovo léto milosti
a den pomsty našeho Boha,
potěšit všechny plačící,
³posílit na Sionu truchlící,
dát jim věnec místo popela,
olej radosti místo truchlení
a oděv chvály místo skleslosti.
Budou je nazývat: Duby spravedlnosti,
stromy, jež Hospodin zasadil,
aby se na nich oslavil.

⁴Zbudují dávné sutiny,
trosky minulosti opraví,
zbořená města obnoví,

jež po věky byla troskami.

⁵Pastýři vašich stád budou cizinci,
vaši oráči a vinaři budou lidé z ciziny.

⁶Vás ale nazvou: Hospodinovi kněží,
budou vám říkat: Našemu Bohu sloužící.
Bohatstvím národů se budete sytit,
oblečete se do jejich nádhery.

⁷Místo své hanby
budete mít dvojitý podíl,
místo své potupy
budete jásat nad svým dědictvím.
V jejich zemi získáte dvojitý podíl,
budete obdařeni věčnou radostí.

⁸Já Hospodin totiž právo miluji
a nenávidím okrádání a příkoří;
proto je odměním ve své věrnosti
a uzavřu s nimi smlouvu navěky.

⁹Jejich símě bude známé mezi pohany
a jejich potomci mezi národy:
Všichni, kdo je uvidí, tehdy uznají,
že jsou símě, kterému žehná Hospodin.

¹⁰V Hospodinu se šťastně raduji,
má duše mého Boha velebí,
neboť mě oblékl rouchem spásy
a pláštěm spravedlnosti mě zahalil
jako ženicha s věncem ozdobným,

jako nevěstu okrášlenou šperky.

¹¹Tak jako země plodí své rostliny
a zahrada dá vzklíčit svému semeni,
tak dá Panovník Hospodin vzklíčit spravedlnosti
a chvále před všemi národy.

62

Dostaneš nové jméno

¹Kvůli Sionu nezůstanu mlčet,
kvůli Jeruzalému neutiším se,
dokud jeho spravedlnost nevzejde jak rozbřesk
a jeho spása nevzplane jako pochoděň.

²Národy spatří tvoji spravedlnost
i všichni králové slávu tvou
a tehdy dostaneš nové jméno,
jež ti Hospodinova ústa vyberou.

³V Hospodinově ruce budeš slavnou korunou,
v dlani svého Boha královskou čelenkou.

⁴Už nikdy ti nebudou říkat Opuštěná,
tvoji zem nebudou nazývat Pustinou.
Budou ti říkat Oblíbená
a tvoji zem nazvou Provdanou –
ano, Hospodin se bude v tobě kochat,
tvá země znovu bude manželkou!

⁵Jako se mládenec žení s pannou,
tak se tvůj Stavitel ožení s tebou;
ženichovo štěstí nad nevěstou
zakusí tvůj Bůh nad tebou!

⁶Jeruzaléme, na tvých zdech
jsem ustanovil strážné,
kteří celý den a celou noc
nikdy neztichnou.
Vy, kdo Hospodina upomínáte,
nedopřávejte si pokoje
⁷a ani jemu pokoj nedejte,
dokud neobnoví Jeruzalém
a dokud nezpůsobí,
aby byl slavný na zemi.

⁸Hospodin přísahal svou pravicí,
svou mocnou paží přísahal:
Už nikdy nedám tvé obilí
tvým nepřátelům sníst;
už nikdy nevypijí cizinci
víno, s nímž ses tak namáhal.
⁹Ženci budou jíst obilí
a chválit Hospodina,
česáči budou víno pít
na mých svatých nádvořích.

¹⁰Projděte, projděte branami,
připravte cestu pro můj lid!
Budujte, budujte silnici,
vyberte kamení,
zvedněte korouhev pro národy!

¹¹Hle, Hospodin nechá provolat
do všech konců světa:

„Řekněte Dceři sionské –
hle, tvůj Spasitel už jde!
Hle, jeho odplata jde s ním,
jeho odměna ho předchází!“

¹²Tvé syny nazvou: Svatý lid,
Vykoupení Hospodinovi,
a tebe nazvou: Vyhledávané,
Město, jež není opuštěné.

63

Vinný lis národů

¹Kdo to přichází z Edomu,
z Bosry v rouchu rudě zbarveném?
Kdo to v hávu svého majestátu
kráčí vpřed v ohromné síle své?

Já, který spravedlnost vyhlašuji,
já, mocný k vítězství!

²Proč jsou tvé šaty rudé krví
jak roucho toho, kdo šlape lis?

³Já sám jsem šlapal vinnou kád' a nikdo z národů se ke mně nepřidal.
Ve svém hněvu jsem je pošlapal,
ve své prchlivosti rozdupal,
až mi jejich krev na šaty stříkala,

všechna má roucha jsou nasáklá.

⁴V srdci jsem toužil po dni pomsty;
konečně přišlo mé léto odplaty.

⁵Když jsem viděl, že není žádný pomocník,
zhrozil jsem se, že v nikom není opory.
Svou vlastní paží jsem proto spásu způsobil,
vlastní prchlivostí jsem se posílil.

⁶Ve svém hněvu jsem šlapal národy,
svou prchlivostí jsem je opojil,
jejich krev jsem nechal crčet na zemi.

Jsou můj lid

⁷Hospodinovu lásku připomínat chci
a činy, za které chválu zaslouží –
za všechno, co pro nás Hospodin učinil,
za to, jak velmi byl k domu Izraele laskavý,
za veliké slitování, které jim projevil,
za jeho velikou lásku k nim.

⁸Prohlásil: „Vždyť jsou můj lid,
moji synové, ti mě nezradí,“
a přinesl jim spasení.

⁹Sám trpěl každým jejich trápením,
posílal svého anděla, aby je zachránil.
Ve své lásce a smilování je sám vykoupil,
zvedal a nosil je po všechny dávné dny.

¹⁰Oni se ale bouřili
a jeho svatého Ducha trápili;

a proto se jim v nepřítele obrátil
a sám bojoval proti nim.

¹¹Potom vzpomínali na dávné dny,
na Mojžíše a jeho lid:

Kde je Ten, který je vedl mořem
spolu s pastýřem svých stád?
Kde je Ten, který jim vložil do nitra
svého svatého Ducha;

¹²který je vedl svou slavnou paží
po Mojžíšově pravici;
který před nimi vody rozdělil,
aby si získal jméno navěky;

¹³který je vedl skrze hlubiny
bez klopýtnutí jak koně na pláni?

¹⁴Jako když dobytek schází do údolí,
tak je Hospodinův Duch vedl k odpočínutí.
Takto jsi doprovázel svůj lid,
abys své jméno proslavil.

Ty jsi Otec náš

¹⁵Pohlédni z nebe, jen se podívej
z příbytku svatosti a slávy své:
Kde je tvá horlivost a síla tvá?
Tvé hluboké slitování se nám vyhýbá!

¹⁶Vždyť ty jsi přece Otec náš;
i kdyby nás neznal Abraham
a Izrael se o nás nestaral,

ty, Hospodine, jsi Otec náš,
od věků máš jméno Vykupitel náš.

¹⁷ Proč jsi nás, Hospodine, nechal z tvé cesty zabloudit?

Zatvrdil jsi naše srdce, abychom tě nectili?
Vrať se už zpátky kvůli služebníkům svým,
kvůli kmenům svého dědictví!

¹⁸ Nakrátko tvůj lid vlastnil tvou svatyni,
než ji naši nepřátelé celou zdupali.

¹⁹ Jsme jako ti, kterým nevládneš už věky,
jako ti, kteří už tvé jméno nenosí.

Kéž bys tak roztrhl nebe a sestoupil,
aby se před tebou hory roztřásly!

64

¹ Jako když oheň zapálí roští
a vodu v hrnci uvaří,
tak ať tví nepřátelé tvé jméno poznají,
ať se před tebou třesou národy!

² Jako když jsi konal své nečekané divy –
sestoupils a před tebou se hory roztřásly!

³ Od věků nikdy nikdo neslyšel,
nikdo svým okem neviděl,
že by nějaký Bůh kromě tebe
tak jednal s těmi, kdo čekají na něj.

⁴ Zastáváš se těch, kdo rádi žijí správně,
kdo na tvých cestách myslí na tebe.

Hle, rozlítil ses, že jsme stále hřešili.

Můžeme snad být spaseni?

⁵Všichni jsme jako někdo nečistý,

všechna naše spravedlnost

jak hadry té, jež krvácí.

Všichni vadneme jako list,

jako vichrem unášeni svými vinami.

⁶Nikdo tvé jméno nevzývá,

nikdo se neprobouzí, po tobě nesahá,

kdýž jsi před námi skryl svou tvář

a našim vinám nás vydal napospas.

⁷Ty jsi však, Hospodine, Otec náš,

my hlína jsme a ty Tvůrce náš,

tvá ruka nás všechny uhnětla.

⁸Nehněvej se, Hospodine, přespříliš,

nevzpomínej navěky na náš hřích.

Prosíme tě, už na nás pohlédni –

my všichni jsme tvůj lid!

⁹Tvá svatá města jsou zpustošena,

ze Sionu je pustina,

Jeruzalém leží v sutinách.

¹⁰V tom našem svatém a slavném chrámě

kdysi chválili tě naši otcové –

teď je z něj ale jen spáleniště,

vše, co nám bylo drahé, je zničené!

¹¹Budeš se přes to vše, Hospodine, držet zpět?
Budeš mlčet a pokořovat nás bez konce?

65

Vyrovnám s nimi účty

¹Odpovídal jsem těm, kdo se neptali,
dal jsem se najít těm, kdo o mě nestáli.
Národu, který mé jméno nevzýval,
jsem říkal: „Jsem tu! Jsem tu!“

²Po celé dny jsem ruce vztahoval
k lidu buřičů,
kteří chodí cestou nedobrou
za vlastní představou.

³Ten lid mě stále dráždí tváří v tvář,
když obětují v zahradách,
kadidlo pálí na cihlách,
⁴vysedávají při hrobkách,
kde v noci drží stráž
a jedí maso podsvinčat –

v jejich hrncích je hnusná polévka!

⁵Přitom říkají: „Zůstaň tam a nechod' blíž,
neboť jsem svatější než ty!“
Takoví mě dráždí jak v nose dým,
jak oheň hořící celé dny.

⁶Hle, toto stojí psáno přede mnou:
Nebudu mlčet, ale odplatím,
vrchovatě naplním jejich klín –

⁷za to, jak jste se provinili i s vašimi otci,
praví Hospodin.

Protože na horách kadidlo obětovali,
protože mě uráželi na návrších,
za tehdejší skutky s nimi vyrovnam účty,
naplním jejich klín.

⁸Toto praví Hospodin:

Jako když v hroznu najdou zdravé víno
a řeknou: „Nenič ho,
zbylo v něm něco dobrého,“
tak i já naložím se svými služebníky:
Všechny je nezničím.

⁹Z Jákobových beder vzbudím potomky,
z Judy vzejde ten, kdo mé hory obsadí;
moji vyvolení je obsadí,
moji služebníci v nich budou žít.

¹⁰Můj lid – ti kdo mě hledají –
budou mít v Šáronu ovčí pastviny,
jejich skot odpočine v achorském údolí.

¹¹Ale vás, kdo jste Hospodina opustili,
vás, kdo jste zapomněli na horu mé svatosti,
vás, kdo jste Štěstěně stůl prostírali,
vás, kdo jste Osudu číše plnili –

¹²nuže, vás tedy odsoudím k meči,
všichni se skloníte a budete pobiti,
neboť jsem volal, a vy jste neodpovídali,

mluvil jsem, a vy jste neposlouchali,
ale páchali jste, co je zlé v mých očích,
zvolili jste si, co se mi nelíbí.

¹³Nuže, toto praví Panovník Hospodin:

Hle, moji služebníci budou jíst,
vy však budete hladoví.

Hle, moji služebníci budou pít,
vy však budete žízeň mít.

Hle, moji služebníci se budou veselit,
vy však budete zklamaní.

¹⁴Hle, moji služebníci budou zpívat štěstím,
vy však budete křičet bolestí,
kvílet budete samou úzkostí.

¹⁵Své jméno zanecháte vyvoleným mým,
aby je používali pro kletby:

„Ať tě Panovník Hospodin zahubí!“

Svým služebníkům však dá jméno jináč.

¹⁶Kdo bude na zemi dávat požehnání,

bude to činit při Bohu pravdy;

kdo bude na zemi přísahat,

při Bohu pravdy to udělá.

Minulá soužení budou zapomenuta,

ukryta budou před mýma očima.

Nové stvoření

¹⁷Hle – já stvořím nové nebe

a novou zem;

na minulé věci se zapomene,

nikdo už nebude o nich přemýšlet.

¹⁸Nuže, radujte se a buďte šťastní navěky

z mého stvoření:

Hle – já stvořím Jeruzalém ke štěstí

a jeho lid k radosti.

¹⁹Sám budu šťastný z Jeruzaléma,

ze svého lidu se budu radovat –

vždyť už v něm nebude slyšet pláč,

křik se tam nebude už nikdy rozléhat!

²⁰Už nikdy tam nebude dítě,

které by zemřelo po pár dnech,

a nebude tam ani stařec,

který by nenaplnil svůj věk.

Ten, kdo zemře ve sto letech,

bude mladíkem,

a ten, kdo sta let nedosáhne,

bude za proklatce.

²¹Budou si stavět domy a bydlet v nich,

sázet vinice a jejich plody jíst.

²²Nebudou stavět, aby bydleli jiní,

nebudou sázet, aby to jiní zhlтали.

Můj lid bude žít, tak jako žijí stromy,

dílo svých rukou si mí vyvolení užijí.

²³ Už se nebudou marně dřít,
nebudou plodit děti do hrůzy;
jsou přece símě, kterému žehná Hospodin –
oni i jejich potomci!

²⁴ Ještě než zavolají, já jim odpovím;
ještě než domluví, já je vyslyším.

²⁵ Vlk a beránek se budou spolu pást,
lev jako dobytče bude slámu žrát,
pokrmem hada bude prach.
Už žádná zloba, už žádná záhuba
nikde na celé mé svaté hoře,
praví Hospodin.

66

Sami si zvolili své cesty

¹ Toto praví Hospodin:

Nebe je můj trůn,
zemi mám u nohou jako podnožku.

Kde mi to chcete stavět dům?

Kde má být místo, kde bych spočinul?

² Vždyť jsem to všechno svou rukou učinil,
a tak všechno vzniklo, praví Hospodin.

Všímám si ale ztrápených

a v duchu zkroušených,

kterí se chvějí před slovem mým.

³ Kdo poráží býka, zabíjí člověka,

kdo obětuje beránka, rdousí psa,
kdo nese obětní dar, přináší krev prasat,
kdo pálí kadidlo, modlu uctívá!

Oni si sami zvolili své cesty,
ve svých ohavnostech si z duše libují,
⁴a tak pro ně zvolím kruté zacházení,
přivedu na ně, čeho se strachují!
Volal jsem totiž, ale neodpovídali,
mluvil jsem, ale neposlouchali,
ale páchali, co je zlé v mých očích;
zvolili si, co se mi nelíbí.

⁵Slyšte slovo Hospodinovo,
vy, kdo se před jeho slovem chvějete:
Vaši bratři, kteří vás nenávidí,
kteří vás pro mé jméno zavrhli,
říkají: „Ať už se Hospodin oslaví,
ať vidíme to vaše veselí!“
– Takoví se však hanby dočkají.

⁶Z města je slyšet hluk!
Hlas je slyšet z chrámu!
Hlas Hospodinův,
který svým nepřátelům nese odplatu!

Rodící Jeruzalém

⁷Porodila dřív, než na ni přišly bolesti;
dříve než zasténala, narodil se jí syn!

⁸Kdo kdy slyšel co takového?
Kdo kdy viděl co podobného?
Vznikne snad země v jednom dni?
Narodí se národ v jeden okamžik?
Jakmile však Dcera sionská rodit začala,
hned svoje děti na svět přivedla!

⁹Copak já, který otevírám lůno,
nepůsobím i porod? praví Hospodin.
Copak já, který vedu k porodu,
lůno uzavřu? praví tvůj Bůh.

¹⁰S Dcerou jeruzalémskou se veselte,
všichni, kdo ji milujete, jásejte!
Radujte se, radujte spolu s ní,
všichni, kdo jste nad ní truchlili!

¹¹Budete sát do sytosti z prsů její útěchy,
zalykat se rozkoší v jejím kyprém náručí!

¹²Neboť toto praví Hospodin:

Hle – jako řekou zaplavím ji pokojem
a slávou národů jako rozvodněným potokem.
Budete se kojit v jejím náručí,
na jejím klíně budete laskáni.

¹³Jako když matka své dítě konejší,
tak já vás potěším –
v Jeruzalémě dojdete útěchy.

¹⁴Až to uvidíte, vaše srdce zajásá
a celí rozkvetete jako bylina.
Hospodinovým služebníkům bude zjevná jeho ruka,
na své nepřátele se však rozhněvá.

Hospodin přichází

¹⁵Hle – Hospodin přichází s ohněm,
jeho vozy jsou jako vichřice!
V zuřivosti vylije svůj hněv,
své hrozby v plamenech.

¹⁶Hospodin se bude soudit ohněm,
svým mečem s každým člověkem;
Hospodin mnohé pobije.

¹⁷Ti, kdo se posvěcují a očišťují pro zahrady
po vzoru toho, kdo je vprostřed nich,
ti, kdo jedí maso prasat, krys a jiné havěti,
zahynou spolu s ním, praví Hospodin.

¹⁸Já však znám jejich skutky i jejich smýšlení, a proto přijdu,
abych shromáždil všechny národy a jazyky; přijdou a moji
slávu uvidí! ¹⁹Vložím na ně znamení a ty, kteří vyvážnou, pošlu
mezi národy – do Taršiše, Libye a Lydie, k těm slavným
lučištníkům, do Tubalu a Řecka, ke vzdáleným ostrovům, kde
o mně ještě nikdy neslyšeli a moji slávu nikdy neviděli. Budou
zvěstovat mou slávu mezi národy! ²⁰Na koních, vozech a
povozech, na mezcích a velbloudech pak přivedou všechny
vaše bratry ze všech národů jako dar Hospodinu na moji
svatou horu do Jeruzaléma, praví Hospodin. Přivedou je tak,
jako když synové Izraele přinášejí svůj dar do Hospodinova

domu v čistých nádobách. ²¹A i z nich některé přijmu za kněží a levity, praví Hospodin.

²²Jako to nové nebe a nová zem,
které učiním,
zůstanou přede mnou, praví Hospodin,
tak zůstane i vaše jméno a vaši potomci.

²³Od novoluní do novoluní,
od soboty do soboty
přicházet budou všichni lidé,
aby se mi klaněli, praví Hospodin.

²⁴Vyjdou a spatří mrtvoly
těch, kdo se proti mně vzbouřili.
Jejich červ totiž nehyne
a jejich oheň nehasne –
všem lidem budou k výstraze!

Píseň

1

¹Šalomounova píseň písní

²Kéž by mne zlíbal polibky svých úst –
nad víno lahodná jsou milování tvá!

³Oleje tvé tolik lahodně voní,
jak olej se line jméno tvé –
to proto tě panny milují.

⁴Vezmi mě s sebou, poběžíme,
do svých pokojů kéž uvede mě král!
Veselit a radovat se budeme z tebe,
nad víno vychutnáme milování tvá –
ach, po právu tě milují!

⁵Snědá jsem, a jsem líbezná,
dcery jeruzalémské,
tak jako stany Kedarských,
jak baldachýny Šalomounovy.

⁶Nehleďte na mne, že snědá jsem,
to slunce se do mne opřelo!
Synové matky mé v hněvu proti mně
přikázali mi hlídat vinice,
svou vlastní vinici však nehlídala jsem.

⁷Pověz mi ty, kterého z duše miluji,
kde paseš stáda svá,
kde o polednách uléháš?
Proč zahalená bloudit mám
kolem tvých druhů a jejich stád?

⁸Nevíš-li sama, ty nejkrásnější z žen,
jen vyjdi v patách ovečkám
a svoje kůzlátka nech pást
tam, kde pastýři mají stan.

⁹Ke klisně z faraonových spřežení
tě, moje lásko, přirovnám.

¹⁰Náušnice zdobí líce tvé,
tvé hrdlo korále.

¹¹Zlaté náušnice uděláme ti
se stříbrnými přívěsky!

¹²Dokud král na svém lůžku hoduje,
vůni vydává můj nard.

¹³Svazkem myrhy je mi milý můj,
když na mých prsou spočívá.

¹⁴Trsem heny je mi milý můj
na vinicích v En-gedi.

¹⁵Ach, jak jsi krásná, lásko má,
ach, jak krásná, oči máš jako holubičky!

¹⁶Ach, jak jsi krásný, milý můj,
jak jsi líbezný!

Naše lože se zelená,
¹⁷cedrové krovy má náš dům,
naše trámy jsou z cypřišů.

2

¹Já jsem ta růže šáronská,
jsem lilie v dolínách.

²Jako lilie mezi bodláky,
tak je má milá mezi dívkami.

³Jako jabloň mezi stromy lesními,
tak je můj milý mezi mládenci.
V jeho stínu sedím s rozkoší,
jeho ovoce mým ústům lahodí.
⁴Kéž mě uvede do síně hodovní,
praporem své lásky kéž mě zaštití!

⁵Osvěžte mě rozinkami,
posilněte mne jablky,
neboť jsem láskou nemocná.
⁶Jeho levice pod hlavou mou
a pravicí mě objímá.

⁷Zapřísahám vás, dcery jeruzalémské,
při srnách, při laních divokých:
Neprobouzejte, nerozněcujte lásku,
dříve než sama bude chtít.

⁸Slyšte – můj milý! Hle – už se blíží,
přes hory skáče, spěchá přes kopce!
⁹Srnci či kolouchu můj milý podobá se.
Hle, za naší zídkou už se zastavil,
mezerami se dívá, škvírami nahlíží!

¹⁰Můj milý ozval se a ke mně promluvil:

Vstaň, láska má, má překrásná, a pojď!

¹¹Hle, zima už skončila,
průtrž přestala a je pryč.

¹²Kvítí se ukazuje po zemi,

čas prozpěvování je tu,
hlas hrdličky zní po kraji.

¹³Fíkovník nasýtil své plody mízou,
révový květ svou vůni vydává:
Vstaň, lásco má, má překrásná, a pojď!

¹⁴Holubičko má v rozsedlinách skalních,
ve skrýši nad srázem,
dopřej mi spatřit svůj obličej,
svůj hlas mi dopřej uslyšet.
Tvůj hlas je tolik lahodný,
tvůj obličej tak líbezný!

¹⁵Pochyťte nám lišky,
ty lišky maličké,
co na vinicích nám škodí,
když kvetou naše vinice!

¹⁶Můj milý je můj a já jsem jeho,
když pase v liliích.

¹⁷Ještě než s vánkem přijde den
a rozprchnou se stíny,
vrať se, můj milý!
Srnčí či kolouchu se podobej
na horách béterských!

3

¹Na lůžku jsem toužila za nocí
po tom, kterého z duše miluji.
Hledala jsem ho, ale nenašla.

²A tak už vstanu a město prochodím,
pátrám po ulicích i náměstích
po tom, kterého z duše miluji.
Hledala jsem ho, ale nenašla.

³Našli mě strážní, co město obcházejí:
– Viděli jste toho, kterého z duše miluji?

⁴Jen jsem je minula, našla jsem
toho, kterého z duše miluji!
Držím se ho pevně, už ho nepustím,
dovedu ho do domu svojí matičky,
ukážu mu svůj rodný pokojík!

⁵Zapřísahám vás, dcery jeruzalémské,
při srnách, při laních divokých:
Neprobouzejte, nerozněcujte lásku,
dříve než sama bude chtít.

⁶Kdopak to z pouště přichází,
jako když vzhůru stoupá dým?
Prodchnutá myrhou a kořením,
celičká voní dálkami.

⁷Hle, jeho lože, lože Šalomounovo!
Šedesát hrdinů okolo stojí,

hrdinů z Izraele největších.

⁸Ti všichni mečem vládnou,
k boji vycvičeni jsou,
proti jakékoli hrozbě noční
každý opásán mečem svým.

⁹Král Šalomoun si pořídil nosítka,
ze dříví Libanonu je nechal udělat.

¹⁰Jejich sloupy zhotovil ze stříbra,
k nim pak nebesa ze zlata.
Čalouněná byla purpurem
a vnitřek celý obložen
láskou jeruzalémských dcer.

¹¹Vyjděte a pohled'te, dcery sionské,
na krále Šalomouna v koruně,
jíž jeho matka zdobí jej
v den jeho svatební,
v den, kdy má v srdci veselí!

4

¹Ach, jak jsi krásná, láska má,
ach, jak jsi krásná!

Tvé oči pod závojem jsou jako holubičky,
tvé vlasy jako stádo koz,
jež sbíhá z gileádských hor.

²Tvé zuby jsou jak stádo ovcí skvoucích,
když vycházejí z koupadla:

jak párky dvojčat kráčejí,
ani jediné nechybí.

³Jako karmínová šňůrka jsou tvé rty,
tvá ústa tolik líbezná!

Jak plátky granátových jablek
jsou pod závojem spánky tvé.

⁴Jako věž Davidova je tvoje šíje,
jak zbrojnice se tyčící;
na tisíc štítů je na ní zavěšeno,
pavézy všech mužů udatných.

⁵Dvojice prsů tvých dvojice kolouchů je,
srnčí dvojčátka,
jež pasou se v lilích.

⁶Ještě než s vánkem přijde den
a rozprchnou se stíny,
na horu myrhy vyjdu si,
na pahorek vonných koření.

⁷Celá jsi krásná, lásko má,
jsi dokonalá, bez vady!

⁸Se mnou z Libanonu, nevěsto má,
se mnou z Libanonu kéž bys šla!
Z vrcholku Amany by ses rozhlédla,
z vrcholku Seníru, z Hermonu,
z doupat lvů, z těch leopardích hor.

⁹Srdce mé zajalas, má drahá nevěsto,
srdce mé zajalas jediným pohledem,

řetízkem jediným na hrdle mém.

¹⁰Ach, jak jsou krásná milování tvá,
má drahá nevěsto!

Nad víno lahodnější jsou milování tvá,
vůně tvých olejů nad všechny balzámy.

¹¹Tvé rty, má nevěsto, kanou nektarem,
mléko a med máš pod jazykem,
libanonská vůně jak šatem halí tě.

¹²Zahrada zamčená jsi, má drahá nevěsto,
studnice zamčená, pramen zapečetěný.

¹³Tvé údy jsou sadem jabloní granátových
s rozkošným ovocem,

s henou a nardem,

¹⁴s nardem a šafránem,

s puškvorcem a skořicí,

se všelijakým kořením,

s myrhou a aloí

a nejlepšími balzámy.

¹⁵Jsi pramen zahradní, studnice živých vod,
bystřina proudící z libanonských hor!

¹⁶Zvedni se, větříku severní,

ach, jižní vánku, přijď!

Prožeň se mojí zahradou,

její balzámy ať zavanou.

Můj milý ať přijde do své zahrady,

její rozkošné ovoce ať okusí!

5

¹Do zahrady své vcházím, má drahá nevěsto,
sbírám svou myrhu i své koření,
svou pláštveň medu jím,
své víno i mléko popíjím.

Jen jezte, přátelé, a pijte,
milováním se opijte!

²Spím, ale mé srdce bdí.
Slyšte – už klepe můj milý!

Otevři, má drahá, láska má,
holubičko má, má dokonalá!
Hlavu mám rosou pokrytou,
kadeře plné nočních krůpějí!

³Košili jsem si už svlékla,
mám se snad oblékat?
Nohy jsem si už myla,
snad špinit si je mám?

⁴Můj milý protáhl ruku otvorem,
mé útroby se pro něj zachvěly.

⁵Milému svému jsem vstala otevřít,
z mých rukou myrha stékala,
myrha kanula z prstů mých
až na rukojeť závory.

⁶Milému svému jsem otevřela,
můj milý však zmizel, odešel –
duše mě opustila spolu s ním!
Hledala jsem ho, ale nenašla,
volala jsem ho, a on se neozval.

⁷Našli mě strážní, co město obcházejí,
surově zbili mě a zranili.
Šaty z ramenou mi strhli
ti strážci hradební.

⁸Zapřísahám vás, dcery jeruzalémské,
najdete-li mého milého, co mu povíte?
Že jsem nemocná láskou!

⁹Čím je tvůj miláček zvláštní,
ty nejkrásnější z žen?
Čím je tvůj miláček zvláštní,
že nutíš nás k přísaze?

¹⁰Můj milý září jako rubíny,
vyjímá se mezi tisíci!

¹¹Jeho hlava je zlato nejčistší,
vlnité kadeře jak černí havrani.

¹²Jeho oči jsou jako holoubci
mezi vodními potůčky;
v mléce se koupají,
vsazené jako klenoty.

¹³Jeho tváře jsou jak záhon koření,
jak pokladnice voňavek.

Jeho rty jsou jako lilie
myrhou kanoucí.

¹⁴Jeho paže – zlaté pruty
osázené chrysolity.

Jeho břicho – plát slonoviny
pokrytý safíry.

¹⁵Jeho stehna – mramorové sloupy
na zlatých podstavcích.

Jako Libanon je pohledný,
jak cedr ztepilý.

¹⁶Jeho ústa jsou nejsladší,
celý je tolik žádoucí!

Takový je můj milý, takový můj druh,
dcery jeruzalémské!

6

¹Kam odešel tvůj miláček,
ty nejkrásnější z žen?
Kam se obrátil tvůj miláček,
abychom jej s tebou hledali?

²Můj milý sešel do své zahrady
k záhonům koření,
aby své stádo pásł v zahradách
a sbíral lilie.

³Já patřím svému milému a můj milý je můj,

když pase v liliích.

⁴Jak Tirsá jsi krásná, láska má,
jak Jeruzalém líbezná,
jak hvězdné šiky úchvatná!

⁵Své oči odvrát' ode mě,
vždyť už jsem jimi přemožen!
Tvé vlasy jsou jak stádo koz,
jež sbíhá z gileádských hor.
⁶Tvé zuby jsou jak stádo ovcí březích,
když vycházejí z koupadla:
jak párky dvojčat kráčejí,
ani jediné nechybí.

⁷Jak plátky granátových jablek
jsou pod závojem spánky tvé.

⁸Byť na šedesát bylo královen,
konkubín osmdesát
a panen bezpočtu,
⁹jediná je však holubička má, má dokonalá,
své matky dcera jediná,
svojí rodičkou hýčkaná!
Když na ni pohlédnou, dívky jí blahořečí,
královny i konkubíny chválu vzdávají:

¹⁰Kdopak to září jako jitřenka?
Jak luna překrásná,
čistá jak slunce zář,

jak hvězdné šiky úchvatná!

¹¹Do sadu ořešáků sešel jsem
spatřit, co raší v údolí,
zda pučí réva, pohlédnout,
jabloně granátové zda rozkvetly.

¹²A hle, než nadál jsem se,
posadila mě do vozů knížecích!

7

¹Dokola, dokola, Šulamitko!
Dokola, dokola, ať si tě prohlédnem!
Copak vidíte na Šulamitce,
když mezi námi tancuje?

²Jak krásné jsou v sandálech krůčky tvé,
dcero knížecí!

Křivky tvých boků jako šperky
mistrnou rukou tepané.

³Pupek tvůj – číše okrouhlá,
kořeněné víno v ní nikdy nechybí!
Podbřišek tvůj – kupka pšenice
ztrácející se v liliích.

⁴Dvojice prsů tvých dvojice kolouchů je,
srnčí dvojčátka.

⁵Tvá šíje, věž z kosti slonové.
Tvé oči – rybníky chešbonské
při bráně Bat-rabim.
Tvůj nos jak libanonská věž

k Damašku hledící.

⁶Tvá hlava vysoko jak Karmel tyčí se,
kadeře ti z hlavy jak roucho splývají –
král je polapen v těch pramíncích!

⁷Jak krásná jsi, jak půvabná,
lásko, ve svých rozkoších!

⁸Tvá postava se palmě podobá,
tvé prsy hroznům datlovým.

⁹Dovol mi prosím na palmu šplhat,
její ovoce vzít do dlaní.

Tvé prsy kéž jsou mi hrozny vína,
tvůj dech ať voní jabloní,

¹⁰tvé polibky ať jsou mi vínem lahodným!

K mému milému už to víno proudí,
plyne mi po rtech, po zubech.

¹¹Já patřím svému milému
a jeho touha patří mně!

¹²Pojď, milý můj, do polí pojdme,
mezi trsy heny budem nocovat!

¹³Ráno si přivstaneme, k vinicím zamíříme,
zda pučí réva, se půjdem podívat,
révové květy zda se již otvírají,
zda kvete granátový sad –
tam ti své milování dám!

¹⁴Milostná jablíčka svou vůni vydávají,

na našem prahu všechny rozkoše,
nové i staré, čekají –
pro tebe, milý můj, jsem je šetřila!

8

¹Kéž bys mi býval rodným bratrem,
z prsou mé matky kojeným!
To bych tě na setkání směle políbila
a nikdo by se na mě za to nezlobil.

²Vést bych tě mohla, odvést si tě
do domu své matky, své rodičky.
Kořeněným vínem opojila bych tě,
moštěm z granátových jablek svých.

³Jeho levice pod hlavou mou
a pravicí by mě objímal.

⁴Zapřísahám vás, dcery jeruzalémské,
neprobouzejte, nerozněcujte lásku,
dříve než sama bude chtít!

⁵Kdopak to z pouště přichází,
se svým miláčkem v objetí?

Pod jabloní jsem tě vzbudila,
tam, kde tě počala matka tvá,
tam, kde počala tvá rodička.

⁶Jak pečeť na srdce si mě vtiskni,
jak pečeť, co nosíš na paži.

Láska je silná jako smrt,
vášeň neúprosná jako hrob.

Její plameny šlehají
žárem nejprudším.

⁷Lásku neuhásí spousty vod,
neodplaví ji říční proud.
Kdo by lásku chtěl za celé jmění pořídít,
jedině by se zesměšnil!

⁸Sestřičku malou máme,
ještě je bez prsou.
Co s naší sestrou uděláme,
až námluvy jí započnou?

⁹Je-li hradbou,
cimbuří stříbrné na ní postavíme,
je-li však branou,
zatarasíme ji deskou cedrovou!

¹⁰Já hradbou jsem
a prsy mé jsou věže.
Očima až na mně spočine,
bude spokojen.

¹¹Vinici měl Šalomoun v Baal-hamonu
a tu vinici pronajal vinařům.
Za její úrodu každý z nich
odvádět musel tisíc stříbrných.

¹²Má vinice je ale jenom má!

Měj si, Šalomoune, ten tisíc svůj –
dvě stě z něj musíš dát hlídačům!

¹³Ty, jež prodléváš v zahradách,
mí druhové touží uslyšet tvůj hlas.
Kéž ho uslyším právě já!

¹⁴Pospěš, můj milý!
Srnci či kolouchu se podobej
na horách koření!

Jeremiáš

SOUD NAD JERUZALÉMEM

1

¹Slova Jeremiáše, syna Chilkiášova, jednoho z kněží v Anatotu v kraji Benjamín. ²Ve třináctém roce vlády judského krále Jošiáš, syna Amonova, dostal slovo Hospodinovo ³a to pokračovalo během vlády judského krále Joakima, syna Jošiášova, a až do konce jedenáctého roku judského krále Cidkiáš, syna Jošiášova, totiž do vystěhování Jeruzaléma v pátém měsíci.

Co vidíš?

⁴Dostal jsem slovo Hospodinovo:

⁵„Než jsem tě zformoval v matčině lůně,
znal jsem tě.

Ještě než jsi přišel na svět,
posvětil jsem tě;
národům učinil jsem tě prorokem.“

⁶„Ach ne, Hospodine, Pane můj,“ zvolal jsem. „Neumím přece mluvit! Jsem ještě dítě!“

⁷„Neříkej, že jsi ještě dítě,“ odpověděl mi Hospodin, „ale jdi, kamkoli tě pošlu, a říkej, cokoli ti přikážu. ⁸Neboj se jich – vždyť já jsem s tebou, abych tě vysvobožoval, praví Hospodin.“ ⁹Tedy Hospodin vztáhl ruku, dotkl se mých úst a řekl mi: „Hle, vložil jsem ti do úst svá slova. ¹⁰Pohleď, dnes tě ustanovuji nad národy a královstvími, abys vyvracel a podvracel, ničil a bořil a abys budoval a sázel.“

¹¹Dostal jsem slovo Hospodinovo: „Co vidíš, Jeremiáš?“

„Vidím prut mandloně,“ odpověděl jsem.

¹²„Vidíš dobře,“ řekl mi Hospodin, „neboť já bdím nad svým slovem, abych je vykonal.“

¹³Znovu jsem dostal slovo Hospodinovo: „Co vidíš?“

„Vidím vroucí kotel,“ odpověděl jsem, „jak se naklání od severu.“

¹⁴„Od severu se valí neštěstí na všechny obyvatele země,“ řekl mi Hospodin. ¹⁵„Hle, svolávám všechny kmeny severních království, praví Hospodin.

Přijdou a postaví své trůny
proti branám Jeruzaléma;
obklíčí dokola jeho hradby

i všechna judská města.

¹⁶Odsoudím je za všechno jejich zlo,
za to, že mě opustili,
za to, že cizím bohům pálili kadidlo
a dílu svých rukou se klaněli.

¹⁷Ty si však vyhrň rukávy! Vstaň a řekni jim, cokoli ti přikážu.
Neděs se jich, nebo tě před nimi zděsím. ¹⁸Hle, dnes jsem tě
učinil opevněným městem, železným sloupem a bronzovou
hradbou proti celé judské zemi – proti jejím králům, jejím
velmožům, jejím kněžím i jejímu lidu. ¹⁹Budou proti tobě
bojovat, ale nepřemohou tě – vždyť já jsem s tebou, abych tě
vysvobodil, praví Hospodin.“

2

Nevěrný lid

¹Dostal jsem slovo Hospodinovo: ²„Jdi a volej, ať to Jeruzalém
slyší – Tak praví Hospodin:

Vzpomínám, jak jsi v mládí byla oddaná,
jak jsi milovala jako nevěsta,
jak jsi mě následovala pouští,
v tom nehostinném kraji.

³Izrael býval Hospodinu svatý,
byl prvotinou jeho úrody;
všichni, kdo jej hltali, bývali potrestáni
a přišlo na ně neštěstí, praví Hospodin.“

⁴Slyšte slovo Hospodinovo, dome Jákobův, všechny rodiny

Izraelova domu! ⁵Tak praví Hospodin:

„Co na mně vaši otcové našli špatného,
že ode mě odešli tak daleko?

Marnost následovali
a marností se stali.

⁶Už se neptali: ‚Kde je Hospodin,
který nás vyvedl z Egypta,
který nás provázel na poušti
zemí pustou a plnou jam,
zemí sucha a stínu smrti,
zemí, kterou se nechodí,
kde není ani živáčka?‘

⁷Vedl jsem vás do země krásné jako sad,
abyste požívali dary, které plodila.
Vy jste však přišli a zprznili mou zemi,
zohavili jste mé dědictví!

⁸Ani kněží se neptali:
‚Kde je Hospodin?‘
Znalci Zákona mě neznali,
pastýři lidu mě zradili,
proroci prorokovali při Baalovi,
následovali nesmysly.

⁹Proto vás znovu obviňuji, praví Hospodin,
a ještě i vaše vnuky obviním.

¹⁰Jedťe se podívat na středomořské ostrovy,
pošlete někoho k beduínům na poušti;

dobře se podívejte a zvažte to:

Kdy se co takového stalo?

¹¹Vyměnil nějaký národ své bohy,
i když to žádní bozi nebyli?
Můj lid ale svou Slávu vyměnil
za nesmysly!

¹²Zděste se, nebesa, otřásejte se
hrůzou nad tím, co se stalo, praví Hospodin.

¹³Můj lid totiž spáchal dvojí zlo:
Opustili mne, pramen živých vod,
a vykopali si své rozpukané nádrže,
ze kterých voda vyteče.

¹⁴Copak je Izrael otrok?
Copak se narodil jako čeledín?
Proč se tedy stal kořistí?

¹⁵Vrčeli a řvali nad ním lvi;
jeho zem zpustošili, města spálili,
takže v nich nikdo nebydlí.

¹⁶Z Memfisu a Dafné přišli muži,
kteří ti lebku rozbili.

¹⁷Copak si za to nemůžeš sama?
Opustilas Hospodina, svého Boha,
tenkrát, když s tebou putoval.

¹⁸Co z toho máš, chodit do Egypta –
aby ses vody z Nilu napila?
Co z toho máš, do Asýrie cestovat –

aby ses napila z řeky Eufrat?

¹⁹ Za vyučenou ti dá špatnost tvá,
tvé odvrácení tě vytrestá.
Poznáš a uvidíš, jak zle a trpce chutná,
žes opustila Hospodina, svého Boha,
a bázeň přede mnou jsi ztratila,
praví Hospodin, Pán zástupů.

²⁰ Své jho jsi už dávno rozlámala,
své postroje jsi strhala:
,Nebudu sloužit!' říkalas.
Na kdejakém vyšším návrší
a pod kdejakým stromem košatým
se ale válíš jako nevěstka.

²¹ Já jsem tě sázel jako výbornou révu
z nejušlechtilejších sazenic.

Jak ses mi mohla takhle zvrhnout
v plané křoví, jež mi nepatří?

²² I kdyby ses mýdlem vydrhla
a louhu přidala sebevíc,
skvrna tvé viny přede mnou zůstává,
praví Panovník Hospodin.

²³ Jak můžeš říkat: ‚Jsem bez poskvrny,
nechodila jsem za baaly.‘

Jen se podívej, cos prováděla v Údolí,
nad tím, cos páchala, se zamysli!

Jsi velbloudice pádící svými cestami,

²⁴ divoká oslice, zvyklá na poušti.

Jakmile lačně zavětríš,
kdo zadrží tvůj chtíč?
Kdokoli po ní v čas řije zatouží,
najde ji snadno, bez námahy.
²⁵Dej pozor, ať si neuchodíš nohy
a ať se žízní neumoříš.
,Ne ne,‘ odpovídáš, ,marné řeči!
Miluji cizí a půjdu za nimi!’

²⁶Jako má hanbu přistižený zloděj,
tak je hanebný celý dům Izraele
se svými králi a velmoži
i s kněžími a proroky.

²⁷Dřevo oslovují: ,Otče náš,‘
kamení říkájí: ,Jsi má rodička.‘
Ukazují mi záda, a ne tvář,
jakmile je však stihne bída,
volají: ,Přijď a zachraň nás!’

²⁸Kde jsou ti tví bohové, které sis pořídil?
Jen ať tě přijdou z tvé bídy zachránit!
Máš přece tolik bohů, Judo –
jednoho boha na každé město!

²⁹Z čeho mě chcete obvinít?
Všichni jste mě zradili, praví Hospodin.

³⁰Nadarmo jsem bil váš lid,
nedal se poučit.
Své proroky jste mečem hubili
jako nenasytí lvi.“

³¹Vy jedno pokolení, pohled'te, co praví Hospodin:

„Jsem snad Izraeli pouští?

Zemí temnoty?

Proč můj lid říká: „Jsme volní!

Chodit za tebou? Už nikdy!’

³²Zapomene snad dívka na svůj šperk?

Zapomene se nevěsta obléci ke svatbě?

Můj lid však na mě zapomněl –

kolik už je to let?

³³Jak jsi šikovná v honbě za milováním!

I nejhorší coury teď můžeš poučit.

³⁴Roucho máš potřísněné krví ubohých,

ne přistižených lupičů, ale nevinných.

A při tom všem ³⁵ještě říkáš:

„Jsem nevinná. Jeho hněv se mi vyhýbá!’

Nuže, budu tě soudit za tvá slova,

prý: „Já jsem nehřešila.’

³⁶Proč stále někam chodíš

a stále měníš směr?

Jako ses zklamala v Asýrii,

zklameš se Egyptem.

³⁷I odtud odejdeš s hlavou v dlaních.

Hospodin zavrhl ty tvé opory,

žádnou pomoc u nich nenajdeš.“

3

¹„Řekněme, že někdo propustí manželku, ta od něj odejde a vdá se za jiného. Copak se k ní může zase vrátit? Tím by se země hrozně poskvřnila! Tys ale smilnila s tolika milenci, a chceš se ke mně vrátit?“ praví Hospodin.

²„Jen se rozhlédni kolem dokola:
Na kterém holém vršku ses neválela?
Čekalas na milence někde u cesty,
jako beduín vysedává na poušti.
Svým smilstvem a svou zkažeností
jsi poskvřnila zemi!

³Když potom přestal padat liják
a nepřišel ani jarní déšť,
byla jsi zatvřelá jako coura,
odmítala ses zastydět.

⁴A teď mi ještě říkáš: „Otče,
od mládí jsi mě provázel!

⁵Snad se nebudeš hněvat věčně?
Zůstaneš navždy rozzloben?‘
Takto mluvíš, a přitom hle –
pácháš zlo, jak jen dovedeš!“

Vraťte se

⁶Za dnů krále Jošiáš se mi Hospodin řekl: „Vidíš, co provádí ta poběhlice Izrael? Tahá se na kdejaký vyšší kopec a pod kdejaký košatý strom, aby tam smilnila. ⁷Říkal jsem si, že po všem, co provedla, se vrátí ke mně, ale nevrátila se. Viděla to její sestra, zrádkyně Juda. ⁸Viděla, že jsem tu

poběhlci Izrael kvůli všemu jejímu cizoložství propustil a dal jí rozlukový list. Její sestra, ta zrádkyně Juda, se toho ale nelekla a odešla smilnit i ona. ⁹Svým lehkovážným smilstvem poskvrnila zem, když cizoložila s kamením a dřevem. ¹⁰Ani po tom všem se ale ta její sestra, ta zrádkyně Juda, ke mně nevrátila celým srdcem – pouze falešně, praví Hospodin.“

¹¹Hospodin mi řekl: „I ta poběhlce Izrael vypadá nevinně vedle Judy, té zrádkyně. ¹²Jdi a volej tato slova směrem na sever:

Izraeli, ty poběhlce, vrať se, praví Hospodin;
nebudu už na vás hledět s nevolí.

Jsem přece milosrdný, praví Hospodin,
a nehněvám se navěky.

¹³Jen uznej, že ses provinila,
žeš byla Hospodinu, svému Bohu, nevěrná,
že jsi stále jen za cizími běhala
pod kdejaký strom košatý,
mě jsi však neposlouchala,
praví Hospodin.

¹⁴Vraťte se, můj odvrácený lide, praví Hospodin, vždyť já jsem vaším manželem. Přijmu vás, po jednom z města, po dvou z rodiny a přivedu vás na Sion. ¹⁵Dám vám pastýře podle svého srdce a ti vás budou pást moudře a rozumně. ¹⁶A tehdy, až se ve své zemi rozmnožíte a rozmůžete, praví Hospodin, v těch dnech už nebude ani zmínky o Truhle Hospodinovy smlouvy. Ani na mysl už nepřijde, nikdo si na ni nevzpomene; nikomu

nebude chybět a nebude se znovu vyrábět. ¹⁷V ten čas nazvou Jeruzalém Hospodinovým trůnem a budou se tam scházet všechny národy – k Hospodinovu jménu v Jeruzalémě. Už se nebudou řídit svým zarputilým a zlým srdcem. ¹⁸V těch dnech přijde dům Judy k domu Izraele a vydají se společně ze země na severu do země, kterou jsem dal za dědictví vašim otcům. ¹⁹Říkal jsem si: Jak rád bych tě počítal za svůj lid a dal ti za dědictví tu krásnou zemi, nejcennější skvost mezi národy! Říkal jsem si, že mě budeš nazývat ‚Otče‘ a neodvrátíš se ode mě. ²⁰Vy jste mi ale, dome Izraele, byli nevěrní jako žena nevěrná svému druhovi, praví Hospodin.“

²¹Na holých vrších je slyšet křik –
synové Izraele s pláčem žadoní,
protože svou cestu zkřivili
a na Hospodina, svého Boha, nedbali.

²²„Vraťte se, mé odvrácené děti,
já vaše odvrácení uzdravím.“

Hle – jdeme k tobě, už jsme tu!

Ty, Hospodine, jsi náš Bůh!

²³Ano, ten povyk na výšinách
i horách je pouhý klam.

Ano, v Hospodinu, našem Bohu,
je pro Izrael záchrana!

²⁴Co těžce vydobyli naši otcové,
to nám „Hanba“ hltala už od mládí.

Přišli jsme o jejich ovce i dobytek
stejně jako o syny a o dcery.
²⁵Proto teď uléháme v hanbě
a potupou jsme přikryti.
Proti Hospodinu, svému Bohu, jsme hřešili
jak my, tak naši otcové,
od mládí až do dnešního dne
a Hospodina, svého Boha, jsme neposlouchali.

4

¹„Kéž by ses, Izraeli, vrátil, praví Hospodin,
kéž by ses ke mně navrátil!
Kéž bys mi své nechutnosti odklidil z očí
a víc už nebloudil!
²Kéž bys v pravdě, soudu a spravedlnosti
přísahal: „Jakože žije Hospodin!“
Pak by si jeho jménem žehnaly národy
a jím se chlubily.“

³Toto praví Hospodin obyvatelům Judy a Jeruzaléma:

„Zorejte zemi ležící ladem
a nesejte už do trní.
⁴Pro Hospodina se obřežte,
obřežte svá srdce,
lide judský a obyvatelé jeruzalémští,
ať můj hněv nevyšlehne plamenem,
ať se nerozpálí vašimi zločiny,
takže by nešel uhasit.“

Zkáza od severu

⁵ „Oznamte to v Judsku,
rozhlaste v Jeruzalémě,
po celé zemi ať troubí polnice,
volejte ze všech sil a říkejte:
,Shromážděte se!
Prchněme do opevněných měst!‘
⁶ Na Sion namiřte korouhev:
Rychle do bezpečí! Nestůjte!
Od severu totiž přivádím neštěstí,
strašné ničení.

⁷ Lev vyskočil ze své houštiny,
hubitel národů vyrazil.
Vydal se ze své domoviny,
aby tvou zemi zpustošil.
Z tvých měst zbudou pouhé trosky,
v nichž nikdo nebydlí.

⁸ Proto se oblečte pytle,
naříkejte a truchlete:
,Hospodinův planoucí hněv
nás nemine!‘

⁹ Toho dne, praví Hospodin,
se zhroutí král i velmoži;
kněží budou tehdy zděšeni
a proroci hrůzou oněmí.“

¹⁰ „Ach ne, Hospodine, Pane můj!“ zvolal jsem. „Jak jsi mohl
tento lid a Jeruzalém tak podvést? Prý: ‚Budete žít v pokoji,‘ a

přítom nám na hrdlo sahá meč!“

¹¹V ten čas bude tomuto lidu i Jeruzalému řečeno: „Od holých vrchů na poušti se žene žhavý víchř na můj lid. Ne aby převíval zrní a ne aby čistil – ¹²na to je příliš silný. Přichází ode mě. To já teď nad nimi vyneš rozsudek.“

¹³Už se žene jako mraky,
jeho vozy jako víchřice,
koně rychlejší než orli –
běda, je s námi konec!

¹⁴„Omyj své srdce od zla, Jeruzaléme,
a budeš zachráněn.
Jak dlouho ještě budeš
přemýšlet zvráceně?

¹⁵Hlasatel z Danu už je slyšet,
z pohoří Efraim jde zlá zvěst.

¹⁶Oznamte národům: ‚Už jsou tu!‘
Ohlaste Jeruzalému:
‚Zdaleka tě přišli oblehnout,
proti judským městům se rozkřiknou!‘

¹⁷Obklíčili Jeruzalém jako hlídači pole,
neboť se vzbouřil proti mně, praví Hospodin.

¹⁸To ty tvé způsoby a tvé skutky
ti to zavinily.
To je tvé neštěstí, ano tak trpké,
zasáhne tě přímo do srdce!“

¹⁹Bolí, bolí mě to v břicho!

Bolestí svíjím se!
Srdce mám sevřené,
mé srdce se chvěje –
nemohu zůstat mlčet!
Slyšíš, má duše, hlas polnice?
Troubí na poplach, do boje!
²⁰Pohromu stíhá pohroma,
celá země je zničena.
Má vlast je náhle v sutinách,
můj domov je ten tam.
²¹Jak dlouho uvidím válečné prapory?
Jak dlouho uslyším troubit polnici?

²²„Můj lid se musel zbláznit –
už mě neznají.
Jsou jako hloupé děti –
rozum nemají.
Ve zlu jsou velmi šikovní,
konat dobro však neumí.“

²³Viděl jsem zemi – hle, pustá a prázdná,
vzhlédl jsem k nebi – bylo bez světla.

²⁴Viděl jsem hory – celé se chvěly,
otřásaly se všechny pahorky.

²⁵Viděl jsem a hle – nikde ani člověk
a všichni ptáci zmizeli.

²⁶Viděl jsem – a hle, sad se stal pouští,
všechna města padla před Hospodinem,
když vzplanul jeho hněv!

²⁷Tak praví Hospodin:

„Z celé země zbudou sutiny,
i když ji zcela nezničím.

²⁸A proto bude země truchlit
i nebe nahoře se do tmy zahálí;
co jsem řekl, totiž nevezmu zpátky,
co jsem rozhodl, to nezměním.“

²⁹Jakmile zaslechli jezdce a lukostřelce,
každé město se dalo na útěk.
Do houští lezli, na skály šplhali,
každé město je opuštěné,
nezůstal ani človíček.

³⁰Co si však, nebožačko, počneš ty?
Vezmeš si šarlatové šaty?
Zlatými šperky se ozdobíš?
Budeš si řasenkou líčit oči?
Zbytečné krášlení!
Tví milenci tebou pohrdají,
chystají se tě zavraždit!

³¹Slyším křik jakoby ženy v bolestech,
jako když matka rodí poprvé –
křik sténající Dcery sionské,
jež vzpíná ruce: „Běda mi!
Život mě opouští před vrahy!“

Jak ti mohu odpustit?

¹„Projděte jeruzalémské ulice,
dívejte se a pátrejte,
prohledejte jeho tržiště.
Najdete-li někoho, kdo dbá na právo
a usiluje o věrnost,
pak Jeruzalému prominu.

²I když říkají: „Jakože Hospodin žije,“
stejně přísahají křivě!“

³Ty ale, Hospodine, přece jistě
očima pátráš po věrnosti.
Bil jsi je, ale necítili bolest,
hubils je, ale nedali se poučit.
Tváře zatvrdili víc než kámen,
vrátit se odmítli.

⁴Řekl jsem si: Jsou to jen chudáci;
chovají se jako blázni,
protože Hospodinovu cestu neznají,
nevědí, co jejich Bůh nařídil.

⁵Půjdu raději za mocnými
a s nimi promluvím;
ti přece Hospodinovu cestu znají,
ti vědí, co jejich Bůh nařídil.
Jenže ti také jeden jako druhý
své jho rozlámali,
postroje ze sebe strhali.

⁶Proto se na ně z lesa vrhne lev,
vlk z pustiny je rozsápe,
leopard bude číhat u jejich měst
a roztrhá každého, kdo vyjde ven.
Už bylo příliš jejich vzpour,
jejich nevěry už bylo dost!

⁷„Jak ti to mohu odpustit?
Tví synové mě opustili
a přísahají skrze nebohy.
Jen co jsem je nasýtil,
odešli cizoložit,
houfem se valí do domu nevěstky.
⁸Hřebci jedni vykrmení a vilní,
po manželce bližního všichni řehtají.
⁹Copak je mohu nechat bez trestu?
praví Hospodin.
Copak je nemám stihnout pomstou,
když je ten národ takový?

¹⁰Projděte jejich vinice a pustošte,
ale nezničte je úplně.
Odstraňte jejich výhonky,
protože nejsou Hospodinovy.

¹¹Proradně mě totiž zradili –
jak dům Izraele, tak dům Judy,
praví Hospodin.“

¹²Popírali Hospodina

se slovy: „To není on!

Na nás nepřijde žádná bída,
nepocítíme meč ani hladomor.

¹³ Proroci jen tak do větru žvaní,
nemají žádné poselství –
ať se to stane jim samotným!“

¹⁴ Nuže, tak praví Hospodin, Bůh zástupů:

„Protože říkají takové věci,
hle, já ti dám do úst slova jako oheň,
jenž spálí jako dříví tento lid.

¹⁵ Hle, dome Izraele, přivedu na vás
národ zdaleka, praví Hospodin.
Národ prastarý je to, národ odvěký,
národ, jehož jazyk neznáš,
a nerozumíš, co říkají.

¹⁶ Samí udatní hrdinové,
jejich toulec zeje jako hrob.

¹⁷ Pohltí tvou úrodu i tvůj chléb,
pohltí tvé syny i tvé dcery,
pohltí tvé ovce i tvůj dobytek,
pohltí tvou révu i tvé fíkoví.
Mečem dobude tvá opevněná města,
na která ses tak spoléhal.

¹⁸ Ale ani v těch dnech, praví Hospodin, s vámi neskončuji. ¹⁹ Až
se budou ptát: „Proč nám to všechno Hospodin, náš Bůh,
udělal?“ odpovíš jim: „Protože jste mě opustili a sloužili jste ve

své zemi cizím bohům, proto budete v jiné zemi sloužit cizákům.’

²⁰Oznamte to v domě Jákobově,
v Judsku to rozhlase:

²¹Poslouchejte, vy nechápaví hlupáci,
kteří mají oči, ale nevidí,
mají uši, ale neslyší!

²²Neměli byste mě mít v úctě? praví Hospodin.

Neměli byste se přede mnou chvět?
Moři jsem pískem vytyčil hranice
nepřekročitelným, věčným zákonem.
Bouří se moře, ale nic nezmůže,
vlny burácejí, ale nevylijí se.

²³Tento lid má však srdce odbojné a zpupné;
odvrátili se a odešli.

²⁴Ani je nenapadlo říci:

,Mějme Hospodina, svého Boha, v úctě!
On dává podzimní i jarní deště v pravý čas,
zachovává nám týdny určené pro sklizeň.’

²⁵Vaše viny to ale pokazily,
vaše hříchy vás těch darů zbavily!

²⁶V mém lidu se najdou zločinci,
číhají schovaní jako ptáčníci,
nastražili past, aby lidi lovili.

²⁷Jako je plno ptáků v kleci,
tak jsou jejich domy plné lsti.
Takhle dosáhli moci a bohatství,

²⁸vypasení jsou a otlíí.

Předhánějí se svými zločiny,
o spravedlnost nestojí,
práva sirotků neprosazují,
nehájí chudé v jejich při.

²⁹Copak je mohu nechat bez trestu?
praví Hospodin.

Copak je nemám stihnout pomstou,
když je ten národ takový?

³⁰Co se to v téhle zemi děje?
Hrůza! Děs!

³¹Proroci prorokují lživě,
kněží vládou na vlastní pěst
a můj lid to takhle miluje!
Co si však počnete nakonec?“

6

Varování Jeruzalému

¹„Synové Benjamínovi, prchněte,
z Jeruzaléma utečte!

V Tekoji na roh zatrubte,
dejte znamení nad Bet-keremem:
Od severu se blíží neštěstí,
strašné ničení!

²Ta přelíbezná pastvina,
Dcera sionská, bude zničena.

³Přitáhnou k ní pastýři se svými stády,

postaví své stany kolem ní
a každý spase, na co natrefí.

⁴„Připravte se k boji proti ní!
Zaútočíme o poledni!’
,Běda, den už se nachýlil,
večer už vrhá dlouhý stín.’

⁵„Zaútočíme tedy v noci!
Zboříme jejich pevnosti!“

⁶Tak praví Hospodin zástupů:

„Kácejte les,
proti Jeruzalému násep navršte!
To je to město, které čeká trest –
je naplněné útlakem!

⁷Jako ze studny tryská voda,
tak z toho města tryská zloba.
Útlak a zhouba se v něm rozléhá,
jeho bolesti a rány mám stále před očima.

⁸Jeruzaléme, nech se napravit,
jinak se od tebe odvrátím;
jinak tě obrátím v sutiny,
v zemi, jež není k bydlení.“

⁹Tak praví Hospodin zástupů:

„Proberte pozůstatek Izraele,
jako když se paběrkuje vinice.

Znovu prohrábni její ratolesti,
jako když vinař sbírá hrozny.“

¹⁰S kým ale mohu mluvit,
koho varovat, aby slyšeli?
Hle, mají neobřezané uši,
vůbec neposlouchají!
Hle, Hospodinovo slovo je uráží,
nelíbí se jim!

¹¹Jsem plný Hospodinova hněvu,
zadržovat už ho nemohu.

„Vylij ho tedy na děti v ulicích
i tam, kde se baví mládenci.
Vždyť budou zachvácení muži i s ženami,
ba i starci, kteří dožili své dny.

¹²Jejich domy pak připadnou jiným
spolu s poli a ženami,
až vztáhnu ruku na všechny,
kdo žije v této zemi, praví Hospodin.

¹³Vždyť od nejmenších až po největší
každý jen hledá mrzký zisk;
od proroků až po kněží
každý jen podvádí.

¹⁴Můj těžce poraněný lid
léčí ledabylymi slovy:
„Klid, jen klid“ –
jenže klid není!

¹⁵Copak se za své ohavnosti nestydí?

Ne, oni stud vůbec neznají,

ani se nezačervenají.

Proto padnou mezi padlými,

zhroutí se v čas zúčtování,

praví Hospodin.“

¹⁶Tak praví Hospodin:

„Zastavte se na cestách, rozhlédněte se,

ptejte se po stezkách pradávných:

Kde je ta dobrá cesta? Po ní jděte

a vaše duše najdou odpočinutí.

Vy jste však řekli: „Nepůjdem!“

¹⁷Ustanovil jsem nad vámi strážné:

Dávejte pozor na zvuk polnice.

Vy jste však řekli: „Nechceme!“

¹⁸Proto, národy, slyšte

a buďte svědkové

toho, co se jim stane.

¹⁹Slyš, země:

Hle, přivádím na tento lid neštěstí,

ovoce toho, jak smýšleli,

neboť má slova neposlouchali

a můj Zákon zavrhli.

²⁰K čemu je mi to kadidlo ze Sábý,

k čemu vonný puškvorec z dálné ciziny?

Nemohu přijmout vaše zápaly,

vaše oběti se mi nelíbí!“

²¹Nuže, tak praví Hospodin:

„Hle, kladu tomuto lidu překážky,
o které klopýtnou rodiče i děti,
zahynou přátelé i sousedi.“

²²Tak praví Hospodin:

„Hle, ze země na severu vojsko přichází,
od konců světa zvedá se národ mohutný!

²³Jsou vyzbrojeni luky a šavlemi,
jsou krutí a soucit neznají,
burácejí jak mořské vlny,
ženou se na koních.
Jak jeden muž jsou sšikovaní do boje,
Dcero sionská, proti tobě!“

²⁴Jakmile jsme o nich slyšeli,
ruce nám ochably.
Jsme přemoženi úzkostí,
jako když na rodičku přijdou bolesti.

²⁵Nevycházejte na pole!
Na cestu nevyrávejte!

Nepřítel třímá meč!
Hrůza všude kolem!

²⁶Můj lide, obleč se pytle,
svíjej se v popelu,
naříkej jako nad jedináčkem

v nejtrpčím smutku –
vždyť na nás táhne zhoubce
a v okamžiku bude tu!

²⁷„Učinil jsem tě ve svém lidu prubířem,
abys ho zkoumal a vyzkoušel,
abys prověřil ryzost jejich cest.

²⁸Všichni jsou to zatvrzelí buřiči,
jako by byli z bronzu nebo železa;
pomlouvají, kudy chodí,
všichni jsou zvrhlost sama.

²⁹Měchy dmýchají naplno,
oheň už pohltit všechno olovo,
to přetavování však bylo nadarmo;
zlo se nevyčistilo.

³⁰Odpad po stříbru – tak se jmenují,
protože Hospodin je odhodil.“

7

Kázání v chrámě

¹Slovo, které Jeremiáš dostal od Hospodina: ²„Postav se do
brány Hospodinova chrámu a volej tam tato slova:
Slyšte slovo Hospodinovo, všichni z Judy, kteří se těmito
branami přicházíte klanět Hospodinu! ³Tak praví Hospodin
zástupů, Bůh Izraele: Napravte své cesty a své jednání, a já
vás tu nechám žít. ⁴Přestaňte spoléhat na klamné řeči – prý:
,Hospodinův chrám, Hospodinův chrám, Hospodinův chrám!‘
⁵Jedině pokud napravíte své cesty a své jednání – pokud se
mezi sebou budete řídit právem, ⁶pokud přestanete

vykořisťovat přistěhovalce, sirotky a vdovy, pokud přestanete na tomto místě prolévat nevinnou krev a nebudete už k vlastní škodě následovat cizí bohy – ⁷ pak vás tu nechám žít, v té zemi, kterou jsem dal vašim otcům od věků až na věky.

⁸Jen se podívejte! Vždyť na ty klamné řeči spoléháte marně!

⁹Copak můžete krást, vraždit, cizoložit, křivě přísahat, pálit kadidlo Baalovi, následovat cizí neznámé bohy ¹⁰ a pak si přijít stoupnout přede mě v tomto domě, který se nazývá mým jménem, a prohlásit: „Jsme spasení“? To abyste mohli páchat všechny ty ohavnosti? ¹¹To se podle vás tento dům, který se nazývá mým jménem, stal doupětem lupičů? Jenže já to dobře vidím, praví Hospodin. ¹²Jen si zajděte do Šíla, na místo, kde jsem kdysi nechal přebývat své jméno, a podívejte se, co jsem s ním kvůli zkaženosti svého lidu Izraele udělal!

¹³Zatímco jste páchali všechny ty zločiny, praví Hospodin, já jsem k vám mluvil. Znovu a znovu jsem k vám mluvil, ale vy jste neposlouchali. Volal jsem vás, ale vy jste neodpovídali. ¹⁴S tímto domem, který se nazývá mým jménem a na který se spoléháte, s tímto místem, které jsem dal vám i vašim otcům, proto udělám totéž, co jsem udělal se Šílem. ¹⁵Vás pak od sebe zapudím, jako jsem zapudil všechny vaše bratry, celé pokolení Efraim!“

Falešné náboženství

¹⁶„Nemodli se za tento lid. Nevysílej za ně prosby a modlitby. Nenaléhej na mě, já tě nevyslyším. ¹⁷Copak sám nevidíš, co páchají v judských městech a na jeruzalémských ulicích?

¹⁸Děti sbírají dříví, otcové zapalují oheň a ženy zadělávají těsto na koláče pro Královnu nebes. Také přinášejí úlitby cizím

bohům, aby mě uráželi. ¹⁹Urážejí tím ale mě? praví Hospodin. Neurážejí spíš sami sebe k vlastní ostudě?“

²⁰Nuže, tak praví Panovník Hospodin: „Hle, na toto místo se vylije můj rozhořčený hněv – na lidi i dobytek, na stromy v sadech i na plody země. Vzplane a už nezhasne!“

²¹Tak praví Hospodin zástupů, Bůh Izraele: „Jen si hromadte zápaly k obětem, jen si to maso snězte! ²²Tehdy, když jsem vaše otce vyvedl z Egypta, nemluvil jsem s nimi proto, abych jim dal přikázání o zápalech a obětech, ²³ale přikázal jsem jim toto: ‚Poslouvejte mě, a budu vaším Bohem a vy budete mým lidem. Chodte vždy po cestě, kterou jsem vám přikázal, a povede se vám dobře.‘ ²⁴Oni však neposlouchali, vůbec nevnímali. Řídili se záměry svého zarputilého a zlého srdce; ukazovali mi záda, a ne tvář. ²⁵Ode dne, kdy vaši otcové vyšli z Egypta, až dodneška jsem jim dennodenně znovu a znovu posílal všechny své služebníky proroky. ²⁶Oni mě ale neposlouchali, vůbec nevnímali. Zatvrdili své šíje a zkazili se hůř než jejich otcové.

²⁷I když jim řekneš všechna tato slova, nebudou tě poslouchat. I když na ně budeš volat, neodpovědí ti. ²⁸Proto jim řekni: ‚Toto je národ, který neposlouchá Hospodina, svého Boha, a nenechá se poučit. Pravda se ztratila, v ústech ji nemají.‘

²⁹Ostříhej se a zahod' vlasy,
na holých návrších zpívej žalozpěv.
Hospodin zavrhl a opustil pokolení,
které vzbudilo jeho hněv.“

Údolí vraždění

³⁰„Lid Judy před mýma očima páchal zlo, praví Hospodin. V domě, který se nazývá mým jménem, nastavěli své ohavné modly, a tak ho poskvrnili. ³¹Vystavěli také obětiště Tofet v údolí Ben-hinom, aby tam pálili své vlastní syny a dcery v ohni – to jsem jim přece nepřikázal, to mi nepřišlo ani na mysl!
³²A proto hle, přicházejí dny, praví Hospodin, kdy se mu už nebude říkat Tofet ani údolí Ben-hinom, ale Údolí vraždění a v Tofetu se bude pohřbívát, až už nebude ani kam. ³³Na mrtvolách tohoto lidu se budou pást ptáci i divá zvěř a nebude, kdo by je odháněl. ³⁴V judských městech a na jeruzalémských ulicích tehdy nechám utichnout hlas radosti a veselí, hlas ženicha a nevěsty, neboť z této země zbudou sutiny.“

8

¹„V ten čas, praví Hospodin, vyhrabou z hrobů kosti judských králů a jejich velmožů, kosti kněží a proroků i kosti jeruzalémských občanů. ²Vystaví je slunci, měsíci a celému tomu nebeskému zástupu, který tak milovali a kterému sloužili, který následovali, se kterým se radili a kterému se klaněli. Nikdo je neposbírá, nikdo je nepohřbí, zůstanou ležet jako hnůj na zemi. ³A kamkoli zaženu tu hrstku pozůstalých z toho zlého pokolení, tam všude budou chtít raději zemřít, než aby žili, praví Hospodin zástupů.“

Zúčtují s nimi

⁴„Řekni jim – Tak praví Hospodin:

Když někdo padne, copak už nevstane?

Když se odvrátí, nevrátí se zpět?

⁵Proč tedy tento lid zůstává odvrácený?

Proč se Jeruzalém stále odvrací?

Drží se lži,

vrátit se nechtějí.

⁶Pozorně jsem naslouchal,

ale nikdo se o tom nezmínil.

Nikdo nelituje, co zlého spáchal,

neříká: ‚Co jsem to učinil?‘

Každý se řítí střemhlav dál

jako kůň, když se žene do bitvy.

⁷I ten čáp na nebi zná svá období,

hrdlička, rorýs i drozd dodržují čas,

kdy se mají stěhovat.

Můj lid ale netuší,

neví, co Hospodin nařídil.

⁸Jak můžete říkat: ‚My jsme moudří,

my máme Zákon Hospodinův?‘

Jen se podívejte, jak ho komolí

lživé pero učenců!

⁹Ti mudrci tedy budou zahanbeni

a zachvázeni děsem.

Hle, Hospodinovo slovo zavrhlí –

to si snad počínali moudře?

¹⁰Proto dám jejich ženy jiným

a jejich pole uchvatitelům.

Vždyť od nejmenších až po největší
každý jen hledá mrzký zisk,
od proroků až po kněží
každý jen podvádí.

¹¹Můj těžce poraněný lid
léčí ledabylými slovy:

„Klid, jen klid“ –
jenže klid není!

¹²Copak se za své ohavnosti nestydí?

Ne, oni stud vůbec neznají,
ani se nezačervenalí.

Proto padnou mezi padlými,
zhroutí se, až s nimi zúčtují,
praví Hospodin.

¹³Nadobro je sklídím, praví Hospodin;

nezbude ani hrozen na vinici,
na stromech ani fík,
jen zvadlé listí.

Čímkoli jsem je obdařil,
to ztratí.“

¹⁴Na co tu ještě sedíme?

Shromážděte se!

Prchněme do opevněných měst,
ať tam zemřeme!

Ano, Hospodin, náš Bůh, nás odsoudil k smrti,
jedovatou vodu nám dal pít,
neboť jsme proti němu zhřešili.

¹⁵ Vyhlížíme klid,
a nic dobrého není;
čekáme čas uzdravení,
a hle – zděšení!

¹⁶ Od Danu už je slyšet frkot koní,
ržáním hřebců se chvěje celá zem.
Přitáhnou a pohltí zem i všechno na ní,
města i s obyvateli!

¹⁷ „Hle, posílám na vás jedovaté hady,
zmije, na které zařikání neplatí,
a uštknou vás, praví Hospodin.“

Prorokův nářek

¹⁸ Můj žal se nedá utišit,
mé srdce puká bolestí!

¹⁹ Slyš – můj lid o pomoc křičí
z daleké ciziny:
Copak na Sionu není Hospodin?
Copak tam jeho král není?

„Proč mě uráželi svými modlami,
těmi cizími marnostmi?“

²⁰ Minuly žně, léto je pryč,
a my jsme zachráněni nebyli.

²¹ Zranění mého lidu zraňuje i mě,
truchlím, jsem hrůzou přemožen.

²²Copak už není balzám v Gileádu?
Což tam lékaře nemají?
Tak proč se rána mého lidu
nemůže zacetit?

²³Kéž by má hlava byla studnicí
a mé oči slzí prameny,
abych oplakával dnem i nocí
ty, kdo v mém lidu zhynuli!

9

¹Kéž bych měl někde na poušti
místo, kam se poutník uchýlí,
abych mohl opustit svůj lid
a odejít od nich pryč;
vždyť jsou to samí cizoložníci,
je to shromáždění nevěrných!

Neznají mě

²„Ohýbají své jazyky jako luky,
nevládnou v zemi pravdou, ale lží,
ode zla ke zlu stále postupují,
mě ale neznají, praví Hospodin.

³Před bližním se měj na pozoru,
vlastnímu bratru se nesvěřuj;
všichni ti bratři jsou totiž podrazáci,
všichni ti bližní roznášejí pomluvy.

⁴Jeden druhého podvádějí,
pravdu už vůbec nemluví;

svůj jazyk naučili mluvit lži,
pro zvrácenost by se ztrhali.

⁵Žiješ uprostřed lsti
a kvůli lsti mě znát odmítli,
praví Hospodin.“

⁶Nuže, tak praví Hospodin zástupů:

„Hle, budu je přetavovat a tříbit.
Co si mám počít, když je můj lid takový?

⁷Jeich jazyky jsou smrtící šípy,
svými ústy vykládají lsti;
s bližními mluví o pokoji,
v srdci však léčky osnují.

⁸Copak je mohu nechat bez trestu?
praví Hospodin.

Copak je nemám stihnout pomstou,
když je ten národ takový?“

⁹Pláču a běduji nad horami,
nad stepními pastvinami zpívám žalozpěv,
že jsou vypáleny a nikdo tudy nechodí,
bučení dobytka se tu neozve;
všichni ptáci odsud uletěli,
utekla všechna zvěř.

¹⁰„Obrátím Jeruzalém v hromady sutin,
kde žijí jen šakali,
obrátním judská města v trosky,

kde nikdo nebydlí.“

¹¹Kdo je tak moudrý, aby to pochopil? Ke komu promluvila ústa Hospodinova, aby to vysvětlil? Proč je ta země zničená? Proč je spálená jako poušť, přes kterou se nedá cestovat?

¹²„Protože opustili můj Zákon, který jsem jim předložil, praví Hospodin. Protože mě neposlouchali a neřídili se svým Zákonem. ¹³Řídili se svým zarputilým srdcem a následovali baaly, jak je to naučili jejich otcové. ¹⁴Proto Hospodin zástupů, Bůh Izraele, praví: Hle, nakrmím tento lid pelyňkem a k pití jim dám jed. ¹⁵Rozptýlím je mezi národy, které neznali oni ani jejich otcové, a pošlu za nimi meč, abych je vyhladil.“

Přichází zúčtování

¹⁶Tak praví Hospodin zástupů:

„Pochopte to a zavolejte plačky,
ať přijdou!
Pošlete pro ty nejšikovnější,
ať přijdou!“

¹⁷Ať si pospíší
a bědují nad námi.
Ať se nám z očí řinou slzy,
zpod víček ať nám kanou.

¹⁸Ze Sionu je slyšet bedování:
Jaká zkáza nás to potkala,
jak hrozná ostuda!
Musíme opustit vlastní zemi,

naše příbytky jsou zbořeny!

¹⁹Proto slyšte, ženy, slovo Hospodinovo,
slovům z jeho úst uši otevřete.

Učte své dcery bédování,
jedna druhou učte žalozpěv.

²⁰Vždyť se k nám smrt vyšplhala okny,
vnikla do našich pevností,
aby nám vzala děti z ulic
a mládence z náměstí.

²¹„Řekni – Tak praví Hospodin:

Lidské mrtvoly
leží jako hnůj na poli,
jako za žencem padlé klasy,
jež nikdo nesklidí.“

²²Tak praví Hospodin:

„Ať se mudrc nechlubí svou moudrostí
ani hrdina svým hrdinstvím
ani boháč svým bohatstvím.

²³Kdo se chce chlubit, ať se chlubí tím,
že mě zná a že mi rozumí,
neboť já Hospodin prokazuji milosrdenství,
právo i spravedlnost na zemi;
ano, v tom mám zalíbení,
praví Hospodin.“

²⁴ „Hle, přicházejí dny, praví Hospodin, kdy zúčtuji se všemi, kdo jsou obřezáni na těle ²⁵ – s Egyptem, Judou, Edomem, s Amonci, Moábem a se všemi obyvateli pouště, kteří si vyholují skráně. Všechny ty národy jsou totiž neobřezané a všechen dům Izraele má neobřezané srdce.“

10

Bůh a modly

¹ „Slyšte slovo, které k vám promlouvá Hospodin, dome izraelský. ² Tak praví Hospodin: Pohanským způsobům se neučte a nebeských znamení se neděste, ačkoli se jich děsí pohané. ³ To, čím se řídí národy, jsou pouhé nesmysly: dřevo pokácené v lese, výtvar otesaný truhlářem, ⁴ ozdobený stříbrem a zlatem, zpevněný hřeby a kladivem, aby se nekácel. ⁵ Ty modly jsou jako strašáci v okurkovém poli. Neumějí mluvit a musejí se nosit, protože nechodí. Nebojte se jich, nedokážou nijak ublížit ani pomoci.“

⁶ Nikdo není, Hospodine, jako ty!

Jsi veliký

a velikou mocí jsi pověstný.

⁷ Kdo by se tě nebál, Králi národů?

Jen ty zasloužíš úctu!

Mezi mudrci všech národů

a ve všech jejich královstvích

není nikdo jako ty.

⁸ Do jednoho jsou to nechápaví tupci

a jejich nauky jsou pouhé nesmysly:
dřevo, ⁹tepané stříbro ze zámoří
a zlato dovezené z dálné ciziny.
Ten výtvar truhláře a kovotepce
pak oblékají purpurem a šarlatem –
všechno je to dílo zručného umělce.

¹⁰Ale Hospodin je pravý Bůh,
je živý Bůh a věčný Král!
Země se třese před jeho zlobou,
národy neobstojí, když se rozhněvá.

¹¹Řekněte jim tohle: „Bohové, kteří nestvořili nebe a zemi,
takoví ze země i zpod nebe vymizí!“

¹²On ale svou silou stvořil zem,
svou moudrostí vybudoval svět,
nebe rozepjal svým rozumem!

¹³Svým hlasem rozezvučí vody na nebi,
od obzoru nechá stoupat oblaky;
k lijáku připojuje blesky,
vypouští vítr ze svých pokladnic.

¹⁴Všichni ti tupci ničemu nerozumí,
všichni kovotepci budou zklamáni svými modlami,
protože jejich odlitky jsou podvod
a ducha v sobě nemají.

¹⁵Jsou to jen nesmysly, směšné výtvary;
až na ně přijde čas zúčtování, budou zničeny.

¹⁶Úděl Jákobův však není jako oni,
neboť je všeho Stvořitel;
kmen Izraele má za své dědictví,
Hospodin zástupů se jmenuje.

Blíží se vřava

¹⁷Lide žijící v obleženém městě, seber si ranec, půjdeš ze země! ¹⁸Neboť toto praví Hospodin: „Hle, tentokrát vymrštím obyvatele této země jako z praku a dopustím na ně soužení, aby byli zajati.“

¹⁹Běda mi, má rána bolí,
mé zranění se nehojí!
Říkal jsem si: Tuhle bolest
jistě vydržím.

²⁰Ted' ale je můj stan zničen,
zpřetrhány všechny provazy.
Děti mě opustily a jsou pryč,
už není, kdo by můj stan vztýčil,
kdo by postavil mé přístřeší.

²¹Pastýři, ti tupci,
se Hospodina neptali,
a proto se jim nedaří –
celé stádo se jim rozuteklo pryč.

²²Slyš, už přichází zpráva:
Ze severní země se blíží vřava!
Judská města se obrátí v trosky,

kde žijí jen šakali.

²³Hospodine, vím,
že nikdo nemá svou cestu v moci
a že člověk po ní jdoucí
své kroky neřídí.

²⁴Trestej mě, Hospodine,
ale spravedlivě,
ne ve svém rozhněvání,
ať mě nezdrtíš.

²⁵Vylíj svou zuřivost raději na národy,
které se k tobě neznají,
vylíj ji na kmeny,
které se k tvému jménu nehlásí.
Vždyť právě oni Jákoba spolýkali,
pohltili, zhltili,
jeho domovinu zničili!

11

Porušili mou smlouvu

¹Slovo, které Jeremiáš dostal od Hospodina: ²„Slyšte slova této smlouvy! Vyříd' je judským mužům a obyvatelům Jeruzaléma. ³Řekni jim – Tak praví Hospodin, Bůh Izraele: Zlořečený je každý, kdo neposlouchá slova této smlouvy, ⁴kteou jsem svěřil vašim otcům v den, kdy jsem je vyvedl z Egypta, z té tavicí pece. Řekl jsem: ‚Poslouchejte mě a plňte vše, co vám přikazuji, a budete mým lidem a já budu vašim Bohem. ⁵Tehdy splním přísahu, kterou jsem složil vašim otcům, že jim dám zemi oplývající mlékem a medem‘ – zemi,

v níž dnes žijete.“

„Amen, Hospodine,“ odpověděl jsem.

⁶Hospodin mi řekl: „Volej v judských městech a v ulicích Jeruzaléma všechna tato slova: Poslouchejte slova této smlouvy a plňte je. ⁷Ode dne, kdy jsem vyvedl vaše otce z Egypta, až dodnes jsem je naléhavě nabádal. Znovu a znovu jsem je nabádal: ‚Poslouchejte mě.‘ ⁸Oni však neposlouchali, vůbec nevnímali a každý se raději řídil svým zarputilým a zlým srdcem. Proto na nich vyplním všechny hrozby uvedené v této smlouvě, kterou jsem přikázal plnit, ale oni ji neplnili.“

⁹Hospodin mi řekl: „Judský lid a obyvatelé Jeruzaléma se proti mně spikli. ¹⁰Vrátili se k hříchům svých dávných předků, kteří odmítali poslouchat má slova a odcházeli za cizími bohy, aby jim sloužili. Jak dům Izraele, tak dům Judy porušil mou smlouvu, kterou jsem uzavřel s jejich otci.

¹¹A proto tak praví Hospodin: Hle, přivedu na ně neštěstí, kterému nebudou moci utéci. Tehdy budou volat ke mně, ale já je nevyslyším. ¹²Jen ať si judská města a obyvatelé Jeruzaléma jdou volat k bohům, kterým pálí kadidlo, jestli by je nespasili v čase neštěstí. ¹³Máš přece tolik bohů, Judo – jednoho boha na každé město! A kolik je ulic v Jeruzalémě, tolik oltářů jste postavili Hanbě, oltářů k pálení kadidla Baalovi.

¹⁴Nemodli se za tento lid. Nevysílej za ně prosby a modlitby. Až ke mně budou volat kvůli svému neštěstí, neuslyším.

¹⁵Co vlastně můj milý lid

pohledává v mém domě?
To chce dál s mnoha jinými
kout pikle?
Může snad maso obětí
odvrátit tvé neštěstí,
aby ses znovu veselil?

¹⁶Košatou olivou tě nazval Hospodin,
krásnou a s pěkným ovocem.
Za hřmění hrozné bouře ji ale zapálí,
její ratolesti zničí oheň!

¹⁷Hospodin zástupů, který tě sázel, vyslovil nad tebou zlý
ortel, protože dům Izraele i dům Judy páchal zlé věci: uráželi
mě, když pálili kadidlo Baalovi.“

Spiknutí v Anatonu

¹⁸Hospodin mě poučil a já jsem to pochopil, jakmile mi ukázal,
co dělají. ¹⁹Byl jsem totiž důvěřivý jako beránek vedený na
porážku, netušil jsem, jaké úklady na mě chystají: „Porazme
strom i s ovocem, ze země živých ho vytněme, ať si na jeho
jméno už nikdo nevzpomene!“

²⁰Hospodine zástupů, Soudce spravedlivý,
jenž zkoumáš srdce i svědomí,
kéž uvidím tvou pomstu nad nimi –
vždyť jsem ti svěřil svoji při.

²¹Toto praví Hospodin o mužích z Anatonu, kteří ti usilují o

život a říkají: „Neprorokuj Hospodinovým jménem, nebo tě zabijeme.“²² Nuže, toto praví Hospodin zástupů: „Já s nimi zúčtuji. Jejich mládenci padnou mečem, jejich synové a dcery pomřou hladem.“²³ V čase, kdy s nimi zúčtuji, přivedu na muže z Anatotu neštěstí a nepřežije ani jeden z nich.“

12

¹Hospodine, spravedlivý jsi,
kdykoli si ti stěžuji;
o té spravedlnosti
chci ale s tebou promluvit:
Proč je úspěšná cesta ničemů?
Proč všichni zrádci žijí v poklidu?
²Zasadil jsi je, zakořenili,
rostou a přinášejí plody.
Jejich ústům jsi stále nablízku,
jejich svědomí jsi však vzdálený.

³Ty mě, Hospodine, znáš,
vidíš mě a zkoušíš,
zda jsem ti v srdci oddaný.
Odvleč je jako ovce na jatka,
odděl je pro den porážky!
⁴Jak dlouho bude země vysychat
a vadnout všechna zeleň na poli?
Jak dlouho bude zvěře i ptáků ubývat,
protože obyvatelé země jsou tak zlí?
Přitom však říkají:
„Do naší budoucnosti mu nic není!“

⁵ „Když tě unavuje běžet s pěšími,
jak budeš závodit s koni?
Když máš klid pouze v pokojné zemi,
jak zvládneš jordánské houští?
⁶ Tví vlastní bratři, tvoji příbuzní,
právě oni tě zradili;
křičeli na tebe z plných plic.
Nevěř jim tedy,
i kdyby s tebou pěkně mluvili.“

Opustím svůj lid

⁷ „Svůj dům nechám být,
opustím své dědictví,
svůj milovaný lid
vydám nepřátelům do hrsti.
⁸ Mé dědictví je mi lvem,
co na mě z lesa řve;
nenávidím je!
⁹ Mé dědictví je mi strakatým supem
s hejnem supů kolem něj.
Jděte, sežeňte všechnu divou zvěř,
přiveďte ji, ať se nažere!

¹⁰ Mou vinici zničí mnozí pastýři,
mé pole podupou;
mé překrásné pole obrátí
ve zpustošenou poušť.

¹¹ Stane se pouhou pustinou,

opuštěná bude plakat přede mnou.

Zpustošena bude celá zem,

a nikdo si to k srdci nevezme.

¹²Všechny holé vrchy na poušti

obsadí zhoubci,

neboť Hospodinův meč pohltí

celou zem od hranic k hranicím;

žádný smrtelník nebude mít klid!

¹³Zasejí pšenici a sklídí trní,

bez výsledku se budou dříť.

Tím, co sklídí, budou zahanbeni,

až je prudkým hněvem stihne Hospodin.“

¹⁴Tak praví Hospodin: „Pokud jde o všechny mé zločinné sousedy, kteří se sápu po dědictví, jež jsem dal svému lidu Izraeli – hle, vykořením je z jejich vlasti. A pokud jde o dům Judy, ten vykořením spolu s nimi. ¹⁵Poté, co je vykořením, se ale nad nimi znovu slituji a přivedu je zpět, každého do jeho dědictví, každého do jeho vlasti. ¹⁶Pokud se totiž naučí cestám mého lidu a začnou přísahat v mém jménu: ‚Jakože žije Hospodin‘ (tak jako předtím sami učili můj lid přísahat při Baalovi), pak budou obnoveni stejně jako můj lid. ¹⁷Pokud však neposlechnou, pak takový národ zcela vyvrátím a vyhubím, praví Hospodin.“

Lněný pás

¹Hospodin ke mně promluvil: „Jdi si koupit lněný pás. Opásej se jím na bedrech, ale ve vodě ho neper.“ ²Koupil jsem si tedy bederní pás, jak Hospodin řekl, a opásal se jím.

³Znovu jsem dostal slovo Hospodinovo: ⁴„Vezmi ten pás, který sis koupil a který nosíš na bedrech, vstaň, jdi k Pratu a tam ho schovej ve skalní puklině.“ ⁵Šel jsem tedy a schoval jej u Pratu, jak mi Hospodin přikázal.

⁶Po mnoha dnech mi pak Hospodin řekl: „Vstaň, jdi k Pratu a vezmi odtud onen pás, který jsem ti tam přikázal schovat.“

⁷Šel jsem tedy k Pratu na místo, kde jsem pás předtím schoval, vyhrabal jsem ho, a hle – pás byl plesnivý a úplně na nic.

⁸Tehdy jsem dostal slovo Hospodinovo: ⁹„Toto praví Hospodin: Právě tak zkazím pýchu Judy a nesmírnou pýchu Jeruzaléma! ¹⁰Tento zlý lid, který odmítá poslouchat má slova, který se řídí svým zarputilým srdcem a odchází za cizími bohy, aby jim sloužil a klaněl se jim, bude jako tento pás – úplně na nic. ¹¹Jako se pás ovíjí kolem lidských beder, tak jsem k sobě přivinul celý dům Izraele a celý dům Judy, praví Hospodin. Chtěl jsem, aby byli mým lidem, mým věhlasem, chválou a ozdobou, oni však neposlouchali.“

Vinné džbány

¹²„Vyříd' jim tato slova. Tak praví Hospodin, Bůh Izraele: Každý džbán se plní vínem. Když ti namítnou: ‚Copak nevíme, že se každý džbán plní vínem?‘ ¹³řekni jim – Tak praví Hospodin: Hle, já všechny obyvatele této země, krále sedící na Davidově

trůnu, kněze, proroky i všechny obyvatele Jeruzaléma, naplním tak, že budou opilí. ¹⁴Roztříštím je jedny o druhé, rodiče i děti, praví Hospodin. Nebudu mít soucit ani slitování, nesmiluji se, dokud je nezničím.“

Půjdete do zajetí

¹⁵Pozorně poslouchajte, odložte pýchu, vždyť mluvil Hospodin.

¹⁶Vzdejte slávu Hospodinu, svému Bohu, dříve než tmou vše zahálí, dříve než vaše nohy zakopnou v příšeří mezi horami.

Vyhlížíte světlo, on je však proměnění v stín smrti, obrátí je ve tmu nejhlubší.

¹⁷Jestliže neposlechnete, spláču nad vaší pýchou potají, mé oči budou plakat hořce, přetékat budou slzami nad Hospodinovým stádem odvečeným do zajetí.

¹⁸„Vyřid' králi a královně matce: ‚Sesedněte z trůnů na zem; vaše skvostné koruny vám spadnou z hlav!‘ ¹⁹Města v Negevu budou zavřena, nikdo je nebude moci otvírat. Celý Juda bude vystěhován, vystěhován bude docela.“

²⁰Zvedněte oči, pohledte na ty, kdo táhnou od severu!

Kde máte stádo vám svěřené,
ovce, jež byly vaší chloubou?
²¹Co řekneš, až ti určí za vládce
ty, jež sis pěstovala jako spojence?
Nepřepadnou tě bolesti
jako ženu, když rodí?

²²Ptáš-li se sama sebe:
„Proč mě to potkalo?“ –
To za množství tvých vin ti zvedli sukně
a zprznili ti tělo!
²³Může si Habešan změnit barvu kůže
anebo leopard své skvrny?
Pak byste i vy mohli jednat dobře,
kdo jste si navykli být zlí!

²⁴„Rozpraším tě jako plevy unášené pouštním vichrem. ²⁵To
bude tvůj úděl, to jsem ti vyměřil, praví Hospodin, protože jsi
na mě zapomněla a uvěřila lži. ²⁶Já sám ti proto zvednu sukně
až přes obličej, ať se ukáže tvá hanba, ²⁷tvé cizoložství, tvůj
chtíč i tvé zvrhlé smilnění. Viděl jsem tvé nechutnosti na
kopcích i v polích. Běda ti, Jeruzaléme! Jak dlouho ještě budeš
nečistý?“

14

Sucho v zemi

¹Slovo Hospodinovo, které Jeremiáš dostal ohledně sucha:

²„Juda truchlí,

jeho města chátrají.
Oplakávají zemi,
z Jeruzaléma stoupá křik.
³Velmoži své sluhý pro vodu posílají;
chodí k nádržím,
ale ty jsou bez vody.
Vracejí se s prázdnými vědry;
zklamáni a zahanbeni
skrývají hlavu v dlaních.
⁴Půda je rozpukaná,
protože v zemi neprší;
rolníci proto samým zklamáním
skrývají hlavu v dlaních.
⁵I ta laň opouští v kraji mláďata,
protože zeleň zmizela.
⁶Divocí osli stojí na holých návrších
a větří jako šakali;
napínají zrak, až jim selhává,
protože tráva zmizela.“

⁷Naše viny nás, Hospodine, usvědčují,
kvůli svému jménu ale zasáhni!
Mnohokrát jsme se odvrátili,
proti tobě jsme hřešili.
⁸Ach, naděje Izraele,
náš Spasiteli v čase soužení!
Proč se k této zemi chováš jako cizinec,
jako poutník, co se jen na noc zastaví?
⁹Proč se chováš jako zaskočený člověk,

jako bojovník, co nedovede zachránit?
Jsi přece, Hospodine, vprostřed nás!
Tobě patříme!
Neopouštěj nás!

¹⁰Toto praví Hospodin o tomto lidu:

„Tak rádi se toulají,
nohy si vůbec nešetří!
Proto v nich Hospodin nemá zalíbení;
nyní si připomene jejich viny
a ztrestá jejich hřích.“

Nemodli se za tento lid

¹¹Hospodin mi řekl: „Nemodli se za tento lid, za jeho blahobyť.

¹²Ani když se budou postit, nevyslyším jejich volání. Ani když přinesou zápalné a moučné oběti, nenajdu v nich zalíbení. Mečem, hladem a morem s nimi skončuji.“

¹³„Ach ne, Hospodine, Pane můj!“ zvolal jsem. „Proroci jim přece říkají: ‚Nezakusíte meč, hlad na vás nepřijde! Na tomto místě vás jistě obdařím pravým pokojem.‘“

¹⁴„Ti proroci mým jménem prorokují lži,“ řekl mi na to Hospodin. „Já jsem je neposlal, nic jsem jim nesvěřil ani jsem s nimi nemluvil. Prorokují vám lživá vidění, nicotné věštby a vymyšlené podvody.“

¹⁵Nuže, toto praví Hospodin o prorocích, kteří prorokují mým jménem, ačkoli jsem je neposlal, a kteří tvrdí, že na tuto zemi nepřijde meč a hlad: Sami ti proroci zajdou mečem a hladem!

¹⁶Lid, kterému prorokují, pak bude ležet v ulicích Jeruzaléma

poražen hladem a mečem a nikdo je nepohřbí – je ani jejich ženy, jejich syny ani dcery. Tak na ně vyliji jejich neštěstí.“

Nezavrhuj nás!

¹⁷ „Vyříd’ jim tato slova:

Dnem i nocí mi z očí kanou slzy,
nejdou zastavit.

Má panenská dcera je těžce zraněná,
bolestná rána můj lid postihla.

¹⁸ Jdu-li do kraje, hle – mečem pobití,
vejdu-li do města, hle – vyčerpání hladu!
Proroci i kněží v celé zemi
vedou své řemeslo a nic netuší.“

¹⁹ To jsi opravdu Judu zavrhl?

Cítíš takový odpor k Sionu?

Proč jsi nás tolik bil,

že se nemůžeme uzdravit?

Vyhlížíme klid,

a nic dobrého není;

čekáme čas uzdravení,

a hle – zděšení!

²⁰ Uznáváme, Hospodine, jak jsme zlí;

naši otcové se provinili

a i my jsme proti tobě hřešili.

²¹ Kvůli svému jménu nás nezavrhuj,
nepotupuj svůj slavný trůn!

Pamatuj na svou smlouvu s námi,
neruš ji!

²²Umí snad modly národů dávat déšť?

Prší snad z nebe samo od sebe?

Ne, Hospodine, Bože náš, to ty!

V tebe skládáme naději,
jsi to ty, kdo vše působí!

15

Jsem unaven soucitem

¹Hospodin mi řekl: „I kdyby se přede mě postavili Mojžíš a Samuel, nenechal bych se naklonit k tomuto lidu. Odežeň je ode mě. Ať jdou! ²Až se tě zeptají: ‚Kam máme jít?‘ odpověz jim – Tak praví Hospodin:

Kdo má jít na smrt, zemře,
kdo pod meč, ten pod meč,
kdo do hladu, bude hladovět
a kdo do zajetí, bude odveden.

³Sešlu na ně čtvero trestů, praví Hospodin. Meč, aby zabíjel; psy, aby vláčeli; ptáky a divou zvěř, aby žrali a hubili. ⁴Kvůli tomu, co judský král Menašem, syn Ezechiášův, páchal v Jeruzalémě, je učiním odstrašujícím příkladem pro všechna království země.

⁵Kdo tě, Jeruzaléme, polituje?
Kdo se nad tebou ustrne?
Kdo se zastaví zeptat se,

jak ti je?

⁶Opustil jsi mě, praví Hospodin,
odešel jsi pryč.

Vztáhnu na tebe ruku a zničím tě;
soucitem už jsem unaven!

⁷Budu je převívat vidlemi jako obilí
ve městech po celé zemi.

Připravím je o děti, zahubím svůj lid,
neboť se od svých cest neodvrátili.

⁸Proto jejich vdovy rozmnožím
více než písek v mořích.

V poledne na ně přivedu zhoubce,
na matky i na mládence;
znenadání na ně uvalím
hrůzu a zděšení.

⁹I matka sedmi dětí zchradne
u konce s dechem,
za bílého dne jí zajde slunce,
v hanbě se bude stydět.
Ty, kdo přežijí, pak vydám meči
před jejich nepřáteli, praví Hospodin.“

Budeš mými ústy

¹⁰Běda mi, matko, že jsem se ti narodil –
muž, který má s celou zemí svár a při!
Nic jsem si nevypůjčil, nikdo mi nedluží,
a přesto mi všichni zlořečí.

¹¹Hospodin praví: „Pro vaše vlastní dobro vás jistě pošlu pryč; přivedu na vás nepřítele v čase bídy, v čase soužení. ¹²Dá se snad ocel ze severu přerazit železem či bronzem? ¹³Vaše bohatství a vaše poklady nechám bez náhrady padnout za kořist kvůli všem hříchům, jež jste páchali po celém vašem území. ¹⁴Nechám vás otročit vašim nepřátelům v neznámé zemi, neboť můj hněv proti vám už hoří – šlehají z něho plameny!“

¹⁵Hospodine, ty rozumíš,
vzpomeň si na mě, ke mně přijd',
pomsti se za mě
na mých pronásledovatelích!
Ve své trpělivosti mi ještě dovol žít –
považ, jaké kvůli tobě snáším urážky!

¹⁶Jakmile tvá slova přišla,
ihned jsem je sněd,
tvá slova mě potěšila,
vnesla radost do srdce.
Hospodine, Bože zástupů,
patřím přece tobě!

¹⁷Nesedávám s těmi, kdo se veselí,
neoslavuji s nimi.
Sedím sám, protože jsi na mě ruku položil
a naplnil mě nevolí.

¹⁸Proč má bolest nikdy nekončí,
proč se má hrozná rána nechce zahojit?

Stal ses mi zdrojem zklamání –
copak jsi potok bez vody?

¹⁹Nuže, toto praví Hospodin: „Pokud se obrátíš, já tě obnovím, abys stál přede mnou jako můj služebník. Budeš-li rozlišovat mezi vzácným a bezcenným, budeš mými ústy. Ať se oni obrátí k tobě, ty se neobracej k nim. ²⁰Postavil jsem tě proti tomuto lidu jako pevnou bronzovou hradbu. Budou proti tobě bojovat, ale nepřemohou tě – vždyť já jsem s tebou, abych tě zachraňoval a vysvobozoval, praví Hospodin. ²¹Z rukou zlých lidí tě vysvobodím a ze spárů tyranů tě vykoupím.“

16

Jste horší než vaši otcové

¹Dostal jsem slovo Hospodinovo: ²„Neber si ženu a neměj na tomto místě syny ani dcery. ³Neboť toto praví Hospodin o dětech zde narozených a o matkách, které je porodily, a o otcích, kteří je v této zemi zplodili: ⁴Zemřou strašlivou smrtí. Nikdo je neopláče ani nepohřbí, takže zůstanou ležet jako hnůj na zemi. Meč a hlad s nimi skoncuje a na jejich mrtvolách se budou pást ptáci a divá zvěř.“

⁵Tak praví Hospodin: „Nevcházej do domu smutku, nechod' truchlit a neoplakávej je, neboť od tohoto lidu odejmu svůj pokoj, svou lásku i soucit, praví Hospodin. ⁶V této zemi pomřou velcí i malí. Nebudou pohřbeni ani oplakáni, nikdo si kvůli nim nebude dělat smuteční jizvy ani holit hlavy. ⁷Nikdo neuspořádá smuteční hostinu k útěše těch, kdo truchlí nad mrtvým; ti, kdo ztratili otce či matku, nedostanou napít z

poháru útěchy.

⁸Nevcházej také do domu, kde vystrojili hody. Nesedej si k nim, abys pojedl a popil, ⁹neboť tak praví Hospodin zástupů, Bůh Izraele: Hle, před vašima očima a za vašich dnů na tomto místě nechám utichnout hlas radosti a veselí, hlas ženicha a nevěsty.

¹⁰Až tomuto lidu vyřídíš všechna tato slova, namítnou ti: „Proč proti nám Hospodin vyhlásil tak hrozné neštěstí? Čím jsme se provinili? Copak jsme proti Hospodinu, svému Bohu, spáchali nějaký hřích?“ ¹¹Odpověz jim: „Už vaši otcové mě opustili, praví Hospodin. Následovali cizí bohy, sloužili jim a klaněli se jim; mě však opustili a můj Zákon nedodržovali.“ ¹²A vy jste ještě horší než vaši otcové. Hle, každý se řídíte svým zarputilým a zlým srdcem, místo abyste poslouchali mě.

¹³Proto vás z této země odvrhnu do země, kterou jste neznali vy ani vaši otcové. Tam budete sloužit cizím bohům dnem i nocí, neboť už se nad vámi neslituji.“

Příslib návratu

¹⁴„Hle, přicházejí dny, praví Hospodin, kdy už se nebude přísahat: „Jakože žije Hospodin, který vyvedl syny Izraele z Egypta,“ ¹⁵ale: „Jakože žije Hospodin, který vyvedl syny Izraele ze země na severu a ze všech zemí, do kterých je rozehnal.“ Přivedu je totiž zpátky do vlasti, kterou jsem dal jejich otcům.

¹⁶Hle, pošlu mnoho rybářů, praví Hospodin, aby je chytali jako ryby. Potom zas pošlu mnoho lovců, aby je lovili po všech horách a návrších a v puklinách mezi skalami. ¹⁷Všechny jejich cesty mám na očích; přede mnou se neschovejí, před mýma očima neskryjí svůj hřích. ¹⁸Nejprve jim tedy dvojnásobně

odplatím za jejich vinu a za jejich hřích, protože mou zemi znesvětili mrtvolami svých hnusných model a mé dědictví zaplnili svými ohavnostmi.“

¹⁹Hospodine, má sílo a má pevnosti,
mé útočiště v den soužení,
od konců světa k tobě přijdou národy
se slovy:

Naši otcové zdělili samé lži,
marnost a holé nesmysly.

²⁰Copak si člověk může vyrobit bohy?
Žádní bozi to nebyli!

²¹„Hle, tentokrát je to nechám pochopit, ukážu jim svou sílu a hrdinství, aby poznali, že mám jméno Hospodin.“

17

Judovo odpadlictví

¹„Hřích Judy je vepsán železným rydlem, diamantovým hrotem je vyryt na tabulích jejich srdcí, na rozích jejich oltářů!

²Jejich synové myslí jen na své oltáře, na své posvátné kůly u košatých stromů na vysokých kopcích ³i na horách v kraji.

Vaše bohatství a všechny vaše poklady nechám padnout za kořist i s těmi vašimi výšinami kvůli hříchu páchanému po celém vašem území. ⁴Svou vlastní vinou přijdete o dědictví, které jsem vám dal. Nechám vás otročit vašim nepřátelům v neznámé zemi, neboť jste roznítili plamen mého hněvu – a bude hořet navěky!“

⁵Tak praví Hospodin:

„Zlořečený, kdo spoléhá na člověka,
kdo se o smrtelníka opírá
a v srdci se odvrací od Hospodina.

⁶Je jako křoví někde na poušti –
necítí, když dobro přichází.
Žije ve vyprahlých koutech pustiny,
v solném kraji, kde se nebydlí.

⁷Požehnaný, kdo spoléhá na Hospodina
a jehož nadějí je Hospodin.

⁸Je jako strom zasazený u vody –
zapouští kořeny u řeky.
Nebojí se, když vedro přichází;
jeho listy se vždy zelenají,
v roce sucha nemá obavy
a nepřestává nést plody.“

⁹Lidské srdce je ze všeho nejzrádnější,
je nenapravitelné – kdo mu rozumí?

¹⁰„Já Hospodin zpytuji srdce
a zkoumám lidská svědomí,
abych každému odplatil podle jeho cest,
tak jak za své skutky zaslouží.“

¹¹Jako koroptev sedící na vejcích,
která jí nepatří,

tak je ten, kdo si hromadí
nepoctivý zisk.
Opustí je totiž v půlce života
a na konci bude za hlupáka.

¹²Trůn slávy, od počátku vyvýšený,
je místo naší svatyně.

¹³Naděje Izraele, Hospodine,
všichni, kdo tě opouštějí,
propadnou hanbě.
Ti, kdo se od tebe odvracejí,
budou zapsáni v prachu země,
protože Hospodina opustili,
ten pramen vody živé.

¹⁴Uzdrav mě, Hospodine, a budu zdrav,
zachraň mě, a budu zachráněn –
má chvála patří tobě!

¹⁵Hle, říkají mi:
„Co je s tím Hospodinovým slovem?
Tak ať se tedy splní!“

¹⁶Nestál jsem o to, být tvým pastýřem,
nepřál jsem si ten hrozný den.
Ty víš, co mi vyšlo ze rtů,
leží to před tebou.

¹⁷Nebud' mi postrachem –
jsi mé útočiště ve zlý den!

¹⁸Ať jsou zahanbeni, kdo mě pronásledují,
a mně ať se hanba vyhýbá.

At' jsou to oni, kdo se děsí,
a neděsím se já.
Jen na ně přiveď ten zlý den,
dvojnásobnou ranou rozdrť je!

Svět'te sobotu!

¹⁹Hospodin ke mně promluvil: „Jdi a postav se do Brány synů lidu, kterou vcházejí a vycházejí judští králové. Postav se do všech bran Jeruzaléma ²⁰a řekni jim: Judští králové a všechen Judo, všichni obyvatelé Jeruzaléma, kteří vcházíte těmito branami, slyšte slovo Hospodinovo! ²¹Tak praví Hospodin: Je-li vám život milý, neopovažujte se v sobotní den nosit náklady a přinášet je do jeruzalémských bran. ²²Nevynášejte v sobotu nic ze svých domů a nedělejte žádnou práci, ale svět'te sobotní den, jak jsem to přikázal vašim otcům. ²³Oni však neposlouchali, vůbec nevnímali; tvrdošíjně odmítali slyšet a nedali se poučit.

²⁴Pokud mě ale opravdu poslechnete, praví Hospodin, a přestanete v sobotu přinášet do bran tohoto města náklady, pokud budete svět'it sobotní den a nebudete v něm dělat žádnou práci, ²⁵pak budou branami tohoto města se svými velmoži vcházet králové vládnoucí na Davidově trůnu. Pojedou na vozech a koních se svými velmoži, doprovázeni judskými muži i obyvateli Jeruzaléma, a toto město bude trvat navěky. ²⁶Z judských měst, z okolí Jeruzaléma, z kraje Benjamín, z podhůří, z hor i z Negevu budou přicházet lidé se svými zápaly, oběťmi, dary a vonnými kadidly, aby do Hospodinova domu přinesli oběť vděčnosti.

²⁷Pokud mě však neposlechnete a nebudete svět'it sobotní

den, pokud budete v sobotu nosit náklady a vcházet s nimi do bran Jeruzaléma, pak v jeho branách zapálím oheň, který pohltí jeruzalémské paláce a nezhasne!“

18

Hrnčír a hlína

¹Slovo, které Jeremiáš dostal od Hospodina: ²„Vstaň a jdi do hrnčířova domu. Tam ti oznámím svá slova.“ ³Odešel jsem tedy do hrnčířova domu a hle, právě pracoval na hrnčírském kruhu. ⁴Nádoba, kterou z hlíny tvaroval, se mu ale pod rukama zkazila, a tak začal znovu a dělal z ní jinou nádobu, která by se mu líbila.

⁵Tedy dostal jsem slovo Hospodinovo: ⁶„Nemohu snad s vámi naložit jako tento hrnčír, dome Izraele? praví Hospodin. Hle, jste v mé ruce, jako je hlína v ruce hrnčíře, dome Izraele.

⁷Kdykoli mohu prohlásit o národu nebo království, že je vyvrátím, podvrátím a zničím; ⁸pokud se však ten národ, o kterém jsem mluvil, odvrátí od svého zla, pak i já upustím od zla, jež jsem zamýšlel proti nim. ⁹Jindy zas mohu prohlásit o národu nebo království, že je vybuduji a zasadím; ¹⁰pokud však budou páchat, co je v mých očích zlé, a nebudou mě poslouchat, pak i já upustím od dobra, jež jsem jim slíbil prokázat.

¹¹Teď tedy řekni lidu Judy a obyvatelům Jeruzaléma: ,Tak praví Hospodin: Hle, chystám proti vám něco zlého, vymýšlím na vás plán! Odvráťte se proto každý od své zlé cesty; napravte své cesty a své jednání.‘ ¹²Oni však na to řekli: ,Marné řeči! Budeme žít podle svých vlastních plánů, každý se budeme řídit svým zarputilým a zlým srdcem.““

¹³ A proto tak praví Hospodin:

„Ptejte se mezi národy –
Kdo kdy co takového slyšel?
Panna izraelská provádí
tu nejhroznější věc!

¹⁴ Mizí snad z pole kamení
nebo z Libanonu sních?
Vysychají snad mezi horami
chladné bystřiny?

¹⁵ Můj lid však na mě zapomněl,
pálí kadidlo marnostem!
Na svých cestách klopýtli,
na stezkách odvěkých,
a odešli jinou pěšinou,
cestou neupravenou.

¹⁶ Jejich země proto bude budit děs,
navždy se nad ní bude syčet úžasem.
Každý, kdo tudy půjde,
se zhrozí a hlavou potřeše.

¹⁷ Jakoby větrem východním
je před protivníkem rozpráším.
V den, kdy přijde jejich bída,
ukážu jim záda, a ne tvář.“

Spiknutí proti Jeremiášovi

¹⁸Oni však na to řekli: „Pojďme, musíme na Jeremiáše něco vymyslet! Zákon se knězi nikdy neztratí, stejně jako rada mudrci a slovo prorokovi. Pojďme, ubijme ho tedy jazykem a na jeho slova vůbec nedbejme!“

¹⁹Všimni si mě, Hospodine,
slyš hlas mých odpůrců!

²⁰To se má odplácet dobro zlem,
že na mě kopou jámu?
Pamatuj, jak jsem se stavěl před tebe
a přimlouval se za ně,
abych od nich odvracel tvůj hněv.

²¹Na jejich děti proto dopušt' hlad,
vydej je meči napospas!
Ať jejich ženy ovdoví a přijdou o děti,
jejich muži ať propadnou smrti,
jejich mladíci ať padnou mečem v boji!

²²Z jejich domů ať se nářek ozývá,
až na ně náhle přivedeš útočníka –
vždyť mi vykopali jámu, aby mě lapili,
mé nohy chtěli chytit do pasti.

²³Hospodine, ty sám víš
o všech jejich plánech, aby mě zabili.
Neodpouštěj jim jejich viny,
nepřehlížej jejich hřích!

Jen ať se před tebou skácejí;
v čase svého hněvu zakroč proti nim!

19

Rozbitý džbán

¹Hospodin řekl toto: „Jdi a kup od hrnčíře hliněný džbán. Vezmi s sebou několik stařešinů z lidu i z kněží ²a vyjdi Branou střepů do údolí Ben-hinom. Tam volej slova, která ti řeknu.

³Volej: „Slyšte slovo Hospodinovo, králové Judy i obyvatelé Jeruzaléma! Tak praví Hospodin zástupů, Bůh Izraele: Hle, dopustím na toto místo takové neštěstí, že to nikomu, kdo o tom uslyší, nepřestane znít v uších.

⁴To proto, že mě opustili a toto místo mi odcizili. Pálili zde kadidlo cizím bohům, které neznali sami ani jejich otcové, ba ani judští králové, a naplnili toto místo krví nevinných.

⁵Vystavěli také obětiště Baalovi, aby tam spalovali své vlastní děti jako zápalné oběti Baalovi – to jsem jim přece nepřikázal, o tom jsem nemluvil, to mi nepřišlo ani na mysl!

⁶A proto hle, přicházejí dny, praví Hospodin, kdy už se tomuto místu ne-bude říkat Tofet ani údolí Ben-hinom, ale Údolí vraždění. ⁷Na tomto místě zmařím záměry Judských a Jeruzalémských. Nechám je před jejich nepřáteli padnout mečem v ruce těch, kdo pasou po jejich životě. Jejich mrtvolami nakrmím ptáky a divou zvěř. ⁸Nechám toto město budit děs a posměch. Každý, kdo tudy půjde, zhrozí se a užasne nad všemi ranami, jež na něj dopadly. ⁹Nechám je jíst maso jejich vlastních synů a maso jejich vlastních dcer. V tom zoufalém sevření svých nepřátel, kteří pasou po jejich životě, se budou požírat navzájem.’

¹⁰Potom onen džbán rozbij před muži, kteří šli s tebou, ¹¹a řekni jim – „Tak praví Hospodin zástupů: Jako když se rozbije hliněná nádoba a už se nedá opravit, tak rozbij tento lid i toto město. A v Tofetu se bude pohřbívát, protože jinde už k pohřbívání nezbude místo. ¹²Tak naložím s tímto místem, praví Hospodin, i s těmi, kdo tu žijí. Způsobím, že toto město bude vypadat jako Tofet. ¹³Jeruzalémské domy i paláce judských králů budou stejně nečisté jako toto místo, Tofet – všechny domy, na jejichž střeších se pálilo kadidlo celému tomu nebeskému zástupu a kde se konaly úlitby cizím bohům.““

Hrůza všude kolem

¹⁴Když se pak Jeremiáš vrátil z Tofetu, kam jej Hospodin poslal prorokovat, postavil se na nádvoří Hospodinova domu a promluvil ke všemu lidu: ¹⁵„Tak praví Hospodin zástupů, Bůh Izraele – Hle, přivádím na toto město a na všechna města v okolí veškeré zlo, před kterým jsem je varoval. Jsou totiž tvrdší a nechtějí poslouchat má slova!“

20

¹Jakmile kněz Pašchur, syn Imerův, který byl vrchním správcem Hospodinova chrámu, uslyšel Jeremiáše prorokovat tyto věci, ²nechal proroka Jeremiáše zbičovat a vsadit do klády v Horní Benjamínské bráně Hospodinova chrámu.

³Když ho Pašchur druhého dne z klády propustil, Jeremiáš mu řekl: „Hospodin tě nenazývá Pašchur, ale Magor-misaviv, Hrůza všude kolem. ⁴Tak praví Hospodin: Hle, vydávám tě hrůze – tebe i všechny tvé přátele, kteří před tvýma očima padnou mečem tvých nepřátel. Všechny lid Judy vydám do

rukou babylonského krále, který je odveden do Babylonu a pobije mečem. ⁵Všechno bohatství tohoto města vydám do rukou jejich nepřátel – všechnen jeho zisk, všechny cennosti i všechny judské královské poklady. To všechno ukořistí, uloupí a odnese do Babylonu. ⁶A ty, Pašchure, i všichni tvoji domácí půjdete do zajetí. Přejdeš do Babylonu a tam zemřeš; tam budeš pohřben ty i všichni tvoji přátelé, kterým jsi prorokoval lež!“

Oheň v kostech

⁷Sváděl jsi mě, Hospodine,
a já se nechal svést.
Zmocnil ses mě
a zdolals mě.

Vysmívají se mi celé dny,
každý má ze mě legraci.
⁸Křičím, kdykoli promluvím,
vykřikuji: „Zkáza! Násilí!“
Slovo Hospodinovo mi přináší
celé dny hanbu a posměšky.

⁹Říkám si:
„Už se o něm ani nezmíním,
jeho jménem už nepromluvím!“
Jeho slovo mi ale hoří v srdci,
je jako oheň v mých kostech zavřený;
nemohu ho v sobě zadržet,
neovládnu se!

¹⁰Od tolika lidí slyším nařčení:
„Hrůza všude kolem, Magor-misaviv!
Udejte ho! Pojdme ho nahlásit!“
Všichni mí přátelé čekají na můj pád:
„Třeba se nechá nachytat –
pak se ho zmocníme,
pak se mu pomstíme!“

¹¹Hospodin je ale se mnou,
ten udatný bojovník,
a tak ti, kteří mě pronásledují,
padnou a nic nezmohou.
Pro jejich neúspěch je stihne hanba,
věčná nezapomenutelná potupa.

¹²Hospodine zástupů,
jenž spravedlivé zkoušíš
a vidíš do srdce i svědomí,
kéž uvidím tvou pomstu nad nimi –
vždyť jsem ti svěřil svoji při.

¹³Zpívejte Hospodinu,
vzdejte mu chválu!
On zachraňuje život ubohému
z rukou zločinců.

¹⁴Ať je zlořečený den,
kdy jsem byl narozen!

Den, kdy mě matka rodila,
ať není požehnán!
¹⁵ Ať je zlořečený ten,
kdo mému otci oznámil:
„Narodil se ti chlapec,“
a naplnil ho radostí.
¹⁶ Ať ten muž skončí tak jako města,
jež Hospodin bez lítosti vyvrátil.
Ať zrána slyší naříkavý pláč
a v poledne bojový pokřik!
¹⁷ Proč mě nezabil ještě v lůně,
aby se mi matka stala hrobem
a břicho jí zůstalo navždy těhotné?
¹⁸ Proč jen jsem vyšel z lůna matčina?
Abych zakoušel jen trápení a žal?
Aby mi život v hanbě vyprchal?

21

Jsem proti vám

¹ Slovo, které Jeremiáš dostal od Hospodina, když k němu král Cidkiáš poslal Pašchura, syna Malkiášova, a kněze Cefaniáše, syna Maasejášova, se vzkazem: ² „Vyptej se prosím na nás u Hospodina, protože na nás zaútočil babylonský král Nabukadnezar. Snad pro nás Hospodin udělá zázrak tak jako tolikrát a Nabukadnezar od nás odtáhne.“

³ Jeremiáš jim odpověděl: „Vyřídte Cidkiášovi – ⁴ Tak praví Hospodin, Bůh Izraele: Hle, válečné zbraně ve vaší ruce obrátím nazpátek! Zbraně, jimiž venku před hradbami bojujete proti babylonskému králi a proti Chaldejcům, kteří na

vás útočí, shromáždím uprostřed tohoto města. ⁵Já sám budu bojovat proti vám vztaženou rukou a mocnou paží ve svém hněvu a rozlícení a v hrozném zuření. ⁶Ty, kdo žijí v tomto městě, jak lidi, tak dobytek, raním těžkým morem, který je zabije. ⁷Potom, praví Hospodin, vydám judského krále Cidkiáše, jeho dvořany i lid (totiž ty, kdo v tomto městě přežijí mor, meč a hlad) do rukou babylonského krále Nabukadnezara a do rukou jejich nepřátel, kteří pasou po jejich životě. Ten je pobije ostřím meče, bez milosti, bez lítosti, bez slitování.

⁸Tomuto lidu vyříd': Tak praví Hospodin – Hle, předkládám vám cestu života a cestu smrti. ⁹Kdo zůstane v tomto městě, zahyne mečem, hladem nebo morem. Kdo ale vyjde a vzdá se Babyloňanům, kteří na vás útočí, ten přežije a zachrání si život. ¹⁰Rozhodl jsem o tomto městě – avšak ne v dobrém, ale ve zlém, praví Hospodin. Nechám je padnout do rukou babylonského krále a ten je vypálí.

¹¹Judskému královskému domu pak vyříd': Slyšte slovo Hospodinovo! ¹²Tak praví Hospodin, dome Davidův:

Ráno co ráno sud'te spravedlivě,
okrádaného zachraňujte
z rukou utlačitele.

Jinak můj hněv vzplane plamenem,
rozhoří se a nezhasne,
protože vaše skutky jsou tak zlé!

¹³Hle, jsem proti tobě, Jeruzaléme,
jenž na náhorní plošině trůníš dolině!
praví Hospodin.

Říkáte: „K nám se nikdo nedostane!
Kdo může napadnout náš příbytek?“

¹⁴Ztrestám vás, praví Hospodin,
jak si vaše skutky zaslouží.
Zapálím oheň ve vašem lese
a ten pohltí vše kolem.“

22

Slovo judským králům

¹Tak praví Hospodin: „Sestup do paláce judského krále a vyřid' tam toto slovo: ²Králi judský, který sedíš na Davidově trůnu, slyš slovo Hospodinovo – ty, tvoji dvořané i tvůj lid, vy, kteří vcházíte těmito branami. ³Tak praví Hospodin: Jednejte poctivě a spravedlivě! Zachraňujte okrádaného z rukou utlačitele! Přistěhovalcům, sirotkům a vdovám neubližujte! Nechovejte se násilně! Neprolévejte na tomto místě nevinnou krev! ⁴Pokud se opravdu zařídíte podle těchto slov, budou branami tohoto paláce vcházet králové vládnoucí na Davidově trůnu. Pojedou na vozech a koních a s nimi jejich dvořané i lid. ⁵Pokud však tato slova neposlechnete, pak přísahám při sobě samém, praví Hospodin, že z tohoto paláce zbudou jen trosky.“

⁶Toto praví Hospodin o domu judského krále:

„Jsi pro mě jako Gileád,
jako libanonský vrcholek.
Zbude z tebe však jen pustina,
města bez obyvatel.

⁷Pošlu proti tobě ničitele,
každého v plné zbroji;
zporázejí ty tvé skvělé cedry
a naházejí do ohně!

⁸Až budou lidé z mnoha národů procházet kolem tohoto
města, budou se jeden druhého ptát: „Proč to Hospodin
tomuto velikému městu provedl?“ ⁹A dostanou odpověď:
„Protože opustili smlouvu Hospodina, svého Boha, klaněli se
cizím bohům a sloužili jim.““

¹⁰Neplačte nad mrtvým,
nenaříkejte pro něj;
plačte však nad tím,
který odchází,
protože už se nevrátí
a nespátří rodnou zem.

¹¹Toto praví Hospodin o Šalumovi, synu Jošiášovu, jenž se stal
judským králem po svém otci Jošiášovi, ale musel odsud
odejít: „Už se sem nevrátí. ¹²Zemře tam, kam ho odvedli, a
tuto zem už nikdy nespátří.“

¹³„Běda tomu, kdo si staví palác,
ale ne spravedlností;
tomu, kdo buduje horní patra,
ale bezprávím;
tomu, kdo nechá bližního dřít zdarma
a za práci mu neplatí!

¹⁴Říká: „Postavím si velký palác
a v něm prostorné komnaty;
prorazím do něj okna,
obložím cedrem a natru červení.“

¹⁵Copak tě dělá králem,
že máš víc cedru než ostatní?
Copak tvůj otec
neměl co jíst a pít?
Jednal však poctivě a spravedlivě,
a tak se mu vedlo dobře.

¹⁶Hájil práva chudých a ubohých –
tehdy bývalo dobře!
To totiž znamená znát mě,
praví Hospodin.

¹⁷Ty ale nemáš oči ani srdce
než pro svůj mrzký zisk;
zajímá tě jen vraždit nevinné,
vydírání a násilí.“

¹⁸Toto praví Hospodin o judském králi Joakimovi, synu
Jošiášovu:

„Nebudou ho oplakávat:
„Ach bratře, ach sestro!“
Nebudou ho oplakávat:
„Ach pane, ach veličenstvo!“

¹⁹Pohřbí ho tak jako osla –
vyvlečou ho ven a pohodí

někam za brány Jeruzaléma.“

²⁰ „Vystoupej na Libanon, dcero, křiž,
z Bášanu ať tvůj hlas zní,
z Abarimu vykřikni nad svými milenci,
neboť jsou všichni rozdrceni!

²¹ Mluvil jsem k tobě, dokud jsi měla klid,
říkala jsi ale: „Nechci poslouchat!“
Tak je to s tebou už od mládí,
že neslyšíš můj hlas.

²² Všechny ty tvé pastýře vítr požene,
tví milenci půjdou do zajetí;
tehdy se konečně budeš hanbit a stydět
za všechny své špatnosti.

²³ Uvelebila ses v Libanonu,
v hnízdečku mezi cedrovím;
budeš však sténat jako při porodu,
jako rodička se budeš svíjet bolestí!“

²⁴ „Jakože jsem živ, praví Hospodin, i kdybys byl, judský králi
Jekoniáš, synu Joakimův, pečetním prstenem na mé pravici, i
odtud bych tě strhl! ²⁵ Vydám tě do rukou těch, kdo pasou po
tvém životě, do rukou těch, ze kterých máš děs, do rukou
babylonského krále Nabukadnezara a do rukou Babyloňanů.

²⁶ Tebe i tvou rodnou matku odvrhnu do cizí země, v níž jste se
nenarodili, a tam zemřete. ²⁷ Do své vytoužené země se nikdy
nevrátíte.“

²⁸ Je snad Jekoniáš nějaký zahozený střep?

Hrnec, který nikdo nechce?

Proč jsou tedy zavrženi on i jeho potomci,

odmrštění do země, kterou neznali?

²⁹Ach země, země, země!

Slyš slovo Hospodinovo!

³⁰Tak praví Hospodin:

„Zapište ho jako muže bez dětí,

jako někoho, komu se v životě nedařilo.

Nikomu z jeho potomků se nezdaří

usednout na trůn Davidův

a vládnout nad Judou.“

23

Spravedlivý Výhonek

¹„Běda pastýřům, kteří hubí a rozhánějí ovce na mé pastvině! praví Hospodin. ²Hospodin, Bůh Izraele, proto prohlašuje o pastýřích pasoucích můj lid: Protože rozháníte a rozptylujete mé ovce a nestaráte se o ně, hle, já s vámi zúčtuji za vaše zločiny, praví Hospodin. ³Zbytky svého stáda pak shromáždím ze všech zemí, kam jsem je rozebral, a přivedu je zpět na jejich pastvinu, kde se rozplodí a rozmnoží. ⁴Ustanovím nad nimi pastýře, kteří o ně budou pečovat, takže už se nebudou bát a strachovat a nebude už chybět ani jediná, praví Hospodin.

⁵Hle, přicházejí dny, praví Hospodin, kdy vzbudím Davidovi spravedlivý Výhonek. Ten bude vládnout jako moudrý král a nastolí v zemi právo a spravedlnost. ⁶Za jeho dnů bude Juda

zachráněn a Izrael bude žít v bezpečí. A toto je jméno, jímž bude nazýván: HOSPODIN – NAŠE SPRAVEDLNOST.

⁷ Hle, přicházejí dny, praví Hospodin, kdy už nebudete říkat: „Jakože je živ Hospodin, který vyvedl syny Izraele z Egypta,“
⁸ ale: „Jakože je živ Hospodin, který vyvedl potomstvo domu Izraele zpět ze severní země a ze všech zemí, do kterých je rozehnal.“ Vráť se totiž zpátky do vlasti.“

Lživí proroci

⁹ O prorocích:

Srdce mám zlomené,
kosti se ve mně chvějí,
jsem jako opilec,
jako muž vínem zmožený –
to kvůli Hospodinu,
kvůli jeho svatým slovům!
¹⁰ Země je totiž plná nevěníků,
pod jejichž kletbou vyprahla,
pastviny vyschly, zbyla pustina.
Jejich dráha je totiž zlá,
jejich moc je nespravedlivá.

¹¹ „Proroci i kněží jsou bezbožní;
i ve svém chrámě nacházím jejich zločiny,
praví Hospodin.

¹² Jejich cesta proto bude kluzká,
padnou ve tmě, do níž budou vyhnáni,

až na ně dopustím neštěstí
v čase, kdy s nimi zúčtuji,
praví Hospodin.

¹³U proroků v Samaří jsem viděl nechutnost:
prorokovali při Baalovi
a sváděli Izrael, můj lid.

¹⁴U proroků v Jeruzalémě jsem viděl úděsnost:
páchání nevěry a život ve lži;
zločincům dodávají odvahy,
aby se nikdo neodvrátil od své špatnosti.
Všichni jsou pro mě jako Sodoma,
všichni v tom městě jsou jako Gomora!“

¹⁵Nuže, toto praví Hospodin zástupů o těch prorocích:

„Hle, nakrmím je pelyňkem
a k pití jim dám jed,
protože od proroků v Jeruzalémě
se šíří bezbožnost do celé země.“

¹⁶Toto praví Hospodin zástupů: „Neposlouchejte slova
proroků, kteří vám prorokují, aby vás naplnili falešnou nadějí.
Vidění, o kterých mluví, si sami vymysleli, nepocházejí z úst
Hospodinových. ¹⁷Těm, kdo mnou pohrdají, stále tvrdí:
,Hospodin praví: Budete žít v pokoji!’ Všem, kdo se řídí svým
zarputilým srdcem, namlouvají: ,Nic zlého se vám nestane!’

¹⁸Kdo ale stál v radě Hospodinově, aby viděl a slyšel jeho řeč?
Kdo dával pozor, aby jeho slova uslyšel?“

¹⁹Hle, Hospodinova vichřice –
jeho hněv už zuří!

Na hlavy darebáků snáší se
vichr bouřlivý!

²⁰Hospodinův hněv se neodvrátí,
dokud neprovede a nesplní,
co ve svém srdci usoudil.
V nadcházejících dnech
tomu jasně porozumíte.

²¹„Neposlal jsem ty proroky,
a přesto běží;
nemluvil jsem k nim,
a přesto prorokují.

²²Kdyby v mé radě bývali stáli,
můj lid by seznámili s mými slovy;
odvrátili by je od jejich zlé cesty,
od jejich zlého jednání.

²³Jsem snad Bůh, jen když jsem blízko?
praví Hospodin.
Nejsem snad Bůh i daleko?

²⁴Může se někdo tak dobře skrýt,
že bych ho neviděl?
praví Hospodin.
Já přece naplňuji nebe i zem!
praví Hospodin.

²⁵Slyšel jsem, co říkají ti proroci, kteří mým jménem prorokují lži. Prý: ‚Měl jsem sen! Měl jsem sen!‘ ²⁶Jak dlouho ještě? Není snad v srdci proroků, kteří tak prorokují, samá lež? Prorokují podvody, které si sami vymysleli. ²⁷Myslí si, že těmi sny, které si jedni druhým vyprávějí, přimějí můj lid zapomenout na mé jméno, tak jako na mé jméno zapomněli jejich otcové kvůli Baalovi.

²⁸Prorok, jemuž se zdál sen,
ať si ten sen vypráví.
Kdo ale má mé slovo,
ten ať je věrně mluví.
Co je sláma vedle zrní?
praví Hospodin.
²⁹Není mé slovo jako oheň?
praví Hospodin.
Jako kladivo skálu drtící?

³⁰Hle, já jsem proti těm prorokům, praví Hospodin, kteří kradou má slova jedni od druhých. ³¹Hle, jsem proti těm prorokům, praví Hospodin, kteří melou jazykem a říkají: ‚Tak praví Hospodin.‘ ³²Hle, jsem proti těm, kteří prorokují živé sny, praví Hospodin; když je vyprávějí, svádějí můj lid svými nehoráznými výmysly. Já jsem je neposlal a nic jsem jim nesvěřil. Nemohou tomuto lidu nijak pomoci, praví Hospodin.“

³³„Když se tě někdo z lidu nebo z proroků či z kněží zeptá:
‚Jaký je ortel od Hospodina?‘ – odpovíš: ‚Jaký ortel? Odvrhnu

vás! praví Hospodin.³⁴ Kdokoli z proroků, kněží či lidu se ohání ,ortelem od Hospodina', s takovým i s jeho domem zúčtují.³⁵ Jeden druhého se máte ptát: ,Co Hospodin odpověděl? Co Hospodin říkal?'³⁶ Už ale nemáte ani zmiňovat ,ortel od Hospodina', protože za ortel od Hospodina vydává každý svá vlastní slova. Takhle převracíte slova živého Boha, Hospodina zástupců, našeho Boha!³⁷ Máte se ptát proroka: ,Co ti Hospodin odpověděl? Co Hospodin říkal?'³⁸ Protože se však oháníte ,ortelem od Hospodina', nuže toto praví Hospodin: Používáte slova ,ortel od Hospodina', ačkoli jsem vám ta slova říkat zakázal.³⁹ Proto na vás teď dočista zapomenu a ze své přítomnosti vás odvrhnu i s tím městem, které jsem dal vám a vašim otcům.⁴⁰ Uvalím na vás věčnou pohanu a věčnou potupu, jaká se nedá zapomenout!“

24

Dva koše fíků

¹Hospodin mi dal vidění: Hle – před Hospodinovým chrámem stály dva koše fíků. (Bylo to poté, co babylonský král Nabukadnezar odvedl judského krále Jekoniáše, syna Joakimova, spolu s judskými velmoži, tesaři a kováři z Jeruzaléma a přivedl je do Babylonu.)² V jednom koši byly velmi krásné fíky, jaké uzrávají mezi prvními. V druhém koši byly velmi špatné fíky, tak špatné, že nešly jíst.

³„Co vidíš, Jeremiáši?“ zeptal se mě Hospodin.

„Fíky,“ odpověděl jsem. „Ty dobré jsou velmi dobré, ale ty špatné jsou tak špatné, že nejdou jíst.“

⁴Tehdy jsem dostal slovo Hospodinovo: ⁵„Tak praví Hospodin, Bůh Izraele: Judští vyhnanci, které jsem odsud poslal do

Babylonie, jsou jako tyto dobré fíky – považuji je za dobré.

⁶Spočinu na nich svým dobrotivým pohledem a přivedu je zpět do této země. Znovu je vybuduji a nezbořím, zasadím je a nevykořením. ⁷Dám jim takové srdce, aby mě znali, aby věděli, že já jsem Hospodin. Budou mým lidem a já budu jejich Bohem, protože se celým srdcem vrátí ke mně.

⁸Ale judského krále Cidkiáše, jeho velmože a ty, kdo zbyli v Jeruzalémě a zůstali v této zemi anebo se usadili v Egyptě, ty všechny pokládám za špatné fíky, praví Hospodin – tak špatné, že nejdou jíst. ⁹Učiním je odstrašujícím příkladem neštěstí pro všechna království země; budou potupným pořekadlem a posměšnou nadávkou všude, kam je zaženu.

¹⁰Pošlu na ně meč, hlad a mor, dokud nebudou do posledního vyhlazeni ze země, kterou jsem dal jim a jejich otcům.“

25

Sedmdesát let zajetí

¹Slovo, které Jeremiáš dostal o veškerém judském lidu ve čtvrtém roce vlády judského krále Joakima, syna Jošiášova (což byl první rok babylonského krále Nabukadnezara).

²Prorok Jeremiáš veškerému judskému lidu a všem obyvatelům Jeruzaléma řekl:

³„Je to už třiadvacet let – od třináctého roku judského krále Jošiáše, syna Amonova, až dodneška – co dostávám slovo Hospodinovo. Znovu a znovu jsem k vám mluvil, ale vy jste neposlouchali. ⁴Hospodin k vám znovu a znovu posílal všechny své služebníky proroky, ale vy jste neposlouchali, vůbec jste si jich nevšíмали. ⁵Říkávali: ‚Odvraťte se každý od své zlé cesty a svého zlého jednání, ať můžete žít v zemi,

kterou Hospodin dal vám a vašim otcům od věků až navěky.

⁶Nenásledujte cizí bohy, neslužte jim a neklaňte se jim; nepopouzejte mě svými výtvary, ať na vás nedopustím neštěstí! ⁷Vy jste mě ale neposlouchali, praví Hospodin, a k vlastnímu neštěstí jsme mě popouzeali svými výtvary.

⁸Nuže, toto praví Hospodin zástupů: „Protože jste neposlouchali má slova, ⁹hle, povolám a poberu všechny kmeny ze severu, praví Hospodin, a přivedu je i se svým služebníkem, babylonským králem Nabukadnezarem, na tuto zem, na všechny její obyvatele i na všechny národy v okolí. Vyhladím je jako proklaté, aby vzbuzovali děs a posměch; zbude z nich věčné zbořeníště. ¹⁰Skončuji s hlasem radosti a veselí, s hlasem ženicha a nevěsty, s hlasem mlýnku i se světlem lampičky. ¹¹Z celé této země zbude hrůzná pustina a tyto národy budou po sedmdesát let otročit babylonskému králi.

¹²Až se těch sedmdesát let naplní, potrestám babylonského krále i jeho národ za jejich vinu, praví Hospodin, a nechám Babylonii zpustnout navěky. ¹³Uvalím na tu zem všechny své hrozby, které jsem o ní vyřkl, všechno, co je zapsáno v této knize, všechno, co Jeremiáš prorokoval o všech těch národech. ¹⁴I oni sami budou otročit mocným národům a velikým králům. Odplatím jim za jejich skutky, za to, co vlastnoručně páchali.“

Kalich hněvu

¹⁵Hospodin, Bůh Izraele, ke mně promluvil: „Vezmi z mé ruky kalich s vínem hněvu a dej z něj pít všem národům, k nimž tě posílám. ¹⁶Až se napijí, budou se potácet a blouznit kvůli meči,

který na ně sesílám.“

¹⁷Vzal jsem tedy kalich z Hospodinovy ruky a napojil jím všechny národy, k nimž mě Hospodin poslal:

¹⁸Jeruzalém a judská města s jejich králi a velmoži, aby z nich zbyly jen trosky budící děs, posměch a nadávky (jak je tomu už dnes);

¹⁹faraona, vládce Egypta, s jeho dvořany a velmoži i se vším jeho lidem ²⁰a všemi přimíšenými cizinci; všechny krále země Úc; všechny krále filištínské země, Aškelon, Gazu, Ekron i ty, kdo zbyli v Ašdodu;

²¹Edom, Moáb i Amonce;

²²všechny krále Týru a Sidonu; krále zámořských břehů;

²³Dedana, Temu a Búze; všechny, kteří si vyholují skráně;

²⁴všechny krále Arábie; všechny krále směsice národů žijících na poušti;

²⁵všechny krále Zimri;

všechny krále Elamu;

všechny krále Médie;

²⁶všechny krále severu, blízké i vzdálené, jednoho po druhém

—

všechna království země, co jich je na světě.

A po nich se napije král Šešak!

²⁷„Řekni jim: ,Tak praví Hospodin zástupů, Bůh Izraele: Pijte, opijte se, pozvracejte se a padněte, že už nevstanete, protože

na vás sesílám meč!’²⁸ A kdyby od tebe odmítali ten kalich vzít a napít se, řekni jim – ,Tak praví Hospodin zástupů: Musíte pít!’²⁹ Hle, na město, jež nese mé jméno, začínám přivádět neštěstí, a vy byste měli vyváznout? Nevyváznete! Na všechny obyvatele země už svolávám meč, praví Hospodin zástupů.’

³⁰Nuže, prorokuj jim všechna tato slova a řekni jim:

,Hospodin řve na výsostech,
burácí z příbytku své svatosti.
Na vlastní stádo řve jako lev,
křičí jako ti, kdo víno lisují,
na všechny, kdo žijí na zemi.

³¹Po celém světě se šíří hluk boje,
neboť Hospodin obžaluje národy;
soudí se s každým smrtelníkem
a ničemy dává napospas meči.
Tak praví Hospodin.’

³²Tak praví Hospodin zástupů:

,Hle, od národu k národu
se šíří neštěstí,
od nejzazších konců světa
se zvedá vichr veliký!’“

³³Mrtvoly těch, které Hospodin v onen den pobije, budou rozsety od jednoho konce světa po druhý. Nikdo je neopláče, nikdo je neposbírá ani nepohřbí; zůstanou ležet jako hnůj na

zemi.

³⁴Kvílejte, pastýři, naříkejte,
vůdcové stáda, svíjejte se v prachu!
Čas vaší porážky nadešel,
padnete jako krásní berani.

³⁵Pastýři nebudou mít kam utéct,
pro vůdce stáda nebude úniku.

³⁶Slyš! To naříkají pastýři,
vůdcové stáda kvílejí –
Hospodin pustoší jejich pastviny!

³⁷Pokojné louky utichnou
před žárem Hospodinova hněvu.

³⁸Jako lev vyjde ze svého příbytku
a jejich zem se stane pustinou
před tím krutým žárem –
před žárem jeho hněvu!

TRPÍCÍ PROROK

26

Ted' zemřeš!

¹Na počátku vlády judského krále Joakima, syna Jošiášova, přišlo od Hospodina toto slovo: ²„Tak praví Hospodin: Postav se na nádvoří Hospodinova domu a promluv ke všem, kteří se z judských měst přicházejí klanět v Hospodinově domě. Vyříd jim všechno, co ti přikazuji, ani jediné slovo nevynechej. ³Snad

poslechnou a odvrátí se každý od své zlé cesty, abych i já upustil od zla, které jsem na ně chtěl dopustit za to, jak zle se chovali.

⁴Řekni jim – ,Tak praví Hospodin: Jestliže mě neposlechnete a nebudete se řídit mým Zákonem, který jsem vám dal, ⁵a nebudete poslouchat slova mých služebníků proroků, které k vám znovu a znovu posílám (a vy jste je neposlouchali!), ⁶pak s tímto chrámem naložím jako se svatyní v Šílu a z tohoto města učiním nadávku mezi všemi národy na zemi.“

⁷Kněží, proroci i všechen lid poslouchali, jak Jeremiáš mluví tato slova v Hospodinově chrámu. ⁸Jakmile ale Jeremiáš domluvil všechno, co mu Hospodin přikázal říci, vtom ho všechen lid, kněží i proroci chytili a křičeli: „Teď zemřeš! ⁹Jak se opovažuješ prorokovat Hospodinovým jménem, že tento chrám dopadne jako Šílo a že z tohoto města zbude vylištěná pustina?!“ A všechen lid se v Hospodinově chrámu sbíhal k Jeremiášovi.

¹⁰Když se o tom doslechli judští velmoži, odebrali se z královského paláce vzhůru do Hospodinova chrámu a zasedli v průchodu Hospodinovy Nové brány. ¹¹Kněží a proroci tehdy velmožům a všemu lidu řekli: „Ten muž zaslouží smrt! Prorokoval přece proti tomuto městu – slyšeli jste to na vlastní uši!“

¹²Jeremiáš na to všem velmožům i všemu lidu řekl: „Hospodin mě poslal prorokovat o tomto chrámu a městě všechno to, co jste slyšeli. ¹³Proto teď napravte své cesty a své jednání, poslechněte Hospodina, svého Boha, a Hospodin upustí od zla, kterým vám hrozil. ¹⁴Pokud jde o mě – hle, jsem ve vašich rukou. Udělejte se mnou, co uznáte za dobré a správné, ¹⁵ale

vězte, že když mě zabijete, uvalíte na sebe i na toto město a jeho obyvatele nevinnou krev. Opravdu mě k vám totiž poslal Hospodin, abych vám vyřídil všechna tato slova.“

¹⁶Velmoži a všechen lid tehdy řekli kněžím a prorokům: „Ten muž nezaslouží smrt. Mluvil k nám přece jménem Hospodina, našeho Boha.“

¹⁷Také někteří stařešinové země vstali a promluvili ke všemu shromážděnému lidu: ¹⁸„Za dnů judského krále Ezechiáše prorokoval Micheáš Morešetský. Ten řekl všemu judskému lidu – ‚Tak praví Hospodin zástupů:

Sion bude jak pole rozorán,
z Jeruzaléma bude trosek hromada
a z chrámové hory zarostlá vyvýšenina.‘

¹⁹Nechal ho snad judský král Ezechiáš a všechen Juda zabít? Naopak, ulekl se Hospodina a snažil se ho usmířit, takže Hospodin upustil od zla, kterým jim hrozil. My tu ale sami na sebe přivoláváme smrtelné neštěstí.“

²⁰Hospodinovým jménem prorokoval také jistý Uriáš, syn Šemajášův, z Kiriat-jearim. Prorokoval proti tomuto městu a proti této zemi přesně tak jako Jeremiáš. ²¹Jakmile král Joakim se všemi svými veliteli a velmoži uslyšeli jeho slova, chtěl ho král nechat zabít. Uriáš se o tom ale doslechl a ve strachu utekl do Egypta. ²²Král Joakim tam za ním poslal Elnatana, syna Achborova, a jeho muže, ²³kteří Uriáše z Egypta unesli a přivedli ho ke králi Joakimovi. Ten ho dal popravít mečem a jeho mrtvolu pohodil na veřejném hřbitově.

²⁴Nad Jeremiášem ale držel ruku Achikam, syn Šafanův, takže nepadl do rukou lidu, který ho chtěl zabít.

27

Jho babylonského krále

¹Na počátku vlády judského krále Cidkiáše, syna Jošiášova, dostal Jeremiáš slovo od Hospodina. ²Hospodin ke mně promluvil: „Vyro� si dřevěné jho s postroji a připevni si je na šíji.

³Potom pošli vzkaz králům Edomu, Moábu, Amonu, Týru a Sidonu; pošli ho po jejich vyslancích, kteří přišli do Jeruzaléma k judskému králi Cidkiášovi. ⁴Dej jim vzkaz pro jejich pány a řekni jim: „Tak praví Hospodin zástupů, Bůh Izraele. Toto vyřídíte svým pánům: ⁵Já jsem svou velikou mocí a vztaženou paží učinil zemi i s lidmi a zvěří na ní a já ji svěřuji, komu se mi zlíbí. ⁶Nuže, teď všechny tyto země svěřuji do rukou svého služebníka, babylonského krále Nabukadnezara. Svěřuji mu do služeb dokonce i polní zvěř. ⁷Všechny národy budou sloužit jemu, jeho synovi i jeho vnukovi, než přijde čas i pro něj a pro jeho zemi – tehdy si ho mocné národy a velcí králové podrobí do služby.

⁸Národ a království, které by se nepoddalo babylonskému králi Nabukadnezarovi a nesklonilo by šíji pod jho babylonského krále, takový národ budu trestat mečem, hladem a morem, praví Hospodin, dokud ho jeho rukou úplně nezničím. ⁹Neposlouchejte proto své proroky a věštcce, své vykladače snů, jasnovidce a čaroděje, kteří vám říkají, ať se babylonskému králi nepoddáváte. ¹⁰Prorokují vám jen lži, které vás nakonec odloučí od vlasti. Vyženu vás pryč, abyste

zahynuli. ¹¹Ale národ, který skloní šíji pod jho babylonského krále a poddá se mu, takový ponechám v jeho zemi, praví Hospodin, aby ji obdělával a bydlel v ní.“

¹²Přesně tak jsem promluvil i k judskému králi Cidkiášovi: „Sklňte svou šíji pod jho babylonského krále, poddejte se mu i jeho lidu a zůstanete naživu! ¹³Proč bys měl i se svým lidem umírat mečem, hladem a morem, jak to Hospodin prohlásil o národu, který se nepoddá babylonskému králi?

¹⁴Neposlouchejte slova proroků, kteří vám říkají, ať se babylonskému králi nepoddáváte. Prorokují vám jen lži! ¹⁵Já jsem je neposlal, praví Hospodin. Prorokují mým jménem lži, abych vás nakonec vyhnal pryč, abyste zahynuli i s těmi svými proroky.“

¹⁶Ke kněžím a celému tomuto lidu jsem promluvil: „Tak praví Hospodin: Neposlouchejte slova svých proroků, kteří vám prorokují: ‚Hle, vzácné předměty Hospodinova domu se teď z Babylonu rychle vrátí zpět.‘ Prorokují vám lež!

¹⁷Neposlouchejte je. Poddejte se babylonskému králi a zůstanete naživu. Proč by se toto město mělo stát zbořeníštěm? ¹⁸Jestli jsou to proroci a mají slovo Hospodinovo, pak ať se u Hospodina zástupů přimluví, aby do Babylonu nebyly odneseny i ty cennosti, které v Hospodinově domě, v paláci judského krále a v Jeruzalémě ještě zůstaly!

¹⁹Toto praví Hospodin zástupů o sloupech, o bronzovém moři, o stojanech a ostatních cennostech, které v tomto městě ještě zůstaly ²⁰(babylonský král Nabukadnezar je totiž nepobral, když judského krále Jekoniáše, syna Joakimova,

spolu s veškerou judskou a jeruzalémskou šlechtou odvedl z Jeruzaléma do Babylonu). ²¹Nuže, toto praví Hospodin zástupů, Bůh Izraele, o cennostech, které ještě zůstaly v Hospodinově domě, v paláci judského krále a v Jeruzalémě: ²²Budou odneseny do Babylonu a tam zůstanou až do dne, kdy si jich znovu povšimnu, praví Hospodin. Tehdy je dám přinést a navrátím je zpět na toto místo.“

28

Falešný prorok Chananiáš

¹Pátého měsíce téhož roku, totiž čtvrtého roku na počátku vlády judského krále Cidkiáše, mi gibeonský prorok Chananiáš, syn Azurův, v Hospodinově domě před kněžími a přede vším lidem řekl: ²„Tak praví Hospodin zástupů, Bůh Izraele: ‚Jho babylonského krále zlámu!‘ ³Do dvou let vrátím zpět na toto místo všechny cennosti Hospodinova domu, které odsud vzal babylonský král Nabukadnezar a odnesl je do Babylonu. ⁴Také judského krále Jekoniáše, syna Joakimova, i všechny judské vyhnance, kteří odešli do Babylonu, vrátím zpět na toto místo, praví Hospodin, neboť jho babylonského krále zlámu!“

⁵Prorok Jeremiáš na to proroku Chananiášovi před kněžími a přede vším lidem, stojícím v Hospodinově domě, odpověděl.

⁶„Amen,“ řekl prorok Jeremiáš. „Kéž to Hospodin učiní. Kéž Hospodin splní slova, která jsi prorokoval, a navrátí vzácné předměty Hospodinova domu i všechny vyhnance z Babylonu zpět na toto místo. ⁷Ted' ale poslyš, co mám říci tobě i všemu lidu: ⁸Proroci, kteří bývali odedávna přede mnou i před tebou, prorokovali mnoha zemím i velikým královstvím válku, neštěstí a mor. ⁹Prorok, který prorokuje mír, ale bude uznán

za proroka, kterého opravdu poslal Hospodin, jen když se jeho slova naplní.“

¹⁰Nato prorok Chananiáš sejmul jho z šíje proroka Jeremiáše a zlámal ho. ¹¹Prorok Chananiáš pak před očima všeho lidu promluvil: „Tak praví Hospodin: „Do dvou let takto zlámu jho babylonského krále Nabukadnezara na šíji všech národů!““ Prorok Jeremiáš tehdy odešel pryč.

¹²Poté, co prorok Chananiáš zlámal jho na šíji proroka Jeremiáše, dostal Jeremiáš slovo Hospodinovo: ¹³„Jdi a řekni Chananiášovi – Tak praví Hospodin: Rozlámali jsi jho ze dřeva, ale nahradil jsi ho jhem ze železa! ¹⁴Tak praví Hospodin zástupů, Bůh Izraele: Na šíji všech těchto národů vložím železné jho, aby sloužili babylonskému králi Nabukadnezarovi. Ti všichni mu budou sloužit stejně jako polní zvíře, kterou mu podrobím.“

¹⁵Prorok Jeremiáš tehdy proroku Chananiášovi řekl: „Poslyš, Chananiáši! Hospodin tě neposlal, ale ty jsi tento lid sváděl falešnou nadějí. ¹⁶Nuže, tak praví Hospodin: Hle, posílám tě pryč z povrchu země. Do roka zemřeš, protože jsi o Hospodinu hlásal bludy!“

¹⁷Sedmého měsíce téhož roku pak prorok Chananiáš zemřel.

29

Dopis vyhnancům

¹Následují slova dopisu, který prorok Jeremiáš poslal z Jeruzaléma zbytku stařešinů ve vyhnanství a také kněžím, prorokům a všemu lidu, který Nabukadnezar zavlekl z Jeruzaléma do Babylonu. ²(Bylo to poté, co král Jekoniáš, královna matka, dvořané, judští a jeruzalémští velmoži a také

tesaři a kováři museli opustit Jeruzalém.)³ Svěřil ten dopis Eleasovi, synu Šafanovu, a Gemariášovi, synu Chilkiášovu, které judský král Cidkiáš vyslal k babylonskému králi Nabukadnezarovi do Babylonu. Stálo v něm:

⁴Tak praví Hospodin zástupů, Bůh Izraele, všem vyhnancům, které jsem z Jeruzaléma vystěhoval do Babylonu:

⁵Stavějte domy a žijte v nich, sázejte zahrady a jezte jejich plody. ⁶Berte si ženy a plodte děti. Vybírejte nevěsty pro své syny a provdávejte své dcery, ať mají děti. Rozrůstajte se, ať vás neubývá. ⁷Usilujte o prospěch města, do něhož jsem vás vystěhoval, a modlete se za ně k Hospodinu, neboť v jeho prospěchu je i váš prospěch.

⁸Tak praví Hospodin zástupů, Bůh Izraele: Nenechte se podvádět proroky a věštcí, kteří jsou mezi vámi, a nedejte na sny, které se jim zdají. ⁹Mým jménem vám prorokují lži! Já jsem je neposlal, praví Hospodin.

¹⁰Tak praví Hospodin: Až se naplní sedmdesát babylonských let, znovu si vás povšímnu a splním vám své zaslíbení, že vás sem znovu navrátím. ¹¹Já sám přece vím, jak o vás přemýšlím, praví Hospodin. Mám v úmyslu váš prospěch, a ne neštěstí; chci vám dát budoucnost a naději. ¹²Když budete ke mně volat a přicházet ke mně s modlitbami, já vás vyslyším. ¹³Budete mě hledat a najdete mě, když mě budete hledat celým srdcem.

¹⁴Dám se vám najít, praví Hospodin, a přivedu vás zpět ze zajetí. Shromáždím vás ze všech národů a ze všech míst, kam jsem vás rozptýlil, praví Hospodin, a přivedu vás zpět na místo, odkud jsem vás vyhnal pryč.

¹⁵Prohlašujete: „Hospodin nám v Babylonu vzbudil proroky!“

¹⁶Nuže, toto praví Hospodin o králi sedícím na Davidově trůnu a o veškerém lidu, který zůstal v tomto městě, o vašich bratrech, kteří s vámi nešli do vyhnanství: ¹⁷Tak praví Hospodin zástupů – Hle, sesílám na ně meč, hlad a mor! Naložím s nimi jako se shnilými fíky, jež jsou tak špatné, že nejdou jíst. ¹⁸Budu je stíhat mečem, hladem a morem. Učiním je odstrašujícím příkladem pro všechna království země. Budou vzbuzovat kletby a děs, posměch a nadávky u všech národů, kam jsem je rozptýlil, ¹⁹protože neposlouchali má slova, praví Hospodin, když jsem k nim znovu a znovu posílal své služebníky proroky. Ani vy jste ale neposlouchali, praví Hospodin.

²⁰Nuže, slyšte slovo Hospodinovo, všichni vyhnanci, které jsem poslal z Jeruzaléma do Babylonu. ²¹Toto praví Hospodin zástupů, Bůh Izraele, o Achabovi, synu Kolajášovu, a o Cidkiášovi, synu Maasejášovu, kteří vám mým jménem prorokují lži: Hle, vydám je do rukou babylonského krále Nabukadnezara, který je před vašima očima nechá popravit.

²²Odtud vznikne kletba, která se bude používat mezi všemi judskými vyhnanci v Babylonu: „Ať s tebou Hospodin provede to, co s Cidkiášem a Achabem, které babylonský král upálil v plamenech!“ ²³Páchali totiž v Izraeli hanebnosti. Cizoložili s ženami svých bližních a mým jménem říkali lživá slova, která jsem jim nesvěřil. Já to vím a já to dosvědčuji, praví Hospodin.

Falešný prorok Šemajáš

²⁴Šemajášovi Nechlamskému řekni: ²⁵„Tak praví Hospodin zástupů, Bůh Izraele – Z vlastního popudu jsi všemu lidu v

Jeruzalémě a knězi Cefaniášovi, synu Maasejášovu, i ostatním kněžím poslal dopis, ve kterém píšeš: ²⁶„Hospodin tě, Cefaniáši, ustanovil knězem namísto kněze Jojady, abys byl strážcem Hospodinova domu. Každého blázna, který ze sebe dělá proroka, máš vsadit do klády a na pranýř. ²⁷Proč jsi tedy neumlčel Jeremiáše Anatotského, který tam u vás ze sebe dělá proroka? ²⁸Dokonce i k nám do Babylonu poslal vzkaz: Bude to trvat dlouho. Stavějte domy a žijte v nich, sázejte zahrady a jezte jejich plody.““

²⁹Kněz Cefaniáš ale ten dopis přečetl proroku Jeremiášovi.

³⁰Tedy Jeremiáš dostal slovo Hospodinovo: ³¹„Vyřid' všem vyhnancům – Toto praví Hospodin o Šemajášovi Nechlamském: Šemajáš vám prorokoval, ale já jsem ho neposlal; sváděl vás falešnou nadějí. ³²A proto tak praví Hospodin: Hle, zúčtuji s Šemajášem Nechlamským i s jeho potomky! Protože o Hospodinu hlásal bludy, nebude mít nikoho, kdo by z jeho rodiny v tomto lidu přežil a viděl, co dobrého učiním pro svůj lid, praví Hospodin.“

30

Tvé rány zhojím

¹Slovo, které Jeremiáš dostal od Hospodina: ²„Tak praví Hospodin, Bůh Izraele: Všechna slova, která jsem k tobě promluvil, zapiš do knihy. ³Hle, přicházejí dny, praví Hospodin, kdy svůj lid Izrael a Judu přivedu zpět ze zajetí a navrátím je do země, kterou jsem dal jejich otcům, aby ji obsadili.“

⁴Toto jsou slova, která Hospodin promluvil o Izraeli a Judovi.

⁵Tak praví Hospodin:

„Slyšíme vyděšený křik –
čirá hrůza, žádný klid!

⁶Rozhlédněte se a ptejte se:

Copak může muž rodit?

Proč tedy vidím všechny muže
s rukama na bříše jako rodičky,
s popelavými tvářemi?

⁷Běda, bude to hrozný den
jako žádný jiný,
čas Jákobova soužení –
bude z něj ale zachráněn.

⁸Toho dne, praví Hospodin zástupů, zlámu jho na jejich šíji a
zpřetrhám jejich postroje, takže už nebudou sloužit cizákům,
⁹ale budou sloužit Hospodinu, svému Bohu, a svému králi
Davidovi, kterého jim ustanovím.

¹⁰Neboj se, můj služebníku, Jákope,
a ty, Izraeli, neděs se, praví Hospodin.
Hle, zachráním tě z dálné ciziny
a tvé potomky z jejich vyhnanství.
Jákob se vrátí a odpočine v bezpečí
a nikdo už ho nevyděsí.

¹¹Vždyť já jsem s tebou, praví Hospodin,
já tě zachráním.
Skoncuji se všemi národy,
do kterých jsem tě rozprášíl.
S tebou však nikdy neskončím,
i když tě ztrestám po právu

a nenechám tě bez trestu.“

¹²Tak praví Hospodin:

„Tvá zranění se nehojí,
tvé rány bolí.

¹³Není, kdo by tě obhájil,
není léku na tvé bolesti,
nikdo tě nedokáže uzdravit!

¹⁴Všichni tví milenci na tebe zapomněli,
žádný z nich o tebe nestojí.
Ranil jsem tě jako nepřítel,
ztrestal tě jako surovec,
protože máš tolik vin
a tvůj hřích se tolik rozmnožil.

¹⁵Proč sténáš nad svým zraněním?
Tvou bolest nejde vyléčit.
To já jsem ti to způsobil,
protože máš tolik vin
a tvůj hřích se tolik rozmnožil!

¹⁶Všichni, kdo tě požírají, však budou sežráni,
všichni, kdo tě sužují, půjdou do zajetí.
Ti, kdo tě plení, budou sami pleněni
a všechny, kdo tě olupují, nechám oloupit.

¹⁷Ano, já obnovím tvé zdraví,
tvé rány zhojím, praví Hospodin,
neboť tě nazývali poběhlicí:
„O Sion přece nikdo nestojí!“

¹⁸Tak praví Hospodin:

„Hle, přivedu ze zajetí Jákobovy stany,
nad jeho příbytky se slituji.

Město se vystaví tam, kde byly trosky,
a palác bude tam, kde má být.

¹⁹Rozezní se odtud chvalozpěvy,
zas bude slyšet hlas veselí.

Rozmnožím je, aby jich neubývalo,
oslavím je, a nebude jich málo.

²⁰Budou mít děti tak jako kdysi,
jejich obec přede mnou se znovu ustaví,
se všemi, kdo je utiskují, ale zúčtují.

²¹Jejich vládcem bude jeden z nich,
z jejich středu vzejde jejich panovník –
přizvu ho blíž a on ke mně přistoupí.
Vždyť kdo by se jinak odvážil
ke mně přistoupit? praví Hospodin.

²²Vy budete mým lidem
a já budu vaším Bohem.“

²³Hle, Hospodinova vichřice –
jeho hněv už zuří!
Na hlavy darebáků snáší se
vichr bouřlivý!

²⁴Hospodinův planoucí hněv se neodvrátí,
dokud neprovede a nesplní,

co ve svém srdci usoudil.
V nadcházejících dnech
tomu porozumíte.

31

Izrael se vrátí

¹„V ten čas, praví Hospodin, budu Bohem všech rodů Izraele a oni budou mým lidem. ²Tak praví Hospodin:

„Lid, který unikne meči,
nalezne milost na poušti;
přicházím Izraeli dát odpočinutí.“

³Odedávna se mi ukazoval Hospodin:

„Miluji tě láskou, jež trvá navěky,
vztahuji se k tobě v milosrdenství.

⁴Znovu tě zbuduji a budeš stát,
panno izraelská.

Znovu se chopíš tamburíny
a vesele se roztančíš.

⁵Znovu vysadíš vinice na horách v Samaří
a ti, kdo je vysadí, je také sklídí.

⁶Přijde den, kdy zvolají
strážci v pohoří Efraim:

„Vzhůru, vydejme se k Sionu,
k Hospodinu, našemu Bohu!“

⁷Tak praví Hospodin:

„Zpívejte radostí nad Jákobem,
jásejte nad předním mezi národy,
hlasitě oslavujte a říkejte:

„Hospodin zachránil svůj lid,
zachránil pozůstatek Izraele!“

⁸Hle, přivedu je ze země severní,
od konců světa je shromáždím.

Mezi nimi i slepce a mrzáky,
těhotné ženy a rodičky –
vrátí se jich sem celé zástupy!

⁹Budou přicházet s pláčem,
půjdou v modlitbách, až je povedu.

K potokům s vodou je přivedu
přímou cestou, na níž neklesnou.

Jsem přece Izraelův otec,
můj prvorozený je Efraim!

¹⁰Slyšte slovo Hospodinovo, národy,
zvěstujte v krajích daleko za moři:

„Ten, který rozehnal Izrael, jej zase shromáždí,
nad svým stádem bude jako pastýř bdít.“

¹¹Ano, Hospodin Jáкова vykoupí,
vysvobodí ho z rukou silnějších!

¹²S jásotem přijdou na vrchol Sionu,
rozzáří se Hospodinovou dobrotou –
všude obilí, víno, olej, mladý brav a skot!
Jejich duše budou zavlažovanou zahradou
a chřádnout už nikdy nebudou.

¹³Panna se tehdy vesele roztančí
a mládenci i starci spolu s ní.
Jejich truchlení v radost proměním,
utěším je a rozveselím namísto trápení.

¹⁴Duši kněží občerstvím hojností
a můj lid se nasytí mými dary,
praví Hospodin.“

¹⁵Tak praví Hospodin:

„V Rámě je slyšet křik –
nářek, pláč a hořké bédování.
Ráchel tam pláče nad svými dětmi,
nad jejich ztrátou se nedá utěšit!“

¹⁶Tak praví Hospodin:

„Neplač už, zadrž slzy,
neboť tvá námaha dojde odměny,
praví Hospodin:

oni se ti z nepřátelské země vrátí!

¹⁷Je tu naděje pro tvé potomky,
praví Hospodin:
tvé děti se vrátí do vlasti!

¹⁸Jasně jsem slyšel Efraimův nářek:
,Byl jsem nepovolný jako mladý býk,
krotil jsi mě a už jsem zkrocený.
Obrát mě, ať se vrátím zpět,

vždyť ty jsi můj Bůh, Hospodine!

¹⁹Po mém odvrácení činím pokání,
po mém poučení se biji do hrudi.
Stydím se a jsem zahanben,
že nesu potupu svých mladých let.'

²⁰Není snad Efraim můj drahý syn?
Není mé dítě, které miluji?
Kdykoli o něm promluvím,
vždy si ho znovu vybavím
a v nitru cítím pohnutí.
Slituji se nad ním, jistěže se slituji!
praví Hospodin.

²¹Postav si milníky, vyznač ukazatele,
přemýšlej o cestě, kterou jdeš.
Vrať se, izraelská panno, vrať se
zpátky do svých měst!

²²Jak dlouho se ještě budeš toulat,
dcero nevěrná?
Hospodin stvoří na zemi novou věc:
žena se bude ucházet o muže."

²³Tak praví Hospodin zástupů, Bůh Izraele: „Až je přivedu zpět
ze zajetí, bude se v judské zemi a v jejích městech znovu říkat:
,Požehnej ti Hospodin, příbytku spravedlnosti, horo svatosti!'

²⁴Znovu tam bude žít všechen lid Judy – měšťané, rolníci i
kočovníci se stády. ²⁵Ano, občerstvím duši znavených a duši
chřadnoucích nasytím."

²⁶Nato jsem se probudil a prohlédl. Můj spánek byl sladký.

Nová smlouva

²⁷„Hle, přicházejí dny, praví Hospodin, kdy dům Izraele i dům Judy oseji lidmi i zvířaty. ²⁸Jako jsem nad nimi bděl, abych vyvracel a podvracel, bořil, ničil a pustošil, právě tak nad nimi budu bdít, abych budoval a sázel, praví Hospodin. ²⁹V těch dnech už nebudou říkat: ‚Rodiče jedli trpké hrozny a dětem trnou zuby.‘ ³⁰Každý totiž zemře za vlastní viny; každému, kdo jí trpké hrozny, budou trnout zuby.

³¹Hle, přicházejí dny, praví Hospodin, kdy s domem Izraele a s domem Judy uzavřu novou smlouvu. ³²Ne ovšem takovou smlouvu, jakou jsem uzavřel s jejich otci v den, kdy jsem je vzal za ruku a vyvedl je z Egypta – tuto mou smlouvu totiž porušili, ačkoli jsem byl jejich manželem, praví Hospodin.

³³Nuže, toto je smlouva, kterou po těch dnech uzavřu s domem Izraele, praví Hospodin: Svůj zákon vložím do jejich nitra a napíšu jim ho na srdce. Budu jejich Bohem a oni budou mým lidem. ³⁴Už se nebudou navzájem poučovat a jedni druhé nabádat: ‚Poznejte Hospodina!‘ Všichni mě totiž budou znát, od nejmenších až po největší z nich, praví Hospodin. Odpustím jim jejich viny a už nikdy nevzpomenu na jejich hříchy.“

³⁵Tak praví Hospodin,

jenž nechává slunce ozařovat den

a měsíc s hvězdami za světlo noci určuje,
jenž vzdouvá moře, až jeho vlny řvou,
a jehož jméno je Hospodin zástupů:
³⁶ „Přestanou-li u mne platit
tyto zákony, praví Hospodin,
pak také símě Izraele přestane
být u mne navždy národem.“

³⁷ Tak praví Hospodin:

„Bude-li změřeno nebe nahoře
a prozkoumány základy země v hlubině,
pak také zavrhnou všechno símě Izraele
za všechno, co provedli, praví Hospodin.“

³⁸ „Hle, přicházejí dny, praví Hospodin, kdy bude toto město
znovu vystavěno pro Hospodina, od věže Chananel až k
Nárožní bráně. ³⁹ Měřicí šňůra se odtud natáhne až k vrchu
Garev a pak se stočí do Goje. ⁴⁰ Celé to údolí mrtvol a
mastného popela, všechna ta pohřebiště až k potoku Kidron,
až k rohu Koňské brány na východě, to vše bude zasvěceno
Hospodinu a město už nikdy nebude vyvráceno ani zbořeno.“

32

Kup si pole v Anatotu

¹ Slovo, které Jeremiáš dostal od Hospodina v desátém roce
vlády judského krále Cidkiáše (což byl osmnáctý rok
Nabukadnezarův). ² Vojsko babylonského krále tenkrát
obléhalo Jeruzalém a prorok Jeremiáš byl vězněn na strážním

nádvoří v paláci judského krále.

³Uvěznil ho tam judský král Cidkiáš. Obvinil ho: „Jak se opovažuješ prorokovat, že prý tak praví Hospodin: ‚Hle, vydávám toto město do rukou babylonského krále a ten je dobude. ⁴Ani judský král Cidkiáš Babyloňanům neunikne, ale jistě padne do rukou babylonského krále, se kterým bude mluvit tváří v tvář a spatří ho vlastníma očima. ⁵Ten odvede Cidkiáše do Babylonu, kde zůstane, dokud si ho znovu nevšímnu, praví Hospodin.‘ Prý: ‚Budete-li bojovat proti Babyloňanům, nezmůžete!‘“

⁶Jeremiáš řekl: „Dostal jsem slovo Hospodinovo: ⁷Hle, přijde za tebou Chanamel, syn tvého strýce Šaluma, a řekne: ‚Kup si mé pole v Anatotu. Jako příbuzný na něj máš předkupní právo.‘“

⁸Potom za mnou na strážní nádvoří podle Hospodinova slova přišel můj bratranec Chanamel a řekl mi: „Koupil bys mé pole v Anatotu v kraji Benjamín? Jako příbuzný na něj máš nárok a předkupní právo. Kup si ho.“

Věděl jsem, že je to slovo Hospodinovo, ⁹a tak jsem to pole v Anatotu od svého bratrance Chanamela koupil za 17 šekelů stříbra. ¹⁰Podepsal jsem kupní list, zapečetil a před přizvanými svědky jsem na vahách odvážil stříbro. ¹¹Potom jsem ten zapečetěný kupní list s podmínkami a ustanoveními vzal a spolu s jeho nezapečetěným opisem ¹²jsem ho předal Baruchovi, synu Neriáše, syna Machsejášova. Učinil jsem to v přítomnosti svého bratrance Chanamela, v přítomnosti svědků, kteří ten kupní list podepsali, a v přítomnosti všech Židů přisedících na strážním nádvoří.

¹³V jejich přítomnosti jsem Baruchovi uložil: ¹⁴„Tak praví Hospodin zástupů, Bůh Izraele: ‚Vezmi tyto listiny – zapečetěný kupní list i jeho nezapečetěný opis – a vlož je do hliněné nádoby, aby zůstaly nadlouho zachovány.‘ ¹⁵Neboť tak praví Hospodin zástupů, Bůh Izraele: ‚V této zemi se znovu budou kupovat domy, pole i vinice!‘“

¹⁶Poté, co jsem ten kupní list předal Baruchovi, synu Neriášovu, modlil jsem se k Hospodinu:

¹⁷„Ach, Hospodine, Pane můj! Ty jsi svou velikou mocí a vztaženou paží učinil nebe i zemi – pro tebe nic není nemožné! ¹⁸Prokazuješ milosrdenství tisícům pokolení, ale vinu otců splácíš i jejich potomkům. Jsi veliký a mocný Bůh; máš jméno Hospodin zástupů. ¹⁹Jsi veliký ve svých záměrech a mocný ve svých činech. Nespouštíš oči z cest všech lidí, abys každého odměnil podle jeho jednání, tak jak si za své skutky zaslouží. ²⁰Konal jsi znamení a zázraky v Egyptě a konáš je dodnes v Izraeli i mezi všemi lidmi – tak sis získal jméno, které stále máš. ²¹Vyvedl jsi svůj lid Izrael z Egypta znameními a zázraky, mocnou rukou, vztaženou paží a uprostřed veliké hrůzy. ²²Dal jsi jim tuto zemi, o níž jsi přísahal jejich otcům, že jim ji dáš – zemi oplývající mlékem a medem. ²³Když ale přišli a ovládli ji, neposlouchali tě a neřídili se tvým Zákonem. Nic z toho, cos jim přikázal, neplnili, a tak jsi na ně přivedl všechno tohle neštěstí.

²⁴Jen pohled' na ty obléhací náspy! Přitáhli k městu, aby ho dobyli! Město padne mečem, hladem a morem do rukou Babyloňanů, kteří na něj útočí. Naplňuje se to, co jsi řekl –

vždyť to sám vidíš! ²⁵Hospodine, Pane, můj, město padá do rukou Babyloňanů, a ty mi přitom říkáš: „Kup si pole a před svědky zaplat' za ně stříbrem!“

Změním jejich osud

²⁶Tehdy Jeremiáš dostal slovo Hospodinovo: ²⁷„Hle, já jsem Bůh všeho stvoření. Je snad něco nad mé síly? ²⁸Nuže, tak praví Hospodin: Hle, vydávám toto město do rukou Babyloňanů a do rukou babylonského krále Nabukadnezara, který je dobude. ²⁹Babyloňané, kteří na něj útočí, vtrhnou dovnitř a město vypálí; spálí je i s domy, na jejichž střeších mě lidé uráželi, když pálili kadidlo Baalovi a obětovali úlitby pro cizí bohy.

³⁰Synové Izraele i Judy už od mládí jen páchají, co je zlé v mých očích. Ano, synové Izraele mě pořád jen urážejí tím, co vlastníma rukama dělají, praví Hospodin. ³¹Ode dne, kdy bylo vystavěno, až dodnes mi toto město bylo jen k zlosti. Hněvali mě tak, že je musím vyhnat ze své přítomnosti. ³²Synové Izraele i Judy mě uráželi vším tím zlem, které páchali – oni i jejich králové, velmoži, kněží i proroci – všechnen Juda i obyvatelé Jeruzaléma. ³³Ukazovali mi záda, a ne tvář. Znovu a znovu jsem je chtěl poučit, ale neposlouchali a poučení nepřijímali. ³⁴V domě, který se nazývá mým jménem, nastavěli své ohavné modly a tak ho poskvrnili. ³⁵V údolí Ben-hinom také vystavěli obětiště Baalovi, aby tam prováděli své syny a dcery ohněm jako oběť Molochovi. To jsem jim přece nepřikázal, to mi nepřišlo ani na mysl – že budou provádět takovou ohavnost a svádět Judu k hříchu!

³⁶Říkáte: ‚Město padne mečem, hladem a morem do rukou babylonského krále.‘ Toto však praví Hospodin, Bůh Izraele:

³⁷Hle – znovu je shromáždím ze všech zemí, do nichž jsem je ve svém zuřivém hněvu a v hrozném rozlícení rozptýlil.

Přivedu je zpět na toto místo a způsobím, aby žili v bezpečí.

³⁸Budou mým lidem a já budu jejich Bohem. ³⁹Dám jim jedno srdce a jednu cestu, aby mě ctili po všechny dny – pak bude dobře jim i jejich potomkům. ⁴⁰Uzavřu s nimi věčnou smlouvu, že je nikdy nezbavím svého dobrodiní. Do srdcí jim vložím, aby mě ctili, aby se ode mě už neodvrátili. ⁴¹S radostí jim budu prokazovat dobrodiní; pevně je zasadím v této zemi, celým svým srdcem a celou duší.

⁴²Ano, tak praví Hospodin: Jako jsem na tento lid uvedl všechno to veliké neštěstí, tak na ně uvedu všechno dobrodiní, které jsem jim zaslíbil. ⁴³A v této zemi, o níž říkáte: ‚Padla do rukou Babyloňanů, zbyla z ní pustina bez lidí a dobytka,‘ nuže v této zemi se znovu budou kupovat pole.

⁴⁴Budou se kupovat za peníze, kupní list se bude potvrzovat podpisem, bude se pečetit a budou zváni svědkové – v kraji Benjamín, v okolí Jeruzaléma, ve městech Judy, ve městech na horách, ve městech podhůří i ve městech Negevu, neboť změním jejich osud, praví Hospodin.“

33

Obnova země

¹Jeremiáš byl stále ještě držen na strážním nádvoří, když znovu dostal slovo Hospodinovo: ²„Tak praví Hospodin, který učinil zemi, Hospodin, který ji zformoval a upevnil – ten, který má jméno Hospodin: ³Volej ke mně a já ti odpovím; sdělím ti

veliká tajemství, o kterých nevíš.

⁴Toto praví Hospodin, Bůh Izraele, o domech v tomto městě a o judských královských palácích, jež byly na obranu před obléhacími náspy a zbraněmi zbořeny ⁵v přípravách na boj s Babyloňany: Ty domy se naplní mrtvolami lidí, které ve svém zuřivém hněvu nechám pobít. Kvůli všemu zlu, které páchali, skryji svou tvář před tímto městem.

⁶Hle – potom však ovážu jejich rány, uzdravím je a vyléčím. Dám jim zakusit hojný pokoj a bezpečí. ⁷Osud Judy a Izraele změním a vybuduji je tak jako kdysi. ⁸Očistím je ode všech zločinů, které proti mně spáchali. Všechny ty zločiny, které proti mně spáchali a jimiž se proti mně vzbouřili, jim odpustím. ⁹Jeruzalém mi tak přinese věhlas a stane se mi zdrojem radosti, chvály a slávy přede všemi národy na zemi, až uslyší o všem dobrodiní, které jim prokáži. Zůstanou v úžasu a rozechvění nad vším tím dobrodiním a nad vším pokojem, který svému lidu způsobím.

¹⁰Tak praví Hospodin: Říkáte, že z tohoto místa zbyla pustina bez lidí i dobytka. Nuže, v judských městech a v ulicích Jeruzaléma, nyní opuštěných, vylidněných, bez obyvatel i dobytka, se jednou znovu bude ozývat ¹¹hlas radosti a veselí, hlas ženicha a nevěsty a hlas těch, kdo ponесou do Hospodinova domu oběti vděčnosti se slovy:

„Hospodinu zástupů vzdejte díky –
Hospodin je přece dobrý
a jeho láska trvá navěky!“

Osud této země totiž změním, a bude taková jako kdysi, praví Hospodin.

¹²Tak praví Hospodin zástupů: Na tomto zpustlém místě bez lidí a dobytka budou znovu ve všech jeho městech pastviny, kde budou odpočívat pastýři se stády. ¹³Ve městech na horách, ve městech podhůří i ve městech Negevu, v kraji Benjamín, v okolí Jeruzaléma i ve městech Judy budou znovu procházet ovce pod rukama počítajícího, praví Hospodin.“

Věčná smlouva

¹⁴„Hle, přicházejí dny, praví Hospodin, kdy toto dobré slovo, jež dávám domu Izraele a domu Judy, splním. ¹⁵V těch dnech a v tom čase nechám z Davidova semene vyrašit spravedlivý Výhonek, jenž v zemi nastolí právo a spravedlnost. ¹⁶V těch dnech bude Juda zachráněn a Jeruzalém bude žít v bezpečí. A takto jej budou nazývat: HOSPODIN – NAŠE SPRAVEDLNOST.

¹⁷Tak praví Hospodin: Na trůnu Izraelova domu nikdy nebude chybět Davidův potomek. ¹⁸Také mezi levity nikdy nebude chybět kněz, který by přede mnou přinášel zápaly, pálil moučné oběti a připravoval obětní hody po všechny dny.“

¹⁹Jeremiáš dostal slovo Hospodinovo: ²⁰„Tak praví Hospodin: Budete-li moci zrušit moji smlouvu s dnem a moji smlouvu s nocí, takže den ani noc nenastane ve svůj čas, ²¹pak bude zrušena také má smlouva s mým služebníkem Davidem, takže nebude mít syna, který by kraloval na jeho trůnu, a rovněž má

smlouva s mými sluhý levitskými kněžími. ²²Jako se nedá sečíst nebeský zástup ani změřit mořský písek, tak rozmnožím sám svého služebníka Davida a svých sluhů levitů.“

²³Jeremiáš dostal slovo Hospodinovo: ²⁴„Všiml sis, jak tento lid mluví? Že prý ‚Hospodin zavrhl oba své vyvolené rody.‘ Takhle pohrdají mým lidem, jako by už pro ně ani nebyl národem!

²⁵Tak praví Hospodin: Jestliže nemám smlouvu se dnem i nocí a nestanovil jsem zákony pro nebe i zemi, ²⁶pak také zavrhnou sám Jákoba i svého služebníka Davida a nevyberu z jeho rodu panovníka pro sám Abrahama, Izáka a Jákoba. Ano, změním jejich osud a slituji se nad nimi!“

34

Slovo pro Cidkiáše

¹Slovo, které Jeremiáš dostal od Hospodina, když babylonský král Nabukadnezar s celým svým vojskem a se všemi královstvími a národy, které ovládal, zaútočil na Jeruzalém a na všechna jeho města: ²„Tak praví Hospodin, Bůh Izraele – Jdi a řekni judskému králi Cidkiášovi: Tak praví Hospodin – Hle, vydávám toto město do rukou babylonského krále a ten je vypálí ohněm. ³Ani ty před ním neunikneš, ale budeš jistě chycen a padneš mu do rukou. Spatříš babylonského krále vlastníma očima a bude s tebou mluvit tváří v tvář. Půjdeš do Babylonu! ⁴Slyš ale slovo Hospodinovo, Cidkiáši, králi judský. Hospodin o tobě praví: Nezemřeš mečem; ⁵zemřeš v pokoji. Jako se zažíhal pohřební oheň k počtě tvých předků, dávných králů, kteří byli před tebou, tak zažehnou oheň i tobě a budou tě oplakávat: ‚Ach pane!‘ Takové slovo jsem promluvil, praví

Hospodin.“

⁶Prorok Jeremiáš oznámil všechna tato slova judskému králi Cidkiášovi v Jeruzalémě. ⁷Vojsko babylonského krále tenkrát útočilo na Jeruzalém a na všechna zbylá judská města – na Lachiš a Azeku. To byla totiž jediná opevněná města, která v Judsku zbyla.

Vyhlaste svobodu

⁸Slovo, které Jeremiáš dostal od Hospodina, když král Cidkiáš uzavřel s veškerým lidem v Jeruzalémě smlouvu o propuštění otroků. ⁹Každý měl propustit svého hebrejského otroka i svou hebrejskou otrokyni na svobodu; nikdo už neměl zotročovat svého židovského bratra. ¹⁰Všichni velmoži i všechen lid, kteří tu smlouvu přijali, souhlasili, že propustí své otroky a otrokyně na svobodu a že je už nebudou zotročovat. Souhlasili s tím a propustili je. ¹¹Potom si to ale rozmysleli a své otroky a otrokyně, které předtím propustili na svobodu, přivedli zase zpět a zotročili je.

¹²Jeremiáš tehdy od Hospodina dostal toto slovo: ¹³„Tak praví Hospodin, Bůh Izraele. V den, kdy jsem vaše otce vyvedl z Egypta, z domu otroctví, uzavřel jsem s nimi tuto smlouvu:

¹⁴„Sedmého roku každý propustíte svého hebrejského bratra, který se ti prodal do otroctví. Odslouží u tebe šest let, ale potom jej propustíš na svobodu.‘ Vaši otcové mě ovšem neposlechli, vůbec si toho nevšíмали. ¹⁵Vy jste ale nedávno činili pokání a zachovali jste se, jak je v mých očích správné: Každý jste svému bližnímu vyhlásil svobodu – dokonce jste o tom přede mnou uzavřeli smlouvu v domě, který se nazývá mým jménem. ¹⁶Potom jste si to ale rozmysleli a znesvětili jste

tak mé jméno. Svého otroka i svou otrokyni, které jste propustili na svobodu, jak toužili, jste každý zase přivedl zpět a zotročili jste je.

¹⁷A proto tak praví Hospodin: Neposlechli jste mě. Nevyhlásili jste svobodu každý svému bratru, svému bližnímu. Hle, já tedy vyhlašuji ‚svobodu‘ vám, praví Hospodin – svobodu pro meč, mor a hlad! Učiním vás odstrašujícím příkladem pro všechna království země. ¹⁸S těmi, kdo porušili mou smlouvu a nesplnili slova smlouvy, kterou přede mnou uzavřeli, s těmi naložím jako s teletem, které roztáli vedví, aby prošli mezi jeho polovinami. ¹⁹Judské a jeruzalémské velmože, dvořany, kněze i všechnen lid země, který prošel mezi díly telete,

²⁰vydám do rukou jejich nepřátel, do rukou těch, kdo pasou po jejich životě. Na jejich mrtvolách se budou pást ptáci a divá zvěř.

²¹Judského krále Cidkiáše i jeho velmože vydám do rukou jejich nepřátel, do rukou těch, kdo pasou po jejich životě – do rukou vojska babylonského krále, které se od vás právě stahuje. ²²Hle, vydám rozkazy, praví Hospodin, a přivedu je k tomuto městu zpět. Zaútočí na ně, dobudou je a spálí je. Judská města obrátím v trosky, kde nikdo nebydlí.“

35

Poslušnost Rechabitů

¹Slovo, které Jeremiáš dostal od Hospodina za dnů judského krále Joakima, syna Jošiášova: ²„Jdi k Rechabitům, pozvi je do jedné ze síní v Hospodinově domě a nabídni jim víno.“

³Pozval jsem tedy Jaazaniáše, syna Jeremiáše, syna Chabaciniášova, i jeho bratry a všechny jeho syny, celý rod

Rechabitů, ⁴a přivedl jsem je do Hospodinova domu, do síně učedníků Božího muže Chanana, syna Jigdaliášova. Byla hned vedle síně velmožů, nad síní strážce prahu Maasejáše, syna Šalumova. ⁵Postavil jsem před Rechabity poháry a džbány plné vína a vybídl jsem je: „Napijte se vína.“

⁶„My víno nepijeme,“ odpověděli. „Náš otec Jonadab, syn Rechabův, nám totiž přikázal: ‚Nikdy nepijte víno, vy ani vaši potomci.‘ ⁷Nestavějte si domy, nesejte semeno, nesázejte vinice a nevlastněte je. Po všechny své dny bydlejte ve stanech, abyste byli dlouho živi na zemi, na níž jste poutníky.‘

⁸Posloucháme svého otce Jonadaba, syna Rechabova, ve všem, co nám přikázal, takže po celý život nepijeme víno my ani naše ženy ani naši synové a dcery. ⁹Nestavíme si obytné domy, nemáme vinice ani pole ani semeno k setí ¹⁰a bydlíme ve stanech. Jsme poslušní našemu otci Jonadabovi a chováme se přesně tak, jak nám přikázal. ¹¹Teprve když do země vtrhl babylonský král Nabukadnezar, řekli jsme si: Pojdme se před babylonským a aramejským vojskem schovat do Jeruzaléma. A tak teď bydlíme v Jeruzalémě.“

¹²Tehdy Jeremiáš dostal slovo Hospodinovo: ¹³„Tak praví Hospodin zástupů, Bůh Izraele – Jdi a řekni lidu Judy a obyvatelům Jeruzaléma: Nenecháte se poučit? Neposlechnete má slova? praví Hospodin. ¹⁴Jonadab, syn Rechabův, svým synům zakázal pít víno a jeho slova se dodržují. Až dodnes nepijí víno, protože poslouchají, co jim přikázal jejich otec. Já k vám ale mluvím znovu a znovu, a vy mě neposloucháte.

¹⁵Znovu a znovu jsem k vám posílal všechny své služebníky proroky se slovy: ‚Odvraťte se každý od své zlé cesty a

napravte své jednání. Nenásledujte cizí bohy a neslužte jim, ať můžete žít v zemi, kterou jsem dal vám i vašim otcům.' Vy ale vůbec nevnímáte, vůbec mě neposloucháte. ¹⁶Ano, potomci Jonadaba, syna Rechabova, dodržují, co jim jejich otec přikázal. Mě ale tento lid neposlouchá.

¹⁷A proto tak praví Hospodin, Bůh zástupů, Bůh Izraele: Hle, přivádím na Judu i na všechny obyvatele Jeruzaléma veškeré zlo, před kterým jsem je varoval. Mluvil jsem k nim, ale neposlouchali, volal jsem na ně, ale neodpovídali.“

¹⁸Rodu Rechabitů pak Jeremiáš řekl: „Tak praví Hospodin zástupů, Bůh Izraele: Poslouchali jste, co vám váš otec Jonadab přikázal; dodržovali jste všechny jeho příkazy a chovali jste se přesně tak, jak vám přikázal. ¹⁹A proto tak praví Hospodin zástupů, Bůh Izraele: Jonadabovi, synu Rechabovu, nikdy nebude chybět potomek, který by stál přede mnou ve službě.“

36

Spálený svitek

¹Ve čtvrtém roce vlády judského krále Joakima, syna Jošiášova, dostal Jeremiáš slovo od Hospodina: ²„Vezmi si svitek a zapiš do něj všechna slova, která jsem k tobě mluvil o Izraeli a Judovi a o všech národech ode dne, kdy jsem k tobě promluvil za dnů Jošiášových až dodnes. ³Když dům Judy uslyší o všem tom zlu, které na ně chci dopustit, snad se každý z nich odvrátí od své zlé cesty, abych jim odpustil jejich hříchy a zločiny.“

⁴Jeremiáš tedy zavolal Barucha, syna Neriášova, a nadiktoval

mu všechno, co mu Hospodin řekl. Baruch ta slova zapsal do svitku. ⁵Potom Jeremiáš Baruchovi řekl: „Mám zákaz vstupu do Hospodinova domu. ⁶Proto tam jdi ty a přečti lidem Hospodinova slova, která jsi zapsal do svitku, jak jsem ti je diktoval. Přečti je všem, kdo budou v postní den přicházet z judských měst do Hospodinova domu. ⁷Snad začnou Hospodina prosit o slitování a každý se odvrátí od své zlé cesty. Vždyť Hospodin tomuto lidu hrozí velikým a zuřivým hněvem!“

⁸Baruch, syn Neriášův, udělal všechno, co mu prorok Jeremiáš řekl, a v Hospodinově chrámu předčítal z oné knihy slova Hospodinova. ⁹V devátém měsíci pátého roku vlády judského krále Joakima, syna Jošiášova, byl pro veškerý lid v Jeruzalémě i pro veškerý lid, který do Jeruzaléma přicházel z judských měst, vyhlášen půst před Hospodinem. ¹⁰Tehdy šel Baruch do Hospodinova chrámu, do síně písaře Gemariáše, syna Šafanova, jež stála na horním nádvoří hned vedle vchodu do Nové chrámové brány. Odtud pak všemu lidu předčítal Jeremiášova slova z oné knihy.

¹¹Jakmile Michajáš, syn Gemariáše, syna Šafanova, uslyšel všechna Hospodinova slova z té knihy, ¹²odešel do královského paláce, do písařské síně, kde právě zasedali všichni velmoži: písař Elišama, Delajáš, syn Šemajášův, Elnatan, syn Achborův, Gemariáš, syn Šafanův, Cidkiáš, syn Chananiášův a všichni ostatní velmoži. ¹³Michajáš jim oznámil všechno, co slyšel, když Baruch předčítal lidu z oné knihy.

¹⁴Všichni velmoži tedy poslali Jehudiho, syna Netaniáše, syna Šelemiáše, syna Kušiho, ať Baruchovi vyřídí: „Přijď a vezmi s

sebou ten svitek, z něhož jsi předčítal lidu.“ Baruch, syn Neriášův, tedy vzal svitek a přišel za nimi. ¹⁵ „Posaď se a přečti nám to,“ vyzvali ho.

Baruch jim to tedy přečetl. ¹⁶ Když uslyšeli všechna ta slova, vyděšeně se podívali jeden na druhého a řekli Baruchovi:

„Musíme to všechno oznámit králi. ¹⁷ Pověz nám, jak jsi všechna ta slova sepsal,“ ptali se Barucha. „Diktoval ti to Jeremiáš?“

¹⁸ „Ano, on sám mi všechna ta slova diktoval,“ odpověděl jim Baruch, „a já jsem je zapisoval inkoustem do knihy.“

¹⁹ „Běžte se s Jeremiášem ukrýt,“ řekli na to velmoži Baruchovi. „Ať nikdo neví, kde jste.“

²⁰ Schovali tedy svitek v síni písaře Elišamy, vstoupili do dvorany před krále a všechno mu to oznámili. ²¹ Král poslal Jehudiho pro svitek. Jehudi jej přinesl ze síně písaře Elišamy a začal z něj předčítat králi i všem velmožům stojícím kolem.

²² Král seděl v zimním křídle svého paláce – byl totiž devátý měsíc – a před ním stála nádoba se sálajícím řeřavým uhlím.

²³ Jakmile Jehudi přečetl tři čtyři sloupce, král je vždy perořízkem odřízl a vhodil do ohně v nádobě. Nakonec v tom ohni skončil celý svitek. ²⁴ Když král a všichni jeho dvořané slyšeli všechna ta slova, vůbec se nelekali, natož aby si roztrhli roucha. ²⁵ Ani když Elnatan, Delajáš a Gemariáš krále prosili, aby svitek nepálil, nedal na ně. ²⁶ Naopak přikázal princům Jerachmeelovi a také Serajášovi, synu Azrielovu, a Šelemiášovi, synu Abdeelovu, aby písaře Barucha i proroka Jeremiáše zatkli. Hospodin je ale skryl.

²⁷Poté, co král spálil svitek se slovy, která Baruch zapsal, jak mu je Jeremiáš diktoval, dostal Jeremiáš slovo Hospodinovo:

²⁸„Vezmi si další svitek a znovu do něj zapiš všechna slova, která byla v tom prvním svitku, který judský král Joakim spálil.

²⁹O judském králi Joakimovi pak řekni: „Tak praví Hospodin: Ty jsi ten svitek spálil. Myslel sis: „Jak se mohl opovážit napsat, že přijde babylonský král a zničí tuhle zem, takže z ní zmizí lidé i dobytek?““ ³⁰A proto tak praví Hospodin o judském králi Joakimovi: „Nikdo z jeho potomků nebude sedět na Davidově trůnu. Jeho mrtvola bude pohozena napospas dennímu horku a nočnímu mrazu. ³¹Ztrestám ho, jeho potomky i jeho dvořany za jejich zločiny. Přivedu na ně i na obyvatele Jeruzaléma a na judské muže všechno to zlo, před kterým jsem je varoval, ale nechtěli to poslouchat.“

³²Jeremiáš tedy vzal jiný svitek a dal ho písáři Baruchovi, synu Neriášovu. Ten do něj zapsal, jak mu Jeremiáš diktoval, všechna slova oné knihy, kterou judský král Joakim spálil v ohni. A bylo k nim přidáno ještě mnoho slov jim podobných.

37

Jeremiáš uvězněn

¹Babylonský král Nabukadnezar později v judské zemi namísto Jekoniáše, syna Joakimova, jmenoval králem Cidkiáše, syna Jošiášova. ²Ani on však, stejně jako jeho dvořané i prostý lid, neposlušal slova, která Hospodin promlouval skrze proroka Jeremiáše.

³Král Cidkiáš přesto k proroku Jeremiášovi poslal Juchala, syna Šelemiášova, a kněze Sofoniáše, syna Maasejášova, se vzkazem: „Modli se prosím za nás k Hospodinu, našemu

Bohu.“⁴(Jeremiáš tehdy chodil volně mezi lidmi, ještě totiž nebyl uvězněn.⁵Z Egypta mezitím vytáhlo faraonovo vojsko, a když se o nich dozvěděli Babyloňané obléhající Jeruzalém, stáhli se od města.)

⁶Prorok Jeremiáš dostal slovo Hospodinovo: ⁷„Tak praví Hospodin, Bůh Izraele: Judskému králi, který vás za mnou poslal s dotazy, odpovězte takto – Hle, faraonovo vojsko, které vám vytáhlo na pomoc, se obrátí domů do Egypta.

⁸Babyloňané se pak obrátí k útoku na toto město; dobudou je a vypálí.

⁹Tak praví Hospodin: Nenalhávejte si, že prý ‚Babyloňané od nás musí odtáhnout.‘ Neodtáhnou! ¹⁰I kdybyste celé babylonské vojsko, jež na vás útočí, pobili, takže by v jejich táboře zůstali jen těžce ranění, přece by se všichni zvedli a toto město vypálili!“

¹¹Poté, co babylonské vojsko odtáhlo kvůli faraonově vojsku od Jeruzaléma, ¹²chtěl se Jeremiáš vydat z Jeruzaléma do kraje Benjamín, aby tam se svými příbuznými vypořádal své dědictví. ¹³Jen co však vstoupil do Benjamínské brány, narazil tam na velitele stráží jménem Jiriáše, syna Šelemiáše, syna Chananiášova. Ten proroka Jeremiáše zadržel. „Tak ty chceš přeběhnout k Babyloňanům!“ obořil se na něj.

¹⁴„To není pravda,“ bránil se Jeremiáš, „nejdu k Babyloňanům.“

Jiriáš ho ale vůbec neposlouchal. Jeremiáše zatkl a přivedl ho k hodnostářům. ¹⁵Ti se na Jeremiáše rozzuřili. Nechali ho zbít a uvěznili ho v domě písaře Jonatana, ve kterém zřídili vězení.

¹⁶Tak se Jeremiáš ocitl v klenuté žalární kobce, kde strávil mnoho dní.

Před Cidkiášem

¹⁷Potom ale pro něj poslal král Cidkiáš. Nechal si ho přivést do svého paláce, kde se ho potají vyptával: „Máš nějaké slovo od Hospodina?“

„Ano,“ odpověděl Jeremiáš. „Padneš do rukou babylonského krále!“

¹⁸Potom Jeremiáš králi Cidkiášovi řekl: „Čím jsem se proti tobě, tvým dvořanům anebo tomuto lidu provinil, že jste mě dali do vězení? ¹⁹A kde jsou ti vaši proroci, kteří vám prorokovali: ‚Babylonský král nepřitáhne proti vám ani proti této zemi‘? ²⁰Ted' mě však prosím vyslechni, můj pane a králi. Pokorně tě žádám o slitování: Neposílej mě zpátky do domu písaře Jonatana, ať tam neumřu.“

²¹Král Cidkiáš tedy přikázal, aby Jeremiáše přemístili na strážní nádvoří. Každý den mu tam dávali z pekařské ulice placku chleba, dokud nedošel všechen chléb ve městě. Tak se Jeremiáš ocitl na strážním nádvoří.

38

V jímce na vodu

¹Šefatiáš, syn Matanův, Gedaliáš, syn Pašchurův, Juchal, syn Šelemiášův a Pašchur, syn Malkiášův, slyšeli, co Jeremiáš říkal všemu lidu: ²„Tak praví Hospodin – Kdo zůstane v tomto městě, zahyne mečem, hladem nebo morem. Kdo ale vyjde a vzdá se Babyloňanům, ten přežije a zachrání si život; takový zůstane naživu. ³Tak praví Hospodin: Toto město jistě padne

do rukou vojska babylonského krále, který je dobude.“

⁴Tito velmoži pak řekli králi: „Ať ten muž zemře! Těmi svými řečmi jen bere odvahu bojovníkům, kteří ve městě ještě zbyli, i všemu lidu. Ten muž nehledá prospěch tohoto lidu, ale jeho zkázu!“

⁵„Hle, je ve vašich rukou,“ odpověděl jim král Cidkiáš. „Král proti vám nic nezmůže.“

⁶Vzali tedy Jeremiáše a hodili ho do jímky prince Malkiáše, která byla na strážním nádvoří; spustili tam Jeremiáše na provazech. V jímce nebyla voda, jen samé bahno, takže se Jeremiáš topil v bahně.

⁷O tom, že Jeremiáše dali do jímky, se ale doslechl jeden z palácových dvořanů, Habešan Ebed-melech. Král právě zasedal v Benjamínské bráně. ⁸Ebed-melech tedy vyšel z paláce a oslovil krále: ⁹„Můj pane a králi! Ti muži se k proroku Jeremiášovi zachovali naprosto zločinně. Hodili ho do jímky, aby tam dole zemřel hlady; vždyť už ani ve městě není co jíst!“

¹⁰Král na to Habešanu Ebed-melechovi přikázal: „Vezmi si odsud třicet mužů a vytáhni proroka Jeremiáše z jímky, než tam zemře.“

¹¹Ebed-melech tedy vzal ty muže s sebou. Ve sklepech královského paláce našel nějaké staré hadry a roztrhané šaty a spustil je na provazech Jeremiášovi do jímky. ¹²„Podlož si ty staré roztrhané hadry pod provazy v podpaží,“ řekl Habešan Ebed-melech Jeremiášovi. Když to Jeremiáš udělal, ¹³začali ho za ty provazy vytahovat, až ho z té jímky vytáhli. Tak se Jeremiáš vrátil zpět na strážní nádvoří.

Znovu před Cidkiášem

¹⁴Král Cidkiáš si pak nechal proroka Jeremiáše přivést ke třetímu vchodu do Hospodinova chrámu. „Chci od tebe slyšet slovo,“ řekl král Jeremiášovi. „Nic přede mnou netaj.“

¹⁵„Copak bys mě nezabil, kdybych ti to řekl?“ odpověděl Jeremiáš Cidkiášovi. „I kdybych ti poradil, neposlechněš mě.“

¹⁶Cidkiáš ale Jeremiášovi potají odpřisáhl: „Jakože je živ Hospodin, který nám dal život, nezabiji tě ani tě nevydám do rukou těch, kdo tě chtějí zabít.“

¹⁷Nato Jeremiáš Cidkiášovi řekl: „Tak praví Hospodin, Bůh zástupů, Bůh Izraele: Pokud se dobrovolně vzdáš velitelům babylonského krále, zachrániš si život a toto město nebude vypáleno; tak přežiješ i s celou rodinou. ¹⁸Pokud se však velitelům babylonského krále nevzdáš, pak město padne do rukou Babyloňanů. Ti je vypálí a jejich rukám neunikneš ani ty.“

¹⁹Král Cidkiáš Jeremiášovi odpověděl: „Bojím se Židů, kteří přeběhli k Babyloňanům. Kdyby mě Babyloňané vydali do jejich rukou, vrhli by se na mě.“

²⁰„To neudělají,“ řekl Jeremiáš. „Jen poslechni Hospodina, jak ti říkám, a povede se ti dobře a přežiješ. ²¹Pokud se ale vzdát odmítneš, stane se, co mi Hospodin ukázal: ²²Hle, všechny ženy, které zůstaly v paláci judského krále, budou vyvedeny k velitelům babylonského krále a hle, řeknou o tobě:

„Podvedli a přemohli tě
ti tví „věrní přátelé“.
Když jsi teď uvázl v blátě,
odvrátili se od tebe!

²³Všechny tvé ženy i tvé děti vyvedou k Babyloňanům a neunikneš jim ani ty. Padneš do rukou babylonského krále a toto město skončí v plamenech!“

²⁴Cidkiáš na to Jeremiášovi řekl: „Ať se o těch slovech nikdo nedozví, jinak zemřeš. ²⁵Až se velmoži doslechnou, že jsem s tebou mluvil, přijdou za tebou a budou tě vyslýchat: ‚Pověz nám, co jsi říkal králi a co král tobě. Nic nám netaj, nebo tě zabijeme!‘ ²⁶Odpověz jim: ‚Prosil jsem krále o slitování, aby mě neposílal zpátky do Jonatanova domu, abych tam neumřel.‘“

²⁷Všichni velmoži pak přišli za Jeremiášem a vyslýchali ho. On jim ale odpovídal přesně podle králových pokynů, a tak od něj odešli s nepořízenou. Nikdo z nich totiž jeho rozhovor s králem neslyšel. ²⁸Jeremiáš pak zůstal na strážním nádvoří až do dne, kdy byl Jeruzalém dobyt.

39

Pád Jeruzaléma

¹K dobytí Jeruzaléma došlo takto: ¹V desátém měsíci devátého roku vlády judského krále Cidkiáše přitáhl k Jeruzalému babylonský král Nabukadnezar s celým svým vojskem a oblehl jej. ²Devátého dne čtvrtého měsíce jedenáctého roku Cidkiášovy vlády pak byla městská hradba prolomena. ³Poté, co pronikli do města, zasedli všichni velmoži babylonského krále v Prostřední bráně: Nergal-šarecer ze Sin-magiru, rab-saris Sar-sechim, rab-mág Nergal-šarecer i všichni ostatní velmoži babylonského krále.

⁴Jakmile je judský král Cidkiáš zahlédl, dal se se všemi vojáky

na útěk. Opustili město v noci přes královskou zahradu, brankou mezi zdmi. Prchali k pláni Arava, ⁵ale babylonské vojsko se pustilo za nimi. Na jerišské pláni pak Cidkiáše dostihli, zajali ho a odvedli k babylonskému králi Nabukadnezarovi do Ribly v chamátské zemi. Tam byl nad ním vynesena rozsudek: ⁶Babylonský král v Rible před Cidkiášovým očima popravil jeho syny; popravil také veškerou judskou šlechtu. ⁷Cidkiášovi pak vyloupil oči, spoutal ho bronzovými řetězy a odvedl ho do Babylonu.

⁸Královský palác i ostatní domy Babyloňané vypálili a hradby Jeruzaléma zbořili. ⁹Velitel gardistů Nebuzardan odvedl do Babylonu zbytek těch, kdo zůstali ve městě, i ty, kdo k němu přeběhli, a všechen zbývající lid. ¹⁰Jen ty nejchudší z lidu, kteří nic neměli, nechal velitel gardistů Nebuzardan v judské zemi a svěřil jim toho dne vinice a pole.

¹¹Ohledně Jeremiáše však babylonský král Nabukadnezar veliteli gardistů Nebuzardanovi nařídil: ¹²„Vezmi ho k sobě a postarej se o něj, ať se mu nestane nic zlého. Udělej pro něj, o cokoli tě požádá.“ ¹³Velitel gardistů Nebuzardan, rab-saris Nebušazban, rab-mág Nergal-šarecer i všichni ostatní velmoži babylonského krále tedy poslali ¹⁴pro Jeremiáše a dali ho přivést ze strážního nádvoří. Svěřili ho Gedaliášovi, synu Achikama, syna Šafanova, aby ho vzal domů. Tak Jeremiáš zůstal mezi svým lidem.

¹⁵Když byl Jeremiáš ještě držen na strážním nádvoří, dostal slovo Hospodinovo: ¹⁶„Jdi a řekni Habešanu Ebed-melechovi: Tak praví Hospodin zástupů, Bůh Izraele: Hle, teď naplním svá slova o tomto městě, avšak ne v dobrém, ale ve zlém. V ten

den se ta slova splní před tvýma očima. ¹⁷Tebe však v ten den vysvobodím, praví Hospodin. Nepadneš do rukou těch, kterých se děšíš. ¹⁸Ano, opravdu tě zachráním. Nepadneš mečem, ale přežiješ, neboť jsi spoléhal na mne, praví Hospodin.“

40

Babylonská správa Judska

¹Slovo, které Jeremiáš dostal od Hospodina poté, co ho velitel gardistů Nebuzardan propustil z Rámy, kde ho našel spoutaného řetězy mezi všemi jeruzalémskými a judskými zajatci, kteří měli být odvečeni do Babylonu.

²Když velitel gardistů Jeremiáše našel, řekl mu: „Hospodin, tvůj Bůh, varoval toto místo před tímhle neštěstím ³a teď svou hrozbu naplnil. Stalo se vám to, protože jste hřešili proti Hospodinu a neposlouchali jste ho. ⁴Teď ale pohleď – dnes tě propouštím z řetězů, které máš na rukou. Pokud chceš jít se mnou do Babylonu, pojď a postarám se o tebe. Pokud nechceš, nechod'. Hle, máš před sebou celou zem; můžeš jít, kam uznáš za dobré a vhodné. ⁵Chceš-li se ale vrátit, vrať se ke Gedaliášovi, synu Achikama, syna Šafanova, kterého babylonský král jmenoval správcem judských měst. Bydli u něj mezi svým lidem. Anebo jdi, kamkoli uznáš za vhodné.“ Velitel gardistů mu pak dal jídlo na cestu a s čestným darem jej propustil. ⁶Jeremiáš pak odešel ke Gedaliášovi, synu Achikamovu, do Micpy a bydlel tam u něj mezi lidem, který směl zůstat v zemi.

⁷Když všichni polní velitelé se svými muži uslyšeli, že

babylonský král jmenoval Gedaliáše, syna Achikamova, zemským správcem a že mu svěřil muže, ženy a děti ze zemské chudiny, která nebyla odvečena do Babylonu, ⁸přišli za Gedaliášem do Micpy – Išmael, syn Netaniášův, Jochanan a Jonatan, synové Kareachovi, Serajáš, syn Tanchumetův, synové Efaje Netofského a Jaazaniáš, syn Maachatského – ti všichni i se svými muži. ⁹Gedaliáš, syn Achikama, syna Šafanova, je tehdy i s jejich muži zapřisahal: „Nebojte se poddat Babyloňanům. Zůstaňte v zemi, poddejte se babylonskému králi a povede se vám dobře. ¹⁰Hle, já zůstávám zde v Micpě, abych vás zastupoval před Babyloňany, kteří k nám přišli. Vy ale jděte sklízet víno, ovoce a olivy na olej, skladujte je ve džbánech a bydlejte ve svých městech, která držíte.“

¹¹Také všichni judští utečenci v Moábu, Amonu, Edomu i ve všech ostatních zemích uslyšeli, že babylonský král nechal v zemi pozůstatek Židů a že jejich správcem jmenoval Gedaliáše, syna Achikama, syna Šafanova. ¹²Všichni ti Židé se tedy vrátili ze všech míst, kam se rozprchli, a přišli za Gedaliášem do Micpy v judské zemi, kde sklídili spoustu vína a ovoce.

Išmaelovo povstání

¹³Jochanan, syn Kareachův, a také ostatní polní velitelé přišli za Gedaliášem do Micpy ¹⁴a říkali mu: „Víš to, že amonský král Baalis poslal Išmaela, syna Netaniášova, aby tě zabil?“ Ale Gedaliáš, syn Achikamův, jim nevěřil.

¹⁵Jochanan, syn Kareachův, Gedaliášovi v Micpě tajně navrhl: „Když dovolíš, půjdu Išmaela, syna Netaniášova, zabít. Nikdo

se to nedozví. Proč by měl zabít on tebe? Všichni Židé, kteří se k tobě shromáždili, by se rozprchli a pozůstatek Judy by byl zničen.“

¹⁶Gedaliáš, syn Achikamův, ale Jochananovi, synu Kareachovu, odpověděl: „Nedělej to! Co říkáš o Išmaelovi, je lež.“

41

¹V sedmém měsíci pak do Micpy za Gedaliášem, synem Achikamovým, přišel Išmael, syn Netaniáše, syna Elišamova, s dalšími deseti muži. Byl z královského rodu a patřil ke královým nejvyšším hodnostářům. Během společné hostiny v Micpě ²pak Išmael, syn Netaniášův, náhle vstal a s těmi deseti muži napadli Gedaliáše, syna Achikama, syna Šafanova, mečem. Tak zavraždili člověka, kterého jmenoval zemským správcem sám babylonský král. ³Išmael tenkrát povraždil i všechny Židy, kteří byli v Micpě s Gedaliášem, a také babylonské vojáky, kteří tam byli.

⁴Druhý den po zavraždění Gedaliáše, když o tom ještě nikdo nevěděl, ⁵přišlo ze Šechemu, Šíla a Samaří osmdesát poutníků s oholenými bradami, roztrženými rouchy a se smutečnými jizvami. Měli s sebou moučné oběti a kadidlo, které chtěli přinést do Hospodinova chrámu. ⁶Išmael, syn Netaniášův, jim z Micpy vyšel naproti a celou cestu plakal. Když došel až k nim, vyzval je: „Pojďte za Gedaliášem, synem Achikamovým.“

⁷Jakmile vešli dovnitř města, Išmael, syn Netaniášův, je se svými muži pobil a naházal je do jímky. ⁸Deset z nich ale Išmaelovi řeklo: „Nezabíjej nás! Máme venku schované zásoby pšenice, ječmene, oleje a medu.“ A tak je nechal a nepobil je s ostatními. ⁹Těla všech zavražděných Išmael

naházel za Gedaliášem do jímky. Je to ta jímka, kterou nechal zřídit král Asa za války s izraelským králem Baašou. Išmael, syn Netaniášův, ji naplnil mrtvolami.

¹⁰Potom Išmael zajal všechny ostatní, kdo byli v Micpě – královské dcery i všechny ostatní, kteří tam zůstali a které velitel gardistů Nebuzardan svěřil Gedaliášovi, synu Achikamovu. Ty všechny Išmael, syn Netaniášův, zajal a chystal se s nimi přejít k Amoncům. ¹¹Když se ale o všech těchto zločinech Išmaele, syna Netaniášova, doslechli Jochanan, syn Kareachův, a všichni velitelé, kteří byli s ním, ¹²vzali všechny své muže a vytáhli proti němu do boje. Dostihli ho u Velkého rybníka v Gibeonu. ¹³Jakmile všechen lid, který měl Išmael s sebou, uviděl Jochanana, syna Kareachova, a s ním všechny velitele, zaradovali se. ¹⁴Všichni ti, které Išmael v Micpě zajal, se tehdy obrátili a přešli k Jochananovi, synu Kareachovu. ¹⁵Išmael, syn Netaniášův, ale Jochananovi s osmi svými muži utekl a dostal se k Amoncům.

Do Egypta

¹⁶Jochanan, syn Kareachův, a všichni velitelé, kteří byli s ním, se pak ujali všech přeživších, které Išmael, syn Netaniášův, odvedl z Micpy poté, co zavraždil Gedaliáše, syna Achikamova. Všechny ty bojovníky, muže, ženy, děti i dvořany přivedli z Gibeonu zpět ¹⁷a vydali se s nimi do Egypta. (Cestou se ještě zastavili v Gerut-kimhamu poblíž Betléma.) ¹⁸Utíkali před Babyloňany – báli se jich, protože Išmael, syn Netaniášův, zavraždil Gedaliáše, syna Achikamova, kterého jmenoval zemským správcem sám babylonský král.

¹Všichni vojenští velitelé včetně Jochananana, syna Kareachova, a Jaazaniáše, syna Hošajášova, i všechny lid, od nejmenších po největší, pak přišli ²a oslovili proroka Jeremiáše: „Vyslyš prosím naši pokornou prosbu. Modli se za nás k Hospodinu, svému Bohu, za celý tento pozůstatek lidu. Sám vidíš, jaká hrstka nás z našeho množství zbyla. ³Kéž nám Hospodin, tvůj Bůh, oznámí, kam máme jít a co máme dělat.“
⁴„Dobrá,“ odpověděl jim prorok Jeremiáš. „Budu se modlit k Hospodinu, vašemu Bohu, jak žádáte. Cokoli vám Hospodin odpoví, to vám oznámím a nic vám nezamlčím.“

⁵Na to Jeremiášovi řekli: „Hospodin je nám pravdivým a věrným svědkem! Přísaháme, že uděláme přesně to, s čím tě za námi Hospodin, tvůj Bůh, pošle. ⁶Ať už nám to bude příjemné, nebo ne, poslechneme Hospodina, svého Boha, k němuž tě posíláme, aby se nám vedlo dobře. Ano, poslechneme Hospodina, svého Boha!“

⁷Po deseti dnech pak Jeremiáš dostal slovo Hospodinovo.

⁸Zavolal tedy Jochanana, syna Kareachova, a všechny velitele, kteří byli s ním, i všechny lid, od nejmenších po největší, ⁹a řekl jim: „Tak praví Hospodin, Bůh Izraele, k němuž jste mě poslali, abych mu předložil vaši prosbu: ¹⁰Jestliže zůstanete v této zemi, vybuduji vás a nezbořím, zasadím vás a nevykořením, neboť upustím od zla, které jsem na vás uvalil.“

¹¹Nebojte se babylonského krále, před kterým teď máte bázeň. Nebojte se ho, praví Hospodin – vždyť já jsem s vámi, abych vás zachránil a vysvobodil vás z jeho ruky. ¹²Dopřeji vám milosrdenství, takže se nad vámi smiluje a propustí vás

zpět do vlasti.

¹³Jestliže ale neposlechnete Hospodina, svého Boha, a řeknete: ‚V této zemi nezůstaneme! ¹⁴Ne, raději půjdeme do Egypta! Tam neuvidíme boje, neuslyšíme zvuk polnice a nebudeme hladovět; tam chceme bydlet!‘ ¹⁵– nuže, pak tedy slyšte slovo Hospodinovo, vy pozůstatky Judy. Tak praví Hospodin zástupů, Bůh Izraele: Jestliže se rozhodnete jít do Egypta a usadit se tam, ¹⁶pak vás tam v Egyptě stihne meč, jehož se bojíte, a dolehne na vás hlad, jehož se obáváte, takže tam v Egyptě zemřete. ¹⁷Všichni ti, kdo se rozhodli jít do Egypta a usadit se tam, pomřou mečem, hladem a morem. Nepřežije z nich ani jediný; nikdo neunikne neštěstí, jež na ně dopustím. ¹⁸Tak praví Hospodin zástupů, Bůh Izraele: Jako se vylil můj rozhořčený hněv na obyvatele Jeruzaléma, tak se vylije mé rozhořčení na vás, pokud půjdete do Egypta. Stanete se kletbou a hrozbou, nadávkou a ostudou a toto místo už nikdy nespátříte.

¹⁹Hospodin vám, pozůstatkům Judy, říká: Nechodte do Egypta! Vezměte na vědomí, že jsem vás dnes varoval.

²⁰Klamali jste totiž sami sebe, když jste mě posílali za Hospodinem, svým Bohem, se slovy: ‚Modli se za nás k Hospodinu, našemu Bohu. Oznam nám, cokoli Hospodin, náš Bůh, řekne, a my to splníme.‘ ²¹Nuže, dnes jsem vám to tedy oznámil, ale vy jste Hospodina, svého Boha, neposlechli v ničem, s čím mě za vámi poslal. ²²Proto teď vezměte na vědomí, že pomřete mečem, hladem a morem na místě, kam se vám zachtělo jít a usadit se tam!“

43

¹Tak Jeremiáš dopověděl všemu lidu všechna slova Hospodina, jejich Boha – všechno to, s čím jej Hospodin, jejich Bůh, za nimi poslal. ²Azariáš, syn Hošajášův, Jochanan, syn Kareachův, a všichni ti ostatní nadutci na to Jeremiášovi odpověděli: „Lžeš! Hospodin, náš Bůh, tě neposlal říci: ‚Nechodte bydlet do Egypta.‘ ³To tě proti nám poštal Baruch, syn Neriášův, aby nás vydal do rukou Babyloňanů, aby nás zabili anebo odvěkli do Babylonu!“

⁴A tak Jochanan, syn Kareachův, ani žádný z vojenských velitelů ani nikdo z lidu neposlechl Hospodinův příkaz, že mají zůstat v judské zemi. ⁵Jochanan, syn Kareachův, pak s ostatními veliteli odvedl všechny pozůstatky Judy – ty, kteří se vrátili ze všech národů, kam se předtím rozprchli, a znovu se usadili v judské zemi, ⁶i všechny ty, které velitel gardistů Nebuzardan ponechal s Gedaliášem, synem Achikama, syna Šafanova – muže, ženy, děti, královské dcery a také proroka Jeremiáše a Barucha, syna Neriášova. ⁷Šli do Egypta, neboť neposlechli Hospodina. Došli až do Dafné.

Nabukadnezarův útok na Egypt

⁸V Dafné pak Jeremiáš dostal slovo Hospodinovo: ⁹„Vezmi veliké kameny a před očima judských mužů je zapuť do jílu v cihelně poblíž vchodu do faraonova paláce v Dafné. ¹⁰Řekni jim: ‚Tak praví Hospodin zástupů, Bůh Izraele – Hle, povolám a přivedu svého služebníka, babylonského krále Nabukadnezara, a jeho trůn postavím nad těmito kameny, které jsem tu zapustil; nad nimi rozprostře svůj baldachýn.

¹¹Přitáhne a zaútočí na Egypt.

Kdo má jít na smrt, zemře,
kdo do zajetí, bude odveden
a kdo pod meč, ten pod meč.

¹²V chrámech egyptských bohů založí oheň, vypálí je a pobere. Probere egyptskou zem dočista, jako když si pastýř odšívuje plášť, a vítězně odtud odejde. ¹³Posvátné obelisky v egyptském Domě slunce roztříští na kusy a egyptské chrámy vypálí.“

44

Modlářství Židů v Egyptě

¹Slovo, které Jeremiáš dostal pro všechny Židy usazené v Dolním Egyptě – v Migdolu, Dafné a Memfisu – i v Horním Egyptě: ²„Tak praví Hospodin zástupů, Bůh Izraele: Sami jste viděli všechno to neštěstí, které jsem dopustil na Jeruzalém a na všechna judská města. Hle, dnes z nich zbývají jen opuštěné trosky ³kvůli zlu, které páchali. Uráželi mě, když chodili pálit kadidlo a sloužit cizím bohům, které neznali oni ani vy ani vaši otcové. ⁴Znovu a znovu jsem k vám posílal všechny své služebníky proroky se slovy: ‚Nepáchejte už tu ohavnost; nenávidím to!‘ ⁵Oni však neposlouchali, vůbec nevnímali, že se mají odvrátit od svých zločinů a přestat pálit kadidlo cizím bohům. ⁶Proto se na judská města a na ulice Jeruzaléma vylil můj rozhořčený hněv, takže se z nich staly pusté trosky a jsou jimi až dodnes.

⁷Tak praví Hospodin, Bůh zástupů, Bůh Izraele: Proč na sebe přivádíte tak hrozné neštěstí? To chcete z Judy vyhladit muže,

ženy, děti i kojence, takže z vás nezůstane ani poslední zbytek? ⁸Proč mě urážíte výtvary svých rukou? Proč pálíte kadidlo cizím bohům v Egyptě, kam jste přišli bydlet? To chcete být vyhlazeni? Chcete být nadávkou a ostudou mezi všemi národy na zemi? ⁹To jste zapomněli na zločiny svých otců, na zločiny judských králů, na zločiny jejich žen i na své vlastní zločiny a zločiny svých žen – na to, co se dělo v judské zemi a v jeruzalémských ulicích? ¹⁰Až dodnes se nepokořili; nemají žádnou bázeň ani se neřídí mým Zákonem a mými pravidly, která jsem vám a vašim otcům uložil.

¹¹A proto tak praví Hospodin zástupů, Bůh Izraele: Hle, rozhodl jsem o vás ve zlém; celý Juda bude vyhlazen.

¹²Odstráním pozůstatky Judy – ty, kdo se rozhodli jít do Egypta a usadit se tam. Ti všichni v Egyptě zahynou: padnou mečem nebo zemřou hladem. Od nejmenších až po největší zemřou mečem nebo hladem. Stanou se kletbou a hrozbou, nadávkou a ostudou. ¹³Zúčtuji s těmi, kdo se usadili v Egyptě, jako jsem zúčtoval s Jeruzalémem – mečem, hladem a morem. ¹⁴Z pozůstatků Judy, kteří se přišli usadit v Egyptě, nikdo neunikne a nepřežije, aby se vrátil do judské země. Ačkoli v duši prahnou, aby se do ní vrátili a žili v ní, kromě pár utečenců se do ní nevrátí!“

¹⁵Nato všichni muži (kteří věděli, že jejich ženy pálí kadidlo cizím bohům) i všechny přítomné ženy – celé to velké shromáždění, všechen lid usazený v Dolním i Horním Egyptě – ti všichni Jeremiášovi odpověděli: ¹⁶„Nebudeme poslouchat, co nám říkáš Hospodinovým jménem! ¹⁷Naopak, budeme dělat všechno, k čemu jsme se zavázali: budeme pálit kadidlo

Královně nebes a přinášet jí úlitby, jak jsme to dělávali my i naši otcové, naši králové i naši velmoži v judských městech a v ulicích Jeruzaléma. Tenkrát jsme měli jídla dosyta, bylo nám dobře a nic zlého se nám nedělo.¹⁸ Ale od té doby, co jsme přestali pálit kadidlo Královně nebes a přinášet jí úlitby, máme všeho nedostatek a hyneme mečem a hladem.“

¹⁹A ženy dodaly: „Jistěže budeme pálit kadidlo Královně nebes a přinášet jí úlitby. Copak jsme pekly ty koláčky s jejím obrazem a přinášely jí úlitby bez vědomí našich manželů?“

²⁰Jeremiáš tedy všemu lidu, všem mužům i ženám, kteří mu takto odmlouvali, řekl: ²¹„A co ty kadidlové oběti, které jste v judských městech a jeruzalémských ulicích přinášeli vy i vaši otcové, vaši králové, vaši velmoži i prostý lid? Copak na to Hospodin nezapomněl? Bylo mu to snad lhostejné?

²²Hospodin už to nemohl déle snést! To kvůli vašim zločinům a kvůli ohavnostem, jež jste páchali, teď z vaší země zbyly jen trosky budící děs a nadávky, kde se až dodnes nebydlí.²³ To proto, že jste pálili kadidlo, že jste hřešili proti Hospodinu a že jste Hospodina neposlouchali a neřídili jste se jeho Zákonem, jeho pravidly a jeho výstrahami; proto vás postihlo toto neštěstí, které trvá až dodnes.“

²⁴Potom Jeremiáš všemu lidu i všem ženám řekl: „Slyšte slovo Hospodinovo, všichni Židé v Egyptě! ²⁵Tak praví Hospodin zástupů, Bůh Izraele: Vy a vaše ženy jste dělali, k čemu jste se sami zavázali. Prý: ‚Splníme sliby, jež jsme složili. Budeme pálit kadidlo Královně nebes a přinášet jí úlitby.‘ Nuže, tak si ty své sliby plňte! Tak si je dodržujte!

²⁶Slyšte však slovo Hospodinovo, všichni Židé v Egyptě. Hle,

přisahám při mém velikém jménu, praví Hospodin: Mé jméno už nevysloví žádný Žid v celém Egyptě; nikdo z nich už neřekne: ‚Jakože je živ Panovník Hospodin!‘²⁷ Hle, budu nad nimi bdít, avšak ne v dobrém, ale ve zlém. Všichni Židé v Egyptě do posledního zemřou mečem a hladem.²⁸ Do judské země se pak z Egypta vrátí jen hrstka těch, kdo meči uniknou. Všichni, kdo pozůstali z Judy, ale odešli bydlet do Egypta, poznají, čím slovo obстоjí – zda mé, anebo jejich.²⁹ A toto vám bude znamením, praví Hospodin: Na tomto místě s vámi zúčtuji. Tak poznáte, že má slova proti vám obстоjí – k vašemu neštěstí.

³⁰Tak praví Hospodin: Hle, faraona Chofru, vládce Egypta, vydám do rukou jeho nepřátel, do rukou těch, kdo pasou po jeho životě, tak jako jsem vydal judského krále Cidkiáše do rukou jeho nepřítele, babylonského krále Nabukadnezara, který pásł po jeho životě.“

45

Slovo pro Barucha

¹Slovo, které prorok Jeremiáš promluvil k Baruchovi, synu Neriášovu, poté, co ve čtvrtém roce vlády judského krále Joakima, syna Jošiášova, zapsal do knihy tato slova, která mu Jeremiáš diktoval. ²„Toto ti, Baruchu, říká Hospodin, Bůh Izraele. ³Myslíš si: ‚Běda mi! Hospodin mi k mé bolesti přidal trápení. Už jsem vyčerpán naříkáním a nedocházím úlevy.‘

⁴Hospodin mi řekl, abych ti vyřídil: Tak praví Hospodin – Hle, co jsem vybudoval, bořím, a co jsem zasadil, vykořeňuji – celou tuto zemi! ⁵A ty si žádáš veliké věci? Nežádej. Hle, na

všechny smrtelníky dopustím neštěstí, praví Hospodin. Tobě však dám, že kamkoli půjdeš, zachráníš se a přežiješ.“

SOUD NAD NÁRODY

46

Slovo o Egyptu

¹Slovo Hospodinovo, které dostal prorok Jeremiáš o národech.

²Slovo o Egyptu – o vojsku egyptského vládce, faraona Nekó, když leželo u Karkemiše na řece Eufrat (kde je pak ve čtvrtém roce vlády judského krále Joakima, syna Jošiášova, babylonský král Nabukadnezar porazil):

³„Chystejte štíty, pavézy,
vzhůru do bitvy!

⁴Zapřahejte koně,
jezdci, do sedel!
Nastupte v přílbách,
kopí vyleštěná,
oblečte pancíře!

⁵Co to vidím?
V děsu ustupují,
jejich hrdinové srazeni,
zoufale prchají,
bez rozhlížení.

Hrůza všude kolem!

praví Hospodin.

⁶Ani nejrychlejší nemohou utéci,
neuniknou ani siláci.

Tam na severu, u řeky Eufrat,
vrávorají a padají!

⁷Kdo se to vzdouvá jako Nil,
jak říční proudy v povodni?

⁸To Egypt se vzdouvá jako Nil,
jak říční proudy v povodni.

Prý: ‚Vystoupím z břehů, zaplavím zemi,
zpusťším města i s obyvateli.‘

⁹Koně, vpřed!

Vozy, divoce vyrazte!

Vojáci, vzhůru do boje –

Habešané i Libyjci třímající štíty
spolu s Lydijci vyzbrojenými luky.

¹⁰Bude to den Hospodina, Pána zástupů,
den, kdy na svých nepřátelích vykoná odplatu.

Meč bude požírat, než se nasytí,
než jejich krví svou žízeň ukojí.

Hospodin, Pán zástupů, chystá obětní hody
u řeky Eufrat v zemi severní.

¹¹Vyprav se do Gileádu pro balzám,
panno, dcero egyptská!

Nadarmo si léky hromadíš –
žádný tě nemůže uzdravit.

¹²Národy uslyší o tvém zahanbení,
tvůj nářek zemi naplní.
Hrdinové klopýtnou jedni přes druhé,
až padnou všichni společně.“

¹³Slovo, které Hospodin promluvil k proroku Jeremiášovi, když
babylonský král Nabukadnezar přitáhl, aby zaútočil na Egypt:

¹⁴„Oznamte v Egyptě, v Migdolu ohlaste,
zvěstujte v Memfisu, v Dahné řekněte:
,Nastup a připrav se,
všechny okolo hltá meč!‘

¹⁵Proč tvoji siláci leží pobiti?
Nemohou vstát, sráží je Hospodin.

¹⁶Budou padat zas a zas,
jeden přes druhého budou klopýtat.
Prý: ,Pojďme utéct zpět ke svým lidem,
do rodné země před krutým mečem!‘

¹⁷Tam nazvou faraona, vládce Egypta:
,Rámusil, co propásl svůj čas.‘

¹⁸Jakože jsem živ, praví Král,
který má jméno Hospodin zástupů:
Jako se Tábor vyjímá mezi horami,
jako se Karmel tyčí při moři,
tak jistě přichází útočník.

¹⁹Sbal si ranec jako vyhnanec,
ty, která bydlíš v Egyptě!
Z Memfisu totiž zbudou sutiny,

spáleniště, kde nikdo nebydlí.

²⁰Egypt je jalovička překrásná,
od severu ji však ovád napadá.

²¹Žoldnéři ve službách Egypta
jsou jak vykrmená telata;
i oni se však dají na útěk,
obráť se a prchnou společně.
Neobstojí – přišel den jejich běd,
čas, kdy se s nimi zúčtuje!

²²Jak prchající had Egypt zasyčí,
až na něj přitáhnou se svými oddíly,
až na něj přijdou se svými sekylami
jako dřevorubci na dříví.

²³Vykácejí jeho les, praví Hospodin,
jakkoli hustý předtím byl.
Bude jich víc než kobylek,
bude jich bezpočet.

²⁴Zahanbena bude Dcera egyptská –
padne do rukou severního národa!“

²⁵Hospodin zástupů, Bůh Izraele, praví: „Hle, zúčtuji s
Amonem, bohem Théb, s faraonem i s celým Egyptem, s jeho
bohy i s jeho vladaři; zúčtuji s faraonem i s těmi, kdo v něj
doufají. ²⁶Vydám je do rukou těch, kdo pasou po jejich životě,
do rukou babylonského krále Nabukadnezara a do rukou jeho
služebníků. Později však bude znovu osídlen tak jako v
dávných dnech, praví Hospodin.

²⁷Neboj se, můj služebníku Jákobe,
a ty, Izraeli, neděs se.
Hle, zachráním tě z dálné ciziny
a tvé potomky z jejich vyhnanství.
Jákob se vrátí a odpočine v bezpečí
a nikdo už ho nevyděsí.
²⁸Neboj se, můj služebníku Jákobe,
vždyť já jsem s tebou, praví Hospodin.
Skoncuji se všemi národy,
do kterých jsem tě rozptýlil.
S tebou však nikdy neskončím,
i když tě ztrestám po právu
a nenechám tě bez trestu.“

47

Slovo o Filištínech

¹Slovo Hospodinovo, které dostal prorok Jeremiáš o Filištínech
předtím, než farao dobyl Gazu.

Tak praví Hospodin:

²„Hle, od severu stoupá hladina,
řeka vystupuje z koryta!
Zaplaví zemi i všechno na ní,
města i s obyvateli.
Lidé budou kvílet zděšením,
všichni obyvatelé země spustí křik
³před dusotem kopyt koní,

před lomozem jejich vozů,
před rachotem jejich kol.
Rodiče se neotočí na pomoc dětem,
ruce jim budou viset ochable,
⁴neboť už přišel den,
kdy všichni Filištiní budou zničeni.
Týru a Sidonu vyhubí,
co jim ze spojenců ještě zbývá.
Ano, Hospodin zničí Filištiny,
ty pozůstatky z ostrova Kréta.
⁵Gaza si pro smutek hlavu vyholí,
Aškelon bude umlčen.
Vy, kdo jste zbyli na pláni,
dokdy se budete drásat smutkem?

⁶,Ach, meči Hospodinův, kdy už spočineš?
Vrať se do pochvy, ustaň a zastav se!‘
⁷Jak by však mohl spočinout,
když mu Hospodin poručil?
Poslal jej proti Aškelonu,
namířil jej proti pobřeží!“

48

Slovo o Moábu

¹Toto praví Hospodin zástupů, Bůh Izraele, o Moábu:

„Běda městu Nebó – bude zničeno!
Kiriatajim bude zahanbeno, dobyto,
ta pevnost bude troskou hanebnou.

²Moábu už žádná chloubá nezbyla,
v Chešbonu se na něj chystá pohroma:
,Pojďme je vyhladit, ať nejsou národem!‘
I ty, Madmene, budeš umlčen,
už jde po tobě meč!

³Z Choronaim je slyšet křik:
Zkáza, hrozná neštěstí!

⁴Moáb je rozdrcen,
zní nárek maličkých.

⁵Luchitským svahem
s pláčem stoupají,
ve stráních u Choronaim
nad tou zkázou křičí úzkostí:

⁶,Utečte! Život si zachraňte!
Přežijte jako křoví v pustině!‘

⁷Protože spoléháš na své výdobytky a poklady,
i ty sám budeš dobyt.

Tvůj bůh Kemoš půjde do vyhnanství
a s ním i jeho kněží a velmoži.

⁸Na každé město přitáhne zhoubce,
neunikne mu žádné z nich.
Celá pláň zahyne, rovina zajde,
jak řekl Hospodin.

⁹Posypte Moáb solí,
vždyť bude obrácen v trosky!
Z jeho měst zbudou sutiny,

kde nikdo nebydlí.

¹⁰Zlořečený, kdo koná Hospodinovo dílo nedbale!
Zlořečený, kdo zdržuje svůj meč od krve!

¹¹Moáb si odmalička žil v pohodlí,
jak víno nad sedlinou měl svůj klid.
Z nádoby do nádoby ho nikdo nepřelil,
nemusel odejít do vyhnanství.
A proto chutná tak jako vždy,
jeho vůně se nemění.

¹²Hle, přicházejí dny, praví Hospodin, kdy na něj pošlu
přelévající, kteří jej vylijí, vyprázdní jeho nádoby a džbány
rozbijí. ¹³Moáb se bude stydět za Kemoše, jako se národ Izrael
styděl za Bét-el, tu svoji „naději“.

¹⁴Na co říkáte: „My jsme hrdinové,
muži připravení do boje“?

¹⁵Moáb bude zahuben,
jeho města vzata útokem.
Výkvět jeho mladých padne při porážce,
praví Král – Hospodin zástupů se jmenuje.

¹⁶Zkáza Moábu se přiblížila,
řítí se na něj záhuba.

¹⁷Litujte ho všichni okolo,
všichni, kdo znáte jeho slovutnost:
„Ach, jak mocné žezlo zlomeno,

hůl, jež se skvěla nádherou!’

¹⁸Dolů ze slávy, v prachu usedni,
trůnící Dcero dibonská!
Zhoubce Moábu na tebe zaútočil,
rozbořil tvé pevnosti.

¹⁹Postav se na cestě a vyhlížej,
obyvatelko města Aroer.
Ptej se uprchlíků, uprchlic ptej se,
říkej: ‚Co se to děje?’

²⁰Moáb se stydí, jak je rozdrčen.
Naříkejte a kvílejte!
Podél Arnonu oznamujte:
Moáb je zahuben!

²¹Na náhorní rovinu přišel soud – na Cholon, Jahcu i Mefaat,
²²na Dibon, Nebó i Bet-diblataim, ²³na Kiriatajim, Bet-gamut i
Bet-meon, ²⁴na Keriot, Bosru i ostatní moábská města, blízká i
vzdálená. ²⁵Moábův roh byl odťat, jeho paže byla zlomena,
praví Hospodin.

²⁶Opijte ho za to, že se vzpínal proti Hospodinu. Ať se Moáb
válí ve zvracích, ať je konečně i on pro smích! ²⁷Copak ses
nevysmíval Izraeli? Copak byl chycen mezi zloději, že se
otřásáš opovržením, kdykoli se o něm zmíníš?

²⁸Opusťte města, usadte se na skále, Moábci!
Buďte jako holubice nad srázem hnízdící.

²⁹Slyšeli jsme o Moábově pýše,
o jeho pýše nezměrné,
o tom, jak se chová pyšně a zpupně,

jaké má srdce naduté.

³⁰Znám, praví Hospodin, jeho vztek;
jeho chlubení je však falešné –
na nic se nezmůže!

³¹A proto oplakávám Moáb,
pro celý Moáb naříkám,
nad muži z Kir-cheresu lkám.

³²Nad tebou pláču, révo Sibmy,
tak jako pláče Jaezer.
Tvé výhonky až k moři dosahovaly,
k Mrtvému moři, až po Jaezer;
teď ale na tvé zralé hrozny,
na tvé vinobraní vpadl ničitel!
³³Zmizelo veselí a jásot v zahradách
po celé zemi moábské.
Víno jsem z lisů odebral,
s veselým křikem už se nešlape –
ten křik už není jásotem!

³⁴Křik z Chešbonu a Eleale bude slyšet až do Jahcy, bude znít
od Coaru k Choronaim až k Eglat-šelišiji, neboť vyschnou
dokonce i nimrinské potoky. ³⁵Skoncuji s Moábem, praví
Hospodin – s těmi, kdo vystupují na posvátné výšiny a svým
bohům pálí oběti.

³⁶Mé srdce nad Moábem jak flétna nařiká,
nad muži z Kir-cheresu jak flétna nařiká,
vždyť bude zničeno vše, co vyzískal!

³⁷Každá hlava oholena,

všechn vouse ostříhán,
všechny ruce samá jizva
a pytlovina přes bedra.

³⁸Na všech moábských střeších,
na náměstích jen samé truchlení.
Roztříštím Moáb jako džbán,
který už nikdo nechce, praví Hospodin.

³⁹Tolik střepů! Tolik kvílení!
Moáb se v hanbě zády obrací.
Moáb už budí jenom posměšky
k výstraze všemu okolí.

⁴⁰Tak praví Hospodin:

Hle, orel se vrhá na Moáb,
už nad ním křídla prostírá!

⁴¹Města padnou do zajetí,
pevnosti budou dobyty.
Srdce moábských hrdinů bude v onen den
jako srdce ženy v porodních bolestech.

⁴²Moáb bude zničen, aby už nebyl národem,
neboť se vzpínal proti Hospodinu.

⁴³Strach a prach a past
na vás, obyvatelé Moábu!
praví Hospodin.

⁴⁴Kdo před tím strachem bude utíkat,
padne do propasti v prach;
kdo z propasti se vyškrábá,
nad tím se sklapne past.

Přivedu totiž na Moáb
čas zúčtování, praví Hospodin.

⁴⁵Ve stínu Chešbonu se zastaví
vyčerpaní běženci.
Z Chešbonu ale oheň vyšlehne,
z domu Sichonova plamen,
jenž pohltí skráň Moábu,
lebky těch pyšných křiklounů.

⁴⁶Běda tobě, Moábe!
Lid Kemošův zahyne.
Tví synové půjdou do zajetí,
tvé dcery pryč do vyhnanství.

⁴⁷V posledních dnech ale Moábův osud změním, praví
Hospodin.“

Zde končí soud nad Moábem.

49

Slovo o Amonu

¹Toto praví Hospodin o Amoncích:

„Copak Izrael nemá děti?
Copak nemá žádné dědice?
Proč tedy Moloch dědí po Gádovi
a jeho lid tam bydlí ve městech?

²Hle, přicházejí dny, praví Hospodin, kdy proti Rabě Amonců

zakřičím do bitvy. Zbude z ní jen hromada sutin, její vesnice budou spáleny a Izrael vyžene ty, kdo jej vyháněli, praví Hospodin.

³Kvílej, Chešbone, Aj je vyhuben,
obyvatelky Raby, běžte,
oblečte pytel a kvílejte,
mezi hradbami sem tam běžte!
Moloch odejde do vyhnanství
a s ním i jeho kněží a velmoži.

⁴Chlubíš se svými plány?
Že je tvá pláň tak úrodná,
dcero nevěrná?
Spoléháš na své poklady,
prý: „Kdo by mě napadal?“

⁵Hle, přivedu na tebe hrůzu, praví Hospodin, Pán zástupů,
hrůzu z celého tvého okolí. Budete rozehnáni každý na jinou stranu a nikdo už neshromáždí ty, kdo se rozprchli.

⁶Později ale osud Amonců změním, praví Hospodin.“

Slovo o Edomu

⁷Toto praví Hospodin zástupů o Edomu:

„Copak už není moudrost v Temanu?
Přišli rozvážní o rozum?
Je jejich moudrost k ničemu?

⁸Obraťte se a utečte!

Dedanští, skryjte se v dolině!

Na Ezaua totiž přivedu neštěstí
v čas, kdy s ním zúčtuji.

⁹Přijdou-li na tvé hrozny česáči,
nechají aspoň paběrky.

Přepadnou-li tě v noci zloději,
vezmou jen to, co budou chtít.

¹⁰Já však Ezaua svléknu donaha,
odhalím jeho úkryty, už se neschová!
Jeho děti i příbuzní budou zničeni,
nezbude mu soused, jenž by ho oslovil:

¹¹„Nech tu své sirotky, já je nechám žít,
tvé vdovy ať ve mne doufají.“

¹²Tak praví Hospodin: „Hle, ti, kdo neměli pít kalich hněvu, jej
teď musí pít – a ty bys měl uniknout bez trestu? Neunikneš,
ten kalich vypiješ! ¹³Přísahám při sobě samém, praví
Hospodin, že Bosra se stane děsnou pustinou, že bude
posměškem a nadávkou a všechna její města zůstanou v
troskách na věčnost.“

¹⁴Od Hospodina jsem slyšel zprávu,
že byl vyslán posel k národům:
Šikujte se! Vzhůru k útoku!
Válčete proti Edomu!

¹⁵„Hle, činím tě nepatrným mezi národy,
mezi lidmi budeš v opovržení.

¹⁶Klame tě hrůza, kterou vzbuzuješ,

a pýcha tvého srdce.
V rozeklaných skalách sis zřídil obydlí,
obsadils horské vrcholy.
I kdyby ses vysoko jak orel uhnízdil,
i odtamtud tě strhnu, praví Hospodin.

¹⁷Edom bude budit děs. Každý, kdo tudy půjde, zhrozí se a
užasne nad všemi ranami, jež na něj dopadly.

¹⁸Jako když byla rozvrácena Sodoma a Gomora
i s městy v jejich okolí, praví Hospodin,
ani zde nebude nikdo žít,
neusadí se tu žádný smrtelník.

¹⁹Jako když lev vyráží z jordánského houští
na zavlažené pastviny,
stejně tak vyženu Edomce znenadání
z jejich území.
Kdo je ten vyvolený, jehož tím pověřím?
Kdo je jako já? Kdo si mě předvolá?
Kdo je ten pastýř, jenž přede mnou obstojí?“

²⁰Nuže, slyšte, co Hospodin rozhodl o Edomu a co zamýšlí
proti obyvatelům Temanu:

I ti nejmenší ze stáda budou odvléčeni
i jejich pastvina se zhrozí nad nimi.

²¹Rachot jejich pádu otřese zemí,
až k Rudému moři se ponese jejich křik.

²²Hle, orel se zvedá a dolů vrhá se,
nad Bosrou křídla rozestře!
Srdce edomských hrdinů bude v onen den
jako srdce ženy v porodních bolestech.

Slovo o Damašku

²³O Damašku:

„Chamát i Arpád leží v hanbě,
neboť zlou zprávu slyšeli;
zmítají se hrůzou jako moře,
jež nelze utišit.

²⁴Damašek slábně,
zachvácen děsem se dává na útěk,
jak rodička je sevřen v bolestech.

²⁵Ach, jak je opuštěno město slavné pověsti,
to město radosti!

²⁶Ano! Jeho mládenci padnou v ulicích,
všichni bojovníci budou v ten den zabiti,
praví Hospodin zástupů.

²⁷Zapálím na damašských hradbách oheň,
aby pohltil Ben-hadadovy paláce!“

Slovo o Kedaru a Chasoru

²⁸Toto praví Hospodin o Kedaru a o královstvích chacorských
kmenů (které pak babylonský král Nabukadnezar porazil):

„Vzhůru! Do boje proti Kedaru!
Zahubte syny Východu!

²⁹Stany i stáda jim budou vzaty,

stanové plachty i všechny věci.
Jejich velbloudi budou odvedeni pryč,
,Hrůza všude kolem!' –
tak na ně lidé zakřičí.

³⁰Rychle! Dejte se na útěk!
Chacorští, skryjte se v dolině!
praví Hospodin.
Babylonský král Nabukadnezar se chystá proti vám,
už na vás vymýšlí svůj plán.

³¹Vzhůru! Do boje proti národu,
jenž žije v pohodlí a poklidu!
praví Hospodin.
Nemají vrata ani závory,
žijí o samotě, v bezpečí.
³²Jejich velbloudi jim budou uloupeni,
jejich obrovská stáda budou kořistí.
Ty, kteří si holí skráně, rozeženu do všech stran,
praví Hospodin; přivedu na ně zkázu odevšad!
³³Chacor se stane doupětem šakalů,
věčnou pustinou.
Nebude zde už nikdo žít,
neusadí se tu žádný smrtelník.“

Slovo o Elamu

³⁴Slovo Hospodinovo, které na počátku vlády judského krále
Cidkiáše dostal prorok Jeremiáš o Elamu.

³⁵Tak praví Hospodin zástupů:

„Hle, lámu luk Elamu –
jeho hlavní sílu!

³⁶Přivedu na Elam čtyři vichry
ze čtyř nebeských stran
a těmi vichry ho všude rozmetám,
takže nezbude ani jeden národ,
kam elamští utečenci nepřijdou.

³⁷Vyděsím Elam před jeho nepřáteli,
před těmi, kdo pasou po jejich životě.
Uvedu na ně neštěstí,
svůj planoucí hněv, praví Hospodin.
Pošlu za nimi meč,
abych je vyhladil.

³⁸Ustanovím svůj trůn nad Elamem,
abych odtud hubil krále i velmože,
praví Hospodin.

³⁹V posledních dnech ale osud Elamu změní, praví
Hospodin.“

50

Slovo o Babylonu

¹Slovo, které Hospodin promluvil skrze proroka Jeremiáše o
Babylonu, o zemi Chaldejců:

²„Oznamte národům, ohlaste tu zvěst,
zvedněte korouhev a zvěstujte,

nenechte si to pro sebe:
Dobyt je Babylon,
Bél je zostuzen,
Marduk hroutí se!
Jeho sochy jsou zostuzeny,
jeho hnusné modly se zhroutily!
³Přitáhl na něj národ severní,
obráťí jeho zemi v spoušť.
Zůstanou bez obyvatele –
lidé i zvěř se dají na útěk.

⁴V těch dnech a v tom čase, praví Hospodin, přijdou synové Izraele spolu se syny Judy; budou přicházet v pláči a budou hledat Hospodina, svého Boha. ⁵Budou se vyptávat na cestu k Sionu a zámíří k němu. Přijdou a připojí se k Hospodinu věčnou smlouvou, na kterou nikdy nezapomenou.

⁶Můj lid byl ztracené stádo svedené svými pastýři, kteří je vláčeli mezi horami. Trmáceli se po horách a po kopcích; zapomněli, kde je místo jejich odpočinutí. ⁷Všichni, kdo je našli, je hltali; jejich nepřátelé si říkali: „Jsme nevinní! To oni zhřešili proti Hospodinu, své pravé pastvině, proti Hospodinu, naději svých otců.“

⁸Utečte z Babylonu!
Opusťte zemi Chaldejců!
Vyrazte jako berani před ovce!
⁹Hle, už probouzím, už vedu proti Babylonu
srocení mocných národů ze země severní.

Sešikují se proti němu, odtud jej dobudou;
jejich šípy jak zdatní bojovníci
se s prázdnou nevrátí.

¹⁰Babylonie padne za kořist;
všichni její plenitelé se nasytí,
praví Hospodin.

¹¹Jen se radujte, jen jásejte,
vy, kdo drancujete mé dědictví.
Jen poskakujte jako kravka na travě,
řehtejte si jako hřebci mohutní.

¹²Vaše matka se ale zastydí,
vaše rodička se bude hanbou červenat.
Hle, bude poslední mezi národy –
pustina, poušť a suchopár!

¹³Nebude obývána kvůli Hospodinovu hněvu,
všichni ji zcela opustí.
Každý, kdo půjde kolem Babylonu,
zhrozí se a užasne nad všemi jeho ranami.

¹⁴Obkliďte Babylon ze všech stran,
všichni, kdo napínáte luk!
Střílejte na něj! Nešetřete šípy,
vždyť hřešil proti Hospodinu!

¹⁵Spustťte pokřik ze všech stran:
Už se vzdal!
Jeho bašty padly!
Hradby zbořeny!

Ano, toto je Hospodinova pomsta.

Pomstěte se na něm!

Proved'te mu to, co sám prováděl!

¹⁶Vyhlad'te z Babylonu rozsévače

i žence se srpy v čase žně!

Ať se každý vrátí zpět ke svým lidem,

každý ať do své země uteče

před mečem utlačitele!

¹⁷Izrael je ztracená ovečka, kterou odehnali lvi. Nejprve ji požíral asyrský král a teď jí drtí kosti babylonský král Nabukadnezar.

¹⁸A proto tak praví Hospodin zástupů, Bůh Izraele: Hle, zúčtuji s babylonským králem a jeho zemí, jako jsem zúčtoval s králem asyrským! ¹⁹Přivedu Izrael zpět na jeho pastvinu, aby se pásal na Karmelu i v Bášanu, aby se nasytil v efraimských horách i v kraji Gileád.

²⁰V těch dnech a v tom čase, praví Hospodin, se bude na Izraeli hledat vina, ale nebude žádná; budou se hledat hříchy Judy, ale nebudou nalezeny. Těm, které zachovám, totiž odpustím.

²¹Vzhůru na Merataim (tu zemi Dvojí vzpoury)!
I na ty, kdo bydlí v Pekodu (tom kraji Zúčtování)!
Za nimi! Pobij je jako proklaté, praví Hospodin,
udělej vše, co jsem ti nařídil!

²²Zemí se šíří rachot války,

strašné ničení.

²³ Jak je roztlučeno, jak je rozbito
kladivo drtící celou zem!
Jak jen mohl být Babylon
mezi národy tak zpustošen!

²⁴ Políčil jsem na tebe a byl jsi lapen –
ani jsi o tom, Babyлоне, nevěděl.
Byl jsi dopaden a byl jsi chycen,
protože ses s Hospodinem pustil do boje.

²⁵ Hospodin otevřel svoji zbrojnici
a zbraně svého hněvu vynesl.
Hospodin, Pán zástupů, má totiž práci
v zemi Chaldejců.

²⁶ Přitáhněte na něj zdáli,
zotvírejte jeho sýpky,
shrňte vše na hromady!
Zničte to město jako proklaté,
ať z něj nezůstane ani ostatek!

²⁷ Pobijte jim všechny býky,
na jatka je pošlete.
Běda jim! Přišel jejich den,
čas, kdy se s nimi zúčtuje!

²⁸ Slyšíš? To uprchlíci vyvázlí z Babylonie na Sionu zvěstují, že
Hospodin, náš Bůh, se pomstil, že se pomstil za svůj chrám.

²⁹ Svolejte na Babylon střelce,

všechny, kdo napínají luk!
Rozbijte tábor kolem něj,
ať nemá úniku!
Odplaťte mu jeho skutky,
proved'te mu vše, co sám prováděl!
Vždyť se k Hospodinu choval drze,
ke Svatému Izraele!

³⁰Proto jeho mládenci padnou v ulicích
a všichni bojovníci budou v ten den zabiti,
praví Hospodin.

³¹Hle, já jsem proti tobě, nadutče!
praví Hospodin, Pán zástupů.
Už totiž nadešel tvůj den,
čas, kdy se s tebou zúčtuje!

³²Nadutec klopýtne a zhroutí se
tak, že ho nikdo nezvedne.
V jeho městech zapálím oheň
a ten pohltí vše kolem.

³³Tak praví Hospodin zástupů: Synové Izraele jsou utlačováni
spolu se syny Judy. Všichni jejich uchvatitelé je drží v sevření a
odmítají je propustit. ³⁴Jejich Vykupitel je ale silný – má jméno
Hospodin zástupů! Rázně se ujme jejich pře, dopřeje zemi
odpočinek, obyvatele Babylonu však uvrhne ve zmatek.

³⁵Meč na Chaldejce! praví Hospodin,
na obyvatele Babylonu,
na velmože i mudrce!

³⁶ Meč na žvanily, ať zešílí!

Meč na hrdiny, ať se vyděsí!

³⁷ Meč na jejich koně a jejich vozy
i na cizince, kteří se k nim přidali –
ať jsou jako ženy!

Meč na jeho poklady,
ať jsou vypleněny!

³⁸ Meč na jeho řeky,
ať se vysuší!
Vždyť je to země modlářství,
pro ty příšery se zbláznili!

³⁹ Proto tam bude žít jen pouštní zvěř,
pštrosi a hyeny.

Už se tam nikdy bydlet nebude,
bude tam prázdná po všechna pokolení.

⁴⁰ Jako když Bůh rozvrátil Sodomu a Gomoru
i s městy v jejich okolí, praví Hospodin,
ani zde nebude nikdo žít,
neusadí se tu žádný smrtelník.

⁴¹ Hle, od severu vojsko přichází,
mohutný národ s králi mnohými –
od konců světa už se zvedají!

⁴² Jsou vyzbrojeni luky a šavlemi,
jsou krutí a soucit neznají,
burácejí jako mořské vlny,
ženou se na koních.
Jak jeden muž jsou sšikováni do boje,

Dcero babylonská, proti tobě!

⁴³Až o nich babylonský král uslyší,
jeho ruce síla opustí.
Přemožen bude úzkostí,
jako když na rodičku přijdou bolesti.

⁴⁴Jako když lev vyráží z jordánského houští
na zavlážené pastviny,
stejně tak vyženu Chaldejce znenadání
z jejich území.
Kdo je ten vyvolený, jehož tím pověřím?
Kdo je jako já? Kdo si mě předvolá?
Kdo je ten pastýř, jenž přede mnou obstojí?“

⁴⁵Nuže, slyšte, co Hospodin rozhodl o Babylonu a co zamýšlí
proti zemi Chaldejců:

I ti nejmenší ze stáda budou odvedeni
i jejich pastvina se zhrozí nad nimi.

⁴⁶„Babylon padl!“ –
ten křik otřese zemí,
národy uslyší jeho úpění!

51

¹Tak praví Hospodin:

„Hle, zvednu proti Babylonu zhoubný víchř,
proti těm, kdo žijí v Leb-kamaji.

²Pošlu na Babylon cizince,

ať provanou a vyprázdní jeho zem.
Ano, obklíčí jej všude kolem
v jeho zlý den.

³Nenechte střelce ani napnout luk,
nenechte je ani pancíř obléknout!
Nešetřete ani jejich mládence,
celé to vojsko vyhlad'te jako prokleté!
⁴Ať v zemi Chaldejců padají pobití,
smrtelně ranění ať leží v ulicích!"

⁵Izraele a Judu však jejich Bůh, Hospodin zástupů, neopustil
jako vdovu, ačkoli se jejich zem tolik naplnila hříchem proti
Svatému Izraelovu.

⁶Utečte z Babylonu!
Prchejte všichni o život!
Nezahyňte pro jeho nepravost!
Toto je čas Hospodinovy pomsty –
odplácí Babylonu, co si zaslouží.
⁷Zlatým kalichem v ruce Hospodinově
byl Babylon – opíjel celý svět.
Národy z něj to víno pily,
až se pomátly.
⁸Babylon ale náhle padne,
bude rozdrčen.
Kvílejte nad ním,
přineste balzám na jeho rány,
třeba se uzdraví!

⁹ „Léčili jsme Babylon, ale neuzdravil se. Opustíme jej, pojdme každý do své země! Soud nad ním bude sahat do nebe, až k oblakům se rozroste.“

¹⁰ „Hospodin nás obhájil v naší spravedlivé při. Pojdte vyprávět na Sionu, co vykonal Hospodin, náš Bůh!“

¹¹ Ostřete šípy,
uchopte štíty!

Hospodin probouzí ducha médských králů, neboť se chystá zničit Babylon. Ano, toto je Hospodinova pomsta, pomsta za jeho chrám!

¹² Namiřte korouhev proti babylonským hradbám!
Zesilte hlídky, stavte stráž!
Bud'te připraveni v zálohách!
Hospodin rozhodl a také vykoná,
co o Babyloňanech zvěstoval.

¹³ Město ležící u mocných řek
a topící se v pokladech,
tvůj konec nadešel,
tvá nit se přetrhne!

¹⁴ Hospodin zástupů přísahá sám při sobě:
„Naplním tě vojskem –
bude jich jako kobylek,
budou nad tebou křičet vítězně!“

¹⁵ On sám svou silou stvořil zem,
svou moudrostí vybudoval svět,
nebe rozepjal svým rozumem!

¹⁶ Svým hlasem rozezvučí vody na nebi,
od obzoru nechá stoupat oblaky;
k lijáku připojuje blesky,
vypouští vítr ze svých pokladnic.

¹⁷ Všichni ti tupci ničemu nerozumí,
všichni kovotepci budou zklamáni svými modlami,
protože jejich odlitky jsou podvod
a ducha v sobě nemají.

¹⁸ Jsou to jen nesmysly, směšné výtvary;
až na ně přijde čas zúčtování, budou zničeny.

¹⁹ Úděl Jákobův však není jako oni,
neboť je všeho Stvořitel;
kmen Izraele má za své dědictví,
Hospodin zástupů se jmenuje.

²⁰ „Ty jsi můj kyj,
můj nástroj válečný:
tebou drtím národy,
tebou ničím království,

²¹ tebou drtím koně i s jezdci,
tebou drtím vozy s vozataji,

²² tebou drtím muže i ženy,
tebou drtím starce i mladíky,
tebou drtím mládence i panny,

²³tebou drtím pastýře s ovce,
tebou drtím oráče i spřežení,
tebou drtím správce i hejtmany.

²⁴Před vašima očima však odplatím Babylonu a všem
obyvatelům Chaldeje za všechno zlo, které páchali na Sionu,
praví Hospodin.

²⁵Hle, já jsem proti tobě, horo záhuby,
která hubíš celou zemi, praví Hospodin.
Rozmáchnu se proti tobě, svalím tě ze skal,
obráťím tě v horu popela!

²⁶Nevezmou z tebe kámen úhelný
ani kámen pro základy.
Ano, zůstaneš pustý navěky,
praví Hospodin.“

²⁷Zvedněte v zemi korouhev!
Ať mezi národy zazní polnice!
Připravte národy proti němu do boje,
svolejte na něj království Ararat,
Minni a Aškenaz!
Postavte proti němu vojevůdce,
přiveďte koně jak roje kobylek!

²⁸Připravte národy proti němu do boje,
krále Médie a jejich hejtmany,
správce všech zemí, které ovládli!

²⁹Země se třese, svíjí se bolestí,

plní se, co Hospodin o Babylonu uložil:

Obrátí babylonskou zemi v trosky,

kde nikdo nebydlí.

³⁰Babylonští hrdinové dobojovali,

zůstali ve svých opevněních.

Síly je opustily,

jsou jako ženy.

Jejich domovy zapáleny,

závary zlomeny.

³¹Běžec předhání běžce,

posel posla potkává –

babylonskému králi se oznamuje,

že město padlo ze všech stran!

³²Byly obsazeny brody,

v močálech hoří rákosí,

bojovníci jsou zděšeni!

³³Tak praví Hospodin zástupů, Bůh Izraele:

„Dcera babylonská je jako mlat

v čas, kdy se mlátí úroda;

čas její sklizně rychle nastává!“

³⁴„Babylonský král Nabukadnezar mě požíral,

rozdrtil mě na sousta,

udělal ze mě prázdný džbán.

Polykal mě jako drak,

mými pochoutkami si břicho cpal,

vytřel mě jako hrnec dočista.

³⁵ Násilí na mě páchané ať na Babylon dopadne!“
říká obyvatelka Sionu.
„Moje krev na obyvatele Chaldeje!“
říká Jeruzalém.

³⁶ A proto tak praví Hospodin:

„Hle, ujmu se tvou pře
a pomstím se za tebe.
Vysuším to jeho moře,
nechám vyschnout i jeho pramen.

³⁷ Babylon se obrátí v hromady sutin,
kde žijí jen šakali,
bude vzbuzovat děs a posměch,
zůstane bez obyvatele.

³⁸ Jsou jako řvoucí smečka lvů,
lačně vrčí jak mladí lvi.

³⁹ Až se hlady rozdivočí, připravím jim hostinu,
opiji je, že se budou hlučně veselit.
Pak ale tvrdě usnou navěky
a už se nevzbudí, praví Hospodin.

⁴⁰ Povedu je na porážku jako ovečky,
jako kozly a beránky.

⁴¹ Ach, jak byl ten Šešak lapen,
jak chloubu světa dobyli?
Jak mohl být tak zpustošen
Babylon mezi národy!

⁴²Babylon zaplavilo moře,
přival jeho vln jej pohltit.

⁴³Z jeho měst zbyly kupy trosek,
vyprahlá země bez vody,
země úplně bez obyvatel,
kudy neprojde žádný smrtelník.

⁴⁴Zúčtuji s Bélem v Babylonu,
vyrvu mu z úst, co pohltit.
Národy už se k němu nepohrnou,
padnou babylonské zdi!

⁴⁵Vyjděte odtud, lide můj!
Prchejte všichni o život,
až vzplane Hospodinova zuřivost!

⁴⁶Neztrácejte odvahu,
nebojte se zpráv, jež krajem zní.
Jedna zpráva letos, jiná napřesrok –
že v zemi vládne násilí
a vladař stojí proti vladaři.

⁴⁷Hle, přicházejí dny, kdy zúčtuji s babylonskými modlami!
Celá jejich zem se zastydí, až v ní všude budou ležet mrtvoly.

⁴⁸Nebe a země i všechno v nich vykřikne nad Babylonem
radostí, až na něj od severu přijdou zhoubci, praví Hospodin.“

⁴⁹Babylon teď musí padnout
kvůli izraelským padlým,
tak jako kvůli Babylonu

padali mrtví po vší zemi.

⁵⁰ Vy, kteří jste ušli meči,
jděte a nezastavujte!
Pamatujte na Hospodina v té daleké zemi,
myslete na Jeruzalém!

⁵¹ „Zahanbeni jsme a uráženi,
tváře nám přikryl stud,
protože do svatyně Hospodinova domu
vnikli cizáci.“

⁵² „Hle, přicházejí dny, praví Hospodin, kdy zúčtuji s jejich
modlami a po celé zemi budou sténat zranění! ⁵³ I kdyby se
Babylon tyčil až k nebi, i kdyby se až k obloze mocně opevnil, i
tehdy na něj ode mne přijdou zhoubci, praví Hospodin.“

⁵⁴ Slyšíš? To stoupá nářek z Babylonu,
hluk hrozné zkázy ze země Chaldejců.

⁵⁵ Hospodin ničí Babylon!
Umlčuje všechen jeho hřmot!
Vlny útočníků hučí jak množství vod,
už burácejí jako hrom!

⁵⁶ Ano, zhoubce přichází na Babylon!
Jeho hrdinové budou zajati
a jejich luky zlámány.
Ano, Hospodin je Bůh odplaty –
vrchovatě jim odplatí!

⁵⁷ „Opiji jejich velmože i mudrce, jejich hejtmany, správce i

hrdiny. Pak usnou navěky a už se nevzbudí, praví Král, jenž má jméno Hospodin zástupů.“

⁵⁸Tak praví Hospodin zástupů:

„Hradba Babylonu, jakkoli široká,
bude do základů zbořena!
Jeho brány, jakkoli vysoké,
lehnou popelem!
Národy se namáhaly zbytečně,
jejich dřina půjde do ohně!“

⁵⁹Toto je slovo, které prorok Jeremiáš svěřil Serajášovi, synu Neriáše, syna Machsejášova. (Serajáš totiž jako štábní důstojník doprovázel judského krále Cidkiáše, když se ve čtvrtém roce své vlády vydal do Babylonu.) ⁶⁰Jeremiáš zapsal všechna neštěstí, jež měla stihnout Babylon, do jediné knihy – všechna tato slova napsaná proti Babylonu.

⁶¹„Až přijdeš do Babylonu,“ řekl Jeremiáš Serajášovi, „hleď, abys tam všechna tato slova nahlas přečetl.“ ⁶²Předtím řekni: „Hospodine, ty jsi o tomto místě prohlásil, že je vyhladíš, takže v něm nikdo nezbude – lidé ani dobytek – a zůstane navždy zpustošené!“ ⁶³Až tu knihu dočteš, přivaž k ní kámen a hod' ji doprostřed Eufratu. ⁶⁴Potom řekni: „Takto se ponoří Babylon a už se nikdy nezvedne z toho neštěstí, jež na něj dopustím.““

Zde končí slova Jeremiášova.

Epilog

¹Cidkiáš se stal králem v jednadvaceti letech a kraloval v Jeruzalémě 11 let. Jeho matka se jmenovala Chamutal, dcera Jeremiáše z Libny. ²Páchal, co je v Hospodinových očích zlé, přesně jako to dělal Joakim. ³Hospodin se proto na Jeruzalém a Judu tak rozhněval, že je nakonec vyhnal ze své blízkosti. Cidkiáš se vzbouřil proti babylonskému králi. ⁴Desátého dne desátého měsíce v devátém roce Cidkiášovy vlády proto k Jeruzalému přitáhl babylonský král Nabukadnezar s celým svým vojskem. Utábořili se před městem a začali kolem něj stavět obléhací val. ⁵Město zůstalo obleženo až do jedenáctého roku vlády krále Cidkiáše.

⁶Devátého dne čtvrtého měsíce ve městě vládl takový hlad, že lidé neměli co jíst. ⁷Tehdy byla městská hradba prolomena a všichni vojáci v noci utekli. Dostali se z města brankou mezi zdmi u královské zahrady, ačkoli Babyloňané drželi město v obležení. Prchali k pláni Arava, ⁸ale babylonské vojsko krále pronásledovalo. Když pak Cidkiáše na jerišské pláni dostihli, všichni jeho vojáci se mu rozutekli. ⁹Král byl zajat a odveden k babylonskému králi do Ribly v chamátské zemi. Tam byl nad ním vynesena rozsudek: ¹⁰Babylonský král v Rible před Cidkiášovýmá očima popravil jeho syny; popravil také všechny judské velmože. ¹¹Cidkiášovi pak babylonský král vyloupil oči, spoutal ho bronzovými řetězy a odvedl ho do Babylonu, kde ho pak věznil až do dne jeho smrti.

¹²Desátého dne pátého měsíce v devatenáctém roce vlády babylonského krále Nabukadnezara přitáhl do Jeruzaléma

osobní zmocněnec babylonského krále, velitel gardistů Nebuzardan. ¹³Vypálil Hospodinův chrám i královský palác; vypálil v Jeruzalémě všechny paláce i všechny velké domy. ¹⁴Všichni babylonští vojáci, kteří přišli s velitelem gardistů, pak rozbořili hradby okolo celého Jeruzaléma. ¹⁵Velitel gardistů Nebuzaradan odvedl část chudiny, zbytek těch, kdo zůstali ve městě, i ty, kdo přeběhli k babylonskému králi, a také zbytek řemeslníků. ¹⁶Zbytek chudiny tam velitel gardistů Nebuzardan zanechal, aby obdělávali vinice a pole.

¹⁷Bronzové sloupy Hospodinova chrámu, stojany i bronzové Moře, které bylo v Hospodinově chrámu, rozbili Babyloňané na kusy a všechny bronz z nich odvezli do Babylonu. ¹⁸Vzali s sebou i hrnce, lopaty, kratiknoty, obětní misky, pohárky a všechno bronzové bohoslužebné náčiní. ¹⁹Velitel gardistů pobral misky, pánvice, misky, kotle, svícny, pohárky i číše na úlitby – vše, co bylo z ryzího zlata a stříbra.

²⁰Dva sloupy, jedno Moře, pod ním dvanáct bronzových býků a stojany, které pro Hospodinův chrám zhotovil král Šalomoun – bronz ze všech těch věcí se ani nedal zvážit. ²¹Každý sloup byl vysoký 18 loktů a po obvodu měřil 12 loktů; byl dutý a stěny měl na 4 prsty silné; ²²na sloupu byla bronzová hlavice vysoká 5 loktů s mřížováním a granátovými jablky kolem dokola, to vše z bronzu. Právě takový byl i druhý sloup, včetně granátových jablek. ²³Těch bylo po stranách devadesát šest a po celém obvodu bylo na mřížoví vždy sto granátových jablek.

²⁴Velitel gardistů zajal také velekněze Serajáše, jeho zástupce kněze Cefaniáše a tři strážce prahu. ²⁵Ve městě zajal komořího, který velel vojákům, a sedm členů královské rady. Dále ve městě našli písaře, který velel při odvodech mužstva,

a šedesát prostých lidí, kteří se nacházeli ve městě. ²⁶Velitel gardistů Nebuzardan je zajal a odvedl do Ribly k babylonskému králi. ²⁷Ten je tam v Rible v chamátské zemi nechal popravit. Takto byl Juda vyhnán ze své vlasti.

²⁸Toto je množství lidu, které Nabukadnezar odvedl do vyhnanství:

V sedmém roce své vlády 3 023 Židů.

²⁹V osmnáctém roce své vlády 832 obyvatel Jeruzaléma.

³⁰Ve třináctém roce Nabukadnezarovy vlády pak velitel gardistů Nebuzardan odvedl 745 Židů.

Celkem to bylo 4 600 osob.

³¹V sedmatřicátém roce vyhnanství judského krále Joakina nastoupil na babylonský trůn král Avel-marduk. Ten ještě téhož roku, pětadvacátého dne dvanáctého měsíce, omilostnil judského krále Joakina a propustil ho z vězení. ³²Jednal s ním laskavě a udělil mu čestné křeslo, vyšší, než měli ostatní králové, kteří byli u něj v Babylonu. ³³Směl odložit vězeňský oděv a po všechny dny svého života směl vždy jíst u králova stolu. ³⁴Vše, co potřeboval, dostával od babylonského krále pravidelně den co den po všechny dny svého života, dokud nezemřel.

Pláč

1

Opuštěné město

¹Ach, jak zůstalo opuštěno
to město plné lidí!
Jako by bylo ovdovělo
to proslulé mezi národy!
Bývalo kněžnou mezi zeměmi,
a teď je v otroctví.

²Hořce nařiká celou noc,
po tvářích kanou slzy.
Z jejích milenců, kolik jich bylo,
ji žádný nejde utěšit.
Všichni přátelé ji zradili,
obrátili se proti ní!

³Juda odešel do vyhnanství
ponížen krutou porobou.
Přebývá mezi pohany
a nemá, kde by spočinul.
Všichni, kdo ho pronásledovali,
ho dostihli v jeho sevření.

⁴Osiřelé jsou cesty na Sion,
nikdo už nejde na slavnost.
Jeho brány pustě zejí,
jeho kněží sténají,

jeho panny mají smutek –
Sionu je tak hořce!

⁵Jeho protivníci triumfují,
nepřátelé mají zdar.
Hospodin totiž Jeruzalém ranil
kvůli mnoha jeho nevěrám.
Do zajetí šly i děti –
nepřítel si je vzal!

⁶Dceru sionskou opustila
veškerá nádhera.
Její velmoži jako jeleni
pastvu marně hledají;
zbaveni síly prchají
před svými pronásledovateli.

⁷Ve dnech trápení a bloudění
Dcera jeruzalémská vzpomíná
na všechny poklady,
jež kdysi mívala.
Když její lid padal rukou soka
a nikdo nešel na pomoc,
nepřítel se tenkrát díval
a smál se nad tou záhubou.

⁸Dcera jeruzalémská hrozně hřešila,
stala se nečistou.
Každý ctitel jí teď pohrdá,

když vidí její nahotu,
a ona zatím sténá,
hanbou zakrývá si tvář.

⁹Na jejích sukních špína ulpěla,
nestarala se, co bude pak.
Neuvěřitelný byl její pád
a nikde žádná útěcha.
Pohled', Hospodine, na mé trápení –
nepřítel zvítězil!

¹⁰Na vše, co jí bylo drahé,
vztáhl svou ruku nepřítel.
Viděla, jak do její svatyně
vtrhli pohané –
ti, o kterých jsi nařídil:
„Do tvého shromáždění nesmějí!“

¹¹Všechna její lid sténá
a žebrá o chleba.
Své drahé dali za něco k jídlu,
aby se udrželi naživu.
Pohled', Hospodine, jen se podívej,
v jaké jsem hrozná potupě!

¹²Není to pro vás vůbec nic,
všichni, kdo procházíte kolem?
Jen se podívejte, pohleďte,
zda je bolest podobná té, kterou trpím,

kterou mě ranil Hospodin
v den, kdy se rozlítíl.

¹³ On seslal oheň z výšiny
do mých kostí, které zachvátil.
On nastražil mým nohám síť,
obrátil mě zpátky.
On způsobil mé zničení,
celé dny ležím v bezmoci!

¹⁴ Z mých hříchů se stalo jho,
jež bylo jeho rukou svázáno.
Zavěsily se mi na hrdlo,
to jho mě síly zbavilo!
Hospodin mě vydal do rukou,
před nimiž obstát nemohu.

¹⁵ Hospodin pohrdl všemi hrdiny,
kteří jsou v mých zdech.
Vojsko proti mně shromáždil,
aby rozdrtil mé mládence.
Hospodin šlapal v lisu
panenskou dceru Judu!

¹⁶ To proto nyní pláče,
z očí mi tečou slzy.
Není nablízku, kdo by mě potěšil,
kdo by mi život navrátil.
Mé děti zůstaly opuštěny –

nepřítel zvítězil.

¹⁷Sion své ruce vztahuje,
chybí mu těšitel.
Hospodin vzbudil proti Jákobovi
všechny nepřátele z okolí;
Jeruzalém je mezi nimi
jako nečistý.

¹⁸Hospodin je ale v právu,
vždyť jsem se vzepřela jeho příkazům.
Poslyšte, všechny národy,
pohledte na mé trápení:
Mé panny i mí mládenci
museli jít do zajetí.

¹⁹Volala jsem své milence,
ti mě však zradili.
Moji kněží i mí stařešinové
ve městě pomřeli,
když žebrale o něco k jídlu,
aby se udrželi naživu.

²⁰Pohleď, Hospodine, na mé úzkosti,
jak se mi chvějí útroby!
Srdce mi buší v prsou
nad mojí hroznou vzpourou.
Venku meč vraždí děti,
doma umírají hlady!

²¹Každý slyší mé sténání,
nikdo mě ale netěší.
Všichni mí nepřátelé slyší o mém neštěstí
a jásají nad tím, co jsi dopustil.
Kéž už přivedeš ten vyhlášený den,
kdy je postihne to, co mě!

²²Kéž už všechna jejich zloba
vystoupí před tvou tvář.
Proveď jim, co jsi mi učinil
za všechny mé nevěry.
Je příliš mého sténání,
srdce mi puká bolestí!

2

Hospodin jednal jako nepřítel

¹Ach, jak Hospodin hněvem zahalil
Dceru sionskou!
Z nebe až na zem zahodil
Izraelovu nádheru.
V den svého hněvu nebral ohledy
na podnož svých nohou.

²Hospodin bez milosti pohltil
všechny Jákobovy příbytky.
Ve své prchlivosti rozbořil
opevnění Judské dcery.
Porazil k zemi, zneuctil

království i s jeho velmoži!

³V zuřivém rozhněvání
uťal Izraeli rohy.
Před tváří nepřítele odvrátil
od něj svou pravici.
Vzplanul proti Jákobovi plamenem
jak oheň, jenž vše spaluje.

⁴Jako nepřítel napjal luk
s pravicí připravenou k výstřelu.
Jako protivník pobil vše,
co bylo krásné na pohled.
Jak oheň vylil svůj prudký hněv
na stánek Dcery sionské.

⁵Hospodin jednal jako nepřítel,
pohltil celý Izrael;
pohltil všechny jeho paláce,
rozbořil jeho opevněnou zeď.
Rozmnožil Dceři judské
žal a zármutek.

⁶Zpustošil svůj příbytek jako zahradu,
svůj svatostánek nechal zaniknout.
Hospodin nechal v zapomnění upadnout
svátky i soboty na Sionu;
krále i kněze zavrhl
ve svém rozhořčeném hněvu.

⁷Hospodin na svůj oltář zanevřel,
zošklivil si svou svatyni.
Vydal do rukou nepřátel
městské hradby i pevnosti.
V Hospodinově domě byl slyšet křik
jako v den slavnosti.

⁸Hospodin pojal rozhodnutí,
že zničí hradby Dcery sionské.
Natáhl šňůru, začal měřit,
odvrátit od zkázy už nedal se.
Hradby i bašty proto naříkaly,
klesly společně.

⁹Brány se k zemi zřítily,
když rozlámal a rozbil závory.
Král i velmoži jsou mezi pohany,
Zákon se vytratil.
Také proroci už nemají
od Hospodina žádné vidění.

¹⁰Stařešinové Dcery sionské
sedají mlčky na zemi.
Prachem si hlavu pokryli,
oblečení do pytloviny.
Jeruzalémské panny
svěsily hlavy k zemi.

¹¹Pro slzy už sotva vidím,
mé útroby se chvějí.
Srdce mi puká nad ranami,
jež padly na můj lid;
nad tím, že děti, ba i kojenci
klesají v městských ulicích.

¹²Svým matkám říkají:
„Kde je jídlo? Kde je pití?“
Hrouť se jako zranění
na městských prostranstvích,
pomalu vypouštějí duši
svým matkám v náručí.

¹³K čemu tě přirovnám, Dcero jeruzalémská,
čemu se jenom podobáš?
K čemu tě připodobním, abych tě potěšil,
panenská Dcero sionská?
Tvá rána je hluboká jako oceán,
kdo by tě mohl uzdravit?

¹⁴Tvoji proroci ti prorokovali
lži a nesmysly.
Neodhalovali tvé zločiny,
aby odvrátili tvé vyhnanství.
Proroctví, která ti předkládali,
byly lži a přeludy!

¹⁵Všichni, kdo půjdou okolo,

sprásknou nad tebou ruce.
Hvízdnou a hlavou potřesou
nad Dcerou jeruzalémskou:
„To že je to město, jemuž se říkalo
Dokonalost krásy, Potěcha vší země?“

¹⁶Všichni tví nepřátelé
si otvírají ústa na tebe.
Pohvizdují a cení zuby
se slovy: „Konečně jsme je zničili!
Na tenhle den jsme čekali
a dočkali jsme se – už je tady!“

¹⁷Hospodin vykonal to, co plánoval;
to, co řekl, také udělal.
Jak varoval už odedávna,
bořil, aniž se slítoval.
Obveselil nad tebou protivníka,
roh tvých nepřátel nechal triumfovat.

¹⁸Volej k Hospodinu ze srdce –
ach, hradby Dcery sionské!
Ať tvé slzy proudí potokem,
ať už je noc či den!
Odpočinek si nedopřej,
tvé oko ať neusne!

¹⁹Vstávej a volej za nocí
při počátcích hlídek.

Jak vodu své srdce vylévej
před tváří Páně!
Za život svých dětí,
jež umírají hladem
na každém nároží,
pozdvihuj k němu dlaně!

²⁰Pohleď, Hospodine, jen pohlédni,
koho jsi takto ranil!
To mají ženy jíst své děti,
své miláčky, jež právě zrodily?
To mají být v Hospodinově svatyni
vraždění kněží i proroci?

²¹Mladí i staří v ulicích
leží na zemi.
Mé panny i mí mládenci
pod mečem padali.
V den svého hněvu jsi je bil,
pobíjel jsi bez milosti!

²²Jako ke slavnosti jsi svolal
odevšad ty, jichž se děším.
Nebyl v den hněvu Hospodinova,
kdo by unikl a přežil.
Ty, jež jsem hýčkala, jež jsem vychovala,
můj nepřítel zhubil!

3

Můj úděl je Hospodin

¹Ano, i já jsem pocítil,
jak trestá jeho rozzuřený kyj.

²Odehnal mě, do tmy zavedl,
a ne ke světlu.

³Zas a znovu, celý den
obrací ruku proti mně!

⁴Tělo i kůži sedřel mi,
rozdrtil kosti na padrtě.

⁵Ohradil mě a obklopil
hořkou útrapou.

⁶Usadil mě do temnoty
jak dávno mrtvého.

⁷Zazdil mě, nemohu pryč,
obtížil mě okovy.

⁸I když jsem křičel ze všech sil,
on umlčel mé modlitby.

⁹Kamennou zdí mi cesty zahradil
a zamotal mé pěšiny.

¹⁰Číhal na mě jako medvěd,
jako lev ve skrýši.

¹¹Na mé cestě přepadl mě,
rozsápal a zahubil.

¹²Napjal svůj luk, přiložil šíp,

udělal si ze mě cíl!

¹³Ve svém toulci našel střely,
prostřílel mi slabiny!

¹⁴Všichni lidé se mi smějí,
zpívají si o mně celé dny.

¹⁵Nakrmil mě hořkým jedem,
k pití mi dal pelyněk!

¹⁶Do zubů mi vemlel štěrk,
nakrmil mě popelem.

¹⁷Má duše nezná pokoje,
na vše dobré jsem zapomněl.

¹⁸To je můj konec, řekl jsem,
u Hospodina pro mě není naděje!

¹⁹Myslím na svou bídu, na své bloudění,
na ten pelyněk a trpké byliny.

²⁰Když o tom stále přemýšlím,
má duše klesá níž a níž.

²¹Toto však k srdci беру si,
toto je moje nadějí:

²²Hospodinova láska nepomíjí,
jeho soucit nikdy nekončí.

²³Každé ráno stále nová,
tvá věrnost je tak veliká!

²⁴Můj úděl je Hospodin, říkám si,
v něj složím svoji naději.

²⁵Dobrý je Hospodin k těm, kdo v něj doufají,
ke všem, kteří jej hledají.

²⁶Dobré je trpělivé čekání
na Hospodinovo spasení.

²⁷Dobré je, když člověk nosí
své jho už od mládí.

²⁸Ať sedá o samotě, tiše
pod uloženým břemenem.

²⁹Ústy do prachu ať klesne –
snad je naděje!

³⁰Tvář ať nastaví tomu, kdo jej bije,
potupou ať je nasycen.

³¹Hospodin přece
navěky nezavrhne!

³²I když zarmoutil, znovu se slituje
ve veliké lásce své.

³³Netrápí přece zlomyslně,
nechce lidem dávat zármutek.

³⁴Když jsou všichni zajatci v zemi
pod nohama drcení,

³⁵když se překrucuje právo lidí
přímo před Nejvyšším,

³⁶když se křivdí lidem v soudní při –
copak to Hospodin nevidí?

³⁷Kdo „promluví, a stane se“?

Kdo než Hospodin to přikáže?

³⁸Což nepochází pohroma i dobro
přímo z úst Nejvyššího?

³⁹Proč by si tedy člověk stěžoval,
když je za svůj hřích potrestán?

⁴⁰Zpytujeme své cesty, zkoumejme je,
k Hospodinu se vraťme!

⁴¹Nejen své dlaně, ale i srdce
k Bohu na nebesích zvedněme.

⁴²My jsme zhřešili, vzbouřili jsme se –
a ty jsi přestal promíjet.

⁴³Zahalen hněvem jsi nás hnál,
pobíjel jsi bez milosti.

⁴⁴Zahalil ses v oblaka,
nepřístupný pro modlitby.

⁴⁵Odporným smetím učinil jsi nás
mezi národy.

⁴⁶Otvírají si na nás ústa
všichni, kdo jsou proti nám.

⁴⁷Zbývá nám jen strach a prach,
zkáza, zmar!

⁴⁸Z očí mi slzy proudí potokem –
můj lid je rozdrčen!

⁴⁹Mé oči pláčou bez ustání,

ten proud nemůže přestat,

⁵⁰ dříve než Hospodin shlédne shůry,
než se podívá na nás.

⁵¹ Ach, jak jsem ztrápený, když vidím
dcery svého města!

⁵² Nepřátelé mě jak ptáčka lovili,
lovili mě bez příčiny.

⁵³ V jámě chtěli můj život ukončit,
zaházeli mě kamením.

⁵⁴ Nad hlavou se mi vody zavřely,
řekl jsem si: Jsem ztracený!

⁵⁵ V té nejhlubší jámě, Hospodine,
jsem ale vzýval jméno tvé.

⁵⁶ Slyšel jsi můj křik: „Neodvracej se,
když k tobě volám po úlevě!“

⁵⁷ Když jsem tě volal, přiblížil ses
a říkal jsi mi: „Neboj se!“

⁵⁸ Když mi šlo o život, vedl jsi mou při,
tys mě, Hospodine, vykoupil!

⁵⁹ Mé křivdy, Hospodine, viděl jsi,
pomoz mi k spravedlnosti!

⁶⁰ Viděl jsi, jak se mi pořád mstí,
jak na mě chystají samé úklady.

⁶¹ Slyšel jsi, Hospodine, jejich urážky,
všechny úklady, jež na mě chystají,

⁶²řeči těch, kdo na mě útočí,
a co si celý den o mně šeptají.

⁶³Pohled' – ať si sedají nebo vstávají,
prozpěvují si o mně posměšky!

⁶⁴Odplat' jim, Hospodine, jak si zaslouží –
za to, jak se sami chovali!

⁶⁵Zatvrzelé srdce ponech jim,
ať je stihne tvoje prokletí!

⁶⁶Pronásleduj je svým hněvem,
vyhlad' je, Hospodine, zpod nebe!

4

Ztrestaný Sion

¹Ach, jak zašlo lesklé zlato,
ryzí kov už se netřpytí!
Drahé kamení rozmetáno
na každém nároží!

²Synové Sionu bývali kdysi
nad zlato vzácnější –
teď jsou však levní jako džbány,
jak nádobí, co hrnčíř vyrobil!

³I šakalí matky nastavují prsy,
aby své mladé krmily,
můj lid je ale k svým dětem krutý
tak jako pštrosi na poušti.

⁴Kojenci na patro se lepí
jazyk vyprahlý;
o chleba prosí malé děti,
a nikdo se s nimi nedělí.

⁵Ti, kdo se lahůdkami živili,
teď živoří v ulicích.
Ti, kdo si šarlat oblékali,
se přehrabují v odpadcích.

⁶Trest mého lidu je ještě větší,
než co zasloužila Sodoma –
ta byla vyvrácena v jedinou chvíli,
aniž se ruka pohnula!

⁷Zasvěcení tu bývali čistější než sníh,
nad mléko bělejší.
Těla měli ruměná jako rubíny,
jako by byli ze safíru broušení.

⁸Teď jsou však černější než saze,
k nepoznání jsou v ulicích;
kůže jim přischla ke kostem,
jako dřevo jsou svraštlí.

⁹Kdo padli mečem, jsou na tom líp
než ti, kdo hladem padají;
ti, kdo vykrváceli na svá zranění,
než ti, kdo nemají co sklídit na poli.

¹⁰Soucité ruce žen
vařily vlastní děti –
ty byly jejich pokrmem,
když byl rozdrčen můj lid.

¹¹Hospodin naplno projevil svůj hněv,
dal průchod svému zuření.
Zapálil na Sionu oheň,
jenž pohltil jeho základy.

¹²Nevěřili by zemští králové
a nikdo z vládců světa,
že vejde zapřisáhlý nepřítel
do bran Jeruzaléma.

¹³To kvůli hříchům jeho proroků,
kvůli vinám jeho kněží –
těch, kdo prolévali v jeho středu
krev nevinných!

¹⁴Jak slepí bloudili v ulicích
zbrocení krví prolitou;
nikdo se neodvážil ani
dotknout jejich rouch.

¹⁵„Z cesty! Nečistý!“ křičeli na ně.
„Z cesty, z cesty! Nedotýkejte se!“
A když teď bloudí tam a sem,

národy říkají: „Už je tu nechceme!“

¹⁶Hospodin sám je rozptýlil,
už na ně ani nepohlédne;
nikdo nebere ohled na kněží,
nikdo nešetří ani starce.

¹⁷Oči jsme napínali, až nás bolely,
marně jsme pomoc čekali.
Ze svých věží jsme vyhlíželi lid,
jenž nebyl s to nás zachránit.

¹⁸Sledovali naše kroky,
nemohli jsme ani vyjít ven.
Přišel náš konec, dny se naplnily,
ano, náš konec nadešel.

¹⁹Naši pronásledovatelé byli rychlejší
než orli na nebi.
Po horách nás honili,
číhali na nás na poušti.

²⁰Hospodinův pomazaný, náš vlastní dech,
byl v jejich pasti polapen –
a my jsme mysleli, že nám dá stín,
v němž budeme žít mezi národy!

²¹Raduj se a vesel, Dcero edomská,
jež bydlíš v zemi Úc.

I ty se však dočkáš kalicha –
opiješ se a svlékneš donaha!

²²Tvůj trest vyprší, Dcero sionská,
už nezůstaneš v zajetí.
Ty, Dcero edomská, však budeš ztrestána,
tvůj hřích se brzy odhalí!

5

Navrat' nás k sobě!

¹Vzpomeň si, Hospodine, jak jsme dopadli,
dobře se podívej na naši hanbu:

²Naše dědictví připadlo cizím,
naše domy patří cizákům!

³Jsme sirotci, přišli jsme o otce,
z našich matek jsou teď vdovy.

⁴Vlastní vodu pijeme za peníze,
za své dříví musíme platit.

⁵S pronásledovateli v zádech
dřeme, zbaveni odpočinku.

⁶Třeseme si rukou s Egyptem
i s Asýrií – kvůli chlebu.

⁷Naši otcové hřešili; jsou pryč
a my neseme jejich trest.

⁸Panují nad námi otroci
a nikdo neuvolní jejich pěst.

⁹Jde nám o život, když přinášíme chléb
ohrožení mečem v pustém kraji.

¹⁰Kůže nám hoří jako pec
horečkou z hladovění.

¹¹Sionské ženy byly znásilněny
tak jako panny ve městech Judových.

¹²Naše velmože nám pověsili,
ke starcům úctu neměli!

¹³Mládenci roztácejí mlýn,
chlapi klopýtají pod dřívím.

¹⁴Starci už v branách nesedí,
mládenci dozpívali.

¹⁵Utichlo naše bujaré veselí,
tanec se změnil v truchlení.

¹⁶Koruna spadla z naší hlavy;
běda nám, že jsme hřešili!

¹⁷Srdce nám nad tím usedá,
potemněly nám nad tím oči –

¹⁸že z hory Sion zbyla pustina,
že se tam honí lišky!

¹⁹Ty, Hospodine, však vládneš navěky,
tvůj trůn trvá po všechny časy.

²⁰Proč na nás nikdy nepomyslíš?

To nás opustíš navždy?

²¹Navrať nás k sobě, Hospodine, ať se vrátíme!

Obnov naše dny, ať jsou jako dřív!

²²Anebo jsi nás už zavrhl úplně?

Rozhněval ses na nás přespříliš?

Ezechiel

SOUD NAD JERUZALÉMEM

1

Vidění Boží slávy

¹Ve třiceti letech jsem byl mezi vyhnanci u průplavu Kebar. Pátého dne čtvrtého měsíce se otevřela nebesa a já jsem spatřil vidění Boží.

²Ano, čtvrtého dne pátého měsíce toho roku (totiž pátého roku vyhnanství krále Joakina) ³dostal Ezechiel, syn kněze Buziho, u průplavu Kebar v babylonské zemi slovo Hospodinovo. Tam na něm spočinula ruka Hospodinova.

⁴Hle – spatřil jsem, jak se od severu žene větrná bouře: obrovitý mrak šlehající blesky, obklopený jasnou září a zprostřed toho žáru jakoby třpyt žhnoucího vzácného kovu.

⁵Zprostřed vystupovaly jakoby čtyři bytosti. Napohled se podobaly člověku, ⁶ale každá z nich měla čtyři tváře a čtyři křídla. ⁷Nohy měly rovné, ale chodidla měly jako býčí kopyta,

třpytící se jako vyleštěný bronz. ⁸Ze všech čtyř stran měly pod křídly lidské ruce. Měly čtveřice tváří i křídel ⁹a těmi křídly se dotýkaly navzájem. Všechny se pohybovaly přímo vpřed, cestou se neotáčely.

¹⁰Jejich tváře vypadaly takto: Každá z té čtveřice měla zepředu tvář lidskou, zprava tvář lví, zleva tvář býka a zezadu tvář orla.

¹¹Takové měly tváře. Křídla měly rozpjatá vzhůru; dvěma se všechny dotýkaly navzájem a dvěma si přikrývaly tělo. ¹²Každá se pohybovala přímo vpřed. Kamkoli zamířil Duch, tam šly, cestou se neotáčely. ¹³Napohled se ty bytosti podobaly žhavému uhlí nebo pochodnám. Mezi bytostmi planul jasně zářivý plamen, z něhož se blýskalo ¹⁴a ty bytosti se míhaly sem tam jako blesky.

¹⁵Díval jsem se na ně a hle – při každé z těch bytostí se čtyřmi tvářemi stálo na zemi jedno kolo. ¹⁶Jejich vzhled a složení bylo následující: Třpytila se jako chrysolit a všechna čtyři vypadala stejně. Složení měla takové, že napohled bylo jakoby kolo uprostřed kola. ¹⁷Když se pohybovala, mohla jet na všechny čtyři strany, cestou nezatáčela. ¹⁸Loukotě měla ohromné, až z nich šla hrůza, a každá z těch čtyř loukotí byla kolem dokola plná očí.

¹⁹Když se bytosti pohybovaly, hýbala se kola s nimi, a když se bytosti vznášely nad zemí, vznášela se i kola. ²⁰Kamkoli zamířil Duch, tam šly – kamkoli Duch zamířil. Kola se s nimi také vznášela, neboť ta kola měla v sobě ducha života. ²¹Když se bytosti pohybovaly, kola se hýbala; když stály, stála, když se vznášely nad zemí, vznášela se i kola spolu s nimi, neboť ta kola měla v sobě ducha života.

²²Nahoře nad hlavami těch bytostí se prostíralo cosi jako

třpytivá křišťálová klenba, budící hrůzu. ²³Pod tou klenbou bytosti vzpínaly křídla k sobě navzájem a každá z nich měla ještě dvě křídla, jimiž si přikrývala tělo. ²⁴Slyšel jsem zvuk jejich křídel jako zvuk mohutných vod, jako hlas Všemohoucího. Když se pohybovaly, znělo to jako hřmění, jako hluk armády. Když se zastavily, křídla složily. ²⁵Stály tam se spuštěnými křídly, když vtom se nad klenbou nad jejich hlavami ozval hluk. ²⁶Nahoře nad klenbou nad jejich hlavami bylo cosi podobného safírovému trůnu a nahoře na tom trůnu – kdosi podobný člověku. ²⁷Jakoby od jeho pasu vzhůru jsem viděl cosi jako třpyt žhnoucího vzácného kovu; kolem dokola byl obklopen jakýmsi ohněm. Rovněž jakoby od jeho pasu dolů jsem viděl jakýsi oheň, vydávající jasnou zář kolem dokola. ²⁸Jako duha na mracích v deštivý den, tak vypadala ta jasná záře kolem dokola.

Takové bylo zjevení podoby Hospodinovy slávy. Jakmile jsem to spatřil, padl jsem na tvář a tehdy jsem slyšel promluvit hlas.

2

Posílám tě k Izraelcům

¹„Synu člověčí,“ řekl mi, „postav se na nohy. Chci s tebou mluvit.“ ²Když ke mně promluvil, vstoupil do mě Duch a postavil mě na nohy. Tehdy jsem slyšel, jak ke mně promlouvá.

³„Synu člověčí,“ řekl mi, „posílám tě k Izraelcům, k těm vzpurným pohanům, kteří se bouří proti mně. Stejně jako jejich otcové i oni mě až do dneška stále jen zrazovali.

⁴Synové, k nimž tě posílám, jsou paličatí a zatvrzelí. Proto jim

řekni: „Tak praví Panovník Hospodin.“⁵ Ať už poslechnou nebo ne – vždyť je to banda vzbuřenců – aspoň poznají, že měli mezi sebou proroka.⁶ Ty, synu člověčí, se jich však neboj. Neboj se ani jejich slov, i když jsi obklopen trním a bodláčím a žiješ mezi štíry. Neboj se jejich slov a nelekej se jejich pohledů – vždyť je to banda vzbuřenců.⁷ Vyříd' jim má slova, ať už poslechnou nebo ne – vždyť jsou to vzbuřenci.⁸ Ty, synu člověčí, však poslouvej, co ti řeknu. Nevzpírej se jako ta banda vzbuřenců. Otevři ústa a sněž, co ti dávám.“

⁹Podíval jsem se a hle – proti mně natažená ruka a v ní svitek.

¹⁰Rozvinul ho přede mnou; zepředu i zezadu byl celý popsán slovy nářků, úpění a bědování.

3

¹„Synu člověčí,“ řekl mi, „sněž, co máš před sebou. Sněž tento svitek. Potom jdi a mluv k domu Izraele.“² Otevřel jsem tedy ústa a on mi dal ten svitek sníst.

³„Synu člověčí,“ řekl mi, „tímhle svitkem, který ti dávám, si nasýt' žaludek, naplň si jím břicho.“ Snědl jsem jej tedy a v ústech mi chutnal sladce jako med.

⁴„Synu člověčí,“ řekl mi, „jdi teď k domu Izraele a vyříd' jim má slova.“⁵ Nejsi přece poslán k lidu podivné řeči a těžkého jazyka, ale k domu Izraele –⁶ ne k velikým národům podivné řeči a těžkého jazyka, jejichž slovům bys nerozuměl. Kdybych tě totiž poslal k takovým, poslechli by tě.⁷ Dům Izraele tě ale nebude chtít poslouchat, protože nechtějí poslouchat mě. Celý dům Izraele je tvrdohlavý a zarputilý.⁸ Hle, způsobím, že budeš právě tak neústupný a tvrdý jako oni.⁹ Dávám ti tvář

tvrdou jako diamant, tvrdší než křemen. Neboj se jich a jejich pohledů se nelekej – vždyť je to banda vzbouřenců.“

¹⁰ „Synu člověčí,“ řekl mi ještě, „každé slovo, které ti řeknu, si vezmi k srdci a dobře je poslouvej. ¹¹Jdi teď ke svým krajanům ve vyhnanství a mluv k nim. Ať už poslechnou nebo ne, řekni jim: ‚Tak praví Panovník Hospodin.‘“

¹²Vtom se mě zmocnil Duch a uslyšel jsem za sebou obrovský hluk. To se Hospodinova sláva zvedala ze svého místa.

¹³Ozýval se šelest křídel oněch bytostí, jak se otírala jedno o druhé, a rachot kol, jež se vznášela spolu s nimi – obrovský hluk. ¹⁴Duch se mě zmocnil a vzal mě pryč. Šel jsem roztrpčen a rozhořčen v duchu, ale ruka Hospodinova na mně mocně spočívala. ¹⁵Přišel jsem k vyhnancům usazeným v osadě Tel-aviv u průplavu Kebar a sedm dní jsem tam zůstal sedět otřesen.

Ustanovil jsem tě strážcem

¹⁶Když těch sedm dní uplynulo, dostal jsem slovo Hospodinovo. ¹⁷„Synu člověčí,“ řekl, „ustanovil jsem tě strážcem domu Izraele. Jakmile uslyšíš slovo z mých úst, vyříd jim mé varování. ¹⁸Když řeknu ničemovi: ‚Musíš zemřít,‘ a ty ho nevaruješ, nepromluvíš, abys tomu ničemovi zachránil život tím, že bys jej varoval před jeho zlou cestou – pak ten ničema zemře za své viny, ale za jeho krev budu volat k odpovědnosti tebe. ¹⁹Pokud jsi však ničemu varoval a on se neodvrátil od své ničemnosti ani od své zlé cesty – pak zemře za své viny, ale ty se zachrániš.

²⁰Podobně když se spravedlivý odvrátí od své spravedlnosti a

bude páchat bezpráví, položím mu do cesty překážku a zemře. Protožes ho nevaroval, zemře ve svém hříchu a jeho spravedlivé skutky nebudou ani vzpomenuy – za jeho krev ale budu volat k odpovědnosti tebe. ²¹ Pokud jsi však toho spravedlivého varoval, aby nehřešil, a on hřešit přestane – pak zůstane živ, protože přijal varování, a i ty se zachráníš.“

²² Tehdy na mně spočinula ruka Hospodinova. „Vstaň a jdi na pláň,“ řekl mi. „Tam k tobě promluví.“ ²³ Vstal jsem tedy a šel na pláň. A hle – stála tam Hospodinova sláva! Právě taková sláva, jakou jsem viděl u průplavu Kebar. Padl jsem na tvář.

²⁴ Vstoupil však do mě Duch a postavil mě na nohy. Tehdy ke mně promluvil. „Jdi a zavři se doma,“ řekl mi. ²⁵ „Synu člověčí, vezmou na tebe provazy a svážou tě jimi, takže nebudeš moci vyjít mezi ně. ²⁶ Jazyk ti přilepím na patro, takže budeš němý a nebudeš je už kárat – vždyť je to banda vzbouřenců. ²⁷ Až k tobě ale promluví, otevřu ti ústa a řekneš jim: ‚Tak praví Panovník Hospodin.‘ Kdo chce poslouchat, ať slyší; kdo nechce, ať nechce – vždyť je to banda vzbouřenců.“

4

Oblehni Jeruzalém

¹ „Synu člověčí, vezmi si cihlu, polož ji před sebe a vyryj na ni město Jeruzalém. ² Potom je začni obléhat. Postav proti němu obléhačí val, navrš proti němu násyp, rozmísti proti němu jednotky a rozestav kolem něj beranidla. ³ Potom si vezmi železnou pánev, postav ji jako železnou zeď mezi sebe a to město a upři na ně svůj pohled, ať je obleženo. Oblehni je na znamení pro dům Izraele.

⁴Lehni si na levý bok a vezmi na sebe vinu domu Izraele. Po všechny dny, kdy budeš ležet na boku, poneseš jejich vinu.

⁵Odpočítal jsem ti tolik dnů, kolik let trvaly jejich viny: poneseš vinu domu Izraele po 390 dnů.

⁶Až ty dny uplynou, lehneš si zase na pravý bok a po 40 dnů poneseš vinu domu Judy. Odpočítal jsem ti po jednom dnu za každý rok. ⁷Upři svůj zrak na obležený Jeruzalém a s obnaženou paží prorokuj proti němu. ⁸Já tě tehdy svážu provazy, takže se nebudeš moci převalit z boku na bok, dokud neuplynou dny tvého obléhání.

⁹Vezmi pšenici, ječmen, fazole, čočku, proso a špaldu a všechno to nasyp do jedné nádoby. Po všechny dny, kdy budeš ležet na boku, si z toho budeš připravovat jídlo: budeš ho jíst 390 dnů. ¹⁰Tvůj denní příděl stravy bude vážit ²⁰šekelů a budeš ho jíst pravidelně ve stejný čas. ¹¹K pití si odměříš šestinu hinu vody a budeš ji pít pravidelně ve stejný čas. ¹²Jez to jako ječné placky; před jejich očima si to opékej na lidských lejnech. ¹³Právě tak,“ řekl Hospodin, „budou jíst synové Izraele svůj nečistý pokrm mezi pohany, kam je zaženu!“

¹⁴„Ach ne, Hospodine, Pane můj,“ vykřikl jsem. „V životě jsem se neposkrnil! Odmalička až doteď jsem nikdy nejedl nic zdechlého ani rozsápaného! Nikdy jsem nevzal do úst žádnou ohavnost!“

¹⁵„Budiž,“ odpověděl mi. „Dovoluji ti místo lidských lejn použít kravince. Budeš si dělat jídlo na nich.“

¹⁶„Synu člověčí,“ řekl mi ještě, „odříznu Jeruzalém od chleba. Budou jíst na příděl a v úzkostech. I vodu budou mít odměřenou a pít ji budou v hrůze, ¹⁷protože bude takový

nedostatek chleba a vody. Jeden jako druhý budou zděšeni a budou skomírat svými vinami.“

5

Boží břitva

¹„Synu člověčí, vezmi si ostrý meč a jako holičskou břitvou si jím ohol vlasy i vousy. Potom si vezmi váhu a rozděl je na díly.

²Až uplynou dny tvého obléhání, spálíš jich třetinu na ohni uprostřed města, třetinu rozsekáš mečem kolem něj a třetinu rozptýlíš do větru, neboť je poženu s taseným mečem. ³Hrstku z nich ale vezmi a schovej do cípu svého pláště. ⁴I z nich pak ještě odeber, hod' je do ohně a nech je tam shořet. Plamen z nich zachvátí celý dům Izraele!

⁵Tak praví Panovník Hospodin: To je Jeruzalém. Postavil jsem ho doprostřed národů a obklopil ho zeměmi. ⁶On se však vzpíral mým zákonům a pravidlům ještě hůř než národy a země v jeho okolí. Zavrhli totiž mé zákony a neřídili se mými pravidly.

⁷A proto tak praví Panovník Hospodin: Bouříte se ještě víc než okolní národy. Neřídíte se mými pravidly, neplníte mé zákony – neřídíte se dokonce ani pravidly národů ve svém okolí!

⁸A proto tak praví Panovník Hospodin: Já, ano já jsem proti tobě, Jeruzaléme! Před očima národů na tobě vykonám své soudy. ⁹Kvůli všem tvým ohavnostem v tobě provedu, co jsem neprovedl nikdy dřív a neprovedu už nikdy víc. ¹⁰Rodiče v tobě budou jíst děti a děti jíst své rodiče! Vykonám nad tebou své rozsudky a všechny tvé přeživší rozptýlím na všechny strany.

¹¹Jakože jsem živ, praví Panovník Hospodin, protože jsi poskvrnil mou svatyni všelijakými svými nechutnostmi a

ohavnostmi, já sám tě jako břitvou oholím. Neslituji se, neušetřím tě! ¹²Třetina v tobě pomře morem a zajde hladem, třetina kolem tebe padne mečem a třetinu rozptýlím na všechny strany; s taseným mečem je poženu.

¹³Teprve tehdy se můj hněv vybouří, mé rozhořčení proti nim se utiší a dojdou úlevy. Až můj hněv proti nim opadne, poznají, že jsem ve svém horlení promluvil já Hospodin.

¹⁴Obrátím tě v trosky a budeš na posměch okolním národům před očima všech kolemjdoucích. ¹⁵Až nad tebou ve svém hněvu, rozhořčení a trestající zlobě vykonám své rozsudky, staneš se nadávkou a posměškem, varováním a odstrašujícím příkladem pro národy okolo. To říkám já Hospodin.

¹⁶Vystřelím na vás kruté šípy smrtelného hladu, vystřelím je k vaší záhubě. Naložím vám hladu víc a víc a odříznu vás od chleba. ¹⁷Pošlu na vás hladomor a dravou zvěř, která tě připraví o děti. Přejde přes tebe mor a krev a přivedu na tebe meč. To říkám já Hospodin.“

6

Běda izraelským horám

¹Dostal jsem slovo Hospodinovo: ²„Synu člověčí, obrať se proti izraelským horám a prorokuj proti nim. ³Řekni: Izraelské hory, slyšte slovo Panovníka Hospodina. Toto praví Panovník Hospodin horám a výšinám, stržím a roklínám. Hle, přivádím na vás meč a zničím vaše výšiny! ⁴Vaše oltáře budou zbořeny, vaše kadidlové oltáříky budou rozbity a před vaše hnusné modly naházím vaše mrtvoly. ⁵Mrtvoly Izraelců navrším před jejich hnusné modly a vaše kosti rozmetám okolo vašich oltářů. ⁶Kdekoli teď bydlíte, zůstanou zpustošená města a

opuštěné výšiny. Z vašich oltářů zbudou ostudné sutiny, vaše hnusné modly skončí jako trosky, kadidlové oltáříky budou skáceny a vaše výtvary budou smeteny. ⁷Až mezi vámi budou padat mrtvoly, poznáte, že já jsem Hospodin.

⁸Některé ale ušetřím. Někteří z vás uniknou meči mezi národy, až budete rozprášeni po zemích. ⁹Vaši utečenci si pak v zajetí mezi národy vzpomenou na mě – na to, jak jsem se trápil nad jejich smilným srdcem, které se odvrátilo ode mě, a nad jejich očima smilně šilhajícíma po hnusných modlách. Tehdy se kvůli všem svým špatnostem a ohavnostem budou ošklivit sami sobě ¹⁰a poznají, že já jsem Hospodin. Ne nadarmo jsem říkal, že na ně dopustím toto neštěstí!

¹¹Toto praví Panovník Hospodin: Spráskni ruce, dupni a vykřikni: ‚Běda!‘ kvůli všem hrozným ohavnostem domu Izraele, neboť padnou mečem, hladem a morem. ¹²Kdo bude daleko, zemře morem, kdo bude blízko, padne mečem, a kdo přežije a bude ušetřen, zajde hladem. Teprve tehdy se můj hněv vybouří ¹³a poznáte, že já jsem Hospodin – až se jejich mrtvoly budou válet mezi hnusnými modlami kolem jejich oltářů na kdejakém vyšším návrší a horském vrcholku, pod kdejakým košatým stromem a rozložitým dubem, kde podkuřovali všem těm svým hnusným modlám. ¹⁴Napřáhnu ruku proti nim a obrátím jejich zemi v pustinu pustější než poušť u Ribly, ať už si bydlí kdekoli. Tak poznají, že já jsem Hospodin!“

Je konec!

¹Dostal jsem slovo Hospodinovo: ²„Synu člověčí, toto praví Panovník Hospodin o izraelské zemi:

Konec! Konec je
se čtyřmi kouty země!
³Už s tebou konec je –
svůj hněv sešlu na tebe.
Budu tě soudit podle tvých cest,
všechny tvé ohavnosti uvalím na tebe.

⁴Neslituji se,
neušetřím tě!
Ano, uvalím tvé cesty na tebe,
tvá ohavnost ve tvém středu vyvstane
a poznáte, že já jsem Hospodin.

⁵Toto praví Panovník Hospodin:

Zlo za zlem –
hle, už tu je!
⁶Je konec, konec je,
tvůj konec nadešel –
hle, už tu je!

⁷Tvůj zánik nadešel,
obyvateli země!
Ten čas už tu je,
blíží se onen den –

místo jáso tu je na horách děs!

⁸Hned teď na tebe vyliji svůj hněv,
mé rozhořčení padne na tebe.
Budu tě soudit podle tvých cest,
všechny tvé ohavnosti uvalím na tebe.

⁹Neslituji se,
neušetřím tě!
Uvalím tvé cesty na tebe,
tvá ohavnost ve tvém středu vyvstane
a poznáte, že já Hospodin jsem ten,
kdo vás bije.

¹⁰Hle, ten den –
hle, už tu je!
Zkáza propukla,
hůl rozkvetla,
pýcha vypučela,
¹¹krutost vyrostla ve kmen zla.

Nezbude nikdo z nich,
nikdo z jejich množství,
nic z jejich jmění,
nic z jejich nádhery.

¹²Ten čas už tu je,
už nastal onen den!
Kdo kupuje, nejásej,
kdo prodává, nermuť se –
na celý ten dav totiž padá hněv!

¹³Kdo prodává, pokud snad přežije,
nezíská, co prodal, nazpátek.
Vidění o tom davu nebude vzato zpět:
Žádný z nich kvůli své vině
naživu neudrží se.

¹⁴Na trubku troubí se,
vše připraveno je,
nikdo však nejde do boje –
na celý ten dav dopadá můj hněv!

¹⁵Venku je meč, doma hlad a mor;
kdo je v krajině, mečem zahyne,
kdo ve městě, hlad a mor zhltně jej.

¹⁶Uniknou-li utečenci, do hor utečou,
všichni však jako holubi v roklích
naříkat budou nad vinou svou.

¹⁷Každá ruka tehdy ochabne
a každé stehno bude zmáčené.

¹⁸Jejich oděvem bude pytlovina
a přikryje je hrůza;
každá hlava bude oholena
a na všech tvářích hanba.

¹⁹Své stříbro vyhážejí do ulic,
zlato budou mít za odpadky.
Jejich stříbro ani zlato je nebude moci zachránit
v den Hospodinova zuření.
Nebudou se jím moci nasytit,

nenaplní si jím útroby –
způsobilo jim jenom hřích.

²⁰Ze vší té nádhery, kterou se chlubili,
si vyrobili své ohavné obrazy.

Udělali z toho své hnusné modly,
a já s tím naložím jako s odpadky.

²¹Cizincům to vydám za kořist,
ať to uloupí nejhorší lotři na zemi,
jen ať to znesvěť!

²²Svou tvář od nich odvrátím,
až znesvěť mou skrýš,
až do ní vpadnou lupiči
a celou ji znesvěť.

²³Připrav řetězy!

Protože zemi naplnily popravý
a ve městě je samé násilí,

²⁴přivedu nejhorší mezi národy,
aby jejich domy zabrali.

S pýchou těch mocných skoncuji
a jejich svatyně budou znesvěceny.

²⁵Přichází děs!

Budou hledat pokoj – zbytečně!

²⁶Valí se pohroma za pohromou,
zlá zpráva jedna za druhou.

Od proroka se budou dožadovat vidění
a skončí vyučování od kněží
i rady od starších.

²⁷Králi nezbude než truchlení,
kníže zahalí se zděšením
a ruce prostých lidí hrůza ochromí.
Podle jejich cest s nimi naložím;
odsoudím je tak, jak sami soudili,
a poznají, že já jsem Hospodin.“

8

Vidíš, co páchají?

¹Pátého dne šestého měsíce šestého roku, když jsem seděl doma a judští stařešinové seděli přede mnou, náhle tam na mě dolehla ruka Panovníka Hospodina. ²Podíval jsem se a hle – jakoby lidská postava! Od pasu dolů bylo vidět jakoby oheň a od pasu vzhůru jakoby třpyt žhnoucího vzácného kovu.

³Vztáhl cosi jako ruku a vzal mě za vlasy. Duch mě vyzvedl mezi nebe a zemi a v Božím vidění mě přenesl do Jeruzaléma, ke vchodu severní brány vnitřního nádvoří, kde trůnila urážlivá socha budící žárlivý hněv. ⁴A hle – byla tam sláva Boha Izraele jako tehdy, když jsem měl vidění na pláni!

⁵„Synu člověčí,“ řekl mi, „podívej se k severu.“ Podíval jsem se tím směrem, a hle – severně od brány vedoucí k oltáři stála přímo v cestě ta urážlivá socha.

⁶„Synu člověčí,“ řekl mi, „vidíš, co páchají? Ty hrozné ohavnosti, které zde dům Izraele provádí, takže mě vyhání z mé svatyně? Uvidíš ale ještě horší ohavnosti.“

⁷Přivedl mě ke vchodu do nádvoří. A hle – spatřil jsem díru ve zdi. ⁸„Synu člověčí,“ řekl mi, „prokopej tu zeď.“ Začal jsem tedy prokopávat zeď a hle – objevil se průchod.

⁹ „Vejdi,“ řekl mi, „a podívej se, jaké strašné ohavnosti tu páchají.“ ¹⁰ Vešel jsem tedy a rozhlédl se: Kolem dokola byly po stěnách vyryty obrazy všelijaké ohavné havěti a zvěře a všelijaké hnusné modly domu Izraele. ¹¹ Před nimi stálo sedmdesát stařešinů domu Izraele a uprostřed nich Jaazaniáš, syn Šafanův. Každý měl v ruce kaditelnici a vzhůru stoupal oblak vonného dýmu.

¹² „Vidíš to, synu člověčí?“ řekl mi. „Toto páchají stařešinové domu Izraele v přítmí, každý ve výklenku své modly. Říkají si totiž: ‚Hospodin nás nevidí; Hospodin zemi opustil.‘“ ¹³ Uvidíš ale ještě horší ohavnosti, které páchají.“

¹⁴ Přivedl mě ke vchodu severní brány Hospodinova domu, a hle – seděly tam ženy oplakávající boha Tamúze. ¹⁵ „Vidíš to, synu člověčí?“ řekl mi. „Uvidíš ale ještě horší ohavnosti než tyto.“

¹⁶ Přivedl mě do vnitřního nádvoří Hospodinova domu, a hle – u vchodu do Hospodinova chrámu, mezi předsíní a oltářem, bylo asi pětadvacet mužů. Zády k Hospodinovu chrámu a čelem k východu se klaněli vycházejícímu slunci!

¹⁷ „Vidíš to, synu člověčí?“ řekl mi. „To snad domu Judy nestačí ohavnosti, které tu páchají, že musejí naplnit násilím celou zem a stále víc mě popouzet? Jen se podívej, jak mi strkají klacek do chřípí!“ ¹⁸ Proto i já projevím svůj hněv! Neslituji se, neušetřím je. I když mi budou hlasitě křičet do uší, já je nevyslyším.“

Projděte městem a bijte

¹Potom hlasitě zvolal: „Přistupte vy, kdo ztrestáte město! Každý přineste svou zhoubnou zbraň!“ ²A hle – od Horní brány, obrácené na sever, přišlo šest mužů, každý s ničivou zbraní v ruce, a s nimi jeden v plátěném rouchu a s písářským náčiním po boku. Přišli a stanuli u bronzového oltáře.

³Sláva Boha Izraele se zatím zvedla ze svého místa nad cheruby a přenesla se k prahu chrámu. Tehdy zavolal onoho muže oděného plátnem a s písářským náčiním po boku.

⁴„Projdi to město, projdi Jeruzalém,“ řekl mu Hospodin, „a označ znamením na čele ty, kteří sténají a nařikají nad všemi ohavnostmi, které se ve městě páchají.“

⁵Potom jsem ho slyšel říci těm ostatním: „Projděte městem za ním a bijte! Nemějte slitování, nešetřete je. ⁶Staré i mladé, dívky, ženy i děti – všechny pobijte! K žádnému z těch, kdo nesou ono znamení, se ale nepřibližujte. Začněte od mé svatyně.“ Začali tedy od stařešinů před chrámem. ⁷„Poskvrňte chrám!“ řekl jim. „Naplňte nádvoří mrtvolami. Jděte!“ A tak vyšli do města a pobíjeli.

⁸Zatímco pobíjeli, zůstal jsem sám. Padl jsem na tvář a úpěl: „Ach ne, Hospodine, Pane můj! To chceš vyhubit celý pozůstatek Izraele, že vyléváš na Jeruzalém svůj hněv?“

⁹Tehdy mi řekl: „Vina domu Izraele a Judy je veliká, příliš veliká. Země je plná krve a ve městě samá zvrácenost. Říkají si totiž: ‚Hospodin zemi opustil. Hospodin to nevidí.‘ ¹⁰Proto se neslituji a nebudu je šetřit. Obrátím jim jejich cesty na hlavy.“

¹¹A hle – ten muž oděný plátnem a s psacím náčiním po boku se vrátil se zprávou: „Provedl jsem, cos mi přikázal.“

10

Sláva odchází

¹Podíval jsem se a hle – nad klenbou nad hlavami cherubů bylo cosi jako safírový trůn. ²„Vejdi do soukolí pod cheruby,“ řekl onomu muži oděnému plátnem. „Naber zprostřed cherubů plné hrsti žhavých uhlíků a rozsyp je po městě.“ A on tam před mýma očima vešel.

³Cherubové stáli vpravo od chrámu, a když mezi ně ten muž vešel, vnitřní nádvoří naplnil oblak. ⁴Vtom se Hospodinova sláva zvedla ze svého místa nad cheruby a přenesla se k prahu chrámu. Chrám byl naplněn oblakem a i nádvoří zalila záře Hospodinovy slávy. ⁵Šelest cherubích křídel se rozléhal až k vnějšímu nádvoří – znělo to, jako když mluví Všemohoucí Bůh.

⁶Když bylo onomu muži oděnému plátnem přikázáno: „Naber oheň ze soukolí, zprostřed cherubů,“ vešel mezi ně a postavil se ke kolu. ⁷Jeden z cherubů natáhl ruku k ohni mezi cheruby, nabral jej a podal do dlaní muže oděného plátnem. Ten ho vzal a odešel. ⁸(Cherubům byly pod křídly vidět jakoby lidské ruce.)

⁹Podíval jsem se a hle – vedle cherubů byla čtyři kola, u každého cheruba po jednom kole. Napohled se ta kola třpytila jako kámen chrysolit. ¹⁰Všechna čtyři se podobala jedno druhému, jakoby vždy bylo kolo uprostřed kola. ¹¹Když se pohybovala, mohla jet na všechny čtyři strany a cestou nezatáčela. Kamkoli se obrátila hlava, tam jela kola a cestou

nezatáčela. ¹²Celá jejich těla včetně zad, rukou a křídel byla kolem dokola plná očí stejně jako ta čtyři kola. ¹³Zaslechl jsem, že se ta kola nazývají Soukolí. ¹⁴Každý z nich měl čtyři tváře. První byla tvář cheruba, druhá byla tvář lidská, třetí byla tvář lví a čtvrtá byla tvář orlí.

¹⁵Vtom se cherubové zvedli. Byli to tytéž bytosti, které jsem spatřil u průplavu Kebar. ¹⁶Když se cherubové pohybovali, hýbala se kola s nimi, a když cherubové zvedli křídla, aby se vznesli nad zem, ani tehdy se od nich kola nevzdálila, ale zůstala u nich. ¹⁷Když stáli, stála, když se zvedali, zvedala se s nimi, neboť v nich byl duch života.

¹⁸Hospodinova sláva se tehdy vzdálila od prahu chrámu a stanula nad cheruby. ¹⁹Cherubové zvedli křídla a před mýma očima se vznesli od země a ta kola s nimi. Zastavili se u vchodu východní brány Hospodinova domu a sláva Boha Izraele byla nad nimi.

²⁰Byly to tytéž bytosti, které jsem spatřil pod Bohem Izraele u průplavu Kebar, a poznal jsem, že to byli cherubové. ²¹Každý z nich měl čtyři tváře a čtyři křídla a pod křídly cosi podobného lidským rukám. ²²Také jejich tváře vypadaly stejně jako ony tváře, které jsem spatřil u průplavu Kebar. Všichni se pohybovali přímo vpřed.

11

Jako maso v hrnci

¹Vtom se mě zmocnil Duch a přenesl mě k východní bráně Hospodinova domu, k té, která je obrácená na východ. A hle – v průchodu brány stálo pětadvacet mužů. Uprostřed nich

jsem uviděl vůdce lidu Jaazaniáše, syna Azurova, a Pelatiáše, syna Benajášova.

²„Synu člověčí,“ řekl mi Hospodin, „tito muži plánují hanebnosti a domlouvají zlá rozhodnutí pro město. ³Říkají: ‚Nemají se právě teď stavět domy? Máme se ve městě jako masíčko v hrnci.‘ ⁴Proto prorokuj proti nim. Prorokuj, synu člověčí!“

⁵Tehdy na mě padl Duch Hospodinův. „Mluv!“ řekl mi. „Tak praví Hospodin: Tohle říkáte, dome izraelský; já ale vím i to, co vás v duchu napadá. ⁶Povraždili jste v tomto městě tolik lidí, že ve všech ulicích leží mrtvoly!“

⁷Proto tak praví Panovník Hospodin: Mrtvoly, které jste nechali padnout ve městě, ty jsou to maso a město je ten hrnec; já vás z něj ale vyženu. ⁸Báli jste se meče a já na vás meč uvedu, praví Panovník Hospodin. ⁹Vyženu vás z města ven a vydám vás do rukou cizáků. Tak nad vámi vykonám své rozsudky. ¹⁰Padnete mečem. Budu vás soudit na izraelském území a tehdy poznáte, že já jsem Hospodin. ¹¹Už vám nebude ve městě jako masíčku v hrnci. Budu vás soudit na izraelském území ¹²a tehdy poznáte, že já jsem Hospodin. Neřídíte se totiž mými pravidly a neplníte mé zákony, ale řídíte se pravidly národů ve vašem okolí!“

¹³A zatímco jsem prorokoval, Pelatiáš, syn Benajášův, zemřel. Padl jsem proto na tvář a hlasitě jsem úpěl: „Ach ne, Hospodine, Pane můj! To chceš skoncovat s pozůstatkem Izraele?“

Opět vás shromáždím

¹⁴Dostal jsem slovo Hospodinovo: ¹⁵„Synu člověčí! Obyvatelé Jeruzaléma říkají o tvých bratrech, o tvých vlastních příbuzných a vůbec o celém domu Izraele: ‚Jsou daleko od Hospodina. Země teď patří nám.‘

¹⁶Proto řekni: Tak praví Panovník Hospodin – Ano, zahnal jsem je daleko mezi národy, ano, rozprášíl jsem je po zemích. V zemích, kam přišli, se jim ale sám nakrátko stanu svatyní.

¹⁷Proto řekni: Tak praví Panovník Hospodin – Shromáždím vás z národů a posbírám vás ze zemí, do nichž jste byli rozptýleni, a dám vám izraelskou zemi.

¹⁸Až tam přijdou, odstraní odtud všechny ohavnosti a nechutnosti. ¹⁹Dám jim jedno srdce a do nitra jim vložím nového ducha. Vezmu jim z těla srdce z kamene a dám jim srdce z masa, ²⁰aby se řídili mými pravidly, dodržovali mé zákony a jednali podle nich. Tehdy budou mým lidem a já budu jejich Bohem. ²¹Ale těm, jejichž srdce tíhne k ohavnostem a nechutnostem, takovým obrátím jejich cesty na hlavy, praví Panovník Hospodin.“

²²Vtom cherubové s koly po bocích a se slávou Boha Izraele nad sebou zvedli křídla. ²³Hospodinova sláva se vznesla zprostřed města a stanula nad horou východně od města.

²⁴Ve vidění, které jsem dostal od Božího Ducha, se mě Duch zmocnil a přenesl mě k vyhnancům v Babylonii. Potom mi to vidění zmizelo ²⁵a já jsem vyhnancům pověděl všechno, co mi Hospodin ukázal.

Do vyhnanství, do zajetí

¹Dostal jsem slovo Hospodinovo: ²„Synu člověčí, bydlíš mezi bandou vzbouřenců. Mají oči k vidění, ale nevidí, mají uši k slyšení, ale neslyší, protože je to banda vzbouřenců.

³Synu člověčí, sbal si ranec jako vyhnanec a před jejich očima odejdi za bílého dne do vyhnanství. Před jejich očima odejdi z domova pryč do vyhnanství. Snad tomu porozumí, i když jsou banda vzbouřenců. ⁴Za bílého dne, před jejich očima vynes svůj ranec sbalený jako do vyhnanství. K večeru se pak před jejich očima vydej na cestu, jako odcházejí vyhnanci. ⁵Před jejich očima se prokopej zdí a vynes tudy své věci ven. ⁶Vezmi si je na záda a před jejich očima je po setmění odnes pryč. Měj zahalenou tvář, abys neviděl svou zem. Dal jsem tě totiž domu Izraele jako znamení.“

⁷Udělal jsem tedy, co mi bylo přikázáno. Za bílého dne jsem vynesl svůj ranec sbalený jako do vyhnanství, k večeru jsem se vlastníma rukama prokopával zdí a po setmění jsem své věci před jejich očima odnesl na zádech pryč.

⁸Ráno jsem dostal slovo Hospodinovo: ⁹„Synu člověčí, ptal se tě dům Izraele, ta banda vzbouřenců: ‚Co to děláš?‘ ¹⁰Řekni jim: Tak praví Panovník Hospodin – Tento ortel se týká vládce v Jeruzalémě a celého domu Izraele, který zůstal ve městě.

¹¹Řekni jim: Já jsem znamení pro vás! Předvedl jsem, co se stane jim. Půjdou do vyhnanství, do zajetí!

¹²I jejich vládce si po setmění naloží věci na záda a odejde. Prokopou zeď, aby ho tudy vyvedli. Bude mít zahalenou tvář,

takže už neuvidí svou zem. ¹³Nastražím na něj svoji past a uvážne v mé síti. Odvedu ho do Babylonie, do země Chaldejců, ani tu ale neuvidí a zemře v ní. ¹⁴Všechny, kdo jsou kolem něj, celou jeho družinu i vojsko rozpráším do všech stran a s taseným mečem je poženu.

¹⁵Tak poznají, že já jsem Hospodin – až je rozptýlím mezi národy a rozpráším je po zemích. ¹⁶Hrstku z nich ušetřím před mečem, hladem i morem, aby mezi národy, kam přijdou, vyprávěli o všech svých ohavnostech. Tehdy poznají, že já jsem Hospodin.“

¹⁷Dostal jsem slovo Hospodinovo: ¹⁸„Synu člověčí! Třes se, když budeš jíst, a chvěj se úzkostí, když budeš pít. ¹⁹Řekni lidu země: Toto praví Panovník Hospodin o obyvatelích Jeruzaléma v izraelské zemi: Svůj chléb budou jíst v úzkostech a svoji vodu pít v hrůze, protože jejich země bude oloupena o všechno kvůli násilí všech jejích obyvatel. ²⁰Obydlená města zůstanou ležet v troskách a země bude zničena. Tehdy poznáte, že já jsem Hospodin.“

Už žádné odklady!

²¹Dostal jsem slovo Hospodinovo: ²²„Synu člověčí, co to máte v izraelské zemi za přísloví? Prý: ‚Dny utíkají, všechna vidění selhávají.‘

²³Proto jim řekni: Tak praví Panovník Hospodin – S tímto příslovím skoncuji! Už ho v Izraeli nikdy nepoužiji. Naopak, řekni jim: Blíží se dny, kdy se všechna vidění naplní. ²⁴Z domu Izraele vymizí všechna falešná vidění i lichotivá věštění,

²⁵neboť já jsem Hospodin. Říkám, co říkám, a to slovo se

naplní. Už žádné odklady! Za vašich časů, vy bando
vzbouřenců, promluvím a to slovo naplním, praví Panovník
Hospodin.“

²⁶Dostal jsem slovo Hospodinovo: ²⁷„Synu člověčí, dům Izraele
říká: ‚Ta jeho vidění se splní za dlouhé roky. Prorokuje o
vzdálené budoucnosti.‘

²⁸Proto jim řekni: Tak praví Panovník Hospodin – Žádné z
mých slov už nesnese odklady. Cokoli řeknu, se naplní, praví
Panovník Hospodin.“

13

Falešní proroci

¹Dostal jsem slovo Hospodinovo: ²„Synu člověčí, prorokuj
proti izraelským prorokům, kteří se věnují prorokování. Řekni
těm, kteří prorokují své vlastní představy: Slyšte slovo
Hospodinovo. ³Toto praví Panovník Hospodin: Běda
zvráceným prorokům, kteří se řídí svým vlastním nutkáním a
nevidí vůbec nic! ⁴Tví proroci, Izraeli, jsou jako šakali mezi
troskami. ⁵Nepřistoupili jste k trhlinám a neopravili hradbu
izraelského domu, tak aby obstál v boji, až přijde Hospodinův
den! ⁶Jejich vidění jsou falešná a jejich věštění je lež.
Hospodin je neposlal, ale oni říkají: ‚Tak praví Hospodin,‘ a
čekají, že se to slovo naplní. ⁷Nejsou ta vaše vidění falešná?
Nejsou ty vaše věštby lež? Říkáte: ‚Tak praví Hospodin‘ – já
jsem však nemluvil!

⁸Nuže, tak praví Panovník Hospodin: Protože jsou vaše slova
falešná a vaše věštění je lež, hle – jsem proti vám, praví
Panovník Hospodin! ⁹Má ruka je proti prorokům, kteří mají

falešná vidění a kteří věští lži. Přestanou být rádci pro můj lid, v soupisu domu Izraele nebudou zapsáni a na izraelskou půdu nevročí. Tehdy poznáte, že já jsem Panovník Hospodin.

¹⁰To všechno proto, že sváděli můj lid, když říkali: „Jen klid“ – jenže klid nebyl! Když lidé postaví chatrnou zídku, tihle ji nahazují omítkou. ¹¹Řekni těm omítačům: Spadne to! Přijdou dešťové přívaly, budou padat kroupy jako kameny, strhne se větrná bouře, ¹²a hle – ta zeď spadne! Tehdy se vás nejspíš zeptají: „Co zbylo z té vaší omítky?“

¹³Nuže, tak praví Panovník Hospodin: Ve své zuřivosti rozpoutám větrnou bouři, ve svém hněvu spustím dešťové přívaly a ve své ničivé zuřivosti sešlu kroupy jako kameny.

¹⁴Zbořím zeď, kterou jste nahazovali omítkou, a srovnám ji se zemí, až se obnaží její základy. Spadne a vy skončíte pod ní – tehdy poznáte, že já jsem Hospodin! ¹⁵Až se vybouří můj hněv proti té zdi a proti těm, kdo ji omítali, řeknu vám: Zeď je pryč i s těmi svými omítači, ¹⁶s izraelskými proroky, kteří prorokovali Jeruzalému a mívali o něm vidění: „Jen klid.“ – Žádný klid, praví Panovník Hospodin!

¹⁷A teď, synu člověčí, se obrať proti dcerám svého lidu, které prorokují své vlastní představy, a prorokuj proti nim. ¹⁸Řekni: Tak praví Panovník Hospodin – Běda těm, které šijí pásy pro každé zápěstí a zhotovují čelenky na hlavy všech velikostí, aby lapaly duše do pasti! Myslíte, že můžete hubit můj lid, a svou vlastní duši zachránit? ¹⁹Zneuctíváte mě před mým lidem za hrst ječmene a kus žvance! Lžete mému lidu, který poslouchá vaše lži, a tak zabíjíte ty, kdo neměli zemřít, a držíte naživu ty, kdo neměli žít.

²⁰Nuže, tak praví Panovník Hospodin: Hle, jsem proti těm vašim páskám, jimiž lapáte lidi jako ptáky do pasti. Strhám vám je z paží a propustím ty, které jste lapaly jako ptáky do pasti. ²¹Strhnu vám ty vaše čelenky a svůj lid vysvobodím z vašeho sevření, aby už nebyli vaší kořistí. Tehdy poznáte, že já jsem Hospodin! ²²Protože svou lží rmoutíte srdce spravedlivých, ačkoli já je netrápím, a protože povzbuzujete ničemy, aby se neodvrátili od své zlé cesty a mohli žít, ²³proto už nebudete mít falešná vidění a nebudete pokračovat ve věštění. Vysvobodím svůj lid z vašeho sevření a poznáte, že já jsem Hospodin.“

14

Modly v srdcích

¹Přišli za mnou někteří ze stařešinů Izraele a posadili se přede mnou. ²Dostal jsem slovo Hospodinovo: ³„Synu člověčí! Tito muži chovají v srdci hnusné modly a stavějí si před oči to, co je vede k špatnosti. Mám snad odpovídat na jejich modlitby?

⁴Proto k nim promluv a řekni jim: Tak praví Panovník Hospodin – Kdokoli z domu Izraele by v srdci choval hnusné modly a stavěl si před oči to, co ho vede k špatnosti, a přitom by se vypravil za prorokem, já Hospodin mu odpovím, jak za své hnusné modlářství zaslouží. ⁵Tak přistihnu dům Izraele v jejich smýšlení, v tom, jak se mi všichni odcizili svými hnusnými modlami.

⁶Proto řekni domu Izraele: Toto praví Panovník Hospodin – Obráťte se! Navraťte se od svých hnusných model a odvráťte tvář ode všech svých ohavností!

⁷Ano, kdokoli z domu Izraele nebo z přistěhovalců v Izraeli

žijících by se ode mě oddělil, takže by v srdci choval hnusné modly a stavěl si před oči to, co ho vede k špatnosti, a přitom by se vypravil za prorokem, aby se mě dotazoval skrze něj, já Hospodin mu odpovím osobně. ⁸Proti takovému člověku se postavím tváří, udělám z něj výstražné znamení a přísloví a vyvrhnu jej ze svého lidu. Tak poznáte, že já jsem Hospodin. ⁹Pokud by se prorok zesměšnil tím, že by promluvil, zesměšnil jsem ho já Hospodin. Na takového proroka vztáhnu ruku a vyhladím ho ze svého lidu, Izraele. ¹⁰Ponesou svou vinu. Prorok bude vinen právě tak jako ten, kdo se ho přišel ptát. ¹¹Potom už dům Izraele nebude bloudit ode mě pryč a nebudou se už poskvřňovat všemi svými hříchy. Budou mým lidem a já budu jejich Bohem, praví Panovník Hospodin.“

Noe, Daniel a Job

¹²Dostal jsem slovo Hospodinovo: ¹³„Synu člověčí! Kdyby nějaká země proti mně zhřešila a byla by mi nevěrná, vztáhl bych na ni ruku a odřízl ji od chleba, poslal bych na ni hlad a vyhladil z ní lidi i dobytek, ¹⁴pak i kdyby v ní byli tito tři muži: Noe, Daniel a Job, zachránili by svou spravedlností pouze sami sebe, praví Panovník Hospodin.

¹⁵Kdybych na tu zemi přivedl dravou zvěř, aby ji hubila, až by z ní byla jen pustina, kterou by kvůli zvěři nikdo nechodil, ¹⁶pak – jakože jsem živ, praví Panovník Hospodin – i kdyby v ní byli tito tři muži, nemohli by zachránit ani vlastní syny nebo dcery. Zachránili by pouze sami sebe, ale z té země by byla pustina.

¹⁷Kdybych na tu zemi přivedl meč a nechal ho tou zemí procházet, takže bych z ní vyhladil lidi i dobytek, ¹⁸pak – jakože jsem živ, praví Panovník Hospodin – i kdyby v ní byli

tito tři muži, nemohli by zachránit ani vlastní syny a dcery. Zachránili by pouze sami sebe.

¹⁹Kdybych na tu zemi poslal mor a vylil na ni svůj hněv až do krve, takže bych z ní vyhladil lidi i dobytek, ²⁰pak – jakože jsem živ, praví Panovník Hospodin – i kdyby v ní byli Noe, Daniel a Job, nemohli by zachránit ani vlastního syna nebo dceru. Zachránili by svou spravedlností pouze sami sebe.

²¹Nuže, tak praví Panovník Hospodin: Co teprve, až na Jeruzalém pošlu své čtyři kruté soudy – meč, hlad, dravou zvěř a mor – abych z něj vyhladil lidi i dobytek! ²²Přesto v něm ale zůstane hrstka přeživších, kteří odtud vyvedou své syny a dcery. Hle – už k vám přicházejí! Až uvidíte jejich způsoby a jejich skutky, dojdete útěchy po tom neštěstí, které jsem uvedl na Jeruzalém – po všem tom neštěstí, které jsem na něj uvedl. ²³Až uvidíte jejich způsoby a jejich skutky, dojdete díky nim úlevy, neboť poznáte, že nic z toho, co jsem v tom městě učinil, nebylo bez příčiny, praví Panovník Hospodin.“

15

Neužitečná réva

¹Dostal jsem slovo Hospodinovo: ²„Synu člověčí! Co je dřevo vinné révy oproti stromům? Co je její ratolest oproti všem lesům? ³Dá se z jejího dřeva něco užitečného vyrobit? Udělají z něj aspoň kolík, na který se dá něco zavěsit? ⁴Hle – hází se do ohně ke spálení. Shoří oba jeho konce a i střed ohoří. K jakému užitku se dá použít? ⁵Hle – ani když bylo celé, nedalo se z něj nic vyrobit. Co teprve, když je ohořelé a spálené! K čemu se ještě dá použít?

⁶Nuže, tak praví Panovník Hospodin: Jako jsem oproti lesním

stromům zanechal dřevo vinné révy ohni ke spálení, stejně tak zanechám i obyvatele Jeruzaléma. ⁷Postavím se proti nim tváří. I když se z ohně vynořili, oheň je stráví. Tehdy poznáte, že já jsem Hospodin – až se proti nim postavím tváří. ⁸Tu zemi zpusťším za to, jak hrozně mi byli nevěrní, praví Panovník Hospodin.“

16

Nevěrná coura

¹Dostal jsem slovo Hospodinovo: ²„Synu člověčí, ukaž Jeruzalému, jak je ohavný! ³Řekni: Toto praví Panovník Hospodin Jeruzalému – Původem i rodem jsi Kananejka, tvůj otec byl Emorejce a matka Chetejka. ⁴A tvoje narození? Tenkrát, když ses narodila, tvá pupeční šňůra nebyla odříznuta, nebylas vodou do čista omyta, solí jsi nebyla ošetřena ani plenkami zavinuta jsi nebyla. ⁵Nikdo se nad tebou neslitoval, aby pro tebe jednou z těch věcí ze soucitu udělal. Tenkrát, když ses narodila, pohodili tě někam ven jako odporný odpadek.

⁶Šel jsem okolo a uviděl tě, jak se tam zmítáš v krvi. Jak jsi tam ležela ve vlastní krvi, řekl jsem ti: „Žij!“ Jak jsi tam ležela ve vlastní krvi, řekl jsem ti: „Žij!“ ⁷Nechal jsem tě růst jako sazenici v poli, a tak jsi rostla a dospívala, až ses vyvinula do krásy. Narostla ti ňadra, vyrašilo ochlupení, pořád jsi ale byla nahá a bosá.

⁸Znovu jsem šel okolo a uviděl tě, a hle – přišel tvůj čas, čas milování. Tehdy jsem tě zahalil cípem svého pláště a přikryl tvoji nahotu. S přísahou jsem se ti zaslíbil, vstoupil jsem s tebou do smlouvy a oddala ses mi, praví Panovník Hospodin.

⁹Umyl jsem tě vodou, opláchl tě od krve a pomazal tě olejem.

¹⁰Oblékl jsem ti vyšívané šaty a obul sandály z jemné kůže, ověnil jsem tě kmentem a zahalil vzácným závojem.

¹¹Ozdobil jsem tě šperky, na ruce ti dal náramky a náhrdelník na šíji. ¹²Navlékl jsem ti nosní kroužek, do uší zavěsil náušnice a korunoval jsem tě skvostnou čelenkou. ¹³Zdobila ses zlatem a stříbrem, nosila šaty z kmentu, vzácných látek a výšivek a jedla pokrm z jemné mouky s medem a olejem. Stala se z tebe nesmírná krasavice, opravdová královna! ¹⁴Tvá dokonalá krása proslula mezi národy díky nádheře, kterou jsem tě ozdobil, praví Panovník Hospodin.

¹⁵Ty ses však na tu svou krásu spolehla a ve své proslulosti ses dala do smilstva. Své smilstvo jsi nabízela každému kolemjdoucímu; oddala ses mu. ¹⁶Vzala jsi svá roucha a vyparádila jimi obětní výšiny a smilnila jsi na nich tak, že to nemá obdoby. ¹⁷Vzala jsi své šperky ze zlata a stříbra, které jsem ti dal, a nadělala sis mužské podobizny, s nimiž jsi smilnila. ¹⁸Vzala jsi svá vyšívaná roucha a oblékla je jimi. Můj olej a mé kadidlo jsi přinášela jim. ¹⁹Pokrm, jímž jsem tě sytil – jemnou mouku s medem a olejem – jsi přinášela jim, aby voněl před nimi. Tak to bylo! praví Panovník Hospodin.

²⁰Vzala jsi dokonce své syny a dcery, které jsi mi porodila, a obětovala jsi jim je ke strávení! To ti nestačilo smilnit?

²¹Musela jsi ještě vraždit mé děti? Odevzdávala jsi je jim, nechávala jsi je projít plameny! ²²Při všech těch ohavnostech a smilnění sis ani nevzpomněla na mládí, na dny, kdy jsi byla nahá a bosá a zmítala ses v krvi.

²³Běda! Běda ti! praví Panovník Hospodin. Kromě všech svých

zločinů²⁴ sis na každém plácku rozbalila stánek a pořídila svatyňku.²⁵ Postavila sis svatyňku na každém rohu a zprznila svou krásu. Roztahovala jsi nohy každému kolemjdoucímu a smilnila jsi čím dál víc.²⁶ Smilnila jsi s Egyptány, těmi svými sousedy s naběhlými údy, a smilnila jsi čím dál víc, až jsem se rozezlíl!²⁷ Hle – vztáhl jsem na tebe ruku a zmenšil jsem tvé území. Vydal jsem tě libovůli tvých nepřátel, filistínských dcer, které jsi zahanbila svou zvrhlostí.²⁸ Smilnila jsi také s Asyřany, neměla jsi totiž dost; smilnila jsi s nimi, ale neměla jsi dost.²⁹ Smilnila jsi tedy čím dál víc, až ses dostala k Babylonii, té zemi kramářů. Pořád jsi ale neměla ještě dost.³⁰ Zuřím proti tobě! praví Panovník Hospodin. Co všechno to jako nestydatá coura provádíš!³¹ Rozbalila sis stánek na každém rohu a na každém plácku sis pořídila svatyňku. Narozdíl od coury si ale za to nechceš nechat zaplatit.³² Nevěrnice! Místo svého manžela k sobě bereš cizí!³³ Všem courám se za to platí, ale svým milencům platíš ty – uplácíš je, aby za tebou chodili smilnit z celého okolí!³⁴ Ve svém smilstvu se tedy líšíš od coury. Líšíš se tím, že o tvé služby nikdo nestojí, a tak neplatí oni tobě, ale ty jim.

³⁵ Proto slyš slovo Hospodinovo, ty couro! ³⁶ Tak praví Panovník Hospodin: Protože ses celá potřísněná smilstvem obnažovala před všemi svými milenci, před všemi svými ohavnými modlami, a protože jim obětovala krev svých dětí,³⁷ hle – já shromáždím všechny tvé milence, s nimiž ses těšila, ať už jsi je milovala, anebo nenáviděla. Shromáždím je proti tobě z celého okolí a obnažím tě před nimi, aby tě viděli v celé tvé nahotě.³⁸ Budu tě soudit, jako se soudí cizoložnice a

vražedkyně. Vydám tě krvavé pomstě vášnivého hněvu.

³⁹Vydám tě do jejich rukou, aby zbořili tvé stánky a zničili tvé svatyňky. Strhají z tebe šaty, seberou ti šperky a nechají tě nahou a bosou. ⁴⁰Přivedou na tebe dav, aby tě kamenovali a probodali meči. ⁴¹Tvé domy vypálí a před očima mnoha žen tě popraví. Tak skoncuji s tvým smilněním – už žádní zaplacení milenci! ⁴²Tehdy se můj hněv proti tobě vybouří a má žárlivost se utiší; tehdy se uklidním a nechám zuření.

⁴³Protože sis ani nevzpomněla na dny svého mládí a pobuřovala jsi mě tím vším, hle – já ti ty tvé způsoby odplatím, praví Panovník Hospodin! Copak jsi ve všech svých ohavnostech nedospěla k zvrhlosti?

⁴⁴Každý, kdo mluví v příslovích, o tobě prohlásí: „Jaká matka, taková dcera!“ ⁴⁵Jsi dcerou své matky, která nesnáší svého muže i děti. Jsi sestrou svých sester, které nesnášejí své muže i děti. Vaše matka byla Chetejka a váš otec Emorejec. ⁴⁶Tvá starší sestra Samaří bydlela se svými dcerami po tvé levici, po tvé pravici pak tvá mladší sestra Sodoma se svými dcerami.

⁴⁷Copak ses neřídila jejich způsoby? Nepáchala jsi jejich ohavnosti? Jako by to ale nebylo vůbec nic, zkazila ses v každém ohledu ještě víc než ony! ⁴⁸Jakože jsem živ, praví Panovník Hospodin, ani tvá sestra Sodoma se svými dcerami nepáchala, co pácháš ty se svými dcerami.

⁴⁹Hle, toto byla vina tvé sestry Sodomy: pýcha, sytost a klidné pohodlí, které užívala se svými dcerami, aniž pomohla chudým a ubohým. ⁵⁰Naopak, chovaly se povýšeně a jednaly přede mnou ohavně, a proto jsem je odstranil, jak jsi sama viděla. ⁵¹Samaří přitom nehřešila ani z poloviny jako ty! Ve

srovnání s nimi ses chovala tak ohavně, že tvé sestry díky všem tvým ohavnostem vypadají nevinně. ⁵²Styď se – vždyť jsi tím svým sestrám poskytla omluvu! Hřešila jsi mnohem ohavněji než ony, takže teď vypadají vedle tebe nevinně. Styď se a hanbi se, neboť tvé sestry díky tobě vypadají nevinně!

⁵³Změním jejich úděl, úděl Sodomy a jejích dcer i úděl Samaří a jejích dcer. Zároveň ale změním i tvůj úděl, ⁵⁴aby ses musela stydět a hanbit za všechno, co jsi spáchala – vždyť je to pro tvé sestry útěcha! ⁵⁵Tvé sestry, Sodoma se svými dcerami a Samaří se svými dcerami, budou znovu tím, čím bývaly kdysi. Ale i ty se svými dcerami budeš znovu tím, čím jsi byla kdysi.

⁵⁶Copak sis v dobách své pýchy nebrala svou sestru Sodomu do úst jako přísloví, ⁵⁷než došlo k odhalení tvé vlastní špatnosti? Teď se ti ale vysmívají Edomky i Filištíncy a všechny jejich sousedky – pohrdají tebou všichni i okolí! ⁵⁸Poneseš následky svých ohavných zvrhlostí, praví Hospodin.

⁵⁹Toto praví Panovník Hospodin: Zachovám se k tobě podle toho, jak ses chovala, neboť jsi pohrdla mou přísahou a smlouvu jsi zrušila. ⁶⁰Budu však pamatovat na svou smlouvu s tebou ze dnů tvého mládí a uzavřu s tebou smlouvu věčnou.

⁶¹Tehdy si vzpomeneš na své způsoby a budeš se stydět, až vezmu tvé starší i mladší sestry a dám ti je za dcery, i když to nebylo součástí tvé smlouvy. ⁶²Uzavřu s tebou svoji smlouvu a poznáš, že já jsem Hospodin. ⁶³Tehdy se rozpomeneš a zastydíš a samou hanbou ani neotevřeš ústa, až tě očistím od všeho, co jsi páchala, praví Panovník Hospodin.“

Cedr, réva a dva orli

¹Dostal jsem slovo Hospodinovo: ²„Synu člověčí, dej domu Izraele hádanku, pověz mu podobenství ³a řekni: Tak praví Panovník Hospodin – Mohutný orel s mohutnými křídly, dlouhými brky a hustým, sytě zbarveným peřím přilétl na Libanon a vzal vrcholek cedru. ⁴Utrhl výhonek z jeho špičky a odnesl do kupecké země, kde ho položil ve městě obchodníků.

⁵Potom vzal semeno z té země a zasel do úrodné půdy, jak vrbový proutek je zasadil pěkně u vody. ⁶Když potom vzešlo, byla z něj nevysoká vinoucí se réva. Své ratolesti obracela k němu a zapouštěla kořeny. Semínko se tak stalo révou, z níž vyrostly ratolesti a vyrašily výhonky.

⁷Vtom se objevil další mohutný orel s mohutnými křídly a hustým peřím. A hle – ta réva obrátila své kořeny ze záhonů, kde byla zasazena, k němu a natahovala k němu své ratolesti, aby ji zavlažil. ⁸Přitom byla zasazena do dobré půdy pěkně u vody, aby vypouštěla ratolesti, nesla plody a stala se překrásným vínem.

⁹Řekni: „Tak praví Panovník Hospodin – Copak uspěje? Nebude vyrvána i s kořeny? Copak zbavena plodů neuschne? Neuschnou všechny výhonky, které z ní rašily? Nebude třeba velké síly ani mocné armády, aby byla vyrvána i s kořeny.

¹⁰Ano, byla zasazena, ale uspěje? Zasažena východním větrem, neuschne úplně? Na záhonech, kde byla zasazena, tam uschne!“

¹¹Dostal jsem slovo Hospodinovo: ¹²„Řekni té bandě vzbouřenců – Nevíte, co to znamená? Řekni – Do Jeruzaléma přitáhl babylonský král, zabil jeho krále i knížata a odvedl je s sebou do Babylonu. ¹³Potom vzal potomka z královského semene, uzavřel s ním smlouvu a zavázal ho přísahou. Odvedl také přední muže země, ¹⁴aby to království srazil tak, aby se už samo nezvedlo a muselo dodržovat jeho smlouvu, aby obstálo.

¹⁵Ten král se ale proti němu vzbouřil. Vyslal své posly do Egypta žádat o koně a o veliké vojsko. Ale copak uspěje? Když provedl toto všechno, unikne odplatě? Když porušil smlouvu, copak unikne? ¹⁶Jakože jsem živ, praví Panovník Hospodin, zemře v Babylonu, v zemi toho krále, který jej ustanovil králem a jehož přísahou pohrdl a jehož smlouvu porušil.

¹⁷Farao mu se svým mocným a početným vojskem nepomůže ve válce, až babylonský král navrší násep a vybuduje valy, aby vyhladil mnoho lidí. ¹⁸Pohrdl přece přísahou, porušil smlouvu! Ano, dal sice ruku, ale provedl toto vše. Neunikne odplatě.

¹⁹Nuže, tak praví Panovník Hospodin: Jakože jsem živ, obrátím na jeho hlavu, že pohrdl mou přísahou a porušil mou smlouvu! ²⁰Nastražím na něj svoji past a uvázne v mé síti. Odvedu ho do Babylonu a tam ho budu soudit za to, jak mi byl nevěrný. ²¹Nejlepší vojáci z celého jeho vojska padnou mečem a ti, kdo zůstanou, budou rozehnáni do všech stran. Tehdy poznáte, že já Hospodin jsem promluvil.

²²Tak praví Panovník Hospodin:

Já vezmu snítku ze samé špičky cedru,

útlou ratolest vytrhnu z jeho koruny
a na vysoké strmé hoře si ji zasadím,
²³zasadím ji na vznešené hoře Izraele.
Vypustí ratolesti, vydá plody
a bude cedrem překrásným,
ve kterém se všichni ptáci uhnízdí
a všichni najdou stín pod jeho větvemi.
²⁴Všechny stromy v kraji tehdy poznají,
že já jsem Hospodin:
Já snižuji strom vysoký
a nízký zvyšuji,
zelený strom nechám usychat
a suchý rozkvétat.
To říkám já Hospodin;
já to učiním.“

18

Proč máte umírat?

¹Dostal jsem slovo Hospodinovo: ²„Co je to s vámi, že o izraelské zemi říkáte toto přísloví:

„Rodiče jedli trpké hrozny
a dětem trnou zuby“?

³Jakože jsem živ, praví Panovník Hospodin, to přísloví už v Izraeli říkat nebudete. ⁴Hle – mně patří všechny životy, jak život rodičů, tak život dětí! Životem zaplatí ten, kdo hřeší.

⁵Někdo je třeba spravedlivý a jedná poctivě a spravedlivě:

⁶Nehoduje v náhorních svatyních,
k modlám izraelského domu nevzhlíží,
manželku svého bližního nezneuctí,
nepřiblíží se k ženě, dokud krvácí,
⁷nikomu nechce ublížit,
vrací dlužníkovi, co zastavil,
nepřivlastňuje si, co mu nepatří,
dělí se o chléb s hladovým
a dává šaty nahým,
⁸nepůjčuje jako lichváři
a nevymáhá úroky,
odvrací ruku od křivdy
a lidi správně rozsoudí,
⁹řídí se mými pravidly
a věrně dodržuje mé zákony.

Takový člověk je spravedlivý, takový jistě bude žít, praví
Panovník Hospodin.

¹⁰Zplodí však třeba zločince a vraha, který provádí cokoli z
těch věcí, ¹¹kterých se on sám varoval:

Hoduje v náhorních svatyních,
manželku svého bližního zneuctí,
¹²ubližuje chudým a ubohým,
přivlastňuje si, co mu nepatří,
nevrací, co vzal do zástavy,
upírá oči na modly,
páchá ohavnosti,

¹³půjčuje jako lichváři
a vymáhá si úroky.

Takový má snad žít? Nikoli! Za všechny ohavnosti, které prováděl, jistě zemře; jeho krev ulpí na něm.

¹⁴Třeba však zplodí syna, který vidí všechny hříchy, které jeho otec páchá, prohlédne a začne jednat jinak:

¹⁵Nehoduje v náhorních svatyních,
k modlám izraelského domu nevzhlíží,
manželku svého bližního nezneuctí,

¹⁶nikomu nechce ublížit,
nebere nic do zástavy,
nepřivlastňuje si, co mu nepatří,
dělí se o chléb s hladovým

a dává šaty nahým,
¹⁷vyhýbá se tomu, aby chudým ublížil,
nepůjčuje jako lichváři
a nevymáhá úroky,
plní mé zákony
a řídí se mými pravidly.

Takový nezemře za otcovy viny – takový jistě bude žít! ¹⁸Jeho otec však zemře za své viny, protože působil příkoří, okrádal bratra a prováděl mezi svým lidem špatnosti.

¹⁹Vy ale říkáte: „Jak to, že syn nenese otcovy viny?“ – Jestliže ten syn jednal poctivě a spravedlivě, dodržoval má pravidla a plnil je, takový jistě bude žít. ²⁰Životem zaplatí ten, kdo hřeší. Syn neponese otcovy viny a otec neponese viny synovy.

Spravedlivému se bude počítat jeho spravedlnost a ničemovi jeho ničemnost.

²¹Když se však ničema odvrátí ode všech hříchů, jichž se dopustil, bude dodržovat všechna má pravidla a jednat poctivě a spravedlivě – takový nezemře, takový jistě bude žít!

²²Žádné hřichy, jichž se dopustil, mu nebudou připomínány.

Protože jednal spravedlivě, bude žít. ²³Mám snad zalíbení ve smrti ničemy? praví Panovník Hospodin. Nechci snad raději, aby se od svých cest odvrátil a žil?

²⁴Když se však spravedlivý odvrátí od své spravedlnosti a bude jako ničema páchat bezpráví a provádět všemožné ohavnosti – má snad žít? Žádné spravedlivé skutky, které konal, nebudou vzpomenu ty. Zemře za to, jak byl nevěrný, za hřích, kterého se dopustil.

²⁵Vy ale říkáte: ‚Hospodin je ve svém jednání vrtkavý.‘ Poslyš, dome izraelský: Já že jsem ve svém jednání vrtkavý? Nejste to spíše vy, kdo je vrtkavý ve svém jednání? ²⁶Když se spravedlivý odvrátí od své spravedlnosti a páchá bezpráví, musí zemřít.

Zemře kvůli bezpráví, jehož se dopustil. ²⁷Když se ničema odvrátí od své ničemnosti a jedná poctivě a spravedlivě, zachrání se a bude žít. ²⁸Prohlédl a odvrátil se ode všech hříchů, jichž se dopustil – takový nezemře, takový jistě bude žít. ²⁹Dům Izraele však říká: ‚Hospodin je ve svém jednání vrtkavý.‘ Já že jsem ve svém jednání vrtkavý, dome izraelský? Nejste to spíše vy, kdo je vrtkavý ve svém jednání?

³⁰Proto vás budu soudit, dome Izraele, každého podle jeho jednání, praví Panovník Hospodin. Obráťte se! Odvrhněte všechny své hřichy, ať vás ta vina nezničí! ³¹Odhodte všechny hřichy, které jste páchali, a získejte nové srdce a nového

ducha. Proč máte umírat, dome izraelský? ³²Nemám zalíbení ve smrti umírajících, praví Panovník Hospodin. Obráťte se a žijte!“

19

Žalozpěv nad judským lvem

¹„Zpívej žalozpěv nad izraelskými vládci, ²zpívej:

Kdo byla tvá matka?

Lvice mezi lvy!

Léhala mezi šelmami

se svými lvíčaty.

³Když odchovala jedno z nich,

dravý lev se z něho stal.

Trhat kořist se naučil,

i lidi požíral!

⁴Když o něm uslyšeli mezi národy,

ulovili ho do pasti;

za háky ho do Egypta odvěkli.

⁵Když lvice viděla, že se nedočká,

její naděje že zhynula,

vzala jiné ze svých lvíčat,

udělala z něj dravého lva.

⁶Vykračoval si mezi šelmami,

dravý lev se z něho stal.

Trhat kořist se naučil,

i lidi požíral!

⁷Jejich pevnosti bořil

a pustošil jejich města.

Země i všichni, kdo žili v ní,

se děsili, když řval.

⁸Z národů se pak na něj vypravili,

ze zemí v celém okolí.

Roztáhli na něj svoji síť,

ulovili ho do pasti.

⁹Za háky do klece ho dovezli,

k babylonskému králi přivedli

a uvrhli do vězení,

aby už neznělo jeho řvaní

nad izraelskými horami.

¹⁰Tvá matka jak réva na tvé vinici

zasazená byla u vody,

plodná a s množstvím ratolestí

dík dostatku vody.

¹¹Vyrostly na ní silné větve

vhodné pro žezla vladařů,

tyčila se vysoko nad porostem,

nápadná výškou a hustou korunou.

¹²Zuřivě však byla vyvrácena,

k zemi sražena!

Východní vítr ji vysušil,

její plody byly servány,

její silné větve uschly

a pohltily je plameny.

¹³Ted' je přesazena do pouště,

do země suché a vyprahlé.

¹⁴Z jejích větví vyšlehl oheň
a její plody pohltit.
Nezůstala jí žádná silná větev
vhodná pro žezlo vladaře.

Toto je žalozpěv a je určen k truchlení.“

20

Dějiny vzpoury

¹Desátého dne pátého měsíce sedmého roku se někteří ze stařešinů Izraele přišli dotazovat Hospodina a posadili se přede mnou.

²Dostal jsem slovo Hospodinovo: ³„Synu člověčí, řekni izraelským stařešinům toto: Tak praví Panovník Hospodin – Vy že se přicházíte se mnou radit? Jakože jsem živ, nebudu odpovídat na vaše modlitby, praví Panovník Hospodin!

⁴Obviň je, synu člověčí, jen je obviň. Pověz jim, jaké ohavnosti páchali jejich otcové. ⁵Řekni jim: Tak praví Panovník Hospodin – V den, kdy jsem vyvolil Izrael, složil jsem přísahu potomstvu Jákobova domu a dal jsem se jim poznat v Egyptě. Přísahal jsem jim se slovy: Já jsem Hospodin, váš Bůh. ⁶V ten den jsem přísahal, že je vyvedu z Egypta do země, kterou jsem pro ně vyhledal, do země oplývající mlékem a medem, do země nejkrásnější ze všech. ⁷Řekl jsem jim: Zahodte každý ty nechutné obrazy, ke kterým upíráte oči, a neposkrvňujte se egyptskými modlami! Já jsem Hospodin, váš Bůh.

⁸Oni se ale proti mně vzbouřili a nechtěli mě poslouchat. Nezahodili ty nechutné obrazy, ke kterým upírali oči, a neopustili egyptské modly. Řekl jsem si tedy, že na ně vylijí

svůj hněv, že proti nim vybuchnu rozhořčením v Egyptě. ⁹Kvůli svému jménu jsem je ale z Egypta vyvedl. Udělal jsem to, aby mé jméno nebylo zneváženo v očích národů, mezi nimiž bydleli a před jejichž očima jsem se jim dal poznat. ¹⁰Vyvedl jsem je tedy z Egypta a přivedl je na poušť. ¹¹Dal jsem jim svá pravidla a oznámil jim své zákony (které kdo plní, díky nim bude žít). ¹²Dal jsem jim také své soboty, aby byly znamením mezi mnou a jimi, aby věděli, že já jsem Hospodin, jejich Posvětitel.

¹³Dům Izraele se ale na poušti proti mně vzbouřil. Neřídili se mými pravidly, zavrhlí mé zákony (které kdo plní, díky nim bude žít) a velmi znesvěcovali mé soboty. Řekl jsem si tedy, že na ně na poušti vylijí svůj hněv, že s nimi skončuji. ¹⁴Kvůli svému jménu jsem se ale postaral, aby nebylo zneváženo v očích národů, před jejichž očima jsem je vyvedl. ¹⁵Na oné poušti jsem jim však také přísahal, že je neuvedu do země, kterou jsem jim dal, do země oplývající mlékem a medem, do země nejkrásnější ze všech, ¹⁶protože zavrhlí mé zákony, neřídili se mými pravidly a znesvěcovali mé soboty, neboť v srdcích následovali své hnusné modly. ¹⁷Přesto mi bylo líto je zničit, a tak jsem s nimi na té poušti neskoncoval. ¹⁸Jejich synům jsem na poušti řekl: Neřidte se pravidly svých otců, nedodržujte jejich zákony a neposkvřujte se jejich modlami! ¹⁹Já jsem Hospodin, váš Bůh. Řidte se mými pravidly, dodržujte mé zákony a jednejte podle nich. ²⁰Svěťte mé soboty, ať jsou znamením mezi mnou a vámi, abyste věděli, že já jsem Hospodin, váš Bůh.

²¹I tito synové se ale proti mně vzbouřili. Neřídili se mými pravidly, nedodržovali mé zákony, nejednali podle nich (ačkoli

kdo je plný, díky nim bude žít) a znesvěcovali mé soboty. Řekl jsem si tedy, že na ně na poušti vyliji svůj hněv. ²²Kvůli svému jménu jsem ale svou ruku zadržel, aby mé jméno nebylo zneváženo v očích národů, před jejichž očima jsem je vyvedl. ²³Na oné poušti jsem jim však také přísahal, že je rozptýlím mezi národy a rozpráším je po zemích, ²⁴protože neplnili mé zákony, má pravidla zavrhli, znesvěcovali mé soboty a upírali oči k modlám svých otců. ²⁵Dal jsem jim tedy nedobrá pravidla a zákony, které jim život nedají. ²⁶Nechal jsem je, aby se poskvrnili svými obětními dary, když nechávali všechny své prvorozené projít plameny. To abych je naplnil zděšením, aby poznali, že já jsem Hospodin.

²⁷Proto, synu člověčí, mluv k domu Izraele a řekni jim: Tak praví Panovník Hospodin – Vaši otcové mě dále hanobili tím, jak mi byli nevěrní. ²⁸Přivedl jsem je do země, o níž jsem přísahal, že jim ji dám. Jenže oni, jakmile tam uviděli kdejaké vyšší návrší a kdejaký zelenající se strom, už tam obětovali ty své oběti a přinášeli tam své urážlivé dary, podkuřovali jim vůněmi a vylévali úlitby. ²⁹Ptal jsem se: K jaké výšině to šplháte? (Až dodneška se jí říká Báma, Výšina.)

³⁰Proto řekni domu Izraele: Tak praví Panovník Hospodin – Když se poskvřňujete tak jako vaši otcové tím, že smilníte s jejich nechutnými obrazy, ³¹když se až dodnes poskvřňujete tím, že všem těm svým hnusným modlám darujete své děti, které necháváte projít plameny, to mám snad odpovídat na vaše modlitby, dome izraelský? Jakože jsem živ, praví Panovník Hospodin, už vás nevyslyším!“

Budoucí obnova

³²„Říkáte: ‚Chceme být jako jiné národy, jako kmeny všech zemí – chceme uctívat dřevo a kamení.‘ Co jste si usmyslili, se ale nikdy nestane. ³³Jakože jsem živ, praví Panovník Hospodin, budu vám kralovat v kypícím hněvu, pevnou rukou a napřaženou paží. ³⁴V kypícím hněvu vás pevnou rukou a napřaženou paží vyvedu z národů a shromáždím ze zemí, do nichž jste byli zahnáni. ³⁵Přivedu vás na poušť národů a budu vás tam soudit tvář v tvář. ³⁶Jako jsem soudil vaše otce na poušti Egypta, tak budu soudit vás, praví Panovník Hospodin. ³⁷Nechám vás procházet pod pastýřskou holí a přivedu vás do svazku smlouvy. ³⁸Vzbouřence a zrádce mezi vámi vytřídím; vyvedu je ze země, ve které pobývali, na izraelskou půdu ale nevкроčí. Tak poznáte, že já jsem Hospodin. ³⁹Nuže, dome Izraele, toto vám praví Panovník Hospodin: Jděte si každý uctívat své hnusné modly! Ale pak, i když mě odmítáte poslouchat, přestanete znesvěcovat mé svaté jméno svými obětními dary a hnusnými modlami. ⁴⁰Ano, celý dům Izraele mi bude sloužit na mé svaté hoře, na vysoké hoře Izraele, praví Panovník Hospodin. Každý z nich se vrátí zpět do vlasti a tam si je oblíbím. Tam budu stát o vaše oběti a vybrané dary ze všeho, co jste zasvětili. ⁴¹Až vás vyvedu z národů a shromáždím ze zemí, do nichž jste byli zahnáni, oblíbím si vás jako příjemnou vůni a prokážu na vás svou svatost před očima národů. ⁴²Tehdy poznáte, že já jsem Hospodin – až vás přivedu na půdu Izraele, do země, o níž jsem přísahal, že ji dám vašim otcům. ⁴³Tam si vzpomenete na své způsoby, na všechny skutky, kterými jste se poskvrňovali, a kvůli všemu tomu zlu, které jste páchali, se budete sami

sobě ošklivit. ⁴⁴Tehdy poznáte, že já jsem Hospodin – až s vámi kvůli svému jménu naložím ne podle vašich zlých způsobů a zkažených skutků, dome Izraele, praví Panovník Hospodin.“

21

Proroctví proti Negevu

¹Dostal jsem slovo Hospodinovo: ²„Synu člověčí, obrať se na jih. Kaž proti jihu a prorokuj proti lesnatému kraji v Negevu.

³Řekni negevskému lesu: Slyš slovo Hospodinovo. Tak praví Panovník Hospodin: Hle – zažehnu v tobě oheň a ten v tobě spálí každý strom, ať zelený či suchý. Ten planoucí plamen nezhasne a ožehne všechny tváře od jihu až na sever. ⁴Všichni lidé tehdy uvidí, že jsem ten neuhasitelný oheň zažehl já Hospodin.“

⁵Tehdy jsem zvolal: „Ach ne, Hospodine, Pane můj! Už tak o mně říkají: ‚Vykládá jen samé hádanky.‘“

Boží meč

⁶Dostal jsem slovo Hospodinovo: ⁷„Synu člověčí, obrať se proti Jeruzalému. Kaž proti jeho svatyni a prorokuj proti izraelské zemi. ⁸Řekni izraelské zemi: Tak praví Hospodin. Hle – jsem proti tobě! Vytasím svůj meč z pochvy a vyhladím z tebe spravedlivé i ničemné. ⁹Chci vyhladit spravedlivé i ničemné, a tak vytasím svůj meč z pochvy proti všem od jihu až na sever.

¹⁰Tehdy všichni lidé poznají, že já Hospodin jsem tasil z pochvy meč a nevrátí se zpět.

¹¹Vzdychej, synu člověčí. Vzdychej jim před očima jako člověk zdrcený trpkým zármutkem. ¹²Až se tě zeptají: ‚Nad čím tak

vzdycháš?’ odpovíš: ‚Nad zprávou, která přichází.‘ Tehdy se v každém zastaví srdce, ochabnou všechny ruce, každý člověk ztratí dech a každé stehno bude zmáčené. Hle – už to přichází, už se to děje, praví Panovník Hospodin!“

¹³Dostal jsem slovo Hospodinovo: ¹⁴„Prorokuj, synu člověčí.
Řekni – Tak praví Panovník:

Meč, meč!
Naostřený, jen se leskne,
¹⁵naostřený k porážce,
lesk má jako blesk!

Nejásejme nad žezlem ‚mého syna‘. Ten meč se i všem stromům vysmívá.

¹⁶Už je naleštěn
a padne do dlaně,
ostrý a vyleštěný meč –
jen ho podat ruce katově!
¹⁷Kvílej a křič, synu člověčí,
neboť udeří na můj lid
i na všechny, kdo vládnou Izraeli.
Ti budou předhozeni meči
a s nimi i můj lid.
Bij se do hrudi
nad tím neštěstím!

¹⁸Ano, je to zkouška. Co když ale z toho směšného žezla nic

nezbude? praví Panovník Hospodin.

¹⁹Prorokuj, synu člověčí,

a tleskni do dlaní:

Ten meč sekne tam a sem

a potřetí,

meč hrozných jatek,

meč vraždění!

Už krouží kolem nich,

²⁰aby plnil srdce zděšením,

aby se mnozí hroutili.

Proti každé z jejich bran

jsem postavil meč na jatka –

ach ne, už je vyleštěn,

nabroušen, aby zabíjel!

²¹Rubej zprava, sekej zleva,

kamkoli se podíváš.

²²Já sám budu takto tleskat do dlaní,

než se můj hněv utiší!

To říkám já Hospodin.“

²³Dostal jsem slovo Hospodinovo: ²⁴„Synu člověčí, vyznač dvě cesty, kterými půjde meč babylonského krále. Obě vyjdou ze stejné země. Vytvoř ukazatel a postav ho na rozcestí před městem.

²⁵Vyznač směr, kterým půjde meč: do Raby Amonců anebo do Judska s opevněným Jeruzalémem.

²⁶Babylonský král se totiž zastaví na křižovatce, kde se obě cesty rozdělují, a bude si žádat znamení. Bude třást šípy, ptát se bůžků a věštit z vnitřností. ²⁷Do pravice mu padne los pro Jeruzalém. Tam má

postavit beranidla, dát rozkaz k vraždění, spustit válečný pokřik, postavit beranidla proti branám, navršit násep a vybudovat val. ²⁸Jim to bude připadat jako mylná věštba – vždyť se mu zavázali přísahou! On je však usvědčí z jejího porušení a vezme je do zajetí.

²⁹Nuže, tak praví Panovník Hospodin: Sami se usvědčujete z viny! Ukazuje se, jak jste nevěrní, a všechny vaše skutky zjevují váš hřích. Sami sebe jste usvědčili, a tak budete mocí zajati.

³⁰Vládce Izraele, ty sprostý lotře, nadešel tvůj den, čas zúčtování s tvým zločinem! ³¹Tak praví Panovník Hospodin: Strhni si turban, sejmi korunu! Nic už nebude jako dřív: Ponížení budou povýšeni a povýšení sníženi. ³²Trosky! Trosky! Způsobím trosky jako nikdy dřív, než přijde Ten, jemuž náleží soud a jehož pověřím.

³³Prorokuj, synu člověčí. Řekni: Tak praví Panovník Hospodin ohledně Amonců a jejich posměšků –

Meč, meč!

Je tasen, aby porážel,

vyleštěn je k záhubě,

lesk má jako blesk!

³⁴Měli o tobě falešná vidění

a věštili ti lži.

Onen meč dopadne

sprostým lotrům na šíje –

už nadešel jejich den,

čas zúčtování s jejich zločinem!

³⁵Meči, zpět do pochvy!

Na místě, kde tě vyrobili,
v zemi, z níž pocházíš,
tam tě odsoudím.

³⁶Vylíj na tebe své rozhořčení,
zachvátím tě plamenem svého zuření,
vydám tě do rukou lidí ukrutných,
zkušných v díle záhuby.

³⁷Staneš se potravou pro plameny,
tvá krev bude crčít po zemi,
nezůstane po tobě ani památky!
To říkám já Hospodin.“

22

Hříchy Jeruzaléma

¹Dostal jsem slovo Hospodinovo: ²„Obviň, synu člověčí, obviň to město vraždění! Ukaž mu všechny jeho ohavnosti ³a řekni: Tak praví Panovník Hospodin – Ó město, jež proléváním krve přivolává svůj soudný den! Město, jež se pošpiňuje výrobou hnusných model! ⁴Provinilo ses krví, kterou jsi prolilo, pošpinilo ses modlami, které jsi vyrobilo. Přivolalo jsi svůj soudný den, konec tvých let nadešel. Proto tě vydám potupě mezi pohany a posměchu mezi všemi zeměmi. ⁵Blízkým i vzdáleným budeš k smíchu, slavné svou nečistotou a množstvím hrůz.

⁶Pohled' – každý vládce Izraele ve tvých zdech podle svých možností prolévá krev! ⁷Otci a matce se v tobě zlořečí, přistěhovalci ve tvých zdech se děje příkoří a sirotku a vdově

se v tobě ubližuje. ⁸Pohrdáš tím, co je mi svaté, a znesvěcuješ mé soboty. ⁹Žijí v tobě krvelační pomlouvači, hodují v tobě na náhorních svatyních a provádějí uprostřed tebe zvrhlosti.

¹⁰Synové v tobě obcují s manželkou svého otce a ženy v době svého krvácení jsou v tobě znásilňovány. ¹¹Kdekdo v tobě páchá ohavnost s manželkou svého bližního, tchán przní vlastní snachu a bratr znásilňuje sestru, dceru vlastního otce.

¹²Berou v tobě úplatek, aby se prolila něčí krev. Bereš lichvářské úroky a chamtivě ubližuješ svým bližním. Na mě však nemyslíš, praví Hospodin.

¹³Pohled' – tlesknu do dlaní nad tvým mrzkým ziskem a nad krví prolitou uprostřed tebe! ¹⁴Zdalipak zůstaneš tak smělé a silné ve dnech, kdy s tebou zúčtuji? To říkám já Hospodin; já to učiním. ¹⁵Rozptýlím tě mezi národy, rozpráším tě po zemích a s tvou nečistotou skoncuji. ¹⁶V očích národů budeš v opovržení a tehdy poznáš, že já jsem Hospodin.“

¹⁷Dostal jsem slovo Hospodinovo: ¹⁸„Synu člověčí, z domu Izraele se mi stala struska. Všichni jsou odpad mědi, cínu, železa a olova – struska oddělená v peci od stříbra. ¹⁹Nuže, tak praví Panovník Hospodin: Protože se z vás všech stala struska, nahrnu vás teď do Jeruzaléma. ²⁰Jako se stříbro s mědí, železem, olovem a cínem hrne do pece, kde se taví rozdmýchaným plamenem, tak vás ve mém zuřivém hněvu nahrnu dovnitř a tam vás nechám roztavit. ²¹Nahrnu vás na hromadu, rozdmýchám na vás plamen svého hněvu a nechám vás roztavit v jeho středu. ²²Jako se taví stříbro uvnitř pece, tak se roztavíte v Jeruzalémě. Tehdy poznáte, že já Hospodin jsem na vás vyhlídl svůj hněv.“

²³Dostal jsem slovo Hospodinovo: ²⁴„Synu člověčí, řekni té zemi: Jsi nečistá, v den mé prchlivosti nebudeš svlažena! ²⁵Tví vládci se v tobě chovají jako řvoucí lvi, co trhají kořist na kusy. Požírají lidi, sárou se po majetku a bohatství a rozmnožují v té zemi vdovy. ²⁶Kněží té země znásilňují můj Zákon a znesvěčují, co je mi svaté. Nerozlišují mezi svatým a obyčejným, neukazují rozdíl mezi čistým a nečistým a neohlížejí se na mé soboty. Jsem mezi nimi v opovržení! ²⁷Jejich velmoži trhají kořist jako krvelační vlci; ničí lidské životy pro svůj mrzký zisk. ²⁸Proroci se to pak snaží zabít omítkou falešných vidění a lživým věštěním. Říkají: ‚Tak praví Panovník Hospodin‘ – Hospodin ale nemluvil! ²⁹Prostý lid zatím podvádí a loupí. Ublíží chudým a ubohým a na přistěhovalcích páchají křivdu a bezpráví. ³⁰Hledal jsem mezi nimi někoho, kdo by opravil hradbu a postavil se přede mě do trhlíny za tu zem, abych ji nezničil – ale nikoho jsem nenašel. ³¹Vylíji proto na ně své rozhořčení, pohltním je plamenem svého zuření a jejich cesty jim obrátím na hlavy, praví Panovník Hospodin.“

23

Ohola a Oholíba

¹Dostal jsem slovo Hospodinovo: ²„Synu člověčí, byly jednou dvě sestry, dcery jedné matky. ³Žily v Egyptě jako smilnice. Smilnily už od mládí. Nechaly si tam laskat prsa, nechaly si osahávat své dívčí bradavky. ⁴Starší se jmenovala Ohola a její sestra Oholíba. Potom se vdaly za mne a rodily mi syny a dcery. Ohola představuje Samaří a Oholíba Jeruzalém.

⁵Ohola mě ale smilně zradila. Roztoužila se po asyrských milencích – po vojevůdcích ⁶oblečených purpurem, po hejtmanech a velitelích – samých krasavcích, co jezdí na koních. ⁷Ve svém smilstvu se dala každému z výkvětu asyrských synů. Poskvrnila se s každým, po kom zatoužila, se všemi jejich hnusnými modlami. ⁸Nepřestala se svým smilstvem, které se naučila v Egyptě, když tam s ní souložili ještě zamlada, když osahávali její dívčí bradavky a vylévali si na ní chtíč.

⁹Vydal jsem ji proto do rukou jejích milenců, do rukou Asyřanů, po kterých tolik toužila. ¹⁰Ti ji vysvlékli donaha, vzali jí syny i dcery a zabili ji mečem. Kvůli té popravě se stala pověštnou mezi všemi ženami.

¹¹Její sestra Oholíba to všechno viděla, ale ve svém chtíči a smilstvu byla ještě horší než její sestra. ¹²I ona se roztoužila po asyrských hejtmanech a velitelích, po vojevůdcích v plné výstroji – samých krasavcích, co jezdí na koních. ¹³Viděl jsem, jak se poskvrnila; chovala se stejně jako ta druhá!

¹⁴Ve svém smilnění ale zašla ještě dál, když uviděla nástěnné reliéfy mužů, jasně rudé obrazy Chaldejců. ¹⁵Byli přepásaní na bedrech, zdobné turbany na hlavě a každý z nich vypadal jako babylonský velitel, rozený Chaldec. ¹⁶Na první pohled se po nich roztoužila a poslala za nimi do chaldejské země vyslance.

¹⁷Tehdy k ní Babyloňané vlezli do postele a poskvrnili ji svým chtíčem. Jakmile se však s nimi poskvrnila, hned se jí znechutíli. ¹⁸Smilnila zjevně, obnažená ve své nahotě, až se mi znechutila tak jako předtím její sestra. ¹⁹Smilnila potom čím dál víc. Při vzpomínce na mládí prosmilněné v Egyptě ²⁰se

roztoužila po souložnících s údem, jako mají oslové, a s výstřikem jako koně. ²¹Stýskalo se ti po zvrhlostech tvého mládí, kdy ti Egypťané osahávali bradavky a tvá mladá prsa laskali!

²²Proto, Oholíbo, tak praví Panovník Hospodin: Já proti tobě popudím ty tvé milence, kteří se ti znechutili, a přivedu je proti tobě z celého okolí: ²³Babyloňany z celé Chaldeje, Pekodu, Šoy a Koy a s nimi všechny krasavce z Asýrie – samé hejtmany a velitele, samé slavné válečníky, co jezdí na koních.

²⁴Přitáhnou na tebe v plné zbroji, s jízdou a vozy a s vojsky spojenců. Až tě obklíčí svými pavézami, štíty a přilbami, svěřím jim rozsudek, aby tě ztrestali podle svých zvyklostí.

²⁵Až na tebe dopadne můj žárlivý hněv, zachovají se k tobě zběsile: Uřežou ti nos a uši a tvé potomky pobijí meči. Vezmou tvé syny i dcery a spálí tvé potomky v ohni. ²⁶Strhají z tebe šaty a seberou ti šperky. ²⁷Tak skoncuji s tvou zvrhlostí a smilstvem, které ses naučila v Egyptě. Tehdy už po nich přestaneš pošilhávat; na Egypt ti nezůstane ani vzpomínka.

²⁸Tak praví Panovník Hospodin: Hle – vydávám tě do rukou těch, které nenávidíš, do rukou těch, kdo se ti znechutili!

²⁹Vrhnou se na tebe s nenávistí, aby tě obrali o všechn zisk. Nechají tě svlečenou donaha, aby se ukázala nahota tvého smilstva. Tvá vlastní zvrhlost a sprostota ³⁰ti to způsobila, protože jsi chodila smilnit s pohany a poskvřňovala ses jejich hnusnými modlami. ³¹Dávám ti do rukou kalich tvé sestry, protože ses chovala stejně jako ona.

³²Tak praví Panovník Hospodin:

Kalich své sestry budeš pít,
hluboký a široký.
Je plný výsměchu a opovržení,
plný až k okraji.

³³Opiješ se až k zoufalství
kalichem hrůzy a zděšení,
kalichem své sestry Samaří.

³⁴Až ho až do dna vyprázdniš,
budeš hryzat jeho střepy
s prsy rozdrásanými.

Ano, tak jsem promluvil, praví Panovník Hospodin.

³⁵Nuže, toto praví Panovník Hospodin: Protože jsi na mě
zapomněla a hodila jsi mě za hlavu, poneseš následky své
zvrhlosti a svého smilnění.“

³⁶„Synu člověčí,“ řekl mi Hospodin, „obviň Oholu a Oholíbu!
Jen jim vyjmenuj jejich ohavnosti. ³⁷Žily jako cizoložnice a ruce
mají od krve. Cizoložily se svými hnusnými modlami a krmily
je dětmi, které mi porodily. ³⁸Zároveň mi ještě prováděly to,
že poskvrňovaly mou svatyni a znesvěcovaly mé soboty.

³⁹Téhož dne, kdy obětovaly své děti modlám, vcházely do mé
svatyně, aby ji znesvětily. Takové věci prováděly přímo v mém
domě!

⁴⁰Navíc k sobě zvaly mužské zdaleka, a hle, přicházeli, jakmile
si pro ně poslaly. Kvůli nim ses koupala, oči si líčila, šperky se
zdobila, ⁴¹na skvělém loži ses usadila za prostřený stůl, na
který jsi nakladla můj olej a má kadidla. ⁴²Bývala tam spousta

lidí, hluk a zábava. K té nejrůznější holotě přiváděli ještě ožralce z pouště, kteří těm ženám navlékali náramky a skvostné čelenky.

⁴³Tenkrát jsem si o té staré běhně pomyslel: To s ní budou souložit ještě teď? ⁴⁴Souložili s ní jako s courou. Tak souložili s těmi zvrhlicemi Oholou a Oholíbou. ⁴⁵Spravedliví soudci je ale odsoudí jako cizoložnice a vražedkyně. Vždyť jsou to cizoložnice a ruce mají od krve!

⁴⁶Nuže, tak praví Panovník Hospodin: Ať se proti nim sejdou davy! Ať propadnou děsu a plenění! ⁴⁷Ty davy je ukamenují a rozsekají meči, jejich syny a dcery povraždí a jejich domy vypálí. ⁴⁸Tak skoncuji se zvrhlostí v té zemi. Všechny ostatní ženy se tím poučí, aby nebyly zvrhlé jako vy. ⁴⁹Za vaši zvrhlost vás potrestají; poneseš trest za své hříšné modlářství. Tehdy poznáte, že já jsem Panovník Hospodin.“

24

Hrnc masa

¹Desátého dne desátého měsíce devátého roku jsem dostal slovo Hospodinovo: ²„Synu člověčí, tento den si zapiš, přesně tento den. Právě dnes babylonský král oblehl Jeruzalém.

³Pověz té bandě vzbouřenců podobenství a řekni jim – Tak praví Panovník Hospodin!

Postav hrnc na oheň,
postav ho i s vodou v něm.

⁴Nalož do něj kusy masa,
pěkné kýty, krásná plecka.

Naplň ho nejlepšími porcemi,

⁵ber nejvybranější jehněčí.

Naskládej pod něj polena

a pak to prudce vař,

ať to i s kostmi kлокotá!

⁶Nuže, tak praví Panovník Hospodin: Běda tomu městu vraždění! Běda hrnci plnému spáleniny, spáleniny, která nechce pustit! Vyhazuj z něho kus po kuse, jakkoli se ti namane. ⁷To město je naskrz krvavé! Nechávalo krev na holé skále, neprolévalo ji na hlíně, kde by ji přikryl prach. ⁸Aby se vzedmul hněv, aby vzplála pomsta, nechám tu krev na holé skále, aby nebyla přikryta!

⁹Nuže, tak praví Panovník Hospodin: Běda tomu městu vraždění! Já sám teď navrším hranici. ¹⁰Více dříví, rozdmýchat plameny! Ať se to maso rozvaří na kaši a kosti ať se připálí!

¹¹Prázdný hrnec ať se postaví na žhavé uhlí, ať se rozpálí a jeho měď se rozžhaví, ať se ta nečistota v něm roztaví a ta připálenina zmizí. ¹²Marné snažení. Hrnec je plný spáleniny, která nepouští. Do ohně s tím!

¹³Tvá nečistota je ve zvrhlosti. Snažil jsem se tě očistit, ale ty ses nedala. Proto nebudeš zbavena své nečistoty, dokud se neutiší můj hněv proti tobě. ¹⁴To říkám já Hospodin. Už to přichází, já to učiním. Nenechám to být, neslituji se, nepolevím. Za tvé způsoby a skutky tě odsoudím, praví Panovník Hospodin.“

Nebudete truchlit

¹⁵Dostal jsem slovo Hospodinovo: ¹⁶„Synu člověčí, jedinou ranou tě zbavím potěchy tvých očí. Nesmíš však truchlit ani plakat, neukápe ti ani slza. ¹⁷Jen tiché sténání – nekonej žádné smuteční obřady. Hlavu si pokrývej jako obvykle, na nohou si nech střevíce, neměj závoj přes obličej a smuteční chléb nejez.“

¹⁸Ráno jsem o tom říkal lidem – a večer mi zemřela žena. Druhý den jsem udělal, co mi bylo přikázáno.

¹⁹Lidé mi říkali: „Co to děláš? Nepovíš nám, co to má pro nás znamenat?“

²⁰Odpověděl jsem jim: „Dostal jsem slovo Hospodinovo:

²¹Řekni domu Izraele: Tak praví Panovník Hospodin – Hle, znesvětím svoji svatyni, tu pevnost, jíž jste se chlubili, potěchu vašich očí a tužbu vašich duší. Až vaši synové a dcery, které jste po sobě nechali, padnou za oběť meči, ²²budete dělat to, co já: žádný závoj přes obličej, žádný smuteční chléb, ²³hlavy pokryté jako obvykle a na nohou střevíce. Žádné truchlení, žádný pláč. Budete jen skomírat ve svých vinách a mezi sebou naříkat. ²⁴Ezechiel se vám stane znamením. Přesně co dělá on, budete dělat i vy. Až to přijde, poznáte, že já jsem Panovník Hospodin.

²⁵Poslouchej, synu člověčí. V den, kdy je zbavím jejich pevnosti, jejich radosti a chlouby, potěchy jejich očí a tužby jejich duší, vezmu jim také syny a dcery. ²⁶V ten den za tebou přijde uprchlík, aby ti to oznámil. ²⁷V den, kdy se s ním setkáš, se ti otevrou ústa a budeš s ním moci hovořit. Promluvíš a přestaneš být němý. Tak se jim staneš znamením, aby poznali, že já jsem Hospodin.“

SOUD NAD NÁRODY

25

Proti Amonu

¹Dostal jsem slovo Hospodinovo: ²„Synu člověčí, obrať se proti Amoncům a prorokuj proti nim. ³Řekni: Slyšte, Amonci, slovo Panovníka Hospodina! Tak praví Panovník Hospodin – Protože jsi volal ‚Hohó!‘ nad mou svatyní, když byla znesvěcena, a nad izraelskou zemí, když byla zpustošena, a nad domem Judy, když šli do vyhnanství, ⁴proto tě teď vydám do vlastnictví kmenům z východu. Utáboří se u tebe a postaví si tam příbytky, tvou úrodu ti snědí a mléko vypijí. ⁵Z Raby udělám velbloudí pastviště a z kraje Amonců pastvinu pro ovce. Tehdy poznáte, že já jsem Hospodin.

⁶Tak praví Panovník Hospodin: Protože jsi tleskal a dupal a s takovou chutí se zlomyslně radoval nad izraelskou zemí, ⁷proto teď na tebe vztáhnou ruku a dám tě za kořist národům. Vymýtím tě mezi národy a vyhladím tě mezi zeměmi. Až tě vyhubím, poznáš, že já jsem Hospodin.“

Proti Moábu

⁸„Tak praví Panovník Hospodin: Protože Moáb a Seír říkají: ‚Dům Judy je přece stejný jako všechny národy,‘ ⁹proto teď zpřístupním moábské srázy počínaje chloubou země, hraničními městy Bet-ješimot, Baal-meon a Kiriatajim.

¹⁰Vydám je spolu s Amonci do vlastnictví kmenům z východu, takže po Amoncích nezbude mezi národy ani památka. ¹¹Až v Moábu vykonám své rozsudky, poznají, že já jsem Hospodin.“

Proti Edomu

¹²„Tak praví Panovník Hospodin: Protože se Edom tolik mstil domu Judy a velice se tou pomstou provinil, ¹³proto tak praví Panovník Hospodin: Vztáhnu svou ruku na Edom, vyhladím z něj lidi i dobytek a obrátím jej v sutiny. Od Temanů až k Dedanu budou padat mečem. ¹⁴Pomstím se na Edomu skrze Izrael, svůj lid, který dá Edomu pocítit můj hněv a rozhořčení. Tehdy poznají mou pomstu, praví Panovník Hospodin.“

Proti Filištinům

¹⁵„Tak praví Panovník Hospodin: Protože se Filištiné tolik mstili, protože se s chutí zlomyslně mstili a s odvěkou nenávisť hubili, ¹⁶proto tak praví Panovník Hospodin: Napřahuji ruku proti Filištinům. Vyhladím ty Kréťany, vyhubím zbytky obyvatel pobřeží. ¹⁷Strašlivě se na nich pomstím, až je potrestám ve mém rozhořčení. Až jim dám pocítit svoji pomstu, poznají, že já jsem Hospodin.“

26

Proti Týru

¹Jedenáctého měsíce dvanáctého roku, hned prvního dne toho měsíce, jsem dostal slovo Hospodinovo: ²„Synu člověčí, protože Týr nad Jeruzálemem volal, ‚Hohó, brána národů je rozražena, otevřela se mi dokořán, zbohatnu na tom, že je zničena,‘ ³proto tak praví Panovník Hospodin: Týre, já jsem proti tobě! Jako moře žene své vlny, přizenu na tebe mnohé národy. ⁴Hradby Týru budou zbořeny a jeho věže strženy; vymetu z něj všechnu zeminu a nechám z něj jen holou skálu. ⁵Stane se ostrůvkem v moři, místem k sušení sítí! Ano, tak

jsem promluvil, praví Panovník Hospodin. Stane se kořistí pro národy ⁶a jeho osady na pevnině budou vyvražďeny mečem. Tehdy poznají, že já jsem Hospodin.

⁷Tak praví Panovník Hospodin: Hle – přivádím na Týr od severu Nabukadneзара, krále Babylonu, krále králů, s koni, vozy, jezdci a s nesčetnými vojsky. ⁸Tvé osady na pevnině vyvraždí mečem, postaví proti tobě oblévací val, navrší k tobě násep a zvedne proti tobě štít. ⁹Udeří na tvé hradby beranidly a tvé bašty zboří svými zbraněmi. ¹⁰Pokryje tě prach zvířený množstvím jeho koní a tvé hradby se budou třást rachotem jeho jízdy, kol a vozů, až přitáhne do tvých bran, jako se táhne do poraženého města. ¹¹Kopyty svých koní zdupá všechny tvé ulice. Vyvraždí tvůj lid mečem a tvé mocné sloupy se zhroutí na zem. ¹²Vyplení tvé bohatství, ukořistí tvé zboží, tvé hradby prolomí, tvé skvostné domy zboří a tvé kamení, dříví i sutiny naházejí do vody. ¹³Tvé zvučné písně umlčím a hlas tvé citery už nikdy nezazní. ¹⁴Nechám z tebe jen holou skálu, staneš se místem, kde se suší síť. Už nikdy nebudeš vystavěno! To říkám já Hospodin, praví Panovník Hospodin.

¹⁵Tak praví Panovník Hospodin: Týře, celé pobřeží se bude třást rachotem tvého pádu a sténáním tvých zraněných v tom hrozném vraždění. ¹⁶Všichni vládci moří sestoupí ze svých trůnů, odloží pláště, sblečou si zdobné šaty a přikrytí hrůzou usednou na zemi, kde se budou třást bez ustání hrůzou nad tebou. ¹⁷Tehdy ti zazpívají tento žalozpěv:

Ach, jak jsi zhynulo,
obydlí mezi moři,
proslulé město,

kdysi moři vládnoucí!
Se všemi, kdo v tobě bydleli,
jste šířili hrůzu všude v okolí.
¹⁸Teď se však chvěje celé pobřeží
v den tvého zániku,
děs jímá mořské ostrovy –
už nejsi tu!

¹⁹Nuže, tak praví Panovník Hospodin: Až tě učiním městem opuštěným, jako jsou města, kde se nebydlí, až se nad tebou zavře hlubina a mocné vody tě přikryjí, ²⁰tehdy tě srazím jako mrtvolu do jámy k těm, kdo už dávno zesnuli. Nechám tě bydlet hluboko v podsvětí mezi pradávnými troskami spolu s těmi, kdo klesli do jámy. Nebudeš už obydleno, neobstojíš na zemi mezi živými! ²¹Učiním tě odstrašujícím znamením a zanikneš. Budou tě hledat, ale nikdo nikdy už tě nenajde, praví Panovník Hospodin.“

27

Žalozpěv nad Týrem

¹Dostal jsem slovo Hospodinovo: ²„Synu člověčí, zazpívej žalozpěv nad Týrem. ³Řekni té bráně mořských cest, obchodníci s mnoha národy za mořem: Tak praví Panovník Hospodin.

Říkal jsi, Týre:
,Jsem dokonalý v kráse!'
⁴Tvé panství sahá daleko do moře,
dokonale krásně jsi vystavěn.

⁵Tvá prkna vyrobili z hermonských cypřišů,
na tvůj stěžeň vzali cedr z Libanonu,
⁶tvá vesla zhotovili z bášanských dubů,
z kyperských jedlí a slonoviny udělali palubu.
⁷Plachtu máš z pestrého kmentu z Egypta,
slouží ti jako zástava,
purpur a šarlat tě přikrývá
z břehů eliškého ostrova.

⁸Sidonci a Arvaďané jsou tví veslaři,
mořští vlci z Týru tví kormidelníci.
⁹Z Byblosu máš zkušené řemeslníky,
aby opravovali tvé trhliny.
Všechny mořské lodi a jejich posádky
kotví u tebe, aby tvé zboží nabrali.

¹⁰Válečníci z Persie, Lydie i Libye
bojují za tebe.
Své štíty a přilby zavěsili na tobě,
aby přispěli ke tvé nádheře.
¹¹Muži z Arvadu a Kilikie
stojí dokola na tvých zdech,
tvé bašty střeží Gamaďané.
Své pavézy zavěsili na tvých zdech
ke tvé dokonalé kráse.

¹²Taršiš s tebou vede obchody kvůli množství tvého bohatství;
za tvé zboží nabízí stříbro, železo, olovo a cín.

¹³Řecko, Tubal i Mešek s tebou obchodují; za tvé zboží platí

otroky a bronzovými nástroji.

¹⁴ Bet-togarma nabízí za tvé zboží koně, spřežení a mezky.

¹⁵ Rhodští muži s tebou obchodují, tvými zákazníky jsou mnohé ostrovy; platí ti ebenovým dřevem a sloními kly.

¹⁶ Aram s tebou vede obchody kvůli množství tvého zboží; platí ti tyrkysem, purpurem, vyšívanými látkami, kmentem, korály a rubíny.

¹⁷ Juda a Izrael s tebou obchodují; za tvé zboží platí minítským obilím, prosem, medem, olejem a balzámy.

¹⁸ Damašek s tebou vede obchody kvůli množství tvého zboží a všelijakého bohatství; nabízí chelbonské víno, sacharskou vlnu

¹⁹ a sudy vína z Uzalů nabízí výměnou za tvé zboží; platí i kovaným železem, kasií a skořicí.

²⁰ Dedan s tebou obchoduje sedlovými pokrývkami pro jízdu.

²¹ Arabové a všichni kedarští princové jsou tvými zákazníky; platí ti jehňaty, kozly a berany.

²² Kupci ze Sáby a Raemy s tebou obchodují; za tvé zboží platí zlatem, drahokamy a nejvzácnějšími balzámy.

²³ Cháran, Kanne, Eden i kupci ze Sáby, Asýrie a Kilmadu s tebou vedou obchody; ²⁴ obchodují s tebou vzácnými látkami, purpurovými plášti s výšivkami, pestrými koberci a pevně tkanými šňůrami.

²⁵ Zámořské lodi tvé zboží převážejí, uprostřed moře jsi plně naložen.

²⁶ Na hlubinu zavezli tě tvoji veslaři, uprostřed moře budeš východním větrem roztráštěn!

²⁷ Tvé jmění, zboží i zásoby,

tví lodníci i kormidelníci,
ti, kdo opravují tvé trhliny,
všichni tví obchodníci a vojáci,
všichni ti, kdo k tobě patřili,
se vprostřed moře utopí
v den tvé záhuby.

²⁸I břehy pevniny se zachvějí,
až tví námořníci spustí křik.

²⁹Všichni veslaři své lodě opustí,
lodníci i všichni kormidelníci
stanou na zemi.

³⁰Hlasitě se dají do křiku,
hořce záúpějí nad tebou,
prachem si hlavu posypou,
svíjet se budou v popelu.

³¹Ve smutku nad tebou si vyholí hlavu
a pytlovinou se oblečou,
s hořkostí budou plakat nad tebou
a trpce se dají do křiku.

³²Spustí nad tebou truchlivý žalozpěv
a zazpívají o tobě:
,Kdo byl kdy Týru podobný,
zničenému uprostřed moří?‘

³³Když vykládali tvé zboží ze zámoří,
sytil jsi mnohé národy;
množstvím tvého přepychového zboží
králové země bohatli.

³⁴Ted' tvůj vrak leží na dně moří;
tvé zboží i všichni, kdo k tobě patřili,
klesli do hlubin.

³⁵Všichni obyvatelé pobřeží
jsou z tebe zděšeni,
jejich králové se chvějí strachy
se zkřivenými tvářemi.

³⁶Obchodníci mezi národy
nad tebou jenom zasyčí.
Budeš odstrašujícím znamením –
zanikneš navěky!“

28

Žalozpěv nad vládcem Týru

¹Dostal jsem slovo Hospodinovo: ²„Synu člověčí, řekni vládci
Týru: Tak praví Panovník Hospodin –

Ve svojí pýše říkáš si:

„Já jsem bůh!

Zaujímám božský trůn

uprostřed moří.“

Přitom jsi člověk, žádný bůh,

i když si myslíš, jak jsi božský.

³Zřejmě jsi moudřejší než Daniel

a žádné tajemství ti není záhadné.

⁴Moudrostí a poznáním jsi získal bohatství,
zlatem a stříbrem sis truhly naplnil.

⁵V obchodování jsi byl tak šikovný,
že jsi své jmění rozmnožil,

a kvůli všemu tomu bohatství
zpychl jsi.

⁶Nuže, tak praví Panovník Hospodin:

Protože si myslíš, jak jsi božský,

⁷hle – přivedu na tebe cizáky,
ty nejukrutnější pohany.

Vytasí meče proti tvé skvělé moudrosti,
tu tvoji nádheru ti znesvěťí.

⁸Nakonec tě srazí do jámy,
zahyneš hroznou smrtí
uprostřed moří.

⁹Budeš pak ještě říkat: ‚Já jsem bůh‘
tváří v tvář svým katům?

Budeš jen člověk, žádný bůh,
až padneš do rukou svých katů.

¹⁰Zahyneš smrtí neobřezanců,
rukama cizáků!

Ano, tak jsem promluvil, praví Panovník Hospodin.“

¹¹Dostal jsem slovo Hospodinovo: ¹²„Synu člověčí, zpívej
žalozpěv nad králem Týru a řekni mu – Tak praví Panovník
Hospodin:

Byl jsi pečetí dokonalosti,
plný moudrosti a dokonale krásný.

¹³Byl jsi v Edenu, Boží zahradě,

všemi drahokamy ozdoben –
rubínem, topasem a jaspisem,
chrysolitem, onyxem a berylem,
safírem, tyrkysem a smaragdem –
to vše krásně osazené ve zlatě
klenotnickým dílem tepaném,
to vše připravené pro tebe
v den, kdy jsi byl stvořen.

¹⁴Byl jsi pomazaným cherubem,
určil jsem tě za ochránce.
Byl jsi na Boží svaté hoře,
mezi žhoucími kameny ses procházel.

¹⁵Byl jsi dokonalý na cestách svých
ode dne svého stvoření –
než jsi byl shledán zlým.

¹⁶Kvůli množství tvého obchodování
se tvé nitro naplnilo krutostí
a zhřešil jsi.

Proto jsem tě vykázal z Boží hory,
cherube ochránce, tebe jsem zapudil
z tvého místa mezi žhoucími kameny!

¹⁷Kvůli své kráse zpychl jsi,
kvůli své nádheře jsi moudrost zahodil.
Proto jsem tě tedy srazil k zemi,
před očima králů, aby tě viděli.

¹⁸Kvůli tomu, že máš tolik vin,
že jsi vlastní svatyně znesvětil

svými špinavými obchody,
vyvedl jsem z tebe plameny,
aby tě strávily.
Nechal jsem z tebe jen popel na zemi,
před očima všech, kdo tě viděli.
¹⁹Všichni, kdo tě znali mezi národy,
jsou z tebe zděšeni.
Jsi odstrašujícím znamením –
zanikl jsi navěky!“

Proti Sidonu

²⁰Dostal jsem slovo Hospodinovo: ²¹„Synu člověčí, obrať se
proti Sidonu. Prorokuj proti němu ²²a řekni – Tak praví
Panovník Hospodin:

Sidone, já jsem proti tobě
a na tobě se oslavím!
Poznaj, že já jsem Hospodin,
až v něm vykonám své rozsudky,
až v něm dostojím své svatosti.
²³Raním to město morem,
na jeho ulicích bude krev,
budou v něm padat mrtvoly,
kolem dokola meč je obklíčí –
a poznají, že já jsem Hospodin!

²⁴Dům Izraele už nebude obklopen zlomyslnými sousedy, kteří
jej bodají jako trní a píchají jako bodláčí. Tehdy poznají, že já
jsem Panovník Hospodin.

²⁵Tak praví Panovník Hospodin: Až shromáždím celý dům Izraele z národů, mezi něž byli rozptýleni, prokážu na nich svou svatost před očima pohanů. Tehdy pak budou bydlet ve své zemi, kterou jsem dal svému služebníku Jákobovi. ²⁶Budou v ní bydlet bezpečně, budou si stavět domy a sázet vinice. Budou žít v bezpečí, až vykonám své rozsudky nad všemi zlomyslnými sousedy v jejich okolí. A tehdy poznají, že já jsem jejich Bůh, Hospodin.“

29

Proti Egyptu

¹Dvanáctého dne desátého měsíce desátého roku jsem dostal slovo Hospodinovo: ²„Synu člověčí, obrať se proti faraonovi, králi Egypta, a prorokuj proti němu i celém Egyptu. ³Řekni mu: Tak praví Panovník Hospodin –

Já jsem proti tobě,
faraone, králi egyptský,
obludný krokodýle
rozvalený u řeky!
Říkáš si: „Mně patří Nil,
pro sebe jsem ho učinil.“

⁴Já ti však do čelistí vrazím háky
a ty tvé nilské ryby
nechám přichytit na tvé šupiny.
Vytáhnu tě z tvého místa u řeky
i se všemi tvými nilskými rybami,

které se přichytily na tvé šupiny.

⁵Pohodím tě pak na poušti
i se všemi tvými nilskými rybami.
Budeš ležet jen tak na zemi,
neseberou tě, aby tě pohřbili.
Dám tě za potravu divé zvěři
i ptákům na nebi!

⁶Tak všichni obyvatelé Egypta poznají, že já jsem Hospodin.

Pro dům Izraele jsi byl
jen rákosovou holí.

⁷Jakmile se tě rukou chopili,
praskl jsi a bodl je až do podpaží.
Jakmile se o tebe opřeli,
zlomil ses, až jsi jim kyčle vykloubil.

⁸Nuže, tak praví Panovník Hospodin: Hle, přivedu na tebe meč
a vyhladím z tebe lidi i dobytek. ⁹Až z Egypta zbudou jen pusté
trosky, poznají, že já jsem Hospodin.

Říkal jsi: ‚Mně patří Nil, já jsem ho učinil,‘ ¹⁰a proto jsem teď
proti tobě i proti té tvé řece. Z Egypta nechám jen pusté
trosky, zpustošený kraj od Migdolu po Asuán, až po
habešskou hranici. ¹¹Neprojde tudy lidská noha, dokonce ani
noha zvířete a nebude se tam bydlet po čtyřicet let. ¹²Udělám
z Egypta tu nejpustější ze všech zpustošených zemí a její
města budou po čtyřicet let ta nejzbořenější ze všech měst.
Rozptýlím Egyptany mezi národy a rozpráším je po zemích.

¹³Avšak toto praví Panovník Hospodin: Až těch čtyřicet let

uplyne, shromáždím Egyptány z národů, mezi něž byli rozptýleni. ¹⁴Přivedu Egyptány zpět ze zajetí a navrátím je do Horního Egypta, do země, odkud pocházejí, a stanou se tam bezvýznamným královstvím. ¹⁵Bude bezvýznamnější než ostatní království a nebude se už vyvyšovat nad jiné národy. Udělám je tak nepatrnými, aby už nevládli nad národy. ¹⁶Egypt už nebude pro dům Izraele nadějí, ale připomínkou viny, že se obraceli za nimi. Tehdy poznají, že já jsem Panovník Hospodin.“

¹⁷Prvního dne prvního měsíce sedmadvacátého roku jsem dostal slovo Hospodinovo: ¹⁸„Synu člověčí, babylonský král Nabukadnezar při tažení proti Týru uložil svému vojsku tak těžkou službu, až měli všichni hlavy odřené a rozlámaná ramena. On ani jeho vojsko však za to tažení nezískali z Týru žádnou odměnu. ¹⁹Proto tak praví Panovník Hospodin: Hle – dávám babylonskému králi Nabukadnezarovi Egypt! Ať si odnese jeho bohatství, ať rabuje a plení, aby odměnil své vojáky. ²⁰Odměnou za jeho služby, za to, co pro mě udělali, mu dávám Egypt, praví Panovník Hospodin.

²¹V onen den obdařím dům Izraele silou a tobě umožním mluvit mezi nimi otevřeně. Tehdy poznají, že já jsem Hospodin.“

30

Den Egypta

¹Dostal jsem slovo Hospodinovo: ²„Prorokuj, synu člověčí. Řekni: Tak praví Panovník Hospodin –

Kvílejte:

„Ach ten den!“

³Neboť je blízko onen den,

Hospodinův den blíží se.

Den zahalený oblaky –
přichází čas pro národy!

⁴Na Egypt přijde meč

a úzkost na Habeš.

Až budou v Egyptě padat mrtvoly,

poberou jeho bohatství

a zboří jeho základy.

⁵Habeš i Libye, Lydie i celá Arábie, Kub i lid spojenecké země,
ti všichni padnou mečem spolu s Egyptem.

⁶Tak praví Hospodin:

Padnou pomocníci Egypta,

jeho pyšná moc se zhroutí.

Od Migdolu až po Asuán

budou mečem koseni,

praví Panovník Hospodin!

⁷Egypt bude nejpustější ze všech zpustošených zemí a jeho
města budou nejzbořenější ze všech měst. ⁸Tehdy poznají, že
já jsem Hospodin, až v Egyptě zapálím oheň a jeho spojenci
budou zničeni.

⁹V onen den ode mě vyrazí poslové na lodích, aby vyplašili
Habešany z jejich bezpečí. V den Egypta budou sevřeni

úzkostí. Hle – už to přichází!

¹⁰Tak praví Panovník Hospodin: Skrze babylonského krále Nabukadnezara skoncuji s egyptskými hordami. ¹¹On a jeho vojsko, nejukrutnější z pohanů, budou posláni vyplenit zemi. Vytasí meče na Egypt a naplní tu zemi padlými. ¹²Tehdy vysuším vody Nilu a prodám tu zemi zloduchům. Tu zemi i všechno v ní zpustoším rukou cizáků. To říkám já Hospodin.

¹³Tak praví Panovník Hospodin: Vymýtím hnusné modly a s memfiskými bůžky skoncuji. V Egyptě už nikdy nepovstane vládce a já naplním egyptskou zem strachem. ¹⁴Zpustoším Horní Egypt, vypálím Soan a v Thébách vykonám své rozsudky. ¹⁵Na Pelusium, egyptskou pevnost, vyliji svůj hněv a thébské hordy vyhladím. ¹⁶Zažehnu v Egyptě takový oheň, že se Pelusium bude svíjet v bolestech, Théby budou vzaty útokem a Memfis sevřou nepřátelé za bílého dne. ¹⁷Mládenci z Heliopole a Bubastis padnou mečem a dívky půjdou do zajetí. ¹⁸V Dafné nastane temný den, až tam rozlámu egyptské jho a skončí tam jeho pyšná moc. To město tehdy přikryjí mraky a jeho dcery půjdou do zajetí. ¹⁹Vykonám v Egyptě své rozsudky a poznají, že já jsem Hospodin.“

Faraonovy paže

²⁰Sedmého dne prvního měsíce jedenáctého roku jsem dostal slovo Hospodinovo: ²¹„Synu člověčí, přerazil jsem paži faraona, krále Egypta. Vidíš? Není ovázána ani léčena, nedostal dlahu ani žádný převaz, aby měl znovu sílu třímat meč.

²²Nuže, tak praví Panovník Hospodin: Hle – jsem proti faraonovi, králi Egypta! Přerazím mu obě paže, tu zdravou i tu zlomenou, a vyrazím mu z ruky meč. ²³Rozptýlím Egyptány mezi národy a rozpráším je po zemích. ²⁴Paže babylonského krále posílím a svůj vlastní meč mu vložím do ruky, ale faraonovy paže zpřerážím, takže před ním bude sténat, jako sténají ranění. ²⁵Paže babylonského krále posílím, ale faraonovy paže budou svěšeny. Tak poznají, že já jsem Hospodin, až vložím svůj meč babylonskému králi do ruky a on jej napřáhne na Egypt. ²⁶Až rozptýlím Egyptány mezi národy a rozpráším je po zemích, poznají, že já jsem Hospodin.“

31

Pyšný cedr

¹Prvního dne třetího měsíce jedenáctého roku jsem dostal slovo Hospodinovo: ²„Synu člověčí, řekni faraonovi, králi Egypta, a jeho hordám:

Kdo se ti může vznešeností vyrovnat?

³Hle, Asýrie byla jak cedr v Libanonu
s krásnými větvemi a stinnou korunou,
cedr neobyčejného vzrůstu
se špicí sahající k oblakům.

⁴Vody mu daly jeho vzrůst,
tyčil se dík hlubokým pramenům
proudícím kolem jeho kořenů
dál k ostatním stromům v okolí.

⁵Takto se tyčil do výšky
nad všechny stromy v okolí.

Měl větví stále víc a víc,
jeho ratolesti rostly do délky,
dík množství vláhy košatil.

⁶Všichni ptáci hnízdili v jeho koruně,
pod jeho větvemi rodila všechna zvíř,
v jeho stínu žily všechny mocné národy.

⁷Svou velikostí byl nádherný
a svými dlouhými větvemi,
protože zapouštěl kořeny
až k vodám vydatným.

⁸Ani cedry v Boží zahradě
nebyly jemu naroveň;
jeho větvím se nerovnaly ani cypřiše,
platany nepředčily jeho haluze;
žádný strom v Boží zahradě
mu nebyl krásou podoben.

⁹Udělal jsem ho nádherně,
tak bohatým na větve;
celý Eden mu mohl závidět –
všechny stromy v Boží zahradě!

¹⁰Nuže, tak praví Panovník Hospodin: Protože se tyčil tak
vysoko a špicí sahal až k oblakům, takže jeho srdce tou výškou
zpychlo, ¹¹vydám jej do rukou vůdce národů, aby s ním naložil,
jak si za svou špatnost zaslouží. Zavrhl jsem ho ¹²a cizáci, ti
nejukrutnější mezi pohany, jej porazili a nechali ho být. Jeho

větve padly na hory i všechna údolí, jeho haluze leží polámaný ve všech roklích na zemi. Všechny národy země opustily jeho stín a nechaly ho být. ¹³Na jeho padlém kmeni hnízdí všelijací ptáci a mezi jeho větvemi je všelijaká zvěř. ¹⁴To proto, aby se už žádné stromy u vody takto netyčily do výšky, aby svou špicí nesahaly k oblakům a ve své pýše se nestavěly nad ostatní stromy napájené vodami. Jeden jak druhý přece musí umřít – směřují pod zem mezi smrtelníky, kteří sestupují do jámy.

¹⁵Tak praví Panovník Hospodin: V den, kdy sestoupil do podsvětí, zahalil jsem hlubinu smutkem nad ním; zadržel jsem její prameny, až se ty vydatné vody zastavily. I Libanon jsem kvůli němu zachmuřil a všechny lesní stromy kvůli němu povadly. ¹⁶Rachotem jeho pádu jsem rozechvěl národy, když jsem ho srazil do podsvětí k těm, kdo klesli do jámy. Pod zemí tehdy došly útěchy všechny stromy Edenu, ty nejlepší ze skvělých stromů napájených v Libanonu. ¹⁷I ony totiž jako on sestoupily do podsvětí k mečem pobitým, stejně jako jeho spojenci žijící v jeho stínu mezi národy.

¹⁸Který strom v Edenu se ti mohl slávou a vznešeností vyrovnat? Stejně jako ty edenské stromy však skončíš mezi neobřezanci dole pod zemí, ulehneš k mečem pobitým. Tak je tomu s faraonem a se všemi jeho hordami, praví Panovník Hospodin.“

Žalozpěv nad faraonem

¹Prvního dne dvanáctého měsíce dvanáctého roku jsem dostal slovo Hospodinovo: ²„Synu člověčí, zpívej žalozpěv nad faraonem, králem Egypta, a řekni mu:

Považuješ se za lva národů?
Připomínáš spíš mořskou obludu!
Brouzdáš se svými řekami,
nohama plácáš do vody
a čeříš bahno v potocích.

³Tak praví Panovník Hospodin:

Roztáhnou na tebe svoji síť
a sejdou se mnohé národy,
aby tě mou sítí vytáhly.

⁴Pohodím tě pak na souši
a budeš ležet jen tak na zemi.

Přivedu na tebe veškeré ptáky
a všechnu zvěř sebou nasytím.

⁵Rozházím tvé maso po kopcích
a tvou zdechlinou zaplním údolí.

⁶Napojím zemi tvou kaluží,
tvá krev dosáhne až k pohořím,
budou tě plné všechny rokliny!

⁷Až zdechneš, nebe zakryji

a hvězdy na něm zatemním;
slunce ukryji za mraky
a měsíc nevydá svůj svit.
⁸Všechna světla, jež září na nebi,
kvůli tobě zatemním
a tvoji zem ponořím do tmy,
praví Panovník Hospodin.

⁹Mnohé národy znepokojím v srdci,
až tvé kusy roznesu mezi pohany,
do zemí, o nichž netušíš.

¹⁰Mnohé národy tebou vyděsím;
jejich králům vstanou hrůzou vlasy,
až jim zamávám mečem před tváří.
Strachy o život se bude třást bez ustání
jeden každý z nich
v den tvé záhuby.

¹¹Tak totiž praví Panovník Hospodin:

Meč babylonského krále
se chystá na tebe!

¹²Nechám tu tvoji hordu padnout
mečem hrdinů –
nejukrutnějších ze všech pohanů,
kteří rozdrť pýchu Egypta
a celá jeho horda bude zničena.

¹³Vyhubím i všechny jeho dobytek

na březích velkých řek.

Už je nerozčeří noha člověka,
nezkalí je ani zvířecí kopyta.

¹⁴Tehdy ty jejich vody ustálím
a nechám je plynout podobné oleji,
praví Panovník Hospodin.

¹⁵Až Egypt zcela zpustoším
a zbavím tu zemi všeho v ní,
až pobijí všechny, kdo v ní bydleli,
tehdy poznají, že já jsem Hospodin.

¹⁶Toto je žalozpěv určený k truchlení. Ať jej zpívají dcery
národů! Ať jej zpívají nad Egyptem a všemi jeho hordami,
praví Panovník Hospodin.“

Farao v podsvětí

¹⁷Patnáctého dne téhož měsíce dvanáctého roku jsem dostal
slovo Hospodinovo: ¹⁸„Synu člověčí, truchli spolu s dcerami
vznešených národů nad egyptskými hordami. Pošli je do
podsvětí k těm, kdo klesli do jámy:

¹⁹„Jsi snad lepší než ostatní?
Dolů! K neobřezaným ulehni!“

²⁰Padnou uprostřed mečem pobitých. Meč je tasen; Egypt už
odvádějí i se všemi jeho hordami. ²¹Mocní hrdinové o něm a
jeho spojencích promluví zprostřed záhrobí:

,Už jsou dole!

Ulehli k neobřezancům pobitým mečem!’

²²Bude tam Asýrie a celá její armáda – jejich hroby všude dokola! Ti všichni padli a mečem pobiti ²³pohřbeni byli do jámy nejhlubší. Kolem jejího hrobu všude dokola leží její armáda. Ti, kdo šířili hrůzu v zemi živých, padli, mečem pobiti.

²⁴Bude tam Elam a celá jeho horda – kolem jeho hrobu všude dokola! Ti všichni padli a mečem pobiti sestoupili neobřezaní do podsvětí. Ti, kdo šířili hrůzu v zemi živých, teď snášejí hanbu s těmi, kdo klesli do jámy. ²⁵Ustlali mu lůžko mezi padlými – celá jeho horda má hroby všude dokola! Všichni ti neobřezanci byli mečem pobiti, protože šířili hrůzu v zemi živých, a tak teď snášejí hanbu s těmi, kdo klesli do jámy. Jsou uloženi mezi padlými.

²⁶Bude tam i Mešek, Tubal a celá jeho horda – jejich hroby všude dokola! Všichni ti neobřezanci byli mečem pobiti, protože šířili hrůzu v zemi živých. ²⁷Neleží ale mezi dávnými hrdiny, kteří sestoupili do podsvětí ve válečné zbroji, s hlavou položenou na meči a se štítem, jenž přikrýval jejich kosti tenkrát, když se země živých děsila před těmi hrdiny. ²⁸Ty však budeš ležet zmrzačen mezi neobřezanci pobitými mečem.

²⁹Bude tam i Edom se svými králi a knížaty. I přes svou udatnost byli uloženi k mečem pobitým. I oni leží s neobřezanci, s těmi, kdo klesli do jámy.

³⁰Budou tam všichni severní vladaři spolu se všemi Sidonci. Přes hrůzu, již budili svou udatností, sestoupili i oni s hanbou k pobitým. Teď leží neobřezaní mezi mečem padlými a snášejí hanbu s těmi, kdo klesli do jámy.

³¹Až je farao s celým svým vojskem uvidí, dojde útěchy nad všemi svými hordami pobitými mečem, praví Panovník Hospodin. ³²Pustím totiž svou hrůzu do země živých a farao se všemi svými hordami bude položen mezi neobřezance padlé mečem, praví Panovník Hospodin.“

OBNOVA IZRAELE

33

Odvraťte se od svých cest

¹Dostal jsem slovo Hospodinovo: ²„Synu člověčí, promluv ke svým krajanům a řekni jim: Když přivedu na některou zemi meč, lid té země ze svého středu vybere jednoho muže a ustanoví si ho za strážce. ³Jakmile uvidí, že na tu zem jde meč, zatroubí na polnici a všechny varuje. ⁴Když někdo uslyší zvuk polnice, ale nedá na varování a ten meč přijde a zabije ho, jeho krev padne na jeho hlavu. ⁵Slyšel zvuk polnice, ale nedal na varování – jeho krev padne na něj. Kdyby dal na varování, mohl se zachránit. ⁶Pokud však strážce uvidí, že jde meč, ale nezatroubí na polnici, aby lid varoval, a meč přijde a někoho z nich zabije, pak takový zemře za své viny, ale za jeho krev budu volat k odpovědnosti toho strážce.

⁷Synu člověčí, ustanovil jsem tě strážcem domu Izraele. Jakmile uslyšíš slovo z mých úst, vyříd' jim mé varování. ⁸Když řeknu ničemovi: ‚Ničemo, musíš zemřít,‘ ale ty nepromluvíš, abys toho ničemu varoval před jeho cestou – pak ten ničema zemře za své viny, ale za jeho krev budu volat k odpovědnosti tebe. ⁹Pokud jsi však ničemu varoval, ať se odvrátí od své

cesty, ale on se od ní neodvrátil – pak zemře za své viny, ale ty se zachrániš.

¹⁰Synu člověčí, řekni domu Izraele – Mluvíte takto: ‚Naše přestupky a hříchy na nás doléhají a skomíráme kvůli nim. Jak bychom mohli žít?‘ ¹¹Řekni jim: Jakože jsem živ, praví Panovník Hospodin, nemám zalíbení ve smrti ničemy. Chci raději, aby se ničema od své cesty odvrátil a žil! Odvráťte se, odvráťte se od svých zlých cest! Proč máte umírat, dome Izraele?

¹²Synu člověčí, řekni svým krajanům: Jakmile se spravedlivý vzbouří, jeho spravedlnost ho nezachrání. Jakmile se ničema odvrátí od své ničemnosti, jeho ničemnost ho nezničí. Jakmile spravedlivý začne hřešit, nebude už moci žít ze své spravedlnosti. ¹³Řeknu-li spravedlivému: ‚Jistěže budeš žít,‘ a on začne spoléhat na svou spravedlnost a páchat bezpráví, žádné jeho spravedlivé skutky už nebudou vzpomenuy. Zemře kvůli bezpráví, jehož se dopustil. ¹⁴Řeknu-li ničemovi: ‚Musíš zemřít,‘ a on se od svého hříchu odvrátí a začne jednat poctivě a spravedlivě, ¹⁵takže ten ničema vrátí, co vzal do zástavy, nahradí, co uloupil, začne se řídit životodárnými pravidly a přestane páchat bezpráví – takový nezemře, takový jistě bude žít. ¹⁶Žádné hříchy, jichž se dopustil, mu nebudou připomínány. Jednal poctivě a spravedlivě – jistěže bude žít.

¹⁷Tví krajané ale říkají: ‚Hospodin je ve svém jednání vrtkavý.‘ Jsou to však oni, kdo je vrtkavý ve svém jednání! ¹⁸Když se spravedlivý odvrátí od své spravedlnosti a páchá bezpráví, musí kvůli tomu zemřít. ¹⁹Když se ničema odvrátí od své ničemnosti a jedná poctivě a spravedlivě, smí díky tomu žít.

²⁰Vy ale říkáte: „Hospodin je ve svém jednání vrtkavý.“ Budu vás soudit, dome Izraele, každého podle jeho jednání!“

Měli mezi sebou proroka

²¹Pátého dne desátého měsíce dvanáctého roku našeho vyhnanství ke mně přišel uprchlík z Jeruzaléma se slovy: „Město padlo!“ ²²Večer před jeho příchodem na mně spočinula ruka Hospodinova, a než ke mně ten uprchlík ráno přišel, Hospodin mi otevřel ústa. Má ústa se otevřela a přestal jsem být němý.

²³Dostal jsem slovo Hospodinovo: ²⁴„Synu člověčí! Obyvatelé rozvalin v izraelské zemi říkají: ‚Abraham byl sám a získal tuto zemi. Nás je mnoho a ta země nám patří!‘

²⁵Nuže, řekni jim – Tak praví Panovník Hospodin: Jíte maso s krví, vzhlížíte ke svým hnusným modlám, proléváte krev, a ještě chcete vládnout zemi? ²⁶Spoléháte se na svůj meč, pácháte ohavnost, kdekdo przní manželku svého bližního, a ještě chcete vládnout zemi?

²⁷Řekni jim – Tak praví Panovník Hospodin: Jakože jsem živ, ti, kdo jsou v rozvalinách, padnou mečem; ty, kdo jsou na venkově, dám za potravu zvěři a ti, kdo se opevnili ve skalách a jeskyních, pomřou morem. ²⁸Obrátím tu zem v nejpustější pustinu a její pyšná moc tehdy skončí. Izraelské hory natolik zpustnou, že tudy nikdo ani nepůjde. ²⁹Obrátím tu zem v nejpustější pustinu kvůli všem ohavnostem, které páchali, a tehdy poznají, že já jsem Hospodin.

³⁰Synu člověčí! Tví krajané si o tobě povídají mezi zdmi i u

dveří a jedni druhým říkají: „Pojďte, poslechneme si, jaké slovo přišlo od Hospodina.“³¹ Přichází jich k tobě celé zástupy a sedají si před tebou jako můj lid, aby si poslechli tvá slova, ale nejednají podle nich. Ústa mají plná vroucí lásky, v srdci však následují mrzký zisk.³² Nejsi pro ně víc než zpěvák milostných písní, co umí krásně zpívat a pěkně hrát; vyslechnou si tvá slova, ale nejednají podle nich.³³ Až to však přijde – a hle, už to přichází – tehdy poznají, že měli mezi sebou proroka.“

34

Vy jste mé ovce

¹Dostal jsem slovo Hospodinovo: ²„Synu člověčí, prorokuj proti pastýřům Izraele. Prorokuj a řekni těm pastýřům – Tak praví Panovník Hospodin: Běda vám, pastýři Izraele, kteří pasete sami sebe! Nemají se snad pastýři starat o ovce?

³Tvaroh jíte, vlnou se oblékáte, vykrmené kusy zabíjíte, ale o ovce se nestaráte. ⁴Nemohoucí neposilujete, nemocné neléčíte, zraněné neovazujete, zaběhlé nepřivádíte zpět, ztracené nehledáte, ale surově a krutě nad nimi panujete.

⁵Rozutekly se, protože neměly pastýře, a staly se potravou kdejaké divé zvěře. Rozutekly se – ⁶mé ovce bloudí po všech kopcích, po každém vyšším návrší. Mé ovce jsou rozptýleny po vší zemi a nikdo je nehledá, nikdo nejde za nimi.

⁷Proto, pastýři, slyšte slovo Hospodinovo: ⁸Jakože jsem živ, praví Panovník Hospodin – Protože se mé ovce bez pastýře staly kořistí a potravou kdejaké divé zvěře a protože mí pastýři nehledají mé ovce, ale starají se sami o sebe, a nikoli o mé ovce, ⁹proto, vy pastýři, slyšte slovo Hospodinovo. ¹⁰Tak

praví Panovník Hospodin: Hle – jsem proti těm pastýřům!
Budu je volat k odpovědnosti za své ovce a už je nenechám
dělat pastýře, takže se ti pastýři už nebudou moci starat sami
o sebe. Vyrvu jim své ovce ze chřtánu; už se jimi živit
nebudou!

¹¹Ano, tak praví Panovník Hospodin: Hle – já sám půjdu hledat
své ovce a najdu je. ¹²Jako pastýř shledává své stádo, když se
mu ovce zatoulaly, tak vyhledám své ovce a vysvobodím je ze
všech míst, kam byly rozptýleny v onen temný a chmurný den.

¹³Vyvedu je z národů, shromáždím je ze zemí a přivedu je
zpátky do vlasti. Budu je pást na izraelských horách, při
potocích a u všech osad v jejich zemi. ¹⁴Budu je pást na
dobrých pastvinách. Na výšinách izraelských hor pro ně bude
pastva, tam budou odpočívat na krásných loukách a pást se
na vydatných pastvinách v izraelských horách. ¹⁵Své ovce
budu pást já sám a nechám je odpočívat, praví Panovník
Hospodin. ¹⁶Ztracenou vyhledám, zaběhlou přivedu, zraněnou
ovážu, nemocnou posílím, ale tučnou a silnou zahubím. Budu
je pást ve spravedlnosti.

¹⁷Vám, svým ovcím, pak Panovník Hospodin praví: Hle – budu
soudit mezi jednotlivými ovcemi a mezi kozly a berany.

¹⁸Nestačí vám pást se na dobrých pastvinách? To musíte
zbytek pastvin podupat? Nestačí vám pít průzračnou vodu?
Musíte tu zbývající kalit nohama? ¹⁹To se mé ovce musí pást
na tom, co jste zdupali, a pít, co jste nohama zkalili?

²⁰Nuže, Panovník Hospodin jim praví: Hle – já sám budu soudit
mezi vy-krmenými a hubenými ovcemi. ²¹Protože se tlačíte
boky i ramený a svými rohy trkáte všechny nemohoucí, až jste

je odehnali pryč, ²²proto své ovce zachráním, aby už nebyly za kořist. Budu soudit mezi jednotlivými ovce.

²³Ustanovím nad nimi jednoho pastýře, který je bude pást – svého služebníka Davida. On bude jejich pastýřem a bude se o ně starat. ²⁴Já Hospodin budu jejich Bohem a můj služebník David bude mezi nimi vůdcem. To říkám já Hospodin.

²⁵Uzavřu s nimi smlouvu pokoje a odstraním z jejich země dravou zvěř, takže budou i na pustině bydlet v bezpečí a spát i po lesích. ²⁶Učiním je i celé okolí své hory požehnáním. V patřičný čas jim sešlu déšť; požehnání bude pršet jako průtrž! ²⁷Stromy v sadu vydají ovoce, země vydá úrodu a budou žít ve své vlasti v bezpečí. Tehdy poznají, že já jsem Hospodin, až rozlámu jejich jho na kusy a vysvobodím je z moci těch, kdo je drželi v otroctví. ²⁸Už nebudou kořistí pro pohany, nebudou potravou divé zvěři. Budou žít v bezpečí a nikdo je nevyděsí. ²⁹Způsobím, že jejich setba slavně poroste. Nebudou už v té zemi trpět hladem a nebudou už snášet posměch pohanů. ³⁰Tehdy poznají, že já Hospodin, jejich Bůh, jsem s nimi a že oni, dům Izraele, jsou můj lid, praví Panovník Hospodin. ³¹Vy jste mé ovce – lidské ovce na mé pastvině – a já jsem váš Bůh, praví Panovník Hospodin.“

35

Soud nad Edomem

¹Dostal jsem slovo Hospodinovo: ²„Synu člověčí, obrať se proti pohoří Seír a prorokuj proti němu. ³Řekni mu – Tak praví Panovník Hospodin: Hle, já jsem proti tobě, pohoří Seír! Vztáhnu na tebe ruku a obrátím tě ve zpusťšenou pustinu. ⁴Tvá města nechám ležet v troskách a zbude z tebe pustina.

Tehdy poznáš, že já jsem Hospodin.

⁵Kvůli své dávné nenávisti jsi vydalo syny Izraele napospas meči, když přišel čas jejich neštěstí, čas zúčtování s jejich vinami. ⁶Proto, jakože jsem živ, praví Panovník Hospodin, vydám tě krveprolití a krev se ti bude lepit na paty. Když ti nevadilo krveprolití, bude se ti krev lepit na paty! ⁷Obrátím pohoří Seír ve zpustošenou pustinu a zahubím každého, kdo by tudy šel nebo se tudy navracel. ⁸Naplním tvé hory mrtvolami. Na tvých stráních, v údolích i ve všech roklích budou padat mečem pobití. ⁹Způsobím, že z tebe zbude věčná pustina; tvá města zůstanou neobydlena. Tehdy poznáte, že já jsem Hospodin.

¹⁰Říkáš: „Oba ty národy mi patří, obě ty země obsadím“ – jenže tam bydlí Hospodin! ¹¹Proto, jakože jsem živ, praví Panovník Hospodin, tvůj nenávistný hněv a závist vůči nim ti odplatím a dám se mezi nimi poznat, až tě budu soudit. ¹²Tehdy poznáš, že já Hospodin jsem slyšel všechny tvé urážky proti izraelským horám. Prý: „Je z nich pustina, můžeme je klidně spolykat!“

¹³Takovými řečmi jste se chlubili proti mně, chrlili jste svá slova proti mně. Já jsem to ale slyšel.

¹⁴Tak praví Panovník Hospodin: K radosti celého světa tě zpustoším! ¹⁵Tvou radost nad zpustošením dědictví domu Izraele ti odplatím: Budeš zpustošeno, pohoří Seír, i celý Edom se vším všudy! Tehdy poznají, že já jsem Hospodin.“

36

Izrael se vrátí

¹„Synu člověčí, prorokuj o izraelských horách. Řekni: Izraelské hory, slyšte slovo Hospodinovo. ²Tak praví Panovník Hospodin

– Nepřítel nad vámi volal: ‚Hohó, ty dávné výšiny teď patří nám!‘³ Proto prorokuj a řekni: Tak praví Panovník Hospodin. Protože vás pustošili a drtili ze všech stran, aby si vás zbytek národů mohl rozebrat, a protože vás lidé pomlouvají a očerňují vás,⁴ proto, izraelské hory, slyšte slovo Panovníka Hospodina. Toto praví Panovník Hospodin horám a výšinám, stržím a roklínám, zpustošeným troskám a opuštěným městům, která se stala kořistí zbytku národů a všem dokola jsou jen k posměchu.

⁵Nuže, tak praví Panovník Hospodin: Ano, mluvil jsem v planoucím horlení proti zbytku národů i proti Edomu – proti všem, kdo si s nezřízenou radostí drze přivlastnili mou zemi, aby ukořistili její pastviny.⁶ Proto prorokuj o izraelské zemi a řekni horám a výšinám, stržím a roklínám: Tak praví Panovník Hospodin. Hle – mluvím zuřivě rozhorlen, protože se vám posmívali pohané.⁷ Nuže, tak praví Panovník Hospodin: Přísahám, že pohanům kolem vás se také budou posmívat!

⁸Vy, izraelské hory, se však budete jen zelenat a poneseťe ovoce mému lidu, Izraeli, jenž se už brzy vrátí.⁹ Vždyť já jsem přece s vámi! Obrátím k vám svou tvář a budou vás znovu orat a osívat.¹⁰ Rozmnožím vaše obyvatele – celý a úplný dům Izraele – aby znovu obydleli města a vystavěli, co leží v troskách.¹¹ Rozmnožím vaše lidi i zvířata a budou se množit a rozmáhat. Osídlím vás jako za starodávna a budu k vám ještě štedřejší než kdysi. Tak poznáte, že já jsem Hospodin.¹² Znovu k vám přivedu lidi; Izrael, můj vlastní lid, vás obsadí a budete jejich dědictvím. Už nikdy je nepřipravíte o děti.

¹³Tak praví Panovník Hospodin. Protože o tobě říkají: ‚Ta země požírá lidi a připravuje vlastní národ o děti,‘¹⁴ proto už

nebudeš požírat lidi a nebudeš už připravovat svůj národ o děti, praví Panovník Hospodin. ¹⁵Nenechám už tě poslouchat posměch pohanů, nebudeš už muset snášet urážky národů a nikdy už nepřivedeš svůj národ k pádu, praví Panovník Hospodin.“

Dám vám nové srdce

¹⁶Dostal jsem slovo Hospodinovo: ¹⁷„Synu člověčí, když dům Izraele ještě žil ve vlastní zemi, svými způsoby a skutky ji poskvnil. Jejich způsoby byly v mých očích nečisté jako ženské krvácení. ¹⁸Vylil jsem tedy na ně svůj hněv, neboť v té zemi prolévali krev a poskvnili ji svými hnusnými modlami.

¹⁹Rozptýlil jsem je mezi národy, takže jsou rozprášeni po zemích. Odsoudil jsem je za jejich způsoby a skutky. ²⁰Kamkoli ale mezi národy přišli, všude mé svaté jméno znesvětili. Říkalo se totiž o nich: ‚Jsou Hospodinův lid, ale z jeho země museli odejít.‘ ²¹Proto jsem byl pohnut lítostí nad svým svatým jménem, které dům Izraele znesvětil mezi národy, kamkoli přišli.

²²Proto řekni domu Izraele – Tak praví Panovník Hospodin: Nedělám to kvůli vám, dome Izraele, ale kvůli svému svatému jménu, které jste znesvětili mezi národy, kamkoli jste přišli.

²³Posvěťím své veliké jméno, znesvěcené mezi národy, jméno, které jste mezi nimi znesvětili. Tehdy národy poznají, že já jsem Hospodin – až na vás před jejich očima prokážu, jak jsem svatý, praví Panovník Hospodin.

²⁴Posbírám vás z pohanů, shromáždím vás ze všech zemí a přivedu vás zpět do vlasti. ²⁵Pokropím vás čistou vodou a budete čistí. Ode vší vaší nečistoty a ode všech vašich

hnusných model vás očistím. ²⁶Dám vám nové srdce a do nitra vám vložím nového ducha. Vezmu vám z těla srdce z kamene a dám vám srdce z masa. ²⁷Vložím vám do nitra svého Ducha a způsobím, abyste se řídili mými pravidly, dodržovali mé zákony a jednali podle nich. ²⁸Budete bydlet v zemi, kterou jsem dal vašim otcům. Budete mým lidem a já budu vaším Bohem. ²⁹Ode vší vaší nečistoty vás zachráním. Přivolám také obilí a rozmnožím je. Nedopustím už na vás hlad.

³⁰Rozmnožím ovoce na stromech i polní úrodu, abyste už mezi národy nesnášeli hanbu kvůli hladu. ³¹Pak si vzpomenete na své zlé cesty a nesprávné jednání a budete se sami sobě ošklivit kvůli svým vinám a své zvrhlosti. ³²Nedělám to kvůli vám, praví Panovník Hospodin, toho si buďte vědomi. Vy buďte zahanbeni a styďte se za své způsoby, dome izraelský.

³³Toto praví Panovník Hospodin: V den, kdy vás očistím od všech vin, znovu obydlim vaše města, aby se vystavělo, co leží v troskách. ³⁴Zpustošená země bude obdělána, aby už před očima všech kolemjdoucích neležela pustá. ³⁵Řeknou: „Z té zpustošené země je teď úplná zahrada Eden! A ta rozbořená města, jež ležela opuštěná v troskách, jsou teď opevněná a obydlená.“ ³⁶Tak poznají národy, které zbudou ve vašem okolí, že já Hospodin jsem vystavěl zbořeniny a znovu osázel pustiny. To říkám já Hospodin; já to učiním.

³⁷Tak praví Panovník Hospodin: Znovu odpovím na modlitby domu Izraele a toto pro ně učiním: Rozmnožím jejich lid jako stádo ovcí. ³⁸Bude jich jako stád posvěcených ovcí, jako ovcí v Jeruzalémě o svátcích – tak se ta rozbořená města zaplní lidmi jako ovce. Tehdy poznají, že já jsem Hospodin.“

Údolí suchých kostí

Spočinula na mně ruka Hospodinova. Hospodin mě svým Duchem odvedl pryč a postavil mě doprostřed údolí plného kostí. ²Prováděl mě mezi nimi kolem dokola a hle – celá ta pláň jimi byla poseta a byly úplně vyschlé. ³„Synu člověčí,“ řekl mi, „mohou ty kosti ožít?“

„Panovníku Hospodine,“ odpověděl jsem, „to víš ty.“

⁴Tehdy mi řekl: „Prorokuj o těchto kostech a řekni jim: Suché kosti, slyšte slovo Hospodinovo! ⁵Toto praví Panovník Hospodin těmto kostem: Hle, já do vás přivedu ducha, abyste ožily. ⁶Dám na vás šlachy a pokryji vás masem, potáhnu vás kůží a vložím do vás ducha, abyste ožily. Tehdy poznáte, že já jsem Hospodin.“

⁷Prorokoval jsem tedy, jak mi bylo přikázáno. A zatímco jsem prorokoval, náhle se ozval hluk: kosti se s rachotem začaly připojovat jedna ke druhé. ⁸Viděl jsem, jak se pokrývají šlachami a masem a jak se svrchu potahují kůží. Ducha však v sobě neměly.

⁹Tehdy mi řekl: „Prorokuj k duchu. Prorokuj, synu člověčí, a řekni mu – Tak praví Panovník Hospodin: Přijď, duchu, ze čtyř stran a dechni do těchto pobitých, ať ožijí!“ ¹⁰A když jsem prorokoval, jak mi přikázal, vstoupil do nich duch a ožili. Postavili se na nohy a byl jich obrovský, nesčíslný šik.

¹¹„Synu člověčí,“ řekl mi potom, „tyto kosti jsou celý dům Izraele. Říkají: ‚Naše kosti vyschly, nemáme žádnou naději, jsme ztraceni.‘ ¹²Nuže, prorokuj a řekni jim – Tak praví

Panovník Hospodin: Hle, já otevřu vaše hroby; z těch hrobů vás vyvedu, lide můj, a přivedu vás do izraelské země. ¹³Tehdy poznáte, že já jsem Hospodin – až otevřu vaše hroby a z těch hrobů vás vyvedu, lide můj. ¹⁴Vložím do vás svého Ducha, abyste ožili, a dám vám spočinout ve vaší zemi. Tehdy poznáte, že já jsem Hospodin. Jak jsem řekl, tak učiním, praví Hospodin.“

Jeden národ, jeden král

¹⁵Dostal jsem slovo Hospodinovo: ¹⁶„Synu člověčí, vezmi si kus dřeva a napiš na něj: ‚Dřevo Judovo a jeho druhů ze synů Izraele‘. Pak vezmi jiný kus a napiš na něj: ‚Dřevo Josefovo (totiž Efraimovo) a jeho druhů z celého domu Izraele‘. ¹⁷Pak je spoj jedno s druhým v jediné dřevo, ať jsou v tvé ruce jedno.

¹⁸Až se tě tví krajané zeptají: ‚Nepovíš nám, co to má podle tebe znamenat?‘ ¹⁹Řekni jim – Tak praví Panovník Hospodin: Hle, já vezmu dřevo Josefovo (které je v ruce Efraimově) a jeho druhů z izraelských kmenů a přiložím je ke dřevu Judovu. Spojím je v jediné dřevo a budou v mé ruce jedno.‘

²⁰Podrž ta popsaná dřeva před jejich očima ²¹a řekni jim – Tak praví Panovník Hospodin: Hle, já vezmu syny Izraele z národů, kam odešli. Shromáždím je z celého okolí a přivedu je zpátky do vlasti. ²²V té zemi, na izraelských horách, je učiním jediným národem a všem jim bude kralovat jeden král. Už to nebudou dva národy, už se nebudou dělit na dvě království. ²³Už se nebudou poskvřňovat svými hnusnými modlami, svými nechutnými obrazy a všemi ostatními hříchy. Zachráním je odevšad, kde žili a hřešili, a očistím je. Budou mým lidem a já budu jejich Bohem.

²⁴Můj služebník David bude jejich králem a všichni budou mít jediného pastýře. Budou se řídit mými zákony, dodržovat má ustanovení a jednat podle nich. ²⁵Budou bydlet v zemi, kterou jsem dal svému služebníkovi Jákobovi a ve které bydleli jejich otcové. Budou v ní bydlet oni, jejich děti i děti jejich dětí až navěky a vůdcem jim navěky bude můj služebník David. ²⁶Uzavřu s nimi smlouvu pokoje; bude to věčná smlouva s nimi. Zasadím je a rozmnožím a uprostřed nich zřídím navěky svou svatyni. ²⁷Můj příbytek bude mezi nimi, já budu jejich Bůh a oni budou můj lid. ²⁸Tehdy národy poznají, že já jsem Hospodin, Posvětitel Izraele, až bude má svatyně navěky uprostřed nich.“

38

Gog ze země Magog

¹Dostal jsem slovo Hospodinovo: ²„Synu člověčí, obrať se proti Gogovi v zemi Magog, proti velevládci Mešek a Tubalu. Prorokuj proti němu ³a řekni – Tak praví Panovník Hospodin: Hle, já jsem proti tobě, Gogu, velevládce Mešek a Tubalu! ⁴Přivedu si tě. Vrazím ti do čelistí háky a přivleču tě s celým tvým vojskem – koně i všechny jezdce v plné výstroji, nesčetný zástup s pavézami a štíty, všechny vyzbrojené meči, ⁵Peršany, Habešany i Libyjské s nimi, všechny se štíty a přilbami, ⁶Gomera se všemi jeho šiky i Bet-togarmu z dálného severu se všemi jeho šiky – všechny ty národy, které se k tobě připojí. ⁷Chystej se! Buď připraven i se všemi zástupy shromážděnými k tobě, neboť budeš jejich velitel. ⁸Po dlouhé době budeš povolán, po mnoha letech přitáhneš do země, která se

vzpamatovala z válek a jejíž lid se shromáždil z mnoha národů na izraelské hory, jež byly tak dlouho posety troskami. Poté, co budou vyvedeni z národů, budou všichni bydlet v bezpečí, ⁹když vtom přitáhneš ty. Přिženeš se jako bouře a jako mračno přikryješ zem se všemi svými vojsky, s mnoha národy, které se k tobě připojí.

¹⁰Tak praví Panovník Hospodin: V ten den tě napadnou různé myšlenky a zosnuješ zlý plán. ¹¹Řekneš si: ‚Zaútočím na zemi s nechráněnými vesnicemi, napadnu ty, kdo žijí v klidu a bezpečí – vždyť její obyvatelé vůbec nemají hradby, brány ani závory!‘ ¹²Vrhneš se na kořist a budeš plenit, vztáhneš ruku na osídlené trosky a na lid shromážděný z národů, který se stará o svá stáda a majetek a bydlí v samém středu země. ¹³Šeba a Dedan i zámořští kupci a všichni jejich draví lvi se tě zeptají: ‚Přicházíš se vrhnout na kořist? Shromáždil jsi vojska, abys plnil? Abys odnesl stříbro se zlatem, pobral stáda i majetek a pobral spoustu kořisti?‘

¹⁴Nuže, synu člověčí, prorokuj a řekni Gogovi – Tak praví Panovník Hospodin: V den, kdy bude můj lid Izrael bydlet v bezpečí, si jich povšimneš ¹⁵a přijdeš ze své domoviny na dálném severu se všemi národy, které se k tobě připojí – samí jezdci na koních, nesčetený zástup mocné armády. ¹⁶Přitáhneš na můj lid Izrael jako mračno, jež přikrývá zemi. V budoucnosti tě, Gogu, přivedu proti své zemi, aby mě národy poznaly, až se na tobě před jejich očima posvětim.

¹⁷Tak praví Panovník Hospodin: Ano, jsi to ty, o kom jsem mluvil v dávných dnech skrze své služebníky, izraelské proroky. Po celá léta tehdy prorokovali, že tě přivedu proti

nim. ¹⁸V ten den, praví Panovník Hospodin, v den, kdy Gog zaútočí na izraelskou zem, vzplane můj prudký hněv. ¹⁹Ve svém rozhorlení, v plameni svého zuření prohlašuji: V ten den bude v izraelské zemi veliké zemětřesení! ²⁰Mořské ryby i ptáci na nebi, divoká zvěř i všechna havěť lezoucí po zemi se přede mnou budou třást spolu se všemi lidmi všude na zemi. Sesují se hory, zbortí se srázy a každá hradba padne k zemi. ²¹Na všech svých horách povolám proti Gogovi meč, praví Panovník Hospodin, a všichni jeho muži obrátí meč proti sobě navzájem. ²²Budu ho soudit morem a krveprolitím, průtrží mračen a kroupami jako kameny, budu dštít oheň a síru na něj a jeho šiky – na všechny ty národy, které se k němu připojí. ²³Tak projevím svou velikost a svatost a dám se poznat před očima mnoha národů. Tehdy poznají, že já jsem Hospodin.“

39

Gogova porážka

¹„Synu člověčí, prorokuj proti Gogovi a řekni – Tak praví Panovník Hospodin: Hle, já jsem proti tobě, Gogu, velevládce Mešek a Tubalu! ²Přivedu si tě. Přitáhnu tě a vyvleču z dalekého severu a zavedu tě na hory Izraele, ³kde ti vyrazím luk z levice a šípy ti nechám vypadnout z pravice. ⁴Na izraelských horách padneš se všemi svými vojsky, s národy, které se k tobě připojí. Nakrmím tebou dravé ptáky i divou zvěř. ⁵Zůstaneš ležet venku na poli. Ano, tak jsem promluvil, praví Panovník Hospodin. ⁶Pošlu oheň i proti Magogovi a těm, kdo si žijí v bezpečí na pobřežích. Tehdy poznají, že já jsem Hospodin.

⁷Uprostřed svého lidu Izraele zjevím své svaté jméno a už nikdy nedopustím, aby bylo znesvěceno. Tehdy národy poznají, že já Hospodin jsem Svatý v Izraeli. ⁸Hle – už to přichází, už se to děje, praví Panovník Hospodin! To je ten den, o kterém jsem mluvil.

⁹Obyvatelé izraelských měst vyjdou pálit jejich zbraně – štíty i pavézy, luky i šípy, kyje i kopí. Budou s nimi topit sedm let.

¹⁰Nebudou nosit dříví z polí ani ho kácet v lesích, protože budou topit zbraněmi. Oberou o kořist ty, kdo je obírali, a vyplení ty, kdo je plenili, praví Panovník Hospodin.

¹¹Toho dne určím Gogovi pohřebiště v Izraeli, průsmyk ležící na východ od moře. Tak se ten průsmyk zatarasí, neboť v něm pohřbí Goga se všemi jeho hordami, a nazvou jej Ge-hamon Gog, Údolí hordy Gogovy. ¹²Sedm měsíců je tam dům Izraele bude pohřbívát, aby očistili zem. ¹³Všichni obyvatelé země je budou pohřbívát a získají si tím pověst v den, kdy se oslavím, praví Panovník Hospodin. ¹⁴Muži k tomu určení budou stále procházet zemí a spolu s ostatními budou pohřbívát ostatky ležící na zemi, aby ji očistili. Po sedmi měsících pak zemi znovu prozkoumají. ¹⁵Projdou skrze ni, a jakmile spatří lidskou kost, postaví vedle ní znamení, aby ji hrobaři pohřbili v Ge-hamon Gogu ¹⁶(kde bude město jménem Hamona). Tak bude země očištěna.

¹⁷Synu člověčí, tak praví Hospodin – Řekni všem ptákům a veškeré divé zvěři: Shromážděte se a pojdte sem! Sejděte se ze všech stran k obětní hostině, kterou pro vás připravím, k veliké obětní hostině na horách Izraele. Budete žrát maso a chlemtat krev. ¹⁸Budete žrát maso hrdinů a chlemtat krev světových vládců – samých beranů, jehňat, kozlů a býků

vypasených v Bášanu. ¹⁹Na obětní hostině, kterou pro vás připravím, budete žrát tuk, až budete plní, a budete pít krev až k opití. ²⁰U mého stolu se nasytíte koni i jezdci, hrdiny i všemi válečníky, praví Panovník Hospodin.

²¹Předvedu svou slávu mezi národy. Všechny národy uvidí, jak vykonám svůj soud a jak na ně položím svou ruku. ²²Od toho dne nadále bude dům Izraele vědět, že já jsem Hospodin, jejich Bůh. ²³Tehdy národy poznají, že dům Izraele šel do vyhnanství za své viny. Protože mi byli nevěrní, skryl jsem před nimi svou tvář a vydal je do rukou jejich nepřátel, aby všichni padli mečem. ²⁴Naložil jsem s nimi, jak si za svou nečistotu a za své hříchy zasloužili – skryl jsem svoji tvář před nimi.

²⁵Nuže, tak praví Panovník Hospodin: Ted' už přivedu Jákoba ze zajetí! Nad celým domem Izraele se slituji a pro své svaté jméno se rozhorlím. ²⁶Uvědomí si svou hanbu a všechnu tu nevěru, jíž se vůči mně dopouštěli, když ještě žili v bezpečí ve své zemi a nikdo je neděsil. ²⁷Až je navrátím z národů a shromáždím je ze zemí jejich nepřátel, prokážu na nich svou svatost před očima mnoha národů. ²⁸Tehdy poznají, že já jsem Hospodin, jejich Bůh – ačkoli jsem je vystěhoval mezi národy, znovu je shromáždím do vlasti a žádného z nich už nenechám ve vyhnanství. ²⁹Už před nimi nebudu skrývat svoji tvář, neboť na dům Izraele vyliji svého Ducha, praví Panovník Hospodin.“

Vidění chrámového okrsku

¹Desátého dne měsíce po novém roce, v pětadvacátém roce našeho vyhnanství a čtrnáctém roce po pádu města, právě toho dne na mně spočinula ruka Hospodinova a přivedl mě tam. ²V Božím vidění mě přivedl do izraelské země a postavil mě na velmi vysokou horu. Na ní se od jihu rýsovalo cosi jako město. ³Přivedl mě tam a hle – v bráně stál kdosi napohled jako z bronzu, v ruce lněnou šňůru a měřicí tyč. ⁴„Synu člověčí,“ řekl mi ten muž, „pozorně se dívej, bedlivě poslouchej a dobře si všímej všeho, co ti ukážu, neboť právě proto jsi sem byl přiveden. Všechno, co vidíš, oznam domu Izraele.“

⁵Spatřil jsem chrámový okrsek obehnaný kolem dokola vnější zdí. Tyč v ruce onoho muže byla dlouhá 6 loktů (počítaje lokty o dlaň delší). Změřil s ní tu zeď a byla na tyč silná a na tyč vysoká.

⁶Poté přešel k východní bráně. Vystoupil po schodech a změřil její práh: byl na tyč hluboký. ⁷Byly v ní výklenky na tyč široké a na tyč hluboké; výklenky byly 5 loktů od sebe. Také práh vedoucí do síně na vnitřní straně brány byl na tyč hluboký.

⁸Dále změřil síň brány: ⁹byla 8 loktů hluboká a měla pilíře 2 lokty silné. Síň byla na vnitřní straně brány. ¹⁰Uvnitř této východní brány byly po jedné i druhé straně tři výklenky a ty tři měly vždy stejné rozměry. Také pilíře po jedné i druhé straně měly vždy stejné rozměry.

¹¹Změřil vchod do brány: byl 10 loktů široký a samotná brána

byla 13 loktů široká. ¹²Před výklenky byla po jedné i druhé straně zídka na loket vysoká. Výklenky byly 6 loktů široké a 6 loktů hluboké. ¹³Skrze protilehlé vchody výklenků pak změřil strop: od zadní stěny jednoho výklenku po zadní stěnu druhého byla ta brána 25 loktů široká. ¹⁴Změřil také síň: kolem dokola až k pilířům ústícím do nádvoří měřila 60 loktů. ¹⁵Od vstupního průčelí až po průčelí síně na opačné straně byla brána 50 loktů dlouhá. ¹⁶Po stranách brány vedla do výklenků mezi pilíři okénka, která se směrem dovnitř zužovala; stejně tak to bylo i v síni. Po stranách vedla dovnitř okénka a na pilířích byly palmové ornamenty.

¹⁷Poté mě uvedl na vnější nádvoří. Kolem dokola nádvoří jsem uviděl jakési místnosti a dláždění. Po obvodu toho dláždění bylo celkem třicet místností. ¹⁸Dláždění přiléhalo k branám po celé délce jejich boků. To bylo dolní dláždění. ¹⁹Pak změřil vzdálenost od průčelí dolní brány k průčelí vnitřního nádvoří: 100 loktů. Tolik východ; nyní k severu.

²⁰Muž změřil délku i šířku severní brány vnějšího nádvoří.

²¹Její tři výklenky po jedné i druhé straně a rovněž pilíře a síň měly stejné rozměry jako ty v první bráně. Byla 50 loktů dlouhá a 25 loktů široká. ²²Její okénka, síň i palmy měly stejné rozměry jako ve východní bráně. Stoupalo se k ní po sedmi schodech a na protilehlé straně měla síň. ²³Stejně jako východní brána i tato severní stála naproti bráně vedoucí do vnitřního nádvoří. Od brány k bráně naměřil 100 loktů.

²⁴Pak mě odvedl k jihu, kde jsem uviděl jižní bránu. Změřil její pilíře i síň a měly stejné rozměry jako ty předchozí. ²⁵Sama brána i její síň měla po stranách okénka stejně jako ty

předchozí. Byla 50 loktů dlouhá a 25 loktů široká. ²⁶Vedlo k ní sedm schodů a na protilehlé straně měla síň. Po jedné i druhé straně měla pilíře s palmovými ornamenty. ²⁷I zde na jižní straně stála ještě další brána vedoucí do vnitřního nádvoří. Od této brány naměřil k vnější jižní bráně 100 loktů.

²⁸Poté mě jižní branou uvedl na vnitřní nádvoří. Změřil tuto jižní bránu a měla stejné rozměry jako předchozí brány. ²⁹Také její výklenky, pilíře a síň měly stejné rozměry jako ty předchozí. Sama brána i její síň měla po stranách okénka a byla 50 loktů dlouhá a 25 loktů široká. ³⁰(Síně bran okolo vnitřního nádvoří byly 25 loktů široké a 5 loktů hluboké.) ³¹Síň byla obrácená k vnějšímu nádvoří. Měla pilíře s palmovými ornamenty a vedlo k ní osm schodů.

³²Pak mě vnitřním nádvořím vedl na východ. Zde změřil bránu a měla stejné rozměry jako ty předchozí. ³³Také její výklenky, pilíře a síň měly stejné rozměry jako ty předchozí. Sama brána i její síň měla po stranách okénka a byla 50 loktů dlouhá a 25 loktů široká. ³⁴Síň byla obrácená k vnějšímu nádvoří. Měla po jedné i druhé straně pilíře s palmovými ornamenty a vedlo k ní osm schodů.

³⁵Poté mě přivedl k severní bráně. Změřil ji a měla stejné rozměry jako ty předchozí. ³⁶I ona měla výklenky, pilíře, síň a po stranách okénka. Byla 50 loktů dlouhá a 25 loktů široká.

³⁷Síň byla obrácená k vnějšímu nádvoří. Měla po jedné i druhé straně pilíře s palmovými ornamenty a vedlo k ní osm schodů.

³⁸Ze síně brány vedl vchod do postranní místnosti, kde se omývaly zápalné oběti. ³⁹V síni stály po jedné i druhé straně vždy dva stoly, na kterých se porážely zápalné oběti, oběti za

hřích i oběti odškodnění. ⁴⁰Také zvenku po stranách severní brány, u schodů k jejímu vchodu, stály po jedné i druhé straně vždy dva stoly. ⁴¹Celkem tam tedy stálo osm stolů na porážení – čtyři z jedné a čtyři z druhé strany. ⁴²Čtyři stoly pro zápalné oběti byly z tesaného kamene; každý byl půldruhého lokte dlouhý, půldruhého lokte široký a na loket vysoký. Na nich ležely nástroje k porážení zápalů a obětí. ⁴³Uvnitř byly kolem dokola připevněny závěsné háky, na dlaň dlouhé. Stoly byly určeny pro maso obětí.

⁴⁴Vedle vnitřní brány stály na vnitřním nádvoří dvě místnosti. Jedna přiléhala k severní bráně a byla obrácená k jihu, druhá přiléhala k jižní bráně a byla obrácená k severu. ⁴⁵Onen muž mi řekl: „Tato místnost obrácená k jihu je pro kněze, kteří drží stráž u chrámu. ⁴⁶Místnost obrácená k severu je pro kněze, kteří drží stráž u oltáře. Jsou to synové Sádokovi – jediní z Leviho potomků, kteří smějí přistupovat k Hospodinu, aby mu sloužili.“

⁴⁷Poté změřil nádvoří: byl to 100 loktů dlouhý a 100 loktů široký čtverec. Před chrámem stál oltář.

Nový chrám

⁴⁸Nato mě přivedl k předsíni chrámu a změřil její pilíře po jedné i druhé straně: byly 5 loktů silné. Brána měla šířku 14 loktů a její zárubně po jedné i druhé straně 3 lokte. ⁴⁹Předsíň měla šířku 20 loktů, hloubku 12 loktů a stoupalo se k ní po deseti schodech. U pilířů stál po jedné i druhé straně vždy jeden sloup.

41

¹Poté mě uvedl do chrámové lodi a změřil její pilíře po jedné i druhé straně: byly 6 loktů silné. ²Vchod měl šířku 10 loktů a jeho zárubně po jedné i druhé straně 5 loktů. Změřil celou loď a byla 40 loktů dlouhá a 20 loktů široká.

³Poté vstoupil do vnitřní místnosti a změřil pilíře jejího vchodu: byly 2 lokty silné. Vchod měl šířku 6 loktů a jeho zárubně po jedné i druhé straně 7 loktů. ⁴Změřil celou tuto místnost v čele chrámové lodi a byla 20 loktů dlouhá a 20 loktů široká. „To je nejsvětější svatyně,“ řekl mi.

⁵Poté změřil stěnu chrámu: byla 6 loktů silná. Celý chrám kolem dokola na šířku 4 loktů obepínaly postranní komory.

⁶Komory stály ve třech patrech nad sebou, vždy po třiceti v patře. Na stěně chrámu byly kolem dokola výstupky pro nosníky komor, tak aby nosníky nezasahovaly do samotné stěny chrámu. ⁷Komory po obvodu chrámu byly v každém dalším patře širší. Přístavba obepínající chrám byla stupňovitá, takže se komory v každém dalším patře rozšiřovaly. Ze spodního patra se stoupalo do horního přes prostřední.

⁸Všiml jsem si, že kolem dokola chrámu byla zvýšená plošina tvořící základ přístavby s postranními komorami. Byla vysoká celou tyč neboli 6 loktů. ⁹Vnější stěna postranních komor byla 5 loktů silná. Otevřené prostranství mezi postranními komorami chrámu ¹⁰a místnostmi na nádvoří obklopovalo chrám po stranách na šířku 20 loktů. ¹¹Z prostranství vedly vchody do postranních komor, jeden ze severu a druhý z jihu. Mezi chrámem a tímto prostranstvím byla kolem dokola

plošina 5 loktů široká.

¹²Mohutná stavba na západním okraji vyhrazeného prostranství byla 70 loktů dlouhá, 90 loktů široká a ze všech stran měla stěnu 5 loktů silnou.

¹³Poté změřil celý chrám: byl 100 loktů dlouhý. Vyhrazené prostranství včetně oné mohutné stavby a jejích stěn bylo také 100 loktů dlouhé. ¹⁴Právě tak i šířka vyhrazeného prostranství včetně čela chrámu na východě byla 100 loktů.

¹⁵Změřil také onu mohutnou stavbu na zadní straně vyhrazeného prostranství: včetně ochozů po jedné i druhé straně byla 100 loktů široká.

Vnitřek chrámové lodi i předsíně vedoucí do nádvoří ¹⁶stejně jako prahy, zužující se okna i trojitě ochozy – všechno od prahu a dál bylo kolem dokola obloženo dřevem od podlahy až k oknům a okenicím, ¹⁷až po vchod do vnitřní svatyně. Kolem dokola po stěnách vnitřní i vnější části chrámu byli v pravidelných vzdálenostech ¹⁸vyřezáni cherubové a palmy, vždy jedna palma mezi dvěma cheruby. Každý cherub měl dvě tváře: ¹⁹lidskou tvář proti palmě z jedné strany a lví tvář proti palmě z druhé strany. Tak to bylo vyřezáno kolem dokola celého chrámu. ²⁰Řezby cherubů a palm pokrývaly stěny chrámu od podlahy až nad vchod. ²¹Chrámová loď měla čtverhranné veřeje.

Před svatyní stálo cosi jako ²²dřevěný oltář. Byl 3 lokty vysoký, 2 lokty široký a 2 lokty dlouhý. Jeho zpevněné rohy, podstavec a stěny byly ze dřeva. „To je stůl stojící před Hospodinem,“ řekl mi onen muž.

²³Chrámová loď i svatyně měly dvojité dveře. ²⁴Každé dveře měly po dvou křídlech a obě ta křídla byla otočná; jak první, tak druhé dveře měly po dvou křídlech. ²⁵Na chrámových dveřích byly rytiny cherubů a palem, takové jako na stěnách. Na vnějším průčelí předsíně byla dřevěná římsa. ²⁶Na bočních stěnách předsíně byla zužující se okna s palmami po jedné i druhé straně. Také na postranních komorách chrámu byly římsy.

42

Kněžské místnosti

¹Poté mě odvedl severním směrem na vnější nádvoří, kde mě přivedl k budově s místnostmi, jež stála na severu za vyhrazeným prostranstvím naproti oné mohutné stavbě. ²Podél severního průčelí, kde měla budova vchod, byla 100 loktů dlouhá a široká byla 50 loktů. ³Naproti oněm 20 loktům vnitřního nádvoří a také naproti dláždění vnějšího nádvoří měla ochozy ve třech poschodích nad sebou. ⁴Na severní straně vedla před místnostmi 10 loktů široká a 100 loktů dlouhá chodba se vchody do místností. ⁵Horní místnosti byly nejužší, protože ustupovaly ochozu více než spodní a prostřední místnosti budovy. ⁶Místnosti byly ve třech poschodích a neměly sloupy, jaké stály na nádvoří; proto se budova od země stupňovitě zužovala od spodních místností přes ty prostřední. ⁷Venku na vnějším nádvoří stála před místnostmi zeď. Táhla se podél těchto místností v délce 50 loktů, ⁸a protože místnosti na vnějším nádvoří měly rovněž délku 50 loktů, dohromady to bylo 100 loktů podél celé stavby. ⁹Před spodními místnostmi tak vedla chodba, do níž se

na východě vcházelo z vnějšího nádvoří. ¹⁰Její šířka byla dána zdí, která ji oddělovala od nádvoří.

Směrem na jih od vyhrazeného prostranství stála naproti oné mohutné stavbě další budova s místnostmi. ¹¹Také ona měla vepředu chodbu. Všechno v ní vypadalo stejně jako u budovy na severní straně. Měly stejnou délku i šířku a stejné uspořádání všech vchodů a východů. ¹²Ke vchodům do místností jižní budovy tedy vedla chodba podél příslušné zdi a na jejím začátku byl vstup, kterým se do ní na východní straně vcházelo.

¹³Tedy mi řekl: „Severní i jižní místnosti sousedící s vyhrazeným prostranstvím jsou svaté. Kněží, kteří přistupují k Hospodinu, tam jídají svatosvaté věci – moučné oběti, oběti za hřích i oběti odškodnění – a také tam svatosvaté věci ukládají, neboť je to svaté místo. ¹⁴Jakmile kněží vejdou dovnitř, nesmějí ze svatého místa vyjít na vnější nádvoří, dokud tam neodloží roucha, ve kterých sloužili; jsou totiž svatá. Než přijdou k místu určenému pro lid, převléknou se do jiných šatů.“

¹⁵Když dokončil měření uvnitř chrámového okrsku, odvedl mě východní branou ven, aby jej přeměřil kolem dokola. ¹⁶Měřicí tyčí nejdříve změřil východní stranu: celkem 500 loktů mírou tyče. ¹⁷Poté změřil severní stranu: celkem 500 loktů mírou tyče. ¹⁸Poté změřil jižní stranu: 500 loktů mírou tyče.

¹⁹Nakonec se obrátil k západní straně a změřil ji: 500 loktů mírou tyče. ²⁰Tak změřil celý okrsek ze čtyř stran. Kolem dokola byl na délku i na šířku 500 loktů obehnán zdí, která oddělovala svaté od obyčejného.

Sláva se vrací

¹Poté mě přivedl k východní bráně ²a hle – od východu přicházela sláva Boha Izraele! Jeho hlas zněl jako zvuk mohutných vod a jeho slávou se rozzářila země. ³Vidění, které jsem spatřil, bylo podobné tomu, které jsem měl, když přišel zničit město, a tomu, které jsem měl u průplavu Kebar. Padl jsem na tvář. ⁴Hospodinova sláva vstoupila východní branou do chrámu. ⁵Vtom se mě zmocnil Duch, přenesl mě na vnitřní nádvoří a hle – Hospodinova sláva naplnila chrám!

⁶Zatímco ten muž stál pořád vedle mě, uslyšel jsem, jak ke mně kdosi promlouvá z chrámu. ⁷„Synu člověčí,“ řekl mi, „zde je místo pro můj trůn, místo pro podnož mých nohou. Zde budu uprostřed synů Izraele přebývat navěky. Dům Izraele ani jeho králové už nebudou znesvěcovat mé svaté jméno svým smilstvem a náhrobky svých zemřelých králů. ⁸Kladli svůj práh vedle mého prahu a své veřeje vedle mých veřejí, takže mezi mnou a jimi zbývala jen zeď. Těmito ohavnostmi, které páchali, poskvrnili mé svaté jméno, a tak jsem je ve svém hněvu zničil. ⁹Ted' ale své smilstvo i náhrobky svých králů ode mě odstraní, a tak budu uprostřed nich přebývat navěky.

¹⁰Synu člověčí, popiš domu Izraele tento chrám, aby se zastyděli za své hříchy. Ať si uvědomí dokonalost jeho rozměrů ¹¹a zastydí se za vše, co páchali. Ukaž jim uspořádání chrámu a jeho zařízení, jeho vchody a východy – celé jeho uspořádání a všechny jeho předpisy, celé jeho uspořádání a všechny jeho zákony. Zapiš to vše před jejich očima, aby

dodrželi veškeré jeho uspořádání a plnili všechny jeho předpisy.

¹²Toto je zákon chrámu. Vrchol té hory a celé jeho okolí je svatostáté. Hle – toto je zákon chrámu.“

Oltář

¹³Toto jsou rozměry oltáře v loktech (počítaje lokty o dlaň delší): okolo něj je žlab na loket hluboký a na loket široký, lemovaný na dlaň vysokou obrubou. A toto je výška oltáře:

¹⁴od žlabu v zemi k okraji spodního stupně jsou to 2 lokty. Tento stupeň je na loket široký. Od tohoto nižšího stupně k okraji vyššího jsou to 4 lokty. Také tento stupeň je na loket široký. ¹⁵Na něm stojí 4 lokty vysoké ohniště, z něhož se zvedají čtyři rohy. ¹⁶Čtyři strany ohniště tvoří čtverec 12 loktů dlouhý a 12 loktů široký. ¹⁷Také horní stupeň je čtvercový, 14 loktů dlouhý a 14 loktů široký. Okolo oltáře je na loket široký žlab lemovaný půl lokte širokou obrubou. Od východu k němu stoupají schody.

¹⁸„Synu člověčí,“ řekl mi tehdy, „tak praví Panovník Hospodin: Toto jsou předpisy ohledně oltáře. V den, kdy bude postaven, aby se na něm přinášely zápalné oběti a aby byl skrápěn krví,

¹⁹dáš levitským kněžím z rodu Sádokova, kteří ke mně přistupují, aby mi sloužili, praví Panovník Hospodin, mladého býčka k oběti za hřích. ²⁰Vezmeš trochu jeho krve a potřeseš jí čtyři rohy oltáře, čtyři hrany horního stupně i obrubu kolem dokola. Tak jej očistíš od hříchu a vykonáš za něj smířčí obřady. ²¹Pak vezmeš býka oběti za hřích a necháš ho spálit na určeném místě chrámového okrsku mimo svatyni.

²²Druhého dne přineseš k oběti za hřích kozla bez vady, aby

jím očistili oltář tak, jako jej předtím očistili býčkem. ²³Až dokončíš očišťování, přivedeš mladého býčka bez vady a berana bez vady. ²⁴Položíš je před Hospodinem, kněží je posypou solí a obětují je jako zápalnou oběť Hospodinu. ²⁵Po sedm dní budeš denně obětovat kozla za hřích; také ať se obětuje býk a beran, oba bez vady. ²⁶Po sedm dní se takto budou konat smířcí obřady za oltář, aby byl očištěn a zasvěcen. ²⁷Až ty dny uplynou, počínaje osmým dnem budou kněží na oltáři obětovat vaše zápalné i pokojné oběti a já ve vás najdu zalíbení, praví Panovník Hospodin.“

44

Levitové a kněží

¹Poté mě znovu přivedl k vnější bráně svatyně, obrácené k východu. Byla zavřená. ²„Tato brána zůstane zavřená,“ řekl mi Hospodin. „Nebude se otevírat a nikdo jí nebude procházet. Zůstane zavřená, protože jí prošel Hospodin, Bůh Izraele.

³Jedině vládce, a pouze on, v ní smí sedat, aby jedl před Hospodinem. Bude přicházet síní brány a stejnou cestou bude odcházet.“

⁴Poté mě přivedl severní branou před chrám, a hle – spatřil jsem, jak Hospodinův chrám naplnila Hospodinova sláva. Padl jsem na tvář.

⁵„Synu člověčí,“ řekl mi Hospodin, „dobře si všímej, pozorně se dívej a bedlivě poslouvej všechno, co ti řeknu o všech předpisech Hospodinova chrámu a o všech jeho zákonech. Dobře si všímej vchodů do chrámu a všech východů ze svatyně.

⁶Řekni těm vzbouřencům, domu Izraele: Tak praví Panovník Hospodin – Dost už bylo vašich ohavností, dome Izraele!

⁷Přiváděli jste cizince s neobřezaným srdcem a neobřezaným tělem do mé svatyně, a tak znesvěcovali můj chrám, zatímco jste mi jako pokrm přinášeli tuk a krev. Všemi svými ohavnostmi jste porušovali mou smlouvu. ⁸Nedrželi jste stráž u mých svatých věcí a místo sebe jste na stráž u mé svatyně postavili jiné.

⁹Tak praví Panovník Hospodin: Žádný cizinec s neobřezaným srdcem a neobřezaným tělem nesmí vstoupit do mé svatyně, včetně všech cizinců žijících uprostřed synů Izraele. ¹⁰Ovšem levité, kteří se ode mě vzdálili, když Izrael bloudil, a kteří ode mne zabloudili za svými hnusnými modlami, ti ponесou svou vinu. ¹¹Budou v mé svatyni sloužit jako strážce chrámových bran a budou chrámoví sluhové. Budou pro lid porážet zápaly a oběti a budou jim neustále k službám. ¹²Protože jim sloužili u jejich hnusných model a svedli dům Izraele k hříchu, proto jim přísahám, praví Panovník Hospodin, že ponесou svou vinu. ¹³Nepřiblíží se ke mně, aby mi konali kněžskou službu, nepřiblíží se k žádné z mých svatých ani svatosvatých věcí. Ponесou svou hanbu za hanebnosti, které páchali. ¹⁴Nechám je, aby drželi stráž u chrámu, aby se starali o všechnu jeho službu a o všechnu práci v něm.

¹⁵Avšak levitští kněží, synové Sádokovi, kteří drželi stráž u mé svatyně, když synové Izraele zabloudili ode mne, ti budou přistupovat ke mně, aby mi sloužili. Budou stát přede mnou, aby mi přinášeli tuk a krev, praví Panovník Hospodin. ¹⁶Budou vcházet do mé svatyně, budou přistupovat k mému stolu, aby

mi sloužili, a budou u mě držet stráž.

¹⁷Kdykoli vejdou do bran vnitřního nádvoří, obléknou si lněná roucha. Kdykoli budou sloužit v branách vnitřního nádvoří nebo v chrámu, nesmějí na sobě mít nic vlněného. ¹⁸Na hlavách budou mít lněné turbany a kolem beder lněné spodky. Ať nenosí nic, v čem by se potili. ¹⁹Kdykoli budou vycházet na vnější nádvoří, kde je lid, svléknou si roucha, ve kterých sloužili, odloží je ve svatých místnostech a převléknou se do jiných šatů, aby svými rouchy neposvětili lid.

²⁰Nesmějí si holit hlavu ani nosit dlouhé vlasy, ale budou ostříhaní nakrátko. ²¹Kdykoli mají vejít do vnitřního nádvoří, nesmí žádný z kněží pít víno. ²²Nesmějí se oženit s vdovou ani zapuzenou ženou; mohou si vzít jen pannu rodem z izraelského domu nebo vdovu po knězi.

²³Budou učit můj lid o rozdílu mezi svatým a obyčejným a ukazovat jim rozdíl mezi čistým a nečistým. ²⁴Budou rozsuzovat spory a rozhodovat v nich podle mých předpisů. Budou dodržovat mé zákony a má pravidla pro všechny mé slavnosti a budou světit mé soboty.

²⁵Nepřijdou k mrtvému člověku, aby se neposkrvnili. Jedině kvůli otci nebo matce, kvůli synovi nebo dceři a kvůli bratrovi nebo neprovdané sestře se smějí takto poskrvnit. ²⁶Až se očistí, odpočítá se mu ještě sedm dní. ²⁷V den, kdy pak vejde do vnitřního nádvoří svatyně, aby sloužil ve svatyni, ať přinese svou oběť za hřích, praví Panovník Hospodin.

²⁸A toto bude jejich dědictví: jejich dědictví jsem já. Nedáte jim v Izraeli žádné vlastnictví; jejich vlastnictví jsem já.

²⁹Budou jíst moučné oběti, oběti za hřích i oběti odškodnění a případně jim všechno, co bude v Izraeli zasvěceno Hospodinu.

³⁰To nejlepší ze všech prvotín a každý z vašich obětních příspěvků připadne kněžím. Také ze svého těsta dáte prvotinu knězi, aby na tvém domě spočinulo požehnání. ³¹Kněží nesmějí jíst nic zdechlého ani rozsápaného, ať už z ptactva nebo ze zvěře.“

45

Svatý díl země

¹„Až si budete rozdělovat zemi na dědičné podíly, odevzdáte ze země svatý díl Hospodinu. Celé toto území o délce 25 000 loktů a šířce 20 000 loktů bude svaté. ²(Z něj bude pro svatyni vyčleněn čtverec o straně 500 loktů, lemovaný pruhem volné země širokým 50 loktů.) ³Z uvedené výměry odměříš svatosvatý díl 25 000 loktů dlouhý a 10 000 loktů široký, v němž bude stát svatyně. ⁴Bude to svatý díl země určený kněžím sloužícím ve svatyni, kteří přistupují k Hospodinu, aby mu sloužili. Zde bude místo pro jejich domy a svaté místo pro svatyni. ⁵Další 25 000 loktů dlouhý a 10 000 loktů široký díl země připadne levitům sloužícím u chrámu. Zde jim budou patřit města k bydlení.

⁶Díl země sousedící se svatým podílem dáte do majetku města. Bude 5 000 loktů široký a 25 000 loktů dlouhý a bude patřit celému domu Izraele.

⁷Území po obou stranách svatého podílu a majetku města připadne vládci. Bude se prostírat od jejich západního okraje na západ a od jejich východního okraje na východ. Po délce bude od západní hranice až po východní sousedit vždy s jedním z kmenových podílů. ⁸Toto území bude v Izraeli jeho

vlastnictvím. Moji vládci už nebudou utiskovat můj lid; nechají zbytek země jednotlivým kmenům domu Izraele.“

Výběr obětních dávek

⁹Tak praví Panovník Hospodin: „Dost už, izraelští vládci!

Zřekněte se útlaku a násilí, řiďte se právem a spravedlností a přestaňte odírat můj lid, praví Panovník Hospodin.

¹⁰Mějte poctivé váhy, poctivou efu a poctivý bat. ¹¹Efa i bat ať mají stejnou míru; bat je desetina chomeru a také efa je desetina chomeru. Základní jednotkou ať je chomer. ¹²Šekel ať váží dvacet ger. Dvacet a pětadvacet a patnáct šekelů ať vám vydá za hřivnu.

¹³Toto bude vaše obětní dávka: šestina efy z každého chomeru pšenice a šestina efy z každého chomeru ječmene.

¹⁴Předepsaná dávka oleje (měřeno batem) bude desetina batů z každého koru (jako deset batů tvoří chomer, tak také deset batů tvoří kor). ¹⁵Dále pak jedna z každých dvou set ovcí na svěžích izraelských pastvinách. To vše se použije na moučné, zápalné a pokojné oběti ke smíření za lid, praví Panovník Hospodin.

¹⁶Všechn lid země bude tuto obětní dávku odevzdávat vládci.

¹⁷Vládce pak bude dodávat zápalné i moučné oběti a úlitby o svátcích, novoluních, sobotách a vůbec o všech slavnostech domu Izraele. Postará se o oběti za hřích stejně jako o moučné, zápalné i pokojné oběti ke smíření za dům Izraele.“

Oběti při výročních slavnostech

¹⁸Tak praví Panovník Hospodin: „Prvního dne prvního měsíce vezmeš mladého býčka bez vady a očistíš svatyni od hříchu.

¹⁹Kněz vezme trochu krve z oběti za hřích a potře jí veřeje

chrámu, čtyři hrany horního stupně oltáře a veřeje brány vnitřního nádvoří. ²⁰Totéž uděláš i sedmého dne onoho měsíce za každého, kdo zhřešil nechtěně nebo z nevědomosti. Tak očistíte chrám.

²¹Čtrnáctého dne prvního měsíce budete slavit Hod beránka. Po sedm dní této slavnosti se budou jíst nekvašené chleby.

²²Toho dne vládce přinese za sebe i za všechen lid země býčka jako oběť za hřích. ²³Po sedm dní této slavnosti bude denně přinášet sedm býků a sedm beranů bez vady jako zápalnou oběť Hospodinu a jednoho kozla denně jako oběť za hřích.

²⁴Jako moučnou oběť přidá ke každému býku a beranu efu mouky a ke každé efě přidá hin oleje.

²⁵Totéž bude přinášet po sedm dní slavnosti začínající patnáctého dne sedmého měsíce: jak oběti za hřích, tak zápalné i moučné oběti a olej.“

46

Další předpisy pro vládce a lid

¹Tak praví Panovník Hospodin: „Východní brána vnitřního nádvoří bude po šest pracovních dnů zavřená, ale v sobotní den a v den novoluní se otevře. ²Tehdy do brány zvenku skrze síň vejde vládce a zastaví se u jejích veřejí. Až budou kněží přinášet jeho zápalnou oběť a jeho pokojné oběti, bude se klanět u prahu brány. Poté odejde, ale brána se až do večera nezavře. ³Také lid země se bude o sobotách a novoluních u vchodu té brány klanět Hospodinu.

⁴V sobotní den přinese vládce Hospodinu jako zápalnou oběť šest beránků a jednoho berana, všechny bez vady. ⁵Jako moučnou oběť přidá k beranu efu mouky, k beránkům pak

podle vlastní vůle. Ke každé efě přidá hin oleje. ⁶V den novoluní přinese mladého býčka, šest beránků a jednoho berana, všechny bez vady. ⁷Jako moučnou oběť přidá efu mouky k býčku a efu mouky k beranu, k beránkům pak podle vlastní možnosti. Ke každé efě přidá hin oleje. ⁸Když bude vládce přicházet, vejde do brány skrze síň a stejnou cestou odejde.

⁹Když bude o slavnostech přicházet před Hospodina lid země, ať ten, kdo se přijde klanět severní branou, vyjde branou jižní. Kdo přijde jižní branou, ať vyjde branou severní. Ať se nevrací branou, kterou přišel, ale vyjde branou naproti. ¹⁰Vládce bude uprostřed nich; přijde, když budou přicházet, a odejde, když budou odcházet. ¹¹Jako moučná oběť se o svátcích a slavnostech bude přidávat efa mouky k býčku a efa mouky k beranu, k beránkům pak podle vlastní vůle. Ke každé efě se přidá hin oleje.

¹²Když bude vládce přinášet Hospodinu dobrovolný dar – ať už to bude oběť zápalná nebo pokojná – otevře se mu východní brána, aby přinesl svou zápalnou nebo pokojnou oběť tak jako v sobotní den. Poté odejde a brána se po jeho odchodu zavře.

¹³Každý den, ráno co ráno, přineseš Hospodinu jako zápalnou oběť ročního beránka bez vady. ¹⁴Ráno co ráno k němu jako moučnou oběť přidáš šestinu efy mouky a třetinu hinu oleje na zalití mouky. Tato moučná oběť Hospodinu je stálé a věčné ustanovení. ¹⁵Ráno co ráno budou přinášet beránka, moučnou oběť a olej ke stálé zápalné oběti.“

¹⁶Tak praví Panovník Hospodin: „Když vládce ze svého dědictví obdaruje kteréhokoli ze svých synů, bude to patřit i jeho

potomkům a zůstane jim to jako dědičné vlastnictví. ¹⁷Když ale ze svého dědictví obdaruje někoho ze svých služebníků, bude mu to patřit až do léta svobody, kdy to bude vráceno vládci. Je to přece dědictví pro jeho syny – musí to zůstat jim. ¹⁸Vládce nesmí brát nic z dědičného podílu lidu, nesmí je vytlačovat z jejich vlastnictví. Svým synům dá dědictví z vlastního majetku, aby nikdo z mého lidu nebyl vyháněn ze svého vlastnictví.“

Chrámové kuchyně

¹⁹Poté mě vedl průchodem po straně brány ke svatým místnostem pro kněží, obráceným na sever. A hle – všiml jsem si tam jakéhosi místa na jeho západním konci. ²⁰Tehdy mi řekl: „Toto je místo, kde budou kněží vařit oběti odškodnění a oběti za hřích a kde budou péci moučné oběti, aby je nevynášeli do vnějšího nádvoří, a neposvěcovali tak lid.“

²¹Poté mě odvedl na vnější nádvoří. Zavedl mě do jeho čtyř rohů, a hle – v každém rohu nádvoří byl jakýsi dvorek.

²²Ohrazené dvorky ve čtyřech rozích nádvoří byly 40 loktů dlouhé a 30 loktů široké. Všechny čtyři měly stejné rozměry.

²³Každý z těch čtyř dvorků měl uvnitř kolem dokola kamennou římsu, pod níž byla kolem dokola zřízena ohniště. ²⁴„To jsou kuchyně,“ řekl mi, „kde chrámoví služebníci vaří oběti lidu.“

47

Řeka života

¹Poté mě přivedl zpět ke vchodu do chrámu. A hle – zpod chrámového prahu směrem na východ proudila voda (chrám byl totiž obrácen k východu). Voda stékala zpod pravé strany

chrámu na jih od oltáře. ²Poté mě odvedl severní branou ven a vedl mě okolo až k východní bráně vnějšího nádvoří. A hle – z její pravé strany se řinula voda.

³Onen muž se zatím s měřicí šňůrou v ruce vydal na východ. Odměřil tisíc loktů a provedl mě vodou – sahala po kotníky.

⁴Odměřil dalších tisíc a provedl mě vodou – sahala po kolena. Odměřil dalších tisíc a provedl mě vodou – sahala po pás.

⁵Odměřil dalších tisíc – a byla to řeka, kterou jsem nemohl přebrodit, protože byla tak hluboká, že se v ní muselo plavat a nešla přebrodit. ⁶„Vidíš to, synu člověčí?“ řekl mi.

Poté mě vzal zpět na břeh řeky. ⁷Když jsem se dostal zpátky, hle – na obou březích řeky bylo veliké množství stromů.

⁸„Tato voda teče do východního kraje,“ řekl mi. „Stéká do údolí Arava, vlévá se do Mrtvého moře, a jakmile se vlije do moře, jeho voda se uzdraví. ⁹Kamkoli ta řeka přiteče, zahemží se to živočichy a moře ožije velikou spoustou ryb. Kamkoli ta řeka přiteče, všechno se tam v její vodě uzdraví a ožije. ¹⁰Na březích se objeví rybáři a rozprostřou sítě od En-gedi až po En-egljajim. Budou mít tolik druhů ryb a takové množství jako ve Středozemním moři. ¹¹Jeho bažiny a mokřiny ale nebudou uzdraveny; zůstanou kvůli soli. ¹²Na obou březích porostou nad řekou nejrůznější ovocné stromy. Jejich listí nikdy nezvadne a nepřestanou nést ovoce. Každý měsíc přinesou čerstvé plody, protože k nim proudí voda ze svatyně. Jejich ovoce bude pokrmem a jejich listí lékem.“

Hranice země

¹³Tak praví Panovník Hospodin: Toto jsou hranice země, kterou si rozdělíte jako dědictví mezi dvanáct izraelských

kmenů. Josef dostane dva díly, ¹⁴ale jinak ji rozdělíte stejným dílem pro všechny. O této zemi jsem přísahal, že ji dám vašim otcům, a proto vám připadne za dědictví.

¹⁵Toto jsou hranice země:

Na severu povede hranice od Středozemního moře přes Chetlon a Lebo-chamát k Cedadu ¹⁶a dále přes Berotu a Sibraim na pomezí Damašku a Chamátu až po Chacer-tikon na pomezí Chavranu. ¹⁷Hranice tedy půjde od moře až k Chacarenanu, takže bude na severu zahrnovat území Damašku, na sever od něhož se rozkládá Chamát. To je severní strana.

¹⁸Na východě povede hranice mezi Chavranem a Damaškem a dále podél Jordánu mezi Gileádem a zemí Izraele k Mrtvému moři až po Támar. To je východní strana.

¹⁹Na jihu povede hranice od Támar k vodám Meriby v Kádeši a dál podél Egyptského potoka až ke Středozemnímu moři. To je jižní strana.

²⁰Na západě bude hranici tvořit Středozemní moře až k místu naproti Lebo-chamátu. To je západní strana.

²¹Tuto zem si rozdělíte mezi izraelské kmeny. ²²Rozdělíte si ji na dědičné podíly pro sebe i pro přistěhovalce žijící mezi vámi, kteří u vás zplodili děti. Ti pro vás budou jako rodilí Izraelci. Spolu s vámi připadne dědictví mezi kmeny Izraele i jim. ²³Na území kmene, kde přistěhovalec žije, tam mu přidělíte dědictví, praví Panovník Hospodin.

Dělení země

¹Toto jsou jména kmenů:

U severní hranice podél chetlonské cesty přes Lebo-chamát až k Chacar-enanu (což je území Damašku, s nímž na severu sousedí Chamát) bude mít od východu až na západ svůj podíl Dan.

²Vedle Danova území bude mít od východu až na západ svůj podíl Ašer.

³Vedle Ašerova území bude mít od východu až na západ svůj podíl Neftalí.

⁴Vedle území Neftalího bude mít od východu až na západ svůj podíl Manases.

⁵Vedle území Manasese bude mít od východu až na západ svůj podíl Efraim.

⁶Vedle Efraimova území bude mít od východu až na západ svůj podíl Ruben.

⁷Vedle Rubenova území bude mít od východu až na západ svůj podíl Juda.

⁸Vedle Judova území bude od východu až na západ podíl, který odevzdáte jako dar; bude 25 000 loktů široký a na délku se potáhne stejně jako ostatní od východu až na západ. Uprostřed něj bude svatyně.

⁹Díl, který z něj odevzdáte Hospodinu, bude 25 000 loktů dlouhý a 10 000 loktů široký. ¹⁰Tento svatý podíl připadne kněžím. Na severu i na jihu bude 25 000 loktů dlouhý, na

západě i na východě 10 000 loktů široký. Uprostřed něj bude Hospodinova svatyně. ¹¹Tento díl připadne posvěceným kněžím ze synů Sádokových, kteří drželi mou stráž a nepobloudili tak jako levité, když synové Izraele upadli do bludu. ¹²Proto jim jako zvláštní dar z odevzdaného podílu země připadne tento svatosvatý díl vedle území levitů.

¹³Vedle kněžského území bude díl levitů; i ten bude 25 000 loktů dlouhý a 10 000 loktů široký. Celkem to tedy bude 25 000 loktů na délku a 20 000 loktů na šířku. ¹⁴Nic z této prvotiny země se nesmí prodat, směniti ani na nikoho převést, neboť je svatá Hospodinu.

¹⁵Zbývající díl, 5 000 loktů široký a 25 000 loktů dlouhý, je určen k běžnému užívání městu – pro zástavbu a volnou plochu. Město bude stát uprostřed ¹⁶a bude mít tyto rozměry: 4 500 loktů na severu, 4 500 loktů na jihu, 4 500 loktů na východě a 4 500 loktů na západě. ¹⁷K městu bude přiléhat pruh volné země: 250 loktů na severu, 250 loktů na jihu, 250 loktů na východě a 250 loktů na západě. ¹⁸Zbývající území po obou stranách města se potáhne podél svatého podílu na délku 10 000 loktů na východ a 10 000 loktů na západ. Jeho úroda poskytne obživu pracovníkům města. ¹⁹Budou je obdělávat městští pracovníci ze všech izraelských kmenů.

²⁰Celé toto vyčleněné území tedy bude měřit 25 000 na 25 000 loktů. Tento čtverec vyčleníte jako svatý podíl, a to včetně majetku města.

²¹Zbývající území po obou stranách svatého podílu a majetku města připadne vládci. Bude se prostírat od 25 000 loktů svatého podílu až k východní hranici a rovněž na západ od těch 25 000 loktů až k západní hranici. Obě tato území

sousedící s kmenovými podíly budou patřit vládci a uprostřed nich bude svatý podíl s chrámovou svatyní. ²²Majetek levitů a majetek města tedy budou uprostřed majetku vládce, který se bude rozkládat mezi územími Judy a Benjamína.

²³A nyní zbývající kmeny:

Od východu až na západ bude mít svůj podíl Benjamín.

²⁴Vedle Benjamínova území bude mít od východu až na západ svůj podíl Šimeon.

²⁵Vedle Šimeonova území bude mít od východu až na západ svůj podíl Isachar.

²⁶Vedle Isacharova území bude mít od východu až na západ svůj podíl Zabulon.

²⁷Vedle Zabulonova území bude mít od východu až na západ svůj podíl Gád. ²⁸Na jihu povede hranice podél Gádova území od Támar k vodám Meriby v Kádeši a dál podél Egyptského potoka až ke Středozemnímu moři.

²⁹Toto je země, kterou rozdělíte jako dědictví kmenům Izraele, a toto jsou jejich podíly, praví Panovník Hospodin.

Nový Jeruzalém

³⁰Toto jsou vnější hranice města:

Na severní straně měřící 4 500 loktů ³¹budou tři městské brány pojmenované podle izraelských kmenů: brána Rubenova, brána Judova a brána Leviho.

³²Na východní straně měřící 4 500 loktů budou tři brány: brána Josefova, brána Benjamínova a brána Danova.

³³Na jižní straně měřící 4 500 loktů budou tři brány: brána

Šimeonova, brána Isacharova a brána Zabulonova.

³⁴Na západní straně měřící 4 500 loktů budou tři brány: brána Gádova, brána Ašerova a brána Neftalíмова.

³⁵Kolem dokola tedy bude měřit 18 000 loktů. Od toho dne se to město bude jmenovat: HOSPODIN JE TAM.

Daniel

V KRÁLOVSKÝCH SLUŽBÁCH

1

Neposkvrníme se

¹Ve třetím roce vlády judského krále Joakima přitáhl k Jeruzalému babylonský král Nabukadnezar a oblehl jej.

²Hospodin mu vydal judského krále Joakima do rukou a s ním i část vybavení Božího chrámu. Nabukadnezar je s sebou odvezl do chrámu svého boha v Babylonii a uložil je v chrámové pokladnici.

³Jednou král přikázal vrchnímu dvořanu Ašpenazovi, ať mu přivede některé izraelské mladíky z královského rodu a ze šlechty – ⁴zdravé a krásné, v každém ohledu bystré, vzdělané a učenlivé, kteří by mohli sloužit v královském paláci. Takové měl učit babylonskému písemnictví a jazyku. ⁵Král jim určil každodenní přiděl pokrmů a vína z královského stolu. Tři roky měli být takto vychováváni a po jejich uplynutí měli vstoupit do královských služeb. ⁶Mezi vybranými byli i Židé Daniel, Chananiáš, Mišael a Azariáš. ⁷Vrchní dvořan je ale

přejmenoval – Danielovi dal jméno Baltazar, Chananiášovi Šadrach, Mišaelovi Mešach a Azariášovi Abednego.

⁸Daniel se však rozhodl, že se neposkvrní pokrmý a vínem z královského stolu. Žádal proto vrchního dvořana, aby se těmi věcmi nemusel poskvřňovat. ⁹Bůh Danielovi u vrchního dvořana daroval přízeň a náklonnost, ¹⁰ale ten mu přesto odpověděl: „Bojím se svého pána. Sám král určil, co máte jíst a pít. Co když uvidí, že vypadáte hůř než vaši vrstevníci? Král by mě kvůli vám připravil o hlavu!“

¹¹Daniel pak tedy požádal komorníka, kterého Danielovi, Chananiášovi, Mišaelovi a Azariášovi přidělil vrchní dvořan:

¹²„Zkus to prosím s námi na deset dní. Ať nám dávají k jídlu jen zeleninu a k pití jen vodu. ¹³Potom porovnáš, jak vypadáme my a jak mladíci, kteří jedí z královského stolu, a ráčíš s námi naložit podle toho, co uvidíš.“ ¹⁴Komorník jim tedy vyhověl a na deset dní to s nimi zkusil.

¹⁵Po deseti dnech vypadali zdravěji a silněji než všichni mladíci, kteří jedli z královského stolu. ¹⁶Komorník tedy odnášel jejich vybrané pokrmý i víno, které měli pít, a nosil jim zeleninu. ¹⁷A Bůh ty čtyři mládence obdaroval znalostí a pochopením veškerého písemnictví a moudrosti. Daniel kromě toho rozuměl všem viděním a snům.

¹⁸Když uplynula králem stanovená lhůta, po níž měli být předvedeni k němu, přivedl je vrchní dvořan před Nabukadnezara. ¹⁹Král s nimi hovořil a zjistil, že se nikdo z nich nevyrovná Danielovi, Chananiášovi, Mišaelovi a Azariášovi. A tak byli přijati do královských služeb. ²⁰Kdykoli od nich král potřeboval moudrou a rozumnou radu, zjistil, že desetkrát

převyšují všechny věštce a kouzelníky v celém jeho království.

²¹Daniel tam pak zůstal až do prvního roku krále Kýra.

2

Králův sen

¹Ve druhém roce své vlády měl Nabukadnezar sen, který ho rozrušil tak, že nemohl spát. ²Král si proto nechal zavolat věštce, kouzelníky, čaroděje a mágy, aby mu pověřeli, co se mu zdálo. Když přišli a stanuli před králem, ³řekl jim: „Zdál se mi sen, který mě rozrušil. Musím se dozvědět, co znamená.“

⁴Mágové králi odpověděli: (aramejsky) „Ať žiješ, králi, navěky! Rač nám prosím ten sen vyprávět a my jej vyložíme.“

⁵Král ale mágům řekl: „Tímto prohlašuji: Pokud mi nesdělíte onen sen i jeho výklad, nechám vás rozčtvrtit a vaše domy obrátit v smetiště. ⁶Pokud mi však sen i jeho výklad sdělíte, zahrnu vás dary, odměnami a vysokými poctami. Nuže, povězte mi, co se mi zdálo a co to znamená.“

⁷Znovu tedy králi odpověděli: „Nechť nám král prosím vypráví ten sen a my jej vyložíme.“

⁸Král však řekl: „Je mi to jasné! Snažíte se získat čas, protože víte, že jsem prohlásil: ⁹‘Pokud mi nepovíte, co se mi zdálo, čeká vás jediný trest.’ Domluvili jste se, že mi budete namlouvat lži a báchoroky, dokud mě to nepřejde. Nuže, povězte mi ten sen, ať poznám, že mi ho dovedete i vyložit!“

¹⁰Mágové na to králi odpověděli: „Žádný člověk na zemi nedokáže královské Výsosti sdělit, co žádá. Žádný král, jakkoli veliký a mocný, nikdy nic takového od žádného věštce, kouzelníka ani mága nežádal. ¹¹Král žádá nemožné. Nikdo to jeho Výsosti nedokáže sdělit, kromě bohů, kteří však mezi

smrtníky nebydlí.“

¹²To krále rozhněvalo. Rozlítl se tak, že nařídil popravy všech mudrců v Babylonu. ¹³Jakmile to nařízení vyšlo, začali mudrce popravovat a hledali také Daniela a jeho přátele, aby je popravili.

¹⁴Když Arioch, velitel královské stráže, vyšel pobíjet babylonské mudrce, Daniel s ním promluvil moudře a uvážlivě. ¹⁵Oslovil králova zmocněnce Ariocha takto: „Čím to, že král vydal tak přísný rozkaz?“ A když mu Arioch celou věc pověděl, ¹⁶Daniel šel za králem a požádal o čas, aby mu mohl sen vyložit.

¹⁷Potom se Daniel vrátil domů a celou věc pověděl svým přátelům Chananiášovi, Mišaelovi a Azariášovi: ¹⁸Ať prosí Boha nebes o slitování ohledně toho tajemství, aby Daniel a jeho přátelé nebyli popraveni s ostatními babylonskými mudrci. ¹⁹V noci pak Danielovi bylo to tajemství zjeveno ve vidění. Daniel proto chválil Boha nebes ²⁰a řekl:

„Chváleno buď jméno Boží
od věků až na věky –
moudrost a síla jemu náleží!

²¹On mění časy a období,
sesazuje krále a jiné nastolí.
Mudrce obdařuje moudrostí,
rozumným dává poznání.

²²Zjevuje věci skryté v hlubinách,
on ví, co leží v tmách,
a světlo u něj přebývá.

²³ Chválím tě a oslavuji, Bože otců mých –
moudrost a sílu dal jsi mi!
Oznámil jsi mi, zač jsme tě prosili,
oznámil jsi nám sen královský!“

Bůh zjevuje tajemství

²⁴ S tím se pak Daniel vydal za Ariochem, kterého král pověřil popravami babylonských mudrců. Přišel za ním a řekl mu: „Nepopravuj babylonské mudrce! Vezmi mě ke králi a já mu ten sen vyložím.“

²⁵ Arioch vzal Daniela rychle ke králi a takto ho ohlásil: „Našel jsem mezi judskými vyhnanci muže, který králi vyloží jeho sen.“

²⁶ Král se tedy Daniela zvaného Baltazar zeptal: „Ty bys mi uměl sdělit, co jsem viděl ve snu a co to znamená?“

²⁷ Daniel králi odpověděl: „Tajemství, na něž se král ptá, mu nedokáže vysvětlit žádný mudrc, kouzelník, věštec ani jasnovidec. ²⁸ Na nebi je však Bůh, který zjevuje tajemství. Ten králi Nabukadnezarovi ukázal, co se stane v posledních dnech. Sen a vidění, která jsi v mysli viděl na lůžku, jsou následující:

²⁹ Když jsi, králi, ležel na lůžku, přemýšlel jsi o tom, co se bude dít v budoucnu, a Ten, který zjevuje tajemství, ti ukázal, co se stane. ³⁰ Mně to tajemství nebylo zjeveno proto, že bych byl moudřejší než všichni ostatní, ale proto, aby se král dozvěděl, co to znamená, a abys porozuměl tomu, o čem jsi přemýšlel.

³¹ Nuže, králi, měl jsi vidění a hle, spatřils jakousi velikou sochu. Byla to ohromná socha neobyčejného vzhledu. Tyčila se před tebou a budila hrůzu. ³² Hlava té sochy byla z čistého

zlata, hrud' a paže ze stříbra, břicho a boky bronzové, ³³stehna železná a nohy zčásti železné a zčásti hliněné. ³⁴Díval ses a hle, ze skály se bez dotyku lidské ruky vylomil kámen, zasáhl sochu do železných a hliněných nohou a rozdrtil je. ³⁵Vtom se všechno to železo, hlína, bronz, stříbro a zlato rozpadlo na kousky – jako plevy, když se v létě mlátí obilí. Vítr je roznesl, že po nich nezbylo památky. Ale ten kámen, který sochu zasáhl, se stal velikou horou a zaplnil celou zem.

³⁶Tolik sen. Teď povíme královské Výsosti jeho výklad. ³⁷Ty, králi, jsi král králů, protože ti Bůh nebes dal království a moc, sílu i slávu. ³⁸Dal ti do rukou celý obydlený svět, všechny lidi, zvěř i ptactvo, a učinil tě vládcem nad tím vším. Ty jsi ta zlatá hlava.

³⁹Po tobě ale povstane jiné království, slabší než to tvé, a po něm třetí království, bronzové, které ovládne celý svět.

⁴⁰Nakonec přijde čtvrté království, silné jako železo. Železo totiž vše rozbíjí a drtí, a jako železo vše rozbíjí, tak bude i ono království vše rozbíjet a ničit. ⁴¹A že jsi viděl nohy a prsty zčásti hliněné a zčásti železné znamená, že to království bude rozdělené. Bude však mít v sobě něco ze síly železa, neboť jsi viděl do té obyčejné hlíny přimíšené železo. ⁴²Prsty nohou zčásti železné a zčásti hliněné znamenají, že to království bude zčásti silné a zčásti křehké. ⁴³A že jsi viděl železo smíšené s obyčejnou hlínou znamená, že se lidská pokolení budou mísit, ale držet spolu nebudou, tak jako železo nedrží s hlínou.

⁴⁴Za dnů těch králů však Bůh nebes nastolí království, které se nikdy nezhroutí, království, které si nepřivlastní žádný lid. To království rozdrtil a ukončí všechna ostatní království, samo pak potrvá navěky. ⁴⁵To je smysl vidění, v němž jsi spatřil, jak

se ze skály bez dotyku lidské ruky vylomil kámen a rozdrtil železo, bronz, hlinu, stříbro i zlato. Veliký Bůh ukázal králi, co se bude dít v budoucnu. Ten sen je pravdivý a jeho výklad jistý.“

⁴⁶Král Nabukadnezar padl před Danielem na tvář a klaněl se mu. Nařídil také, ať se na jeho počest obětují oběti a vonné kadidlo. ⁴⁷Potom král řekl Danielovi: „Váš Bůh je opravdu Bůh bohů, Pán králů a zjevovatel tajemství – vždyť tys mi to tajemství dokázal vyjevit!“

⁴⁸Král pak Daniela povýšil a zahrnul ho množstvím vzácných darů. Jmenoval ho správcem celé provincie Babylon a také nejvyšším ze všech babylonských mudrců. ⁴⁹Na Danielovu žádost pak správou babylonské provincie pověřil Šadracha, Mešacha a Abednega. Sám Daniel ovšem zůstal na královském dvoře.

3

Klanějte se zlaté soše!

¹Král Nabukadnezar nechal vyrobit zlatou sochu. Byla 60 loktů vysoká a 6 loktů široká. Nechal ji postavit na pláni Dura v provincii Babylon. ²Potom dal shromáždit satrapy, hejtmany, místodržící, radní, pokladníky, soudce, hodnostáře a všechny úředníky provincií, aby se dostavili k zasvěcení té sochy, kterou vztyčil král Nabukadnezar.

³Satrapové, hejtmani, místodržící, radní, pokladníci, soudci, hodnostáři a všichni úředníci provincií se tedy shromáždili k zasvěcení té sochy, kterou vztyčil král Nabukadnezar. Když stanuli před sochou, kterou Nabukadnezar vztyčil, ⁴zvolal hlasatel mocným hlasem: „Lidé všech národů a jazyků,

přikazuje se vám toto: ⁵Jakmile uslyšíte roh, píšťalu, citeru, harfu, cimbál, buben a všechnu tu hudbu, padněte a klanějte se zlaté soše, kterou vztyčil král Nabukadnezar. ⁶Kdokoli by nepadl a neklaněl se, bude ihned hozen do rozpálené ohnivé pece!“

⁷Jakmile tedy všichni ti lidé ze všech národů a jazyků uslyšeli roh, píšťalu, citeru, harfu, cimbál a všechnu tu hudbu, padali a klaněli se té zlaté soše, kterou vztyčil král Nabukadnezar.

⁸Tehdy ale přišli jistí mágové s obviněním proti Židům. ⁹„Ať žiješ, králi, navěky!“ pozdravili krále Nabukadnezara. ¹⁰„Sám jsi, Výsosti, ráčil vydat nařízení, že každý, kdo uslyší roh, píšťalu, citeru, harfu, cimbál, buben a všechnu tu hudbu, musí padnout a klanět se té zlaté soše, ¹¹a kdokoli by nepadl a neklaněl se, bude hozen do rozpálené ohnivé pece. ¹²Jsou tu ale jistí Židé, které jsi ráčil pověřit správou provincie Babylon – Šadrach, Mešach a Abednego – a tito muži si z tebe, králi, nic nedělají. Tvé bohy nectí a zlaté soše, kterou jsi vztyčil, se neklanějí.“

¹³Nabukadnezar soptil hněvem. Poručil, ať mu Šadracha, Mešacha a Abednega přivedou, a když ty muže ke králi přivedli, ¹⁴Nabukadnezar jim řekl: „Je to pravda, Šadrachu, Mešachu a Abednego, že nectíte mé bohy a neklaníte se zlaté soše, kterou jsem vztyčil? ¹⁵Jste teď připraveni, jakmile uslyšíte roh, píšťalu, citeru, harfu, cimbál, buben a všechnu tu hudbu, padnout a klanět se té soše, kterou jsem vyrobil? Jestli se nepokloníte, budete ihned hozeni do rozpálené ohnivé pece! A který bůh by vás mohl zachránit z mé moci?“

¹⁶„Na to ti, Nabukadnezare, nepotřebujeme sami odpovídat,“ řekli králi Šadrach, Mešach a Abednego. ¹⁷„Jestli nás Bůh,

kterého ctíme, bude chtít zachránit, zachrání nás z rozpálené ohnivé pece i ze tvé moci, králi. ¹⁸A i kdyby ne, vezmi na vědomí, králi, že tvé bohy ctít nebudeme a zlaté soše, kterou jsi vztyčil, se nepokloníme.“

V ohnivé peci

¹⁹Nabukadnezar se na Šadracha, Mešacha a Abednega rozzuřil. S tváří zkřivenou vztekem ihned poručil rozpálit tu pec sedmkrát více, než se rozpalovala obvykle, ²⁰a největším silákům ze svého vojska přikázal, ať Šadracha, Mešacha a Abednega sváží a hodí je do rozpálené ohnivé pece.

²¹A tak ty muže svázali, jak byli – v pláštích, kalhotách i čepicích – a hodili je do rozpálené ohnivé pece. ²²Protože byl králův rozkaz tak přísný, rozpálili pec tak silně, že ty muže, kteří do ní Šadracha, Mešacha a Abednega házeli, sežehl plamen. ²³Tito tři muži, Šadrach, Mešach a Abednego, pak dopadli svázaní doprostřed rozpálené ohnivé pece.

²⁴Náhle se král Nabukadnezar zděsil. Vstal a ohromen se ptal svých rádců: „Copak jsme nehodili do plamenů tři svázané muže?“

„Jistě, Výsosti,“ odpověděli.

²⁵„Jenže já vidím čtyři muže,“ on na to, „a rozvázané! Procházejí se v plamenech, vůbec nic jim není a ten čtvrtý vypadá jako boží syn!“

²⁶Nabukadnezar přistoupil k otvoru rozpálené ohnivé pece a zvolal: „Šadrachu, Mešachu, Abednego, služebníci Nejvyššího Boha, pojdte ven!“

A tak Šadrach, Mešach a Abednego vyšli z ohně ven.

²⁷Satrapové, hejtmani, místodržící i královští rádcové se

shromáždili, aby viděli ty muže, kterým oheň vůbec neublížil. Ani vlasy na hlavě neměli ožehlé, ani na pláštích nebylo nic znát a nebyli ani cítit ohněm.

²⁸Nabukadnezar tehdy prohlásil: „Požehnán buď Bůh Šadrachův, Mešachův a Abednegův, jenž poslal svého anděla a zachránil své služebníky, kteří se na něj spolehli! Vzepřeli se dokonce i královskému rozkazu a raději by položili život, než aby sloužili a klaněli se jinému bohu, než je jejich Bůh. ²⁹Proto nařizují lidem všech národů a jazyků: Kdokoli by se rouhal Bohu Šadrachovu, Mešachovu a Abednegovu, bude rozčtvrcen a jeho dům obrácen v smetiště. Žádný jiný Bůh přece nedokáže zachránit jako tento!“

³⁰Král se pak postaral, aby se Šadrachovi, Mešachovi a Abednegovi v babylonské provincii dobře dařilo.

Další králův sen

³¹Král Nabukadnezar lidem všech národů a jazyků v celém obydleném světě:

Hojný pokoj vám!

³²S potěšením vám dávám na vědomost divy a zázraky, které při mně vykonal Nejvyšší Bůh.

³³Jak nesmírné jsou jeho divy,
jak mocné jeho zázraky!
Jeho království trvá navěky,
jeho vláda nad všemi pokoleními!

4

¹Já, Nabukadnezar, jsem žil šťastně a spokojeně doma ve svém paláci. ²Vtom se mi ale zdál hrůzný sen. To, co jsem v mysli viděl na lůžku, mě ohromilo. ³Nařídil jsem proto, ať se ke mně dostaví všichni babylonští mudrci, aby mi ten sen vyložili. ⁴Když se věštcí, kouzelníci, mágové a jasnovidci dostavili, vyprávěl jsem jim ten sen, ale nedokázali mi ho vyložit. ⁵Nakonec přede mne předstoupil Daniel, který se podle mého boha jmenuje Baltazar a přebývá v něm duch svatých bohů.

Vyprávěl jsem mu tedy svůj sen: ⁶„Baltazare, nejvyšší z věstců, vím, že v tobě přebývá duch svatých bohů a že ti žádné tajemství není těžké. Toto jsem viděl ve snu; pověz mi, co to znamená.

⁷Na lůžku jsem měl v mysli toto vidění: Hle, spatřil jsem, jak se uprostřed země tyčí obrovský strom. ⁸Rostl a sílil, až jeho vrchol dosáhl k nebi, a ten strom byl vidět ze všech konců světa. ⁹Měl krásné listí a hojné ovoce, kterým se všichni sytili. Zvěř odpočívala v jeho stínu, ptáci hnízdili v jeho větvích a všem tvorům dával obživu.

¹⁰Vidění, které jsem v mysli spatřil na lůžku, pokračovalo: Hle, z nebe sestoupil svatý posel ¹¹a volal mocným hlasem: „Porazte ten strom a osekejte mu větve, zbavte ho listí a rozházejte ovoce! Ať uteče zvěř, jež byla pod ním, tak jako ptáci z jeho větví! ¹²Pařez i s kořeny mu však ponechte v zemi, v poutech železných a bronzových mezi trávou na poli. Nebeská rosa ať jej napájí a o pastvu ať se dělí se zvěří.

¹³Lidský rozum ať jej opustí a dostane rozum zvířecí, dokud mu neuplyne sedm období. ¹⁴Toto je výrok oznámený posly,

rozsudek vydaný svatými, aby všichni živí poznali, že nad lidským královstvím vládne Nejvyšší, a komu chce, je udílí, a že nad ním může postavit i nejnižšího z lidí.'

¹⁵Toto je tedy sen, který jsem já, král Nabukadnezar, viděl. Ty mi jej teď, Baltazare, vylož, neboť mi jej žádný z mudrců mého království vyložit nedokáže. Ty to však dokážeš, neboť v tobě přebývá duch svatých bohů."

Ten strom jsi ty

¹⁶Daniel zvaný Baltazar tam dlouho stál otřesen. To, co mu přicházelo na mysl, ho děsilo. Král ho však vyzval: „Neboj se, Baltazare, toho snu ani jeho výkladu."

Baltazar odpověděl: „Kéž by ten sen, můj pane, byl o tvých nepřátelích a jeho výklad o tvých odpůrcích! ¹⁷Ten strom, který jsi viděl růst a sílit, až jeho vrchol dosáhl k nebi, strom, který byl vidět z celého světa, ¹⁸který měl krásné listí a hojně ovoce, jímž se všichni sytili, strom, v jehož stínu odpočívala zvěř a v jehož větvích hnízdili ptáci – ¹⁹ten strom jsi, králi, ty! Vyrostl jsi a zesílil, tvá mohutnost rostla, až dosáhla k nebi, a tvá vláda sahá až na kraj světa.

²⁰Viděl jsi, králi, svatého posla, jak sestupuje z nebe a říká: „Porazte ten strom a zničte jej, pařez i s kořeny mu však ponechte v zemi, v poutech železných a bronzových mezi trávou na poli, ať jej nebeská rosa napájí a o pastvu ať se dělí se zvěří, dokud mu neuplyne sedm období.'

²¹Zde je tedy výklad, Výsosti; zde je výrok Nejvyššího o mém královském pánu: ²²Budeš odehnán pryč od lidí a budeš bydlet mezi zvířaty. Budeš jíst trávu jako býk a nebeskou rosou se napojíš. Tak strávíš sedm období, než poznáš, že nad lidským

královstvím vládne Nejvyšší, a komu chce, je udílí. ²³Onen rozkaz, že stromu má být ponechán pařez i s kořeny, pak znamená, že své království znovu dostaneš, až uznáš vládu Nebes. ²⁴Kéž proto královská Výsost ráčí přijmout moji radu: Naprav své hříchy spravedlností a svou vinu laskavostí k trpícím. Kéž bys byl dlouho šťastně živ!“

²⁵To vše se potom králi Nabukadnezarovi stalo. ²⁶Uběhlo dvanáct měsíců. Když se král jednou procházel po terasách babylonského královského paláce, ²⁷zvolal: „Veliký Babylon! Svou vlastní mocí a silou jsem ho vybudoval v královské sídlo ke slávě své velebnosti!“

²⁸Král to ještě ani nedomluvil, když z nebe zazněl hlas: „Slovo pro tebe, králi Nabukadnezare: Ztratil jsi království! ²⁹Budeš odehnán pryč od lidí, budeš bydlet mezi zvířaty a budeš jíst trávu jako býk. Tak strávíš sedm období, než poznáš, že nad lidským královstvím vládne Nejvyšší, a komu chce, je udílí!“

³⁰V tom okamžiku se to slovo o Nabukadnezarovi splnilo. Byl odehnán pryč od lidí, jedl trávu jako býk a tělo měl mokré od rosy, až mu narostly vlasy jako orlí peří a nehty jako ptačí pařáty.

³¹Já, Nabukadnezar, jsem po té době nakonec pozvedl oči k nebi a rozum se mi vrátil. Tehdy jsem dobrořečil Nejvyššímu a chválil jsem a velebil Věčně živého:

Jeho vláda trvá navěky,
jeho království nad všemi pokoleními.

³²Všichni, kdo bydlí na zemi,

jsou před ním zcela nicotní.

Jak se mu zlíbí, zachází s nebeskými zástupy
i s těmi, kdo bydlí na zemi.

Jeho ruku nemůže nikdo zastavit,
nikdo mu neřekne: ‚Cos to učinil?‘

³³Když mi byl navrácen rozum, vrátila se mi také má
vznešenost a vzhled příslušný ke královské velebnosti. Tehdy
mě našli moji rádcové a velmoži, byl jsem znovu nastolen na
královský trůn a dostalo se mi ještě nesmírnější moci než
předtím.

³⁴Já, Nabukadnezar, teď proto chválím, velebím a oslavuji
Krále nebes. Všechny jeho skutky jsou správné a jeho cesty
spravedlivé; on umí pokořit ty, kteří žijí v pýše!

5

Mene tekel

¹Král Belšasar jednou vystrojil velikou hostinu pro tisíc svých
velmožů a v jejich společnosti popíjel víno. ²Napit tím vínem
pak Belšasar poručil, ať přinesou zlaté a stříbrné nádoby,
které jeho otec Nabukadnezar odnesl z jeruzalémského
chrámu: „Král z nich bude pít se svými velmoži, manželkami a
konkubínami!“ ³A tak přinesli ty zlaté nádoby odnesené z
Božího chrámu v Jeruzalémě a král se svými velmoži,
manželkami a konkubínami z nich pil. ⁴Popíjeli víno a
oslavovali bohy ze zlata a stříbra, z bronzu a železa, ze dřeva i
kamene.

⁵Vtom se přímo před svícem objevily prsty lidské ruky a

začaly psát na omítku královského paláce. Když král spatřil tu píšící ruku, ⁶zbledl hrůzou. Kolena se mu roztrásla, že se sotva držel na nohou.

⁷Vykřikl, ať přivedou kouzelníky, mágy a jasnovidce. Potom těm babylonským mudrcům řekl: „Kdokoli ten nápis přečte a vyloží mi ho, bude oblečen purpurem, na krk dostane zlatý řetěz a stane se třetím nejmocnějším v království!“

⁸Všichni královští mudrci tedy předstupovali, ale nedovedli králi ten nápis přečíst ani vyložit. ⁹To krále Belšasara vyděsilo ještě víc a byl čím dál bledší. I jeho velmoži byli zděšení.

¹⁰Když královna matka uslyšela hlasy krále a velmožů, vešla do hodovní síně. „Ať žiješ, králi, navěky!“ řekla. „Neděs se tolik a nebuď bledý. ¹¹Máš ve svém království muže, v němž přebývá duch svatých bohů. Ten za dnů tvého otce prokázal jasnozřivost, důvtip a moudrost, jakou mívají bohové. Král Nabukadnezar, tvůj otec, jej proto ustanovil nejvyšším z věštců, kouzelníků, mágů a jasnovidců. ¹²Daniel, jemuž král dal jméno Baltazar, totiž prokázal vzácného ducha, rozumnost a důvtip ve vykládání snů, odhalování tajemství a řešení záhad. Nech proto zavolat Daniela – on ti ten nápis vyloží.“

¹³A tak Daniela přivedli před krále. „Ty jsi ten Daniel z židovských vyhnanců, které můj královský otec přivedl z Judska?“ zeptal se ho král. ¹⁴„Slyšel jsem, že je v tobě duch bohů a že jsi prokázal jasnozřivost, důvtip a vzácnou moudrost. ¹⁵Před chvílí ke mně přivedli mudrce a kouzelníky, aby mi přečetli a vyložili tento nápis, ale vůbec to nedokázali.

¹⁶O tobě jsem ale slyšel, že dovedeš vykládat smysl a řešit záhady. Nuže, dokážeš-li ten nápis přečíst a vyložit, budeš oblečen purpurem, na krk dostaneš zlatý řetěz a staneš se

třetím nejmocnějším v království.“

¹⁷Daniel na to králi odpověděl: „Nech si své dary. Odměnit můžeš někoho jiného. Ten nápis ale králi přečtu a jeho smysl vyložím.

¹⁸Slyš, králi! Nejvyšší Bůh dal tvému otci Nabukadnezarovi království, velikost, slávu a velebnost. ¹⁹Pro tu velikost, kterou ho obdařil, jej s bázní a chvěním ctili lidé všech národů a jazyků. Koho chtěl, zabil, a koho chtěl, ušetřil. Koho chtěl, povýšil, a koho chtěl, ponížil. ²⁰Když ale zpyšněl v srdci a zatvrdil se v nadutosti, byl ze svého královského trůnu sesazen a o svou slávu připraven. ²¹Byl odehnán pryč od lidí a dostal rozum zvířecí. Žil mezi divokými osly, jedl trávu jako býk a tělo měl mokré od rosy, než poznal, že nad lidským královstvím vládne Bůh Nejvyšší a koho chce, nad ním může postavit.

²²Ale ty, jeho syn Belšasar, ses v srdci nepokořil, přestože jsi to všechno věděl. ²³Naopak ses pozvedl proti Pánu nebes. Nechal sis přinést nádoby z jeho chrámu a popíjel jsi z nich se svými velmoži, manželkami a konkubínami. Oslavoval jsi bohy ze stříbra, zlata, bronzu, železa, dřeva i kamene, kteří nevidí, neslyší ani nic nevědí – ale Bohu, který má v moci každý tvůj dech a každý tvůj krok, jemu jsi slávu nevzdal! ²⁴To proto poslal onu ruku, která napsala ten nápis.

²⁵Ten nápis zní takto:

MENE MENE TEKEL UFARSIN.

²⁶Smysl těch slov je následující:

Mene – Bůh tvé kralování ,sečetl‘ a podtrhl.

²⁷Tekel – byl jsi ,zvážen‘ na vahách a shledán příliš lehkým.

²⁸Peres – tvé království je ,rozpolceno‘ a dáno Médům a Peršanům!“

²⁹Belšasar hned na to přikázal, ať Daniela obléknou purpurem, na krk mu dají zlatý řetěz a prohlásí ho třetím nejmocnějším v království. ³⁰Ještě té noci pak byl babylonský král Belšasar zabit.

6

Ve lví jámě

¹Království pak obdržel Darjaveš Médský ve věku dvaasedesáti let. ²Darjaveš se rozhodl ustanovit po celém královském území sto dvacet satrapů ³a nad nimi tři vezíry, z nichž jedním byl Daniel. Satrapové se zodpovídali vezírům, aby tím nebyl obtěžován král. ⁴Daniel pak mezi vezíry a satrapy natolik vynikal svým vzácným duchem, že mu král zamýšlel svěřit celé království. ⁵Vezíři a satrapové se proto snažili najít na Danielově vládní službě nějakou chybu. Nemohli ale žádnou chybu ani nedbalost najít, protože byl spolehlivý a žádného pochybení ani nedbalosti se nedopustil. ⁶Nakonec si ti muži řekli: „Na toho Daniela nikdy nic nenajdeme, leda by se to týkalo jeho náboženství.“

⁷A tak se ti vezíři a satrapové nahrnuli ke králi a zvolali: „Ať žiješ, králi Darjaveši, navěky! ⁸Všichni královští vezíři, hejtmani, satrapové, rádci a místodržící se usnesli, že by se mělo vydat královské nařízení potvrzující tento výnos: Každý, kdo by se v příštích třiceti dnech modlil k jakémukoli bohu

nebo člověku kromě tebe, králi, bude hozen do lví jámy.

⁹Nuže, králi, potvrď ten edikt svým podpisem, aby podle nepomíjivého zákona Médů a Peršanů nemohl být změněn.“

¹⁰A tak král Darjaveš ten edikt podepsal.

¹¹Když se Daniel dozvěděl, že byl vydán takový předpis, šel domů, kde měl v horní místnosti okna otevřená směrem k Jeruzalému. Třikrát denně tam poklekal, aby se modlil ke svému Bohu a vzdával mu chválu tak jako předtím.

¹²Vtom se ale dovnitř nahrnuli ti muži a přistihli Daniela, jak se modlí k Bohu a prosí ho o pomoc. ¹³Šli tedy za králem a připomněli mu onen královský edikt: „Nepodepsal jsi snad výnos, že každý, kdo by se v příštích třiceti dnech modlil k jakémukoli bohu nebo člověku kromě tebe, králi, bude hozen do lví jámy?“

„To slovo platí,“ přisvědčil král, „podle nepomíjivého zákona Médů a Peršanů.“

¹⁴Na to králi řekli: „Daniel, ten židovský vyhnanec, si z tebe, králi, ani z ediktu, který jsi podepsal, nic nedělá. Třikrát denně se modlí ty své modlitby!“

¹⁵Když to král uslyšel, velice se zarmoutil. Rozhodně chtěl Daniela zachránit, a usiloval o jeho záchranu až do západu slunce. ¹⁶Tehdy se ale ke králi znovu nahrnuli ti muži a naléhali na něj: „Pamatuj, králi, že podle zákona Médů a Peršanů nemůže být žádný královský edikt ani rozkaz změněn!“

¹⁷Nakonec tedy král vydal rozkaz, ať Daniela přivedou a hodí ho do lví jámy. Král tehdy Danielovi řekl: „Kéž tě tvůj Bůh, jemuž věrně sloužíš, zachrání!“ ¹⁸Když pak přinesli kamennou desku a přikryli s ní ústí té jámy, král ji zapečetil svým prstenem i prsteny svých velmožů, aby se na Danielově osudu

už nedalo nic změnit. ¹⁹Potom se král odebral do paláce.

Odmítl jídlo i obvyklé radovánky a celou noc nespal.

²⁰Ráno hned za úsvitu král vstal a spěchal ke lví jámě.

²¹Jakmile se k ní přiblížil, zavolał sevřeným hlasem na Daniela: „Danieli, služebníkú živého Boha! Dokázal tě tvůj Bůh, jemuž věrně sloužíš, zachránit před lvy?“

²²„Ať žiješ, králi, navěky!“ odpověděl mu Daniel. ²³„Můj Bůh poslal svého anděla, aby těm lvům zavřel tlamy. Vůbec mi neublížili, neboť jsem byl před Bohem shledán nevinným. A ani tobě, králi, jsem neprovedl nic zlého.“

²⁴Král se velice zaradoval a hned přikázal, ať Daniela vytáhnou z jámy. Když ho z té jámy vytáhli, nenašli na něm ani škrábnutí, protože věřil ve svého Boha. ²⁵Na králův rozkaz pak přivedli ty muže, kteří Daniela napadli, a hodili je do lví jámy i s jejich ženami a dětmi. Ještě než dopadli na dno, lvi se na ně vrhli a roztrhali je na kusy.

²⁶Král Darjaveš pak napsal lidem všech národů a jazyků:

Hojný pokoj vám!

²⁷Tímto nařizuji, aby všude, kam sahá má královská moc, lidé s bázní a chvěním ctili Danielova Boha.

Neboť on je Bůh živý,

on trvá navěky.

Jeho království se nezhroutí

a jeho vláda nikdy neskončí.

²⁸On umí vysvobodit a zachránit,
on koná divy a zázraky

jak na nebi tak i na zemi.

On Daniela zachránil ze spárů lvích!

²⁹ A tak se Danielovi za vlády Darjaveše a Kýra Perského dobře dařilo.

DANIELOVA VIDĚNÍ

7

Budoucí království

¹V prvním roce babylonského krále Belšasara měl Daniel ve snu vidění. To, co v mysli spatřil na lůžku, pak sepsal. Zde začíná záznam onoho snu:

²Já Daniel jsem v noci měl toto vidění: Hle, spatřil jsem, jak nad velikým mořem bouří čtyři nebeské větry. ³Vtom se z moře vynořily čtyři obrovské šelmy, každá jiná.

⁴První vypadala jako lev, ale měla orlí křídla. Potom jsem viděl, jak jí ta křídla byla vylomena; byla zvednuta ze země, takže stála na nohách jako člověk, a dostala lidské srdce.

⁵A hle, vtom se objevila druhá šelma, podobná medvědu. Na jedné straně byla vztyčená, v zubech držela tři žebra a bylo jí řečeno: „Vstaň, sežer mnoho těl!“

⁶Díval jsem se dál a hle, objevila se další šelma, podobná pardálu, ale na zádech měla čtyři ptačí křídla. Měla čtyři hlavy a byla jí dána moc.

⁷Potom to noční vidění pokračovalo a hle, spatřil jsem čtvrtou šelmu. Byla děsivá a hrozná a měla strašnou sílu. Svými obrovskými železnými zuby hltala a drtila a zbytek

rozdupávala nohama. Lišila se od všech šelem, které ji předcházely, a měla deset rohů. ⁸Když jsem ty rohy pozoroval, hle, začal mezi nimi růst jiný, malý roh a tři z těch dřívějších rohů byly vyvráceny, aby mu udělaly místo. Na tom rohu jsem spatřil jakoby lidské oči a ústa, jež vedla pyšné řeči.

⁹Díval jsem se dál a uviděl toto:

Byly rozestaveny trůny

a Odvěký se posadil.

Roucho měl bílé jako sníh,

vlasy na hlavě jak vlnu beránčí.

Jeho trůn – žhnoucí plameny

a jeho kola – oheň hořící!

¹⁰Proud ohnivé řeky od něj vychází,

miliony jsou jeho sloužících

a miliardy před ním stojících.

Soudní dvůr se posadil

a byly otevřeny knihy.

¹¹Díval jsem se dál, neboť jsem slyšel, jaké pyšné řeči vedl onen malý roh. Vtom jsem uviděl, jak ta šelma byla zabita a její tělo vydáno zkáze v plamenech. ¹²Ostatní šelmy směly ještě určitou dobu zůstat naživu, byly však zbaveny své moci.

¹³Potom to noční vidění pokračovalo:

Hle, přichází s nebeskými oblaky

synu člověka podobný.

Před Odvěkého předstoupil,

před jeho tvář ho přivedli.

¹⁴Byla mu dána vláda, sláva i království,
aby jej ctili všichni lidé, národy i jazyky.
Jeho vláda je věčná – nikdy neskončí,
jeho království se nezhroutí!

¹⁵To, co jsem já Daniel v mysli viděl, mě velmi rozrušilo.

¹⁶Přistoupil jsem tedy k jednomu z těch, kdo tam stáli, a ptal se jej, co to všechno znamená. On mi to tedy pověděl a vyložil: ¹⁷„Ty čtyři obrovské šelmy jsou čtyři králové, kteří povstanou na zemi. ¹⁸Království ale obdrží svatí Nejvyššího a budou jím vládnout na věky a věky věků.“

¹⁹Potom jsem chtěl vědět, co znamená ta čtvrtá šelma, která se lišila od všech ostatních: Byla strašná a děsivá, se železnými zuby a bronzovými drápy, hltala a drtila a zbytek rozdupávala nohama. ²⁰Také jsem chtěl vědět, co znamená těch deset rohů na její hlavě a proč vyrostl další roh a tři vypadly, aby mu udělaly místo, a proč ten roh měl oči a ústa, jež vedla pyšné řeči, a proč vypadal mohutněji než ostatní. ²¹Díval jsem se tedy dál a viděl jsem, jak ten roh vede válku proti svatým a přemáhá je. ²²Vtom ale přišel ten Odvěký a rozhodl ve prospěch svatých Nejvyššího. Tehdy nastal čas, aby se svatí ujali království.

²³Ten, který tam stál, mi tedy odpověděl: „Ta čtvrtá šelma je čtvrté království na zemi, jež bude odlišné ode všech ostatních: Pohltí celou zem, podupe ji a rozdrtí. ²⁴Těch deset rohů je deset králů, kteří povstanou z toho království. Po nich povstane jiný král, odlišný od těch předešlých, a ty tři krále sesadí. ²⁵Povede řeči proti Nejvyššímu, jeho svatým bude činit příkoří a pokusí se změnit i časy a předpisy. Svatí budou

vydání do jeho rukou na čas a časy a půl času.

²⁶Potom však zasedne soud a zbaví jej moci, aby byl navždy zničen a zahuben. ²⁷Království, moc i sláva všech království pod nebem pak bude odevzdána svatému lidu Nejvyššího. Jeho království potrvá věčně a všichni vládcové jej budou ctít a poslouchat.“

²⁸Tím ta řeč skončila. Z toho, co mi přicházelo na mysl, jsem já Daniel zbledl hrůzou. To slovo jsem si ale uchoval v srdci.

8

Otřesná vzpoura

¹Ve třetím roce vlády krále Belšasara jsem já Daniel měl další vidění, jež následovalo po onom předchozím. ²V tomto vidění jsem se viděl v královském sídelním městě Súsách v provincii Elam; stál jsem v tom vidění u řeky Ulaj. ³Zvedl jsem oči a hle, spatřil jsem na břehu jakéhosi berana se dvěma rohy. Oba rohy měl dlouhé, jeden však byl delší než druhý, ačkoli vyrostl později. ⁴Viděl jsem toho berana trkat na západ, na sever i na jih; žádné zvíře nemělo sílu mu odolat a nebylo před ním žádné pomoci. Dělal si, co chtěl, a stále mohutněl.

⁵Zatímco jsem o tom přemýšlel, hle, od západu uháněl přes celou zemi kozel s velkolepým rohem mezi očima, sotva se země dotýkal. ⁶Jakmile se přiblížil k tomu dvourohému beranovi, kterého jsem viděl stát na břehu, zuřivě proti němu vyrazil. ⁷Viděl jsem, jak na berana vztekle útočí, vráží do něj a láme mu oba rohy. Beran neměl sílu mu odolat. Kozel ho srazil k zemi, dupal po něm a beranovi nebylo žádné pomoci.

⁸Kozel mohutněl dál a dál. Když byl ale na vrcholu sil, jeho veliký roh se zlomil a místo něj vyrostly do čtyř světových

stran čtyři jiné velkolepé rohy. ⁹Z jednoho z nich potom vyrazil jakýsi nepatrný roh, který se však nesmírně rozmáhal k jihu, k východu i k Nádherné zemi. ¹⁰Rozmohl se až k nebeskému zástupu a některé hvězdy toho vojska strhl na zem a pošlapal je. ¹¹Ve svém rozmachu se postavil dokonce i proti Knížeti nebeského zástupu, když zrušil každodenní oběť a zpustošil jeho svatyni. ¹²Vojsko i každodenní oběť mu při té vzpouře byly vydány do rukou. Srazil pravdu na zem a dařilo se mu vše, co podnikal.

¹³Potom jsem slyšel mluvit jednoho svatého a jiný svatý se ho zeptal: „Jak dlouho potrvá, co bylo v tom vidění – ta otřesná vzpoura, zrušení každodenní oběti, vydání svatyně a pošlapání vojska?“

¹⁴„Bude to 2 300 večerů a jiter,“ odpověděl mu. „Pak bude svatyně znovu obnovena.“

¹⁵Já Daniel jsem sledoval to vidění a snažil se je pochopit, když vtom přede mnou náhle stanula jakoby mužská postava.

¹⁶Nad Ulajem jsem tehdy uslyšel lidský hlas, jak volá: „Gabrieli, vysvětli mu to vidění!“

¹⁷Vykročil tedy směrem ke mně, a když se přiblížil, padl jsem v hrůze tváří k zemi. Tehdy mi řekl: „Rozuměj, lidský synu, že to vidění platí pro poslední čas.“

¹⁸Když ke mně mluvil, ležel jsem v mrákotách tváří k zemi. Potom se mě dotkl, postavil mě na nohy ¹⁹a řekl: „Hle, ukážu ti, co se stane v čase posledního hněvu; to vidění totiž platí pro určený poslední čas. ²⁰Ten dvourohý beran, jehož jsi viděl, jsou králové Médie a Persie. ²¹Ten bradatý kozel je král Řecka a veliký roh mezi jeho očima je první řecký král. ²²To, že se

zlomil a místo něj povstaly čtyři jiné, znamená, že z jeho národa povstanou čtyři království, ale ne s jeho silou.

²³Ke konci jejich kralování povstane k dovršení vzpoury král nesmírně surový a záludný. ²⁴Získá obrovskou moc, ale ne svou vlastní silou. Způsobí nevídanou zkázu a podaří se mu vše, co podnikne. Bude hubit mocné bojovníky i svatý lid ²⁵a díky jeho chytrosti se bude dařit bludu. Ve své nadutosti znenadání zpusťší mnohé národy, až se nakonec postaví proti knížeti knížat, a tehdy bude bez přispění lidské ruky zničen.

²⁶Vidění o večerech a jitrech, které ti bylo sděleno, je pravdivé. Ty ho však zachovej v tajnosti, neboť se týká vzdálené budoucnosti.“

²⁷Já Daniel jsem tehdy klesl vyčerpáním a dlouhé dny jsem stonal, než jsem mohl znovu vstát a věnovat se službě králi. I nadále jsem však byl tím viděním otřesen a nemohl je pochopit.

9

Zhřešili jsme

¹V prvním roce Darjaveše, syna Ahasverova (původem Méda), jenž byl ustanoven vládcem babylonského království ²– nuže v prvním roce jeho vlády jsem já Daniel porozuměl z knih, že podle Hospodinova slova k proroku Jeremiášovi potrvá zkáza Jeruzaléma sedmdesát let. ³Tehdy jsem se obrátil k Pánu Bohu, abych jej hledal v modlitbách a prosbách, s postem, v pytlovině a popelu.

⁴Modlil jsem se k Hospodinu, svému Bohu, a toto jsem

vyznával:

„Ach Pane Bože veliký a hrozný, zachovávající smlouvu a milosrdenství těm, kdo tě milují a dodržují tvá přikázání!

⁵Zhřešili jsme, zkazili se, jednali jsme zle! Vzbouřili jsme se a odvrátili se od tvých přikázání a zákonů. ⁶Neposlouchali jsme tvé služebníky proroky, kteří ve tvém jménu mluvili k našim králům a vůdcům, k našim otcům a všem obyvatelům země.

⁷Tobě, Pane náš, přísluší spravedlnost, nám je ale dnes hanba – nám všem z Judy, Jeruzaléma i z celého Izraele, v zemích blízkých i vzdálených, kamkoli jsi nás vyhnal za všechnu tu nevěru, jíž jsme se vůči tobě dopouštěli. ⁸Hanba nám, Hospodine – nám, našim králům a vůdcům, jakož i našim otcům, neboť jsme zhřešili proti tobě! ⁹Náš Pán Bůh však má soucit a odpuštění, ačkoli jsme se proti němu vzbouřili.

¹⁰Neposlouchali jsme Hospodina, svého Boha, a neřídili se jeho zákony, které nám předkládal skrze své služebníky proroky. ¹¹Celý Izrael přestoupil tvůj Zákon a odvrátil se, aby neslyšeli tvůj hlas.

To proto na nás dopadla zlořečení a kletby zapsané v Zákoně Božího služebníka Mojžíše, neboť jsme zhřešili proti tobě.

¹²Naplnil jsi své hrozby, jimiž jsi nás i naše vládce varoval, a dopustil jsi na nás hrozná neštěstí. Nikde pod celým nebem se nestalo nic takového, jako se stalo v Jeruzalémě! ¹³Ani když na nás přišlo všechno to neštěstí popsané v Zákoně Mojžíšově, nesnažili jsme se usmířit Hospodina, svého Boha, tím, že bychom se odvrátili od svých hříchů a uvědomili si jeho pravdu. ¹⁴Hospodin proto neopomněl dopustit na nás to neštěstí. Hospodin, náš Bůh, je totiž spravedlivý ve všech

svých skutcích, my jsme ho ale neposlouchali.

¹⁵Ano, Pane Bože náš, ty jsi mocnou rukou vyvedl svůj lid z Egypta a získal sis jméno, které máš až dodnes; my jsme však zhřešili a jednali jsme zle! ¹⁶Ach Pane, který vždy jednáš spravedlivě, odvrát prosím svůj prudký hněv od svého města Jeruzaléma, od své svaté hory. Vždyť kvůli našim hříchům, kvůli nepravostem našich otců se Jeruzalém i tvůj lid staly terčem posměchu pro všechny okolo.

¹⁷Nyní tedy, Bože náš, vyslyš modlitby a prosby svého služebníka. Kvůli sobě samému, Pane, rozjasni svou tvář nad svou zpustošenou svatyní. ¹⁸Nakloň své ucho, Bože můj, a slyš! Otevři své oči a pohlédni na naše trosky, na město, jež nese tvé jméno! Neprosíme tě pro svou vlastní spravedlnost, ale pro tvůj veliký soucit. ¹⁹Ach Pane, slyš! Ach Pane, odpusť! Ach Pane, naslouchej a jednej! Kvůli sobě samému, Bože můj, neotálej, vždyť tvé město i tvůj lid nese tvé jméno!“

Sedmdesát týdnů

²⁰Ještě když jsem se modlil a vyznával svůj hřích i hřích svého lidu Izraele a prosil jsem Hospodina, svého Boha, o slitování nad jeho svatou horou ²¹– nuže ještě když jsem se modlil, vtom ke mně náhle přiletěl onen Gabriel, jehož jsem předtím spatřil ve vidění, a dotkl se mě. Bylo to v době večerní oběti.

²²„Danieli,“ promluvil ke mně zřetelně, „jsem tu teď proto, abych ti zjevil tajemství. ²³Hned, jakmile ses začal modlit, byla vyslána odpověď a já jsem ti ji přišel vyřídit. Jsi velmi drahocenný. Dobře tedy poslouchej má slova a porozuměj tomu vidění:

²⁴Sedmdesát týdnů je lhůta určená
tvému lidu i svatému městu,
aby ta vzpoura skončila
a nastal konec hříchu,
aby očištěna byla nepravost
a spravedlnost přišla navěky,
aby se zpečetilo prorocké vidění
a pomazán byl Nejsvětější ze svatých.

²⁵A proto věz a rozuměj:

Od vydání nařízení,
aby byl Jeruzalém obnoven,
až k Mesiáši vůdci
sedmero týdnů uplyne
a šedesát dva týdny.
Jeruzalém bude obnoven
i s náměstím a příkopem,
přestože časy budou zlé.

²⁶Až dvašedesát týdnů uplyne,
Mesiáš bude zabit a opuštěn.
To město i svatyni uvrhne do zkázy
lid vůdce, který přichází.
Jeho konec přijde jako povodeň;
i když boj potrvá až do konce,
je rozhodnuto o zkáze!

²⁷On potvrdí smlouvu s mnohými

v týdnu posledním.

Až pak ten týden dojde do půli,

obětím i darům konec učiní.

Otřesná ohavnost se v chrámě objeví,

než ničitele zachvátí

konec mu určený.“

10

Byl jsem vyslán za tebou

¹Ve třetím roce perského krále Kýra se Danielovi zvanému Baltazar dostalo zjevení a on je pochopil, když mu byl ve vidění vnuknut jeho výklad. To poselství je pravdivé a týká se velikého boje.

²Já Daniel jsem v té době držel třítýdenní smutek. ³Nejedl jsem žádné vybrané pokrmy, maso ani víno jsem nevzal do úst a nepotíral jsem se žádnou mastí, dokud ty tři týdny neuplynuly.

⁴Čtyřiačtyřicátého dne prvního měsíce jsem stál na břehu veliké řeky Tigris. ⁵Zvedl jsem oči a hle, spatřil jsem jakéhosi muže oděného plátnem a přepásaného na bocích pásem z ryzího zlata. ⁶Tělo měl jako z chrysolitu, tvář jako blesk, oči jako hořící pochodně, paže a nohy jako třpyt leštěného bronzu a jeho hlas zněl jako burácení zástupů.

⁷Já Daniel jsem byl jediný, kdo to vidění spatřil. Muži, kteří byli se mnou, je neviděli, ale padla na ně taková hrůza, že se utíkali schovat. ⁸Zůstal jsem tedy sám. Jakmile jsem to veliké vidění spatřil, všechna síla mě opustila, zbledl jsem jako mrtvý a nemohl jsem se vzchopit. ⁹Potom zaburácel jeho hlas, a jakmile jsem ten hlas uslyšel, padl jsem v mráкотách tváří k

zemi.

¹⁰Vtom se mě dotkla ruka a zatřásla mnou, takže jsem se zvedl na kolena a dlaně. ¹¹„Danieli drahý,“ oslovil mě, „pečlivě poslouchej, co ti budu říkat, a postav se, neboť jsem byl vyslán za tebou.“ Když ke mně promluvil tato slova, s rozechvěním jsem vstal.

¹²Tehdy pokračoval: „Neboj se, Danieli. Už od prvního dne, kdy ses ke svému Bohu začal modlit za porozumění a pokořovat se před ním v postu, byly tvé prosby vyslyšeny a já přicházím s odpovědí na ně. ¹³Jedenadvacet dnů se ale proti mně stavěl kníže perského království, než mi přišel na pomoc Michael, jeden z předních knížat. Zdržel jsem se tedy u perských králů, ¹⁴ale teď jsem přišel, abych ti vysvětlil, co potká tvůj lid v posledních dnech. To vidění je totiž o budoucích časech.“

¹⁵Když ke mně mluvil, byl jsem skloněn tváří k zemi, neschopen slova. ¹⁶Vtom se kdosi podobný člověku dotkl mých rtů. Otevřel jsem tedy ústa, abych promluvil. „Můj pane,“ řekl jsem té postavě přede mnou, „kvůli tomu vidění jsem přemožen bolestí a nemohu se vzchopit. ¹⁷Copak s tebou, pane, může mluvit někdo, jako jsem já, tvůj služebník? Všechna síla mě opustila a nemohu se ani nadechnout.“

¹⁸Ten kdosi podobný člověku se mě však znovu dotkl a posílil mě. ¹⁹„Neboj se, drahý!“ řekl mi. „Pokoj tobě. Naber sílu a vzchop se!“

Když ke mně mluvil, byl jsem posílen a řekl jsem: „Mluv, pane, neboť jsi mě posílil.“

²⁰Tehdy promluvil: „Víš, proč jsem za tebou přišel? (Brzy se totiž musím vrátit, abych bojoval s knížetem Persie, a potom

přijde ještě kníže Řecká.) ²¹Nuže, musím ti oznámit, co je zapsáno v Knize pravdy. (Nikdo však se mnou nespojil síly v boji proti nim, jedině Michael, váš kníže.

11

¹Proto jsem už v prvním roce Darjaveše Médského povstal, abych jej posílil a podpořil.)“

Sever proti jihu

²„Teď ti tedy povím pravdu: V Persii povstanou ještě tři králové a po nich přijde čtvrtý, který bude mnohem bohatší než všichni ostatní. Pomocí svého bohatství podnikne všechny proti řecké říši.

³Potom povstane bojovný král, který ovládne obrovskou říši a bude si dělat, co se mu zlíbí. ⁴Na vrcholu moci se ale jeho říše rozpadne a bude rozdělena do čtyř světových stran.

Nepřipadne ovšem jeho potomkům a nebude už mít takovou moc jako za něj. Království mu bude odňato a rozděleno jiným.

⁵Jižní král bude mocný, ale jeden z jeho velitelů se vzdá ještě více, takže ovládne ještě větší říši nežli on. ⁶Po mnoha letech pak obě království uzavřou spojení. Dcera jižního krále bude na potvrzení dohody provdána za severního krále, svou moc si však dlouho neudrží a ani on nezůstane u moci. V těch dnech totiž bude spolu se svou družinou i se svým otcem a ochráncem zrazena.

⁷Trůnu se pak ujme nástupce z téhož rodu. Zaútočí na vojska severního krále i na jeho pevnosti a podaří se mu nad nimi zvítězit. ⁸Ukořistí také jejich bohy, jejich sochy, vzácné náčiní, stříbro i zlato a odveze je do Egypta. Potom nechá severního

krále celé roky na pokoji. ⁹Ten se sice pokusí říši jižního krále napadnout, ale stáhne se zpět na své vlastní území.

¹⁰Synové severního krále potom povstanou k boji a shromáždí obrovské vojsko, jež bude postupovat jako nezadržitelná povodeň, až zaútočí i na jeho pevnost. ¹¹Jižní král tehdy vztekle vytáhne a vrhne se s ním do boje. Severní král proti němu postaví obrovské vojsko, to však bude i přes své množství poraženo. ¹²Po rozprášení toho vojska bude jižní král naplněn pýchou, že pobil mnoho tisíc nepřátel, ale vítězství si nakonec neudrží.

¹³Severní král totiž znovu postaví obrovské vojsko, ještě větší než to předešlé, a po několika letech se s mohutnou a vyzbrojenou armádou dá na pochod. ¹⁴(Mnozí tehdy povstanou proti jižnímu králi. I ve tvém lidu se pozvednou bojovní muži, aby naplnili vidění, ale padnou.) ¹⁵Severní král přitáhne k opevněnému městu, navrší k němu násep a dobude je. Jižní vojsko se neubrání, ani ti nejlepší vojáci nebudou moci obstát.

¹⁶Tento útočník si bude dělat, co se mu zlíbí, a nikdo před ním neobstojí. Se svou ničivou mocí stane i v Nádherné zemi.

¹⁷Rozhodne se přitáhnout s celou silou svého království, pak ale s jižním králem uzavře dohodu. Na její stvrzení mu dá svou dceru za ženu, ale jen proto, aby mu skrze ni škodil. To se mu však nepodaří a nesplní. ¹⁸Obrátí tedy pozornost k přímořským zemím a mnohé z nich dobude. Jeden vojevůdce však jeho zpupnost ukončí, dokonce mu tu jeho zpupnost oplatí. ¹⁹Proto se vrátí zpět do pevností ve své vlastní zemi, tam ale klesne, padne a bude pryč.

²⁰Jeho nástupce vyšle výběrčího daní k udržování královské nádhery. Zakrátko pak bude zahuben, nikoli však v litém boji.“

Bezbožný král

²¹„Jeho nástupcem bude opovrženíhodný muž, kterému nepřísluší královský majestát. Znenadání přijde a zmocní se království pokryteckými úskoky. ²²Ohromná vojska před ním budou smetena a zahubena, včetně vůdce smlouvy. ²³Skrze podvodná spojenectví, která uzavře, vystoupá k moci, ačkoli bude mít jen hrstku stoupenců. ²⁴Znenadání přitáhne do nejbohatších provincií a provede něco, co neprovedl nikdo z jeho otců ani z otců jeho otců. Svým stoupencům rozdělí kořist, lup a bohatství. Bude chystat úklady i proti pevnostem – ale jen načas.

²⁵Sebere sílu a odvahu a vytáhne s mohutným vojskem proti jižnímu králi. Ten proti němu postaví do boje mohutné a nesmírně početné vojsko, ale bude poražen skrze úklady nachystané proti němu. ²⁶Zahubí ho ti, kteří jedí z jeho stolu; jeho vojsko bude smeteno a mnoho mužů padne v boji. ²⁷Oba ti králové pak s proradným srdcem zasednou k jednomu stolu. Budou si navzájem říkat lži, ale nic nezmůžou, neboť v určený čas stejně přijde konec. ²⁸Severní král se s ohromným bohatstvím vydá zpět do své země a cestou projeví své nepřátelství proti svaté smlouvě. Teprve pak se vrátí do své země.

²⁹V určený čas vytáhne znovu na jih, ale toto tažení nedopadne jako to předešlé. ³⁰Postaví se mu totiž středomořské loďstvo, takže se bude muset zkroušeně vrátit. Svůj hněv proto obrátí proti svaté smlouvě a při svém návratu

odmění ty, kteří svatou smlouvu opustili. ³¹Jeho vojska obsadí a znesvěť chrámovou pevnost, zruší každodenní oběť a vztyčí tam otřesnou ohavnost. ³²Svou úlisností svede ty, kdo porušují smlouvu; lidé znající svého Boha se mu ale statečně vzeprou.

³³Moudří lidé budou přinášet poučení mnohým, po jistou dobu však budou padat mečem, budou upalováni, zatýkáni a okrádáni. ³⁴V té době se jim dostane nepatrné pomoci, neboť se k nim připojí mnoho pokrytců. ³⁵I někteří z moudrých zakolísají, aby byli třibeni, čištěni a běleni až do konce, který přijde v určený čas.

³⁶Onen král si bude dělat, co se mu zlíbí. Sám sebe vyvýší a zveličí nade všechny bohy. Povede neslýchané řeči proti Bohu bohů a bude se mu dařit, dokud se nezavrší čas hněvu, neboť se musí naplnit, co bylo rozhodnuto. ³⁷Nebude uznávat boha svých otců ani miláčka žen, ani žádného jiného boha nebude uznávat, protože nade všechny zveličí sám sebe. ³⁸Na místě Nejmocnějšího Boha bude ctít boha, kterého jeho otcové neznali; bude ho ctít zlatem, stříbrem, drahokamy a klenoty. ³⁹S tímto cizím bohem ovládne nejmocnější pevnost. Ty, kdo jej uznají, zahrne poctami, svěří jim moc nad mnohými a za odměnu jim rozdělí zem.“

Poslední bitva

⁴⁰„V posledním čase na něj zaútočí jižní král, ale severní král se proti němu vyřítí s vozy, jezdci a mohutným loďstvem. Jako povodeň vtrhne do mnoha zemí, ⁴¹až přijde i do Nádherné země. Mnohé národy tehdy padnou, ale některé se z jeho moci zachrání: Edom, Moáb a přední z Amonců. ⁴²Zmocní se

mnoha zemí; ani Egypt mu nebude moci uniknout. ⁴³Ovládne zlaté a stříbrné poklady a veškeré bohatství Egypta, podmaní si Libyjců i Habešany.

⁴⁴Vtom ho však vylekají zprávy z východu a ze severu. S velikou zuřivostí vyrazí, aby pobil a vyhladil mnohé. ⁴⁵Svůj hlavní stan postaví mezi mořem a Nádhernou svatou horou. Tam potká svůj konec a nebude mu pomoci.“

12

Vytrvej až do konce

¹„V tom čase povstane Michael,
veliký kníže a tvého lidu ochránce.
Čas soužení tehdy nastane,
jaké dosud nebylo od chvíle,
kdy se stali národem.
V tom čase bude tvůj lid zachráněn –
každý, kdo je zapsán ve knize.

²Tehdy se probudí mnozí,
kdo v prachu země spí.
Jedni k věčnému životu,
jiní k hanbě, pro věčnou výstrahu.

³Moudří budou zářit jasem oblohy;
ti, kteří mnohé k spravedlnosti přivádí,
budou jak hvězdy navždy, navěky!

⁴Ty Danieli, však ta slova zachovej v tajnosti a zapečeť tu knihu pro poslední čas. Mnozí budou procházet sem a tam a poznání se rozroste.“

⁵Já Daniel jsem pak spatřil další dva muže – jeden stál na tomto břehu řeky a druhý na protějším. ⁶Ten se zeptal muže oděného plátnem, stojícího nad hladinou řeky: „Jak dlouho to potrvá? Kdy už ty hrůzy skončí?“

⁷Tehdy ten muž oděný plátnem, stojící nad hladinou řeky, zvedl svou pravici i levici k nebi a slyšel jsem, jak přísahá při Věčně živém: „Po času a časech a polovině času, až se dovrší útlak svatého lidu, tehdy toto vše skončí.“

⁸Já jsem však tomu, co jsem slyšel, nerozuměl. Proto jsem se zeptal: „Jak to všechno dopadne, můj pane?“

⁹„Musíš jít, Danieli,“ odpověděl mi. „Ta slova zůstanou tajemstvím zapečetěným pro poslední čas. ¹⁰Mnozí budou čištění, bělení a tříbení. Zlí lidé budou i nadále zlí a nikdo z nich neporozumí. Moudří však porozumějí. ¹¹Od zrušení každodenní oběti a vztyčení otřesné ohavnosti uplyne 1 290 dnů. ¹²Blaze tomu, kdo trpělivě přečká 1 335 dnů.“

¹³Ty však vytrvej až do konce. Potom odpočineš, ale v poslední den vstaneš, abys přijal odplatu.“

Ozeáš

1

¹Slovo Hospodinovo, které dostal Ozeáš, syn Beériho, za vlády judských králů Uziáš, Jotama, Achaze a Ezechiáš a za vlády izraelského krále Jeroboáma, syna Jehoášova.

Děti ze smilstva

²Zde začíná Hospodinova řeč skrze Ozeáše. Hospodin Ozeášovi řekl: „Jdi, vezmi si ženu oddanou smilstvu a budeš s ní mít děti ze smilstva. Tato země totiž opustila Hospodina jako smilná nevěstka.“ ³A tak šel a oženil se s Gomerou, dcerou Diblaimovou. Ta pak počala a porodila mu syna. ⁴Hospodin Ozeášovi řekl: „Dej mu jméno Jizreel, Boží setba. Už brzy totiž potrestám Jehuův dům za jizreelské vraždění a skoncuji s izraelským královstvím.“ ⁵Toho dne zlomím luk Izraele v údolí Jizreel.“

⁶Gomer pak počala znovu a porodila dceru. Hospodin Ozeášovi řekl: „Dej jí jméno Lo-ruchama, Nemilovaná. Už se totiž nad domem Izraele nesmiluji; víckrát už jim neodpustím.“ ⁷Nad domem Judy se ale smiluji a zachráním je – nikoli ovšem skrze luk a meč, bitvu, koně či jezdce, ale skrze Hospodina, jejich Boha.“

⁸Jakmile Gomer odkojila Lo-ruchamu, znovu počala a porodila syna. ⁹Hospodin řekl: „Dej mu jméno Lo-ami, Ne můj lid. Nejste totiž můj lid a já nejsem váš Bůh.“

2

¹Přesto však synů Izraele bude jako mořského písku, který se nedá změřit ani spočítat. Tam, kde slyšeli: „Nejste můj lid,“ jim budou říkat: „Synové živého Boha.“ ²Synové Judy a synové Izraele se sjednotí pod jediným vůdcem a povstanou ze země. Ano, veliký bude den Jizreele!

³Říkejte svým bratrům: „Ami, Můj lid“ a svým sestrám: „Ruchama, Milovaná“.

Nevěrná manželka

⁴Žalujte matku svou, žalujte,
neboť mi není manželkou
a já nejsem jejím manželem!

Ať očistí svou tvář od smilstva,
cizoložství ať mezi prsy nechová –

⁵jinak ji svléknu donaha,
abych ji obnaženou ukázal
jako v den, kdy se zrodila,
a obrátím ji v poušť a suchopár,
aby žízní zmírala.

⁶Ani její děti nebudu milovat,
protože jsou to děti ze smilstva.

⁷Jejich matka totiž smilnila,
nestydatá byla jejich rodička.

Říkala: „Půjdu za svými milenci,
kteří mi jídlo i vodu dávají,
kteří mi dávají vlnu i len,
olej i nápoje.“

⁸Proto jí zatarasím cestu trnům
a zastavím ji zdí,
aby netrefila svými stezkami.

⁹Za svými milenci se požene, ale nedožene je,
bude je hledat, ale nenajde.

Tehdy si řekne:

„Vrátím se zpátky za svým manželem,
vždyť mi s ním bylo líp než teď!“

¹⁰Až dosud ale uznat nechtěla,
že jsem jí obilí, víno i olej dával já,
že jsem jí dával hojnost stříbra i zlata,
které utráceli na Baala.

¹¹Své obilí si proto v čas sklizně vezmu zpět
a v době vinobraní víno své;
strhnu z ní svou vlnu i svůj len,
jimiž se přikrývala ve své nahotě.

¹²Brzy odhalím její sprostotu
před zraky jejích milenců
a nikdo ji nezachrání přede mnou.

¹³Ukončím veškeré její veselí,
její svátky i její novoluní,
její soboty i všechny její slavnosti.

¹⁴Zpustoším její vinice i fíkové sady,
o kterých říká: „Tím mi zaplatili moji milenci,“
a proměním je v lesní houštiny,
kde budou požírány divokými zvířaty.

¹⁵Potrestám ji za ty dny,
ve kterých uctívá baaly kadidly
a ozdobená náušnicemi a sponami
chodí za svými milenci –
na mě však vůbec nemyslí,
praví Hospodin.

Zasnoubím si tě navěky

¹⁶Pak si ji ale znovu nakloním;
povedu ji po poušti,
kde k ní láskyplně promluvím.

¹⁷Její vinice jí tehdy navrátím,
Rokle neštěstí se jí stane Bránou k naději,
a tehdy mi odpoví jako zamlada,
jako v den, kdy vyšla z Egypta.

¹⁸Toho dne, praví Hospodin,
mi budeš říkat: „Manželi“ –
Baalem mě nenazveš už nikdy víc.

¹⁹Jména baalů totiž z tvých úst odstraním,
aby už nebyli svým jménem vzýváni.

²⁰V ten den uzavřu smlouvu kvůli nim
s divokou zvěří a s ptáky na nebi
i s havětí, co leze po zemi;
luk, meč a válku ze země vymýtím,
všem dám odpočinout v bezpečí.

²¹Zasnoubím si tě navěky,
zasnoubím si tě právem a spravedlností,
láskou a milosrdenstvím.

²²Zasnoubím si tě také věrností,
abys poznala, kdo je Hospodin.

²³V ten den odpovím,
praví Hospodin,
odpovím nebi
a to odpoví zemi.

²⁴Země odpoví obilí,
vínu i oleji
a to vše odpoví Jizreeli.

²⁵Do země si jej zaseji
a nad Lo-ruchamou se smilují.
Lo-amiho oslovím: „Jsi můj lid,“
a on mi odpoví: „Můj Bůh jsi ty!“

3

Zůstaneš se mnou

¹Hospodin mi řekl: „Jdi a znovu miluj svou ženu, která má milence a je ti nevěrná. Právě tak Hospodin miluje syny Izraele, kteří se obracejí k cizím bohům a milují posvátné rozinkové koláče.“

²Zaplatil jsem tedy za ni patnáct šekelů stříbra a půldruhého chomeru ječmene. ³Potom jsem jí řekl: „Zůstaneš se mnou nadlouho; nebudeš smilnit ani spát s mužem a ani já s tebou.“

⁴Synové Izraele totiž zůstanou nadlouho bez krále a vůdce, bez oběti a posvátného sloupu, bez efodu a bůžků. ⁵Potom synové Izraele znovu začnou hledat Hospodina, svého Boha, i svého krále Davida; v posledních časech se s bázní obrátí k Hospodinu a k jeho dobrotě.

4

Hospodinova žaloba

¹Slyšte slovo Hospodinovo, synové Izraele,
Hospodin má žalobu na obyvatele země:

V této zemi není věrnost ani láska
a nikdo nezná Boha.

²Jen samé kletby, lži a vraždění,
zlodějství a cizoložení –

rozmáhá se to víc a víc,
jedno krveprolití za druhým!
³To proto země uvadá
a každý její obyvatel je vyčerpán;
polní zvěř i ptáci na nebi
hynou společně s mořskými rybami.

⁴Ať si však nikdo nestěžuje,
nikdo ať nikoho neobviňuje –
vždyť jsi to, knězi, právě ty,
na koho tu teď žaluji.

⁵Potácíš se ve dne jako za noci
a s tebou se potácejí také proroci;
hubíš svůj vlastní lid

⁶a můj lid hyne bez špetky poznání.

Protožes odmítl poznání,
i já tě odmítnu od kněžství;
na Zákon svého Boha nedbal jsi,
ani já nebudu dbát na tvé potomky.

⁷Jak se rozmáhali víc a víc,
tím více proti mně hřešili;
svou Slávu nahradili mrzkostí.

⁸Živí se obětmi mého lidu za hřích,
dychtivě baží po jejich špatnosti.

⁹Kněz proto dopadne tak jako lid –
budu je trestat za jejich způsoby,
za jejich skutky jim odplatím!

¹⁰Budou jíst, ale nenasytí se,
budou smilnit, ale nerozmnoží se,
protože opustili Hospodina
a pustili se ¹¹do smilstva.

Kvůli vínu, kvůli burčáku
přišli o rozum!

¹²Můj lid se radí se dřevem,
nějaká hůlka jim dává předpověď;
dali se obloudit duchem smilstva,
smilně opustili svého Boha.

¹³Obětují na horských vrcholech,
na pahorcích kouří kadidlem,
pod dubem, topolem, pod mohutným stromem,
v jejichž stínu je tak příjemně.

Ačkoli vaše dcery smilní
a vaše snachy cizoloží,
¹⁴nebudu trestat vaše smilné dcery
ani ty vaše cizoložné snachy –
vždyť jsou to muži, kdo chodí za nevěstkami
a konají oběti s těmi kněžkami.
Špatně dopadne ten tupý lid!

¹⁵Jestliže, Izraeli, smilníš ty,
ať aspoň Juda nehřeší!
Proto nechodte do Gilgalu,
neputujte do Bet-avenu,
zdržte se přísahy:

„Jakože žije Hospodin!“

¹⁶ Izrael se umíněně vzpírá

jako umíněná kráva.

Jak ho má Hospodin teď nechat pást
svobodně jako beránka?

¹⁷ Efraim se spřáhl s modlami –
nech ho být!

¹⁸ Když už je pití vypito,
vrhnou se na smilstvo;
ti, kdo jsou lidu záštitou,
chovají v lásce zkaženost.

¹⁹ Vítr je svými křídly zachvátí,
budou se stydět za své oběti!

5

Efraim bude rozdrčen

¹ Kněží, teď slyšte toto,
lide Izraele, dávej pozor,
královský dome, nakloň ucho!
Tento soud je veden proti vám,
neboť jste v Micpě byli past,
na hoře Tábor jste byli nástraha,

² v Šitimu jáma hloubená.

Já je však všechny potrestám,

³ já přece Efraima znám
a Izrael se mi neschová!

Teď ses, Efraime, ke smilstvu obrátil

a Izrael se poskvnil.

⁴Svých skutků se nevzdají,
aby se ke svému Bohu vrátili;
duch smilstva je totiž v nich,
Hospodina už neznají.

⁵Pýcha Izraele svědčí proti nim;
Izrael, Efraim, se v hříchu potácí
a Juda se potácí spolu s ním.

⁶Se svými ovceři a kravami
se za Hospodinem vydají;
budou ho hledat, ale nenajdou,
neboť jim zmizel daleko.

⁷Hospodinu byli nevěrní,
někomu cizímu děti zplodili;
teď je to jejich novoluní pohltí
i s jejich pozemky.

⁸V Gibeji na roh zatrubte,
v Rámě ať zazní polnice,
na poplach v Bet-avenu zakřičte:
„Benjamíne, jdou na tebe!“

⁹Efraim bude zpustošen
v ten soudný den.
Pro všechny kmeny Izraele
oznamuji, co jisté je.

¹⁰Vůdcové Judy jsou jako ti,

kdo posunují mezníky;
svou prchlivostí je zaplavím
jako povodní.

¹¹Efraim bude poroben,
soudem rozdrčen,
neboť si usmyslel jít za Nesmyslem.

¹²Pro Efraima jsem jako vřed,
pro dům Judy jsem kostižer!

¹³Když Efraim poznal, jak je nemocný,
a Juda uviděl svá zranění,
tehdy se Efraim k Asýrii obrátil,
aby se od velkokrále dočkal pomoci.
Ten vás však nebude moci uzdravit,
nemůže vyléčit vaše zranění!

¹⁴Já totiž budu pro Efraima lvem,
pro dům Judy budu lvím samcem.
Já sám rozsápu je na kusy,
odvleču pryč a nebude jim pomoci.

¹⁵Vrátím se zpět do svého doupěte,
dokud jim jejich vina nedojde
a nezačnou znovu hledat mě.
Tehdy pak ve svých úzkostech
mě budou hledat horlivě.

6

Láska, ne oběti

¹„Pojďme se vrátit k Hospodinu!

On nás ranil a on uzdraví,
udeřil a také ošetří.

²Po dvou dnech nám život navrátí,
třetího dne nás znovu postaví,
abychom před ním mohli žít,

³abychom Hospodina znali
a znát ho chtěli stále víc.

On se objeví tak jistě jako svítání,
přijde k nám jako průtrž na podzim,
jak jarní déšť, jenž zemi zavlaží.“

⁴Co mám s tebou, Efraime, dělat?

Co s tebou, Judo, udělat?

Vaše láska je jako ranní mlha,
jak rosa, jež zrána vyprchá!

⁵Proto jsem vás otesával skrze proroky,
ubíjel jsem vás svými výroky,
aby mé úsudky jak světlo zářily.

⁶Chci totiž lásku, nikoli oběti,
poznání Boha spíš než zápaly.

⁷Oni však jako Adam smlouvu zrušili,
ach, jak mi byli nevěrní!

⁸Gileád je město lidí zločinných,
plné krvavých šlépějí.

⁹Jako loupežníci číhající na lidi,
takto se tlupy kněží spolčují,
aby na cestě do Šechemu vraždili,
aby provozovali zvrhlosti!

¹⁰V domě Izraele
vidím hroznou věc:
Efraim se tam zabývá smilstvem,
poskvvrňuje se Izrael.

¹¹Ale i tebe, Judo, čeká žeň.

Utekli ode mě

Kdykoli úděl svého lidu obrátím,

7

¹kdykoli Izraele uzdravím,
tehdy se ukazuje Efraimův hřích
a zločiny Samaří:
Zabývají se podvody,
do domů lezou zloději,
tlupy lupičů jsou v ulicích.

²Vůbec si v srdci nepřipouštějí,
že si pamatují všechny jejich zločiny;
jejich skutky je teď obklíčily –
vždyť je mám stále na očích!

³Obšťastňují krále svými zločiny
a velmože svou lží.

⁴Všichni jsou sami cizoložníci,
rozpálené peci podobní,

ve které pekař ani topit nemusí,
než mu zadělané těsto prokvasí.

⁵V den královny slavnosti
velmoži vínem rozpálení, zmožení –
a on si třese rukou se zrádci!

⁶Jejich srdce se podobají peci,
zrádně se k němu lísají;
celou noc doutná jejich rozlícení,
ráno pak vzplane plameny.

⁷Jako pec jsou všichni rozpálení,
své vlastní vládce šírají;
jejich králové se všichni hroutí,
ke mně však nevolá žádný z nich.

⁸Efraim se mísí s národy,
neobrácený pecen je Efraim.

⁹Jeho sílu stravují cizinci
a on to netuší.

Hlavu mu pokrývají šediny
a on to netuší.

¹⁰Ačkoli pýcha Izraele svědčí proti němu,
přesto se nevracejí k Hospodinu, svému Bohu,
nehledají ho navzdory tomu všemu.

¹¹Efraim je jako holub,
hloupý a bláhový:
Jednou volají k Egyptu,
pak zas do Asýrie běhají.

¹²Kamkoli se obrátí,

přehodím přes ně svoji síť.
Pochytám je jak ptáky na nebi;
ztrestám je, když uslyším, jak se slétají.

¹³Utekli ode mě – běda jim!

Záhuba na ně, že mě zradili!

Já jsem je toužil vykoupit,
oni však o mně mluví lži.

¹⁴Nevolají ke mně ze srdcí,
když na svých lůžkách kvílejí,
zraňují se kvůli vínu a obilí,
ode mě se však odvracejí.

¹⁵Já jsem je učil a jejich pažím dával sílu,
oni se ale spikli proti mně.

¹⁶Obracejí se, ale ne k Nejvyššímu,
jsou jako křivý luk.

Jejich velmoži padnou mečem;
protože sami tak vztekli mluvili,
v Egyptě se jim vysmějí!

8

Zaseli vítr, sklídí vichřici

¹Polnici na rty!

Na dům Hospodinův letí orlí!
Smlouvu se mnou totiž zrušili,
mému Zákonu se vzepřeli.

²Ano, volají:

„Bože náš, Izrael tě zná!“

³Izrael ale dobro opustil,
a tak jej bude stíhat protivník.

⁴Dosazují si krále, ale beze mě;
bez mého vědomí si volí velmože;
vyrábějí si modly stříbrné a zlaté
k vlastní záhubě.

⁵Zavrhni to své tele, Samaří!
Vzplanul jsem hněvem proti nim.
Jak dlouho ještě budou beztrestní?

⁶To tele z Izraele pochází,
řemeslník je vyrobil.
To že je Bůh? Nikoli!
Rozbito bude na třísky
to tele v Samaří!

⁷Protože vítr zasévali,
sklidí vichřici.
Klasy zůstanou bez zrní,
budou bez úrody, bez mouky.
Pokud se něco urodí,
spolykají to cizáci.

⁸Izrael bude pohlcen –
mezi pohany teď zůstane
jako nepotřebný odpadek.

⁹Chodili totiž do Asýrie
jako divoký osamělý osel –
Efraim kupoval si milence!

¹⁰Prodávali se mezi pohany,

já je teď ale shromáždím,
aby už brzy cítit začali
břemeno krále nad velmoži.

¹¹Efraim má tolik oltářů k oběti za hřích –
z těch se mu ale staly oltáře k hřešení!

¹²Ve svém Zákoně jsem jim toho napsal tolik –
jim je to ale cizí, jako by nerozuměli!

¹³Když mi přinášejí své oběti,
obětují maso, aby se najedli –
Hospodinu se to nelíbí!
Teď si připomene jejich provinění
a jejich hříchy potrestá:
Půjdou zpátky do Egypta!

¹⁴Izrael zapomněl na svého Tvůrce
a nastavěl si paláce;
Juda opevnil spoustu měst.
Já ale sešlu na jejich města oheň –
ten jim ty tvrze sežehne!

9

Přišly dny zúčtování

¹Neraduj se, Izraeli,
nejásej jako jiné národy!
Smilně jsi svého Boha opustil
a zamiloval sis mzdu nevěstky
všude tam, kde se mlátí obilí.

²Mlat ani lis je však neuživí,

úroda vína přinese zklamání.

³Nezůstanou už v Hospodinově zemi –
zpátky do Egypta půjde Efraim,
v Asýrii budou jíst nečisté pokrmy!

⁴Nebudou už Hospodinu přinášet úlitby,
nepotěší ho svými oběťmi.
Jejich oběti budou jako chléb truchlících –
všichni, kdo ho jedí, se poskvrní.
Takový chléb jim krky nasytí,
do Hospodinova domu však nepatří.

⁵Co si počnete v den sváteční,
v den Hospodinovy slavnosti?

⁶I kdyby zkáže utekli,
Egypt je polapí,
Memfis jim pohřeb vystrojí.
Jejich stříbrné poklady si vezme trní,
v jejich příbytcích bude bodláčí.

⁷Přišly dny zúčtování,
přišly dny odplaty.
Izrael ale vykřikuje:
„Prorok je blázen!
,Muž ducha‘ zešíle!“
To proto, že jste tak zkažení,
máte tak velkou nenávist.

⁸Prorok je Efraimovi strážným
společně s Bohem svým,

na všech cestách mu ale nastražili pasti,
v domě jeho Boha je nenávist.

⁹Hluboko tonou ve své zvrácenosti
tak jako tehdy v Gibeji;
Bůh si však vzpomene na jejich viny
a ztrestá jejich hřích.

¹⁰Když jsem našel Izrael,
byli jako hrozny v pustině.
Když jsem vaše otce uviděl,
byli jak na fíkovníku první ovoce.
Potom však odešli za Baal-peorem
a zasvětili se té obludě.
Stali se stejně ohavnými
jako ten jejich miláček!

¹¹Efraimova sláva jako pták uletí –
žádné porody, těhotenství ani početí!

¹²A i kdyby děti odchovali,
o každé z nich je připravím.
Ach, běda jim,
až se od nich odvrátím!

¹³Vídal jsem Efraima jako Týr –
zasazený byl mezi loukami,
teď však Efraim odvádí
své děti k vrahovi.

¹⁴Dej jim, Hospodine –
co jim dáš?
Dej jim lůno neplodné

a prsy bez mléka!

¹⁵V Gilgalu začaly všechny jejich zločiny –
tam jsem k nim tehdy pojal nenávisť.
Kvůli zlu, které páchali,
je ze svého domu vypudím.
Nechci je milovat nikdy víc –
jejich vůdcové jsou vzbouřenci!

¹⁶Efraim bude bit,
takže mu uschnou kořeny,
aby nerodil.
I kdyby ale děti zplodili,
ty jejich drahoušky pobiji.

¹⁷Můj Bůh je zavrhne,
neboť ho neposlouchali;
budou z nich tuláci mezi pohany.

10

Samaří zanikne

¹Izrael býval bujná réva,
která své hrozny plodila.
Čím víc však míval ovoce,
tím víc si stavěl oltáře.
Čím lepší byla jeho zem,
tím líp si zdobil sloupy posvátné.

²Jejich srdce je úlisné,
teď už je ale stihne trest:
Hospodin zboří jejich oltáře,

jejich posvátné sloupy roztluče!

³„Nemáme krále,“ řeknou tehdy,
„neboť jsme Hospodina nectili.
I kdybychom však krále měli,
jak by nám mohl pomoci?“

⁴Vedou své řeči,
uzavírají smlouvy lživými sliby
a jejich spory bují jako pelyněk
na poli zoraném.

⁵Strachovat se budou samařští obyvatelé
o to bet-avenské veletele.
Jeho lid nad ním bude lkát,
jeho kněží budou naříkat,
že je ta jeho sláva opustila.

⁶I samo tele odnesou do Asýrie
jako dar pro jejich velkokrále.
Efraim tehdy bude zahanben,
vlastní plány zklamou Izrael!

⁷Zanikne Samaří i jeho král
tak jako pěna na vodách.

⁸Zničena budou avenská návrší
– ten izraelský hřích –
a na jejich oltářích vzroste trní a bodláčí.
Tehdy řeknou horám: „Skryjte nás,“
a pahorkům: „Padněte na nás!“

⁹Hřešíš, Izraeli, už od gibejských dní,
tam jsi se tehdy zastavil.

Copak je nepostihl tehdy v Gibeji
boj proti pachatelům bezpráví?

¹⁰Potrestám je, kdy budu chtít:
Národy se spojí proti nim,
aby je spoutaly za jejich dvojí hřích.

¹¹Efraim býval povolná jalovička,
která obilí ráda mlátila.

Ted' ale její krásnou šíji zapřáhnu
a Efraima poženu:

Juda bude orat
a Jákob vláčet.

¹²Spravedlnost sejte
a lásku sklízujte;
zorejte ladem ležící zem!
Čas hledat Hospodina je přece zde,
ať přijde a spravedlností vás zalije.

¹³Vy jste však pěstovali podlost
a sklízeli jste zlo,
živili jste se přetvářkou!
Protožes spoléhal na vlastní cestu
a na množství svých hrdinů,

¹⁴vypukne proti tvému lidu válka,
každá tvá pevnost bude zbořena.
Jako když Šalman v boji zbořil Bet-arbel,
když matky s dětmi ubíjel,

¹⁵právě tak v Bet-elu dopadnete –
vaše zločiny jsou tak zlé!
Za svítání, než začne den,
král Izraele bude zahuben.

11

Copak se tě mohu vzdát?

¹Když byl Izrael ještě dítětem,
zamiloval jsem si jej;
tehdy jsem povolal
svého syna z Egypta.
²Čím jsem je ale volal víc,
tím více ode mě odcházeli pryč –
baalům přinášeli oběti,
modly uctívali kadidly.

³Já jsem Efraima učil chodit
a nosil jsem je v náručí;
oni však uznat nechtěli,
že jsem to já, kdo je uzdravil.
⁴Táhl jsem je provazy lidskosti
a lany milování.
Byl jsem jim tím, kdo nadnáší
jho, které nosí na šíji;
skláněl jsem se k nim,
abych je nakrmil.

⁵Nevrátí se snad do Egypta?
Asýrie jim bude kralovat!

Protože se odmítli vrátit ke mně,
⁶v jejich městech bude řádit meč;
roztříští jejich závory,
jejich úmysly pohltní.
⁷Můj lid se rozhodl ode mě odvrátit;
i když k Nejvyššímu volají,
nepozvedne je vůbec nic.

⁸Copak se tě, Efraime, mohu vzdát?
Mohu tě, Izraeli, vydat napospas?
Copak s tebou jak s Admou naložím?
Zachovám se k tobě jako k Cebojim?
Srdce se ve mně obrací,
v nitru jsem pohnut lítostí.
⁹Nevykonám svůj prudký hněv,
nevydám znovu Efraima záhubě.
Jsem přece Bůh, a ne člověk,
jsem Svatý uprostřed tebe –
nenavštívím tě už děsem.

¹⁰Půjdou za Hospodinem
řvoucím jako lev.
Až zazní jeho řev,
jeho děti rozechvěle přispěchají od moře.
¹¹Přispěchají z Egypta jako rozechvělí ptáčci,
z asyrské země jako holoubci
a já je k nim domů navrátím,
praví Hospodin.

Navrať se ke svému Bohu

¹Efraim mě zahrnuje lží

a dům Izraele lstí.

Juda se Bohu stále zpěčuje –

Svatému, který věrný je.

²Větrem se krmí Efraim,

honí se za větrem východním,

celý den rozmnožuje lež a násilí.

S Asýrií smlouvu sjednává,

a přitom nosí olej do Egypta.

³Hospodin má žalobu proti Judovi;

Jákoba potrestá za jeho jednání,

za jeho skutky mu odplatí!

⁴Už v lůně chytal svého bratra za paty,

jako muž potom s Bohem zápasil.

⁵Zápasil s andělem a zvítězil;

s pláčem u něj tehdy o milost žadonil.

Našel jej v Bet-elu

a tam s ním promluvil –

⁶Hospodin je Bůh zástupů,

má jméno Hospodin!

⁷Navrať se proto ke svému Bohu,

pečuj o právo a o lásku

a svému Bohu stále důvěřuj.

⁸Kramář má v ruce falešná závaží,

miluje podvody.

⁹Efraim říká: „Ach, jak jsem bohatý!

Pomohl jsem si ke jmění.

Mám tolik vyděláno, že jsem bez viny,
nenajdou na mně žádný hřích!“

¹⁰Já jsem Hospodin, tvůj Bůh,

už od vyjití z Egypta;

pošlu tě bydlet zpátky do stanů

jako za dnů, kdy svátek slavíváš!

¹¹Já mluvím skrze proroky,

já sám jim dávám mnohá vidění

a skrze tyto proroky

vás varuji.

¹²Gileád je však samý zlořád,

proto je čeká zmar.

Že v Gilgalu oběťují býky?

Z jejich oltářů budou kupy kamení

u polích zoraných!

¹³Jákob utekl na pláně Aramu,

Izrael tam sloužil za ženu,

za ženu dělal pastuchu.

¹⁴Skrze proroka Hospodin vyvedl Izrael z Egypta

a skrze proroka o něj pečoval.

¹⁵Efraim však svého Pána hořce popudil,

a tak na něj uvalí jeho zločiny,

jeho urážky mu odplatí!

13

Kdo ti pomůže?

¹Efraimova slova bázeň budila,
v Izraeli býval vznešený,
provinil se ale ctěním Baala,
a tak se zahubil.

²A nyní hřeší dál a dál;
odlévají si sochy ze stříbra,
modly, které si sami vymysleli –
všechny je řemeslník vyrobil!
Říkají, že se jim prý obětovat má...
Lidé líbají telata!

³A proto budou jako ranní mlha,
jak rosa, jež zrána vyprchá,
jak z mlatu víchrem unášená pleva,
jako dým z komína.

⁴Já jsem Hospodin, tvůj Bůh,
už od vyjití z Egypta;
Boha kromě mne nikdy nepoznáš,
není jiný Spasitel než já!

⁵Na poušti jsem tě opatroval,
v zemi, jež byla suchopár.

⁶Nakrmili se dosyta,
nasytili se a jejich srdce zpyšněla;
zapomněli na mě dočista.

⁷Proto jim budu lvem,

jako leopard budu číhat na cestě;
⁸napadnu je jak zuřivá medvědice,
vyrvu jim z hrudi srdce,
sežeru je tam jako lvice,
roztrhám je jak divá zvěř!

⁹Izraeli, zničil ses!
Kdo ti pomůže?
¹⁰Kde je tvůj král, tvůj záchránce?
Kde je ve všech tvých městech?
Kde jsou tví vládci, o nichž jsi pověděl:
„Dej mi krále a velmože!“
¹¹Rozhněván jsem ti krále dal
a rozzuřen ho odnímám!

¹²Efraimův trest je zpečetěn,
jeho hřích dobře uložen.
¹³Porodní křeče sevřou jej,
on je však dítě nemoudré –
jakmile přijde jeho čas,
opustit lůno se nechystá.

¹⁴Vyplatím je z moci záhrobí,
vykoupím je ze smrti.
Kde jsou teď, smrti, ty tvé hrozby?
Kde je tvá zhouba, záhrobí?

Soucít bude mým očím skryt,
¹⁵i když je Efraim nejplodnější mezi bratřími.

Východní vítr přichází,
vítr Hospodinův se zvedá nad pouští,
aby vysušil jeho potoky,
jeho prameny aby vyprahly;
vyplení jeho poklady,
o vše cenné ho připraví.

14

¹Samaří bude ztrestáno,
že se proti svému Bohu vzbouřilo.
Pod mečem klesnou,
jejich maličké utlučou,
jejich těhotné rozpárou!

Uzdravím jejich odvrácení

²Vrať se, Izraeli, k Hospodinu, svému Bohu,
neboť jsi padl pro svůj hřích.

³Vraťte se k Hospodinu
a vezměte s sebou slova modlitby:
„Odpusť nám všechnu naši vinu
a laskavě nás přijmi,
ať ti přineseme jako býčky
ovoce svých rtů.

⁴Asýrie nás nezachrání,
neujedeme na koních.
Nebudeme už nazývat bohy
své vlastní výtvary;
u tebe přece smilování
najdou i sirotci!“

⁵Uzdravím jejich odvrácení,
milerád je budu milovat;
můj hněv se od nich odvrátí.

⁶Stanu se Izraeli rosou
a rozkvetete jako lilie.
Zapustí kořeny jako cedr v Libanonu,

⁷jeho koruna se rozroste.
Bude nádherný jako oliva,
jeho vůně bude cedrová.

⁸V jeho stínu se lidé znovu zabydlí
a vyraší jako obilí.
Jak vinná réva rozkvetou
a získají si slávu,
jako má víno z Libanonu.

⁹Co je mi, Efraime, do model?
Já tě vyslýchám, pečuji o tebe.
Jsem stále zeleným cypřišem,
tvá plodnost je ode mne.

¹⁰Kdo je moudrý, ať tomu porozumí,
kdo je rozumný, ať pochopí,
že jsou poctivé Hospodinovy cesty
a spravedliví po nich krácejí;
vzbouřenci však na nich klesají.

Joel

1

¹Slovo Hospodinovo, které dostal Joel, syn Petuelův.

Zničená země

²Stařešinové, teď toto poslyšte,
všichni obyvatelé země, ucho nakloňte!

Stalo se co takového za vašich dnů
anebo za dnů vašich otců?

³Svým dětem o tom povězte,
vaše děti zas svým dětem
a jejich děti potom těm,
kdo vystřídají je:

⁴Co zbylo po housenkách,
sežraly kobylky,
co zbylo po kobylkách,
larvy sežraly,
a co zbylo po larvách,
sežraly ponravy.

⁵Proberte se, opilci, plakejte,
kvílejte všichni, kdo víno pijete!
O sladký mok jste přišli teď,
od vašich úst byl odtržen.

⁶Do mé země totiž vpadl lid
mocný a nesčetný,
se zuby, jako mají šelmy,
se lvími tesáky.

⁷Mou vinnou révu zpustošil

a oklestil mé fíkoví;
zbavil je kůry, kterou odhodil,
zbyly jen bílé větévky.

⁸Kvílej jako panna pytle oděná,
když oplakává svého ženicha!

⁹Z Hospodinova domu zmizela
moučná oběť i úlitba.

Kněží Hospodinu sloužící
se dali do truchlení.

¹⁰Zpustlo pole,
vyschla země,
zničeno obilí,
víno pryč,
olej dochází.

¹¹Zoufejte, rolníci,
kvílejte, vinaři,
kvůli pšenici a ječmeni –
zničena byla sklizeň na poli!

¹²Vinná réva uschla,
zvadlo fíkoví,
granátovníky i palmy s jabloněmi,
všechny stromy v sadu uvadly –
uvadlo samo lidské veselí.

Vyhlaste půst

¹³Oblečte se pytle, kněží, truchlete!
Sluhové oltáře, kvílejte!

Pojďte, nocujte v pytlovině,
kdo mému Bohu sloužíte!
Domu vašeho Boha je upřena
moučná oběť i úlitba.

¹⁴Vyhlaste půst,
svolejte shromáždění,
shromážděte stařešiny
i všechny obyvatele země
do domu Hospodina, svého Boha,
a pojdte volat k Hospodinu!

¹⁵Ach, ten den!
Hospodinův den blízko je,
zhouba od Všemohoucího blíží se!

¹⁶Přímo před našima očima
se pokrm vytratil;
z domu našeho Boha
zmizel jásot a veselí.

¹⁷Zrní se scvrklo pod hroudami,
zpustly stodoly,
sýpky jsou zbořeny,
neboť zvadlo obilí.

¹⁸I dobytek už naříká!
Stáda krav bloudí sem a tam,
neboť se nemají kde pást;
i stáda ovcí jsou hladý zmožená.

¹⁹Volám, Hospodine, k tobě!

Širé pastviny spolkl oheň
a lesy lehly popelem.

²⁰Sténá k tobě i divá zvěř,
protože vyschla voda v potoce;
širé pastviny spolkl oheň!

2

Strašlivé vojsko

¹Ať na Sionu troubí polnice,
na mé svaté hoře poplach vyhlase!
Všichni obyvatelé země ať se třesou,
neboť přichází Hospodinův den!
Ano, blíží se
²temný a chmurný den,
den zahalený soumrakem!

Jako se úsvit rozlévá po horách,
blíží se veliká a mocná armáda,
jaká odpradávná nikdy nebyla
a navěky už nebude žádná podobná:

³Před nimi šířající oheň,
za nimi plamen plápolá.
Před nimi zem jak zahrada Eden,
za nimi zpustošená pustina –
uniknout není kam!

⁴Napohled se podobají koním,
řítí se vpřed jak oři váleční.

⁵Rachotí jako jízda s vozy,

skáčou přes horské vrcholy.
Hučí, jako když slámu hltají plameny,
jako mocné vojsko seřazené do bitvy.

⁶Před nimi se chvějí národy,
ve tváři blednou zděšením.

⁷Řítí se vpřed jako vojáci,
jako hrdinové útočí na hradby;
směru se drží každý z nich,
ze své dráhy se neodchýlí.

⁸Jeden do druhého nevráží,
každý sleduje svůj cíl,
a i když na obranu narazí,
neřídne jejich šik.

⁹Na město se vrhají,
řítí se na hradby,
šplhají na domy,
vnikají okny jako zloději.

¹⁰Před nimi země třese se
i samo nebe se musí chvět;
slunce a měsíc zatmí se
a zmizí záře hvězd.

¹¹Hospodin sám pak burácí
v čele své armády;
jeho tábor je obrovský,
připraven plnit jeho rozkazy.

Veliký, vskutku hrozný je Hospodinův den!
Kdo jej může snést?

Roztrhněte svá srdce

¹²A proto ještě teď, praví Hospodin,
vraťte se ke mně celým srdcem svým,
s postem, pláčem a truchlením!

¹³Roztrhněte svá srdce,
a ne pláště své,
k Hospodinu, svému Bohu, vraťte se;
je přece milostivý a soucitný,
nesmírně trpělivý, velmi laskavý
a který od zla upouští.

¹⁴Kdo ví? Třeba se rozmyslí, pohnut lítostí,
a požehnání nám zanechá,
aby zas byly moučné oběti a úlitby
pro Hospodina, vašeho Boha.

¹⁵Ať na Sionu troubí polnice,
vyhlase půst,
všechny svolajte!

¹⁶Shromážděte lid,
posvěťte shromáždění,
sezvěte starce,
shromážděte děti
i malé kojence.

Ženich ať vyjde z ložnice
a nevěsta ze svého pokoje.

¹⁷Kněží, kteří Hospodinu sloužíte,

plačte mezi síní a oltářem!
Proste: „Ušetři, Hospodine, svůj lid,
nevydávej posměchu své dědictví,
ať nejsou pořekadlem pro pohany!
Proč se má říkat mezi národy:
„Jejich Bůh? Co je s ním?““

Hospodin se slituje

¹⁸Hospodin se pak rozhorlí pro svou zem
a nad svým lidem se slituje.

¹⁹Hospodin svému lidu odpoví:

„Hle, posílám vám obilí,
víno a olej do sytosti!
Nevydám vás už nikdy víc
posměchu mezi pohany.

²⁰Severní vojsko od vás vyženu
daleko na vyprahlou pustinu –
jeho přední voj do Moře mrtvého,
zadní pak do Středozevního;
a vzejde z něho smrad a puch.“

Ano, on vykonal věci veliké,

²¹neboj se, země, jásej a raduj se!

Hospodin vykonal věci veliké,

²²ať už se nebojí polní zvěř!

Šíré pastviny zas budou zelené,
stromy ponesou své ovoce
a fíkovník s révou vydají užitek.

²³Synové Sionu, jásejte,
v Hospodinu, svém Bohu, se radujte,
neboť vám dá déšť, jak se patří,
vylije na vás liják vydatný,
podzimní i jarní, jako dřív.

²⁴Tvá humna budou plná obilí,
tvé lisy budou tonout ve vínu a oleji.

²⁵Nahradím vám roky, jež sežraly kobylinky,
larvy, ponravy i housenky –
mé veliké vojsko,
které jsem na vás vypravil.

²⁶Budete jíst a jíst až do sytosti
a jméno Hospodina, svého Boha, velebit,
toho, jenž pro vás koná zázraky:
Můj lid už navěky nedojde potupy!

²⁷A tehdy poznáte, že já jsem v Izraeli,
že váš Bůh jsem já, Hospodin,
a žádný jiný není.
Můj lid už navěky nedojde potupy!

3

Déšť Ducha

¹Na všechny lidi pak vyliji svého Ducha
a vaši synové i dcery budou prorokovat;
vaši starci budou mívát sny
a vaši mladíci vídat vidění.

²Ano, i na otroky a otrokyně
vyliji svého Ducha v oněch dnech.

³Ukážu zázraky na nebi i na zemi,
krev, oheň a stoupající dým.

⁴Slunce zakryje tma a měsíc krev,
než přijde veliký a hrozný Hospodinův den.

⁵Každý, kdo vzývá Hospodinovo jméno,
však bude zachráněn.

Na hoře Sion, v Jeruzalémě
vyvázne, jak Hospodin slíbil,
hrstka přeživších,
které povolal Hospodin.

4

Údolí rozsudku

¹Hle, v tom čase a v ty dny,
kdy úděl Judy a Jeruzaléma obrátím,

²shromáždím všechny národy
do Jošafatského údolí

a budu se tam s nimi soudit
o Izrael, můj lid a mé dědictví,
které rozptýlili mezi pohany.

Rozdělili si moji zemi

³a losovali o můj lid.

Chlapce za nevěstku nabízeli
a za víno platili dívkami,
aby se napili.

⁴Co vůbec máte proti mně, Týře a Sidone a všechny filistinské
kraje? Za co se mi to mstíte? Jestliže se mi chcete mstít, rychle
a rázně vám to oplatím! ⁵Pobrali jste mé stříbro a zlato, mé

vzácné poklady jste odnesli do svých chrámů. ⁶Judský a jeruzalémský lid jste prodali Řekům, aby je zahnali daleko od vlasti.

⁷Hle, já je probudím, aby se vrátili z míst, kam jste je prodali, a vaše činy vám odplatím. ⁸Vaše syny a dcery vydám napospas synům Judy a ti je prodají Sabejským, daleko mezi pohany. Tak praví Hospodin.

⁹Provolejte to mezi národy:

Vyhlaste boj!

Probud'te hrdiny!

Do útoku, všichni vojáci!

¹⁰Ukujte ze svých pluhů meče

a ze svých srpů oštěpy;

i slaboch ať řekne:

„Jsem udatný!“

¹¹Rychle sem, všechny národy!

Shromážděte se z okolí!

Přived' tam, Hospodine, svoje hrdiny!

¹²Jen ať se národy probudí

a přitáhnou do Jošafatského údolí,

neboť se tam posadím,

abych soudil všechny národy v okolí.

¹³Uchopte srp,

sklizeň dožrála!

Šlapejte hrozny,

lis už je plný,

kád' už přetéká;

jejich hanebnost je veliká!

¹⁴Davy a davy jsou
v Údolí rozsudku!
Hospodinův den blízko je,
v Údolí rozsudku!

¹⁵Slunce a měsíc zatmí se
a zmizí záře hvězd.

¹⁶Hospodin bude ze Sionu řvát,
burácet bude z Jeruzaléma –
nebe i země se budou třást!
Hospodin bude útočištěm pro svůj lid,
pro syny Izraele bude pevností.

Požehnaný Sion

¹⁷A tehdy poznáte, že já jsem Hospodin, váš Bůh,
jenž bydlí na své svaté hoře Sionu.
Jeruzalém pak znovu bude svatý
a nevpadnou už do něj cizáci.

¹⁸V ten den budou hory oplývat vínem,
kopce přetékat budou mlékem
a každou judskou roklí voda poteče.
Z Hospodinova domu pramen vyrazí
a zavlaží Akátové údolí.

¹⁹Egypt se stane pustinou,
z Edomu bude pustá poušť
kvůli násilí, jež páchali na synech Judy,

když vraždili nevinné v jejich zemi.

²⁰Juda však bude trvat navěky
a Jeruzalém po všechna pokolení.

²¹Pomstím jejich krev, kterou jsem nepomstil.
Na Sionu bydlí Hospodin!

Amos

1

¹Slova Amose, jednoho z tekojských pastevců. Dva roky před
zemětřesením, za vlády judského krále Uziáše a izraelského
krále Jeroboáma, syna Jehoášova, měl vidění o Izraeli.

²Říkal:

Hospodin bude ze Sionu rvát,
burácet bude z Jeruzaléma!
Vyprahnou louky pastýřů,
uschne i vrchol Karmelu.

Už toho mám dost!

³Toto praví Hospodin:

Damašek hřešil trojnásob,
čtyrnásob – už toho mám dost!
Za to, že Gileáda mlátili
cepy okovanými,
⁴sešlu na Chazaelův dům oheň,

aby pohltil Ben-hadadovy paláce.

⁵Rozlámu závoru Damašku;
odstraním trůnícího v Údolí hříchu,
třímajícího žezlo v Bet-edenu.
Aramejský lid bude vyhnán do Kíru,
praví Hospodin.

⁶Toto praví Hospodin:

Gaza hřešila trojnásob,
čtyřnásob – už toho mám dost!
Za to, že vyháněli všechen lid
a prodávali je Edomským,
⁷sešlu na hradby Gazy oheň,
aby pohltil její paláce.
⁸Odstraním toho, kdo trůní v Ašdodu,
kdo třímá žezlo v Aškelonu.
Obrátím svou ruku proti Ekronu
a zbytky Filištinů zahynou,
praví Panovník Hospodin.

⁹Toto praví Hospodin:

Týr hřešil trojnásob,
čtyřnásob – už toho mám dost!
Za to, že prodávali vyhnance Edomským
a na bratrskou smlouvu ani nevzpomněli,
¹⁰sešlu na hradby Týru oheň,
aby pohltil jeho paláce.

¹¹Toto praví Hospodin:

Edom hřešil trojnásob,
čtyřnásob – už toho mám dost!
Za to, že bratra stíhal mečem
a všechen soucit potlačil,
neustále jen soptil hněvem,
dál a dál ve svém zuření –
¹²za to sešlu na Teman oheň,
aby pohltil paláce v Bosře.

¹³Toto praví Hospodin:

Amonci hřešili trojnásob,
čtyřnásob – už toho mám dost!
Za to, že v Gileádu rozpárali těhotné,
aby rozšiřovali své hranice,
¹⁴zapálím na hradbách Raby oheň,
aby pohltil její paláce
uprostřed vřavy v den boje,
uprostřed bouře v den vichřice.
¹⁵Jejich král půjde do vyhnanství
a jeho velmoži spolu s ním,
praví Hospodin.

2

¹Toto praví Hospodin:

Moáb hřešil trojnásob,
čtyřnásob – už toho mám dost!
Za to, že kosti edomského krále
spálili na prášek,
²sešlu na Moába oheň,
aby pohltil keriofské paláce.
Moáb zahyne uprostřed vřavy,
válečného křiku a troubení.
³Odstráním z jeho středu soudce,
všechny jeho velmože pobiji spolu s ním,
praví Hospodin.

⁴Toto praví Hospodin:

Juda hřešil trojnásob,
čtyřnásob – už toho mám dost!
Za to, že Hospodinův zákon zavrhli
a neřídili se jeho pravidly,
že se dali svést svými podvody,
za kterými už jejich předci šli,
⁵za to sešlu na Judu oheň,
aby pohltil jeruzalémské paláce.

Hřích Izraele

⁶Toto praví Hospodin:

Izrael hřešil trojnásob,
čtyřnásob – už toho mám dost!
Nevinné prodávají za peníz

a ubohé za dva sandály.

⁷Chudé zašlapávají do země

a ponížené krátí na právech.

Za nevěstkou chodí otec i syn,

aby mé svaté jméno prznili.

⁸Při kdejakém oltáři

se na zabavených pláštích válejí

a v chrámě svého boha

pijí víno vybrané na pokutách.

⁹Já jsem před nimi Emorejce porazil,

ač byli jako cedry vysokí

a jako duby mohutní.

Zničil jsem je shora od koruny

až dolů po kořeny.

¹⁰Já jsem vás vyvedl z Egypta

a čtyřicet let po poušti vedl vás,

aby vám emorejská země připadla.

¹¹Z vašich synů jsem probouzel proroky

a z vašich mladíků nazíry.

Copak to tak není, Izraelci?

praví Hospodin.

¹²Vy jste však nazíry napájeli vínem,

prorokům jste přikazovali: „Neprorokujte!“

¹³Hle, já vás k zemi přitlačím

jako těžký vůz plný obilí.

¹⁴Běžec nebude mít kam utéct,

silákovi síla nezbude,
hrdina nezachrání se.

¹⁵Neobstojí ani lukostřelec,
rychlonožý posel neunikne,
jezdec na koni nezachrání se.

¹⁶Nejstatečnější hrdina
v ten den bude nahý utíkat,
praví Hospodin.

3

Zúčtuji s vámi

¹Slyšte, Izraelci, slovo, jež Hospodin mluví proti vám – proti celé té čeládce, kterou jsem vyvedl z Egypta:

²Jedině vás jsem vyvolil
ze všech čeledí na zemi,
a proto s vámi zúčtuji
za všechen váš hřích!

³Mohou snad jít dva společně,
když nejsou ve shodě?

⁴Řve snad v divočině lev,
když nemá úlovek?

Vrčí snad ve svém doupěti,
když kořist nelapil?

⁵Padne snad do pasti na zem pták,
když chybí návnada?
Sklapne snad někdy past,
aniž by kořist lapila?

⁶Když se ve městě troubí na poplach,
copak lid nemá strach?
Když se ve městě stane neštěstí,
copak to nedopustil Hospodin?

⁷Jistě! Panovník Hospodin nepůsobí nic,
aniž sdílí své tajemství
se svými služebníky, proroky.

⁸Lev řve,
kdo by se nebál?
Panovník Hospodin mluví,
kdo by neprorokoval?

⁹Na palácích v Ašdodu zvolejte,
vyhlase na palácích v Egyptě:
Shromážděte se na hory Samaří –
jen se podívejte na ten zmatek,
na to vykořisťování!

¹⁰Jednat správně jsou neschopní,
praví Hospodin.
To, co hromadí ve svých palácích,
získali násilím a loupeží!

¹¹Nuže, toto praví Panovník Hospodin:

Tuto zem obklíčí protivník,
strhne tvé pevnosti
a tvé paláce vyplení.

¹²Toto praví Hospodin:

Jako když pastýř vyrve z tlamy lva
jen dvě nohy anebo kus ucha,
tak budou vyrváni Izraelci,
kteří si hová na divanech v Samaří,
na damaškových polštářích.

¹³Slyšte to a varujte dům Jákobův, praví Panovník Hospodin,
Bůh zástupů:

¹⁴V den, kdy s Izraelem zúčtuji
za jeho vzbouření,
zúčtuji také s betelskými oltáři:
Rohy oltáře budou odsekány
a popadají k zemi.

¹⁵Udeřím na zimní dům tak jako na letní
a zřítí se domy ze slonoviny;
ty skvělé domy vymizí,
praví Hospodin.

4

Nevrátili jste se

¹Vy, bášanské krávy, tohle poslyšte,
vy, jež se na samařské hoře pasete,
vy, které utiskujete ubohé,
vy, které chudé drtíte
a manželům říkáte:
„Přines, ať pijeme!“

²Panovník Hospodin
přisáhá při své svatosti:
Hle, přijdou na vás dny,
kdy vás potáhnou na hácích
a vaše děti na udicích!
³Jednu za druhou vás odvedou
skrz hradbu zbořenou
a k Harmonu vás poženou,
praví Hospodin.

⁴Jděte si do Bet-elu zahřešit,
v Gilgalu hřešte ještě víc!
Ráno co ráno přinášejte oběti
a každé tři dny desátky.
⁵Palte kvašené chleby jako oběť vděčnosti
a hlučně pokřikujte o své štědrosti –
tak to přece máte, Izraelci, rádi,
praví Panovník Hospodin.

⁶Ve všech vašich městech jsem způsobil,
že jste co do úst neměli;
ve všech vašich vesnicích
byl nedostatek potravy.
A přesto jste se ke mně nevrátili,
praví Hospodin.

⁷Odepřel jsem vám také déšť,
když do žně zbývaly tři měsíce.

Jedno město jsem skrápěl deštěm,
druhému jsem jej však odepřel;
jeden díl země byl zavlážen,
druhý však uschl bez deště.

⁸Ze dvou tří měst se k dalšímu plahočili,
aby se vody napili,
uhasit žízeň ale nemohli.
A přesto jste se ke mně nevrátili,
praví Hospodin.

⁹Vaše zahrady a vinice jsem bil
znovu a znovu plísni a snětí;
vaše fíky a olivy žraly housenky.
A přesto jste se ke mně nevrátili,
praví Hospodin.

¹⁰Poslal jsem na vás mor jako na Egypt,
vaše mladíky jsem mečem bil,
vaše koně byli zajati,
vaše tábory jsem puchem naplnil.
A přesto jste se ke mně nevrátili,
praví Hospodin.

¹¹Já Bůh jsem mezi vámi působil zkázu,
jako když jsem rozvrátil Sodomu a Gomoru;
byli jste jako oharek vyrvaný z plamenů.
A přesto jste se ke mně nevrátili,
praví Hospodin.

¹²Tak tedy s tebou, Izraeli, naložím,
a protože tak s tebou naložím,
připrav se, Izraeli, setkat s Bohem svým!

¹³Hle – tvůrce hor a stvořitel větru,
jenž oznamuje člověku své myšlenky,
ten, který tvoří svítání i tmu
a překračuje zemské výšiny,
má jméno Hospodin, Bůh zástupů.

5

Panna izraelská padne

¹Slyšte slovo, jež pronáším nad vámi – žalozpěv nad domem Izraele:

²Panna izraelská padne
a víckrát nevstane.
Opuštěna bude v zemi své,
nikdo ji nezvedne.

³Toto praví Panovník Hospodin domu Izraele:

Městu, jež vytáhne s tisícem,
jen sto jich zůstane
a tomu, jež se stem vytáhne,
zůstane jen deset.

⁴Toto praví Hospodin domu Izraele:

Hledejte mne, ať žijete!

⁵Nehledejte Bet-el,
do Gilgalu nechodte,
do Beer-šeby neputujte.
Gilgal totiž bude vysídlen
a z Bet-elu nic nezbude.

⁶Hledejte Hospodina, ať žijete!
Ať se na dům Josefův nevrhne
jak oheň, který stravuje,
který nikdo v Bet-elu uhasit nemůže!

⁷Vy ale obrácíte právo v pelyněk
a spravedlnost k zemi srážíte.

⁸Ten, který stvořil Plejády a Orion,
který obrací stín smrti na jitro
a den pak zase stmívá v noc,
ten, který přivolává mořské vody
a vylévá je na zemi,
má jméno Hospodin.

⁹Do zkázy umí vrhnout mocného,
záhuba přijde i na pevnost!

¹⁰Vy ale nenávidíte toho, kdo soudí v bráně,
štítíte se toho, kdo mluví pravdivě.

¹¹Protože dupete po chudácích
a nutíte je odvádět daně z obilí,
nebudete bydlet v těch svých palácích,

které jste si postavili z kamení;
z těch výtečných vinic, co jste sázeli,
nebudete moci víno pít.

¹²Jen já vím, kolik je vašich vin
a jak hrozný je váš hřích.

Nevinné sužujete, berete úplatek,
ubohé v bráně krátíte na právech.

¹³Rozumný bude v té době mlčet –
ty časy budou zlé.

¹⁴Hledejte dobré, a ne zlé,
ať žijete!

Hospodin, Bůh zástupů, pak s vámi bude,
jak říkáte.

¹⁵Zlo nenávidíte a dobro milujete,
u soudu v bráně právo podpořte –
snad se Hospodin, Bůh zástupů, smiluje
nad tím, co z Josefa zůstane.

¹⁶Nuže, toto praví Panovník Hospodin, Bůh zástupů:

Nářek bude znít na všech prostranstvích,
„Ach, běda!“ bude slyšet na všech ulicích.

Rolníky povolají k oplakávání
a znalce žalozpěvů k truchlení.

¹⁷Nářek bude znít na všech vinicích,
až projdu mezi vámi,
praví Hospodin.

Nenávidím vaše svátky

¹⁸Běda těm, kteří touží
po Hospodinově dni!
K čemu vám bude Hospodinův den?

Přijde s tmou, a ne se světlem!

¹⁹Jako by někdo utíkal před lvem
a potkal by se s medvědem;
jako by se doma opřel rukou o zeď
a byl by uštknut hadem.

²⁰Hospodinův den nepřinese světlo, ale tmu,
černotu bez jediného paprsku!

²¹Nenávidím vaše svátky, jsou mi odporné,
vaše shromáždění nemohu vydržet!

²²Když mi přinášíte zápalné a moučné oběti,
mně se to nelíbí.

Na pokojné oběti z vašich dobytčat
se nechci ani podívat.

²³S rámysem svých písní mě nechte být,
nechci poslouchat vaše hraní na loutny!

²⁴Ať se valí právo jako mocná řeka,
spravedlnost jako proud, jenž nevysychá!

²⁵Přinášeli jste mi oběti a dary
těch čtyřicet let na poušti,
dome izraelský?

²⁶Nosili jste svého „krále“ Sakúta
a hvězdu svého „boha“ Saturna –
obrazy, jež jste si museli sami udělat?

²⁷Proto vás vystěhuji až za Damašek,
praví Hospodin,
Bůh zástupů – tak se jmenuje.

6

Bude konec hostinám

¹Běda těm, kdo mají na Sionu klid,
běda sebejistým na hoře Samaří!
Máte se za výkvět prvního mezi národy,
celý dům Izraele chodí za vámi.

²Na Kalne se jděte podívat
a odtud na Veliký Chamát
a pak dolů na filistínský Gat.
Jste lepší než tato království?
Mají snad větší území než vy?

³Zlý den byste chtěli odvrátit,
nastolujete však násilí.

⁴Vyleháváte na lůžkách slonových,
povalujete se na svých polštářích.
Cpete se výběrovým skopovým
a nejšťavnatějším telecím.

⁵Vyjete u loutny, jako byste byli David,
loudíte tóny na hudebních nástrojích.

⁶Pijete víno plnými miskami,
mažete se nejjemnějšími oleji
a zkáza Josefa vás vůbec netrápí.

⁷Proto budete vyhnáni mezi prvními,
bude konec vašim hostinám i válení!

Jákobova pýcha

⁸Panovník Hospodin přísahá sám při sobě – Hospodin, Bůh
zástupů, prohlašuje:

Z Jákobovy pýchy se mi dělá špatně,
jeho paláce jsou mi odporné.
Proto to město vydám v plen
i se vším, co je v něm!

⁹Zbude-li v jediném domě jen deset lidí, zemřou i ti. ¹⁰Přijde-li
příbuzný, aby vynesl a spálil jejich ostatky, a najde někoho,
kdo se tam v koutku skryl, zeptá se: „Je s tebou ještě někdo?“
„Nikdo,“ hlesne on. A tehdy řekne: „Tiše! Ať ani nezmíníme
Hospodinovo jméno!“

¹¹Hle, Hospodin dává rozkazy –
rozbije veliký dům na kusy
a malý domek na třísky!

¹²Dokážou koně běžet po skále?
Dá se snad s voly orat moře?
Vy jste však dokázali obrátit právo v jed
a ovoce spravedlnosti v pelyněk –

¹³vy, kdo jásáte radostí
nad Lo-debarem nicotným
a říkáte: „Nedobyli jsme svými silami

ten mocný Karnajim?“

¹⁴Hle, dome Izraele, jsem to já,
praví Hospodin, Bůh zástupů,
kdo vzbudí proti vám
národ, který vás bude utlačovat
od Lebo-chamátu až po údolí Arava!

7

Víckrát je neušetřím

¹Panovník Hospodin mi ukázal toto: Když skončila senoseč pro krále a tráva začínala růst k pozdnímu sečení, hle – nachystal roje kobylek! ²Když sežraly veškerou zeleň na zemi, řekl jsem: „Hospodine, Pane můj, prosím odpusť! Jak to Jákob vydrží? Vždyť je tak maličký!“ ³A Hospodin byl pohnut lítostí. „Nestane se to,“ řekl Hospodin.

⁴Panovník Hospodin mi ukázal toto: Hle – Panovník Hospodin volal, že povede soud ohněm! Když strávil širý oceán a měl pohltnout i zem, ⁵řekl jsem: „Panovníku Hospodine, prosím přestaň! Jak to Jákob vydrží? Vždyť je tak maličký!“ ⁶A Hospodin byl pohnut lítostí. „Nestane se ani toto,“ řekl Panovník Hospodin.

⁷Potom mi ukázal toto: Pán stál na hradbě s olovnicí, s olovnicí v ruce. ⁸„Co vidíš, Amosi?“ zeptal se mě Hospodin. „Olovnici,“ odpověděl jsem. Tehdy mi Pán řekl: „Hle, spouštím olovnici doprostřed svého lidu, Izraele. Víckrát už je neušetřím.“

⁹Izákovy obětní výšiny budou zničeny,
z izraelských svatyní budou sutiny,
až s mečem povstanu
proti Jeroboámovu domu!“

Izrael bude vyhnán

¹⁰Betelský kněz Amaciáš tehdy vzkázal izraelskému králi Jeroboámovi: „Amos proti tobě osnuje spiknutí v samém srdci Izraele. Země nemůže všechny ty jeho řeči snést. ¹¹Amos totiž říká:

„Jeroboám zahyne mečem!
Izrael bude vyhnán ze země!““

¹²Potom Amaciáš řekl Amosovi: „Seber se, vidoucí, a utíkej do Judska! Tam si vydělávej na chleba, prorokuj si tam. ¹³V Betelu už ale víckrát neprorokuj – vždyť je to králova svatyně, je to chrám království!“

¹⁴Amos na to Amaciášovi odpověděl: „Nebýval jsem prorok ani prorocký učedník – choval jsem dobytek a pěstoval fíky.

¹⁵Hospodin mě ale vzal od ovcí a řekl mi: „Jdi, prorokuj mému lidu, Izraeli.“ ¹⁶Proto teď slyš slovo Hospodinovo. Ty říkáš:

„Neprorokuj o Izraeli,
o domu Izákovu neřečni!“

¹⁷Nuže, toto praví Hospodin:

Tvá žena bude smilnit ve městě
a tví synové i dcery padnou mečem.
Tvá země bude rozměřena provazcem
a ty zemřeš v zemi nečisté.
Izrael musí být jistojistě
ze své země vysídlen!“

8

Zralí pro konec

¹Panovník Hospodin mi ukázal toto: Hle – koš zralého ovoce!

²„Co vidíš, Amosi?“ zeptal se mě. „Koš zralého ovoce,“
odpověděl jsem. Tehdy mi Hospodin řekl: „Můj lid Izrael je
zralý pro konec! Víckrát už je neušetřím.

³V ten den se chrámové zpěvy obrátí v kvílení, praví Panovník
Hospodin. Všude spousta rozházených mrtvol! Všude ticho.“

⁴Slyšte, vy, kdo šlapete po chudácích,
vy, kdo ničíte ubožáky na zemi,

⁵se slovy:

„Kdy už skončí svátek novoluní,
abychom prodávali obilí?
Kdy už skončí den sobotní,
abychom zrní nabízeli,
abychom z míry ubrali a k ceně přidali,
abychom šidili falešnými váhami,
⁶abychom si nuzné koupili za peníz
a ubohé za dva sandály,
abychom místo zrní

prodávali otruby?“

⁷Hospodin přísahá při Pýše Jákobově: „Nikdy nezapomenu na žádný jejich skutek.“

⁸Copak se kvůli tomu neotřese země,
nedá se každý její obyvatel do pláče?
Jako Nil se celá rozlije,
vzedme se a zase opadne
jako ta řeka v Egyptě!

⁹V ten den,
praví Panovník Hospodin,
nechám slunce zajít v poledne
a zatemním zemi vprostřed dne.

¹⁰Vaše slavnosti obrátím v truchlení
a všechny vaše písně v kvílení.
Všechny vás obleču do pytloviny
a všechny hlavy budou oholeny.
Nechám zem truchlit jako nad jednorozeným –
její poslední den bude nejtrpčí!

¹¹Hle, přicházejí dny,
praví Panovník Hospodin,
kdy na zem pošlu hlad –
ne hlad po chlebu ani žízeň po vodě,
ale po slyšení Hospodinových slov.

¹²Od moře k moři se budou plahočit
a od severu bloudit na východ,

aby hledali Hospodinovo slovo,
ale nenajdou.

¹³V ten den budou omdlávat žízní
krásné panny i statní mladíci –
¹⁴ti, kteří přísahají na hřích Samaří.
Prý: „Jakože je tvůj Bůh, Dane, živ!
Jakože žije pouť do Beer-šeby!“ –
takoví padnou, aby už nevstali.

9

Nikdo neunikne

¹Spatřil jsem Pána, jak stojí nad oltářem a říká:

„Udeř ty sloupy do hlavic,
ať se zachvějí základy!
Strhni je jim všem na hlavy.
Ty, kdo přežijí, mečem pobijí!
Neuteče ani jeden z nich,
neunikne mi ani jediný!

²I kdyby se zakopali do pekla,
má ruka by je odtud vytáhla.
Kdyby snad vystoupili do nebe,
i odtud strhnu je.
³Kdyby se ukryli na vršku Karmelu,
najdu je a odtud přivedu.
Kdyby se mi schovali na mořském dně,
přikážu hadu, ať je odtud vyštípe.

⁴Kdyby je nepřátelé do zajetí zahnali,
přikážu meči, aby je tam vyhubil.
Spočinu na nich svým pohledem –
avšak ne v dobrém, ale ve zlém!

⁵Panovník, Hospodin zástupů,
se dotkne země a ta se roztřeše,
všichni její obyvatelé se dají do pláče.
Jako Nil se celá rozlije
a zase opadne jako ta řeka v Egyptě.

⁶Ten, který si staví v nebi komnaty
a svoji klenbu založil na zemi,
ten, který přivolává mořské vody
a vylévá je na zemi,
má jméno Hospodin.

⁷Copak nejste, Izraelci, pro mě
stejní jako Habešané?
praví Hospodin.
Copak jsem Izrael nevyvedl z Egypta
stejně jako Filištíny z Kaftoru
a Aramejce z Kíru?

⁸Hle, oči Panovníka Hospodina utkvěly
na tomto hříšném království!
Vyhladím dům Jákobův ze země,
nevyhladím je však úplně,
praví Hospodin.

⁹Hle, už dávám rozkazy!

Budu přesívat dům Izraele
přes všechny národy,
tak jako se přesívá sítem,
aby nepropadly žádné kamínky.

¹⁰Stejně tak zahynou mečem
v mém lidu všichni hříšníci,
kteří říkají: „Nám se nic nestane.
Nepotká nás žádné neštěstí!“

Obnovím svůj lid

¹¹Toho dne obnovím
zbořený stan Davidův.
Opravím jeho trhliny
a jeho trosky obnovím –
vztyčím jej jako za dávných dnů.

¹²Tehdy jim připadne zbytek Edomu
i všechny národy mé jméno nesoucí,
praví Hospodin, který to způsobí.

¹³Hle, přicházejí dny,
praví Hospodin,
kdy žence dožene oráč
a toho, kdo šlape hrozny, rozséváč.
Hory budou tehdy vínem oplývat
a všechny kopce přímo přetékat.

¹⁴Svůj lid Izrael přivedu zpět ze zajetí.

Vystavějí města, jež museli opustit,
a budou v nich znovu žít.
Budou sázet vinice a jejich víno pít,
zakládat zahrady a ovoce z nich jíst.
¹⁵Zasadím je v jejich zemi,
kterou jsem dal jim,
a z té země nebudou už nikdy vyrváni,
praví Hospodin, tvůj Bůh.

Abdiáš

1

¹Vidění Abdiášovo. Toto praví Panovník Hospodin o Edomu.

Trest nad Edomem

Od Hospodina jsme slyšeli zprávu,
že byl vyslán posel k národům:
„Vzhůru! Do útoku!
Válčete proti Edomu!“

²Hle, činím tě nepatrným mezi národy,
budeš v největším opovržení!
³Pýcha tvého srdce tě oklamala,
tebe, jenž bydlíš v rozeklaných skalách.
Myslíš si ve výšce svého obydlí:
„Kdo by mě k zemi porazil?“
⁴I kdyby ses vznášel jako orel
a postavil sis hnízdo mezi hvězdami,

i odtamtud bych tě srazil,
praví Hospodin.

⁵Přepadnou-li tě v noci lupiči,
vezmou jen to, co budou chtít.
Přijdou-li na tvé hrozny česáči,
nechají aspoň paběrky.
Jaké však bude tvé neštěstí!

⁶Jak jen Ezaua vyplení!
Jak vyloupí jeho poklady!

⁷Všichni tví spojenci
tě poženou až k hranicím;
ti, s kterými žiješ v pokoji,
tě podvedou a porazí;
ti, kteří tvůj chléb jídali,
na tebe léčku nastraží –
nebudeš mít ani ponětí!

⁸Toho dne, praví Hospodin,
vyhubím z Edomu mudrce,
na Ezauově hoře rozum nezbude!

⁹Tví hrdinové, Temane, zděsí se –
na Ezauově hoře každý zahyne!

Kvůli vraždění,

¹⁰kvůli násilí
na Jákobovi, tvém bratrovi,
budeš zahalen do ostudy,
vyhlazen budeš navěky!

¹¹V ten den ses stranou postavil –
v den, kdy jeho vojsko zajali cizinci,
kdy do jeho bran vešli barbaři,
kdy o Jeruzalém losem házeli –
tehdy byl jako jeden z nich!

¹²Nekochej se nad bratrem svým
v den jeho neštěstí!
Neraduj se nad judskými syny
v den jejich záhuby!
Nevychloubej se tolik
v den soužení!

¹³Nevcházej do brány mého lidu
v den jejich pohromy!
Nekochej se jeho trápením
v den jeho pohromy!
Nesahej po jeho jmění
v den jeho pohromy!

¹⁴Nestav se na rozcestí,
abys hubil ty, kdo utekli!
Nevydávej ty, kdo přežili,
v den soužení!

Hospodinův den

¹⁵Blízko je Hospodinův den
proti všem národům.
To, co jsi dělal, se stane tobě,
tvé činy se ti vrátí na hlavu.

¹⁶Jako jste pili na mé svaté hoře,

tak budou věčně pít všechny národy.
Budou pít a pít až k zalknutí,
až zmizí, jako by nebyly.

¹⁷Na hoře Sion však bude záchrana
a ta hora bude svatá.
Dům Jákobův pak získá zpět
svůj dědičný majetek.

¹⁸Dům Jákobův pak bude ohněm
a Josefův dům plamenem,
dům Ezauův však bude strništěm.
Sežehnou ho a stráví jej –
v Ezauově domě nikdo nezbude!
Tak promluvil Hospodin.

¹⁹Obyvatelé Negevu získají Ezauovu horu,
obyvatelé podhůří pak filistínský kraj;
získají také kraj Efraim a Samaří,
Benjamín pak získá Gileád.

²⁰Vojsko izraelských vyhnanců
obsadí Kanaán až po Sareptu
a Jeruzalémští vyhnanci v Sefaradu
obsadí města v Negevu.

²¹Zachránění vystoupí na horu Sion,
aby vládli nad Ezauovou horou.

A nastane království Hospodinovo.

Jonáš

1

Pryč od Hospodina

¹Jonáš, syn Amitajův, dostal slovo od Hospodina: ²„Vstaň a jdi do Ninive, toho velikého města, a kaž mu, neboť jejich špatnost vystoupila přede mne.“

³Jonáš ale vstal a dal se na útěk za moře, pryč od Hospodina. Sestoupil do Jafy, kde našel loď plující do Taršiše. Zaplatil a vstoupil na palubu, aby se s nimi plavil za moře, pryč od Hospodina.

⁴Hospodin však na moře seslal veliký vítr, a na moři se strhla tak veliká bouře, až hrozilo, že loď ztroskotá. ⁵Námořníci strachy volali každý ke svému bohu a vyhazovali náklad z lodi do moře, aby jí odlehčili.

Jonáš zatím sestoupil do podpalubí, kde si lehl a tvrdě usnul.

⁶Když ho tam našel kapitán, obořil se na něj: „Co? Ty tu spíš?! Vstaň a volej ke svému bohu! Třeba si nás všimne a nezahyneme.“

⁷Lodníci se pak domluvili: „Pojďme losovat, ať zjistíme, kvůli komu na nás přišlo to neštěstí.“ Losovali tedy a los padl na Jonáše. ⁸začali ho vyslýchat: „Teď nám pověz, proč na nás přišlo to neštěstí! Co jsi zač? Odkud cestuješ? Z jaké jsi země? Z jakého národa?“ ⁹Odpověděl jim: „Jsem Hebrej a uctívám Hospodina, Boha nebes, který stvořil moře i pevninu.“ ¹⁰Těch mužů se zmocnila veliká bázeň a říkali mu: „Cos to provedl?“ (Prozradil jim totiž, že utíká pryč od Hospodina.)

¹¹Bouře na moři zuřila stále víc, a tak se ho ptali: „Co s tebou máme udělat, aby se moře utišilo?“ ¹²„Hodte mě do moře,“

odpověděl jim, „tím ho utišíte. Víím, že vás ta veliká bouře přepadla kvůli mně.“

¹³Lodníci se pokoušeli veslovat zpátky k pevnině, ale marně. Moře totiž bouřilo stále silněji. ¹⁴Nakonec tedy volali k Hospodinu: „Prosím, Hospodine, kéž nezahyneme kvůli smrti toho muže. Netrestej nás za prolití nevinné krve! Vždyť ty sám, Hospodine, konáš svou vůli.“ ¹⁵Pak Jonáše hodili do moře, a moře přestalo zuřit.

¹⁶Mužů se zmocnila veliká bázeň před Hospodinem. Obětovali Hospodinu a zavázali se mu sliby.

2

V bříše ryby

¹Hospodin však zařídil, aby Jonáše spolkla jedna veliká ryba, a Jonáš v jejím bříše strávil tři dny a tři noci. ²V bříše té ryby se Jonáš modlil k Hospodinu, svému Bohu, ³a řekl toto:

„Volal jsem ve své úzkosti
k Hospodinu, ať mi odpoví.
Křičel jsem z útrob záhrobí,
abys vyslyšel mé volání.

⁴Uvrhl jsi mě do hlubin,
doprostřed moře mě strhl vír.
Pohřben jsem tvými příboji,
zavalen tvými vlnami.

⁵Myslel jsem, že jsem odehnán,
že na mě nespočineš očima.

Jak bych se ještě mohl podívat
na tvůj svatý chrám?

⁶Voda mě obklopila ze všech stran,
kolem dokola je hlubina,
má hlava tone v chaluhách.
⁷Ke kořenům hor se propadám,
závora země za mnou navždy zapadla.

Tys mě však z propasti vyzvedl,
Hospodine, Bože můj!
⁸Když už mě život opouštěl,
na Hospodina jsem se rozpomněl.
Má modlitba k tobě dolehla,
našla tvůj svatý chrám.

⁹Ti, kdo marné nicotnosti ctí,
sami se zbavují věrnosti.
¹⁰Já ti však s vděčným voláním
přinášet budu oběti.
Co slíbil jsem, to vyplním.
U Hospodina je spasení!“

¹¹Hospodin pak té rybě přikázal, ať Jonáše vyvrhne na
pevninu.

3

Třeba se rozmyslí

¹A Jonáš podruhé dostal slovo od Hospodina: ²„Vstaň a jdi do Ninive, toho velikého města, a kaž mu, co ti sám řeknu.“

³Jonáš tedy vstal a šel do Ninive, jak mu Hospodin řekl. Ninive bylo nesmírně veliké město; projít jej trvalo tři dny. ⁴Jonáš vešel do města a už prvního dne, kdy jím začal procházet a volat: „Ninive bude za čtyřicet dnů zničeno,“ ⁵obyvatelé Ninive uvěřili Bohu. Vyhlásili půst a všichni od nejmenších až po největší oblékli pytlovinu.

⁶Když se ta zpráva donesla ninivskému králi, vstal ze svého trůnu, svlékl si plášť, zahalil se pytlou, usedl v popelu ⁷a nechal v Ninive vyhlásit toto:

Výnosem krále a jeho velmožů se nařizuje:

Lidé ani zvířata, skot ani brav ať neokusí žádnou potravu; ať nejedí ani nepijí. ⁸Lidé i zvířata ať se zahalí pytlou a volají ze vši síly k Bohu. Každý ať se odvrátí od svých zlých cest a od násilí, které mu lpí na ruce. ⁹Kdo ví? Třeba se Bůh rozmyslí, slituje se a upustí od svého planoucího hněvu, takže nezahyneme.

¹⁰A když Bůh uviděl, jak se zachovali a jak se odvrátili od svých zlých cest, slitoval se a přestože řekl, že s nimi naloží zle, upustil od toho a neprovedl to.

Zlobíš se právem?

¹Jonáše ale popadla veliká zlost. Rozzlobilo ho to tak, ²že se k Hospodinu modlil: „No prosím, Hospodine, neříkal jsem to ještě doma? Právě proto jsem předtím utíkal za moře: Věděl jsem, že jsi Bůh milostivý a soucitný, shovívavý, nesmírně trpělivý, velmi laskavý a který od zla upouští. ³Radši mě teď, Hospodine, rovnou zabij! To radši zemřu, než abych žil!“

⁴Hospodin mu odpověděl: „Myslíš, že se zlobíš právem?“

⁵Jonáš pak odešel z města a usadil se na východ od něj. Postavil si tam budku a sedl si do jejího stínu, aby vyhlížel, co se s tím městem stane. ⁶Hospodin Bůh zařídil, aby vzešla jedna popínavá rostlina a rozprostřela se Jonášovi nad hlavou. Dávala mu stín, aby se mu ulevilo a nebylo mu zle. Jonáš měl z té rostliny opravdu velikou radost. ⁷Druhého dne za svítání ale Hospodin zařídil, aby tu rostlinu napadl červ, takže uschla.

⁸Když pak vyšlo slunce, Bůh zařídil, aby od východu přivanul horký vítr. Slunce pražilo Jonášovi na hlavu, až omdlával. Bylo mu na umření. Říkal: „Radši zemřu, než abych žil!“

⁹Hospodin Jonášovi odpověděl: „Myslíš, že se zlobíš právem kvůli té rostlině?“ „To bych řekl! Zlobím se k smrti!“ ¹⁰„Tobě je líto té rostliny?“ řekl Hospodin. „Vždyť jsi ji neobdělával a nepěstoval. Přes noc vyrostla, přes noc zašla. ¹¹A mně nemá být líto Ninive, toho velikého města? Vždyť v něm žije více než sto dvacet tisíc lidí, kteří ani nerozeznají svou pravici od levice – a k tomu tolik zvířat!“

Micheáš

1

¹Slovo Hospodinovo, které dostal Micheáš Morešetský za vlády judských králů Jotama, Achaze a Ezechiáše – to, co přijal ve vidění o Samaří a Jeruzalémě.

²Slyšte, všechny národy,
naslouchej, země i všichni v ní!
Panovník Hospodin teď proti vám svědčí,
Panovník z chrámu své svatosti.

Hospodin přichází

³Hle – Hospodin opouští svůj příbytek,
už sestupuje, šlape po výšinách země!

⁴Hory se pod ním rozpouštějí,
rozvírají se rokliny,
podobají se vosku v ohni,
vodě stékající horským úbočím.

⁵A to vše kvůli Jákobově vzpouře,
kvůli hříchům domu Izraele.
Co je Jákobova vzpoura?
Kdo jiný než Samaří?
Co jsou obětní výšiny Judy?
Jeruzalém – kdo jiný?

⁶„Proto Samaří obrátím v kupu sutin,
místo vhodné tak pro vinici.
Její kameny svalím do údolí,

obnažím její základy.

⁷Všechny její modly budou rozbity,
všechny její výděvky ohněm spáleny,
všechny její sochy zpusťím.
Co si vydělala na nevěstčích poplatcích,
tím se znovu bude platit za nevěstky.“

Soud nad Judou

⁸Proto naříkám a běduji,
vyslečen chodím, bosý.
Jako šakali musím výt
a kvílím jako pštrosi.
⁹Nezhojitelná rána Samaří
totiž postihla i Judu.
Až k samé bráně zasáhla můj lid,
až k Jeruzalému!

¹⁰Nemluvte o tom v Gatu,
už ani neplakejte.
V Bet-ofře (v tom Domě prachu)
se v prachu svíjejte.

¹¹Rozšafní obyvatelé Šafíru,
táhněte v hanbě a nahotě!
Obyvatelé Ceananu nevyjdou více,
útulný Bet-ecel pláče;
oporu v něm už nemáte.

¹²Obyvatelé Marotu jen trnou,
čekají, kdy přijde úleva;
Hospodin ale seslal pohromu

k bráně Jeruzaléma.

¹³Do vozů zapřahejte rychle,
obyvatelé Lachiše!

Zde začal hřích Dcery sionské,
zde je zdroj vzpoury Izraele.

¹⁴S Morešet-gatem rozluč se,
jako když otec dává věno nevěště.

V domech Achzibu, ach, zebe
zklamání králů Izraele!

¹⁵Přivedu na vás dobyvatele,
obyvatelé Mareše!
Urození z Izraele půjdou maršem
do adulamské jeskyně.

¹⁶Ohol si hlavu ve smutku
nad svými hýčkanými syny.
Pořid' si lysinu jako sup –
odejdou ti do vyhnanství!

2

Běda hrabivcům

¹Běda těm, kdo chystají špatnosti,
kdo osnují zlo i v posteli!
Už od svítání je páchají –
vždyť si to mohou dovolit.

²Zatouží po poli a už je zabírají,
po domě a už ho mají.
Odírají muže i jejich rodiny,
připravují je o dědictví.

³A proto tak praví Hospodin:

„Hle, já na tu tlupu chystám pohromu –
teď už se nevykroutíte!

Přestanete chodit s hlavou nahoru –
ty časy budou zlé.

⁴V ten den o vás složí popěvek,
zazpívají vám posměšný žalozpěv:

„To je náš konec –
můj lid přišel o svůj majetek!
Ach, on mi bere, co je mé,
naše pole dělí mezi proradné!“

⁵A tak vám už nikdo nevyměří podíl
v Hospodinově shromáždění.

Falešní proroci

⁶„Neprorokovat!“ říkají proroci.

„Takhle se přece neprorokuje;
taková hanba na nás nepřijde!“

⁷To se má říkat, dome Jákobův:

„Copak Hospodin ztratil trpělivost?
Copak je tohle jeho dílo?“

Nepřinesou snad má slova užitek
těm, kteří žijí poctivě?

⁸Vy ale jako nepřítel
proti mému lidu stojíte.

Strhávají pláště těm,
kdo žije pokojně,
kdo bezelstně jdou kolem
a nejednají bojovně.
⁹Ženy v mém lidu vyháníte
z útulných domovů
a jejich děti navždy okrádáte
o moji nádheru.

¹⁰Seberte se a jděte –
zde odpočinek nenajdete!
Co se poskvřilo, propadne zkáze,
zničeno to bude strašlivě.

¹¹Kdyby nějaký prolhaný podvodník
přišel se slovy:
„Vino a pivo, tak zní mé proroctví“ –
to by byl prorok pro tento lid!

Pastýř Izraele

¹²„Jistěže vás všechny posbírám, Jákobe,
jistěže shromáždím zbytky Izraele.
Umístím je pohromadě jak ovce v ohradě,
budou jako stádo na své pastvině –
veliká lidská změť.

¹³Ten, který jim razí cestu, vyjde před nimi,
a tak projdou branou a ven vyrazí.
Jejich Král půjde před nimi –
v jejich čele bude Hospodin!“

3

Obvinění izraelských vůdců

¹Řekl jsem:

„Slyšte, vy přední v Jákobovi,
vůdcové domu Izraele:
Nemáte snad znát právo,
²vy, kdo nenávidíte dobro a milujete zlo;
vy, kdo stahujete lidi z kůže
a maso z kostí trháte;
³vy, kdo maso mého lidu hryžete,
odíráte je z kůže a jejich kosti lámete;
vy, kdo je porcujete jako do hrnce
a jako maso do kotle?“

⁴K Hospodinu pak budou volat,
ale nevyslyší je.
V ten čas před nimi skryje tvář,
protože jednali tak zle.

⁵Toto praví Hospodin o prorocích,
kteří svádějí můj lid:
„Když dostanou dobře najíst,
hlásají: ‚Blahobyť!‘
Kdo je však nenakrmí,
proti tomu jdou do války.

⁶A proto na vás přijde noc – už žádná vidění;
temno a žádné věštění.

Slunce zapadne nad těmi proroky,
den se nad nimi zatemní.

⁷Vidoucí budou zahanbeni,
věštcí se zastydí,
všichni si studem tváře zakryjí,
protože jim Bůh neodpoví.“

⁸Já jsem však naplněn mocí,
Duchem Hospodinovým,
spravedlností a směrlostí,
abych Jákobovi jeho vzpouru oznámil
a Izraeli jeho hřích.

⁹Slyšte to, vy přední v domě Jákobově,
vůdcové domu Izraele,
vy, kdo pohrdáte právem
a všechno rovné křívíte;

¹⁰vy, kdo budujete Sion krví
a Jeruzalém příkořím:

¹¹Jeho vládci soudí za úplatky,
jeho kněží učí za odměny,
za peníze věští jeho proroci.
Přitom spoléhají na Hospodina se slovy:
„Copak vprostřed nás není Hospodin?
Nepřijde na nás žádné neštěstí!“

¹²Nuže, právě kvůli vám
bude Sion jak pole rozorán!
Z Jeruzaléma bude trosek hromada
a z chrámové hory zarostlá vyvýšenina!

Na horu Hospodinovu

¹V posledních dnech se přihodí,
že hora Hospodinova domu bude čnít
nad horské vrcholy,
vysoko nad všechny výšiny.
Pohrnou se k ní lidské zástupy,
²mnohé národy půjdou se slovy:
„Pojďme, vystupme na horu Hospodinovu,
k Bohu Jákobovu – do jeho domu!
Bude nás vyučovat cestám svým
a my budeme chodit jeho stezkami.“

Ze Sionu bude znít Hospodinovo učení,
z Jeruzaléma se jeho slovo rozšíří.
³On bude soudit lidské zástupy,
napraví i daleké mocné národy.
Tehdy ze svých mečů ukují pluhy
a ze svých kopí srpy.
Národ proti národu nepozvedne meč,
už nikdy se nebudou chystat do boje.

⁴Každý usedne ve stínu svého révoví,
každý pod svůj fíkovník
a nikdo už je nezděsí –
tak promluvila ústa Hospodina zástupů.
⁵Všechny národy následují
každý jméno svých bohů;

my však následujeme jméno Hospodina,
našeho Boha na věky věků!

Příslib záchrany

⁶V onen den, praví Hospodin,
posbírám kulhavé a zahnané shromáždím –
ty, jež jsem předtím ranil neštěstím.

⁷Kulhavou obdařím potomky,
ze zahnané učiním mocný lid
a Hospodin bude kralovat nad nimi
na hoře Sion od toho dne až navěky.

⁸Migdal-edere, ty Věži stáda,
pahorku Dcery sionské,
k tobě se navrátí dávná vláda,
království Dcery jeruzalémské.

⁹Proč tedy teď tak běduješ?
Což s tebou není Král?
Copak zahynul tvůj Rádce,
že máš bolesti jako rodička?

¹⁰Svíjej se, Dcero sionská,
v bolestech jako rodička,
protože musíš odejít z města
a budeš venku nocovat.
Až do Babylonu musíš jít
a tam dojdeš záchrany;
tam tě Hospodin vykoupí
z nepřátelského sevření.

¹¹Ted' se proti tobě sbírají
mnohé národy se slovy:
„Jen ať je Sion znesvěcen!
Kochejme se tím pohledem!“

¹²Oni však netuší,
jak smýšlí Hospodin;
nechárou jeho plán,
že je sbírá jak snopy na svůj mlat.

¹³Vstaň a mlať, Dcero sionská,
vždyť ti dám roh ze železa
a z bronzu kopyta!
Rozdrtíš mnohé národy,
zasvětiš Hospodinu jejich zisk
a Pánu vší země jejich bohatství.

¹⁴Ted' se šikuj, Dcero šiků,
vždyť jsme v obležení.
Soudce Izraele budou bít
holí do tváří!

5

Vládce z Betléma

¹„Ty však, Betléme efratský,
maličký mezi judskými knížaty,
právě z tebe mi má vzejít
ten, jenž bude Vládce v Izraeli,
jehož původ je pradávný,
ode dnů věčnosti.“

²(Hospodin je tedy nechá napospas,
jen dokud neporodí rodička.
Zbytek jeho bratří se pak vrátí zpět
a připojí se k synům Izraele.)

³On vstane a bude pást
v síle Hospodinově,
ve jménu Hospodina, svého Boha,
které je vznešené.
Tehdy budou žít v bezpečí,
neboť on bude veliký
až po nejzazší zemské končiny.

⁴On bude naším pokojem.

Až k nám do země vtrhnou Asyřané,
až budou šlapat po našich palácích,
sedm pastýřů proti nim postavíme,
osm vojevůdců rozených,
⁵aby Asýrii pásli mečem,
Nimrodovu zemi mečem taseným!

On nás vysvobodí,
až k nám do země vtrhnou Asyřané,
až budou šlapat po našich hranicích.

Vítězný pozůstatek

⁶Ti, kdo pozůstanou z Jákoba
uprostřed mnohých národů,

budou jak rosa od Hospodina,
jak déšť padající na trávu,
jenž ve smrtelníka nedoufá
a nezávisí na člověku.

⁷Ti, kdo pozůstanou z Jákoba mezi pohany,
uprostřed mnohých národů,
budou jak lev mezi lesní zvěří,
jak mladý lev mezi stády ovcí;
drtí a trhá je, kudy jde,
a nikdo mu je nevyrve.

⁸Tvá ruka se zvedne nad tvými nepřáteli,
všichni tví protivníci budou vymýceni!

⁹„Toho dne, praví Hospodin,
vaše koně mezi vámi vymýtím
a vaše vozy zničím.

¹⁰Vymýtím města ve vaší zemi
a zbořím všechny vaše pevnosti.

¹¹Vymýtím kouzla z vaší ruky
a nezbudou vám už žádní věštcí.

¹²Vymýtím mezi vámi ty modly a sloupy,
abyste se vlastnímu dílu klanět přestali.

¹³Vyvrátím mezi vámi ty posvátné kůly
a vaše města vyhladím.

¹⁴Vykonám pomstu s hněvem a zuřením
nad neposlušnými národy!“

6

Hospodinova žaloba

¹Slyšte, co praví Hospodin:

„Vstaň a ved' žalobu před horami,
ať pahorky slyší, co prohlásíš!

²Slyšte, hory, Hospodinovu při,
slyšte, odvěké zemské základy!
Hospodin má žalobu na svůj lid,
vznáší obvinění proti Izraeli:

³Lide můj, co jsem ti udělal?

Čím jsem tě vyčerpal?

Odpověz mi!

⁴Vyvedl jsem tě z Egypta,
vykoupil tě z domu otroctví
a postavil jsem ti do čela
Mojžíše, Árona a Miriam.

⁵Vzpomeň si, lide můj,
co chystal moábský král Balák
a co mu odpověděl Balaám, syn Beorův.
Vzpomeň si, co se stalo od Šitimu po Gilgal,
abys znal Hospodinovy spravedlivé skutky.“

⁶Jak mám před Hospodina předstoupit,
jak se poklonit před Bohem nejvyšším?
Mám před něj přijít se zápaly,
s jednoletými telaty?

⁷Má Hospodin zalíbení v tisíci beranech,
v nesčíslných řekách oleje?
Mám dát svého prvorozeného za svůj přestupek,
vlastního potomka za hřích duše své?

⁸Oznámil ti, člověče, co je dobré
a co od tebe žádá Hospodin:
Abys jednal spravedlivě,
miloval milosrdenství
a kráčel se svým Bohem v pokoře.

Hřích a trest

⁹Hlas Hospodinův volá na město
(a tvé jméno ctít je moudré):

„Ať to slyší ten váš kmen,
vy, shromáždění ve městě!

¹⁰To mám trpět mrzké poklady v domě ničemy
a míry ošizené a mizerné?

¹¹To mám uznávat nepoctivé váhy
a falešná závaží v mošně?

¹²Vaši boháči jsou násilníci
a vaši občané mluví lež;
hovoří zrádným jazykem!

¹³Právě proto jsem tě ranil trápením,
abych tě zničil za tvůj hřích.

¹⁴Budeš jíst, ale nenasytíš se,
bude ti kručet v břiše.
Budeš tlačit, ale neporodíš,

a co porodíš, to vydám meči.

¹⁵Zaseješ, ale nedočkáš se sklizně;
vylisuješ olivy, ale nepomažeš se olejem;
vytlačíš mošt, ale vína se nenapiješ.

¹⁶Řídíte se Omriho pravidly
a všemi Achabovými způsoby;
následujete jejich rady,
a proto vás vydám zpustošení.
Výsměch čeká vaše občany –
budete tupeni, že jste můj lid!“

7

Zkažený lid

¹Běda mi!

Jsem jako sběrač po vinobraní,
jak ten, kdo paběrkuje po sklizni –
nezůstal ani hrozen k ochutnání,
ani jeden vytoužený zralý fík!

²Zbožní ze země vyhynuli,
jediný člověk není poctivý.
Všichni číhají, jak by vraždili,
každý svého bratra lapá do sítí.

³Obě ruce mají ke zlu šikovní;
úředník i soudce berou úplatek,
mocný poroučí, co si zamane,
a všichni kují pikle.

⁴Nejlepší z nich je jako trn,
poctivec horší než plot z bodláčí.

Už přichází ten vyhlášený den –
den, kdy se s tebou zúčtuje!
Teď přijde zmatek nad zmatek!

⁵Nespoléhejte na bližní,
nevěřte ani příteli,
chraň se svá ústa otevřít
i před ženou, co máš v náručí!
⁶Syn pohrdá svým otcem,
dcera se staví proti matce,
snacha své tchyni vzdoruje –
člověk má nepřátele ve vlastní rodině.

⁷Já ale Hospodina vyhlížím,
čekám na Boha – on mě zachrání,
můj Bůh mě vyslyší!

Mým světlem je Hospodin

⁸Nejásej, nepříteli, nade mnou –
i když jsem padl, povstanu!
I když teď sedím vprostřed tmy,
mým světlem je Hospodin.

⁹Proti Hospodinu hřešil jsem,
a proto nesu jeho hněv,
dokud se mého sporu neujme
a neobhájí mě.

Vyvede mě znovu na světlo
a spatřím jeho spravedlnost.

¹⁰Až to uvidí můj nepřítel,

hanba ho přikryje –
toho, který mi říkával:
„Kdepak je Hospodin, ten tvůj Bůh?“
Na vlastní oči se podívám,
až ho jak bláto na ulicích rozdupou!

¹¹Bude to den obnovy tvých zdí,
den, kdy se tvé meze rozšíří;

¹²den, kdy připutují až k vám
z Asýrie i z měst Egypta,
ze zemí od Egypta až po Eufkrat,
od moře k moři a od hor k horám.

¹³Země se však stane pustinou
kvůli svým obyvatelům;
to bude ovoce jejich skutků.

Kdo je jako ty?

¹⁴Svou holí pas svůj lid,
stádo, jež je tvým dědictvím.
Ať žijí sami v zarostlé krajině,
uprostřed země podobné zahradě.
Ať se pasou v Bášanu i Gileádu
jako za dávných dnů!

¹⁵„Jako tehdy, když jste opustili Egypt,
ukážu vám své zázraky.“

¹⁶Ať se národy zastydí, až to uvidí,
ať jsou zbaveni vší odvahy!

Ať si ústa rukou přikryjí,
ať jim ohluchnou uši!
¹⁷ Ať lížou prach jako had,
jako nějaký zeměplaz!
Ať lezou s chvěním ze svých děr
k Hospodinu, našemu Bohu, s děsem,
ať z tebe mají bázeň!

¹⁸ Kdo je Bůh jako ty?
Kdo odpouští viny a hřích promíjí
pozůstatku svého dědictví?
Nezůstáváš rozhněvaný navždycky,
neboť sis milosrdenství oblíbil.
¹⁹ Znovu se nad námi slituješ,
naše provinění pošlapeš,
všechny naše hříchy smeteš hluboko do moře!
²⁰ Projevíš svou věrnost Jákobovi,
své milosrdenství Abrahamovi,
jak jsi přísahal našim otcům
tehdy za starodávných dnů.

Nahum

1

¹Ortel nad Ninive. Kniha vidění Nahuma z Elkoše.

Žárlivý mstitel

²Žárlivý Bůh a mstitel je Hospodin,

Hospodin se mstí, a to zuřivě!

Hospodin se mstí na protivnících svých,

ke svým nepřátelům chová hněv.

³Hospodin je trpělivý, však velmi mocný –
neopomíná trest!

Jeho cesta vede bouří a vichřicí,

mraky jsou prach od jeho kroků.

⁴Okřikne moře, a to se vysuší,
vysuší i každou řeku.

Bášan i Karmel pak uvadají,
vadne i kvítí Libanonu.

⁵Hory se před ním chvějí,
rozpadají se pahorky.

Před jeho tváří se zmítá země,
svět i všichni, kdo bydlí v něm.

⁶Kdo obstojí před jeho hněvem?

Kdo snese žár jeho zuření?

Jak plamen šlehá jeho vztek,
skály se před ním drolí na kusy!

⁷Hospodin je dobrý,

útočištěm je v den soužení,

zná se k těm, kdo v něj doufají.

⁸S Ninive ale skoncuje

v nezadržitelné záplavě;

své nepřátele do tmy zažene!

⁹Co si to o Hospodinu myslíte?

On udělá rázný konec,
protivník už se nezvedne!

¹⁰Budou zapleteni v trní,
svým vínem budou zpití,
zhltnutí budou jak suché plevy.

¹¹Z tebe, Ninive, vyšel ten,
jenž o Hospodinu smýšlí zle
a spřádá plány zločinné!

¹²Tak praví Hospodin:

„I když mají klid a jsou tak početní,
přece vymizí, až budou skoseni.
I když jsem tě, Judo, pokořil,
nepokořím tě nikdy víc.

¹³Jeho jho na tobě teď rozlomím
a roztrhnu tvé okovy.“

¹⁴O tobě, Ninive, pak velí Hospodin:

„Tvé jméno neponesou žádní potomci!
Z chrámu tvých bohů vyhladím
tesané modly i odlitky.
Chystám ti hrob. Jsi hanebný!“

2

Je rozhodnuto

¹Hle, už jsou vidět na horách
nohy posla dobrých zpráv –
přichází pokoj zvěstovat.
Své svátky teď, Judo, svět
a naplň sliby své.
Už tě nenapadne ten zločinec –
je bezezbytku vyhlazen!

²Už na tebe, Ninive, táhne ničitel.
Jen tu svou pevnost střež,
na cestu pozor dej,
opásej se na bedrech,
všechnu svou sílu posbírej!

³Hospodin Jákobovi hrdost navrací,
hrdost, jež Izraeli náleží,
ačkoli jej plenitelé plenili
a jeho ratolesti zlámali.

⁴Rudé jsou štíty jeho hrdinů,
bojovníci v šatu z šarlatu.
Vozy se blýskají ocelí
v den, kdy jsou k boji hotoví,
kdy se les kopí zavlní.

⁵Vozy se zběsile ženou v ulicích,
řítí se přes náměstí,
podobají se pochodnám,

jako blesky se míhají.

⁶Ninive svolává své chrabré vojáky,
ti se však cestou potácí,
a když přispěchají na hradby,
kolem nich už je obléhací štít.

⁷Říční stavidla se protrhla!
Palác se rozpadá!

⁸Je rozhodnuto! Město obnaženo,
do vyhnanství je odvečou.
Jeho otrokyně jak holubice pláčou,
bijí se do prsou.

⁹Ninive bývalo svěžím jezerem,
teď ale všichni utíkají pryč.
„Stůjte přece! Zastavte se!“
A nikdo se neotočí.

¹⁰Berte stříbro, berte zlato!
Ta nepřeborná zásoba!
Poklady v celých hromadách!

¹¹Zkáza! Zhouba! Záhuba!
Odvaha je ta tam, třesou se kolena.
Úzkost svírá všechna břicha,
bledá je každá tvář!

¹²Kde je teď to doupě lví?
Kde se jejich mladí krmili?
Kde to obcházel lev se lvicí a mláďaty,
aniž je kdo mohl vyplašit?

¹³ Lev trhal hojnou kořist lvíčatům
a pro své lvíce rdousil.
Pelech měl plný úlovků,
v doupěti samou kořist.

¹⁴ „Hle, já jsem proti tobě!“
praví Hospodin zástupů.
„Tvé vozy spálím v oblacích kouře,
tvá lvíčata spolkne meč.
Vezmu ti kořist z celé země,
hlas tvých poslů už se neozve!“

3

Běda Ninive

¹ Běda tomu městu vraždění!

Je plné lží a loupeží
a nepřestává plenit.

² Už sviští bič!

Kola rachotí!

Koně se dali v trysk!

Vozy lomozí!

³ Jízda útočí!

Mečů blýskání!

Kopí třpyt!

Kolik jen padlých,

mrtvol hromady!

Všude bezpočtu mrtvých,

až přes ně lidé padají!

⁴ To vše proto, že tolik smilnila

ta smilnice tak vábivá,
mistryně kouzel, která kupčila
s národy skrze smilstva svá
a s pokoleními skrze svá kouzla.

⁵ „Hle, já jsem proti tobě!“
praví Hospodin zástupů.
„Vyhrnu ti sukni nad hlavu;
ukážu národům tvou nahotu
a královstvím tvou ostudu.

⁶ Nakydám na tebe ohavnosti
a veřejně tě potupím,
vystavím tě na odiv!

⁷ Kdo tě uvidí, uteče od tebe
a řekne: „Zničeno je Ninive;
copak ho někdo lituje?“
Kde bych ti tedy našel
nějaké těšitele?“

⁸ Copak jsi lepší, než byly Théby
mezi nilskými rameny,
obklopené vodami?
Řeka jim byla opevněním
a vodu měly za hradby.

⁹ Mocný Habeš, Egypt bez hranic,
Put i Libye mezi jejich spojenci.

¹⁰ I Thébané však byli vyhnáni,
museli jít do zajetí.
Jejich děti byly rozráženy

na každém nároží.
O jejich přední muže losovali,
všichni jejich velmoži dostali řetězy.

¹¹Tak i ty budeš jako opilec,
úplně bez sebe.
I ty se budeš potácet
a hledat skryš před nepřítelem.

¹²Všechny tvé pevnosti jsou jako fíkoví –
stačí se do nich opřít,
a zralé fíky padají
do úst tomu, kdo je sní!

¹³Jen se podívej na své vojáky –
jsou jako ženy!
Brány tvé země jsou nepřítelům otevřeny,
oheň pohltil tvé závory.

¹⁴Čerpej si vodu pro čas obležení,
své pevnosti si opevni!
Šlapej hlínu, mačkej jíl,
chop se formy na cihly!

¹⁵Stejně tě tam ale zhltnou plameny
a meč tě vyhladí;
zhltně tě jako kobylky!

Zkus se rozmnožit jako kobylky,
rozmnož se jako žravý hmyz!

¹⁶I kdyby tvých kupců bylo sebevíc,
ještě víc než hvězd na nebi,

jak kobylinky se vylíhnou a uletí.

¹⁷Tví dvořané jsou jak žravý hmyz,
tví úředníci se hemží v rojích.
V chladný den usedají na zídky,
pak ale vyjde slunce a zas uletí
a nikdo neví, kam se poděli.

¹⁸Asyrský králi, tví pastýři usnuli,
tví hodnostáři ulehli!
Po horách rozptýlen je tvůj lid
a není, kdo by je shromáždil.

¹⁹Není léku na tvé zranění,
tvá rána už se nezhojí.
Všichni, kdo o tobě uslyší,
zatleskají samou radostí.
Vždyť koho se nedotklo
tvé ustavičné zlo?

1

¹Ortel, který ve vidění přijal prorok Abakuk.

Jak dlouho ještě?

²Jak dlouho mám, Hospodine, volat,
a ty neslyšíš?

Křičím k tobě: „Násilí!“

a ty nezachráníš?

³Proč mě necháváš vidět neštěstí?

Proč bezpráví jen přihlížíš?

Přede mnou jen zkáza a násilí,
rostou hádky a rozpory.
⁴Zákon se zdá být bezmocný
a právo nelze prosadit.
Spravedlivý obklíčen je ničemy,
a tak se právo převrací.

Já konám

⁵„Jen se rozhlédněte po národech,
užasněte a divte se!
Já konám dílo ve vašich dnech,
o kterém neuvěříte,
i kdyby vám to někdo vyprávěl.

⁶Hle – probouzím Babyloňany,
národ krutý a prchlivý,
který se rozejde širou zemí,
aby obsadil území, jež jim nepatří.

⁷Jsou strašliví a úděšní,
právo a čest si sami určují.

⁸Jejich koně jsou rychlejší než leopard,
divočejší než vlci zvečera.
Jejich jízda uhání střemhlav,
jejich jezdci se ženou zdaleka,
letí jak orel, jako když kořist napadá.

⁹Každý přichází páchat násilí,
kupředu míří každý z nich,
zajatců jak písku sbírají.

¹⁰Králům se jen vysmívají,
k smíchu jsou jim vladaři.
Každé pevnosti se smějí,
navrší násep a dobudou ji.

¹¹Pak ale jako vítr přeletí a budou pryč –
kdo má svou sílu za boha, se provinil!“

Jak můžeš přihlížet?

¹²Copak tu nejsi, Hospodine, od věků?
Ty neumíráš, svatý Bože můj.
Ty jsi jim, Hospodine, svěřil soud,
poslal jsi je, Skálo má, zjednat nápravu.

¹³Ty máš však čisté oči,
nemůžeš přihlížet trápení
a dívat se na neštěstí.
Proč tedy snášíš proradníky?
Proč mlčíš, když darebák
požírá spravedlivějšího, než je sám?

¹⁴Učinil jsi lidi jak ryby v moři,
jak drobnou havěť bez vůdce?

¹⁵Nepřátelé ale všechny loví udicí,
tahají čeřenem, chytají do sítí.
Proto se radují a jásají,

¹⁶proto své síti obětují
a svému čeření pálí oběti.
Vždyť si díky nim užívají do sytosti
ty nejvydatnější pokrmy.

¹⁷To budou pořád vyprazdňovat svou síť
a bez lítosti vraždit národy?

2

¹Budu držet svoji stráž,
na baště budu stát a sledovat,
abych poznal, jak ke mně promluví
a jak odpoví na mé výčitky.

Spravedlivý bude žít

²A Hospodin mi odpověděl:

„Zapiš to vidění zřetelně na tabulky,
aby je čtenář mohl snadno číst.

³To vidění ukazuje k době určené,
svědčí o konci a neklame.
Vyčkávej na něj, bude-li otálet;
přijde totiž jistě a neopozdí se.

⁴Hle – kdo je nadutý,
nemá poctivou duši.
Spravedlivý však bude žít
díky své věrnosti.

⁵Zrádné je totiž bohatství;
nadutec nemá chvíli klid.
Otevírá chřtán jako záhrobí,
jako smrt nemůže se nasytit,
i kdyby uchvátil všechny národy
a všechny lidi si přivlastnil.“

Pětkrát běda

⁶Copak o něm ti všichni nesloží posměšná přísloví a popěvky?
Zanotují si:

Běda tomu, kdo hromadí, co mu nepatří!
Jak dlouho bude bohatnout tím, co zabavil?

⁷Znenadání povstanou tvoji dlužníci,
ti, kdo se před tebou chvějí, se probudí
a staneš se jejich kořistí!

⁸Protože jsi plenil mnohé národy,
ti, kdo zůstanou, zas tebe vyplení –
za to, že jsi vraždil lidi a znásilňoval zemi
i město se všemi obyvateli.

⁹Běda tomu, kdo chtivě shání
pro svůj dům mrzký zisk,
aby si na výšině hnízdo postavil,
unikl z dosahu všech neštěstí!

¹⁰Vlastnímu domu jsi hanbu připravil,
když jsi kosil mnohé národy –
vlastním životem za to zaplatíš.

¹¹Vždyť bude křičet i kamení ze zdi
a trámy ze střechy se přidají.

¹²Běda tomu, kdo staví město na krvi,
kdo zakládá obec příkořím!

¹³Copak Hospodin zástupů neurčil,
že dřina národů přijde do ohně,
že se namáhají zbytečně?

¹⁴Celou zemi totiž naplní
poznání slávy Hospodinovy,
tak jako vody naplňují moře.

¹⁵Běda tomu, kdo dává pít svému bližnímu,
kdo jej opíjí z číše svého hněvu,
aby se díval na jeho nahotu!

¹⁶Ne slávou, ale hanbou budeš opilý.
Teď pij ty; ukaž, jak jsi neobřezaný!
Blíží se k tobě kalich z pravice Hospodinovy;
ne slávou, ale zvratky budeš pokrytý.

¹⁷Tvé násilí na Libanonu tě zavalí,
tvé vybíjení zvířat tě bude děsit –
za to, že jsi vraždil lidi a znásilňoval zemi
i město se všemi obyvateli.

¹⁸Na co je modla, kterou někdo vytesal,
odlitá socha, jež vyučuje klam?
Ve vlastní dílo věří, kdo ji vytvořil,
dělá si bůžky, kteří mluvit neumí.

¹⁹Běda tomu, kdo říká dřevu: „Vstávej!“
kdo prosí němý kámen: „Probud' se!“
Může ta věc být jeho učitel?
Hle, je to obloženo zlatem a stříbrem,
ducha v tom ale nenajdeš.

²⁰Hospodin je ale ve svém svatém chrámě –
ať před ním zmlkne celá zem!

3

Abakukova modlitba

¹Modlitba proroka Abakuka. Na nápěv písně nářků.

²Slyšel jsem, Hospodine, tvoji zvěst,
před tvým dílem stojím s úžasem.
Oživ je, Hospodine, znovu po letech,
po všech těch letech je znovu zjev,
na slitování se v té vřavě rozpomeň!

³Z Temanu přichází Bůh,
Svatý přichází z hory Paranu. séla
Jeho sláva halí nebesa,
země je plná jeho chval.

⁴Jeho jas je jako svítání,
z jeho ruky září paprsky –
tam je zdroj jeho sil.

⁵Před jeho tváří jde Rána morová,
v patách mu kráčí Nákaza!

⁶Zastavil se a měří zem;
národy se chvějí pod jeho pohledem.
Odvěká pohoří se drolí na kusy,
věčná návrší se sklánějí –
jemu patří stezky věčnosti!

⁷Kúšanské stany vidím v bolestech,
plachty Midiánu třesou se.

⁸To se, Hospodine, zlobíš na řeky?

To míří na řeky tvé zuření?

To ses tak proti moři rozlétl,

že jsi na svých ořích vyrazil

a na svých vozech vítězných?

⁹Třímáš svůj obnažený luk,

tvé oštěpy složily bojovou přísahu. sála

Rozdělil jsi zemi řekami,

¹⁰hory tě zahlédly a už se svíjejí.

Už se valí vodní přívaly,

z hlubiny je slyšet hučení,

do výšky se vlny vzdouvají.

¹¹Slunce i měsíc zůstaly ve svém obydlí,

před září tvých šípů utekly,

před blýskáním tvého kopí.

¹²Ve svém rozhořčení kráčíš zemí,

ve svém hněvu šlapeš národy.

¹³Vyšel jsi zachránit svůj lid,

svého pomazaného zachránit.

Vůdce zlého domu jsi rozdrtil,

obnažil jsi jej od hlavy až po paty. sála

¹⁴Prorazil jsi mu hlavu jeho oštěpy,

když se nás jeho nájezdníci hnali rozpráshit,

když už se těšili, jak pohltní

ubožáky ve skrýších.

¹⁵Se svými oři cváláš po moři,

až se mocné vody vzdouvaly.

¹⁶ Jak jsem to uslyšel, celý se chvěji,
od toho zvuku se mi třesou rty.
Jako by mi kostižer vlezl do kostí
a nohy pode mnou poklesly.
Budu však čekat na den soužení,
jež stihne lid, který na nás útočí.

¹⁷ I kdyby nerozkvetl fíkovník
a hrozny na vinicích nebyly,
i kdyby zklamala plodnost olivy
a pole nedala co jíst,
i kdyby zmizely ovce z ohrady
a dobytek zmizel ze stájí,
¹⁸ já se však v Hospodinu budu veselit,
budu šťastný v Bohu, svém Zachránci.
¹⁹ Mou silou je můj Pán, Hospodin,
on dává mým nohám hbitost laní,
vodí mě na mé výšiny.

Pro předního zpěváka, na strunné nástroje.

Sofoniáš

1

¹ Slovo Hospodinovo, které dostal Sofoniáš, syn Kušiho, syna Gedaliášova, syna Amariášova, syna Ezechiášova, za vlády judského krále Jošiáše, syna Amonova.

Přichází Hospodinův den

²„Smetu z povrchu země dočista všechno,
praví Hospodin.

³Smetu lidi i dobytek,
smetu nebeské ptáky i mořské ryby –
všechna pohoršení spolu s ničemy!
Vyhladím z povrchu země samo lidstvo,
praví Hospodin.

⁴Vztáhnu ruku i na Judu
a na všechny obyvatele Jeruzaléma.
Na tomto místě vyhladím
zbytky uctívání Baala,
každou připomínku na kněží,
kteří obětovali modlám –

⁵ty, kdo se na střechách
klanějí nebeskému zástupu;
ty, kdo se klanějí a přísahají Hospodinu,
zároveň však i tomu jejich Molochu;

⁶ty, kdo se od Hospodina odvracejí,
kdo Hospodina nehledají
a kdo se po něm neptají.“

⁷Zmlkňte před Panovníkem Hospodinem,
neboť je blízko Hospodinův den!
Hospodin oběť připravil
a pozvané už posvětil.

⁸„V den té Hospodinovy oběti

zúčtuji s knížaty a princí
i se všemi, kdo se oblékají
rouchy z ciziny.

⁹V ten den zúčtuji
s každým, kdo přeskakuje práh
a kdo plní chrám svého Pána
násilím a lstí.

¹⁰V ten den, praví Hospodin,
zazní od Rybné brány křik,
od Nového města kvílení
a hlučný třeskot od Výšin.

¹¹Kvílejte vy, kdo bydlíte v Kotlině!
Celý dav kramářů bude zahuben,
vyhlazeni budou všichni, kdo počítají peníze!

¹²V ten čas prohledám Jeruzalém s lucernami
a zúčtuji s těmi, kdo si hoví jak víno v sedlině,
s těmi, kdo si v duchu říkají:
,Hospodin nic nespraví ani nezkazí.'

¹³Jejich bohatství se stane kořistí,
jejich domy budou zbořeny.
Stavějí si domy, už je však nezabydlí,
sázejí vinohrady, neokusí však víno z nich.“

¹⁴Blízko je ten veliký Hospodinův den,
blízko je a rychle blíží se!
Slyš! To je Hospodinův den,
hrdina zoufale volá do boje!

¹⁵Ten den bude den zuření,
den úzkosti a sevření,
den zkázy a pohromy,
den chmury a temnoty,
den mračna a setmění,
¹⁶den troubení na roh beraní
proti městům s hradbami
a s vysokými baštami.

¹⁷„Tehdy sevřu lidi úzkostí,
aby jak slepci tápali,
protože proti Hospodinu hřešili.
Krev se z nich vyřine jako hlína
a vnitřnosti jak lejna!“

¹⁸Jejich stříbro a zlato je nezachrání
v den Hospodinova zuření,
až plamen jeho horlení
pohltí celou zemi.
Ano, skoncuje, a to rychle,
se všemi obyvateli země!

2

Výzva k pokání

¹Sesbírejte se, jen se seberte,
vy nestydatý národe,
²dříve než přijde rozsudek
a dnešek jak plevy odvane;
dříve než na vás dopadne

žár Hospodinova hněvu;
dříve než na vás dopadne
den Hospodinova hněvu!
³Hledejte Hospodina, všichni pokorní země,
kteří se jeho právem řídíte.
Spravedlnost hledejte,
hledejte pokoru –
snad se skryjete
v den Hospodinova hněvu.

Soud nad národy

⁴Gaza opuštěna bude,
Aškelon zpustne,
Ašdod bude vyhnán v poledne,
Ekron vykořeněn.

⁵Běda, obyvatelé Přímoří,
národe Krétanů;
slovo Hospodinovo na vás míří,
Kanaáne, země Filištínů:
„Do posledního vás zahladím!“

⁶Přímoří se stane pastvinou
s chýšemi pastýřů a ovčí ohradou.

⁷Připadne pozůstalým z Judova domu,
kteří tam najdou pastvu.
Večer pak ulehnou v domech Aškelonu –
Hospodin změní jejich osud!

⁸„Slyšel jsem Moábovy nadávky
i urážky synů Amonových,

kterými častují můj lid
a roztahují se na jeho území.

⁹Proto, jakože jsem živ,
praví Hospodin zástupů, Bůh Izraele,
Moáb dopadne jako Sodoma,
Amonovi synové jako Gomora:
hájemství kopřiv a solných jam,
věčná pustina!
Pozůstatek mého lidu je vyrabuje,
zbytek mého národa se zmocní jejich země.“

¹⁰To vše kvůli jejich pýše,
kvůli urážkám a povyšování se
nad lid Hospodina zástupů.

¹¹Hospodin pro ně bude strašlivý,
až vysílí všechny bohy na zemi;
pak se mu pokloní i vzdálené národy,
každý ze svého území.

¹²„I vás, Habešané,
probodne můj meč!“

¹³Napřáhne ruku i na sever:
zničí Asýrii, zpustoší Ninive,
že bude podobné poušti vyprahlé.

¹⁴Stáda pak budou léhat v něm,
všemožná zvěř v celých zástupech.
Pelikán a výr budou hnízdit na sloupech,
z oken se ozve jejich zpěv.
Na prahu jen hromady sutin,

cedrové trámy strženy.

¹⁵To je to město hýření –
hovělo si v bezpečí a namlouvalo si:
„Já, jen já, a nikdo víc!“
Jak je zpustošeno, jen zvěř tu peleší!
Každý kolemjdoucí nad ním zasyčí
a pěstí zahrozí.

3

Soud nad Jeruzalémem

¹Běda tomu zatvrzelému městu
plnému špíny a útisku!
²Nikoho neposlouchá,
nedá se poučit;
nedoufá v Hospodina,
ke svému Bohu se nechce přiblížit.

³Jeho velmoži jsou řvoucí lvi,
jeho soudci jak vlci večerní,
po kterých ráno zbývají
jen ohryzané kosti.

⁴Jeho proroci jsou dobrodruzi,
lidé prosáklí zradou.
Jeho kněží znesvěcují svatyni,
když znásilňují Zákon.

⁵Hospodin je v tom městě spravedlivý,
nekoná žádné zlo.
Ráno co ráno, denně bez ustání
vynáší na světlo svůj soud;

zlosyn však neví, co je stud!

⁶„Vyhladil jsem národy,

že jejich bašty zpustly.

Jejich ulice jsem zničil,

že tudy nikdo nechodí.

Z jejich měst zůstaly rozvaliny,

z jejich obyvatel nezbyl jediný.

⁷Myslel jsem si: „Teď mě snad budeš ctít,

teď se snad necháš poučit!“

Jejich domov by pak nebyl zničen,

nedopadl by na ně žádný trest.

Oni však o to horlivěji

páchají hanebnost při všem, co dělají.

⁸Proto mě čekejte, praví Hospodin,

v den, kdy povstanu, abych svědčil!

Toto je můj soud: Posbírám národy,

shromáždím království

a vyliji na ně svou prchlivost,

všechnu svou rozpálenou zlost.

Ano! Žár mé žárlivosti

pohltí celou zemi!“

Příslib spásy

⁹„Tehdy dám národům čisté rty,

aby všichni vzývali jméno Hospodin

a společně mu sloužili.

¹⁰Ti, kdo mě uctívají za habešskými řekami,

můj rozptýlený lid,
ti mi přinesou mé oběti.

¹¹V ten den už se nebudete muset stydět
za všechny své vzpoury proti mně.
Tehdy z vašeho středu odstraním
ty vaše pyšné chvastouny.
Už nikdy nebudete namyšlení
na hoře mé svatosti.

¹²Ponechám ve vašem středu
pokorný a ponížený lid –
ty, kteří v Hospodinově jménu
nacházejí své bezpečí.

¹³Pozůstatek Izraele už nebude jednat zle,
nebudou mluvit lež,
Istivý jazyk se u nich nenajde.
Budou se pást a odpočívat v bezpečí
a nikdo už je nezděsí.“

¹⁴Jásej, Dcero sionská!
Prozpěvuj, Izraeli!
Raduj a vesel se celým srdcem,
Dcero jeruzalémská!

¹⁵Hospodin zrušil tvůj rozsudek
a nepřítel odvrátil.
Hospodin, Král Izraele, je vprostřed tebe –
neboj se už žádné pohromy!

¹⁶V ten den řeknou Jeruzalému:

„Neboj se, Sione, nesvěšuj ruce!

¹⁷ Hospodin, tvůj Bůh, je vprostřed tebe –

hrdina, jenž tě zachrání.

Šťastně se bude z tebe veselit,

až tě svou láskou obnoví;

zajásá nad tebou samou radostí

¹⁸ jako v den slavnosti.“

„Odstráním z tebe neštěstí,

abys už nenesl břímě potupy.

¹⁹ Hle – v ten čas skoncuji

se všemi, kdo tě trápili!

Zachráním ale kulhavou

a zahnanou zpět přivedu.

Způsobím jim čest a slávu

v každé zemi, kde nesli pohanu.

²⁰ V ten čas vás znovu přivedu,

v ten čas vás shromáždím.

Ano, dám vám čest a slávu

mezi všemi národy na zemi,

až změním váš osud před vašimi zraky,

praví Hospodin.“

Ageus

1

Můj chrám je v troskách

¹Ve druhém roce vlády krále Dareia, prvního dne šestého měsíce, přišlo skrze proroka Agea slovo Hospodinovo k judskému místodržiteli Zerubábelovi, synu Šealtielovu, a k veleknězi Jošuovi, synu Jocadakovu:

²„Tak praví Hospodin zástupů – Tento lid říká: „Ještě nepřišel ten čas; není čas budovat Hospodinův chrám.““

³Proto skrze proroka Agea přišlo slovo Hospodinovo: ⁴„Podle vás je tedy čas, abyste si žili ve svých vyzdobených domech, zatímco tento chrám je v troskách?

⁵Nuže tak praví Hospodin zástupů: Všimněte si, jak se vám vede. ⁶Sejete mnoho, a sklízíte málo. Jíte, a nenajíte se. Pijete, a máte žízeň. Oblékáte se, a vůbec to nehřeje. Kdo něco vydělá, nosí to v měšci dřavém.

⁷Tak praví Hospodin zástupů: Všimněte si, jak se vám vede!

⁸Vypravte se do hor, přivezte dřevo a stavte chrám. Já pak v něm najdu zalíbení, a tak se oslavím, praví Hospodin.

⁹Očekáváte mnoho, a je z toho málo. Co přivezete domů, to rozfoukám. A proč? praví Hospodin zástupů. Protože můj chrám je v troskách a vy se staráte každý jen o svůj dům.

¹⁰Proto nad vámi nebe zadrželo rosu a země zadržela svou úrodu. ¹¹Přivolal jsem sucho na tuto zemi i na hory, na obilí, víno, olej i na vše ostatní, co roste ze země, a také na lidi, na dobytek a na všechno, na čem pracujete.“

¹²Zerubábel, syn Šealtielův, velekněz Jošua, syn Jocadakův, i

všechnen zbývajcí lid tehdy poslechli hlas Hospodina, svého Boha, totiž slova proroka Agea, neboť ho poslal Hospodin, jejich Bůh. A lid byl naplněn bázní před Hospodinem.

¹³Ageus, Hospodinův posel, pak lidu vyřídil Hospodinovo poselství: „Já jsem s vámi, praví Hospodin.“

¹⁴Hospodin tenkrát roznítil ducha judského místodržitele Zerubábela, syna Šealtielova, ducha velekněze Jošuy, syna Jocadakova, i ducha všeho zbývajcího lidu. Přišli a dali se do práce na chrámu Hospodina zástupů, svého Boha. ¹⁵Bylo to čtyřicetý pátý dne šestého měsíce. Ve druhém roce vlády krále Dareia,

2

Budoucí sláva

¹Jednadvacátého dne sedmého měsíce, přišlo skrze proroka Agea slovo Hospodinovo: ²„Promluv k judskému místodržiteli Zerubábelovi, synu Šealtielovu, k veleknězi Jošuvi, synu Jocakovu, i ke zbývajcímu lidu: ³Zbývá mezi vámi ještě někdo, kdo viděl tento chrám v jeho dřívější slávě? A jak ho vidíte teď? Nepřipadá vám jako nic?

⁴Nuže vzchop se, Zerubábeli! praví Hospodin. Vzchop se, veleknězi Jošuo, synu Jocakův! Vzchop se, všechny lide této země, praví Hospodin, a dejte se do práce. Vždyť já jsem s vámi, praví Hospodin zástupů. ⁵To je slovo, které jsem vám dal, když jste vycházeli z Egypta. Můj Duch zůstává vprostřed vás. Nebojte se!

⁶Tak praví Hospodin zástupů: Ještě jednou, a to brzy, otřesu nebem i zemí, mořem i souší. ⁷Otřesu všemi národy, takže přijdou se svými poklady, a já tento chrám naplním slávou,

praví Hospodin zástupů. ⁸Mé je stříbro a mé je zlato, praví Hospodin zástupů. ⁹Sláva tohoto nového chrámu bude větší než toho prvního, praví Hospodin zástupů. Na tomto místě daruji pokoj, praví Hospodin zástupů.“

Ode dneška požehnám

¹⁰Čtyřiačtyřicátého dne devátého měsíce ve druhém roce Dareiovy vlády dostal prorok Ageus slovo Hospodinovo:

¹¹„Tak praví Hospodin zástupů – Zeptej se kněží na zákon:

¹²Kdyby někdo nesl v cípu svého pláště posvěcené maso a tím cípem by se dotkl chleba, kaše, vína, oleje nebo jakéhokoli jídla, posvětit se to?“

„Ne,“ odpověděli kněží.

¹³„A kdyby se čehokoli takového dotkl někdo poskvrněný mrtvolou,“ pokračoval Ageus, „poskvrní se to?“

„Ano, poskvrní,“ odpověděli kněží.

¹⁴Na to Ageus řekl: „Stejně je to v mých očích s tímto lidem a s tímto národem, praví Hospodin. Stejně je to se vším, co dělají a co tu obětují – je to nečisté!

¹⁵Všímejte si ale, jak bude ode dneška dál. Jak bylo předtím, než se v Hospodinově chrámu začal pokládat kámen na kámen? ¹⁶Kdo tehdy přišel k hromadě zrní pro dvacet měr, našel tam jen deset. Kdo přišel k vinné kádi pro padesát měr, našel tam jen dvacet. ¹⁷Všechno, na čem jste pracovali, jsem bil plísni, snětí a kroupami, a přesto jste na mě nedbali, praví Hospodin.

¹⁸Všímejte si, jak bude ode dneška dál, jak bude od čtyřiačtyřicátého dne devátého měsíce – ode dne, kdy byl znovu založen Hospodinův chrám. Všímejte si: ¹⁹Je už v

obilnici zrní? Réva, fíkovník, granátovník ani oliva ještě nerodí? Ode dneška vám požehnám.“

Slovo pro Zerubábelu

²⁰Čtyřiačtyřicátého dne téhož měsíce dostal Ageus podruhé slovo Hospodinovo: ²¹„Řekni judskému místodržiteli Zerubábelovi: Otřesu nebem i zemí. ²²Převrhnu královské trůny a sílu pohaných říší zničím. Převrhnu vozy i s vozataji, takže padnou koně a jejich jezdci se navzájem pobijí.

²³V ten den, praví Hospodin zástupů, tě vezmu, můj služebníku Zerubábeli, synu Šealtielův, praví Hospodin, a učiním tě svým pečetním prstenem, protože tebe jsem si vyvolil, praví Hospodin zástupů.“

Zachariáš

1

Vraťte se ke mně

¹V osmém měsíci druhého roku Dareiovy vlády dostal prorok Zachariáš, syn Berechiáše, syna Idova, slovo Hospodinovo: ²„Hospodin se na vaše otce hrozně rozhněval. ³Proto řekni lidu: Tak praví Hospodin zástupů – Vraťte se ke mně, praví Hospodin zástupů, a já se vrátím k vám, praví Hospodin zástupů. ⁴Nebudte jako vaši otcové, ke kterým volali dávní proroci: ‚Tak praví Hospodin zástupů: Odvráťte se od svých zlých cest, od svého zlého jednání!‘ Vy jste ale neposlouchali, vůbec jste si jich nevšíмали, praví Hospodin.

⁵Kde jsou teď vaši otcové? A ti proroci – žijí snad navěky? ⁶Ale má slova a mé výnosy, které jsem svěřil svým služebníkům prorokům, ty přece vaše otce dostihly! Tehdy se obrátili a uznali: „Hospodin zástupů se rozhodl s námi naložit, jak si zasloužíme za své cesty a za své jednání.““

Koně v myrtoví

⁷Čtyřicátého dne jedenáctého měsíce, totiž měsíce šebat, ve druhém roce Dareiovy vlády dostal prorok Zachariáš, syn Berechiáše, syna Idova, slovo Hospodinovo.

⁸V noci jsem měl vidění – hle, jakýsi jezdec na rudém koni! Stál mezi myrtami v hluboké rokli a za ním koně rudí, zlataví a bílí.

⁹„Co to znamená, pane?“ zeptal jsem se.

„Ukážu ti, co to znamená,“ odpověděl mi anděl, který se mnou mluvil.

¹⁰„To jsou ti, které poslal Hospodin, aby procházeli zemí,“ řekl onen muž stojící v myrtoví.

¹¹Ti pak Hospodinovu andělu stojícímu v myrtoví hlásili: „Prošli jsme zemí a hle – celá zem žije v klidu a pokoji.“

¹²Nato Hospodinův anděl zvolal: „Hospodine zástupů, kdy už se konečně slituješ nad Jeruzalémem a judskými městy? Vždyť už se na ně hněváš sedmdesát let!“ ¹³A Hospodin andělu mluvícímu se mnou odpověděl laskavými slovy plnými útěchy.

¹⁴Anděl mluvící se mnou mi tedy řekl: „Volej – Tak praví Hospodin zástupů: Horlím pro Jeruzalém a Sion velikou horlivostí ¹⁵a hrozně se hněvám na ty sebejisté národy. Když jsem se jen trochu rozzlobil, oni to neštěstí ještě zhoršili. ¹⁶A proto tak praví Hospodin: Vráť se k Jeruzalému

s milosrdenstvím. Můj chrám v něm bude znovu vystavěn, praví Hospodin zástupů, a měřicí šňůra změří Jeruzalém.

¹⁷Volej dál – Tak praví Hospodin zástupů: Má města budou znovu přetékat vším dobrým. Hospodin znovu potěší Sion a znovu vyvolí Jeruzalém.“

2

Rohy a kováři

¹Zvedl jsem oči a hle – uviděl jsem čtyři rohy. ²„Co to znamená?“ zeptal jsem se anděla mluvícího se mnou. „To jsou rohy, které rozprášily Judu, Izrael a Jeruzalém,“ odpověděl mi.

³Pak mi Hospodin ukázal čtyři kováře.

⁴„Co jdou dělat?“ ptal jsem se.

Odpověděl mi: „Tyto rohy rozprášily Judu tak, že nikdo ani nemohl zvednout hlavu. Tihle však přišli, aby jimi otráslí a srazili rohy národům, které pozvedly roh proti judské zemi a chtěly ji rozprášit.“

Muž s měřicí šňůrou

⁵Zvedl jsem oči a hle – muž s měřicí šňůrou v ruce.

⁶„Kam jdeš?“ zeptal jsem se.

„Změřit Jeruzalém,“ odpověděl mi. „Zjistit, jak je široký a dlouhý.“

⁷Anděl mluvící se mnou pak odešel, ale naproti mu vyšel jiný anděl ⁸se slovy: „Běž a pověz tomu mladíkovi: ‚V Jeruzalémě bude žít tolik lidí a dobytka, že se stane městem bez hradeb.

⁹Já sám, praví Hospodin, budu ohnivou hradbou kolem něj a slávou vprostřed něj.““

¹⁰ „Pojďte, pojděte! Utečte ze severní země, praví Hospodin, neboť vás rozšířím do čtyř světových stran, praví Hospodin.

¹¹ Pojd', Sione! Zachraň se, kdo ses zabydlel u Dcery babylonské!“

¹² Neboť tak praví Hospodin zástupů, který mě pro svou slávu poslal k národům, které vás plenily: „Kdo se vás dotýká, dotýká se zornice mého oka. ¹³ Hle, mávnu po nich rukou a stanou se kořistí svých otroků.“ Tehdy poznáte, že mě poslal Hospodin zástupů.

¹⁴ „Jásej a vesel se, Dcero sionská! Hle – už přicházím, abych bydlel mezi vámi, praví Hospodin. ¹⁵ V onen den se mnohé národy připojí k Hospodinu a budou mým lidem a já budu bydlet mezi vámi.“ Tehdy poznáš, že mě k tobě poslal Hospodin zástupů. ¹⁶ Hospodin se ujme Judy jako svého dědictví ve svaté zemi a znovu vyvolí Jeruzalém. ¹⁷ Zmlkňte před Hospodinem, všichni lidé – vždyť už se probouzí, už vychází ze svého svatého příbytku!

3

Očištění velekněze

¹ Potom mi ukázal velekněze Jošuu, jak stojí před Hospodinovým andělem; po pravici mu stál satan, aby ho obviňoval. ² Hospodin však satanovi řekl: „Ztrestej tě Hospodin, satane! Ztrestej tě Hospodin, který vyvolil Jeruzalém! Copak to není oharek vyrvaný z ohně?“

³ Jošua přitom stál před andělem oblečen do špinavých šatů.

⁴ Vtom znovu zazněl hlas a promluvil k těm, kdo stáli před ním: „Svlékněte mu ty špinavé šaty!“

Pak řekl Jošuovi: „Hle, snímám z tebe tvůj hřích a oblékám ti slavnostní roucho.“

⁵Řekl jsem: „Vsaďte mu na hlavu čistý turban!“ Vsadili mu tedy na hlavu čistý turban a oblékli mu roucha. Hospodinův anděl stál u toho.

⁶Potom Hospodinův anděl začal Jošuu nabádat: ⁷„Tak praví Hospodin zástupů: Budeš-li chodit po mých cestách a zachovávat, co jsem ti svěřil, staneš se správcem mého domu a strážcem mých nádvoří a daruji ti přístup mezi ty, kteří tu stojí.

⁸Slyš tedy, veleknězi Jošuo, ty i tví druhové, kteří sedí před tebou: Tito muži jsou znamením, že už přivádím svého služebníka, Výhonek. ⁹Hle – kámen, který kladu před Jošuu, a na tom jednom kameni je sedm očí. Já sám na něj vyryji nápis, praví Hospodin, a hřích této země odstraním v jediném dni. ¹⁰Toho dne, praví Hospodin zástupů, budete zvat své druhy k posezení ve stínu révy a fíkoví.“

4

Zlatý svícen a dvě olivy

¹Potom mě ten anděl mluvící se mnou znovu probudil, jako se probouzí ten, kdo spí.

²„Co vidíš?“ zeptal se mě.

„Vidím svícen,“ odpověděl jsem, „celý ze zlata. Na vrcholu má mísu se sedmi kahany a k těm sedmi kahanům na vrcholu svícnu vede po sedmi hubicích. ³A u něj stojí dvě olivy, jedna vpravo od mísy a druhá vlevo.“

⁴Tehdy jsem se zeptal anděla mluvícího se mnou: „Co to znamená, pane?“

⁵ „Ty nevíš, co to znamená?“ řekl mi anděl mluvící se mnou.
„Ne, pane,“ odpověděl jsem.

⁶ Řekl mi: „Toto je slovo Hospodinovo k Zerubábelovi: Ne silou ani mocí, ale mým Duchem! praví Hospodin zástupů. ⁷Co jsi, ty veliká horo? Před Zerubábelem jsi rovinou! Osadí totiž vrcholový kámen za hlučného křiku: ‚Milost, milost jemu!‘“
⁸ Dostal jsem slovo Hospodinovo: ⁹ „Zerubábelovy ruce tento chrám založily a jeho ruce ho dokončí. Tehdy poznáš, že mě k vám poslal Hospodin zástupů. ¹⁰ Kdo by pohrdal dnem malých začátků? Takoví se zaradují, až uvidí ten znamenitý kámen v ruce Zerubábelově.“

„Těch sedm, to jsou oči Hospodinovy, jež procházejí všechnu zemi.“

¹¹ Zeptal jsem se ho: „A co znamenají ty dvě olivy vpravo a vlevo od svícnu?“

¹² Zeptal jsem se znovu: „Co znamenají ty dvě olivové ratolesti, ze kterých dvěma zlatými trubicemi proudí zlatý olej?“

¹³ „Ty nevíš, co to znamená?“ řekl mi.

„Ne, pane,“ odpověděl jsem.

¹⁴ Tehdy mi řekl: „To jsou ti dva pomazaní olejem, kteří slouží Pánu vši země.“

5

Letící svitek

¹ Znovu jsem zvedl oči a hle – jakýsi letící svitek! ² „Co vidíš?“ zeptal se mě anděl.

„Vidím letící svitek, 20 loktů dlouhý a 10 loktů široký.“

³ „To je kletba vypuštěná na celou zem,“ řekl mi. „Z jedné strany je napsáno: ‚Každý zloděj bude vyhlazen‘ a z druhé strany: ‚Každý křivopřísežník bude vyhlazen.‘ ⁴ Tu kletbu vypustím, praví Hospodin zástupů, a přijde na dům zloděje i na dům toho, kdo křivě přísahá mým jménem, a v tom domě zůstane, dokud nebude zničen – jak dřevo, tak i kámen!

Žena v koši

⁵ Potom anděl mluvící se mnou přistoupil a řekl mi: „Pozvedni oči a podívej se, co se to objevuje.“

⁶ „Co to je?“ zeptal jsem se.

„Koš na měření,“ odpověděl. „Takhle to vypadá s celou zemí.“

⁷ Vtom se zvedlo olověné víko a hle – v tom koši seděla jakási žena! ⁸ „To je Ničemnost,“ řekl anděl. Zatlačil ji zpět do koše a jeho otvor zaklopil olověným víkem.

⁹ Potom jsem zvedl oči a hle – uviděl jsem, jak se objevují dvě ženy s větrem v křídlech! (Měly totiž křídla jako čápi.) Vzaly ten koš a zvedly ho mezi nebe a zemi.

¹⁰ „Kam ten koš nesou?“ zeptal jsem se anděla mluvícího se mnou.

¹¹ „Do babylonské země,“ odpověděl. „Vystavějí mu tam dům, a až bude hotov, položí ho v něm na podstavec.“

6

Čtyři vozy

¹ Znovu jsem zvedl oči a hle – mezi dvěma horami se objevily čtyři vozy; a ty hory byly z bronzu. ² První vůz táhli ryzáci, druhý vraníci, ³ třetí bělouši a čtvrtý grošáci – samí statní hřebci.

⁴ „Co to znamená, pane?“ zeptal jsem se anděla mluvícího se mnou.

⁵ „To vyrážejí čtyři nebeští duchové, kteří stáli před Pánem vsí země,“ odpověděl mi anděl. ⁶ „Ten s vraníky vyrazí do země na severu; za nimi vyrážejí bělouši, grošáci pak do země na jihu.“

⁷ Když ti statní hřebci vyrazili, byli dychtiví projít celou zem.

Řekl jim: „Projděte celou zem!“ A tak prochodili zem.

⁸ Potom na mě zavolal: „Podívej se! Ti, kteří vyrazili na sever, ulevili mému Duchu, pokud jde o severní zem.“

Koruna pro velekněze

⁹ Dostal jsem slovo Hospodinovo: ¹⁰ „Vyber dary od vyhnanců Cheldaje, Tobíáše a Jedajáše, kteří se vrátili z Babylonu. Téhož dne jdi také do domu Jošiáše, syna Cefaniášova. ¹¹ Vyber od nich stříbro a zlato, vyrob korunu a vlož ji na hlavu velekněze Jošuy, syna Jocadakova, ¹² se slovy: ‚Tak praví Hospodin zástupů –

Muž jménem Výhonek vyraší zespoda
a vystaví Hospodinův chrám.

¹³ To on vystaví Hospodinův chrám
a oblékne se v majestát.

Usedne na svém trůnu jako vládce
a bude na svém trůnu knězem –
a to obojí bude ve shodě.’

¹⁴ Koruna pak zůstane na památku v Hospodinově chrámě, kde bude svěřena Cheldajovi, Tobíášovi, Jedajášovi a Chenovi, synu Cefaniášovu.

¹⁵Dokonce i z daleka budou lidé přicházet a stavět Hospodinův chrám a tehdy poznáte, že mě k vám poslal Hospodin zástupů. To se stane, ale jen pokud budete opravdu poslouchat Hospodina, svého Boha.“

7

Půst a spravedlnost

¹Čtvrtého dne devátého měsíce (totiž měsíce kislev) ve čtvrtém roce vlády krále Dareia dostal Zachariáš slovo Hospodinovo. ²Z Bét-elu totiž poslali Sar-ecera a Regem-melecha s jeho muži, aby prosili Hospodina o přízeň ³a zeptali se kněží v chrámě Hospodina zástupů a rovněž proroků: „Máme v pátém měsíci truchlit a postit se, jak to děláme už tolik let?“

⁴Tehdy jsem dostal slovo Hospodina zástupů: ⁵„Řekni všemu lidu této země i kněžím: Už sedmdesát let se vždy v pátém a sedmém měsíci postíte a naříkáte – ale copak to děláte pro mě? ⁶A když jíte a pijete, copak to neděláte jen sami pro sebe? ⁷Nevolal snad Hospodin právě takovými slovy skrze dávné proroky, když se ještě v Jeruzalémě žilo v klidu a pokoji a stejně tak ve městech v jeho okolí, v Negevu i v podhůří?“

⁸Zachariáš dostal slovo Hospodinovo: ⁹„Takto promlouval Hospodin zástupů: ‚Prosazujte opravdové právo a jedni druhým projevujte soucit a laskavost. ¹⁰Neutlačujte vdovy a sirotky, přistěhovalce ani chudáky a nevymýšlejte, jak jedni druhým ublížit.‘

¹¹Oni to ale odmítli vnímat; vzpurně se otočili zády a zacpali si uši, aby neslyšeli. ¹²V srdci se zatvrdili na křemen, aby neslyšeli Zákon ani slova, která Hospodin zástupů posílal svým

Duchem skrze dávné proroky. Tak přišel veliký hněv od Hospodina zástupů.

¹³Když jsem volal, neposlouchali; a tak když volali oni, dělal jsem, že neslyším, praví Hospodin zástupů. ¹⁴Rozprášíl jsem je vichřicí mezi všechny národy, které ani neznali. Země pak bez nich zpustla tak, že tudy nešlo ani cestovat. Kvůli nim se z té krásné země stala pustina!“

8

Vrátím se na Sion

¹Dostal jsem slovo Hospodina zástupů: ²„Tak praví Hospodin zástupů: Horlím pro Sion velikou horlivostí; horlivostí pro něj jen hořím!

³Tak praví Hospodin: Vrátím se na Sion a budu bydlet uprostřed Jeruzaléma. Jeruzalém bude nazýván Městem pravdy a hora Hospodina zástupů Horou svatosti.

⁴Tak praví Hospodin zástupů: V ulicích Jeruzaléma budou znovu sedávat starci a stařenky, každý s holí v ruce, jak budou staří. ⁵Ulice toho města budou plné chlapců a děvčat, kteří si tam budou hrát.

⁶Tak praví Hospodin zástupů: Zdá-li se to pozůstatku tohoto lidu v těchto dnech nemožné, musí to být nemožné i pro mě? praví Hospodin zástupů.

⁷Tak praví Hospodin zástupů: Hle, zachráním svůj lid ze země na východě i ze země, kde zapadá slunce. ⁸Přivedu je zpět a budou bydlet v Jeruzalémě; budou mým lidem a já budu jejich Bohem věrně a spravedlivě.

⁹Tak praví Hospodin zástupů: Vzhopte se, ať je chrám dostavěn – vy, kdo v těchto dnech slyšíte tato slova z úst

proroků, a to už ode dne, kdy byly položeny základy domu Hospodina zástupů. ¹⁰Ano, lidé i zvířata dosud pracovali bez odměny a kvůli nepřátelům nemohl nikdo v klidu přicházet ani odcházet, neboť jsem posílal všechny proti všem. ¹¹Ted' už ale nebudu s pozůstatkem tohoto lidu nakládat tak jako dříve, praví Hospodin zástupů.

¹²Setbě se bude dařit, réva vydá své ovoce, země vydá úrodu a nebe vydá rosu. To všechno dám pozůstatku tohoto lidu za dědictví. ¹³Jako jste byli mezi národy kletbou, dome judský a dome izraelský, tak také budete požehnáním, až vás zachráním. Nebojte se a vzchopte se!

¹⁴Tak praví Hospodin zástupů: Jako jsem se rozhodl naložit s vámi zle, když mě vaši otcové rozhněvali, a neslitoval jsem se, praví Hospodin zástupů, ¹⁵právě tak jsem v těchto dnech rozhodnut zahrnout Jeruzalém a dům Judy dobrem. Nebojte se. ¹⁶Toto dělejte: Mluvte mezi sebou pravdu a ve svých branách vynášejte soud pravdy a pokoje. ¹⁷Nikdo nevymýšlejte, jak ublížit svým bližním, a nelibujte si v křivé přísaze. To všechno totiž nenávidím, praví Hospodin.“

¹⁸Dostal jsem slovo Hospodina zástupů: ¹⁹„Tak praví Hospodin zástupů: Půst ve čtvrtém, pátém, sedmém i desátém měsíci se pro dům Judy stanou šťastnými slavnostmi radosti a veselí. Jen ale milujte pravdu a pokoj!

²⁰Tak praví Hospodin zástupů: Ještě sem budou přicházet národy a obyvatelé mnoha měst. ²¹Z jednoho města půjdou k druhému se slovy: „Pojďme prosit Hospodina o přízeň, pojďme hledat Hospodina zástupů! I já půjdu!“ ²²Tak budou přicházet veliké kmeny a mocné národy, aby v Jeruzalémě

hledaly Hospodina zástupů a prosily Hospodina o přízeň.

²³Tak praví Hospodin zástupů: V těch dnech se deset mužů mluvících jazyky všelijakých národů chytí cípu roucha jednoho Žida se slovy: „Půjdeme s vámi. Slyšeli jsme, že s vámi je Bůh!““

9

Osud nepřátel

¹Ortel:

Slovo Hospodinovo jde proti zemi Chadraku
a spočine až v Damašku.

(Vždyť k Hospodinu hledí všichni lidé
i všechny kmeny Izraele!)

²Přijde i k Chamátu při jeho hranicích
i k Týru a Sidonu, ač jsou tak prohnání:

³Týr už se opevnil jako monastýr,
stříbra nakupil jak prachu hromady
a zlata jak bláta v ulicích.

⁴Hle! Panovník ho však vyžene,
jeho hradby strhne do moře
a město zmizí v plamenech!

⁵Spatří to Aškelon, zděsí se,
Gaza se strachy roztřeše
a Ekron zklame jeho naděje.

Gaza pak přijde o krále,
Aškelon bude vylidněn,

⁶v Ašdodu budou bydlet bastardi

a s pýchou Filištinů skoncuji:

⁷Vyrvu jim krvavé sousto z úst,
ohavný pokrm ze zubů!

Kdo z nich zůstanou, připadnou našemu Bohu
a stanou se jedním z judských rodů;
Ekron pak čeká osud Jebusejců.

⁸Utábořím se při mém domě jako stráž
proti těm, kdo by jej chtěli napadat.
Po mém lidu už nebude šlapat tyran –
teď už z nich nespustím svůj zrak!

Pokorný král

⁹Jásej vesele, Dcero sionská,
dej se do zpěvu, Dcero jeruzalémská!
Hle, tvůj král k tobě přichází,
spravedlivý a vítězný;
pokorný, sedící na oslu,
na oslíku, osličím hříbátku.

¹⁰Odstraní vozy z Efraima
i koně z Jeruzaléma,
válečné luky odstraní,
národům řekne: Mír!
Od moře k moři bude panovat,
od řeky Eufrat po světa kraj.

¹¹Pro krev mé smlouvy s tebou propustím
tvé vězně z jámy bez vody.

¹²Zpátky do bezpečí! Věžňové, máte naději!
Dnes oznamuji: Všechno ti dvakrát nahradím!

¹³Já napnu Judu jako luk,
Efraima vložím na třetiv
a tvými syny, Sione, se proti Řekům oženu –
budeš mi mečem hrdinů!

¹⁴Hospodin se zjeví nad nimi
a jako blesk vyrazí jeho šíp.
Panovník Hospodin zatroubí na polnici
a vyrazí v jižní vichřici.

¹⁵Hospodin zástupů jim bude záštitou,
takže kamení z praku podupou.
Budou jíst a pít a hlučet jak po víně,
budou plní jak miska ke skrápění rohů oltáře.

¹⁶Hospodin, jejich Bůh, zachrání v onen den
svůj lid jak stádo ovcí.
Jak drahokamy v čelence
pak zazáří v jeho zemi.

¹⁷Jaká krása! Jaká nádhera!
Mládenci jako klasy plní sil,
panny jak víno kypící!

10

Hospodin navštíví svůj lid

¹Žádejte od Hospodina déšť,
když má na jaře pršet.
Hospodin působí hojnou průtrž mračen,
každému na poli zeleň dopřeje.

²Bůžkové mluví bludy
a věštcí vidí lži;

vykládají své marné sny
a potěšují přeludy.
Proto lid bloudí jako ovce,
zubožení, bez pastýře.

³Proti těm pastýřům hněvem hořím,
s těmi vůdci teď zúčtuji!
Ano, Hospodin zástupů své stádo navštíví
a z domu Judy učiní slavného koně do války.

⁴Z něj vzejde kámen úhelný,
z něj stanoví kolík,
z něj bude luk do bitvy,
z něj všichni vladaři.

⁵Budou z nich mocní bojovníci,
rozdupou nepřátele jak bláto v ulicích.
Budou se bít, neboť Hospodin bude s nimi
a zahanbí jezdce na koních.

⁶Dům Judy učiním mocným
a dům Josefův zachráním.
Přivedu je zpět, vždyť je lituji,
a budou, jako bych je nebyl zapudil.
Jsem přece jejich Bůh, Hospodin –
já je vyslyším.

⁷Efraimci budou jak mocní bojovníci,
jako po vínu se rozjaří.
Až to spatří jejich děti, budou se veselit,
před Hospodinem budou jásat radostí.

⁸Hvízdnu na ně,
a tak je shromáždím,
protože jsem je vykoupil;
bude jich zase tolik jako dřív!
⁹Rozptýlil jsem je mezi národy,
v té dálce však na mě znovu pomyslí;
přežijí i se svými dětmi
a znovu se sem navrátí.
¹⁰Z egyptské země je vrátím zpět,
z Asýrie je shromáždím
zpět do Gileádu a libanonského kraje,
ale ani to jim nepostačí.
¹¹Budou procházet mořem soužení,
mořské vlny však budou sraženy;
vyschne i Nil a jeho hlubiny!
Pýcha Asýrie bude svržena,
žezlo Egypta to tam!
¹²Učiním je mocnými v Hospodinu
a budou kráčet v jeho jménu,
praví Hospodin.

11

¹Své brány, Libanone, otevři –
tvé cedry oheň pohltí!
²Kvílejte, cypřiše – cedry padly,
velikáni jsou zničeni!
Kvílejte, duby bášanské –
ten hustý les je vykácen!
³Slyš, to kvílí pastýři –

jejich skvělé louky zničeny!
Slyš, to řvou mladí lvi –
jordánské houštiny zničeny!

Ovce a pastýři

⁴Toto mi řekl Hospodin, můj Bůh: „Pas ovce určené na porážku. ⁵Ti, kdo je kupují, je zabíjejí bez výčitek svědomí. Ti, kdo je prodávají, říkají: ‚Sláva Hospodinu, to jsem bohatý!‘ Jejich vlastní pastýři je nešetří. ⁶Proto ani já už nebudu šetřit obyvatele této země, praví Hospodin. Hle, vydám lidi napospas jejich bližním a napospas jejich králi. Rozbijí tu zemi na kusy, ale já je nevysvobodím.“

⁷Pásl jsem tedy ovce určené na porážku pro ty, kdo s nimi kupčili. Vzal jsem si dvě hole; jednu jsem nazval Náklonnost a druhou Jednota. Začal jsem pást ty ovce ⁸a za jediný měsíc jsem vyhnal tři pastýře.

Pak mi ale s nimi došla trpělivost a také ovce už mě měly dost.

⁹Proto jsem řekl: „Nebudu vás pást. Co je na umření, ať umře; co se ztratilo, ať je ztraceno; a ty zbývající ať se spolu třeba požerou!“

¹⁰Vzal jsem hůl jménem Náklonnost a zlámal ji, abych zrušil smlouvu, kterou jsem uzavřel se všemi národy. ¹¹Toho dne byla zrušena. Obchodníci s ovce, kteří mě pozorovali, tehdy poznali, že to je slovo od Hospodina.

¹²Řekl jsem jim: „Jestli chcete, vyplaťte mi mzdu. A jestli ne, nevadí.“ Vyplatili mi tedy mzdu – třicet stříbrných.

¹³Tehdy mi Hospodin řekl: „Hod' to hrnčířovi – tu úžasnou cenu, kterou mě ocenili!“ Vzal jsem tedy těch třicet stříbrných a hodil je hrnčířovi u Hospodinova chrámu.

¹⁴Potom jsem zlámal druhou hůl jménem Jednota, abych zrušil bratrství mezi Judou a Izraelem.

¹⁵Tedy mi Hospodin řekl: „Převlékni se ještě za ztřeštěného pastýře. ¹⁶Hle, vzbudím totiž v zemi pastýře, který se nebude starat o ztracené, nebude hledat maličké, nebude hojit zraněné, ba ani zdravé krmit nebude. Ty vypasené však bude jíst; bude je rvát i s kopýtky.

¹⁷Běda mému ničemnému pastýři,
který opouští stádo!
Meč na jeho paži,
na jeho pravé oko!
Ať mu ta paže úplně ochrne,
ať mu to pravé oko oslepne!“

12

Spása Jeruzaléma

¹Ortel slova Hospodinova nad Izraelem.

Hospodin, který prostírá nebesa, zakladatel země a tvůrce ducha v lidském nitru, praví:

²Hle – učiním Jeruzalém číší, po níž se zapotácejí všechny národy v okolí. Jeruzalém totiž bude obléhán a stejně tak i Juda.

³V onen den učiním Jeruzalém přetěžkým balvanem pro všechny národy. Všichni, kdo se jej budou snažit vzepřít, se těžce poraní. Proti Jeruzalému se totiž shromáždí všechny světové národy.

⁴V onen den, praví Hospodin, raním každého koně tak, že se

splaší, a jezdce na něm tak, že zešílí. S otevřenýma očima budu bdít nad domem Judy, ale všechny koně národů oslepím. ⁵Vůdcové Judy si tehdy v srdci pomyslí: „Obyvatelé Jeruzaléma mají sílu v Hospodinu zástupců, svém Bohu!“ ⁶V onen den učiním vůdce Judy pávní s uhlíky mezi dřívím a hořící pochodní mezi snopy. Budou hltat vpravo vlevo všechny národy v okolí, ale Jeruzalém zůstane na svém místě netknutý. ⁷Hospodin ovšem zachrání nejprve judské příbytky, aby sláva domu Davidova a sláva obyvatel Jeruzaléma nepřevýšila slávu Judy. ⁸V onen den Hospodin zaštití obyvatele Jeruzaléma, takže nejslabší mezi nimi bude v onen den jako David a dům Davidův bude jako Bůh, jako anděl Hospodinův jdoucí před nimi.

Pláč nad Probodeným

⁹V onen den budu chtít zničit všechny národy, které přitáhly proti Jeruzalému. ¹⁰Na dům Davidův a na obyvatele Jeruzaléma ale vylijí Ducha milosti a modliteb a tehdy pohlédnou na mě, jehož probodli. Budou ho oplakávat, jako se oplakává jediný syn; budou nad ním hořce truchlit, jako když umře prvorozený. ¹¹V onen den se Jeruzalémem bude rozléhat veliký pláč, jako byl pláč v Hadad-rimonu na pláni u Megida. ¹²Země bude oplakávat rod za rodem, každý rod zvlášť: rod domu Davidova zvlášť a jejich ženy zvlášť; rod Nátanova domu zvlášť a jejich ženy zvlášť; ¹³rod domu Levi zvlášť a jejich ženy zvlášť; rod domu Šimei zvlášť a jejich ženy zvlášť ¹⁴i všechny ostatní rody každý zvlášť a jejich ženy zvlášť.

Očista od modlárství

¹V onen den vytryskne domu Davidovu a obyvatelům Jeruzaléma pramen k omytí hříchu a nečistot.

²V onen den, praví Hospodin zástupů, odstraním ze země jména model, takže si na ně už nikdo nevzpomene; odstraním ze země také proroky a ducha nečistoty. ³A kdyby pak ještě někdo prorokoval, řekne mu jeho otec i matka, jeho vlastní rodiče: „Teď zemřeš, protože jsi v Hospodinově jménu lhal!“ A vlastní rodiče, jeho otec s matkou, ho probodnou, protože prorokoval.

⁴V onen den se proroci budou stydět každý za své prorocké vidění. Aby druhé oklamali, přestanou nosit pláště z kožešiny.

⁵„Nejsem prorok,“ řekne takový, „jsem rolník. Od mládí obdělávám zemi jako nevolník.“ ⁶A když se někdo zeptá: „A co ty jizvy, co máš na hrudi?“ odpoví: „To mě zbili doma ti, kdo mě milují!“

⁷Vzhůru, meči, na mého pastýře,
na mého blízkého přítele!
praví Hospodin zástupů.
Bij pastýře, ať se stádo rozprchne!
Obrátím svou ruku na ty maličké!

⁸V celé zemi, praví Hospodin, budou dvě třetiny vyhlazeny a pomřou, takže v ní zůstane jen třetina. ⁹I tu třetinu ale zavedu do ohně. Přetavím je, jako se taví stříbro, protříbím je,

jako se tříbí zlato. Budou vzývat mé jméno a já je vyslyším.
Řeknu: „To je můj lid!“ a oni odpoví: „Náš Bůh je Hospodin!“

14

Hospodinův den

¹Hle, přichází Hospodinův den! Tvůj majetek padne za kořist přímo ve tvých zdech. ²Shromáždím totiž všechny národy, aby napadly Jeruzalém. Město bude dobyto, domy vypleněny, ženy znásilněny. Polovina města půjde do vyhnanství, zbytek lidu ale zůstane ve městě. ³Tehdy Hospodin vytáhne a bude bojovat s těmi národy – tak, jak on bojuje v den bitvy!

⁴V onen den stanou jeho nohy na Olivetské hoře, ležící východně před Jeruzalémem. Olivetská hora se tehdy rozdělí vedví, takže od východu na západ vznikne širé údolí; polovina hory ustoupí na sever a polovina na jih. ⁵Tímto mým horským údolím budete moci utéci, neboť se potáhne až k Acalu. Budete utíkat, jako jste utíkali před zemětřesením za dnů judského krále Uziáše. A tehdy přijde Hospodin, můj Bůh, a všichni svatí s ním.

⁶V onen den nebude horko ani chladná tma. ⁷Bude to nebývalý den – jen Hospodin ho zná – kdy zmizí rozdíl mezi dnem a nocí, takže bude světlo i v čas večera.

⁸V onen den potečou z Jeruzaléma živé vody, polovina k Mrtvému moři na východě a polovina ke Středozemnímu moři na západě. Potečou v létě tak jako v zimě. ⁹A Hospodin bude králem vší země.

V onen den bude Hospodin jediný a jeho jméno jediné. ¹⁰Celý kraj od Geby na severu až po Rimon jižně od Jeruzaléma se změní v pustou pláň. Jeruzalém však zůstane nepohnutelně

stát a bude se tyčit od Benjamínské brány až tam, kde stávala stará brána, k bráně Nárožní a od věže Chananel až po Královské lisy. ¹¹Jeruzalém bude obydlen a už nikdy nepropadne klatbě; bude se v něm bydlet bezpečně.

¹²A toto je rána, kterou Hospodin raní všechny národy, které bojovaly proti Jeruzalému: Maso jim shnije vestoje, oči jim shnijí v lebce a jazyk jim shnije v ústech! ¹³V onen den mezi ně Hospodin pošle hrozný zmatek; jeden druhého chytí za ruce a obrátí ruce proti sobě navzájem. ¹⁴(Také Juda bude bojovat v Jeruzalémě. Nashromáždí se bohatství všech národů v okolí, zlato, stříbro a šaty v nepřeborném množství.) ¹⁵Stejná rána postihne i koně, mezky, velbloudy, osly i všechny dobytek v jejich táborech.

¹⁶Všichni, kdo pozůstanou ze všech těch národů, které přitáhly proti Jeruzalému, pak budou každoročně putovat, aby se klaněli Králi, Hospodinu zástupů, a slavili Svátek stánků.

¹⁷Pokud některý lid země nepůjde do Jeruzaléma klanět se Králi, Hospodinu zástupů, nedostane se jim déšť. ¹⁸A když se na tu pouť nevydá lid Egypta, nebude pršet ani na ně.

Takovou ranou Hospodin raní národy, které by neputovaly slavit Svátek stánků. ¹⁹Takový bude trest Egypta a trest všech národů, které by neputovaly slavit Svátek stánků.

²⁰V onen den bude na koňských zvoncích nápis: SVATÝ HOSPODINU. Hrnce v Hospodinově chrámu budou stejně svaté jako obětní mísy před oltářem. ²¹Právě tak i každý hrnec v Jeruzalémě a Judsku bude svatý Hospodinu zástupů. Všichni obětující budou přicházet, brát si je a vařit v nich.

V onen den už nebude v chrámu Hospodina zástupů nikdo kupčit!

Malachiáš

1

¹Ortel slova Hospodinova nad Izraelem skrze Malachiáše.

Miluji vás

²Miluji vás, praví Hospodin.

„Jak nás miluješ?“ ptáte se.

Neměl snad Jákob bratra Ezaua? praví Hospodin. Jákoba jsem si zamiloval, ³ale Ezaua jsem zavrhl. Hory jsem mu obrátil v pustinu a jeho dědictví jsem nechal pouštním šakalům.

⁴Edom si může říci: „Byli jsme poraženi, ale znovu vystavíme trosky.“

Hospodin zástupů však praví: Jen ať si stavějí, já budu bořit! Bude se jim říkat „Země zkaženosti“ a „Lid, na nějž se Hospodin hněvá navěky“. ⁵Uvidíte to na vlastní oči a tehdy řeknete: „Hospodin je veliký i mimo izraelské území!“

Pohrdáte mým jménem

⁶Syn má v úctě svého otce a služebník svého pána. Jsem-li tedy otec, kde je úcta ke mně? Jsem-li Pán, kde je bázeň přede mnou? praví Hospodin zástupů vám, kněží, kteří pohrdáte mým jménem.

„Jak pohrdáme tvým jménem?“ ptáte se.

⁷Tak, že na můj oltář přinášíte poskvrněný chléb.

„Jak tě poskvrnujeme?“ ptáte se.

Tak, že říkáte: „Na Hospodinově stole nezáleží.“ ⁸Když k oběti přinášíte slepé zvíře, copak to není špatné? Když přinášíte

chromé a churavé, copak to není špatně? Jen to zkus nabídnout svému vladaři, jestli se mu tím zalíbíš a zahrne tě přízní, praví Hospodin zástupů.

⁹Jen si zkoušejte naklonit si Boha, aby se nad vámi slitoval – jenže s tímhle v rukách? Projeví svou přízeň komukoli z vás? praví Hospodin zástupů.

¹⁰Kdyby tak někdo z vás zavřel vrata, aby se můj oltář darmo nezapaloval! Nelíbíte se mi, praví Hospodin zástupů; o oběti z vašich rukou nestojím! ¹¹Vždyť mé jméno je veliké mezi národy od východu slunce až na západ – tam všude budou mému jménu přinášet kadidlo a čisté oběti. Ano, mé jméno je veliké mezi národy, praví Hospodin zástupů.

¹²Vy ho však znesvěcujete, když říkáte: „Stůl Páně je možné poskvrnit; na pokrmu na něm obětovaném nezáleží.“ ¹³Říkáte také: „Proč se dřít!“ a frkáte své posměšky, praví Hospodin zástupů. Přinášíte ukradené, chromé a churavé kusy a nabízíte mi je za oběť – copak to mohu z vašich rukou přijmout? praví Hospodin.

¹⁴Prokletý je pokrytec, který má ve stádu samce, slíbí ho Pánu, ale pak obětuje nějaký pochroumaný kus. Vždyť já jsem veliký Král, praví Hospodin zástupů, a mé jméno je obávané mezi národy!

2

Varování kněží

¹Teď tedy, kněží, varování pro vás: ²Jestliže neposlechnete a nerozhodnete se vzdávat čest mému jménu, praví Hospodin zástupů, sešlu na vás prokletí a prokleji i vaše žehnání. A už jsem je také proklel, protože jste si to nevzali k srdci.

³Hle, potrestám vaše potomky a vám vmetu lejna do tváří, lejna vašich svátečních obětí, aby vás s nimi vynesli! ⁴Tedy poznáte, že jsem vám poslal toto varování, aby byla zachována má smlouva s Levím, praví Hospodin zástupů. ⁵Má smlouva s ním byla smlouvou života a pokoje. Jemu jsem uložil, aby žil v bázni, a on mě ctil a před mým jménem se chvěl strachy. ⁶V jeho ústech byl zákon pravdy, na rtech se mu neobjevilo žádné bezpráví. Žil se mnou v pokoji a v poctivosti a mnohé odvrátil od jejich vin.

⁷Ano, rty kněze mají střežit poznání a z jeho úst se má čerpat poučení, neboť je poslem Hospodina zástupů. ⁸Vy jste však z té cesty sešli a svým učením jste mnohé srazili! Porušili jste Leviho smlouvu, praví Hospodin zástupů. ⁹Proto vás také vydám pohrdání a přede všemi lidmi vás ponížím, protože nedbáte na mé cesty a při výkladu zákona nejste nestranní.

Jste nevěrní

¹⁰Nemáme všichni jednoho Otce? Nestvořil nás jeden Bůh? Proč tedy znesvěcujeme smlouvu svých otců, když jsme jedni druhým nevěrní?

¹¹Juda je nevěrný, v Izraeli a v Jeruzalémě se děje ohavnost: Juda poskvňuje svatyni, kterou Hospodin miluje, a žení se s dcerou cizího boha. ¹²Ať Hospodin vyhladí z Jákobových stanů každého, kdo to provádí, ať je to kdokoli – i kdyby Hospodinův zástupů přinášel oběti!

¹³A provádíte ještě něco: Zaléváte Hospodinův oltář slzami, pláčete a naříkáte, že už si nevšímá vašich obětí, že už ho z vašich rukou netěší. ¹⁴Ptáte se: „Proč?“ Protože Hospodin je svědkem mezi tebou a manželkou tvého mládí, které jsi

nevěrný. Vždyť je to tvá společnice, tvá manželka podle smlouvy!

¹⁵Neučinil dva jedním? Měl přece ducha nazbyt. Proč tedy jedním? Šlo mu o símě Boží. Chraňte se tedy, abyste nebyli nevěrní manželce svého mládí. ¹⁶Nenávidím rozvod! praví Hospodin, Bůh Izraele. Nenávidím ho jako plášť potřísněný násilím, praví Hospodin zástupů. Chraňte se tedy a nebudte nevěrní.

Unavujete Hospodina

¹⁷Unavujete Hospodina svými řečmi.

„Jak ho unavujeme?“ ptáte se.

Tak, že říkáte: „Hospodinu se líbí kdejaký zločinec; takové má zřejmě v oblibě!“ Také se ptáte: „Kde je ten Bůh soudu?“

3

¹Hle, už posílám svého posla, aby připravil cestu přede mnou. Pak náhle přijde do svého chrámu Panovník, po němž se ptáte, a anděl smlouvy, po němž toužíte. Hle, už přichází, praví Hospodin zástupů.

²Kdo ale snese den jeho příchodu? Kdo obstojí, až se ukáže? Vždyť bude jako ohnivá výheň, jako louh běličce! ³Usedne a jako tavič pročišťuje stříbro, tak pročistí syny Leviho. Přetaví je jako zlato a stříbro, takže budou Hospodinu přinášet oběti ve spravedlnosti. ⁴Oběti Judy a Jeruzaléma se pak zalíbí Hospodinu tak jako za dávných dnů.

⁵Přijdu k vám tedy, abych soudil, a rychle usvědčím čaroděje, cizoložníky, křivopřísežníky, utlačovatele nádeníků, vdov a sirotků i ty, kdo činí ústrky přistěhovalcům a nemají bázeň přede mnou, praví Hospodin zástupů.

Okrádáte mě

⁶Já Hospodin se neměním – proto jste, synové Jákobovi, nebyli zničeni. ⁷Už od dob svých otců jste se odvraceli od mých pravidel a nedodržovali jste je. Vraťte se ke mně a já se vrátím k vám, praví Hospodin zástupů.

„Jak se máme vrátit?“ ptáte se.

⁸Smí snad člověk okrádat Boha? Vždyť vy mě okrádáte!

„Jak tě okrádáme?“ ptáte se.

Na desátcích a obětech! ⁹Jste naprosto prokletí, že mě okrádáte, vy, celý národe! ¹⁰Sneste všechny desátky do obilnice, ať je v mém chrámě co jíst. Jen mě v tom vyzkoušejte, praví Hospodin zástupů, zda vám nezotvírám nebeské průduchy a nevylijí na vás požehnání, že ho ani nepoberete. ¹¹Zastavím kvůli vám škůdce, aby vám neničil úrodu země, a také réva na vinici vám nezajde, praví Hospodin zástupů. ¹²Všechny národy řeknou: „Blaze vám!“ a vaše země bude nádherná, praví Hospodin zástupů.

Urážíte mě

¹³Hrozně mě urážíte, praví Hospodin.

„Jak tě urážíme?“ ptáte se.

¹⁴Říkáte: „Sloužit Bohu je k ničemu! Co z toho máme, plnit jeho úkoly a chodit před Hospodinem zástupů jako truchlící?

¹⁵Proto říkáme: Blaze nadutcům! Nejlépe se vede zločincům – pokoušejí Boha, ale trestu uniknou.“

¹⁶Tehdy spolu rozmlouvali ctitelé Hospodina a Hospodin naslouchal a slyšel je. Byla před ním sepsána pamětní kniha o těch, kdo ctili Hospodina a jeho jméno měli na mysli.

¹⁷Ti budou v den, který připravuji, mým zvláštním pokladem, praví Hospodin zástupů, a já k nim budu laskavý, jako je laskavý otec k synovi, který mu slouží. ¹⁸Tehdy znovu uvidíte rozdíl mezi spravedlivým a ničemným; mezi tím, kdo slouží Bohu, a tím, kdo mu neslouží.

Hospodinův den

¹⁹Hle, už přichází ten den planoucí jako pec! Všichni nadutci a všichni zločinci budou jako strniště a den, který přichází, je sežehne, praví Hospodin zástupů. Nezůstane z nich kořen ani ratolest!

²⁰Vám, ctitelům mého jména, však vyjde slunce spravedlnosti a v jeho paprscích bude uzdravení. Vyrazíte a budete dovádět jako telátka vypuštěná z maštale. ²¹Tehdy podupete ničemné – budou pod vašima nohama jako popel v den, který připravuji, praví Hospodin zástupů.

²²Pamatujte na Zákon mého služebníka Mojžíše, na pravidla a ustanovení, jež jsem mu svěřil na Orébu pro celý Izrael.

²³Hle, ještě než přijde ten veliký a hrozný Hospodinův den, pošlu k vám proroka Eliáše, ²⁴aby obrátil srdce otců k synům a srdce synů k otcům, abych až přijdu, neranil zemi prokletím.